

శ్రీమదై న మ కి.

శ్రీమతేలక్ష్మీహయవగవపరబ్రహ్మదేవమః.

15683

శ్రీమతే రామాను జాయ నమః.

శ్రీ మ తే ని గ మా ం త మ హః దే శి కా య న మ కి.

శ్రీ మన్ని గ మాం త మ హః దే శి క న రు శి ఛై యే త

శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారమ్

శ్రీభాష్యమ్ శ్రీనివాసాచార్యరగుళిచ్చైయేతసారదీపికై, శ్రీమద్గోపాల మహాదేశిక నరుళిచ్చైయేత ఉత్తరసారాస్వాదినీ, శ్రీమద్భారద్వాజ శ్రీనివాసాచార్య రగుళి ఛైయేత సారప్రకాశికై, శ్రీశైల శ్రీనివాసాచార్యరగుళి ఛైయేత సార వివరిణీ, శ్రీపరకాలసంయమీంద్ర మహాదేశిక నరుళిచ్చైయేత సారప్రకాశికాసంగ్రహమ్.

ఇ న్త ఐ స్తు వ్యాఖ్యాన క్ల శు డ క్

శ్రీమ ద్వేదమాగేత్యాది

శ్రీమచ్చతమధన రంగనాథ సంయమీంద్ర దేశి కేంద్ర దివ్యచరణారవింద

చ ం చ రీ కా య మా ణ మా న స రా న

కు రు చ్చి- కే సా ద్ర్యా చా ర్య రా త్

యథా మతి పరిష్కరిక్కప్పట్టు

శ్రీ-ఉ-వే-మ హా రా జ శ్రీ-

సవారో కచ్చేరి పెక షక బక్షీ- బి. వెంకటాచార్యర్

పెక షక అస్మిన్వేంటు కమీషనర్ - బి, శ్రీని వాసయ్యంగార్

ఇవర్ కశుడైయద్రవ్యసహాయ త్తినాలే

బెంగళూరు సవారోకచ్చేరి పెకషక హెడ్మనిషి- శ్రీ-బి. తిరుమలా చార్యరాత్

బెంగళూరు-శ్రీ కృష్ణ విలాస ముద్రాక్షర శాలై యి త్

అ చ్చి త్ ప తి ప్పి క్కా ప్పట్ట తు.

(౨) ద్వి తీయ సంపు ట మ్.

శ్రీ దేశి క్క తి రు వ వ తా ర సం వ త్స ర త్తెరుగ్గా

౬౦౮౪ తానవ్యయసంవత్సరమ్.భాద్రపదమాసమ్.

శ్రీమతే నిగమాంత మహా దేశికాయ నమః.

వ్యాఖ్యాన పంచకర్ణకుండక్ కూడిన శ్రీమన్నిగమాంత మహాదేశిక నరుళి చ్చైవత
శ్రీమ ద్రహస్యత్రయ సారత్తిక్ ద్వితీయ సంపుట త్రి లడజ్జీనవధికారజ్జ శుద్ధేయ
సూచికైః.

సంఖ్యే -

పక్కమ్.

౧౩ కృతకృత్యాధి కారమ్-	౧
౧౪ స్వనిష్ఠాభి జ్ఞానాధికారమ్	౨౭
౧౫ ఉత్తర కృత్యాధి కారమ్.	౫౦
౧౬ పురుషార్థక కాష్ఠాధి కారమ్-	౧౦౨
౧౭ కాస్త్రీయ నియమ నాధికారమ్-	౧౪౧
౧౮ అపరాధ పరిహారాధి కారమ్.	౧౭౪
౧౯ స్థానవిశేషాధి కారమ్-	౨౩౨
౨౦ నిర్యాణాధి కారమ్-	౨౫౭
౨౧ గతిచింత నాధి కారమ్-	౨౯౭
౨౨ పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవాధి కారమ్.	౩౨౭
౨౩ సీద్ధోపాయ శోధనాధికారమ్-	౩౭౪
౨౪ సాధ్యోపాయ శోధనాధి కారమ్.	౪౭౮
౨౫ ప్రభావ వ్యవస్థాధి కారమ్-	౫౯౫
౨౬ ప్రభావ రక్షాధికారమ్.	౬౯౩

శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయనమః-

శ్రీమద్రహస్యత్రయసారద్వితీయసంపుట త్రిక విషయానుక్రమణికే-

—* కృతకృత్యాధికారః *

పుటమ్

౧

సమధేః సర్వజ్ఞః ఇతిశ్లోకః

౬

ప్రపన్నస్య నిభఃరత్న కథనమ్

౭

తస్య నిస్సంశయత్వ నిభఃయత్వ కథనమ్

౮

తస్య హృష్య మనసత్వ కథనమ్

౧౦

తస్య కృతకృత్యత్వ కృతాథత్వ కథనమ్

౧౨

తస్య కృతకృత్యత్వాను సంధానే ప్రమాణమ్

౧౩

మన్నవర్విణ్ణవ రితిగాధా

౧౪

భగవతి హరపారజ్ఞస్త్వ మితిశ్లోకః

—* స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారః *

౧౬

స్వరూపే పాయాథేష్యితి శ్లోకః

౧౭

స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ప్రకారప్రశ్నతి

౧౮

తత్రస్వస్య స్వరూపే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుపన్యాసః

౧౯

ఉపాయ విషయే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుపన్యాసః

౨౦

పురుషార్థ విషయే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుపన్యాసః

౨౧

స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య ప్రయోజన విశేష వర్ణనమ్

౨౨

ముక్తియమన్తిర మితిగాధా

౨౩

స్వాప్నోద్భవేతి శ్లోకః

—* ఉత్తర కృత్యాధికారః *

౨౪

సన్తోషార్థ మితిశ్లోకః

౨౫

ఉత్తరకృత్య ప్రవర్ణనమ్

౨౬

తత్ర ద్రావిడప్రమాణాని

౨౭

స్మృత్యాది వచనాని

౨౮

అచార్య సకాశ దక్షాతాథక్ శ్రవణస్యోపశ్యకత్వ కథనమ్

౨౯

ఉక్తార్థ నిష్ఠావద్భిస్సహజాసా వశ్యకత్వ వర్ణనమ్

౩౦

యథాశక్తి వర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానావశ్యకత్వ కథనమ్

౩౧

జ్ఞానానుష్ఠాన ప్రయక్తా హజ్కార ముకారాదీనాంనివర్తకత్వ కథనమ్

౩౨

కాపకణ్య విశేషస్య పరిత్యాజ్యత్వ కథనమ్

౩౩

ఇంద్రియాదౌ ప్రాప్త విషయ ప్రవర్ణనాద్యావశ్యకత్వ వర్ణనమ్

పుటమ్

- ౭౮ భగవద్వీర్యధాన్యజ్ఞానుజ్ఞా కైంకర్యయోగ్యభా శాస్త్రమనుష్టయత్వవణానమ్
౮౦ అచావతార ఏవకైంకర్యస్య కతవ్యత్వకథనమ్
౮౫ న్యాయాజిత ద్రవ్యేణైవ కైంకర్యస్యకతవ్యత్వకథనమ్
౮౬ కైంకర్యస్వస్వరూప ప్రాప్తత్వ స్మృతేరావశ్యకత్వకథనమ్
౮౭ ఆచార్య విషయే కృతజ్ఞతాయా ఆవశ్యకత్వ కథనమ్
౯౦ భగవ ద్విషయే కృతజ్ఞతాయా ఆవశ్య కత్వ-వణానమ్
౯౩ ఉత్తర కృత్యేష్వవశ్య పరిహరణీయ పరిగ్రహ్యావివేచనమ్
౯౬ రహస్యత్రయే ఉత్తరకృత్యాను సంధాన స్థలప్రదశానమ్
౯౭ విగ్ఢనో వేద్యేతి గాధా
౯౯ ప్రణయిన మివేతి శ్లోకః

—*పురుషార్థాః శాస్త్రాధికారః*

- ౧౦౨ స్వతంత్ర స్వామిత్వా దితి శ్లోకః
౧౦౫ భగవ శ్శైంకర్యస్య భగవత కైంకర్య-పయంత్యే నిర్భయ ప్రవృత్తి
౧౦౬ తద్ధేతూపన్యాసః
౧౦౮ చేతనా సాధారణాతిశయ ప్రదశానమ్
౧౧౦ భాగవత కైంకర్యస్య భగవదత్త్యంతాభి మతత్వకథనమ్
,, భాగవత కైంకర్యస్య ప్రాధాన్యే ప్రమాణాని
౧౧౩ భాగవత కైంకర్యస్య భగవ దారాధనత్వ కథనమ్
౧౧౫ భాగవత శేషత్వస్య తత్కైంకర్య ప్రయోజకత్వ కథనమ్
,, నిత్యం శ్రియాసమేత స్మృతికారికా
౧౧౭ లోకవేదాభ్యాం భగవత్శేషత్వస్య భాగవత పర్యంతత్వకథనమ్
౧౧౯ భాగవత శేషత్వస్య స్వరూపాది ప్రయుక్తత్వ కథనమ్
౧౨౦ మూలమంత్రే భాగవత శేషత్వాను సంధాన స్థలప్రదశానమ్
౧౨౨ యథాశక్తి భాగవత కైంకర్యశాఖి కతవ్యత్వే సాధ్యత్వత్వ ప్రసక్తపరిహారః
౧౨౩ భాగవత శేషత్వస్య పారమృతాన్త్య విరుద్ధత్వ శబ్దాపరిహారః
౧౨౫ భాగవత శేషత్వస్య స్వాభావికత్వోపాధికత్వ వణానమ్
,, భాగవతానాం రిపురశేష శేషిభావోపపాదనమ్
౧౨౭ ఈశ్వరేచ్ఛార్థినభాగవత శేషత్వశ్యాప్రామాణికత్వశంకానిరాసః
౧౨౮ గుణకృతభాగవత శేషత్వస్యభాగవదధికత్వవణానమ్
,, భాగవత శేషత్వసదానవణానమ్

శ్రుతిమ్

- ౧౨౯ భాగవత శేషత్వనిదానవర్ణనమ్
 ౧౩౦ భాగవత శేషిత్వమూలకశంకాచతుష్టయపరిహరప్రకారః
 ౧౩౧ ప్రపన్నాహం నిదుష్ట్యపరమైకాంతిప్రసాదస్యైవాపేక్షణీయత్వకథనమ్
 ౧౩౩ వేదమరిందపకవరితిగాధా
 ౧౩౪ నాథేన ఇతి శ్లోకః

—* శాస్త్రీయనియమాధికారః *—

- ౧౪౧ ముకుంద ఇతి శ్లోకః
 ౧౪౪ శాస్త్రీయసరణ్యమసరణీవిప్రతిపత్తిప్రదశకనమ్
 ,, శాస్త్రీయపద్ధతేరత్యాజ్యత్వకథనం
 ౧౪౫ తదుపపాదకశ్రిభాష్యకారవాక్యోదాహరణం
 ౧౪౬ అనుకూలాది విభాగవర్ణనమ్
 ,, అనుకూలవిషయేవ తేన ప్రకారః
 ౧౪౮ ప్రతికూలవిషయేవ తేన ప్రకారః
 ,, అనుభవవిషయేవ తేన ప్రకారః
 ,, అనుకూలప్రతికూలానుభవవిషయేవిపరీతావరణఫలప్రదర్శనమ్
 ౧౫౦ ధర్మావిరుద్ధాధికామాదినాపివిపరీతవతేన స్యత్యాజ్యత్వకథనమ్
 ౧౫౧ అనుకూలానాదరణాన్యధాకరత్వేప్రమాణమ్
 ,, ప్రతికూలసంసర్గస్యత్యాజ్యత్వేప్రమాణమ్
 ౧౫౨ ఉదాసీనానామనాదరణీయత్వేప్రమాణమ్
 ౧౫౪ శాస్త్రీయనియమస్యయూముహూర్తసూక్తివ్యవచ్ఛేద్యత్వశబ్దానిరాజః
 ౧౫౬ శాస్త్రీయనియమానామనుసరణీయత్వేప్రమాణాని
 ౧౫౭ భగవదప్రీతే రిత్రత్యానిష్ఠ హేతుత్వకథనమ్
 ౧౫౮ భగవదప్రీతిశమనప్రకారః
 ౧౫౯ రహస్యత్రయే శాస్త్రీయనియమానుసంధానస్తలప్రదశకనమ్
 ౧౬౦ శాస్త్రీయనియమానుసరణప్రయోజనకథనమ్
 ౧౬౧ అజ్ఞానజ్ఞేతి కారికా
 ,, అనుజ్ఞాయా ప్రచ్ఛత్తీపీతి కారికా
 ౧౬౩ ప్రత్యవాయ పరిహర ఇతి కారికా
 ౧౬౪ నిర్వికామ్య స్వరూపైశ్చ ఇతి కారికా
 ౧౬౫ అనుజ్ఞామాత్రసిద్ధిప్రీతి కారికా

పుటమ్

- ౨౭౦ వైపరీత్య రహితానాం విశంబ శఙ్కా ప్రసజ్జ రాహిత్య కథనమ్
 ౨౭౧ తేషాం భగవ దత్యంతాభి మతత్వ కథనమ్
 ౨౭౨ ప్రపన్న విషయే భగవ త్కృతోప కార వగ్గా ప్రదశనమ్
 ౧౮౦ తత్రోత్క్రమణ పూర్వకృత్య వణానమ్
 ౨౮౧ బ్రహ్మనాడీ ప్రవేశాది వణానమ్
 ౨౮౪ స్వయత్న సాధ్యాంతిమ స్మృతే రనపెక్షితత్వేప్రమాణాని
 ౨౮౫ గద్య వాక్యస్య పరోక్తాథేకానుపపత్తి ప్రదశనమ్
 ౨౮౬ గద్య వాక్యస్య స్వాభిమతాథేక వణానమ్
 ౨౮౭ అ నిమస్మృతి నిరూపణమ్
 ౨౯౦ అ నిమస్మృత్యనంతర భావ్య వస్థా ప్రదశనమ్
 ౨౯౩ నన్నిలమ వతతిగాధా
 ౨౯౫ దిహారకుహరఇతిశ్లోకః

—* గతి చింతనాధికారః *

- ౨౯౭ జ్వలనదిపనేతిశ్లోకః
 ౩౦౫ ఆతివాహిక కథనమ్
 ౩౦౬ భగవతః అచిరాది గమయి తృత్వాది కథనమ్
 ౩౦౫ గతి విశేషాణాం దిశాత్ర ప్రదశన పూర్వకం తత్తదధికారి జ్ఞాతప్యస్య కథనమ్
 ౩౧౦ ప్రపన్నేషు గత్యను సంధానోప యోగ ప్రకారః
 ౩౧౧ గత్యనుసంధానస్యదృష్టాంత వణానమ్
 ౩౧౨ నక్షైపరవజ్జీతగాధా
 ౩౧౪ పితృపథఘటియైవైతిశ్లోకః

—* పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవాధికారః *

- ౩౧౭ వితమసీపదేలక్ష్మీకాంతమితిశ్లోకః
 ౩౩౧ పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవ శబ్దార్థ వణానమ్
 ౩౩౨ అనుభవేపరమసామ్యవణానమ్
 ,, బ్రహ్మ స్వరూపస్య భోగ్యత్వ వణానమ్
 ,, బ్రహ్మ స్వరూప వ్యతిరిక్తస్యాపి భోగ్యత్వ కథనమ్
 ౩౩౩ సర్వా ప్రకార విశిష్ట బ్రహ్మణవేదభోగ్యత్వ కథనమ్
 ౩౩౪ భగవ త్వరూప దేశ విశేష జీవ స్వరూపాణాం పరమ ప్రాప్యత్వ కథనమ్
 ౩౩౫ ప్రాప్యత్వస్య సర్వసాధార్య కథనమ్

పుటమ్

- 33౫ దృష్ట్యానోప న్యాస పూర్వకం లీలా విభూతే రప్యను కూలత్వ వణానమ్
- 33౬ ముక్తికాలిన జటాదీనాం క్షేజ్జ-ర్యాస్తభావకథనమ్
- 33౯ వీతాదృశ బ్రహ్మను భవస్య నిత్యత్వ కథనమ్
- 3౪౧ ముక్త్యనంతర భావి లీలా విభూతి ప్రవేశస్య పునరావృత్తిత్వాభావ కథనమ్
- ,, ముక్తావానంద తారతమ్య వాది మాధ్వమత నిరాసః
- 3౪౩ ఆనంద తారతమ్య వాదస్య ప్రమాణ విరుద్ధత్వ వణానమ్
- 3౪౫ సాలోక్యాది మతాం ముక్తత్వ స్యాప చారికత్వ కథనమ్
- 3౪౬ సాయుజ్యస్యైవ మోక్షశబ్దార్థత్వ కథనమ్
- 3౪౭ సాయుజ్యనిరూపణమ్
- 3౪౮ సాయుజ్యముభయోరతేతికారికా
- 3౪౯ స్వోక్త సాయుజ్య శబ్దార్థస్య శాబ్దిక సమ్మతి ప్రదశానమ్
- ,, శజ్జ-రోక్త సాయుజ్య శబ్దార్థా ఖణ్డనమ్
- 3౫౧ శ్రుత్యభి హిత సాయుజ్య శబ్దార్థస్య స్మృత్యాదిభి ర్ద్వంద్వే కరణమ్
- 3౫౫ ముక్త విషయైక్య పర ప్రమాణా నామధా నిర్వాహ ప్రకారః
- ,, విపక్షేబాధకప్రదశానమ్
- 3౫౮ ముక్తస్య జ్ఞాన భోగాదినా పరమ సామ్య వణానమ్
- ,, భగవదసాధారణధర్మాః
- ,, ముక్తాసాధారణధర్మాః
- 3౫౯ ముక్తస్య పునరావృత్తి శఙ్కానిరాసః
- 3౬౩ ఉక్తార్థస్య సూత్ర కారాభి ప్రేతత్వ కథనమ్
- 3౬౪ వీరిఎట్టిల్పదమితిగాధా
- 3౬౭ అవిశ్రాంత శ్రద్ధా శతేతి శ్లోకః
- 3౭౦ సద్వృత్తసాగ్రవాగ్ని దితిశ్లోకః
- * సిద్ధిపాయ శోధనాధికారః *
- 3౭౩ యుగపదఖలమితిశ్లోకః
- 3౭౯ పూర్వోక్త ద్వావింశత్యధి కారాధానువాదః
- 3౮౧ వ్యామోహహేతుధూత భగవ స్నిగ్రహనివర్తక హేతుత్రయోపన్యాసః
- 3౮౫ శాస్త్రానుసరికృతాస్మికానాం గురూపదేశస్యైవప్రధానోపాదేయత్వకథనమ్
- ,, సూక్ష్మబుద్ధీనాం శాస్త్రపరిచయస్వావశ్యకత్వకథనమ్

పుటమ్

- ౩౮౬ నూత్మబుద్ధీనాం సమీచీనయుక్తిభిశ్చాస్త్రవిచారా కరణైః ప్రత్యవాయవణానమ్
- ౩౮౭ విభూతమదపహార స్వరూపనిరూపణమ్
- ,, విభూత్యపహారస్వరూపనిరూపణమ్
- ౩౮౮ వీతాద్యశాపహారస్యాత్మంతానథాకరత్వవణానమ్
- ,, హైతుకసంసర్గాస్యావశ్యురిహరణీయత్వకథనమ్
- ౩౯౦ హైతుకసంసర్గాస్యావధాకవహత్వోపపాదనమ్
- ౩౯౧ ప్రపన్నేష్టవివ్యామోహస్యసంభావితత్వకథనమ్
- ౩౯౨ సకౌంధశ్చిత్త్యాదీనాం పూర్వోఽధికారివిషయత్వవణానమ్
- ౩౯౩ వత్సమాదాధా ప్రతిజ్ఞా
- ,, భగవత్స్వాతంత్ర్యకారణ్య నిబంధనప్రపత్త్యననుష్ఠేయత్వశఙ్కానువాదః
- ౩౯౬ తాదృశశంకాపరిహారవణానమ్
- ,, వ్యాజగాపేతత్వస్యశ్రేణితోపసూర్యభియతత్వకథనమ్
- ౩౯౭ భగవత్స్వాతంత్ర్యగ్రైష్ఠ్యల్యశంకానిరాసః
- ,, ఇన్నైష్టైః ఇతిగాథా తస్మాదవచనానామథానిర్వాహప్రకారః
- ౪౦౩ స్వాతంత్ర్యకారుణ్యయోగావశ్యకత్వోపపాదనమ్
- ,, స్వాతంత్ర్యగ్రహకృతకారుణ్యస్యాపిక్తేశావహత్వమితీతశఙ్కానిరాసః
- ౪౦౪ జ్ఞానశక్తిర్నిర్విగ్రహః సగ్రహసాధారణ్యవణానమ్
- ,, కారుణ్యస్యాసగ్రహే కాంతత్వవణానమ్
- ౪౦౯ కారుణ్యస్వరూపనిరూపణమ్
- ,, కారుణ్యకార్యవిశేషపరమ్యరాద్రదశానమ్
- ౪౧౧ భగవతః కారుణ్యవిశిష్టత్వేనోపాయత్వవణానమ్
- ,, భక్తిప్రపత్త్యః కారుణ్యోత్పంభకత్వేనోపాయత్వవర్ణనమ్
- ౪౧౨ ప్రపత్తైః కారివిశేషణత్వవాదనిరాసః
- ౪౧౪ ప్రపత్త్యనుపాయత్వవాదతాత్పర్యవర్ణనమ్
- ౪౧౭ యోమేగర్భగతస్యాపీత్యాదీనాంతాత్పర్యవణానమ్
- ౪౧౯ శేషశేషిభావసమ్బంధనిబంధనప్రపత్త్యనుష్ఠేయత్వశఙ్కానువాదః
- ౪౨౦ తాదృశశఙ్కాపరిహారప్రకారః
- ౪౨౨ ప్రధానప్రతితంత్రాధికారోక్తస్వనిష్కషణవిరోధపరిహారః
- ,, సంబంధజ్ఞానస్యైవరత్నాహేతుత్వమితివాదనిరాసః
- ౪౨౩ సంబంధసూక్ష్మానివారణమాత్రస్వరత్నాహేతుత్వమితివాదనిరాసః

పుటమ్

- ౪౨౪ యేనాథవస్త ఇతిశ్లోకే గోప్యత్వ వరణాత్మ నిక్షేప ప్రతిపాదక స్థల ప్రదశకనమ్
- ౪౨౬ యదథకంతు కృతో న్యాస ఇతికారికా
- ౪౨౭ స్వామీ స్వశేష మితికారికా
- ౪౨౯ స్వరతుణె రక్షాపేక్షా ద్యవశ్యం భావోప సంహారః
- ౪౩౦ పత్నీ సంబంధ నిబంధన శంకాపరిహార ప్రతిజ్ఞా
- ౪౪౦ పత్నీసంబంధవిషయే నిరసనీయ పక్షప్రదశకనమ్
- ౪౪౨ తాదృశపక్షనిరాసః
- ౪౪౬ ప్రాప్య ప్రాపకావచ్ఛా ద్వయేపి శ్రీయః ఉపయోగ వణకనమ్
- ౪౪౮ శ్రీయః ఉపాయత్వే ప్రమాణాని
- ౪౫౨ భరస్వీకారరహితమితికారికా
- ౪౫౩ ఐకరస్యజుషారితికారికా
- ౪౫౪ ప్రతదక నాది విద్యాస్వీతికారికా
- ౪౫౬ ఇత్థంప్రప త్తివిద్యాయామితికారికా
- ౪౫౮ ఉపాయైక్యహనిశంకాపరిహారః
- ౪౫౯ శరణ్య వైగుణ్య నిబంధన శ్రీ విశేషణత్వా నుపపత్తి శంకాపరిహారః
- ౪౬౦ విశేషణత్వ సమథకన ఫలితాథక వణకనమ్
- ౪౬౨ చరమ శ్లోకాదిషు భగవన్మాత్ర నిదేశశస్య తాత్పర్యక వణకనమ్
- ౪౬౪ ప్రాధాన్యోపదేశైశ్లోప దేశయోగి ప్రకారాంతరేణ నిర్వాహః
- ౪౬౫ శ్రీయో మోక్షో వాయత్వాభావ శంకాపరిహారః
- ౪౬౭ ప్రామాణికాథాక సంగీకా రే నింద్యత్వ కథనమ్
- ౪౬౯ సమస్మశ్చరుషాథాక నామితికారికా
- ౪౭౦ భక్తిప్రపత్తిప్రముఖమితికారికా
- ౪౭౨ సాధ్యోపాయోత్తరంగేణైతికారికా
- ౪౭౪ తేనైవస ర్వేవీయ నైతికారికా
- ౪౭౬ ప్రసాదనస్యోపాయత్వైతికారికా
- ౪౭౮ స్వతంత్రన్యాసనిష్ఠానామితికారికా
- ౪౮౦ ఆత్మోదదధకమితికారికా
- ౪౮౨ ప్రపత్యైలక్షణైతికారికా
- ౪౮౪ శూర్యసిద్ధస్యదేశాదేరితికారికా
- ౪౮౬ రహస్యత్రయే సిద్ధోపాయాను సంభానస్థల ప్రదశకనమ్

శ్రుటమ్

౪౭౫

మన్నుమనైత్తురవామ్భతి గాథా

౪౭౬

విక్రమ్యద్భిరితిశ్శోకః

—* సాధ్యోపాయశోధనాధికారః *

౪౭౭

యథాధికరణమిశ్శోకః

౪౭౮

ఏతదధికారస్యానారప్పణీయత్వ శఙ్కానిరాసః

౪౭౯

వత్సమానాథకప్రతిజ్ఞా

,,

ప్రపత్తై స్సర్వాధికారత్వాభావ శఙ్కానువాదః

౪౮౦

ప్రపత్తై స్సర్వాధికారత్వ సమర్థనమ్

౪౮౧

ఉపాసనప్రారంభాదే స్త్రేవణికాధికారత్వాదికథనమ్

౪౮౨

అంస్త్రేవణికత్వాదేరితకారికా

౪౮౩

స్వాక్రథకస్య సాంప్రదాయకత్వ కథనమ్

౪౮౪

ప్రపత్తి స్వరూప విషయ వ్యామోహ నివర్తన ప్రారంభః

,,

తత్ర విశ్వాసస్యాశ్చిత్వ ప్రతిపాదక వచన తాత్పర్య చణనమ్

౪౮౫

ప్రాథకనాయా అంగిస్య ప్రతి పాదక వచన తాత్పర్య చణనమ్

౪౮౬

గర్భ్యప్రాథకనా మాత్ర నిరదేశేపి నిక్షేప సిద్ధి ప్రకార కథనమ్

౪౮౭

నమనకి ఆత్మనిక్షేప పరత్వే ప్రమాణమ్

౪౮౮

నిక్షేప భూపాంగి విధానుక వచన ప్రదశనమ్

౫౦౦

నిక్షేపాంగిత్వ సైవ ప్రమాణసిద్ధత్వ కథనమ్

౫౦౧

విశ్వాస ప్రతిపాదక రాతూనామాత్మ నిక్షేప పర్యంతత్వ కథనమ్

౫౦౨

సామాన్యతో యాగశబ్దాథక నిరూపణమ్

,,

ఆత్మసమర్పణస్యయాగత్వకథనమ్

౫౦౩

హవిస్సరుషణాదిశికారికా

౫౦౪

అతశ్శ్రీరామ మిశ్రాశ్చైరితికారికా

౫౦౫

అకృతేతు భరన్యాసశితికారికా

౫౦౬

అకించన్య భరన్యాసేతికారికా

౫౦౭

అగ్నిపంచక సంపన్నత్వ రత్నో భరసమర్పణసైవ విధేయత్వ కథనమ్

౫౦౮

శేషత్వ జ్ఞానమాత్రస్య ప్రపత్తిత్వవాద నిరాసః

,,

జితకౌస్తుభ చౌర్యస్యేతి కారికా

౫౦౯

పర శేషత్వభేదమాత్రమితికారికా

౫౧౦

తత్త్వజ్ఞానస్సమోత సాధనత్వ ప్రతిపాదక వచన తాత్పర్య చణనమ్

టమ్

- ౫౧౫ జ్ఞానాన్మోక్షోప దేశేహీతికారికా
- ౫౧౬ శాస్త్రజన్య శేషత్వ జ్ఞానస్య భక్తి ప్రపత్తి సాధారణ్య కథనమ్
- ౫౧౭ శేషస్య జ్ఞానానియుక్త భరన్యాసస్య విధేయత్వ వణకనమ్
- ,, వాక్యమాత్రేణ సిద్ధత్వాచితి కారికా
- ౫౧౮ చరమశ్లోస్య విధితాత్పర్య కత్వాభావ శంకా నిరాసః
- ౫౧౯ తస్యవిధిపరత్వాభావే విధాయక వచనాంతర విరోధ వణకనమ్
- ౫౨౦ స్వయంశ్చ నివృత్తైరేవ ప్రపత్తిత్వ మితిపక్షనిరాసః
- ౫౨౧ స్వాభిమతపక్షే పరోక్తదోష నిరాకరణమ్
- ౫౨౨ పరొక్తానాం సత్తరకత్వాంగీకారే నిష్ప్రదశకవమ్
- ,, ఉపాసనస్య సాధనత్వానంగీకారే స్వపచన విరోధాది ప్రదశకనమ్
- ౫౨౩ స్వపచన విరోధాభావ శంకాతత్పరిహార కథనమ్
- ౫౨౪ ప్రపత్తై స్సాధనత్వా ద్యంగీకారే చరమశ్లోక విరోధ శంకానువాదకి
- ౫౨౫ తాదృశ శంకానిరాసః
- ౫౨౬ భక్తిప్రపత్త్యో సిద్ధోపాయో పకారకత్వ ప్రకార కథనమ్
- ౫౨౭ సిద్ధోపాయ కృత్య ప్రదశకనమ్
- ౫౨౮ సిద్ధ సాధ్యోపాయ పరశాస్త్రయో స్సాధకత్వ కథనమ్
- ,, ప్రపత్తై రవిధేయత్వ శంకానువాదః
- ౫౨౯ తస్మిన్తాస పూర్వకం ప్రపత్తైర్విధేయత్వ సమథకనమ్
- ౫౩౩ సామాన్యతో భక్త్యాదే స్వరూప విరుద్ధత్వ వాదానువాదకి
- ౫౩౪ భక్త్యాదే ర్వాశకత్వేన స్వరూప విరుద్ధత్వ వాదనిరాసః
- ,, అసంభావితత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాద నిరాసః
- ౫౩౬ అనర్థావహత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాద నిరాసః
- ౫౩౭ వర్ణాశ్రమాది నిబంధత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాదనిరాసః
- ౫౩౮ బైపాధికత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాద నిరాసః
- ౫౪౦ పారతంత్ర్యాననురూపత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వమితి వాదనిరాసః
- ౫౪౧ పారమైకాంత్య విరుద్ధత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాదనిరాసః
- ౫౪౬ అభిచారాది వదనర్థావహత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వమితి వాదనిరాసః
- ౫౪౯ ఆచార్యరుద్య పరిగృహీతత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాదనిరాసః
- ౫౫౦ కలియమగే ఆధికారిదోలకత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ మితివాదనిరాసః
- ౫౫౧ భక్తస్వరూప విరుద్ధత్వోక్తే సాత్పర్య కథనమ్

భుటమ్

- ౫౫౨ భక్త్యాదేధికారివిశేషే స్వరూపాను రూపత్వ వణకనమ్
- ౫౫౩ సుకరత్వాదినా ప్రపత్తే తాధిక్య వణకనమ్
- ౫౫౬ భక్తితః ప్రపత్తే ప్రశ్నోప పాదనమ్
- ౫౫౭ ప్రపత్తిపరికరవిషయ వ్యామోహానువాద తత్పరిహర కథనమ్
- ౫౬౦ విశ్వాసతారతమ్య కథనమ్
- ౫౬౧ మందవిశ్వాసప్రపత్తే రపిఫలపర్యంతత్వ కథనమ్
- ౫౬౩ బుద్ధిభేదేన భక్తిప్రపత్త్యైశ్వర్య మోక్షరూపవిరుద్ధ ఫలప్రదత్వ సమర్థనమ్
- ౫౬౪ అవ్యక్త్యానావృత్త్యాదినా గురులఘుభూత భక్తి ప్రపత్త్యా శేకఫలసాధన త్వా సంభవ శంకా పరిహరః }
- ౫౬౬ ఫల విశంబా విశంబయోరాధిక తారతమ్య కృత స్వేచ్ఛామూలకత్వ కథనమ్
- సాక్షాత్కారాది ఫల తారతమ్యస్యప్రపత్తి కాలిన సంకల్పాద్యధీనత్వ కథనమ్
- ౫౬౭ కమఃవైగుణ్యాద్యభావే ప్రపత్తే స్వర్వఫల సాధనత్వ కథనమ్
- తత్రకమః వైగుణ్యాది స్వరూప ప్రదశకనమ్
- ౫౬౮ చరమ శ్లోకస్యాంగ ప్రపత్తి విధిపరత్వ శంకా తత్పరిహర కథనమ్
- ౫౭౦ స్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్కస్య ఫలత్వేన భక్త్యాన్వయ ప్రదశకనమ్
- ౫౭౧ యథాధికారం సర్వేషాం భగవదను సాధన సిద్ధి ప్రకారకథనమ్
- ౫౭౨ స్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్కామా భాష్యకారాభి మతత్వ కథనమ్
- ౫౭౪ స్వతంత్ర ప్రపత్తినిష్కస్య స్వయంప్రయోజనత్వేన భక్త్యాన్వయప్రదశకనమ్
- ౫౭౫ అభిగమనాదీనాం స్వయంప్రయోజనత్వేన కతవ్యత్వసమర్థనమ్
- ౫౭౬ అభిగమనాదీనామన్యాభిగమనాదిచ్చిప్రనివాతకత్వ కథనమ్
- ౫౭౭ అన్యాభిగమనస్య నిషిద్ధత్వే ప్రమాణమ్
- అన్యార్థ ప్రవృత్తే నిషిద్ధత్వే ప్రమాణమ్
- అన్యాయ జనస్య నిషిద్ధత్వే ప్రమాణాని
- ౫౭౯ అన్యకీలనస్య నిషిద్ధత్వే ప్రమాణమ్
- అన్యచింతనస్య నిషిద్ధత్వే ప్రమాణమ్
- ౫౮౦ భగవ త్స్వరూపాధనా నధిక్రూతానాం కైంకర్య సిద్ధిప్రకారకథనమ్
- ౫౮౩ సర్వేషాం ప్రణవ చతుర్థి రహితాష్టాక్షరేణ భగవత్ స్మరణ యోగ్యతాకథనమ్
- ౫౮౪ భక్తే స్వరూపవిరుద్ధత్వాభావర్ణనోప సంహరః
- ౫౮౫ ప్రపత్తే స్వతంత్ర త్వాంగత్వయోః భాష్యకారాభి మతత్వ కథనమ్
- భక్తియోగస్యైవ మోక్షసాధనత్వ ప్రతిపాదక వచన విరోధ పరిహరః

పుటమ్

౫౮౬ చరాస్యత్రయే సాధ్యోపాయస్యాను సంధేయత్వ వణణనమ్

౫౮౮ వతిక్రిష్టనస్పరనితిగాధా

౫౯౦ తతఃపద్ధేతుకు హేతుక ఇతిశ్లోకః

—* ప్రభావవ్యవస్థాధికారః *

౫౯౫ స్వరూపంయద్యాదృగితిశ్లోకః

౫౯౮ పూర్వోక్తాధికార ద్వయాధానువాదః

, ప్రతిజ్ఞా

౫౯౯ ఉపాయనిష్ఠానాం ప్రభావాతి శయ వణణనమ్

౬౦౦ ప్రథమతః ప్రభావావిరోధన జాతివ్యవస్థా ప్రతిజ్ఞా

౬౦౧ జాతివ్యవస్థానంగీకారే శాస్త్రవిరోధ కథనమ్

౬౦౩ తత్రపూర్వాచార్యవాక్య విరోధవణణనమ్

౬౦౬ జాత్యనపగమే దృష్ట్వాంత ప్రదశణనమ్

౬౦౯ జాత్యనపగమాంగీకారే బాధకప్రదశణనమ్

, ప్రతిపత్తి విశేషాధిక మితికారికా

౬౧౧ జాత్యనపగమే శిష్టాచార ప్రదశణనమ్

౬౧౩ జాత్యనపగమే శ్రీకృష్ణానుమతి ప్రదశణనమ్

, యుగాంతరే సచ్చంద్రాన్నస్య నిషేధాధావ వణణనమ్

౬౧౩ శ్రీభీమరవిషయే ధర్మపుత్రకృత బ్రహ్మమేధస్యో పపత్తి కథనమ్

౬౧౪ జాత్యనపగమేన సర్వేషాం కైశ్చర్యానుష్ఠాన ప్రకార ప్రదశణనమ్

౬౧౫ విశ్వామిత్రాదీనాం జాత్యంతరప్రాప్తే శ్చరువ్యత్యాసాద్యధీనత్వ కథనమ్

౬౧౬ దీవ్యసూరీణామనుష్ఠాన దృష్ట్వాంతీకరణా నాచిత్వ కథనమ్

౬౧౭ తేష్వపి జాత్యతిక్రమాధావ వణణనమ్

౬౧౮ శూద్రాదిభ్యోపి తత్వజ్ఞాన వైశద్యస్య సంపాదసీయత్వ కథనమ్

౬౧౯ బ్రాహ్మణా ద్యుత్పన్నేభ్యః ఏవ విద్యా మత్రాదీనాం గ్రాహ్యత్వ కథనమ్

౬౨౦ భక్తమ్లేచ్ఛాది విషయక పూజ్య శబ్దాధిక వణణనమ్

, తేషామనవ మంతవ్యత్వ కథనమ్

౬౨౩ అనౌజాతే రితికారికా

, వైష్ణవత్వేన మాన్యత్వ మితి కారికా

౬౨౪ జాతివ్యవస్థా పక ప్రమాదాని

౬౨౬ బ్రాహ్మణ్య దాయాభిధానేన సర్వశాస్త్రవిరోధ వణణనమ్

పుట

- ౬౨౯ జాతివ్యవస్థా ప్రయక్తౌద్వైత్యత్వ ప్రతిపత్తి విరోధ శంకా పరిహరణ
 ,, ఏకాం త్యాది హేతు భూతోత్కృష్ట తారతమ్య కథనమ్
- ౬౩౦ నారాయణైక నిష్పన్నే త్యాదీనామథా వణానమ్
- ౬౪౩ తాదృశవచనానాం విషయ వ్యవస్థాకరణే అసెష్ట ప్రదశానమ్
- ౬౪౪ పరిమైకాంశినామపి శాస్త్రాన్నితీ క్రమావశ్యకత్వకథనమ్
- ౬౪౫ తామసత్వాగాది స్వరూప కథనమ్
- ౬౪౬ ప్రపన్నకృత సాత్వికత్యాగస్య శైష్ట్య కథనమ్
- ౬౪౮ సాత్విక త్యాగస్యేవాచార్య రుచిపరగృహీతత్వ కథనమ్
- ,, ప్రపన్నేషు సాత్వికత్యాగోపయోగ ప్రకార కథనమ్
- ౬౪౯ ప్రకృతోపాసన న్యాయాదితికారికా
- ౬౫౩ అజ్ఞా విరోధిభి రితి కారికా
- ౬౫౪ అజ్ఞానుపాలన ఇతి కారికా
- ,, అనిచ్ఛతో నివర్తేతేతి కారికా
- ౬౫౫ ప్రపత్తే భాక్త్యంగత్వప్రతిపాదక భాష్యకార వాక్యతాత్పర్యవణానమ్
- ౬౫౬ చరషణ్ణోక యోజనాద్వయ ప్రపత్త్యనుష్ఠానోత్తర శృత్యయో రనుసంధాయత్వ కథనమ్
- ౬౫౭ సుదుష్కరేణేతి కారికా
- ,, భావాభావా నధర్మాణామితి కారికా
- ౬౫౮ క్రత్వనంగతయేతి కారికా
- ౬౬౦ త్యజథమ మిత్యాది వచనానాం స్వరూపత్యాగ విధిపరత్వ వాదనిరాసః
- ౬౬౩ పరిత్యజ్యేత్యస్య స్వరూపత్యాగ విధిపరత్వే బాధకాంతర ప్రదశానమ్
- ౬౬౪ నిషిద్ధ సమ్యక్రూపాణాం ధర్మకత్వాభావ కథనమ్
- ౬౬౬ అధర్మక పరిహరణీతికారికా
- ౬౬౭ అనికూల్య పరిత్యాగమితి కారికా
- ,, ప్రపన్నసుధిక్ష్మత్యేచేతికారికా
- ,, ప్రవృత్తచేత్యాది వచనతాత్పర్య ప్రదశానమ్
- ౬౬౮ సోప్తార్థకస్య చిత్తమూర్త్యభి మతత్వ కథనమ్
- ౬౭౦ వ్రాయశ్చైత్యైవ రశ్చైత్య ఇతికారికా
- ,, ముముక్షునాణాం బుద్ధిలూ ర్వాణా సంభావితత్వోక్తే సాత్పర్యకావణానమ్
- ౧ ముముక్షునాణాం సేవాపరాధ సంభవ తత్పరిహారయో దృశ్యత్వ కథనమ్
- ,, ప్రపన్నరూప సంభవాగ్నికారే బాధక ప్రదశానమ్

పుటమ్

- ౬౭౩ భక్తప్రపన్నయోగి ప్రాయశ్చిత్త వైషమ్య కథనమ్
- ౬౭౪ ప్రపన్నానాం బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాలేపవాద నిరాసః
- ౬౭౫ ప్రపన్నాచామపరాధసంభవే ప్రాయశ్చిత్తస్యావశ్యకతావ్యవణానమ్
- ౭౭౮ సదాచారాను పాలనస్య పూర్వ ప్రపత్త్య విరుద్ధత్వవణానమ్
- ,, ప్రపన్నస్య నిషిద్ధైరితి కారికా
- ౭౭౯ ఆజ్ఞాతి లంఘన ఇతికారికా
- ,, నచాచారంవిసేతికారికా
- ,, ఆచారప్రభవఇతికారికా
- ౭౮౦ ప్రపత్తిప్రతిసంధానమితికారికా
- ,, ప్రతిసంధానతోపీతికారికా
- ,, అతోనిరపరాధనేతికారికా
- ౭౮౧ నిరపాయోత్తరకృత్యప్రాప్త్యుపాయవణానమ్
- ,, ప్రాయశ్చిత్తాకరణేపిబుద్ధిపూర్వాఘానాంతు నవ్యత్వమితివాదనిరాసః
- ౭౮౨ భగవదంతరంగాణామప్యపరాధతోపణస్యావశ్యకతావ్యత్యేద్యప్రాంతాంతమ్
- ౭౮౩ యామునాచార్యాదిసూక్ష్మానాంయథావస్థితావణానమ్
- ౭౮౪ ఆహారగ్రహేతికారికా
- ౭౮౫ ఆచారాత్మగుణోపాయేతికారికా
- ౭౮౬ రహస్యత్రయేప్రభావనియమానుసంధానస్థలప్రదశానమ్
- ౭౮౭ తకవాత్తరక్తిస్తతన్నడియార్కతైఇతిగాధా
- ౭౯౦ చాతుర్వ్యక్తచతుర్విధాశ్రమేతిశ్లోకః
- * ప్రభావరక్షాధికారః *
- ౭౯౩ శిలాచేరిశ్లోకః
- ౭౯౪ సిద్ధాంతానువాదః
- ౭౯౫ ప్రపత్తిః ప్రారబ్ధనివర్తకత్వాభావశంకానువాదః
- ౭౯౬ తాదృశశంకానిరాసః
- ౮౦౦ దుఃఖాదిప్రదానస్యహితత్వేవితిహ్యప్రదశానమ్
- ౮౦౧ భాగవతానాందుఃఖానుభవజననస్యప్రయోజనవణానమ్
- ౮౦౨ ప్రతికూలానుభవాంశాదేదుఃఖామాదిఫలత్వవణానమ్
- ౮౦౪ ప్రపత్తిప్రభావస్యాసంకోచేనానుసంధేయత్వకథనమ్
- ౮౦౫ పూర్వప్రపత్తేరేవబుద్ధిపూర్వాఘానివర్తకత్వమితివాదనిరాసః

పుటమ్

- ౨౦౭ భాగవతప్రభావవిషయేపూర్వపక్షప్రదర్శనమ్
- ౨౦౮ తాదృశపూర్వపక్షనిరాసః
- ౨౦౯ సత్పథప్రవృత్తవిషయేనిందాయా అకతకవ్యత్వవర్ణనమ్
- ౨౧౦ ఊనాదివిషయేవ్యపచారస్య పరిహతకవ్యత్వకథనమ్
- ౨౧౧ భగవద్వచనాదపిభాగవతాపచారస్యపరిహతకవ్యత్వకథనమ్
- ౨౧౨ భాగవదాశ్రయణప్రభావదృఢీకరణమ్
- ౨౧౩ భగవదాశ్రయణాభావేధమాకాంతాం నైష్కల్యకథనమ్
- ,, భాగవతప్రభావస్యాపరిచ్ఛేద్యత్వేప్రమాణమ్
- ౨౧౪ భాగవతాపచారస్యతీవ్రతమత్వకథనమ్
- ౨౧౫ భాగవతాపచారవిశేషప్రదర్శనమ్
- ౨౧౬ భగవద్విముఖానాం మోక్షాభావకథనమ్
- ౨౧౯ భగవత్ప్రద్యేషాభావేనామసంకీర్తనస్య పావనత్వకథనమ్
- ౨౨౨ భగవత్పరివాదాథంభగవన్నామసంకీర్తనస్య పావనత్వాభావకథనమ్
- ,, భగవత్పరివాదాదీనాం పాతకత్వవర్ణనమ్
- ౨౨౩ గోప్యఃకాహణిత్యాదీనాముపసత్తి ప్రదర్శనమ్
- ౨౨౪ భగవత్ప్రద్యేషాభావేక్షేత్రవాసస్యోపకారకత్వకథనమ్
- ౨౨౫ దుష్ప్రేక్ష్యదియవశాచ్చిత్తమితి వచనతాత్పర్యకథనమ్
- ౨౨౬ క్షేత్రవాసప్రభావప్రదర్శనమ్
- ,, ప్రపత్తైరపి తాదృశప్రభావవత్త్వకథనం
- ,, భగవత్ప్రతికూలవిషయే క్షేత్రవాసాదేరుపకారకత్వకథనమ్
- ,, భగవత్క్షేత్రకృతప్రాతికూల్యాచరణస్యాత్యంతచాధకత్వకథనమ్
- ౨౨౭ భగవత్ప్రవణేషువక్షేత్రవాసాదేరుపకారకత్వవర్ణనమ్
- ౨౨౮ ప్రపన్నానాం భాగవతనికటే శాస్త్రమర్యాదానుసరణాదివైశిష్ట్యేనవన్మయస్య కథనమ్
- ౨౩౧ రహస్యత్రయేప్రభావానుసంధానస్థలప్రదర్శనమ్
- ౨౩౨ ఉణ్ మైయురైకుమితిగాథా
- ౨౩౩ రాగద్వేషమదాదికైరితి శ్లోకః

ద్వితీయసంపుట విషయసూచికై ముద్రితం

శ్రీ మతే ని గ మా న్త మ హా దే శి కా య న మః

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

వ్యాఖ్యానపంచకసహిత శ్రీమద్రహస్యత్రయసారమ్.

[౨] ద్వితీయ స మ్మ ట మ్.

కృతకృత్యాధికారః.

నూ -

సమర్థే

సా - దీ - త్రయోదశే ప్రపన్నస్య యథావిధ్యధికారిణః । ఈశేన్యస్త భరత్వేనదర్శ్యతేకృతకృత్యతా ॥

శ్రీగోపాలార్చమహాదేశికవిరచితా - ఉత్తరసారాస్వాదినీ.

అఖిల భువన రక్షా సాధ నాయా వతీ జ్ఞా కుమతి కలి విలాస ధ్వాంతతిగ్మాంశుజాలే ।

నిరవధి కరుణాబ్ధి వేద చూడా గురొమే భవతు పరమ భక్తి శ్రీనిశా వేంకటేశే ॥

క్షరంతీసాయుజ్యంఝడితి జగతాం పాపమఖిలంక్షీ పంతీ సంతాపద్రుతమపనయంతీశుభగుణాన్ ।

దుహంతీ మూర్త్యాశ్రీ శ్రుతి శిఖరరామానుజమునేశ్వరంతీన్యాసాఖ్యామనసిమమవిద్యానివసతాత్ ॥

అప్రాకృతైర్బుద్ధజనైరనిశం నిషెవ్యామ ప్రాకృతా మఖిల పాప విమోచనీంచ ।

విఖ్యాత వైభవ వతీం విరజాం విగాహేవేదోత్తమాంగగురుసూక్తిమయీమగాధాం ॥

శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారటీకా వేదాంత రామానుజదేశికేంద్రః ।

కృతాహి సాంగ న్యసనాధి కార పర్యంత మేషాదిశ తాన్మతి మ్మే ॥

సారాస్వాదినీసంజ్ఞాయాస్తస్యాశ్చేషోధునామయా । పూర్వతే వేద శిఖరలక్ష్మణార్యాంఘ్రిరేణునా ॥

క్షేయం సూక్తినిగమ మకుటీ దేశికానాం గభీరావ్యాసాదీనామపిచవచసాంచేతసాంచై వదూరే ।

క్వాహం మందస్తదపిచపలస్సాహసేస్మిప్రవృత్తస్తత్త్వంతవ్యంగిమశిఖరాచార్యభక్తైర్ముహద్భిః ॥

ఇష్టశిఖారాధికారద్వయ త్తిలేరత్వవస్తువైయవప్రకలితేసమపిత్తుత్తానిభారనామభయజ్ఞే
ట్టుమరితేకైవైత్తుక్కిణ్డు కిడ స్తురక్ల కాదా నిన్టామిరే యెన్టు నిభయత్వ ముమ్, నిస్సంశయత్వ ముమ్,
హృష్ట మన స్కృత్వ ముమ్, ,, స్వామిస్వీకృత యద్భవోయ మలస స్తత్రస్వయం నిభారః ,, ఎన్నిఱు

సా - ప్ర - స్వరూపోపాయా థేషు ప్రధాన ప్రతితంత్రాధికార మారభ్య అధికారాష్టకేన అధికారి ణ

సా - వి - ఏవం సాంగ భరన్యాసనిష్పత్త్యనంతరం కృతకృత్యతయా నిభారస్యాస్య భగవత్రైంక ర్ద్యేణ

సా - సం - నన్వ ప్రతిషిద్ధ మాత్రేణ సిద్ధోపాయ తయా వస్థిత భరన్యసన మితి యద్వంగి తయా కించి

న్యాయానిపంచకసహితశ్రీమద్రహస్యత్రయసారే

సా-దీ — ఈశ్వర నిడత్తిల్ న్యస్తభర నుకులా తద్విషయే భరన్యాసవిషయే కతవ్యాంతర మిల్లా మైయా
సా-స్వా—విడత్తిలేనిభారత్వముతోత్పన్నుడిశొన్నునువుమ్, “అరవేపర,, మెన్కి-అపాట్టిలేయుమ్, అరవేపర
మెన్కి-రవిడత్తిలేనిభారత్వముమ్, అవధారణత్తాలేనిస్సంశయత్వముమ్, “అడైక్కలమ్ వైత్తన,, రెన్కి-రవి
డత్తిల్ నిభా యత్వముమ్, “పెరున్తకవు త్తపిరా నడిక్కి-అడైక్కలమ్ వైత్తన,, రెన్కుహృష్ట వనస్క-త్వము
మ్ ద్యోతిత మాకుమ్మడి శొన్ను తుమ్ కూడుమో ? ఉత్తర కాలీన నిభారత్వాను సంధానాదిక శధికారాం
గాంగ్యాది కళితే అంత గతజ్ఞశస్త్రే ? అధికార పరికరాద్య నంత గతంగ శాసాలుమ్ కృత కృత్యత్వాను
సంధాన రూప ఫలాంశమ్ శొల్లిత్తెనిల్ లోకత్తిలే భరస్వీకతా ఉత్తర కాలీన స్వాసామధ్యత్తాలుమ్, న్య
స్తభరనుడైయ వబుద్ధి పూర్వాపరాధ త్తాలేయుమ్, అపరాధ లేశ మిల్లాతే యిరుక్క వప రాధం పణ్ణి
నా నెన్కు భ్రాంతి యి నాతేయుమ్, స్వరక్షణ సమథా నెన్కి-ర భ్రాంతియి నాతే యుమ్, వచ్చి నాది కళా
లుమ్ స్వీకృత భరత్తై విట్టు రక్షియాలే కణ్ణిడత్తిల్లయో ? లోకత్తి లజ్ఞానాతి శంకావచ్చినా సామధ్యా
ది కళాలే భరణీయ త్యాగమ్ కణ్ణాలు మీశ్వర విషయత్తిల్ సహజ సాహదా సామధ్య సార్వజ్ఞ నిదో
షత్వాది కళాలే ఇన్త శంకై పణ్ణి కూడా తెన్కిల్, అనాలుమ్ “నాన్యో పంథా అయినాయ విద్యతే -
భక్త్యా త్వనన్యయా శక్య,, ఇత్తాదిభి భక్తి వ్యతిరీక్త మోక్షోపాయ నిషేధమ్ పణ్ణి భక్తియోగత్తైయు
పాయ మాక విధిక్రైయాలే కతవ్య మాక భక్తి యోగమిరుక్క నిభారత్వ జూగుడువ తెల్లనే ? చరమ
శ్లోకత్తిలే మాకుచరి ఎన్కు నిషేధ్య శోకమ్ వేరిల్లా మైయాలే ఉపాయాంతరా సామధ్య నిమిత్త శోకాక్రాం
తనైక్కురిత్తులఘూ పాయత్తై విధిత్తు శోకియాలే యెన్కు శరణ్య శోల్లికైయాలే భర న్యాస రూప లఘూ
పాయమ్ కృత మాకైయాలే నిభారత్వం కూడు మెన్కిల్, అనాలుమ్ మోక్షార్థ మాక మూఢన్య సాచీప్ర
కాశన తత్ప్రవేశాచి-రాది మాగ-గమనాది కతవ్య మిరుక్రైయాలే నిభారత్వమ్ కూడుమోవెన్కిల్,
అతు స్వీకృత భరనాన వీశ్వర కత్యక మాకైయాలే న్యస్త భరను కృతి లన్వయ మిల్లామైయాలే నిభార
త్వ జూగుడు మెన్కిలనాలుమ్ “అక్రియా వదన ధాన్య తత్తు కమన సమాచరే,, డెన్కు ప్రపన్ననుక్కై-
కతవ్యమ్ బోధిత మాయుక్క కత వ్యాంతర రహితత్వ రూప నిభారత్వమ్ కూడుమో ? కించ, అస
న్త జన్మ సంచితా త్యగ నరకాది జనకా నంత దురితజ్ఞశాలే “క్షీపావ్యజ స్రమ శుభానా సురీ మ్మేవ
యోనిషు | మామప్రాప్త్యైవ కౌంతేయ తతోయాం త్యధమాంగతి,, మెన్కి-ర పడియే వరమ పురు షాధా
మ్ సిద్ధియాలే నర కాదికల్ వరుమో వెన్కు శంకైయమ్, భితియుమ్, సమగ్రీయా యిరుక్క విభారత్వ,
నిస్సంశయత్వ, నిభా యత్వాది కల్ కూడువ తెల్లనే ? చిరాను భూతే తర పురుషాధా తదుపా యజ్ఞ
తై విట్టు బహ్వయాస సాధ్యా పరిచిత పురుషాధా తదుపాయా వలంబ నత్తిల్ స్వారసిక హాషా న్నాక
కూడుమో ? అపిచ “జాయ మానోవై బ్రాహ్మణ స్త్రీభి ఋణవాజాయతే,, ఎన్కి-ర పడియే దేవ షి
సా-ప్ర—స్వరూపంతదుపయుక్తాంశ్చీక్వానంతరం ద్వాభ్యామధికారాభ్యామనుష్ఠేయముపాయంసపరికరం
నిరూప్య అనంతరం దశభి స్తత్ఫలం నిరూప్యతే. తత్ర స్వనిభారత్వ పర్యవస్య భర న్యాసస్య ఫల త్వేన
సా-సం—తగ్రత్వంస్యాత్తదాకైంకర్యపవిత్రమస్యకరణీయమేవ.న్యస్తభరత్వకైంకర్యకర్తృత్వయోఃపరస్పర

మూ—

సర్వజ్ఞసహజసుహృది

సా-దీ—లీశ్వరసుకునియ మేనకైంకర్యపణ్ణ కైయేయివసుకు- కృత్యమెనిగ్గి-తార్- సమథా ఇత్యాది. సమ థే, సర్వశక్త-సహజసుహృది, స్వతస్త్విగ్ధే. ఆజ్ఞాతలంఘనాత్కుపితనానాలుమ్ప్రపత్తియాల్ వశీకృత నాన

సా-స్వా—పితృదాసకృత్యరూపఋణాపకరణమ్ యావజ్జీవమ్ కతావ్యమాకవిరుక్కునిభారత్వమ్ కూడువ లెక్క నే? కించ, శరణ్య విషయ త్తిత్ న్యస్తభరనానవకించనాధికారి పంచమహా యజ్ఞాదికశాన నిత్య నైమిత్తికశ్చై యనుష్ఠిప్త తోత్యజిష్టతో? అంత్య పక్ష త్తిలే ఐచ్చిక సంచార ప్రసంగత్రాలేయ లేపక మత ప్రవేశమ్ జరు మ్. ఆద్య పక్ష త్తిత్ అగ్నిం ద్రాది యజ నాత్మక నిత్యనైమిత్తికశ్చై యనుష్ఠితాల్ “నాన్యం దేవం నమ ముగ్ర్యాద్విష్ణు పాదాబ్జ సంశ్రయః”, ఇత్యాది నిషేధాతి క్రమమ్ వస్తు పారమైకాంత్య భంగత్రాలే “యో వైస్వాందేవతా మతి యజలే ప్రస్వామై దేవతా యైచ్యవతేన పరాం ప్రాప్నోతి పాపీయాన్ భవతి”, ఎన్టు నిందిత నాకానో? నిత్య నైమిత్తికాది కతావ్య ముణ్డాకిల్ “సస్వధ్వరః”, ఎన్టుమ్, అనుష్ఠితక్రతుశతః” ఎన్టుమ్, “కృతకృత్య స్సుభీభవే”, దెన్టుమ్, కృతాథా నెన్టుమ్, “శెయేత వేదవియ”, నెన్టుమ్, ఇవనైకృత కృత్య నెన్టుమ్, కృతాథా నెన్టుమ్, శొల్లు కిర శాస్త్ర సంప్ర దాయ ముమ్ విరోధియాతో? ఇత్యాది శంకైకశ్చై ఇంతకృతకృత్యాధికారత్రాలే పరిహరిక్కుకోలి యిస్త వధికారమ్ గుతల్ పత్తధికారత్రాలే ఫల పర్వశ్చై నిరూపిక్కుక్కుడవరాయ్, ప్రథమము త్తరకాలత్తిత్ సశరీరా వస్థైయిల్ వరుమ్ ఫలశ్చై ఏక్కుధికా రశ్చలాలుమ్, ఉత్క్రమణదశైయిలుమ్, అచిరాదిమాగత్తిలుమ్, దేశ విశేష త్తిలుమ్, ఫలశ్చై మూన్తధికా రత్రాలేయమ్ నిరూపిక్కుక్కుడవరాయ్, ఇన్త సక్లతివిశేష త్తైయమ్ తిరువుళ్ళమ్మ త్తి తత్రాపిప్రథమం కృతకృ త్యతానుసంధానరూపఫల త్తై నిరూపిక్కుక్కుడవరాయ్ “ఇష్టంహావిదుషాంలోకే సమాసవ్యాసధారణ” మె నిగర న్యాయత్రాలే ఆద్యశ్లోకత్తాలధికారాథత్తై సంగ్రహిక్కిరార్. సమథే సవజ్జఇతి- సమథే, స్వ సంకల్పితసర్వనిర్వహణమే. ఇతినాలెయ సామథ్యత్తాలే స్వీకృతభరత్తై లోక త్తిలే విడక్కుణ్ణ తిల్లై యో వెన్కి-ళ శంకైనిరన్తై. సర్వజ్ఞ, “యోవేత్తియుగపత్సర్వం ప్రత్యక్షేణ సదాస్వత” ఇత్యాద్యుక్త యథావస్థి త సర్వ సాక్షాత్కార వతి. ఇతినాలెభరణీయ విషయ త్తిలు త్తర కాల త్తిల్ స్వరక్షణసామథ్య దుస్సహాష రాధకారిత్వాదిభ్రాంతిమూలశంకైనిరన్తై- సహజసుహృది, నిరుపాధికసౌహాదవతి-ఇత్రాల్ వంచనాదిమూల

సా-ప్ర—విశేషణభూతనైభార్యస్యకృతకృత్యత్విజ్ఞానాధీనత్వాత్తంనిరూపయత్యస్మిన్నధికారే- సవజ్జత్వా ద్వాస్తవికాశ క్తిజ్ఞానవ తాసహజసుహృత్త్వాదశ క్తవిషయేభరన్యాసమాత్రేణ “మోక్షయిష్యామి” త్యేవంరూప సంకల్ప వతా. సంకల్పితకరణే సమథేనచ భగవతా స్వరక్షణభరన్య స్వీకారాత్తదథామస్య కతా వ్యాం తరా భావాత్ప్రపన్నస్య తత్ఫలభోగ ఏవావశ్యత ఇత్యాహ. సమథా ఇత్యాదినా.

సా-వి—కృతాథాత్వ మే వేతిర్వాసుష్ఠానకథనముఖేనాహ. సమథా ఇతి. సమ థే సర్వజ్ఞ సహజసుహృదీతీత్రణి

సా-సం—విరోధాల్. యదిభరన్వీక తాప్రకాశితేతితత్కరణీయమ్. తహాతచ్ఛరణయోభారసమర్పణం పశ్చాత్తనానుకూల వృత్యంగకమేవ భవేదితికథంనైభార్య సిద్ధి రిత్యత్రాహ. సమథా ఇతి. అసమథేవా, అజ్ఞేవా, నిదాయేవా, భరమస్వీకుర్వతివా, కృతమపి సమర్పణ మకించిత్కరమితి పునస్తత్ర కతావ్యాంతర .

మూ. స్వీకృతభరెయదథంకతకవ్యంనపునరిహయతి-ంచదపినినియచ్చంత సస్తిన్నిరుపధిమహానందజలధౌ
సా-దీ—భగవాన్. స్వీకృతభరె, స్వేనాపికతమానవాత్మరత్నాభరత్నైస్వీకరితృశ్యశవిత్. యదథం, యాతారు
స్వీకృతభర భగవదథమాక. భగవద్వశీ కరణాథమాక వెన్దపడి. పునః కతకవ్యం. ఇహ, ప్రపత్త్యుత్తర
కాలత్తిత్. నః, అస్మాకం- యతి-ంచదపి నాస్తీ- యద్వా, యదథం, యాతారుప్రయోజనాంతరనిమిత్త
మాక - కతకవ్యశ్చ ఉపాయాంత రక్షణుణ్ణు - అన్త ప్రయోజనాంతరం ఇని నమకొన్ను మిత్ తై యి
రే యేన్దై - తద్య తి-ంచ దపి న పునరస్తి - తస్మిన్ నిరు పధి మహా నంద జలధౌ, భగవతి విషయే -

సా-స్వా— శంకైనిరన్దై. స్వీకృతభరె, అకించనస్యమమభరన్యాసవ్యాజమాతేణభరంస్వీకృత్యభక్త్యాదిగురుత
రన్యాపార మనపేక్ష్యాహ మేవాస్య మోక్షోపాయో భవేయమితి సంకల్పస్థితే సతీత్యథః. ఇతి నాలే భ
క్త్యాది గురుతర వ్యాపార కతకవ్యతా మూలమాక వన్త నిభారత్వ మెంగనే యెన్నిట శంకై నిరన్దై. భ
క్తి యోగమనపేక్షితమాకిలుమ్ భరన్యాసం యావజ్జీవ మనుష్ఠైయమాకిత్ నిభారత్వ మెంగనే ? యెన్నపరు
శిచ్చైయకితార్. యదథమితి. యాతారు దేశవిశేష విశిష్టా పరిచ్ఛిన్న పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవ రూప
మోక్షాథా మాక భరన్యాసా నుష్మానా నంత రం. “ సకృ దేవహ శాస్త్రాధిక కృ తో యం తా ర
యే న్నర , మెన్నిట పడి యే నమ కు- పునరి కతక వ్యం యతి-ంచ దపి భరన్యాసరూపా ల్పవ్యా
జరూప మపి నాస్తి. ఇతి నాల్ బుద్ధి పూర్వా పరా ధమ్ ప్రిసక్త మాయ్ తన్నివృత్త్యథం భరన్యా
సాంత రమ్ కతకవ్య మానాలుమ్ మోక్షాథా మాన పునః కతకవ్య మిల్లామై యాలే మోక్షా థ క
తకవ్య ప్రసంగ రహితత్వమే నిభారత్వ మెన్ద సూచితమ్. నిరు పధి మహా నంద జలధౌ, “తదే వప్రి త
యే భూత్వా పునరుకే ఖాయజాయత ” ఇత్యాది ప్రకారేణవివిధ విచిత్ర కమోపాధిక తరతమభావగ్ర
స్తాత్యల్పల్ప తరల్పతమాను కూల్య వదితర పురుషార్థ వతగమో పాధికత్వా భావా త్స్వత ఏవా ప
రిచ్ఛిన్నా నంద జలధౌ. జలధి శబ్దేనా పరిచ్ఛిన్నత్వా త్కోభ్యత్వ శీతశత్వా గాధత్వాదికమ్ ద్యోత్యతే. మహ
చ్చబ్దేన తరతమభావరాహిత్యం వివక్షితమ్. తస్మిన్, పరిపూర్ణ బ్రహ్మనందానుభవే.

సా-ప్ర— యదథం, యాదృశభగవ త్రైకంకర్యాథం. నిరుపధిమహానంద జలధౌ, శేషత్వస్యస్వరూపాను
బంధిత్యా చేషవృత్తిరూపకైంకర్యస్యవ నిరుపాధికత్వం. తస్యచ నిరుపాధికత్వా జలధివ దపరిచ్ఛిన్న త్వం. స
ర్వోత్కృష్ట స్వామిప్రతి సంబంధికత్వాన్మహానందరూపత్వం.

సా-వి—నిభార త్వే హేతుగభావిశేషణాని. యదథంకతకవ్యంయత్స్వరత్నముద్దిశ్యకతకవ్యం సాధనమను
ష్టాతవ్యం. ఇహ, అస్మిన్ ప్రయోజనే విషయే - నః, అస్మాకం. పునః, భరస్వీకారానంతరం- యతి-ంచద
పి కర్తవ్యంనాస్తి-మోక్షాథంకతకవ్యంనాస్తీత్యథః. అత స్తస్మిన్ భరస్యస్వీకతకరి. నిరుపధిమహానందజలధౌ,

సా-సం— మ స్తీతీమానివిశేషణాని. యదథమ్, స్వీకృతభరన్తదథమితిశేషః. ఇహ, అకించనప్రపత్తౌ, నః,
అకించనానాం. పునః, తదంగత్వేన కతకవ్యం. యతి-ంచ దపి న. సహి యావద్దేహ పాత మనుష్ఠై యో
పాయేఽఅకించనస్యా ధికారోస్తీతిభావః. ఏవం కృపణమప్యత్మానం అనంద వల్కుక్త విధయా నిరవధిమ
హానందజలధౌ, తేనైవ జలధినా శాస్త్రముఖేన నియమితాస్సంతోవయం సమథా త్వాది చతు శ్చయ విశిష్ట

మూ—

కృతార్థీకుర్వస్వం కృపణమపి కైంకర్య

సా - దీ — స్వం, ఆత్మానం. నియచ్ఛంతః, నియమేన వత్కమానం కుర్వంతః. ఏకాంతి నోవయమ్. కృపణమపి, ఇతఃప్రాక్ కైంకర్యదరిద్ర మాత్మానంమిదానీంభగవత్కైంకర్యధనినోఘాత్వాకృతార్థీ కుమః.

సా - స్వా — స్వమ్, ఆత్మానమ్. నియచ్ఛంతః, తదేక ప్రవణం కుర్వంతః ఎనైః. ఇతినాథే అల్పత్వా స్థిరత్వ, దుఃఖమిత్రత్వ, దుఃఖోదర్కత్వ, ప్రయాస సాధ్యత్వాది దోషదశకనత్తాలేఅనుఘాతసజాతీయమాయిరున్తాలు మితర పురుషార్థకైత్తే విట్టు ప్రయాస మన్వికే సకృద్భరన్యాసమాత్రత్తాలే భర స్వీకారమ్ పజ్జీన శరణ్యన వజక నీయ మాక కొడుక్కపుకుల మహాపురుషార్థకైత్తే హషక పుర స్సరం తదేక ప్రావణ్యమ్ స్వరసత స్సిద్ధికుమితే. ఆవాలమ్ ముముక్షువాన పురుషసుక్కు పాయ ఫలయో రన్యత రాన్వయ మావశ్యక మాకైయాలే ఉపా యోత్తర కాలమ్పురుషార్థక మిల్లామలిరుక్కైయాలే యుపాయాన్వయ మావశ్యకమాకైయాలే కృత కృత్యత్వమిక్లనే యెన్న వరుళిచ్చెయ్శిరార్. కృతార్థీకుర్వత్తి. ఇదానీ ముపాయోత్తరకాలమ్ పరమ ఫలాధాజేన కృపణమపి స్వమాత్మానం కైంకర్య ధనినస్సంతః. కైంకర్యేణధనినః - ధనికవ త్సంతుష్టా స్సంతః. కృతార్థీకుమః, కృత ప్రయోజనం కుమః. అఘాత తద్భావే చ్చిప్రత్యయేనానాది కాల మారభ్యతః సూర్వమే తాదృశ కింకర వృత్త భావ సూచ్యతే. ఉపాయ పూర్వ వశైయిలుమ్ భగవత్ప్రీత్యర్థక మాక నిత్య నైమిత్తికా సుష్మాన మిరున్తాలు మతు ఉపాయ నిష్ప త్యర్థక మాయ్ కొణ్డు ఫల రూప మన్నెన్తు కరుత్తు. నిత్యముమ్ నైమిత్తిక ముమ్ కతకవ్య మానాలు ముపాయమన్వికే స్వయ మ్ప్రయోజన కింకర వృత్తి యాకై యాలుమ్ దేవ తాంతర శబ్ద ఘటి తమా యిరున్తా లుమ్ భగవదేకప్రీతినకింకరవృత్తితయా దేవ తాంతరప్రీతినమల్లామైయాలే దేవతాంతరయజనప్రయ క్తపారమైకాంత్యభగ్గ

సా-ప్ర — స్వం, ఆత్మానంతస్మిక్, కైంకర్యే. నియచ్ఛంతః, అన్యత్రా ప్రవృత్తిపూర్వకం నియమేన ప్రవతయంతః. యద్వా యదథకం, నిరుపాధికానందరూప భగవదను భవాథకం. నిరుపధిమహానందజలభా, శేషత్వస్య స్వరూపాను బధిత్యా చేవ్యనుభవస్య నిరుపాధికత్వం. నిత్య నిరుపాధికానందరూపబ్రహ్మ విషయత్వాదనుభవస్య మహానంద రూపత్వం. ఏతాదృశాను భవస్యా పరిచ్ఛిన్నతయా జలధిత్యేన నిరూపణం. తస్మిక్, భగవదనుభవే. స్వం నియచ్ఛంతః, ఆత్మానం విషయాంతరాను భవశూన్యతయా ఏకాగ్రం కుర్వాణాః. కైంకర్య ధనినః, తదను భవకారిత కైంకర్య రూపధనం ప్రాప్నోతి. కృపణమపిస్వం, ప్రపద నాత్పూర్వంభగవదను భవకారిత కైంకర్య ప్రాప్నోతిభావేన శోచ్య మాత్మానం కైంకర్య రూపస్వరూప ప్రాప్న పురుషా

సా - వి — స్వం, ఆత్మానం. నియచ్ఛంతః, నియమయంతః-తత్రైవకైంకర్యం కుమోనాన్యత్రేత్యైకాంత్యంస్వీకుర్వంత ఇతిభావః. కృపణమపి, ఇతః ప్రాక్ కైంకర్యదరిద్ర మప్యాత్మానం కైంకర్య ధనినః కైంకర్య ధన వంతోఘాత్వా. కృతార్థీకుమః, సఫలీకుమః. కైంకర్య లాభజనితబహుమానేన స్వాత్మని బహువచనం. కృతోపాయానుష్ఠానత్వం కృతకృత్యత్వం. అనుష్ఠితోపాయస్య కైంకర్యరూప పురుషార్థక వత్వం

సా- సరి — మహా నంద జలధిఘాత భగవత్ప్రీతి సంబంధితయా స్వయంప్రయోజననిత్యనైమిత్తికాదిరూప

వ్యాఖ్యాన పంచక సహిత శ్రీమత్ర హస్త్యత్రయ సారే -

మూ—

ధనినః॥ 30॥

ఇవ్వపాయ (విశేష) నిష్ఠా ప్రపత్త్యనంతర కాలస్తుడజ్జి తానితుక్కు-కో-లిస ఫలత్రైపుత్త తన
కో-రుకతవ్యాంశ'త్తి లస్వయమిల్లా మైయాలమ్

సా-దీ—

కృతాథా నాక ప్పణ్ణ క్కడవో మెన్దె॥ 30 ॥

ఇప్రపత్తి నిష్ఠా నిభానసుమాయ్, నిస్సంశయసుమాయ్, నిభానసుమాయ్, హృష్టమనా వుమాయ్,
భగవ ద్విషయత్తి లాజ్ఞానుజ్ఞా రూప కైంకర్య రసిక నాకై యాల్ ముక్తతుల్య నాయ్ కృత కృత్య నెన్దుమ్,
కృతాథా నెన్దుమ్, కొత్తాడ ప్పట్ట రుక్కు మెన్ది-రాల్. ఇవ్వ పాయ నిష్ఠ నిత్యాది మహా చూణ్ణ కై
యాలే - మున్త నిభాన నాకై యిల్-హేతుక్కు-లై క్కాట్టుకి-రాల్. ప్రపత్తిక్కు-అనంతర కాలమి త్యాదియాల్ -

సా-స్వా—మన్త్రి కే-కృతకృత్యతయా నిభాన త్వానుసంభాసత్తుక్కుమ్ కురైయిల్ తైయెన్దుకరుత్తు॥ 30॥

ఇని పూర్వోక్త శంకై కత్తై విస్తరేణ పరిహరిక్కు-కో-లి ప్రథమం భరన్యా సోత్తర కాలమ్ పరమ
ఫలత్తు క్కా-క బ్రహ్మ నాడీ ప్రవేశ కతవ్య మిరుక్కై-యాలుమ్, ఉపా యాంతర నిషేధ త్తాల్ మోక్షా
థం భక్తియోగమే కతవ్య తయా ప్రసక్తమా యిరుక్కై-యాలుమ్, కృత కృత్యై యిల్లా మైయాలే ని
భానత్వజ్ఞా డువ తెళ్ల నెయిన్ది-రశంకైయె పరిహరిక్కి-రాల్. ఇవ్వపాయ నిష్ఠ నిత్యాదినా. కతవ్యంశ'త్తి లితి.

సా-ప్ర—

థాను భవేన కృతాథేకుమక ఇత్యథాః ॥ 30 ॥

నను భరన్యాసస్య నైభార్య పర్యంతత్వం నోపపద్యతే పురుషాథాంతర సాధనానాం చిత్రావాజ
పేయాదీనాం ప్రత్యవాయ పరిహారాథానాం నిత్యనైమిత్తికానాంచ కతవ్యత్వాదిత్యత్ర ముముక్షోః ప్ర
పన్నస్య అనన్య గతికత్వా చ్చిత్రాయాగాదీనా మనపేక్షితత్వా నోక్షాథాంతర సరపేక్షస్య భరన్యాసస్యకృ
తత్వాన్నిత్యనైమిత్తికానాంచ భగవత్ప్రీతి వ్యతిరిక్త ఫలాజన కత్వేన కైంకర్య రూపత్వాద్యధి-ంచ త్ఫల
సాధనతయా కతవ్యాభావా త్కృతకృత్యత్వ ముపపద్యత ఏవేతి నైభార్యపర్యంతత్వ మేవేత్యాహ. ఇన్ద్ర
సాయ విశేష నిష్ఠ నిత్యాదినా.

సా-వి—

కృతాథాత్వమితి భేదః ॥ 30॥

అథ స్వస్థానుష్ఠితో పాయత్వా త్పునః కతవ్యాంతరా భావా త్సత్యసంకల్పేన భగవద్రైదమాచున
ఇతి శోకనిషేధా నిభాన స్సన్తోక్ష యిష్యామి సంకల్పస్య భగవతా కృతత్వా త్రస్య సా మ థ్యాన
పర్యాలోచ్య ఫలప్రాప్తౌ నిస్సంశయస్సౌ ఇతిరపురుషాథాన సాధకానవాససం త్యక్త్వా స్వ ప్రాప్త్య
కైంకర్య పురుషాథా హృష్టమనాస్సౌ జేవాది ఋతాభావేన తత్సంబంధం విహేయ నిత్యకమక స్వస్యగ్నీం
ప్రాదిశరీరక పరమాత్మా రాధన తయాగ్నీంద్రాది శబ్దా నాం సాక్షా ద్భగవద్వాచక పత్రాశ్రయజ్ఞేనసాక్షా
త్పరమాత్మా రాధనతయావా కైంకర్యంకుర్వన్ముక్త తుల్య స్తిషేదిత్యుపపదయతి. ఇవ్వపాయేత్యాదినా-
ప్రపత్తికో-నంతర కాలస్తుడజ్జి, ప్రపత్త్యనంతర కాలమారభ్య. కతవ్యాంశ'త్తి లితి. మోక్ష సాధనతయా కతవ్య

సా-సం—కైంకర్య ధనినస్సంతరి. స్వమ్, కృతాథే కుమకః. స్వమాత్మానం సిష్టస్మి ప్రయోజ సంకుమకః॥ 30॥
ఇత్థం సంగ్రహీతం వివృణోతి. ఇవ్వపాయేత్యాదినా. కృతంసరిప శేషసిష్టస్మిం. యస్స వ్యతం త్రస్యత్వ

మూ—కతకవ్యాంశమ్ సకృదనుష్ఠానత్రాతే సిద్ధ మాకైయాలుమ్ స్వతంత్రనామ్ సత్కలనంకల్పనానఘలప్రదక్ష
“మాశుచః” ఎన్టరుళి చెయ్ కైయాలుమ్ తనకుప్పిరన్త భర న్యాన రూప దశైయై పార్ త్తునిర్భర వాయ్
“మామేకం శరణంప్రజ” ఎన్కిరి పడియే సిద్ధో పాయ త్తేన స్వీకృతనాన సర్వేశ్వరక “అహంత్వానర్వపా
పేభ్యో మోక్షయిష్యామి” ఎన్టు ఫలప్రదాన సంకల్పత్తైప్పణ్ణుకైయాతే

సా- దీ— స్వతంత్రనామ్ సత్కలనంకల్పనాన వేన్టు అమోఘ వచన త్వే హేతుక్కల్. నిస్సంశయత్వత్తిలుమ్,
నిభయత్వత్తిలుమ్, హేతువై కాట్టుకిరార్ - మామేక మిత్యాది యాల్-హృష్టమనావాయిరుక్కై హేతు

సా-స్వా—పరమ ఫలత్తుక్కాక బ్రహ్మనాడి ప్రవేశా దిక మపేక్షిత మానాలు మత్తై స్వీకృతభరనానశర
ణ్యక తానే శెయ్ కైయాతే అతి లివనుక్కన్వయ మిల్లై యెన్టుకరుత్తు. శరణ్య న్నానే శెయ్ కిరా నాకల్ స
ర్వ ముక్తి ప్రసంగమ్ వారాతో? వెన్న వరుళి చెయ్ కి రార్. కతకవ్యాంశ మితి. సకృదను స్థానత్రాతే యె
న్టైయాతే “ సకృదే వహి శాస్త్రాధిక కృతోయం తారయేన్నర ,, మిత్యాదివచనమ్ జ్ఞాపితమ్. స్వతం
త్రేతి. గురుతర భక్తియోగ న్నాను మచేతన మాకైయాతే ఫలప్రద మల్గా మైయాతే తద్వశీ కృతనాన పీశ్వ
రనే “ ఫలమత ఉపపత్తేరి ,, ఎనిర న్యాయత్తాతే ఫల ప్రదనా కైయా లవన్నానే యుపాయాంతర దౌ
ఘకట్యాది నిమిత్తమాక శోకిక్క వేణ్డొ , ఎన్నే శరణ వరణమ్మణ్ణు, తన్మాత్రవ శీకృతనాననానే యు
పాయాంతర స్థానత్తిలై నిన్టు ఉకకార్య మెల్లామ్ నిర్వహిక్కిరేక, నిశోకిక్క వేణ్డొ వెన్టు శొల్లుకైయాతేప్ర
పత్తి స్వాతంత్ర్య మావశ్యక మాకైయా లుపాయాంతర నిషేధమ్ భక్తి ప్రపత్తి వ్యతిరిక్త నిషేధ పర మాత
ల్ సిద్ధో పాయ భూత శరణ్య వ్యతిరిక్త నిషేధ పరమాతలాక కూడవ తెన్టు కరుత్తు. అతి లఘూపాయత్తైవి
ధిత్తు మాశుచరి ఎన్టు శొన్నాలితువు పచ్చందన మన్టొ వెన్కిర శంకా వారణాథమ్ సత్యసంకల్పేతి. తా
సంకల్పిత వధాత్తుక్కు తన్నాలుమ్ ప్రతిసాతి యిల్లా తవ నెన్టుకరుత్తు. ఆనాలుమ్ బహుజన్మ సాధ్య భక్తి
కార్కలై తుణ కాల సాధ్య వ్యాపార త్రాతే పణ్ణుకై యుపపత్తివిరుద్ధ మన్నో? వెన్నవరుళి చెయ్ కిరార్.
స్వతంత్రేతి. స్వతంత్ర నాకైయాతే నియోగ పర్యను యోగానహా నెన్టు కరుత్తు. ఆనాలుమ్ శుహవిశ్వా
సాది కళన్టికే వికల మాక భరన్యాన మ్మణ్ణిణాల్ నిభారత్తై కూడాతే యెన్న తనకుప్పిరన్తనితి - ఆకిం
చన్యా ద్యధికారాక్ళ పూణ్ణ భరన్యాన దశైయై పార్ త్తెన్టు పడి. ఆనాలుమ్ దురంత దుష్కరమ మడియాక
నరక ముమ్ అసామథ్యాది కళడి యాక ఫల విళంబ ముమ్ వరుమో వెన్కిర భయ ముమ్ శంకైయు మిరు
క్క నిభారత్వాదిక శ్లేష్టనే? యెన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. మామేక మిత్యాదివా. ఇవ్వధి కారి యి కైన్
వంశమ్ తవిర ప్రారబ్ధా ప్రారబ్ధ రూప సంచిత కృత్స్న పాపత్తైయుమ్ ఈశ్వరన్నశిప్పికైయాతేతన్ముల
భూత నరక భీతి యిల్లై యెన్టు కరుత్తు. అహేతుక మాక మోక్షణ సంకల్పమ్ కూడుమో? ఎనిర శం
కా వారణాథమ్ శరణం ప్రజేత్యాది. ఉపాయాంతర స్థానా పన్నతయా స్వీకృతభరనానవెన్టుపడి, విపరీత

సా- వి— న్యయోనాస్తి. స్వయంప్రయోజనతయా కతకవ్యేన్వయోస్త్యై వేతిజ్ఞాపనాథామంశపదం. ననుసకృ
త్ప్రపదనానంతరమప్యపాసనన్యాయేనఘనపునఃకతకవ్యంస్వాదిత్యత్రపూర్వోక్తంసకృత్వంస్తారయతి. సకృదితి.

సా- స్క— సంకల్పరి ఫలప్రదశ్చన. తస్యమాశుచఇత్యుక్త్యాననిభారత్వంసిద్ధ్యేత్. యదిప్రపిత్సుః స్వభరన్యాన

మూ — యిప్పడి విశ్వసనీయనుమామో, సమర్థనుమామో, ఉపాయభూతనుమాన ఈశ్వర నైప్పార్తు ఫలసిద్ధియిత్ నిస్సంశయనుమామో, నిర్భయనుమామో, కడైయరవిట్ట అన్యపురుషార్థజ్ఞైయుమ్ కామ్పరవిట్ట ఉపాయాంతరక్లైయుమ్, అకింసన నయత్తుమాక మహానిధియై పెరుమాప్పోలే తాక పెరప్పుకిరపరమపురుషార్థత్తైయుమ్ పార్తు హృష్టమనావామ్

సా - దీ — క్కలైఉపన్య సిక్కిరార్ - కడైయర విత్తాది యాత్ - కడైయరుకై, వాసనైయరుకై - సమీపత్తైయుమ్ మెతియామై విట్టపురుషార్థజ్ఞై శైశ్వర్యాదికల్ - కామ్పర, కామ్పు, తొకుగా, వాసనైయిత్.

సా - స్వా — విషయత్తిత్ వంచనాదిక భిరున్మాలుమాశ్రితవిషయత్తిత్, మాతా పితాభ్రాతా నివాస శ్వరణంసు హృదితి విశ్వాస నీయత్వా త్వసంకత్పిత ఫల నిర్వహణ సమర్థ త్యాద కించన విషయే ఉపాయాంతరస్థానాపన్నత్వా త్ఫల సిద్ధియిత్ సంశయ మిల్లై యెన్టుకరుత్తు. చిరామ భూతే తర పురుషార్థ తదుపాయజ్ఞశ్చే విట్టు బహ్వయాస సాధ్యా పరిచిత పురుషార్థ తదుపాయా వలంబ నత్తిత్ స్వారసికహాషణజూగదు మో? పెన్కిరళంకైయై పరిహరిక్కిరార్. కడైయరవితి. కడైయరుకై, వాసనైయరుకై - సమీపత్తైయుమ్ మెతియామై విట్ట వన్య పురుషార్థజ్ఞశ్చే, విశ్వర్యాదికల్. అనిత్యత్వాల్పత్వాది దోషత్తా లెన్టపడి. కామ్పు, తొక్కు విడప్పట్ట. ఉపాయాంత రక్లై, సాతొ దుపాయ భూతో పాయాంతరక్లైయుమ్ అతుక్కు కామ్పయిరుక్కిర పరమ్పరో పాయాంత రక్లైయు మెన్టపడి. పెరప్పుకిర పురుషార్థమ్ నిరుపాధికా పరి చ్చిన్నా నందరూప మాకైయాలే యుమ్, అనాయాస సాధ్య మాకై యాలేయుమ్, ఇతర పురుషార్థ తదుపాయజ్ఞల్ స్వరూప విరుద్ధతయాల్పత్వానిత్యత్వాది దోష యుక్తతయా చిర పరిచిత త్వేపి ద్వేష్యజ్ఞ శాయ త్యక్త

సా - ప్ర — కడైయరవిట్ట, సవాసనంత్యక్తా. కామ్పరవిట్ట, స్వసాధనైస్సహ త్యక్తా. తాక పె అప్పుకిట, స్వేన ప్రాప్తవ్యం. ముముక్షో స్వస్యభగవ త్క్రొంకర్య వ్యతిరిక్త పురుషార్థా పేతాభావాత్తత్సాధనైస్సత్ప్రద చేవతాంతరైశ్చ సంబన్ధా భావా త్క్రొంకర్యాథణంచ సకృదేవకతవ్య భరన్యాసస్యకృత త్వాత్ స్యవపరాపేతాభావేనతదథంకతవ్య శేషాభావాత్. శరణంవ్రజ. సర్వపాపేపేభ్యో మోక్షయిష్యామి,,

సా - వి — కడై, వాసనా. అర, యథాచ్ఛిన్నాస్యాత్తథా. విట్టు, త్యక్తా. సవాసనంత్యక్తై వ్యత్య థణః. కామ్పర విట్టు, కామ్పు, సాధనాని, అర, యథానస్యత్తథా. విట్టు, త్యక్తా. సాధనై స్సహత్యక్తై వ్యత్య థణః. కడైయరవిట్ట ఉపాయాంతరక్లైయుమ్ కామ్పరవిట్ట, అన్యపురుషార్థజ్ఞైయుముతి క్రమ స్సాచితః - చరమశ్లోకాధికారే ఉపాయాంతరేషు వాసనాత్పాగస్య వత్సమాణత్వా త్పురుషార్థాంతరేషు సాధనైస్సహత్యాగకథనస్యోచిత్యాచ్చ - పెరుమాప్పోలే, ప్రాప్తవ - తాక పెరప్పుకిర, స్వేనప్రాప్తవ్యం. పార్తు,

సా - సం - దశాంస్వాంసవిజానీయా త్తదాపిన నైభర్వంసి ధ్యేత్. యదిసిద్ధి పాయత్వేనస్వీకృతోపిఫల ప్రదాసనంకల్పంనకుర్వాత్తదాసన విశ్వసనీయస్సాన్యత్. స్వయం ఫలసిద్ధానిస్సంశయశ్చ నస్యాత్. అత స్వీకృతభరన్య అనెవం విధత్వాద్విశ్వ సనీయతమే భగవతి ఫల సిద్ధా నిస్సంశయోహం. ఫలాయ నిభాశ్చాహ మిత్యాహ. ఇప్పడిత్యాదినా. హృష్టమన సుత్యే నిభారత్వ నిస్సంశయత్వే హేతూ. హేత్వన్తరాణ్యాహ. కడైయరవితి. కడైయర, నిశ్శేషమ్. కామ్పర, వాసనయా సహ. పార్తు, శాస్త్రేణేతి శేషః,

సా- దీ— భగవద్విషయ త్తిత్ కైంకర్యపరనాకైయిత్ హేతువైకాట్టుకిరాద్.

సా-స్వా— జ్ఞశాక్తయాలేయుమ్, పురుషార్థవిషయహాషత్తుక్కుక్కురై యిల్లై యెన్ఱపడి. ఆనాలుమ్ ప్రప
న్నాధికారిపంచ మహా యజ్ఞాదికశాన నిత్య నైమిత్తిక జ్ఞత్యజిక్కిరతో? అనుష్ఠిక్కిరతో? ఆద్యై అలేపకమ
తవ దైచ్చిక సంచారమ్ ప్రసంగిక్కుమ్. “ అక్రియా వదనధాన్య తత్తుకమ్ సమాచరే,, దెన్ఱు ప్రపన్న
నుక్కు నిత్యనైమిత్తిక కర్తవ్యతా విధి యుమ్ విరోధి క్కుమ్. అంత్య పత్తు త్తిత్ కర్తవ్య చాహుళ్య మిరు
క్కైయాలే కృతకృత్య తయా నిభరత్వాదికమ్ కూడాతే యెఱ్ఱియుమ్. కృతకృత్య నెన్ఱుమ్, కృతార్థ నె
న్ఱుమ్, శొల్లుకిర శాస్త్ర సంప్రదాయజ్ఞశుమ్ విరోధి క్కుమ్. ఇవ్విధి కారిక్కు నిత్య నైమిత్తిక కర్తవ్య ము
పాయమాక వనుష్ఠేయ మల్లామైయాలె ముక్తరైప్పాలె శేషత్వ స్వరూపప్రయుక్తతయా శేష్యభిమతాచరణ
రూప మామ్ కొంఱు పురుషార్థ రూప మాక్తైయాలె ఫలాధా మాకకర్తవ్యమిల్లా మైయాలె ఫలాధా
మాక కర్తవ్యాంశమ్ పూర్వమ్ కృత మాక్తైయాలెముపాయ పురుషార్థ ఫూతియాలె శాస్త్రసంప్రదా
యజ్ఞో కృతకృత్యనెన్ఱుమ్, కృతార్థ నెన్ఱుమ్, ప్రశంసి కిరతు కళన్బి క్కే పురు షార్థ తయాపి కర్త
వ్య మున్ఱుమ్ వేణ్డా తెన్ఱు శొల్లవ న్తుతు కళ న్నెన్ఱి లప్పేతు ముక్తరై ప్పాలె శేషత్వ స్వరూప ప్ర యుక్త
యా శేష్యభి మతా చరణమ్ శాస్త్రీయ మన్బిక్కే విచ్చిక మాక వనుష్ఠిక్కు ప్రసంగి యాతో? ముక్తప్ర
త్యక్షేణ పరమ పురుషాభి ప్రాయత్తై యిరిన్ఱు తదభి మతా చరణమ్ శాస్త్ర మన్బిక్కే పణ్ణి నాలుమ్ బద్ధనా
న విన్ఱ కృతకృత్యాధి కారి విషయ త్తి లీశ్వరక వణ్డా శ్రమా ద్యను గుణ మాక శాస్త్ర చోదిత శేష వృ
త్తియై యివనై పుణ్ణ క్కుడవ నెన్ఱు సంకల్పిత్తిరు క్కైయాలే ఇతువే శేష్యభి మత మాక్తైయాలె అన్ఱ వ
భి మత త్తై యిన్ఱ వధికారి ప్రత్యక్ష త్తాలె యిరియ మాట్టా మైయాలె శాస్త్ర ముఖతాలిరేన్ఱే తదుక్తప్ర
కారమాక వనుష్ఠిక్కుక్కుడవ నెన్ఱిల్, అప్పే శాస్త్ర మగ్గిం ద్రాది దేవతాంతర యజన రూపమాకవణ్డా
శ్రమాది ధర్మజ్ఞతై విధి క్కైయాలే తచ్చదిత ప్రకార మాక వనుష్ఠిక్కిల్ “ నాన్యం దేవం న మనుక్కుర్యా,
దితి నిషేధాతి క్రమమ్ వన్ఱు తక పారమై కాంత్య స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధ మాకాతో? నిత్య నైమిత్తికాది
ప్రవిష్టాగ్గింద్రాది శబ్దమ్ “ యేయజంతీ,, త్యాది శాస్త్ర బలత్తాలె యోగ ఘృత్త త్యాది కళాలే నారా
యణాది శబ్దమ్మాలె సాక్షా ద్భగవ ద్వాచక మాక్తైయాలె తదారాధన రూప మాకవే యనుష్ఠేయ మాక్తై
యాలె దేవతాంతర యజన ప్రసక్తి యిల్లై యెన్బిలానాల్ “ జాయమానో వైబ్రాహ్మణ స్త్రిభి ఋణవా
జాయత,, ఇత్యాది కళాలే దేవతాంతర యజనాది కళాల్ ఋణత్రయాపా కరణ మ్పణ్ణ వేణు మెన్కిరతు

సా-ప్ర— తివక్కురపి,, సత్యకామ స్సత్యసంకల్పః. అప్యహం జీవితం జహ్యంత్యాం వాసీతే సలత్మణామ్
సహిప్రతిజ్ఞాం సంశ్రుత్య బ్రాహ్మణేభ్యో విశేషతః | మిత్రభావేన సంప్రాప్తం సత్యజేయం కథంచన | దోషో
యద్యపి తస్య స్యాత్ సతామతదగహితమ్ | రామోద్విగ్నా విభాషత,, ఇత్యాదిభి స్సత్య ప్రతిజ్ఞత్వా వగ
మాచ్చ స్వయంకృతకృత్య ఇతి నిభరతో భవేదేవేతి భావః. నను “ త్రిభిఋణవా జాయతే బ్రహ్మ చర్యే
ణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేన దేవేభ్యః ప్రజయాపితృభ్యః. ఋణానిత్రీణ్యపా కృత్య మనోమోక్షే నివేశయే,, దితి ఋణే

మూ — “దేవషణ్ఢూతాత్మ నృణాంపితౄణాం నకింకరౌనామృణీచరాజన్ । సర్వాత్మనాయశ్చరణం శరణ్యం నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః” ఎన్నిర శ్లోక త్తిన్నడియే ప్రజాపతి పశు పతి యెన్ఱా బోపీతే పేరిట్టుకొణ్డిరుక్కిరసజాతీయరానడేత్రజ్ఞరైప్పత్త వోరోరవసరజ్జళితే కైక్కులిపోలేశిలఉపాధికళడియాక

సా - దీ — దేవషణ్ఢూతాత్మది. దేవానాంఋషీణాం ధూతాత్మనాం పితౄణాంచనకింకరః- ధూతాఖ్యాశ్చతే ఆత్మనశ్చేతి ధూతాత్మానః- దేవ యజ్ఞాద్యారాధ్యతై నినైక్కిరతు- సర్వాత్మనా, సర్వప్రకారేణ-ప్రాప్యత్యే న ప్రాపక త్వేనచసర్వవిధబంధు త్వేనవా-సజాతీయరాన, కమవశ్యతయాసజాతీయరానవెన్ఱై- కైక్కులిపో లే, లోక త్తిలోరోరవసరజ్జళితే కైక్కులి యాకదాస్యమ్ వరుమాపోలే. ఉపాధికల్, బ్రాహ్మణ్యాదికల్-

సా-స్వా-విరోధియాతో? వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. దేవషణ్ఢూతాత్మనృణామిత్యాదిమహా వాక్యత్రాల. దే వషణ్ఢూతి. అయమ్, ప్రపన్నాధి కారి. దేవానా మృషీణాం, ధూతాశ్చతేఆత్మనశ్చ ధూతాత్మనాం, నృణాం చన కింకరః- దేవ యజ్ఞాది కళితే దేవతాంతర శేషి వృత్తి పణ్ణ క్కు-డవ నల్లన్. దేవాది దేవాదీనాంఋ ణాపకరణముమ్మణ్ణ క్కు-డవనల్లన్. సర్వాత్మనా, సర్వప్రకారేణ, ప్రాప్యత్యేనప్రాపక త్వేన. ప్రజాపతీతి- శేషి త్వ బోధక పతి శబ్దతాతే ప్రజైకళుక్కు తతింకర వృత్తి కమ కృత ప్రజా త్వోపాధిక మాక ప్రసక్తై యెన్ఱు కరుత్తు - పశుపతి, “పశవః పాశితా”, ఇత్యాది స్థల వత్పశు శబ్దమ్ బద్ధచేతన పర మెన్ఱు కరుత్తు- సజాతీయరాన, బద్ధచేతనత్వేన సజాతీయ రాన - ఓరవ సరజ్జళితే కైక్కులిపోలే, లోక త్తిలోరూలివాజ్ఞిన భ్యత్యక్ పోలే-“దేహి మేదదామితే”, ఇత్యాది ప్రకారేణ వెన్ఱపడి శిల వుపాధీతి - కమ కృత బ్రాహ్మణ

సా-ప్ర-త్వావగమాదృణాప కరణాథంకతవ్యమస్మీత్యత్రాహ. దేవషణ్ఢూతాత్మైత్వాదినా.. “దేవధూ తా ఆత్మనః. ఋషిధూతాః సరశ్చతేషా మిత్యథన్-ః. దేవానాం నకింకర ఇత్యుక్తై నిరు పాధిక దేవ ధూత భగవత్క్రొంకర్య కింకరత్వ స్సాపి నిషేధ ప్రసంగ ఇతి తన్ని వృత్త్యథా మాత్మనా మిశ్యుక్తిః. “ఆత్మనాం పతతామథః. ఆత్మనఃపరమాత్మన,, ఇత్యాదిషు జీవేషు ప్రసిద్ధత్వాత్. ఆచార్య క్రొంకర్య నిషేధవ్యా వృ త్యథోః ఋషిశబ్దః-“ధ్యానేనయోవేద తత్పరం బ్రహ్మవిభాతీతి నిర్వాణం నతత్ర దేవానఋషయోసపి త ర యాశతే ప్రతిబుద్ధస్సర్వం బుద్ధతి. యస్మైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్తస్యదేవా అనన్వశే,, ఇత్యాది శ్రుత్యుప బ్రహ్మణఘాత దేవషణ్ఢూతాత్మ త్యాది వచనాదృణా భావావగమాత్తదథన్మపి కతవ్యం నాస్మీత్యథన్. కైక్కులిపోలే “దేహిమే. దదామిత,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ స్వకార్య కరణాథం

సా - వి — దృష్ట్వా. దేవధూతాత్మనాం ఋషిధూత నృణాం పితౄణాంచేతి సంబంధః. ధూతా త్మా నో ధూతయజ్ఞ దేవతాఇతికేచిత్. ఎన్నాబోపీతే, ఏవం ప్రకారేణ నాయం దృష్టాంతతయా నిదేశః. కిం తు ప్రదశన్ పరతయా. పేరిట్టుకొణ్డిరుక్కిర, నామధృత్వావస్థితవతః. కైత్రజ్ఞరైప్పత్త, జీవాస్త్రితి- కైక్కులిపోలే, వెతనోపాధి నేవ. శిలఉపాధికళడియాక, “జాయ మానోవై బ్రాహ్మణ స్త్రీభి ఋణవా

సా-సం — దేవషణ్ఢూతి. శ్లోకే ధూతశబ్దేన దేహసంబంధినోఽతిథయశ్శోచ్యస్తే. ఆత్మశబ్దస్సన్వితా. “మహతాపుణ్యపణ్యేనే,, త్యుక్త విధయాసంసారోత్తరణప్రపత్తోస్వయం సప్రవతతే చేత్సాన్వితానం ప్రతిస్వయంఋణీభవతి. అతఏవో చ్యతే “ఆత్మద్రుహ మమర్యాదంమూఢముజ్జిత సత్పథ,, మితి. సజా తీయత్వమ్, కమవశ్యత్వేన. కైక్కులి, సృతికృత్యథోఃపకరణం. ఉపాధి, వణాశ్రమాది. అవసర

మూ—ఎఱతామతైకళితే యేరిట్టుక్కిడక్కిర వడుమైత్తిట్టుమ్, ముతల్ మాళా తేపొలిచైయిట్టు ప్పొరు కిర తనిశుత్తిట్టుమ్ కక్కిత్తవనాకైయాలే

సా - దీ — ఏట్టిలెయెఱ తప్పడాతమతైయిల్ వేదత్తిలేరిట్టువైత్త-అడిమై త్తిట్టు, తనై ఎక్కింకరనాక వెఱతి కొండు త్తత్తిట్టు. ఇవక్ ప్రతిదినముమ్ తత్తద్భజనాదిరూపభృత్యకృత్యమ్మణ్ణ క్కడవేనెన్ఱుతనిశుత్తిట్టుమ్. ముతల్, మూలధనమ్- పొలిచే, వృద్ధి- కక్కిత్తవనాకైయాలే, ముక్తతైప్పోలే కించిత్తగ్గరనా యెన్ఱన్దయమ్- ఇంద్రాది

సా. సా—త్యాద్యుపాధికశడియాక ఎన్ఱ పడి-ఎఱతామరై, ఏట్టిలే ఎఱతప్పడాత వేదత్తిలే. కృత్రిమసరస్వతియా కిల్ ఎఱతప్పడు మెన్ఱపడి - ఏరిట్టు క్కిడక్కిర, వేదత్తిలే యంతగఱత మాక లిఖిత మాయరుక్కిర- అడు మైత్తిట్టు, “ యథా పశురేవం సదేవానాం జాయ మానో వైబ్రాహ్మణ , , ఇత్యాది ప్రమాణరూప మాన తనై కింకరనాక ఎఱది కొండు త్త శీట్టు - ముతల్, బుుణత్తిల్ వృధ్యంశవృతిరిక్త మూల్య ధనమ్. పొలిచే, వృద్ధి- ఇట్టు ప్పొరుకిర, ఇవక్ పణ్ణకిర శేష వృత్తి కళెల్లామ్ మూల్యత్తిలే యడైయాలే ఇతర దేవతైకళే కొండు త్త కమఁ ఫల మాకిర మూల్య ధనత్తుక్కు వృధ్యథమాక ప్రతిదిన మివక్ భృత్య కృత్య మ్మణ్ణ క్కడ వనెన్ఱు “ కుసీదమేకే విహరంతి సర్వం య ఆశీర్వదంతో దదత్సత్ర కించిత్ , , ఎన్ని ర వృద్ధి విశిష్ట బుుణ

సా-ప్ర—ద్రవ్యప్రదానవత్. ఎఱతామరైయిలే, లేఖనానహఁశ్రుతౌ. ఏరిట్టుక్కిడక్కిర అవడిమై త్తిట్టు, తదేక దేశ తయాంతభావితస్య “ త్రిభిబుణవాజాయతే. యథాపశురేవం సదేవానా , , మిత్యాదేదాకస్య బోధక పత్రస్థానీయస్య వాక్యస్య . ముతల్ మాళా తే పొలిచైయిట్టు ప్పొరుకిర, స్వేన స్వీకృత సమ సంఖ్యాప్రదా నేపి మూలద్రవ్యం యథా నద త్తంస్యా త్తథా వధఁమానతయా స్థితత్వ సూచకస్య. తని శు త్తిట్టుమ్, బుుణ జ్ఞాపకపత్ర స్థానీయస్య “ కుసీదమేకే విహరంతి సర్వం య ఆశీర్వదంతో దదతీహ కించిత్ . పర్యంతలో కాస్త్విహతేభవంతి అనాశీషస్మ విజయాయానంతాయ . దేహిమే దదామితేత్రిభి బుుణ వాజాయతే , , ఇ త్యాది శ్రుతివాక్యస్య-క్కిత్తవనాకైయాలే, ఛేదకత్వాత్. తదవిషయత్వాదిత్యథఁకి. న స్వేవంఫలాంత రాథఁం

సా-వి—జాయతే. బ్రహ్మచర్యేణబుుషిభ్యోయజ్ఞైరదేవభ్యఃప్రజయాపితృభ్యవిషవాలన్యణోయఃపుత్రీయజ్వా బ్రహ్మచారి వాసీ”తి శ్రుత్యా బ్రాహ్మణ్యో ద్యుపాధి మూలక తయా. ఎఱతామరైకళితే, లేఖనానహఁ వ్యకృత్రిమేషు వేదేష్వితి యావత్. ఏరిట్టుక్కిడక్కిర, దేశకాలతయాస్థితస్య. అడు మైత్తిట్టు, దాస్యజ్ఞాపక పత్రభూతస్య. త్రిభిబుణవాజాయతే. యథా పశు రేవం సదేవానా ” మిత్యాది వాక్యస్య. ముతల్ మాళా తే, స్వీకృతసమ సంఖ్యాకద్రవ్య ప్రదానే మూలద్రవ్యం యథాదత్తం నస్యాత్తథా. పొలిచే యిట్టు, వృద్ధి మాత్ర ప్రదానేనమూలబుుణస్థితత్వ సూచకస్య నిత్యం సూచనవిభజనేపి యథాబుుణ త్వం నని వతేతత థా ప్రతిపాదకస్య. తనిశుత్తిట్టుమ్, బుుణ జ్ఞాపక పత్రస్య “ కుసీదమేకే విహరంతి సర్వం య ఆశీర్వదంతో ద దత్సత్ర కించిత్. దేహిమేదదామితే” ఇత్యాది వాక్యస్యచ. కక్కిత్తవనాకైయాలే, ఛేదకతయా “ యస్త్వేవం

సా-సం—శబ్ద నిత్యాద్యనుష్ఠానకాలపరః. ఎఱతామరైకళితే, అనంతపారానుశ్రుతిషు. ఏరిట్టు, ఆహ్వాత త్వేన స్థితాం. అడిమై త్తిట్టు, “ ఏతేదేవ యజ, ఇత్యాదిరూపదేవాదిదాస్య పత్రికాం. పొలిచే, వృద్ధిః. దాస్య రూ ప మాశ్లేస్థిత ఏవవృద్ధి ప్రదానరూప “ ఆజ్యస్యైవనాఉపాంశు వసంతే వసంత , , ఇత్యాదినా తత్తద్ర వెన. తత్కాల యజన రూపబుుణ పత్రికాంచ “ న కింకరోనాయ మ్మణీచే, తి. కక్కిత్తవనాకైయాలే

మూ— పంచమహా యజ్ఞాదికళాన నిత్యనైమిత్తికశ్శిల్ అవర్ కళపేర్ శొల్లు మ్మెతు “యేయజంతిత్యా”
దేవాబ్రాహ్మణానామ సహుతాశనానా సర్వభూతాంతరాత్మానం విష్ణుమేవ యజంతి తే” ఇత్యాదికళిల్ మహాషికళ
రుతియిట్టపడియే రాజసేవకర్ రాజావుక్కుచ్చుటై మేలెమాలైయైయమ్ అభరణ తైయమిట్టాలుమ్

సా-దీ— శబ్దశాలేయజిక్రెయా లై కాంత్యహీననా యిరుక్క-ముక్తైబోపీలే ఎన్ట తెక్కినేయెన్టవరుళిచ్చెయ్
కిరార్ - పంచమహాయజ్ఞేత్యాది- తెళిన్తిరు కుమాపొప్పీ లవుమ్ నిర్గి-ర నిలైయైయమ్ జుడైన్టన్టయమ్- తె
ళిన్తిరుక్కు-మా పొప్పీలే యుమ్ కణ్డు నిర్గి-ర నిలైయైయమ్ కణ్డెన్టపడి - నిత్య నైమిత్తికశ్శై అనుష్ఠిక్కు మ్మె
తు తత్తదేవతా శరీరక పరమాత్మయజనే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ - యేయ జంతిత్యాది - యే, ఎకాం తి
నః - పిత్రాదీన్య జంతె సవన్ భూతాంతరాత్మానం విష్ణుమేవ యజంతిన దేవతా మాత్రం - ప్రకారవిషయో
ప చారక్లశాల్ ప్రకారీక్కే-ప్రీతిఎన్టమతిల్ లోకదృష్టాంత తైయమ్ కాట్టుకిరార్ - రాజసేవకరిత్యాదియాల్ -

సా-స్వా— పత్ర తైయమ్ కట్టి తవనాకైయాలేయెన్టపడి-తనిశు, బుుగమ్-యేయ జంతిత్యాది-యేపరమైకాం
తినః- పితౄణాం, పిత్రాది శబ్దాను చ్చార్య యజంతీ త్యథః - అన్యథోద్దేశ్య విధేయయోః పరస్పర విరో
ధాపత్తే - సర్వ భూతాంతరాత్మాన మితి హేతు గభామ్ - సర్వాంత ర్యామి తయా భగవతః సర్వశ
బ్దానాంత ద్వాచక తయా తత్తచ్చబ్దో చ్చారణ పూర్వక యజనస్య భగవ ద్యజన రూపత్వ మావశ్యక మే
న్టుకరుత్తు . ఆనాలుమ్ లోక దృష్ట్యా దేవతాంతర శబ్దతై చ్చొల్లి యజ్జేత్తా లనన్యధా సిద్ధలింగ స్థలశ్శిలే దే
వతాంతర ద్వారక మాక యజన మావశ్యక మాకైయాలే దేవతాంతర సంబంధమ్ వారాతో ? వెన్న తాకి
క దృష్టాన్తతాలే దేవతాంతర సంబంధమ్ వారా తెన్కి-రార్ - రాజ సేవక రితి - శబ్దై, కంచు కమ్ -

సా-ప్ర— కతన్వ్యాభావేపి, “ఏకాంతినస్సదాబ్రహ్మధ్యాయినో యోగినోహియే । తేహాంతత్పరమంస్థానం
యదైవశ్యంతిసూరయ , ఇత్యాద్యుక్తపారమై కాంత్యాను రూపస్వాధికారా భంగాయ దేవతాంతర నా
మోచ్ఛారణ వజానం కతన్వ్యం తచ్చన సంభవతి. దేవతాంతరవాచకైమన్తైః పంచమహాయజ్ఞాదీనా
మనుష్యే యత్వాదిత్యత్రాహ, పంచమహాయజ్ఞాది కళానేత్యాదినా.

సా-వి— బ్రాహ్మణోవిద్యాత్తస్య దేవాలసన్వశే” ఇత్యాదినాదాస్యజ్ఞాపకస్య దేవషిఘాతాన్తస్య తా మిత్యా
దినా “త్రిభిర్ముణవాణ్జాయత” ఇత్యాదివాక్యస్య బ్రహ్మవిద్యైతిక్త విషయతయా సంకు చితత్వేన దేవ తా
న్తర దాస్యాది జ్ఞాపక ప్రమాణా భావే నేత్యథః. ననుబుణి శుక్రిత్యా దేవతాంతర సంబంధా భావే పి
తైంకర్య భూత నిత్య కమణాదేవ తాంతర సంబంధోఽ వజా నీయ ఇత్య తాహ - పంచ మహాయ
జ్ఞాది కళా నేతి. అరుతి యిట్ట పడియే, మహా షిభి ర్నిశ్చిత ప్రకారేణ - శబ్దై మేలే, కంచుకస్యోపరి

సా-సం— తహాము క్తవచ్చాస్తావశ్యత్వ మేవస్వాదితినాశంక్యమ్. “ప్రియోపినప్రియోసామే. ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమ
ద్రోహీ. యథాహివల్లభో రాజ్ఞః. వణాశ్రమాచారవతా,, నిత్యాద్యవశ్యచార్క మేవేహివేదవిదాన్నిణాయా
ల్కథం. “నకింకరోనాయ మృణీచే,, తృభి సంధిమత స్తత్కరణ మిత్యత్రాహ. పంచమహాయజ్ఞాది కళా
న విత్వాదినా. ద్వేధాత్ర నిర్వాహః. అత్ర పర్యవసానవృత్త్యాతే శబ్దాః పరమాత్మ పర్యంతా ఇత్యేకః. సా
తా దేవ పరమాత్మ వాచకా ఇత్యపరః. తత్ర ప్రథమ నిర్వాహ ముప పాదయతి . యే యజన్తి త్యాదినా.

మూ— శబ్దైర్వైత్ తువక్రమై, రాజావిక్ ప్రితియే ప్రయోజన మాకత్తై శ్చిన్తిరుక్కు-మాప్పేతే యజ్ఞాగ్ని హరాధ్యాయాదికలిమి

సా - దీ — తత్త చ్చబ్దజితై సాత్తౌత్పరమాత్మ విషయ మాక్కి-యజిక్కు-లామెన్టుమ్పత్తు త్తిల్ ప్రమాణచా- ట్టుకిరాల్ - యజ్ఞాగ్రహరా ధ్యాయేత్యాదియాల్. శ్రీమహాభారత త్తిల్ యజ్ఞాగ్రహరాధ్యాయమ్

సా-స్వా—ప్రమాణజ్ఞో ఇంద్రాదికలైయారాధ్యరాకచ్చుల్లియిరక్కు-లొకిక దృష్టాంత మాత్రతాతేప్రమాణా న్యథా కరణమ్ కూడుమో వెన్న చేవతాంతరానా రాధ్యతాయామ్ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరాల్ - యజ్ఞాగ్రహరే తి - శ్రీమహా భారత త్తిలే యజ్ఞాగ్రహరాధ్యాయ త్తిలే “ ఏవ మేవ మహా భాగః పద్మ నాభ స్సనాత నః ।

సా-ప్ర — శబ్దైర్వైత్ తువక్రమై, కంచుకాథాత్వాభావేన. యజ్ఞా గ్రహ రాధ్యాయ త్తిలుమితి. “ క థంసభగవాన్ దేవోయజ్ఞైష్వగ్రహరః ప్రభుః । యజ్ఞధారీచసతతంవేదవేదాంత కృద్యథా,, ఇతి పృష్టే ,, పరమాత్మేతియంప్రాహు స్సాంఖ్యయోగ విదోజనాః । మహాపురుషసంజ్ఞాంసలభతే స్వేనతేజసా । తస్మా త్పరిసూతమవ్యక్తం ప్రధానంహివిదుర్బుధాః,, ఇత్యారభ్య ,, వేదానామేతంపురుషంమహాంత ,, మిత్యా దినాశ్రియః పతిత్వేనోక్తాన్మహాపురుషా త్వర్వ జగదుత్పత్తి మభిధాయతస్మా దుత్పన్నానాం బ్రహ్మరుద్రా దీనాం స్వస్వలోక నిర్వాహః కథంస్యాదితి వ్యాకులత్వ ముక్త్వా తత్సిద్ధ్యధః,, ఇత స్సర్వేభి గచ్ఛామశ్శరణ్యం లోకసాక్షిణమ్ । మహాపురుషమవ్యక్తంసనోవత్స్యత్యుద్ధిత ,, మిత్యుక్త్వా తేషాంతపశ్య ర్యాంచోక్త్వా తస్మిన్సేన భగవతా ,, విజ్ఞాతం వోమతంకార్యం తచ్చలోకహితం మహత్ । పరివృత్తియుక్తం కర్తా వ్యాయుష్మత్ప్రాణోపబ్రహ్మణమ్ । సుతప్తంవస్తపోదేవా ,, ఇత్యారభ్య ,, ఏషబ్రహ్మలోక గురుస్సర్వలోక పితామహః । యూయంచవిబుధశ్రేష్ఠా మాంయజధ్వంసమాహితాః । సర్వేభాగాకల్పయధ్వం యజ్ఞేషు మనునిత్యశః । తత్రశ్రేయోవిధాన్యామి యథాధికారమిశ్వరాః । తత సేవిబుధాస్సర్వేబ్రహ్మ తేచమహాషణ యః । వేదదృష్టేనవిధినా వైష్ణవంక్రతుమారభత్ । తస్మిన్సత్రేతదాబ్రహ్మ తస్మైభాగమకల్పయత్ । దేవా దేవషణ్యైచ్చైవ స్వయంభాగమకల్పయత్ । తేకాతకయుగధమాణోభాగాఃపరమసంస్కృతాః । ప్రాపు రాదిత్యవణంతం పురుషంతమసఃపర ,, మిత్యుక్త్వా, తేనచ భగవతా దేవాన్ప్రతి “ యోమేయథా కల్పిత వాక్భాగమస్మిన్మహాక్రతో । సతథాయజ్ఞభాగాహూన్ వేదసూత్రేమయాకృతః । యాకిక్రియాఃప్రచరివ్యంతి

సా - వి — ఇట్టా లుమ్, ప్రక్షేపేపి - శబ్దైర్వైత్ తువక్రమై, కంచు కెనసహసంబంధంత్యక్త్వా- కంచుకాథాత్వా భావేనేతి భావః. యజ్ఞాగ్రహరా ధ్యాయఇతి. భారతే “ కథంసభగవాన్ దేవోయజ్ఞైష్వగ్ర హరః ప్రభుః” ఇతి ప్రశ్నే భగవతా సృష్ట బ్రహ్మరుద్రాదీనాం లోకకార్య నిర్వాహ సామర్థ్యేనవ్యాకుల త్వ ముక్త్వా తతోభగవంతం ప్రతి తేషాం తపశ్చర్యాముక్త్వా “ఏషబ్రహ్మలోక గురు స్సర్వలోక పితా మహః । యూయంచ విబుధ శ్రేష్ఠా మాంయజధ్వంస మాహితాః । సర్వే భాగాకల్పయధ్వం యజ్ఞేషుమనునిత్యశః । తత్రశ్రేయోవిధాన్యామి” త్యాదినా భగవద్వర ముక్త్వా “తతస్మై విభుధా స్సర్వే బ్రహ్మ లోక పితా మహః॥ వేదదృష్టేన విధినా వైష్ణవంక్రతుమారభత్ । తస్మిన్సత్రేతదాబ్రహ్మతస్మై భాగమకల్పయత్ । తేకాతకయుగ

సా - సం—ద్వితీయ ముపపాదయతి. యజ్ఞాగ్రహరేతి. అయమధ్యాయో భారతస్థః. తత్ర సర్వ శబ్దానాం

మూ—

శ్రీహస్తీగిరిమాహాత్మ్యత్రిలిపిమ్,

సా-స్వా—యజ్ఞేష్వ గ్రహరంప్రాక్రోయజ్ఞధారీచనిత్యదే, త్యాదికముక్త మెన్టుకరుత్తు-శ్రీహస్తీగిరితి-“నయష్ట వ్యామయా యూయం కదాచిదపి దేవతాః | అన్యేనాపి భవాంభోధింతతుక కామేన కేనచిత్ దత్తం యు వ్మన్మతా ద్భుంక్తే హవిస్తు స్వగిభి హారిః | ముముక్షుభి స్తథా భుంక్తే స్వయమేవ జనాదాన , ఇత్యా దిక ముక్త మెన్టు కరుత్తు. దేవతాంతర శబ్దజనుక్కు- పర్యవసాన వృత్తియన్తి యితే సాత్మా ద్భగవ ద్వాచక

సా-ప్ర—ప్రవృత్తి ఫలసత్కృతాః | తాభిరాప్యాయితబలాలోకాన్వైధారయిష్యథే , తిసర్వేషాంయష్టవ్య త్వం భగవద్దత్తముక్త్యా “ ఏషలోక గురుబ్రహ్మాజగదాదికరరిప్రభు , రిత్యాదినా బ్రహ్మరుద్రయోర్వరప్ర దానశక్తిం భగవద్దత్తముక్త్యా “ ఏవమేవమహాభాగ పద్మనాభస్సనాతనరి ! యజ్ఞేష్వగ్రహరంప్రాక్రో య జ్ఞధారీచనిత్యదా | నివృత్తించాస్థితోధమం గతిరక్షయ ధమిణా “ మితి సాత్మాత్సర్వకమ సమారా ధ్యతోక్తేస్తదీత్యే త్యభాః . శ్రీహస్తీగిరి మాహాత్మ్యత్రిలిపిమితి. “ తతస్స ర్వేషుపశుషు హూయమానేషు పద్మభూరి | యజ్ఞంయజ్ఞేశ్వరంవిష్ణుం వరదంభక్తవత్సలం | అగ్నిమధ్యేస్థితంధ్యాత్వా సర్వం తస్మైస్మృజేద యత్ | యజ్ఞమూర్తీరసంతాత్తా వైకుంఠరిప్రియతామితి | తత్సర్వంప్రతిజగ్రాహబ్రహ్మణావినివేదితమ్ | సర్వ లోకేశ్వరసాత్మా ద్వరదోహవ్యకవ్యభుక్ | యిపశుర్యేనమంత్రేణయదైదవత్యోభిధీయతే | సపశుస్సేనమం త్రేణ తదైదవత్యోపిహూయతే | తథాపిత్రిదశైస్సాన్వింశోలభ్యతేనచకశ్చన | గృహీతంవిష్ణునాస్సర్వంధాతుః ప్రియచికిషయా || దేవారి || కిమిదంకల్పితోస్తాకం త్వయాలోకపితామహా | యజ్ఞభాగోనచాన్తా భిలభ్య తేత్వత్సమతతః || బ్రహ్మ || నయష్టవ్యామయా యూయం కదాచిదపి దేవతారి | అన్యేనాపిభవాంభోధిం త తుక కామేన కేనచిత్ | దత్తంయష్టన్మతాద్భుక్తేహవిస్తు స్వగిభిహారిః | ముముక్షుభి స్తథాభుక్తే స్వ యమేవజనాదాన , ఇతి ముముక్షుభిస్స్వయమేవ సాత్మాద్యష్టవ్య ఇత్యుక్తే శ్చే త్యభాః. ఏవంచ శరీరగత ధమ సప్రవృత్తి నిమిత్తకానాం చాలయువ వృద్ధాది శబ్దానాం యథా శరీరద్వారాశరీరపర్యం తత్త్వం నతు శరీర మాత్ర పర్యవసానం తద్వ దేవాగ్నింద్రాది శబ్దానామగ్నింద్రాది శరీరక పరమాత్మపర్య వసాయిత్యా

సా-వి—ధర్మాణాం భాగాఃపరమ సంస్కృతాః | ప్రాపురాచిత్య వణాంతం పురుషం తమసఃపర”మి త్యు క్త్యా “యోమే యథా కల్పితవా న్కాగమస్త్విన్యహక్రతా | సతథాయజ్ఞభాగాహూక వేదసూ తేమయా కృ త”ఇతి భగవద్వరదాన ముక్త్యా “ఏవమేవమహాభాగ పద్మనాభస్సనాతనరి | యజ్ఞేష్వగ్రహరంప్రాక్రో యజ్ఞ ధారీచనిత్యదా” ఇత్యుక్తం. హస్తీగిరి మాహాత్మ్యత్రిలిపి మితి - “ప్రతి జగ్రాహ పశుషు హూయ మానే షుపద్మభూః | యజ్ఞం యజ్ఞేశ్వరం విష్ణుం వరదం భక్తవత్సలం | అగ్ని మధ్యేస్థితం ధ్యాత్వా సర్వం తస్మై స్మృజేదయత్ | యజ్ఞమూర్తీ రసంతాత్తా వైకుంఠరిప్రియతామి . | తత్సర్వం ప్రతి జగ్రాహ బ్రహ్మణావినివేది తమ్ | సర్వలోకేశ్వరసాత్మా ద్వరదో హవ్య కవ్యభుక్ | యిపశుర్యేన మంత్రేణ యదైదవత్యోభి ధీయతే | సపశు స్సేనమంత్రేణ తదైదవత్యోపిహూయతే | తథాపిత్రిదశై స్సాన్వింశో లభ్యతేనచకశ్చన | గ్రహీతం

సా-సం—సాత్మాద్యగవ త్పరత్వ మేవావయవశ క్తిపాష్కల్యా దుక్తమితి భావరి. “నయష్టవ్యా మయా యూ యంకదాచిదపి దేవతారి | అన్యేనాపి భవాంభోధిం తతుక కామేన కేనచిద్” త్యాదీతిహస్తీగిరిమాహాత్మ్యే.

మూ — “సాక్షాదప్యవిరోధంజైమినిః- , ఎన్నికలసూత్రాన్ని శాస్త్రమువలెనే దేవరకల్ప పితృకల్పం నిర్ణయ శక్తికల్పం తువక్కు అవ్యవస్థల అవయవ శక్తి పాపకల్పకాలే ఈశ్వరస్వకల్పాలే నారాయణాది శబ్దకల్పాలే నిర్ణయ నిర్ణయముకల్పం అవత్తినుడై ఊర్చారాదికల్ప శక్తికల్పవాసీక శాసనశుద్ధ యాజికశుక్కుప్పాలే తన్వర మైకాంతత్వమ్ కులైయాతేనిర్ణయ పడియై నిరూపితు

సా-దీ—“సాక్షాదప్యవిరోధంజైమినిః-” అగ్నివిశ్వేనాం.. “అన్వగ్ని సేగ్రంనయన్తి” త్యాదిశ్రుతిప్రసిద్ధియా లేఅగ్రనయనాదివ్యుత్పత్త్యా సాక్షా ద్భగవ ద్వాచకత్వేవిరోధాభావం జైమినిరాచార్యోమన్యతే” ఎన్టు సూత్రాధికం - శక్తికల్పం, కంచుకల్పం. శబ్దకల్పం- తువక్కు- అవయవ శక్తి, అవయవాధికం- అగ్రనయనాది- శుద్ధయాజికల్ప దేవతాంతరంకలశాతేన్వరూపేదావస్థితత్వాచ్చుద్ధ నానపరమాత్మైవై

సా-స్వా—త్రైవిక్ ప్రమాణకాట్టుకీరార్. సాక్షాదితి. ఇష్ట శిలశ్రీకోశజ్ఞశ్రీహస్తీగిరిమాహాత్మ్యత్తిలు మితివాక్యానంతరం నయన్తవ్య మెన్నిర వచనమ్ పరితమా యిరుకిరతు. అత నన్విత మాకై యాలే అనుప పన్నమ్. అవయవ శక్తితి. అగ్ని శబ్దే “అన్వగ్ని సేగ్రంనయన్తి, త్యాది ప్రకారేణాగ్రనేతృత్వం, వైశ్వానర శబ్దే విశ్వ నేతృత్వం, ప్రజాపతి శబ్దే ప్రజాపతిత్వ మిత్యా ద్యవయ వాధిక పాపకల్పస్య భగవత్వేవన త్వా ద్యోగ వ్యుత్పత్త్యా ఈశ్వరనే యను సంధేయ నాయా రాధ్య నాకిరా నెన్టు కరుతు . శ్వేతేతి. శ్వేత ద్వీప నివాసి శుద్ధ యాజిక శుక్కుమ్ సాక్షా ద్భగవ ద్వాచక నారాయణాది శబ్దా చ్చరణత్తిల్ ఘటక తయా నారాది శబ్దా చ్చరణత్తిల్ పారమై కాంత్యభంగ మిల్లాతాప్యోలేడదే శ్వతాభిప్రాయమిల్లామైయాలే

సా-ప్ర—భగవదారాధనత్వమితి న దేవతాంతరసంబంధగంధఇతి భావః. సాక్షాదప్యవిరోధమిత్యాదినాఅగ్ని వైశ్వానరేంద్రాది శబ్దప్రవృత్తివిమిత్రభూతానామగ్ర నయన విశ్వనరనియం తృత్వ పరమైశ్వర్య ప్రజాపతిత్వాద్యవయ వాధికానాం భగవత్వేవ పుష్కలత్వాత్తత్త్వబద్ధానాం సాక్షాద్భగవద్వాచకత్వా ద్వాకే వల భగవదారాధనత్వాన్న పారమై కాంత్య భంగ ఇతిభావః. శక్తికల్పం తువక్కు, కంచుక స్థానియ దేవతాంతర ద్వారత్వా భావేన.

సా-వి—విష్ణునానర్వంధాతుఃప్రియచికిషయా॥ దేవాః ॥ కిమిదంకల్పితోస్తాకంత్యయాలోకపితామహా | యజ్ఞ భాగోనచాస్తాభిలంభ్యతే త్వత్సమక్షతః ॥బ్రహ్మ॥ నయన్తవ్యా మయాయాయం కదాచిదపి దేవ తాః | అన్యే నాపి భవాంభోధిం తతు కామేన కేనచిత్ | దత్తం యుష్మన్ముఖాద్భుజై హరిస్తుస్వగీభిహావిరిముము తుభిస్తదాభుజై స్వయమేవ జనాదేన ” ఇతి హస్తీగిరిమాహాత్మ్యఉక్తం. సూత్ర త్తిలు మితి. అగ్నిం ద్రాది శబ్దానా మగ్రనయనా ద్యవయవ శక్తి పాపకల్పస్య భగవత్వేవ విద్యమానత్వా దగ్నింద్రాది శరీర ప్రతిపాదన మద్వారీకృత్య సాక్షా దేవ భగవ ద్వాచకత్వ మితిన్యాయాధికః. శక్తికల్పం తువక్కు, కంచుకతుల్య దేవతాప్రతిపాదన సంబంధం పరిత్యజ్య- కులైయాతేనిర్ణయన్తి, అవినశ్యవిద్యమానస్థితిం-

సా-సం—నిర్ణయన్తి, భగవత్పరత్వం. ప్రథమం నిర్వాహం నముచ్చినోతి. నిర్ణయమితి. నిర్వాహాద్వయేనా పిఘలితమాహ-అవత్తినుడైయితి. శుద్ధయాజికశుక్కుప్పాలే ఇత్యుక్త్యాప్రథమనిర్వాహవంతోపి నమిశ్రయాజిన ఇతి సిద్ధమ్. ద్వితీయ నిర్వాహవంతస్తు కేవల శుద్ధయాజిన ఇతిభావః. నను ప్రత్యాశనాద్ధీతీన్యాయేనకమే

మా— తక్ష వణాశ్రమ నిమిత్త గుణాద్యధికారత్తుక్కు-అనురూపమాక అడిమైకొళ్ళ సంకల్పిత్తిరు క్క- అశాసి తావాన శెషియినుడైయ శాస్త్ర వేద్యాజ్ఞానుజ్ఞా పరిపాలనరూప కైంకర్యముఖత్రాతే ప్రత్యక్ష విదిత పరమపురుషాభి ప్రాయరానము క్తతైప్పోలే కించిత్కురనామ్ కొంట్టు ముక్తుల్యనాయ్ ఉపాయపూర్తియా లే కృతకృత్యనెస్తుమ్ పురుషార్థా పూర్తియాలే కృతార్థానెస్తుమ్ శాస్త్రజ్ఞశాలుమ్ తన్ని ప్థరాలుమ్కొట్టాడుమ్మడి యిరు కుమ్ .

సా-దీ—యజిక్కు మవర్కల్- తక్షవణాశ్రమేత్వాది- ముముక్షుత్వా వస్థైయిలెస్తు శేషమ్- వణాది, బ్రాహ్మణ్యాది- ఆశ్రమి, బ్రహ్మచర్యాది- నిమిత్తమ్, పుత్రోత్పత్త్యాది- గుణి, కృష్ణకేశత్వాది- ఆదిశబ్దేన జీవనాది గ్రహణమ్ - ఇవ నుక్కు కృత కృత్య త్వాను సంధా నమ్ వేణు మెస్తుమతిల్ వచనమ్ కాట్టుకిరార్.

సా-స్వా—విరోధ మిల్లై యెస్తుకరుత్తు - వణాది, బ్రాహ్మణ త్వాదిః. తద్దమణి, సంధ్యా స్నానాదిః. ఆశ్రమః, బ్రహ్మ చర్యాదిః. తన్ని మిత్త ధమణి, భిక్షాదిః. నిమిత్తం, పుత్ర జననాదిః. తన్ని మిత్త ధమణి వైశ్వానరేష్ట్యాదిః. గుణి, వైష్ణవత్వాదిః. తద్దమణి, దేవతాంతర వజ్రనాదిః. శాస్త్రజ్ఞ శాలుమ్, అనుమితాధన కాదీనాం యజ్ఞానాం న్యాస మాత్మనః । నమసా యోకరో ద్దేవే సస్వ ధ్వర ఇతి రితః । అనుష్ఠిత క్రతు శతో భవత్యేవ నసంశయః । కృతకృత్య స్సుఖీ భవేత్. నాహంతి శరణ స్థస్య కలాం కోటి తమీ మపీ ,, త్యాదిభిః. తన్నిష్ట రాలు మితి. శెయ్ద వేళివియరిత్వాది తన్నిష్ట సూర్వా చార్య వాక్యజ్ఞ శాలుమ్ కొణ్డాడ పుట్టిరుక్కు మెన్టపడి. ఇప్పడి యానాల్ శరణా గతి శాస్త్ర ప్రవ త్తక రాన భాష్య కారల్ శరణా గతి గద్యత్తిలే మనో వాక్కాయే త్యాదినా అనిష్ట నివృత్తిప్రప్తిరూపఫలంశొల్లియిరుక్కిరవిడ త్రిన్ కృత కృత్య తయా నిభార త్వాను సంధా నాది కళై యరుళి చెప్పయేయమలిరుక్కు యిజ్జు ఫలరూపతయా

సా-ప్ర—నిమిత్తం, ఉపరాగాదిః. గుణి, కృష్ణకేశత్వాది. చతురావతిత్వ పంచావచితత్వాదిరాది శబ్దాధి. అడిమైకొళ్ళ, కైంకర్యం స్వీకర్తం. శాస్త్రజ్ఞశాలుమ్ తన్నిష్టరాలుమితి. “ యోనమసాసస్వధ్వరః. సస్వధ్వర ఇతి రితః । నాహంతి శరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపీ ,, త్యాదిభిశ్చ సైరి. “ శెయ్ద వేళివియర్ శెనొట్టిలవ,, రిత్వాదిభి స్తన్నిష్టవాక్యైశ్చకృతకృత్యత్వేన సుతా ఇత్యర్థః. ఉక్తార్థ స్య సాం ప్రి

సా-వి—నమిత్తం, ఉపరాగాది. గుణి, “ జాతపుత్రకృష్ణకేశ్యగ్నినాదధితే, త్యత్రో క్తకృష్ణకేశత్వాది. చతురావతిత్వాదిరాదిశబ్దాధి. కృతంకృత్యంకతావ్యోపాయోయేన సతథోక్తః-కృతరిభాధి కైంకర్యరూపప్రయోజనం యేన సతథోక్తః- ఎస్తుమ్, ఇతి. కొణ్డాడుమ్మడి, ముతస్సక్ - ఇరుక్కుమ్, తిషేత్ - భాష్యకారవాక్యస్య

సా-సం—స్వరూప త్యాగ ఏవోచిత ఇత్యత్రాహ-తక్ష వణాశ్రమేతి. “ శ్రుతి స్మృతి మత మైవాజ్ఞాయస్తాముల్లంఘ్య ,, తి శేష్యతి శయైక ప్రయో జన శ్శేష శ్శేషిణా సంకల్పితం నకూర్యా చేత్స్వరూపా చ్చిత్తి స్తచ్చాసనియతావస్థాల్ - అత శ్శాస్త్ర విదిత భగవదభిప్రాయ స్సక్ యథా శాస్త్రం ముక్తవత్సావి మి కైంకర్య రూపాణి నిత్యా దీని కార్యాజ్యే వేతి ముక్త తుల్యనా యిత్యం తాధణి - “ తస్మా న్నాస్య సమేషాం. అనేనైవతు మంత్రేణే ,, త్యాదిని శాస్త్రాణి - “ యోహ్యేనం పురుషం వేదదేవా అపినతంబిదుః । నాహంతి శరణ స్థస్య ,, త్యాదికమభిప్రేత్యకొణ్డాడ పుట్టిత్తుకి- పోక్త మేవంవిధనైభా ర్యేణావస్థాన

మూ—ఇవనుడైయ కృతకృత్యత్వానుసంధానతైః, “అత స్త్వన్తవతత్వతో మజ్జాన దశకనప్రాప్తిః సన్సంశయస్సుఖమాన్యః, - ఎన్తశరణాగతిగద్యత్తిలే నిగమిత్తురుళినార్. ఇతుక్కు-క్కురుత్తు, అనాదికాలమ్ ఆజ్ఞాతిలం భున మడియాక వుడ్డాన భగవన్నిగ్రహతాతే సంసరిత్తుబిన్దనమక్కు అవసర ప్రతీక్షేయాన భగవత్కృతై యడియాక వుడ్డాన సదాచార్య విషయాకారతాతేవ న్దవ్వయోచ్చారణానూచ్చారణతాతే ప్రప త్త్యసప్తానమ్ పిఱన్త పిన్సు శరణ్య ప్రసాదనశ్శళిల్ ఇతుక్కు- మేలాన్దిల్లా మైయాతే నిగ్రహపేతుక్కు-లైయెల్లామ్ శుమిత్తు

సా-దీ— ఇవనుడైయవిత్పాదియాల్. తత్వతో మజ్జాన దశకనప్రాప్తిః, సుద్విషయజ్ఞానేదశకనేసాతాతాగ్రే సాప్రాపాచ. నిగమిత్తురుళినార్, శ్రీభాష్య కారరెన్టు శేషమ్. నిస్సంశయ స్సుఖమాన్యవన్తతినభిప్రాయతైః వెళియిడుకిరార్. ఇతుక్కు-క్కురుత్తు ఇత్పాదియాల్. కృతకృత్యత్వైయనుడైయ అనుసంధానప్రకారతైః యనువ దిక్కిరార్. అనాదికాలమిత్పాది. ఉచ్చారణ త్తినుడైయ అనూచ్చారణం, ఆచార్యోచ్చారణతైః యను వదిక్కు. ప్రసాదనశ్శళిల్, ప్రసాదనో పాయశ్శళిల్.

సా-స్వా— నిభక రత్వా ద్యను సంధానమ్ శొన్నతు పుమతన్నిష్ఠ రాలుమ్ కొణ్డాడప్పట్టిరుక్కు మెన్టు శొన్నతు పుమ్ కూడుమో? వెన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. ఇవనుడైయవితి. కృత కృత్యత్వాను సంధానతైః నిగమ త్తురుళి నారెన్టుపుమ్ కూడు మో? అత స్త్వమెన్కిర గద్య వాక్యత్తిలే జ్ఞాన దశకన ప్రాప్తి కళి లే నిస్సంశ యత్వం శొల్లకిర తొణ్ణియకృతకృత్య తయా నిభకరత్వా ద్యను సంధానమ్ శొల్ల విత్తైయే? కి ఇచ్చితత్వ విత్తాయ్ తత్వ హిత పురుషార్థం నైళిన్తు ప్రపత్తి పణ్ణిసవనుక్కు జ్ఞాన దశకనాది కళిలే సంశ య ప్రసంగ మిల్లామైయాల్ “ నిస్సంశయ స్సుఖ మాన్య, ఎన్కిరతు పుమ సంకత మన్నో? నిస్సంశయ త్తోక్కిక్కు-స్వీకృత భరనాన శ్రియః పతి తక పేరాక తానే రక్షిక్కు మెన్టు విశ్వాస పూర్వక నిభకరతై యిలే తాత్పర్య మెన్టి లప్పొతుసర్వ ముక్తి ప్రసంగమ్ వారాతో? ప్రపత్తి వశీకృత నాన వీశ్వరక రక్షిక్కు మెన్టి లక్ష్మ ప్రపత్త్య నంతర ముమ్ నిభకరత్వమ్ ప్రసంగి యాతో? ద్వయ కరణక ప్రపత్తిస్వతంత్రైయాకై యాతే తదనంతరం కతకవ్యా భావా నిభకరతై కూడు మెన్నిల్ సహజ కృపైయాతే తానే ఈశ్వరకర త్తిక్కు మెన్కి-అ సంప్ర దాయమ్ విరోధి యాతో? వెన్న గద్య తాత్పర్య మరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇతుక్కు- కరుత్తుఇతి- ఇషు సహజకృపైయే యితర నిరపేక్షమాక పుత్తారి కైయాకిత్ ఏతావ త్పర్యంతమ్ సంసార మే ఉచ్చిన్న మాక ప్రసంగిక్కు మెన్టు కరుత్తు.- సంప్రదాయ త్తుక్కు-మసదాచార్య విషయా కారాది వ్యాజ త్తుక్కు-మ్ యాదృచ్ఛికసుకృతా ద్యవసర ప్రతీక్షేయాన సహజకృపైయేమూల మాకైయాతే తత్ప్రాధాన్య

సా-ప్ర— దాయితత్వమాహ. ఇవనుడైయ కృతకృత్యత్వేత్పాదినా. ఉపాత్త వాక్యై భగవద్జ్ఞాన దశకన ప్రాప్తిః సంశయాభావః ప్రతి సాద్యతే. నతు కృతకృత్యత్వ మిత్యత్రాహ. ఇతుక్కు- క్కురుత్తిత్పాది, అ స్యాభిప్రాయ ఇత్యర్థః. ఇతుక్కు- మేలాన్దిల్లా మైయాతే, అస్మిన్ భరన్యాసే అనుష్ఠితేనంతర ముపాయ

సా-వి— కృతకృత్యత్వానుసంధానం వినా నిస్సంశయత్వ బోధనా సంభవాత్కృత కృత్యత్వానుసంధానే తాత్పర్యం విషణాతి- ఇతుక్కి-తి- కరుత్తు, తాత్పర్యం -

సా-సం— మేవ యతి వరొక్త్యాచ సోపపత్తికం దృఢయతి - ఇవనుడైయవితి, శ్రీభాష్య కృన్ని గమ నస్య సభకర్యాధక తాకుత ఇత్యత్రాహ - ఇతుక్కు- క్కురుత్తిత్పాది నా -

మూ—తీర్ నవడియవర్ తమ్మై త్తిరు త్తిప్పణి కొళ్ళవల్ల సవణ శేషియాన శ్రియః పతితా పేరాక త్తానరక్షి కుల
మెస్తు తేరినిభరనా యిరువెన్నై. ఇతు: మాశుచ:” ఎన్ని శరణ్య వాక్య త్తిలు మ్తీర్ న్త (తిరణ్డ) పొరుళ్.

సా-దీ—తీర్ న్త వడియవర్ తమ్మై, తుణి న్త వాశ్రితరై. తిరుత్తి, విరొధి నివృత్త్యా పరిశుద్ధ రాక్కి. ప
ణి కొళ్ళవల్ల, కైంకర్యమ్ కొళ్ళ శక్తనాన - తేరి, తెళిన్దు - విశ్వసిత్తు. తీర్ న్త పొరుళ్, నిణ్ణయి త్తవథమ్.

సా-స్వా—త్తిలే తాత్పర్య మెస్తుకరుత్తు. తీర న్త వడియవర్ తమ్మై, తుణి న్త వాశ్రితరై. తిరి త్తి, విరొధి నివృత్త్యా ప
రిశుద్ధ రాక్కి. పణి కొళ్ళవల్ల, కైంకర్య జ్ఞాన సమథా నాన. తేరి, విశ్వసిత్తు. గద్య వాక్య త్తుక్కి
ప్పడి తాత్పర్యమ్ శొల్లప్పోమో? గద్యమ్ ద్వయ వివరణ మాకై యాలే ద్వయ త్తి లిల్లాత నిభరత్వా ద్వయ
సంధాన త్తిలే తాత్పర్యమ్ శొల్లు కిటు విరుద్ధ మ్నో? ద్వయ త్తిలు మ్ ఫల ప్రతి పాదక చతుర్థి యిలే
ఇతువు మభి ప్రేత మ్మెన్దిల్ కరణ మంత్ర మాన ద్వయమ్ విధివాక్య సిద్ధాథా కథన రూప మాకై యాలే విధి
వాక్య త్తి లిల్లాత నిభరత్వా ద్వయ సంధానమ్ ద్వయ త్తిలే యభి ప్రేత మ్మెన్దిరతు అనుపపన్న మ్నో? ఎ
న్న వరుళి చెప్పి కిరాల్. మాశుచ: ఎన్నిర వితి. మాశుచ: ఎన్నిర వాక్య త్తిలే శోక నిషేధమ్ తోత్తు కిర

సా-ప్ర—తయాను ప్తేయస్య కస్యాస్య భావాత్. తీర్ న్త వడియవర్ తమ్మై త్తిరుత్తి ప్పణి కొళ్ళవల్ల, సవణ ప్రా
ప్యః ప్రాపక శ్చేత్య ధృవసాయవతాం సర్వ పాప నివర్తన పూర్వకం స్వకై జూర్యకారయితా. తేటి, అధ్యవస్య-
“ మాతేభూదత్ర సంశయః. అన్యతం నోక్తపూర్వం మేనచ వక్ష్యేకదాచన । రామోద్విర్నాబిభాషతే । స
కృదేవప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చయాచతే । అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ । సర్వభర్మా
న్పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ్య అహంత్యా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచ:” ఇతి మయై వహస్యక్త
మిత్తుక్తా. “ అతస్త్వంతవత్త్వతః, ఇతి వాక్యస్యోక్తే నైభర్య జ్ఞాపక త్వేన కృతకృత్యత్వ మత్ర వివక్షిత
తమితి భావః. సనూదాహృత వాక్యేష్యపి సత్యప్రతిజ్ఞత్వా త్సంశయ భావ శ్చోకాభావశ్చ ప్రతిపాద్యతే. న
తు నైర్భర్యం కృతకృత్యత్వం వేత్త్యత్ర “ మాశుచ ,, ఇత్యుక్తశోక నివృత్తిః కతకృత్యత్వ జ్ఞానా భావే-
నుపపత్తే స్తత్ర నైభర్యజ్ఞాపక కృతకృత్యత్వం వివక్షిత మిత్త్యభి ప్రేత్యాహ. ఇతు మాశుచ: ఎన్ఱు వితి.

సా-వి—తీర్ న్త వడియవర్ తమ్మై, వివాస వదాశృతా-తిరుత్తి, విరొధి నివర్తన స పరిశుద్ధా స్కృ
త్వా. పణి కొళ్ళ, తత్కృత కైంకర్యం స్వీకర్తుం. వల్ల, సమర్థః. శ్రీపతి, శ్రీపతి. తస్మై రాక, స్వ ప్రయోజ
నం యథా భవే త్తథా. రక్షిక్కు మెస్తు, రక్షేదితి విశ్వస్య, నిభరనా యిరుక్కు మెన్నై, నిభర
ధూత్వా స్థాతవ్య మిత్యథా. ఇతి ప్రపత్త్యనంతరం కతవా భావా ద్భగవానేన నిగ్రహ మేతాన్ స
ర్వాన్ ఉమిత్వా స్వాశ్రితైః కైంకర్యం కారయితుం సమథా తయా సర్వశక్తి మత్తయాచ స్వప్రయోజనా
య స్వయమేవ రక్షిష్యతీతి నిభర స్తిష్ఠేతి శరణ్యవాక్యస్య భావ ఇతి భావః. తిరణ్డ పొరుళ్, నిష్కృష్టా
థా. మాశుచ ఇత్యుక్తాపి శోక నివృత్తిః కృతకృత్యత్వ జ్ఞానా భావేనుపపత్తేః కృతకృత్యత్వ నిభరత్వ

సా-సం—తీర్ న్త వడియవర్, సమపణేన నిభరదాసాః. తిరుత్తి ప్పణి కొళ్ళవల్ల, స్వయం ప్రయోజన త్వే
న స్వోచిత నిరపరాధ నిత్యాద్వయస్మా పనశక్తి. మాశుచ ఇతి భగవదుక్తే రప్యయమేవాభి ప్రాయ ఇత్యా
హ. ఇతు వితి. తీర్ న్త పొరుళ్, పర్యవసిత నిష్కృష్టార్థా. పర్యవసాన మేవాప పాదయతి.

మూ—ఇవనుకుటప్రపత్తికు-మున్నుమిశోకమ్ అధికారత్తిలే శేరుకైయాలే మున్ను శోకిత్తిలనాకిల్ అధికారి
యల్లా మైయాలే “కారణాభావాత్కార్యాభావః” ఎన్నిరన్యాయత్రాలేడపాయ నిష్పత్తి యుద్ధాకాతు. ఉ
పాయస్వీకారమృణ్ణినానాక తనై ౨ నినైత్తిరు న్తపిన్నుశరణ్యోక్తియిలే నెకిత్తిచ్చియుడైయ నాయ్ శోకిత్తానాకల్
సా-దీ— “నిస్సం శయ స్సఖ మాస్వ , ఎన్దు ఉపాయస్వీకారా నంతరమ్ నిస్సంశయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే
మున్ను సంశయముడైస్సు తోత్తుమ్ అతిల్ మున్నుణ్ డానమైకు-మ్ పిన్నిల్లామైకు-మ్ హేతువైఅరుళి చ్చెయ్
కిగార్ . ఇవను క్కి-త్వాది యాల్ .

సా-స్వా—తొట్టియ కృతకృత్యతాను సంధా నమ్ శొల్లువిల్లైయే? శోక నిషేధమ్ కృత కృత్యతాకార్య మాయ్
కొండడు తల్లిజ్జ మాన పడియాలే శోక నిషేధ త్తుకు- కృత కృత్యతాను సంధాన త్తిలేయమ్ తాత్పర్య
మెన్ది లప్పోతు పూర్వమ్ శోక మిల్లా తవనుకు-మ్ కృత కృత్యతైవర ప్రసంగి కు-మ్ . ఉత్తర కాలిన శో
కా భావమ్ లిక్కి మెన్టాలుమ్ కృతో పాయ నుకు- శరణ్యోక్తి యిలే విశ్వాస మాంద్య త్రాలె ఉత్తర కాల
త్తిల్ శోకముడైకిల్ కృత కృత్యతా భావమ్ ప్రసంగి యాతో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇవనుక్కి-తి-ఉత్తర
కాల త్తిలెశోకమనువతికి-ల్ పూర్వముపాయమేనిరవేరవిల్లైయెన్దు కరుత్తు. ఉపాయస్వీకార మృణ్ణి నానాక

సా-ప్ర—ననుమాశుచిత్యత్రశోక నివృత్తిప్రయోజకతయాకృతకృత్యత్వస్యవివక్షితత్వాత్తదవినాభూతనైర్భ
ర్యస్యాపితత్రవివక్షితత్వాద్భరన్యాసస్యస్వనిభారత్వ పర్యంతత్వోపపాదనమనుచితం. కస్యచిత్ప్రపితోస్సోక్తికా
భావే తత్కృత భరన్యాసే స్వనిభారత్వ పర్యంతత్వా సిద్ధే శ్లోచతోపి కస్య చిత్ప్రపదనా నంతర మపిశో
కే తత్రాపిస్వ నిభారత్వ పర్యంతత్వా నుపపత్తే శ్చే త్స్లత్రాహ. ఇవ నుకు- ప్రపత్తికు- ఇత్వాది నా.

సా-ఓ—బోధనవివ తాత్పర్య మితి భావః. నను పూర్వం శోకసత్త్వే తత్ర కృతకృత్యత్వాను సంధాన
నిభారత్వ బోధనేన శోక నివారణమితి స్యాత్. పూర్వం శోకాభావే కథం తత్సిద్ధిః ? కించ, ఉపాయ
నిష్పత్త్యనంతర మపి కస్యచి చ్చోకవివ దృశ్యతే ? తస్య కథం కృత కృత్యత్వాను సంధానం ? కథంవా
నిభారత్వ మిత్యత్ర ప్రపత్తేరి పూర్వం శోకాభావే అధికారవివ నస్యాత్. ఉత్తరత్ర శోక నివృత్త్య
భావే ఉపాయపూర్తి రేవ నస్యాత్. అతః కృతకృత్యత్వాను సంధానేన శోకనివృత్తౌ ఉపాయపూర్తి-ర్జ్ఞా
యతగత్యభిప్రేత్వాహ. ఇవనుకు- ప్రపత్తికు- మున్నుత్తై ఇతి- మున్నుత్తైయిల్ శోకం, పూర్వంవిద్యమాన
శోకస్య. అధికారత్తిలే శేరుకై యాలే, అధికార శరీరే ప్రవిష్టతయా - మున్ను శోకిత్తిలనాకిల్, పూ ర్వం న
శోవతి చేత్. కారణాభావా త్కార్యాభావః. అనధికారి కృత స్యాకృత ప్రాయత్స్య మితి భావః. ఉపాయ
స్వీకారం పణ్ణినానాక తనై ౨ నినైత్తిరు న్త పిన్ను. తనై ౨ స్వాత్మానం. ఉపాయస్వీకారమృణ్ణినానాక, ఉపా
య స్వీకారం కృతవానితి యథాస్యా త్తథా. నినైత్తు, జ్ఞాత్వా. ఇరు న్త పిన్ను, స్థిత్య నంతరం. శరణ్యో
క్తియిలే నెకిత్తిచ్చి యుడైయనాయ్, “మోక్షయిష్యామి మాశుచః. దదామ్యేతద్వృతం మమ. అన్య తం

సా-సం—ఇవనుక్కి-త్వాదినా . అధికారత్తిలే, ఆకించనే. భరస్వీ కరణంహి భగవతః ప్రపిత్సుగతశోకకా
ర్యం. శోకాభావేతు హేత్వ భావా త్స్వికృత భరతాననిష్పద్యత ఇతిభావః. ఉపాయస్వీకారమితి . న్యస్తభ
రోహం భగవతి- సస్వీకృతభరశ్చేతి. సేన విజాతేపిహం శరణంవజ. అహంమోక్ష యిష్యా మితి

మూ — “కార్యాభావాత్సమగ్ర్యభావః, ఎనిగరన్యాయత్రాతే సూణోకపాయనల్లా మైయాలే ఘలమ్ ఉపాయపూతిక సాపేక్షమమ్ కొగ్గ చ్చోడు విశమ్మిక్కు మెన్టరియభామ్. మున్ముప్రసక్తశోకనామ్పిన్సుమా శుచరి ఎన్దు ప్రతిషెధిత్తిరుక్కిఱ పడియే వీతశోకనానవక్ కృతకృత్యనెన్టరియలామ్-

సా - దీ — కార్యాభావాదితి. కార్యాభావాత్సమగ్ర్య భావోను మీయతే ఎన్దు న్యాయమ్ విశ్వాసపూ ర్వక ప్రపత్తిక్కు ఉత్తర కాల త్తిత్ నిస్సంశ యత్వాది కార్య మిరే- అతి ల్లె యాకిత్ విశ్వాస మ్మస్సిల్లై యాయ్ ఉపాయ పూతిక యిల్లైయామ్ . అత్తాల్ఫల విశమ్మ మను మిక్కులా మెన్టై - సూవముత్సన్న శోక నామ్ పశ్చ ద్వీత శోకనా యిరుక్కు- మవక్ అధికారాజ్ఞ పూతిక యుణ్డై కైయాల్ కృత కృత్య నె నిగ్గిరార్ - మున్ము ప్రసక్తై త్యాదియాల్ -

స్వోజ్జీవనత్తిత్ కృషి పణ్ణిన వీశ్వరకపక్కుల్లన్యస్త భర నానవక్ కృత కృత్యనెన్టరుళిచ్చైమ్ కిరార్-

సా - స్వా — తనైన్దు నిన్దైత్తిరు న్దు పిన్దె నిగ్గిర విత్తాలె వస్తు తః ఉపాయమ్ నిర వేర విగ్లై ఎన్దు తోత్తు కిర తిరే . ఇప్పడి కేవల శోకముమ్ , కేవల శోకా భావ ముమ్ , కృత కృత్యతా లింగ మల్లా విటాట్ట త్ పిన్దైమాశుచరి ఎనిగర విడ త్తిలై కృత కృత్యతా సిద్ధి ఎక్లనే ? యెన్న వరుళిచ్చైమ్ కిరార్. మున్ముతి.

ఇప్పడి యివ్వధి కారి ముక్త తుల్య నాయ్ కృతకృత్య నెన్టుమ్ కృ తాథా నెన్టుమ్ కొణ్ డాడ ప్పుట్టి రుక్కు మెన్టుతుకూడుమో ? భక్తియోగ రూప ముఖ్యోపాయనిష్ఠనైన్దు గొణోపాయ నిష్ఠనైన్దుతిక్కిరతు అసక్తతమన్నో వేనిగర శంకైయిలై అచేతన భక్తియోగ నిష్ఠా పేక్షయా భక్తియోగశ్చక్కుమ్ఫల ప్రదత్వే న ప్రధాన భూత నాయుమ్ అకించనవిషయ త్తిలై భక్తికార్యకరతయాభక్తిస్థానాపన్న నాయు మనుబద్ధి పర్య న్తమ్ యుతితిమోక్షప్రదనుమానశరణ్యనై ఉపాయత్వేన పరిగ్రహితుతన్నిష్ఠ గాన వధికారిక్కుస్తుతిఉపపన్నై యెన్దు స్తుతి ప్రయోగ రూపమాన ఒరు పాట్టరుళిచ్చైమ్ కిరార్ -

సా-ప్ర—అతః“యస్యచేహంతరకృతేశోకోదృష్టం సృజచ్ఛతే| యస్తుప్రారబ్ధ చేహేషిశోచత్యాశాన్సృజచ్ఛ తః, ఇత్యాద్యుక్తం ప్రకారేణ ప్రపదనాత్పూర్వం శోచత స్తదనంతరం నివృత్త శోకస్యైవ సవ్యగనుష్ఠితభరన్యా సతయాతస్యస్వ నిభాకరత్వపర్యంతశ్చముపపద్యత ఏవేత్యర్థః॥

సా-వి—నోక్తపూర్వం మేనచవత్స్యేకదాచన| రామోద్వినాభిభాషత” ఇత్యాదిశరణ్యోక్తానం దేహవాక్ సక్. శోకిత్తా నాకిత్, శోకవాక్ భవతిచేత్. కార్యాభావా త్సమగ్ర్యభావః అను మీయత ఇతి శేషః ఉపాయపూతిక? పుష్కలం కారణం శోకనివృత్తై తదభావా దుపాయ పూత్యభావో నుమీయత ఇతిశోకని వృత్యభావే సతి ఉపాయపూత్యభావఏవేతి భావః. తస్మాత్పూర్వం శోకవాన్పశ్చ నివృత్త శోకశ్చే డ్దా ణోపాయ ఇతి జ్ఞాయతఇత్యాహ. మున్ము ప్రసక్త శోకనాయతి. తతః కృత కృత్యత్వానుసంధానంశోక నివృత్యర్థం నైభాకర్యాధికంచ కార్యమితి భావః.

సా-సం—శరణ్యోక్తా మంద విశ్వాసస్సక్ శోచతి చేన్దైభా ర్య రూపకా ర్యాభావాత్ఫలం ప్రతిసామగ్గీరూ పాంగాంగి సముదాయానిష్ఠత్వే యావత్తన్నిష్ఠ త్తి ఫలవిశమ్మోభవతీత్యర్థః . తహిణాపూణోపాయ త్వ రూపకృత కృత్యత్వ జ్ఞాపకం కిమిత్యస్యోత్తర ముఖేననైభాకర్యావశ్యంభావనిగమయతిఃమున్ముతి.

ఉక్త విధే భగవ త్యేవం విధాఃప్రపన్నాః ముక్తనిత్యేశ్వరతుల్యా అనుష్ఠితసర్వక్రతవశ్చేత్యధికారార్థః

మూ—మన్నవర్ విజ్ఞానర్వాహితై (యన) యుష్టుమ్ వానగ్రుతోర్, అన్నవర్ వేక్షవి యనైత్తుముడి తనరస్సుడైయార్, క్కొన్న వర న్తరవేన్తు నమ్మత్తికిరి త్తిరుమాల్, మున్నమ్ వరున్ది

సా - దీ — ఇప్పాట్టాల్మన్నవ రిత్యాది- అన్ను డైయార్, స్వవిషయ స్నేహ ముడై యార్, ఎన్న వర న్తరవేన్తు, కృతాథా నాకియమిన్నమెన్న వర న్తర క్కడవోమెన్తు అత్తప్పరాన. నమ్మత్తికిరి త్తిరు మాల్, నమ్మడైయ శ్రీవరద రాజర్. మున్నమ్ వరున్ది, ఇవనుకుమున్నేయవనజ్జీవనత్తుక్కాకకృషిపణ్ణి-

సా - స్వా — మన్నవ రితి. అన్నుడైయార్, స్వ విషయ త్తిత్ ప్రేమ ముడై యార్ - అన్ను, ప్రే మమ్ - ఎన్నవ ర్ంతర వేన్తు, అను బంధి పర్యంతమ్ మోక్ష ప్రదాన మ్పణ్ణి యమ్ ఇన్న మెన్న వర న్తర క్కడవే నెన్తు అత్తప్ప నాన - నమ్, నమ్మ డైయ. అత్తికిరి త్తిరు మాల్, “ అమ్మా నాట్టిప్పిరా నవనా వ్విడల్తా,, నెన్తు అకలాతే పరత్వద్యోత కాన్మత్త్య శాలి హ స్తిగిరి యితే సౌలభ్య త్రాతే సర్వరుక్మమ్ సే వా యోగ్య నాక వవతరి త్తిరుక్కిర- త్తిరుమాల్, ఆశ్ర యిక్కిర చేత నర్ కళుక్కు అనతిక్ర మ ణీ యు పురుష కార భూత పిరా ట్టియి నిడత్తిలే వ్యామో హత్తై యుడైయ శ్రియకి పతియాతే. మాల్, వ్యా మోహమ్. మున్నమ్ వరున్ది, మున్నే తానే యివనైయెప్పి ఉజ్జీవిప్పిక్కు క్కడవో మెన్తు - వరున్ది, కృ షి పణ్ణి. వరున్తుకై, ప్రయాస ప్పడుకై, యాదృచ్ఛికసుకృత మవలంబ్య భర న్వాస పర్యంతపరిపాకత్తై

సా-ప్ర—ఉక్తాథాం గాథయా సంగృహ్యహ. మన్న వరిత్యాదినా. అన్నుడైయార్, ఎన్న వర న్తరవేన్తును మ్మత్తి కిరి త్తిరుమాల్, స్వాశ్రితానాం స్వకైంకర్య రూపపరమ పురుషార్థాం ప్రదాయ “ విశ్వర్య మక్షర గతిం పరమంపదంవా. ఋణం ప్రవృద్ధ మివమే,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణపునరపి కింవాభీష్టం దద్యామితి వదత్.. కిన్నామత్వమనంశ్రితేషువితర,, నిత్యుక్తప్రకారేణాశ్రితానా మపిస్వాను భవ ప్రదానార్థం హ స్తిగిరావవతీతోన్మత్స్యామీ శ్రీమన్నారాయణం. మున్నమ్ వరున్దియడైక్కలబ్బొ నమ్మక్కియర్, తే న “ పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ,, నిత్యుక్త ప్రకారేణ కరణ కళేబరదాన యాదృచ్ఛిక సుకృతసమ్పదనజా యమానకాల కటాక్షాదిభిః “ వృషక్షైలేక కృషీవల,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ స్వయమేవ కృషిం కృత్వారక్ష్య

సా - వి — కృతకృత్యాన్వ శ్రితంసంతి మన్నవరితి గాథయా. అన్నుడైయార్, భక్తిమతాం. ఎన్న వర న్తర వేన్తు, స్వకైంకర్యరూప పరమ పురుషార్థాం దత్వాపి, విశ్వర్య మక్షరగతిం పరమంపదం” వేతిన్యాయే న కంవరం దదామితి ప్రతిక్ష మాణెన- నమ్మత్తికిరి త్తిరుమాల్, అన్నదీయ హ స్తిగిరిస్వామినా - మున్నేవ రున్ది, పూర్వమేవ కరణ కళేబర దాన యాదృచ్ఛిక సుకృత సంపాదన జాయమాన కటాక్షాదిభి స్వయమేవ

సా - సం — సంగృహ్యతి. మన్నవరిత్యాదినా. అన్నుడైయార్, భావబంధాన్విత భక్తిమతాం కం వరంద ద్యామితి వదన్ను దారతయా స్థితాన్మద్ధస్తిగిరిశాగ్రపతినా - మున్నమిత్యాదినహజసౌహారే దైవపూర్వ మే వ. వరుంతీత్యాదియదృచ్ఛానుకృతాద్యాచార్యప్రాప్తిఘటనపర్యంతప్రయత్నంకృత్వారక్ష్యవసు త్వేనసీకృతా-

మూ—

యదైక్కలమ్ కొణ్డ

సా. దీ— వరుస్తుకై, ప్రయాసపుడుకై. అదైక్కలమ్ కొణ్డ, తనకు రత్యవస్తువాక పరిగ్రహిత. నమ్మకొయర్, నమ్మడైయ స్వామికళాన ప్రపన్నర్. మన్నవర్, శ్రీవైష్ణవ రాజాక్కళ్-విణ్ణవర్, భూదేవర్. వానోరియైయొస్తుమ్ వాజ్గురుతోర్, నిత్యసూరి నివాహక - ఒస్తుకిర, వసిక్కిర. పరమపదత్తిల్ అభిలాష ఘుడైయవర్ - కరుత్తు, ఇబ్బు అభిలాషమ్. అన్నవర్, పరమ హంసర్. వేళవి యనైత్తుమ్ ముడిత్తనర్,

సా - స్వా — యుక్తాక్కి. అదైక్కలమ్ కొణ్డ, రత్యవస్తువాక పరిగ్రహిత. పుట్ట. భరత్వనస్వీకరిక్క. పుట్ట వెన్టపడి. నమ్మ తికిరిత్తిరు మాలెన్టు. “కాంచీ పురీయస్యహి జన్మ భూమి”, రిత్యాద్యుక్త స్వాసాధారణ సంబంధతై చ్చిన్టపడి. నమ్మకొయర్, నమ్మడైయ ముఖ్యర్ కళ్. గాణో పాయ నిష్ఠరానామ్ “సత్కమ నిరతా శ్చుద్ధా స్సంఖ్య యోగ విదస్తథా | నాహా నిశరణ స్థస్య కలామ్ కోటితమీమపి, ఎన్టు శరణస్థ శబ్ద త్తాలే సిద్ధో పాయ నిష్ఠైయై చ్చిల్లి ముఖ్యర్ కళాక స్తుతిక్క పుట్టనమ్మడైయ ప్రపన్నర్ కళెన్టపడి. మన్నవర్, రాజాక్కళ్. “ప్రభవో భగవ ద్భక్తా”, ఎన్నిర పడియే నమకు స్వామి కళెన్టపడి. “తద్దృష్టి గోచరా స్సర్వే ముచ్యంతే సర్వ కిల్బిమై”, ఎన్టు నమకు రక్షకర్ కళెన్టప్రమామ్-విచ్ఛిణ వర్, దేవర్ కళ్. నమ కారాధ్య రెన్టపడి. తత్ర హేతుమాహ- వానోరితి. వానోరికై, నిత్య సూరి కళుకు నిర్వాహక నాన విశ్వరక్. ఒస్తుమ్, నిత్యవాసమ్మణ్ణమ్. వాన్గురుతోర్. వాసిలే, పరమపదత్తిలే- కరుత్తై యుడైయవర్. అనన్య ప్రయోజనరాన పరమైకాంతి కళాకైయాలేయెన్టపడి. యద్యా వానోరియైయొస్తుమ్మడి. “మాంధ్యాపిపురుష వ్యాప్తిస్తతోమేతద్గతస్మిన్”, ఎన్నిర పడియే నిత్యవాసమ్మణ్ణమ్మడి. వాక్, పరమపదత్తిలే. కరుతోర్, అభిప్రాయతై యుడైయ వర్. అనన్య ప్రయోజనతయా

సా-ప్ర—వస్తుతయాస్వీకృతా అస్మత్స్వామినః ప్రపన్నాః, “నాహా ని శరణస్థ స్యే”, శ్చుక్తప్రకారేణ భాగవతముఖ్యాం. వేళవియ నైత్తుమ్మడిత్తనర్. శెయితవేళవియర్. “సర్వేవేదా స్సర్వవిద్యా స్సర్వరాస్త్రాస్సర్వేయజ్ఞాస్సర్వ ఇద్యుక్తకృష్ణః-విదుకికృష్ణం బ్రాహ్మణాస్తత్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః”, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ కతవాభావా త్కృతకృత్యా ఏవేత్యథః. “సస్వరాద్భవతి - న్వాతంత్య్రమేతులం ప్రాప్యే, త్యాద్యుక్త ప్రకారేణ కమ పారతంత్య్రరహితత్వాత్. మన్నవర్ శబ్దవాచ్యా. ముక్తాం.

సా-చి—యత్సంకృత్యా. అదైక్కలమ్ కొణ్డ, రత్యవస్తుతయాస్వీకృతాః-నమ్ముక్కియర్, అన్యత్స్వీకృతినః ప్రపన్నాః. వేళవి యనైత్తుమ్ ముడిత్తనర్. వేళవి, యజ్ఞాక్. అనైత్తుమ్, సర్వాక్. ముడిత్తనర్, సమాపిత వంతరి కృత సర్వయజ్ఞాః - “విదుకికృష్ణం బ్రాహ్మణాస్తత్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞా స్సమాప్తా” ఇత్యాదిద్రవ్యవ్యం. పునఃప్రశంసంతి- మన్నవర్, సస్వరాద్భవతి త్యుక్త రాజానరి - అకమవశ్యా

సా-సం—నమ్, అస్మదీయాః-ముక్తియరై, “నాహాంత”, త్యాదినా ముఖ్యతయోక్తా ఏవ. మన్నవరి త్యాది, వాన్గురుతోర్ న్నవరానమన్నవర్. “అప్రాకృతంసురైర్వంద్య, మిత్యాదినోక్తపరమాకాశప్రాప్తిత్యష్టయాప్రాక్వాన్గురుతోర్ నిత్యుక్తాః. పరమపదంప్రాప్య “సస్వరాద్భవతి”, త్యాదినా స్వతంత్రత్వేన వ్యవహృతా ముక్తాః-విణ్ణవరితి, నిత్యసూరియగి. వానోరియై యనుమ్, నిత్యసూరిణాం నిర్వాహకః. వేళవీతి, “విదుకికృష్ణం

మూ—

నమ్మక్రియ రే || ౨౦ ||

సా- దీ— శేషయ వేణుమ్ కృత్యమెల్లా ముడి నైపరిపూణరాన కృతకృత్య రెన్నై. “తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః || ౨౦ ||

మోక్షార్థమాక వాస్తు మనుష్టిక్ర వేణ్ణామైయాలమ్, ప్రయోజనాంతర తత్సా ధర్మశ్శివ నుక్కు సా-స్వా— “జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమత,, మెన్దుశరణ్యస్తన్నాతేకొణ్ణాడప్పట్టవ రెన్టపడి. వానారి త్రైయెన్నమిత సారే ప్రపన్నర్కల్ నిత్య సూరి నిర్వాహకేశ్వ రాభిన్న రెన్ట స్తుతి . “యే బ్రాహ్మణా స్మేహమసంశయం స్పృహ,, ఎన్టతిరె . అన్నవర్ , హంసర్ . పరమ హంస రెన్టపడి . సారా సార వివేకచతుర రెన్టపు మామ్ . వెళ్ళియ నైత్తుమ్ , వెళ్ళి , యజ్ఞం . అనైత్తుమ్, కృత్యంకృత్య యజ్ఞశ్చైయమ్ . ముడి త్తనర్, సమా పిత్తవర్ . “తేషాం రాజక సర్వ యజ్ఞా స్సమాప్తాః,, ఎనిగర పడియే కతవా భావా త్కృత కృత్య రెన్టపడి . యద్వా అన్నవర్, హంసర్ కళామ్. సారాసారవివేక చతుర రాయ్. సదాచార్యా ధిగత తత్వహిత పురుషార్థ వివేకరా యెన్టపడి. వేళవియనైత్తుమ్ ముడిత్తనర్, “ఏవంశరణ మభ్యేత్య భగవంతం సుద శేసమ్ | అనుష్ఠిత క్రతుశతో భవత్యేవ న సంశయః” ఎనిగర పడియే సకృద్భరన్యాసా నుష్ఠా సత్తాలే కతవా భావా త్కృత కృత్య రెన్టపడి . భగవతా భర స్వీకారా భావే కృత కృత్యతై యెక్కినే? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్ . అన్నుడైయా రి-త్తాది . పూర్వ వద ధర్మ . యద్వా . మన్నవర్ , రాజా క్కల్ . స్వతంత్రర్ . భగవ ద్భాగవత వ్యతిరిక్త విషయ త్తిత్ స్వాతంత్ర్యం. అతునివృత్త దేవషిఃపితృబుణ రెన్టపడి . విణ్ణ వర్ , ప్రాకృత దేవర్ . వానోర్ , నిత్య సూరికల్ . ప్రాకృతా ప్రాకృతరాన పుభయ విధ దేవతై కళుడైయ . ఇరై, కాణిక్కై . ఎన, ఎన్టప్పడి . “సర్వేస్మై దేవా బలి మావ హంతి,, ఎనిగర పడియే అవరగళుడైయ పార తంత్ర్యం విట్టతు మాత్ర మన్తిక్కై అవర్ కల్ కాణి క్కై యిడ అతి నాలే ఆరాధ్య రామ్మడి . వాక్, పరమ పద త్తిలే కరుణుడైయవ రెన్టపడి || ౨౦ ||

ఇప్పడికృతకృత్య నెనిగరతుకూడు మో? ఉపాయమాక కతవామిల్లాతవననో కృతకృత్యక్- ఇవనుక్కు

సా-ప్ర—విణ్ణ వర్, నిత్యాః. వానోరిత్రై, తేషాం స్వామీ నారాయణః. ఎన్ట వాన్కరుత్తోర్, ఏవంనిధిః ప్త్యాః పరమాకాశే ప్రతిష్ఠితచిత్తాః . అన్నవర్, ఏతేషాం సదృశా ఇత్యర్థః - ప్రపన్నానాం కృత కృత త్వా త్ప్రయోజనాంతర వైముఖ్యా త్ప్రప్యత్యేన నిత్యవిభూతౌ ప్రతిష్ఠిత చిత్తత్వాచ్చ నిత్యముక్తేశ్వరతు ల్యత్వ మితి భావః || ౨౦ ||

యద్యపిప్రపన్నస్య సంసార నివృత్త్యర్థం కతవాంతరం నా స్తి. అథాపి యావచ్చరీరపాత ముప

సా - వి— ముక్తాఇత్యర్థః. విణ్ణ వర్, నిత్యాః. వానోరిరై యనుమ్, పరమపద స్వామీ. వాక్ కరుత్తోర్, పరమాకాశే ప్రతిష్ఠితచిత్తాః. అన్నవర్, పరమహ-సాగి || ౨౦ ||

సా-సం—బ్రాహ్మణా స్తత్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః! ఏవంశరణమభ్యేత్యభగవంతం సుద శేసమ్ | అనుష్ఠిత క్రతు శతో భవత్యేవన సంశయ,, ఇత్యుక్త విధయానుష్ఠిత సర్వక్రత వచ్చేత్యర్థః || ౨౦ ||

ఏవం విద సరణపపన్నానాం నిరంతరత్వాన్ని సంశయత్వాచ్చా జ్ఞానేత్వను పాల నా త్తి రిక్తం కిమపి

మూ—భగవతి హరౌ పారంగంతుం భరన్యసనం కృతంపరిమిత (రస) సుఖప్రాప్త్యైకృత్యం

సా- దీ— వేణ్ డామై యాలుమ్, దేహయాత్రై కర్తాధీనైయాకైయా లుమివ్వధికారిక్కు- కేవలంభగవదాజ్ఞా పరిపాలనమే శెయ్య వేణ్ణువ తెన్ని-రార్. భగవతీతి. పారంగంతుం, సంసారపారమానపరమపదత్రై అత్రైవ తర్కు. భగవతిహరౌ భరన్యసనం కృతం. ఆకైయాత్ తదథమాక వాన్తుమ్ శెయ్య వేణ్ణా. పరిమిత సుఖ ప్రాప్త్యై, విశ్వర్య కైవల్య ప్రాప్త్యైథం. కృత్యం, తదుపాయానుష్ఠానం.

సా- స్వా— ధర్మ సాధనశరీరరక్షణార్థవ్యాపారముమ్ స్వర్గపశువుత్రావీతరపురుషార్థ సాధనకామ్యకర్తృజ్ఞ శుమ్ ప్రసక్తజ్ఞానో? కామ్యత్వాత్ అతుకభే ప్రపన్నుకు- ప్రసక్తజ్ఞానైస్థిలపౌతు ప్రపత్తియుమ్కామ్యై యానపడియా లేఅననుష్ఠైయైయాక ప్రసంగియాతో? ఉపాయో త్తరకాల మివ్వధికారిక్కు- సాధనానుష్ఠానమి త్తైయైన్, సహకారి త్వేనచ, ఎన్ని-రపడియేఉపాయనిష్పత్యర్థతయా సాధనభూతనిత్య నైమిత్తికజ్ఞశు మన నుష్ఠైయజ్ఞశాక. ప్రసంగియాతో? సాధన తయా ననుష్ఠైయజ్ఞ శానాలుమ్ స్వయ మ్ప్రయో జన మాక వసు ష్ఠైయజ్ఞ శెన్నిత్ ఇప్రయోజ నాభిలాషై యిల్లాత వధి కారిక్కు ననుష్ఠానత్తిత్ ప్రయోజన హని తవిర వేనో రు బాధక మిల్లామైయాలే విచ్చిక సంచారమ్ ప్రసంగి యాతో? ఇత్యాది శంకైకతై పరిహరిక్కి-రార్. భ గవతీతి. భగవతి, రక్షణోప యుక్త సకల కల్యాణ గుణ పరిపూర్ణే. హరౌ, విరోధి నిరసన ఊమ్ పర మ పురుషే. పారం, సంసారసముద్ర పార భూత పరమ పదం. గంతుమ్, ప్రాప్తుమ్- భరన్యసనజగ్గ తమ్, ఇతి నాలే దేవ తాంతర విషయ భరన్యాసముమ్, ఫలాంత రాథభరన్యాసముమ్, స్వరూపవిరుద్ధత యాత్యాజ్య మానా లుమ్ స్వరూ పా నుగుణ మోక్షా థ మాక భరన్యాసమవశ్యమను ష్ఠైయమే న్నపడి-పరిమితసుఖప్రాప్త్యై, అపవ గా-పేక్షయానశ్వరత్వాదిభిః పరిచ్చి న్నేతరపురుషార్థసాధనమ్. కృత్యం,

సా-ప్ర— భోగాథంధ్రవ్యాజనాదికం కతవ్య మస్మైవేతి కథంకృతకృత్యత్వమిత్యత్రేపూర్వాధికైశ్చ ర్యోపభోగాథంసాధనానుష్ఠానంకార్యమిత్యుచ్యతేవా-దేహధారణమాత్రాథాద్రవ్యసిద్ధ్యైథం సాధనా ను ష్ఠానం కార్యమిత్యుచ్యతేవేతి వికల్ప్య ప్రథమస్యాకృత్య వత్త్వాజ్యత్వందశాయా ద్వితీయపక్షేపి సం సార నివృత్తిరదేవ సిద్ధ సాధనత్వాదేవ నకార్యమస్తీత్యాహ. భగవతిహరౌ విత్వాదినా - పారం గంతుమ్ భగ వతి హరౌ భరన్యసనం కృతం పరిమిత రసప్రాప్త్యై కృత్యం చా కృత్య వత్ప్ర హీణం వపుర్వృత్తిశ్చ సూర్యం కృతైర్నియతి క్రమే భా వతి అత ఇహబుధై ర్విభోరాజ్ఞాసేతుః పరమను పాల్యత ఇత్యన్వయః. పారంగస్తుమ్, మృదిత కషాయాయతమసః పారందశాయతి భగవాన్సనకు-మా ర, ఇత్కుక్తం తమసః పారంగస్తుమ్, సంసార నివృత్తిం ప్రాప్తు మిత్వైథం- పరిమిత రసప్రాప్త్యై, పరి మితర సస్య. అతిక్షుదై హీకైశ్వర్యస్య, సిద్ధ్యై-కృత్యమ్, కతవ్యం సాధనా నుష్ఠానం- అకృత్యవన్నిషిద్ధ

సా- వి— భగవతీతి. పారంగంతుమ్, సంసారంతరితుం. హరౌ, ఆశ్రేతదోష హరే భగవతికల్యాణ గుణా కరేభరన్యసనం కృతం- పరిమితసుఖప్రాప్త్యై, విశ్వర్యకైవల్యరూప పురుషార్థప్రాప్త్యై-కృత్యం, సాధనం.

సా-సం— నకతవ్యమితి సమర్థ ఇతి స్లోకేనోక్తాథే బుధానామాచారమప్రిప్రమాణయః- భగవతీతి. పా రంగంతుమ్, ప్రకృతి జలధేః పారం పరమాకాశం-

మూ—ప్రహీణమకృత్యవత్ | భవతిచ వపువృత్తిఃపూర్వంకృతై (రియతిక్రమైః) ర్నియత క్రమా పదమి
హవిభౌరాజ్ఞాసేతుర్బుధై

సా - దీ — అకృత్యవత్ప్రహీణం, పాపవత్పరిత్యక్తం. వపువృత్తిః, దేహయాత్రాచ. పూర్వం కృ
తైః కమభి నియతక్రమా భవతి, పూర్వ కమాను సారేణ ముఖ ప్రచుర మాయమ్, దుఃఖప్రచురమాయు
మ్, తత్తత్కాలే నియత మాయుకుమ్. అతిత్ స్వప్రయత్నం వ్యథా మన్వపడి. అతః, ప్రపత్తేరుత్తరకా
లే- బుధైః, జ్ఞానిభిః ప్రపన్నైః - పరం, కేవలం. విభోః, ఈశ్వరస్య. ఆజ్ఞాసేతుః, ఆ జ్ఞానా ప శ్రు తి

సా-స్వా—కామ్యంకమ సర్వముముఖో రనిష్క్రమత్యావిశేషాత్. అకృత్యవత్, నిషిద్ధ కమవత్. ప్రహీ
ణం, పరిత్యక్తం. ఇతినాలే స్వరూప విరుద్ధ కామ్యానుష్ఠానం ప్రసక్త మన్నెన్ను కరుణ్తు. వపువృత్తిః, శరీ
రపాలన వృత్తై రప్యంగీకృత ప్రారబ్ధ శు కృత దుష్కృత వశేన సంభవ త్వక్రకారమంతరే తాన్య
ధముతు మశక్యతయా ప్రారబ్ధవశా దేవతత్సిద్ధి స్తదథా వ్యాపార మపి త్యక్తమేవ. ఇహ, సంసార దశా
యాం. బుధైః, ఆచార్య సకాశాద్యథా వదధిగత తత్వహిత పురుషార్థైః ప్రపన్నైః. విభోః, స్వాజ్ఞాతి
క్రమే దండనసమర్థస్య భగవతః. ఆజ్ఞాసేతుః, వదాశ్రమాది నిత్యనైమిత్తికాజ్ఞా కైంకర్య మర్యాదా .

సా-ప్ర—వైషయికసుఖ సాధనానుష్ఠానవత్. ప్రహీణమ్, ప్రకషేణాహీనమ్-నిషిద్ధ సుఖానుభవోయథాల్స
దుఃఖమిశో దుఃఖోదరకృత తద్దేహికైశ్వర్యాను భవోవ్యత్యంత నికృష్టత్యథాః. పూర్వం కృతైః, జన్మా
న్తరేషు కృతైః- నియతిక్రమైః, నియత్యాః క్రమైః - క్రమో సేధపరిపాకైః - నియతశబ్దవాచ్యసుకృతదుష్కృ
తైరిత్యథాః. యైః క్రమైర్యాని సమ్పాదనీయానితానిలైభావంత్యథాః. ఉత్పతన్నపిచాకాశంవిశన్నపిరసాత
లమ్ | అటన్నపిమహీంకృత్సాం నాద త్తముపతిష్ఠతే | యోమేగభాగతస్యాపి వృత్తింకల్పిత వాన్సృభుః |
శేషవృత్తివిధానేపి కింఘ్నస్సోకవామ్యతః | అప్రాధికతాని దుఃఖాని యథైవాయాంతి దేహిణాం | సుఖా
న్యపితథాయాంతి దైన్యమత్రాతి రిచ్యతే | ఉత్పత్తిస్థితినాశానాం స్థితౌచింతాకుతస్తవ | యథోత్పత్తి ర్యథా
నాశ స్థితిస్తద్వద్భవిష్యతి | యతిరాంచిద్వతతేలోకసర్వంతన్నద్విచేష్టితమ్ | అన్యోహ్యన్యచ్ఛింతయతిస్వచ్ఛం
దంవిదధామ్యహమ్ | యేనయత్రచభోక్తవ్యం సుఖంవా దుఃఖమేవవా | సతత్రజ్జ్వలభ్యేవబలాద్దేవేననీయ
త,, ఇత్యాది ప్రమాణాదితి భావః - నియత క్రమేతివాపారః - తదావృత్తే ర్విశేషణమ్- వీవంతహిక ప్రప
న్నైః కామచారై ర్భవితవ్యమిత్యత్రాహ. పరమిహేత్యాదినా- ప్రపన్నానామపి యావచ్ఛరీరపాతం శా
స్త్రవశ్యత్వాన్నిషిద్దా నుష్ఠానేచ “ ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమద్రోహీమద్భక్తోన్వైష్ణవః | మనీషీ వైదికాచారంమన

సా-వి—అకృత్యవత్, పాపతుల్యం. ప్రహీణం, త్యక్తం. వపువృత్తిః, పూర్వశరీరరక్షణార్థం జీవనం. పూవం
కృతైః, ప్రాచీనసుకృతైః. నియతక్రమా, అవశ్యంభావినీ. అతఃకుత్రాపివ్యాసంగోనా స్తీతిభావః. తహికేంతూష్టిం
స్థాతవ్యమిత్యత అహ - పరమిహేతి. ఇహ, అస్మిక్ జగతి. పరం, ప్రపత్త్యనంతరం - యద్వ్యా, పరం, అ
త్యథాం. “విభోరాజ్ఞాసేతుః. శ్రుతిస్మృతిమమైవాజ్ఞై” త్యక్త మర్యాదా. బుధైః, ప్రపన్నైః. అనుపా

సా-సం—ప్రహీణం, పరిత్యక్తమ్- పూర్వం కృతైఃకమభినిష్కం ఎన్నం. నియతిక్రమాత్, భగవత్కృపాక్ర
మాత్- ఇహ, సంస్మృతౌ వతమానైః. బుధైః, శ్రుతి స్మృతి కోవిదైః. పరమ్, కేవలమ్. ఆ జ్ఞా సే తుః,

వ్యాఖ్యాన పంచక సహిత శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే -

రసుపాల్యతే || 30 ||

ఇతికవితారికసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిషు

శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే కృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ-

శ్లోశ్చక్త సదాచారపద్ధతిరేవ పరిపాల్యతే ఎనై|| 30 ||

ఇతిశ్రీసారదీపికాయాం కృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

సా-న్వా—అను, పశ్చాత్. ఉపాయో తరకాలం. పాల్యతే, సంరక్ష్యతే. ఇతివాతేస్వరూపజ్ఞానానవధికారికులజ్ఞాతిక్రమత్తిత్, ఏవం విలంఘయత్ మత్యోక్ మర్యాదాం వేదనిమిత్తామ్! ప్రియోపిన ప్రియోసామే వదా జ్ఞావ్యతివతన్వాత్ | ఇహైవైషాంకేచి దుపస్థవా భవంతి" ఎన్నిట పడియేస్వామ్యభిమతాను వతన్వా రూపపు రుషాథన్ హనిమాత్రమన్విక్తే యథోచిత దండనరూప బాధకముమ్ వరు కైయాలే భగవ దాజ్ఞా పరి పాలన మవశ్యం కతన్వ్యమేన్దు కలుత్తు.

ఇతి శ్రీమదాత్రేయకృష్ణార్చసుతేనతచ్చరణాంబుజచంచరీ కేణశ్రీమద్వేదాంతరామానుజ

యతీన్ద్రమహాదేశికకటాక్షలబ్ధవేదాంతరహస్యజాతేనగోపాలదాసేన

విరచితాయాము తరసారాస్వాదిన్యాంకృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

సా-ప్ర—సాపినలంఘయే ,, దిత్వాదిన్దుతిభిః ప్రత్యవాయావగమాచ్చ నియమ యి తుభన్గవత బాహ్యరూప సేతుః, మర్యాదా. పరం, కేవలమ్, పరిపాల్యతఇత్యర్థః || 31 ||

ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాయాం కృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

సా-వి—ల్యతే, సంరక్ష్యతే. ఆజ్ఞానుజ్ఞాకైంక ర్యేణ కాలయాపనంకుర్వంతీతిభావః || 30 ||

ఇతిశ్రీసారవివరిత్యాంకృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

సా-సం—ఆజ్ఞాసిద్ధోధమః. అనుపాల్యతే, ప్రతిదిన మనుష్మీయతే || 30 ||

ఇతిశ్రీసారప్రకాశికాసంగ్రహేకృతకృత్యాధికార స్త్రయోదశః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారః.

మూ —

స్వరూపో

సా- దీ — చతుర్థశేష్యధ్యస్య స్వరూపోపాయ సిద్ధిః | స్వనిష్ఠాయాభిజ్ఞానం దశ్యతే హేతుభిన్దైః ||

సా - స్వా — ఇప్పడి పూర్వాధి కారత్తిలే ముక్త తుల్య నాయు పాయ పూర్తిక యాలే కృత కృత్య నెన్దుమ్, పురుషార్థ పూర్తిక యాలే కృతార్థ నెన్దుమ్, కొణ్ డాడ పుట్టి రుక్మ మెన్దు శొన్నతు కూడు మో? అప్పో ణివ్వుధి కారిక్కి పరైరి పరి భవాది ప్రసక్తియిల్ విషాద ముమ్ పర విషయ త్తిల్ హింసాభి రుచియుమ్, మరణ హేతు చోర వ్యాఘ్రాది దశక నత్తి లతి భీతియుమ్, తన్ని వృత్యత ముపాయాంతరా న్వేషణ ముమ్, ఇతర పురుషార్థ లాభా లాభశ్శిల్ హషక శోకశ్శుమ్, శరీర పోషణైక ప్రయోజనాభి సంధి పూర్వక ప్రవృత్తియుమ్, ప్రత్యక్ష సిద్ధ మాక తోత్తు కిఱతు విరోధి యాశో? ఇప్పడి బహు చ్చిద్ర ముడైయ వధి కారిక్కు ముక్త తుల్య తాదిక శేజ్జనే? స్వరూపో పాయ పురుషార్థ శ్శిలే నిమ్మై యిల్లా త వధి కారిక్కు ఇచ్చిద్రమ్ సంభావితైలు మిన్నిమ్మై యుడైయ వధి కారిక్కు ఇళు సంభావిత మన్నెన్దిల్? నిమ్మైయావతు; స్వరూప మేవ మూర్ఖతమ్, ఉపాయ ఏవ మూర్ఖతః. పురుషార్థ ఏవ మూర్ఖతః ఎన్నిర ని శ్చయ మన్తో? ఇన్ద నిశ్చయ పూర్వక మాక వుపా యాను స్థాన మ్పణ్ణిన వధి కారిక్కు పూర్వోక్త చ్చి ద్రశ్శల్ ప్రత్యక్ష సిద్ధశ్శిన్తో? కేవల మిన్నిశ్చయ ముడైయవ పూర్వోధి కారిక్కు ఇచ్చిద్రశ్శల్ ప్రత్యక్ష సిద్ధశ్శి శానా లుమ్ వడ్డు మాణ కార్య విశేషో త్పాదన పర్యంత యథావ స్థిత స్వరూపో పాయ పురుషార్థ విషయ శాస్త్ర శ్రవణ మనన నీరం తరా భ్యాసా వృత్తి జనిత పూర్వోత్తర కాలాను వతక మాన దుర్వాది ప్రణీత కుయుక్త్యున్నీత శఙ్కాబ్జురా సహ స్వరూపాదిత్రితయ విషయ నిశ్చయ విశేష రూప స్వరూ పాది నిమ్మై యుడైయ వధి కారిక్కు ఇవ్విపరీత చ్చిద్రశ్శ శుదియా తెన్ది లానాలు మిన్నిశ్చయవిశేష మిచ్చి

సా-ప్ర — నైభార్యో పపాదకతయా కృతకృత్యత్వస్య జ్ఞాతవ్యత్వాత్తదుత్త్వా త్జ్ఞాన జనకతయా స్వరూ

సా-వి — ఏవం నైభార్య హేతుభూతయా కైంకర్య పరంపరయా కృతకృత్యత్వాను సంధాన ముక్త్యా భ గవదనన్యూహక శేషత్వ పారతంత్ర్యాది విశిష్ట స్వరూపనిష్ఠా జ్ఞానం స్వతంత్ర స్వామ్యభిమత కైంకర్య ప్రవృ త్తౌ ప్రతికూలావరణ నివృత్తౌచ హేతుః పరమ పురుషార్థతయావగత భాగవతపర్యంతభగవత్కైంకర్య

సా- సం — ఇన్దం పూర్వాధికారే కృతకృత్యతా నిరూపణ ముఖేన స్వరూపోపాయ ఫలేషు నిష్ఠాత్తాభవతి -

మూ—

పాయాథేష్య వితథనివిష్ట స్థిరమతే

సా - దీ — మోక్షమ్ కిట్టుకిరకుక్కు హేతుక-శాసపరపరిభవాదిషువిషాదాభావాదియుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్తర్తభోజ మలరెస్తుమ్ బుధ్యాదికళుమ్, దేహయాత్రాదికళితకత్తెస్తలరుకై ఇత్యాదియుమాకిరలింగ శాలే ఇ వ్యధికారిక్కు స్వస్వరూపోపాయ పురుషార్థాక్షరీ అవితథ నివిష్ట స్థిర మతిత్వ మాకిర స్వసిష్టై యిను కై య వధిజ్ఞానం సుప్రాపమెని- రార్ ముతల్ శ్లోకల్లాల్. స్వరూపేతి. స్వస్వరూపే, ప్రపత్తి రూపో పాయే కైంకర్య రూప పురుషార్థాచ. అవితథం యథార్థం నివిష్ట స్థిరా మతి ర్య స్వ తస్మాది కారి ఇతి.

సా-స్వా— ద్రక్కుళుక్కు ప్రతిబంధకమాకమాట్టు మో? ఇచ్చిద్రక్కుళనిష్టసాధనక్కుళేని-ర బుద్ధియాతల్నమ్ముడైయ వధికార విరుద్ధక్కుళేని-ర బుద్ధి యాత లనో? ప్రతి బంధికై యాక లావతు ; వక్ష్య మాణి కార్య విశేష లింగ శాలే తతా-రణ భూత స్వనిష్టా రూప స్వాధి కార నైళిన వధి కారిక్కు స్వని స్థాభి జ్ఞానస్తానే స్వాధి కార విరుద్ధత్వ జ్ఞాన ముఖేన చ్చిద్ర ప్రసక్తియిల్ లజ్జోత్పాదన మ్మణ్ణి కొండ్డు చ్చిద్రక్కుళై ప్రతిబంధిక్కు మెన్జిలిప్పడి పుట్టు నిష్టాత్రయత్తుక్కుమ్ స్రత్యేక మను మాపక తత్తద సాధారణ కార్య భూతా సంకీర్ణ సమీచీన లింగందులభ మనో? ఇత్యాది శంకైయై యింత వధి కారరూపే పరిహారిక్కు కొండ్లి డ్య శ్లోకత్తాలే శఙ్కా పరిహారత్తై సంగ్ర హిక్కిరార్ - స్వరూపోపాయేతి - స్వరూపమ్, వక్ష్యమాణా చ్చిదైవలక్షణ్యాది స్వాత్మ స్వరూపమ్ - ఉపాయసి, వక్ష్యమాణరహస్యత్రయప్రతి పాద్య ప్రపత్తి- అభాసి, అభ్యంత ఇతి వ్యుత్పత్త్యా మోక్ష రూప పరమ పురుషార్థాసి - ఏతేషు విషయేషు అవితథం, నవిద్యతే వితథమ్ అనృతంయథా భవతి తథా - నివిష్ట, యథావ స్థితా కార విషయినీ - స్థిరా, ఉపా యాను ధానో త్తర కాలే వ్యను వతక మానా- కుయు క్తిభిః ప్రతి బంధా నహా - నుతిరి, నిశ్చయ విశేషసి యస్య సా -

సా-ప్ర— పోపాయ పురుషార్థేషు స్వనిష్టాజ్ఞాత వ్యేత్యభిప్రేత్యాహ-స్వరూపోపాయేత్యాది-పర్యవసన్నస్వ రూపజ్ఞేన ప్రమాణైర్బోధితయో ర్చాగవత పర్యంత భగవద సన్యాహ- శేషత్వతథాభూత పార శం త్ర్యయోరి కాష్టా భూతోపాయత్వేనావ గతే భగవత పురుషార్థతయా ప్రమాణావగతే భాగవత పర్యంత తై శ్చార్యేచా వితథమ హృదయత్వం విహాయ సహృదయత్వం యథా భవతితథాని విస్తాయతో- ఇద్వి శేషణ విశిష్టతయా ఏతాన్విషయా కుర్వంతీ. స్థిరా, ప శ్చ ద పి యావ త్కాలం తత్తైవ విషయా కుర్వంతి యోగ్యా

సా - వి — రూపపురుషార్థనిష్టాజ్ఞానంప్రాప్యంతరవైరాగ్యద్వాచాతదుపాయ నివృత్తాహేతుః ఉపాయ నిష్టాజ్ఞానం మోక్షోపాయ నివృత్తౌ హేతుతితి కృతార్థత్వ హేతుత్వేన ఉపాయ నివృత్తిద్వారా కృత కృత్యతా హేతుత్వేనచ స్వరూపోపాయ పురుషార్థ నిష్టాజ్ఞాన మావశ్యక మిత్యాహ - స్వరూపేతి. స్వ రూపో పాయాథేషు. అవితథం, అవిసంవాదం. నివిష్ట, శాస్త్రోక్తప్రకారేణ తత్తద్విశేషణ విశిష్టతయాస్వ రూపోపాయ పురుషార్థా నిష్టయీకుర్వంతీ. స్థిరా, యావజ్జీవం పశ్యన్పి తత్తైవ ప్రసరంతీ మతిర్యస్య పురు

సా-సం— అథస్వస్వతస్త్విష్టాపరిజ్ఞానోపాయంతత్పరిజ్ఞానఫలంచప్రసజ్గ్నిరూపయితుమధికారాంతరమార భరమాణః ప్రతిపాద్యం సంగృహ్యతి- స్వరూపేతి. అభాసి, పురుషార్థాసి, మతేరవిత థత్వంయథాభ్యాం. నివిష్టత్వం, యావదధర్మాన్విత తయాధమిక విషయకత్వమ్ . స్థిరత్వమ్ , అచం చలత్వమ్ , ఏతేన నిష్టా

మూ— స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానంసు [గమ] భగమపగాఢదుపసతాత్ । ప్రథిమ్నాయస్యా (దౌ) సౌప్రభవతివిసిత

సా - దీ — స్వనిష్ఠా భిజ్ఞానం , స్వస్య స్వరూపాదిషు నిష్ఠాయా స్థితే రభిజ్ఞాన మస్తీతి జ్ఞానం. ఉపనతా
దపవగాఢత్, అపవగోఢప నతిసూచకైః పరపరిభవా దిషువిషాదా భావా దిభిః. సుగమం, సుఖేనప్రాప్తం
శక్యం - స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానత్తుక్కు - ప్రయో జన మెతన్న వరుళి చ్చెయ్కిరాత్ - ప్రథిమ్నతి - యస్య, స్వనిష్ఠాభి
జ్ఞానస్య- ప్రథిమ్న , వృ థ్యా - అయం, ప్రపన్నాధికారి. ఆదావేవ విసితస్సక్.

సా - స్వా — తథా ధూత స్యాధి కారిణి అవి తథ నివిష్ట స్థిరమతిత్వ రూపస్వ నిష్ఠాయాః. అభిజ్ఞానమ్,
అభిజ్ఞాయ తేనేనేత్యభిజ్ఞానమ్. తత్కార్యతయాతదనుమాపక సమీచీనలింగజాతం. యద్వా నిరుక్త స్వ నిష్ఠా
యాఅభిజ్ఞానం తత్కార్య సమీచీన లింగైరమ మిని రూప నిశ్చయః-ఉపన తాత్, జన్మాంతర వ్యవధానమం
తరేణ ఏతద్దే హా వసాన ఏవాప వగోఢ భ విస్యతీతి బుద్ధిస్థ తయా సమీప స్థితాద పవ గాఢత్ - సుభగమ్,
భవిష్యదపవ గాఢ పేక్షయాపిసంసారద శ్చైవి ని స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానద శ్చే యత్యస్త భోగ్యాయానపడి యాతేఇవ్యధి
కారిక్కు-ము క్తతుల్యతైకూడు మెస్తుకరుత్తు-సంసారద శ్చైయిత్ రాగ ద్వేష దుఃఖాది కంసంభావితమాయుర్కు
వి న్స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానద శ్చైక్కు-అపవ గాఢ పేక్షయా భోగ్యతై యెక్గనేయెన్నవి న్స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానత్తుక్కు- స్వభావ
తశ్చిదనిరాసకత్వతై యరుళి చ్చెయ్కిరాత్. ప్రథిమ్నతి - యస్య, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య-ప్రథిమ్నా, స్వనిష్ఠాప్రతికా
ర్యతయా సమీచీనలింగత్వప్రభా వేనేత్యథః-యద్వా, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్యసమీచీన లిక్లజనితత్వప్రభావేనేత్యథః-
అసా, ప్రపన్నాధికారి. అదా వెన్కి-అపాత స్థిత్ అపావిత్యధ్యాహరః . అసా వాదా వేవ- విసితస్సక్, విసయ

సా-ప్ర— మతిర్యస్యత స్యేత్యథః- ఏతాదృశబుద్ధే ర్వాభరన్యాసానంతరమపి కతావ్య త్వేకథంకృ తక్ర
త్యతేత్యత్రాహ. సుభగమితి అత్యంత భోగ్య మిత్యథః- స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య భరన్యాస ఫలత్వా త్కృత
కృత్యత్వ ముపపద్యత ఇతిభావః- యస్య, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య- ప్రథిమ్నా , దాఢ్యేన- ఆదౌ, విసితః. భర

సా - వి — షస్య-స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం, స్వస్యనిష్ఠాభగవదనన్యాహా శేషత్యపారతంత్ర్య విశిష్ట తయా ప్రమాణ
ప్ర తి ప న్నే స్వ రూ పే యు క్త్యా ది భిః వి ప రీ త ప్ర కార తా ధ్యవసాయోత్పాదనా నహాత్వ రూ
పా. ఉపాయే స్వతంత్రోపాయతయా ప్రమాణావగ తేభగవద్వ్యతిరిక్త యుక్త్యాదిభిః ఉపాయత్వ నిణయో
త్పాదనానహాత్వ రూపా. పురుషార్థే పురుషార్థతయా ప్రమాణావగత భాగవత కైంకర్య పర్యంత భ
గవత్కైంకర్య వ్యతిరిక్తే యుక్త్యాదిభిః పురుషార్థత్యా ధ్యవసాయోత్పాదనా నహాత్వ రూపా. తన్యా అ
భిజ్ఞానం, ఏతాదృశా నహాత్వం మమాస్తీతి జ్ఞానం. ఉపనతాత్, ప్రాప్తాదపవగాఢత్. సుభగం, ప్రాప్తమో
క్షాదవ్యత్యంత భోగ్యమిత్యథః- తాదృశ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన మానం ద హేతుభావతీతిభావః. అనథాపరిహారా
యావీదం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం భవతీత్యాహ. యస్య, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య-ప్రథిమ్నా, సామ ధ్యేన-విసితః, ఆచార్యై

సా-సం— శబ్దాథో వివృతోభవతి- స్వనిష్ఠా, స్వరూపాది త్రయ విషయినీ నిష్ఠా - ఏతన్యాఅభిజ్ఞానం అ
పవగాఢదుపనతాత్- అపవగోఢపనతాత్ , అపవగాఢసన్నాత్. విషాదాది కళత్తిరుక్తే-యుమిత్యాది అ
వో అదైయాశక్తకాలే ఇత్యంతోక్తాద్ధమవగాఢత్ - సుగమమ్, సుఖజ్ఞాతుం శక్యమిత్యథః- సుభగ
మితి పారే, అపవగోఢపనత ధర్మవగఢ ఫలకత్వాత్స్వస్యా స్వేషాంచ మనోహర మిత్యథః- యస్య
స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య- ప్రథిమ్నా, అతిశయేన.

మూ — స్థగయితం గభీరాద్దుష్పారాఁ గగనమహతశ్చిద్రసి వహః॥ 32 ॥

సా - దీ — గభీరాఁ, అతి గహనాఁ. దుష్పారాఁ, దుస్సమాధానాఁ. గగనవన్తిహత శ్చిద్రసివ హః, అన్యాభి గమనా న్యోపాదా నాన్య య జనాన్యశాస్త్ర పతనాన్య చింత నాదీఁ - స్థగయితం, పరిహతా మిత్యర్థః - సమర్థోభవతి తత్సగమ మిత్యన్వయః - సుప్రాప మైనై ॥ 32 ॥

సా-స్వా—విశిష్టస్థాః. “ప్రగుణవృత్తిరపభ్యపరాజ్ఞాభి కృపణచిత్తహరైర్వ్యసన ! గమోః॥ అయమపత్రపతేని రుప స్థవః పరగ తైరపి దృష్ట పరా వరః,, ఎన్నిర పడియే యిప్పడి పుట్ట కార్య విశేష పర్యంత మాన స్వరూపాది నిష్ఠైయై యుడైయ నమక్కు పరపరి భవాది కళిల్ క్లేశ పుడు కిరతు వుమ్, భయ స్థానజ్ఞ శితభయపుడుకిరతువుమ్, అన్యాభిగమనాన్యార్థప్రవృత్త్యన్వయజనాన్యనామసకీతనాన్యచింతనాది కల్ పణ్ ణుకిరతువుమ్, స్వరూపవిరుద్ధతయాత్యంతావద్యావహమెన్దులజ్ఞావినీతనామ్కొడైన్దుపడి. గభీరాఁ, అగాధాఁ అగాధజ్ఞ శాకిల్ తత్తత్పురుషార్థ సమ్పాదన త్రాతే పూరణ మ్పణ్ణ లాకాతో? ఎన్నదు స్పూరానితి- ప్రతి సమాధానాది కళాతే ఉత్తరోత్తరాధి కారా జనక తయా తృప్త్యావ హజ్జశ్చైన్దుపడి. చీద్ర మల్ప మాకిల్ పూరణ సంభావనై యున్దు - అతువె యిల్లై యెనిగి రార్. గగన మహత ఇతి. గగన వన్తి హతాన పడి యాలే గగనవ దేవ పూరణ సంభావనా రహితజ్ఞ శైన్దుపడి. చీద్ర నివహః, అతువు మొన్దిరె ణ్డన్దు. అనంత చీద్ర జ్ఞ శైన్దుపడి. ఏవం భూతా నన్త చీద్రదానపి. స్థగయి తుమ్, ఆచ్ఛాద యితుమ్. ఏ వమ్మాతా నన్త చీద్రదాపేతుయాపి స్వనిష్ఠాభి జ్ఞాన స్వపుడుతైనతేనాచ్ఛాదయితంప్రభవతి, సమర్థోభ వ తీత్యర్థః. ఆకైయా లిప్పడి పుట్ట స్వనిష్ఠాభి జ్ఞాన మతి మహతా మపి చీద్రదాణాం నిరాస తుమ మా . కైయాతే ఇన్త వధి కారియై ముక్త తుల్య నాక కొట్టాడ కుర్తై యిల్లై యెన్దుపడి. ॥ 32 ॥

ఇప్పడి స్వనిష్ఠాభి జ్ఞాన నైకకుణ్డాకి లన్తో లజ్జాపుర స్సరమాక చీద్ర నిరాస ముణ్ డావతు, స్వ

సా-ప్ర—న్యాసానంతరకాలే అగామినోమహతోబాధక వ గాఁన్యాభిగమనాన్యార్థోపాదా నాన్యవాచకకీ తనాన్య చింతారూపచీద్ర నివహః పిదధ కామ్య ప్రవృత్తి విశేషానతిలంఘయితంశక్నోతి. అతస్మాదన్య శానుసంధానంకార్యమిత్యర్థః॥ 33 ॥

సా-వి—రేతాదృశజ్ఞానవ త్తయాశీతీతప్రపన్నః. గభీరాఁ, ఎతావత్ప్రమాణాఇతిజ్ఞాను మశక్యాభయంక రా నితిభావః. దుష్పారాఁ, ప్రతివిధాతు మశక్యాఁ. గగనమహత, అతివిస్తీర్ణాఁ. చీద్ర నివహః, అన్యాభిగమనా న్యార్థోపాదానాన్యచింతాది రూపాఁ. అన్యోపాయ పరిగ్రహాది రూపాఁ. అనుకూ లానాచరణ ప్రతికూలాచరణ రూపాంశ్చ- ఆదౌ, ఉత్పత్తి కాలవీవ. స్థగయితం, ఆచ్ఛాదయితం. ప్రభవతి అనర్థాయథానోత్పద్వై ర్థ తథాకర్తృణాం శక్నోతి త్యర్థః॥ 33 ॥

సా-సం—గభీరాఁ, ఇయత్తయాదురవధానాఁ. దుష్పారాఁ, అసక్యదనుభవేవ్య పర్యాప్తాఁ. గగన మ హతః, గగనవత్సర్వవ్యాపకాఁ. చీద్ర నివహః, నిష్ఠావిరోధి కామాదిరూపారి వద్వ్యాపకాఁ. వినీతరి, శాం త్యాద్యాత్మ గుణాపేతః. ఆదౌ, కామాది విషయకయతో త్థితేపూర్వమేవ. స్థగ యితం, ప్రతిరోద్ధం, ని వర్తయితంవా. ప్రభవతి, సమర్థోభవతి॥ 34 ॥

మూ— ఇష్టదీతనకుని మైయుజ్జెన్టు తానజీయుమ్మడియెక్కి నేయెన్ని వరరాతే పరిభవాదిగళుడొ మ్మెత్తు
సా-దీ—స్వరూపోపాయా ధేమన్మి-ఱ్ఱోక త్తిల్ శొన్న స్వరూపాదికళిల్ తనకుని మై యుజ్జెన్నరియలా
మ్మడియె ప్రశ్నపూర్వకమాక వెళియిడుకిరార్ . ఇష్టదీ తనక్కి-త్వాదియాల్ . నిమై, దృఢాధ్యవసాయం.ము
స్తస్వస్వరూప నిష్ఠా భిజ్ఞాన హేతుకకల్తై క్కాట్టుకిరార్ . పరరాతే ఇత్వాదియాల్ . పర పరిభవాదికళిల్
సా-స్వా—నిష్ఠానుమాపకసమీచీనలింగమ్ దులభమన్టా? పరైకిపరిభవాదికళిల్ విషాదాభావాదికళుమ్, చా
ర వ్యాఘ్రాది దశకన త్తిల్ భయ రాహిత్యము మితర పురుషార్థ లాభా లాభ క్కళిల్ హాష శోక రాహి
త్యముమ్ లింగ మెన్టిల్ పర పరిభవాది కళిల్ విషాదా భావాది కళివ్వుపాయ నిష్ఠా లింగ మన్టై ? వ్యాఘ్రాది
దశక న త్తిల్ భయము మనసుష్టితో పాయ నుకు స్వరూప నిష్ఠా విరోధి యల్లా మ్మెయాలే తద్రా హిత్యమ్
స్వరూప నిష్ఠాలింగ మన్టై ? ఇతర పురుషార్థ లాభా లాభక్కళిల్ హాష శోకముమ్ మునుత్తు వుక్కు విరు
ద్ధ మల్లామైయాలే తద్రాహిత్య ముమ్ స్వరూప నిష్ఠా లింగమన్టై? ఎన్నిర వభి ప్రాయత్తాలే శంకికిరార్ .
ఇష్టదీ తనకుని మైయుజ్జెన్టు తాన రియు మ్మడి యెక్కి నే యెన్టి లితి . ప్రథమం ప్రథమ రహస్య క్రమత్తై
యనుసరిత్తు స్వరూప నిష్ఠా లింగక్కళై క్కాట్టు కిరార్ . పరరాతే ఇత్వాదినా .

సా-ప్ర—నను కాష్ఠాఘాతోపాయ తయావగత భగవద్వ్యతిరిక్తై ముక్త్యాదిభిరుపాయత్వనిణయోత్పా
దనానహాత్వ రూపాయా ఉపాయేస్వనిష్ఠాయా కృతకృత్యత్వాను సంధాన ప్సారానైభార్య ప్రతిష్ఠాపక
త్వేసి భాగవత పర్యంత భగవదనన్యాహా శేషత్వ పారతంత్యా గ్రిది విశిష్ట తయా ప్రమాణ ప్రతిపన్నే స్వ
రూప విషయే యుక్త్యాదిభి ర్వి ప రీత ప్ర కార కా ధ్యవ సాయో త్పాద నా నహాత్వ రూ ప స్వ రూ
పనిష్ఠాయాః పరమ పురుషార్థ తయా వగత భాగవత పర్యంత భగవ త్తైంకర్యవ్యతిరిక్తే పురుషార్థ
త్వాధ్యవసాయో త్పాదనా నహాత్వరూప పురుషార్థ నిష్ఠాయాశ్చ జ్ఞానస్యతుకడపయోగఇత్యత్ర స్వరూప
నిష్ఠాయాశేషత్వ పారతంత్యాది స్వరూప జ్ఞానద్వారా స్వతంత్ర స్వామ్యభిమత కైంకర్యేషు ప్రవృత్తైః ప్రతి
కూలాచార నివృత్తైశ్చ హేతుత్వా త్పురుషార్థ నిష్ఠాయాశ్చ ప్రాప్యంతరే వైరాగ్యద్వారా తదుపాయే
భ్యో నివర్తకత్వాచ్చాథా త్పుత కృత్యత్వ బోధనద్వారా నైభార్యప్రతిష్ఠాపకత్వమ స్మైవేత్యుపాయ
పురుషార్థనిష్ఠాయా హేతుభూతాయాస్వ రూపనిష్ఠాయాజ్ఞాపకాన్వ గ్రథమమాహ. ఇష్టదీతనకుని ఇత్వాదినా

సా-వి—నన్వనన్యాహా శేషత్వ పారతంత్ర్యాదివిశిష్ట స్వరూపాది జ్ఞానే చాలయితుమశక్యత్వంహినిష్ఠా-సా
చస్వరూప సత్వేవానుకూల్య ప్రవృత్త్యా హేతునాత జ్ఞానమితి చేత్సత్వం . ఏతాదృశ స్వరూపాది జ్ఞానవ
త్తయాహం విప రీతా ధ్యవ సాయో త్పాద నా నహాత్వ స్మీతి ప్రితి సంధానా ద్విప రీతా ధ్యవ సా యో
త్పత్త్య భావేన అనర్థ ప్రిసక్తి మ్మమ నభవ తీతి నిశ్చయ సంభ వే నానర్థ ప్రివృత్తే దూరత ఏవా
పాస్తత్వ మిత్యత్ర తాత్పర్యాత్ - అ త ఏ వ స్వ ని భ క ర త్వా ను సం ధాన పర్యవసాయా నంద ఏ
వ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య ఫలమితి అవవగా త్పుభగమిత్కుక్తం . ప్రథమం స్వరూపే స్వస్య నిష్ఠాస్తీతి జ్ఞానం ప్ర
శ్నపూర్వకం విశదయతి. ఇష్టదీతి. పరరాతే పరిభవక్ళల్ ఉణ్ డామ్మెత్తు, పరిభవాత్పాద సమయే.

సా - సం — ఇత్తం సంగ్రహీతం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ప్రకారం క్రమేణ వివృణోతి. ఇష్టదీత్యాదినా-

మూ—తక్ డేహాదికతైప్పమ్ పరిభావకర్ శొల్లుకిఱకు త్తజ్జళ్ తక్ స్వరూపత్తిల్ తట్టాతపడికణ్ణువిమా
దాదికల్ అల్లరుక్కైయమ్, “ శప్యమానస్యైత్వాపంశపన్తనుధిగచ్ఛతి,, ఎనిగి అపడియే పరి భవాదిక
తాలే తక్ పాపత్తై వాక్కిక్కొళ్ళుకిఱ మతికేడత్తైప్పమ్, “ బద్ధ వేరాణిధూతాని ద్వేషంకర్వంతి చేత్తతః
శోచ్యాన్యమోతిమోహేన వ్యాపామీతి మనీషీణాః। ఆత్మద్రుహమమర్యాదంమూఢమజ్ఞితసత్పథమ్। సుతరా
మనుకంపేత సరకాచిన్మదింధనమ్,, ఎన్ని అపడియే కత్తైపురణ్డ కృషేయుమ్, “అమర్యాదఃకుఃప్రః,, ఎన్ని
శ్లోకత్తాలుమ్, “వాడినేకవాడి,, ముతలాన ఆట్రువార్ కల్ పాశురజ్జతాలుమ్ తనక్కనుసన్ధేయమాకడ వాహరి వ్త

సా-దీ—విషా నాభావముమ్, అయ్యో ఇవక కెట్టుప్పొకిరా నెన్ఱుక్క పైయుమ్, స్వదోషక్తైమర వాతపడిపణ్ణి
నానెన్ఱు ముపకార స్మృతియుమ్, కమానుగుణ మీశ్వర ప్రేరితరాయ్ పణ్ణ కిరార్ క తైన్ఱుమ్ నిర్వికార చి
త్తలైయుమ్, ప్రారబ్ధకమమ్ కట్టికిరార్ తైన్ఱు సంతోషముమ్, స్వరూపనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుక్క-తైనిగరార్ -
పరరాలె ఇత్తాది మహావాక్యత్తాల్. విషాదా భావాదికళిల్ హేతువాన పరమాథాను సంధానత్తైక్కా-
ట్టుకిరార్. తస్మేహాదికతై ఇత్తాదియాల్. విషాదాది యెన్ఱు శోపాది ఆదిశబ్దాథం. అవర్ కళేపక్కల్
కృషేక్కు హేతువై కాట్టుకిరార్. శప్యమానస్యే త్యాదియాల్. అన్యోన్యం బద్ధవైరాణి. యద్వా, స్వ
స్తిక బద్ధ వైరాణి. తతః అన్యోన్యస్తిక స్వస్తికవా ద్వేషం తత్కార్య ద్రోహంవా కుర్వంతిచేత్ అచూ
తిమోహేన వ్యాపామీతి మనీషి షనిషిభిశ్శోచ్యాని, శోచయితుం యోగ్యాని భవంతి ఎన్ఱై. ఆత్మద్రుహ
మితి, స్వస్వరూపాదిషు మూఢం. తతవివోజ్ఞిత సత్పథం. తతవివామర్యాదం అశస్వద్రోహిణం అత ఏ
వ సరకా గ్నింధన ధూతంనరం వివాక్ భృశమనుకంపేత, అనుగృహ్ణీయాడెన్ఱై. కరైపురణ్డ, ఉచ్చే
లమాన. ఇని ఉపకార స్మృతిప ణ్ణుమ్ ప్రకారత్తై కాట్టు కి రార్. అమర్యాదఃకుఃప్ర ఇత్తాది

సా - స్వా — కు త్తజ్జళ్ కురూపిత్వా నభిజాతత్వాది కల్- మతి కేడర్, బుద్ధి కెట్టువర్. శోచ్యానియెనిగ-
ర తు పర దుఃఖి దుఃఖిత్వ పరమాయ్ ఉత్కూలపరదుఃఖా సహన రూప కృపాపరమ్ - ఆత్మద్రుహం, పరపరి
వాదేన స్వస్యానథక జనక పాపసంపాదక నాకైయాలే ఆత్మ ద్రోహి యెన్ఱు కరుత్తు - అపవాది విషయత్తి
ల్ లోక త్తిల్ అసంభావిత్తై యాకైయాలేకృపైకరై పురణ్డ తైన్ఱపడి- ఇప్పడి పుట్టు పాపిష్ట విషయ త్తిల్ నిగ్ర
హం ప్రాప్త మాయి రుక్కాకృపైపణ్ణినాల్ శాస్త్రాత్రిక మంవారాతోవెన్న బద్ధవైరాణిత్యాదివచనో పాదసమ్ -

సా-ప్ర — కత్తైపురండ, కూలోల్లంఘిని. యథానదీనా ముత్కూలత్వావస్థాయామవిషయవృత్తిశ్చం భవేత్త
ద్వలోక్ మర్యాదయా కృపా విషయత్వా యోగ్య పరిభావకేపి జాయమాన కృపావత్వంచ “ వాడినేకవాడి

సా-వి—కు త్తజ్జళ్, దోషాః-“రండాపుత్ర” ఇత్తాదిమాషణానిశరీరంప్రత్యైవపలేదోషాః- తక్ స్వరూపత్తిల్,
ఆత్మస్వరూపే. తట్టాతపడికణ్ణు, అప్రసక్తత్వప్రకారంవిచార్య. రండాత్వంశరీరధమః- పుత్రత్వంచశరీరధ
మః. అతస్తత్ప్రసక్త హాని రాత్మ నో నాస్తీతి విచార్య. విషాదాదికతై అత్తిరుక్కైయమ్, విషాదాదీక
భిత్వావస్థానం. వాక్కిక్కొళ్ళుకిర, స్వీకుర్వాణాక. మతికేడత్తైప్పత్త, బుద్ధిభ్రష్టాన్పత్తి - శోచ్యానీతి, అతి
మోహేన వ్యాపామీతి మనీషిభిశ్శోచ్యా నీత్యన్వయః. కరైపురణ్డ కృషేయుమ్, ఉచ్చేలకృపాంచ. వాడినేక

సా-సం— విషాదోమనః క్లేశః. ఆదికబేదన తత్కార్యాణి గృహ్యంతే.

మూ—దోషశ్చై పరివాదాదికళాలేమరవాదపడిపణ్ణినార్క శైన్విఉడపకారస్మృతియుమ్, ఆత్మాక్ర-శుక్ల-ల్లామ్ స్వరూపాను బద్ధియాన భగవత్పారతంత్య్రత్తైయుమ్, త్తేత్రజ్జరెల్లారుమ్ కర్మవశ్యరా యిరుక్కి-ఱ ని త్తైయైయుమ్ పార్ త్తు నమక్కుమ్ నమ్మళవిత్ పరిభవాదికల్ పణ్ణికిఱ చేతనరుక్కు-ముళ్ళ కమానుగుణ మాక ఇన్పురు మివ్విశైయాట్టుడైయ నాన స్వతంత్ర శేషియాలే ప్రేరిత రాయవర్కల్ పరిభవాదికల్ పణ్ణి కితార్ కళైన్న్ అవర్కల్ పక్కల్ నివికార చిత్తతైయుమ్,

సా-చీ— “కూడియైయవర్ తమ్మొడి” త్యాది “ఆవియేయములే యెన నినైన్దురుకి. యవరవ” రిత్యాది. “నిశనేక నితైయైయు మితే” నిత్యాది ఆదిశబ్దాధం . నిర్వికార చిత్తతైక్కు హేతువై కాక్కుట్టు కిరార్ . ఆత్మా క్క-శుక్ల-ల్లామిత్యాదియాల్ . ఆత్మాక్ర-శుక్ల-ల్లామ్-నిత్యముక్తాదికళుక్కు-ముళ్ళడ. ఇన్పురు మివ్విశై యాట్టు డైయ నాన- ఇన్పురు కై, ప్రియ పుడుకై - అతాకిర విశైయాట్టు, స్వకర్మ కృత మాకైయాల్

సా - స్వా — మరవాత పడి పణ్ణినారగా శితి - “ విపరీత మివం స్వస్మిక్ మహిమా మోహం జన స్త్రై షః ” ఎన్ని-ఱ పడియే ఆత్మ దోష విషయత్తిత్ వివేకిక్కుమ్ విస్మ రణం సంభావిత మాకై యాలే పరివా దమ్పర దోష మాకై యాలే “ పశ్యతి పరేష దోషాన సతోపి జన స్సతోపి నైవ గుణాః ” ఎన్ని-ఱ క ణక్కిలే విద్య మాన పర గత పరివాదాది దోష త్తిత్ కైముత్య న్యాయ త్తాలే సం సాగ ర దాధ్యం స్వా రసికమాకైయాలే తదనుబంధి స్వదోష త్తిలుమ్, సంసాగ రదాధ్యం సంపాదక తయాఉపకార కర్క శైన్వ ప డి. స్వతంత్ర శేషియాలేఇతి- ఇప్పడిస్వతంత్ర శేషిప్రేరితాల్ వైషమ్య నైఘ్నం దోషంవారాతోవెన్న నమ క్కు-మిత్యాది కమానుగుణమాక ఇన్పురు మివ్విశై యాట్టుడై యనాన విత్యంతం - పరివాది విషయే శ్వర ప్రేరణ త్తుక్కు పరనుడైయ పాప మూల పాప ముమ్ నమ్మడైయ పరివాద శ్రవణ మూల పాపముమ్వ్యా జ మెన్దపడి- కర్మ వశ్యతై యుమ్ పారతంత్ర్యము ముందాకి లిన్నో ఇప్పడి ఈశ్వరక్ ప్రేరిక్కు లావ తైన్వ తదుప పాద నాథా మాక వాల్తా క్క-శు క్క-ల్లా మిత్యాది . నిర్వి కారేతి. పూర్వం విషాదాది గళ త్తిరుక్కైయు మెన్దతు స్వస్య ప్రసక్త దుఃఖ నిర్వేదాది రాహిత్యతై చ్చిల్లి కిరతు. అవర్కల్ పక్కల్ నిర్వికార చిత్తతైయు మెన్దతు పర విషయ జీఘంసాది వికార రాహిత్యతై చ్చిల్లికిర తైన్వపడి. ఇన్పురు వి త్యాది. ఇన్పు, ఆనందమ్. ఉరు మ్పడి, హాషా ముణ్ణాకు మ్పడి. ఇవ్విశై యాట్టు, వీలైయై యుడైయవ నే

సా-ప్ర—ముతలాన ప్రయోజనాంతర పరత్వే వీప్సయా కాయశ్లేశాధిక్య బోధక “ వాచినేక వాచీ ”, తి గాథాప్రభృతిభిః. ఇన్పురు మివ్విశైయాట్టుడైయనాన, ఆనంద హేతు ధూతలీలావతా-నిర్వికారచిత్తతైయుమ్,

సా - వి — వాచి ముతలాన, ఇత్యాదిభిః - పాశురజ్జళాలుమ్, వాకై శ్చ. మరవాతపడి, మదీయ దోషా స్తైః కిమథా ముద్ధాటితాః మమవిస్మృతి నాస్యాది త్యేతదథం ఉద్ధాటితాఇత్యుపకార స్మృతిమిత్యథం- నమ్మళవిత్, అన్తద్విషయే - ఇన్పురు మివ్విశైయాట్టుడైయనాన, ఆనంద హేతుధూత లీలావతా. శేషియా లే, శేషిణా. పణ్ణికిరార్కల్, అకుర్వక్. ఎన్న్, ఇతి. అవర్కల్ పక్కల్, తద్విషయే. నిర్వికార చిత్త తైయుమ్, అస్మాకం పరిభావకానాంచ కర్మవశాదీశ్వర ప్రేరితాధూత్వా పరిభవంతీతి బుధ్యా ఈర్వ్యా

సా-సం—ఇన్పురుమితి, లీలావినోధానుభవాథామిత్యమ్భూతవిహారవాక్.

మూ—ప్రారబ్ధ పాపవిశేషమశ్శక్తే యలుక్కిరితెన్దిటసనోషముమ్ నడైయాడిత్తాకిత్ ప్రథమ మధ్యమపద్య శి
తే శోధితమానపడియే అచిదైవలక్షణ్యత్రైయమ్,

సా-దీ—పరిభావకరైవెరుక్కక్కణక్కిలై - సనోషతుక్కు హేతువైకాట్టుకిరార్-ప్రారబ్ధ త్యాది యా
ల్-శిక్తే యరుక్కిరతు, శిక్తే, కణకాల్ చ్చుమంతధనత్తిలేశేషం - ప్రథమేత్యాది-విషాదాద్యభావం నడై యా
డిత్తాకి అచిదైవలక్షణ్యత్రైయడైయ తక్ స్వరూపత్తిల్ నిమై యుణ్ణైన్నరియలామ్- కృపై నడై యా డి

సా-స్వా—నపడి. శిక్తేయరుక్కిరతితి. శిక్తే, అభ్యుపగత ప్రారబ్ధాంశ త్తిల్ అను భూతాంశ మ్పొకమీ న్నవంశమ్.
“ శప్య మానస్య యత్పాపం శపంత మధి గచ్ఛతీ,, త్యాది వచన త్రాలే యెన్టు కరుత్తు . ఇప్పడి పర పరి
వాదాది కళిల్ ఏషాదా భావ మ్మత లాన కార్యజ్ఞ శాత్మత్వ ప్రకారక స్వరూప నిమైక్కు మణుత్వ స్వ
రూప నిమైక్కుమ్ కార్యజ్ఞ శల్లా మైయాలే స్వరూప నిమైక్కు లింగంగ శాక మాట్టుమో ? ఆత్మత్యాది
సామాన్య నిణయ త్తుక్కు కార్య మల్లావిట్టాలుమ్ అచి ద్విలక్షణత్వ నిణయాత్మక స్వరూప నిమైక్కు
కురూపిత్యా నభి జాతత్వా ద్యచేతన ధర్మ విషయ పరి వాద త్తిల్ విషాదమ్ విరుద్ధ మాకై యాలే తచభావ
జ్ఞాన్య మాకై యాలుమ్ సర్వ భూతాను కూల్యా చరణ యోగ్య జ్ఞాన వత్వ స్వరూప నిమైక్కు పరివాద
పర విషయత్తిల్ ద్వేషాది కల్ విరుద్ధజ్ఞ శాకైయాలే కృపై కార్య మాకైయాలుమ్ సర్వతో ముఖమాన వా
కంచన్య స్వరూప నిమైక్కు స్వదోషవిస్మరణమ్ విరుద్ధ మాకైయాలే తత్సారక విషయత్తి లుపకార స్మృ
తి కార్య మాకై యాలుమ్, స్వతస్సర్వ సమ కర్మానురూప ఫలప్రదే శ్వరసుక్కు ఇష్ట వినియోగాహా
నాష్టుడి యనన్యాహా శేషత్వ పార తంత్ర్య స్వరూప నిమైక్కు పరి భావకర్ స్వతంత్ర విషయత్తిల్ ని
ఘాంసాది చిత్త వికారమ్ విరుద్ధ మాకైయాలే తచభావ జ్ఞాన్య మాకై యాలుమ్, పరాధీనహిత స్థితి
త్వ స్వరూప నిమైక్కు ప్రారబ్ధ పాపక్షయ రూప హిత సిద్ధి యిల్ హాషమ్ కార్య మాకై యాలుమ్, క్ర
మేణ వికార ర్వజ్ఞల్ స్వరూప నిమైక్ కళుక్కు లింగంగ శేష్టి లిప్పడి ప్పట్ట వాత్మ స్వరూ పాది కడై స్వ
రూప శోదక మూల మంత్రమ్ ప్రకాశి యాలే యిరుక్కు ప్రమాణ మ్మిక్కై యిన్నిష్టై కూడు మో ? ఎ
న్నిర శంకైయిల్ ప్రబల తమ మూల మంత్రమ్ ప్రమాణ మామెన్టు కాట్టానిన్టు కొన్టు ఇకాల్-ర్వజ్ఞశా
తే క్రమేణ యిన్నిష్టై కడై యరియలా మెన్నిరార్ - ప్రథమ మధ్యమ పద్యశ్శే లిత్యాదిసా- ప్రథమపదమాన

సా-ప్ర—ఈషాన్యత త్తాన్యపరాపకారాభి సంధ్యాద్య భావశ్చ- ఏ తనియ్ అంతిరుత్తా. శిక్తేయలుక్కిరితెన్ది
ట, అనుభవైక వినాశ్యే అభ్యుపగత ప్రారబ్ధ ఏకదేశః ఫల జననా ద్విసశ్యతీతి. అచిదైవలక్షణ్య మిత్యాది,

సా-వి—పరాభిభవాభిసంధ్యభావచిత్తత్వంచ . ప్రారబ్ధే తి. పరకర్తృక పరిభవేన ప్రారబ్ధపాపం శ్శక్తేయరుక్కిర
తు, శిఖాచ్ఛేద వద్భవతి. సమూలం నశ్యతి. ఎన్నిటసంతోషముమ్, ఇతి సంతోషశ్చ. నడైయాడి త్తాకిత్,
వతే తేచేత్. ప్రథమ మధ్యమ పద్యశ్శిత. ప్రథమపదం ప్రణవః. అత్ర త్రితీయాక్షరే మకాశే జీవస్య జ్ఞా
నస్వరూపత్వ జ్ఞానాశ్రయత్వ బోధనా దచిద్విలక్షణ స్వరూపం శోధితం - ప్రథ మ ద్వితీయాక్షరా ధ్యాం

సా-సం—శిక్తేయరుక్కిరితు, నశ్యతి- స్వస్వజ్ఞానానంద స్వరూపత్వ కృతం స్వరూపతో నిర్వకారత్వ మభి
ప్రేత్వ అచిదైవలక్షణ్యత్రైయ మిత్యుక్తం.

సూ—సర్వభూతానుకూల్యాదికళుక్కు-యోగ్యమానజ్ఞానత్రైయుమ్, సర్వతోముఖమానఆకించన్యత్రైయుమ్, స్వత స్సర్వ సమనామ్ కమాను రూప ఫల ప్రద నాన స్వతంత్ర శేషిక్కు ఇష్ట విని యోగ మామ్మడి అన న్యాహా శేషత్వ పార తంత్ర్యజ్ఞతై యమ్,

సా-పీ—త్రాకిల్ సవ=భూతానుకూల్యాదికళుక్కు-యోగ్యమానజ్ఞానత్రైయుడైయ తక స్వరూపత్తిల్ సత్వై యుడైన్నగియలామ్-ఉపకారస్మృతినడైయాడిత్రాకిల్ స్వదోషజ్ఞానత్రాలేసర్వతోముఖమాన వాకించన్యత్రైయు డైయ తక స్వరూపత్తిల్ సత్వైయుడైన్నగియలామ్- నివికార చిత్తతై నడైయా డిత్రాకిల్ స్వతస్సర్వస మనామ్ కమాను రూప ఫల ప్రదనాన స్వతంత్ర శేషిక్కు ఇష్టవినియోగ మామ్మడి అనన్యాహా శేషత్వ

సా-స్వా—ప్రణవ త్తిల్ చతుర్థియిలే శేషత్వముమ్, మకార త్తిల్ “మనజ్ఞానే,, యెన్టు సర్వభూతానుకూల్య యోగ్య జ్ఞాన వత్వముమ్, మధ్యమ పద మాన నమస్సిల్ పార తంత్ర్యము మాకించన్య ముమ్, పరాధీన హిత

సా-ప్ర—మకారేణజ్ఞానస్వరూప త్వేనజ్ఞానాశ్రయత్వేనచఅచిద్విలక్షణ త్వేనప్రతిపన్నస్యజీవస్యసర్వాంతరాత్మ భూత పరమాత్మ శేషత్వజ్ఞాపకాభ్యాం సమభివ్యాహృతాభ్యాం ప్రథమతృతీయాక్షరాభ్యాం “నాకించిక్కు- ర్వత శేషత్వ,, మితి న్యాయాను గుణ్యేన సర్వాను కూల్యాది యోగ్యజ్ఞానవత్వం బోధ్యతఇత్యర్థః- ఆకించన్యస్య సర్వతోముఖత్వన్నామ నిత్యకైంకర్య ప్రాత్యుపాయ భూతభక్తి తదుపాయేత్యాద్యుక్తభక్తి త ద్దేతు వగ= విషయత్వం. ఇదంచన మమకించనేత్యర్థ= పరద్వితీయ పదాద వగమ్యతే.. యద్వా, మకారా ధోహ మకారాథా యైవేత్య నన్యాహా శేషత్వ బోధక ప్రథమ పదేనైవ తుల్యన్యాయతయాకృత్సస్య భగవదన న్యాహా శేషత్వబోధనాద థాత్వస్వస్య యతిం=చి త్ప్రత్యపి శేషిత్వా భావరూపం సర్వతో

సా-వి—సర్వాంతర్యామిణంప్రత్యేవ శేషత్వబోధనాత్సర్వభూతానుకూల్యాదియోగ్యజ్ఞానవత్వంశోధితం. సర్వ స్య భగవచ్ఛరీరత్వా తద్విషయై స్వస్యానుకూల్యేన వతితవ్యమితి జ్ఞానసంభవాత్. ద్వితీయంనమకించనం. తత్రోపాయోపి నమమేతి యోజనాయా మాకించన్య స్వరూపం శోధితం. ఆకించన్యస్య సర్వతోముఖత్వం నా మ భక్తితదుపాయే త్యాద్యుక్త తద్దేతువగ=విషయత్వం- స్వాతంత్ర్య పదాభ్యాహరేణ యోజనాయాంపా రతంత్ర్య స్వరూపం పరాధీన హిత సిద్ధిమత్వ స్వరూపంచ శోధిత మితిభావకి. అయమత్రక్రమగి; విషాదా ద్యభావా విష్యతేచేత్- అచిద్వైలక్షణ్య స్వరూప నిష్ఠాస్తీతి విజ్ఞాతుం శక్యతే. కృపాస్తి చేదానుకూల్యజ్ఞా న కార్యత్వాత్కృపాయాగి కారణభూత సర్వభూతానుకూల్యయోగ్య జ్ఞానవత్వ స్వరూపే నిష్ఠాస్తీతి నిశ్చే తుం శక్యతే- ఉపకారస్మృతిశ్చే త్సర్వతో ముఖాకించన్య స్వరూపే నిష్ఠాస్తీతి జ్ఞాతుం శక్యతే- స్వయో గ్య త్వాను సంధానే స్వదోష కీతనస్య ఉపకార స్మృతిత్వాసిద్ధే నిర్వికారచిత్తతాస్తిచేత్కమానురూ ప ఫలప్రదస్య సర్వశేషిణః ఇష్టవినియోగాహా ప్రకారే ణానన్యాహా శేషత్వ పారతంత్ర్య స్వ రూ పే

సా-సం—సర్వభూతేతి- సర్వభూతానుకూల్య మేవ జ్ఞానస్య ప్రయోజనం-ఇతిజ్ఞాతేమధ్యమపరోక్తమాకించన్యం-స్వాతంత్ర్య=భావరూపం, సర్వతోముఖంభవతి. తస్య సర్వతోముఖత్వంసరిభవాదినివత=నేపి శక్తి శూన్యత్వం - ఇష్ట వినియోగాహాస్య మేపరి భవోప్య పరాధానుగుణ్యం భగవదిష్ట ఇతిధియోపి శేష త్వ పారతంత్ర్యధీఫలత్వ మభిప్రేష్య స్వతస్సర్వసమనా యిత్యాద్యుక్తమ్. ఇత్థం స్వరూప నిష్ఠా పజ్ఞానో

మూ — “యద్ధితం మమ దేవేశ,, ఇత్యాది కళిర్పడియే పరాధీనహిత సిద్ధియై యమ్ ఉద్యేయ తక్ స్వ రూప త్తిలే నిష్టై యుజ్జేన్తరి యలామ్ - సర్వే శ్వరనై యుజ్జీయ ల్లానమ్ పిరరుమ్ తనక్కు త్తజ్జోజ మన్తై నిగి-ర బుద్ధియుమ్, మృత్యు పర్యంత మాన భయ హేతుక్కలై క్కుణ్డాలుమ్, “ప్రాయేడాకృతకృత్యత్వా స్తృత్యోరు ద్విజతే జనః | కృత కృత్యాః ప్రతీక్షంతే మృత్యుంప్రియమివాతీధిమ్,,

సా-దీ—పారతన్యైక్యతైయుమ్,సంతోషమ్నడైయాడిత్తాకిత్,“యద్ధితమ్మమదేవేశ,,ఇత్యాదికళిల్పడియేపరా ధీనహితసిద్ధియైయుముడైయతక్ స్వరూపస్థిత్ నిష్టై యుజ్జేన్తరియలామ్-సవఃఘాతానుకూల్యాదికళుక్కు,స ర్వఘాతశ్శకుక్కుమానుకూల్యాదికలై ప్పణ్ణుకైక్కు - పరాధీనహితసిద్ధియైయుమ్. హితస్వరూపా యస్య సిద్ధిః పరాధీనా చాసాహితసిద్ధిశ్చ- మకారత్తిల్ జ్ఞాతృత్వత్తాల్ అచిదైవలక్షణ్య సర్వఘాతానుకూల్యాయో గ్యజ్ఞానవత్పక్షల్ సిద్ధిక్కుమ్- నమస్సిల్ స్వాతంత్ర్యనిషేధ యోజనైయాలె అకించన్యాది సిద్ధిక్కుమ్మన్త క టుత్తు- ఇని ఉపాయ విషయత్తిల్ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానత్తుక్కు హేతుక్కలై యుపన్యసి క్కిరార్ - సర్వేశ్వర నై యుజ్జీయ విత్వాదియాల్- భగవద్వ్యతిరిక్తర్ తనక్కు తజ్జోజమల్లరెనిగి-ట బుద్ధి యుమ్, మ రణ భయ హేతుక్కళిల్ కరైతలత్తిరుక్కైయుమ్, అభిమత ఫలాసక్తియాల్ ప్రీతనాయరు క్కైయుమ్, రక్షకావప్తం భత్తా లుణ్డాన తేత్తముమ్, భరన్యాసవిషయే స్వయత్తు నివృత్తియుమ్, ఫలమవక్ కైయతేఎన్త ఇరుక్కై యు ముపాయ త్తల్ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుక్కల్. మృత్యుహేతుక్కళాన విత్వాది. మరణ భ య హేతు క్కుల్, సిహ్మవ్యాఘ్ర చోరసపాదికల్. ఇత్తాల్ సంసార భయ హేతుక్కలై వ్యావర్తికిరగు. ప్రా యేణేతి. జనక్కుల్ బహుళః అకృత కృత్యత్వాల్, అననుష్ఠితోపాయత్వా స్తృత్యో సకాశా ద్వి భృతి .

సా-స్వా—సిద్ధి మత్వముమ్సోధిత మ్మన్తపడి - ఇని యుపాయనిష్ఠా లింగజ్ఞతైయరుళిచ్చెయ్కిరార్ - సర్వేశ్వర నై యుజ్జీయ విత్వాదినా - తాక్ పత్తిన భగవ దేకో పాయత్వా ధ్యవ సాయా త్మక భరన్యాస రూపా పాయనిష్టైక్కు త్రానుమ్పిరరు ముపాయ మెనిగి-ట బుద్ధియుమ్,విరుద్ధై యాకైయాలేయుపాయ మస్సెనిగి-ట బుద్ధియుమ్,మరణ హేతుప్రసక్తియిలకృతకృత్యనుక్కు-సంభావితనరకాదినిమిత్తభీతియుమ్,కృతోపాయనుక్కు-

సా-ప్ర—ముఖమాకించన్యంప్రథమపదవిప్రతీయత ఇత్యర్థః-స్వాతంత్ర్యపదాధ్యాహారేణయోజనాయాంపా రతంత్ర్యం పరాధీనహితసిద్ధిశ్చ ద్వితీయ పదా త్ప్రతీయత ఇత్యర్థః. అథోపాయ నిష్ఠాజ్ఞాపకా నాహ- సర్వేశ్వర నైయుజ్జీయే త్యాదినా-

సా-వి—నిష్ఠాస్తీతినిజ్ఞేతుం శక్యతే. తాదృశానుసంధానవినిర్వికారచిత్తత్వాసిద్ధేః.సంతోషోస్తిచేత్పరా ధీన హితసిద్ధిస్వరూపే నిష్ఠాస్తీతి జ్ఞాతుం శక్యతే - “హరిదుఃఖానిధూతేభ్యో హితబుధ్యాకరోతిహి | శ శ్రుత్వారాగ్నికమాణి స్వపుత్రాయ పితాయథా” ఇత్యుక్తిర్త్యా యద్ధితం మమదేవేశ దుఃఖరూపమపిమమ హితంచేత్తదా జ్ఞాపయతేనాప్యభ్యుపగత ప్రారబ్ధస్య అనుభవైకనాశ్యస్య నాశాత్సంతోష ఏవేతిజ్ఞానాత్సం తోష సత్వే పరాధీన హితసిద్ధిస్వరూపేనిష్ఠాజ్ఞానాసంభవాత్-అతఏవపూర్వంప్రారబ్ధవిశేషంశీకై యరుక్కు- మ్మడి ఇత్యుక్తం - ఏవం స్వరూప నిష్ఠాజ్ఞాపక ప్రకారానుక్త్వా అథోపాయనిష్ఠా జ్ఞాపకాన్యాహ-సర్వేశ్వర నితి- ఒజ్జీయ, వినా. తజ్జోజమ్, రక్షకః- మృత్యుపర్యంతశ్శళాన,మరణపర్యంతాక్-భయ హేతుక్కల్,

సా-సం-పాయడక్కు-అథోపాయనిష్ఠాపరిజ్ఞానచిహ్నాన్యాహ-సర్వేశ్వరనైయిత్వాదినా.

మూ— ఎన్నిక పడియే ఇ శ్చ రీ రా న స్తరమ్ ఎక పడపుకుకరో మెనిరక తై త లత్తు అభి మతాసక్రియాలే ప్రీతనా యిరుక్తై యమ్, “ గజంవావీక్య సింహ్మాంవా వ్యాఘ్రంవాపి వరా ననా | నాహారయతి సంత్రాసం బాహూరామస్య సంత్రితా , ఎన్టుమ్, అసందే శాత్తురామస్య తపసశ్చాను పాలనాత్ | నత్వాంకుమి= దశగ్రీవ భస్మభస్మాహ= లేజసా, ఎన్టుమ్, “ శరైస్తు సంకులాం కృ త్వా లంకాం పర బలావః | మాన్నయే ద్యది కాకుత్స్థ స్తత్తస్య సదృశం భవేత్ , ఎన్టుమ్, పిరాట్టినడ త్తి కాట్టిన రక్షకా వప్తచ్ఛత్రాలుళ్ళ తే త్తముమ్, తాక భరన్యాసమ్మణ్ణినవిషయత్తిల్ స్వయత్నమత్తిరుక్తై యమ్,

సా-దీ—కృతోసాయానుష్ఠానాన్ముష్మత్క్యమ్, మరెం. ప్రియమతిథిమివ ప్రశ్నం తె, కదా ఆయా స్వతీగృహసోఘైశ్చైవ దేవాస్తే అతిథిమివ. ఎన్నడ పుకుకరోమ్, ఎన్నపాడుపడపు కుకరోమో-అభిమతం, ఇష్టమా నమోశుమ్. రక్షకావప్తంభ త్రాలుళ్ళ తే త్తముమ్ తలానత్తుకుగ్పిరాట్టెదృష్టాంతమ్. పిరాట్టియిక్ తే త్త మ్మ త లానవైకళిల్ ప్రమాణం కాట్టుకిరార్- గజంవేత్యాచి-ఇతి తే త్తమ్ శొల్లి త్తు-నత్వాంకుమి యెన్టుస్వయత్నని వృత్తి శొల్లిత్తు. సంత్రాసం నాహరయతి, నప్రాప్నోతి. అతిల్ హేతుః బాహూ ఇత్యాది. అసందేశాత్, అనుజ్ఞాయా అభావాత్- తపసః, పాతివ్రత్య రూపస్య-అనుపాలనాత్, అనుపాలనస్య కతకవృత్తాత్. కుమి, కరోమి. అషాంరూపం- భోభస్మాహ, భస్మీకతుం యోగ్య. లేజసా, పాతివ్రత్యరూపేణ త్వాభస్మనక రోమి ఎకై. ఇతిల్ సంకులాంకృ త్వా మాన్నయేత్ ఎన్టు క్రమేణ అనిష్ట నివృత్తిష్టప్రాప్తి శొల్లిత్తు- సం కులాం, విహ్వలామ్-తత్, శత్రూక్షజిత్యా మన్నయనమ్ తస్య రామస్య స్వరూపానురూ పంస్యాత్-పణ్ణిన విషయత్తిల్,

సా-స్వా—విరుద్ధై యాకైయారే యతు తవిర్స్తు మరణా నంతర మ్మహా పురుషార్థమ్ అత్యా సన్నమెన్టు సాహా మమ్, స్వీకృత భర సర్వశక్త సర్వజ్ఞైశ్చ రావప్తమ్మేన ఫల సిద్ధా దృఢ విశ్వాసముమ్, తదథామస్వయం వ్యాపరణ నివృత్తియుమ్, ఇష్టప్రాప్తియు మనిష్ట నివృత్తి యుమ్ శరణ్యైకసాధ్య మెనిరక బుద్ధి యుమ్, కార్య తయా లింగ మెన్టు పడి “ గజంవే , త్యాది రక్షకా వప్తమ్మార్చన విశ్వాసే ప్రమాణమ్ - “ అసందేశాత్తు , ఎనిరతు స్వరక్ష తాథామ్ స్వయత్న నివృత్తౌ ప్రమాణమ్ - “ శరైస్తు సంకులా ,

సా-ప్ర—రక్షకేత్యాది. కేనాప్య సృద్విషయే బాధరి కతుం నశక్యత ఇతి సిద్ధవిశ్వాసశ్చ. ఏతేన గ జం వే త్య ధ్యాయార్థః ఉక్తో. స్వయత్న మత్తిరుక్తై య మిత్యనేన అసందేశాదిత్యస్యాధః ఉక్తో.

సా-వి— సహవాఘ్రాదీక- ఎన్నడపు కుకరో మెనిరకరై త్తలత్తు- ఎన్నడపు కుకరోమ్, కీదృశంపశనం ప్రాప్స్యామః- ఎనిరక, ఇత్యుక్తమ్ - కరైత్తలత్తు, భయంవిహాయ - నాహరయతి, నప్రాప్నోతి- నకుమి, నకరోమి- తత్తస్య సదృశం, తాదృశ పరాక్రమవతో రామస్యోచితం- పిరాట్టి, సీతయా - నడత్తియ, అనుస్థాయ - కాట్టిన, ప్రదశితేన- రక్షకావప్తంభత్రాల్, రక్షకావప్తమ్మేన- ఉళ్ళ, విద్యమానం- తే త్తముమ్, ధైర్యంచ. స్వయత్న మత్తిరుక్తై యమ్, స్వయత్నం పరిత్యజ్యావస్థానం.

సా-సం—కత్తైత్తల్, దుఃఖాతిశయః- కత్తాల్లుమ్, కత్తైత్తలత్తిత్యన్వయః. అభిమతా సక్రియ పరమపురుషార్థస్యా సన్నతా. నాహరయతి, స్వస్మిన్నాగమయతి- తే త్తమ్. అనిష్ట నివృత్తి మిష్టప్రాప్తిం చ సవేవస్వాధః తయా కరోతీత్యధ్య వసాయః. స్వయత్న మితి. భరన్యాసోదధాం కృతస్తదధాం స్వ యత్న శూన్య

మూ—అతిలనిష్టనివృత్తియమ్ ఇష్టప్రాప్తియమ్ అవకశైయ్యతే ఎన్నిరుక్మైయముజ్జామ్ త్రాకిత్ తాకో లినసకలఫలత్తుక్కుమ్ సాధనమాకవైత్తాయ్ చరమ శ్లోకత్తిల్ పూర్వార్థత్తిలే విహితమాయ్, ద్వయత్తిల్ పూర్వ ఖండత్తిల్ అనుసంధేయమాయ్, తిరుమంత్రత్తిల్ మధ్యమ పదత్తిలుమ్ వివక్షితమానఉపాయత్తిలే తిన క్కునిష్టైయుజ్జేనరియలామ్.

సా-దీ—మోక్షరూపఫలాధః. అతిల్, అప్పలత్తిల్. అవకశైయ్యతే, తదధీనమ్-ఇనిపురుషార్థత్తిల్ తనక్కు-

సా-స్వా—మెనిరఱు ఇష్టప్రాప్త్య నిష్టనివృత్త్యోస్తదధీనత్వబుద్ధౌ ప్రమాణమ్-భరిన్యాసరూపాపాయమ్ భక్తియోగవ ద్విశంబిత సాధన మాయమ్, దుష్కర కర్మాద్యక్షక మాయమ్, అప్రయాణాద సకృదావ తానీయ మాయు మాకిల్ అభిమతా సక్తికృత ప్రీత్యాది రూప నిరుక్త కార్యమ్ కూడామైయాలే లింగమా క మాట్టుమో? ప్రారబ్ధ నివృత్తి ముతలాన కోలిన సకల ఫల సాధన మూకై యాలుమ్ దుష్కరకర్మాద్య క్షకత్వ మన్నిక్కు అను కూల్యాది మాత్రాక్షక మాకైయాలుమ్, సకృదనుష్టేయ తయా క్షణకాల సాధ్య మా కైయాలుమ్, భరన్యాస రూపాపాయ నిష్టైక్కుక్త కార్యక్షణ్ లింగక్షణాకలా మెన్నిలప్పడి పుట్టు వునా యత్తిల్ ప్రమాణ ముడో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. తాకో లి నేతి. చరమ శ్లోకత్తి లేన్దు ప్రథమ మెడుత్తతు సర్వ ధర్మ స్థానాపన్న తయా సకల ఫల సాధనత్వ ముమ్, దుష్కర కర్మాంతర నైర వేత్త్య ముమ్, అసకృదా వతానీయో పాయాంతరా శక్త్యాశో నంతంప్రీత్యుప దేశ తయా క్షణకాల సాధ్య త్వము మ్, స్పష్ట మాక త్తోత్తు కైయాలుమ్ విధి వాక్య మాకైయాలు మెన్నిపడి. కరణ మంత్ర మూకై యాలే విహిత మెన్దు శొల్లాతే ద్వయత్తిల్ పూర్వ ఖండత్తిలే యను సంధేయ మాయెన్దు నిదేశితత్తు “సర్వ షష్టాక్షరా స్తస్థమ్ యచ్చాన్యదపి వాక్యయ , మెన్దు సర్వ సంగ్రాహక మూల మంత్రత్తిలే యిల్లాత పుపాయమ్ ద్వ యత్తిలుమ్ చరమ శ్లోక త్తిలుమ్ సిద్ధిక్కిర తెనై నిరుద్ద మనో? వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్-తిరుమంత్రత్తితి.

సా-ప్ర—అవకశైయ్యతే యెన్నిరుక్మైయమ్, తస్మాదేవ భవేదిత్యవస్థానించ. ఏతేన శరై స్త్విన్ద్యస్య భా ఉక్తిః. సాధనమాకవైత్తాయ్, సాధయతుం సమర్థే. అథ పురుషార్థా నిష్ఠాజ్ఞాపకానాహ-

సా-వి-అవకశై, తస్యహసే. తదధీనం. ఎన్నిరుక్మైయమ్, ఇతిస్థితత్వ. ఉచోదాయ్ త్రాకిత్, బద్ధతేచేత్. సాధన మాకవైత్తాయ్, సాధనతయాప్రాప్తే. మధ్యమపదత్తిల్ వివక్షితమాన, స్థూలయోజనాయాం పరయోజనాయాంచ వివక్షిత ఇత్యర్థః. ఉపాయత్తిల్, సాధ్యోపాయే సిద్ధోపాయేచ. అత్రభగవద్వ్యతిరిక్తానరక్షకాభిమబుద్ధి, మరణ హేతుషు సత్స్వపిభయా భావః, అభిమత ఫలాసక్త్యా ప్రీతతా, రక్షకా వస్తజ్ఞేనజ్ఞే ద్వం, భరన్యా స విషయే స్వయత్న నివృత్తి, ఫలస్య తాదధీన్య బుద్ధి రిత్యేతే ఉపాయ నిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతవః. ఏతేషు హై ర్యప్రమాణం గజంవేతి. స్వయత్ననివృత్తౌ ప్రమాణం నత్వాం కుమేతి. తాదనీన్యప్రమాణం. శరై స్త్వితి-

సా-సం—త్వమిత్యర్థః. అవకశైయ్యతే ఎన్నిరుక్మై, తదేశ సాధ్యత్వాధ్యవసాయేనస్థితిః. ఉక్తిస్సాకవలసి ధోపాయవిషయిణీతీభ్రమ నివృత్తయే సాధ్యోపాయేన ప్రసన్నస్యేవసిద్ధోపాయత్వాత్తదభావనంతమప్రతి తస్యసిద్ధోపాయత్వా భావాచ్చ- ఉక్తిస్సాధ్యోపాయ విశేష ప్రసన్న సిద్ధోపాయ విషయిణీతి నిహా మాయాహ. తానోలినేత్యాదినా. “యద్యేన కామకామసే, త్యాది వచనాస్యత్ర వివక్షితాని, సాధన మాకవైత్తాయ్, విహితమాయిత్యాభ్యాం పరాధి మతసమ్మన్దజ్ఞానవ్యావృత్తిరుక్తా. సాధనత్వం గమ్యతే తలత్ర

మూ—

“ఉత్పత్తిస్థితి నాశానాంస్థితౌచింతాకుతస్తవ |

సా-దీ—నిమైయుణ్ణెనటికైయిల్ హేతుక్కలైయుపన్యసకురార్-ఉత్పత్తిస్థితిత్యాదియాల్. దేహయాత్రా
నికళిల్ కరైత్తలలుకైయుమ్, ప్రయాసప్పట్టాలుమ్మోశ్వరసక్కుల్పాభావత్తిల్బున్టుమ్ నడవాలెన్టుమ్బుద్ధియు
మ్, శాస్త్రా విరుద్ధ స్వయమాగత విషయక్లై విలకాకాలె అనుభవితైకాయుమ్, ఐహిక హానివృద్ధికళిల్ హ
షణ్శోక మరుకైయుమ్, ప్రాప్యరుచియుమ్, ప్రాప్తియిల్ త్వతైయు మివైహేతుక్కల్. దేహ యాత్రాది
కళిల్ కరైత్తలరుకైయిల్ హేతువై సప్రమామాక కాట్టుకిరార్- ఉత్పత్తిస్థితిత్యాదియాల్- ఉత్పత్తిస్థితి

సా-స్వా—అతిలు మితు వివక్షత మాకైయాలే విరోధ మిల్లై యెన్టుకరుత్తు . ఇనిపురుషార్థా నిష్ఠా లింగ
జ్ఞాన్ దుర్లభ మనో ? పరమ పురు షార్థా త్తిలే రుచియు న్నరైయుమ్లిక్లమెన్టి లితర పురు షార్థా లా
భా లాభజ్ఞానిల్ నాషణ్శోకజ్ఞానిల్ పరమ పురుషార్థా త్తిలే రుచియుమ్ త్వరై యు జూడుమో? “త
యోరేక తరోరాశి ర్యజ్యేన ముప సన్న మేత్ | నశుఖం ప్రాప్య సంహృష్యే ద్దుఃఖం ప్రాప్య నసం జ్వరే
త్ ,, ఎస్కిర పడియే సాంస్థ శిక సుఖ దుఃఖ మన్వియిలే పురు షార్థా లాభా లాభ కృత మాన వధిక
హషణ్ శోక మత్తిర కైయుమ్ వెణు మెన్టిల్ హషణ్ సామగ్రీ ధూత పురుషార్థాను భవ దశైయిలే హ
షణ్ మత్తిరుక్క కూడుమో ? ఇతర పురుషా థాను భవమ్ యాదృచ్ఛిక మాక వస్త తాకిల్ అను భ
వి యాతే త్యజిత్రాల్ విరోధ మిల్లై యెన్టిల్ “ నసన్ని పతితం ధమ్యే ముపభోగం యదృచ్ఛయా | ప్ర
త్యా చక్షేన చాప్యేన మనురుంధేసు దుర్లభ ,, మెస్కిర వచనమ్ విరోధి యాతో ? అన్త వచన త్తుక్కు
యాదృచ్ఛ యాగతే తర పురుషా థాత్తై పురుషా థాత్వ బుద్ధ్యా అనుభవి యాతే పరమ ఫల ప్రతి బంధ
క ప్రారబ్ధ కమా ఫలమాన తనిశుతీరు కిలతెన్టు విలకాకాలె యను భవితైకా విరుద్ధ మనైనై యిలే తాత్ప
ర్య మెన్టిలిప్పడి స్వయత్న మన్టిక్కే యాదృచ్ఛిక మాక వారు పురుషార్థా ముణ్డో ? “ సర్వత ఏవాతా త్ర
నం గోపాయేత్. శరీర మాద్యం ఖలు ధమక సాధన ,, మెస్కిర పడియే శరీర రక్షణ విధియుమ్ ప్రత్యక్ష
సిద్ధ దేహ యాత్రాభి నివేశ ముమ్ విరోధి యాతో ? ఎస్కిర శంకైయిల్ శరీర రక్షణ యత్న ముణ్డానాలు
మ్ ప్రారబ్ధ కమాను గుణ భగవ త్సంకల్ప సిద్ధ దేహ యాత్రాయాం కరైత్తలత్తు కమాను గుణభగవ
త్సంకల్ప సిద్ధ యాదృచ్ఛిక వైషయిక భాగే పురుషార్థాత్వ బుద్ధియై విట్టు ప్రతి బంధక ప్రారబ్ధ మ్ క
ఘ్రియర తెస్కిర బుద్ధ్యాను భవితై తల్లాభాలాభ జ్ఞానిల్ పురుషార్థా లాభా లాభ కృతాత్వన్త హషణ్ శోక
జ్ఞానై విట్టు ఏవ మూత విశేషణ యుక్త పరమ పురుషార్థా రుచియుమ్ త్వరైయుమ్ లింగ మెస్కిరార్. ఉ
త్పత్తి స్థితి నాశానా మత్కాదినా.

సా-ప్ర—

ఉత్పత్తి స్థితి త్యాదినా

సా-వి—అథ దేహయాత్రాదివిషయేశ్రమాభావః, అత్యాయాసేషిభగవత్సంకల్పంవినానప్రాప్నోతితిబుద్ధిః, శా
స్త్రావిరుద్ధై స్వయమాగత విషయే ప్రతిషేధ మకృత్వా అనుభవః, ఐహిక హానివృద్ధిషు శోకహాషణ్శా
వః, ప్రాప్యరుచిః, ప్రాప్యత్వరాచేత్యేతాక పురుషార్థానిష్ఠా జ్ఞాపకానాహ- ఉత్పత్తి స్థితితి.

సా - సం— సాధనత్వం, విహితత్వం, కరణత్వేనన్వాంశభావనానుప్రవిష్టత్వమ్. నిష్ఠాత్రయమపిమం త్రతవీవ
సమ్పాద్యమితసూచనాయద్వయత్తిలిత్యాద్యక్. అథపురుషార్థా నిష్ఠాభిజ్ఞానచిహ్నాన్యాహ. ఉత్పత్తి త్యాదినా

మూ—యథోత్పత్తిర్యథావాశస్థిస్థిస్తద్వద్భవిష్యతి | అచేష్టమాన మాసీనంశ్రీకంచిదుపతిషతి | కర్మీకర్మా
(పితృత్వాన్యో)చస్యత్వాన్యో నప్రాశ్యమధి గచ్ఛతి"ఎనిగి-జపడియే ప్రారబ్ధ కర్మ విశేషాధీన మాక ఈ
శ్వరక శేమయమ్ దేహ యాత్రాది కళిత్ కత్తెతలత్తు త్తాక కత్తెనాలుమ్ "ఉత్పతన్నపి చాకాశం విశ
న్నపితసాతలం | అటచ్చపిమహీం కృత్సాం నాదత్తముఖ తిష్ఠతే |యత్కించిద్వత్తే లోకే సర్వంతన్ని
ద్విచేష్టిశమ్ | అన్యోహ్యన్యచ్ఛింతయతి స్వచ్ఛందంవిదధామ్యహమ్,,ఎనిగి-జపడియే ఈశ్వరక నిసవిక పడి
యల్లతు ఒస్తుమ్ నడవాలెన్లు ప్రతిసంధానమృణ్ణి"అప్రయత్నాగతాస్సేవ్యాగృహస్థైర్విషయాస్సదా | ప్రయ
త్నేనాపికర్తవ్యస్స వ్యధమక ఇతిమేమతిరినాహారంచంతయేత్ప్రజ్ఞో ధర్మమేవానుచింతయేత్ |ఆహారోహి
మనుష్యాణాం జన్మనాసహ జాయతే,, ఎన్లు పరాశర గీతాది కళిలుమ్ ,, నసన్నిపతితంధర్మకముపభోగం

సా-దీ— నాశానామృధ్యేఉత్పత్తినాశచింతయేవిబుద్ధనడు పస్థితియిల్విశేషమాకడనకుగచినై ఏక. ఉత్ప
త్తియుమ్ నాశము మెప్పడితానే యుద్ధాకిజప అప్పడియేస్థితియుమ్ తానే యుద్ధాకాలో వెక్తై. అచేష్ట
మానమితి - ఒరుపురుషనై వ్యాపారంపణ్ణాతిరుక్కచ్చయేతెయుమ్సంపత్తుస్వయమేవచ్ఛేదానిన్లుతు. అన్యః,
వేరారుపక. కర్మీ, వ్యాపారవాక్-కర్మక, వ్యాపారం కృత్వాపి. ప్రాశ్యం, అశనం . నాధి గచ్ఛతి అదైకిరి
లక. ప్రయాస పట్టాలు మీశ్వర సంకల్ప మిల్లాతపోతు ఒన్నుం సేధియాతెన్లు మతిల్ ప్రమాణం కాట్టు
కిరాల్. కరైన్లు మిత్తాదియాల్. ఆకాశత్తిలే కిళమ్మనాలుమ్, పాతాశత్తిలేకుతిత్తాలుమ్. ధూమియె
జు మోడిత్తిగిన్లుతుమ్, సూర్యజన్మత్తిలిట్టు వైయయాతవన్నుసిద్ధియాలెక్తై. ఇనికాస్త్రావిరుద్ధ మానస్వయ
మాగత విషయక్తై విలక్కాతె అనుభవిక్తైయిల్ ప్రమాణక్తై. అప్రయత్నాగతా ఇత్తాపి. విషయక్తై
తాక ప్రయాసప్పడాతే ఇరుక్క స్వయమాగతక్తైకాకిత్ సేవ్యక్తై- ధర్మమానాల్ ప్రయాసప్పట్టాకిలుమ్
సేవ్యమెన్లు స్లోకాథమ్- నాహారమి విషయక్తై అప్రయత్నాగతమాక వేణుమెక్తైయిల్ ప్రమాణం- విల
క్కాతె అనుభవిక్తైయిల్ ప్రమాణం నన్నిపతితమితి. ధర్మ-విరుద్ధభోగంయదృచ్ఛయా ప్రాప్తమాకిల్

సా - స్వా — అచేష్టమానమితి. ఏకమ్, నిశ్చేష్టంపురుషమ్. శ్రీః, సమ్మల్. ఉపత్తిష్ఠ
తి, ఆగచ్ఛతి. కళిత్, అన్యః. కమీ, దేహ యాత్రాథా వ్యాపార వానపి. కర్మాను సృత్యా, కర్మాను
సారేణ. ప్రాశ్యమ్, అశనమ్. నాధి గచ్ఛతి, దేహ యాత్రాయాగి జన్మాంతర ప్రారబ్ధ కర్మరూప భగవ
త్సంకల్పాధీనత్వాదిభావః.వచనేకర్మానుసృత్యేత్యేతత్త్రిశీయంతషేకంపదమ్.జన్మాంతరీయకర్మాను సా
వపరం. దృష్ట్యా పారపరత్వే కమీత్యేతద్వ్యధం స్యాత్. తథాచ భగవత్సంకల్పవిరుద్ధ దృష్ట యత్నే
కృతే ఫలాసిద్ధౌ కత్తెయ నిమిత్త మిత్తలై యెన్లుపడి. అప్రయత్నాగత విషయ మనుభావ్య మెన్లై యిల్
ప్రమాణం అప్రయత్నాగతా ఇతి. విలక్కాతే అనుభవిక్తైయిల్ ప్రమాణంనన్నిపతితమితి.

సా-వి — కమీ, అథా సంపాదనాథా వ్యాపారవాక్. కర్మానుసృత్యా, ప్రాచీన దుష్కర్మానుసా
రేణ. ప్రాశ్యం, జలాదికం. అధికం నగచ్ఛతి-కరైత్తలత్తు, ఆసక్తిం త్యక్త్వా. కరైన్లుతుమ్, ఆసక్తి కరణేపి.
నినైవిక పడి యల్లతు,భగవతా సంకల్పిత ప్రకారం వినా. ఒస్తుమ్ నడవారు, ఏకమవినప్రవతేత- ఎన్లు,
ఇతి-ప్రతిసంధానమృణ్ణి, ఏవమనుసంధాయ.

సా-సం— ప్రాశ్యమ్, యవాగుమ్-కరైత్తల్, కథమ్భవిష్యతీత్యనుతాపరూపాచింతా.

మూ — యద్యచ్ఛయా । ప్రత్యాచక్షే నచాప్యేన మనురుంధేను గుర్ణభమ్, ఎన్టు అజగరో పాఖ్యానత్తిలు
మ్ శొల్లుకిఁ పడియే శాస్త్రమిరుద్ధ మల్లాత విష యక్గల్ తానారు విరుకు శెయ్యూ తిరుక్క భగవ త్సంకలప
త్తాలే తా నేవరక్కణ్డు ప్రారబ్ధ కమణ్ ఫలమాన తనిశు తీరుకిర తెన్టు విలక్కాతే అనుభవక్తై యమ్ ఇప్ప
డి కమణ్ విశేషాధీనమాక వరుకిర ప్రాప్యంతర లాభాలాభజ్ఞిత్ , తయోరేకతరోరాశి ర్భ్యశ్చ ముపసన్న
మేల్ । ననుఖం ప్రాప్యసంహృష్యే ద్దుఃఖం ప్రాప్య నసంజ్వ రేత్ , ఎన్టుమ్ , ఉళతెన్టురుమావార్, ఎన్టుమ్
శొల్లుకిరపడియేహాషణ్ శోక జ్ఞశ్చత్తుస్వరూ పాను రూపమానపరమప్రాప్యకైంకర్య త్తిలేరుచియుమ్, స్తోత్ర త్తిలుమ్

సా-దీ-నప్రత్యాచక్షే-తశ్చే, సుదుర్ణభ మప్యేనముపభోగం నాప్యనురుంధే-కిడైయాత తైయానైప్పడే. అ
జగరో పాఖ్యానమ్ మహాభారత- ఇత్తాల్ విషయానుభవం భోగేన కమణ్ పణమాకైయాల్ పురుషార్థ ని
స్థాకార్యమెన్టు తాయిత్తు. విహికహనివృద్ధికళిత్ హాషణ్ శోక మరుకైయాల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిటార్. ఇప్పడి క
మేత్త్యాది యాల్. తయోరితి- తయోరి సుఖదుఃఖ రాశ్యోమణ్ ధ్యే. ఉపసన్న మేల్, పాప్రయ్యాద్యది- తదా
నుఖం ప్రాప్య నసంహృష్యేత్. నసంజ్వరేత్, నోద్విగ్నో భవేత్. ఉళ తెన్టురు మావారుణ్డిల్లె యెన్టు తళ
రోతలతినరుకుమ్ శారార్. ఉళ తెన్టు, ఉడైమైయుడైన్టు గర్వియార్. ఉణ్డిల్లెయెన్టు. ఉణ్డు, మున్సు ఉడైమైయు
ణ్డాయ్త్తు. ఇల్లెయెన్టు తళర్ తల్, పరపరపు. అతిక సమీప తైయిమ్ పాకార్. పాప్రియిల్ త్వరై
క్కు ప్రమాణ జాట్టుకిరార్. స్తోత్ర త్తిలుమిత్త్యాదియాల్. ఆళవన్టార్ స్తోత్ర త్తిత్, కదానుసాత్తాత్కర నాణి

సా - స్వా — తనిశు, ఋణమ్ - ఉళ తెన్టు, ఉడమై యుడైన్టు - ఇరుమా వార్, గర్వియార్. ప్రాప్రియి
ల్ త్వరై పురుషార్థ నిస్థా లింగ మెన్టు ప్పొమో ? పురుషార్థ నిష్ఠర్ కళాన పూర్వా చార్యర్ కల్ స్వ
సూక్తి కళితె యిల్లై చ్చిల్లవిల్లెయే ? యెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - స్తోత్ర త్తిలుమితి. ఆనాలు మితర

సా- ప్ర—తనిశుతీర్కిర తెన్టు విలక్కాతే, అనుభవైక వినాశ్య ప్రారబ్ధ కమణ్ రూప ఋణన్ని వత్తత ఇత్త్య
ప్రతి మేధేన. అనుభవక్తైయు మిత్యస్య హాషణ్ శోక జ్ఞశ్చ త్యనేనాన్వయః. అనుకూలాను భవేపి హాషణ్
రాహిత్యేన ప్రతికూలానుభవేపి శోక రాహిత్యేన చేత్యధః. ఉళ తెన్టురుమావార్, మమైతద స్తీతి గర్వితాన
భవంతి. స్తోత్ర త్తిలుమిత్త్యాది. కదాపునశ్యంఖ, స్తోత్రే. కదాహంభగవంతం నారాయణ, మిత్యారభ్య,

సా - వి — నప్రత్యాచక్షే, నత్య జామి. సుదు ల్భం ప్రాప్తమశక్యం . నాను రుంధే, నకాంక్షే -
ఒరు విరుకు శెయ్యూతే యిరుక్క, తదథం స్వయమేకం యత్న మకుర్వాణ ఏవస్థితే. వర, ప్రాప్తా.
కణ్డు, దృష్ట్యా. తనిశుతీర్కిరతు, ప్రారబ్ధ కమణ్ ఋణం నివత్తత ఇతి. విలక్కాతే, అప్రతిష్ఠిదై ధ్యవ.
అనుభవక్తైయుమ్, అనుభవశ్చ. తయోరేకతరోరాశి, సుఖానుభవ రాశి, దుఃఖానుభవ రాశివా -
ఉళ తెన్టురుమావారెన్టుమ్, మమైతదస్తిగర్వితా నభవంతీతి. అత్తు, త్యక్తా.

సా- సం — నప్రత్యాచక్షే, నపరిత్యజ్యే. సుఖేనలబ్ధ మశక్యం నానురుంధే - నమ్మగయామి- తయోరి, లా
భాలాభయోః. లాభేనుఖమ్. అలాభే-దుఃఖమ్-ఉళ తెన్టుతి. భోగ్య వస్తు సంపన్నా ఇతి నగర్వితా భవంతీశ్చ
థః. ఉత్పత్తిత్వాది నాహాషణ్ శోక జ్ఞశ్చ త్తిత్యంతేనస్వభాగాభోపాదేయభాగ్యజాతస్య పరమప్రాప్యరుచి
త్వరావిగోధిత్వాత్తస్య పరమపురుషార్థ నిస్థానసువృత్తి హేతుత్వం. ఉడుత్తు కలైన్తుత్వ యోపభు

మూ — శ్రీవైకుంఠ గద్యాది కళిలుమ్, కదా కదా ఎష్టు వామ్ పులత్త పృణ్ణ కీర ప్రాప్తి యిల్ త్వైరై యుమ్ నడైయాడిత్తాకిల్ తిరుమంత్రత్తిల్ నారాయణ శబ్దత్తిల్ చతుర్థి యాలుమ్, ద్వయత్తిల్ చతుర్థి న మస్సుక్కళాలుమ్, చరమ శ్లోకత్తిల్, అహంతానర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి,, ఎన్నిర వాక్యతా లుమ్, కడలై కైయిట్టు కాట్టుమా పోలె

సా-దీ—చతుషా ! కదాపునశ్శంఖ-కదాహ మైకాంతికనిత్యకింకరః” ఎష్టుమ్, శ్రీవైకుంఠ గద్యాదికళిలుమ్ “కదాహం భగ వంతం నారాయణం మమనాథం సాక్షాత్కర వాణిచతుషా. కదాహం భగవత్పాదాంబు జ ద్వయం శిరసా సంగ్రహిష్యామి. కదాహం భగవ త్పాదాంబుజ ద్వయ పరి చర్యాశయా నిర స్త సమ స్తేతర భౌగాశస్త్రత్పాదాంబుజ ద్వయం ప్రవేశ్యామి. కదాహం తత్పాదౌ పరిచరిష్యామి. కదాహం భ గవాన్ పరిచర్యాయా మాజ్ఞాపయిష్యతి.” చతుర్థి నమస్సుక్కళాలుమ్, చతుర్థియిల్ పురు సాథామమ్

సా-స్వా — పురు సాథాశ్శ శిల్ అత్యంత వైరాగ్యముమవరుమ్మడియానపురుసాథానిమ్మై కూడుమో? పురు సాథా మపరి చ్చిన్న మాయ్ నశ్వర మిన్దిక్కై యిరు న్తాలన్టో యిప్పురు సాథా నిమ్మై కూడు వతు . అ ప్పడి పుట్ట పురుసాథా త్తుమగ ప్రమాణ మిల్లెయే ? కొవీతకీ ద్రాహ్మ తాది కళే ప్రమాణ మ్మైల్ ఆ నాలుమ్ ముముక్షు వుహగ సార తమతయో పాదేయ తమమాన రహస్య త్రయత్తి లతు శొల్లపేట్టావో ? రహస్య త్రయత్తిలుమ్ చతుర్థ్యాది కళిలే శొల్లిత్తెన్దిల్ అప్పడి పుట్ట అనన్తా పరిచ్చిన్నపురుసా థాత్తై ఏక వత్తాత్తక చతుర్థి యుమ్ అత్యల్ప పద ద్వయాత్మక మాన “ సర్వ పాపేభ్యోమోక్ష యిష్యామి, ఎన్నిర వాక్య ముమ్ ప్రతి పాదిక్క మ్మట్టుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. తిరుమంత్రత్తి లిత్యాదినా- కడల్ , సముద్రమ్ . అనంత రత్నానంత సత్వ సంఘాణాతి గంభీర సముద్ర జ్జిలుళ్ళయివశ్యదాథా శ్శై

సా-ప్ర—సాక్షాత్కరవాణి. కదాహంభగవత్పాదాంబుజ ద్వయంశిరసా సంగ్రహిష్యామి,, ర్వాదిగచ్ఛే. “క్రీడంతంరమయా సాథాం లీలాభూమిషు కేశవమ్ ! మేఘశ్యామంవిశాలాక్షం కదాద్రత్యోమిచ తు సా స్థిరసత్వందృఢవ్రతమ్ । కదాద్రత్యోమహేరామం జగతశ్శీకనాశనమ్ | ప్రజాంకుశ భ్వజసరో రుహ శంభుచ క్రమస్సీసుధా కలశ కల్పక కల్పితాంగమ్ । త్వత్పాద పద్మయుగళం విగతత్రాభాభిఘా యోభవేత్కృతి కదా నుశిరోమదీయ,, మిత్యాదిరాది శబ్దాథాః. కడలైకైయిట్టుకాట్టు మాపోలేకాట్టప్పట్ట, సముద్రస్యసాస్తేచ

సా-వి— వాయ్పులత్త పృణ్ణ కీర, కదాద్రత్యోమి చతుషే త్యేవం యథా ప్రలపేత్రథాకుర్వంత్యాం. తా దృశా త్యంతా భిలాష విషయాయాం-ప్రాప్తియిల్, ప్రాప్తౌ. నడైయాడిత్తాకిల్, వతకలేతేత్. నమస్సు క్కళాలు మితి, నమఃపదే అని వ్యనివృత్తి ప్రాథానా త్పురుసాథా ప్రతిపాదన పరత్వ మితిభావః-కడలై కైయిట్టుకాట్టుమాపోలే, అప రిచ్ఛేద్యం సముద్రం హస్తేనానం సముద్ర ఇతియథాప్రదశకయంతిరథా.

సా-సం—స్రగ్గంధ,, ఇత్యాద్యుక్తవిధయా దాస్యానుగుణశాస్త్రీయభగవదారాధనాథామహాత్తథావద్భు క్తశిష్యోపభాగస్య శాస్త్రానుమతస్య పరమప్రాప్యచిత్వరాపిరోధిత్యాభావాత్తస్మిన్నానువృత్తిహేతు త్వం చోక్త్వా స్వరూపాను రూపమాన విత్వాదినా పరమపురుషాథా స్వరూపం తస్మిన్నాభిజ్ఞాన చిహ్నము క్తం. చతుర్థ్యాః కైంకర్య రూపేష్ట ప్రాప్తి ప్రదశక కత్వంచరమోత్తరాధాన మసోరనిష్ట నివృత్తి ప్రదశక క త్వంచ నేతి శంకాంశమయితి- కడలై ఇతి- తేషాం పురుసాథా ప్రదశకకత్వ మమోఘ మితిభావః- ఏవం

మూ—కాట్టప్పట్ట అపరి ఛేద్య మాన పరమ పురుషార్థ త్రిలే నిష్ఠైయుజ్జ్వలయిలామ్- ఇప్పడియవ్వో
సా-దీ—నమస్సిల్ అనిష్ట నివృత్తి ప్రాధాన్యశాల్లి త్తియే. కాట్టప్పట్ట, సామాన్యకాట్టప్పట్ట వెన్టపడి. ఇని స్వ
నిష్ఠాభిజ్ఞాన త్తిక ప్రయోజన విశేషశ్శై కాట్టప్పట్టకిరార్. ఇప్పడిత్యాదియాల్.

సా-స్వా—కాణ్వికైయశక్య మాకైయాలేనముదాయ మాక ఇతోనముద్ర మెన్టు కైయాలేకాట్టమాప్పోతే
కాట్టప్పట్ట వెన్టపడి. ఇప్పడి సమీచిన లింగశ్శ శాలే స్వనిష్ఠై తెళిన్తాలుమ్ కరణ కళెబర విషయాదిన
న్నిధాన త్తాలే ప్రారబ్ధ వశేన కదాకిం భవిష్య త్తితి పరితో దత్త దృష్టి యామ్ చింతాకులనా యిరుక్కుమి
వ్వధి కారిక్కు భీతి హేతు చోర వ్యాఘ్రాది దశకన ముమ్, ప్రితి హేతు చందన కుసుమాది విషయ దశక
నము మవజానీయ మాకైయాలే సామగ్రి సత్వే కార్యావశ్యమ్భావా ద్భీతియుమ్, హాషము మావశ్యకమా
కైయాలమ్ భీతి నివృత్త్యథా ముపాయాంత రాన్వయముమ్ అవశ్యక మాకైయాలమ్, సుభ గమ పవగా
దుపన తాత్ ఎన్నిరతు విరోధి యాతో? విరోధి సన్నిధాన మిరున్తాలుమ్ “ నైషాపశ్యతి రాక్షసో నే
మాక పుష్ప ఫల ద్రుమాక | ఏకస్థ హృదయా నూనం రామమే వాను పశ్యతి ,, ఎన్నిర పడియే స్వరూ
పాది నిష్ఠై తెళిన్తు అన్తి ర్దృష్టియాన వివ్వధి కారిక్కు భీతి హేతు క్కళిలుమ్ ప్రితి హేతు క్కళిలుమ్ క
ణ్ణోట్ట ముణ్ణాకా తెన్తి లప్పో తు భాగవ తాప చార రూప భీతి హేతు విలుమ్ , కైంకర్య రూప ప్రితి
హేతు విలుమ్, కణ్ణోట్ట మిల్లామల్ భీతియు మ్పీతియు మిల్లై యాకప్రసంగి యాతో? స్వరూపప్రా
ప్త కైంకర్య త్తిలు మాత్మ నాశక భాగవ తాప చార త్తిలుమ్ కణ్ణోట్టమ్ ప్రాప్త మాకై యాలే తద్వ్య
తిరిక్త భీతి ప్రితిహేతు క్కళిల్ కణ్ణోట్ట ముణ్ణాకా తెన్తిల్, అనాలుమ్ స్వయత్న మ్మన్తిక్కు యాదృచ్చి
క మాక భగవ త్సంకల్ప త్తాలే భీతి ప్రితి హేతు దశకన ముణ్ణాకిల్ సామగ్రి వశత్తాలే భీతియుమ్ ప్రితియా
మ్ అవ జానీ యైయనో? ప్రబల ప్రమాణ మూల మాక మోక్షోద ప్పధికా నంద రూప స్వనిష్ఠాభి జ్ఞాన
ముడై యవనుక్కు నిరతి శయ హాషా యుక్త తయా తదర్వాచిన భీతి హేతు దశకన త్తిలుమ్, ప్రితిహే
తు దశకన త్తిలుమ్, భీతియుమ్ ప్రితియు ముదియా తెన్తిల్ మూల మంత్రాది ప్రమాణత్తాలే స్వరూ పా దిని
ష్ఠై స్వరూపేణ సిద్ధిత్తాలుమ్ స్వనిష్ఠాభి జ్ఞాన మవ శ్యమ్ వేణు మెన్కైక్కు ప్రమాణ ముణ్ణో వెన్న వరుళి
చ్చెయ్ కిరార్ . ఇప్ప డీతి.

సా-ప్ర—ప్రదశకన వత్ప్రదశికే. అపరి ఛేద్య ద్వేసముద్రేయధైర్య దేశస్యహాసేన ప్రదశకనం తథైక దేశతరిప్ర
దశికత ఇత్యథాకరి. యథాలాకేకోఘట ఇతి ప్రశ్నోత్తరే అయంఘటఇతి వాక్యే పురోవణికనో ఘట త్వేన
జ్ఞాతవ్యత్వం తాత్పర్యతో బోధ్యతే. ఏవమేవ రహస్యత్రయేపి స్వరూపోపాయ పురుషార్థా ప్రతి పాదకాం
శానాం తద్జ్ఞాతవ్యత్వ పరత్వా త్స్వివధారణ తత్తత్ప్రతి పాదక స్థల ఏవ తత్తత్త్విషానామపి తాత్పర్యశోజ్ఞా
తవ్యత్వ సిద్ధిరితి సూచయక్ తద్జ్ఞానస్య ప్రయోజనం ప్రకృతి సంసర్గాత్సంభావితేభ్యో నిషిద్ధ కామ్యేభ్యో
నివృత్తిః ప్రారబ్ధ కమకవశా త్కదాచి త్తత్ర ప్రవృత్తావపి భీతిసంతోషయోరభావశ్చేత్యాహ. ఇప్పడియవ్వో

సా-వి—చతుర్థ్యాదిభిరి. కాట్టప్పట్ట, ప్రదశికే. అయంభావరి, అపరి ఛేద్యస్యాపిసముద్రస్య ఏక దేశస్యై
వ హాసేన యథాప్రదర్శనం తద్వద్విక్ర దశకనరిత్యేతి. స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానస్య ప్రయోజన సూహ. ఇప్పడిత్యాదిచా.

మూ— అడైయాళక్ల శాలే, అహ మాత్మాన దేహాస్మి విష్ణు శేషో పరిగ్రహః | తమే వశరణం ప్రాప్తం
స్తత్రైం కర్య చికిషయా, ఎనిగర పడియే మూల మంత్రాది కలైక్కొణ్డుస్వరూపోపాయపురుషా
ధన్యశిత్ తన్నుడైయ నిమ్మైయై యుణర్ న్తు పోరు మివ్వధి కారి కు, నైషాపశ్యతి రాక్షసో నేమాన్య
ష్ట ఫల ద్రుమాన్ | ఏకస్థ హృదయా నూనం రామమేవానుపశ్యతి, ఎనిగర పడియే విరొధి యోడె కూడి
యిరుక్కిర తనక్కు పాక్షిక మాక సంభావిత మాన

సా-దీ— అడైయాళక్ల, పర పరిభవాదిభువిషాదాభావాదిలింగక్ల శాలెన్దై. అహ మాత్మేతి. అహం, జీవః.
జ్ఞానస్వరూపః దేహాద్విలక్షణోస్మి. ఇత ప్రణవత్తిల్ మకారాథం. విష్ణో శ్శేషభూతః, లుప్తచతుర్థ్యథం. అ
పరిగ్రహః. శేషభూత వస్తురహితః. నమస్సినథం. తమే వశరణంగతః, నమస్సిన్ స్థూల యోజనాథం. త
త్రైంకర్య చికిషయా, దేశవిశేషనిత్యకైంకర్యం కర్తుమిచ్ఛయా శరణం ప్రాప్తిం వస్త్యయమ్. ఉత్తరచతుర్థ్య
ర్థం. విష్ణు శేషఇతి స్వరూపము క్తమ్. శరణ మిత్యుపాయః. తత్రైంక ర్యేతి పురుషాథం ఉత్తర-మూలమం త్రాదిక
లైక్కొణ్డు తెలి న్నవెన్తు శేషమ్-చికిషయా ఎనిగ-అపడియే తెలి న్ననిమ్మైయై అడైయాళక్ల శాలేడణ్డై న్నస్వ
యమ్. నైషాపశ్యతి - ఏషా, అశోక వనికైయిలిరు న్న పిగాట్టి - రాక్షసీ, భీతిహేతువాన రాక్షసిక శై
యమ్ కాణాల్ - పుష్ప ఫలద్రుమాన్, ప్రీతి హేతుక్కులైయమ్ పారాల్ - కింతు, ఏకస్మిన్ రామే స్థిత
హృదయా, మనస్సాల్ పెరుమాళైయే కాణా నిన్నాళైన్దై - విరొధి, శరీరాది- పాక్షికత్వేన, సడైనర త్తిత్.

సా-స్వ— అహ మాత్మేతి ఎనిగర ప్రమాణమ్ వివేకియి న్నడైయస్వనిష్టారూప ఫలానుసంధానమాకై యాతే
ఇతు వేప్రమాణమెనపడి-మూలమంత్రాదికలైక్కొణ్డు తి-అరియప్ప చేతి శేషః.

సా-ప్ర— అడైయాళక్ల శాలే ఇత్వాదినా. ఎవంభూతత త్తజ్ఞాపకైరిత్సథః. మూలమంత్రాదికలైక్కొణ్డు-
మూలమంత్రాదిభిః. నన్య కృత్య కరణేభీతిరాసీత్సోక్తి ర్భాగవతావచార రూపా కృత్యకరణేభి భీతిరా
హిత్యాపాదకతయా, చణ్డాలపపిమద్భక్తం నావమన్యేతబుద్ధిమాన్ | అవమానాత్పతత్యైవ రారవే నర
కేహిసః | అవమత్యహరేభక్తానతిపాప ప్రవీడితాః | నిరయన్నాతివతం తే సితైః కాలశత్రైరపి | అపరాధ
శతంలక్షం మమనిత్యకృతంభవేత్ | ఉమామ్యేకేనపద్మేన జాతీపుష్పేణవాపునః | నుద్భక్తం శ్వపచం వాపి

సా-వి— అడైయాళక్ల శాలే, జ్ఞాపకైరి. అహ మాత్మేతి. అహ మాత్మాన దేహాస్మి తమకారాథః. విష్ణు శేషఇతి లు
ప్తచతుర్థ్యథం. అపరిగ్రహస్వ శేషభూతవస్తురహితః. నమశ్శ్వాథం. తమే వ శరణం ప్రాప్తం, తస్యై వ
స్థూలయోజనాథం. తత్రైంకర్యచికిషయేత్యుక్త చతుర్థ్యథం. మూలమంత్రాదికలైక్కొణ్డు, మూ
లమంత్రాదిభి రథం జ్ఞాత్వా. అహం అడైయాళక్ల శాలే, తన్ను డైయనిమ్మై యుణర్ న్తు పోన్తు ఇశ్యస్వయః
తన్ను డైయనిమ్మై యుణర్ న్తు పోన్తు, స్వనిష్టాం జ్ఞాత్వాగచ్ఛతః. ఇవ్వధికారిక్కు, ఏతదధికారిణః. నైషేతి -
రాక్షస్యః, రాక్షసీ. నపశ్యతి, విభక్తై వ్యవత్యయ ఆషః. ఏకస్మిన్ తిష్ఠతి త్యేకస్థం రామ మాత్రవృత్తి
హృదయం యస్యాస్స తథోక్తా. పాక్షికమాశ, కాదాచిత్కతయా.

సా-సం— నిష్టాపరిజ్ఞానస్యసాంప్రదాయకత్వాయాహ. అహ మాత్మేతి-అపరిగ్రహః, భగవత్సజ్గుల్పా సధిన
స్వ శేషవస్తురహితః. అత్ర పూర్వాధేన స్వరూపనిష్టా. తృతీయపాదేనోపాయనిష్టా-చతుర్థేన పురుషాథాని
షా. చోక్తా. అధనిష్టాపరిజ్ఞానఫలమాహ-నైషేత్వాదినా. ఏకస్థహృదయా, రామైకవిషయాంతరికరణా. విరొధీతి

మూ—బ్రహ్మ విదప చారాది వ్యతిరక్తజ్ఞ శాన ఏతేను మురు భీతి హేతు క్క-లిలుమ్, స్వరూప ప్రాప్త కైంకర్య వ్యతిరక్తజ్ఞ శాన ఏతేను మురు ప్రీతి హేతు క్క-లిలుమ్ కణ్ణోట్టముణ్ణాకాతు - యద్వచ్చయా ఉత్తా నాలుమ్ అవత్తాత్థితీయుమ్ ప్రీతియుమ్ ఉణ్ణాకాతు -

సా - దీ — ఆదిశబ్దమ్ భగవదపచారాది గ్రాహకమ్- భీతి హేతుక్క-లి బంధు వియోగాది - ప్రీతి హేతుక్క-లి తేత్ర వుత్ర లాభాది - భగవద ప్రీతి హేతుక్క-లి వరిత్ శెయవ తెన్నెన్తుచింతై యొక్కయ బంధువియోగా దికల్ వరిత్ శెయవ తెన్నెన్తు చింతై యుమ్ ప్రీతి హేతు ఉణ్ణాక వేణు మ్మిర చింతైయు ముణ్ణాకాతు - ఉణ్ణానాలుమ్ బంధు వియోగ తేత్ర లాభాది కళాల్ భీతి ప్రీతిక శున్దాగా తెన్నె-ఉత్తా నాలుమ్, ప్రీతి హేతుక్క-శున్దా నాలుమ్-

సా-స్వా—నిరంతర భగవ దనుభవ రసిక నిత్యసారి నివిడనిత్య విధూతియైవిట్టు ఇన్తప్రాకృత భూమియితే వసిక్కిరవనుక్కు మోక్షాదప్యధికానందముమ్, అతడియాక చీద్రనిరాస ముమ్, ముక్తతుల్య తైయుమ్ కూడు మో ? ఎన్నిర శంకైయిల్ అధి కారాథకైన్తై సంగ్రహియా నిన్తు కొణ్డు ప్రాకృత భూమి యితే అనంత గరుడాదిక శవ శరిక్కై శాస్త్ర సిద్ధమాకైయాతే తత్తుల్యర్కళాక స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ముడై యవరై ఒరుపా

సా-ప్ర—నిన్దాంకుర్వంతియేనరాః పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచనే,, త్యాదిభిర్విరుధ్యేతేత్యత్రో క్తం బ్రహ్మవిదపచారాది వ్యతిరక్తజ్ఞ శానేతి. ప్రతిష్ఠితో దేవతాంతర సమ్బంధ ఆది శబ్దార్థకః. నను పూర్వ వాక్యే హాషా శోకశక్తు అనుభవితైయ మిత్యాదినా భీతి ప్రీత్యభావయో స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన హేతుత్వ ముక్తం. అత్రతన్నుడైయ నిన్తైయై యుగ్మన్తు పారు మివ్వధికారిక్కి త్యాదినా స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం భీతి ప్రీత్య భావయోః కారణ మిశ్యుచ్యత ఇత్యన్యోన్యాశ్రయ ఇతిచేన్న. స్వనిష్ఠాజ్ఞాపకతయోక్తయోస్తయో ర్వన్త్యా ది జ్ఞాపకధూమాది వత్తజ్జన్యతయైవ జ్ఞాపకత్వోక్తే రితి భావః.

మూలమంత్రేణ స్వరూపోపాయ పురుషార్థానవ గమ్యతత్ర తత్ర పఠిస్తేతాః నిత్య నైమిత్తికేష్యేవ ప్రవతేరక. నతునిషిద్ధ కామ్య యోరపీతి ప్రమాణతః ప్రతిపన్నత్వా త్స్వేషుతాదృశప్రవృత్తివశానాత్స్వ

సా - వి — కణ్ణోట్టమ్, అపేటా. భీ హేతుషు నివర్తనాథకపరామశకః. ప్రీతి హేతుషు పరిగ్రహ థకపరామర్శచ్చ ఉణ్ణాకాతు, నజాయ తే. వాసనావశాత్కదాచిత్పత్వేవాదద్ధపటన్యాయేనకార్యకారి జీనభ వతీత్యాహ. యద్వచ్చయేతి. అవైత్తాల్, ఏతేః.

సా-సం—ప్రకృతిరుచ్యతే. బ్రహ్మవిద పచారాదివ్యతిరక్తజ్ఞ శాన విత్తుక్తి స్వర్వభూతానుకూల్యమేవస్సజ్ఞాన ఫలమితి విదిత ప్రపన్నస్య బ్రహ్మ విదప చారాది సర్వధాన సంభవశీత్యభి ప్రాయేణ-ఆదిశబ్దేన. భగవదప చార విశేషాది సంగ్రహః. భీతి హేతవః, అకృత్యకరణకృత్యాకరణరూపాపాయాః వ్యాఘ్రా దిదశకనవగా శ్చ-ప్రీతి హేతవరిఉపాయవ గాః స్వాథోపభాగాశ్చ-కణ్ణోట్ట మితి-తాన్నగణయతీత్య థకః-యద్వచ్చయే తిపాక్షికత్వోక్తి. ఏతేన బ్రహ్మవిదపచారాదివ్యతిరక్తికైంకర్యాదివ్యతిప్రీతిశ్చ నిష్ఠాత్రయవవతో భవతీతిసిద్ధమ్.

ఏవం నిష్ఠా జ్ఞానస్య చీద్ర నిరోధ కత్వరూపం ఫల ముక్త మ్భవతి. ఏవం నిష్ఠా త్రయాభిజ్ఞాన చిహ్నభి వ్యక్త నిష్ఠావంతో నిరపరాధ కైంకర్యై కర తాః అచావ తారాది సజ్జేనేహ వర్త మానా

మూ - ముక్తియమన్తరజ్ఞాట్టియమూన్తిల్నిలైయుడైయార్, తక్కవైయన్తి తకాతవైయన్తి మత్తమక్కిశై
యార్, ఇక్కరుమక్కిశై మక్కుళ(తె)వెన్తి

సా - దీ - ఉక్త మాన వధి కారా భక్తలై పాట్ట బుమ్ సంగ్ర హీత్తు కాట్టు కిరార్ - ము
క్తియ విత్యాది-ముక్తియ మన్తి రమ్, ముఖ్య మం త్రమ్ - మూలమంత్ర మెన్త పడి - అత్తార్ కాట్టు పు
దుమ్ మూన్తిల్, పదత్రయ త్తార్ కాట్టు పుట్ట స్వరూపా పాయ పురు షార్థక శిల్ - నిలై యుడైయార్,
నిలై యుడైయ రాన - మేలిని మేలియ విణ్ణవర్, భూమియిల్ వత్తిక్ కుమ్ దేవర్కల్ - భూసుర రాన
ప్రపన్న రెన్తపడి - ఇక్కరు మక్కిశై, ఇన్త పరపరి భవాదిమ విషాదా భావాదిరూపకమక్కిశై - వ్యాపారక్కిశై

సా-స్వా - ట్టా లేన్తిత్తి-రార్-ముక్తియేతి-ముక్తియమన్తి రమ్, “మంత్రాణాం పరమో మంత్రః, ఎన్తి
ముఖ్యమాకళిల్ల పుట్ట మూలమంత్ర త్తాలే కాట్టియ, కాట్టు పుట్టిరుక్కి-ర. మూన్తిల్, స్వరూపా పాయ పురు షార్థక
రూప మూన్తిల్ . నిలై యుడైయార్, నిలై యుడైయ వరాయ్ - తక్కవై యన్తి, తక్కిళు కు-చిత మాన
నిత్య నైమిత్తిక క్షణై యన్తి - తకాతవై, అనుచిత మాన శిద్రక్కిశై యెన్తై యమ్ - తమక్కి శైయార్, అ
గ్గీకరి యార్ . ప్రాతికూల్యతై విట్టు సదాను కూలై కనిరతా శెన్తపడి - ఇక్కరు మక్కిశై, పర పరిభవా
దావిషాదా భావ మ్మొతలానపూర్వోక్త స్వనిష్ఠా లింగక్కిశాన కమక్కిశై - ఎమక్కు, నమక్కు, ఉళలెన్తిమ్,

సా-ప్ర - నిష్ఠాజ్ఞాన వత్తో మేదిసీవతికనస్సూరయ్యత్వాహ. ముక్తియమన్తిరమిత్యాదినా. ముక్తియమన్తిర
జ్ఞాట్టియ, “ మంత్రాణాం పరమోమంత్రో గుహ్యనాం గుహ్యముత్తమమ్ । పవిత్రంచపవిత్రాణాం మూ
లమంత్రస్సనాతనః । యదంతస్థమశేషేణ వాక్యయంచదవైదికమ్ । తస్మై వ్యాసకమఖ్యామంత్రాయమహా
తేనమ ,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ ముఖ్యతమధూత మూలమంత్ర పదశితేషు. మూన్తిల్, తత్వహిత పురు
షార్థకమ త్రిషు. నిలై యుడైయార్, ప్రతిష్ఠితాః. తక్కవైయన్తి తకాతవై యెన్తి మత్తమక్కిశైయార్, “న
చలతి నిజవణా ధమతోయస్సమ మతి రాత్త సుహృద్విపక్షపక్షే । నహరతి నచహంతకించదున్తైచ్చస్థితమనంతమ వహి
సంతమవహివిష్ణుభక్త ,, మిత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ స్వోచితం పహాయానుచితేషు నిషిద్ధ కామ్యేషు కతకా
వ్యతాబుద్ధిం నకుర్యుః. ఇక్కరుమక్కిశై మక్కుళతెన్తి మిలక్కణత్తార్, పూర్వోక్త క్షేభ్యోన్తి యాహః

సా-వి - గాధయా నిష్ఠాజ్ఞానవతరిప్రశంసంతి. ముక్తియ మన్తిరమితి. ముక్తియమన్తిరమ్, ముఖ్యమంత్రః. “మం
త్రాణాం పరమోమంత్రః, ఇత్యుక్త రీత్యా ముఖ్య మూలమంత్రేణ. కాట్టియ, ప్రకాశితేషు. మూన్తిల్, స్వ
రూపా పాయ పురు షార్థకమ త్రిషు. నిలై యుడైయార్, నిష్ఠా వంతః. తక్కవై, ఉచితం. “నచలతి నిజ వణా
ధమతోయ స్సమమతిరాత్త సుహృద్విపక్షపక్షే । నహరతి నచహంతకించదున్తైచ్చస్థితమనంతమ వహి
విష్ణుభక్త ,, మిత్యుక్త రీత్యా స్వోచిత భగవత్కైంకర్యభాగవత్ కైంకర్యాధమకం. అట్టి, చినా. తకాతవై, అను చి
తాని నిషిద్ధాని. ఒన్తి, కించిదపి. తమక్కు, స్వాత్మనాం. ఇలైయార్, అసిచ్చంతరి. ఇక్కరు మక్కిశై,
నిషిద్ధ కామ్యేభ్యోన్తి పుత్తిరూపా వ్యాపారాః విహితేషు ప్రవృత్తిరూపాశ్చ వ్యాపారాః. ఎమక్కు, అస్మాకం.

సా-సం - నిత్యసూరయవేత్యాహ. ముక్తియేతి. “నమంత్రోష్టాక్షరాత్పరః-మంత్రాణాం పరమోమంత్ర ,,
ఇతిముఖ్యత్వే నోక్త మూలమంత్ర ప్రదశిత స్వరూపాదిత్రికే ప్రతిష్ఠిత బుద్ధయః. స్వరూపవత్కా శ్రమా
ద్యుచితా నివనా తదనుచితాన్తి స్వీకర్షణ మిచ్ఛంతే. ఇక్కరు మక్కిశై. శాస్త్రీయ స్వయంప్రయోజన నిత్య

మూ— ముక్తియమన్తరఙ్గాట్టియమూన్తినిలైయుడైయార్, తక్కవైయన్తి త్తకాతవైయొన్టుమ్ తమక్కిడైయార్, ఇక్కరుమఙ్గళేమక్కుళై (తై) వెన్టు

సా - డీ — ఉక్త మాన వధి కారా థణలై పాట్టా టుమ్ సంగ్రహీత్తు కాట్టు కరార్ - ముక్తియ విత్త్యాది-ముక్తియ మన్తి రమ్, ముఖ్య మం త్రమ్ - మూలమంత్ర మెన్ట పడి - అత్తాల్ కాట్టప్ప డుమ్ మూన్తిల్, పదత్రయ త్తాల్ కాట్టప్పట్ట స్వరూపో పాయ పురు సాధణ శ్చిత్ - నిలై యుడైయార్, నిమ్మైయుడైయ రాన - మేతిని మేవియ విణ్ణవర్, భూమియిల్ వత్తిక్కుమ్ చేవర్కళ్ - భూసుర రాన ప్రపన్న రెన్టపడి - ఇక్కరు మక్కుళే, ఇన్త పరపరి భవాదిషు విసాదా భావాదిరూపకమణ్ణళ్ - వ్యాపారణ్ణళ్

సా-స్వా— ట్టాల్ లేన్తుతిక్కి-రార్-ముక్తియేతి-ముక్తియమన్తి రమ్, “మంత్రాణాం పరమో మంత్రః, ఎన్టు ముఖ్యమాకళొల్లప్పట్ట మూలమంత్ర త్తాల్ కాట్టియ, కాట్టప్పట్టిరుక్కిర-మూన్తిల్, స్వరూపోపాయపురుసాధణ రూప మూన్తిలే . నిలై యుడైయార్, నిమ్మైయుడైయ వరాయ్ - తక్కవై యన్తి, తక్కుళు క్కుచిత మాన నిత్య నైమిత్తి కణ్ణళై యన్తి - తకాతవై, అనుచిత మాన చిద్రణ్ణళై యొనైయమ్ - తమక్కి డైయార్, అక్కికరి యార్ . ప్రాతికూల్యతై విట్టు సదాను కూలై కనిరతాళెన్టపడి - ఇక్కరు మక్కుళే, పర పరిభవా దోవిసాదా భావ మ్మతలానపూర్వొక్త స్వనిష్ఠా లింగణ్ణళాన కమణ్ణళ్ - ఎమక్కు, నమక్కు, ఉళతెన్టుమ్,

సా-ప్ర—నిష్ఠాజ్ఞాన వత్తోమేదినివత్తినస్సారయ్యత్వాహ. ముక్తియమన్తిరమిత్యాదినా. ముక్తియమన్తిర ఙ్గాట్టియ, “మంత్రాణాం పరమోమంత్రోగుహ్యనాం గుహ్యముత్తమమ్ । పవిత్రంచపవిత్రాణాంమూ లమంత్రస్సనాతనః । యదంతస్థమశేషేణ వాఙ్మయంచదవైదికమ్ । తస్మైవ్యాసకమ్యాయమంత్రాయమహా తేనమ , ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ ముఖ్యతమభూత మూలమంత్ర పదణితేషు. మూన్తిల్, తత్వహిత పురు రూపాధేషు త్రిషు. నిలై యుడైయార్, ప్రతిష్ఠితాః. తక్కవైయన్తి త్తకాతవై యొన్టుమ్ తమక్కిడైయార్, “న చలతి నిజవణ్ణ ధమతోయస్సమ మతి రాత్మ సుహృద్విపక్షపక్షే । నహరతి నచహంతి కించిదుస్సస్థితమన సంతమవేహివిఘ్నభక్త , మిత్యాద్యుక్త ప్రకారేణస్వోచితం పహాయానుచితేషు నిషిద్ధ కాఙ్గ్యేషు కతణ వ్యతాబుద్ధిం నకుర్యుః. ఇక్కరుమక్కుళే మక్కుళతెన్టు మిలక్కుణత్తాల్, పూర్వొక్తాక్య త్యేభ్యోనివృత్తి రూపాః

సా-వి— గాధయా నిష్ఠాజ్ఞానవతరిప్రశంసంతి. ముక్తియ మన్తిరమితి. ముక్తియమన్తిరమ్, ముఖ్యమన్తిః. “మం త్రాణాం పరమోమంత్ర” ఇత్యుక్తరీత్యా ముఖ్య మూలమంత్రేణ. కాట్టియ, ప్రకాశితేషు. మూన్తిల్, స్వ రూపోపాయపురుసాధేషుత్రిషు. నిలై యుడైయార్, నిష్ఠా వంతః. తక్కవై, ఉచితం. “నచలతి నిజ వణ్ణ ధమతోయ స్సమమతిరాత్మ సుహృద్విపక్షపక్షే । నహరతి నచహంతి కించిదుస్సస్థితమనసంతమవేహి విఘ్నభక్త” ఇత్యుక్తరీత్యాస్వోచితభగవత్ప్రొంకర్యభాగవత్ప్రొంకర్యాదభిషం. అట్టి, నినా. తకాతవై, అను చి తాని నిషిద్ధాని. ఒన్టు, కించిదపి. తమక్కు, స్వాత్మనాం. ఇడైయార్, అసిద్ధంతః. ఇక్కరు మక్కుళే, నిషిద్ధకామ్యేభ్యోనివృత్తిరూపా వ్యాపారాః విహితేషు ప్రవృత్తిరూపాశ్చ వ్యాపారాః. ఎమక్కు, అస్మాకం.

సా-సం—నిత్యసూరయవేత్తాహ. ముక్తియేతి. “నమంత్రోష్టాక్షరాత్పరః-మంత్రాణాంపరమోమంత్ర , ఇతిముఖ్యత్యే నోక్త మూలమంత్ర ప్రదణిత స్వరూపాదిత్రికే ప్రణిష్ఠిత బుద్ధయః. స్వరూపవత్కౌ శ్రమా ద్యుచితా నివనా తదనుచితాన్తు స్వీకరణ మిచ్ఛంతే. ఇక్కరు మక్కుళితి. శాస్త్రీయ స్వయంప్రయోజన నిత్య

— మిలక్కుణత్తాల్, మిక్కు వుణర్ త్రియర్ మేతినిమేవియవిణ్ణవరే || ౨౦ ||

దీ— ననుక్కుణ్ణాయరుక్కిరత్తెన్ఱమ్ - లక్షణత్తాల్, లింగజ్జశాల్ - మిక్కువుణర్ త్రియర్, శ్రేష్ఠమా నిష్ఠాభిజ్ఞానత్తై యుడైయ రామ్ - తక్కువై యన్ఱి, స్వ స్వరూపాది స్మై క్కుచిత మాన సదా క్కతై ఒట్టియ - తకాతవై యెన్ఱమ్, అను చితక్కు శాన వక్యత్య కరణాది కతై తమక్కు గాహ్య విశై యార్, ఇచ్చి యారెకై - || ౨౦ ||

అతః ప్రపన్న వ్యతిరిక్తర్ పరమ శేషియాల్ కొడుక్కు ప్పట్ట స్వనిష్ఠైయై పరమ పదప్రాప్తిక్కు

వ్—విద్య మాన మెన్ఱమ్. ఇల క్కుణత్తాల్, లక్షణత్తాల్-జ్ఞాపక లింగజ్జ శాల్ - మిక్కు వుణర్ త్రియ త్తత్కృష్ట మాన ఉణర్ త్రి నిశ్చయత్తై యుడైయవర్ - స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానత్తై యుడై యవ రెన్ఱపడి. మే పీవియ విణ్ణవర్, భూమియలే భగవ దవతార స్థలత్తిశీ వాస రుచియై యుడైయ నిత్య సూరికళెన్ఱప త్య విభూతి యిల్ పోలే యిరుక్కుమ్. ప్రాతి కూల్యరహిత నామ్ నిరంతరానుకూల్య రతనామ్ మో యధిక మాన స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ఫలత్తై యుడైయ వనుక్కు అల్పమాన వైషయిక భోగ రుచియమ్, త ప్రవృత్తి యమ్, తద్వి ఘాత త్తిల్ భీతియు మ్మృత లాన చ్చిద్రక్కు శుణ్ణాకా తేన్ఱ కరుత్తు . || ౨౦ ||

ఇప్పడియివ్వధికారినిత్యసూరితుల్యనాకిల్, కామాతంకమపేత్య కోపదహనం నిర్వాప్యవిత స్పృహవే వ్యపసీయబాంధవ కథాగ తంసముత్తీర్చయ | సంగోక్తంసితవాసనా సహ చర స్సంసార కారా కు గ్రాంతి క్రమపాదు కాంతను మనుద్విగ్మమునిః ష్టావ్యతి,, ఎనిగిర పడియే అత్యంత బాధక స్వ కారాగృహ తుల్య శరీరత్తై యను ద్విగ్న నామ్ కొణ్ణ ఇన్నమ్ శిలకాల మిరుక్కు వేణు మెన్ఱి శైయ దుమో ? ఇప్పడి ప్పట్ట శరీర త్తిలే యనాది దుర్వాసనాసహ చరితనాన వివనుక్కు స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన

ప్ర—కృత్యేషు ప్రవృత్తిరూపాశ్చవ్యాపారాన్స్వస్మిన్ విద్యంత ఇత్యేవంరూపచిహ్నాన. మిక్కువుణర్ త్రియర్, ఉత్కృష్టజ్ఞానవంతః- స్వనిష్ఠాభిజ్ఞా ఇత్యర్థః . మేతినిమేవియ విణ్ణవరే, మేదిన్యాంభగవ ద్విభూతి త్యావతమానా నిత్యసూరయ ఇత్యర్థః. నిరపాయకైంకర్య నిరతత్వాదితిభావః || ౨౦ ||

తత్వజ్ఞాన ప్రతిఘాత ప్రకృతి సంబంధాను వృత్తే స్వాప్యకల్పే స్వరూపజ్ఞాన సూర్యకం భగవతి భర తత్వజ్ఞానాను వృత్తి సమ్భవాదుద్బోధ కల్పే కేవల ప్రకృతి ప్రాకృతాను భవరూప భోగస్యవిభూ య విశిష్ట భగవదనుభవ రూపమోక్షస్య ఛాంతరాశే ప్రారబ్ధ కమవశాద్వతమానా అపియే ప్ర భగవదాపాదితాం స్వఃస్మాం జానంతితే, అహమన్న మహనున్నమ్ - యథాకుటుంబీ సుశ్రీమాన్

—ఉత్కృష్ట, విద్యంతః, ఎన్ఱ, ఇతి. ఇలక్కుణత్తాల్, లక్షణేన. మిక్కువుణ్ణియర్, అధిక స్వనిష్ఠా జ్ఞాన వం పీతిని, భూమ్యాం. మేవియ, భగవద్విభూ తిత్వప్రీత్యావతమానాః-విణ్ణవరే, నిత్యసూరయఏవ || ౨౦ ||

—నైమిత్తికవగోకనిషిద్ధ కామ్యనివృత్తిశ్చ కమవశ్యానామన్మాకంకతేవ్యతయాస్తీత్యుక్త నిష్ఠా చిహ్నైరభి వ్యక్తాధికజ్ఞానాః సౌశీల్యాది గుణానుభవాసక్త్యా మేదిన్యాం యావద్దేహపాతం ప్రీతి నిత్యసూరయ ఏవేత్యర్థః || ౨౦ ||

ఏవం సచిహ్నియాస్య రూపాదిత్రయనిష్ఠాయాః పదమపురుషార్థా ప్పిన్ద్ర్యకర శేష త్వానుగుణ

మూ—స్వాపోద్బోధవ్యతికరనిభభౌగ మోక్షాంతరాశేకాలంకంచిజ్జగతివిధినాకేనచిత్తస్సమనాః ।

సా-దీ—అరుశప్పట్టిల్ పరియట్ట మాకశిర నావహిత్తు కొగ్గోడ దుతదనుగుణ మాకవాయు శ్శేష త్తై కగ్గొల్లి ప్పార్ కళెనిగి-రార్ - స్వాపో ద్బోదేతి - కృతినః , శిల భాగ్య వానగి-శాన ప్రపన్నర్ - స్వాపో ద్బోధ వ్యతి కర నిభే , నిద్రా జాగర సంపకా సన్నిభ మాన - భౌగ మోక్షాంత రాశే, భౌగరి , సంసారరి. ఇ తు నిద్రా స్థానీయం - “అనాది మాయయాసుప్తరి , ఎన్నై-యాల్ - మోక్షం , “ జాగృ వాంస స్స మిం ధతే , ఎన్నై-యాల్ జాగర స్థానీయమ్ . తయో ము-ధ్యే , ముము త్సుత్వా వన్నైయి లెన్ట పడి - కేన చిద్విధినా , విధి శబ్దత్తా లిజ్గు భగవ త్కృపై శొల్లు కిట తెన్టు సంప్ర దాయ సిద్ధిమ్ - కంచి తాగ్గ లం, శిరుతుకాలమ్-జగతి, లీలా విహితయిత్ స్థాస్యమాన రాయ్ కొగ్గోడ దు-ఇత్తాల్ భగవాన్ కృపెయాలే బ్రహ్మ విత్తు క్కళై లోకశ్శై త్తిరు త్తుకై క్కాక చ్చిల కాలమ్ సూమియిల్ నిరుత్తివై క్కు మెన్టు మథకం సూచి తమ్ - “ అధ్యాత్మగ్రంథ నిమాణ మనేకేషాంవబోధనమ్ । అర్చావ తార సేవాచలేనామేతన్మహాత్మలమ్”

సా-స్వా—వాక్ స్వయత్తుత్తాతేసిద్ధికుగమో? ఎన్నిరశంకైయై శ్లోక త్తాతేపరిపాః కిగ్గి-రార్ . స్వాపేతి-స్వా పః, నిద్రా. ఉద్బోధః, నిద్రా నంతర జాగరణం. ఏత దుభయో ర్వ్యతికరరి . నిద్రా జాగర సంపక్త స్వ ప్నావస్థా. తత్సదృశే, తద్వ దల్పకాలా వస్థాయీ. సంసార మోక్షాంత రాశికాలే. కంచితాగ్గలం, అల్ప కాలం. కేన చిద్విధినా, ప్రారబ్ధాంత గతేన కేనాపి భాగ్య విశేషేణ తస్మాథః. “ సత్యంశ పేవారిణ శై లసాధ వైకుంఠ వాసేపి నమేభి లాష , ఇత్యాది ప్రకారే తాచావ తార ప్రేమ కాలక్షేప రుచ్యాది రూప భాగ్య వశేన. స్థాప్య మానాః, సాంసారిక భౌగ రుచ్యాదిభి దేశసా స్థాననా భావా న్మోక్షాదన్యధికానంస

సా-ప్ర—కుమారైరనుమోదతే మోదతేభగ వాన్సక్తైస్తథానియతమాననై, రిత్యాద్యక్త ప్రకారే-మా లాదిభిరలంకృత నాయికా వద్భగవతోత్పత్త తథోగ్యతమాభవంతి. తత్కున్తి వ్యాజేన సర్వేషాం ప్రపన్నా నాం స్వవిష్టా యాం జి జ్ఞా సా ము త్తం భ య తి - స్వా పో ద్బో ధ వ్య తికర నిభఇత్యాదినా. “ నై వాత్పాస్మ స్రజిస్త్రీప్యా చేషే , తినిఘంటూక్తేషేషా మాల్యమిత్యథః. ఇదంచ సర్వస్యా ప్యాభరణ

సా-వి—స్వాపేతి- స్వాపః, నిద్రా - ఉద్బోధః, జాగర్యా. తయోన్యో తికరనిభే, సంపర్క సదృశే - ప్ర కృతి సంబంధానువృత్త్యా నిద్రాతుల్యత్వా చ్చాస్త్రజన్య స్వరూపాది నిశ్చయవత్తయా ఉద్బోధ కల్ప త్వాచ్చ స్వాపేత్యా ద్యుక్తం. నిద్రావస్థాయామేవ కదాచిద్బ్రహ్మ శబ్దాది జ్ఞానమపి సం భవ త్తే తాచ్చ గవస్థా సదృశ భౌగ స్సం సారరి గాధనిద్రాస్థానీయః. అనాది మాయయా సుప్త ఇత్కుక్తేః. మోక్షః, స్థూలసూ త్తృ ప్రకృతి విశ్లేషః- సజాగరావస్థా స్థానీయః. జాగృవాం సస్సమింధత ఇత్కుక్తేః. తయో రంతరాశం జ్ఞానాజ్ఞానశబళముముత్సుత్వావస్థా, తస్మాదంశాయాం. కేనచిద్విధినా, ప్రారబ్ధకమవశేన. కంచితాగ్గలం

సా-సం—పరివట్టుఖ్యశిరోలంకరణతాపీత్యాహ-స్వాపేతి-భౌగరి, ప్రారబ్ధ కమవధలాను భవః, భౌగ మోక్ష యోరంతరాశి నిద్రాజాగరయో స్సంపర్క-నిభసతి. అనేన భౌగ మోక్షయోమన్ ధ్యే విశంబ తేశస్యాప్య భావపరరి. “ అథసంపత్స్య” ఇతి శ్రుత్యథా ఉక్తరి. కంచితాగ్గల మిత్యనేన తస్య తావదేవ చిర మిత్యథా ఉక్తరి. విధినా, ప్రారబ్ధ విశేషేణ. తస్య స్వయంప్రయోజననిపరాధకైంకర్యస్వరూపాదిత్రయనిష్ఠాపాదక

మూ—తత్త్వోపాయప్రభృతివిషయే స్వామిదత్తాంస్వనిష్ఠాం శేషాంకృత్వా శిరసికృతినశ్చేషమాయుర్నయంతి॥
ఇతికవితారికసీహస్య సవ తంత్ర స్వతంత్రస్వశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవదాంతాచార్యస్యకృతిః శ్రీమ
ద్రహస్యత్రయసారే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః॥ శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః॥

సా-చీ—ఎన్నార్కళిరే. తత్త్వోపాయప్రభృతివిషయే, స్వరూపాపాయ పురుషార్థః జగత్. స్వామియాత్
కృపైయావత్తైయాన స్వనిష్ఠైయైతజ్గళుడైయవృత్తివిశేషత్వై. శిరసిశేషాం, శేషాప
టింకృత్వా ధరిత్తుగొడ్డెనవడి. భగవద్భుక్తమాన సగ్రహస్తాగ్రదికల్ శేషైయైష్టు శొల్ల ప్పడుమ్. శేషమా
యునయంతి, ఆయుశ్చేషత్వై కట్టిప్పార్కళెన్టై. ॥ ౩౩ ॥

ఇతి శ్రీసారదీపికాయాం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః.

సా - స్వా — జనకాచావతార ప్రేమకాలక్షేపరుచ్యాదిభిస్థాపితత్వాన్నవిరోధః. స్వా
మిదత్తామ్, కేవలస్వయత్న సాధ్యత్వా భావేషి స్వయత్న లేశపీఠ భగవత్ప్రేమ - “సంకల్పా
దేవ భగవాంస్తత్వతో భావితాత్మనామ్ ప్రతాంతమఖిలం కాలం సేవయత్య మృతేనత్వి” తి
న్యాయేన దత్తాం స్వనిష్ఠామ్. శేషాంకృత్వా, శేషాపటింకృత్వా - కృతినః, కృతకృత్వా
స్సంతః - శేషమాయుః, ఆయుశ్చేషకాలమ్ - నయంతి, యాపయంతి త్యర్థః ॥ ౩౩ ॥

ఇతి శ్రీఉత్తరసారాస్వాదిన్యామ్ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః.

సా - ప్ర — వగస్యోపలక్షణం ఏవంభరన్యాసానంతరం స్వనిష్ఠాం జ్ఞాత్వా నిత్య నైమిత్తికాదీ
నాం పరమభోగ్యత్వేన భగవత్క్రొంకర్యత్వేన చానుష్ఠానే నిత్యవిధూతాకింరకతయా వతమానానిత్య
సూరి వద్యౌక్తక సాధకాభవంతీతి భావః ॥ ౩౪ ॥

ఇతి శ్రీసారప్రకాశికాయాం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః.

సా - వి — స్థాప్యమానా మహంతః- తత్త్వోపాయప్రభృతివిషయే స్వామిదత్తాం, భగవత్కృపా లబ్ధాం
స్వనిష్ఠాం శిరసి శేషాంకృత్వా. భగవద్భుక్త శిరోధార్య సగ్రహస్తాగ్రదికం శేషేత్యుచ్యతే - “దైవాత్ప్రాప్త
ప్రజిస్త్రీస్యాచ్ఛేషే,తి నిఘంటుః - భగవద్భుక్త బహుమానాపిత శేషాపటమివ శిరసాధారయంతః -
ఆదరేణ స్వీకర్షంత ఇతిభావః - శేషమాయునయంతి, ఉత్తర జీవితకాలం ఊపయంతి. నిష్ఠామపరిత్య
జ్యతదుచితధర్మానావరంత స్థిరంతీతి భావః ॥ ౩౫ ॥

ఇతి శ్రీసారవివరిణ్యాం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః.

సా - సం — భగవత్కృపావిశేష సంకలితత్వా ద్విధినాకేన చిదిత్యుక్తిః. స్వనిష్ఠాం, స్వామిదత్తాం.
శేషాం శిరసికృత్వా, ఏతద్దేహావసానే ప్రాప్య భగవత్పాదనిత్యపరిచర్యాసామ్రాజ్యా
భిషేక చిహ్నస్వనిష్ఠాయాపపరివట్టాభి శేషాపటి శేషాపరశరీరాత్మికా శిరసిధార్యేతి
తథోక్తమ్. కృతినః, అపరాధభీతాః స్వయం ప్రయోజనకైంకర్యరతిమంతస్సంత శ్చేషమా
యునయంతి తీత్యర్థః ॥ ౩౬ ॥

ఇతి శ్రీసారప్రకాశికాసంగ్రహే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారశ్చతుర్దశః.

శ్రీయోనమః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమా న్తమహాదేశికాయనమః.

ఉత్తరకృత్యాధికారః.

మూ—

సంతోషాధావిమృశతి

సా-దీ— ఏవంస్వనిష్ఠాభిజ్ఞాతు రస్యప్రప దనాత్పరమ్ । కతవానిచ కమాణి ప్రదశ్యంతేథ భూతలే ॥

సా - స్వా — ఇప్పుడి పూర్వార్థి కార త్తిలే ,, కాలం కంచి జ్ఞగతి విధినా కేనచిత్ స్థాప్య మానాః,, ఎ
స్థు శ్రీ భాష్యాది చింతన రూప కాల టైప రుచి యాలు మచావ తార ప్రేమ మడి యాకపు మివ్వధికా
రి హేయ మాన విశ్వరీ రత్నైయి శై న్తైస్థ శాన్తతుకూడుమో? కాల టైప ముపా యాను స్థా నోపయు
క్త జ్ఞానాథా మాన పడి యాలే నివక్ష్ప తోపాయ శాన కృత కృత్య సుక్కు అతు వ్యథా మనో? ఉ
పాయో పయుక్త జ్ఞానాథా మనపేక్షిత మానా లుమ్ ధమా నుస్థా నాథా మపేక్షిత మ్మెన్దిల్ ధమా
నుస్థానము ముపాయో పయుక్త మాకై యాలే కృత కృత్యను క్కుతువుమ్ వ్యథా మనో? కించ కృతకృ
త్య నాన వివ్వధి కారి దేహేంద్రి యాది విలక్షణ స్వాత్మ స్వరూప నైశ్చి న్తవ నాకైయాలే అవనుక్కు దేహ
ధమా మాన వణా శ్రమాది ప్రయోక్త ధమా నుస్థానము మప్రాప్త మనో? శేష వృత్తితయా ప్రాప్త

సా- ప్ర— ఏవం స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాస్య ప్రపన్నస్య కృతకృత్యత్వాత్ ,, ఉత్పత్తి స్థితి నాశానాం స్థితౌ చింతాకు
తస్తవ । యథోత్పత్తిర్మథానాశః స్థితి స్తద్వద్భవిష్యతీ ,, త్యుక్త ప్రకారేణ దేహ యాత్రాథాస్య కృత్య
స్య అభ్యుపగత ప్రారబ్ధ కమాను గుణ భగవత్సంకల్పా దేవనిచ్చే మోక్షవ్యతి రిక్తా ముష్మిక నిరపే
క్షత్వాత్ మోక్షాధానం భరన్యాసస్యానుస్థానా త్మత్ఫలధూత నిత్యనైమిత్తికానవ రుద్ధకాలే అచేతన వ
దవస్థితి రేవస్యా దిత్యత్ర నిత్యనైమిత్తిక కైంకర్య రతస్యాపి విపరీతజ్ఞాన విపరీత ప్రవృత్తి హేతు ప్రకృ
తి మణ్డలే కమవశాత్ స్థితస్య తూష్ణీ మవస్థాన కాలే వాసనా వశాత్స్వేత్కషణ పర నికషాను స
న్ధానం తద్దేతు భూతం స్వస్య పూణత్వాను సంధానం అక్షాణాం విషయాంతర సంచారాదికం భగవద
నుభవ న్యూనతా నిత్యకైంకర్య వైకల్యంచ స్వాదితి తన్నివృత్త్యధాం భగవద్గుణప్రతిపాదన ప్రధానాధ్యాత్మ
శాస్త్రాను సంధానం కార్యం; తత్రాశక్తై స్వనిష్ఠాభిజ్ఞ సకలశాస్త్ర విశారద భాగవత సహవాసపూర్వకం
తదనుష్ఠితా జ్ఞానుజ్ఞా కైంక ర్చేషు యావచ్ఛక్య మనుష్టేయ మిత్యుత్తర కృత్యం దశా యన్నధికారాధాం

సా- వి— కృతకృత్యస్యహి కృతాధాతయా భవితవ్యమితి కృతకృత్యాధికారే సంగృహ్యైక్త మేవాథాం

సా - సం — ఇత్థం ప్రాసంగిక మధికారం పరిసమాప్య కృత కృత్యాధికారోపక్షిప్తముత్తరకృత్యవిశేషం

మూ— ముహుస్సద్భిరధ్యాత్మవిద్యానిత్యంబూతేనిశమయతీచస్వాదుసువ్యాహృతాని । అంగీకుర్వన్నరఘ
సా-దీ— ఉత్తరకృత్యజ్ఞై ఉపలక్షణతయా సంగ్రహిత్తు కాట్టుకిరార్. సంతోషాథామితి. ఇష్టప్ర
సక్త దృష్టాదృష్టస్వభర విగమే దత్తదృష్టికి, దృష్ట విషయ త్తిలు మదృష్టవిషయ త్తిలు ముశ్యస్వభర త్తినుజ్ఞ
య విగమ త్తిక్. దృష్టవిషయ త్తిస్వభరంపూర్వకమాధీనమ్. అదృష్ట విషయ త్తిస్వభరం భగవతి సమ పి
తం. ఇష్టాదీభయవిషయస్వభరముమిత్తైయెస్తుమిత్తై దత్తదృష్టిః. స్వభరవిగమేతదథాం కతావ్యాభావేనావ
ధాననామ్. ఆదేహపాతాత్, దేహవసానావధి. అనఘం, అపరాధరహితాం. లభితాం, ప్రయోజనాం తతాభి

సా-స్వా— మెనిల్ముక్తిదశైయిలుమ్వణాశ్రమకృత్యప్రసంగియాతో? ఇత్యాదిశంకైయై న్న వధికారతా
లే పరి హరిక్కు కోలి శ్లోకతాతే శఙ్కా పరిహరతై. సంగ్రహిక్కిరార్ - సంతోషాథామితి - ప్ర
పన్నః, ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తాతే కృత కృత్య నాన పురుషా - దృష్టా దృష్ట స్వభర విగమే. దృష్టాదేహ
యాత్రా భరస్య ప్రారబ్ధ కమాధీన తయా అదృష్ట మోక్ష భరస్య భగవతా స్వీకృతత్వా తదుభయ విగ
మే - తదథాం స్వస్య కతావ్యా భావే - దత్తదృష్టిః, సావధాన దృష్టి యామ్. ప్రపత్త్య నంతరమ్ మో
క్షార్థా కతావ్యా త్తిలుమ్, దేహ యాత్రైయిలుమ్, ప్రసక్త నామా కిత్ స్వస్య నిష్పన్న స్వరూపాపాయ
పురుషార్థా నిమాభి జ్ఞాన త్తుక్కు విరుద్ధ మ్నై యాలే తదుభయ భగా భావ త్తిత్ సావధాన దృష్టి యా
యెన్దపడి - ఇతి నాలే పూర్వాధి కార ద్వయాథా మను వదిక్కు పుట్ట్య తైస్తు కరున్తు . ఆదేహ పాతా
త్, దేహత్యాగ పర్యంతమ్ - అనఘ లభితామ్, అపరాధ లేశ శూన్య తయా అనమై యాయుమ్ బంధక

సా-ప్ర— సంగృహ్యహ. సంతోషాథామిత్యాదినా. దృష్టాదృష్టస్వభరవిగమేదత్త దృష్టికి ప్రపన్న ఆదేహ
పాతాదనఘలభితాం వృత్తి మంగీకుర్వన్నధ్యాత్మ విద్యాం సంతోషాథాము హుస్సద్భిస్సహవిమృశణి. కించ
స్వాదు సువ్యాహృతాని నిత్యం బ్రూతే నిశమయతీత్య స్వయం- దృష్టాదృష్ట ఇత్యాది. “ యథోత్పత్తిర్వ
ధా నాశ స్థితిస్తద్వద్భవివ్యతి । ఆహారోహిమనుష్యాణాం జన్మనాసహజాయత ,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ
పరమ పురుషార్థా విషయస్వ వైభావ్యాను సంధానవంతశ్చ ప్రపన్నా ఇతిభావః. దృష్టం చాదృష్టంచ దృ
ష్టాదృష్టే. తయోస్స్వస్వభరః- దృష్టా దృష్టే మమకథంస్యాతామితి భరః, దృష్టా దృష్టస్వ భరః- త
స్యవిగమః. తస్మిన్నిత్యథాః - అనఘలభితాం వృత్తిం. “ విహితస్యా ననుష్ఠానాన్నిందితస్య నిషేవణా,,

సా-వి— సప్రకారం దశాయక్ అధికారాథాంసంగృహ్యహ. సంతోషాథామితి. ప్రపన్నః దృష్టాదృష్ట స్వభ
ర విగమే దత్తదృష్టికి, దేహయాత్రా కమాధీనా పరమ పురుషార్థా ప్రాప్తి భాగవదధీనా మమకోపి భ
రోనాస్థితి జ్ఞానవాక్. ఆదేహపాతాదనఘ లభితాం శాస్త్రీయాం భగవత్రైంకర్యతయాభోగ్యభూతాంచ

సా-సం— వివరీతు మధికారాంతరమారభమాణిప్రతిపాద్యంసంగృహ్యతి. సంతోషాథామితి. శేషేణశ్చిత్తరం
జనాథాం స్వానుభవపూత్యథాం చేత్యథాః. విమృశతిముహూరి, ముహూః పరిశీలయతి. తచ్చ “ ఏకస్వాదున
ఘంజీతే ,, త్యుక్త్యా సద్భిస్సహ. శిష్యా స్మృతినిత్యం బ్రూతే స్వాచార్య సకాశాన్నిశమయతీచ. తదుభయ
కర్మ నిడిశతి. స్వాదు సువ్యాహృతానీతి, శ్రవణ మనోరంజకాని పూర్వాచార్యోక్తానితత్వపరాణి ముక్త
భాషితానీత్యథాః. సర్వంకాల మేవమేవక్షేప్తవ్యం చేత్యత్రాహ. అంగీకుర్వన్నితి. వృత్తిమర్థ్య మవృత్తిః.
తస్యా అనఘత్వం సాత్త్విక త్యాగా నివృత్త్య సుపాయా పాయకృత్యనన్వితత్వంచలభితత్వమనథాపరిహారో

మూ—

లభితాంవృత్తిమాదేహపాతా ద్వష్టాద్వష్టస్వభరవిగమేదత్తదృష్టిః

సా-వీ— సంధివిరామా త్సుభగాం-వృత్తిం, సదాచార రూపాం శేషవృత్తిమంగీకర్వత్. సంతోషార్థం, ఉపాయస్య పూర్ణత్వా తదర్థమస్తు. సంతోషార్థం భగవద్గుణానుభవ జనిత స. తోషార్థ మేన్దడి - సద్భిస్సహ ముహురధ్యాత్మ విద్యాం, శారీరక శాస్త్రాది రూపాం. విప్రుశతి, పరిచయిక్కు క్కుడ వత్ - స్వాదుని సువ్యాహృతాని, శేవిక్కినియ శేఖ్చిల్లాన శ్రీశత కోపాది దివ్యసూరి వచనశ్శై. అధ్యాత్మ విద్యాయా స్సారసంగ్రహ మాకై యాత్ తతోపి చ్చాదుక్కు శానవైయేన్దపడి. నిత్యం శిష్యేభ్యోఽపి యాత్.

సా-స్వా— ఫలాంతరసంగరాహిత్యేన శేషత్వస్వరూపప్రయుక్తతయా స్వయంప్రయోజనతయాచ లభితైయా యమ్. సుభగైయాం మిరుక్కి-౫ వృత్తియై వర్ణాశ్రమా చారరూప వృత్తియై యజ్ఞీకరియా నిన్దకౌణ్డేన్దపడి - కృత కృత్యాధి కారి క్కుపా యార్థ మాక వర్ణా శ్రమ ధర్మమ్ కతకవ్య మల్లా విట్టా లుమ్ దేహపాతపర్యంతమవర్ణాశ్రమసంబద్ధదేహసంబంధమాత్మావ్రకుంఁగుక్కుయా లెతత్ప్రయుక్తాజ్ఞానుజ్ఞా రూప కైంకర్యమ్ కతకవ్య మేన్దకరుత్తు - సంతోషార్థమ్ , భగవత్కల్యాణ గుణానుభవ జనిత సంతోషార్థ మేన్దపడి - అధ్యాత్మ విద్యామ్ , శారీరక భాష్యమ్ - సద్భిః , “ అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద . సంత మేనం తతో విదు , రిత్సుక్త ప్రకారేణ శ్రీభాష్య పరిచయశాలిభి స్సహ ముహుర్వి వృశశి. శ్రీభాష్య విమ శ్శ ముపాయోపయుక్త జ్ఞానార్థ మన పేక్షిత మానాలుమ్ స్వయం ప్రయోజన భగవత్కల్యాణ గుణా ను భవా ధర్మమ్ కతక వ్య మేన్ద పడి - శ్రీ భాష్య విమ శ్శమ్ బహు ప్రజ్ఞరు క్కు ల్గుతు ఇత రర్ క శుక్కు దుశ్శక మన్నో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - నిత్యం బూత్రిత ఇతి - స్వాదునిసు వ్యాహృ తాని, “ పరాశర ప్రబంధా దపి సద్యః పరమాత్మని చిత్తరంజక తమైః, ఎన్ని-అపడియే శేవిక్కినియ శేఖ్చిల్లాన

సా-ప్ర— దిత్యాద్యుక్తాఘరహితాంవృత్తి మంగీకర్వత్. సదాచారయుక్త ఇతియావత్. యద్వా “కుల టాషండపతితవైరిభ్యఃకాకణీమపి ఉద్యతామపిగృహ్ణీయాన్నా పద్యపికదాచనే, త్యక్తప్రకారేణ నిష్కంధపరిగ్ర హరూప దోషరహితం. “ అకృత్యాపరసంతాప మగత్వాఖలమందిరమ్ | అన్లశయిత్వాచాత్మానం యదల్ప మపితద్బహు | అప్రయత్నాగతాస్సేవ్యా , ఇత్యాద్యుక్తా యత్నలభ్యత్వరూప లాభిత్యయుక్తాం. వృత్తిం, చే హయాత్రామ్. స్వీకుర్వన్నిత్యథః. అధ్యాత్మవిద్యాం, ఆత్మానం సర్వాంతర్యామిణం పరమాత్మాసంచాధిక్య త్యప్రవృత్తాం దహరోపాసనన్యాసాది ప్రతిపాదికా ముపనిషద మిత్యర్థః. సంతోషార్థం, భగవత్కైంకర్య పర్యంత భగవదనుభవ జనిత ప్రీత్యర్థం. ముహుస్సచ్చి ర్విప్రుశతి, “ సచ్చి లేవ సహసీత సద్భిః కుర్వీ తసంగమమ్ | సద్భిర్వివాదం మైత్రీంచ నాసద్భిఃకించిదాచరేత్ | సత్సంగఃకించకరోతిపుంసా, మిత్యాద్యాను గుణ్యేనచ నిత్యనైమిత్తికాన వరుద్ధ సర్వకాలేవిచారయతీత్యర్థః. యద్వా, సతాంసనోషార్థమిత్యర్థః.

సా-వి— వృత్తి మంగీకర్వత్ సంతోషార్థం సద్భిస్సహ ముహురధ్యాత్మ విద్యాం. విప్రుశతి, నిత్యకర్మానవ రుద్ధ కాలేవిచారయతి- నిత్యం బూత్రిత, శిష్యేభ్యోఽపి చ్చె. స్వాదుసువ్యాహృతాని, భగవచ్ఛేషిత్వాదిబోధకా

సా-సం— నాంతరీయకః- స్వయం స్వప్రయోజనరూప భోగ్యాచేయమిత్యర్థః సాయవిషయత్వం. దృష్టాద్వష్టేతి - దేహయాత్రా విషయే మోక్షవిషయేచ స్వస్వ కతకవ్యరూప భరోయత్నః. తదభావేదత్త దృష్టిః,

మూ—

ప్రపన్నః॥ ౩౪॥

ఇప్పడికృతకృత్యనామ్ స్వనిష్ఠైః తైశ్చిన్దు

సా-దీ-నిశమయతి, స్వయంచాచా ర్యేభ్యశ్శృణుయా దైవైః-ఇతుఉత్తరకృత్యమానసరవత్తుక్కు-ముపలక్షణమ్॥ ౩౪॥

ఉత్తర కృత్యత్వై విభజిత్తు నిరూపిక్కు-కో-లి అతిత్ ప్రమాణం కాట్వాని స్తుకొణ్డు సా మా న్యా
కారణభావే ఉద్దేశికి-రార్. ఇప్పడి కృతకృత్యనా యిత్యాదిమహావాక్యత్రాతే. కృతకృత్యనామ్ స్వనిష్ఠైః
సా-స్వా—శ్రీశతకోపాదిదివ్యసూరిదివ్యసూక్త్యాత్మకాని సర్వోపజీవ్య భాషా ప్రబంధాదీని - శిష్య భ్యోని
త్యం బూతే. సంతోషార్థం మితి సర్వ త్రానుషక్తి - నిత్యం గురున కాశాన్ని శమయ తివ -యద్వా ,
“ బోధ యంతః పరస్పరం - అన్యోన్య గురవో ఏప్రా ,, ఇత్యాది ప్రకారేణ శ్రవణ శ్రావణ జనిత
కల్యాణ గుణాను భవేన కాలం క్షిపంతిఎన్ద్రపః ॥ ౩౪ ॥

ఇప్పడి యిద్దేహం శ్రీ భాష్యాది కాలక్షేప రుచియా లే స్థాపిత మెన్దు శొన్నతు కూడుమో ? పరమ
ఫల విరొధి యాయ్ కారా గృహ తుల్యమాన శరీరత్వై యత్యం తాతా నాన ఇవ్వధి కారి ఇశైయ కూ-
డాతే ? ఆతా-ధి కారి ఇశైయా విట్టాటుమ్ దృష్ట ప్రపన్న౯ కాల క్షేప రుచియా లే యిశైయ కూ-
డుమెన్ది లప్సోతు ప్రారబ్ధ ఫల మాన జన్మాంతర శరీర ముమ్ కాల క్షేప రుచి యా లే స్థాపనీయ మాక ప్ర
సంగి యాతో ? కించ అచా-వతార ప్రేమ కాల క్షేప రుచి యా లే స్థాపిత మానాటుమ్ కైంక ర్యాథం
స్థాపిత మల్లా మైయా లే ఆజ్ఞానుజ్ఞా రూపోత్తర కైంకర్య శ్శకుక్కు త్తా-ప్రాప్తి యుణ్డో? వెన్న ఇత్యా
ది శంకైకత్వై పరి హరిక్కి-రార్ . ఇప్పడితి. ఇప్పడి, పూర్వోక్త ప్రకారేణ వెన్ద్రపడి -

సా - ప్ర— నన్వేనం వేదాథా విచారస్య కతావ్యత్వే తస్య పూర్వపక్ష సీద్ధాంతరూపత్వా త్మత్రచ వై
ష్ణవాధి క్షేపిపిస్యాత్మభావ ,, యతినిందాపరోనిత్యం వైష్ణవానవమత్యచ । అధ్యాత్మ విముఖిసోస్సు చిన
నైన్యంకరోతియః । వైష్ణవేపరివాదాచ్చ పతత్యేవనసంశయ ,, ఇత్యాద్యుక్త మనిష్ట మాపద్యే తేత్యత్ర,,త
దలం కూర వాక్యేర్వ స్సాంత్యమేవాభి ధీయతామ్ ప్రణామ సూర్వకం త్సాంత్యాయావదేదై వైష్ణవోహీన,,
ఇత్యాదిభివైష్ణవానాంకల్యాణవ కృత్యావగమా నోక్తం ప్రసంగఇత్యభిప్రయన్నాహ.స్వాదు సువ్యాహృతా
ని నిత్యంబ్రూతే నిశమయతి చేతి. ఉపాయాంతరా శక్త్యా భగవతి న్యస్తభరకి ప్రపన్నరి ప్రపత్య నంతర
క్షణ మారభ్య యావచ్చరీర పాతం క్రియామాణం సర్వమాజ్ఞారూప కైంకర్య తయా భగవదత్యథా ప్రియ
త్వేన కుర్వ౯ దృష్టా దృష్టప్రయోజనాథం స్వయం నిభరోభవతీతి భావః ॥ ౩౫ ॥

శ్లోకేసంగ్రహేణాకంవిస్తరేణదశకాయ౯ భరన్యాసాత్పూర్వంత్యాజ్యత్వేనాను సంహితస్యప్రకృతి
ప్రాకృత వగ-స్వాపి భగవద్విభూతిత్వేన భోగ్యత్వేనానుసంధేయత్వా త్కిమునర్పాయసిద్ధం కైంకర్యస్యా
త్యంత భోగ్యత్వం భగవదేక నిష్ఠై స్మధైవానుసంహిత మితి తథైవాను సంధేయమితిదశకాయతి. ఇప్పడి

సా-వి—న్యధ్యాత్మ వాక్యాని మహద్భ్యో నిశమయతి శృణోతి. ఏవం కాలక్షేపంకరోతిత్యథః॥ ౩౪॥

సా -సం —నివిష్ట మతి స్స౯. ప్రపన్నరి, న్యస్తసమస్తాత్మ రక్షాభరకి-దృష్టా దృష్ట స్వ భరి విగమే దత్త
దృష్టి స్స౯సంతోషార్థం మిత్యన్వ యతి ॥ ౩౪॥

ఇత్థం సంగ్రహీతం వివృణోతి. ఇప్పడిత్యాదినా. భగవతస్తా త్కాలిక భాగోపకరణదేశే తద్భోగ

మూ — శరీరతోడిరున్నకాలమిప్పుడు నిరువిద్రైతైయాట్టైతితే శిరుతిడతై యడై త్తుక్కొణ్ణిరుప్పారై పోతే ఒరుపడి తువక్కత్తు ఒరుపడి తువక్కుణ్ణిరుక్కొణ ఇవ్వధి కారిక్కు

సా-దీ—తైళి నైన్దు పూర్వార్థికారద్వయానువాదమ్ సంగతి ప్రదర్శనార్థం. తిరువిడై యాట్టుమ్, వే త్రమ్. పూర్వక్షేత్ర మెన్దపడి. పూర్వత్తిల్ తన్నుతాయిప్పోతు క్రయిక్కప్పట్టతు. క్రయిత్ర స్వక్షేత్రత్తిల్ శిరు తి డతై, ఏకదేశతై. కేవలం వాసార్థమాక వవష్ట్యంభిత్తు కొణ్ణిరుక్కుమ్ తొకకరై పోతే ఒరుపడి తు వక్కుణ్ణిరు. అతావతు; గృహ క్షేత్రాదికలిత్ భగవదీయత్వ బుధ్యా శేషత్వబుద్ధి తవిర్ న్తాలుమ్ భగవద్దత్తా

సా-స్వా—పట్ట నిరువిద్రైయాట్టైతిలే, అనాది యాకభగవదారాధనో పయక్త భాన్యో త్పాదనయోగ్యమాన భగవ త్క్షేత్రత్తిలే. శిరుతిడతై, తక్ల శుక్కు-కషణాత్తుమ్ మాయసారమాన క్షేత్రే కదేశతై - అడైత్తుక్కొణ్ణిరుప్పారై పోతే, ఇన్ద్రక్షేత్రాంశ త్తిలవిద్రై న్దాన్యమనమక్కు పర్యాప్తమెన్దు క్షేత్రాంశరత్తిల్ ఆశ్చయై విట్టు అత్యల్ప మానక్షేత్రాంశ త్తిల్ ఆశ్చయై యడై యవరై పోతే యెన్దపడి - ఒరు పడితు వక్కత్తి-శ రీర త్తి లితిశేషః - ప్రారబ్ధ ఫల మాన జన్మాంతర శరీరజ్జలై విట్టు ఏత చ్చరీరన్ది లుళ్ళ కాల క్షేపాది కళు మ్, పర్యాప్త మెన్ది-బు బుద్ధియినాతే ఏత చ్చరీర త్తిల్ తువక్కు యడైయ ద్దపః ప్రపన్నాధి కారి క్కు- న్దపడి - యద్వా, అ నా ది భగవ త్క్షేత్రత్తిలే శిరు తిడతై యడైయ కొణ్ణిరుక్కొణ తొకకరై కళుక్కు అ న్ద క్షేత్రత్తిలే స్వతస్స్వత్వమిల్లావిట్టాలు మాపాధిక మాక సంబంధ మిరు క్కిరా న్దపై స్వరూ పాదిని యై యడైయ ఇవ్వధి కారిక్కు స్వాత్మని స్వతో దేహ సంబంధ మిల్లా విట్టాలుమ్, కమా సాధిక మా క వణా శ్రమాను బంధి దేహ సం బంధ మావ శ్యక మెన్ద పడి . ఇతి నాచే కాల క్షేప రుచి యాతేస్తా పిత మా నా లుమ్ , త దను బంధి వ ణా శ్రమ సం బంధ మవ జా సీయ మా కైయాన్దపదమకా

సా - ప్ర — కృతకృత్యనా యిత్యాదినా- పట్ట నిరు విద్రై యాట్టైతిలే శిరుతి డతై యడై త్తుక్కొణ్ణిరుప్పారై పోతే ఒరుపడితువక్కత్తు ఒరుపడితు వక్కుణ్ణిరుక్కొణ “ ఈశ్వరాయ నివేదితు,, మిన్ద్యైత్తుక్కొణ రేణ జీవానాం స్వసమాశ్రయణం ధూయాదితి కషణక వత్ప్రీతిపూర్వకం పునః పునః ప్రవేశోమచూచాను హంతుర్భగవతోఽనాదివిధూతిభూతమిత. విడైయడర్ త్రపత్రియుత్తల్ వణ పట్టమునమిన్ద్యై-పూర్వంస్వస

సా-వి—పట్ట నిరువిద్రైయాట్టైతిలే శిరుతిడతై ఎదుత్తుక్కొణ్ణిరుప్పారై పోతే, పూర్వంస్వససాకల్యేనాధిస్థితే భగవద్దామాదౌ కషణార్థాథ మేకదేశంస్వీకృత్య ఇతరద్విహయస్థిత కషణకవత్పూర్వం స్వాసన్నిభక మన్విదాసీం ఋణ నివృత్త్యా ఋణ ప్రయక్తత్వాంశం పరిత్యజ్య శేష్య భిమతా చరణ సంకల్ప ప్రయక్త త్వ సంబంధవత ఇతి సార ప్రకాశికాయాం వ్యాఖ్యాతం. సారపీఠికాయాంతు; విద్రైయాట్టు, త్తైలం. పట్ట నిరువిద్రైయాట్టు, పురాతనే శ్రీమతి క్షేత్రే. తిరుశబ్ద భగవదీయ శ్రీగ్రామ ఇత్యాదావివ సూజాథాంప్రయక్తః. శిరుతిడమ్, ఏకదేశమ్. ఎదుత్తుక్కొణ్ణిరు, వాసార్థా మవష్ట్యభ్య. ఇరుప్పారై పోతే, స్థిత తొకక జనవల్. ఒరుపడి తువక్కత్తు, ఏకేన ప్రకారేణ సంబంధం పరిత్యజ్య. స్వగృహ క్షేత్రాదా భగవ దీయత్వ బుధ్యా స్వశేషత్వ బుద్ధిం పరిత్యజ్య త్యథా. ఒరుపడి తువ క్కుణ్ణిరుక్కొణ భగవద్దత్తాపాధిక స్వామి త్వ

సా-సం—విరోధనవతేనస్వప్రపన్నానుచితత్వాత్పూయవిత్కృతిః. త చ్చే శేష్యస్వసస్వాధా-త్వన సజ్జః. కించ స్వామి కైంకర్యార్థే స్వసంగతి కార్యఇతిసిద్ధాస్వశరీర స్వక్రియా స్వపితైవాస్వాధికారిణస్సంగతి కార్య

మూ—ముక్తురుడై యై కై జగర్వ పడవై పోతే స్వాదుతమ మాకై యాలే స్వయం ప్రయోజనమామ్, శాస్త్ర విభక్త కాలవిశేష నియంతమామ్, ఉత్తర కై జగర్వ స్తుక్కు అవసర లాభార్థమాక పూర్వ కైంకర్యమ్ తలైక్కట్టు వేణ్డు మ్మడిశక్తిలిత్తువక్కామ్, స్వామిసమ్మిత్తిక్కుక్కారణముమామ్, కార్యముమామ్,

సా-చీ—పాధిక స్వామిత్యబుద్ధియై యై నాయెన్ద్రపడి. కాలవిశేషమ్, ప్రథమయానాదిపంచకాలజ్ఞశ్శక్తిలిత్తువక్కామ్, శృంఖలా బంధమొలె అన్యోన్య సంసక్తమామ్. కారణము మామ్, సంప్రీ త్యుత్పాదక మాకై యాల్. కార్యముమామ్, సంప్రీతి యడిచూక వరుకై యాల్. ఇని ఉత్తర కృత్యజ్ఞ శిల్ ప్రమాణమ్

సా - స్వా — శవ శ్యమ్ కతః వ్యజ్ఞ శైస్తు కరుత్తు. యద్వా, బరుపడితువక్క-త్తితి-వణా శ్రమ ధర్మజ్ఞ శిలే ఇతి శేషః - ఋణాప కరణ రూప తయా తు వక్క-త్తు కేవల వణా శ్రమ ధర్మ తయా తు వక్క-త్తైయ వెన్దపడి - “నకింకరొనాయ పుణేచ రాజన్తితి,, శొల్లిత్తిరె. వణా శ్రమ ధర్మ ముపాయ నిష్పత్యథా మాకై యాలే కృత కృత్యసుక్కు అనావశ్యక మన్నో? వేన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ముక్తురుడైయ వితి - ఆనాల్ ముక్తరై పోలే కాలాది నియమ మన్దిక్కు విచ్చిక మాక కైంకర్యా సుష్ఠానమ్ ప్రసంగి యాతో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - శాస్త్రోతి - ఆనాల్ శాస్త్రా నను మత కాలత్తిలే కై జగర్వ విచ్ఛేదమ్ ప్రసంగి యాతో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఉత్త రేతి - శాస్త్రోక్త ప్రకారేణ బ్రాహ్మ ముహూ తా దారభ్య ప్రథమ యామే సాంగ మభి గమ నం సమాప్య, ద్వితీయ యామే ఉపాదానం, తృతీయ ఇజ్ఞానం, తురీయ స్వాధ్యా యంచ సమాప్య అనం తరం బ్రాహ్మ ముహూతా పర్యంతం యోగత దుప యుక్త సిద్ధాదిక మిత్యేవమ్ రూపేణ శృంఖలావ త్పరస్పర సంసక్తమా యెన్దపడి - ఇతినాలె నిరంతర కైంకర్య మాకై యాల్ ముక్త కైంకర్య తుల్య మెన్దు కరుత్తు - కైంకర్యమ్ క్రియాసృష్టా నాత్మక మామ్ కొణ్డు మ్మైశాత్మక మాకై యాల్ పురుషార్థ రూప మల్లా మైయాలె స్వయ మ్మయోజన మాక మాట్టు మో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - స్వామితి - శేషత్వ రసిక నుకూ స్వామి సంప్రీతి పురుషార్థా మాన పడి యాలె తత్కాధన తయా ఇతువుమ్ పురుషార్థా మెన్దపడి - పురుషార్థా సాధనత్వా త్పురుషార్థా మాకిల్ కైంకర్యం స్వామి సంప్రీ తివ త్పరమ సాధ్య మల్లా మైయాలేయ పురుషార్థామాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - కార్యము మాయితీ - ఇతుక్కు సాధనాం తరమ్ వేరిల్లా మైయాలే యుత్తర

సా-ప్ర—సాక ర్యేనాధిష్ఠితభగవద్ద్రామాదౌకషణాథామేక దేశంస్వీకృత్యైతరద్విహాయావస్థితభృత్యన్యా యేన. స్వస్యాపాకృత ఋణత్రయత్వా దృణిత్యరూప సంబంధాభావేన శేషత్వబ్రాహ్మణ్యాదినిమిత్తకాజ్ఞా నుజ్ఞారూప సమ్బంధవత్వేనచ వతఃమానస్య. తలైక్కట్టు వేణ్డు మ్మడి శక్తిలిత్తు వక్కామ్, యథా శృంఖ లాః పరస్పర సమ్బద్ధా భవన్తి. ఏవమేవాభిగమనాదయోపరస్పరసమ్బద్ధా ఇత్యథః. తువక్కాయిత్యాది.

సా-వి—బుద్ధిమత్తయా స్థితస్యేతి వ్యాఖ్యాతం - స్వయం ప్రయోజనమామ్, అజ్ఞాపాలనమేవ ప్రయోజన మితిభావః. తలైక్కట్టు వేణ్డు మ్మడి, సమాపయితుమపేక్షితంయథాన్యాత్తథా. శక్తిలిత్తువక్కామ్, శృంఖలావత్పరస్పర సంబద్ధంధూత్వా. కార్యముమామ్, భగవత్ప్రీతి హేతుత్వా దేవ కృతినాధ్యమిత్యర్థః- ఏతత్సర్వ ముత్తర కృత్యస్య విశేషణం. ఉత్తరకృత్య మిరుక్కు మ్మడి, ఉత్తర కృత్య స్థితి ప్రకారఉచ్యతే-

సా-సం—ఇతి ఫలితం- స్వరూపానురూపకాలక్షేపార్థామూత్తరకృత్యేషుప్రమాణందశేయతి.

మూ — “వాశిత్తు క్షేట్టుమ్ వణజ్జి వళిపట్టుమ్ పూశిత్తు మ్మోక్కినేన్ పోతు,, ఎన్టుమ్, “శీర్ కలన్తశోల్ నిన్తెన్తు పోక్కారేల్ శూన్మిన్తె యినాన్మతుయరే

సా-దీ—కాట్టుకిరార్. వాశిత్తుమ్ కేట్టుమిత్త్యాది. తెరిన్తెఘ్రితివాశిత్తుమ్ కేట్టుమ్. తెరికై, అనుసంధిక్కై. వాశిత్తు, పతిత్తు. వణజ్జి, ప్రవీభవిత్తు. వళిపట్టు, అతుతానే యాత్రైయాయ్. పూశిక్కై, తిరు వారాధనమ్. శీర్ కలన్త విత్త్యాది. శీర్, భగవత్కల్యాణ గుణజ్జర్. అతోడేకలన్తశోల్, గుణ ప్రతి పాదకవచనజ్జర్ - ఇత్తై యను సంధిత్తు - శూన్మిన్తె యినాన్మ తుయరై పోక్కారేల్, ఆత్మావైచ్చున్తు కిడక్కిర పాపజ్గళినుడైయ కార్యమాన దుఃఖాబ్ధియై పోక్కవేణుమ్. ఇప్పడి పోక్కారాకిత్. ఇజ్జనజ్గళెన్తు శేషమ్.

సా-స్వా—కైంకర్యం పరిపూర్వకైంకర్యజనిత స్వామిసంప్రీతేరేవ సాధనతయా పరమసాధ్యతయాన ఇత్యుమ్ పురుషార్థమెన్టుపడి - ఆనాల్ ప్రపన్న శుక్కుత్తర కాలత్తి లాజ్జానుజ్జా కైంకర్య మనుష్టిక్క వేణ్డా వెన్తు పూర్వ సంప్ర దాయమ్ విరోధియాతో? ఎన్న సర్వాచార్యర్ కళుక్కుమ్ మూల భూతరాననమ్మోక్కు వార్ ముతలాన వాన్మవార్ కర్దెదివ్య సూక్తికళాతే యుమ్, ప్రమాణజ్గళాల్ము ఉత్తర కృత్యత్తై సమధిక్కిరార్ - వాశిత్తు మిత్త్యాదినా - వాశిత్తుమ్, పతిత్తుమ్, కేట్టుమ్, శ్రవణ మ్మణ్ణియుమ్ - భగవద్గుణ ప్రతి పాదక శ్రీభాష్యాది గ్రంథజ్జలై పతిత్తుమ్ శ్రవణమ్మణ్ణియుమ్ మెన్తుపడి. వణజ్జి, ప్రవీభవిత్తు - ప్రణామమ్మణ్ణి యెన్తుపడి - వళిపట్టుమ్, అతుతానే యాత్రైయాయ్ - పూశిత్తుమ్, తిరువా రాధన మ్మణ్ణి యుమ్ - పోతుపోక్కినేన్, కాలత్తై వ్యర్థ మాక్కాతే సాధకమాక పోక్కినేన్ నెన్కై. శీరిత్త్యాది. శీర్, భగవత్కల్యాణ గుణజ్జర్. కలన్తశోల్, భగవత్కల్యాణ గుణ ప్రతిపాదక దివ్యసూక్తికళై - నిన్తెన్తు, అనుసంధిత్తు. శూన్మిన్తెయిన్, ఆత్మావై. శూన్మి, వ్యాపి తిరుక్కిర. నిన్తెయిన్, పాపజ్గళుడైయ కార్యమాన-

సా - పరి— ఉత్తరకృత్యవిశేషణం. కార్యముమాయిత. భగవత్ప్రీతికార్యత్వేన తీత్యర్థః. వ్యక్తిభేదాన్నా న్యోన్యాశ్రయః. వాశిత్తుమ్ కేట్టుమిత్త్యాది. భగవన్నామానిగ్రంథానవలోక్యోచ్చార్య సబ్రహ్మచారిభ్యశ్చక్రిత్వా ప్రణమ్య శాస్త్రోక్త ప్రకారేణ నిరంతర మారాధ్య చకాలక్షేప మకరవ మితి. శీర్ కలన్తేన్త్యాది. పూర్వాధోక్త నిరవధిక కృపావత్సవ మహారత్వ విరోధిని వత్కత్వ సౌందర్యాపశ్చభత్వసౌలభ్యపరత్వాదితత్మ ద్గుణ ప్రతి పాదక దివ్యసూరి వాక్యాన్యను సంధాయ కాలంసక్షిపంతి చేర్చ్యత స్వచ్ఛనత్వాపథల భూతం

సా-వి— ఇత్యధ్యాహృతేన సంబంధః. ఉత్తరకృత్యే ప్రమాణాన్యాహ. వాశిత్తుమ్ కేట్టుమ్ వణజ్జి వళిపట్టుమ్ పూశిత్తుమ్ పోక్కినేన్ పోతు. వాశిత్తు, భగవన్నామానిభగవద్గ్రంథాంశ్చోక్తా. కేట్టు, భగవచ్ఛక్తిత్రాణిశ్చత్వా. వణజ్జి, ప్రణమ్య. వళిపట్టుమ్, అనుగమనం కృత్వా - పూశిత్తుమ్, సమూహజ్జవ. పోతు, కాలం - పోక్కినేన్, అనైవం. శీర్ కలన్త శోల్ నిన్తెన్తు పోక్కారేల్ శూన్మిన్తె యాన్మతుయరై యెన్ని నైన్తు పోక్కువరిప్పోతు. శీర్, కల్యాణ గుణైః - కలన్త, యుక్తా - శోల్, ప్రబంధా - నిన్తెన్తు, విచింత్య - పోక్కారేల్, కాలం నిక్షిపంతిచేత్. శూన్మి, వ్యాపకైః. నిన్తె, పాపైః - ఆన్మ, ఉత్పన్నమ్. తుయర్, దుఃఖం.

సా- సం— వాశిత్తుమిత్త్యాదినా. వణజ్జి వళిపట్టుమ్, నిరహంకారవివకింకరవృత్త్యాన్వితస్య. శీర్, కల్యాణగుణాః. తత్ప్రీతిపాదకప్రవృత్తాన్ద్రమిదశ్రుతి మనుసంధాయ ప్రబలపాపాదీతా నగాధాన్మవివేచయంతి

మూ — యెన్ని నైస్తు పోకులవ రిపోతు, ఎన్ఱమ్, ఒట్టివిల్ కాల మెల్లా ముడనాయ్ మన్నివ అట్టిలా వ
డుమైశెయ్యవేణ్డనామ్,, ఎన్ఱమ్, పొజ్జేట్ట పుకట్టకల్ వాయవాయ్ పులకొల్ వడివె

సా. దీ — ఎన్ని నైస్తు, వేరెత్తెయను సంధిత్తుకోణ్డ తానిజ్జన్మత్తిల్ పోకులకూడవ రెక్కై. ఇత్తా
ల్ గుడాను భవమ్ శొల్లిత్తు - ఒట్టి విలిత్తాది, ఒట్టి విల్లాతకాలమెల్లామ్ ఉడనాయ్, సవచేశత్తిలుడక ని
న్ఱు. స్థిరమాయ్ సవావనైయిలు మెక్కై. వట్టి విలా, సవవిధమాన కైంకర్యం శెయ్యవేణ్డమ్. వేణ్డ
కూడవోమెన్ఱు ప్రార్థనై. ఉత్తమ బహువచనం. పొజ్జేట్ట త్యాది. పొజ్జేట్ట, పొజ్జేయెత్తిర. పుకట్టకల్,
ఉన్ కల్యాణగుణ విషయమాన పాశురక్కల్. వాయవాయ్, వాగ్విషయమాకపుమ్. పులకొల్ వడివు, ఇన్ని

సా - స్వా — అట్టతు యత్తు, అగాధ దురిఖత్తు. దుఃఖాబ్ధియై యెన్ఱపడి. ఇస్సోతు, ఇన్ఱ సంసార
దశైయిలే పోకు వేణ్డమ్. పోక్కారేత్, పోక్కాతే పోనార్ కళే యాకిల్. ఇజ్జనక్క శితి శేషః. ఎన్ని
నైస్తు, ఎత్తై యను సంధిత్తు. పోకు వర్, కాల తేపం వినాదుఃఖాది శ్చిద్రాప నోదక మున్ఱు మిల్
లై యెన్ఱపడి. ఒట్టివిలిత్తాది. ఒట్టివిల్లాత కాల మెల్లామ్, కృత్స్న కాల త్తిలేయమ్. ఉడనాయ్, సర్వ
దేశత్తిలుడ నిన్ఱుమ్. మన్ని, స్థిర మాయ్ సర్వా వనైయిలు మెన్ఱపడి. వట్టివిలా, స్వాధీనస్వాధికార
కృత్త్యాది దోష మిల్లాత. అడుమై, కైంకర్యత్తై - నామ్, వయమ్ - శెయ్యవేణ్డమ్, శెయ్యకూ
డ వోమ్. వేణ్డ మితి ఉత్తమ బహు వచనమ్ - పొజ్జేట్ట త్యాది. పొజ్జే, ఎట్టా నిజ్జిర. అభి వృద్ధ మా
కా నిజ్జిర. పుకట్ట కల్, ఉన్ తిరు కల్యాణ గుణ విషయ పాశుర గ్గల్. వాయ వాయ్, వాగ్వి షయ
మాక పుమ్. పులక, ఇంద్రియక్కై - కొల్, కొళ్ళానిర్కిర - ఆకషియానిర్కిర. వడివు, అట్ట కైయైయై

సా - ప్ర — స్వసంబద్ధ పురుష మసత్కల్పం కుర్వద్దురిఖం కింవాను సంధాయై తాదృశావస్థాయాం తీపే
యికి. ఒట్టివిల్ కాలమెల్లా మిత్తాది. సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థాను సర్వ విధ కైంకర్య మస్మాభిః క
తవ్యమిత్త్యథః. పొజ్జేట్ట త్యాది. మనోవాక్కాయై ర్విరంతరం స్వకైంకర్యంకతుమస్మానుకృపాంకుర్యా

సా - వి — ఎన్ని నైస్తు, కింస్మృత్వా. పోకులవర్, నివతయేయుః. ఇస్సోతు, ఇదానీం. ఒట్టివిల్ కా
లమెల్లా ముడనాయ్ మన్ని ఒట్టివిలా వడిమైశెయ్యవేణ్డనామ్, ఒట్టివిల్ కాలమెల్లామ్, విచ్ఛేదరహితం
కృత్స్నం కాలమ్. ఉడనాయ్, అనువతమానం సర్వకాలేషుస్థితం. మన్ని, దృఢంసర్వావస్థాస్వత్వాజ్యం.
అట్టివిలా, తుయరహితం. అడుమై, కైంకర్యం. శెయ్యయ, కతుం. వేణ్డనామ్, అపేక్షామహే. పొజ్జే
ట్ట పుకట్టకల్ వాయ వాయ్ పులకొల్ వడివె. మన తతాయ్ అజ్జే, మ లర్ కల్ కైయై య వాయ్ ఒట్టి ప
ట్టడ వరుళిలే ఇజ్జేతిరనేర్కిత్తిక్కుత్తై. పొజ్జు, ఉద్వేలం యథాతథా. ఎట్టి, వధా మానాః. పు
కట్టకల్, కల్యాణ గుణాః. వాయవాయ్, వాగ్విషయ యథాస్యస్తథా - గుణప్రతి పాదక శ్రీమాత్పుచ్చా
రణం యథాసంభవే త్తథేతి భావః - పులక, ఇంద్రియాణాం - కొల్, ఆకషిః - వడివు, దివ్యమజ్గల్

సా-సం — చేతనా కిమనుసంధాయ తాన్నివతయంత్యస్మిక్ యుగే. ఒట్టివు, నైరర్థక్యం - ఈషద
వికాలం నిరర్థకంయథానభవతితథా కృత్స్నమపికాలమతిరహస్యదశాయామపిభగవదవినాధూతస్స సం
బంధ్యస్వవ్యతిక్త సర్వనివత్వానవిదాసవృత్తిస్వయమేవకృత్వా నివతయితుమిచ్ఛాయుక్తావయం.
పొజ్జేట్టితి - వివృద్ధి మద వినాశి నిత్యోజ్వల కీర్తిముఖ కల్యాణ గుణప్రకాశనైక ప్రయోజనక వాగ్విప్రతి

మూ — మనత్త తాయజ్ఞే మలర్కల్ కైయ్మ వాయ్ వట్టిపట్టడ వరుళిత్ ” ఎన్టుమ్, “నాడతమ లర్నాడి” ఎన్టుమ్, “వడివిజై యిల్లా మలర్ మకల్ మత్తల మకల్

సా-చీ—యాశ్మకమానదివ్యవిగ్రహం- ఎక మనత్తతాయ్, ఎక మనస్సుకు విషయమాకవుమ్, అజ్ఞేష లర్కల్ కైయ్మవాయ్, ఇహలోకత్తిల్ సమపిక్కుమ్. పుష్పజ్జల్ హస్తగతమాకవుమ్. వట్టిపట్టడ, ఇతువే యా త్రైయాకక్కొణ్ణు చిరకాలమ్ నడక్కుమ్ పడిభగవా నరుళినానాకిత్. ఇజ్జే తిరిస్తేర్ క్కిఱ్ఱుక్కుత్తై, ఇ హలోకత్తిలిరున్నాల్ తానెన్నకుత్తమ్వరుమైనై. నాడతవిత్త్యాది-నాడుత్తై. తేడుత్తాయ్మ తేడప్పడత పుష్పజ్జల్ తేడినాల్ తోరుమ్ శ్రీమన్నారాయణస్వరూపాదాతమలరడిక్కిళ్ళ, పుష్పమొన్నతరువడికళిన్ స మీపత్తిలే సమపిక్కుక్కుకవే. వకుక్తేన్టు, వకుత్తవిడత్తిలైకై. వడివిజై ఇత్త్యాది. సౌందర్యత్తి లాప్పిల్లాతమలర్

సా-స్వా—ఉక్ తిరుమేని-ఎక మనత్త తాయ్, ఎక మనస్సుకు విషయమాకవుమ్- అజ్ఞే, అజ్ఞు. అన్త తిరుమేని క్కే-త్త తాయ్ ఉచితజ్గ శాన - మలర్కల్, సమపణ్ణీయ పుష్పజ్జల్ - కైయ్మవాయ్, హస్తగత మాకవు మ్ - వట్టి పట్టడ, ఇతువే యాత్రై యాకక్కొణ్ణు. ఓడ, నడక్కు వ్పడి - అరుళిలే, భగవా నరు ల్ళినానాకిత్ - కృపై ప్పణ్ణీనా నాకిత్ - ఇజ్జే తిరిస్తేరిగ్గొక్కు తైన్నితి పూర్వేణాన్వయః - ఇన్తలోక త్తిలే సంవరిక్కిర వర్ కళుక్కు - ఎత్త, ఉణ్ణాణ నిరుగర కుత్త మెన్న ఎన్నై - నాడత విత్త్యాది - నాడత, తేడ ప్పడత - దులభ మాన - మలర్, పుష్పజ్జల్ - నాడి, తేడి - సమ్పదిత్తు - “నాడోరు న్నారణత్తక్ వాడత మలరడి క్కిళ్ళ వైక్కవే”, ఇత్తుత్త రేణాన్వయః - వడి విజై యిత్త్యాది - వడివు, సౌందర్యత్తిలే - ఇజ్జేయిల్లా, ఒప్పిల్లాత - మలర్ మకల్, మహా లక్ష్మీ ఎన్ - మత్త, తద్విలక్షణేయాన -

సా-ప్ర-చ్యేదిత్యథః. నాడతమలర్ నాడి, దుర్లభమపిపుష్పం సమ్పాద్య. వడివిజై యిత్త్యాది. నిస్సమాభ్యధికలక్ష్మీ

సా -వి —విగ్రహః-ఎక మనత్త తాయ్, అస్మన్మనోవిషయో యథాస్యా తథా- ఇజ్జే, ఇహలోకే-మలర్కల్, స మప్యమాణ పుష్పాణి - కైయ్మవాయ్, హస్తగతాని యథాస్య స్తథా - వట్టిపట్టు, ఏతన్మాగ్ మా శ్చత్య - ఓడ, యథాగచ్ఛేయ స్తథా - అరుళి, కృపాం కరోతి చేత్ - ఇజ్జే, ఇహైవలోకే - తిరి స్తేర్ క్కుమ్, సంవరతాం - ఇత్త క్కుత్తు, ప్రాప్నువ దవద్యం- ఎక, కింనకించి దపి. ఇహైవ కాయక మానసిక వాచిక కైంకర్యం లభ్యతేచేత్ నకళిదపి దోష ఇత్యథః - నాడత మలర్నాడి నాడోరుమ్ నారణత్తక్ వాడత మలరడిక్కిళ్ళ వైక్కవే - నాడత, అన్వేషితు మశక్యాని- దులభానీత్యథః. మలర్, పుష్పాణి నాడి, మృగయిత్వా - బహు విమళేన సంపాద్యేత్యథః- నాడోరుమ్, ప్రతిదినం - నారణత్తక్, శ్రీమ న్నారాయణస్య - వాడత మలరడిక్కిళ్ళ, అహ్లాన పుష్ప సదృశ పాదయోరధస్తా తత్సమీపే. వైక్కవే, స మపణ్ణాథమేవ - వడివిజైయిల్లా మలర్మకల్ మత్త నిలమకల్ పిడిక్కు మెల్ల డి యైక్కొడు వినై యే నుమ్మిడిక్క. వడివు, సౌందర్య- ఇజ్జేయిల్లాత, అద్వితీయయా- మలర్మకల్, పద్మవాసిన్యా శ్రియా- మత్త

సా-సం—కతయాచితుస్సుఖగ్రాహ్యం దివ్యమంగళవిగ్రహై కావలంబనమనస్కతయాదివ్యవిగ్రహేషిషయేభో గ్యతమ జాతిమల్లికావంపకాది రూపభాగోప కరణ సంభవజైక పరకాయవృత్తికతయాచ సత్త్వర దాస వృ త్త్యా యథా నివృత్తస్సాం తథా కృపాం కుర్వీత్యథః. నాడత, సుదులభాన్య కాల కుసుమాన్యపి సమా హృత్య, వడివిజై, లోకోత్తీర్ణ సుందరవిగ్రహాయా లక్ష్మీ తత్తుల్యయా భూమ్యాచ సంవాహ్యతి సుకు మార

మూ—పిడిక్కు మెల్లడియై కొడువినై యేనుమ్ పిడిక్కు, ఎన్ఱమ్, తనక్కే యాక వెనైక్కొళ్ళుమీతే, ఎన్ఱమ్, ఉనక్కేనామాళ్ చెయ్ వోమ్, ఎన్ఱమ్, పళ్ళికొళ్ళుమిడ త్తడికొట్టిడక్కొళ్ళు మాకిత్, ఎన్ఱమ్, ఎన్ఱక్కణ్ణ విరల్ కళ్, ఎన్ఱమ్,

సా-దీ— మక శేన్నమలై, వ్యావలై యాన. నిలమకళ్, భూమిప్పి రాట్టియెన్న ఇవర్ కళాల్ సంవాహికా ప్పడుమ్ మృదుళ చరణలై పాపివనానవడియేనుమ్ పిడిక్కుమ్మడి యెక్కై. శ్రీపాదసంవాహన రూప కైంక ర్యమ్ శొల్లిత్తు. తనక్కేయాక వె నైక్కొళ్ళుమీతే, తన్ను కప్పుకాక వెన్నై అడుమై కొళ్ళుకిట విత్తైయేయెక్కై. ఇతు కైంకర్యమ్ పణ్ణ మ్మొత్తు స్వప్రయోజనలై నడువె శొరుకామై యై కాట్టు కిరతు - ఉనక్కే నామాళ్ చెయ్ వోమ్, ఉన్నుకప్పుకాక వె న్నాళ్ కైంకర్యమ్ పణ్ణక్కడవో మేక్కై. భగవన్నా మ్మగ్గలై ఎన్ఱ క్కణ్ణ విరల్ కళ్. పళ్ళికొళ్ళు మిత్తాది. కణ్ వళరు మిడత్తిల్ తిరువడికలై సంవాహిక్కుమ్ పడి అడియే

సా.స్వా—నిలమకళ్, భూమి ప్పి రాట్టి యెన్న- ఇవర్ కళాల్-పిడిక్కుమ్, సంవాహనమ్ పణ్ణ ఇప్పడాన్కిర-మె ల్లడియై, మృదుళ చరణలై - కొడు వినై యేనుమ్, క్రూర పాపలై యుడైయ వడియేనుమ్ - పిడిక్కు, సంవాహన మ్మణ్ణ వెనై - తనక్కే యాక వెనై కొళ్ళు మీతే, తన్నుకప్పు కాక వెన్నై వ డుమై కొళ్ళుకిరలైయే ఎనై - అనేన స్వప్ర యోజనాభి సంధి రాహిత్యం శొల్లిత్తు - ఉనక్కే ఇత్తాది - ఉన క్కే, ఉన్నుకప్పు కాక వె - నామ్, న్నాళ్ - ఆళ్ చెయ్ వోమ్, కైంకర్య మ్మణ్ణ క్కడవోమ్. పళ్ళికొళ్ళు మిడత్తు, కణ్ వళరు కిర విడత్తిల్ - అడి కొట్టిడ, తిరు వడికలై సంవాహన మ్మణ్ణ మ్మడి-కొళ్ళుమాకిత్, అడియేనై యజ్జీక రిక్కు మాకిత్ - ఎణ్ణ క్కణ్ణ విరల్ కళ్, భగవన్నా మ్మగ్గలై యెన్ఱ

సా-ప్ర— భూమిభ్యం సంవాహ్య మానాతి మృదుళదివ్య చరణారవిందయోస్సంవాహనా లాభాత్పాపిష్టేనమ యాపీతః పరం వాపాద సంవాహనాథం. తనక్కే ఇత్తాది. భగవతా స్వప్రయోజనాయైవ స్వకైంకర్య ప్రదానం మమాపేక్షిత మిత్యథః. ఉనక్కేనామాళ్ చెయ్ వోమ్, అస్మత్కర్తృ క కైంకర్యాత్సిద్ధ్యత్ప్ర యోజన మపి తవైవ యథాస్యాత్తథా కైంకర్యం కుమభిత్త్యథః. పళ్ళికొళ్ళు మిడత్తిత్తాది. శయనీయే పాదసంవాహనం కతుకంమాం స్వీకుర్యాచ్చేదిత్యథః. ఎన్ఱక్కణ్ణ విరల్ కళ్, భగవన్నామపరి సంఖ్యా

సా-వి— ఇతోన్యయా-నిలమకళ్, భూదేవ్యా-పిడిక్కుమ్, సంవాహ్యమానం. మెల్లడియై, మృదుపాదం. కొడువి నైయేనుమ్, క్రూర పాపామపి - పిడిక్కు, యథా సంవాహయామి తథా- తనక్కేయాక వె నైక్కొళ్ళు మీతే - తనక్కేయాక, తత్సంతోషార్థమేవ- ఎనై, మాం- దాస్యం కారయితు మిత్యేతల్ - ఉనక్కేనా మాళ్ చెయ్ వోమ్-ఉనక్కే, తవైవ- త్వత్సంతోషార్థమేవ - నామ్, వయం. ఆళ్ చెయ్ వోమ్, కైంక ర్యంకు ర్యాస్మ - పళ్ళికొళ్ళు మిడ త్తడి కొట్టిడక్కొళ్ళుమాకిత్. పళ్ళి, శయ్యాయాః - కొళ్ళుమిడ త్తు, స్వీ కార దశాయాం - అడికొట్టిడ, పాదమదనం యథా సంభవే తథా - కొళ్ళుమాకిత్, గృహాణిచేల్- ఎన్ఱ క్కణ్ణ విరల్ కళ్- ఎన్ఱ, భగవ న్నామాని సంఖ్యాతుమ్ - కణ్ణ, దృష్టాః - విరల్ కళ్, అం గు శ యః -

సా.సం— పదయుగంక్రూరపాపాహమపియథా సంవాహయామితథా-తనక్కే, కేవలంస్వాథమేవ-కింకర తయా మదంగీకరణం యత్తదేవ - ఉనక్కే, తవైవ- దాసవృత్తి నివర్తకా వయం - పళ్ళితి- పర్యం కా సనే శయానస్య తవపాద సంపదన సంవాహనాదిషు మామంగీ కరోషిచేల్ - ఎన్ఱ, మంత్రజపేగణనా

మూ—ఉణ్ణానాల్ పశియావ తొన్బిల్లైయోవాతేనమోనారణా వెన్జెణ్ణానాళు మిరుక్క శుచ్చామ వేత నాణ్మలర్ కొణ్ణున్పాతమ్ నణ్ణా నాల్ వైత్తురు మాకిలనైన క్కవైపట్టినినాళే,, ఎన్టుమ్,,నాకుగ నిన్నై యల్లాలటియాళు

సా-దీ—నైపరిగ్రహిక్కు-మాకిలెకై-ఉణ్ణానాళిత్యాది-ఉప వసీక్కు-మ్నాళిల్ పశియావతొన్బిల్లై-తు-త్తెన్నతే నక్కొ-న్టుమిల్లై - పట్టినినాల్ తాను మక్కవైయెన్బిల్; ఓవాతే, విచ్చేదియాతే-నమోనారణా వెన్జెణ్ణాత నాళుమ్, ఋగ్యజుస్సామవేదరూపశ్శళాన పుష్పశ్శళైకొ-ణ్ణున్పడైయశ్రీపాదల్లై ఓక్కి-ట్టియా-రాధిక్క-ప్పై రాత నాళుమ్మెన్టు మివై ప్రాప్తశ్శళామాకిలవై యెనక్కు-ప్పట్టినినాల్-పశిశోన్టుమ్ నాళేకై. నాక్కి త్యా ది. ఎక జిహ్వై నిన్నైయల్లాల్, ఉక స్తోత్రమ్ పణ్ణమతోళియ మత్తోన్నైయమరియాతు-నానకుక్కు-

సా - స్వా — కుణ్ణ-,, అసంఖ్యా తాత్తు సంఖ్యాతం సహస్ర గుణ ముచ్యతే,, ఎనిగర పడి - ఎణ్ణాని ర్గిర విరత్కల్ - అనేన సంకీర్తనాది నాచిక కైంకర్షమ్ శొల్ల ప్పట్టతు - ఉణ్ణానాళిత్యాది - ఉణ్ణా నాల్, ఆహార మిల్లాత ఉపవాస దినత్తలే - పశియావ తొన్బిల్లై, యెనక్కు తుత్తావ తొన్బిల్లై - అప్పో తేన్త దినత్తిలేయుమక్కు-తుత్తెన్న వరుళిచ్చేయ్కిరాల్ - ఓవాతే ఇత్యాది - ఓవాతే, విచ్చేది యా తే - ని రంతర మెన్టుపడి,నమో నారణా వెన్జెణ్ణా నాళుమ్. నమో నారాయణాయ వెన్టు మంత్ర జప మిల్లాత నాళుమ్. ఇరుక్క శుచ్చామ వేత, ఋగ్య జుస్సామ వేదాత్మక మాన. నాణ్మలర్, వికసిత పుష్ప శ్శళై - కొణ్ణు, సమ్పాదిత్తు కొ-ణ్ణు . ఉక పాతమ్, ఉన్న డైయశ్రీపాదల్లై. నణ్ణా నాల్, కిట్టాళనాల్. కి ట్టి ఆరాధన మ్మణ్ణాత నాళుమ్. వైత్తు తురు మాకిల్, ప్రాప్తశ్శళా-కిల్. అన్టు, అన్త దినత్తిలేయెనక్కు, అవైయే,సంకీర్తనారాధనశూన్య దివసశ్శళై-పట్టినినాల్,తుత్తుతోన్టుమదినమ్మెన్టై-నాక్కి-త్యాది-నాకుగ,

సా-ప్ర— నోపయుక్తాఅజ్గుశయగి-ఉణ్ణానాళిత్యాది-తున్నైవతకోదనాద్యస్వీకారదివేషపక్షాద్బాధానా స్మి-కింతు నిరంతరం నమోనారాయణేత్యనుసంధానశూన్యదివసేఋగ్యజుస్సామభిస్సద్వోవికసిత త్తెన్నైయ త్పాదానర్చనదివసేచ నామ సజ్జీ-తనాచన యోరభావా త్తుద్బాధా తోధికం బాధా భవతి. నాకుగ నిన్నైయిత్యాది,,రాగాద్యపేతంహృదయంవాగదుష్పాన్య తాదినాహింసాదిరహితగిగాయఃకేశవా నాధరం.

సా-వి—ఉణ్ణానాల్ పశియావతొన్బిల్లైయోవాతేనమోనారణా వెన్జెణ్ణానాళుమిరుక్క శుచ్చామ వేతనాణ్మలర్ కొణ్ణుకపాతమ్ నణ్ణానాల్ వైత్తురు మాకిలవై ఎనక్కు-ప్పట్టినినాళే - ఉణ్ణా నాల్, భోజన రహితదివసే - పశియావతు, తుదితి-బన్బిల్లై, కించిదవినాస్తి- ఓవాతే, విచ్చేదా భా వేన - నమో నార ణావెన్టు, నమోనారాయణేతి- ఎణ్ణానాళుమ్, అన్మరణ దివసాఅపి- ఇరుక్క శుచ్చామ వేతనాణ్మలర్, ఋ గ్యజుస్సామరూప పరిమళ యుక్తపుష్పాణి - కొణ్ణు, స్వీకృత్య. ఉకపాదమ్, తవశ్రీపాతం- నణ్ణా నాల్ ఆరాధయితు మనసుకూల దివసా అపి అవై, ఇత్యేతే దివ సాః- తత్తురు మాకిల్ ప్రసన్నాశ్చేత్అవై, లే ది వసాః-ఎనక్కు,మమ-పట్టిణినాల్,ఉపవాసదివసాః-నాకుగనిన్నైయల్లాలరియాతునానతంజవనైవశమన్ను,

సా- సం—ధాంగుళయః - ఉణ్ణానాళితి - అనశసవతి దినే తున్మాం నబాధతే- కింతుత్వన్మరత్రజపగణ నా విరహితదివసేవా త్వత్పదయో ఋగ్యజుస్సామపూతసద్వోవికసిత కుసుమేరచన విధురదివసేవాప్రాప్తే తస్మిన్ దివసే తున్మాం బాధతే- నాక్కి-తి- మజ్జిహ్వ త్వాంవినానజానాతి.

మూ— నానతఞ్చవనైకవశమస్తు,,ఎస్తుమ్, “వాయవనైయల్లతు వాత్తాతు,,ఎస్తుమ్, “తోళవనైయల్లా
ల్ తొత్తా,,ఎస్తుమ్,“నయవేక పిరర్ పొరుత్తై,, ఎస్తుమ్,“నిరన్తరమ్ నినైప్పతాకనీనైక్కవేణ్ణుమే,,ఎస్తుమ్

సా - దీ — అత్తలై కుయెన్ను అవద్యమ్ విలై యుమో వెన్ణుజ్జవణ్. ఎకశమన్నియే ప్రవృత్తికిర
తెనై. వాయవనై ఇత్యాది . వాక్కానతు అవనై యొళియ వత్తొరువరై స్తుతి కిర తిల్లై. తోళవ
నైఇత్యాది స్వప్తం -నయవే నిత్యాది.పిరర్ పొరుత్తై, పరమాత్మ స్వమ్మాన చేతనా చేతనక్లై. నయ
వేక, ఎన్ను తెన్ఱాశై పుడేక . కీఱూర్ , పిరర్ పొరుత్తై యప హరిక్కుమహంకారికల్. ఇతాఅహంకా
ర మమ కార నివృత్తిరూప కైంకర్యమ్ . నిరంతర మిత్యాది. ఇడై విడతె నా నునైన్ని నినైక్కు మ్మడి నీ

సా-స్వా — జిహ్వేయానతు. నినైన్నియల్లాల్, ఉనైన్నియన్ది యిలే. ఉక స్తోత్ర మ్మణ్ణుమ తొత్తియ మ
త్తొనైయుమరి యాతు. నానతు,నానతుకెన్నవ వద్యమ్వరుమోవెన్ఱు.అఱ్ఱుజ్జవణ్, భీతనాకానిర్కిరేక. అ
న్త నాక్కు ఎక వశ మన్నియే ప్రవృత్తికిరతు. వాయ్, వాక్కానతు. అవనై యల్లతు , అవనై త్తవిర
వేరొరు వరై. వాత్తాతు, స్తుతికిర తిల్లై . తోళ వనై యల్లాల్ తొత్తా, వేరొరు వరైయుమ్ వణ
జ్జా తెనై. నయవేక పిరర్ పొరుత్తై. పిరర్, పిరత్తియారుడైయ. పొరుత్తై, స్వత్తై - నయవేక, అ
శై పుడేక - కీఱూర్, పర స్వత్తై ఇచ్చికిర తాత్త న్త వాళోడు - న శ్మేక, సం స గిణ
యేక - అనేనా హంకార మమ కార నివృత్తిరూప కైంకర్యమ్ శొలన్ఱుప్పట్టుతు - నిరన్తరమ్ నినైప్ప తా
క, నానునైన్ని నిరంతరమ్ ధ్యాన మ్మణ్ణుమ్మడి. నీ, చేవరీర్-నినైక్కవేణ్ణుమే,సంకల్పిత్తరుళ వెణ్ణుమేకై-

సా - ప్ర — త్రయమ్ | నాజిహ్వీయాహరింస్తోతి,, త్యామ్యక్తవాక్కుధ్య భావాద్భగవన్నామ గ్రహ
ణా యోగ్యోహం. తథాపి వాగ్నియ మవశం త్వన్నామగ్రహణ మంతరేణ కిమపినజానాతితత్తత్తుంతు మ
హాసీత్యథః.వాయవనైయల్లతు వాత్తాతు, వాగింద్రియం భగవంత మంతరేణ కమపినస్తోతి. తోళవనై
యల్లాల్ తొత్తా,హస్తా భగవద్యతిరేకేణ కస్యాప్యం జలిం నకురుతాం. నయవేకపిరర్ పొరుత్తై, పర
స్వం నాపేక్ష. నిరన్తర మిత్యాది. త్వత్పాదారవింద విషయస్మృతి నిరంతరం మమధూయాదితి భగవతా

సా -వి — నాక్కు, జిహ్వ. నినైన్నియల్లాల్, త్వాంవినా. త్వదీయ స్తోత్రకరణంవినా. అరియాతు, అన్య
త్కిమపి సజానాతి - నాక, అహం - అతు, తస్య - అజ్జోజ్జవణ్, బిభేమి - త్వద్విషయే మమ వాక్కుధ్య
భావా త్కింవావద్యం స్యాదితి బిభే మీత్యథః - ఎక వశమన్ను, వాగింద్రియం మద ధీనంనభవతి- నియం
తు మశక్యం త్వద్విషయే స్తోతుమ్ ప్రవతతే - తత్రాప రాధః ఉంతవ్య ఇతిభావః - వాయవనైయల్ల
తు వాత్తాతు - వాయ్, వాగింద్రియం - అవనై యల్లతు, తంవినా - వాత్తాతు , నస్తోతి - తో
ళవనైయల్లాల్తొత్తాతు- తోళ,హస్తా- అవనై యల్లాల్,తంవినా - తొత్తాతు , అన్య స్యాంజలిం నకురు
తః - నయవేక పిరర్ పొరుత్తై, పిరర్, పరేహం - పొరుత్తై, అథః - నయవేక , నాపేక్ష - నిరన్త
రమ్ నినైప్ప తాక నీనైక్క వేణ్ణుమే- నిరన్తరమ్ , సంతతమ్- నినైప్ప తాక,త్వాంయథాచిం తయేయం

సా-సం— నానితి- భగవదద్యం స్తోతుంభీతోస్మి భగవత్సేవ సక్తా జిహ్వపి నమద్వశా. వాయుతి వాక్పరమ
పురుషే వినాస్వస్మిన్న మంగళ మాశాస్మే. తోళ, ధుజావపి. తదతిరీక్త అంజలి బంధాయనోద్యుక్తా. న
యవేక, నస్మృశామ్యన్యద్రవ్యాణి- నిరంతరం త్వాంస్మృతుం త్వయైవసంకల్ప యితవ్యమ్-

మూ—ఇరుళిరియ, ఊనేరు శెల్వత్తు, నీనాకమ్ శుత్తి, ఎన్నిఱుతిరు మొట్టికళిలుమ్, “పత్తురి ప్రజానా మైవ్వ ర్యంపశూనాం వాన కామయే . అహం కదంబో ధూయా సంకుందో వా యమునా తటే,, ఎన్టుమ్ - “కు రుష్వమా మను చరం వైధమ్యుం నేహ విద్యతే ।

సా-దీ—సంకల్పితరుళవేణమ్. ఇరుళిరియ విత్త్యాది. పెరుమాళ్ తిరు మొట్టియిల్ ముతల్ తిరు మొట్టి. ఊనేరు శెల్వ మ్. ఇతు నాలా నిరు మొట్టి. నీనాకమ్ శుత్తి. పెరియ తిరు మొట్టియిల్ ఉపాన్త్య తిరు మొట్టి. “కణ్ణిణై కళేన్టు కొలోకళికు నాళే . వాయార వెన్టు కొలోవాళుత్తు నాళే - మరన్తి కత్త మన మొట్టిన్టు వజ్జమాత్తిర్ త్యాది. పోన్వడ్డిల్ పిడిత్తుడనె పుక పెరువే నావనె. పడియాన్ క్కిడన్తుక పవళ వాయ్ కాణ్ పేనె., ఇ త్యాది. “కానాతార్ కణ్ణాన్టుమ్ కణ్ణల్ల కణ్ణోమే- కళా చ్చెవికల్ శెవి యల్ల - పెశాతార్ పే చ్చిన్టుమ్ పేచ్చల్ల. పాడాతార్ పాట్టాన్టుమ్ పాట్టల్ల విత్త్యాది. పత్తురితి. ప్రజానాం పత్తురి, ప్రజాపతియను డైయ. పశూనాం పత్తుళ్ళ విశ్వర్యం నకామయే - కామిక్కిరతు తానె తెన్టిల్. యమునా యాన్తటే కృష్ణ శ్రీపాద స్పృశ ధన్యే కదంబః కుందో వాహం ధూయాసం. కురుష్యేతి. అనుచరం, కేంకరం. ఇహమద ను చరిత్వ స్వీకారే. వైధమ్యుమ్, అనాచిత్వం నవిద్యతే- తవ స్వరూప సిద్ధతాన్వయే చ్చేషిత్వస్య-

సా - స్వా — ఇరుళిరియ, ఊనేరు శెల్వత్తు - నీనాకమ్ శుత్తి ఎన్నిఱుతిరు తిరు మొట్టికళిలుమ్ ఆదిగ్రహణమ్ - ఇని సంప్రదాయ విరోధ శంకై యిల్ సంప్రదాయ తైయప న్యసిత్తు శాస్త్ర మూల మల్లాత సంప్రదాయమ్ ప్రమాణ మల్లా మైయాలే సంప్రదాయ తుక్కు ప్రామాణికతా సిద్ధ్యధామ్ మూల భూత ప్రమాణ వచ నక్లై యుప న్యసిక్కిరార్ - పత్తురి ప్రజానా మిత్యాదినా - ప్రజానాం పత్తురి, ప్రజాపతే ర్భ్రహ్మణి - పశూనాం పత్తురి, రుద్రస్యచ - విశ్వర్య న్నకామయే - కిన్టు శ్రీకృష్ణ చరణ సంచార ప విత్రితే యమునా తటే తదభి మత కదంబ కుంద రూప స్థావర జన్మ భాగ్నూయాస మ్నై - అనేన విషయ వాన రూప కేంకర్య ముక్తమ్ - కురుష్యేతి శ్రీరామం ప్రతి రామానుజ వాక్యం - మామను చరం కేంకరం కురుష్వ - ఇహ, మదను చరిత్వ స్వీకారే - తవ వైధమ్యుమ్, అనా చిత్వం న విద్యతే - అహం త్వదేక

సా-ప్ర—సంకల్పనీయ మిత్యధాః. సఫలశ్రుతికానాం దశగాధానాంతిరు మొట్టితినామ. ఇరుళిరియ, “ఊనేరు శెల్వత్తు. నీనాకమ్ శుత్తి, తిపదోపక్రమ కదశగాధానుచేత్యధాః-

సా - వి — తథా-నీ, త్వం - నిన్నైక్క పెణ్ డుమ్, సంకల్ప యితవ్యమ్ - సఫల శ్రుతి కానాం దశ గాధానాం తిరు మొట్టి సంజ్ఞా - ఇరుళిరియ ఇత్యుపక్రమ ఏకః తిరు మొట్టిః - ఇరుళిరియ, అజ్ఞాన నివృత్తయే - ఊనేరు శెల్వత్తు, దేహ మాంస వధాక మైశ్వర్యం - తిరు మొట్టి, ఊనేరు శెల్వ మిత్యుపక్రమ ఏక స్తిరు మొట్టిః -- నీనాకమ్ శుత్తి ఇత్యుపక్రమ ఏక స్తిరు మొట్టిః ఎన్నిఱుతిరు మొట్టి కళిలుమ్, ఇత్యుక్త తిరు మొట్టిః - ఉక్త ప్రకారే జేతి శేషః - పత్తురితి, ప్రజానాం పత్తుళ్ళకు ముఖ్యస్య - పశూనాం పత్తురి రుద్రస్య-యమునాతటే శ్రీ కృష్ణపాదారవిందస్పృశన స్యేతి భావః-వైధమ్యుం, అనాచిత్వం.

సా-సం—ఇరుళిరియ, అజ్ఞాన నివృత్తయే- ఊనేరు శెల్వత్తు, దేహమాంసవధాక మైశ్వర్యమ్-నీనాకమ్ శుత్తి, చరం రశ్రదీఘావీధికంత్యన్నగరం ప్రదక్షిణం కృత్వా. అనుచరత్వవిరుద్ధామనో వృత్తిరైవధర్మ్యం

మూ— కృతార్థోపాధివిషయమితివచానము ప్రకల్పితే । అహం సర్వం కరిష్యామిజాగ్రత స్వపత్యతే । పరవానస్మి కాకుత్స్థత్యయి వషణ శతం స్థితే । స్వయంతురుచిరే దేశే క్రియతా మితిమాంకవ । కామయే వైష్ణవత్వంతుసర్వజన్మ సుకేవలమ్,, ఎష్టమ్,,వతః మాన స్సదాచైవం పాంచకాలికపత్మనాస్వాజితై గణంశ్రుష్టావైష్ణవై శ్శక్త్యనురూపతరితరా ధయహారింభక్త్యా గమ యిష్యామివాసరాన్,, ఎనుమ్ శొల్లుకిర పడియే స్వరూపానురూప కాలక్షేపాథక మాన ఉత్తర కృత్య మిరుక్కు మ్మడి

సా-దీ—అథాగి,అశృతోజీవనరూపప్రయోజనం.సర్వంకైంకర్యంకరిష్యామి.పరవాణ,పరతంత్రోస్థి.పర్ష శతం త్వయిజీవతి సతి తావత్పర వానస్మి - వైష్ణవత్వం, విష్ణు కింకరత్వం.పాంచ కాలి కానాంపత్మనా, అభి గమవాది మాగేణ. స్వేనై వాజితైః, శుభైః ప్రయోజ నాంతరాది దోష రహితైః. ఇష్టడి సప్రమాణ మాక సామాన్యత ఉపదేశిత ఉత్తర కృత్యజ్ఞతై వివరికి రార్ - ఉత్తర కృత్య మిరుక్కు మ్మడి ఇత్యాది యాల్ . జ్ఞాత వ్యాఖ్య జ్ఞ త్ ఇల్ అజ్ఞాతాంశజ్ఞ త్ ఆచార్య సకాశాల్ శ్రవిక్కు వుమ్, ఇష్టథణ నిష్ట రుడనె కలన్తు వతికైయమ్, అవర్కళ నుష్టాన ల్లాల్ నిష్కూషిత వాచార త్రితకవణాశ్రమాద్యను

సా- న్వా— శేషత్వస్వరూప-శేషవృత్తిలాభేనకృతార్థోపాధివిషయమి-తవచ శేషభూతాశ్రితోజీవనరూప ప్రయోజనమపి భవతి - అహం సర్వం కైంకర్యం కరిష్యామి , హేకాకుత్స్థ , త్వయివషణ శతం స్థితేసతి - తావత్పర వానస్మి , పర తంత్రోస్థి - కామయే వైష్ణవత్వమ్, విష్ణు కింకరత్వమ్ - ఇదంజి తంతావచనమ్-ఎ స్టు శొల్లుకిర పడియే స్వరూపానురూప కాలక్షేపాథకమాన ఇతి- ఇతినాలే కృతకృత్యాధికారిక్కు సామాన్య తః పూర్వోక్తవాచిక మానసిక కాయిక కైంకర్య మిల్లాపిట్టాల్ స్వాధికారివిరూపానేక చ్చిద్రప్రసక్త్యాన్వా మి సంప్రీణనత్వమాత్ర ప్రయు త్తత్వ మ్మిక్కు స్వరూపానురూప కాలక్షేపాథకమాకపు మివృత్తర కృత్యం కతకవ్య మెన్తుపడి - ఉత్తరకృత్య మిరుక్కుమ్మడి ఇతి- ఇష్టడి కృతకృత్య నామ్ స్వనిష్ఠైయై తైళిన్తు శరీర

సా - వి— అథ జ్ఞాత వ్యేష్ట జ్ఞాతాం శస్యా చార్య సకాశా చ్చరణమ్, ఉక్తాథణ నిష్ఠా వర్చిస్సహవా సః , అస్థ లితం యథా శక్తి వణాశ్రమ ధర్మా నుష్టానం, వయ మనుష్టాన తత్ప రాఇతి గవణ మూ లకస్వోక్తవణ పరనికషాను సంధానరూప శ్వభ్రపతన పరిహారేణ సావధానవతేనం, భగవత్ప్ర సా దప్రాప్త భగవత్సాక్షాత్కార పర్యంతేషుఫలేషు సత్స వపి కార్పణ్య విశేషస్వరూప హాన్యభావః, స్వానహా తాంస్మృత్వా శోక మకుర్వన్నేవావ తారరహస్య సిద్ధ భగవత్సేలభ్యామ సంధానే విశ్వాసవాన్ము త్వా గతశోక మకృత్వేవే దానీం తన యోగ్యతా మనుసంధాన ఆహార శుధ్యా ఇంద్రియాణి భగవత్సేవా యో గ్యానికృత్వా అయోగ్య విషయాంతరేభ్యః ఇంద్రియాణి సవాసనం నివర్త్యన దీతరాణాయ నావ గమనం ప్రతీక్షమాణానాం పణబంధద్యూతం విహాయ విహార న్యూతే ప్రవతకమానానామపి ద్యూతశాస్త్ర మర్యా దయైవ కాలక్షేప కరణవ ద్భగవత్ప్రీ త్యథాం కరణేపి యథాశాస్త్రమేవ కాలవిశేషాదినియతా జ్ఞాను జ్ఞా కైంకర్యమాచరణ వతేత్యేత్యేతత్, అచావతార భాగ్యత్వానుసంధానేన తద్విషయవీవ కైంకర్య క ర ణం, న్యాయాజీత ద్రవ్యేణ కైంకర్యకరణం, సర్వోప్యయం స్వధర్మఇతిస్మృతి మత్వం,పరమపురుషార్థా న్స్య ప్రధానకారణ మాచార్య సంబంధఇతి విశ్వస్య తద్విషయేకృతజ్ఞత్వమ్, ఆచార్యసంబంధ స్వాపిమూలం

సా - దీ - రూప మనుష్టిక్రై యమ్, అనుస్తానాదికతై యుడైయో మెన్దుగవః మడియాకస్వోత్క-షణ-
పర నికషాను సంధాన రూప శ్వభ్రజ్జలిత్ విభ్రాతౌట్రి కై యుమ్, తనక్కు భగవ త్ప్రసాద త్తాల్ భగవ
త్సాత్తా తా-రాదిక శుణ్డా కీలుమ్ కాపణ్య భేదజ్జలై కై-విడామై యమ్, కట్టి న్న స్వానహాతైయైని
నైత్తు దుఃఖి యాతే అవతార రహస్య సిద్ధ భగవ త్స్థలభ్యాను సంధాన త్తారే తేరిగతత్తుక్కు శోకియాతే
గత మానవ యోగ్యతైయై ప్పార్ త్తలవుమ్ పారాతే ఇప్పీతుడ్డాన యోగ్యలైయై అను సంధిత్తుక్కు-ణ్
దు ఇవ్వనన్దైక్కును రూప మాన వాజ్ఞానుజ్ఞా కైంకర్యరసత్తై ఇళివాతే అహార శుద్ధియాలె ఇండి గ్రియక్కి
తై భగవ త్సేవా యోగ్యజ్జళాకి-ప్రాప్త కైంకర్యజ్జళిక్ మూట్టి అయోగ్య విషయ జ్జళిల్నిష్టుమ్ తిరుప్పి
భగవ త్ప్రీత్యథా మాక వసుష్టి కుమ్ అజ్ఞా కైంకర్యత్తిలుమ్ ఫలాధామాక వసుష్టిప్పార్ తప్పాతేయథాశా
స్త్ర మనుష్టిక్కు-మాప్పొలెకాల విశేషాదినియతమాక వసుష్టిక్కు-వుమ్, అనన్య ప్రయోజనమాక వుకన్తు పణ్
ణుకైయుమ్, అచావ తారత్తిక్ పావనత్వ భోగ్యత్వాది గుణజ్జలై అను సంధిత్తు అవ్యోసంబంధాది కళు
క్కు అనురూపమాక పుణ్ణవుమ్, ఇన్త భృత్యసేవై పణ్ణమొత్తు న్యాయాజీత దృవ్యజ్జళాల్ నడత్త
వుమ్, ఇత్తై ఉపకార మ్మణ్ణిన తాక వెణ్ణాతే తక్ స్వరూప లాభ మాత్ర మాక వేణ్ణు కైయుమ్, ఇవై
యెల్లా మాచార్య సంబంధత్తా లుణ్ణామ్ తైన్దవక్ పక్కల్ కృతజ్జలైయుమ్, ఇవ్వాచార్య సంబంధత్తుక్కు-
మ్ మూలమ్ భగవ త్సహజ కారుణ్య మెన్దు తెలిన్తు అవిషయ త్తిలుమ్ కృతజ్జనా యిరుక్కై యమివై

సా-స్వా- త్తోడిరు న్తకాలమొరుపడితువక్కత్తుబరుపడితువక్కుట్టిరుక్కి అవిచ్ఛధికారకు-ముక్తుడైయై కైం-
కర్యపరమ్మైపోలే ఇత్తాదివిశేషణ యుక్తమాన వుత్తరకృత్యమిరుక్కు-ప్పడియిరుక్కు-ప్రకారానతిక్రమేణ
కృతజ్జనాయిరుక్కు-వుమ్ ప్రాప్తమిత్యుక్త రేడాన్వయః- ఇప్పడి యత్యంత హేయమాన శరీరత్తై స్థాపన
మ్మణ్ణి కొ-ణుత్తర కైంకర్యం కతవ్య మెన్దు శొల్లప్పొమో ? కాలక్షేపరుచినుాలే స్థాపితమ్మైల్ కృత
కృత్యసుక్కు-పాయోపయుక్త జ్ఞానాథామాక కాలక్షేప మనపేక్షితమనో ? సుఖదుఃఖ పరిహార సత్సాధన
మల్లా మైయాలే స్వయం ప్రయోజన మెన్నవు చూడాతే? భగవ త్కల్యాణ గుణానుభవమ్ పురుషార్థా-
నూకైయాలే తదుపయుక్తజ్ఞాన సంపాదకతయా కాలక్షేపముమ్పురుషార్థామెన్దిల్; ఆనాలుమ్ కాల క్షేపమ్
జ్ఞానాథా సుకృతాత్మకమాకైయాలే కాన్యతయా స్వరూపవిరుద్ధము మాకాతో ? కిలచ, “ నిశ్యంబూ గ్రితే
నిశమయతిచ ,, ఎన్దు కృతకృత్యసుక్కు-గురుముఖాధీన శ్రవణమ్ శొన్నతుకూడుమో? “ ఆచార్యన త్రయా
ముక్తౌ. తద్విజ్ఞానాథాంస గురుమ్ వాభిగచ్ఛే ,, నిత్యాదికల్ మోక్షాథాజ్ఞాన ప్రకరణమాకైయాలే పూర్వ
న్తానే ఆచార్యాధీన జ్ఞాననాన కృతకృత్యసుక్కు-పునశ్చాచార్యసకాశాచ్చ గ్రహణిబంధంపెణ్డావే? స్వయం
గ్రంథావలోకనాదికళాలుమ్ జ్ఞానమ్సమ్పాదిక్కులామే? అపిచోత్తర కృత్యమ్ కతవ్య మాకిలతు నివృత్తిధ
మతయా భక్తియోగనిష్పాదక సామగ్రియాకైయాలే భక్తియోగమవశ్యమ్భావియాకైయాలిపాయాన్తర
స్పశేముమ్ ప్రసంగియాతో? కైంకర్యలత్యమాన పరవిగ్రహ మత్యంతాసన్ని సహితమాయిరుక్కు-కైంకర్యా
నుస్తానముజూడాతే? ఇత్తాది శంకైయిల్ సామాన్యతః కతవ్య తయో ద్విష్ట మా న వుత్తర కృత్యత్తై

సా-వి- సర్వేశ్వరసహజకారుణ్యమితి జ్ఞాత్వా తద్విషయే కృతజ్జతయావస్థానంచోత్తరకృత్యమిత్యుక్తం

మూ. — తన్నిష్ఠై క్కను రూప మాక త్తెలియ వేణ్డుమ్ అథా జ్జలిత్ తనక్కు త్తెలియాతనిలజ్జతై నామ్ కృతకృత్యనెన్ఱు అనాదరి త్తిరాతే అనుభవ పూర్తి యున్ఱామ్మోతు తెలివుమ్ ప్రేమముమ్ వేణ్డుకై యాలుమ్ “తత్పద భక్తి జ్ఞానాభ్యాం ఫలమన్యత్కదాచన | నయాచే త్పురుషోవిష్ణుం యాచనాన్నశ్యతిద్రువం,, ఎన్నిరపడియే, జ్ఞానభక్తికలై అపేక్షితాల్ కుత్తమిల్లా మైయాలుమ్ తనక్కు శేషి విషయ త్తిలే చిత్తరంజనమ్ పిరక్కైక్కాక “పీతక వాడై ప్పిరానార్ పిరమకురువాకివస్తు,, ఎన్ఱుమ్మడి నిర్మిర తెలి వుడైయ పరమై కాంతికో పక్కలిలే,, తద్విద్ధిప్రణి పాతేనపరిప్రశ్నేన సేవయా ఉపదేక్ష్యన్తి తేజ్ఞానంజ్ఞానిన స్తత్పదశిః,,

సా. ౧. — ఉత్తర కృత్యమ్ జ్ఞాత వ్యాధాజ్జలిత్ అజ్ఞాతాంశజ్జతై ఆచార్యసకాశాత్ శ్రవిక్రైయైము న్నవరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - తన్నిష్ఠై క్కను రూప మాక విత్వాది యాల్ పరిశుద్ధ జ్ఞాననా యిత్యన్తత్తాల్. అనా దరి త్తిరాతే తెలియ క్కట్టై స్తవ్వ యమ్. ఇతుక్కు హేతు చిత్త రంజనం పిరక్కైక్కాక వెన్నిర వళవుమ్. చిత్త రంజనమ్, మన స్సంతోషమ్. తెలివు, జ్ఞాన వైశద్యమ్. జ్ఞానమాచార్య మూలమాక వేణుమేక్ కి రతు; పీతక వాడై ఇత్వాది యాల్ - పీతక వాడై ప్పిరానార్, పీతాం బర నాన ఉప కారకక్. పిరమ కురు వాకి, బ్రహ్మోప దేష్వా వాన వాచార్య నామ్ వన్తెన్ఱై. ఆచార్యాను వత్తనత్తై క్కాట్టుకిరార్ - తద్విద్ధితి. ప్రణి పాతరి. దీక్షు ప్రణామరి. పరి ప్రశ్నరి, ఉచితకాలే అపేక్షిత ప్రశ్నరి. సేవా, శిశూమా.

సా. ౨. — స్యా — సమర్థిక్కిరార్ - తన్నిష్ఠై క్కను రూపమాన విత్వాదినా - కుత్తమిల్లా మై యాలుమితి - భగవద్విషయ త్తిల్ జ్ఞాన భక్తివై రాగ్యాథా కామ్యము మను జ్ఞాత మాకై యాల్ స్వరూప విరోధ మిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు. పీతక వాడై విత్వాది. ఆడై, అంబరమ్, పీతాంబరనాన. పిరాన్, ఉప కారకక్. పిరమ కురువాకి,

సా. ౩. — ప్ర — తెలియవేణ్డుమ్, జ్ఞాత వ్యేషు. తెలివుమ్ ప్రేమముమ్ వేణ్డుకై యాలుమితి, విశదజ్ఞానస్యప్రేష్టు శ్చాపేక్షితత్వాదిత్యథాః - సమ స్తకల్యాణగుణా కరతయా విశదజ్ఞానమ్ ప్రేమాఖ్య ప్రీతిపూర్వకానుధ్యానస్య హేతురితిభావరి - ననుజ్ఞానభక్త్యోరపి భగవద్దే తుకత్వా త్రయోభాగవతి యాచ్ఛాభావే “అప్రాధికో నగోపాయే,, దిత్తుక్తరిత్యా భగవతా తదుత్పాదనా నుపపత్తేరి - యాచనేచాశ్రయితవ్యరి భగవాన్నత్వేన యాచితవ్యరి - “యచ్ఛమాంనోపజీవతీ,, తియా చ్చానిషేధా తిలం ఘన ప్రసంగ ఇత్యుభయతః పాశార జ్ఞురిత్యత్రాహ. తత్పాదేత్వాది. పీతకవాడై ఇత్వాది. “పీతాంబరధరస్సగ్న్యీ,, త్యాది ప్రకా రేణపరమభోగ్య

సా. ౪. — కృత్యప్రకారం విశదమాహ - తన్నిష్ఠై క్కను రూపమాక త్తెలియవేణ్డు మిత్వాది మహాచూణికయా ; ఇప్పడి తనక్కనాది కాల మిత్వాదిచూణికయాచ. అనాదరి త్తిరాతే, అనాదరమకృత్యైవ - అజ్ఞాతాంశా భావేపి “ప్రీతిపూర్వ మనుధ్యానం భక్తిరిత్యభిధీయత” ఇత్యుక్తభక్తై రపేక్షితత్వా త్తద థాం కల్యాణ గుణాకరతయా విశదజ్ఞానస్యా ప్యపేక్షితత్వే ప్యాచార్య సకాశా చ్చక్రివణం కార్యమేవేత్యభి ప్రేత్వాహ. అనుభవ పూర్తి యున్ఱామ్మోతితి. నను “యచ్ఛమాంనోపజీవతీ,, తియస్యకస్య చిదప్యథాస్య అప్రాధానీయత్వా త్కథం జ్ఞానప్రేమాపేక్షై త్యతః - తత్పాదేతి. కుత్తమ్, దోషః. చిత్తరంజనం పిరక్కైక్కాక, మనస్సంతోషో త్పత్యథాం. తెలియకట్టుమ్, పరిశుద్ధ జ్ఞాననా యిత్యన్వయః. కేట్టుమ్, శ్రుత్వాపీత్యథాః. భగవానేవాచార్య రూపేణావతీర్ణ ఇత్యత్రప్రమాణం పీతకవాడై ఇతి - వ్యాఖ్యాతంప్రాక్.

సా. ౫. — తన్నిష్ఠై క్కను, స్వీయ స్వరూపో పాయ పురుషార్థనిష్ఠాయారి - తెలివు, స్వరూపాదిత్రయ

మూ—ఎనిమిది కట్టలైయితే తెలియకేట్టు, మందోప్యమందతామేతిసంసగేణవిపశ్చితః పంకచ్చిదకిఫ
లస్యేవనిఘ్నేణావిలంపయః, ఎనిమిదిపడియే పరిశుద్ధ జ్ఞాననామ్, యస్యానుభవ పర్యంతా బుద్ధిస్తత్వేప్రతి
ష్ఠితా, తద్దృష్టి గోచరాస్సర్వే ముచ్యంతే సర్వకల్పిషైః, ఎనిమిది పడియే ఇవ్యభాజ్యలి తే నిష్ఠై యుక్తై
యవర్కశుడనే నెరుక్తివతికత్తుఅవర్కశనుష్ఠానశ్శలిత్, యావానథా ఉదపా నెసర్వతస్సంప్లుతౌదకే, ఎనిమిది

సా-దీ— మందోపీతి. పంకచ్చిదకిఫలస్య, తేత్రామ్ విరైయినుడైయ. నిఘ్నేణ, తేయ్ కై. ఆవిలమ్, కలగ్గిన జ
లమ్. ఇని ఇవ్యభా నిష్ఠ రుడక కలస్తు వత్తికై యిత్ ప్రమాణ జాట్టు కిరార్. యస్యాను భవేతి .
యాతొరు పురుషనుడైయ. తత్వే ప్రతిష్ఠితా బుద్ధిః, తత్వ విషయజ్ఞానమానతు. అనుభవపర్యంతా, భగవద
నుభవ పర్యంతై యాయుక్కిరతు. భాగరూపైయా యిరుక్కు మేకై. తత్వవణాశ్రమాద్యనురూపమా
క వసుష్ఠికైయై అరుళిచ్చెయ్ కిరార్. అవర్క శనుష్ఠానశ్శలి లిత్యాది యాత్. తత్ వణాశ్రమా ద్య
నురూపమాన వెన్ఱితిత్ ప్రమాణం యావానథా ఇతి. సర్వతః పరిపూర్ణోదక మాన. ఉదపానే, తటా
కాదియిత్ - యావానథాః, ప్రయోజనం. తావదేవగ్రాహ్యమైన్ద్రే.

సా-స్వా—బ్రహ్మోపదేష్టావానగురువాకి. ఎనిమిదికట్టలైయితే ఇతి. శరణ్య నజాననుక్కు నన్తాకజేవ పరస్య
రూపాది కతై యుప దేశేన్దు పూర్వ ముపదిష్ట జ్ఞాననా యిరు న్దాల్మమ్ అజ్ఞాతాంశ శ్చతై తద భిజ్ఞ మహ
త్తుక్కుల్ సన్నిధి యితే మురై తప్పామల్ ప్రణి పాతాది పుర స్సరమ్ కేటక చ్చిల్లి విధి కైయాలే అతు
క్యత కృత్యాధి కారి కుమ్ తుల్య మైన్ద్రపడి. ఇప్పడి జ్ఞాత వ్యాంశత్రై త్రైలియ కేటట్టిరు న్దాల్మమ్ విప రీ
త సంసగే ముచోడాకి లన్త జ్ఞానమ్ శక్తా కళజ్జిత మాకాతో ? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - మన్దో
పీతి. ఇప్పడి పుట్ట జ్ఞాన మాత్ర మనుష్ఠాన రహిత మాకిత్, విదుషోతి క్రమే చంశ ధూయన్త్య, మెని
ర పడియే విపరీత ఫల మాకాతో ? జ్ఞాన మనుష్ఠాన సామగ్రి యాకైయాలే ఇజ్ఞాన న్దానే అనుష్ఠాన పర్య
న్తమా మైన్ద్రై జ్ఞాన మిరుక్కు చ్చెయ్ తేయ మనుష్ఠాన రహిత సహవాసత్తి లను ష్ఠాన పర్యంత వన్ఱికై
కాణ విత్తైయో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. యస్యాను భవేతి . యస్య తత్వ విషయిణీ బుద్ధిః. అనుభ
వ పర్యంతా, భగవదనుభవ పర్యంతా. ప్రతిష్ఠితా, ఫల పర్యంతా ప్రతిష్ఠితై యావత్ - అను ష్ఠాన మి
ల్లామల్ ఫల జూగడా మైయాలే అనుష్ఠాన పర్యంతైయాక ప్రతిష్ఠితై యైన్ద్రపడి. ఇప్పడి యనుష్ఠాన నిరతస
త్సహ వాస మనుష్ఠానోప యుక్త మాకిత్ ఉత్తమా శ్రమిక్కు గ్రహస్థ సహవాస ముమ్, గ్రహస్థ నుక్కు స
న్యాసి సహ వాసముమ్, బ్రాహ్మణను క్కితర వణా సహవాస ముమ్, విపరీతా నుష్ఠాన ప్రయోజక మా
క ప్రసంగి యాతో? వెన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. అవర్క శనుష్ఠానశ్శలితి-

సా-ప్ర—స్వవిగ్రహానుభవ ప్రదానే నోసకారకః. సాత్త్వాన్నారాయణోదేవ, ఇత్యుక్తం ప్రకారేణాయ
మాచార్య ఏవ నారాయణ ఇతి యథోక్త్యేత తథాస్థితేభ్యః.

సా - వి—

నెరుక్తి, అవిశ్లేషం.

సా-సం—యాథాత్మ సువైశద్యమ్- కట్టలైయితే, మర్యాదయా. ఆవిలమ్, పాథివావయవకళజ్జితం యథా
నిమలతామేతితథేతి శేషం. యావానితి. సర్వతస్సమృద్ధి దకేడదకావాసేపిపిపాసోర్యావదేవప్రయోజనమ్.
తావదేవ తెనోపాదీయతేతథేవమధీతవేదస్యశ్రుతవేదాంతస్యముముత్తోస్సోప్సచితమేనోపయుక్తముపా దేయ

మూ—ప్రకారములే తక్షణవర్ణాశ్రమజాతిగుణాదికగుణకులనురూపమానకర్తవ్యాంశత్వై నిష్కషిప్తు అనుష్ఠిత్తు, ఇవ్వనుష్ఠానాదికలై యుడైయోమెన్టుమభావనైయడియాకవరుమ్ స్వోత్కర్షకపరనికషానుసంధానశ్శళాకిర పడుకుట్టికలై త్తప్పుమ్మడి తక్షణమున్నడిపార్తు నడక్కవుమ్,

సా - దీ — జాతి, గోత్రం - పురశ్చుడ త్యాదికళాతత్ - అనుష్ఠిత్తు, ల్యప్పాలె విధి వివక్షితం-జ్ఞానానుష్ఠానశ్శళాల్ వరుమ్ అహంకార మమ కారాదికలై పరిహరిక్రైయై క్కాట్టుకిరార్ - ఇవ్వనుష్ఠానాదికలై ఇత్యాదియాల్ - కార్పణ్యభేదశ్శలై క్రైవిడామైయై క్కాట్టుకిరార్ -

సా-స్వా—తక్షణవర్ణాశ్రమ-వర్ణాశ్రమ, బ్రాహ్మణ్యాదిః-ఆశ్రమః, బ్రహ్మచర్యాదిః-జాతిః, గోత్రమ్ - ద్రమిడత్వాదిర్వా-గుణః, భాగవతత్వాదిః-ఇప్పడిజ్ఞానానుష్ఠానాథమ్ సత్సహవాసమపేక్షితమెన్టులవర్ కళిడశ్శళిల్ దేశకాలవైషమ్యత్రాలేవ నైవనుష్ఠానాది తారతమ్య దశన త్రాలే స్వోత్కర్షక పర నికషాను సంధాన రూపా నాత్మ గుణమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వనుష్ఠానాదికలై యుడైయో మెన్టుతి - పడుకుట్టి కలైయితి - మేలే సన్మాగమ్ మొలిరు క్రైయాల్ సంవ రిష్టు జన నైరియాలే విక్రమా ప్పేలే సదా చారా నుష్ఠాన మొలే కాణ చ్చెయ్ లే తనకులై తైరియా మల్ అవజ్జ నీయ మాక స్వోత్కర్షక పర నిక షాను సంధా నమ్ సంధా విత మెన్టు కరు త్తు - తన్మున్నడి పార్తు నడ క్కవు మితి - ప్రాప్త మిత్తు తరత్రా స్వయః - ఇప్పడిజ్ఞానా నుష్ఠానాదికళుణ్ణా కీల్ ఆకిచ్చ న్నమ్ తవిర్తు ఉపా యాం తర స్పృశమ్ ప్రసంగి యాతో ? సాక్షాత్కార పర్యంత భక్తి యిల్లా మేయాలేయుపా యాంతర స్పృశమిల్లైయెన్టుత్ సాక్షాత్కార పర్యంత భక్తి హేతు ధూత భగవత్ప్రసాద జనక నివృత్తి ధర్మా నుష్ఠాన ముమ్, తత్వజ్ఞానము మిరుక్రైయాల్ సాక్షాత్కార పర్యంత భక్తి యోగమ్ సంభావితమాయుక్కువకుయిల్లై

సా - ప్ర—వర్ణాశ్రమ, బ్రాహ్మణ్యాదిః. ఆశ్రమః, బ్రహ్మచర్యాదిః. జాతిః, దేవత్వాదిః. గుణః, జ్ఞాన శక్త్యాదిః. చరణాది రాది శబ్దార్థః. పడు కుట్టి కలైత ప్పుమ్మడి, ,, గతేకపతిష్యామీత్యేవ మన్వతాదాత్మానంజిగుప్పే,, చిత్తుక్తప్రకారేణా స్మిన్నిపతేయిరిత్తుపరిపిధాన పూర్వకం కృతే గతేక పతనంయథాన భవేత్తథా- మున్నడిపార్తు నడక్కవుమ్, పురత స్సమ్యగవలోక్య గంతుమ్. అనుబంధ మవే త్య కమాణిక తుమ్మిత్త్యథః. అస్య ప్రాప్త మిత్త్యనే నాన్వయః, స్వోత్కర్షక పరనికషాను సంధానస్య భాగవ తా సచారాది చ్చా రా స్వరూప నాశకత్వాత్తత్ప్రతిబంధస్సన్విష్టాభిజ్ఞాన ఫలమితిభావః - నను స్సన్విష్టాభిజ్ఞానే అవశ్యకే కృత కృత్యత్వాను సంధాన ద్వా రా స్వస్యపూ త్య ను సంధానం స్యాత్, తథా చ

సా - వి—జాతి గుణాదీ త్యాది శబ్దే నశాఖా దిగ్రహణం. అనుష్ఠానాది కలై యుడై యోమ్, అనుష్ఠానాదినుంతరి. పడుకుట్టికలై, ఉపరి పిధాన యుక్త గతాని. ,, గతేకం పతిష్యామీత్యేవ మన్వతా దాత్మానం జుగుప్పే ది,, త్యుక్త రీత్యా. తప్పుమ్మడి, యథా నప్రసజేరం స్తథా. మున్నడిపార్తు, పురనిపాదన్యాసదేశం దృష్ట్వా. నడక్కవుమ్, వతనమపి. ప్రాప్తమితి చూణికాంత స్థితేనాన్వయః. ప్రాప్తమ్, బౌచిత్వాదిసిద్ధమిత్త్యథః. స్వోత్కర్షక పర నికషాను సంధానం యథా నప్రస జేత్తథా సావధానేన వతేతేతి భావః.

సా - సం—మిత్త్యథః. పడుకుట్టికల్, స్వనాశకగతాన్. తాన్మున్నడి, నిరపరాధోత్తర వృత్తిం.

మూ — తనకు శరణ్యప్రసాద విశేష మూలమాకన మ్మాట్రవార్నాథమునికభిట్యార్కురూపిలే సాక్షాత్కారాదికళాకిరఫలాద్యమపర్వశ్చ వన్నాలుమ్ “నక్షత్రమైకకళాస్థు మరియేక్,, ఎన్టుమ్ “అరివ నేలుమివై యెల్లా మెన్నా తీ అడైప్పునీ కొంణ్ణా,, ఎన్టుమ్ నిశ్చయిత్తు పరాధీన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తి యానతన్నధికార త్తిలే శొరుకిన

సా-దీ— తనకు శరణ్యేత్యాదియాల్ - మహాభక్తి ఉద్గమః, అంకురం. తస్యపర్వభేదం నన్యైతీమై ఇత్యాది-కార్పణ్యాను సంధానప్రకారశ్చై, నన్యై, శుభం - తీమై, అశుభం. తిరునామోచ్చారణ తీక్షణన్యై యెయ్యమ్ తీమైయెయ్య మరియేక్- అరివ నేలుమిత్యాది - అరినేనాకిలు మివై యెల్లామ్, నన్యైతీమై యెల్లామ్ ఎన్నాత్ ప్రాపిక్కైక్కుమ్ త్యజిక్కైక్కుమ్ శక్య మల్ల వేనై-శొరుకిన, ప్రవిష్టశాన -

సా-స్వా—ఎనిగజత సక్లతమన్మా ? ప్రపత్తుత్తర కాలమ్ సాక్షాత్కారపర్యంతభక్తినిష్పత్తియన్టానాలుమ్ ప్రపత్తికాలత్తిలే యావశ్యకమానవాకిచ్చన్యముమ్ తదను సంధానరూపకాపణ్యముమ్ సమ్పూర్ణమాక విరుక్కైయాతే యుత్తరకాలత్తిలే యుపాయాన్తరాన్వయమ్ విరుద్ధ మన్యైలప్పొ, ఉపాయాపాయసంయోగేనీష్ఠయా హీయతేనయా,, ఎనిగరపడియే నిష్ఠాహాని ప్రసక్తియాశో? వెన్న వరుళిచ్చెయ్కితార్. తనక్కి తి.నన్యై, శుభమ్- తీమై, అశుభమ్- శుభాశుభశ్చోన్టు మఱియేక్, అరివ నేలుమ్, అరినేనాకిలుమ్, ఇవైయెల్లామ్, శుభాశుభమెల్లామ్. ఎన్నాత్- ఎన్నాల్. అడైప్పు, ప్రాపిక్కైక్కుమ్- నీక్కు, త్యజిక్కైక్కుమ్. ఒణ్ణా, శక్యమల్ల వేనై- శొరుకిన, ప్రవిష్టమాన.

సా-ప్ర— సో త్కషాణు సంధానం పర నికషాణు సంధానంచా కామేనాపి స్వయంకార్యం స్యాదితి కథం తదభావేన వృత్తిశిష్యత ఇత్యత్ర భగవత్కృపావిశేషాత్ స్వస్య సాక్షాత్కారాదిఫలలాభేష్యపరాధ భూయస్మై సత్కుపాయాంతర శూన్యత్వాత్కా కించన్య రూపస్వాధికారాను సంధానస్యాపి “ ఆకించన్యం సమాలంబ్య బుద్ధ్యేవదృఢయాస్వయమ్ । సర్వధాసర్వదేశేషు సర్వావస్థాను సర్వదా । పరప్రసాద మాత్రాత్ త్సాక్షాత్కారాది సంభవే । ప్రాచీనోపాయనిష్ఠాయా మనైధిల్యం ఫలావధీ,, త్యాదిభిరావశ్యకత్వా వగమాత్పూర్వాపార్యైశ్చబహుశ ఆకించన్యస్యానుసంహితత్వాచ్చస్వ పూతన్యను సంధాన వ్యాఘాతాయా కించన్య మను సంధేయ మిత్యాహ. తనకు శరణ్యే త్యాదినా - ఉభి ట్టా రు గు పో లే, ప్రభృతీనామివ - తేచ కరుకై కా-వలప్ప నిత్యాఖాత కురుకా ధీశ రామా నుజాచార్య కాంచీ పూర్ణాదయః . అరివ నేలు మిత్యాది - జ్ఞానేష్యేతత్సర్వం మయాస్వీకర్తుంపరిత్యక్తుంవానశక్యమిత్యర్థః-

సా-వి—ఉభిట్యార్కురూపిలే, నాథముని ప్రభృతీనామివ. నన్యైతీమైకళాస్థుమరియేక్. నన్యై, శుభం. తీమై, అశుభం . భవదీయ నామోచ్చారణాదిషు శుభమశుభంవా కిమపి నజానా మీత్యర్థః. అరివ నేలు మివై యెల్లా మెన్నాలడైప్పు నీకొంణ్ణాతు. అరివ నేలుమ్, జ్ఞానవత్సేపి. ఇవై యెల్లామ్, ఏతేమాంశుభాశుభానాం కృత్స్నినాం- ఎన్నాత్, మయా- అడైప్పు, ప్రాపిః- నీక్కు, నివారణం. ఒణ్ణాతు, సఘటతే-మయాస్వీకర్తుం పరిహర్తుంవాన శక్యత ఇత్యర్థః. అహం స్వతంత్రో నభవామి సర్వత్రత్వ మేవ కారణ మిత్యేతాదృశానుసంధాన మాకించన్యద్యోతక మితిభావః- ఎన్టుమ్ నిన్ను, ఏవం ప్రకారేణ స్థితమ్- శొరుకిన, ప్రవిష్టం -

సా-౨ — ఇవైయెల్లామిత్యాది. మల్నంపాద్యం మదపనోద్భవం నేత్యభి సంది విషయత్వేనావస్థితఫలాద్యమ

మూ - ఆకించన్యతై యథీయ మారాతే “ అహమస్మ్యపరాధానా మాలయో కించనోగతిః , ఇత్యాదికల్పేయడియైత్తి నడకిర. “ నోత్తనోస్పితేన్ను జ్ఞరికిలేక. ఎన్నాక శెయ్కేక-

సా - దీ - అథీయ మారాతే, అథీయు మ్పడి విలకాతే - కాపణ్యత్తిక కవడుకల్, శాఖైకల్ - భద్రజ్జల్ - ఇవతై. యను సంధికుమ్ ప్రకారన్గల్ అహమస్మీ త్యాదికల్ - అడి యైత్తి, అను సరిత్తు - నోత్తనోకపితేక, అనుష్ఠిక - పుట్ట ఒరు వ్రతము మిల్లాత వడియేక - నుణ్ణరి కితేక, సూక్ష్మమానవాత్మ జ్ఞానము మితేక - ఎన్నాక శెయ్కేక, నానైత్తైచ్చెయ్వేక - కాల్పడకుమ్సిట్టుమవనధీనమాకైయా లెన్టపడి-

సా - సాస్ - అథీయ మారాతే, అథీయు మ్పడి విలకాతే - ఉత్తర కాల త్తిలుమ్ భక్తి నిష్పత్తి యుణ్ణదానాలు మీశ్వరనే ఉపాయ మాకై యు బుపాయ తయా భక్తియై పుత్తినాల్ అనన్యో పాయత్వపరిత్యాగమ్ ప్రసక్త మాయ్ “ ఉపా యానా ముపా యత్వ స్వీకారే శ్లేతదేవహి , ఎన్టప్రాయశ్చిత్త మాక తునః ప్రప దన ప్రసక్త్యా ఆకించ న్యతై యథీక - లాకా లెన్ట పడి - ఇప్పడి ఆకించ న్యతై యథీయ మారాతే యెగ్గి రతు కూడుమో ? ప్రపన్నాగ్రణిక శాన ఆటవార్, నాథ ముని ప్రభృతి కల్ ఆకించ న్యాధి కారతై విట్టు భక్తి యోగా నుష్ఠాన మ్మణ్ణ కిరతు అప్పో తసక్లత మాక వాథీయాతో ? అవర్ కళుమ్ “ నోత్తనోస్పితే , నిత్యాది కశాలే యాకిం చన్యాను సంధాన మ్మణ్ణినార్ కళేన్ణి బుపా యాంతరసా మధ్య మిరుక్కవవర్ కళిప్పడి యాకించన్యాను సంధానమ్ పణ్ణి కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కేరార్. అహ మస్మ్య పరా ధానా మాలయ ఇతి. ఇన్త ప్రమాణ మకించ నాధి కారిక్కు సాస్థి సంహిత కాల త్తిల్ స్వేష్ట పురు షాథక త్తుక్కు ఈశ్వరనే ఉపాయ మెన్ట శొల్లుకైయాలే భక్తి యోగన్త థా విధ పురు షాథక సాధన మల్లా పైయాలే యన్త ప్రమాణాను సారత్తాలే ఇవర్ కళు మాకించన్యతై యను సంధిక్కురై యిల్లెయెన్టపడి. అడియైత్తి, అనుసరిత్తు. నోత్తనోస్పితేక , నోత్త, అనుష్ఠిక - పుట్ట. నోస్సు, వ్రతమ్. ఇలేక, ఇల్లాతవక - అనుష్ఠితవ్రత శూన్యోహమెన్టపడి. నుణ్ణరికిలేక. నుణ్, సూక్ష్మ ధాన్యతై. అరికిలేక, అరియేక. భక్త్యుపయు క్తజ్ఞానానుష్ఠాన రహిత నెన్టపడి. ఎన్నాక శెయ్కేక, నాక, ఎన్ - ఎత్తై - శెయ్కేక, శెయ్కుక్కడవేక. కాల్సిట్టుముమ్ముడక - ముమవనధీనమాకైయాలేయెన్టపడి - పరాధీనతయాకిమపి

సా - ప్ర - అడియైత్తి నడకిర, మూలతయాస్వీ కృత్యప్రవర్తమానాను. నోత్తునోస్పితేక, అనుష్ఠితోపాయానాస్మి. ఎన్నాక శెయ్కేక, జ్ఞానాది రహితోహం కించా కుర్యాం సాధనం.

సా - వి - అథీయమారాతే, యథానష్టం న్యాత్తథా అనివార్య. పరిత్యాగే సతి ఆకించ న్యస్య నాశ స్సాస్థిత్ యథానశ్చేత్తథాపరిత్యజ్యే త్యథాః. ఆకించన్యాను సంధానరూప కార్పణ్య ప్రకారంప్ర మాణమాహ. అహమస్మీత్యాదినా. అడియైత్తి నడకిర. నోత్తనోస్పితేక నుణ్ణరు విలేక. ఎన్నాక శెయ్కేక. అడియైత్తి, మూలతయా స్వీకృత్య. నడకిర, ప్రవర్త్య మానేషు. నోత్త నోకపితేక, అనుష్ఠితోపాయానాస్మి. నుణ్ణరువిలేక, సూక్ష్మ జ్ఞాన రహితోస్మి. ఎన్నాక శెయ్కేక, సూక్ష్మజ్ఞానరహితోహమ్-

సా - సం - వత్స్వరూ పాది మత్తారూపస్వాధికారాంతగత మాకించన్య మవినాశయక. అడి యైత్తి నడకిర, తదను సృత్య ప్రవర్తమా నాకించన్యనైవస్వరూపత్వేను సన్ధి యత్వేచ ప్రమాణాన్యాహ. నోత్తైత్యాదినా. అనుష్ఠిత వ్రత విశేషాన. కిమహంకర్తు మశక్తిః.

మూ — కలైవాయ్ తున్పమ్ కలై యాతొళివామ్ కలై కణ్ మత్తిలేన్ - పుకలాన్బిల్లావడియేన్ - ఆవికోగర్ పత్తుకొమ్ము నిన్నలా లటికిన్బిలేన్. కలైవకళే పిన్ శెన్బు, కుళిత్తు మూన్బనలైయోమ్ పుమ్.

సా-దీ — యారేకలై కణ్, ఆవరేనమకు - పుకల్ - కలైవాయ్ త్యాది-భోస్వామి, నీతున్ పమ్, సంసారదుఃఖ త్తై - పోక్కువామ్, అన్బియే పొక్కాతొళివామ్ - వేరు రక్షకాంతర మెనకిల్ లైయెనైగ్. పుకలాన్బిల్లా, శరణ్యంతర మిల్లాత వడియేన్ - ఆవికోగర్ పత్తుకొమ్ము, ఎన్నా త్తాపుకొరరు అవలమ్మన శాత్తై. చే వరీరై యల్లామలతియేన్ - కలైవకళిత్త్యాది - అరివాన్బు మిల్లాత విత్త్యాది - కుళిత్తిత్త్యాది - కుళిత్తు, స్నాన మ్మణ్ణి - మూన్బనలై, త్రేతాగ్నియై - ఓమ్ముకై, పరిచరిక్కై యాకిర - కురికోళన్బామై తన్నై, సావధా నత్తోడే నడక్కువేణ్డమ్ బ్రాహ్మణ కమన్ తై - ఒళి త్తిప్పేన్, పరిత్యజితేన్ - ఎన్కణిల్ లై, ఎ న్నైన్బు

సా-స్వా — కతున్ మశక్తోస్మి ఎనైగ్ - కలైవాయ్ త్యాది-తున్ పమ్, సంసార దుఃఖత్తై. హేస్వామిన్ - కలై వాయ్, పోక్కు వాయ్ - కలైయ్ తొళివామ్, పోక్కా తొళివామ్. మత్తు, వేరు - కలైకణ్, రక్షకాం తరం. ఇలేన్, ఇల్లా తవ నెనైగ్ - పుకలాన్బు, త్యావినా ఒరు శరణ్యంతర మిలా - ఇల్లాత వడియేన్. ఆవికెన్బు - ఆవిక్కు, ఎన్ ఆత్మా పుక్కు - ఓర్ పత్తు కొమ్ము, ఒరు అవలమ్మన శాత్తై - నిన్నలాత్, ఉన్నై యన్బిక్కు - అరికిన్బిలేన్ - అరియేన్ - కలైవ కళే పిన్ శెన్బు, కేవల ముదర పోష ణార్థమ్ - కలై వకళే, గోక్కలై - పిన్ శెన్బునపడి - కుళి త్తిత్త్యాది - కుళిత్తు, స్నానమ్మణ్ణి - మూన్బనలై, త్రేతాగ్నియై - ఓమ్ముకై, పరిచరిక్కై యాకిర - కురికోళన్బామై తన్నై, సావరానత్తోడే నడక్కు వేణ్డమ్ బ్రాహ్మణ

సా-ప్ర — కలైవాయ్ తున్పమ్ కలై యాతొళివామ్ కలై కణ్ మత్తిలేన్, దుఃఖం నివర్తయ మావాత్సద వ్వి తిరిక్కి కోపి మమదుఃఖ నివర్తకోనాస్తి. పుకలాన్బిల్లావడియేన్, గత్యంతర శూన్యోహం. ఆవికోగర్ ప త్తిత్త్యాది. ఆత్మనడపఘ్నతయా ఆశ్రయణీయం త్వద వ్యతిరిక్తం కంచనన జానామీత్యర్థః. కలైవకళే పిన్ శెన్బు, కేవల ముదరపోషణార్థం గవాంపశ్చాధావనం కృత్వా. కుళిత్తు మూన్బనలైయోమ్ముమ్, ప్రాతస్నాన శూ ర్వకం త్రేతాగ్ని శిశ్రూషణ లక్షణీయం బ్రాహ్మణ్యం వ్యనాశయం.

సా-వి — ఎన్, కింసాధనం. శెయ్ కెన్, కుర్యామ్. కలైవాయ్ తున్పమ్ కలై యాతొళివామ్ కలై కణ్ మ త్తిలేన్. తున్ పమ్, దుఃఖం. కళివామ్, నివర్తయ. కళివాతొళి వాయ్, మాని వ త య వా- మత్తు, త్వద్వ్యతిరిక్త కళిత్, కలైకణిలేన్, రక్షకోమమనాస్తి. పుకలాన్బిల్లా వడియేన్. గత్యంతరశూ న్యోహం. ఆవికోగర్ పత్తుకొమ్ము నిన్నలాలికిన్బిలేన్. ఆవిక్కు, ఆత్మనరి. ఓర్ పత్తుకొమ్ము, ఏ కా మవలమ్మనశాఖాం. నిన్నలాత్, త్యావినా. అరికిన్బిలేన్, నజా నామి. కలైవకళే పిన్ శెన్బు, కేవల ముద రపోషణార్థం గవాంపశ్చాధావనం కృత్వా. కుళిత్తు మూన్బనలైయోమ్ముమ్. కుళిత్తు, స్నానం కృ త్వా. మూన్బనలై, త్రేతాగ్ని - ఓమ్ముమ్, పరి చరణం. ఏత ద్బ్రాహ్మణ కమన్ మాతో గ్రీప లక్ష ణం బ్రా హ్మణక మన్ మాత్రం పరిత్యక్తవా నస్మీతి సంబం ధః.

సా-సం — కలైవాయ్, సంసారదుఃఖం నివర్తయవామావా లేన్నివర్తనేత్వాం సినోపాయాంతర రహి తోహం. పుకల్, అనన్య ప్రయోజనోఽనన్యోపాయ శ్చాహం త్వద్దాసః. ఆవి, మనసః అన్వితియా వలంబ శాఖాన్త్వాం వినానజానే. కరవై, వోగ్గీ సంఘాననుచరత్తుధాకాలం ప్రాప్యకుక్షిం భరావయం. కుళిత్తు

మూ — కులశశాయ వీరరణ్ణిత్. ఏలైయేతిలక్ - పరమైలైయైమిలేక్ - తరుతు యర న్నడాయేల్ ఎన్ని-
పాట్టుక్కళిలుమ్, నధమన్నిస్తోస్త్రి, ఎన్ని-ఱ శ్లోకత్తిలుమ్ ఇవర్ కళరుళిచ్చేయేతకార్పణ్యత్తిక్ కవడుకళైయె
ల్లామ్ అవలంబిత్తుకొండ్డు పోరవుమ్,

సా-దీ — ఆత్మస్వరూపమ్ - ఆత్మస్వరూపజ్ఞానము మిల్లై. నిన్కణమ్, దేవరీరడత్తిలుమ్ - పత్తనల్ లేక్, భక్తి
యెయుడైయేనల్లేక్ - కులశశాయ వీరరణ్ణిత్, బ్రాహ్మణాది వణక్ శాకిర నాలిలు మ్పిర న్నవ న్ లేక్ -
నలశశాయ విత్వాది - ఏలై ఇత్వాది - ఏలై, భీరు - అజ్ఞనైన్దపడి. ఏతిలక్, విచ్చేపి - కీక్రి మ కక్,
హీనజాతి- పత్తేలిత్వాది - పత్తే లాన్దుమిలేక్ - ఇబ్బు-పత్తావతు సుకృతమ్ - అపాశ్రయ మానాలాన్దు మి
ల్లాతవక్ - తరుతుయిర న్నడాయేల్, కమన్దురుకిర దుఃఖత్తై నీపోక్కాయేలుమ్ - నిన్ శరణల్లాల్ శరణి
ల్లై, దేవరీరతిరువడికళైయైయిచ్చేరొరుడపాయమిల్లై - ఇవర్ కళ, ఆచార్యర్ కళ - కళి న్నస్వానహత్తై యె

సా-స్వా — కమన్దై. ఒళిత్తిచ్చేక్, పరిత్యజిత్తై - కులశశాయ విత్వాది - కులశశాయ, బ్రాహ్మణాది కులత్త
కశ్శశాన - ఈరిరణ్ణిత్, నాలిల్ - బ్రాహ్మణాది కుల చతుష్టయత్తి లాన్ది లుమ్. పిర న్నిలేక్, పిర న్నవన
న్లేక్ - ఏలై యేతిలక్, ఏలై, భీరు, అజ్ఞనైన్దపడి - ఏతిలక్, హీన జాతి- పత్తే లాన్దు మిలేక్, పత్తేల్, పత్తా
నాల్ - అపాశ్రయ మానాల్ ఒన్దు మిల్లా తవక్ - తరుతు యర న్న డాయేల్, కమన్దురుకిర దుఃఖత్తై -
తడాయేలుమ్, పోక్కాయేలుమ్ - నిన్ శరణల్లాల్, త్వ చ్చర ణార వింద మున్దియిలే - శరణిల్లై, ఉపా
య మిల్లై - ఇవర్ కళ, కీక్రి చ్చిన్న నమ్మాళవార్ నాథ మునిక శుళిట్టార్ - కవడుకళ, శాఖైకళ
భేదశ్శై యెన్దపడి - ఇప్పడి యుత్తర కాలత్తిలుమ్ కాపన్ద్యాసు సంధాన మనుప్పత్తమాకి లుపాయాంతర

సా-ప్ర — కులశశాయ విత్వాది. ధమాన్దుస్తానయోగ్య బ్రాహ్మణాది వణచతుష్టయే కుత్రాపినజాతః.
ఏలైయేతిలక్, దీనోహీనశ్చ. పత్తేలాన్దుమిలేక్, కేనాస్యాశ్రయణీ యేనహీనః. తరుతు యర న్న డా
యేల్, దుఃఖ ప్రదం పాపం ననివతకాయసి యద్యపి తథాపి త్వ చ్చర ణార విందవ్యతిరేకేణ మమరక్షకోనాస్తి.
ఎన్ని-ఱ పాట్టుక్కళిలుమ్, కరైవ కళిత్తార్ భోక్తృ పదషట్కొ-ప క్రమ గాధానుచ. కవడుకళైయెల్లామ్,
శాఖాభేదాక్. కాపన్ద్యాక జేశానిత్యథః. పోరవుమ్ ప్రాప్తమిత్యన్వయః - వతితుంయుక్తమిత్య థః.

సా-వి — కులశశాయ వీరరణ్ణిత్, ఈరిరణ్ణిత్, ద్వయస్యద్వయే ధమాన్దుస్తానయోగ్య వణచతుష్టయేన జాతః.
ఏలైయేతిలక్, దీనో హీనశ్చేతి సారప్రకాశికాయాం వ్యాఖ్యాతం. ఏలై, భీరుః. అజ్ఞ ఇతి వివక్షితం. ఏతల్, విచ్చే
పీతి సారదీపికాయాం. పత్తిలాన్దుమిలేక్. పత్తిల్, సుకృతే. ఒన్దుమ్, ఏకమపి. ఇలేక్, మమనాస్తి. ఇ
బ్బు పత్తావతు సుకృతమితి దీపికాయాం వ్యాఖ్యాతం, తరుతుయర్ తడాయేల్. తరుతుయర్, దుష్క-మ
దత్త దుఃఖం. తడాయేల్, యద్యపి ననివతకాయసి తథాపి త్వ చ్చర ణార విందేవినా ఉపా యాంతరం నా
స్తితి తత్తద్గాధా ప్రతీతాథః - ఎన్ని-ఱ పాట్టు క్కళిలుమ్, కరైవ కళిత్తార్ భోక్తృ వాక్యషట్కొ-పక్ర
మ గాధాను. కవడుకళ, శాఖాభేదాక్ - కార్పణ్యప్రకారభేదానిత్యథః - అవలంబిత్తుకొండ్డు పోరవుమ్

సా-సం — స్వాత్వా గామా సత్యాహవనీయదక్షిణానుజ్వలయతుం. కులశశో, బ్రాహ్మణాది కులచతుష్కే-స్య సు
త్పన్నః. ఏలై, దీనభావం ప్రాప్తోహం. పత్తేలాన్దుమిలేక్, అశ్రయణీయాంతరశూన్యోహం. తరు, కుల గాని
పాపాని నవినాశయసి చేత్. కాపన్ద్యాత్తిక్ కవడుకళై, ఆకించన్యాసు సంధాన రూప కార్పణ్య ప్రకార భేదాక్

మూ — ఇప్పడి తనక్కనాది కాలమ్ పిరన్త అనగా తేయుమ్, అతడియాక విట్టన్తైజుర్యత్తైయుమ్ పార్తు-పొయ్నిన్టణ్ణానముమ్

సా-దీ—నినైత్తుదుఃఖియాతే యెన్నలేక్కాట్టుకిరాల్ . ఇప్పడి తనక్కిత్యాదియాల్ - ఇవ్వవసాదం త్యా జ్యమానతు కైంకర్యవిరోధి యాకైయాలే - పొయ్నిన్టణ్ణానముమ్, దేహత్తిలాత్త జ్ఞానా చికల్

సా-స్వా—స్పృశమ్ ప్రసక్త మాకాతెన్టుకరుత్తు - ఇప్పడికాపణ్ణామ్ నిత్య మనుసంధేయమాకల్ పూర్వకా లీనా యోగ్య తాను సంధాన ముమ్, అతడియాక జన్మ నైష్ఠుల్యాను సంధాన రూప నిర్వేద ముమ్ మికుతి యా యత్యంతావ సావత్తాలే ఉత్తర కైంకర్యా నుస్తానో శ్చేదమ్ ప్రసంగి యాతో ? సాత్విక ధృతియి నా లే అవసాద నివృత్త మాయ్ కైంకర్యం సుకర మామెన్టి లివ్విపరీత నిర్వేద మిరుక్క చెయ్తే నిష్కారణ మాక సాత్విక ధృతి వర కూడుమో ? భగవ త్ప్రభావ కృతే దాసీంతన యోగ్యతాను సంధానత్తాలేసా త్విక ధృతి కూడు మెన్టిల్ అనాది సిద్ధా యోగ్యతై యిరుక్క యోగ్య తాను సంధాన న్నామ్ కూడుమో ? అవతార రహస్య రూప తీర్థావ గాహనత్తాలే అయోగ్యతై కట్టియు మెన్టిల్ అనాదుమ్ భగవద్భావ త్తాలే యోగ్యతై యుణ్డా మెన్టైకుక్ ప్రమాణ ముణ్డో ? కించ కరణ వగళల్ అనాది దుర్వాసనాప్రా ప్త విషయ శ్చలితే పట్టిపుక్కు నిర్గు పుత్తర కైంకర్యా నుస్తాన మెళ్ళనే యెన్న వరుళి చెయ్ కిలాల్ . ఇ ప్పడి తనక్కితి - పొయ్ నిన్ట విత్త్యాది - పొయ్ నిన్ట ణ్ణానముమ్ , మిథ్యాజ్ఞాన ముమ్ - దేహత్తాభిమాన

సా-ప్ర— నన్వేవం పూర్వ సిద్ధ నైచ్చస్యాను సంధేయత్వే నీచీధూతస్యస్వస్వేయంతంకాలం నిరవ ధికా నంద రూప భగవదను భవా భావస్యాపి తదవినాధూతస్యాను సంధానాచచ్ఛికావసన్న ఏవస్యాత్,నతుకైంకర్యంకతుంశక్నుయాత్-కించాయోగ్యతానుసంధానాద్భగవదనుభవనిరపేక్షచ్ఛస్యాత్- కించ స్వదోషాను సంధానాథం విషయ స్మరణే ,, దోషాను చింతనాథాన్మృతిరపి దూరికరోతి వైరాగ్య ,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ వాసనావశా ద్విపరీత ప్రవృత్తిరేవ వాస్యాత్. ఆకించన్యా ననుసంధానే పూర్వోక్త దోషాపత్తి రిత్యుభయతః పాశారజ్ఞు రిత్వత్రస్వా కించన్య మనుసందధానే నైవగతంనశోచామిత్యుక్త ప్రకారేణైవా త్యున్నతస్వాభిభగవతో జీవరక్షణాథా మవతారం తత్రచ ,, సిద్ధి తేమససిసుస్వస్థే శరీరే సతియోనరః. ధా తు సామ్యేస్థితే స్మృతావిశ్వ రూపంచ మామజమ్ |తతస్త్వం మ్రియమాణంతు కాష్టపాషాణ సన్నిభమ్ |అ హంస్మరామిమద్భక్తంనయామిపరమాత్మతిమ్ | సకృదేవ ప్రపన్నాయ. సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య.మిత్రభావే నసంప్రాప్త ,, మిత్యాద్యుప దేవైస్తస్య సర్వసమాశ్రయణీ యత్వోపయుక్తతయా సౌశీల్య సౌలభ్యాదిగుణంచ జ్ఞాత్వా తదాజ్ఞాను జ్ఞారూపకైంకర్య కరణేన విపరీతవాసనాచ నివర్తేత్యాహ. ఇప్పడి తనక్కనాది కాలమిత్యాదినా. అతడియాకవిత్తన్త, తదాపాది తాలాభమ్. పొయ్నిన్టణ్ణానముమితి. దేహత్మ భ్రమన్మ

సా.వి— ప్రాప్తమిత్యన్వయః-ఏవముత్తరత్రాపిప్రాప్తమిత్యనేనాన్వయోద్రష్టవ్యః-ఇట్లన్త కైంకర్యత్తైయుమ్,విస్పష్టకైంకర్య మపి-పొయ్నిన్టణ్ణానముమ్పొల్లావాక్రకుక్కు-మక్రకుక్కుడమ్మమెన్టల త్తప్పణ్ణమ్నిర్వేదప్రాచుర్యత్తాలే - పొయ్నిన్టణ్ణానముమ్, మిథ్యాభూత జ్ఞానం. దేహత్మ భ్రమాది:-

సా-సం—పొయ్నిన్టణ్ణానముమ్,అవస్థితం శబ్దాదిభోగ్యతాజ్ఞానమ్.

మూ— పొల్లావొక్కుమ్, అక్కుడమ్మమ్, ఎన్టలమ్మ పుణ్ణమ్ నిర్వేద ప్రాచుర్యత్తాతే అవసన్న నాకాతే
“ఉయిరళిప్పా నెన్నిన్ యోనియు మాయ్ ప్పిఱన్దాన్ మైయోర్ తలైవా, ఎన్కిరవడియే ఎత్రి శూళిల్ పుక్కు

సా - దీ — పొల్లావొక్కుమ్, తత్ప్రియు క్తమానదురాచారముమ్. అక్కుడమ్మమ్, తద్ధేతుకమాన మలిన
శరీరముమ్ - ఇన్నిన్దనీర్ మై, ఇప్పడి నిన్ద సాంసారిక స్వభావత్తైయే ఎన్కై - అలత్త, వాయ్ పులత్త. అ
వతార రహస్య సిద్ధ భగవ త్సోలభ్యాను సంధాన త్తాత్ తేది ఎన్దత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఉయిరళిప్పా
నిత్యాది యాత్. ఎన్నిన్ద యోనియు మాయ్ పిరన్దాయ్, ఎన్విధ మాన యోనిజాతి. దేవ తిర్యజ్మనుష్య స్థా
వరజ్జళిలు మవతరి త్తాయ్. ఇమైయోర్ తలైవా, నిత్య సూరి నిర్వాహకనే. ఎత్రి శూళిల్ పుక్కు,

సా-స్వా— మెన్దపడి. పొల్లావొక్కుమ్, తత్ప్రియు క్తదురాచారముమ్. అక్కుడమ్మమ్, తత్ప్రియు క్త
మాన మలిన శరీరముమ్. ఇన్నిన్ద నీర్ మై, ఇప్పడి నిన్ద సాంసారిక స్వభావత్తై యెన్కై. అలత్త పుణ్ణమ్,
వాయ్ పులత్త ప్పణ్ణమ్. ఉయిరళిప్పా నిత్యాది - ఉయిర్, జీవర్ కత్తై. అళిప్పాక, రక్షిక్కి రవనాయ్
కొండ్రి - “ పరిత్రాణాయ సాధూనా,, మెన్కిర పడియే అశ్రిత సంరక్షణాథా మెన్దపడి - ఎన్నిన్ద,
ఎన్విధ మాన. యోనియు మాయ్, ఎన్ద జాతియాయ్, దేవ తిర్యజ్మనుష్య స్థావ రాది కళిత్ తార తమ్య మ్ప
రాతే - పిరన్దాయ్, అవతరి త్తరుళి నాయ్ - ఇమైయోర్ తలైవా, నిత్య సూరి నిర్వాహకనే యెన్కై - ఎ
త్రి శూళిల్ పుక్కు నిర్కిర, ఎత్రిరే, అశ్రితర్ కళెత్రిరే వస్తు - శూళిల్, వల్లైక్కైయిల్ - ప్రవేశిత్తు నిర్కిర.

సా - ప్ర — న్యూలభూత దువాసనాతద్దేతు ర్నికృష్టదేహ సమ్మన్దశ్చ మమనభవేత్. ఎన్టలత్త పుణ్ణ
మ్, ఏవం ప్రలసన హేతుభూతస్య నిర్వేదస్య ప్రాచుర్యేణ. “ వృద్ధైవ భవతోయాతే,, త్యక్త ప్రకారే
తాన వసన్న స్సన్నిత్యేభః. ఉయిరళిప్పా నిత్యాది. త్తైక్కింకర్య రసజ్ఞానాదన వరత కైంకర్య నిరత నిత్య
సూరిణామనే కేషామీశ్వరస్సన్నపి,, పరిత్రాణాయ సాధూనా,, మిత్తుక్త ప్రకారేణ సంసారి సంరక్షణా
థాం కేవలం స్వకృపయా దేవ మనుష్య తిర్య క్థావర త్వా ద్యనేక శరీర పరిగ్రహం కృతవానసీత్యుక్త ప్ర
కారేణ. ఎత్రి శూళిల్ పుక్కు నిజ్జిఱ, పలాయమాన గ్రహణాథామభిముఖ మాగత్యస్థితవచ్చత్తు విషయ

సా - వి — పొల్లావొక్కుమ్, తత్ప్రియు క్తదురాచారి - నాశరహత దుర్వాసనేతి కేచిత్ - అక్కు
డమ్మమ్, మలినదేహ సంబంధ శ్చ - ఎన్టమ్, ఇతి - అలత్త ప్పణ్ణమ్ నిర్వేదప్రాచుర్యత్తాతే, ఏవం ప్ర
లాపకర నిర్వేద బాహుళ్యేన - అవసన్న నాకాతే, కాశ్యక్ మనాత్నువన్నేవ గతే శోకోనకతవ్య ఇతి
న్యాయా దవసాదస్య ప్రయోజనా భావా త్తైక్కింకర్య విరోధిత్వాచ్చేతి భావః - ఉయిరళిప్పా నెన్నిన్ద యో
నియుమాయ్ పిరన్దా యిమైయోర్ తలైవా. ఉయిరళిప్పాక, సంసారిచేతన సంరక్షణాథావేవ. ఎన్నిన్ద
యోనియుమాయ్, దేవ తిర్యజ్మనుష్యా ద్యనేక రూపానేక జాతిమాక. పిరన్దాయ్, అవతరణవాక్. ఇమై
యోర్ తలైవా, నిత్యసూరిణాంస్వామిక్. ఎత్రి శూళిల్ పుక్కు నిజ్జిఱ, పలాయమాన గ్రహణాథామభిముఖ

సా-సం— పొల్లావొక్కుమ్, పాపైక సమ్పాదక నిరంతర జన్తపరంపరా. అక్కుడమ్మమ్, మనో మా
లిన్యాపాద కమలిన దేహంబ. ఏతాడక్తయో నిర్వేద ప్రాచుర్యకృతాః. అవసన్న నాకాతే, కైంకర్యాద్య యో
గ్యతాను సంధానా యత్నమనః కార్య విధురస్సక్. ఉయిరళిప్పాక, దేతనోజ్జీవనాయ. ఎన్నిన్ద యోనియు
మాయ్, వరాహమీనక మతాది రూపేణావ తిరణస్త్వం. హేనిత్యసూరినిర్వాహక. ఎత్రి శూళిల్ పుక్కు. అను

మూ—నిఱ్ఱిఱ శరణ్యుడైయతాయ్ ములైప్పాల్ పోలే పథ్యంమముమామ్ ప్రియతమముమానడపదేశ త్రా
తే తెళిన్దు అవతారరహస్యాది కళాకిఱ తీథ్ణజ్జలై యవగాహితుత్తేటి,

సా-దీ—ఎతిరేవ తైక్కైయిల్ ప్రవేశితునిన్దు. ఇవ నెన్దజాతియిలేవుకున్దాలుమ న్దజాతి యిలేఎతిరవ శైత్తు వరు
కై ఎన్నిర శూటల్. ఉపదేశ త్రాతే, “ బహూని మే వ్యతీతాని జన్మాని తవచాజ్ఞనే ,, త్యాది రూపత్రా
తే ఎన్దై . అవతార రహస్య మావతు, “ అవతారస్య సత్యత్వ మజహ త్స్వస్వభావతే ,, త్యాదికర్.తే
రి, పూర్వత్తి లిఖివు మరకు మ్పడి ఆశ్వ సిత్తు కొణ్ణడు - గతమాన వయోగ్యతైయొ క్కణ్ణ కలాపైయై

సా-స్వా—అశ్రితనెన్ద జాతియిలేపిరన్దా అన్దజాతియిలేపిరన్దుఎతిరేవ తైన్దువరుకిర వెన్దపడి- ఉపదేశ త్రాతే
“ బహూని మేవ్యతీ తాసి,, త్యాద్యుప దేశత్రాతే ఎన్దపడి. అవతార రహస్యమ్, “ అవ తారస్య సత్యత్వ
మజహ త్స్వస్వ భావతే ,, త్యాది - తీథ్ణజ్జలై, ఉపాయ విరోధి సర్వ పాప నివర్తక మ్మన్దపడి - తేరి, అ
నాది కాల మారభ్య ఉన్ద విఖ వెల్లానీరు మ్పడి ఆశ్వ సిత్తు . ఇని యవ తార రహస్య తీథ్ణావ గాహన

సా-ప్ర-తయవత్తిర్యసన్నిహితస్య. అవతారరహస్యాదీతి. “బహూనిమేవ్యతీతానిజన్మానితవచాజ్ఞనే. తాన్యహం
వేదసర్వాణిసత్త్వంవేత్థపరంతపఅజోపిసన్నవ్యయాత్మా ధూతానామీశ్వరోపిసన్. ప్రకృతింస్వామధిష్ఠాయసం
భవామ్యాత్మమాయయా.య దాయదాహిధర్మస్యగ్లా నిర్భవతిభారత.అభ్యుద్ధానమధర్మస్యతదాత్మానంసృజా
మ్యహమ్.పరిత్రాణాయసాధూనాం వినాశాయచదుష్కృతామ్.ధర్మసంస్థాపనార్థాయసంభవామియగే యు
గే.జన్మకర్మచమేదివ్య మేవంయోవేత్తితత్త్వతః।త్యక్త్వాదేహంపునజన్మనైతిమామేతి సోజ్ఞనే,,త్యుక్తమవ
తార రహస్యం. “ ద్వావిమాపురుషేలోకేక్షరశ్చక్షరవీచ .క్షరస్సర్వాణిధూతాని కూటస్థోక్షరఉచ్య
తే । ఉత్తమఃపురుష స్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః । యోలోకత్రయమావిశ్య విభక్త్యవ్యయఃకుశ్వరః ।
యస్మాత్క్షరమతీతోహ మక్షరాదపిచోత్తమః । అతోస్మిలోకేవేదేచ ప్రథితఃపురుషోత్తమః । యోమామే
వమసంమూఢో జానాతిపురుషోత్తమమ్ । ససర్వవిద్యజతిమాంసర్వభావేనభారత । ఇతిగుహ్యతమంశాస్త్రమి
దముక్తమ్మయానఘ । ఏతద్బుధ్వాబుద్ధిమాన్ స్యాత్ కృతకృతృశ్చభారతే ,, త్యుక్త పురుషోత్తమ విద్యా ఆ
దిశబ్దార్థః. అనయోశ్చతీథ్ణత్వంతటా కాదిఘతీథ్ణానామివ “త్యక్త్వాదేహంపునజన్మనైతి. బుద్ధిమాన్
స్యాత్కృతకృతృశ్చే,త్యుక్త భగవ త్స మా శ్ర య ణో ప కా ర క త్వా త్స ర్వాధికారత్వా ఛ్యేభావరి,

సా - వి — మాగత్యస్థితవత్సన్నిహితస్య. శరణ్యుడైయ, శరణ్యస్య. తాయ్ ములైప్పాల్ పోలే, మాతృ స్తస్య
క్షీర వత్ - అవతారరహస్యాదికళాకిర, “అవతార స్య సత్యత్వమజహత్స్వస్వ భావతే,, త్యాదికమవతార
రహస్యం- “ద్వావిమాపురుషేలోకేక్షర శ్చక్షరవీచ .క్షరస్సర్వాణిధూతానికూటస్థోక్షరఉచ్యతే । ఉత్త
మః పురుష స్త్వన్యః పరమాత్మే త్యుదాహృతః । యోలోకత్రయ మావిశ్యవిభ త్కవ్యయఃకుశ్వరః । యో
మామేవ మసంమూఢో జానాతి పురుషోత్తమమ్ । ససర్వవిద్యజతిమాం సర్వభావేన భారత । ఇతిగుహ్యత
మం శాస్త్రమిదముక్తం మయానఘ । ఏతద్బుధ్వాబుద్ధిమాన్ స్యాత్ కృతకృతృశ్చభారతే ” త్యుక్త పురు

సా-సం— భావనాభిముఖగతిభ్యామాక్రమణాయ విభవాదిరూపేణావస్థితస్యసాత్త్వతగితాదిరూపేణోపదే
శేన-తెళిన్దు, స్వారాధ్యత్వ సులభత్వాదిబుధ్యా. అవతారరహస్యాది రూప పావనతమాధ్వాజ్ఞానేన. తేరి, మహా

మూ— “ఉత్తమేచేద్వయసి సాధువృత్తః, ఎష్టుమ్” దురాచారోపినర్వాశీ కృతఘ్నాస్తీకరిపురా । సమాశ్రయే దాదిదేవం శ్రద్ధయాశరణంయది నిర్దోషంవిద్ధితంజంతుం ప్రభావాత్పరమాత్మనః, ఎష్టుమ్ “యద్భక్తిక్లాకల్పనియతానుభవేష్యనాశ్యం తత్కల్పిషంసృజతిజంతురిహతణాథే । ఎవంసదా సకలజన్మ సుసాపరాధం త్వామ్యస్యహి తదభిసంధి విరామ మాత్రాత్ , ఎష్టుమ్ “ప్రవహత్యేవహిజలేసేతు కిరార్యోవిజానతా , ఎష్టుమ్ . “మాశుమోరిడత్తిలుమ్ వణక్కొడుమాశ్ వతువలమే, ఎష్టుమ్ శొల్కుటి న్యాయత్తాలే గతత్తుక్కుశొకియాతే

సా-దీ— యుమ్ ఇహోతుపిరన్తయోగ్యలైయైఅనుసంధిక్రైయైయుమ్ ఆ గామి కైంకర్యలై ఇల్లవాష్టైయైయుమ్ సప్రమాణ మాకకాటట్టుకిరార్ - ఉత్తమే చేద్వయసి సాధువృత్త ఇత్యాది యాత్ . “యద్యోవ్వనేచరతి విభ్రమేణ సద్వా సద్వా యాదృశంవా యథావా । ఉత్తమే చేద్వయసి సాధువృత్త స్తదేవాస్య భవతి నేతరాణి , ఎష్టు బోధాయన వచనమ్ - ప్రవహత్యేవ ఎష్టు వరుకిర కైంకర్యత్తై ఇల్ల వాష్టై యిల్ ప్రమాణమ్ - సుత్తై యవై ఇత రక్లశిల్ ప్రమాణమ్ - ఉత్తమేవయసి, వాధకై సాధువృత్తనా నానాకిలుమ్ సభగవా తదభి సంధి విరామ మాత్రాత్ , కిల్పిషాభి సింధియై విట్ట మాత్రత్తాల్ - మాశుమో రిడత్తిలుమ్, మరణా వస్తైయిలే యాకిలుమ్ - వణక్కొడు, భగవ త్సమా శ్రయణశ్చోడేమరిప్పతు శ్రేష్ఠమ్-

సా-స్వా— సిద్ధోపాయాహితాసిద్ధ్యనంతరమ్. భగవత్ప్రభావత్తాలే యుపాయముఖేనవస్తఫలాహితైయై యుమిదానీంతన కైంకర్య విచ్ఛేదలైయైయుమ్ శొల్కుకిరార్ - ఉత్తమేచేద్వయసి - “యద్యోవ్వనే చరతి విభ్రమేణ సద్వా సద్వా యాదృశంవా యథావా । ఉత్తమే చేద్వయసి సాధువృత్త స్తదేవాస్య భవతి నేతరాణి , తి బోధాయన వచనమ్ - ప్రవహత్యేవహి ఎనిగరతు ఇంద్రియాణాం విషయాం తర సంచార రూప కైంకర్య విరోధి నిరస సేన కైంకర్యా విచ్ఛేదే ప్రమాణమ్ - ప్రవాహే సత్యేవ జలస్థాప నాథమ్ సేతు నిర్మాణమ్ - ప్రవాహస్యోచ్ఛేదేనతి సేతు వ్యధః - తద్వద విచ్ఛేదేన కైంకర్య స్థాప నాథమ్ తత్ప్రయుక్త ప్రతి బంధక నిరాసాదికం కార్య మేష్టు కరుత్తు - మాశుమో రిడత్తిలుమ్, మరణా వస్తైయిలుమ్. వణక్కొడు, భగవ త్సమా శ్రయణ త్తోడు. మాశ్ వతు, మరిప్పతు. వలమే, శ్రేష్ఠమే.

సా-ప్ర— మాశుమోరిడత్తిలుమిత్యాది. వినాశకాలేవా భగవత్ప్రణామేన సహమరణం వరమిత్సభః.

సా-వి— యోత్తమవిద్యాఆదిశబ్దగ్రాహ్యవతమానయోగ్యతాసమాశ్రయణేప్రమాణమాహ-ఉత్తమేచేదితి- “యద్యోవ్వనేచరతి విభ్రమేణ సద్వా సద్వా యాదృశంవా యథావా । ఉత్తమే చేద్వయసి సాధువృత్త స్తదేవాస్య భవతి నేతరాణి” తి బోధాయన వచనం. ఉత్తమేవయసి, చరమవయసి. సాధువృత్తశ్చేదవి తదేవసాధువృత్తమేవాస్యభవతి, శ్రేయసేభవతి- ఇతరాణిప్రాచీన దుష్కర్తాని అనభావనభవంతి- సాధువృత్తమేవతాని హంతీతి భావః. ఆ గామి కైంకర్యాద్యపరిత్యాగే ప్రమాణమాహ - ప్రవహత్యేవహి - మాశుమోరిడత్తిలుమ్, మరణావస్తాయాం. వణక్కొడు, భగవత్ప్రణామేన సహ. మాశ్ వతు, మరణం- వలమే, శ్రేష్ఠం-

సా-సం— విశ్వాసవాక్సః. ఉత్తమే, అంతిమే. అనువృత్తా పరాధినమపి నివృత్తా పరాధతయానాదిసిద్ధయోగ్యతా స్వభావ మప్యత్యంత యోగ్యత్వేన. అనాది తయాతి వృత్త కైంకర్యాదిక మప్యనువృత్త కైంక

మా—గతమానఅయోగ్య(త్వత్వై)లైయైక్కణ్డ కలవుమ్మరాతెఅపర్యనుయోజ్యమాయ్అనవధికమానశిర
ణ్యప్రభావత్తాలేఇప్పోతు పిరన్తయోగ్యలైయై క్కణ్డ వరుకిరసిరుక్కణ్డకోలుమ్కణ్డకైఇవ్వవనై క్కను
యాపమాన అజ్ఞానుజ్ఞాను వతకనమాకిరకైంక ర్యాను భవత్తై ఇళివాతే , ముడియానిల్, పడియేవిడాయ్ త్త
కరణ్డలై సాత్వికా హార సేవాదికళాలె యోగ్యజ్ఞళాకిర ప్రాప్తజ్ఞళాన అనుభవజ్ఞళలెమాట్టి

సా-దీ—అపర్యనుయోజ్యమిత్యాది-ఇతుదురాచారోపిత్యాది యిల్ సిద్ధమ్, స్వాతంత్ర్యమైశ్వరమపర్యనుయోజ్య
మాహుః , ఎన్నిర పడియే పర్యను, యోగ త్తుకు- పరి చోదన త్తుకు విషయ మాయ్ - యోగ్యలై యై
క్కణ్డ అణకి ఎన్టు శేషమ్ - వరుకిర సిరుక్కి-త్యాది - ఇవ్వవనై, గుముత్తుత్వావనై - ఇని ఇంద్రియజ్ఞ
లై భగవ త్సేవా యోగ్య మాక్కు కైయై కాట్టు కిరార్ - ముడియానిల్ పడి యే ఇత్యాది - ముడి
యానే యెన్ట తిరు వాయ్ మొట్టి యిల్ పడియే - ఇతిల్ ఆళి వారు డైయ కరణ్డళో విడాయ్ త్త పడి
ళొల్లకిరతు. “ఎన్టుకిడకు-మెన్నెఇజమే- ఎన్టుమెప్పోతు మెకవాశకమే-ఎన్టుతడవు మెన్కై కళే, ఇత్యాది
యాల్ భగవదనుభవా లాభల్తాల్ విడాయ్ త్తవైయై - సాత్వికాహార సేవాదికళ , వివేక విమో కాది కళ-
ప్రాప్త కైంకర్యజ్ఞళలె మాట్టుకైయై కాట్టు కిరార్ - ప్రాప్తజ్ఞళాన విత్యాది - అనుభవజ్ఞళలె , అను
భవకైంకర్యజ్ఞళిల్ మాట్టి యెన్టపడి - భగవద్వ్యతిరిక్త విషయజ్ఞళిల్ నిస్తుమ్ తిరుప్పవమ్ వేణుమెన్నిరార్ -

సా-స్వా—అపర్యనుయోజ్యమితి. “ నివోకపం విద్ధితం జంతుం ప్రభావాశ్చర మాత్మినః , ఎన్నిర ప్రభావమ్
“ స్వాతంత్ర్య మైశ్వరమపర్యను యోజ్య మాహుః , ఎన్నిర పడియే పర్యను యోగా సహా మెన్టపడి.
యోగ్యలైయై క్కణ్డతి-ధీరనా యితి శేషః - అయోగ్యలైయై క్కణ్డ కలవు మ్మరాతెఇచ్చే తత్ప్రతికో
టిత్వాదితి భావః. ముడియానిల్ పడియే ఇతి. ముడి యానే మూపు లకు న్నొత్తేన్టు మెన్నిర తిరువామ్
మొట్టి యిల్ పడియే ఎన్టపడి . సాత్వికేతి. సాత్వికా హారాది కళాలె ప్రాప్త విషయ జ్ఞళలె మాట్టి

సా-ప్ర—వరుకిర సిరుక్కు ఇత్యాది. ఆగామి జలధారణార్థం సేతు నిమోకణన్యాయేన. ముడి యాన్ల
పడియే విడాయ్ త్త, “ ముడియానే, త్యారభ్యోక్త దశగాధాసూక్తప్రకారేణాంతాః.

సా-వి—గతమానఅయోగ్యత్వత్వై-కణ్డ, గతామయోగ్యతాన్త్యత్వా-అకలవుమ్పారాతే, ఏతావత్పర్యం
తంవృద్ధేవ కైంకర్యధనం ప్రాప్తవానితి విశ్లేష మవిచార్యైవ- వరుకిరసిరుక్కణ్డకోలుమ్ కణ్డకై, ఆగమి
ష్య జ్ఞలధారణార్థం సేతుబంధన్యాయేన - కైంకర్యానుభవ త్తై ఇళివాతే, అత్యక్తైవ. విషయ వాస
నా నివృత్యర్థం మిదముక్తం - ముడియానిల్ పడియే ఇతి తిరువామ్ మొట్టి సంజ్ఞికే ప్రబంధే శతకో
పముసేరి కరణానాం శ్రమప్రకార ఉక్తః - తత్ప్రకారేణ. విడాయ్ త్త, భగవద్విషయా లాభాద్భాగ్రింతాని-
కరణ్డలై, ఇంద్రియాణి - మాట్టి, ప్రవేశ్య-

సా-సం—ర్యాదిమత్తయాస్వీకరణానుగుణత్వం ప్రభావస్యాపర్యనుయోజ్యత్వమనవధికత్వంచ. ముడియానే ఇతి.
గాధాదశకే కరణ వగే ఏకైకం మన ఆదిచేతన సమాధిమాపద్య భగవద్విషయాసక్త్యా తదలాభ జని త
న్యేనేనవ స్వ వృత్తిం కరణాంతర వృత్తిం భగవద్విషయే అభి లక్షచ్ఛాగ్రింతిమగ మద్వకుళ భూషణ ము
నే న్నదీ త్రిత్యా శ్రాంతిమతరణ వగౌణ

మూ — అయోగ్య విషయాన్త రక్షణిత్ పట్టిపుక్కు వాసనైకతైమాత్తు వికటపుమ్,

సా - దీ — అయోగ్యేత్యాది-ఇని భగవత్ప్రత్యక్ష మాక వాఙ్మానుజ్ఞా కైంకర్య క్షణై యథాశాస్త్ర మను

సా - న్యా — దుర్వాసనైయే ఉచ్చిన్నైయాక పోషిమెట్టు కరుత్తు. ఇప్పుడి తన్న వన్నె క్కసు రూప మాన వాఙ్మానుజ్ఞాను వతన మాకిర కైంకర్యానుభవ తై యిళివాతే యెన్దతు కూడుమో ? అప్పోతుభగవత్కూ టాక్ష విశేష సిద్ధ సాక్షాత్కార పర్యంత భక్తి యుడైయ ప్రపన్నాధి కారిక్కు భక్తియోగ రూపా నుజ్ఞా కైంకర్యమ్ జన్మాంతర సమాప నీయ మాకైయాలే ఏతచ్చేహ వసానే ఎన్దు కోలిన ఉపాయ నిమ్మై వీ రోధి యాతో ? జన్మాంతర సాధ్య సమాపన మాకిలు మివ్వధి కారి వేణ్ణిన మట్టిలే తలై క్కట్టుకై కీడా న విహార ద్యూత త్తిలే ఇట్టి నైవక పోలే యాకై యాలే విరోధ మిన్దైయెన్ది లప్పోతుకేవల విహార రూప మాకిత్ శాస్త్రోక్త నియమ మన్విక్కు కైంకర్యా నుష్ఠానమ్ ప్రసంగి యాతో ? విహార ద్యూత త్తిలే ఇట్టి నై వరుమ్ ద్యూత శాస్త్రోక్త నియ మమ్ త ప్పాలే విహారమ్ పణ్ణు మాప్పోత శాస్త్రోక్త నియమ త్తాలే ప డ్దణ వేణు మెన్ది లప్పోతు బహు కాలమ్ సాధన బుధ్యా శాస్త్ర ముఖ త్తాలే ధర్మాను స్థాన మ్పడణు కిర శాస్త్ర వశ్య రాన విత రాధి కారి క్కలై క్కట్టిల్ ప్రపన్నాధి కారిక్కుధర్మాను స్థాన త్తిల్ విశేష

సా - ప్ర — పట్టిపుక్కు వాసనైకతై మాత్తువికటపుమ్, గవాదీనానివారక సుంతరేణ స్వేచ్ఛయానస్యా ది భక్షణత్పట్టి పుక్కుత్యస్యాథకః. ఏతేనా విషయ వృత్తిత్వం లక్ష్యతే. ఏవం వేంద్రియాణాం విషయ వృత్తి వాసనాని వతనం చోక్తం భవతి. అస్యాపి ప్రాప్త మిత్యనేనా న్వయః. చస్వేవం ఏవరీత వాస నా నివృత్యథాం కైంకర్యస్య కర్తవ్యత్వే యథాతథా క్రియమాణ కైంకర్యేణాపి విషయవాసనానివతన

సా - వి — పట్టిపుక్కు వాసనైకతై మాత్తువికటపుమ్, స్వరసతోవిషయేషు ప్రసరద్వాసనా నివతనం చ ప్రాప్త మితిసంబంధః - గవాదీనాం నివారకాభావే స్వేచ్ఛ యా నస్యాది భక్షణం పట్టి పుక్కు శబ్దా థకః. పూర్వ ముపాయ ప్రవృత్తి నివృత్యథా మా కిం చ న్యాను సంధానం కర్తవ్యమిత్యుక్తే తహ్యాయోగ్యస్య స్వస్వేతావంతం కాలం వృద్ధైవ కైంకర్యం నాసీదితి శోక ఏవస్యాత్ - కించాయోగ్యతానుసంఘా నా ద్భగవదనుభవస్వ స్వాసంభావిత ఏవేతి మత్నా తద్విషయే నప్రవర్తేతైవ - అపిచ వాసనాయాః ప్ర బలత్వా ద్విషయే ష్వే వేంద్రియాణ్యాకషేదిత్యా శంకాసు పాప్రాప్తాను ఇప్పుడి తన క్కి త్యాది ఫ క్కినోక్తా, అత్ర గతత్తుక్కు శోకియాతేఇత్యాదినా “ గతేశోకో నకర్తవ్య ,, ఇతి నీత్యా శోక ఏవస్యాదితి శంకా పరిహృతా - అవసన్న నాకాతే ఇత్యుపకాగ్రింత మేవ గతత్తుక్కు శోకియాతే ఇత్యుపపాదిత మితి నపానరుక్త్యం. ఉయిరళిప్పానై నిత్యారభ్య శరణ్య ప్రభావ దశన పూర్వక మవతార రహస్యజ్ఞానాదినా స్వయోగ్యతాం ప్రదశ్యే వరుకిర నిరుక్కుటై కొళ్ళుమ్ కణక్కిలే ఇత్యాది దృష్టాంత పూర్వక మాజ్ఞా ను వతన మాకిర కైంకర్యాను భవతై ఇళివాతే ఇత్యంతేన భగవదనుభవస్వ స్వాసంభావిత ఏవేతి శంకా పరిహృతా. ముడియా నేయిలిత్యారభ్య మాత్తిరుక్కువు మిత్యంతేన వాసనాయాః ప్రబలత్వా ద్విషయేష్వే వేంద్రియాణ్యాకషేదితి శంకా పరిహృతేతి ధ్యేయం - నను వాసనా నివృత్యథానుజ్ఞా రూప కమక సుఫలార్థ త్వా భావాద్యథాశాస్త్ర మేవకర్తవ్యమితినియమోనస్యాదిత్యాశంకాయాంసదృష్టాంతంతన్నియమ

మూ—అక్కడై యిల్ అభిమత దేశత్తుక్కుప్పొక ఓడమ్ పార్ త్తిరుప్పార్ నినైత్తపోతు విడవాణ్ణాత పణబ
స్థద్యూత త్తిలియాయే వేణ్ణినమట్టిలే తలై క్కట్టుక్కేక్కడాన విహారద్యూతత్తిలే యిళినామలమద్యూత శా
స్త్రత్తిక్ పడియే యడితప్పాతే కరువికళ్ వైక్కుమాప్పోలే

సా-దీ—ష్టిక్క వేణు మెన్దైయైక్కాట్టుకిరార్-సదృష్టాంతమాక-మున్ద వృష్టాంత తైక్కాట్టుకిరార్-అ
క్కరైయిలి త్యాదియాల్ - అతావతు ! అత్తుక్కక్కరైయిల్ ఇష్టమానడారుక్కు పొక వేణు మెన్దు అక్క
రైయిలొడ మిక్కరైక్కు వరు మళవుమ్ పార్ త్తిరుక్కుమ్ రాజకుమారా దికళ్ తాళ్ళ నినైత్త పోతువిడ
వాణ్ణాత పణ బంధ ద్యూతత్తిల్. అతావతు! ద్యూత మిరణ్దువకై - పణ బంధద్యూత మెన్దుమ్, విహారద్యూ
త మెన్దుమ్ - ఇతిల్ పణబంధ ద్యూత మావతు ఒట్టు మ్మెరు నియాచుమతు - విహార ద్యూతమావతు ! కే
వల కాలక్షేపార్థ మాన లీలా ద్యూతమ్-ఒట్టు మ్మెరు నియాడు మవనుక్కు త్తాన్ని నైత్తపోతు విడక్కు
దాతు - లీలాద్యూత మానాల్ మధ్య ఎప్పొత్తాకిలుమ్ విట్టు పొకలా యిరుక్కుమ్ - ఇత్తాల్ దాష్టాంతిక
త్తిల్ ప్రపన్నక్ ఫలాంతర సాధన రూపానుజ్ఞా కైంకర్యత్తి లిళియిల్ తక్ ప్రారబ్ధ భోగ మాత్రావసాన
త్తిల్ ప్రాప్య దేశత్తుక్కుప్పొక వరితా యిరుక్కయిల్ స్వయం ప్రయోజన రూపానుజ్ఞా కైంకర్యత్తిలిళి
యిక్కడవ నెన్దుతోక్కుకిరతు-ఇతు కాలమ్కోలాత ప్రపన్ననిల్ చచ్చిన్నతు-ఇప్రపన్నుమ్ స్వయం ప్రయోజనమన్దో?
ఇతు సాధనరూపమన్దో? ఇతు క్కొన్న శాస్త్రమ్? యథారుచివణ్ణినాల మైయాతో వెన్నా తె శాస్త్రోక్త కాల విశేషాది
నియమతోడే పణ బంధ మెన్దైయిల్ దృష్టాన్తమ్ కాట్టుకిరార్. ఇళినామలమిత్త్యానియాల్. ద్యూత శాస్త్ర
మావతు! చతురంగ శాస్త్రాదికళ్ - కరువికళ్, రథగజతురగ పదాతిరూపసాధన గళ్. ఇవత్తిరథ త్తిక్ గతిమూనై

సా-శ్వా—మెతు? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అక్కరై యిలి త్యాదినా - కరువి, చతురంగ వల్లై యిల్ రథ

సా - ప్ర — యితుమ్ శక్యత ఇతి శాస్త్రమర్యాదానుసరిణం నస్యోత్ అనిష్ట నివృత్త్యర్థం త్వేత్వేష ధర్మస్వివభాగ్య
తమత్వ బుధ్య నుపపత్తే భారన్యాస ఫలత్వన్నోప పద్యత ఇత్యత్ర సదృష్టాంత ముత్తరమాహ. అక్కడై యి
లిత్యాదినా. తీరాంతర గత నౌకాగమన కాంక్షిణో పేక్షిత సమయేత్యాగా నహా పణ బంధ ద్యూతే ప్ర
వృత్తి విహాయా పేక్షిత సమయే పరిత్యాగ యోగ్యే విహార ద్యూతే ప్రవృత్తం త్వే పీత్యర్థం. కరువికళ్

సా-వి—మాహ - అక్కరైయిలితి - అక్కరైయిల్, పరతిరై-అభిమత దేశత్తుక్కుప్పొక, అభిమత దేశగమ
నాయ - ఓడమ్ పార్ త్తిరుప్పార్, పరతిరగత తర్యాగమనం ప్రతీక్ష మాదా రాజకుమారాది - తాన్ నినై
త్తపోతు, స్వసంకల్పిత సమయే - విడవాణ్ణాత, తృప్త మయోగ్యే. పణబంధద్యూత త్తిలె యిళియాయే, అ
ప్రవిశ్చేవ. పణబంధ ద్యూతే ప్రవిష్టాత్తే తస్మయ బంధాను రోధేన సమాపేషి ప్రాగ్వి హా య గమ
నా యోగాదితి భావది - వేణ్ణినమట్టిలే, అపేక్షితకాలే. తలైక్కట్టుక్కై క్కాణుమ్, దృష్ట సమాప్తికే. వి
తైయాట్టిలే కూడిన స్వేచ్ఛా విహారద్యూత త్తిలే, విహారద్యూతే. ఇళినామలమ్, ప్రవేశడి. ద్యూత శాస్త్ర
త్తిక్ పడియిలే, ద్యూత శాస్త్రప్రకారే, అడితప్పాతే, మూలా నతిక్రమేణ. కరువి, శారకాక్-వైక్కు మా

సా-సం—సాధనత్వే నానుష్ఠితం కమన్ పణ బంధ ద్యూత న్దా నీయం- స్వయం ప్రయోజనతయాక్రియ
మాణం విహారద్యూత స్థానీయం. మధ్యే విచ్ఛిత్త్యా భేదావహా విహారద్యూతస్యచ స్వయం ప్రయోజననిత్యాదికం
ప్రతిదృష్టాంత తేతి. తలైక్కట్టుక్కై తానుమ్ వితైయాట్టిలే కూడిన విత్కుక్తం. కరువికళ్, చతురంగ దేవనాది

మూ— అట్లాను క్షేకశాలే యడిమైకొళ్ళుకేరి శాసితా వినుడైయ శాసనత్తుక్కుప్పొరు నైన కాలవిశేషాది నియత ముక్త క్షేకర్యతై పిత్ర పరిహారాథక మాకక్షీర సేవైపణ్ణువాణ్ణై పోల్లన్బిక్కె అయత్తులబ్ధమా న బౌషధత్తాలే అవిశిష్టతమాక ఆరోగ్యమ్ పెత్తవర్కల్ పాల్వాత్తు శ్శణుమాపో లేడకన్దుపన్ణువుమ్,

సా-దీ—యడియేనడ త్తవేణుమ్. గజ త్తినడిశెవ్వైయాకనడ త్తవేణుమ్. తురగ త్తినడివక్రగతియాకనడత్తుకై. అ ప్పడియే ఇట్టుమ్ భగవచ్చాస్త్రాదికళిల్ శొన్న కాల విశేష దేశ విశేషాదికళోడై కైంకర్యజ్జలైనడ త్తవేణుమ్. ఇనిస్వయం ప్రయోజనమాక వసుప్తిక్కు వేణుమెన్ను మత్తైక్కాట్టుకిరార్. పిత్రపరిహారాథక మాక విత్యాది యాల్. పిత్రపరిహారాథకమాకక్షీర సేవైపణ్ణు వారుడైయక్షీర సేవై పిత్రపరిహారరూపఫలాంతరాథకమాయురే యిరుప్పతు-అప్పడి యన్బిక్కె. అయత్తులబ్ధత్యాది - ఇత్తాల్ దాష్టాంతి కత్తిల్ లభిత వథుమ్ సుల భ మానవీశ్వరకృపైయాకిర బౌషధత్తాలే రాగ నివృత్తియైప్పెత్త వర్కల్ ప్రసన్నర్ - ఇవర్కళుమ్ స్వయంప్ర యోజనమాక వుకన్దు పణ్ణ వేణుమెన్నై. పెత్తవర్కల్, ప్రాప్తరాన వర్కల్ - ఇనిఇక్కైంకర్యజ్జలై

సా.స్వా—గజాదిప్రతిమైకల్-అయత్నేతి-ఇతరాధికారికల్ కృతకృత్య రల్లామెయాలే రుగ్ల క్షీర పానమ్పా లే సాధన బుధ్యా పణ్ణిలా లుమ్ ప్రప న్నాధి కారి కృత కృత్య నాకై యాలే లబ్ధా రోగ్య క్షీర పానమ్పా లే పణ్ణ క్కుడవ నెన్బ పడి - ఆనా లుమ్ కైంకర్య లక్ష్మ మాన పర విగ్ర హాదికల్ దేశ విప్ర కృష్టశా యిరుక్కు కైంకర్యా నుష్ఠాన జూడుమో? పర విగ్ర హమ్ దూరస్థ మానా లుమ్ అచా విగ్రహ మ్ సన్నిహిత మెన్బి లన్తఅచా విగ్రహ త్తుక్కు ప్రమాణముణ్ణో? ఉట్టా నాటుమ్ మాధుర్య పూర్త్యా

సా-ప్ర—వైక్కుమాప్పోలే, శారనిధానవత్. పొరునిన, అనుగుణి. కాలవిశేషాదీతదేశాధికార్యాదిరాదిశబ్దా థాః. ఉకన్దు పణ్ణువుమ్, ప్రాప్త మిత్యన్వయః. ననుకైంకర్య ప్రతిసంబంధినః పరవాసుదేవాదేరతీంద్రియ త్వాత్తత్ప్రతియోగిక కైంకర్య మేవ నసిద్ధ్యతీతి కథంభాగ్యత మత్వ మిత్యత్రా స్మదాది ప్రత్యక్ష గ్రాహ్య రాచ్చవిగ్రహ స్వైవపరవిగ్రహతుల్యత్వేనాచ నీయస్య, సురూపాంప్రతిమాం విష్ణోః ప్రసన్నవదనే త్తణామ్

సా - వి—పోలే, యథాపాతయంతితథా. అడిమైకొళ్ళుకేరి, కైంకర్యం స్వీకతుః. శాసితావినుడైయ, శాసకస్య భగవతః. శాసనత్తుక్కు, శాసనస్య. పొరునిన, అనుగుణి. యరి, కాలవిశేషాది. తేననియతంనియం త్రి తం. కైంకర్యతై, కైంకర్యం. పిత్రపరిహారాథకమాకక్షీర సేవై పణ్ణువాణ్ణైప్పోల్, పైత్య పరిహారాథకం క్షీర సేవనం కుర్వం త ఇవ. కేవ ల ప్రత్యవాయ పరిహారాథక నిత్య కమక కారిణవీతాదృశాఇతి. ప్రప న్నాః కీదృశా ఇత్య తఅహ - అయత్తులబ్ధతి. ఆరోగ్యమ్ పెత్తవర్కల్, ఆరోగ్యంప్రాప్తో-పాలుణ్ణు మాప్పోలే, క్షీరంపిబంతఇవ - తేక్షీరపాసే స్వతః ప్రీత్యనుభవ ఏవ, పితోపహత వదరుచి కర త్వ మితిదృ ష్టాన్తి. అయత్తులబ్ధ మానేతి. ఆకస్మిక భగవత్కృపా వ్యంజనాథక ముక్తమ్. అవిలంబిత మానేత్యనేన పూర్వం చిరకాలం కాదృశ భోగా భావా దత్యంత ప్రయితమత్వం ద్యోతితం. ఉకన్దు పణ్ణువుమ్ కైంకర్య తై ఇత్యస్తాత్రాన్వయః. లబ్ధా రోగ్యం భాగాథకం క్షీర సేవనమివ భోగ్యతయా కైంకర్య కరణం

సా-సం — విహారవిషయవ్యక్తయః. అడి, అశ్వమంత్ర్యాదిస్థానాని. అయత్తులబ్ధా షధాచ్చిరేణలబ్ధా రోగ్యా ణాంక్షీరసేవనేననిశ్చక్రతా. నాష్ట త్వంత భోగ్యతేతి. దాష్టాంతి కేతదుభయలా భాయాయత్నే త్యా

మూ— అప్పోతు, “నిత్యసిద్ధే తదాకారే తత్పరత్వేచ పాషుర | యశ్చాస్మిన్ తాహ్మికయే తస్మాదేతా సన్నిధిం వ్రజేత్ , ఎన్దుమ్

సా - దీ - అర్చావతార త్రితపణ్ణవేణు మెన్నక్కోలిరుధికారవిశేషతుకాక అర్చావతారమ్ నాన్నిధ్యతైష్ఠ్యంబుమతిప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ - అప్పోతి త్యాదియాత్ - అప్పోతు, స్వయంప్రయోజనత్వేనపణ్ణమొప్పుతు - నిత్యసిద్ధి ఇతి. ఇతు పాషుర సంహితైయిల్ బ్రహ్మవైకుంఠిత్తు భగవ ద్వచనమ్. భోపాషుర, బ్రహ్మక. నూతోరధికారికు. నిత్యసిద్ధే, పరవాసుదేవస్యతస్యభగవతోదివ్యమజ్జళ విగ్రహే. తస్యభగవతరిపరత్వే చ. యద్వాతస్య విగ్రహస్య స్వరూపాదిభ్యః పరత్వేచ విషయే- హృదయే సత్తాస్తీ, అస్తీ సత్తావిషయ బుద్ధి ర స్తీ. తస్య మహాత్మనః. అసౌ, భగవాన్ సన్నిధిం వ్రజేత్. విగ్రహ పరత్వాభ్యాం విశిష్టస్సన్ అచా రూపేణ సన్నిధితే ఎనై. ఇనియోరుమహాత్మావాన వధికారియైకుంఠిత్తు సన్నిహితనానవర్చా రూపియా న భగవాన్ సహోపజీవ్యనా మెన్దు మిదతైస్సదృష్టాంత మాక కాట్టుకిరార్.

సా-స్వా— ఉత్కృష్ట ప్రమాణికయైవిట్టు తదపూర్తియై యుడైయ వచైయిలే కైంకర్యముచితమో ? పర విగ్రహాత్తిర్ కాట్టి లాశిత పార తంత్ర్యాది రూపాధికారతై యుడైయ అచైయే కైంకర్యలక్ష్మ్యై యెన్దిలప్పో తాశిత పార తంత్ర్యాది కళై యను సరిత్తు కైంకర్య మ్పణ్ణిత “యథా యువానం రాజానం యథాచ మదహస్తిన్ , మెన్దు పార తంత్ర్య మల్లాత మద హస్తి యువ రాజ విషయత్తిల్ పోలే భగవద్విషయత్తిన్ కైంకర్యోప చారం పణ్ణవేణు మెన్దిరతు విరోధి యాతో ? అతుకు పరత్వాను గుణమాకభ యన్దు ఉపవరిక్క వేణు మెన్దైయిల్ తాత్పర్య మెన్దిలప్పోతు “జననీ వస్తనంధయ” , మెన్దు స్తనంధయ నైప్పోతే యుపవరిక్క వేణు మెన్దిరతు విరోధి యాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అప్పోతి త్యాది నా. అప్పోతు, ఉత్కృష్ట కైంకర్య మ్పణ్ణ మొప్పుతు. నిత్యసిద్ధ ఇతి. పాషుర సంహితాయాం బ్రహ్మణం ప్రతి భగవ ద్వచనమ్. హేపాషుర, బ్రహ్మక. నిత్యసిద్ధే తదాకారే, పర విగ్రహే తస్యపరత్వేచవిషయే- యస్య, పుంసః. హృదయే సత్తా, సత్తావిషయిణీ బుద్ధి - భగవదీయ దివ్య విగ్రహ పరత్వా స్తిత్వబుద్ధి ర స్తీ తి యావత్. తస్య, పుంసః. అసౌ, పరమాత్మా. సన్నిధిం, సాన్నిధ్యమ్. వ్రజేత్, విగ్రహ పరత్వాభ్యాం వి శిష్ట స్సన్నచా రూపేణ సన్నిధిం గచ్ఛేత్. ఇని యోరధి కారికాక అచా రూప మాక వచతిణ్ నా న భగవాన్ సహోపజీవ్యనావనో? ఎన్న వస్తనంధై త్తిల్ సదృష్టాంతమాక ప్రమాణముదాహరిక్కి రార్.

సా-ప్ర— కృత్యాత్మనరిప్రీతికరింసువణ్ణరజతాదిభిః తామచయే: త్రాం ప్రణమేత్తాయ శేత్రాం విచింతయేత్ | విశత్యపాస్తదోషస్సు తామేవబ్రహ్మరూపిణీ, మిత్యాదిప్రమాణావగతత్వాత్తస్యైవ సర్వవిధ బంధుత్వోక్తై శ్చతద్విషయవివతత్వస్త్రిత్యాసర్వవిధకైంకర్యంకర్తవ్యమిచ్ఛాభిప్రేత్యాహ. అప్పోతు నిత్య సిద్ధ ఇత్యాదినా

సా - వి — ప్రాప్త మిశ్యన్వయః. ఏతత్కైంకర్యమచావతారవివ కాశ్యమిత్యాహ. అప్పోతి. అప్పోతు, త స్మిన్మయే, కైంకర్యకరణ సమయే - ఏకస్యాధి కారిణో భక్త్యతిశయేన భగవాన్ సాన్నిధ్యం పాప్య

సా-సం— ద్యుక్తిః. తదాకారే, తద్విగ్రహే. తస్యనిత్య సిద్ధత్వమకమకృతత్వం. తత్పరత్వేచ, తద్విగ్ర హస్యా ప్రాకృతత్వేచ. సత్తా, పార మాధికతా.

మూ — “యథాసాముద్రమంభో బై స్స ఎవృష్ట మేత్సుపభోగ్య తామ్ । తథైవహిమనుష్యాణాంభక్తైః
స్సంభావితో హరిః , ఎస్తుమ్, శౌభ్యుః పడియే ఓరధి కారివిశేషస్తు కాక సాన్ని ధ్యాది కలై పుణ్ణిపర
మైకాంతియాన తన్నైయుకస్తు వస్తు అచాతారమ్ పణ్ణియిరుక్కిర ఎమ్మెరుమాక్ పకూ లితే “ సర్వాతి
శాయి ప్లాడ్డుణ్యం సంస్థితం మంత్ర బింబయోః , ఎనిగర పూతికాయమ్,

సా- దీ — యథేతి- సాముద్రం, లవణత్వే నానుపజీవ్య మానసముద్ర జలముమ్ మేఘశ్శళాత్. స్పర్శకృష్ట
ట్వు స్యాదుత్వత్తై యదైస్తు సవారుక్కు ముపజీవ్యమామ్. అప్పడియే భక్తిమాకళాన మహాభాగవత
రాత్ సమ్భావికృష్టట్వు, అచాతూషేణ ప్రతిస్థాపిత్తు సమారాధికృష్టట్వు భగవవాక్. ఇన్దు వం శమ్
సాన్నిధ్యం పణ్ణికేయిత్ సమ్మతి. సవారుక్కు ముపభోగ్యతైయై ఆజ్ఞానుజ్ఞా కైంకర్యంశ్శళాత్ సేవ్యత్వ
త్తై యదైయుమేకై. ఓరధికారి విశేషస్తుకాక, దేవషి సీద్ధ మనుష్యర్కళిత్ ప్రహ్లాద, నారద, భృ
గు, మాకణ్డేయాది కళుమ్, శ్రీనాథముని, యామునయతి వరాధికళు మాకిర వివర్కాక.తన్నై యుకస్తు
అచావతారమ్ పణ్ణి ఇరుక్కిర, అవ్యో అధికారికలైవ్యాజీకరిత్తు తన్నై యుజ్జీ విప్పిక్తై కాక వెన్ద్రున
రుళినతాక వెన్ద్రువేణమెన్దు కరుత్తు - అప్పడిప్పట్వు వె మ్మెరుమాక్ పకూలిలేకై- ఇనిఅచావ తారత్తి
గుణ పూతిక పావనత్వ విరోధినివతకత్వా శ్రీతపారతన్య్ర్యభోగ్యతాదికళీవిభోజియిరుక్తై- యిప్రమా
ణ్యతై యడవెకాట్టుకిరార్. సవాతిశాయిత్యాదియాత్. మన్మ బిప్పయోః. బింబే, బింబాధిష్ఠాతరి. ప్లాడ్డు
ణ్యమ్, షడ్గుణాః . స్వాధేవ్యభో. సవాతిశాయి, సవేభ్యః పరత్వాది భ్యోతిశాయి. సంపూర్ణాంస్థిత

సా-స్వా—యథేతి.యథా సాముద్ర మంభః మేఘైః స్పృష్టం సర్వోప భోగ్యతాం యాతితథాభక్తైఃప్రతి
ష్ఠాపితో హరిరపి మనుష్యాణా మాజ్ఞానుజ్ఞా కైంకర్య రూపా రాధన యోగ్యతాం యాతీ త్యభాః. ఓరధి
కారితి. దివ్యాయ తన ఇతి శేషః. దేవషి సీద్ధ మనుష్యర్ కళిత్, ప్రహ్లాద, నారద, భృగు, మార్కండే
యాది కళు కాకవుమ్ శ్రీమన్నాథ ముని, యామున యతి వరాది కళు కాకవు మెన్దుపడి . సాన్నిధ్యాది
కలై పుణ్ణి ఎనిగర త్తుక్కిరుక్కిర వెనిగర త్తోడే యన్వయమ్. పరమై కాంతియాన తన్నైయు కస్తువన్మి
తి. స్వగృహ త్తిలు మితిశేషః. ప్లాడ్డుణ్యమ్, షడ్గుణాః. స్వాధేవ్యభో. మంత్రే, బింబే. బింబాధిష్ఠాతరి
చ. సర్వేభ్యోతిశాయిపర్యాప్తం, పరిపూర్ణం. మంత్రప్రతిపాద్యతయాబింబేసాక్షాచ్చతపరిపూర్ణమిత్యభాః.

సా - ప్ర — తన్నైయుకస్తు వస్తు, స్వస్థిన్నతి ప్రీత్యాగత్య.

సా-వి—సర్వేషామారాధనాయోపకరోతీత్యత్రదృష్టాంతయోక్తమితి-యథాసాముద్రమితి- లవణతయాదూ
రతయా సర్వేషామనుప జీవ్యం సాముద్ర ముదకం మేఘైరాసీతం సర్వేషాముపభోగాయ యథా భవతి త
థా పరత్వేన స్వరూపతో దుగ్రహత్వేనచ సర్వేషామనుప జీవ్యోపి భగవాక్ భక్త ఛందానుగోధేన త
త్ప్రీతిష్ఠితాచాకాయాం సాన్నిధ్యం ప్రాప్య సుప్ర సన్న స్సవేషా మారాధనాయోప కరో తీతి భావః-
పరమైకాంతియాన తన్నై, పరమైకాంతినం పురుషం. ఉకస్తు వస్తు, అభిలష్యాగత్య. మంత్ర బింబ యోమ
న్మబింబాధిష్ఠాతరి సంస్థితం ప్లాడ్డుణ్యం సర్వాతి శాయిత్యభాః.

సా - సం — సాన్నిధ్యాదీత్వాదిశబ్ద సాన్మ్యుఖ్యాది సంగ్రహాకః. మంత్రబింబయోః, మంత్రాధీనయోః.
పత్యతతత్సమానాకారప్రత్యక్షబింబయోః “బింబాకృత్యాత్మనాబింబే సన్నిధతే” ఇతిహి ప్రాయతే-

మూ—“అపీతా న్మాలి పర్యంతం పశ్యతరి పురుషోత్తమమ్ । పాతకాన్యా శునశ్యంతి కింపున స్తూపపాత కమ్,, ఎన్నిరపావన తమత్వ త్రైయుమ్, “సందశా నాదకస్తాచ్చ పుంసాంసం మూఢ చేతసామ్ । కువా సనా కుబుద్ధిశ్చ కుతర్కనిచయశ్చ యః|కుహేతుశ్చ కుభావశ్చ నా స్తికత్వం లయం వ్రజేత్., ఎన్నిర పడి యే ప్రత్యక్షాది ప్రమాణ త్రయ త్తిలుమ్ హేతు ఫల భావత్రాలే వరుమ్ మతిమయక్కు క్కుశ్చెల్లా త్తుక్కుమ్

సా -దీ — మేకకై.పావన త్వేప్రమాణమ్ అపీతాదితి. అపీతాత్, శ్రీపాదపీఠమారభ్య. మాఖిః, కిరీటమ్. కేశబంధా వా. ఆపాదతలమనంతపురుషోత్తమమ్ పశ్యతరి పుంసః పాతకానిమహాంత్యపినశ్యంతి. వ్యామోహాది విరోధిని వతకత్వే ప్రమాణం సందశానాదితి. సంమూఢ చేతసాం, పామరాణామపి పుంసామాకస్మిక సందశా నత్తాలుమ్ కువాసనాదికల్ నశిక్కు మేకకై. ప్రత్యక్ష త్తిల్ హేతుత్వేన వరుమ్ కువాసనైయుమ్ అతిక్ ఫల మాన కుయుక్తియుమ్, అనుమాన విషయత్తిల్ అంత హేతువాన కువ్యాప్తియాల్ వరుమ్ కుభావముమ్ కుత్పిత సాధ్య నిశ్చయముమ్, ఆగమత్తిల్ కుతర్కా సమూహత్తాల్ వరుమ్ కువాక్యాథా నినాయము మేక కై. యద్వా ప్రత్యక్షత్తాల్ వరుమ్ కుబుద్ధి యుమ్, కువాసనైయుమ్, అనుమానత్తాల్ వరుమ్ కుహేతు క్కుశుమత్తాల్ వరుమ్ కుతర్కజ్ఞశుమ్, ఆగమత్తాల్ వరుమ్ కుభావముమ్ భక్త్యభావముమ్, అత్తాల్ వరు న్నాస్తికత్వము మాతల్. హేతుఫల భావత్రాలే, కార్యకారణ భావత్రా లెకకై. మతిమయక్కుమ్, బుద్ధివ్యా మోహమ్. మరున్మాయ్, నివతకమాయెన్మై. కువాసనా. ప్రత్యక్షభ్రమ హేతుః- కుబుద్ధిః, ప్రత్యక్షభ్రమః, కుతర్క నివయః, అనుమానభ్రమ హేతుః, కుహేతుః, అనుమానభ్రమః. కుభావోనా స్తికత్వ హేతుచ్ఛేదం

సా-స్వా—హేతు ఫల భావత్రాలే ఇతి. కార్య కారణ భావత్రాలే ఎన్మై- కువా సనా, కుబుద్ధి రూపప్ర త్యక్ష భ్రమ హేతుః. కుతర్కనివయ ఆను మానిక భ్రమ హేతుః. కుహేతు రనుమాన భ్రమ. కుభావస్తా త్పర్య భ్రమః. నా స్తికత్వం, నా స్తికత్వ హేతు వాక్యాథా భ్రమః.

సా-ప్ర — కువాసనాదీనాం వ్యక్తిభేదేన పరస్పరం హేతుఫలభావభివ్యథాః. మతిమయక్కు క్కుశ్చెల్లా త్తుక్కుమ్

సా-వి—ప్రత్యక్షాది ప్రమాణత్రయత్తిలుమ్ హేతు ఫల భావత్రాలే వరుమ్, ప్రత్యక్షాది ప్రమాణత్రయే హే తుతయా ఫలతయాచ ప్రాప్తానామితి వ్యా మోహ విశేషణం- తత్ర ప్రత్యక్షాది ప్రమాణే కువాసనాకరణ దోషః- తత్ఫలం, కుబుద్ధిః- అనుమానప్రమాణే కుతర్కః, వ్యాప్త్యభావ స్తర్కకరణదోషః- తత్ఫలం విశిష్ట యః, విపరీత సాధ్యనిశ్చయః- ఆగమే, ఆకాంతాభివయోగ్యతా భ్రమాదిక హేతుక కరణ దోషః. తత్ఫలం కు భావః- విపరీత తాత్పర్యజ్ఞానం. అత్ర కువాసనయా దేహాత్మ భ్రమః. కుతర్కమూలకః నావయవత్వ అసాధ్య త్వ మితి వైకుంఠ మప్యనిత్య మిత్యాదినిశ్చయః. కుహేతుభావః కుభావశ్చ తత్వ మన్యాస సర్వేషాం వాక్యా నా మద్వైతే బ్రహ్మణి తాత్పర్య మిత్యాది నిశ్చయః. తత్ఫలం నాస్తికత్వంచ లయ- వ్రజేత్. కు యక్కు-క్కుశ్చెల్లా త్తుక్కుమ్, బుద్ధి వ్యా మోహానాం సర్వేషాం.

సా-సం—ప్రత్యక్షానుమాన శబ్ద జ్ఞతకువాసనాయాః ఫలం ప్రత్యక్షా ద్భ్రమంతై కింపున యః - కుబుద్ధి ఫలం కుతర్కనివయః - కుతర్కచయా తుర్కహేతవః - కుహేతుభిః కుభావసా ఫలమిత - తథా నా స్తికత్వం ఫలతీ త్యభి ప్రత్యప్రత్యక్షాది ప్రమాణత్రయ త్తిలుమ్ హేతుఫల భావత్రాలెభ్యత్యంతం.

1— మరున్తాయుక్కిర పడియైయుమ్, యేయథామాం ప్రపద్యంతే తాంస్తథైవ భజామ్యహమ్,, ఎమ్, తమరుకన్తతెవ్వురువమ్, ఎనికర పాట్టిలుమ్ శొల్లకిర పడియే వాఙ్మనసా పరి చేద్య మాన ఆశ్రిత రతంత్ర్య త్రైయుమ్, “ కణ్డ కణ్కల్ మత్తోన్న్తి నైక్కాణావే,,

-దీ—దోషము. నాస్తికత్వం యథావస్థితశాస్త్రార్థవిపరీతభ్రమః. ఇని ఆశ్చర్యపారతస్యోప్రమాణమ్ యే థా మామితి. యే, కేవలం. యథా, కాలతో దేశత ఉపకరణైశ్చ అవసరే నవసరేవా. యోగ్యదేశే, అ యోగ్యదేశేవా. అఘోరమాది మాత్రేణవామహాపకరణేనవాస్వయం వాస్యేనవామామారాధయంతి. తాంస్తథై భజామి. తత్తచ్చిత్తాను గుణమేవారాధనవిషయో భవామివైకై. తమరిత్వాది. తమర్, ఆశ్రితర్. ఉకన్త త్వురువమ్, ఎన్తైత్తై తిరుమేనియాక వుకన్తార్కల్ అత్తైయేతనకుత్తిరుమేనియాక. ఆఘ్రియాన్, చ యుధకనిర్కుమ్. తమరుకన్తతెప్పేర్, ఎన్తత్తిరునామత్తై ఉకన్తార్కల్. అప్పేరైయేయైయేనామ్ వ్యవర్థ - తమరు కన్తతెవ్వురువమ్, ఎన్త ప్రకారత్తై పరనాక వాతల్ సులభనాక వాతల్ నియన్తా వాతల్ నియామ్యనాక వాతలుకప్పర్ - శిన్తిత్తు, అనుసంధిత్తు. ఇమైయైతె, ఇమైక్కొట్టాతె అధ్య వసి ఇరుప్పర్, ఇరుప్పారాకిల్. యద్వా సీలమేఘశ్యామత్వేన హిరణ్మయ విగ్రహత్వేనవాన్తప్రకార విశిష్ట హ మైకై. ఇనిభోగ్యతా మూలాకషకత్వత్తైయైచ్చెయ్కిరార్ - కణ్డ కణ్కల్ కళిత్యాది యాత్ అణి క్కత్తైన్న్ ముతనైక్కణ్డ కణ్కల్ మత్తోన్న్తి నైక్కాణా, ధూలోకాలక్కరధూతనాన అరక్కనాకిర ఎన

స్వా—యేయథామామితి. అశ్రశ్రిమద్గీతాభాష్యం “ న కేవలం దేవ మనుష్యాది రూపేణావ శీర్యమత్స శయణా పేక్షాణాం పరిత్రాణం కరోమి. అపితు యేమ స్సమాశ్రయణా పేక్షా యథా యేనప్రకారేణ పేక్షాను రూపం మాం సంకల్ప్య ప్రపద్యంతే. సమా శ్రయంతే. తాన్ ప్రతి తథైవ తన్మనీషితప్రకా భజామి. మాందశ్శయామి,, తి. తమరుకన్తతెవ్వురువమ్, తమర్, ఆశ్రితర్. ఉకన్తత్తు, అన్తైప్పట్టత్తు. రువమ్, ఎన్త శరీరమో. అత్తైయేతిరుమేని యాక వుడైత్తాన. ఆఘ్రియాన్, చక్రాయుధక. కణ్ ఉ -ళితి - అణియ, లోకాలంకార ధూతనాన - అరక్క నాకిర, రంగనాథ నాకిర. ఎన్న ముతనై, ఎనక్క నారణా మృతత్తై క్కణ్డ కణ్కనాతు - మత్తోన్న్తి నై, మత్త విషయత్తై - కాణా, కాణ్కిరత్తై ఎన్న్తి.

ప్ర—మరున్తాయుక్కిర పడియైయుమ్, మతి విపర్యాసానా మాషధవన్నివతకత్వ ప్రకారం. తన్త తెవ్వురువ మెన్నిక పాట్టిలుమ్, భక్తానాం ప్రియతమ విగ్రహేణైవ స్వయం విగ్రహ వాన్భూత్వా. కన్తతెవ్వురువ ప్రక్రమ్యోక్తగాథాయాంచ - కణ్డ కణ్కల్ మత్తోన్న్తి నైక్కాణావే, అత్యర్థప్రియం రంగనాథం

2—మరున్తాయుక్కిర పడియైయుమ్, నివ త్కకభేష జ వచ్చవతీతివతక తవ్యం. తమరుకన్త తె వ మెన్నిక పాట్టిలుమ్, తగ్గాధాయాం. తమర్, అశ్రితై. ఉకన్తతే, అభిలషితమేవ - ఉరువమ్, విగ్ర . తది చ్చాను సారి విగ్రహ వానితి తదధిక - ఎన్న ముతనై క్కణ్డ కణ్కల్ మత్తోన్న్తి నైక్కాణావే - ముతనై, ఏతదమృతం. కణ్డ కణ్కల్, సశ్యతీ చక్షుషీ. ఇని, ఇతిపరం - మత్తోన్న్తి, ఇతోన్న్యత్ - కాణావే,

3—యేయథేతి - యద్విగ్రహాదివిశిష్టతయామాంవిజానంతితాన్తథైవ సేవ్యత్వేన భజామి త్యధిక - త భక్తాభిమతం యద్విగ్రహాంతద్విగ్రహస్సక్. స్వేనైవ నిర్వాహ్యత్వప్రేక్షా స్వప్రయోజనత్వ బుద్ధ్యాభి

మూ— మరున్తాయరుక్మిర పడియెయమ్, “యేయథామాం ప్రపద్యంతే తాంస్తథైవ భజామ్యహమ్”, ఎ
స్టుమ్, తమరుకన్తతెవ్వరువమ్, ఎనికర పాట్టిలుమ్ శొల్లకిర పడియే వాజ్ఞనసా పరి చేద్య మాన ఆశ్రిత
పారతంత్ర్య త్రైయమ్, “కణ్డ కణ్డల్ మత్తోన్న్తి నై కాణావే”,

సా-దీ—దోషః. నాస్తికత్వం యథావస్థితశాస్త్రార్థవిపరీతభ్రమః. ఇని ఆశ్రితపారతన్త్ర్యప్రమాణమ్ యే
యథా మామితి. యే, కేచన. యథా, కాలతో దేశత ఉపకరణైశ్చ అవసరే నవసరేవా. యోగ్యదేశే, అ
యోగ్యదేశేవా. అఘ్యాది మాత్రేణవామహాపకరణేనవాస్వయం వాన్యేనవామామారాధయంతి. తాంస్తథై
వ భజామి. తత్తచ్చిత్తాను గుణమేవారాధనవిషయో భవామిఎకై. తమరిత్వాది. తమర్, ఆశ్రితర్. ఉకన్త
తెవ్వరువమ్, ఎత్తైత్తక్ తిరుమెనియాక వుకన్తార్కల్ అత్తైయేతనకుత్తిరుమేనియాక. ఆఘ్రియాక్, చ
క్రాయుధకనిర్కుమ్. తమరుకన్తతెప్పేర్, ఎన్తత్తిరునామత్తైఉకన్తార్కల్. అప్పేరేయేయైయనామ్
సర్వేశ్వరక్ - తమరు కన్తతెవ్వణ్ణమ్, ఎన్త ప్రకారత్తై పరనాక వాతల్ సులభనాక వాతల్ నియన్దా
వాకవాతల్ నియామ్యనాక వాతలుకప్పర్ - శిన్తిత్తు, అనుసంధిత్తు. ఇమైయాలె, ఇమైక్కిట్టాతె అధ్య వసి
త్తు. ఇరుప్పర్, ఇరుప్పారాకిల్. యద్వా సీలమేఘశ్యామత్యేన పీరణ్ణయి విగ్రహత్వేనవాన్తప్రకార విశిష్ట
నేయా మెకై. ఇనిభొగ్యతా మూలాకక్షకత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిరార్ - కణ్డ కణ్ కళిత్యాది యాల్ అణి
యరక్లత్తెన్న ముతనైక్కణ్డకణ్కల్ మత్తోన్న్తి నై కాణా, భూలోకాలక్కారభూతనాన అరక్లనాకిర ఎన

సా-స్వా—యేయథామామితి. అత్రశ్రీమద్గీతాభాష్యం “న కేవలం దేవ మనుష్యాది రూపేణావ శీర్యమత్స
మాశ్రయణా పేక్షాణాం పరిత్రాణం కరోమి. అపిశు యేమ త్సమాశ్రయణా పేక్షా యథా యేనప్రకారేణ
స్వాపేక్షాను రూపం మాం సంకల్ప్య ప్రపద్యంతే. సమా శ్రయంతే. తాక్ ప్రతి తథైవ తన్మనీషితప్రకా
రేణ భజామి. మాందశ్శయామీ,, తి. తమరుకన్తతెవ్వరువమ్, తమర్, ఆశ్రితర్. ఉకన్తత్తు, ఆశైప్పట్టత్తు.
ఎవ్వరువమ్, ఎన్త శరీరమో. అత్తైయేతిరుమేని యాక వుడైత్తాన. ఆఘ్రియాక్, చక్రాయుధక్. కణ్ ఉ
కణ్కళితి - అణయ, లోకాలంకార భూతనాన - అరక్ల నాకిర, రంగనాథ నాకిర. ఎన్న ముతనై, ఎనక్క
సా ధారణా వృత్తై క్కణ్డ కణ్ణానతు - మత్తోన్న్తి నై, మత్త విషయత్తై - కాణా, కాణ్గిరత్తిల్లెన్న్తి.

సా-ప్ర—మరున్తాయరుక్మిర పడియెయమ్, మతి విపర్యాసానా మాషధవన్నివతకత్వ ప్రకారం. త
మరుకన్త తెవ్వరువ మెన్నిట పాట్టిలుమ్, భక్తానాం ప్రియతమ విగ్రహేణైవ స్వయం విగ్రహ వాన్భూత్వా.
తమరుకన్తతిత్తుపక్రమ్యోక్తగాథాయాంచ- కణ్డ కణ్డల్ మత్తోన్న్తి నై కాణావే, అత్యర్థప్రియం రంగనాథం

సా-వి—మరున్తాయరుక్మిర పడియెయమ్, నివ తకభేష జ వచ్చవతీవతక తవ్యం. తమరుకన్త తె
వ్వరువ మెన్నిట పాట్టిలుమ్, తద్గాథాయాం. తమర్, ఆశ్రితై. ఉకన్తతే, అభిలషితమేవ - ఉరువమ్, విగ్ర
హః. తది చ్చాను సారి విగ్రహ వానితి తదభేష - ఎన్న ముతనై క్కణ్డ కణ్డల్ మత్తోన్న్తి నై కాణావే.
ఎన్న ముతనై, ఏతదమృతం. కణ్డ కణ్డల్, సత్యతీ చక్షుషీ. ఇని, ఇతః పరం - మత్తోన్న్తి, ఇతోన్యత్ - కాణావే,

సా-సం—యేయథేతి-యద్విగ్రహాదివిశిష్టతయామాంవిజానంతితాత్తదైవ సేవ్యత్వేన భజామి త్యర్థః - త
మరితి. భక్తాభిమతం యద్విగ్రహంతద్విగ్రహస్యక్. స్వేనైవ నిర్వాహ్యత్వప్రేక్షా స్వప్రయోజనత్వ బుద్ధ్యాభ

మూ—ఎన్నిర ఆకషకస్వత్తైయమ్ అను సంధిత్తు “ సతీవ ప్రియభతారం జననీవ ససంధయమ్ । ఆ
చార్యం శిష్య వన్నిత్రం మిత్రవల్లాభయేద్ధరిమ్ । స్వామిత్యేన సుహృత్వేన గురుత్వేనచసర్వదా పితృత్వేన త
థాభావ్యా మాతృత్వేనచమాధవః । యథాయువానం రాజానం యథానవదహా స్తినమ్ । యథాప్రియా తిథిం
యోగ్యం భగవంతంతథార్చయేత్ । యథాచపుత్రందలతం తద్దేవోపచరేద్దరిమ్,, ఎన్నిరపడియే అహ్వ
సంబంధవగ్ పరత్వసౌలభ్యాదికళుక్కుఅనురూపమానవృత్తియైస్స ఇల్లవుమ్,

సా-దీ—క్క సాధారణమృతత్వైఅనుభవితత్వః ణ్డానతుమశ్చోరువిషయత్వైఒరుశరక్కాకక్కాన్తికిరతిత్వై
ఎకైకే. ఆకషకత్వం, మనోహరత్వం. ఇని అహ్వ సంబంధాది కళుక్కునురూపమాక వతికక్క వేణుమెన్టు
మతిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్- అతిల్ సవకవిధ బంధుత్వేన సమచ్యుత్వే ప్రమాణశ్చల్ సతీవేత్వాది. సతీ,
పతివ్రతై. లాశయేత్, ఉపచరేత్- ఆరాధనవేళాయాంభావ్యః, అనుసంధేయః- పరత్వానురూప మిత్యత్రప్ర
మాణమ్ యథాయు నానమితి. భీత్యా, ఆరాధయన్తి ప్రజాః. మదహాస్తీ, మత్తగజః. యోగ్యం ప్రియాతి
ధిం. ఆదరతః, భక్త్యాచ. సౌలభ్యాను రూపం స్నేహ విశేషేణా రాధనత్తిల్ ప్రమాణమ్ యథాచ పుత్రమితి

సా-స్వా— సతీవేత్వాది - సతీ, వతివ్రతా-లాశయేత్, ఉపచరేత్. భావ్యః, ఆరాధన వేళాయాంమాతృ
త్వాది నాను సంధేయః. సంబంధ వగ్ అనురూపా రాధనే ప్రమాణ మిదం. పరత్వాను రూపత్వేప్రమాణం
యథా యువాన మితి - రాజా నంహీ భీత్యా రాధయంతి - మద హాస్తీన మపితథా - సౌల భ్యాను రూప
త్వే ప్రమాణం - యథాప్రియాతిధిమితి. ప్రి యా తిథిహీ సౌల భ్యాది గుణాను సంధాన జుత భక్త్యారాధ
యంతి - ఆదిశబ్ద గ్రాహ్య స్నేహ విశేషారాధనత్తిల్ ప్రమాణమ్ యథాచ పుత్రమితి - ఆకైయాల్ షాబ్దు
ణ్య పూతిక పావనత్వా కువాసనాదివిరోధి నివర్తకత్వా శ్రిత పారతంత్ర్య చిత్తా లంబన సౌకర్యాది వైల
క్షణ్య యోగత్తాలే పరవిగ్రహాది కళై కాట్టిల్ అచై యిలే తానే కై కర్య ముచిత మెన్టు కరున్టు - జ
ననీవ స్ర నంధయమిత్వాది కళుమ్ తత్తత్సంబంధ సౌలభ్యాది గుణాను రూపాగాధన ప్రాసక్త్యైకై యాలే

సా-ప్ర—యేనచతుషా అపశ్యం తచ్చ ఊరస్యతీ-మపి నపశ్యతీత్యర్థః. అహ్వసంసంబంధ వగ్ అత్వాది,
తత్తత్సంబంధవగ్ యోగ్యం పరత్వ సౌలభ్య యోగ్యంచ వృత్తిం కర్తుం పాప్రమిశ్యర్థః -

సా - వి — న పశ్య తః. సంబంధ వగ్ అత్వామిత్య సుహృత్వ సర్వ విధ బంధు త్వాదే భగవత్ప్ర
మాణ సీద్ధత్వా త్తత్తదాకారానుగుణ పరత్వ సౌలభ్యా ద్యనుసారేణ యథాయువానం రాజాన మిత్యాద్యు
క్తప్రకారేణ కైంకర్యం కర్తుముచిత మిత్యర్థః. సతీవ ప్రియభతారం యథాను రాగా దుప చరేత్, జ
ననీవ స్రనంధయం యథావాత్సల్యదుపచరేత్, వత్సేధేనోరివప్రీతిర్వాత్సల్యం. ఆచార్యంశిష్యయథా భక్త్యో
పచరేత్, మిత్రం యథా స్నేహేన పరిచరేత్, యథా రాజానం మదహా స్తీ నంచ భీత్యా పరి చరేత్,
యథాప్రియాతిధి మాదరాత్పరిచరేత్, యథాదయితంపుత్రంప్రేమ్నా పరిచరేత్తథాహరిం పరిచరే దివిభావః.

సా-సం—లాలసీయత్వాయ జననీవేత్యైక్తిః - అలభ్య మిదంలబ్ధ మిత్యతీసంతోషేణ లాలసీయత్వా య మిత్రం
మిత్ర వదిత్యైక్తిః - శాస్త్రాభి మతం భగవదభి ప్రాయ మనురుధ్య ఛందాను రోధే నాచ్చసీయత్వాయ య
వానమిత్యైక్తిః - అసావధానతాయాంస్వనాశభీత్యాసహచరసీయ త్వాయ మదహా స్తీనమిత్యైక్తిః -

మూ—ఎన్నిర ఆకషకశ్చత్తైయమ్ అను సంధిస్తు . సతీవ ప్రియభతారం జననీవ స్తనంధయమ్ । ఆ చార్యం శిష్య వన్నిత్రం మిత్రవల్లాళయేధరిమ్ । స్వామిత్యేన సుహృత్యేన గురుత్వేనచసర్వదా । పితృత్యేన త థాభావ్యా మాతృత్వేనచమాధవః । యథాయువానంరాజానం యథానమదహా స్తినమ్ । యథాప్రియా తిథిం యోగ్యం భగవంతంతథార్చయేత్ । యథాచపుత్రందయితం తక్షణోపచరేద్ధరిమ్,, ఎన్నిరపడియే అహ్వ సంబంధవగ్ పరత్వసౌలభ్యాదికళుక్కుఅనురూపమానవృత్తియైస్స గ్లావుమ్,

సా-దీ—క్క సాధారణామృతత్వైఅనుభవిత్తః జ్ఞానతుమహ్నోరువిషయతైఒరుశరక్కాకక్కాట్టికిరతిల్లై ఎక్ కే. ఆకషకత్వం, మనోహరత్వం. ఇని అహ్వ సంబంధాది కళుక్కునురూపమాక వతికక్క వేణుమెన్టు మతిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్- అతిల్ సవకవిధ బంధుత్వేన సమచ్యుత్వే ప్రమాణజ్ఞల్ సతీవేత్వాది. సతీ, పతివ్రతై. లాళయేత్, ఉపచరేత్- ఆరాధనవేశాయాంభావ్యః, అనుసంధేయః- పరత్వానురూప మిత్యత్రప్ర మాణమ్ యథాయు నానమితి. భీత్యా, ఆరాధయన్తి ప్రజాః. మదహాస్తీ, మత్తగజః. యోగ్యం ప్రియాతి థిం. ఆదరతః, భక్త్యాచ. సౌలభ్యాను రూపం స్నేహ విశేషేణా రాధనత్తిల్ ప్రమాణమ్ యథాచ పుత్రమితిః

సా-స్వా— సతీవే త్యాది - సతీ, వతివ్రతా-లాళయేత్, ఉపచరేత్. భావ్యః, ఆరాధన వేశాయాంమాతృ త్యావి నాను సంధేయః. సంబంధ వగ్గానురూపా రాధనే ప్రమాణ మిదం. పరత్వాను రూపత్వేప్రమాణం యథా యువాన మితి - రాజా నంహి భీత్యా రాధయన్తి - మద హాస్తీన మపితథా - సౌల భ్యాను రూప త్వే ప్రమాణం - యథాప్రియాతిథిమితి. ప్రి యా తిథిహి సౌల భ్యాది గుణాను సంధాన జనిత భక్త్యారాధ యన్తి - ఆదిశబ్ద గ్రాహ్య స్నేహ విశేషారాధన త్తిల్ ప్రమాణమ్ యథాచ పుత్రమితి - ఆక్షయాల్ షామ్న గ్నా పూర్తిక పావనత్వా కువాసనాదివిగోధి నివతకత్వా శ్రిత పారతంత్ర్య చిత్తా లంబన సౌకర్యాది వైల ళ్లయోగత్తాలే పరవిగ్రహాది కల్లై కక్కాట్టిల్ అక్షై యిలే తానే కై-కర్య ముచిత మ్మన్లు కరున్టు - జ ననీవ స్త నంధయమిత్వాది కళుమ్ తత్తత్సంబంధ సౌలభ్యాది గుణాను రూపాగ్రాధన ప్రాపక్లకైకై యాలే

సా-ప్ర—యేనచక్షుషా అపశ్యం తచ్చ యూరన్యత్కమపి నపశ్యతీత్యథః. అహ్వసంసంబంధ వగ్గేత్వాది, తత్తత్సంబంధవగ్గయోగ్యాం పరత్వ సౌలభ్య యోగ్యాంచ వృత్తిం కతుం పాప్రమిత్యథః -

సా - వి — న ప శ్య తః. సంబంధ వగ్గే స్వామిత్య సుహృత్వ సర్వ విధ బంధు త్వాదే భగవతిప్ర మాణ సీద్ధత్వా త్తత్తదాకారానుగుణ పరత్వ సౌలభ్యా ద్యనుసారేణ యథాయువానం రాజాన మిత్యాద్యు క్తప్రకారేణ కైంకర్యం కతుంముచిత మిత్యథః. సతీవ ప్రియభతారం యథాను రాగా దుప చరేత్, జ ననీవ స్తనంధయం యథావాత్సల్యాదుపచరేత్, వత్సే ధేనోరివప్రీతిర్వాత్సల్యం. ఆచార్యంశిష్యోయథా భక్త్యో పచరేత్, మిత్రం యథా స్నేహేన పరిచరేత్, యథా రాజానం మదహా స్తీ నంచ భీత్యా పరి చరేత్, యథాప్రియాతిథి మదరాత్పరిచరేత్, యథాదయితంపుత్రంప్రేమ్నా పరిచరేత్తథాహరిం పరిచరే దివిభావః.

సా-సం—లాలనీయత్వాయ జననీవేత్సుక్తిః - అలభ్యమిదంలబ్ధ మిత్యతీసంతోషేణ లాలనీయత్వా య మిత్రం మిత్ర వదిత్సుక్తిః - శాస్త్రాభి మతం భగవదభి ప్రాయ మనురుధ్య ఛందాను రోధే నార్చనీయత్వాయ యు వానమిత్సుక్తిః - అసావధానతాయాంస్వనాశభీత్యాసహాచనీయ త్వాయ మదహా స్తీనమిత్సుక్తిః

సూ - అప్పోతు “తదాహియత్కార్యముపైతికిం చిదుపాయనం చోపహృతంమహాహాం । సపాదుకా భ్యాంప్రథమంనివేద్య చకారపశ్చాద్ధరతోయధావత్,,ఎన్టు తిరువడి నిలైకళ్ విషయత్తిల్ శ్రీ భర తామ్రవాక్ సా - దీ — అహ్వోసవ్చన్ధవగమ్, ప్రియ భర్తృత్వాది. అప్పోతు, అనురూప వృత్తిపణ్ణిణి రహితు. రాజ్ఞి సేవక వృత్తి యెప్పణ్ణిక్కడ వన్ఱెన్టు మతిల్ ప్రమాణమతదాహిత్యాది. తదా, పాదుకాంపురస్కృత్య రాజ్యపాలన సమయే - సః, భరతః . యత్కించి తాకార్యం . దుష్ట శత్రుణ శిష్ట పరి పాల నా ది ప్రాప్త మౌకిరతు . మహాహాం, అతిశ్లాఘ్యం. ఉపాయనమ్, కాణిక్కై. రాజభి రుపహృతం భవతిత త్వవం పాదుకాభ్యాం ప్రథమం నివేద్య,విజ్ఞాప్య. పశ్చాద్ధరథావ త్,శాస్త్రోక్త ప్రకారేణ తత్తదుచితం

సా - స్వా — విరోధము మిల్లె యెన్టుకరుతు - అప్పడియచావ తారత్తిలే భృత్య ప్రివ్రతాదికల్ రాజ భర్తృది విషయత్తిల్ సోలే ఇవ్వధి కారి ఉపచారాది క్కలై ప్పణ్ణి వేణు మెన్టు శొన్నతు కూడు మో? అ ప్పోతు పతివ్రతా భృత్యాది కల్ పతి రాజాది విషయత్తిల్ విజ్ఞాపనాను మతిపురస్సర మాకవే లొకిక వైదిక దుష్టనిగ్రహ శిష్టపరిపాలనబంధూ పలాశాన భోజనాచ్చదనాది సర్వ వ్యాపారక్కలైయుమ్ పణ్ణికిరాప్పోలే ఇవ్వధి కారియుమ్ లొకిక వైదిక వ్యాపారక్కలైయు మచారూప భగవ దనుమతి పుర స్సర మాక ప్ప ణ్ణి వేణావో? ఇష్టా పత్తి యెన్టిల్ లొకిక వ్యాపారమ్ శాస్త్ర విహిత మల్లా మైయాలే కైంకర్య మల్లా మైయల్ శాస్త్ర మూలా నుమతి యాలే పణ్ణి వాణ్ణాలే? ఇని అచై యాలే తానే ఇన్త వ్యా పార త్తై అడియే పణ్ణి కిరేక్, దేవరీర్ అనుమతి పణ్ణివేణుమెన్టు విజ్ఞాపన పురస్సర మాక పణ్ణిక్కురై యి ల్లె యెన్టిలిన్త వ్యాపారత్తై నీపణ్ణెన్టు అనుమతివ్యంజకవాగభిలా పానహాచావతార త్తిలే విజ్ఞాప నాది కల్ తాక్ కూడుమో? కించ శాస్త్రీయ నియమ శూన్యదృష్ట వ్యాపారక్కు శాస్త్ర ముఖేన వడి మైకొళ్ళ సంకల్పితిరుక్కిర శాసితా వినిడత్తిలే విజ్ఞాపనపురస్సరంకరణ న్తాక్ కూడుమో? వెన్నవరుళి చెయ్కి రార్ - అప్పోతితి - అప్పోతు, అచావతారత్తిలే వృత్తియె ప్పణ్ణి మోపుతు - తదాహిత్యాది- తదా, పాదుకాం భగవతో రాఘవస్య స్థానే అభిషిచ్య తన్మఖేన రాజ్య పరిపాలన సమయే. సః, భరతః - య త్కించిల్ కార్య ముపైతి, ప్రసక్తం భవతి లొకికం వైదికంవా దుష్టనిగ్రహ శిష్ట పరిపాల నాదికం . మ హాహామ్, అతిశ్లాఘ్యమ్. ఉపాయనంచ, కరద్రవ్యం. సామంత రాజభిరుప హృతం. తత్సర్వం పాదు కా భ్యాంప్రథమంనివేద్య, విజ్ఞాప్య. పశ్చాద్ధరథావత్, యథా శాస్త్రమ్. శాస్త్రోక్త నియమపురస్సరమ్. తత్తదు చితం కనుక చకార ఎన్కై - ఎన్కైర, ఎన్టు శొల్లప్పడుకిర - తిరువడి నిలైకళ్, శ్రీమత్పాదు కైకళ్ - ఇతి నాలే యనుమతి వ్యంజక వాగభి లాపానహా శ్రీమత్పాదుకా విషయత్తిల్ భ ర తా మ్రవాక్ లొకిక వైదిక

సా- ప్ర — స్వనిష్ఠాం జ్ఞాత్వా తదనుగుణ కైంకర్య కతుః ప్రపన్నస్య “ పరవానస్తీ,, త్యుక్తం ప్రకారే చాత్యంత పరతంత్రత్వా త్సర్వజ్ఞేపి భగవతి విజ్ఞాప్యైవ కైంకర్యస్య కథవ్యత్వా ద్ధరతాది భిన్నధేవకృ తత్వాచ్చ సర్వవ్యాపారాణామపి భగవతి విజ్ఞాప్యైవ కథవ్యత్వ మాహ. అప్పోతిత్యాదినా.

సా - వి — తదాహితి. కార్యం, రాజకార్యం. మహాహాం, శ్రేష్ఠమ్. ఉపాయనం,తత్తద్దేశాదాగత ముపహారంచ, పాదుకాభ్యాం ప్రథమం నివేద్య పశ్చాచ్ఛకారపాలనమితిశేషః.తిరువడినిలైకళ్ విషయ త్తిలే,

మూ - నడత్తిన రాజసేవక వృత్తియై న్యాయాజీత ద్రవ్యజ్ఞశాలే నడత్తువుమ్, ఇవ్వత్తియై వాఙ్మకూ
ప్పట్ట వధూవిక్ మజ్జల్ల సూత్రాది రక్షణమాత్రమాక నినైత్తిరుక్కవుమ్

సా-దీ - కమచకార ఎనైర్. ఇవ్వత్తియై పుణ్ణ మ్పొళు, శుద్ధ ద్రవ్యతాలేనడత్త వేణుమెనిగి-రార్. న్యా
యాజీతేతి - ఇతి ప్రమాణం “అన్యాయాజీత విత్తేన యోర్చయేత్పురుషోత్తమమ్ | నసతత్ప్రతిగృ
హ్లాతి విఫలం తస్య తద్భవే” దితి - ఇవ్వత్తియై తాన్మగవా నుక్కుపకారమ్ పణ్ణిన తాక నినైయాతే స్వ
రూప ప్రాప్త మెన్టు నినైక్క వేణు మెనిగి-రార్ - ఇవ్వత్తియై ఇత్యాదియాత్-మంగళ్యసూత్రా దీత్యాది

సా-స్వా - కృత్స్నవ్యాపార జ్ఞతైయుమ్ విజ్ఞాపనపురస్సరమాక పుణ్ణ ణకరావ్పాలే అచావ తార త్తిలేయుమ్ ప
ణ్ణణ్మరై యిల్లై ఎన్టు కరుత్తు - రాజ సేవకేతి - రాజ సేవక వృత్తి యావతు, రాజ సన్నిధియిలే వి
జ్ఞాపన పురస్సరమ్ లోకక వైదిక కృత్స్న వ్యాసా రాణాం తదథా తియా కరణం. న్యాయేతి. “ అన్యాయా
యాజీత విత్తేన యోచయే త్పురుషోత్తమమ్ | నసతత్ప్రతిగ్రహ్లాతి విఫలం తస్య తద్భవే ,, దితిన్యాయే
న శాస్త్రా విరుద్ధ దృష్ట వ్యాపార జ్ఞ శుమ్ - శాస్త్రీయ ద్రవ్యా ది నియ మ యుక్త మాయ్ కొండ్రి
శాస్త్రీయ మాకై యాలే భగవ ద్విష యత్తిల్ విజ్ఞాపన పుర స్సరమ్ తద థమాక పణ్ణి పేణ్ణిన రాజ
సేవక వృత్తి యాకై యాలుమ్ శాస్త్రీయ కైంక ర్యోప యుక్త మాకై యాలే భగవ దచాన రూప మా
కైయాత్ అన్యాయాజీత ద్రవ్యతాలే పణ్ణి కుగడా తెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి భగవ ద్విషయత్తిల్ ప్రప
న్న నుక్కు రాజసేవక వృత్తి పణ్ణి వేణు మాకిల్ ఇవ్వత్తి భృత్యాది కకుక్కు రాజ్ఞి ద్దన్య సన్పత్సథా
మాయమ్, భృతి ప్రదానా ద్యుపాధి ప్రయుక్త తయా స్రుత్యుపకార బుద్ధి రూపైయాయు మిరుక్కిరా పో
తే ప్రపన్న నుక్కు మివ్వత్తి యిప్పడి యాకిల్ పూర్వోక్త స్వయ మ్ప్రయోజనతై విరోధి యాతో ? కృత్
సాధ్యేయాన శాస్త్రీయ వృత్తకుగ స్వ పురుషార్థ సాధనత్వ బుద్ధి ప్రాప్తైయా యుక్కు స్వయం పురు
షార్థత్వ బుద్ధి తా లోక త్తిల్ కణ్ణ తుణ్ణో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వత్తియై ఇతి. “ మజ్జ
న్య సూత్ర వస్త్రాదీక గంర త్తతి యథా వధూం | తథా ప్రపన్న శాస్త్రీయ పతి కైంకర్య పద్ధతిం ,, ఎ
నిగిర పడియే వాఙ్మకూ ప్పట్ట వధూవుక్కు మంగల్ల సూత్రాది రక్షణత్తిలే స్వయం పురుషార్థ మెనిగి
ర బుద్ధియుమ్, అతి క్రమత్తిల్ స్వవైధవ్యాద్య నథా శంకైయుమ్, రక్షణత్తిల్ తాతా-రక స్వాలచా-రబు
ద్ధియుమ్, పతియి నుడైయ ఉకప్పే స్వ పురుషార్థ మెనిగి-ర బుద్ధియుమ్ , ప్రత్యేక కార బుద్ధి యన్టైక్క

సా - ప్ర - నడత్తువుమ్ ప్రాప్తమిత్తన్వయః. కర్మం యాగ్యమిన్యథా. ఏవం క్రియమితై కైంకర్య ప్ర
యోజనాంతరార్థత్వ బుద్ధిం, ఆజ్ఞాత్వ బుద్ధిం చ విసాయ స్వరూపానరూపత్వ బుద్ధ్యా కైంకర్యత్వమాహ.
ఇవ్వత్తియై త్యాదినా. వాఙ్మకూ ప్పట్ట వధూవిక్, అగ్నిసాక్షికంగహిత పాణేర్వధ్యాః. భార్యా త్వేనస్మి
కృతాయావధ్యాః నినైత్తిరుక్కవుమ్, అనుసంభానన్తా రూప్రప్తమిత్తన్వయః. భగవద్గ్రంథ కర్మసోక్తం

సా-వి - శ్రీపాదుకావిషయే - భగవతి ఉపకారంకరొమి బుద్ధిం విసాయ స్వరూపప్రాప్త మిత బుద్ధ్యా క
తేవ్య మిత్యాహ - ఇవ్వత్తియై ఇతి. వాఙ్మకూ ప్పట్ట అగ్నిసాక్షికమ్ వివాహే తాయాః.

సా - సం - ఇవ్వత్తియై, ఉక్త విధా ఉత్తర కృత్యరూపా వృత్తిః. వాఙ్మకూ ప్పట్ట వితి-స్వోచిత సర్వ
మంగళాయ స్వస్వరూప నిర్వాహక మిత్యేవోక్త విధా వృత్తయః కార్యాః. నఖ్యాత్యాద్యథాతయేతి భావః.

మూ—ఇప్పుడి భగవదుపక్రమమాయ్ భాగవత సర్వనమక వరుణ కైజ్-ర్యాఖ్య పురుషాధానిధికు-
ప్రధానకారణమ్ ,, పాపిష్ఠి కుత్రబద్ధశ్చ పుండరీకశ్చపుణ్యకృత్ । ఆచార్యవత్తయాముక్తౌ తస్మాద్దాచా-
ర్యవాన్భవేత్,, ఎనుమ్, ,,ఎమ్మిశర్ విణోర్

సా- దీ— శబ్దత్వాత్కణాభరణానిగ్రహణమ్. ఇకైకైకర్యసిద్ధికైల్లామ్ ప్రధానకారణమ్ సదాచార్య సంబం-
ధమెన్దు నిన్నై త్తిరుక్కవుమ్ వేణు మెన్దు సప్రమాణ మాక వువపాచిక్కిరాల్ - ఇప్పుడిభగవ దిత్యాదియాత్-
ఎమ్మి శరిత్యాది - ఎమ్మిశర్ , లీలా విఘాతి కుమ్ నిత్య విఘాతి కుమ్ ఉపకారక స్వామి యాన భగవా

సా- ర్వా—స్వరూపప్రాప్త మెకరబుద్ధియుమిరుక్కిరాప్పలే ప్రపన్నుకుమిన్నై వృత్తియిలేయి న్నబుద్ధి పణ్-
ణ వేణు మెన్దు పడి. మాత్రశబ్దత్వాలే భక్తాధి కార్యనగత్తిల్ మంగళ్య సూత్రాది రక్షణ మాత్ర బుద్ధియిల్లై-
కింతు సాధనత్వ బుద్ధియుమ్ కలశి యిరుక్కు మెన్దు పడి - ఇప్పుడి పూర్వోక్త శేషవృత్తియిల్ పరోపకారబు-
ద్ధియిల్లామల్ స్వతః ప్రాప్త మెన్దుబుద్ధి పణ్ణ వేణు మాకిత్ ఇశ్శేష వృత్తి కామ్యేయాన వాచార్య భాగవ-
త కైంకర్య శ్శిలుమ్ ప్రత్యుపకార బుద్ధి కూడా తెన్దు సిద్ధికైల్ యాలే ఆచార్య భగవ ద్విషయ శ్శిలే ప్ర-
త్యుపకార మున్దామైయాలే కృతఘ్నతై ప్రసక్తేయాయ్ సర్వ కర్మానహతై వారాతో? ఎన్న ప్రత్యు-
పకార మున్దా ముడి సంభావనై యున్దాన విషయశ్శిలే కృతఘ్నతై వాగామైకాక ప్రత్యుపకార మున్దా-
మైకై యావశ్యక మానాలు మాచార్య భగవ ద్విషయ త్తిల్ ప్రత్యుపకారమ్ సమ్భవిత మల్లా మైయాలే
అన్తరేణ్దు విషయత్తియుమ్ కైంకర్య రూప పురుషాధా దశైయిలుముపకార స్మరణమే పణ్ణ ప్రాప్త మెన్దు
శిచ్చేయ్ కిరార్ - ఇప్పుడి యెన్దుమ్ ఇవైయెల్లాక్కికుమ్ మెన్దుమ్ వాక్యద్వయత్వాలే - ఆచార్యవిషయత్తిల్ కృ-
తజ్ఞతై ప్రాప్తై యానాలు ముత్తర కైంకర్య దశై ముక్తిదశై పోలే ఫలరూపై యాకైయాలే కైంకర్యరూ-
ప పురుషాధామ్ ,, ఏషహ్యే వానందమాతీ ,, త్యాదికల్ పడియే కేవల భగవ దాయత్త మాకై యాలే
పురుషాధా దశైయిలే ఆచార్య విషయత్తిల్ కృతజ్ఞతై ప్రాప్తైయో? ,, ఆచార్య వత్తయా ముక్తౌ,, ఇ-
త్యాదినా ఆచార్య సంబంధముమ్ పురుషాధా కారణ మాకైయాలే అవిషయత్తిలు ముపకార స్మృతి పణ్ణ
వేణు మెన్దిల్ కారణత్వమాత్రం స్వాత్మాదృష్టాది సాధారణమాకైయాలే యుపకార స్మృతికుమ్ నిమిత్తమా-
క మాట్టుమో? స్వాత్మాదృష్టాదికళ ప్రధాన కారణమా యిరుక్కిరా సోలే యన్దికై యాచార్యసంబం-
ధమ్ ప్రధాన కారణ మాకైయాలే అవిషయత్తిల్ కృతజ్ఞతై వేణుమెన్దిల్ ఇప్పుడి పుట్ట ప్రధాన కారణత్వం
విశ్వసనియ మాకుప్పడి సమీచిన స్రమాణ సంప్రదాయ మున్దో? ఆచార్య సంబంధమ్ ప్రధానకారణమాకి-
త్ ,, తమేవ శరణంప్రాప్త స్తలైకైకర్య చికిత్సయా ,, ఎన్దిశ్వరనే యుపాయ మెన్దు శోల్లుకిర తువుమ్
విరొధియాతో? ఇత్యాద్యవాన్తర శంకైకై పరిహరిక్కిరాల్ - భగవ గుపక్రమ మాయి త్యాదినా - ,, ఆ-
చార్యవత్తయా ముక్తౌ ,, ఎన్దు కారణాంతర మిరుక్కు చ్చేయ్ తేయుమ్ విశేషిక్తియాలే ప్రధానకారణత్వం
సిద్ధ మెన్దు పడి - ఎమ్మిశరిత్యాది - ఎమ్మిశర్, అన్తత్స్వామి - అన్తదు పలక్షితోభయ విఘాతినాథనెన్దు పడి

సా- ప్ర— విశేషణ విశిష్టతయా స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ఫలత్వ మితభావః. ఏవమేవ స్వాచార్యే భగవతి చకృతజ్ఞ-
తాచ స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ఫలమిత్యాహ. ఇప్పుడి భగవదుపక్రమ మిత్యాదినావాక్య ద్వయేన. ఎమ్మిశ రిత్యాది

సా-వి—ఎమ్మిశర్ విణోర్ పిరానార్ మాశుతలెత్ మలరడిక్కిరై మైచ్చేత్ విక్కుమ్ వణ్దు కల్ - ఎమ్మిశర్,

మూ— పిరానార్ మునినమలరడిక్కి శ్రీమత్తు ఛేర్ విక్కుమ్ వణ్ణుకళై,, ఎన్నుమ్, విల్లిపుతు వైనకర్ నమ్మివిట్టుశిత్రత్తళ్ తేవరై వల్లపరిశు వరువిప్పరే లళుకాణ్ణుమే,, ఎన్నుమ్ శొల్లుకటపడియే

సా-రీ—నుడైయ హేయప్రతిభటమామ్ కమలపుష్పత్తు కొగ్రత్త తిరు వడికళిక పరిసరత్తి లెక్కలైసాపిక్కుమ్ భ్రమర కల్పరెనై. విల్లిపుతువై ఇత్యాది. విల్లిపుత్తూరాకిర నగరత్తిలుదిత్తు ఆత్మ గుణ పరి పూ ణారాన శ్రీవిష్ణు చిత్తర్. పెరియాళ్వార్ తమ్మడైయ స్వామి శ్రియః పతయైతామ్ వల్లతోరు ప్రకార త్తా ల్ నమకుర వరువిప్పరేత్ కైంకర్యమ్ సణ్ణి వాక్రమ్మడి వశీకృత రాక్కు-వారాకిత్ అత్తైక్కాణ్ణోమ్. సమ్మార్

సా - స్వా— విణ్ణోర్ , నిత్యసూరికళుక్కు - పిరాన్, ఉపకారకర్. ఉభయ విభూతి నిర్వాహక స్వామి యినుడైయ. మాన్, దోషమ్. ఇన, ఇల్లాత హేయప్రతి భటమాన. మలరడి, కమలకుసుమసదృశమాననిరువడి కళుడైయ. కీర్తి, పరిసరత్తితే. ఎమ్మై, అడియోక్కళై- శేర్ విక్కుమ్, ప్రివిక్కుమ్- వణ్ణుకళై, పుష్పత్వేన రూ పిత భగవచ్చరణైక రసికతయా ఆచార్యర్ భ్రమర త్వేన నిరూపిత రెన్టపడి. విల్లిపుతు వైయిత్యాది. విల్లిపుతువైనకర్ నమ్మి, విల్లిపుత్తూ రెన్నిర నగరత్తిలే అవలీణారాన - నమ్మి, పూణార్- ఆత్మగుణపూ ణారాన విష్ణుచిత్తర్ పెరియాళ్వార్. తళ్ళల్ తేవరై, తమ్మడైయ దేవతైయాన శ్రియః పతయై, వల్లపరిశు, పరిశు, ప్రకారమ్. తామ్ వల్లతోరు ప్రకారత్తాలే. అరివిప్ప రేత్, నామ్ కైంకర్యమ్ సణ్ణిమ్మడి వశీకృత రాక్కు-వారాకిత్. అత్తై క్కాణ్ణోమ్, అనర్ కృపైయన్లిక్కే- పురుషార్థ సాధనమాక సమకుర కతావ్య

సా - ప్ర — అస్మత్స్వామినో నిత్యసూరిణాం నిత్యానుభవ ప్రదానేనోప కారకస్య కృష్ణస్యాశ్రిత పరిత్యాగ రూపదోష రహిత చరణార విందాధస్తా దస్మత్ప్రపకా ఆచార్యా భగవత్పాదయోరత్యంతభోగ్య త్వేన పుష్పతయా రూపదాతృ దేకనిష్ఠా ఆచార్యాభ్యంగ త్వేన నిగూఢ్యం చే. విల్లిపుతు వైఇత్యాది. శ్రీమన్ పుత్తూరిత్యాఖ్యాతే నగరే స్థితో విష్ణు చిత్త స్వరూపం భగవంతం. మణిజన మాట్ట సీవా రాయ్, ప్నానాథం త్వమాగచ్ఛ - శేశ మిల్లతారక త్తిరున్తు సివిలై యాచాతే పోత రాయ్, త్వయి స్నేహ రహితానాం గృహే త్యమవస్థాయ త్వంబిలా పరవశత్వం విహయాగచ్ఛేత్త్యా ద్యక్త ప్రకా రేణ నా థ యతి

సా-వి—అస్మత్స్వామినః ఆచార్యాః. విణ్ణోర్ పిరానార్, నిత్య సూరిణాం పరమో చారస్య ఉపకారకస్య భగవతః. మాశుతలిత్, మాలిన్య రహితయోః- మలరడి, పుష్పసదృశ ప్రేషాదయోః - కీర్తి, అభిప్రాయ. సమీప ఇత్యర్థః. శేర్ విక్కుమ్, ప్రాపయంతః. వణ్ణుకళై, భ్రమర కల్ప రసికా ఇత్యర్థః - విల్లిపుతువైనకర్ నమ్మివిట్టు శిత్రత్తళ్ తేవరై వల్లపరిశు రుళిప్పరేలతు కాణ్ణుమే. విల్లిపుతువై నకర్ నమ్మి, విల్లిపుత్తూర్ నగరేస్థితాః - విట్టుచిత్తర్, విష్ణుచిత్తాః. భట్టనాథాః - తళ్ళల్ తేవరై, స్వందేవం - వల్లపరిశు, ఆశ్రయితం సమథే న సాధనేన-అరుళిప్పరేత్, దయాళుం కుర్వంతిచే ద్భగవంతమారాధయతురహర్యంతి

సా-సం— ఎమ్మీశనితి, అస్మత్స్వామినో నిత్యసూరినిర్వాహకస్య నిమలసుకుమారభౌగ్యతమచరణాంబుజాధస్తాన్తాం ప్రాపయంత స్వట్పదా ఇవస్థితాగురవ ఇత్యర్థః. విల్లి పుత్తూరితి ప్రసిద్ధ నగర నిర్వాహకా విష్ణు చిత్తాస్వస్వామినం. వల్లపరిశు, స్వవిజ్ఞాత ప్రకారేణా నన్యాహాత్వాదినా. అరివిప్పరేత్, మానివేదయన్తి చేత్. అతు కాణ్ణుమే, తంప్రకారం జానీమః. వల్లపరిశు అతువితి సామాన్యోక్తి లక్షణాకృతా

మూ— సదాచార్య సమ్మన్ధమే ఎన్టు విశ్వసిత్రు అభిషేకమ్ పంచపుకుటి రాజకుమారనుక్కు రాత్రియిల్ విశక్కేత్తి వైక్కుమాప్పోలే తనక్కవర్కల్ పణ్ణిన వెళిచ్చిరప్పేయుమ్ అతడియాశ తనక్కువన్త కైంకర్య శ్చలైయుమ్ అనుసంధిత్తు అవర్కల్ పక్కలిలే కృతజ్ఞనాయరుక్కువుమ్, ఇవైయెల్లా త్తుక్కుమ్ సాధారణమాన

సా - దీ — శెమ్మలూప తొన్టు మిల్లై ఎన్కై. అవర్కల్ కొడుత్త జ్ఞాన కైంకర్యశ్చలై యనుసంధిక్కు వేణుమెన్నిరార్ - అభి షేకమ్మణ్ణ విత్యాది. అభిషేక్కు మాణసాన వేన్కై. రాత్రియిల్ తన్త్రాల్ చాప్పాణ్ తి కత్తిల్ సన్సార కాళ రాత్రి సూచితమ్. వెళిచ్చిరప్పు, జ్ఞానోపదేశమ్. శ్రియః పఠిషయత్తియుమ్ కృత జ్ఞనా యరుక్కు వేణు మెన్టు మత్తై కాటట్టు కిరార్ - ఇవైయెల్లా మిత్త్యాదియాల్ - ఉపాయావన్దై యిలు

సా - స్వా — మొన్టు మిల్లై యెన్తుపడి. సదాచార్య సమ్మన్ధమ్ ప్రధానకారణ మెన్టు వి శ్వసిత్రైన్తన్వయమ్ - తనక్కితి, ఆచార్యనుడైయ ప్రధాన కారణత్వం కైజ్కర్కొప్ప యుక్తతత్వ జ్ఞాన ద్వార కమాకైయాల్ “ తమేవశరణమ్ ప్రాప్తం ,, ఇత్యాది సాక్షాత్కారణత్వ బోధకప్రమాణత్తుక్కుమ్ విరోధమి ల్లైయెన్టు కరుత్తు - ఆచార్య సమ్మన్ధా దీన తత్వ జ్ఞానమ్ సంసారకాలిన మాకైయాల్ ముక్తిదశా భావి కైంకర్య సాధనత్వ మెక్కినే యెన్తు దృష్టాన్తతినాల్ సమధిక్కి రార్. అభిషేకతి. శ్లోభిషేక్కు మాణరా జ కుమారనుక్కు పూర్వ రాత్రియిల్ రాజ పరిజనక్లల్ విశక్కేత్తి వైక్కిర వుపచార త్తాల్ శ్వుః కరిష్యమా ణాభి షేకత్తిల్ నిస్సం దేహ తైయుమ్, తన్తుల హాషణ ముమ్, త్వరై యుమ్, తదను గుణ ప్రవృత్తి యు మిరుక్కిరా ప్పోలే ఇక్కుమ్ ముక్తైశ్వర్య దివ పూర్వ రాత్రియాన సంసారత్తిల్ భగవ దన్తరంగాచార్యదత్త తత్వజ్ఞానము ముపాయా నుష్ఠాన ముఖత్తాల్ నిస్సం దేహతా హాషణత్వ రావధాక తయావ ముత్త్యుపకార క మెన్తుపడి. వెళిచ్చిరప్పు, తత్వజ్ఞానమ్. ఇప్పడి యాచార్య విషయత్తిల్ కృతజ్ఞతై ప్రాప్తైయానాలుమ్ స ర్వకార్య సాధారణ కారణ మాన ఈశ్వర విషయత్తిల్ కైంకర్య దశాయాం కృతజ్ఞతై వేణుమో ? సాధా రణ మాయరున్తాలు మీశ్వరక సర్వ కారణాధిష్ఠా తావా కైయా లాచార్య సంబంధమ్ ముతలాన వుపాయ పరమ్పరైక్కుమ్ ప్రధాన కారణ మాకైయాల్ కృతజ్ఞతై ప్రాప్తై యెన్తి ఆనాలుమ్ చేతన నిడత్తిల్ వ్యా జవిశేషత్తై యపేక్షిత్తు సర్వత్తైయు మీశ్వరక శెమ్మకై యాతే కృతజ్ఞతైక్కు ప్రాప్తి యున్టా ? ఎన్కిర శంకైయిల్ “ త్రాణే స్వామిత్వ మాచిత్యం న్యాసాద్యా స్సహకారిణః । ప్రధాన హేతు స్సత్వతంత్ర్య విశిష్టా కరుణా విభా ,, రిత్త్యాది ప్రకారేణ ఈశ్వర నుడైయ సహజ కారుణ్య త్తుక్కు ప్రధాన కారణత్వ తైయుముపపాదిక్కిరార్. ఇవైయెల్లా త్తుక్కుమిత్త్యాదినా. ఇవైయెల్లా త్తుక్కుమ్, ఆచార్య సంబంధ సా.ప్ర—చేత్తత్వశ్యామః. వెళిచ్చిరప్పేయుమ్, జ్ఞాన వికాసంచ,

సా - వి — చేల్. అతుకాణ్వుమె, తత్వశ్యామః పురుషార్థసిద్ధిక్కు ప్రధానకారణమాచార్యసంబం ధ మెన్టు విశ్వసిత్రై తన్వయః - అభిషేకమ్ పణ్ణ, అభిషేకం కతుణం. పుకుకిర, సిద్ధాసనే ప్రవేశితస్య - రాత్రియిల్, రాత్ర్యాం. విశక్కేత్తి వైక్కుమాప్పోలే, ప్రక్షిప్త కరదీపికా సహస్ర వల్. రాత్రియిలిత్య సేన సంసారస్య జ్ఞాన ప్రతిబంధ కత్వ మాచార్యోప దేశ స్ఫోర్తేజకత్వం సూచితం. ఇవర్కల్ పణ్ణిన, ఆచా రైయి కృతా. వెళిచ్చిరప్పు, జ్ఞాన సమృద్ధికి. ఇరుళకత్తు మెరికతిరోన్తం డల తూడేత్తి వైత్రేణి వాళ్ళి

సా - సం—ప్రధాన కారణ మిత్వస్య సహజకారుణ్య మెన్టు తెలినిత్వనేనాన్వయః. భగవ దనుభవస్యాజ్ఞా

మూ—ప్రధానకారణము మాయము క్తదశైలి ఆత్మానుబంధియాన భగవదనుభవతైష్ఠ్యత అపర్యనుయో
జ్య స్వాతంత్ర్య మడియాక శంకితమామ్ విచ్ఛేదత్తుక్కు పురిహర మాయరుష్పతు ఇరుళకత్తు మెరికతిరోక్
మణ్డలత్తుడేత్తి వైతేణి వాక్లే, ఎన్టుమ్ పోయినాల్ పినై ఎన్టుత్తై క్కెన్టుమ్ పిణైక్కొడుక్కిలుమ్

సా - దీ — ముపేయా వన్దై యిలుముపజీవ్యమ్ సహజకారుణ్యమెనిగిరార్ - ముక్తదశైలిత్వాది - ఆత్మానుబ
ద్ధి, యావత్స్వరూప భావి ఎన్దై - అపర్యనుయోజ్యమ్, ఇతేసిప్పడి చ్చెయ్త తేన్టు క్కేక్కు వమ్ యోగ్య
మల్లాతతు - పరిహర మాయరుష్పతు సహజ కారుణ్య మెన్టు తెళిన్దైన్దయమ్ - అపునరా వృత్తియిల్ భగ
వత్సహజ కారుణ్యమే కారణ మెన్టు మతిల్ ప్రమాణగ్గల్ ఇరుళకత్తు మిత్వాది - అంధకారత్తై పోక్కు మవ
నామ్ - ఎరికై, విక్షేపిక్కు - విక్షేపిక్కు ప్పడుమ్ కిరణగ్గలై యుడైయ సూర్యనుడైయ మండల మధ్యత్తాలేయా
శ్రితరై పరమ పదత్తితే తిరుమామణి మణ్డపత్తిలే స్థిరమాక వైత్తు పునరావృత్తి హేతుక్కు శానస్సేచ్చాదిక
లైయమ్ నివృత్తిప్పిత్తేనై - యద్వా, తన్ను డైయడపాయ భావత్తైవిట్టు ఉపేయనా యెన్టు పడి - పోయి
నాలిత్వాది - పోయినాల్ నమో నారదా వేన్టుమ త్తక త్తిడైక్కైకలై కూక్కుప్పిప్పోయినాల్, పరమపదత్తేరిప్పో
నపిన్టుఆశ్రితరై - ఎన్టుమ్, ఒరుకాల త్తిలుమ్ - ఇత్తిశేక్కు, ఇల్లిలావిధూతియ్ కదిక్కుక్కు - పిణైక్కొడుక్కిలుమ్,

సా - స్వా—ముత్తలనము క్రిపర్యంత సర్వత్తుక్కు మెన్టుపడి - వ్యాజవిశేషమ్ ప్రతిబంధకదురితనివర్తకమాత్రాప
యుక్త మాకైయాలె ఇష్ట ప్రాప్తిక్కు సహజ కారుణ్యమే ప్రధాన కారణ మెన్టు కరున్టు. ఇని యనిష్టనివృ
త్తి విశేషత్తిలు మితు ప్రధాన కారణ మెన్టురుళి చ్చెయ్తెరార్. ముక్తి దశైలితి. ఆత్మాను బంధియాన, యా
వదాత్తభావియాన - ఇరుళ కత్తు మిత్వాది - ఇరుల్, అంధ కారత్తై. అకత్తుమ్, పోక్కు మవనామ్. ఎ
రి, ఎరిక్కు ప్పడుమ్. విక్షేపిక్కు ప్పడుమ్. కతిరోక్, కిరణగ్గలై యుడైయ సూర్యనుడైయ - మండల త్తు
డు, మండల మధ్యత్తాలె - ఏత్తి, పరమ పదత్తిలే యేత్తి - వైత్తు, తిరుమా మణి మణ్డపత్తిలే స్థిరమాక
వైత్తు - ఏణివాణ్ణి, ఏణి, పునశ్చ ఎరణ్ణు కైక్కు సాధన మాన స్వ సంకల్ప మాకిర ఏణియై మాన్దైవనై.
పోయినాలిత్వాది. పోయినాల్, పరమ పదత్తుక్కు పోనాల్. పరమ పదత్తై ప్రాప్తనానాన్దైపడి. పినై ఎ
పునశ్చ. ఇత్తిశేక్కు, ఇన్ద సంసార రూప ప్రాకృత దేశత్తుక్కు - ఇతుక్కు పోక వాట్టా రెన్దిరత్తోడే
యన్దయమ్. ఎన్టుమ్, ఒరుకాల త్తిలుమ్. పిణైక్కొడుక్కిలుమ్, అడియే నారు క్కాల్ ప్రకృతిమండలత్తిలే

సా - ప్ర — ఇరుళకత్తుమిత్వాది. అన్ధ కారనిరాసకవికస్వరాంశుమణ్డ లేనపరమపదన్దైత్వా పునరావృత్తి
హేతు కమచవినివర్తక. పోయినాలిత్వాది. నిత్యవిధూతిం గతా శ్చేత్తదనంతరం లీలా విధూతిం కదాపి

సా - వి — ఇరుళకత్తుమ్, అంధకారనివర్తకనేన. ఎరి, ప్రకాశమానేన. కతిరోక్ మండలత్తుడు, సూర్య
మండలేన. ఏత్తి, ఆరోప్య. వైత్తు, పరమపదేస్థాపయిత్వా. ఏణినాణ్ణి, నిశ్శేణికానివర్తక పుననివర్త
నసంకల్పంపరిహృత్యైత్యర్థః. పోయినాల్ పినై ఎన్టుత్తైక్కుమ్ పిణై క్కొడుక్కిలుమ్ పోకవాట్టార్. పో
యినాల్ పినై, పరమపదగమనానంతరమ్. ఇత్తిశేక్కు, ఏతద్దశాయాగ్లిలావిధూతే. పిణై క్కొడుక్కిలుమ్,

సా - సం — సుబంధిత్వం యావదాత్తభావిత్వం. ఇరుళేతి. తమోనివర్తకచక్చ కిరణమణ్డలద్వా రేణ ప్రవేశ్యారోప
చౌర్థమవ స్థాపితనిశ్శేణి కామపనీయ. పోయినాల్, పరమ ప్రాప్యం దేశంగతే. పినై ఎన్టుత్తైక్కు, పు
నరి కాందిశం యాతు మీహతే. నకామపిదిశమితిభావరి. పిణై ఇతి, ప్రతిధూప్రదానేపిపునరాగమనం నిరుంధ

మూ — పోకవాట్టార్, ఎన్టుమ్ వణ్ పుకట్ట నారణ్ తిణ్గళిల్, ఎన్టుమ్ శన్తశన్తాంతరమ్ కాత్తడియార్ కళై కొండ్డుపోయ్ త్తమ్మై పెరుత్తి త్తమ్ తాళిజైక్కిళ్ళ కొళ్ళు మప్పక, ఎన్టుమ్ తన్మాళి జైక్కిళ్ళ శేర్ త్తమ్

సా - దీ — లీలా విఘాతి యిల్ సంసరిత్తు శీఘ్రమాక త్తిరుమ్మి వరుకిరె నెన్టారు వరై ప్పిజై కొండ్డు త్తాలుమ్ సవణ్థా ఎన్టుపడి పోక వాట్టార్ నై - వణ్కుకట్టిత్యాది - విలక్షణ మాన కీర్త్యాది కళై యుడై య నారాయణ నుడైయ దృఢమాన ముక్తరై పునస్సంసరిక్కు వాట్టాత తిరువడి యెన్టై - శన్త శన్తాన్తర మిత్యాది - తన్నడియార్ కళై జన్మజన్మాంతరమ్ పుకామల్ కాత్తు అచిరాది మాగ్ త్తాల్ పరమ పదత్తైర కొండ్డు పోయ్ స్వస్వ రూపావిభావ వైత్తై ఉణ్ణాక్కి త్తమ్ తాళిజైక్కిళ్ళ శ్రీపాద శైవైపోలే పిరియా తపడి పాదోప ధానమాక స్వీకరిక్కుమ్ నిరుపాధిక పితావెన్టుమ్ - తన్మాళిజైక్కిళ్ళ త్యాది - త్తమ్ శ్రీపాద పరి

సా-స్వా — పోయ్ పునశ్చ సాంసారికభాగైత్తై అనుభవత్తు తిరుమ్మిరుడితియాక వరుకిరెత్త, పెరియపిరాట్టయార్ పిజైఎన్టు ప్రతిఘానై కొండ్డుత్తాలుమ్ పోకవాట్టార్ - పునరా వృత్తిపణ్ణుకిరె తిల్లై ఎన్టుపడి. వణ్ పుకట్ట త్యాది. వణ్, విలక్షణ మాన. పుకట్ట, కీర్త్యాది కల్యాణ గుణజ్జళై యుడైయ నారాయణ నుడైయ. తిణ్, దృఢమాన. ముక్తరై పునస్సంసరిక్కు వాట్టాతపడి స్థైర్యత్తైయ డైయ. కళిల్, తిరువడి కళై ఎన్టై. శన్త శన్తాన్తర మిత్యాది. తన్నడియార్ కళై శన్త శన్మాన్తరమ్ వారాత పడి కాత్తు, పరమపదత్తైర కొండ్డు పోయ్. తన్టై, తన్నుడైయ స్వభావత్తై. స్వస్వరూపావిభావ వైత్తై. పెఱుత్తి, ఉణ్ణాక్కి. త్తమ్ తాళిజైక్కిళ్ళ, స్వ పదద్వం ద్వాధస్తాత్. స్వపదరైవైపోలే పిరియాతపడి పాదోపధాన మాక. కొళ్ళుమ్, స్వీకరిక్కుమ్. అప్పక, నిరుపాధిక పితావెన్టై. త్తమ్ తాళిజైయి త్యాది. త్తమ్ తాళిజైక్కిళ్ళ, స్వచరణద్వంద్వ

సా-ప్ర — ప్రతిఘాకరణేపి గంతుం నాను మన్యతే. వణ్ పుకట్ట త్యాది. శ్లాఘనీయ గుణస్య నారాయణస్య స్వాశ్రితాపరిత్యాగి పాదార విందమ్. శన్తశన్తాంతర మిత్యాది. ప్రపన్నానాం స్వదాసానాం జన్మపరమ్పరాం వినివర్త్య పరమపదే నీత్వా స్వసామ్యమాపాద్యస్వ పాదపరిచర్యాదానే నోపకారకః తన్మాళిత్యాది.

సా - వి — గత్వా పునరా గచ్ఛామీతి ప్రతిఘా ప్రచానేపి. పోకవాట్టార్, గంతుం నాను మన్యతే. వణ్కుకట్ట నారణ్ తిణ్గళిల్. వణ్కుకట్ట, శ్రేష్ఠ గుణస్య. నారణ్, నారాయణస్య. తిణ్గళిల్, ఆశ్చ తా పరిత్యాగి చరణార విందే. శన్మ శన్తాంతరమ్ కాత్తడియార్ కళై కొండ్డుపోయ్ త్తమ్మై పెరుత్తి త్తమ్ తాళిజైక్కిళ్ళ కొళ్ళుమప్పక, అడియార్ కళై, దాసాక. శన్తశన్తాంత రమ్ కాత్తు, జన్మపరంపరానివర్త్య. కొండ్డు పోయ్, పరమపదం ప్రాపయ్య. త్తమ్మై పెరుత్తి, స్వసామ్య మాపాద్య. తాళిజైక్కిళ్ళ, స్వపాదార వింద ద్వంద్వస్యాధస్తాత్. కొళ్ళు మప్పక, పాదరేఖావ దవిశ్లేష్టం స్వీకర్తాపి తా. తాళిజైక్కిళ్ళ శేత్తి యవై శేమయమ్ శేమమ్. తాళిజైక్కిళ్ళ, శ్రీపాదపరిసరే - శేత్తి ప్రాపయ్య. అవై శేమయమ్, తాభ్యాం క్రియమాణం. శేమమ్, డైమమ్. అపునరావృత్తి విశిష్ట కైంకర్య రూప మహా పురుషార్థ ప్రదానం.

సా-సం — త్యేవేత్సర్థః. వణ్, నిరవద్యకల్యాణగుణవతో నారాయణస్య స్వేతర విషయవిరక్తికరతయా తిదృ ధావిత్సర్థః. ప్రతిజన్మ న్యపి సంరక్తుక్వ చిజ్జన్మని లబ్ధదాస్యాను పనీయతేషాం స్వసామ్యమపి ప్రదాయ పునర్విశ్లేషభయేన స్వచరణాధస్తా ద్వినిషీపనం శేషిణం. తన్మాళిజై క్కిళ్ళ, స్వచరణ కమలం ప్రాపయ్య

మూ—శెయ్యమ్ శేమత్తై,, ఎన్ఱమ్ శొల్లు కిర పడియాతేఅపు నరా వృత్తియిలుమ్ మున్ఱు సంసరి ప్పి కై-యిర్ప్పలే సత్యసంకల్పనామ్ శేషియాన శ్రియకిపతియినుడైయ ,, పణ్డైనాశాలే నిక తిరువరుళుమ్ పజ్జయత్తాల్ తిరువరుళుక్కొణ్డు నికొయిల్ శీయ్తు,, ఎన్ఱ శొల్లుప్పట్ట సహజకారుణ్య మెన్ఱు తెళిన్ఱు అన్విషయత్తిలుమ్ కృతజ్ఞనాయరుక్కవుమ్ ప్రాప్తమ్.

సా-దీ—సరత్తిలే శేర్త్తుఅవకపణ్ణమ్రక్షేకలైఅపునరా వృత్త్యాదికలైఎన్ఱ పడి-శొల్లుకిరపడియాల్, శొల్లుకి ర ప్రక్రియైయాలెన్ఱై - మున్ఱు కమక పర తంత్ర నై సంసరిప్పికైయిల్ సత్యసంకల్పనా యరున్ఱా ప్పీలే యిప్పీతు మివనుడైయ ,, సగేపినోప జాయంతె ప్రళయనవ్యధంతివ ,, ఎన్ఱ పునరా వృత్తియి లుమ్ సత్య సంకల్పనా యెన్ఱపడి-పణ్డైనాశిత్యాది- పణ్డైనాశాలే, పూర్వకాలత్తిలే ఉణ్ణానసహజమానవెన్ఱై-నికొ యిల్ శీయ్తు, తిరువలకు పరిమారి - సహజ కారుణ్యమే అపునరావృత్తి సంకల్పతుక్కుమ్ హేతువెన్ఱుకరుత్తు.

సా-స్వా—పరిసరత్తిలే-శేర్త్తు, ప్రాపిత్తు. అవక శెయ్యమ్, అవక పణ్ణమ్-శేమత్తై, శేమత్తై-పరిపాల నత్తై- అపునరావృత్త్యాది రూపరక్షణత్తై యెన్ఱపడి - శొల్లుకిర పడియాలే, శొల్లుకిర ప్రక్రియైయాలే-ము నితి - మున్ఱు, కమక పర తంత్ర నామ్కొణ్డు సంసరిప్పికైయిల్ సత్య సంకల్ప నానాప్పీలే ఇప్పీతు సహజ కారుణ్యపరతంత్రనామ్ కొణ్డు అపునరా వృత్తియిలుమ్ సత్య సంకల్ప నెన్ఱపడి-పణ్డైనాశితీ- పణ్డైనాశాలే. పూర్వకాలత్తిలే యుణ్ణాన, సహజై యాన వెన్ఱపడి - నిన్ఱిరువరుళుమ్, దేవరీ రుడై య శ్రీమత్కృపైయమ్- పజ్జయత్తాల్ తిరువరుళుమ్, పంకజ వాసినియాన పెరియ పిరాట్టియి నుడైయ కృపై యమ్- కొణ్డు, అవలంబ్య- నికొయిల్, త్వక్సన్నిధి దివ్యమనాదికళితే-శీయ్తు, తిరు వలకుశీయ్తు - తిరు వలకు శేర్క్కై ముత్తలాన కైంకర్యజ్ఞలై పుణ్ణి యెన్ఱపడి. అపునరావృత్తి సంకల్ప త్తు క్కుమ్ సహజ

సా-ప్ర—స్వపాదాధసాన్నిత్యాపునరా వృత్త్యభావపూర్వకం స్వపాదపరిచర్యాచానరూపంతేన క్రియమా ణం డేమమ్. పణ్డైనాశాలే ఇత్యాది. అనాదికాలే అవసత ప్రతీత భగవత్కృపాం ,, నకళిన్నా పరా ధ్యతీ,, త్యాద్యక్తి హేతుభూత లక్ష్మీ కృపాం లభ్యాత్వదా వాసస్తలేష్వంత రక్త కైంకర్యం కృత్వా.

సా-వి—శొల్లుకిరపడియాల్, ఉక్తప్రక్రియయా. మున్ఱు సంసరిప్పికైయిల్, సంసారప్రవతానభవ. సత్యసంకల్ప స్య పురా సంసార ప్రవతానే యథాసత్య సంకల్పత్వం తథేదానీ మపునరావృత్తావపి సత్య సంకల్ప త్వ మితిభావః. పణ్డైనాశాలే, పూర్వకాలాను వృత్తాం. నిక తిరువరుళుమ్, త్వత్కృపాం. పజ్జయ త్తాల్ తిరువరుళుమ్, లక్ష్మీ కృపాం . కొణ్డు, స్వీకృత్య. నికొ కొయిల్, త్వన్మంచరే. శీయ్తు, సంమాజనాది కైంకర్యం కృత్వా - సహజ కారుణ్యం అపునరావృత్తియిలుమ్ హేతురత్యన్వయః.

సా-సం-స్వయమేవకుర్వన్ని డేపమద్రక్షణం విచింత్య. మున్ఱితి, పూర్వమచిదవిశిష్టానాం పునఃకరణకళేబరాటప్ర దానే యథాసహజకారుణ్య మేవసాధారణప్రధానకారణంతథా. పునరా వృత్తావపీత్యధః . స్వరూపాను గుణస్వభక్త విషయే సంకల్పస్వ విరోధి సంకల్పాంతర చూన్య ఇతి సత్య సంకల్పనా యిత్యుక్తం. శేషిత్వం స్వాధిక ప్రవృత్తత్వం. ఏవం విధః కారుణి కస్వీకృత్యయేవ ముక్తంకథం పునరావతాయేదితి భావః. ప ణ్డైనాశాలే, సృష్టికాలాత్ప్రతి క్షణశమియి తయా త్వత్కృపయాకమలాలయా కృపయాచత్వ న్నందిర.

మూ— ఇప్పుడతర కృత్య త్తిల్ మనోవాక్యా యజ్ఞ శైస్టు శొల్లుకర కరణజ్ఞల్ మూన్నాటమ్ పరిహరయణే యజ్ఞశిలుమ్ పరిగ్రాహ్యజ్ఞశిలుమ్ సారమిరుక్కుమ్పడి

సా- దీ — ఇప్పుడతర కృత్య త్తిల్ కరణత్రయత్తుక్కు-మవశ్య పరిహరణీయపరిగ్రాహ్యజ్ఞశైసప్రయో జనమా కక్కాట్టు వుపక్రమికిరారా - ఇప్పుడతర కృత్య త్తిలెస్టు - మున్త మనస్సుక్కు- పరిత్యాజ్యజ్ఞశిల్ ప్రధానమ్

సా-స్వా— కారుణ్యమే నిదాన మెన్టపడి. సహజేతి - ప్రధాన కారణముమాయ్ విచ్చేద స్తు కుక్కుమ్ పరి హర మాయిరుప్ప తొరు సహజ కారుణ్య మెన్టు తేళిన్తెన్టన్టయమ్ - ఇప్పడి ప్రపన్న నికి-వ్వుత్తర కృత్య జ్ఞల్ కాత్సేన్యన కతవ్యతయా ప్రాప్తజ్ఞశైస్టు శొన్నతు కూడుమో? అనుష్ఠాన శక్తియిల్లాత పోతు కృ త్నముమ్ కతవ్యతయా ప్రాప్తమనై? ఇని శక్యమాన కైంకర్యం కతవ్యమెన్టిలబోవుతు భగవద్భాగ వ తకైంకర్య యోరన్యతరా నుష్ఠానశక్తౌ కదాచిద్భాగవత కైంకర్యం విహాయ భగవత్కైంక ర్య మనుష్ఠేయ మాక ప్రసంగియాతో? భగవద్భాగవతాపచార తద్వజనయోః పరస్పర విరోధే నాన్యతర ప్రసక్తౌ భా గవతాపచార మనుమత్య భగవదపచార వజనముమ్ ప్రసంగియాతో? వత్సమాణ క్రమేణ కతవ్యేషుభా గవత కైంకర్య ముమ్, వజనీయేషు భాగవతాప చారముమ్, ప్రధాన మాకైయాలే భాగవత విష య త్తిల్ కైంకర్యము మపచార వజనము మావశ్యక మెన్టి లానాలుమ్ ప్రధాన మాన ఇప్పుడతర కృత్య మిరు క్కు- శ్రీభాష్యకారర్ “ద్వయమథాను సంధానేన సహస దైవం వక్తా,, ఎన్టు ద్వయ వచన మాత్రత్తై యుత ర కృత్యమాక చ్చొల్లుకిరతు విరో ధియాతో? అతు వాచిక కైంకర్య త్తిల్ ప్రధాన మాకైయాలే ఉపలక్షణ తయా శొల్లుప్పట్టు తాకైయాలే విరోధ మిత్తెయెన్టిల్ కైంకర్య త్తిల్ వాచిక కాయీకా ద్యవాం తర.భేద ముణ్ణో? ద్వయవచనాదికల్ ప్రధాన మెన్టైక్కు- త్తానుపపత్తి యుణ్ణొ వెన్కిర శంకైయిల్ మనో వా క్కాయజ్ఞశాల్ త్రివిధేషు వజనీయేషు కతవ్యేషుచప్రధానాంశ త్తై యుపపాదిక్కు- త్తిరుళ్ళున్నుత్తివత్స మాణాథత్తుక్కు- అత్యంతశ్రద్ధేయత్వ సూచనాథమాక ప్రతిజ్ఞైశ్చై తరుళు కిరార్ - ఇప్పు డతరకృ త్య త్తిలిత్యా దినా - ప) పన్నా ధి కారి యి ను డై య వు త్తర కృ త్య త్తి లెన్ట పడి - ఇతి నాలే త్రై) వగ్గి కాళుక్కు- వత్స మాణ విషయా స్వాదా దికల్ వజనీయ మల్లావిట్టాలు మివ్వ ధి కారిక్కు- అవశ్య వజనీయ మెన్టు జ్ఞాపిత మాకైయాలే విరోధ మిత్తె యెన్టు కరుణ్టు - మనో వాక్కాయజ్ఞశైస్టు శొల్లుకిర “ శరీర వాఙ్మనోభిర్య త్కర్మ ప్రార భతేనరః । న్యాయ్యంవా విపరీతంవా పంచైతే తస్య హేతవ ,, ఇత్యాది రూపేణ ప్రధాన మాక చ్చొల్లుప్పట్టు వెన్టపడి. ఇతినాలే, ఇత్తా లింది యాంతర కృత్యము మితిలే యన్తగత మెన్టపడి . పరిహర ణీయజ్ఞశిలు మెన్టు ప్రథమం నిదేశిత్రతు కృత్య కరణాపే షు రూకృత్యవజనంప్రధానమెన్టుతోత్తుకైక్కాక.సారమశొల్లు కిరొ మెన్టుని దేశియా తేసారమిరుక్కుమ్పడి

సా - ప) — ఏవం సామా న్యేన భగవ దభి మతస్య కతవ్యశ్చోక్తే రసభి మత స్యా కతవ్యత్వా త్తేషు కతవ్యేషు చావశ్యకాన ప్యాహ. ఇప్పుడతర కృత్య జ్ఞ శిత్వా దినా .

సా - సం — సమ్మాజనాదికైంకర్యం లభ్యా. ఇథ ముత్తర కృత్యన్ని రూప్యతత్రాపి సార నిషగ్రహణ మా హ.ఇప్పుడతరకృత్య త్తి లిత్యాదినా,

మూ— శొల్లకిరొమ్ - “విషస్య విషయాణాంచ దూరమత్యంత మంతరమ్ | ఉపభుక్తం విషం హంతి విష
యాస్మరణాదపి,, ఎన్టుమ్ “ఆవితి కైక్కవైవర్ కుమై కుమ్ శిత్తిన్మమ్ పావియేనై పులనీకాట్టిప్పడుప్పా
యో,, ఎన్టుమ్ శొల్లుకైయాలే పరమ పురుషార్థః రుచి కులైయామైక్కాక మరక్క వేణ్డు మవత్తిల్ ప్ర
ధానమ్ విషయాస్వాదమ్. కృతఘ్నై వైవారామైక్కాకనినైకుమ్-వేణ్డు మవత్తిల్ ప్రధానమటచార్యశేమ్ త

సా-ది—కాట్టుకిరార్.విషస్యేత్యాదియాత్-విషస్యచ-విషయాః, శబ్దాదయః-తేషాంచ-అన్తరమ్, తారతమ్య
మ్.అత్యంతందూరం, మహత్తర మితియావత్ - ఇత్రైయేకాట్టుకిరార్ ఉత్తరాధికత్వాత్.విషముపభుక్తం
సత్ ఉపభోక్తార మేషహంతి. నన్తరణ మాత్రాత్ - నాన్యచ్ఛ. విషయాస్తున్తరణమాత్రాదపి. స్తరణస్య త
త్రాకషణకత్వాత్. ఆవితి కైక్కవిత్వాది.ఆవిమనస్సెన్త పడి.ప్రాణసాహచర్యాదుపలక్షితం.తికైక్క,స్థలిక్క.
ఐవర్, పంచేంద్రియచోరర్.కుమ్మైకుమ్, బాధికుమ్.అతుక్కాకభుజికుమ్.మతానపలశిత్తింపమ్,బహు
విధమాన శబ్దాది విషయజ్ఞతై కాట్టి.పావియేనైపడుత్తువాయోవెక్కై-పరమపురుషార్థేత్యాది.స్మరిత్తాత్
పురుషార్థః రుచికులైయుమ్.కులైయామైకుమ్.ఇనియవశ్య స్మరణీయత్రై-కాట్టుకిరార్.కృతఘ్నైఇత్యాది.

సా-స్వా—యెన్టు అధికనిదేశత్రాలే ఏక దేశికకుడైయ రహస్యజ్ఞశిర నిర్ముక్తిగోప దేశమాత్ర మ్పొల్లన్తిక్కే
యుపపత్తి కళోడై శొల్లకిరొ మెన్టు వ్యంజితమ్. ఇని ప్రతిజ్ఞాతా ఛత్తై యుద్దేశ క్రమేణ ఉప పాదిక్కి
రార్. విషస్యే త్యాదినా. విషస్య. విషయాః, కామిన్యా దయః. తేషాం చాన్తరమ్, బాధక తాయాం తార
తమ్యం. అత్యంతం దూరం, అత్యంత మహత్తరం. ఏత దుపపాదయ త్యుత్తరాధికం. ఉపభుక్తమిత్యాది-
,, దోషాను చింతనార్థాన్ సృజితరసి దూరీకకౌతి వైరాగ్య,, మిత్యుక్త రీత్యా విషయ స్మరణం వైరాగ్యం
దూరీకృత్య,, సంగాత్సం జాయతే కామః కామాతోభోభో జాయతే | క్రోధా ద్భవతీసంమోహ స్సం
మోహ తస్మైతి విభ్రమః | స్మృతిభంకా ద్భుద్ధివాశోబుద్ధి నాశా త్ప్రణశ్యతి,, ఎన్కిర పడియే ఆన్తనాశ
పర్యంతమా మెన్తుపడి. ఆవితికైక్క విత్వాది. ఆవి, ప్రాణక్. ప్రాణ సహచరితమానమనస్సు. తికైక్క, వి
లక్షణోయం విషయ ఇతివిస్మయిత్తిరుక్క. ఐవర్, పంచేంద్రియ చోరర్కళే. కుమ్మైక్క, బాధిక్క. అతు
క్కాక. శిత్తిన్మమ్, స్వల్పమాన వైషయికా నందత్రై - పల, బహువాక కాట్టి - పావియేనై, పావిష్టనా
న వెన్నై - పడుప్పాయో, పడుత్తువాయో వెన్నై - పురుషార్థేతి - విషయ స్మరణం మోక్షరుచి కు
లైయుమ్పడి విషయ కామనైయై యుక్తాకుమ్ వత్తాకైయాలే స్వాధికార నాశక త్రియా విస్మరణీ యేషు ప్ర
ధాన మెన్తుపడి-కృతఘ్నైతేతి.. కృతఘ్నైవాస్తినిష్కృతిః|ప్రథితం పాతకేవగళంకృతఘ్నైవీకాపాకృత్స ము

సా-ప్ర—ఆవితి కైక్క విత్వాదిస్వతో భగవదనుభవ రోగ్యత్వేతి తద్రహితస్య మమచిత్త నిగ్రహ విగోధ
సంచేంద్రియవిషయానసారాన్సహశరిప్రదశ్యక్ కిమివి నాశయసి.రుచికులైయామైక్కాక,సుచ్యదిరాశాయ-

సా . వి — శొల్లుకెరొమ్, వత్సైమః - ఆవితి కైక్క వైవర్ కుమైకుమ్ శిత్తిన్మమ్. ఆవి, అత్యంత. మన
సి - తికైక్క, స్థలితి. విషయ ప్రవణేసతీత్యథాః - ఐవర్, పంచేంద్రియేషు - కుమ్మైకుమ్, బాధకే షు స
శ్చు - శిత్తిన్మమ్, స్వల్ప శబ్దాది సుఖం. కాట్టి, ప్రవశ్యేత్వన్తయః- మరక్క వేణ్డు మవత్తిల్,విస్మరణశ్య

సా-సం— ఆవితి, స్వస్వైవ విక్రియావహస్యపంచేంద్రియోచ్ఛంఖలవృత్తివిషయాణాశబ్దాదీన్వాపినోషేదర్ప

మూ. — ప్రథమకటాక్షమ్ ముతలాన ఉపకారమ్. కార్పణ్యమ్ కులైయామైక్కాకచ్చిల్లాతోట్రియవేణ్ణు మవత్తిల్ ప్రధానమ్ ఆత్మోత్క-షణ్ - ఉపాయనిమ్మైయెమరవామైక్కాక, సదైవమ్ వక్తా, ఎనిగి-జ పడియే శొల్ల వేణ్ణుమ్ అవత్తిల్ ప్రధానమ్ ద్వయమ్. ఉకన్తు పణికోళ్ళవురియనానవెమ్మెరుమాక్ తిరువుళ్ళమథిలామై కాకాక

సా - దీ — ముతల్ శబ్దత్తాల్ మంత్రాథోపదేశాదిగ్రహీతమ్. వాచిక మాన త్యాజ్యోపాదేయత్వైయరుళిచ్చెయ్ కిరాల్. కాపణ్య మిత్యాదియాల్. ఆత్మోత్క-షణ్ శొల్లిల్ కృపాజనక వృత్తియాన కాపణ్యమ్ కులైయమ్. అతుకులైయిల్ అహ-హార మమకారజ్జల్ వరుమ్. అతువారామైక్కు. ఉపాయేత్వాది. ద్వయమ్ శొల్లాతపోతు ఉపాయ నిమ్మైయై మరన్మవనామ్. ఉపాయ నిమ్మైయై మరక్కిల్ తన్నది కారత్తు క్కీడాన త్యాజ్యోపాదేయజ్జలై నిణయిక్కప్పికాతు. కరణత్రయత్తుక్కు మవశ్య పరిహరణీయజ్జలైక్కాట్టుకిరాల్. ఉకన్తు పణి ఇత్వాది. తిరువుళ్ళ మథిన్దాలితైప్పత్త వనథణ్ మిలైయిరే -

సా-స్వా — శేతే,, ఎనిగి-ర కృతఘ్నతా నివారకతయా ఆచార్యోపకార స్మరణం,, గురుం ప్రకాశయేద్దీమాన్మంత్రం యత్నేన గోపయేత్,, ఎనిగి-ర పడియే ముముక్షు వుక్కు స్మరణీయేషు ప్రధాన మెన్టపడి. కాపణ్యేతి- ఆత్మోత్క-షణ్ శథనే కృపాజనక కృపణ వృత్తిరూప కాపణ్య నాశం వరుకై యాలే స్వాధికార నాశకతయా వదనీయేషు ఆత్మోత్క-షణ్ ప్రధాన మెన్టపడి. ఉపాయేతి- ద్వయ వచనాభావేకదాచి దుపాయ నిష్ఠా విస్తరణాపత్త్యా,, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానం సుభగమ పవర్గా దుషసతా,, దెస్సి-జ పడియే విహిక పురుషార్థ మిథిన్తు ఉపాయాంతర స్పృశం ప్రసంగిక్కు మెన్టపడి - ఇని వాఙ్మనసయోరైక రూప్యమంతరేణ కాయ మాత్రేణ ప్రధాన తయా కతావ్యవజానీయ యోధులభత్వా త్కరణ త్రయత్తుక్కుప్పరి హరణీయ పరిగ్రాహ్యజ్జలై కాట్టుకిరాల్ - ఉకన్తి త్యాదినా - ఉకన్తు, ప్రీతనాయ్-పణి, కైంకర్యమ్-కొళ్ళ, స్వీకతుణ్ - ఉరియనాన, యోగ్యనాన- ఎమ్మెరుమాక్, అస్మత్స్వామినః- తిరువుళ్ళమ్, మనస్సు-అథిలామైక్కాక, శీరామైక్కాక - భాగవ తాపచారే పణ్ణుకిర కైంకర్యత్తాలే ప్రీతియు మునియా మల్ భగవతోప రూపానథణ్ము ముణ్డ మెన్టపడి - సకలకైంకర్యఫలోచ్చేదక త్వేనత్యనథణ్ జనకతయా వర్జనీయే

సా-ప్ర — ఉకన్తు పణికోళ్ళ వురియనాన. ప్రీతి పూర్వకం కైంకర్యం స్వీకతుణ్ ముచిత తయాస్థితస్య. ఎమ్మెరుమాక్ తిరువుళ్ళ మథిలామైక్కాక, భగవత్స్వవిషయేనిగ్రహ సలక్పానుదయాయ.

సా - వి — తయావివక్షితేషు - వోహాసుచింతనాథాన్ స్మృతిరపి దూరికరోత్తివై రాగ్యమితి స్మృతేర వ్యన్త విరోధాదితిభావః. నిన్దైక్క-వేణ్ణుమవత్తిల్, స్మృతావ్యతయాపేక్షితేషు. శొల్లాతోట్రియ వేణ్ణుమవత్తిల్, అకితాసియ తయాపేక్షితేషు - ఉకన్తు పణికోళ్ళ, ప్రీతి పూర్వకం కైంకర్యం స్వీకతుణ్. ఉరియనాన, ఉచితతయాస్థితస్య - ఎమ్మెరు మాక్, అస్మత్స్వామినః - తిరు వుళ్ళ మథిలామై కాక, హృద యం య భా

సా-సం — యిత్యామాంవినాశయసికిమ్, ప్రథమకటాక్ష మ్ముతలాన ఉపకారమిత్యం తేన మనసాపరి హరణీయ్యపరి గ్రాహ్య వుక్తా. అథవా చాపరిహరణీయ పరి గ్రాహ్యవాహ - కార్పణ్యమిత్యాదినా - అథ నిష్క-పట కాయకవృత్తే మణోవాగ్మ్య త్రైక కంఠ్యాల్. కరణత్రయేణచ పరిహరణీయ పరిగ్రాహ్యవాహ - ఉకన్తి త్యాదినా - ఉరియనాన సమథణ్ శేషీ. అథిలా మైక్కు, కోపా నుత్పత్తయే -

మూ— కరణత్రయత్వము,, శైవయాతన శైవయోమ్,, ఎన్నుమ్ అవతరిత్ ప్రధానం బ్రహ్మవిదపచారమ్. పురుషార్థ సాగరమ్ వర్ణితత్ పరైయిడుతత్ శైవయామైక్కాకకరణత్రయత్వము కతవ్యక్తిత్ ప్రధానమ్ భగవత్కైంకర్యత్తిత్ ఎల్లై నిలమాయ్ శాస్త్రానుజ్ఞాతమానాచార్యాదిభాగవతకైంకర్యమ్. స్వయమ్ప్రయోజనమాన ఇవ్వత్తర కృత్యముమ్ రహస్యత్రయత్తిత్ ఫలప్రతి పాదకక్షణానప్రచేశక్తిత్ అనుసంధేయమ్.

సా-దీ— ఎన్ఱుమవత్తిత్, ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట వకృత్యకరణక్తి శైవకై. ఆచార్యసకాశాద్వేదాన్తశాస్త్రాద్రిముఖేనబ్రహ్మ భూతశ్రీనివాసనుదైయస్వరూపస్వభావోపాయపురుషార్థతద్విరోధికతై అరిన్తవర్ బ్రహ్మవిత్తుక్కల్. కరణత్రయత్తుక్కుమ్ కతవ్యక్తిత్ ప్రధాన మరుళిచ్చెయ్ కిరార్. పురుషార్థ సాగరమిత్యాదియత్. వత్తుతత్, నిశ్శేషమాక శోషిత్తత్. వరైయిడుతత్, పరిచ్చిన్నమాకై. ఇవ్వత్తర కృత్యమ్ రహస్యత్రయత్తిలను సద్దిక్కుమ్ స్థలత్తై కాట్టుకిరార్- స్వయమ్ప్రయోజన మాన విత్వాది. ఫల ప్రతిపాదక ప్రచేశక్తిత్ తిరుమంత్రత్తిత్ వ్యక్త చతుర్థ్యాది కల్.

సా-స్వా— భాగవతాపచారమ్ ప్రధానమెన్ఱుపడి- భాగవతవిషయత్తిత్ మనోవాక్కుక్కల్ విరూపక్షణాయురైయిత్ కాయమాత్రేణ భాగవతాపచార వజ్జన మపచార వజ్జన మనైన్ఱు కరుత్తు - బ్రహ్మవిదితి - సచాచార్య సకాశా త్రయత్రయ నైశ్చిన్ఱు నివృత్తిధర్మ నిష్ఠానాన బ్రహ్మవిత్తుక్క శైవపడి - ఇవ్వథమ్ ప్రభావరత్నాధి కారత్తిలే వ్యక్తమ్ - పురుషార్థేతి - వత్తుతత్, నిశ్శేషమాక శోషిత్తై - వరైయిడుతత్, పరిచ్చిన్నమాకై - భాగవత కైంకర్యాభావే భాగవత కైంకర్య పర్యంత భగవత్కైంకర్యస్వైవ పురుషార్థ సాగరతయా తస్య నిశ్శేష శోషస్సాయత్ - కరణ త్రయేష్వ న్యతరేణ భాగవత కైంకర్యే అపూర్ణతా రూప పరిచ్చిన్నతాస్యోత్ ఎన్ఱుకరుత్తు - ఇని యివ్వత్తర కృత్యత్తుక్కు రహస్య త్రయత్తి లనుసం ధాన స్థలక్కాట్టుకిరార్ . స్వయ మితి -

ఇప్పడి యివ్వధి కారత్రాలే అయత్తు లబ్ధ మాన ఔషధత్రాలే అవి శంభిత మాక వారోగ్యమ్ పెళ్ల వర్కల్ పాల్వా త్తుణ్ణమాప్పిలేయకన్ఱు పణ్ణపుమ్ ప్రాప్త మెన్ఱు శొన్ఱతు కూడుమో? లోక త్తిలే ప్రపన్నర్క శేల్లారు మిన్ఱ కైంకర్యమ్ అకరణత్తిత్ ప్రత్య వాయ కర మాకై యాలే యవశ్య మ్పణ్ణ వేణు మెన్ఱుబుద్ధియాలే యన్ఱా పణ్ణ కిరార్ కల్-ఆకైయాలే లోకానుష్ఠానవిరుద్ధమాక ఇప్పడి శొల్లక్కూడుమో?

సా-ప్ర— శైవయాతన శైవయోమెన్ఱు మవత్తిత్, కతవ్యాయోగ్యం నకుమక ఇత్యుక్తేషువజ్జనీయేష్విత్యథః. వత్తుతత్ వరై యిడుతత్ శైవయామైక్కాక, శూన్యత్వ న్యూనతయోరభావాయ. ఎల్లై నిలమాయ్, కాష్టాభూతం. ఏ వ మ్బూ తస్యోత్తర కృత్యస్య రహస్యత్రయ ప్రతి పాద్య త్వం ద శ క య తి స్వయం ప్రయోజన మిత్యా దినా -

సా-వి— నిగ్రహాస్మఖం నస్యాత్తథా- శైవయాతన శైవయోమ్, అకృత్యం నకుమక - వత్తుతత్, నిశ్శేషం - వత్తై యిడుతత్, న్యూనం. శైవయా మైక్కాక, అకతుకం. ఎల్లై నిలమాయ్, ఉత్తరావధిభూతం- ఇదముత్తరకృత్యం రహస్యత్రయే ఫల ప్రతిపాదక స్థలేను సంధేయ మిత్యాహ - స్వయంప్రయోజనమానేతి.

సా-సం— వత్తుతత్, భగవత్కైంకర్యే పృథిరుచ్ఛభావః - వరైయిడుతత్, భగవత్కైంకర్య రుచిం.

మూ—విణ్ణవర్ వేణ్ణివిలక్కిన్తి మేపుమడిమైయెల్లామ్, మణ్ణిలక త్తిన్ మక్కిన్ నడైక్కిన్ నర్ వణ్ణి వత్తై, క్కణ్ణి నడైక్కలమ్ కొళ్ళక్కడకళి క్కట్టియనమ్, పణ్ణమరు న్తమిత్త వేత

సా - దీ — దేశ విశేషత్తిల్ నిత్య ముక్తర్ పణ్ణమడి మైకుటా సదృశమ్ ప్రపన్నరిజ్ఞు పణ్ణ ముత్తర్ కృత్యక్ల శైక్కిరాన్. విణ్ణవర్ వేణ్ణి ఇత్యాది. వణ్ణి వరైక్కణ్ణి, విలక్షణ మాన ద్వారకైక్కు స్వామి యాన కృష్ణ. అడైక్కలమ్ కొళ్ళ, రత్నవస్తువాక పేరిట్టుకొళ్ళ. కొళ్ళు కైయాళేన్త పడి. కడక్ళల్ క్కట్టియ, ఋణ త్రయత్తై యున్దిర్ న్త-నమ్మణ్ణ మరున్త మిత్త వేతమరి న్తపకవర్ కళే, నమక్కు స్వామికళాన-పణ్ణళే, గాంధారమ్, కామ రాముతలాన గాన విశేష క్కళి-ఇవైయ మర్ నిరున్తుళ్ళ, ద్రావిడ దివ్యసూక్తికళి-ఇవత్తై

సా-స్వా—వెన్నలోక త్తిలే సాధకమాక ద్రమిడ వేదాంత పరిచయరూప సామగ్రివికలరాన ప్రపన్నర్ ప్రత్య వాయ పరిహార బుధ్యా పణ్ణినాలు మథాను సంధాన త్తోడే సద్యః పరమాత్మ నిచిత్తరంజక తమ ద్రమిడ వేదాంత పరిచయ ముళ్ళ ప్రపన్నోత్తమర్ పరమ పదత్తిలే నిత్య సూరికళే పోలేయుకన్తు పుణ్ణి వరైన్త అరుళి చ్చెయ్ కిరాన్. విణ్ణవర్ రిత్త్యా దినా. వణ్ణి వరై, వణ్, అళికియ తాయ్. విలక్షణమాన. తువరై, ద్వారకై యిలే. ఇకారస్య తకారేప రేట కారా దేశః. నిత్య వాస మృణ్ణా నిర్నిర. కణ్ణి, సంకల్ప మాత్ర త్తాతే విలక్షణ ద్వారకా నగర నిమాణ ముణ్ణి ముడి అఘటిత ఘట నాశ క్తి యుక్త శ్రీకృష్ణనెన్త పడి - అడైక్కలమ్ కొళ్ళ, భర స్వీకార ముణ్ణి - సమపిత భరస్వీకార మృణ్ణ కైయాళే యెన్త పడి. కడక్ళల్, దేవపి పితృ ఋణక్లై. క్కట్టియ, తీర్ తవరాన. నమ్, నమ్మడైయ. పణ్ణ మరుమ్, పణ్, గాన భేదక్ళ శమర్ నిరు క్కుమ్. తమిత్త వేతమ్, ద్రమిడ వేదాంత త్తై - అరిన్త, సాధక మాక వసు

సా - ప్ర — నిత్య సూరితా మిచ భూమావేవ నిరతిశయ త్రియ కైంకర్య ప్రాప్తి స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాన ఫలమిత్యభి ప్రేత్యాహ. విణ్ణవరిత్త్యాదినా. వణ్ణి వరై క్కణ్ణి నడై క్కలమ్ కొళ్ళ కడకళి క్కట్టియ, పరమ భోగ్య ద్వారకా వాసినా కృష్ణై న రత్న వస్తుతయా స్వీకృతాః. అతఏవా పాకృత ఋణత్రయాః. నమ్మణ్ణ మరున్త మిత్త వేత మఱిన్తపకవర్ కళే, “పాల్వే గేయేచ మధురంతంత్రీలయ సమన్విత,, మిత్తుక్త ప్రకారేణ నేకరాగా నివృత తయా మధురత మద్రవిడ వేదాంత తాత్పర్యాభిజ్ఞాః. అతఏవ,, ఉత్పత్తిం ప్రశయంచైవ భూతానా మాగతిం గతిమ్|వేత్తి విద్యా మపిద్యాంచ సవాబ్యోభగవానితీ,, త్వుక్త ప్రకారేణ భగవ చ్చబ్ద వాచ్యాః ప్రసన్నాః. విణ్ణవర్ వేణ్ణి విలక్కిన్తి మేపుమడిమై యెల్లామ్, నిత్య

సా - వి — గాథయా నుసంధత్తై. విణ్ణవరితి - వణ్, శ్రేస్తాయాం. తువరై, ద్వారకాయాం స్థితేన. కణ్ణి, కృష్ణై. అడైక్కలమ్ కొళ్ళ, రత్నవస్తుతయా స్వీకృతాః. అతఏవ. కడక్ళల్, ఋణాని. క్కట్టియ, అపాకృత్య వతకమానాః. నమ్, అస్తాకం. అస్తదీయా ఇతి భావః. పణ్ణమర్ తమిత్తవేత మరిన్తపణ్, “పాల్వే గేయేచ మధుర,, మిత్తుక్త ప్రకారేణ గానేన. అమర్, అన్వితా. తమిత్తవేతమ్, ద్రావిడ

సా-సం—విణ్ణవరితి. వణ్ణి వరైయిత్త్యాది. భోగ్యతమతయా శ్లాఘ్యద్వారకానా భేన కృష్ణై న రత్న వస్తుతయా స్వీకరణా దృణత్రయ విముక్తామదీయాః పాల్వే గేయేచాతిమధుర ద్రమిడ వేదతాత్పర్యాభిజ్ఞానవంత ఏవ-విణ్ణవరితి, నిత్యసూరిభి రత్త్యాదరేణ ప్రతిహతిం విసాప్రీత్యా స్వీక్రియమాణాని కైంకర్యాణి సర్వాణి

మూ—

మరిన్న పకవర్కశే || ౨౨ ||

సా-దీ—సాధామాక వరిస్తభాగవతర్ ప్రపన్నర్క-మణ్ణుల కత్తి విరుస్తే. విణ్ణువరిత్యాది-నిత్యము కర్-అ
డిక్కడి ప్రాథిత్తు యథేచ్ఛ మాక దేశ విశేష త్తిత్ పణ్ణుమ్ కైంకర్య క్షితై యెల్లామ్ - మక్కిన్దు, ప్రిత్యా
వేన్దై - అడైకిన్ననర్ - స్వయం ప్రయోజన త్వేన శెమ్వార్క శెన్దై - || ౨౨ ||

ప్రపన్న రుడైయ ఉత్తర కృత్యక్లిశ్ స్వయం ప్రయోజనరూపత్వత్వైదృష్టాంతత్తాతేసమథికి-రార్.

సా-స్వా—సంధికి-ర-పకవర్కశే, వేదాంత పరిచయసిద్ధ భగవత్కల్యాణగుణాను భవజనితనిరతితయప్రేమ
శాలిక శాన - భగవ చ్చబ్దసూచితసార్వజ్ఞశక్తి యుక్త ప్రపన్నోత్తమా శెన్దపడి-నన్ద మిట్ట వేతమరి న్దపక
వర్కశే, శ్రీ రంగరాజ దివ్యాజ్ఞా లబ్ధవేదాంతా చార్యపదరాన తమ్ముడైయ సిద్ధాంత బహి భూతాశ్చన్ది
క్కే తామరుళి చ్చెయ్తద్రమిడ వేదాంత తాత్పర్యాథా నిష్పైయై యుడైయ భాగవతా శెన్దపడి. “ఆ
ద్యస్యనరి కులపతేః, ఎష్ట ప్రసిద్ధ కూటస్థ సంప్ర దాయ నిష్ఠోక్తై నమ్ము డైయవరెన్దు కొణ్డాడు కిర తాక
వు మామ్. విణ్ణువర్, విణ్, పరమా కాశమ్. అతిలే వసిక్కి-ర వర్ విణ్ణువర్. నిత్య ముక్తా శెన్దపడి. వే
ణ్ణి, ప్రాథిత్తు. విలక్కిన్ది, అంతరాయ మన్దిక్కే నిరంతర మాక - మేవుమ్, ప్రితి యోడు పణ్ణుమ్. అడు
మైయెల్లామ్, కైంకర్య క్షితై యెల్లామ్ - మణ్ణు లకత్తిత్, ఇన్ద భూలోక త్తిలె ఇరున్దు - మక్కిన్దు, స్వ
యం పురు షాథా మాక వను భవిత్తు సంతుష్ట రామ్. అడై క్షిన్దనర్, అడైయా నిర్కి-రార్ కళే. వతమా
న నిదేశతా లద్యాపి కాణానిర్కు-రో మెన్దపడి || ౨౨ ||

ఇప్పడి నిత్య ముక్తర్ కత్తైప్పొలె స్వయం పురుషాథా మాక మక్కిన్దు న్దై క్షిన్దన రెన్దు బొన్దతు కూడు
మో ? నిత్య ముక్త రభి ముఖ మాక వీశ్వర నైయుమ్ తన్నైయుమ్ యథావత్తాక సాత్మా త్కరిక్కై యా
లే నిరతి శయ ప్రేమ రూపానుభవ జనిత స్వయంపురు షాథా కైంకర్య క్షితైపుణ్ణినాలు మిజ్జుళ్ళప్రపన్నర్

సా-ప్ర—సూరిభిః ప్రాధ్యక్ నిష్ప్రత్యూహం ప్రితిప్రాప్తం సర్వవిధ కైంకర్యమ్. మణ్ణుల కత్తిత్ మక్కిన్దు
న్దై క్షిన్దనర్, భూమావభి నన్ద్య ప్రాప్తువంత్యథః || ౨౨ ||

స్వనిష్ఠాభిజ్ఞాః ప్రపన్నా శ్చేతన స్వరూపజ్ఞాపన ప్రధానేపి మూలమంత్రే తచ్ఛేషితయా ప్రప్రప్రన్నం

సా-వి—వేదా. అరిన్ద, జానంతకి. పకవర్కశే, భగవంతకి. ఉత్పత్త్యాదిజ్ఞానవంత ఏవ. విణ్ణువర్, నిత్య సూరి
భిః. వేణ్ణి, అత్యావరేణ. విలక్కిన్ది, అప్రతిఘాతేన. మేవుమ్, స్వీక్రియ మాణాని. అడుమై, కైంక ర్వాణి.
ఎల్లామ్, సర్వాణి. మణ్ణులకత్తిత్, భూలోకే. మక్కిన్దు, అతిప్రిత్యా. అడైకిన్దనర్, ప్రాప్తువంతి. ప్రప
న్నా నిత్యసూరి లభ్య కైంకర్యాణి భూలోకవీవ ప్రాప్తువంతి భావరి || ౨౨ ||

యథా ప్రణయిన్యాం దర్పణం పశ్యంత్యాం పశ్యాత్ప్రణయిన్యాగతే మణి దర్పణవీవ ప్రతి ఫలితం
చృష్ట్యా తతః పుష్ప విజేపాద్యుపచారైర్వథా ప్రియం ప్రియాపరిచరతి తథా ప్రణవే జీవస్య శబ్దా స్వయ

సా-సం—భూలోకేతిసంతోషజనితతయాప్రిత్యాప్రాప్తువంత్యథః. భగవతియథావిన్యసంభరన్దుప
ద్రమిడ వేదాభిజ్ఞాశ్చయేభాగవతాస్తే త్రివప్రితికారితకైంకర్యరూప పురుషాథా వన్నోభవన్దిత్యథః || ౨౨ ||

ప్రపన్న పరమాత్మనోళ్ళుంగార రసోక్త లోకాధిక నాయికానాయక భానావపి ప్రపన్నస్వేయ

మూ— ప్రణయినమివప్రాప్తంపశ్చత్త్రియాస్వసమన్వితంమహాతిముహూరామృష్యేదృష్టావీ.
సా-దీ—ప్రణయినమివేతి - ప్రియా, పతి వ్రతా, పశ్చత్త్రియాస్వం, పృష్ఠతః ప్రాప్తం భతారంయథోప
చరతితథా- ప్రపదనధనాః, ప్రపన్నాస్సంతః-అపచారాన్నివృత్తాః- ముహూరామృష్యే, బహుశఃపరామృష్యే-
సా - స్వా — సాక్షాత్కృతపరావరతత్వరల్లా మైయాతే అభిముఖశేషి సాక్షాత్కారస్థలత్తివోలేప్రేమ
పర వశ రాయ్ స్వయం పురుషార్థ కైంకర్య మ్పణి కుండు మో ? ఎన్ట లోక దృష్టా త త్తాలె స
మథి- కిరార్ - ప్రణయినమివేతి - యథా కాచిత్త్రియాభతారి నిరతిశయ ప్రీతి మతీ భతు రను గు
ణ న్ముమ సౌందర్య మస్మిన్వేతి నిధాన రయితం స్వచ్ఛ నిమల మణిమయ దపణే స్వా మలం కృతామ్
వీక్షంతీ స్వవీక్షణ కాల ఏవ స్వవిషయే ప్రణయ వంతమ్ కిమ సౌదపణే మమదశణే సతి దపణస్థ మ
త్ప్రీతి బింబే స్వానుగుణ సౌందర్యాది కమాలోక్యమాం ప్రీతయే ద్వాన వేతి శోధ యితం పశ్చ దాగతం
స్వసమన్వితం నాయ కం దృష్ట్వా తత్క్షణో ద్భూత శృంగార రస పరి వాహ తయా చందన కుసుమాది కం
వికిరంసీసతీ అనుభవతి - అభిముఖ నాయక దశణ నేతు స్వ సమన్విత నాయక దశణా భావేననై తాదృశ
శృంగార రసా విభావ ఇతి భావః - ఏవమేవ ప్రప దన ధనాఃప్రపన్నాస్సంతః-ద్రమిడవేదాంతశ్రవణేన
స్వపర స్వరూప వివేక వంతః - ముహూరామృష్యే , సరా చార్యోప దిష్ట ప్రకారే ణార్థ వత్తయా

సా-ప్ర—భగవంతంనిరపరాధ కైంకర్యఃప్రీతయంసీత్యాహ-ప్రణయినమివేత్యాదినా. యథాకస్యచిత్త్రియాప
శ్చదాగతం దయితం దపణే దృష్ట్వావీక్ష్యైశ్చన్దనకుసుమాదిభిఃప్రీతయిత్యాను భవతితథా మూలమం
తే జీవశేషి తయా ప్రతిపన్నం భవగవంతం నిరపరాధైః అత ఏవ ,, ఏవం పుణ్యస్య కమణో చూరార్ద

సా-వి—ప్రాధాన్యాత్తద్వాచకస్యమకారస్యాగ్రేణీతత్వాచ్చప్రియాస్థానీయోజీవఃశబ్దాన్వయేఉపసజనత్వా
త్తద్వాచక స్యాకారస్య పూర్వం స్థితత్వాచ్చ పశ్చదాగత ప్రియా స్థానీయం పర మాత్మానం మూలమంత్రే
దృష్ట్వా సేవాక్రమై రనుభవతి త్యాహ - ప్రణయినమివేతి - ప్రియాపశ్చ త్త్రియామ్, అతఏవస్వసమ
న్వితం ప్రణయినం ముహూరామృష్యే పునః పునథౌతే సమ్యక్గౌతగతిభావః. మణిదపణే, మణిదపణ
ఇవ పశ్చ త్త్రియామ్ పూర్వ స్థితాకార ప్రతిపాద్యం స్వసమన్వితం స్వాశ్రయశేషత్వ నిరూపకం. ముహూ

సా-సం—ముత్తరకృత్యాత్మికా వృత్తిర్భృగ్యతమతయాజీ కా ర్చేతీసదృష్టాన్త మాహ. ప్రణయినమివేతి, ప్రి
యయా సౌందర్య లావణ్యభూషణాది మహతి దర్పణ విశేషే చేద్యథావస్థితాదపిద్విగుణిత తయాపరిదృశ్య
త ఇతి తథాద శణో త్కణ్ఠ యా ప్రీత్యా పశ్చ ద్భాగే మణి దపణణా లోకన దశాయాం ప్రాప్తంప్ర
భుం ప్రణయినం స్వసమన్వితం స్వాభి మతాను రూప సౌందర్య లావణ్య భూషణ భోగ్యా సక్త్యాదిసమన్వ
ితం ప్రియా దపణే దృష్ట్వా తం ప్రణయినం ప్రీత్యతిశయ కృత ప్రమాన కన్ఠ విహారాది నాయథా పరి
భుక్తౌ తథాత్రాపి దాసభూతస్య కించిత్కార స్వీకారే ప్రణయినం సన్నేహ కుతూహలినం. ప్రాప్తం,
పశ్చత్, ,, అకారోకార మకార ఇతి. తాన్యేకథే ,, త్యుక్త పాతక్రమా ద్భవీయసామ ఆయ ఇత్యుక్తా
థా క్రమేణ మకారేణ స్వరూపజ్ఞానాత్పశ్చద్భుద్ధి మధిరూఢం స్వసమన్వితం, స్వగతా నన్యాహా శేషత్వా
నన్య భౌగ్యత్వా ద్యనుగుణ నిరు పాధిక శేషిత్వ, నిరుపాధికనిరతిశయ భోగ్యత్వాదినా స్వేన సమ్యగన్వితం.

మూ.—మనోమణిదర్పణే | ప్రపదనధనాస్సంతశ్చుద్ధైఃప్రభుంపరిభుంజతేప్రస్మమ రమహమోదస్మేరప్రసూన

సా-దీ—మహతిమనోమణిదర్పణే, మూలమంత్రరూపేమణిమయాదశ్చే-ప్రభుం, ఈశ్వరం-దృష్ట్వా, ఆచార్యోప
దేశతః - పరమశేషిత్యేన దృష్ట్వా స్థితాంతంశేషిణం- ప్రస్మమరేత్యాది - ప్రస్మమరోవిసపక్షాన్మహమోదోయే
షాం - కాష్టాకంతికే మహమోదస్వయంప్రయోజనతా - తద్విశిష్టైర్జరి, స్మేరప్రసూనసమైరి, వికసితకు
సుమనదృశైరి - అనేన ఉత్తరకృత్యస్య ఏతదధికారోక్త సద్గుణ సమృద్ధి సూచ్యతే - తైఃక్రమైః, పరిచర్యా
క్రమైః- పరిభుంజతే, అనుభవంతీత్యర్థః ఎనైః. యథా కాచిత్స్వముఖందర్పణే పశ్యంతీ ప్రియే పృష్ట తః
ప్రాప్సేసతి స్వసమన్వితం తందర్పణేదృష్ట్వాప్రసూనాని వికరంతీతముపచరతితథాస్వాత్మాన మంతర్వామిణం
చ మూలమంత్రే దృష్ట్వా ప్రసూనవద్భౌక్త్యైకైంకయైః ప్రియ మివాభి ముఖానవస్థిత ముపచరతీత్యర్థః.

సా-స్వా—చింతితే - అన్యత్రమాలిన్యాప సరణాయ విమృష్టే-మనా, మంత్రే-మూలమంత్రాభ్యేమణిదర్ప
ణే - స్వ సమన్వితం ప్రభుం భగ వంతం స్వశేషి భూతం దృష్ట్వా బహుశో మంత్రార్థః మన సవ శేన ప్ర
త్యక్ష సమానాకార విశద జ్ఞానం లభ్యా - శుద్ధైరి, సాత్విక త్యాగ యుక్తైః - అన్యత్ర శుభ్రైః - ప్ర
స్మమరో విస్మత్వరో మహా మోదో మహానంద స్వయం పురుషార్థతా బుద్ధిర్యే షాంతైః - అన్యత్ర

సా-ప్ర—నోద్ధవాతీ, త్యుక్తప్రకారేణసద్యోవికసితవిస్మత్వరామోదప్రసూనానాంసమైభగవదనుకూలవ్యా
పారైస్తోషయిత్వాను భవంతీత్యర్థః . యథా ప్రియా యరమణా చక్షునం భాగ రూపం భవ త్యేవ మేవ

సా-వి—రామృష్టే, సమృద్ధిచారితే.మనా,మూలమంత్రే.దృష్ట్వా,విజ్ఞాయ.ప్రపదనధనాస్సంతశి,ప్రస్మమరః
మహా మోదః పరిమళశ్చ యేషుతై స్తథోక్తైః. స్మేరప్రసూన సమైరి, వికసిత పుష్పసదృశైరి. క్రమైః, సే
వా క్రమైరి. ప్రభుం పరిభుంజతే, అనుభవంతి. ప్రియాభి బహువచనాంతతయా ఛేదకార్యే. అతోనవచన
రోధభేదదోషావకాశః. విరోధివిశేషణాభావాన్నలింగభేదదోషోపీతిద్రష్టవ్యం-

సా-సం—మకారమత్రేణజ్ఞానస్వరూపత్వజ్ఞానగుణకత్వాదినైవపరిదృశ్యతే.ముహురామృష్టే,శశ్వద్విచారితే
మహతి- మనోమణి దర్పణతోక్తి స్సకల దిగ్వర్తిక యావ దథా ప్రదశఃకత్వాత్. మనురూపే మణి దర్పణే
తు. మకారార్థో నన్యాహా శేషత్వా నన్య భౌగ్యత్వా నన్యాధేయత్వాదినా. అకారార్థస్మ నిరుపాధి
క శేషిత్వ, సర్వాధారత్వ, సర్వవిభ భౌగ్యత్వ, సర్వవిభక్తైంకర్య ప్రతిసంబంధిత్వాదినా ద్విగుణితతయాప
రి దృశ్యత ఇతిభావః. ప్రణయీచ ధనీచేదేవ ప్రియాయాఅపి పరమా ప్రీతి రిత్వత్రచ తథేత్యాహ. ప్రపదన
ధనా ఇతి. ధనమ్, ఆభరణమ్, ప్రణయినైవ దత్త ప్రపదన ధనాస్సంత ఇత్యర్థః. కర్తృకత్వాదిత్యాగాన్విత
తయా శుద్ధైరి పరమాభ్యైక స్వభావతయా మనో హరతయా సుఖరూప తయాచ ప్రసూనసమైరి. ప్రసి
ద్ధ ప్రసూనవైలక్షణ్యాయా హ. ప్రస్మమర మహా మోదస్మేరేతి- “ యద్యదాచరణీ , త్యుక్త దేశ కా
లా సంకుచిత ప్రసరవత్వాదస్య ప్రస్మమరత్వమ్. సర్వ వైదికసంప్రదాన కరత్వాదామోద వద్దుర్విషయ ప్రపు
త్యాది రూప దుగంధాభి భావకత్వాన్మహా మోదవత్త్వమ్.స్వస్యస్వసహృదయానాం శేషిణశ్చ చిత్తాకషా
కత్వా స్మనోహరత్వమ్. పంచధా విభక్త తత్త తాంల ప్రతినియత క్రమవత్వా దుత్తర కృత్యానాం క్ర
మై రిత్వైః ఏవం విభోత్తర కృత్యాత్మిక యా వృత్త్యా శృంగార రసోత్తర నాయికానాయక భావ

మూ—

సమైక్రమైః॥౩౫॥

ఇతి కవితార్కిక సిహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య
వేదాంతా చార్యస్య కృతిషు శ్రీమద్రహస్య త్రయ సారే
ఉత్తర కృత్యాధికారః పంచదశః.
శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ— నారాయణశబ్దత్రిత్వనారక్లమన్నేయమచాశ్వరక పశ్చాత్తత్తైయాత్ శొల్లిత్తు.యద్వాప్రణవే
శబ్ద ప్రాధాన్యం జీవస్య అథకప్రాధాన్య మీశ్వరస్యేత్యభిప్రాయేణ పశ్చాత్ప్రయోగికి॥౩౫॥
ఇతి శ్రీసారదీపికాయా ముత్తరకృత్యాధికారఃపంచదశః.

సా-స్వా— సర్వతః ప్రసవః నృహగంధైః. స్మేర ప్రమాన సమైకి, వికసిత కుసుమ సదృశైః. ప్రతీసంబం
ధి భౌగైః క్రమైః, పరిచయా క్రమైః. పరి భుంజతే, అనుభవం తీత్యథః. మంత్రేహి ప్రణవే జీవ వాచ
క మకారా త్పశ్చ దకారః. నారాయణ శబ్దస్యాపి అకార వాచ్యాయ నారాయణాయ మకార వాచ్యో
హ మితి మహావాక్యార్థేశబ్దతః ప్రధాన మకారాదన్వత్త్వమేవేతిభావః. ఎట్టుమామూర్తి. నమోనా
రాయణాయేతి మంత్రస్సర్వాథకసాధక, ఇత్యుక్తమంత్రప్రభావాతిశయేన ముక్తిదశాభావి విశదజ్ఞానం ల
బ్ధ్వాతద్దశాభావి కైంకర్య భాజోభవంతీత్యథః॥౩౫॥

ఇతి శ్రీఉత్తర సారాస్వాదిన్యా ముత్తర కృత్యాధికారః పంచదశః.

సా - ప్ర — ప్రపన్నస్య స్వనిష్ఠాభిజ్ఞస్య భగవద్భాగవతాచక్షణం భాగ రూపం భవతీతి భావః॥౩౬॥
ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాయా ముత్తరకృత్యాధికారఃపంచదశః.

సా-వి—

అతోప మయా ప్రితి కారి తత్త్వం వ్యజ్యతే ॥ ౩౫ ॥

ఇతి శ్రీసారవివరిణ్యాముత్తరకృత్యాధికారఃపంచదశః.

సా-సం — శబ్దయా నన్యాహ శేషత్వాదినాశ్రియా సామ్యమధ్యవస్యంతరి ప్రపన్నాః ప్రణయినం జగ
త్పతిం పరి భుంజతే ॥౩౫ ॥

ఇతి శ్రీసార ప్రకాశికా సక్రమే ఉత్తరకృత్యాధికారః పంచదశః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

పురుషార్థకాష్ఠాధికారః.

మూ—

స్వతంత్ర

సా-దీ—అథాధికారిణాన్యైవ కైంకర్యంస్వామిచాదితమ్ | తదీయదాస్యపర్యంతమితిపోడశఉచ్యతే ||

సా - స్వా — ఇప్పటి పూర్వార్థికారత్తిలే భగవదుపక్రమమాయే భాగవత పర్యంత మాక వరుకిరక్తం కర్యాఖ్య పురుషార్థ త్తుక్కెన్టుమ్, కతవ్యశ్చిత్ ప్రధానం భగవత్కైంకర్యత్తి తల్లై నిలమానశాస్త్రా ను జ్ఞాతమాన వాచార్యాది భాగవత కైంకర్య మ్మన్తు శొన్నతువుమ్ కూడుమో? కష్టంకమన్ ఎనిగరన్యాయ త్తాతే క్లేశాత్మక తయా భగవత్ కైంకర్యమే అప్రాప్త మాకైయాలే భాగవత కైంకర్య త్తుక్కు సుతరా మ్మూర్తి యిల్లయే? చేతన నుక్కు భగవత్ చేషత్వం స్వరూప మాకై యాలే తత్ప్రయక్తమాక భ గవత్కైంకర్యమ్ ప్రాప్త మెన్టి శేషత్వ మావతు పర తంత్ర రూప మాకైయాలే కైంకర్యా భావేపి అ తుసిద్ధి కైయాలే పురుషార్థతయా కైంకర్య త్తుక్కుప్రాప్తి యిల్లయే? “శేషః పరాథత్వా, దితిసూ త్రాను గుణ్యేన “ పరగతాతి శయా ధానేచ్చ యోసాదేయత్వ మేవ యస్య స్వరూపం స శేషః పరస్యేషీ,, ఎన్టు శ్రీభాష్య కారొక్త శేషత్వ సిద్ధ్యర్థం కైంకర్యమ్ ప్రాప్త మెన్టి లానాలు మేతాకిలు మొరు శేష్యతి శ య హేతు వ్యాపార మచేతన తుల్య మాక కతవ్య మాక సిద్ధిత్తాలు మన్త వ్యాపారత్తుక్కు కైంకర్యరూ పత్వం సిద్ధిక్కు విల్లయే? చేతన నాకైయాలే అచేతన విలక్షణ మాక పతిశయా ధాయకత్వం సిద్ధిక్కు మెన్టి పామరర్ కత్తై పోలే శాస్త్ర విరుద్ధానుష్ఠాన మ్మణ్ణినాలు మీశ్వర నుక్కు లీలారస రూపాతిశయమ్ సిద్ధికైయాలే శేషత్వం సిద్ధికైయాలే కైంకర్య రూపత్వ సిద్ధిక్కువకాశ మిల్లయే? శాస్త్ర విరుద్ధా నుష్ఠాన మ్మణ్ణిలన్త శేషత్వ కార్యమ్ స్వానర్థ పర్యవసిత మాకైయాలే స్వప్రయోజన పర్యవ సానాథం శాస్త్రాను గుణ ప్రవృత్తివణ్ణి వేణు మెన్టిల పోతునిత్యముక్తర్ కళుక్కు శాస్త్రాను గుణ ప్రవృత్తి యిల్లా

సా - ప్ర — ఏవం త్రిభిరధికారై భారన్యాసా సాధారణ ఫలనిరూప్య ఆనంతరం సప్తభిరధికారైః ప్ర పన్నే ఫలత్వేనాస్వితాన్ భక్తానామపి సాధారణా నర్థాన్నిరూపయతి - తత్రసాధారణేషు “మమ మద్భ క్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యుదికా భవే,, దిత్వాదిభిఃప్రధానఫలత్వేనోక్తం భాగవత కైంకర్యం ప్రథమం నిరూపయతి

సా-వి— ఇత ఉత్తర మధికార త్రయ మేతత్ప్రసంగ తయైవారభ్యతే-తత్ర భాగవత కైంకర్యపర్యంతం

సా-సం — ఇత్థ మనన్యాహ శేషత్వాదినాలక్ష్మీవిశిష్టప్రత్యనంతవల్లక్ష్మీస్థా నాభిక్తానాంభగవదకథా

మూ— స్వామిత్యాత్స్వబహుమతిపాత్రేషునియతం శ్రియఃకాంతో దేవ

సా-దీ—ఇవ్వర్థతై సంగ్రహాక్కిరార్ శ్లోకత్తాల్ - స్వతంత్ర స్వామిత్యాదితి - శ్రియః కాంతో దేవః
సా-స్వా—మైయాలే శేషత్వకార్య కైంకర్యాభావమ్ ప్రసంగియాతో? స్వప్ర యోజనపర్యవసిత వ్యాపార త్తా
లే తాన్ శేషత్వం సిద్ధికు-మో? శేషి ప్రయోజనత్తేయే ఉద్దేశిత్తు వ్యాప రిక్తై యన్తా శేషత్వ కార్య
మ్. శాస్త్ర వశ్యనామ్ బుద్ధి పూర్వ కారియానవన్ ఆను షజ్జిక మాక వాకిలుమ్ స్వప్ర యోజన పర్యవ స
త మాకుప్పడి శేషియి నుడైయ వతిశయత్తై ప్రధాన మాక వపేక్షిత్తు వ్యాపరక్తై శేషత్వ కార్య మాకై
యాలే తదథం శాస్త్రాని గుణ ప్రవృత్తి యపేక్షితై యన్తి లానాలుమ్ శాస్త్రాని గుణ ప్రవృత్తి యపే
క్షితై యాకిలుమ్ భాగవత కైంకర్యమ్ శాస్త్ర విహిత తయా సంధ్యా స్నానాదికలై ప్పీలె ఒరు ధర్మ
విశేష మాకైయాలే ఇతుక్కు భగవ త్రైంకర్యా పేక్షయా ప్రాధాన్యం సిద్ధిప్ప తేజనే? కించ, ఇన్తపది
కారిక్కు-మూల మంత్రాది కళిలే యన న్యాహ్ భగవ చేషత్వం సిద్ధి కై-యాలే భాగ వత శేషత్వ మి
ల్లా మైయాలే శేషత్వ కార్యమాన భాగవత కైంకర్య శ్తుక్కు- ప్రాప్తి యిల్లా మైయాలే భగవ త్రైంకర్య
త్తిలెల్ సెలమాన ఎన్నిరతు వుమ్ భగవ దుపక్రమ మాయ్ భాగవత పర్యంత మాన వెన్ని రతు వుమ్ అ
నుపపన్న మన్తో? ఇత్యాది శంకైకలై యన్త వధికార త్తాతే పరి హరిక్కు కోలి శఙ్కా వగన్తై ఆ
ద్య శ్లోకత్తాలే పరిహరి క్కిరార్. స్వతంత్ర స్వామిత్యా దితి. శ్రియః కాంతః, యాసవై రాశ్రీయ్యతేత
స్యాఅపి పతిః, తయైక రస్యం ప్రాప్తః. అనేన శ్రియోవైమత్సేన భగవాన్ కించి దపికతుంనక్షుత ఇతి

సా-ప్ర— పూర్వాధికారాంతే ఆచార్యాదిభాగవతకైంకర్యం కతవ్యమిత్యుక్తం-తదేవోపపాదయత్యస్మి
న్నధికారే - నన్వనన్యాహ్ శేషభూతే నానన్య ప్రయోజనేన స్వామ్యుత్తిశయాధానం విహాయ భాగవ తకైం
కర్య కరణస్య విరుద్ధత్వాదన్యం ప్రతిభృత్య కృత్యస్య దుఃఖరూపత్వ దశనాచ్చ తత్కృతే రేవా నుప పన్న
త్వాత్తస్య పురుషార్థత్వం దూర నిరస్త మితి కథం తస్య ప్రధాన పురుషార్థత్వ మిత్యత్ర భాగవతకైంక
ర్యస్య పురుషార్థత్వం సహేతుకం విస్తరేణ ప్రదశయిష్యేన్నధికారాథం సంగృహ్యహ - స్వ తం త్ర
స్వామిత్యాదితి - యథా కశ్చిదాజా స్వశేషభూతం చేతనాచేతన వగం స్వాతిశయాం కదాచి ద్విని

సా-వి— భగవత్రైంకర్యమితిపూర్వముక్తంతత్రానన్యాహ్ భగవ చేషభూతస్యకథంభాగవత శేషత్వమి
త్యాశంక్య స్వంత్ర స్వామి నియోగాదినా సంభవతీతి ప్రతిపాదయిష్యన్ ప్రథమం సంగృహ్యహ - స్వంతం
త్రేతి. స8, యేయథామాం ప్రపద్యంతే తాంస్తథైవషజామ్యహమ్ , ఇహాస్మమునిశాదూల కింకరౌసము
పస్థితా,, ఇత్యాదిమ భక్తాభిమానిత్వేన ప్రసిద్ధి - శ్రియఃకాంతోదేవః స్వతంత్ర స్వామిత్యా త్స్వబహు మ
తి సాత్రేషు- ,ప్రియోహి జ్ఞానినోత్యర్థ మహం సచ మమప్రియ,, ఇత్యుక్తవిషయేషు- చిదచితౌ. నియ త

సా-సం— గానా మ్పూర్వాధికారే కరణత్రయత్తాబుమితి వాక్యోక్తం భాగవత కిజ్జరత్వం కథంఘటత ఇతి
శంకాంపరిహర్తు మధికారాన్తరమారభమాణిప్రతిపాద్యంసంగృహ్ణాతి- స్వతంత్రేతి- దేవః, సత్తాస్థితినియమ
నాదినిర్వాహక తయా స్వచ్ఛంద విహరణీల8. స్వతంత్రత్వాత్స్వామిత్యాచ్చ, జ్ఞానీత్వాత్తైవ, త్యుక్తస్వబ
హుమతి విషయేషు-నియతంయథాశాస్త్రం. అచితఇవచితోపిస్వాస్య శేషతయావినియోగమాత్రేణ నస్వశేష

మూ—స్వఖలు వినియుజ్ కై చిదచి తౌ | యథా లోకా మ్నాయం యతి పతి ముఖై రాహితధియాం

సా-దీ—స్వతంత్రస్వామిత్వాచ్చస్వశేషభూతౌచిదచితౌస్వబహుమతేషుప్రపన్నేషు నియమేనవినియుజ్ కై ఖ
లు.యథాలోకం యథామ్నాయంచ, లోకే రాజానః స్వశేషభూతం భృత్యజనం స్వతంత్రతాదిషువినియుంజ
తే. అమ్నాయేచ, ప్రభవోభకవద్భక్తామాదృశాం సతతంద్విజ | మమమద్భక్తభక్తేషుప్రీతిరభ్యదికాభవే, ది
త్యాది - ఇశం యతిపతిముఖై శిషితి ధియాం

సా-స్వా—వ్యజ్యతే-సదేవః, జగత్సృష్ట్యాది లీలా ప్రవృత్తి-ఖలు ప్రసిద్ధౌ - యదానసఃప్రసిద్ధః- ఖ
ల్వి త్యస్య విని యుజ్ ఇత్యత్రా న్వయః - “ శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వ మశ్నుత ,, ఇత్యాది ప్రమా
ణాత్ శ్రీ విశిష్ట తయా సృష్ట్యాది లీలా ప్రవృత్తి ఇతి ప్రసిద్ధః . స్వతంత్ర స్వామి త్వాత్ , స్వతం
త్రత్వా త్స్వామిత్వా చ్చేత్యర్థః . స్వతంత్రత్వా త్పర తంత్రా న్విని యోర్తుం శక్తః . స్వామిత్వా త్ప్రీ
త్యేతి భావః . చిదచితౌ, స్వశేష భూతం సర్వం. “ వరద సకల మేతత్సం శ్రితాథాంచ కథే ,, తిప్ర
కారేణ స్వబహుమతి పాత్రేషు “ అహంసచ మమప్రియః | ఉదారా స్సర్వవైతే జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమత,,
మితి స్వాత్యంత బహుమత భాగవ తేషు నియతం వినియుక్తై . నియమేన యావదాత్మ భావితయామశ్చే
ష భూతం సర్వం భాగవత శేషం భవత్ప్రీతి వినియుక్తై . అనేన భగవ దనన్యాహా శేష భూత స్వామి
స్వతంత్ర స్వామి వినియుక్తతయా భాగవత శేషత్వం స్వామివో త్యంతాభిమత తయాన విరోధీతి వ్యజ్యతే.
నను శేషత్వ సిద్ధావపి భాగవత కైంకర్యం కథం సిద్ధ్యేత్. శేషత్వస్య పార తంత్ర్య రూపతయా శేష్యభి మ
తాచరణ రూప కైంకర్యా భావేపి పారతంత్ర్య రూప శేషత్వ సిద్ధే రి త్యత ఆహ . యథేతి. యథాలోకేరా
జాన స్సవృత్త్య వగం స్వాంలంకార భూత భూషణాది కంచ స్వాంతర్య ప్రతాద్యతిశయాథాతయావి
నియుంజతే. యథాచ వేదే “ సర్వేన్ద్రే దేవాబలి మావ హంతి. ఆచార్య దేవోభవ. తస్మా న్మద్భక్త భ
క్తాశ్చ పూజనీయా విశేషత ,, ఇతి భాగవత కైంకర్యాథాతయా వినియుజ్యతే. తదాను గుణ్యేన యతి ప
తి ముఖైరి, ముఖశబ్దః విష్ణుముఖా ఇతి వత్ప్రధాన వచనః. “ పత్యుస్సంయ మినాం ప్రణమ్య చరణౌ

సా-ప్ర—యుజ్ కై.కదాచిత్స్వభార్యాపుత్రాద్యతిశయాయచవినియుజ్ కై. తేషామతిశయానైవచకాం శ్చి
ద్వినియుజ్ కై. ఏవంస్వతంత్ర స్వామిశ్రీమ న్నారాయణాపి “ప్రియోహిజ్ఞానోత్కర్థ మహం సచమమ
ప్రియః | ఉదారాస్సర్వ వైతే జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమత,,మిత్యాదిభి స్వాత్యంత ప్రియత్వేన ధార కత్వేన
చోక్త భాగవతాతిశయాయ వినియుజ్ కైఇతి “ఆచార్యదేవోభవ. దేవ మివాచార్య ముపాసీత- తస్మాన్మ
ద్భక్త భక్తాశ్చ పూజనీయా విశేషత,, ఇత్యాదిప్రమాణై రవగమ్యత ఇతి - యతిపరిబృథ సంప్రదాయ

సా-వి—మవశ్యంవినియుజ్ కై. “మమమద్భక్తభక్తౌ,స్విత్యాదినావినియోజతి-తతః, తస్మాత్కారణాత్-
యద్యతిపతిముఖై రాహితధియాం, సంప్రదాయ పరమృరయా శిషితబుద్ధీనాం-

సా-సం—త్వరూపహానిరిత్యభిప్రాయేణచిదచితావిత్యుక్తిః. “మమమద్భక్త భక్తౌ,స్విత్యాద్యుక్తిమత్రాప్రసిద్ధ్య
ర్థకః. సఖిత్విశేషః. అమ్నాయ శబ్దేన, “దేవమివాచార్యముపాసీత. యస్య దేవేపరా భక్తి ర్యథా దేవే త
థాగురౌ | భక్తాన్ప్రీపద్యే. తస్మాద్భక్తిహృదైభ్యో వెదవిద్యో దివేదివేనమను-ర్యా,, దిత్యాది శ్రుత
యో భిప్రేతాః - యథాలోకం, లోకరీత్యాపి భాష్య కృత్ప్రీతి పూర్వా చార్య సంప్రదాయపరామర్శః

మూ— తతోనః కైంకర్యం తదభిమత పర్యంత మభవత్ ॥ ౩౬ ॥

ఇజ్జు భగవత్రైంకర్యత్తై భాగవత కైంకర్య పర్యంతమాక చ్చిల్లుకైకడి యెన్జెన్జిల్ -

సా-దీ— నః తతః హేతోః భగవతిక్రియమాణం కైంకర్యం భాగ వతకైంకర్య పర్యంతమభవత్ ఎన్జెన్జిల్ ॥ ౩౬ ॥

మున్న భాగవత కైంకర్యమ్ భగవ త్రైంక ర్యత్తు కైల్లె యెన్జు పూవాధి కారన్తన్నిల్ శొన్న త్రైంకపపాదిప్ప తాక ఆకాంక్షేయై ఉచ్చావిక్కి రార్. ఇజ్జు భగవ త్రైంక ర్యత్తై ఎన్జు తుడన్జి- ఇత్తై

సా - స్వా — తత్పాద కోటిరయో సంబంధేన సమిధ్యమాన విభవాన్ ధన్యాం స్తథాన్యాన్పురూ,, నిత్య క్త ప్రకారేణ శ్రీ భాష్య కారో త్రమాజ్ఞ చరణ యుగళాన్య తర సంబంధేన ధన్యతయా ప్రసిద్ధైస్తత్ప్ర ధానకైః పూర్వోత్తరై ర్భామునార్య ప్రణతాతిహ రాచార్య ప్రభృతిభిస్తద్గుణ సంవిజ్ఞాన బహువ్రీహ్య శ్రీ భాష్య కారైశ్చ - “ ఆహితధియామ్,, పరగతాశిశయా ధానేచ్ఛయో పాదే యత్వ మేవ యస్య స్వరూపం సశేషః పరశ్శేషీ,, తిశేషత్వ స్వరూపే శిషితధియాం. నః, అస్మాకం. తతః, భగవతా భాగవత శేషతయా వినియు క్తత్వాత్. కింకర వృత్త్య భావే శేష్యతీశయా సిద్ధే శ్శేషత్వస్వరూపో ఛేద ప్రసంగాత్ - భగవ దిష్ట భాగవత శేషత్వస్య భాగవత కైంకర్య మంతరేణా సిద్ధే స్తదభిమత భాగవత పర్యంతం కైంకర్య మభ వ దిత్యర్థః ॥ ౩౬ ॥

ఇని శ్లోకత్రాతే సంక్షిప్త మాక చ్చిన్న శబ్దాపరి హారత్తై విస్తరేణ పుపపాదికై కోలితదర్శ మాక శబ్దోత్థానమ్ పణ్ణుకిరార్. ఇజ్జు భగవ త్రైంకర్యత్తై ఇతి. ఇజ్జు, ఉత్తర కృత్యజ్ఞశితే. చేత నస్య భగవ దనన్యాహా శేషత్వా ఛేషత్వస్య పారతంత్ర్య రూపత్వే కైంకర్య ప్రయోజ కత్వా భా వా ద్భగవ త్రైంకర్య సైవా ప్రాప్తా భాగవత కైంకర్య పర్యంతత్వం కుత ఇతి ప్రశ్న తాత్పర్యమ్. ఇశ్శేష త్యత్తై కైంకర్య ప్రయోజక మాకుమ్పడి శ్రీ భాష్య కారోక్తి ముఖేన నిర్వచి క్కిరార్.

నా-ప్ర—ప్రవతక శిషితేభ్యో భాగవతకైంకర్యం స్వదత ఇతిభావః ॥ ౩౭ ॥

శ్లోకే సంగ్రహీతం విస్తరేణోపపాదయ న్ప రిథమం కైంకర్యస్య భాగవతపర్యంతత్వే నిబంధనంప్ర శ్నపూర్వకమాహ- ఇజ్జుభగవత్రైంకర్యత్తై ఇత్యాదినా - తదుచ్యత ఇతి శేషః -

సా-వి— నః, అస్మాకం-కైంకర్యం యథాలోకామ్నాయం లోకేహి రాజానస్వభృత్యాన్ స్వభా ర్వా పుత్రాది పరిచరణాయ నియుజతే - అమ్నాయేచ “యస్య దేవేపరాభక్తి ర్యథాదేవేతథాగురా- దేవవదా చార్య ముపాసీత- యేకేచాస్మ ఛే్రియాగ్ం సోబ్రాహ్మణాః- తేషాం త్వయాసనేన ప్రశ్వసి తవ్య,, మి త్యాదౌగుర్వాదిషు పరిచరణ విధిర్వశ్యతే.తత్ప్ర కారేణతదభిమతపర్యంతంభాగవతకైంకర్యమభవత్ ॥ ౩౬ ॥

సా-సం— సమాసాదిత భాగవత శేషత్వ జ్ఞాన రసికానాం యతో భగవానేవ స్వబహుమతేషు వినియు క్తేన్జెన్జిల్. తతః, మూలమంత్రాదినా శిషిత తత్వజ్ఞానానాం నః భగవత్రైంకర్యం తదభిమత భాగ వత కైం కర్యపర్యంతం భవతీత్యర్థః ॥ ౩౬ ॥

ఇజ్జు, ఉత్తరకృత్యాధికారే - అడి, ఉపపత్తిమానంచ - శేష్యభిమతత్వం సద్వారక శేషత్వంచో పపత్తి రితి వక్తుముపోద్ఘాత సంగత్యా శేషలక్షణం తస్య సర్వలక్ష్యనుగతి ప్రకారంచాహ -

మూ — “ పరగతాతిశయా ధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం సశేషః పరశ్చేషీ,, ఎ
ష్టు వేదాథా సంగ్రహాత్తిలే అరుళి చ్చైయత పడియే సర్వే శ్వరనైప్పత్త శేష భూత నాన వివక్

సా - దీ— యుపపాదిక్కి-రాల్. పరగతేత్యాది. పరశ్చేషీ-తద్గతోయోతిశయః-తదాధానేచ్ఛయా, శేషగతయా, శేషిగతయా ఉభయ గతయా, మధ్యస్థ గతయా, వేచ్ఛయా స్వీకార్యత్వ మేవ యస్యస్వరూపం సశేషః-పరః ప్రతిబంసంధీ శేషీత్యవ్యతే ఎనెహ.

సా - స్వా — పరేతి. పరః, శేషీ. తద్గతోయోతిశయ స్తదా ధానేచ్ఛయా, శేషిగతయా, శేష గతయా, ఉభయ గతయా, మధ్యస్థగతయా వా స్వీకార్యత్వమేవ యస్యస్వరూ పం సశేషః. పరః, ప్రతిసంబంధీ. శేషీత్యథః. శేషి గతేచ్ఛా పాత్త శేషిత్వత్తు కు-దాహరణమ్ గ్రహణాపకరణాదికల్. శేషగతేచ్ఛాయత్తత్తుకు-యా గ ప్రతికర్తా ఉదాహరణమ్. ఉభయేచ్ఛాయ త్తత్తుకు-రాజానంప్రతిభృత్యా ఉదాహరణమ్. మధ్యస్థేచ్ఛాయ త్తత్తుకు-యా గ మృత్తిప్రయాజాదిరుదాహరణమెస్తుకరుత్తు. ఇప్పడియానాలీశ్వరనైప్పత్తయచి త్తుకు-శేషత్వ

సా-ప్ర— పరగతేతి-అన్యథః. అన్యస్యప్రయోజనమేవ పరమంప్రయోజనం యస్య స శేషః. పరశ్చేషీతి- పరాతి శయశబ్దయోగికమ-ధారయశంకావ్యావర్తకోగతశబ్దః-పరశబ్దశ్చ స్వగతాతిశయాధాయకే శేషిణ్యతివ్యాప్తి నివర్తకః - నికృష్టైతరాకారపరేణాతిశయశబ్దేన పరగతవినాశా ద్యాధాయక శస్త్రాగ్నికంట కాదిష్వ తివ్యాప్తివృద్ధానః - నచదుఃఖిత్వ రూప నికృష్టాకార జనకయాతనా శరీరేష్వతివ్యాప్తిః- తేషామపి దుః ఖహేతుపాప వినాశనేన క్షీణ పాపత్వరూపా తృష్టాకార జనకత్వాత్ - నన్వేవం శస్త్రాగ్నికంటిష్వపీ దం సమానమితి తేషామపి లక్ష్యైక దేశత్వం స్యాదితిచేన్న. తేషాం వినాశ్యంప్రతిశేషత్వస్యానిష్ఠత్వాత్. త హే తత్రాతివ్యాప్తి దుర్వారేతి చేన్న - శత్రవాది విషయే శస్త్రాగ్నికంటిష్వముపాదదానై స్తత్తజ్జ సిత దుఃఖిద్వారాపాపక్షయాథా త్వేనానుపాదనాత్. యాతనాశరీరోత్పాదకైర్య మాదిభిథా గవన్ని యుక్తైరి తూతనాశరీరస్లపాపక్షయాథా మేవోత్పా దనాత్ - నను శస్త్రాగ్నికంటిష్వ మపిశ్వరేణజీవానాంకమకఫ లప్రదానాథామేవోత్పాద్యత ఇతి జీవశేషత్వ ప్రసంగ ఇతి తుల్య మితి చేన్న - ఈశ్వరేణాపి జీవకమకఫ లప్రదాన ద్వారా స్వలీలాథామేవ తేషామత్పాదనా ద్విినాశ్యం ప్రతి శేషత్వ ప్రసంగా భావాత్ - న చానుత్పన్నే అసూర్వేవీహిభి రతిశయ జననా యోగా త్రేష్వవ్యాప్తిః - ప్రమాణ సంబంధాహా సూర్వస్వ రూపేప్రథమ క్షణసంబంధ రూపాతిశయస్య జననాత్ - ఇచ్ఛాపదేనచ స్వరసత స్సాక్షాదిష్వ పరమ ప్ర యోజనస్య వివక్షితత్వా త్స్వాతిశయా ధాయకే భృత్యైవ్యాప్తి శంకాప్యదాసః - భృత్యా తిశయ స్వా పి స్వామ్యతిశయాథాత్వా త్స్వామినాశేష భూతే నోభయవ్యతిరిక్తేనవా కేనచిద్వదా కదాచిద్వ్యవస్థాయ మాణత్వ పరోపాయత్వ పదేన సుషుప్త భృత్యాదా వవ్యాప్తివృద్ధానః - ఏవకారేణ కేనచిదాకారే ణ శేషభూతే ఆకారాంతర వైశిష్ట్యే తేన రూపేణాపి తచ్ఛేషత్వ వృద్ధానః - స్వరూపశబ్దస్య నిరూపక థ మువాచిత్యేన వస్తువృత్తాదనాథాత్వా స్వవ్యావర్త్యాపేక్షా - ఏవంచ పరగతాతి శయవీ వ ప ర మ

సా - వి— పరగతేతి. అతిశయః పరగతః. ఇచ్ఛాతుపరగతావా, శేషగతవా, ఉభయగతా వేతిబోధ్యం-

సా-సం—

పరగతేత్యాదినా.

మూ—

అతిశయా ధాన మ్పణప్రాప్తమ్ -

సా-ప్ర—ప్రయోజనమితివ్యవహతుంయోగ్యత్వంస్వరూపంయస్యసతంప్రతిశేషఇత్యుక్తంభవతి-ఏవంచపరగ
తాతిశయా యోగాన్యమోగా త్యంతాయోగ వ్యవచ్ఛేదకత్వ వికల్పేన భృత్యస్వామినో రవ్యాప్యతివ్యాప్తి
ప్రసంగో వ్యుదస్తః - ఏవకారేణ పరమ ప్రయోజనత్వస్య పరగతాతిశయాన్యయోగ వ్యవచ్ఛేదాత్ - నచై
వం సతిపరమ ప్రయోజన ఛూతా పూర్వ స్వగాఁ ద్యసాధకే వీహ్యద్యతిశయా ధాయకేప్రోక్షణా వహన
నాదా వవ్యాప్తిరి - పరమశబ్దేన శేషగతాతిశయా త్పరమ్య మాత్రస్య వివక్షితత్వాత్ - నచైవం సతి క
మను కత్వతయా శేషభూత స్యపురుషస్య స్వగఁ ఏవ పరమప్రయోజనమితి యాగే తత్సాధ్యాతి శయే
చ పరమత్వాభావా తస్మి న్నవ్యాప్తిరి- కత్వత్వా వచ్చిన్న సైవ తస్య యాగశేషత్వా త్తస్యచకమ
నిష్పత్తేరపిపరమప్రయోజన త్వాత్-నచైవంసతి “ప్రయోజన మనుద్దిశ్యే,, తిన్యాయా చేతనస్య పరమప్రయో
జనేపిస్వప్రయోజనార్థత్వానుచే శేనప్రవృత్త్యనుపపత్తేరసంభవః. చేతనేనస్వరసతస్య ప్రయోజనస్యపరమ
ప్రయోజనతయావ గమేపి తజ్జస్య క్రియాద్యభిజ్ఞై మధ్యస్థైరి పరాతిశయైక పరమ ప్రయోజన త్వస్య జ్ఞా
తుం శక్యత్యా త్తథా వ్యవహార్యత్వ సిద్ధిః. కించ వివేకిని భృత్యే లక్షణసిద్ధేః - అవివేకిన్యసి స్వాని ప్త స్వా
ప్యక్తలక్షణ సద్భావస్య జ్ఞానసంభవాచ్చ - కించ ప్రకృష్ట స్నేహాన్వితేషు పరమదయాశుషు స్వాధానిరపే
క్ష పరదుఃఖ నిరాసకేషు పూణేషుచ పరాతిశయ పరమ ప్రయోజన కత్వస్య దశనా చేతనవిశేషేష్వే
వ లక్షణ సంభవః - నచ తేషామపి శాస్త్రసిద్ధ మదృష్ట్య మస్తీతి వాచ్యమ్ - తత్సాపేక్ష త్వే స్వాధాని త
పేక్ష పర దుఃఖ నిరాచికిషాఁరూప దయా వ్యాఘాతాత్ - విషయ విశేషే అతిశయితప్రీతిమతాం స్వాన
ధా పరివసితేనాపి పరమ ప్రయోజనేన పరమ ప్రయోజన వత్వస్య లోకే దర్శనాత్-నచ తద్దుఃఖి దశన
జనిత స్వదుఃఖ నివృత్తి స్నేహంపరమప్రయోజనమితి వాచ్యం-తస్యాపిపరదుఃఖనివృత్తినాంతరీయక త్వేనపర
దుఃఖ నివృత్త్యా స్వస్య పరమ ప్రయోజనకత్వ స్వాశుకూలతయా లక్షణ విఘటకత్వా భావాత్ - నచైవం స
తి తేష్వేవాతివ్యాప్తి రితి వాచ్యం- అతిశయిత ప్రీతి దయావతామేవ తేషాం పరదుఃఖనివృత్తి వ్యతి రిక్తస్వ
ప్రయోజనేనాపి పరమ ప్రయోజన వత్వస్య దశనాత్పరమ ప్రయోజన వ్యతిరిక్తే పరమప్రయోజనత్వ వ్యావ
తకైవకారే జైవ తద్వ్యావృత్తేః- నచైవం శేష లక్షణస్య భగవ దవాప్త సమస్త కామత్వ ప్రా పక
ప్రమాణ వ్యాఘాతరి - అవాప్తసమస్త కామత్వస్య కామే సత్య ప్రతిహతేచ్ఛత్వ రూపత్వాత్-నచైవం స
తి భృతి స్వీకార పూర్వకం కాల విశేష నియత భృత్యేష్వవ్యాప్తిరి - తేషా మప్యభయాను మత నియమావ
చ్చిన్నానామేవ శేషత్వా త్తద్రూపావచ్చి న్నానాంచ స్వామ్యతిశయ వ్యతిరేకేపరమప్రయోజనాభావాత్ -
నచ తేషాం భృతిరేవ పరమప్రయోజనం - భృతి స్వీకారాంతరమేవయావత్ప్రాణంస్వామ్యతిశయసైవ
వ పరమప్రయోజనత్వేన సాధనాత్ - ఏవంచ జీవానాం సర్వేషా మేతల్లక్షణ లక్షితత్వేన భగ వ దతిశయా
ధానం యుక్త మిత్యధః - నను “నాకించితుర్వత,, ఇతిన్యాయా ద్భగవ దతిశయస్య కతవ్యత్వేపి త
స్య శరీరత్వాదినాజననేపి చరితార్థత్వాత్-ధం భాగవత కైంకర్య సిద్ధిరిత్యత్రప్రపన్న స్వాచేతనాత్సంసారి

సా-వి—

పణప్రాప్తమ్, కతుం యోగ్యః.

మూ — అవ్యతి శయ న్తాక్ వస్తుశక్తియై అనురోధిత్తు వర వేణుమ్ - ఆనాత్ జీవ నుక్కు పరనై పృథ శక్యమాన అతిశయ మేతెన్టు పార్ త్తవిడత్తిల్ శరీరత్వాది ముఖతాలే అతిశయాధాన మ్మణ్ణకై ఇవనుక్కుమ్ అచిత్తుక్కుమ్ పొతువా యిరున్తతు - ఇవక్ విశేషిత్తు ప్పణ్ణుమ్ అతిశయమ్ చైతన్య ముఖతాలే యా యిరుక్కుమ్ - అతిలివక్ శాస్త్ర విరుద్ధ మాక వతిక్కు మ్మొతు శాసితావామ్ దండధరనాన ఈశ్వర నుక్కు లీలారస మాత్రత్తై యుద్ధాకి అమ్మఖతాలే అతిశయా ధాయక నామ్ - శాస్త్రాను గుణమాక సా-దీ—వస్తుశక్తియై, శేషవస్తుశక్తియై. శక్తి, బలం. శరీరత్వాదీత్వాదిశబ్దతాత్పర్యం కరణత్వాదిగ్రహీతం.

సా-స్వా—మిల్లాతోటియాతో? అచేతనమీశ్వరనుక్కు-ప్రీణన రూపాతిశయత్తైప్పణ్ణ విల్లైయే? ఎన్నవ రుళి చెప్పికిరార్. అవ్యతిశయన్తానితి. అచేతన తయా ప్రీణన వ్యాపారా శక్తత్వా త్తదభావేపి నక్షతి! ఎ న్టు కరుత్తు. ఆనాలుమ్ చేతన నుక్కుమ్ శరీరత్వా పృథక్సిద్ధ విశేషణత్వ ప్రయుక్తాతిశయ మాత్రే ణాపి శేష త్వం సిద్ధికైయాలే శేషత్వ ప్రయుక్త మాక కైంకర్యమ్ సిద్ధిక- విల్లైయే? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్. ఆనాలితి. పొతువా యిరున్తతి. అచిద్వ్యావృత్తమాక భగవద్దత్తచిచ్ఛక్తియై యుడైయ చేతననుక్కు అచే తన తుల్యమాన వతిశయా ధాయకత్వ మాత్రమ్ పర్యాప్త మనైన్దపడి. ఆనాలివక్ శరీరత్వాది కృతాతి శ య మన్తిక్కే శేషయ మతిశయ ముణ్ణో? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్. ఇవనితి. చైతన్య ముఖేనాతిశయా ధాయకత్వ మచేతన తోడు తుల్య మల్లా మైయాలే ఇత సాధారణ మెన్దపడి. ఆనాలుమ్ చైతన్య ముఖేనా తిశయా ధాయకత్వమ్ భగవ త్ప్రీతి సంపాదన రూపమాకిల్ విచ్చిక సంచారం పణ్ణుకిర నా స్తికనుక్కు అచిద్వ్యావృత్త శేషత్వ మిల్లా తోటియ ప్రసంగిక్కుమ్. విచ్చిక సంచారముఖేనలీలారసోత్పాదనరూపమా కిల్ కైంకర్య రూపాతిశయా ధానా భావేపి శేషత్వసిద్ధ భగవ త్కైంకర్యో ఛేదమ్ ప్రసంగిక్కుమ్. శా స్త్రీయా సుష్టాన రూపాతిశయ సంపాదకత్వమ్ వివక్షిత మాకిల్ నిత్య ముక్తాళుక్కు శేషత్వాభావమ్ ప్రసంగి క్కు మిత్వాది శంకైయిల్ అధికారి భేదేన శేషత్వ ప్రయుక్తాతిశయా ధానమ్ భిన్నభిన్న ప్రకార మెన్దరుళి చెప్పికిరార్. అతిలివ నిత్యాదినా, నాస్తికావాం లీలారస మాత్ర రూపాతిశయా ధాయకత్వం. కామ కా మానాం తత్తత్ఫల హేతు భగవ త్ప్రీతి సంపాదన ముఖేన భగవదౌచార్య ప్రకాశన రూపాతి శయా ధా యకత్వం. నిత్యముక్తానాం సాక్షా త్కృత భగవ త్ప్రీత్యైక ప్రయోజన కైంకర్య ముఖేన భగవతో భోగ రూపాతిశయా ధాయకత్వమ్-బద్ధానా మ్మరమైకాంఠి నామపి భగవ త్ప్రీత్యైక ప్రయోజనక శాస్త్రీయకైం కర్యా సుష్టానముఖేన లీలానువిద్ధ భగవద్భోగ రూపాతిశయా ధాయకత్వ మిత్యాద్యూహ్యమ్.

సా-ప్ర—చేతనేభ్యశ్చవ్యావృత్తత్వాత్తజ్జన్యాతిశయవ్యావృత్తభగవ దత్యంతాభిమతాతిశయస్య యావచ్ఛక్య మవశ్య కతావ్యత్వా త్తదత్యంతాభిమతం భాగవత కైంకర్యమపి కతావ్యతయా సీధ్యతీతి ప్ర ద శక్ యి తుం ప్రథమం సామాన్యేన సర్వ కత్యకాతి శయానాం స్వరూపం ప్రదశయతి - అవ్యతిశయన్తా నిత్యాది నా - పార్ త్తవిడత్తు, పర్యాలోచనేకృతేనతి -

సా-వి—వస్తుశక్తియై, శేష భూతవస్తుయోగ్యతాం-అనురోధిత్తు, అనుసృత్య. వర వేణుమ్, ఆగచ్ఛేత్. పార్ త్త విడత్తిల్, పర్యాలోచనదశాయాం-పొతువాయిరుక్కుమ్, శరీరత్వాదేశ్చేతనాచేతనసాధారణత్వాదిభిభావః-

సా-సం—శాస్త్రవిరుద్ధమాక, అవైదికమర్యాదయా - శాస్త్రాను గుణమాక, ముముక్షువైదికమర్యాదయా

మూ— వతిఁకుక్కుమోతు— శుభేత్వసౌతుష్యతిదుష్కృతేతునతుష్యతేసౌపరమశ్శరీరీ,, ఎనిర పడియే
 ఈశ్వర నుక్కు సంతోషత్వై యుజ్ఞాశీ అవనుడైయ బేదార్పాది గుణజ్ఞో కుమరిరాతపడి అమ్మఖత్తా
 లే,, ఉవారా స్వర్స ఏవైతే,, ఎన్వవక తానే కొణ్డాడుప్పడి అతిశయాధాయకనామ్. అప్పడియే నిత్య
 రుమ్, ముక్తురుమ్, ఈశ్వరాభిప్రాయత్వై సాత్తత్కరిత్తు పుణ్ణుకిర కైంకర్యజ్ఞశాలే,, ప్రహ వక యి
 ప్పామిననాథ జీవితః,, ఎనిరపడియే భోగ విశేషత్వై ఉత్పాదిత్తు అమ్ముఖత్తాలే అతిశయాధాయక రా
 వర్ కల్-ఇప్ప్రకారమ్ శాస్త్రముఖత్తాలే ఈశ్వరాభిప్రాయత్వైయరిన్తుకైంకర్యమృణ్ణుకిర కృతకృత్యనుక్కుమ్

సా - దీ — శుభేత్వ సావితీ. శరీర్య సౌ పరమ పురుష శ్చేతనేన శుభ కర్మణి క్రియమా
 జేతుష్యతి. దుష్కృతేతు నతుష్యత్యసౌ ఎన్నే-- కుమరి రాత పడి, వ్యథా మాయిరాత పడి. పణ్ణి ఇతి శే
 షః. కుమర్, అభత్యక కుమారీ భావగి. భోగమ్, చందనాది కళాల్ రాజావుక్కు ప్పీలే ఫల హేతు సం
 తోషా ద్విలక్షణ మెన్నే. దుష్కృత్తు క్కళవనాల్ దండ్యరాయ శాస్త్రవశ్యర్ అవనాల్ పురుషార్థత్వై

సా-స్వా— శుభఇతి-అసౌ పరమాత్మా శుభ కర్మణి చేతనేన క్రియమాజేతుష్యతి. నిషిద్ధే క్రియమాజేతు
 ష్యతి ఎన్నే. కుమరిరాత పడి, వ్యథా మాయిరాతపడి. పణ్ణి ఇతి శేషః. కుమర్, అభత్యక కుమారీభా
 వః. భోగోనామ రాజాదే శ్చందనాది జనిత ప్రీతి విశేష వత్ఫల హేతు సంతోషా ద్విలక్షణ సంతోషః. ఇ
 ప్పడి చైతన్య ముఖేనవతిశయా ధాన మపేక్షిత మాకీత్ముక్తుల్కనాన కృతకృత్యనుక్కుమ్ శాస్త్రవిరుద్ధా
 చరణేన భగవ న్నీలారసాతి శయా ధాయకత యాపి స్వ స్వరూప శేషత్వసిద్ధేభాగవత్కైంకర్యమసిద్ధిక్కు

సా - ప్ర — కుమరిరాతపడి, కన్యకాత్వే నావస్థాన మంత రేణ - అప్రయోజనత్వా భావావేత్వథాః - ఏ
 వం నిత్యముక్త ప్రపన్నవ్యతిరిక్తానాం సర్వవ్యాపార స్వావిభగవ దతిశయ జనకత్వ ప్రకార ముక్త్వా భగ
 వదతిశయాథా నిత్యముక్త వ్యాపారేషు విశేషం సహేతుకం వదక తస్య హేతో శ్శాస్త్రతో భగవ దభిమ
 తత్వం జ్ఞాత్వాతిశయ కరేషు ప్రపన్నే ష్వప్యవి శేషా తోపివిశేష స్స మా న ఇ త్యా హ - అ ప్ప డి యే
 నిత్యరుమిత్యాదినా. “యావన్నవిమోక్ష్యేథనమృతస్య, ఇత్యుక్తప్రకారేణయావచ్ఛరీర పాతంసార్వజ్ఞానాది
 భావా ద్భగవదభి ప్రాయస్య శాస్త్రైక సమధిగమ్యత్వ మితిభావగి - ఏవం చేతన వ్యాపారాణాం బుద్ధి
 పూర్వకత్వ నియమాత్ “ప్రయోజన మనుద్దిశ్యే,, తి న్యాయాదానుషంగి కత్వేన వాస్వ ప్రయోజన సీ
 ద్ధే రప్యవశ్యకత్వే ప్రైహికాముష్మికైశ్వర్య సగూఢ్యథా వ్యాపారై రతిశయ కరణం కిన్నస్యాదిత్య
 త్ర తస్య సాన్వనథా పర్యవసీతత్వా త్పరమదయాశునా భగవతా “మగ్నానుద్ధరతే లోకాన్కారుణ్యోచ్చా
 స్త్రప్రపాణినే,, త్యుక్తరీత్యా చేతనానాం పరిమ పురుషార్థస్సా దిత్వేవ శాస్త్రస్య ప్రవతితత్వా చ్చ

సా - వి — కుమరిరాతపడి, యథావ్యథానస్యస్తథా. కుమర్, అభత్యక కన్యకా. సావ్యథాభవతి
 తథా నస్మరితి భావగి. అవతానే, తేనైవ భగవతా. కొణ్డాడుప్పడి, మదోదార్ప వైయ థ్యా భావ
 కారకావీతేమహూదారా ఇతి యథాశ్లాఘ్యత తథా. ఇవక అతిశయా ధాయ క నా మి త్యన్వ య గి .

సా- సం — కుమరిరాతపడిపణ్ణి, యద్యత్రోదార్యంస్యాత్తహున్య పలభ్యేతేతి తర్కా విషయాన్బుత్వా -
 ఇప్రకారం, భోగవిశేషో త్పాదన ముఖేనాతిశయా ధాయకత్వం. నను శాస్త్రవిరుద్ధ వృత్తిమతోష్యతిశయా

మూ— సమానమ్. ఇవత్తిత్ శాస్త్ర విరుద్ధజ్ఞానై ఈశ్వరసుక్కు లీలారస మాత్రత్వై యుక్తా కుక్ మ్మోతు తనకు అనర్థ పర్యవసిత మాయరు కుక్ మ్. బద్ధ దశైయిత్ శాస్త్రత్రాలుమ్, ముక్తదశైయిత్ ప్రత్యక్షత్రాలుమ్, ఈశ్వ రాభి ప్రాయత్నై కుక్ మ్ తదనురూప మాక వతిక్కు మ్మోతు ఈశ్వరసుక్తైయ లీలాది పురుషార్థ శ్చుడనే ఆను షంగిక మాక తనకుక్ మ్ స్వాభిమత పురుషార్థ ముక్తామ్.

సా.దీ— పెత్తు బొదార్యాప్రకాశక రాయ్ అతిశయా ధాయక రావ రెన్టపడి. లీలాదీత్యాదిశబ్దమ్ భోగాది గ్రాహకమ్. ఆనుషక్తిక మిత్యాది. శేష్యతి శయమాత్రమే ఉద్దేశ్యమాకిత్ లీలారస మెప్పోతు ముక్తాకైయా త్ మోక్షతదుపాయ ప్రవృత్తి వ్యర్థమా మేకై. స్వప్రయోజనముమ్ పరాధమ్ ముక్తైయాత్ ‘తనక్కేయా కవనైక్కొళ్ళు, మేకీరవను సన్నాన ముమ్ కూడుమ్. అనర్థావహత్వాను షక్తిక ఫలహేతుత్వాభ్యాం

సా.స్వా— కూడుమో? ఎనిగిర శంకైయి లుబోద్ధుతమాక వస్తుస్థితియై యరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇవత్తిలి త్యాది వాక్య ద్వయత్రాతే - ఇవత్తిత్, పూర్వోక్తాతిశయా ధాయకత్వ భేదగజ్జలిత్. తనకు అనర్థేతి. అ భత్య భక్షణాది కళిత్ తాత్కాలిక ముఖాభాస స్వపురుషార్థ మిరున్తాలు మత్తుత్కట నర కాది రూప స్వానర్థ పర్యవ సితమా మెన్టపడి. ఇనిశాస్త్రానుగుణ ప్రవృత్తికుక్ మ్ శాస్త్ర విరుద్ధానుష్ఠా నాపేక్షయా విశేష ముణ్డో? భగవ ల్లీలాది పురుషార్థ రూపాతి శయా ధాన ముమ్ తాత్కాలిక శ్రమ జన్య దురిఖ రూప స్వానర్థ పర్యవ సానము మిరడేడుకుక్ మ్ తుల్యమన్టో? తాత్కాలిక శ్రమా పేక్షయాధిక శాస్త్రీ య స్వాభిమత పురుషార్థమ్ శాస్త్రీయా నుష్ఠానత్తుకు అధిక మెన్ట లిప్పోతు శేషి ప్రయోజనైకో ద్దేశ ప్రవృత్తి యిల్లా మైయ తే శేషత్వ స్వరూప విరోధమ్ వారాతో? ముక్తదశైయిత్ పోతే బద్ధదశైయిలు మ్ కృతకృత్యనాన వధికారికుక్ స్వపురుషార్థ మన్టిక్కు శేష్యతి శయాధమ్ మాకవే వ్యాపరిక్కు వేట్టావో? ఎ న్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - బద్ధదశైయిలుమితి. లీలా దీత్యాది శబ్దేన భోగ పురుషార్థ గ్రహణమ్-ప్రధాన మాక స్వపురుషార్థా పేక్షైయిత్ శేషత్వ విరోధమ్ వన్తాలు మానుషజ్ఞిక స్వపురుషార్థ త్తిత్ విరోధమి త్తై ఎన్టపడి - ముక్త దశైయిలు మానుషజ్ఞిక మాక స్వామి భోగ నిమిత్త స్వానంద సద్భా వాత్ ఇట్లు మానుషజ్ఞిక పురుషార్థ త్తిత్ విరోధమిత్తై యెన్టుకరుత్తు - ఆనాలు మానుషజ్ఞిక స్వపురుషార్థా న్వయి

సా.ప్ర— శాస్త్రీయై శేవాతిశయః కార్యజ్ఞాత్యాహ. ఇవత్తిత్ శాస్త్రీయై త్యాదినా. శేష్యతిశయాధమ్ స్వవ్యాపార ప్రీ త భగవదనుభవ స్వస్యాను షంగిక పురుషార్థ ఇతిభావః. ఏవంచ ప్రపన్నస్య భగవత్ప్రీతే శేవో ద్దేశ్య త్వోత్తదధమ్ వ్యాపారాణాంచ శాస్త్రీయై వా వగంతవ్యత్వా చ్చాస్త్రైశ్చ భాగవతకైంకర్యస్యైవాత్యంతం

సా.వి— శాస్త్రవిరుద్ధజ్ఞానై, స్వాధీన కత్యత్వాదినా. లీలాది పురుషార్థ శ్చుడనే, ఆదిశబ్దేన భోగ సంగ్రహః. ఆనుషంగికేతి. శేష్యతిశయాధమ్ స్వవ్యాపార ప్రీతభగవ దనుభవస్వ స్వస్యాను షంగిక పురుషార్థ ఇతిభావః. స్వా భిమత పురుషార్థ ముక్తామితి. అజ్ఞాన దశాయాం భగవతోలీలారస జనకత్వే నాతి శయా వహ త్వేపిత స్య స్వానర్థ పర్యవసితత్వాత్. జ్ఞాన దశాయా మతిశయః - అతో మోక్షార్థ ప్రవృత్తిశ్చ యుజ్యతే ఇతి భావః. శాస్త్ర ముఖాదినా భగవ దభిప్రాయం జ్ఞాత్వా కైంకర్యస్య కత్యవ్యత్వోక్తై స్తతఏవ భా గ వత

సా.సం— ధాయకత్వ కమిశ్వరాభి వ్రాయానుగుణ వృత్త్యేత్యత్రాహ. ఇవత్తిలిత్యాదినా.

మూ—ఆనపిన్నుచేతననానవివక్ బుద్ధిసూర్యకమాకవారుప్రవృత్తిపణ్ణుమొత్తుతకపురుషార్థముమ్ ఆను
షంగికమాకవాకిలుమ్పుకిరవేణ్ణియత్తాలతువతుమ్మొత్తు ఈశ్వరాభిప్రాయవిశేష మడియాకవరవేణ్ణు కైయా
త్ అతుక్కాక ఈశ్వరాభిప్రాయత్తై యారాయ్ న్న విడత్తిత్ భాగవతకైంకర్యమ్ అవనుక్కు సర్వత్తిలుమ్
అభిమత మాయరు న్నతు. ఇవ్వథ (త్తై) త్తిత్ “ఆరాధనానాం సర్వేషాం విష్ణోరారాధనం పరమ్ ।
తస్మాత్పరతరంప్రోక్తం తదీయారాధనం పరమ్ ।

సా-దీ—వైషమ్యప్రదశనఫలితంకాట్టుకిరార్.ఆనపిన్పిత్వాది. ఈశ్వరాభిప్రాయమ్,ఈశ్వరాభిమతం-సర్వ
త్తిలుమ్, సర్వాభి మతజ్జలిలుమ్ . “అత్యంతాభిమతా విష్ణోస్స్వ జనాశ్శాస్త్ర చక్షుషామ్|అత స్మద్దాస్యప
ర్యనం భగవద్దాస్యమివ్యతే,, ఇవ్వథత్తిత్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ , ఆరాధ నానామిత్యాది. తస్మా
త్పరం,తస్మాదుపరి.తదీయానామారాధనంపరతరమేక్తై.

సా-స్వా—శాస్త్రీయప్రవృత్తివేణ్ణినాలుమ్భాగవత కైంకర్యముమ్తత్ప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధిక్కుక్కూడుమో?
ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. ఆన పిన్పితి. ఆనుషంగిక స్వపురు షార్థమ్ “ఫలమతడపపత్తై:, ఎన్నిర ప
డియే భగవ దభిప్రాయా దీన మాకైయాలే తద్వి జ్ఞానార్థమ్ శాస్త్ర పరామర్శే భాగవత కైంకర్యమ్
సమస్త భగవ దారాధనా పేక్షయా త్యంతాభి మత మాకై యాలే తదధీన భగవ త్ప్రీత్యాది రూప స్వపు
రుషార్థ మత్యంతో త్కృష్ట మెన్ఱపడి . ఇప్పడి లోకత్తిలే రాజ భృత్యక్ రాజావై విట్టు పురుషాంత రో
పచార మ్పణ్ణినాల్ రాజ హృదయం వెరుత్తిరుక్కు మాప్పోలే భగవ ద్దాస నాన వివక్ భగవానై విట్టు భా
గవతోప చారమ్ పణ్ణినాల్ శరణ్య హృదయం వెరుత్తిరుక్కు వేణ్ణి యిరుక్కు వత త్యంతాభి మత మెన్ఱ
శొల్లక్కూడుమో ? ఎన్న ప్రమాణజ్ఞ శాలుమ్ లోక దృష్టియాలుమ్ సమర్థి కిరార్. ఇవ్వథత్తి త్తిత్త్యా
దియాల్. ఇవ్వథత్తై ఎన్నిర పాత మనన్విత మాకైయాలే లేఖక ప్రమాద కృతమ్. ఆరాధనానామితి ని
ధారణ వక్తి. సర్వేషా మారాధనానాం మధ్యే. విష్ణోరారాధనంపరమ్ , శ్రేష్ఠమ్. తస్మాత్,విష్ణ్వారాధ
నాత్. పరంతదీయారాధనమ్, సర్వేషా మారాధనా నామధ్యే పరతరం ప్రోక్త మిత్యర్వయికి.తస్మాత్పర

సా-ప్ర—భగవత్ప్రీతిహేతుత్వావగమాత్ప్ర్యాపిపురుషార్థ త్వేరసాధ్యత్వసిద్ధిరత్యాహ.ఆనపిన్నుచేతన నా
నేతి. పుకిట వేణ్ణియత్తై, సాధ్యత్వేరాంతభావ్యత్వేసిద్ధ ఇత్యథాః. సర్వత్తిలుమ్, సర్వస్మాదిత్యథాః-
ఇవ్వథత్తై ఇత్యస్య ప్రమాణజ్ఞతై యారాయ్ న్నామిత్యనేనా న్నయిః. అస్యాథాస్య ప్రమాణైః పర్యా లో

సా-వి—పర్యంతత్వంసిద్ధ్యత్యభిప్రేత్యాహ. ఆనపిన్పితి. ఏవంసతి.ఆనుషంగికమాకవాకిలుమ్, ఆనుషంగిక త్వే
నాపి. పుకురుమెన్నిర, ఫలేంతర్భావత్వే నాపేక్ష్య. అత్తాలతు వరుమ్మొత్తు, అజ్ఞానదశా కాలి కాతిశయ
విలతు శాతిశయా ధానేచ్చయాత త్రైంకర్యప్రాప్తిసమయే. అభిప్రాయవిశేషమడియాకవరవేణ్ణుకైయాల్, ఈ
శ్వరాభిప్రాయమూలకతయాప్రాప్తమపేక్షితత్వాత్.ఆరాయ్ న్నవిడత్తిత్,వివిశేదశాయాం,సర్వ త్తిలుమ్,

సా-సం—ఆనపిన్ను,తదభిప్రాయాననుగుణవృత్తైస్సానర్థపర్యవనానాల్.నాంతరియస్వాథాకోభగవ దతి
శయరూపపరమపురుషార్థ భగవదభిప్రాయానుగుణోస్తు.ప్రకృతేకిమాయాతమిత్యత్రాహ.అతుక్కాకవితి,
ఆనుషంగికస్వార్థకపరాతిశయసిద్ధర్థ మిత్యర్థః.తస్మాభిమతతమత్వేప్రమాణాన్యాహ. ఇవ్వథత్తై ఇత్యాదినా.

మూ—మమ మద్భక్త భక్తేషు ప్రీతి రభ్యధికా భావేత్ । తస్మా న్మద్భక్తభక్తాశ్చ పూజనీయా విశేషతః ।
మద్భక్తజన వాత్సల్యం పూజాయాంచాను మోదనమ్ । మత్కథా శ్రవణేభక్తి స్వరసేత్రాంగ విక్రియా ।
స్వయమారాధనే యతో మమాధేడంభ వజనమ్ । మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్ఛమాం నోప జీవతి । భ
క్తిరప్యవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మే ఛేపి వతేతే । సవిప్రేంద్రో ముని శ్చ శ్రీమాన్ సయతిస్సచపండితః । తస్మై
దేయం తతో గ్రాహ్యం సచపూజ్యో యథాహ్యహమ్ । అనన్య దేవ తాభక్తా యేమద్భక్తజన ప్రియాః । మా
మేవ శరణం ప్రాప్తా సేమద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః । తస్య యజ్ఞ వరాహస్య విష్ణో రమిత తేజసః । ప్రణామం
యేపి కుర్వంతి తేషామపి న మోదనమ్ । తదాశ్రయస్యా శ్రయణౌ తస్య తస్యచ తస్యచ । సంసేవనాన్నరా

సా-దీ—మద్భక్తజనేతి. పూజాయాం, మత్ (మద్భక్త) పూజాయాం, స్వర విక్రియా, గద్గదత్వం. నేత్రవిక్రి
యా, ఆనందాశ్రుద్గమః. అంగవిక్రియా, పుళకోద్గమః. అనుస్మరణమ్, శేషత్వాను సంధానమ్. మానోప
జీవతి, మత్సకాశాత్ప్రయోజనాంతరా పరిగ్రహః. సవిప్రేంద్ర ఇతి మంతవ్యః. శ్రీమాన్, శేషత్వజ్ఞాన సంప
ద్యుక్తః. యతిః, నిగృహీతేంద్రియః, తస్మై జ్ఞానం దేయం. తతః, తస్మాత్. జ్ఞానం, సంశయే నిర్ణయ రూపం
గ్రాహ్యమ్. పూజ్యః, బహు మతవ్యః. అన్య దేవతాభక్తానభవంశీత్యనన్య దేవతాభక్తాః-తస్య తస్యచ తస్యచ

సా - స్వా — తరంబ్రోక్తమిత్యన్వయే పరంకించిత్ప్రసజ్యేతేతి పూర్వాపరవిరోధ ఇతి ధ్యేయమ్. భాగవత కైం
కర్షే ప్రమాణ ముపన్యస్య భాగ వత భక్త కైంకర్యస్య తస్మా దాధిక్యే ప్రమాణ మాహ. మమ మద్భక్త భ
క్తేష్వితి. మమ సామాన్యత ఆరాధ కేషు సత్సు ప్రీతి భావతి. మయిభక్తి మత్సుసత్సు అధికా ప్రీతి భావతి.
మద్భక్త విషయే భక్తి మత్సు అభ్యధికా ప్రీతి భావేత్ యతః తస్మాన్మదధిక ప్రీతి విషయా పేక్షయా మద
భ్యధిక ప్రీతి విషయా విశేషతః పూజనీయా ఇత్యర్థః. అథ భగవద్భక్త లక్షణ మాహ. మద్భక్తజనేత్యాది
నా, మద్భక్తే విద్యమాన స్యాపి దోషస్యా దశనం, మత్పూ జాయా మన్యేన క్రియ మాణాయా మనుమో
దనమ్. స్వర విక్రియా, సగద్గదత్వమ్. నేత్రవిక్రియా, ఆనందా శ్రుద్గమః. అశ్లవిక్రియా, పుళకోద్గమః.
అనుస్మరణమ్, మమ నిత్యాను సంధానమ్. మానోప జీవతీతి యత్తచ్చ, మత్సకాశా త్ఫలాంతరాయాచనం
చేత్యర్థః. సశ్రీమాన్, విద్యావాన్. మునిః, మనసశీలః. విప్రేంద్ర ఇతి మంతవ్యః. సయతిరితి మంతవ్యః. స పణ్డి
తశ్చ మంతవ్యః. తస్మై దేయమ్, జాత్యంతరత్వా ద్ద్రవ్యదానా సంభవేన జ్ఞానం దేయమ్. జ్ఞానసంశయే
తస్మాన్నిర్ణయాత్మకమ్ జ్ఞానమ్ గ్రాహ్యమ్. సచ పూజ్యః- సబహు మంతవ్యః. అన్య దేవతా భక్తాన భవంతి
త్యనన్య దేవతాభక్తాః- దేవతాంతర భక్తా భాగవత భక్త్యభావేచ భగవద్భక్తేః పూజితానాస్తీతిభా
వః. భాగవత భక్తి ప్రకారమాహ - అ(త)స్యేతి. భాగవత కైంకర్యస్య సర్వపాపనాశకత్వ మప్యాహ. తదా
శ్రయస్యేతి - తస్య తస్యచ తస్యచేతి తచ్చరమావధి దాసస్య సంసేవనాల్లోకనరా

సా-ప్ర—చన ఇత్యర్థః. ఏవం భాగవత కైంకర్యస్యాత్వంతంభగవత్ప్రీతి జనక త్వేనావశ్యకత్వ ముక్త్వా తస్య

సా-వి—సర్వస్మాదపి. నోపజీవతి, మత్సకాశా త్ప్రయోజనాంతరం నాపేక్షత ఇతి యత్తచ్చ. తస్మై దేయం, త
స్మై జ్ఞానం దేయం. తతః, తస్మాత్. గ్రాహ్యం, సంశయే సతి నిర్ణయ రూపం జ్ఞానం స్వీకరణవ్యం. పూజ్యః,

సా-సం--అ నేక పర్వవ్యవభానే శేషత్వస్య తుక్కుతాతాత్పర్యకంతదాశ్రయస్యేతి. అనన్యాహ శేషత్వ భంజక స్యా

మూ—లోకే పూయంతే సర్వ పాతకైః, ఇత్యాది ప్రమాణజ్ఞతై యారామ్నాత్ రాజకుమారోప లాభన
మ్నో లే భాగవతకైంకర్యమ్ భగవానుక్కు అభిమతమా యరుక్తై గ్రా యాత్ శేషభూతనాన వివక్షాశ్చేయ
మ్ కించి తాగ్రజ్ఞ శిత్ భాగవతకైంకర్యమ్ ప్రధానమాయుర్ము. ఇవ్విడ త్తి తత్త్వవిత్తుక్కు ప్రమాణసర
ణియైప్పొత్తైత్ “యేయజంతి పితౄణాం దేవాణాం బ్రాహ్మణాణాం సహులాశనాణాం సర్వభూతాంతరాత్మానం
విష్ణుమేవయజంతితే,, ఇత్యాదికళిర్పడియే ఈశ్వరక భాగవత శరీర(క)నామ్కొండ్డు ఆరాధ్యనామ్.

సా - దీ —తచ్చరమా వధిదానస్యచ. పూయంతే, పరి ముచ్యంతే. ఇవ్విడత్తు తత్త్వ విత్తుక్కిత్యాది. ఇత్తాత్
సాత్ దృగవదారాధన మాత్రైయాత్ నిత్య కమణ్యశిత్ దేవతాంతరొపాసనం పోలవుమ్, భగవదభిమతారా
ధన మాత్రైయాత్ రాజకుమారోప లాభనమ్ పోలవుమ్ శేషి ప్రితి హేతువాత్రైయాత్ భాగవత కైంకర్య మ
వశ్యమ్ కతవ్య మెన్దతాయిస్తు. ఇనిభగవత్ప్రీతి హేతు వెన్నుచాత్రైయాత్ భాగవత కైంకర్యం కతవ్య మె
న్దమశవే యస్తు. సద్వారకమాక భగవచ్ఛేషమాన వివనుక్కు అవాంతర శేషిగతాతి శయాధాన ద్వారా

సా - స్వా — స్వర్వ పాతకైః పూయంతే, పరి ముచ్యంత ఇత్యర్థకః, ఇవ్విడత్తిత్ ప్రమాణజ్ఞతై యా
రామ్నా లిత్యన్వయః. అభి మతమా యరుక్తై గ్రా యాత్ ఇతి. సర్వత్తిలు మితిశేషః. ఇప్పడిభగవ దనన్యా
హా శేష భూతనాన ఇవ్విధి కారి భాగవ తోప చార కైంకర్య జ్ఞతై పుణణిత్ అన్యారాధన ప్రయుక్త
మాక వనన్యత్వ విరోధమ్ వారోతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరాత్ - ఇవ్విడత్తిలితి . శేషత్వ సంబంధ మన్ది
క్కి విధి మాత్ర ప్రేరితనాయ్ భాగవత కైంకర్య మ్పణ్ణు మిడత్తిత్. తథాచ నిత్య కమణు అగ్నింద్రా
ద్యారాధ నస్య తదంతర్యామి భగవ దారాధనత్వ మ్నోలే ఇతువుమ్ భాగవత శరీరక భగవ దారా ధన
మాత్రైయాత్ అనన్యత్వ విరోధ మిల్లె యెన్దకురుస్తు. భాగవత శరీర నామ్కొండ్డు మితి “సాత్ ద
ప్య విరోధం జైమిని,, ఎనిగర న్యాయత్తై అద్వారక మాకవుమ్ ప్రమాణ బల త్తైలే సద్వారక మాక
వుమ్ ఆరాధ్యనా మెన్దపడి.ఇప్పడిభాగవతారాధనమంతర్యామి దృష్ట్వాభగవ దారాధనమాకిత్ అగ్నింద్రాది

సా - ప్ర—సాత్ దృగవ త్రైంకర్యత్వే నాప్యనుష్ఠే యత్వమాహ. ఇవ్విడత్తి లిత్యాదినా. ననుభగవత

సా - వి—శ్లాఘనీయః. ఆరామ్నాత్, పరామృశతిచేత్. ఏవం భాగవతకైంకర్య స్వాత్మ్యంత భగవత్ప్రీతిజనక
త్వే నావశ్యకత్వముక్తాతస్య, రసాక దానస్యజిహ్వయా మశ్నామిక మలోద్భవే, త్సుక్తరీత్యా భాగవతశరీ
రక భగవదారాధనత్వేన భగవత్త్రైంకర్య రూపత్వ మపి తస్మాస్మి త్యాహ - ఇవ్విడత్తి లిత్యాదినా - న
చైవం దేవతాంతర భజనమపి భగవ త్రైంకర్యం స్యాదితి కతవ్యతా ప్రసంగ ఇతి వాచ్యం. “నాన్యం
దేవం నమస్కుర్యాత్. నిత్యో వంద్యో నచానిత్య, ఇత్యాదినా తస్య నిషిద్ధత్వాత్. నిత్యః, అప్రా కృత భ
క్తః. అనిత్యః, ప్రాకృతభక్తః. తహే సంధ్యోపాసనాది పరిత్యాగ ప్రసంగఇతి చేన్న - ప్రపత్త్యధ్యా
యే ప్రపన్నప్రతి తస్య విహితత్వేన అగ్నిహోమీయ పశ్వాంభ వదదోషాత్తద్వ దేవభాగవతకైంకర్యస్యాపి
“పూజనీయావిశేషత,, ఇ త్యా ది భి వి హి తత్వా దృగవత్త్రైం కర్య రూప త్వం నిధం - నన్వేవం

సా - సం—స్య ప్రాధాన్యం కుత ఇత్యా శంకాయాంతద్భంజకతా కింప్రమాణ సరణ్యా? ఉతస్వా మ్యభి
ప్రాయపర్యాలోచన యేతి వికల్ప్య అద్యేఆహ- తత్త్వవిత్తుక్కితి.

మూ—సచమమప్రియః,, ఎన్నిరపడియే పరమేకాంతి విషయ త్రిప్రీతిపరతంత్రనానప్రకారియినదైయ నినవైప్పార్తాల్, జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్,, ఎన్నిరపడియే భాగవత కైంకర్యత్వైభగవాన్ తన్నన్మర్యా మి పక్కలితే పట్టినతాక ఉకక్కుమ్-

సా-దీ—పరశేషిగతాతిశయా ధానమ్ స్వరూప ప్రాప్తమాకైయాల్ అవాన్మరశేషిక శానభాగవతర్ పక్కల్

సా-స్వా— పద ఘటిత భగవ దారాధన మ్మోలే ఇతువు మొరు సద్వారకభగవ దారాధనమాకైయాతే ఇ తుక్కు ప్రాధాన్య జ్ఞా-డువ తెళ్లనే? యెన్న వరుళి చెప్పి కిరార్ - సచ మమ ప్రియ ఇత్యాదినా. సర్వా స్తర్యామిక్కు వేరొరు అంతర్యామి యిల్లావిట్టాల్ మ్ అంతర్యామి వదతి ప్రీతి విషయత్వా ద్భాగవతస్య పాతా త్స్వారాధనా పేక్షయా భాగవత ద్వారక స్వారాధనం భగవానుక్కు అత్యంత తుష్టికర మెన్మపడి- ఆనాలు మిచ్చాగవ తారాధన తుక్కు భగవ దత్యంతాభి మతత్వ విధాన బలత్తాలే ప్రాధాన్యమ్ సిద్ధిత్తా లమ్ భాగవత కైంకర్య రూపత్వమ్ సిద్ధిక్కు-మో? కైంకర్య మావతు స్వామ్యభి మతాచరణ మనో? ఇ జ్ఞ భగవ దన న్యాహ శేష భూతనుక్కు భాగవత శేషత్వ మిల్లెయే? కించ భాగ వత శేషత్వ సం బంధ మన్మిక్కు కేవల విధి బలత్తాలే కేవల భగవ ప్రీతిగన మాక పుణ్య కిర భాగవతా రాధనత్వై భగవ త్కైంకర్యత్తి లెల్లె నిల మెన్మమ్, భగవ దుపక్రమ మాయ్ భాగవత పర్యంత మాక జరుకిర తెన్మ శొన్మతు వు మసక్తత మనో? ఎన్నిర శంకైయిల్ భగవ దత్యంతాభిమతశ్చేన విహితత్వ మాత్ర మడియాక భా గవ తారాధన జ్ఞ-తకవ్య మన్మిక్కు శేషత్వ సంబంధ మమ్ భాగవత ద్వారక మాకవుమ్, ప్రమాణసిద్ధమా యమ్, భగవ దభిమత మాయ మిరుక్కు-యాతే ఇవ్వధి కారిక్కు అవాన్తిర శేషి గతాతి శయాధానద్వా రా పరమ శేషిగతాతి శయాధాన మ్మప్ర. మాకైయాతే యవాన్తిర శేషిక శాన భాగ వతర్ పక్కల్

సా-ప్ర— స్వర్వశరీ రత్వాత్మి తృదేవాద్యారాధనవ ద్భాగవతారాధనస్యాపి భగవత్కైంకర్యస్వై తద్వ దే వప్రీతిపూర్వకమనుష్టైయత్వంనస్యాదిత్యత్రవిశేషమాహ. సచమమప్రియఇత్యాదినా. ఏవంభగవచ్ఛేషత్వస్వైవ భాగవతకైంకర్యానుష్ఠాపకత్వ ముక్త్యాభాగవత శేషత్వమపి తద నుష్ఠాపకమిత్యాహ-

సా - వి — భగవత్కైంకర్యరూపత్వైభాగవతవిషయేప్రీతిప్రేరితత్వంనస్యాదిత్యత్రాహ-సచమమప్రియఃఎన్నిరపడియే ఇతి - ప్రకారియినదైయ నినైవైప్పార్తాల్, ప్రకారిణస్సంకల్పస్యచర్మనేభగవత్సంకత్వేపర్యా లోచితే సతీత్యథః - ఆత్మైవమేమత మితి - స్వాంత రాత్మతయా భగవదభి మతత్వాత్ . పట్టినతాక ఉ కక్కుమ్, స్వాంతరాత్మ విషయే కృతమివ సంతుషేయత్ . అత స్తద్విషయే,, స్వారసీకీప్రీతిజ్ఞానత,, ఇతి ప్రీతిప్రేరితత్వ మప్యస్తీతి భావః - ఇత్థం భగవ దభి మతత్వేన భాగవతారాధనం గభా దాసస్యరాజకుమా రోపలాశనమివ భగవత్ప్రీతి హేతుతయా వశ్యం కతకవ్యం - తచ్చరీరక భగవత్కైంకర్య రూప మపి భవ తీత్యుక్తం భవతి - ఇతిపరం నకేవలం భగవత్ప్రీత్యైవ భాగవత కైంకర్యస్య కతకవ్యత్వం - అపితు, భ గవతః భాగవత ద్వారాపి శేషిత్వా ద్భక్తస్య భాగవతంప్రతి సాక్షాచ్ఛేషత్వాత్ - నహ్యకించి శరీర్వ త శ్చేషత్వమస్తీతి న్యాయేన భాగవత కైంకర్యం కతకవ్యతయా ప్రాప్త మిత్యాహ -

సా-సం— ద్వితియే ఆహ సచేతి. ఇత్థం శేష్య భిమతత్వరూపా ముపపత్తిముక్త్యా శేషత్వస్యసద్వారకతా

మూ — ఇప్పుడి శేషిక్కు-అభిమత మెనిగి-అ వచివేయఱ్ఱు, శేషత్వమాకిట సంబంధమతానద్వారక మాకవు ముణ్డాకైయాల్ కైంకర్యముమ్ సద్వారక మాకవుమ్ ప్రాప్తమ్- అతెగ్గనే యెన్నిల్, నిత్యం శ్రియాసమేతస్య భక్తైరాత్మవతస్సదా ।

నా-దీ — కైజ్కర్యమ్ కహివ్య మేకకిరార్. ఇప్పుడి శేషిక్కు-త్యాది యాల్. ఇత్తైయుపపాదిక్కి-రార్. అ తెగ్గనేఎన్నిలెన్నుతుడజ్జి కైంకర్యముమ్ నిరుగ-మెన్టునుళవాల్. నిత్యమితి. భక్తైరాత్మవతకినిత్యం శ్రియాసమేతస్య పరమాత్మనః. అద్వారకేణ శేషిత్వేన సహ సద్వారకంచ శేషిత్వం ధ్యాత్. ఆత్మవదత్యన్మాభి మతత్వా ద్భక్తశే షత్వేన విని యోజనమ్ ఆత్మవత ఇశ్యసేన వివక్షితం. ఇన్మ విశేషణత్వాన్ సద్వారకత్వముముపపాదితమామ్. నిత్యం శ్రియాసమేతస్య పరమాత్మన శ్లేషిత్వ మెన్మవిత్తాల్ విశిష్టమే సద్వారకా ద్వారక శేషియామ్త్తు. యద్వా,

నా-స్వా — కైజ్కర్యజురతాన్మ మెనిగి-రార్. ఇప్పుడి త్యాదినా. ఇప్పుడి చేతనగత శేషత్వసంబంధమ్ సద్వారకమా కక్కు-పమో ? సర్వ ప్రధాన నాన ఈశ్వర సద్వారక మాక సాక్షాదేవశేషి యాకిత్ శేషత్వము న్నదను రూపమాక అద్వారక మాకవే యిరుక్క-వణ్డావో ? ఎన్మ శంకత్తు త్తర మరుళి చ్చెయ్కిరార్. అతెగ్గనేయెన్నిలిత్యాదినా. నిత్యమితి. నిత్యం శ్రియాలత్మ్య సమేతస్య భక్తైరాత్మ వత ఇతి విశేషణ ద్వయముమ్ విధే యత్తిల్ యథా క్రమమన్వయి క్కిరతు. శ్రియా సమేతస్య సహ శేషిత్వమ్ శ్రీ సాహిత్యేన సాక్షాత్సర్వ శే షిత్వం ధ్యాత్ ,, అస్యా మమచ శేషంహి విధూతి రుభయాత్మికా । ఉభయా ధిష్ఠానం చైకం శేషిత్వమ్ ,, ఇత్యాద్యని వారత్రా లేశ్రియోడెకూడవే శేషి త్వమ్. ఇతన్మి క్కే-శ్రీద్వారకమాక వాతల్ శ్రీ నైరపేక్ష్యణవాతల్ శే షిత్వ మిల్లై యెన్మ పడి. భక్తైరాత్మవతకి-పరమాత్మనః-మానవిద్యం తేపరేయస్తాత్మపరమః- సచాసావాత్మా

సా-ప్ర — శేషత్వమాకిరేత్యాదినా. భగవదనన్యాహ- శేషభూతస్య భాగవత శేషత్వంవా కథమిత్యత్ర స దృష్టాంతం యుక్తితో వచనతత్పరమథకాయతే. అతెగ్గనే యెన్నిలిత్యాదినా. నిత్యం శ్రియేతి. ,, హ్రీశ్చ తే ల క్షీ శ్చ పత్యై . అహూరాత్రే పాశ్చ్యే. విష్ణోశ్శీ రసపాయినీ. జ్ఞానీత్వాత్మవే ,, త్యాదిభి

సా-వి — ఇప్పుడి శేషిక్కు-తి-అభిమత మెనిగి-రవళి వేయఱ్ఱు, అభిమతమి త్యేతావన్మాత్రమేవనభవతి-సంబంధంతా, సంబంధస్య-సద్వారకముణ్డాకైయాల్, సద్వారకస్యవిద్యమానత్వాత్-కైంకర్యముమ్, కైంకర్యంచ-సద్వారక మాకవుమ్ ప్రాప్తమ్, సద్వారకతయాపి ప్రాప్తమ్. అవాంతర శేషిభూతభాగవతనిష్ఠాతశయా ధానేభగవచ్ఛేష భూత భాగవతనిష్ఠాతిశయాధానస్య శేష్యతిశయావహత్వా త్వరమ శేషిణోతిశయి స్సిధ్యతీతి భావః- అనన్యాహ- భగవచ్ఛేషస్య కథమవాంతర శేషత్వమితిశంకా పూర్వకం యథారాజ్ఞా స్వశేష భూతా భరణ మాలికాదికం స్వగజాదిషు నిక్షిప్య స్వయం తదలంకారోను భూయతే తద్వత్ - ,, అస్యామమచ శేషంహి వి ధూతి రుభయాత్మికా । ప్రభవో భగవద్భక్తా మాదృశాం సతతం ద్విజ । మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యదికాభవే,, చిత్వాది ప్రమాణైస్సతంత్రేణభగవతైవస్వభక్త శేషతయావినియుక్తత్వస్యావగతత్వాత్- సద్వారక శేషత్వంజీవస్య-సద్వారక శేషిత్వంపరమాత్మనశ్చోపపన్నమితిసమథకాయతే. అతెగ్గనేయెన్నిలితి. నిత్యమితి- నిత్యం శ్రియాసమేతస్య భక్తై-స్సదా ఆత్మవతకిభక్తేష్వంతరాత్మ త్యేనాభిమానవతకితైర్వి నాస్వరూప

సా-సం — మప్యపతి ముఖేనాహ- ఇప్పుడితి-నను భగ వత స్సద్వారక శేషిత్వేనతిహి చేతనస్సద్వారక శే షస్యాత్ - తదసిద్ధే ర్దిదమస్మసిద్ధ మిత్యభిప్రాయేణ అతెగ్గనేయెన్నిలితిశంకామవతార్యపరిహరతి-నిత్యమితి-

మూ— సహసద్వారకంచస్యా ఛేషిత్వంపరమాత్మనః ,

సా- దీ— సహచ శేషిత్వం సద్వారకంచ శేషిత్వంస్యాదిత్యన్వయః. శ్రీయా సమేతస్య, శ్రీవిశిష్టరూపేణ శేషిత్వ మ్ భక్తైరాత్మవతః భక్తద్వారా శేషిత్వం స్యాదిత్యభావః. యద్వా, భక్తై రత్యత్ర సమేత స్వేత్య ను షంగః. ఆత్మవత ఇతి ప్రతిసంబద్ధి నిదేశో నవన్వయః. జ్ఞానిః ప్రతిత్యభావః. ఇత్యై వివరికిరార్.

సా-ద్వా—తస్యభక్తైరాత్మవతః - “జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమత,, మితిజ్ఞానిన మాత్మన మంత ర్యామిణం నానస్య ఇట్లాత్మప్రసార శూన్యనాన పరమాత్మ జ్ఞానియైత్యావాకృత్యైవనానావతు జ్ఞానియైస్వోత్కృష్ట నాకవెణ్ణానిర్కృ-స్వత స్సర్వజ్ఞనానవత్ జ్ఞానియై యుత్కృష్టనాక వెణ్ణైకయానతు, తత్ప్రీణనవ్యాపార త్మైస్వప్రీణన వ్యాపారా పెక్షయాస్వస్వోత్కృష్టప్రీణనమాకవెణ్ణైకై-ఆక్షయాలి న్నబద్ధివిశేష త్మైయై డ్దైయపరమాత్మపుక్కు- సద్వారకంశేషిత్వ ముపపన్నమ్-స్వప్రీణన వ్యాపారా పెక్షయా స్వభక్తప్రీణన వ్యాపారేఽధిక ప్రీతిమత్వ రూపశేషిత్వ మానతు స్వభక్తస్య కైంకర్య జనిత ప్రీతిరూపాతిశయ భాక్త్యరూప శేషిత్వ మంతరేణానుపపన్న మన్నో - ఇప్పడిశేషిత్వం సద్వారక మాక్షయాలే శేషత్వసంబంధముమ్ సద్వారకమాక కుక్కురైయిల్లై యెన్టుకరుతు- భక్తైరాత్మవత్వముమ్ ప్రమాదాంతరాను గుణ్యతాలే శ్రీనిశిష్ట నుక్కే యాక్షయాలేసద్వారక శేషిత్వముమ్ శ్రీనిశిష్టనుక్కెన్టు మిడముమ్ సిద్ధమ్ - ఆనాలుమ్ శేషత్వసంబంధమ్ సద్వారక మెన్టుప్పొమో ? సహోత్కృష్టనాన వీర్వరనుక్కు శేషభూత నాన వివృధికారీ అన్య శేషత్వత్మై యంగీకరిక్కు-మో ? ఈశ్వరై స్వతంత్రస్వామియాక్షయాలే అవత్ భాగవతశేషత్వత్మై సంకల్పితాత్ శేషభూతనుక్కు-త్మై యంగీకరిక్కు వెణ్ణ మెన్టులిప్పడిస్వ శేషభూతవస్తువైఈశ్వరనస్య శేషమాకుగిరతులోకదృష్టి విరుద్ధమన్నో ? కింఁ, ఇన్త భాగవత శేషత్వ మాపాధిక శేషత్వమైలై కాదాచిత్కమా కిల్ సదా వెన్నిర తువుమ్ విరుద్ధ మాకాతో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్.

సా-ప్ర—శ్చియోభాగవతానాంచనిత్యయోగాంతరాత్మత్వోక్త్యా త్యన్మాభిమతత్వానగ మాత్స్వశేషభూతానాంస్వాత్యన్మాభిమతవిషయే శేషత్వాపాదనస్యలోకేషి దర్శనాత్మైస్సహసదాసాక్షాఛేషిత్వం తేషామపి

సా-వి—సత్తానాసీతి మన్యమానస్వేత్యభావః - శేషిత్వం సహ అద్వారక శేషిత్వేనసహసద్వారకంచస్యాదిత్యభావః - భక్తై రాత్మవతః శ్రీయా సమేతస్వేత్యనేన భగవచ్ఛేషత్వం భాగవత శేషత్వ పర్యంత మా మిత్యన్వయః - “అప్యహం జీవితం జహ్యాం త్వాంవాసీతే సలక్ష్మణామ్ । నహిప్రతిజ్ఞాం సంశ్రుత్యబ్రాహ్మణైఃప్ర్యోవిశేషత,, ఇత్యుక్తరీత్యా లక్ష్మ్యపేక్షయా భాగవతానాం భగవ దత్యంతాభి మతత్వం వ్యంజితం-తథావ తచ్ఛేషత్వం భగవ దభిమత మితి భగవదనన్యాహృత్ శేషత్వస్యనవిరోధఇతిభావః-అత్రసదృష్టాన్తం

సా-సం—సాక్షాఛేష్యైవ భగవాన్నిత్యం లక్ష్మ్యైసమేతఇతి యథా లక్ష్మ్యై సహౌవ లక్ష్మీద్వారాపిశేషిత్వనుమన్యసే - తథా “పితా పుత్రేణపితౄమా,,నితివత్-“జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమత,,మితిస్వాంతరాత్మతయాసదాపరమప్రీతి విషయ భాగవతైస్సహచ శేషితథాభాగవతద్వారాపి శేషిత్వైకముతిక న్యాయేన సిద్ధ మ ను మంతవ్య మితిభావః - పుత్రే పితౄమత్వంకాదాచిత్క- మితిఅన్య తద్వైషమ్య ద్యోతనాయ సదేత్పుక్తిః ఏవం భగవచ్ఛేషత్వస్య భాగవత శేషత్వపర్యంతతాం లోకాన్నాయాభ్యామపి దశాయతి-

మూ— స్వతంత్రనామ్ స్వచ్ఛంద లీలనాన రాజాతాన్ సూక్ష్మ ఆభరణతైయమ్ ఇట్ట మాలైయైయమ్, అడియార్ కళుడైయపుమ్, అనైకుళైరై కళుడైయ పుమ్ కళుత్తిలే యిడుమా పోలే “అడియార్ కెన్నైయాళ్ పడుత్త విమలన్, ఎన్టుమ్ “నారదోహ మనుప్రాప్త స్తవ్విదశనకుతూహలాల్ ప్రభవోభగవద్భక్తా మాద్యశాంసతతంద్విజ,, ఎన్టుమ్ “మత్తుమోర్ తెయవముళ తెన్నిరుప్పారోడొత్తిలేను త్తతుమున్న డియార్ క్కడిమై,,

సా - దీ — స్వతంత్రనా యిత్యాదియాల్. ఇడుమాపోలే ఎన్తుకుక్కు ఇష్టవియోగ వేకకిల వంశతోడె యన్వయమ్. ఇడుమాపోలే, ఇష్టమానపడివినియోగిక్కుక్కు అహన్తై యాలే యెన్దథమ్. యద్వాఇడు మిడత్తిల్ పోలే యెన్దపడి- అత్యంతపారతంత్య్రిత్రాతేవ్వుతోడెయన్వయమ్.

సా - స్వా — స్వతంత్ర నాయితీ - స్వతంత్ర నాకైయాలే స్వశేష వస్తువై యన్వత్ర వినియోగిక్కు శక్త నెన్దపడి. నిష్ప్రియో జన మాక విప్పడి విని యోగిక్కు కూడుమో? ఎన్నిర శఙ్కా వార తాథమ్ స్వచ్ఛంద లీల నానేతి. లీలా రసమ్ ప్రయో జన మెన్టు కరుత్తు. కళుత్తిలే ఇడు మా పోలే యెన్నిర త్తు క్కు “అడియా రెన్నైయాళ్ పడుత్త విమల,, నెన్టుమ్ శొల్లుకిర పడియే ఎన్నిర తోడె యన్వయమ్. అడియా ర్కిత్తాది. అడి యార్కు, స్వదాస భూత భాగవతర్ కళుక్కు. ఎన్నై, అడియేనై. ఆళ్ పడుత్త, దాస భూతనాక ప్పణ్ణిన. విమలన్, నిమలన్. మత్తు మోర్ తెయవమ్, అన్య మొరుడై వమ్. ఉళతెన్టు, ఉడ్డెన్టు, ఇరుప్పారోడు, దేవతాంతర భక్తాళోడు. ఒత్తిలేక, సంసగియేక. ఉత్తతుమ్, అజ్గిక్ రిత్తతుమ్. ఉన్నడి యార్కుడిమై, త్వద్దాస భూత భాగవత దాస్యం.

సా - ప్ర— శేషిత్వాత్ వారాచ సదా శేషిత్వ మస్మీత్యథః. అడియార్ కెన్నైయాళ్ పడుత్త విమలన్, “ఈశ్వరోహ మహం భోగి,, స్థితస్య మమస్య శేషత్వ రుచ్యాపాదనోపరి స్వశేష శేషత్వ రుచి జనక త్వ యోగ్య శుద్ధియక్తః. మత్తుమోర్ తెయవ మిత్తాది. భగవ ద్వ్యతిరిక్త దేవతాంతర మస్మీతి వతన్ మానైస్సహ సంబంధ రహితోహం త్వదీయానామేవ దాస్యం ప్రాప్త ఇత్యథః. యథారాజ్ఞో గభన్దా సా దీప్సతి సాక్షాచ్ఛేషిత్వం రాజమహిషీ పుత్రయోశ్చ సాక్షాచ్ఛేషిత్వంతదుభయద్వారాచరాజ్ఞ శ్చేషిత్వ మేవ మేవ. “దాసభూతా స్వతస్సర్వేహ్యత్మానః పరమాత్మనః. మచ్ఛేషభూ తాపర్వేషా మీశ్వరీవల్లభా మమప్రభవోభగవ ద్భక్తామాద్యశా,, మిత్తాది ప్రమాతానుగుణ్యైనభగవతో లక్ష్మ్య భాగవతానాంవసాక్షా

సా-వి— ప్రమాణాన్యాహ- స్వతంత్రనాయితీ. తాన్ పూణ్డవాభరణ తైయమ్, స్వయమలంకృతమాభరణం. ఇట్ట మాలైయైయమ్, ధృతమాలికాంచ. అడియార్ కళుడైయపుమ్, దాసానాంచ-అనై కుత్తిరైకళుడైయపుమ్, గజాశ్వాదీనాంచ. కళుత్తిలే, కంఠే. ఇడుమాపోలే, ప్రక్షేపవత్. అన్య యథేష్ట వినియోగే త్యనేన సంబంధః - గజాది మూర్ధ్ని మాలా ప్రక్షేపతుల్య భాగవతాధీన కరణతా రూప యథేష్ట వినియోగాహతయా చేతనస్యేతిభావః. యథాప్రక్షేప్యమాణ మాలాదీనా మివ అత్యంత పార తంత్ర్యాది

సా- సం— స్వతంత్రనాయిత్యాదినా - స్వాసాధారణ శేషమపి స్వాభీష్టం ప్రతి శేషం కతుకం సమథత్వ మిహస్వతంత్రత్వం. అతఏవ స్వేచ్ఛానురోధేనైవ విహరణ ప్రవృత్తత్వం స్వచ్ఛంద లీలత్వం. విమలన్, నిత్య నిదోషః. మత్తు మితి. త్వదన్యాపి దేవతాస్మీతి బుద్ధి మద్భిర్ను లేశతోపి సంబంధవాక్. ఉత్తతుమ్, భోగ్య

మూ— ఎఱ్ఱమ్ శొల్కుకిరపడియే అత్యంత పారతంత్ర్యాది కళడియాక భగవదప్ట వినియోగాహాత్రైయా తేభగవచ్ఛేషత్వమ్ తాన్యావదాత్మ భావియాన కట్టలైయిలేభాగవత శేషత్వపర్యంతమాయిత్రు-

సా-దీ—భగవదప్ట వినియోగా హాత్రైయాలే భాగవత శేషత్వపర్యంతమాయిత్రైన్వయమ్. యావదాత్మ భావియాన కట్టలైయిలే యెన్వత్తాల్ భగవచ్ఛేషత్వమ్కాలత్తిల్ కొఱున్తువిట్టాప్పోలే సంబంధి పర్యంతం కొఱున్తువిట్టపడి శొల్లిత్తు-ద్వారధూతరాన భాగవత శేషత్వమ్తా నిరెణ్డువక్తై యాలుముణ్డెన్ని-రార్-

సా-స్వా—యావదాత్మ భావియాన కట్టలైయిలే ఇతి. భగవచ్ఛేషత్వ మానతు తాన్యావదాత్మ భావియాన ప్రకారత్తిలే భాగవత శేషత్వ పర్యంతమాయిత్రు ఎన్వయమ్. యావదాత్మ భావి భగవచ్ఛేషత్వ న్తానే భాగవత శేషత్వ పర్యంతమాక వళరుక్తైయిలే యిత్తుపుమ్ యావదాత్మ భావి యెన్వపడి. ఇప్పడి భాగవత శేషత్వం సిద్ధమానా లుమ్ “ప్రభవో భగవద్భక్తా మాద్య శాం సతతం ద్విజ,, ఎన్ని-ర ప్రమాణ త్తిలే మాద్యశాం భగవద్భక్తాః ప్రభవః. నత్వ న్యేషామెన్వ సిద్ధికైయాలే సర్వర్కుమ్ భాగవత శేషత్వం

సా-ప్ర—చ్ఛేషిత్వమ్, భగవతస్సదుభయద్వారాచ శేషిత్వమితిభావః. అత్యంతపారతంత్ర్యాదీతి. చేతనస్యభగవదత్యంతపారతంత్ర్యంభాగవత శేషత్వేనిబంధనమితితస్య యావదాత్మభావిత్యాదస్యాపియావదాత్మభావిత్వ మిత్యర్థః. ఆవిర్భూత భగవచ్ఛేషత్వమ్, గుణజ్ఞానంచాది శబ్దార్థః. ననుకమానుగుణేతర శేషత్వ వద్భగవదాపాదితమ పితర శేషత్వ మనిష్టమేవస్యాదితికథమ్మురుషార్థత్వమ్. కించాచాహృ తవచనాద్భగవచ్ఛేషత్వ స్య భాగవత శేషత్వ పర్యంతత్వ ప్రతీతిశ్చ కథ మిన్యత్ర భగవచ్ఛేషత్వస్యాపి పురుషార్థత్వం గుణవద్విషయత్వాదితి భాగవతానాం గుణోత్తరత్వాత్తైకైకర్యేపి పురుషార్థత్వం సిద్ధిశీత్యభి ప్రేత్యవచనస్య

సా-వి—కళిత్యనేనసంబంధః. పారతంత్ర్యాదికళడియాక, ఆదిశబ్దేనగుణజ్ఞానాదికంగృహ్యతే. పారతంత్ర్యాదికం ద్వారీకృత్య-యథేష్ట వినియోగాహాత్వం శేషత్వం. యథేష్ట వినియజ్య మానత్వం పారతంత్ర్యం. ఇథ మేవ రహస్య త్రయ చుళకే కుమార వరదాచార్యైరుక్తం. పారతంత్ర్యం భాగవత శేషత్వస్య మూలం భాగవతేషు భాగవతానాం వినియజ్యమానత్వాత్. యథేష్ట వినియజ్య మానత్వస్యైవ పారతంత్ర్య సదా ఖత్వాత్ - పారతంత్ర్యస్య మూలం భగవద్యథేష్ట వినియోగాహాత్వం - భగవద్యథేష్ట వినియోగాహాత్వేతనో భాగవతార్ధీనకృతో భాగవత యథేష్ట వినియోగాహాత్వం భాగవత యథేష్ట వినియజ్య మానోపి భవతీతి భావః. తదపి యావదాత్మ భావిత్యాహ- యావదాత్మభావియానకట్టలైయిలే ఇతి. భాగవత శేషత్వ కారణ భగవదత్యంత పారతంత్ర్యస్య యావదాత్మభావిత్యాద్భాగవత శేషత్వం యావదాత్మభావీతి భావః. అడియార్ కైన్దైయూల్ పడుత్త విమలక్. అడియార్కు, స్వదాసానాం. ఎన్దైమాం. ఆల్ పడుత్త, దాసీకుర్వక్. విమలక్, విమలః. మత్తుమోర్ తెయ్ వముళ తెన్దిరుప్పారోడు త్తిలే నుత్తతు. మున్నడియార్ క్కడిమై. మత్తుమోర్ తెయ్ వముళ తెన్దిరుప్పారోడు, ఇతోన్యదైవం విద్యత ఇతి స్థితై స్సహ. ఒత్తి లేక్, నవసేయం. ఉన్నడియార్కు, భగవద్దాసానాం- అడిమై, దాస్యం. ఉత్తతు, యోగ్యం. ఆదిశబ్ద

సా- సం— తమత్వేనాభిమతషపిత్వద్దాసదాస్యమేవ. అత్యంతపారతంత్ర్యం, భగవదప్టవినియోగంప్రతిషేధ ముకత్వం. ఆదిశబ్దాచ్ఛేషత్వ గ్రహణం. తేన భగవదప్ట వినియోగాయత్త భగవదతీయ న్యైవ స్వపరమ

మూ—ఇట్లు భాగవతత్వ మడియాక స్వరూప ప్రయుక్త మకవుమ్ “గుణైర్దాన్య ముపాగతః, ఎన్నిరన్యాయతాతే గుణజ్ఞాన మడియాక స్వేచ్ఛై యాలుమ్ వస్త భాగవత శేషత్వం భగవ ద్భక్తాః, మాదృశాం ఎన్నిర ఇరణ్డు పదర్తాలుమ్ సూచితమ్. ఇచ్ఛాగవత శేషత్వమ్ క్రయమ్ శెల్లు మ్మడియై

సా-దీ— ఇట్లు భాగవతత్వ మిత్యాది-సూచితం, క్రమేణ ఎవ్వపడి - మాదృశాం గుణ జ్ఞానినా మెవ్వపడి - ఇచ్ఛాగవత శేషత్వమ్ క్రయమ్ శెల్లు మ్మడియై, క్రయమ్ శెలుత్తుమ్మడియై -

సా-స్వా— సిద్ధిగ్రావిత్ లైయే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇట్లు ఇతి-ఒరుత్తనుక్కు భాగవ తత్వ ముణ్డాకిత్ అవనుక్కు-సర్వముమ్ శేషమాకక్కడవ తెట్టుభాగవతత్వ మడియాక భగవదిష్ట వినియోగసిద్ధిమాయుమ్, భాగవత విషయ త్రిత్ తనక్కు-గుణాధిక్య దశాన త్తాతే స్వేచ్ఛయా వస్తతాయుమ్, భాగవత శేషత్వ మిరణ్డువిధమ్. మాదృశా మెన్నిర త్తుక్కు భాగ వతవిషయ త్రిత్ గుణాధిక్య దశానత్తై యుడైయవెళ్ళుక్కు-స్తథామాకై యాల్ భగవ ద్భక్తాః మాదృశా మెన్నిర విరణ్డుపద ర్తాలుమ్ క్రమేణ ద్వివిధ శేషత్వం సూచితమాకై యాతే స ర్వయుమ్ భగవదిష్ట వినియోగసిద్ధి శేషత్వం సిద్ధి మెట్టు కరుత్తు. ఇప్పుడి భాగవత శేషత్వం సిద్ధి త్తాలుమ్ ఇతు భగ వచ్ఛేషత్వా పేక్షయా ఉత్కృష్ట మెవ్వతుకూడుచో? భగవచ్ఛేషత్వం భగవానుక్కు-స్వకీయదాన్యపర్యంత వినియోగాహామా యిరుక్కిరా ప్పొలే భాగవత శేషత్వం భాగవత నుక్కు స్వేచ్ఛ వినియోగ పర్యంతమ ల్లా మెయాలేతదపేక్షయా నికృష్ట మవ్టో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇచ్ఛాగవత శేషత్వ మితి.

సా-ప్ర—భాగవత శేషత్వపరత్వప్రకారమాహ. ఇట్లు భాగవతత్వమడియాక విత్యాదినా. ఏవం భాగవత శేషత్వ స్వయావదాత్మ భావిశ్వేత త్రైంకర్య స్వ పరమపురుషార్థత్వేవ భాగవతానాం పరస్పరం విక్రేయత్వ దే యత్వాదిస్యా దిత్వత్ర శ్రీభట్టనాథై స్సేవ్షాం విక్రేయత్వోక్తే స్సబ్రహ్మచారిణేయతీంద్రదాయ దత్తాభ్యాం ఎమ్పూర్ వక్తిపురత్తు నమ్మిత్వా భ్యాతాభ్యామ్ పూర్వాచార్యాభ్యాం రామానుజాచార్య శిష్యత యావస్థా నేన దానాను పాలనాచ్చ విక్రేయత్వం దేయత్వంచేష్టమేవత్యాహ. ఇచ్ఛాగవత శేషత్వ మిత్యాదినా. క్రయమ్

సా-వి—గృహీతగుణజ్ఞానమూలకస్వరూపప్రి యుక్త భాగవత శేష త్వం భాగ వతత్వ మూలక స్వ రూ ప ప్రి యుక్త భాగ వత శేషత్వ వచేవ వచనే వివ క్షిత మిత్యాహ - ఇట్లు భాగ వతేతి. భాగ వ తత్వ మడి యాక స్వరూప ప్రి యుక్త మక వుమ్, భాగ వతత్వ స్వరూప ప్రి యుక్తం తదాశ్రియ స్యాశ్రయణాదిత్యాది ప్రమాణ సిద్ధ మిత్వన్వయః. గుణ జ్ఞానం, భాగ వత నిష్ఠా జ్ఞాన భక్తి వై రా గ్యాది జ్ఞానం. స్వేచ్ఛై యాలుమితి - “సంజాత రేఖాత్మక శంఖచక్రంతామ్రోదరం తస్య కరారవిందమ్| విలోకయంత్యా ఫలవిక్రయిణ్యా విక్రేతు మాత్మాన మఘూర్ధ్విమశే, ఇతి న్యాయేన గుణ వద్విష యే గు ణ సారస్య వేదినః శేషత్వాపాదికా స్వరసవాహినీ ప్రీతిభావసీతి భావః. మాదృశాం, భాగవత నిష్ఠా ను గుణ జ్ఞాన వతాం. అన్యథా తత్పద వైయథ్యాదితి భావః- ఇచ్ఛాగవత శేషత్వం క్రయమ్ శొల్లుమ్మడియై

సా-సం— ప్రయోజనత్వం ఫలమితి. ఇదం భాగవత శేషత్వం స్వరూపకృతం చేత్యత్ర నారదోక్తిం ప్రమాణయతి. ఇ జ్ఞి త్యాదినా. భాగవతత్వం, భగవత్నిష్ఠాత్వం. తేన నిమిత్తేన-స్వరూపతో భాగవత శేషత్వం మాదృశామిత్వ నేనోక్తః. భగవ ద్భక్తా ఇత్యనేన గుణజ్ఞానాయత్త స్వేచ్ఛయా భాగవత శేషత్వముక్తమితి భావః. ఇదం భా గవ త శేషత్వం న కేవలం వాచనికమేవ. కింతు ఫలాపహిత మపీత్యాహ. ఇచ్ఛాగ వతేతి.

మూ— “పేశు వారడియార్ కళైన్ మై విఱ్ఱువుమ్ పెరువార్ కళై, శైన్ఱు కల్పసూత్రవ్యాఖ్యాతాక్కళాన పెరియాళ్వారరుళిచ్చెయ్ తార్ - ఇతు మధ్యమపదత్తుక్కుతాత్పర్యాథమ్ -

సా - దీ — పేశు వారిత్వాది - భగవన్నామజ్ఞతై సాదర మౌక పేశు వార్కడి యారాన భాగవతర్ శేష భూతరాన వెక్కితై ఓరవ సర త్తిల్ విత్తుక్కొళ్ళు వుమ్ ప్రాప్త రైన్దై - కల్ప సూత్ర వ్యాఖ్యాతాక్కళైన్ఱ త్తాత్ ఇచ్చాగవత శేష త్వాది ధర్మ శాస్త్ర సిద్ధమాన మైతో త్తుమ్. ఇచ్చాగ వత శేషత్వమ్

సా-స్వా— పేశువారిత్వాది. పేశువారడియార్ కళై, నామసంకీర్తన పరారాన శ్రీనైష్ఠవర్ కళుడైయ. అడియార్ కళై, దాసభూతర్ భాగవత దాస్యరసిక రానభాగవతర్ కళై. ఎన్ఱమ్మై, నమ్మై-విర్క-వుమ్ పెరువార్ కళై, సమర్థ శైన్ఱు పడి. కల్పసూత్రేతి. అచ్చాగ్గి కళుడైయ శేష శేషిభావ స్వరూప ముమ్, స్వత్వ త్యాగా త్మక యాగాంత గత స్వత్వ స్వరూప ముమ్, సోమక్రయ తాంతగత క్రయ విక్రయ స్వరూప ముమ్, వినియోగ ప్రకార మ్మతలాన వర్ణజ్ఞతై సమీచీన న్యాయజ్ఞ శాలే నిజాయ మ్పణ్ణి కల్ప సూత్ర వ్యాఖ్యాన మ్పణ్ణిన పెరియాళ్వారైన్ఱ పడి. ఆకైయార్ భగవత్ శేషత్వం భాగవత శేషత్వమ్ పోలే క్రయ విక్రయ పర్యంత వినియోగా హా మల్లా మేయాలే తదపేక్షయా భాగవత శేషత్వమే ఉత్కృష్ట మెన్ఱుకరుత్తు - ఆనాలుమ్ స్వరూప శోధనై దమ్పర్య ప్రపృత మూల మంత్ర త్రిలే యవధారణ త్తాల భగవానుక్కే యివ్వత్మా శేష మెన్ఱు సిద్ధి యానిర్క తద్విరుద్ధ మాక భాగవత శేషత్వ కల్పన జూడుమో? ఎన్ఱు వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇతు ఇతి. మధ్యమ పదత్తుక్కు, నమస్సు క్కెన్ఱు పడి. నమస్సు అత్యంత భగవత్ పారతంత్ర్య పర మాకైయాలే స్వతంత్ర

సా-ప్ర — శైల్లుమ్మడియై, విక్రయణస్య పరిపాలనీయత్వమ్. పేశువారడియార్ కళైన్ఱమ్మై విఱ్ఱువుమ్ పెరువార్ కళై, భగవన్నామ సంకీర్తన పరాధాం భాగవతానాం దాసా అస్మద్విక్రయణాహారీ. ప్రపన్నానాం భాగవత దాసత్వాత్స్వమినస్తే స్వకీయ గృహక్షేత్రాదీనామి వాస్మాకమపి విక్రయణాహారీ ఇతి భావః. నిత్యనైమిత్తికేకస్యాప్యం శస్యా పరిత్యాగేనానుష్ఠాన ప్రకార ప్రతి పాదన పరత్వాత్కల్ప సూత్రాచాంత ద్వదేవ కృష్ణైన మధురాగమన మారభ్య యావద్వైకుణ్ఠ గమన మనుష్ఠిత కృత్సవ్యాపారాచాం స్వప్రబంధే తేనైవ క్రమేణ ప్రతిపాదనా చ్ఛీభట్టనాథానాం కల్పసూత్ర వ్యాఖ్యాతృత్వ మితి భావః. కృత్సవ్య ప్రబంధాథాస్య మంత్రాథాత్వేనాదా ప్రతిజ్ఞాతత్వా ద్భాగవత శేషత్వస్య మంత్రే ప్రతి పాదకాంశం దశకాయతి. ఇతు మధ్యమ పదత్తుక్కితి. ఏవం సాక్షాద్భాగవత శేషత్వ ముపపాద్య తత్ఫల మాహ.

సా-వి— భాగవత శేషస్యాత్మనః క్రయణీయత్వదశాసంపాదకత్వ యోగ్యతాం. విక్రయమ్ శొల్లుమ్మడి ఇత్య నుక్త్యా క్రయమ్ శొల్లుమ్మడి ఇత్యుక్త్యా చ చౌర్యాజితస్యాపి విక్రయ సంభవాత్క్రీతు స స్వత్వనిశ్చయాభావే క్రయాసిద్ధేః స్వత్వ మస్తీతిద్యోతనం ప్రయోజన మితి గమ్యతే. పెరియాళ్వార్, భట్టనాథాః - అరుళిచ్చెయ్ తార్, ఉక్తవంతః. పేశువారడియార్ కళైన్ఱమ్మై విర్క-వుమ్ పెరువార్ కళై. పెశువారడి యార్ కళై, కీర్తన పరా భగవద్దాసాః. ఎమ్మై, అస్మాక్. విర్క-వుమ్, విక్రేతుం. పెరువార్ కళై, ప్రాప్తః. భాగవత శేషత్వస్య మంత్రేను సంధేయత్వం దశకాయతి. ఇతు ఇతి. తాత్పర్యాథమ్, ఫలితాథాః - నమసిపద

సా-సం— పేశువార్, గుణ మిశ్రసూక్త్యనుసంధానపరాః. అస్యమంత్రావివక్షితతాంపరిహరణి. ఇతు వితి.

మూ.— ఇవ్వథకై యనుసంధితాల్ ఇశ్వేషత్వం సద్వారక మాకపుష్ అద్వారక మాకపుష్ నిజ్జన్మై యి
తే శేషవృత్తియాన కైంకర్యముమ్ నిర్ముఖ -

సా - దీ — నమస్సిక్ తాత్పర్యాథకమెనిగిరార్ - ఇతువెన్టు. ఇవ్వథకై ఇన్నమస్సినథకై. అతః

సా-స్వా— శేషికిష్టవినియోగాహానెన్మసిద్ధికైయాత్ మూలమంత్ర త్రిలుమ్స్వతంత్ర శేషిక్కు ఇష్టమాన
భాగవత శేషత్వం సిద్ధికిర తెన్టు కరుత్తు - ఆనాలుమ్ భాగవత శేషత్వం ప్రమాణ బలత్తాలే సిద్ధి త్తాలు
మ్ భాగవత కైంకర్యమ్ సిద్ధిక్కు విత్తలైయే ? ,, ఆరాధ నాచాం సర్వేషా ,, మిత్యాది ప్రమాణ బలత్తా
లే యతువుమ్ సిద్ధిక్కు మెన్మిల న్నప్రమాణ సిద్ధ భాగవత కైంకర్య ముత్కృష్ట సుకృత విశేష మాయ్ కొ
ణ్మ ,, యేయజంతీ ,, త్యాది ప్రమాణ బలత్తాలే భాగవతాంత ర్యామ్యారాధన రూప భగవత్కైంకర్య
మాకవే సిద్ధికైయాత్ భాగవత కైంకర్య రూపత్వ మిత్తలైయే ? ఎన్న వరుళిచ్చేయ్ కిరార్ . ఇవ్వథకై
తై ఇతి. ఇవ్వథకై, భగవదత్వంత పారతంత్ర్య సిద్ధ భగవదిష్ట వినియోగాహాతా రూప మధ్యమ
పదాథకై యెన్మపడి - శేషత్వమిన్మ నితైయిలేయితి - శేషత్వ పురసాగర మన్మికై ప్రమాణ బలత్తాలే
భగవదత్వంతాభి మతత్వ బుధ్యా పణ్ణిణ భాగవతారాధనమ్ ,, యేయజంతీ ,, త్యాద్యనుసారత్తాలే కేవ
ల భగవత్కైంకర్య మానాలుమ్ భగవచ్చేషత్వ పార తంత్ర్యాదిక శడియాక వన్త భాగవత శేషత్వద్వా
రక మాకీత్ తతాగర్య శేష్యభి మతాచరణ రూప కైంకర్యము మవాతర శేషి భాగవత ప్రీణన రూప భా
గవత కైంకర్య మాయ్ కొణ్మ పరమ శేషి భగవత్ కైంకర్యమా మెన్మ కరుత్తు. ఇష్టాది భాగ వత కైం
కర్యమ్ సిద్ధిత్తాలు మితు నియమేన సిద్ధిక్కుమో ? భాగవత కైంకర్య మన్మికై కేవలమ్ భగవత్ కైంకర్య
మాత్ర త్తాలే యుమ్, తనక్కు శేషత్వ స్వరూప ముమ్ తతాగర్య మాన పురుషార్థక ముమ్ సిద్ధిక్కు వి
త్తలైయో ? భాగవత కైంకర్య నియమ మున్మ కిల్ అశక్య విధియు మాకాతో ? భగవత్ కైంకర్యమ్

సా-ప్ర— ఇవ్వథకై ఇత్యాదినా. యథా అస్య శేషత్వం భగవ దపేక్షయాచ సాక్షాదేవ భవతి తథా
కైంకర్య మపి భగవదపేక్షయా భాగవతా పేక్షయాచ సాక్షాదేవ కార్యమితి సిద్ధశీత్యథః. నస్త్యేవంభ
గవత్కైంకర్యస్యేవ భాగవత కైంకర్యస్యాపి ఫలత్వే సాధ్యద్విత్వ ప్రసంగః; భాగవతానా మనంతత్వాదే
కైంకర్య ప్రత్యేకైక కైంకర్యస్యాపి కృత్వా నివృత్తయితు మశక్యత్వాన్నహ్య శకసియ మథంవేదోవిదధా
తీతి న్యాయాన్మంత్ర ప్రతిపాద్యత్వ నోప పద్యత ఇత్యత్ర యథా ప్రాభాకరమతే పరమా సూర్వస్యైవ ప
రమసాధ్యత్వేపి స్వగన్యాపి సాధ్య వివృద్ధిరూపత్వేన సాధ్యాంతభావః. మతాంతరేపి స్వగన్య సాధ్య
త్వే తత్ర కాలాంతర భావిసక్చందనాద్యనుభవస్య తదను వృత్తేచ్ఛ సాధ్య వివృద్ధి రూపత్వేన సాధ్యాం
తర్భావః. తద్వదేవ భాగవత కైంకర్యస్య సాధ్య వివృద్ధిరూపత్వ మేవేత్యభి ప్రేత్య భగవత్కైంకర్యేయథా

సా-వి—స్య పారతంత్ర్య ప్రతిపాదకత్వా ద్భగవత శేషత్వస్య తత్ఫలభూతత్వాదితి భావః. ఏవం నాదా
యతాయేతి చతుర్థ్యామథం భాగవత కైంకర్య మనుసంధేయ మిత్యభిప్రేత్యాహ - ఇవ్వథకై ఇతి-

సా - సం — అత్యంత పారతంత్ర్య మూలక్రయ విక్రయ పర్యంత వినియోగ భాగవత శేషత్వం పారతం
త్ర్యాథక మధ్యమపదాభి ప్రేతమిత్యథః. ఇవ్వథకై, మధ్యమ పదార్థేనుసంహితే. శేషవృత్తియాన,

మూ— ఆకైయాల్ తక్షశక్తి క్కనురూప మాక భగవత్తైం కర్వత్తినుడైయ సాధ్యా కార వివృద్ధి యాన పురుషార్థ త్తిల్ ఎత్తై నిలత్తై త్తరిశు తూర్ వి డా తొల్లి యప్రాపమ్ -

సా-దీ—భాగవత కైంకర్యం యథాశక్తి నిత్యమేయేయప్రాప్తమెన్దునిగమిక్కిరార్ - ఆకైయాలిత్యాదియాల్ - సాధ్యాకార వివృద్ధి, శేష భూతనాల్ సాధ్యమ్ భగవ త్తైంకర్యమ్ - అనినుడైయ వాకార వివృద్ధి సీమా భూమియాన భాగవత కైంకర్యత్తై యెన్దై. నను భగవ దేక శేషనుక్కు అన్యకైంకర్యమ్ యుక్తులన్లు వెన్న

సా-స్వా—శాస్త్రచూదితమాకైయాల్ యథాశక్త్యనుష్ఠానత్రాతే భగవత్ప్రీణసమానాటమ్ భాగవత కైంకర్యమ్ పుడి యథా శక్త్య నుష్ఠాన త్రాతే భాగవత ప్రీణ మన్దై ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - ఆకైయాలితి. తక్ష శక్తిక్కితి. సంపూర్ణా నుష్ఠానత్రాతే ప్రీతనాకిర భాగవత కైంకర్యమిల్లా విట్టా బుమ్ భగవ చేషత్వ కా ర్యమైవే భగవ చేషత్వ కార్యభూత భాగవత శేషత్వ కార్యము ముపజీవ్యాను రోధేన శక్త్యవిషయమా కైయాల్ యథా శక్త్యనుష్ఠాన త్రాతే ప్రీత నాకిర గుణాశ్చ భాగవత కైంకర్యమ్ నియమే నానుష్ఠేయ మె న్నపడి. భగవ త్తైంకర్యత్తి నుడైయ ఇతి. అత్ర కైంకర్య శబ్దేన కింకరత్వ రూపం శేషత్వమేవాభిధీయతే. న తు తత్కార్యం. సాధ్యా కారే త్యనన్వయా పత్తేః. కైంకర్యత్తి నుడైయ, శేషత్వత్తి నుడైయ . సాధ్యా కార వివృద్ధి భాగవత కైంకర్యమ్. పురుషార్థ త్తిలెత్తై నిలత్తై ఇతి. భాగవత కైంకర్య మిల్లా విట్టాల్ భాగవత శేషత్వ పర్యంత భగవ చేషత్వ సైవ స్వరూప తయా భాగవత కైంకర్య పర్యంత భగవత్తైం కర్యసైవ పూర్ణా పురు షార్థ తయా పురు షార్థా పూర్ణ యానతు ప్రసంగిక్కు మెన్న్పడి - లూక త్తి లెత్తై నిలమ్ తరిశు మణ్డినాల్ స్వకీయ పారక్య సందేహ మణ్డాయ్ పూర్ణా త్తేత్ర తత్ఫల హానిపోలే

సా-ప్ర—శక్త్యనుష్ఠేయత్వవద్భాగవత కైంకర్యేపి యథాశక్త్యనుష్ఠేయత్వస్యైవ విధితాత్పర్య విషయత్వా ద్రహస్యత్రయేఫ లప్రతిపాదకాంశ ఏవ తస్యాప్రిప్రతిపాదనమిత్యాహ. ఆకైయాలితి. తరిశు తూర్ వి డా తొల్లియ, సీమాంతవత్సాధ్య నహారణ్యం యథాన భవేత్తథా కతుం యోగ్యం. యథాత్మత్రాదీనాం కషణా ది పూర్వకానుభవా భావే కించిత్కాలానంతరం కషణాదే స్వరూపాయోగ్య మహారణ్యం భవేదేవ మే వభాగవత కైంకర్యస్య యావచ్చక్త్యనుష్ఠానా భావే భగవత్తైంకర్య కరణైస్వరూప యోగ్యతాప్య పేయా దితి భావః. ఏవమస్య భాగవత శేషత్వే “ తేచైవా నన్యదేవతా ,, ఇత్యుక్తపారమేకాన్త్య విరోధస్సాన్యవి త్యత్ర యథా పతివ్రతాయా భర్తృభృత్యానాంఽపరిచరణేషిన పాతివ్రత్య విరోధః. ప్రత్యుతపతి చిత్తామ

సా-వి—అతో భగవత్తైంకర్యమివేదమిత్యభిప్రేత్యాహ. ఆకైయాలితి-ఎత్తై నిలత్తై, పరమావధిః. తరి శు తూర్ వి డా తొల్లియ, ససాధ్యనహారణ్యం యథానభవేత్తథా కతుం. త్తేత్రాదీనాం కషణాద్భావే కాలాంత రేకషణాదేఽస్వరూపాయోగ్యం మహారణ్యం భవేత్. తద్వద్భాగవత కైంకర్యాభావే భగవత్తైం జుర్వే పి స్వరూపాయోగ్యతా స్వాదితి భాగవత కైంకర్యం యథాశక్తి కతావ్యం. ఇదం భగవ త్తైం కర్య ప్రీతిమతాం ప్రరోచనార్థ ముక్తం. వస్తుతస్సు భగవత్తైంకర్యా దతిశయితత్వేనైవ కార్య మితి

సా-సం—శేషత్వప్రయోజ్యవృత్తిరూపః. ఆకైయాలితి. అన్యప్రమాణోపపత్తిభ్యాం సిద్ధత్వాల్. సా ధ్యాకారేతి సాధ్యరూప భగవ త్తైంకర్యవివృద్ధిరూపపురుషార్థపరమావధినాప్య వంధ్యతాస్వస్య సంపద్యత ఇతి భావః.

మూ — ఇతు భతు భృత్యగణస్యచ ఎన్టుమ్ అపొవిష్టో రనాప్తశ్చ ద్విధా పరికర స్త్వన్మతః | సా-దీ—వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇతుభతు రిత్యాదియాల్ - ఇతు శ్రీపాష్కర సంహితై యిల్లికాంత్యా డేపత్తిల్ సమాధానాంతగత వచనశేషమ్ , దేవవ్యామిశ్రయా జిత్యం ప్రతిషిద్ధం పునఃపునః | ప్రాగుక్తా నాంచ యాగానాం దృష్టమగీ కృతంచయత్ | తస్మైత్ర సంశయం జాతంచెత్తుమహాసి సాంప్రతమ్ || శ్రీ భగవానువాచ || సత్యమేతన్మహాబుద్ధే యథాసంచోదితం త్వయా | తత్తు క్రియాంతరే ప్రాప్తే న దోష స్త్వధికారిణామ్ | యస్మాత్సర్వ పరత్వంహి తేషామస్త్యమ్యుతంప్రతి | తదా శ్రితత్వా ద్దేవానా మన్యేషాం పూజనంతువై | నదోషోహి యథాలోకే భతు భృత్య గణస్యచ | మాననా ధర్మ పత్నీనాం స మక్షేవా పరోక్షతః, ఎన్టు వికాంత్యాడేప సమాధాన వచనశ్లో - భతుభృత్య గణస్యచ, భ తా వు క్కుమ్ అవనుడైయ భృత్య వగ త్తుక్కుమ్ పతివ్రతై శిశూషిక్కు మాప్సితే ఎన్టై. ఆప ఇతి. విష్ణువి

సా-స్వా—యెన్టు కరుత్తు. ఇప్పడి భాగవత కైంకర్యమనియమేనప్రాప్తమనాల్ , మంగళ్యసూత్రవస్త్రాదీకసం రక్షతి యథా వధూః | తథా ప్రపన్న శృంగీయ పతి కైంకర్య పద్ధతి , మెన్టు పతివ్రతా ధర్మవానాన పరమై కాంతిక్కు పతివ్రతైక్కు పురుషాంతరా న్వయత్తిర్ పోలే పారమైకాంత్య విరోధమ్ వారాతో ? ఎ న్ను వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇతుఇతి. శ్రీపాష్కర సంహితాయామై కాంత్యా డేప సమాధాన ప్రకరణే, దే వవ్యా మిశ్రయా జిత్యం ప్రతిషిద్ధం పునః పునః | ప్రాగుక్తా నాంచ యాగానాం దృష్ట మగీకృతంచయత్ | తస్మైత్ర సంశయం జాతంచెత్తుమహాసి సాంప్రతమ్ || శ్రీ భగవాను వాచ || సత్యమే తన్మహాబుద్ధే యథా సం చోదితం త్వయా | కింతు క్రియాంతరే ప్రాప్తే నదోష స్త్వధికారిణామ్ | యస్మాత్సర్వ పర త్వంహి తేషా మస్త్యమ్యుతం ప్రతి | తదాశ్రియత్వా ద్దేవానా మన్యేషాం పూజనంతువై | నదోషోహి యథాలో కే భతు భృత్య గణస్యచ | మాననా ధర్మ పత్నీనాం సమక్షేవా పరోక్షత , ఇత్యాది వచనశ్లో పతి తక్ల శ్లేషపడి. భతావుక్కుమ్ తద్భృత్య వగత్తుక్కుమ్ పతివ్రతై శిశూషిక్కు మాప్సితే , శుద్ధతత్ప రివారేషు సపర్యా భతృభృత్యవ , దెన్నిర పడియే శుద్ధ భాగవ తాచనమ్ విరోధి యన్మెన్మపడి .

సా-ప్ర—వతనరూపత్వేనపాతివ్రత్యానుగుణ్యమేవ, ఏవమేవభాగవతపర్యంత శేషత్వస్యతచ్ఛేషత్వానుగుణ్య మేవేతినపారమైకాంత్య విరోధ ఇత్యాహ. ఇతు భతుభృత్యగణస్యచేత్వాదినా . నన్విదంభాగవత శేషత్వం

సా-వి—హృదయం. అన్య శేషత్వశంకానిరాకరోతి-ఇతుఇత్యాదినా-భతుభృత్యగణస్యచేతి. నదోషోహి యథా లోకే భతుభృత్య గణస్యచ | మాననాధర్మ పత్నీనాం సమక్షేవా పరోక్షత , ఇతి పాష్కర సంహితాయా మైకాంత్యాడేప సమాధాన పరమిదం వచనం - ధర్మపత్నీనాం భతుభృత్య గణస్య చ శిశూషాచయథా నదోష స్త్వన్నదోష ఇత్యర్థః - పరికరః, భృత్యవగః.

సా-సం— నను భాగవత త్వేపిభగవదన్యత్వ మనపనోద్యమితతచ్ఛేషిత్వమైకాంత్యవిరోధీత్విత్రాహ. ఇతువితే. ఇతు విరుద్ధ మన్విత్యన్వయః. యథా భతు రంత రక్ల భృత్యతద్దణ పుత్రాను పోషణం పతి చిత్రానువతన రూపత్వేన పాతివ్రత్యస్యాత్యంత ముచితంతద్వ దిహపీతిభతు భృత్యగణస్యచే త్యస్యాశయః. స్వరూపో చిత శాస్త్రీయ సృత్తిమాననన్య ప్రయోజన ఆప్తః. సవీవ ముక్తావప్య నన్య ప్రయోజనవృత్తి మానితి

మూ—నిత్యోపద్యోనచానిత్యకమకవశ్యోముము త్సభిః ,, ఎన్ఱు శ్రీపాషక రాదికళిల్ చొన్నన్యాయత్రా లేపతి
వ్రతా ధమకమోలే యిరుక్కిర పరమైకాంతిత్వత్తుక్కుమికవుమ్ ఉచితమానపతిచిత్తా నువతకనమ్, ఆకైయా
త్ హేత్వంతరత్తా లన్ఱిక్కు అనన్యాయా శేషత్వజ్ఞానమడియాకవరు కైయా లేఇవ్వన్య శేషత్వంమవిరుద్ధమన్ఱు.

సా- దీ— సుదైయపరికరమ్ భృత్యవగకమ్ ఆపమైన్ఱుమ్ అనాపమైన్ఱుమ్ ఇరణ్ఱు విధమ్ అతిల్ ఆపోయోనిత్యః
భాగవతాదిః స ముముత్సభి రారాధ నీయః . అనిత్యరాయ్ అనాపరాన బ్రహ్మాదికల్ కమకవశ్య తయా
అవంద్యర్. ఉపపాదిత తై ఉపసంహరిక్కిరార్. ఆకైయాలితి. హేత్వంతరత్తాల్, కమకత్తాలెన్ఱుపడి. నచాని
త్యః ఎన్ఱునిషేధిక్కుయాలనన్యాయా శేషత్వజ్ఞానమడియాకవుమ్ దేవతాంతర శేషత్వమాకా తెన్ఱుతోత్తుకిరతు.

సా-స్వా— నిత్యఇతి. నిత్యః, నిత్యముక్తాదిః-ఆప భాగవతాశ్చ. కమకవశ్యతయా అనిత్యః బ్రహ్మాది దేవతాగ
ణి నవంద్య ఇతి నిషే ధాల్ . బ్రహ్మాది కళుక్కు భాగవతత్వ ముజ్ఞానాలుమ్ తచ్ఛేషత్వమ్ భగవ దనభి
మత మాకైయాలే బ్రహ్మాది దేవతాంతర శేషత్వ తదారాధ నక్కుళాకా తెన్ఱు కరుత్తు - ఇప్పడి భాగవతశే
షత్వ ముచిత మెన్ఱు పోమో ? భాగవత విషయత్తిల్ భగవ చ్ఛేషత్వ జ్ఞాన మన్ఱిక్కు అథకా కామాద్యపా
ధిక మాక వన్ఱ శేషత్వము ముచిత మాక ప్రసంగి యాతో ? ఇష్టాపత్తి యెన్ఱిల్ భాగవత దేవతాంతర శే
షత్వము ముచిత మాక ప్రసంగి యాతో ? ఆకైయా లిచ్చా గవత శేషత్వ ముమ్ విరుద్ధ మనో ? ఎన్ఱు వ
రుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఆకైయాలితి- ఆకై యాల్ మికవు ముచిత మాన పతి చిత్తాను వతకనమాకై యాల్-
హేత్వంతర త్తాలన్ఱిక్కు-ఇతి- అనన్యాయా భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞాన మడియాక వన్ఱవన్య శేషత్వమే విరుద్ధ మన్ఱు-
భతక్కిను బంధి విషయత్తిల్ పతివ్రతైక్కు హేత్వంతరత్తాలే వన్ఱ శేషత్వ మ్మోలే భాగ వత విషయ త్తిలు
మ్ హేత్వంతరత్తాల్ వన్ఱశేషత్వమ్ పరమైకాంతిక్కు విరుద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. ఇబ్బ భాగవత నుక్కు భాగ
వత శేషతాయాం ప్రతి సంబంధీ భాగవత నెన్ఱిర బుద్ధియుమ్ స్వస్య భగవ చ్ఛేషతా బుద్ధియుమ్ నిమిత్తమ్-
ప్రతి సంబంధీ భాగవత నెన్ఱిర బుద్ధియిల్లా విట్టాల్ అథా గవత శేషత్వమ్ ప్రసంగిక్కుమ్-స్వస్య భగవ చ్ఛేష
త్వజ్ఞానాభావేన్ఱంత్ర శేషిష్టవినియో గాహా తాజ్ఞానాభావేన భాగవత శేషత్వజ్ఞానాసంభవా దెన్ఱు కరుత్తు

సా-ప్ర--స్వాభావికమా పాధికంవా. నాద్యః. భగవదత్యంతపారతంత్ర్యసంబంధజ్ఞానవిశేషాద్యధీనత్వాల్. నా
పి ద్వితీయః- తథానతి ముక్తా నివర్త్యత్వ ప్రసంగాల్. బోపాధికాకార రహితేష్వపి భాగవత శేషత్వబో
ధకేన ,, కైంకర్య నిత్య నిరతై భవదేక భౌగర్విత్వై రనుక్షణ నవీనరసాద్రభావైః నిత్యాభివాంఛిత పర
స్పరసివభావైర్మదైవతైః పరిజనైస్తవసక్తసీయే ,, త్యాది కూటస్థ వచనేన విరోధాచ్చ. అత ఉభయా
కార బహిర్భూతాకార రాహిత్యా ద్భాగవత శేషత్వమేవ దునిరూప మితి తత్ప్రయుక్త కైంకర్యం
దూర నిరస్త మిత్యత్ర ఆవిర్భూత భగవచ్ఛేషత్వ రూపాపాదే శేషత్వ ప్రతినంధానాహాత్వరూప దాన
తోపాదేర్వా ముక్తావస్థనువృత్తే స్తస్య నిత్యేష్వ నాద్యా విర్భూతత్వాచ్చేపాధికత్వం ముక్త్యవస్థా భా
వ్యా కారాణాం ,, స్వేనరూపేణాభి నిష్పద్యత ,, ఇత్యాదిత్రుత్యను సారాత్సా వ్యాభావికత్వ మపీత్యా హ.

సా-వి—నిత్యః, అప్రాకృతః. నను భాగవతానాం పరస్పరశేష శేషిభావ ఏకస్యైవ శేషత్వం శేషిత్వంచ

సా-సం—నిత్యః. పాషక రాదివచనస్య సాక్షాదుక్తార్థపరత్వాభావాన్నాయత్తాలేఖ్యత్వం-హేత్వంతర

మూ— ఇచ్ఛాగవత శేషత్వం స్వాభావిక మో? బౌపాధికమో? వెన్నిల్ కర్మాద్యుపాధికశర “నిత్యాభివాంభిత పరస్పర నీవ భావైః, ఎన్నిర పడియే యావదాత్మ భావియామ్ క్కొణ్ణ ముక్త దత్తే యిలుమ్ అనువర్తిష్ఠతాన్తాయాలేస్వాభావిక మెన్నపుమామ్- భగవత్సంబంధ జ్ఞాన విశేష నిబంధన మూకైయా లే బౌపాధిక మెన్నపుమామ్. ఇప్పడియాకిల్ ఇరువ రుక్కుమ్ భాగవతత్వ ముణ్ణానాల్ ఒరువరై ప్పత్తమ్ ఒరువరుక్కు శేషత్వముమ్ శేషిత్వముమ్ వరుకై విరుద్ధమన్తో వెన్నిల్

నా - దీ— నిత్యేతి. అభివాంభితః అన్యోన్యం ప్రతిసీచ భావః శేషత్వం యిషాన్తైః ఎకైకై. భగవత్సంబంధ జ్ఞానవిశేష నిబంధనమ్, భగవతా సహభాగవతానాం యస్సచ్ఛన్ధజ్ఞాన విశేషస్త్రిబంధనత్వాదైకై-యద్వా స్వస్వయః భగవతా సహ సంబంధజ్ఞాన విశేషః తన్నిబంధనమ్ భాగవత శేషత్వ మిత్యర్థః. పరస్పర శేషభావత్వై యుపపాదిక్కిరార్. ఇప్పడియాకిలిత్యాచియాల్. భాగవత శేషత్వముణ్ణానపక్షత్తి తేనైః.

సా - స్వా— అనాలు మిచ్ఛాగవత శేషత్వమ్ భగవచ్ఛేషత్వ మ్పాలె స్వాభావిక మాకిల్ వస్తుస్వ రూప ప్రయుక్తతయా భగవచ్ఛేషతా జ్ఞాన ప్రయుక్తత్వా భావా త్స్వస్యా నన్యాహా భగవచ్ఛేషత్వమ్ విరోధిక్కుమ్ - బౌపాధిక మాకిల్ ముక్తిదశైయిలు మనువర్తి యాలే దేవతాంతర శేషత్వ మ్పాలేయపురుషార్థమాక ప్రసంగిక్కు మెన్ఱ తాత్పర్యతాలే శంకిత్తుత్తర మరుళి చ్చెయ్కి రార్ . ఇచ్ఛాగవత శేషత్వమితి-ముక్తిదశైయిలు మితి. ముక్తిదశాను వర్తమాన తయా స్వాభావిక మెన్ఱ శొల్లప్పడుమ్ - స్వరూప ప్రయుక్తం స్వాభావిక మ్మనైపడి. భగవత్సంబంధేతి . భగవత్సంబంధ జ్ఞాన ప్రయుక్త త్వేన స్వరూప ప్రయోక్తత్వాభానా దనన్యాహా శేషత్వ విరోధ మిల్లై. దేవతాంత రాది శేషత్వ వత్కర్మాద్యుపాధిక మల్లా మ్మెయాలే పురుషార్థ త్వముమ్ ముక్తిదశాను వృత్తియుమ్ కూడు మెన్ఱ కరుత్తు. ఇని భాగవ తయోః పరస్పరం శేష శేషి భావోత్ప త్యా విరోధమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్నిర శుక్తయై యను వదిత్తు పరి హరిక్కిరార్. ఇప్పడి యాకి లిత్తా చినా. పరస్పరప్రతిద్వంద్వినోః ధర్మయోరేక నిరూప్యయోరేకత్ర విరోధమో?

సా- ప్ర— ఇచ్ఛాగవత శేషత్వ మిత్యాదినా. భాగవత శేషత్వ నిబంధన ధూతో పాధే భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వాభావికత్వా దస్యోభయా కారత్వమితి భావః. నన్విదం భాగవత శేషత్వ మప్రామాణికం. ఏకస్యేవైకం ప్రత్యేవైక దైవస్వా భావిక శేషిత్వస్వా భావిక శేషస్య రూపవ్యా హతార్థ పర్యవసాయిత్వా ది త్యత్ర యథా జ్యోతిష్టోమాదికతర్క వస్థాభేదో వ్యాఘాత శాంతయే యథా వాలోకే చైకస్యేవైకం ప్రతి ఏకదైవోప కార్యత్వ ముపకారకత్వంచ పరస్పర ముపకారకత్వ సమయ ఏవమేవ పరస్పర జనితాని శయనైరపేక్ష్యేణాతి శయ యోజన నేతాదృశాతి శయాశ్రయత్వ జనకత్వ యోరపి వ్యాఘాతాభావా త్ప్రమాణికత మత్వమేవేత్యాహ. ఇప్పడి యాకిలిరువరుక్కు మిత్యాదినా. నన్వేవం భాగవత శేషత్వాజ్ఞేకారే

సా-వి—విరుద్ధ మిత్యాశంక్యపరస్పరౌపకారౌపకారకత్వాదిష్వివక్రియా వ్యక్తిభేదేనవిరోధ ఇతిపరిహృ

సా- సం— త్తాల్, త్తుద్ర ప్రయోజనాంతరాల్. ఇచ్ఛాగవతేతి. స్వాభావికత్వ పక్షేభగవచ్ఛేషత్వ కాష్టారూపతయాన మధ్యమాక్షర వైఖట్వం. బౌపాధికత్వ పక్షేయావదాత్మ భావిశేషత్వాది సంబంధ జ్ఞానవిశేష నిబంధనత్వాన్నా నిత్యత్వాది ప్రసంగ ఇతిభావః. సంబంధజ్ఞానేతు విశేషః, కువాసనాద్య నుపహ తత్వం. ఇప్పడియాకిల్, భాగవత శేషత్వస్య స్వాభావికత్వేన సర్వదాంగీకరణీయత్వే. యస్వయం ప్రతిశేషిత్వం తస్యైవ

వ్యాఖ్యాన పంచక సహిత శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే-

మూ— పరస్పరోప కార్యోపకారకభావాదికళితృప్తిశ్చక్షుమవిరోధమిత్తై-అధికార్యవస్తై యితేక్రియైక్కు-
శేషియానవస్తానేకత్యక్త్యా వస్తై యితే అతుక్కు శేషమాయ నిల్లానిన్టాక్ - అప్పడియేఅన్యోన్యంపణ్ణమ్

సా-దీ—ఇవ్వథ=త్తై న్యాయ విత్తుక్కుశాన మీమాంసకరుమ్ అంగీకరిత్తార్ క శ్చెస్తుకాట్టుకిరార్.అధికా-
ర్యవస్తై యి లిత్యాదియాత్. యత్సమాజనుక్కు ప్రథమమధికార్యవస్తై. పిన్సు కత్యక్త్యావస్తై వరుమ్.
అక్కురికారి యాయరుక్కుమ్పోతు ఫలిత్వత్తాలె కమత్తైక్కురిత్తు శేషియాన యజమానక్ తానె కర్మా-
త్పాదన రూపకత్యక్త్యావస్తై యితే కమత్తుక్కు శేషమా యరుక్కుమ్మెన్జిక్కురిత్తార్ క శ్చెక్కు.ఉక్తాథ-
త్తై చాష్టాకంతి కత్తిలేత్తుకిరార్. అప్పడియేఇత్యాదియాత్ -

సా.స్వా— నోచేదేక ప్రతియోగిక శేషత్వశేషి త్వయోర్విరోధమో? ఎన్తు వికల్పిత్తు ఆద్యపక్షత్తి లు త్తర-
మరుళి చ్చెయ్ కిరార్. పర స్పరేతి. ద్వితీయ పక్షత్తి లు త్తర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్. అధికార్య వస్తై యి-
తి. ప్రథమం ఫల కామనాయ్ స్వస్య ఫలిత్వ సిద్ధ్యథం యగక్రియై విహితై యాకైయాలే ఫలి త్వేన య-
జమానన న్త క్రియైక్కు శేషియానాక్.ఫలాథమ్ క్రియైయై పుణ్ణమ్మెత్తు కత్యక్తకారక మన్తియితే క్రియైని-
ష్పన్నై యల్లా మేయాలే క్రియైక్కు కత్యక్ త్వేన శేష మానా నెన్తు న్యాయవి నిర్ణీత మెన్టపడి . ఇప్ప-
డి యాకిత్ పర స్పరోప కారమౌలే యిన్త భాగవత న్నమక్కు యిన్తవతీశయత్తై ప్పణ్ణినాక్. అశుక్కు-
క నామిన్త వతీశయత్తై పుణ్ణిణ్ణమ్ మెన్తు బుద్ధివిశేష త్తాలే భాగవత శేషత్వమ్ వహితాలితు వస్తు వృత్తి-
యితే స్వాతీశయ హేతు వాకైయా లితు భాగవత శేషత్వ వహన మాక మాట్టుమో ? భగవ శ్చేషత్వ-
కార్య మల్లా త్తాయాలే స్వరూప విరుద్ధము మాకాతో ? ఎన్తు మరుళి చ్చెయ్ కిరార్. అప్పడియే ఇతి. యజ-
మాన నుక్కు క్రియై శేష మాయమ్ శేషియు మాయమిరుక్కిరా ప్పీలే యమ్, క్రియైక్కు యజమానక్
శేషమాయమ్ శేషియాయమిరుక్కిరా ప్పీలేయమ్, శేషశేషిత్వజ్జల్ కూడు మెన్టై యిల్దృష్టాంతమ్.

సా-ప్ర--చేతనత్వేనతత్ప్రతిసంధానాహాత్వాద్దాసత్వంస్యాత్.తచ్చలోకదుఃఖజనకందృష్టమితిప్రపన్నా-
నాం దుఃఖమేవ స్యాదిత్యత్ర మహనీయ విషయ దాస్యస్య లోకేపి సుఖ కరత్వదశకనాద్భాగవతశేషత్వస్య

సా-వి—త్యావస్థాశేదేనాపిపృష్టాన్తప్రవర్తనముఖేనపరిహరతి. అధికార్యవస్తై యితేఇతి-ఏక స్త్యైవపుంసః ఫ-
లాధికత్వరూపాధి కారావస్థాయాం ఫలస్య పురుష శేషత్వాత్ క్రియాయాన్మత్ఫల శేషత్వాత్ క్రియాం
ప్రతిశేషిత్వం, కత్యక్త్యా వస్తాయాంతు యాగానురక్త భావనాయా విధేయత్వాద్భావనాస్వా నుష్ఠానా-
థంస్వశేషత్వే నకతాకర మాక్షిపతీతీకతుశ్చేషత్వ మితిమీమాంసకైస్సీక్వతం.అతఏవ ,స్వగకామో-
యజేతేత్యత్రకామపద గత లింగ ముద్దేశ్యవిశేషణత్వాదవివక్షితమితిస్త్రియాఅవ్యధికారః.యజేతేత్యపా-
యకర్తృకతాఖ్యాతో పాత్రసంఖ్యాయా వివక్షితత్వేన దశక పూణ్ణ మాసాదిషు ఏక కత్యక్తత్వం చేతి-
లింగ విశేష నిదేశాత్పుం యుక్త మైతి శాయినరి స్రయోగే పురుషశ్రుతే ర్యథాకామీప్రయోగస్యాది,,తి

సా-సం—తంప్రత్యేవశేషత్వంచస్యాదితి విరోధఫలకత్వాదయంసప్రామాణిక ఇతిభావః.ఇవం విరోధమపిదృ-
ష్ట్వాంతేన పరిహరతి. పరస్పరేతి. అధికారితి. ఏకస్త్యైవ క్రియాం ప్రతిమత్ఫల సాధనత్వా న్మదథా మితిబు-
ద్ధివస్థాయాం శేషిణి క్రియా నిర్వృతకనావస్థాయాం శేషత్వవభ్యుపగతంమీమాంసకైస్తద్వదిహాపీతిభావః.

మా—అతిశయశ్చై యపజీవియాతేఽరుత్తరు కొరుత్తర్ అతిశయాధాన మ్పణ్ణినాత్ అతిశయాధాయ కత్వ వేషత్రాలే ఇరువ రుక్కుమ్ శేషత్వ ముద్దాయ్, అతి శయ త్తుక్కు ఆశ్రయమాన వేష త్రాలేయరువ రుక్కుమ్ శేషిత్వముద్దాక క్కుత్తై యిల్లై- ఇప్పడి ఈశ్వ రేచ్చై యాలే ఇరువ రుమ్ పర స్పరమ్ అతిశయా ధాయ కరా కవినియక్తరాకై యాలే ఇరువరుక్కుమ్ భాగవతశేషత్వసం బంధమ్ప్రమాణికమ్.

సా- దీ—ఉపజీవియాతే, కృతత్తుక్కు ప్రతికృతమాక వెణ్ణిచ్చైయిల్ విలైయమిత్తనైయెనై -

సా-స్వా— అన్యోన్య మ్పణ్ణిణ మతిశయ శ్చై యప జీవియాతే ఎన్నిర త్తుక్కు దృష్టాంతమన్ను. ఫల నిష్పాదనాతి శయతై యపజీవి త్తన్తో యజమానకై యా నివృత్తియై ప్పణ్ణి కిర త్తెన్దు కరుత్తు . ఆనా లు మిప్పడి పరస్పర శేషత్వమ్ కూడుమో ? యరగతాతి శయా ధానేచ్చయో పాదేయత్వ మేవ యస్య స్వ రూపంసశేషపరశ్శేషీ యెన్దు శేష లక్షణ మాకైయాలే ఇచ్చి న్న భాగ వతకై నమక్కు అతిశయ మ్పణ్ణి క్కుడవ నెన్దు పరస్పర మిచ్చై యిల్లామైయాలే ఇచ్చయో పాదేయత్వ రూపశేష లక్షణ మిల్లైయే ? ఏ తాదృశే చ్చై యిల్లా విట్యాలు మిన్త భాగవతను క్కుతిశయా ధాన మ్పణ్ణి క్కుడవే నెన్దు పర స్పర మిచ్చైక్కువిరోధ మిల్లామైయాలే శేష లక్షణ జూడ మెన్దిల్ అస్సోతు ఇశ్శేషత్వమ్ స్వేచ్ఛాయ త్త మాకై యాలీ శ్వ రే చ్చా ప్ర యుక్త మల్లా మైయాలే “ ఇచ్చాత ఏవ తవవిశ్వ పదా థకై సత్తా ,, ఎన్నిర పడి యే భాగవత శేషత్వ మప్రామాణిక మాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చైయ్ కిరార్ . ఇప్పడిఇతి.ఇతి సాలే లక్షణ త్తిల్ ఇచ్చాపదమ్ శేషశేషిమధ్య స్థాన్యత మేచ్ఛా పరమెన్దు ముపాదేయత్వపదమ్ వినియుక్తత్వప ర మెన్దుమ్ శొల్లిత్తాకిరతు . ఇప్పడి భాగవత శేషత్వ మిశ్వరేచ్ఛా సిద్ధమాకిల్ పూర్వమ్ “ గుణైదాకస్యము పాగతః ,, ఎన్దు భాగవత విషయత్తిల్ గుణాధిక్య దశకనకృతమాక స్వేచ్ఛా సిద్ధమ్ శేషత్వ మెన్దుశొన్నతు విరోధ యాతో ? భాగవ తత్వ మడియాక భగవ దిచ్చామాత్ర సిద్ధ శేషత్వా పేక్షయా భగవ ద్విషయత్తిల్ పోలే గుణ జ్ఞాన మడియాక స్వేచ్ఛా సిద్ధ భాగవత శేషత్వమ్ భిన్న మాకైయాలే విరోధ మిల్లై యెన్దిప్ప డి యిరణ్డు శేషత్వ ముణ్డాకి లిరణ్డుమ్ సమానా శ్రయ మాయుమ్ కైంకర్యరూప సమాన కార్య గు

సా-వి — సూత్రయోగికైతమితిభావః. ఉపజీవియాతే, కృతప్రతికృత బుద్ధింవిహాయ. తథా త్వేతిశయాసి ధ్యా శేషత్వాభావ ప్రసంగాత్. తన్నే త్తమా యిరుక్కుమ్, స్వస్యాతి శయా వహం భవతి - ప్రదశిత శీత్యా విరోధా భావేన భగవ దిచ్చాసిద్ధం భాగవత పరస్పర శేషత్వం భగవత్ప్రీతి మేతు కైంకర్య పర్య స్తం ప్రమాణ సిద్ధం స్థాపితం - గుణ వశీకృత స్వేచ్ఛాధీన శేషత్వంతు “క్షీరం శర్కరయా యుక్త,, మి తి న్నాయేన మహనీయ దాస్యస్యలోకే సుఖ కరత్వ దర్శనా దత్యంతానందా వహత్వేన అత్యు త్కృష్టమితి ఇ ప్పడి ఈశ్వ రేచ్చై యాలే ఇత్యాది వాక్యద్వయస్య ఫలితాథః - నను సర్వస్వామీ శ్రియఃపతి స్వభక్తాక స్వభక్త శేష త్వేవినియుక్తై చ్చేత్సంసారిణఃప్రత్యపితథా వినియుంజీత. తేషామపితద్విభూతిత్వా విశేషా త్ -

సా-సం—ఉపజీవియాతేఇతి. ఉపజీవ సేకృతప్రతికృతరూపత్వాత్స్వ రూపవిరోధవస్యాదితిభావః. ఏవమవిరుద్ధే ఈశ్వరేచ్ఛాయ త్తేభాగవతశేష త్వేనాప్రామాణికత్వగంధోపిత్యాహ. ఇప్పడితి. చేతనగత శేషత్వస్య దానత్వేప ర్యవసన్నత్వాత్పి గుణంవిరుద్ధగుణంప్రతిచ చేద్దుఃఖాయస్యాదితి శేషత్వవిశేషభూతంభాగవర్ధకదానత్వం

మూ—గుణ వశీకృత నాన తన్ని నైవాలే భగవద్విషయ త్తిలుమ్ భాగవత విషయ త్తిలుమ్ వరుమ్ దాసత్వ మ్ భోగవధ౯కమాయ్ కొణ్ణు తన్నేత్తమాయరుక్కుమ్ - ఇవ్విడ త్తిత్ ఈశ్వర౯

సా-దీ— గుణవశీకృతనాన, శేషిగుణ వశీకృతనాన- ని నైవాలే, ప్రీతియాలే- శేషిత్వ శేషత్వజ్ఞకుక్కు-హేతు వై కాట్యుకిరార్ - ఇవ్విడ త్తిలిత్యాది-

సా- స్వా— మాకైయాలన్యతర నైయథ్య౯మ్ ప్రసంగియాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - గుణవశీకృతనానేతి- భోగేతి - శేషత్వ కార్య కైంకర్య త్తిల్ గుణ కృతదాస్య మధిక భోగ్యతాజనకము మాకైయాలే నైయథ్య౯ ము మిల్లై - ప్రత్యుత గుణకృత దాస్య ముత్కృష్ట మాయు మిరుక్కు మెన్టు కరుత్తు - ఇట్లు అభాగవతవిష య త్తిల్ గుణకృత దాస్యం స్వరూపమిరుద్ధ మాకైయాలే భాగవతత్వ మడియాక వ న్త శేషత్వప్రతి సంబంధివి షయ త్తిల్ తానే గుణకృత దాస్య ముచిత మాకైయాలే గుణకృత భాగవత దాస్యత్తుక్కు భాగవతత్వ ప్ర యుక్త భాగవత శేషత్వ ముపజీవ్య మాకైయాలే లిరణ్డుమ్ సప్రయోజన మెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి యీశ్వరే చ్చెయాలే వ న్త శేషత్వం విరుగుణ కృతమాయ్ స్వేచ్ఛాయ త్త శేషత్వ ముణ్డాకిల్ అ న్త శేషత్వ ప్రతిస మ్బుద్ధి శేషిత్వముమ్ స్వేచ్ఛెయాలే వ న్త తాకిలితుస్వరూపమిరుద్ధమన్నో? కించ భాగవత శేషత్వ మధిక ప్రీతిజనకత యా ఈశ్వరే చ్చాది సిద్ధ మానా లుమ్ శేషిత్వ మీశ్వరే చ్చాది సిద్ధ మల్లా మే యాలే శేషిత్వ మ ప్రా మాణి కముమాకాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇవ్విడ త్తి లీశ్వరనితి-భాగవత శేషత్వవదధిక ప్రీతిజనకత్వాభావేపి

సా- ప్ర— భోగవధ౯కత్వమేవేత్యాహ, గుణ వశీకృత నానేతి- తన్నేత్తమాయరుక్కుమ్, అధికంభవతి. ఆధి క్యేన భోగవధ౯కం భవతీత్యర్థః. నన్వేషం రాజాధిభిస్స వ్వాహనాదాస్య కృతమాల్పాది విషయోగ వత్స ర్వ స్వామీశ్రియః పతిస్స్వభక్తా౯ స్వకీయ శేషత్వేన శేషిత్వేన చ వినియుక్తై-చే తద్వత్సంసారిణః ప్రత్య పితథా వినియుంజీత. తేషామపితథా భగవ ద్విభూతిత్వావిశేషాత్. ఏవం చ ప్రపన్నై స్సంసార్యా శ్రయాతి శయ జనన ప్రసక్తిః, నచేష్టాపత్తిః. “ మూడైః పాపర తైః కూరై ర్భగవచ్ఛాస్త్ర దూషకైః । సంబంధం నావరేద్భక్తి న౯శ్యత్యే తైస్సు సక్లమ , ఇత్యాది విరోధ ప్రసంగాదిత్యత్ర “ మమ మద్భక్త భక్తేషు పీ తిరభ్యధికాభవేత్ । తస్మాన్మద్భక్త భక్తాశ్చ పూజనీయా విశేషతః । ఆరాధనానాం సర్వేషాం విష్ణోరా రాధనంపరమ్ । తస్మాత్పరతరంప్రోక్తం తదీయారాధనంపరమ్ । తదాశ్రితస్యాశ్రయణ౯ తస్య తస్య చ తస్య చ । సంసేవనాన్నరాలోకే పూయశ్చే సర్వపాతకై , రిత్యాది ప్రమాణై స్స్వతంత్ర స్వామీభాగ వతానేవ శేషిత్వేన శేషత్వేన చ వినియుక్తు ఇత్యవగ మాన్నాతి ప్రసంగ ఇత్యభి ప్రేత్యాహ-ఇవ్విడ త్తి లిత్యాదినా.

సా-వి— ఏవం చ ప్రపన్నై స్సంసార్యాశ్రయాతి శయ జనన ప్రసంగ ఇత్యా శంకాయా మీశ్వరే చ్చాయా శ్చాస్త్రైక గమ్యత్వాత్ “ అనన్య దేవతా భక్తా రేమద్భక్త జనప్రియా,, ఇత్యాది భగవ ద్వాక్య దశ౯ నా దీశ్వర స్వాతంత్ర్య విశిష్టేచ్ఛాయా భాగవతా స్ప్రత్యేవ భాగ వతా స్వనియుజ్జే-న సం సార్యాత్త నః ప్రతీతి భాగవతానాం శేషిత్వం నప్రాకృతానా మిత్యాహ - ఇవ్విడ త్తి లీశ్వరనితి - రాజా దిభి

సా-సం-వి-శేషవిషయంపర్యవ సాయయతీతి గుణవశీకృతనాననితి-భగవద్విషయ త్తిలుమ్ దృష్టాంతాభిప్రాయేణ తన్నే త్తమిత్తుక్కుమ్-స్వరూప వ్యాత్యుతోచితం. తద్వి గుణవ ద్భాగవతావన శేషిణశ్చ స్యురిత్యత్రాహ-ఇవ్విడ త్తిలితి.

మూ—స్వాతంత్ర్య సహకృత్యైవ న తస్మి చైచ్ఛాయాలే భాగ వత రెల్లామ్ శేషిత్వత్వై యుక్తా కు-
మ్-ఇవ ర్క శిచ్చైచ్చయైయుక్తా-ట్టి కొంఁణ్ణ ఇవర్ కళుక్కు భాగ వ త శేషత్వత్వైయుక్తా కుమ్ -

సా-దీ-తస్మి చైచ్ఛాయాలేయెన్టు, నాక శేషియాక వేణు మెన్టు శేషియాకిరవ నుడైయవిచ్చైచ్చయైవ్యావతికీరతు-

సా - స్వా — స్వస్వాతంత్ర్యా దేవ భాగవతర్ కళుక్కు శేషిత్వత్వై యుక్తాకుమ్ మెన్టుపడి. ఇప్పడియా
నాక్ గుణకృత భాగవతశేషత్వ త్తుక్కు స్వేచ్చైచ్చయైప్రయోజితై యాకై యాలే యీశ్వరేచ్చా ధీనత్వ మి
ల్లా మైయాలే అప్రామాణి కత్వమ్ ప్రసంగి యాతో ? భగవ దనభి మతత్వా త్స్వరూప విరుద్ధత్వముమ్ ప్ర
సంగి యాతో ? శేషిత్వ భేద మిల్లై యాకిత్ తత్ప్రతి సంబంధి శేషత్వము మీశ్వ రేచ్చా సిద్ధతయా ఏక
మాక ప్రసంగి యాతో ? ఇష్టాపత్తి యెన్టిల్ స్వేచ్చాయత్తమ్ శేషత్వ మెన్కిరతు విరోధి యాతో ? ఎన్నవ
రుళి చెయ్ కిరార్. ఇవర్క శిచ్చైచ్చయై మితి. తథాచ గుణా ధిక్య దశన స్థలే ఉభయేచ్చా సిద్ధ శేష
త్వ మన్యత్ . భగవ దిచ్చా మాత్ర సిద్ధ శేషత్వం చాన్యత్ . ప్రమాణ సిద్ధ ప్రయోజి కేచ్చా భేదవ త్వాత్
శేషిత్వస్యతు ప్రయోజి కేచ్చా భదా భావా దేకత్వ మెన్టు కరుత్తు - ఉభయేచ్చా సిద్ధ తయా భగవ దభిమ
త మాకైయాలే స్వరూపవిరోధ మిల్లై యెన్టు కరుత్తు - ఆనాలుమ్ భాగవతర్ కళుక్కు పరస్పరశేషత్వవ
హనం స్వరూపప్రాప్త మానాలుమ్ శేషిత్వ వహనంమమ కార రూప మాకైయాలే స్వరూపవిరుద్ధ మన్తో?

సా-ప్ర—నన్విదం భాగవతశేషత్వం నయక్తం. పరస్పరంయ భేష్ట వినియోజకత్వ రూప స్వాతంత్ర్యా
త్మక శేషిత్వా పాదకత్వాత్. స్వాతంత్ర్యస్యచ స్వరూప నాశకత్వాదిత్యత్ర యథాభగవత స్వతంత్రస్య
స్వేచ్ఛాకృతం భక్తవరాధీనత్వమ్ స్వాతంత్ర్యం నవిహంతి. ఏవమేవ భగవచ్ఛేషధూతస్య భగవదిచ్ఛాకృతం
భాగవతశేషత్వం నభగవచ్ఛేషత్వం విహంతి. కింతు భగవచ్ఛేషత్వ ఫలధూత యభేష్ట వినియోజకత్వ రూప
శేషిత్వవిశేష స్వామిత్వస్యా ననుభవ ఏవ స్వస్వాతంత్ర్యాత్మక శేషత్వం విహంతీత్యభి ప్రేత్యాహ.

సా-వి—స్వవాహనాదౌస్వధృతమాల్యాదివినియోగ వత్స్వవిధూతిత్వావిశేషాత్ప్రకృతాత్మనఃప్రత్యపికింనవి
నియుజ్జ్ ఇత్య త్రోక్తం- స్వాతంత్ర్యేతి. “స్వాతంత్ర్య మైశ్వరమపర్యనుయోజ్య మాహు,,రితి తత్రపర్యను
యోగో నిరభేక ఇతిభావః - నను తత్రఏవ విపరీత వినియోగోపి కింనస్యాచితి చేన్న “జ్ఞానీ త్వాలై వ
మేమత,,మితి భక్తాభిమానిత్వస్యైవ ఏతాదృశస్వాతంత్ర్య నియామకత్వాదితి ధ్యేయం -భాగవతరెల్లామిత్వ
త్ర యెల్లా మిత్వయోగ వ్యవచ్ఛేదః భాగవతర్ కే- ఇత్యన్యయోగ వ్యవచ్ఛేదశ్చ బోధ్యం. నికృష్టాదప
కృష్ట జాత్యాదినిబంధనా ధర్మవ్యవస్థాతు కరిష్యత ఇతి హృదయం. నను గుణవశీకృత జీవేచ్ఛయా భా
గవత శేషత్వాంగికారే భగవదిచ్ఛాయా స్తత్ర హేతుత్వం నస్యాత్. జీవస్య స్వాతంత్ర్యంచ స్యాదిత్యత
ఆహ - ఇవర్కశిచ్చైచ్చయైమితి.తాదృశేచ్ఛాయా మపి యైశ్వరవీవ ప్రేరక ఇతితస్య నస్వాతంత్ర్యం. నవా
భగవదిచ్ఛాయా హేతుత్వ వ్యభిచారః. భగవదభిమతత్వా దైకాంత్య భంగశ్చ నభవతీతి భావం. ఏవ మీ
శ్వరేచ్ఛయా భాగవతానాం పరస్పర శేషిత్వ భగవ దిష్ట విని యోగా హత్వ లక్షణ శేష త్వస్య తత్ప్ర

సా - సం— శేషిత్వత్వై . శేషిత్వభావనా విషయత్వత్వై . శేషిత్వభావనావిషయాన్సర్వాన్ప్రతిఫలతోదు
శ్చకం శేషత్వం కథం నివహతీత్యత్రాహ. ఇవర్కశిచ్చైచ్చయైమితి. ఏవం వస్తుస్థితి ముక్త్యా తతశ్చంకా

మూ—ఇప్పడి స్వామికు- ఇష్టవినియోగాహం రాయ్కొ-ణ్డు శేషికకామనిత్రై- తన్నాలేయిరువరుమ్ స్వరూపమైత్తార్కల్ - స్వాభీష్టమాన భాగవత శేషత్వముమ్ అతిక్ ఫలమాన భాగవతకైంకర్య ముమ్ సిద్ధి కైయాల్ ఇరువరుమ్ పురుషార్థ కామై పెత్తార్కల్ - ఇరువరైయు మిప్పడి పరస్పర శేషశేషికళాక

సా-దీ— శేషిత్వ మీశ్వ రేచ్చె యాల్ వన్మ త్తెన్తాల్ సిద్ధత్తై కాటట్టుకిరార్ - ఇప్పడిస్వామిత్యాదియాల్ - శేషత్వత్తి చ్చేతనేచ్చె కూడుకైయాల్ సిద్ధి త్వర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిరార్. స్వాభీష్టమానవేస్తుతుడన్లే. ఇప్పడిని యమిత్రతాశ్వరసుకు-ఇత్తాల్ సిద్ధమానత్తై కాటట్టుకిరార్ ఇరువరైయుమిత్యాదియాల్. శేష శేషికళాన

సా-స్వా—ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్. ఇప్పడిస్వామికి-తి. ఇరువరుమ్ శేషిత్వమ్ స్వతంత్రస్వామి భగవద భిమత మాకైయాల్ తద్వహనమ్ స్వరూప లాభ రూప మెన్తు కరుత్తు. ఇప్పడి భాగవత శేషత్వ శేషిత్వ వ హన మిరణ్డుమ్ స్వరూప లాభాత్మక మాకైయాల్ భాగవత శేషత్వ వహనమ్ పురుషార్థ కాష్టారూప మెన్మిర విశే షోక్తి శేరుమో ? కైంకర్య మ్మర మోదేశ్య మాయరుక్కు భాగ వత శేషత్వ త్తుక్కు పురు షార్థ కాష్టా రూపత్వ మెన్లే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . స్వాభీష్ట మానేతి. భాగత శేషత్వ శేషి త్వ వహన యోరు భయో స్వరూప లాభాత్మక త్వేపి శేషత్వస్య తత్కార్య కైంకర్య స్వవ స్వేచ్ఛా విష య తయా పురుషార్థ కాష్టా రూపత్వ జూడు మెన్తు కరుత్తు. ఇప్పడి యిరువరుక్కుమ్ పర స్పర శేషి త్వ ముమ్ పురుషార్థ కాష్టా భాక్త్యము ముణ్డాకి లీశ్వర నుడైయ నిరు పాధిక సర్వ శేషిత్వత్తు కుమ్ త ల్న మనియతే శ్వరత్వత్తుక్కు మితిక్ ఫలమాన భోక్తృత్వత్తుక్కుమ్ న్యూనతై వారాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చె య్కిరార్. ఇరువరైయుమిప్పడితి. భాగవతకళుక్కు-పరస్పర శేషత్వ శేషిత్వ ముమ్ కైంకర్యరూపపురుషార్థ

సా-ప్ర—ఇప్పడి స్వామికి-త్యాదినా. ఏవం భాగవత శేషత్వస్య ప్రామాణికత్వాత్ త్ఫలత్వేన సర్వేషాం కాష్టా భూతపరమపురుషార్థశ్చ సంభవతీత్యాహ. స్వాభీష్టమానేతి. ఏవమిశ్వరేణ భాగవతానాం పరస్పర శేషిత్వాపా దనావ్యభేష్టవినియోజనరూపం స్వాతంత్ర్యం వినియుజ్యానుభవాద్భోగశ్చ ద్వితయం లబ్ధ మితి త్యాహ. ఇరువరైయు మిత్యాదినా. నన్విదం భాగవత శేషత్వం కస్య చిత్ (సర్వేషాం) భాగవతాంతర శేషిత్వా వస్థాయాం తజ్జన్యా

సా-వి—యుక్త పారతంత్ర్యస్య ఉభయో ధృతత్వా త్స్వరూపలాభ స్సుప్రతిష్ఠిత ఇత్యాహ - ఇప్పడి స్వామికి-తి- శేషికళాయ్ నిరైత్తన్నాలె, శేషితయా స్థితత్వాత్. పెత్తార్, ప్రాప్నువంతః. నకేవలం స్వ రూపలాభః పురుషార్థ కాష్టాచ సిద్ధ్యతీత్యాహ - స్వాభీష్ట మానేతి - కామై, ఉత్క-షణం. ఏవం ని యంతు రీశ్వరస్య సిద్ధా ర్థమాహ - ఇరువరైయుమితి.

సా-సం—చతుష్టయవ్యాపిపరిహృతత్వంక్రమేణ హేతుబలా దాహ. ఇప్పడిత్యాదినా వాక్య చతుష్టయేన. శేషిత్వంచేదనుమతంతదాసర్వభాగవత శేషత్వరూపస్వరూపోచ్చిత్తిస్సాన్యత్. అసంకుచితపురుషార్థ కాష్టా లాభోపి నస్యాత్. శేషిత్వస్సోశ్వర భోక్తృత్వమోరా కషణకత్వా ద్భగవత తదుభయ మప్య సంకుచితం న సీద్యత్ - శేషిత్వాను మతిమతో భోక్తృత్వ మప్యను మతమేవేతి పురుషార్థ కాష్టా నిరహంకారాన సి ద్ధ్యపి శంకా చతుష్టయం. యథావతఃసం స్వామిన ఇష్టంతథా వతఃనమేవ స్వరూపమితి నస్వరూపోచ్చి త్. మంత్రార్థా దానాదిరూపకైంక ర్యేణ పరేషు భాగవ తేషు మంత్రార్థాదిజ్ఞానరూపాతిశయ ఆధీయత ఇతి

మూ—నియమిత్తురసీక్రైయా లేశ్వరతః ఈశ్వరత్వముభాక్తృత్వముపెత్తా. ఇప్రకారతాలేత
క్లకుకు వన్త శేషత్వ శేషిత్వాదికల్లామ్ ఈశ్వరనుడైయభాక్తృత్వత్తుకు శేష మెన్తు తెలికై యాలే ఇ
రువర్కుమ్ కోత త్త పురుషార్థ కాష్టై ఉణ్ణాకిరతు.

సా-దీ—భాగవతరిరువర్కుమ్ పురుషార్థకాష్టాసిద్ధియుడైన్నిరార్. ఇప్రకారతాలే ఇత్యాదియాల్. శేష
త్వశేషిత్వాదీత్యాదిశబ్దత్తాల్ కైంకర్యసిద్ధిసంగ్రహీతమ్. భాక్తృత్వత్తుకు శేషమ్, భాక్తృత్వాపాదక మెన్టై.
కోతు, అసారాంశమ్. భగవద్విగ్రైక్ ప్రయోజనమా కాష్టై. ఇప్పడినిశ్చితభాగవతశేషత్వాథర్కుకోత త్త

సా-స్వా— భాక్తృత్వముమీశ్వర రసానుభవ హేతువాకై యాలు మీశ్వరనియమనాధీనమాకై యాలు మీశ్వర
త్వ భాక్తృత్వక్లకుకు న్యూనతై యిల్లె యెన్తు కరుత్తు. ఇప్పడి భాగవతర్ కళుడైయపరస్పర శేషత్వ
శేషిత్వక్ల శీశ్వర భాక్తృత్వ శేష మాకి లిరువ రుమ్ పురుషార్థ కాష్టై యెక్లనే? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్
కిరార్. ఇప్రకారతాలే ఇతి. ఇప్రకార తాలే, భగవ న్నియమన తాలే. ఇప్పడి భగవద ధీన మాకవ న్తత
క్లకుడైయ పరస్పర శేషత్వ శేషిత్వ తత్ఫల క్లై “ భుంక్తే స్వభోగ మఖిలం పతి భాగ శేష ,, మెన్తు భగ
వ ద్భాక్తృత్వ శేషమాక అనుసంధి క్రై యాలే స్వాధీన స్వాథ్ భాక్తృత్వ భ్రాంతి రూప దోషమిల్లా
మైయాలే కోత త్త పురుషార్థ కాష్టై యుణ్ణాకిర తెన్తు కరుత్తు. ఇప్పడి యిరువరుకుమ్ పురుషార్థ కా
ష్టై యుణ్ణా కిర తెన్తు శొన్నతు కూడుమో? అకృతో పాయరాన భాగవతర్ కళుకు పరస్పరం కైం
కర్య ముపాయో పయుక్త మాకైయాలే పురుషార్థ మే యన్తే? భగవచ్ఛేషత్వ మాత్ర నైళి న్తుక్త ప్రకార
భాగవత శేషత్వమ్ తెలియత భాగ వతర్ కళుకు భాగవత కైంకర్య లాభమే యిల్లామైయాలే పురుషా
ర్థ కాష్టాలాభ మెక్లనే? కించ భాగవత కైంకర్యస్య పురు షార్థ కాష్టాత్మ కత్వం పూర్వాధి కారో
క్త స్వరూపాను గుణానేక ప్రకారో త్తర కృత్య ప్రభృతి మోక్ష పర్యంత పురుషార్థ క్లై యిచ్చి యాలే
భాగవత కైంకర్యత్వైయే పురుషార్థ మాక విచ్చిక్రై యాలే యన్తో? ఇబ్బ భాగవతర్ కళుకు స్వరూప

సా-ప్ర—తిశయాశ్రయత్వ రూప ప్రయోజనాంతరపరత్వా పాదకత్వా త్తచ్ఛేషత్వావస్థాయాంశత్ప్రయో
జనేనపరమప్రయోజనవ త్వాపాదకత్వాత్సాన్విధ్భాక్తృత్వపర్యవసితత్వాచ్చానన్య ప్రయోజనత్వవిరోధీ
త్యత్రతాదృశాతి శయాశ్రయత్వస్య తాదృశాతిశయజనకత్వస్యచ భగవదధికత్వాను సంధానా న్నానన్యప్ర
యోజనత్వవిరోధిత్వాహ. ఇప్రకారతాలే ఇత్యాదినా. కోత త్త, ఋజీషరహితా. స్వాతంత్ర్య గ్రహి తేత్వర్థః.

సా-వి—భాక్తృత్వం, కైంకర్యనుభవితృత్వం. భాక్తృత్వత్తుకు శేషం, భాక్తృత్వాపాదకం. కోత త్త, దోష
మన్త, ఋజీషంపరిహృత్యస్థితా. స్వాధ్భాక్తృత్వాదిదోషరహితేత్వథ్. ఏవంభాగవతః స్థావతః అపరాధ

సా-సం— నపురుషార్థ కాష్టా సంకోచాపి నిరుపాధిక శేషిత్వ నైవ తదుభయా కషకత్వాత్ ద్వ
త్యేవ తదుభయ మపీతి స్వాధ్ మవేత్థం నియంత రితయోర్న సంకోచ లేశస్యాప్యాపత్తిః. పరస్పరం శే
షత్వ శేషిత్వే భగవ ద్భాక్తృత్వై కాథే ఇతి నిధాకరణాన్న సాహంకారతా పురుషార్థ కాష్టా యా
ఇతి క్రమేణ శంకా చతుష్టయ పరిహర ఇతి భావః. కిమియంపురుషార్థ కాష్టాసర్వ సాధారణీ అపరాధ రు
చ్యాది మత్ప్రతి సంబంధి కాపి కిమితి శంకాయాం పురుష విశేషాసాధారణీ పురుషవిశేషప్రతి సంబంధికా

మూ— ఇప్పడి నిశ్చితార్థ రామ్ సారవిత్తు క్కళానకృతకృత్యరుక్కు అపరాధరుచియుమ్, అతి శంకె
యుమ్, అన్యదేవతా స్మర్యముమ్, ఆత్మాధీన భాగముమ్, ఆత్మార్థ భాగము మాకిర పశ్రుతి ల్లాత పర మై
కాంతికళుడైయ ప్రసాదమే ఎప్పో తుమ్

సా-దీ— వెన్నెయిల్ పరమై కాంతియునుడైయ ప్రసాదమే అపేక్షణీయుమ్. వేరొస్తుమిల్ లై ఎన్ఱునిగమిక్కిరార్.
ఇప్పడి నిశ్చితార్థానియిల్ - అతవీవ సారవిత్తుక్కళాన. భగవద్భాగవత విషయాపరాధ రుచి యుమ్ శం
కా పంచకాదిషు - పశ్రుతు, మోఘమ్. కుత్తమెన్ఱపడి. ప్రసాదమ్, ఉకవు. ఇప్పడిస్వయంప్రయోజనమాక,

సా-స్వా— ప్రాప్తోత్తరకృత్యాదిపురుషార్థ త్తిలేరుచినడైయాడానిర్క యిలై. పురుషార్థ కామైయెన్ఱి
రతువు మనుపపన్న మన్ఱో? కంచ స్రుతి సంబంధి భాగవత నపరాధ రుచ్యాది దోషాక్రాంత నాకిల్ “మ
త్తుమోర్ తెమ్మ ముళతెన్ఱిరుప్పారోడొత్తిలే,, నెన్ఱిరుక్కిర వధికారిక్కు,, సమయే తిష్ఠ సుగ్రీవమావా
లి పథమన్వగారి,, ఎన్ఱు ఇలైయ పెరుమాళుక్కు మహారాజర్ విషయత్తిల్ పోలే అనాదరాదికల్ ప్రాప్త
మాయరుక్కు కైంకర్యరుచియుమ్ తల్లాభముమెక్లనే? ఎన్నపు త్తరమరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇప్పడినిశ్చితార్థరాయి
తి. ఇప్పడినిశ్చితార్థ రామ్, ఉక్తప్రకారేణ భాగవత శేషత్వనిశ్చయతై యుడైయరా యెన్ఱపడి. ఇతినాలేభా
గవత శేషత్వమ్ తెలియత వధికారిక్కు భాగవత కైంకర్య మిల్లావిట్టాలుమ్ విరోధమిల్లెయెన్ఱు కలుత్తు
సారవిత్తుక్కళాన వితి. సూర్యాధికారత్తిలే ఇరుక్కుమ్మ డిళొల్లు కిటోమెన్ఱుప క్రమిత్తు కరణ త్రయత్తిలు
మ్ కతావ్యక్తిల్ ప్రధానమ్ భగవత్కైంకర్యత్తిలైలై నిలమానవాచార్యాది భాగవత కైంకర్య మెన్ఱుఱొన్న
ప్రకారత్తాలే సారాంశ నిర్ణయముడైయా రెన్ఱపడి. ఇతినాలే సార నిశ్చయ మిల్లాత భాగవతర్ కళుక్కుత్తర
కృత్యప్రభృతి మోక్షపర్యంత పురుషార్థాంతరరుచిపిరన్తాలుమ్ కృతకృత్యరాన సారవిత్తుక్కుళుక్కు భాగవత
కైంకర్యత్తిలేతా నేరుచిపిరక్కు మెన్ఱపడి. కృతకృత్యరుక్కు నైయా లేఅకృతోపాయరుక్కు భాగవత కైంకర్య
ముపాయ కోటి నివిష్ట మానాలుమ్ పరమ పురుషార్థ రుచి పిరన్తాలుమ్ కృతకృత్య రాన సారవిత్తుక్కుళు
క్కు ఇతువే రుచి విషయ మెన్ఱుకరుత్తు - అపరాధ రుచియు మిత్త్యాది - ఇతినాలే అపరాధ కృత్యప్రభృ
తి మోక్ష పర్యంత పురుషార్థాంతర రుచి పిరన్తాలుమ్ సారవిత్తుక్కుళుక్కు భాగవత కైంకర్యత్తిలేతానే
రుచిపిరక్కు మెన్ఱపడి. కృతకృత్య రుక్కు నైయా లే అకృతోపాయరుక్కు భాగ వత కైంకర్య ముపాయ

సా-ప్ర— నన్వేవం భాగవత కైంకర్యస్య కతావ్యత్వే,, చతుర్విధా భజంతేమామ్. అపాయా ద్విరత శ్చ
శ్వన్మాంచైవ శరణక్లతః. తనుకృత్యాభిలం పాపం మామాప్నోతి నరశ్శనై,, రిత్యాది భిరుక్ సాపరా
ధ ప్రయోజనాంతర పరభాగవతాన్వృత్యపి కింకర వృత్తిః కతావ్యాస్యా తంత్రేచ్ఛికాంత్యా నన్య ప్రయో
జన విరోధస్సాదిత్యత్రాహ. ఇప్పడి నిశ్చితార్థే త్యాదినా.

సా-వి— రుచ్యాదిరహితానాం పరమై కాంతి నాం ప్రసాదవీవా పేక్షణీయో నాన్య ఇతి నిగమయతి. ఇప్పడినిశ్చితేతి.

సా-సం— చేత్యాహ. ఇప్పడితి. అతిశంకా,, కతావ్యం సకృదేవే,, త్యాది నోక్తా. ఇల్లాతే త్యనేన తద్వతాంత
ద్విరహితేష్వివ వృత్తి విశేషేణ విశేష ప్రసాదోనా పేక్షణీయ ఇతి ఫలితం. అనేన శుద్ధాంత సిద్ధాంతి
నామితి సంగ్రహ శ్లోకస్థ పదం వివృతం భవతి. కృతకృత్యనుకీర్త్యంతేన స్థిరధి యామిత్వ స్యాథా ఉక్తమ్.

మూ—

స్వయంప్రయోజనమాకలపేక్షణీయమ్.

వేతమరిస్తపకవర్వియకూవిశజ్జీయశీర్, నాతక్వకుత్తవక్తై

సా- దీ — ప్రసాదమ్ సాధనమాయతుక్కురు సాధ్యాంశత్వై ఎణ్ణాతే ఎనైక్. భాగవత కైంకర్యముమ్ యథాశాస్త్రమే యాకవేణుమెన్టు సూచిత్తుక్కుణ్డు తమకూతుసిద్ధిత్తమైయెరుళిచ్చెయ్కిరార్ పాట్టాల్. వేతమరిస్త విత్తాది. వేదత్వై సాధకమాకవరిస్తభాగవతర్. వియక్క, విస్మయిక్క-విశజ్జీయశీర్ నాతక్, విస్మయిక్కుమ్ పడి విశజ్జు కిన్ట కల్యాణ గుణజ్జలై యుడైయసవేశ్వరక్. వకుత్తవక్తై, విధిత్త ప్రకారత్వై-

సా - స్వా — రుచ్యాది దోష యుక్త భాగ వత ప్రసాదత్తి రుచి యిల్లా విట్టా లుమ్ తిడ్డోష రహిత భాగవత విషయత్తి కైంకర్య రుచి స్వరసైయాక వరు మెన్టపడి. ప్రసాదమే స్వయ మ్ప్రయోజనమాక వపేక్షాహామ్ వేరొన్టిలు మిప్పడి పుట్ట వధికారిక్కు రుచి పిరవా తెన్టపడి. ఇతినాలే పురుషార్థ కాష్టా రూపత్వముమ్ నిరూపిత మాకిర తెన్టుకరున్టు.

ఇప్పడి భాగవత కైంకర్యం కతవ్య మెన్టు శొన్నతు కూడుమో? అప్పోతు పిత్రాది కళుక్కు ముత్తమాశ్రమికళుక్కుమ్ బ్రాహ్మణభాగవతర్ కళుక్కుమ్ పుత్రశిష్యగృహస్థభాగవతశూద్ర భాగవతవిషయత్తి లుమ్ వందనోప సపకాది కైంకర్యమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వధికారాథత్వై ప్పాట్టాలే సంగ్రహి యానిన్టు కొణ్డు శంకైయై పరిహరిక్కిరార్. వేత మరిస్తవితి. వేత మరిస్త పకవర్, అనుష్ఠాన పర్యం త వేదాంతాథా జ్ఞానముడైయ భాగవతర్ కళే. వియక్క, విస్మయిక్క- ఆశ్చర్య ప్పడుమ్పడి. విశజ్జీయ, విశజ్కా నిర్గిర. శీర్, కల్యాణ గుణజ్జలై యుడైయ. సర్వస్మా త్పర నెన్ట పడి. నాతక్, నాథక్. స్వతంత్ర స్వామి యెన్టపడి. వకుత్త, స్వేచ్ఛైయాలే వినియోగిత్త. వక్తై, భాగవత శేషత్వత్వై.

సా.ప్ర—ఉక్తాథం స్త్రీ శూద్రాదీనాం సుఖాను సంధానాథం ద్రామిడగాధయాసంగృహ్యహ. వేతమ టిస్తేతి. విశజ్జీయ శీర్ నాతక్ వకుత్తవక్తై, “ రాఘవంశోభయంత్యేతే షడ్గుణాః పురుషోత్తమమ్ । విదితస్సహిధమజ్ఞ శ్వరణాగతవత్సలః । బహవోన్యపకల్యాణ గుణాఃపుత్రస్య సంతితే । గుణైదాస్య ముపాగతః, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ భాగవత పర్యంత శేషత్వ నిబంధన తయా ప్రకాశమాన గుణైరభగవతా సా-వి— పత్రతిల్లాత, దోషరహితైత్యథాః.

భాగవత శేషత్వ పర్యంతా ధాయకతయా ప్రకాశమాన కల్యాణ గుణేన భగవతావిహితం భాగవత శేషత్వం ప్రాప్తావయం వేదాంతాథా భిజ్ఞా భాగవతా యథా విస్మితాస్య స్తథా భాగవత కైంకర్యమ త్యాదరేణా భ్యుపగమ్య “యథాదేవే తథాగురౌ, ఇత్పాది వేద మాగాను సారేణ వతాక్ మహా ఇతి గాధయాను సంధత్తై. వేతమరిస్తేతి. విశజ్జీయశీర్, ప్రకాశమాన గుణేన - నాతక్, నాథేన - వకుత్త,

సా- సం— ప్రసాద మపేక్షణీయ మిత్యస్యప్రసాదాథం తత్రైంకర్యం సర్వదాకార్యమిత్యభి ప్రాయశి. అనేనప్రసత్తింలభే మహీత్యం శఉక్తిః.

వేతమితి. వేదాథాభూతం నారాయణంజగత్సర్వ విధకారణత్వేన సర్వస్మాత్పరత్వేనచ జానంతో భగవంతో యథా విస్మితా స్యుస్తథా నిరతిశయాజ్వల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాది గుణ వతా నాథేన దాయధన

మూ—పెరునామవన్నల్లడియార్, కార్-తరమిక్కవడి మైయి శై న్నట్టియామరైనూల్, నీతినిరుత్త నిలైకులైయా

సా-దీ—భాగవత శేషత్వాది సంపత్తై ఎకై. పెరునామ్, పెరయోగ్యరాననామ్. అన్నభగవానుడైయకోతత్త వడియవర్కు ఆదరప్రచురమాన శేషత్వకైంకర్యజ్ఞైయంగీకరిత్తు. అట్టియామరైనూల్, నిత్యమాన వేదన్యాయస్థి శోడై కూడ- నిరుత్త, నిరుత్తప్పట్ట. వేదత్తాలే వ్యవస్థాపిక్కప్పట్ట సదాచారస్థితి కులైయాత పడి

సా-స్వా—పెరునామ్, పెత్తవరాన నామ్. అవక, అన్తి స్వామియి నుడైయ. నల్లడియారు, అపరాధ రుచ్యాది దోషరహిత భగవద్దాస భూతాళుకు. ఆతర మిక్క, గుణాధిక్య దశన త్రాలే వస్తరా గాతరట్టమ్. మిక్క, ప్రచురమాన. అడుమైయి శైన్దు, శేషత్వ కార్యకైంకర్యత్తై యంగీకరిత్తు. అట్టియామరైనూల్, నిత్యమాన వేదత్తినాలే. నీతినిరుత్త, నీతియోదేవ్యవస్థాపిక్కప్పట్ట. నిలై, స్థితి. శాస్త్రీయత తద్వణా శ్రమగురుశిష్యపితృ పుత్రాదివ్యవస్థిత ధర్మాచారమ్. కులైయావకై, కులైయాతప్రకారత్తిలే.

సా-ప్ర—సంకల్పితమస్తత్స్వరూపోచితం భాగవత శేషత్వం. పెరునామ్, “గుణైర్దాశ్యముపాగత, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ ప్రాప్తవంతోవయమ్. వేతమరిన్దు పకవర్ వియక్క, “అహోకృతాథా స్సతతం నృలోకో యస్మిన్ స్థితోభాగవతోత్తమోహి, త్యాది మూలభూతస్య “యథా దేవతథాగురౌ. తస్యైతేకథితా హ్యథాః ప్రకాశంతేమహత్తనః | ఆచార్యవాన్సురుషోవదే, త్యాది వేదాంతస్యా భిక్షాయథావిస్మితా స్స్యస్తథా. అవన్నల్లడియార్-తరమిక్క వడిమై యిశైన్దు, భగవద ననుభవ రాహిత్యే నాతి శ్రేష్ఠా నాం భగవద్దాసానాం నిత్యసూరీణాం “నిత్యాభి వాంఛితే, త్యాద్యుక్త ప్రకారేణా త్యాదర నిషయ భూతం భాగవత కైంకర్య మభ్యుపగమ్య. యద్వా, తస్యభగవతోనస్య ప్రయోజనతయా “జ్ఞానీత్వాత్తై వే, త్యాది ప్రకారేణా త్యథాప్రియతమానాం దాసానాం కైంకర్యం వయ మత్యాదరేణా భుపగమ్య. అట్టియామరై నూల్ నీతి నిరుత్త. “బ్రహ్మస్వయంభువభ్యానమల్. పూర్వే పూర్వేభ్యోవచ ఏతనూచ, రిత్తుక్త ప్రకారేణ వినాశరహితేన ధర్మప్రతి పాదకేన “ఆచార్య దేవోభవ. నోఇతరాణీ, త్యాది

సా-వి—సంకల్పితం. వకై, భాగవతభజనాత్మకం ప్రకారం. పెరునామ్, ప్రాప్తావయం. వేతమరిన్దు పక వర్ వియక్క, “అహోకృతాథా స్సతతం నృలోకో యస్మిన్ స్థితోభాగవతోత్తమోహి, ఇత్యాది ప్రకారేణ వేదాంత వేదినో భాగవతా యథా విస్మితాస్యస్తథా. అవన్నల్లడియారు, తస్య సమీచిన దాసా నాం. ఆతరమ్ మిక్క, ఆదరాధిక్యేన. అడిమై, కైంకర్యం. ఇశైన్దు, అభ్యుగమ్య. అట్టియామరైనూల్ నీతి నిరుత్త నిలై, నాశరహిత వేదశాస్త్ర న్యాయ స్థాపితా స్థితిః. “ఆచార్య దేవోభవ. యేకేచాస్మచ్ఛ్రీయా గ్ం సోబ్రాహ్మణాః. తేషాం త్వయాససేన ప్రశ్వసితవ్యం. యాన్యస్మాకగ్ం సుచరితాని. తానిత్వయోపా

సా-సం—క్రమాద్విభక్తాం నిరవధికకైంకర్యపర్యంతబ్రహ్మనుభవాఖ్యాంసిద్ధిం ముక్తైప్రాప్తం యోగ్యావయం “జ్ఞానీత్వాత్తైవ మేమతం. మను మద్భక్తభక్తే, ష్విత్వాదినా ప్రఖ్యాతవ్యా మోహవతో భగవతోదా శేషపరాధ రుచ్యాది విరహితై కాంత్యవచ్ఛేషిత్య మభ్యవస్యతేషాం నిత్య కింకరౌహ మిత్య త్యన్తాదరణ భావక మిత్య భ్యుపగమ్య “ఆచినోహి, త్యుక్తవిధయా పూర్వే రస్థలితతయా పరిపాలితాంశు త్యాదిసిద్ధాం నిత్యాద్యనుష్ఠాన పద్ధతి రూపాం నీతిం ప్రతిష్ఠాప్య అవికలేన అనన్యాహా శేషత్వాది రూపై

మూ—

వైనిన్తనమే॥౨౩॥

నాథేన

సా-దీ— నిర్క్ష్మ ప్పెత్తోమేకై ॥ ౨౩ ॥

కీలవాన్న పరమేకాంతికళుడైయ ప్రసాదమే ఇవనుక్కు అపేక్షణీయమెన్దు మలై శ్లోకత్రాలుమ్ దృ ఢికరిక్కిరార్. నాథఇతి - అస్మత్స్వామియాన భగవానిడత్తు తప్ప్రితి యెడియ

సా-స్వా— నిన్తనమ్, ప్రతిష్ఠితాశానో మెన్దపడి. పుత్ర శిష్యాది కళుక్కు భాగవతత్వ మిరున్తాలుమ్ వణాన్ శ్రమాది విరుద్ధ మల్లాత భాగవత కైంకర్యమే భగవ దభిమత మాక శాస్త్ర సిద్ధ మాకైయాలే పు త్రాది విషయ త్తిల్పిత్రాది కళుక్కు-వందనోప సపణాది ప్రసక్తి యిల్లై యెన్దు కరున్తు, ॥ ౨౩ ॥

ఇప్పడి నిశ్చితార్థం రామ్ సార విత్తుకళాన కృతకృత్యనుక్కు పుత్రిల్లాత సరమే కాంతికళు డై య ప్రసాదమే స్వయం ప్రయోజన మాక వపేక్షణీయ మెన్దు శొన్నతు కూడుమో? అపొళుఅకృతో పా యరుక్కు భాగవత శేషత్వ ముమ్ తత్కార్య కైంకర్యము మనపేక్షణీయ మాక ప్రసంగియాతో? అవర్ క శుక్కుమ్ స్వయం ప్రయోజన మాక వన పేక్షణీయ మానాలుమ్ మోక్షోపాయ తయా పేక్షణీయ మెన్దిలు పాయ తయా పేక్షణీయ మానాలు మితర పురుషార్థ త్యాగ పూర్వక మతిశయిత పురుషార్థ తయాపే ట్టణీయ మల్లా మైయాలే పురుషార్థ కాష్టారూపత్వ మెట్లనే? కించ మోక్షోపాయ మాక భగవద్విషయ త్తిల్ యచ్చా రూపోపాయమే కతవ్య మాకైయాలే భాగవత ప్రసాద మపేక్షణీయ మున్దే? ఎన్న శ్లో కత్రాలే యకృతో పాయర్ కళుక్కు ముపాయ తయా ఫల తయాచ భాగవత ప్రసాదా పేక్షేయే యుణ్ డాకిర తెన్దు స్వాసు సంధాన ముఖమాక వరుళి చెయ్కిరార్. నాథేన ఇతి. నః, భాగవత శేషత్వ రసీకా నాం సారవిదా మస్మాకం. నాథే, పరమ శేషిణి. తన్నాభి నాళికి నీత్యాది సమభివ్యాహరేణ చతుర్ముఖో త్వాదక తయా సిద్ధే సర్వస్మాత్పరేచ స్వతంత్ర స్వామితయా భాగ వత శేషత్వ కైంకర్య కరణ పర్యంత

సా-ప్ర— శాస్త్రైకస్వోక్తమ ర్యాదాయామవస్థా పనాత్, నిలైకులైయావకైనిన్తనమే, స్థితిభంగరాహిత్యేనస్థి తాస్మ. ఉపాయాపాయసంయోగా భావేనాభగ్నుమధ్యమ వృత్తయః పురుషార్థకాష్టాయాం ప్రతిష్ఠితా అ భూషేత్యర్థః ॥ ౨౩ ॥

ప్రపన్నై రసన్య ప్రయోజనత్వ పూర్వకంభాగవత కైంకర్యే స్వాధ్యక్షే ధీరాహిత్యేన తత్ర ప్రతి ష్ఠితైదేవతాంతర సంబంధ గంధరహితైశ్చ భవితవ్యమిత్యాహ. నాథేన ఇత్యాదినా.

సా-వి—స్యాని.నోఇతరాణీ,,త్యాదికాస్థితిరీత్యర్థః. కులైయావకై,యథాననశ్యేత్తథా.నిన్తనమే, స్థితాస్మః. పూర్వం భాగ వత ప్ర సాద ఏవా పే ట్టణీ యుక్త్యుక్తం తమే వ ప్రాధాన్యతే. నాథఇతి-

సా-సం—కాన్త్యేనా వస్థితాస్మ ఇత్యర్థః ॥ ౨౩ ॥

ఇప్పడి నిశ్చితార్థం రా యితి వాక్యార్థం సంగ్రహీత మధికారార్థం స్వాభి సంధ్యాశాసనాభ్యాంస హృదయ హృదయారోహాయ సంగృహ్యతి. నాథేనఇతి. స్వాభిముఖ్యవతి సౌహార్యేనైవ యాదృచ్ఛి కాది సుకృత సంపాదన ముఖేన తత్వ విజ్ఞప్తి పరమహిత పరమపురుషార్థప్రదే-నః,నాథే- యచ్చా పూర్వక

మూ—త్పణమన్యదన్యదపివాతన్నాభినాళీకినీ నాళీకస్పృహణీయసౌరభముచావాచానయాచామహే|

సా-దీ—త్పణ సదృశ మాన ఐశ్వర్యముమ్- అన్యత్, తస్మాద్విలక్షణ మాన కేవలాత్మాను భవత్రైయమ్ అన్యదపివా, తతోప్యత్యంత విలక్షణమాన మోక్షత్రైయమ్. ఉపాయ పరిగ్రహానంతరం మోక్షముమ్ యాచ నీయమన్వైష్ట కరుత్తు - తన్నాభీత్యాది- అన్త భగవానుజ్ఞేయ నాభియాకిర నాళీకినీతామత్రేయోడైఅతితపిర న్ననాళీకమ్, నాభిపద్మం. అత్తాల్స్పృహణీయంయత్సౌరభం, ఆశ్లేష్పడప్పడుమ్ పరిమళం. తంముంచంత్యాప్రస రిప్పియా నిస్తుశ్య. వాచా, స్వరూపానురూపప్రా ధానాయోగ్యతయాశ్శాశ్శుమానవాకాల్- నయాచామహే,

సా-స్వా-తయాస్మద్వినియోజనసమర్థే. విషయసప్తమీ. భగవద్విషయే. త్పణమ్, విహికపశుపుత్రాదికమ్. అన్య త్, ఇంద్రాదిదేవపదమ్. అన్యత్, బ్రహ్మ పదమ్. అపి, కైవల్యమ్ - వా, మోక్షమపి - తస్య నాభిరేవనా లీకినీ, పద్మినీ - తస్యా ముత్పన్నంనాళీకం పద్మం చతుర్ముఖో త్పాదకం - తేన స్పృహణీయమ్ సౌరభం యస్యాస్సా - తయావాచా- నాళీకస్య చతుర్ముఖో త్పాదక తయాతత్త్వాన తయాచ దేవ తాంతర సంస గేణ పారమే కాంత్యా భావేన భాగవత వాచా దేవతాంతర ప్రయోజనాంతరా భావేన తత్సౌరభా పే త్తోచి తేతిభావః - ఏవం ధూతయా వాచానయా చామహే, యాచనాన్న కుమణః - ఏతాదృశ ఫలాభా

సా-ప్ర—త్పణమన్యత్, పరిదృశ్యమాన త్పణ విలక్షణం. త్పణకల్పమైహికైశ్వర్య ప్రభృతి కైవల్య పర్యంత మ్. యచ్ఛా. త్పణమ్, ఐశ్వర్యమ్. “త్పణీకృత విరించాదినిరంకుశ విధూతయః | రామానుజ పదామ్భోజ సమాశ్ర యణశాలినః | ఏతేవైనిరయాస్తాత స్థానస్యపరమాత్మన,, ఇత్త్యాద్యుక్త ప్రకారేణ త్పణవ దనుపా దేయ మిత్యర్థః - అన్యత్, తతో విలక్షణం కైవల్యం. అన్యదపివా, స్వవ్యతిరిక్త సమస్త పురుషార్థే భ్యోత్యంత విలక్షణంమోక్షమపి. స్వప్రయోజనతయా నయాచామహే- యచ్ఛాయా మకరణే హేతుభాగ వత వాగ్వలక్షణ్య మి త్యాహ - తన్నాభీత్యాదినా - నాళీకస్య భగవన్నా భిసంబంధా త్సర్వోత్కృష్ట త్వేపి చతుర్ముఖ వాన స్థానతయా దేవతాంతర సంబంధస్యాపి విద్యమానత్వాద్వేదాంతాచార్యవాచః కుత్రాపి దేవతాంతర స్పృశాభావాత్ - “ఏవంపుణ్యస్య కమణౌ దూరాద్గంధౌ వాతీత్యుక్త ప్రకారేణ

సా-వి— త్పణం, త్పణకల్పం. “మాయాలీఢం విభవ మఖిలం మన్య మానా స్తృణాయ. కన కమ పితృణం యేమన్వతే వీతరాగాః - శరీరపతనావధి ప్రధునిషేవణౌపాదనా దబింధన ధనంజయ ప్రశమదంధనం దంధ నమ్,, ఇత్తుక్త ప్రకారేణ త్పణకల్ప మైశ్వర్యం. అన్యత్, తతో విలక్షణం కైవల్యం. అన్యదపివా, కింబహునా మోక్షమపీత్యర్థః-తస్యభగవతోనాభి నాళీకినీ, నాభిసరికి. తత్రయన్నాళీకంపద్మంఅప్రాకృతదివ్యగంధాది యు క్తం. తేనస్పృహణీయం అపేక్షణీయం సౌరభంముంచ తీతిప్రసార యతీతిసౌరభముక్. తయావాచా “స్వప దాంబుజ ధ్యాన సుప్రసన్నతురంగముఖముఖివినిసృత లాలా సుధాపానలబ్ధ సార్వజ్ఞై, త్యుక్తప్రకారేణహయ గ్రీవ భేనామృత పాన పరిణతయా తతో వ్యతిశయా మోదకారిణ్యైతి భావః - నాథే, భగవతి. నయాచామ హే, ఏతాదృశ వాచాప్రాధాన్యం కిమపినాస్తి - ఐశ్వర్య కైవల్యయో రన పేక్షీ త త్వా నోక్షై స్వ

సా-సం—భరసమర్పణస్వీకృతిభరెనాయకే. త్పణమ్, త్పణవదుపేక్షణీయమైహికాముష్మికమైశ్వర్యం. అన్యత్, కైవల్యమ్. అన్యదపివా, సాయుజ్యాభిధానంమోక్షంవా. నయాచామహే, సహ్యనన్యాహాయా కాంతయా

మూ— శుద్ధానాంతు లభేమహిస్థిరధియాం శుద్ధాంతసిద్ధాంతినాం

సా-దీ— నప్రాథమ్యామహే. ప్రాథియామ్. ఉమకుత్తా నపెక్షితమేతన్న వరుళిచ్చెయ్కిరాత్ . శుద్ధానామిత్యాది. స్థిరధియాం, భగవా నిడత్తిత్ స్థిర మాన ప్రాప్య ప్రాప్తకత్వ బుద్ధి యెయుడైయవ రా య్. పరమైకాంతి కళాన వెన్టపడి . శుద్ధానామ్, మున్నుళొన్న అపరాధ రుచ్చాది రహితగాయ్ . శుద్ధాంత సిద్ధాంతినామ్, శుద్ధాంత శబ్దేన పిరాట్టిమాల్ శొల్లప్పమకిరాత్కల్-అవర్కశుడైయసిద్ధాంత మావతు

సా-స్వా—మయాచ్చేవలక్షిత ప్రపత్తిలనకుమః- అత్రవిహికాదిపురుషార్థసమభివ్యాసారోదృష్టాంతా థాః-యథావిహికాది పురుషార్థ నిమిత్తంస్వరూప విరుద్ధ త్వాద్భగవంతంయోచామ హేతథామోక్షమ పినయాచా మహే . భాగవత ప్రసాద స్త్రైవ సారోపే యత్వాత్సారవిదా మస్మాకం భగవ త్రైకంకర్మ రూప మోక్ష యాచనం నోచిత మితి భావః - తహి కిమ పేక్ష్యత ఇత్యత్రాహ - శుద్ధానామితి - శుద్ధానామ్, అపరాధ రుచి రూపదోష రహితానాం - స్థిరధియాం, మహావిశ్వాస విరోధి శంకా పంచక రూపాది శంకా రహితానాం - శుద్ధాంత సిద్ధాంతినామ్ - శుద్ధాంతాః, అంతః పురస్త్రియః-తేషాం సిద్ధాంతాః-పాతివ్రత్యం, పారమై కాంత్య మేషా మస్తీతి శుద్ధాంత సిద్ధాంతినః. అంతః పురస్త్రియోహి పాతి వ్రత్య

సా-ప్ర— తత్ప్రధా రూపసారభ్యం నాళీకేన స్పృహణీయంభవతీతి భావః. శుద్ధాంతసిద్ధాంతినాం,

సా-వి— ప్రయత్ననివృత్తే శ్చేతిభావః-యదిపురుషార్థాంతరమపేక్షితంస్యాత్తదాతదథా మేతాదృశీ వాక్ అనదృశ ఫలాథాం వృధా వినియోజ్యా స్యాత్తదా తాదృశ ఫల ప్రాప్తా వపివీతన్మాత్రాథా మీదృశీ వా స్వినియక్తేతి దుశిఖిమేవ స్యాత్ - కియన్నదీ జలం విస్రజానుదఘ్నం నరాధిపః । లక్షం లక్షం పునలక్షంజా నుదఘ్నతి భాషిణః, ఇతి వత్తద్వాక్సదృశ ఫలాభావా ద్భగవతోపి స్వారస్య వేదినో లక్ష్యైవ సం పాదితా స్యాత్ - అతస్తదభావా ద్వయం ధన్యా ఇత్యయమథా స్తన్నాభీత్యాది విశేషణ బలా త్సూచ్యతే. తదుక్త మాచార్యై రేవ - తదవివ వయం సాయం సంపుల్లమల్లి మతల్లికా పరిమళ ముచావాచాయాచామ హేన మహీశ్వరాక్, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ నాళీక స్పృహణీయే త్యనేన తస్యచతుర్ముఖ స్పృశోస్తి- ఏతద్వా చస్తు దేవతాంతర స్పర్శో నాస్తి - తదేవ సారభ్య మిత్యపి వ్యాచక్షతే - అత్ర పక్షే అనన్య శరణ త్వం ప్రయోజనాంతర రాహిత్యం అనన్యో పాయత్వ మిత్యాది పూర్వాధేన సూచ్యతఇతి మంతవ్యం - తేనకృ తకృత్యతా వ్యంజితా - తహి కిమప్యపేక్షితం నభవత్యేవ కిమిత్యత్రాహ - శుద్ధానా మితి - శుద్ధాంత సిద్ధాంతినాం. శుద్ధాంతః, అక్షీక్రి. తస్మాస్సిద్ధాంతః. శరైస్తుసంకులాం కృత్వాలంకాంపర బలాదనః

సా-సం—ప్రభుః కామకోయాచనీయ స్తద్వదితిభావః. నను సిద్ధాధేనాపి ప్రాప్య తృప్తాసహకృత వాక్స్వాభావ్యావంశే యాచన ముపపన్న మిత్యత్రాహ - తన్నాభీతి - తస్య, స్వీకృత భరసో భయవి ఘాతి నాథస్య నాభిరూపాయా నాళీకీనీ, కమ లినీ - తదుత్పన్నం నాళీకం, పద్మం . తేన స్పృహణీ య సారభం - శరణ్య గుణ గణాభి లపనరూపం - తస్మచా, సర్వామోధకరా కల్యాణ గుణగణా ప ర్వతోదిత్వభి ముంచత్వావాచా. నహ్యేవం విధయా వాచాసిద్ధాధో యాచ తీతిభావః. తహికి మాశా స్యమిత్యత్రాహ. శుద్ధానామితి. అపరాధరుచ్చాది రహితానాం. స్థిరధియాం . మంత్రేణోత్పన్నా విదాల్య

మూ—

ముక్తేశ్వర్య దినప్రభాత సమయాన (క్రి) త్రిం

సా-దీ—భగవత్సేవ పాతివ్రత్యాది-అత్తైయే సిద్ధాంత మాకవుడైయ రాయరుక్మి-రవర్ కళుడైయ మహా భాగవతరుడైయ- ముక్తేశ్వర్యే త్యాది-ముక్తరుడైయ వైశ్వర్యం, సదా భగవత్పరీపూణానుభవాదికళి-అతు వెరుపకళి- అతుక్కు ప్రభాత సమయాన క్రిం ప్రాతః కాలాన క్రి రూపైయాన మోక్షత్తుక్కు అవ్యవహిత పూర్వ భావియానుప్రత్యూషమాన-ఇత్రాత్ పరమైకాంతి ప్రసాద త్రిత్ మోక్షస్యాచిర భావిత్వం సూచితం-

సా-స్వా—కాలిన్యగిపత్యథా భోగాః పత్యధీనభోగాశ్చ. తథాచాత్మాధీన భోగాత్మాథాభోగర హితానాం పరమై కాంతివాం. యద్వా ఆత్మాధీన భోగా త్మాథా భోగరూప దోష రహితత్వ మపి శుద్ధానా మిత్యత్ర వివక్షితం. శుద్ధాంత సిద్ధాంతి నామిత్యత్ర పారమై కాంత్యం వివక్షి తమ్ . ఏవం భూతానాం భాగవతానాం ముక్తేశ్వర్య దిన ప్రభాత సమయా న త్రిం, ముక్తానా మైశ్వర్యం పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవతి. తదేవ దినం “ సకృద్దివాతౌ వాన్య భవతీ,, తిశ్రుతేః. తస్య దినస్య ప్రభాత సమయా న త్రిం, ప్రాతః కాలాన త్రి రూపాం. ప్రసత్రిం, ప్రసాదం, ఏతాదృశ భాగవత ప్రసాదే సతి ప్రభాతే సతి దినా గమన వనోక్షి తు స్వత్రేవ భవతీతి భావతి. స్వతంత్ర నిష్ఠా షేషయా భాగవత నిష్ఠాయావ రిష్యే పాయత్వా ద్భాగవత ప్రసాద మేవహి ముహు లభే మహి . ఉపాయ తయా ఘల తయాచ లభే మహి త్యథాశి . అత్ర భగవ ద్విషయే మోక్ష పర్యంత పురుషాథా న్నయాచా మహే. కింతు భాగ వత ప్రసాద రూప పురుషాథామేవ యాచా మహ ఇత్యనుక్తే మోక్ష పర్యంత పురుషాథాం నలభే మహి. కింతు భాగవత ప్రసాద మేవ లభే మహి తిచ విక రూప్యేతా నుక్తేః ముక్తేశ్వర్య దిన ప్రభాత సమయా న త్రి మితి మోక్ష సాధన త్వోక్తేశ్చేపా ను భూత భాగ వత ప్రసాద ప్రాథానాపరోప్య యం క్లోక ఇతి భావ ఇతి సార దీపికా ద్యను సారి ణీకీతిః.

అత్ర ద్రమిహాప నిష జ్ఞట్న హాసీకా భాష్య టీకాయాం లిఖితా స్మత్సాన్వి మినాం శ్రీమ ద్వేదాంత రామానుజ మహా దేశికా నామస్య శ్లోకస్య యోజనా చాతురీ లిఖ్యతే. నాథేన స్త్రుణ మన్య దన్య దితి శ్లోకమ్ “ నెడుమా ల్కడిమై,, ఎనిర తిరువాయ్ మొళియిల్ సారాథాన్జలై యెల్లామన్గ్రహిక్కిరతు. త్మణ మెన్ఱతు మతల్ పాట్టిల్ చ్చిన్న వైశ్వ ర్యత్తై - అన్యల్ ఎన్ఱతు ఇరణ్ణా మ్పట్టిల్ చ్చిన్న కైవల్యత్తై - ఇరణ్ణా న్నమ్ అన్యల్ ఎన్ఱతు మూన్ఱా మ్పట్టిల్ చ్చిన్న మోక్షత్తై - అపి శబ్దము నుక్త సముచ్చానా-ప్ర-శుద్ధాంతస్య సిద్ధాంతపవ సిద్ధాంతోయేషాంతతథాక్తాః. “శరైస్తు సంకులాం కృత్వా లంకాం పర

సా-వి—మాంనయే దృదికాకుత నస్తత్తస్య సదృశం భవే,దిత్యుక్తస్వనిభారత్వం తా దృశనిశ్చయ వతాంఘ్రి రధియాం శుద్ధానాం ప్రపన్నానాం. ముక్తేశ్వర్యమేవ దినం తస్య ప్రభాత సమయా న త్రిం ప్రాతః కాల

సా-సం—స్వరూపాదిత్రయవిషావతాంకృతకృత్యానాం. శుద్ధాంతసిద్ధాంతనామ్, “అప్రాప్తితరిపరిహర,, స్మిత్యుక్త విధయామహ రాజాన్ఱః పురప్రధాన పురలద్రి సిద్ధాన్త సమాన సిద్ధాంతానాం పరమై కాంతినామ్. ముక్తి కాలీనం యదైశ్వర్యం భగవదనుభవ పరినాహ రూపతత్త్వై-ంకర్య సామ్రాజ్యం త ద్దిన స్థాపియం తస్య ప్రభాత స్థానాపన్నో యస్సమయః,త స్య తావదేవ చిర,,మిత్యుక్త భరసమ ర్పణానంతర

మూ—

ప్రసత్తిం

నా-దీ—భాగవత ప్రసాదమ్ స్వయంప్రయోజనమాకైయాలే ఇతిత్ మోక్షసాధనత్వోక్తి యథావ స్థితమాన
 నా-స్వా—యకమామ్ ఆరామ్ పాట్టిల్ చ్చన్న సర్వేశ్వరానుదత్తైక్కుణికిరతు. నాశబ్దంచశబ్దపర్యాయ
 మామ్ అనుక్త సముచ్చయత్తుక్కు సముచ్చయిక మామ్ ఐశ్వర్యాది చతుష్కత్తిల్ ఏకైకత్తైప్పోలే యి
 వత్తిక్ సముచ్చయత్తైయుమ్ యాచియో మెన్మై-క్కాక విరుక్కిరతు. ఇత్తాల్ ఇరణ్ణామ్ పాట్టిల్ ఐశ్వ
 ర్య కైవల్యయో సముచ్చయమ్ శొన్నతువుమ్, ఆరామ్ పాట్టిల్ మోక్షానంద సర్వేశ్వరా నందయో సము
 చ్చయమ్ శొన్నతువుమివైయె ల్లాత్తినుడైయ సముచ్చయత్తుక్కు ముపలక్షణమెన్దు సూచితమామ్ తు. నయా
 చామహే ఎన్దు భాగవత శేషత్వ రసాపేక్షయా ఐశ్వర్యాది కళుక్కు నిక షమ్ శొల్లుకిర విప్పాట్టు
 క్కుళిల్ ఫలితాథై యరుళిచ్చెయ్ తపడి- యద్వా, ఏహమ్ పాట్టిల్ “అడిక్కిళ్ళుకుత ల్లిన్, ఎన్దు మోక్ష
 త్తైన్నిషేధితత్తు కై ముత్తేరవాతల్, ఉపలక్షణ మాయాతల్, ఐశ్వర్యాది సర్వ పురుషార్థ నిషేధపరమెన్దు
 నిన్దైత్తురుళిచ్చెయ్ త తాకువుమామ్. సౌరభ ముచావాచా ఎన్దు “పొక్కేళ్ళుకుకళి వాయ వాయ్. ము
 ఖ్లి పట్టాడుమ్ కవియ ముతమ్ నుక ర్చి,, ఎన్దు నాలా ముప్పట్టు ఇజామప్పట్టు క్కుళితే శొన్న పరమపు
 రుష గుణ విషయ కవితారచన వైభవత్తై సూచిప్పితపడి. తన్నాభి నాళికినీ నాళిక స్పృహణీయ ఎనిగిర
 విశే షణ త్రాల్ నాచి పద్మమ్ భాగవత శేషమాక పెర్రాతై కేవలమ్ భగవ చ్చేషమామ్ చతు ముఖిను
 క్కావా సమాకై యాలే దేవతాం తర స్పశ ముమ్ కలశి యిరు క్కిర తెన్దుమ్, తమ్ము డైయ తిరు
 ప్పవళమ్ భాగవత కైంక ర్యమ్ పణ్ణ పెత్తు దేవతాంతర సంబంధ గంధ మన్దికే యిరుక్కిరతై
 న్దు వ్యభోజిప్పిత వితు అవర్కే కుడిక శెన్గిర విడత్తి లవధారణ త్తిక్ తాత్పర్యత్తై వెళి యిట్టరుళిన పడి
 తు, ఎన్దు ముతల్ పాట్టిల్ తుడజ్జి ఐశ్వర్యాది కళిర్ క్కాట్టిల్ భాగవత శేషత్వ రసత్తుక్కు చ్చన్న
 వైలత్త్యుత్తై వివక్షి క్కిరతు - శుద్ధానాం స్థిరధియా మెన్దు “కోతి లడియార్,, ఎనిగిర త్తుక్కు వి
 వరణమ్ - శుద్ధాంత సిద్ధాంతినా మెన్దు “నీక్కు మిల్లా వడియార్,, ఎనిగిర త్తుక్కు వివరణమ్ - ము
 క్తైశ్వర్య దిన ప్రభాత సమయా సత్తి మెన్దు “నల్ల కోళ్ళాడు,, ఎనిగిర విడత్తిత్ నల్ల ఎనిగిరపడత్తు
 క్కు తాత్పర్య మరుళిచ్చెయ్ త పడి - ప్రసత్తి మెన్దుత్రాల్ కోళ్ళా డెన్దు ప్రసాద సూర్యక స్వీకార పర
 మెన్దు వ్యభోజిత మామ్ తు - ఏహమ్ పాట్టు తుడజ్జి యరుళిచ్చెయ్ త సంశ్లేష సహవాస చరమావధిదాస్య
 జ్జళు మిప్పదత్తిల్ వివక్షితజ్జల్ - ముహుః ఎన్దు “నాళుమ్ ఊళితోరూళియూళి,, ఎనిగిర త్తిక్ సంగ్రహమ్ - లభ
 మ హి ఎన్దు “వామ్ క్కిన్, ఎనిగిర త్తుక్కు వ్యాఖ్యానమ్. ఇబ్బు బహువచనత్రాల్ యెన్న నుబంధికళుక్కు
 మితులభిక్కు వేణుమెన్దు మధమ్ శొల్లితాయ్ తు - ఇని ఇత్తిరువామ్ ముఖ్లియిల్ “తిక్కు-తికల్ ముత్తమ్ తవిర్
 స్తి,, త్యాదికళాల్ సర్వేశ్వరనుడైయ రక్షణప్రకారజ్జత్తై చ్చన్నతుక శెల్లామ్ నా థే న : ఎనిగిర విడత్తిల్

నా-ప్ర—బలాదనః. మాంనయేద్యది కాకుత్స్థస్తత్త్వస్య సదృశంభవే, దితి భగవదతిశయాపర్యవసితస్వాతి

నా-వి—సంబంధరూపాంప్రసత్తింప్రసాదం. లభేమహి, ప్రాప్నుమహి. స్వయంప్రయోజనత్వేన భాగవతప్రసాద

నా-సం—నిర్వాణావధిక కాలః తస్మిన్నానకా. శేషిద - పతిదయాదీక్షా మోదీక్ష యన్న వస్థితద గాయాంతత్

మూ—

ముహూః || ౩౭ ||

ఇతి కవితార్కి-కసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిషు
 శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.
 శ్రీమతేసిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ—భాగవతప్రసాద ప్రభావ పరమి త్తనై. ప్రసత్తిం, ఉక్తపై యైయడిక్కడి పెరక్కడవోమెనై|| ౩౭||
 ఇతి శ్రీసారదీపికాయామ్పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.

సా-స్వా—సంగ్రహేతక్లశ్-ఆకవిశ్లోకత్తావ్తిరువామ్ మొట్టికు-సారోద్ధారేణవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణితామ్ తు|| ౩౭||
 ఇతి శ్రీఉత్తరసారాస్వాదిన్యామ్పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.

సా-ప్ర—శయోపిమాఘాదితిభగవదతిశయైకనిష్ఠానా మిత్యధః. ఏవం ఘాత భాగవతకైంకర్యవిశిష్టతత్స
 హవాసోనిత్యసూరిసహవాస తుల్య తయాపరమభౌగ్య ఇతిభావః|| ౩౮||
 ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాయాం పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.

సా-వి—మేవా పేక్షా మహే నాన్య దితి భావః. పరీభాత సమయా సత్తి మితి భాగవతప్రసాదప్రభావ
 పర తయోక్తం నసాధన తయేతి ధ్యేయమ్. || ౩౯||

ఇతి శ్రీసారవివరిత్యాం పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.

సా-సం—తొల కర్మవ్య నిరపరాధస్వయం ప్రయోజన పాంచకాలిక ధర్మాసక్తాః. తేషాం ముహూః
 ప్రసత్తిం, తద్విషయకైంకర్య సాధ్య ప్ర సాదంలభేమహి, ఆశాసేమహి|| ౪౦ ||

ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికా సంగ్రహే పురుషార్థకాష్ఠాధికార స్తోడశః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

శాస్త్రీయనిమనాధికారః.

మూ—

ముకుందే

సా-దీ— అథోతధీయప్యంత కైంకర్యనియతస్యతు | పుంసశ్చాస్త్రీయసరణిరనురోఽగ్నేతి వ్యక్తే ||

సా - స్వా — ఇప్పడి పూర్వాధి కారత్తిలే ,, అట్టియూ మరైనూల్ నీతి నిరుత్త నిలై కులై యావకై న్న నమే ,, ఎట్టు ఇవ్వధి కారిక్కు శాస్త్ర వశ్యతై యట్టాన తాక చ్చొన్నతు కూడుమో ? ఇప్పపన్నాధికారిక్కు ఐహికా ముష్టిక ఫలాధా మాతల్ పూర్వ దశైయిల్పోలే ఉపాయ నిష్పశ్యథా మాతల్ భక్తియోగ నిష్పనైప్పోలే అశ్లమాక వాతల్ నిత్య నైమిత్తి కాత్మక శాస్త్రీయ స్థితి అననుష్ఠైయై యాకైయాలే ముక్తనైప్పోలే స్వయం ప్రయోజన కైంకర్యమే యనుష్ఠేయ మాకైయాల్ ముక్తనైప్పోలే తానే శాస్త్రాపేక్షే యిల్లైయే ? ఆకైయాలే స్వేచ్ఛాను గుణమాకవే కైంకర్య మనుష్ఠేయ వనో ? ప్రపన్న నుక్కు ,, కృత కృత్య స్సుఖీ భవేత్ - అనుష్ఠిత క్రతుశతరి ,, ఎట్టు కతవ్య మొస్తుమిల్లైయెట్టు శొల్లుకై యాలే సంధ్యా స్నానాది విధియుమ్ అప్రపన్న విషయ మనో ? ప్రపన్న విషయ త్తిలుమ్ వణా శ్రమాది ధర్మజుతవ్య మెట్టు ప్రాతిస్విక వచన ముట్టాకిలనో కృతకృత్యః అనుష్ఠిత క్రతుశశః ఇత్యాదికల్ ప్రశంసా సర మెట్టు శొల్లులావతు ? కించ ,, శ్రుతి స్మృతి స్పదాచార స్వస్వచ్ఛవ ప్రియ మాత్మనః ,, ఎట్టుమ్ ,, ఆత్మ న స్తుష్టిరేవచ ,, ఎట్టుమ్ శొల్లుప్పట్ట ధర్మా నస్తాస ప్రమాణ శ్శిలే కృత కృత్యః ఎట్టు ప్రపన్ననై చ్చొల్లు కైయాలే ఇతర విషయ శ్శిలే శ్రుతి స్మృతికల్ ప్రమాణ మెట్టుమ్ ప్రపన్న విషయ త్తిల్ స్వస్వచ్ఛవ ప్రియ మాత్మనః ఎట్టుమ్ వ్యవస్థై కొళ్ళవేణ్డు కైయాలె ప్రపన్న నుక్కు శాస్త్ర మన్నిక్కు ఐచ్చిక మాకవేభగవచ్చా గవత కైంకర్యా నుష్ఠానం పణ్ణ వేణ్డావో ? కించ శ్రీభాష్య కారర్ చరమ దశై యి లె సమీప వర్తిక

సా - ప్ర — ఏవం కృత కృత్యేన స్వనిష్ఠాభిజ్ఞేన ప్రపన్నేన భగవద్భాగవతవిషయైత్యాదరేణ కతవ్యస్య కైంకర్యస్య భగవ ద్భాగవత ప్రీత్యైక ఫలకతయా నిషిద్ధై రపి యదిభాగవతానాంస్వస్య వాప్రీతిభావేత్త దా తైరపి కైంకర్యం కతవ్యం స్యాదిత్యా శంక్య శాస్త్రాను గుణ్యేన కతవ్యత్వం సమర్థయతే. ప్రపన్నేన నిత్యసూరి భివ భగవదత్వంతాభి మతస్యైవ కతవ్యత్వా ద్యావచ్చరీర పాతంముక్తానామివభగవ

సా - వి — భాగ వత్తై కైంకర్య మవశ్యం కార్య మిత్యక్తం - నిషిద్ధై రపి భాగవతప్రీతిజాయతే చే

సా - సం — ఇత్థ మధికారాభ్యాం భగవతి భాగవతేషుచ కతవ్యత్వేన సమర్థితం యత్కైంకర్యం

మూ — నిక్షిప్తస్వ భరమనఘా ముక్తవదసా స్వతంత్రాజ్ఞా సిద్ధాం స్వయమ విదిత స్వామిహృదయః ।

సా-దీ— ఇన్త శాస్త్రీయ నియమానుసరణ మవశ్యం కథవ్య మెన్తు మత్తై సంగ్రహీకీ-రాత్ శ్లోకత్తాత్. ముకున్త ఇత్యాది. అసావధికారీ ముకుందే స్వరక్షణ భరన్నిక్షిప్త . అనఘః, సర్వ పాపేభ్యో ముక్తః. అతఏవ నిభార తయా ముక్తవ త్స్వయం ప్రయోజనం కైంకర్యం కుర్వాణః - ఏతావన్తాత్రై ముక్తా నాం దృష్టాంతత్వం- నతు ముక్తానాం శాస్త్రీయ సరణ్యనుసారః . యద్వా, ముక్తవ దవిదిత స్వామిహృదయః.

సా-స్వా—ముతలికళుక్కు-హితంసాదిక్కి-గవిడ త్తిలశ్రీభాష్యత్తైప్రవరిప్పిత్తలిత్యాదినాశ్రీభాష్యప్రవర్తనా దిభాగవ తాభిమాన పర్యంత మాన శిల వుత్తర కృత్యత్తై సాదిత్త తన్తి యిలే వేరె శిల పంచమహా యజ్ఞా ది కళాన నిత్య వైమిత్తి కక్లతై యరుళిచ్చెయ్మ మైయాలే ఐచ్చిక సంచారమ్ తిరువుళ్ళమన్తో ? ఆశవన్తా రుమ్ ,, కుర్వాత్ప్రీత్యైవ కారితః ,, ఎన్తు శాస్త్రుత్తై వ్యవచ్ఛేదిత్తు ప్రీయనాలే తానైచ్చికమాక కైంకర్యమ్ పణణ వేణు మెన్తురుళిచ్చెయ్మ కైయాలమ్ ప్రపన్న సుక్కు- శాస్త్రవశ్యతై యిల్లై మున్ననోన్మసం ప్రదాయ మిత్యాది శంకైకతై అథా సామర్థ్య రూపానన్యథా సిద్ధ లింగత్రాలుమ్ సత్సంప్రదాయ త్రాలుమ్ ప్రాతిస్విక వచనబలత్తాలు మిన్త వధికార త్రాలెవిన్మరేణ పరిహరిక్కుక్కో-లిక్లొకత్తాలై అధికా రాధాత్తై సంగ్రహీకీ-రాత్ - ముకుంద ఇతి - ముకుందే, భగవతి. స్వభరం, స్వకీయ మోక్షార్థ భరం నిక్షిప్త. అనఘః, వినష్టాశ్లిష్ట పూర్వోత్తర పాపతయా అఘరహితః - అతఏవ ముక్తవత్, ముక్తతుల్యః- ఏతావతా పూర్వోక్త శంకాబీజముక్తం - అసౌ, వదౌ శ్రమాను బద్ధప్రారబ్ధ ఫలదహ సంసర్గా ద్భద్ర దశాం శాస్త్ర వశ్యతా దశాంచ ప్రతిపన్నరి ప్రపన్నాధికారి -స్వయం, స్వతివీవ.ముక్తిశాస్త్రనైర పేక్ష్యే కేత్యధః - అవిదిత స్వామి హృదయస్సక, హేతు గభా మిదం విశేషణమ్-శేషత్వ స్వరూప రసి కస్య

సా-ప్ర—దభిప్రాయ నాత్తా-రా భావాచ్చస్త్రాప్రర్యాలోచ నేనకరణేనిషిద్ధ న్యాప్యనుప్రవేశసంభవాత్మ దనుష్మానేవ ,, యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠ స్మత్తదేవేతరే జనా,, ఇత్యాద్యక్త ప్రకారణేతరేషాం శాస్త్రీయనియమాతిలంఘన హేతుత్వేన స్వస్యపరేషాంచ ,, మద్భక్తోపిన వైష్ణవ,,ఇత్యక్త భగవద ప్రీతివిషయత్వా పాతాదవశ్యం శాస్త్రీయనియమోను సరణీయ ఇత్యాహ. ముకుందే నిక్షిప్తేతి.అనఘః ,, తదధి గమకత్తుర

సా-వి—త్తైథవకతకవ్యంకిమిత్యాశలకాయాంశాస్త్రమర్యాదయైవ కార్యమితివదక్ ప్రథమమధికారాధాంసం గృహ్యైతి - ముకుందఇతి - ముకుందే స్వభరం నిక్షిప్త. అనఘః పినష్టాశ్లిష్ట పాపః.అసౌప్రపన్నః- ముక్తవత్, ముక్తతుల్యం - పరిత్యాగ, శాస్త్రీయసరణేః పరిత్యాగే క్రియమాణేనతీత్యన్వయః - కేచిత్తు ముక్తవస్వతఃమాన ఇతి వ్యాచక్షతే. తత్ర క్రియాయా అనుపాత్మత్వా తేన తుల్యం క్రియాచే ద్వతిరితి వశిప్రత్యయానుపపత్తిః - ముక్తవదితి వ్యతిరేక దృష్టాన్త తయా స్వయే విశేష దానాం వృత్తిర్నా స్తి.వృత్తస్య చ విశేషణ యోగోనేతి సమాసానుపపత్తిః ప్రతియోగి భూత విదిత పదార్థాన్వయేనఅసమర్థ సమాసా

సా-సం--తవ్యథాశాస్త్ర మేవకార్యమితినిర్వహణాయాధికారాన్మర మారభమాణఃప్రతిపాద్యంసోపపత్తికం సంగృహ్యేతి.ముకుందఇతి. ముకుందేస్వ భరం నిక్షిప్త. అనఘః ముక్తవద ప్రత్యక్షిత స్వామి హృదయః . అసౌ, శుద్ధాంత సిద్ధాన్తి. స్వతంత్రస్య, యథేష్టంవినియోక్తంసమర్థస్య, శ్రుతిస్సృతిరూపాజ్ఞాసిద్ధాం

మూ— పరిత్యాగే సద్యసస్వపరవివిధా నభజన నాదలంఘ్యా మామో టాదను సరతిశాస్త్రీయ

సా-దీ— వ్యతిరేక దృష్టాంతోయం. ముక్తాస్తువిదితస్వామిహృదయాఃస్వయంశాస్త్రం నాప్రత్యక్షే ఛావిదితస్వామి హృదయాః. హేతుగభజమిదం పదం. అవిదితస్వామి హృదయ త్వాదితీ - స్వతంత్రస్య భగవతః - ఆజ్ఞయా, శ్రుతిస్మృతిరూపయా - సిద్ధాంతం, విహితాంతం. అత ఏవా లంఘ్యం. లంఘనే ప్రత్యవాయం దర్శయతి - పరిత్యాగ ఇత్యాదినా - శాస్త్రీయ నియమత్వాగే సద్యః, తత్రైవజన్మని. స్వస్య పరే మాంచ వివిధానా మనధానా వ్యక్తిత్వనాయానాం జననాత్ - అనధాః ఇహభగవదప్రితి పరమవైదిక నిందా - పరత్ర సరక పాతాదయః - శాస్త్రీయ పద్ధతిం, శాస్త్రోక్తనియమమాగం. ఆమోక్షాత్, ఏతద్దేహవసాన

సా- న్యా— న్యామికైంకర్యవశ్యంభావైకైంకర్యస్యచస్వామ్యభివతాచరణరూపతేయా ఇదంస్వామ్యభివతమిదం నేతిబద్ధశాయంశాస్త్రమంతరేణజ్ఞాతుమశక్యత్వాదిభావరి-స్వామ్యభివతజ్ఞానాభంశాస్త్రాసే టాయామపి ముక్తతుల్య స్వాస్య స్వరూపేణ కైంకర్యత్వాగేకో దోషఇత్యత ఆహ. పరిత్యాగఇతి. సద్యః, ఇహజన్మనేవ. స్వస్య పరేమాంచ వివిధానభజనాత్. స్వస్యనభః, అంభాభవంతి కాదాభవంతీ, త్యాద్యుక్తోప క్లేశాదికం. పరేమా మనధాః, “యద్యదా చరతి శ్రేష్ఠ స్మత్త దేవేత రేజనా, ఇత్యను సారేణ పరేమాం స్వాచార మాలోక్యా కృత్య ప్రవృత్త్యాది రూపాః - అతః, ఆమోక్షాత్. శరీర త్యాగ పర్యంతం. అలంఘ్యం, అనతి క్రమణీయాం. శాస్త్రీయ సరణిం, శ్రుతి స్మృత్యాది మాగ్ మనుసరతి. అత్రా లంఘ్యా మిత్యనేన, “ఏవం విలంఘయన్మతోక మర్యాదాం వేద నిమిత్తామ్ | ప్రియో పిన ప్రియో సౌమే మదాజ్ఞా వ్యతివతనా, , దిత్వాది వచనం సూచ్యతే. అనుసర తీతి వతమాన నిరేశేన అవి చ్ఛిన్న సంప్రదాయాగతత్వ సూచనేన సత్సంప్రదాయ ప్రమాణ మపి సూచితం. పూర్వాధేనానన్యథా సిద్ధలింగం శాస్త్రాను సరణే ప్రమాణ ముపన్యసం - ఆమోక్షా దిత్యనేన కృతకృత్యత్వేన ఘట్టేషిన్వతో వణా శ్రమాది రహిత స్వస్వరూప నిష్ఠావత్వేపి వణాశ్రమాద్యను బద్ధ దేహ సంబంధస్యైవ శాస్త్రవశ్యతాయాం

సా-ప్ర—పూర్వాఘయోరక్షేపవినాశాతద్వ్యపదేశా, , దిత్వైకప్రకారేణప్రపత్తి షణ్ణవీవవినష్టాన్విష్టపుణ్య సాపరిత్రాహ్మణ్యాదివిశిష్ట శరీరసంబంధమధికృత్యవిధినిషేధానాంప్రవృత్తత్వాద్యావచ్చరీరపాతంశాస్త్రీయ

సా-వి—నుపపత్తి శ్చేతి ధ్యాయం-సద్యస్తక్షణ ఏవ. స్వపరవివిధానభజననాత్స్వానభజ శ్చష్టగహంభగవ దపచారః తదప్రీతి రిత్వాదిక - పరేమాం వుత్తాదీనాం, “యద్యదా చరతి శ్రేష్ఠ, ఇత్యనేన న్యాయేన త్రైరపి శాస్త్రీయా ననుష్ఠానే వణా సాంకర్యాది దోషో సరకపాతాది వివిధానభో త్పత్తి ప్రసంగాత్ - స్వయం, స్వేన. అవిదితస్వామి హృదయః, అప్రత్యక్షీకృత స్వామ్యభిప్రాయ శ్వాస్త్రైవస్వామ్యభిప్రాయస్య జ్ఞాతవ్యత్వాదితి భావః - అలంఘ్యా మతిక్రమానహం. శాస్త్రీయ సరణిం ఆమోక్షా దను సరతి-అను

సా-సం—శాస్త్రవశ్యానాంసతామాచారపద్ధతిమనుసరతి, అనువతతే. శాస్త్రీయమర్యాదవైవ కైంకర్యమితి యావత్. కిమథా మిత్యత్రాహ. పరిత్యాగ ఇతి. బుద్ధిపూర్వమతి వతనే స్వస్యస్వాను విధాయినాంచతత్తదాయత్త ప్రీతి విశేషాలాభః. మనః కాలుష్యం, శిష్ట గహం ఇత్యాదిశేషః. తదుత్తర కైంకర్య రుచ్య నుదయః. తతః క్రమేణా పరాధరుచ్యుదయాది రూపానభజననాద లంఘ్యం, “లంఘయన్ మూల

మూ—

సరణిమ్॥

ఇశ్వేశత్వ సంబంధ మడియాక భగవద్భాగవత విషయజ్ఞలిల్ ఇవన్ పణ్ణమ్ కైంకర్యమ్ శాస్త్రసా పేక్షరుచియా లేమో? శాస్త్రనిరపేక్షరుచియా లేమో ఎన్నిత్? ఇరుల్ తరుమాఞ్చాలత్తుళిరుకిర వివనుక్కు-శాస్త్రమ్ కైవిళకాక వేణ్ణు కైయా లేయథా శాస్త్రమామ్ శాస్త్రం వికల్పిత వశగిల్ యథారుచియాక క్కడవతు-

సా-డి— పర్యంతం. అనుసరతి, అనుసరేదితి విధిర్వివక్షితః॥ ౩౮ ॥

ఇశ్వాస్త్రీయ సరణ్యనుసారత్వే ఉపపాదిష్య తాకకోలిప్రశ్నపూర్వకమాకవత్వై ప్రతిజ్ఞై పుణ్ణ కిరార్ - ఇశ్వేశత్వే త్యాదియాల్ - ఇరుల్ తరు మాఞ్చాలత్తుల్, అజ్ఞాన జనకమాన విమ్మహా పృథివి యిలె న్నై. యథా శాస్త్రమామ్, అవికల్పిత స్థలత్తిల్ యథాస్త్రం కతవ్య వ్యవస్థై - తండులై వా య వై వాఽబహుయా నెన్టు వికల్పిత స్థలత్తిల్ తరారుచియా లే ఒన్టు కతవ్యమామ్-ఇవ్వథా త్తై ఉపపాదిష్య తాక

సా-స్వా—నిమిత్త త్యాది త్యపి సూచ్యతే ఎన్టు కరుత్తు - ॥ ౩౯ ॥

ఇప్పడి శాస్త్రీయమాగానుసరణం కూడుమో? “స్వస్య చ ప్రియమాత్మనః. ఆత్మనస్తుష్టి రేవచ,, ఎన్టు స్వాత్మరుచ్యనుగుణమాకవే కైంకర్యా నుష్ఠాన మ్పణ్ణ వేణుమెన్టు ప్రమాణమ్ శొల్లుకైయాలుమ్ కృత కృత్య తయా శాస్త్రవశ్యతై యిల్లా మైయాలుమ్ శాస్త్రాను సరణజూగడుమో? వెన్కిరవభిప్రాయత్రాలేశం కిత్తు శ్లోకత్రాలేసంగ్రహీతార్థత్వై విస్తరేణోపసాదికిరార్. ఇశ్వేశత్వ సంబంధమడియాక విత్యాదినా. ఇ రుల్ తరుమాఞ్చాలత్తుళితి. ఇరుల్, అజ్ఞానలై. తరు, తరానిజిర. మా, మహత్తాన. ఞ్చాలత్తుల్, లోకత్తిల్ భగవత్స్వరూప తిరోధానకరియాన ప్రకృతి మణ్డలత్తుక్కుళై యెన్టుపడి. ఇరుకిర, వతమాన నాన వి వనుక్కు స్వామ్యభిమతం ప్రత్యక్ష మల్లామైయాలై శాస్త్రైక వేద్యమాకైయాల్ అథా సామధ్యరూపా నన్యథా సిద్ధలిక్ష్ ప్రమాణత్రాలే శాస్త్రాను సరణ మావశ్యక మాకైయాల్ “ స్వస్య చప్రియమాత్మనః, ఆత్మ నస్తుష్టి రేవచే,, త్యాదికల్ శాస్త్రవిహితవికల్పితార్థజ్ఞలిలే అన్యతరానుష్ఠాప కర్మ శైన్టుకలుత్తు. ఆకైయా లనన్యథా సిద్ధలిక్ష్ ప్రమాణత్రాలే ప్రపన్నుక్కు శాస్త్రాను సరణమావశ్యకమానాల్ “ కృతకృత్యః. అను స్థితక్రమత “ఇత్యాదికంప్రశంసాపరమెన్టు కరుత్తు. ఇప్పడియనన్యథా సిద్ధలిక్ష్ మాత్రత్రాలేసత్సమృదాయ

సా-ప్ర— సరణిర్న త్యా జ్యేతి భావః ॥ ౩౯ ॥

ఏవం శ్లోక సంగ్రహీతం శాస్త్రీయపద్ధతే రత్యాజ్యత్వం సోపపత్తికం విస్తరేణాహ. ఇశ్వేశ త్వ సంబంధ మిత్యా దినా. ఇరుల్ తరుమాఞ్చాలత్తుళిరుకిర వివనుక్కు, “ భగవత్స్వరూప తిరో ధాన కరీ,, మిత్యుక్మ గ్రకారేణాజ్ఞానహేతుమాత ప్రకృతి మండలే స్థితస్వాస్యనన్వేవం శాస్త్రీయనియమాను

సా-వి— సరణం పాప్ర మితి భావః ॥ ౩౯ ॥

ఇరుల్ తరు, అజ్ఞానప్రదాయాం- మాఞ్చాలత్తుల్, మహాధూమా - ప్రకృతి మండలూప లక్షణ మేత త్ - ఇరుకిర, విద్యమానస్య. ఇవనుక్కు, అస్య. కైవిళకాక, హస్తస్థ దీపత్వేన.

సా-సం— మారో హేత్, అజ్ఞాచ్ఛేదీనుమనోహీ,, త్యభిసంధిబలాదలంఘనీయాం ఆమోక్షాదనుసరతత్వర్థః॥ ౪౦ ॥

ఇత్థం సంక్షిప్తం విప్రతిపత్తిప్రదశన ప్రశ్న పూర్వ కం వివృణోతి - ఇశ్వేశత్వ సంబంధమితి -

మూ— అతెజ్జనేయెన్నిత్? ఎమ్మెరుమానార్ తిరునాట్టుక్కొన్నరుళుకిరపోతుశ్రీపాదత్తిలేసేవిత్తిరున్నము తలిక శుడైయ ఆతియై క్కణ్ణ ఇవర్ కతైయత్తిత్తు రుళి యెన్నుడైయ వియోగ త్తిల్ దేహత్యాగ మ్మణ్ణి నారుణ్ణాకిల్ ఆళవన్నార్ శ్రీపాదమే ఎన్నోడవర్ కళుక్కు సంబంధ మిల్లై యెన్ఱ రుళి చ్చెయ్ య ఇవర్ కళు మిల్లై క్కేట్టు మికవుమ్ శోకాతకరామ్ ఇని యెజ్జళుక్కు చ్చెయ్ య వడుప్పతే తెన్ఱు విణ్ణ ప్పమ్ శెయ్ య ఇవరరుళి చ్చెయ్ తరుళినవార్ త్తై, ఒరువకప్రపన్ననానాల్ అవనుడైయ ఆత్మయాతై భగవ ద ధీనై యాకైయాలే అతిలవనుక్కు అన్వయమిల్లై. ఉణ్ణెన్ఱున్నానాకిల్ ఆత్మసమపకణమ్ పొయ్ యామిత్తనై.

సా - దీ — ఆకాంతైయై ఉద్భావిప్పిక్కిరార్ - అతెజ్జనేయెన్నిలిత్యాదియాల్ - “వేదమనూచ్యా చా ర్యోస్తేవాసిన మనుశాస్త్రిః, ఎన్ఱు విహితమామ్, “యాన్య నవద్యాని కర్మాణి. తానిసేవితవ్యాని. నో ఇతరాణి, ఎన్నుమాప్పోలే ఇరుక్కిర సదాచార్యాను శాసనత్తై ప్రమాణ మాక క్కాట్టుకిరార్. ఎమ్మె రు మానారిత్యాదియాల్. ఆతియై, భావిన్య వియోగప్రయుక్తాయై. శ్రీపాదమే, శ్రీపాదత్తాణై.

సా-స్వా—విరుద్ధ మాక ప్రపన్న నుక్కు శాస్త్రాను సరణం కతవ్య మెన్ఱు నియ మిక్కు కూడు మో? ఎన్ఱిర వభి ప్రాయత్తాలే శంకిత్తుత్తర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్. అతెజ్జనేయెన్నిలిత్యాదినా ఎమ్మెరుమాన నాద రిత్తిరుక్కు మెన్ఱు మళవాలే. ఆళవన్నార్ శ్రీపాదం, శ్రీపాదత్తాణై యెన్ఱపడి.

సా - ప్ర — సర్వవ్యత్వోక్తి దేశకనప్రవర్తక రామానుజాచార్య వచన విరుద్ధాస్యాత్. శిష్య ప్రశ్నో త్తరే తైశ్శాస్త్రీయమేవ కతవ్య మిత్త్యనుక్త్వా భాష్య ప్రవర్తనా దేరేవ కతవ్యత్వోక్తే రిత్యత్ర తె సాం శాస్త్రీయత్వా చ్చాస్త్రీయేషు కేసాం చిదుక్తే స్వర్వోపలక్షణత్వా న్నవిరోధిత్యాహ. అతెజ్జనేయెన్నిలిత్యాదినా. శాస్త్రీయస్యా వ్యకతవ్యత్వం కథ మిత్త్యధః.

సా-వి— తిరునాట్టుక్కు, పరమపదస్య. ఎన్ఱు న్నరుళుకిర పోతు, గంతు మంగీకృత్య స్థితి సమయే. ముత ని కళుడైయ, ప్రభాన శిష్యాతాం. కణ్ణడరుళి, ద్రష్ట్యం దయాంకృత్వా - అత్తిత్తురుళి, సమీపా గమనాయ దయాంకృత్వా. ఆహూయేతి యావత్ - ఆళవన్నార్ శ్రీపాదమే, యామనాచార్య శ్రీపాదో భవన్చి ర త్రిక్రాంత స్సాదితి భావః - ఎన్నోడుమితి - తావన్నాత్ర శపథేన తేసా మనిరోధం విచార్య - ఎన్నో డు, మయాసహ - అవర్ కళుక్కు, దేహత్యాగం చికిషత్వాం. సంబంధమిల్లై, సంబంధోనాస్తి. ఎన్నరుళి చ్చెయ్ య, ఇతి శ్రీసూక్త్యా దయాం కుర్వతి. ఇత్తై, ఏతల్. కేట్టు, శ్రుత్వా. ఇని, ఇతఃపరం. ఎజ్జళు క్కు, అస్మాకం- శెయ్ య వేణ్ణ వతు, కతవ్యం. ఎతు, కిం. ఎన్ఱు విణ్ణపమ్ శెయ్ య, ఇతివిజ్ఞాపయత్సు. ఇవర్, ఏతైః యతీంద్రైః. అరుళిచ్చెయ్ తరుళిన, ఉపదేష్ట మను గృహీతా. వార్ త్తై, వాతా, శ్రీసూ క్తిః. ఉణ్ణెన్ఱున్నానాకిల్, ఉపాయాన్వయోస్తీతి విద్యతేచేత్. పొయ్ యామిత్తనై, వృథా స్యాత్ -

సా- సం — అతెజ్జనేయెన్నిలిత్యస్య “జ్ఞానీ, త్విత్వారభ్య “నిజకర్మాదిభక్త్యంతం కుర్యాత్ప్రీత్యైవే, తి యాము నోక్తి సంప్రదాయ విరోధాత్కథమేవం నిణయ ఇత్థాశయః. ఇమా మాశంకా ముత్తర కృ త్య పరయా భాష్యకృత్సూక్త్యా “అశాస్త్రమాసురం కృత్స్న, మితియుక్తిబలాచ్చ పరిహతు మాఖ్యా యికా మవతారయతి. ఎమ్మెరుమానారిత్యాదినా. ఆత్మసమపకణం, ఆత్మరక్షాభరసమర్పణం. పొయ్ యామ్,

మూ — దేహాయాత్రై కమాధీనై యాకై యాల యతు కుక్కురై యవేణ్ణా. కత్తై నా నాకిల్ నాస్తికనా మిత్తనై. ఆకైయాల్ ఉభయ యాత్రైయుమ్ కొణ్ణివనుక్కు కార్య మిల్లై. అనాల్ మనోవా కాన్యశ్శాకిర త్రివిధ కరణశ్శైయుశ్శొణ్ణు వెణ్ణిత్తు చ్చెయ్తు తిరియ వమైయుమో వెన్నిల్? అతు ఇవ నుక్కు స్వరూపమస్తు. ఉపాయాంశ త్తిల్ అన్వయ మిల్లా విట్టా లుమ్ ప్రాప్య మాన కైం కర్య త్తిలె యివ త్తై యన్వయిప్పిక్కు మత్తనై. అతిలివనుక్కురు న్త నాల్ పణ్ణిలామ్ కైంకర్యమ్ అచ్చుణ్ణు. అవైయావన, భావ్యత్తై వాశిత్తు ప్రవతిఁ ప్పిత్తత్ - అతుక్కు యోగ్యతై ఇల్లై యా కి త్ అరుళి చ్చెయ్లై కేట్టు ప్రవ తిఁ ప్పిత్తల్, అతు కుక్కు యోగ్యతై యిల్లై యాకిత్ ఉకన్త రుళిన దివ్య దేశ శ్శ కుక్కు అము తు పడి శాత్తు ప్పడి తిరు విశక్కు తిరు మాలై కళై యుణ్ణా కుక్కుతల్ - అతు కుక్కు యోగ్యతై యిల్లై యాకిత్ ద్వయత్తినుడైయ అథాను సంధాన మ్మణ్ణుతల్. అతుక్కు యోగ్యతై ఇల్లై యాకిత్ ఎన్న డైయ వనె న్ను అభిమానిప్పానారు శ్రీవైష్ణవ నుడైయ అభిమాన త్తిలై యొతుజ్జీ వతిఁ త్తల్ శెయ్మలమ్ -

సా-దీ—స్వరూపమ్. స్వరూపానురూపం. ఉపాయాంశ త్తిలిత్యాది. ఇవనుక్కు శైయ్మవేణ్ణు వతిరెణ్ణు. మో తోపాయానుస్థానముమ్ కైక్కుర్య ముమ్. అతిలివనుక్కు ఉపాయాన్మత్తిలన్వయమిల్లా విట్టా లుమ్ శాస్త్రప్రా ప్తమాన భగవదాది కైంకర్యశ్శిత్ మనో వాక్యాన్యశ్శై అన్వయిప్పిక్కు మత్తనై యెకై. వాశిత్తు, అ చార్య సకాశాల్ సతిత్తు. దివ్య దేశ శ్శ కుక్కు; దివ్య దేశ స్థానాన వెమ్మరు మానుక్కు. అముతుపడి, నివేదనో పయుక్తద్రవ్యశ్శిత్. శాత్తుప్పడి, తిరుప్పరియట్ట మ్మతిరువాభరణ మ్మదలానవై. ఎన్న డైయ వనిత్యాది. ఒరు

సా - స్వా — స్వరూప మస్తు, స్వరూపానురూప మన్నై న్నపడి. అరుళి చ్చెయ్లై, తిరు వాయ్ మొట్టి ముత లాన దివ్య ప్రబంధ శ్శై-ఉకన్త రుళినదివ్య దేశత్తుక్కు, అకన్త వాక్ కళుకన్త రుళిన దివ్య దేశత్తుక్కు-ప్రాధాన్యమ్

సా-ప్ర— భావ్యత్తై ఇతి. తత్త్వత్రయజ్ఞాన పూర్వకం స్వరూపోపాయ పురుషార్థజ్ఞాపకత్వాత్, తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్. తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన. భక్త ప్రణీతగాధాశ్చ త్రయ్యంతార్థోపబృ హ్మితాః శ్రావయేద్విధివద్దేవం. పాత్రస్థ మాతృజ్ఞానంచ కృత్వా పిణ్డం సముత్సృజేత్ । నాన్మ థాకనం యథాయాతి జగద్బిజ మబీజకృత్ । యఇదం పరమంగుహ్యం మద్భక్తేష్వభిధాన్యతి । భక్తిం మయి పరాం

సా-వి— కరైయవేణ్ణా, శోదోనకార్యః-కరైన్తానాకిల్, శోవతిచేల్. నాస్తికనామిత్తనై, నాస్తికోభవత్యేత న్నాత్రం. త్రివిధ కరణ మితి - త్రివిధకరణశ్శాలుమ్ కొణ్ణు, త్రివిధకరణైః - వెణ్ణిత్తు చ్చెయ్తు, అపేక్షితం కుర్వత్. తిరియ వమైయుమో ? యథేచ్ఛం సంపరే త్తి-మిత్త్యథః - స్వరూపమస్తు, స్వరూపానురూపం సభవతి - ఉపాయాంశ త్తి అన్వయ మిల్లా విట్టా ల్, ఉపాయాంశేన్వయా భావేన పరి త్యాగే. ఇవత్తై, త్రి విధ కరణాని. కైంకర్య త్తిలె అన్వయిప్పిక్కు మిత్తనై, కైంకర్యే అన్వయాయథాస్యాత్తథాకరణం. అఞ్ఞోమ, పంచ. ఉణ్ణు, సంతి - వాశిత్తు, అధీత్య. ప్రపవతిఁ ప్పిత్తల్, ప్రవ తిఁ నం. అరుళిచ్చె య్లై, శత కో పాదిభిః ప్రవతిఁ త వ్రామిడ దివ్యప్రబంధాః. కేట్టు, శ్రుత్వా. ఎన్న డైయవన్, మమాయం మదీయః - ఎచ్చుభిమానిప్పాన్, అభిమానవతః. ఒతిజ్జీ వతిఁ త్తల్, అనుగుణ వతఁనంవా- శెయ్మలమ్, కతఁవ్యం.

సా-సం—అనన్మత్తితాస్యాత్. నాస్తికతా, కమాద్యన భ్యుపగమ పర్యవసానసిబంధనా.

మూ—ఇప్పటివఱకు అధికారికుమన్నడిపార్ త్రవతికక్కవేణ్ణు వనమూస్తువిషయముచేడు. అవైయా వన, అనుకూలరెస్టుమ్, ప్రతికూలరెస్టుమ్, అనుభయరెస్టుమ్-అనుకూలరావార్ శ్రీవైష్ణవర్కళ్-ప్రతికూలరా వార్ భగవద్విట్టుక్కళ్ - అనుభయ రావార్ ఇవ్విరణ్చేడు మిల్లాత సంసారి కళ్ - ఇతి అనుకూలరై క్కణ్ణాల్ చందన కుసు మాదికళై ప్పొలవుమ్ నిలవుమ్ తెన్టలు మ్పొలవుమ్, అభిమత విషయక్ళళ్ పోలవుమ్ ఉకన్తు వతికప్పాళ్ -

సా-దీ—భాగవతసుకుల పరతంత్రనాయత్తైంకర్యనిరతనాయవతికక్కె-ఎక్కై. అనుకూలాది కళైక్కా ట్టుకిరార్. అనుకూలరావార్ రెస్టు తుడజ్జి. ఇవ్విరణ్ణుమ్, భగవదాను కూల్య ద్వేష్కళ్. అనుకూలాది విష యత్తిల్ మున్నడిపార్తు వతికక్కె-యైక్కాట్టుకిరార్. ఇతి అనుకూలరై ఇత్యాది యాల్. అభిమత విష యక్ళళ్, భార్యావుత్రాదిగళ్, చందనాది దృష్టాంతత్తుక్కు భగవత్తైంకర్య రూప భోగ వధకత్వత్తి త్తాత్పర్యమ్. నిలవు తెన్నల్ దృష్టాంతత్తుక్కు సాంసారికతావ హరత్వత్తి త్తాత్పర్యమ్. అభిమతవిషయ దృష్టాంతత్తుక్కు స్వయమ్భాగ్యరాయ్ కైంకర్య ప్రతి సంబంధి కళాయిరుక్కైయిల్ తాత్పర్యమ్.

సా-స్వా—శొన్నపడి. ఇప్పడి యుత్తర కృత్యమ్ స్వశక్త్యను గుణమాక లభిత మాకిల్ సర్వేషా ముత్తరకృ త్యమ్ పూణమాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్న దులభ విశేష మరుళి చెప్పే కిరార్. ఇప్పడి ఇతి. యో జ నాంత రాధం దేవతాంతర భజనం పణ్ణువారుమ్ నిషిద్ధానుష్ఠాన రహిత రాకైయాలే అనుకూల రాకిల్ వత్తుమాణా దరణీయతై ప్రసంగి యాతో? భాగవతర్ కళుమ్ దేవతాంతర పరా భాగవత సంస గా సహిష్ణుతయా ప్రతికూల రాకైయాలే తేషామనాదరముమ్ ప్రసంగి యాతో? శాస్త్రవశ్యనా యిరు ప్పా నొరువక్ అనుకూల ప్రతి కూలా న్యతర నాకైయాలే అనుభయర్ దులభ రన్తో? ఎన్న వనుకూ లాది కళై వివేచిక్కి రార్. అనుకూల రావార్ రిత్తాదినా. శ్రీవైష్ణవర్, విష్ణుభక్తియై యుడైయవ రెస్టుపడి ఇవ్విరణ్ణు మిల్లాత, భగవద్భక్తిభగవద్దేషోభయరహిత రెస్టుపడి. చంద నేత్యాది. ప్రథమ దృష్టాంత స్వభగవత్తైంకర్య రూప భోగ వధక తాయాంతాత్పర్యమ్. ద్వితీయస్య సాంసారికతావ హరత్వే

సా-ప్ర—కృత్వా మాషేవైష్యత్య సంశయః,, ఇత్యాది శాస్త్రీయత్వ మితిభావం. మున్నడి పార్తు, పు రతఃపాదనిజ్ఞేపథల మవలోక్య. యథాపురతో అనవలోక్య గమనేగతాది సమవధానే తత్ర నిపతేయు రే వంశాస్త్రతోనుబంధమనాలోచ్యనిషిద్ధానుష్ఠానే ౭నథకస్యాదితి శాస్త్ర నిషిద్ధం తద్వ్య తిరిక్తంచ జ్ఞాత్వా నిషిద్ధపరిహారే జైవ కైంకర్యక్కు-ర్వాజైర్వతితవ్య మిత్యర్థః. వతికక్కవేణ్ణు వన మూస్తు విషయ ము ణ్ణు, అవస్థాతుం యోగ్యం విషయత్రయ మస్మి. తేకే విషయానైషు కథంవా వతికత్వ మిత్యా కాంతా యా మాహ. అవై యావనేతి. తేవిషయా ఇత్యర్థః. చందనేత్యాది. ప్రథమోదాహరణేనభోగసాధనత్వం. ద్వితీయో దాహరణేన “నిరంతరం నివృత్త స్వదీయ,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ చిరకాలానుభవేష్యనుక్షణ

సా-వి—వర్తిక్కువేణ్ణు వన, వతికత్తుమపేక్షితా-విషయం, అథాః- ఉణ్ణు, సంతి- నిలవుమ్ తెన్నలుమ్పో లవుమ్, చంద్రికామివ చమలయమారుత మివచ- అభిమత విషయక్ళళ్ పోలవుమ్, సుందరభార్యా వుత్రాదీ

సా-సం—శ్రీవైష్ణవర్కళ్, స్వభరణ సహవిష్ణవేని వేదిత స్వాత్మ విషయాః- అనుకూల రైక్కణ్ణాల్లితి.

మూ — ప్రతి కూలరై క్కణ్ డాల్ సపాగ్ని కలై క్కణ్ డా ర్ పోలే వెరు వివ తిప్పా - అను భయ రై క్కణ్ డాల్ కాష్ట లోష్టాని కలై క్కణ్ డా ర్ పోలే త్తణ వత్తరిత్తు వతిప్పా - ఇవర్ కల్ అనుకూలిప్పార్ కళాకిత్ ఇవర్ కళుక్కు జ్ఞానత్తై యుణ్ డాక్కు వుమ్ ఇవర్ కల్ అనుకూలియార్ కళాకి త్ అయ్యోవెన్నివర్ కల్ పకలాలే కృపైపణ్ణి యిరుక్కువుమ్ అడుక్కుమ్ - ఇప్పడి చెయ్ నొట్టా తొట్టికి రతు అథా కామక్కుళిత్ ప్రావణ్యమ్ - అథా కామక్కుళియాక శ్రీవైవర్ కలై అనా దరి త్తిరుక్కు మాకిల్

సా-దీ — వెరువి, భయప్పట్టు, త్తణవత్తరిత్తు, అనాదరిత్తు. ఇవర్ కల్, ప్రతికూలాను భయర్ - ఇప్పడిశె య్ నొట్టా తొట్టికి - అనుకూలాదికళిత్ యథాయోగ్యమ్ వతిక్క వాట్టా తొట్టికి రతు - ఇమ్మాన్లు విషయత్తిల్ వి పరితా చరణ త్తుక్కు ఫలచాక్కుట్టు కిరార్ - అథా కామక్కుళియాక విత్వాది యాల్ -

సా-స్వా — తృతీయస్య భోగ్య తాయాంచ తాత్పర్య మెన్లు కరుత్తు. సర్వేతి. అగ్నేరను బంధినా శకత్వాభి ప్రాయే గ్రహణం. ఇవర్ కళనుకూలి ప్పార్ కళాకి లితి. ప్రతికూలాను భయ రైన్లుపడి. అను కూలాది క లై క్కణ్ డాలథా స్వభావత్రాలే ఉకన్లు వతిక్కై యుమ్, వెరువివతిక్కై యుమ్, త్తణవత్తరిక్కై యు మ్ స్వతః ప్రాప్త మాకైయాలే విధిక్కు వేణుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడితి. అథా కా మో పాధికమాక వన్యథా వత్తనమ్ ప్రసక్తమాక తన్ని వ్యవర్థం విధిక్కు వేణుమెన్లు కరుత్తు. అన్యథా వ త్తనత్తిల్ బాధక మున్డాకిలన్ ? ఇప్పడి వతిక్క వేణువతు. అతిల్ బాధక మెన్నెన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. అథా కామక్కుళియాక విత్వాది నా.

సా - ప్ర — మత్యంత భోగ్యత్వం. తృతీయోదాహరణేన “యస్యాయం నిర తిశయ ప్రియ స్సవీవాగ్య ప్రియితమో భవతి. స్వపరి చరణభౌగ్ శ్రీమతి ప్రియమాణ,, ఇత్యుక్తప్రకారేణ ప్రియ మాణత్వే న తి భోగ్యతమత్వంచ వివక్షితమ్. భోగ్య భూత చేతనస్య ప్రిత్యభావ జ్ఞానే భోక్తు భోగ్య తమో నస్యా చితి. తత్ప్రీతిరపి భాగోపయుక్తా. ఏవంచ సర్వప్రకారేణాపి భాగవతాభోగ్యతమాభి భావః. సర్వశబ్దేన సంబంధ విశేషేణ బాధకత్వం వివక్షితమ్. అగ్ని శబ్దేన సంబంధ మాత్రేణ వినాశకత్వం వివక్షితం, వెరువివ తి ప్పాక్, భీతస్సక్ వత్తేత. అనుకూల ప్రతి కూలొదాసీ నేమాక్కు వైపరి త్యేనవత్త నేలోకన్యాయతో బాధ కమాహ. ఇప్పడిత్యాది నా.

సా - వి — నివ. వెరువివతిప్పాక్, భీతస్సక్ వత్తేత. ఇవర్ కల్, ప్రతికూలా అనుభయాశ్చ. అనుకూలి ప్పార్ కల్, అనుకూలికృతాశ్చేత్ - జ్ఞానత్తై ఉడ్డాక్కువుమ్, జ్ఞానోత్పాదనం - అనుకూలియార్ కళాకిత్, అను కూలా నభవేయ శ్చేత్ - అయ్యోవెన్నివర్ కళిత్ కృపై ప్పణ్ణి యిరుక్కువుమ్, “సుతరామచక్రం పేతనర కా చిష్ట దింధన,, మిద్యుక్త ప్రకారేణ శోక కరణంచ . అడుక్కుమ్, యుక్తం - స్వోపదిష్ట ప్రకారే ణాకరణ హేతు మాహ - ఇప్పడిశెయ్ విత్వాది నా - ఇప్పడి శెయ్ నొట్టా తొట్టికి రతు, ఏవం ప్ర కా రే ణాకరణం - హేతు హేతు మతోభేదవ్యపదేశః - అథా కామ ప్రావణ్యం స్వోక్త విపరి తాథా నుష్టానే హేతుః - అత స్తత్పరి త్యాజ్యమితి భావః - విపరి తాథా నుష్టాన ఫలమాహ - అథా కామక్కుళియాక విత్వాది నా -

సా - సం — అనుకూలేష్వపి సామాన్య తద్విశేష వివక్షయాచందన కుసుమాదీత్యాది దృష్టాంతత్రయం. వెరు వి, భీత్యాభిన్న దేశస్సక్. అనాదరిక్కుచూకిలితి. అవచార పర్యవసిత మనాదరణం ప్రసక్తం చేదిత్యర్థః,

మూ—సార్వ భౌమనా యిరుప్పా నారు రాజావి నుడైయపుత్రర్ కలైరాజ సన్నిధియిలేపరిభవిత్రాల్ రాజా వెరుక్కుమా పోలే ఎప్పెరుమాన్ తిరువుళ్ళమ్ శీరుమ్. అథా కామక్ళ శడియాక ప్రతి కూలరై ఆద రిక్కు మా కిల్ రాజా సార్వ భౌమ నాయ రుక్కు రాజ మహిషీ తుద్ర జంతు క్కుల్ పక్క లిలే మడిప్పి చైపు క్కూల్ రాజావుక్కు అవద్య మాయ్ అత్తాలే యవళై యవక వెరుక్కుమా పోలే ఎప్పెరు మాన్ తిరు వుళ్ళమ్ వెరుత్తిరుక్కుమ్, అథా కామక్ళ శడియాక అనుభయరై ఆదరిక్కు మాకిల్ రత్తుత్తుక్కుమ్ సామాణత్తు క్కుమ్ వాళియరియా తాపోలే ఇవనుక్కు ప్పిరన్మజ్జానమ్ కార్యకరమాచ్చుత్తైల్ల యాకాతేయెన్టు అవ నళవిలే ఎప్పెరుమాన్ అనాదరిత్తిరుక్కుమ్ -

సా-దీ— తుద్ర జన్తుక్కుల్, హీనజనర్ - మడియై కోలిప్పిచైపు వుక్కురుకై మడిప్పిచైపు - అరి యాతా పోలే, అరియాతవర్జ్జానమ్ పోలే ఎన్నె- ఆకాతే యెన్నో వెన్నె- అవనళవిల్, అవక విషయ త్తిల్ - ఇ వ్వళవుమ్ శ్రీభాష్య కారరుడైయ దివ్య సూక్తి - ఇతు శాస్త్ర సాపేక్ష రుచియిల్ ప్రమాణ మానపడియెళ్ళ నే

సా-సా— రాజా వెరుత్తిరుక్కు మాపోలే ఎప్పెరుమా నిరువుళ్ళమ్ వెరుత్తిరుక్కు మెన్టు శొల్లాతే శీరు మెన్టు శొన్నతు “జ్ఞానీత్వాత్మైవ మేమత,, మెన్గిరపడియే పుత్రాద ప్యుత్కృష్ట ప్రీతి విషయ నాకైయాతే- వెరుత్తిరుక్కు మితి. వెరుక్కు మెన్టుశొల్లాతే వెరుత్తిరుక్కు మెన్టుశొన్నతు వెరుప్పినుడైయ వతి శయమ్ శొ న్నపడి. ఇప్పడి యథా కామక్ళ శడియాకవను కూలరై యనా దరిక్కు మాకిలి త్యాదినా బాధకం శొన్నతు కూడుమో? ధమక విరుద్ధాథా కామక్ళల్ నిషిద్ధక్ళాన పడి యాలే అతడియాక వను కూలరై యాదరి త్తాలుమ్, ప్రతి కూలరై యనాదరిత్తాలుమ్, అనుభయరై తృణవతారి త్తాలుమ్ విరుద్ధ మనో? ఎన్నశ్రీభాష్య

సా - ప్ర — ననుకుల టాషండేత్వాదిభిః పరరంధ్రేష్విత్వాదిభిశ్చైవ ప్రతి కూలవిషయాదర స్యాను కూల విషయానాద రస్యచ సర్వస్యకై ముతికన్యాయేన నిషిద్ధత్వా ద్భాష్యకారై ర్విపక్షే బాధోపన్యాస పూర్వ కం తన్నిషేధో వ్యథా ఇత్యత తాత్పర్య ప్రదశన వ్యాజేన తత్ప్రయోజనమాహ.

సా-వి— అనాదరిత్తిరుక్కు మాకిల్, అనాదృత్య స్థితశ్చేత్ - వెరుక్కు మాపోలే, యథా కుష్యతి తద్వ త్. ఎప్పెరుమాన్ తిరువుళ్ళమ్ శీరుమ్, భగవతో హృదయం కుస్యేత్. ప్రతికూలరై ఆదరిక్కు మాకి ల్, ప్రతికూలనాద్రియతేచేత్ - రాజమహిషీ, రాజీ. పట్వాభిషిక్తాయాం పత్న్యాం. తుద్ర జంతుక్కుల్ ప క్కులిలే, తుద్రజన విషయే. మడిప్పిచైపు కాల్, వస్త్రాం చలం ప్రసార్వ భిక్షాం యాచమానాయాం- అవళై, మహిషీం. అవక, రాజా. వెరుక్కుమాపోలే, యథాకుష్యతి తథా. వెరిత్తిరుక్కుమ్, కుపితోవతి ష్చేత్. వాళియరియాతాపోలే, తారతమ్య మజానతాం జ్ఞానమివ. ఆకా తే, అస్యోత్పన్నం జ్ఞానం నభవ తికి? ఎన్టు, ఇతి. అవనళవిలే, తద్విషయే. అనాదరిత్తిరుక్కుమ్, అనాదృత్య తిషేత్. ఏత త్పర్యం తం శ్రీ భాష్యకారోపదేశ వాక్యాని. నను కులటా షండేత్వాది శాస్త్రైరేవ ప్రతికూల విషయాదే స్పృహ స్యాపి జనస్య నిషి ధత్వా ద్విపక్షే భగ వన్ని గ్రహాది బాధోప న్యాస పూర్వకం భాష్య కారోప దేశస్య

సా- సం— వెరుక్కుమాపోలే, యథా కుపితో భవతి తథా. అనాదరిక్కు మిత్వంతం భాష్యకారోక్తిః. నన్వథా కామక్ళ శడియాక ఇతి భాష్యకృత స్సామాన్యోక్తి ధర్మావిరుద్ధాథా కామ పరేత్వాహ.

మూ—ఇప్పటి శ్రీభాష్య కారరమిచ్చెయ్యే ఉత్తర కృత్యంతిల్ “ కులటాషణ్డపతిత వైరిభ్యః కాకణీమపి ఉన్యతా మపిగృహీయాన్నాపద్యపిక దాచన ప్రరంధ్రేషుజాత్యంధాః పరిదారేష్వపుంసకాః । పరివాచేషు యేమూకాస్తేఽపివదయితామమ ,, ఇత్యాదికళిర్షుడియే ధర్మవిరుద్ధాథ కామక్లల్ దూరతో నిర స్మజ్జ శానపడియాతే ధర్మావిరుద్ధజ్జశాన అథకామక్లల్ ఉపాధీయాక వుమ్, అనుకూల ప్రతికూలా దాసీనవిష యజ్జళిత తాన్ నిన్దనిలై కులైయ లాకాతెన్టు తిరువుళ్ళమ్-

సా-దీ— ఎన్నవిజ్ఞ తాత్పర్యాథకలై క్కాట్టుకిరార్ - ఇప్పటిభాష్య కార రిత్యాది యాల్ నిజకమా ది ఎన్టుమళవాక.ధర్మవిరుద్ధాథ కామక్లల్ శడియాక విపరీతానుష్ఠాన మాకాతెన్టు మతు స్పష్టమాకైయా వి జ్ఞ వక్తవ్య మల్లా మైయాల్ ధర్మా విరుద్ధాథ కామక్లల్ శడియాకవుమ్ . అనుకూలాది కళిల్ విపరీ తా ను ష్ఠాన మాకాతెన్టు తాత్పర్యమైనై. ధర్మవిరుద్ధాథ కామక్లల్ శాకాతెన్టు మిడత్తిల్ అథక విషయే ప్రమా ణం, కులటేత్యాది - కులటా, వ్యభిచారిణీ వేశ్యాచ - షండరి, నపుంసకః - కాకణీ, యద్ర ధాన్యాం శః- పర రంధ్రాణి, అపవాద స్థానాని- అపుంసకాః, నపుంసకాః. కామవిషయే ప్రమాణం పరదారే ప్షితి - ధ మ్మా విరుద్ధే తి సర్వాధికారి విషయమాక నిషేధమిల్లా మైయాల్ ధర్మావిరుద్ధ మెన్కి రతు - తాన్నిన్ద నిలై కులైకై యావతు , శాస్త్రోక్త విపరీతా నుష్ఠానం - తత్రా నుకూల రిడత్తిల్ అనాధరమ్ పణ్ణ

సా-స్వా—కారొ క్కిక్కు-తాత్పర్యమిచ్చెయ్యేకిరార్.ఇప్పటిఇతి-ధర్మవిరుద్ధాథకనిషేధత్తిల్ ప్రమాణమకు లటేతి - కులటా, జారిణీ - షండరి- నపుంసకః - పతితః, నిశ్య కమత్యాగ్. వైరిణి, శత్రవః. భగవద్వై పిణోవా. ఏతేభ్యః కరాచిదపిన్ గృహీయాత్ - ఆపద్యపిన్ గృహీయాత్. కాకణీ మపిన్ గృహీయాదితి స ర్వ ప్రకారేణ నిషేధాదయ మథా గమో ధర్మ విరుద్ధి ఎన్టు కరుత్తు - ధర్మ విరుద్ధ కామ నిషేధే ప్ర మాణం పరదారేష్వితి - అపుంసకాః, నపుంసకాః. శ్రీభాష్య కారర్ ప్రపన్న నైకూరిత్తై అను కూల ప్రతి కూలా దాసీన విషయ జ్జళితే అనాదరాది నిషేధమ్ పణ్ణుకైయాతే ధర్మ విరుద్ధాథక కామోపాధిక ని షేధమ్ సర్వ విషయ మాకైయాతే విశేష నిషేధ వైయథ్యక ప్రసంగేన ధర్మా విరుద్ధాథక కామోపాధి కమాకవుమ్ అనుకూలాది విషయ త్తిల్ అనాదరాది కళాకాతెన్టుకరుత్తు.ఇప్పటిశ్రీభాష్య కారర్ ఎమ్మెరుమాక

సా-ప్ర— ఇప్పటి భాష్యకార రిత్యాదినా. యథా సంసారిభిరుపద్రవ నివృత్తిం పాషండ్వసు వతకనేన వా సంసార్యంతరానువతకనేనవాక్రియతే తథా ప్రపన్నైర్నకార్యమిత్యథః . తాన్నిన్దనిలైకులైయలాకాతెన్టు తిరువుళ్ళమ్, స్వోచితస్థితి భంశేననభవితవ్య మిభావ ఇత్యథః . ధర్మావిరుద్ధాథక కామాథక మపి ప్ర తికూలా దాసీనాను కూల విషయాదగానాద రౌనకతవ్యావితిజ్ఞాపనం ప్రయోజనమిత్యథః. భాష్యకార

సా-వి—కిమ్మియోజనమిత్యత్రాహ-ఇప్పటిభాష్యకారిరిత-కాకణీం, యద్రధనకణమపి. తాన్నిన్దనిలైకులై యాతు. ప్రపన్నస్య స్వోచిత స్థితిర్ననశ్యేదితి. తిరువుళ్ళమ్, భాష్యకారాశయః- యథా సంసారిభి రుపద్ర వ నివృత్తిః పాషం దాను వతకనేననా సంసార్యంత రానువతకనేనవాక్రియప్రపన్నైర్ని ధర్మా విరుద్ధాథక

సా-సం—ఇప్పడితి.కులటా,అభిసారికా.వైరిణి,విష్టు ద్వేషిణి.విషయజ్జళిత తాన్నిన్దనిలై ఇతి.అనుకూలరైకణ్డా రిత్యాదివాక్యత్రయోక్తంస్వరూపాదిత్రయసిష్ఠానుగుణవతకనమిత్యథః.శ్రీభాష్యకృదుక్తేరిత్థంతాత్పర్యంకైః

మూ—అతిల్లనుకూలరై అనాదరిక్కులా కాతెస్తుమిడమ్ శ్రీశాండిల్యస్మృతియిలే. అనాదృతసుతశ్చే హీపురుషన్నాభినందతి తథానచిత సద్భక్తంభగవాన్నాభినందతి, ఎట్టు శొల్లప్పట్టుతు. ప్రతికూలసంసర్గమాకాతెస్తుమిడమ్, మహాభారతత్తిలే “ యేద్విషన్మిమహత్త్వం నస్మరన్తివకేశవం । నతేషాంపుణ్యతీర్థేషు గతిస్సంసర్గిణామపి , ఎట్టు శొల్లప్పట్టుతు. అప్పడియే “ మూఢేః పాపర తైఃకూరై ర్భగవచ్ఛ్రుదూష కైః ।

సా-దీ—లాకాతెస్తుమతిల్ ప్రమాణజ్ఞాట్టుకిరార్-అనాదృతేతి-గేహీ, గృహస్థః-అనాదృతస్వసుతోయేనతం. అన్త పురుషనై సంతోషియాతాప్సౌత అనచిత సద్భక్తం, భాగవతరై పూజియా తవనై- భగవానుకవా నైనై - ప్రతికూల సంసర్గ మాకాతెస్తుమిడత్తిల్ ప్రమాణం యేద్విషంతీతి - తత్సంసర్గిణామపి పుణ్యతీర్థేషు గతినాన్తి ఎనై - మూఢేరితి - మూఢేః, అత్తజ్ఞాన రహితరాయ్ భగవచ్ఛ్రుత్తై దూషిక్కుమవరాయ్. అథవాభగవానైయుమ్ తత్ప్రతిపాదక శాస్త్రత్తైయుమ్ దూషిక్కు మవరా

సా - సా - తిరువుళ్ళమ్ శీరుమెన్టుమ్, వెరుత్తిరుక్కుమెన్టుమ్, అనాదరి త్తిరుక్కుమెన్టుమ్ శొన్నతు కూడుమో ? భగవద్వీరితి కోపజ్ఞల్ శస్త్రైక వేద్యజ్ఞశాక్తయాలే సమ్ప్రీతిపన్న శాస్త్రం శొల్లవేణ్డావో? ఎన్ననటుళి చెప్పే కిరార్. అతి లనుకూలరై ఇత్యాదినా. గేహీ, గృహస్థః. స్వారాధక మపి అనాదృతస్వసుతం పురుషం యథా నాభి నందతి తథా భగవా నపి అనాదర కార్యత్వాద నచనస్య అన చిత సద్భక్తం నిదుష్ట్య స్వభక్త విషయే కార్య పర్యంతా నాదరవంతం స్వారాధక మపి నాభి నందతి క్రుధ్యతి-అభినంద నస్య ప్రసాద కార్యత్వా దనభి నందనస్య కోపకార్యత్వా న్నాభినంద తీత్యస్య క్రోధే తాత్పర్యమ్. తేన ఎమ్మెరుమా తిరువుళ్ళమ్ శీరుమెన్టై-కు ఇతు ప్రమాణ మాక కురై యిల్లై యెన్టపడి. శాండిల్య శజ్జేన ఉప నిషత్ప్రసిద్ధ్యాఽ పత మత్వం సూచ్యతే. యేద్వి షంతీతి. స్మరణా భావ రూప కార్య పర్యంత ద్వేషం కుర్వంతి. ఏతేషాం పుణ్య తీర్థేషు గతిః ప్రాప్యం ఫలం నాన్తి . తత్సం సర్గిణామపి నాన్తి . అత్ర సంసర్గ శబ్దేన తత్కారణీ మాత ఆదర ఉపచర్యతే. ప్రతికూలే ఆదర వతాం శుద్ధ్యా పాదకతీర్థే గత్య భావోక్త్యా భగవ తోపస్యా నన్య నివర్త్యత్వం వ్యోతిత మాకిరతు - ఇతినాలే వెరుత్తిరుక్కు మెనిర తుప పన్నమ్. కృతకృత్య నుక్కు ప్రతి కూలసంసర్గ త్తిల్ బాధక మేతెన్నవరుళి చెప్పే కిరార్ . అప్పడియే ఇతి -

సా-ప్ర—వాక్యే పక్షపాతోక్తిత్వ శంకావ్యా వృత్తర్థ ముక్తార్థేప్రమాణాన్యూహ. ఇతిలనుకూలరై యిత్యాదినా, విష్ణు ద్వేషిసంసర్గిణాంపుణ్య తీర్థప్రాప్తిర్నాన్తి. త్తైః ప్రతికూలాదరోనిషద్ధ ఇత్యర్థః. ఏతేన ప్రపత్తేః పూర్వంప్రతికూల సంసర్గస్యబాధకత్వ ముక్తమ్. “ మూఢేః పాపరతై , రిత్యనేన భగవత్సమా

సా-వి— కామాధనమపి ప్రతికూలాదాసీన విషయాదరోను కూల విషయా ద్వనా దశ్చేన కార్య ఇతిజ్ఞాపనం ప్రయోజన మితిభావరి - భాష్యకార వాక్యేషు పక్ష పాతోక్తిత్వశంకావ్యావృత్త్యర్థంప్రమాణాన్యూహ - అనుకూలరై ఇత్యాదినా -

సా-సం—ప్రమాణైరవగమ్యతఇత్యత్రాహ. అతిలిత్యాదినా. అనచితేతిధర్మా విరుద్ధాధాది నిమిత్తేనచ అనచితేత్యర్థః. సంసర్గిణామపి, ధర్మావిరుద్ధాద్యర్థసంసర్గిణామపి, ధర్మావిరుద్ధాదపచారాశ్చ అనస్య

మూ—సచ్చిన్దనాచ రేభక్తిర్నశ్యత్యైతేసుసజ్జమే,, ఎన్టు ప్రతికూల సంసర్గ మభగవత్ప్రేమతై యబ్బిక్కుమె
న్టుశొల్లప్పట్టను. ఉదాసీనరై తృణవత్కరిక్కవేణుమెన్టుమిడమ్, “అద్యప్రభృతి హేలోకా యూయం యూ
యంవయంవయం | అథకామపరా యూయం సూరాయణపరావయం | నాస్తిసంగతిరస్మాకంయుష్మాకం
చపరస్పరం | వయంతు కిజ్జురావిష్ణో ర్యూయమింద్రియ కింకరాః,, ఇత్యాకళితే ప్రసిద్ధమ్-

సా-డి— యిరుక్కిర కూరపురుషరోడువివాహాదిసంబంధం : ఇణవాణ్ణాతు-సంబంధంపణ్ణిల్భగవద్భక్త్యా
దికల్ నశిక్కుమెన్టై - అద్యప్రభృతీతి - లోకికాన్ప్రతినారద వచనం - యూయంసంసారిణః- వయం భా
గవతాః- సంసారిణాం భాగవతానాంచ లక్షణం దశకయతి- అథకామేత్యాదినా - అతఏవఉభయేషాం
సంగతినాస్తి ఎనికాతార్ - నాస్తితి - అతిల్ హేతువైస్తరిప్పిక్కిరార్ - వయంత్యితి-

సా - స్వా — సంబంధన్నాచ రేత్, బుద్ధి పూర్వక సంసర్గం నాచరేత్ - ఉదాసీనరై ఇత్యాది - అ
త్ర “నాస్తిసంగతి రస్మాకం యుష్మాకంచ పరస్పర,, మితి సిద్ధ వస్తిరేక శేన అథకామపరై ర్నారా
యణ పర స్సంబంధంనకుర్వాదితివిధిఃకల్ప్యతే. ప్రతికూల సంసర్గా పేశయో దాసీన సంసర్గస్య న్యూ
నపాతకత్వే నానాద రిత్తిరుక్కు మెన్టుశొన్న తెన్టుకరుత్తు - యూయం యూయమితి - యూయం యూ
యమేవ నత్వ స్మదోగ్మీ ప్రవేశేన వయ మిత్యక్త్యహః ఇత్యహః - వయంవయం, భాగవత గోష్ఠీ ప్ర
విష్టతయా సర్వేషాం భాగవ తానాం వయ మిత్యక్త్యహః - నతు యూయ మిత్యక్త్యహఃఎన్టవడి -
భాగవతా భాగవత లక్షణం అథకామేత్యాది - తత్ర హేతుః - వయంత్యితి - ఆనాలుమ్ శ్రీభాష్య కా
రర్ శాస్త్రీయవణా శ్రమాది ధర్మ మాన సంధ్యా స్నానాది కతై యరుళి చ్చెయ్మామల్ శ్రీభాష్యాది
ప్రవతక నాది మాత్రోత్తర కృత్యతై యరుళి చ్చెయ్ కైయాతే శాస్త్రీయాను సరణం సంప్ర దాయ విరు
ద్ధ మనో? వెన్న శాస్త్రీయానుసరణం శ్రీభాష్య కారాభిప్రేతమెన్టుతదీయసూక్తియా లేనమధికీరార్ -

సా-ప్ర—శ్రయణౌ తృచ్ఛాప్రతికూల సంసర్గస్య చాధకత్వ ముక్తమ్. నను భాష్యకారై ర్విశిష్య శాస్త్రీ
య మేవ కతకవ్య మిత్యనుక్తై స్తదుక్తానాంకథంచిచ్చాస్త్రీయత్వమ్ సంపాద్య శాస్త్రీ యానా మేవ కతక
వ్యత్వసమథకనాద్వరం యథాకథం చిత్రైకంకర్య స్యావశ్యకతకవ్యత్వ పరత్వవణానం తత్త్రింనాంగీక్రియ
త ఇత్యత్ర తథాత్వే తదుక్త వాక్యాంతర విరోధం కూటస్థయామునాచార్యవాక్యవిరోధంతదుభయమూల

సా-వి—అబ్బిక్కుమ్, నాశయతి - నను భాష్యకారై శ్శాస్త్రీయమేవకతకవ్య మిత్య నుక్తై ర్యథా కథంచి
త్త్రియమాణ మపి కైంకర్యంకిం నస్యా దిత్యా శంకాయాం మున్నడిపార్తు వతికక్కువేణుమిత్యక్తైశ్శా
స్త్రీనురోధేన వతికతవ్య మిత్యభి ప్రాయకత్వా చ్చృంగ గ్రాహికయా సర్వమపి క్రియమాణంశా స్త్రీ
నుసారేణ కృతంచే దేవ కైంకర్యం నోచే దపరాధ రూపమితి సూచి తంభవతీత్యాహ-

సా - సం — భౌగ్యత్వ నిష్ఠావిరోధి భౌక్మత్వ వంత ఇతితేపిఅథకామ పరాయూయ మిత్వనేన
గృహ్యంతే.అద్యేత్యాది శ్లోకస్యన నిమిత్తకంవివరణంనాస్తిత్యాదిశ్లోకః.అస్త్యేవమాఖ్యాదికాతద్వివృతిశ్చ
, ఆమోక్షాదనుసరతిశాస్త్రీయ సరణి,, మితిసంగ్రహీతే.ఉక్తాఖ్యాదికాతద్వివృత్యోః కాసజ్గతిరిత్యత్రాహ.

మూ— ఇప్పడి మున్నడిపార్తు సడక్కువెణ్ణు మెన్టరుళిచ్చెయ్త అథమ్ శాస్త్రైకవేద్యమాకైయాలే శాస్త్రీయజ్ఞకుక్కు ఉపలక్షణమాక సారోద్ధారమృణ్ణి ఇవరరుళిచ్చెయ్త కైంకర్యజ్ఞకుమ్ తాన్ వేణ్ణినపడిశెయ్వాణ్ణామైయాలే శాస్త్రీకమాన నియమత్తోడే శెమ్తాల్ కైంకర్యమామెన్టు సూచితమ్ - వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తు తిరియవ మైయుమోవెన్నిల్ అతు ఇవనుక్కు స్వరూప మన్టెన్టరుళిచ్చెయ్తపడియాలే ,,అశాస్త్రమాసురంకృత్సం,,ఎన్టుఆళవన్తార్ అరుళిచ్చెయ్తపడియాలే శాస్త్రవిరుద్ధజ్ఞ్ దేవప్రకృతియాన ఇవన్

నా-దీ— ఇప్పడిమున్నడి ఇత్యాది- మున్నడిపార్తు వతిక్కై శాస్త్రైక వేద్యమాకైయాలెన్టపడిసారోద్ధారమృణ్ణి, సారాం శత్రైఎదుత్తు ఉదాహరిత్తరుళి- కైంకర్యజ్ఞ్, శ్రీభాష్యప్రవవతన్ నాదికకుమ్సిత్యనైమిత్తికాదికకుమ్ - వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తు తిరిక్కై ఇవనుక్కు స్వరూప మన్టెన్టర్తాలుమ్ ఇన్ వథమ్ సిద్ధ మెనిరార్ - వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తిత్యాదియాల్ - అశాస్త్రమిత్యాది - ఆళవన్తార్ శ్రీగీతాథన్ సంగ్రహత్తి

సా-స్వా— ఇప్పడి మున్నడి ఇతి-శాస్త్రైక వేద్యమాకైయాలే యెన్నిర త్తుక్కు సూచితమెన్నిరతోడే యన్వయమ్ - ఉపలక్షణ మితి- శ్రీభాష్య ప్రవ తన్సాపి శాస్త్రీయ తయా తదుక్తే శాస్త్రీయ సర్వ వణాన్ శ్రమ ధర్మోప లక్షణత్వ మెన్టు కరుత్తు - శ్రీభాష్య ప్రవతన్ నాదిక మప్యాచార్య శిష్య కృత్యాధికారాక్త నియమ మన్టిక్కై శెమ్తాల్ శేష్య నభిమతా చరణరూప తయా కైంకర్య మాక మాట్టా తెన్టుకరుత్తు - ఇప్పడి పార్తు వతిక్కై శాస్త్రైక వేద్య మానాలన్ట ఇప్పడి చ్చుల్లలావతు. రాజ పుత్రానాదరాది మూల రాజ నిగ్రహాది లోక దృష్టాంతదశన్ నాది కళాలు మను మాన విధయాస్యరియ లాజే? ఇతినా లే శాస్త్రీయాను సరణమకతన్వ్య మెన్టు సూచిత మెన్నిరతు కూడుమో? వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తు తిరియవ మైయుమో వెన్టిలతు యివనుక్కు స్వరూప మన్టెనిట వాక్యతాలే శాస్త్రీయాను సరణ కతన్వ్యతై సిద్ధిక్కు మెన్టిల్ ,,ప్రభురహ మన్య నృణాంన వైష్ణవానా,, మెన్టు యమవశ్యతాది బాధక మిల్లాత శ్రీవైష్ణవాధికారిక్కు శాస్త్రీనుసరణ త్తల్ సత్సంప్రదాయముమ్ సమీచీన ప్రమాణము మిల్లాతే శ్రీభాష్యకార వాక్యత్తు క్కొప్పడి తాత్పర్య నాన్ కల్పిక్కుపోమో? ముక్తిదక్షేయైచ్చిక్ కైంకర్యమ్ స్వరూపమా యిరుక్కు వతు స్వరూపమన్టెన్టుశొల్లకిరతు తాన్ కూడుమో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్-వేణ్ణిత్తి - ఆళవన్తారితి - శ్రీగీతార్థ

సా-ప్ర—ఘాత భగవ ద్వాక్యవిరోధంచాహ. ఇప్పడి మున్నడి పార్తిత్యాదినా. అనుబంధ మవేద్యేత్యథన్. ఆళవన్తార్, యామునాచార్యాః. ననుయామునాచార్యైరపి నిత్యనైమిత్తికానాం భక్తియోగ

సా-వి— ఇప్పడి మున్నడిఇతి-అన్యథా వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తు తిరియ వమైయుమో ఇతిప్రశ్నే అతివనుక్కు స్వరూపమన్టు ఇతి భాష్యకారీయ వాక్యాంతరేణ స్వరూపమన్టితి వాక్యమూల భూతేన ,,అశాస్త్రమాసురంకృత్సం,,మితి యామునాచార్య వాక్యేన ఆజ్ఞాచ్చేదీతి భగవ ద్వాక్యేనచ విరోధ స్వాది త్యభిప్రేత్యాహ. వేణ్ణిత్తుచ్చెయ్తిత్యాదినా -

సా-సం—ఇప్పడితి,,ప్రీత్యైవకారిత,,ఇత్కుక్త్యాశాస్త్రీయనియమమతిక్రమ్యస్వరుచ్యాకృతమపి కైంకర్యతామే తిత్తేవ సూచితం కిన్నస్యా దిత్వాశంకాం భాష్యకృత్యామునాచార్య శరణ్యక్తి భిర్విరోధ ప్రవశన్ నేన పతిహరతి. వేణ్ణిత్తిత్యాదినా ,

మూ—స్వరూపత్తుకు- పొరున్నామైయాలమ్-“శ్రుతిస్త్యతిర్మమైవాజ్ఞాయస్తాముల్లంఘ్యవర్తతే| ఆజ్ఞాచ్ఛే
దీమమద్రోహీమద్భక్తోపినవైష్ణవః , ఎన్టుఅడిమైకొళ్ళుకిరవణ అరుళిచ్చెయ్తపడి యాలుమ్ ఇవణశరీరతోడి
రున్నకాలమ్ శాస్త్రవశ్యనాయ్ అడిమైశేమయవేణుమెన్టు తిరువుళ్ళమ్-“నిజ కర్మాదిభక్త్యంతంకుర్యాత్ప్రీ
త్యైవకారితః | ఉపాయతాంపరిత్యజ్యన్యసేద్దేవేతుతామభిః, ఎన్టు శ్రీగీతాధాసంగ్రహత్తిల్-“ప్రీత్యైవ,,
ఎన్కిఅవధారణత్తాలే సాధనత్వ బుద్ధియై వ్యవచ్ఛేదిత్తారెన్టుమిడమ్ ,, ఉపాయతాంపరిత్యజ్య,, ఎన్టు వివ

సా-దీ—అరుళిచ్చెయ్తపడియెన్టె-పొరున్నామై,యోగ్యమల్లామై-మమాజ్ఞాచ్ఛేదీ,మమద్రోహీచసణ-శ్రీగీతా
ధా సంగ్రహత్తిల్ప్రసంగత్తాల్ అతిల్ ఉక్తాధా విసాధత్తై ఆశంకిత్తు పరిహరికిరార్ - నిజకర్మాదీత్యా
దియాల్-ప్రపన్నన్ నిజకర్మామరభ్య భక్తియోగపర్యంతం కేవలం ప్రీత్యైవ ప్రేరితః కుర్యాత్-క్రియమా
ణే కర్మాణి ఉపాయత్వ బుద్ధిం పరిత్యజ్య కుర్యాత్ - తాముపాయతాం అభీరయం దేవేభగవతితున్యసేత్ -
సాధనత్వ బుద్ధియై ఇత్యాది -ప్రీత్యైవ ఎన్టువధారణత్తాల్ శాస్త్రీయసరణి నవావ్యవత్వతే ఎన్టు కరుత్తు-

సా-స్వా—సంగ్రహత్తిలెఇతిశేషః- పొరున్నామైయాలే,ఉచితమల్లామైయాలే-ముక్త దశైయి లైచ్చికసంచా
రమ్ స్వరూప మానాలుమ్ బద్ధదశైయిల్ సత్వ ప్రకృతి యాన తక్ స్వరూపత్తుకు-చితమన్నెన్టుకరుత్తు.
అడిమై కొళ్ళుకిరవ నితి. శాస్త్రాతి క్రమ మ్మణ్ణు కిరవణ మద్భక్తనా యిరున్నామైమమద్రోహీ యెన్టుమ్,
వైష్ణవ నన్నెన్టుమ్, శేషియాన శరణ్య నరుళిచ్చెయ్ కైయాలే శాస్త్ర విరుద్ధ మ్మస్వామ్య చభి మత మాకై
యాలే కైంకర్య మాక మాట్వా మైయాల్ శాస్త్రాను గుణమాక వతిక్కు వేణుమెన్టు కరుత్తెన్టుపడి. ఇప్పడి
యాకిల్ ,, నిజ కర్మాది భక్త్యంతం కుర్యాత్ప్రీత్యైవ కారితః ,, ఎన్టు ఆళవన్నార్ శ్రీగీతాధా సంగ్ర
హత్తిలే తానే శాస్త్రత్తై వ్యవచ్ఛేదిత్తు ప్రీత్యైవ ఎన్టు విచ్చిక మాక కైంకర్య మ్ పణ్ణ వేణు మెన్టు
కొన్నతు విరోధి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. నిజ కర్మాదీతి-ప్రీత్యైవఎన్కిరతుశాస్త్రత్తై
వ్యవచ్ఛేదిక్కు విత్తై యెన్టుపడి - ప్రీత్యైవ కారితః ఎన్టు శబ్ద స్వార్థస్యత్తాలే శాస్త్ర ప్రేరిత నన్తి క్కు

సా-ప్ర— పర్యంతానాంప్రీత్యైవకర్మవ్యతోక్తేనంత్రత్యైవకారణచశాస్త్రమర్యాదావ్యావర్తనాదుదా
హృతవచనానామన్యపరత్వసంభవాచ్చ భాష్యకారాదాంయామునాచార్యాదాంచయథాకథంచద్భగవత్క్రైం
కర్య కతవ్యత్వ ఏవతాత్పర్య మిత్యత్రావ ధారణవ్యవచ్ఛేద్య కణ్ణోక్తే శ్వాస్త్రీయ నియమోఽనతి లంఘ
నీయ ఇత్యాహ. నిజకర్మాదీత్యాదినా . నన్వేవ కారేణ ప్రీతి ప్రేరితే కైంకర్యే శాస్త్ర స్య ప్రేర కత్వం

సా - వి — పొరున్నామైయాలమ్ , దేవ ప్రకృతేకి ,, అశాస్త్ర మాను రం కృత్సమ్ ,, మిత్య శా
స్త్రస్య ఆసురస్య స్వరూప విరుద్ధ త్వే నాననుగుణత్వాత్ -అడిమైకొళ్ళుకిరవణ, కైంకర్య స్వీక త్తాక్రీ భ
గవతాపి - నను యామునాచార్యైః ప్రీత్యైవకారిత ఇత్యేవకార కరణేన శాస్త్ర మర్యాదా వ్యావతా
నాద్యథా కథం చిత్త-తవ్యత్వ ఏవ తేషామపి తాత్పర్య మిత్యాశంక్యానా - నిజకర్మాదీతి - ననుశాస్త్ర
ప్రేరితః కుర్యాత్ . కింతు ప్రీత్యైవేతి శాస్త్ర ప్రేరకత్వమేవ కారేణ వ్యవచ్ఛేద్యతఇత్యాశంక్యశాస్త్ర స్య

సా- సం — ప్రీత్యైవ కారిత ఇత్యస్య శాస్త్రీయ నియమ ఏవ వ్యవచ్ఛే ద్యఇతి భ్రమ వంతప్రతి సమా
ధత్తే. నిజకర్మాదీత్యాదినా, తహున్యపాయతాం ప్రీత్యైవేత్యనయో రన్య తరణై రథాక్యమితియోమను తే

మా—రిక్తేయా లేనువ్యక్తమ్-శాస్త్రీయకైంకర్యత్తి (ప్రీతియి)నుడైయ ప్రేరకత్వాతిశయమవివక్షితమానా
లుమ్, నిజకమాదిభక్త్యంతం,, ఎన్నిర వివత్తికస్వరూపత్తుకు-శాస్త్రమే ప్రమాణమెన్దుమిడమ్, నిజకమశ
బ్దతాతేదశితమామోహి- ఇశ్శాస్త్రీయనియమమ్

సా-దీ—శాస్త్ర విహితకైంకర్యత్తి ప్రీతియినుడైయ వతిశయేనప్రేరకత్వమేప్రీత్యైవఎన్దుమిడత్తివవివక్షిత
మాకపుమామ్. తావతా శాస్త్రమే వ్యావృత్త మాకాతు. అవశ్యవేయన్దు - శాస్త్ర నియమమిచ్చి వి
వక్షిత మెనిగిరార్ - శాస్త్రీయ కైంకర్యత్వాదియాల్ - శాస్త్రేణ స్వస్య విహితం కమశనిజ కమశ మితి
వ్యుత్పత్తియాల్ - ఇశ్శాస్త్రీయ నియమత్తిప్రమాణమకాట్టుకిరార్-ఇశ్శాస్త్రీయనియమమిత్యాదియాల్-

సా-స్వా—ప్రీతియినాలేతానేప్రేరితనెన్దుతోత్త విత్ లెయో?ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. శాస్త్రీయేతి-శాస్త్రవ
శ్యతైయిల్లె యాకిత్ ఇన్న కమశ నిజమ్, ఇన్నకర్మనిజ మనెన్దు శొల్లక్కుడా మైయాలే నిజకమశ
బ్దతాతే శాస్త్రేక వేద్య స్వవణాశ్రమ ధమశే శొల్లప్పడుకిర తెన్దు కరుత్తు. అనాలుమ్,, శ్రుతిస్మృ
తిమశమై వాజ్ఞాయస్తా ములంఘ్య వతశతే. అజ్ఞా చేదీమమ ద్రోహీ మద్భక్తోపినవైష్ణవ,, ఇత్యాది
కల్ భక్తియోగ నిష్ఠ విషయ మాయమ్ నిర్వహి క్కలా యిరుక్క ప్రపన్న విషయత్తి శాస్త్రవశ్యతా
నియామక ప్రాతిస్థిక వచనము మిల్లాతే యిరుక్క ప్రపన్న నుక్కు-శాస్త్రవశ్యతై శొల్లక్కు మమో? ఎ
న్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. ఇశ్శాస్త్రీయనియమమితి.

సా-ప్ర--వ్యవచ్ఛిద్యతేఇతిశాస్త్రస్యప్రేరకత్వమేవసాస్మీతితన్నియమోదూరోత్సరితఇత్యత్రశాస్త్రస్యప్రేర
కత్వాభావేపితేషాంస్వరూపాచేశాస్త్రేకబోధ్యత్వాత్పద్విషయయథాకథంచిదనుష్ఠానేనిపిచ్ఛేద్యనుష్ఠితేషు
,, మద్భక్తోపినవైష్ణవ,, ఇత్యాద్యుక్తా వైష్ణవత్వా పత్యై శాస్త్రీయాణాంచా ప్రసితాప్రీతిప్రేరణస్య వి
షయ ఏవన సిద్ధ తీర్థుత్తర మభిప్రేత్యాహ. శాస్త్రీయేత్యాదినా. నను,, అనాద్యతనుతం గేహీ. యద్వి
షన్తి మహాత్మానం.మూఢః పాపరతైఃకూరైః. అద్యప్రభృతిహేలోకాః. శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞై,, త్యాభి
ర్భక్తవిషయత్వేనాప్యపపత్తేశాస్త్రీయనియమానుసరణంభక్త్యైవనప్రపన్నస్యేత్యత్రప్రపన్నేనైవశాస్త్రీ
యస్యాను సర్వవత్వే అననుసారే ప్రత్యవా యవత్వేవ ప్రమాణాన్యాహ. ఇశ్శాస్త్రీయనియమమిత్యాదినా.

సా-వి — ప్రేరకతయాసపేక్షణేనిజకమశస్వరూపస్యశాస్త్రేజైవజ్ఞాతవ్యత్వాచ్చాస్త్రంప్రమాణత్వేనస్వీ
కార్యమితి. నిజకమేతి వదచ్ఛిర్యామునాచాయై రభిప్రేత మిత్యాహ - శాస్త్రీయకైంకర్యత్తినుడైయేతి -
కైంకర్యవిషయే శాస్త్రీయ ప్రేరకత్వా తిశయ మిత్యధః - వివక్షితమానాలుమ్, వ్యవచ్ఛేద్యతయేతి భా
వః - నస్వేతద్యామునా చార్యోక్తం భక్తవిషయం భవిష్యతీత్యత్ర ప్రపన్నవిషయే ప్యయం నియమస్వీకా
ర్యితి ప్రమాణాన్యాహ - ఇశ్శాస్త్రీయనియమమితి -

సా-సం — తం ప్రత్యపి ద్వయోరపి సాధకశ్శందశకయక్ కైంకర్యమేత దితిజ్ఞాత్వా తదనుష్ఠానే శాస్త్ర
మేవ ప్రమాణతయా ఆదరణీయ మిత్యయమథోనిజ కమశజ్ఞేనైవ సిద్ధ ఇత్యాహ - శాస్త్రీయేతి- నిజక
మశబ్ద విరోధేన ప్రీత్యైవేత్య స్యాథక వణకనా యోగాత్ శాస్త్రీయ ఏవ కైంకర్య ప్రీతే రేవ ప్రే
రకత్వ ప్రాధాన్యేన ప్రీత్యైవేత్యక్త మిత్యభిప్రేత్య ప్రేరకత్వాతిశయ మిత్యుక్తమ్. శాస్త్రీయ నియమాన
తిక్రమస్య ఫలంత దతిక్రమేనిష్ఠంచ ప్రమాణతో దశకయతి. ఇశ్శాస్త్రీయేత్యాదినా.

మూ— “అవిష్ణవాం ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్యచ । సంగ్రహాయచ లోకస్య మర్యాదా స్థాపనాయచ । ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవ దేవస్య శాస్త్రేణి । మనీషీ వైదికా చారం మన సాపి నలంఘయేత్ , ఎన్లు ప్రపత్త్యధ్యాయ త్తిలే ప్రసిద్ధమ్ - ఇతు తవిర్న్త పోతు వరుమ్ అనిష్ట మమ్ “ యథాహివల్లభోరాజో నదీంరాజ్ఞా ప్రవతీతామ్ । లోకోప యోగిసిం రమ్యాంబహుసస్యవివధిసీమ్ । లంఘయన్ శూలమారోహే దనశేత్రోపితాంప్రతి । ఏవంవిలంఘయన్ మతోన్యో మర్యాదాంవేదనిమితామ్ । ప్రియోపినప్రియోసామేమదాజ్ఞావ్యతివతానాత్ , ఎన్లు అనంతరం శొల్ల పుట్టతు.

సా- దీ— మనీషీ, ధీమాన్ ప్రపన్నః, ధర్మాణాం, వేదవిహితానాం, అవిష్టవాయ, అనుత్సాదాయ, కులస్య, శిష్యపుత్రాదేః, లోకస్య, అతత్వవిదః. సంగ్రహాయ, అనుసరణాయ. బ్రాహ్మణనిన్నపడివతిపాప్, త్రిత్రయనిన్నపడివతిపాప్, వైశ్యనిన్నపడివతిపాప్, శూద్రనిన్నపడివతిపాప్, ఇత్యాది వేద విహిత మర్యాదైవై పరిపాలియాతపోతు వణసంకరాదికల్ వరుమెన్లు కరుత్తు - మమచ విష్ణోశ్చ సంతోషాథం వెదోక్తమాన స్వవత్కాశ్రమాచారతై . మనసాపి, కిముతకాయతః - కడక్కలాకాతెన్నై . అకరణైస్రత్యవాయము మిశ్రే శొల్లపుట్టతెన్నిరార్ - ఇతుతవిర్న్త పోతు ఎన్లుతుడజీ, యథాహీతి- రాజ్ఞో వల్ల భక, అత్యంతాభి మతః పుత్రాదిః-రాజ్ఞా లోకోప కారాయ ప్రవతీతాంనదీం కుల్యా మిత్యథః. తాం ప్రత్యనశేత్రోపి, తద నుష జీవకోపి. తామతి క్రామన్ శూలమారో హేత్ . కల్పిన్ పోకడ పుడుమ్- ఏవమితి. ప్రియోపి, పూర్వం బహు మతోపి. ఆజ్ఞా వ్యతి వతానాత్ . అప్రియః అనిష్టో భవతి - నను భగవ దప్రీతి

సా - స్యా — మనీషీ, ప్రపన్నః, ధర్మాణాం, వేద విహితానాం. అవిష్టవాయ, అను చ్చేదాయ. కులస్య, పుత్రాదేః. లోకస్య, అతత్వ విదః. సంగ్రహాయ, అను సరణాయ. మర్యాదా స్థాపనాయ, బ్రాహ్మణనియమః అయం, త్రిత్రయాది నియమః అయమితివ్యవ స్థాపనాయచ . మమ, లక్ష్మ్యః. విష్ణోశ్చ సంతోషాథంవైదికాచారంమనసాపిన లంఘయేత్. కిముతకాయతః, ప్రపత్తితి . ప్రపత్త్యధ్యాయపరితతయా ఇతువే ప్రపన్న విషయత్తిశీ ప్రాతి స్విక వచన మెన్లు కరుత్తు - ఉక్త వచన త్తిలే ధర్మాద్య విష్ట వాది ఫలాథమాక వనో శాస్త్రీయాను సరణం శొల్లపుడు కిరతు. అతు కామ్య మాకైయాత్ స్వరూప విరుద్ధ మనో? కించ అన్త ఫలాభి సంధి యిల్లాత వధి కారిక్కు శాస్త్రీయాను సరణం వేణ్ణాతే విచ్చిక సంచారమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్. ఇతు తవిర్న్త పోతితి. లంఘయన్, విచ్చిం దయన్. ప్రియోపి పూర్వం ప్రియోప్యసౌ ప్రపన్న ఇదానీ మాజ్ఞాతి క్రమా న్నప్రియో భవతి, నిగ్రాహ్యా భవతి త్యథః. ఇప్పడి శాస్త్రాతి క్రమమ్ పణ్ణిన ప్రపన్నన్ భగవ నిగ్రహ విషయ నాకిత్ నిగ్రహ ఫల భూతనరకాది వివిధా

సా - ప్ర — ఇతు తవిర్న్త పోతు వరుమ్, ఏత త్పరి త్యాగే సంభవత్ . శాస్త్రీయ నియమ పరిత్యాగే ఉదీయమానమిత్యథః. అనుకూల్య సంకల్పాద్యంగ పంచకవ్యతిరిక్తా నపేక్షప్రపత్తి ప్రకరణప రితత్వాత్

సా-వి—ఇతు తవిర్న్త పోతు, ఏతత్పరిత్యాగ సమయే-యథాహీతి - నదీం, కుల్యాంప్రతి. అనశేత్రోపి, తాం కుల్యాంప్రతి స్వయమనుష జీవన్నపిరాజ్ఞోవల్లభోపి. లంఘయన్, ఖండయన్ - శూల మారో హేత్, దండ్యా

సా - సం — విష్ణవః, అననుష్ఠాన లక్షణా ప్రామాణ్య శంకావిషయత్వం. అవిష్టవాయేతి. లక్ష్మీవచనమ్.

మూ—ఇంత భగవదప్రీతిక్కు తు మైకొణ్ణిలనాకిత్ ముక్తనావతల్కు మున్నే అధికారానురూపమాక ఏతే సుమోరు అనివ్వలై విలై(వి)ప్పిక్కుమ్ - అతు నిఱ్కు

సా - దీ —మాత్ర మనో ఊళ్ళతు - ప్రత్య వాయ మిల్లెయేన్నవరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇంత భగవ దప్రీతి త్యాది - తుమై కొణ్ణిలనాకిత్. పునః ప్రపత్త్యాశ్రమిప్పిక్కిలనాకిత్. అధికారానురూపం, ప్రపన్ననాన వివనుడైయ అధికారత్తుక్కిడాక. అన్మజన్మత్తిత్ కాణత్వ ఖంజత్వాది కళితేతాకిలుమోరు ప్రత్యవాయలై విలైప్పిక్కుమ్. ఇతరుక్కు జన్మాన్మరాదికలై యెక్కై. తుమైకొళ్ళిత్ పరిహృతమామ్. ప్రపన్న సుక్కు స్రీత్యవాయాన్తరన్తాక్ వేణుమో. భగవత్ప్రీత్యైక ప్రయోజన సుక్కు భగవద ప్రీతియైప్పత్త నరకమి ల్లైయెక్కిరార్ - అతు నిర్క్క విత్వాది. కాణ త్వాది ప్రత్యవాయమిరు న్నుళ్ళవి ల్లెక్కై. అప్రీతియై

సా-స్వా—నథానుభవనిమి త్తమనంతజన్మప్రసక్త్యావితదే హావసానత్తిల్ కొలినమోక్షమ్ ప్రతిబద్ధమాకప్ర సంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. ఇంత భగవ దప్రీ తీతి. అధి కారేతి. భక్తాధి కారి యాకిత్ జ న్మాంతర విశంబమ మిరుద్ధం. కాలజుగ్గరి యాతే ప్రపన్న నానాలుమ్ జన్మాం తరమ్మిరుద్ధ మ్మన్మ. ఏతదే ద్ద హావ సానత్తిత్ మోక్షార్థ ప్రపన్నసుక్కు మిదేహత్తుక్కుళ్ళె అంధా భవంతీ త్యాదికళి ర్పడియే యుప క్లేశాది కలై యుణ్ణాక్కుమ్ “ సర్వధా నఖలు భాగవతాయ మవిషయం గచ్ఛంతీ , తి ప్రమాణత్తాలే నర క మిల్లె యెన్మ కరుత్తు. విలైవిప్పిక్కుమ్ , పిరప్పిక్కుమ్. ఇప్పడి యాకిత్ శాస్త్రీ యాతిక్రమత్తిత్ “ నర కం ప్రతిపద్యతే , ఎన్మ నరకం కొల్లుకిర ప్రమాణ త్తాలే జన్మాంతరానుభావ్య నరకం ప్రసంగియాతో?వ చన బలత్తాలే నరక ప్రాపక శాస్త్ర మన్య విషయ మ్మాయాలే ప్రపన్న సుక్కు విహి కోపక్లేశమె ఫలమె న్నిత్ “ ననుఖం ప్రాప్య సంహృష్యే ద్దృఢం ప్రాప్య నసంజ్వరేత్ । ఉప తిష్ఠంతు మాంసర్షే వ్యాధయః పూ ర్వ సంచితాః , ఎన్మ స్వనిష్ఠైయై త్తెలిన్మ సత్వ ప్రకృతి యాన వివనుక్కు విహికోప క్లేశమ్ ఫలమాకమా ట్టుమో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . అతు నిర్క్క వితి. భగవత్ప్రీత్యైకప్రయోజన నాన వివ సుక్కుఅ ప్రీతిక్కు మేర్పట్ట దుష్ఫల మిల్లెయెన్మ పడి. అతు నిర్క్క, ఉపక్లేశాత్మక ఫల మిరుక్కట్టు మెన్మ పడి. తథావ

సా- ప్ర— ప్రపన్నార్థత్వ మితిభావకి. నన్యేవం సతివిరోధి బహుళై ప్రకృతి మణ్డిలే స్థితన్యా భ్యుప గత ప్రారబ్ధఫలతయా బుద్ధిపూర్వంవా ప్రమాదాద్వా నిషిద్ధానుష్ఠానే మోక్షః ప్రతిబద్ధ్యతేత్యత్రాహ. ఇ న్మ భగవదప్రీతిక్కి-త్యాదినా. విలైప్పిక్కుమ్, ఉత్పాదయేత్. ననుభగవదప్రీతే ఖంజత్వ కాణత్వాది

సా-వి—భవతి - నను కదాచిదపరాధః ప్రసజ్యతేచేత్కథం తస్యనివృత్తిః - నివర్తనా భావేచ కీదృశమని వ్యమిత్యత్రాహ - ఇంత భగవద ప్రీతితి - తుమ్యతే అనయాత్మమా. యథోక్త ప్రాయశ్చిత్తం - అ ప్రీతి ప్రీ తి విరోధ్యపరాధః భగవదై వముఖ్యం-తస్యక్షమైవ ప్రాయశ్చిత్తం, కొణ్ణిలనాకిత్, నస్వీకరోతిచేత్. ఏవంప్రా యశ్చిత్తం నివర్తక మిత్యుక్తం భవతి - ముక్తనావతర్కు మున్నే, ముక్తభావాత్పూర్వమేవ - అనిష్ట త్తై, “ఇహైవైపాం కేచిదుపక్లేశా భవంతీ, త్యుక్తానిష్టం. విలైప్పిక్కుమ్, ఉత్పాదయేత్ - ననుభగవదప్రీతి భావతు. నరకపర్యంతం నభవతి ఖల్విత్యత్రాహ - అతునిర్క్కేతి, తస్మాం భగవదప్రీతౌసత్యామిత్యథాని

సా- సం— నప్రియోసామే ఇత్యుక్తి భివిభీషికా మాత్రంనేత్యాహ. ఇన్దేతి. “ నఖలు భాగవతా యమ విషయంగచ్ఛంతీ , తిశుతేకి ప్రపన్నవిషయా ప్రీత్యా నరకాదికం నాస్తి ఖల్విత్య త్రాహ. అతు నిఱ్కు-వితి.

మూ— సత్య ప్రకృతియాన ఇవనుకు భగవదప్రీతికు మేల్ పట్టనరకమిల్లె - అనం భగవద ప్రీతిశమిప్పతు మ్ పి స్తు త్తమైకొళ్ళిల్ “సుహృదమ్ సర్వ భూతానామ్,, ఎన్టుమ్మడి నిసగఁసుహృత్తాన యోశ్వరసుడైయ అప్రీతి శమిప్పికు మళవుమివనుకు అరున్తుద మాయరుమ్.

సా-దీ— అనభామాకొక్కొళ్ళినాకిల్ ప్రీతి కప్రయోజనత్వమిల్లా మైయాల్ పురుషార్థాని మైక్కులైన్తుయథావ స్థిత ము ముత్తుత్వమిల్లెయెన్టు కరుత్తు. ఇన్తవప్రీతిశమికుమ్ ప్రకారలైక్కాట్టు కిరార్ - అన్త భగ దప్రీతి త్యాదియాల్ - అరున్తుదన్తు మమన్స్యక్-అప్రీతి ఎన్టుశేషమ్, శిలర్కుఅతు కాణో మెయెన్తు

సా-స్వా—తథావిధోపక్లెశస్యదుష్ఫలత్వా భావనతదభావే సీత్యథః. ఇప్పడి భగవ దప్రీతినరక రూపదుష్ఫ ల మాకిలితుకు సాధ్య దుష్ఫల మిల్లా మైయాల్ కారణే భూత పాప నాశాద్వాన్త్య జన్య దుష్ఫలాను భవే న వానాశ మిల్లా మైయాల్ ప్రపన్న విషయత్తిల్ అప్రీతి రూప నరకం నిత్యమాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్తు వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. అన్త భగవ దప్రీతి శమిప్పతు మితి. “ప్రాయశ్చిత్తం తమస్వేతి ప్రాథానై కైవ కే వల,, మితి తాప జన్య ప్రాయశ్చిత్త తయోప దేశాత్ నాశ్యస్యా ప్రీతి వ్యతి రిక్తస్యా భావేనాప్రీతియే నాశ్యే యెన్టు కొళ్ళి వేణు మెన్టు కరుత్తు. ఇన్త అప్రీతిప్రాయశ్చిత్త నాశ్యేయాకిల్ దుష్ఫల రూపత్వ జ్ఞా డుమో ? ఫలం ప్రాయశ్చిత్త నాశ్య మన్తయెన్తు వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. సుహృదం సర్వ భూతానామితి. స త్వ ప్రకృతి యాన వొరధి కారికు భగవ దప్రీతియే నాశ పర్యంత మరున్తుద మాయరుక్రైయాలే పాప జన్య పాపవ దుష్ఫల మాకవుమ్ శొల్లకురై యిల్లె యెన్టుకరుత్తు . నిసగఁతి. యోశ్వర సుడైయవ ప్రీతి యెన్టు భిన్నపదమ్-శమికు మళవు మెన్తుతా శమికు-మళవు మెన్తుపడి. ఇప్పడియాకిల్ శిలప్రపన్నాశుకు-

సా-ప్ర— హేతుత్వ మంత రేణజ్ఞాయమానతయాసాక్షాదనిష్ఠత్వమనుపపన్నమ్. లోకే ప్రీతిభావిదురిఖ హే తుతయోవానిష్ఠత్వ దశానాదిత్యత్రలోక ఏవాపాధిక సుహృద ప్రీతేరపిసాక్షాదనిష్ఠత్వ దశానాత్స్వాభావి కసుహృద ప్రీతేరనిష్ఠతమత్వం కైముతికన్యాయసిద్ధ మితి తస్యతాపణం కతవ్యమిత్యాహ. అన్తభగవదప్రీతి

సా-వి— ఇవనుకు, భగవత్ప్రీతి కప్రయోజనస్య - అప్రీతికు మేల్ పట్ట నరకమిల్లె, భగవద్వైము ఖ్యాదధికో నరకోనాస్తి. “యన్త్యయా సహ సన్వగోనిరయాయన్త్యయావినే,, త్యక్త రీత్యా ప్రీతే రేవ పరమ పురుషార్థత్వా న్నకేవలం తదభావ ఏవ అప్రీతిరప్యధికా చేత్కిదృశ స్తతో నరకోనామేతి భా వః - “దివివా భువివా మమాస్తువాసో నరకేవా నరకాంతక ప్రకామమ్ | అవధీరత శారదారవిందా చ రణౌతే మరణేపిచింతయామి,, తి నరకేపి భగవత్ప్రీత్యనుకూల వ్యాపారశ్చేన్నానథః - అత స్తదభావో నరకా దప్యధికఇతి కిముత తదప్రీతే నరకత్వ ఇతిఫలితార్థః - అతఏవ వివేకినః మరణ పర్యంత మపిభగ వదప్రీతి హృదయ శూలతయా వతత ఇతి శీఘ్రం తామణే ప్రవృత్తి రిత్యభిప్రేత్యాహ - అన్త భగవ దప్రీతి. పిన్సు, అపరాధా నంతరం . అప్రీతి శమిప్పతుమ్ , అప్రీతింశమయితుం. త్తమైకొళ్ళిల్, తమో పాయం స్వీకరోతిచేత్ - అప్రీతి శమికు-మళవుమ్, అప్రీతిశమన పర్యంతం. అరున్తుద మాయరుక్కుమ్,

సా-సం— అనిష్టోత్పత్తిరాస్తాం నామేత్యథః. నరకమిల్లె, దురిఖజనకంనా స్తి. తహేతన్నిస్తారోపాయకి కరి? కథం తస్య దురిఖజనకత్వ మిత్యాకాంతాయామాహ. అన్తవితి - సుహృద మితిచ. అరున్తుదమ్, హృదయ

మూ—(ఇట్లు పారాతవనుక్కు) ఇజ్జనిరాతవనుక్కుస్వామివిషయత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్, కైంకర్య రూపమాన మోక్షత్తిల్ అభిరుచియుమ్ శంకిక్కు అడుక్కుమ్ - ఇవాన్జ్లాతిలంఘనమ్ “ప్రహరణ యిష్యామి”, ఎన్ఱు ఉ ద్దేక్ష్యేయాన భగవ త్ప్రీతి కు- విరోధియాన పడియాత ఇశ్శాస్త్రీయ నియమమ్ రహస్యత్రయత్తిల్ వి రోధి నివృత్తియై యనుసంధిక్కు-మిడక్కుళితే అనుసంధిక్కు-ప్రాప్తమ్ -

సా-దీ— వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇజ్జనిరాతవిత్వాది యాల్. భగవదప్రీతిమమస్పృక్కు-యిరాతవనుక్కు- ఇనిరహస్యత్రయత్తిల్ శాస్త్రీయనియమాను సంధాన స్థలత్తైక్కు-ట్టుకిరార్ - ఇవాన్జ్లాతిలంఘన మి త్యాదియాల్. అతిలుపపత్తియైక్కు-ట్టుకిరార్. ఇవాన్జ్లాతి. విరోధి నివృత్తిత్యాది. నమశ్శబ్దాదికళితేష్టపడి.

సా-న్యా—అరున్దుదై యాకామ లిరుప్పానె? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇజ్జనిరాతవనుక్కు-తి. భగవ ద ప్రీతి యరున్దుదై యితాతవను కెన్ఱుపడి. భగవ దప్రీతి యరున్దుదై యాకా విట్టాల్ తత్ప్రీత్యైక్కు ప్ర యోజన ప్రావణ్య ముమ్ తత్పరి వాహ కైంకర్య ముమ్ కూడా తిరే యెన్ఱు కరుత్తు . ఆనాలుమ్ ముముక్షువు క్కు సారతమ తయా నిత్యాను సంధేయ మాయ్ “ సర్వ మప్రాక్షరాంతస్థ ” మెన్ఱు సర్వాథా గభామా న రహస్య త్రయత్తి లిల్లాత విశ్వాస్త్రీయ నియమ మను సతావ్య మామో? రహస్య త్రయత్తిలుమ్ విరో ధి నివృత్తి ప్రతి పాదకస్త లత్తిలే ఇతువు మను సంధేయ మెన్ఱిత్ స్వతః విరోధి నివృత్తి రూప మల్లామెయా లే అక్లెయిత్తై యను సంధిక్కు-కూడుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇవాన్జ్లాతిలంఘన మితి. ఆ జ్ఞాతిలంఘనమ్ పురు సాథా రూప భగవ త్ప్రీతికు- విరోధి యాన పడియాలే ఆజ్ఞారూప శాస్త్రీయ ని యమాను సరణమ్ విరోధి నివృత్తి రూప మాకైయాలే విరోధి నివృత్త్యనుసంధాన స్థల క్కుళితే యను సంధే య మెన్ఱు కరుత్తు. ఇప్పడి విరోధి నివృత్తి స్థలక్కుళితే అను సంధిక్కు-ప్రాప్త మెన్ఱు శొన్నతు కూడుమో? ఇ శ్శాస్త్రీయ నియమమ్ పూర్వ దక్షైయితే యుపాయ నిష్పాదక మాకైయా లుపాయ ప్రతి పాదక స్థలత్తిలు

సా-ప్ర— శమిప్పతుమిత్వాది. అప్రీతే రనిష్టత్వాభావే ప్రపత్తిరేవ తస్య నసీధ్యే దిత్వభి ప్రేత్యాహ. ఇజ్జనిరాతవనుక్కు-త్యాదినా. అప్రీతిరనిష్టాన భవతిచేదిత్యథాః. ఏవంప్రపన్నానామావశ్యకస్య శాస్త్రీయనియ మస్య రహస్య త్రయ ప్రతిపాద్యత్వం దశాయతి. ఇవాన్జ్లాతి లంఘన మిత్వాదినా. శాస్త్రీయ నియమాతి లంఘనస్య విరోధిత్యా చ్చాస్త్రీయ నియమో విరోధినివృత్తిరితి భావః. అనుసతా వ్య త యో క్త స్య

సా-వి— మమస్పృగ్భవతి. అప్రీతికర్తృపదమధ్యాహార్యం. లోకేప్యోపాధికసుహృదప్రీతిరప్యనిష్టతయా దృశ్యతే. కిముత నిసగ సుహృదప్రీతే రనిష్టత్వ ఇత్యభిప్రేత్య సుహృదం సవాధూతానా మిత్యుక్తం - అత శ్శీఘ్రం డామణం కుర్యాదితి భావః. అప్రీతే రనిష్టత్వాభావే ప్రపత్తిరేవ తస్య నసీధ్యే త్యభి ప్రేత్యా హ - ఇట్లు పారాతవనుక్కు-తి-ఏవమప్రీతిమనిష్టత్వే నాననుపశ్యతః - శంకిక్కు-వడుక్కుమ్, సందిహ్యేయా శాం. దృఢతయా నసీధ్యతః. ఏతచ్ఛాస్త్రీయ నియమస్య మంత్రేనుసంధేయ స్థలం దశాయతి. ఇవాన్జ్లాతి -

సా-సం-శల్యవద్భాధకమిత్యర్థః. యస్యభగవదప్రీతిర్నారంభురాతస్యాతిలంఘనాత్కింస్యాదిత్యత్రాహ. ఇజ్జని రాతవనుక్కు-త్యాదినా. నహివయం నాస్తీకా న్నప్రతి శాస్త్రీయమర్యాదాంశిక్షయామ ఇతిభావః- అస్యమం త్రేచాను సన్దాన ప్రకారం దశాయతి. ఇవాన్జ్లాతిలంఘనమితి. ఇశ్శాస్త్రీయనియమవిరోధినివృత్తి రూప

మూ— ఇన్ద్రనియమాను వతనమ్ పూణోపాయరల్లాత అధికారి కళుక్కు ఉపాయపూణి విరోధియై శమిప్పిత్తుకొగ్గణ్ణ భగవత్ప్రసాదనమాయరుక్కుమ్-పూణోపాయరుక్కు అతిలంఘన హేతుకాప్రీతి పిరివాతపడి పణ్ణికొగ్గణ్ణ భగవత్ప్రీణనమాయరుక్కుమ్.

సా-దీ— ఇశ్వాస్త్రీయనియమానువతనత్తుకుత తదధికారివిషయ త్రిక్పత్యలైయరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇన్ద్రనియమాను వతనమిత్యాదియాల్. ఉపాయపూణియైదైయార్కు అనిష్ట నివృత్తిష్ట ప్రాప్తిహేతువా మేకకిరార్. పూణోపాయర్క్కిత్తాది. శాస్త్రవిహిత కమత్తై విభజ్యనిరూపిక్కిరార్ కారికైకళాల్.

సా-స్వా—ముత్తరదశైయిలెఫలరూపమాకైయాలే ఫల ప్రతిపాదకస్థల త్రిలుమనో అనుసంధిక్కువేణ్ణియతే సిర శంకైయై పురిహరియా నిస్తుకొణ్డధికారి భేదేన ఫల భేద మరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇన్ద్రనియమాను వతన మితి. ఉపాయ విరోధి శామకత్వా త్పురుషార్థ భగవత్ప్రీతి విరోధి ఘాతాతి లంఘన హేతుకాప్రీతి నిష్పత్తి ప్రతిబంధక తయాచ అనుగత మాకైయాలే విరోధి నివృత్తిస్థలత్తిలే తానే యనుసంధేయమ్. అధికారి భేదేన ప్రసాదనత్వ ప్రీణనత్వా కారణ్య ననుగతజ్ఞ శాకైయాలే యుపాయ ఫల ప్రతిపాదక స్థలశ్చిలే యనుసంధేయ మనైస్తు కరుత్తు. ఇప్పడి యిశ్వాస్త్రీయ నియమమ్ పూణోపాయరుక్కు అతి లంఘన హేతుకాప్రీతియై ప్పిరవాత పడి పణ్ణికొగ్గణ్ణ భగవత్ప్రీణన మాయరుక్కు మెన్ఱుళొన్నతు కూడుమో? అప్పోతు మాలా కరణ దీపారోపణ ప్రదక్షిణా ద్యనుజ్ఞా కైంకర్య మకరణత్రి భగవదప్రీతి రూప ప్రత్యవాయ మిల్లా మైయాలే తన్నివారకత్వ మిల్లా మైయాల ననుష్ఠేయ మాక ప్రసంగియాతో? ఆజ్ఞానుజ్ఞా రూపేణద్వివిధంశాస్త్రీయధర్మమ్. అతిలాజ్ఞారూపధర్మము కరూప మానాలుమనుజ్ఞారూప ధర్మము క్త ప్రకార మనైస్త్రిల్ అప్పోతనుజ్ఞా ధర్మ మాజ్ఞేయల్లా మైయాలే “ ఆజ్ఞాచ్చేదీ మవప్రోహీ మద్భక్తోపి నవైష్టవ ” ఇత్యాది శాస్త్ర విషయ మిల్లా మైయాలే శాస్త్రాని సరణ మస్తిక్కే బచ్చిక మాకవనుష్ఠేయ మాక ప్రసంగియాతో? “ మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి నలంఘయే ” దిత్వాది వచన శ్లోనజ్ఞాధర్మ జ్ఞలైయమ్ విషయా కరిక్కిర తెన్ఱుళొన్నాల్ ప్రపన్నాధి కారిక్కు స్వగా ద్యధా కామ్యా నుష్ఠానము మ్మిసంగి యాతో? కించ ఇశ్వాస్త్రీయాను వతన ముపాయ విరోధియై శమిప్పిత్తు కొగ్గణ్ణ భగవత్ప్రీణనమాయరుక్కు మెన్ఱుళొన్నుళొక్కూడుమో? ఒరుప్రయోగత్తిల్ ధర్మజ్ఞుక్కు అనేక ఫలప్రద త్వబూడాతే? జాతేష్టియిలే ప్రత్యవాయ నివారణముమ్, పుత్రగతసూత త్వాదిశుమ్ సకృత్ప్రయోగ త్తాలే

సా-ప్ర—శాస్త్రీయనియమస్యాను సరణే ప్రయోజనమాహ. ఇన్ద్రనియమానువతన మిత్యాదినా. ఏవంత హి పూణోపాయానాం ప్రపన్నానా మనుజ్ఞా కైంకర్యే ప్రవృత్తిరేవనస్యాల్. అకరణే ప్రత్యవాయా

సా-వి—శమిప్పిత్తుకొగ్గణ్ణ, శమయత్సత్-ప్రసాదనం, ప్రసాద జనకం. అప్రీతిపిరవాతపడి, అప్రీతి ర్భధా నోత్పద్యేత తథా-పణ్ణికొగ్గణ్ణ, కర్వక్. ప్రీణనం, ప్రీతి జనకం. ఆజ్ఞానుజ్ఞారూపద్వివిధకైంకర్యేసి

సా-సం—మిశ్యథః, ఉక్తస్య నియమాను వతనస్య ఉపయోగ ప్రకార భేదనిరూపణముఖేన ఆవశ్యకతా మేవ స్వీకరోతి-ఇన్ద్రనియమాను. అధికారి కళుక్కు, భక్తిప్రపత్త్యధికారిణామ్. ననుశాస్త్రీయ నియమే నైవ భగవతి భాగవతేషు కైంకర్యం కర్తవ్యమితి నియమ ఆజ్ఞారూప ఏవ. నానుజ్ఞా రూపభితి వదంతం

మూ—“అజ్ఞానుజ్ఞావిభాగేన ద్విధాశాస్త్రీయపద్ధతిః । నిగ్రహానుదయాయాద్యాపరాత తత్ఫలాప్తయే । అనుజ్ఞాయా ప్రవృత్తేషీక్రమకోపాది సంభవే ।

నా - దీ — అజ్ఞానుజ్ఞై త్యాది - శాస్త్రీయ పద్ధతిః. శాస్త్ర విహిత కర్మణ్యై శ్చేష్టపడి - అవ త్తుకు వినియోగ తైక్యాకాట్టుకిరార్ - నిగ్రహేతి - అచ్యుత, అజ్ఞానాపా శాస్త్రీయ పద్ధతిః భగవ నిగ్రహానుదయాయ విహితా - పరా, అనుజ్ఞా కామ్య రూపాతు తత్ఫల సిద్ధ్యై విహితా ఎనై - అనుజ్ఞయేతి - అనుజ్ఞా రూపే కర్మణ్యసి-క్రమకోపః, క్రమ విపర్యాసః- అది శబ్దా దధికారకాలాదివిపర్యాసగ్రహణం.

సా - స్వా — సిద్ధికా విల్లెయో వెన్దిలతు సంవలి తాధి కార మాన పడియాలే అజ్ఞ అనేక ఫలమ్ సిద్ధిలైలుమ్ మత్త విడత్తిలే యప్పడి శొల్లప్పోమా ? ఒరు ప్రయోగత్తి లనేక ఫలమ్ సిద్ధిత్తాలే సకృత్ నిత్య జ్యోతిష్వో మాద్యను ప్తానత్తాలే “ సర్వేభ్యః కామేభ్యో జ్యోతిష్వోమః ” ఎనిర ఫల సిద్ధి ప్రసక్త్యాప్రసన్న నుకు బహ్వ నథమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న శాస్త్రీయ ధర్మ భేదజ్ఞైయమ్ ఫల సిద్ధి భేద జ్ఞైయమ్ విభజిత్తరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అజ్ఞాను జ్ఞైతి. శాస్త్రీయ పద్ధతిః, శాస్త్రాంత గత చోదనా . అజ్ఞాయా లక్షణ మాహ . నిగ్రహేతి. భగవ నిగ్రహా త్పత్తి ప్రసక్త్యా కా భావ ప్రతియోగిని యెన్టపడి. యద్యయం సంధ్యా నుష్టాయాన స్వాత్ భగవ నిగ్రహ స్వాదితి తరణ సంభవా త్తథాచా కరణ ప్రసంజిత నిగ్రహా నుత్పత్త్యథా తయా కర్మ విధి పర్యవసన్నా చోదనా అజ్ఞా. తాదృశ చోదనా విహితత్వాత్ తక్రమా ప్యాజ్ఞే త్యుచ్యతే. అనుజ్ఞాయా లక్షణ మాహ. పఠేతి. పరా, అనుజ్ఞా. త తత్ఫలాప్తయే, పశు పుత్ర స్వర్గాది త తద్వినియోజక విధిసిద్ధి ఫలాభం కర్మ చోదనా అనుజ్ఞైత్యథః- తద్విహితత్వాత్ తక్రమా ప్యనుజ్ఞే త్యుచ్యతే-అనుజ్ఞయాప్రవృత్తే, ఆరభేకర్మణి. క్రమకోపః, క్రమ విరోధః. ఆదిశబ్దేన

సా-ప్ర—భావేనప్రయోజనా భావాదిత్యత తత్తతై గంకర్మసాపేక్షేవ ఫలత్వా త్ప్రవృత్తిస్సాన్యది త్యభిప్రేత్యాహ. అజ్ఞానుజ్ఞా విభాగే నేత్యాది. యథానిగ్రహానుదయః ఫలంవివంతతత్తైగంకర్మసిద్ధిః ఫలమిశ్యథః. సర్వేవమనుజ్ఞా కైంకర్యస్యప్రత్యవాయపరిహారాథాత్వాభావేశాస్త్రీయ నియమాపేక్షానస్యాదిత్యత్రాహ-అనుజ్ఞయాప్రవృత్తేషీతి. సాంగస్యమాలాకరణదీపారోపణాదిగూపానుజ్ఞాకైంకర్యస్వరూప స్వాపిశాస్త్రీక

సా-వి— శాస్త్రనియమోను సత్యవ్య ఇతివక్తుం ప్రథమంత ఛేదమాహ - అజ్ఞానుజ్ఞైతి-నిగ్ర హాను దయేత్యథం లక్షణపరం. నిగ్రహానుదయఫలక శాస్త్రీయకర్మా జ్ఞా కైంకర్యం. తత్ప్రకరణోక్త ప్రీతి మాత్రఫలక శాస్త్రీయ కర్మానుజ్ఞా కైంకర్యమితి భావః - అనుజ్ఞా కైంకర్యేషి శాస్త్ర విహిత స్వాఘ్న పాద్యాచ మనీయ గంధ పుష్ప ధూప దీపాది సమర్పణేషు క్రమత్వా త్తదతిక్రమే ప్రత్యవాయస్వాదితి తత్రాపి శాస్త్రీయ నియమ ఆవశ్యక ఇత్యాహ - అనుజ్ఞయా ప్రవృత్తేషీతి - క్రమకోపః, విహిత క్రమవ్యత్యాసః. ఆదిశబ్దేన దేశకాల వస్తుస్వభావా ద్యుచిలంఘనాని వివక్షితాని. అనుచిదేశేన కర్తవ్యమితి దేశ నియమః .

సా-సం—ప్రత్యుభయత్రాపినియమావశ్యంభావఇతిప్రతిపాదయతిద్వాభ్యాం. శాస్త్రీయాకైంక ర్యాఖ్యాపద్ధతి రాజ్ఞయా ప్రవృత్తా అనుజ్ఞయాప్రవృత్తాచేతి ద్వివిధా. తత్రాద్యా భగవనిగ్రహ రూపప్రత్య వాయనుత్పాదయ. ద్వితీయాతత్తదనుజ్ఞా కైంకర్యప్రకరణాత్మాతత త్తస్మిన్లోల్లాసఫలకా. క్రమస్యకోపః అతిలంఘనం.

మూ— ఆజ్ఞాతిక్రమదోషస్యాన్వియమోతోదురత్యయః।

సా-దీ— ఆజ్ఞా కర్మాతి క్రమేయో దోష స్సోత్రాపి స్యాత్ - భగవ దప్రీతి విశ్లేయు మైనై- అతః అను జ్ఞా కైంకర్య త్తిలమ్ శాస్త్రీయ నియమమ్ దురతి క్రమ మేన్దపడి -

సా-స్వా— దేశకాలకళ్యాద్రవ్యాదివిరోధ గ్రహణమ్. కామ్యకర్మణ్యపి విహిత క్రమ దేశ కాలాద్యతిక్ర మే “ అశాస్త్ర మానురం కృత్సా ” మిత్యా జ్ఞాతి క్రమేయో భగవన్నిగ్రహస్తా దృశ భగవన్నిగ్రహ స్సాన్యత్. అతః నియమః, శాస్త్రీయ నియమః. దురత్యయః, దురతి క్రమః. ఇతి నాలే అనుజ్ఞా కైంకర్యే పి శాస్త్రాను సరణ మావశ్యకమేన్దపడి. ఇప్పడిశాస్త్రీయ పద్ధతి ద్వివిధైన్ద్రుత్తుకూడుమో? “వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలన్నిర్వపేత్-పుత్రేజాతే,, ఇత్యాదిజాతేష్ట్యాది విధి ఆజ్ఞైయాకిల్పుత్ర గత పూత త్వాది ఫలా తః త్వా భావమ్ ప్రసంగి యాతో? అనుజ్ఞైయాకిల్ అకరణ త్తిల్ నిగ్రహ భావమ్ ప్రసంగి యా తో?

సా-ప్ర— సమధిగమ్యత్వాత్కర్మచక్రవృత్తిత్వాదిత్యాయేనక్రమేణప్రతిపాదకత్వాత్కదనుష్ఠానస్యచయుగ పదసంభవా తక్రమాపేక్షాయామాజ్ఞయానుష్ఠేయేషు శ్రుత్యథా పాఠముఖ్యకాండ ప్రవృత్తిరూప ప్రమా ణైః ప్రతీతక్రమస్యాపేక్షిత విధాన బలాత్స్వీకారవదనుజ్ఞా కైంకర్యప్రాపక శాస్త్రప్రతీతక్రమస్యాన్వియమో బలాత్స్వీకార్యత్వేపి పరిత్యాగే నియతక్రమప్రాపక శాస్త్ర నైవాజ్ఞానూపత్వేన తదతిలంఘనదోషస్యాన్వి దిత్యథా-క్రమకొపః, క్రమస్థలనమ్. వైపరీత్యమాచితబాధః. నన్వేషం కైంకర్యేమహనీయవిషయప్రీతిరూప భక్తిః శేషత్వజ్ఞానంవాధికారః. ఆజ్ఞాకరణేతుప్రత్యవాయ పరిహారకామనాధికారఇత్యధికారభేదా త్కర్మభే దస్యాదిత్యత్ర సర్వధాపి తతఏవోభయ లింగాదిత్యుక్తన్యాయేనోభయ విధ వినియోజకే ఏకేన నామ్నాక ర్మ నిజేశాత్ప్రత్యభిజ్ఞాసిద్ధేఃకర్మభేదాపాదక శబ్దంతరాదేరభావాచ్చకర్మైక్యేభవనస్వగాధికారక

సా-వి— ప్రాతరేవపుష్పాఙ్గనంతకవ్యమితికాలనియమః-దుత్కూరాది నానకతకవ్యమితి వస్తునియమః. అస్మాతేన నకతకవ్య మిత్యవస్థానియమ ఇత్యాదీని బోధ్యాని. నను భగవద్భక్త్యా భగవన్ముఖోల్లాసాయ క్రి యమాణం కర్మ కైంకర్యం. అతోనుజ్ఞా కైంకర్యం ఫలాంతరంవినా భగవన్ముఖోల్లాసైక ప్రయోజన త యా క్రియతే. అతస్తత్ర భక్తిరేవ వినియోజికాన త్వా జ్ఞానిత్యాదికంతు ప్రత్యవాయ పరిహారాయా ను స్మీయమాన మాజ్ఞా మాత్ర ప్రయుక్త మాజ్ఞాకైంకర్యం - తత్రాజ్ఞావినియోజికానభక్తిః- ఏవం ాజ్ఞామా త్ర ప్రయుక్తం భక్తి యుక్తత్వాభావా త్కైంకర్యం నభవేదిత్యాశంక్య తస్యోభయప్రయుక్తత్వ స్యాపి“అ హరహర స్సంధ్యా ముపాసీతే,,తి. “ప్రియాయమమవిష్టోశ్చ దేవదేవస్య శాశ్వతః,,ఇతిప్రమాణవశేనఉభయ పలకత్వ స్యాపి సత్వాద్భగవన్ముఖోల్లాసాయ ప్రీత్యాక్రియమాణత్వేనన కైంకర్యత్వ తుతి రిత్యభిప్రేత్య నిత్య కామ్యగ్నిహోత్రాదివద్వినియోజకభేదేకమైక్యం దేకస్మాదేవప్రీత్యర్థానుష్ఠానాత్ప్రీత్యవాయనివృత్తిశ్చ

సా-సం— ఆదిశబ్దేనదేశకాలాద్యతి లంఘనానివివక్షితాని. తత్ప్రసక్తా ఆజ్ఞాతిలంఘనేయోదోష స్సోత్రా పి స్యాత్. అతశ్శాస్త్రీయ క్రమకాలశుచి సిద్ధవస్త్యాది ముఖోనియమో దుల్లంఘ్యఇత్యథా- సచోభయో ర్భేదాయ ఆజ్ఞామాత్ర ప్రయుక్తమాజ్ఞాకైంకర్యం. భగవన్ముఖోల్లాసై కోద్దేశేన భక్తిమాత్రప్రయుక్తమను జ్ఞాకైంకర్యమితివాచ్యం. యదాచాజ్ఞాకైంకర్యంభగవన్ముఖోల్లాసాయభక్త్యానుష్ఠీయతేప్రత్యవాయపరిహారశ్చ

మూ— ప్రత్యవాయపరిహారే ఫలాంతరసమన్వితే । తత్రసం వలితంప్రాహు రధికారం విచక్షణాః ।

సా-దీ—ప్రత్య వాయేతి - ప్రత్య వాయ పరిహార రూపే ఫలాంతర సహితే సతి తస్మిన్ కమణ్యధికారం సంవలితం ప్రాహుః. యథా జాతేష్వేషుత్ర జన్మవత్వ తద్గత పూతత్వాది కామిత్యే అధికారః -

సా-స్వా—ఇని ఉభయ లక్షణా క్రాంత తయోభయాత్మక మెస్టిత్ వినియోగ పృథక్త్వత్రాతే నిత్యకామ్యాత్మక జ్యోతిష్వే మాది కళిత్ నిత్య ప్రయోగ త్తిక్ కామ్యా సిద్ధ్యా నిత్య కామ్య ప్రయోగ భేద వత్పుత్ర గత పూతత్వాదిసిద్ధ్యభేదం ప్రయోగ భేదమ్ । ప్రసంగి యతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరాత్. ప్రత్య వాయ ఇతి. యస్మిన్ కమణి ఉత్పత్తి వాక్యేన ప్రత్య వాయ పరిహారే ఫలాంతర సమన్విత ఏవ ఫలతయా బోధితే సతి నతు ఫలాంతర వినాభూత ప్రత్యవాయ పరిహార మాత్రే బోధితే సతి త్యభేదః. తత్ర కమణి - అధికారం, సంవలిత మధి కార మాహుః - విచక్షణాః. నతు ప్రత్యేకం శుచి విహిత కాల జీవిత్య మాత్రంవా ఫల కామత్వ మాత్రంవా అధికారః . ఇతినాతే సంవలి తాధి కార మాత్రయా లాజ్ఞానుజ్ఞో భయాత్మ కత్వ ముమ్, సకృత్ప్రయోగత్రాతేప్రత్యవాయపరిహార ముమ్, తత్తత్ఫల సిద్ధియుమ్ సిద్ధికామ్యురైయిల్లై యెస్టు కరుత్తు. సంవలి తాధి కార స్థల త్తిత్ పోతే వినియోగ భేదేన నిత్య కామ్యాత్మక జ్యోతిష్వేమాది కళి లుమ్ నిత్యప్రయోగ త్తిక్ కామ్యసిద్ధిప్రసంగియాతో? ఫలకామాధికారిణానుష్ఠానాభావాత్ఫలసిద్ధియిల్లై యెస్టిలప్పో తు ఫలకామ ప్రయోగ త్తిలుమ్ ప్రత్యవాయ పరిహారం సిద్ధియాతే ప్రత్యవాయం ప్రసంగి యతో ?

సా-ప్ర—జ్యోతిష్వేమ వద్వినియోజక పృథక్త్వేనో భయాత్మకత్వాత్సంవలితాధికారత్వ మిత్యాహ. ప్రత్యవాయ పరిహారఇత్యాదినా. ఏవంతసోఽవశాన్త్రమాది ప్రయుక్తా జ్ఞాత్యేనశేషత్వప్రయుక్త క్షేంకర్య త్వేన చ ద్విప్రకారా నుష్ఠానం స్యాదిత్యత్ర “ తత్రానుష్ఠాన తంత్రం విదిషితు ఘటతే కర్తృకాలాద్యభేదా ,,

సా - వి— ఫలం సిద్ధ్యతితి సద్భి రనుష్ఠాన ప్రసక్తిరిత్యాదయ ప్రదర్శనపూర్వకమాహ- ప్రత్యవాయపరిహార ఇతి కారికాద్వయేన - నిత్య నైమిత్తిక కమణు ప్రత్యవాయ పరిహారకే. ఫలాంతర సమన్వితే, భగవత్ప్రీతి రూప ఫలాంతరేణ సమన్వితేసతి. భక్త్యాజ్ఞా రూప వినియోజకయోః పృథక్త్వేపి శబ్దాంతరా భ్యాసాది కమణభేదక ప్రమాణాభావా త్కమేక్ష్యే . కర్తృకాలాద్యభేదా త్ప్రయోగ క్త్యేచ సంభవతి ప్రత్య వాయ పరిహార భగవత్ప్రీతి రూపాధికార భేదేపి జీవనస్వర్గా ద్యధికార భేద విశిష్ట్యాగ్ని హేతా త్రాదా వివాధికారం సంవలితం శాస్త్రజ్ఞాః ఫణంతి. సకృదనుష్ఠితా దేవతస్మా త్ఫలద్వయ సిద్ధే రధికారస్య సంవలితత్వం. అతో నపృథగనుష్ఠానమితిభావః - నను తహి “సంధ్యా ముపాసతేయేతుసతతంసంశితవ్రతాః । విఘాతపాపాస్తైయాంతి బ్రహ్మలోక మనామయమ్ । ప్రాజాపత్యం గృహస్థానాంబ్రాహ్మం సన్న్యాసి నాం

సా-సం—అథాకదేవ భవతి కింతత్రాధికారి విశేషణ మిత్యత్రాహ. ప్రత్యవాయేతి. నిత్యనైమిత్తికేచ ప్రత్యవాయ పరిహారే ప్రత్యవాయ పరిహారాతిక్త ముఖ్యోల్లాసరూప ఫలాంతరేణ సమన్వితే సతి కామ నాపి షయత్వేన సమన్వయోవివక్షితః- తత్ర సకృదనుష్ఠితా దేవ ఫలద్వయ సిద్ధేః. అధికారి విశేషణం పరస్పర సంఘటితం సదేవేతి సర్వధాపితతవోభయలింగాదిత్యాదయవిదః ప్రాహుః. తతఏవ సకృదనుష్ఠితాత్మ తఏవ ఉభయ లింగాత్ఫలద్వయసిద్ధేః. సర్వధాపి ప్రత్యవాయపరిహారాధికంఫలాంతరాయచాధి కరోతీతి

మూ—నిత్యకామ్యస్వరూపైకే వినియోగపుధక్ త్వతః | ఫలాథకంక్రియమాణేపి నిత్యంభవ తితన్త్రతః |

సా - దీ — నిత్యకామ్య కమణోః స్వరూపైకే విశేషమ్ కాట్వుకిరాత్ - నిత్యేతి - నిత్యకామ్యకమణోః స్వరూపైకే యథాజ్యోతిష్ట్వేమో నిత్యం కామ్యస్వ విహితః తథా త్రాప్యైకేయ తస్యయోగి పుధక్ పుధగ్గినియోగ ఉక్తః - అత స్మస్మిన్ కమణి ఫలాయ క్రియమాణే సత్యపి తంత్రా సుష్మానతః నిత్యం

సా-స్వా—ఎన్నవరుళి చ్చెయ్కిరాత్ - నిత్యేతి- ఫలాథక మితి - శుచివిహిత కాల జీవిన అధికారిణివిహిత కాలే కమాణ కరణస్యైవ ప్రత్యవాయో త్వాదకత్వాత్తత్ర-రణస్య అకరణాభావతయా అనిచ్ఛాయామపి నిగ్రహానుత్పత్తి ప్రయోజక తయా కామ్య ప్రయోగే అనిచ్ఛాయామపి ప్రత్యవాయ పరిహార ఫలమ్ సంభవతి - నిత్యప్రయోగేతు అధికారిణా నుపేత కమాణ ఏవ ఫల సాధనతయా ఫలకామనా భావేనా నధికార తయాన ఫల సిద్ధిః ఎస్తుకరుత్తు - సంవలితాధి కారస్థల త్తితే కామ్యానుష్ఠానే దోష వచ్ఛుద్ధ కామ్యస్థలేపి

సా-ప్ర—దిత్యక్తరీత్యా తంత్రేణానుష్ఠాన మిత్యాహ- నిత్య కామ్యేత్యాదినా. కర్తృకాలాదీత్యత్రాది శబ్దాద్దేవతాద్వైత్యం గృహ్యతే. నిత్యత్వేన ఫలాథకత్వేనచ వినియోగత్వ కమాణ వికే ఫలాథక మనుష్ఠితే తస్మిన్వినియోగ పుధక్త్వా దన్యాథకమపి కమాణదేవేతి తత్స్వరూపస్య నిష్పత్తేస్తంత్రతః కామ్యాన్నిత్యసిద్ధి రిత్యథః - నన్వేవం ప్రత్యవాయ పరిహారాథక మనుష్ఠితేన కమాణా ప్రాజా పత్యంగృహస్థానాం బ్రాహ్మం సన్యాసినా, మిత్యాదిభిన్యేత్య కమాణ ఏవ ఫలాథకం వినియోగాత్వస్య చారుష్ఠిత త్వాత్ఫలసిద్ధిరపి స్యాదితిచేన్న - కేవలకామ్యేపి ఫలేచ్ఛామంతరేణానుష్ఠితేఅనధికారిణాకృతమకృతమిత్యానా తామ్యస్యైవవాసిద్ధ్యాతత్ఫలాసిద్ధే స్పృహ దేవ ఫలేచ్ఛాభావే తత్సధ్యనుపపత్తేరి. ఏవల తహిన్ ప్రత్యవాయ పరిహార కామనా భావేపి కథం తత్సిద్ధిరితి చేదిత్థంనిత్యే విశాశ్రమా చేరేవాధికారత్వేనశ్రవణా

సా-వి— స్మృత,,మితినిత్యకమాణామపి ఫలాత్కేరిప్రత్యవాయపరిహారాద్యథానుష్ఠానా దపి బ్రహ్మలోక ప్రాప్త్యాది ఫలమపరిహార్యం స్యాదిత్యతతహ - నిత్యకామ్యేతి- ఏకస్యతూభయత్వేనయోగపుధక్త్వన్యాయేన,,దధ్నేంద్రియకామస్యజుహూయాది,,తి ఫలాథక విహితదధ్నా నిత్యాగ్నిహోత్ర సిద్ధి వ త్ఫలాథకం క్రియమాణ సంధ్యా వందనాదే రేవనిత్యప్రయోజనసిద్ధిః.తంత్రతః,సకృత్రియమాణమనేకోపకారకంహితంత్రం. నతు నిత్యా తామ్యసిద్ధిరి - కామ్యే ఫలకామనా వాన ధికారి ఫలకామనా విరహే అనధి కారిణా కృత మకృతమితికామ్యాభావా న్నతత్ఫలసిద్ధిరితి భావః - ప్రకృతేచ ప్రపన్నస్య కామనా విరహాన్ననిత్యా తామ్యసిద్ధి రిత్యత్ర తాత్పర్యం - అతోనాస్య జ్ఞోకస్య ప్రకృతా సంగతిః - నచ ప్రపన్నేతర స్యాపి ప్రత్యవాయానుత్పత్తి కామనా విరహే కామ్య సంధ్యావందనాదేరి సనిత్యసిద్ధి స్యాదితి వాచ్యం. నిత్యే విహితకాల జీవనశుచిత్వ బ్రాహ్మణ్యాదే రేవాధికార తయా తత్కామనా విరహేపి తత్సిద్ధిరవజనీయత్వాత్-

సా-సం— సూత్రాథకః. యత్ర సంకల్పమాత్రభేదేన ఏకమేవ కమాకామ్యం నిత్యంచ భవతీతి తత్ర కామ్యాదేవ నిత్యస్యాపి సిద్ధిరితి ప్రసంగాదాహ. నిత్యకామ్యేతి - వినియోగ పుధక్త్వతః. ఫల సంకల్పమాత్ర భేదేన . ఫలాథకం క్రియమాణేపి తంత్రతః సకృదనుష్ఠానేనైవ నిత్యం నిత్యానుష్ఠాన సాధ్యప్రత్య వాయపరిహారం భవతి - ఫలాథక దధ్నే చ నిత్యాగ్ని హోత్ర వతామ్య ప్రయోగాదేవ నిత్య సిద్ధి ర్భవతి.

మూ— అనుజ్ఞామాత్రసిద్ధేః కైంకర్యేషు విచతుః ॥ అకృతౌ తత్ఫలాలాభానతదోష ఇతీరితమ్ ॥

సా - దీ — కర్మాపి సిద్ధ్యతి ఎనైకా - అనుజ్ఞా కైంకర్య క్షళితవిశేషమకాట్టుకిరార్ - అనుజ్ఞేతి - అనుజ్ఞా మాత్రతస్సిద్ధేః మాత్రతత్త్వేన ఆజ్ఞావ్యావర్తితత్వం. అకృతౌ, అకరణే. ఫలాలాభవివసనప్రత్యవాయకి.

సా-స్వా — కామ్య ప్రయోగా ననుష్ఠానే దోషమ్ ప్రసంగికుమో? ఎన్న వరుళి చెప్పేయి కిరార్. అనుజ్ఞా మాత్రేతి. తథావ సంవలి తాధి కార స్థలత్తి పృథక్కాక కామ్య ప్రయోగ మిల్లా మైయాలే అకరణత్తిల్ దోష ముణ్డా నాలుమ్ శుద్ధ కామ్య స్థలత్తిల్ దోష మిల్లె యెస్టు కరుత్తు - క్వచిత్ప్రత్య వాయ పరిహారమ్ బంధక కామ్య సంవలిత మాకిల్ ముముక్షు వుకరతు అనీప్సిత మాకైయాలే ఫలకా మనా విశిష్ట జీవ నాది నిమిత్తమే అధికార మాన పడియాలే అన్విడత్తిల్ ఫలమ్ బంధక కామ్య మాన పడియాలే ప్రపన్న నుకుక స్వరూపవిరుద్ధ మాకైయాలే కామనారూపాధికార మిల్లె యెస్టు కరుత్తు -

సా - ప్ర — తేనైవ తదనుష్ఠానే ప్రత్యవాయ పరిహారా కాంతాభావేపి ప్రత్యవాయ హేతు భూతస్య తత్త త్కర్మానుష్ఠానా భావస్యా సిద్ధేరి అకరణా భావ రూపాత్మత్వత్యర్కణ ఏవ నాంతరీయక తయా ప్రత్యవాయ పరిహారస్యాథా త్సిద్ధిరితి భావః. ఏవం చాజ్ఞాకైంకర్యా కరణే ప్రత్యవాయవదనుజ్ఞా కైంకర్యస్యాపి శాస్త్రీయత్వా చ్చాస్త్రీయత్వతీలంఘనే ప్రత్యవాయస్యాదిత్యత్ర శాస్త్రేజైవాకరణే ప్రత్యవాయా నుక్తే లోకత ఏవ ప్రీతిహేతు తయా ప్రతిపన్నస్య తస్యానుజ్ఞామాత్ర కరణత్వాచ్చన ప్రత్యవాయ ఇత్యా హ. అనుజ్ఞామాత్రసిద్ధేః ప్రిత్యాదినా.

సా-వి— ననుప్రపన్నస్యయనికామనానాస్తి-తహి త్ప్రీత్యథాం ప్రత్యవాయపరిహారాథాం చ కర్మానుష్ఠాన మేవ నసిద్ధ్యేత్ - అథాజ్ఞాభక్తిభ్యాంతత్సిద్ధ్యతీతి చేత్ తహ్యేజ్ఞాన తీలంఘనం కార్యమిత్యేవం రూప స్యాను కూల్య సంకల్ప రూపస్య ప్రాతికూల్యవజన సంకల్పరూపస్యచాభిలషితత్వాత్కామనా ప్రయుక్త త్వస్యా వశ్యకత్వాత్, భక్తిశ్చ మహనీయ విషయే ప్రీతిః, తయా భగవత్ప్రీతిముద్దిశ్యక్రియమాణత్వాత్తదాకారస్యా పి కర్మాణి కామనా ప్రయుక్తత్వా త్కామనా ప్రసంగ ఇతి చేత్సత్యం- స్వాధాం కామనాయా ఏవ నిషిద్ధత్వాత్ తస్మా దాజ్ఞాభక్తి ప్రయుక్తం కర్మానుష్ఠేయమితి సిద్ధం - అతఏవ భగవ దాజ్ఞాయా భగవత్ప్రీత్యథామితి సాంప్రదాయక సంకల్ప స్సమీచీనరి పంథా ఇతి సవణం సమంజసం - నన్వనుజ్ఞా కైంకర్యస్యాప్యకరణే ప్రత్యవాయస్యాచ్చాస్త్రీయత్వా విశేషా దిత్యత్రాహ - అనుజ్ఞామాత్ర సిద్ధేషి వ్వితి. విష ట్డండపర్యంతేచ్చా ఆజ్ఞా- తద్రహితాంగీకారో నుజ్ఞేతి భేదః. శాస్త్రేష్యకరణే ప్రత్య వాయానుక్తేః మాలా కరణాదిషు అనుజ్ఞా కైంకర్యత్వం- అతస్తత్ర నదోషకి - తత్ర క్రమాది నియమస్యైవాజ్ఞా సిద్ధత్వా త్తదతిక్రమే దోష ఇతి భావః - తత్ర క్రమాది విశిష్ట గంధ వుష్పాది సమపణ మాజ్ఞానుజ్ఞో భయసిద్ధం. అతః క్రమాద్యంశ వ్యవచ్ఛేదాయ మాత్రేత్సుక్తమ్.

సా-సం— ఇత్థముక్త్యాననిత్యాత్కామ్యసిద్ధిరితి ఫలితం. నన్వాజ్ఞా కైంకర్య వదనుజ్ఞా కైంకర్యస్యాపి శాస్త్రీయత్వా విశేషాదకరణే ప్రత్యవాయశ్చస్యా దిత్యత్రాహ. అనుజ్ఞామాత్రేతి. దీపారోపణాదిషు కైంకర్యే షు అకృతౌ తత్ఫలాలాభవివసనప్రత్యవాయ ఇతి శాస్త్రాభిజ్ఞే రీరితం.

మూ—నిష్ఠనమస్తుడైవానోర్నిలైయిల్ నిలమళన్తాక్, నన్దితుతీయతి తెన్ఱునడత్తియనాక్ మన్తైయాల్,

సా-దీ—ఇనిపాట్టాల్ బద్ధ దశైయిల్ కైంకర్య త్తుక్కు శాస్త్రమేనియామక మెన్ఱురుళిచ్చేయ్ కిరార్ . నిష్ఠన మిత్త్యాది. నిలమళన్తాక్, త్రివిక్రమభగవాన్. నన్దితు తీయతితు, సమీచీన మిదం కుర్యాద్గర్హ్యా మిదం నకు ర్హ్యత్. ఎన్ఱు నడత్తియ, ధమక్ వ్యవస్థా పకతయానడత్తుకిరశ్రుత్యాద్యుక్తమాగత్తాత.వానోర్నిలైయిల్,

సా-స్వా—ఇప్పడి ప్రపన్న నుక్కు భగవ దభిమత కైంకర్యపరిజ్ఞానాథం శాస్త్ర మపేక్షిత మెన్ఱుశొన్నతు కూడుమో ? శాస్త్ర మన్నిక్కో తానే ఆప్త వాక్యత్రాలుమ్ అను మాన ప్రమాణ త్రాలుమ్ భగవ దభి మత త్తై యరియ లామే ? నియ మేన శాస్త్ర న్తాక్ అపేక్షిత మానా లుమ్ పాశు పతాది శాస్త్రుక్కు శాలుమ్ కైంకర్యమ్ పణ్ణ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న విశ్వంకై కలై ప్పర హరియా నిష్ఠ కొణ్డధి కారా థలై సంగ్ర హిక్కిరార్ - నిష్ఠన మితి - నిలమళన్తాక్, త్రివిక్రమావ తారమ్ పణ్ణి జగత్తై యశన్త స్వామీ - బ్ర హ్మోపద క్రమణ కాలత్తిత అభిషేకమ్ పణ్ణ అన్త తీర్థాన్తై యాక ప్రవహిత్తు ,, తీర్థేన మూ థిన్ వి ధృతేన శివ శ్శివో ఘాత్ ,, ఎన్ఱు తామస నాన శివమమ్ పరిశుద్ధ నాకుమ్మడి జగత్తై యశన్త స్వామియె న్నపడి - ఇతివాతే సర్వస్మాత్పర నెన్ఱు సిద్ధి క్కైయాలే అవర దేవతై కలై బ్రహ్మతే యన్నిక్కో భ్రమ ప్ర మా దాది రహిత నాయుమ్ బుద్ధాద్యవతార మ్పాలే యన్నిక్కో అశ్రిత రక్షణ ధమక్ సంస్థాప నైక ప్రయోజన నా యుమ్ సిద్ధ భగవ త్ప్రవృత్తత శాస్త్రత్తుక్కు పరిగ్రహ్యతా తిశయముమ్, తద్విరుద్ధ పాశుపతా ది కళుక్కు త్యాజ్యతైయుమ్ సిద్ధిక్కు మెన్ఱు కరుత్తు - అన్నిక్కో నాలు వేదత్రాలుమ్ ,, విచక్రమే పృథివీ మే షవీతాం . విచక్రమే త్రిదేవ ,, ఇత్యాది రూపేణ పదేపదే ఆప్తతమ తయా ఆత్మాత నాన స్వామియె న్నప్రమామ్. ఇప్పడి పుట్ట స్వామీ. నన్దితు, ఇతునన్ఱు. నల్లతు. ఇతు తీయతు, ఇతు నిందితమ్ . ఎన్ఱు, విధి ని మేధ రూపేణ ఎన్ఱపడి. నడత్తియ, ధమక్ సంస్థాపక తయా నడత్తుకిర. నాన్మరైయాల్, చతుర్వి ధ వే ద

సా-ప్ర—నిషగ్గమహృదాభగవతైవత్యాజ్యోపాదేయ వివేక సూర్యకం స్వకైంకర్య కరణే ప్రతిస్థాపితా నామస్తాకం యావచ్ఛరీర పాతంభగవదభి ప్రాయ సాక్షాత్కారా భావాత్ జ్ఞానాథం పరమ భాగ్యం శాస్త్రమేవ స్వీకార్యమిత్యభి ప్రేత్యాహ. నిష్ఠన మిత్త్యాదినా. నిష్ఠనమ్, ప్రతిష్ఠితాః. అన్ఱుడైవానోర్ నిలై యిల్, పరమభక్తి యుక్త నిత్యసూరిభిః క్రియమాణ కైంకర్య రూప స్థితౌ. నిలమళన్తాక్, త్రివిక్రమః. ఏ తేనాశ్రితానాశ్రిత విభాగా నాదరేణ సర్వేషాం శిరసి చరణారవిన్ద ప్రదానేన నిరవధిక సర్వవిషయ కృ పావానిత్యుక్తంభవతి . నన్దితుతీయతి తెన్ఱు నడత్తియనాక్ మరైయాల్, ఇదం సమీచీనం నేదం సమీచీనమితి

సా-వి—అన్ఱుయైయాథం వైదైభగవ చభిచాయం జ్ఞాత్వాను త్తిష్ఠామితి గాధయా సంగృహ్ణాతి. నిష్ఠన మితి. నిలమళన్తాక్. నిలమ్, భూమిం. అళన్తాక్, ఆక్రామతా త్రివిక్రమేణ. ఆశ్చతా నాశ్చత విభాగానాద రేణ సర్వేషాం స్వచరణారవిన్ద ప్రదానేన నిరవధిక సర్వవిషయ కృపావతా. ఇతు, ఇదం. నన్ఱు, సమీచీ నం. ఇతు, ఇదం. తీయతు. అనిష్ఠ సాధనం - ఎన్ఱు, ఇతి. నడత్తియ, ప్రవర్తితేన. నాక్ మన్తైయాల్,

సా-సం—నిష్ఠనమితి. త్రిదేవదా,, ఇత్యుక్త విధయా త్రివిక్రమతాదశాయాం నీహోచ్చ భావానా దరేణ భువ మేక వాదాదాక్రమతా సద సద్వివేచనాయప్రవర్తిత వేదచతుష్టయోక్తవిధయాభక్తియుక్తనిత్యసూరిణాం

మూ—

ఇమ్మనమక్కి-అవాతలి లిమ్మతియిన్నిలవె, అన్తి

సా-దీ— నిత్యముక్తో పణ్ణమ్ కైంకర్య స్థితియిల్. నిన్దనమ్, నిర్కర్ పెత్తోమ్, శ్రుత్యా ద్యుక్తమా గేణ వాకవేణమో ? స్వతః అరియ వాణ్ణాతోవెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇన్తిత్వాదియాల్. ఇన్తి, ఇ ద్దేహవస్థితిదైయిల్. నమకు, కమవశ్యరాన నమకు. ఇరవాతలిల్, రాత్రియాకైయాల్. జ్ఞాన వి కాన మిల్లాతే అజ్ఞానాంధకార బహుళ మాకైయాలెనై. ఇమ్మతి ఇన్నిలవె యన్తి, ఇన్తిస్త్రమాకిర చంద్రికై

సా-స్వా— భగవచ్చస్త్రాదికళాతే. సమీచిన శాస్త్రమాగత్యాలెయ్ న్దపపీ-అన్పుడై, నిరతిశయప్రేమశాలిక శాన. వానోర్, నిత్య సూరిక శుడైయ. నిలైయిల్, స్థితియిల్. ప్రీతి పతివాహస్వయంప్రయోజన కైంకర్య త్తిల్ - నిన్దనమ్, నిర్క పెత్తోమ్ - సూరికతై ప్పొలే ప్రత్యక్ష విదిత పరమ పురుషాభిప్రాయ రల్లా మై యాలే సమీచిన శాస్త్రాతై భగవదభి మతత్తై యరిన్తు తదను గుణమాకవే కైంకర్యమ్ పణ్ణమ్ పెత్తోమ్ మెన్దపడి. ప్రకారాంత రేణ భగవ దభిప్రాయత్తై అరియ ప్పొకాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇన్తి త్యాది. ఇన్తి, ఇన్త సంసార దైయిలే. నమకు, కృత కృత్యరా యరున్తాలుమ్ శాస్త్ర వశ్యతా నిమిత్త వ ణ్ణా శ్రమాను బంధి ప్రాకృత శరీర కాళాననమకు. ఇర వాత లిల్, రాత్రి యాకైయాలే. ఇమ్మతియి న్నిలవెయన్తి. మతి, చంద్రక. ఇన్త చంద్రక “ మహా భారత చంద్రమాః, ఎన్పారోలే చంద్రత్వేన రూ పిత వేద త్తి నుడైయ. నిలవు, జోత్సై. వేద చంద్రనుకు జోత్సై పోలే యరుక్కిర. వేద మూల మాక

సా-ప్ర— విధినిషేధాత్మకత్వేనప్రవర్తితేనచతుర్వేదేన. నామరైయాల్ వానోర్ నిలైయిల్ నిన్దనమిత్యన్వ యః. కృత్సై నాపివేదేన తాత్పర్యతో నిరపరాధ భగవత్కైంకర్య మేవ కతవ్యమితి బోధ్యత ఇతిభావః. ఇన్తి, ప్రారబ్ధ కమ కృతై తచ్చరీరేణ స్థితి సమయే. నమకు, భగవదభిప్రాయ సాక్షాత్కారరహితానా మస్మాకమ్. ఇరవాతలిల్, రాత్రా వివాపేక్షితాథ ప్రతీత్య భావాదిత్యధః. ఇమ్మతియిన్నిల వేయన్తి, ఉ క్తవేదరూప చంద్రమసోజాత జ్ఞాన రూపజ్యోత్సా మంతరేణ. చంద్రజ్యోత్సా పదాభ్యం శాస్త్ర

సా-వి— వేదచతుష్టయేన. అన్పుడై వానోర్ నిలైయిల్, భక్తిమతాంపరమపద వాసినాంస్థితానిరపరాధకైంకర్యే. నిన్దనమ్, ప్రతిష్ఠితాస్మః. నిత్యసూరీణామివ భగవదభిప్రాయ సాక్షాత్కారా భావేపి తత్ప్రణీత వేదే నైవ తదభిప్రాయంజ్ఞాత్వా కైంకర్యే ప్రతిష్ఠితా అధూమేతి భావః. సంసార తాత్త్వం వేదజన్యజ్ఞాన చంద్రికా ది విరహే నిరపరాధ కైంకర్య కరణే కోప్యపాయా నాస్తీ త్యాహ-ఇన్తితి. ఇన్తి, అధ్య. ప్రారబ్ధకమ కృతై తచ్చరీర స్థితిసమయే. నమకు, భగవ దభిప్రాయ సాక్షాత్కార రహితానా మస్మాకం. ఇరవాతలిల్. ఇర వు, రాత్రిః. ఆతలి లితిశబ్దః పంచ మ్యధః. సంసారస్య రాత్రి తుల్య త్వా దసేక్షీ తాథా ప్రతీతి ప్రతితి ధకా జ్ఞానవశాదితి భావః. ఇమ్మతి యిన్నిలవె యన్తి, ఏతచ్చాస్త్ర జన్య మతి చంద్రికాం వినా.

సా-సం— నిరపరాధ కైంకర్య రూపాయాంస్థితాప్రతిష్ఠితాస్మగతిపూర్వాధాన్వయాధః. వేదానాదరేణై వసూరీణాం స్థితా ప్రతిష్ఠిత తాస్త్యిత్యత్రానుపపత్తిమాహ. ఇన్తిత్వాదినా. ప్రకృతి సంబంధేన స్థితి దశా యామ ప్రత్యక్షిత భగవదభిప్రాయ తయా శాస్త్రాగ్రరేకేణాభిప్రాయావగమ సాధన సూన్యానా మస్మా కం రాత్రావివాపేక్షితాథా ప్రతీత్య భావాచ్చాస్త్రజన్య మతిరూపాయా చంద్రజ్యోత్సాతాం వినా

మూ— అడిక్కడియారిరుడిర్ క్కవడియుళతే || ౨౪ ||

శ్రుతిస్మృత్యాచారై

సా-దీ— యొగ్గియ- మతి,చంద్రక.శాస్త్రజ్ఞానమొగ్గియవెన్వపడి- అడిక్కడి,పదేపదే ఉణ్ణాన, ఆరిరుళీతీ
రగ- అజ్ఞానాది స్వరూపమాన పరిపూణాంధ కారత్తై క్కగ్గిక్క. అడియుళతే, నిదాన ముణ్డో -
హేతు విత్తలై యెన్వపడి- || ౨౪ ||

శెయ్కిరకమణ్ణళిల్ భగవదభిమతత్వ మురికైక్కు ఉపాయక్కులై వెళియిడుకిరార్ - శ్రుతిస్మృత్యాచారై
రితి - బుధరి, బుద్ధిమాన్ - పణ్ణుకిర కమణ్ణళిల్ - ఆచేర్నియమయితు రభిమతం - ఇతుభగవ దభిమత మెన్జు
సా-స్వా—ప్రవృత్తస్మృత్యాదికలైత్తవిర-అడిక్కడి,పదేపదే.ఆర్, అభివృద్ధ మాకా నిర్కిర. ఇరుళ్ -అం
ధ కారత్తై. తీర్క, పోక్కు కైక్కు. అడి, నిదానమ్ - ఉళతే, ఉణ్డో - వేద తదుప జీవి ప్రమాణక్కు శ
న్దిక్కు అత్యంతా తీంద్రి యాథా త్తిలే ఆప్తవాక్యాను మానాది కళుమ్ ప్రమాణ మాక మాట్టా తెన్వపడి-
ప్రమాణ మాకిల్ వేద తదుప జీవి స్మృత్యాద్వప జీవియాక కొణ్డె ప్రమాణ మెన్జుకరుత్తు - || ౨౪ ||

ఇప్పడి బద్ధదశైయిల్ ప్రపన్న నుక్కు శ్రుతి స్మృత్యాది రూప శాస్త్రతాతే తానే భగవ దభిమ
తలై యరిస్తు కైంకర్యంపణ్ణ వేణు మెన్జునిబంధ ముణ్డో? అప్పోతు కేవల హేతు కాద్యా చార సిద్ధ
ధమణ్ణళు క్కన నుష్ఠానం ప్రసంగి యాతో? కులక్రమా గత శిఖా పుండ్రాది కలైయుమ్, స్వసూత్ర వి
హిత సంస్కారాది క్రమణ్ణలైయుమ్ విట్టు శిఖా పుండ్రాంతరక్కుమ్, సూత్రాంతరి క్రమ క్కుమ్ కదాచి
చ్చాస్త్రీయ మాకైయాల్లె యనుమైయు క్కుళాక ప్రసంగి యాతో? శాస్త్రమే భగవ దభిమత వ్యంజక మాకి
త్ “ ఆచార శ్చైవ సాధూనా మాత్రమ స్మృతిరేవచే, త్యాదికళుమ్విరోధియాతో? ఇత్వాది శంకైకలై
పురిహరియానిన్జు కొణ్డె భగవ దభిమత వ్యంజక ప్రమాణక్కులై యుదాహరిక్కిరార్ - శ్రుతితి - శ్రుతికి,

సా-ప్ర—తజ్జన్యజ్ఞానయాః పురమ భోగ్యత్వం సూచ్యతే. అడిక్కడియారిరుళ్, ప్రతిక్షణం వధమానా జ్ఞా
నాంధకారస్య. అన్ధకారశబ్దేన దుఃఖకరత్వం సూచ్యతే. తీర్క్క వడియుళతే, నివతాన, కారణ మ
స్మికిం,నాస్తీత్యర్థః || ౨౪ ||

నను వేదానామ సంతత్వాత్ఫిలత్వాచ్చ శాస్త్రీయ నియమో జ్ఞాతుం నశక్యత ఇత్యత్రాహ. శ్రుతి
స్మృత్యాచారై రిత్యాదినా- ప్రథమతః స్ఫుటశ్రుతి సద్భావే తయైవ ప్రథమం భగవద భిప్రాయా వగమః .
సా - వి— అడిక్కడి,పదేపదే.ఆరిరుళ్ తీర్క, పరిపూణాంధ కార నివతానాయ. అడి, కారణం. ఉ
ళతే,అస్తికిమితికాకుః.నాస్తీతి భావరి || ౨౪ ||

నను వేదానామసంతత్వాద్దురవగాహత్వాచ్చకథంతతో భగవదభిప్రాయజ్ఞానంసంభవతీత్యత్రాహ. శ్రుతి
సా-సం—ప్రతిక్షణం విసృత్వరాజ్ఞాన నివతానాయకారణ మస్మికిం. అతశ్చాస్త్రమేవ కారణమితి శాస్త్రీ
యోనియమస్సమాదరణీయ ఇతి భావః || ౨౪ ||

ప్రార్థనోకేస్వామ్యభిప్రాయజ్ఞానాయశాస్త్రీయసరణిరనుసరణీయేత్యక్తం.తత్రశాస్త్రశబ్దసూచితా
స్వామ్యభిప్రాయ వేదకాని ధమప్రమాణానీహ సంగృహ్యతి. శ్రుతిస్మృతీతి. స్మృతిః, మన్వాది స్మృతిః.

మూ—

స్వమతిగతిభి శుద్ధమనసాంసుసంకలైర్దధ్యమైః

సా- దీ— శ్రుత్యాదిభి నిఘటన మన్విచ్ఛతి, జానాతీత్యర్థః. ప్రథమం శ్రుత్యాజానాతి. శ్రుతావదృష్టం తద విరుద్ధ స్మృత్యా, స్మృతి విహితతయా భగవదభిమతమితి జానాతి. తయోరవృష్టం కర్మ ఆచారత్రాత్. స్వమతి గతిభిః, ఆత్మనస్తుష్టిభిః - వికల్పితేషు స్వేచ్ఛైవ తలైక్రీకస్య భగవదభిమతత్వ జ్ఞాపితై ఎనై - శుద్ధమనసాం, సాధూనా మెష్ట పడి. సుసంకలైః, అవైయావన, మహాషిః, ప్రభృతికల్ దేవరాచ్చసుతోత్ప త్తిః,, ఎన్నాప్నోతే కలియుగ త్తిల్ పడణుమ్ నిషేధాది సంకల్పజ్గల్. ఇవ్వళవాల్,, వేదోఖిల్ ధర్మమూ లం స్మృతి శీలేచతద్విదామ్. ఆచారశ్చైవసాధూనామాత్మనస్తుష్టిరేవచే,, తిశ్రుత్యర్థమకాట్యపుట్టతు.

సా - స్వా — “యావ జ్యేవ మగ్ని హోత్రంజు హోతీ,, త్యాదిరి. ఏతాదృశ శ్రుత్యా అగ్ని హోత్రాదికం భగవ దభిమత మితి ప్రథమం ధర్మ ప్రతి పత్తిః - తద భావే తదవిరుద్ధయా,, అష్టకాకర్తవ్యే,, త్యాది స్మృత్యా భగవదభిమతంజానాతి - స్మృతేర్ భావే తదుభయా విరుద్ధా చారేణ ధర్మంజానాతి- ఆచారస్య శబ్దాత్మకత్వా భావేపి శ్రుత్యా ద్యను మాపకతయా జ్ఞానసాధనత్వ మితి భావః-శ్రుత్యాదిభి ధర్మ మ్ స్వయాప ప్రతిపత్తా వపి వికల్పిత స్థలే స్వమతి గతిభిః,, స్వస్యచ ప్రియమాత్మన,, ఇత్యుక్తాత్మ తు ష్టిభిరన్య తరస్య భగవ దభిమతత్వావగతిః. శుద్ధ మనసాంసు సంకలైః, అంతరి కరణ ప్రవృ త్తిభిః-,, స తాంహి సందేహ పదేషు వస్తుషు ప్రమాణ మంతరి కరణ ప్రవృత్తయ,, ఇత్యుక్తేరి - యద్వా, సుసంక లైః, శోభన సంకలైః - సతాం క్లాగు నీయతా హేతు గుణ విశేష వ్యంజకైశ్శీలైః.ధర్మైః, ధర్మా

సా - ప్ర— తదభావే తదవిరుద్ధ స్మృత్యా తదవగమః. తస్యాశ్చ భావే తదుభయా విరుద్ధాచారేణ తద వగమః. ఏతైర్వికల్పబోధితేషు తుస్వేచ్ఛయా తదవగమః. ఏతేన శ్రుతి స్మృతి స్వదాచార స్వస్వప్రతి యమిత్యంశో వ్యాఖ్యాతః. క్వచిత్కవచిచ్ఛా శ్రీయత్వసంశయే,, సతాంహి సందేహపదేషు వస్తుషు ప్ర మాణమంతః కరణ ప్రవృత్తయ,, ఇత్యుక్తరీత్యాశుద్ధమనసాంధర్మై స్సు సంకలైః సచవగమః.ధర్మైః,

సా-వి—స్మృత్యాచారైరితి - ఆదేగ్నియమయితు రీశ్వర స్యాభిమతం బుధఃనిపుణ మన్విచ్ఛతి - అనుమనోతి కథం? శ్రుత్యాదిభిః. పూర్వపూర్వాభావే ఉత్తరో తరణేతి భావః. ఆచారః, సదాచారః. స్వమతిగతి భిః, శాస్త్రతో వికల్పితాథేషు గర్భావృష్టే జన్మావృష్టే మేవాద్దే బ్రాహ్మణ సోపనాయన మిత్యాదిషు అను మ్తానాయక తరణిపక్షః పరిగ్రాహ్యితి సందేహే అంతరికరణ ప్రవృత్తిరి ప్రమాణం-శాస్త్రా విరుద్ధే థే ధర్మ్యత్వ సందేహే అంతరి కరణ ప్రవృత్తిమాన మిత్యభిప్రాయేణ,, సతాంహి సందేహ పదేషు వస్తు షు ప్రమాణమంతఃకరణ ప్రవృత్తయ,, ఇత్యుక్తం మీమాంసకాదిభిః- అతోనాతి ప్రసంగ ఇతి భావః. క్వచి చ్ఛాశ్రీయత్వసంశయేశుద్ధమనసాంధర్మ్యేరిధర్మాదనపేతైఃసుసంకలైః.శాస్త్రోక్తేష్వపిచకులచరణదేశాది

సా- సం—ధర్మైరిత్యే తత్సర్వత్రాస్వేతి. ధర్మాదనపేతే రిత్వర్థః. ఆచారః, సదాచారః. వేదోఖిల్ ధర్మ మూలమితివత్,, ఆత్మ నస్తుష్టిరేవచే,, త్యుక్తమప్యోహ. స్వమతిగతిభిరితి. మతీనాంగతయ, మతి భిరుత్పన్నాస్తుష్టయః- ఇత్థం నిణాయో వైకల్పికేష్వర్థేషు. శుద్ధ మనసాం, నూమునాచార్యప్రభృతీనాం- శోభనతమై రంగులిత్రయనమనాదిభిన్నుచితై స్సంకలైః. బ్రహ్మసూత్రస్యభాష్యంకర్తవ్యం. శతకోపస్య

మూ—కులచరణ దేశాదిసమయైః | నియోగ్యోగ్యానానియమయితు రాధేరభిమతం నిమిత్తస్వప్నా ద్యైరపి

సా-దీ— అథ స్మృతవచనాభిప్రేతా సుపాయాదశకయతి - ధమ్యైః కుల చరణ దేశాది సమయైః, ధమ్యైః, ధర్మావిరుద్ధైః - కులసమయః, స్వవంశ సంకేతః. యథా పురశ్చుడత్వాది- చరణ సమయః, యాజుర్వేదికై శ్శాస్త్రవణ పౌణమాస్యాం వేదో పాకరణం - బహ్వచైశ్శ్రవణే-సామగై హాస్యం ఇతి - దేశసమయః, నమదా దక్షిణ తీరవాసినాం కకట మాసేతూపాకమ - ఉత్తర తీరవాసినాంతు

సిహ్వాదిదేశ సంకేతితా ఆచారాశ్చసంతి - యోగ్యానాం, మహతాం - నియోగైః, ఏవం కుర్విత్యను శాసనైః - నిమిత్త స్వప్నాద్యైః - నిమిత్తం, శకున పరీక్షా-స్వప్నః, స్వప్నదశకనం- ఆదిశబ్దేన భగవత్సన్నిధా

సా-స్వా—దనపేతైః. కులాదిసమయైః, సంకేతైః - కులసంకేతః, పురశ్చుడత్వాది. చరణసమయః, ఆపస్తంబ సూత్రాది నిష్ఠానాం స్వశాఖా సూత్రోక్త ధర్మా నుష్ఠాన సంకేతః - దేశ సమయః, నమదోత్తర దక్షిణ దేశాది భేదేన మాసభేదేనోపాకమ సంకేతః. ఆది శబ్దేన యుగ ధర్మా గృహ్యంతే. యోగ్యానాం, మహతామేవం కుర్వితి నియోగైః. నిమిత్తైః, ధర్మ సందేహే అన్యతరా నుష్ఠానో ద్యోగ వేశాయాం దక్షిణాక్షి స్ఫురణాదిభిః స్వప్నైశ్చ - ఆది శబ్దేనోపశ్రుత్యాది గ్రహణం - అవక నియోగస్యవా

నా-ప్ర— ధర్మాదనపేతైః. అనిషిద్ధై రితియావత్. ధర్మపత్యథా న్యాయాదనపేతైరిత్యుక్తే. ఏతేనాత్మ నస్సమ్యక్ సంకల్పజా కామఇత్యంశోవ్యాఖ్యాతః - కేషాంచితుల చరణాదిభి ర్భగవదభిమత్యవగమఇత్యాహ. కులచరణేత్యాదినా. కులాచారశ్చతురా వతిత్వ పంచావతిత్వాద్వదయః. చరణాచారః. ఋగ్యజుస్సామవేదిత్య ప్రయుక్తశ్చత్వా రింశత్సంసాకరేషు స్ఫుటః. జేశాచారస్తు నిర్మదోత్తరే ష్విత్వా ద్యుక్తం శ్రావణ విషయస్ఫుటః. హోళకాచారాదిశ్చ తత్తత్సిద్ధాంతాచార ఆదిశబ్దాథకః. “సమయ శ్శపథా చారకాలే, త్యాది నిఘంటో స్సమయశబ్ద ఆచారిపరః. సకల వేదాంత తాత్పర్యస్య సమ్యక్జ్ఞానా భావా ద్భగవద్భాగవతాచారాన యోగ్యానాం నియోగైస్తదవగమః. క్వచిద్భగవదభి మతేషు నిమిత్తస్వప్నా ద్యై

సా-వి— సమయేన నియమ ఇత్యాహ - కులచరణేతి - సమయ శబ్దప్రత్యేకం సంబధ్యతే - కులం వంశ సంకేతః పురశ్చుడత్వాదిః - “యథాక్షిణిఖానిదధానీ, తిశాస్త్రస్యకులసంకేత వశాద్వ్యవస్థా. చరణః, శాఖా- యాజుర్వేదికైః శ్రావణ పౌణిక మాయాం వేదోపక్రమః-బహ్వచైశ్శ్రవణే-సామగై హాస్యస్తన త్పత్రఇతి చరణ సమయః శ్రావణ హోమాదివిషయే. “నమదోత్తర తీరేతు కతకవ్యం సిహ్మ యుక్తకే కుశీరకేపి కతకవ్యం నమదాయాస్తు దక్షిణ, ఇతి దేశసమయః - ఆది శబ్దేన సవదేశ సంప్రతి పన్న హోళకా చారో గృహ్యతే. తథాచ యోగ్యానాం నియోగైః, ఏకాదశ్యాదిషు ధర్మ కార్యాదివశేన భుంజ్యేత్యాది గుర్వాదినియోగైః - తథానిమిత్త స్వప్నాద్యైశ్చ, నిమిత్తంశకున పరీక్షా- స్వప్నః, స్వప్నాధ్యా

నా-సం— నామచప్రవతకయితవ్యం. వ్యాసపరాశరయోనామచప్రవతకయితవ్యమితిసంకల్పత్రయంహ్యం గుత్రిత్రయన మనసూచితమితి గురుపరంపరా ప్రభావే ప్రసిద్ధం. కులం, బ్రాహ్మణత్వాదిః. చరణశబ్దేనప్రవ. ర్ణా ఋషయ ఆపస్తంబాశ్చ లాయ నాదయశ్చీవ్యంతే. దేశః, ఆంధ్ర ద్రమిడాదిః - ఆదీతికాల కృత స్సమయో వివక్షితః - ఏతస్మిన్దై స్సమయైః, సమయబంధే - యోగ్యానాం, ధర్మతత్వ విదాం కుర్వి

మూ—

నిపుణమన్విచ్ఛతిబుధః || ౩౯ ||

ఇతి కవితార్కి-కసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే శాస్త్రీయనియమనాధికారస్సప్తదశః.
శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ—

వభిమతత్వపరీక్షా - ఏతానిపూర్వాభావేడత్తరాణిగ్రాహ్యేణి || ౩౯ ||

ఇతి శ్రీసార దీపికాయాం శాస్త్రీయనియమనాధికారస్సప్తదశః.

సా-స్వా—గ్రహణం-ఏతై శ్చక్రైత్యా సాక్షాత్, ఇ తరైః శ్రుత్యను మాన ద్వారా - ఆదేనియమయితుః,
భగవతః-అభిమతమన్విచ్ఛతి, జానాతీ త్యర్థః || ౩౯ ||

ఇతి శ్రీమ దుత్తర సారా న్వాదిన్యాం శాస్త్రీయ నియమ నాధికార స్సప్త దశః -

సా-ప్ర— స్మద్రూపత్వా వగమః. “త్రిరూపోహితమాచమ్యేమనుష్యాణాంకలౌహరిః | గురుశ్చస్వస్పదృష్ట
శ్చపూజాంతేచార్చకాననా,,దిత్యుక్తన్యాయేనఇజ్యాకాలేహాతా-రేచార్చకోక్త్యాదిరాదిశబ్దార్థః. నిపు
ణమన్విచ్ఛతి, సమ్యజ్ఞేచ్ఛివోతీత్యర్థః. ఉక్తేషు కేనచిత్క-తవ్యతయా నిశ్చితమేవాత్యంతప్రీతి పూర్వక మ
నుష్మేయ మితిభావః || ౪౦ ||

ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాయాం శాస్త్రీయ నియమనాధికార స్సప్తదశః.

సా-వి—యో క్తలక్షణఃవాతపిత్రదోషమూలరహితఃచతుర్థయామోత్పన్నత్వాదివిశిష్టరూపః- ఆదిశబ్దేనభ
గవత్సన్నిధౌ వభిమత పత్ర పరీక్షాది గృహ్యతే. అత్ర ప్రమాణాని,,వేదోఖిలో ధర్మ మూ లం స్మృతి
శీలేచ తద్విదామ్ | ఆచార శ్చైవ సాధూనా మాతృననుష్ఠి రేవచ | శ్రుతిస్మృతి స్సదాచార స్సవ్యస్య
చ ప్రియమాత్మనః | సమ్యక్సంకల్పజః కామో ధర్మమూలమితి స్మృత,, మితిచ,,నీరూపోహితమాచమ్యే
మనుష్యాణాం కలౌహరిః | గురుశ్చ స్వస్ప దృష్టశ్చ పూజాంతేచాచకాననా,,దితి. || ౩౯ ||

ఇతి శ్రీసారవివరిత్యాంశాస్త్రీయ నియమనాధికారస్సప్తదశః.

సా-సం— త్యాదికై ర్నియోగైః- ఉపశ్రుత్యాది శకునాన్యాది శబ్దార్థః. జగత్కారణధూతస్య నియమ
యితుః-నిపుణమభిమతం, అభిమతతమం- బుధః అన్విచ్ఛతీతి, అవధారయతీత్యర్థః || ౩౯ ||

ఇతిశ్రీ సార ప్రకాశికా సంగ్రహే శాస్త్రీయ నియమనాధికార స్సప్తదశః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాస్తమహాదేశికాయనమః.

అపరాధపరిహారాధికారః.

మూ—

స్వచ్ఛస్వాదు

సా-దీ— అథాస్యశాస్త్రనిష్ఠస్యకృత్ ఫలనసంభవే । పునఃప్రపదనంవిషో శ్చక్షేన్యదపివణ్యతే॥

సా-స్వా— ఇప్పడి పూర్వార్థి కారత్తిలే ఒరువకప్రపన్ననానాల్ అవనుడైయవాత్మాయాత్తై భగవదధినై యాకైయాల్ అతిలివనుక్కన్వయమిల్లై - ఉడ్డెన్బిరు న్నానాకిల్ అత్త సమపకాణమ్ పోయాయామిత్తనై యెస్టు శ్రీ భాష్యకార రుళి చెయ్త తాక చ్చొన్నతు శేరుమో ? ప్రపత్యుత్తర కాల మపరాధమ్ నన్తతాకి లిక్వరకై విడానో ? శేషత్వ రసిక నాయ్ భగవ దభి మతా చరణ రూప కైంకర్య నిష్ఠనాన వివర్ధి కారి కు అనాపత్తిల్ బుద్ధి పూర్వకాపరాధమ్ సంభావిత మల్లా మైయాల్ విరోధ మిల్లై యెన్బిలానాలుమ్ బుద్ధి పూర్వక మాకవుమ్, దేశ కాలాది వైషమ్య వశత్తాలు మప రాధమ్ సంభావితమన్టో ? అతుఅన్లెష విషయ మాకైయాల్ తన్ని మిత్త మాక విక్వరకై విడా నెన్బి లానాలు మనాపత్తిల్ బుద్ధిపూర్వక మాకవుమ్ ప్రారబ్ధ కమక వశత్తాలై యపరాధమ్ సంభావిత మన్టో ? అనుష్ఠిత ప్రపత్తియినాల్ పాపారంభకపాపమునన్వ మ్మాకైయాల్ చ్చొన్న మూలక తయా అపరాధ ముదియా తెన్బిల్ ప్రపత్తి అభ్యుప గత ప్రారబ్ధ నివ తికై యల్లా మైయాల్ యభ్యుప గత ప్రారబ్ధ రూప పాపారంభక పాప మిరుక్కై యాల్ తన్మూల మాక వపరాధమ్ సంభావిత మన్టో ? పాపారంభక పాప నాశత్తై యుమ్ కోలిప్రపత్తి పణ్ణినార్కు పాప ముదియా తెన్బిల్ అప్పడి పుణ్ణా తార్కుత్తర పాపమ్ సంభా విత మన్టో ? అత్తై యు మీ శ్వ రక

సా-ప్ర— పూర్వార్థికారే “ నియమోతోదురత్యయ , ఇత్యుక్త శాస్త్రీయనియమే నియమపదవ్యావర్తకతయా ప్రసక్తస్య “ యేద్విషంతిమహాత్మానం నస్మరంతిచకేశవమ్ । నతేషాంపుణ్యతీర్థేషు గతిస్సంసగితామపి । నారాయణేనదాభక్తి ర్నశ్యత్యేతైస్తుసంగమే । ప్రియోపినప్రియోసామే మదాజ్ఞావ్యతివతనాది , , ఇన్ద్రాదిషుక్తస్యాపరాధస్య పరిహతకవ్యత్వం విస్తరేణోపపాదయత్యే తదధికారే. అత్ర ప్రాధాన్యేన ప్రతిపాదితస్యాపరాధ పరిహారస్యావశ్యకత్వాదవిస్తరణాయ తత్రతత్రాధికారాంతరే పునః పునః కీర్తనం

సా-వి— పూర్వార్థికారోపక్షిప్త మపరాధ పరిహతకవ్యత్వం విస్తరేణోప పాదయక ప్రపత్యా పరి శుద్ధ

సా-సం— ఇత్థం శాస్త్రీయ కైంకర్య నిష్ఠస్య అపరాధా ప్రసక్తింకథంచిత్ప్రసక్తానానిస్తారక్రమంచ నిరూపయిషు మధికారాంత రమారభమాణి భగవద్దయా విష యోపి పున స్సాప రాధశ్చే త్సన ప్రాజ్ఞైః పరి

మూ—

సదావదాతసుభగాం

సా - దీ — ఉపాయ పరిగ్రహ సంతరం శుద్ధనాకిలుమ్ ప్రపన్న నపరాధియా మాకిత్ అవక్ ప్రాజ్ఞ రాల్ పరిత్యజిక్ గా పుడు మాకైయాల్ అపచారమ్ దూర పరిహరణీయ మెన్ని-రార్. స్వచ్ఛేతి - ఇన్త దేహియా నవక్ స్వపాప ప్రశ మనాథం దైవ వశాత్ - స్వచ్ఛేత్యాది - స్వచ్ఛాం, కృపాపక్షత్తిత్ హేయగుణసం సర్గ రూప మల రహితాం - స్వాదుం, మోక్ష ప్రదాన రూపా స్వాదయుక్తాం- సదావాదాతాం, పరిశు ద్ధాం. హేయ నివర్తికాం - సదాశబ్ద త్తాత్సనాతనత్వమశ్చోల్లిత్తు-సుభగాం, అను క్తసర్వాకారసుభగాం-

సా-స్వా—ప్రాయశ్చిత్తమై యుజ్ఞాక్రి-తీర్కు-మెన్టిత్ కరినప్రకృతియాయ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణాతారై అప రా ధత్తాలెత్తాశ్వరక్ కైవిచానో? అవర్ కలైయుమిశ్వర నైహిక దుష్ఫలత్తైక్కి-దుత్తుత్తరాఘత్తై నశిప్పిత్తుర షీప్పనెన్ది లానాలుమ్ జన్మాంతరానుభావ్యస్వగ్ నరకాదిహేతు పుణ్యపాపజ్ఞ శాలే నరకాదికమ్ ప్రసక్త మాయ్ ఏతద్దేహవ సానే “ మోక్షయిష్యామి ,, ఎన్ని-ర సంకల్ప ముమ్ మోక్షమాక ప్రసంగియాతో? ఇ త్యాది శంకైకలై ఇన్త వధికారత్తాలె పరిహరిక్ కోలి ఆద్య శ్లోకత్తాలె బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘమ్ సంభా వితమానాలుమ్ విహికశిష్యా వ్యవహార్యతాది దుష్ఫల మొల్లియ పరమఫలత్తుక్కు-విరోధమిత్తలై యెన్టుసమ థికిరారార్ - స్వచ్ఛేతి - అయిందేహ భృత్ . దైవాత్, యాదృచ్ఛికాది సుకృత విశేషాత్. సదాచార్య కటాక్షాది ద్వారా ప్రాప్తి విరోధి పాప రూప మాలిన్య ప్రశమాయ - స్వచ్ఛా, హేయ గుణ సంసర్గ ర హితా . అన్యత్ర మలరహితా . స్వాదు, ఆశ్రయణ దశాయా మపి భోగ్య మాతా. అన్యత్ర మధురా. స దావదాతా, పాప నివర్తికా. అన్యత్ర శుక్లా . సుభగా, ఇష్ట ప్రాపికా . శోభన గుణవతీ. ఏవంధూతాం

సా-ప్ర— “సచమమప్రియ ,, ఇత్యుక్తరీత్యాశ్రిత విషయేతి ప్రితియుక్తస్య ఆశ్రిత విషయే క్రోధ్య రహి త తయా “ ఆన్యశంస్యం పరోధమన్త స్వత్త ఏవ మయా శ్రుత ,, ఇత్యాదిభిరవగతస్య “ అన్యతం నోక్త పూర్వమే . రామోద్విర్వాభిభావత ,, ఇత్యాదిభిస్సత్యప్రసిజ్ఞతయావ గతస్య భగవతస్సం కల్పదశ్లిష్ట పుణ్యపాపస్య నిషిద్ధానుష్ఠానేసిదోష ఇత్యాశంక్య “ఇహైవైషాం కేచి దుపప్లవాభవంతీ,, త్యాదిభిస్తే పా మప్య పక్షశావగమాత్తన్ని పృత్త్యర్థం నిషిద్ధ పరి హారోవశ్యంభావిత్యాహ. స్వచ్ఛచ్ఛాదు సదావ దాతేత్యాదినా . దయాయా స్వచ్ఛత్వంస్వాథ్క నిరపేక్షత్వం - స్వాదుత్వం చోపకర్తా స్మృతిధియాసా మానాధి కరణ్యాభావః. సదావదాతత్వంచ బుద్ధి పూర్వోత్తరా ఘపిక్రోడికృతకాలేమోక్ష హేతుత్వమ్ .

సా-వి— స్వాపి ప్రారబ్ధ వశాత్పాప సంభవం తత్సంభవే శిష్ట గహణ-సంభవంచ దశకాయతి. స్వచ్ఛస్వా ద్వితి. స్వచ్ఛాం, కృపాపక్షే హేయగుణ సంసర్గరూప మలరహితాం. స్వాద్వీం, మోక్ష ప్రదతయా మనసి ప్రితి కరిం. సదావదాతాం , నిశ్శేష పాపక్షయకరిం. వాసుదేవ తరుచ్ఛాయా నాతి శీతా నఘమకదే ,, త్యుక్తరీత్యా సకల జనానుకూలాకారాం. పుంసత్క-మధారయ జాతీయే త్యాదినా స్వ చ్ఛాది శబ్దా నాం

సా- సం— గ్రాహ్యఇతి ప్రతిపాద్యంసంగృహణీతి. స్వచ్ఛేతి-మందాకినీపక్షే స్వచ్ఛే త్యాదివిశేషణచతుష్టయేన ప్రసన్నత్వ, మధురత్వ, పావనత్వ, మనోహరత్వాదివివక్షితాని-దయాపక్షే స్వచ్ఛత్వమ్, అకపటత్వం . స్వాదు త్వం, భగవ ద్విషయ కోత్తరో త్తర ప్రితి విశేషజనకత్వం- సదావదాతత్వం, పావనత్వం- సుభగ త్వం,

మూ—చైవాచయం దేహభృన్మానిన్య ప్రశమాయ మాధవదయామందాకినీంవిన్దతి । యద్యప్యేవ మసావసా రవిషయస్రోత్రం ప్రసూతైఃపునః పంక్తైరేవ కళంకాయ నిజతనుం ప్రాప్తైః

సా - దీ — మాధవస్య దయారూపం మందాకినీం లభతే- ఏవం తత్రస్మాత్త్వా పరిశుద్ధో యద్యపి అసౌ ప్రపన్నః. అసా రాయే విషయాః, శబ్దా దయః - విషయ శబ్ద త్తాల్ విషయాను భవముప లక్ష్మీ తమ్ - తేషాం స్రోతాంసి పెరుక్కు కల్ - యద్వా విషయేషుస్రోతాంసీఅనుభవప్రవాహః-తదుత్పన్నైఃపంక్తైః

సా-స్వా—మాధవ దయారూపం మందాకినీం విందతి, ఉపాయతయావిందతి- ప్రపన్నిత్యర్థః. యద్యప్యే వమితి ఉత్త రాఘా సంభావితత్వ ద్యోతకః-అథాపి తత్సంభావితత్వ మాహ. అసా విత్యాదినా. అసౌ ప్రప న్నః, దృష్ట ప్రపన్నః. ప్రారబ్ధంశే ఏతద్దేహాను భావ్య సదసత్ఫల జనక ప్రారబ్ధ మభ్యుపగమ్య స్థిత ఇ త్యర్థః. ప్రారబ్ధ వశా దేవ- అసారాః, సార రహితాః. విషయాః, శబ్దాది విషయాను భవాః. తేషాం స్రోతాంసి, దుర్వాసనాః. తాభిః ప్రసూతైః పంక్తైః, పాపైః. కళంకాయ, నిజశరీర మనహం కుర్వక్ యది . ప్రాప్తైః, మహద్భిః . నసంశ్లిష్యత ఏవ , సాధు బహిష్కార్య ఏవ భవతీ త్యర్థః. నతు పర మఫల ప్రతిబంధ ఇతి భావః. యద్వా ప్రాప్తైరేవ నసంశ్లిష్యతే, శిష్టైరేవాసం వ్యవహార్య తయాత్య జ్యతే. నతు స్వీకృత భరణ-శరణ్యే నేతి భావః. మహిష తుల్యః కశ్చి త్పురుషః మలీమ సతనుయః దృశ్య యా గంగా ప్రవాహ మజ్జనేన విగత తను మాలిన్యోపి స్వస్వ భావ వశేన పునశ్చ పంకిలజలపూర్ణః త్సుద్ర

సా-ప్ర—అతఏవను తైక హేతుత్వరూపనుభగత్వంచ. చైవాదితి. స్వతస్సర్వసుహృదో భగవతఃప్రసాదాదజ్ఞా తసుకృతాదిద్వారాభరన్వాస పర్యంత భగవద్విష యాకారంప్రాప్తిత్యర్థః.. ఏవం భగవత్స్వీకృతత్వప రేణ యద్యప్యేవ మిత్యనేన తథాపీత్వా కృష్యతే. ఏవంచ భగవద్ధియావిషయాభూతోఽప్యసౌవైషయికత్సుద్ర

సా-వి—పుంవచ్ఛావః. మాధవదయామందాకినీం. అయం దేహభృత్ మాలిన్యప్రశమాయయద్యపివిందతి. తథావ్య సాప్రపన్నః. అసారాణాం విషయాణాం స్రోతాంసి, అనుభవావీవ ప్రవాహః-తైః ప్రసూతైఃపంక్తైః, పా పైరేవకడఃమైః, నిజతనుం, స్వాత్మానం. కళంకయ, మలినీకుర్వక్. ప్రాప్తైః, భగవదభిమతైః. నసం శ్లిష్య తే , సపరిగృహ్యతే. “ప్రియోషినప్రియోమేసౌ మదాజ్ఞా వ్యతివతఃనాత్ । మద్భక్తోపి నమేప్రియ, ఇతిభ గవ దప్రీతి కరత్వా ద్భగవత్ప్రీతికరా నగృహ్లాంతి. అతః ప్రారబ్ధవశా త్వాపసంభవే తత్పరిహారాయప్రా యుక్త్యంతం కార్యమితి భావః. యద్వా, మంద ధైర్యాణాం విషయే అపేహా అయంపరి శుద్ధోధూత్వా పి “స్మాత్త్వాపి ధూళిరసిక, మితిన్వాయేన వృథా సజ్జనపరిహరణీయతా హేతుభూతదోషా శ్రయో భవ తీతి

సా - సం— చిత్తాకషకత్వమ్. చైవాత్, “ నిదానం తత్రాపీ ,, ఖ్యక్త్యా స్వా భా వి క సౌహారే నైవయాదృచ్ఛిక సుకృతాది క్రమాగత భగవత్సమర్పణావధికా భగవదధీనేతి. చైవాదిత్యుక్తిః. మాలిన్యమ్, సంసారం- విందతి, ప్రాప్నుతే. యద్యపి విందతీతి సంభావనాభి ప్రాయేణ-ఏవమపీత్యపిశబ్దః అత్రచాన్వేతి- అసౌ దేహభృత్. పునః, సంసరణ భరసమర్పణా నంతరమపి. అసారాః, భాగ్యతాశూన్యాః యేవిషయా స్తా ఏవస్రోతాంసి. తత్ప్రసూతైః, తదను భవాశా ప్రభవైః . పంక్తైః, ప్రకృతే పాపైః. నిజతనుం, ప్రకృ త స్వస్వరూపం. కళంకయ, మలినీ కుర్వక్. దుశ్చ్రితాదవిరతిమాన్కన్కస్థితశ్చేత్. ప్రాప్తైః, నిరపరా

మూ—

ర్షసంశ్లిష్యతే ॥౪౦॥

ఇప్పడి భగవచ్చేషతైక స్వభావ నాకైయాలే శాస్త్ర నియత తత్తత్కైంకర్యైకరసనాన ఇష్వధికా రిక్కు ప్పిన్పు అనాపత్తిల్ బుద్ధి పూర్వక మాన అప రాధమ్ వరుకై పరిగిన కైజ్క యైక నిమైక్కు వి రుద్ధ మాకైయాలే ప్రాయేణ సమ్భవితమన్తు-

సా-దీ— నిజస్వరూపం పునరపి కళంక యక్ స్యాద్వది ససద్ధి నకపరి గృహ్యతేనై॥౪౦॥

మున్తధీపూర్వోత్తర పాపమనా మజననా దెనిగరవథకత్తై కాట్టికొణడు అపరాధపరి హా ర ప్రక్రియైయై ప్రస్తావిక్కిరార్- ఇప్పడి ఇత్యాదియాల్- శాస్త్రనియత, భగవచ్చాసన రూపశాస్త్ర నియత ఎనపడి-పిన్పు, ప్రపత్త్యై తరకాలమ్-అనాపత్తితై నైకయాల్ ఆప త్తిల్ బుద్ధిపూర్వాఘముమలేపియా తెన్తుసిద్ధమ్-

సా-స్వా—గతక పరి వతక సేన పంకిల గాత్ర శృంగా రిభిః పురుషై నకసం శ్లిష్యత ఇత్యై ప్రస్తు త సూతాన్యసమాసోక్తి రలం కారణి - ॥ ౪౦ ॥

ఇని పూర్వోక్త శంకైకత్తై ప్రత్యేకం క్రమేణ పరిహారి క్కిరార్, ఇప్పడితి. కృత కృత్య నాకై యా లే ముక్త తుల్యతయా విచ్చిక సంచారేణా పరాధం సంభావిత మనో? ఎన్నిర శంకా వారణాథకంసూ ర్వాధి కారాథకత్తై స్మరి ప్పిక్కి రార్ . శాస్త్రేతి. అనా పత్తిల్ బుద్ధిపూర్వకమాకవపరాధంసంభావిత

సా - ప్ర — పునుషాథాథకంప్రాజ్ఞాయథోదితమిదమితిప్రయోగాత్పాజ్ఞశబ్దవాచ్యభాగవతైర్భగవత్ యానస్వీక్రియతఇత్యథః ॥ ౪౧ ॥

నన్వ నన్యప్రయోజనన్య ప్రపన్నన్య కృత కృత్యన్య స్వనిష్ఠాభిజ్ఞన్య భగవద్భాగవత కైంకర్యైకర త న్యానా పదినిషిద్ధానాం ప్రసంగాభావాదాప త్కృతానామజ్ఞాన కృతానాంచాన్లైష విషయత్వాచ్చ పున్య పాప ప్రసంగా సంశవాద పరాధ ప్రసక్తే రేవాభావా తత్పరిహతకవ్యతోక్తి రనుపపన్నే త్యత్ర అధి కారి విశేషే తత్సంభవంతత్పాత్రీయశ్చిత్త విశేషం చాహ. ఇప్పడి భగవచ్చేషత్యైత్యాదినా.

సా-వి— శోచనే తాత్పర్యం - తేన శ్రోతృణాం సావధాన వతకనం ఫలంసిద్ధ్యతి. పరిశుద్ధాః పంక మ లిమ సన్లై షంనాభ్యనందంతీతి ధ్వన్యతే. ॥౪౧॥

నను శాస్త్రజన్య విశేష జ్ఞానవతరి కృత ప్రపదనన్య కైంకర్య నిష్కాపరాధ ప్రసక్త క్కభావా త్కా థం పరిహతకవ్య మిత్యాశంక్య తత్ప్రసక్తి ముప పాదయతి. ఇప్పడిత్యాదినా. పిన్పు, ప్రపత్త్యై నంతరం- అనాపత్తిల్, అనాపది, ఆపది బుద్ధిపూర్వా పరాధోపి నశ్లిష్యతీతి భావః. బుద్ధిపూర్వకమానఅపరాధమ్ వ రుకై, బుద్ధిపూర్వాపరాధ ప్రాప్తిరి. పత్తినకైంకర్య నిమైక్కు, ప్రాప్త కైంకర్యనిష్ఠాయాః - విరుద్ధమా కైయాలే ప్రాయేణ సంభావితమన్తు, ప్రాయేణ నసంభవతి. తాదృశనిష్ఠాయాం సత్యాంఅపరాధేషుబుద్ధిర్న

సా-సం— ధోతమర కృత్యానుగుణ ప్రజ్ఞావద్భిః . నసం శ్లిష్యత ఏవ, మదియత్వేన నసం వ్యవ హ్రీ య త ఏవ - యావస్మిషక్రూతీతిశేషః ॥ ౪౦ ॥

ఇమమథకం విస్తరేణో పవాదయితుం ప్రథమం స్వాభిమతమథకం నిరూప యతి. ఇప్పడి త్యాది నా రక్షిక్కుప్పడు మిత్యంతేన. పిన్పు, వివేకాది క్రమాగత ప్రసాదహేతునిష్పత్త్యనంతరిం. చిక్షేమాకమంతరేణ

మూ—ప్రారబ్ధ కర్మవిశేష వశత్తాలే దేశకాలావస్థావై గుణ్య హేతుక మాకవుమ్ ప్రామాదిక మాకవుమ్ సుషుప్త్యాద్య వస్తై కళిలుమ్ వరుమ్ అపరాధ తేశజ్జుళ్ళవై అశ్లేషవిషయ మాయ్కగ్రహిస్తుపోమ్.

సా-దీ— అనాపత్కృత బుద్ధి పూర్వక మాకాతతు ద్వివిధం. బుద్ధిపూర్వమాపత్కృతముమ్ అనాపత్తిల బుద్ధిపూర్వకృతముమ్. ఇతి రెణ్దుమ్ అశ్లేషవిషయమామెనిగారో- ప్రారబ్ధ కర్మత్వాదియాత్ - దేశ వై గుణ్య కాలవైగుణ్యా వస్థా వైగుణ్యతాత్ వస్త బుద్ధిపూర్వాఘముమ్ సుషుప్త్యాద్యవస్తై కళిల్ వరుమ్ దం శా హింసాది రూపాఘ తేశజ్జుళ్ళ మ్మనై.

సా-స్వా—మనాలుమ్ ఆపద్దశైయిల్ బుద్ధి పూర్వక మాకవు మనాపద్దశైయిలబుద్ధిపూర్వకమాక వుమ్, సుషుప్త్యాది దశై కళిలుమ్ సంభావితాప రాధ త్తాలే యిశ్వరక కైవిడానో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ప్రారబ్ధే తి. పాప మూల పాప మన్నిక్క ఉత్తరాఘ ముదిక్కుమో? వెన్నిర శంకావారణాధంప్రారబ్ధే త్తుక్కిరి. దేశ వైగుణ్యమ్, మరు కాంతారాదిరి. కాల వైగుణ్యం, దుభిక్షకాలకి. అవస్థా వైగుణ్యం, వాధక్య రోగాదిరి. ప్రామాదిక మాకవు మితి. జాగ్ర ద్దశైయిల్ అజ్ఞాతయా దృచ్ఛిక సుకృతమ్పాలే వరుమ్ పాప మెన్మపడి. సుషుప్త్యాద్యవస్తై కళిలు మితి. మహా భాగవతా ద్యాగమనే అభ్యుత్థానా భావాది రూప పాప మెన్మపడి. ఆది శబ్దేన మూఢాక స్యష్ట సంగ్రహం. ఆనాలుమ్ ప్రారబ్ధ విశేషత్తాలే అనాపత్తిల్ బుద్ధి పూర్వక మాకవు ముత్తరాఘం సంభావిత మ్మనో? పాపారంభక పాప ముమ్ నశిక్క పేణు మెన్మ ప్రపత్తి పణ్ణి నారుక్కు మూల ముచ్చిన్న మాకైయా లుత్తరాఘ ముదియా తెన్మి లప్పడి ప్ర ప త్తి

సా-ప్ర— దేశకాలయో ర్వై గుణ్యం, పాపిష్ట జన ప్రాచుర్యాదిరి. అవస్థావై గుణ్యం, వ్యాధి జరాది ప్రయుక్త కరణాపాటవాదిరి. సుషుప్త్యాదీతి. సుషుప్తి సమయేమహా భాగవతాద్యాగ మేఽభ్యుత్థానాద్యకరణయా పాపరాధ సంభవః. మూర్ఛాదిరాది శబ్దాధికారి.

సా - వి — ప్రసరతీతిభావః. ప్రాయేణేత్యనేన క్వచిత్సంభావ్యత ఇతి జ్ఞాయతే. తదేవానుపదం బుద్ధి సూర్యే తి మహావాక్యేన ప్రదశక్ యిష్యతే. దేశకాలావస్థా వైగుణ్యేన ప్రాప్తాని బుద్ధిపూర్వపాపాని ప్రామాదికానిచ సుషుప్త్యాద్యవస్థా ప్రాప్తానిచ బుద్ధిపూర్వకాణి నశ్లిష్యంతీత్యాహ - దేశకాలేతి-దేశవైగుణ్యప్రాప్తం పాపండాది బహుళ దేశేస్వోచిత కర్మానుష్ఠానం చండాలాది వాటికా సన్నిహిత మాగేమాగాంతరాభావే గమనమిత్యాది- కాల వైగుణ్యప్రాప్తం మేఘాద్యావరణేన ఉపరాగాది కాలగ్రహణాభావే తత్తత్కాలాతి పత్తో తత్తత్కాల స్నానాద్యభావః దుభిక్షాది వశేన పంచ మహాయజ్ఞాది లోపః-అవస్థా వైగుణ్యం వ్యాధ్యాదినా మూత్రాది శౌచా భావః. సుషుప్తా మహాభాగవతే స్వాగతేషు ఉత్థానాద్యభావః- ఆదిశబ్దేన స్వప్నే మహాజన పరిభవాది గృహ్యతే - తేశజ్జుళ్ళ వై, తేశాత్మనా విద్యమానాని. అశ్లేష విషయమాయ్, అశ్లేష శాస్త్రస్య విషయభూతాని సంతి - కగ్రహిస్తుపోమ్, నివతంతే- పద్మపత్రే పయాం సీవ నశ్లిష్యంతీతి భావః - పరిహారా విషయ పాపసంభవం ప్రదశ్యక పరిహార విషయపాపసంభవం తేషాం

సా సం— ప్రాప్తం ప్రామాదికం. అశ్లేష విషయమాకవితి. ఏవం విదిపాపం కర్మనశ్లిష్యత, ఇతి శ్రుతి రితద్విషయణీతిభావః- అశ్లేషః, ప్రతిబద్ధ శక్తిత్వం.

మూ — బుద్ధి పూర్వక పాపారంభక పాపజ్ఞశు క్రాంతిజిఅవైయుజ్జయి వేణు మెన్టుప్రపత్తి పణ్ణాతే పామ్పొడారు కూరైయిలే పయిన్టార్ పోలే ప్రకృతి యోడే కూడ విరుక్కిర వివనుకుటా ఆత్మ గుణపూర్తిక యిల్లా మైయాలే మన్త ధైర్వరాన ఋషికశుకు పోలే బుద్ధిపూర్వక మాకవుమ్ శిలస్వనిష్ఠా విపరీతజ్ఞభవ న్తామ నిసగ సుహృత్తాన శ్రియఃపతిరక్షణోన్ముఖ నామ్ నిరైయాలే అప్విపరీతా నుష్ఠానజ్ఞభేమిన్నాశి మాశ్రమాయ్ నిలైనిర్కు మవైయన్తికే.

సా - దీ — బుద్ధి పూర్వకేత్యాది - బుద్ధి పూర్వక పాపారంభక పాపజ్ఞశుక్రా భోజిఅవైయుమ్, కట్టియ వేణు మెన్టు కోలియడియిలే ప్రపత్తి పణ్ణినాల్ బుద్ధిపూర్వక పాపజ్ఞశుదియాతు - అతు శెయ్ నూ లే ఎకై - పామ్పొడారు కూరైయిలే పయిన్టార్ పోలే, సపత్తోడే కూడ బిరుగృహత్తిలే వసిక్కు-మాప్పో లేకై. పృ కృతియోడే, శరీర రూప ప్రకృతియోడే ఋషికశుకు, సాధరి విశ్వామిత్రాది కశుకు-స్పీతే.

సా - స్వా — పణ్ణాతారుకు త్తరాఘమ్ సంభావితనూకైయాల్ అవర్కులైయాశ్వరకై విడానో? ఎన్నవరుళి చెప్పి య్కిరార్ . బుద్ధి పూర్వకేతి - పాపారంభక పాప మిరున్తాలుమ్ వివేకాదిమూలాత్మ గుణపూర్తికా ప్రతి బద్ధ శక్తిక మ్మకైయాలే ఋషి ప్రాయనాన వివను కుత్తరాఘమ్ కూడుమో వెనిర శంకా వారణా థమ్ పామ్పొడే యితి . ఇప్పడి పాప ముణ్ణానాల్ , పాపం ప్రజ్ఞాం నాశయతి క్రియ మాణం పునరి పు నరి . నష్ట ప్రజ్ఞి పాపమేవ పునరా రభతేనరరి , ఎనిర పడియే నిగ్రహ ప్రవృత్తేశ్వర సంకల్పతారేడి త్తరాఘునిలై నిన్టు దుర్వాసనా జనక మాకిల్ అనుతాప మిల్లా మైయాలే ప్రాయశ్చిత్త వలం బన ముణ్ణాక కూడుమో ? ఎనిర శంకా పరిహారాథం నిసగ సుహృత్తానే త్యాదికం - అత్యంత విరోధివిషయ

సా - ప్ర — పామ్పొడారు కూరైయిలే పయిన్టార్ పోలే, సర్వే సహైక గృహేనివాసవల్ . మిన్నాశిమా శ్రమాయ్, విద్యుత్ప్రకాశ వద్భూత్వా నిలై నిఱు-మవైయన్తికే, స్థైర్యాభావేన.

సా - వి — ప్రాయశ్చిత్త నివర్తకత్వం చాహ - బుద్ధిపూర్వకేతి - ప్రపత్తి పణ్ణాతే, ప్రపత్త్యకరణే . పామ్పొడు, సర్వేణసహ - ఒరుకూరైయిలే, ఏకస్మిక్ కుటీరే వాసవల్ - ప్రకృతియోడేకూడ యిరు క్కిర, శరీర రూపప్రకృత్యా సహ వాసవతః - ప్రారబ్ధ కమవశా త్ప్రపత్త్యనంతరమపి పాపానిసంభవంతి . అభ్యుపగత ప్రారబ్ధ నివృత్త్యథం ప్రపత్త్యకరణేపి అగ్రిమ పాపోత్పత్తి హేతు భూతా భ్యుపగత ప్రార బ్ధక దేశ పాపాన్యపి నివర్తకతా మితి యది ప్రథమప్రపత్తి వేశాయాం సంకల్పి ? యది వా తద థం పృథగేవ ప్రపత్తి తత్ర పాపాని నోత్ప ద్యంతే . తద్దేతు భూత పాప నాశాత్సామగ్రి విరహాత్ - యది తథా నసంకల్పి . తదా ప్రారబ్ధవశా దస్సరో దశనే తపఃకుర్వతా మృషీణామివ ప్రకృతినబంధమహి మ్నా మందధైర్యాణాంపాపాని సంభవంతీతి భావః . వన్తాలు మిత్యంతేన పాప సంభవ ఉక్తిరి - నన్వ ల్పా ను భవేన రాజపుత్రా పరాధ వన్నివతేరక కింప్రాయశ్చిత్తేనేత్యత్ర అల్పాను భవోపి మాభూదితిప్రాయశ్చిత్తం కార్య మిత్యభిప్రాయేణాహ - నిసగేతి - మిన్నాశిమాశ్రమాయ్ నిలైనిర్కు మవై యన్తికే, విద్యుత్ప్రకాశాది రివాల్పానుభవ ప్రదానేన ఆశువినాశీని యథా నన్యుస్తథా భగవతో రక్షోన్ముఖతయా

సా - సం — ఆత్మగుణపూర్తికయిల్లా తేత్యుక్తిరిప్రకృత్యభి భూతస్వధర్మకత్వకృతా.

మూ—అక్కాలత్తిల్ పిరన్త స్వనిష్ఠా వైపరీత్యమాకిర విల్లవై క్కడుక అనుసంధిత్తుయిథోచితమాక లజ్జాను తాపక్కిల్ పిరన్తు - అపాయ సంప్లవేసద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్రయత్తున శ్శరణం వ్రజేత్ । ఉపాయానా ముపాయత్వ స్వీకారేపేత్వదేవ హి । అజ్ఞానాద ధవాజ్ఞానాద పరాధేషు సత్స్వపి । ప్రాయశ్చిత్తం తుమస్వేతి ప్రాథకనై కైవ కేవలమ్ । విదిత స్సహాధమజ్ఞ శ్శరణా గతవత్సలః ।

సా-దీ—అపాయసంప్లవ ఇత్యాది-అపాయానాం, వాపానాం-సంప్లవః, సంప్రాప్తిః-సద్యః, తదానీమేవ. పునశ్శరణం వ్రజే దితి యల్లెప్పాత్ర ప్రాయశ్చిత్తి రస్యేతి- ఉపాయానాం, కమయోగాదీనాం - ఉపాయత్వేనానుష్ఠానేపి ఏతదేవపునః ప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్త మేకై. అజ్ఞానాదితి - బుద్ధిపూర్వాబుద్ధి పూర్వా పరాధేషు సవేష్యపిక్ష మస్వేతి ప్రాథకనై కైవ, ప్రపత్తి రేకైవ పరం ప్రాయశ్చిత్త మేకై-ఇబ్బ అజ్ఞానా దెన్ఱు దోషత్వా జ్ఞానత్వాలే వన్త బుద్ధి పూర్వకమ్. విదిత ఇతి రావణం ప్రతిసీ తావచనం. భారాక్షస శరణాగతి ధమజ్ఞ స్స రామశ్శరణాగత వత్సల ఇతి లోకే ప్రసిద్ధఃఖలు.

సా-స్వా—త్తిల్ పోలే నిగ్రహప్రవృత్తనన్త్రికే. “దుమోచోద్భటకమకొటినిబిడొప్పాదేశేవశ్శరీకృత,, ఇత్యాది ప్రకారేణ రక్షణోన్ముఖ నాకైయాలే అనుతాపాది ద్వా రేణ ప్రాయశ్చిత్తావ లంబన త్తుక్కు కుక్కరై యిల్లె యెన్ఱుకరుత్తు. ఆనాలు మకించన నాన వివసుక్కు గురుతరప్రాయశ్చిత్త శక్తి యిల్లెయే? ఎన్ఱు చరుళి చెయ్ కిరార్- అపాయ సంప్లవ ఇత్యాది. అపాయ సంప్లవే సద్యః పునశ్చ శరణం వ్రజేత్. ఎన్ఱు నిదేశిత్రాల్ పూర్వ మనుష్ఠిత మోక్షార్థక ప్రపదనమ్ గళిత మాయ్ తదథ మ్మనశ్చ కతకవ్య మెన్ఱు భ్రాంతి వరుమ్. తాదృశ భ్రాంతి వారామల్ సంభావి తోత్త రాఘ త్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్త మాకవే పునః ప్రప దనమ్ పణేణ వేణు మెన్ఱు ద్యోత నాథకం, అపాయ సంప్లవేసద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర యత్తున శ్శరణం వ్రజే దెన్ఱు నిదేశిత్రతు - ఉపాయానాం, కమయోగాదీనాం. ఉపాయత్వ స్వీకారేపిప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్తతయా ప్రమాణ సిద్ధమ్. ఇతినాలే అపాయ సంప్లవ త్తిల్ ప్రతి పదోక్త ప్రాయశ్చిత్త ముమ్ వికల్పిత మెన్ఱు తోత్తు కిరతు. విదిత ఇతి. ధమజ్ఞః, శరణా గత

సా-వి— నరక పర్వం తా భావేత్యల్పఫలప్రదానమపియథానకుర్యాత్తథాప్రాయశ్చిత్తాలంబనముణ్డామితి సంబంధః. ప్రాయశ్చిత్తాధికార ప్రకారం దర్శయతి - అక్కాలత్తిలితి - స్వనిష్ఠాది వైపరీత్యమాకిరవిల్లవై, స్వనిష్ఠావైపరీత్య రూప మ్యానతాం- కడుక, శీఘ్రం. ఇదం లజ్జాను తాపోత్పత్తి హేతు తయోక్తమ్ - అనుసంధిత్తు, అను సంధాయ స్థితస్య. లజ్జాను తాపక్కిల్ పిరన్తు, లజ్జానుతాపానా ముత్పత్త్యా. ఉపాయానాదితి - కమయోగాదీనా ముపాయత్వే నానుష్ఠానేపి పునశ్చప్రపదనమేవ ప్రాయశ్చిత్తమితి భావః - అజ్ఞానాదితి-దోషత్వాజ్ఞానాత్కృతేషుబుద్ధిపూర్వ కేష్విత్యథః-అధవాజ్ఞానాత్, దోషత్వ జ్ఞానాత్కృతేషు బుద్ధిపూర్వకేష్విత్యథః-అన్యథా-బుద్ధిపూర్వకాదానుశ్లేషవిషయ త్వేనప్రాయశ్చిత్తోపదేశాయోగాత్ - విదిత

సం—లజ్జానుతాపక్కిల్ పిర నిత్యస్వయథాధికారం ప్రాయశ్చిత్తాలంబన ముణ్డా మిత్యనేనా న్వయః. సంప్లవః, సంబధః. విదితఇత్యాదిన్లోకద్వయంరావణం ప్రతిసీతావాక్యమ్.

మూ— తేనమైత్రీభవతు తే యదిజీవితమిచ్చసి । ప్రసాదయస్వత్వం చైనం శరణాగతవత్సలమ్ । మాం
చాన్యైప్రయతోఘాత్వా నిర్యాత యతు సుహాసి ,, ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిరపడియే యథాధి కారమ్ ప్రా
యశ్చిత్తా వలంబన ముద్దామ్ -

సా-దీ— తేనసహతే మైత్రీభవతు । తం శరణుచ్చేత్త్యథః 8 - ప్రసాదయస్వ, శరణాగత్వా-నిర్యాత య
తుమ్, పునస్సమర్పయితుమ్- యథాధికారమ్, రహస్యే రహస్యరూపమ్. సదస్యేనదస్యరూపంచ- ఇత్యాల్

సా-స్వా— శంరతుణపరమ ధర్మజ్ఞః. తేన మైత్రీ భవతుతే. మైత్రీహేతు భూతప్రపదనంభవత్విత్త్యథః. ప్ర
సాదయస్వేతి- త్వంచైనం రామం ప్రసాద యస్వ, ప్రపద్యస్వ. ప్రపద సేన భార్యాపహార జనితదోషనిమూ
క్తిః పరిశుద్ధో ఘాత్వా మాంచ నిర్యాత యితుమ్ సమపకయితు మహాసి. నోచేన్మ త్సమపకణేపి త
వాధికారో నాస్తీతి ధ్వన్యతే. ద్రవ్యాప హరన్థలే ప్రాయశ్చిత్తం ద్రవ్య ప్రదాన మపి కతకవ్య మితి ద్యోత
నాథం మాంచేతి. యథాధి కారం, శక్తౌ ప్రతిపదం. అశక్తస్య ప్రపదన మెన్దు కరుత్తు. రక్షణోన్ముఖినాన
ఈశ్వరక ప్రాయశ్చిత్త పర్యంత విపా కత్తై యుద్ధాకిర రక్షిక్తైయాలే కైవిడుకిర తిక్తలై యెన్దుపడి. ఆ
నాలుమ్ ప్రారబ్ధ పాప విశేషత్తాలె కఠిన ప్రకృతి యాయ్ ప్రాయశ్చిత్త పర్యంత విపాక మిల్లాత వధికారివి
శేషత్తుకు బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘమ్ ఫలాను భవైక నాశ్య మాకైయాలే జన్మాంతరాను భావ్య నరక య
మ యాతనా వశ్యం భావేన అవనై ఈశ్వరక కైవిడ ప్రసంగి యాతో? ,, స్వపు రుష మభి వీత్య పాశ
హస్త ,, మిత్యాది ప్రమాణత్తాలె ప్రపన్నును కుత్తరాఘత్తిలే యమ యాత నాది కళిల్లై యెన్దిల్ ,, అ
యం లోకో నాస్తిపర ఇతిమానీ పునఃపున ర్వశమాపద్యతే యమే. వైవస్వతంసంగమనం జనానాం యమం
రాజాన ,, మిత్యాది శ్రుతి విరుద్ధ మాకైయాలే అమూలక తయా. ప్రమాణజ్ఞ శాన వస్త వచనజ్ఞకైక్కొ
ణ్డు యమ విషయ గమన మిశీలై యెన్దు శొల కూడుమో? ,, నఖిలు భాగవతా యమ విషయంగచ్ఛం
తి ,, ఎన్నిర శ్రుతిమూల మాకైయాలే అస్త వచనజ్ఞశుమ్ ప్రమాణజ్ఞశాకైయాలే ,, పునః పున ర్వశమా ప
ద్యతేయమే ,, ఎన్నిర శ్రుతి సామాన్య విషయ మాకైయాలే భాగవతనుక్కు యమ విషయ గమ నాది క

సా-ప్ర— యథాధికారంప్రాయశ్చిత్త మితి. అశక్తానాం బుద్ధి పూర్వోపాయాపాయ సంయోగే పునః ప్ర
పదనం ప్రాయశ్చిత్తమ్. శక్తస్యతు ప్రతిపదోక్త ప్రాయశ్చిత్త మిత్యథః. శక్తేన ప్రతిపదోక్త ప్రాయశ్చి
త్తం కతకవ్యమిత్యేతత్ ,, మాంచాన్యైప్రయతోఘాత్వా నిర్యాతయితుమహాసి । ప్రసాదయస్వత్వంచై
నం ,, మిత్యత్ర ప్రయతత్వ పూర్వక పునః ప్రదానస్య ప్రసాదనస్యచ విధానాద వగమ్యతే. నను దృష్ట ప్ర
పన్నానామ భ్యపగత ప్రారబ్ధ కర్మవశాన్నిషిద్ధానుష్ఠానే ప్రాయశ్చిత్తాననుష్ఠానేచ మోక్షః ప్రతిబధ్యే

సా - వి — స్వహీ త్యాగ భ్య శ్లోక ద్వయం రావణం ప్రతి సీతా వచనం . తేనసహ మైత్రీ భవతు,
శరణం గచ్ఛే త్యభి ప్రాయః - మాం నిర్యాత యితుం, అన్యై పున స్సమపక యితుమహా సీత్యథః -
యథాధికారమితి-,, శక్తౌప్రతిపదోక్తంస్యాదశక్తౌశరణాగతి,, రిత్తుక్తప్రకారమితిభావః-అవలంబన ముద్దామ్,

సా- సం— ప్రయతోఘాత్వా, మత్ప్రదానానకూల ప్రయత్నవాక్ ఘాత్వామాం నిర్యాత యితుం, ప్ర
దాతుం. ఇత్యాది కళిలిత్యాది శబ్దేన సుగ్రీవ వృత్తాంతాది శిష్టా చార సంగ్రహః-

మూ— ప్రారబ్ధ కమక విశేషవశత్తాలే కరిన ప్రకృతియాయ్ తుమైకొళ్ళు కైయుమ్ కైతప్పిన పోతు “స్వపురుష మభి వీక్ష్య పాశహస్తంవదతి యమఃకిలతస్యకణకమూలే । పరిహర మధుసూదనప్రపన్నాన్ ప్రభురహమస్య నృణాంనవైష్ణవానామ్ । కమలనయన వాసు దేవవిష్ణోధరణిధరాఽఽత శంఖచక్రపాణే । భవశరణమితి రయంతి యేవై త్యజభటదూరతరేణ తానపాపాన్ । దేవంశాఙ్గాధరంవిష్ణుంయేప్రపన్నాః పరామృణమ్ । నతేషాం యమసాలోక్యం నచతేనరకౌకసః, ఎన్తువైష్ణవ వామనాది పురాణజ్ఞులి పాశురజ్ఞుకు-

సా-దీ—జాతేపి తన్నిష్కృతేః ఎన్తవంశమ్వివృతమాయ్తు- ఇని కొటిల్వే సతి శిక్షయాప్యనఘయన్ ఎన్తు తైవివరిక్కి రార్ - పారబ్ధ కమకత్యాదియాల్ - కైతప్పినపోతు, యథాధికారమ్ ప్రాయశ్చిత్త మతి క్రమితపోతు - యమవిషయ గమనమన్వికే-కాణత్వాద్యల్పపక్షేష ముఖతాలే హిత పరనాన వీశ్వరన్ ఒరుకణ్ణుళివాలే రక్షిక్కు- మోకిరార్ - స్వపురుష మిత్యాది మహావాక్యతాలే - పాశహస్తం, పాపికల్లై ఇళుత్తు కొంబువా వెన్తు భిప్రాయమ్- కణకమూలే, రహస్యమాకైయాలెన్తుపడి - భవశరణమితి రయన్తి, ఉక్తిమాత్ర నిష్ఠరాకిరార్ - అపాపానితి, విదిత్వేతిశేషః-ఇత్యశ్రీవిష్ణుపురాణవచనం. దేవంశాఙ్గాధరం

సా-స్వా—శిల్లైయెన్దిలప్పొతు ఉత్తరాఘ్నజ్ఞుకు- శాస్త్రా క్తయమవిషయగమనఫలమిల్లైయెన్టాల్ ప్రపన్న మకుర-విచ్చికసంచారం ప్రసంగిక్కె-యాల్ యమ యాతనా ఫలత్తై యున్టాక్కి ఈశ్వరన్ కైవిడువనెన్తు వేణ్డావో ? కాణత్యఖం జత్వా ద్యైహికోప క్షేషజ్ఞు లివ్వధి కారిక్కు-ఫలమాక శాస్త్ర సిద్ధమాకైయాలే తన్మౌఖేన ఈశ్వర నివనైరక్షిక్కు మెన్దిల్ శాస్త్రాన్తాన్ దుస్సహ మహాప రాధత్తుక్కు-కాణ త్యాద్యల్ప ఫలత్తై చ్చొల్లుకిర తుచితమో ? ఈశ్వరన్ తానోరధి కారిక్కు- ఒరుపాప త్తుక్కు-యమ యాతనాది క్రూర ఫలత్తైయుమ్, ఓరధి కారిక్కు- కాణత్వా ద్యల్ప ఫలత్తైయుమ్ కొడుక్కిరతు విరుద్ధ మన్టా ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. ప్రారబ్ధ కమక విశేష వశత్తాలే యిత్యాదివా. కణకమూలే, రహస్య మాకైయాలే యెన్తు పడి. ఉచ్చై స్వర మాక శొల్లిలత్తై కట్టెల్లారుమ్ శ్రీవైష్ణవ వర్కశాక ఆయి విట్టాల్ తన్నతి కారము చ్చిన్న మాయ్ విడుమెన్తు శంకైయాలే యాకపు మామ్. కమల నయనేతి . ఇదం ద్వయం శ్రీవిష్ణు పురాణ వచనమ్. దేవం శాంకాధర మితి వామన పురాణ వచనమ్.

సా-ప్ర—తేత్యత్ర, నఖలు భాగవతాయమ విషయం గచ్ఛంతి. ఇహైవై షాంకేచి గుపప్లవా భ వం తి. కాదా భవంతి. ఖం జాభవంతి. అవిధేయ పుత్రాభవంతి, త్యాదిభిరత్యంత నిషిద్ధానుష్ఠానేపి నరక ప్రాప్త్యభావైహికోపక్షేషయోజ్ఞాప నాల్గ్ కేప్యంతరంగ విషయే ౭ధికా పరాధేప్యల్ప దణ్డెన త్తాంతేర్ద శేనాద సంభావితత్వాభావాచ్చనమోక్షప్రతిబంధ ఇత్యాహ. ప్రారబ్ధ కర్మేత్యాదినా. కైతప్పిన పోతు,

సా-వి— అ వ ల ం బ న ం వి ద్య తే . అ త : ప్రాయశ్చి త్త శాస్త్ర స్యా వకాశోస్తీతిభావః. ఏవ మవలంబనే సత్యపి ప్రాయశ్చిత్త మకుర్వాణానాం కరిన ప్రకృతీనాంయమగమనం వినైవ. ఆయుధసాధ్యకం టక వేధనేనేవ శిక్షార్థ మంతరిపుర జనాదిషు ముఖావ లోకన పరిహారాదిభి స్సార్వ భౌమ వద్ద యా వా త్సల్యాది గుణసాగరః భగవాన్ కైచ్చిదుపక్లైశ్చై రనుభావ్య రక్షతీత్యాహ - ప్రారబ్ధేతి - తుమై, తుమాకారణంప్రాయశ్చిత్తం-కొళ్ళుమ్, స్వీకతుకం- కైతప్పినపోతు, హస్తవిజన సమయే. అనవలంబనేతియావత్-

సా-సం—తప్పినపోతిత్యస్యయమవిషయ గమన మన్వికే- ఇత్యనేనా న్వయః. విషయః, దేశః-

మూ— మూలమాన శ్రుతినిర్ణయే యమవిషయగమ నమన్తి కే- వెలిట్టుప్పా యవేణ్ దుమతు ముళ్ళిట్టుప్పాయ్ న్తు కట్టియు మెన్గిర కణక్కిలే కాణ్ ఖంజ్ ఎన్ఱు ముతలాక వోతుకిర విన్ఱున్ఱి ఉపన్ఱేశ ముఖత్తాలే శికైయరుక్కుమ్ విరకుకళై మున్నిట్టు సర్వే శ్వరన్ తుమాప్రేమ దయావాత్సల్యజ్ఞతాలే తణిన్ఱ ప్రతాపత్తైయుడైయ నాయ్ మికవుమ్ దణ్ణిక్క వేణ్ఱుమ్ అపరాధత్తుక్కు సేవ్యనాన సార్వభౌమ

సా - దీ — విష్ణుంవిష్ణు వామనపురాణవచనమ్ - ఇవత్తుక్కు మూలమాన శ్రుతి “నఖలు భాగవతాయమవిషయం గచ్ఛంతి. ఇహేవైషాం కేచిదు విషయజ్ఞచ్చంతి,, త్యాది- వెలిట్టుప్పాయ వేణ్ఱుమతు, ఆయుధత్తాల్ ప్రహరిక్కు వేణ్ఱు మపరాధమ్-ముళ్ళిట్టు ప్పాయ్ న్తు కట్టియుమ్, అన్తరజ్జవిషయత్తై కణ్ఱుక తుతిమాత్రత్తాలే కట్టియప్పడుమెన్ఱు లొకిక వచనమ్- కాణ్, ఏకచతుర్వికలన్-ఖంజ్, ఏకపాదవికలన్ . శికై యరుక్కుమ్ విర కుకళై , శుమన్ఱ కణక్కుడై మైతీర్ కు ముపాయజ్ఞళై - తణిన్ఱ , మందీభవిత్ర . సర్వే శ్వర నిజన్ పక్కల్ పణ్ణుమ్ కణ్ణిక్కి వుక్కు లొకిక దృష్టాంతమ్ కాట్టు కిరార్ . మికవుమ్ దణ్ణిక్క విత్త్యాది యల్ - సేవ్యన్, సేవాయోగ్యన్-

సా-స్వా — మూలమాన శ్రుతి - “నఖలు భాగవతాయమవిషయం గచ్ఛంతి. ఇహేవైషాం కేచిదు పప్లవా భవంతి - కాణా భవంతి - ఖంజా భవంతి- అవిధేయపుత్రా భవంతి,, త్యాది. వెలిట్టు ప్పాయవేణ్ఱుమతు, ఆయుధత్తాల్ ప్రహరిక్కు వేణ్ఱు మపరాధమ్ - ముళ్ళిట్టు ప్పాయ్ న్తు కట్టియుమ్, అంతరంగ విషయత్తై కంటక తుతి మాత్రత్తాలే కట్టియు మెన్ఱు లొకిక వచనమ్, కాణ్, ఏక చతుర్వికలన్ . ఖంజ్, ఏక పాద వికలన్. శికై యరుక్కుమ్ విరకు కళై, శుమన్ఱ కణక్కు శుమత్తి తీర్కు-ముపా యజ్ఞళై . తణిన్ఱ, అభివృద్ధ మాకాలే మందీభూత మాన. సేవ్య నాన, సేవా యోగ్యనాన. సుజననాన వెన్ఱపడి.

సా - ప్ర — సమయాతి పాలే సతి- వెలిట్టుప్పాయవేణ్ఱుమతు, ఆయుధ సాధ్యబాధి. క్రకచాదిభి ర్బాధ ఇత్యధన్. ముళ్ళిట్టు ప్పాయ్ న్తుకట్టియు మెన్గిర కణక్కిలేకణ్ఱుక సాధ్యబాధేనయాతీతిన్యాయేన. ఎన్ఱుముత లాకవోతుకిర, ఇతి ప్రకృత్యా ధీతేన. ఇట్టులై, అత్రజ్యేన . ఉపన్ఱేశ ముఖత్తాలే , ఉపన్ఱేశ ముఖేన. శికై యరుక్కుమ్ విరకుకళై మున్నిట్టు, అవశ్యానుభావ్య శేషవినాశనమా గాణ్ పురస్కృత్య. తణిన్ఱ, అధిక్యతమ్.

సా-వి— మూలమాన శ్రుతియి లితి. “నఖలు భాగవతా యమ విషయం గచ్ఛంతి- ఇహేవైషాం కేచిదు పప్లేశాభవంతి - ఖంజాభవంతి - కాణాభవంతి- అవిధేయ భార్యా భవంతి,, తి శ్రుతా- వెలిట్టు ప్పాయ వేణ్ఱుమతు, వేల్, కుంతం - ఇట్టు, గృహీత్వా- పాయవేణ్ దుమతు, వేధనేన నివర్తయతు మపేక్షితోప రాధః - ముళ్ళి ట్టుప్పాయ్ న్తు కట్టియు మెన్గిర కణక్కిలే , కంటకం గృహీత్వా వేధనేన నివర్త-ఇతి న్యాయేన - కాణ్, ఏకచతుర్వికలన్ - ఖంజ్, ఏకపాదవికలన్. ఓతుకిర, శ్రుతిసిద్ధేన. శికైయరుక్కుమ్ విరకుకళై, శిఖా ఛేద్య పాయాన్ నిఘ్నేష నివృత్తి మాగాణ్ . మున్నిట్టు, పురస్కృత్య. తణిన్ఱప్ర తాపత్తై యుడైయనాయ్, అధిక్ కృత ప్రతాప స్సన్.

సా-సం—శ్రుతిరిహ “నఖలు భాగవతా యమవిషయం గచ్ఛంతి,, త్యాది. కాణాః, ఏకచతుర్విక సాః. ఖంజాః, ఏకపాదపీనాః. శికై యరుక్కుమ్ విరకుకళై, దుష్కర్మణాం ఫలప్రదానశక్తి వినాశనోపాయాన్. తణిన్ఱ, ఉపకాంతమ్. ఉడైయనాయుత్యస్య ఒరు కణ్ణిక్కివాలేరక్షిత్తు విడుమిత్యనేనాన్వయః. ఈషద్దణ్ణ్యేషు

మూ—నడైయాళక్కారర్ అంతరిపుర పరిజనమ్ కూనర్ కురళర్ కుమారర్ కళ్ విషయ త్రిల్ అపరా ధక్షశుక్కిడాక
వుమ్, అంతరంగత్వాది తారతమ్యత్తుక్కిడాకవుమ్, సంబంధాన్యశంస్యాదికళాలె ప్రితినడక్కచ్చెయ్ తేయవర్
కళ్ తప్పినత్తుక్కు త్తమైకొళ్ళుకైక్కాకవుమ్, మేలైక్కుమ్ శిక్షేయాకైక్కాకవుమ్, ముకమ్ కొడాతే యి
రుత్తల్, శమ్మట్టి యిట్టడిత్తల్, తళ్ళువిత్తల్, వాశలితత్తైవిత్తల్ శిరుతునాళ్ సేవైయైవిలక్కివిడుతల్, శెమ్
యుమాప్పోలే కాకాసుర (కాక) న్యాయత్తాలే ఒరుకణ్ణివాళే ఇవ్వాళితరై రక్షిత్తువిడుమ్—

సా-దీ—సుజననెన్టపడి. అడైయాళక్కారర్ - ఛత్రచామరాదికళైధరిక్కుమ్మాళియక్కారర్. అంతరిపుర
త్తి నుడైయ ఉళియ క్కారిచ్చికళ్ - కుబ్జర్, వామనర్. రాజ కుమారర్, అంతరంగత్వా దీత్వాది. ఆది శ
బ్దత్తాలే శరీర సంబంధాది గృహీతమ్ - సంబంధం, పుత్రత్వాది - ఆది శబ్దం దయాది గ్రాహ కమ్. త్త
మై కొళ్ళు కైక్కాక వుమ్. ఇక్కైకాణత్వాది ఫలమ్ వన్తకపు ప్రాయ శ్చిత్త రూప త్తా పణ మన పేక్షిత
మాకైయాలితు దృష్టాంత మాత్ర విష యమ్. లఘు దణ్డశ్చై క్కాట్టుకిరార్ . ముకమ్కొడాతే ఇరుత్త లి
త్వాది. పరాజ్ఞుఖ నాయరుక్కై. శమ్మట్టి, కళాది. కాకేత్వాది - ఆద్రాపరాధియాన కాక త్రిల్ పణ్ణి
న కణ్ణిలే - కణ్ణిళివు, లఘుదండమ్ - బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘుత్తైయు మీశ్వరక త్తమి క్కు మెన్టు శిల

సా-స్వా—అడైయాళక్కారర్, ఛత్రచామరాదిధారికళానపూళియక్కారర్. అంతరిపుర పరిజనం, ఉళియ
క్కారచ్చికళ్. కూనర్, కుబ్జర్. కురళర్, వామనర్. కుమారర్, పుత్రర్కళ్ - ఈశ్వరక సంబంధాన్యశంస్యా
ది కళాలె ప్రపన్న విషయ త్రిల్ ప్రితి మానా కైయాలే అపరా ధత్తిల్ నిగ్రహమ్ పణ్ణి క్కుడుమో ? ఎ
న్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. సంబంధేతి. ముకమ్కొడాతే యిరుత్తల్, పరా జ్ఞుఖనా యిరుక్కై. శమ్మట్టి,
మణ్ణిజ్గిన కళాది. లోక న్యాయత్తై ప్రపన్న విషయత్రిల్ సంవ రిప్పికైక్కా కూ డుమో ? ఏన కాకేతి -
లఘు దండ రూప నిగ్రహ మమ్ సంబంధా నృశంస్యాది ప్రయుక్త ప్రితి కార్య మాకైయాలేవిరోధమిత్తై.

సా-ప్ర—అడైయాళక్కారర్, చిహ్నాధారిణి. నన్నేవం సతి “ అన్తిమత్తోన్తిలననిక శరణై యన్తకలిరుమ్

సా-వి—అడైయాళక్కారర్, ఛత్రచామరాది చిహ్నాధారిణి - అంతరి పుర పరిజనం-దాస్యరి - కూనర్,
గడులాః. కుళ్ళర్, వామనాః. కుమారర్, రాజకుమారాః. ప్రితినడక్కచ్చెయ్ తేయమ్, ప్రితౌ సత్వామపి .
త్తమై, త్తమా సాధనమ్. కొళ్ళుకైక్కాకవుమ్, యథాస్వీక్రియతే తథాకతుం. మేలుళ్ళ శిక్షే యాకైక్కా
కవుమ్, యత్కించిదుప క్లైశాకరణే అగ్ర పి తథేవక్రియేతేతి తదభావాయచేతి - ముకమ్ కొడాతేయిరుత్త
ల్, ముఖమదత్వా వస్థానంవా - శమ్మట్టియై యిట్టడి ప్రిత్తల్, కళాం గృహీత్వా తజనం వా. తళ్ళువి
త్తల్, కంఠే హస్తం నివేశ్యాప నోదనంవా - వాశలితే తత్తైప్రిత్తల్, ద్వార సిరోధంవా - శిరుతునాళ్ సే
వైయైవిలక్కివిడుతల్, కతిపయ దివసాక సేవానివారణేనత్యాగంవా - ఒరుకణ్ణివాళే, కేనచిల్లఘుదండనరూప

సా-సం—పుత్రాదిద్వారాభేదాన్వయఉక్తిః. తతోధికదణ్డైమస్వ దేహానుబంధిభేదవి శేషాన్వయప్రకారమాహ.
మికపు మిత్యాదినా. అస్య చ ఒరుకణ్ణివాళే ఇత్యనేనాన్వయః. అపరాధత్తుక్కు, మహాయత్న విషయేషు.
అడైయాళక్కారర్, రాజచిహ్నా భిడ్గధరాః. పరిజనం, దాస్యః- కూనర్, వికృతాంగభాగాః. కురళర్, కదళి
కాణ్డత్తక్. నృశంసతా, మరణాధిక క్రూర వృత్తభిరుచిః- ఆన్యశంస్యం, లఘునిగురుణివాస్వా వశ్య కార
యితప్యేపి దణ్డ సేవ్యయమ సహన శీలత్వాఖ్యరి కృపాప్రకార విశేషః. ఒరుకణ్ణి వాళే, అ ద్వార క

మూ—ఇప్పుడి మృదుప్రకృతికలై ఊమైకొళ్ళప్పణిఁబువత్తల్ కఠినప్రకృతికఱుక్కు- శిక్షారూపమానదండవిశేష మ్ పణిఁబుతల్ శెయ్యికిరవిడముమ్ పూర్వప్రపత్తిఫలమాన ఊమైయిక్ ప్రకార భేదమెఱుఱు శిక్షకనానశేషిపక్క లితేకృతజ్ఞతై నడక్కుక్కాక బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘతైయుమ్ ఊమిక్కు మెఱుఱుశిలర్ శొన్నార్ కల్.

సా- దీ— అభియుక్తర్ శొన్నఱుక్కు తాత్పర్యమ్ కాట్టు కేరార్-ఇప్పుడిమృదుప్రకృతీత్యాది. కృతజ్ఞతై

సా-స్వా—తొకికవైదికదృష్టాంతముమ్ ప్రమాణ సిద్ధి కాణత్వాది లఘు దండత్తు కుచిత జ్ఞాపనాథమెఱుఱు కరుణ్ణు. ఆనాల్ మోక్షోధక్ ప్రపత్తి యినాలే తానే యోగ్యరక్ బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘతై యుమ్ ఊమి క్కు మెఱుఱు శిల వభియుక్తర్ శొల్లకిరతు విరోధి యాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెమ్ కేరార్. ఇప్పుడియితి. యోగ్య రక్ ఊమియాత పోతు ఉత్తరోత్తర పాప జ్ఞులై మూట్టి ఇతర విషయత్తిల్ పోలే గురుతర నిగ్రహ ముమ్

సా-ప్ర—పొమ్ కైయిక్ వాయ్ నిన్ఱు,, త్యక్తప్రామాదికత్తుక్కున్ఱిక్కు బుద్ధిపూర్వమాకప్పణ్ణిసతుక్కు-ఇజవేణ్ణాఇ తినాక్యే ప్రామాదికవ్యతి రేకెం బుద్ధిపూర్వకాదపి నభేతవ్యమిత్యుక్తమ్. ,, నిలై పేర్కలాకామై నిచ్చిత్తిరు న్నేనే,, ఇత్యేత ద్వాఖ్యానే బుద్ధిపూర్వక మాక ప్పణ్ణిన ప్రాతికూల్యత్తుక్కు అజ్ఞానవేణ్ణాఇతి వాక్యే బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘాదపి నభేతవ్యమిత్యుక్తమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరామస్య ప్రియశ్చిత్తం ఫలయోరన్యత రావి నా భావోక్తిస్తద్విరుద్ధాస్యాది త్యక్త ప్రాయశ్చిత్తాను ప్లావనస్య లఘుదండప్రదానస్యచ భరన్యాసఫల త్వా త్తమావిశేషత్వ మేవేతి నరకవాతో భవెదితి నభేతవ్యమిత్యభి ప్రియేణైవ తేషాంత ఛోక్తిరితి నవిరోధ ఇ త్యాహ. ఇప్పుడి మృదుప్రకృతీత్యాదినా- నను బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘస్యప్రియశ్చిత్తాననుష్ఠానే ఫలావశ్యం

సా-వి—దండనేన-ననుకేచిత్తుభగవాన్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమపిక్షమతఇతివదుంత-అతఏవ,, అన్నమత్తోన్నిల ననిక శరణేయన్ఱకలిరుమ్ పొమ్ కైయిక్ వాయ్ నిన్ఱు,, ఇత్యక్త ప్రామాదికత్తుక్కున్ఱిక్కు బుద్ధిపూర్వకమాక ప్పణ్ణిసతుమ్ తనక-ఇజవేణ్ణా ఇతి వా క్యేబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాదపి నభేతవ్య మిత్యుక్తమ్ - ఏవంచ బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘస్యప్రియశ్చిత్తనివత్సత్వం లఘునుభవ నాశ్యత్వం చోద్య మానం తద్విరుద్ధాస్యాదిత్యా శంక్య తేషాం తాత్పర్య వణ్ణనేనవిరోధం పరిహరతి - ఇప్పుడి మృదుప్రకృతీత్యాదినా - ఊమైకొళ్ళ ప్పణ్ణి విశ్లేష్, ఊమోపాయస్వీకార ప్రవ త్తనం. దండ విశేషమ్ పణిఁబుతల్, లఘుదండ కరణం- ఎనిగిర విడ ముమ్, ఇత్యేతల్ - బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘతైయుమ్ ఊమిక్కు మిత్యుక్తై కోధం? మృదుప్రకృతీనాంతా మణప్రవతన్నే కఠినప్రకృతీనాం దండవిశేష కరణేనచ ఊమతే-నరకపర్యంత నిగ్రహ సంకకల్పం నకరోతి - అతః నభేతవ్యం ప్రపన్నం సర్వ ధారక్షితు మేవప్రియశ్చిత్తే ప్రవతన్నంవా లఘునుభవప్రదానంవా కరో త్తిత్తుభయమపి ఊమాప్రకార భేదఇతి భావః - తదుభయస్య ఊమాప్రకార భేద త్వోక్తి స్సేషాం కిమథే త్యతఉక్తమ్ - శిక్షక నానేతి, సర్వధేత్యథః - తథాచ ఊమిత్వార్థాత్ - కృతజ్ఞతై నడక్కుక్కాక, కృతజ్ఞతా ప్రవృత్త్యథం. మందానాం విశ్వాస దృఢీకరణాథ- మితిభావః-ఇప్పుడిత్యారభ్యప్రకార భేదమెఱుఱు

సా-సం— యత్కించిదుపక్లశేన. ఇత్థంప్రమాణోపపత్త్యనుసారిణీం స్వాభిమతాపరాధ నిస్తారప్ర క్రియాం ప్రదశ్యన్ పరోక్త ప్రక్రియాం దూషయితుం పరో క్మిస్సుహృద్భావేన స్వాభిమతాథే ప్రథమం పర్యవసా య యతి. ఇప్పుడిత్యాదినాకృతజ్ఞతై నడక్కుక్కాక విత్యంతేన-యదిబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనిస్తారభ పాపవల్

మూ-ప్రారబ్ధకర్మత్తిల్పాపాంశమౌలేబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్రూపయశ్చిత్తమృణ్ణాతపోతుసఫలమానాలుమ్
సా-దీ-నడకైకాక శిక్షితైస్తపడి. ఈశ్వరకబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘతైశ్చమియానాకిల్పాయశ్చిత్తమ్
పణ్ణాతపోతుపణ్ణినప్రపత్తిక్కుహానివరుమోవెన్ముమ్శంకైయైసిరసిక్కిరాన్ - ప్రారబ్ధకర్మత్తిలిత్వాదియాల్.

సా-స్వా- పణ్ణాప్రసంగిక్కైయాలెక్షమాఫలమెన్నపడి. ఇప్పటిప్రపన్నసుక్కుబుద్ధిపూర్వోత్తరపాపత్తుక్కు
ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణాత పోతు ఐహికోప క్లేశాత్మక ఫలత్తై యవశ్యమ్ కొడుత్తు ఈశ్వరకరక్షిక్కు మెన్ము
శొన్నతు కూడుమో? ఉభయ భావనా క్రమత్తాలె వన్న బుద్ధి పూర్వోత్తర కామ్య సుకృత జ్ఞలి లుమ్ వి
ద్యోపయుక్త ప్రారబ్ధ సుకృత జ్ఞలిలుమ్ ఉపాసక సుక్కు విద్యోప యుక్త బుద్ధి పూర్వోత్తర సుకృత జ్ఞలి
లు మనుకూల ప్రతికూల ప్రబల కమాంతర జ్ఞశాలె నిరుద్ధావ సరజ్జశామ్ ఫల జ్ఞోడుక్కు పెర్రాతే ని
ష్ఠ వైయుమ్ విద్యా మాహాత్మ్య త్రాలే అన్తిమ కాలత్తిలే కఢియు మెన్ము చరమ శ్లోకాధి కారత్తిలే శొల్లు
కిర కణకిలే బుద్ధి పూర్వోత్తర పుణ్య విశేషజ్ఞల్ పోలే పాపజ్ఞుమ్ విద్యా మాహాత్మ్యత్రాలే ఫలజ్ఞోడా
తే నశిక్కు లామే? పూర్వ ప్రారబ్ధ సుకృత విశేషమ్ విద్యా మాహాత్మ్యత్రాలే నశిత్తా లుమ్ ప్రారబ్ధ పా
పాంశమ్ నియమేన ఫల జనకమా యిరుక్కిరా ప్పోలే బుద్ధి పూర్వోత్తర పాప మమ్ విద్యామాహాత్మ్య
త్రాలే నశియామల్ నియమేన ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణాత పోతు ఫల జనక మెన్ములప్పోతు విద్యాపేక్షయా బుద్ధి
పూర్వోత్తరాఘమప్రబలమాకైయాలెనాల్ ప్రతిబుద్ధై యాయ్కోణ్ముప్రపత్తియుమ్ ఫలజ్ఞోడా త్తోఖియు
మో వేనికొ శంకైయాలే ప్రపత్యసుప్తానమ్ ప్రసంగియాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరాన్ - ప్రారబ్ధ కర్మత్తిలితి.

సా-ప్ర- భావశ్చేత్సాగ్రీరబ్ధకర్మవశాన్మహాపాతకాద్యుదయే మోక్షవీచనస్యాదిత్యత్రకాల విశేషే మో
క్షస్యాదితి సంకల్పభావేన మోక్షార్థక భరన్యాసానుష్ఠానే ,, అసాయా విరతశ్శశ్వన్మాంచైవశరణ్యతః |
తనూకృత్యాఖిలంపాపంమామాప్నోతి నరశ్శనై ,, రిత్యుక్తోత్వా ఏకద్విత్వాది దేహ విశంజేనాపి తత్ఫలా
ను భవానంతరం మోక్ష మపిదద్యా దేవేతి సదృష్టాంత ముప పాదయన్న పాతం దేహంతే మోక్ష స్సాన్
దితి సంకల్పే అనియతాయుషాంతస్దేహానువృత్తి కరణేనవా అనను వతేసీయ దేహత్వేతస్మిన్దేహవీచన
హాదుఃఖాదిక ముత్పాద్య దేహశ్చైవశ్యం మోక్షమపి దద్యా దేవేత్వాహ. పాగ్రీరబ్ధకర్మత్తిలిత్వాదినా.
పాపాంశమౌలే ఇతి. యథాభ్యుపగత ప్రారబ్ధ పాప ఫలాను భవేసి దేహశ్చ మోక్షః తథా ననుష్ఠిత

సా-వి- ఇత్యంతం తేషా మాశయవర్ణనపరం - శిక్షకనానే త్యాశయప్రయోజన ప్రతిపాదనపరం. బుద్ధి
పూర్వోత్తరేతి తదుక్త్యనువాదఇతి వివేకః - నను బుద్ధి పూర్వోత్తర రాఘస్య ప్రాయశ్చిత్తాననుష్ఠానేన
వినాభావశ్చేత్సాగ్రీరబ్ధకర్మవశాన్మహాపాతకా ద్యుదయే మోక్షస్యాదిత్యాశంక్య ప్రారబ్ధకర్మత్తిలితి-
పాపాంశమౌలే, అభ్యుపగత ప్రారబ్ధ పాపమివ పుణ్యస్యాపి సఫలత్వేపి చిరకాలం గ్రామాథకం రాజా
నువతేనంకృతవతరిప్ర దానసమయే వైరాగ్యోదయే తత్ఫల ప్రతిషేధవత్పుణ్య సత్వేపి పుణ్యఫలంమమ మా
న్వీతినిషే ఛే తర్థలాలాభా తస్య పుణ్యస్య సుహృత్సంక్రమణా సంభవా ద్బుద్ధి పూర్వోత్తర పుణ్యస్య

సా-సం- సఫల స్యాత్తహిక ప్రపత్తిస్సఫల దానస్యాదితి కుతకకమూలాంశంకాం దృష్ట్వాంతేన పరి
హరతి. ప్రారబ్ధేత్వాదినా. విరక్తి విశేషేనతి పుణ్యాంశస్యన సాఫల్యమితి పాపాంశమ్ పోలే ఇత్యుక్తమ్.

మూ—

పణ్ణినప్రపత్తి మోక్షమకొడా తొట్టియు మోవెన్టుశంకిక్కు నొట్టాతు.

సా-ప్ర—ప్రాయశ్చిత్త బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘఫలానుభవేపిస్వాపేక్షితకాలేముక్తిభావేదేవేత్యధః, ననుప్రా
రబ్ధ పుణ్యస్య బుద్ధిపూర్వక పుణ్యస్యచ సంభవేపి తద్విహాయ పాపయోరేవ దృష్టాంతదాష్ట్యాంతి కతయో
చాదానం కథమితి చేదిథం. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్య ప్రకృతత్వాత్తస్య చాఘ దృష్ట్యానీ కరణాచిత్త్యాత్
కించైహికా ముష్టికస్య సుఖస్యాల్పస్థిరత్వ, దుఃఖ మిత్రత్వ, దుఃఖోదర్క-త్వా వగతి పూర్వకం ముము
క్షోః ప్రపన్నస్య స్వనిష్ఠాభిజ్ఞస్య బుద్ధి పూర్వ క కామ్యా సుష్ఠానా సంభవా త్ప్రారబ్ధ కర్మవశాత్తుద్ర
భావః కృతస్యాపి “ శ్రీరంగేశవచోమదీయమధునా వ్యక్తంత్యయాశ్రూయతాం పుణ్యంతత్ఫల సంగమా
త్రవిరహాద్భూయోనమాప్రాప్నుయత్ | పాపంచైవతథాఫలంవితనుతే శక్యంనతద్వారణం తత్త్వాన్మాతవశ
క్యమేవ తదిదంసద్యస్త వ్యయా కల్పతా,, మిక్యక్తరీత్యా చిరకాలం గ్రామాద్యధః రాజానువతనే కృ
తేపి ఫలకాలేనువతకస్య వైరాగ్యేను వృత్తి ఫలాలాభన్యాయేన బుద్ధిపూర్వక పుణ్యఫలం మేమాన్త్వితిప్ర
తిషేధేకృతే “ సుహృదస్సాధు కృత్యా,, మిత్యుక్తరీత్యా భగవతాఅస్మిన్ ఫలజనకత్వ సంకల్పంవినివర్త్య
సుహృత్సు ఫల జనకత్వ సంకల్ప సంభవా త్ప్రాయశోనిషిద్ధానుష్ఠానవతా-మ్యానుష్ఠానా దశనాత్స
మ్యగనుష్ఠితకార్యాదా ఫలాదశనే ప్రబల ప్రారబ్ధ కర్మణి ప్రతి బంధకస్య కల్పనన్యాయేన పుణ్యస్యా
పి ప్రతిబంధ సంభవాత్ “ పుణ్యప్రజ్ఞాంవధాయ,, తీక్యుక్తరీత్యా పుణ్యస్య ప్రజ్ఞావధకతయా ప్రతిగ్ర
హీత్య సంభవాదేతద్దానేన ప్రతిగ్రహీత్యనాశకత్వా భావేనాస్య దాన సంభవా త్పాపస్యతు “ పాపప్ర
జ్ఞానాశయతీ,, త్యుక్తరీత్యా ప్రజ్ఞానాశకత్వ మితి అభిచార కర్మరివపాపదాతుః ప్రతిగ్రహీత్యనాశకత్వ
పర్యవసానేన తద్దానాసంభవాత్పుణ్యఫలానాంగృహక్షేత్రలోకాదీనామివవరాహపురాణగతకైశికమాహ
త్యైదిషుదాన దశనాత్,తచ్చిత్త విమలాహ్లాద క్షీణ పుణ్యే,, త్యాద్యుక్త రీత్యా అత్యంతాను కూలభగ
వదను భవ ఫలకత్వ సంభవాచ్చ అనిష్ట ఫలోత్పాదన నియమాసిద్ధేరి. బుద్ధిపూర్వక పాపస్యతు ప్రాయశ్చి
త్తాననుష్ఠానే లౌకిక బుద్ధి పూర్వా పరాధన్యాయేన “ లంఘయన్ గూల మరొ హేదన పేక్షోపి,, తి
న్యాయేనచ ఫలావినా భావేన తథోపాదాన మితిభావః.

సా-వి— కామ్యత్సుద్ర ఫలాధేప్రారబ్ధవశా త్సంభవేపి సాంగాత్కామ్య కర్మణఃఫలావశ్యంభావ ఇత్యపి
గుణా సుష్ఠానస్య దుర్లభత్వా త్సంభవేనా ప్రబల ప్రారబ్ధ ప్రతిబంధాది సంభవా త్సద్యస్సఫలత్వనియమో
న్తి - పాపస్యత్వ నిచ్చాయా మపిఫలస్యదుర్వారత్వా దవశ్యంభావి ఫలమితి బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్యఫలా
వశ్యంభావజ్ఞాప నాయ పాపాంశవీవ దృష్ట్యాంతే దాష్ట్యాంతికేచ స్వీకృతఇతిధ్యేయం. పణ్ణినప్రపత్తి,
కృతప్రపత్తి . మోక్షమ్ కొడాతొట్టియుమ్, మోక్షమదత్వాని వతకతే కిమితిశంకాధః. అభ్యుప గత
ప్రారబ్ధస్య యావద్దేహ భావిదుఃఖప్రదత్వా ద్బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్య ఏతద్దేహసమయే ఫల ప్రదానావ
కాశా భావా ద్దేహానంతరభావి న ర కా ది ఫలమపి దద్వా త్కిమితి ఫలితాధః ఏతద్దేహ కాలవీవ ఆ
యుర్వృద్ధ్యాదివిశంజేనవా తదభావవతాంఖంజత్వాద్యుపక్యైర్వానివత్సదేహానంతరమ్మోక్షందదాతీతి

మూ—పెరుక్కాయమ్ వైత్త మరక్కళుకు సల్లాదివిశేషశాలే వాట్టత్తుకు కాల తారతమ్యముల్ల మా
త్రమ్, ఇక్కుమివర్కళ్ సంసారత్తిసుడైయ నిశ్శేష నివృత్తిపిఱక్కైకు విశమ్బావిశమ్బ వైషమ్యమే యుల్ల
తు-ఇదే హానంతరమ్ మోక్షమౌళివేణు మెన్టపేక్షిత్రాలుమ్ అనియతాయుస్సుక్కళామ్ విశమ్బాక్షమరా
యిరుప్పార్కు ఆయువృద్ధియాతే విశమ్బమ్ వరుమ్. నియతాయుస్సు కళుకు ఉల్ల ఆయుస్సుకుళ్ళే

సా-దీ— ఇల్లొక్కత్తిల్ మరక్కళిలే తత్తత్తుల విశేష శ్శిల్ పెరుక్కాయమ్ వైప్పార్ కళ్ - వైత్త మరక్కళే
ల్లామ్ పట్టు పోకిరత్తిల్ సంశయమిల్లై - స్థల విశేషత్తాల్ వాట్టత్తుకు విశంబా విశంబ తార త మ్య మే
యుల్లతు - ఇదే హానంతరమ్ మోక్షమ్ పెరవేణుమెన్ట కోలినాల్ విశంబమ్వరక్కాడుమో? వెన్న వరుళి
చ్చెయ్కిరార్ - ఇదే హానంతర మిత్యాదియాల్ - అనియతాయుస్సుక్కళాయిత్తాది - మనుష్యర్ద్వివిధర్-
అనియతాయుస్సుక్కళేన్టమ్, నియతాయుస్సుక్కళేన్టమ్ - అనియతాయుస్సుక్కళావార్, అ యు షా- మే
ప్యాదికళ్ పణినాలాయుర్వృద్ధియణ్డావతు- పణ్ణాతపోతు యథాప్రాప్తాయుస్సుక్కళామవర్కళ్ - నియ
తాయుస్సుక్కళ్, ఇష్ట్యాదికళాలుమ్ ఆయుర్వృద్ధియిల్లాతే నియమితమాన వాయుస్సై యుడై యవర్ -

సా-స్వా—పెరుక్కాయమితి - మరమ్ వాడుకిర నిమిత్తమాక వెరిలె పెరుక్కాయమ్ వైత్తాల్నదీకచ్చప్రదే
శత్తిలుమ్వషాకాలత్తిలుమ్ విశమ్బేనవాట్టముమ్, అన్యకాలదేశశ్శిలేఅవిశమ్బేనవాట్టముమున్డాకిరాబ్బా
లేమోక్షార్థ ప్రపత్తిపణినారుమ్ కాల విశేషసంకల్పిత పురుషార్థ పురుషతదితర పురుషభేదేనబుద్ధిపూ
ర్వోత్తరాఘవత్తదితరపురుషభేదేనచ మోక్షఫలత్తుకు విశమ్బావిశమ్బమెయుల్లతు. ఫలశ్శిల్సంశయమిల్లై
యెన్టుకరుత్తు - ఏతదే హావ సానత్తిల్ మోక్షత్తై కోలి సవనుకు విశమ్బమ్ శొల్లక్కాడుమో వెన్న
అన్తవధికారినియతాయుష్కనో? అనియతాయుష్కనో? ఎన్టు వికల్పిత్తు అంత్యపక్షత్తిలు తరమరుళి చ్చె
య్కిరార్. ఇదే హా నంతర మితి . ఆద్య పక్షత్తి లరుళి చ్చెయ్కిరార్ . నియతా యుస్సుక్క శుక్కితి.

సా-ప్ర— పెరుక్కాయమిత్యాది.మూలనిక్షిప్త హింగుకానాం వృక్షాణాం శుష్కి భావస్య కచ్చధూ

సా-వి—సదృష్టాంతంపరిహారమాహ—పెరుక్కాయ మితి - పెరుక్కాయమ్ వైత్త, మూలనిక్షిప్తహింగు
కానాం - మరక్కళుకు, శృక్షాణాం - స్థలాదివిశేషశాలే, జలాప్లుత ధూమి వషాకాలాది విశేషైరి-
వాట్టత్తుకు, శుష్కి భావస్య. కాలతారతమ్యమాత్రమితి, వషాకాలేవాజలాప్లుతచేశేవాస హింగుకస్త
రుకి కతిపయదినాని తిష్ఠతి. తదన్యచేశే తదన్యకాతచ శీఘ్రం శుష్యతి తద్వదిహేతి భావః - ని శ్శే ష నివృ
త్తి పిరక్కైకు, నిశ్శేష నివృత్తి త్తత్తయే- ఆయుర్వృద్ధితి - నన్వాయు వృధ్యాది రాయు షా-మే
స్వ్యాది ప్రారబ్ధ ఫలమేవ నబుద్ధి పూర్వాత్తరాఘ ఫలమితి చేన్న - అయుషా-మేస్వ్యాది ప్రాప్తాయు
వృధ్యా పురుషాయుష ప్రమాణాతి క్రమేనతి ఆయు షా-మేస్వ్యాది ప్రాప్తాయు రనుభవా నంతరం బు
ద్ధిపూర్వాత్తరాఘఫలానుభవాయతతోప్యధికాయుస్సంపాదనసంభవాత్-ఉల్లాయుస్సు కుళ్ళే,విద్యమానా

సా-సం— దృష్టాంత సిద్ధ మథాం దాష్టాంతికే దశాయతి. ఇక్కుమితి. ఏతదే హావ సానే ఇతి
సంకల్ప వత్సు కథం విశంబకి. అనేక కాలాను భావ్య బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘస్య ఏతదే హావ సాన ఏవ స
తావా కథమితి ప్రశ్నే వికల్ప ముఖే నోత్తరమాహ. ఇదే హా నంతర మిత్యాదినా.

మూ— ఫలిత్తు నిడుమ్,, భవేయం శరణంహివరి,, ఎన్టపిన్సు ముట్టాన రాక్షసికళుడైయ బుద్ధి పూర్వాప చారణ్ -,, మషయామీహదుర్బలా-పాపానాంవాశుభానాంవా,, ఎన్నిట పడియే పిరాట్టి కుగ్రాతమా విషయమాయి శ్రీశ్రీలై యో వెన్నిల్, అవ్వికత్తిలుమ్ అవర్ కళుక్కు తిరువడి నలియప్పుకుతానెన్నిటభయ మ్విలైన్దు నలి వుక్కు విల కుగ్రాన పడియాలే

సా-దీ— ఫలిత్తునిడుమ్-కాణత్వాదియా పేణ వెక్కై-బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘజ్జుమ్ పూర్వప్రపత్తియాలేక్షమి కుగ్రామెన్దు మతిల్ ఒరు హేతువైక్కాట్ట అజ్జుమ్ లఘుదండముమ్, భయముమ్ సిద్ధ మెన్ని-రార్-భవేయమిత్యా దియాల్-ఎన్టపిన్సుమ్, భరస్వీకారమ్ పిరన్తపిన్సుమ్-బుద్ధి పూర్వాపరాధమ్ తమావిషయ మాన మైక్కు పిరాట్టివచనమ్-మషయామీత్యాది - మషయామి, సహే - దుబలాహమాసాం హింసనం ద్రఘ్మ మ శక్తా ఎన్లై - పాపానాం వేతి - త్వన్మతేన పాపానాంవా మన్మతేన శుభానాంవా వధాహాణా మపి ప్రాణినాం విషయే ఆర్యేణ సత్పురుషేణ కరుణ మేవ కార్యమ్ - నతు కారిన్యం - తథాహి, విచార్యమాణే కశ్చిదపిపురుషః అపరాధ రహితోనాస్తి - సర్వేపిసాపరాధా దణ్డ్యాశ్చఎక్కై. అవ్విడత్తిలుమ్, రాక్షసి

సా-స్వా—త్రిజటాశరణాగత్యంతగతైకళానరాక్షసికళుడైయబుద్ధిపూర్వోత్తరాపరాధత్తైయమ్,, భవేయం శరణం హివరి,, ఎన్ట భర స్వీకారమ్ పణ్ణిన పిరాట్టి తమిక్కై యాలే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తు కుగ్రా ఫలా వశ్యమ్ భావ ముణ్డ ? ఎన్ట శంకిత్తు త్తర మరుళి చెయ్ కిరార్. భవేయ మిత్యా దినా. మ షయామి, సహే. దుబలాహ మాసాం హింసనం ద్రఘ్మ మశక్తా. పాపానా మిత్యాది. త్వన్మతేన పా పానాంవా, మన్మతేన శుభానాంవా, వధాహాణా మపి ప్రాణినాం విషయే ఆర్యేణ కరుణమేవ కార్యం. నతు కారిన్యం. తథాహి; విచార్య మాణే కశ్చిద ప్యపరాధ రహితో నాస్తి. సర్వేపి సాపరాధాః దండ్యా శ్చ ఎన్లై. అవ్విడ త్తిలుమ్, రాక్షసి కళిడ త్తిలుమ్. ఇతుక్కు దండ లేశముమ్ తమై యమ్ సిద్ధ మెన్ని-రన్దోడే యన్వయమ్. నలియప్పుకు కిరార్, పీడిక్కు ప్పుకు కిరార్.

సా-ప్ర—వషాకాలాదౌకాలదైఘ్యవదిత్యథఃకరి.ననుబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్యఫలావినాభావోక్తిస్త్రీజటా భరన్యాసాంతగత రాక్షసి బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తోతి బోధకమషయా మిత్యాదివిరుద్ధే త్యత్రరాక్ష సి భరపి బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ ఫల మనుమాతమితి సోచాహరణ మాహ. భవేయ మిత్యాదినా . నలి య

సా-వి—- యుమధ్య ఏవ. నను విద్యమానాయు మధ్యే కాలస్యాభ్యుపగత ప్రారబ్ధావరుద్ధత్వా తగ్రామ స్వావకాశ ఇతి చేన్న - తన్మధ్యేవ కశ్చిదనుభవః ప్రారబ్ధ సంబంధీ, కశ్చిదనుభవోబుద్ధి పూర్వోత్త రాఘ సంబంధీతి సంభవా దేకస్మిన్కాలే నానాదురిఖ సమావేశ దర్శనాదితి యుక్తిఃచిదేతత్ - న ను బుద్ధి పూ వోత్తరాఘస్య ఫలావినా భావోక్తిస్త్రీజటా భరన్యాసాంతగత రాక్షసి బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘ త్తోతి బోధక మషయామీత్యుక్తి విరుద్ధే త్యత్ర రాక్షసిభిరబుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ ఫలం హను మద్భ త్సాన మనుభూయరక్షణం ప్రాప్త మితి సోచాహరణమాహ - భవేయమిత్యాదినా - తిరువడి , హనుమా . న లియ ప్పుకుకిరాణ్, చిత్రవధం కరిష్యతి - ఎన్నిరభయమ్ విలైన్దు, ఇత్తుక్త భయముత్పాద్య - నలియపు క్కు, వధస్య-విలక్కు-త్తాన పడియాలే, మషయామీతినివారణస్య విద్య మానతయా -

సా-సం — ఫలిత్తు నిడుమత్తస్య క్వచిద్వ్యభిచారమా శంక్య తద సంభవ మాహ. భవేయ మిత్యాదినా.

నూ—వాళాలే యోగి విడుమాప్పోలే దణ్ణలేశముమ్ తుమైయుమ్ సిద్ధమ్. ఆకైయాల్ ప్రపన్ననుక్కుబు
ద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ లేపియాతెన్టు విశేషిత్తు చ్చొల్లువతోరు ప్రమాణమన్తిక్కె యిరుక్క ఇవ నుక్కు ప్పి
న్పు బుద్ధి పూర్వాపరాధమ్ పిరన్తాలుమ్ తుమై కొళ్ళ వేణ్ణా వెన్టుమ్, తుమైకొళ్ళా విడిలుమ్ శత్రూపమానదణ్ణ వి
శేషమిల్లెయెన్టుమ్, విశమ్బాడు మరుక్కు పరమఫలత్తుక్కు విశస్సుమ్ వారాతెన్టుమ్, సారబ్ధసుకృత విశే
షాది కళాలే వరుమ్ ఇబ్బన్దు కైంకర్యత్తుక్కు విచ్చేద సంకొచ్చగల్ వారాతెన్టుమ్ శొల్లుకిర పక్షగల్ శ
రణ్యనుడైయ గుణగ్గలైయుమ్, శరణాగతియి నుడైయ ప్రభావత్తైయుమ్ శొల్లుకైక్కాక వత్తనై-

సా-దీ--కళిడ త్తిలుమ్. ఓజ్జి, వధ్యనైభయమురు త్తి. ఆనాల్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ త్తిలుమ్ తుమైకొళ్ళ వేణ్ణా వెన్
త్యాదిపక్షగళుక్కు గతియె తెన్న శరణ్య శరణాగతి ప్రభావ పరగ్గ శాక వెణు మెకకిరార్. ఆకైయాలిత్యాదియాల్.

సా-స్వా — ఓజ్జి, వధ్యనై భీతనాకిర. ఇప్పడి అనియ తాయుస్సు కళుక్కు అయుర్వృద్ధియాలె విశస్సుమ్
వరు మెన్టుమ్, నియతా యుస్సుకళ శుక్కుళ్ళ అయుస్సుక్కుళ్ళే ఫలిత్తు విడు మెన్టుమ్, తన్ని వృత్త్యథాంప్రా
యశ్చిత్తావ లంబన ముణ్ణా మెన్టుమ్ శొన్నతు శేరుమో? అసోత్తు ప్రపన్న నుక్కు బుద్ధి పూర్వోత్తరా
ఘత్తిల్ త్తాపణం వేణ్ణా వెన్టుమ్, త్తాపణం పణ్ణాతపోతు దండనమ్ విశమ్బాది కళుమ్ వారా తెన్టుమ్, శొ
ల్లుకిర అన్యథా సిద్ధ్య నహా విశేషోక్తి సహిత సంప్రదాయ త్తుక్కు గతి యెతు? ఎన్న వత్త సంప్రదాయ
ముమ్ అన్యథా సిద్ధమెన్నరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఆకైయాలితి. ఆకైయాల్, త్రిజటా శరణా గత్యంతథూలై క
ళాన రాక్షసి కళుక్కుమ్ పిరాట్టి విషయ త్తిల్ బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ త్తుక్కు దండ లేశమ్ సిద్ధ మాకై
యాలే. ఇతుక్కు విశేషిత్తు చ్చొల్లువ తోరు ప్రమాణమన్తిక్కె యిరుక్క వెన్కిర తోడే యన్వయమ్. రా
క్షసి కళుడైయ బుద్ధి పూర్వాపరాధత్తుక్కుమ్, దండ లేశ మిల్లె యాకిలితువే ప్రమాణ మాకైయాలే
ప్రమాణ మన్తిక్కె యిరుక్క వెన్టు శ్లోలక్కుడా తెన్టు కరుత్తు. యద్వా, శరణ్య నుడైయ గుణగ్గలై యుమ్
శరణాగతి ప్రభావత్తై యుమ్ శొల్లుకై కాక వత్తనై యెన్కిర తోడే యన్వయమ్. ఏవ మేవంవిది

సా - ప్ర—పుకుకితారెన్నిఱ, చిత్రవధంకరివ్యతీతి. వాళాలేయోగి విడుమాప్పోలే, ఏతేనాసిత్తేపేణ మా
మవశ్యం హనివ్యతీత్యతి దుఃఖింయథా భవేత్తథాసి మాక్షిస్యేదానం విముంచామీతః పరమేవమకృత్య కర
ణేద్విధాచ్ఛేత్సామీత్యుక్త్వా విమోచనవత్. ఏవంచ బుద్ధి పూర్వాఘాన్లేషోక్తే సాత్పర్యం దశాయక్ తద
నంగీకారే చాధకమప్యాహ. ఆకైయాల్ ప్రపన్న నుక్కుత్యాదినా.

సా-వి—వాళాలే యోగి విడుమాప్పోలే, లోకే అయం మాం దృఢంహంతీతియథాదుఃఖం భవేత్తదాసిమా
క్షిస్యేదానం ముంచామీతః పరమేవమకృత్య కరణేద్విధాచ్ఛేత్సామీతివజ్ఞయిత్వాత్యాగవత్. దండలేశముమ్
తుమై యుమ్ సిద్ధమ్, దండలేశః తుమావ స్థితా చిత్త్యథాగి - ఏవం సతి బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్య త్తామ
ణం కార్యం - దండవిశేషోపి నాస్తీత్యభియుక్తాతి వాద వాక్యానాం శరణ్య గుణ శరణాగతిప్రభావ ప్రతిపా
దన ఏవ తాత్పర్య మిత్యాహ - ఆకైయాలిత్యాదినా - తుమైకొళ్ళా విడిలుమ్, తుమాసాధనస్వీకారాభావేపి.

సా-సం—మక్షయామి, సహామి. వాళాలేయోగి, భీషయితుంచ్చేదనాయ అసిముధృత్యేత్యథః. ఏవంవి
ధ పక్షం తరాణా మప్యతి వాదత్వ మితిప్రమాణవిరహాదనుపపన్నతాముప సంహరతి. ఆకైయాలిత్యాదినా.

సూ—ఇప్పడి యల్లాతపోశు ప్రపన్నరాన పూర్వకశుడైయి అనుష్ఠాన పరమ్యరైక్కుమ్ ప్రపన్న రైప్ప శ్రి
వే ప్రాయశ్చిత్తమ్ విధిక్కిర శాస్త్రుత్తుక్కుమ్ మోక్షమ్ పెరుకైక్కుర కాల్లజుట్టై ప్రపత్తి పణ్ణాతేల
నువృత్త బుద్ధిపూర్వాపరాధరుమామ్ విశమ్భాత్త మరుమా యిరుప్పార్క్కుర విశమ్భమ్ శొల్లుకిర ప్రమాణక్కు
శుక్కుమ్ శేరాతు -

సా - దీ — ఇప్ప డి యల్లాతపోతెస్తు తుడజ్జి. శాస్త్రుత్తుక్కుమ్, “అపాయసంప్లవేసద్యఃప్రాయశ్చిత్తం
సమాచరే, దిత్యాదికశుక్కుమ్. విశమ్భమ్ శొల్లుకిర ప్రమాణక్కు శావన- “తనూకృత్యాఖిలంపాపం మామాప్నోతి
నరశ్శనై, ఇత్యాదికల్- నను, సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి ఎనైయాల్సనవో- త్తరాఘక్కు శుక్కు-

సా - స్వా — పాపం కమ నశ్లిష్యతే,, ఎస్తు ప్రమాణ సీర్ధ మాన వన్యధా సీర్ధ నహా సంప్ర దా
యోక్తిక్కుర అన్యధా తాత్పర్యమ్ శొల్ల పోమో వెన్కిర శంకా వారణాథమ్ ప్రపన్న నుక్కిత్తాది. సా
మాన్య వచనమ్ ప్రామాదిక విషయ మాకైయా లతు సంప్రదాయ త్తుక్కుర మూల మాకమాట్టా తెస్తు కరు
త్తు. సప్రమాణ మాకిలన్టా సంప్రదాయ మన్యధా సీర్ధ నహా మెస్తు శొల్లలావతు . ప్రమాణ మిల్లాత సం
ప్ర దాయత్తుక్కుర అన్యధా తాత్పర్య వణాన నుచిత మెస్తుకరుత్తు . విశేష ప్రమాణ మిల్లా విట్టాలుమ్
“ ఏవ మేవం విదిపాపం కమ నశ్లిష్యతే,, ఇత్యాది సామాన్య వచనమ్ తా ప్రమాణ మాకలాకాతో ?
ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇప్పడి యల్లాత పోతితి . ఉక్తిమాత్ర సంప్ర దాయా పేక్షయా అనుష్ఠాన సం
ప్ర దాయ ముమ్, ఆధునిక సంప్రదాయా పేక్షయా పూర్వ సంప్ర దాయ ముమ్ ప్రబలమెట్టపడి. బుద్ధిపూ
ర్వోత్త రాఘత్తిల్ ప్రపన్ననుక్కుర ప్రాయ శ్చిత్త విధ్యాది విరోధా పత్యా సామాన్య వచనమబుద్ధి పూర్వో
త్తరాఘ విషయ మెస్తు కరుత్తు. యద్వా, ఇస్సంప్రదాయ వాక్యక్కుశుక్కుర సాధక ప్రమాణాభావత్తాలేతాత్ప
ర్య భేదమ్ శొల్లివిపక్షే బాధక ప్రమాణము ముపన్యసిక్కిరార్. ఇప్పడి యల్లాత పోతితి. ప్రపన్నరై ప్పత్త
వే ఇతి. “ అపాయ సంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ | ప్రాయశ్చి త్తిరియం సాత్ర యత్తున
శ్శరణం వ్రజే,, దిత్యాదికం- విశమ్భ మితి. “ తనూకృత్యాఖిలం పాపం మామాప్నోతి నరశ్శనై,, రిత్యా
ది ఎన్టపడి. ఇప్పడి ప్రపన్నరైప్ప త్తవే ప్రాయశ్చిత్తమ్ విధిక్కిర శాస్త్రుత్తుక్కుమ్ శేరా తెన్టుశొన్నతుకూడుమో?

సా - ప్ర — ప్రమాణక్కు శుక్కుమ్ శేరాతితి. “ అపాయావిరతశ్శశ్వన్మాంచైవ శరణంగతః | తనూకృత్యా
ఖిలం పాపం మామాప్నోతి నరశ్శనై,, రిత్యాది విరోధ ఇత్యథాః. నన్వపాయ సంప్లవ ఇత్యస్య సర్వధర్మా
నితి వచన తుల్య విషయత్వేన సర్వపాప ప్రాయశ్చిత్త రూప మోక్షోథా ప్రపత్తి విధాయకత్వాత్ప్రసన్నో

సా-వి— ఏవ మంగీ కారే బాధక మాహ - ఇప్పడి యల్లాత పోతితి. కాలమ్ కురిత్తు, మ ర్యా దీ కృత్యం
విశంబమ్ శొల్లుకిర ప్రమాణక్కుశుక్కుమ్, “అపాయాద్విరతశ్శశ్వన్మాంచైవ శరణంగతః | తనూ కృత్యా ఖి
లం పాపం మామాప్నోతి నరశ్శనై,, రిత్యా దీనాం. శేరాతు, నఘటతే. తదుక్తిరేతత్ప్రమాణ విరుద్ధే త్య
థాః - నన్వపాయ సంప్లవ ఇత్యస్య సహా ధమానితి వచనతుల్య విషయత్వేన సర్వ పాప ప్రాయ శ్చిత్త

సా-సం— స్వోక్తాథే పరత్వ సేమ్మే విపక్షే బాధక మాహ. ఇప్పడి యల్లాత పోతిత్తాదినా. శాస్త్రుత్తు
క్కుమ్ , అపాయ సంప్లవ ఇత్తాదే. ప్రమాణక్కుశుక్కుమ్, అపాయాద్విరత ఇత్తాదీనామ్. తహి పూర్వప్రపత్తి

మూ—సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి,, ఎఱ్ఱ సామాన్యనశొల్లచ్చెయ్ తేయమ్, “ప్రాయశ్చిత్తిరియం సా త్రయత్పునశ్శరణం వ్రజేత్ ,, ఎఱ్ఱ విశేషిక్రైయాతే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ త్తుక్కు ప్రపత్త్యంతరమ్ ప్రాయశ్చి త్తమాక ప్రాప్తమాయితీ-

సా.దీ— మితవె ప్రాయశ్చిత్తమనో వెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ -సవకపాపేభ్య ఇత్యాదియాల్ -ననుభవ్యి శేష సా-స్వా—ప్రపన్న నుకుట బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తిల్ “ప్రాయ శ్చిత్తిరియం సాత్రయత్పున శ్శరణం వ్ర జే ,, దెఱ్ఱ ప్రాయ శ్చి త్త విధాయక శాస్త్రం ప్రపత్తియై తానే విధి క్రైయాతే మోక్షార్థక ప్రపత్తి వి ధాయక శాస్త్ర ముమ్ నర్వ పాపేభ్యః ఎఱ్ఱ సామాన్యతరి బుద్ధిపూర్వా బుద్ధిపూర్వోత్తర సర్వపాప ప్రా యశ్చిత్త మాక ప్రపత్తియై తానే విధిక్రైయా లిరణ్ డుమ్ సమాన విషయ ముకై యాల్ విరోధ మిల్లా మ్మెయితే పూర్వ ప్రపత్తి యాతే తానే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘముమ్ పరిహృతమ్ , అతు క్కాక ప్రపత్తి యైత్తవిర ప్రాయ శ్చిత్తాంతరమ్ వేణ్ణా వెన్కిర సంప్రదాయత్తుక్కు విరోధ మిల్లె యెన్న వరుళిచ్చెయ్ కి రార్. సర్వ పాపేభ్య ఇతి. విశేషిక్రైయాతే ఇతి. పున శ్శరణం వ్రజే దెఱ్ఱ ఉత్త రాఘత్తిల్ మోక్షార్థక ప్రపత్తియైత్తవిర ప్రపత్త్యంతరత్తై ప్రాయశ్చిత్త మాక విధిక్రైయాతే భిన్న విషయ ముకై యాల్ ఇస్సంప్ర దాయత్తుక్కు శాస్త్ర విరోధమ్ దుస్యజ మెఱ్ఱ కరుత్తు. ఇని మోక్షార్థక ప్రపత్తి తానే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తుక్కుమ్ పరిహార మెన్బరిన్దు ప్రపత్తియై తానే బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తుక్కుమ్ పరిహారమాక సంకల్పిత్తు అనుష్ఠితవనుక్కు బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తిల్ పునకి ప్రపదన రూప ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణ వేణ్ డా.

సా-ప్ర—త్తరాఘప్రాయశ్చిత్తవిధ్యసిద్ధేర్నతద్విరోధఇత్యత్ర సర్వశబ్దవివక్షితపుణ్యపాపప్రాయశ్చిత్తధూ త భరన్యాసస్య పాపమాత్ర ప్రాయశ్చిత్త తయా ప్రతిపన్నస్య చైక్యా సంభవాత్పున శ్శబ్ద వైయథ్యా చ్చోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్తత్వ మేవేత్యాహ. సర్వ పాపేభ్య ఇత్యాదినా. అపాయ సంప్లవ ఇతి వచనా త్పాక్. “ఏషా సావైదికీ నిష్ఠా హ్యుపాయాపాయ మధ్యగా । అస్యాంస్థితో జగన్నాథం ప్రప ద్యేత జనా దకనమ్ । సకృ దేవహిశాస్త్రార్థః కృతోయన్తారయేన్నర ,, మితీరన్యాస ముక్త్వా అపాయ సంప్లవ

సా-వి—ధూత మోక్షార్థక ప్రపత్తివిధాయకత్వాదుత్తరాఘప్రాయశ్చిత్తవిధ్యసిద్ధేర్నతద్వచనవిరోధ ఇత్య త్ర సవకపాపశబ్దస్య పుణ్యపాపమాత్ర పరత్వాన్మోక్షార్థక ప్రపత్తి విషయత్వం సర్వధర్మానితి వచనస్య, అపాయ సంప్లవ ఇతి వచనే అపాయ శబ్దస్య పాపమాత్ర పరత్వాదుత్తరాఘప్రాయశ్చిత్తవిషయత్వంతద్వచ నస్యేతి విషయైక్యాభావా త్పునశ్శబ్ద వైయథ్యక ప్రసంగాచ్చ ఉత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త విధి ర స్తీ త్యాహ - సవకపాపేభ్య ఇతి - సామాన్యన శొల్లచ్చెయ్ తేయమ్, సవకపాపేతి పదస్య బుద్ధిపూర్వకాణామపిసంగ్రా హకతయా ఆహవనీయే జుహూతీత్యత్ర జుహూతినా పద హోమ స్యైవ అభిధాన సం భ వే పీత్యథః - విశేషిక్రైయాతే, అపాయ సంప్లవ ఇతి విహిత ప్రాయశ్చిత్తస్య యత్పున శ్శరణం వ్రజేదితి పునశ్శరణాగ త్యాది విశేషితత్వాద్బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘాద్దే శేన పునశ్శరణాగ తేరి విహితత్వా దిత్యథః - ప్రాప్తమా మేత్తు, పదేజుహూతితి హోమ విశేషోన్దే శేన విహితపదేన ఆహవనీయే జుహూతీ త్యత్ర జుహూతి నా

సా-సం— స్మరణేనైవాలమితవదంతం ప్రతిప్రాయశ్చిత్తవిధాయక శాస్త్రవిరోధముపపదయతి. సర్వేత్యాదినా.

మూ— పునశ్చరణాగతియై విధిక్రిరవచనతై యడియితే బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తుక్కుమ్ పరిహారమాక
ప్రపత్తి పణ్ణాతార్ విషయత్తిలే నియమిత్రాలో వెన్నవొణ్ణాతు - బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తై యమ్ పశబ్ద
ప్రపత్తి పణ్ణలామెన్ఱు ఎశేషిత్తు కణ్ణొత్తి పణ్ణమతోరు వచన ముణ్ణా కిలిరే ఇప్పడి నియమిక్కులావతు -

సా - దీ - వచన త్రైయధికారి విశేష త్రిలా తిక్కనాలోచెన్న వతోణ్ణా తెనిగి-రార్ -పునశ్చరణాగతీత్యాదియా
ల్ - విశేషిత్తు కంఠోక్తి పణ్ణునుతు . సవక పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి ఎంతతుపాపసామాన్య విషయవచ
నమ్ - ఓరధికారికుగ్గ స్వరూపేణ త్తమికుగ్గమ్, ఒరువనుకుగ్గ ప్రాయశ్చిత్తత్రాలే ఎన్ఱునియ మమ్ కూడాతా -

సా-స్వా—బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తుక్కుమ్ పరిహారమాక సంకల్పిత్తుమోక్షార్థక ప్రపత్తియై యనుష్ఠియాత
వధికారిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిపునఃప్రపదనరూపప్రాయశ్చిత్తైశాస్త్రంవిధిక్కిరత్తాయాతే ఇ
స్సంప్ర దాయత్తుక్కుమ్ శాస్త్రత్తుక్కుమ్ విరోధ మిత్తై యెన్ఱు శంకిత్తు నిరాకరిక్కిరార్. పునశ్శరణాగ
త్తియై విధిక్కిర వితి. ఇట్లు మోక్షార్థక ప్రపత్తిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘ పరిహార మానిషజ్ఞీకఫలమో?
ప్రధాన ఫలమో ? అను షజ్ఞీక ఫల మాకిత్ అత్తై కోలి ప్రపత్య్మ నస్తాన నిబంధ మిల్లా మైయాతే

సా- ప్ర- ఇత్యాది నానిషిద్ధానుష్ఠానే ప్రాయశ్చిత్త త్వేన భరన్యా సంవిధాయః, ఉపాయా నాముపాయత్వస్వీకారే ష్యేత దేవహీ,, త్యప్యక్తేరు పాయాపాయ సంయోగ రూపోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త విధిపరత్వ మేవేతి తద్విరోధో దుష్పరిహర ఇతిభావః. నను సర్వపాపేభ్య ఇతి మోక్షార్థ భరన్యాసస్యైవ సర్వపాపనివృత్తికార్యోక్తేరుత్త రాఘస్యాపి ప్రాయశ్చిత్తత్వసంభవాద పాయ సంపన్న ఇత్యస్య ఉత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త త్వేన మోక్షార్థ భరన్యాసా ననుష్ఠాతృ విషయత్వ మితి న సర్వేషాం ప్రపన్నానా ముత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త విధి సిద్ధి రిత్యత్ర ప్రాయశ్చిత్త స్వనైమిత్తిక త్వాత్ స్వ చో ది త ని మిత్త జా నా ధి కార త్వా దు త్త రాఘానాంచ మోక్షార్థ భరన్యాసకాలే నుదయాద నధికారి కృతస్య చా కృతత్వాద్భావ్యఘ సంభావ నయా ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠేయత్వస్యచ సర్వేషాం సర్వపాపభవిష్యత్త్వకంకయా నిత్యం సర్వే స్సర్వప్రాయ శ్చిత్తానుష్ఠేయత్వ ప్రసంగ పరాహతత్వా ద్భుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్తతయా పూర్వమేవ ప్రపద్యే తే త్యనుదితపాపనివృత్తికార్యతయా విశేషవిధ్యభావాచ్చ భరన్యాసస్య భావ్యఘ ప్రాయశ్చిత్తత్వానుపపత్తేః, ఉపపత్తే చ కేనాపి తాదృక్త్వాననుసంధానే నానుష్ఠానా సంభవాద పాయ సంపన్న ఇత్యస్య నివిషయత్వ ప్రసంగాదస్యైవోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త విధిపరత్వ మిత తద్విరోధో దుష్పరిహర ఇత్యభిప్రేత్యాహ. పునశ్చరణాగతియై ఇత్యాది.

సా-వి-— పదహేమప్రతిపాదనవదిహసర్వపాపశబ్దేనలపాయసంస్థవభిత్వపాయ వ్యతిరిక్తానామేవోపాదానా
త్పదహేమ ఆహవనీయ స్యేవేహ మోక్షార్థప్రపతైరప్రాప్త్యాప్రపత్త్యనంతరంప్రాయశ్చిత్తం సిద్ధమేవే
త్సర్గః - నను సర్వపాపేభ్యభిత్తి వచన మసంకోచేన బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాదేనేన తన్నివతకన తమ
ప్రాయశ్చిత్తమపి విధాతుం సమర్థమేవ. యతోపాయ సంస్థవభిత్తి వచనస్యయదా మోక్షార్థప్రపత్తౌబుద్ధి
పూర్వోత్తరాఘాతామపి నివృత్త్యర్థ ముద్దేశో నకృత స్తదా తద్విషయత్వ సంభవే సర్వపాపేభ్యభిత్తి
వచన సంకోచత్వాసిద్ధే రిత్యాశంకాం పరిహరతి - పునశ్చరణాగతీతి - ప్రపత్తి పణ్ణా తార్ విష యత్తిలే,
ప్రపత్తి మకుర్వతాం విషయే - ఉద్భావితే, విద్యతేచేత్ - ఇష్పడి నియ మిక్కు లావతు, ఏవం నియం తుం

మూ—ఇప్పుడప్రతి బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాతాత్మకమైన పరిహారమెట్టిదనినాల్ ఇచ్చేట్టై విడువారైయుమ్

సా-చీ—ఇప్పుడివిశేషికుమవచనాంతరమిల్లె ఎన్నె-ఇప్పుడు త్రిత్వపునః ప్రపదనవచన తుక్కు అననుష్ఠాన రూపాప్రామాణ్యమును ప్రసంగికు మెనిగిరార్ - ఇప్పుడప్రతిత్వాదియాసీ - శెట్టు, అయత్నలాభం-

సా-స్వా— సర్వాధికారికశుక్కుమబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘపరిహారంసిద్ధికైయా లేవునఃప్రపత్తివిధివిరోధంను ర్వారమ్. ప్రధాన ఫలమాకిల్ అతువినియోగపృథక్త్వ స్థలత్తిల్ పోలే భిన్న ప్రయోగ సాధ్య ఫలమాకిల్ మో ట్తాథా ప్రపత్తి యుమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ పరిహారాథా ప్రపత్తి యుమ్ భిన్న మౌకై యాలే మోట్తా థా ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్రాలే తానే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ పరిహారముమ్ సిద్ధికిరతెసిగిర సిద్ధాంతభంగమ్ వరుమ్. సంవలితాధికార స్థలత్తిల్ పోలే ఏక ప్రయోగ సాధ్య ఫలమెట్టిల్ తత్కామనై యన్తిక్కే మోట్తా థా ప్రపత్త్యనుష్ఠాన మిల్లా మైయాలే పునః ప్రపత్తి విధివై యథ్యమ్. ఇని దధ్నాగ్ని హోత్రస్థలత్తిల్ ఇంద్రియ కామ నాయా మింద్రియ ఫల సిద్ధిః. ఇంద్రియ ఫల కామనై యిల్లెయికిల్ ఫల మిల్లె యెనిగిర రాపోలే మోట్తాథా మాక ప్రపత్తి పణ్ణమొత్తు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ పరిహార కామనాయాం తత్ఫల సిద్ధిః. తత్కామనా భావే బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ త్తి లుత్తర కాలత్తిలే తత్తత్పరిహారాథామ్ తత్తత్కాల త్తిలే పునః ప్రపదన విధి యెన్తి లితు పు మను పప న్నమ్ . తద్విగుణ ఫల సంబంధ విధి యిల్లా మై యాలే మో ట్తాథా మాక పుమ్ బుద్ధి పూర్వోత్తర పాప పరిహారాథా మాక పుమ్ తంత్రే గ ప్రపత్త్యనుష్ఠాన మెన్నె యుమ్ కూ డాతు - బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ త్తి కుక్కుమ్ పరిహార మాక మోట్తాథా ప్రపత్త్యనుష్ఠానమ్ పణ్ణల మెన్తు వచన ముద్దాకి లనో ఇప్పుడి శొల్లకై సంభావిత మెన్తు కరుత్తు. విశేషిత్తితి. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ త్తి కుక్కుమ్ మోట్తాథా ప్రపత్తి తానే పరిహార మామెన్తు విశేష వచన ముణ్డాకిలిన్త వచన ముమ్ బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ త్తి పునః ప్రపత్తిరూప ప్రాయ శ్చిత్త విధియుమ్ పరస్పర విరుద్ధ విశేష వచన మౌకై యాలే పూర్వోత్తర ప్రకార మాక ప్రాయ శ్చిత్త విధికుక్కు వ్యవస్థై సంభావితై. అన్త వచనమే దులభ మెన్తు కరుత్తు. ఇని యిప్పుడి విశేషి త్తొరువచనమ్ శశశ్యంగ ప్రాయమెనిగిర వధాత్తై అదశానరూప సాధక ప్రమాణాభావ మాత్రత్రాలే యన్తిక్కే దృఢతర బాధక ప్రమాణత్రాలేయుమ్ సాధికిరార్. ఇప్పుడప్రతిత్తి. విశేష వచన ముణ్డాకిల్ యథావత్తాక సదాచార్య సకాశత్తిల్ నిన్తుమ్ ప్రపత్తి శాస్త్రుత్తై పరామర్శిత్తు మోట్తాథా ప్రపత్త్యనుష్ఠానమ్ పణ్ణకిర ప్రపన్నాధికారికల్స ర్వరు మిప్రపత్తియే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ త్తి కుక్కుమ్ పరిహార మెన్తు నియ మేన వ రిన్త వ రా కై యాలే

సా - ప్ర — ఇచ్చేట్టై, ఇదంసామర్థ్యం. అకృత్య కరణేపితత్ఫలావనుభవోపాయ ధూతమిత్యర్థా:-

సా-వి—శక్యం మోట్తాథా ప్రపత్తి దశాయామేవ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ నివృత్త్యద్దేశోపి కార్యితి వచనం విద్యతేచేత్ - కింహీదంవచనంసకుర్యాన్నాస్తి వచనస్యాతిభారఇతినిమిత్తోత్పత్తిం వినానైమిత్తికోనోడే తు మహాతీతిన్యాయమపి బాధితత్వా త్తథా నియమ్యేత. తాదృశం వచనం నాస్తితి భావః - ఏవమేవ న సంభవతి చేత్సవైరపి తత్తైవ క్రియేతేతి పునఃప్రపత్తి విధాయక వచనం నిర్విషయం స్యాదితి బాధకాంతర మప్యాహ - ఇప్పుడప్రతిత్తి - అరిన్తాల్, ఏవం జాసంతిచేత్ - ఇచ్చేట్టై, ఇదంసామర్థ్యం. విడువారైయుమ్,

సా- సం—ఇచ్చేట్టై, ఇశ్వరీరమ్. ఉపాసన నిష్ఠనుక్కు. సర్వపాపేభ్య ఇత్యస్యస్వతన్త్రాగ్ని ప్రపత్తిసాధారణ

మూ— కిడైయామైయాలే పునః ప్రపత్తి వచనమ్ నిర్విషయ మామ్ -

సా- దీ— నిదోషమాక యథేష్వా చరణం సిద్ధిక్రైయాల్ శెట్టెకకిరతు. నను సవకపాపేభ్యో మోక్ష
సా-స్వా—అరింతాలెన్లుశొన్నతు. ఇచ్చెట్టై ఇతి. శెట్టావతు, గురూపాయ సాధ్యభీష్టార్థకై సామర్థ్యమిరు
క్కచ్చెయ్ తేయుమ్ లఘూపాయ త్రాలేసాధిక్రై. ఇజ్గిన్మపట్టిత్ ప్రపత్త్యధికారిబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్
భీతనన్దు. కింతు బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ రూప యథేష్ట సంచార రసికనామ్ తత్ఫలమాన పుపక్లేశాదిమాత్ర
భీతనామ్ కొండేడు తన్నివృత్త్యధకముపాయా నుష్టానమ్మణ్ణమ్. తన్నివృత్త్యథోక పాయా నుష్టానమ్మ
మోక్షా థకప్రపత్తితానే బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పరిహార మామెన్లు ప్రాతిస్విక వచనల్తాలే య
రిన్లు తత్కామనా మాత్రేణ మోక్షాథక ప్రపత్త్యనుష్టాన మెన్లు మిప్పడి యనుష్టాన మిల్లా విట్టాల్ బుద్ధి
పూర్వోత్తరాఘత్తిల్ ప్రతి నిమిత్తమ్ తత్తత్పరి హారాథక మాక పృథకాక అంగ పంచక సంపన్న య
థోక్త ప్రపత్త్యనుష్టాన మెన్లు ద్విప్ర కారమ్. అతిత్ బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘత్తిల్ తత్తత్కాలే తత్తత్పరిహ
రాథకం ప్రతినిమిత్తం ప్రాయశ్చిత్తమాకపృథక్పృథక్ ప్రపత్త్యనుష్టాన రూప గురుతర యత్న త్రైయపే
క్షిత్త బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘత్తిల్ ఫలజ్ఞోడాతే యిరుక్కు వేణు మెన్లు కామనా మాత్రత్రాలే మోక్షాథక
ప్రపత్త్యనుష్టానమ్ లఘు వాకైయాలమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పరిహారమ్. ఇప్పప్రతిబుద్ధిపూ
వోత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పరిహార మెన్నిర జ్ఞాన మావశ్యక మాకైయాలే బుద్ధిపూవోత్తరాఘత్తుక్కుమ్
పరిహారమాక వడియిల్ ప్రపత్తియై పణ్ణా తారుక్కు పునః ప్రపత్తియై విధిక్కిర తెన్లు శొల్లుకిణి వాదికళు
క్కువ్యవస్థితాధికారపరిజ్ఞానాథకం ఇప్పప్రతిబుద్ధిపూవోత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పరిహార మెన్నిర జ్ఞానమావశ్యక
మాకైయాలే తదీయనిమిత్తరహస్యనిబంధనాదిసిద్ధయథావస్థిత ప్రపత్తిపరిజ్ఞానముము త్రరాఘఫలభూతోప క్లే
శాదిభీతియుమ్, తన్నివృత్తికామనైయు మెన్నిరవవాన్తరాధికారముమ్ పూణకమాకైయాలము త్రరాఘఫలభూ
తోప క్లేశాది రూపా నిష్టము మిల్లామల్ బుద్ధి పూవోత్తరాఘరూప స్వాభీష్ట యథేష్ట సంచారముమ్ సి
ద్ధిక్రైయాలమ్, సర్వర్కు మిప్రకారానుష్టానమే యున్ణాకైయాలే పునః ప్రపత్తి విధి నివిషయ మోమె
న్లుపడి. పాపారంభక పాపత్తుకభోజి అడియిలే ప్రపత్తి వణ్ణలా మెన్నిరవస్మత్పత్తిలిచ్చేట్టై నాలే పునః

సా - ప్ర — నను సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామిత్వత్ సర్వశబ్దా సంకోచాద్భావ్యఘం ప్రత్యపిప్రాయశ్చి
త్తత్వం భరన్యాసస్య స్యాదిత్యత్ భరన్యాసేస్వోత్పత్తి ప్రతిబంధక ప్రాయశ్చిత్తత్వస్య భరన్యాస సిద్ధౌ త
దుత్పత్తి ప్రతిబంధక పాపనివృత్తి స్తన్నివృత్తౌచ భరన్యాస సిద్ధిరిత్యన్యో న్యాక్రయ గ్రస్తత్వేన వస్తుమశ
క్య తయా సంకోచస్యా వశ్యకత్వా త్వావన్తాత్ర సంకోచే చోక్తప్రకారేణ పూర్వోత్తర కృత్స్నప్రాయ
శ్చిత్తభూతోపాయ సద్భావే తదనుష్టాన సంభవాద పాయసం ప్లవ ఇత్యస్య నిర్విషయత్వేన బాధప్రసం
గాల్. అబాధేన నిర్వాహ సంభవతి బాధస్యైవా న్యాయత్వాల్ “దురాచారోపి సర్వాశీ కృతఘ్నా
నాస్తికఃపురా సమాశ్రయేదాదిచేవంశ్రద్ధయాశరణంయదినిదోషంవిద్ధితంజంతుప్రభావాత్పరమాత్మనః,,

సా- వి—త్యజతాంకిడైయామైయాలే, దుర్లభతయా - అశృత్యకరణేపి పూర్వ ప్రపత్తి సామర్థ్యాత్తత్పు

సా-సం— త్యాదితిభావః ఏవంచ సర్వపాపేభ్యః. అపాయ సంపల్లవేఇతి సామాన్య విశేషవచనయో ర

మూ—సామాన్యవచన తల్లవై పుత్తి విశేషవచన త్తై బాధిక్కువాణ్ణాతు -

సా.దీ—యిష్యామి ఎన్ఱత్తై, ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర, ఎన్ఱమ్ వచన్తై బాధిత్రాలో వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. సామాన్య వచనేతి - ప్రాయశ్చిత్తిరియ మెనిగిర వచనమ్ ప్రపత్త్యుత్తర బుద్ధిపూర్వాఘ విషయమాకైయాత్ సా.స్వా—ప్రపత్తివిధి వైయథ్య మిల్లై యెన్ఱ మిడమ్ మేలే స్పష్టమాకిరతు. అనాల్ సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి యెన్ఱ సామాన్యేన సర్వ పాప ప్రాయశ్చిత్త మాక ప్రపత్తియై విధిక్కైయాల్ బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తుకు మిప్రపత్తి ప్రాయశ్చిత్త మెన్ఱ తోత్తు కైయాల్ తద్విరుద్ధ తయా పునః ప్రపత్తి వచ నమ్ నిర్విషయ తయా బాధ్య మాకాతో? విశేష వచనమ్ సామాన్య వచనత్తుకు సంకుచిత విషయత్వా పాదక మాయ్ కొణ్ణేడు బాధక మాకిత్ సామాన్య వచనత్తాలే తాక్ విశేష వచనమ్ బాధ్య మాకలాకాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. సామాన్యేతి. అళవు, పరిమాణమ్. అనేక విషయ వ్యాప్తిరూప పరిమాణ మెన్ఱప డి. ఇన్త నిడేశం సాభిప్రాయమ్. అనేక విషయ సామాన్య వచనమ్ విశేష వచన విషయ వ్యతిరిక్తవిషయ తయా సంకోచాహా మాకైయాతే విశేష వచన త్తాలే ఏతావచ్ఛాధ్య మానాలుమ్ విశేష వచ నమ్ సా

సా.ప్ర—ఇత్యాది వచనేషు పురేతి విశేషణేన పూర్వాఘమాత్ర విషయత్వస్య కణ్ణోక్తిః. “అపిచేత్పాతకం కించిద్యోగీకుర్యాత్ప్రమాదతః | యోగమేవనిమేవేత నాన్యంయజ్ఞంసమాచరేత్ | ప్రాణసంశయమాపన్నో యోన్నమత్తియతస్తతః | లిప్యతేన సహసేన పద్మపత్రమివాంభసే ,, త్యాది ప్రమాణాను గుణ్యాచ్చ సర్వ పాపేభ్యో మోక్ష యిష్యామిత్వత్రసర్వశబ్దేనా భ్యుపగత ప్రారబ్ధకమణా బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాచ్చవ్యతి రిక్తస్య కృత్సస్యానిష్ఠ ఫలసాధనన్యైవ వివక్షితత్వ మిత్యభిప్రేత్వాహ. సామాన్య వచన తల్లవై ఇ త్యా దినా. నను సిద్ధాంతేపి మోక్షార్థ భరన్యాసస్య పాపారంభక పాప ప్రాయశ్చిత్త త్వాంగీకారా త్సరైర్వర పితథానుష్ఠానా సంభవాద పాయ ఇత్యస్య తథానుష్ఠిత భరన్యాస వ్యతిరిక్త విషయ త్వేన సవిషయ త్వ స్య బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్తం పక్షేపి సామ్యాదపాయ సంపల్లవ ఇత్యస్యన నిర్విషయత్వం ఛాది తి శేన్న. నైమిత్తిక స్తోదిత నిమిత్త జ్ఞానాధికార కత్వా త్ప్రియశ్చిత్తస్యచ నైమిత్తికత్వా ద్బుద్ధి పూ ర్వోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్త తయానుష్ఠానస్యాధికారా భావేనా సంభవ పరాహ తత్త్వాద్విషయ విభాగా నుపపత్తేః పాపారంభక పాపానాముదిత తయాతద్భావనస్యాధికారస్య సిద్ధేస్తత్ప్రియశ్చిత్త త్వేనానుష్ఠాన సంభవాత్. కేసాంచిత్యం సార్యవస్థాయామివ ముముత్స్వవస్థాయా ఏ.పి పాపారంభక పాపజ్ఞానా భావ నస్యాపి సంభావితత్వాచ్చ అపాయ సంపల్లవ ఇత్యస్య తథానుష్ఠిత భరన్యాస పురుషవ్యతిరిక్త విషయత్వ

సా.వి—లాననుభవఇహపరిన్యసర్వేషామిష్యనుకూలత్వేనతథైవాశ్రయేపునఽప్రపత్తివిధాయక వచనంవ్యర్థం స్యాదితి భావః - అస్త్యిష్టా పత్తి రిత్యతః - సామాన్య వచనక్లృప్తైపు త్తితి - సామాన్యవచనేన విశేష వ చన బాధో నయుక్తః - తథాత్వే బహున్యాయ విరొధస్యాదితి భావః - నను, సిద్ధాంతేపి పాపారంభ క పాపనివృత్త్యర్థత్వ స్యాపి మోక్షార్థ భరన్యాసస్యాంగీకృతత్వా త్సరైర్వరపితథానుష్ఠానస్యకర్తుంశ క్యత్వా దపాయేతి వచనంనిర్విషయం స్యాదిత్యేతత్తుల్య మితిచేన్న - పాపారంభక పాపాజ్ఞానవతాం

సా.సం- విరొధాయవిషయబద్ధేవాచ్యే ఉన్విర్గోపవాదన్యాయేనబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘతరసర్వపాపవిషయం

మూ — ఇప్పుడి విశేషవచనమైన బాధిక్కిల్ ఉపాసన నిష్ఠనుక్కుమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తుక్కుమ్ దోష మిల్లెయ్యామ్. ఇబ్బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘత్తిలుమ్ పరమైకాంతిక శాన ఇవర్ కళిరువర్కుమ్ యమవశ్యతాదిక శిల్లెయ్యెన్టుమిడమ్ “ యస్మిక్ కస్మిక్ కులేజాతా యత్ర కుత్రనివాసినః | వాసు దేవరతానిత్యంయమలోకం

సా - దీ — విశేషవచనమ్. బాధిక్కిల్ ప్రతిబంధ్యానిష్ఠమ్ కాట్టుకిరార్ - ఇప్పుడివిశేషేతి-ఉపాసన నిష్ఠా విషయ త్తిలుమ్ “ ఏవంవిదిపాపంకమన్ శ్లిష్యతే,, ఎన్ఱుతిరే. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ లేపిక్కుమాకిల్ యమ వశ్యతై వారాతో ? వెన్ఱు వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇబ్బుద్ధిపూర్వోత్తాది - వాసు దేవరతాః నిష్ఠ భక్త ప్రపన్న

సా-స్వా— సామాన్యత్రాతేబాధ్యమానాల్ విషయలేశస్యాప్యలాభత్తాతేఅత్యంతబాధ్యతైప్రసంగిక్తై యాల్ న్యాయ విరోధముమ్ విశేష వచనత్తుక్కు తదధీనా ప్రమాణ్యముమ్ ప్రసజ్గిక్కు-మెన్ఱు కరుత్తు. ఇనివిశేషవచన బాధ్యతైయిలే అనిష్ఠ ప్రసంజన ముష్పణ్ణు కితార్. ఇప్పడితి. ఇప్పడియిన్ఱు ప్రకారమాక సర్వ శబ్దత్తాతే తాక్ సామాన్య వచన త్తినుడైయ సర్వవిషయ వ్యాప్తియాలేతానెన్ఱుపడి- ఉపాసకనుక్కుమ్,, యథేషీ కాతూలమగ్నో ప్రోతంప్రదూయతే- ఏవంహస్య సర్వేపాపా నఃప్రదూయన్ఱు,, ఇతి సర్వపాపనాశ శ్రుతి సమైయాకైయాలే “ అపిచేత్పాతకం కించిద్యోగీకుర్యా త్ప్రమాదశః | యోగమేవహికుర్వీత నాన్యం యోగం సమాచరే,, దిత్తుత్తరాఘత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవచనముమ్ బాధ్యమాయ్కోణడు అవసుక్కుమ్ యథే ప్పాచరణ ముమ్ ప్రసంగిక్కు- మెన్ఱుకరుత్తు- ఆనాలుమ్ ప్రపన్ననుక్కు- బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ ఫలభూత యమ విషయగమన నరకాదిక శిల్లెయ్యెన్ఱు వైష్ణవ వామనాది వచనమ్ శొల్లుకై యాలే పునః ప్రపత్తి రూప విశేష వచన త్తుక్కు- బాధ్యతై యుపపన్నై యానాలుమ్ భక్తి యోగ నిష్ఠను క్కొప్పడి వచనమిల్లా మై యాలే యుత్తరాఘత్తిల్ గదోష వత్సమావశ్యక మన్ఱో ? ఎన్ఱు వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘత్తిలుమితి. పరమై కాంతిక శాన విరణ్ణు పేర్ కళుక్కు- మితి. “ వాసు దేవ రతా నిత్యం యమ లోకం నయాన్ఱితే,, ఎన్ఱిర వచన త్తిల్ వాసు దేవరత శబ్దముమ్ పరమైకాంతి పరమాకై యాల్ భక్త ప్రపన్న యో

సా-ప్ర— సంభవాన్ననిర్వియత్వమితిభావః. విశేషవచనబాధాభ్యుపగమేనిష్ఠందశాయన్మందమతినాముత్తరాఘ వశాద్యమ వశ్యతా శంకావ్యావృత్త్యధాన్పూర్వోక్తం యమవశ్య తాభావం సప్రమాణం స్థా'రయతి ఇప్పుడివిశేషేత్యాదినా. నన్వేక జాతీయస్యైవ పాపస్య నరకాదిరూపాధిక ఫలజనకత్వమైహికదుఃఖమాత్రి

సా-వి— తదథామనుషానా భావేనన్ఱిస్సత్త్వసంభవేతత్వాప్రప్తం బుద్ధిపూర్వ పాప ప్రాయశ్చిత్తాథా త్వేన వచనస్యనిర్విషయత్వా భావాత్. సామాన్య వచనేనవిశేషవచనబాధేప్రతిబంధ్యాపిబాధకమాహ-ఇప్పడితి-ఉపాసకవిషయేపి “ ఏవంవిదిపాపంకమన్ శ్లిష్యతే,, ఇతి శ్రూయతే. తత్రాపిపాపశబ్దస్యబుద్ధిపూర్వ బుద్ధిపూర్వకసర్వవిషయత్వాత్. “ నావిరతో దుశ్చరితా,, దితివిశేషవచనబాధ సంభవాదితి భావః - బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘం భక్తై శ్లిష్యతి - నప్రపన్నేభక్తస్య యమవశ్యతాసంభవా ద్వైషమ్యా దతో,, నావిరతో దుశ్చరితా,, దితి వచనబాధా ప్రసంగఇతి శంకాం వారయతి. బుద్ధిపూర్వేతి. ఇరువ రుక్కుమ్, భక్తప్రపన్నయో

సా- సం— సామాన్యవచనమ్. విశేషవచనంతుబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘవిషయ ఇతినవిరోధఇతిబోధ్యమ్. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాఽతిప్రబల శ్చేద్యమవశ్యతాద్యపిస్యాదిత్యత్రాహ. బుద్ధిపూర్వోత్తరేతి. నన్వేక జాతీయస్యబుద్ధి పూ

మూ — నయాంతి తే,, ఇత్యాది వచన బలత్తాలే సిద్ధమ్. ఒరుపాపమ్ తానే జాతిగుణాద్యధికార భేరత్తాలే గురు లఘు ఫల భేదవత్తాయీరుక్కు మెస్తుమిషమ్ సవకసంప్రతిపన్నమ్ - ఇవ్వథమ్ రాజపుత్రాపరాధాది కళిత్సోలేలోకమగ్యాచయాలమ్ ఉపపన్నమ్.

సా-దీ — రిరువర్కుమ్ పొతువా అప్రపన్న విషయత్తిత్ గురుఫలమాన పాపమ్ ప్రపన్నవిషయత్తిత్ లఘు ఫల మాకక్కుడుమో ? వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఒరుపాపమ్ తానేయిత్యాదియాల్ - జాతిః, బ్రాహ్మణ్యాదిః - గుణాః, జ్ఞానా నుష్టానాదయః - ఆదిశబ్దమాశ్రమాది పరమ్ -

సా-స్వా — రుభయోరపి పరమైకాంతిత్వమ్ పుష్కలమాకైయాల్ వైష్ణవవామనపురాణాదివచన త్తిత్ ప్రపన్న శబ్దముమ్ సద్వారకా ద్వారక ప్రపన్న పరమాయ్ కొండ్లుభయ పర మెస్తు కరుత్తు. అనాలుమ్ నరకజనకపాప త్తుక్కు భాగవత విషయత్తిత్ నరక జనకత్వ మిల్లె యెన్టాల్ భాగ వతా శాన విరణ్డధి కారి కళుక్కుముత్త రాఘమ్ దోషమన్నెస్తు సిద్ధియాతో ? నరక గూప ప్రత్యవాయ మిల్లావిట్టా లమ్ ఐహకోప క్లేశాది రూప ప్రత్య వాయమ్ నియత మాకైయాలే యుత్తరాఘమ్ దోషావహ మెన్టి లప్పొతితర విషయత్తి ల్ నరక జనక పాప న్తానే పురుష భేదత్తిలే లఘు ప్రత్య వాయ జనక మెస్తు శొల్ల పోమో ? రాజాదికల్ ఛత్ర చామరాది సేవ కాది విషయత్తి లపరాధ జుణ్డాల్ అంతరంగత్వాది తారతమ్యత్తాలే లఘు వాన శిక్షాభే దశ్శలై పణ్ణ కిరాప్పోలే యిజుమ్ విరోధ మిల్లె యెన్టి లన్త లోక న్యాయత్తే శాస్త్రై క సమధిగ మ్య పాప ఫల విషయత్తిత్ కల్పిక్కు పోమో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఒరుపాప న్తానే ఇతి - జాతిః - బ్రాహ్మ హత్యాది పాపం బ్రాహ్మణ కృత మానాల్ ద్వాద శాబ్ద వ్రత నివర్తక లఘుప్రత్య వాయ ముమ్ శూద్ర కృత మానాల్ చతు గుణ మె స్తు మ్ ,, విదు సోతి క్రమే దండ ధూయన్తవ్ ,, మిత్తుక్త రీత్యా ౭ విద్వత్కృత పాపాపేక్షయా విద్వత్కృత పాపత్తుక్కు అధికప్రత్యవాయ మెస్తుమ్ ప్రాయ శ్చిత్త శాస్త్ర సిద్ధ మెస్తుకరుత్తు. సర్వసమనాన వీశ్వరనుక్కు పురుషభేదేన ఒరు అపరాధత్తుక్కు న్యూనాధిక ఫల ప్రదాన మనుపపన్నమనో ? వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథమ్ ఇతి - న్యూనాధిక ఫలప్రదానత్తే శాస్త్ర మ్

సా-ప్ర — రూపాల్యఫలజనకత్వంచానుపపన్నమిత్యత్రేవీకస్యైవాన్యతవచనరూపపాపస్యాహితాగ్న్యనాహితాగ్ని రూపాధికారిభేదేన న్యూనాధికఫలజనకత్వస్య తత్త్వభావ ప్రయుక్త తయా ప్రమాణావగ త త్వాదత్రాపి భాగవతత్వా భాగవతత్వరూపాధికారి భేదాద్విజాతీయ ఫలజనకత్వంచ నానుపపన్నమిత్యాహ. ఒరుపాపన్తానేయిత్యాదినా. అగ్న్యదానాదిగుణాః. బుద్ధిపూర్వక త్వాది రాదిశబ్దార్థః. ఉక్తేవీకజాతీయాపరాధస్యలఘుగురుఫలజనక త్వేనసంభావనాన్నిరస్యకఫలితంసంకలయ్యదశయతి. ఇవ్వథమ్ ఇతి త్యాదినా.

సా-వి — రుభయోరపి. అతో నవైషమ్యమితిభావః. నన్వేకమేవ పాపంప్రపన్నవిషయేలఘుఫలంఅప్ర పన్నవిషయే గురుఫలంచ కథం జనయతీత్యాశంక్య ఏకస్యాప్యన్యత వచన స్యాహితాగ్న్య నాహితాగ్ని భేదేన గురులఘుఫల జనకత్వ దర్శనా త్సంభవ త్యేవే త్యభిప్రేత్యాహ. ఒరుపాపన్తానేతి - జాతిః , బ్రాహ్మణ త్యాదిః. గుణాః, ఆహితాగ్నిత్వాదిః. ఆదిశబ్దేన బుద్ధి పూర్వకత్వాదినంగ్రహః.

సా-సం — స్వకత్వమాత్రేణకథమతిశయిత్యత్రాహ. ఒరుపాపన్తానే ఇతి. ఆదిశబ్దాదవస్థావయరిపభృతి సంగ్రహః

నూ— “నప్రాగ్వద్బుద్ధిపూర్వాఘో నచాత్యంత మ (ని) నుగ్రహాః | లఘుదండః ప్రపన్నస్య రాజపు
త్రాపరాధవత్, ఆకైయాలే అధికారానురూపమాక లఘుఫలముమ్ వారామైక్కాక పునరి ప్ర ప ద న మ్

సా-దీ—న ప్రాగ్బుద్ధితి - బుద్ధిపూర్వాఘోత్తి ప్రాగ్బుద్ధి, ప్రపత్తైః పూర్వకాలీన పాపజ్ఞాత్ పోలే అత్యంత
నిగ్రహ రూప నరకాది కల్పితై. నచేతి భగవానుడైయ వెన్నుశేషమ్ అబుద్ధిపూర్వేష్టివాగ్నేష పర్యస్త
శ్చమైయమితై - పిన్నై యోవెన్బిల్, ప్రపన్నస్యపరాధినః లఘుదండమ్ శ్రుతమామృత్యు-రాజపుత్రాపరాధ
జ్ఞాత్ పోలే. ఇన్త లఘుదండముమ్ వారామైక్కు పునః ప్రపత్తి విధాన మెకకిరార్ - ఆకైయాలి త్యాది

నా-స్వా—శొల్లుకైయాలేశాస్త్రమూలమాకవనుపపత్తిశంకిక్కు వొణ్ణాతు-ఇనిలోకదృష్టిమూలమాకపుమను
పపత్తిశంకిక్కువొణ్ణాతు-ప్రత్యుత్తలోకదృష్టియుమ్ప్రకృతార్థశ్చక్కు-పపత్తిసాధికైయెన్బుకరుత్తు. ఆనాలుమ్
పురుషభేదేనఈశ్వరనుక్కోరపరాధత్తిల్ గురులఘుఫలప్రధానముపపన్నమానాలుమ్బరుపురుషనుక్కుత్తానే ప్ర
పత్తిక్కు మున్బురపరాధత్తిల్ గురు ధూత నరకప్రదానముమ్, ప్రపత్తికిగొప్పిన్బు ఉపక్లేశాదిరూప లఘు ఫ
ల ప్రదాన ముమ్ విరుద్ధ మనో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. నప్రాగ్వద్బుద్ధి- ప్రపన్నస్య బుద్ధిపూర్వోత్త
రాఘో నప్రాగ్బుద్ధి, పూర్వా వస్థాయామి వన నరకాది రూపాత్యంత నిగ్రహాః - నచ, నాపి. అత్యంత మ
ను గ్రహాపి నాస్తి. కింతు రాజ పుత్రాపరాధవత్, సప్తస్యంతాద్వతిరి. రాజ పుత్రాపరాధత్తిల్ పోలే
లఘు దండ మెన్బుపడి. ఇన్బు ప్రపన్నస్య ఎన్బిరతు హేతుగర్థమ్. పురుష భేదత్తిలేయుమ్ గురులఘు ఫల
త్తుక్కు ప్రపన్నత్వా ప్రపన్నత్వమ్ నియామక మకైయాలేక పురుష నిడత్తిలుమ్ ప్రపన్నత్వా ప్రపన్నత్వా
వస్థా భేదత్తాలే గురులఘు ఫలభేద ముపపన్నమ్. రాజ పుత్రాపరాధవ దెన్బిరతు లఘుదండః ఎన్బి
ర వమ్మ మాత్రత్తిర్కు దృష్టాంతమ్. నప్రాగ్వద్బుద్ధితి కళుక్కు దృష్టాంత మన్బు. యద్వా, రాజాజ్ఞాతరి
పుత్రరిరాజ పుత్రరి, వేట్టైయిలేకైతప్పిన రాజ కుమారక్ అపరాధమ్ పణ్ణి నాలుమ్ అవ నుక్కు పుత్ర
త్వాపరి జ్ఞాన దశైయిల్ గురు దండముమ్ పుత్రత్వ పరిజ్ఞాన దశైయిల్ లఘు దండముమ్పోలేయెన్బుకరుత్తు-
ఇప్పడి ప్రపన్న నుక్కు బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘోత్తిల్ లఘుదండ మావ శ్యక్ మాకిరీ పునః ప్రప దన రూప
ప్రాయశ్చిత్త విధానమ్ వ్యధః- మన్బో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. ఆకైయాలితి. ఆకైయాలి, ప్రపన్నవి
షయత్తిల్ ఉత్తరామమ్ నరక జనక మల్లా మైయాలే- అధికారేతి. ఇతుక్కు పునః ప్రప దనమ్ విధిక్కు

సా-ప్ర—అపాయ సంస్థవశ్యత్యస్య బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘో ప్రాయశ్చితవిధిపరత్వంనిగమయతి. ఆకైయాలితి.

సా-వి—నప్రాగ్వద్బుద్ధి. బుద్ధిపూర్వాఘో మోక్షార్థః ప్రపత్తేః ప్రాగివనాత్యంతం నిగ్రహాః. అత్యంత మని
గ్రహశ్చన. తహి కథంభవతీ త్యత్రాహ - లఘుదండః ఇతి -

సా-సం—ఉపపాదిత మథాం సంకృష్టాతి. నప్రాగ్వద్బుద్ధి. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘోనతి ప్రాయశ్చిత్తాకరణేషిన
ప్రాగ్బుద్ధి, అకృతోపాయత్వా వస్థాయామివ ననరక పర్యంత నిగ్రహాదయః. తహిభోగ్యత్వేనానుగృ
హ్ణాతి కిమిత్యత్రాహ. నచేతి. తహికథ మిత్యత్రాహ. లఘురితి. ప్రపన్నస్య లఘుదండః కాతా భవ
స్మిత్యాదిరూపరి. నగురి. రాజపుత్రాపరాధ ఇతిసప్తస్యభేదవతిరి. యథారాజ పుత్రేణధీ పూర్వమేవ
ద్రోహేకృతేషి నవధ పర్యంతో దండః- నాపి ప్రాగ్బుద్ధిహుమానః. కింతు భౌగేన్బునతా కరణం. ఏవమస్య

మూ—విధిక్ర-ప్రడుకిరతు. శిష్టతయా వ్యపదేశ్యరాన సమర్థురకు లోక సంగ్రహ త్తుకాకవుమ్ పృ
సిద్ధనిమిత్తజ్ఞిత్ యథాశక్తి ప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్తముచితమ్.

సా-దీ—ఇనిప్రసంగాదధికారివిశేష త్తిత్ ప్రాయశ్చిత్త విశేషమలవశ్యం కతవ్యమేకారా. శిష్టతయేత్యా
ది. వ్యపదేశ్యర్, ప్రసిద్ధర్ - సమర్థురకు, శక్తురకు. ఇతు శెయ్యమ్ భగవ దా జ్ఞా తి లంఘన మా

సా-స్వా—ప్రడుకిర త్తెన్కిర త్తోడేయన్వయమ్, శక్తురకు ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తమశక్త్యాధి కారికు ప్రప
దనమెన్దపడి. యద్వా, అధి కారాను రూపమాక విత్యస్యలఘుఫలముమ్ వారామైక్యేన్కిర త్తోడేయన్వయమ్ -
మోక్షత్తుకు కాలబుగ్రితు ప్రపత్తి పణ్ణాతవనకు మనియతాయుస్సు కుమ్, జన్మాంతరాపా దాన
త్తాలే యుమ్ ఆయుర్వృద్ధి యాలు ముపక్లెశాది కల్ వారామైక్యమ్, కాలబుగ్రితుప్రపత్తి పణ్ణాతని
యతాయుస్సుక్కుశుక్కుశ్శ్చాయుస్సుక్కుశ్శ్చలఘుఫలమ్ వారామైక్యమ్ తద్దే తుపాపనాశాథం పునఃప్రప
దనమ్ విధిక్ర-ప్రడుకిర త్తెన్కు కరుతు. ఇని ప్రసంగా దధికార విశేష త్తుక్ న్యూథామాకవుమ్ ప్రాయశ్చి
త్త విశేష మవశ్యమ్ కతవ్య మేన్కిరార్. శిష్టతయే త్యాదినా. యద్వా, ఇప్పడి పునః ప్రపత్తి విధానమ్
నిర్విషయ మాక ప్రసంగిక్యాలే యుత్తరాఘ త్తిత్ ప్రపన్న నుక్కు దోష మావశ్యక మెన్కు శొన్నతు కూ
డుమో? లోకాను గ్రహాథా మాకవుమ్ పునః ప్రపత్తి విధి కూడుకై నూలే నిర్విషయత్వ ప్రసంగ మిత్
లైయే? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. శిష్టత యేతి. వ్యపదేశ్య రానేతి. “ యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠ సత్తదేవత
రో జనకి,, ఎన్కిర పడియే వ్యపదిష్టాధి కారిక్కు లోక సంగ్రహమ్ కతవ్యమ్. వ్యపదిష్టనా యుక్కు
చెయ్ లేయుమ్ సామర్థ్య మిత్లై యాకిత్ ప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్త మనుష్ఠిక్కు వేణ్డా - సామర్థ్య మిరున్దు
వ్యప దేశ మిత్లైయాకిత్ పాపనివృత్త్యథా మేవప్రతి పదోక్త ప్రాయశ్చిత్తమ్ కతవ్యమ్. లోక సంగ్ర
హాథామ్ కతవ్య మెన్కున్దపడి. ప్రసిద్ధేతి. అప్రసిద్ధ నిమిత్తజ్ఞిత్ రహస్య ప్రాయశ్చిత్త న్యాయ త్తాలే ఆ
త్మ మాత్ర సాక్షికమాక రహస్య మాక ప్రపదనా నుష్ఠాన మెన్దపడి. ప్రసిద్ధేతి. ప్రతిపదోక్తమెన్కు శొల్లాతేప్ర
సిద్ధ ఎన్కు నిదేశత్రాతే ప్రసిద్ధా ప్రసిద్ధ ప్రతిపదోక్తానేకప్రాయశ్చిత్త ముణ్డాకిత్ వ్యపదిష్ట నుక్కు ప్రసి
ద్ధప్రతి పదోక్త ప్రాయశ్చిత్తమ్ కతవ్య మెన్కు కరుతు - యథా శక్తితి. లోక సంగ్రహాథా తయానిత్య
త్వా కారము ముణ్డాకైయాలే యథా శక్త్యనుష్ఠాన మొరు మెన్దపడి. ఆకైయాల్ వ్యపదిష్ట సమ థాధి
కారికు లోక సంగ్రహ నిమిత్తమ్ ప్రపదన మన్కిరార్ ప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్తమ్ కతు ముచితమాకైయా
లే లోకసంగ్రహాథాం పునః ప్రపదనస్యవిధాన మెన్కు శొల్లకుడా తెన్కుకరుతు. ప్రతిపదోక్త నానాప్రా
యశ్చిత్త ముణ్డాకిత్ అప్రసిద్ధ ప్రతిపదోక్త ప్రాయశ్చిత్తా నుష్ఠాన త్తాలేయు మిక్కు పాప నివ త్య మా
కైయాలే ప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఉచిత మెన్కు కూడుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్-

సా-ప్ర—ఏవంప్రపన్నానామ పాయసంస్థవేప్రాయశ్చిత్తముక్తాప్రపన్నవిశేషే వ్యపరాధవిశేషేప్రాయశ్చిత్తే
విశేషమాహ. శిష్టతయేత్యాదినా. విశేషా ననుష్ఠానే ద్వేధాచాధం సదృష్టాంతమాహ.

సా-సం—త్రాపీత్యథాఽపి యదాపునఃప్రపదనవిధ్యవైయథ్యాఽయ అకించనేప్రపదనంప్రాయశ్చిత్తముఘాతం
దా ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తంధ్యవైయథ్యాఽయ శక్త్యతదేవప్రాయశ్చిత్తముచితమిత్యాహ. శిష్టతయేతి.

మూ—అతుతవిరు కైయుమ్ ముకళొన్న ఆజ్ఞాతిలంఘన మామ్ - నైరంద్రికైక్కు సేవైతప్పినపోతుతా దాట్వ కమాన పరిమళాదికై యుమ్మిన్ముభయానుభవముముడ్డామాప్పోలేఆజ్ఞాతిలంఘనమ్ ఇరెణ్ణుపడియనథమ్ .

నా-నీ—మెన్కి-రాల్-అతుతవిరు కైయుమితి- ప్రపన్నుకాజ్ఞాతిలంఘనమ్ ఉభయానథమ్ హేతువాకైయాల్ ప్రపన్నేతరాపేక్షయాఅత్యంతమనథమ్ కరమెకెరార్ సదృష్టాంతమాక. నైరంద్రికైక్కి-త్యాది. నైరంద్రికై, రా జాదికళుక్కు-అలజ్గరిక్కు-మవళి. ఇనివచనాభావేపిఇచ్చామాత్రత్రాల్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘటైయుమ్ పత్తపూ ర్వమేవ ప్రపత్తి పణ్ణినాలోవెన్నుమ్ శంకై-యైప్రతిబందిద్వయత్రాల్ తళ్ళుకిరార్ .

నా-స్వా—అతుతవిరు కైయుతి-మున్బితి-“ఆజ్ఞానుజ్ఞావిభాగేనే, త్యాదినాపూర్వాధికారోక్తాజ్ఞాతిలంఘనం ప్ర సంగిక్కు మెన్పడి-ప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్తాతిలంఘన త్తి లాజ్ఞాతిలంఘనమ్ పాలెఅప్రసిద్ధ ప్రాయశ్చిత్తాతి క్రమ త్తి త్ అనుజ్ఞాతి క్రమమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిలార్ - నైరంద్రికైక్కి-తి . లోక సం గ్ర హ మ్ సంధ్యా దివస్నిత్య మాకైయాలే ప్రసిద్ధాతి క్రమ త్తి లోక సంకరల్తాలె తాదా త్విక స్వామ్యభి మ తా చరణ రూప ప్రయోజన హానియు మాజ్ఞాతి క్రమప్రయుక్త భగవదప్రీతినిమిత్ర భయముముడ్డాకై యా లే యెన్పడి. అనుజ్ఞాతిక్రమ త్తి లానాల్ భీతియిల్లెయెన్పకరుత్తు. ఇని మోక్షార్థప్రపత్తియై త్రానే స్వే చ్చా మాత్రత్రాలే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘటైక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాక వమస్తిత్రాల్ శాస్త్ర మిల్లా విహ్వలుమ్ అ థాస్వభావత్రాలే మోక్షార్థ ప్రపత్తితానే ఉత్తరాఘటైక్కు ప్రాయశ్చిత్తమాకాతో ? వెన్ముశంకి త్తుత్త ర

నా-ప్ర— అతుతవిరు కైయుమి త్యాదినా. ముకళొన్నవాజ్ఞాతిలంఘనమామ్, “అభిందక లోకసంగ్రహం. సం గ్రహాయచలోక స్వేతి పూర్వోక్తభగవదాజ్ఞాతిలంఘనం స్యాదిత్యథాః. నను, సాహసర్వత్రసర్వే షాం సర్వకామఫలప్రదే, త్యాది ప్రమాణా ద్భరన్యాసే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘట్యాపి ప్రాయశ్చిత్త త్వం కి న్న స్యాదిత్యత్ర, యోగాగ్నిస్సర్వకమాణి భస్మసాతురుతేతథే, త్యాదిభిర్భక్తైరపుత్ర రాఘప్రా యశ్చి త్తత్వేనానుష్ఠాన ప్రసంగాద్భక్త్యంగ ప్రపత్తి భక్తైతా దృశ శక్త్యా పాదకత్వేనానుష్ఠాన ప్ర సంగా

నా-వి— అతు తవిరు కై, ఏత త్యాగి. ముకళొన్నవాజ్ఞాతిలంఘనమ్, “అభిందక లోకసంగ్రహమ్ | సం గ్రహాయచలోక స్వేతి, త్యాజ్ఞాభంగస్సాన్యదతస్త్వ స్యలఘుదండాభ్యుపగమే సత్యపి లోకసం గ్రహాథాం వా ప్రాయశ్చిత్తం కార్యమితి భావం. ప్రపన్న స్యాజ్ఞాతిలంఘన మప్రపన్నా పేక్షయా ద్వేధా నథా హేతురి తి సదృష్టాంతమాహ - నైరంద్రికైక్కి-తి - “నైరంద్రీ పరవేశ్మస్థా స్వవశా శిల్పకారికే, తినిఘం టురి - నైరంద్రీ, రాజ్ఞాదీనా మలంకరీక . ఇహస్తు, పరిత్యజ్య- ఆజ్ఞాతిలంఘనమ్ ఇరెణ్ణుపడి, ఏత ద్విప్రకారేణ స్వేస్య కైంకర్యోత్సవా భావో నిగ్రహశ్చే త్యేవంప్రకారేణానథా మిత్యథాః - నను వచనా భావేస్వే స్థ యైవ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘం ప్రత్యపిపూర్వప్రపత్తి రాశ్రీయతా మితి శంకాం తహ్యైక పాసన మపి బు ద్ధి పూర్వోత్తరాఘ నివృత్త్యథాం క్రియ తాం అంగ ప్రపత్తిరపి బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ నివృత్త్యథాం క్రియ తామితి ప్రతిబంది ద్వయేన పరిహతి.

నా-సం — అతుతవిరు కైయుమ్ , సత్యామసి ప్రతిప చోక్తా శక్తౌత్త త్థానే ప్రపదనస్వైవ కరణే-ఆజ్ఞాతి లంఘనే ప్రపన్నస్య కింస్యా దిత్వత్రాహ. నైరంద్రికైక్కి-తి. అనులేపనాద్య లంకార కరీ స్త్రీ నై రంద్రికా -

మూ—స్వే(ఇ)చ్ఛామాత్రత్రాతేబుద్ధి పూర్వోత్తరాఘతే. యమ్ పత్య అడియితే. ప్రపదనమ్ పణ్ణినాలో పెన్సిల్ ఇతు ఉపాసరత్తైయమ్బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తుకుమ్ పరిహారమాకప్పణ్ణినాలో అంగప్రపత్తి యమ్ అతుకుమ్ చేరప్పణ్ణినాలోవెన్గిర ప్రతీ బందియాతే నిర స్తమ్- ఇవ్విరువరుకుమ్ ఇప్పడి యాక ట్టు మెనై- భాష్యాది విరుద్ధమాకైయాతే అవసిద్ధాంతమ్ - ఉషస్తి ప్రభృతికళాన బ్రహ్మని వృ ర్గు ట్టై య

సా-దీ—స్వేచ్ఛామాత్రేత్యాదియాత్. అట్టుమ్తథాస్తువిన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇవ్విరువరుకుమ్ మెన్టు. బ్రహ్మనివృరు డైయవనస్తానతోడుమ్విరోధికుమ్ మెకకి రార్ . ఉషస్తి త్యాది యాత్. ఉషస్తి యావాకళాందోగ్యత్తి లెడుత్త బ్రహ్మనివృత్-అవక ఇభ్యోచ్చియ్ దక పానత్తై వజి-త్తానియై. భావియాన నిమిత్తస్మిత్

సా-స్వా—మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - స్వేతి-ఆనాలుమ్ ప్రతిబుద్ధి ఉత్తరమామో? పాపారంభకపాపప్రాయశ్చిత్త

సా-ప్ర—చ్చనస్యాదిత్యాహ. స్వేచ్ఛామాత్రేత్యాదినా. ఉక్తప్రసక్త స్వేష్ట త్వే, అనార భకా ద్యేవతాపూర్వేష్ట దవధేఃపహికమప్రస్తుతప్రతిబుద్ధి తద్దశకనా,, దిత్వాదిసూత్రభాష్యవిరోధంబ్రహ్మవిదనుష్ఠానవిరోధంచాహ. ఇరువరుకుమ్ మిప్పడియాక ట్టు మెనై-యిత్వాదినా. ఉభయో గేవంభవత్పితృక్తిః. నావిరతో దుశ్చరితాన్నాశా నోనా సమాహితః. నానాంతమనసోవాపిప్రజ్ఞా నేనై నమాప్నుయాది,, త్యాదిశ్రుత్యాదిరాదిశబ్దార్థః. ముటచీహ తేషుకురుష్వాటిక్యాసహజాయయా ఉషస్తికిలచాక్రాయాణఇభ్యగ్రామేప్రదాణతిఉవాస సహేభ్యం కుల్మాషాకళాదంతంబిభిక్షేతగ్ంహూవాచ. నేతోస్యేవిద్యం తేయచ్చయేమిమఉపనిహితాఇతి- ఏ తేషామ్మే న హీతిహూవాచ- తానస్మై ప్రదదౌహనానుపాన మిత్యుచ్చివృత్తం వైమేపీతగ్ం స్యాదితి హూవాచ. న స్విదేతేప్యచ్చిష్టాఇతి. నవా అజీవిష్య మిమా నఖాదస్మితి హూవాచ. కామోనుఉదపానమితి. తాక ఖా దిత్వా అతిశేషాకళాయయా ఆజహర. సాగ్రవీవ సుభిత్తో బధూవతాక ప్రతిగృహ్యనిదధౌ - సహప్రాత స్సంజీహానఉవాచ. యద్భతాన్నస్యలభేషి లభేమహిధన మాత్రాగ్ంరాజాసాయిత్యనే సమాసర్వై రా ణ్వికజైర్వృణీతేతి. తంజాయోవాచ. హంశ పత్యమ ఏవకుల్మాషాఇతితాకళాదిత్వా అమంయజ్ఞం విత తమేయాయే,, త్యత్రోక్తం బ్రహ్మవిదగ్రేసరోష స్త్యనుష్ఠానం విరుధ్యే తేత్యథః. నూద్రయోనావహం

సా-వి—ఇచ్ఛామాత్రత్రాతేఇతి. ఇతుకుమ్ శేర, తస్యాః గ్రహాయ. పణ్ణినాలో, కరోతు. ఇష్టప్రసంగ త్వేభాష్య విరోధంబ్రహ్మవిదనుష్ఠాన విరోధంచాహ - ఇరువరుకుమ్ మితి . భక్తప్రపన్నయోః- ఇప్పడియాకిడువెనై, ఏవంప్రకారేణ భవత్ప్రీత్యక్తి-భాష్యాడితి. అనావిష్కర్య స్పన్వయా,, దితిసూత్రభాష్యవిరోధః- తత్ర చాత్యేనతిష్ఠాసేదితి విషయవాక్యే బాల్యంకింకామచారః? ఉతస్వరూపా నావిష్కరణమితి సందిహ్య. నావిర తో దుశ్చరితా,, దిత్వక్తికింకామచారాసంభవా త్వరూపా నావిష్కరణ మేవేతి సిద్ధాంతికరణాత్ - య ద్యుపాసనేనవాఅంగప్రపత్త్యావాబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్యాప్యశ్లేషః - త దాకామచారస్యాపిసంభవేనసిద్ధాంతా సిద్ధిప్రసంగ ఇత్యపసిద్ధాంత ఇతి భావః - ఉషస్తి ప్రభృతితి. తేనహి కుల్మాషాక భటుయిత్వా జలం పిబేత్సుక్తే ప్రాణాత్యయ సమయే ప్రాణధారణార్థం కుల్మాషాః భక్షితాః . తేన ప్రాణేషుధృతేషుపశ్చాత్

సా-సం—అతుకుమ్ శేరవితి. బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘపరిహరణానుగుణత్వేనేత్యథః- ఇష్టంప్రపన్నా నుష్ఠాన విరోధముక్తాఉపాసకానుష్ఠాన విరోధమప్యాహ. ఉషస్తితి. ప్రాణాత్యయవిరహే తేషాంసర్వాన్నానుమతేరితి

మూ—అనుష్ఠానత్తుక్కుమ్ విరుద్ధమ్. ఆకైయాలే విశేషవచన మిల్లా మైయాలే “కృతే పాపేనుతాపోవై, ఇత్యాదికళిల్ కణకిలే నిమిత్తమ్ ఉదితాలల్లతు నైమిత్తికమ్ ప్రాప్త మన్వైనిరన్యాయమ్ బుద్ధిపూర్వోత్త, రాఘుత్తిల్ బాధితమాకాతు.

సా-దీ— నైమిత్తికానుష్ఠానే వచనమిల్లా మైయాలే నిమిత్త ముదితాలల్లతు నైమిత్తిక ముదియా తెనిగి రన్యాయమ్ బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘు విషయత్తిల్ బాధితమాకా తెనిగిరార్ - ఆకైయాలే ఇ త్యాది యాల్ - కృతేపాపఇతి- పాపేకృతేనతి - యస్యానుతాపః, పశ్చాత్తాపఃప్రజాయతే - తస్యప్రాయశ్చిత్త మే నైగి -

సా - స్వా — మాక మోక్షార్థక ప్రపత్తియోడే శేర ప్రపదన మనుష్ఠిక్కిర కణకిలే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘుత్తుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్త మాక ప్రపదనం మోక్షార్థక ప్రపత్తి యోడే శేర వనుష్ఠిక్కి లాకాతో? ఆ కైయాలే లుత్తర కాల త్తిల్ యథేవ్య సంచారమ్ సిద్ధిక్కి లాకాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . ఆకై యాలితి. ఆకైయాలే, పునః ప్రపత్తి శాస్త్ర వైయథ్య సిద్ధాంత విరోధాది పూర్వోత్త విషయ బాధకత్తా లెన్దపడి. విశేషేతి. విశేష వచన ముదా కిత్ పూర్వం తానె ప్రామాది కొత్త రాఘ ప్రాయశ్చిత్త రూ ప మోక్షార్థక ప్రపత్తి యనుష్ఠిక్కిరాపోలే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘ ప్రాయశ్చిత్త మాక ప్రపదన ముపపన్న మావతు. విశేష వచన మిల్లా మైయాలమ్ స్వేచ్ఛా మాత్రత్తాలే షణ్ణినాల్ బ్రహ్మ విదనుష్ఠాన సిద్ధాంత విరోధాది బాధకం వరుకై యాలుమ్ “కృతే పాపేనుతాపోవై,, ఇత్యాది ప్రకారేణ నైమిత్తి కణి కళిల్ నిమిత్తవత్స మధికార ముకైయాలేపూర్వ మధికార మిల్లె యెన్దు కరుతు. అనాత్ దేవరీత్ పక్షత్తిలే

సా-ప్ర—జాతో నాతోన్యద్యక్తు ముత్సహే,, ఇతివదన్విదు రాదిప్రభృతిశబ్దార్థః ఉపాసనస్యబుద్ధిపూర్వోత్త రాఘ ప్రాయశ్చిత్తత్వే ఉపస్తి విదురాదిభి రుదకపానోపదేశాది రపి క్రియే తేతి భావః. నను నైమిత్తికం నిమిత్తోదయ పూర్వక మిత్యేవ రూపన్యాయస్య ఉత్తరాఘ సంగ్రాహక సామాన్య నిర్దేశయక్తు సర్వ ధర్మానితి వచన విరుద్ధ తయా నహివచన విరోధేన్యాయః ప్రభవతీతి న్యాయాద్దుర్బలత్వా ద్భరన్యాసఉత్తరాఘస్యాపి ప్రాయశ్చిత్తం స్యాదిత్యత్ర “అపాయసంప్లన,, ఇత్యాదిస్ఫుటార్థక వచనానుగృహీతన్యాయస్యైవ ప్రాబల్యాద్బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘస్యానుదితత్వా దేవ మోక్షార్థక భరన్యాసస్యః బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్తత్వ మిత్యాహ. ఆకైయాలే ఇత్యాదినా. నన్వేవం నిమిత్తానుదయే పప్రత్యేర్థక

సా -వి— ఉచ్చిష్టమ్ పీతంస్యాదిత్యుదకపానం నిషిద్ధం - యదిదోషో నభవేత్తహిక కిమ థకం నిషిద్ధ్యే త.ప్రభృతిశబ్దేన “శూద్ర యోనావహంజాతో నాతోన్యద్యక్తు ముత్సహే,, ఇత్యాదివద్విదురా ద్యనుష్ఠానం గృహ్యతే. ఇత్యాదికళిల్ కణకిలే, ఇత్యాదిపూక్తరీత్యా - నిమిత్తముదితాలల్లతు, నిమిత్తోత్పత్తిం వినా. నైమిత్తకం ప్రాప్తం నభవతీతన్యాయార్థః - కృతే పాపే సత్యనుతాపోభవతి - అనుతాపేనతి ప్రాయశ్చిత్తస్యాధికారః. అనుతాపాభావే ప్రాయశ్చిత్తస్యాధికారో నాస్తి - నహ్యకృతేపాపే పాపసంభావనయా అనుతాపో భవతీతి భావః - అత్ర విధేః ప్రకరణాంతరీతి దేశాత్సర్వకమక స్యాదితి దాశ మిక ప్రథమ సూత్రప్రతీయవణనే, వైశ్యదేవం చరునిర్వపే ద్భృత్ప్రవృత్తవా తం బహిష్కషదంకృత్వా శమ్యయా

సా-సం — భావః. కృతేఇతి ధూతార్థకేన ప్రత్యయేన పాపరూప నిమిత్తస్యాపి ఉదితస్యైవప్రాయ

మూ — ఆనపిన్సు ఆగామిబుద్ధిపూర్వపాప త్తుక్క-ఇజినానాకిల్ అతుకుక్క-రణమానప్రారబ్ధపాపత్తుక్కు-

సా-దీ—ఆనాల్ శెమ్మయవడుపు తెన్నెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరాల్—ఆనపిన్సు త్యాదియాల్—ప్రపత్తి ప్రారబ్ధ పాప త్తై

సా-స్వా—పాపారంభకపాపప్రాయశ్చిత్తాత్మకప్రపదనమ్ మోక్షాధఃప్రపత్తియోజే శేరపూర్వమను స్థిక్క-
ప్పోమో ? అప్పోతుమూల చేదత్తాలే యుత్త రాఘప్రసక్తి యిల్లా మైయాలే పునః ప్రపత్తివచనమ్ నిర్విష-
యమా యెఱియాతో ? పాపారంభక పాపత్తు క్కు-ఇజి ప్రపత్తి పణ్ణాతా రుగత్తరాఘమ్ సంభావిత మా-
కైయాలే తద్విషయ త్తిల్ పునః ప్రపత్తి విధి సాధక మ్మెన్ది లానాలుమ్ పాపారంభక పాప ప్రాయ శ్చిత్త-
మాక పూర్వంతానె ప్రపత్తి పణ్ణాతా మెన్దు అరిన్తాలిచ్చెట్టై విషు వారేయు జ్జి-త్తైయ మైయాలే పునః
ప్రపత్తి విధి నిర్విషయ మాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరాల్. ఆనపిన్సుతి. ఆనపిన్సు, ఉదిత

సా-ప్ర— పూర్వోత్తరాఘప్రాయశ్చిత్త త్వానుపపత్తావధీ పూర్వకాశానుత్తరాఘానామవ్యనుదిత త్వా దేవ-
విద్యా తత్పాత్రియశ్చిత్తమపిన్సాదితచేన్న, అన్లెషశ్రుత్యా భక్తిప్రపత్తో రధీపూర్వకనిషిద్ధానుష్ఠానస్య మో-
క్షోపాయ నిష్ఠ విషయే ప్రత్యవాయ కరత్వాఖ్య పాపత్వస్యా భావమాత్రబోధనేన ప్రాయశ్చిత్త త్వా బో-
ధనా దిష్టాపత్తేః. ఏవం తవ్యాన్లెష శ్రుత్యైవధీ పూర్వ కేషపిపాపత్వా భావవీవాభిధీయ తాం. ప్రా-
యశ్చిత్తత్వ వాదశ్చ తత్తైవ పర్యవస్యత్వితి చేన్న. “ నావిరతో దుశ్చరితాల్- అపాయా విరతశ్శశ్వ ,,
దిత్వాచిక్రతి స్మృతి భిః ప్రపన్నే ష్వపి నిషిద్ధానుష్ఠానస్య ప్రత్యవాయ కరత్వా వగమా త్పాపత్వ సిద్ధ్యా-
తదభావ బోధనే వ్యాఘాత ప్రసంగాత్. ఏవంచాన్లెషవాదస్యాధీపూర్వక పాపవిషయత్వేన ప్రత్యవాయ హే-
తుత్వ వాదస్య ధీపూర్వపాప విషయత్వేనచ వ్యవస్థాప నేనై మిత్తికం నిమిత్తజ్ఞాన పూర్వకమిత్యస్య న్యా-
యస్యానుకూల తత్కత్వాభి ప్రాయేజైవ నిమిత్త ముదిత్తాలల్లతునైమిత్తికమ్ ప్రాప్త మన్తిత్తుక్మ మితి న-
కాచిత్తుతి. నమ పాపే కృతే అనుతాపేచ సత్యేవ ప్రపత్తేః ప్రాయశ్చిత్తత్వే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ ప్రాయ-
శ్చిత్త త్వాభాద్యావిబుద్ధి పూర్వాఘ నిమిత్తశోక నివర్తకత్వా నుపపత్తేః “ సుదుష్కరేణ శోచేచ్ఛోయేన-
యేనేష్ట హేతునే ,, త్తుక్మం భరన్యాసస్య సర్వశోక నివర్తకత్వం వ్యాహస్యేతేత్యత్ర “ సాధ్య భక్తిస్తు-
సాహస్రీ, త్తుక్తరీత్యాప్రపత్తేః ప్రారబ్ధనాశకత్వాద్బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ హేతుభూతప్రారబ్ధపాపనివృత్త్య-
ధంభరన్యాసానుష్ఠానేతాదృశశోకనివర్తకత్వమపిన్సా దేవేత్యాహ. ఆనపిన్సు త్యాదినా. ఏవంస్థితేన తీర్త్యధః.

సా-వి— స్వేనచవ్యూహేదిద మహామముంచాముంచ పూర్వాహమీయద్విష్యాత్తం ధ్యాయేద్యదదోతి మృజ్యతే-
యచ్చశ్శృతి ఆస్తితే తద్విస్తవ ఉరుక్రమా యావద్వతీతి విహిత వైష్ణ వయాగీయ విష్ణు దేవతాయా వైశ్వ దైవి-
క దేవతావాహ నకాలే అవాహనం కర్తవ్యం నేతి సంశయే వైష్ణవం యాగబోదక ప్రాప్తేః కర్తవ్యమితి
ప్రాప్తేనైమిత్తిక విధేనిమిత్తాపేక్ష త్వా నిమిత్తస్యచ స్ఫూర్తేషా దేశావశ్యంభావా భావాద్దేవతావా-
హనకాలే నిశ్చయాసంభవా దసిశ్చిత సద్భావమురుక్రమ యాగవిధానం నావాహనం ప్రయో త్తం తమం
అవిహితం చావాహనం కృతం నిష్ఫలమేవ తస్మాన్నకర్తవ్యం, మిత్తుక్తమధికరణం ద్రవ్యవ్యం - అతస్సేవ-
చ్చామాత్రేణ న్యాయభావో నయ క్తగతి భావః - ఆనపిన్సు, ఏవం సతీతి - అఇజినానాకిల్. భిభేతి చేల్.

సా-సం— శ్చిత్తమితిభావః. ఆనపిన్సు, బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘాన్లెష న్యాయ విరొధా దప్యనుపపన్నేనతి.

మూ-ప్రపదనరూపప్రాయశ్చిత్తమపణ్ణపాప్రమ-సాధ్యభక్తిస్ససాహంత్రీప్రారబ్ధస్యాపిఘాయసీ, ఎన్ఠార్
సా-దీ-యమశమిప్పిక్కుమో? వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్-సాధ్యభక్తిస్త్వితి-సాధ్యాభక్తిర్యసాసాధ్యభ
క్తిరిప్రపత్తి-ఘాయసీ, ఇతరథమేభ్యో బలవతీ-ప్రారబ్ధస్యాపినాశినియామ్-ప్రపత్తిప్రారబ్ధత్తేయమ్
నా-స్వా-పాపానుతాపయక్తాధికారక్కెనైమిత్తికప్రాయశ్చిత్తజ్జ-తవ్య మెన్ఠుత్తీర్ నపిన్ఠెన్ఠపడి.చేతనర్
కశ్శుక్కు-ప్రతి కూలాను భవ రూప దుఃఖత్తిలు ద్వేగమ్ నియత మాక సిద్ధిక్కిరా ప్పీలే దృష్ట సుఖా త్మక
తత్సాధ నత్తిలు ద్వేగమ్ నియత మల్లా మైయాలేయమ్ దృష్ట ప్రపన్న వీతచ్చరీ రాను భావ్యప్రారబ్ధ ఫల
త్తై యజ్జీ కరితవ నాకైయాలేఉత్కట దృష్ట భోగ రసిక నాకైయాలమ్, మోక్షార్థ ప్రపత్త్యనుష్ఠాన
దక్షేయి లు త్రరాఘ మవశ్యమ్ భావి యెన్ఠు నిణాయ మిల్లా మైయాలమ్, ఇరున్తాలమ్, దృష్ట భోగా త్మక
పాప త్తిలే ఉత్కట రాగ తయా భీతి యిల్లా మైయాల మనధి కారితయా పాపారంభక పాప ప్రాయశ్చి
త్తమ్ పణ్ణాలేయ మిరుక్కలా మెన్ఠపడి. అధికారి యానా లనో గురూపాయత్తై విట్టు లఘు మాగత్తి
లే ప్రవృత్తి కైయాలే శెట్టుడైవ తెన్ఠు కరుత్తు. భక్తియోగరూప ముఖ్యో పాయ ముమ్ ప్రారబ్ధ నాశక
మల్లాతే యిరుక్క లఘుతర ప్రపదనో పాయమ్ పాపారంభక పాప రూప ప్రారబ్ధ నాశక మాక మాట్టు
మో? అకైయాల పాపారంభక పాపత్తుక్కోజినానాకిల్ తన్నివృత్త్యథమ్ ప్రపదనమ్ పణ్ణప్రాయశ్చిత్తమశా
న్నతుకూడుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. సాధ్యేతి-సాధ్యా భక్తి ర్యస్యా సాసాధ్య భక్తిః. ప్రప
త్తి రితి యావత్. ప్రారబ్ధ స్యాపి ఘాయసీ, ఇతర ధమేభ్యో బలీ యసీ హంత్రీ, యద్వా. ఘాయసీ
హంత్రీ, నాశ్యం ప్రారబ్ధ పాపం ప్రపత్తి ప్రభావస్య నాల మితి భావః. భక్తియోగ త్తాలమ్ నాశ్య మల్లాత
ప్రారబ్ధమ్ లఘుతర ప్రపత్తి నాశ్య మెన్ఠైయప పత్తి విరుద్ధ మన్ఠా? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ -

సా - ప్ర - నను ప్రారబ్ధత్వం నామ సహకారి నమ వ ధా న పూర్వక ఫలప్రదా నౌన్ఠుభ్యుమితి, జల
మిశ్రమృత్సంబంధ బీజేనాం కురోత్పాదన స్యాయేన అవశ్యం ప్రారబ్ధం ఫలంజనయే దేవేతి ప్రారబ్ధ భంజ
కత్వమ సంభావిత మిత్యత్ర ప్రారబ్ధ భంజకతయా వగతానాం దృష్టఫలానాం కమణ్ఠాం ఫలస్యప్రారబ్ధ
నా.వి-అగామిబుద్ధిపూర్వకపాపసంభవసంభావనయాప్రథమ ప్రపత్తికాలేభయమ స్తిచేత్. అగామిపాపారం
భకస్య ప్రారబ్ధ పాపవిశేషస్యనివృత్త్యథంప్రపదనంకర్తుముచితం-నిమిత్తస్యోదితత్వాత్-సత్తాసందేహేపి
గ్రంథాదౌ విమృశంకయా మంగళాచరణవచ్చ కర్తుముచిత మితిభావః - నను భక్తేరేవ ప్రారబ్ధ నివర్త
కత్వం నా స్తి - కుతఃప్రపత్తేరి పాపారంభక పాపరూప ప్రారబ్ధనివర్తకత్వ మిశ్యత్రాహ - సాధ్యభక్తిరి
తి - సాధ్యా ఫలఘాతా భక్తిర్యస్యాసా తథోక్తా ప్రపత్తి రిత్యథః - ప్రారబ్ధస్యాపి హంత్రీ - అతఏవ
ఘాయసీ, భక్తేరి ప్రబలతమా. సతా-మ నిరతా శ్శుద్ధా స్సాంఖ్యయోగ విదస్తథా/నాహంతిశరణస్థస్య
సా-సం-అతుక్కు కార్తరణమిత్యనేనత్వస్యోదితత్వాన్నన్యాయవిరోధఇతిసూచితం.నన్నేవంతహే,,అనా
రబ్ధకార్యే ఏవతు భోగేన త్వితరే,,ఇతి సూత్రవిరోధ స్సాన్యదిత్యాశంక్య విశేష వచన బలాదేతేనా ముపా
సనైక విషయత్వాన్న తద్విరోధ ఇత్యాశయే నాహ. సాధ్యేతి. యయా ప్రపత్యాభక్తిచ్చ సాధ్యాసా సా
ధ్యభక్తిః. ప్రారబ్ధ స్యాపి, పాపారంభోన్ఠుభి పాపస్యాపి. ఘాయసీత్తుక్త స్సర్వఫలదత్వ కృతా.

మూ— కళిరే - “జన్మాంతరకృతంపాపం వ్యాధిరూపేణబాధతే | తచ్ఛాంతి రొషధేదానైజ్జపహే
మాచనాదభిః, ఇత్యాదికళిలుమ్ దాన జపాదికళిలు ముఖే పడ ప్రారబ్ధ పాపనాశమ్ శొల్లప్పట్టతిరే -
ఆకైయాల్ పాపారంభక పాపత్తుక్కళ్ళి ప్రపత్తి పణ్ణినానాకిల్ అప్పోతుబుద్ధిపూవకపాపమ్ఉదియాతు-

సా-దీ— పోక్కుమెస్తుమతు కైముత్య సిద్ధ మన్నో వెన్కిరార్ - జన్మాంతరే త్యాది - తచ్ఛాంతి - పూ
వజన్మకృతప్రారబ్ధ ఫలవ్యాధిశాంతిః. దానజపాదికళిలు ముఖే పడ, ఇమ్మ ప్రథమోపాత్తమానబోషధత్తై
సాదామైక్కుత్తాత్పర్యమ్ బోషధమ్ ఫలప్రతిబంధకమాత్ర మెస్తు - ఆకైయాల్ తచ్ఛాంతిఃప్రారబ్ధ పాప ఫల
వ్యాధిశాంతిః బోషధత్తాల్ సాక్షాదేవ ఉణ్డామ్ - దానాదికళాల్ ప్రారబ్ధనివృత్తిద్వారా వ్యాధి శాంతి

సా-స్వా— జన్మాంతరేతి. బోషధైరితి. బోషధంభాతుసామ్యపాదనద్వారావ్యాధినాశకమ్. దానాదికంవ్యాధి
మూల ప్రారబ్ధ నివర్తన ద్వారా నాశక మెస్తుపడి. తథాచ కైముత్య న్యాయ సహకృత ప్రమాణత్వాతేప్ర
పత్తిక్కు ప్రారబ్ధ నాశకత్వమ్ సిద్ధ మెస్తు కరుత్తు - ఇప్పడి యాకిలి దానీంతనప్రపన్నర్క శెల్లారుమ్ప్రా
యిక మాక బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘమ్ వరువానే ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్. ఆకైయాలితి-ఆకైయా
లి ప్రపత్తిక్కు ప్రారబ్ధ నాశకత్వ ముణ్డాకైయాలే పాపారంభక పాపత్తు క్కళ్ళోజి పూణాధికారి యాయ్
ప్రారబ్ధ పాప నాశత్తైయాళ్ళోలి ప్రపత్తి పణ్ణినారుక్కుత్తరాఘ ముదియాతు. అన్య దృశర్ కళుక్కు
ప్రాయేణ ఉత్తరాఘ మవశ్యమ్ భావి యెస్తుపడి - ఇప్పడి పాపారంభక పాపత్తుక్కళ్ళోజి ప్రపత్తి పణ్ణిణ వే
ణు మెస్తు శొన్నతు కూడుమో ? బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘమ్ బాధక మానా లన్నో అతు వారామైక్కాక
ప్రపత్తి పణ్ణిణ వేణ్ణియతు - లోకత్తిల్ రాజాక్కళుక్కు అత్యంతాంతరక్ల రపరాధమ్ పణ్ణినా లుమ్బాధక

సా-ప్ర— భంగస్యేదానీమపిదశనాన్నాసంభవితత్వమిత్యభిప్రయక్పాపారంభకపాపప్రాణశ్చిత్తత్వేన చ
మోక్షార్థభరన్యాసానుష్ఠానేబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘోదయోనస్యాదిత్యాహ. జన్మాంతరకృతమిత్యాదినా- ఆదిక
ళిలుమకప్పుడ, ఆదిష్వపీత్యథః. తదీయారాధనాది రచనా దీత్యాదిశబ్దాథః. సోమాదిరాది శబ్దా
థః. నను “ విష్ణోప్రసాదమాకాంక్ష నైష్ఠవాన్పరితోషయేత్ | తథాస్వారాధనేనాపి సప్రీతోభగవాన్
హరిః | యథాతుష్యతిదేవే శో మహాభాగవతార్చనాత్ | తథానతుష్యతి హరి ర్విధివత్స్వచనా చపి,,
త్యాదిభిర్భాగవతానాం భగవదత్యంతాంతరంగత్వా వగమాత్ “ప్రభురహమన్య నృణాంనవైష్ఠవా నా,,
మిత్యుక్తరీత్యా భగవదంతరంగేషు పాపానాంఫలజనకత్వా నుపపత్తే నకేషామపరాధ పరిహార ఆవ శ్యక
ఇత్యత్రాత్యంత భగవదంతరంగేనాపి గరుత్మతా భాగవతాపచార ఫలాను భవదశనాత్సరై వ్రపరాధాః

సా-వి— కలాంకోటితమిమపీ,, త్యాది ప్రమాణాదితిభావః- జపాదికళిలుమకప్పుడ, జపాదిష్వపి- కిముతప్ర ప
త్తేః ప్రారబ్ధనాశకత్వ ఇతి భావః - బోషధస్య ప్రథమోపాత్తస్యాపి రోగనివర్తకత్వేన ప్రారబ్ధనివర్తక
కత్వాభావా త్తత్పరిత్యాగః. జపాదీనాం ప్రారబ్ధ నివృత్తి ద్వారా రోగనివృత్తి హేతుత్వమితి భావః- ప్ర
పత్తి పణ్ణిణా నాకిల్, కృతవాంశ్చేత్ - ఉదియాతు, కారణనివృత్తే రితిభావః- భగవదంతరంగాణామపి

సా-సం— జపాదిక లిలు ముఖే పడఇతి. సాధారణధర్మాణామపిప్రారబ్ధనాశకత్వే, తస్మాన్నాస్యసమేషా,, ని
త్యాదిభిస్సర్వధర్మశ్రేష్ఠతయోక్తాఃః ప్రపత్తేస్తన్నాశకత్వంకైముత్యసిద్ధమితిభావః. అళ్ళోజి, లజ్జాను తా ప

మూ— దాసస్సఖా వాహన మాసనంధ్వజః, ఇత్యాదికలిబ్బడియే అత్యంత భగవదంతర్జగ్గ రుగ్మ సాత్వికాపరాధ లేశముష్ ప్రత్యవాయకరమెన్నుమిడమ్ శాండిలీ వృత్తాంతాదికలితే ప్రసిద్ధమ్.

సా - దీ — వరుమెన్టు శ్లోకతాత్పర్యమ్ - ప్రపన్నరిత్ కైముత్య సిద్ధ మైనైకాకాక పెరియ తిరువడిపోలే అత్యంత భ గ వదంతర్జగ్గరుగ్మములేపడ సాత్విక విషయాపరాధ లేశము మనఃపూర్వహమెన్టు మిడమ్మహా భారతానికలితే ప్రసిద్ధ మెనిగరార్ - దాసస్సఖే త్యాదియాత్ - శాండిలీ వృత్తాంతమ్, శాండిలీ ఎన్టారు వృద్ధ

సా - స్వా — మిల్లాతా పోలే ప్రపన్నను మీశ్వరను కృత్యం తాంతర్జగ్గ నాకైయాలేయు త్తరాఘ మి వనుక్కు బాధకమాక మాట్టాతే ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - దాసస్సఖేతి - యాతారు వేద మయనా న పెరియ తిరువడి భగవానుక్కు దాస స్సఖా వాహన మా సనంధ్వజః ఎన్టై. శాండిలీ యెన్టు ఒరు వృద్ధ భాగవతై “ ముహూర్తా త్ప్రతి బుద్ధస్తు సుపణో గమనే ప్సయా । అథ భ్రష్టతనూ జాంగ మాత్మానం దదృశేఖగః । గాల వస్తం తథాదృష్ట్వా విషణ్ణం పర్య పృచ్ఛత । సుపణోథా బ్రవీద్విప్రం ప్రధ్యాతం వైమయా ద్విజ । ఇమాం సిద్ధామితో నేతుం తత్ర యత్ర ప్రజాపతిః । యత్ర దేవో మహా దేవో యత్ర విష్ణు స్సనాతనః । యత్ర ధర్మశ్చ యజ్ఞశ్చ తత్రేయం నివ సేదితి । సోహం భగ వతీం యాచే ప్రణతః ప్రియ కామ్యయా । మయైతన్నాను ప్రధ్యాతం మనసా శోచ తాకిల । తదేత ద్భహు మా నాత్తే మయేహానీస్థితం కృతమ్ । సుకృతం దుష్కృతం వాత్సం మాహాత్మ్య త్క్షుంతు మహాసీ , తిగాల వస్య ప్రత్యుత్తర కథన పూర్వకం శాండిలీ ప్రసాదన మకరో దిత్తుక్తా “ సాతౌ తదా బ్రవీత్తుష్టా పతగేంద్ర

సా-ప్ర— పరిహరణీయా ఇత్యాహ. దాసస్సఖేత్యాదినా. శాండిలీవృత్తాంతాది కలితేఇతి. “ ముహూర్తా త్ప్రతి బుద్ధస్తు సుపణో గమనే ప్సయా । అథ భ్రష్టతనూ జాంగ మాత్మానం దదృశేఖగః । మాంసపిండోపమ సోహా న్ముఖపాదా నివతఃఖగః । గాలవస్తంతదాదృష్ట్వా విషణ్ణం పర్యపృచ్ఛతే, తి భ్రష్టపక్ష తనూ రుహతయా మాంసపిండోపమస్సుపణో గాల వేనకిమి దమితి శ్చవత్సః “ సుపణోథాబ్ర వీద్విప్రం ప్రధ్యాతం వైమయా ద్విజ । ఇమాం సిద్ధామితో నేతుం తత్రయత్ర ప్రజాపతిః । యత్ర దేవో మహాదేవో యత్ర విష్ణుస్సనాతనః । యత్ర ధర్మశ్చ యజ్ఞశ్చ తత్రేయం నివ సేదితి ॥ సోహం భగవతీం యాచే ప్రణతః ప్రియ కామ్యయా । మయైతన్నాను ప్రధ్యాతం మనసా శోచ తాకిల । తదేత ద్భహు మా నాత్తే మయేహానీస్థితం కృతమ్ । సుకృతం దుష్కృతం వాత్సం మాహాత్మ్య త్క్షుంతు మహాసీ , తిగాల వస్య ప్రత్యుత్తర కథన పూర్వకం శాండిలీ ప్రసాదన

సా - వి — సాత్విక విషయాపరాధోఽ నథావహాఇతి భారతస్థశాండిలీ వృత్తాంతం దశే యతి - దాసస్సఖేతి - శాండిలీ నామ్ని కాచిద్వృద్ధా భాగవతీ. క్వచిత్కిరారత దేశే మధ్యాహ్న సమయే సమా గతా న్భాగవతా నారాధయంతీ స్థితా. గరుత్మా నాగత్యేయం భాగవత్యత్ర స్థాతుమనహా భగవ దంతికం నేత వ్యేతి మతిమానాసీత్ - “ అథ భ్రష్ట తనూ జాంగ మాత్మానం దదృశేఖగః । గాలవస్తం తతో దృష్ట్వా విషణ్ణం పర్యపృచ్ఛత । సుపణోథాబ్ర వీ ద్విప్రం నిధ్యాతం వై మయాద్విజ । ఇమాం సిద్ధామితో నే తుం

సా-సం— కయాభీత్యా. ఏతేన అధికారి వైకల్యకృత ఇత్యపరాధః ఫలితః. శాండిలీతి. శాండిలీ విషయే వైనతేయస్య మానసికాపరాధలేశేనపక్షా పగమశక్తి మాంద్యాది ప్రాప్తిప్రసీద్ధే త్యథః. అనేన స్వల్పపరాధస్యాపి

మూ—సర్వేశ్వరనై పోలే సూరికళుమ్ అవతరితాల్ కమవశ్యత్వాభినయమృణ్ణి లోకహిత ప్రవతనా
థా మక అప చార పరిహారాదికతై నడత్తి పోరువర్కల్.

సా-దీ—భాగవతై. శాండిల్యతానత్తినిత్యరాస పెరియతిరువడిక్కుచ్చొన్న వపరాధాచరణముమ్ తత్పరిహ
రాచరణముమ్ కూడుమో ? వెన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - సర్వేశ్వరనైపోలే ఇత్యాదియాల్.

సా-స్వా—ద్విజషణ్ భౌనభేతవ్యంసుపణోసిసుపణత్వజసంభ్రమమ్ | భవితాసియథాపూర్వంబలవీర్యసమస్వి
త ,, ఇత్యుక్త్వా ,, బహువ తుస్తతస్తస్య పక్షోద్రవిణ వత్తరా | అనుజ్ఞా తత్త్వ శాండిల్య యథాగత ము
పాగమ ,, దితి భారతే కథనేన ప్రసిద్ధ మెన్దపడి . పెరియ తిరువడి నిత్య సూరి తయా అకమవశ్య రాకై
యాలే అవగు క్కపరాధ తేశముమ్ బాధక మెన్కిరతు కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . సర్వే
శ్వరనై పోలే ఇతి. అపరాధేతి . దుష్ఫలాను భవత్రాలే తా ప్రాయశ్చిత్త త్రాలే తా నెన్దపడి . బుద్ధిపూ
ర్వోత్తర పాపతుక్కుళ్ళోజి నానా కిల తుక్కు కార్కరణ మాన ప్రారబ్ధ పాపతుక్కు ప్రప దన రూప ప్రా
యశ్చిత్తమ్ పణ్ణ ప్రాప్త మెన్ద శొన్నతు కూడుమో ? బుద్ధి పూర్వోత్తరాభుమ్ వన్తాలుమ్ జన్మాంతరా
ను భావ్య నరకాది కళిల్లెయే యెన్ద శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలే ఆతిలక్క వేట్టావే? నరక మిల్లా విట్టా లు
మ్ దాసనుక్కు స్వామి భగవ దప్రీతి క్రూర ఫల మాకైయాలే యతిలే యచ్చమ్ ప్రసక్త మెన్ది లానా లుమ్
అన్త భగవ దప్రీతి శమన ముత్తర కాలతిలే పునః ప్రపదన త్రాలె యాతల్ లఘుదండాను భవత్తాలే యాత
ల్, సంభావిత మాకైయాలే యతుక్కుళ్ళోజి తన్మూల సాప ప్రాయశ్చిత్త మాక నడియిలే తానె ప్రప దనమ్

సా-ప్ర—మకరోదితిబోధనాల్. సాతౌశదాబ్రవీత్తుమ్బాపత గేంద్రద్విజషణ్ భౌ | నభే వ్యంసుపణోసిసు
పణత్వజసంభ్రమ,, మితితస్యోపసన్నత్వబోధనాల్. ,, భవితాసియథాపూర్వంబలవీర్యసమస్వితః | బహు
వతుస్తతస్తస్య పక్షోద్రవిణవత్తరా | అనుజ్ఞా తత్త్వ శాండిల్య యథాగత ముపాగమ ,, దితి తత్త్వ సాద ల
బ్ధ బలవీర్య వత్స్వ బాధనపూర్వకం యథాగతగమనబాధనాచ్చ భగవదవ్యంతాంత రంగైరవ్య పరాధాః ప
రిహరణీయా ఇతి తత్రస్ఫుటం ప్రతీయత ఇత్యర్థః. జయవిజయయోమహాష్యపరాధాద్ధిరణ్య, పీరణ్యా
త్, రావణ, కుంభకణ, శిశుపాల, దంతవక్త్రాది జన్మప్రాప్తిబాధకస్తద్వృత్తాంతో దుర్వాస సోంబరిషే
పరాధాత్స్వ దశకప బాధబాధకాంబరిషో పాఖ్యానాదిశ్చైవ శబ్దార్థః. నను వైసతేయస్య అస్పృశ్య సం
పార గంధ నిత్యసూరిత్వా తగ్ధం పాపఫలానుభవ ఇత్యత్రాహ. సర్వేశ్వరనైపోలే ఇతి. ,, ప్రతౌశనాద్ధి.

సా-వి—తత్రయత్రప్రజాపతిః | యత్రచేనాశ్చయజ్ఞాశ్చతత్రేయంనివసేదితి | సోహంభగవతీయోచేప్రణతః
ప్రియ కామ్యయా | తచేతద్భక్తమూనాత్మే మయేహానిష్ఠితం కృతమ్ | సుకృతం దుష్కృతం వాత్వం మా
హాత్మ్యైర్జ్ఞాంతమహాసీ ,, తత్త్వపరాధఫలం తత్త్వ సాదనం చోక్తం - అకమవశ్యానాం తేషాం కథ
మపరాధఇత్యత్ర ఆపరాధాధావేపి తదభినయో మహతా మప్యయ మనతి క్రమణీయ ఇతి సూ చ నా యే
త్యాహ - సర్వేశ్వరనై పోలే ఇతి - అతః ,, ప్రతౌశనాద్ధి పంచస్య దూరాదస్య శానంచర,, మితిన్యాయేన

సా-సం— పరిహరణీయత్వే మహాపరాధస్య క్షమతేతి సూచితం. నను వైసతేయస్య కమవశ్యాపచారతత్పరిహ
రా వేవాసంగతా విత్ ప్రసక్తా మా శంకాపరిహరతి. సర్వేశ్వరనైపోలే ఇతి.

మూ— ఆకైయాల్ భగవత్ప్రీతి యిక్క వామైక్కాకవుమ్ అతుక్కాకవునఃప్రపత్తి యాతల్, లఘుదండమాతల్, ప్రసంగియామైక్కాకవుమ్ మేల్ వరుమపరాధజ్జలైవేరరుక్కుమ్ (పొరుక్కుమ్) విరకుపార్కు వేణుమ్. అపరాధజ్జ శేల్లాత్తుక్కు మడి అవివేకమ్.

సా-నీ — మేల్ వరుమ్, వర ప్రసంగిక్కు మెన్టపడి. పొరుక్కుమ్ విరకు యిరుక్కుమ్ పడియైక్కాట్టుకిరార్. అపరాధజ్జ శిత్యాదియాల్- అపరాధజ్జ శుక్కుడి అవివేకమ్.

సా-స్వా— పణ్ణ ప్రాప్త మెన్టుశొల్లప్పొమో? వెన్ను “ప్రత్యక్షనాద్ధిసంకస్యదూరాదస్పృశానంవర,, మెన్కిరన్యాయత్తాలే పాపారంభక పాప నివృత్త్యథా మాక వడియిలే తానే ప్రపదనమ్ పణ్ణ ప్రాప్త మెన్టుస మధికక్కు కూడవ రాయ్ కొండ్లు పొంట్ల మాక వుత్తర సురుళి చెయ్ కిరార్. ఆకైయాలితి. ఆకైయాల్, అత్యంత భగవదంతరజ్జ రుక్కుమ్ సాక్షికాపరాధ లేకమ్ బాధక మాకైయాల్ - బుద్ధిపూర్వోత్త రా ఘుత్తై పుట్టి స్వామి సంప్రీతియై ఇళిన్టు లఘు దండత్తాలే యాతల్, వునకి ప్రపత్తియాలే యాతల్, తత్సరి హార సంపాదనత్తై యపేక్షిత్తుత్తరాఘమే యుదియాసు లిరుక్కు మ్పడి విరకుడాకిలతువే బుద్ధిమానుక్కు సంపాద నీయ మెన్టు కరుత్తు - ఇళు పాపారంభక పాప ప్రాయశ్చిత్తాత్మక ప్రపదన కతావ్య తాచిత్త్యప్రక రణ మాకైయాలు ముత్తరాఘమే పిరవా మైయాలే అపరాధమ్ పొరుక్కుమ్ విరకెన్కై శేరా మైయాలుమ్ అపరాధజ్జ శేల్లా త్తుక్కు మడి అవివేక మెన్టు మివ్వ వివేకత్తై యరుక్కై క్కెన్టు మేలుమ్ శొల్లుకై యాలు మ్ శిల ప్రాచీన శ్రీకోశజ్జళితే యిరుక్కై యాలు మ్మేల్ వరు మపరాధజ్జల్ వేరరుక్కుమ్ విరుకు పార్కు వే ణు మెన్కిర పారమే సమీచీనమ్. ఇళు వేరావతు కారణ మనో? అపరాధజ్జ శుక్కు కారణమ్ కతావాన ఇజ్జీవాత్మావు ముపకరణ మాన శరీరాదికళు మాకైయాలే అతుక్కు బద్ధదనై యిలు చేదక ముణ్డో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - అపరాధ జ్జ శు క్కెల్లామితి. అడి, మూల కారణమ్. అసాధారణకారణ మెన్టపడి. ఆకైయాల్ వేరావతు అసాధారణ కారణ మాకైయాలే శరీరాది కల్ ధర్మా ధర్మ జ్జ శు క్కు సాధారణ కారణ మాకైయాలే తదుచ్ఛేదకా న్వేషణా భావేపి అసాధారణ కారణావివేకో చేదకా

సా-ప్ర— పంకస్యదూరాదస్పృశానంవర,, మితిన్యాయాదపరాధానంతరంతత్పరిహాసానుష్ఠానాద పరాధాకరణమేవ యుక్తమితి తస్యా పరాధకరణమేతా నివర్తన సుకరత్వ జ్ఞాపనాయా పరాధానాం ప్రధాన నిదానమాహ. ఆకైయాలిత్త్యాదినా. ఇళి వామైక్కాకవుమ్, అవిరాశాయచ. మేల్ వరుమ పరాధజ్జల్, భావ్య పరాధాక. పొరుక్కుమ్ విరకుపార్కు వేణుమ్, యథాక్షమేత తథోపాయోద్రవ్యవ్యకి. అపరాధ మేతు

సా-వి— అపరాధాకరణమేవ శ్రేయఃకారణం-ఆకైయాలేకతి-ఇళి వామైక్కాకవుమ్, అవినాశాయచ. మేల్ వరుమపరాధజ్జల్ పొరుక్కుమ్ విరకు, ఆగామ్య పరాధా నుత్పత్త్యుపాయకి - పార్కు వేణుమ్, ద్రవ్య వ్యకి. పొరుక్కుమ్ శబ్ద స్వరూపాధికార్షేప్యచిత్త్యాదనుత్పత్త్యుత్పత్త్యంత్యం గ్రాహ్యం - అనుత్పత్త్యుపాయ ప్రకారమేవాహ. అపరాధజ్జ శేల్లా త్తుక్కుమితి - అడి, కారణం. అవివేకం, దేహాత్మాదివివేక విరోధ్య జ్ఞానాని.

సా-సం— పొరుక్కుమ్ విరకు, పాపారంభకపాపనివర్తన భరశ్చత వైవేతి సమర్పణతదనుగుణ సంకల్పప్రకారానిరీక్షణీయావితి భావః-అపరాధమూలంతస్యప్రాగేవ చేదనేసాధనంచకిమితిజ్ఞానాయామాహ. అపరాధజ్జ

మూ— అతిల్ ప్రధానమానవివేకమచిత్స్వభావమానజడత్వ వికారాదికలై శుమక్రైయమ్ ఈశ్వర స్వభావమాన స్వనిష్ఠత్వ స్వాతంత్ర్యా నన్యార్థత్వాదికలై శుమక్రైయమ్- ఇ(అ)వ్యవివేకలై యరుక్రైకులైతివాళా యిరుప్ప తెత్తచ్చురక్కమర త్తన్నళవి లుణ్ణాన తెలివు.

సా-దీ— అతిల్ ప్రధానమ్ దేహాహంబుద్ధియుమ్ ఆత్మ నిస్వాతంత్ర్యా ద్యారోపము మెనై. ఇవ్యవి వేక్లై యరుక్కు-ముపకరణలై ఎక్కాట్టుకిరార్- ఇవ్యవివేకలై ఇత్యాది-తెలివాళో, నిశితాసిః. తన్నళ విలుణ్ణాన తెలివు. స్వస్వరూపయాధాత్వజ్ఞానమ్ - ఇవ్యవి వేకాది కళు క్కెల్లామ్ మూల మాన ప్రారబ్ధ

సా-స్వా— స్వేషణంకర్తవ్యమెన్టు కరుత్తు. ఘటపటాద్యవివేకమ పరాధమూలమన్నే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అతిలితి - అతిల్ నివర్తనీయ మానవ వివేకత్తి లెన్టపడి. ప్రధానేతి. స్వతంత్రాత్మ భ్రమముమ్ శరీరాత్మ భ్రమము మెన్టపడి - ఇప్పడి అవివేక మ్మూల మాకిలతు ప్రకృత్యాత్మ భ్రమ స్వతంత్రాత్మ భ్రమ రూప మాకై యాలే అతుక్కు నిశ్శేష సంసార నివృత్తియే నివర్తకైయా కైయాల్ శరీర మిరుక్కు జ్కాల న్నదు చేదక ముణ్డో? ఇని భ్రాంతి రూపా వివేక త్తుక్కు శ్రవణ జన్య పరోక్షాత్మక యథా వస్థితాత్మ జ్ఞానం నివర్తక మాక మాట్టుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్యవి వేకలై యరుక్కు మితి. తెలివాళో, తెలిఇల్లా వాళో - నిశితాసి యాన - ఏత్త చ్చురుక్క మర. అనపేక్షీ తాధికాకార విషయత్వముమ్ అపేక్షీతా కార న్యూన విషయత్వము మన్తిక్కె యిరుక్కిర- తెలివు, శ్రవణమనననిదిధ్యాననజనితప్రత్యక్ష సమానా కార స్వాత్మ వివేక మెన్టపడి. ఆకైయా లిన్త వివేక మవివేకత్తుక్కునివ త్కమా మెన్టుకరుత్తు.

సా-ప్ర— చేదే కృతేషామ నుదయా ద్భగవతస్సన్నిమిత్రకోపోన భవేదిత్యర్థః. శుమక్రైయమ్, ధారణమపి, దేహాత్మ భ్రమస్వతంత్రాత్మ భ్రమశ్చే త్యర్థః. అనయోరయత్న నివర్తకమాహ. ఇవ్యవివేకలై ఇతి. అముమ వివేక మిత్యర్థః- తెలివాళా యిరుప్పతు, నిమలాసివద యత్నతః కార్యకర.. ఏ త్తచ్చురుక్క మర, ఆధిక్యన్యూనతారాహిత్యేన. తన్నళవిలుణ్ణాన తెలివు, స్వవిషయ సమ్యక్ జ్ఞానం - జీవస్వరూపస్య భగవదన్యూహా శేష త్వేనానన్యశరణ త్వేనానన్య ప్రయోజనత్వేనచ జ్ఞానం నివర్తకమిత్యర్థః.

సా-వి— అతిల్, తేషు. అచిత్స్వభావమానజడత్వవికారాదికలై శుమక్రైయమ్, ధారణం. దేహానసహాకీభావప్రాప్త దేహాత్మ భ్రమ ఇత్యర్థః - అనన్యార్థత్వాదికలై శుమక్రైయమ్, బుధ్యాధారణం - ధారణా భిమానః. స్వతంత్రాత్మ భ్రమ ఇతి యావత్ - తదవివేక చేదన కారణమాహ - అవ్యవివేకత్వైయ మితి. అరుక్రైకు, ఛేదనస్య. తెలి వాళా యిరు ప్పతు, తీక్ష్ణఖడ్గ తయా స్థితం - ఏత్తచ్చురుక్క మర, న్యూనాధిక భావరాహిత్యేన- తన్నళవి లుణ్ణాన తెలివు, స్వమర్యాదా యదృశీ జ్ఞానానందాది రూపాతద్విషయం యథార్థజ్ఞానం. బ్రహ్మైక్య జడా త్మత్వాది పక్ష వ్యావర్తనాయ ఏత్తచ్చురుక్కు మర ఇతి విశేషణం. తత్ర జ్ఞానానందాది రూపజ్ఞానేన దేహాత్మ భ్రమ నివృత్తిః. అనన్యూహా భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞానేన స్వతంత్రాత్మ

సా-సం— శీత్యాదినా. జడత్వమ్, జ్ఞాన శూన్యత్వమ్. తద్వికారోబుద్ధిపూర్వక్రియాపేతత్వమ్. ఆదిశబ్దాద్దేహేంద్రియాదిష్వస్య తమత్వ ధీకృతాస్థాయిత్వం గృహ్యతే. జ్ఞానాభావ దశాయామేవముత్పన్నే తుజ్ఞానే అహ. ఈశ్వరేతి- స్వనిష్ఠత్వం, అనన్యాధీనత్వం. తెలివాళో, తీక్ష్ణధారాసిః- ఏత్తచ్చురుక్క మర ఇత్య నేన

మూ—అవివేకప్రభుత్వా దెహినదానస్య నివర్తనాత్ | అథ కామాపచారాణా మయతో న్మూల సంభవే త్ , ఇవై యెల్లాత్తుకుమ్

సా-దీ—పూర్వానువిశేష త్రిక్ నివృత్త్యర్థ మాకప్రపత్తిపణ్ణివైయ్యుస్తుమ్ వారాతెన్కిరార్ - అవివేకేతి దేహదావవివేకోదేహత్యాభిమానమ్. ప్రభుత్వ మాత్ర నిర్వాతంత్ర్యాద్యారోపమిత్యాదేర్పన్నిదానంప్రార బ్ధి పూర్వాను విశేషః. తస్య ప్రపత్త్యా ని వర్తనాద్దేహోః తత్కార్యాణాం అథ కామ మూలాపచారా ణామయతో న్మూలన ముద్దామ్. ఇల్లొక్కత్తై వివరిక్కిరార్ ఇవై యెల్లాత్తుకుమ్ మిత్యాదియాత్.

సా-స్వా — ఇప్పడి మువివేకమ్ నివృత్త మానాలు మథ కామక్ల శడియాక వరుకీర బుద్ధి పూర్వో త్త రాఘమ్ నివృత్త మాక మాట్టుమో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్ - అవివే కేతి - అవివేకః, దేహత్ర భమః. ప్రభుత్వం స్వతంత్రాత్మ భమః. ఏతత్ప్ర ముఖ స్వామిత్య భ్రాంత్యాదే నిదానస్య వ్యవస్థంత ద్వ యం సమానాధి కరణం. అవి వేకాది రూప నిదానస్య నివర్తనాత్. యథావ స్థితాత్మ జ్ఞానేన భ్రాంతి ని వృత్తౌ సత్యం మూల చేదేన స్వతేవ యత్న మంతరేణైవ భ్రాంతి మూలాథ కామ ప్రయుక్తాపచా ర రూపాత్త రాఘాణాం నివృత్తి భవే దిత్యర్థః. ఇప్పడి ఆత్మ వివేక త్తాలే తానే అవివేక నివృత్తి ద్వా రా ఉత్తరాఘా న్మూలన మానాల్ పాపారంభక పాప నివృత్త్యర్థ మడియిలే ప్రపత్తి పణ్ణి ప్రాప్తమైస్తు శొన్నతసుపపన్న మాకాతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్. ఇవై యెల్లా త్తుకుమ్ మి. ఏల్లా త్తు కు మ్,

సా-ప్ర—నన్వాత్మ స్వరూపజ్ఞానేన కథమథ కామాథ నిషిద్ధానుష్ఠాననివృత్తిస్సాద్విత్త్యత్ర నిషిద్ధా నుష్ఠాన హేతు భూత దేహత్ర భమ స్వతంత్రాత్మభ్రమయోరాత్మయాధాత్మ జ్ఞాననివర్త్య త్వాత్తద్వారాస్యాది త్యాహ-అవివేకప్రభుత్వాదేరిత్యాదినా.నన్వర్థ కామాపచారనిదానభూతావివేకప్రభుత్వాదేర్వాకారణేవ త్త మానేకథం నివర్త్యత్వమిత్యత్ర దేహత్ర భమస్వతంత్రాత్మభ్రమయోరాదిశబ్దార్థానీశ్వరవాదరు చేశ్చప్రారబ్ధి కర్మ కార్యత్వాత్ప్రారబ్ధకర్మణశ్చభరన్యా సేననివర్త సేనర్వమవివర్తేతేత్యాహ.ఇవై యెల్లాత్తుకుమ్ మిత్యాదినా.

సా-వి—భ్రమాది నివృత్తిరితి భావః. ఏవం యాధాథ్యజ్ఞానే నావివేకాదా నిరస్తై తన్మూలాథ కా మా ప చారాణాం నివృత్తిభవశీత్యాహ - అవివేకేతి. నిదానస్య, మూల కారణస్య, అవి వేకస్య, దేహత్ర భమస్య. ప్రభుత్వస్య, స్వతంత్రాత్మభ్రమస్య.ఆదిశబ్దే నానీశ్వర రుచిశ్చేత్యర్థస్సంగృహీతః. నివ త్ కా దథ కామమూలకాప చారాణాం, అథ కామాప చారాణాం అయతో న్మూలసంభవేత్, కారణ నా కాదేవ అనుత్పత్తిరితి భావః - నన్వవివేకాది కారణే ప్రారబ్ధ జాగ్రతి కథం తత్వజ్ఞానోత్పత్తిః. యేనావివే కాది ప్రవృత్తి స్సాద్విత్త్యత్రాహ - ఇవై యెల్లా త్తుకుమ్ మితి -

సా-సం—ఉపయుక్తమ విశదత్వంగృహ్యతే. అపరాధశ్చెల్లాత్తుకుమ్ మిత్యాదినోక్త మథాం సంగృ హ్యతి అవివేకేతి-అవివేకాదేః ప్రభుత్వాదేశ్చ,అవివేకః. దేహత్ర వివేకాభావః- తత్కార్య మాదిశబ్దార్థః - ప్ర భుత్వం, స్వస్మిన్ శేషిత్యాభిమానః. అత్రాపి తత్కార్యమాది శబ్దార్థః- తదుభయ ని కా నం , గురు ముఖేన వివేకాసంపాదనం- తస్య నివర్తనముపయుక్తమ విశద వివేక సంపాదనం - తస్మా దథ కా మా థాప చారాణామయతో న్మూలసం, పునః ప్రపదనాది యత్న మంతరేణైవస మూలనివర్తనం భవేతి త్యర్థః. అవివేకాది మూలకాపచారాణాంకః పరిహరణ ప్రకార ఇత్యత్రాహ.ఇవై యెల్లాత్తుకుమ్ మితి.

మూ— అడి ఫల ప్రదానోస్తుఖమా యిరుప్పతారు పూర్వాభుమాకైయా లే అతిసుదైయనివృత్తి కు-మాకవ డియిలేప్రపత్తిపణ్ణతల్, ఇతుక్కె-స్టుపిన్బిరుప్రవత్తిపణ్ణ తల్, శెయ్వార్ కు-ఇవైయెల్లామ్ పరిహృతజ్జ శామ్.

సా-స్వా—బుద్ధిసూర్వోత్తరాఘత్తుకుమ్, తన్ములభూతాథకామజ్జశుకుమ్, తన్ములభూతావివేకాదిక శె ల్లాత్తుకుమ్ మేన్టపడి. అడి, మూలమ్. నిదానమ్. సాత్మాద్వాపరమ్మర యావాప్రధాన కారణ మేన్ట పడి. ఫ తేతి. ఫల ప్రదానో స్తుఖ మాకావిట్టా లివ్వధి కారికు-అభ్యుపగత ప్రారబ్ధాంత గత మల్లా మైయా లే మోక్షాథక ప్రపత్తి యా లే తానే నాశ్యమా మేన్ట కరుత్తు. ప్రపదన త్రాలే పాపారంభక పాపమ్ నివృత్త మానాల్ వివేక మ్మిరస్తు పాప మూలా వివేకమ్ నివృత్త మాయ్ అథకామజ్జశుమ్ నివృత్తజ్జ శామ్ మేన్టపడి. పా పారంభక పాప నివృత్త్యథకప్రపత్తియై మోక్షాథక ప్రపత్తి యోడే కూడ పణ్ణ వెణ మేన్ట శోన్నతు కూడుమో ? తత్కాల త్తిల్ పాపారంభక పాపత్తిలుమ్ శోక ముముక్షా కిల్ కత్తుక కాల దేవైక్య త్రాత తంత్ర మాక ప్పణ్ణలా మేన్టిల్ తత్కాల త్తిల్ పాపారంభక పాపత్తిల్ శోక మిల్లాత వధికారి కళుక్కు తంత్ర మాక ప్పణ్ణ కూడాతే ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్, ఇతుక్కె-స్టు వితి - ఇవైయెల్లామితి. బు ద్ధిసూర్వోత్తరాఘమూలావివేకాదికశుమ్ తన్ములకాథకామజ్జశుమ్ తన్ముల త్తరాఘజ్జశుమ్ మేన్టపడి - అత్తె యాల్ పాపారంభకపాపనివృత్త్యర్థం పూర్వన్తానేప్రప త్తి పణ్ణప్రాప్తయెనిరతుపపన్న మేన్టకరుత్తు. ఇప్పడి

సా - ప్ర — పూర్వో క్మస్య నవక స్యేత్యథక-రి . ఇతుక్కె-స్టు పిన్బు, ఏతదథక తయా పశ్చాత్. ఒ రు ప్రపత్తి పణ్ణ తల్ శెయ్ తారుకు, సకృద్భర న్నన్యస్యతాం. పూర్వాధికారేప్రసంగ త్స్వీక్తం పరిహరణీ

సా-వి—ప్రప త్తిపణ్ణ తల్, ప్రప త్తికరణం-ప్రథమం మోక్షాథకప్రప త్తిదశాయాం చేసాత్తైక్య భ్ర మా ది హేతుభూతప్రారబ్ధనివృత్త్యథకం సంకల్పకరణంవా తదథకంవాప్యథక్ష్రిప్రత్తిరేవేతథావః-ఏవం ప్రప త్తి కరణేతదథకమాశయాదృఢీకరణ చాపత్యేన పునఃప్రప త్తి ముకర్వతాం దేహత్వభ్రమాది హేతుభూతపాపానిస ర్వాణినివితకంతథిత్యాహ- ఇతుక్కె-స్టుపిన్బితి. ఇతుక్కె-స్టు, ఏతదథకతయా. పిన్బు, పశ్చాత్. ఒరు ప్రప త్తి ప ణ్ణ తల్ శెయ్ తారుకు, పూర్వంతదథకం సంకల్పదనుష్ఠితాయాం పునఃప్రప త్త్యనుష్ఠానం ముకర్వతాం పునస్తద థక ప్రపత్తోప్రప త్తేరావృత్త్యసహిష్ణుత్వాత్ ఆంజనేయాస్త్రబంధన్యాయేనవృథాన్యాదితిభావః-నిసప్రారబ్ధేన త్యవివేకం ప్రారబ్ధాభావే సత్యవివేకా భావగతి అవివేకస్య కథం తత్వజ్ఞాన నాశ్యత్వమితిచేన్న - అది వేక హేతుప్రారబ్ధేన సత్యవివేకజ్ఞాన ప్రవాహే తత్వజ్ఞానోత్పాదక ప్రబలప్రారబ్ధ పుణ్య వశేన తత్వజ్ఞానోత్ప త్తా వవివేక నివృత్తి సంభవేన తత్సా మగ్రీ ప్రాబల్యా దేవ తత్వ జ్ఞానప్రవాహే సత్యవివేకా సుత్పత్త్యా చ తత్వజ్ఞాన నాశ్యత్వోక్తేః. నన్విహత్త్వ యాథాత్మ్యజ్ఞానం శాస్త్రాగ్రిది జన్యం పరోక్షరూపం క థ మ ప రోక్ష భ్రమ నివితకం. అన్యథా శంఖ త్స్వేత్య జ్ఞాన స్యానుమానికస్య వి త్తాదిదోష జన్యస్యాపి, ఏతత్సంఖ, ఇత్యాది భ్రమస్య నివితకత్వాపక్షిరితి చేన్న. పరోక్ష భూతే నాపి ప్రమాణ మూలకతయా విశ్వస నీయేన తత్వజ్ఞానేన దోషానువృత్త్యా వాసవారూపతయా భ్రమ జ్ఞానాను వృత్తావపి కార్యకరత్వా త్తమ త యా అపరాధప్రవృత్త్యభావోపపత్తేః - అన్యథా శాస్త్ర జన్య దేహాని మిక్షణాత్త జ్ఞానేన పారతౌకిక

సా-సం— అత్రఫలకబ్ధి ఉత్పరాఘవః. అపరాధేష్వపి ప్రధానతయా పరిహరణీయ మిద మి-శ్శా హ.

మూ— ఇప్పటి యివనుక్కు పరిహరణీయశ్శాన వశ్శీత్ రాజదారా పరాధమౌలేభాగవతాపచారమ్ ప్రధానమెన్నుమిడతై. “ఏవం ముక్తి ఫలానియమస్తదవస్థావధృతే స్తదవస్థా వధృతే, ఎన్నిట సూత్రత్తితే సా-దీ— ఇనిఇవనుక్కువశ్య పరిహరణీయశ్శై ఇన్నవైయెట్టు కాట్టుకిరార్ . ఇప్పటి ఇత్కాదియాత్.

వా-స్వా—ప్రపన్నుకుక్కుబుద్ధిపూర్వోత్త రాఘమెల్లామచాధకతయాపరహరణీయ మాకీలత్యంతభగవదంత రిక్కురుక్కుమ్ పాపలేశమ్ప్రత్యవాయ కరమెన్టుసామాన్యమాక శొల్లాతేసాత్వికాపరాధలేశ ముమ్ ప్రత్య వాయ కరమెన్టు విశేసోక్తి కూడుమో ? పరిహరణీయశ్శీత్ భాగవ తాప చారమ్ ప్రధాన మాకైయాతే త ద్దోతనాథా మాక విశేసోక్తి కూడు మెన్టిల్ భాగవ తాప చారత్తుక్కుమ్ ఇతర పాప వన్నిపిద్ధత్వం తు ల్య మాకైయాతే యితుక్కు ప్రాధాన్యమకూడుమో ? “తద్బుతస్యతు నాతద్బుతో జైమినే రపి నియ మా తద్రూపా భావెభ్యః, ఎన్నిర సూత్రత్తితే శ్రీభాష్య కారర్ వైషికాది కళుక్కు ఆశ్రమధర్మ చ్యు తియై క్రూర పాపమాక నిరూపియానిర్గు తద్విరుద్ధ మాక యిప్పటి యితుక్కు ప్రాధాన్యమ శొల్లకూడు మో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. ఇవనుక్కితి. ముముక్షు వాన ఇవను క్కెన్టపడి. రాజేతి. పాపానాం సర్వేషాం నిపిద్ధత్వం తుల్య మానాలుమ్ రాజ దారా పరాధత్తిత్ రాజాపు క్కధిక నిగ్రహ మున్డా మా ఖోలే శరణ్యుకుమ్ స్వాత్యం తాభి మత భాగవతాప చార త్తి లధికనిగ్రహ సంకల్పమున్డా మెన్టుకరుత్తు.

సా-ప్ర—యేషుభాగవతాపచార ప్రాధాన్యంసమ్మతిప్రదశకనవ్యాజేననాంప్రచాయకమిత్యాహ. ఇప్పటియి వనుక్కిత్యాదినా . సర్వేభ్యః కర్మభ్యో ముక్తిఫల విద్యా సాధనస్య కర్మణః ప్రబలత్వాత్ప్రీతి బంధా

నా-వి— ఫలప్రాప్త్యర్థకర్మానుష్ఠానప్రవృత్త్యభావప్రసంగః-నన్వేవంప్రారబ్ధపుణ్యాధీనతత్వజ్ఞానసాధ్య భ్రమనివృత్తోకింప్రపత్త్యాకార్యమితిచేన్న-ఉత్తరత్రభ్రమాననువృత్త్యథాంమూలేకుతారన్యాయేనప్రపత్త్యాత ద్దే తుభూతపాపనివృత్తేసతిపునరికార్యక రాజ్ఞానంనోదేతీతదధాంప్రపత్తికతకవ్యేత్యభిప్రాయాత్. న నుప్రారబ్ధరూపవోషవశాద్దేహాత్తాది భ్రమరూపాజ్ఞానేన తిఅర్థకామాద్యపచారాస్సంభవంతి. భ్రమరూపాజ్ఞా ననివృత్తికథమిత్యుక్తేస్వరూపయాధాత్మ్యజ్ఞానాదిత్యుక్తౌస్వరూపయాధాత్మ్యజ్ఞానంవాకథంనజాయశఇత్య త్రప్రారబ్ధస్య ప్రతిబంధకసత్వాత్ప్రారబ్ధనివృత్తిశ్చ ప్రపత్తిమాహాత్మ్యాదిత్యుక్తం-ప్రపత్తిశ్చ స్వరూపాదిజ్ఞాన మంతరా నసంభవతీ త్యన్యో న్యాశ్రయ ఇతి చేన్న-ప్రపత్తి ప్రాక్కా లిక స్యాచార్యాది కటాక్ష మూల శాస్త్రజన్యజ్ఞానస్య స్వరూపాదిగోచరస్యప్రప త్త్యనుష్ఠానోపయోగిత్వాదినా ప్రపత్త్యనంతర మవివేకాను దయాయ ప్రారబ్ధస్య ప్రపత్తి నాశ్యత్వాభిధానాత్-అయమశ్రక్రమః. ప్రథమం యాదృచ్ఛిక సుకృ తాది- అనంతరం జాయ మాన కటాక్షః- అనంతర మాచార్య ప్రాప్తిః . అనంతరం శాస్త్ర జన్యతత్వజ్ఞానం- అనంతరంప్రపత్తిః- అనంతరం తత్వజ్ఞానాను వృత్తి విరోధి ప్రారబ్ధ కర్మ నివృత్తిః- అనంతర మజ్ఞానా సంభవః- అనంతర మపరాధా సంభవ ఇతి. అథ పరిహరణీయపరాధేషుభాగవతాపచారప్రధానమితి సంమతి పూర్వక మాహ . ఇప్పటి- ఏవం ముక్తిఫలా నియమ స్తదవస్థా వధృతే స్తదవస్థావధృతే రి, త్యు పాసనాంగ కర్మణః ప్రబలత్వాత్ప్రీతిబంధా సంభవ ఇత్కా శంక్యతత్రాపిబ్రహ్మవిదప చాదానాంపూర్వ నా-సం—ఇప్పటిత్యాదినా. భాగవతాపచారస్మాత్తి యస్సహస్వయ రాజ దారాపరాధో దృష్టాంతితి.

మూ—

శ్రీభాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్ తార్. ఆనపిన్సుజాతి

సా - దీ — భాష్యకార రరుళిచ్చెయ్ తతు సర్వేభ్యః కమభ్యాముక్తిఫలో పాసనసాధనస్య కమభ్యాముక్తిఫల తేషా తత్రాపి బ్రహ్మవిదపచారాణాం పూర్వకృతానాం ప్రబలానాం సంభవాత్ప్రతిబంధ స్సంభవ త్యే వేది. ఇవర్ కళితర త్తిలివనుకు-చ్చెయ్ యమ్ కృత్యజ్జలైకా-ట్టుకిరార్. ఆనపిన్సి త్యాదియాల్ - పారున్సిప్పిరవుమ్

సా-స్వా—శ్రీభాష్య కారరతి. మోక్ష సాధన బ్రహ్మ విద్యానిష్పాదకనివృత్తిధర్మాణాం సమ స్తపాపనాశక తయా ప్రబల త్వేపి తేషామపి కార్య జనన ప్రతి బంధక తయోక్తత్వాద్భక్తి విదపచార ఏవ వజ్ర సీయ మ ప్రధాన భూతః ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్ త ప్రాయ మెన్దుకరుత్తు - ఇప్పుడి భాగవ తాపచార మత్యంత వజ్ర సీయ మెన్దు శొన్నతు కూడుమో? వ్యాస, పరాశర, శుక, శౌనకాదిక శుక్కు-మ్ ఇదా సీంతన భాగవతర్ కశుక్కు-మ్ భాగవతత్వం తుల్య మాకైయాల్ వ్యాసాదిక ఇడత్తి లుత్కృష్ట జ్ఞానము మాధునిక భా గవత విషయత్తిర్ తద సేతుయా నికషణ జ్ఞానము మపచార మాకైయాలే వజ్రసీయ మాక ప్రసంగి యా తో? అ పోతు ,, తేషాం తేజో విశేషేణ ప్రత్య వాయో నవి ద్యతే | తద స్వీత్య ప్రయం జాన స్సీదత్యవర ,, ఇ త్సుత-షాప కషణ జ్ఞాన ముభృతాక చ్చొల్లకిరతు విరోధి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆన పిన్సితి. ఆన పిన్సు, భాగవ తాపచార మత్యంత వజ్రసీయ మెన్దు తీర్ న్న పిన్సు - జాతీతి - ,, దేవషిభూతా త్త నృణా ,, మిత్యా ద్యుక్త దేవత్వ ఋషి త్వా ద్యవాన్తరజాత్యా ఎన్దు పడి - ఇన్దు జాతి శబ్ద త్తుకు-

సా-ప్ర—సంభవ ఇత్యధికాశంకా-తత్రాపి భాగవతాపచారాణాం పూర్వకృతానాం ప్రబలానాం సంభవాత్ప్రతి బంధ స్సంభవతీతి పరిహర ఇతి భాష్యవాక్యేన శ్రీభాష్యకారై రుక్తమితి భావః. ఏవం విశిష్య పరిహరణీయా నాం భాగవతాపచారాణాం బహువిధానాం స్వరూపస్య ప్రత్యేక ముక్తానివతయితుమశక్యత్వాద్భక్తి విద్యాది జాత్యా భగవద్భక్తి రూపగుణేన ఛత్రచామరాది ధారణరూప కింకరవృత్త్యా నిరంతర భగవ దను భ వాదనావడత్యుపైత్యస్వస్య సామ్యబుద్ధిరుక్తా కారేణ నికృష్టేషు నికృష్టబుద్ధి స్మద్విషయే కైం కర్యాకరణ మిత్యేవం రూపేణ త్రితయస్య స్వరూపం వదన్నేతాదృశ భాగవతాపచారాణాం ప్రయాశ్చిత్తం తే షా మేవ ప్రసాదన మిత్యాహ - ఆనపిన్సి త్యాదినా-

సా-వి—కృతానాం ప్రబలానాం సంభవాత్ప్రతిబంధ సంభవ ఇతి భాష్యకారా అవోచ నిత్యధిక-తదవస్థావ ధృతేః, పూర్వ సూత్రోక్త ప్రతిబంధా వస్తావధృతేః- త ద్ధే తోరిహాపి సమానత్వాదితి సూత్రా ధికః - జా త్యాద్యుత్క-షాప కషణ యోర్భగవత్సంకల్పా యత్తత్వాత్స్వస్వోత్క-షాంపరస్య సికషణంచానుసంధాయ భాగవతవిషయే తిరస్కార బుద్ధి నకార్యేత్యాహ . ఆనపిన్సితి. ఆనపిన్సు, ఏవంస్థితేనతి. జాతిః, బ్రాహ్మణ

సా-సం—ముక్తిఫలస్యాప్యపాసనస్యస్వ సాధనైక కమభి రుత్పత్తావేవ మేవ కాలనియమః. ఇతర కమణా మివ పూర్వకృత బ్రహ్మవిదపచారాణాం ప్రబలానాం సంభవాత్ ప్రతి బంధసమ్మోహపిరూపావస్థా వ ధృతేరితి శ్రీభాష్యకృద్భి రుక్తత్వాదిదం ప్రధానతయా పరిహరణీయ మిత్యధికః. ఇత్థం భాగవతాపచారస్య పరిహరణీయే ప్రధానత్వా వపాదకత్వేన ప్రకృతోక్తరకృత్యే శిష్యణీయమథాంచతుర్థా సంగృహ్య శిష్యయితి. ఆనపిన్సి త్యాదినా. పారుంతి పోరవుమ్ ప్రాప్త మిత్యన్వేన.

మూ — గుణవృత్తాదికళాతేజతక్రొత్తరానపరాశర, వ్యాస, శుక, శౌనక, నాథమునిప్రభృతి కళుక్కుమ్, తనక్కుమ్, భాగవతత్వాదికళుమ్ పరమ పురుషార్థ లాభముమ్ తుల్యమాయుర్నాల్ము భగవత్పరిగ్రహ మానగోగోపజాతికళుడైయవుమ్, తులసీచంపకాదికళుడైయవుమ్, గోమయమృగ మదాది కళుడైయవుమ్, వైషమ్యమోలే భగవత్సంకల్పనిశేష ప్ర యుక్తమానతత్తదుపాధి స్వభావత్తాతే సిద్ధశ్శాన ఉత్క-పా-ప కషణ్యై అసూయాప్రాదుర్భావ ప్రకరణత్తిత్ ఆమ్నాతమాన పడియే

సా-నీ — ప్రాప్త మెస్టు మళవాక. గుణాః, జ్ఞానభక్త్యాదయః. వృత్తం, ఆచారః. ఆదిశబ్ద మాశ్రమాది ప రమ్ - తత్తదుపాధిస్వ భావత్తాతే, సర్వజ్ఞత్వాజ్ఞత్వ బ్రాహ్మణత్వ శూద్రత్వాది స్వభావత్తాతే. అసూ యా ప్రాదుర్భావ ప్రకరణత్తిత్, ఉపనిషద్విశేషత్తిత్ ఓతప్పట్టపడియే. తన్నిలధికో పక్కల్చెయ్యమ్

సా - స్వా — బ్రాహ్మ ణ్యాది జాతివివక్షితై యానాత్ తనక్కుమ్ బ్రాహ్మ ణ్యాది జాతి యిరు కైర యాలే వ్యాసాది కళుక్కు జాత్యా ఉత్క-ప-మ్ శొల్లక్కు-డాతిరే. గుణేన, త్వాంత్యాది నిరతిశయగుణేన - వృత్తేన, వాతరశనా ఇత్యాద్యుక్త కాయక్లేశాని రూప వృత్తేన . గోగోపేతి - గోపా పేతుయా గో పుక్కు త్క-ప- మమ్, తదపేతుయా గోపాకుక్కు-నికష-ముమ్, తులసీక్కు త్క-ప-ముమ్, చన్పు కత్తు క్కు- నికష-ముమ్, గోమయత్తుక్కు త్క-ప-ముమ్, మృగమదత్తుక్కు-నికష-ముమ్, సుకృతవిశేషమూల సిద్ధ భగవ త్సంకల్పసిద్ధగోత్వతులసీత్వాద్యుక్తోపాధి స్వభావత్తాతే ఎన్టపడి. అసూయేతి. “ జ్ఞాన జ్ఞా పన సం ప్రేషణ కర్మా బ్రాహ్మణః. జ్ఞాన పరిత్రాణ కర్మా త్రివిధి. జ్ఞాన బీజవర్ధన కర్మా వైశ్యః. జ్ఞానప ర్యుత్థాన కర్మా శూద్రః. కృతయుగ స్యాంతే త్రేతాయుగస్యా దౌబ్రాహ్మణ త్రివిధి వైశ్య శూద్రాభి ద్యంతే. తేషాంభిన్నానాందృష్టినతథా భవతి. యథారసానతథాభవంతి. పుష్పఫలమోషధివన స్పతయో

సా-ప్ర — అసూయా ప్రాదుర్భావ వేత్త్యాది - జనకేనసహస్రం గా ఆనాయ్యయా గాథమాగతముషిమధ్యేన వా-ధికేనేమాగావస్వీకార్యా ఇత్యుక్తే సవై సూక్ష్మీంస్థితే యాజ్ఞవల్క్యేన గోషస్వీక్రియమాశాసు

సా-వి — త్వాదిరూపా. గుణః, శాస్త్రపాండిత్యాదిః. శేషత్వ పారతంత్యాది జ్ఞాన భక్త్యాది రూపశ్చ- వృత్తం, స్నానసంధ్యా ద్యనుష్ఠానం- భగవ చ్ఛామర ధారణాది రూపం . అత్ర జాత్యోత్కృష్టత్వే తుల సీ గోమయ దృష్టాంతః. గుణాతిశయేన ఉత్కృష్టత్వే గోపజాతి చంపకమృగ మదదృష్టాంతః - గోప జా తే రసురాగ వత్వాదతో జాతిపాండిత్యా ద్యుత్క-షే-ణ నవిపైః శూద్ర భాగ వత విషయేతిర సా-రిః కార్యః. తథా నశూద్ర భాగవతై స్వస్య భక్త్యాది గుణాధిక్యేనత్యవినబ్రాహ్మణ భాగవత విష యే స మాన ప్రతిపత్త్యా భవితవ్య మితి తిరస్కారః కార్యః - స్వాతి శయాథాం భగవతైవ జాతి గుణాదివిశేష స్య సంకల్పితత్వాత్ - గోమయ మృగ మదాది నేవ యథాహాం భగవదతి శయాథాత్వాదితి జ్ఞాత్వా స్వాత్మహృత్క-ప-ప కషాభ్యాం ప్రయోజనాభావా త్తాభ్యాం నేతర తిరస్కార బుద్ధిః కార్యేతిభావః. అసూయా ప్రాదుర్భావ ప్రకరణత్తితి- జనకేన సహస్రం గా ఆహృత్యా గతముషి మధ్యేనర్వాధికేనేమా

సా-సం — గోపజాతి గో- ప్యః - గోపీ చంపక మృగ మదాదివద్భోగోప కరణ భూతాః - గోమయతు లసీ గవాది వత్ప్రితి విషయాః. జాతిగుణ వృత్తాద్యపకృష్టాః తనక్కు-మిత్యనేనోక్తాః - తత్తదుపా ధిత్యనేన

మూ—తిరస్కరిక్క ని నైయా తో యివుమ్, జాత్యాద్యపాధిక శాలేభాగవతర్ తిరత్తిల్, “అనుజ్ఞా పరిహారా సా-దీ—కృత్యతై కాట్టి నార్. ఇనిజాత్యాద్య వరర్ పక్కల్ శెయ్యమ్ కృత్యతై వెళియిడుకిరార్ జాత్యాద్యపాధిక శాలేభాగవతర్. ప్రవృత్తి విశేషశుక్కు, శిశూషాదిక శుక్కు. ఇవ్వథకత్తిల్ సూత్రత్తై యుదాహరిక్కిరార్. అనుజ్ఞా పరిహారా వితి. అతావతు, యెల్లారుమ్ భాగవత రేయాకిలుమ్ శిలర్ పక్కల్ శిశూషా

సా-స్వా—నతథాదధతే తాక దృష్ట్యై బ్రాహ్మణక్షత్రియ వైశ్య శూద్రాణామసూయ ప్రాదుర్భావ. శూద్రరి ప్రథమ జాతీన వోచత్ - నవరి పర్యుత్థా స్యా మీతి. వైశ్యో ద్వితీయ జాతీన వోచత్. నబీజాని వోచథా యిష్యా మీతి. క్షత్రియో ద్వితీయ జాతీన వోచత్. నవరి పరిత్రాస్య ఇతి. తాక బ్రాహ్మణ ఇత్యాహ. ఆస్థితా యూయం నవోవత్సై, మీతి. అత్ర పర్యుత్థానం పరిచర్యా ఇతి శ్రీమత్తాత్పర్య చన్దికోపాత్తాసూయా ప్రాదు భావ ప్రతి పాదక రహస్యాన్నా యోక్త ప్రకారేణ వెన్టపడి. తిరస్కరి క్కేతి. త్రేతా యుగాది యితే భగవత్సంకల్ప సిద్ధ తత్తత్కృత్యతై యమ్ తదను గుణోత్కరాపాకప కషణ్యతై యమ్ తిరస్కరిక్కిరార్ పోలే తిరస్కరిక్క లాకా తెన్టు కరుత్తు - ని నైయా తో యివుమ్ ఇతి. ప్రాప్త మిత్యు త్తర త్రాన్వయః. భాగవతా శుక్తైయ వుత్క-షణ్యతై తిర స్కరిత్తాలతువే అసచార మామెన్టు కరుత్తు. ఇప్పడి భాగవతా శుక్కు జాత్యాది కృతమాక వుత్క-షాప కషణ ముత్తాకిల్ “యశ్చాద్రం భగవ ద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా | ఏక్షతే జాతి సామాన్యా త్సయాతి నరకం నరః, ఎసిగరతు విరోధి యాతో? భాగవతా శుక్కు జాత్యాది కృతో త్క-షాప కషణ మిల్లై యాకిల్ పూర్వోక్త విరోధమ్ ప్రసంగియాతో? “అనుజ్ఞా పరిహారా దేహ సంబంధా జ్యోతిరా దివ, దిత్యాది కళుమ్ విరోధి యాతో? ఎన్నవ రుళి చెయ్ కిరార్. జాత్యా ద్యపాధి కళాలే ఇతి. ప్రవృత్తి విశేషశుక్కు, శిశూ షాది కళుక్కు. జాత్యాది ప్రయుక్తమాక, ఇన్నజాతి ఇన్న జాతీయనుక్కు శిశూషాది కలైప్పణ్ ణవెణు మెన్టుశాస్త్రానుగుణ నియమముజ్ఞానాలు మెన్టవ్వయమ్. ఇతిల్ ప్రమాణమాక సూత్రత్తై యెడుక్కిరార్. అనుజ్ఞాతి. సర్వేషాం భాగవత త్వే

సా-ప్ర—సవేఋషయోయాజ్ఞవల్క్యతత్తదభాక పృష్టా తన్మాహత్యై తిరస్కరుముద్యక్తా ఇతివా జననేయ కోక్త ప్రకారేణ భాగవత మాహాత్మ్యై తిరస్కారాభి సంధి విరామేణ భవితవ్యమితి భావః. ని నైయా తో యివుమ్, అభి సంధిరాహిత్యేన స్థా తుమ్. అస్య ప్రాప్తమిత్యనేనాన్వయః. తిరత్తిల్, విషయే.

సా-వి—గావస్సేన్ద్రకాన్య ఇత్యుక్తై తమసర్వమ తూషిణ్ణంతిష్ఠన్తుయాజ్ఞ వల్క్యేన తాసుగోమస్సీక్రీయ మాణాసు సవేఋషయో యాజ్ఞవల్క్యం తత్తదభాక న ఎప్రప్తా తన్మాహత్యై తిరస్కారుకం ఉద్యక్తా ఇతి వాజసనే యాదిషూక్త ప్రకారేణేత్య థాః - ని నైయా తో యివుమ్, తిరస్కారాభి సంధి రాహిత్యే నావస్థా సంవ ప్రాప్త మిత్యగ్రత నేనాన్వయః - నను క్వచిజ్ఞాత్యా క్వచి ద్భక్త్యాదిగుణవిశేషాచ్చ బ్రాహ్మణ భాగవత శూద్ర భాగవతయోస్సామ్యే యది పరస్పర ప్రణామ స్తహి భోజన కన్యా ప్ర దానా ద్యాచార ప్రసంగ ఇత్యత ఆహ - జాత్యాద్యపాధిక శాలే ఇతి - అనుజ్ఞా పరిహారా దేహ సంబంధా జ్యోతి

సా-సం—జాత్యాద్యుడక్తాః-తిరస్కరిక్క-వితి-అపకషణవద్భిరి మతోస్య జాత్యాదిభి రుత్క-షణ్య ఇతి ఉత్క-షణ్యవత్తు తిరస్కరిక్క-ఉత్క-షణ్యవద్భిరిపకషణవత్తు ఏతే జాత్యాదిభిరపకృష్టా ఇతి తిరస్కరిక్క-వితి-విత్తియవు మిత్యాదేః ప్రాప్తమిత్యుత్తర త్రాన్వయః - జాత్యాదీతి. యథాశాస్త్రం నియమమేవోపపదయతి. అనుజ్ఞాతి.

మూ — దేహసంబంధా జ్యోతిరాదివత్,, ఎనిగిరన్యాయత్రాతే ప్రవృత్తి విశేషశ్చ శుక్కు-యథాశాస్త్రమ్ నియమముణ్డానాలుమ్ ,, సాధురేవ సమంతవ్యః,, ఎన్టుమ్ ,,స్మృత స్సంభాషితో పివా,, ఎన్టుమ్,, యశ్శూద్రం భగవద్భక్తంనిషాదం శ్వపచంతథా । వీక్షతే జాతి సామాన్యా త్సయాతి నరకంనరః,, ఎన్టుమ్ ,,తస్మా ద్విష్టు ప్రసాదాయవైష్ణవాః పరితోషయేత్ । ప్రసాద సుముఖోవిష్టుస్తేనైవస్యాన్నసంశయః,, ఎన్టుమ్ ,, పయిలుమ్ శుడరోళి . నెడుమల్ కడిమై కళిలుమ్,, విశేషిత్త పడియే

సా-దీ- దిప్రవృత్త్యనుజ్ఞేయమిప్రవృత్తిపరిహారముమ్ శాస్త్రసిద్ధమ్-కుతః? దేహసంబంధాత్-ప్రశస్తాప్రశస్తదేహవిశేషసంబంధాత్. ఇతిల్దృష్ట్యాన్తమ్జ్యోతిరాదివత్.జ్యోతిః, అగ్నిః. శ్రోత్రియా గారాధో మార్గా గ్నా నయనాభ్యనుజ్ఞా. శ్రుతానాదిభ్యోనిషేధశ్చవిధీయతే. ఉభయత్రాగ్నే స్సమానత్వేపితద్వత్ ఎక్తై-సాధుత్వ ప్రతిపత్తిరడక్-వేణుమెన్టుమతిల్ ప్రమాణమ్.సాధురేవేత్యాది,,అపిచేత్సుదు రాచారోభజతేమానుసన్యభాక్,, ఇతి పూర్వాధికం,, స్మృతస్సంభాషితోపివా. పునాతి భగవద్భక్తస్సహస్రాంశురివాదితః - యశ్శూద్ర,,మితి. శూద్రాదికల్ భగవద్భక్తరానాల్ అవనై స్వజాతీయరోడ సమానమాకయా తోరువక్ పార్క్కిరాః అవక్ నరకత్తే యడైయుమ్. సజాతీయరిలు మధికత్వేన మహామహిమత్వేనపుమ్పార్క్కి-వేణుమెక్తై- తస్మాదితి. వైష్ణవాః, యాంశ్చ కాంశ్చన. వైష్ణవ శబ్దమ్ సవజాతీయ భాగవతరైయుమ్ శొల్లుమ్. ,,పయిలుమ్ శుడరోళి- నెడుమల్ కడిమై,,ఎన్నమ్. తిరువాయ్మొళికళిలుమ్.పయిలుమ్ శుడరోళియల్ఎవరేలుమవర్కణ్డేర్.కులన్తాన్తా శాతికల్ నాలిలుమ్కీళిళిన్తెన్టుమ్తుడజీ,, అడియార డియాక్

సా-న్యా—సమా నేపికేషుచి ద్భాగవతేషుశ్రుమా భ్యనుజ్ఞా. కేషుచిచ్చిశ్రుమాదిపరిహరశ్చ శాస్త్ర సిద్ధా. దేహ సంబంధాత్,ప్రశస్తాప్రశస్తదేహవిశేషసంబంధాత్.-తత్రదృష్టాంతః జ్యోతిరాది వత్-యథాఅగ్నే రైకరూప్యేపిశ్రోత్రియాదే రగ్నిరాహియతే శ్రుతానాదేశ్చపరిహీయతేతద్వదేనై. యశ్శూద్రమితి-జాతిసామాన్యాత్, జాత్యాసా దృశ్యాత్. వీక్షతే, జాత్యాసదృశ తయాఇతరసదృశం వీక్షతఇత్యధః - పయిలు మితి - ,, పయిలుమ్ శుడరోళి - నెడుమల్ కడిమై,, ఎనిగిర తిరువాయ్మొళికళిలు మెన్ట పడి-

సా-ప్ర —ప్రవృత్తి విశేషశ్చశుక్కు,అభివాదన సహభౌజన కన్యాప్రదానాదేరి.పయిలుమ్ శుడ రోళి నెడు మల్కడిమైయిలుమ్ విశేషిత్తపడియే, పయిలుమ్ శుడరోళిత్యార భ్యోక్త దశ గాధాసు నెడుమల్కడిమై ఇత్యారభ్యోక్త దశగాధాసుచ విశిష్య కులనాశత్వస్వామిత్వభౌగ్యత్వాదినోక్తాకారేణేత్యధః.

సా-వి—రాదివదితి బ్రాహ్మణభాగవతవిషయేబ్రాహ్మణానుద్దిశ్యశుశ్రామాదిశ్శూద్రభాగవతవిషయేతత్పరిహర శ్చేత్యేతా- కుతః, దేహ సంబంధా జ్యోతి రాదివత్- శ్రోత్రియాగారా ధో మార్గా గ్నా నయనాభ్యనుజ్ఞా శ్రుతానా దిభ్యశ్చ నిషేధోయథాతద్వదితి సూత్రాధః - పయిలుమ్ శుడరోళి మూర్ త్తయై నెడుమల్ కడుమైయిలుమ్ విశేషిత్తపడియే, పయిలుమ్ శుడరోళిత్యారభ్య ఉక్తదశగాధాసు నె డు మల్

సా- సం— అస్యాధః బ్రహ్మాంశత్వాదికే జీవానాం సమానేచ కేషాంచిద్యే దాధ్యయన తద థానుష్ఠాన దశకన స్పృశనాద్యనుజ్ఞా. కేషాంచిత్త త్పరిహరశ్చ. ఏతా బ్రాహ్మణాది రూప శుచ్య శుచిదేహ సంబంధ నిబంధనా. యథా అగ్నిన్నాద్యపి శ్రోత్రియాగారాదేవా హీయతే.

మూ—ప్రతిపత్తియిల్ కురైయ త్తిరుక్కవుమ్, ఇప్పత్రిపత్తి మాత్రతాలుమ్,, తస్యేదమితి ధీహేతురవ్యుపకారీ,, ఎనిగిరపడియేపరిపూణః విషయ త్తిల్ శేషత్వోచితకించితాగ్రమాన కైంకర్యమ్ సిద్ధమైరుక్కవుమ్, సా-ది-తమ్మడియారడియార్ తమక్కడియారడియార్ తమ్మడియారడియోళ్ళే. నెడుమాల్ క్కడిమైయిల్. కోతిలడియార్ తమ్ తమర్ కళ్ తమర్ కళ్ తమర్ కళామ్ శతిరేవామ్ క్కతమియేర్ క్కె. ఇవై మత్తు ముళ్ళ తిరువామ్ మొట్టి కళు క్కు ముప లక్షణమ్. నణ్ణాత వాళ వుణ రిల్ ఆరె ణ్ణమ్ నెఞ్జుడైయార్ అవరెమ్మైయాల్ వారే. నినై వారెమ్ నాయకరే. కణ్ శొరవెళ్ళురుతియిల్ తణ్ శేరై మెప్పెరుమాన్ తాల్ తొక్రవార్ కాణ్ మిన్ ఎన్నలై మెలారె,, ఇత్తాది. ప్రతిపత్తి, భక్తి, ఇత్తాలుమ్ తదుచిత కైంకర్యసిద్ధియై

సా-స్వా—ప్రతిపత్తియిల్, దాసత్వ బుద్ధియి లెన్టపడి - భాగవ తర్ తిర త్తిల్ జాత్యాద్యుత్కర్షణ మ్కన్యాదాన శిశూసాదికైంకర్యప్రవృత్త్యర్థమానాలుమితరభాగవతర్ విషయ త్తిల్ ప్రతిపత్తిన్యూనతాథా మ న్నై స్తుకరుత్తు - వ్యాసాదిక శిష్యులు ముత్కషాదికం వ్యసస్థిత వ్యక్తివిశేష నియత ధర్మవిశ్వస నీయవచన త్వాది సిద్ధ్యర్థ మెన్టపడి - కుత్తైయ త్తిరుక్కవు మితి - ప్రాప్త మిత్యన్వయః - ఇప్పడి ప్రతి పత్తియిల్ కుత్తైయ త్తిరు క్కు వుమ్ ప్రాప్త మెనిగి రతు కూడుమో? శూద్ర భాగ వతాది విషయ త్తిల్ ప్రతిపత్తియానతు శేషత్వ కార్య భూత ప్రణామాది కైంకర్య పర్యంతై యనాలన్టా కురైయ త్తిరుక్కమ్ - అకైయాల్ కైంకర్య మిల్లా మైయాలే ప్రతిపత్తి న్యూనై యనో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . ఇప్పత్రిపత్తి మాత్రతాలు మితి - ప్రతిపత్తి మాత్రతాలుమ్, ఏతస్యాహం దాన భూత ఇతి మానసిక ప్రతిపత్తి మాత్రతాలు మెన్టపడి - మాత్రశబ్దం తత్కార్య కాయక ప్రణామాదివ్యవ చ్ఛేదకమ్- శేషత్వ కార్య కైంకర్య మిల్లా విట్టాల్ కురై యనో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - తస్యేదమితి - శేషత్వమ్ శేషి ప్రీణన వ్యాపార ప్రయోజకం- భాగవత శేషత్వం భగవచ్ఛేషత్వకార్య మాకైయాలే శాస్త్రవిరోధ మిల్లాత విడత్తిల్ పర మ శేషిప్రీణన ప్రణామాది పర్యంతమా యిరు క్కుమ్ - శాస్త్రవిరోధముళ్ళ విషయ త్తిల్ పరమ శేష్యనభి మత తయా ప్రణామాది పర్యంత మల్లా విట్టాలుమ్ ఇదంతస్య శేషభూత మితి బుద్ధే రేవ శేషి ప్రిణనతయా

సా-ప్ర—ప్రతిపత్తియిల్ కుత్తైవత్తిరుక్కవుమ్, ప్రతిపత్త్యై శిథిల్యేన సాత్తుంచ ప్రాప్త మిత్యన్వయః.

సా-వి—కడుమై ఇత్యారభ్యో క్తదశ గాఢాసుచవిశేష్యకులనాథత్వ, స్వామిత్వ, భోగ్యత్వాదినోక్తాకారేణేత్యర్థః- ప్రతిపత్తియిల్ కురైయ త్తిరుక్కవుమ్, ప్రతిపత్తౌ మనశ్చించల్య రాహిత్యేన దృఢాధ్యవసాయేనావస్థానం చ ప్రాప్త మిత్యనేనాన్వయః - యత్కించిత్స వశక్య కైంకర్యాభావేషిప్రతిపత్తిమాత్రేణాపి కైంకర్య సిద్ధి రితి మత్వావస్థానం చోచిత మిత్యాహ - ఇప్పత్రిపత్తి మాత్రతాలుమితి. ధీహేతు బుద్ధికారణం ఉపకార విశేష భూత మితి జ్ఞాన జనక తయా కించితాగ్రీర్ణ్యక్త ప్రకారేణేత్యర్థః. హేతు మాత్రస్య కించి తాగ్రీర్ణ్యే ధీమతరి కించితాగ్రీర్ణ్యం కైముతిక న్యాయ సిద్ధమితిభావః. భాగవతాపచారప్రసక్తా

సా-సం—ప్రతిపత్తి యితి. సర్వే తేభగవద్భక్తాః మత్స్యామినోనాథా ఇత్యాదిరూపేత్యర్థః. ఇప్రతిపత్తి మాత్రతాలుమిత్యన్వకైంకర్య మిత్య నేనాన్వయః. తస్యేదమితి. తస్య శేషభూతమిదమితియాధీః. ఇవ్వాశ్రయత్వే సధీహేతుత్వం వివక్షితం. సోపి భగవత ఉపకారీ, కించితాగ్రీ. భాగవత విషయే ఉక.

మూ—

ఇన్ని(లక్ష్మిలే)లైకలిలాస్తు కోణిన పోతు

సా-దీ— మెకకిరార్. ఇప్రతిపత్తి మాత్రతైలు మిత్తాది. తత్రప్రమాణం తస్యే దమితి. ఇవర్ కుఱ శేషభూత మెన్టుమ్ బుద్ధిక్కు విషయమానతామ్ అన్త బుద్ధియైడణ్ణాక్కు కైయాలేకించిత్కారియెక్ కై. ఇప్పడి యుత్కృష్టజాతీయరాయుమ్ అపకృష్ట జాతీయరాయుముళ్ళ భాగవత రిడత్తిలుమ్ వతిక్కుమ్ ప్రకారక్ళళిలాస్తు విపరీతమాకిల్ నడుజ్జి-తు. మై కొణ్ణు యిస్థలనమొరుత్తరుక్కుమ్ తెరియాతపడి పొరున్ది వతిక్కుప్రాపం మెకకిరార్. ఇన్నిలైకలిలైత్యాది యాల్.

సా - స్వా — కైంకర్య రూపత్వా త్తాదృశ బుద్ధి రూప కైంకర్యే శేషత్వస్య విషయ తయా జనకతయా శాస్త్రజన్యశేషత్వ జ్ఞానస్య జనకతయావా శేషత్వ కార్య కైంకర్యం సిద్ధ మెన్టు కరుత్తు- ఇరుక్కు- పుమితి ప్రాపం మిత్త్య న్వయరి . ఇప్పడి భాగవత విష యుత్తి లుత్క-షణ్ ప్రతిపత్తిరూప భక్తి పణ్ణెణ ప్రాప్తై యెన్నిరతు కూడుమో ? ప్రతి పత్తి న్యూనతై యిల్ బాధక ముణ్ణాకి లనో ఇప్పడి ప్రాప్తి యుణ్ణా వతు. “ వీక్షతే జాతి సామాన్యా త్సయాతి నరకం నరః ,, ఎన్కైయాలే బాధకమ్ శొల్లిత్తెన్దిల్ ప్రపన్నుక్కు- “ నచతే నరకౌ కసరి ,, ఎన్టు శొల్లికైయాలే నరక మిల్లైయే ? నరక మిల్లా విట్టాలుమ్ సర్వంజిహ్మామ్ మృత్యుపదమాజకవంబ్రహ్మణి పద ,, మెన్టు శొల్లికైయాలే మృత్యురూప సంసార వధాక తయామృత్యు విక కడైవాయిలక పుట్టా పోలే నడుక్కు వేణు మెన్ది లానాలుమ్ భగవ ద్విషయ తిల్ పునః ప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తతైలే బాధకమ్ పరిహృత మాకైయాలే ప్రతిపత్తి న్యూనతైయాల్ బాధక మిల్లైయే ? కించ భాగవ తాపచార స్వేతర పాప వత్సనః ప్రపత్తి నాశ్వత్వా విశేషే ఇతుక్కు ప్రాధాన్యం తానెక్ళనే యెన్టు ప్రతిపత్తి న్యూనతాది కళిల్ భాగవతర్ కళుక్కు పరస్పర త్పాపణ పురస్సర మాకవే పూణ్ణ ప్రతిపత్తిప ణ్ణెణ ప్రాపం మెన్దుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇన్నిలై కళిలేయితి - ఇన్నిలై కళిలే ఒన్టు కోణిన పోతు, భగవ త్సంకల్ప సిద్ధ జాత్యా ద్యుపాధి కోత్క-షాప కషణ్ణై తిరస్కరికేరిలుమ్, ప్రతిపత్తియిల్ కురైయుణ్ణా కిలుమ్, శూద్ర భాగ వతాది విషయత్తిల్ దానత్వ బుద్ధి మాత్రతైలే కైంకర్యమ్ సిద్ధ మెన్ది రాతే యిరుక్కిలు మెన్తుపడి - ఉత్క-షణ్లై తిరస్కరిల్తా లపచార మానాలు మపకషణ్ణై తిరస్కరిల్తా లపచార మా వ తెక్ళనే ? ఎన్దిల్ భగవ త్సంకల్ప సిద్ధాప కషణ్ణై తిరస్కరిల్తా లతు పరమ శేష్య నభి మత మాకై యాల్ ప్రతి సంబంధి భాగవతా నభిమతా చరణ రూప మాకైయాలే యుమ్ , అపకషణ్ణై తిరస్కరిల్తా లుత్క-షణ్ణం సిద్ధ మాకైయా లుత్క-షాప కషణ్ణై కళుక్కు సామ్య బుద్ధియిలే పర్యవ సిత మాకైయాలు

సా-ప్ర—ఇన్నిలైకళిలేఒన్ను కోణిక పోతు, ఉక్మాకారేషు కస్యచిద్వక్ర త్వే. కస్యచిద్వై పరిత్యేసతీత్యథః.

సా-వి— సత్యాం తత్రైవా పరాధ పరిహారంకృత్వా పూర్వస్మా దధిక స్నేహేన వతితవ్య మిత్యాహ- ఇన్నిలక్ళళిలే ఇతి. ఇన్నిలక్ళళిలే, ఏతదుక్తాకారేషు . ఒన్టుకోణినపోతు, కస్యచిద్వైపరి త్యేసతి.

సా-సం—విధప్రతిపత్తి వ్యతి రేకేణ కిమపి భగవాన్నా సేతుతే. పరిపూణ్ణత్వా దిత్త్యథః. ఏవం ప్రతి పత్తి విశేషాణా మభి మత కైంకర్యత్వం కైముత్య సిద్ధమితిభావః. ఇన్నిలై కళిలే ఇతి. ఉక్తేషు త్రిష్వనుష్ఠే యేషు. ఒన్టు కోణినపోతు, ఏకస్యాపి వైపరీత్యే సతి.

మూ— “ సర్వం జిహ్వాం మృత్యుపద మాజ్ఞానం బ్రహ్మణః పదమ్ ,, ఎన్నిర పడియేమృత్యువికా కడై వాయిలే యకప్పట్టార్ పోలే నడుక్కి “కృతాప రాధస్యహితేనాస్యత్పశ్యామ్యహంతుమమ్ | అంతరేణాం జలింబధ్వాలత్మణస్య ప్రసాదనాత్,, ఎన్ఱమ్ “యది కించిదతి క్రాం తంవిశ్వాసా త్ప్రణయేనవా | ప్రేష్య స్య తమితవ్యంమే నకశ్చిన్నాప రాధ్యతి,, ఎన్ఱమ్ “యచ్చ శోకాభి ధూతస్య శ్రుత్వా రామస్య భాషితమ్ |

సా-దీ— జిహ్వామ్, కుటిలం సవణం. మృత్యోః, సంసారస్యస్థానం-అకౌటిల్యం సవణం పరమపద సాధన మెన్ఱపడి. మృత్యువికా, యమనుడైయ. కడైవాయ్, దంష్ట్రైకర్. కృతాపరాధస్యేతి హనుమద్వచనం సుగ్రీ వంప్రతి. కృతాపరాధస్య హితే అంజలిం బద్వా లత్మణస్య ప్రసాదనంకతవ్యం. ప్రసాదనాదంతరేణ అ స్య దుపాయాంతరం నపశ్యామి ఎకాకై. యది కించిదతి లత్మణంప్రతిసుగ్రీవస్య ప్రసాదన రూపం వచనం- అపరాధేష్యంతరం గాన స్మాన్న విసృజతీతి విశ్వానాత్, ప్రణయ కలహవత్ ప్రణయేనవా భృత్యస్య మమ యదతి క్రాంత మస్తితద్భవతాక్షంతవ్యం. నిరపరాధి జనో దుర్లభఃపిన్ఱకరుత్తు. యచ్చేతిసుగ్రీవంప్రతిలత్మ ణస్యవచనం. భానుగ్రీవః? శోకాభిధూతస్యనస్వభావేవ్యవస్థితస్య. రామస్యాగ్రజస్య. భాషితం “ నచ సంకుచితః

సా-స్వా—మపచారకోటి నివిష్టమా మెన్ఱపడి-ప్రతిపత్తి మాత్రత్తాలేకైంకర్యంసిద్ధ మెన్ఱబుద్ధియిల్లైయాకిల్ శే పి గతాతి శయా ధాయ కత్వ రూప శేషత్వ బుద్ధి తిరస్కృతై యాకైయాలే అపచారమ్ సిద్ధ మెన్ఱ కరు త్తు - సర్వ మితి - జిహ్వామ్, కుటిలమ్ - అహంకార మమకారం శాస్త్రాతి క్రమ ద్వారా మృత్యుపదమ్, మృత్యోః, సంసారస్య- పదమ్, స్థానం. తద్దే త్వ జ్ఞాన వధాక మెన్ఱపడి-అజ్ఞానమ్, శేషత్వసారతంత్ర్యమ్- శాస్త్రాథానుపాలనద్వారాబ్రహ్మణఃపదమ్ - బ్రహ్మణః, పరమపురుషార్థాస్యస్థానం-తద్దే తుజ్ఞానవధాక మెన్ఱపడి - ప్రపన్నాది కళుకుల సరకాది కళిల్లా విట్టా లమ్ భాగవ తాప చార త్తిల్ సంసార వధాకా జ్ఞా న మూల భగవదప్రీతివధాకతయామృత్యువికా దంష్ట్రైకళిలే యకప్పట్టార్ పోలే నడుక్కి వేణుమెన్ఱపడి- కృ తాప రాధస్య హితేతి సుగ్రీవం ప్రతి హను మ ద్వచనమ్ - కృతాపరా ధస్య, లత్మణ సమక్షం భగ వ ద్విషయే ప్రతిజ్ఞాత మథా మతిక్రాంతస్య - తే, తవ . భగవ త్ప్రే రణయా నిగ్రహ ప్రవృత్తస్య లత్మ ణ స్యాంజలింబధ్వాప్రసాద నాదంతరేణ, తత్కా-పణం వినా. తుమం, యోగ్యం- ప్రకృ తోచితం సమాధా న మస్యన్నపశ్యామి - యది కించి దితి లత్మణం ప్రతి సుగ్రీవ వచనమ్ - అపరాధే ష్యంత రంగాన స్మా న్న విసృజ తీతి విశ్వా సా త్ప్ర ణయ కల హ వత్ప్ర ణ యే నవా భృత్య స్య మమ యదతి క్రాంతం, య త్రించి చ స్తియది తత్త్వం తవ్యం - కశ్చి న్నాప రాధ్యతీతిన - నిరప రాధీ దుర్లభ ఇత్యర్థః - యచ్చేతి సుగ్రీవం ప్రతి లత్మణస్యవచనమ్. హే సుగ్రీవశోకాభిధూతస్యనస్వ భావే వ్యవస్థితస్య-రామస్య స్వామినః-

సా-వి — సవణం జిహ్వాం మృత్యుపద మితి - జిహ్వాః, కుటిల వృత్తిః. మృత్యుపదం , సం సార స్థానం. అజ్ఞానం, అకుటిలవృత్తిః. బ్రహ్మణఃపదం, మోక్ష స్థానం. మృత్యువికా కడైవాయిలే, యమదంష్ట్రాయాం. అకప్పట్టార్ పోలే, ప్రవిష్టవత్. నడుక్కి, వేపమానే సుగ్రీవ. కృతాప రాధ స్యేతి. సుగ్రీవం ప్ర తిహనుమ

సా-సం—కృతాపరాధస్యేతి హనుమ దుత్సవదాహరణేన కస్మింశ్చి ద్భాగవతే సాపరాధాయ మిత్యస్యేన భాగవతేన దృష్టై తస్యహితముపదేశ్యం. అపరేణచ తద్ధిత వచనం శ్రోతవ్య మిత్యర్థః శ్రిక్షితోభవతి.

మూ — మయాత్వం పరుషాణ్యుక్త స్తచ్చత్వం తుంతు మహాసీ,, ఎన్టుమ్, మహారాజరుడైయవుమ్, ఇతై యపెరుమాళుడైయవుమ్, అన్యోన్య ప్రసాదనప్రకారమ్ శొల్లకర శ్లోక శ్చైవరామశిక్షు అ(ఇ)ప్పడియేయి త్తినవామ్ తెరియామల్ వజ్రలేప ఘటిత మానాత్పోలే పొరున్తి పోరవుమ్ ప్రాప్తమ్ జ్ఞానవా నానవక్

సా-ధి— పన్నా,, ఇత్యాది శ్రుత్వావ శేన మ యా పూజ్యస్త్వంయచ్చపరుషాణ్యుక్త స్తచ్చత్వం తుమ్ స్వేతి. ఈ త్తినవామ్, వెట్టినవామ్, వజ్రలేపత్తాత్ తెరియాత పడి సుమటితమా మాపోలే సీరంద్రమాకన డకగప్రాప్త మేకడై. జ్ఞానియానవక్ బుద్ధిపూర్వక మాక ప్రాతికూల్యత్తిల్ ప్రవృత్తనానాల్ అత్తై భగ వాక్ తుమిక్కు-మో? వెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. జ్ఞానవా నాన విత్యాదియాల్.

పా-స్వా—, సమయే తిష్ఠసుగ్రీవమా వాలి పథమన్వగా,, ఇత్యాది భాషితంశ్రుత్వా పూజ్యోపిత్వస్మయా అవశేన పరుషాణ్యుక్త ఇతి యత్త చ్చత్వం తుంతు మహా సీత్యథః - ఇప్పడియే ఇతి - ఇతినాతే భగవ దప చారమ్ భాగవత త్తొపని త్తాతే తీర్నాల్లుమ్ భాగవ తాప చారమ్ భగవ ద్విషయత్తిల్ త్తొపని త్తా తే నివృత్త మాకా తెన్టపడి - ఈ త్తినవామ్, వెట్టుప్పట్టు భిన్నమాన వామ్ - తెరియా మల్ పొరున్తి పోరవుమ్ ప్రతిపత్తియిల్ పురైయ త్తిరుకగవుమ్ ప్రాప్త మిత్యన్వయః - ఇతినాతే కించిన్మనో వైషమ్య ము చ్చా నాలుమ్ త్తొపని మాక మాట్టా తెన్టపడి - ఇవ్వళ వాల్ భాగవ తాపచారమ్ ప్రధాన మెన్టుమ్ ఇతు ముతి లాన బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘమ్ వారామై కాక పాపారంభక పాప నివృత్త్యథః ప్రపత్తి పణిణవే ణు మెన్టుమ్, అతు పణిణాతి పోతు బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘమ్ వన్నాల్ పునః ప్రప దనమ్ ప్రాయ శ్చిత్త మె న్టుమ్, భాగవ తాప చారత్తిల్ భాగవత త్తొపనిమ్ ప్రాయశ్చిత్త మెన్టుమ్ శొల్లిత్తాయ్ త్తు - తత్వ త్రయవి వేక మున్నాయ్ జ్ఞాతా వాన ప్రపన్నక్ బుద్ధి పూర్వకమాక ప్రాతికూల్యత్తిల్ ప్రవృత్తనానాల్ పునః ప్రప త్తియాతే ఈశ్వరక్ తుమి పునో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - జ్ఞానవానా శేత్యాది -

సా-ప్ర—ఈత్తవామ్ తెరియామల్, భిన్నప్రదేశోయథానజ్ఞా యేతతథా. అనేతైతద్విషయే అపరాధమితియథా నజాసియున్న్త థేత్యథః. పొరున్తి పోరవుమ్ ప్రాప్తమ్, స్నిహ్యాద్భి స్థాతుంచ ప్రాప్త మిత్యన్వయః. ననుభగ వాన్యద్యప్యజ్ఞస్య బుద్ధిపూ వోత్తరాఘం సహేత, తథాపి విదుషోతి క్రమే దణ్డ భూయస్త్వ మిత్యుక్త రీత్యాస్వస్వరూప సరిజ్ఞాన పూర్వకంప్రపన్నస్య ప్రాజ్ఞస్యబుద్ధిపూర్వాఘంనస హేతేత్యత్రశరణాగత్యా ప్రా జ్ఞాపరాధత్వాన్మేరపి ప్రమాణతోవగ మాద్విదుషోతి క్రమ ఇత్యస్య భాగవ తవ్యతిరిక్త విషయత్వ సంభవా చ్చరణాగత్యనుష్ఠానే ప్రాజ్ఞాపరాధమపిశ్చ మేలై వేత్యాహ-జ్ఞానవానిత్యాదినా.

సా-వి—ద్వచనం-మహారాజరుడైయవుమితి. సుగ్రీవస్య. ఇతైయ పెరుమాళుడైయవుమ్, లక్ష్మణస్యచ. ఈ త్రవా య్, పాషాడాదే భిన్న స్థానం. తెరియామల్, యథా నజ్ఞాయేత తథా. వజ్రలేప ఘటిత మానా పోలే, లేప ద్రవ్యేణ సంఘటిత మివ. పొరున్తి పోరవుమ్, అతిన్నే హే నాంగీ కృత్యావస్థానం చోచితమిత్యథః.

సా-సం— ఈ త్తినవామ్, విభక్తస్థానం. నను విదుషోతి క్రమేదణ్డ భూయస్త్వత్రవణేనబుద్ధి పూర్వకప్రాతి కూల్యవతి ప్రపదన మాత్రేణభగవతః ప్రసాదోనోచేతీతి వదంతమితిహాస సిద్ధేన దృష్ట్వా తేన సమా ధ త్తై. జ్ఞానవానాన విత్యాదినా.

మూ— ప్రాతీ కూల్యత్తిలే బుద్ధి పూర్వక మాక ప్రవృత్తవానాలుమ్, పునరిప్రపత్తియాలే సర్వేశ్వరకా త్త మిక్కు మెన్నుమిడమ్ శ్రీబదరికాశ్రమత్తిలే క్రోధాన్ధ నాయ్ ధ మా క త్త జ నా న భగవానోడే ఎతిరమ్మ కోత్త రుద్రనై బ్రహ్మ తేలివిత్తు విలక్క అవనుమ్, ప్రసాదయా మాన భవోదేవం నారా యణం ప్రభుమ్ | శరణంచజగామాద్యంవరేణ్యంవదంహరిమ్,, ఎన్నిర పడియేప్రసాదనమానశరణాగతియైప్ప(ణ్ణినాక)ణ్ణ,, త తోధ వరదోదేవా జితక్రోధాజితేంద్రియః | ప్రీతిమానభవత్తత్ర రుద్రేణ సహసంగతః,, ఎన్నిరపడియే స ర్వేశ్వరక ప్రసన్ననాయ్ రుద్రనై అంగీ కరిత్తా న్నెన్కాయాలే సిద్ధమ్ -

సా.దీ—ధర్మదేవతైయిక్ పుత్రనానబదరికాశ్రమశ్రీమన్నారాయణనోడేకై. తత్త్వితావానబ్రహ్మప్రసాద యామాసేత్యాది. భవః, రుద్రక. ప్రసాదనాథంశరణంచజగామ. తతః, తతః, శరణాగత్యా-దేవః, నారా యణః. జితేంద్రియత్వాజితక్రోధావరదోధూత్వా తత్రరుద్రే ప్రీతిమానభవత్, పూర్వవత్తైన సుఖుతి తస్మే హవాన భవత్ ఎకై. నిష్కారణ మాక ఒరు భాగ వత్ తనై శ్రీరి నారా కిలుమ్ సర్వ భాల వరై

సా.స్వా—క్రోధాన్ధనాయ్ ఎతిరమ్మకోత్త రుద్రనైయైస్త్వన్వయమ్-యద్వా, వజ్రలేపఘటితమానార్పితపారి స్తిహృదయమ్ప్రాప్తమెన్నిరతు కూడుమో? భాగవతాశుక్కు బుద్ధి పూర్వకమాక అపచార పుట్ట విషయత్తిత్ త్తొపణ మాత్రత్రాలేయథాపూర్వంమనఃప్రసాదముత్తామో? “యచ్చీలస్వామీ,, ఎన్నిరన్యాయత్రాలేబుద్ధి పూర్వకమ్ ప్రాతీ కూల్యత్తిలే ప్రవృత్త విషయత్తిత్ పునరి త్తొపణ మాత్రత్రాలే యథాపూర్వ మీశ్వరక ప్రస న్న నాకిరా ప్పొలే భాగవతాశుమ్ భగవదభిప్రాయాను గుణమాక ప్రసన్నరావార్ కళెన్నిల్ జ్ఞాతావాన ప్ర పన్నక బుద్ధిపూర్వకమాక ప్రాతీ కూల్య ప్రవృత్తనానాలవ్విషయత్తిత్ పునరిప్రపత్తిమాత్రత్రాలే ఈశ్వరక తాక త్తమిక్కు కూడుమో? అతు ఓరిడ త్తిత్ కణ్డాలన్టో ఉపపన్న మావతు? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరా - జ్ఞానవానానేతి - ఇతైయ పెరుమాళ్ “సమయేతిష్ఠసుగ్రీవ మావాలిపథమన్వగాః,, ఎన్ఱు ప్రథమంపరుషభాష ణమ్మణిగవరాకైయాలే మాహారాజవిషయత్తిలవరే ప్రథమం త్తొపణమ్ పణ్ణిణ ప్రాప్త మాయి రుక్కు మ హారాజర్ ప్రథమం త్తొపణమ్ పణ్ణిణిరతు కూడుమో? తాక కుత్తమ్ శెయ్ యాలే యిరుక్కు ఒరుభా గవతకత్తనై వెరుక్కిల్ తాక ప్రథమం త్తొపణమ్ పణ్ణిణిరాప్పొలే మహారాజర్ ప్రథమమ్ త్తొప ణమ్ పణ్ణిణిరతెన్నిల్ తాక కుత్తమ్ శుయ్ యాలే యిరుక్కు వమూలక మాక త్తనై భాగ వతక వెరుక్కు కూడుమో? ఇదానీన్తన దుష్కమత్తాలే తాక జన్మాంతర దుష్కమత్తాలే తాక వెరుక్కు కూ డుమెన్ఱిలప్పొతు జన్మాంతరపాపమ్భగవ దపచార మ్మైయాలేభగవద్విష యత్తిలేయమ్ కదాచిత్తాపణమ్

సా.ప్ర —ఎతిరమ్మకోత్త, ప్రత్యస్త్రప్రయోక్తారం. తెలివిత్తు విలక్క, వస్తుస్థితిం జ్ఞాప యిత్వా యు ధాన్నివతా యతి సతివీతేన భగవతఃప్రసాద నీయత్వే ప్రమాణ ముక్తం. అథ భాగవతానాం ప్రసాద నీ యత్వే విశేష బోధకం ప్రమాణం దశయక్ విపక్షే బాధకబోధకాని వచనాన్య ప్యాహం.

సా.వి—ధర్మాత్తజనానేతి.ధర్మదేవతాపుత్రోబదరికాశ్రమేనారాయణావ తారః.ఎతిరమ్మకోత్త,ప్రత్య స్త్రప్రయోక్తారం- బ్రహ్మ, చతుర్ముఖే. తెలివిత్తు, తన్మాహత్వ్యంజ్ఞాపయిత్వా - విలక్క, ని వార యతి స తి- శరణాగతియైప్పణ్ణినాక, శరణాగతి మకరోత్.

మూ—తాక కుత్తవాళ నాకవుమామ్, తానిప్పోతు కుత్తమ్ శెయ్యాయా తేయిరుక్క జన్మాంతర దుష్కృత త్తా లే యాకవు మామ్, శీలభాగవతర్ తన్నె వెరుక్కిల్, ఏతేనుమెరు విరకాలేయవర్కల్లై త్తమైకొళ్ళుకిర ముఖ త్తాలే ఈశ్వ రనై త్తమై కొళ్ళ వేణు మెన్నుమిడమ్ “ రూత్తా త్తరాణి శృణ్వన్వైత్తథా భాగవతేరి తాక | ప్రణామపూర్వకంత్తొన్మాయోవ దేదై వ్లవోహిసరి,, ఎన్ఱుశీవైన్లవలత్తణమ్ శొల్లుకిర ప్రమాణత్తిలే సిద్ధమ్-ఇ జ్జనశ్చైయ్యాయాతపోతు “ యేబ్రాహ్మణా సేహమ సంశయంనృప

నా-దీ—తుమిప్పిక్క-వేణుమ్- అమ్మఖత్తా లీశ్వరక్ ప్రసన్ననా మెన్నుమిడత్తై సప్రమాణ మాక కాట్టుకి రార్ - తాక కుత్తవాళనిత్యాది- కుత్తవాళ, అపరాధి - ఇజ్జన్మత్తిలెన్ను శేషమ్ - రూత్తా త్తరా ణీతి . ఉతులింగ పురాణత్తిల్ ఉత్తర భాగత్తిల్ వచనమ్. ఇజ్జనమ్ శెయ్యాయాత పోతు వరుమనధక్కలై కాట్టు కిరార్. ఇజ్జననిత్యాదియాల్. ఇవ్వధక్ త్తిల్ ప్రమాణగల్, యేబ్రాహ్మణా ఇత్యాది. మహాభారతత్తిల్. భోయు ధిష్ఠిర? యేబ్రాహ్మణాః, బ్రహ్మవిదః, భాగవతా ఇత్యధః. యేన న్నితేలహమేవ. మ ద్రూపావీ వ. అసంశయం,

నా-స్వా — పణ్ణప్రాప్తమన్తో? భాగవతత్తా పణ్ణనియమముణ్డో? పరుషభాషణమ్ పణ్ణికిర భాగవతవిషయ త్తిల్ త్తాపణత్తుకు- ప్రమాణమ్ తానుణ్డో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. తాక కుత్తవాళనాక వుమా మితి - సకారణ మాక వాతల్ నిష్కారణ మాక వాతల్ భాగవతక్ శీరినాల్ తత్తాపణ ముఖెనై వ శరణ్యనిన్ద స్థలత్తి ల్ మూలభూత నిగ్రహ సంకల్పత్తై విట్టుప్రసన్ననామ్- ప్రకారాంతరేణ ప్రసన్ననాకా నెన్దపడి. కుత్త వా లక్, అపరాధి . ఇజ్జన్మత్తి లెన్ఱు శేషః. రూత్తా త్తరాణీతి. లింగ పురాణోత్తరభాగవచనమ్. ఇదానీంతనదురిత మూలమాక వాతల్, జన్మాంతరదురితమూలమాక వాతల్ భాగవతక్ వెరుత్తాలతుదుష్క-మఁఫలమా కై యాలే స్వతః అపచారరూపమాకా మేయాలే అతుక్కు-త్తా పణాపీత్తేయణ్డో వెన్నత్తా పణమ్ పణ్ణా విట్టాల్ బాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇజ్జనశ్చైయ్యాయాత పోతితి . యేబ్రాహ్మణా ఇతి. భారతేయధిష్ఠిరం ప్రతి భగవద్వ చనమ్. హేనృప? యేబ్రాహ్మణాః, బ్రహ్మవిదో భాగవతాః. తే, అహం మద్రూపావీవ తేనంచరంతీత్యధః.

నా-ప్ర — తాక కుత్తవాళ నిత్యాదినా- కుత్తవాళనాకవుమామ్, కృతాపరాధో భవేద్వా - ఇప్పోతుకు త్తమ్ శెయ్యాయాతిరుక్క, ఏతజ్జన్మన్య పరాధాకరణే పి. తన్నె వెరుక్కిల్, స్వవిషయో పాలంభంకువాణె షు. ఇజ్జనశెయ్యాయాతపోతు, ఎవమకరణే.

నా-వి—తాక కుత్తవాళనాకవుమామ్, స్వయంకృతా పరాధోభ వేద్వా- ఇప్పోతు కుత్తమ్ శెయ్యాయా తి రు క్క, ఏతజ్జన్మన్య పరాధా కరణేపి - శీలర్ భాగవతర్ తన్నె వెరుక్కిల్, కేషుచిద్భాగవతేషుస్వాత్మానం దూషయత్సు . అవర్ కల్లై త్తమైకొళ్ళుకిర ముఖత్తాలే, స్వయం అహం కారం పరిత్యజ్య యేన కేనాపిప్ర కారేణ తేహం త్తామణ ముఖెన. ఈశ్వరనై త్తమైకొళ్ళ వేణుమ్, ఈశ్వరం ప్రతి త్తామణం కార్యం . ప్రా చీనదుష్కర్మవశా ద్భాగవతేషు స్వాత్మానం నిందయత్సు తత్ప్రసాదనమేవ కార్యం. తత్ప్రసాదన మే వ భగవతః ప్రసాదన మితి భావః. ఇజ్జనశెయ్యాయాత పోతు, ఎవమకరణే.

నా-సం—నన్య నిమిత్తమేవ కశ్చిత్కంచ త్ప్రతి కుప్యశి చేత్త దాకింకార్యమిత్యత్రాహ. తానిత్యాదినా - అన్వయ ముఖెనోక్తం వ్యతిరేక ముఖేన స్థాపయతి. ఇజ్జనమ్ శెయ్యాయాత పోతితి.

మూ— తేష్వర్చితేష్వర్చితోహం యథావత్ | తేష్వేవతుష్టేష్వహమేవతుష్టో వైరంచతైర్యస్య మమాపి వైరమ్ | ఘ్నంతంశపన్తంపరుషంవదన్తం యోబ్రాహ్మణంనప్రణమేద్యథాహం | సపాపకృద్భ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధోవధ్యశ్చదండ్యశ్చ నచాస్మదీయః,, ఎనిగర పడియేభగవదభిమాన బాహ్యసుమామ్, వైష్ణవ ప్రకృతీయాయుక్కిర తనకు స్వరూప మెన్నలామ్మడి అన్తరంగమానభాగవతశేషత్వతై యమ్ స్వభావమాయనిర్గిర శమద మాదికశైయ మిహ్నానామ్.

సా-దీ— తత్ర సంశయో నాస్తి. తేషు పూజితేషు సత్సు అహమేవ యథావద చి తోస్తి - తేషు తుష్టేషు అహమేవతుష్ట ఇతి విద్ధి. యస్య. తైః, బ్రాహ్మణైః. వైరమ్, విరోధః. తేన మమాపి విరోధః- ఘ్నంతమితి. ఘ్నంతం, తాడయంతం- శపంతం, రూక్షాక్షరాణి వదంతం. శాపంవా దదతం - పరుషం వదంతం బ్రాహ్మణం యథాహంభ్యగుం ప్రణత వానస్మి తథాయః కశ్చిన్నప్రణమేత్ - సమూ ధరి, సర్వ పాపకృత్- బ్రహ్మణ కోప దవాగ్నినా దగ్ధ స్వరూపః. మమాపి దండ్యరి, వధ్యోభవతి- అస్తదభి మత శ్చ నభవతి- శేషత్వం స్వరూప మెన్నలామ్మడి యెన్నెయా లివ్వధికారికు- శేషత్వ హనివధమ్- చతురాదికల్ పోతే శమాది స్వావయవ సానీయమాకైయల్ తద్ధాని దండమెన్నె- ఇనినచాస్మదీయఃఎన్తభగవదభిమాన

సా-స్వా— తేష్వచి తేష్వహం యథా వదచి తరి . యస్యతై భాగవతై వైరం మమాపి తేన వైరం విరోధిత్యర్థః, ఘ్నంతమితి. ఘ్నంతం, తాడయంతం. శపంతం, శాపందదతం. పరుషంవదంతం, యథాహ మితి పాఠః. యథాహం ప్రథమం భృగు ప్రభృతి విషయే ప్రణత వానస్మి తథాయః కశ్చిన్నప్రణమే ద్యదీసమూఢ స్సర్వ పాప కృత్ బ్రాహ్మణ కోప రూప దవాగ్ని దగ్ధస్వరూపః. మమాపి దండ్యరి వధ్యశ్చ భవతి. మదభిమ తశ్చ నభవతి. భాగవత పరుష భాషణ శ్రవణం పాప ఫల మానాలుమ్ తాదృశ పరుష భాషణేనిమిత్తే తత్తద్భాగవతప్రణామాది రూప తౌపణ వ్యాపారస్య నైమిత్తిక తయా తదతి లంఘనే తన్నిమిత్త పాప వడి యాక భగవన్నిగ్రహ ముణ్డా మెన్టుమ్, భాగవత పరుషభాషణాది మూలజన్మాం తరాది దుష్కరమమ్ భాగవత తౌపణ మంతరేణ కేవల ఫలానుభవ నాశ్చ మన్మెన్టుమ్ కరుణ్తు. ఇన్త వచనత్తిల్ వధ్యతై యమ్

సా-ప్ర— స్వభావమాయనిర్గిర, స్వానారాధితయాస్తి తా శమదమాదీంశ్చ, శమోదమస్మపస్సత్వం త్వాం తిరాజకవమేవచ | జ్ఞానంవిజ్ఞానమాస్తిక్యం బ్రాహ్మంకమన్వభావజ,, మిత్యాది ప్రమాణాచ్చ మాదీనాం స్వాభావికత్వమితి భావః. ఇహ్వానామ్, వినాశితవాక్స్యాత్ - నను,, యేతుశిష్టాస్త్ర యోభ క్తాః ఫల కామాహితేమతా,, ఇత్యుక్తానా మైష్వర్వై కైవల్య నిష్ఠానాం భాగవత శేషత్వాభావే సుఖిత్వ వద స్వాపి సుఖ సంభ వేన తద నిష్టం స్వా దిత్వ త్రా నన్య ప్రయో జనస్య ప్రప న్నస్య భగవ చేష భూ తస్య

సా-వి— స్వరూప మెన్నలామ్మడి, స్వరూపమి త్యేవవత్తం శక్యమి త్యేవంప్రకారేణ. అంతరంగమాన, అంతరంగ ఘాతం. ఇదంభాగవత శేషత్వస్య విశేషణం . స్వభావమా యిత్యేతచ్చ మదమాదివి శేషణం. ఇహ్నానామ్,

సా-సం— బ్రహ్మ దవాగ్నితి, బ్రహ్మవిద్విషయా పచార దవాగ్నిత్యర్థః. వధ్యశ్చ దగ్ధ యశ్చ ఇత్యస్యాభిప్రాయ మాహ. వైష్ణవ ప్రకృతీయా యిత్యాదినా. స్వరూపనా శోహివధః. స్వభావనా శోహి దణ్డ ఇతి భావ . లోక సిద్ధ పదడా యోరిహ ప్రయోజకత్వా దుక్తరూపావేవాత్ర వధ దణ్డ. బ్రహ్మవిద పచారిణి

మూ— ఇవలైయిక్రైతానేయివసుకువధముమదణ్ణముమ్. భగవదభిమానబాహ్యత్రైయిక్రొడు మైయై
 :: అలియ నమ్మైయలెన్నారమ్మవో కొడియవారే, ఎస్టు భాగవత శేషత్వ మేతమక్కునిరూపకమారకుచిత్త
 శ్రీకొణ్డరడిప్పొడి యాత్తవా రరుళి చ్చెయ్తార్.

సా-నీ — బాహ్యత్రయిననిష్ప్రత్యయైకా-ట్టుకిరాల్-భగవదభిమానేత్యాది - అభియనమపయలెన్నార్, స్నిగ్ధనాన నమముడైయ శిరుక్కు-నెఱ్ఱు అరణ్ణనా రభిమానిక్కు-రారిల్లై యడియేనై - అమ్మవో, అయ్యయ్యో. అడియేనుడైయ కొడుమై, కౌటిల్యం, ఇతిక్ ప్రకార మిరున్తఫడియెక్ - యేచాహ్మణా ఇత్యాది

పా-స్వా—దండ్యతైయుమ్ శొన్నతుకూడుమో? నిత్యమానవాత్మస్వరూపత్తుక్కు-వధముమ్ దండముమ్ కూడా
తే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇవత్తై ఇతి . నచా స్మదీయః ఎన్నిరత్తిరుక్కు భగవదీయత్వమ్ నిత్య
మాకైయాలే భగవతో మదీయ ఇత్యభిమాన శూన్య ఇత్యథా తిత్ తాత్పర్య మెస్తుమ్ , వధ్యః ఎన్నిరత్తు
క్కుమ్ అంతరక్త భగవచ్చేషత్వ కాష్ఠా ధూత భాగవత శేషత్వ హానియాకిరవధ్యతైయిత్ తాత్పర్యమెస్తు
మ్, దండ్యః ఎన్నిరత్తుక్కుమ్ శరీరావయవ ధూతహస్త పాదాదిచ్చేదమ్ పోలే బహిరంతరక్త శమదమా
దిహా నిరూప దండ్యతై యిత్ తాత్పర్య మెస్తుమ్ కరుత్తు. శేషత్వైక స్వరూప నుక్కు తద్ధాని వధరూపా న
థా మానాలుమ్, నచాస్మదీయః ఎస్తు భగవ దభిమాన బాహ్యతైయై దుష్ఫల మాక చ్చెల్లిప్పోమో? ఎన్న
వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - భగవ దితి - కొడుమైయై, క్రౌర్యలై - అలియన మ్పయ్యై లెన్నారమ్మవో కొడి
య వారే, అస్త త్స్వామియాన శ్రీరంగ నాథక్. అలియ, స్నిగ్ధనాన- నమ్మయిల్, నమ్మడైయ బాలకనె
స్తు - ఎన్నార్ , అభిమాని క్కిరారిల్లై - అమ్మవో , అమ్మయో - కొడియవారు , అస్తత్క-మఁ కౌటిల్వ

సా-ప్ర— శేష్యుని కయ జనన ప్రవృత్తి త్వా చేష్ట్యభిమాన బాహ్యత్వం భగవచ్చేషత్వస్య ఫల సూత్ర భాగవత శేషత్వా సిద్ధిశ్చ “ అసన్నేవ సభవతి ” త్యక్త ప్రకారేణ స్వరూప నాశ పర్యవసితత్వాద నిష్టమే వేత్స్యభి ప్రయః భాగవత శేషత్వా భావస్య శమాది రాహిత్యస్య భగవ దభిమాన బాహ్యత్వ పర్యవ సితత్వాద నిష్టత్వం సప్రమాణమాహ. ఇవ తై ఇక్ష్తై తానే ఇత్యాదినా- భాగవత శేషత్వాదిహీనత్వమే వేత్స్యథః- కొడుమై, క్రౌర్యం. అభియనమ్ పైయేయలెన్నారమ్మ వా కొడియవారె, అస్మత్స్వామి శ్రీరంగనాథ స్సా వ్యత్యంతప్రియస్వకీయబాలోయ మితి నవదతి అహోఽస్మత్ప్రాపస్య క్రౌర్యమ్. అమ్మేతి ఖేదే - తొడ్డిరడి

సా - వి - వివాశ తనాం తస్యైత్ . ఇవ తైః ఇహ కైః తానే , ఏతత్సర్వరూపస్వభావమోర్నాశనే .
 “వధ్యశ్చ దంధ్యశ్చనచాస్తదీయ,, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ-వధముమ్, జీవాశ్చ నాశం.దండముమ్, చక్షురాది స్థా
 నీయ శమాది నాశేనదండన మిత్యర్థః. భగవదభిమాన బాహ్య తైయిక్, అభిమానబాహ్యతాయాం- కొ
 డుమైయై, క్రౌర్యం. తోడ్పరడి ప్పొడి యాహ్వా రరుళి చ్చెయ్తాత్. కిమితి. అళియనమ్ పమ్ యలెన్నార్
 మ్మమవో కొడియవారే, అస్త త్సాస్వమీశ్రీరంగ నాయకః. అళియ, పద్మాస్యమాదృత్య.నమ్ పమ్ యల్, అస్త
 దీచూశ్చేశవః. ఎన్నార్, ఇతి సాభిషన్యతే-అమ్మవో, అహో.కొడియవారే, పాపస్యక్రౌర్యం.

సా-సం—తత్ప్రసాదా ప్రాకృతసా దరణానుమితాయాభగవదభిమాన చాహ్యతా యాగిక్రయం తదనం
తరమేవలత్యాదరణాత్ప్రీత్యనుమితభక్త్యాంఘ్రిరేణవోభిదధుగిత్వాహ. భగవదభిమానేతి. అభియ, కృపయాసహ.

మూ— ఇశ్లోకశ్చిత్ బ్రాహ్మణ శబ్దమ్ “విష్ణుం క్రాంతం వాసు దేవం విజానన్విప్రో విప్రత్వం గచ్ఛ తే తత్వదశే” , ఎన్ని-అప్రక్రియైయాతే విశేష విషయమ్ - సామాన్య విషయ మా నాలుమ్ భాగవత విషయత్తిత్ అపరాధ (ట్మోపణమ్) మ్ కైముతి కన్యాయ త్తాతే సిద్ధమ్.

సా-దీ— ఇశ్లోకశ్చిత్ భాగవతాపచార విషయత్తిత్ ప్రమాణ మాన మైయై యరుళి చ్చెయ్ కిరార్- ఇశ్లో కశ్చిలిత్యా దీయాత్ - విష్ణు మితి - క్రాంతం, లోకాక్రాంత వంతం - వాసుదేవం, వేదాంతవేద్యం. జానన్విప్ర తత్వదశేనా విప్రత్వం గచ్ఛతి. అన్యథావిప్రాభాసఇతి- సామాన్య విప్ర విషయ మానా లుమ్ తతోపి వరమెని-రార్- సామాన్యేతి.

సా-స్వా—మిరు న్నపడి యెనై-ఇప్పడిఉ క్తప్రకారేణ భాగవతాపచారపరిహరక్రమమ్ శొన్నతుకూడుమో? ఉక్త వచన శ్చిలేసామాన్య బ్రాహ్మణవిషయత్తి లన్మ అపచార పరి హరముమ్ విపక్షత్తిత్ బాధక ముమ్ శొల్లకిరతు? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇశ్లోకశ్చిలితి. విష్ణుమితి - క్రాంతమ్, లోకాక్రాంతవంతమ్. విష్ణుం, వ్యాప్తం. వాసుదేవం, శ్రీమన్నారాయణం - విజానన్విప్రః, తత్వ దశేనా విప్రత్వం గచ్ఛతి - అన్యథావిప్రాభాసఇత్యర్థః-ప్రక్రియైయాతేఇతి-బ్రహ్మసతీతిబ్రాహ్మణఇతివృత్తత్తియాతేఎన్న్పడి- ఘ్నంతంశపంత మెని-ర వచన త్తిలే సామాన్య వాచి బ్రాహ్మణ శబ్దత్తుక్కు నియామక మన్తిక్కు విశేషపరత్వమ్ శొల్లకూడుమో ? యాధీ బాధక ముడ్డాకిలన్మ యోగాశ్రయణ ముపపన్నమావతు ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్- సామాన్య విషయ మానాలు మితి - పరుష భాషణమ్ పణేణకిర సామాన్య బ్రాహ్మణ విష యత్తిత్ - “ వేదా విప్రాః కేశవశ్చైక రాశి ”, రిత్యాది ప్రకారేణ భగవ దంత రక్త తయా అన్మ ప్రతామ పూర్వ కం ట్మోపణమ్ శొల్లకిరతు - ఇప్పడి యానాత్ భగవదత్వంతాంత రక్త భాగవత విషయత్తిత్ అపరాధపరిహర మ్ కైముత్య సిద్ధ మెన్న్ కరుత్తు - ఇన్న్ సామాన్య బ్రాహ్మణత్వ భాగవత బ్రాహ్మణత్వ కృతకైము త్యన్యాయమ్ శొన్నాత్ వరాంతర భాగవత విషయత్తి లపరాధ ట్మోపణమ్ సిద్ధియామత్ ప్రసం గిక్కు మిత్యాది బాధక మూహ్యమ్ - ఇప్పడి జ్ఞాన వానా నవనుమ్ బుద్ధిపూర్వకమాకప్రాతికూల్య త్తిలేప్రవృత్తనానాలుమ్

సా-ప్ర—ప్పడి యాహ్వాత్, భక్తాంఘ్రి రేణురి - భాగవతాప రాధఁమఁడా కరణే ప్రత్యవాయబాధక తయోపాత్త వచనస్థ బ్రాహ్మణ శబ్దస్వస్వాభి మతాథా పరత్వం సప్రమాణం ప్రదర్శ్యా థాం తర పర త్వేపి “ వేదా విప్రాః కేశవశ్చైక రాశి ”, రిత్యాద్యానుగుణ్యేన భగవ దంతరక్తత్వా దేవబ్రాహ్మణ శ బ్ద నిర్దిష్టానాం ప్రసాదనీయత్వాత్ భగవ దత్వంతాంత రంగాణాం శ్రీవైష్ణవానాం ప్రసాద నీయత్వం కైముతికన్యాయ సిద్ధమిత్యాహ-ఇశ్లోకశ్చిలిత్యాదినా. నను “ నిరవధిషు కృతేషు చాగస్వహూమతిరనుశయి నీయదిస్యాత్తతః । వరదహిదయ సేన సంశేమహే నిరనుశయధి యోహతా హైవయమ్ ॥ యద్రుష్టా కల్ప

సా - సం --- ఉక్తవచనే బ్రాహ్మణశబ్దస్వత్వ దశేత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్త ఇతి నాతి వాచావకాశఇత్యాహ. ఇశ్లోకశ్చిలితి. విశేష విషయ ఏవ బ్రాహ్మణబబ్ద ముఖ్యవృత్తిరి, అన్యత్రత్వేపచారికఇతిభావరి. అధీత వేదమాత్రేబ్రహ్మ సతిపతీతివృత్త్యాబ్రాహ్మణ శబ్దస్వ ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్య మితి యో వదేత్తం ప్ర త్యపి నమదభి మతాథా హనిరిత్యాహ-సామాన్యేతి- ప్రపదసస్యప్రతిపదో క్తస్యవాప్రాయశ్చిత్త తాలనుతాపాదిభి

మూ—అనుతాపాదుపరమాత్మాగ్రయశ్చిత్తోన్ముఖత్వతః । తత్త్వారణాచ్ఛాపరాధాన్సర్వేనశ్యన్తిపాదశః ।

సా-దీ— పాపానాం నాశప్రకారం దశాయతి - అనుతాపాదితి - పాపప్రతిష్ఠాపత్తాన్ పుణ్యేన పాపత్తిన్ నాలతోరమ్శమ్ క్షయిమ్ - ఇనిపణ్ణిక-డవే నల్లేనెన్టు ఉపరమాత్, విడుకైయాత్ ద్వితీయామ్శమ్ క్షయిమ్ - ప్రాయశ్చిత్తో ద్యోగమాత్రత్తాత్ శృతియామ్శముమ్ క్షయిమ్ ప్రాయశ్చిత్తస్యపూరాణాత్ చతుర్థాంశముమ్ క్షయిమ్ - ఇప్పడియేనవపాపశ్శుమ్పాదశోనశిక్కు మేకై-

సా-స్వా—పునః ప్రపత్తిమాత్రత్తాలేఈశ్వరక్షమిక్కు మెన్టుశొన్నతుకూడుమో? అప్పోఅధికారాదియిలేయథోచితలజ్ఞాను తాపాదికల్ పిరన్తు యథాధికారమ్ ప్రాయశ్చిత్తావలంబనముణ్డామెన్టులజ్ఞాను తాపాదికశుమపరాధశాంత్యథామావశ్యకమెన్టుశొన్నతువిరోధీయాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అనుతాపాదితి - అనుతాపాదిచతుర్థాంశక్షేణపాదశః పాపనాశకత్వాత్పూర్వోక్తవిరోధమిత్తై ఎన్టుకరుత్తు - యద్వా, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిప్రాయశ్చిత్తావలంబనముణ్డామెన్టుశొన్నతుకూడుమో? “ యద్బ్రహ్మకల్పనియతాను భవేష్వ నాశ్యం తత్తిల్లిషం సృజతి జంతురిహక్షణాధే । ఏవం సదా సకల జన్మసు సాపరాధం త్షామ్యస్యహేతదభిసంధివిరామమాత్రాత్ । నిరవధిసు కృతేషు చాగస్యహేతమతిరసు శయినీయదిస్యాత్తతః । వరదహిదయ సేనసంశేమహేనిరసుశయధియోహతా హైవయమ్ ,, ఎన్టు అనుతాపాది మాత్రత్తాలుమ్పాపనాశమేణ్లుకైయాలేతదర్థప్రాయశ్చిత్తమ్ నియమేన కతవ్యమెనిరతు కూడాతే? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అనుతాపాదితి. అనుతాపాదికం పాపనాశకమానాలుమ్ కృత్స పాపనాశకమల్లా మైయాలే తదథామ్ ప్రాయశ్చిత్త మావశ్యకమెన్టుపడి . యద్వా, ఇప్పడి పునః ప్రపదనమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘప్రాయశ్చిత్త మెన్టుశొన్నతుకూడుమో? బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘజ్ఞో అధికారి భేదేన గురు తరజ్జ శాయమ్ లఘు తరజ్జ శాయ మిరు

సా-ప్ర—నియతాను భవేష్వనాశ్యం తత్తిల్లిషం సృజతి జంతురిహక్షణాధే । ఏవం సదా సకల జన్మసు సాపరాధం త్షామ్యస్యహేతదభిసంధివిరామమాత్రా ,, దిత్వాదిభిరనుతాపాభి సంధి విరామ మాత్రాదీనామపిదుషకర్మవిनाశకత్వం బోధ్యత ఇతి కథ మవశ్యం భాగవతాపచారే తత్ప్రసాద ఏవ కార్య ఇత్యుచ్యత ఇత్యత్రాహ. అనుతాపాదిత్వాదినా. నను ప్రపదనస్యోత్తరాఘహేతు ప్రాయశ్చిత్తత్వం నోపపద్యతే .

సా-వి— అనుతాపాదితి - అనుతాపాచతుర్థాంశో నశ్యతి. ఉపరమాత్, పాప కర్మణాన్వితైరపిచతుర్థాంశోనశ్యతి. ప్రాయశ్చిత్తోన్ముఖత్వతః ప్రాయశ్చిత్తే ప్రవృత్త్యా చతుర్థాంశోనశ్యతి - తత్త్వారణాత్, ప్రాయశ్చిత్త సమాప్త్యా. చతుర్థాంశో నశ్యతీత్యథః - నను “ శక్తాప్రతిపదోక్తం స్యాద శక్తా

సా-సం—ఖిన్న ఏవేతి శిక్షణా యాహ. అనుతాపాదితి. తత్త్వారణాత్, ప్రాయశ్చిత్త నివర్తనాత్ “ నిరవధిషు కృతేషు చాగస్య హేతమతిరసు శయినీయదిస్యాత్తతః । వరదహిదయ సేనసంశేమహేనిరసుశయధియోహతా హైవయమ్ । త్షామ్యస్యహేతదభిసంధివిరామమాత్రా ,, దిత్వాదిగురూక్తిభిరపాదకఇత్యుక్తం. జానంతోప్యహం కథమిద మకరవం నిగ్రహస్య మహతః పాత్రమాస్మ ఇత్యాది రనుతాపః. ఉపరమశబ్దః అభిసంధి విరామపరః . ప్రాయశ్చిత్తారమ్భసంవిధానం ప్రాయశ్చిత్తోన్ముఖత్వం. సర్వే, బుద్ధిపూర్వాశ్చేత్యథః.

మూ— పూర్వస్మిన్వా పరస్మి న్వాకల్పేనిర్విణ్ణ చేతనామ్ । నివర్త్యతారతమ్యేపి

సా.దీ—పూర్వస్మిన్నితి-పూర్వబ్రహ్మకల్పశ్చలేనిర్విణ్ణ ఇరానాను-ఉత్తరకల్పత్తిల్నిర్విణ్ణ ఇరానానైక్కాట్టి
త్ అల్పపాపమ్-ఉత్తరకల్పత్తిల్ ముముక్షుక్-శుక్కు-కాల దైఘ్యత్కాలధిక పాపముణ్ణా. ఇప్పడి నివర్త్య

సా-స్వా—క్రై-యా లేయతుకశుక్కులఘుతరమాయ్ ఏకరూపమానప్రపదనం ప్రాయశ్చిత్తమాక కూ-డా లే?
ప్రాయశ్చిత్త శాస్త్రుశ్చలే పాపశ్చ శుద్ధైయ గౌరవ లాఘవానుగుణమాక వన్నో ప్రాయశ్చిత్తతారతమ్యమ్
విధిక్కు పుదు కిరతు. కించ, “ విహితం యద కామానాం కామాత్తు ద్విగుణం భవే , , దిత్యధిక శాతే
ప్రాయ శ్చిత్తమా వృత్తమాక వెణు మెన్లు శొణ్ణుకైయా లే సకృత్ప్రపదన మాత్రన్మాన్ ప్రాయశ్చిత్త మాక
కూ-డుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. అను తాపాదితి. సర్వే అపరాధాః, గురుభూతాలఘుభూతా
శ్చ సర్వే పాపాః పాదశక అను తాపాదిభి శ్చతుర్భిః సత్సంకల్పభాగం. గురుతర పాపశ్చ శుక్కు-మ్ లఘు త
ర పాపశ్చ శుక్కు-మ్ ఏక రూపమాన వరు తాపాదిత్రికమ్ నాశక మాక కా-క్రై-యా లిట్లు ఏకరూప ప్రప
దనమ్ ప్రాయశ్చిత్త మాక కూ-డు మెన్లు కరుత్తు. అను తాపాది కల్ ఏక రూపశ్చ శానామసాక్షాత్ప్రా
యశ్చిత్త కృతాధికల్ పాప తారతమ్యాను గుణ మాక తరతమ భావగ్రస్త మాయురు క్షి-రా ప్పీ తే ప్రా
యశ్చిత్త ప్రపత్తి యిలుమ్ అవృత్త్యానా వృత్త్యాదితారతమ్యమ్ వేత్తావో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్. పూ
ర్వస్మి స్వేతి - పూర్వస్మిన్ కల్పే నిర్వేద పురస్సరం ప్రపన్నా పేక్షయానంతర కల్పే నిర్వేదేన ప్రపన్నస్య

సా-ప్ర—ప్రపన్నే ఘకేఘచిత్పాపరంభక పాపస్య గురుతరస్య సంభవా త్కేఘచిచ్ఛలఘుతరస్యాపి సంభవాద్గు
రులఘుపాపయో చైకప్రాయశ్చిత్త త్యానుపపత్తేరన్యధాకృత్స పాపానామేకప్రాయశ్చిత్తకత్వప్రసంగేనా
నేకప్రాయశ్చిత్త విధివైయ్యధ్యాదిత్యత్రభరస్వీకర్తు స్సవశః క్తి త్వేన గురుతరపాపనివర్తనభరస్వీకారసం
భవాలఘు ప్రాయశ్చిత్తాఘస్మా నాశకై విషయే పిత ధృరస్వీకార సంభవాత్ “ యద్యేన కామకామేన. ను
దుష్కరేణ శోచేర్యో యేనయే నేష్య హేతు సే, , త్యాది ప్రమాణై స్సర్వ ప్రాయశ్చిత్త త్వేన విచయోగా
చ్చ పూర్వో త్తర కల్పముక్తానాం నివర్త్యతారమ్యేపి భరన్యా సమాత్రాత్సంసార నివృత్తి వత్పూర్వసి
ద్ధకృత్స పాప ప్రాయశ్చిత్త త్వమవగతముపపద్యత ఏవేత్యభిప్రాయన్నాహ-పూర్వస్మి న్వాపరస్మి స్వేత్యాది.

సా.వి—శరణాగతి, రత్న క్తం. శాశరణాగతిః ప్రాణాత్మయపర్యంతి ప్రాయశ్చిత్త నివర్త్య బ్రహ్మహత్యానురా
పానాది జనితగురుతరపాప నివర్తకాకథం స్యాదిత్యాశంక్యపూర్వోత్తరకల్పయోః పాప తారతమ్యేపి మో
క్షాధః ప్రపత్తే రవిశేషణ పాప నివర్తకత్వవ జ్ఞాతృత్వస శక్తిమతః కిం గాంభీర్యాది విచారేణేతి న్వా
యేన భాగవతాప చారం వినా లఘు గురు తారతమ్యా నాదరేణ “ దురాచారోపి సర్వాశీ కృత ఘ్నానా
స్తికః పురా । సమాశ్రయే దాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణంయది । నిదోవం విధితం జంతుం ప్రభావాత్ప
రమాత్మనః, ఇత్యుక్తం ప్రభావం స్తో యతి. పూర్వస్మిన్నితి. ఏకైవ పాప భేదేన ప్రతి వాపం ప్రపత్తి

సా-సం—నను గురుణిగురు ప్రాయశ్చిత్తం లఘునిలఘ్వీతి స్మృతౌ సత్యా మనే కేషాం గురూదాంచ ఏకాల
ఘ్నీచ ప్రపత్తిః కథం ప్రాయశ్చిత్తతాం భజేదితమాంశం కాంక్షమాం తేన సమాధత్తే. ద్వాభ్యాం , పూర్వస్మి
స్వేత్యాదినా. ఆద్యే దృష్ట్వాంతప్రదశనం . ద్వితీయే దాష్ట్వాంత కస్య కథనం - నిర్విణ్ణ చేతసాం, సం
సారే నిర్వేదం ప్రాప్త చేతసాం ప్రపన్నాహం - కల్పే, బ్రహ్మ కల్పే - పూర్వ కల్పప్రపత్త్య పేక్షయా

మూ— ప్రపత్తిర్నవిశిష్యతే । ఏవమేవలఘునానా గురూదా మపి వాగసామ్ । సకృత్ప్రపత్తి రేకైవ సద్యః ప్రళమ కారణమ్ ॥

ఉళతానవల్ విన్దైక్కుళ్ళమ్

సా-దీ--పాపతారతమ్యముడా కిలుమ్ ఏకరూపైయానప్రపత్తియే సవరుక్కుమ్ పాపనాశికైయామ్-ఇప్పడియే లఘువాన పాపక్లగుక్కుమ్ గురువాన పాపక్లగుక్కుమ్ సకృత్ప్రపత్తియే నిరాసికైయా మెనిరార్- ఏవ మేవేతి .

ఇనిఅధికారాథా త్రైప్పాట్టాల్ సంగృహ్యక్కుట్టుకిరార్. ఉళతానవిత్త్యాది - ఉళతానవల్విన్దైక్కుమ్,

సా-స్వా—ఏకకల్పసుష్టితపాపానామాధిక్యేపి ఉభయో రపిసకృదను స్థితైకరూపప్రపత్త్యైవప్రాప్తివిరోధి సర్వ పాప నాశః. నివర్త్య పాప తార తమ్యేపి సర్వ పాప ప్రాయ శ్చిత్రాత్మక మోక్షార్థా ప్రపత్తి నావి శిష్యతే . ఏవ మేవ గురూదాం లఘునా మాగసాం సకృ త్ప్రపత్తిః - సత్త్వా వృత్తా. ఏకైవ, ఏకరూపై వ. నాక్ల ఘాయ స్త్వ యత్న గౌరవాది యుక్తా. సద్యః ప్రళమ కారణమ్, సద్య ఏవ నాశకమ్. ప్రోప స గాన్ ని శ్చేష నాశకం . నతు మోక్షార్థా ప్రపత్తివ త్సద్యః కించి దంశ నాశకం శరీ రావ సా నే శే ష నాశక మేస్తు కరుత్తు .

ఇప్పడి యివ్వధి కార త్తిలే బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తు క్కొళ్ళోజితస్మూల ప్రారబ్ధపాప నివర్త్యార్థా మడి యిలే ప్రపదనమ్ పణ్ణ ప్రాప్త మేస్తు శొన్నతు కూడుమో ? పాపా రంభక పాపత్తుక్కుప్రప దన రూప ప్రాయశ్చిత్తమే పణ్ణ వెణు మేస్తు నిబంధ ముణ్ణో ? ప్రాయశ్చిత్తాంతరత్తాలే యుమ్ తన్నివృత్తిస మ్పాదిక్కు లామే ? కించ, అన్య దేవతా ప్రపదన త్తాలే తాన్ పాపారంభక పాప నివృత్తి సమ్పా దిక్కు లాకాతో ? ఇత్త్యాది శంకైకలై పరి హరియా నిన్దుకొణ్ణు అధికారా థాత్తై ప్పాట్టాల్ సంగ్రహీక్కి రార్. ఉళ తానేత్త్యాది. ఉళతాన, వత్త మానమాన - వల్, దృఢమాన - ప్రారబ్ధ మాకైయాలే భక్తిమూ తలాన ప్రాయ శ్చిత్రాంతర త్తాలే నివర్త యితు మశక్య మాన వెన్దుపడి. వినైక్కు, పాపత్తుక్కు.. ఉపాయ

సా-ప్ర—“ అనుభవితు మఘాఘు ,, మిత్త్యా ద్యుక్త రీత్యా నంతజన్మ పరంపరాజీతాశక్య విస్రంసన క మ్ నివృత్త్యర్థం భగవతి కృత భరన్యాసా అపథ ప్రవృత్తిం విహాయ చాతక వద్భగవ ద్దయా ప్రతిక్షా భవంతీ త్యాహ. ఉళతా నేత్త్యాదినా. ఉళతానవల్ వినైక్కుళ్ళమ్ వెరువి, అనాది జన్మపరం ప రా

సా- వి--సకృద్దురుతమే ప్యేకవార మేవేత్యర్థః.

ఉక్తార్థం గాథయాసంగృహ్లాతి- ఉళతానేతి- ఉళతాన, విద్యమానాల్- వల్, దృఢాల్-వినైక్కుమ్,

సా-సం—తదనంతరకల్పప్రపత్తిః పూర్వపాపనివర్తకేతి నివర్త్య తారతమ్యేపి ప్రపత్తిరేకరూపైవ నివర్తకే తి సమ్ప్రీతి పన్నమ్ తద్వ దేవ - ఆగసామ్, అపరాధానాం - సకృత్, భక్తివదా వృత్తి రహితా - పృ పత్త్యంత రాన పేక్షేతి భావః - ప్రాయశ్చిత్త ప్రపత్తిరేవ. ప్రతిపక్షోక్త సహాయవ్యావృత్త్యర్థమేవ కారః. ఏకా, భక్త్యాదినా సహాన పేక్షా - సద్యః, ప్రయోగా నంతర త్తణవీవ -

ఉళతాన వితి, విద్యమానా త్ప్రబల పాపాల్ - “ అను భవితు మఘాఘుం నాల మాగామి కాలః

మూ - వెరువియులకళ న్న, వళర్ తామరై యిడైవణ శరణాకవరి త్తవర్ తామ్, కళై తానెనవెక్రమ్ కన్ మమ్ తురప్పర్ సా-చీ-పూర్వజన్మజ్జశిల్ సంచితమానప్రబలపాపజ్గళుక్కు - ఉళ్ళమ్ వెరువి, మనస్సిల్ భయ ప్పట్టు - ఉలకళ న్న, లోక విక్రాంతమాన - వళరానిన్మతామరై యిడై, వళర్ కెన్న తామరై పూర్పొన్న శ్రియఃపతియినుడై యశ్రీపాదద్వంద్వ తై - వణ శరణాక, దృఢోపాయమాక - వరి త్తవర్ తామ్, పత్తిన్ ప్రపన్నర్ కళ్ - కళై తానెనవెక్రమ్ కన్మ న్దురప్పర్, ప్రపన్న్యత్తరకాల త్తిల్ కళై పోలే ఎక్రన్తువరుమ్ పాపజ్జలై ప్పణ్ణార్ - పణ్ణినాలుమ్ య థో చి త

సా-స్వా - భక్తిప్రారబ్ధవ్యతిరిక్తాఘనాశిని, ఎన్ని-రపడియేభ క్తియోగత్తాలుమ్ దునిఁవారమాన బుద్ధిపూ వోత్తరాఘ మూల భూత ప్రారబ్ధ పాపత్తు క్కెన్మపడి - ఉళ్ళమ్, అంతః కరణమ్ - వెరువి, అరువరుత్తు అను తాప ప్పట్టు - ఇతినాలే “ కృతే పాపేషు తాపావైయస్య పుంసః ప్రజాయతే , ఎన్ని-ర పడియేని మిత్త ముదిత్తా లల్లతు నైమిత్తికమ్ కూడామైయాలే బుద్ధి పూవోత్త రాఘత్తుక్కు ఇప్పోతు ప్రాయశ్చి త్తమ్ పణిఁ కూడా తెన్మమ్, పాపమూల ప్రారబ్ధ పాపత్తుక్కు ప్రాయశ్చి త్తాంతర మిల్లై యెన్మమ్ శొల్లప్పట్టు - ఉలకళ న్న, లోకతై అళవానిర్కిర - వళర్ తామరై యిడై, వళరా నిర్కిర తామరస పుష్ప ద్వంద్వతై, నిగీర్యాధ్యవ సానత్తాలే తిరువడి కళై యెన్మపడి - “ లోక విక్రాంత చరణా శరణంతే న్రజం విభో , ఎన్ని-ర పడియే వామన రూపియా యవతరిత్తు సన్యవీవ వధమాన నామ్ విరొధినిర సన పూర్వక మాశ్రిత సంరక్షణమ్ పణ్ణిన త్రివిక్రమ రూపి భగవ చ్చరణార విందజ్జలై యెన్మపడి - వణ శరణా క - వణ, దృఢమాన. శరణాక, ఉపాయ మాక - వరి త్తవర్ తామ్, “ తవ కేశవ పాదుకే ప్రభావోమ మ దుష్క-మఁ చనన్వ నంత పారే | నియమేన తథాపిపశ్యిమస్య ప్రథమేనైవ పరాభవంప్రతీమః , ఎన్ని-ర పడియే పాపమ్ ప్రాయశ్చిత్తాంతరా నివర్తమా యరున్తాలుమ్ తన్నిరాస త్తమ మాన తిరువడి కళై శరణమాక ప్పత్తిన్ వర్ తామ్. పాపారంభక పాపత్తుక్కుళ్ళి ప్రపత్తిపణ్ణిన ప్రపన్నరెన్మపడి. ఇతి నాలే దేవ తాంతర ప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాక మాట్టా తెన్మపడి. కళై తానెనవెక్రమ్, కళై పోలే ఐహిక భగవ దను

సా-ప్ర - సిద్ధాదనుభవేనవాప్రాయశ్చిత్తైవానివర్తయితు మశక్యాత్పాతస్యమనస్కంభితాః. ఉలకళన్మ వళర్ తామరై యిడైవణ శరణాకవరిత్తవర్, తత్రతత్రస్థిత భాగవతప్రీణనాథంతత్స మీపాగమనాథం వ థమానా తామరస వత్పరమభోగ్యా పరస్పర సదృశా భగవచ్ఛరణౌ “ మిత్రభావేనసంప్రాప్తం నత్యజే యంకథంచనే, త్చ్యక్త సుదృఢోపాయ తయా స్వీకృతవంతః. కళై తానెనవెక్రమ్ కన్ మమ్, కళమేయవసవ ద్భగవద్భాగవత కైంకర్య కరణ మధ్యేప్రాప్తమపాయరూపంకమఁ. తామ్ తురప్పర్, స్వయంవజయంతి.

సా-వి - పాపాల్ - జాత్యేకవచనం - ఉళ్ళమ్, మనసి. వెరివి, భీతే సతి - ఉలకళ న్న, లోకానా క్రమతోభగవతః - వళర్ తామరై యిడై, అభివృద్ధ శ్రీపాదార వింద ద్వంద్వం. తామరై శబ్దే నపాదయో నిఁగీర్యాధ్యవసానం - వణ శరణాక వరిప్పవర్, దృఢోపాయ త్వేన స్వీకృతవంతః ప్రపన్నా ఇత్యథః - తామ్, స్వయం - కళై తానెన, స్వస్య వృద్ధి ప్రతి బంధ తృణమితి - ఎక్రమ్, ఉచ్చవత్ - కరుమమ్, పాపం - తురప్పర్, పరిహరంతి -

సా-సం - ప్రశమయితుమశ్చేషం నిష్క్రియాభిర్నశక్య, మిత్యనుసంహితమాచారైః. ఉళ్ళమ్ వెరువి, మనోభీతం స్యాత్. “ త్రీణిపదే , త్యాదినా, క్రమణాయ వివధమాన చరణార వింద ద్వంద్వం సుదృఢోపాయ త్వే నః వరిత్త వర్ స్వీకృత వన్తః. తామ్, తాజ్జల్, స్వయమ్. కళై తానెన వెక్రమ్ కన్ మమ్, కళమాభి వృద్ధి

సూ— తుర నిడి(లుమ్)నుమ్, ఇళై తానిలై శెక వెళ్ళల్ పిరానరుట్టే నెక్రమే || ౨౫ ||

సా-గీ— ప్రాయశ్చిత్తతాల్ కట్టిప్పర్. తుర నిడిలుమ్, ప్రాయశ్చిత్తతాల్ తుర కైయిత్ - ఇళై తానిలై శెక, ఇళై తాన నిలైయుణ్డు - కఠిన ప్రకృతియామ్ ప్రాయశ్చిత్త త్తిల్ మూళా తిరుకై. అన్న నిలై యొక్క ట్టికై-కు - ఎళ్ళల్ పిరానరుల్ తేనెక్రమే, ఎళ్ళళుక్కు ఉపకారక నానభగవానుడైయ. అరుల్ తేక, తేక పోన ఎ కృపై. ఎక్రమ్ , కిళమ్ముమ్ - అతావతు, రత్తకనాన భగవాన్ కాణత్వ ఖంజత్వాది రూపదృష్ట శ్చైయై ప్పణ్ణి కో గ్రీడికరిక్కు మెక్కై - || ౨౫ ||

సా-స్వా— భవాది ఫలత్తుక్కు ప్రతి బంధక మాక వారా నిర్కిర. కన్మమ్, దుష్క-మన్గళై. తురప్పర్, కాలత్రయ త్తిలుమ్ పణ్ణార్ . బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ మూల భూతా వివేక మిరున్మాల్ బుద్ధి పూర్వోత్తరామమ్ తురక్క కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . తుర నిడిలు మితి- తుర నిడిలుమ్ , దుష్క-మన్ వజన త్తిలుమ్. దుష్క-మన్ వజనత్తై యుణ్ డాక్కు క్తేయిలు మెన్మపడి. ఇళ తానిలై , మంద బుద్ధి తానిలై - మంద బుద్ధి తాయాపా వివేక నిలై. శెక, నశిక్కు మ్పడి. ఎళ్ళల్ పిరాన్, ఎళ్ళళు క్కుప కారక నాన శ్రేయి పతియి నుడైయ. అరుల్, దయైయాకిర. తేక, మధువానతు. ఎక్రమే, పాప మూల పాప ప్రాయశ్చిత్త మాక ప్రపదనమ్ పణ్ణి నవసుక్కు భగవ త్కృపైయాలే వివేక న్న శిత్తువివేక ముణ్ణాయ్ పాపవజన ముణ్ణా మెన్మ కరుత్తు. తేనాక నిరూపణ త్తాలే ఆయుర్వేద సిద్ధ సకల దోష హరత్వ భోగ్యతా ప్రభృతి గుణజల్ వ్యభోజి త్తల్ . || ౨౫ ||

సా-ప్ర— జ్ఞాత్వాన కుర్యు రిత్వథః. తుర నిడినుమ్, వజన క్రియమాణెనతి. ఇతరి పరమపి బుద్ధి పూర్వోత్తరా పరాధో మమనస్యాదితి సంకల్ప పూర్వకం తద్వజన సతీత్యథః. ఇళై తానిలై శెక, మన్మ చిత్త తయా స్థితి ర్యథానస్యాత్తథా. బుద్ధి దౌబల్యాద పథే ప్రవృత్తిర్యా వచ్ఛరీరం యథానస్యాత్తథేత్యథః. ఎళ్ళల్ పిరానరుల్ తేనెక్రమే, అస్మత్స్వామినో జ్ఞాత సుకృత జాయమాన కటాక్ష సదాచార్య ప్రాపణ భరన్యాసాద్య సుష్మాపన ముఖేనోపకారకస్య శ్రీమన్నారాయణస్య నిరపాయకైంకర్యం ప్రాపయామి త్యేవం రూపసంకల్ప రూప మధుప్రవాహః ఏతద్విషయే సమృద్ధో భవతీత్యథః. “జగతి మితం పచే, తిక్లోకోక్త రీత్యా భగవద్దయా యానిరవధిక సుఖరూప బ్రహ్మ సుభవ హేతు త్వేన మధుత్వ మితి భావః || ౨౫ ||

సా-వి— కైంకర్యవృద్ధి ప్రతిబంధకం పాపం వజాయంతీ త్యథః-వివేకననకుర్వంతి-ప్రారబ్ధవ శేన ప్రాపాన పి ప్రాయశ్చిత్తేన పరిహరంతీతి భావః - తేన కైంకర్యాభివృద్ధి హేతుభూతాన్త త్స్వామి కృపా తేషాం ఘరి తేత్యాహ - తుర నిడిలు మితి - తుర నిడిలుమ్, వజన కృతేనతి - ఇళై తానిలై శెక, దుబలతయా స్థితి- “నరస్య బుద్ధి దౌబల్యా దుపాయంతర మిష్యత, ఇత్యపరాధ ప్రవృత్తి ర్యథా నస్యాత్తథా - ఎళ్ళల్, అస్మాకం- పిరాన్, ఉపకారకస్య- అరుల్, కృపైవ. తేక, మధు- ఎక్రమే, అభివధ్ తే- తదీయకృపా మహిమ్నా అపాయా ప్రవృత్తిస్తదభావేన కైంకర్యాభివృద్ధి శ్చ భవతీతి భావః || ౨౫ ||

సా-సం— విఘాతయవ సవదుద్భవిష్య త్క-మన్. బుద్ధి పూర్వకాకృత్య కరణ కృత్యాకరణాదిరూపం - తురప్పర్, వజనయంతి. తుర నిడినుమ్, అనుతాపో పర మాభ్యామపి. ఇళై తానిలై శెక, బుద్ధి దౌ బల్య కృతాస్థితి ర్యథా నశ్చేత్తథా. ఎళ్ళళిత్వాది. మత్స్వామినః కృపాయాపమధు వివధత్ ఏవేత్యథః. || ౨౫ ||

మూ—ప్రారబ్ధే తర పూర్వ పాపమఖిలం ప్రామాదికం చోత్తరం న్యాసేన తపయన్ననభ్యుపగత

సా-దీ—సర్వేశ్వరరక్ష శరణాగత నుడైయ పాపజ్ఞలైక్కుఁగ్రహిక్కుమ్ ప్రకార త్రైలోక త్రాల్ కాట్టుకిరార్. ప్రారబ్ధే తరేతి - ప్రభుగి, సమథాస్సాస్వమీ-నగి, శరణాగతరాన నమ్మడైయ - ప్రారబ్ధే తరపూర్వ పాప మఖిలమ్, ప్రారబ్ధాంశ వ్యతిరిక్తమాన పూర్వజన్మ కృత సర్వ పాపజ్ఞలైయుమ్, ఉత్తరకాలీనమాన ప్రమా దకృతజ్ఞలైయుమ్, ప్రారబ్ధాంశ త్తిలుమ్ ప్రపన్ననుక్కు-అనిష్టాంశ త్రైయుమ్ ఇప్రప త్తిమాత్రత్రాతేకగ్రహిక్కుమ్.

సా-స్వా—ఇప్పడి యి న్నవధి కారాది యిలే ఈశ్వరకైవిదాతే ఎప్పడిక్కుమ్ రక్షిక్కు-మెన్టుశొన్నతు కూ డుమో? ప్రాప్తి విరోధి పాపజ్ఞ శన న్నజ్ఞశాకైయాలే రక్షిక్కు- కూడాతే? ,, తదధి గమ ఉ త్తర పూ ర్వాఘు యో రణ్ణేష వినా శాత ద్వ్యప దేశా ,, దెన్కిర పడియే సమస్త పాప మమ్ నష్ట మాకైయా లే కూడు మెన్నిల్ వేదాంత విహితైయాన భక్తి విద్యైక్కు- సమస్త పాప నాశకత్వ జూడి నాలుమ్ ప్ర పత్తిక్కు-తు కూడుమో? ప్రపత్తియుమ్ వేదాంత విహితైయాన న్యాస విద్యైయాకైయాలే కూడు మెన్టి లప్పీతు భక్తియై ప్పీలే తానే ప్రపదన మమ్ ప్రారబ్ధ నాశక మల్లా మైయాలే అనేక జన్మ విశిష్టమ్ ప్ర సంగి యాతో? వచన బలత్తాలే ప్రపత్తి ప్రారబ్ధ త్తుక్కుమ్ నివర్తికై యెన్టిలప్పీతు ప్రపన్నా శైల్లార్కు- ముత్తర త్తణత్తిలే తానే మోక్షమ్ ప్రసంగి యాతో? భక్తియోగత్తాలే నివర్తికై ప్పిక్కు- కూడుమో? ఇత్యాది శంకైకై పరి హరియా నిన్టుశొ ణ్డు అధికారాథకై శ్లోకత్తాలే సంగ హిక్కి రార్ - ప్రారబ్ధేతి, ప్రభుగి, స్వతంత్ర నాకైయాలే ల ఘుతర న్యాస మాత్రత్తాలే ప్రారబ్ధత్తై క్కుగ్రహిప్పాసేనెన్టు నియోగానహా నెన్టుపడి. ప్రారబ్ధే తరపూర్వపా పమ్ సర్వం, ప్రామాది కోత్తర పాపమ్ సర్వం, ప్రారబ్ధ పాపే వ్యప్యే తద్దేశా రంభకాభ్యుపగతాంశమ్ వి నాన్యత్సర్వ మపి . న్యాసేన , వేదాంత విహిత న్యాస విద్యయా . తపయక్ , నాశయక్ - జన్మాం తర

సా-ప్ర—పాపారంభక పాపనివృత్తి విశిష్ట మోక్షాథక సాక్షభరన్యాసే కృతే అభ్యుపగత పారబ్ధవ్యతిరిక్తస్య కృత్స్నస్యాశ్చైవ సంకల్పయక్ కేవల మోక్షాథక భరన్యాసేఽపాపారంభక పాసేన బుద్ధిసూర్యోత్తరాఘే

సా-వి—అధికారాథకం శ్లోకేన సంగృహ్యతి - ప్రారబ్ధేతి- కమ=ద్వివిధం- ప్రారబ్ధ మప్రారబ్ధంచేతి-సహ కారి సమవధాసేన ఫలోన్ముఖం యత్తత్ప్రారబ్ధం. తదన్యదప్రారబ్ధం- ప్రారబ్ధమపి ద్వివిధం, అభ్యుపగత మనభ్యుపగతంచేతి. ప్రసన్న కమ=ద్వివిధం, పూర్వాఘు ముత్తరాఘంచేతి - ఉత్తరాఘం ద్వివిధం , బుద్ధి పూర్వక మబుద్ధిపూర్వకంచేతి- తత్ర ప్రారబ్ధే తర పూర్వపాపస్య అనేక జన్మానుభావ్య ప్రారబ్ధమధ్యే ఏ తజ్జన్మానుభావ్య ప్రారబ్ధవ్యతిరేకేణ ప్రారబ్ధాంతరస్యాపిన్యాసేననాశక-అభ్యుపగతప్రారబ్ధాంశస్యానుభవగి-

సా-సం—సర్వపాపేభ్య ఇత్యత్ర సర్వశబ్దసంగృహీతాఃకే? అగృహీతానాంకథనివృత్తిగి? ప్రపన్నస్యాపి కుటిలస్య స్వసంకల్పితకాలే కథం మోక్షలాభఇతి జిజ్ఞాసా మధికారాథక సంగ్రహణ ముఖేన శమయతి. ప్రారబ్ధే తరేతి. ఏత ద్దేహవస్థిత్యను మతిమతగి ఏతద్దేహ వసానా వధౌ ఫల ప్రదానోన్ముఖం ప్రారబ్ధమ ఖిలమిత్యనేన అదత్తఫల మకృతప్రాయశ్చిత్తంచ పాపజాత ముచ్యతే. న్యాసస్య పూర్వం, న్యాసస్యోత్త రవిత్యధికః. అనభ్యుపగత ప్రారబ్ధ ఖిన్దు శబ్దేన దేహాంతరా రంభక పాపం గృహ్యతే. తస్యప్రారబ్ధత్వం

మూ—ప్రారబ్ధఖండంచనః | ధీపూర్వోత్తరపాపమనామజననా జ్ఞాతేపి తనిష్కృతేకాటిల్యేసతిశిక్షయాప్యన
ఘ య క్రోడీకరోతిప్రభుః || ౪౧||

ఇతి కవితార్కికసిహ్వాస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిః శ్రీమద్ర
హస్య త్రయసారే అపరాధ పరిహారాధికారోష్టాదశః- శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ—ప్రతిబుద్ధనుక్కు మేల్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ వారామై చూలుమ్, అప్రతిబుద్ధనుక్కు నన్నా లు
న్నదుచిత ప్రాయశ్చిత్తతాతే కట్టిత్తుమ్, ప్రియశ్చిత్తమృణ్ణాత కరినత్వమ్ వరిల్ శిక్షయాపి కాణ త్వాది
రూప లఘు దండ త్తాల్ పాపజ్ఞలై కట్టిత్తు నిష్పాప నాక్కి అవక్ స వక్ థా కోడీ కరి క్కు మ్ -
స్వసేవాయోగ్యనాక్కు-మెన్ట పడి- || ౪౧ || ఇతి శ్రీసారదీపికాయామపరాధపరిహారాధికారోష్టాదశః.

సా-స్వా—నరకాద్యా పాదక బుద్ధి పూర్వోత్తరపాపానాం సత్త్వతగ్రంథం రక్షకోభవే చిత్తతతహ-ధీ
పూర్వేతి - తత్త్వ హిత పురు షార్థ వివేక పూర్వకం భగవంతం ప్రపన్నస్య బుద్ధి పూర్వాప రాధో
నసం భవ త్యేవ - ప్రారబ్ధ వశా త్సం భవే పృథి కారాను రూప నిష్కృతి ముత్పాద్య రక్షతి - కుటిల
ప్రకృత్యాప్రాయశ్చిత్తాకరణేపి, ఇహైవేషాం కేచిదుపప్లవాభవంతి,, త్యాదిప్రకా రేణ రాజపుత్రాప రాధవ
ల్లఘుదండేనసర్వమపి పాపంవినాశ్యవీతమనఘయక్ శరీరావసా నేఫలప్రదానేనరక్ష్యత్యేవేత్యథః || ౪౧ ||
ఇతి శ్రీమదుత్తర సారా స్వాదిన్యామ పరాధపరిహారాధికారోష్టాదశః -

సా-ప్ర—ఉత్పన్నే ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానం జనయక్ తదభావేపిలఘుదండప్రదానపూర్వకంభగవాక్ప్రపన్న
మంగీకుర్యాదేవేత్యాహ-ప్రారబ్ధతరేత్యాదినా-కాటిల్యేసతిబుద్ధిపూర్వంపాపాని కృత్వా ప్రాయశ్చిత్తానను
ష్ఠానఇత్యథః, క్రోడీకరోతి, స్వీకరోతి || ౪౨ || ఇతి శ్రీ సారప్రకాశికాయామపరాధపరిహారాధికారోష్టాదశః.

సా-వి—ఆత్మస్యతు ఏతజ్జన్మానుభావ్య ప్రారబ్ధస్యచనాశః- అబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాణా మశ్లేషః- బుద్ధి
పూర్వోత్త రాఘాణాంతు పివేకినస్తావదనుదయ ఏవ, ఉదయేవా నిష్కృతిః. కరినప్రకృతికస్య కాటిల్యేసతి
ప్రాయశ్చిత్తార్థ మప్యప్రవృత్తౌ సత్త్వాం. శిక్షయా అనఘయక్, ఖంజత్వ కాణత్వాది రూపేణనిష్కల్మ షం
కుర్వక్- క్రోడీకరోతి, స్వీకరోతి- అస్మిన్లోకే పాప శబ్దేనపుణ్య త్వేనపాపత్వేన ప్రసిద్ధ రాశిద్వయన్యాపి
గ్రహణం- పుణ్యస్యాప్యభిసంహిత ఫలత్వే పాపత్వాల్ || ౪౧ ||

ఇతి శ్రీసారవివరిత్యామపరాధపరిహారాధికారోష్టాదశః.

సా-సం—దేహాన్మరా రంభాన్మృత్యుః. ఏతద్దేహవసానావధావేవ పాపారంభకపాపమభ్యుప గతప్రా
రబ్ధ ఖత్వాంతరం. ఏతస్య ప్రారబ్ధత్వం పాపారంభోన్మృత్యుః. తత్ర దేహాంతర విశంబాక్ష మత్వాత్తదార
భకం విద్యా తే ఏవ షీ ప్యతే . పాపారంభకంతు సంకల్పవిశేషపూర్వికయా అనయోవ విద్యయా విద్యాంవి
ద్యాన్మ రేణైవేతి ఖంజత్వే త్యక్తం-స్వరూపయా ధాత్మగ్జ్ఞానస్య తజ్జనన ప్రతి బంధక త్యాద
జననాదిత్యుక్తిః. పాపారంభక ప్రాబల్యాజ్ఞాతే పీత్యుక్తిః. తత్, పాపం- నిష్కృతేకి , ప్రాయశ్చిత్తేన. ఉ
పయతీత్యనేనాన్వయః. కాటిల్యేసతి, బుద్ధిపూర్వకమేవ పాపం కృత్వాఅనుతాపాద్యభావేనతి,, కాణాభవస్తీ,
త్యాదిరూపయాశిక్షయాపినఃప్రభుః, క్రోడీకరోతి, స్వసంకల్పితకాలవీవభరేనసంయోజ యతీత్యథః || ౪౧ ||

ఇతి శ్రీ సార ప్రకాశికా సంగ్రహే అపరాధ పరిహారాధికారోష్టాదశః.

శ్రీయోగమః

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

స్థానవిశేషాధికారః.

మూ—

యత్రైకాగ్ర్యంభవతిభగవత్పదసేవాచనాదే

సా - దీ — ఏవం నిరపరాధస్య ప్రపన్నస్యాస్య యత్ర తు | స్వామికైంకర్యసామగ్రివాసస్థానం తదుచ్యతే ||
ఇవ్యధికారికుయోగ్యమానవాసస్థానత్వైముతశ్లోకత్తాలేకాట్టుకిరార్.యత్రేతి. భగవత్పదసేవార్చనాదే,

సా - స్వా — ఇప్పుడి సూర్యాధి కారత్తిలే ప్రపన్నాధి కారికు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిబీనిష్కృతియు
డాన తాయుమ్ శిక్షే యడానతాయుమ్ శొన్నతు కూడుమో? పరమే కాంతియాన వివ నుకు నిరప
రాధ మాక వతిక్కు మ్మడి వాసస్థలమ్ దులభ మైకైయాలె బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘముమ్ దేశకాలవై
షన్యత్తాలే వరుమవై యైకైయాలే అశ్లేష విషయ మనో? నిరప రాధతయా వత నాను గుణ వాస
స్థల ముడాకిలన్తో బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘత్తుకు అశ్లేష విషయత్వ మిల్లా మైయాలే ప్రాయశ్చిత్త ము
ణ్ణావ తెన్కిర శంకావారణాథం ప్రపన్నాధి కారికు నిరప రాధతయా వత నాను గుణోచిత వాసస్థ
లక్ష్మితై ఇన్త వధికారత్తాలే నిరూపియా నిష్టకొణ్డు అధికారాథత్వై శ్లోకత్తాలే సంగ్రహిక్కి రార్. య
త్రైకాగ్ర్యమిత్యాది - యత్రస్థలే - భగవత్పద సేవాచనాదే రైకాగ్ర్యమ్, చిత్త సమాధానం భవ
తి. యత్రైకాగ్రతాత్రా విశేషాది త్యు పాయ భక్తా వుక్తస్య ఫల భక్తా వపి సమ త్వా దితి భావః.

సా-ప్ర—ఏవం భక్త ప్రపన్నయో రావశ్యకం శాస్త్రీయ నియమమపరాధ పరిహారం చోక్త్యా నిరపరాధ
కైంకర్య రూప ఫలాను భవాను గుణంవాసస్థాన మాహ- యత్రైకాగ్ర్య మిత్యాదినా. సాధనానుష్ఠాన ఇ
వన్యత్తావలోకనాది రూప భోగేప్యైకాగ్ర్యస్యా సేవోదశనా ద్భర న్యాస ఫలభూత కైంకర్య రూప

సా-వి— ఏవం నిరపరాధ కైంకర్యం కుర్వతో నివాస యోగ్యం స్థానం నిరూపయన్ ప్రథమం సంకృణ్ణా
ది. యత్రైకాగ్ర్య మితి. అత్రైవశ్రీరంగే సుఖమాస్వేతి శ్రీరంగోపలక్షిత సాత్వికక్షేత్రం భగవ దచనై
కాగ్రతా హేతురితి యత్రైకాగ్ర్యమితి తాదృశపుణ్య క్షేత్ర మిహ వివక్షితం- తద సం భవ ఇత్యాహ -

సా-సం — ఉక్తవిధ కైంకర్యం కుత్రస్థిత్యా కార్యమితి జిజ్ఞాసాం శమయితు మధికారాంతర మారభ మా
ణి ప్రతిపాద్యం సంకృష్టమ్. యత్రేతి. ఇతర విరక్తి పూర్వికాభగవత్సమరక్తిరైకాగ్ర్యమ్, చాతుర్వర్ణ్యాధ
మో యత్ర దేశే సంస్థితః తత్రప్యైకాగ్ర్యంభవతి. ఆదిశబ్దేన భాగవత సేవాదిగృహ్యతే. అచనాదే

మూ— ర్యతైక్రికాంత్య వ్యవసితధియో యస్యకస్యాపిలాభః । వాసస్థానం తదిహకృతినాం భాతివైకుంఠ కల్పం ప్రాయోదేశా మునిభిరుదితాః

సా - దీ — భగవత్కైంకర్యక్షుక్కు యాతారు విడత్తై వీకాగ్ర చిత్తత్వ ముచాదామ్ అవిష్కముమ్. య త్రచ భగవ దైకాంత్యత్తిత్ నిశ్చిత బుద్ధియానవ సేవనాకిలుమ్ బరుప్రపన్ననుడైయ సహవాసముచాదామ్. య స్యకస్యాపి ఎనైయాత్ జాత్యాది యిత వనాకిలుమామ్ సారమైకాంత్యమే వెణోడువతెన్దు సూచిత. ఇ. ది వ్య దేశమాకిలుమామ్మతోరీడ మాకిలుమామ్ అవిష్కమే భూమియిలరిన్న వర్ కళుక్కు వైకుంఠ కల్పమాన వాసస్థాన మెనై. మునికళాల్ స్మృతికళిల్ళొల్లప్పట్ట బహువిధజ్జళాన బదరికా నైమిశ గంగాతీరప్రయా గాదికళే. ప్రాయేణ అగ్గిలే కాంతికళే సంధావిత రెన్దు మభిప్రాయత్తాలేళాన్నార్కళావత్తనై. అనైయాల్

సా - స్వా - యత్రచస్థలే - ఐకాంత్యే, దేవతాంతర ప్రయోజనాంత రాసవ్యయే నిశ్చిత ధియః. పరమై కాంతినః యస్యకస్యాపి వణ విశేషాద్య నాదరేణ శ్రీ కాంచీ ముని సదృశస్యయస్య కస్యాపి లాభః. య త్రేతి శబ్దావృత్తి స్సముచ్చయా లాభే ప్రత్యేకం వాసస్థలతా జ్ఞాపనాథా. “ నిగృహీతేంద్రియగ్రామో యత్రయత్ర వసేన్నరః. తత్రతత్ర కురుక్షేత్రం నైమిశం పుష్కరం తథే, త్యుక్తేః తత్స్థలం. కృతినాం. ప్రపన్నానాం. ఇహ, సంసార దశాయాం. వైకుంఠకల్పం వాసస్థానం, విరొధి సంసగాః భావా తైక్రిక కర్య విఘ్నా భావాచ్చ వైకుంఠ సమాన మితిభావః. నను మునిభి గంగా ప్రయాగ పుష్కరాదిషు ప్ర శ స్మ తయోక్తేషు సత్సుకథమేవ ముక్తమిత్యతహా - ప్రాయఇతి. ప్రాయో దేశాః. అత్ర ప్రాయః పదమ్ బ హుశ్చ పరమ వ్యయమ్. బహవోదేశా ఇత్యర్థః. తేన ప్రాయిక శబ్దేన నపానరుక్త్యమ్- గంగా ప్రయా

సా-ప్ర—భోగేషై క్రికాగ్ర్య మపేక్షిత మితై క్రికాగ్ర్యోప యుక్తవాసస్థానస్య భక్తప్రపన్న సాధారణ్య మి తిభావః - యద్యపి భగవదచన సేవాదా భగవదావసస్థల మేవోపయుక్తం - తథాపి తత్ర ప్రపన్నస్యచే హధారణాసంభవే కింకళావ్య మిశ్యతాహ - యతైక్రికాంత్య వ్యవసితేతి - అయంభావః. భగవత్సాన్ని ధ్యయుక్త శ్రీరంగ, వృషగిరి, హస్తీ గిర్యాదౌ వస్తవ్యం. తత్ర దేహయాత్రాలాభేపరమైకాంతినోభా గవ తస్య సమీపేవా వస్తవ్యమితి - నను భగవద్భాగవత సమీపే వస్తవ్యత్వోక్తి రయోధ్యామధురాకాశ్యవంత్యై

సా-వి— యతైక్రికాంత్యేతి - యస్యకస్యాపి, జాత్యాదినూనతా వతోపి. నను, అయోధ్యామధురా మామే, తి ముక్తి క్షేత్ర తయా పరిగణితాని కింపరిగ్రాహ్య జీత్యాహ - ప్రాయోదేశా ఇతి - ప్రాయీ కాచిత్య వంతః తత్కాలే ధనాభివృద్ధి దేశత్వేనతాతాళిక స్రుచరయోగ్యతా మాదాయ మునిభిః పరి గణితాని ప్రాయః బాహుళ్యే నేత్యనేన అన్యేషామపి సాత్విక క్షేత్రాణాం నివాసస్థానత్వం క్వచి త్కవచి

సా-నం— రుపయుక్త మితిశేషః - తస్యతద్వాస స్థాన మిత్యనేనాన్వయః - ప్రారబ్ధ వశాద్వైంకటా చ లాదిషు దేహధారణాది దౌఘాప్యేనవా సాలాభే కథమిత్యత్రాహ - యత్రేతి - ఐకాంత్యం, పాగమై కాం త్యం - తచ్చానన్యప్రయోజనత్వే సత్యసన్యోపాయత్వం - అస్మిన్నీశ్వలధీయః. స్వస్మా ద్వణౌక శ్రమా దధి కావీవ గపేడ :యాఇతినియమప్రదాసాయ యస్యకస్యాపిత్వ్యుక్తి - కృతినాం, విశేష్థలవాసకృతా వజా స్యూప చార భీమాణాం, అయోధ్యామధురామాయే, త్యాదినా మునిభి రుదితాః. ప్రాయో దేశాః,

మూ—

ప్రాయికౌచిత్యవంతః || ౪౨ ||

ఇ(క్లి)రు న్ననాళిప్పడిస్వయమ్ ప్రయోజనమాకనిరపరాధానుకూలవృత్తియిలేరుచియుమ్ త రై వ్య యు

సా-దీ— చిత్రైకాగ్ర్యాది సంభవిక్కుమ్ దేశమెల్లా మవర్ కళుకు అభిప్రేతమామెన్జపడి. || ౪౨ ||

ఇత్రై ప్రశ్న పూర్వకమాక పుపపాదిక్కిరార్ . ఇరు న్ననాళిత్యాదియాలి . అనుకూలవృత్తి , భగవత్కైంకర్యమ్. పరిపూర్ణ భగవ దనుభవ త్తిత్ త్వరైయుమ్ - యద్వా , విహిత కైంకర్య కరణ త్తిత్ త్వరై

సా-స్వా— గాద యి . ప్రాయేణ భాగ వత సంభవ రూపా చిత్య వత్వాత్ చిత్రైకా గ్ర్యాను గుణాచి త్యవత్వాన్చ ప్రశస్త తయో దితా ఇత్యర్థః || ౪౨ ||

ఇప్పడి వికాగ్ర్యముమ్ భాగవత సహ వాసముమ్ సులభమాన దేశమే వాసస్థలమెన్జ శొల్ల కూడు మో ? పరమై కాంతితయా సర్వోత్తర త్వేన ప్రసిద్ధనాన వివసుక్కు ప్రసిద్ధ గ్రామాదికమే ఉచిత వాస స్థల మన్టో ? అప్రసిద్ధ రహస్య ప్రదేశమ్ వాసోచితమో ? కింవ దేశకాల వైషమ్య వ్యాజత్తాలే అశ్లేష విషయ మాయ్ పోకుమ్మడియో యిరున్దా లైచ్చిక సంచార త్తిత్ సంతుష్ట నాన కృతకృత్యాధి కారిక్కునిరప రాధ తయా వర్తనాను గుణ వాసస్థలా స్వేషగా నిబంధ వ్తానున్టో ? ఎన్నిర తటస్థ శంకై యిల్ పరిశేషప్ర మాణ త్రాతే పూర్వోక్త స్థలమే వాసస్థలమెన్జ నిణయిక్కు క్కుడవరాయ్ కొణ్డు ప్రశ్న వ్యాజత్తాలే తటస్థ శంకైయై పరిహరి క్కిరార్ . ఇరు న్న నాళితి. ఇరు న్ననాళి, “ కాలజుభ్యేజ్జ గతివిధినాకన చిత్రాన్య ప్యమానాః , ఎన్నిరవర్తనూచన ముఖేన కృతకృత్యాధి కార స్వనిష్ఠాభి జ్ఞానాధి కారాథమ్ శొన్నపడి. “తస్యసర్వంసవీవహి, ఎన్జమ్మడియో యిరుక్కిర ఎన్నిర విజ్ఞతైతాక్ కృతకృత్య స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారా థమ్ శొన్నపడి. ఇప్పడితి. ఇప్పడి, శాస్త్రోక్త ప్రకారేణ. నిరప రాధాను కూల్య వృత్తియిలే, భాగవతకై కర్య పర్యంత భాగవత్కైంకర్య త్తిత్ - ఇతినాతే ఇతరాధి కారచతుష్టయాథం శొల్లపట్టు. తానిరున్జ

సా-ప్ర— దిషు వస్తవ్యతా భోధక శాస్త్రవిరుద్ధాస్యాదిత్యత్రాహ - ప్రాయోదేశాఇతి. ౪౩ ||

నస్వేషం భగవద్భాగవత విషయే నిరపరాధ కైంకర్య ప్రవృత్తస్య “నిగృహీతేంద్రియగ్రాహి, ఇ త్యాదిప్రకారేణ యత్రక్వచన వాసేపి సదోష ఇతి స్థాన విశేష నిణయో వ్యథాఇత్య త్రయత్ర క్వచన గ్రామేవాసే “ఏ కాంక్షవ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభి, రితినిషిద్ధ వ్యపదేశనివృత్తి పూర్వకం “విష్టునా వ్యపదేష్టవ్య స్తస్యసవం సవీవహి, తి విహితస్వవృత్త్యను గుణకాంచీపూర్ణాశ్రితైలపూర్ణాది వ్యప దేశ వద్భగవద్భాగవత సంబంధ పూర్వకవ్యపదేశ సిద్ధ్యర్థం వస్తవ్యతయా ఋష్యుక్తార్వా వతాదిదేశా నామిదానీం తులుస్కాద్యుప హతత్వా త్యాజ్యత్వ జ్ఞాపనాథంవ స్థానవిశేషనిణయి కతకస్య ఏవేతి వాస స్థానం సామాన్యే నాహ - ఇరున్జనాళిత్యాదినా - నను చాతు వాణ్య ధర్మా డాం వై వాది

సా-వి— దుక్తమేవేతి సూచితం-ప్రాయికౌచిత్యవంత ఇత్యనేన ఇదానీంతురుప్కో-పల్లత తయాబోచిత్యంనా స్మితి సూచితం - విష్టునా వ్యపదేష్టవ్యః, కాంచీ శ్రీ వేంకటాచల ఇతి భగవదీయ తేత్రాదినైవ స్వస్థా నాది వ్యపదేశః కార్యః - నతు లోకక గ్రామనామాదిభి రిత్యర్థః || ౪౩ ||

సా - సం— బహవోదేశాః - ప్రాయికౌచిత్యవంతః, అసతిబాధకే నివసితు ముచితాః || ౪౪ ||

సంగ్రహమిదంశంకోత్తరముఖేన వివృణోతి. ఇరు న్ననాళిత్యాదినా -

మూ—ముద్దేయవనాయ్, ఏకాంతివ్యపదేష్టవ్యోనైవగ్రామ కులాదిభిః । విష్ణునావ్యపదేష్టవ్యస్తస్యసర్వం
సవీవహి,, ఎష్టమ్మడియాయరుక్మిరపరమై కాంతి(కుట)వృత్తిక్కును గుణమాకవాసస్థానవిశేష మేతెన్నిల్, ఆ
ర్యావతా=ది పుణ్యదేశజ్ఞర్ యుగస్వభావత్రాతేఇప్పీతువ్యాకులజ్ఞశానపడియాతేచాతుర్వణ్యధర్మమ్ప్రతి
ష్ఠితమానవిడత్తిలేవసిప్పానెనిగిరతేఇప్పీలైక్కుఉపాదేయమ్. అవిడజ్ఞర్ తన్నిలుమ్, కరు న్దడముకిల్ వణ్ణెనై
నా-దీ—యుమ్. చాతుర్వణ్యధర్మమ్ప్రతిష్ఠితమానవిడత్తిల్. యత్ర వేదాశ్చయజ్ఞాశ్చతపస్సత్యందమశ్యమః
సవైదేశోహి వస్సేవ్యామావోఽధర్మః పదాస్సృజేత్,, అధర్మజ్ఞశైకాలాలుత్రైయాతపడి ఇరుక్కుమ్దే
శమలతువేఎష్టశొల్లప్పట్టవిడత్తిలే. ఇని ఇద్దేశత్తిలుమ్భాగవతోత్తరదేశమ్పరిగ్రాహ్యమెనిగిరార్. అవిడజ్ఞ
ర్ తన్నిలుమిత్యాదియాల్. కరు న్దడముకిల్ వణ్ణెనై. కరుత్తు పెరుత్త మేఘమ్పొన్నవర్గనై.

నా-స్వా—విడమ్ కైంకర్యమిరుద్ధమాకీత్వరారూపశ్రద్ధయాలుమ్, కైంకర్యత్తిలుత్కటరుచియాలుమ్, తద్యో
గ్యస్థల విశేషమ్ కిడైయా విట్రుత్ ఆత్మ ధారణ మలభమాన నాన వధికారి ఎన్టపడి. ఏకాంతి . ప్రపన్న
ప్రసిద్ధనా యిరున్దాలుమ్ గ్రామకులాదికళాతే వ్యపదేశ యోగ్య నల్లా మైయాలుమ్, విష్ణు నా వ్య ప దే
ష్టవ్య నాకైయాతేయమ్, “ ఆవిద్యః ప్రాకృతః ప్రోక్తోవైద్యో వైష్ణవ ఉచ్యతే । ఆవిద్యేన నకేనాపివై
ద్యః కించిత్సమాచరేత్,, ఎష్ట ప్రాకృత సహవాసా యోగ్య నాకైయాలుమ్, ప్రాకృత జన ధూయిష్ట ప్ర
సిద్ధ గ్రామాది వాసమ్ కూడా తెన్ట కరుత్తు - ఆకైయాల్ వాసస్థల మివ్వధి కారిక్కుశూర్వోక్త స్థల మన్తి
క్కే పెరుణ్ణో వెన్ట ప్రశ్న తాత్పర్యమ్. సామాన్య తస్సర్వరుక్కుమ్ వాసస్థలమాక ఋషికళేశొన్నవార్యా
వతా=ది దేశమిల్లైయో? ఎన్న పరిశేష ప్రమాణ త్రాతేయ త్తరమరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఆర్యే. ప్రసిద్ధస్థలమ్
యుగ స్వభావత్రాతే అయోగ్య మానాల్ గత్యంతరాభావత్రాతే అప్రసిద్ధమా యిరున్దాలుమ్ ధర్మ ప్రతి
ష్ఠాయోగ్య దేశమే ఉపాదేయ మెన్టపడి. చాతుర్వణ్య ధర్మాను గుణమా యిరున్దాలుమ్ “ తవదాస్యసు
త్తైక సంగినాం భవనేష్యస్తవపికిటజన్తమే,, ఎన్ఱిరుక్మిర అధికారిక్కుభాగవత రిల్లాత విడమ్ వాసయోగ్య
మామో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అవిడజ్ఞర్ తన్నిలుమితి. చాతుర్వణ్య ధర్మం ప్రతిష్ఠితమా యి
రుక్మిర దేశజ్ఞకు కుశ్శేయ మెన్టపడి - కరు న్నిడేతి. కరుమ్, కరుప్పాయ్. తిడమ్, దృఢమాన. ముకిల్, మే
ఘమ్. వణ్ణె, నీల నివిడమేఘ సదృశ వణ్ణెనై. సంసారతాపహర నానశ్రీకృష్ణనైయెన్టపడి.

నా-ప్ర—ధూయిష్ట దేశేష్టపిసంభవాత్పరమై కాంతిభిః కథంతత్రవ స్తవ్యమిత్యత్రాహ. అవిడజ్ఞర్ తన్నిలుమితి .
ధర్మప్రచురస్థతే ష్వపిత్యథః. కరు న్దడముకిల్ వణ్ణెనైఇత్యాది, సంసారతాపహరంజీవసంరక్షణైకస్వభావం

నా-వి—వసిప్పానెనిగిరతువే, వ స్తవ్యమిత్యేతదేవ - ఇప్పీలైక్కు, ఏతత్సమయస్య ఉపాదేయం - “య
త్రయజ్ఞాశ్చ వేదాశ్చ తపస్సత్య,, మిత్యుశ్చస్థానమేవ గ్రాహ్యమిత్యథః - తత్రాపి భాగవ తోత్తర ఙ్క
త్ర మేవ పరిగ్రాహ్యమిత్యాహ - అవిడజ్ఞర్ తన్నిలుమితి - తత్థానేష్టపి - కరు న్దడల్ ముకిల్ వణ్ణె
నై క్కుడైక్కున్ద కైతొత్తమపత్తర్కర్ ఇరు న్తపూరిరుక్కుమ్ మానిడ రేత్తవజ్ఞర్ శేమతార్కొల్ -

నా-సం—సర్వం, మాతాపితృతా,, ఇత్యుక్తం సర్వం- వ్యాకులజ్ఞర్, ప్రాకృత స్థితి శూన్యాది తత్రాపి వి
శేష ధర్మ నిష్ఠాస్య తదభి వధాకం మనోజ్ఞంస్థల విశేషమాహ - అవిడజ్ఞర్ తన్నిలుమితి. కరు న్దడవితి-

మూ— కడైక్కొణ్డు కైతొమ్ పత్తర్ కళిరున్త పూరి లిరుక్కు మానిడరెత్త వక్కళిశెయ్ తా
కొలో,, ఎనిరపడియే భాగవతోత్తరమాన దేశమ్ ముముక్షువుక్కు ప్రరిగ్రాహ్యమ్ - కలౌజగ త్పతి
విష్ణుంసవనప్రస్థాపమీశ్వరమ్ | నాచాయశ్యంతి మైత్రేయ పాషండోపహతాజనాః,, ఎన్నచ్చెయ్తే కల
ఖలుభవిష్యం నారాయణ పరాయణాః | క్వచిత్క్వచిన్తసాభాగా(ద్రా)ద్రమిడే ఘవఘారిశః |

సా-రీ— కడైక్కొణ్డు, తజ్జళుక్కు రక్షక నాక శరణమ్ముక్కు. తన్ను దైయ నైచ్చితై మున్నిమ్మ
కొణ్డెన్టు తల్. తత్తైంకర్య పరగాన భాగవతర్ వసిక్కు మూరి లిరుక్కిర మనుష్యర్ పూర్వ జన్మక్కు
తన్న సుకృతమ్ పణ్ణినవర్ కళో వైన్దై-ఇన్తయుగ త్తిల్ మహాభాగవత రుణ్డొ ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరాన్ -
కలౌజగత్పతి మిత్యాది - జనాః పాషండోపహతాస్సంతః కలౌపిష్ఠం నాచాయశ్యంతి - కలౌఖల్వితి-ద్రమి
డ దేశములీయ మత్త దేశజళిల్ మహా భాగవత రొరొరిడ త్తిల్ ఒరొరువరా నిభావిష్వర్. ద్రమిడ దేశ త్తి

సా-స్వా— కడైక్కొణ్డు, తజ్జళుక్కు రక్షక నాక శరణమ్ముక్కు. యద్వా -కడై, నైచ్చిమ్. స్వనైచ్చితై మున్నిమ్మ
కొణ్డు. కైతొమ్ పత్తర్ కళి, ప్రణామాద్యచానమపణ్ణానిర్కరభ క్తర్ కళి. ఇరున్త పూరిల్, వసియానిర్క
ర పూరిలే. యిరుక్కుమ్ మానిడర్, మనుష్యర్. ఎత్తవమ్ శెయ్తాకొలో, జన్మాంతర త్తిలే ఎన్త తవ
నైచ్చితై పుణ్ణినాన్ కళో వైన్దై. సామాన్యత శ్శాస్త్ర వశ్యతా ప్రయుక్తమాక చాతుర్వగ్యధర
యోగ్య దేశముమ్ సరమై కాంతిశ్చ ప్రయుక్తమాక భాగవతోత్తర దేశముమ్ వేణ్డుకైయా అభయా కార
సంపన్న దేశమే వివక్షిత మెన్టు కరున్టు. ఇన్తకలియుగ త్తిలే ,, కలౌజగత్పతిం విష్ణు,, మిత్యాదిపరాశనా
ది ఋషి వాక్యశాలే భాగవతరే యిల్లై మెన్టు తోన్టుకైయాలే భాగవతోత్తర దేశమే వాసస్థలమెన్టుశా
ల్ల క్కుడుమో ? ఎన్నవరుళి చెయ్కిరాన్ - కలౌజగత్పతి మిత్యాదినా - కలౌఖల్వితి. ద్రమిడవ్యతిక్తదే
శేష క్వచిత్క్వచిత్ విప్రకీణతయా మహాభాగవతా భవిష్యంతి. ద్రమిడేమతు ఘారిశ అవిభావ్యంతి -

సా-ప్ర— భగవంతంసమ్యక్ జ్ఞాత్వా తదక్ష సపరాధాంభాగవతానామావాసేషు తైస్సహనివసంతోజనాః
దృశంవాతపోఽకుర్వన్తి త్యథాశి - నను, త్రిపుండ్రధారిణోయూయం భస్మోద్ధృతనతత్పరాః | భవిష్యథ త్ర
యీదాహ్యో స్సంప్రాప్తేతు కలౌయుగే | కలౌజగత్పతి, మిత్యాది ప్రమాణైః కలియుగే భాగవతా ఏవ
నసంతీత్యుక్తైః కథం తత్ప్రసిమర దేశే వాసో విధీయత ఇత్యాశంక్య పరిహరతి - కలౌజగత్పతిరుత్యాదినా -
,,యత్రయత్రహిసీతస్సాన్య ద్వైష్టవీ శిష్య సంమతా | తత్రతత్రవసేన్నిత్యం నాన్యత్రేతి మతిమేమే,, త్యా
దిప్రమాణార్థమౌ తరస్య భగవదభిమత స్థలస్యాపిభాగవతసరిగృహీతత్వవేవ పరిగ్రాహ్యత్వ మితి భావః.

సా-వి— కరుమ్, నీలస్య. తడల్, సాంద్రస్య. ముకిల్, మేఘస్య. నణ్ణణ్, వణ్ణణ్ వణ్ణణ్ యస్య తం
కడై, దూరమ్. అత్యథాం - కొణ్డు, స్వీకృత్య. కై, హసేన - తొమ్, ఆరాధయచ్చిరి - పత్తర్ క
ళి, భక్తైః, ఇరున్త, అధిస్థితే - ఊరు, గ్రామే- ఇరుక్కుమ్, విద్యమానాః - మానిడర్, మనుష్యాః - ఎ
త్తవక్కళి, కానితపాంసి- శెయ్తాకొలో, కృతవంతః - ఎన్నచ్చెయ్తే, ఇత్యుక్త త్వేపి - కలౌఖల్వితి-

సా-సం— అతినీలవిశాల మేఘవణ్ణణ్ మనతినమిపే కృతాంజలిపుట భక్తా వాసజన సదావాస మనుష్యాకింత
పోలిశేష మకుర్వణ్ - భాగవతోత్తరం, భాగవత ప్రధానకం. పాషండోప హతేస్త్రీక కలియుగే భాగవతప్ర
చురో దేశః కఇత్యత్రాహ - కలౌ మిత్యాదినా. మహాభాగాః, మహాత్మానః.

మూ—తామ్రపణ్ణీనదీయత్ర కృతమాలా పయస్వినీ । కావేరీచమహాభాగా ప్రతీచీచమహానదీ । యేసిబం
జిజలంతాసాం మనుజామనుశేష్యర । (ప్రాయోభక్తాభగవతివాసుదేవేమలాశయాః) , ఇత్యాదికళితేకలియ
గత్తి నీ భాగవతకల్ వసిక్కుమ్ దేశవిశేషమ్ శొల్లు కైయూతే ఇన్తయుగత్తి ఇప్పిచేశ్శళిల్ భాగవ
తపరిగృహీతమాస్థలశ్శేషగ్రాహ్యశ్శల్ తిరునారాయణీయత్తిల్ ఏకపాదస్థితేధమే యత్ర క్వచనగామిని ।

సా-దీ— లాకిల్ బహుళఆవిభావిప్ప రెనై - నారాయణపరాయణ శబ్దత్రాలిట్లు శ్రీశత కోపాది దివ్య
సూరిక శభిప్రేతర్ . తామ్రపణ్ణీనదీయత్రేతి ఆట్రవార్క శవతరిత్త స్థలశ్శుక్కు సన్నిహిత నది కత్తై ఎ
డుక్కైయాల్ తామ్రపణ్ణీతి, ఆట్రవార్కళిత శ్రేష్ఠరాన నమ్మాళ్వార్లుడైయ ఆవిభా వస్థలత్తిన్ నదియై
మున్తవెడుగిరార్ - యత్రచస్థలే కృతమా లానదీ , వైకైయారు. ఇతికరైయిల్ పెరియాట్రవా రావిర్భ
విత్తార్ - యత్రచపయస్వినీ, పాలారు- ఇతికరైయిల్ తిరుమట్టిశై యాట్రవార్ ముతలానార్ - యత్ర న
మహాభాగా కావేరీ ప్రవహతి - ఇతికరైయిల్ తొడ్డిరడిప్పొడియాట్రవార్ ముతలానార్ - యత్రచమ
హానదీ ప్రతీచీ, ప్రత్యుక్తుభి. ఇతికరైయిల్ శ్రీ కులశేఖరప్పెరుమాళ్ ఆవిభావిత్తార్ - ప్రదేశాంత ర్శ్శళి
రాట్రిల్ భాగవతోత్తర చాతుర్వణ్య ధర్మ ప్రవృత్తియైడైయ దేశమే వస్తవ్యమెన్తుమతిల్ మహాభార
తవచనమ్ ప్రమాణ మెన్గిరార్ - తిరు నారాయణీయత్తిలిత్యాది - తిరునారాయణీయ మెన్తు మోక్ష
ధర్మత్తిల్ ఒరుప్రకరణవిశేషమ్. ఏకతి - ఏకేనపాదేన స్థితే ధమేయత్ర క్వచనగంతు ముద్యుక్తే సతి -

సా-స్వా— సామాన్యత ఉక్త్వా శ్రీశతకోపాది దివ్యసూరితా మావిభావమభిప్రేత్యవిశిష్య ఋషిరాహ-
తామ్రపణ్ణీతి - దివ్య సూరితామృధ్యే శత కోపమునే శ్లేష్ఠత్వాత్తామ్రపణ్ణీతి తదావి భావ స్థలస్థప్ర
థమ కథనం. కృతమాలేతి, శ్రీవిష్ణు చిత్రావిభావ స్థలకథనమ్. పయస్వినీతిభక్తి సారాదేరి, కావేరీతి భక్తాం
శ్రీరేణు ప్రభృతీనామ్. ప్రతీచీతి కులశేఖరాదే రావిభావ స్థల కథనమ్. ప్రదేశశ్శళిలితి. చాతుర్వణ్యధ
ర్మం ప్రతిష్ఠితమాన ప్రదేశశ్శళితే ఎన్తువడి. ఋషి ప్రశంసితప్రదేశశ్శళై విట్టు కలికాలత్తిలే విశేష ప్రమా
ణ మన్దికేర చాతుర్వణ్య ధర్మయోగ్య భాగవత సమ్మద్ధ దేశమే వాగస్థల మెన్తునిణయిక్క పోమో?
ఎన్న ప్రమాణ మరుళి చెప్పేయిరార్ - తిరునారాయణీయత్తిలితి - శ్రీమహా భారతే మోక్షధమే నారా
యణీయ ఇతిఖ్యాతే ప్రకరణే ఎన్తువడి - ఏకపాద స్థితే ధమే, ఏకపాదేనస్థితే- యత్ర క్వచనగామిని గంతు

సా - ప్ర—నను సర్వేశ్వరేణైవ దేవానా మపి వాస యోగ్యత్వేన . యత్రధమో నహీయతే-యత్రవే
దాశ్చ యజ్ఞాశ్చే , త్యాదినా ధమో తత్తర దేశస్యైవోక్తేః కథం భాగవత పరిగృహీతస్యైవ వాసస్థా
న తోక్తి రిత్యత్ర గురు పూజన వేదయజ్ఞ తపస్సత్య దమాదీనాం భాగవత ప్రచుర దేశవీవ విద్యమానత్వాత్త
థోక్తి రిత్యభి ప్రయన్నాహ - తిరునారాయణీయత్తిలిత్యాదినా-భారతేమోక్షధమేశ్రీతిరునారాయణీయాఖ్య

సా-వి— తామ్రపణ్ణీతీరే శతకోపావిభావః - కృతమాలాతీరే విష్ణుచిత్రావిభావః - పయస్వినీ తీరే
భక్తిసారావిభావః-కావేరీ తీరేభక్తాంశ్రీరేణుమునివాహనయోరావిభావః-ప్రతీచీ, ప్రత్యుక్తుభి- కాంచీ
నదీతీరేకులశేఖరావిభావః-నారాయణీయత్తిలే, భారతేశాంతిపర్వణి-మోక్షధమేషు నారాయణీయమితి

సా-సం— ప్రతీచీ శబ్దేనసింధునదీప్రముఖాః గృహ్యంతే - భాగవతోత్తరధమోత్తరశ్చ దేశః పరిగ్రా
హ్య ఇత్యత్ర భగవదుక్తిం ప్రమాణయతి - తిరునారాయణీయత్తిలే ఇతి - శాంతిపర్వణినారాయణీయే

మూ— కథంవస్తవ్యమస్మాభి భాగవంస్తవ్యదస్వనః,, ఎన్టుదేవర్ కళుమ్ ఋషికళుమ్ విణ్ణపమ్ శే
య్య,, గురవోయత్రచూజ్యంతే సాధువృత్తాశ్చమాన్సితాః । వస్తవ్యం తత్రయుష్మాభి ర్యత్రధమోన హీ
యతే । యత్రవేదాశ్చ యజ్ఞాశ్చ తపస్సత్యం దమస్తథా । హింసాచ ధర్మ సంయుక్తా ప్రచరే యస్సుభో
త్తమాః । సవై దేశోహివస్సేవోమావో ధర్మోపదాస్స శేత్,, ఎన్టుభగవానరుళిచ్చేయ్ తా- అవిడక్లల్ తన్నిలితి
ఉకస్తరుళినదివ్యదేశక్లలితనకు- కైంకర్యత్తుకు- సౌకర్యముశ్చవిడత్తిలేనిరంతరవాసమ్మణ్ణణచితమ్-

సా-దీ— కలియుగేపాస్తే ఎన్టుపడి-గురవఇతి- యస్మిన్ దేశేగురవరిపూర్వోక్తాః నారాయణపరాయణాః
యత్రచ భాగవత సన్నిధానాద్ధమోన హీయతే తత్ర భవద్భి ర్వస్తవ్యమితి - యత్రవేదా అధీయంతే తై
ర్విహితా యజ్ఞాః పంచమహాయజ్ఞాశ్చ - తపః, స్వవడా శ్రమాచారః - ధర్మరూపాహింసా, జ్యోతి
ష్టోమాది- యజ్ఞాఃప్రవతంతే సపివ దేశోయుష్మాభి స్సేవ్యః - ఏవం సత్యధర్మః యుష్మాన్నీడయే
త్ ఎన్టై- అన్తుభగవత్ క్షేత్రక్లల్ తన్నిలుమ్ కైంకర్యసౌకర్య ముశ్చవిడత్తిలేవస్మిన్-యచితమన్టుమన్టై-

సా-సా— ముద్యుక్తేనతి-కలియుగఇత్యర్థః-గురవఇతి-కోభన వృత్తాః-నిగ్మసీతేంద్రియాగురవః శ్రేష్ఠాః పూ
ర్వోక్తాః నారాయణ పరాయణా భాగవతాః యత్రదేశే చూజ్యంతే తత్ర భాగవత ప్రచరేభవద్భివన్తు
వ్యమ్ - యత్ర భాగవత సన్నిధానాద్ధ మోన హీయతే - తత్రేతి పూర్వేణాన్వయః - యద్యా, యత్ర
ధమోనహీయతే - యత్రవేదాః యత్ర తద్విహితాః పంచమహాయజ్ఞాః - తపః, ఉపనాసాదికమ్ . స
త్యమ్, యథార్థ వచనమ్. చమః, ఇంద్రియ నిగ్రహః. ధర్మ సంయుక్తాః, ధర్మ సంయుక్త పశ్వాది విశ
సన సాధ్యజ్యోతి ష్టోమాదియజ్ఞాశ్చ - ప్రచరేయః, హేసురోత్తమాః? వరి, సదేశ స్సేవ్యః - వరి, య
ష్మాక్ - అధర్మః పదాపి నస్స శేత్ - కుతోవసే దిత్యర్థః - అధర్మస్య పాదనిఖానావ కాశోపి నా
స్మిత్యర్థః. ఇప్పడి భాగవతోత్తరమాన ధర్మదేశమ్ పరిగ్రాహ్య మెన్టు శొల్లపోమో? అపోతుఅటవా
ర్కళు మాచార్యోకళుమ్ నియమేన ఉకస్తరుళిన దివ్యదేశ వాసమ్ పణ్ణికిరతువుమ్,, ఎన్టైరుమాన్ పా
న్తులైయిలేతేసుమావేనే,, ఎన్టుమ్,, శ్రీరంగోప వనతటిషు వణిషీయ,, ఎన్టుమ్, దివ్యదేశవాసన్టై ఆశా
సిక్కిరతువు జూడాతోట్రయతో? ఎన్టువరుళిచ్చేయ్? రార్ - ఇవిడక్లల్ తన్నిలితి. భాగవతోత్తర మాన
ధర్మ దేశక్లళుకు-శ్చే వికాగ్ర్యమ్ కిడైయా విట్టాల్ ఉకస్తరుళిన దివ్యదేశమ్ వాసయోగ్యమామో? వెన్టై
క శంకావారణార్థం కైంకర్య స్తుకితి - భాగవతోత్తర మాన దివ్యదేశ వాసమ్ ఉచితమాకయిత్ ఆ
న్టై- ర్కళు మాచార్యోకళుమ్ అన్టై ఆశానితార్ కళెన్టు కడుత్తు - ఇప్పడి సామాన్యతః ఉకస్తరుళిన దివ్య
దేశమ్ వాసత్తుకు-చిత మాకిల్ గద్యత్తిలే,, యావచ్చరీర పాతమన్టైవ శ్రీరంగేసుఖమాస్వ,, ఎన్టువిశేషిత్తు

సా-ప్ర— భాగఇత్యర్థః - ననూక్తాకార యుక్తావామ నేకేషాం స్థలానాం విద్యమానత్వాత్,, సమ సౌర
భ సుషు మాసుచ్యోతన్మకరందబిందుధారాసు । కలికా సుర సాలతరోః కాంవా పరి హరతు మధుకరః క
లికా,, మిత్తుక్ రీత్యా స్థాన విశేష నిణయోనస్యా దిత్యత్రాహ - అవిడక్లల్ తన్నిలితి - ఉక్తగుణాన్సి
తేషు తేష్వపి - నను భాగవతాభి మత భగవ త్తైతే స్వానుకూలే వస్తవ్యతోక్తి స్సావధారణభాష్యకారోక్తి

సా- వి— కల్పిత్పుష్పట్టవిశేషః - మావోధర్మః పదాస్పృశేత్, అధర్మ నిర ల్లియుష్మాన్న వా

మూ — ఇతైర్ “ యావ చ్చరీర పాత మత్తై వ శ్రీరంగే సుఖమాన్వ ,, ఎన్ఱు సత్వోత్తరజ్జ శాన భగ వత్ టై త్రక్ల శుక్కు ప్రద శానాథా మాక వరుళి చ్చెయ్ తార్ - భగవత్ టై త్రక్ల శై వివే కిక్కు వాన స్థాన మెన్ఱు మిడ తైర్ “ యత్రనారాయణో దేవః పరమాత్మా సనాతనః | తత్పున్యాం తత్పరం బ్రహ్మ తత్తీ థాం తత్తపోవనమ్ | తత్రదేవషయస్సిద్ధా స్సర్వేచైవ తపోధనాః ,, ఎన్ఱు అరణ్యపర్వత్తిల్ తీథా యా తైర్మిలుమ్ “ గోమంతరి పవతోరాజ స్సమహా స్సవథా తుమాత్ | వసతే భగవాన్యత్ర శ్రీమాన్క మలలోచనః | మోక్షీభిస్సంస్తుతో నిత్యం ప్రభుర్నారాయణోహరిః ,, ఎన్ఱు ప్రదేశాంతర త్తిలుమ్ మ హా షియరుళిచ్చెయ్ తాత్ . శ్రీవాల్మీకి భగవానాలుమ్ “ సుభగశ్చిత్ర కూటాసాగిరిరాజో పమోగిరిః | యస్మిన్ సతి కాకుత్స్థ స్థః కుబేర ఇవనందనే ,, ఎన్ఱు విడ త్తిల్ భగవదధిష్ఠిత టై త్రత్తినుడైయ

సా-దీ—శ్రీభాష్యకార రరుళి చ్చెయ్ తా రెన్ఱు-రార్ - ఇతైర్ యావచ్చరీరేత్యాదియాల్ - ప్రదేశానాథా మాక, ఉపలక్షణమాక. భగవత్తైత్రమే వస్తవ్య మెన్ఱుమ తైర్ శ్రీవేద వ్యాస భగవాను మరుళిచ్చెయ్ తా నెన్ఱు-రార్ - భగవత్తైత్రక్ల శై ఇత్యాదియాల్ - తత్పరంబ్రహ్మ, క్షైత్రేషుపరిబృథమ్ - తపోధనాః వసంతీతి శేషః - తత్రతపోధనాః వసంతి ఎన్ఱై-యాల్ అన్తదేశమే వస్తవ్య మెన్ఱుతాయ్త్తు - సర్వధాతుమాత్, సవేధాతవో గైరికాః మనశ్శిలాదయో యత్రసః - మోక్షీభిః, ముముక్షుభిః - శ్రీవాల్మీకి భగవానుమ్ శ్రీమ ద్రామాయణ త్తిలివ్యథా తైర్ ప్రతిపాదితా నెన్ఱు-రార్ - శ్రీవాల్మీకి భగవానాలు మిత్యాదియాల్ - సుభగశ్చిత్ర కూటా

సా-స్వా—సావధారణమాక వాసస్థల కథనమ్ విరోధియాలో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇతైర్ ఇతి- కేర శా ది దివ్యదేశమ్ సత్వోత్తర మల్లా మైయాలే తద్వ్యవచ్ఛేదాథా మాక సత్వోత్తర కథనమ్. విశేషోక్తియు మ్ సర్వ దివ్యదేశోప లక్షణ మాన్తైయాలే విరోధ మిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు . జ్ఞాన శూన్యనాయరుక్కు-మవను క్కున్ఱో టైత్రవాస నియమమ్. వివేకియామ్ జ్ఞాతావాన ప్రపన్నసుక్కు ఐకాగ్ర్యాను గుణ దేశమోక్షీయ ది వ్యదేశ నియమ ముణ్డో? వెన్న అతుక్కు ప్రమాణ మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - భగవత్తైత్రక్ల శై ఇతి - తత్పరం బ్రహ్మ, తత్సర్వతః పరిబృథ మిత్యథః - ఏవకారస్య తత్రేత్యత్రాన్వయః - తలైర్ వ వసంతీత్యథః . స ర్వధాతుమాత్, సర్వేధాతవః. గైరికాః, మనశ్శిలాదయశ్చ యత్రసః - మోక్షీభిః, ముముక్షుభి రిత్యథః. సర్వేచైవ తపోధనాః ఎన్ఱుమ్, మోక్షీభిః ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే భగవ దధిష్ఠిత టైత్రమే జ్ఞాతా వుక్కుమ్ వాసస్థల మెన్ఱుకరుత్తు. అనాల్ శ్రీరామా యణ త్తిలే ఋషికళుడైయ సాన్నిధ్యాదికతై మున్నిట్టుకొండ్డు చి త్రకూటాది ప్రదేశజ్జలిల్ చక్రవర్తి త్తిరుమకత్ వసిత్తారెన్ఱు శొల్లి భగవద్వాసత్తాలే టైత్రత్తుకూటేశయమ్ శొల్లామ లిరుక్కిరతు విరోధి యాలో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - శ్రీవాల్మీకి భగవా నాలుమితి. యస్మిన్

సా-ప్ర—విరుద్ధ త్యాశంక్యాహ-ఇతైర్ ఇత్యాది - దేవతాంతర తదీయ ప్రచురస్థలమేవావధారణస్వప్యవచ్ఛేద్య మితిభావః - భగవ ద్భాగవ తాభి మతస్థతే వస్తవ్య మిత్యుక్తేః పక్ష పాత కృతత్వ వ్యాప్య త్యో థాం ప్రమాణా న్యాహ - భగవత్తైత్రక్ల శై ఇత్యాదినా - నను భగవ ద్భాగవతకైంకర్యాను గుర్యా థాం

సా-వి-మాన్వ శేల్ - సతిరసుక్ ర్యాదిత్యథః. వాల్మీకిభగవానాలుమ్, వాల్మీకిభగవతాపి-సూచిక-పుట్టతు.

సా-సం— “ హేబ్రహ్మ తత్పరం శ్రేష్ఠం-గోమంత పర్వతేశాం ,, మిత్యుక్తో గోమంత పర్వతః -

మూ— అభిగంతవ్య త్రైసుభగశబ్దంత్రాలే సూచిక్-పట్టతు - శ్రీసాత్వతాది కళిలుమ్ స్వయంవ్యక్త సైద్ధ
వైష్ణవశ్చైన్దిర డైత్రవిశేషశ్చైయుమ్ అవ త్తినేత్ లైకళిత్ ఏ త్తచ్చురుక్-శ్చైయుమ్ పిరియచ్చొల్లి “దుష్టే
ద్రుణవశాచ్చి తం నృణాం యత్ (కిచ్చిమై) కల్మషైవ్యభిమితదంత కాలే సంశుద్ధియాతినారాయణాలయే,, ఎ
న్మవ్యోడైత్రశ్చైత్ లైకు-శ్చైస్స త్తవనుకు-దేహన్యాయకాల త్తైవరుమ్ విశేషమ్ శొల్లపట్టతు - ఆకైయాత్

సా-దీ— ఎన్దిరశ్చైత్ త్తినేత్ సద్భిర్వస్తవ్యత్రైశ్చొల్లక్కాణో మెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అభిగంతవ్యత్రై ఎన్దు-య
స్మిన్వసతి ఎన్దు రామసన్నిధానమ్ హేతువాకచ్చొల్లక్కాయా లెన్దు కరుత్తు- భగవచ్చాస్త్రుశ్చ కళిలుమ్ భగవత్
త్ర వాసత్తిక్ ఫలవిశేషమ్ కాట్టుకిర వ్యాజంతాలే అతిక్ వస్తవ్యత్రైకాట్టుపట్టతెన్దిరార్ - శ్రీసాత్వతాది
కళిలు మిత్యాది - యత్రభగవతా స్వయమేవావిభూతం అతు స్వయంవ్యక్తం శ్రీరంగాది సిద్ధైః ప్రతి
ష్ఠాపితం సైద్ధమ్ - వైష్ణవై మనుష్యాదిభిః ప్రతిష్ఠాపితం వైష్ణవమ్ - దుష్టేంద్రియేతి - నృణాం , సామ
రదుడైయ మనస్సు దుష్టేంద్రియ పారవశ్యంతాలే మరణాత్పూర్వం సర్వకాలముమ్ - కల్మషైః, దేహయా
తాక్రీధక్ కృతపాపశ్చ శాత్ మలినమానాలుమ్ భగవత్తైత్రిత్తిల్ మరణ మాత్రతాత్ తత్కాల త్తిల్ స మ్య
జ్జిమకల త్వత్తైయడైయుమ్ - అవర్కళుక్-ప్పొతు భగవాన్ స్వసాత్వతాకారత్తైక్కో- డుకు-మెన్వపడి-

సా-స్వా— కాకుత్స్థస్వసతిఅసాగిరిరాజోపమోగిరిస్సుభగ ఎన్దు అన్వయిక్రయా లేసుభగశబ్దతుకు-భగవ
ద్వాసంతాలే వస్తవతిశయ త్తిల్ తాత్పర్య మెన్వపడి - ఆరాలు మచావ తార సాన్నిధ్యవ త్తైత్తత్తుక్కు అ
తిశయమ్ శొల్ల విత్ లైయే? “యత్ర నారాయణో దేవః పరమాత్మా సనాతనః,, ఎన్దు సామాన్యతః శా
ల్లిత్తైన్దిల్ ఇస్సామాన్యోక్తి విశిష్టోక్త విభవా ద్యవతార సాన్నిధ్య వత్తైత్రిత్తిలే పర్యవ సీత్త న్యధా సిద్ధ్య
హా మాకైయాలే విశిష్య ప్రమాణమ్ శొల్ల వేణ్ణావో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. శ్రీసాత్వతాదికళిలుమి
తి. దుష్టేతి. నృణామ్, పామరాణామ్. యచ్చిత్తమ్, కిచ్చిమైర్వృతమ్, శాస్త్రా విరుద్ధ శబ్దాది విషయప్రా
వణ్యాది దోషైర్వ్యప్త మిత్యర్థః - తేషాం నృణాం భగవత్తైత్తే మరణంచేదంత కాలే దేశ వాస మహి
మ్నాత చ్చిత్తం శుద్ధియాతి. భగవ త్సాత్వ తాగరో భవేదిత్యర్థః - ఎత్ లైకు-శ్చే, డైత్రమధ్యత్తిలే-
మరణ మానాత్, కైముత్యన్యాయ సిద్ధ మెన్వపడి - ఇప్పడి యానాల్ భగవద్విట్టుప్పొలే భగవన్ద్రోహద్య
పచారశ్చై పుణ్ణిక్కొణ్డు డైత్ర త్తిలే వసీత్తవనుకు- మివ్వతిశయ ముణ్డాక ప్రసంగియాతో వెన్న వరు
ళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆకైయాలితి-

సా-ప్ర-భాగవతప్రచురభగవత్తైత్రివాసేకతక్ వ్యేక్తైకర్యజ్గుతు-మశ కైనశునత్రవస్తవ్యమిత్యాశంక్యాశ
కైనాపి నిషిద్ధ నివృత్తియాపం కైకర్యం కతు-శక్య మితితదవిభగవత్తైత్రివకతక్ వ్యమిత్యాహ-ఆకైయాత్

సా-వి— సూచితా- స్వయంవ్యక్తైతి- యత్ర స్వేచ్ఛయా భగవదావిభావః- శ్రీరంగాదితత్స్వ
యం వ్యక్తం. దే వైప్రతిష్ఠితం దివ్యం. సిద్ధైః ప్రతిష్ఠితం సైద్ధం. వైష్ణవైప్రతిష్ఠితం వైష్ణవం- ఇవత్తిలే
లైకళిలే, ఏతాసు మర్యాదాసు- ఏ త్తచ్చురుక్-శ్చైయుమ్, ఉత్క-షా పకషా - పిరియ, పృథక్ -

సా-సం— ఏత్ లైకళిత్యాగినా- క్రోశక్రోశయుగక్రోశత్రయాదిషుపూర్వపూర్వ దేశవాసఫలాధిక్యం

మూ—యత్కించదపికుర్వాణో విష్ణోరాయత నేవసేత్ । నకించదపికుర్వాణో విష్ణోరాయత నేవ సేత్ , ఎన్నిర పడియే ప్రవృత్తినివృత్తి కళాతే వల్ల కైంక ర్యతైః పుణ్యే కొండడు భగవ ద్భాగవ తాభి మా న విషయమాన సత్వోత్తర ష్టేత్ర త్తిలే వసిక్తైః ఉచితమ్ - నిగృహీతేంద్రియగ్రామో యత్రయత్ర వ సే న్నరః । తత్ర తత్రకురుషేత్రం నైమిశం పుష్కరంతథా,, ఎన్తు శొల్లుకిర వితు గత్యంతర మిల్లాత పోతు ఏతేసుమొరుదేశ త్తిలే వసిత్తాలుమ్ ఇవన్ వాసత్తాలే అదేశముమ్ ప్రశస్తమామైనైకాకాక -

సా - దీ — విశేషముమ్, శ్రేయోవిశేషముమ్-యత్కించదపితి- ప్రవృత్తిరూపేషుమానస వాచిక కాయ క కైంక ర్యేషు ఏతా కిలుమొరు కైంకర్యమృణువాన్ భగవత్తైత్ర త్తిలే వసిక్తాక్కడవన్ - నకించదపికు ర్వాణోపి తత్రైవసేత్ - అపచారాదిక మకుర్వాణః నివృత్తికైంకర్యనిష్ఠ ఇత్యర్థః - ఇని నిగృహీతే న్ద్రియగ్రామో యత్రయత్రవ సేన్నరః,, ఎన్తు అపర్విషయ మెన్నిరార్ - నిగృహీతేతి- గత్యం త రమ్ ,

సా-స్వా— ప్రవృత్తికళాతే, విహిత కైంకర్య త్తాలే- నివృత్తికళాతే, నిషిద్ధ నివృత్తి యాతే యాతలెన్తు పడి. విహిత కాయక వాచిక మానసిక కైంకర్యేషు శక్యం యత్కించ త్కుర్వాణో భగవత్తైత్రే వసేత్ - ఇత్తలై యాకిత్ నకించదపికుర్వాణః, నిషిద్ధ మవచారంనకుర్వాణోపి వావసేదిత్యర్థః. నారా యణీయ వచ నక్లశాలుమ్ భారతాది ష్టేత్ర వాస సాధక వచనక్లశాలుమ్ భగవ ద్భాగవతాభి మత సత్వోత్తర ష్టేత్రమే వాసస్థల మెన్తు కరున్తు. ఇప్పుడి భగవ ద్భాగవతాభి మాన విషయ సత్వోత్తర ష్టేత్రమే వాసస్థలమాకిత్,, ని గృహీతేంద్రియ గ్రామో యత్రయత్ర వసేన్నరః । తత్రతత్ర కురుషేత్రం నైమిశం పుష్కరంతథా,, ఎన్తు హీన దేశత్తుక్కుమ్ భాగవత వాసత్తాలే అతీతయమ్ శొల్లుకిరతు విరొధి యాతో ? హీనదేశమాకైయాతే భాగవతనే వసిక్తా కూడాతే ? అతుకురు ష్టేత్రాది తుల్యమాకిత్ సర్వరు మతువే వాస స్థల మాక ప్ర సంగియాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - నిగృహీతేతి. ప్రశస్తేతి, భాగవతా ధీప్రిత దేశ ప్రశం సాధక

సా-ప్ర— యత్కించ దిత్యాదినా - నను “ తర్థే శ్వపచ గృహేవే,, త్యాదిషుదుర్దేశవాసి నామపిమోక్షైవ

సా-వి—యత్కించదపితి, కాయకవాచనిక మానసికప్రవృత్తి రూపకైంకర్యం కుర్వాణో విష్ణోరాయతనే వసేత్ - నకించదపితి, కించిదపచారా త్మకంనకుర్వాణో విష్ణోరాయతనేవసేత్ - అపానవాయువిమోక్ష ణ నిష్ఠీవన మూత్రోత్సర్గాదిపరిహారక వసేదిత్యర్థః - నివృత్తిరూపకైంకర్యం కుర్వన్ వసేదిత్యర్థః - అపరాధపరిహరీవ నివృత్తిరూప కైంకర్య మితిభావః - నను నిగృహీతేంద్రియ గ్రామోయత్రేత్య స్యకాగ తి రిత్యత్రాహ - నిగృహీతేతి- తథాదుష్పేంద్రియవశాచిత్తమిత్యన్యప్రపన్నేతరవిషయత్వమేవప్రపన్నస్యతు

సా-సం—విభజ్యోక్తైవత్యర్థః - సత్వోత్తర భగవత్తైత్రస్యైవ వాస స్థాన త్వమిత్యుక్త మథం నిగమ యతి, అకైయాలితి. యత్కించదపి, స్వరూపోచితం కించితకారం కుర్వాణః. విష్ణోరాయతనేవసేత్ స్వ ల్ప మపి శతగుణతయా వివర్ధతే. కించిదపి, కించితకారమ్ నకుర్వాణోపి విష్ణోరాయతనేవసేత్. తస్యాపి క్రమేణ కించితకారాదిషు రుచిరుత్పద్వత ఇతిభావః - యద్వా, అకృత్యం కించిదపి కుర్వాణో విష్ణోరాయ తనేన వసేత్ - తస్యాపి తత్ర శతగుణత్వా దితిభావః - అకృత్యం నకించదపి. స్వధర్మ స్థస్య వసితుం శరీ ర పతనాయ వాకిం దేశవిశేష గవేషేత్యభిప్రాయకానాం “ నిగృహీతేంద్రియ గ్రామః జ్ఞానసమకాల,, మిత్యాదీనా మేత దధికారోక్తాథాక విరుద్ధ మభిప్రాయమాహ - నిగృహీతేత్వాదినా - ఇతుకుర తదేశ

మూ—ఇతుక్కుశాండిలివృత్తాంతముదాహరణమాకక్కణ్డుకొశ్వతు. ఆకైయాల్, జ్ఞానసమకాలముక్త్యా కైవల్యంయాతిగతశోకః । తీర్థేశ్వపచగృహేవానవృత్త (ఊరపిపరిత్యజ్జడహమ్, ఎన్టు శరీర పాతతుక్కు- సా-దీ—భగవత్తేత్రవాసమక్తడైచూతపోతెనైగ. గత్యంతరమిల్లాతఎన్టుమతుక్కుశాండిలివృత్తాంతముదాహ రణమెన్నిరార్-ఇతుక్కున్టు- శాండిలియావాల్ హీనమానసముద్రద్వీపత్తిల్ వసిక్కు-మొరు భాగవతై - ప్ర పన్ననుక్కు మరణకాలత్తిల్ దేశవిశేష నియమ మిత్తలె ఏనైగ-యాల్ వాసతుక్కుమ్ దేశ విశేషనియమమి త్తలె ఎన్టు తోత్తుకిరతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఆకైయాలిత్యాదినా - జ్ఞాన సమకాలమితి- యాలోరువణ. జ్ఞానసమకాలమ్, యదాజ్ఞానోదయస్తదాఇమమ్మంత్రముక్త్యా-శరణవరణంకృత్యేత్యథః- అనన్తరమ్, తీర్థేశ్వ పరిశుద్ధమానభగవత్తేత్ర త్తిలేయాతల్ అతిదుష్ట మానశ్వపాకనుడైయగృహ త్తిలేయాతల్ దేహత్తేవిడుకిరాక అ ప్పొతు. నవృత్తస్త్రుతిరి, నవృజ్ఞానోపి-మరణాత్పరంగతశోకస్సృక్. కైవల్యం, మోక్షతై ౨ అడైయు మెన్టె.

సా-స్వా—మాకైయాలేయమ్ గత్యంతరమిల్లాతపోతుహీన దేశ త్రిలుమవసిక్కులామెన్టుతోత్తివికైగ క్కాకై యాలుమ్ విరోధ మిత్తలె యెన్టుకరుత్తు. గత్యంతర మిల్లాత పోతు భాగవత నుక్కుహీనదేశ త్తిల్ వాసమేకూ డుమో ? కూడినాలుమ్ తద్వాసత్తాలే హీనదేశతుక్కు ప్రాశస్త్యనాక కూడుమో ? ఇతిహాస పురాణాల్లి లే ఇతుక్కుదాహరణ మిల్లా మైయాలే ఇన్త ప్రమాణమ్ నిర్విషయ మనో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్- ఇతుక్కితి. శాణ్డిలి ఎన్కిర మహా భాగవతై సముద్ర ద్వీపత్తిల్ వసిక్కైయొ క్కణ్డు పెరియ తిరువడి ఇ న్త హీనదేశ త్తిలే వసిక్కా వేణుమో వెన్టు మనస్సిలే ఎణ్ణుకైయాలే అవరుక్కు పక్షదాహ రూపానథా మ్ కాణ్డెయాలితు ఉదాహరణ మాక క్కునైయిల్తె ఎన్తపడి. ప్రపన్న నుక్కు “ జ్ఞానసమకాలముక్త్యా కైవల్యం యాతిగత శోకః । తీర్థేశ్వపచ గృహేవా నవృత్తస్త్రుతిరపి పరిత్యజ్జడహమ్ ,, ఎన్టుమరణకా లత్తిలుజ్జూడ దేశనియమమిత్తలె ఎన్టుశొల్లుకైయాలే వాసస్థలనియమముణ్డొ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. ఆకై యాలితి. ఆకైయాల్, గత్యంతరాభావ త్తిల్ హీన దేశముమివణ్ వాసత్తాలే ప్రశస్తమాకైయాలే. జ్ఞానసమకాలమ్, యదాజ్ఞానంజాతంత దైవైతమ్మంత్రముక్త్యాశరణంప్రపద్యేత్యథః. తీర్థేశ్వపచగృహేవానవృత్తస్త్రుతిరపి

సా-ప్ర— గమాన్నస్థానవిశేషేవ స్తవ్య తానియమసిద్ధిరత్యత్రప్రారబ్ధకమ౯ వశాద్దివ్య దేశవాసాలాభేతస్మాదే వయత్రకృచిద్దేహత్యాగేపి, యదుచైవాస్మిక్ శవ్యంకుర్వంతి-యదుననలచిక్ష మేవాభిసంభవంతి,, త్యాగభ్య “నపినాకబ్రహ్మ గమయతీ,, ఇజ్ఞానసమకాలమిత్యాదే “స్వయంవ్యక్త త్తేచిపినవిషయేవావిధివశాత్ప్రక సేదుష్టేవాక్యచనసమయేత్యక్తవచుషరి । ముకుందస్త్రయ్యంతప్రధితమహిమాసోయమనఘాకప్రపన్నాను ధ్యత్య స్వపదమనపాయం గమయతీ,, త్యుక్త ప్రకారేణ పరమపురుషార్థప్రాప్తో సంశయోనాస్తి త్యత్ర శాత్పర్యాద్యత్యభావే తథాత్మేపి సత్యాంగతౌ వాసనియమస్సి ధ్యేదేవత్యభిప్రేత్యాహ-ఆకైయా లిత్యాదినా -

సా-వి— తన్నియమోనాస్తి - తత్ర ఫలసం దేహాభావాది త్యేతదథా మేవజ్ఞానసమకాలముక్త్యాఇతివచ న స్తు సతి సంభవే దివ్యదేశ నివాసార్థమిత్యాహ - జ్ఞానసమకాలమితి - యదాజ్ఞానోదయకితదైవై తమ్మం త్ర ముక్త్యా, శరణవరణంకృత్యేత్యథః- కైవల్యం, మోక్షం-

వా-సం—ప్రశస్తతాయాం శాణ్డిలిశబరాలయస్థేతి వృత్తాంతః-“అంత్యకా లేతుమామేవస్మరన్తుకైవ్, త్యనే తుల్యాభౌక యం - జ్ఞానసమకాల ముక్త్యేతి - తదా, దేహపరిత్యాగ దశాయాం పరిత్యజ్జడ పరిత్యాగను

మూ.—ఒరు దేశ విశేష నియమములై యెంతయును ఎప్పడును ఘటించి ఇట్టివిలై యెన్నెక్కాక.

ఆరాతవరుళముతమ్

సా-దీ — ఇని భగవత్తైత్ర జ్ఞులిత్ ప్రధాన మాన కోయిల్ తిరు మలై పెరు మాళ్ కోయిల్ విష యమా క క్రమేణ మూన్టు పాట్టు రుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అతిల్ మున్న త్తిరు ప్పతి కళిల్ ప్ర ధా న తమమాన శ్రీ రంగక్షేత్ర దివ్య విమాన విషయమాన పాట్టు. ఆగాభవిత్వాది. ఆరాతవరుళముతమ్, అరుళుడైయ వా రా

సా-స్వా—చేహంపరిత్యజన్మరదానంతరమ్ గతదుఃఖస్సక్తైవల్యంయాతి-మోక్షంయాతీత్యధః॥

ఇప్పుడి భగవ ద్భాగవతాభిమాన విషయ మాన స త్వోత్తర క్షేత్ర జ్ఞులి లే వ సి క్కై యుచిత మెన్నిరతు కూడుమో? అప్పో శ్రీరంగ వృషాచల హస్తీగిరి ప్రముఖ దివ్యదేశజ్ఞులిలే వాసం శక్య మా యరున్దాటుమ్ అతుకళై విట్టు భగవ త్తైత్రత్వా విశేషాత్తైత్రాంతర జ్ఞులిలేయమ్ వాసమ్ ప్రసంగియా తో? ఇష్టాపత్తి ఎన్నిల్ “ యావచ్చరీర పాత మత్తై వ శ్రీరంగే సుఖ మాస్వ ,, ఎన్నిర గద్యోక్తి విరోధి యాతో? అతు సర్వ క్షేత్రజ్ఞుకు ముపలక్షణ మెన్నిల్ అప్పోతు అత్తై వ శ్రీరంగే ,, ఎన్లు శ్రీరంగ,, క్షే త్ర కథన ముఖేనైవ ఉపలక్షీకూ వేణుమో? క్షేత్రాంతర కథన ముఖేనా ప్యుపలక్షీకూ లామే యెన్నభగవ ద్భాగవతాభిమాన విషయ సత్వోత్తర దేశజ్ఞుకు శ్లేయమ్ స్వయం వ్యక్తత్వా త్సమస్త పూర్వా చార్యా భి మతత్వా త్సర్వేష్య ప్రాపకత్వా త్సర్వానిష్య నివతకత్వా త్సర్వోత్తరత్వా దవ్యైశ్చ సాధారణ హేతు భిః కోయిల్ తిరుమలై పెరుమాళ్ కోయిల్ కళై ప్రధాన స్థలమెన్టు తోత్తు కైక్కాక ఆద్యంస్వయం వ్యక్తమె న్టు పూర్వపూర్వం శ్రేష్ఠమాకైయాలే అన క్రమత్తిలే మూన్టు స్థలవిషయ మాక మూన్టుపాట్టురుళి చ్చెయ్ కి రార్ - ఆరాతే త్యాదినా. దివ్య దేశమ శ్రీరంగ నైవ ప్రాధాన్యతాలే గద్యత్తిలే తత్కథన మెన్టుకరుత్తు-

సా-ప్ర—ఎప్పడుకుమ్, సర్వధా— ఏవం భా గవతపరిగృహీతభ గ వత్తైతేమవస్మవ్యత్వముక్త్యాతానికా నీతి విశేష జిజ్ఞా సా యాం తేసాం సవే సా ముక్తా గ్రం థ విస్తర స్సానిదితి తేషు ప్ర ధాన స్థా నాని ప్రద శ్శయక్ లేష్యపి ప్రధాన తయా పూర్వాచార్యైః “ఆరామమ్ శూ ధ్రిన్ద వరక్ల,, మిత్వాదిషూక్తం శ్రీరంగం ప్రథమమాహ - ఆరాతవిత్వాదినా - ఆరాత వరుళముతమ్ పొత్తిన్త కోయిల్, నిర వధిక కృ పా

సా-వి — ఎప్పడుకుమ్, సర్వధా- ఇట్టివిలై, సంశ యోనాస్తి. ఎన్నెక్కాక, ఏతదథః. నతు సతి సంభవే దివ్యదేశాశ్రితహంభా మితిభావః -

భగవదభివ్యక్తిదేమ ప్రసిద్ధమహిమ్నుః శ్రీరంగ వేంకటాచల హస్తీగిరి నృశంసక్ ప్రథమంశ్రీరంగం ప్రశంసతి- ఆరాతేత్యాదినా. ఆరాత, అనవరతానుభవేపి అలంబుద్ధిమదదత్ - అరుళముతమ్, కృపావదమృతం.

సా-సం—గుణావస్థాయానష్టస్మృతిస్సన్నవస్థితోపీత్యధః॥ ఉక్త్యతిపా రేమహావిశ్వాససమకాలేత్వమేవ పాయభూతోమే భవేత్యధః॥-ఏవంసతిఅహం స్మరామీతి యథాశ్రుతాను గుణంభవతి - స్తూరయామిత్యేత దథే- పూర్వోక్తార్థ ఏవాస్య రమణీయః -

సారజ్ఞానాంరసికానాంచ పరమైకాంతినాం శ్రీరంగవృషగిరిసత్యవ్రతాఖ్యేషు అన్యతమస్యవాసస్థానతాం స్యాభిమతతాంతత్వదై వ్యభవ ప్రఖ్యాపన ముఖేన గాధా త్రియేణ ప్రకటయతి. ఆరాతవిత్వాదినా. ఆరాత,

మూ—పొత్తి న్ని కోయి అమ్మయతో నయోత్తిమన్నర్ క్కళి త్తకోయిల్, తోరాత తనివీరక్ తొళితకోయి
తుళైయాన వీడణరుక్తు తైయామ్ కోయిల్,

సా-దీ—వముతమ్-అపర్యాప్తామృతమ్. శ్రీరంగరాజరెస్టపడి-అవరైప్పొత్తి న్నికోయిల్, ఉళ్యేయుడైయకోయి
ల్-స్వామివసిక్కుమ్ విమానమ్-అమ్మయతో నయోత్తిమన్నర్ క్కళి త్తకోయిల్, అమ్మజా సన నాన బ్ర
హ్మవాత్ అయోధ్యాధిపతియాన విత్వోకు మహా గాజావుక్కు-పకరి త్తకోయిల్-తదనంతరం. తోరాతతనివీ
రక్ తొళితకోయిల్, తత్రా ప్యప రాజితనాయ్ అతవీవ మహావీర శబ్ద వాచ్యనాన రఘువీర నాగారాధి
త్త కోయిల్-తతఃపరం - తుళైయాన వీడణరుక్తు తైయామ్ కోయిల్, పెరుమాళుక్కు సహాయ పుట్ట

సా-స్వా—ఆరాత, పర్యాప్తమాకాత. “నతతపక సమాయంతం పశ్యమానో మహీపతిః | శ్రీధూమిభ్యామతృ
ప్త్యానయనశుభకనై స్సేవ్యమానామృతాఘ, మెన్కిర పడి సేవిత్తిరుక్కిరవర్ కళుక్కు త్రిప్పిజనకమాకాత-అరు
ళ్, కృపై. ఆతాకిర అన్మృతమ్. “దుఃఖాపాయ ప్రణయ నిజనే దూరదత్తాభిముఖ్య, మెన్కిర పడియేకరు
తైతాక్ సంసార దావసంతప్తజనసంజీవనా మృతాత్మక శ్రీరంగనాథరూపేణ వడివు కొణ్డీ రుక్కిరతెన్దప
డి. ఇప్పడి పుట్ట శ్రీరంగనాథా మృతం పొత్తి న్ని, నిరైన్దు ఇరుక్కిర - కోయిల్, దివ్య విమానమ్. శ్రీరంగనా
థక్ “ఉపధి పరమ హ్యోమోర్వి స్మృత్యమాదృశ రక్షణక్షమ మిథియా ఛూయ శ్రీ రంగధామ నిమో
దసే,, ఎన్కిర పడియే నిత్యవాసమ్ పడేణుకిర దివ్యవిమాన మెన్దపడి. అమ్మయతోక్, అమ్మజ త్తిలే వసి
క్కు మవనమ్మ యశోక్. బ్రహ్మవేన్దపడి. అయోత్తిమన్నరుక్, అయోధ్యాది పతికళానరాజాక్కుళుక్కు
మనుప్రభృతి కళాన రాజాక్కుళు క్కెన్దపడి. అళిత్త, ఉపకరిత్త. కొడుత్త వెన్దపడి. కోయిల్, విమానమ్.
తోరాత, అపజిత నాకాత. తని, అద్వితీయనాన. వీరక్, చక్రవర్తి త్తిరుమకక్. తొళిత, విభవ రూపి
యానతనై కాట్టిల్ అచారూప శ్రీరంగ నాథ నిడత్తిలే గుణాధిక్య దశనత్తాలే పరాజిత నాన తిరు
మకనాలే ఆరాధిక్కు పుట్ట. కోయిల్, విమానమ్. తుళైయాన వీడణరుక్. పెరుమాళుక్కు సహాయమ్

సా-ప్ర — రూపామృతస్యప్రవహనస్థానభూతభగవతఆవాసభూతమిత్యర్థః-అమ్మయతో నయోత్తిమన్న
ర్ క్కళి త్త కోయిల్, పద్మభువాఅయోధ్యా నివాసిభ్యోరాజభ్యఆరాధనార్థం కృపయాదత్తం స్థానం. తోరా
త తనివీరక్ తొళితకోయిల్, పరాజయప్రసంగరహితే నానహయ శూరేణ దశరథా త్మజతయా వతీతే
న భగవతైవారాధితం. తుళైయాన వీడణరుక్తు తైయామ్ కోయిల్, భగవతోసహయ శూర త్వేపి ప్రేమ
వశా త్సహాయ్యం కృతవతో విభీషణస్యసాంసారికదుఃఖానభిభవాయసహాయభూతభగవదావాసస్థానం-

సా-వి — పొత్తి న్ని, ప్రవాహయత్. కోయిల్. కోక్, స్వామీ. తస్య. ఇల్, స్థానం. దేవస్థానం. అమ్మయ త్తోక్,
అమ్మజాసనేన. అయోత్తి, అయోధ్యాయాం - మన్నరుక్, రాజ్ఞాం. అళిత్త, దత్తం. కోయిల్, స్థానం.
తోరాత, పరాజయ రహితేన. తనివీరక్, అద్వితీయవీరేణ రామేణ. తొళిత, ఆరాధితం. కోయిల్, స్థానం.
తుళైయానవీడనరుక్, సహాయభూతస్యవిభీషణస్య. తుళైయాం, సాంసారికభయనివృత్త్యర్థం సహాయభూతం.

సా-సం — అపర్యాప్తకృపయా, అపర్యాప్తి నామసకృదంజలినై కస్యవిభూతిద్వయేనసహ స్వాత్మదా
నేపిదేయాంతరాన్వేషణ వత్వం. వీ వంభూత కృపా రూపా మృతో ద్దమ స్థానరూపసవే శ్వరా వాసగృ
హం. అమ్మజాసనే నాయోధ్యాధిపానాం రాజ్ఞామారాధ్యత్వేన స్వాత్మదస్యస్వామినో వాసగృహం.

మూ— శేరాతపయ నెల్లామ్ శేర్ ముమ్ కోయిల్ శెఱ్రుమత్తైయిక్ ముతలెఱ్రుత్తు చ్చేర్ న్నకోయిల్, తీరాత వినైయనైత్తుమ్ తీర్ ముమ్ కోయిల్

నా-దీ— శ్రీవిభీషణాష్ట్రవాసుక్కు రక్షకమాన కోయిల్. శేరాతపయ నెల్లామ్ శేర్ ముమ్ కోయిల్, అన్యత్ర లభి యాతవభిలషిత ఫలశ్చ శేల్లామ్ లభిక్కుమ్ కోయిల్. శెఱ్రుమత్తైయిక్ ముతలెఱ్రుత్తు చ్చేర్ న్న కోయిల్, శ్లాఘ్య మాన వేదత్తిక్ ముతలెఱ్రుత్తు ప్రణవమ్. అతుక్కి-త్తకోయిల్. అతావతు ప్రణవం సర్వశేషియా న శ్రియః పతియై క్కాట్టుమాప్పోలే తానుమ్ సవకరక్షక సవశేషియై క్కాట్టుక్కై. శీరాత వినై య నైత్తుమ్ తీర్ ముమ్ కోయిల్, పోకాత దుష్కమన్ శ్లాఘ్యత్తై యుమ్ పోక్కుమ్ కోయిల్. ఇప్పడి ప్పట్ట

సా-స్వా— పదే జినవిభీషణసుక్కు-త్తు డైయామ్, రక్షకమాన. కోయిల్, విమానమ్. ఇవ్వళవాల్ నిత్యపిఘాతియిల్ ని స్టుమ్ బ్రహ్మ భవనత్తిలే స్వయంవ్యక్తమాకవావిభావిత్తు అతిల్ నిస్టుమ్ తిరువయోధ్యై లే ఎఱ్రున్దురుళి రాజా క్కళా లారాధితమాయ్ తిరుమక నాలు మారాధిత మాయ్ విభీషణ రోడే ఎఱ్రున్దురుళి శ్రీరంగ దివ్య నగర త్తిలే స్థాయియాయుక్కిర పురాణ వృత్తాంతమ్ శొల్లప్పట్టతు - శేరాత, అన్యత్ర లభియాత. పయనెల్లామ్, ఫలమెల్లామ్. శేర్ ముమ్, ప్రాసిక్కుమ్. కోయిల్, చతుర్విధ సమస్త పురుషార్థ సాధన దివ్యవిమానమెన్దప డి - శెఱ్రుమరైయిక్, శ్లాఘ్యమాన వేద త్తిక్. ముత లెఱ్రుత్తు, ప్రథమాక్షరమ్. “ యద్యేదా దౌస్వరః ప్రో క్తో వేదాంతేచ ప్రతిష్ఠితః. ఓమిత్యే వధ్యా యథా త్మానం. ఓమిత్యేవం సదా విప్రాః పఠ ధ్వంధ్యాత కేశ వ ,, మిత్యాదిషు పరత్వ ప్రకాశకతయా ప్రసిద్ధమాన ప్రథమాక్షర రూప ప్రణవ మెన్దపడి . శేర్ న్న, అథా- త్రాలు మాకృతి యాలుమ్ శేషి పరతత్వ ప్రకాశక తయా ,, విమానం ప్రణవాకార ,, మిత్యుక్త రీత్యా ప్ర గవా కారతయచ ప్రణవ తోడే శేర్ త్తియుడైయ. కోయిల్, విమానమ్. తీరాత వినైయనైత్తుమ్, ఉపా యాంతరత్తాలే నశిప్పిక్కు ప్పోక్కా-త- వినై, పాపమ్. ప్రారబ్ధ పాపత్తై - అనైత్తుమ్, కృత్సముమ్, కృ త్సపాపత్తైయుమ్. తీర్ ముమ్ ,, జన్మ కమచమే దివ్య మెవం యోవేత్తి తత్వతః. త్యక్త్వా చే హం

సా-ప్ర— శేరాతపయనెల్లామ్ శేర్ ముమ్ కోయిల్, దుర్లభానామపి ఫలానాం ప్రాపకస్య స్వామినో వా సస్థానం- శెఱ్రుమత్తైయిక్ ముతలెఱ్రుత్తు చ్చేర్ న్నకోయిల్, భగవత్సర్వరూప రూప గుణ విధూతీనాంప్ర తి పాదనాహా త్వేనసమృద్ధానాంవేదానాం,, యద్యేదాదౌస్వరఃప్రోక్తః-ఆద్యంత్రత్రక్షరంబ్రహ్మత్రయాయ స్త్రిక్ ప్రతిష్ఠితా | సగుణ్యా న్యస్త్రీపు డ్వేదోయస్మంవేదసవేదవి,, దిత్యుక్త రీత్యా ఆదిధూతప్రణవసదృశం- శేషిత్వేన భగవతరిప్రదశేనా త్సాదృశ్య మితి భావః - తీరాతవినైయనైత్తుమ్ తీర్ ముమ్ కోయిల్,, అనుభవతు మఘాఘ,, మిత్యుక్త ప్రకారేణప్రాయశ్చిత్తానుభవాభ్యామపి నాశయతుమశక్యనాంపాపానాంకాత్యే య్న

సా-వి— కోయిల్, స్థానమ్. శేరాత, దుర్లభం. పయక్, కైంకర్యం. ఎల్లామ్, కృత్సముమ్. శేర్ ముమ్ కోయిల్, పాపయద్ధామ. శెఱ్రు, సమృద్ధానాం. మత్తైయిక్, వేదానాం. ముతలెఱ్రుత్తు, ప్రథమాక్షరస్యప్రణవస్య - శేర్ న్నకోయిల్, తుల్యంధామ-ప్రణవవద్భగవత్ప్రకాశకమిత్యర్థః- తీరాత, అనివర్తనీయం - వినై, పాపమ్-

సా-సం — పరాజయ రహితా సహాయ శూరేణ సేవితం. స్వాధ్యాయ రామ సహాయేధి కృతస్య విభీషణస్య నిర్వాహకం-దుర్లభానిఫలాని సర్వాణిప్రయచ్ఛత్. సమృద్ధానాంవేదానాంకారణధూతప్రణవాకారవాచ్యం

మూ—

తిరు వరక్ల మెన త్తికట్రుమ్ కోయితానే॥

కణ్ణణడియైయెమకుక్కాట్టుమ్ వెర్పు

సా-దీ—కోయితెన్న-తిరువరక్ల మెన త్తికట్రుమ్ కోయితానే, శ్రీరంగమతులం జేత్రమె, న్దుబప్పన్మియేకొణ్ణాడుమ్మడి విళ జుమ్ శ్రీమ ద్రంగ విమాన మెన్నై॥

ఇనితిరుమలైయాళవార్ విషయమాన పాట్టు. కణ్ణణ నడియైయెమకుక్కాట్టుమ్ వెర్పు, కృష్ణనాన తిరువేక్లడముడైయానుడైయెతిరువడియైయెఅతిసిహీనరాననమకుక్కప్రత్య ఉమాకక్కాట్టుమ్మలై-

సా-స్వా—పునజన్మనైతిమామేతిసోజుణ న.తదంతకాలేసంశుద్ధియంతినారాయణాలయే. ఉంఛ్య మానాపవగాణ, మిత్వాది కళిర్పడియే సమస్త ప్రతిబంధక నిరాసక మాన కోయి లెనపడి. తిరువరక్లమెన, తిరువరక్లమెస్టు అనుపమమాక . శ్రీరంగ మతులం జేత్ర , మెస్టు. తికట్రుమ్, విళజ్గా నిరుగమ్. కొయిత్ తానే , దివ్య విమా న న్నానే - ఆరాత వరుళ ముత మ్మొ తిన్త కో యిలి త్యాద్య న్వయః . అన్య ద్విమా న మే వమ్ భూత మన్నై స్టు కరుత్తు -

కణ్ణణ నడియైయెమకుక్కాట్టుమ్ వెర్పు, శ్రీకృష్ణనా యిరుక్కిర తిరువేక్లడ ముడైయానుడైయె. అడియై, పరస్పర సదృశ పద యుగత్తై - ఎమకుక్క, నిహీన రాన నమ కుక్క , కాట్టుమ్,

సా-ప్ర— విశాళకతయా శ్రీరంగంయాతియోమత్స్యంస్మా అన్నందచాతియః । తానుభౌపుణ్యకమాణౌ భేత్తారాసూర్యమండల, మిత్వాది వ్యవగతం స్థాన మిత్యర్థః - తిరువరక్లమెనత్తికట్రుమ్ కో యిత్ తానే, సవైః తిరువరక్లమితి యథోచ్యేతతథా శ్రంగం రంగమితిబ్రూయా, దిత్వాఘ ప్రకాశమానమే నోక్మవిశేషణ విశిష్టమిత్యర్థః - సర్వే శ్వరస్య శ్రీరంగ నాథస్య నిరవధికకృపావత్వా త్స్వాశ్రితా నాం కృ పాశుత్వా పాదకత్వాత్పరమ భోగ్యత్వా దాశ్రితవత్సలత్వా త్ప రిక్పతिसంబద్ధ దులభ స్య నిర పరాధ కైంకర్యస్య ప్రాపకత్వాత్సర్వసామ్రా త్పరత్వాత్సర్వ పాపనివర్తకత్వా చ్చ తదేవ వాసస్థాన మితిభావః - కోయిలిత్యస్య భోగ్యతాతిశయాత్పునః పునరభిధానమ్॥

అథ వేంకటాద్రేగుణానాహ - కణ్ణణిత్వాదినా- కణ్ణణ నడియైయెమకుక్కాట్టుమ్ వెర్పు,

సా-వి— అనైత్తుమ్, సర్వం- తిరుగమ్, నివర్తకం- కోయిల్, భామ- తిరువరంగమెన, శ్రీరంగమితి-తికట్రుమ్, ప్రమాణేఘ ప్రకాశమానం- కోయిల్, స్థానం- తానే, ఇదమేవ పూర్వోక్త సర్వవిశేషణవిశిష్ట మి త్యర్థః - ఆదరాతిశయాత్పునః పునః కోయిలిత్యుక్తిః ॥

శ్రీరంగనాయకస్య రామాత్మకత్వం శ్రీవేంకటనాథస్య కృష్ణాత్మకత్వం శ్రీమద్వరద రాజ సోభయాత్మకత్వ మిత్యభిప్రేత్య సంప్రదాయవశా చ్ఛ్రీరంగానంతరం వేంకటా చలం ప్రశంసతి - కణ్ణణ న డీతి-కణ్ణణ, కృష్ణస్య అడియై, చరణద్వంద్వం-ఎమకుక్క, అతిసిచానామస్మాకం-కాట్టుమ్, ప్రదర్శయన్-వెర్పు,

సా-సం—అనివర్త్యంపాపంకృత్సంనివర్తయత్-కింత చేవం విధం స్థానమిత్యత్రాహ-తిరువరక్లమెనైతి-తిరువరక్ల మితి ద్రమిడైః ప్రసిద్ధ తయా వ్యవహాయమాణం స్వస్వామి నోయాంయత్త దేవేత్యర్థః-కోణ, స్వామినః- ఇల్, వాస గృహమితి కోయిలిలిత్యుక్తిః ॥

కణ్ణణ నిత్వాది- కాల విప్ర కృష్ణా నామస్మాక మపి చ ర ణ ద్వం ద్వం ప్రదర్శయన్ జైలః.

మూ—కడువి నైయిరువి నైయుమ్ కడియుమ్ వెర్పు, తిణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు, తిణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు,

సా-దీ — కడువి నైయిరువి నైయుమ్ కడియుమ్ వెర్పు, కూరదుమ్మమ్ వాక కళుడైయపుణ్యపాపరూపా భయకమ్ తైయుమ్ సంహరిక్కుమ్మలై - తిణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు, సత్య మిళువేపరమ పద మెన్టు కొణ్ణాడుమ్మడి ఉజ్జులిక్కుమ్ మలై - తెళిన్తు పెరుమ్ తీర్ త్తళ్ళ శె(ర)రిన్తు వెర్పు, ప్రసన్న జ్ఞానతి రుక్కోనేరి, ఆకాశగంగై ముతలాన మహాతీర్థ జ్ఞాన నిబిడితమానమలై. పుణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు,

సా-స్వా—ప్రత్యక్షమాక కాట్టుమ్. వెర్పు, మలై. యద్వా, కణ్ణియత్తిక్, శ్రీకృష్ణ. కృష్ణరూపియాన శ్రీనివాస. అ డియై. స్వపద ద్వంద్వతై - అభయ ముదై) యన్తిక్ అభి ప్రదేశ వత్తి పదార్థ ప్రదేశకముద్రా విశేషతాలే మహియం పద ద్వంద్వమే వభవతాం ప్రాప్యం ప్రాపకంచేతి ప్రదేశనమ్ పుణ్ణి మ్మడియాన తిరు మలై. కడువి నైయిర్, కూర పాపజ్జలై యుడైయ వాళుడైయ. ఇరువి నైయుమ్ , పుణ్యపాప రూప మాన ద్వివిధ పాపతైయుమ్ - కడియుమ్, సంహరిక్కుమ్. వెర్పు, “ వృషగిరి కటకేషు వ్యాజతో వాస భాజాం దురితకలు పితానా , మెనిర పడియే వాస మాత్రతాలే సమస్త ప్రతి బంధక వగత్తై యుమ్ పో క్కు కీరమలై ఎన్టపడి. తిణ్ణియత్తిక్, దృఢమ్. సత్యమ్. ఇతు, ఇన్తు తిరుమలైయే. వీడు, మోక్షమ్. పరమ పద మ్. ఎన్ట, ఎన్టుమ్మడి. తిక్రమ్ వెర్పు, విశ్వా నిరుమ్మలై - తెళిన్తు పెరుమ్ తీర్ త్తళ్ళ - తెళిన్తు, “ రమ ణీయం ప్రసన్నాంబు సన్మనుష్య మనోయథా, ఎనిర పడియే ప్రసన్నజ్ఞాన. పెరుమ్, ప్రసిద్ధ జ్ఞాన- తీర్ త్తళ్ళ, తిరుక్కోనేరి, పాప నాశమ్, ఆకాశ గంగై, ముతలాన తీర్థ జ్ఞాన. శెరన్తు, నిబిడిత మాన మలై. పుణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు, పుణ్ణియత్తిక్ , పుణ్యజ్ఞ శుడైయ . పుణ్యజ్ఞ శుక్కెల్లా మిళువే. పుకత్, ఉపాయమ్. వాసస్థల మెన్టుమ్మడి పుకల్ పుడుమ్ వెర్పు-

సా-ప్ర — “ వెంకటతాయని, త్యాదిభిర్వేంకటేశవీరకృష్ణ ఇత్యుక్తస్య భగవత్ శరణా వేవ ప్రాప్యతయా ప్రా పకతయా చా స్మాకం ప్రదేశయంచైల్లరి-కడువి నైయిరువి నైయుమ్ కడియుమ్ వెర్పు, అతి కూరపాపానామ పి పుణ్య పాప నివర్తక శైల్లరి - తిణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు , అవశ్య మయం శైలవీర పరమప దమితి శ్రీ వెంకటేశేన సూచ్యమాన తయా, “ వైకుంఠమే తత్కర పల్లవేన సంద శ్చయన్ సర్వ సురా సు తాం - ఆస్తైహి లక్ష్మ్య సహ విశ్వమూర్తి రాద్యం పుమానంజన శైలశృంగ , ఇత్యాదిషు ప్రకాశ మా న శైల్లరి - తెళిన్తు పెరుమ్ తీర్ త్తళ్ళ శెరన్తు వెర్పు, సర్వ పాప నివర్తకాతినిమలానేకతీర్థాని రంత ర శైల్లరి - పుణ్ణియత్తిక్ పుకులి తెన్నుపు కక్రమ్ వెర్పు , సర్వేషామ లౌకిక శ్రేయస్సాధనానాం సంపాదక త్వేన ప్రశస్య మాన శైల్లరి - యద్వా , “ రామో విగ్ర హవాక్ ధర్మః . కృష్ణం ధర్మం సనాతన ,

సా-వి—శైల్లరి-కడువి నైయిర్, అధికపాపవతాం-ఇన్తై, అధికం-విన్తై, పాపమహి-కడియుమ్, వివాశయన్. వెర్పు, పర్వతః. తిణ్ణియత్తిక్, దృఢం- ఇతు, ఇదం- వీడెన్తు, పరమపదమితి. తిక్రమ్ , ప్రకాశమానరి-వెర్పు, పర్వతః- తెళిన్తు, నిమన్తై- పెరుమ్ తీర్ త్తళ్ళ, మహాతీర్థాని - శెరన్తు, సీరంధరి. పుణ్ణియత్తిక్, పుణ్యస్య - పుకత్

సా-సం—కూరతమపాపపుణ్యనివర్తకయన్తైల్లరి. ఇద మేవ దృఢమపరమపదమితి దీప్యమాన శైల్లరి-నిమన్తై మహా త్తరతిర్థ నిబిడ శైల్లరి. పుణ్యస్య ప్రాప్య భూతోయ మితి స్తుత శైల్లరి - స్పృహణీయం పరమపదస్థ

మూ—పొన్నులకిర్రోక మెల్లామ్ పుణర్కుమ్ వెర్పు, విణ్ణవరు మణ్ణవరుమ్ విరుమ్పుమ్ వెర్పువేగ్గడ వెర్పె న విళజుమ్ వేత వెర్పె ||

సా-దీ— వెర్పు, పుణ్ణజ్జళుకెల్లామ్ వాసస్థలమతువెట్టు పుకళుప్పడుమ్ మలై- పొన్నులకిల్ పోక మెల్లామ్ పుణర్కుమ్ వెర్పు, పరమపదత్తిలుత్తాన భగవత్పరిపూణాను భవ భోగత్తై యెల్లా మిక్కెయు త్తాక్కుమ్ మలై. విణ్ణవరుమ్ మణ్ణవరుమ్ విరుమ్పుమ్ వెర్పు, దేవర్కళాలుమ్ మనుష్యర్కళాలు మా ద రిక్కప్పడుమ్ మలై. ఇప్పడిప్పట్ట మలైయెత్తెన్టిల్- వేగ్గడ వెర్పెన విళజుమ్ వేతవెర్పే, తిరువేగ్గడ మామలై యెన్టు కొత్తా డు మ్పడి విళజుక్కిన్ వేద ప్రసిద్ధ మా న మలై - ఋగ్వేద త్తిల్ “గిరింగచ్చత కాణేవికటే,, ఇత్యాది యాల్ ప్రసిద్ధ మిశే ఎన్టు కరుత్తు. ||

వా-స్వా— పొన్నులకిల్. పోక్, జాజ్వల్యమాన. ఉలకిల్, శుద్ధ సత్త్వ మయమాన పరమపద త్తి లుట్టాన- పోక మెల్లామ్, పరిపూణ భగవ దనుభవానందత్తై యెల్లామ్. పుణర్కుమ్, ఉట్టాక్కుమ్మలై. విణ్ణవర్, నిత్య సూరిక శాలుమ్ - మణ్ణవర్, ధూసురర్ కళాలుమ్. విరుమ్పుమ్, ఆదరిక్కప్పడుమ్మలై. వేగ్గడవెర్పెన, వేంకట గిరి ఎన్టు విళజుమ్. వేదవెర్పు, వేద ప్రతి పాద్య మాన మలై - “ గిరింగచ్చత కాణేవికటే,, ఎన్టు ఓత ప్పడు కిర మలైయ్ పూ వోక్త విశేషణ విళిప్ప మలై ఎన్టువడి. పూర్వ గాఢైయిల్ కోయి లెన్కిర పదా భ్యాస ముమ్ ఇన్త గాఢైయిల్ వెర్పెన్కిర పదాభ్యాసము మత్సంతాదరాథ మెన్టు కరుత్తు-

సా-ప్ర—మిత్తుక్త రీత్యాపుణ్యశబ్దవాచ్యస్యభగవతో, “మాయావిపరమానందంముక్తావైకుంఠము త్రమం-స్వా మిపుష్కరిణీతీ రెర మయా సహమోదత,, ఇత్యాదిషు పరమ ప్రాప్యతయా ప్రశస్య మానశ్చైల్లరి - పొన్నులకిల్ పోక మెల్లామ్ పుణర్కుమ్ వెర్పు, “ పురం హిరణ్మయం బ్రహ్మ ప్రవివేశాపరాజితే,, త్యాద్యుక్త రీత్యాపరమపదప్రాప్తిపూర్వకకృత్స్న భోగానత్రైవి సమ్పదయంచైల్లరి - విణ్ణవరుమ్ మణ్ణవరుమ్ విరుమ్పుమ్ వెర్పు, అతఏవ నిత్య సూరిభిమన్ సుమ్యైశ్చిత్వా దరణ సేవితశ్చైల్లరి . వేంకడ వెర్పెన విళజుమ్ వేత వెర్పె, ఉక్త ప్రకారేణ శ్రీ వేంకటమాహాత్మ్య మూలధూత శ్రుతౌ ప్రకాశ మాన శ్చైల్లరి - యద్వా,, “ తగ్ హత్రీక్ గిరిరూపాన విజ్ఞాతా నివదశ్చ యాంచ కారే,, త్యుక్తో వేదపర్వత ఏవ శ్రీవెంకట శేలత్వేన ప్రకాశత ఇత్యథాః - ప్రాప్య ప్రాపక ప్రకాశ క త్వా త్ ప్రతి బంధక నివర్తకక్వాన్తి త్య ముక్తానాం సపకవిధ కైంకర్య ఘటక తయా పరమ ప్రాప్యత్వా ద్భగవ తోత్యన్తా భిమత త్వాచ్చ శ్రీ వేంకట శేల ఏవవస్త్వమితి భావః -

సా-వి—ఘలధూతః. ఇతెన్న, అయమేవేతి. పుకళుమ్, స్థూయమానః. పొన్నులకిల్, స్పృహణీయలోకే పరమపదే. పోక మెల్లామ్, భోగంసర్వం. పుణర్కుమ్, ఉత్పాదయక్-విణ్ణవరుమ్, పరమపదశ్చైల్లరి. మణ్ణవరుమ్, లీలా విధూత్తిస్థైరసి. విరుమ్పుమ్, అత్యాదరణ సేవితః. వేగ్గడవెర్పెన, వేంకటాచలగతి. విళజుమ్, ప్రకాశమానః, వేతవెర్పే, వేద పర్వత ఏవ. “ గిరిక్ గచ్చత కాణేవికటే,, ఇతి ఋగ్వేదోక్త రీత్యా వేద ప్రతి పాదితః పవత ఇత్యథాః ||

సా-సం—భోగంసర్వముత్పాదయక్ శ్చైలః-పరమపదశ్చైల్లరి. మిన్తై శ్చిత్వాదరణ సేవితశ్చైల్లరి -కోయమేవంవిధశ్చైల్లరి ఇత్య త్రాహ - వేగ్గడ వెర్పెన వితి - వేంకట శ్చైల్లరి ఇతి పురాణేషు ప్రసిద్ధో వేద మయకిపర్వతఏవ ఏవం విధ ఇత్యథాః -

మూ—ఉత్తమవమర్తలమమైత్తతోఁబ్రోలను వుయర్ త్తకజ్జెయాల్, అత్తిరవరక్క-ముడిపత్తుమొరుకొత్తెనవుతిర్ త్త (వరుళొక్క)ఁజిలలోక్,

సా-దీ—ఇని పెరుమాళ్ కోయిన్ విషయమాక ఒరుపాట్టరుళిచ్చెయ్ కేరాద్ - ఉత్తమవిత్త్యాది- ఉత్తమవమర్తలమ్, “రామరావణయోర్యుద్ధం, మేన్టు అనుపమమాక చ్చొల్లప్పట్ట- అమర్, యుద్ధస్థలత్తిల్. అ మైత్తతోర్, అమర్ న్తతా యిరుప్పతారు. ఎట్టిల్ త్తను, ఎట్టిలైయుడైయ ధనుస్సు - అఱిల్ ఉయర్ త్త, సంధానమ్మణ్ణ పట్ట- కజ్జెయాల్, బాణత్తాల్ - అత్తిరవరక్క- అస్త్రబలత్తైయుడైయ రాక్ష సక్ రావణక్ - అవనుడైయ. ముడిపత్తు మొరుకొత్తెన, పనఁజ్ఞామ్మొత్తై ఉఱిర్ కుమాప్పొత్తెఉతిర్ త్త. తిరలోక్,

సా-స్వా—ఉత్తమ విత్త్యాది. ఉత్తమమ్, సర్వోత్తమమాన. “రామ రావణ యోర్యుద్ధం రామరావణయోరివ,, ఎన్నిర పడియే అసదృశమాన. అమర్ త్తలమ్, అమర్, యుద్ధమ్. యుద్ధస్థలత్తిలే - అమైత్తతోరు అమై న్తతాయిరుప్ప తారు అద్వితీయ మాన. ఎట్టిల్, డొజ్జల్వత్తై యుడైతాన. తను, ధనుస్సిల్, ఉయర్ త్త, సంధానమ్ పణ్ణ పట్ట - కజ్జెయాల్, బాణత్తాల్ - అత్తిరవరక్క- అత్తిర, అస్త్రబలత్తైయుడైయ - అరక్క, రాక్షసక్ - రావణనుడైయ-ముడి పత్తుమ్, ముడి, శిరస్సు. పత్తు శిరస్సెయుమ్ - ఒరుకొత్తెన, ఒరుపనఁజ్ఞామ్మొత్తైప్పొత్తె-ఉతిర్ త్త, కీఱ్ఱివిత్తముడిపణ్ణిన. తిరలోక్, సామధ్యత్తైయుడైయ.

సా-ప్ర — అథ కాంచ్యాం వావ స్తవ్య మిత్యాహ - ఉత్తమ వమర్ త్తలమిత్యాదినా- ఉత్తమవమర్తలమమైత్తతు, “రామ రావణ యోర్యుద్ధం రామ రావణయోరివే,, త్యక్త రీత్యాని స్సమా భృధిక యుద్ధోపయుక్తం స్థలం సంపాద్య - ఓరెట్టిల్ త్తను వుయర్ త్త కజ్జెయాల్, “తదిదం వైష్ణవం రామ ధనుకి పరపురంజయ,, మిత్యాదిషు ప్రసిద్ధనా ద్వితీయేన ధనుషాక్షిపేన బాణేన - అత్తిరవరక్క-ముడి పత్తుమ్ “ద్విధాభజ్యేయ మప్యేవం ననమేయంతు కస్యచి,, దిత్యాదిషు ప్రాతి కూల్యేస్థిరతయాప్రసిద్ధస్య రాక్షసస్యశిరోదశకం-యద్వా, అస్త్రశాస్త్రే శ్రేష్ఠ ఇతి-ఒరుకొత్తెన, ఏకోగుచ్ఛ ఇతి యథోచ్యేతతథా- ఉతిర్ త్త

సా-వి—హస్తిగిరి నాథస్యో భయాత్మకత్వ మభిప్రేత్యా నంతరమ్ హస్తిగిరిప్రశంసతి - ఉత్తమ వమర్ త్తలమితి - అమర్, యుద్ధస్య. తలమ్, స్థలమ్. ఉత్తమమ్, “రామరావణయోర్యుద్ధం రామరావణయోరివే,, త్యక్త యుద్ధయోగ్యతయా శ్రేష్ఠమ్ - అమైత్తతు, సంపాద్య - ఒరు, అద్వితీయేన. ఎట్టిల్, తేజిషైన. అత్తను, “తదిదం వైష్ణవం రామ ధనుకిపరమభాస్వర,, మితి ప్రసిద్ధ ధనుషా- ఉయర్ త్త, ఉత్తిపేన, కజ్జెయాల్, బాణేన- అత్తిర, తథా స్థితస్య. “ద్విధాభజ్యేయ మప్యేవం ననమేయం కథంచన,, ఇతిస్థిరప్రతిజ్ఞస్య-అరక్క, రావణస్య-ముడిపత్తుమ్, శిరోదశకం-ఒరుకొత్తెన, ఏకోగుచ్ఛ ఇతి యథోచ్యేతతథా- ఉతిర్ త్త వరుళొక్క,

సా-సం— ఉత్తమమితి-అమర్, యుద్ధమ్ నిస్సమాభృధికయుద్ధోపయుక్తస్థలం సంపాద్య అద్వితీయేన తేజిషైన తేన ధనుషా,, తదిదం వైష్ణవం రామ ధనుకిపరపురంజయమ్ | అక్షయం మధుహం తారంజానామిత్యాంసురోత్తమ | ధనుషోన్యపరామరాశాత్స్వస్తి తేస్తువ్రజామ్యహ,, మిత్యాదిప్రమాణసిద్ధతా అత్తను శబ్దేనోచ్యతే. ఉయర్ త్త, ఉత్తిపేన. కజ్జెయాల్, బాణేన- సర్వాస్త్రకుశలినో రావణస్య శిరోదశకమప్యేకం గుచ్ఛమివ పతితమితి యథోచ్యే తథా నిపాతనం కుర్వక్ పాపావాక్ - అపచారవధ్ కశరీర నాశస్య కృపాకార్యత్వత్. అరుళొక్క

మూ—మత్తురుమిక త్తతయిర్ మొయ్ త్త వెణెయ్ వై త్తతుణుమ త్తనిడమామ్, అత్తికిరి పత్తర్ విన్జెతోత్తర వరుక్కు-
సా-దీ- ఉతిర్ న్దువిత్తమ్మడియాన సామభ్యత్తైయై యై రామనామ్-అనంతరం- మత్తురుమిక త్తతయిర్, కృష్ణా
వతారత్తిత్ మత్తాలురుత్తి కడైయమోగ్యమామ్ అతిప్రచురమానత యిరిల్- మొయ్ త్త, ఎత్తన్త, వెణ్ జై
యై. యశోత్తై ప్పిరాట్టి ఉరియిలే వైక్క- అఱ్ఱు- వైత్తత్తైవాళ్ళి భుజిక్కు-మవనాన చా ప్పన్ కృష్ణన్.
అవనుక్కు. ఇడమామ్, ఇరుప్పిడ మాకాన్జిన్. అత్తికిరి, హస్తిగిరియాన పెరుమాళ్ కొయిల్- తికిరియణియే,
తిరువార్తాయార్ వాక్ పెరరు శాశర్ తిరుక్కే-కు- అభరణమామ్మడియిరుక్క-అతిసపేత్తైయిర. పత్తర్ విన్జె,

సా-స్వా—రామనామ్. అనంతరమ్ మత్తురు, మత్తాలురుత్తి కడైయప్పట్ట యోగ్యమాన్. మికుత్త, అతిప్ర
చురమాన - తయిర్, తయిరిల్, మొయ్ త్త, ఎత్తన్తతాయుమ్. వైత్తతు, యశోదై పిరాట్టియాల్ ఉరియిత
వైక్క- ప్పట్టు మిరుక్కిర - వెణెయ్, చెణ్జైయై. ఉణుమ్, భుజియా నిరిర. శ్రీకృష్ణ రూపియా యు
మిరుక్కిర. అత్తన్, అప్పన్. “ రామో ద్విన్వాధి భావతే - ద్వారిపతే త్పృథివీ శీర్వేద్ధిమవాక్ శకలీ
భవేత్. శుష్కేతోయ నిధిః కృష్ణేనమే మోఘం వచోభవే ,, దెన్టున్మడి అప్పతమరాన రామకృష్ణాళిరు
వరుమ్ అచావ తారమ్ పణ్ణివిరుమ్మి వసిక్కుప్పడి. ఇడమామ్, శ్లాఘున్దల మాన. అత్తికిరి, హస్తిగిరి -
పత్తర్, భక్తర్ కళుడైయి. వినై, పాపత్తై. తోత్తు, కామ్మ. అర, వాననైయుమరుమ్మడి. అరుక్కుమ్, నశ్చిక్కుమ్.
భగవ త్సంకల్ప రూప మాన తిరువార్తై యనో అశ్రీత విరోధి పాప నాశక మెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ -

సా-ప్ర— వరుళోక్, చిత్రా విక్షిపక్ పరమ దయాళురి - దయాళుత్వంచభగ వద్భాగ వ తావ రాధ
హేతు శరీర వినాశ కత్వేన - మత్తురు మికుత్తతయిర్, మంధానం బలాన్నిక్షిప్య యథానిమకథనంక్రియేత
తథా కారిన్యార్థి కేదర్ని - మొయ్ త్తవెణై, ఆవృత్త్య వతకమానం నవసీతం - యద్వా మత్తురుమికుత్తతయి
ర్ మొయ్ త్తవెణై, మధన సాధనస్య దృఢస్వశేన ప్రశీధిల సంయోగ వత్తయా బహుళీభవద్ధ్యావృత్తం
వతకమానం నవసీతం - వైత్తతు తుణుమత్తన్, దధో వివిచ్యోద్ధృత్య శిక్వే నిక్షిప్తం భక్షయ తస్య వ
కారణత్వేన సర్వేషాం పితః - ఇడమామ్, సర్వేశ్వరస్యాత్యంత సులభస్య భగవతో వాసస్థాన భూ తః
అత్తికిరి, హస్తిగిరి- పత్తర్ విన్జెతోత్తర వరుక్కు-మణియై త్తికిరియే, భక్తానాం పుణ్యపాపేన వాసనం వినాశయ-

సా-వి— చిత్రా విక్షిపతోదాయాళోః- పునఃకథంధూతస్య, మత్తురు , మంధానం బలాన్నిక్షిప్య
యథా నిమకథనం క్రియతే తథా - మికుత్త, కారిన్యార్థికే- యద్వా మత్తురు మికుత్త, మంధన సా ధనస్య
దృఢస్వశేన ప్రశీధిల సంయోగ వత్తయా బహుళీభవతి - తయిర్, దధిని. మొయ్ త్త వెణై, ఆ వృత్త్య వ
కమానం నవసీతం - వైత్తతు, దధో వివిచ్యో ధృత్యశిక్వే నిక్షిప్తం- ఉణు, భక్షయతః - అత్తన్, పితః-
సర్వాభరణధూపితస్య శ్రీమతః కృష్ణస్య- ఇడమామ్, స్థానంభవన్. అత్తికిరి, హస్తిగిరి - పత్తర్, భక్తా
నాం. వినై, పాపాని. తోత్తర, ఏకదేశ పరి శేషాపియథానస్యాత్తథా, అరుక్కుమ్, వినాశయత్. అణి, భగవతో

సా-సం—నిత్యుక్తిః. మికుత్త, కారిన్యార్థిక మంధానంబలాన్నిక్షిప్యనిమకథ తదర్థి- మొయ్ త్తవెణై, సారవ
త్తరతయో త్సన్త నవసీతమితిస్త్వానే ద్రమిడా వెణై ఇతిప్రయుజ్యంతే . వైత్తతుణుమ్, శిక్వేని హితం భు
జనస్య ఉణుమిత్యుక్త్య ఉణుమిత్యపిసాధు పితృర్వాసస్థానంభవన్ హస్తిగిరి నామకంభక్తానాం పుణ్యపా పయో

మూ—

మణియ త్తికిరియే ||

తేనార్ కమల త్తిరు మక తాత

సా-దీ—ఆశ్రితరుడైయదుష్కముజ్జలైయెల్లామ్. తోత్తరవరుక్కుమ్, వాసనై యరుప్పడినశిప్పిక్కుమెన్నై||

అధికారప్పాట్టాల్ వానాడుక న్నవరాన మహాభాగవతర్ వసిక్కుమ్ చేశమేఇమయంక్షీరాభిము తలానసమస్తదివ్య చేశజ్జళుమామెన్ని-రార్. తేనారిత్త్యాది-తేనార్ కమల త్తిరుమకల్ నాతన్, మధుస్యందియాన

పా-స్వా — అణియ త్తి కిరియే, అ త్తికిరి, అ న్నప్రసిద్ధమాన. తికిరి, చక్రమ్. అణియే, అలంకారమే కేవల భగవద్ధస్తా భరణమే - పాపరూప శత్రునిరసన మన్యతోవన్త పడియాలే కేవలమ్ భుజాలంకారమెన్తపడి-

ఇప్పుడి భాగవ తో త్తరమాన భగవ త్తైత్రమే వాసస్థలమెన్తు శొన్నతు కూడుమో ? అప్పోతుప్ర యోజనాంతర పర భాగవత వాసస్థలముమ్ ఆనన్య ప్రయోజన ప్రపన్న నుక్కు వాసస్థలమాక ప్రసంగి యా తో? భాగవ తో త్తర భగవత్తైత్రమేకైడైయాతపోతు కేవలభగవ త్తైత్రమ్ వాసస్థలమో? కేవలభాగవతాభిమ త్తస్థలమ్ వాసస్థలమో? అన్యతరం వాసస్థలమెన్తి అప్పోతు అష్టదోషదుష్టవికల్పరూపానియమం ప్రసంగియా తో? భాగవతాభిమతస్థలత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్ శొల్లుకిర సంప్రదాయముమ్ విరోధియాతో? ఎన్నిరళం కావార తాథన్ పాట్టాల్ అధికారాథన్ తై సంగ్రహిక్కి-రార్ - తేనారితి- తేన్, మధు- ఆర్, పూణమాన- మకరంద భరిత మాన వెన్తపడి - కమల, కమలపుష్ప త్తిలేవసినునిర్కిర. తిరుమకల్, పెరియపిరాట్టిక్కు.

సా-ప్ర—ద్భగవత ఆభరణ భూతం చక్రమేవ హస్తీరి రిత్వ న్వయి . “దుష్టేంద్రియవశా దిత్వక్తప్రకా రేణ సుదశనవ ద్భాగవతానాం విరోధి నివర్తకత్వే సతి భగవతో ధూమే వాలంకార భూతసర్వేశ్వ రస్యాప త్సఖి స్యా పారకారుణ్యసౌశీల్యచాత్సలై కనిధేర్వరదస్యవాసస్థానశ్వాత్తై ౧వస్తవ్యమితిభావః-

వీచం భాగవ దభిమత స్థలేషు ప్రథానా న్యుక్త్వా దేహయాత్రా ద్యనుప పత్త్యా తత్ర వాసాలాభే స్వనిష్ఠాభిజ్ఞో భగవ ద్భాగవత విషయే నిరపరాధకైంకర్యైకరతిః “యేచ వైష్ణవ సంశ్రయా , ఇత్యుక్త రీత్యా స్వసంబంధినా మపి భాగవతత్వా పాదకరి ప్రపన్నోయత్ర యత్ర నివసేత్సేవదేశో “వ సంతి వై ష్ణవాయత్ర తత్రసన్ని హితోహరిః. నిరపేక్షం మునిశాతం నిర్వైరం సమదశీనం - అను వ్రజామ్య హ న్నిత్యం పూయేయైత్యంఘ్రిరేణుభి , రిత్వాద్యుక్త రీత్యా భాగవ త్సాన్నిధ్యవత్సాత్ “నిగృహీం తేంద్రియ గ్రామ, ఇత్యుక్త రీత్యాభగవదావాసస్థలంకృత్సమవీత్యాహ తేనార్ కమలేత్యాదినా-తేనార్ కమల త్తిరుమకల్-

సా-వి—ధూమేవా అలంకారభూతం- అ త్తికిరియే, తచ్చక్ర మేవ- చక్రసదృశ ఇత్యర్థః - యదా వా, అత్తికిరి, హస్తీగిరి- తికిరి, పాపనివర్తకేచక్రే. అణి, భగవద్భుజాలంకారే సత్యపి- అరుక్కుమ్, అన్యనిర పేక్షంపాపానిచింతి - ఉక్తే వ్యన్యతమే దేశేవ స్తవ్యమితి భావః||

శ్రీమహాభాగవతాభిలషిత స్థలమేవ సకలదివ్యక్షేత్ర సమాహార ఇత్యాహ - తేనార్ కమలే తి -

సా-సం — నిశ్శేషలవన కర్మాభరణభూతం తచ్చక్రమేవ||

భగవతి న్యస్తభరాగి ప్రపన్నాయత్ర నివసేయు స్తదేవ సర్వాతి శాయి వాసస్థలమిత్యుక్తాధి కారాథన్ గాధమూపిసంగృహ్లాతి , తేనారితి. మధుభరిత కమలా లయానాథః.

మూ— త్తికట్టస్తురైయుమ్, వానాడు కన్తవర్ వైయ్ త్తిరుప్పిడమ్ వన్టరుమ, కానారిమయముమ్ కజ్జైయుమ్

సా-దీ— తామరైప్పువిరుకుగమ్ పిరాట్టికుగ వల్లభనాన శ్రీయరి పతి. తికట్టస్తురైయుమ్ వానాడు, విశడి-కొణ్డు నిత్యవాసప్పణ్ణమ్ పరమపదత్తై. ఉకన్తవర్, విరుప్పిభగవానై యాత్రయిత్రప్రపన్నర్. ఇహ్మ మియిరుకుమిడమే- వకతరుమకానారిమైయముమ్, ప్రబలధమై తైత్రమాయ్ కాననత్తాల్ శూక్రప్పట్ట హిమమయ స్థానముమ్ వాలిమావల్ తిరుమెళియిల్ చ్చిన్నతిరుప్పతియుమ్. కజ్జైయుమ్,

సా-స్వా— నాతక, పతియాన శ్రీమన్నారాయణ్ - తికట్టస్తు, విశక్లి కొణ్డు - ఉరైయుమ్, నిత్యవాసమ్ పణ్ణమ్ - వానాడు, పరమపదత్తై - ఉకన్తవర్, ప్రయోజనాంతరాభిలాషమన్ని కేకేవలమ్ మోక్షప్రధానరానప్రపన్నా శైస్తపడి-ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాల్ - వైయైయత్తు, ఇన్తఘాళకత్తిలే-ఇరుప్పిడమ్, అవర్కల్ వసిక్కుమ్ చ్చేశమే - భాగవతోత్తరభగవత్తైత్రం కిడైయైత పోతుకేవలభగవత్తైత్రాపేక్షయా భాగవతవాసస్థలమేన్టపడి- “నిగృహీతేంద్రియగ్రామోయత్రయత్రవసేన్నరకి-తత్రతత్రకురుక్షేత్రం నైమిశం పుష్కరం తథే”, త్వుక్తరీత్యా - వన్టరుమ - వక, దృఢమాన - తరుమ, ధమమ్ - నివృత్తిధమమ్ ప్రచరమాయమ్ - కానార్, కాననత్తాల్ శూక్రప్పట్ట - ఇమయముమ్, హిమవత్పర్వతోపరిస్థితమానదివ్యదేశమ్. “వసంతి వైష్ణవాయత్ర తత్ర సన్నిహితో హరిః”, ఎన్నిక పడియే భగవదధిష్ఠిత తపోయోగ్యదేశమెన్టపడి- కజ్జైయుమ్ “దశనాదేవ సాధవః”, ఎన్నిక పడియే పావన తమ గంగా తీరమెన్టపడి -

సా-ప్ర— నాతక తికట్టస్తురైయుమ్ వానాడు కన్తవర్, “పద్మేస్థితా”, మిత్తుక్తరీత్యా మధుస్యందికమలవాసీన్యా లక్ష్మీనాథే నాత్యంతము జ్వలతయా ధిష్ఠితం పరమపదం ప్రాప్తం కృతభరన్యాసాః-వైయైయై త్తిరుప్పిడమ్, భూమా యత్రవసేయః తత్ఫలమేవ. వన్టరుమకానారిమైయముమ్, “సేహాభిక్రమనా శోస్తి - నజాతు హీయత”, ఇత్తుక్తరీత్యా త్తయ రహిత నివృత్తి ధర్మాభివధక కారణ్య ప్రచర హిమవత్పర్వతోపరిస్థితం బదరీ నామకం భగవదావాసస్థానంచ. కజ్జైయుమ్, సవైకస్సేవ్యతయోక్తా గంగాచ -

సా-వి— తేక, మధునా- ఆర్, పూణె-కమల, పద్మేస్థితాయాః. తిరుమకల్, లక్ష్మ్యై-నాతక, నాథకి-తికట్టస్తు, ఉజ్వలతయా- ఉరైయుమ్, యథావతేత తథాస్థితం- వానాడు, పరమపదం- ఉకన్తవర్, కాంతతాం-వైయత్తు, భూమా. ఇరుప్పిడమ్, వాసస్థానం- వకతరుమకానార్. దృఢతరైధర్మాచరణయోగ్యరితియావత్ - తరుమకాగ్, ధర్మారణ్యై-ఆర్, పూణె-ఇమయముమ్, హిమవా- కజ్జైయుమ్,

సా-సం— వానాడిత్యుక్తే పరమపదే. తికట్టస్తురైయుమ్, భాగసారావహ విభూతి త్యాదప్రాకృత త్వాచ్చ త్యుజ్వలస్సంశ్లిష్యవతతే - వానాడు కన్తవర్, తాదృశం పరమపదం కదాగమిష్యామీతి ప్రాప్య త్వరయా వతమానాః - వైయైయై త్తిరుప్పిడమ్, యత్రవసంతితేషా మధిస్థానభూతా భూరేవ-వకతరుమకానారిమైయముమ్ - అతిదృఢనివృత్తిధర్మాభివృద్ధిక కానననదీప్రచరహిమవత్పర్వతకి-

మూ— కావిరియుమ్ కడలుమ్, నానానకరము నాకముమ్ కూడియనన్నిలమే॥౨౪

సా - దీ — గజైయిక్ కరై మేలెన్న తిరుప్పతియుమ్ - కావిరియుమ్, కావేరీతీరత్తిలుళ్ళ తిరు వర క్క త్తిరుప్పతి ముతలాన వైక శుమ్ . కడలుమ్, సముద్ర తీరత్తి లుళ్ళ శ్వేత ద్వీపముమ్ - తిరు ప్పుల్లాణిముతలాన తిరుప్పతియా కపు మామ్ - నానానకరముమ్, “ అయోధ్యామధురా మాయా,, ఎన్న నానా విధ నగర క్కశుమ్ - నాక ముమ్ కూడియ, “ తేహ నాకం మహి మాన స్సచంతే,, ఎన్న పర మపద ముమ్ కూడియ వివై యెల్లా మామెనై॥ ౨౬ ॥

సా-స్వా— కావిరి యుమ్, “ కావేరీతీరమాశ్రిత్య వాతోయత్ర ప్రవ త్తతే - తద్దేశ వాసినాం ముక్తి ర్కీముత త్తీర వాసినాం - కావేరీ పరిచరితా సుపావనీషు,, ఎన్నిర కావేరీతీరమెన్ద పడి - కడలుమ్ సముద్ర తీరత్తి లుళ్ళ శ్వేత ద్వీప మెన్ద పడి - నానా, నానా విధ మాన - నకర ముమ్, “ అయోధ్యామధురా మాయా కాశీ కాంచీహ్య వంతికా,, ఇత్యాద్యుక్త నగరము మెన్ద పడి - నాక ముమ్, “ సంస్మ జ్యతేయదిచ దాసజనస్త్వ దీయ స్సంసార ఏవ భగ వన్న పవ గ్వావీషగి,, ఎన్నిరప డియే శ్రీమద్వైకుంఠముమెన్దపడి - కూడియ, పూర్వోక్త హిమవత్స్థల ప్రభృతిపరమపదాంత సర్వముమ్ సముచ్చిత మాకకూడిన - నన్నిలమే, నల్ల వాస స్థలమే-భాగవతోత్తరభగవ త్తైత్రం క్షిత్రేయాత పోతుభాగవత వాస స్థలమే నిరుక్త ప్రాధాన్యేన వాసయోగ్యమెన్దకరుణు - ॥ ౨౬ ॥

సా - ప్ర — కావిరి యుమ్, కావేరీచ . కడలుమ్, సేతుళ్ళ - నానానకర ముమ్, “ శ్రీ ముష్ణం వేంకటాద్రించ సాశ గ్రామంచ నైమి కమ్ । తోతాద్రిం పుష్కరం చైవ నర నారా యతా శ్రమమ్ । అయోధ్యా మధురా మాయా కాశీ కాంచీ హ్యవంతికా । పురీ ద్వార వతీ చైవ సప్తైతా ముక్తి దాయికా,, ఇత్యాదుక్తాని నానానగరాణిచ . నాక ముమ్, పూర్వోక్త దేశ వాసాది సాధ్యమ్. “ తేహ నాకం మహి మాన స్సచంతే,, ఇత్యాదిషూక్తం పరమపదంచ - కూడియ నన్నిలమే, సమీచీన తయోక్తస్య సర్వస్య మేళన కల్పం భాగ వత పరిగృహీత స్థల మేవే త్యథాగి “ నైమిశం పుష్కరాణిచ - నాతః పర తరం తీథం వైష్ణ వాంఘ్రి జలా చ్చు భాత్ । తేషాం పాదోదకం పుణ్యం గంగా మపి పునా తిహి । తిస్రః కోట్సద్భావ కోటి చ తీథాణి భువనత్రయే । వైష్ణ వాంఘ్రి జలా శ్చు ణ్యా త్కోటి భాగేన నోసమ,, ఇత్యాది ప్రమాణా దితి భావః- భాగవతా వాస స్థలమేవ సర్వేషాం పుణ్య త్రైతాణాం మేళన కల్ప మిత్య న్వయః ॥ ౨౬ ॥

సా - వి — గజ్జా. కావిరియుమ్, కావేరీ. కడలుమ్, సముద్రగి . నానానకరముమ్, “ అయోధ్యామధురేత్యుక్త నగరాణి. నాకముమ్, పరమపదంచ. కూడియ, మిళిత్యా. నన్నిలమే, సమీచీనపదమేవ . ధూమాభాగవతానాం నివాసస్థలమేవ నానాపుణ్యతీథా త్రైతసమాహార కల్ప మిత్యధాగి॥

సా - సం — “ గంగా కావేరీ సముద్రాశ్చ “ అయోధ్యా మధురా,, ఇత్యుక్త నానానగరాణి స్వలోకకశ్చ. కూడియనన్నిలమే, భాగవతాధీష్ఠితమే వస్థలం సర్వ పుణ్య తీథం సర్వ పుణ్య త్రైతమే శన కల్ప మిత్యధాగి . ॥౨౬॥

మూ—

సాకాశీతి సచాకశీతి

సా-దీ— ఇది సర్వ స్థానజ్ఞకుక్కుమ భాగవతాభిమానత్వాత్ వస్త్ర వేత్తమేయుశ్య తెనిగిరాలి - సాకాశీ తీతి - యాపురీ, వైకుంఠ కథాసుధారస భుజాం, భగవత్కథామృత రసాస్వాదశీలరాస శ్రీభాగవతరుడై య- చేతసే, తిరువుళ్ళుకుక్కు - నోరోచతే, ఉకప్పుక్కు విషయమాకాతు. భాగవతాభి మతైయాకాతు. సా, అతు- కేవల కాశీతి నామ మాత్రత్వాత్. సచాకశీతి, విశదాకాతు, అధిక్యమపెరమాట్వా తైస్తు కరుత్తు.

సా-స్వా— ఇప్పుడి భాగవత ప్రమర దేశమే వాస యోగ్య మెస్తుశాస్త్రులు కూడు మో ? ,, అయోధ్యా మధురా మాయా కాశీ కాంచీన్యా వంతికా - పురీ ద్వార వతీ చైవ సప్తైతా ముక్తి దాయికాః ,, ఎస్తు ముక్తి క్షేత్ర తయా ప్రసిద్ధ క్షేత్ర జ్ఞతై విట్టు అత్యంతా గతి కద శైయిల్ సుతిక్కు పుట్ట భాగ వత వాస స్థలతై ప్రధాన తయా వాస స్థల మాక వరుతి యిడక్కు డుమో ? ఎన్న వన్న ముక్తి క్షేత్ర జ్ఞ శుమ్ భాగ వత రిల్లాత పోతు అను పాదే యజ్ఞ శైస్తు సమ థిక్కి రార్ - సాకా శీతితి - యా పురీ వై కుంఠ కథా సుధారస భుజాం ,, తవ కథా మృతం తప జీవనం - మత్కథా శ్రవణే భక్తి ,, రిత్వా ద్యుక్త ప్రకా రేణ భగవ త్కథా మృత పాన శీలానాం భాగవ తానాం. వాసాథం చేత సేనరో చతే సాపు రీకా శీతి నామ మాత్రేణ వాకా శిత్వ రూపా సాధారణ ధర్మ మాత్రేణ వాస చాక శీతి - కాశ గతి శబ్దయో రిత్వ స్మాద్ధా తోర్య జ్ఞ గంతో యం ప్రకా శాథం - క్రి యా సమభి సారే య జీతి విధా నాత్. పానం పున్యస్య భృశాథంస్యవ క్రియా సమభిహార శబ్దాథతయా . భృశంన రాజతఇత్య థం - భృశరాజనస్యకాశిత్వం నప్ర యోజకమ్ - కింతు భాగవతవాస ఏవ ప్రియో జక ఇతి భావః -

సా-ప్ర — నన్వపిభి భాగవత్క్షేత్రే వస్త్రవృత్త ముచ్యతే. దివ్యసూరిభిస్తు భాగవత పరిగృహీత దేశ వస్త్రవృత్త ముచ్యత ఇతి పరస్పరా సంగత మివ భాతీ త్యత్ర ఋషిభి రపి తత్త ద్దేశానాం భాగ వత పరి గృహీ తత్వా దేవ తథోక్తి రితి నాసంగతి రిత్వభి ప్రియ న్నాహ - సాకాశీతితి .

సా-వి — పుణ్యక్షేత్రాణాం శ్రీమహాభాగవత పరిగృహీతత్వా దేవ ప్రశస్త తమత్వం తదభావే తు న స్వ రూపేణాతిశయితత్వ మిత్యాహ- సాకాశీతితి. వైకుంఠస్య, భగవతః, కథాసుధార సంఘంజతఇతి వైకుంఠ కథాసు ధార సభుజరి - తేసాంచేతసేయా పురినరోచేత , యాలభిలషిత విషయా నభవతీ త్య థం - సాపురీ, కాశీతి నామప్రసిద్ధా సచాకశీతి, అతిశయేన వాసయోగ్యతాం సగచ్ఛతి. వాసయోగ్య తామితిపద మధ్యా హతావ్యమ్ - యద్వా, ధాతునామనేకాథత్వం కశగతావిత్యర్మా ద్యజ్ఞ కిద్విత్యేఅభ్యాసకార్యే

సా-సం— పుణ్యక్షేత్రతయా ప్రసిద్ధా సాంకాశ్యాదీనామపి ,, యత్రయత్రహి నీతిస్సాన్యైష్ట్య వివీత కల్మషా (విష్టుసమ్మతా) ,, ఇతివా - ,, తత్ర తత్ర వసేన్నిత్యం నాన్యత్రేతి మతిమమే ,, త్యాది ప్రమాణా త్వర మ భాగవతాభి మాన విషయత్వ ఏవ ప్రపన్నై రుపాదేయతా మాహ - సాకాశీతితి - కాశ్య దీప్తాకాశీ త్యైవాచీప్యతే - వైకుంఠకథాసుధారసభుజాంచేతసేనోరోచేత చేదిత్యస్యసర్వత్రాన్వయః - తస్మాహత్యే

మూ— భువిసా యోధ్యేతి నాధ్యాస్యతే సావంతీతి నకల్మషా దవతిసాకాంచీతినోదంచతి । ధత్తేసామ
ధురేతి నోత్తమధు(రాం)రంమాన్యాపి నాన్యాపురీ యావైకుంఠ కథా సుభారసభుజాం

సా-దీ—సా,తిరువయోధ్యైయుమ్-అయోధ్యైయెన్టునామమాత్రత్తాల్. సద్భినాఁధ్యాస్యతే,ప్రపన్నరాల్
వసిక్కు ప్పడాతు. అవన్తి ఎన్టుమ్పురియుమ్అవంతీయెన్కి-రకేవలనామమాత్రత్తాల్ఆశ్రితరైపాపజ్జళిల్నిన్టుమ్
రక్షిక్కు మాట్వాతు - కాంచీ పురియుమ్ నామమాత్రత్తాల్ పెరియ తాకమాట్వాతు-వడమతురైయుమ్తిరు
నామ మాత్రత్తాల్ దివ్యదేశ జ్జళిల్ ఉత్త మధురై వహిక్కు-మాట్వాతు. ఉత్త మత్వత్తై యడైయ మా
ట్వా తెన్టు కరుత్తు -అన్యా పిపురీ,మాయా పురి యుమ్కెవలనామ మాత్రత్తాల్ - నమాన్యా, ఆదరణీయై

సా-స్వా—సాయోధ్యాపి,అయోధ్యేతినామమాత్రేణవాఅయోధ్యాత్వాకారేణవాసధ్యాస్యతే-నవాసయోగ్యే
త్యథః • సాఽవంత్యపి, అవంతీతినామమాత్రేణవా అవంతీత్వాకారేణవా - కల్మషా ద్వసతః పురుషాన్నా
వతి - నపాపతయ కరీతి భావః - సాకాంచ్యపి కాంచీతి నామమాత్రేణ వాకాంచీత్వాకారేణవా
నోదంచతి , నోత్కృష్ట్యా భవతి - సా మధురాపి, మధురేతి నామ్నా మధురాత్వాకారేణవా
అగ్రి మధురాం , ఉత్త మతా భారం- నధత్తై, నవహతి - ఉత్త మాన భవతీ త్యథః - అన్యాపి,
భాగవతానా దర విషయ భూతా మాయా ప్రభృః - నామ మాత్రేణ వా తత్తద సాధారణా కారేణ
వాస మాన్యా . ఉక్తా నామ్ పురీణామ్ భాగ వతా దరవిషయత్వవీవ భృశభాస మానత్వ వాసయోగ్యత్వ

సా-ప్ర — అగ్రి మధురామ్,అగ్రి మానాం ధురం తాం-ఋక్పూరం ధూమ పథామాన త్తే ఇత్య

సా-వి—దీఘా కిత్ ఇత్యభ్యాస దీఘా యజ్ఞవేతీ డాగ మేచరూపం- కాశ్యదీప్తా విత్యస్మాత్తుచా కాశీ
తీతి రూపప్రసంగాల్.పాశ్చీన కాశేష భాగవతపరిగృహీతత్వాత్తాసాం పురీణాం ప్రసిద్ధిః -ప్రాప్తానై
వ ప్రసిద్ధి రిదానీ మనుస్యూతాస్తి తావన్మాత్రేణ నేదానీమపి వాసయోగ్యతేతి భావః - అయోధ్యేతియా
నరోచేతేతి ప్రతివాక్యం సంబంధః - సా భాగవతాభిలషితా అయోధ్యా నాధ్యాస్యతే , ఇదానీం నా క్ర
మ్యతే. పాపై ర్యోద్ధు మశక్యేత నామప్రాచీన యోగ్యతామాదాయేతి భావః - అవంతీతి కల్మషాన్నావ
తి, నరక్షతి- తన్నామేదానీం ఘృత కోశాతకీ నామ శుల్క మితి భావః - కాంచీతి నోదంచతి, యాభాగవ
తానాం చేతసే నోరోచేత సాకాంచీతి ప్రసిద్ధ్యాపి నోదంచతి - భాగవతాభిలషితత్వాదిదానీ మపున్య
దంచతీతిభావః - ఉత్త మధురాం, ఉత్తమస్థానానా ముత్కృషం నధత్తే - ఋక్పూరిత్యాదినాఆకారాంత

సా-సం—ముక్తి త్తైత్రత్వేనప్రసిద్ధి స్సేత్య స్యాథః - నాధ్యాస్యతే ఇత్యస్య నాధి వాస్యతే ఇత్యథా
నాధ్యవస్యత ఇత్యథా - ఆద్యే పరమై కాంతిభిరితి శేషః - ద్వితీయే పరమై కాంతిభిరా వా
సస్థాన త్వేనేతి శేషః - అవంతీత్వేనైవ కల్మషాన్నావతి - కాంచీత్వేన నోదంచతి - నవిశేష
తః పూజ్యా వాగంత వ్యాచవా భవతీ త్యథః - మధురేత్వేన ఉత్త మత్వాఖ్యాం ధురాం, ప్రసిద్ధిం -
నధత్తే - అన్యాపినమాన్యా- సవాపి యాయది పరమై కాంతినాం రోచేత తదాతదధిస్థితాగవాపి

మూ—

రోచేత నోచేతసే || ౪౩ ||

ఇతి కవితార్కికసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్యకృతిః
శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే స్థానవిశేషాధికార ఏకోనవింశతిః.
శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ—యాక మాట్టాతు. ఎల్లా స్థానజ్ఞులు శ్రీభాగ వత రుడైయపరిగ హత్తాతేఅనో ఆధిక్యజ్ఞై
యడైస్తనవేస్తు తిరు వుళ్ళమ్ || ౪౩ ||

ఇతి శ్రీసార దీపికాయామ్ స్థానవిశేషాధికారఏకోనవింశతిః.

సా-స్వా —

పాప నివర్తక కర్తౌత్త మత్వ మాన్యత్వాదికమితిభావః.
ఇతి శ్రీ మదుత్తర సారా స్వాధిన్యామ్స్థానవిశేషాధికార ఏకోనవింశతిః.

సా-ప్ర—

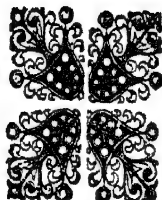
ప్రత్యయే అజా ద్యష్టాపత్యా కారాంత త్వమ్ || ౪౪ ||
ఇతి శ్రీసారప్రకాశికాయామ్ స్థానవిశేషాధికార ఏకోనవింశతిః.

సా-వి—

ప్రత్యయేసమా సాంతే తత స్త్వాప్యా కారాంత శబ్దః॥
ఇతి శ్రీ సారవివరిత్యామ్ స్థానవిశేషాధికార ఏకోనవింశతిః.

సా-సం —

చాక శీత్య ధ్యాస్యతే అవత్యు దంచతి చేత్యథాది -
ఇతి శ్రీ సార ప్రకాశికా సంగ్రహే స్థాన విశేషాధికార ఏకోన వింశతిః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

ని ర్యా తా ధి కా ర ః .

మూ—

మనసికరణగ్రామం

సా-దీ—అథవింశేధికారేస్య స్వోచిత స్థానవాసినః । దేహావసానే నిర్యాణ ప్రక్రియా సంప్రదశ్య తే॥
సా-స్వా—ఇప్పడి పూర్వాధి కార త్తలే నిరప రాధాను కూల వృత్తి కు చిత మాన వాస స్థలం శొన్నతు కూడుమో ? ఇన్త భాగవతోత్తర భగవత్తైత్ర త్తిలే తానే ఇతరాధి కారి కళ్ అపరాధ భూయిష్టా శాయి రుక్క విల్లెయో ? ఇతరాధి కారికళ్ భగవ దభిమాన మిల్లా మైయాతే అపరాధ భూయిష్టా శాయిరు న్నాలుమ్ ప్రపన్నాధి కారియై ఈశ్వరన్ కైప్పిడిత్తు స్వాభిమత స్థలత్తిలే వసిప్పి కైయాతే ఈశ్వరాభిమాన విశేషత్తాతే ఇవ్విధి కారిక్కు నిరప రాధాను కూల వృత్తి కూడుమెన్బిలప్పోతు అప రాధ పరిహారాధి కా రత్తిలే ఇవ్విధి కారిక్కు-పరాధమ్ ప్రసక్త మాయా మతుక్కు పునఃప్రపదనం ప్రాయశ్చిత్త మెన్బుమ్ “ పెరు ఙ్గాయమ్ వైత్తమరణ్ణుక్కు స్థలాది విశేషణ్ణ శాలే వాట్టుత్తుక్కు కాల తారతమ్య ముళ్ళమాత్రమ్. ఇన్బు మివర్కళ్ సంసార త్తి నుడైయ నిశ్చేష నివృత్తి పిరక్కు కైక్కు-విళమ్బు విళమ్బు వైషమ్యముళ్ళతే, న్నుశొన్న తు కూడుమో ? యాదృచ్ఛిక సుకృతాది కళాలే జాయమాన దైవైయిలే కటాక్షిత రాయ్ తన్నూల సదా చార్య ప్రాప్తి ముతలాన పర్వ భేదణ్ణ శాలే ప్రపన్నరే కైప్పిడిత్తు త్తానుకన్త తొరు కిల త్తిలే సర్వేశ్వర నాభే వైకళాపుట్టు నిరప రాధాను కూల వృత్తియోడే పోరు మివ్విధి కారి కళుక్కు విళమ్బు విళమ్బు వై ష మ్య మ్ శొల్ల కూడాతే ? బుద్ధి పూర్వోత్తరాఘమ్ వన్తతాకిల్ సర్వ రుక్మమ్ విళమ్బుమ్ వారాతో ? బుద్ధి పూ ర్వోత్తరాఘమ్ ప్రాయశ్చిత్త విశేష త్తాలుమ్ శిక్షా విశేషత్తా లుమ్ నివృత్త మాకైయాతే విళమ్బుమ్ వారా తెన్బి లప్పోతు “ అపాయా ద్విరత శ్శశ్వ న్మాంచైవ శరణంగతః - తనూకృత్యాఖిలంపాపం మామాప్నో తి నరశ్శనైః , ఎన్బు విళమ్బుమ్ శొల్లకిరతు విరొధి యాతో ? కించ, ప్రపన్నుకుం బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ త్తిల్ నరక మిల్లెయెన్బు శొన్నతుతాన్ కూడుమో ? ప్రపన్నుకుం తిర్యక్పాడియాతే ఉత్క్రమణ ముణ్ణా కిల్ “తయోధ్వమాయన్న మృతత్వ మేతి- వివ్వజ్జన్యా ఉత్క్రమణైభవంతి,, ఎన్బు నరకాదికంప్రసక్తమనో ?

సా-ప్ర—ఏవంప్రపన్నస్యయావచ్ఛరీర సాతస్ఫులతయాలనుష్ఠేయముక్త్యా దేహస్నిగ్ధమనప్రకారమాహ-

సా-వి— ఏవం ప్రపన్నస్వోత్తరకృత్యం నిరపరాధ కైంకర్యరూపం శాస్త్రనియతం భాగ వత కైం కర్య పూర్వకం తదుచితస్థానవిశేషంచప్రదశ్యేదానీనిర్యాణప్రకారంవిశదముపపాదయిష్యే ప్రథమం శ్లోకేన

సా - సం — అత్తైవం భూతానాంప్రపన్నానాంప్రశస్త దేశాది నియమ నిరపేక్షం స్థూలశరీరాన్నిర్యాణ

మూ—

ప్రాణేమనః పురుషేచతం

సా-దీ— ప్రపన్నుడైయ నిర్వాణప్రకారత్వై కాట్యు కిరార్ శ్లోకత్రాత్-మనసీతి-సర్వేశ్వరమత్కా-
న్తసమయత్తిలే ముద్దమియమాణుడైయ- కరణగ్రామం, వాగాదీంద్రియ వగైతై మనస్సితే శేరుగమ్-అన్త
మనస్సైప్రాణనిడ త్తిలే శేరుగమ్-ప్రాణనై, పురుషే-జీవనిడ త్తిలే శేరుగమ్-ఏనం, అన్తసవ విశిష్టనానజీవనై-

సా-స్వా—కించ, ఇవ్వధి కారికు-ప్రపత్తి తుణత్తిలే సర్వ పాప నాశమో? శరీరావసా సత్తిలేయో? ఆ
ద్య పక్షత్తిత్ శరీరావసాన కాలత్తిలే సుకృత దుష్కృత ధూననం శొల్లుకిరతువుమ్ ప్రియా ప్రియ విషయత్తి
త్ సంక్రమణం శొల్లుకిరతువుమ్ విరోధికుగమ్. అంత్య పక్షత్తిత్ ప్రపత్త్యారంభతుణత్తిత్ అశ్లేష వినాశంశా
ల్లుకిరతు విరోధికుగమ్. కించ, “తదధిగమ ఉత్తర పూర్వాఘ యోర శ్లేష వినాశౌ తద్వ్యపదేశా,, దె
ష్టు భక్తి నిష్ఠమకగన్తో సమస్తపాప నాశం శొల్లుకిరతు. ప్రపత్తికు- సర్వపాపనాశకత్వన్మాకూడుమో?
కించ, ప్రపన్న మకు- దక్షిణాయ నాది కళితే మరణ మానాత్ “ధూమో రాత్రి స్తథాకృష్ణ ష్టాణ్మాసా
దక్షిణాయనమ్ - తత్ర చాంద్ర మసంజ్యోతి ర్యోగీప్రాప్య నివతతే,, ఎన్టు శొల్లుకిరతు పునరావృత్తియుమ్
ప్రసంగి యాతో? అపిచ “యంయంవాపి స్మరన్ భావం త్యజత్సంతే క శైబరమ్ - తంతమేవేతికాంతేయ
సదాతద్భావ భావితః,, ఎన్కిర పడియే అంత్య కాలత్తిలే భగవ ద్విషయాంతి మస్మరణ మిల్లామత్ విష
యాంతర స్మరణ ముణ్డాకిత్ ఆది భరత మృగత్వ ప్రాప్తివ జ్ఞన్మాం తరముమ్ ప్రసంగి యాతో? అన్తిమ
ప్రత్యయ మావశ్యక మాకిత్ అతువే ఉపాయ మౌకైయాతే ప్రపత్తి కరనుపాయత్వం ప్రసంగి యాతో? ఇ
త్యాది శంకేకతై ఇన్త వధికారత్రాతే పరిహారిక్ కోలియధి కారాథకత్వై సంగ్రహిక్కి-రాత్, మనసీతి-
ఈశ్వరః మనసి కరణ గ్రామం, “అస్యసోమ్య పురుషస్య ప్రయతో వాఙ్మనసి సంప ద్యత,, ఇత్యాద్యక్త
ప్రకారేణ వాగింద్రియోప లక్షితమింద్రియ వగైతై యథా స్వకార్యా తుమంతథామనసిరుడితి మటయన్, సం
యోజయన్ - అసేన “వాఙ్మనసి దశేనాచ్ఛబ్దాచ్ఛ అతఏవ సర్వాణ్యను,, ఇత్యధి కరణద్వయాథకత్వై-త
త్సంయు క్తంమనఃతథాఇంద్రియవత్ ప్రాణేసంయోజయన్. “తన్మనః ప్రాణఉత్తరా,, దిత్వధి కారణాథక
త్వై-తమ్, “తముత్కామంతమ్ ప్రాణోనూత్కామితి,, త్యక్తప్రకారేణ తత్సంయు క్తంప్రాణంపురుషే, జీవే-

సా-ప్ర- మనసికరణగ్రామమిత్వాదినా-“అస్యసోమ్య పురుషస్య ప్రయతో వాఙ్మనసి సంప ద్యత,, ఇ త్యేతదభిప్రత్యో
క్తంమనసికరణగ్రామమితి-“మనఃప్రాణ,, ఇ త్యేతదభిప్రత్యో క్తంప్రాణేమనఃఇతి-“తముత్కామంతం ప్రాణో
నూత్కామితి ఏవ మేవమాత్మానమంతకాలే సర్వేప్రాణా అభిసమాయాంతీ, త్యాదికమభిప్రత్యో క్తంపురుషేచ

సా-వి— సంగృహ్లాతి - మనసికరణ గ్రామమితి - వాఙ్మనసి సంపద్యతే మనః ప్రాణేప్రాణస్తేజసి తేజః
పర స్యాం దేవతాయా,, మితిశ్రుత్యా “తస్మాదుపశాంత తేజాఅపునభావమింద్రియైమన్ మనసి సంపద్యమానై
రి,, తిశ్రుత్యాచ సంపత్తి స్సంశ్లేషమాత్రం,, నతు తద్భావమాత్ర మితిన్యాను నిణయస్సిద్ధ ఇత్యభిప్రాయ
తేశ్వరో మనసికరణగ్రామంఘటయన్నిత్యక్తం. “మనఃప్రాణే ప్రాణస్తేజసీ,, త్యత్ర జీవజీవ ఘనో క్త్యభా
వే: “తముత్కామంతం ప్రాణోనూత్కామితి ఏవ మేవమాత్మానమంతకాలే సర్వేప్రాణా అభిసమాయాంతీ,, తి

సా-సం—ప్రకారం ప్రతిపాదయితు మధికారాంతర మవసర సంగత్యా ఆరభమాణః ప్రతిపాద్యం సంగృ
హ్లాతి . మనసీతి . ఘటయన్ , సంయోజయన్. ప్రాణే, పంచవృత్తి ప్రాణే - తం, ప్రాణమ్. పురుషే ,

మూ— యుటితి ఘటయన్ ధూతేష్వినంపరేచతమాత్మని । స్వవిదవిదు మోర్థిం సాధారణేసరణే ముక్తాః (ఖై)భేనయతిపరతోనాడీ భేదే

నా- దీ— సూక్ష్మధూతేషుఘటయతి-సూక్ష్మధూతశరీర త్తిత్ శేర్కుమ్- తం, ఇన్త ధూతసూక్ష్మ విశిష్ట నాన జీవనై- పరేఆత్మని, హదకానాన తన్నిడత్తితే శేర్కుమ్- విశ్రమిప్పిక్కుమెన్టపడి - ఇప్పడియేస్వవిత్, స్వశబ్దవాచ్యబ్రహ్మత్వై అరిన్తవత్- అవిత్, బ్రహ్మవిత్తల్లాతవత్-ఇవరిరువర్కుమ్ సాధారణమాన - సరణేయై, అచికరాది ధూమాది రూపమాన మాగత్తి నుడైయి. ముఖం, స్థూలశరీరాన్నిర్వాణమ్. ఇతు శ్శశవిన్-పరతః, ఇతుక్కు-మేల్-సర్వేశ్వరకయథోచితంనాడీభేదైర్నయతి-ముముక్షువైసుషుమ్నా నాడియాలే

నా - స్వా — తథా యుటితి ఘటయన్. అనేన “ సోధ్యతే తదుపగమాదిభ్యః,, ఇత్యధి కరణార్థః ఉక్తః. ఏనం, జీవం- “ ధూతేషు తచ్చుత్తే,, రిత్యధి కరణార్థ ప్రకారేణ సూక్ష్మ ధూతేషుసంయోజయన్. తం, ధూత సంయుక్తం జీవం. పరే ఆత్మని, స్వస్మిన్ సంయోజయన్ సత్. ఘటయన్నిత్యనేన “అవిభాగో వచనా,, రిత్యధి కరణార్థః ఉక్తః - పరేచ తమాత్మ నిత్యనేనచ “తానిపరేతథాహ్యహే త్యధి కరణార్థశ్చోక్తః - స్వవిదవిదుమోర్థి, విదేరి కతక రిక్వీ వ - విచ్చావిచ్చవిదవిదా. స్వస్వవిదవిదోర్థి. బ్రహ్మవిద బ్రహ్మవిదోర్థి . ఇత్థమ్, ఉక్త ప్రకారేణ - సాధారణే స్థూలశరీరాన్నిర్వాణేసతి- అనేన “సమానాచా సృత్యుపక్రమాద మృతత్వంచానుపోష్యే,, త్యధి కరణార్థః ఉక్తః. పరతః, అనంతరమ్. యథోచితం, తత్తదధి కారానుగుణమ్. సరణేముక్తాః, ధూమాది మాగచికరాది మాగముఖధూతైః. నాడీభేదైః,

నా-ప్ర- తమితి - “ధూతేషు తచ్చుత్తేప్రాణసేజసీ,, త్యేతదభిప్రేత్యోక్తంధూతేష్వినమితి- తేజఃపరస్యాం దేవతాయా,, మిత్యేతదభిప్రేత్యోక్తంపరేచతమాత్మనీతి- “సమానాచా సృత్యుపక్రమాద మృతత్వంచానుపోష్యే త్యేతదభిప్రేత్యోక్తంస్వవిదవిదుమోర్థింసాధారణే సరణేముఖిఇతి- “శతంచైకాచహృదయస్యనాడ్య

సా-వి— శ్రుత్యం త రేషుజీవఘనోక్తే, “సోధ్యతే తదుపగమాదిభ్యః,, ఇతి సూత్రోక్తరీత్యా పురుషే చతమితుక్తం - మనః ప్రాణేఘటయన్,, తంప్రాణంపురుషే యుటితి ఘటయన్. “ప్రాణసేజసీ,, త్యేతదేజస్వస్మిన్- త్రివృత్తృతపరః. “తత్సంస్పృష్ట ధూతమాశ్రోపలక్షణ,, మిత్యభిప్రేత్య ధూతేష్విన మిత్యుక్తం- ఏంజీవంధూతేషు ఘటయన్ సూక్ష్మధూతేషుసంయోజయన్. పరస్యాం దేవతాయా మిత్యేత దధక మాహ - పరేచత మాత్మనీతి - ధూత సంస్పృష్టం పురుషంస్వస్మిన్ ఘటయన్నిత్యథక - ఇత్థం సరణే ముక్తాః, మాగారంభే. స్వవిద విదుమోర్థి, జ్ఞాన్యజ్ఞాని నోస్సాధారణేసతి - ఏతత్పర్యంత మజ్ఞానినామపి సాధారణమిత్యథకః - పరతఃపరమాత్మ సంపత్త్యనంతరం. “శతంచైకాచహృదయస్యనాడ్యస్తాసాంమూర్ధాన మభి నిస్సృతైకా . తయోర్ధ్వ మాయన్నమృతత్యమేతి విష్వజ్జన్యా ఉత్క్రమణేభవంతీ,, త్యుక్త ప్రకారేణ యథోచితంనాడీభేదైర్నయతి, గమయతి. “తదే కోగ్రజ్జ్వలనం తత్ప్రకాశితద్వారోవిద్యారామధ్యాన్,, దితిసూత్రోక్త

సా-సం. జీవాత్మని. ఏనంప్రాణాదివిశిష్టంసూక్ష్మధూతేషుసంయోజయన్. తంపంచధూతప్రాణాదివిశిష్టం. పరే, హదకా. పరమాత్మని. సరణేముక్తాః, మాగగమనాథోక్త తక్రమణా త్పూర్వకృత్యే. స్వవిద విదుమోర్థి, ప్రపన్నా ప్రపన్నయోస్సాధారణేసతి. పరతః, తతఃపరం “ శతంచైకాచే,, త్యుక్త సుషుమ్నానాడీ భేదే

మూ—

ర్యతోచితమిశ్వరః॥

సా-దీ—కొణ్డు పురప్పడుమ్-మత్తయవనై తిర్యక్మూఖభి రథోముఖభి శ్చ నాడీభిర్నయతి॥౮౮॥

ఇనిప్రపన్నాధికారివిషయ త్రిత్ శిలవిశేష మరుళి చ్చేయవతాక కోలి తదథ మివర్కళుడైయ

సా-స్వా—శతంబైకావహృదయస్యనాడ్యస్తాసాం మూర్ధానమభినిస్సలైకా. తయోర్ధ్వమాయన్నమృత త్వమేతి విష్వజ్జన్యాఉత్క్రమణే భవంతీ, త్యుక్త ప్రకారేణనాడీభేదైః. అబ్రహ్మ విద ఇతర నాడీభిః బ్రహ్మ విదో మూర్ధాన్య నాడ్యా. నయతి, ప్రాపయ తీత్యథః - అనేన ,, తచేకోగ్రజ్వలనం తత్ప్రకాశిత ద్వా రో విద్యాసామధ్యాత్మచ్ఛేష గత్యసు స్మృతి యోగాచ్చహదాను గృహీత శ్చతాధికయే ,, త్యధికరణా థ ఉక్తో - ప్రపన్న సుక్కు విద్యా మాహాత్మ్యత్రాలే మూర్ధాన్య నాడ్యాఉత్క్రమణ మాత్రే యాతేఽర్య జ్ఞాడీ గమన ప్రయుక్త సరకాది కళిల్లై యెన్టు కరున్తు - ఇట్లు శ్లోకాథక విస్తార రూపాధికార మధ్య త్తిలే,, స్వగః సరకక్ల శుక్కుప్రేమ్ మాగఃంత క్లశుక్కుముఖక్లశాన నాడీవిశేషక్లలిత్ పోకాతే వత్తివి లక్కి అచిరాది మాగఃత్తుక్కు ముఖమాన శతాధి కైయాన బ్రహ్మనాడియిలేప్రవేశి,, తైన్లునాడికతైసర ణేముఖక్ల శాక చ్చిల్లుకైయాలే సరణే ముఖైః, ఎన్టు తృతీయాంత పాఠమే సమీచినమ్. సప్తమ్యంతిపా తా ధ్యుపగమం మూల విరుద్ధ తయా శేరాతైన్లు తోత్తుకిరతు॥౮౮॥

ఇని పూర్వాధి కారత్తిలే ఇవ్వధికారిక్కునిరప రాధానుకూలవృత్తిక్కుచితమానవాసస్థలమ్శో న్నతు కూడుమా ? ఇన్త భాగవ తోత్తర భగవ త్తైత్రత్తిలే తానే ఇతరాధికారికళపరాభధూయిషాళా యిరుక్కువిల్లైయోఇతరాధి కారి కళపరాభ ధూయిష్టా శాయిరున్తాలుమ్ అకించ నాధికారియైఈశ్వ రకైపిడిన్లు చ్చాభిమత స్థలత్తిలే వసిప్పిత్తు అభిమానిక్కైయాలే నిరపరాధానుకూల వృత్తికూడు మెన్టిల్

సా-ప్ర—స్తాసాంమూర్ధానమభినిస్సలైకా.తయోర్ధ్వమాయన్నమృతత్వమేతి-విష్వజ్జన్యాఉత్క్రమణే భవం తీ,, త్యేత దభిప్రేతోక్తం నయతిపరతో నాడీ భేదైర్యథోచిత మిశ్వరఇతి - పరతః, తతఃపరం - బ్రహ్మ విదబ్రహ్మ విత్సారాచారణాయా స్త్రైస్థూణ తోభజనిత శ్రాంతేః పరమాత్మ సంపత్త్వాఽపన యనా సంతరమి త్యథః - యథోచితం,తత్తదభిలషిత ప్రాపణాచిత మిత్యథః ॥ ౮౯॥

ఏవం శ్లోకే సంగృహీతం దేశాన్నిర్వాణప్రకారం విస్తరేణవత్తుం ,,తయోర్ధ్వమాయ న్నమృత త్వ మేతి విష్వజ్జన్యా ఉత్క్రమణేభవంతీ, త్యుక్త శత ధిక నాడ్యానిగమనా భావే అమృ తత్వా సీద్ధే దహారాది విద్యా సామ థ్యాత్మ ప్రకాశిత శతాధిక నాడీద్వారకత్వస్య ప్రపన్నేన సంభవా త్తస్య చా

సా-వి—రీత్యాఇహవిద్యామహిమ్నాద్వారప్రకాశాసంభ వాదుపాయాంతరస్థాననివిష్ట ఈశ్వరఏవ మాగఃం దర్శయతీత్యభిప్రాయేణనయతిత్యుక్తం.ప్రపన్నంమూర్ధన్యనాడ్యాస్వయమేవభగవాన్నిర్గమయతీతిభావః॥౮౯॥

ఏవంభగవత స్త్వరయా నిగమనకరణే భగవదత్యంతాభి మతత్వ మేవ హేతురితి భోగ స్థాన ప్రాపణాద్యుక్తస్య రాజ్ఞో మహిషీవ పరమై కాంతి భగవ దభిమత వతఃనేనతి మేదితి త్వరయానిగమన

సా - సం —రీశ్వరః యథా యోగ్యం నయతీ త్యథః - ॥ ౯౦ ॥

సంగ్రహీతం వివ రీతుంప్రపన్నస్య వత్సమాణ విధయా నయనేప్రపన్నః కింవిధోధికారీత్యత్రాహ-

మూ— ఇప్పుడి, లోకవిక్రాంతచరణౌ శరణంతేవ్రజంవిభో,, ఎన్నివక్ కాల్వైప్పిడిక్క,, హస్తావ లంబనో
హ్యోకో భక్తిక్రితో జనాదానః,, ఎన్నిరపడియ ఇవ నైక్కైప్పిడిత్తు,, రాజాధిరాజస్సవేపామ్,, ఎన్నిర
సడియే ఉభయవిధూతినాథనాన సర్వేశ్వరక్ తానుక న్త తారు నిలత్తిలే వైక్కఅభిషిక్తై యా న మహిషి
యైప్పిలేబహుమత(మాయ్)నాయ్ త్తక్ పరమైకాంతిత్వత్తుక్కుఅనురూపమానవృత్తియోడేపోరుమివ్వధికారీ-

సా-స్వా— అప్పో తీశ్వరనుక్కురుత్తు నైక్కైప్పిడిక్కయ్ మొరు త్తునైక్కైప్పిడియ త్తొడ్డిక్కయమ్ వైవ
మ్య వహ మనో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడితి, హస్తేతి. హస్తః అవలమ్బనం ఆశ్రితావలమ్బ
నం యస్యసః. భక్తిక్రితతయా జనాదాన ఏకఏవ హస్తావ లమ్బనః. అన్యః కోపినేతి భావః. కైప్పిడిత్తు,
కైయిలే అజైత్తు కొరణ్డు. రత్యతయా స్వీకృత్యేత్తపడి. యద్వా, హస్తస్యావలమ్బనఇతి వాధః. సం
సార సాగరే మజ్జతాం హస్తేనావ లమ్బితుం యోగ్య ఇతి యావత్ - కైప్పిడిత్తు, కైయై ప్పిడిత్తేన్ద పడి.
కాలైపిడి త్తవనై కైప్పిడిత్తేన్ద చాటూక్తియమ్ తోన్దుకిరతు, కైప్పిడి త్తిత్వనేన పాణి గ్రహణసమాధిరపిసూ
చ్యతే. తాక్ మహిషీత్వేన కైప్పిడిత్తు అన్యదీయ స్థలత్తిలే వైక్కై యనుచితమనో వెన్నిర శంకావారణా
ధక్ ముభయ విధూతీతి - పారక్య మొన్దు మిల్లై యెన్దు కరుత్తు. స్వకీయమా యిరున్తాటుమ్ దేవతాంతర
క్షేత్రత్తిలే వసిప్పిక్కై యనుచిత మాక్కైయాలే తానుక న్త తారువెన్దు శొన్నతు. తిరువడి కళిలే శరణా గతి

సా-ప్ర— పాయాంతర స్థాన నివిష్టేన భగవ తైవ తద్వారా నిగమయితవ్యత్వా తదుప యుక్తం భగ
వ దత్యంతాభి మతస్య స్వరూప నిర్యాణ విశేషణ భూత విళమ్బ విళమ్బ యోభిన్నాధి కారి నిష్కల్పజ్ఞాప
నాయ సదృష్ట్యాంత మాహ - ఇప్పుడి లోక విక్రాంతే త్యాదినా - ఇవనై కైప్పిడిత్తు, అముంహస్తే గృహీ
త్వా- రత్యవస్సుతయా స్వీకృత్యేత్తథః - కైప్పిడి త్తిత్వనేన,, ఉత్తరయా దక్షిణహస్తే గృహీత్వే,, త్యు
క్త ప్రాణి గ్రహణం స్మార్యతే - ఏతేన భార్యాయాః పతిపార తంత్రవత్ప్రసన్నస్య భగవ త్పార తం
త్ర్యం స్వరూప ప్రాప్త మితి ద్యోత్యతే. తానుక న్త తారు నిలత్తి లిత్వనేనా త్యం తాభి మతత్వ కార్యంద్యో
త్యతే - పోరుమ్, వతేత - అభిషిక్తై యనే త్యాదినా,, ప్రియోపిజ్ఞానినోత్కథకమహంసచమమప్రియ,,

సా-వి— మౌతుతయాపు రుషాథక్ కాష్ఠాధికారాద్యుక్త స్థితిం స్మారయతి- ఇప్పడితి - లోక విక్రాంత
స్య, పాదవిన్యాసాక్రాంత లోకస్య-చరణౌ శరణమవ్రజం, ఉపాయతయా అగృహీషం, వ్రజగతా విత్యస్మా
న్లిజ్యదాగమరి - ఎన్దు, ఇతి ప్రమాణ వశాత్-ఇవక్, అస్తిజీవే. కాలపిడిక్క, శ్రీపాదం గృహ్లా తి సతి,,
ఇవనై, ఏ సం జీవం. కైప్పిడిత్తు, హస్తేనగృహీత్వా- అభయప్రదానం కృత్యేత్తథః - మహాత్మానః పాద
యోః ప్రణతంహస్తేన దక్షిణ్యా దుత్థాపయంతి తద్వదితిప్రతీయతే - అత్ర ప్రమాణంహస్తావలంబనఇతి.
హస్తేనావలంబత ఇతి హస్తావలంబనః. నంద్యాదిత్వా ల్యుః. పాణిగ్రహణ సాదృశ్యంచ ధ్వన్యత ఇ త్యా
హుః - సర్వేశ్వరక్, సవేశ్వరే - తానుక న్త తారునిలత్తిలే, స్వాభి లషితాయాం కస్యాంచిత్ప్రతా - వై
క్క, స్థాపయశిసతి - బహుమతమాయ్, బహుమాన విషయాకృతయా - వృత్తియోడే, వృత్త్యా సహ . అ
భిషిక్తైయాన మహిషియైప్పిలే, రాజ్ఞః పట్వాభిషిక్త తరుణీవ. పోరుమ్, వతేత. మహిషీ ర్య నే నైవ

సా-సం— ఇప్పడితి - ననుప్రపన్న మాత్రస్యాభిషిక్త మహిషీవత్పారమైకాంత్యావిశేషసంసారాన్నిర్యాణే.

మూ—ఇప్పటిప్పట్లు అధికారికళితే ప్రారబ్ధదుష్కృతవిశేషవైచిత్రయా లేవరుమ్ అహంకారమమకారజ్ఞశైన్య,

సా-దీ— పూర్వార్థి కారోక్తావస్థై కైలై అనువదిక్కిరాక్ - ఇప్పటిప్పట్లు విత్వాదియాత్ - అపచారజ్ఞశ్ కర్మ

సా-స్వా—పణ్ణైకైయా లే ఇవనైబహుమానం పణ్ణైకైవైషమ్యావహమన్నైస్తుకరుత్తు. తిరువడికళితే విత్తై వనై కైప్పడితైన్ద్రైయా లే శరణ్య నుక్కి-వక్ విషయత్తిత్ అభిమానో ద్రైకం శోల్లిప్పట్టుతు. ఇప్పడియాకిత్ భగవదభి మత స్థలత్తిలే ఇరు క్కిర ప్రపన్నాది కారి కళు క్కు అప రాధాది సంభావనై యిల్లా మై యా లే శి లవధి కారి కళు క్కు మోక్ష రూ ప ఫల వి శమ్భ ము మ్ శిల వ ధి కారి కళు క్కు ఫలవి శమ్భ మిల్లై యె స్తుమ్ విశమ్భ విశమ్భ ముశ్చ తాక చ్చా స్తుతు కూడు మో ? ప్రారబ్ధ విశేష త్తా లే అ పరాధ రుచ్యాది వైపరీత్య ముణ్ణాన వధికారి కళుక్కు ఫల విశమ్భము మివైయిల్లాతవధికారికళుక్కు అవి శమ్భముమ్ కూడు మెట్టి లానా లుమ్ విశమ్భమ్ కల్పంత పర్యంతమో ? జన్మాంతర పర్యం తమో ? అవి శమ్భము ముత్తర త్తణత్తిలేయో ? శరీరావ సానాది కాలాంతర త్తిలేయో ? కించ, “ తావదాతిన్ద్ర థా వాంఛాతావ న్మోహ స్తథానుఖం. యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషా ఘనాశన ,, మెట్టు ప్రపన్నా శేల్లారుమ్ విశమ్భ మిల్లైయెస్టు శోల్లికిరతువుమ్ విరోధియాతో ? ఇవ్వధి కారికళుక్కు వైపరీత్యమ్ పుకు న్నాత్ భగవ దభిమానముమ్ వ్యథామాక ప్రసంగియాతో ? ఎన్నిర వభి ప్రాయత్తాలే శంకిత్తుత్తర మరుళి చ్చెయ్కిరాత్ - ఇప్పడి ప్పట్టు వధి కారికళితే ఇత్వాదినా - ప్రారబ్ధై తి - అభ్యుపగతప్రారబ్ధత్తాలే ఎన్నపడి.

సా-ప్ర—ఇత్తుక్కిరీత్యాభగవతోప్యత్యంత ప్రియత్వా త్తదభి మతస్యాను వతానీయత్వముక్తం - ఏవం భూ తాధి కారిణాం విశమ్భా సంభావనాం తచ్చేతు నిదేశశూన్యకం వ్యుదస్యక్ దేహాన్నిర్యాణ విశేషణ భూ తయోః “ తనూకృత్యాఖిలంపాపం మామాప్నోతి నరశ్చనైః - అభోపాయ ప్రసక్తోపి భుక్త్వాభోగా ననామ యాక్ - అంతే విరక్తిమాసాద్య విశతే వైష్ణవం పద ,, మిత్వాదిభికి “ తావదాతిన్ద్ర థావాంఛాతావన్మో హ స్తథానుఖం । యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషా ఘనాశన ,, మిత్వా దిభిశ్చ బోధ్యమాన యోర్వి శం బా విశమ్భ యోర్యావత్కల్పత్వ యావ ద్భగ్నిహ్మ ప్రళయత్వ స్వేప్తకాలా త్పూర్వ భావిత్వ శం క యా త మో స్వరూప స్థితిం పుచ్చతి - ఇప్పడి ప్పట్టైత్వాదినా-

సా-వి—“కృతాభిషేకామహిషీ,,తి నిఘంటుసుసారాదభిషిక్తతాయాప్రతితేః అభిషిక్తేయా నేతివిశేషణమ్ అభిషేక రూపధర్మ విశేషకీర్తనద్వారా ఇతరపత్న్యపేక్షయా ఆదర విశేష వ్యంజనార్థమ్ - అన్యథా పత్నీ మాత్రా భిప్రాయ మితిస్యాత్ - నన్వేవ మభిమత వృత్త్యా వతామానం త్వరయానయతీత్సుక్తమ్ . త త్ర కింశరణాగత్యనంతర మేవనయతి ? ఉతసంకల్పానుగుణం? తదంతే? తచ్చరీరాంతేవా? అథవాతదనభిమ త సమయే పి తావదాతిన్ద్రైతిన్లోకేపి యావచ్చరణం యాతి తావదిత్యుక్త్యా అనంతరమేవ ఫల మితి ప్ర తి యతే. తథా అనభిమత వతాన వతః శరణాగతస్య “తనూకృత్యాఖిలం పాపం మామాప్నోతినరశ్చనైః । అభోపాయప్రసక్తోపి భుక్త్వాభోగా ననామయాక్ ! అంతేవిరక్తిమాసాద్య విశతే వైష్ణవం పదమ్,, ఇతి విశం బస్య త్ర్యతే-తత్రకిం యావత్కల్పం విశంబః? కింవా యావద్భగ్నిహ్మ ప్రళయమితి విశంబావిశంబ ప్రకారంపు చ్చతి - ఇప్పటిప్పట్లు వధికారికళితే ఇత్వాదినా. ఇప్పటిప్పట్లు, ఏవముక్తేషు- అధికారికళితే, అధికారిమ-

సా -సం— కేషాంచిద్విశంబః కేషాంచిదవిశంబశ్చ కింబిందన ఇత్యత్ర ప్రారబ్ధదుష్కృతాయత్తాహం కా రాది మూలకొ విశంబ ఇతి అహంకారా దే రేతవధికారిణి అగతినిగతిస్థితిశ్చ విశదయతి- ఇప్పటిప్పట్లు విత్వాదినా-

మూ—అవైయడియాకవరుమ్ అపచారక్ల శేన్న, ప్రయోజనాంతరరుచియెన్న; అతడియాకసంభావితమాన దేవ తాంతరస్పశకమెన్న, బుద్ధిదౌబల్యమెన్న; అతడియాకవరుమ్ ఉపాయాంతర ప్రత్యాశేయెన్న, ఇవైవ్వప రీ త్యమ్ పిర న్తవర్ కళుక్కుమ్ ఇవైపిరవాతే ప్రారబ్ధ సుకృత విశేషత్రాలుమ్ పూర్వప్రపత్తియిల్ ఫలసంకల్ప వి శేషత్రాలుమ్ భీదమిల్లాతకైంకర్యత్తిలే ప్రతిష్ఠితరాయ్ ప్పొన్తవర్ కళుక్కుమ్ సంసారత్తిల్ నిష్ఠమ్ నిర్వాణ త్తుక్కు విళంచా విళంబక్లశిల్ నిలైయిరుక్కుమ్ పడి యెజ్జనేయెన్నిల్

సా-దీ—వైచిత్రియాలేవరు మెన్ఱుమలై ప్రయోజనాంతరరుచిబుద్ధిదౌబల్యక్లశిలుమన్వయిత్తుకోగ్ శ్ వతు-బుద్ధి దౌబల్యం, విశ్వాసమాంద్యం- ప్రత్యాశే, స్పృహః. ప్రపత్తియిల్ ఫలసంకల్ప విశేషమావతు పూర్వప్రపత్తి కాలత్తిలే ఇవైవ్వపరీత్యక్లశిన్ఱుమ్ వారాతపడి కోలిచ్చెయ్ కే. ఇవైవ్వపరీత్య ముణ్డానవర్కశిల్ అహంకార

సా-సా— అభ్యుపగతప్రారబ్ధం ప్రపత్తినాశ్యమల్లామైయాలేతత్పరిపాకవిశేషత్రాలేఅహంకారాదికల్ సంతాపితక్ల శేన్ఱు కరుత్తు. అహం కారాది వైపరీత్య సద్భావత్రాలే విళమ్బ ముణ్డానాలుమ్ జన్మాంతర కల్పా న్తర పర్యంతత్వోత్తర త్తణ శరీరావ సాన నియతత్వ రూప నిలై విళమ్బా విళమ్బక్లశు క్కెప్పడి కూడుమె న్ఱు శంకాతాత్పర్యమ్. ఉత్తర మరుళి చ్చెయ్ యొ కోలి మున్తర అహంకార మమకార వైపరీత్య గ్రన్తర్ కళుక్కుమ్ తన్మూల భూతాపరాధ గ్రన్తర్ కళుక్కుమ్ విళమ్బా విళమ్బక్లశే యుపపాదిక్కిరార్.

సా-ప్ర — ప్రతిష్ఠితరాయ్ ప్పొన్త వర్కళుక్కుమ్, ప్రతిష్ఠితతయా వత్తమానానాంచ - విళమ్బ హేతు త్వేన నిదిష్టైషు - “ప్రవృత్తించనివృత్తించ జనానవిదురాసురాః”, ఇత్యారభ్య “క్షిపామ్యజన్రమశుభానా సురీష్వేవయోనిషు - ఆసురీయో నిమాపన్నా మూఢాజన్తనిజన్తని. మామప్రాప్యైష కౌంతేయ తతోయాం త్యధమాంగతి”, మిత్యాదిభిరుక్తాశ్యంత విళమ్బ హేతవః ప్రపన్నానాం నభవేయిరితి కృత్వాప్రారబ్ధ దుష్క మ్ అవశాత్కదాచి దుత్పన్నానా మల్పవిళమ్బ హేతునాంకాలవిశేషే మోక్షస్యాదితి ప్రపన్నేషుప్రతిబంధకత్వాభావంకాలవిశేషా సుచ్యే శేన ప్రపన్నేస్వాయుర్వృద్ధ్యాది రూపాల్పవిళమ్బ హేతుత్వంచపూర్వోక్తం

సా-వి—ఉత్తమమధ్యమా ధమాధి కారిషు. వైచిత్రియాలే, వైచిత్ర్యేణ. విళంబ హేతుదోషాక పరిగణయ్యా హ. ప్రారబ్ధేతి. అహంకార మమకారౌ తన్మూలకాపచారాః ప్రయోజనాంతర రుచిః తన్మూల దేవ తాంతర స్పశకః బుద్ధి దౌబల్యం తన్మూలకో పాయాంతర ప్రత్యాశే త్యాదీని విళంబ హేతవఇత్యర్థః— ఎన్నెన్నిల్, కీదృశః. కింబ్రహ్మకల్పాది పర్యంతో విళంబః - తాదృశవిళంబ హేత్వభావే ఆత్యభావే పి విధిలిఖితాయుషః పూర్వ మేవ మోక్ష ఇత్యవిళంబ శ్చ కిన్న స్యాదితి ప్రశ్న ఫలి తా ధ క ి - బ్రహ్మ కల్పాది పర్యంత విళంబ హేత్వ పరాధాః ప్రపన్నస్య న సంభ వంతి - యత్కించిద్విళంబ హేత్వపరాధ సంభవేపి కథంచిన్నివారణం కృత్వా శీఘ్ర మేవ మోచ యతి. తత్రాపి దృష్టానాం నియతాయుషాం నిరపరాధానాం తచ్చరీర పాతావధివిళంబః, నియతాయుషా మేవ సాపరాధానామపి ఆయుమధ్యవీవ అపరాధానాం యథాకథం చిదనుభవాదినా విధిమితశరీర పాతావ ధిరేవ విళంబః. అనియతాయుషాం సాపరాధానాం ఆయుర్వృద్ధ్యాదినా కంచిత్కాలం విళంబో నాధిక విళంబః - ఆతానాంతు తదిచ్చావధి విళంబఇతి సద్యోపేక్షతే చేత్సద్యవేత్యవిళంబ ఇతిపరిహరమాహ -

మూ—ఇ(అ)ష్విడత్తిలవర్ కళుక్కుచా ర్వాకాదిక శుక్కుప్పోలే నిలైనిన్టఅహంకారమమకారక్కల్ పుకిరా
తు - అవహితరామ్ నడప్పా రిడరుమా ప్పోలేఎక్లనుమొరుక్కాల్ వరుమ్, అహంకార మమకారక్కల్ వివే
కావధికళాయ్ పికవుత్తతెలివాలే కట్టిన్టుపోమ్-అపరాధక్కల్ పిరన్నాల్ టాపణా వధియాయుమ్ , శిక్షా
వధి యాయుమ్ కోలి నకాల త్తుక్కుళ్ళే అప రాధ నిస్తా రమ్ పిర కుక్కు మ్పడి అప రాధ పరి హారా ధి
కార త్తిలే శొన్నోమ్ -

నా- దీ—మమకారమ్ పిర న్తవర్ కళుక్కునిస్తారం కాట్టుకిరార్ -ఇష్విడత్తిలిత్వాది- తెలివాలే,వివేకజ్ఞానత్తాలే-
అహంకారాదియడియాక వపరాధమ్ పిర న్తవర్ కళుక్కునిస్తారమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . అపరాధక్కల్ పిరన్నా
లిత్వాదియాల్ - అపరాధమ్ పిరన్నాల్ ,,మామాప్పోతి నరళ్ళనై:, ఎన్టు మోక్షవిళంబమ్ శొల్లిత్తేయెన్న

నా-స్వా-ఇష్విడత్తిలివర్ కళుక్కిత్వాదినా-భగవదభిమానవిషయాకృతవాకైయా లేమత్తవధికారిక శుక్కుప్పోలే
నిలైనిన్ట అహం కారా దిక శుక్కుకా తెన్టపడి - కోలినేతి - ఇతెల్లామ్ భగవ దభి మాన కార్య మెన్ట పడి.
కాల జుక్కురిత్తు ప్రపత్తి పణిణి నవనుక్కు అకూలత్తు కుక్కు మేల్ విళమ్మ మిల్లై ఎన్టుకరుత్తు - ఇప్ప డి
యాకిల్ ,, అపాయా ద్విరత శృశ్వన్మాం చైవ శరణం గతః - తనూకృత్యాఖిలం పాపం మామాప్పోతి న
రళ్ళనై:, ఎన్టు ప్రపన్న నుక్కు విళమ్మమ్ శొల్లకిరతువిరోధి యాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్-

సా-ప్ర — స్మారయన్తుత్తరమాహ - అష్విడత్తిలిత్వా దినా - ప్రారబ్ధదుష్కృతాద్విశమ్మ హేతుదయే పీత్య
థః - నిలైనిన్ట, యావచ్చరీరాను వతిన్సా - పుకురాతు, నప్రవిశతః. నభవత ఇత్యథః. ఏవమహంకా
ర మమ కారయో రధికారి విశేషే ఫల విశమ్బా హేతుత్వ ముక్త్వా త్వంత విశమ్మ హేతు భూతా యాః

సా-వి—అష్విడత్తిలేఇతి- నిలైనిన్టవహంకారమమకారక్కల్ పుకురాతు,స్థిరతయావిద్యమానావహంకారమమ
కారా నప్రవిశతః. అతోబ్రహ్మకల్పాది విళంబోనాస్తీతి భావః. అవహితరామ్ నడప్పా రిడరుమాప్పో లే,
సావధానం సంవరతాం స్థలనమివ. ఏతేనుమ్, యత్రకుత్రచిత్ . ఒరుక్కాల్, హేతునా.వరుమ్,ప్రాప్తో.
వివేకావధికళాయ్, వివేకాత్పత్తి పర్యంతా సంతా. తెలివాలే, వివేకరూప తత్వజ్ఞానేన. కట్టిన్టుపోమ్, న
శ్యతః. తావత్పర్యంతాహంకారమమకారమూలా పరాధాఅపి ప్రాయశ్చిత్తేనవా లఘుదందేనవా శీఘ్రీమేవ
నశ్యంతీతితేపిలింబనహేతు సకభవతీతి పూవోక్తమేవస్మారయన్నాహ . అపరాధక్కలితి. టామణా వధి
యాయుమ్, ప్రాయశ్చిత్తావధికంవా. శిక్షావధియాయుమ్, అనుభవావధికంవా. నిస్తారంపిరక్కుమ్ పడి , నివృ
త్తేరుత్పత్తిప్రకారం. టామణమితి త్తమూఘసహనే ఇత్యస్మాత్ త్తమమాణంప్రేరయతీత్యర్థేతత్ప్రియోజకో
హేతుశ్చేతి చిచిజనీ జూషిక్లవ్ - జోమంతాశ్చేత్య మంతత్వేనమిత్వే మితాంహ్రస్వఇతి హ్రస్వప్రాప్తావ
పివా చిత్తవిరాగ ఇత్యతో వాగ్రహణ మనువత్యవ్య వస్థిత విభాషా శ్రయణాద్రజో విశ్రా మ యన్నిత్యా
దా విప్రహ్రస్వభావే కరణార్థే యిటిబోధ్యం - నను ,,తనూకృత్యాఖిలంపాపంమామాప్పోతినరళ్ళనై:,
ఇత్యుక్తరీత్యా శనై రాప్పోతీ త్యుక్త త్వా దప రా థా విళంబ హేతు భా వం త్విత్వా శంక్య తద్వ చన
మనియతాంకువివేషయ మిత్యాహ -

సా- సం—మోక్షాయకాలవిశేషమ్ నిదిశ్యప్రపన్న స్తస్యాహం కారాది నిగతిపూర్వికా ప్రాప్తిరధిక

మూ— మోక్షమ్ పెరుకైక్కి-త్తు కాలవిశేషమ్ కురియాలే ప్రపన్నరానారేష్వత్త, అపాయా (విరతః)
ద్విరతశ్శశ్చన్మాంచైవశరణంగతః | తనూకృత్యాఖిలంపాపంమామాప్నోతి నరశ్చనైః, ఎన్దుళొల్లకిరతు. ముము
క్షువాన్యిన్దిన్తవనాకైయాలే ప్రయోజనాంతరరుచి నిలైనిర్క ఉణ్డాకాతు -

సా-దీ— వగుళిచ్చెయ్కిరార్ - మోక్షమ్ పెరుకైక్కి-త్తాది. అపాయేతి - మాంశరణంగతోపి ఉత్తర
కాతే శశ్వ త్కృతేభ్యోఽపాయేభ్యోఽవిరతశ్చే త్సనరః ప్రాయశ్చిత్త మకుర్వత్ అఖిలంపాప ఫలమనుభూ
య. శనైః, కాలవిశంబేన, మామాప్నోతి ఎన్దై. విరతః పాలే శశ్వత్కృతాపరాధా ద్విరత స్సన్నిత్య
థః - ఇని ప్రయోజనాంతర రుచి శిరన్తవర్కళుక్కునిస్తారంకాట్టుకిరార్ - ముముక్షువాన్యిన్దిన్తాదియాల్ -

సా-స్వా— మోక్షమ్ పెరుకైక్కి-త్తి. అపాయాదితి. అపాయావిరతశ్శశ్వదెన్దుమ్ పాతముణ్డు-అప్నోతుమాంశరణజ్ఞ
తః, శరణజ్ఞతోపి. శశ్వత్, అసంతరమ్. కృతేభ్యోపాయేభ్యః - నిషిద్ధేభ్యః ప్రాయశ్చిత్త మకుర్వత్. అవిర
తశ్చే దఖిలం పాపం ఫలాను భవేన తనూకృత్య, వినాశ్య. మాంశ నైర్విశంబేన అప్నోతి త్యథః. అపా
యా ద్విరతః ఎన్దుపాతమానపోతు శశ్వత్కృతాత్పాపాద్విరతస్సత్ శనైమామాప్నోతి త్యథః - విశమ్భ
మ్ శొల్లకిర వచనమ్ కాలజుగరియాలే ప్రపత్తి పణ్ణిణి సాపరాధ నానవత్ విషయ మాకై యాగ్ విరోధ
మిత్తేయెన్దు కరుత్తు - ఇప్పడి అపరాధ ప్రసక్తాధి కారికళుక్కు విశమ్భ విశమ్భ ముపపన్న మానాలుమ్ అ
పరాధ రహితనానప్రపన్ననుక్కుమ్, అథోపాయ ప్రసక్తోపి భుక్త్యాభోగాన నామయా - అంతే విరక్తి
మాసా ద్యవిశలే వైష్ణవంపద,, మెన్దు విశమ్భమ్ శొల్లకిరతు విరోధియాతో? అతు ప్రయోజనాంతరాధా
ముపాయ ప్రసక్తనాన ప్రపన్ననుక్కు విశమ్భమ్ శొల్లకిర తెన్దిత్ ముముక్షు వాన్యిన్దిన్తవ నుక్కు ప్రయోజ
నాంత రాసక్తి వరకుగ్దుమో? అప్నోతు,, యాచితోపి సదాభక్తే నాహితం కారయేద్ధరిః, ఎన్ది
ర పడియే ప్రపన్నత్ ప్రయోజనాంతరలై యాచిత్రాలు మీశ్వరత్ వస్తువృత్తియిలే హితపరనామ్కొణ్
డు అత్తైక్కి-డా నెన్ది-అతు విరోధియాతో? ఎన్న ప్రయోజనాంత రాసక్తనాన ప్రపన్ననుక్కు విశమ్భ
విశమ్భ వ్యవస్థై శొల్లకిరార్ - ముముక్షువాన్యిన్దిన్తా. కాలజుగరిత్తు ప్రపత్తి పణ్ణిణివనుక్కు అక్కాల

సా-ప్ర— ప్రయోజనాంతరరుచౌ ప్రతిష్ఠాయాః ప్రపన్నేష్వ సంభవం దశాయత్ కాదా చిత్కాయాస్త
స్యా అపి కాల విశేషాక్రోడికారేణ ప్రపన్నేష్వేవాల్ప విశమ్భవహత్వ మాహ - ముముక్షు వాన్యిన్దిన్తవ
నాకైయాలే ఇత్తాదినా - ప్రయోజనాంత రాణామల్పస్థిరత్వ దుఃఖమిశ్రత్వాదికం జ్ఞాత్వా తజ్జిహాసాపూ
ర్వకం మోక్షార్థం ప్రపన్నత్వా దిత్త్యథః. నిలైనిర్క ఉణ్డాకాతు, అతిచిరకాలంఫలాంతరానుభవవ

సా-వి— మోక్షమ్ పెరుకైక్కి-త్తి- కాలవిశేషమ్ కురియాలే, కాలవిశేషమవధి మకృత్వైవ - అనియతా
యుపామప్యాతోసత్యాం విశంబోనాస్తీతి భావః - అపాయా విరతః. మాంశరణంగతోపి అపాయే
భ్యో ననివృత్తశ్చే త్సనరః ప్రాయశ్చిత్త మకుర్వత్ పాపఫల మనుభూయ శనైకాల విశంబేన మాంప్రా
ప్నోతి - అపాయాద్విరతః పాలే శశ్వత్కృతాపరాధా ద్విరత స్సన్నిత్యథః - అథప్రయోజనాంతరరు
చే ర్విశంబహేతుత్వమాహ. ముముక్షువాన్యిన్ది. ఇన్దిన్తవనాకైయాలే, ప్రవిష్టతయా-నిలైనిర్క ఉణ్డాకాతు,

సా-సం— విశంబవతిత్యాహ - మోక్షమ్ పెరుకైక్కి-త్తి - నను తహి సద్యోరస్యేషు ప్రయోజనాంత
రేషు అస్యరుచి కదాచి దపి ననివతత ఇత్యతహా - ముముక్షువాన్యిన్దిన్తవనతి-

మూ— ఉభయభావనర్కుప్పొలే మోక్షరుచియోడేకూడ ప్రయోజనాంతర రుచియుమ్ కలస్తువ న్నాత్
ఇవనుక్కు హితపరనానకాశ్వరణ, యాచితోపినదా భక్తై నాహితం కారయేద్ధరిః । యస్యానుగ్రహమి
చ్ఛామిధనంతస్యహరామ్యహమ్, ఇత్యాది కళిలుమ్ కుండధారా పాఖ్యానాది కళిలుమ్ శొల్లకిర పడియే శిల
ప్రయోజనాంతరజ్జైకొక్కడాతేకణ్ణిత్తుమ్ శిలవత్తిలే అల్పాస్థిరత్వ దుఃఖ మిశ్రత్వాది వివేకత్తాతే

పా-దీ— ఉభయభావనర్, కమకబ్రహ్మభయ భావనాయు క్తబ్రహ్మదికల్ - అహితం ప్రయోజనం న కార
యేత్, నకుర్యాత్ . కణ్ణిత్తుమ్, ఇశుప్రబలకమక ప్రతిబద్ధమానసుకృత్సంక్రమణీయపుణ్యవిషయమ్ -

సా-స్వా— త్తుకుక్కై అత్యంతాభిమానత్రాతేఫలాంతరత్వైకొక్కడాతెయుమ్ వైరాగ్యత్వైయుద్వృక్కియుమ్
శిల ఫలత్వైకొక్కడుత్తు విరక్తాశాకున్పడిపట్టియుమ్ ప్రయోజనాంతరవైముఖ్యత్వై ఈశ్వర న్నజ్ఞాకుక్కమెన్టిపడి-
విశిష్టమ్ శొల్లకిరతు కాలబుక్కిరియాతే ప్రపత్తి పట్టిప్రయోజనాంతర తదుపాయ ప్రసక్త ప్రపన్నవిషయ
మెన్టిపడి. అపరాధ పరిహారాధి కారత్తిలే, ఇష్టేహనంతరం మోక్షమ్ పరజేణుమెన్టు అపేక్షిత్తాల్లుమ్ అని
యతాయుస్సుకుక్కాల్లు విశిష్టాకమ రాయురుప్పారుక్కు ఆయుర్వృద్ధియాతే విశిష్టమ్ వరుమ్- నియతాయు
స్సుకుక్కకుక్కళ్ళ వాయుస్సుకుక్కళ్ళ ఫలిత్తువిడు,, మెన్టు శొల్లి యిబుక్కు కాలబుక్కిరియాతే ప్రపన్న రానారై
ప్పత్త, అపాయా ద్విరత శ్శశ్వ న్మాంచైవశరణంగతః- తనూకృత్యాఖిలంపాపంమామాప్నోతినరశ్శనైః,,

సా-ప్ర— యథాస్యాత్తథాప్రయోజనాంతరరుచినకభ నేదిత్యథః- ఉభయభావనర్కుప్పొలే, ఉభయత్ర,
ప్రయోజనాంతరే బ్రహ్మణీవ భావనాను భవోయేషాం చతుర్ముఖా దీనామి వేత్స్యథః . కలస్తువ న్నాత్,
సహగతాచేత్ - ముముక్షానంతరమపి కదాచిత్స్య ప్రయోజనాంతర రుచిజాతాచేదిత్యథః - కుండ ధారో
పాఖ్యానాది కళిలుమ్, యథాకుండ ధారేణస్వభక్తాయధనంప్రాథమ్యతేస్వేష్ట దేవతాదత్తధనంమాస్త్విత్యు
క్వా ధమేబుద్ధిరేవ ప్రాథికతా. తథాస్వభక్త ప్రాథికతమపి ప్రయోజనాంతర మప్రదాయస్వ కైంకర్యమేవ

సా-వి— ప్రారబ్ధవశాదుత్పన్నాపి స్థిరతయానతీవృత్తి. మోక్షరూపపరమ ప్రయోజనానుసంధానేననివృత్తత
ఇతిభావః - మోక్షోపిభవతు ఇదాసీప్రయోజనమపి భవత్స్వితీకస్య చిదిచ్ఛాయాం తదభోపాసనాదిషు కృ
తేష్వపి, అన్యోహ్యన్యచ్ఛింతయశిస్వచ్ఛందంవిదధామ్యహ,, మితిభగవాతతత్ఫల మప్రదాణ క్వచిన్వై రాగ్య
ముత్పాదయతి - క్వచిత్స్వత ఏవాల్పా స్థిరత్వ దుఃఖ మిశ్రత్వాది ప్రశంసంభానేన ప్రయోజ నాంత రేచ్ఛా
మెవోత్సాదయతి. క్వచిదిచ్ఛాను గుణ్యేన ఫలం ప్రదాయ, నజాతుకావః కామానాముపభోగేనశామ్యతీ,,
త్యక్త ప్రకారేణ సాధరికుచేలాదీనామివ జుగుప్సయా స్వయమేవ యథాతత్పరిత్యాగబుద్ధి స్సాన్యత్తథా కృ
త్వా మోచయతీత్యాహ. ఉభయేత్యాదినా. ఉభయస్త్రిన్ప్రయోజనాంతరే బ్రహ్మణీవభావనా నిష్ఠా అ
నుభవోయేషాం తేచతుర్ముఖాదయః ఉభయభావనాః. కలస్తువ న్నాత్, మిశిత్యాగతాశ్చేత్. కొడా తె,
అవత్త్వేవ. కణ్ణిత్తుమ్, ఉపేక్ష్యవ. శిలవత్తిలే, కతిపయభాగేషు.

సా- సం— ఉభయభావనా నిష్ఠబ్రహ్మ డేరసి యావవధికారమ్ ప్రయోజనాంతర వైముఖ్య మనుపలబ్ధమ్ -
అస్యతద్వైముఖ్యంకుత ఇత్యా శంకాయా మస్యతద్వైముఖ్య సంపాదకోపి ప చభివేధా భేదే భగవానే
చేత్వాహ- ఉభయభావనర్కుత్పాదినా- విడుకైయాతే ఇత్యస్య ప్రయోజనాంతరరుచిరైకొక్కడాతే

మూ— ఇవక్తనకు అరుచియై విలైప్పిత్తుమ్ సాధుకు చేలాదిక శుక్కుప్పోలే శిలభోగజ్జలైక్కొడుత్తుత్తానేయ
లమరన్తువిడప్పణ్ణియుమ్ విడుక్తయా లే మోక్షకాలమ్ కురిత్తు ప్రపత్తిసణ్ణివనుకు అక్కలత్తుకు శ్చేప్రయోజ
నాంతరవైముఖ్యమ్ పిరన్తువిడుమ్. మత్తైయవనుకుమ్, అథోపాయప్రసక్తోపిభుక్త్వా భోగాననామయాక్ అం
తేవిరక్తిమాసాద్య విశతే వైష్ణవంపదమ్,, ఎక్కరపడియే వైరాగ్యవధి విశంబమాయరుక్కుమ్.

సా-దీ— అరుచివిలైయా తార్కునిస్తారమ్ కాట్టుకిరార్ సాధరిత్వాదియాల్ సాధరి జలత్తిలారుమత్సన్యం
వాక్రకిరతు కణ్డు తానుమ్ సంసారభాగత్తై అత్తేప్పట్టాక్. కుచేలక్, కృష్ణసుడైయబాల్ససఖక్. తా
నే అలమరన్తు, స్వయమేవ నిర్వేదత్తు. మత్తైయవనుకు, కాలమ్కోలాతప్రపన్ననుకు మెన్టపడి. ఉపాయ
ప్రసక్తి, ప్రయోజనాంతరసాధనే తత్పరః - యావద్రుచి. అనామయాక్, నిరుపద్రవాక్. అంతే వైరాగ్యంల
భ్యా. వైరాగ్యవధిభోగమ్ నడకు-మెన్టపడి. దేవతాంతరస్పృహమున్న వర్క శుక్కునిస్తారమ్ కాట్టుకిరార్.

సా - సా — ఎస్టుకొల్లుకిర తెన్టుమ్ మత్తైయవనుకు వైరాగ్యవధివిశమ్ ముడైస్టుకొల్లుకైయా లేజన్మాంత
ర వైరాగ్య మిత్తైయాకిత్ జన్మాంతర విశమ్ ముడైస్టు తోత్తుకిరతు - ఇప్పడి కాలమ్కురిత్తు ప్రపత్తి పణ్
ణి ప్రయోజనాంత రాసక్తనాన ప్రపన్ననుకు అవిశమ్ శొన్ఱితుకూడుమో? ప్రయోజనాంత రాసక్తి
యా లే దేవతాంతర స్పృహముడైయ ప్రపన్ననుకు మవిశమ్మేవ మోక్షమ్ ప్రసంగియాతో? అప్పోతు,, యో
వైశ్వాం. దేవతామతి యజతే ప్రస్వాయై దేవతామైచ్యవతేన పరాం ప్రాప్నోతి పాపీయాక్ భవతి,, ఎనిర
ర ప్రమాణమ్ విరోధియాతో? ఇని దేవతాంతర పరప్రపన్ననుకు మోక్షమిత్తైఎన్ఱిత్ ,, సంధాం చయాం
సందధే బ్రాహ్మణైషః - రమతే తస్మిన్ను తజ్జేజ్జేశాయనే. నైనం జహత్సహస్సుపూ ర్వేషు,, ఎనిర

సా-ప్ర- దద్యాదిత్యథః ౩. విలైప్పిత్తుమ్, ఉత్పాద్యవ. తానే అలైన్తువిడప్పణ్ణియుమ్, స్వయమేవ ప్రయోజనాంతరా
ణాం పరమపురుషార్థ ప్రతిబంధకత్వ దుఃఖప్రచురత్వాది జ్ఞాత్వానివేదాద్యధాత్యజేతథాకృత్వాచ- కా
లమ్కురిత్తు, కాలవిశేషేభవేదితసంకల్ప్య. ననుప్రపన్నానాం ప్రారబ్ధ దుష్కమవశాత్ప్రయోజనాంతరరు
చ్యంగికారే తన్మూల దేవతాంతర స్పృహ సంభవాదైకాంత్యాసిద్ధే మోక్షోనస్యాదిత్యత్ర కాదాచితక్
వ్యభిచారస్య ప్రాయశ్చిత్త నివర్తకత్వాత్,, (జానశ్రుతిహిం పౌత్రాయణశ్చ) ధాదేయో బహు దాయాబ
హుపాక్యి అసే,, త్యస్మిన్నను వాకే ఆముష్మిక ఫలకమమాత్రత్వం జాన శ్రుతిహంసరూపోభగవానే త్య

సా-వి— ఇవక్తనకు, అస్యముముతోః విలైప్పిత్తుమ్, విధాయిత్వా. అలైన్తువిడప్పణ్ణియుమ్, దుఃఖమి
త్రత్వాదిజ్ఞానేన నివిద్యస్వయమేవ యథాత్యజేత్తథా కృత్వా. మోక్షకాలమ్కురిత్తు, కాలవిశేషే మోక్షో
భవేదితి సంకల్ప్య. ఇదంనియతా యుర్విషయమ్. అథాయతాయువిషయమాహ. మత్తైయవనుకు
మితి. ప్రయోజనాంతర రుచిమూల దేవతాంతరసంబధ నివృత్తిప్రకారమాహ.

సా-సం — పూర్వే చాన్వయం - నిర్దిష్టకాలవిశేష ప్రపన్నస్య అస్మాదైష్వమ్య మాహ - మోక్షకాల
మితి. మత్తైయవనుకు, అని నిర్దిష్టకాల విశేష ప్రపన్నస్య. ఉపాయప్రసక్తోపి, ప్రయోజనాంతరసా
ధనో పాయాంతర ప్రసక్తోపి. అంతే, అనుష్ఠితో పాయస్య శక్తివిరామ రూపాన్తే. ప్రయోజనాంతరరుచ్య
చయ ఏవ నిగతీరన్తు. దేవతాంతరస్పృహసతి తస్య కథమభిషిక్తమపీషీషవది త్యక్తి విషయ తేత్యత్ర

మూ—దేవతాంతరస్పృశే ముద్గాయిత్రాశలుమ్ సర్వేశ్వరే వీలెను మురుగాళితే శ్రుత్యుక్త మాన పడియే
పరమైకాంతిక లోడే శేర్ శులజ్ఞావదియాకత్తిరుత్తి ఇవనుడైయవ్యభిచార్ త్తై త్తిరుమ్. శిలర్కు దేవతాంత
రస్పృశేమ నిలైనిర్కుమాకిత్ మున్సుశిసానుస్పృశేమిత్తై. మేల్ నరకాదికళు ముడైనఱియలామ్.

సా.ది— దేవతాంతరస్పృశేత్తాచి రూత్-శ్రుత్యుక్తమానపడియే, సంధాంచయాంసంద భబ్రాత్తాజైషః -
రమతే తస్మిన్నతజీజేశయాసే. నైనంజహతి, ఎన్ని
దేహపాతనువవతి త్తవిషయత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్ కిరార్-శిలర్కు త్యాదియాల్- మేల్ నరకాదికళు ముత్తాది.

సా.స్వా—శ్రుతివిరోధియాతో? ఎన్న దేవతాంతరాన క్తప్రపన్ననుకు విశమ్పా విశమ్పవ్యవస్థై యరుళిచ్చెయ్ కి
రార్ - దేవతాంతరేతి - దేవతాంతర సంబంధమ్ నిలై నిలాత ప్రపన్న విషయమ్ “నైనంజహతి, ఎన్ని
ర శ్రుతివాక్యం - దేవతాంతర సంబంధమ్ నిలై నిన్ద తాకిత్ తద్విషయత్తిలే, యోవైస్వాం దేవతామణియజ
లై ప్రస్వాయై దేవతాయైచ్యవతేన పరాంప్రాప్నోతి పాపీయా భవతి - ధ్యాయతే చక్షయతే యోగ్యేం
విష్ణులింగముపాశ్రితః - కల్పకోటి శతేనాపి గతిస్తస్య నవిద్యత, ఇత్యాది ప్రమాణ్యల్ మోక్షమిల్ లైమె
న్దు శొల్లు కిరతు క శ్చెన్దు కరు త్తు - ప్రప త్త్య ను మ్మా నమ్ పడే నవ ను క్కు మోక్ష మి ల్ లై
యెన్దు శొల్లు కిరతు అసం గత మనో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - మున్సితి - నిలైనిన్ద దేవ తాంతర స్ప
శేమస్వ దేవతా ప్రచ్యవన హేతువాకైయాల్ పూర్వముపాయమ్ : రవేరి నాల్ స్వదే వతా ప్రచ్య వనమ్
కూడామైయాలే తదన్యథా నుపపత్త్యా పూర్వముపాయ మిల్ లై ఎన్దపడి - నరకేతి - “నఖలుభాగవ తాయ

సా.ప్ర- తస్మ్యకార్పూర్వకరైక్వప్రశంసయావీళితంకృత్వారైక్వేణసంగమయ్యఉజ్జీవయామాసేత్యుక్తప్ర
కారేణ)అథాభ్యాఖ్యాతేషు. యేతత్రబ్రాహ్మణాస్సమృశీనః - యుక్తా ఆయుక్తాః. అలూక్షా ధర్మకామా
స్స్యుః-యథా తేతేషువ తేరక-తథాతేషువ తేధా,, ఇత్యుక్తప్రకారేణపరమైకాంతిభిస్సంగమయ్యప్రాయశ్చి
త్తమపిశారయిత్వా విమోచయతీత్యాహ - దేవతాంతర స్పృశేమిత్త్యాదినా - ఉద్గాయ త్రాశిలుమ్, భవేద
పి. ఏతేను మురుగాళితే, యదాకదాచిదేవతాంతర స్పృశేతద్ద త్తక్షుద్ర ఫలానుభవావసానే. శేర్ త్తు,
సజ్గమయ్య. తిరిత్తి, దేవతాంతర భజనాద్వినివర్త్య-శిలర్కుమ్-ప్రాయశ్చిత్తాదిభిర్నిస్తారయేత్-శంఖచ క్రోధ్వక
పుండ్రాదిమత్తయాభాగవతానామేవ కేషాంచిద్యావచ్చరీరపాతం దేవతాంతరస్పృశేదశే నాత్క-ధంతేషాం
ముక్తిరిత్యత్రాహ-శిలర్కు-త్యాదినా-ఉపాయస్పృశేమిల్ లై, ఉపాయానుష్ఠాసంసాస్తి. అనుష్ఠి తోపాయానామేవ

సా. వి— దేవతాంతరేతి. శ్రుత్యుక్తమానపడియే, రైక్వజాన శ్రుతి సంవాదోక్తప్ర కారేణ జానశ్రుతిం
సామాన్య ధర్మనిష్ఠం ఋషిద్వయం హంసరూపేణాగత్య బ్రహ్మవిదై క్త ప్రశంసయాతన్నిం దావగతి
పూర్వకంరైక్వసంబంధంఘట యిత్వా సామాన్య ధర్మ రుచిం నివ తేయామాసేతి. తదపి భగవత్కృ
త మే వేతి భావః. “సంధాంచయాగ్ం సందధేబ్రహ్మజైషః. రమతే తస్మిన్న తజీజేశయాన,, ఇతి శ్రు
త్యుక్తప్రకారేణేతి. తిరుత్తి, శిక్షిత్వా. తీర్క్కుమ్, నివతేయేత్. కదాచిదపి దేవతాంతర స్పృశేననివ
తేతేచేత్ తస్యోపాయ నిష్పత్తిరేవనాసీదిత్యాహ. శిలర్కు-తి. నిలైనిర్కుమాకిత్, స్థిరోభవతిచేత్.

సా. సం — భగవానేవస్వీకృత భరత్వా తద్వ్యభిచార మపి నివతేయతిత్యాహ. దేవతాంత రేతి
“యేకేచాస్మచ్ఛ్రీయాగ్ం సోబ్రాహ్మణాః. యుక్తా ఆయుక్తా,, ఇత్యాదయః - “నైవంవిద నైవంవిదా
సహసంవసే,, దిత్వాది శ్రుతయశ్చత్ర వివక్షితాః- ప్రపన్నత్వ మవ్యవహిత విషయేషుయత్ర దేవతాంతర

మూ—ఇవనుకు భగవద్విషయత్తిత్ కృతాంశమ్, ఎన్నేను మొరునాల్ డపాయనిష్పత్తియై పుణ్ణి కార్య కర మామ్. మహావిశ్వాసమ్ పూణ్ణ మాకప్పిరస్తుప్రపత్తి పుణ్ణి రారు. బుద్ధి దౌబల్బ్యము వడపాయాంతరప్రత్యాక్ష యుమ్ పిరవాతు - ఇవై పిర న్తవర్ కళుకు మున్ను పిర న్త విశ్వాసమ్ మందమా యిరుకుమ్-ఇవర్ కలైయు మ్ సవే శ్వరక్ మహా విశ్వాసా వధి యాక త్తిరుత్తి పూణ్ణ మ్) పత్తి నిష్ఠ దా ముమ్.

సా - దీ — ,నఖలు భాగవతా,,ఎన్నతు ఉపాయ నిష్ఠ విషయమిరే. భగవద్విషయత్తిత్ ఇవ నుడైయడ ప్రమాంశమ్ యదాకదాచిత్ఫల పర్యంత మామెన్ని-రార్ . ఇవనుకు భగవదిత్యాది-ఇవై వసరీత్వజ్ఞశొష్ట

సా-స్వా—మవిషయంగ చ్చంతి,,త్యాది కళుమ్,,అనన్యదేవతాభక్తా,,ఎన్న శొల్లు కిర అనన్యదేవ తా పర పరమెన్తుకరుత్తు-అనాలివనుకు పూర్వ ముపాయానుష్ఠాన భావనైయుమ్ తదను గుణాను కూల్యా చరణాది కళుమ్ వ్యభక్తశాక బుద్ధియాతో ? ఎన్నవదుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవనుక్కితి - అకై యాల్ నిలైనిన్ట దేవ తాంతర స్పశ్ తిలే విశిష్ట ముడైన్ట తాత్పర్యమ్. ఇని బుద్ధి దౌబల్బ్యతాలే భక్త్యా ద్యుపాయాంతరస్ప శ్ తిల్ విశిష్ట మో ? అవిశిష్ట మో ? విశిష్ట మెన్టిల్ పూర్వ మనుష్ఠిత ప్రపత్తి నిష్పలైయాక ప్రసంగికు మ్ - అవిశిష్ట మెన్టిల్ ,, తథాపుంసా మవిసంభాత్స పత్తి ప్రచ్యుతాభవే,, నిత్యాది కళిలే ఉపా యాం తర స్పశ్-బుద్ధిదౌబల్బ్యాది నిండై విరోధికుమ్. పూర్వ మనుష్ఠితో పాయనుకు శంకైపిరావ తెన్ని-అ ద్వయాధికారవాక్యముమ్ విరోధికు మెన్ని-అ శంకైయిల్ అరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - మహావిశ్వా సమితి - ఇవై పిర వర్ కళుకు ఇతి - ఉత్తరకాలత్తి లిన్విషయత్తిత్ శంకైపిరవాత పడియాన ప్రథమ తుణత్తిల్ విశ్వాస మక్కిమాకైయాలే బుద్ధి దౌబల్బ్యాదిక కళుణ్డానవనుకు మహావిశ్వాసాంగ విశిష్ట పూణ్ణ ప్రపత్తి నిరవేరా

సా-ప్ర— మోక్షాభిభావః. నన్వేపం తహిచక్రాది భగవచ్చిహ్నాధారణం వ్యభక్తమేవస్యాత్ - తథా చ ,,స్వల్ప మప్యన్యధమన్య త్రాయతే మహతోహయా,,దిత్యాది విరోధస్సాదిత్యత్రాహ - ఇవనుక్కితి - ఏతేను మొరునాల్, యావచ్చిరపాతం దేవతాంతర స్పశ్-జనిత భగవన్ని గ్రహసంకల్ప ఫలానుభవావ సా నే - అథ బుద్ధి దౌబల్బ్యస్య విశంబావహత్వ ప్రకారమాహ - మహావిశ్వాస మిత్యాదినా - ఏవం విధవిశంబ

సావి— నను,తహి తస్యనరకపర్యంత శ్చే త్పుర్వసిద్ధాః పంచసంస్కారా వ్యభాక్తస్సురిత్యాశంక్యా హ. ఇవనుక్కితి. ఎన్నేను మొరునాల్, యదాకదాచిత్. అథబుద్ధి దౌబల్బ్య రూపవిశ్వాసమాంద్యస్య విశం బహేతుత్వమాహ. మహావిశ్వాసమితి. పశ్చా ద్విశ్వాస మాంద్యాదికం భవతిచే త్పుర్వం మహా విశ్వా సో నోత్పన్న ఏవేత్యాహ - ఇవైఇతి - పూర్వం విశ్వాసమాంద్యేపి పరిపూణ్ణ విశ్వాస పర్యంతం శ్చ త్తే త్యా భగవానేవ రక్షతి త్యాహ - ఇవర్ కలైయుమితి - పరి పూణ్ణ విశ్వా సానాం తదిచ్చయైవవిశంబః-

సా-సం— సంబంధః ప్రతిష్ఠిత స్మత్ర కాగతి త్యత్రాహ- శిలర్కితి-ఇవనుకు,ప్రపన్నత్వ వ్యవహృతి మాత్ర దృఢాను వృత్త దేవతాంతరస్య. కృతాంశం, ప్రపత్త్యాభి ముఖ్యాంగాంశ ప్రసక్త్యాదికం-బుద్ధిదౌ బల్బ్యం, గురు ఫలంన్యాసమాత్రేణ కథం లభ్య మిత్యాది రూపా బుద్ధిః - ఏవం విశంబయోగ్యప్రపన్నానాం అహంకారాద్యాగతి స్థితినిగ తయడక్తారి - అథ పూర్వ ప్రపత్తా వేవ ఫల సంకల్ప విశేష బలా త్సుకృత విశేషాద్వా ఉక్తాహంకారాది వైపరీత్యవిధురాణాం విశంబ తేకస్యా వ్యభావిత్యాహ .

మూ—ఇవై పరిత్యజ్య శౌన్దమపిరవాతే నడన్తవర్కశుక్కు విశంబాది శంకైయుమ్ కూడవిల్లై - ఇవర్క శుక్కు ఇచ్చావధివిశంబమ్ - ఇవర్కళ కోలిస ఎల్లైయిల్ మోక్షమ్ అవినాభూతమ్ -

సా-దీ — మిల్లాతార్కుమ్ విశప్పమ్ కాతా నిన్తో మేఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవర్క శుక్కు- ఇవై పరిత్య మున్దు మిల్లాత వధికారి శ్రియః పతిక్కు నిత్య ముక్తరై ప్పీలే సర్వరాభిమతనా యిరుక్కు మెన్కిరార్ -

సా-స్వా—మైయాలేతన్నివృత్తి పర్యంతమ్ విశప్పము జ్ఞైస్తుకరుత్తు - బుద్ధిదౌర్బల్యాదినిందక శుక్కుమ్ పూర్వ ప్రపత్తియినుడైయవక్లప్రంశ తిత్తాత్పర్యమ్. ఇప్పడి ఇవై పరిత్య ముడైయవరుక్కే-విశప్ప మెన్దు నియమిక్కు ప్పీమో ? ఇవై పరిత్య మిల్లాతవనుక్కుమ్ ఉత్తర ఊత్తిల్ మోక్షమిల్లా మైయాలే విశప్పమ్ శొల్లవేణ్ డావో? వెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవై పరిత్యజ్యళితి - విశప్పత్తుక్కు కార్కరగమాన వైపరిత్య మిల్లా మై యాలే విశప్ప ప్రసక్తియే యిల్లై ఎన్టపడి - ఇప్పడియాకి లుత్తర ఊత్తిలే తానే అవిశ మ్మేన మోక్షమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవర్క శుక్కు-తి. ఇచ్చేతి- ఇవర్క శుక్కు-త్యంతాణ్ యిల్లా మైయాలే ఉత్తర ఊత్తిలే మోక్షమిల్లై - ఏత ద్దేహవసానే ఎన్దు సంకల్పి క్కైయాలే స్వేచ్ఛార్దీనమ్ విశప్పమ్ - వైపరిత్య ముడైయవరుక్కానాల్ అపరాధాది ఫలాను భవాధామ్ ఆయుర్వృద్ధియాలే విశప్ప మెన్దుకరుత్తు - స్వేచ్ఛైయాలే విశప్ప ముణ్డాకిల్ ఏత ద్దేహవ సానే ఎన్దు కాలజురత్తు ప్రపత్తి పణ్ణి అ సంతరమ్ జన్మాంతర త్తిలే ఇచ్చైయిచ్చా నాలుమ్ జన్మాంతర విశప్పమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవర్కళ కోలిసవితి - పిచ్చ జన్మాంతరైచ్చై యిచ్చా నాలుమ్ పూర్వప్రపత్తివ శీకృత భ గవ శ్సంకల్ప త్తాలే తత్కాలత్తిలే మోక్షన్నియత మెన్టపడి - ఇప్పడియాకి లివై పరిత్య మిల్లాత వధికారి కశుక్కుమ్ కాలమ్ కోలి ప్రపత్తి పణ్ణి వైపరిత్య ముడైయ నియతాయుస్సు క్కళాన పూర్వోక్తాధికారి

సా-ప్ర—హేతూనామభావే ప్రపన్నేచ్ఛాసమకాలం మోక్షస్సి ధ్యేదితః, సాధ్యభక్తిస్తుచాహంత్రీ, త్యాగిప్రమాణావగతత్వా దాతప్రపన్నానాం విశంబప్రసంగవీవ నాస్తి త్యభి ప్రాయేణాహ - ఇవై పరిత్యజ్య శ్రి త్యాదినా - ఇవర్కళ కోలిసవేల్లైయిలే, ఏతత్సంకల్పితావసరే - ఆతః ప్రపన్నేష్వపరాధో దయశంకాయా ఏవాభావా త్తప్తా ఏవ ముక్తిచ్చాదితిభావః - ఏవమధికారిభేదేన విశేషభూతావిశంబా విశ మ్బా ప్రద శ్క యిత్వా భక్తే, యథావుక్కుర పాలాశ ఆపోశ్శిష్యంతే ఏవ మేవం విదిపాపం కమన్ శ్శిష్యతే - త, ద్యుధైషికా తూల మగ్నో ప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హస్య సర్వే సాప్మానః ప్రదూయంత,, ఇత్యాదిభిభా గవద్వేదన నిమిత్తతయోక్తయో రుత్తర పూర్వాభూత్తేష వినాశయో భాగవదత్యం తాభిమతేషప్రపన్నేషు, అస్వయాదేవ చైకస్య సమ్యక్సృష్టాత్మ నోహ రా । సర్వ ఏవ ప్రముచ్చేర న్నురాగిపూర్వేతథా పర,

సా-వి—విశంబశంకావినాస్తి-యదా ఇచ్చేతి ప్రపత్త్యనంతర ఊడేవా ఏత చ్చరీరావసానేవాతదేవ మోక్ష ఇ త్యాహ - ఇవై పరిత్య మితి - విశంబ శంకైయుమ్ కూడ, విశంబో నా స్తిభిలు - శంకాపి నా స్తీతి భావః-

సా-సం—ఇవై పరిత్యజ్యళితి. తహింస తేమామపి ప్రపత్త్యనంతరక్ష. ఏవకుతో మోక్షాలాభ ఇత్యుక్తాహ. ఇవర్క శుక్కు-తి. ఇచ్చాత్ర విగ్రహ సౌందర్య తత్త్వైంక్య తద్దుతా ద్యనుభవ విషయిణీ - ఇచ్చాఘటిత సా మ గ్గీ ప్రాబల్యా నిర్దిష్ట కాలాధిక విశంబోపి స్యాదిత్యుక్తాహ- ఇవర్కళితి.

మూ— ఇన్ని మైయై పుత్ర ఇవ్వధికారి, కడైత్తలై యిరున్తు వాఱ్రమ్ శోమ్మరై యుకత్తి, ఎన్నిరపడి యే శ్రియరిపతియాన సవే శ్వ ర నుక్కునర్వదాభిమతనాయుక్కుమ్ -

నా-దీ— ఇన్ని మైయై పుత్రవిత్తాది- కడైత్తలై, శ్రిపాదపరిసరం. తత్తన్యన్మభరరాయున్- శోమ్మరై, సా ధనాంతరా నివృత్తరై. ఉకత్తి, ఉకప్పిత్తెన్కై - ఇవక్ విషయత్తిల్ సర్వశ్వరక్ పడణు ముపకారవిశేష

సా-నా— కశుక్కుశోగనినకాలత్తిలే మోక్షున్దుతమాకైయాలే వైపరీత్యమిల్లాతవధికారికశుక్కుఅతశయ మెతెన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇన్ని మైయై పుత్రవితి - కడైత్తలై ఇతి - కడైత్తలై యిరున్తు, కడవాశలిలే యిరున్తు దూరతః ఇరున్తు. కమ యోగాది పర్వజుళిలే ఇట్టియాలే ఇరున్తు - వాఱ్రమ్, వాఱ్రివేణుమెన్దిరు క్కిర - శోమ్మరై, శోమ్మలై యుడైయవరై - కమయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగాది కళిలిట్టియాతవరా న - ఇవైవైపరీత్య మున్దు మిల్లాతవరాన అకించనాధి కారికల్. ఉకత్తి, ఉకప్పిత్తు. సర్వదేతి. అప్రపన్నాపే తయా ప్రపన్నా శేల్లారు మభిమతాళా యున్దాలుమ్ వైపరీత్య ముడైయవక్ కదాచిత్కంచదప్రీ విషయ నాకైయాలే ఇవైవైపరీత్య మిల్లాత వధికారి సదాభిమతనా యుక్కు మెన్దుకరుత్తు - యద్వా, ఇప్పడి శి ల ప్రపన్నా శుక్కు వైపరీత్య ముడ్డాకిల్ ప్రాకృతజన వదీశ్వరాభిమాన మిల్లా మైయాలే మహిషియైప్పిలే బహుమతనా యెన్దు సర్వ ప్రపన్నా శుక్కు మీశ్వరాభిమానమ్ శొన్నతు విరోధి యాతో ? ఎన్నవరుళి చె య్కిరార్ - ఇన్ని మైయై ఇతి - ప్రపత్తి నిమ్మై, సిద్ధోపాయ నిమ్మై - ఇవ్వధికారి, ప్రపన్న మా త్రాధికారి - వైపరీత్యం ప్రారబ్ధవశత్తాలే వన్దాలుమ్ తన్నైయే ఉపాయమాక పుత్తివన నాకైయాలే సర్వ దాభిమతనా యుక్కు మెన్దు కరుత్తు - ఈశ్వరతయా నిగ్రహ తుమనుక్కుమ్ అన్గ్రహేకశీల పురుష కా ర సన్నిధానత్తాలే అభిమాన ముపపన్న మెన్దు తోత్తుకైక్కాక శ్రియరిపతిక్కితి - ఇప్పడి ఇన్ని మైయైపు త్త సదాభిమతనా యుక్కు మెన్దు శొన్నతు కూడుమో ? ఇన్నిద్దో పాయ నిమ్మై యిల్లాత భక్తి నిష్ఠాపే త యా అధికాభి మాన ముడ్డాకిలన్, ఇప్పడి శొల్లలావతు - భక్తియోగ నిష్ఠక్ విషయత్తిలేయే ప్రాప్తి వి రోధి పాపగ్గలై నశిప్పిత్తు ఫల పర్వజుళై యుడ్డాక్కు కైయాలే అవనేయన్ అభిమతనా యుక్కుమ్ -

సా-ప్ర— ఇత్యాదిమా క్తమ్ తదీయ పర్యంతస్వరూపం విశేషంవదన్నిర్యాణం సప్రకారమాహ-ఇన్ని మైయై పుత్రవిత్తాదినా - కడైత్తలై యిరున్తు వాఱ్రమ్ శోమ్మరై యుకత్తి, భగవదాయతనద్వారిత తెన్దాన్వప్రతీత్యస్థితాక్ భక్తియోగాద్యనుష్ఠాన విరోధి తంద్రియక్తాక్ ప్రపన్నానత్వతంప్రియసగత్యుక్తప్రకారేణ- నిరుపాధిక

సా- వి— కథమస్యేచ్ఛయైవవిశంబ ఇత్తత్ర యతస్సర్వదాయంభగవదభిమతఇత్యాహ - ఇన్ని మై యై పుత్ర ఇతి - పెత్త, ప్రాపత్తి- కడైత్తలై యిరున్తు వాఱ్రమ్ శోమ్మరై యుకత్తి. కడైత్తలై, భగ వ దా య తనద్వారి- ఇరున్తు వాఱ్రమ్, తన్నేవాన్వప్రతీత్య స్థితాక్. శోమ్మరై, భక్తియోగజాడ్యయుక్తానపి - ఉకత్తి, యతనద్వారి-

సా- సం— ఇన్ని మైయై, అహంకారాదినోక్త వైపరీత్య విరహ విశిష్టస్వరూపాది త్రిక నిమ్మై పుత్రవి త్తభావః . కడైత్తలై, వృషగిరి కట కాదిరూప భగవత్ప్ర చరమావధి భువిగుణా ద్యనుభవక్తేంకర్యాదిపరా త్సంతాకించనే వ్యతీసంతుష్టరి . ఏ వంసవక్ దాభిమతాధికారిణా ప్యుక్తరూపావాఘా స్త ఇతి కథంతస్యవ త్సమాణ విధ నిర్యాణ సంభవ ఇత్తత్ర భక్తస్యవతస్సంభవంప్రపన్నస్యతస్మాదధికకృపావిషయతాప్రయుక్తాతి

మూ—ఇవన్నిరత్తిల్ నిరుపాధిక సవశేషియాయనిరుపాధికస్వతంత్రనామ్ సత్యసంకల్పనుమానసస్వేచ్ఛరణ సవశ భయజ్ఞశుక్కుమ్ కారణమాన నిగ్రహ సంకల్పత్తే, తదధిగమఉత్తరపూర్వాభయో రన్లై ష వి నా శౌ తద్వ్యపదేశాల్, ఎన్నిర పడియే సద్వారక ప్రపత్తినిష్ఠశుక్కుడపా సనప్రారంభ త్తియోలే ప్రపత్తి వా క్కో చ్చారణత్తిల్ ప్రథమక్షణ త్తిలే

సా - దీ— పరమ్పరై కత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవన్నిరత్తిలిత్యాదియాల్ - నిగ్రహ సంకల్పత్తే విలక్కియెన్ఱ న్వయమ్ - తదధిగమఇతి - ఇతి సథామ్ - ఉపా సనత్తి మడైయ ప్రారంభ మాత్రత్తిల్ ఉత్తరపూర్వాభయోర బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తుక్కు - అన్లైషరి, అలేషరి - ప్రారబ్ధవ్యతి రిక్తస్య పూర్వా ఘస్య సర్వస్యవి నాశశ్చ భవతః - తద్వ్యపదేశాల్, తయోరన్లైషవి నాశయోరుపనిషత్సూపదేశాల్ - తద్వ్యభైషికాతూలమగ్న ప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హస్య సవేశాపాప్మానః ప్రదూయంతఇతి - సద్వారక ప్రపత్తి నిష్ఠక, భక్తినిష్ఠక.

సా-స్వా— ప్రపన్నశుక్కుమ్ ఉత్తరపూర్వాభయో రన్లైషవి నాశాదిఫలపర్వజ్ఞ శుద్ధైన్ఱిల్ భక్తిప్రకరణత్తిల్ శా న్న ఫలమ్ ప్రపన్నశుక్కు కూడువ తెజ్జనే ? కించ దక్షిణాయ నాదికళిలే మరణమా నాలుమ్ శిర్య్ జ్ఞాడి యాలే ఉత్క్రమణ మానాలుమ్ నరకమ్ ప్రసంగియాతో ? ప్రపన్న శుక్కు పూర్వోత్తర పాపత్తుక్కు ప్ర పత్తికాలత్తిలే నాశమో ? శరీరావసాన కాలత్తిలేయో ? ఇత్యాది శంకా పరిహారాథకమాకవు మివక్ వి షయత్తిలే ఉపాయాంతర స్థానాపన్నతయా అత్యంతాభిమాన ద్యోతనాథక మాకవుమ్ భక్తియోగ నిష్ఠమడై య ఫల పర్వజ్ఞలైయమ్ తదపేక్షయా ౭ధిక ఫల పర్వజ్ఞలైయమ్ శరణ్యన్ఱానే శేష్ కిరాన్లైరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవక్ తిరత్తిలిత్యాదినా - సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి, ఎన్ఱప్రథమమ్ సంకల్పిక్కిరుక్కైయా లే అతుక్కు కాలత్రయత్తిలుమ్ ఆన్యధాభావ మిల్లై యెన్ఱైక్కాక సత్యసంకల్పనానేతి - గురుతర భ క్తియోగ నిష్ఠాపేక్షయా లఘూపాగునినిష్ఠశుక్కుధికఫలమ్ కొడుక్కుకూడు మో ? ఎన్నిరశంకా వారణా థామ్ నిరుపాధిక స్వతంత్రేతి - రక్షణత్తుక్కు స్వతః ప్రాప్తిద్యోతనాథామ్ నిరు పాధిక సర్వ శేషితి - ని గ్రహ సంకల్పత్తు క్కనథకత్వ ద్యోతనాథాం సర్వభయేతి - ప్రపత్తితి ప్రపత్తియమ్ మోక్షసాధనతయా వేదాంత విహిత విద్యా విశేషమాన పడియాలే భగవతో భక్తి స్థాన నివేశన వ్యాపార మాకైయాలుమ్ భ క్తియోగ ఫల పర్వజ్ఞళితక్కు ముపపన్నజ్ఞ శైన్ఱపడి - ప్రపత్తి వాక్కోచ్చారణత్తిలితి - మనః ప్రవృత్తి యన్ఱి క్కైవా క్పృవృత్తి కూ డా మైయాలే ఉచ్చారణ హేతుప్రపత్తి యిలెన్ఱపడి - ప్రథ మ షణత్తిలితి -

సా-ప్ర— సవశేషియాయిత్యనేన శేషధూతస్య సవశాపనివృత్తేభాగవ త్ప్రయోజనత్వంద్యోత్యతే- తతవీన పూణత్యాచ్చ లఘుతమ భరన్యాసమాత్రా త్వవశాపనివతకత్వ ముపపద్యతే - నిరుపాధికస్వ తంత్రనా యిత్యనేన గురులఘూపాయయో స్మల్య ఫలప్రదత్వ ముపపద్యత ఇతి ద్యోత్యతే - సత్య సంకల్ప త్యా ద్బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘపి ప్రాయశ్చిత్త శిక్షాన్యతర పూర్వకం నియమేన ఫల ప్రదత్వం ద్యో త్య తే .

సా-వి— అభినందయక్. సవేశ్వరకృతోప కార పరంపరామాహ-ఇవక్ తిరత్తిలిత్యాదినా- శేషియాయిత్య నేన శేషధూతాత్మ మోక్షణం భగవత్ప్రయోజనమితి గమ్యతే- స్వతంత్రనా యిత్యనేన గురు లఘూ పా యయో స్మల్య ఫలప్రదత్వం యుజ్యత ఇతి గమ్యతే - సత్యసంకల్పనా యిత్యనేన ప్రాయశ్చిత్త శిక్షాన్య తర

సా. సం— శయాంశ్చాహ. ఇ వన్నిరత్తిలిత్యాదినా. ఇవక్ తిరత్తిల్ నిగ్రహసంకల్పత్తే ప్రథమక్షణత్తిలే

మూ— విలక్కి ఇవ్వనైయుమ్ ఇవనుడైయ అనుబద్ధికళైయుమ్ నిత్యసూరికల్ కోర్వైయిలే కోవ్తాల్వఁ అవ
న్ కడతే ఆశ్రితాప రాధ రాశికళి లుణ్ణతురు క్కాట్టాతే వయిరుతాయాయ్. అనుబంధికళుడైయ మ
చ్చిర్రావ్ రాధకళుక్కుమ్ అనుతాపాచికళా లేనిస్తారమ్మన్ ఇవిక్కుమ్మడిక్కిడాన అనుగ్రహ సంకల్పత్తైప్పణ్ణి

సా-స్వా—అసక్యదావృత్తాంతము ప్రత్యయాంతో వాసనత్తిల్ ప్రారంభ సమాపన దశాభేదమొనెనకృదను సంధానరూప ప్రపత్తియిల్ పురుష కృతిసాధ్య ప్రారంభావ సాన దశాభేద మిల్లా మైయాతేద్విత్రిక్షణావసా నైయాన ప్రపత్తియిల్ ప్రథమ ఉణత్తిలే యెన్టు నిజే శి త్తతు ఇవ్వధికారియి నిడత్తిల్ విశేషాభిమాన వ్యో తనాథమ్ - అచాధారణాను గ్రహ ప్రకారక్షలై చ్చిల్లుకిరార్ - ఇవనైయు మిత్త్యాదినా. ఇవనుడైయవ నుబంధికలైయుమితి. ఇవనుడైయ భరన్యాసత్తిలే యంతర్భూతరాన వర్కలైయు మెన్టుపడి, కోర్ పై, పం క్తి. కోత్తాలుమ్, శేర్ త్తాలుమ్. ఆవల్ కెడతే, శ్రద్ధాతిశయ న్నివృత్త మాకాతే. ఉణ్డతురు కాట్టా తే. ఉణ్డతు, పోకినతు. ఇన్నతెన్టు. ఉరు, స్వరూపమ్. కాట్టాతే, ప్రకాశియాతే. వయిరుతారియా య్, ఉదరంభరియామ్. ఉణ్డతు ఈషత్తుమ్ పోరాతే వయిరు తారియామెన్టుపడి-అనుబంధికళుడైయవితి. శరీ రానుబంధికళుడైయవెన్టు పడి, యయాకయాచవిధయానుబంధస్సతుపావనరి, ఎన్టుతిరే. బుద్ధి పూర్వాప రా ధజశుక్కుతత్కతాప్రాయశ్చ త్తమ్ పణ్ణాతపోతునిసారమ్ కూడాతేయెన్నవరుశిచ్చెయ్కిరార్ - అనుభావాదీతి.

సా- ప్ర — ఉబ్బి నురుక్కాట్టా లే వయిరుతారియూమ్, భుక్తం యథా స్వజ్ఞాయేతత్తథా కుషింభరిభూణ్
 త్వా. ప్ర పన్నసర్వపాపనివర్తనోపాయోన్మైసకించిదుచితంకృత,, మిత్తుక్తరీత్యాస్వకృతోప కారా పరి గణన

సా-వి- నియమేనఫలప్రదానశ్చాపశ్యంభావోద్యోత్యతే-విలకి-నిగ్రహసంకల్పతై నివా ర్థే త్యన్వయః. నిత్యసూరికల్ కోర్వైయితే, నిత్యసూరిణాం పంక్తా. కోర్తాలుమ్, ప్రవేశనేపి- ఆవల్కేదాతే, శ్రద్ధాతి శ యస్యానివృత్త్యా. అత్యప్యేతి యావత్. తృప్తౌ సత్యాం భోజ్యే శ్రద్ధాతిశయో నివర్తేత. సత దాక్షే పః. ఆశ్రితాపరాధ రాశికళిలుమ్, ఆశ్రితాపరాధ రాశివిషయే - ఉణ్మ, భక్షయిత్వా-అతు, భక్షితస్య. ఉరు, స్వరూపమ్. కాట్వాతే, అప్రదత్యైవ- ఘక్త మన్నమివాప్రకటయక్. వయరుతారియామ్, స్వోన ర పూరకస్స- నిస్తారమ్ పణ్ణివిక్కుమ్పడి కీడాక, అనుతాపాదిభిర్నివృత్తిం కారయి తు మ ను గుణమ్. అనుగ్రహ సంకల్పతై పుణ్ణి, అనుగ్రహ సంకల్పమృత్వా. ప్రపన్నస్య సర్వపాప హరణేన మోక్షప్రదా నేపి “అస్మై నకించి దుచితంకృత,,మిత్కుక్రీత్యా స్వకృతోపకారే లంబుద్ధినాన్వైవఖలు. తదనుదయా తత్సంబంధినాం సర్వ పాప హరణేన మోక్షప్రదానేపి కింహోపకృతమిత్యేతాదృశస్వభావేనఆశ్రితాపరాధ

సా-సం — విలక్కి-త్యన్వయః. ఏతదుపయుక్తం నిరుపాధికత్యాదివిశేషాత్రయమ్. అధిగమశబ్దమూత్రేవిద్యాప్రారంభపరః. ఆవల్ కేడాతే, అపర్యాప్తాశావాన్ - ఉండేడు తురు కాట్యతే, దృష్ట్యేష్య సరాధేతతాగర్వ విహీన స్సన్నితి. భావః - నయిరు తాదియామ్, తద బుద్ధితోపాధినా . రక్షణపాధికృతస్సన్నితిభావః

మూ — “విణ్ణులకమ్ తరువా నాయ్ విత్తైకిన్ఱాన్, ఎన్నిర పడియే ఇవనిశై న్న విళంబత్తుకుగా త్తాన్ సానుశయనాయ్ త్వరిత్తు, ఇరుళే తరుమా ఇలత్తుళినిప్పిరివి యాన్ పేణ్ డేన్, ఎన్ఱుమ్ మాయమ్ శెయ్యేలె న్నై ॥” ఎన్ఱుమ్ శొల్లు కిరపడియే ఇవనుకు- ఇశైవై యున్ఱొక్కి- “ఉ న్నిరుమార్ (వైత్తు) పత్తు మాలై నజ్ కై సా-దీ—విణ్ణులకమ్, పరమపదమ్. తరువాన్, తరుకై క్కెన్ఱు పడి- పిరైకిన్ఱాన్, ఉద్యోగియా నిన్నాన్ - సా నుశయనాయ్, పశ్చాత్తాప యుక్తనాయ్. ఇరుళే తరుమా ఇలత్తుళే, అజ్ఞాన వధకమాన విల్లిలా విఘాత యిల్ - ఇని లీలావిఘాతయిన్ స్వభావత్తై వరిన్ఱపిన్ జన్మత్తై నాన్ ప్రాథిన్ యేన్, మాయమ్ శెయ్యేలె త్, పూర్వమౌలే యెన్నై వంచియాలే కొళే - ఉ న్నిరుమార్ వైత్తు మాలై నజ్ కై, దేవరీర్ వత్త స్థలత్తిల్

సా-స్వా— అది కబేదన ఉపరమ పాత్రయశ్చిత్త సంకరహరి - విణ్ణు , పర మాకాశ మాకిర . ఉలక మ్ , లోకమ్ . పరమ పద మ్ మెన్ఱు పడి. తరువానాయ్ విరైకిన్ఱాన్, ఉద్యోగియాన్ . పరమపదమ్ తరుకై క్కు- త్వరిత్తా న్నెన్ఱు పడి. ఇవనిశై న్న వితి. సానుశయనాయ్, సానుతాపనాయ్. ఇవనుకు-త్రానే అవిశిష్టత్వే ఇశై వు వరుమ్మడి త్వరిత్తు. ఇరుళే త్యాది. ఇరుళే, అజ్ఞానత్వే తరు, తరానిరిర. మా, మహత్తాన . ఇల త్తుళే, లీలావిఘాత విఘాతమాన విన్ఱ లోకత్తిల్. ఇనిప్పిరివి, దేవరీర్ కటాక్షత్తాలే తత్వజ్ఞానమ్ పిరన్ఱపిన్ఱు- పిరవి, జన్మత్తై- యాన్, అడియేన్. వేణ్ఱేన్, ఇచ్చియేన్. ఎన్నై మున్ఱు పోలే. మాయమ్ శెయ్యేలె త్, వచ్చియా లే కొళే-ఇశైవై, అంగీకారత్తై. రుడితిపురుషాభప్రాప్తియిలే అంగీకారత్తై యున్ఱొక్కి-ఉన్ తరుమారి త్యాది - ఉన్, దేవరీరుడైను. తిరుమాన్, శ్రీమద్వక్షస్థల త్తిల్. వైత్తు, వసిక్కిర. మాలై నంకై, తిరుమాలైయైప్పోలే ఇరానిర్ని-

సా-ప్ర— పూర్వకం తదీయానామపిపూర్వోత్తరాఘాష్టేషవినాశకతాన్ సన్నిత్యఘాతః—విణ్ణులక న్నరువానా మ్ విత్తైకిన్ఱాన్, నెన్నిర పడియే, పరమపదం దిత్తు న్న ర్వరత ఇత్త్యక్త ప్రకారేణ. ఇరుళే తరుమా ఇలత్తుళి త్యా ది. అజ్ఞానా పాదకే భగవ దనుభవ విరోధి బహుళే ఘాతాకే ఇతిః పరం జన్మ మనునఘాయాల్. మాయ మ్ శెయ్యేలె న్నై, త్వద్వ్యతి రిక్తేభో గృతా బుద్ధిం జనయిత్వా మాం నవి మోహయ. ఉ న్నిరు మార్ పత్తు మాలై నజ్ కై ఇత్యాది. “యయావత్తస్థలంహరే, రిష్యక్త రీత్యాతివిలక్షణత్వద్వక్షసోలంకారఘాతాయా

సా-వి— పరిహరణసాప్రేణ తృప్తిరహితకితప్రపత్త్యంతగత తదనుబంధ్యపరాధక్ష మోపాయంచ కల్పయిత్వేతి భావః- విణ్ణులకమ్ తరువానాయ్ విత్తైకిన్ఱాన్ - విణ్ణులకమ్, పరమపదం. తరు వానాయ్, దాతుమిచ్చి- విత్తైకిన్ఱాన్, త్వరమాణ నిష్ఠతి- ఇవ నిశై న్న విళంబత్తుకుగా, ఏతదిష్టవిళంబస్య. తాన్ సాను శయనాయ్, స్వయం సానుతాపః. ఇరుళే తరు మా ఇలత్తుళిని ప్పిరివి యాన్ పేణ్ డేన్. ఇరుళే తరుమా ఇల త్తుళిల్, అజ్ఞానప్రప ప్రకృతిమండలే. ఇని, ఇతిః పరం-పిరవి, జన్మ. యాన్, అహం - వేణ్ డేన్, నాపేక్ష-మాయమ్ శెయ్యేలె న్నై ఎన్నై, మాం- మాయమ్ శెయ్యేలె త్, నవి మోహయ- త్వద్వ్యతి రిక్తై భౌగృతాం బుద్ధిం జనయిత్వా స వ్యామోహయే త్యఘాతః - ఇవనుకుమ్ ఇశైవై యున్ఱొక్కి, ఏతస్యేచ్ఛా ముత్పా ద్య - సా నుశయనాయ్ ఇచ్చెయ్యున్ఱొక్కి-త్వస్వయః - ఉన్ తరుమార్ వైత్తు మాలై నజ్ కై వాశమ్ శెయ్యేలె త్, వాశమ్ శెయ్యేలె త్, వాశమ్ శెయ్యేలె త్, వాశమ్ శెయ్యేలె త్

సా-సం—స్వాత్మంతాభిమతోక్తాధికారి విషయ-విణ్ణులకమ్, పరమాకాశాభిధానం స్థానం ప్రదాతుం సత్త్వ రం - సానుశయిని, సభేదమ్. ఇరుళిత - అజ్ఞానమయ్యా మృహత్వాంఘామావధౌ త్ప్రేక్షం నవాంచ్చా మి. మాయమిత - మాయాన ద్వేషము ప్రదేశకం నెన్నిర పచ్చందయి ఇత్యఘాతః - తరువీతి- శ్రీమదురసి స్థితవన మాలా.

మూ—వాశమ్ శేయే పూజ్యులారా తిరువాణైనిన్నాణై, ఎన్ఱు ఇవణ్ తాణ్ త్వరిత్తు వలైక్కుప్పడిపణ్ణి, శరణ మాకుమ్ తనతా శడైన్దా ర్కెల్లామ్ మరణ మానాల్ వైకున్తమ్ కొడుక్కుమ్మిరాణ్, ఎన్ఱిర పడియే ఇవణ్ కోలుతలుక్కిడాక ప్రారబ్ధ శరీరావసానస్థితే పరమపదప్రాప్తి యుక్తాక్కువతాక కోల్లి

సా-దీ-మా-లైపోలేయిరున్ఱుళ్ళ, నజ్ కై. గుణపూజై. వాశమ్ శేయే, వాసనైయై శేయ్ క్కెన్ఱు. పరిమళ త్రైక్కిండుక్కుమ్ తాన వేనై. పూమ్ కుల్లారాల్, దశనీయ కేశపాశ త్రైయై డైయ తిరుప్పి రాట్టి. ఇవళుడైయ నాణై, అవళుక్కు వల్లభ నాన దేవర్ తిరువడికళాణై. అవశ్య మడియేనై పరమపద త్తుక్కు కొణ్ణు పోక పేణు మేనై. వలైక్కుప్పడి. శ్రీపాద త్రైక్కిట్టిక్కొళ్ళుమ్మడి. శరణమాకు మిత్త్యాది. తన తాళడైన్దా ర్కెల్లామ్ శరణమాకుమ్, ఉపాయమామ్. అవరోకళుక్కు-మరణమానాల్ కోలుతలుక్కిడాక ప్రారబ్ధ శరీరావసానస్థితే

సా-స్వా—ర. వత్సస్థలాలంకార పూజై యాననంకై, గుణపూజై యాన-వాశమ్ శేయే, వాసనైయై ష్చేయ్ క్కెన్ఱు. పరిమళ త్రైక్కిండుక్కుమ్ తాన. పూజ్యులారాల్. పూమ్, దశనీయమాన. కుల్ల, కేశపాశ త్రైయై డైయ తిరు, పెరియపిరాట్టియారుడైయ. ఆణై, అవళుక్కు వల్లభ నాన ఉపాయమాన తరాననిన్నాణై, దేవరీర్ శ్రీపాద త్రైయై సిద్ధోపాయ భూతరాయ పరస్పరమాణైయై మీరమాట్టాతే ఇరువరిడ త్రిలేయమాణై. అడియేనై పురమ పదత్తుక్కు కొణ్ణుపో మేన్ఱుపడి - ఇవణ్ తాణ్, ఇవణ్ తానే - వలైక్కుప్పడి, విశప్ప త్రై ఇశైన్ఱవణ్ తానే త్వరిత్తు పరమ పదమ్ తన్తాలాఱ్ఱియ విదుకిర తిల్లై ఎన్ఱు తిరువడికళై క్కట్టుమ్మడి పణ్ణియేన్ఱుపడి. శరణ మాకుమిత్త్యాది - తనతాళే, తిరువడికళై - అడైన్దా ర్కెల్లామ్ శరణ మాకుమ్, ఉపాయమాకుమ్ - మరణ మానాల్ వైకున్తమ్, వైకుంఠమ్ - కొడుక్కుమ్మిరాణ్, ఉపకారకణ్-

సా - ప్ర — స్వసున్తకల్యాణ గుణపూజాయా స్సుగంధవశనీయ కేశ స్తబ కాయా లక్ష్మ్యైశ్వర్యవధంకృ త్వా. శరణమాకు మిత్త్యాది. స్వచరణారవిందేభరం న్యస్యతా ముపాయ భూతో భగవాన్ దేహ వియోగ సమయే మోక్షందద్వా దిత్వైక్తప్రకారేణ.

సా-వి—తిరువాణైనిన్నాణై. వాశమ్ శేయేయమ్ పూమ్ కుల్లారాల్, వాసనావహదశనీయ కేశపాశ యా-ఉణ్ తిరుమాల్ వైత్త మాలనజ్ కై, తవ వత్ససి నిక్షిప్త మాలావత్థిన్ఱితాయా లక్ష్మ్యైః - ఆణై, శరణ-నిన్నాణై, తవశరణ-ఎన్ఱు, ఇతి- ఇవణ్ తాణ్, అయంజీవరి - తాణ్, స్వయమ్- త్వరిత్తు, త్వరాంకృత్వా- వలైక్కుప్పడిపణ్ణి, అన్యత్ర యథాస్వయం నగచ్ఛేత్తథా. శ్రీపాదం గృహీత్వా వస్థితం కృత్యేత్యథా - శరణ మాకుమ్ తనతాళడైన్దా ర్కెల్లామ్ మరణమానాల్ వైకున్తమ్ కొడుక్కుమ్మిరాణ్ - శరణమాకుమ్, ఉపాయ తయా. తనతాళే, స్వచరణార విందే - అడైన్దా ర్కెల్లామ్, ఆశ్రయతాం సర్వే సాం - మరణ మానాల్, దేహావసానం భవతి చేత్ - వైకున్తమ్ కొడుక్కుమ్మిరాణ్, వైకుంఠ దాతాసన్ఱుపకారకరి. ఇవణ్ కోలు తలుక్కిడాక, ఏతదిచ్చానుగుణం - ఉక్తాక్కువతాక కోల్లి, పరమపదప్రాప్తిర్యథాభవేత్తథాసంకల్ప-

సా-సం—శ్రయయాయవ త్యాఘముఘుమితకుసుమ కేశయాశ్రియాశాప స్వయాచశాప ఇత్యేనంసత్వరమాక్ర మ్యాత్మ వశం కృత్యే త్యథా - శరణమితి - స్వచరణా వాశ్రయతా ముపాయస్సౌ మరణా నంతరం వై కుంఠ ప్రద స్సాప్తిమి - ఇవణ్ కోలి నత్తు క్కీడాక, విగ్ర హాను భవ పరిచ ర్యాను గుణా చ్చను భవా

మూ - పొన్నుమిరుమ్మమానవిలజుకల్ పోలేబంధక శానపూర్వోత్తరపుగ్గాపాపజ్జలై యుమ్ ప్రారబ్ధకార్యమా నక్షమణిల్ ఇవః శై నవమశ మొట్టియ మేలుళ్ళ కూ త్రైయుమ్ . పోయపిమ్మియుమ్ పుకుతరవామ్ నిన్దనవుమ్ తీ యినిల్ తూశా కుమ్, ఎనిగిరపడియము స్సేయివనోడుతువక్కరుత్తువైక్కెయాలే శరీరపాతత్తుకుని నైప్పిట్ట సమయమ్ వ న్దవారే. ప్రియేషు స్వేషునుకృత పుప్రియేషుచదుష్కృతమ్ | విస్మయధ్యానయోగేన బ్రహ్మస్యేతి

సా-దీ — వైకుంఠ లోక త్రైప్రసాదికుగ్ ముపకారక నైనై. ఇవనిశై న్దవంశమ్, ఏత ద్దే హంవసానా వధి భాగ హేతు కమణ్యల్ - మేలుళ్ళ కూరు, జన్మాంతర హేతుక మామశమ్. పోయపిమ్మియు మిత్వాది - పో య పిమ్మి, పుకు న్దపాపం - పూర్వాభుమ్ - పుకుతరువాయ నిన్దన, పుకురా నిరుగమవై, ఉత్తరాభుమ్ - తీయినిల్ తూశాకుమ్, అగ్నియిలిట్ట పంజుపట్టతుపడుమ్ - అగ్నిప్రోతం ప్రదూయేత, ఎన్దతిరే - ముస్సే, ప్రపత్తి నా క్యోచ్చారణ సమయత్తిలే - తువక్కరుత్తు, ఇవత్తిక ఫలత్తై ఇవననుభవిక్ - కడవనల్లనెన్ద సుంకల్పిత్తుని నైప్పిట్ట, సుంకల్పిత్త స్వేషు, స్వకీయరిడత్తిల్. ధ్యానయోగేన, పరభక్త్యా - బ్రహ్మ, శ్రీయశపతియై. అప్యేతి, తత్రలీనోభవతి - ప్రాకృతాకారత్తై విట్టుబ్రహ్మసమాన గుణకనా మెన్దపడి.

సా-స్వా — ప్రారబ్ధేతి - అభ్యుపగత ప్రారబ్ధ మెన్ద పడి - ఇవనిశై న్ద, ఏతచ్ఛరీరారంభక కమాంశ మొట్టియ జన్మాంతరారంభక ప్రారబ్ధంశ త్రైయుమ్. పోయేతి - పోయ, పూర్వమ్ పణిణప్పట్ట - పిమ్మి, పాపమ్ - పుకుతర నానిన్దనవుమ్, పుకురానిరుగమ త్తరాభుమెన్దపడి. తీయినిల్, అగ్నియిలేపట్ట - తూశ్, పంజుపోలే - ఆకుమ్, ము స్సేయివనోడుతువక్కరుత్తువైక్కెయాలే ప్రపత్తి ప్రధమక్షణత్తిలే శరీరావసానత్తిలే నిగ్రహ సుంకల్పత్తై యె ల్లామ్ విడక్కడవోమెన్ద సుంకల్పిత్తిరుక్కెయాలే ఎన్దపడి. ఇవర్తామేవరమపదసోపానత్తిలే, మారని నైప్పిట్టు క్కిడక్కిరపుగ్గాపాపజ్జలైమాత్తి, ఎన్దరుళిచ్చెయైక్కెయాలే ఇప్పడియే అథామ్ కొళ్ళ వేణుమ్. ప్రియేష్వితి - బ్రహ్మ

సా-ప్ర — పోయ పిమ్మియుమిత్వాది - తద్వభేషికాతూల మగ్నోప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హాస్య సర్వే పాపానాం ప్రదూయంత, ఇతి ప్రమాణాను గుణ్యేన అగ్ని ధగ్ధేషు యథా కించిదపి నావ శిష్యేత తథా పూర్వోత్తరాభుయో నిశ్చేష నివృత్తిం కృత్వేత్తుక్తరీత్యా -

సా-వి — పొన్నుమిరుమ్మమానవిలజుకల్ పోలే, సువణాకాయసశృంఖలేవ. ఇవనిశై న్ద మైయొట్టియ, అభ్యు పగత ప్రారబ్ధం వినా మేలుళ్ళ కూ త్రైయుమ్, ఉపరి విద్యమాన భాగం - అవశిష్ట సవకృత్యమితి యావ త్. పోయ పిమ్మియుమ్ పుకుతరువా నిన్దనవుమ్ తీయినిల్ తూశాకుమ్, పోయపిమ్మియుమ్, పూర్వపాపం - పుకుతరవామనిన్దనవుమ్, ఉత్తరాభుంచ, తీయినిల్ తూశాకుమ్, అగ్నినిక్షిప్త తూలరాశిమివ. ముస్సే, ప్రపత్తివాక్యోచ్చారణ సమయేవ - ఇవనోడు, అనేన జీవేనసహ. తువక్కరుత్తు, సంబంధం నివర్తక - వైక్కెయాలే, స్థాపిత తయా - పూర్వోత్తరాభుయో రిత్యథాః. ఏత త్తమక ఫల సంబంధః ఏతస్య నభవతి . సుంకల్పితతయేతి భావః. పూర్వాభుస్య వినాశోనామ ఏతదను భోక్తవ్య తయా కృతస్య సుంక ల్పస్య నివృత్తిః. ఉత్తరాభుశ్లేషః, ఏతదను భోక్తవ్యతయా సుంకల్పస్యానుత్థితి రితివివేకః. నిన్దైప్పిట్ట సమయమ్ వన్ద వారే, సుంకల్పిత సమయే ప్రాప్తే. బ్రహ్మ స్వేతి, బ్రహ్మణి లీనో భవతి. బ్రహ్మ సమానా కారోభవతి.

సా-సం — త్యాసత్త్వపశాంత్యనుగుణతయా. మేలుళ్ళ కూ త్రై, అనభ్యుపగత ప్రారబ్ధమ్ - పోయవితి - పూర్వపా పాస్యసభ్యుపగతానిచ. తువక్కరుత్తు వైక్కెయాలే, కార్యా కరతయా విభజ్యస్తాపనేన .

మూ— సనాతనమ్,, ఎన్యుమ్ ,,నమ్మకపోల్ వీట్ల త్తముక్కు న్నాట్టిలుళ్ళ పావ మెల్లామ్ శుమ్మె నా తే కై విట్టోడి తూరుకల్ పాయ్ న్నవే ,, ఎన్యు స్మతాకర్ శొన్న ఉపనిష దథ=త్తిప్పడియే ఇవ నుక్కు

నా-దీ— నమ్మక పోలిత్యాది - నమ్మక్, నమక్, యమక్ - అవక్పోల్ వీట్ల త్త ముక్కుమ్, సంసారసము ద్రత్తిల్ విళి విమత్తు అక్రమిక్కు మతాన - నాట్టి లుళ్ళ పావ మెల్లామ్ - శాస్త్రత్తిల్ ప్రసిద్ధ మాన సర్వ పాపజ్గుమ్ - శుమ్మెనాతే , శుమ్మెన్లు శబ్దాను కారమ్ - తూష్ణిం భూతజ్గుళాయ్ మూచ్చువిడాతే ఇవ నై కై విట్టోడి పోయ్ చెడికలై ప్రవేశిత్తన వేన్లై - స్వాజితానంత పుణ్యపాపరానసుహృద్విషత్తుక్కు లై వివక్షి క్కీరతు తూరెన్లు - స్మతాకర్, స్మృతి కతాకర్ - ప్రబంధజ్గుమ్ వేదోపబ్రహ్మ ణ జ్గుళాకైయాల్ ఆట్రువార్ కళుమ్ స్మతాకర్-ఉపనిషదథ=త్తిక్ పడి,, సుహృద స్సాధుకృత్యాం ద్విషంతః

సా-స్వా— భగవంతమ్. అప్యేతి, లీనోభవతి. ప్రకృతిం ఓముచ్చ్య బ్రహ్మణా సమాన భోగో భ వ శీత్య థ=ః - నమ్మ నిత్యాది. నమ్మక్, నమక్. యమక్పోలెన్టపడి - వీట్ల ముక్కుమ్, సంసారసాగరత్తిలే వ్వివి డు త్తు . అముక్కుమ్, అక్రమిక్కుమ్, నాట్టిలుళ్ళ పావ మెల్లామ్, నాట్టిల్ ప్రసిద్ధ మాన పావ మెల్లామ్ . శు మ్మెనాతే, శుమ్మెన్లు శబ్దాను కారమ్, శబ్దియాతే తూష్ణిం భూతజ్గుళాయ్ మూచ్చు విడాతేయివనై కై వి ట్టోడిపోయ్. తూరుకల్, శెడికలై. పాయ్ న్నన, ప్రవేశిత్తన. ఇన్త ప్రపన్ననై విట్టు అనంతపాపాక్రాంత తయా తూరుకళా యిరుక్కిర శత్రుక్కు శిడత్తిల్ ప్రవివ్యక్త శెన్టపడి. స్మతాకర్, ద్రమిడ ప్రబంధరూప వేదో బ్రహ్మణ కతాకర్ శెన్టపడి- కల్ప సూత్ర వ్యాఖ్యాతా క్కు శెన్టఘ మామ్. ఉపనిషదితి. తస్యపుత్రా దాయ ముపయంతి. ,, సుహృద స్సాధు కృత్యాం ద్విషంతః పాపకృత్యా ,, మిత్యుపనిషదథ=త్తిక్ పడియే

సా-ప్ర— నమ్మకపోలే ఇత్యాది- మృత్యువదత్యంత బాధకాని సర్వాణి పాపాని రాజభటా గమనే ద స్యవోయథా జోషం స్వదేశాన్పరిత్యజ్యారణ్యే గచ్ఛంతితథాముం ప్రపన్నంపరిత్యజ్యా న్యత్ర గచ్ఛంతీతి - ఉ పనిషదథ=త్తిక్ పడియే, ,,తత్సకృత దుష్కృతేధునుతే - తస్యప్రియాజ్ఞాతయస్సకృత ముపయంతిఅపియా

సా-వి— నమ్మక పోలేవీట్ల ముక్కుమ్ నాట్టిలుళ్ళ పావ మెల్లామ్ శుమ్మెనాతే కై విట్టోడితూరుకల్ పాయ్ న్నవే. నమ్మకపోలే, యమవత్ - వీట్ల ముక్కుమ్, అక్రామంతి బాధకాని- నాట్టిలుళ్ళ పావ మెల్లామ్, శాస్త్ర సిద్ధాని సర్వాణి పాపాని- శుమ్మెనాతే, శుమితిశబ్దాను కారః - శుమితి శబ్ద మకృత్యా నిశ్శబ్దం. కై విట్టు, హస్తం విస్మజ్య. ఓడి, గత్వా - తూరుకల్, దుష్ప్రవేశాక్ కుంజాక్. పాయ్ న్నవే, ఆశ్రయంతి - రాజ భటా గ మ నే చో రా ని శ్శ బ్దం య థా ర ణ్యా ని ప్ర వి శం తి త థా పా పా ని పూ వక్ మ తి క్రూరతయా బాధమానాని ఇ దా నీం క్షీ ణ బ లా ని సంత్య పి అ సంతి వ ప్ర తీ య మా నాని ని కుంజ సదృశ సుహృ ద్దుహృద ఆశ్రయంతీతిగాథా తాత్పర్యం - స్మతాకర్ శొన్న, వేదోపబ్రహ్మ ణ ప్రబంధకర్తృ దివ్యసూర్యుప బ్రహ్మతాయా ఉపనిషదః సుహృద స్సాధుకృత్యాం ద్విషంతః పాపకృ త్యామిత్యేవం భూతాయాః - అథ=త్తిప్పడియే, అథ=ప్రకారేణ-

సా-సం—నమ్మనితి. యమవదవస్థితంపాతయిత్వా బాధాం కుర్వజ్జగద వస్థితంకృత్సంపాపం నిశ్శబ్దమేవై నం విహాయ అరణ్యే పలాయిత చోరవత్ క్షిప్రంకక్షేప్యంతహీత మభవత్ - ఉపనిషదితి - ,, సుహృద స్సాధుకృత్యా ,, మిత్యాద్యుపనిషత్ -

మూ—అనుకూలప్రతికూలరాయరుస్తుశ్యవిరణ్ డుశిరకిలుమ్ ఇవక్ పకగల్ అనుకూల్యప్రతికూల్యక్షశుక్కు ఫల
మాక వశల్ పిళనేరిడుకిర తెన్నుమ్మడి పణ్ణి. “దివాచ శుక్లపక్షశ్చ త్రాయణమేవచ | ముమూషక తాం
ప్రశస్తాని,, ఎన్ఱు స్మృతియిలుమ్ జ్యోతిశ్శాస్త్రత్తిల్ నిర్మాణ ప్రకరణత్తిలుమ్ ఫలాంతర ప్రసక్తరైయుమ్
మోక్షోపాయ పూర్తియిల్లాతారై యుమ్ పత్త చ్చొల్లుమ్ కాలనియక మన్దికెగ్ - “నిశినేతిచేన్నసంబధస్య

సా-దీ-పాపకృత్యాము పయంతి,,తి - సుసృద్ధిష్ట ప్రూపమాన విరణ్ డు పక్షత్తిలుమ్ అశల్ పిళనేరిడుకిర
తు - పూర్వస్థాన త్తిల్ నిన్ఱుమ్ పిళన్ఱు - అశలిల్, అన్యరిడ త్తిల్ - ఆరోపితై త్తెన్ఱుపడి - ముమూషక తాం, మ
తుమ్ మిచ్చుక్కు శుక్కు - నిర్మాణం, పురప్పాడు - ముముక్షుక్కు శాకిలుమ్ అసిష్టన్నోపాయరైయుమ్ మెన్ఱై.
ఇత్తాల్ “నిశినేతిచే,, నిత్యాదిక్కుమ్ “దివాచ శుక్ల పక్షశ్చే,, త్యాది క్కుమ్ విరోధం పరిహృత మ-

సా-స్వా—యెన్ఱుపడి. ఇరెణ్ డుశిరకిలుమ్, అనుకూలప్రతికూలభయపక్షత్తిలుమ్. అన్యక్ పణ్ణిన సుకృతదుష్కృ
తక్షశుక్కు అన్యనిడత్తిలే ఫలప్రదానమ్ కూడుమో? ఎన్ఱిర శంకా వారణాధమ్. ఇవక్ పకగలితి. అశ
ల్ పిళనేరిడుకిరతు, పిళన్ఱు, పూర్వ స్థానత్తిలే నిన్ఱుమ్మిళన్ఱు. అశల్, అశలిలే- అన్యరిడ త్తిలే- ఏరిడుకిరతు-ఆ
రోపితై త్తెన్ఱుమ్ పడి. ఇట్లు అన్యప్రపన్నస్యభక్తస్యవా అంత్య కాలేనమ స్తనిగ్రహసంకల్పమత్త్యత్కామిణిసంకల్ప
ఏవ పూర్వాఘానాం వినాశః- అస్యా బుద్ధి పూర్వోత్త రాఘేణ నిగ్రహ సంకల్పే భవిష్యత్సపి తస్య ఫలమ్
నవాస్యామితి సంకల్ప ఏవవా నిగ్రహానుదయ సంకల్ప ఏవవా శ్లేషః. శరీర వియోగ కాలేతయోస్వర్పరూ
పేణ త్యాగ ఏవహానమ్. అనుకూల ప్రతికూల విషయే తత్ఫల ప్రదాన సంకల్ప ఏవోపాయాన మితిభేదః. హ
న ముపాయనంచ అశల్ పిళనేరిడుకిర తెన్నుమ్మడి పణ్ణి ఎన్ఱిరత్తుక్కు విషయ మెన్ఱుకరున్ఱు. “దివాచ శుక్ల
పక్షశ్చ హ్యుత్తరాయణ మేవచ. ముమూషక తాం ప్రశస్తాని విపరీతంతుగహితై,, మెన్ఱు ప్రమాణమ్ శా
ల్లుకైయాలే నిందిత రాత్త్యాది కాలత్తిలే ప్రపన్న నుక్కు మరణ మానాల్ బాధక మిల్లైయో? ఎన్నవ
రుళి చ్చెయ్ కిరార్. దివాచేతి. అతు పూర్ణోపాయ నల్లాతపురుషవిషయమాకైయాలే బాధకమిల్లైయెన్ఱు

సా-ప్ర—దుష్కృత,, మిత్త్యపసిషదుక్తప్రకారేణ. పృథుఖండద్వయైక్యకీకరణాయఖండద్వయప్రాంతే విదార్య
ఏకదేశం ఖండయిత్వాపహాయ విదారిత ఖండితైక దేశౌ పరస్పరం సంయోజ్యైక్యకీకరణ మశల్ పిళనేరిడుకిర
తిత్యర్థాథః - అనుకూల ప్రతికూలవగ్ధ్వయే పుణ్య పాపే దృఢ సంబద్ధే ఇతి యథాస్యా తాంతథా

సా-వి— అనుకూల ప్రతి కూలరాయరుస్తుశ్య విరణ్ డు శిర కిలుమ్, అను కూల ప్రతి కూల తయా స్థి
తపక్షద్వయే - అశల్ పిళనే రిడు కిరతు , పూర్వావ స్థానా ద్విశ్లిష్యా న్యస్తిక్ స్థానే స్వయ మే వా
పరి పతతి అకృత మేవ కృత మివాధ్యా గచ్ఛ తీతి ఫలి తాథః - ఎన్నుమ్మడి పణ్ణి, ఇత్తుక్త ప్రకా
రేణ కృత్వా - పూర్వ ముక్తమ్ బంధ క క్ష శాస పూర్వోత్తర పుణ్య పాప క్షలైయుమ్ మేలు శ్య
కూత్తైయుమ్ మిత్యేత దిహ కమతయా సంబ ధ్యతే - తేషాం కమ డాం సుహృత్సు ఫల ప్ర దాన
సంకల్పమ్ కృత్వేతిభావః - సార ప్రకాశికా యాంతు. “వృక్ష ఖండ ద్వయసై కీకరణాయ ఖండ ద్వయ
ప్రాంతే విదార్య ఏకదేశం ఖండయిత్వాపహాయ విదారితఖండితైక దేశౌ పరస్పరం సంయోజ్యైక్యకీకరణం అశల్ పి
ళనేరిడుకిరతు ఇత్యర్థః - అనుకూలప్రతికూలవగ్ధ్వయే (కంచిదంశమపహాయ) పుణ్య పాపే దృఢ సంబద్ధే
యథాస్యా తాంతథాకృత్వేత్యర్థః,, ఇతి వ్యాఖ్యాతం ఫలాంతరప్రసక్తరైయుమితి-తథాచ,, “దివాచ శుక్ల పక్షశ్చ,,

మూ—యావద్దేహ భావిత్వాత్,, ఎష్టుమ్,, అతశ్చాయినేపి దక్షిణే,, ఎష్టుమ్ శొల్లకిరపడియేమనుష్య పితృ
నేవర్శుడైయ పకల్ కళితేయాతల్, రాత్రికళితే యాతల్ తాకాసంకల్పిత సమయత్రిలే అప్రచ్యుత పూ
ర్వ సంస్కార మనోరథనామ్నడి పణ్ణి శీతైకిడన్త రాజకుమారక తిరత్తిల్ ప్రసన్ననానరాజా విలబుగావెట్టి
సా-దీ—మనుష్యరుడైయపకల్, దివసమ్-పితృక్కు శుడైయపకల్, శుక్లపటమ్ - దేవతైకశుడైయపకల్ ఉత్తరా
యణమ్ - మనుష్యరుడైయ రాత్రి అస్తమయాన్తరమ్ - పితృక్కు శుడైయ రాత్రి కృష్ణ పటమ్ - దేవర్ క
కుడైయరాత్రిదక్షిణాయనమ్- అప్రచ్యుతేత్వాది- మోక్షం వేణుమెస్తుమభిలాషత్తై మరవాతపడిపణ్ణిపిన్ఱిపడి-

సా-స్వా—కరుత్తు.మనుష్యేతి, దివాపుక్కుమ్, పూర్వపక్షత్తుక్కుమ్, ఉత్తరా యణత్తుక్కుమ్ ప్రాశస్త్యం మ
నుష్య పితృదేవ దివాత్విత్తాలే ఎష్టుమ్ రాత్రి కృష్ణపట దక్షిణాయనజుక్కు మనుష్య పితృదేవరాత్రిత్వత్తా
లే నిందై యెష్టు దోళిపిన్ఱి కైక్కాక దివా విలేయాతల్ రాత్రియిలే యాత లిత్యాద్యుక్త ప్రకార మాక ని
దేశియాతే మనుష్యేత్వాది నిదేశమ్. త్యజ్య మానేషు దేహ తదను బంధిషు రాగార్వాఽ నంతరం కిం
భవిష్యతీతి భయాద్వా భగవానేవ ప్రాప్య ఇత్యనుభవ సంస్కారస్య తదధీన మనోరథస్యచ కాల దైఖ్యే
ణ కాయ విశ్లేష నిమిత్త క్లేశేనచ ప్రచ్ఛ తావంత్యకాతే అనిచ్ఛత్వా నోక్ష ప్రదానమ్ కూడుచూ? ఎన్నవ
రుళి చెప్పేకిరార్, అప్రచ్యుతేతి - సంస్కారశ్చ మనోరథశ్చ సంస్కార మనోరథౌ - పూర్వౌ చతౌ సం
స్కార మనోరథౌచ పూర్వ సంస్కార మనోరథౌ - అప్రచ్యుతౌ యస్యేతి గద్యభాష్యే వివృతమ్ . ఆనా
లుమ్ దుమకరణమ్ వన్తతాకిల్ పిశాచత్వాది ప్రాప్తి వారాతో? అతి తరాధి కారికశుకెక్కున్ఱి లానాలుమ్
భోగ్యతయా చిర పరిచిత దేహత్తిల్ నిష్టుమ్ విశ్లేషికైక్కుయ నిష్టమనో? అప్రచ్యుతపూర్వ సంస్కార
మనోరథ నాకైయాలే అనిష్ట మన్నెన్ఱి లానాలుమ్ అత్యంత బహుమత నాయరుక్కిర పరమై కాంతిక్కుచి
త మాయరుక్కిర నిమిత్తశాలే శరీర విశ్లేషమ్ పణ్ణి వెక్క వేణ్డావో? ఎన్న వరుళి చెప్పేకిరార్ -
శీరైఇతి. శీరైక్కుడ మ్పాలే శరీరమ్ తత్త్వవి త్తుహా అత్యంతా నిష్టమాకైయాల్ విలబ్బు తెరి క్కైక్కు-

సా-ప్ర—కృత్యైత్యథః-మనుష్యాణాందివాసూ ర్వాలోకవిశిష్ట త్రింశద్ధుటికాపరిమితరికాలరి-సూర్యాలొక
శూన్య త్రింశద్ధుటికాపరిమితరికాలోరాత్రిః- పితౄణాం దివా శుక్లపటరి - రాత్రికృష్ణపటః - దేవానాం
దివాఉత్తరాయణం-రాత్రిదక్షిణాయనమ్-

సా-వి— ఇత్యస్య,, నిశి నేతి చేన్న సంబంధస్య యావద్దేహ భావిత్వా,, దిత్వా దేశ్య వ్యవస్థిత వి
షయత్వా న్నవిరోధ ఇతి భావః - మనుష్య పితృదేవర్ కశుడైయ పకల్ కళితేయాతల్, మనుష్యాణాం ది
వసస్సూర్యోదయ మారభ్యాస్తమనకాలః- పితౄణాం దివస శుక్లపటః- దేవానాం దివస ఉత్తరాయణం-
రాత్రికళితేయాతల్, మనుష్యాణాం రాత్రి సూర్యాస్తమయానంతర కాలరి - పితౄణాం రాత్రిరపరపటః-
దేవానాం రాత్రిదక్షిణాయనమ్ - అప్రచ్యుతపూర్వసంస్కార మనోరథ నామ్ పడిపణ్ణి, మోక్షం ప్రా
ప్నవా నీత్యభిలషితా విస్మరణ శీలంకృత్వా. శీతైకిడన్త, కారాగృహస్థితే - రాజకుమారక తిరత్తిల్, రాజ

సా-సం—విద్యాజనితపూర్వక సంస్కారరి.తస్మాజ్ఞాతోయోమానసఉత్సాహస్సమనోరథరి- తదుభయ ప్రచ్యు
తిరహి తస్సక కృత్వా - ఉద్బుద్ధ సంస్కార ముత్ఫుల్లమాన సోత్సాహంచ కృత్యై త్యథః- పివంమాగక

మూ— చ్చిత్తై కూడ త్తిత్ నిష్ఠమ్ కోణ్డు పురప్పడుమాప్పోలేప్రశస్తాప్రశస్తనియమమరతత్కా-లోపస్థితమాయుపు తేతేను మొరు శరీరవిశ్లేష నిమిత్తత్వే యుద్ధాకి, వాగాదికళాన బాహ్యోందియ క్షణే పక్షైయుమ్ మనస్సితే శేర్త్తు, ఇప్పడి కమణ్ణానేందియక్ష్ణ శెల్లాతోడుమ్ కూడిన మనస్సై ప్రాణ వాయువోడే శేర్త్తు, ఇప్పడి పఱిసారు ఇందియక్ష్ణోడుమ్ కూడిన ప్రాణవాయువై జీవనోడే శేర్త్తు, ప్రాణైన్రియ సంయుక్తనాన జీవనై త్రిస్థూణ ట్తోభ దత్తైయితే స్థూలదేహాత్తిత్ నిష్ఠమ్ కడైన్దెడుత్త పంచ ధూత సూక్ష్మక్ష్ణోడే శేర్త్తు, ఇప్పడి ఇందియ ప్రాణ ధూత సూక్ష్మ సంయుక్తనాన జీవనై నిసగ్గ సా హదణ ముడైయ హదణానతణ పక్కలితే ఇలైప్పొత్తి

సా-దీ—నియమమర, మరణ త్తిత్ నియమమరుమ్మడిశరీరవిశ్లేష హేతువై యుద్ధాకి - ఇప్పడి యుపోద్ఘాతమాక ఇవ్వథణ్ణై నిరూపిత్తు అధికారాథమాన నిర్వాణ త్తిత్ ,, వాఙ్మనస సంపద్యతే ,, ఎన్ఱ మథణ్ణై కాట్యుకిరార్ - వాగాదిక శిత్వాది యాత్. ,, మనఃప్రాణే,, ఎన్ఱ మథణ్ణై కాట్యుకిరార్ - ఇప్పడి కమణ్ణాది యాత్ - ,, ప్రాణస్థైజసి ,, ఎన్ఱై కాట్యుకిరార్ - ఇప్పడి పఱిసారు ఇత్వాదియాత్— త్రిస్థూణ ట్తోభదత్తైయితే, త్రిస్థూణమ్, ముతుకిత్ వంశ మెన్ఱ మేలుమ్మ, ,, తేజః పరస్యాం దేవతా య,, మెన్ఱ త్రినథణ్ణై కాట్యుకిరార్ - ఇప్పడి ఇందియేత్వాదియాత్ - స్వచిద విదుయో రిథం సా ధారణై

సా-స్వా—స్వణమయాయుధతోడుమాయసమయాయుధతోడుమ్ వాళియిల్లా తాప్పోలేప్రతిబంధకనివృత్తి కు-సాధననియమమ్ వేణ్ణా మెన్ఱ పడి- స్థూల దేహాపేక్షయాధూతసూక్ష్మమ్ కాణవిత్తైయే? ఎన్ఱ వరుచ్చెయ్కిరార్ - స్థూల దేహాత్తిత్ నిష్ఠమితి - కడైన్దెడుత్తా లతుక్కు లింగమ్ కాణ వేణ్ణావో వెన్ఱ త్రిస్థూణ ట్తోభ దత్తైయితే ఇతి - త్రిస్థూణమ్, ముతుకిత్ వంశ మెన్ఱమ్ పేరుడైయ మేలిలుమ్మ- ఇప్పడి పరవశ నాన జీవనై వత్సలనాన వీశ్వరణ్ణైశ్చిక్కిర తుచితమో? ఎన్ఱ వరుచ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడి ఇందియేతి-

సా-ప్ర—,, వాఙ్మనసీ,, శ్రోతదభిప్రయన్నాహ-వాగాదితి-మనఃప్రాణఇత్యభిప్రయన్నాహ - ఇప్పడిత్వాది - ,, ఏవమేవమాత్మాన మంతకాలేసవేప్రాణా అభి సమా యాంతి - త ముత్కామంతం ప్రణో నూత్కామతీ,, త్యాద్యభిప్రయన్నాహ - ఇప్పడిపఱిసారుఇతి - ,, ధూతేష తచ్చ్రితేః ప్రాణస్థైజసి పృథివీమయః ఆపోమయః - తేజోమయ,, ఇత్వాద్యభి ప్రయన్నాహ - ప్రాణేందియేత్వాది-త్రిస్థూణం, శరీరం- ,, తేజఃపరస్యాం దేవతాయామిత్యేత దభిప్రయన్నాహ - ఇప్పడిందియ ప్రాణేతి - ,, శతంచైకాచహృదయస్యనాద్య

సా-వి—కుమారవిషయే-విలబ్ధి వెట్టి, శృంఖలాంశ్లధయిత్వా-శ్చైత్తకూడ త్తిత్ నిష్ఠమ్, కారాగృహాత్-కోణ్డు, స్వీకృత్య- పురప్పడుమాప్పోలే, బహిగణమనవత్ - ఏతావత్పర్యంతం ప్రసక్తానుప్రసక్తం పరిసమాప్యఇదా నీ మధికారాథమాహ - వాగాదికళానేత్వాదినా - పక్షైయుమ్, దశచ- పఱిసారు, ఏకాదశచ-త్రిస్థూణం శరీరం- కడైన్దెడుత్తు, మథనేనగృహీత్వా- తణ పక్కలితే యిలైప్పొత్తి, స్వస్మిన్ శ్రమం నివర్తణ-

సా - సం — నిగమనాథోక్త త్క మణా త్పూర్వ కృత్యోప యక్తాథాడక్తాః- అథో త్కమణా త్పూర్వకృత్యమాహ - వాగాదికళాన విత్వాదినా - పృష్ఠభాగం స్థూణాస్థానీయం ప్రధానాస్థిత్రయ పేవ త్రిస్థూణం - స్థలభేదాత్సంచధూత సూక్ష్మోద్ధరణం మథన నాధ్యం మథనదత్తైవ త్రిస్థూణ ట్తోభదతా-

మూ— ఇప్పడి స్థూల శరీరత్తిన్ నిష్ఠమ్ విద్వదవిద్వత్సాధారణమాన ఉత్కృష్టాంత్ర క్రమత్తై నడత్తి
అనంతారశ్చయస్తస్య దీపవద్ధృద్ధిస్థిశోహృతి | సితాసితాదికద్రుసిలాః కపిలాగిపీతలోహితాః | ఉద్ధ్వమేక
స్థితస్తేషాం యోభిత్వాసూర్యమండలమ్ | బ్రహ్మలోకమతిక్రమ్య తేనయాతి పరాంగతిమ్ | యదస్యాన్య
ద్రశ్యశతమూర్ధ్వ మేవవ్యవస్థితమ్ | తేనచేవ శరీరాణి సధామాని ప్రపద్యతే | యేనైకరూపాశ్చాధస్తాద్ర
శ్చయోస్య మృదుప్రభాః | ఇహాకమోపభోగాయత్రైస్సంసరతి సోవశరి, ఎస్కర పడియే కళ్ళర్ కొణ్డు
పోమ్ వట్టికళ్ళిపోలే ఆత్మాపహరికళ్ళ స్వగణనరకజ్జశుకుగ్ పోమ్ మాగాంతరజ్జశుకుగ్ ముఖజ్జ శాన నా
డీ విశేషజ్జ శిల్ పోకాత పడి వట్టి విలకిగ్ అచి రాది మా గా త్తు క్కు ము ఖమాన శతాధికై యాన
బ్రహ్మ నాడి (యిల్)యా లే ప్రవేశి ప్పిత్తు

సా.దీ— సరణిముఖైవస్థవర్థత్తై కాట్యుకిరాత్ - ఇప్పడిస్థూలేతి- అనంతా రశ్చయ ఇత్యాది-
యోజీవాత్మా దీపవద్ధృద్ధిస్థితః తస్మానంతారశ్చయో నాడ్యస్సంతి- సితా సితాది రూపాః - తేషాంమధ్యే
యఉద్ధ్వముఖ ఏకోరశ్మిః అయం సుషుమ్నానాడిత్యుచ్యతే - తేనరశ్మినా జీవరి సూర్య మండలం భి త్వే
త్యాది. అస్మాత్మనరి ఉక్తం రశ్మింవిహాయ యదన్యద్రశ్మి శతంఉద్ధ్వ మేవ స్థితం తేన చేవ శరీ రాణి స్వ
గణంచ స్రుతిపద్యతే - యేచానేక వర్ణామృదు ప్రభా అథోముఖా రశ్మయ స్సంతితై జీవరి కమణ పర
వశరి ఇహలోకే కమోప భోగాథం సంసరతి ఎన్గై - కళ్ళర్ కొణ్డుపోమ్ వట్టి, కన్నవట్టికళ్ళ - ఆ
త్మాపహరికళ్ళ, సంసారికళ్ళ - ఆత్మచోర రాకైయాల్ మాగాంతర త్తిల్ పోకవేట్టిత్తెన్గై - ముఖ జ్జళ్ళ,
ద్వారజ్జళ్ళ - శతంచైకావ హృదయస్యనాడ్యరి, ఇత్యాద్యర్థత్తై కాట్యుకిరాత్ - అర్చి రాదీత్యాది
యాల్ - తచేకోగ్రజ్వలన, మిత్యాద్యర్థత్తై కాట్యుకిరాత్. బ్రహ్మనాడియిల్ ప్రవేశిప్పిత్తెన్గై - బ్రహ్మనాడి,

సా - స్వా — ఇన్త పుత్రక్రమణమ్ ప్రాకృత జన సాధారణ మాకైయాతే ఇతిశ్వరనాకుగ్ విశేషాభి మాన
కార్యమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరాత్ - ఇప్పడి ఇత్యాదినా - అనంతేతి - యోజీవరి దీపవద్ధృద్ధిస్థితః-త
స్య అనంతా రశ్మయః - ఉద్ధ్వమితి- ఉద్ధ్వంయ ఏకస్థితః తేన సూర్య మండలం భిత్వా బ్రహ్మ లోక
మతిక్రమ్య పరాంగతియా శీత్యథరి - “ రశ్మయిను సారి రశ్మిభి రూర్ధ్వమా క్రామతే, ఎస్కరవర్థత్తై

సా - ప్ర — స్తా సాం మూర్ధాన మభి నిస్సృతైకా - తయోర్ధ్వమాయన్న మృతత్వ మేతి విష్యజ్జన్యా
ఉత్కృష్టమణే భవంతి,, త్యాదిక మభి ప్రయన్నాహ - అనంతా రశ్మయిఇతి - “ తద్యథా మహాపథఆతత
ఉభౌగ్రామా గచ్ఛతి ఇమంచాముంచ ఏవమేవైత ఆదిత్యస్య రశ్మయిఉభౌలోకౌగచ్ఛంతి - ఇ మం చాముం
చతే ముష్టాదాదిత్యా త్ప్రతాయంతేతఆసునాడిషు సృష్టాఅభ్యోనాడిభ్యరి ప్రతాయంతేతేఅముష్మిన్నాది త్వే

సా - వి — కళ్ళర్ కొణ్డువట్టికళ్ళిపోలే, చోరస్వీకృతమాగాణామివ. స్వగణనరకజ్జశుకుగ్ పోమ్
మమాగాంత రజ్జశుకుగ్, స్వగణనరక గమనాథం మాగాంతరాణామ్. ముఖజ్జ శాన, ద్వారధూ తేషు-
నాడివిశేషజ్జశిల్, నాడి విశేషేషు - పోకాతే, యథానగచ్ఛేత్తథా- వట్టివిలకిగ్, మాగేభ్యోనివర్త్య.

సా-సం— తస్యరశ్మయరి, తచ్చబద్ధవాచ్య జీవసంబంధి రశ్మయః. నాడ్యరి. రశ్మయిఇత్యుక్తిః - ప్రభావ
త్తయా. సధామాని, బౌజ్వల్యవంతి. త్రైస్సంసరతి, త్రైనిగత స్సంసరతి.

సూ— సూర్యకరావలంబియామ్ (సూర్యకరణావలంబియామ్) కొంజు పురపుడుమ్మడిపణ్ణమ్, ఆట్రవా నంతిమ దశైయిలెవిడానినాలేనాకొట్టి

సా-దీ— సుమమ్మనాడి—రశ్మిసుసారీ,, ఎన్టవథక తై కాట్టుకిరార్ - సూర్యక రేతి-ఇన్నిర్యాణదశావిష యమాకడరేతిహ్యతై వెళియిడుకిరార్ - అంతిమస్మృతినిరూపణాథకమాక. ఆట్రవా నంతిమ దశైయిలిత్యాది.

సా-స్వా—చచ్చిల్లుకిరార్ - సూర్యేతి - ఇప్పడి ఇవ్వధికారి కోలిస వెల్లైయితేమోడు మవినాభూత మెన్టుమ్ శా న్నతు కూడుమో ? ప్రపన్న సుక్క నిమ స్మృతిరూప పరికర విశమ్భత్రాలే జన్మాంతరమ్ ప్రసంగి యాతో? ప్రపన్నసు క్క నిమ స్మృతి అపేక్షితైయ న్నెట్టిల ప్పీతు శ్రీభాష్య కారర్ ఆట్ర వానుక్కు అంత్య కాలత్తి లే అన్తిమ స్మృత్యథకమాక ద్వయోప దేశమ్ పట్టిస తువుమ్ అత్తై క్కణ్డు సన్నిధి యితేయిరు న్న శ్రీవై ష్టవర్కళ్ నమక్కిన్త వుపదేశమ్ పణ్ణువా రిల్లా మైయాలే నామెన్న శేయ్యక్కడవో మెన్టుకలజ్జినతువు మ్ విరోధి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆట్రవా నిత్యాదినా -

సా-ప్ర—సృష్టాది - అత్తైలేరేవ రశ్మిభి రూర్ధ్వ మాక్రమత,, ఇత్యా ద్యభి ప్రయన్నాహ-సూర్యకరణావ లంబియా యితి - సను సర్వేశ్వర సృష్టద్భరన్యాస మాత్రాద్దేహ వియోగ కాలే శతాధిక నాడిం ప్రవేశ యతీత్యే తదనుపపన్నం - ఓమిత్యే కాక్షరం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మామనుస్మరక్ - యఃప్రయాతి త్యజక్దే హం సయాతి పరమాంగతి,, మిత్యంతిమ స్మృతేరపి సర మగతి కారణ త్వోక్తేః దశకన ప్రవతక్తైః రా మానుజాచార్యైః కూరేశాంతిమ దశాయాం ద్వయోపదేశ ద్వారా భగవత్స్మరణా చ్చేత్యత్రాహ - ఆట్ర వా నిత్యాది - ఆట్రవానితి, శ్రీవత్సాంక మిశ్రాణాం కూరత్తాట్రవానితి ద్రామిడ నామ్న ఏకదేశ భూతో వి శేషణ రహితో విశేష్య భాగః - విడాయిలేనాకొట్టి. త్రిష్టాణత్యోభజనితశ్రమేదాస్యశోషాద్వివక్షితోక్త్య

సా-వి—సూర్యకరావలంబియామ్, యథామహాపథాకత ఉధౌగ్రామాగచ్ఛతిమంచాముంచవీవమేవైతది త్యస్యరశ్మయ ఉభాలోకాగచ్ఛంతీ మంచాముంచతే అముష్మా దాదిత్యాత్ప్రతాయంతేతా ఆసునాదీమసృష్టా ఆభ్యానాడిభ్యః ప్రతాయంతే తేముష్మి న్నాదిత్యే సృష్టా అత్తైలే రేవ రశ్మిభి రూర్ధ్వ మాక్రమత,, ఇతి శ్రుతే - పురపుడుమ్మడిపణ్ణమ్, సూర్య కరావలంబీనక్ యథాగచ్ఛే త్తథాకుర్యాత్-ఇవక్తిరత్తిలిత్యార భ్య ఉక్తచూణి కాయాఇహ సమాప్తిరీ - ననుఓమిత్యే కాక్షరం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మా మనుస్మరక్ | యః ప్రయాతి త్యజక్దేహం సయాతిపరమాంగతిమ్, ఇత్యంతిమ స్మృతే మోక్షకారణత్వోక్తే దశకన ప్ర వతక్తైః రామానుజాచార్యైః రసి కూరేశాంతి మదశాయాం ద్వయోపదేశద్వారా భగవత్స్మరణా చ్చ ఇహ కథ మంతిమస్మృతి నోక్తత్యాశంక్య ఓమిత్యే కాక్షర,, మిత్యేత ద్భక్తవిషయం ప్రపత్తైరన్యా సపే ష్టత్వాదిత్యభి ప్రేత్య రామానుజాచార్య కృత ద్వయోపదేశస్య తాత్కాలికశ్రమనివృత్త్యథకత్వమేవనతూ పాయ భూతాంతిమ స్మృత్యథకత్వ మితి తైరేవ ప్రకటితత్వాన్నవిరోధ. ఇతి తదీయ మైతిహ్య మాహ - ఆ ట్రవానితి - ఆట్రవాక్, కూరేశే- విడాయి నాలే, శ్రమేణ. నాకొట్టి, శు వ్యజ్జి హ్వా వి వ క్షి తోక్త్య

సా-సం— పురపుడుమ్మడి పణ్ణమిత్యస్య ఇవక్ తిరత్తిత్ సత్యసంకల్పనాసనర్వేశ్వరనితిపూర్వదాన్వయః. భక్తస్యాంతిమస్మృతేరుపాయపరికరత్వేన సంపాద్యతాప్రపన్నస్య నేతీమ మథకమాఖ్యాయి కాముఖేనప్రథమం సడకథాతి. ఆట్రవానిత్యాదినా -

మూ — ఎమ్మెరుమానార్ తిరువ డికలై ప్పిడిక్క ఇవరప్పోతు ఆళ్వాన్ శెవియి లేద్వయ్యైత్తె యరుళి
చెయ్యయ ఇప్పేరు నమక్కు వరుకైయరితు నామెన్న శెయ్యయ క్కడవోమెన్టు అప్పో తుసేవిత్తెరు న్త ముతలి
కళ్ కలక్క ఇవర్కళభి ప్రాయత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి ఆళ్వాన్ ప్రకృతి యరి యిర్ కళో? ఇవ్వవన్దైయి
లివరుక్కి-తు కర్పూర శైయమ్ ఖండశర్క రైయైయమిట్ట ముత్రమన్టో ? నామి తు ఉపాయత్తుక్కు (పరి
కరమాక) ఉపకారకమాక చెయ్యతో మల్లో మెన్దుళిచెయ్యయ ముతలికళ్ తెళిన్తు నిభా రరానార్కళ్ -

సా - దీ — ఇప్పేరు, అంతిమ స్మృత్యర్థమాన ద్వయోపదేశమ్ - కలక్క, భమికా - ఇవ్వ వన్దై
యిల్, ఇవ్విడాయిల్ - వాయిలిట్టమాత్రమే, ఉపాయాంగత్వేన చెయ్యతో మల్లో మె కై . తెళిన్తు, స్వ
స్థిత్రాయ్ - అతః ప్రపన్నసుక్కు అంతిమస్మృత్యాది వేణు మెన్టుమ్ ని బంధ మిల్లైయె ని-రార్ -

సా-స్వా — ఆళ్వాన్ ప్రకృతి, “ రామానుజార్య వశగరిపరివర్తితే పీయ , ఎన్ట నిష్టనిష్టక్షిప్తప్రాప్తిము
తలాన సర్వము మాచా ర్యా ధీన మెన్టునిభావ రాయరుక్కిరస్వభావమ్-ఆనాలుమ్ “ ఓమిత్యే కాక్షరంబ్ర
హ్మ వ్యాహరన్ మామనుస్మరన్-యరిప్రయా తిత్వజన్దేహం సయాతిపరమాంగతిం , ఎన్టుమ్ “ అంత్య
కాలేచమామేవ స్మరన్ముక్త్యాకళేబర,, మెన్టుమ్ పరమగతిసాధనమాకవన్తు సత్వతి అంత్యకాల త్తిలే అవశ్య
మ్ సంపాదనీయైయెన్టుప్రమాణమ్ శొల్లానిర్క-తద్విరుద్ధ మాక ఇప్పడి శొల్లప్పోమో ? ఎన్న వరుళిచెయ్యకిరాన్ -

సా - ప్ర — శక్తై శ్రీవత్సాంతై రామానుజపదారవిం దేఅవలమ్మ్యమానే రామానుజేచత దధిప్రాయం
జ్ఞాత్వా తదాతచ్ఛ్రీతే ద్వయముప దిశతి సతి- ఇప్పేరు నమక్కు వరుకైయరితు, తదా సమీప స్థేష శ్రీ
వైష్ణవేష ఏతద్రామానుజా చార్య కత్యక్ ద్వయోపదేశ రూపో పాయోస్తాభిః ప్రాప్తమశక్యః- నామన్
వైయ్యయక్కడవోమ్, ఏతదథాం వయంకింవా కుమకృతి భీతేషు సత్సు - ముఖలీతి శబ్దః పూజ్యతాపరః-తి
రువుళ్ళన్పుత్తి, జ్ఞాత్వా - ఆళ్వాన్ ప్రకృతియరి యిర్కళో, సమ్యగవగ తస్యాప్యర్థస్య రామానుజాచా
ర్యాచ్ఛ్రూపత్వ రూపం కూరేశ స్వభావం నజానీధ్వంకిం - ఇవర్కి-తు, అన్యైతత్ - కపూరత్తై,
కపూరమ్ - ఖండశర్కరైయై, ఖండశర్కరాం - యథావా కపూరం శుపా-స్యస్యాస్య శోషం నివ
తయతి, యథావాఖండ శర్కరా అత్యంతభౌగ్యా తథాతాదాత్వి కోపక్లేశ నివృత్తి పూర్వక పరమ భౌ
గ్యత్వేనోప దిప్య మిత్యర్థః - ఏవం స్వోక్తే అంతిమస్మృతే రనపేక్షితత్వే ప్రమాణాన్యాహ.

సా-వి — శక్తై తిరువడిశ్చేప్పిడిక్క, శ్రీపాదాసంగృహ్ణా తి-ఇవర్, రామానుజమునా-అరుళిచెయ్యయ, దయయా
ఉపదిశతి సతి - సేవిత్తిరు న్తముతలికళ్, సేవమానేషుశిష్యప్రధానేషు. ఇప్పేరు, అయంద్వయోప దేశ రూ
ప పురుషార్థః - నమక్కు, అస్తాకం. వరుకై, అరితు, దులభః. నామ్, వయమ్. ఎన్ శెయ్యయ క్కడ
వోమ్, కింకుమకృతి. కలక్క, ఖిన్నేషు సత్సు - ఇవరభి ప్రాయత్తై, ఏతేషా మభిప్రాయం - తిరు వుళ్ళ
మ్ పత్తి, జ్ఞాత్వా- ఆళ్వాన్ ప్రకృతి యరియిర్కళో, కూరేశస్య మన్మథా జ్ఞాతే పృథే పునఃపునఃస్వ
యం శుశ్రూషా స్వభావం నజానీథ. ఇట్టు మాత్రం, దాన మాత్రం. శ్రమాపనోదన మాత్రమేతత్ - ఉ
పాయత్తుక్కుప కారక మాక చెయ్యతో మల్లోమ్, ఉపాయస్యోప కారకతయాన కృతవంతస్త్వం - ఎన్నరుళి
చెయ్యయ నిభా రరానార్కళ్, ఇత్యంతిమ స్మృతి నైరపేక్ష్యే వితి హ్యం ప్రద శికతం- అతస్త్వ తిం

మూ — ఆకైయాల్ నష్టస్మృతిరపి పరిత్యజ్జా దేహమ్, ఎన్టుమ్, స్థితేమనసి సుస్వస్థే,, ఎన్గి-
రశ్లోకద్వయత్తిలుమ్, తుప్పుడైయారైయడైవ తెల్లామ్,, ఎన్గి-ర పాట్టిలుమ్ శొల్లకి రపడియే ప్రపన్నసుక్కు-
నిమ స్మృత్యాదికళిల్ నిబంధ మిల్లై .

సా-దీ—ఆకైయాలిత్వాది- అంతిమస్మృతీ త్యాదిశబ్దమతిరునామ సంకీర్తన గ్రాహకం - స్థితేమనసి ఎన్టుమ్ శ్లో-
కద్వయత్తిల్, కాష్టపాషాణ సన్నిభ,, మెన్గై- యాలుమ్- తుప్పుడైయారైయత్వాది- తుప్పు, రక్షణసామ-
ర్థ్యం - అతుడైయవనై ఆశ్రయిప్పుతు యెల్లామ్. శోర విడత్తు, కాష్టపాషాణ సన్నిభమెన్న దశైయిల్, స-
కలేంద్రియోపరమ దశైయిలెన్టపడి - తుడైయావ రెన్టనో వైన్గై - ఆకైయాల్ ఎమ్మెరుమా నరుళిచ్చెమ్
త శరీరపాతసమయే త్విత్వాదికళి ఇవ్వచనశ్శుక్కు-మడ్డక్తమాన వెమ్మెరుమానార్ పాశురత్తుక్కు-మివిరోధేన

సా-స్వా—ఆకైయాలితి-ఆకైయా లుపాయత్తుక్కు పురికరమాక చెయ్తో మల్లోమెన్టుశ్రీభాష్య కారక శా-
ల్లుకైయాల్ ప్రమాణశ్శుమ్ ప్రపన్నసుక్కు-నష్టస్మృతి రపి,, ఎన్టుమ్, కాష్ట పాషాణ సన్నిభ,, మెన్టుమ్ అన్తిమ
స్మృత్యపేక్షైయిల్లై యెన్టు విశిష్య శొల్లుకైయాల్ చూర్వోక్త ప్రమాణమ్ భక్తియోగ నిష్ఠ విషయ మెన్టుక-
రుత్తు - తుప్పుడైయా రిత్వాది - తుప్పు, సామర్థ్యం నుడై యవరై - అడైవతు , ఆశ్రయిప్పుతు - ఎల్లా-
మ్ శోరవిడత్తు, కాష్ట పాషాణ సన్నిభ,, మెన్గి-ర సకలేంద్రియో పరమ దశైయిల్. ఆపద్దశైయిలెన్టప-
డి - తుడైయా వరెన్టనో, సహాయకమ్ పణ్ణువారెన్టనో సమర్థంనై ఆశ్రయిప్ప తెన్టపడి- అంతిమ
స్మృత్యాదీతి - ఆదిశబ్దత్తాల్ తిరునామ సంకీర్తనాదికళి గ్రాహ్యాశ్శి - ఇప్పడి యాకిల్ శరీరపాత కాలే
ఎన్టు తుడగ్గి గద్యత్తిల్ ప్రపన్నసుక్కు- అంతిమ స్మృతి యు డ్దాన తాక చ్చొల్లు కిరతు విరోధి యాతో ?

సా-ప్ర—ఆకైయాల్ నష్టస్మృతిరపి త్యాదినా-అతీర్థే శ్వపచగృహేవానష్టస్మృతిరపి పరిత్యజ్జా దేహం-జ్ఞానస-
మకాలముక్త్వా కైవల్యం యాతిగతశోక-స్థితేమనసి సుస్వస్థే శరీరే సతియోనరః-ధాతుసామ్యే స్థితేస్తతా-విశ్వ-
రూపంచ మామజం, తతస్తమ్మి-యమాణంతు కాష్టపాషాణ సన్నిభం. అహం స్వ రామిమచ్ఛక్తం నయా-
మిపరమాంగతి,, మిత్వాదిరంతిమ స్మృత్య నపేక్షితత్వే ప్రమాణం. తుప్పుడైయారై అడైవ తెల్లామిత్యపిత-
త్ర ప్రమాణం. సమర్థం సమాశ్రయణాదికం సర్వమ సామర్థ్యం దశాయాంతే సహాయా యథాభవేయరేవే-
త్యథః - వీతదుపక్రమ గాధాయాం చాంతిమ స్మృత్యాదిభి రవశ్యం భవితవ్య మిత్యనుక్తైస్తత్ర నిబంధో

సా-వి—ప్రమాణయతి-నష్టస్మృతిరపి పరిత్యజ్జా దేహమితి-తుప్పుడైయారైయడైవ తెల్లా మెన్గి-ర పాట్టిలుమ్, ఏ-
తదుపక్రమ గాధాయాం - తత్రహి నిన్కై-మాట్టేనిత్తుక్తమ్ . శరీరపాతసమయే త్వాంస్తతుం న సమ-
ర్థోస్తి. మత్ప్రియత్న సాధ్యస్మృతి స్తదా నాస్తీత్యథః - నిబంధమిల్లై, ఉపాయతయాంతిమ స్మృ-
త్యా భవితవ్య మితి నిబంధో నాస్తీత్యథః.

సా - సం—ఆకైయాల్, అంతిమస్మృతే రుపాయపరికరత్వా భావస్యభాష్యకృద్భి రేవ కంఠోక్తత్వాత్. ఉక్త-
స్యాంతి మస్మృతి నిబంధాభావస్య ప్రమాణమూలతా ముపపాదయతి. నష్టస్మృతిర పిత్వాదినా . అంతిమ
స్మృతి నిబంధాభావే అతిప్రబుద్ధః “అప్రచ్యుత పూర్వ సంసారమనోరథ,, ఇతిగద్య విరొధమాశంక్య

మూ— శరీరపాతనమయేతు కేవలంమదీయయైవదయయాప్రబుద్ధో మేవావలోకయన్నప్రమృతపూర్వ సంస్కార మనోరథః, ఎట్టయభిచ్యేయతతు ఇవ్వచనక్లశుక్కు అమిరుద్ధ మాక వారు ప్రకారత్రాలే నిర్వాణామ్-ఎజ్జనేయెన్ని, గద్యత్తిలరుళిచ్యేయేకిర అంతిమస్మృతి (ఇవ్వంతిమస్మృతియైయమ్) ఉపాయఫలమాక కోలిప్రపన్నరానవర్ కళుక్కు వరక్కడవ తెట్టుశిలచార్వర్ కళినివహిప్పార్ కళి-ఇప్పడియాకి లూ రుశ రీర త్తిలుమ్ అంతిమమానప్రత్యయమ్ ఘర్వివయమాయి రామైయాల్ ఇతుభగవద్వ్యతిరిక్త విషయత్తిలేపోమాకిల్

సా-దీ— కథంచిన్నివాహ్వా మిక్కిరార్ - శరీర పాతేత్త్యానియాల్ - ఇన్నివాహ్వాత్తీల్ శిలవా చార్వ పక్షుత్తై కాటట్టుకెరార్ - గద్యత్తి లిత్త్యాదియాల్ - అంతిమస్మృతి ప్రపన్నసుక్కు ఉపాయ ఫలమాక కోలిత్ నియతమ్ వరుమ్ - త ద్విషయమ్ గద్యవాక్య మెట్టివర్ కళి పక్షుమ్ - ఇతిల్ అనుపపత్తి ప్రద శ్శన పూర్వకమాక ముఖ్యపక్షుత్తై యుషన్యసిక్కిరార్ - ఇప్పడియాకిలిత్త్యాదియాల్ - ప్రపత్తిఫలమాక కోలినాల్ వరు మ్మకొలావిడిత్ వారా తెన్నిలంతిమస్మృతినిర్విషయమాయి రామైయాల్ అనియతవిషయమాకైయాలెనై. ఇతు,

సా-స్వా— ఎన్న వరుళి చ్యేయేకిరార్ - శరీరేతి - వచనక్లర్ “నవ్వు స్మృతిరపి, ఎట్టు కంతర వేణస్మృతియై నిషేధిత్తైయాలే అవిరోధ నణానం దుఘట మనో వేన్నిర వభిప్రాయత్తాలే శంకిత్తుత్తర మరుళి చ్యేయేకిరార్ - ఎజ్జనే యెట్టిలిత్త్యాదినా - పూర్వోక్త వచనక్ల కంతిమ స్మృతియై ఫల మాక కోలిలాత

సా-ప్ర — నాస్తీత్యథః . దివాశుక్లపక్షుత్తరాయణాది రాదశబ్దాధః . స్వోక్తాథస్య భాష్యకార వాక్య విరోధమా శంక్య పరిహరతి. శరీరపాతేత్త్యాదినా..అప్రమృత పూర్వ సంస్కార మనోరథో జీవామివ వస్త్రం సుఖేనేమాం ప్రకృతిం స్థూల సూక్ష్మరూపాం విసృజ్యేతి వాక్య శేష సహితేనానేన వాక్యే నాంతిమ స్మృత్యావశ్యక త్వే ప్రతీతేపి తత్ర తాత్పర్యాంగీకారే ఉదాహృత వచన విరోధాదన్యత్రేవ నిర్వాణ్య మిత్యథః- కోవా నిర్వాణా ప్రకార ఇత్యత్ర స్వానభిమత నిర్వాహేనుపపత్తిం దశాయక్ వివక్షిత నిర్వాణమాహ - ఎజ్జనే యెన్ని లిత్త్యాదినా, కథం నిర్వాణాభిమతేదిత్యథః. ఇప్పడి యాకిల్ , ఏవంచేత్ . అంతిమ స్మృతిమపిఫలత్వేనక్రోడీకృత్యభరన్యస్యతాంసాభవేదితివివక్షయాభాష్యకారైరుక్తమిచితే -

సా-వి— నను భాష్యకారస్య ప్రపన్నవిషయేంతిమ స్మృతిమాన్త్రివ్యేవాభిప్రాయచ్చేత్తహి తై శేవ గద్యే కథమంతిమ స్మృతిరుక్తా ? తత్ర ప్రథమ ముదాహృతవచనై స్సహవిరోధే కః పరిహార ఇతిశంకతే - శరీరపాతేతి - అత్ర కేషాంచిత్రపిహార మాహ - గద్యత్తిలితి - ప్రపత్తి ప్రకరణోక్త్యతిభావః - గద్యత్తి లరుళిచ్యేయత వంతిమ స్మృతి ప్రపన్న రాన వర్ కళుక్కు వరక్కడవతు ఎట్టు శిల రాచార్వర్ కళి శానీలువర్ కళిత్వ న్యయిరి - కథం ప్రపన్నరానే త్యత్రాహ - ఇవ్వంతిమస్మృతి ఉపాయ ఫల మాక కోలితి - ఏవంపరిహారే దోష ముఘటయతి - ఇప్పడియాకిలితి - ఏవంచేదత్యథః- అంతిమ స్మృతిం ఫలత్వేన క్రోడీకృత్య భరన్యస్యతాంసాభవేదితి వివక్షయా భాష్యకారైస్తథోక్త మితిచేదిత్యథః - ఒరు శరీర త్తిలుమ్, ఏకస్మిన్నపిశరీరే. అంతిమప్రత్యయమ్, అంతిమప్రత్యయస్య- నివిషయ మాయి రామై యాలే, నిర్విషయత్వాభావేన. ఇతు, ఇయమంతిమస్మృతిః-భగవద్వ్యతిరిక్తవిషయ త్తిలేపోమాకిల్, భగవద్వ్యతిరిక్తవిషయే

సా-సం— గద్యత్తిలరుళిచ్యేయేకిర విత్త్యాదినా పరిహరతి. శరీరపాతేతి, అంతిమప్రత్యయమ్ వరు మితి. ఉపాయ ఫలత్వేన అంతిమ స్మృతినిచే-శే ప్యమిరుద్ధ మిత్యథః, తత్రనియామకంవిద్వామాహాత్మ్య మితిభావః

మూ— “యంయంవాపి స్మరన్ భావం,, ఎన్నిర కణ కిర లే వి పరీత ఫల మామ్ - ఆన పిన్సు గద్యత్తిలే అరుళిచ్చెయ్త పడియే స్వతంత్ర ప్రపత్తినివనుక్కు భగవద్విషయత్తిలే అంతిమ ప్రత్యయమిల వ శ్యమ్ వరుమ్ - నష్ట స్మృతి రపీత్యాదికల్ శ్రీగీతైయిల్ అష్టమాధ్యాయ త్తిలుమ్ “యం యోగినః ప్రాణ వియోగకాతే యత్నేన చిత్తే వినివేశయంతి,, ఇత్యాదికలిలుమ్ స్వయత్న సాధ్యమాక విధిత్తక్కుట్టలై యి లే ఉపాయమాక అంతిమ స్మృతి వేణ్డొ వెన్నిరన వెన్టు శిలచార్యకల్ అనుసంధిప్పావీకల్ -

సా - దీ— ఇంతవంతిమ మాన జ్ఞానమ్ . “యంయం వాపి స్మరన్ భావం త్యజత్యంతే క శే బ రమ్ . తంతమేవైతి కౌంతేయ సదాతద్భావ భావితః,, ఎవ్వుతిరే - విపరీతఫలమామ్ , మోక్ష విపరీత ఫల వత్తామ్ - స్వతంత్రేతి - స్వతంత్ర ప్రపన్నుక్కు పూర్వప్రపత్తి కుక్కు ఫల మాక కోక్కు లా తిరు క్కు చ్చె య్తే భగవద్విషయత్తిలే అంతిమప్రత్యయమ్ ఉపాయప్రభావత్తాలే నియత మాక వరుమ్మెన్కై - ఆగీల్ నష్టస్మృతిరపీత్యాదివచనం విరుద్ధమాకాతో వెన్నిల్ నష్టస్మృతిరపీత్యాది వచనశ్లోపావకృతప్రపత్తి యి నుడైయి నైరపేక్ష్యమాకిర భక్త్యపేక్షయా ఉత్కషణలై కాట్టుకిరన వెన్కిరార్ . నష్టస్మృతిరపీత్యాది-

సా-స్వా— ప్రపన్న విషయశ్లో - గద్యమంతిమ స్మృతియై ఫల మాక కోక్కులినప్రపన్న విషయ మెన్టు కరు త్తు - ఇప్పుడియవిశేషేణసర్వప్రపన్నవిషయమానవంతిమస్మృత్యనపేక్షితత్వవచనశ్చలైశిలప్రపన్న విషయ మా కసంకుచిత విషయ మాక్కుకిరతువుమ్ సర్వవిషయ గద్యత్తైయిమ్ సంకుచితవిషయ మెన్టుశొల్లుకిరతువుమ్ న్యాయ విరుద్ధ మనో? పరస్పర విరోధ శమనం ప్రకారాంతి రేణదుఘటమాకైయాలుక్కుప్రకారేణ నిర్వాహ మేసమీచీన మెన్టి అన్మనిర్వాహమత్యంతోపసత్తివిరుద్ధతయాత్యాజ్యమెన్టుమ్ వత్సమాగప్రకారేణ నిర్వాహ మే సోపపత్తిక సత్సంప్రదాయాగతమాకైయాలుపాశేయ మెన్టుమరుళిచ్చెయ్కిరార్ - నష్టస్మృతిర పీత్యాదికలితి-

సా-ప్ర—ఆనపిన్సు, నిర్వాహంతరన్య సుపపన్నత్వేనతి - గద్యత్తి లిత్వాది - ఫలత్వేన తత్ప్రాధికా నా భావేపి సర్వేషాం ప్రపన్నానా మంతిమస్మృతి భావేదేవేత్యథాః - నను సర్వప్రపన్నానా మంతిమప్రత్య య సద్భావాంగీకారే తదభావ బోధక వచన విరోధ స్వాదిత్యత్రాహ - నష్టస్మృతిర పీత్యాదికలితి. అష్టమాధ్యాయ త్తిలుమితి- “ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ వ్యాహరన్ మామనుస్మరన్ . యఃప్రయాతి త్యజన్ దేహం

సా-వి— ప్రసరతి చేదిత్యథాః - అంతిమస్మృతినామ అంతిమదశా భావినీ స్మృతిః - సాఫల త్వేనల భిలష్యతేచేత్ నిర్విషయా నాస్మీతి సవిషయత్వే కదాచిచ్ఛగవద్వ్యతిరక్త విషయాన్యాచ్ఛే ద్విపరీత ఫ లాన్యాదిత్యథాః - నను భగవద్విషయైవ స్మృతి రంతిమ దశాయాంమే స్వాదిత్యభిలష్య ప్రపత్తిః క్రియ తే త థా త్వే వోషోనాస్మీతి చేదేవమపి తథాభిలష్య భరన్యాసం కుర్వతామేవస్మృతిస్సాన్యత్ . సర్వసా ధారణ్యే న ససిద్ధ్యేత్ - సహి భాష్యకృద్భి రధికారివిశేషపరతయా ఉక్తేత్యా శయతి - స్వాభిమతంపహార మాహ . ఆనపిన్సు . ఆనపిన్సు, నిర్వాహంతర స్వాసుపపన్నత్వేనతి . నను సర్వ ప్రపన్నానాం అంతిమస్మృతిన ద్భా వాంగీకారే తదభావబోధక వచన విరోధస్వాదిత్యత్రాహ - నష్టస్మృతిరపీత్యాది. అష్ట మాధ్యాయత్తి లుమితి. “ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ వ్యాహరన్మా మనుస్మరన్,, నిత్యత్రే త్యథాః . నష్ట స్మృతిరపీత్యాదికలిత్

సా-సం—తహిన్ నష్టస్మృతిరపీత్యనేన ప్రాప్తంవిరోధంపరిహరతి.నష్టేతి.నష్టస్మృతిరపీత్యేతదుపాయ

మూ—“కేవలమదీయయైవదయయా,, ఎన్ని రేఖ్యులుచెప్పెయితను-అంతిమస్మృతియావతు, వాగాదికళుపశా
స్తమానాల్మనస్సు ఉపశాంత మావతర్కు- మున్నేపిరిప్పతొరుస్మృతి- ఇతు అరుకిరున్నారు- తైరి యాతు.

సా-దీ—గద్యత్తి లరుళిచ్చెయిత పడియెన్దై వివరిక్కి-రార్ - కేవలం మగియేత్పాదియాల్-అంతిమస్మృ
తి స్వరూపం తానెత్తెన్నవరుళిచ్చెయికిరార్ -అంతిమస్మృతియావతిత్పాదియాల్-ఉపశాంతమాన పిన్నుఎన్దై-

సా - స్వా — ఇన్ద నిర్వా హం సోప పత్తిక మానా లుమ్ సత్సం ప్ర రా యా గత మెన్దై కు- ని
యామక ముత్తో ? ఎన్నవరుళి చెప్పెయికిరార్ - కేవలమితి - “మదీ యయై వద యయా ,, ఎన్దు కొల్లుకై
యాలే పురుషయత్తు సాధ్యాంతిమ స్మృతి వేత్తా వెన్దు పూవోక్త వచనశ్శుక్కు- తాత్పర్యమెన్దుశ్రీభాష్య
కారాశయ మెన్దుకరుత్తు - ఆనాలు మంతిమ స్మృతి అవశ్యమ్ వరుమెన్దు శొల్లక్కు- డుమో ? ఇవ్వాత్మా
వుక్కి-తః పరం భగవద్విషయజ్ఞానమిల్లై యాకిలన్తో ఇన్ద స్మృతియై అన్తిమెన్దు శొల్లలా వతు- పిన్ను
సార్వజ్ఞమ్ వరుకైయాలే అతు కూడాతే? ఎన్నవరుళి చెప్పెయికిరార్ - అంతిమ స్మృతియావతితి - బద్ధదశై
యిల్ ఇంద్రియా ధీన జ్ఞానశ్శుక్కు-శ్చే అంతిమె యెన్దుకరుత్తు - పిరప్పతితి - భగవ దనుగ్రహ సంవ లితమ
నస్సాతే పిరప్ప తెన్దుపడి- మనో రూపేంద్రియా ధీన జ్ఞానమున్దాకిత్ ఘటాది జ్ఞాన మ్పొలే సమీప వతి-
పురుషర్కశుక్కు- ప్రవృత్తి నివృత్తాది కార్యక్తతైరియ వేత్తావో? ఎన్న వరుళిచ్చెయికిరార్ -ఇతుఇతి-
అరుకు, సమీపమ్- వాగింద్రియముప శాంతమాకైయాలేబాహ్యలింగమ్ కూడామైయాలే తైరియా తెన్దుకరుత్తు -

సా-ప్ర—సయాతిపరమాంగతి,, మిత్యత్రేత్యథాః పివంచభక్తానామివప్రపన్నానామంతిమస్మృతినా స్వయత్తు
సాధ్యా. కింతు భరన్యాస ఫలత్వేన పురుషయత్తు మంతరేణ భవేదితి భాష్యకారాభిప్రాయఇత్యథాః. సో
క్తాథాస్య భాష్యాకారాభి ప్రేతత్వే భాష్యకార వాక్యమేవ సూచక మిత్యాహ- కేవలం మదీయయై వేత్పా
దినా - కేవల పదైవ కారయోః పురుషయత్తు వ్యావర్తకత్వా దితిభావః - ననుప్రపన్నానా మంతిమస్మృతి
రవశ్యం భావిసిచేదంతిక స్థానాం యదాకదాచిద్యేన కేన చిల్లింగాదినా ప్రతీయేతేత్య త్రాహ - అంతిమ
స్మృతి యావతితి. ఇతరు కిరున్నారు- తైరియాతు, ఇయం స్మృతి స్సమీపస్థైజ్ఞాతుం నశక్యేత్యథాః.

సా-వి— ఉపాయమాక వంతిమస్మృతివేత్తా వెన్దు-రనఇత్యన్వయః. ఉపాయత మాంతిమస్మృతిరపేక్షితానేత్యే
వం పరానష్టస్మృతిరపేత్పాదయ ఇతిభావః. భక్తానాం యథాంతిమస్మృతిస్వయత్తుసాధ్యాతథాప్రపన్నా
నాంస్వయత్తు సాధ్యానభవతి. కింతు భరన్యాస ఫలత్వేన పురుషయత్తుమంతరేణ భవేదితి భాష్య కారాభి
ప్రాయ ఇతిభావః. సోక్తాథాస్య భాష్య కారాభి ప్రేతత్వం భాష్యకార వాక్య మేవసూచయతి త్యాహ .
కేవలం మదీయ యైవ దయయేతి- ఏవకారేణ కేవలపదేనచ పురుష యత్తుస్య వ్యావర్తకత్వాదితిభా వః.
నన్వంతిమస్మృతిః ప్రపన్నానా మవశ్యమ్భావిసిచేదంతిక స్థానాంయదాకదాచిద్యేన కేనచిల్లింగాదివాప్రతీయే
తేత్యత్రాహ. అంతిమస్మృతియావతితి. ఇతు, ఇయం స్మృతిః. అరుకిరున్నారు, సన్నిహితానాం. తైరియాతు,

సా-సం—త్యే నాంతిస్మృతినైరపేక్ష్యపరమిత్యత్రనియా మకమాహ. కేవలమితి. కేవలమితిస్వయత్తు సాధ్య
త్వవ్యుదాసః. ఏవకారేణాన్యసోపాయాన్వయ నిషేధః. ఇమి, స్వతంత్ర ప్రపన్నవిషయే. స్మృతి శబ్దస్య
ఇహకీర్తన పరతాభ్రమంవారయతి. వాగాదీతి, తహ్యేస్యాఇత రానుపలభ్యాబాధేతత్పరిహరతి. ఇతరుకితి.

మూ — “దృశ్యతేహి వాగింద్రియ ఉపరతేపి మనః ప్రవృత్తిః, ఎనిగ్గర భాష్యముమ్ ఏతేనుమూరు లింగ త్తాతే ఒరు మనఃప్రవృత్తి ఇవనుకుడ్డెన్ రికిర వళవై చ్చొల్లుకిరతు - తనకు శిలవ్యాధ్యా ద్యవన్దై కళితే కణ్డ పడియెచ్చొల్లుకిర తాకవుమామ్-

సా- దీ — తెరియూతాకిత్ “దృశ్యతేహి, ఎన్టుభాష్యకారరరుళిచ్చెయ్మయ్మూ? వెన్నవరుళిచ్చెయ్మకిరా ర్ - దృశ్యతేహి త్యాది - వాగాది దశేంద్రియోపరతి విషయ మన్టు - వాఙ్మాత్రోపరతి విషయ మెన్టుపడి, తనకుశిలవిత్యాది. పూర్వం పరకీయ జ్ఞానానుమితి విషయ మివాక్య మెన్నతు, ఇపోతు స్వకీయ జ్ఞాన

సా-స్వా — ఇప్పడి యాకిత్ “దృశ్యతేహి వాగింద్రియ ఉపరతేపి మనః ప్రవృత్తిః, ఎన్టు శ్రీభాష్యత్మితే శ్రీభాష్య కారర్ వాగింద్రియోపశాంతావపి మనః ప్రవృత్తి దశకన ముడ్డెన్టు శొల్లు కిరతు విరొధి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్మ కిరార్ - దృశ్యతే హీతి - ఇన్తు భాష్యవాక్యమ్ పరేషాం పరకీయ మనః ప్రవృత్తిదర్శనమ్ ప్రసిద్ధమెన్టు శొల్లుకిరతు - ఇతు పరస్య పరబుద్ధేర్ ప్రత్యక్షత్వాత్ కూడాతెన్టు అనుపపత్తియాలే క న చిదుపాధినా వాఙ్మాత్రోపర తావిత రేంద్రియ సత్వే లింగ దశకన జన్యాను మితి పరమెన్టు భాష్య వా క్యత్వై నయిప్పికిరా రార్ - ఏతేనుమితి - ఇన్తువాక్య మనుమితి పరమాకిత్ దృశ్యతే ఎన్టు ప్రత్యక్షజ్ఞానవా చిధాతు ప్రయోగమ్ కూసుమో? ఎన్న ప్రత్యక్ష పరమాయు మూరు యోజనై యరుళిచ్చెయ్మకిరార్ - తన క్కిత్యాదినా - తనకు వ్యాధ్యాదినా వాగింద్రియమ్ బద్ధ మానాన్ మనః ప్రవృత్తితనకు ప్రత్యక్షమాన పడి వ్యాధి నివృత్త్యనంతరమ్ నానిప్పడి మనస్సితే యెణ్ణి కొణ్ణడిరున్తే నెన్టు వ్యవహరిక్రైయాతే సర్వ రుమ్ ప్రసిద్ధ మెన్టుపడి - ఆకై యాల్ భాష్యవాక్యమ్ సర్వేంద్రియోపర తికా ంత్తితే మనో మాత్రత్తాతే

సా-ప్ర — ననుభాష్యకారైర్వాగింద్రియోపరతేపి మనోవ్యాపారస్యదశకనోక్తేరంతివస్తృతేరదృశ్యత్వంనోప పద్యతఇత్యత్రాహ. దృశ్యతేహీతి - కేన చిత్ప్రతి బంధకేన వాఙ్మాత్రస్య కార్య కరత్వా భావ దశాయాంక ర చర తాది వ్యాపార రూప లింగేన మనో వ్యాపారస్య జ్ఞానం వా . వ్యాధ్యాది దశాయాం కేషాద్భావ వేపి స్వస్తిన్తనో వ్యాపారస్య సర్వేతాపి దశకనంవా భాష్యకారైరుచ్యతే. నతు దశేంద్రియాణాం మనస్స స్పృశ్యనంతరభావ్యంతమస్తృతే జ్ఞానమిత్యథా. నన్వంతివస్తృతే కేనాపి జ్ఞాతుమశక్యత్వేల్లజ్ఞాతాయా

సా - ఎ — జ్ఞాతుంశక్యానభవతి. ననుభాష్యకారైర్వా గింద్రియోపరతేపి మనోవ్యా పారస్య జ్ఞేయత్వో క్తే, స్తద్విరోధ ఇత్యత్రాహ. దృశ్యతేహీతి. ఎనిగ్గరభాష్యకారవాక్యం, దృశ్యతేహీత్యారభ్యాక్తంభాష్యకా రవాక్యం, కేనచిత్ప్రతిబంధకేన వాగింద్రియమాత్రే ఉపరతేపి పాణిపాదా దీంద్రియలింగేన. ఒరుమనఃప్ర వృత్తి, కాచిన్తనఃప్రవృత్తిః. ఇవనుకు, అస్య ముమూర్షోః. ఉణ్ణు, అస్తి. ఎన్టు, ఇతి. లరికిరవళవై, జ్ఞాన మర్యాదామ్ - శొల్లుకిరతు, వదతి. దశస్వింద్రియే ఘాపరతేషుమనఃప్రవృత్తిరితరేజ్ఞానయతఇ తిభా ష్యకారతాత్పర్యంనభవతి. దశస్వింద్రియేఘాపరతేషుస్మృతిహ్యాంతి మస్మృతిః. అతోనవిరోధ ఇతిభావః -

సా-సం — సమీపస్థానా మిత్యథా. దృశ్యతేహీతి. భాష్యేస్థితే తెరియూతితికుతఇత్యాశంక్య త ద్భాష్యంయ త్కించి ల్లింగానుమితవిషయ విశేషానాలింగతయా మనఃప్రవృత్తిమాత్ర విష యం నభగవ ద్విషయాన్తిమ స్మృతివిషయ మిత్యాహ - ఏతేనుమితి - ప్రకారాంతరేవాన్యథా సిద్ధిమాహ - తనకితి-

మూ — అనపిన్ను భగవద్విషయత్తిల్ అంతిమ స్మృతి ముక్తరాకిర వర్కుమ్ మోక్షమ్ కొడుక్కిర వర్కు నైరియు మిత్తనై -

సా-దీ — ప్రత్యక్ష విషయమెన్నతు ఎన్నుభదమ్- తెరియాలెన్నతై దృఢీకరికిరార్ - అనపిన్ని త్యాది సా-స్వా—పన్నవన్నిమస్మృతిపరమన్నెన్టు కరుత్తు-అతు లోక ప్రసిద్ధమన్నిరే- ఇప్పడిసమీపవృత్తికళుక్కు-తై రియా తెన్టాల్ బోకత్తి లొరు తరుక్కుమ్ ప్రత్యక్ష మల్లా మెయాలే అతీంద్రియ జ్ఞానకల్పనమ్ ప్రసంగి యా తో ? అప్పొత్తునెయ్యాయ్కోక్త నిర్వికల్పకఖండనమ్ విరోధియాతో ? కించ సమీప వర్తికహదక రూపియాన వీశ్వరనుక్కు నైరియా తెన్టాల్ వీశ్వర ప్రత్యక్షా విషయస్తుచ్చ మాకైయాలే అంతిమ స్మృతియే తుచ్చైయాక ప్రసంగి యాతో ? ఉత్క్రమచాది కళితే యధికృతరాన సమీప వర్తిక యమాది కళుక్కుమ్ తెరియాలెన్టు తాక శొల్లప్పొమో ? అప్పొత్తుఇతరాధి కారికళాన ప్రాకృతాశుక్కు-హేయవిషయమాన వన్నిమస్మృతియై యిన్టు అతుక్కును గుణ మాక యమాదికళి ఫలజొడు క్కిరతువుమ్ విరోధియాతో ? ఈశ్వరను మివను డైయ వన్నిమ స్మృతి హేయవిషయయెన్టు శంకయా దుష్ఫలత్తైయు జొగడుక్కు ప్రసంగియాతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - అనపిన్నితి - ముక్తరావారుక్కు స్వానుభవం స్వప్రత్యక్ష మాకైయాలే అతీంద్రియ జ్ఞానకల్పన మిల్లై - ముముక్షు ఎన్నుడైయఉత్క్రమణత్తిల్ యమాదికళనధి కృతరాకైయాలే అవర్క కళుక్కు తైరియాతతు విరుద్ధ మన్టు - శరణ్యనుక్కు ప్రత్యక్ష మాక తైరికైయాలే తుచ్చతాది ప్రసంగమిల్లైయెన్టు కరుత్తు - ఈశ్వరనుక్కు తైరియు మెన్టు శొల్లాతే మోక్షజొడుక్కి రవరుక్కు తైరియు మెన్టు నిదేశతై తే అంతిమ స్మృతి యన్టిక్కే మోక్షమ్ కొడానెన్టుమ్ మోక్ష ప్రదానా నధికృత దేవతాంత రక్ష కళుక్కు మోక్ష ప్రయోజ కాంతిమ స్మృతి తెరియాలెన్టుమ్ వ్యంజితమ్. ఇవ్వంతిమ స్మృతి భగవత్కృపా యత్తై

సా - ప్ర — శ్వాస్త్రప్రతిపాద్య త్వానుపపత్తే ర ప్రామాణిక త్వ మే వ స్యాది త్వత్ర సర్వజ్ఞేన సర్వేశ్వరేణమోక్ష్యమాజేన జీవేనచ జ్ఞాయమానత్వా దీశ్వరేణ గీతాయాం “యంయంవాపి స్మరకభావం త్యజత్యంతేక శైబర మిత్త్యుపదిశ్యమానత్వాచ్చ ప్రామాణికత్వ మేవేత్యభిప్రయన్నాహ- అనపిన్నిత్యాదినా. తెరియుమత్తనై, ప్రకాశేత - నాన్యేషామిత్యర్థః - సన్యేవం తహి “ దృశ్యతేహి వాగింద్రియేతివా క్యేష్యంతిమస్మృతి ర్వాకిం న వివక్షితా స్యాత్ అన్య విషయా క్రియ మాణ త్వా భావ స్య వ్యాధ్య వస్థాభా విమనో వ్యాపారేష్య విశిష్టతయా అంతిమ ప్రత్యయ మాత్ర నిష్ఠ త్వాభావేన ప్రసిద్ధవన్నిదేశ శోపపత్తే స్మత్ర పక్ష పాతా నుపపత్తేరితి చేన్న - దృశ్యతేహితి - సంసారిభిరపి ద్ర ఘ్న యోగ్యత్వేన నిదేశా త్సంసారిభి రంతిమ స్మృతేర్విషయా కరణా సంభవాద్వ్యాధ్యవస్థా భావిన స్మవ్యాధి శాంత్య నంతరంప్రతిసంధానాచ్చప్రసిద్ధవన్నిదేశశోపపత్తేస్తదేవవివక్షితమతిభావః-నన్వింద్రియ

సా-వి— తహి కేనహి సాజ్ఞాయత ఇత్యత్రాహ - అనపిన్నితి- ఏవంస్థితే. తెరియు మత్తనై, ప్రకా శేత. నను “నష్టస్మృతిరి కావృతపాపాణసన్నిభ, మిత్యాదిక మంతిమ స్మృతి స్వప్రయత్న సాధ్యాన భవతీత్యేవం తత్పరమిత్యుక్తమ్ - జీవస్యభూతసూక్ష్మ విశిష్టస్య ఉపరత సర్వేంద్రియ స్యాప్రసృతధర్మక

సా-సం— అనపిన్ను, అంతిమస్మృతే రన్వై దుర్జ్ఞేయత్వాత్.

మూ — ఇతుక్కుమేలి తుత్తస్సస్స తిజ్జానమపొహనంచ,, ఎన్నిర ప్రాజ్ఞనుణర్త తత్త క్రికాశితద్వా రనామకొణ్డు బ్రహ్మనాడియితే ప్రవేశితాత్ పిచ్చ కాలతత్వ ముళ్ళ తనైయు

సా - దీ — బోధితానామ్ బ్రహ్మనాడియితే ప్రవేశిత పిన్న అపునస్సాస్వ పజాగరముణ్డా మెన్న నిగమికిరార్ - ఇతుక్కుమేలిత్యాదియాత్. అపొహనం, జ్ఞానాభావః - ఉణర్త, ఎత్తప్ప ,

సా-స్వా—మెన్టాల్ సుసంగత మెన్టుకరుత్తు-ఇప్పడిసుషుప్తితుల్యవనై శొల్లకూడుమో? అప్పొత్తుబ్రహ్మనా డీ ప్రకాశ మిల్లా మెయాలే తత్ప్రవేశమే యిల్లాతొట్టియాతో ? సర్వేంద్రియజ్గుళు ముపరతజ్గుళాన పడి యా లే ఇంద్రియా ధీన జ్ఞానమ్ శొల్లకూడాతే ? విద్యావశీకృత భగవ త్కృపైయాలే ఉద్ధ్వ నాడీ ప్రకాశ ముణ్డా మెన్టిల్ సూక్ష్మ ప్రకృతి సంబంధ కాలత్తిలే ఇంద్రియ వగ్గ ముపరత మాకేయాలే పునశ్చదీమక కాలమ్ సుషుప్తి సంభావితైయాక విరుక్కు హదక పక్కల్ విశ్రమిక్కు మశవుమ్ సుషుప్తితుల్యమాయి రుక్కు మెన్టుసుషుప్తిక్కు కాలావచ్ఛేదమతా పణ్ణకూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయికి రార్ . ఇతు క్కుమేలితి - అపొహనమ్, జ్ఞానాభావః - “ తస్య హౌతస్య హృదయస్యాగ్రం ప్రద్యోతతే- తేనప్రద్యో తతేతేనైష ఆత్మా నిష్క్రమితి,, ఎన్నిర పడియే సర్వేంద్రియజ్గుళు ముపరతజ్గు శానా లుమ్ ఇంద్రియాధీ న జ్ఞాన మన్తికే కేవల భగవ త్సంకల్పతాలే ఉద్ధ్వనాడీ ప్రకాశమ్ వస్తునాడియితే ప్రవేశితాత్ దేశ వి శేష విశిష్ట బ్రహ్మ ప్రాప్తి ప్రతిబంధక పాపాంశ మిరున్మాలుమ్ జ్ఞాన సంకోచ కాంశమ్ ముతలానకృత్స్న పాపాంశముమిని శ్లేషమాకనష్టమాకైయాలే సూక్ష్మప్రకృతిసంబంధమ్ విద్యామాహాత్మ్యతాలేగమనాథకమాక

సా - ప్ర — ననూ పరత సర్వేంద్రియస్య పర మాత్మ సం పన్న స్యా స్రస్మ తథమక భూత జ్ఞాన స్య స్వాత్మ మాత్రానుభవ వ్యతిరేకేణ విషయ గ్రహణా భావాచ్చతాధిక నాడీ విశేష గ్రహణ తత్ప్రవేశాది కంనస్యాత్, విక్రాంత్య నంతరం భగవ తైవ సార్వజ్ఞ త్వాదనాత్తత్సిద్ధా పుత్పన్న భావ పదార్థ స్యాని త్యత్వావశ్యం భావాన్తుక్త్యవస్థాభావి సార్వజ్ఞస్య వినాశోవాస్యాదిత్యత్ర “ సోశ్చుతే సర్వాకామాక స హ- సర్వంహపశ్యతి- పరంజ్యోతిరుప సమృద్ధ్య స్వేనరూపేణాభి నిష్పద్యత, ఇత్యాదిభిముక్త్య వస్థా భావి సార్వజ్ఞస్య స్వాభావికత్వబోధనా త్స్వాభావికస్యచ స్వరూపవన్నిత్యత్వా న్నకా ప్యనుపపత్తి రిత్యభిప్రయన్నాహ - ఇతుక్కుమేలిత్యాది- పరమాత్మని విశ్రమానంతర మిత్యర్థః -

సా - వి — ప్రపన్నస్య విశేషకథనా తద్వచనస్యా యత్న సిద్ధాంతిమ ప్రత్యయ రూపవిశేష పరత్వా భా వే వైయ్యర్థకం స్యాదితి భావః - నను సుషుప్తి తుల్యస్య కథం బ్రహ్మనాడిజ్ఞాన మిత్యత్ర స్వవిషయ స్త్వ తివద్యగవ ద్దత్త జ్ఞానేనైవేత్యాహ- ఇతుక్కు మేలితి - విశ్రమా నంతరమ్-ప్రాజ్ఞనుణర్త, ప్రాజ్ఞభగ వతి జ్ఞాన ప్రచేసతి - నను భగవదుత్పాదిత జ్ఞానశ్చేజ్ఞానస్య జన్యతయా ముక్తి దశాయామపి జ్ఞానస్య వి నాశస్యాదిత్యత ఆహ-ఆసనిన్పితి-కాలతత్వముళ్ళతనైయుమ్, యావతాకాలతత్వసద్భావం-నిత్యమిత్యర్థః:-

సా-సం— ఇతుక్కుమేలి, సర్వనాథారణ సుషుప్తి తుల్య వస్థాయా ఉద్ధ్వం- పునరేవంభూతావస్థాకిం ప్రసక్తేతి శంకాయాంన. కింతు తదనంతరం బ్రహ్మనాడిప్రవేశనేనతిప్రతిక్షణం ప్రజ్ఞావివృద్ధిరేవేత్యాహ-మ త్త ఇత్యాదినా-అపొహనం, ఉపాపొహంత్య కా బుద్ధిః -

మూ—

మొరుపకలాయణర్ త్రియేయామ్.

సా-దీ— ఒరుపకలాయ్ , “ సకృద్విభాతో హ్యేషః,, ఎన్ననివావామ్. జాగరమేయామ్. “విపస్యహా జాగృవాగ్ంసః,, ఎన్నతిరే-

ప్రపన్నసుక్కుఅంతిమకాల త్రిల్ దేశకాలనిమిత్తసియమమిల్ లైఎన్టైత్తైప్పాట్టాల్ సంగ్రహిక్కిరార్.

సా-స్వా — స్థాపిత మానాలుమ్ ప్రతిబంధక మిల్లా మైయాలే బ్రహ్మనాడీ ప్రవేశమ్మొత్తల్ “తయోధ్వా మాయన్న మృతత్వమేతి,, ఎన్నెయాలే జ్ఞానత్తుక్కు సంకోచా వస్థైయిల్ లైయెన్టైత్తు. ఉణర్ త్త, ఉ ద్బోధనమ్ పణ్ణ - ఒరు పకలాయతి - కమణ మూల మనుష్య పితృ దేవ జన్మ మిల్లా మైయాలే దివారాత్రి విభాగ మిల్లా మైయాలే “ ఏతం సేతుం తీర్త్వాపి నక్త మహారే వాభి నిష్పద్యతే - సకృద్విభా తో హ్యేష బ్రహ్మలోక,, ఎనిర పడియే ప్రాయేణ ప్రబోధ కాల మాన దివా వాయి రుక్కు మెన్టపడి - పకలాయరున్మాటమ్ ప్రాకృత లోకత్తిలొపోలే సుఖమ్ సంభావితైయిన్టో? ఎన్నఉణర్ త్రియేయా మెన్టశొన్నతు-

జనాలుమ్ లోక త్రిల్ శ్రేయో సిమిత్తం ప్రస్థాన కాల త్రిల్ శుభనిమిత్త కాలాది ప్రతీక్షేనియమేన పణ్ణికిరా ప్పొలే అత్యంతా ధృదయ రూపమాన వచిరారిది మాగణ గమనత్తుక్కు శుభనిమిత్త దేశకాలా ప్పేక్షై వణ్ణావో? ముముక్షువాన భీష్మరుమ్ ప్రశస్తోత్తరాయణ కాల ప్రతీక్షే పణ్ణి విల్ లైయో? వెన్మి శంకైయై ప్పఃహరియా నిన్ట కొణ్ణ డధి కారాథణ్ త్తైప్పాట్టాల్ సంగ్రహిక్కిరార్.

సా-ప్ర— ఒరుపకలాయణర్ త్రియేయాయరుక్కుమ్ - “తన్మాద్వా ఏతం సేతుం తీర్త్వా అపినక్తమహారే వాభి నిష్పద్యతే. సకృద్విభాతో హ్యేష బ్రహ్మలోక,, ఇత్యుక్త రీత్యా విలక్షణ దివాభూత్వా నిత్య సార్వజ్ఞ మేవ స్వాత్ - అహ్నాజ్ఞానైక హేతుత్వ వన్మోక్ష స్వాపి సర్వ దా సర్వ విషయ జ్ఞాన జనకత్వా ద్విలక్షణ దివ సత్వేన రూపణమ్.

“సంశ్లేషే భజతాం కృపా (త్వరా) పరవశ,, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ ప్రపన్నజన సంశ్లేషణాయ శ్రీరం గే వత్తమానస్య భగవతో దాసానాం యో దేశకాలాది దేశహత్యా గాయభవతి సవీవ మూర్ధన్య నాద్యా నిర్యాణాయోపయుక్తో భవతీత్యభిప్రేత్యాహ.

సా-వి— ఒరుపకలాక, ఏకదివసరూపం. ఉణర్ త్రియేయామ్, సర్వప్రకాశకం జ్ఞాన మేవ భ వేత్ - నతు తన్నాశః ప్రకృతి సంసర్గ మోచనస్య స్వభావసిద్ధ సార్వజ్ఞ ప్రతిబంధక నివృత్తి రూపత్వేన త త్స త్వే సార్వజ్ఞ ప్రకాశనా త్పున స్సంసారా భావాత్ - “నక్త మహారే వాభి నిష్పద్యతే- సకృద్విభాతో బ్రహ్మ లోకః-జాగృవాగ్ం సస్సమింధత,, ఇత్యాద్యుక్త రీత్యా ముక్తాస్తాదృశ సార్వజ్ఞ సర్వదా దివసప్రాయ మే వానుభవంతీత్యథః - “యథానక్రియ తేజోత్పాన్న ములప్రత్యేశ నాన్మణేః | దోష ప్రహణా న్నజ్ఞాన మా త్మనః క్రియ తేతథా | యథోదపాన కరణా త్రియ తేన జలాంబరమ్ | సదేవనీయ తేవ్యక్తి మసత స్సంభ వంకుతః | తథా హేయ గుణధ్వంసా దవబోధాదయోగుణాః | ప్రకాశ్యం తేన జన్యం తే నిత్యావృత్త నోహిత,, ఇత్యాదిక మత్రాసు సంధేయమ్.

ప్రపన్నస్య దేశహత్యాగా యయః ప్రాప్తో దేశకాలాదిః సవీవ మూర్ధన్య నాద్యా నిష్క్రమ్యాచిరారి మాగేణ భగవంతం ప్రాప్త్యుం ప్రశస్త ఇతి గాధయా ప్రదశయతి.

మూ— నన్నిలమా(వతు)మతునర్పకలా(వతు)మతునన్నిమిత్రమ్, ఎన్నలమా(వతు) మతుయాతా (నమూనా) జ్ఞడియవర్కు) మరజ్గరడి యవర్కు, మిన్నిలై మేని విడుమ్మయణత్తు విలక్కిలతోర్,

సా-దీ— నన్నిలమిత్యాది. అడియవర్కు, ప్రపన్నరు - విలక్కిలతోర్ నన్ని లైయామనడునాడి వట్టిక్కు, వేరు విలక్కిల్లాతతామ్ నల్లనిలైయై యుడైయతాన. నడునాడి, సుషుమ్ననాడియాత్ పోమ్ వట్టిక్కు. అచిరాది మాగ్గత్తుక్కు ఎన్నె. నడైపెరు కైకాక, మిన్ని లై మేని విడుమ్మయణత్తు, “ మిన్నిక్ నిలై యిల్లై, ఎన్టపడియే విద్యుత్తుప్పోలే అస్థిర మాన శరీర తై విడుక్తే యాకిర నిర్యాణత్తుక్కు - అట్ట, చేశ

సా-స్వా— నన్నిల మిత్యాదినా-అడియవర్కు, ప్రపన్నాశుక్కు. విలక్కిలతోర్, ప్రారభా వధికానియ త స్థూల శరీర రూప ప్రతిబంధకనివృత్తి కాలమతవిర ప్రశస్త చేశకాలాది ప్రతీక్షా విశమ్మ సహమల్లాత - ఓర్, “ శతంచై కావ హృదయస్య నాద్యస్తాసా మ్మూర్ధాన మభి నిస్సృతైకా - ఊర్ధ్వ మేకస్థితస్మేషా,, మెట్టుమ్మోల్లప్పడు కిర అద్వితీయయాన - నన్నిలైయాన, నల్ల స్వభావతై యుడైలాన - ఇతర నాడికల్ పోలే నరకాది నిమిత్త తయా హేయమన్తి కే పరమ పురుషార్థ ప్రాప్తి నిమిత్త తయా శుభ స్వభావైయాన - నడు నాడివట్టి క్కు, నాడి కళుక్కిల్లా మృధ్యత్తిలే యిరుక్కిర బ్రహ్మనాడియాకిరవట్టిక్కు. యద్వా. నడునాడియై ముఖమాక పుడైయ వచిరాది మాగ్గత్తుక్కు - నడైపెరవె, సంచారమ్ పెరుకై క్కాక. అచిరాది మాగ్గ గమ నాథ మెన్టుకరుత్తు - మిన్నిలై, “ మిన్నిక్ నిలై,, ఎన్నిర పడియే - మిక్, విద్యుత్తి సుడైయ - నిలై, స్వభావ మ్మోలే యిరుక్కిర స్వభావతై యుడైయ - మేని, శరీరమ్-అనియత కాలతయా తుణ భజ్జర శరీరమ్. విడుమ్మయణత్తు, విడుక్తేయాకిరప్రయాణ త్తుక్కు - లో క త్తిల్

సా-ప్ర— నన్నిలమిత్యాదినా. అరజ్గరడియవర్కు, శ్రీరంగ నాథదాసానాం ప్రపన్నానాంపరమై కాంతి నాం. మిన్ని లై మేని విడుమ్మయణత్తు, తుణప్రభావత్ తుణభంగుర శ రీరత్యాగరూప ప్రయాణాయ.యాతా మ్,యోదేశకాలాదిభవేత్ - అతు, సవీవ. వి లక్కి ల తో ర్ న న్ని లై యా న న డు నాడువట్టిక్కు నడైపెరవే, పరమపద వ్యతిరిక్త స్థాన గమనాయోగ్యా ద్వితీయ సమీచీన స్వభావ శరీరమధ్య స్థి త మూర్ధాన్యనాడిద్వారాచిరాదిమాగ్గేగంతుమ్-నన్నిలమామ్, “జాతోవాత్రమృతోవాపిపాపానామతిపాపకృత్ |

సా-వి— నన్నిలమావతితి. అరజ్గరడియవర్కు, భగవద్దాసానాం. మిన్ని లై మేని విడుమ్మయణత్తు, విద్యుత్తుల్పస్థితే శరీరస్య త్యాగపూర్వక ప్రయాణస్య - యాతానుమ్, దేశకాలాదికం-ఆమ్, భవతి- “రథ్యాంతరే మూత్ర పురీవగ తే, ఇత్యాదిరూపం- అతు, తదేవ. విలక్కిలతోర్ నన్ని లైయాన నడునాడి వట్టి క్కు, విలక్కిలతు, గతీవ్యదేశా దన్యత్ర గమనరహితే పమపడైక గామినీత్యథాకి - ఓర్, అద్వితీయేన - నన్ని లైయాన, సమీచీన స్థితౌ భగవత్ప్రాప్త్యనుకూల స్వభావత్యథాకి - నడునాడి, మధ్యస్థ మూర్ధాన్య నాద్యాభ్యేవట్టిక్కు, మాగ్గే-నడైపెరవే, గమనరూప్రప్రయోజనాయ. నన్నిలమావతు, సమీచీనస్థలం. ఆమతువె,

సా-సం—నన్నిలమితి - అరజ్గరడియవర్కు మిన్ని లై మేని విడుమ్మయణత్తు యాతామతువే విలక్కిలతోర్ నన్నిలైయాన నడునాడి వట్టిక్కు నడైపెర నన్నిలమామతు ఇత్యాద్యన్వయకి - రంగ నాథ ప్రపన్నానాం విద్యుత్తుల్పస్థితమ పురీరస్య త్యాగపూర్వక ప్రయాణకాలే యద్వే శాదిభవే తదేవ - విలక్కిల తోరిత్యాది-

మూ—

నన్నిలైయానదునాడివల్లిక్కునడైపెరవే || ౨౭ ||

సా- దీ— కాల నిమిత్తజ్జలిత్. యాతానుమ్, ప్రశస్తాప్రశస్త దేశకాలనిమిత్తజ్జలిత్ ఏతాకిలుమ్ ప్రాప్తమా నాలుమ్. అవైతానే నన్నిల మావతుమ్, ప్రశస్తదేశ మెన్నతుమ్- నర్పకలావతుమ్, నన్నిమిత్త మెన్నప్పడు మతు మామ్- ప్రశస్తకాల నిమిత్తజ్జళుమా మెన్నై. || ౨౭ ||

పూర్వమేషవనై ఓరవసరత్తిత ఉద్ధరిక్కైకాక వివనుడైయహృదయత్తిత్ వసిక్కుమ్హదః

సా-స్వా—ప్రయాణత్తిత్ శుభాశుభనిమిత్త దేశకాలప్రతీక్షైశ్చక్రైయాక్రైయాలేకతవైయనాలుమ్ పరమప దప్రయాణత్తుక్కు శుభనిమిత్త దేశ కాలజ్జ శుపాదాతుమ్ శక్యజ్జ శల్లా మైయా లుమ్, తీర్థే శ్వపవగృ హేవా,, ఎన్దు దేశకాలాది నియమ మిల్లై యెన్దు శొల్లైక్రైయాలుమ్ నియమ మిల్లై యెన్దు కరుత్తు- భీష్మర్ స్వచ్ఛంద మరణ రాక్రైయాలే శరీర విక్షేప కాలమ్ స్వేచ్ఛయా నియంతుమ్ శక్యమాక్రైయాలే లోక సంగ్రహాథక మాక లోక త్తుక్కు త్రరాయణ ప్రాశస్య ద్యోతనాథకమ్ ఉత్తరాయణ ప్రతీక్షే పణ్ణి నా రెన్దుకరుత్తు- అజ్గు, అనియత నిమిత్త దేశ కాలజ్జలిత్ - యాతాను మామ్, ఏతాకిలుమామ్- అరక్గరడియవ ర్కె- నిర పాతత్తిలే యాతామ రక్గరడియవర్కె స్థపాతమ్ - యాతామ్, ఏతాకిలు మామ్ - అన్తదేశ మే నన్నిల మామ్, నల్లదేశ మెన్నతు - అన్తకాలమే నర్పకలామ్, అతు నల్లకాల మెన్నతు - అన్తనిమిత్త మే నల్ల నిమిత్త మెన్దిలు మామ్, అతు నల్లనిమిత్త మెన్దుశొల్లప్పడుమతు - యద్వా, అతు, భిన్నపదమాయ - అతు, అన్తదేశమ్. నన్నిల మామ్, నల్లదేశ మామ్. అతు, అన్త కాలమ్. నల్లు కాలమ్ - అతు, అన్తని మిత్తమ్ - నన్ని మిత్త మెన్దిలు మామెన్దు యోజనై యాకవు మామ్ || ౨౭ ||

అనాలుమ్ మూఢన్య నాడియిలే ఇజ్జీవక్ ప్రవేశిక్కు కూడుమో? ఉపరతసర్వేంద్రియనాయ్

సా-ప్ర— మమలోక మవాప్నోతి సపునభావ మృచ్ఛతీ,, త్యాదిభి రుక్తసమీచీన స్థల విశేషోభవేత్-యా తామిత్యస్య అతుఇతి పదత్రయేతాన్వయః. అతువేనర్పకలామ్, సవీవ కాలో, యేదీవాచశుక్లపక్షశ్చే,, త్యా ద్యుక్త స్సమీచీనఃకాలః. అతుచే నన్నిమిత్త మెన్దుమామ్. యేనప్రారబ్ధ ఫలభూతో ద్బంధనాదినా శరీర మత్యజ తదేవాచీరాదినా గంతుం యోగ్యత్వే నోక్తాగ్ని ప్రవేశ భృగువత నసరయోగంగాదిజల ప్రవేశ యోగాభ్యాసాది రూపం సమీచీన నిమిత్త మిత్యథః || ౨౭ ||

నస్వేవ మిదానీం ప్రాజ్ఞస్యసార్వజ్ఞో త్పాదన పూర్వకంశతాధికనాడిప్రవేశయితృత్వంనోప పద్యతే.

సా-వి—భవత్యేవ. నల్పకలామతు, యేదీవాచ శుక్లపక్షశ్చే, త్యుక్త ప్రశస్తకాలః. పకల్ శబ్దఃకాలమాత్రో ప లక్షణః. అతువేనన్నిమిత్తమ్, తాదాత్మిక సంభావిత నిమిత్తమేవ శస్త్రాఘాతాదికం ప్రయోగాథోదక స్తాపనాది రూపసమీచీన నిమిత్తం. ఏన్నలుమామ్, ఇతివక్తుంయోగ్యంభవేత్-కిమప్యనపేక్ష్యమితిభావః. || ౨౭ ||

సా-సం—గంతవ్యదేశాదన్యత్రగమనాననుకూలపరమపదైక గామ్యద్వితీయసమీచీనస్థితిమదూర్వగమూఢన్యనాడి సంబంధి మార్గే గమన లాభాయ. నన్నిలమామతు, సవీవదేశః, శ్రీరంగాదిదేశః-నల్పకల్, సవీవది వాచే, త్యాదివోక్తః కాలః. నన్నిమిత్తం, తదేవ సమీచీన మిత్యథః || ౨౭ ||

ఇహనాడి భదైరిత్యనేన వివక్షితా నాడి నినిదిశక్ అంతిమకాలే స్వయమేవస్వపదయాతామై

మూ—దహర(జతర)కుహరేదేవస్తిష్ఠ నిష్ఠ ద్వరదీప్తిః కానిపతితనిజాపత్యాదిత్సావతీణా పితృక్రమాత్ ।

సా దీ—నిర్యాణదశైయిల్ బ్రహ్మలోకగమనాథామాకవివనైసుషుమ్నానాడియిల్ ప్రవేశిష్ఠిక్కు-మెన్ని-రాద్-దహరేతి-దేవః ప్రభుః శేషియాన శ్రియఃపతి- నిషద్వరేత్వాది - నిషద్వరః, జంబాలః. శేష్టు క్కిణ త్తి తే విక్ర న్తతక్ బాలకనై ఎదుక్కు క్కిణ త్తిలె కుతిత్త తకప్పన్ న్యాయత్తాలే-

సా-స్వా — అచిత్కల్పనానవివక్ ప్రకాశతేశ రహితనామ్ అశ క్తనాన పడియాలేనాడియిల్ ప్రవేశిక్కు-కూడాతే ? స్వతో జీవనుక్కు ప్రవేశ శక్తి యిల్లా విట్టాలుమ్ హదానాన వీశ్వరక్ జ్ఞాన ప్రదానమ్ పణిణి ప్రవేశిష్ఠి క్కిరా వెన్ఱి లీశ్వరన నాదియాక బ్రహ్మ పురమెన్ఱు అభిమా నిత్తు భోగ్యమా యిరుక్కి-ర విశ్వరీరత్తై విశ్లేషిష్ఠిక్కు కూడుమో ? అకృతక తయాత్వంత భోగ్య పరమ పద ప్రాప్త్యథాం విశ్లేషిష్ఠి క్కు కూడుమెన్ఱి లానాలు మనాది యాక విజ్ఞేవాత్తావై సంసరిష్ఠిక్కు క్కాక హదావ తారమ్ పణిణి జుగుప్సనీయ దేహత్తితే ప్రవిష్ట నాకైయాలే సంసారో చ్చేదన వ్యాపారమ్ పణ్ణి విక్కు కూడుమో ? సంసరిష్ఠి క్కుయే ప్రయోజన మల్లావిట్టాల్ హదా రూపియాన వీశ్వరనుక్కు జుగుప్సనీయ దేహ ప్రవేశ మనుచిత మాక స్రసగి యాతో ? వెన్ఱి-ర శంకైయై శ్లోకత్తాలే పరిహరిక్కి-రాద్ - జతర కుహరేతి-దేవః, కమో పాధి మపేక్ష్య లీలాప్ర వృత్తః - నిషద్వర దీ ఘికా, “ నిషద్వ రస్సు జంబాల , ఇత్యమ రః- జంబాల పూణా దీ ఘికాయాం కూపే-నిపతి తస్య నిజాపత్యస్య, స్వకీయ పుత్రస్య బాలస్య. ఆది త్సయావ తీణా పితృ క్రమాత్, తత్ర దీ ఘికా కాయాం పంక సంస గాది హేయ తామ నాలోచ్య స్వ యమ్ పురుషార్థా తయా పుత్రో ద్దర ణార్థాం స్వయమపి పతిత పితృ న్నాయేన - జతర కుహరే , రక్షణావసర స్రతీ శుయా హదా రూపే ణావ తీర్య తిష్ఠక్ - అనేన “ పరిత్రా ణాయ సాధూ నాం వినా శాయచ దుష్కృతా , మిత్యాది ప్రమాణాక్త రీత్యా హదా రూపేణావ తీర్య హేయ శరీర ప్రవేశ శ్శ రణ్యస్య సంసార కూప పంక నిమగ్నస్వదాసోద్ధరణైకప్రయోజనార్థః - నతు సం సారోత్పాదనార్థా ఇతి

సా-ప్ర— “తస్యప్రాజ్ఞేనాత్మనాసంపరిష్వక్తః -పిషసవఃసూతాంతరాత్మై, త్యాదిశ్రుతిభి స్సజేష్వవిచే హేషు సాన్నిధ్యావగమా జ్ఞే వస్యచానాది సంసారేవంత దేహ వత్వాత్తత్తద్దేహ వియోగకాలేశ తాధిక నాడిప్రవేశ కరణా భావవదిదానీ మపి తత్కరణా సంభవా దిత్య త్రాహ - దహరకుహరేతిత్వాది - దహరాఖ్య కుహరే సుషిరే “నాగలోకోథ కుహరం వివరం సుషిరంబిల, మిత్యుక్తేః. దేవ స్తిష్ఠక్ “అన శ్శన్న న్యో అభిచాకశీతీ, త్యక్త రీత్యాదేదీప్యమాన స్తిష్ఠక్ - నిషద్వర దీ ఘికా, కదమవాపీ , “నిషద్వర స్సు

సా-వి— హదా పరమాత్మై వ సుషుప్త పాయంపురుషంబ్రహ్మనాడిం ప్రవేశయతీతి శ్లోకనాహ - దహరకుహర ఇతి - దహరకుహరే, దహరాకాశే తిష్ఠక్ - దేవః, ప్రకాశమానః పరమాత్మై వ-నిషద్వరదీ ఘికా కాయాం, కదమయుక్త వాప్యాం, నిపతితస్య నిజాపత్యస్య-ఆదిత్సయా, ఉద్ధరణైచ్ఛయా-అ వతి ణాస్యపి తురి-క్రమాత్, న్యాయాత్-బలాదుద్ధృ త్యేతిభావః.

సా-సం—మూర్ధాన్యనాడిం ప్రవేశయతీత్యాహ-దహరేతి-జగత్కారణభూతరి-“గుహాహిత్యహ్యోష్ఠ, మిత్యుక్తే దహర కుహరే తిష్ఠక్ సదేవః- ప్రభుః, ఫలప్రదః-దహరకుహరసంబంధితయాస్థితాంశ తాధికాం-

మూ— ధమనిమిహన స్తస్మిన్కాలేనవీవశతాధికామకృత కపురప్రస్థానాథంప్రవేశయతిప్రభుః॥౪౫॥

ఇతికవితారీకసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిమ
శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే నిర్యాణాధికారో వింశః.
శ్రీమతేనిగమాంతమసాదేశికాయనమః.

సా-దీ — ఇహ, ఇర్దహరాకాశత్తిలే. హృదయాకాశత్తిలేః పూర్వ మేవతిష్ఠత్ తస్మిన్నిర్యాణకాలే. అ
కృతపురస్య, వైకుంఠనగరస్య- గమనాథం-నరి, అస్మాత్. ఇహ, శరీరస్థితి సమయే - శతాధికాంధమ
నిమ్, సుషుమ్నా నాడియై ప్రవేశి ప్రిక్కుమ్, తదేకోగ్ర జ్వలనం,, ఎన్టపడి యెన్టెన్.॥ ౪౫ ॥
ఇతి శ్రీసారదీపికాయాం నిర్యాణాధికారోవింశః.

సా - స్వా — ధ్వనితం. ప్రభుః, స్వామీ- తస్మిన్కాలే, యాదృచ్ఛిక ప్రాసంగి కాదిసుకృతవిశేషపర మ్ప
రయా స్వసమీ హిత రక్షణావ సరే - సవీవ , లీలా ప్రవృత్తి వీవ - స్వామి త్వాత్స్వతో రక్షణ ప్రవృ
త్తతయా లీలాపరతి కాలే - నరి, అస్మాత్ - శతాధికాం - ధమనిం, నాడిమ్. అకృతక పురస్య, అకృ
త్రిమస్య స్వతః ప్రాప్తస్య పురస్య పరమ పదస్య - ప్రస్థా నాథం ప్రవేశయ తీత్యథః - నిరుపాధిక త
యా స్వతః ప్రాప్త పుర ప్రవేశా థమ్ సోపాధిక తయా అగంతుక పురాన్నిగం మన కరణ ము
చిత మిత్యపి సూచ్యతే ॥ ౪౫ ॥

ఇతి శ్రీమదుత్తర సారా స్వాదిన్యామ్ నిర్యాణాధికారోవింశః -

సా-ప్ర—జంచాశ,, ఇత్యుక్తి. యథాకథమవాపినిపతితస్వసుతాదిత్సయాతత్ప్రతాతత్రావతరే త్తథాత్వంతజు
గుప్త్యయే శరీరే అంతర్యామిత్యే నావస్థిత స్సవేశ్వర స్వావసరే జీవ ముత్తారయతీత్యథః ॥ ౪౬॥
ఇతిశ్రీసారప్రకాశికాయాం నిర్యాణాధికారోవింశః.

సా-వి— అకృతకపుర ప్రస్థానాథం, పరమపదప్రయాణాయశతాధికాం ధమనిం, మూర్ధన్య నాడిం.
నః, అస్మాత్, ప్రవేశయతి, అవిలంబతమాన సామీప్యేవతమానవద్వేతివతమాన సమీపేభవిష్యతిలట్॥
ఇతి శ్రీసారవివరిణ్యాం నిర్యాణాధికారోవింశః.

సా-సం—ధమనిం, నాడిం . తస్మిన్కాలే, శరీర విశ్లేషసమయే - అప్రాకృతపరమ స్థానప్రయాణాథం
ప్రవేశయతి - ,, తదేకోగ్ర జ్వలనం,, మిత్యుక్తి రీత్యానాడిద్వారం విశదీకృత్య స్వయమేవ ప్రవేశం కార
యతీత్యథః -

ఇతి శ్రీసారప్రకాశికా సంగ్రహే నిర్యాణాధికారో వింశః-

శ్రీయోనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

గ తి చింత నాధికారః.

మూ—

జ్వలన

సా-దీ- ఏకవింశేబ్రహ్మనాడ్యానిగతస్యాస్యదేహినః । అర్చిరాదిగతాత్తైస్సైస్సత్కారస్సాధువణ్యతే॥

సా-స్వా— ఇప్పటి పూర్వార్థి కారత్తిలే నిషద్వర దీక్షికాని పతిత నిజాపత్వాది త్సావతీణక పితృన్యా
యత్తాలే స్వయమ్ పురుషార్థక మాక వివ్యాత్మావై పరమ పురుషార్థక ప్రాపణార్థక మచిక రాది మా
గక ముఖభూత బ్రహ్మ నాడియిలే ప్రవేశిప్పి కిరారానెన్దు శొన్నతు కూడుమో ? సర్వత్ర విభువాయ్ పరి
పూణకమాన బ్రహ్మత్మినుడైయ వసుభవ రూప పరమ పురుషార్థక మిజ్జేతానే సిద్ధి క్కలా యిరు క్కె
యాలే యతుక్కు మాగక గమన మపేక్షిత మ్మనై ? దేశ విశేష విశిష్ట బ్రహ్మనుభవమే పురుషార్థక మా
కైయా లతుక్కు మాగక గమనా పేక్షై యుక్టైస్తిత్ భక్తియోగ ప్రకరణత్తిలే యిరుక్కిర వచికరాదిమా
గకత్తై ప్రపన్న విషయ త్తిత్ శొల్ల కూడుమో ? :: ఊర్ధ్వక-మేక సిద్ధిత స్మేషాంయోభిత్వా సూర్యమం
డలం । బ్రహ్మలోక మతిక్రమ్య తేనయాతి పరాంగతిం,, ఎనిగిర పడియే మూర్ధన్య నాడియిలే ప్రవేశిత
నాన ప్రపన్న నుక్కు సూర్యమండల భేద ద్వారా గమన మావశ్యక మాకైయాలుమ్ అప్పడియే సంప్రదా
య మాకైయాలుమ్ :: తేషాం వైక్షేమ మధ్వానం గచ్ఛతాం ద్విజ సత్తమ । సర్వలోక తమోహంతా ఆ
దిత్యో ద్వార ముచ్యతే ,, ఎన్దు సూర్యమండల భేద ద్వారకమాగకమ్ దేవయాన మేన్దు శేర్పెత్తతాకై
యాలుమ్ ప్రపన్న నుక్కు జన్మాంతరా వ్యవధానేన అపునరావృత్త్యను గుణ మాగాంతరమిల్లా మైయా
లుమ్ అన్యధా నుపపత్త్యా అచికరాది మాగక మావశ్యక మేన్దులా నాలుమ్ :: నిష్పానియే నిరాలంబే నిచ్చ
యే నిర పాశ్రయే । ద్రాక్షీయస్య శుభేమాగేక యమస్య సదనం ప్రతి ,, ఎనిగిర మాగాంత రమ్ పోలే
యితువుమ్ దురిభోత్పాదక మాకిలతు అనిష్టమాకాతో ? భగవ చ్ఛాస్త్రాది కళితే శొల్లకిర పడియే ఇన్ద
మాగకమ్ నిరతిశయ పురుషార్థక రూప మేన్దులానాలుమ్ స్థూలశరీర నిర్మాణ కాలత్తిలే తానే సమ స్తక
మకముమ్ నష్టమాకైయాలే మూలచ్ఛేదత్తాలే ప్రాకృత శరీర రహితనాన వివనుక్కుప్రకృతిమండ లత్తిలే
మా గక సంచారమ్ కూడుమో ? ప్రాకృత సూక్ష్మ శరీర మివను క్కుక్టైస్తిత్ అతు కమకఫలభౌగాథకమాన

సా - ప్ర— ఏవం శరీరాన్నిగతానాం పరమ పదం గచ్ఛతాం మాగోకత్ర నిరూప్యతే-తత్రసుఖాను

సా- వి— బ్రహ్మనాడీప్రవేశానంతరమచికరాదిగతిప్రకారంవిస్తరేణోపపాదయివ్యక్తసంక్షేపేణాహ-

సా-సం— అథైవం మూర్ధన్యనాడ్యాస్థూలశరీరాన్నిగతస్యాచికరాది మాగేకణ గతివిశేష పర

మూ—దివస జ్యోత్స్నాపక్షౌత్తరాయణవత్సరా౯ పవనతపన ప్రాతేయాంశుః సక్రమా

సా-దీ — బ్రహ్మనాడీ ప్రవేశానంతర భావియాన వాతవాహిక ప్రాప్తిక్రమత్వై యదుళి చ్యేయ కిరార్-
జ్వలనేతి- జ్వలనః, అచిః. అర్చిరభిమానీ పురుషః. దివసః, వాసరః. జ్యోత్స్నాపక్ష, శుక్లపక్ష - ఉ
త్తరాయణం. వత్సరః. పవనః- తపనః- ప్రాతేయాంశుశ్చంద్రః. క్రమాదిత్యనేనాయ మేవ క్రమః. ఎను

సా-స్వా—పడియాలె నిశ్శేషకమక్షయం శాస్త్రువువిరోధి యాతో? ప్రాకృతశతీర మనువతకత్తాల్ప్రాకృ
త భోగముమ్ ప్రసంగి యాతో? లోక త్తిలే తటాకోత్పాదక సస్యో త్పాదనే చైచ్చసస్య సిద్ధి యాలే ని
వృత్తై యానాలుమ్ పానాద్యథం తటాకమ్ స్థాపిత మాకిరా ప్పీలే మూలభూత కమన్ నృప్య మా
నాలుమ్ సూక్ష్మ శరీరమ్ విద్యేయాలే గతి మాత్రాథక మాక స్థాపిత మెన్జిలప్పీతు అతుయావదాత్మభా
వియాక అనువతకకా ప్రసంగి యాతో? దివ్యలోక ప్రాప్త్య నంతరమ్ స్వప్ర యోజనమ్ నివృత్తమాక్ష
యాలే ఇశ్వరీరం నశిక్కు మెన్జిలప్పీతుతదు త్తర త్తణ త్తిలే తానే స్వస్వరూపావిభావమ్ ప్రసంగియాతో?
కించ ఇవ్వచిరాది ప్రాప్తి యుగపత్తో? క్రమికైయో? యుగపత్తాకిత్ క్రమశాస్త్ర విరోధమ్ ప్రసంగి
యాతో? క్రమికైయాకి లుపనిషత్తు క్కళితే నానావిధ క్రమమ్ శొల్లుకైయాలే క్రమనైయత్య నిదానముణ్
డో? కించ ఇవ్వచిరాది గతి ఉపాసకనుక్కు నిత్యమక్లమాక చింతనీయై యాక్షేయాలే తతకృతున్యాయ
త్తాలే అవనుక్కు నియత్రేయనో? ప్రపన్న నుక్కుమ్ నిత్య చింత నీయై యెన్జిలప్పీతు గతి చింతై యక్ల
మాక్షేయాలే సాంగోపాయత్తుక్కు సకృత్ తవ్యత్వ భంగమ్ ప్రసంగియాతో? అక్లమన్నెన్జిల్ ఇన్దనిరూ
పణ మిష్విడ త్తిల్ అసంగత మాకాతో? ఇత్వాది శంకైకతై యిన్ద వధికారత్తాలే పరహరిక్కు కోలిఅధి
కారాథకత్వై శ్లోకత్తాలే సంగ్రహిక్కిరార్ - జ్వలనేతి - జ్వలనశ్చ దివసశ్చ జ్యోత్స్నాపక్ష శ్చోత్త రా
యణంచ వత్సర శ్చేతి ద్వందః - తా౯. “తేచిష మభి సంభవంతిఅచిషోహరి. అహ్న ఆపూర్యమాణప
క్షం - ఆపూర్యమాణ పక్షాద్యా౯ షడుదశ్చే తిమాసాంస్తావ్యా సేభ్యస్సంవత్సరమిత్యుక్తా౯. పవనశ్చతపనశ్చ

సా-ప్ర—సంధానాథం మార్గం సంగృహ్య దశకాయ న్నశన మాగేణగ తానాంపరిపూడా౯ సుభవః
ఫలమిత్యాహ - జ్వలనేత్యాదినా - జ్యోత్స్నాపక్షః, జ్యోత్స్నాప్రచురః పక్షః. ప్రాచుర్యంచ పూణిమా

సా-వి—జ్వలనేతి - జ్వలనః, అచిరభిమాని దేవతా. దివసః, దివసాభిమాని దేవతా. సర్వత్రైవ మేవ - అత్ర
ఛాందోగ్య “మాసేభ్య స్సంవత్సరం సంవత్సరా దాదిత్య, మితి శ్రుతం - అన్యత్రమాసేభ్యో దేవ లోకం
దేవలోకా దాదిత్య, మితి తథా పరత్ర “యదావై పురుషోస్మాల్లోకా త్తైత్రితి సవాయులోక మార్గచ్ఛ
తి- తస్మై స తత్ర వి జి హీత , ఇతి తత్ర దేవ లోక వాయు శ బ్ద యో వా యు విష యతాం
స్వీకృత్యఛాందోగ్య శ్రుత మాదిత్య సంవత్సరా సంతర్యంవా యునావ్యవహితమితి,, వాయు మబ్దా దవిశే
ష విశేషాభ్యా,, మితి సూత్రేనిణీతం-తదభిప్రేత్య తపన పవనేత్యుక్తమ్-తపనః, సూర్యః. పవనః, వాయుః-

సా-సం—మధికారమవసరసంగత్యాఆరభమాణఃప్రతిపాద్యంసంగృహ్యైతి-జ్వలనేతి. జ్వలనం, అచిః-దివసః,
అహః. జ్యోత్స్నాయా సహితఃపక్షః , ఆపూర్యమాణ పక్షః. ఉత్తరాయణమితి, ఉదీచీన మాస షటకము
చ్యుతే- వత్సరః, సంవత్సరః. పవనః, వాయుః. తపనః, ఆదిత్యః. ప్రాతేయాంశుః, చంద్రః.

సా-సా-—దచిరద్యుతిమ్ | జలధ(చ)రపతిం దేవాధీశం ప్రజాపతిమాగత స్తరతివి

సా-దీ—సూచితమ్-అచిరద్యుతిః, వైద్యుతః. జలధరపతిః, వరుణః. దేవాధీశః, ఇంద్రః. ప్రజాపతిః, సూర్యతానూరిమే
ణాగతః త్రైస్సత్కృతానాన విజ్ఞేవక్ విరజానదియైకగ్రాదక్కుమ్ - తతఃపరం ఏవాదూరే, యతోవాచోని
వతంతే,, ఇత్యుక్తమ్ - అద్భుతం దేశవిశేషమ్ పరమాత్మానం చతరతి, ప్రాబ్ధ్యై-తరతిరత్రప్రాప్త్యర్థః.
“నైనం సేతుమహూరాత్రే తరత,, ఇతివత్ - యద్వా, తతః పర మద్భు తమ్ దూరే వాచో భవతి -

సా-సా-—ప్రాతేయాం శుశ్చేతి ద్వంద్వః - తాన్, అత్ర పవనాదిద్వంద్వ సమాసరూప భిన్నపద నిర్దేశే
న సూత్రస్థ ప్రథమ పదపర్యాయ గ్రహణాత్,, వాయుమబ్ధాదవిశేషవిశేషాభ్యా,, మితిన్యాయసూచ్యతే-అ
చిర ద్యుతిం , విద్యుతమ్ - జలధరపతిః, వరుణమ్. అత్ర వరుణాది పదమ్ విహాయజలధరపతిపదనిర్దేశః
విద్యుతా సాకష్టేఘోదర వతిత్వ రూపాంతరజ్ఞ సంబంధ ద్యోతనార్థః - అత్రాప్యచిర ద్యుతిమితి సూ
త్రస్థ ప్రథమపద పర్యాయ గ్రహణేన “తటితోధి వరుణ స్సంబంధా,, దితి న్యాయ సూచనార్థమ్భిన్న
పదతయా నిర్దేశః - దేవాధీశమ్, ఇంద్రమ్. ప్రజాపతిమ్. “సఇంద్ర లోకం సప్రజాపతిలోక,, మితిపా
తతః క్రమేణోక్తౌ ఇంద్ర ప్రజా పతి - అత్ర ద్వంద్వా నిర్దేశః పూర్వ ద్వంద్వ నిర్దేశ స్థల వచ్చుత్తిక్ర
మోనాస్తి, కింశు, పాతక్రమ ఏవేతి జ్ఞాపనార్థః - ఏతాన్ క్రమా త్ప్రేక్ష - అనేనక్రమనైయత్యం
గమ్యతే - తతో విరజాంతరతి - అద్భుతమ్ తతఃపరమ్, ఫలపర్వ వాచో దూరేవాచామగోచరమిత్యర్థః-

సా-ప్ర-—జ్యోత్స్నాయాఆధిక్యాత్-తతః పరంవిరజాతిక్రమణానంతరం, యతో వాచో నివ తంత,, ఇ
త్యుక్తరీత్యా వాచ అవిషయ భూతం - “అనెకా ద్భుత దశకనం - సర్వా శ్చర్యమయం దేవ,,

సా-వి-—ప్రాతేయాంశుశ్చంద్రః-ఆదిత్యాచ్చంద్రమనం-చంద్రమసోవిద్యుత,, మితిశ్రౌతక్రమాత్ప్రాతేయాం
శూన్ క్రమాదచిరద్యుతిమిత్యుక్తమ్. “ఏతందేవయానం పంథానమాపద్యాగ్నిలోకమాగచ్ఛతి- సవాయులో
కం సవరుణలోకం సఇంద్రలోక,, మితి శ్రుతౌ వరుణస్య వాయూనంతర్య ప్రవణేషి, తటితో ధివరుణస్సం
బంధా,, దితిసూత్రే తతఉద్భృత్య తటిత్సంబంధా ద్వైద్యుతానంతర్యనిర్దేశతంతథా,, సఇంద్రలోకంసప్ర
జాపతిలోకం సబ్రహ్మలోక,, మితిశ్రుతంతదభిప్రేత్య - జలవరపతిం దేవాధీశం ప్రజాపతి మా గ త ఇ
త్యుక్తమ్. “తత్పుషోమానవ స్సవీనాన్ బ్రహ్మగమయతీతి వైద్యుత పురుష స్యామానవ సంజ్ఞ కత్వంబ్రహ్మ
గమయితృత్వంచ శ్రుతిసిద్ధమ్- తస్యబ్రహ్మ గమయితృత్వేపి వరుణేంద్ర ప్రజాపతయ స్తస్మాను గ్రాహ కా
స్సంతరి సహకారిణిఇతి ద్రష్టవ్యమ్ - ఏతాశ్చాచిరాది దేవతాః “ఆతివాహికా స్తల్లింగా,, దితి సూత్రే
ముక్తస్యాతివోధార ఇతి నిర్దేశతం. అనంతరంవిరజాంతరతి- తతఃపరమద్భుతం “సర్వాశ్చర్యమయందేవం,,
ఇత్యుక్తప్రకారే ణాపూర్వ తనూ పర మాశ్చ ర్యావహ దివ్యాత్మానుభవ జనిత మాశ్చర్యం తద్వైభవస్య

సా-సం-—అచిరద్యుతిః, విద్యుత్-జలధరపతిః, వరుణః. దేవాధీశః, ఇంద్రః. ప్రజాపతిః, బ్రహ్మ. ఏతానాతివాహికా
కాస్సురుషానగ్రామాదాగతః, ప్రాప్తః. అనంతరంవిరజానదీంసంకల్పేనైవతరతి-తతః, తత్రతరణాత్పరం.

మూ—

మద్భుతమ్ || ౪౬ ||

సా-దీ—

వాచామగోచరమిత్యర్థః || ౪౬ ||

సా-స్వా—యద్వాతతఃపరం, తదనంతరమ్. అద్భుతమ్ వాచో దూరే, వాచాభిలషితుమశక్యమిత్యర్థః || ౪౬ ||

అత్ర సౌకర్యార్థః మచిరాది పదసేద క్రమ నియామక న్యాయోలిఖ్యతే - ఛాందోగ్యే - 'తద్వ్య ఇత్థం విదుర్యేచే మేరణ్యే శ్రద్ధాతప ఇత్యుపాసతేతేచిక్షమభి సంభవంతి అచిక్షోహరహ్న ఆపూర్వ మాణ పక్షమా పూర్వమాణ పక్షోద్యాక్ష్షమ దక్షేతి - మాసాస్తాక్ మాసేభ్య స్సంవత్స రమ్ సంవత్సరా దాదిత్య మాదిత్యా చ్చంద్రమసంచం ద్రమ సోవిద్యుతం తత్పురుషో మానవ స్సవినాక్ బ్రహ్మ గమ యతి- ఏష దేవపథో బ్రహ్మ పథః ఏతేన ప్రతిపద్యమానా ఇమమ్మానవ మావతేన్నా వతేంత , ఇతి శ్రుతమ్- బృహదా రణ్య కేచ పంచాగ్ని విద్యా ప్రకరణే ,, త ఏవ మేత ద్విదుర్యే చేమేరణ్యే శ్రద్ధాం సత్య ము పాసతేతే చిక్ష మభిసంభవంతి - 'అర్చిసోహరహ్న ఆపూర్వమాణపక్ష మాపూర్వమాణ పక్షో ద్యాక్ష్ష మణ్మాసాను దక్షాదిత్య ఏతాక్ మాసేభ్యో దేవలోకం దేవలోకా దాదిత్యం ఆదిత్యాచ్ఛంద్రమసతి చంద్ర మసోవిద్యుత ,, మిత్యాది శ్రుతమ్- కౌషీతకీ నాముపషది - 'సవితం దేవయానం పంథాన మాపద్వాగ్ని లోక మాగచ్ఛతి సవాయులోకంసవరుణ లోకం సఆదిత్యలోకం సఇంద్రలోకం సప్రజాపతి లోకం సబ్ర హ్మలోక,, మితి శ్రుతమ్- బృహదారణ్యకేచ ప్రకరణాంతరే - 'యదావై పురుషోస్మా ల్లా కా త్స్త్వేతి సవాయు మాగచ్ఛతి తస్మై సతత్ర విజిహీతే యథా రథ చక్రస్య ఖంలేన సఠా ధ్వక్ మాక్ర మతే స ఆదిత్య మాగచ్ఛతి- తస్మై సతత్ర విజిహీతే యథా డంబరస్య ఖంలేన సఠాధ్వక్ మా క్రమతే సచంద్ర మ సమాగచ్ఛతి తస్మై సతత్రవిజిహీతే యథా దుందుభేఃఖ,, మితిశ్రుతమ్- అత్రాయన్యాయసిద్ధిక్రమఃప్రథమం తావచ్ఛాందోగ్యేర్చిరామ్నాతంకౌషీతకీనాముపనిషదిఅగ్నిలోకమాగచ్ఛతీత్యచిక్షిపర్యాయోగ్నిరామ్నా తః- అనంతరమచిక్షోహరి త్యాదినా పంచమీ శ్రుత్యా అహరాదికం క్రమేణా మ్నాతం- కౌషీతకీ నాముప ని షదితు అచిక్షి పర్యా యోగ్నిరి - అనంతరమ్ వాయు లోక మితి వాయుః పరి తః - తత్ర పాఠ క్ర మాచ్ఛ్రిత క్రమస్య బలీయస్తాద్విచిర నంతరమ్ ఛాందోగ్యోక్త శ్రౌతక్రమేణ అహః పూర్వపక్షోద గ యనాఖ్య షణ్మాసాని తతః పరమ్ బృహదా రణ్యకే ,, మాసే భ్యోదేవ లోకం దేవలోకాదాదిత్య,,మితి శ్రుత్యా దేవలోకస్యోద గయనా నంతర్య మాదిత్యా త్పూర్వ భావశ్చ శ్రుతౌ తత్త్వే ప్రకరణాంత రేఆ దిత్యా త్పూర్వం వాయుశ్రుతః - తత్ర దేవలోక వాయ్వాభిన్నత్వా దాదిత్యా త్పూర్వం తయోనివేశే సిద్ధేక్రమ నియామకా భావాద నియమ ఇతి పూర్వ పక్షే ,, వాయుమచ్ఛాద విశేష విశేషాభ్యా ,, మితి సిద్ధాంతః - వాయుమచ్ఛా దనంతరం నియమే గాధి గచ్ఛేత్ - కుత అవిశేషవిశేషాభ్యామ్- అవిశేషస్సా మాన్య శబ్దః - దేవలోకశబ్దఇతి యావత్ - విశేషః వాయుశబ్దః-యోయంపవ తేవీష వై దేవానాం గ్రహాఇతి

సా-ప్ర— మిత్యాదిభిర ద్భుతత్వేనోక్తం పరవాసు దేవ మనుభవ తీత్యర్థః || ౪౭ ||

సా-వి— వాగవిషయతయాశ్చర్యమిత్యుక్తమ్- అపూర్వ స్వరూపవిభావేణాతివిస్మిత స్తిష్ఠతీతి భావః || ౪౮ ||

సా-సం—వాచోదూరే, వాచామగోచరమహిమా-అద్భుతః, అత్యాశ్చర్యంపరమపదం ప్రవేశయతితి శేషః || ౪౯ ||

సా-సా-సా— వాయోదేవగ్రహత్వాద్దేవలూక శబ్దేనవాయుశబ్దేనచసామాన్య విశేష శబ్దాభ్యాంవాయు
 రేవాభి ధీయతే - నతు దేవలూక వాయో భేదః - తత్ర వాయోరుద గయనానంతరమ్ నివేశః , ఉ
 త సంవత్సరానంతరం నివేశఇతి విశయే మాసేభ్యో దేవ లూక మితి శ్రుతేరుదగయ నానంతర మితి
 పూర్వ పక్షే సంవత్సరానంతర మితి సిద్ధాంతః - కుతః ? అధిక కాలానాం స్యాన కాలానంత ర్యస్యపూ
 ర్వం దృష్ట్యా తస్యవత్సర స్వాధిక కాలత్వా ,, న్మాసేభ్య స్సంవత్సర ,, మితి ఛాందోగ్య శ్రుత క్రమ
 దశనా చ్చార్థ క్రమ సహిత శాస్త్ర క్రమస్య బలీయస్తాదృద గయనానంతరం వాయో నివేశే ,, మాసే
 భ్య స్సంవత్సర ,, మితి ఛాందోగ్య శ్రౌత క్రమస్య దేవ లూకా దాదిత్యమితి శ్రుత్యంతర శ్రౌత క్రమస్యచ
 సంకోచా పత్తే మాసానంతరమ్ సంవత్సరస్య తతః వాయో నివేశేచ ,, మాసేభ్యో దేవలూక ,, మి
 తి శ్రౌత క్రమస్య సంవత్సరా దాదిత్య మితి శ్రౌత క్రమస్యసంకోచా దుభయత్ర క్రమద్వయ సంకోచస్య
 సమానత్వేపి అధిక కాలత్వ రూపార్థ క్రమస్వాధిక్యాదు దగయనానంతరం సంవత్సరః - సంవత్సరానం
 తర మాదిత్యా త్పూర్వం వాయురితి నిర్ణయః . వరుణేంద్ర ప్రజాపతీనాం కుత్ర నివేశఇతి విశయే తేషాం
 పాతార్థ వత్వాయ క్రమ బాధా పేక్షయా క్రమ భాధస్య న్యాయ్య త్వాత్ ,, సవాయు లూకం సవరుణ
 లూకంసఽదిత్యలూక ,, మితి కౌషీత క్యామాదిత్యా త్పూర్వం పాతదశనా,, దేవ లూకా దాదిత్య,, మితి
 క్రమం బాధిత్యా నన్య గత్యాదిత్యా త్పూర్వం వరుణస్య నివేశ ఇంద్ర ప్రజాప త్యోరపితత్రైవి వరుణా
 నంతరం నివేశః - నచాదిత్య లూక మింద్ర లూకం ప్రజాపతిలోక మితి పాతదశనాదా దిత్యానంతర మే
 వేంద్ర ప్రజాపత్యో నివేశ ఇతి వాచ్యమ్ - తథాసత్యా ,, దిత్యా చ్చంద్రమస ,, మితి చంద్రస్వాదిత్యా
 నంతర్య రూప శ్రౌత క్రమస్య బాధాపత్తేః - నచ చంద్రానంతర ముభయోనివేశః ,, చంద్రమసోవిద్యు
 త ,, మితి శ్రౌత క్రమ బాధాపత్తేః - నచ వాయ్వాదిత్యయో రంతరాళే ఇంద్ర ప్రజాపత్యో నివేశే,, దే
 వలూకా దాదిత్య ,, మితి శ్రౌతక్రమ బాధ ప్రసంగ ఇతి వాచ్యమ్ - ఆనర్థక్య న్యాయ సహాయేన పాత
 క్రమేణ వరుణస్య తత్ర నివేశేన వాయ్వాదిత్యయో శ్శాస్త్ర క్రమస్య భగ్నతయా ఇంద్ర ప్రజాపత్యోరపిత
 త్రైవి నివేశ సంభవాత్ తస్మా ద్వాయోర నంతరమాదిత్యా త్పూర్వం వరుణేంద్ర ప్రజా పతీనాం నివేశ
 ఇతి పూర్వపక్షే ప్రాప్తే ఉచ్యతే - ,, తటితోధి వరుణ స్సంబంధా ,, దితి - తటితోధి, తటిత ఉపర్యేవ.
 వరుణ స్సంబంధాత్, మేఘాదరవర్తిత్వ రూపాంతరక్ల సంబంధా త్తటిద్వరుణయోః అత్రతటిచ్ఛబ్దేన త
 టి దభిమాని దేవతోచ్యతే - తద్దేవతాభి మానవిషయ తటి నేఘాదరవర్తితి వరుణాభిమానవిషయజలం
 చ మేఘాదరవర్తి - తత్ర విద్యుత స్ఫుటతరం దృశ్యత్వా జలస్యచ తత్ర తథాదృ శ్యత్వా భావాచ్చ జల
 స్య విద్యుత ఉపరి స్థితిగమ్యతే - ఏవ మభిమాన విషయయో స్సంబంధాను రూపమభిమాని దేవతయోర
 పి సంబంధో న్యాయ్య ఇతి తటి దభిమానిన ఊర్ధ్వం జలాభి మాని వరుణ నివేశః - తత ఉపరి ఇంద్ర ప్ర
 జాపత్యోర వశిష్టానా మంతే నివేశ ఇతి న్యాయా ద్వరుణా నంతరం పాతశ్చ. ఏవం,, దేవలూ కాదాది
 త్య మాదిత్యాచ్చంద్ర మసం చంద్రమసో విద్యుత ,, మితి శ్రౌత క్రమస్యా బాధోపిభ వతి - తథాచ శ్రౌత
 క్రమా విరోధ్యథా క్రమేణ మేఘాదర వర్తిత్వ రూప సంబంధాశ్చేన తటిత ఉపర్యేవ వరుణస్యనివేశః-త
 తః పర మింద్ర ప్రజాపత్యో నివేశ ఇతి నిర్ణయ ఇతిదిక్ ఉక్త క్రమత్తాలే దేశవిశేష ఏవ బ్రహ్మప్రాప్తి

మూ— ఇప్పడి మూర్ధన్యనాడియితప్రవేశితనానముముత్తువే సూర్ధిశరీరమాకిరబ్రహ్మ పురత్తిన్సిన్దుమ్ బ్రహ్మనాడియాకిర తలైవాళలాలే వత్సలనానహాడవాన్ తైమ్మ శొల్లక్కరిరముఖవశ్యనాన(ముగ్ధనాన) రాజకుమారనై రాజా ఎదుత్తుక్కొణ్డు ఉలావుమాప్పీలే కొణ్డు పురప్పట్టు

సా.దీ— ఇని ఇవనచిరాదిగత్యా పరమపదతైమ్మ చెల్లుమ్పడియై అరుళిచ్చెయ్యై కొలి తద థామ్ పూర్వోక్త నిర్మాణతై సదృష్టాంతమాక వనువదిక్కిరార్ - ఇప్పడి మూర్ధన్యే త్యాదియాల్ - తలైవాళత్, ప్రధానవాళత్ - మూర్ధన్యనాడి ఎన్నుతిక్ యోగాథామ్ శొన్నతామ్ - వార్ తైమ్మ శొల్ల విత్పాదిచ్చు ప్పాంతోపన్యాసమ్. ఉలావుక్రై, మందం సంచరిక్కై - ముఖవశ్యనాన, ముఖతైలే వశీకరిక్కుమవనాన -

సా.స్వా— ఫలమాక్రైయాతే తదథాంగమన మావశ్యమాక్రైయాల్ మాగనిరూపణమ్ కూడు మెన్దుకరుత్తు -

ఇప్పడి రాజాధిరాజ నాన హాడ రూప సర్వే శ్వరక్ అత్యం తాకిం చన నాన వివ నై స్వకీయపురుషముఖేన నాడిప్రవేశాదిక తై పణ్ణివిక్రై యుచితమయిరుక్క స్వయంతానే నిర్మాణమ్ పణ్ణివిక్రై అనుచితమనో? అనేక ద్వారమాన బ్రహ్మ పుర మెన్దు పేర్ పెత్త శరీరత్తల్ నిన్దు మివనై ద్వారాంతర త్రాలే వెళిప్పడుత్రాలే మూర్ధన్య నాడియాతే తానే వెళిప్ప డుత్త వేణుమో? మూర్ధన్య నాడ్యా వెళి ప్పట్టులుమ్ మాగాంతర త్రాలే తా పోకలాకాతో? అచిరాది రూపమాన ఒరు మాగత్రాలే తానే పోక వేణుమో? ఎన్ను వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి మూర్ధన్య నాడియితే ఇతి - బ్రహ్మనాడియితే ప్రవేశితమనుక్కు “ఉధ్వమేక స్థితస్తేషాం యోభిత్వా సూర్య మం డల,, మెన్దు ఆదిత్య మండల మాగ మన్దిక్కై వేరుమాగ మిల్ తై మెన్దుకరుత్తు - రాజాధిరాజనాయి రున్తాలుమ్ వాత్సల్యాతి రేకత్రాలే లొక దృష్టి ప్రక్రియయా స్వయమేతానే నాడి ప్రవేశాదిక తై పణ్ణి వైక్కు కూడు మెన్దు కరుత్తు - తలైవాళలాలే ఇతి - ప్రధాన వాళలాలే ఎన్దుపడి - అనేక ద్వార మిరున్తా లుమ్ అతుకళ ప్రధానన్య తాక్రైయాతే నిరతిశయా భ్యుదయార్థమాక వివనై యిక్కి తుక్కొణ్డు పోకిరవిశ్వరక్ తలై వాళలాలే నయిప్పిక్కి రతువే ఉచిత మెన్దు కరుత్తు - ముగ్ధనానేతి - ముఖ వశ్య నాన వెన్కిర పా తత్తిల్ ముఖతైలే వశీకరిక్కు మవనాన వైన్కై - ఇత్తనైనాళే కేతప్పి సంసరిత్తు ప్పీన్త వివక యాదృచ్చిక మాకవిదానీంసలై పెత్తులబ్ధనాక్రైయాలేదృష్ట్యాంతమ్ కూడు మెన్దుపడి - ఉలావుక్రై, మందం సంచరిక్కై -

సా.ప్ర— ఏవం శ్లోకే సంగ్రహీతం మాగ క్రమం విస్తరేణ వత్స స్మస్య దివ్యసూరిభిరవ్యభి ప్రేతత్వం దశాయతి - ఇప్పడి మూర్ధన్యే త్యాదినా - బ్రహ్మపురత్తిన్సిన్దుమ్, “అథ యదిదమస్మిక్ బ్రహ్మపురే దహరం పుండరీక,, మిత్యుక్త బ్రహ్మ పురాన్చరీరా దిత్యథాః - తలైవాళలాలే, మూర్ధన్యనాడ్యాప్రధాన

సా.వి— ఏవంసంక్షిప్తోక్తం విస్తరేణోపపాదయతి- ఇప్పడిత్యాదినా. బ్రహ్మ పురత్తిన్సిన్దుమ్, “అథ యదిదమస్మిక్ బ్రహ్మపురే దహరం పుండరీకం వేశ్యే,, తిక్తుతా బ్రహ్మపురత్వేన నిదిష్టాత్సూర్ధిల శరీరాత్ - తలైవాళలాలే, మూర్ధన్య నాడ్యాఖ్యప్రధాన ద్వారేణ. వార్ తైమ్మ శొల్ల కర్కర ముఖవశ్యనానరాజా వాగుచ్చారణా భ్యాసావస్థ ముఖాభిలాషీరాజా. కుమారనై యెదుత్తుక్కొణ్డులావుమాప్పీలే, కుమారం గృహీత్వా సంచరన్నివ- ముముత్తువైక్కొణ్డు పురప్పడుమ్, ముముత్తుం గృహీత్వా నిష్క్రమ్య-

సా.సం— సంగ్రహీతం వివృణోతి- ఇప్పడిత్యాదినా. ఉలావుక్రై, తత్తదానం దానుభవాథామందప్రచారః-

మూ—మనుమకడుమకతిరోన్మణ్డల తినన్నడుపుళ్ల అన్నతోల్లియినూడుపోయ్, ఎస్టుమ్, తెరార్ నిరైక
తిరోకమణ్డల తైక్కిణ్డల పుక్కు, ఎస్టుమ్, శణ్డ మణ్డల తినూడుశెన్టు, ఎస్టుమ్, ఇరుళకత్తు మెరి కతిరోక

సా-దీ—మనుమకడుమకతిరోన్ త్యాది-మనుమ, చిరకాలస్థాయియాయ్-కడుమకతిరోక, ఉష్ట కిరణనడైయ.
మణ్డల త్తిక్, నల్లమధ్యత్తిక్- అన్నతు, శ్రేష్టమ్- ఇల్లి, రంధ్రం- ఊడు, మధ్యమ్- తేరారిత్త్యాది- తేరిలే ప
రిపూణానాన, నిరైకతిరోకమణ్డలమ్, పరిపూణానూర్యమణ్డలమ్- కీణ్డు, భేదిత్తు. శణ్డ మణ్డలమ్,
ఉష్టయాయ్ దుష్పాసమాన సూర్యమణ్డలమ్- ఇరుళకత్తు మిత్త్యాది- వ్యాఖ్యాతం ఉత్తరకృత్యాధికారే-

సా-స్వా—మనుమిత్త్యాది-మనుమ, దృఢయాయ్ - చిరకాల స్థాయియాయ్ - కడుమ్, కూర మాన - ఉ
ష్టమాన, కతిరోక, కిరణత్తై యడైయ. సూర్య నుడైయ - మండల త్తిక్, మండల త్తి నుడైయ . నన్నడు పు
ళ్, నల్ల మధ్యత్తిక్. అన్నతు, శ్రేష్టమాన. ఓరిల్లియినూడు, అద్వితీయ మాన ఇల్లి - రంధ్రమ్ - ఊడు, మధ్యం-
శ్రేష్టరంధ్ర మధ్యత్తాలే - పోయ్, ,, సఆదిత్యమా గచ్చతి తస్మై సతత్ర విజిహీతే యథా దంబరస్య ఖంతే
న సఠాధ్వమాక్రమతే ,, ఎన్కిర శ్రుత్యథం సూచిత మెస్టుకరుత్తు - తేరారిత్త్యాది- తేరిన్, రథ త్తిక్ -
ఆర్, పూణానాన. నితైకతిరోక మణ్డలమ్, నిరైన్తకతిక్, కిరణత్తై యడైయ సూర్య మండలత్తై -
కీణ్డు, ,, ఏషమ్ మండలంభిత్వా, ఎన్కిర పడియే భేదిత్తు. పుక్కు, ప్రవేశిత్తెన్కై-శణ్డతి. శణ్డ మణ్డలమ్.
చండః, కూరకి. సూర్యకి. అవనుడైయమణ్డల తినూడు, మండలమధ్యత్తాలే శెన్టుపోయెన్టుపడి. ఇరు లిలి. ఇరుళ్,

సా-ప్ర—ద్వారేణ-మనుమకడుజ్జ-తిరోన్ త్యాది-సర్వేషాంస్థై ర్యావధితయాప్రసిద్ధత్యేనస్థిరతరస్యోష్ట
కిరణస్య - సఆదిత్య మాగచ్చతి - తస్మై సతత్ర విజిహీతే - యథా ఆడ మ్చర స్య ఖం తేన సఠాధ్వమా
క్రమతే ,, ఇత్యుక్తరీత్యా పరమ భోగ్యతమ భగవ త్పాప్రియోగ్య మండల మధ్యంత రాళా నిగ్గత్యే
త్యథః - తేరారిత్త్యాది - రథస్థదశది గ్వ్యపక కిరణ యుక్తస్యాదిత్యస్యమండలం,, ఆదిత్యంభిన త్తీ,, త్యు
క్త ప్రకారేణభి త్వాంతః ప్రవిశ్యే త్యథః - శణ్డ మణ్డల త్తినూడు శెన్టు, చండకిరణమండలేనగత్యే తి
చ- ఇరుళకత్తు మిత్త్యాది- అంధ కార నిరాసక దిగంత వ్యాపకకిరణయుక్తాదిత్యస్య మండలమధ్య మాగే-

సా-వి—మనుమకడుజ్జ-తిరోకమణ్డలత్తినన్నడుపుళ్ళన్నతోలిల్లియినూడుపోయ్. మనుమ, చిరకాలస్థా
యినకి-కడుజ్జ-తిరోక, తిత్తు కిరణస్య-మణ్డలత్తిక్, మండలే. నన్నడుపుళ్ళ, సమీచీనమధ్యస్థితస్య-అన్నతు, భో
గ్యస్య- ఓర్, అద్వితీయస్య. ఇల్లిలియిక్, రంధ్రస్య- ఊడు, మధ్యే-పోయ్, గత్వా. తేరార్ నిరైకతిరోక మ
ణ్డల తైక్కిణ్డల పుక్కు. తేర్, రథేన- ఆర్, పూణామ్- నితై, దశది గ్వ్యపక కిరణయుక్తం- కతిరో
న్మణ్డలత్తై, సూర్యమండలమ్. కీణ్డు, భిత్వా. పుక్కు, ప్రవిశ్య. శణ్డ మణ్డలత్తినూడు శెన్టు, సూ
ర్య మండలేనగత్వా- ఇరుళకత్తు మెరికతిరోక మణ్డలత్తూడేత్తి వైత్తేణివాగ్గి, అంధ కార ని రా స క

సా-సం—అస్యమాగేస్యసూర్య మండలభేద నేనగమనసాధనతయా దేవయానమాగేత్వమితి అస్యతద్భేదన
పత ప్రమాణాని ప్రథమమాహ - మనుమిత్త్యాదినా. మనుమ, అరుంతుదావ గాహన వత్సూగ్రిత రో
ష్ట స్పృశావత్కిరణమయ మండల మధ్యస్థః - అన్నతో రిల్లియినూడుపోయ్, ప్రసిద్ధా ద్వితీయ రంధ్రం సు
సుఖం త్వరయా ప్రవిశ్య నిగేత్వ- తేరారిత్త్యాది. రథవద్విస్తృతం సత్పూణా జ్యోతి మయ నిబిడ కిర
ణ వన్మండలం భిత్వా ప్రవిశ్య. ఇరు లకత్తు మిత్త్యాది . అంధకార నివతక చండ కిరణ మం డ ల మ ధ్య

మూ—మగ్ధులతూడేత్తివై తేడివాణ్ణి,, ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిర దేవయానమాగఁ త్తిలేవఱ్ఱిప్పడుత్తి

సా-దీ—శొల్లుకిర, శొల్లుప్పడుకిర-దేవయానమాగఁ త్తిల్, ,, తేషాం వై డేమమధ్వానంగచ్చతాం ద్విజసత్తమ| సర్వలొకతమోహంతా ఆదిశ్యోద్వారమువ్యతే,, ఎన్ఱు శొల్లుకిర యాల్ సూర్యమండలమ్ దేవయానమా గఁ త్తిల్

సా-స్వా—అంధకార తైమ్. అకత్తుమ్, నశిప్పిక్కు మతాన. ఎరి, ఎరియ ప్పడుమ్. వేగవత్తాన. కతిరోక్, కిర ణత్తై యుడైయ సూర్యనుడైయ. మణ్డలత్తినుడు, మండలమధ్యత్తాలే. ఏత్తి వైత్తు, ఇవ్వ ధి కా రి యై ఊర్వలొక మెన్ఱుమ్ పడి పణ్ణివిత్తు శరణ్య్ త్తానంకల్పమాకిర ఏణియై, సంకల్పత్తై వాజిర తిరు మ్మి ఎ రజుగ్గా మ్ పడియన్ఱి క్కే-పణ్ణి ఎన్ఱపడి. ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిర, నానాశాఖా సంహితాదికళి లేకరూప మాకప్రత్యభిజ్ఞా త మామ్మడి శొల్లుప్పడుకిర వెన్ఱపడి. ఇతినాతే.. అర్చిరాది నాతత్త్వ గ్రథితై,, ఎనిగిర వధి కరణాథం శొల్ల ప్పట్టతు. దేవయానేతి. ,, ఏతం దేవయానం పంథానమాపద్య ద్వేస్సతీ అశృణవం పితౄణా నుహం దేవా నా ముతమత్యానా,, మిత్యాదౌ ప్రసిద్ధమాన దేవయానమాగఁ త్తై యెన్ఱపడి. మూర్ధవ్య నాడియిలేప విష్ణుప్రపన్నసుక్కు పునరావృత్తి యిల్లా మైయాలే ధూమాదిమాగఁ త్తాలే గమనమానాల్ పున రా వృత్తి ప్రసంగిక్కై యాలుమ్ అవ్యవధానేన పరమపురుషార్థం ప్రాప్త్యను గుణ మాగాంతర మిల్లా మైయాలే గత్యంతర మిల్లా మైయాల ముపాయాంతర స్థానాపన్న శరణ్యనుపాయాంతర కార్యార్చిరాదిగమనం పణ్ణి విక్రప్రాప్తమాక్రైయాల మిప్పడియే సంప్రదాయ మాక్రైయాలమ్ భక్తియోగప్రకరణత్తిలే శొన్న దేవయా న మాగఁ మావశ్యక మెన్ఱకత్తు. ఇప్పడి దేవయానమాగఁ శొన్నతు కూడుమో? అప్పోతు పూర్వా ధి కార త్తిలే అర్చిరాదిమాగఁ త్తాక్కు ముఖమాన బ్రహ్మనాడియిలే ఎన్ఱు శొన్నతు విరోధిమాతో? దేవయా నమాగఁ ము మచిరాది మాగఁ ము మభిన్న మెన్ఱిలతుక్కు నియామక ముణ్డో? కించ ఇవ్వర్చిరాది కల్ , ,, ఏతం వ్య తం గత్వా పర్వతంగత్వా నదీంగత్వా సగ్రామో గంతవ్యః,, ఎనిగిరపడియేమాగఁ చిహ్న ధూతర్ కళో? అగ్ని లొకం వాయులొక మెన్ఱు శొల్లుక్కైయాలే భౌగధూమికళో? గమయితాకళో? అద్య త్తిలేయమ్ ద్వితీయ త్తిలమ్ ,, సవినాన్ప గ్రహ్మా గమయతి,, ఎన్ఱు ఇతరర్ కళుక్కు స్వస్వసీమావధి గమ యి తృత్వముమ్ వైద్యుతనుక్కు బ్రహ్మగమయితృత్వముమ్ శొల్లుకిరతువుమ్,, ఆతివాహికా స్తలింగా,, దెన్ఱిర న్యాయముమ్ ,, అమరరోడుయర్ విల్ శెన్ఱు,, ఎనిగిర సంప్రదాయముమ్ విరోధిక్కుమ్- అంత్య పక్ష త్తిల్ అహరాద్య చేతనక్లకుక్కు గమయితృత్వమ్ ప్రసంగిక్కుమ్ - ,, అహం స్మ రామిమద్భక్తం నయా మి పర మాంగతి,, మెన్ఱు శరణ్యనుక్కు గమయితృత్వం శొల్లుకిరతువుమ్ విరోధిక్కుమ్ - శరణ్య్ ప్రధాన సాయ చిరాది రూప స్వకీ య దేవతై కళై యిట్టు వఱ్ఱి నడత్తు కైయాలే అప్రా ధాన్యేన అవర్ కళు కు

సా-ప్ర— ణారోద్యపరమపదేస్థాపయిత్వా పునస్సంసరణ హేతుభూతాం,, కృతాత్యయేనుశయవా,, నిత్య క్తకమఁ వాసనాంచ వినివత్సేత్సధః - ,, ఏష దేవపథో బ్రహ్మపథ,, ఇత్యాదిక మభిప్రేతోక్తమ్ - దేవ యానమాగఁ తి- వఱ్ఱిప్పడుత్తి,, గమయిత్వా-

సా-వి—దిగంతవ్యాప్త కిర ణసూర్యమండలేన పరమపదే స్థాపయిత్వా పునస్సంసార హేతుభూతకమఁ వాస నాయాప నిశ్చేణికాం నివత్సేత్. వఱ్ఱిప్పడుత్తి,, మాగఁం ప్రాపయ్య-

సా-సం—రంధ్ర మారోప్య పునరాగతి నివృత్తయే ప్రా గారోహణనిశ్చేణికామపకృత్య.

మూ—“అమర రోదుయర్ విత్ చెన్దరువర్ తమ్పిరవియళ్ళైయై,, ఎనిరపడియే అచిన్సెన్దుమ్, అహస్సెన్దుమ్, పూర్వపడు మెన్దుమ్, ఉత్తరాయణ మెన్దుమ్, సంవత్సర మెన్దుమ్, వాయువెన్దుమ్, ఆదిత్య నెన్దుమ్, చంద్ర నెన్దుమ్, సా-దీ— ప్రధానమ్- వట్టిప్పడుత్తుకై, ప్రవేశిప్పికై- అమరరోడిత్తాది- అమరరోడు, ఆతివాహిక చేవర్ కళోడు- ఉయర్ విత్, పరమపద త్తిలైత్తైయై చెన్దు- పిరవి, జన్మమ్- అతాకిర అభికి య శిత్తైయై, శిత్తైక్కు అభికావతు, అతిక్రూరత్తై- అరువర్, పోకప్పెరువరెన్దై- యద్వా, నిత్య సూరిక లోహత్త ఉచ్చాగ్రియత్తై యుడైయవరామ్ పిరవియళ్ళైయై యరువర్ - “తేచిష మభి సంవిశంతి అచిన్సోహాః,, ఎన్దు శ్రుత్యథై- క్రమేణకాట్టుకిరార్-అచిన్సెన్దుమహస్సెన్దుమిత్తాదియాల్-

సా-స్వా— గమ యిత్యత్వం కూడు మెన్దిలప్పొతు “తత్పురుషోమానవ స్సవినాన్ బ్రహ్మ గమయితి,, ఎన్దువైద్యుత నుక్కు బ్రహ్మగమ యిత్యత్వ మవశ్యమ్ శొల్లవేణ్దు కైయాల్ వరుణేంద్ర ప్రజా పతిక శుక్కు వైద్యుతానంతరమ్ నివేశమ్ శొన్నతు విరోధియాతో? ఇత్తాది శంకైయిల్ అరుళి చెయ్కిరార్ - అమరరోడిత్తాదినా - అమర రోడు, ఆతి వాహిక చేవర్ కళోడు - ఉయర్ విత్ శెన్దు, ఉచ్చిత పరమ పద త్తిలై శెన్దు - పిరవి. జన్మ మాకిర. అమ్, అభికా యిరుక్కిర. అతి క్రూరమా యిరుక్కిర- శిరైయై - అరువర్, పోకప్పెరువర్, పోక్కువ రెన్దుపడి - చేవర్ కళోనడత్తుమ్మాగమాకైయాలేదేవయానమెన్దుమ్ అచిన్సోహావై

సా-ప్ర— అమరరోడుయర్ విత్ చెన్దరు వర్ తమ్పిరవియళ్ళైయై, ఆతివాహికై రతివాహి తస్సస్సర్వే భ్యపిదేభ్యఉచ్చితేప్రకృతేరుపరిభాగేగత్వాతిక్రూరకారాగారకల్పప్రకృతినంబంధంపరిత్యజంతీత్యథః,, “యదుచైవాస్మిం ఛవ్యం కుర్వంతి యదు చనాచిషశేవ సంభవంతి అచిన్సోహా అహ్నా ఆపూర్య మాణ పశుమాపూర్యమాణ పక్ష్యాద్యాన్ షడుజ్జేతి మాసాంస్తాన్ మాసేభ్య సంవత్సర,, మిత్యే తదభి ప్రేశ్యోక్తం అచిన్సెన్దుమిత్తార్భ్య సంవత్సర మెన్దుమిత్యంతం. “మాసేభ్యోదేవలోకం దేవలోకాదాదిత్యం-యదావై పురుషో స్మల్లోకాత్ప్రైతి వాయులోక మాగచ్ఛతి తస్మై సతత్రవిజిహీతే. ఏతం దేవ యానం పంథాన మాపద్యాగ్ని లోక మాగచ్ఛతి సవాయులోకం సవరుణ లోకం సఆదిత్యలోక,, మిత్త్యాదిషు మాసేభ్య ఉపరి ఆదిత్యా దధస్తాచ్చ సంవత్సర వాయో నిదేహ త్వంవత్సరస్యచ కాలవిశేష త్వేన మాసవ వ్యుధా ద్వాయోశ్చ దేవతా త్వేన ఆదిత్యాదిభి స్సంబంధాచ్చ,, వాయు మబ్బాద విశేష విశేషాభ్యా,, మితి న్యాయేన మాసానంతరం సంవత్సర స్తదనంతరంవాయురిత్యుక్తం- “ఆదిత్యాచ్చంద్రమచంద్ర మసో

సా-వి— అమర రోదుయర్ విత్ చెన్దరువర్ తమ్పిరవి యళ్ళై- అమరరోడు, ఆతివాహికై రతివాహితః- ఉయర్ విత్, నిరతి శయోచ్చాగ్రియ వతి పరమపదే. శెన్దు, గత్వా- త్కవిరవి యళ్ళై, స్వ జన్మాభ్యక్రూర కారాగృహమ్. అరువర్, ఛైత్రార్.

సా-సం— అమరరతి. ఆతివాహికై రచిరాదిభి స్సహ. ఉయర్ విత్, తై బహు మానిత స్సన్న త్త రోత్తర దేశం ప్రాప్య క్రూరతరాంసంసరణశృంఖలాం చింద తీత్యథః- “అచిన్సోహా స్థిత పక్షా మన గయనాబ్జ మరుదర్శేంద్రా- అపివైద్యుతవరుణేంద్ర ప్రజాపతీనాతివాహికానాహు,, రితివరదమిశ్రోక్తక్రమేణాతివాహికానాహ-అచిన్సెన్దుమిత్తాదినా-అచిన్సెన్దుమిత్తాదిరాద్భిమానిదేవతావిశేష పరాకి-

మా— వైద్యుత నెస్తుమ్, అమానవ సంజ్ఞానానభవనుక్కు-సహకారిక శానవరుణేంద్రప్రజాపతిక శెస్తుమ్, శొల్ల ప్పడుకిర వహ్నినడత్తుమ్ ముతలిక శైయిట్టు, “అహంస్మరామి మధ్య క్తం నయామి పరమాంగతిమ్, ఎనిగి-రపడి యేతాప్రధాననాయనడ త్తి అహ్వోఎత్ లైకళిభగవచ్చాస్త్రుత్తి లేపరక్క ప్పేళినభోగజ్జలైయుమనుభవిప్పిత్తు

సా-దీ— అమానవేత్వాది- అమానవ సం జ్ఞైయై యుడైయ వివై వైద్యుతనుక్కు. తాప్రధాననా యిత్యాది-అవ ర్క శప్రధాన భూత శెస్తుమ్ పడి హడనాన తాప్రధాన నాయ నిస్తువహ్నినడ త్తి. తాప్రధాననాక వహ్నినడత్తుకైయిల్ ప్రమాణమ్. అహంస్మరామిత్యాది-ఎత్ లైకళిత్, సీమాంతజ్గళిత్-

సా-స్వా—ప్రాథ మికైయాకై యాలే అచిరాది మాగ్ మెస్తు మొరుమాగ్ మే శొల్లప్పడుకిర టెన్టపడి-అ మానవేతి - ఇవనుక్కు, వైద్యుతనుక్కు “ తత్పురుషో మానవ ,, ఇతి నిదేశా దైవైద్యుతనుక్కు అమా నవ నెస్తుమ్ సంజ్ఞైవస్తు కరుత్తు - సహకారి కళాన వితి - వైద్యుతక్ బ్రహ్మత్వే ప్రాపిక్కు మ్పొతు వ రుణేంద్ర ప్రజాపతికళే తన్మాతామత్ లై కళే పర్యంతమ్ సహకారి కళాకవహ్నినడత్తువర్కళే ఎనిగి-ర, వైద్యు తేనైవ తతస్మచ్చితే ,, రిత్కధి కరణాథం శొన్నపడియాలే అమానవగమ యితృత్వ విరోధ మిత్ లై యెస్తుకరుత్తు- వహ్నినడత్తు మ్మృతలి కళితి - అహరాద్య చేతన శబ్ద జ్గళే “ అభిమాని వ్యప చేశ స్తు విశే షాను గతిభ్యా ,, మెనిగి-ర పడియే తత్తదభిమాని చేవతా పరజ్జ శెస్తు కరుత్తు - మాగాంతర మ్పొలేక్రూ రమాకిత్ తన్మాగ్ గమనమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - అహ్వోఎత్ లై కళితి. భగవ చ్చా స్త్రుత్తితి - “ అథైనమ మరాస్త్రత్ర సహదివ్యా ప్సరోగజ్జైః - సోపహరాః ప్రహషేణ ప్రత్యుగ్ధ చ్చం త్యుపాగతం- అచిరాదికయాగత్యాత్రత త్రాచితస్సనైః-అతీత్య లోకానభ్యేతివైక్కుంవీతకల్పవ,, ఇతి

సా-ప్ర— విద్యుత ,, మిత్తే తదభి ప్రేత్యోక్తం . చంద్ర నెస్తుమ్ వైద్యుత నెస్తు మితి . తేజ స్తైవన సంబంధాచ్చ విద్యుత శ్చంద్రానంతర్య మితిభావః . “ తటితోధి వరుణ స్సంబంధా ,, దిత్తుక్తీత్యా వై ద్యుతేన వరుణస్య సంబంధా తత్పురుషో మానవ ఇతి ప్రమాణా దైవైద్యుత శబ్ద వాచ్యాద మాన వా డ నంతరం వరుణానిదిష్టః- “ సఇంద్రలోకం సప్రజాపతిలోకం సబ్రహ్మలోక,, మిత్తేత దభి ప్రేత్యో క్తం అమానవనుకిత్యాది- “ అతివాహికా స్తల్లింగా,, దిత్తుభిప్రాయేణాక్తమ్. వహ్నినడత్తుమ్ ముతలిక శై యి ట్టు ఇతి. మాగ్ ప్రవతకైరి పూజ్యైరాతివాహికైరి. భగవచ్చాస్త్రుత్తిలే ఇతి. “ అథేనమ మ రాస్త్రత్ర స హదివ్యాప్సరోగజ్జైః । సోపహరాః ప్రహషేణ ప్రత్యుగ్ధ చ్చంత్యుపాగతమ్ । అచిరాదికయాగత్యా తత్త్ర

సా-వి— వహ్నినడత్తుమ్ ముతలిక శైయిట్టు, మాగ్ ప్రవతకైరి పూజ్యై రాతివాహికై స్సహ - తాప్రధాన నాయనడత్తి, స్వయం ప్రధాన స్సన్తమయిత్యా- స్వస్యప్రాధాన్యే ప్రమాణం- సయామిపరమాంగ తి మితి. పరక్క-స్పేళిన, విస్తారేణాక్తా. “ అథేన మమ రాస్త్రత్రసహదివ్యాప్సరోగజ్జైః । సోప హరాః ప్రహషేణ ప్రత్యుగ్ధ చ్చంత్యుపాగతమ్ । అచిరాది కయాగత్యాత్రతత్రాచితస్సనైః । అతీత్యలోకా

సా-సం— ఏతే అతివోధార ఇత్యాతివాహికాః - గంతూతాం గమయితార ఇత్యథా - విద్యుదభిమాని పురుషో వైద్యుతః - అస్యైవాచిరా ద్యభిమానిభ్యో వైలక్షణ్యాద మానవ ఇతిసంజ్ఞా “ ఏనాక్ బ్రహ్మ గమయతీత్య మానవవిషయిణీభిః శ్రుతీభిః - తా, హడనా -

మూ— అలోకం వైకుంఠనామానందివ్యంషాద్గుణ్య సంయుతమ్ | అవైష్ణ వా నా మవాప్యంశు గత్రయ వివజితమ్ | నిత్యసిద్ధి స్సమాకీర్ణం తన్మయైః పాంచకాలికైః | సభాప్రసార సంయుక్తం వ నైశ్చేపవ నైర్మల్యతమ్ | శుభమ్ | వాపీకూపతటాకైశ్చవ్యక్త షండైశ్చ మండితమ్ | అప్రా కృతంశు రైర్వంద్యమయుతా ర్గ సమప్రభమ్ | ప్రకృష్టసత్వరాశంతం క రాద్రక్ష్యమివతస్మాదా, ఎన్దు నెడుచూలమికాణ ఆశైపుట్టతారు

పా-దీ— షాద్గుణ్యేత్యాది. షాద్గుణ్యప్రకాశకమైవపడి. తన్మయైః, విష్ణుభోగపరైః ఎనైః . పాంచకాలి కైః, పాంచకాలికవత్సవదాభగవత్క్రైంకర్యపరైః. సభా, ఆస్థాన మంటపరి. ప్రకృష్టసత్వమ్, శుద్ధసత్వం-

సా-స్వా-భగవచ్చాస్త్రుత్తిలెష్టపడి-చిరవాసితమాయ్ కాంక్షితమానవైషయికభోగశ్రేణివిట్టు, “సంస్కృత్యేయ దివదాసజన స్త్వదీయస్సంసారవీవభగవన్నపవగవీషః, ఎనిర భాగవతసంసగశ్రేయమ్ విట్టు ఇష్ట మాకాతవ పోతి లోకాంతర గమనశ్రే పుణ్ణి వైక్ర కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్. లో కమితి - దివ్యం, దేదీప్య మానమ్ - షాద్గుణ్య సంయుతం, షాద్గుణ్య ప్రకాశయక్తమ్ - షాద్గుణ్యవద్భ గవతా యుక్తంవా - నిత్యసిద్ధిః, అనంతగరుడాది నిత్యసూరిభిః- తత్స్వరూపైః- పాంచ కాలికైర్ముక్తై రిత్యథః - ముక్తాహి పూర్వం పంచకాల రతా భూత్వా నిత్యసూరి వదభవ - పాంచ కాలిక వత్క్రైంక కర్య పరైతి వాథః - విధివశ్యత్వా భావేన పంచకాల కృత్యా భావాదితి భావః - సభా, ఆస్థానమండ పః - గుణత్రయ వివ జిత మితి సిద్ధే అప్రాకృత మితి పునః కథనా త్ప్రకృతి వికార దుఃఖాది రహి త మిత్యథః - సురైర్వంద్యం, ఇంద్రాదిభి ర్వంద్యమ్ - స్మశ్యమితివా. ప్రకృష్ట సత్వం, శుద్ధసత్వం. నె డుచూలమితి - ఇవ్వధికారి ఇతర పురుషాథక్లై దోష దశనత్రాతే సవాసనమాక విట్టు పరమపురు షాథః స్వభావశ్రే చిరపరిచయమ్ పణ్ణి నిత్యం ప్రాథికైర్మయాతే యమ్ అనంత భాగవత భూ యిష్ట మాకైయాలుమ్ విరోధి జనమిల్లా మైయాలుమ్ అనిష్టతా ప్రసంగ మిత్తై. కింశ్చిష్టతమ మైష్టకరుత్తు.

సా-ప్ర—తత్రాచితస్సరైః| అత్యలోకానభ్యేతి వైకుంఠంవీతకల్మష,, ఇత్యాదావిత్యథః 8. వీవమచిరాది మాగేణ ప్రకృత్యంత భాగం గతస్యచిరకాలం ద్రష్టు మభిలషితపరమ పదదశనేనత ప్రాకృతశరీరత్యాగ మాహ. అలోకంవైకుంఠనామానందివ్యంషాద్గుణ్యసంయుతమిత్యనేనషాద్గుణ్యప్రకాశసంయుతమిత్య థః 8. ప్రకృతి ప్రాకృత వగవ ద్భగవతః షాద్గుణ్యతిరోధాయకం నభవతీతిభావః - తన్మయైః పాంచ కాలికై రితి నిత్య సిద్ధ విశేషణమ్- తచ్చబ్దేన వైకుంఠలోకఉచ్యతే. తతశ్చ తద్వికారరూపశరీరయైర్మైత్య థః 8. పాంచ కాలికత్వంచ యథా ప్రపన్నానా మభి గమ నాది నిర తానాం భగవత్క్రైంక ర్యై క నిర తత్వ మేవం భగవత్క్రైంకర్య నిరతై రిత్యథః - యద్వా, తన్మయైః, తత్ప్రయైః. నిత్య సిద్ధ సద్వశై రిత్య థః - పాంచ కాలికైః, అభి గమ నో పాదానే జ్యాస్వా ధ్యాయ యోగాంగ కభ గ వచ్చాస్త్రైక్రో పాయా సుష్టానా ద్భంభా స్మక్తై నైశ్చ సమా కీర్ణ మిత్య థః - సురైర్వంద్యం , నిత్య సూరిభి రపి స్తోతుం యోగ్య మిత్య థః. నెడుచూలమిత్యాది. అతిచిరకాలమారభ్య ద్రష్టు మభిలషిత

సా-వి— సభ్యేతి వైకుంఠంవీతకల్మష,, ఇత్యాదావిత్యథః. షాద్గుణ్యసంయుతం, షాద్గుణ్యప్రకాశకం, పాంచ కాలికైః - పాంచకాలికవత్సవదాకైంకర్యపరైః. నెడుచూలమ్, దీర్ఘకాలా దారభ్య-కాణవాశై పుట్ట,

మూ— దేశ విశేషత్వితే శెన్నవారే కమణ ఫల విశేష భౌగాథమకవన్తి కై విద్యాయాలేస్థాపితమామ్ గతిమాత్రత్తుకాక అనువృత్తమాన సూక్ష్మ శరీరత్వై ఆరుకడక్రైక్కు పృత్తి న తెప్పమ్ పోకవి డుమా ప్సోలే పోకవిడువిత్తు విరజైక్కక్కరైప్పడుత్తి

సా-దీ— విద్యాయాలే, భక్తి ప్రపత్తివశీకృతభగవత్సంకల్పత్రాలెన్బుతాన్బిర్యమ్- కాషీతకీ బ్రాహ్మణత్తిత్

సా-స్వా— ఇనియివనుక్కుమాగణగమనమకూడు మో? ఇత్యాదియాకమసహవ తారి కైయాలేశొన్నశం కైయైపరి హరిక్కిరార్ . కమణ ఫలెత్తి. పోకవిడు విత్తు, త్యజిప్పిత్తు. ఇప్పడి లోకవిశేషమే చిర కాంక్షిత ఫలమాకిల్ ప ర్యంక విశేషప్రాప్తి పూర్వక బ్రహ్మనుభవాది పురుషార్థత్వ మెన్బ నే యెన్న లోకవిశేష ప్రాప్తి ముతలాన పర్వజ్జ శెల్లామ్ తచ్చేష మాకైయాలే అతువే పరమ ప్రాప్యమెన్బ కాషీతకీ బ్రాహ్మణా ద్యుక్త ప్రక్రియైయా లే యుపపాదిక్కిరార్. విరజై క్కిత్యాదియాల్ . “ సఆగ చ్చతి విరజాంనదీం . తామృననై వాత్యేతి ,,

సా - ప్ర — నిస్సమాభ్యధికే దేశ విశేషే గతే సతి తాదృశచేశా త్యంతా సన్న ప్రికృ త్యంత భాగం గతేసతీత్యథః— శెన్నవారే, “సఆగచ్ఛతి విరజాంనదీం, మిత్యుక్తప్రకారేణ విరజాతీరంగతేనతి- ననుశరీ రవియోగ సమయవీవ “తస్యపుత్రాదాయ ముపయంతి సుహృదస్సాధుకృత్యాం ద్విషంతఃపాపకృత్యాం, మి త్యాదిభిర్నిశ్చేష కమణివృత్త్యవగమా త్సూక్ష్మశరీరాను వృత్త్యనుపపత్తే స్తస్యైగో క్తినోపపద్యతఇత్య త్ర కమణాతదనువృత్త్యభావేపి “ఉపపన్న స్తల్లక్షణార్థోపలభ్యేలోకవల్-సూక్ష్మంప్రమాణతశ్చ తథో పలభ్యే, రిత్యుక్తరీత్యా “తమాగతంపుచ్ఛతి. కోసీతి-తంప్రతిబ్రూయా తస్యత్యంబ్రూయా,, దితి కాషీతకీ బ్రా హ్మణవాక్యా ద్యవగత చంద్రను స్సంవాదస్య అచిరాద్యాతివాహిక కృతసపర్యామభవగ్యచసూక్ష్మశరీర మంతరే తానుపపత్తైర్విద్యయైతస్సిద్ధిరిత్యాహ. కమణఫలవిశేషే త్యాదినా. ననువిద్యా ఫలభూతాతి వాహిక కృతసపర్యా భౌగాథం సూక్ష్మశరీరంవిద్యయైవ స్థాప్యతేచే త్పరమపచే భగవత్క్రైం కర్య కరణా ఖా మపి తదేవ స్థాప్యేతేత్యత్ర కాలకృతపరిణామయుక్తస్య ద్రవ్యస్వాకాల కాల్యేశుద్ధసత్వే ప్రవేశా నుపపత్తే రస్య తత్రానపేక్షిత త్వాచ్చ విరజాయా అధిప్రదేశ ఏవకృతకార్యస్య తస్యత్యాగంసదృష్ట్వాంతమాహ. ఆరుకడక్రైక్కిత్యాదినా. అక్కరైప్పడుత్తి, “ తాంనదీం మననైవాత్యేతీ, త్యుక్తం ప్రకారేణ

సా - వి — ద్రష్టు మభి లషి తే దేశ విశేషే . శెన్న వారే , గతవీవ - విరజాయా అ ర్వా చిక్షితే స్థితే సతీత్యథః - విద్యాయాలే స్థాపిత మానేతి- శరీరవియోగ కాలవీవకమణస్సహృ త్సంక్రమణ శ్రవణాదచిరాది గత్యాసపర్యా గ్రహణ పూర్వకం భగవంతం నేతుం భక్తి విద్యాసామధ్యాన్ దివ ప్ర పత్తి విద్యాసామధ్యాన్ దేవ సూక్ష్మ శరీరంస్థాపిత మితిభావః. ఆరుకడక్రైక్కు, నద్యానిపరతీర గమ నా య- పత్తి, గృహీతస్య, తెప్పమ్, పోతస్య- పోకవిడుమాప్సోలే, పరతీరం ప్రాప్య నివర్తనవల్. పోకవి ట్టు, నివర్తన- ఏతల్లోకమారభ్య విరజాయా అర్వాక్తీరపర్యంతం, నద్యాం పోతేనగత్వాపోతస్య నివర్తన వ తత్సూక్ష్మ శరీరేగత్యా సూక్ష్మశరీరం తతోనివర్త్యేతిభావః. విరజైక్కక్కరై ప్పడుత్తి , తాంనదీం

సా-సం— దేశ విశేషః, దివ్య జనపద సీమాఖ్యః - వైకుంఠ సీమ్నవితజా ,, మిత్యస్య దివ్య జనపద సీమా పరత్వే పునపత్తే - తావత్పర్యంతం ప్రాకృత సూక్ష్మ మయ శరీరస్య కథంగమన మిత్యత్రాహ. కమణ ఫలేత్యాదినా, దేశ విశేష త్తిలే శెన్నవారే పోకవిడువిత్తుఇత్యన్వయః.

మూ— అప్రాకృత శరీరతైః కొఱచున్తు, ఐరం మదీయ మెన్నిర సరస్వినశవమ శేర్తు

పా-దీ— శొల్లమ్ ప్రక్రియైయైవిస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఐరంమదీయ మిత్త్యాదియాల్ - “ శతం

సా-స్వా— మనసా, సంకల్పేనైవేత్యధః-ఎన్నిరవధః మశొల్లి శ్చ. ఐరమ్మదీయమిత్త్యాది-“సబ్రహ్మ లాక, మి
త్యుప క్రమ్యతస్యారోహదో ముహూతాఽయష్టేహ విరజా నదీతిల్యో వృక్ష సాల్జం సంప్థాన మప రాజి
త మాయతన మింద్రప్రజావతీ ద్వార గోపౌప్రభువిమితం విచక్షణా సద్యోమితౌజాః. పర్యంకప్రపియాచమా
నంసీ ప్రతిరూపాచ చాతుషీపుష్పాణ్యో పయ త్తమిథ్యమ్ విదాగచ్ఛతితంబ్రహ్మహ- అభిధావచ మమయతిథా
శసా విరజాం నదీం ప్రాపత్ నవా అయం జరిష్య తీతితం పంచ శతాన్యస్సరసాంప్రధావంతి శతమ్మలాహ
స్తా శ్చత మంజన హస్తా శ్చతం చూణా హస్తాశ్చతం వాసోహస్తా శ్చతంఘాషణహస్తాస్తం బ్రహ్మలంకారే
ణాలంకర్వంతిసబ్రహ్మలంకారేణాలంకృతో బ్రహ్మ విద్యా బ్రహ్మ నాభిపై గ్రితి - స ఆగచ్ఛ త్యరంహ
దం తమ్మన సాత్యేతి తమృత్వా సంప్రతి విదో మజ్జంతి స ఆగచ్ఛతి ముహూతాఽన్యస్తి హంసే తస్మా ఉప
ద్రుహంతి స ఆగచ్ఛతి విరజాం నదీం తామ్మన సాత్యేతి - తత్సృష్టత దుష్కృతే ధునుతే తస్య ప్రియాజ్ఞా
తయ స్సృష్టత ముపయంతి అప్రియా దుష్కృతం యథా రథేన ధావనధచక్రే పర్యవేక్షే తైవ మహూరా
త్రేపర్యవేక్షతే సదీపవిసుకృతో విదుష్కృతో బ్రహ్మ విద్యా బ్రహ్మేవాభిపై గ్రితి- స ఆగచ్ఛతితిల్యంవృక్షం
తం బ్రహ్మ గంధరి ప్రవి శ తిస ఆగచ్ఛతివిభుప్రమితంతంబ్రహ్మ యశఃప్రవిశతిస ఆగచ్ఛతివిచక్షణా మా
సందిం సంజ్ఞాతంధియాహి పశ్యతి స ఆ గచ్ఛత్య మితౌ జనం పర్యంకం సప్రాణి తస్య ధూతంచభవిష్యచ్చ
పూర్వా పాదా - శ్రీశ్చేరాచా పరా - బ్రహ్మ ద్రుతరే నృచ్యతే భద్రయజ్ఞా యజ్ఞేయే శీషాన్యే జశ్చ
సామానిచ ప్రాచీనా తతం యజుగంషి తిరశ్చీనాని సోమాంశవ ఉపస్మరణం ఉదీధ ఉపశ్రీః శ్రీరుప బ్రహ్మ
ణం తస్మిన్ బ్రహ్మసేత మిథం విత్వాదే నైవాగ్ర ఆరో హతితం బ్రహ్మహకోసీ , త్యాద్యామ్నత కా
షీతకీ ద్రాహ్మణ ప్రక్రియైప్రామేణఐరమ్మదీయమిత్త్యాదినాశొల్లప్పదుకిర తెన్లుకరుత్తు-ఐరమ్మదీయమెన్నిరవితి-

సా-ప్ర— తదనదేవ సన్తవోకుతశస్యా మిత్త్యాది ప్రివమనశ్శబ్దవాచ్య సంకల్పేనైవ తీరాంతరంప్రాపయ్య-
మాలా చూడాంజనాదిభి రలంకారాధఃమప్రాకృతంశరీరంప్రదాయేత్యుక్తం-“తదైరంమదీయం సరస్వ
శ్చతస్సోమసవన, ఇత్యారభ్య, “బ్రహ్మలోకేబ్రహ్మచర్యేణానువిందతీ, త్యాద్యుక్తమభిప్రేతోక్త మైరమ్మదీయ

సా-వి— మనసాత్యేతీ, త్యుక్త త్యాన్తనశ్శబ్దితసంకల్పేన శరీరం వినైవపరశీరంప్రాపయ్య. కాషీతకీచా
హ్మణై, “తదైరంమదీయం సరస్వదశ్చ త్త సోమసవన , ఇత్యారభ్య, “తంపంచ శతాన్యస్సరసాంప్రధా వంతిశ
తంమాలాహస్తాశ్చతంచూణాహస్తాశ్చతమంజనహస్తాశ్చతంఘాషణహస్తాస్తంబ్రహ్మ లంకారేణాలంకర్వంతి-
స ఆగచ్ఛతి తిల్యం వృక్షం తంబ్రహ్మగంధః ప్రవిశతి సాల్జం సంస్థానంతంబ్రహ్మరసగిప్రవిశతి- స ఆగచ్ఛతి అ
పరాజిత మాయతనం తంబ్రహ్మ తేజః ప్రవిశతీ, త్యాదినో క్తాగప్రక్రియాం విస్తరేణాహ - ఐరం మదీయమె
న్నిరవిత్త్యాదినా- సరస్వినశవమ, సరఃపర్యంతంగ త్యా-

✽ ఇన్తవధికారత్తి నాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానమ్ ముతల్కొణ్డుడదాహృత శ్రుతివాక్యశ్శిల్ ఇతు కళిక్
మాతృకైకశిలుమ్ శిల అచ్చుపునకశ్శిలుమ్ విజిహీతే యెన్దిరు న్తపడియాల్ అప్పడియేపోడప్పట్టిరుక్కిరతు-
శ్రీభాష్యాదికళిల్ విజిహీషణతేయెన్దిరుక్కిరతు. ఏతల్ అన్యచ్చ యథాభాష్యంద్రవ్యవ్యమ్.

మూ—సోమసవనమెన్నిర అశ్వత్థతై కిట్టివిత్తు, మాలాంజనచూర్ణ వాసోభూషణ హస్తైశ్చ శానవిన్నూరు దివ్యాస్పరస్సుకూటైయిట్టు, ఎతిర్ కొళ్ విత్తు, బ్రహ్మలంకారతై అలంకరిప్పిత్తు, బ్రహ్మ గంధరస తేజస్సుక్కై ప్రవేశిప్పిత్తు, కుడియడియారివర్ కోవిన్తక తనక్కెన్టు, ముడియుడైవానవర్ ముత్తైముత్తై యెతిర్ కొళ్ళ, కొడి యణినెడుమతిల్ కోపురమ్

పా-దీ— మాలాహస్తా శ్శతమంజన హస్తా, ఇత్యాది యిసభకం మాలాంజనైత్యాది. విన్నూరుదివ్యాస్పరస్సు కూళ్, తంపంచశతాన్యస్పర సాంప్రతి ధావంతి, ఎన్ఱిరే- అలంకరిప్పిత్తు, తంబ్రహ్మలంకారేణా లంకుర్వంతి, ఎన్ఱిరే-ప్రవేశిప్పిత్తు, తంబ్రహ్మగంధఃప్రవిశతీ, త్యాద్యభకం-కుడియడియారిత్వాది- కుడి యడియాక చాసభూతర్. ముడియుడై, ముకుటజ్జలై యుడైయ. ముత్తైముత్తై, తజ్జల్ తజ్జల్ ప్రాప్తి కీ- డాక-యద్వాపర్యాయ పర్యాయమాక. కొడికళ్, ధ్వజజ్జల్ - అవత్తాలలంకృతశ్శాన-నెడుమతిల్ కలై యుడైయ

సా-స్వా— ఛాందోగ్యే అరశ్చరణ్య శ్చాణావౌ - బ్రహ్మలోకే విరమ్యదీయ మతి సరస్త్రియ ముక్తం - అత్తై చ్చాన్నపడి - సోమసవ నేతి - తదశ్వత్థ సోమసవనని , ఎన్నిర ఛాందోగ్యభకం త్రైచ్చాన్నపడి- కుడియడియారిత్వాది - కోవిన్త న్తనక్క , కోవిన్తనుక్క - ఇవర్, ఇన్తభాగవతర్. కుడియడియార్, కుడికుడియాక చాస భూతర్ - ఎన్ఱు ముడియుడై, ముకుటజ్జలై యుడైయ - వానవర్, ఇంద్రాది దేవతైకళ్- నిత్యసూరిక త్తెన్ఱుమామ్ - సర్వేన్ఱై దేవాబలిమావ హంతి , ఎన్నిర పడియే మురైమురై, యాగపద్యమన్ఱిక్కే- పర్యాయేణ ఎతిర్ కొళ్ళ - కొడియణి - కొడి; ధ్వజమ్ - అణి, అలంకారమ్ - ధ్వజాలంకృత మాయమ్ - నెడు, దీఘమ్ - ఉన్నత మాన- మతిల్, ప్రాకారత్తైయుడైయ- కోపురమ్, గోపురద్వారత్తై-

సా - ప్ర— మిత్యాది- వి రం మ దీ యా ఖ్యం సరసోమసవనాఖ్యమశ్వత్థంచప్రాపయ్యే త్త్య భకః - తంపంచ శతాన్య స్పరసాం ప్రధావంతి శతం మాలాహస్తా శ్శతమంజనహస్తాశ్శతంచూర్ణహస్తాశ్శతంచా సోహస్తా శ్శతంచణవ (చూషణ) హస్తా సమ్ బ్రహ్మలంకారేణా లంకుర్వంతీ, త్యేతదభిప్రేతోక్తం మా లామాడేక త్యాది-సతగచ్ఛతితిల్యం వృక్షంతం బ్రహ్మగంధః ప్రవిశతి సతగచ్ఛతి సాలజ్ఞం స్థానం తంబ్ర హ్మగంధః ప్రవిశతి సతగచ్ఛతి అపరాజిత మాయ తనంతం బ్రహ్మతేజః ప్రవిశతీత్యై , తదభిప్రేతోక్తం బ్రహ్మగంధేత్యాది - కుడియడియారిత్వాది - గోవిందస్య కులదాసాగ్ని దేవరాజ్యాదా వభిషిక్తేంద్రాది ప్రత్యుద్గమన పూర్వకం పతాకాలం కృతాతి దీర్ఘాత్మ్యచ్చ ప్రకార యుక్త గోపురసమీపం

సా - వి— కిట్టి విత్తు , స మి పం ప్రా ప య్య . అ స్ప ర స్సు క క టై యి ట్టై తి ర్ కొ ల్ విత్తు, ఆ స్ప రో భి రి ప్ర త్యుద్గ మ య్య . అ లం క రి ప్పి త్తు, అ లం కారం కారయిత్వా - కుడి యడియారి వర్ కోవిన్తకతనక్క. ఇవర్, ఏతే. కోవిన్తకతనక్క, గోవిందస్య. కుడియడియార్, కులదా సాగి. ముడియుడైవానవర్ ముత్తైముత్తై యెతిర్ కొళ్ళ- ముడియుడై, కిరీటవత్సు. వానవర్, నిత్య సూరిషు. ముత్తైముత్తై, ప్రత్యేకంప్రత్యేకం. ఎతిర్ కొళ్ళ, ప్రత్యుద్గచ్ఛత్సు. కొడియణి, ధ్వజాలంకృతమ్. నెడు మ తిల్, సా-సం— కుడికి . ఏతేగోవిందస్య పంచ పరం పరయాదా సాగ్నితి సకేరీటా స్సూరయో వారక్రమేణ సం ఘనస్సంఘః యథాభిముఖం ప్రత్యుద్గతా భవంతితథా కారయిత్వా-అభరణరూపధ్వజ స్తంభా దిక దీ ఘ క

మూ — కురుకువిత్తు, ఇంద్రజాపతికళెస్తు పేరుడైయ ద్వారగో పరే క్రి ట్టి విత్తు “ వై కున్తమ్ముకుతలు,, మెన్లు తుడజ్జి మేల్ మూన్లు పాట్టి లుమ్ శొల్లుకిర పడియే అప్రాకృతక్ల శాన రాజోప చారక్లైప్పణ్ణి విత్తు ఆనంద మయమాన మగ్ధుపత్తిల్ అభికోలక్కత్తిలే పుకు(రవిట్టు)త విట్టు

సా-ది — గోపుర ద్వార తైక్కు రుకువిత్తు, కిట్టి విత్తు- ఇంద్రప్రజాపతికళిత్యాది-“ఇంద్రప్రజాపతి ద్వార గోపా,, ఎన్న తిరే-పేరైయుడైయ వెన్లైత్తాల్ ప్రాకృ తేంద్రప్రజాపతికళెన్లు వెన్లుతోత్తుమ్- ద్వారగోపర్, ద్వారపాలర్, వైకున్తమ్ పుకుతలు మిత్త్యాది- పుకుతలుమ్, పుకున్తవళవిలెన్లు పడి. వాశల్ కాక్కుమ్ దెవర్ కళే వైకున్తమ్ డైయదాసర్ ఎక్లళే స్వామికళాన నీక్లళే. ఎమతిడమ్, ఏక్లళే స్థానక్లళిల్ - పుకుతు ఎన్న తు పుకు తుక వెన్లు పడి. పుకున్తరుళవేణు మెన్లు - వియన్తనర్, విస్మయప్పట్టార్ కళే - మణ్ణవర్ వైకున్తమ్ పుకువ తాక విధియే భాగ్యత్తై పుణ్ణణవతే- యద్వా, నమ్మడైయ భాగ్యవిశేషత్తా లెన్లై. వితివకై, నమ్మ డైయ భాగ్య విశేషత్తాల్ - వేతియర్, వేదప్రతిపాద్యర్ - నిత్యసూరికళే. పతియినిల్, తక్లళే గ్రహక్లళిల్ - పాక్కినిల్, యథోచిత మెన్లు పడి. నితియుమ్, పద్మాదినిధికళైయుమ్ - తిరువడి నిలైకళైయు మితివా. నల్ల చూణ్ణక్లైయుమ్ నితై నకుడక్లైయుమ్ పూణ్ణకుంభక్లైయుమ్ విళక్కముమ్, మంగళదీపక్లైయుమ్ మతిముకమడ న్నైయర్, చంద్రముఖికళానయువతికళే. వన్లు, ఇవ వైక్కిట్టి. ఎతిర్ కొణ్డార్ కళెన్లై. ఏ న్నినర్, ఇప్పడివ న్తదేవర్ కళే ఎతిర్ కొణ్డార్ కళెన్లు ముమణిమన్బుప త్తిల్ అవధి యిల్లాతపరమానందతో డేనిరవధికపరమానందత్తైయు డైయనిత్యము క్తగో డేకూడన ర్వేళ్వరక తిరువోలక్కమా యేపత్తై న్తరుళి ఇరుక్కుమిర ప్పై - ఆనందమయమాన,

సా-స్వా — కురుకువిత్తు, కిట్టి విత్తు- ప్రసీదేంద్రప్రజాపతివ్యావృత్త్యథామాక ఇంద్రనెన్లుమ్ ప్రజాపతివిన్లుమ్ పేరుడైయ వితి - వైకున్తమ్ పుకుతలు మిత్త్యాది - శ్రీమద్వైకుంఠ ప్రవేశేపి - అప్రాకృతక్ల శానేతి- అన్తదాస్థానే ప్రవేశ్యవ్య మితి ప్రాథానముమ్ ఆగమన మవలొక్య విస్మయ వత్సముమ్ పాద్య సమ పూణముమ్ ఆగమన విధ్యుపచారముమ్ పూణ్ణకుంభ సమపూణముమ్ దీపోపచార మప్పర సామభి ముఖీ కరణ మ్ముతలాన ఉప చారక్లళెన్లు పడి - ప్రకృతి సంబంధా భావా త్పూర్వాపర భావ మనాలొచ్చోపచారమెన్లు పడి - ఆనందేతి - ఆనంద మయమాన , ఆనంద ప్రచుర మాన - ప్రభువిమితమిత్త్యా మ్నాత నిరుమా మణి మండపత్తిలే ఎన్లు పడి - అభి కోలక్కత్తిలే, నిత్య ముక్తుర్ కళోడే కూడ సర్వేళ్వరక తిరువోలక్కమా యెన్లు న్తరుళి యిరుక్కిర విడత్తిలే - పుకిర విట్టు ప్రవేశిప్పిత్తు - ప్రాకృత భాగమనోరథమనువ త్తైలుమ్

సా-ప్ర—ప్రాపయ్యేత్యథాకః-“స ఆగచ్ఛంతింద్రప్రజాపతిద్వారగోపా తావస్తాదపాద్రవత,, ఇత్త్యే తదభిప్రత్యోక్తం ఇంద్రదేత్యాది - ఇంద్ర ప్రజాపత్యా ఖ్యాద్వార గోపా ప్రాపయ్యే త్యథాకః - వైకున్తమ్ముకుతలు మెన్లు తుడజ్జి, వైకుంఠం ప్రలిశతి సతీత్యార్ భోక్తై - మేల్ మూన్లు పాట్టిలుమ్ శొల్లుకిర పడియే, ఉపరితన గాధా త్రయోక్తప్రకారేణ - అభికోలక్కత్తిలే పుకురవిట్టు , అతిసుందరాధిష్ఠిత సభాం ప్రవేశ్య

సా-వి—దీక్షుప్రాకారం. గోపురమ్, గోపురం. కురుకువిత్తు, సమీపం ప్రాపయ్య. ద్వారగోపరై “స ఆగచ్ఛంతింద్ర ప్రజాపతిద్వారగోపా,, వితి శ్రుత్యుక్తద్వారపాలకౌ. కిట్టి విత్తు, ప్రాపయ్య. అభికోలక్కత్తిలే, సుందర సభాయాం. పుకురవిట్టు, ప్రవేశ్య.

సా-సం— ప్రాకార వద్గోపుర సమీపం గమ యిత్త్యా-

మూ — అనయాహం వశీ భూతరికాలమేతన్నబుద్ధవాక్ । ఉచ్చ మధ్యమ నీచాంతాంతామహాంకథమా వసే । అపేత్యాహమిహంహి(భి)త్వా సంశ్రయిష్యేనిరామయమ్ । అనేన సామ్యంయాస్యామినాయా హమచే తసా । ఊమంమమసహానేన నైకత్వమనయాసహ । క్రీడంతంరమయాసాధకం లీలాధూమిషు కేశవమ్ ।

సా - దీ — అనం ద ప్రచుర మాన - అన యే త్యాది - మనో రథితృ పడి కుగ ప్రమాణమ్-ఇ తు ముముక్షువినుడైయ వసుసంధాన ప్రకారమ్- అనయాప్రకృత్యాహం వశీభూతః ఏతా వంతం కాలం వృ థాంగతమ్- నబుద్ధవాసస్తి. ఉచ్చమధ్యమ నీచాం, క్వచిదుత్తమరూపేణ బ్రహ్మ లాకా దౌ, క్వచి నృధ్యమ రూపేణ మనుష్యశరీరరూపేణ, క్వచిన్నిచాం నారక శరీరాది రూపేణాంతరి ప్రదేశో యస్యాస్తాం - అవసే, అధ్యావసే- అధివసామి ఎన్టపడి- ఇమాంప్రకృతింహి త్యాఅపేత్య, దూరంగత్వా. నిరామయం దేవంకథసం శ్రయిష్యే, అనేన భగవతా- సామ్యం, సమానత్వం యాస్యామి. అచేతసానయా ప్రకృత్యా సామ్యం మూఢ త్వ న్నయా స్యామి. మమఅనేన, భగవతాసహ. ఏకత్వం, ఏకస్వభావత్వంయోగ్యం- అనయాసహైకత్వం. ఏక త్వరూపేణ భ్రమమెన్టపడి. నయోగ్యం. క్రీడంత మి. త్యాది- లీలాధూమిషు- లీలాద్యానస్థలిషు.

సా-స్వా—దివ్య లాకవిషయ పూర్వోక్తమనోరథమపోలే భగవత్ప్రాప్తియిల్ మనోరథమిల్లావిట్టా లుమ్ అతుక్కు- పురుషార్థత్వ మేజ్జనే? ఎన్న వరులి చెయ్ కిరార్ - అనయాహమిత్యాదినా - అనయా, ప్రకృ త్యా-వశీకృతరి - ఏతం కాలం, ఏతావద్వ్యథాంగతం కాలం నబుద్ధవాక్ - ఉచ్చబ్రహ్మలోకాదావృత్త మ శరీర రూపరి - మధ్యమరి, మనుష్య శరీర రూపః - నీచరి, నరక శరీర రూప శ్చాంతః ప్రదేశః యస్యా స్సా - ఉచ్చమధ్యమ నీచాంతాంతాం, ప్రకృతిం- కథమావసే, కథమ ధివసామిఎన్టపడి-ఇమాంప్రకృతింహి త్యా, త్యక్త్వా అపేత్య, దూరంగత్వా - నిరామయం దేవంసంశ్రయిష్యే- అనేన, భగవతా - సామ్యం, ప రమ సామ్యం - యాస్యామి - అచేతసా, చేతోరహితయా - అనయా, ప్రకృత్యా - సామ్యం నయాస్యా మి - మూఢ స్వభావత్వం నయాస్యామి - అనేన భగవతా ఏకత్వ మవి భాగేన దృష్ట త్వాదితి న్నాయేనాప్య ధర్మీధతయా ఏకత్వాను సంధానం ఊమం-అనయా ప్రకృత్యా సహ ఏకత్వం శరీరాత్త భ్రాంతి రూపం నక్ష మం - ప్రాకృత భోగత్తిలే రాగ ముణ్ దాకిలన్తో భగవత్ప్రాప్తిక్కు పురుషార్థత్వా న్యూనతా ప్రసక్తి వరుమ్- ప్రత్యుత్ప్రకృత భోగంవిట్టుపోక వేణుమెన్టేముక్తమైయవసుసంధానతైప్రమాణంశొల్లకిర తెన్ట కరుత్తు. ఇనిభగవదనుభవరూపప్రాప్తియిగ్ ఉత్కటమనోరథమరులి చెయ్ కిరార్ - క్రీడంతమితి-లీలాధూమిషు,

సా-ప్ర— వశీభూతరి, వశీకృతః, మహంతంభిత్వాఅవ్యక్తంభినిత్తిఅవ్యక్తంభిత్వాతరంభినతి అతరంభిత్వా మృత్యుం భినత్తి, త్యాదిక మభిప్రేతోక్తంఅపేత్యాహ మిహంభిత్వాసంశ్రయిష్యతి-అపేత్య, అతిక్రమ్య.

సా-సం — అనయా, ప్రకృత్యా. అచేతసా, జడయా- తాం, ప్రకృతిం, ఉచ్చమధ్యమనీచాం, సత్వరజస్త మోమ యాం . ఆత్మవాశకరీ నేతి భావః . భిత్వా శరీరమితి శేషః. నిరా మయం, హేయ ప్రత్య నీకం. అనేన నిరా మయేన ప రేణ బ్రహ్మ తా సా మ్యం స్వరా ట్వువి పశ్యి త్వాభ్యాం . నిషేధ్యంప్రకృత్యా సామ్యమిహ విపశ్యి త్వాభావవివ. ఊమమితి. ఏకత్వం పరమసామ్యం. అనేన సహైకత్వయోగ్యస్య మమఅన యాసహ ఏకత్వంనక్షమం.

మూ— మేఘశ్యామం విశాలాక్షం కదాద్రక్ష్యమిచక్షుషా | మేఘశ్యామం మహాబాహుం స్థిరస్థవ్రతం
దృఢవ్రతమ్ | కదా ద్రక్ష్య మహారామం జగత్శోకనాశనమ్ | దృష్టవేదహినశోకమపనేవ్యతిరాఘవశిత
మస్సవశ్యలోకస్యసముద్యన్నివభాస్కరశి, ఇత్యాదికలితకట్టలైయిలేఇవశ్చమనోరథిత్రపడియే ఇతిన్మవివే
ల్లామతీరనిరతిశయభోగ్యనానతనైత్తా కాట్టి తనైత్త పెరుత్తి త్తతాళిజైకీట్ట కో గ్డడుతనోన్
దుసమానభోగ్య లక్షణమానసాయజ్యతాలే ఇవనుకు సజాతీయరానఅన్తమిత్ పేరిన్పత్తడి యరో డిరుత్తి

సా - దీ — మేఘశ్యామంమహాబాహుమిత్యాది శ్రీరామాయణే - స్థిరస్థవ్రతగుణోయస్యతం, దృఢంశ
రచాగతరక్షణ రూపం వ్రతంయస్యతం, తీర, తీరుమ్మడి - తనైత్త, పరమపదస్థనై - హదశానాన తానా-
ట్టి - తనైత్త, స్వస్వరూప మ. అపహతపాపత్వాదికతై. పెరుత్తి (కొళ్ళుమ్)కొగ్డడు, శ్రీపాదోపధాన మాక

సా - న్వా — లీలాద్వానేషు, - మేఘతి - శ్రీరామాయణ శ్లోకం - దృఢ స్థవ్రత గుణోయస్యతం - దృ
ఢం అశ్రిత రక్షణ వ్రతం యస్యతం . ఇవశ్చ, ముక్తశ్చ . ఇతిన్మ వివేల్లామతీర, ఉద్బుద్ధ మాన దుఃఖిన్
శ్చల్లామ్ నివృత్త మామ్మడి - తనైత్త, హదశానాన తనైత్త - తత్తమై, స్వభా వత్తై. గుడా వ్యకావిర్భా
వత్తై. పెరుత్తి, ఉడ్డడాక్కి . విరజా తరణ మారభ్య వీతావత్పర్యంత ఫల విధాయక వాక్యతాలే పర్యం
కానో హనా నంతరమే గుణావ్యకా విభావ ప్రతిబంధ కాంశ నివృత్తి ఎన్తుకరుత్తు - తత్తతాళిజై కీ-
ట్ట, స్వచరణ ద్వంద్వా ధస్తాత్ - శ్రీపాదోప ధాన మాకొగ్డడు. అనాలుమనాది యాక పూర్వమనుభవి
క్కిర నిత్య సూరికళుక్కు అతిశయితానంద ముడ్డడాక్కి తనకు పురుషార్థ న్యూనతై వారాశో? ఎన్న
వరుళి చెయ్కిరార్ - తనోడితి - ఇవనుకు, ముక్తనుకు. భగవతా సమాన భోగ్యత్వ తనకు స్ని
త్య సూరికళుక్కు తుల్య మెన్తుపడి. అన్తమిత్, కాలత స్వరూప తచ్చ పరిచ్ఛిన్న మాన. పేరి స్పత్తు,
మహానంద రాన . అడియర్ , నిత్య సూరిక లోడు. ఇరుత్తి, తైస్సహ వసాధ్య . అనాలుమ్ దాసభూ
తనుకు కైంకర్య మనో పురుషార్థం ? భగవ దనుభవ మాత్రం పురుషార్థ మాక మాట్టుమో ? భ
గవ దనుభవపరి వాహమాక కైంకర్యముడ్డడా కైయాల్ విరోధమిత్తై యెన్తు సంసార దశై యిల్పోలే

సా - ప్ర — తనైత్త పెరుత్తి తనాళిజై కీట్ట కొణ్డు, స్వస్వరూపా విభావం ప్రాపయ్యస్వ చరణా
రవింద కింకరం కృత్వా . అన్తమిత్ పేరిన్పత్తడియ రోడిరుత్తి, కాలత స్వరూప తచ్చ అపరి చ్ఛిన్నా సం
దై భగవ ద్దాసభూతైర్నిత్య సూరిభి స్సహ వసాధ్య.

సా - వి — అనాది యాక తానితిన్మ వివేల్లామతీర, పరమ భోగ్య కైంకర్య పరి త్యాగేన వీతావతి
తం కాలం వృద్ధేవానీషం అహం భగవంతం కదా ద్రక్ష్యమి కదా స్వచ్ఛందకైంకర్యం కరిష్యామిత్తై పేటా
యథానివతేయస్తథా. తనైత్తకాట్టి, పరమపదస్థం స్వాత్మానంప్రదశ్య. తత్తమై పెరుత్తి. తత్తమై,
స్వస్వరూపం. అపహతపాపత్వాది స్వరూపావిభావం . పెరుత్తి, ప్రాపయ్య. తత్త, స్వస్వ. తాళిజైకీ-
కొగ్డడు, శ్రీపాదయో రధస్తాత్త్వీకృత్య- స్వచరణారవింద సమీపభాజంకృత్వై త్యథశి. అన్తమిత్ పేరిన్ప
త్తడియ రోడిరుత్తి, కాలత స్వరూపతోపరిచ్ఛిన్నానందైభగవద్దాసభూతైర్నిత్యసూరిభి స్సహవసాధ్య .

సా - సం — తమఇతి. సర్వలూక సంబంధితమో నివతాక స్సముద్యక్ భాస్కరశివ స్థితశి. త నైత్త పెరుత్తి.

మూ — ఇప్పటి సమస్త ప్రతిబంధక నివృత్తి పూర్వకముక వుమ్, స్వస్వ రూపా విభావ పూర్వకముక వుమ్. దేశకాలావస్థాసంకోచమిల్లాత పడియాక వుమ్ తక్ మనోరథత్తుక్కు అను రూప మాక ఇవక్ మనోరథిత కైంకర్య వగణలైయెల్లామ్ యావదాత్మభావియాక కొన్నిరుళి సవయస ఇవయేనిత్య ని దోషగంధాః,, ఎన్నిరపడియే తనకు అవ్యోన్య మొరువయస్సిల్ తోడై మారేప్పోలే యిరుక్కిర నిత్య సూరికళోడుమ్ ఇన్తువన్త వివనోమమ్ వాళియటప్పురైయర పురిమారి స్తోత్రత్తిలుమ్ శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తిలుమ్

సా-దీ— (కొళ్ళుమ్) కొడోడు. తక్ మనో రథ త్తుక్కు, తక్ ఎన్తు భగవానై చ్చొల్లకిరతు. యావ దా త్మభావి, ఆత్మస్వరూపముళ్ళ తనైయు మెనై - సవయసః, సమానవయసాః - సఖాయకి యే అనంత గరుడాదయః నిత్యం దోషగంధ రహితాః. పురైయర, భేదమర - పరి మారుకై, శేరక్కలకై - స్తో త్ర త్తిలరుళిచ్చెయేత మనోరథమ్ - “కదానుసాక్షా త్కరవాణిచక్షుషా. కదాపునశ్శంఖరథాంగకల్పకే,, త్యా ది - “కదాహ మైకాంతిక నిత్యకింకరః. ప్రహషణ యిష్యామి,, త్యాది. గద్యత్తిల్ “కదాహం భగవంతం

సా-స్వా— విచ్చిన్న మాకిత్ సంసార దశా పేక్షయా అవిశేషం ప్రసంగి యాతో? దేశకాలావస్థాసంకో చ మిల్లాత కైంకర్య ముట్టెనిల్ అనంత గరుడాది కల్ పక్షణమ్ కైంకర్యజ్జిల్లా మైయాలేమనోరథభజ్జ మి తరైయో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడితి. తక్ మనోరథత్తు క్కును రూపేతి - దాసహృతనుక్కు స్వామి మనోరథ విరుద్ధమాక కైంకర్యేచ్చె యుడ్డాకా తెన్తుకరుత్తు - అనంత గరుడాది కైంకర్యం నియ త మాక భగవ దిష్ట మాకైయాలే అతు ఇవనుకు ఇల్లాతతు దోష మన్నెన్తు కరుత్తు - కైంకర్యత్తై శేషి అంగీకరియా విట్టాల్ పురుషార్థ మామో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - సవయస ఇతి - పురైయర. భే ద మిల్లామల్. పరిమారి, సంశ్లేషిత్తు. ఆనాలుమ్ కైంకర్యజనితానందంతావానముక్త నుక్కేయిరుక్కేయాలే

సా - ప్ర— సవయస ఇత్యాది - “యత్ర పూర్వీనాధ్యాస్సంతిదేవా,, ఇత్యాది ప్రత్యభిజ్ఞాపకేన “తేనా ధ్యా స్సంతి దేవా జనని గుణవపుర్వేష. పృతస్వరూపైభావై ర్వా నిర్విశేషా స్సవయస ఇవయే నిత్యని దోష గంధా,, ఇత్యనేనోక్త ప్రకారేణ - పురైయర పురు మారి, నీరంద్రం సంశ్లేష్య. అద్యముక్తానా మ ప్యంతరంగ కైంక ర్యం ప్రదాయే త్యథాః - స్తోత్ర త్తిలుమ్ శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తిలు మితి. “కదా పున శ్శంఖ రథాంగ కల్పక ధ్వజార విందాం కుశవజ్రలాంఛన,, మిత్యారభ్య “కదాహ మైకాంతిక నిత్యకిం కరః ప్రహషణ యిష్యామి,, త్యంతే ఉక్త మనోరథప్రకారేణ “కదాహం భగవంత,, మిత్యత్రోక్తమనోరథ

సా — వి— ఒరువయస్సిలే తోడై మారై ప్పోలే యిరుక్కిర, ఏకస్మిన్వయసి వతమానై స్సు హృద్భి రివస్థితైః - నిత్యసూరికళోడు, నిత్యసూరిభిస్సహ. ఇన్తువన్త ఇవనోడు, అద్యాగచ్ఛతానేన ముక్తేన స హ. వాళియర, పరస్పర తారతమ్యరాసిత్యేన - అంతరజ్ఞ కైంకర్య ప్రదానేనేత్యథాః - పుర యర పురిమారి, నీరంద్రం సంశ్లేష్య. స్తోత్ర త్తిలుమితి - “కదాపునశ్శంఖ రథాంగ,, త్యారభ్య “కదాహ మైకాంతిక నిత్య కింకర,, ఇత్యంతేన “కదాహం భగవంతం నారాయణం - కదాహం భగవత్పాదాంబుజద్వయం పరిచరిష్యామి.

సా-సం— స్వసామ్యం ప్రదాయ పురైయః, అపక్షపాతేన యావదపెక్షితమ్ స్వ స మా నానందం ప్రదాయ. స్తోత్రత్తిలుమితి. “కదాపున,, రి త్యాది “కదాహ మైకాంతిక నిత్యకింకర,, ఇత్యంతాభిప్రాయమ్ “కదా హం

మా—అరుళిచెప్పేయిత మనోరథప్రకాశపడియే వికాంతికాత్యంతిక నిత్య కింకరనానభవనుకప్పాలేతా వినిరతిశ
యానందనాయిరుక్కుమ్. వస్వాది పదప్రాప్తిచూర్వక మోక్షసాధనమాన మధు విద్యాది కళిలుమ్—

సా-దీ—నారాయణం-కదాహంభగవత్పాదాంబుజద్వయం-కదామాంభగవాన్ స్వకీయయాతిశీతళ యాద్య
శావలాక్యే, త్యాది, నిత్యకింకరోభవానీ,, త్యాదిచ- వికాంతికాత్యంతిక నిత్యకింకరనాన - వికాంతిక త్వం
నాను ప్రయోజనాంతరానన్వయేన తదేకనియతత్వం- తతవ నిత్యాను వృత్తత్వం ఆత్యంతికత్వం - అన్య
థేహి తత్పిదృ నివతేత- నిరతిశయత్వం ఆత్యంతికత్వ మితిచాహుః - ఇని మధు విద్యాది కళిలుమ్
మహాభారతాది కళిలుమ్ శాల్మలకర క్రమముక్తి పక్షత్తిలుళ్ళ గతి విశేషాదిక లిరు క్కుమ్ కట్టుకై కళ
ఎవేయెన్న ఇజ్జవత్తై చ్చిత్తులైకై యనపేక్షిత మెనిగారా. వస్వాదిపదప్రాప్తిత్యాదియాల్ - మధువిద్యా

సా-స్వా—ఈశ్వర నుక్కు ఇల్లా మైయా లీశ్వర నుక్కు ముక్త ముక్కుమ్ సమాన భాగత్వ మెజ్జ నే ? ఎ
న్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - ఇవనుక ప్పాలే ఇతి - యద్వా ముక్తనుక్కే కైంకర్య జనితానంద మానాత్ శే
ష్యతిశయా భావాత్స్వరూప విరోధ మన్నో ? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - ఇవనుకప్పాలే ఇతి - పంజరగత
శుక క్షీర పానన రాజ్ఞో మహానందమ్ పోలే ఎన్తుకరుత్తు - ఇతినాలే నిషద్వర దీక్షికా నిపతిత నిజాప
త్యోద్ధరణ ప్రవృత్త పితృవత్స్వయమ్ పురుషార్థ తయా శరణ్య న్నానే ఇవ నుక్కు ఏతావత్వ ర్యంత పురు
షార్థపరమ్మరైయై శెమ్కిరా నెన్టవథంసూచితమ్-ఇప్పడిలచిరాదిమాగమాత్రనిరూపణమ్ పదేణక్కు
దుమో ? మహా భారతాది కళిలే పరమ పద గమన త్తుక్కు మాగాంత రక్షణమ్ శొల్లుకైయాలే యతుక
తైయమ్ నిరూపిక్కు వెణ్డావో ? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - వస్వాదీతి - వస్వాది పద ప్రాప్తి చూర్వ
క బ్రహ్మ ప్రాప్తి కామనయా ఉపాసనమ్ పణ్ణినవర్కుశుక్కు వస్వాది రూపంవరుకైయాలే యధికారిత్వం

సా-ప్ర— ప్రకారేణచేత్యథః-ననుశరీరాన్నిగతానాంభాగవతానాంపరవాసుదేవప్రాప్తయేమాగ్గాం
తరాణ్యపిత్రతత్రప్రమాణేషాపదిశ్యంతఇతితాన్యప్రత్యక్షవ్యాసీత్యాశంక్య పరిహరతి - వస్వాదీత్యాదినా-

సా-వి— కదాహం మాం భగవాన్ స్వకీయ యాతిశీతలయాతి కోమల యాద్య శావలాక్యే, త్యాదినాచో
క్త మనోరథప్రకాశేణైత్యథః. వికాంతికేతి - వికాంతికత్వంనాను ప్రయోజ నాంతరా నన్వ యేన తదే
క నియతత్వం- ఆత్యంతికత్వం నిత్యాను వతమానత్వం- నిరతి శయత్వం చేత్యాహుః- నిరతిశయా నంద
నా యిరుక్కుమ్, ఆనంద యతీ త్యానందః “అజ్వలీసర్వధా తుభ్య, ఇతివచనా త్క-తేర్యచ్చ గ్రీత్యయః-
“రసగ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్యా నందీభవశీ, త్యక్తానందప్రాపక స్తిషేత్. ఇప్పడి మూఢాన్య నాడి యిలే
ఇత్యారభ్య ఏతదంతమేకం వాక్యమ్. ఇహతు, మధువిద్యాయాం. భారతాదౌ జయత్సంహితాదౌ పాంచరా
త్రాధి కరణే చోక్తేషు క్రమముక్తి పక్షేషు విద్యమాన గతివిశేషాః సత్యలోకే స్థిత్యా ముక్తిభాజాం విద్య
మానగతిప్రకారాశ్చ తత్తదధికారిణామేవవిశిష్యజ్ఞాతవ్యాఇత్యనుపయోగాన్నోక్తాఇత్యాహ-వస్వాదీత్యాదినా.

సా-సం—భగవంత ,, మిత్యా ద్యభి ప్రాయం వైకుంఠగద్యత్తిటుమితి. ఏవంబ్రహ్మప్రాప్తిమాత్రకామన
యావిద్యా నిష్కస్యగతి విశేషఉక్తః. అథమధువిద్యా నిష్కానామపి గతివిశేషం దిశ్మాత్రేణ ప్ర ద ర్శ్య తే త
త్తదధికారిణామేవ తేతే గతయాజ్ఞయాఇత్యాహ. వస్వాదీతి.

మూ— సత్వం వహతి శుద్ధాత్మా దేవం నారాయణం (ప్రభుం) హరిమ్ । ప్రభుర్వహతి శుద్ధాత్మా పరమాత్మాన మాత్మవా । యేతు దగ్ధేంధనాలోకే పుణ్యపాప వివర్జితాః ।

సా-దీ— దీత్యాదిశబ్దమ్. సత్వం వహతి-శుద్ధాత్మా, సత్వరూపీగుణః. ప్రభుం నారాయణం వహతి, ప్రాపయతి. ప్రభునారాయణః, అనిరుద్ధాది కార్యరూపః. పరమాత్మానం సర్వ కారణ భూతం వాసుదేవం ప్రాపయతి - యేత్వితి. ఇతు నారాయణీయ వచనం. అస్మిక్ లోకే యే పుణ్యపాప వివర్జిత తత్త్వా ద్దగ్ధేంధనాః

సా-స్వా— సిద్ధిక్రైయా లభికారావసాన త్తీ ఆదిత్యాదిక శుమ్లయిక్రైయా లాదిత్యాది ఘటితా చిరాదిమా గ్గమ్ ఘటియా తెన్తుకరుత్తు - సత్వమితి. శుద్ధాత్మా, సత్వరూపీగుణః. దేవం ప్రభుం నారాయణం వహతి, ప్రాపయతి. ప్రభుః, నారాయణః. అనిరుద్ధాది కార్యరూపః శుద్ధాత్మా పరమాత్మానం సర్వ కారణ భూతం వాసుదేవం. ఆత్మనా, స్వయమేవ ప్రాపయతి. యేత్వితి నారాయణీయ వచనం. అస్మిక్ లోకే క్రమిక మోక్షా థోక పాపనయా యే పుణ్యపాప వివర్జిత తత్త్వా ద్దగ్ధేంధనాః, సంసారాగ్నింధన పుణ్యపాపక మాణి-

సా-ప్ర— సత్వం వహతి-సత్వం, శుద్ధసత్త్వాధిష్ఠా తారం పూజా వాసు దేవం నారాయణం-శుద్ధాత్మా సంకర్షణః. వహతి, ప్రాపయతి. సచ, పూజా వాసుదేవః - శుద్ధాత్మా సక్, నివృత్త నిగ్రహ సంకల్ప స్సక్ సత్వ ణిః పరిబృథతయా ప్రభుం, పరవాసు దేవాఖ్యం నారాయణం వహతి, ప్రాపయతి - ప్రభుశ్చ, పరమాత్మా నివృత్త నిగ్రహ సంకల్పవీవ ప్రాప్యంతరా భావా దాత్మానమేవాత్మనా ప్రాపయతీత్యర్థః-వీతస్థోక్ ప్రక ర తేధ క్తియోగేన దేహం విహాయ పరమపదం గచ్ఛతో విదుషః ప్రథమం సూర్యప్రాప్తిం, అనంతరం వాయుప్రాప్తిం, అనంతరం నస్తత్త్వాధిష్ఠాతుః ప్రద్యుష్మస్య ప్రాప్తిం, తదనంతరం తమశ్శబ్ద వాచ్యప్రకృత్యధిష్ఠాతుమహ దాది స గ్గకర్తు గనిరుద్ధస్య ప్రాప్తిం, తదనంతరం ప్రవృత్తి శక్తియు క్తతయారజశ్శబ్ద నిర్దిష్ట జీవాధిష్ఠాతు స్సం కర్షణస్య చ ప్రాప్తి మభిధాయ “ రజో వహతి రాజేంద్ర సత్వస్య పరమాంగతి,, మితి శుద్ధస త్త్వాధిష్ఠా తు పూజా వాసుదేవస్య ప్రాప్యతేయోక్తైః - అనంతరం చ “ పరమాత్మాన మాసాద్యతద్భూతాయ తయో మలాః - అమృతత్వా యకల్పం తేన చావతం తిచాభిభౌ,, ఇతి ప్రాప్యంతరా భావా త్రమేవ ప్రాప్యస్య తా భూత్వా పుననావతంత,, ఇత్యుక్తే శ్చేతి భావః. ఏవం ప్రకృతోపాసన నిష్ఠస్య ప్రారబ్ధే పరి సమా ప్నెమాగ్గవిశేషమాహ - యేతు దగ్ధేంధనా ఇత్యాదినా- “ తద్యథైషికా తూల మగ్నోప్రోతం ప్రదూయే త ఏవం హస్యసర్వే పాపాని ప్రదూయంత,, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ వినాశిత ప్రాప్తివిరోధి క మాణి

సా-వి— సత్వం, సత్త్వాధిష్ఠాతారం. శుద్ధాత్మా, నివృత్త నిగ్రహ సంకల్పః సంకర్షణోదేవం నారాయణం. పూజా వాసుదేవం. వహతి, ప్రాపయతి. ప్రభుపూజా వాసుదేవః పరమాత్మానం సర్వ కారణ భూతం పరవాసుదేవం ప్రాపయతీ త్యర్థః. యేత్వి త్యాదీని నారాయణీయ వచనాని.

సా-సం— మోక్షధర్మే పంచ వింశతి తమే ధ్యాయే - సత్వం వహతి త్యాది. శాంతిపర్వణి మోక్షధర్మే నారాయణీయే. సప్తతిశత తమే ధ్యాయే. యేతు దగ్ధేంధనా ఇత్యాది. జయత్సంహితాయాం- శ్వేతద్వీప మితథితి. శుద్ధాత్మా సత్వం, శుద్ధ స్వరూప స్సత్వగుణః- నారాయణం, హరిం. వహతి, ప్రాపయతి-ప్రభుః, అనిరుద్ధాది కార్యరూపీ నారాయణః- శుద్ధాత్మా, మేయప్రత్యగీకరి- పరమాత్మానం సర్వ కారణం పరవాసుదేవం, వహతి- ప్రాపయతి- పుణ్యపాపరూపేంధనస్య “ తద్యథైషికా తూల మగ్నో, విత్యుక్త విధయా విద్యా

మూ— తేషాంవై(క్షేమమధ్వానం)ప్రమమధ్వానంగచ్ఛతాంద్విజనత్తమ | సవలోకతమోహంతాఆదిత్వో
ద్వార మున్యతే | జ్వాలామాలీ తేజా మేనదం ధార తే జగత్ | ఆదిత్యదగ్ధ సర్వాం గా
అదృశ్యో కేన చిత్త్వ చిత్ | పరమా ధ్వాత్మ భూతాశ్చ తందేవం ప ర్వి శంతుత | తస్మాదపివినిము
క్తా అనిరుద్ధ తనా స్థితాః | మనోభూతాస్తతో భూయః ప్రద్యుమ్నం ప్రవిశంతుత | ప్రద్యు మ్నాచ్చ

సా-దీ— దగ్ధ సంసారాగ్నింధని పుణ్యపాపవమాణం మూఢస్యనాఢ్యా నిగతాః - తే షాం విష్ణు
లోకా ధ్వానమ్గచ్ఛతాంద్వారమాదిత్యః- జ్వాలామాలీత్యాది ఆదిత్యస్య విశేషణం. ఆదిత్యదగ్ధే తి - దగ్ధ
ప్రాకృతాంగాః అశరీరత్వా దదృశ్యోః పరమాణు రూపాత్మ స్వరూప మాత్రా వశిష్టాః తం దేవ మనిరు
ద్ధం ప్రవిశంతి - తస్మాదపి త్యాది- అనిరుద్ధ తనా స్థితాః తే తస్మాదపి నిగతాః మనో మాత్రావ శిష్టాః
భూయఃప్రద్యుమ్నం ప్రవిశంతి-

సా-స్వా—కించిత్ప్రాగ్భూమాత్రావశిష్టాః-మూ ఢస్యనాఢ్యానిగతాః-తేషాంక్షేమమధ్వానంవిష్ణులోకాధ్వా
నం గచ్ఛతాం ద్వారమాదిత్యః. జ్వాలామాలీత్యాది ఆదిత్యస్య విశేషణం. ఆదిత్యదగ్ధప్రాకృతాంగాః అతప
వా శరీరత్వాదదృశ్యోః పరమాణురూపాత్మ స్వరూపాః తందేవ మనిరుద్ధం ప్రవిశంతి. అనిరుద్ధ తనాస్థి
తాస్తే తస్మాద్వినిగతాః. మనోమాత్రావశిష్టాః. తతోభూయః ప్రద్యుమ్నంప్రవిశంతి. తతఃప్రద్యుమ్నాచ్చ

సా-ప్ర— విధూత పుణ్య పాపా ఇత్యర్థః - పుణ్యపాప వివజితాఇతి. బుద్ధిపూర్వక పుణ్యపాప వివజి
తాః. యద్య, ,, అత్మనోవేశరీరాణి బహునిమనుజేశ్వర - ప్రాప్యయోగ బలం కుర్యాత్తైశ్చ సర్వాం
మహీంవరేత్. భుంజీత విషయాన్ కైశ్చిలైకైశ్చిదుగ్రంథపశ్చరేత్ - సంహరేచ్చ పునస్తాని సూర్యస్తేజోగ
ణానివే,, త్యుక్త ప్రకారేణనిస్తీణ ప్రారబ్ధాః పుణ్యపాపవివజితాః. విద్యా వినాశిత ప్రారబ్ధ వృత్తి
క్త పుణ్యపాపాఇత్యర్థః - మనోభూతా ఇత్యాది - తతః అనిరుద్ధా న్మనో భూతా స్సం తః - మనస్త
త్వస్య ప్రద్యుమ్నాధిష్ఠేయత్వా త్ప్రద్యుమ్నా ధిష్ఠేయత్వం ప్రాప్య, తంప్రవిశంతీత్యర్థః - భూయః,పు
నః - అనంతర మిత్యర్థః -

సా - వి— ఆదిత్యదగ్ధ సర్వాంగాః,దగ్ధ సర్వప్రాకృతాంగాః అతపవా దృశ్యోః పరమాణు భూతాః
స్వరూమాత్రావశిష్టాస్సంతః తందేవ మనిరుద్ధం ప్రవిశంతి.మనోభూతాః, మనస్తత్వస్యప్రద్యుమ్నాధిష్ఠే
యత్వా త్ప్రద్యుమ్నాధిష్ఠేయత్వం ప్రాప్యప్రద్యుమ్నం ప్రవిశంతీత్యర్థః -

సా - సం — నిష్ఠేన దగ్ధత్వా ద్యేతు దగ్ధేంధనా ఇత్యుక్తిః - క్షేమమధ్వానం. క్షేమ కర మర్చి
రాదిమాగం. యేనజ్వాలామాలినః ఆదిత్యేన శోషణ ప్రకాశనాదినా జగద్ధార్యతే వీవం విద్యా నిష్ఠానా
సవమంగ మాదిత్యోదహతీతి దగ్ధత్యుక్తిః. అదృశ్యత్వం తేషా మశరీరత్వాత్. పరమాధ్వాత్మభూతత్వం
పరమాణురూపాత్మ స్వరూప మాత్రా వశిష్టత్వం. తందేవం, అహం కారా ధిష్ఠితార మని రుద్ధం దేవం
ప్రవిశంతి, దేవసాయుజ్యం ప్రాప్నువంతి. వీవంకంచితాకాల మనిరుద్ధ తనా స్థితాస్సంతః. తస్మాదపి, అ
నిరుద్ధాదపి. మనోభూతాః, మనోమాత్రావశిష్టాః. మనోధిష్ఠాత్మప్రద్యుమ్నలొకే,తత్సంయుజోభవంతీ,
తి ప్రద్యుమ్నం ప్రవిశంతి త్యుక్తిః.

మూ—వినిముక్తాజీవంసంకషణంతరిః । విశంతి విప్రప్రవరా స్యాంఖ్యా యోగాశ్చ త్రైస్సహ । తత
స్మైగుణ్య హీనాస్తే పరమాత్మాన మంజసా । ప్రవిశంతిద్విజ శ్చేష్టాః క్షేత్రజ్ఞం నిగుణా త్మకమ్ ।
సర్వావాసం వాసుదేవం క్షేత్రజ్ఞం విద్ధి తత్త్వతః । సమాహిత మనస్కాన్తు నియతా స్సంహృతేంద్రియాః ।
వికాంత్య (ఏకాంత) భావోపగతా వాసుదేవం విశంతితే ,, ఇత్యాదికళాన మసా భారతాచి వచనశ్లో
లుమ్- శ్వేత ద్వీపమితః ప్రాప్య విశ్వరూపధరం హరిమ్ ।

సా-దీ— జీవం, జీవాధిష్ఠాతారం- విప్రప్రవరాః, ఆత్మగుణ పరి పూర్ణా శ్రేష్ఠాః - సాంఖ్య నిష్ఠాః-
త్రైస్సహ యోగ నిష్ఠాశ్చ ఉ భయేపి నివృత్తిధర్మ నిష్ఠానాం మోక్షోప దే శాల్ - తతస్మైగుణ్యేతి .
సంకషణ ప్రాప్త్యనంతరం అంజసావాసుదేవం పరమాత్మానం విశంతి- సర్వా వాసత్వాద్వాసుదేవంక్షే
త్రజ్ఞమంతర్యామిణం- నియతాః, నియమయుక్తాః - విషయాంత రేభ్య స్సంహృతేంద్రియాస్సంతఃఅతోవా
సుదేవే వికాంత్యభావ ముపగతాః విశంతి- ఇత్యేత తత్త్వతో విద్ధితి- శ్వేతద్వీపమితి-ఇతః శ్వేతద్వీపం ప్రాప్య-

సా-స్వా— వినిముక్తాఃజీవాధిష్ఠాతారంసంకషణం,విప్రప్రవరాఃఆత్మగుణపూర్ణానిసాంఖ్య నిష్ఠాః-
త్రైస్సహ, యోగనిష్ఠాశ్చ ఉభయేపి ప్రవిశంతి. తతస్సంకషణ ప్రాప్త్యనంతరంఅంజసావాసుదేవంపర
మాత్మానం విశంతి - సర్వావాసత్వాద్వాసుదేవం - క్షేత్రజ్ఞం,అంతర్యామిణం. నియతాః, నియమయుక్తాః-
విషయాంత రేభ్య స్సంహృతేంద్రియాః. సమాహిత మనస్కాశ్చ అతః . వాసుదేవే ఏకాంత భావ ముపగ
తాః విశంతీత్యేత తత్త్వతో విద్ధి - శ్వేత ద్వీపమితి. ఇతశ్చేవ శ్వేత ద్వీపంప్రాప్య,విశ్వరూపధరంహరిం,తత్రత్యం

సా - ప్ర — జీవం సంకషణమ్, జీవాధిష్ఠాతారం సంకషణ మిత్యర్థః - ఏవం సం
కషణం ప్రవిష్టానాం తత్ర ప్రకృతి ప్రాకృత వర్గత్యాగ పూర్వకం పరవాసుదేవ ప్రాప్తిమాహ - తతస్మై
గుణ్యహీనా ఇత్యాదినా - ముక్త ప్రాప్త్యస్య నిగుణ జీవత్వమా శంక్యాహ- సర్వావాస మితి. “ఇదం
శరీరం కాంతేయ క్షేత్ర మిత్యభిధీయతే - ఏతద్యో వెత్తితం ప్రా హురి క్షేత్రజ్ఞ మితి తద్విదః - క్షేత్ర
జ్ఞంచాపి మాంవిద్ధి సర్వక్షేత్రేషు భారతే ,, త్యుక్తే భాగవతోపి క్షేత్రజ్ఞత్వ మిత్యర్థః -

సా-వి—జీవం సంకషణం, జీవాధిమానినం సంకషణం ఆత్మగుణ పరిపూర్ణా శ్రేష్ఠాస్సాంఖ్యనిష్ఠాః
త్రైస్సహయోగనిష్ఠాశ్చ వాసుదేవంవిశంతి- అనంతరం సమాహిత మనస్కా నియతాః నియమ యుక్తాః వి
షయాంత రేభ్య స్సంహృతేంద్రియాఃఅతోవాసుదేవేవికాంత్య భావోపగతాస్సంహృతక్షేత్రజ్ఞం, క్షేత్రజ్ఞ శరీర
కం సర్వావాసంవాసుదేవం పరమకారణం విశంతీతి తత్త్వతో విద్ధితిస్వయః-

సా - సం — జీవం , జీవాధిష్ఠాతారం. సాంఖ్య యోగా శ్చేతిచ శబ్దస్య సంకషణంవి
శంతీత్యన్వయః. “తల్లోకేతత్సంయుజో భవంతి,,తి తదధః. యేసాంఖ్యయోగనిష్ఠతయావిప్రప్రవ రాః.
సాంఖ్యం, జ్ఞానయోగః. తథావిప్రప్రవరాః, ఆత్మగుణ పూర్ణాః మధు విద్యానిష్ఠాః. సంకషణ ప్రా
ప్త్యనంతరం. వాసుదేవం, పరవాసుదేవం. సపరవాసుదేవ ఏవ సర్వక్షేత్రజ్ఞాంతర్యామితి తత్త్వతో విద్ధితి
క్షేత్రజ్ఞం విద్ధిత్వక్తమ్. ఏకాంతభావోపగతాః. అనన్యభోగాస్సంతః. క్షేత్రజ్ఞం వాసుదేవం. విశంతీ త్యేత
తత్త్వతో విద్ధితి వాన్వయః. శ్వేతద్వీపమితి. ఇతశ్చేవ శ్వేతద్వీపం ప్రాప్య అగ్రుద్ధ మాసేదంతి.

మూ — తతోనిరుద్ధమాసాద్య శ్రీమత్తీరొదధాహరిమ్ - తతః ప్రద్యుమ్నమాసాద్య దేవం సర్వేశ్వరేశ్వరం - తతస్సంకషణం దివ్యం భగవంతం సనాతనమ్ - అయ మప్యప రోమాగః సదాబ్రహ్మ సుఖైషిణామ్ - పరమైకాంతి సిద్ధానాం పంచ కాల రతాత్మనామ్,, ఎస్తిపుడైకశిలేజయత్సంహితాది కళిలుమ్
“విభవాదచనాద్వ్యహం ప్రాప్యపూహచనాత్పరమ్ - తద్భక్తిహృదాసుదేహఖ్యం సూక్ష్మం ప్రాప్యత ఇతివదంతి,,ఎస్టు శ్రీ పాంచ రాత్రాధి కరణత్తిలుమ్ శిలఅధికారవిశేషజ్ఞతై ప్పత్తచ్చిత్ లుకిర క్రమముక్తిపక్ష త్తిలుమ్ సత్యలొకాదిక శిలిరుస్తు ముక్తరా మవర్ కళుక్కు ముళ్ళగతివిశేషాది కళిరు క్కుమ్ కట్టలైకళహ్వో అధికారికళుక్కు జ్ఞాతవ్య మాకైయాలిజ్ఞవై వకున్తు చ్చిల్లుకై యపేక్షితమస్తు.

సా - దీ — అనిరుద్ధ మాసీదంత- తతః ప్రద్యుమ్నం ప్రాప్నువంతి - తతస్సంక షణం - సదాబ్రహ్మ సుఖైషిణాం, సార్వకాలిక బ్రహ్మసుభవ సుఖాపేక్షిణాం - పరమైకాంతినశ్చ తేసిద్ధాశ్చ- పంచ కాల రతాత్మనాం ముముక్షుణాం మయమపరో మోక్షమాగః-సత్యలొకాదికళిలిత్యాది-“బ్రహ్మణాసహతే,,ఇత్యాదికళిలిశాన్న పక్షమ్- అహ్వోధికారికళుక్కు,తత్తద్విద్యావిశేషాధికారికళుక్కు - ఆకిలవచిరాదిగతియుమ్

సా-సా—ప్రాప్నువంతి. తతః క్షీరోదధాఅనిరుద్ధం ఆసీదంతి- తతః ప్రద్యుమ్నం దేవం సర్వేశ్వరేశ్వరం,,బ్రహ్మాదీనామపీశ్వరం. ఆసీదంతి- తత స్సంకషణం దివ్యం భగవంత మాసీదంతి. సత్య లొకాది కళి లితి - “ బ్రహ్మణాసహతే సర్వేసం ప్రాప్తే ప్రతి సంవరే. పరస్యాంతే కృతాత్మానః ప్రవిశంతి పరం పద ,,మెస్టు శొల్లుకిర వధికారికళుక్కు మెస్టుపడి - క్రమేణ వన్తిక్కు అవ్యవ ధానేన పరమపద గంతాక్కు శుక్కు అచిరాది మాగః మన్తిక్కు వేరుమాగః మిల్లై ఎన్తుకరుత్తు - ఆనాలు మివ్వచిరాది గతి ఉపాసక సుక్కు నిత్యం చింతనీయై యాకైయాతే తత్కృతు న్యాయత్తాలే యవనుక్కు నియలై యనో ? ప్రపన్నసుక్కును తు నిత్యం చింతనీయ మెన్దిలబోతు గతిచింతైయు ముపాయాశ్చ మాకైయాల్ సాంగో పాయ త్తుక్కు సకృత్కరణవ్యత్వ భక్తమ్ ప్రసంగి యాతో ? అతు అక్త మన్తేన్ది లిమ్మాగః నిరూపణమివ్విడత్తిల్ వ్యథః మాక

సా - ప్ర — సత్యలొకాదీతి - “ బ్రహ్మణా సహతే సర్వే సంప్రాప్తే ప్రతి సంవరే - పరస్యాంతేమహాత్మానః ప్రవిశంతిపరంపద,,మిత్యాది ఘాక్తానా మిత్యథః - తపోలోక వాసినస్సనకాదయ స్సాంతానికలొక తయా నిర్దిష్ట కారణవైకుంఠ వాసినోఽయోధ్యా స్థితాశ్చాది శబ్దార్థః -నను నిర్వాణగతి విశేష పరిపూర్ణాను భవానామనుసంధానస్యప్రకరణా ద్భక్త్యగ్రత్యవ త్ప్రపత్త్యంగత్వా భావా త్ప్రపన్నానాం

సా — వి — ఇప్పుడైకశిలే, ఏకత్వలేఖ - సత్యలొకాదిక శిరుస్తు ఇత్యాది శబ్దేన తపోలోకవాసిన స్సనకాదయ స్సాంతానికతయా నిర్దిష్టకారణ వైకుంఠవాసినోఽయోధ్యా స్థితాశ్చ శృహీతాః -నను నిర్వాణ గతివిశేష పరిపూర్ణాబ్రహ్మసుభవానాం భక్తేరివ ప్రపత్త్యంగత్వా భావాత్ప్రపన్నానాం తదనుసంధాన మనపేక్షిత మితి తన్నిరూపణం వ్యథః మిత్యాశంక్య ఫలాధిక త్వా దధికార సిద్ధ్యథః నిర్వాణగతి ప్రకారేణ పరిపూర్ణా నానుభవ ప్రదాన పర్యంత భగ వదీయ ఫల ప్ర దాన ప్రకారస్యోపా యద శాయాం

సా-సం—త తః క్షీరోదధిం ప్రాప్య ప్రద్యుమ్నమాసీదంతి. తతస్సంకషణం తతశ్చ సనాతనం భగవంతం పరవాసుదేవమాసీదంతిత్యథః. సదేహి. సదాబ్రహ్మసు భవ సుఖ మపేక్షమాణానాం.విభవేతి-పూహశబ్దః

మూ — ఇగ్గత్యను సంధా నాదికల్ స్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్ఠానాన ఇవ నుక్కు సద్వారక ప్రపత్తి నిష్ఠను క్కు పోలే ఉపాయాగమాక సాశేజోయమ్ కతకవ్యజ్ఞ శన్నే యాకిలుమ్ ఇవ్వపాయత్తి లిఖియు మ్పొతు అధికారిత్వ సిద్ధికాక భలాథిత్వం అపేక్షితమాకైయాలే ఫలపర్వ విశేషాను సంధాన మా మ్ పు కుతకకడవన - - పిన్ను వరపుకుకిర కణ్ణాలత్తుక్కు నాలెణ్ణి యిరుక్కుమాపోలే పూవ ప్రాథికత పురు షాథక స్మరణమానూయ్ ఇవ్వపరసం పెరపుకుకిరోమెనిర ప్రీత్యతిశయత్తే విలైప్పిత్తుకోణ్డు స్వయం ప్రయోజన మాయుటట్టును.

సా-దీ — జ్ఞాతవ్యమాకాతే మున్ను వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇగ్గత్యను సంధా నాదికలిత్యాది. ఆదిశబ్దము పరమ భలాను సంధాన గ్రాహకం. ఇగ్గత్యనుసంధానమ్ ఉపాయారంభాల్ ప్రాక్ తదుప యోగి యామ్ , వచ్చాత్స్వయంప్రయోజన రూపణామ్.

సా-స్వా — ప్రసంగియాతో? ఎచ్చెవరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇగ్గత్యను సంధానాదికలితి-ఆదిశబ్దేనబ్రహ్మయశః ప్రవేశాది సంగ్రహః. అధికారిత్వ సిద్ధికాక మున్ను చింతనీయమానాలుమ్ ప్రపత్త్యుత్తర కాలమ్ చింతనీయ మాకామల్ ప్రసంగి యాతో? అప్పోతు నిత్యంచింతనీయ మెనిర సంప్రదాయ ముమ్ విరోధియా తో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - పిన్పితి: నాలెణ్ణావిట్టాలుమ్ కల్యాణం స్వత ఏవా వజనీయ మాకవ రా నిర్క చెయ్ తేయమ్ స్వయం ప్రయోజన మాక నాలెణ్ణ ముపోలే ఎన్ట పడి - పూశ్వేతి. అచిరాది గతేరపి పూర్వమ్ ఫలతయా ప్రాథికత తయోత్తర కాలీనగతి చింతై పురు షాథక మాత్రస్మరణమెన్టపడి-ఇప్పడిఅధికారిత్వసిద్ధికాకభ క్తనైప్పోలేపూర్వజ్ఞతివిశేషపరిజ్ఞానమ్ వేణుమాకిల్ అచిరాదికళుడైయ

సా-ప్ర — తదను సంధాన మనపేక్షిత మితి తిన్నిరూ పణం వ్యథకం స్వాదిత్యత్ర అంగత్వా భావేపి ప్ర పదనా త్పూర్వభావ్యనుసంధానస్య వాపశ్చాద్భావ్యను సంధానస్యవా వేయ థ్యక మువ్యత ఇతి వికల్ప్యా భయోర పువయోగమాహ-ఇగ్గత్యను సంధానాదిక లిత్యాదినా - నిర్యాణాను సంధా నాది రాది శబ్దా థకః - పుకురక్కడవన , ప్రవిశేయు రిత్యథకః . అంతగతాభవేయు రితిభావః - పిన్ను వర పుకుకిరే త్యాది- భావ్యత్వ వదివ సాత్పూర్వభావిదివ సపరి గణన వద్గతి విశేషా ద్యనుసంధానస్య భరన్యాసాత్పూ ర్వ మధికారి ఘటకత్వాత్పశ్చ దేవంధూతంఫలంలప్స ఇతిశుష్టి సేతుత్వాచ్చనుసం ధేయత్వసిద్ధిరితిభావః-

సా-వి — జ్ఞాతవ్యత్వా దనంతరం ప్రీత్యతిశయో త్పదనేన స్వయం ప్రయోజనతయా నుసంధేయత్వాచ్చనవ్య థకమిత్యాహ - ఇగ్గత్యనుసంధానా దికలితి కతకవ్యజ్ఞ శన్నే యాకిలుమ్, కతకవ్యా నభవంత్వేవతథా- ఇఖియు మ్పొతు, ప్రవేశసమయే. పుకురక్కడవన, ప్రవిశేయుః . ఫలాంత గతా భవేయు రిత్యథకః - పిన్ను, ఉపాయనిష్పత్త్యంసరం.వరపుకుకిరకణ్ణాలత్తుక్కునాలెణ్ణియిరుక్కుమాపోలే, భవిష్యత్కల్యాణస్య దివసాకగణయిత్వా స్థితివత్, పురుషాథకం పెరపుకుకిరోమ్, ప్రాప్స్యామః - ఎనిరప్రీత్యతిశయత్తే, ఇత్యభివాచకారి ప్రీత్యతిశయం. విలైప్పిత్తు కోణ్డు , అభివధకయత్నల్ - అచిరాదిమాగే కృత్స

సా-సం — ఉక్తపూర్వాహత్రయపరః. అస్యాధికారిణ ఉక్త గతివిశేషానుసంధానం కింత్వనోపయుజ్యత ఇతి శంకాయా మాహ. గత్య నుసం ధానాదిక లిత్యా దినా . ఆది శబ్దేన నిర్యాణా నుసం ధానం గృహ్యతే.

మూ— ఆకైయా లిబ్బు సము దాయ జ్ఞాన త్రాలుమ్ ఇవ నుక్కు అపేక్షితసిద్ధియుండదు. “సమీపం రాజసిహస్రస్య రామస్య విదితాత్మనః । సంకల్పహయసంయుక్తై ర్భ్యాంతీమివ

సా - దీ — ఆకై యాలి త్యాది , ఉపా యాంగ మల్లా మైయాత్ . సము దాయ జ్ఞాన మావ తు, తద్విషయ స్థూల జ్ఞానం - ఇవ్వళి వాలుమ్ ఫలా పేక్షై సిద్ధి క్కుమ్ - సమీపం రాజ సిహస్రస్యేతి - రాజ సిహస్రస్య - పరత్వ త్తిన్ ఇల్లాత గుణమ్ - రామస్య సమీపం సంకల్పా ఏవ హయాకి త త్సం యుక్తై ర్భి

సా-సా — కృత్సన్ స్వరూప స్వభావశ్చైత్యము మవర్కకళుడైయ సత్కార విశేషశ్చైత్యముమ్ మస్తుమ్ మ భ్యవతిక ఫల పర్వశ్చైత్యముమ్ విశిష్య నిరూపిక్కు వేచ్ఛాహా? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆకైయాలితి . ఆకైయాత్, అజ్ఞమన్తి క్కే గతి చింతై ఫలపర్వవిశేషాను సంధాన మాకైయాతే- సముదాయేతి-విశేషాకార పరిజ్ఞాన మిల్లా విట్టాలుమ్ సామాన్యా కారేణ ఫలపర్వేచ్చైత్యేయధికార మాకైయాత్ విశిష్య నిరూపియా విట్టాలుమ్ సముదాయ జ్ఞానోప యుక్త నిరూపణం పర్యాప్త మెన్తపడి - అనాలు ముపాయోత్తర కాలమ్ ఇన్తమాగ్తాలే పరమ ఫల మడైయ కుడవో మెన్త గతిచింతై వేణు మో? అత్యంతా కించననామ్ అ త్యంత పరతంత్రనాన దానక్ తాక్ ప్రధాన ఫలియల్లా మైయాతే స్వతంత్ర స్వామితానే స్వాథమాకఫల త్తై శ్రు మెన్త నిభార నామ్ నిశ్చింతనా యన్తో యిరుక్క ప్రాప్తమ్? వేరొరు చింతై వేడడావే? ఎ న్న పారతంత్ర్యాదిక శిరున్తాలుమ్ ప్రేమ పర వశతై యాలే స్వామి విశ్లేషమ్ సహిక్క మాట్టామల్ ప్రే మపరివాహా మాక పురుషార్థ త్వరాథమ్ స్వతవీవ గతి చింతై వరు మెన్త దృష్టాంత ముఖేన సమర్థి కిరార్ - సమీపమితి - రాజసిహస్రస్య, స్వతవీవ పురుషార్థ ప్రాపణ శక్తస్యరామస్య- గుణవ త్తయా భాగ్యతయావిశ్లే షానహాస్య-విదితాత్మనః, సర్వజ్ఞస్య-అశ్రితసంరక్షణశీలమాత్మానం విదుషోవా . సమీపం,

సా - ప్ర — ఏవం తహ్యైచిరాది మాగే ప్రమాణ ప్రతిపన్న కృత్సన్ భాగాముక్తా భాగ ప్రకారవి శేషాశ్చ విశిష్య వక్తవ్యా ఇత్యత్ర హ - ఆకైయాలితి . అధికారస్య పురుషార్థత్వస్య చైతావతాపిసిచ్చే స్తదథా మేవచ తేషాం జ్ఞాతవ్యత్వా దిత్యథః. ఇబ్బు, ప్రకృతాచిరాది గతి విశేషాదా విత్యథః. న స్వేవం గత్యను సంధానస్య సప్రయోజన త్వేపి తాదృశ ప్రయోజనా సేత్సాభావేతస్య నిత్యమ నుసంధేయ త్వం నసిద్ధే దిత్యత్ర నిరుపాధిక శేష భూతస్యా త్యథా ప్రియ స్వామి సమీపప్రవృత్తే శోచితత్వాత్క మణా తత్ప్రతి బంధేపి తత్ప్రాప్త రభిలషణీయత్వా త్తదభి లాషవధాకత్వేన గతి విశేషాదీనానింత్యమ ను సంధేయత్వ సిద్ధిరిత్యభి ప్రేత్య గత్యను సంధాన నిదర్శన మాహ - సమీపం రాజ సిహస్రస్యేత్యాదినా-

సా.వి—భాగప్రకారా ముక్తా భాగప్రకారాశ్చ విశిష్యవక్తవ్యా ఇత్యత్రాహ- ఆకైయాలితి. సము దాయ జ్ఞానం, సామాన్యకారేణజ్ఞానం. తావతాపిఫలాధీత్వసిద్ధిభావతీతిభావః. సంకల్పాత్వరాతిశయేనకదాకదేతి

సా-సం— ఉపాయాంగత్వాభావస్వయంప్రయోజనత్వంవాచ్యం. తత్త్వమస్యతుఇత్యత్ర దృష్ట్యాంలేనాహ- పిన్పిత్యాదినా . ఆకై యాల్, స్వయం ప్రయోజన త్వాత్ - ఉపాయాంగత్వేహి సమ్యగేవ జ్ఞాయత ఇతి భా వః-ప్రకృతిబంధ దుఃఖిత సృశుద్ధాంత సిద్ధాంతినః - ఉపాయా నంగేపి గత్యను సంధానేరాగవిశేషః ప్రేరకః (జాత్యా)మనోవృత్తిరేవాత | సమాణం నిదర్శనం చేత్యాహ-సమీపమితి.

మూ — మనోరథైః,, ఎన్నుమ్ పడిపిరాట్టియిరున్త విరుప్పు ఇవనుడైయ గత్యనుసంధానత్తుక్కు నిదశనమ్ -
నడై పెరవజ్జి ప్పకలాళినాళుత్తరాయణమ్, ణ్డైవరుకాత్తిరవి

సా - దీ — మనోరథైః - యాంతి మివ స్థితా మేనైః.

ఇని అతివాహిక రాత్ క్రమేణ సత్కరిక్కప్పడు మచిరాది మాగ్గై కాట్టుకిరార్ పాట్టాల్. నడై పెరవిత్యాది - నడై పెర, అచిరాది మాగ్గై త్తినడై పెత్త మాత్రత్తిలే. అజ్జి, అగ్ని - అచ్చి దేవత్తెయ్యెన్త పడి. పకల్, దివసమ్ - ఒళినాళ్, పూవ పశుమ్ - ఉత్తరాయణమ్ - ఆణ్డు, సంవత్సరం - ఇడైవరు,

సా-స్వా — సంకల్పం నిశ్చయ ఏవేదానీమేవమయా తత్సమీ పెగంతవ్యమితి నిశ్చయ ఏవ హయరి, అశ్వః తత్సం యుక్తమనో రథైః - మనోరథాః పరమ ఫలాప యుక్త ఫలపర్వచ్ఛారి - తవీవతథారి - తైర్వాంతీమ్ గచ్ఛంతీమి వేత్సథః - అత్యంత పరతంత్రే గ్రయాన పిరాట్టి ప్రేమ ముశ్మడణ్ణా తే స్వయమేవ స్వామిస మీప గమనత్తై మనోరథిక్కిరా పోతే ఇన్వధి కారియుమ్ గతిచింత్రై పణ్ణుకిర తెన్టుకరుత్తు -

ఇప్పుడి ఇవ్వధి కార త్తిలె సూక్ష్మ శరీరం విద్యా వశీకృత భగవ త్సంకల్ప త్తాలేగతిమాత్రాథా మాక సా పిత మెన్టు శొన్నతు కూడుమో? అప్పొతచిరాది మాగ్గై త్తిలే భోగవిశేషమ్ శొల్లు కిరతు వి రోధియాతో? భోగ ముచ్చాకి లతిలే తానే అత్యాసక్తనాయ్ తదుపరి గంతుమనిచ్చువాకానో? ఎన్నకర్మ ఫల భోగమన్తికే విద్యా మాహాత్మ్యతాత ఆనుషజ్జి క ఫలాను భవ పూర్వక మచిరాది గమనమ్ కూడు మెన్కిరార్ - నడై పెర వితి - నడై పెర, సూక్ష్మ శరీర తోడే నడై పెత్త మాత్ర త్తిలే - గమనకాల త్తిలే ఎన్త పడి - అజ్జి, అగ్ని - అచిరాదేవత్తె యెన్త పడి - పకల్, దివా - ఒళినాళ్, ప్రకాశ యుక్త దినజ్జల్ శుక్లపక్ష మెన్త పడి - ఉత్తరాయణమ్, స్వప్తమ్ - ఆణ్డు, సంవత్సర - ఇడైవరుమ్, “ సంవత్సరాదా ది- త్య,, మెన్టు శొల్లచ్చెయ్ తేయుమ్ న్యాయత్తాళే మధ్యేవరుమ్. కాత్తు, వాయు - ఇరవి, సూర్య -

సా-ప్ర — శ్రీశూద్రాదీనాం సుఖేన గత్యనుసంధానాథం ద్రామిడ నాథయా సంగృహ్ణతి. నడై పెరవజ్జి త్యా దినా. నడై పెర, శరీరాన్ని గత్త గచ్ఛతి సతి. అజ్జి, అగ్నిః. పకల్, దివా. ఒళినాళ్, జ్యోత్స్నాయు క్తానిదినాని. శుక్లపక్ష ఇత్యథః - ఆణ్డు, సంవత్సరః - ఇడవరుకాత్తు - అవకాశేష్యా గచ్ఛన్వాయః - ఇరవి,

సా-వి — నాథప్రాప్తి విషయేచ్ఛా విశేషా స్మైరేవ సాయ్యైర్యుక్త మనోరథైః ప్రీతి విశేషై రే వర థైః రామస్య సమీపం యాంతీమి వేతి శ్లిష్టాశ్లిష్ట రూపక సంకీర్ణోత్పేత్తా - తయా సర్వదా తత్ప్రాప్తిభా వ నాఫలతి - తద్వ ద్వితీతవ్య మితి భావః. పిరాట్టియిరున్త విరుప్పు, సీతాయా విద్యమానా వస్థానమ్.

గతిప్రకారం గాథయా సంగృహ్ణతి. నడై పెర వితి. నడై పెర, గతిలాభే సతి. అజ్జి, అగ్నిః. పకల్, దివసః - ఒళినాళ్, జ్యోత్స్నా దివసాః. ఉత్తరాయణం. ఆణ్డు, సంవత్సరం. ఇడై, అంతరాళే. వరు, ఆగచ్ఛత్. కాత్తు, వాయుః. ఇరవి,

సా-సం — ఏవం నిగత ప్రపన్నస్య అత్యంతమమరా స్తత్ర సహదివ్యాప్సరౌ గణైః - సోపహారి ప్రహ షేణ ప్రత్యుద్గచ్ఛం త్యుపా గతమ్ - అచిరాదికయా గత్యా తత్ర తత్రాచితస్సరైః - అతీత్యలోకా నభ్యేతి వైకుంఠం వీతకల్మషః, ఇత్యాద్యుక్త విధయోక్తం గతి విశేషం గాథయా సంగృహ్ణతి. నడై పెర వజ్జితి - గతిలాభే సతి మూఢాన్యనాడ్యా నిగత్య గచ్ఛతి సతి. అగ్నిదివా - జ్యోత్స్నాయుక్త దివసాని పూవ పక్ష ఇత్యథః. ఉత్తరాయణం సంవత్సరం - అంతరాళే ఆగచ్ఛత్ వాయుః రవిః

మూ — యిరవిక పతిమిక్ వరుణక్, కుడైయుడైవా(నవర్)నోర్ కోమాక్ పిరశాపతియైప్పివరాల్, ఇడై యిడై పోకక్ శెయ్ తియైట్టిత్త మేరువరే॥ ౨౮॥

సా-దీ — ఆదిత్యాత్పవణం మధ్యేనిర్కుమ్ - కాత్తు, వాయు - ఇరవి, రవి. ఆదత్యక్ - ఇరవికపతి, రాత్రి కు - పతియానచంద్రక్ - మిక్, వైద్యుతక్. వరుణక్ - కుడైయుడై, ఛత్ర విశిష్టనాన - వానోర్ కోమాక్, దేవేంద్రక్ - ప్రజాపతి యెన్నిర వి వ్యాతివాహికరాల్ మధ్యేమధ్యే సతారక్కులై పెత్తు ఎట్టిత్ పతమ్, శోభేయైయుడైయ వర్చిరాది పదత్తై అరోహికక్ పెరువరెన్దై॥ ౨౯॥

ఇవ్వచిరాదిగతి పూర్వకభగవత్పాప్తియై స్వానుసంధానద్వారాదశిక్పిక్కిరార్ -

సా-స్వా — ఇరవికపతి, రాత్రిపతి - చంద్ర నెన్టపడి - మిక్, విద్యుత్తు. వరుణక్, స్పష్టమ్ - కుడైయుడై, సర్వలోకాధి పత్యంతోష్టమ్మడి తచ్చిహ్నమాన ఛత్రత్తై యుడైయవ నాన - వానోర్ కోమాక్, దేవనాయక నాన వింద్రక్ - పిరశాపతి, ప్రజాపతి - ఎన్టివ రాలిడైయిడై, మధ్యేమధ్యే కమక్ ఫలమన్టిక్కి ఆనుషజ్గిక్ మాకవన్త - పోకక్ శెయ్ తి, భోగక్కులై యడైన్తు - ఎట్టిత్, శోభాయుక్తమాన - పతమ్, అచిరాది పదపర మ్మరైయై - ఉత్తరోత్తరోత్తర ముత్కృష్ట పదత్తై - సర్వోత్కృష్ట పరమ పదత్తై ఎన్టవుమామ్ - ఏరు వరే, ఆరోహణమ్ పడణువ రెన్టపడి - ఉత్తరోత్తర ముత్కృష్ట మాకైయాలే యాంత రాళిక్ భోగత్తి లే యత్యాసక్త నామ్ ప్రతిష్ఠిత నాకా నెన్ట కరుత్తు - ॥ ౩౦ ॥

ఇప్పడి అచిరాదిమాగక్ గమనమ్ పురుషార్థకూప మెన్టుశొన్నతుకూడుమో? ఆతపాసంతపపురుష చ్చాయానుధూతి న్యాయత్తాలేసంసార దక్షైయిల్ దుఃఖరహిత నానవధికారిక్కి-తు పురుషార్థమా(కక్కి- శ్చకూడుమో)కా తెన్టకూడుమో? ఎన్నిర శంకావారణార్థమ్ సంసారదుఃఖస్వభావత్తైయమ్ ప్రాకృత పురుషార్థత్తైయమ్ ప్రత్యక్షమాకక్కడే డము క్తనుడైయవనుసంధానాత్మకన్లోకత్తాలేయుపపాదిక్కిరార్ -

సా-ప్ర — సూర్యః - ఇరవిక పతి, రాత్ర్యధి పతి శ్చంద్రః - మిక్, విద్యుత్. కుడైయుడైవానోర్ కోమాక్, త్రైలోక్యాధి పత్య నూచక్ ఛత్రవాక్ దేవాధి పతి రింద్రః - యద్వాస ర్వేషాం వర ప్రదాతా దేవేంద్రః - ఎన్టివరాల్, ఇత్యేతైః - ఇడైఇడై పోకక్ శెయ్ తి, మధ్యేమధ్యే తత్కృత సపర్యయా భోగాక్ ప్రాప్య - ఎట్టిత్ పతమ్, “ అత్యరాగనలదీపం తత్సానం విష్ణోమహాత్మన, ” ఇత్యుక్తం దేదీప్యమానం పరమపద మ్ - ఏరువరే, ఆరోహంతి - ॥ ౩౧ ॥

యథా నరక మాగస్య దుఃఖైకఫలత్వం తథా ధూమాది మాగస్యాపి దుఃఖైక ఫలత్వ మితి

సా-వి — రవిః. ఇరవిక్, రాత్రేః పతిశ్చంద్రః. మిక్, విద్యుత్. వరుణః, వరుణః. కుడైయుడై, ఛత్రవాక్. వా నోర్ కోమాక్, దేవానాం స్వామీ ఇంద్రః. పిరశాపతి, ప్రజాపతిః. ఎన్టివ రాల్, ఇత్యేతైః. ఇడైఇడై, మధ్యే మధ్యే. పోకక్ శెయ్. భోగాక్ - ఎయ్ తి, ప్రాప్య. ఎట్టిత్ పతమ్, సమృద్ధం పరమపదం - ఏరువరే, ఆరోహంత్యేవ॥ ౩౨॥

సా-సం — రాత్రి పతిశ్చంద్రః విద్యుద్వరుణి ఛత్రవాక్ దేవానాం నియంతా చేంద్రః ప్రజాపతిశ్చ. ఎన్టి వరాలిత్యాది. ఇత్యే తైమధ్యే మధ్యేభోగాన్పాప్యతే జిష్టపద మారోహం త్యేవేత్యథః ॥ ౩౩ ॥

సర్వేశ్వరస్స వ్యయమేవస్వగనరక పరిభ్రమణ సమధిగత శ్రాంతీం శ్చేతనాక్ కేనచిద్వ్యా జేన

మూ— పితృ పథఘటియంత్రారోహ వరోహ పరిభ్రమైర్నిరయపదవీయాతాయాతక్రమైశ్చ నిరంతరైః ।
అధిగతపరిశ్రాంతి

సా-దీ— పితృపథేతి-పితృయానం, స్వగమాగమాసధూమాదిమాగమ్-పితృయానమాకిరమటీయంత్రం-
పూట్టేకుట్టికై. ఆతిలారోహమెన్న అవరోహ మెన్న- ఏతద్రూప పరిభ్రమజ్జశాలుమ్ నిరయపదవియల్
నిరంతరమాక పోట్కై వరుకైయాకిర పర్యాయజ్జ శాలుమ్- అధిగత పరిశ్రాంతీకనః, మికవుమిలైత్తనమైత్త.

సా-స్వా— పితృపథేతి. పితృపథః, పితృ యాన మాగః - ధూమాది మాగః ఇతి యావత్ - సవీ
వ ఘటియంత్రః - తస్మిన్నారోహశ్చ వరోహశ్చారోహ వరోహశా-తద్రూపైరిపరిభ్రమైరిఅసహాయత యా
రోహవ రోహ పరిభ్రమణేన , అనేక జన్మ సాహస్రీం సంసార పదవీం వ్రజత్ - మోహ శ్రమం ప్రయా
తోసౌ వాసనా రేణు కుణ్డితరి - జటాల వృజినా విలే జవనయావ్వనా స్వాదనే జరా మరణ భీషణజగతి
జంతురా వత్సకతే , ఇత్యుక్త రీత్యా పునరి పునరి శ్రమైక ఫల పరిభ్రమణై రిత్యథః - నిరంతరైః, నిరయ
పదవ్యాం యాతాయాత క్రమైశ్చ ధూమాది మాగః పరిభ్రమణే వ్రహ్మాది భావ దశాయాం సుఖదుఃఖ ర
హితో దాసీనా వస్థాప్యస్తీనిర యపద వ్యాంతు నరకా న్నరకాంతరమ్ తస్మాదపి నరకాం తర మితి క్రమే
ణ దుఃఖనైరంతర్య మితి భావః - అధిగత పరిశ్రాంతీక - పరిశబ్దేన కుత్రాపి సుఖలేశో నాస్తీతివ్యజ్యతే-

సా-ప్ర—దశకయ న్నచిరాదిమాగస్యాతివిలక్షణఫలప్రాప్తి హేతుత్వమాహ- పితృపథేత్యాదినా. “సా”
ప్యాంతం కమణ స్తస్యయత్కించేహ కరోత్యయం - తస్మా ల్లోకాత్పునరేత్య అస్మైలాకాయకమణై -
ఏషసోమో రాజా తద్దేవానా మన్నం దేవా భక్షయంతి - తత్రయా వత్సం పాత ముషిత్వా అధైతమేవా
ధ్వానం పునరి పునరి వతంతేయ థేత మాకాశ , మిత్యుక్తరీత్యా స్వానుష్ఠిత కమణఫలభోగాథం త
స్యత్యయే పునస్తత్సాధ నానుష్ఠానాథంచ పునరి పునరా రోహవ రోహ విషయత్వేనఘటియంత్రకల్పధూ
మాది మాగః సంచారేణ మధ్యమధ్యే వాసనా వశా త్సాప్రసా నిషిద్ధానుష్ఠాన ఫలభోగాయ నిరయభ్యో
ప్యతిక్రూర తమ మాగః సంచారేణ- , అనేకజన్మ సాహస్రీం సంసారపదవీంవ్రజత్ - మోహ శ్ర మం

సా-వి— పితృపథేతి- పితృపథః, ధూమాది మాగఃవీవ - ఘటియంత్రః, జలాద్ధరణాథం దండ కా
ష్ఠా ధారభూత సోపాన విశిష్ట దారు యంత్రవిశేషః-ధూమాది మాగఃస్య ప్రాప్యాంతం కమణ స్త
స్య యత్కించేహ కరోత్యయమ్ - అస్థాల్లోకాత్పునరేత్యఅస్మై లోకాయకమణై, ఇతిపునరావృత్తి హే
తుత్వా ధ్మ టీయంత్రత్వ రూపణం. తస్యారోహ వరోహపరిభ్రమైరి, ఆరోహణాపరోహణపరిభ్రమణైః. నిరం
తరైః, అవిచ్ఛిన్నైః. నిరయపదవీయాతాయాతక్రమైః, నరకమాగఃగమనాగమనక్రమైశ్చ - అధిగతపరిశ్రాంతీక,

సా-సం—ప్రసన్నురిఆజ్ఞాధరైరాతిహితైఃస్వసమీపంప్రాపయ్యస్వానుభవానందనిభకరాన్కరోతీ త్యాహ- పి
తృపథేతి. పితృయాన మాగః ఇత్యథః - ధూమరాత్ర్యపర పక్ష దక్షిణాయన పితృ లోకా కాశ చంద్ర
క్రమేణ స్వగారోహణ మాగోక యస్సపితృ యాన మాగః. జలోద్ధరణ సాధనయంత్రవిశేషోఘటియం
త్రః. తత్ర యథా ఆరోహంత్యవరోహంతిచ తత్తుల్య పరిభ్రమణైః. కించనిరయస్య, రారవాణేః. పదవ్యాం
నిరంతరైః. అనవరతంక్రియమాణైః. గతాగత రూపై స్సంచారైః ప్రాప్త పరిశ్రమాత్.

మూ—

నాజ్ఞా ధరైరతివాహ్యనస్సుఖయతినిజచ్ఛాయాదాయీస్వయం

సా - దీ — స్వయమేవ- ఆజ్ఞాధరైః, ఆజ్ఞానువతిభి రాతి వాహికైః పురుషైః - అతి వాహ్య స త్కార పూర్వక మాక వీలా విఘాతయై క్కడత్తి. హరి చందనః, హరిచందన సదృశ నాన భగ వాక్- యద్వా , హరి యాకీరచందనం . నిజ చ్ఛాయాదా యీ, స్వపాద చ్ఛాయాందత్వా యాప త్కాలమ్,

సా-స్వా—అస్మాత్ ఆజ్ఞాధరైః, అచిరాదిదేవతైరతివాహ్య-తత్రతత్రసత్కార పూర్వకం సంసారిపదవి సం చారం వినివర్త్య సమీచినం పంథానం ప్రాపయ్య. హరిః, సకల తాప హరత్వాద్ధరిః. సవీవ హరి చంద న ఇతివా . హరి రేవ చం దన ఇతివా . రూప కాలం కారః - స్వయమేవ నిజ చ్ఛాయాదా యీసక్ , “నాను దేవ తరు చ్ఛాయా నాతి శీతాన ఘమదే , త్యుక్త ప్రకా రేణ దుఃఖ నివృత్తిం కుర్వక్. సుఖ యతి, “ఏషహ్యే వానంద యాతీ , త్యుక్త ప్రకా రేణ నిరతి శయా నంద మపి దదాతి. ఇతరే వృక్షైః లోకేస్వ చ్ఛాయ యాసం తాప జనిత దుఃఖ నివృత్తి మా త్రం కుర్వంతి . చందన వృక్ష స్తు శ్రమ మపి ని వర్త్య సౌగంధ్యాదిప్రదా నాదినా సుఖ మపి కరో తితి చం దన త్వేన రూ పణమ్ . స్వ య మి త్య నేన

సా - ప్ర — ప్ర యాత , ఇత్యుక్త రీత్యా ప్రాప్త పరి శ్రమాక్ ప్రపన్నా నాతి వాహికైర చాక్ పూర్వక మతి వాహ్య ప్రకృత్యతి క్రమణ పూర్వ కంవరమ పదం ప్రాప్య - నిజ చ్ఛాయామ్ , స్వ కాం తిం . పరమ సా మ్యం ప్రదాయ - నిరతిశయ సుఖైక హేతు త్వాద్ధరి చందన కల్పా భగ వాక్ సుఖ యతీ త్య థః - యథా లోకే నిరం తర ఘటీ యం త్రా రోహా వరూ హ జేన నిరం తరం పద వీఘ యాతా యా త్తేజ్ఞాతి శ్రాం తాక్ గంతు మశ క్తాక్ (నిజ చ్ఛాయాయాం పతి తాక్ హరిచందన సుఖ యతిత థేతి దృష్ట్వాం తోద్వ న్యతే) ఉద్ధృత్య చ్ఛాయా మానీయ చందన క ర్పూరాదిభి సుఖ యంతి

సా - వి — పాస్త్రిశక్రిమాక్ . సః, అస్మాక్ - ఆజ్ఞాధరైః , అచిరాద్యభి మానిభి రతివా హ్య ప క్రిత్యతి క్రిమణ పూర్వకం స్వ ~~దేవ~~ ~~హరి~~ ~~పూర్వ~~ హరి రేవ హరిచందనః దేవ లోక స్థిత వృక్షవి శేషః - నిజ చ్ఛాయా దాయీ, స్వసామ్యం ప్రిదా స్యక్ - అనా తప దా యీతి గమ్యతే - సుఖ యతి, దాయీ త్యత్ర భవిష్య దాధవణ్యయో జేని రితి భవి ష్యతి నిజి ప్రిత్యయః . ఆహో యుక్తి యో క్యతో , రితి యుగా గమః - య థాన వరత మాగ్ సంచార శాస్త్రి తం నానా విధ

సా - సం — స్వయం , స్వయ మేవ. కేన చిద్వ్యజేనేతి శేషః . ఆజ్ఞాధరైః , అతివాహిక పురు షైః, అతివాహ్య, స్వపదం ప్రాపయ్య- ఛాయాదాప్యేంతికే శోభానిజసామ్యదాయీహరిరూపశ్చందనః

హరిచందనః॥౪౬॥

మూ —

ఇతి కవితార్కికసిక్మాస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్యకృతిః
 శ్రీమద్రామాస్యత్రయసారే గతిచింతనాధికార ఏకవింశతిః.
 శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ— సుఖయతి, నిజ కైంకర్య సాంమాన్య సుఖం పాప్రయతి ఎన్నై. ॥ ౪౬ ॥
 ఇతి శ్రీసార దీపికాయాం గతిచింతనాధికార ఏకవింశతిః.

సా-స్వా—నవురు పాంతర ముఖేన. నవా సోపాధిక తయా - కింతు స్వత ఏవేతి గమ్యతే -
 ఇతి శ్రీమదుత్తర సారా స్వాదిన్యామ్ గతిచింతనాధికార ఏకవింశతిః -

సా-ప్ర— తథేతి దృష్ట్వాంతో ధ్వన్యతే ॥ ౪౭ ॥
 ఇతి శ్రీసారప్రకాశికాయాంగతివిశేషాధికార ఏకవింశతిః.

సా-వి—పుష్ప ఫలా ద్యాశ్రయో వృక్షః స్వచ్ఛాయయా సుఖయతి తద్వదితి భావః - ॥ ౪౮ ॥
 ఇతి శ్రీసార వివరిణ్యాం గతిచింతనాధికార ఏకవింశతిః.

సా-సం— హరిచందన ఇతికల్ప వృక్షః - సుఖయతి, ఆనంద నిభకారా కరౌతి ॥౪౯॥
 ఇతి శ్రీసార ప్రకాశికా సంగ్రహే గతిచింతనాధికార ఏకవింశతిః -

ప్రయోనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవాధికారః.

మూ—

వితమసి

సా-దీ—అర్చిరాదికయాగత్యాప్రాప్తస్యాస్యపరంపదమ్ । పరిపూర్ణపరబ్రహ్మనుభవోయనిరూప్యతే ।

సా-స్వా— ఇప్పటి పూర్వాధి కారత్తిలే దేశ విశేష విశిష్ట బ్రహ్మనుభవ రూప పురుషార్థమ్ అచిరాదిగతి ప్రాప్త్య మెట్లు శొన్నతు కూడుమో ? “ కార్యం బాదరి రస్య గత్యు పపత్తేః విశేషితత్వాచ్చ సామీప్యాత్తుత ద్వ్యపదేశః కార్యాత్యయేత దధ్యక్షేణ సహతరి పరమభి ధానాత్ స్మృతేచ్చ ” ఇత్యాదిసూత్రజ్ఞశాలే కార్యధూత హిరణ్య గభా రూప బ్రహ్మపుక్తే అచిరాదిగతిప్రాప్త్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే పరబ్రహ్మత్తు క్కచిరాదిగతి ప్రాప్త్యత్వమ్ శొల్లుకూడుమో ? పూర్వోక్త సూత్రజ్ఞశాలే పూర్వ పక్ష సూత్రజ్ఞ శాక్తైయాలే ఉత్తరేషాం సిద్ధాంత సూత్రత్వోచిత్యేన “ పరం జై మిని ముఖ్యత్వా ” దిత్వాది సిద్ధాంత సూత్రేణ నిగుణం బ్రహ్మ నిరాకృత్య ప్రకృత్యుత్తీర్ణ శుద్ధసత్వ మయదేశ విశేష వతి పరబ్రహ్మభిధానస్య భగవత ఏవాచిరాది గతి ప్రాప్త్యత్వాభి ధానేన ఉక్తార్థ విరోధ మిల్లె యెన్దిలా నాలుమ్ బ్రహ్మనుభవమే పురుషార్థ మాక్తైయాలే యతు ఉపాసన దశైయిలే తానే సిద్ధిక్రైయాలే తదథం దేశ విశేషగతి వ్యర్థేయనో ? ఉపాసన దశైయిల్ ఇట్లు వరు మనుభవమ్ పరిపూర్ణ బ్రహ్మ గోచర మల్లా యేయాలే పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవమే పురుషార్థ మాక్తైయాలతు కృత్సా వి ద్యా నివృత్తి సాధ్య మాక్తైయాల్ కృత్సా విద్యానివృత్తిగతి శాస్త్రబలత్తాలే దేశవిశేషత్తిలే నెన్నాల్ సిద్ధిక్రైయాలే తదథం గతియుపపన్నే యెన్దిలా నాలుమ్ పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవమావతు విభవాయరుక్మిర విశేష బ్రహ్మ స్వరూపమాత్రానుభవమో ? విభూతి గుణ విశిష్ట బ్రహ్మను భవమో ? ఆద్యత్తిల్ నిర్విశేష బ్రహ్మనుభవమ్ ప్రసంగిక్కుమ్. అంత్యపక్షత్తిల్ తృణలోష్టాద్యను భవమ్మాలే భోగ్యతా గోచర మల్లాత వనుభవ మాకిల్ పురుషార్థ రూపత్వమ్ కూడాతు - భోగ్యతయా సర్వ విశిష్ట బ్రహ్మనుభవ మెన్దిల్ బ్రహ్మ స్వరూప త్తుక్కు భోగ్యత్తై యిల్ ప్రమాణ ముణ్డో ? అనందాదిశ్రుతియినాలే బ్రహ్మ స్వరూపం భోగ్య మానాలుమ్ తదను బంధిగుణవిభూత్యాది కళుక్కు భోగ్యత్తై ఎజ్జనే ? బ్రహ్మ స్వరూపగుణ విగ్రహాదికల్ భోగ్యజ్ఞానాలుమ్ లీలా విభూతి

సా-ప్ర— ఏవమచిరాదిమాగేణ గతేనప్రాప్యం సర్వవిధ కైంకర్య పర్యంతం పరిపూర్ణానుభవం

సా-వి— ఏవ మచిరాది మాగేణ గతస్యప్రాప్యం సర్వవిధ కైంకర్య పర్యంతం పరిపూర్ణానుభవం

సా-సం— అథాచిరాదినాపరమపదంప్రాప్తస్య పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవప్రకారం వత్తు మధికారాంతర

మూ —

పదేలక్షీకాంతం విచిత్రవిధూతికం

సా-దీ— ఇప్పుడి పరమ పద ప్రాప్త్యంతరం ఇవక పెరుమ్ శ్రేయసి పరంపరేయై కాట్టు కిరార్ -
 వితమసీతి - వితమసిపదే, “తమసః పరస్తా,, దెన్టు శొన్నవప్రాకృత పరమపదే నానావిధా శ్వయేశ్వర్య

సా-స్వా—యిల్చిరకాలమ్ప్రతికూలతయానుభూతపదార్థజ్ఞభౌగ్యజ్ఞశాకకూడుమో? భౌగ్యత్రైయే
 యతుకళుక్కు స్వభావ మాకిల్ బద్ధదత్తైయిలుమ్ భౌగ్యజ్ఞశాక ప్రసంగి యాతో? బ్రహ్మను భవమే పురు
 షార్థ మాకిల్ “నిరంజనసి పరమం సామ్య ముపైతి,, ఎన్టు పరమ సామ్యమ్ పురుషార్థ మెనిరతువి
 రోధియాతో? పరమ సామ్యత్తి లనుభవ ముమ్ అంతగత మాకై యాల్ విరోధ మిల్లె ఎన్దిలానా లుమ్
 స్థాన విశేషత్తైయుమ్, బ్రహ్మ స్వరూపత్తైయుమ్, జీవస్వరూపత్తై యుమ్, పరమ ప్రాప్య తార్థక పర
 మ పద శబ్దత్తాలే పరమ పద మెన్టు శొల్లుకిరతు విరోధి యాతో? బ్రహ్మను భవోప యుక్త మాకై యాలే
 యతుకళైయుమ్ పరమ పద మెనిర తెన్ది లానా లుమ్ కైంకర్యం పురు షార్థ మెన్టు “తమేవ శరణం
 ప్రాప్త స్తత్కైంకర్య చికిషయా - ఆవిస్సయి మమ సహజ కైంకర్య విధయః,, ఇత్యాది కళితే శొల్లు
 కిరతు విరోధి యాతో? శేష తైక స్వ రూప నుకుకైంక ర్యమే పురు షార్థ మెన్టిల్ బ్రహ్మను భ
 వమ్ పురు షార్థ మెనిరతు విరోధి యాతో? ముక్తిద శై యి లు మ్ శేష త్వ ముణ్ డాకిల్
 “సస్వరాద్భవతి,, ఎన్టు స్వాతంత్ర్యమ్ శొల్లుకిరతు విరోధియాతో? శేషత్వ మున్డాకిన్ “సర్వంపరవశం
 దుఃఖి,, మెన్టు దుఃఖముమ్ ప్రసంగియాతో? పారతంత్ర్యమ్ శొల్లిల్ పునరావృత్తియుమ్ ప్రసంగి యాతో?
 కింఽ సాయుజ్య శబ్దార్థమాన బ్రహ్మైకతాపత్తియే మోక్షమెన్టు శొల్లుకైయాలే బ్రహ్మను భవం పురు
 షార్థ మెనిరతు తాకూడుమో? సాయుజ్యశబ్దత్తుక్కు పరమ సామ్యత్తిలే తాత్పర్య మెన్టిల్ “బ
 హ్మైవభవతీ,, త్యాది శ్రుతికల్ విరోధియాతో? పరమసామ్యమ్ శొల్లిల్ జగత్కారణత్వాది కళు మివను
 క్కు ప్రసంగి యాతో? ఇత్యాది శంకై కళై ఇన్త వధికారత్తాలే పరిహరిక్కుక్కొలి యధి కారార్థత్తై
 శ్లోకత్తాలే సంగ్రహీ క్కిరార్ - వితమసీతి అస్మిక్ శ్లోక “కార్యం బాదరిరస్య గత్యుపపత్తై, రిత్యధి కర
 ణ మారభ్య “అనావృత్తిశ్చబ్దా దనావృత్తిశ్చబ్దా, దిత్యధి కరణ పర్యంతాధి కరణార్థాః క్రమే బోచ్య
 స్తే - వితమసిపదే, “ఆదిత్యవణం తమసః పరస్తా,, దిత్యక్త తమశ్చబ్ద వాచ్యప్రకృతి మండ లో త్తిజ్ఞే
 స్థానేవతమానం - విచిత్రవిధూతికం, “ సహస్ర శిషా పురుష,, ఇత్యారభ్య వి వి ధ విచిత్ర సం స్థాన

సా - ప్ర— దశాయక్ అధికారార్థం సంగృహ్యహ - వితమసిపదఇత్యాదినా - “తమస్త వ్ జ్ఞానం
 విద్ధి మోహనం సవదేహినామ్ । ప్రమాదాలస్య నిద్రాభి స్తస్మిబద్ధాతిభారతే,, త్యాదిష్వజ్ఞాన హే తు
 తయావగత తమోగుణసూన్యేపదే - ఆతి వాహికై నానావిధే శ్వర్య విశిష్టం శ్రీయః పతింప్రా ప్తి

సా-వి — ఓశాయక్ శ్లోకన సంగృహ్యైతి- వితమసి పదఇతి - వితమసి, తమోగుణ రహితే శుద్ధ సత్వ
 మయే - పదే, పరమపదే- సచివ గమితః, ఆతివాహికైః క్రమేనత్కారపూర్వకం ప్రాపిత స్సక్ విచిత్ర

భా-సం— మవసరసంగత్యా ఆరభమాణః ప్రతిపాద్యం సంగృహ్యైతి- వితమసీతి- అయగసచివై రాతివాహి
 కైః పరమపదం ప్రాపితస్సక్. “తమసస్మపారే,, ఇత్యుక్తే తమోవివజిత సా నే - విచిత్ర విధూతి కమ్

మూ — సచివగమితస్సంపద్యావిభావ త్సహజాకృతిరి | స్ఫుట తదపుథస్సిద్ధిస్సిద్ధ్యధ్ధుణాష్టకతత్ఫలాభజతి
సా-ధీ—విశిష్టం శ్రియఃపతిం. సచివైరాతి వాహికైః ప్రాపితోయ మాత్మా-తం పరం బ్రహ్మభూతంసం
పద్య, ప్రాప్య . ఆవిభావ వంతరిసహజాకృతయః ఆకారాః సావజ్ఞానయో యస్యసః. స్ఫుటా ప్రత్యక్షీ
తాస్వస్యపరమాత్మనోఽ ప్రథస్సిద్ధియోనసః. సిద్ధ్యధ్ధుణాష్టకం, అపహతపాపత్వం, విజరత్వం, విమృత్యుత్వం,
విశోకత్వం, విజిఘత్సత్వం, అపిపాసత్వం, సత్యకామత్వం, సత్యసంకల్పత్వం. తత్ఫలంతస్యగుణాష్టకస్యఫలం

సా-స్వా—లీలా భాగ హేతు విభూతి విశిష్ట తయా ప్రతి పన్నమ్. లక్ష్మీకాంతమ్, “ హ్రీచ్చతే లక్ష్మీ
శ్చ పత్నీ ”, ఇత్యుత్తరాను వాకే లక్ష్మీ నాయ కత్వేన ప్రసిద్ధమ్ - కాంత శబ్దేన లక్ష్మ్యులపి స్వ
యం వరణ యోగ్యతయా కైముత్యేనే తరాక్ ప్రతి భోగ్యత మత్వం వ్యజ్యతే - అనేన లీలావిభూ త్వం
తగత కార్య బ్రహ్మ వ్యావృత్తిః - నిగుణ బ్రహ్మణ సుచ్చ తాచ ద్యోత్యతే - సచివ గమితరి. “ త
స్య దేవా అస్వశే. సర్వేస్త్రై దేవా బలిమావ సాంతి ”, త్యాదిభిరుక్త సచివ రూపాచిరాది దేవైగ
మితః, ప్రాపితః - ముక్త ఇతి విశేష్య పడమధ్యా హర్యమ్. “ అనేనకార్యం బాదరి రస్య గత్యుపపత్తే, రి
త్యధి కరణాథా ఉక్తిరి - సంపద్య, “ పరం జ్యోతి రుప సంపద్య స్వేన రూపేణాభి నిష్పద్యతే . సఉత్త
మరి పురుష ”, ఇతి వాక్యోక్తరీత్యాపురుషోత్తమంశ్రియఃపతిం పరం బ్రహ్మసంపద్యప్రాప్య. నిశ్చేషావిద్యా
నివతనేన ఆవిభావ త్సహజా కృతిరి, ఆవిభావ వంతి సహజా సత్వా గంతుకా ఆకృతిర్యస్యసః. అనేన
“ సంపద్యా విభావ స్వేన శబ్దా ”, ది త్యధి కరణ సిద్ధ స్వస్వరూపావిభావ ఉక్తిరి - స్ఫుటతదపు
థస్సిద్ధిరి - స్ఫుటా, ప్రత్యక్షీతా - తేన, బ్రహ్మణా. అపుథస్సిద్ధిరి, పుథ గ్వ్యవదేశా నహా సంక్షేష విశ్లేషో
యస్యసః - అనేనా విభాగేన ద్రష్టృత్వా దిత్యధి కరణాథా ఉక్తిరి - సిద్ధ్య ధ్ధుణాష్టక తత్ఫలః, సిద్ధ్యం
తి గుణాష్టకాని ప్రకరణే బ్రహ్మ సంబంధితయా శ్రుతాని అపహత పాపత్వా గిని తత్ఫలానిచ “ సవీక
థా భవతి. త్రిధా భవతి- సంకల్పా దేవాస్సపితర స్సముత్పిత్తంతి- జక్షక్రీడక్ రమమాణ,, ఇత్యాదిభిరుక్తా
స్సంకల్పా దేవమాతాపిత్రాదిస్సృష్టినశరీర త్వాశరీర త్వాదిరూపఫలపర్వవిశేషాయస్యసః. అత్రగుణాష్టకత్యనేన

సా-ప్ర— ప్రపన్న ఆవిభూత స్వాభావికాకారతయా పహతపాపత్వాదిగుణాష్టకంస్వస్యభగవదపుథ
స్సిద్ధ విశేషణత్వంచసాక్షాత్కృత్యతదుభయసాక్షాత్కారఫలం భగవత్సైంకర్యమపిక్యత్వా తేనప్రియమాణస్య

సా-వి— విభూతికమ్ ఆశ్చర్యావహ లీలా భాగ విభూ తియు క్తమ్-లక్ష్మీ కాంతంసంపద్య, ప్రాప్య-“ స
మృద్ధానిభావ స్వేన శబ్దా ”, దిత్యధి కరణోక్తరీత్యా ఆవిభావ త్సహజా కృతిరి, ఆవి భూత దేవాదిశరీ
ర వ్యావృత్త స్వాసాధారణ జ్ఞానానందా కారరి, స్ఫుటతద పుథస్సిద్ధిః ప్రత్యక్షభూతపరమాత్మా పుథగ్భా
వరిప్రత్యక్షితశరీరశరీరభావఇత్యథా- సిద్ధ్యధ్ధుణాష్టకతత్ఫలః, సిద్ధ్యధిభవ్యక్తమ్ గుణాష్టకం, “ అపహత పా
పా విజరో విమృత్యువిశోకో విజిఘత్సోపిపాసస్వత్యకామస్వత్యసంకల్ప, ఇతిప్రజాపతివాక్యోక్తంగుణాష్టకం

సా-సం— అత్యద్భుతైశ్వర్య యుక్తం. శ్రియా విశిష్టం. సంపద్య, సమీపతః ప్రాప్య. ఆవి భావ త్సహ
జాకృతిరి, అసంకుచిత వికాసవత్స్వరూపాసు బంధి ధమభూత జ్ఞాన రూపాకారః - స్ఫుటతద పు థ క్సి
ద్ధిః, తేన పరమాత్మనా సహప్రత్యక్షితశరీరాత్మ భావసంబంధః. సిదందితి. పాదుభూతాపహతపాపత్వాది

మూ—

పరమంసామ్యంభోగే నివృత్తి కథోజ్ఞితమ్॥౪౭॥

సా-దీ—భగవత్సవకవిధకైంకర్యంయస్యసః.భోగే,సోశ్నుతేసవాణ్ కామాన్ సహబ్రహ్మణావిపశ్చితే,,
త్యుక్తై పరిపూణా బ్రహ్మను భవయాపే. నివృత్తి కథోజ్ఞితం, పునరావృత్తి ప్రసంగ రహితం బ్రహ్మణా
పరమం సామ్యం ప్రాప్నోతి . “ తథా విద్వాన్ పుణ్య పాపే విధూయ నిరం జనః పరమం సామ్య
ముపైతి ,, త్యుక్తై వినై - 1 ౪౭ ।

ఇని పరిపూణా బ్రహ్మను భవ మిరుక్కు మ్మ ఉత్తై యై య తు లి చ్చైయై కోలి ముస్తతదా

సా - న్యా— “ బ్రాహ్మణై జైమినితుప న్యాసా దిభ్యః-చితి తన్వాత్రేణ తదాత్మకత్వాదిత్యైశులామి-
వీవ మప్యవ న్యాసా త్పూర్వ భావాద విరోధం బాదరాయణ ,, ఇత్యధి కరణార్థా ఉక్తః - తత్ ఫల
త్యనేన “ సంకల్పా చేవ తచ్చుతే ,, రిశ్యధి కరణార్థః - “ అభావం బాదరి రాహు హ్యేవం భావం
జైమిని వికల్ప మననాద్వాదశాహ వదుభయ విధం బాదరాయణోత ,, ఇత్యధి కరణార్థా ఉక్తః. ని
వృత్తి కథోజ్ఞితం, పునశ్చ సంసారా పత్తి గంధరహితం. భోగే, బ్రహ్మణాపరమం సామ్యం భజతి. నకు
జగత్కారణత్వా దినా - అత్ర భోగే పరమం సామ్య మిత్యనేన “ జగద్వ్యాపార వజం ప్రకరణాద
సన్నిహితత్వాచ్చ భోగ మాత్ర సామ్య లింగాచ్చ ,, ఇ త్యధి కరణార్థా ఉక్తః-నివృత్తి కథోజ్ఞితమిత్య
నేన “ అనావృత్తి శ్చబ్దాదనావృత్తి శ్చబ్దా ,, రిశ్యధి కరణార్థా ఇచ్చను సంహితః - ఇవ్వళ వాల్ కార్య
బ్రహ్మ లిక్షణ పర బ్రహ్మ శబ్దాభి ధేయా ప్రాకృత దేశ విశేష వణి- భగ వత్ పనా చి రాది గతి ప్రా
ప్యత్వ మెస్తుమ్ పితౄలోక స్పృహ్యది వ్యాపార మువిభూత స్వరూపస్య బ్రహ్మను భవ పరివాహ రూపకం
కర్య మెస్తుమ్, పరమ సామ్యంభోగమాత్రత్తిలే యెస్తుమ్, తతవీవ జగత్కారణత్వాది కళిలై ఎస్తుమ్ ఏ
వం భూత భోగ విశేషం ప్రాప్తునుక్కు స్వేచ్ఛైయాత తాన్ పరేచ్ఛైయాత తాన్ పునరా వృత్తి యి
తై ఎస్తుమ్ శొల్ల పుట్టతు - ॥ ౪౭ ॥

ఇని పూర్వోక్త శంకై కలై విస్తరేణ పరిహ రిక్కు కోలి పరిపూణా బ్రహ్మను భవ విష య
పూర్వోక్త శంకాభి ప్రాయత్తాలే శంకితుత్తర మరుళి చ్చైన్మ కిరార్ -

సా-ప్ర—భగవతోనుభవితృత్వ రూపం భగవ దత్యంత సామ్యం ప్రాప్నోతీత్యర్థః॥౪౮॥

ఏవం శ్లోకే సంగృహీతం కైంకర్యపర్యంతపరిపూణానుభవరూపఫలంవిస్తరేణప్రశ్న పూ ర్వకం

సా-వి— తత్ఫలం కైంకర్య పర్యంతపరిపూణానుభవాయస్య సతతోక్తస్య-నివృత్తికథోజ్ఞితం,నివృత్తి
శంకారహితం - భోగే బ్రహ్మ యాధాత్మ్య నుభవరూపభోగ మాత్రే పరమంసామ్యం- “ సోశ్నుతేస
ర్వానామాన్ సహబ్రహ్మణావిపశ్చితే,,త్యుక్తరూపముపైతి॥ ౪౮॥

సా-సం— గుణావ్యక్త తత్కార్యసర్వవిధ కైంకర్యః- భోగే, విభూతిద్వయ నిఖిల కల్యాణ గుణాది విశిష్ట
పర బ్రహ్మనుభవే - పరమంసామ్యం “ సోశ్నుతే సవాన్ నాహమాన్సహ - నిరంజనః పరమంసామ్య, వి
త్యాది శ్రుత్యుక్త నివృత్తిప్రసంగ వజితం నిరతిశయం సామ్యంభజతి ॥౪౯॥

ఇత్థం సంగృహీతం వివరీతుం ప్రథమం పరిపూణా బ్రహ్మనుభవశబ్దార్థామాహ.

మూ— ఇగ్గతి విశేషత్రాలే శెన్వవనుడైయ పరిపూణానుభవమ్ ఇరుక్కుమ్మడి ఎక్లనే యెన్నిల్ అనై త్తులకు ముడైయ అరవిన్దలోశననై త్తినైత్తనై యుమ్ విడాళ్,, ఇత్యాది కళిర్పడియే సవణదేశ సవణ కా ల సర్వావస్థై కళిలుమ్ సర్వేశ్వరనై అనంతజ్ఞ శాన విగ్రహ గుణ విఘాతి చేష్టితజ్ఞళి లాన్తుమ్ కుత్తయీ మత్నిరతిశయభోగ్యమాకవిషయీకరిత్తుక్కుణ్డిరుక్కుమ్ .

సా-దీ—కాంతైయైఉద్భావిక్కి-రార్.ఇగ్గతివిశేషత్రాలిత్యాదియాల్- ఇప్పరిపూణానుభవమ్ సవణ విధకైంక ర్య మాయురుక్కు మెన్ని-రార్. అనైత్తులకు మిత్యాదియాల్. అనైత్తులకుమ్, సవణలోకం. తినై త్తనైయుమ్, దేశకాలాదికళిలవ నైతిలాంశముమ్ విడాళ్. తినై, ఏక దేశమ్. గద్య త్తిల్, సవణదేశసవణకాలే,, త్యాదిశ్లొత్తిరె.

సా-స్వా- ఇగ్గతివిశేషత్రాలే ఇత్యాదినా. అనైత్తులకుమితి-అనైత్తులకుముడైయ, కృత్స్న లోకత్తైయుముడైయ- విఘాతిద్వయవిశిష్టనానఅరవింద లోచననై. తినైత్తనైయుమ్- ఈషదంశముమ్, ఏక దేశముమ్ విడాళ్. సర్వేతి- దేశ విశేషేవాకాలవిశేషేవాఅవస్థా విశేషేవాసంసారదత్తైయిల్పోలే సంకుచితవిషయక మన్వెన్టుకరుత్తు- నిరతి శయేతి - తృణలోష్టా ద్యను భవమౌలే యన్విక్కి- నిరతి శయ భోగ్యత్వ ప్రకారక మ్మెవడి - ఇగ్గతి విశేష త్రాలే దేశవిశేషమ్ ప్రాప్తును కీ-శ్వర సుత్తాకిలనో తనకీ-శ్వరాను భవమ్ పురుషార్థ మావతు? , ని రంజనః పరమం సామ్య ముపైతి,, ఎన్టు ఈశ్వర నోదు పరమ సామ్యమ్ శొల్లుకై యాలే తనక్కు మీశ్వ ర త్వ ముత్తాకైయాన్ స్వ సమా నే శ్వ రాంత రాను భ వ మ్ పు రు షా ర్థ మా క మ్మాట్టుమో ?

సా-ప్ర—దశాయతి - ఇగ్గతివిశేషే త్యాదినా. శెన్వవనుడైయ, గతస్య- ఇరుక్కుమ్మడియెక్లనేయెన్నిల్, స్వ రూపస్థితిః కీదృశీతిచేదిత్యధః- ఏవమనుయోగే ఉత్తరంపత్యక్ కైంకర్యపర్యంతపరిపూణానుభవాఖ్య ఘ లస్య సాంప్ర దాయికత్వ మాహ - అనైత్తులకు మిత్యా దినా - ఉభయ విఘాతి విశిష్టా ర వింద లోచననే అను భావ్యే అల్పమపి నపరిత్యజంతీత్యేవ మాదిషాక్త ప్రకారేణ త్యధః -

సా-వి— ఏవంసంగ్యహీతమథం ప్రశ్నపూర్వకం విస్తరేణ దశాయతి- ఇగ్గతి విశేషే త్యాదినా - శెన్వ వనుడైయ, గతస్య - అనైత్తుల కుముడైయ వరవిన్ద లోశననై త్తినైత్తనైయుమ్ విడాళ్ - అనైత్తులకు ము డైయ, సవణలోక విశిష్టం - అరవిన్ద లోశననై, అరవిందలోచనం- త్తినైత్తనైయుమ్ , తిలాంశం ఏకదేశ మపి. విడాళ్, నత్యజతి- సర్వవిధ కైంకర్య త్రై యుమితి సముచ్చయే నానుభవోపి సంగ్యహీతః - వ లకాలమ్, విస్తరేణ,, తథావిధ భగవదనుభవ జనితా నవధికాతిశయ ప్రీతి కారితా శేషావస్థోచితా శేష శేష తైక రసరూపనిత్య కింకరో భవానీ,, త్యాదినా భాష్యకారా ఉక్తవంత ఇత్యథః-అత్ర సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థై కళిలుమ్ సర్వేశ్వరముడైయ సర్వవిధ కైంకర్యత్తైయుమ్ గద్యత్తిలే పలకాల మరుళిచ్చెయ్తారి తి సాంప్రదాయికః పాఠః. కేమచిత్కో-శేమ సర్వావస్థై కళిలుమ్ సర్వేశ్వరనై అనంతజ్ఞశాన విగ్రహ గుణ విఘాతిచేష్టితజ్ఞళిలాన్తుమ్ కురేయా మైనిరతిశయభోగ్యమాకవిషయీకరిత్తుక్కుణ్డునిరుక్కు-మిత్యాది. మున్నుశా స్త్రకైంకర్యమ్ ఇప్పడిపరిపూ ణానుభవత్రాలేపిరన్త ప్రేతివిశేషత్తుక్కు-ప్పరివాహమా మెన్టుమిడత్రై గద్యత్తిలే ఇ త్యంతంపరిపూ ణానుభవప్రకారవివరణరూ పోగ్రంథఃప్రక్షిప్తద్వ్యతే - సోపివ్యాఖ్యాయతే-కురేయామై,

సా-సం— ఇగ్గతి విశేషత్రాలిత్యాదినా. అనైత్తులకుమిత్యాది. అనై త్తిత్యాదినోపా త్త-గాథా వివరణం సర్వ

మూ—ఇవ్వనుభవమివ్వనుకుమ్ ఈశ్వరనుకుమ్ అత్యంతతుల్య మాకైయాలే పరమసామ్యమశొల్లకిరతు
ఉణ్ణు ముక్తనలమ్,, ఎన్టుమ్ నిరస్తాతిశయాహ్లాద సుఖభావైకలక్షణా | భేషజం భగవత్ప్రీతి రేకాంతా
త్యంతికిమతా,, ఎన్టుమ్ శొల్లకిరపడియేభగవత్స్వరూపమ్ భోగ్యమాక ప్రాప్తమ్ - మత్తుళ్ళ వైభోగ్యమా
మ్మడి యెక్కినేయెన్నిల్ రాజ మహిషికు- రాజా భోగ్యనానాల్

సా-స్వా — పరమసామ్యమశొల్లకిరతుపురుషార్థప్రకరణమాకైయాలేభోగాంశత్తిలేఈశ్వరనోదుపరమ
సామ్యపరమాకైయాలేవిరొధమిల్లెఎన్టుమ్ అప్పోతు యత్కించెద్దమన్ సామ్యత్తైపరమసామ్య మెన్టుశొల్లప్పో
మో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వను భవ మితి-ఇవ్వను భవమ్, నిరతిశయ భోగ్యత్వ ప్రకారక విగ్రహగు
ణ విభూతి సకలా కార విశిష్టేశ్వరాను భవ రూప భోగమ్ - అత్యంతేతి, అత్యంత సామ్యత్తై పరమ సా
మ్యమెన్టు శొల్లకిరపడి యిల్లె ఎన్టుకరుత్తు - ఈశ్వరనుమ్ విశిష్ట స్వస్వరూపత్తై నిరతిశయ భోగ్యతయా
అనుభవితైయాలే ఇక్కిరువరు- మితు అత్యంత తుల్య మెన్టుపడి - ఇప్పడి విశిష్ట బ్రహ్మత్తై భోగ్యతయా
ను భవిక్కు కూడుమో ? ముక్తనుకు- స్వాత్తా అనుకుల తయా స్వప్రకాశ నాకైయాలే భోగ్యనానా
లుమ్ బ్రహ్మ స్వరూపమ్ భోగ్య మెన్టైకు- ప్రమాణ మణ్డో ? ఉణ్ణానాలుమ్ తదను బంధి విగ్రహవిభూ
త్యాది కళుకు- భోగ్యత్తై ఎక్కినేయెన్టు శంకిత్తుత్తర మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఉణ్ణు ముక్తనల మిత్యాదినా-
ముక్తఎన్కిరతు కాకాక్షి న్యాయత్తాలే ఉభయత్రాన్వ యిక్కి రతు - ముక్త పుణర్, కృత్సాంశముమ్ జ్ఞా
న స్వరూపమ్ - ముక్తనలమ్, కాల్వేనా నంద స్వరూపమ్ - నిరస్తేతి శ్రీఽహ్లాదపురాణ వచనమ్ - నిరస్తా
తిశయాకి, ఉత్కృష్టావధి రహితాః - అన్యేషా మప్యహ్లాద జనక తయా సుఖభావైక లక్షణా - ఏకాం
తా, ప్రయోజ నాంతర గంధ రహితా - అత్యంతికి, సర్వకాలానువృత్తా - భగవత్ప్రీతి, సంసార
వ్యాధి భేషజ మిత్యర్థః - రాజావి నుడైయ భోగత్తు కురుప్పొనవైయుమక దాచిదాజావుకు-అనభిమత

సా-పి — న్యూనతా రాహిత్యేన- ఇవ్వనుభవమితి - విగ్రహ గుణవిభూతిచేష్టితానాం మధ్యే కస్యచిదంశ
స్యాపరిత్యాగేన విషయీకరణ విశిష్ట భగవ దనుభవః ప ర మ సా మ్య మితిసార్వజ్ఞస్వోభయోన్ముల్యత్వా
త్తదనుభవ జనితానందస్య చోభయోన్ముల్యత్వా దిదమేవహి భోగ సామ్యమితి వివక్షితమ్ - ఇయాకపరం
విశేషకి, భగవత్స్సవన్మిదం మదీయ మిత్యానందం దాసానాంతుమత్సావమిన స్వమితితాదృశా నందేనకిం
చిదపి తారతమ్య మితిహృదయం- నిరస్తాతిశయేతి నిరతి శయే త్యర్థః- భగవత్స్వరూప మితి.

సా-సం-దేశేత్యాది-తహి-ముక్తస్యబ్రహ్మణోపరమసామ్యంకస్మిన్నన్మధేక్షుతిరభిదధాతీత్యత్రాహ-ఇవ్వను
భవమితి-నిరతిశయభోగ్యంబ్రహ్మస్వరూపమిత్యత్రమానంఉణ్ణిత్యాది-ఆహ్లాదకి,సంతోషకి. భగవత్ప్రీతికి,ది
వ్యాత్మ స్వరూపానుభవ రూపా. సుఖభావకి, సుఖత్వం. తదేకనిరూప్య విషయినే సదాను భవేపి స్వ విష
యానుభవాభి లా షా యా ఏ వ ఉత్తరోత్తర మభివర్ధన కరీతి సుఖభావైక లక్షణే త్యుక్తికి - అ త ఏ
వనిరస్తాతిశయాహ్లాదా, స్వజన్యాహ్లాదా తిరిక్తా తిశ యితా హ్లాదశూన్యా.శబ్దాదివిషయానుభవరూపవ్యాధి
నివర్తికా-ఏకాంతా,గుణవిగ్రహాద్యనుభవ రాగస్యాప్యనుదయకరీ-అత్యంతికి,యావదాత్మభావినీ. ఇతిమతా.
స్వ రూప మనుభవితుకి భగ వ తో నిత్యా నాం ముక్తానాం యోగి నాంచా త్వంతాభి మ తేత్యర్థః -

మూ — అవనుక్కు- అభిమతజ్ఞ శాయ్ అవనుడైయ భోగత్తుక్కురుప్పన భోగోప కరణ భోగస్థా నాది కళుమ్ ఇవళుక్కుమ్ అనుకూలమాయరుక్కు మాప్పోలే ఇజ్జుమ్ భగవత్స్వరూపానుబంధి కళానవైయెల్లా మ్ భోగ్యమాకకు-త్తైయిల్లై. ఇప్పడినవఁ ప్రకార విశిష్టనామ్కొ-ణ్డు స ర్వేశ్వరభోగ్య నెట్టుమిడ మ్ శ్రుతి స్మృత్యాదికళితే ప్రసిద్ధమ్. ఇవ్వథఁతై య భూమాధి కరణత్తిలే సాధితరుళినార్.

సా-స్వా — మా కల్ అనుకూలమాకమాట్టాఁతే? ఎన్నవరుళి చెప్పే కిరార్ - అవనుక్కు-భి మతజ్ఞ శాయితె - యద్వా, భోగోప కరణత్వా దేవ అభిమతజ్ఞ శా యెన్టు హేతు హేతు మద్భావేన అన్వయిక్కు-వుమామ్- ఇప్పడి లోకదృష్టి ప్రక్రియైయై అతింద్రియ భగవద్విగ్రహ విభూతి గుణాది కళితే సంవరిప్పిక్కు-ప్పోమో? అప్పడి యాకిల్ రాజభోగ్య వస్తు విశేషమ్ వ్యాధ్యాది దనైయిలే రాజ పత్నిక్కు- ప్రతికూల మాయుమ్ కాణ్డెయాలే వైపరీత్యమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - ఇప్పడితి - “ సోశ్చుతే స ర్వాఁ కామాఁ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా - రసగ్ంహ్యోవాయం లద్వానందీ భవతి - నపశ్యో మృత్యుంప శ్యతి - నరోగ వోత్త దుఃఖతాం - సర్వం హపశ్యతి పశ్యతి సర్వ మాప్నోతి సర్వశ ,, ఇత్యాది శ్రుతి స్మృతి సిద్ధమెన్టు పడి- ఇప్పడిసర్వ ప్రకారవిశిష్ట సర్వేశ్వరభోగ్యనాకిల్ సూత్ర భాష్యాది కళితే శాల్లెల వేణ్డావో? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - ఇవ్వథఁతైయితి - ఇప్పడి సర్వప్రకారవిశిష్టబ్రహ్మను భవమే

సా - వి — యథా “ పురా ధూ ద స్మా కం ప్ర థమ మవి భి న్నా తను రితి ,, న్యాయేన తాదృ శావస్థాయాం ప్రియాయాః ప్రియ స్వరూపం భోగ్యం తథా భగవత్స్వరూపం భోగ్య మి త్య థః . భోగ్యమామ్మడి ఎక్లనే యెన్నిలితి - భోగమాక విషయాకరిత్తు కొ-ణ్డు ఇత్యు పక్షిప్త భోగ్య తా యా మయ మాక్షేపః - భోగ్య మాక కు-త్తై యిల్లై ఇతి. ఏతేన తదను భవ స్సానంద వత్వం స్థా పి తమ్ - భూమాది కరణత్తిలితి - భూమాసంప్రసాదా దధ్యుపదేశా దిత్యధికరణే సత్యశబ్దాభిధేయస్య బ్ర హ్మ గ సుఖం త్వేవ విజిజ్ఞాసితవ్య మిత్యుపదిశ్య నిరతిశయ విపులమేవ సుఖం పరమ పురుషార్థ రూపం భవతి - తస్యైవ బ్రహ్మణ సుఖ రూపస్య నిరతయ విపులతా జ్ఞాతవ్యేతి భూమాత్వేవ విజిజ్ఞాసితవ్య ఇత్యుప దిశ్య నిరతిశయ విపుల సుఖరూపస్య బ్రహ్మణో లక్షణ మిద ముచ్యతే- “యత్ర నాన్యత్పశ్యతీనాన్యచ్ఛృణోతినా న్యద్విజానాతి సభూమేతి ,, ఆయమథః - అనవధికాతిశయ సుఖరూపబ్రహ్మణ్య సభూయమానే త తో న్యత్కి-మపి నపశ్యతి - ఆయ మను భవితా బ్రహ్మస్వరూపతద్విభూత్యంతగత త్వాత్కృత్సన్యవస్తుజా తస్య-అతవిశ్వరూపరపర్యాయవిభూతిగుణవిశిష్టం నిరతిశయసుఖరూపంబ్రహ్మను భవత్ తద్వ్యతి రిక్త స్య

సా - సం — శ్రుతిస్మృతీత్వాది - “సంహంసా పశ్యతి పశ్యతి . సర్వా మాప్నోతి సర్వాశరి. సవా ఏష ఏ వం పశ్య న్నే వం మ న్వానః ఏవం విజానన్ - ఆత్మరతి రాత్మ క్షీడ ఆత్మమిధున మాత్మా నంద స్సస్వరా ధ్వవతి- తస్యసర్వేషు లోకేషుకామచారోభవతీ, త్యాది శ్రుతయోత్రా భిప్రేతాః - ఉక్తార్థస్య న్యాయా ను గృహీత శ్రుతి సిద్ధ త్వేన భావ్య కృదభి మతత్వ మాహ - ఇవ్వథఁతైయితి - “ యత్ర వాన్యత్పశ్యతి నాన్య ఛృణో తి నాన్య ద్విజానాతి ,, తి శ్రుతి వివరణ రూపేయ మథా ఇత్యాదికే జగన్నిరతిశయ ప్రీ తయేభవత్వేవేత్యంతభూమాధికరణభాష్యేఇత్యథః-ఇత్థంవిభూత్యాదీనాషవిభోగ్యత్వేన పరమపద శబ్దః

మూ— ఇవత్తిల్ నిరతిశయాను కూల్యత్తాలే పరమప్రాప్య మాకైయాలే భగవత్స్వరూపత్వై పరమపదమ్ ఎన్నిరతు- ఇబ్బగవత్స్వరూపత్వైనుడైయ పరిపూర్ణానుభవమ్ పెరువతు భోగ్యత మమాయ్సర్వోత్తరమామ్ ఇరుప్పత్తురు స్థానవిశేషత్తితే శెన్టాలాకైయాలే అన్తస్థాన విశేషత్వై యు మ్పరమపదమ్ఎన్నిరతు. ఇవ్వనుభవత్తుకు అశ్రయమామ్ కొణ్డ అనుభావ్యమాకై యాలే భగవ ద్విభూతిభూతమామ్ జ్ఞానానంద అక్షణమాన త్త స్వరూపత్వైయుమ్ పరమపదమ్ ఎన్నిరతు.

సా-స్వా— పరమ ప్రాప్య మానాల్ “ విష్ణోః ఖ్యంపరమం పదమ్ - విష్ణోః పదేవరమేమధ్వఉత్సః-తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం సదా పశ్యంతి సూరయః - యం ప్రాప్య ననివర్తంతే తద్దామ పరమం మమ , ఇత్యాది కళిలే పరమప్రాప్యవాచియాన పరమపద శబ్దత్తాలే తుల్యమాక భగవత్స్వరూపత్వైయుమ్ స్థాన విశేషత్వైయుమ్, జీవ స్వరూపత్వైయుమ్, పరమ పద మెన్టు శొల్లకూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కెరా - నిరతి శయాను కూల్యత్తాలే ఇత్యాదినా- పరమ ప్రాప్య మాకైయాలేస్వరూపమ్ పరమ పదశబ్ద ముఖ్యాథమ్ - స్థాన విశేషమ్ తదుపయుక్త మాకైయాలమ్ సర్వోత్తర స్థాన మాకైయాల మివ్విశేషద్యోతనాథమ్ ముపచారత్తాలే పరమ పద మెన్టు శొల్లకిరతు - జీవస్వరూపమ్ పరమ ప్రాప్య భగవదనుభవా శ్రయతయాఅచిద్వ్యాప్యత్వజ్ఞానానందలక్షణవిభూతితయాచవిశేషద్యోతనాథమ్ ముపచారత్తాలే పరమపదమెన్టు శొల్లప్పదు మెన్టుకరుత్తు. ఇప్పడి పరమ పద శబ్ద మాపచారిక మాకిల్ ప్రాప్యత్వై యిరుక్కయాల త ప్రకృతి

సా-వి— వస్తు నోభావా దేవ కిమ ప్యన్య న్నపశ్యతి - అనుభావ్యస్య సర్వస్య సుఖ రూపత్వాదేవదుఃఖంచ నపశ్యతి - తదేవహి సుఖం యదనుభూయ మానం పురుషానుకూలం భవతి - నను చేద మేవ జగచ్చ్రహ్మణో న్యతయాను భూయ మానం దుఃఖరూపం పరిమిత సుఖరూపంచ భవత్కథ మివ బ్రహ్మ విభూతిత్వేన తదాత్మక తయానుభూయ మానం సుఖరూపమేవ భవేదిత్యుచ్యతే - కమన్ వశ్యానాన్డేత్రజ్ఞరాం బ్రహ్మణోన్యత్యే నానభూయమానం కృత్స్నం జగత్కర్మాను రూపం దుఃఖంచ పరిమిత సుఖంచ భవతి - అతోబ్రహ్మణోన్యతయా పరిమిత సుఖ రూపత్వేనచ జగ దనుభవస్య కమన్ నిమిత్తత్వాత్కమన్రూపా విద్యావాసనా విముక్తస్య తదేవ జగద్విభూతి విశిష్ట బ్రహ్మనుభవాంతర్గతంసుఖమేవభవతి. యథా “పితౌపహతేన పీయ మానం పయ, ఇత్యాదినా భాష్యకారా స్సాధితవంతఇతిభావః - సర్వస్యపి ప్రాప్యత్వా విశేషా ద్వైకుంత స్త్యైవ కథం పరమపదత్వ మిత్యత్రోతవీవ ప్రవృత్తి నిమిత్తం ద శ్చయితు మాహ - ఇవత్తిలితి. యద్వా, ప్రసంగాత్పరమ పద శబ్ద ప్రవృత్తి విషయభూతం త్రివిధ మిత్యాహ - ఇవత్తిలితి. పద్యతే గమ్యత ఇతి పదం ప్రాప్యం పరిపూర్ణానుభవ ప్రాప్తి - అకైయాలే , వీప్యత్తయా - అతుతాన్ స్థాన విశేషత్తితే శెన్టాల్, స్వస్మిన్ స్థానవిశేషే ప్రవిష్టేనతి - అనుభవత్తుకూ- శ్రయమామ్కొణ్డ అనుభావ్య మాకైయాలే, అనుభవాశ్రయతయా స్వరూపస్యాను భావ్యత్వా దిత్యథః-

సా-సం— కేంవిషయః ? విశేష విషయ శ్చేత్స కిన్నిమిత్తక ఇత్యత్రాహ. ఇవత్తిలిత్యాదినా - దివ్యాత్మస్వరూపవిగ్రహ గుణ విభూత్యాదిషు మధ్య ఇత్యథః - నిరతి శయానుకూల్యం గుణ విగ్రహ యోరప్య విశిష్ట మితిస్వరూపత్వైఇత్యుక్త్యాతాచలక్షితో-స్థానవిశేషస్వరూపయోగిపరమపదశబ్ద బోధ్యత్వేనబద్ధ దశాయామపి

మూ— ఇవై మూన్ముక్తుకుమ్ మత్తుముశ్చవత్తుకుమ్ ప్రాప్యత్వమాత్రమవిశిష్టమ్-ఇప్పడిభగవత్స్వరూపరూప గుణవిగ్రహాదికళుమ్ శుద్ధసత్వాశ్రయమాననిత్యవిభూతియుమ్ స్వస్వరూపముమ్ భోగ్యమానాలుమ్ ప్రతి కూల మాక ప్రత్యక్షౌది ప్రమాణ సిద్ధమాయ్ ముముక్షువుక్కు త్యాజ్యమాక శాస్త్రజ్ఞశిర్ శోల్ల ప్పట్ట లీలావిభూ తియిల్ పదార్థజ్ఞశిర్ ముక్తనుక్కు భోగ్యమాక కూడు మో వెన్నిశీలతిలుమ్ కురైయిల్లై - పితౌపహ తనుక్కు ప్రతికూలమాన పాల్ పితౄమ్ శమిత్రాల్ అనుకూలమామాభోలవుమ్ సార్వ భౌమనాన పి తా వి నుడైయ శిరైక్కుడమ్ శిరైడిడకిర రాజ కుమార నుక్కు అప్పోతు ప్రతికూలమాయ్

సా-స్వా—కాలాదికళిలుమ్ పరమపదశబ్దప్రయోగమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్-ఇవై మూన్ముక్తు కుమ్ మితి. ప్రాప్యత్వ మాత్ర మవిశిష్టమ్. విశేష విశిష్టం నభవతి. ఇవై మూన్ముక్తు మితరాపేక్షయా ప్రా ప్యతైయిల్లై పూర్వోక్త విశేష మిరుక్తేయాలె అశ్చై డౌపచారిక ప్రయోగమ్ విశేష వ్యోతనాథాతయా సాధక మానాలుమ్ ఇతరజ్ఞశిరై ప్రయోజన మిల్లా మైయాలె డౌపచారిక ప్రయోగమ్ కూడాతెస్తుకరుత్తు. ఇప్పడి సర్వప్రకార విశిష్ట సర్వేశ్వరక భోగ్యనైస్తు మిడమ్ శ్రుతిస్మృత్యాది సిద్ధమైస్తు కూడుమో? ప్రబ ల ప్రత్యక్ష విరూధ మిల్లాత విడత్తిలె యన్మో శ్రుతి స్మృత్యాదికళి అధఃశిక్షే పణిణ వతు ? అతీంద్రి య భగవ త్స్వరూప విగ్రహ గుణ స్థానవిశేషశుక్కు ఆచుకూల్యస్వరూపత్రైశ్రుతిస్మృత్యాదికళి ప్రాపి త్తాలుమ్ లీలావిభూ త్యంతగత పదార్థజ్ఞశుక్కు ఇవ్విధి కారియైక్కురిత్తు ప్రాతికూల్యమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధ మాకైయాలమ్ “ సర్వధమాంశ్చ సంత్యజ్య సర్వ కామాంశ్చ సాక్షరాః | ఏతేవై నిరయాస్తాత స్థానస్య పరమాత్మన , ఇత్యాది స్మృత్యాదిక శాలుమ్ ప్రాతికూల్యమ్ బోధిత మాకైయాలమ్ తద్విరుద్ధ మాకవా నుకూల్యత్రై కేవల శాస్త్రమ్ ప్రాపికూ కూడాతే ? ఎన్మ శంకిత్తుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిరార్ - భగ వ దిత్యాదినా. సంసార దశైయిల్ స్వత స్సిద్ధాను కూల్యమ్ తోత్తామైక్కురై ప్రథమ దృష్టాంతమ్. ఉత్క్రమణా నంతరం తానే లీలా విభూత్యంతగత పదార్థజ్ఞశుక్కు ప్రాతికూల్యప్రయోజకమజ్ఞుక్కుక్కిరైయాలేస్వ తస్సిద్ధానుకూల్యమ్ తోత్త వేణ్డొవో వెన్నిర శంకావార ణాథమ్ ద్వితీయ దృష్టాంతమ్. కారాగృహ తు ల్యమాన సూక్ష్మ శరీరమ్ కక్కిరైయాలే విరజాతరణా నంతరం తానే బ్రహ్మోప సంపత్తేః పూర్వంస్వ త

సా-వి—బంధదశాయాంనతాన్య శానుభవాశ్రయానుభావ్యత్వమితినపరమపదత్వం-సంసారదశాయాం దుఃఖ రూపతయా ప్రతిపన్నలీలావిభూ తే ముక్తదశాయాం కథంభోగ్యత్వ మిత్యాశంకాపూర్వకం సదృష్టాంతం పరిహరమాహ - ఇప్పడి భగవత్స్వరూపేత్యాదినా .

సా-సం— నిరతి శయానుకూల్యంభగవ త్స్వరూప నైవేత్యభిప్రేతం - మత్తుశ్చ వత్తుక్కు మితి, విభూతి చేష్టితాదీనా మిత్యథః - స్వస్వరూపే విభూతి భూతమాయిత్య క్రి ముక్తా భోగోప కరణ త్వేన బద్ధ దశాయాంనామరూప వ్యాకరణా దృథానుప్రవేశ ద్వారత్వ కృతలిలోపకరణత్వేనచఉపాదేయత్వకృతా- ముక్తం ప్రతిత్యాజ్యతయో క్తానాం లీలావిభూతిగత పదార్థానాం తం ప్రతి భోగ్యత్వ మా త్మీ ప్య స మాధత్తే- ఇప్పడి త్యాదినాఉపపన్నమిత్యంతేన - లీలావిభూతిగత పదార్థాఅనుకూలవగతయాప్రతికూల వగతయా విభక్తాఇతి క్షీరం కారాగృహంచ దృష్టాంతితం . ప్రకృతి విముక్తస్య కమణం బంధ రూప

మూ—రాజాశీరైక్కుగడత్తిల్ నిస్తుమ్ పురప్పడవిట్టుక న్తుతుల్యభోగ నాక వైత్తవళవిత్ శీతైక్కుగడమానకోళ్ళు
కుగ్గలైయాతిరుక్కచ్చెయ్ తేపితాః విసూతియెన్టులనుకూలమామాప్పొలపుమ్. య స్త్వయా సహ సస్వగోఽ
నిరయో య స్త్వయా విరా,, ఎన్టుమ్, నహి మే జీవితేనాథో నైవాధేనాచ భూషణైః | వసంత్యా రాక్షసీ
మధ్యే వినారామం మసారథమ్,, ఎన్టుమ్, ఏరాళు మిత్రయోనిలమ్,, శాల్లుకిర పడియే భగవత్సం శ్లేష
మన్త్రికై తాన్ నిన్టపోతు కమానురూపమాక త్తనక్కు ప్రతికూలమాయమ్ అల్పాను కూల మాయమ్
తోత్తిన లీలా విఘాతి యిల్ పదాథాన్ ముక్తనాయ్ నిరంతర భగవదనుభవ మ్మణిణుకిర ఇవ నుక్కు
నిరతిశయభోగ్యవగత్తిలేశురైడపపన్నమ్-ఇప్పడిబద్ధ రుక్కు ప్రతికూలమాయమ్, అల్పానుకూలమాయమ్

సా-స్వా—స్సిద్ధానుకూల్యమ్ తోత్తా తెన్కైక్కాకత్తశీయదృష్టాంతమ్. సంసార దశైయిల్ కదాచి త్పాత్రి
కూల్యముమ్, కదాచిదల్ప ప్రాతికూల్యముమ్, కదాచిదానుకూల్యముమ్, ఏకదైవ పురుష భేదేన ఆను కూల్య
ముమ్, ప్రాతికూల్యముమ్ తరతమ భావ గ్రస్త మాకత్తోత్తుకైయాతే ప్రత్యక్షాది సిద్ధ ప్రాతి కూల్యమ్ పదా
థాన్ ముక్కు స్వత సిద్ధ మల్లా మైయాలే ముక్తిదశైయిల్ సర్వము మనుకూల మెన్టు శొల్లుకిర శ్రుత్యాది కళ
స్వత స్సిద్ధాను కూల్యత్తే బోధికైయాతే ప్రత్యక్షాదికల్ బద్ధ దశైయిల్ కమాపాధిక ప్రాతికూల్య
విషయ మాకైయాల్ పరస్పర విరోధ మిల్లై ఎన్టు కరుత్తు - రాజ కుమార నుక్కు శీరైక్కుగడ మిప్పొతు
వేరొరు ఆకార మాకైయాల్ అనుకూల మాక తోత్తలామే ఎన్కిర శంకా వారణాథమ్ కోళ్ళుక్కులైయా
తేఱ్ఱి. కోళ్ళు, ఆకారమ్. ఇప్పడి ఒరువస్తు త్తానే ఒరుకాలత్తిలే ముక్తనై పుత్త వనుకూలమాయమ్, బద్ధ
నైపుత్త ప్రతికూల మాయమ్ ఇరుక్కు విరుద్ధ మనో? ఏకకాలత్తిలే తానే ప్రాతికూల్య స్వభా వము
మానుకూల్య స్వభావ ముత్తాకీల్ సర్వజ్ఞరాన సత్య ముక్తరకకుక్కు ఇరణ్దుమ్ తోత్త వేత్తా వో? ఎ
న్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి ఇతి. బద్ధరుక్కు ఇప్పదాథా జాతం ప్రతికూల మాయరుక్కు కుడవతె
న్టుమ్, కమబంధ మిల్లాతారుక్కు అనుకూలమాయరుక్కు కుడవ తెన్టుమ్, భగవ దిచ్చా సిద్ధ మాకై
యాతే ఏకకాలత్తిలే భిన్న సంబంధి నిరూప్య ప్రాతికూల్యాను కూల్యజగుక్కు విరోధమిల్లై. బద్ధరుక్కు

సా-వి—శీతైక్కుగడత్తిల్ నిస్తుమ్, కారాగృహాత్ - పురప్పడ విట్టు, బహినిగమయ్య- ఉకన్తుతుల్య
భోగనాక, యథా సంతుష్టోగచ్ఛే తథా - విట్టవళవిత్, విమోచన సమయే-కోళ్ళు, ప్రకారే-కులైయాతేయి
రుక్కు, అనినాశేన తిష్ఠతి సతి - అయమథో భాష్య కారై ర్యథైవ రాజపుత్రస్య పితులీలోపకరణమత
థాత్వేనానుసంధీయమాన ప్రియతమత్వ మనుప గ తం తథాత్వానుసంధానే ప్రియతమంభవతీత్యథాః-తాన్
నిన్టపోతు, స్వాతంత్ర్యే చావస్థితి సమయే- భోగ్యవగత్తిలే శేర్కై ఉపపన్నమ్. లీలావిఘాన్తపదాథా
నాం భోగ్యవగే అంతర్భావడపపన్న ఇతిభావః.

సా-సం—వోషాపగమాత్వేనతుల్యభోగతయాభగవతైవావస్థాపనాచ్చభగవతఇవముక్తస్యవలీలావిఘాతిర
ప్యనుకూలైవేతిభావః - బ్రహ్మణి సక్త చిత్తానాం లీలావిఘాతావపిస్వీయవీవ క్వచిద్విషయేస్వాననుకూల త్వా
భిసంధి భగవదనుకూలత్వ ప్రసక్తి కృతైవేతి ప్రదర్శనాయ య స్త్వయా సహేత్యా ద్యుపన్యస్తం - ఏరా
ళుమిత్రయో, వృషభవాహనో భూతగణాధిపః- ఏవంవ బద్ధస్యాపి భగవదనుకూలాని చ స్తుక్మస్య

మూ— కమలబంధ మిల్లాతార్కు- అనుకూలస్వభావమాయమ్ ఇరుక్తై- అప్పదాధాన్ శుక్కు-
భగవదిచ్చాసిద్ధమ్ - ఇప్పడి స్వేచ్ఛా సిద్ధమాన అనుకూల్యతై యుడైతాన తక్షకారణశేల్లా తోడు
మ్ కూడిన శ్రీమానాన నారాయణ ప్రాప్య నెన్నమిడమ్ తిరుమంత్రత్తియమ్ ద్వయత్తియమ్ చతుర్థ్యంత
పదగళితే అభిప్రేతమ్. మున్ను శొన్న కైంకర్యమ్ ఇప్పడి పరిపూర్ణానుభవత్తాలే పిరన్త ప్రీతి విశేష త్తు
క్కు పరివాహమెన్ను మిడతై గద్యత్తిలే పలకాలమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్ -

సా - దీ — “జతుత్ క్రిడక్ రమ మాణ స్త్రీభి వా యానైవా,, ఇత్యాదికృత్యశుద్ధా యుక్కు-
సా-సా— ప్రతికూల మెన్దుముక్తాదికళుక్కుమ్ ప్రత్యక్షమా కైయుమ్ విరుద్ధ మన్నెన్దుకరుత్తు. అనుకూలస్వభావే
తి-అనుకూల్యమయవదాత్మ భావియా యిరుక్తైయాతే స్వభావ సిద్ధ మెన్దుపడి . ఇప్పడి సర్వ ప్రకారవిశి
ష్టేశ్వరక ప్రాప్య నెన్నిరతు కూడుమో? రహస్యత్రయత్తిలే చతుర్థ్యంత పదగళితే కైంకర్యత్తై య
నో ప్రాధికీరతు . అజ్గే భగవ దనుభవత్తుక్కు- ప్రాప్యతై శోల్ల విల్లైయే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కి
రార్ - స్వేచ్ఛాసిద్ధ మానేతి - పరేచ్ఛా సిద్ధ మాకిత్ సోత్కు ప్పాంత రస ద్దా వా త్సప్రాప్య తై
యే కూడా తొట్రియు మెన్దుపడి. కైంకర్యపర చతుర్థియై అభిప్రేత మాకైయాతే విరోధ మిల్లెయెన్దు
కరుత్తు - ఇప్పడి అభిప్రేత మెన్దు శోల్ల కూడుమో ? స్ఫుట మాన కైంకర్య పరత్వం అను భవం వినా
అనుభవ మనా లన్దు అభిప్రేత మెన్దులావతు ? ఇవ్వను భవమ్ కైంకర్య త్తుక్కు కారణ మాకై యా
త్ ప్రాప్య భూత కైంకర్యపర చతుర్థియై కారణ మమ్ అభిప్రేత మెన్దులప్పొతు అనుభవత్తై చ్చిల్లా
మత్ ద్వయ వివరణ శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తిలే కైంకర్యత్తై యే శొల్లకిరతు విరోధి యాతో ? శరణాగతి గద్య
త్తి - ప్రీతి కారితం కైంకర్య మెన్దు శొల్లకిర తువుమ్ విరోధి యాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ము
న్దు అనుభవత్తాలే ఇతి - పరం పరయాను భవ జనిత మాకైయాతే కైంకర్య పర చతుర్థియై య
భిప్రేత మెన్దు శొల్లక్కురై యిల్లెయెన్దు కరుత్తు - ఇప్పడి భగవ దనుభవమే పురుషార్థమాకిత్ “జతుత్

సా — నను “జతున్క్రిడన్న్, త్యాదిభిః “సయదిపితృలోకకామోభవతి,, త్యాదిభిశ్చ జతుణా దియో
గోమా పితృదియోగశ్చావగమ్యత ఇతికథం కైంకర్యపర్యంత పరిపూర్ణానుభవ ఏవ ఫల మిశ్యుచ్యత

సా-వి— స్వేచ్ఛాసిద్ధమాన, భగవదిచ్చా సిద్ధత్యథాః - ఏతత్పర్యంతో గ్రంథః పూర్వ వ్యాఖ్యాతృభి ర
వ్యాఖ్యాతత్వా త్మద్వ్యాఖ్యాతగ్రంథ సందర్భా విరోధాచ్చ ప్రక్షిప్త ఇతి నిశ్చయతే. నను “జతున్క్రిడన్రమ

సా - సం — కైముతిక న్నాయేనైవ లీలా విఘాతి రనుకూలేతి భావః - ఏవ ముభయ విఘాతి విశిష్ట
శ్రీమత ఏవ ప్రాప్యత్వం మంత్రవీవ సిద్ధమిత్యాహ - ఇప్పడితి - సర్వమపి భగవ దిచ్చా సిద్ధానుకూల్యవదిత్య
త్ర నారాయణ శబ్ద ప్యుత్పత్తయ ఏవ ప్రమాణ మితిభావః - ఇత్థం పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవవతోభక్త సైన్య
వ స్వగత స్వీకార నిష్ఠస్యచ నకేవల పరాధా కైంకర్యాన్వయ ఇత్యాది పరాభిమత ముక్తి తారతమ్య నిరా
సాయాహ - మున్ను శొన్న వితి - ఉత్తర కృత్యాధి కారోక్త ఇత్యథాః - ప్రీతి విశేషో నామ స్వపర స్వ
రూప యాభాత్మ్య పరోక్ష కృత స్వనిష్ఠాంత పారాధ్య దశాన రూపః - తేన భక్తస్య నకైంకర్యా
న్వయః - ప్రపన్నస్యచ నకేవల పరాధా కైంకర్యాన్వయ ఇత్యా దివా దిని రాసః ఫలితః-ఏవంకైంకర్య

మూ—ముక్తి కదలే యితే శ్రుతిసిద్ధమానజ్ఞుడొదికభుక్తుజ్ఞాత్వాది సంపాదనశ్శుమెల్లామ్ పుణ్యపాపరూప కర్మనిరపేక్ష భగవ దిచ్చాను గుణస్వేచ్ఛామూల్యశాక్తయాలే కర్మఫలమన్తికే అనుభవ పరీవాహ మాన కేవలకైంకర్యతిలే అంతఃకూతశ్చ - ఆక్తయాలే ప్రాప్తియాయ త్తతు యథాభిమతకైంకర్యపర్యంత

సా-దీ — కైంకర్య పర్యంతాను భవ మెన్న తెజ్జనే? ఎన్న పరిహరికిరార్ - ముక్త దశైయిలిత్వాది-
సయదిపితృలోకకామోభవతి - సంకల్పాదేవాస్య పితర స్సముత్పిష్టంతే - సయదిస్త్రీలోకకామః . సయది
గీతవాదిత్రలోకకామస్సంకల్పాదేవాస్యే, త్యాదికలిజ్ఞా త్యాదిసంపాదనమ్ శాల్లితి - ఇవత్తాల్ ఫలితవధ-
త్తైఅరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆక్తయాలిత్వాది - ప్రాప్తియాయ త్తతు - పరబ్రహ్మప్రాప్తియాకనిణయికగ్రాప్యట్టతు -

సా-స్వా—క్రీడకరమమాణః సయదిపితృలోకకామోభవతి - సంకల్పాదేవాస్య పితర స్సముత్పిష్టంతే,, ఇత్యా
దికలితే ప్రాకృత జ్ఞుడొది పురుషార్థ ముణ్ డెన్టు శొల్లకిరతు విరోధియాళో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్
- ముక్తిదశైయిలితి - కర్మఫల మల్లా మైయాలే ప్రాకృత భోగ మన్నెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి యానాన్
కృచితగ్వాచి ద్భగ్మా ప్రాప్తి ఫలమెన్టుమ్ శొల్లక్కుడుమో? పరమ పురుషార్థ మిరణ్డిల్లెయ్? ఎన్న
వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆక్తయాలితి - అనంతగరుడాదికల్ పణ్ణమ్ కైంకర్యమివనుక్కిల్లా మైయాలేకైం
కర్య పర్యంతాను భవ మెజ్జనే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - యథాభి మతేతి - కైంకర్యపర్యంతానుభవమ్

సా-ప్ర—ఇత్యత్ర ముక్తస్య నిశ్చేష నివృత్త కర్మతయా జ్ఞుడొదికంకమూలం నభవతితి కేవల భగ
వదిచ్చామూల స్వేచ్ఛామూలత్వా జ్ఞు డొదిభగవ దనుభవ పరీవాహ భూతకైంకర్యరూపవిత్యాహ-
ముక్తదశైయిలిత్వాదినా. నను ముక్తానాం పితృలోకాద్యనుభవః కథం భగవత్కైంకర్యం స్యాదిత్యత్ర భగ
వత్ప్రీత్యర్థ వ్యాపారాణాం తత్రైంకర్య రూపత్వాత్ ముక్తానుభవానామపి భగవత్ప్రీతి జనకత్వా
త్కైంకర్య రూపత్వ మేవే త్యభిప్రేత్య ప్రాప్య స్వరూపం నిష్క్రమ్య దర్శయతి - ఆక్తయా లిత్వాది సా-

సా-వి—మాణస్త్రీభిర్వాచూనైర్వా సయదిపితృలోకకామోభవతి - సంకల్పాదేవాస్య పితర స్సముత్పిష్టంతే-
సయది స్త్రీలోక కామోభవతి - సయది గీతవాదిత్ర కామస్సంకల్పాదేవా స్యే, త్యాదినా జ్ఞుడొదిష్వపిస
త్సు కథం కైంకర్య పర్యంతానుభవ మాత్ర మిత్థాశంకాం పరిహరతి - ముక్తదశైయిలిత్వాదినా - నను
ముక్తానాం పితృలోకాద్యనుభవః కథం భగవత్కైంకర్య పర్యంత స్యాదిత్యత్ర భగవత్ప్రీత్యర్థ వ్యాపా రా
ణాం భగవత్కైంకర్య రూపత్వా న్ముక్తాను భవానా మపిభగవత్ప్రీతి జనకత్వా ద్భగవత్ప్రీత్యర్థ తయైవ
ముక్తేనాను భూయమానత్వా ద్భగవత్కైంకర్య రూపత్వం సంభవతీత్యభిప్రేత్య ప్రాప్తి స్వరూపనిష్క్ర
మ్యదశయతి - ఆక్తయాలిత్వాది - ఆక్తయాలే, భగవదిచ్చాను గుణస్వేచ్ఛామూలత్వాత్. ప్రాప్తియాయ త్తతు,

సా-సం—పర్యంతనిరతిశయనంద బ్రహ్మనుభవ పరే, జ్ఞుడొక్రీడకరమమాణస్త్రీభిర్వాచూనైర్వే, త్యా
దిశ్రుత్య భాః కథముప పద్యత ఇత్యత్రాహ - ముక్తదశై యిలితి - అభిమతాను వతాన సైవ కైంకర్య
త్వాత్తద్విగ్రహ పరిగ్రహేణ నిత్యానిత్య విగ్రహేణ చ జ్ఞుడొది పిహరణ శీలః పరమ పురుష స్వశేష
భూతానపి స్వసమాన విహరణశీలా కృత్సైవ ముక్తావపి సార్వభౌమ ఇవమో దత ఇతి జ్ఞుడొ దయోపి
కైంకర్యవనాంతఃకూతా ఇతిభావః పంచముక్తి కాలీనప్రాప్యశరీరమిదమితినిష్క-షయతి - ఆక్తయాలితి.

మూ—పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవ (మెన్తతాయ్త్తు -) మ్ - ఇవ్వనుభవముణ్ణానాల్ పిన్వారుకాలత్తిలుమ్ అట్టి యాతెన్నుమిడమ్ , ప్రాప్యతే పరమంధామ యతో నావ తతే యతిః | మాము పేత్య పున జన్మ దుఃఖా లయమ శాశ్వతమ్ | నాప్పు వంతి మహా త్మాన స్సం సిద్ధిం పర మాంగ తాః | ఆబ్రహ్మ భవనా లో కాః పున రావ తినో జున | మాముపే త్యతు కౌంతేయ పున జన్మ నవి ద్యతే | యదా సకే వలీభూ త ష్టద్వింశ ను ను ప శ్య తి | తదాసనవసీద్ధ త్వా త్పునజన్మ నవిందతి | గత్వాగత్వానివతంతే చంద్ర సూర్యదయో గ్రహః | అద్యాపిననివతంతే ద్వాదశాక్షర చింతకాః - వాయినాల్ నమోనారణావెన్టు

సా - దీ— ఇతుకమక ఫలక్లకే పోలన్టు - ఇవ్వనుభవమ్ నిత్యమెనిగారాల్ . ఇవ్వనుభవ మిత్యాది యాల్ - ప్రాప్యత ఇతి - యతిః, బ్రహ్మనిష్ఠః - సంసిద్ధిః, స్వరూపప్రాప్తిః - సరి, ముముక్షుః - కేవలీభూతః, ప్రకృత్యావిముక్తిః - షడ్వింశం, షడ్వింశతత్వం పరమాత్మాన మెన్తపడి. అనుపశ్యతి, అచిరాదిగ త్యాధిగ మ్య సాక్షాత్కారాతి - సర్వప్రకారేసిద్ధ త్వాత్సిద్ధింప్రాప్త త్వాత్ - వాయినాలిత్యాది - తిరువప్పాక్షర త్తై

సా-స్వా—ప్రాప్తిరూపపురుషార్థమాకైయాల్ఓరొనైచ్చిల్లమిడక్లళి లిరణ్డుమ్ వివక్షితమాకైయాతే బరు విరోధ మిల్లై యెన్టుకరుత్తు - ఇప్పడి భగవ దనుభవ రూప ప్రాప్తి పురుషార్థ మానాలుమ్ , భాగేనివృత్తి కథోజ్ఞిత ,, మెన్టు నిత్య మాక చ్చిన్నతుకూడుమో ? ,, కల్పకోటి సహస్రేషు విష్ణు లోకేమ హీయతే ,, ఎన్టు కాలావచ్ఛేదముమ్, పునశ్చ సంసార ముమ్, విష్ణు లోకమ్ ప్రాప్తునుకు చ్చిల్ల విల్లై యో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కేరార్ - ఇవ్వను భవమితి . పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవ మెన్త పడి - యతిః, బ్రహ్మనిష్ఠః. కేవలీభూతః, సర్వ బంధ వినిముక్తః - షడ్వింశం , పరమాత్మానం - సరి, ముముక్షుః . సర్వ సిద్ధత్వాత్, సర్వ ప్రకారేణ సిద్ధిం ప్రాప్త త్వా దిత్యర్థః. వాయినాలిత్యాది, వాయినాల్ నమోనారణావెన్టు

సా-ప్ర— భగవ దిచ్చా మూల స్వేచ్ఛా మూలత్వా దిత్యర్థః. పరిపూర్ణానుభవ నిత్యత్వవచనస్య పక్ష పాత కృతత్వ శంకా వ్యావృత్త్యర్థ మాహ - ఇవ్వను భవ ముణ్డా నా లి త్యా ది నా - ,, త త్పురుషోఽమానశస్సనీనా స్పృహగమయతి - ఏష దేవపథో బ్రహ్మపథః. ఏతేన ప్రతి పద్యమానా ఇమంమాన వ మావతంతే నావతంతే - సఖిత్వేషం వతయన్ యావ దాయుషం బ్రహ్మలోక మభి సంపద్యతే నచ పునరావతంతే,, ఇత్యాది శ్రుతయో త్రాభిప్రేతాః - వాయినాలిత్యాదినా - ,, నాచానమ ఇతి ప్రోచ్యమనసా

సా-వి— పరబ్రహ్మప్రాప్తిరతి సిద్ధాంతేషు నిణేతోథః. యథాభిమత కైంకర్యపర్యంత పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవ మెన్తతాయ్త్తు, బ్రహ్మనుభవ ఇతిభవతి- పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవ మిరుకుమ్ పడి యెన్టెన్టి లితి- ప్రశ్నస్యోత్తరతయా ఏతదంతగ్రంథ సందభోయోజ్యరి - కమకఫల జక్షణాదివ దిద మప్య నిత్య మితిశం కావ్యుదాసా యాహ - ఇవ్వనుభవ ముణ్డానాలితి - ఒరుకాలత్తిలు మట్టియామల్, అయమనుభవ ఏ కన్తి న్నపి కాలేననశ్యతి. ఎన్నుమిడమ్, ఇత్యేతత్ - షడ్వింశం, పరమాత్మానం. సర్వసిద్ధ త్వాత్, సర్వప్రకారైఃప్రా ప్త త్వాత్ - వాయినాల్ నమోనారణావెన్టు మత్తక త్తిడై కైక తై కూకప్పి పోయి నాల్ పిన్నై యిత్తి కైకైన్టుమ్ పుణైకొడుక్కిలుమ్ పోకవొట్టార్. వాయినాల్, వాచా . నమో నారణా వెన్టు , న మో

సా-సం— ఉక్త బ్రహ్మనుభవస్య యథాభిమత కైంకర్యకషకత్వాదిత్యర్థః- ఏవంనిష్కృష్ట ప్రాప్యస్య ఉత్తరౌవధ్యభావంప్రమాణైరాహ. ఇవ్వనుభవమిత్యాదినా - కేవలీభూతః, అకమకవశ్యః - సర్వసిద్ధ త్వాత్ -

మూ — మత్తక త్తిడై కైకశైక్కుప్పి పోయినాల్ పినై ఇత్తిశైక్కున్టుమ్ పుణైకొడుక్కిలుమ్ పోక వాట్టార్, ఇత్తాదికళితే ప్రసిద్ధమ్ -

సా-దీ — వాయినాలుచ్చరిత్తుమస్తకమధ్యత్తిల్ అంజలియై పుణ్ణి. ప్రపదనమ్ పణ్ణియెన్టపడి - పరమపదత్తై పోయినాల్ - పినై పునచ్చే - ఇత్తిశైక్కు, ఇన్దిక్కుక్కు - లీలావిఘాతియిగ్ పునస్సంసరిక్కు - కైన్టపడి - పుణైకొడుక్కిలుమ్, సంసరిత్తు మీళవుమ్ వరు కిరేనె న్నొరువనై పుణై కొడు త్తాలుమ్ పోకవాట్టార్ - ఆకిల్ ,, ఇమాన్ లోకానామాన్ హీకామరూప్య నుసంచరన్ ,, ఎన్టకువిరోధియాతో ? ఎన్నపునరా వ్వున్టై -

సా-స్వా — తిరువప్పా త్తరత్తైడ్చురిత్తు. మత్తక త్తిడై, మస్తక మధ్యత్తిల్. కైకశైక్కుప్పి, ప్రప త్తిసణ్ణియెన్టపడి - పోయినాల్, అచిరాది మాగన్ త్తాల్ పరమ పదమ్ శెన్టాల్ - పినై, పునచ్చే - ఇత్తిశైక్కు, ఇన్ద దేశత్తుక్కు . సంసార మండల త్తుక్కున్టపడి - ఒరుక్కా లుమ్ పుణై కొడు క్కిలుమ్ , సంసారిభాగత్తై పోయే అనుభవిత్తు తిరుప్పవుమ్ వరుకిరేన్ ప్రతిఘా ఇన్నారెన్టు పుణై కుడుత్తాలుమ్ పోక వాట్టార్ ఒరుక్కా లుమ్ పోకవాట్టార్ కైన్టపడి - ప్రాకృత కార్య విమల్లలో కాది కళితే భగవ త్ప్రీతి పునరా వృత్తి యుక్తై యానాలుమ్ స్రక్కుత్తుత్తిరన్ పదత్తిల్ శెన్టు పరిపూర్ణ భగవ దనుభవమ్ పెత్తవనుక్కు పునరావృత్తి యిల్లై యెన్టుకరుత్తు - ఇప్పడి ముక్త నుక్కు పునరా వృత్తి యిల్లై ఎనాల్ ,, ఇమాన్ లోకాన్ కామాన్ వ్వికామ రూప్యను సంచరన్ ,, న్నెన్టు ప్రా కృత లోక సంచారమ్ శొల్లు కిరేతు విరోధి యాతో ?

సా-ప్ర — శపుషానయత్ | తన్నమరి పూర్ణముద్దిష్టమతోన్యన్నున్యనమువ్యతే | ఇయం కరణపూర్తిస్సాన్య దంగపూర్తిమిమాం శృణ్వీ,, త్యక్త ప్రకారేణ వాచా నమోనారాయణాయే త్యక్త్వా మస్తకే చాంజలిం కృత్వా - మనఃపూర్వోనాగుత్తరః,, యద్ధి మనసాధ్యాయతి తద్వాచా వదతీ,, త్యాది ప్రమాణా న్మానసానుసంధాన మప్యస్తీతి వాయినా లిత్వ నేనలభ్యతే - ఏవం సకృద్భరంస్యస్య దేహం విహాయాచిరాదినా పరమ పదంప్రాప్త్యే త్పశ్యా త్ప్రకృతిశుండతే కంచితాకాలం సంస్మత్వా గమిష్యామీతి ప్రతిఘాకల్పనేపి కదా చిదపి సంసారం నానుమన్యేతే త్యథః - నను ముక్తా నాం పునఃప్రకృతి ప్రవేశాభావోక్తిస్సు,, తేషాంసర్వేషులోకేషు కామచారోభవతి - కామరూప్యను సంచరన్ - అహృతసహజ దాస్యాస్సూరయస్సగ్రీస్మ బంధా విమల చరమ దేహ ఇత్యమీ రంగధామన్ | మహిత మనుజ తిర్య క్త్వావరత్వా శ్రయంతే | సునియ తమితిహసం ప్రాహురేభ్యో నమస్తా ,, దిత్వాది ప్రమాణ విరుద్ధా స్యాదిత్యత్రాహ -

సా-వి — నారాయణేశ్యుక్త్యైశేషః - మత్తక త్తిడై, మస్తకమధ్యే - కైకశై, హస్తా - కూప్పి, ఘటయత్వా. అంజలిం కృత్వా. ప్రపత్తిప్రదశకనపరమేతత్ - పోయినాల్ పినై, పరమపద ప్రాప్త్యనంతరమ్ - ఇత్తిశైక్కు, ఏ తద్దశాయాః. ఎన్టు, ఇతి - లీలావిఘాతా - కంచితాకాలం సంస్మత్వా గమిష్యామీతి - పుణైకొడుక్కిలుమ్, ప్రతిఘాకల్పనేపి - పోకవాట్టార్, నత్య జతి. తహిన్ ఇమాన్ లోకా న్నామాన్ వ్వికామ రూప్యనుసంచర స్తితిసహలోకసంచరణం కథయిత్వాశంక్య త మోపాధికత్వా భావేన తత్పునరావృత్తిన్ భవతీత్వాహ -

సా-సం — పునజన్మనా ప్రాప్తవ్యాంతరా భావాల్ - మత్తక త్తిడై, మస్తకో పరి - యదిముక్తోలీలా విఘాతింకదా నవిశేత్ కుణ్ణిత గతిస్సాన్యల్ - విశేచ్ఛేత్కథం పునరావృత్తి నేత్యత్రాహ -

మూ— భగవత్క్రొంకర్యాంతభూతమాన స్వచ్ఛంద విహారత్రాతే లిలావిహారియితే పుకున్తా లుమ్ ఇవ్వ నుభవసంగోచాదికర్ పిరవామైయాతే పునరావృత్తియిత్ లైఎన్కిరతు- ఇప్పడి ఉత్తరావధి యిల్లాత యివ్వ నుభవమ్ పెరువార్కు- అంతిమ శరీరమ్ దేవమనుష్యాది కళిత ఇన్నతిలె యెన్టు తెరియాతు -

సా-దీ— యిత్ లై ఎన్టుకు- త్తాత్పర్య మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - భగవత్క్రొంకర్యే త్యాది యూత్ - భ గ వ దనుభవ సంగోచాదీత్యాది శబ్ద మనుభవా భావ కైంకర్యవిచ్ఛేదాది గ్రాహకమ్ - ముక్తియిత్ పర మ సా న్యమ్ శోల్లుకైక్కాక తారతమ్యశంకా నిదాన మాన దేవత్వ మనుష్యత్వాదికళుడైయ దొపాధికత్వతై కాట్టుకిరార్ - ఇప్పడి ఇత్యాదియూత్ - ఇవ్వధత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ -

సా-స్వా—ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ -భగవత్క్రొంక ర్యేతి-స్వచ్ఛందేతి-భగవదవతారమొలేకమా కృత మల్లామైయాతే ఎన్టపడి-ఇప్పడి పూర్వోక్త ప్రకారేణ సర్వోత్కృష్టమాయ్ పునరావృత్తియిల్లాతవనుభవమ్ సర్వాధి కారమాన ప్రపత్తి మాత్రత్రాతే అపకృష్ట జన్మవాన్ముళాన వకించనాధి కారికళుక్కు శరీరావసా నక్తిలె వరక్కు-దుమో ? భక్తియోగత్రాతే దేవాద్యుత్కృష్ట జన్మమ్ పెత్తు తదవసానక్తిలే యవో ఇవ్వ నుభవమ్ పెరవేట్టియతు ఉచితమ్ - అపకృష్ట జన్మావ సానక్తిలే ఇవ్వనుభవమ్ :: శునామివ పురోహాశో ననీచేఘత దివ్యతే :: ఎన్కిర పడియే ప్రాప్తుచుహామో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఉత్తరావధితి - దేవేతి - :: తస్య తావదేవ చిరంయావన్న విమోక్షైథ సంపత్స్యే :: ఎన్టుభక్తియోగ నిష్ఠనుక్కుమ్ ప్రా ర్థ్యాంతే మోక్ష మాకైయాతే ప్రారబ్ధావ సానతుక్కు శరీర నియమ మిల్లా మైయాతే ఉత్కృష్ట శరీరావ సాన ఏవ మోక్షమెన్టు నియమ మిత్ లైయెన్టుకరుత్తు - ఇప్పడి దేవ మనుష్యాది కళితెన్టు దేవాది కళు కుమ్

సా-ప్ర—భగవత్క్రొం క ర్యేతి - ముక్తావాంప్రకృతిప్రవేశేనత్యపిపరిపూర్ణా నుభవజనితకైంకర్యా విచ్ఛేదా త్సంపాగోనాస్తీత్యుచ్యతఇత్యర్థః-భగవదిచ్చానుగుణస్వేచ్ఛావిహారేరపిభగవత్ప్రేరేవజననాల్లేషాంకైంక ర్యాంత భావ ఇతిభావః - నను కైచ్చి దుత్కృష్ట శరీరా స్మక్తిం గతానాం భగవ దనుభవా ధిక్యంతప కృష్ట శరీరాస్మక్తిం గతానాం అనుభవ న్యూనతా చేతి ముక్తా ఫలభేదోక్తైః కథంభవద్భి స్సర్వేషాంము క్తా నాం ఫలభే వో నాస్తీ త్యు చ్యత ఇ త్య త్ర జ న్మా ది నో త్కృష్ట త మా నాం బ్ర హ్మదీనాం జన్మా దినాఽపకృష్ట తమా నాం ధర్మ వ్యాధ ఘంటా కణాదీ నాంచ ముక్త త్వేన ప్రమాణ తోవగ మా స్మక్తావ సర్వేషాం నిశ్చేష కర్మ నివృత్తేః ప్రామాణికత్వా త్ఫల తారత మ్యేచ న్యూనమనుభవ తా మధికాలాభనిమిత్త దుఃఖ తద్దేతు కర్మవత్ప్ర ప్రసంగేన సంసారావిశేష ప్రసంగాత్ :: సోశ్చతేసర్వా నామా స్సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా. నిరంజనః పరమం సామ్య ముపైతీ, త్యాది శ్రుతి వి రో ధాచ్చ తద నాదరణీయ మిత్యభిప్రేత్యాహ. ఇప్పడియు త్తరావధి యిల్లాతేతి-నను-ముముక్షూనాం సదాచారవైకల్యం

సా-వి— భగవత్క్రొంకర్యేతి - పుకున్తా లుమ్, ప్రవేశేపి-పిరవామైయాతే, అనుత్పత్త్యా-దేవత్వమనుష్యత్వా దివిశిష్టానాంముక్తావానందతారతమ్యమితిమాధ్యమతం నిరాకరోతి- ఇప్పడిఉత్తరావధియిల్లాతే త్యాదినా.

సా-సం—భగవత్క్రొంకర్యాంత భూతమానేతి - ఉత్తమ శరీర ఏకముక్తిరితి మాధ్యమత ని రా సా ధి ప్రామేణాహ - ఇప్పడితి - బ్రహ్మదే రప్యనుభవ శంకాం ప్రసక్తాం పరిహరతి

మూ—బ్రహ్మది కళుక్కుమ్ మోక్ష ముచ్ఛేడు - అప్పడియే ధర్మవ్యాధా దయోప్యన్యే పూర్వాభ్యాసా జ్ఞగుప్సితే । వ తావరత్వే సంప్రాప్తా స్సంసిద్ధిం శ్రమణీయథా, ఎన్ఱ మహాషికల్ శొన్నార్కల్ -

సా-దీ — ధర్మవ్యాధాదయి:ఎన్ఱు. జుగుప్సితే వతావరత్వేపి పూర్వాభ్యాసాత్సంసిద్ధిమ్ ప్రాప్తాం శబరీ యథేతి - ఇప్పడిముముత్తు ద్దశైయిల్ ఉత్తమాపకషణ్ణ శౌపాధికణ్ణ శ్చాకైయాల్ముక్తిదశైయిల్

సా-స్వా—మోక్షముజ్ఞానతాక చ్చొల్లక్కుడు మో? ఉపాసనమమనుష్యాధికారమాకైయాలే మోక్షముమ్మనుష్యనియత మనో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - బ్రహ్మది కళుక్కు మితి - “ బ్రహ్మణా సహతేసర్వే సంప్రాప్తే ప్రతిసంచరే । పరస్యాంతే కృతాత్మానః ప్రవిశంతి పరంపద, మెన్ఱుబ్రహ్మది కళుక్కుత్తా. శరీరా వసానత్తిలే మోక్షమ్ శొల్లుకైయాలే ఉపాసనత్తుక్కు మనుష్య నియమ మిల్లా మైయాతేతచ్చరీరావసాననియ మ మిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు - ఆనాలు ముపాసనమ్ త్రేవణిక మనుష్య దేవాద్యుత్కృష్ట శరీర నియతమాకై యాలే యుత్కృష్ట శరీ రావ సాన నియమ మిల్లై యెన్ఱు శొల్లప్పొమో? ఎన్న న్యాయ సిద్ధమాత్ర మన్ఱి క్కే ప్రమాణ మరుళి చెయ్ కిరార్ - అప్పడియే ఇతి - ఆకైయాల్ భక్తియోగ త్తిలుమ్ అంతిమ శరీరోత్క మాపకషణ నియమ మిల్లా మైయాలే ప్రపత్తియిలుమ్ అపకృష్ట శరీరావ సా నత్తిలే మోక్ష ప్రాప్తిక్కు డు మెన్ఱుకరుత్తు - యద్వా, ఇప్పడి ముక్తర్కు పరిపూర్ణ బ్రహ్మనందాను భవ మీశ్వరనోడు అత్యంత తు ల్యమాక చ్చొన్నతు కూడుమో? అంతిమ దేవాది శరీ రోప లక్షితాకార స్వాత్మ విశిష్ట పరమాత్మో పాస నమ్ పణేణి నవనుక్కు దేవరూపేణో త్కృష్ట ముక్తియు మంతిమ మనుష్యాది శరీరోప లక్షితాకార స్వా త్మ విశిష్ట పరమాత్మో పాసనమ్ పణేణి నవనుక్కు మనుష్యా ద్యప కృష్ట ముక్తి యుమ్ మతాంత రస్థాల్ శొల్లుకిరా ప్పోలే శొల్లవేత్తావో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి యుత్తరావధీతి - ఉపాసకనుక్కుఉ పాయానుష్ఠాన దశైయితే స్వకీయాంతిమ శరీర మిన్న తెన్ఱు జ్ఞాతు మశక్య మాకైయాలే తదుప లక్షితా కా ర స్వాత్మో పాసన మశక్య మాకైయాల్ తన్నిమిత్త మాక తారతమ్యమ్ శొల్ల క్కుడా తెన్ఱు కరుత్తు - ఉ త్తరావధి రాహిత్యే త్కుక్త్యా ఫలత్తిల్ తారతమ్యమ్ శొల్లిల్ స్వగాదివద నిత్యత్వమ్ ప్రసం గిక్కు మెన్ఱు కరుత్తు - ఇప్పడి యిన్నతిలెన్ఱు తెరియాతు ఎన్ఱు శొల్ల ప్పోమో? ఉపాసన ప్రారంభమ్ మనుష్య శరీర త్తి లే యాకైయాలే మనుష్య శరీరమే అంతిమ శరీర మెన్ఱు నిణయిక్కు కూ డాతో? ఎన్న ఉత్తర వాక్య ద్వయత్తాలే యుప పాదిక్కి రార్ - బ్రహ్మది కళుక్కు మితి - బ్రహ్మ శరీర మమ్ అంతిమశరీరమాకచ్చొ ల్లుకైయాలుమ్ ధర్మ వ్యాధాది శరీరముమ్ అంతిమ శరీరమాక చ్చొల్లుకైయాల్ విద్యాప్రారంభకాలీన శరీ రమే అంతిమ శరీర మెన్ఱు న్నినై క్కు కూ డా తెన్ఱు కరుత్తు - ఇప్పడి ఏక రూప మాక ముక్తాను భవమ్ శొన్నతు కూడుమో? అధికారావస్థై యిలే దేవమనుష్యాది భేదాధీనభౌగతారతమ్యమ్ పాలేమనుష్యశరీరా న్ముక్తనుక్కుమ్, దేవశరీరాన్ముక్తనుక్కుమ్ బ్రహ్మనుభవతారతమ్యముజ్ఞెన్ఱు అనందతథీయర్ శొల్లవిల్లైయో?

సా-ప్ర—యావదాయుషమ్ భవేద్యదిత దానం దేన్యూనతాంజనయేద్ధృవ,, మి త్యాదివచనైముక్తావానంద

సా-సం—బ్రహ్మది క్కుళుక్కి-తి-తచ్చరీర సిత్త్యథా? - అవర శరీరేపి ముక్తిర స్తీ త్యత్ర కింమాన మిత్యత్రా హ . అప్పడియే ఇతి . ఇన్నతిలెన్ఱు తెరియాతు ఇత్యుక్తవిధయా.

మూ— ఆకైయాత్ ముముక్షుడశ్చైవ బౌపాధికశ్చైవ ఉత్తరాపకషణశ్చైవ కొగ్రాణ్దు ముక్త
చశ్చైవిలుమ్ అనుభవతారతమ్య ముణోద్వేష వానస్త తీర్థీయర్ ముక్తురుకౌల్లామ్ సర్వేశ్వరనోదేవరమసా
మ్యమ్ శోల్లుకిర శ్రుత్వాది కశ్చై మరన్తార్కశ్ -

సా - దీ — పరమాత్మానుభవ తారతమ్యమ్ శాన్త వానంద తీర్థీయమతమ్ :: పరమం సామ్యము
పైతి . మమసాధమ్యమాగతాః, ఎన్నిరశ్రుతిస్మృతివిరుద్ధ మెనిరార్-ఆకైయాత్ ముముక్షువిత్వాది-ఆనం
దతీర్థణ, తత్త్వవాదిమతకూటస్థః - ఇనిఆప్తరుడైయవానందతారతమ్యవచనవిరోధతై పురిహరిక్కిరార్ -

సా-స్వా— ఎన్నవరుళిచ్చె యికిరార్-ఆకైయాతితి-ఆకైయాతే, అంతిమశరీర నియమమిల్లా మైయాతే- బై
పాధికతి - కమక కృతశ్చేష్టపడి - శ్రుత్వాదీతి - :: నిరంజనః పరమం సామ్యముపైతి :: త్యాది శ్రుతి క
శ్చేష్టపడి - ఆదిశబ్దతాలే :: మమసాధమ్యమాగతా :: ఇత్యాది స్మృతియుమయ్యక్తివిరోధాది కళుమ్ వి
వక్షితశ్చ - ముక్తతారతమ్యాజీకారే స్వగౌడిపురుషార్థాద్య విశేష ప్రసంగా త్వరమ పురుషార్థత్వా
భావ ప్రసంగః - స్వగౌడివద నిత్యత్వ ప్రసంగశ్చ - తరతమ భావ గ్రస్తానంత ముక్తానాం ప్రాతి స్వీకో
పాయ విధానా భావా దుపాయా ననుష్ఠాన ప్రసంగః - సామాన్యత ఉపాయా నుష్ఠానే సర్వేషా ముత్కృ
ప్త ముక్తిప్రసంగః - నికృష్ట సుక్తి ప్రసంగోవా - మమాంతిమ శరీరమ్, దేవశరీరమ్, మనుష్య శరీర మితి
పరిజ్ఞానా భావే తదుప లక్షిత ముక్తి కామనా భావేనా నధి కారి తయా ఉపాయా ననుష్ఠాన ప్రసంగః -
ముక్తావాత్మనాం దేవ మనుష్యాది భావాజీకారేణానంద తారతమ్యాంగీకారే :: పుమాన్మ దేవోననరాన
పశుసంజ పాదపరి । శరీరాకృతి భేదాన్తు భూపైతే కమయోనయి । దేవాది భేదే పద్వసే నాస్మై
వావరణోహిసరి । విభేద జనకేజ్ఞానే నాశమాత్యంతికం గతే । ఆత్మనో బ్రహ్మణోభేద మసం తఃకః కరి
ష్యతీ :: త్యాది ప్రమాణ విరోధశ్చ భవేదిత్యాది-యుక్తి విరోధాదికం మూలే సూచిత మనుసంధేయమ్-
ఇప్పడి యాకిల్ :: ముముక్షూణాం సదాచార వైకల్యం యావదాయుషమ్ । భవేద్దది తదానందే న్యూన
తాం జనయే ద్రువమ్ :: ఇత్యాది వచనై ముక్తియితే ఆనంద తారతమ్యమ్ శోల్ల విత్తలై యో ? ఎన్న

సా-ప్ర—తారతమ్యం సిద్ధ మేవేతి కథం ఫలభేదా భావ ఇత్యత్ర అస్యవచనస్యపూర్వోదాహృతశ్రుతివిరో
ధా దేవాప్రామాణ్యాత్ ప్రామాణ్యేపి :: సంధ్యాహీనోశుచిర్నిత్య మనహాస్సర్వకమసు । యదన్యతుర
రుతేకమక నతస్య ఫలభాగ్భవేత్ । వదాశ్రమాచారవతాపురుషేణపరరిపుమాక । విష్ణురారాధ్యతేపంథా
నాన్యస్తతోష కారకః, ఇత్యాద్యానుగుణ్యేన నిత్యవైమిత్తికా ద్యనుష్ఠానస్యా పై హిక భగవ త్రైకంక
ర్యాను భవయాపత్వా త్రాదాత్వికానందాభావవివతతోచ్యతఇతినముక్తతారతమ్యప్రసంగఇత్యాహ.

సా-వి— బైపాధికశ్చైవానేతి. కమకపాధిక దేవత్వ మనుష్యత్వాదే రుత్తరాపకషణప కషణ యో ముక్తిం
ప్రత్యప్రయోజకత్వా నిశ్శేషం కమణో నివృత్తత్వా న్ముక్తావానంద తారతమ్యం నయుక్త మితి భావః.

సా - సం — ఆకైయాత్, ప్రాప్యత యోక్త పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవస్య అచిరాదిగతిమ త్వర్వసా
ధారణ్యోక్తిః-పరేషా ముక్తానుభవ రూపా నంద తారతమ్యే ప్రమాణ త్వేనా భిప్రేతానంద వల్యాదయః
బౌపాధికో త్కషాపకషణ పరతయాఅన్యధాసిద్ధా ఇతితత్రాసన్యధాసిద్ధప్రమాణాభావాత్ :: సోశ్చ తే.
నిరంజనః, ఇత్యానిశ్రుత్యా తస్య చాధాచ్చ తన్నభ వతీతి భావః -

మూ— ఆచారవైకల్యముడైయ ముముక్షు కుశుకు ఆనందహాస ముద్గా మెన్టు శిలర్ బోల్లు మ్ వచన మాప్న మానాలుమ్ ముక్త నావతర్కు మున్నే వరుమ్ భగవ దనుభవత్తిల్ సంకోచత్తై చ్చచ్చిత్తై మత్మనై - పిట్టడ ముక్తరానార్కుమ్ నాళిమివేపోక్కి (ప్పిరుళిమివేల్తై) ప్పేరిమివేల్తై-

సా-దీ— ఆచారవైక ల్య మిత్యాది . పూర్వకాల ముక్తరుక్ ఆధునిక ముక్తరైక్కాట్టిల్ ఆనంద మధికమ న్నోవెన్న పూర్వ కాలా నుభవాంశ మధికమాకిలుమ్ ఆనంద స్వరూపత్తిల్ తారతమ్య మిల్లెయెని, రార్ - పిట్టడ విత్త్యాది యా త్ - శ్రీవిష్ణు లోకాదికళిల్ అధికారిభే దేనవ్యవస్థితమానసాలోక్యసారూప్యాదిరూపఫలమ్

సా-స్వా—వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ముముక్షుక్కు-శుక్కి-తి-ఆప్తమానాలుమితి. వస్తుత స్సర్వ సమ్మత ప్రమాణమ న్నైస్తపడి-ఆప్తత్వ మభ్యుపగమ్యాపి పరిహరిక్కి- రార్ - ముక్తనావతర్కి-తి- ఆనాలుమ్ పూర్వమముక్తనాన వసుక్కు మిదానీ ముక్తనాన వసుక్కుమ్ కాల తారతమ్య త్రాల్ ఆనందాధిక్య హాస మిల్లెయో? ఎన్నవ రుళిచ్చెయ్కిరార్ - పిర్పడేతి - పొరుళితి - ప్రతి బంధకీ ఘాత బంధ నివృత్తి విళ మ్పా విళమ్ప కృత కాల తారతమ్య ముద్గానాలుమ్ ఇతుసర్వాభ్యుపగత మాకైయాలే ముక్తిదశైయిల్ ఆనంద స్వరూప తారతమ్య

సా-ప్ర—ఆచారవైకల్యమిత్యాదినా. ఏ తేనభక్త్యుపాయానుష్ఠానాన్ముక్తానాంబ్రహ్మనుభవవీవఫలం. ప్రపత్త్యా ముక్తానాన్ముక్తైంకర్యమపి ఫలమితి ఫలభేదోక్తి నికరస్తా- యథాకథంచిన్ముక్తానాంసర్వేషాం,, సర్వే పాపా నోతోనివతం. తే. తద్యత్తైషికాతూలమగ్నప్రోతంప్రదూయేత ఏవంహాస్యసర్వేపాపానాంప్రదూయంత,, ఇ త్యాదిభి స్సర్వకమ౯ తయ బోధనా త్కే-షాంచి దనుభవః ఫలం కేషాంచి త్కై-ంకర్యం ఫలమితి విశేషని యామకాభావాల్,, సాయుజ్యంప్రతిపన్నాయేతీవ్ర భక్తాన్మపస్వినః । క్రింక రామమతే నిత్యంభ వం త నిరుపద్రవా,, ఇతి ముక్తమా త్రస్య కింకరత్వ ప్రాపక వచన విరోధాచ్చ - ననూ త్తరకల్ప ముక్తాత్పూర్వ క ల్ప ముక్తస్య స్వముక్తికాలమారభ్య తస్మక్తి పర్యంతం భగవ దనుభవస్యాధికత్వా త్కథం నఫలతారతమ్యమి త్యైతాస్య సంసరణ హేత్వల్ప దుష్క-మ౯ వత్వాధిక దుష్క-మ౯వత్వ రూప సంసార తారతమ్య పర్యవసి తత్వేన ముక్త్యనంతరమనుభావ్యే తారతమ్యం నాస్తీత్యభి ప్రేత్యాహ-పిర్పడ ముక్తరిత్యాది- అసంతరముక్తా నామిత్యర్థః-నాళిమివేపోక్కి, కాలాతిక్రమవ్యతిరేకేణ-ననుతత్రతత్రసాలోక్యసామీప్య పారూ ప్యానామపి

సా-వి— మరన్నార్కళే, విస్తృతవంతః. శిలర్ బోల్లుమ్ వచనమ్,, ముముక్షునాంసదాచారవైకల్యంయవ దా ముషమ్| భవేద్దది తదానందే న్యూనతాభవతిభృవ,, మిత్తేతల్ - అన్యవచనస్య ప్రామాణ్య ఏవసం దేహః - తత్పత్వే ,, వదాన్త్రమాచారవతా పురుషేణపరిఘమాన్ । విష్ణురా రాధ్యతే పంథా నాన్య స్త త్తోషకారక,, ఇత్తేతద్వచనానుసారేణనేతవ్యమిత్యాహ-ఆప్తమానాలుమితి. ముక్తనావతర్కుమున్నే, ముక్త భావాత్పూర్వమేవ. పూర్వకల్పముక్తానాముత్తరకల్పముక్తానాంచకమాధిక్యన్యూనత్వకృతసంసార తారతమ్య మేవనత్వానంద తారతమ్యమిత్యాహ. పిట్టడముక్తరానారు-మితి. నాళిమివేపోక్కి, కాలాతిక్రమ వ్యతిరే కేణ. ప్పేరిమివేల్తై, పురుషార్థ తారతమ్యం నా స్తి. నను సాలోక్య సామీప్యాదీనామపి మోక్ష తోక్తైః

సా-సం—ఆచారవైకల్యమితి. ,, క్రియావానేష ఇత్యాది శ్రవణాత్పూర్ణదాదపి । ఆనందే తారతమ్యంస్యా నాచారేతారతమ్యత,, ఇత్యాద్యాపస్తంబ వచనమపిముక్తిప్రాక్తనానుభవసంకోచవిషయతయాన్యధాసిద్ధ మితి భావః. ముక్తి పౌర్వాపర్యవతో రానందతారతమ్యం స్యాదిత్వత్రాహ. పిట్టడవితి. కాలతారతమ్య మేవతయోః

మూ— శ్రీవిష్ణులోకాది కళితే సాలో క్యసారూప్యాది మాత్రమ్ పెర్తార్క్కు ముక్తవ్యపదేశమ్ అదూ
ర విప్రకషాత్తాతే యామత్తనై - ఇవ్వథామ్, లోకేషు విష్ణోర్నివసంతికచి త్సమీపపుచ్చంతిచ కేచిదన్యే !
అన్యేతురూపం సదృశంభజంతే సాయు జ్యమన్యేసతు మోక్షఉక్తిః, ఎస్టు నియ మిక్తైకా యాతే సద్ధమ్ -

సా-దీ— పెత్త వర్కళిత్ ముక్తవ్యపదేశ ముణ్దు - సాలాక్యాదికళిత తారతమ్యమ్ ప్రసిద్ధమ్ - ఆత్మ
మా ల్ ముక్తిదశైయిత్ తారతమ్యమిత్తలై యెస్టు మ్మడి యెజ్జనే ? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ - శ్రీ విష్ణు
లోకేత్యాది - అదూర విప్ర కషాత్తాత్ , అత్యంత విప్ర కషాత్ భావాత్ - మోక్షకల్పత్వా దెన్టపడి -
ఇవ్వథా త్తిత్ ప్రమాణ మరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథా మితి . విష్ణో లోక కేషు నివసంతి, సాలాక్య
మ్ పెత్తవర్కళి - సామీప్యమిత్యాది - సామీప్యమ్ పెత్తవర్కళి - అన్యేత్విత- సారూప్యమ్ పెత్తవర్కళి.
ఆన్యే కేవల భాగ్యాధికారి పరంపదప్రాప్య సాయుజ్యంభజంతే-అతువేసాక్షాన్మోక్ష మెస్టువోత్తపట్రతు-

సా-స్వా—మిత్తలై ఎన్టపడి - ఆనాలుమ్ శ్రీవిష్ణులోకాదికళిత తారతమభావగ్రస్తసాలాక్యసారూప్యభాక్కు
కళుక్కుమ్మపురాణాది కళితే ముక్తత్వ వ్యపదేశ మిరుక్కైయాలే ముక్తి తారతమ్యమ్ ప్రామాణికమన్నో?
ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - శ్రీవిష్ణులోకేతి - సాలాక్య సారూప్యాది భాజాం ముక్త వ్యప దేశమ్ మోక్షా
వ్యవహితపురుషార్థా మాత్రైయాలేస్వ గాదికళి పోలేఅదూరవిప్రకషా విరోధాదికళిల్లా మైయాలే బైప
చారిక మాత్రైయాలే ముఖ్య మోక్ష పురుషార్థా త్తిలే తారతమ్య మిత్తలై ఎన్టపడి - ముక్తశబ్దత్తైనియా
మక మ్మిక్తై దౌపచారిక మెన్టపోమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథా మితి - సతు మోక్ష ఉ
క్తిః ఎస్టు సాయుజ్య శబ్దార్థత్తై మోక్షశబ్దార్థా మాకచ్చిల్లైయాలే సాలాక్యాదికళి మోక్ష మన్నె
మ్మకరుత్తు-అగ్నిలోకాదికళిత సాయుజ్యమ్ పోలేవిష్ణు లోకాదికళితవరుమ్ సాయుజ్యమ్ మోక్షమాకమాట్టుమో?

సా-ప్ర—, మోక్షం సాలాక్య సామీప్య, మిత్యాదినా మోక్షతోక్తై సాయుజ్యస్య తైషాంచ పరస్పరవిలక్షణత్వా
చ్చకథం మోక్షే తారతమ్యాభావ ఇత్యత్రాహ-శ్రీవిష్ణు లోకాదీతి. శ్వేతదీప్తిపాదిరాదిశబ్దార్థాః-అదూరేతి- వ
రేకమానసామీప్యాద్వతమానత్వవ్యప దేశవస్మక్తత్వవ్యప దేశఇత్యథాః-స్వోక్తా భేద ప్రమాణమాహ-ఇవ్వ
థామిత్యాదినా - ఎన్టిత్యాది-అవధారణార్థాతుశబ్దేన విశేషణా త్వవేవ మోక్షఇతి సిద్ధ మిత్యథాః - నను
సాయుజ్యస్య మోక్ష త్వేపి క్షీ రాభి విష్ణు లోకాదిమస్థితానాం సాయుజ్యస్య ఉభయవిధూతివిశిష్టబ్రహ్మసుభవ

సా-వి— కథం ముక్తై తారతమ్యాభావ ఇత్యత్రాహ-శ్రీవిష్ణులోకాదికళితే ఇతి.

సా - సం— ప్రాప్య తారతమ్యం వాస్తీతి భావః. నను విష్ణులోకాదిషు సాలాక్యాది మాత్రవతామపి ము
క్తత్వవ్య పదేశ స్సాధారణాదృశ్యతే - తత్తారతమ్యం నిప్రత్యూహ మిత్యాశంకాంతత్ర ముక్తత్వ వ్యపదేశ
శన్యైవాన్యధాసీధ్యాపరిహరతి. శ్రీవిష్ణులోకాది కళితే ఇతి. శుద్ధసత్వేతిర స్థానక ఇతిశేషః. నిరతిశయ
ప్రాప్య సాయుజ్యస్య కాలకృతాతి విశంబవి రహా దదూర విప్రక షాత్తాలే ఇత్యుక్తం. ఇవ్వథామితి -
లోకేష్వితీ విహువచనాలేచి దిత్తుక్తౌచ తస్యస్థానస్య శుద్ధసత్వే తరతా - తత్త్వానాం ముక్తత్వ వ్యప
దేశస్య అదూర విప్రకషాకృతతా చేత్యథాస్సిద్ధ ఇతిభావః. సాయుజ్యన్యైవ మోక్షత్వం నియమయ
తీదం వచనం తారతమ్యేకథం ప్రమాణం? అనుభవం అనుభవేదితి హృదయం . సతు మోక్షఉక్తి ఇత్యది

మూ—ఇతుపరమపదత్తిలే శ్చెన్తాత్ వరుమసాయుజ్యమేమోక్షమెన్నిరతు - అతుక్కుశ్చేసహస్రత్తిల్ శతా-
దికశ్చేప్సితే సాలోక్యాదికశ్చెల్లామ్ అంతర్భూతశ్చే - ఆకైయాత్ అజ్ఞోతువరుమ్ వైషమ్యమిత్ తై
“మోక్షం సాలోక్యసారూప్యం ప్రాధ్నమే నకదాచన | ఇచ్ఛామ్యహం మహాబాహూ సాయుజ్యంత వసు
వ్రత,, ఎన్నిర విడత్తిలుమ్ ఇవ్వథమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

సా-దీ—మత్తవిడత్తిల్ మోక్షశబ్దప్రయోగ మౌపచారిక మెన్టపడియైన్ద్రై - ఇవ్వథమ్ త్రైయరుళిచ్చెయ్కిరా-
ర్ - ఇతుపరమపద త్తిలిత్వాదియాల్-ఇతు, ఇన్లోకమ్-మోక్షమితి-ఇతినర్థమ్, మోక్షవ్యపదేశ త్తిలౌపచారికత్వమ్-
సాలోక్యసారూప్యమెన్టవిడత్తిల్ సామీప్యముముపలక్షితమ్-ఇనిసాయుజ్యశబ్దార్థమ్ త్రైయరుళిచ్చెయ్కిరా -

సా - స్వా — అతు ప్రాకృత మన్నో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరా - ఇతుఇతి - ఇన్త వచనమ్ సతు
మోక్ష ఉక్తిరి ఎన్తతు శుశబ్దత్తాతేసాలోక్యాదివ్యావృత్తమానపరమపదసిద్ధసాయుజ్యత్తైమోక్షమెన్ట నియమి
క్కిర తెన్టపడి - ఇప్పడి యాకిల్ అగ్నాది సా లోక్య సాయు జ్యాది కళ్ పోలే ఒన్టిలే ఒన్ట ఇ ల్లా వై
యాలే సాయుజ్య మపూర్ణా పురుషార్థా మాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరా - అతుక్కు-
శ్చేయితి - ఇప్పడి యాకిల్ మోక్షమ్ సాలోక్య సారూప్య మి త్యా ది కళితే సాలో క్యాది కళితే మోక్ష
శబ్ద ప్రయోగత్తుక్కు గతియెతు? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరా - మోక్షమితి- ఇవ్వథమ్మితి - అదూరవిప్ర
కషత్తాతే బౌపచారిక మెన్నిర వర్ణ మెన్ట పడి - ఇప్పడి సాయు జ్యమే మోక్ష శబ్ద ముఖ్యార్థా మాకిల్
సాయుజ్య శబ్ద మైక్య పరమాకైయాలే నిర్విశేష బ్రహ్మైక్యాపత్తియే మోక్షమాకప్రసంగి యా తో? ఎన్న

సా-ప్ర—రూపత్వాభవా త్పరమపదంప్రాప్తానాంసాయుజ్యస్యోభయవిభూతివిశిష్టబ్రహ్మనుభవరూపత్వా
చ్చ ముక్తాఫలభేద స్సాన్యత్ - కింఽ, లోకేషువిప్లీరిత్యత్ర సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సా యు జ్యా
నాం భేదాన గమ్యాసాయుజ్యం ప్రాప్తానామపి సాలోక్యాదేరభావా త్ఫలపూర్ణానాంసాదిత్యత్రాహ -
ఇతు పరమపదత్తిలేఇతి- ఉక్తన్యాయ మన్యత్రా ప్యతిదిశతి- మోక్షమిత్యాదినా - నన్వేషం ముక్తః బ్ర హ్మ
ణాసాయుజ్య మపహత పాప్మత్వ ప్రభృతి సత్య సంకల్పత్వ పర్యంతాప్య గుణావిభావంచ ప్రాప్నోతి చె
త్తహి=బ్రహ్మణఇవ జగత్కారణత్వాదికంచ స్యాది త్యత్ర జగత్కారణత్వ, సర్వాంతర్యామిత్వ, స్వ వ్య
తిరిక్త సమస్తశేషిత్వ, మోక్షప్రదత్వాదే భాగవంతం ప్రత్యేవాధీతత్వా తత్త్వ కరణేషు ముక్త ప్రసం
గాభావాత్ - “సోశ్చ తే సర్వానామాన్మహాబ్రహ్మణా విపశ్చితే,,తి భౌగమాత్ర సామ్య త్రుతే:-“య
తోవా ఇమానీ,, త్యాదినా కారణత్వస్య బ్రహ్మ సాధారణ ధర్మతయా లక్షణ త్వోక్తేః “విషనవః ధూ
తాంత రాత్తే,, త్యాదినా నారయణ నైకనైయినాం తర్వామిత్వావగమాత్ - “అమృతనై షసేతురి -
నాన్యరిపంథా ,, ఇత్యాదిభి భాగ వత ఏవ మోక్ష ప్రద త్వావ గమాచ్చ ముక్తస్య పరమ సామ్యం సత్య
సంకల్పత్వంచ భాగవద సాధారణధర్మ వ్యతిరిక్త విషయమేవ త్యభి ప్రేత్య సాయుజ్యశబ్దార్థం నిర్వక్తి-

సా-సం—విష్టులొకాదిగతసాయుజ్యస్య విధేయధర్మవిరుద్ధత్వాన్నతత్పరం- కింతుప్రమాణసిద్ధశుద్ధసత్వస్యా
వకసాయుజ్యపరమిత్యాహ - ఇతువితి. పరమపద స్థానక సాయుజ్యే తదితరస్థానక ఇవ తారతమ్యం కు
తోఽస్యాదిత్యత్రాహ - అతుక్కుశ్చేఇతి. ఇవ్వథమ్, పరమపదస్థానక సాయుజ్యే వైషమ్యా భావ రూపం-

నూ— సాయుజ్యమావతు- సయుక్కి-నుడైయభావమ్- సయుక్కా-వా నూరుభోగ్యత్తలేభోక్తావామ్యో-
భోదుకూడ అన్వయిక్కు-మవత్- ఇఘ్న-సప్రకా రబ్రహ్మ మాకిర భోగ్యత్తలే బ్రహ్మముమ్ ముక్తనుమ్ కూడ.
భోక్తాక్కుళాయ్ అన్వయిక్కుయాలె ముక్త నై సయు క్క నిర తు. ఇప్పడియా (నాత్)కిల్ శ్రుతియిల్
సా యు జ్య శబ్ద ముమ్ సా ప్టిక తా శబ్ద ముమ్ శేర స్రయో గి ప్పానే నెన్నిల్ ?

సా-దీ — సాయుజ్యమావతెన్దు - సయుక్కిబ్దాథకత్తై కాట్టుకి రార్ - సయుక్కా నాని త్యాదియా
ల్-ఇత్తైవిశేషిక్కుకాట్టుకిరార్-ఇఘ్న-సప్రకా రేత్యాదియాల్-సప్రకారమ్, సవిశేషణం-విశేషణమ్ , ఉభ
య విఘాతి గతవస్తుక్కుళమ్ - సాయుజ్యశబ్దమ్ సమాన భోగత్వత్తై చ్చిన్నాల్ శ్రుతియిక్ సా ప్టిక
శబ్దత్తిక్ పాసరు క్క్యత్తై పురిహరిక్కిరార్ - ఇప్పడియానాలిత్యాదియాల్-ఏతాసామేవ దేవతా నాంసా
యుజ్యం-సాప్టిక తాగ్ం సమానలొక తామాప్పొత్తి,, ఎన్దు శ్రుతియి లెనై-ఇతుక్కు-త్తరమరుళిచ్చెయ్కిరార్ -

సా-స్వా—వరుళి చెయ్కిరార్ - సాయుజ్యమావ తితి - సయుగ్భావస్సాయుజ్యమెన్దు శొల్ల కూ-మమో? స
యక్త్వమేక క్రియాన్వ యిత్వమనోత్త ? ఇఘ్న ముక్తనుక్కు బ్రహ్మత్తి నుడైయ జగత్స ప్పిక్రియాన్వయిత్వ
మితలైయే ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - సయుక్కా-వానితి - ఆనాలుమ్ బ్రహ్మ తోడే ముక్తనుక్కు ఏ
క భోగ్యత్తలే అన్వయమ్ కూమమో ? ఇరణ్దు పేర్కు మ్మెతువాక ఉభయ భిన్న మాక ఒరు భోగ్యహి
త్తలైయే ? యెన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇజ్గితి - ఉభయ భిన్నత్వమ్ భోగ్యత్తలే విశేషణం వ్యథం.
స్వపర సాధారణైక భోగ్యాన్వయిత్వమే సయక్త్వమెన్దుపడి - ఇప్పడి సాయుజ్య శబ్దమే కస్మిక్ భోగ్యే
సహాన్వయిత్వ పరమెన్దు శొల్లబొమ్మో ? అస్పృశు వెదత్తిలే ,, ఏతా సామేవ దేవతానాం సాయు జ్యం
సాప్టిక తాగ్ం సమాన లొక తామాప్పొత్తి,, ఇత్యాది కళితే సమాన భోగత్వ వాచియాన సాప్టికశబ్ద
తోడు సాయుజ్యశబ్ద తుక్కు సహప్రయోగమవునరు క్తమాకప్రసంగి యాతో ? ఆకైయాల్ సాయుజ్యశబ్దమ్

సా-ప్ర—సాయుజ్య మావ తిత్యాదినా - ఏకస్మిక్ సప్రకారబ్రహ్మరూపభోగ్యే భోక్తృత్వేన బ్రహ్మతాసహ
యు క్త ఇతి సయక్ - తస్య భావ స్సాయుజ్య మితిహి ,, నారాయణ సాయుజ్య మవాప్పొత్తి,, త్యాదిమ
వివక్షిత మితి భావరి - ఏవం తహిక్ సాప్టిక శబ్ద సమా నా థకత్వ మాగత మితి ,, ఏతా సామేవ దేవ
తానాం సాయుజ్యగ్ం సాప్టిక తాగ్ం సమాన లొక తామాప్పొత్తి,, త్యాదిమ సహ ప్రయో గో నస్యాది
తి తస్యా థాణంతర మేవ వక్తవ్య మిత్యత్ర అథా భేదం దశకయతి - ఇప్పడి యాకి లిత్యాదినా -

సా-వి— సయుక్కిబ్దాథకమాహ. సయుక్కా-వానితి. నను సాయుజ్య శబ్దాథకన్యైవ మోక్ష త్వే రాప్టికశబ్దస్య

సా-సం—ముక్తానామన్యోన్యంబ్రహ్మతాన సాయుజ్యంయద్యసంకుచితం తహినివక ర్యాదాను భవస్సాన్వి
త్. సంకుచితం చేత్యయుక్త్వా సంభవ ఇత్యత్రాహ- ఇజ్గితి- ,, సర్వగ్ం హృద శ్యకి పశ్యతి. సోశ్చుతి,,
ఇత్యుక్తదిభయా విఘాతిద్యయాది విశిష్టత్వేన బ్రహ్మైవ ముక్తానాం బ్రహ్మణశ్చైవ భావ్యమితి సయక్త్వే
క్తా నశ్చయుక్త్వా సంభవో ననిమక ర్యాదామభవో వేతి భావః. ననుయద్యేకస్మిక్ భోగ్యే వ స్తు ని భోక్తృ
త్వేనాన్వితౌ సయుజావితీసాయుజ్యశబ్దాథకః-తహి,, ఏతా సామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సాప్టిక
తా,, మితి శ్రుతిస్థ సాప్టికశబ్దఃకః? అప్టికహ్యకశనంభోగఇతి సమానభోగ్యత తాథకత్వాత్తస్య చేత్య త్రాహ.

మూ—సాయుజ్యముభయోరత్రభౌక్తవ్యస్యావిశిష్టతా । సాష్టితా తత్రభౌగస్య తారవ్యవహీనతా
సా-దీ— సాయుజ్యమితి. భౌగ్యస్యో భయోః భౌగ్య స్సాధారణ్యే సాయుజ్య శబ్దః ప్రయుజ్యతే- భౌ
గస్య అనుభవస్య - అత్యంత సామ్యే సాష్టితా శబ్దః - రోగ్య రోగిణో భక్త్యుస్య సామ్యేపి రోగ్య రోగి
వ దనుభవితం సకశ్చేతి - ఉభయోర రోగణ్యే భౌగత్తుక్కు- సామ్య ముక్తామ్ - ముక్త ను క్కుమ్ పర
మాత్మాపుక్కుమ్ సమాన బాగత్వ మేకతే ? జగద్వ్యాపార మిత్తలైయే యెన్నసదృష్ట్యాంతమాక ఉత్తర
పా-స్వా—వికారభక్త మెన్టుశొల్ల వేణ్డావో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కి రార్-సాయుజ్య మితి- సహప్రయో
గ స్థలత్తిలే కించ దథా భేదాశ్రయ జేన పొనరుక్త్యపరిహారమ్ సంగత మాకేయూల్ విక్యమథా మన్నె
స్తు కరుత్తు - జగద్వ్యాపారమ్ పణ్ణుకిర వీశ్వర నుక్కుమ్ పార్ త్తిరుక్కిర ముక్తనుక్కు మానంద సామ్యమ్
సా-ప్ర — సాయుజ్యంనామా న్యూనభౌగ్యకత్వం-ఉభయ విభూతివిశిష్టబ్రహ్మణ్యేక దేశస్యాప్యపరిత్యాగే
వోభయోరనుభవితృత్వమిత్యథా - సాష్టితాత్రోభయవిభూతివిశిష్టబ్రహ్మణ్యనుభవరూపేభౌగేఅనుకూల్యతార
తమ్యా భావః - ఇహ లాకే యథైకస్మిన్భౌగ్యే అనేకై రను భూయ మానే కస్యచిత్తదను భవః అత్యం
త ప్రీతి రూపో దృశ్యతే - కస్యచి చ్చల్ప ప్రీతిరూపః - ఏవ ముభ యో రుభ య విభూతి విశిష్ట బ్రహ్మ
నుభవే ప్రీతి రూపత్వ తారతమ్యా భావ ఇత్యథా - అతిరిక్త కల్పనే గౌరవా త్ప్రీతిరూప జ్ఞానావస్థావిశే
ష ఏవ సుఖమితి కృత్వా లాక సిద్ధం ప్రీతౌ తారతమ్యం సరతి శయ ప్రీతి రూపోభయ విభూతి విశిష్టబ్రహ్మ
ను భవే సాష్టిక శబ్దేన నిషిధ్యత ఇతి భావః - నను ముక్తానాం జగత్సృష్టృత్వా భావే భ గ వ త ఇ వ
సా-వి—కోథాఇత్యత్రాహ-సాయుజ్యముభయోరత్రభౌక్తవ్యస్యావిశిష్టతా । సాష్టితాతత్రభౌగస్య తారత
వ్యవహీనతే, తి-భౌగస్యోభయోభౌక్తౌక్రొస్సాధారణ్యేసాయుజ్యశబ్దః. భౌగస్యానుభవస్యాత్యంతసా మ్యేసా
ష్టితాశబ్దః - రోగ్యరోగిణోభక్త్యుస్య సామ్యేపి రోగిణోనిరోగివద్రుచినజాయతే-తద్వదత్రసభవతి - బ్రహ్మ
ముక్తయో రుభయోరపి భౌగ్యసామ్యమేవ విశేషాభావా దానుకూల్య స్యోభయోస్తుల్యత్వాత్ - సాష్టిక
త్వస్యాపి సాయుజ్యవీవాతభావా ల్లాకసిద్ధభౌగ తారతమ్యాభావ జ్ఞాపనాయ - సాయుజ్యగ్ంసాష్టి తా
గ్ంసమా నలొకతా మాప్నోత్తి, త్యదిమ సహప్ర ప్రయోగోపపత్తేః సతుమోక్షఉక్తగతితస్యైవమోక్షతో
క్తేఃదేశవిశేష ప్రాప్త్యనంతర భావిసాయుజ్యమేవ మోక్షశబ్దార్థా ఇతి భావః . నను బ్రహ్మణో సహ
యంజ్ఞ ఇతి సయూక్తస్య భావ స్సాయుజ్యం బ్రహ్మణా సమానబాగః ఉభయ విభూతి విశిష్టస్యబి
ప్రాణ ఏకదేశస్యా ప్యపరి త్యాగేన ఉభయో రనుభవితృత్వం ఫలితాథా 8 . సాష్టితాతూభయ విభూతివిశి
ష్ట బ్రహ్మనుభవరూపభౌగే అనుకూల్య తారతమ్యాభావః - తథాచ సాలోక్య సా రూ ప్య సామీ ప్యా
నాం సాయుజ్యేంతభావా త్సాయుజ్యస్య వ్యాపక తయా యథా మోక్షశబ్దార్థత్వం తథాసా ష్టిక
త్వ ఏవసాయుజ్యస్యాంత భావ త్సాష్టికత్వస్య తతోపివ్యాపకత్వా తస్యైవ మోక్ష శబ్దార్థత్వం వక్తు
సా - సం — సాయుజ్యమితి. అత్ర పరమపదే. ఉభయోః, ముక్తబ్రహ్మణోః. సాయుజ్యంనామభౌక్తవ్య
స్య పరిపూర్ణబ్రహ్మరూప అనుభావ్యస్య. అవిశిష్టతా, అవైషమ్యమేవ- సాష్టితా తుపరిపూర్ణబ్రహ్మను
భవరూపభౌగే తారతమ్య విహీనతా, న్యూనాధికభావ విధురతా- ఏతేన పరోక్తమానంద తారతమ్యమానంద

మూ— ముక్తనుక్కు జగద్వ్యాపార మిల్లెయేయాకిలుమ్ కృషిపణ్ణిన పితావుమ్ నివ్యాక పా ర రాస
పుత్రాదికకుమ్కూడ కృషిఫలత్తై భుజికుమ్ మాప్పోలే జగద్వ్యాపరత్తాల్ వరుమ్ రసమ్ వ్యాపరి కీరళా
శ్వరనుక్కుమ్ పాల్త్తిరుక్కిర ముక్తనుక్కుమ్తుల్యమ్-సూత్రకారరుమ్-జగద్వ్యాపారవజం,,ఎన్ఱుతుడజ్జీ

నా-దీ— మరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ముక్తనుక్కి-త్వాదియాన్- రసమ్, ప్రితిరి-ఇవ్వణ్ణమ్-సూత్రకారసంమతమ్
రుళిచ్చెయ్కిరార్ - సూత్రకారరు మిత్వాదియాన్ - జగద్వ్యాపారవజం,జగద్వ్యాపారంవజయిత్వా -

నా-సా—శొల్లప్పోమో ?ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ముక్తనుక్కి-తి - అవిభాగేన దృష్టత్వా,,దిత్వాదిక
సూత్రకారర్ విక్యమ్ శొల్లానిర్క-లోకదృష్ట ప్రక్రియేయాలే భోగసామ్యమ్ శొల్లప్పోమో ? ఎన్నవ
రుళిచ్చెయ్కిరార్ - సూత్రకారరుమితి - తుడజ్జీ ఇతి - స్ఫుటమాక సామ్యమ్ శొల్లుకై యాలే అవిభాగేన

నా-ప్ర—జగత్సృష్టిజనితప్రితినాస్యాదిత్యత్రతస్సిద్ధావంసదృష్టాంతమాహ-ముక్తనుక్కి-త్వాదినా - సోవ్త్త
భాస్య సాంప్రదాయికత్వ మాహ-సూత్రకారరు మిత్వాదినా- సాయుజ్య పదస్య శబ్దవ్యుత్పత్త్యాథాభి

నా-వి—ముచితమితి చేమవ్యతే - నకేవలం భగవత్సాముజ్యం మోక్షశబ్దార్థః. క్షీరాబ్ధి విఘ్నలోకా
దిఘస్థితానామపి సాయుజ్యస్య సత్వేన ఉభయ విఘాతి విశిష్ట బ్రహ్మనుభవాభావే మోక్షత్వా భావాత్ -
అత ఉభయవిఘాతి విశిష్ట బ్రహ్మనుభవోమోక్షఇతి వక్తవ్యం. తథాసతి నిత్యేష్యతిప్రసంగః- ఏవంచ పర
మపద ప్రాప్త్యనంతర భావిసాయుజ్యం మోక్ష ఇత్యంగీకార్యం. అతఏవ ఇతు పరమపదత్తిలే శెన్నాల్సా
యుజ్యమే మోక్షమెన్నిర తితి నిణీతం- తత్ర తారతమ్యస్యాప్యభావేన సాష్టికత్వస్యాపి తత్రాంత భా
వా త్తస్యైవ సర్వవ్యాపకత్వా త్పరమపద ప్రాప్త్యనంతర భావి భోగే తారతమ్య రాహిత్యం మోక్షశబ్ద
శక్యతావచ్ఛేదక మిత్యుక్తా గౌరవాత్పరమపద ప్రాప్త్యనంతర భావి సమానవస్తవనుభవ త్వస్య శక్యతా వ
చ్ఛేదకత్వే లాఘవాత్. సతుమోక్ష ఉక్తః నిరంజనగిరమం సామ్య ముపైతి. మమసాధమ్యమాగతా,,ఇ
త్వాదిప్రమాణాను గుణ్యాచ్చ సాయుజ్య సైవ మోక్షశబ్దార్థత్వ ముక్తమితిదిక్ - సను ముక్తా నాం జ
గత్సృష్టత్వాభావే భగవతఇవ జగత్సృష్టి జనిత ప్రీతి న్యూన తాస్యాత్ - తథాచ కథం బ్రహ్మణా స
మానభోగత్వ మిత్యత్ర తద్వ్యాపారాభావేపి తత్ప్రియుక్తప్రితి సద్భావం సదృష్టాంతమాహ - ముక్త ను
క్కి-త్వాదినా-సూత్రకారరుమితి-జగద్వ్యాపారంవజయిత్వాబ్రహ్మనుభవరూపమేవమై శ్వర్యం.కుతః

నా-సం—శబ్దార్థ విచారాదపి బాధిత మితి ఫలితమ్ - ఆనందోహి నామ అనుకూల దశన జాప్రీతిరి.
తథాచ యథాయ ద్వస్మ బ్రహ్మణాను కూలం తథేవ తద్వస్మ ముక్తానా మనోన్యం చేత్యాను కూల్యం
శేవైషమ్య లేశస్యచ దురుప పాదత్వాత్. ముత్ప్రముచ్చ ఇహైవ.నముక్తా.యేనస్వకీయత్వబుద్ధిజాప్రీతి ము
త్ - స్వవిని యోగ జాప్రీతిరి ప్రముదితి ప్రతి పురుషం వ్యవ స్థిత భోగ్య భోగోపకరణాదిభి సార తమ్యంసం
భావ్యేత - తథా సతిలాభా సూయాయుదయ నివారకా భావేన ముక్తితాయా ఏవ ముక్తై - దుజ్జీవ
విభాగస్మ జీవ మాత్రస్య జ్ఞాన స్వరూపత్వ, జ్ఞాన గుణకత్వ,స్వయం ప్రకాశత్వ, ప్రత్యక్ష్య, స్వరూ పతో
నిమలత్వాది సాధారణ్యావ గమక శ్రుతి స్మృత్యాది బాధిత ఇతిదిక్. నను ముక్తస్య జగద్వ్యాపారాభా
వా త్తత్ప్రియుక్తా సంవోస్య నేతి కథం పరమ సామ్య మిత్యత్రాహ . ముక్తనుక్కి-తి . రసం, ఆనందః.ర
సవైషమ్యే సూత్రా విరోధ మాహ - సూత్రకారరుమితి - భోగోనామాను కూలత్వేనానుభవరి.మాత్రశబ్ద

మూ—భోగమాత్ర సామ్య తింగాచ్చ, ఎన్టరుళి చెయ్తార్ - “సామరస్యంహి సాయజ్యం వ దంతి బ్రహ్మవాదినః”, ఎన్టు శాకటాయనమ శొన్నాక్ - శబ్దశక్తియన్తి క్కే-యిరుక్క-భద్రశ్రుతి కళుమవిరోధిక్కు-

నా-దీ—అన్యత్సమానం. జగద్వ్యాపారానుభవ ప్రీత్యా భోగమాత్రమ్ సమానమ్-సమానభోగ్యత్వ మే వ సాయజ్య శబ్దార్థః మేన్నభియుక్త సంమతియైక్కాట్టుకిరార్ - సామరస్యంహితి. సామరస్యం సమభోగత్వమ్. సాయజ్యశబ్దత్తుకు-స్వరూపైక్యమథః మెన్టుచ్చుత్త త్తేనిరసికిరార్-శబ్దశక్తిత్యాదియాత్-సాయజ్యశబ్దత్తుక్కే-కృత్తిశక్తిప్రసిద్ధి యన్తి క్కే-యిరుక్క-సమభోక్తృత్వ మిరే శబ్దార్థః-భేద శ్రుతికల్.

నా-స్వా-దృష్ట్యా త్యాదిత్యాదికల్ అన్యధాసిద్ధిహా-శ్చైవపడి-శబ్దార్థః-విత్తమమధ్యస్థశాకటాయననిరుక్తియా లమ్ భోగసామ్యమే సాయజ్యశబ్దార్థః మేనిరార్ - సామరస్య మితి - సమరసత్వం, సమానభోగత్వ మెన్టుపడి - ఇని సాయజ్య శబ్దత్తుక్కు వికారార్థః కత్వత్తిల్ బాధక మరుళి చెయ్తార్- శబ్దశక్తితి - అశబ్దార్థః స్వీకార ప్రసంగ మిరు దూషణమ్ - భేదేతి - “నిత్యోనిత్యానాంచేతనశ్చేతనానాషేకో

సా-ప్ర—ధానాచ్చబద్ధజ్ఞసమ్మతి మప్యాహ-సామరస్య మిత్యాదినా-సమోభోగ్యత్వేనతుల్యరసః-కదాంతే ఘ “రసోవైసః-రసగ్ం మేవావాయం లబ్ధానందీ భవతి”, త్యాదిషు రసశబ్ద నిధిత్వం బ్రహ్మాయయో స్తాతయోధా-వ సామరస్యమిత్యర్థః - ఏవం సాయజ్యశబ్దస్యార్థః ముక్త్యా పరోక్తార్థే “నిరం జనని పరమం సామ్య ముపైతి - యథోదకం శుద్ధే శుద్ధ మాసక్తం తాదృశేవ భవతి - ఏరం మునేర్విజ్ఞానతతత్త్వా భవతి - సోశ్చుతే సర్వా కామా సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితే”, త్యాచి శ్రుతి విరోధ ఇత్యాహ - శబ్దశక్తి త్యాదినా - “సాయజ్యం ప్రతిపన్నాయే శీవభక్తా స్తపస్వినః | కింకరా మమతేనిత్యం భవంతి

సా-వి—ప్రకరణాత్. నిఖిలజగన్నియమనంహిపరంబ్రహ్మప్రకృత్యామ్నాయతగతితస్యైవప్రకరణాన్ముక్తస్య తత్రాసన్నిధానా చేతి సూత్రార్థః - ముక్తస్య సత్యసంకల్ప సద్భావేపి నియంత్రసాధారణ జగద్వ్యాపారవిషయ సంకల్పానుదయా తదవిరుద్ధ విషయమితిభావః - భోగమాత్రేతి- బ్రహ్మయాధాత్యైనుభవ రూప భోగమాత్రే ముక్తస్య బ్రహ్మసామ్య ప్రతిపాదనాచ్చ లింగాజ్జగద్వ్యాపారవజః మిత్యవగమ్యతే - “సర్వా న్నామాన్సహ బ్రహ్మణావిపశ్చితే,తి- అతోముక్తస్య పరమపురుషసాయం సత్యసంకల్పత్వంచ పరమ పురుషాసాధారణ నిఖిలజగన్నియమన శ్రుత్యానుగుణ్యేన చణాసీయమితి జగద్వ్యాపారవజఃమేవ ముక్తైశ్చ ర్యమితిసూత్రార్థః. తదభావేనానంద హాసస్యాచిత్యతదృష్టాంతముఖేనపరిహరణకమవ . స్వోక్తసాయజ్యశబ్దార్థే శాబ్దిక సంమతిమాహ. సామరస్యమితి- సమంభోగ్యత్వేనతుల్యః “రసోవైస”, ఇతి శ్రుత్యుక్తరస్య మాన సర్వప్రకారం బ్రహ్మయస్య సతథోక్త స్తస్యభావస్సామరస్యం. శాకటాయనః, “ఇంద్రశ్చంద్రకి కాశకృత్స్ను ఆపిశలిశ్శాకటాయన,,ఇత్యాదినా శాబ్దికేషుపరిగణితః- సాయజ్య మైక్యమితివదతాం మాయినామతం నిరస్యతి- శబ్దశక్తియన్తి క్కే-ఇత్యాదినా - శబ్దశక్తియన్తి క్కే, శబ్దశక్తి రాహిత్యేన

సా-సం—కాతాన్యథాకః. జగద్వ్యాపారప్రయక్తోపిరసస్సమితిత్యాశయః. ఏతదను గుణతయైవ శాకటాయనసాయజ్యశబ్దార్థఃమాహేత్యాహ.సామరస్యం హితి-శంకరాభిమతసాయజ్య శబ్దార్థః-ఖణ్డయతి - శబ్దశక్తితి - “నిత్యోనిత్యానా”, మిత్యాద్యాముక్తపర భద్ర శ్రుతయః. శ్రుతికళు మిత్యనేన సూత్ర

మూ — సాయుజ్యశబ్దత్తుక్కు విక్యమృదుశాక నిన్దైత్తిరుప్పార్కు ముక్తక్ పరమ సామ్యత్వైయదై యుమెన్టుమ్, తాదృక్కా మెన్టుమ్ శోలేలుకిర శ్రుతికళుమ్ విరోధిక్కుమ్ - “మమసాధమ్య్ మాగతాః, ఎన్దుగీతాచార్యనుమ్ అరుళిచ్చెయ్తాక్, ఇవ్వథ్తైయ్, పరేణ పరధమీచభవ త్యేషసమేత్యవై ।

సా-డి — “పుథగాత్మానం ప్రేరితారంచమత్వా-తయోరన్యఃపిప్లం స్యాద్వత్తి. మిథ్యైతదన్యద్రద్వ్యం హి వైతితద్రద్వ్యతాంయతః, ఎన్దై యత్ భేదశ్రుతి విరోధమ్. “నిరంజనః పరమం సామ్య ముపైతి. యథోద కంశుద్ధే శుద్ధమాసక్తం తాదృగేవ భవతి, ఎన్దిర శ్రుతికల్ - ఇప్పత్తుక్కు భగవద్గీతా వచన త్తోడు మ్ విరోధ ముజ్జెన్ది-రార్ - మమసా ధమ్య్ మాగతా ఇత్యాది - మోక్షధమత్తిల్ వసిష్ఠకరాళసంవాద వ చనన్ శోడుమ్ విరోధ ముజ్జెన్ది-రార్ - ఇవ్వథ్తైయ్ ఇత్యాదియాల్ - పరేణేతి. ఏష ముక్తః ప రేణ బ్రహ్మచాసమేత్య, సంశ్లేషంప్రాప్య. పరస్యబ్రహ్మణో యేధమాన్ స్తత్సద్భవ ధమవాక్ భ వతి . ఇ తి

సా-స్వా — బహుశాంయోవిదధాతికామాన్-పుథగాత్మానం ప్రేరితారంచే, త్యాదీశ్రుతివిరోధమ్ వరుమె న్నపడి - ముక్తనితి - “ నిరంజనః పరమం సామ్య ముపైతి - యథోదకం శుద్ధే శుద్ధ మాసిక్తం తాదృ గేవ భవతి - ఏవం మునే ర్విజానత ఆత్మాభవతి గౌతమే , త్యాదివిరోధ మెన్న్పడి - మోక్ష ప్రదనుమాయ్ సంప్రదాయ ప్రవతక సుమాన శరణ్యక్ వాక్య మతి ప్రబల మెన్దిర వధిప్రాయ త్రాతే అరుళిచ్చెయ్ క రాల్ - మమేతి - ఇత్తనైయుమ్ ప్రమాణాం తరబల త్రాతేవ్యావసారికసత్య విషయ మాక లాకా తో ? ఎ న్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇవ్వథ్తైయ్ ఇతి . ఏషః, ముక్తః - పరేణ, బ్రహ్మణా. సమేత్య, సంశ్లేషంప్రా ప్య. పరస్య, బ్రహ్మణః . యేధమాన్ స్తద్ధమవాక్ భవతీతి . సామాన్యతః భగ వత స్సద్భవ ధమ-

నా-ప్ర — నిరుపద్రవా, ఇత్యాదిస్మృతివిరోధస్సు శ్రుతికళు మిత్త్యత్రస్థితస్యాపిశబ్దస్యాథ్కః - “ ఇదంజ్ఞాన మపా శ్రిత్య మమసా ధమ్య్ మాగతాః । సగేపి నోప జాయంతే ప్రళయే నవ్య ధంతిచే , త్యేకి భావ ప్రతియోగి తయాభి మత సర్వజ్ఞ భగవ ద్వచన విరోధ త్యేత్వాహ - మమసా ధమ్య్ మాగతా ఇత్యాది నా - ముక్తాస్వరూపైక్యస్య ముక్త్యవస్థాయాం భేద బోధక సూత్రకార వచన విరోధ మాహ- ఇవ్వథ్తై ఇత్యాదినా - పరేణ పర ధమీత్య నేన సామాన్యత స్సాధమ్య్ ముక్తం - విశుద్ధ ధమే త్యాదిభి

సా-వి — సాయుజ్యశబ్దస్య విక్యేశక్తిసాన్దిత్యథ్కః-తాదృక్కామితి-తాదృగ్భవతి-యథోదకేశుద్ధే శు ద్ధమాసిక్తం తాదృగేవభవతి. ఏవం మునేర్విజానత ఆత్మాభవతి గౌతమేతి శ్రుతిః. అత్ర తద్భవతీతి నో క్తం - కింతు తాదృగిత్వైక్తమ్ - అత్ర సామ్య మేవ ప్రతీయతే- సామ్యత్వై యదైయుమితి- “నిరంజనః ప రమం సామ్య ముపైతి , తి శ్రుతిర్వివ షీతా - ఉక్తమథ్క, ముక్తః . పరేణబ్రహ్మణా సమేత్య పర స్యబ్రహ్మణో యేధమాన్ తత్సద్భవ ధమ వాక్ భవతీ, తి సామాన్యతప్రతిజ్ఞాయ మహాషిర్విశేష తో ప్యుక్తవానితి తద్భవన సంవాదయాహ - ఇవ్వథ్తైయ్ ఇతి.

సా-సం — శాకటాయనోక్తివిరోధస్సముచ్చయతే. శ్రుత్యాద్యభిమతం సాయుజ్యశబ్దాథ్కం స్మృత్యుపబ్రహ్మణా భ్యాం దృఢయతి . మమేత్యాదినా నిగమితా నిత్యంతేన- ఇవ్వథ్తైయ్, సాయుజ్య శబ్దస్యైక్యవిరోధత్వత్వై యన్వా, సాధమ్య్ శబ్దా ధత్వై - పరేణ బ్రహ్మణా సమేత్య ఏషముక్తః పరధమాచభవతి- “అక్షరా

మూ—విశుద్ధధర్మాశుద్ధేనబుద్ధేనచసబుద్ధిమాణ్ విముక్తధర్మాముక్తేనసమేత్యభరతిషణ్భా వియోగ ధ
(మణా) మిణా చైవవియోగాత్తాభవత్యపివిమోక్షిణావిమోక్షీ చసమేత్యేహతథాభవేత్ శుచికమణా

సా-దీ—సామాన్యతరి ప్రథమప్రతిజ్ఞాయవిశేషతోపిదశకయతి-విశుద్ధేతి-అయం, ముక్తి. విశుద్ధేన, అవిద్యా
రహితేన. బ్రహ్మణా సమేత్య స్వయమప్యవిద్యాని ముక్తోభవతి. బుద్ధేన, సర్వజ్ఞేన తేనసమేత్య స్వయం
సర్వజ్ఞోభవతి - ముక్తేన, బంధరహితేన తేన సమేత్యస్వయమపిముక్తసంసార ధర్మోభవతి - వియోగ ధ
మణా, దుఃఖవియోగ ధమణా తేన సమేత్య స్వయమపి దుఃఖవియోగ ధర్మోభవతి - విమోక్షిణా ,
మహానంద వతాబ్రహ్మణాసమేత్య స్వయమృహానందవాణ్ భవతి - “ ముక్తి మోక్షోమహానందరి ,, ఎ
న్దితి - శుచిక మణా , అక మణమూలవ్యాపార వతా బ్రహ్మణా సమేత్య

సా-స్వా—యోగ మభిధాయ విశేషత ఆహ . విశుద్ధేతి- శుద్ధేన, అవిద్యాదిదోషరహితేన-బ్రహ్మణాస
మేత్య . విశుద్ధధర్మా , విశుద్ధేతి భావ ప్రధానో నిర్దేశః - అవిద్యా రాహిత్య రూప విశుద్ధత్వ ధ
మణాణ్ భవతి - బుద్ధేన, సర్వజ్ఞేన బ్రహ్మణాసమేత్య - స్వయమపి బుద్ధిమాణ్, సర్వ విషయసాక్షాత్కా
రవాణ్ - విముక్తేన, బంధ రహితేన సమేత్య - విముక్త సంసారరూపధర్మవాణ్ భవతి. వియోగధమణా,
దుఃఖవియోగధమణవతా-సమేత్యదుఃఖవియోగాత్తాభవతి-విమోక్షిణా, పరమానందవతాసమేత్యపరమానంద
వాణ్ భవతి. ముక్తిమోక్షోమహానందఇతిప్రయోగాదితిభావః-శుచికమణా, అకమణమూల క్రియ వ తా.

సా-ప్ర— స్తత్తద్ధర్మవిశిష్టపరమాత్మసంబంధాత్తేస్సాధమ్యముచ్యతే-విశుద్ధధర్మా, సంకోచకకృత్సం
కమవిగమాద సంకుచితత్వ రూపవిశుద్ధి యుక్తధర్మ భూతజ్ఞాన వానిత్యర్థః - అత ఏవ బుద్ధిమాణ్, స
ర్వ విషయక జ్ఞానవాణ్ - విముక్తధర్మా, విశేషేణ ముక్తో భూత సూక్ష్మరూపో ధర్మోయేనసః - వి
యోగాత్మా, వియోగ స్వభావః - స్పృశవ ద్ద్రవ్య కృత గతి ప్రతిహతి రహితో భవతీ త్యర్థః - విమో
క్షీ, అవిద్యా కమణాసనా రుచిభిశ్చ ముక్త ఇత్యర్థః -

సా-వి— విశుద్ధేన అవిద్యారహితేన బ్రహ్మణాసమేత్య స్వయమవిద్యా రహితోభవతి- బుద్ధేన, సర్వజ్ఞే
న. సమేత్య స్వయం సర్వజ్ఞో భవతి. ముక్తేన, బంధరహితేన - సమేత్య స్వయమపి విముక్త సంసారో
భవతి. వియోగధమణా దుఃఖవియోగ ధమణవతా సమేత్య స్వయమపి తాదృగ్భవతి. విమోక్షిణా ఆనం
దవతా సమేత్య ముక్తిమోక్షోహ్యనంద ఇత్యుచ్యతే - శుచికమణాఅకమణమూలవ్యాపారవతాసమేత్య

సా-సం— త్వరతఃపర, ఇతి శ్రుత్యనుసారేణ ప్రకృత్య తీతత్వేన తుల్యో భవతీత్యర్థః - అతీతత్వ మవశ్య
త్వం - శుద్ధేన బ్రహ్మణా సమేత్య విశుద్ధ ధర్మా భవతి - అసంకుచిత ధర్మ భూతజ్ఞానత్వేన తుల్యో
భవతి - బుద్ధేన బ్రహ్మణా సమేత్య బుద్ధిమాణ్ భవతి - ఊహా పోహా త్క సర్వ విషయక ధీమత్వేన తు
ల్యో భవతీత్యర్థః - ముక్తేన, ఇంద్రియాధీన జ్ఞానత్యజా సమేత్య విముక్త ధర్మా స్వయమ పింద్రియాధీ
న జ్ఞానాద్వి ముక్తో భవతి - వియోగ ధమణా, స్వాసక్తా సంగ స్వభావేన సమేత్య- వియోగాత్మా,
స్వయమపి బ్రహ్మణ్యా సక్తా సంగ స్వభావో భవతి - విమోక్షిణా, అనవాప్తి త్యజా సమేత్యముక్తోపిమో
క్షీ చసన్ అనవాప్తిత్యక్చసన్ తథాభవేత్ - బ్రహ్మవదవాప్తసమ స్తకామోభవేదిత్యర్థః-శుచికమణా,

మూ—శుచిశ్చైష భ వత్సమిత దీప్తిమాన్ । విమలాత్మాచభవతినమేత్యవిమలాత్మనా । కేవలాత్మాత్రా
 యైష కేవలేన స మే త్యవై । స్వతంత్రశ్చ స్వతంత్రేణ స్వతంత్రత్వ ముపాశ్నుతే । ఏతావదేత త్కథితం న
 యాతేతథ్యంమహారాజయథార్థతత్త్వమ్ ! అమత్సర స్త్వం ప్రతిగృహ్యచాభాంసనాతనంబ్రహ్మవిశుద్ధ మ
 ద్యమ్, ఎన్ఱువసిష్ఠ కరాళ సంవాదత్తులుమ్ పరక్క-ప్రేళి ఇతువే పరమాథా మెన్ఱు మహాషి నిగమిత్రాన్ -

సా - దీ — అకమ మూల వ్యాపారశ్చభవతి - సత్వాది గుణ రాహిత్యా ద్విమల మనస్కేన తేన
 సమేత్య స్వయం సత్వాది గుణ రహిత విమల మనస్కే భవతి - కేవలేన , ప్రాకృత దేహేంద్రి యాది
 రహితేన సమేత్య స్వయమపి ప్రాకృత దేహేంద్రియాది రహితో భవతి - స్వతంత్రేణ, అకమ వ శ్యేన
 తేన సమేత్యస్వయమప్యకమవశ్యం-యావత్కాలమకమవశ్యత్వంప్రాప్నోతి-ఏతావదితి . మోక్షవిషయే
 తావత్యథార్థతత్త్వమథతత్త్వమనతిక్రమ్యకథితమిదం తథ్యంసత్యమిత్యథా-అమత్సరః, అపక్షపాత స్త్వం-
 సనా తనత్వాది విశిష్ట బ్రహ్మవిషయమైష్ఠపడి . ఇతువే, ఇస్సాధమ్యమే . ఇన్విడతిత్ స్వతంత్రశబ్దత్తుక్కు-

సా - స్వా — స్వయమప్యకమమూల క్రియావాన్ భవతి - విమలాత్మనా , సత్వాది గుణత్రయ ర
 హితేన. స్వయమపిగుణత్రయరహిత మనస్కే భవతి-, కేవలేన , ప్రాకృత దేహేంద్రియ రహితేనసమే
 త్య స్వయమపి తథా భవతి - స్వతంత్రేణ, అకమ వ శ్యేన సమేత్య స్వతంత్ర స్త్వం అక మవ శ్యత్వ
 సామ్య మున్నతే-ఏతావన్మోక్ష విషయే యథార్థతత్త్వం, అథతత్త్వ మనతిక్రమ్య-యథా సాదృశ్య ఇతిప
 దాథానతి వృత్తిరథా ఇతి భావరి - తథ్యమ్ , సత్య మితి . ఇతువేపరమాథామెన్ఱుశొల్లుకేయాలేమిథ్యా

సా-ప్ర—విమలాత్మా, రాగద్వేషాది రహితః - కేవలాత్మా, అతఏవ ప్రకృతి ప్రాకృత కృత్సన్ని రా హి
 త్యా తేవలీ ధూతః - సమేత్య, దేశవిశేషం ప్రాప్య.శుచిరమిత దీప్తిమాంశ్చ భవతి - అపక్షపా పాప్త
 త్వాది విశిష్ట నిరతి శయ దీప్తిమాంశ్చ భవేదిత్యథా-స్వతంత్రత్వ ముపాశ్నుతే, భగవత స్సా స్వతంత్ర్య
 మనుభవ తీత్యథా- - అత స్సనాతనంబ్రహ్మ విశుద్ధమాద్య ముపాస్యేత్యస్వయః- ననుపంచమవేదేప్రమాణ

సా-వి— సత్వాది గుణ రాహిత్యా ద్విమల స్తేన సమేత్య తాదృశో భవతి. కేవలేన, ప్రా కృత దే
 హేంద్రి యాది రహి తేన సమేత్య- సకే వలరి, పుణ్య పాప నిర్ముక్తో భవతి . స్వతంత్రేణ, అక మవ
 శ్యేన తేన స మేత్య స్వతం త్రస్త్వయ మకమవ శ్య స్త్వం స్వతంత్రత్వం యావ త్కాల మక మవ
 వశ్యత్వంప్రాప్నోతి - ఏ తావన్మోక్షవిషయేఏతావద్యథార్థ తత్త్వంఅథతత్త్వమనతిక్రమ్యకథితమిదంతథ్యం-

సా-సం— “యేనయేనధాతాగచ్ఛతికామాన్నికృత్య, ద్యుక్తవిధయాతత్మోల్లా త ద్వత్ శుచిశ్చభవతి-
 (విగ్రహాణామితి)-దీప్తిమతా సమేత్య అయమపి విగ్రహేణామిత దీప్తిమాన్ . విమలాత్మనా, హేయగుణ
 రహితేనసమేత్య అయంచ హేయగుణరహిత స్వభావోభవతి. కేవలేన, స్వసత్త్వేన సంగస్వభావేన. సమే
 త్య, అయమపికేవలాత్మా, స్వస్వామిసత్త్వేన సంగస్వభావోభవతి. “పారతంత్ర్యంపరేపుంసీ, త్యుక్తవిధయాహ.
 స్వతంత్రశ్చేతి. స్వతంత్రేణ సమేత్యస్వతంత్రస్త్వం స్వతంత్రత్వంఘంక్తే. “స్వభోగమఖిల, మిత్యుక్తవిధంభోక్త్య
 త్వంతత్త్వమివస్థస్త్వం ప్రాప్నోతి-ఉక్తా ర్థావ్యయథార్థత్వశంకాయాన్వ్యాసవీచితాంచపరిహృతవా నిత్యాహ.
 ఏతావదితి . తత్త్వంయథాతథాతేకథితం. అమత్సరస్త్వ మనుమథాంవప్రతిగృహ్యబ్రహ్మభజ స్సేత్యథా- -

వ్యాఖ్యాన పంచక న హితశ్రమ ద్ర హ స్వ త్ర య సా రే-

మూ—ఇట్లు ముక్తనై స్వతంత్రనెనిగిరతు అకమూ వశ్య నెట్టపడి-ముక్తవిషయమానస్వ రాట్టబ్బిత్తై “అ కమూవశ్యః,,ఎష్టుభా వ్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్.

సా - దీ — స్వతంత్రబ్రహ్మైక్యపరత్వశంకైవరవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇట్లు-ముక్తనైఇత్యాద్యాత్ -

సా-స్వా-విషయత్వ శంకావ కాశ మిల్లై ఎన్టపడి - ఇన్త వచన త్తిలే ముక్తనైస్వతంత్ర నెష్టుజొల్లుకైయాశే స్వతంత్రేశ్వరా భదమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇట్లుఇతి. శ్రుతియితే “ సస్వరా ధ్వవతీ,, ఎష్టుస్వాతంత్ర్యమ్ జొల్లానిర్క తద్విరుద్ధమాక ఇతిహాసస్థ స్వతంత్ర శబ్దార్థమ్ జొల్లపోమో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ముక్త విషయ మానేతి - ఇప్పడి యాకేల్ ముక్తిదత్తైయితే తాన “ బ్రహ్మవే దబ్రహ్మైవభవతి-తద్భావభావమాపన్నస్తదాసౌ పరమాత్మసా । భవత్యభేదీభేదశ్చతస్మాజ్జ్ఞానకృతోభవే,,

సా-ప్ర—తమే భారతే ముక్తస్య స్వాతంత్ర్యోక్తైః-శ్రు తౌచ “ సస్వరా ధ్వవతీ,, తి స్వాతంత్ర్యోక్తైః- కైంకర్య పర్యంతభగవదనుభవః ఫలమితి కథముచ్యత ఇత్యత్రశ్రుతావేవాను సంచరణ రూప భగవత్పారతం త్ర్యోక్తైః - “ యఅత్కా నమంతరోయ మయతి - దాసభూతాస్సవీతస్సర్వేహ్యత్తానః పరమాత్మనః । నా న్యధా లక్షణం తేసాంబంధేమోక్షే త్తైవచే,, త్యాది శ్రుతి స్మృతిభిర వగతస్య భగవచ్ఛేష త్వస్య ముక్తావన పాయాదత ఏవచా “నన్యాధి పతి,,రితిసూత్రభాష్యే సత్యసంకల్పత్వా దేవవిధి నిషేధ యోగ్యత్వా త్మకకమూ వశ్యత్వ రూపా న్యాధి పతిత్వా భావాత్మకా కమూ వశ్య త్వం ప్రాప్నోతీతి - అత స్సత్య సం కల్పత్వశ్రుత్యేవానన్యాధిపతిత్వంచ సిద్ధం-అత ఏవ “ సస్వరాధ్వవతీ,, త్యుచ్యత ఇత్యుక్త త్యాచ్చ స్వ తంత్ర శబ్దోక్తకమూ వశ్యత్వ పర ఇత్యాహ - ఇట్లు-ముక్తనై ఇత్యాదినా - ఏతేన “ పారతంత్ర్యంపదేపం సీ ప్రాప్య నిగత బంధనః । స్వాతంత్ర్య మశులం ప్రాప్య తేనైవ సహమోదత,, ఇత్యాద్యపి నిరూప యే - నను “ అయమాత్మా బ్రహ్మ తత్వమసి శ్వేత కేతో. బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవ భవతి- “ విభేద జనకే జ్ఞానే నాశమాత్యంతికజ్ఞ తేఆత్మనోబ్రహ్మణోభేదమసంతంకఃకరిష్యతితద్భావభావమాపన్న స్తదాసౌపరమాత్మనా।

సా-ప—కైరితుసంకోచకృత్సంకమాపగమా ద్విశుద్ధేన సమేత్యఅసంకుచితత్వరూపశుద్ధియుక్తధమూ ధూతజ్ఞానవాక్. అతఏవ-బుద్ధిమాక్, సర్వవిషయజ్ఞానవాక్. విముక్తః, విశేషేణముక్తో ధూత సూక్ష్మ రూ పోధమోక్ యేనసతతోక్తః. వియోగాత్మా, వియోగస్వరూపః, వియోగస్వభావః. స్వశవద్ద్రవ్యకృత గ తిప్రతిహతిరహితో భవతీత్యథాః - విమోక్షీ, అవిద్యాకమూవాసనాది విముక్తః. విచలాత్మా, రాగ ద్వేషా ది రహితః. కెవలాత్మా ప్రకృతి ప్రాకృత కృత్సంరాహిత్యాతే-వలీభూతః. సమేత్య, దేశ విశేషం ప్రాప్య. శుచిరమిత దీప్తిమాక్శృభవతి- స్వతంత్రత్వ ముపాశ్నుతే, భగవతస్సాన్వితంత్ర్యమనుభవతి-అతస్సనాతనం బ్రహ్మవిశుద్ధ మాద్యముపాస్వేత్యన్వయఇతివ్యాచక్షతే.పరకాప్యేశి,విస్తరీణాత్వా.ఇతువే,సమాధిక ధమూ త్వమేవ -పరమాథకమేష్టు నిగమిత్తాక్,ఉపసంహృతవాక్.అతోయమపి పరమాథకఇతిభావఃననుముక్తస్య,,స స్వరాధ్వవతీ,,తి శ్రుతావుక్తవచనేవ స్వాతంత్ర్యోక్తైః కైంకర్య పర్యంతానుభవః శ్రుతివిరుద్ధ ఇత్యతఅహ- ఇట్లు-ముక్తనైఇతి.వ్యాఖ్యానమృణ్ణియరుళినార్,“అతఏవచానన్యాధిపతి,,రితిసూత్రఇతిభావః. ముక్తవిషయైక్య

సా-సం— స్వతంత్రశబ్దస్య ఏక్యానుగుణత్వశంకా పరిహారాయ తంవాచయే - ఇట్లు-ఇతి .

మా — ఇప్పడి శ్రుతి స్మృతి సూత్రశ్చితే సామ్యమ్ కంఠోక్తమాకేయాల్ము క్తదశైయిల్ విక్యమ్ తోత్తి న విడక్లశేల్లామ్ “రామసుగ్రీవయోరైక్యం దేవ్యేవం సమజాయత,, ఇత్యాదికలిట్పడియే భేదశ్రుత్యవిరోధన కణ్డు కొళ్వతు- ఇజ్జనల్లాత పోతు “యదాతు మన్యతే న్యోహ మన్య ఏష ఇతిద్విజః | తదా సకేవలీభూత

సా-దీ—తదాసౌ పరమాత్మనా భవత్యభేదీ ఇత్యాది వచనశ్చకుక్కు నిర్వా హమెన్న అత్యంతసామ్యేనవ రకకూడవ తెని-రార్ - ఇప్పడి శ్రుతి స్మృతీత్యాది-విక్యం, స్నేహః - విపక్షబాధకమరులి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇజ్జనల్లాత విత్యాది యాల్ . యదాత్వితీ-అయమాత్మాయదాహంపరమాత్మస్వరూపతోన్యఇతిమన్యతే- ఏషః పరమాత్మా మత్స్వరూ పా దన్యఇతిచతదాసః కేవలతాం ప్రాప్తఃప్రాకృత దేహఃది రహితతాం ప్రా ప్తః .

సా - స్వా — దిత్వాద్య భేద ప్రమాణశ్చకుక్కు గతి యెతు ? ఎన్న వరులి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్ప డీతి - “ సరాష్ట్ర మభవ ద్విష్ణు రేష భూత్వేమాక్ ,, ఇత్యాదా అభేద వ్యప దేశస్య అన్యథా సిద్ధేరిద్వక్ష్వత్వా దభేద శ్రుతీసామన్యథా సిద్ధనహత్వ మెస్తుకరుత్తు-ఇని విపక్షత్విత్బాధక మరులి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇజ్జనల్లాత పోతితి, ఇప్పడి అగ్గీకరియాత పోతెన్నపడి - ఛూర్వమ్ భేద శ్రుతివిరోధమ్ శొన్నపడి యాలే అ నన్యథా సిద్ధోపబ్రహ్మణ విరోధమ్ శొల్లకిరతు - యదేతి - అయంజీవః - యదా అహం పర మాత్మా పేక్ష యా అన్యః - ఏష పరమాత్మా మదన్య ఇతిమన్యతే - మోద్విజ ? తదా సకేవలీ భూతః, బంధ రహితః -

సా-ప్ర— భవత్య భేదీ భేదశ్చ తస్మాజ్ఞాన కృతో భవేత్ | ఆత్మైతి తూపగచ్ఛంతి గ్రాహయంతిచ. ఆత్మే శ్యేవశు గృహీ యా ,, దిత్వాది శ్రుతి స్మృతి సూత్రే మైక్య స్యాస్యవ గమా త్కథం ముక్తా నాం బ్రహ్మ తా సామ్య మేవేతి నియమ్యత ఇత్యత్ర శ్రుతిస్మృతిసూత్రేష్వేవ భేద సామ్యయో రవగమాన్తు క్త్యవస్థా భా వినో స్తయోః కల్పితత్వేన నిర్వాహ నుపపత్తే రైక్యస్యచ “ రామ సుగ్రీవయోరైక్యం.ఏకోప్రహిస్సునిష్పన్న స్సుప్రుష్టం కురుతేప్రజా ,, ఇత్యాదా వివాద్యంత సామ్యేనాప్యవపత్తేర్భేద స్యానన్య థాసి ధ త్వా త్ప ర మ సామ్యమేవ ముక్తావిత్వభి ప్రేత్యాహ. ఇప్పడి శ్రుతి స్మృతీత్యాదినా- సోక్తానంగీ కారే,,పుధగాత్మానం ప్రేరి తారంచ మత్వా . యఆ త్పరితిష్ఠ న్నాత్మనోంత రాయ మయతి యమాత్మాన వేద . సో శ్చ తే స ర్వానామా న్నహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా - కామాహ్ని కామ రూప్యను సంఛరక్ . తద్విష్టోః పరమం పద గ్ం సదా పశ్యంతి సూరయః. శరవత్తన్మయో భవేత్ - తాదృగేవ భవతి . తత్పురుషో మానవ స్సవీనాన్పు ష్టా గమయతి . బ్రహ్మణో మహిమాన మాప్నోతీ ,, త్యాది శ్రుతి విరోధ మభిప్రయక్ తత్తదుప బ్రహ్మణ వి రోధ మాహ. ఇజ్జనల్లాత పోతిత్యాదినా . ఏవం నచేదిత్యధః . యదాతు మన్యత ఇత్య నేన త్రిత యేన చ

సా-వి—పరప్రమాణానానిర్వాహమాహ. ఇప్పడి శ్రు తిస్మృతీణి. విక్యమ్తోత్తిన విడక్లశేల్లామ్, విక్యంయ త్రయత్రప్రతీయతే - తాని స్థానాని సర్వాణి - యదాతుమన్యతఇతి.స్వరూపతోభేదంమన్యతఇత్యధః. త దా కేవలతాంప్రాప్తః, ప్రాకృతదేహఃదిరహితతాంప్రాప్తః.

సా-సం- విక్యంతోత్తినవితి-“బ్రహ్మైక్యైకత్వవిజ్ఞానాద్విము క్తస్సర్వబంధనైః|బ్రహ్మజ్యేక్యం సమాపన్నస్స్వరా ఢ్యవతీసంవిదే, త్యాది మంత్రభాష్యమ్. ఇజ్జనల్లాత పోతు, జీవబ్రహ్మణో రభేదస్యైవతాత్వికత్వే శేషత్వాది- నా. అన్యోహంఏషః, శేషత్వాదినాన్యః. కేవలీభూతః, ప్రకృతితత్కార్య విలక్షణస్వాత్మ వివేకవాక్ సక్

మూ— షడ్వింశమనుపశ్యతి | అన్యశ్చ రాజన్మపర స్తథాన్యవివచింశకః | తత్స్థత్వాదనుపశ్యంతి హ్యేవ వేతి సాధవః | అన్యశ్చ రాజన్మపర స్తథాన్యః పంచ వింశకః | తేనైతన్నాభిజానంతి పంచ విం శక మచ్యుతమ్ | జన్మమృత్యుభయార్చీతా స్యాంఖ్యయోగాశ్చ కాశ్యపః షడ్వింశ మనుపశ్యంతి శుచయ స్తత్పరాయణాః |

సా-వి— షడ్వింశం, పరమాత్మానం-పరమపదేనాత్మాత్కరౌతవనైక్. అన్యశ్చేతి. సపరమాత్మా జీ వాత్సన్వరూపతోన్యః పంచవింశకోజీవాత్మాచతథాఅన్యః-పరమాత్మస్వరూపాదన్యః-జీవాత్మపర మాత్మ నాన్యై క్యం సాధవః కథం. వణా యంతీ త్యత్రాహ - తత్స్థ త్వాదితి-జీవాత్మస్వంతరాత్మతయా స్థితత్వ మాత్రేణ తయోరైక్య మనుపశ్యంతీత్యర్థః - నన్వరూపైక్యాత్ - అన్య శ్చేతి- తేనకారణేన ఏతమచ్యుతం పంచవింశ కం నాభిజానంతి- పంచ విశకత్వేన నాంగీకుర్వంతి. సాంఖ్య యోగాశ్చ కాశ్యపేతి- శుచయ స్తత్పరాయణాస్సంతః. అచ్యుతం షడ్వింశక మేవానుపశ్యంతి -

సా-స్వా— ముక్తి దశాయాం షడ్వింశం, పరమాత్మానం-అనుపశ్యతి, అనుభవతీత్యర్థః-అన్యశ్చేతి-సపరక, ప గమాత్మా- మదన్యః- పంచవింశ కోపి జీవ స్తథాన్యః- పరస్మా దన్యః - ఏవం సత్యభయో రైక్య వ్యపరే శస్వకా గతిత్య త్రాహ - తత్స్థత్వాదితి - అంతర్యామి తయా తదంతస్థత్వా దేక ఏవేతి సాధవః పశ్యం తి- నతు వస్తుత ఏక వేపితి పశ్యంతీత్యర్థః - శ్రుత్వాది మైక్య వ్యపరేకః నన్వరూ పైక్య కృతః - కిం త్వంతర్యామిత్వ కృత ఇతి వ్యాపాదిభి ధావరతా దౌక్యతం నిర్వహణం సర్వథా విరుధ్యే తేతి భావః - అన్యశ్చేతి - సపరః అన్యః - జీవాదన్యః తథా పంచ వింశకః పృథివ్యాది చతుర్వింశతి తత్త్వాత్పరః జీవరితథాన్యః- పరస్మా దన్యః - తేన పరస్పర భిన్నత్వేన హేతునా ఏతం పరమాత్మాన మచ్యుతం- పంచ వింశకం, జీవాత్మ స్వరూపం నాభిజానం తీత్యర్థః - జన్మేతి - సంఖ్యా, బుద్ధిః - తత్సంబంధీ యోగ స్యాంఖ్యయో గః - జ్ఞానయోగ నిష్ఠాః-శుచయః, కర్మణా పరిశుద్ధాంతః కరణాః. తత్పరాయణాః . తద్బ్రహ్మైవ ప్రాప్యం మన్వానాః జన్మమృత్యుభయార్చీతా స్యాంఖ్యతః షడ్వింశం పశ్యంతి , దశకేన స మా నా కార భక్తి

సా-ప్ర— ఈశ్వరత్వ భ్రమ నివృత్తిరుక్తా. అన్యశ్చ రాజన్మయః పిండ ఇత్యాభ్యా మైక్య నిర్వా హక ఘటక | శుత్యర్థః ఉక్తిః. మోక్ష హేతుభూతం జ్ఞానమపి భేదావగాహీత్యాహ. జన్మమృత్యుభయార్చీతా ఇత్యాదినా.

సా-వి— అన్యశ్చేతి. పంచవింశకోజీవః-అన్యత్వేకథ మైక్యం సాధవో భ్యుపగచ్ఛంతీత్యత్రాహ - త త్స్థ త్వాదితి - జీవాత్మస్వంతరాత్మతయా వస్థి తత్త్వాదిత్యర్థః- తేనేతి. తేనభిన్నత్వేనాచ్యుతం పంచవింశ కం నాభిజానంతి. నాంగీకుర్వంతి. షడ్వింశత్వే నాంగీకుర్వంతీత్యర్థః.

సా-సం— షడ్వింశ మనుపశ్యతి, జీవాత్మ విలక్షణత్వేన పరమాత్మానమవధారయంతీత్యర్థః. ఏక్యజ్ఞానస్య బోధాధికత్వేచకణ్ఠాక్తి మద్వచనమాహ. అన్యశ్చేతి. పరకితమఃపదేబహురిత్యుక్తః పరః. అన్యః, పంచవింశాదన్యః. పంచవింశశ్చ తథా షడ్వింశాత్పరస్తా దన్యః. త్స్థత్వాత్, తచ్చరీరత్వేన తత్స్థత్వాత్. అథపంచ వింశమష డ్వింశవిల క్షత్వేనైవ జానంతీత్యత్ర వచనమాహ. అన్యశ్చ రాజన్మితి. పంచవింశకం అచ్యుత తా దాత్మై వ న నాభిజానంతి. అపిత్యచ్యుత విలక్షణ తయైవ సర్వదా జానంతీత్యర్థః - భేదజ్ఞానస్యైవ సంసారనివర్తకత్వే మానమాహ. జన్మేతి. సంఖ్యాః, జ్ఞానయోగ నిష్ఠాః. షడ్వింశం, పంచ వింశాదధిక మిశ్వరం. అను

మా— ఉత్తమః పురుషః స్వస్యః - తత్ర యశిషః మాత్మాతు సనిత్యో నిగుణ స్వృతిః । సతు నా
రా యణో జ్ఞేయ స్సర్వాత్మా పురుషో పిసః । నచి ప్యతే కర్మ ఫలైః పద్మ పత్ర వివాం భసా । క
ర్మా త్మాత్వ వణో యోసా మోక్ష బంధే స్సయుజ్యతే । అయః పిండే యథా వహ్ని భీకన్న స్తీష్ణ
త్యభిన్న వత్ । తథావిశ్వమిదం కేవో హ్యవృత్యపరితిష్ఠతి ,, ఇత్యాది ప్రమాణ సహస్రం విరోధి కుఃమ్.

సా-దీ— ఉత్తమః పురుషమ్ తుగాత్తరాభ్యా మన్యః ఎన్యైః తత్రేతి జీవాత్మని అంత రాత్మ తయా
యః పరమాత్మా వత్తతే - జీవపరమాత్మనోమణ్యే ఇతివా - నిత్యోని గుణశ్చ స ఏవ నారా యణి
ఏవ సర్వాంతర్యామీ. పురుషః, పురుషశబ్ద వాచ్యః. కర్మఫలైనకలిప్యతే - కర్మకవశ్యో యోసా అ
వరణిజీవాత్మాసః కర్మాత్మకత్వా చేవ సంసార బంధేన మోక్షేణచ యుజ్యతే - వహ్ని స్వ స్థలయసో
భిన్నోని యథా అయః పిండా దభిన్నవత్తిష్ఠతి - అభిన్నవ దిత్యనేనా త్యంత సం శ్లేష విశేషో వివక్షితః -
తథా కేవోనారాయణ స్వరూపతో భిన్నోపి ఇదంసర్వంవిశ్వంచేతనా చేతనంవ్యాప్యపరితస్తిష్ఠతిఎన్యైః.

సా-స్వా- విషయా కుర్వంత్యర్థః - ఉత్తమః పురుష స్వస్యః, తుగాత్తరాభ్యాం బద్ధముక్తాభ్యాం భిన్నఇ
త్యర్థః-తత్రేతి. తత్ర జీవాత్మన్యంతర్యామి తయా వస్థితః పరమాత్మాయఃసతునిత్యనిగుణః-సత్వాదిగుణ
తహితః -సకింరుద్రాది దేవతాంతర మిత్యత్రాహ - సత్త్వితీ - నారాయణో జ్ఞేయః - సనారాయణః-హి
యస్మాత్-సర్వాత్మా, సర్వాంతర్యామీ పురుష శబ్దవాచ్యశ్చ తస్మాదితి పూర్వేణా స్వయః- కర్మఫలైనకలి
ప్యతే - యః అసాజీవః అవరణి సతు కర్మాత్మా సక మోక్ష బంధై ర్యుజ్యతే - ఏవం తత్త్వ ముపదిశ్య శా
స్త్రేష్టైశ్చ వ్యప చేతస్య నిర్వాహ మాహ అయశితి అయః పిండే వహ్నిస్తస్మా ద్భిన్నోపి అభిన్నవ
త్తిష్ఠతి -సతు వస్తుత అభిన్న ఇతి భావః - తథా విశ్వ మిదం చేవ ఆవృత్య వ్యాప్య పరితిష్ఠతి - తస్మా
దయో దహతీతి వత్తత్త్వ మస్యాద్య భేద వ్యపచేత ఇతి భావః - ప్రమాణ సహస్ర మితి విరోధ బాధక బహు
ప్రమాణ మిత్యర్థః - యద్వా తాత్విక భేద బోధక బహు ప్రమాణ మిత్యర్థః - అనేనా భేద బోధకప్ర
మాణోపేక్షయాముక్తిదశాయాం భేద బోధకప్రమాణో నంత్యోల్ అనంతప్రమాణవిరోధాపేక్షయా కతిపయ
ప్రమాణస్య శాస్త్రాని మతోప చారా న్నయనం న్యాయమితి ధ్వజిత మాకర తేస్తుకరుత్తు - ఆనాటమ్ పర
మ సామ్యం సర్వా కారణ సామ్యమన్తో ? అతు వి్యతిలే పర్య వసీ గాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ -

సా-ప్ర— శత్యోపదేశోపి భేద విషయ ఏవే త్యైః ముత్తమః పురుష ఇత్యా దినా - ప్రమాణ సహస్రమి
తి భేదావగా హిప్రమాణానా మైక్యావగాహిభ్యో బహుత్వాచ్ఛహానా మనుగ్రహా న్యాయ్య ఇతిభేదప
వతాత్వికఇతి భావః.ఏవంచోభయవిఘాతివిశిష్ట బ్రహ్మసుభవరూపభోగేనసార్వజ్ఞాపహత పాపృ త్వాది నాచ

సా-వి— మోక్షబంధైః,బంధై మోక్షేణచ యుజ్యత ఇత్యర్థః -
సా-సం— పశ్యంతి,ఆత్మావలోకన వ్యారాపశ్యంతి-వ్యాపనభరణస్వాప్త్యైర్భగవతోజీవవైలక్షణ్యపరగీతావ
చనమాహ. ఉత్తమఇతి.తత్రయఇత్యాదిసాధక వచనద్వయంకర్మ బంధాదిసదసద్భావాభ్యాంజీవేశ్వరయో
ర్వైలక్షణ్య పరం - నిత్యః, పురుషః. విగ్రహ విశిష్ట వేషేణచ నిత్యస్సగ్ నిరుపాధిక పురుష పదవాచ్యః-
కర్మాత్మా, కర్మకవశ్యః - అచిచ్ఛప్తాణారపి వ్యాప్య వ్యాపక భావేన భేద పరమయః పిండ ఇతి .

మూ—ఆకైయాల్ముక్తనుకుట జ్ఞానభౌగాది కళాల్వస్తపరమసామ్యమేయభృతు. ఈశ్వరనుకుటశత్రా
మరాదిక శైష్వీతే లక్షణమాకచ్చన్న జగత్కారణత్వ, మోక్షప్రదత్వ, సర్వాధారత్వ, సర్వ నియంతృత్వ,
సర్వశేషిత్వ, సర్వశరీరిత్వ, సర్వశబ్ద వాచ్యత్వ, సర్వవేదవేద్యత్వ, సర్వలోకశరణ్యత్వ, సర్వ ముముక్షూ
పాశ్రయత్వ, సర్వఫలప్రదత్వ, సర్వవ్యాపృతత్వ) జ్ఞానానందస్వరూపత్వ, లక్ష్మీసహాయత్వాదికళేప్రతినియ త
క్తలే - ముక్తనుకుట ఆధేయత్వ విధేయత్వ శేషత్వాణుత్వాదికళే వ్యవస్థితత్వత్ -

సా-డి—ఇత్యాల్వలితాథకైత్ర కాట్యుకిరార్ - ఆకైయాల్ముక్తనుక్కిత్యాది-ఆనాల్ముక్తనుక్కిల్లాత
పరమాత్మధర్మకైత్రే? ఎన్న వరుళి చెప్పి కరార్ - ఈశ్వర నుక్కిత్యాది యాల్-లక్షణం, అసాధారణా
కారమ్. జీవర్కళుక్కిల్లాత తేకైత్ర. కారణత్వప్రయుక్తం మోక్షప్రదత్వం. సర్వాధారత్వాదిప్రయుక్తం
సర్వశరీరిత్వం. సర్వశరీరిత్వ ప్రయుక్తం సర్వశబ్దవాచ్యత్వం- తత్త్వయుక్తం సర్వవేద వేద్య త్వం - సర్వ
త్రవ్యాపృ జ్ఞానానంద స్వరూపత్వం. విభుస్వరూపత్వ మెన్దపడి. ఇని పరమాత్మాపుక్కిల్లాతే-ముక్తనుకుట
వ్యవస్థిత గుణకైత్ర కాట్యుకిరార్ - ముక్తనుక్కిత్తుకుడజ్జి. ఆదిశబ్దమ్ శరీర త్యాది గ్రహకమ్. ఇప్ప
డిముక్తనుకుటపరమాత్మవైధమ్యముచ్చాకిల్ ఇవనుకుటపరమాత్మస్వాతంత్ర్యాదికళడియాకపునరావృత్తియై

సా-స్వా—ఆకైయాలితి- ముక్తి దశైయిలుమ్భెదమ్మొల్లుకైయా లెన్దపడి - సర్వాకారణసామ్యమ్ శాన్నా
ల్ విక్యం ప్రసంగి కైయాతే భెద కథనం విరోధికు మెన్దపడి - ఆనాలుమ్ జగత్కారణత్వాది కణిప
యా కారత్రాతే సామ్యమ్ శొల్ల లాకాతో? జీవగతా ణుత్వా ద్యాకారన్మాక ఈశ్వర నుకుట వస్తు అతి
నాతే తాక సామ్యమ్ శొల్ల లాకాతో? ఎన్న వరుళి చెప్పి కరార్ - ఈశ్వర నుక్కిత్యాది వాక్యద్వయ
త్తాతే - లక్షణేతి - లక్షణ మసాధారణ ధర్మక మైకైయాతే అన్యత్ర వృత్తి కూడామైయాల్ జ్ఞాన భౌగా
దిసామ్యత్వితేయే పరమ సామ్యశ్రుతికు తాత్పర్య మెన్ద కరుత్తు-ఆధేయత్వేతి సర్వత్ర చేతనే త్యభ్యాహ
రః - చేతనత్వే సత్యా ధేయత్వాదిక లెన్దపడి - ఇప్పడి ముక్తి దశైయిలుమ్ శేషత్వ విధేయత్వం వ్యవస్థిత
మాకిల్-ననంప దాంసమాహరే,, ఎనిగరపడియేవిపన్నివతకనవద్విపత్పాఠము మీశ్వరా ధీన మైకైయాతే

సా-ప్ర—సామ్యంసావ ధారణం వదన్నభయోర్వ్యవస్థితాక కాంశ్చన ధర్మానాహ. ఆకైయాలిత్వాదిసా
లక్ష్మీసహాయత్వాది కళితీ చూమి నీశానాయ కత్వా నంత భోగపర్యం కత్వ గరుడ ధ్వజత్వాది రాదిశబ్దా
థకః - అణుత్వాదిక శీతి - పారతంత్ర్య రక్ష్య త్యాదిరాది శబ్దాథకః - నస్వేపం ముక్తానాం భగవత్పర
తంత్రత్వే స్వతంత్రో భగవాన్ముక్తాక కేనచిద్దేతు వాపున స్సంసారం ప్రాపయేదితి శంకాయాం కిమ్మ
త్తానాం పురుషార్థాంతరేచ్ఛయా పునరా వృత్తి శ్శంక్యతే? ఉతలేషామజ్ఞానాచ్ఛా? ఉపాయా నుష్ఠాన

సా-సం—ఉపపాదితమథకంసిగమయతి. ఆకైయాలితి-జ్ఞానంయగపదఖిలవిషయాపరోక్ష జ్ఞానం. భోగః, స్వా
నుకూలత్వ ప్రకారక యావద్వస్తు శరీర కత్వేన నిఖిల గుణ విశిష్ట బ్రహ్మ స్వరూప సాక్షాత్కారః - ఆది
శబ్దాదపహత పాత్ర త్యాది గ్రహణం - ఇదం సాయుజ్యం భెద కథమక విధురంచేద భెద ఏవ పర్యవస
న్నమితే మమథకం ప్రతి నియత ధర్మకవగక ప్రదశకనేన నివతకయతి - ఈశ్వరను క్కిత్యాదినా - నను
.. సంజనకే,, ఇతి శ్రుతౌ పరమ పద బలాత్సామ్య మైక్యమే వేతి వ్యాఖ్యం. అన్యథా ముక్తస్య అస్వతంత్ర

మూ—ఇప్పుడియాకిల్ “నసంపదాం సమాహారే విపదాంవినివతనే | సమగ్రోవిద్యతేఽభిప్రాయానాత్
రుపోత్తమ్, ఎనిగర నిలైయాయ్ స్వతంత్రరల్లాత ముక్తురుక్కు ఏతేనుమొరు హేతువాలే అవృత్తి శరణే
వారాతోవెన్ని? అతువారాతు— “సాయుజ్యంప్రతిపన్నాయే తీవ్రభక్తాస్తపస్వినః | కింకరా మమతేనిత్యం
భవంతినిరుపద్రవాః, ఎన్లు తానే ఆరుళిచ్చెయ్ తానిరే -

సా-డి—శంకిత్తు “అనావృత్తిశ్చబద్ధా, దెన్నిరన్యాయత్తాలే పరిహరిక్కి-రార్ - ఇప్పుడియాకిలిత్యాదియాల్.
నసంపదామితి - సమాహారే, ప్రదానే. శేషభూత రాకైయాల్ అస్వతంత్రరాన ముక్తురుక్కు. ఏతేను మొ
రుహేతువాతే, ముక్తురుడైయ విచ్చె ఎన్న? అజ్ఞానమెన్న? ఈశ్వరేచ్చెయెన్న? ఇత్యాదికళాతెన్నె.
తీవ్రభక్తాః, పరమభక్తి పరిష్కృతాః. భక్తినిష్ఠాః ఎన్టపడి. తపస్వినః, న్యాసరూపతపోనిష్ఠాః. తస్మాన్న్యాస
సమేషాం తపసా మతిరిక్తమాహుః, ఎన్టతిరే - తేనాయుజ్యం ప్రాప్తాః మమకింకరాభూత్వానిత్యం నిరు
పద్రవాభవంతి. నిత్యశబ్దే నాపునరావృత్తి రుచ్యతే - మున్తతన్నిచ్చెయిల్ వరుమావృత్తి శంకై యిల్లై

సా-స్వా— భగవచ్చాదిరూపవశ్యమాణ హేతుకళాలేపునరావృత్తివారాతో? ఎన్లు శంకిక్కి-రార్-ఇప్పుడి
యాకిలితి - “మోక్షయిష్యామి, ఎనిగరవుక్తిపోలే “పునశ్చేవతే యిష్యామి, ఎన్లు భగవదుక్త్యా
ది ప్రబల ప్రమాణత్తాలే పునరా వృత్తి శంకిక్కి-రతో? పురుషా ధాంతరత్తిలే తనక్కిచ్చె పిరక్కెయా
లే పునరావృత్తి శంకిక్కి-రతో? స్వాజ్ఞాన త్తాలే శంకిక్కి-రతో? స్వతంత్ర నాన విశ్వర నుడైయ అప్రీతి
యాలే శంకిక్కి-రతో? ఎన్లు వికల్ప మభిప్రేత్య క్రమేణ ఉత్తర మరుళి చెయ్ కిరార్ - అతు వారా తిత్వాది
నా - సాయుజ్యేతి - తీవ్ర భక్తాః, పరమ భక్తియుక్తాః - భక్తియోగ నిష్ఠాః- తపస్వినః, అతి శయాధే
మతుప్రత్యయః - “భూమనిందా ప్రశంసా సునిత్య యోగేతిశాయినే | సంసర్గేస్తేవి వక్ష్యామ్యాంభవంతి
మతు చాదయ, ఇతి వచనా దతి శయిత తపోయుక్తాః “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసా మతిరిక్త మా
హుః, రిత్తుక్త రీత్యా న్యాస రూపాతి శయిత తపోనిష్ఠా ఇత్యర్థః - ఏవం భూతాయే సాయుజ్యం ప్ర
తిపన్నాః తేమ మనిత్య కింకరా స్సంతః యావ దాత్మ సత్తం కైం కర్య రతా స్సంతః నిరుప ద్రవాః పున
రా వృత్త్యాది శంకా రహితా భవంతిత్వర్థః- స్వయం తానే ఇప్పుడియరుళి చెయ్ కైయాలే అద్యకల్పమ్

సా-ప్ర—సమయసిద్ధభగవ దనుభవప్రీతిరూపత్వస్యముక్తావపగమాద్వా? అహంసవమమప్రియ, ఇత్యుక్తో
పాసన సమయ సిద్ధ భగవ న్నిరతి శయ ప్రీతి ఏవ యత్వ స్యాప గమా త్కేవల భగవ దిచ్చ యావా? ఆ
జ్ఞానా ననుష్ఠానాద్వా? తదభిమత విషరీతా నష్టానా ద్వేత వికల్ప ముక్తేషు తేషామ భావం వత్తుం ప్రభ
మం ముక్తానాం పున స్సంసారా భావం వచనగో చశయతి - ఇప్పుడి యాకిలిత్యాదినా - ఉక్తేషు వికల్పేషు

సా-వి— నసంపదామితి - సమాహారే. ఏతేనుమొరు హేతువాతే, ముక్తస్వేచ్ఛయా అజ్ఞానాద్వా స్వతం
త్ర స్వేచ్ఛ యావా అజ్ఞా ల్లంఘనా ద్వేత్యర్థః - తీవ్రభక్తాః, భక్తినిష్ఠాః. తపస్వినః, న్యాస విద్యా ని
ష్ఠాః. “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసా మతిరిక్త మాహుః, రితిశ్రుతే - నిత్యంకింకరాభూత్వేన పునరావృ
త్తిర్నాస్తితి సూచితం- యేనకేనాపి ప్ర కారేణ పునరావృత్తిర్నాస్తితిభావః. తచేవోపపాదయతి.

సా - సం — త్వాంత్రా వృత్తి శంకా పత్తై రిత్వా శంక్య పరిహరతి - ఇప్పుడి యాకిలిత్యాదినా -

మూ — ముముక్షు దశైయిల్ కేవల చిత్రైయుమ్, కేవల చిత్రైయు మనుభ విక్రైయాకిర
 ఐశ్వర్య కైవల్యజ్ఞిల్ వైరాగ్యమ్ పిర న్నియ ముక్తనుక్కు-బ్రహ్మత్మక మాక సర్వత్త్రైయుమ్ కాజ్ఞైయాశే
 కేవలానుభవ ప్రసక్తమిల్లామైయాలుమ్ అన్త పురుషార్థాంత రజ్ఞి నుడైయ దోషమెల్లామ్ నిత్య ప్రత్య
 షీత మాకైయాలుమ్ ప్రతిష్ఠితమాయిత్రు. ఆకైయాల్ తన్నిచ్చె యడి యాక ఆవృత్తి శంకై యిల్లై -

సా-దీ—యెన్దుమత్తైకాట్టుకిరార్-ముముక్షు దశైయిలిత్యాదియాల్. కేవలచిత్రైఅబ్రహ్మత్మకత్వేనా
 చిత్రైయుమ్ అబ్రహ్మత్మకత్వేన చిత్రైయు మనుభవిక్రై కేవలానుభవప్రసంగమ్. అన్తపురుషార్థాంత
 రజ్ఞి నుడైయ, ఐశ్వర్య కైవల్యజ్ఞి నుడైయ. దోషమ్, అల్పా స్థిరత్వాది దోష సప్తకమ్. ప్రతిష్ఠిత మా
 యిత్రు. అపునరా వృత్తి యెన్దు శేషమ్. దోష జ్ఞానముమ్ బ్రహ్మ త్వ క త్వ జ్ఞాన ము మి ల్లా త పో య

సా-స్వా—కూడా తేన్దపడి - ద్విత్వియత్తుక్కు-త్తరమరుళి చెయ్కిరార్ -ముముక్షుదశైయిలే ఇతి-ఇతర పురు
 షార్థ వైరాగ్య నివృత్తిక్కు- త్కృష్టపురుషార్థాంతర దశాన న్నానితర పురుషా థాత్తిల్ దోషాదశా
 నన్మాకారణమ్-ఇతిరణ్దుమిల్లైయెన్నిరార్-ముక్తనుక్కిత్యాదినా-తృతీయ త్రిలుత్తరమరుళిచెయ్కిరార్.

సా-ప్ర—పురుషార్థాంత రేచ్ఛాయాపంసంసార హేతుం సోపపత్తికంనిరస్యతి-ముముక్షుదశైయిలిత్యాదినా.

సా-ని — ముముక్షు దశైయిలిత్యాదినా. తత్ర స్వేచ్ఛ యాఆవృత్తి శంకాం వారయతి. ముముక్షు దశై
 యిలేఇతి - అనుభవిక్రై- యాకిర ఐశ్వర్యకైవల్యజ్ఞిల్, అనుభవరూపైశ్వర్య కైవల్య యోగ వైరాగ్యోత్ప
 త్తౌ - ఇతి, ముముక్షుదశాయా ముత్పన్నమిదం. వైరాగ్యంప్రతిష్ఠిత మాయ్త్రు, ముక్తదశాయాం దృఢం
 భవతీత్యథాకి - తత్రహేతు పరోముక్తనిత్యాది గ్రంథః. ఆకైయాల్, అతఃకారణాత్ - తన్నిచ్చెయడి
 యాక ఆవృత్తిశంకై యిల్లై, ఐశ్వర్య కైవల్యానుభ వార్థాం స్వేచ్ఛయా ఆవృత్తి శంకానాస్తీతి భా
 వః. ఐశ్వర్య కైవల్యేపురుషార్థావిత్వజ్ఞానోత్పత్తి హేత్వభావేన అజ్ఞానాసంభవాదజ్ఞానహేతుకా వృత్తి

సా-సం— సామ్యమిత్యక్రైవభేదేసిచ్చే సామ్యస్యపరమత్వం, నతత్వమచ్ఛే, తిశ్రుత్యవిరుద్ధంజ్ఞానభోగాది
 ఘలేశతోపివైషమ్యవైధుర్యమేవేతిభావః-తేహంస ర్వేషులోకేషు-..ఇమాంకలోకానామాహ్వానీ. సయాదిపితృలో
 కకామ, ఇత్యాదీనాం స్వచ్ఛంద వృత్తి పరాణాం పునస్సం సరణ ప్రయోజకా వృత్తౌవ ప్రమాణత్వా
 త్ - “ ఏతేన ప్రతి పద్మ మానా, ఇత్యాది శ్రవణా స్మృక్తి చేనైవ నిత్యం నిరుపద్రవాభ్యా కైశ్చ నా
 వృత్తి ప్రసంగ ఇతిహృదయః - అహేతుకా వృత్త్యయోగాదావృత్తిరిపురుషార్థాంత రేషు దోషాదశా
 నా ద్వా ? తద్దశానేపి వైరాగ్యభావ నిబంధన స్వేచ్ఛయావా ? జ్ఞాన వికాస వైధుర్యణ హేయో పా
 దేయాజ్ఞానాద్వా ? తద్జ్ఞానేపి భగవ ద్వైలక్షణ్య ప్రత్యక్షభావ నిబంధన భగవదప్రీతి విషయ త్వకృత భ
 గవదిచ్ఛయావా ? ముక్తావపి శాస్త్రవశ్యత్వాభంగే నతన్నిబంధనా జ్ఞాతిలంఘనేనవా ? తద్భంగేపి స్యామ్య
 భిమత విపరీతానుస్థానాద్వా స్యాత్. తత్ర నతావదాద్య ఇతివిధయాక్రమేణ ప్రత్యుత్తరం- ముముక్షు ద
 శైయిలిత్యాదినా. విపరీత మాన వసుష్టానము మిల్లై ఇత్యంతేన. పిరన్తవైరాగ్యమ్ ప్రతిష్ఠిత మాయ్ త్రి త్య
 న్నయః. తతః ఫలిత ముపసంహరతి. ఆకైయాలితి -

మూ—చిదచిదీశ్వర తత్వత్రయ విషయ మాకవుమ్, హేయోపాదేయ విషయమాకవుమ్, మున్నుపిర నైజ్ఞాన మిహోతువిచ్చేద సంకోచక్ల భిల్లాతపడి వికసితమాయుత్తు. ఆక్షేయాల్తక్ష అజ్ఞానమడియాకఆవృత్తి శంకికా వాజ్ఞాతు - భగవద్విషయ వైలక్షణ్య జ్ఞానత్తాలే మున్నుపిర నై భక్తిశబ్ద వాచ్యమాన ప్రీతి రూపా పన్న జ్ఞానమిహోతు శాస్త్రజ్ఞుకుకు నిలమల్లాత భగవద్వైలక్షణ్య మెల్లామ్ ప్రత్యక్ష మాన పడియాలే నిరతిశయ ప్రీతి రూపాపన్న జ్ఞానమాయ్ తలైక్కట్టిత్తు - ఇప్పడి ఇరుక్కై యాలే సుచమమప్రియః, ఎన్ఱ ఈ శ్వ రనుడైయప్రీత్యతిశయమ్ అవక తన్నాలుమ్ నియమిక్కువాణ్ణాత పడికత్తెపురణ్ణడివనోడుపరంపరయాసం బంధ ముడైయతిడర్ నిలక్లభిలు మేరిప్పాయుమ్మడియాయుత్తు. ఆక్షేయాల్కమకమిల్తైయేమాకిలుమ్ స్వతంత్ర నాన

నా-దీ— తన్నజ్ఞాన మడియాకవరు మావృత్తిశంక్షయై నిరసి క్కిరార్ - చిదచిదీశ్వరే త్యాది యాల్ - విచ్చేద సంకోచ కారణమానకమమ్ నిశ్శేషమ్ నివృత్తమాక్షేయాలెన్ఱుకరుత్తు. వికసిత మాయ్త్తు, వికసిత మామెక్కై . ఇనిస్వతంత్రనాన పీశ్వరనుడైయ విచ్చైయూల్వరుమావృత్తి శంక్షయై క్కట్టి క్కిరార్ - భగవద్విషయే త్యాదియాల్. జ్ఞాన మాత్రతాలెన్ఱపడి. మున్ను ముముక్షుడనేయిల్. ఇహోతు, ముక్త దనేయిల్ - తలైక్కట్టిత్తు, తలైక్కట్టు మెన్ఱపడి. కత్తెపురణ్ణడుపాయుమిత్త్యాది. పాయుమ్మడియామెన్ఱై.

సా-స్వా — చిదచిదీతి - అజ్ఞానేతి - సాంసారిక భోగత్తిల్ హేయతా విషయా జ్ఞానత్తాలేయెన్ఱపడి-తురీయపక్ష త్తిల్ భగవదప్రీతియమ్ తనకు భగవద్విషయకాప్రీతియాలేయో? భగవదాజ్ఞాతి లంఘనత్తాలేయో? భగవద్విరుద్ధాచరణ త్తినాలేయో? ఎన్ఱవికల్పమభిషేత్యక్రమేణా త్తరమరుళిచ్చేయ్ కిరార్. భగవదితి - స్వతంత్రతే.

సా-ప్ర—ద్వితీయం నిరస్యతి-చిదచిదీశ్వరేత్యాదినా-మున్ను పిరన్తేత్యాది-పూర్వోత్పన్నస్య జ్ఞానస్యేదానీం వికసితత్వా దిత్యథాః . తృతీయం నిరస్యతి. భగవద్విషయే త్యాదినా - ఇహోతు, ముక్త్యవస్థాయాం . చతుర్థం నిరస్యతి . ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే ఇత్త్యాదినా. ఏవం భూతత్వాత్కృత్సంభగవద్వైలక్షణ్యం ప్రత్యక్షేణానుభూయభగవతినిరతిశయప్రీతిమత్వాదిత్యథాః-తిడర్ నిలక్లభిలుమ్, ఉన్నతస్థలేష్యపి-పాపప్రాచుర్యేణ భగవత్ప్రీతిదవీయస్వపీత్యథాః-ఏరిప్పాయు మ్మడియాయ్త్తు, అధిరుహ్యాయథాప్రవహేత్తథాధూల్ -

సా-వి— శంకాపి నాస్తి త్యాహ - చిదచిదీశ్వరేతి - సార్వజ్ఞవశా నిరతిశయ ప్రీతి రూపా పన్న భక్త్యుత్పత్తే సుచ మమప్రియః, ఇత్యభిమానవాక్ సత్యసంకల్ప భగవానపి నని వతక యతీ త్యాహ - భగవద్విషయ వైలక్షణ్యేతి - అహోతు, ముక్తదశాయాం - శాస్త్రజ్ఞుకుకు నిలమల్లాత భగవద్వైలక్షణ్య మెల్లామ్, శాస్త్రేణ జ్ఞాతు మశక్యస్యాపి కృత్సవైలక్షణ్యస్య - ప్రత్యక్ష మాన పడి యాలే, ప్రత్యక్ష తయా - నిరతిశయప్రీతి రూపాపన్నమాయ్, మున్నుపిర నై భక్తిశబ్ద వాచ్యమాన ప్రీతిరూపాపన్నజ్ఞాన మిత్తైతది హ విశేష్యమ్ - తలైక్కట్టిత్తు, సమాప్నోతి- సంపూర్ణం భవశీత్యథాః - ఈశ్వర నుడైయ ప్రీత్య తి శయమ్, ఈశ్వరస్య ప్రీత్యతిశయః అవక తన్నాలుమ్, భగవతాపి. నియమిక్కువాణ్ణాత పడి, నియమయితు మశక్యతయా. కత్తెపురణ్ణడు, ఉద్వేలస్సక్. ఇవనోడు, అనేన ముక్తేనసహ. పరంపరయాసంబంధ ముడైయ, పరంపరయా సంబంధ విశిష్టాని - తిడర్ నిలక్లభిలుమ్, ఉన్నత స్థలాన్యపి - పాపప్రాచుర్యేణ ప్రీతివిషయ త్యా నహాః క్లపి. ఏరిప్పాయుమ్మడియాయ్త్తు, అధిరుహ్యప్రవహాన్నితీవభవతి. అతోభగవాన్ స్వేచ్ఛయానచన

మూ — ఈశ్వరను దైయ ఇచ్చెయ్యాలే పునరావృత్తి యుద్ధాకి రతో వెన్టు శంకిక్కు వాణ్ కా తు. శాస్త్రవశ్యాధికారమ్ కట్టికైయాలే ముక్తదశైయిల్ ఆజ్ఞాతిలంఘన మిల్లై. అవనుకప్పాలే తన క్కు కప్పాకైయాలే ఈశ్వరాభిమతత్తుక్కు విపరీతమాన అనుష్ఠాన మిల్లై. అకైయాలే కైంకర్య పర్యం త ప రిపూణ్ బ్రహ్మనుభవ రూపమాన మోక్షాభ్యు పురుషార్థమ్ మేల్ యావదాత్మభావియాయుత్తు .

సా-దీ—విహితాకరణాదిమూలమాన భగవదప్రీతియాతవరుమావృత్తిశంకైయైప్పరిహరిక్కిరార్-శాస్త్రవ శ్యాధికారమిత్త్యాదియాలే-ఈశ్వరానభిమతానుష్ఠానత్తాల్ వరుమ్ శంకైయైప్పరిహరిక్కిరార్-అవనుకప్పాలే ఇ త్యాదియాలే. ఈశ్వరక ముముక్షు దశైయిల్ శాస్త్రజన్యకతిపయ వైలక్షణ్యజ్ఞానత్తాల్ ప్రియనానవ నిష్పీ ణు సకల వైల ట్టణ్య ప్రత్యక్ష జ్ఞాన ముదైయ ముక్త విషయ త్తిల్ అతి శయిత ప్రియ నామే - ఇవనుమీశ్వర నుక్కు పూర్వా పేక్షయా ప్రీతి విషయ నామే . ఆకై యాలే పున రావృత్తి శంకై యిల్లై యెన్టు కరు త్తు. పునవృత్తి శంకా భావత్తై నిగ మిక్కి రార్ - ఆకై యాలే కైంకర్య పర్యంతే త్యాది యాలే -

నా -స్వా--స్వతంత్రనుక్కు-అప్రీతినిమి త్తమిల్లై యెన్టుకరుత్తు- ద్వితీయవికల్ప త్తిలు త్తరమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శాస్త్రేతి - తృతీయ త్తిలు త్తర మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అవనితి - భక్తియోగ నిష్ఠనుక్కు అను భవ మా త్రమ్ పురుషార్థమ్ మెన్టుమ్, ప్రపన్న నుక్కు కైంకర్యమ్ పురుషార్థమ్ మెన్టుమ్, శిలర్ పిరియచ్చిల్లా నిర్క వికరూపమాక పురుషార్థమ్ స్వరూప కథనమ్ కూడుమో ? కించ, ఇష్టను భవమ్ విద్యా జనిత మాకైయా లే జన్య మాత్రత్తుక్కు-అనిత్యత్వముమ్ శొల్లవేణ్డావో ? ఎన్నిర శంకైయై పరిహరియ్ నిన్టుకొణ్డుపనం హరిక్కిరార్ - ఆకైయా లిత్యాది - ఆకైయాలే, “ సాయాజ్యం ప్రతి పన్నాయే ,, ఇత్యాదియానపునరా వృత్తి శంకా ప్రతిభటు హేతు వినాలే, “ కింకరా మమలే నిత్య ,, మెన్టు భక్తి నుక్కుమ్ కైంకర్యమ్ శొ జ్ఞైకైయాలే పురుషార్థమ్ భేద కథన మనంగత మెన్టుపడి - మోక్షా భ్యేతి - జన్య మానాలు మవిద్యా కర్మ వాసనాది సమస్త ప్రతి బంధక ధ్వంసాత్మక మాకైయాలే జన్యత్వేపి ప్రధ్వం సస్య మతాంతరే నిత్య త్వ వ చ్చావాంతరా భావ పక్ష త్తిలుమ్ సంసార ధ్వంసాత్మక పరిపూణ్ బ్రహ్మను భవస్యో త్తరావధి రహిత త్వ రూప నిత్యబోధపత్తి ఎన్టు కరుత్తు - ఇప్పుడి పునరా వృత్తి శంకా పరిహర మాకిల్ పరమ సామ్య శ్రు తిక్కు ,, జగద్యాపార వజ్రం ప్రకరణాద సన్నిహిత త్వాచ్చ - భోగమాత్ర సామ్య లింగాచ్చ ,, ఎన్టు సూత్రకారర్ భోగ మాత్రత్తిలే సామ్యమెన్టుశ్రమధిక్కిరాప్పోలే ఇన్యంకైకలైయుమ్ పరిహరిక్కు వేణ్డావో?

నా-ప్ర — పూర్వం భగవ త్ప్రీతి దవీయనామపి ప్రపన్న సంబంధి సంబంధే సతి ప్రీతివిష యత్వం యథా భవేత్తథా భవ దిత్వథాః - పంచమంపునరా వృత్తి హేతుం నిరస్యతి - శాస్త్రవశ్యేత్యాదినా- వస్యం నిరస్యతి - అవను కప్పాలే ఇత్యాదినా - త త్ప్రీత్యేవ స్వస్య ప్రీతి మత్వాత్ - ఏవం పున స్సంసరణ హేతుక సోపప త్తికం నిరస్యతవేవ పరిపూర్ణానుభవోయావదాత్మభావీతి నిగమయతి- ఆకైయాలితి- అవృత్తి హేతునామ భావాదిత్యథాః - మేల్, అచిరాదినా దేశ విశేష ప్రాప్త్యంతర మిత్వథాః.

నా-వి—నివృత్తయతితిభావః - ఆజ్ఞాతిలంఘన నిమిత్త పునరావృత్తిశంకాం వారయతి- శాస్త్రవశ్యాధి కారమ్ కట్టికైయాలే ఇతి- ఉ త్తరావధిరాహిత్య ప్రతిపాదన ముపసంహరతి-ఆకైయాలే ఇతి- అపునరావృత్తి

మూ— ఇవై యెల్లాత్తైయుమ్నినైత్తు—అనావృత్తిశ్శబ్దాదనావృత్తిశ్శబ్దాత్, ఎన్దు
సా-దీ—యావదాత్మభావియామ్విట్ట తెన్ఱపడి. ఇవ్వథక త్తిల్ సూత్రసంమతియైయుమ్కాట్టియరుళుకిరార్.
ఇవై యెల్లాత్తైయుమ్మిత్తాది యాత్ - ఇవై, శబ్దా హేత్వా భాసక్లర్ . అనా వృత్తి శ్శబ్దా దితి . ఇ
తినథకమ్ , యథానిఖిల హేయప్రత్యసీక కల్పాజ్ఞైకతానో జగ జ్ఞాన్మాది కారణం సమస్తవస్తు విలక్షణం
సర్వజ్ఞ స్సత్వ సంకల్పః అశ్రిత వాత్సల్యైక జలధిః పరమ కారుణికో నిరస్త సమా భృధిక సంభావ నః
పర బ్రహ్మాభిధానః పరమ పురుషోస్తీతి శబ్దా దవగమ్యతే - ఏవ మహార హరను ప్తీయమాన వణాశ్రమధ
మాను గృహీత తదుపాసన రూప తత్సమా రాధన ప్రితః ఉపాసీ నాన నాదికాల ప్రవృత్తా నంత దుస్తర
కమకసంఘయ రూపా విద్యాంవి నివర్తక స్వయాభాత్మ్యాను భవ రూపా నవధికాతి శయానందంప్రాప
య్య పుననాక వతకయతీ త్యపి శబ్దా దేవా వ గమ్యతే - శబ్దశ్చ సఖిత్వేవం వతకయన్యావదా యుషం
బ్రహ్మలోకమభిసంపద్యతే. నచపునరావతక తేనచపునరావతకత ఇత్యాదిః. తథాచ భగవతా స్వయ మేవోక్తం.

సా-స్వా—ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవై యెల్లా త్తైయుమ్మితి- శంకా నివర్తక మాన ఇవ్వథక మేత
సా-ప్ర—ముక్తస్య పునస్సంసారాభావ స్సాంప్రదాయక ఇత్యాహ । ఇవై యెల్లాత్తైయుమ్మితి. అనావృత్తి
శ్శబ్దా , దితి సూత్ర వ్యాఖ్యానావ సరే. అచో చ్చిన్న కమకబంధస్యా సంకుచితజ్ఞానస్య పరబ్రహ్మనుభ
వైక స్వభావస్య తదేక ప్రియస్యా నవధి కాతి శయానందం బ్రహ్మనుభవతో న్యాపేక్షాత దథాక రంభా ద్య
సంభవా త్పునరా వృత్తి శంకే , త్యుక్తం - అస్మిక్ వాక్యే ఉచ్చిన్న కమక బంధస్యేత్య త్రాజ్ఞాతిలం
భవ భగవ దభిమత విపరీతా సుప్తాన రూపమావృత్తి హేతుద్వయ మనయోః కారణా భావ ప్రతిపాద సేన
నిరస్తం వేదితవ్యం - అసంకుచిత జ్ఞానస్యే త్యనేనా జ్ఞాన రూపో హేతు నిరస్తః - పరబ్రహ్మను భవై
క స్వభావస్యే త్యనేన పురుషాథాంత రేచ్ఛా రూప హేతు నిరస్తః - తదేక ప్రియస్యా నవధి కాతి శ
యానందం బ్రహ్మను భవత ఇత్యనేన ఉపాసన సమయ సిద్ధ భగవ దనుభవ నిరతిశయ ప్రితిరూపత్వాప గ
మ రూప హేతు నిరస్తః - ఉక్తైః పదై స్తత్తద్ధేత్వభావ విరో ధా కారయో రన్యతరోపస్థాప సేన

సా-వి—ప్రతి పాదన రూపస్వీక్తా భేకసూత్రకారసంమతిమాహ-ఇవైయెల్లామితి- నినైత్తు, అభిప్రేత్య. అయ
మభిప్రాయః. యథానిఖిల హేయ ప్రత్యసీక కల్పాజ్ఞైకతా నోజగజ్ఞాన్మాది కారణంసమస్తవస్తు విలక్షణస్స
ర్వజ్ఞ స్సత్వసంకల్ప అశ్రిత వాత్సల్యైక జలధిః పరమకారుణికో నిరస్తసమాభృధిక సంభావనః ప ర బ్ర
హ్మాభిధానః పరమపురుషోస్తీతి శబ్దా దవగమ్యతే - ఏవ మహార హరను ప్తీయ మాన వణాశ్రమ ధర్మా
నుగృహీత తదుపాసనరూప తత్సమా రాధన ప్రిత ఉపాసీనాననాది కాలప్రవృత్తా నంత దుస్తరకమకసంఘ
య రూపావిద్యాంవినివర్తక స్వయాభాత్మ్యానుభవ రూపానవధికాతి శయానందం ప్రాపయ్య పున నాకవ
తకయతీత్యపి శబ్దాదేవావగమ్యతే - శబ్దశ్చ సఖిత్వేవం వతకయన్యావదాయుషం బ్రహ్మలోక మభి సంప
ద్యతే నచపునరావతక తే నచపునరావతకత , ఇత్యాదిః - తథాచ భగవతా స్వయ మేవోక్తం - మా
ముపేత్య పున జన్మ దుఃఖాలయమ శాశ్వతమ్ (నాన్ను వంతి మహాత్మాన స్సం సిద్ధిం పర మాంగ తాః ।

సా-సం— ఉపపాదితమథకం సూత్రకారోక్త్యాభ్యుపయతి. ఇవైఇతి.

మూ —

సూత్ర కారయమ్ అరుళిచ్చెయ్ తార్

ఏరి ఏళిత్తుత

సా-దీ — మాముపేత్య పునజన్మ దుఃఖాలయ మశాశ్వ తమ్ । నాపువంతి మహాత్మాన స్సంసిద్ధిం పర మాంగతాః । ఆబ్రహ్మ భవనా ల్లోకాః పునరా వర్తి నోజున । మాము పేత్యతు కౌంతేయ పునజన్మ న విద్యత ,, ఇత్యాది భాష్య మిక్లే యనుసంధేయమ్ -

పునరావృత్తి యిల్లాత కైంకర్య పర్యంత పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవమే మోక్షశబ్ద వాచ్యమెను మత్తే పాట్వాలుమ్ సంగ్రహిత్తుకాట్టియరుళు కిరార్. ఏరి ఇత్యాది. ఏళిత్ పతమ్, శోభైయైయుడైయ

సా-స్వా—త్సు త్ర భాష్య త్తిలే వ్యక్త మెను కరుత్తు -

ఇప్పడి ఇవ్వధి కార త్తిలే పరమ పురుషార్థ నిణయమ్ పణ్ణినతు కూడుమో ? ,, భగవ ద్వం దనం స్వాద్యం గురువందన పూర్వకమ్ ! క్షీరం శర్కరయా యుక్తం స్వదతేహి విశేషత ,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణా చార్య వందన సన్ని ధానాను మతి యిల్లాత కైంకర్యమ్ రసిక్కుమో ? ఎనిగర శంకైయైప్పరి హరియా నిన్దు కొణ్డధి కారాథత్తై ముక్తాను సంధాన రూప మాన పాట్వాలే సంగ్రహిక్కిరార్ - ఏ రిఇతి - ఎళిత్, ఉద్వలం. పతమ్, ,, ఆదిత్యవణాంతమనః పరస్తా ,, దిత్తుక్త ప్రకారేణోద్వలమాకానిగ్గిర

సా-ప్ర—తత్తన్ని రాసోజ్ఞాతవ్యః,, నచపరమపురుషస్సత్యసంకల్పశ్యథప్రియంజ్ఞానినంలబ్ధే,, త్యనేనో పరిత నవాక్యేనో పాసన సమయ సిద్ధ భగవన్నిరతిశయ ప్రీతి విషయత్వా భావ హేతుకభగవత్స్వతంత్రే చ్చా రూప హేతు నిరస్త ఇతి జ్ఞేయమ్ -

ప్రాపకస్యైవ ప్రాప్యత్వం ప్రదశయత్ ప్రాప్తి ఫలే నిరతి శయ ప్రియ భగవ దనుభవ పరీవా హే కైంకర్యే ,, చక్షుషా తవ సౌమ్యేన పూతాస్మి రఘునందన । పాదమూలం గమిష్యామి యానహం ప ర్య చారిష ,, మిత్యాద్యుక్తం స్వాచార్య పర్యంతత్వ రూపం విశేషంచాహ-ఏరి ఎళిత్ పత మిత్యాదినా-

సా-వి-ఆబ్రహ్మ భవనాల్లోకాః పునరావర్తి నోజున | మాముపేత్యతు కౌంతేయ పునజన్మ న విద్యత,, ఇత్యా దినా భాష్యకారై స్సూత్రం వ్యాఖ్యాయ,, తస్య ఉచ్చిన్న కర్మబంధస్వాసంకుచిత జ్ఞానస్య పరబ్రహ్మను భ వైకస్వభావస్య తదేకప్రియస్యా నవధికాతి శయా నందం బ్రహ్మనుభవతోన్యాపేక్షాతదథావరంభాద్యసంభ వాన్నపునరావృత్తి శంకే,, త్యుక్తమ్. తత్తోచ్చిన్న కర్మబంధేత్యనేన ఆజ్ఞాతి లంఘనభగవదభిమత విపరీత క మానుషాన రూపావృత్తి హేతుకారణా భావప్రతి పాదనేన నిరస్తో వేదితవ్యః - అసంకుచిత జ్ఞాన స్యే త్యనేన ఆజ్ఞానరూప హేతునిరస్తః - పరబ్రహ్మనుభవైకస్వభావ స్యేత్యనేన పురుషార్థాంత రేచ్ఛారూప హే తుర్నిరస్తః - తదేకప్రియస్యానవధికాతిశయా నందం బ్రహ్మనుభవత ఇత్యనేన భగవన్నిరతిశయ ప్రీతి విషయత్వా భావ హేతుక భగవత్స్వతంత్రేచ్ఛారూప హేతునిరస్త ఇతి స్వోక్తా థేనం మతిః.

ప్రాప్యస్యైవ ప్రాపకత్వం దశయత్ ప్రాప్తి ఫలే నిరతి శయ ప్రియ భగవ దనుభవ పరీవాహ కైంకర్య కార్యే ,, చక్షుషా తవ సౌమ్యేన పూతాస్మి రఘునందన । పాదమూలం గమిష్యామి యానహం పర్య చారి షమ్,, ఇత్యాద్యుక్త రూపత్వం స్వాచార్య పర్యంతత్వంచాహ-ఏరి ఎళిత్ పత మిత్యాది గాధయా . ఎళిత్ పతమ్,

సా-సం—ఉక్తమధికారాథేనం గాధయా సంగృహ్యతి. ఏరిఇతి. సర్వసమృద్ధి మత్పదమారుహ్య

మూ—మెల్లావుయిర్ కు మితముకకుమ, నారుతుమయ్ ముడి నాతనై నణ్ణియడిమై యినమ్, కూరుక వర్న్తు కురుక్కల్ కుమ జ్జల్ కురైకళిక్కిళు,

సా - దీ — పదత్తై, పరమ పదత్తైయెన్టపడి. ఏరి, అచిరాదిమాగత్తాలారోహిత్తు . ఎల్లావు యిర్ కుమ, సకల చేతనరుమ్ . ఇత ముక కుమ, హితత్తై ఉకన్దిరుకుమవరాస . నారుతుమయ్ ముడినాతనై, ఇతు సర్వాకార విశిష్ట త్వోపలక్షణం - నణ్ణి, కిట్టి, అడిమైయిల్ నమ్మూరుకవర్న్తు కురు క్కల్ కుమ జ్జల్, భగవ త్రైంకర్యత్తిల్ నమ్మంశత్తై ఇవర్ కళుకు మాకవేణు మెన్టాత్తై ప్పట్ట గు రుపరంపరైయినడైయ-కురైకళిక్కిళు, అభరణధ్వనియాశ్చ విక్రిన్త్రీపాదపద్మ పరిసరత్తిల్ - అవర్ కళిడై

సా-స్వా—పతమ్, పరమపదత్తై-ఏ, అచిరాదిమాగత్తాలైన్దు-ఎల్లావుయిరుమ్, సమస్తాత్మాకళు కుమ, ఇతముకకుమ, “ సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతివ యాచతే| అభయం సర్వ భూతే భ్యో ద దామ్యేత ద్వితం మమ ,, ఎన్నిర పడియెఅల్ప వ్యాజ రూప హితత్తైయమ్ “ ప్రేమాభూర్యేవమేభ వేత్ . కథం చిదుపకారేణ కృతే నైకేన తువ్యతి ,, ఎన్నిర పడియే ఉకకు మవనాన - నారుతుమయ్ ముడి, పరిమళ యుక్తమాన తిరుత్తుమై ముడియిలే యుడైయవ నాన. నాతనై, పరమ శేషియై. నణ్ణి, కిట్టి. అడిమైయిల్, కైంకర్యత్తిల్, నమ్మూరు, నమ్మడైయ వమ్మలై. కవర్న్తు, ఇవర్ కళు కుమ మిన్త దా యధూత పురుషార్థ ముద్దాక వేణుమెన్ట అత్తైప్పట్ట. “ ఎమ్మీశర్ విణ్ణోర్ పెరుమా మాశిర్ మలర డి క్కిమ్మిమై శ్చేర్చికుమ వణ్డుకళై ,, ఎన్నిర పడియే నమ్మకృషి ఫలిత్త త్తై ఉకన్తభినివేళిత్తిరుక్కిర వెన్టపడి - కురుక్కల్, గురుక్కళుడైయ. కుమజుల్, సమూహత్తినుడైయ. కురైకళిక్కిళు, “ శిరస్సు

సా-ప్ర— ఎట్టిల్ పతమేరి, “ యంయంకామంకామయ తేసోస్యసంకల్పా దేవసముత్తిష్ఠతే- తేనసంపన్నోమ సీయత ,, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ సర్వాభిష్టాభి వధాకం పరమ పద మధిరుహ్య . ఎల్లావు యిరుమిత ముక కుమ, “ సర్వస్య శరణం సుహృత్ . సమోహం సర్వభూతేషు నమేద్వేష్యోస్మి కశ్చనే ,, త్యుక్తప్రకారే ణ సర్వ ప్రాణి హిత పరం - నారుతుమయ్ ముడి నాతనై, దివ్యగంధ తులసీ దామాలంకృత మకుట వి రాజితం స్వామినం - నణ్ణి, సమీపం ప్రాప్య - అడిమైయిల్ సంకూరుక వర్న్తు, కైంకర్యే అస్మదంశం స్వీ కృత్య భగవ దిచ్చాను గుం స్వేచ్ఛయా సర్వవిధ కైంకర్యం కృత్వే త్యథా - కురుక్కల్ కుమ జ్జల్, గు రు సమూహనామ్ - కురై కళిక్కిళు, మంజీర శబ్ద విశిష్ట పాదార విందా ధస్తాత్ -

సా-వి— సర్వాభిష్ట వధాకం పదం. ఏరి, అరుహ్య. ఎల్లా వుయిర్ కుమ మిత ముకకుమ, “ సర్వ స్యశరణం సుహృత్, దిత్తుక్త ప్రకారేణ సర్వేషామాత్మనాం హితం. ఉకకుమ, అభి లషితం. నారుతుమయ్ ముడి నాతనై నణ్ణి, సుగంధ తులసీ దామాలంకృత కిరీటం స్వామినం సన్నిహితం ప్రాప్య. అడిమైయిల్, కైంకర్యే- నమ్మూరు, అస్మాక మంశం. ఏతావత్పర్యంతం త్యక్తం భాగమ్. కవర్న్తు, స్వీకృత్య. కురుక్కల్ కుమ జ్జల్, గురు సమూహనాం. కురైకళిక్కిళు, మంజీర విశిష్ట చరణారవింద యోధస్తాత్ -

సా-సం— సర్వేషామాత్మనాం. ఇతముకకుమ, స్వరూపానురూప పురుషార్థ సిద్ధౌ ప్రియమాణం సుగంధ తులసీ దామాలంకృత కిరీటవన్నాభసమీపం ప్రాప్య. అడిమైయిల్ నమ్ కూరుకవర్న్తు, కైంకర్యే స్మదంశం స్వీకృ త్యగురూణాం సంఘస్య మంజీర శింజిత వచ్చరణాత విందా ధస్తాత్.

మూ—

మారుతలిన్ది మకిళ్లనైత్త మొప్పకత్తుమన్నువమే || ౨౯ ||

సా-దీ— కూడవెన్లు కరుత్తు, మారుతలిన్ది, పునరావృత్తి యిల్లాత పడి. మకిళ్లనైత్తమ్ పోకత్తు, పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవత్తాల్ నిరతిశయానంద యుక్తరాయ్ - ఎత్తమొప్పకత్తు, ఉపర్యుపరి వధికిక్కిన్లు కైంకర్య సాంప్రద్యాభి వృద్ధియైపెరుకై యాకిర భోగత్తిల్ స్థిరమాక వతికక్క పెరకక్కడవో మెన్లై || ౨౯ ||

సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థోచిత సర్వవిధ భగవత్కైంకర్యము మిక్కిలయడియే. మన స్థితే

సా-స్వా— నిహిత మ్మయా పద మద క్షీణం లక్ష్యతా,, మెన్కిరవిమతస్థజయ వ్యోతకమాక ,, త్రయ్యం త స్థాపకోయం దృఢ తరమ మనాతత్వ దృష్టిశ్చ దృష్ట్యాదిష్ట్యా చాదిష్ట్య మేతద్దిశిషిప(ల)టపహడిండిను స్తాడనీయః | శుశోకి-పన్యాసశిత్వా పటిమకటు రటదైవ రివివ్వ త్కరోటీ శుట్టా క క్రీడ మష్టా పదకట కమసౌ వామ పాదేభి భతు,, ఎన్కిరా పోలే నిత్య విధూతియిలమ్ భగవ తాన బహుమానదత్తపాద కటకాడి శబ్దజ్ఞోడే కూడి యిరుక్కిర తిరువడిక శుడైయవధోభాగ త్తిలై. అవిడ తితే ఇరున్లు వండనాది పూర్వక మాక వెన్లుపడి - మారుత లిన్ది, పునరా వృత్తియిల్లాత. మకిళ్లనైత్తమ్ , మకిళ్లనైన్కిర త్తుకుట మన్లువమే ఎన్కిర త్తోడే యన్వయమ్. ఎత్తమ్, ఉజ్వల మాకా నిర్కిర. గురు పర మృరా సన్ని ధాన త్రాతే ,, ప్రాప్యత్య సాగురు జనైః ప్రథమాధి గూఢమ్ ,, ఎన్కిర పడియే అత్యంత భోగ్యమాన. పోకత్తు, భాగ త్తితే. సర్వ దేశ సర్వకాల సర్వా వస్థోచిత సర్వ విధ కైంకర్య పర్యంత పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవానంద త్తితే - మకిళ్లన్లు, నిరతి శయ ప్రీతి యుక్తరాయ్ . మన్లువమే, ప్రతిష్ఠితాశానో మెన్లై || ౨౯ ||

ఇప్పుడి గుణ విగ్రహ విధూత్యాది విశిష్ట బ్రహ్మజ్ఞా భోగ్య తయాను భవం పురుషార్థ మెన్లు శొన్నతు కూడుమో? గుణ విధూత్యాదికశుకుభోగ్య తయాఅనుభవ ముట్టాకిల్ ముక్తనుక్కుబ్రహ్మమొన్లుమే భోగ్య మెన్కిరతు విరోధి యాతో? అనుభవమే పురుషార్థ మానాల్ కైంకర్యమ్ పురుషార్థమెన్కిరతు విరోధి యాతో? కైంకర్య మనుభవ పరీవాహ మాయ్ కొండేడు పురుషార్థ మెన్ది లన్లు కైంకర్య మచ్చిద్ర పంచకాల పరాయణ వాన వివ్వధి కారికుసంసారదశైయిలుమసిద్ధి త్తిరు క్రైయాతే కైంకర్య త్తిలేము క్తదశైయిల్ విశేషముణ్డో? కించ, ఇప్పురుషార్థ నిరూపణమిబ్బవ్యథమనో? ముక్తనుక్కితి నాత

సా-ప్ర— మారుతలిన్ది, విచ్చేద రాహిత్యేన - మకిళ్లనైత్తమొప్పకత్తు మన్నువమే, నిరతి శయప్రీత్యావధాన కైంకర్యాభ్యు భోగేదృఢం ప్రతిష్ఠితా భవే మే త్యథాః - || ౨౯ ||

తత్తత్తత్తానాం తత్తత్తత్తైంకర్య చికిషా రూప శ్రద్ధాశతైః కల్లల వత్ప్రతిక్షణ ముత్పాద్య మాన కలహేన కబురితాః ఏకస్మిన్ త్తజే పరి పూర్ణాను భవకి, అనంతర త్తజే కైంకర్య చికిషా, అనంతర త్తజే కైంకర్య కరణం, పునశ్చను భవభిక్షేపం నిరంతరం జాయమానాః శుకశానకనారచాది

సా-వి— మారుతలిన్ది, విచ్చేద రాహిత్యేన. మకిళ్లన్లు, ప్రీత్యా. ఎత్తమ్, వధామానే-పోకత్తు, భోగే కైంకర్యై - మన్నువమే, దృఢం ప్రతిష్ఠాస్యామః || ౨౯ ||

సా-సం— మారుత లిత్యాది. విచ్చేద రాహిత్యేన ప్రీత్యా వధామానభోగే ప్రతిష్ఠితాభవేత్యథాః. పర మపడే ప్యాచార్యాధీనతయైవపరి పూర్ణాను భవజనిత కైంకర్య మేవ స్యాదితి భావః || ౨౯ ||

సా-సం— అథ పరిపూర్ణానుభవ పరివాహ రూపాఖిం కైంకర్యా విభావం ప్రాథమ్యతే - అవిశ్రాంతేతి - ఉపర్యుపరి వధకమానాః - అహం సర్వంకరిష్యామి అహంసర్వం కరిష్యామిత్యాది రూపాయా శ్రద్ధా తస్యా శ్చతం, అసంఖ్యాత శ్రద్ధా సమూహాః - తదుభయోర్భ్యః కలహాః కలహావీచ క ల్లోలాః - తైర్విషమాః, దురవగాహాః - మునయః, శుకాచయః, సిద్ధాః, శ్వేతద్వీప వాసినః-అదిశత్వేననాథముని

మూ— మధుక్షీర న్యాయస్వగుణ విభవాసంజనక నన్యోనందబ్రహ్మనుభవపరివాహ

సా-దీ — తిరోహితో త్క-మ-మామ్-విషమాః ఎన్ఱుపాతమానపోతుమ్ ఉత్తరోత్తరవిషయశ్రద్ధాతి శయేనవి
షమజ్ఞ శేనై - మధుక్షీరేత్యాది - మధుసంప్రకృక్షీర న్యాయతాతే. అతావతు, మధుసంప్రకృక్షీరం అ
త్యంతం రస్యమామే - అప్పడి యెన్ఱుపడి. స్వగుణవిభవా సంజనేన, స్వస్య జీవాత్మనోముక్తస్యయేగుణవిభ
వాః, అపహత పాపృత్వాది సంపదః - త్రైరాసం జనం, సంమిత్రణం - ఏకమాక కలకై - తేనక న
త్, అదీప్యమానం - అత్యంత భోగ్యభూత మెన్ఱుపడి - జీవగుణసంబంధా ద్భక్తిప్రకారానాంరసాధిక్యంభ
వతి - యన్మహానందం బ్రహ్మ, నిరతిశయా నందస్వరూప స్వభావం పరంబ్రహ్మ శ్రీమన్నారాయణః - త
స్మానుభవపరివాహః, పరిపూర్ణానుభవ జనిత ప్రీతికారిత కైంకర్య స్వరూపజ్ఞశాయ్- పరివాహః, కడైవా
యత్తల్ - బహువిధాః, శత్రచామర భృంగార పతద్గ్రహాది రూపేణ నానావిధాః - మహావిఘ్నాయా
నుః, దేహాత్పరతః ప్రత్యక్షాభావేయః ఎన్ఱు ప్రాథిక-క- పుడుకిర తేనై - యద్వా, మ మ మనసి

సా-స్వా— మెన్కిర పడియే- మనయః, సనకా యః. శ్వేతద్వీపవాసినోవా-నీధాః, త్యాః. ఆదిశబ్ద
తాతే ముక్తాల్ గ్రహీక- పుడుకిరాల్ - ఇవర్ కళుకు- సులభాః, సుఖలభ్యాః. అవర్ కళాతే నిత్యమ్
భోగ్యమాక పణిం పుడుకిర ఎన్ఱుపడి - స్వగుణేతి, స్వేతి బ్రహ్మ పరం - స్వస్య గుణాః, వాత్సల్యాద
యః. విభవాః, విభూత యశ్చ - తేషామా సంజనేన, సంసగేణ - కనల్, అత్యంత భోగ్యతయా దేహి
ప్యమానం - స్వతేవ మహానంద రూపంబ్రహ్మ “ స్వయా దీప్యోరత్నం భవదపి మహాఘ్నం నవిగుణం
నకుంత స్వాతంత్ర్యం భవతి చనచాన్యా హిత గుణ,, మెన్కిర పడియే స్వగుణతాతే వన్త భోగ్యతాతి శ
యమ్ గుణిక్కు- గుణ మా కైయాలేయమ్ గుణ విభూత్యాది భోగ్యతే గుణి భోగ్యతా శేష మా కై యాలే
స్వతంత్ర బ్రహ్మ వ్యతిరిక్త భోగ్యతర మిల్లా మైయాలే బ్రహ్మమే భోగ్య మెన్కిర తుకుమ్ వి రో థ
మిల్లైయెన్ఱుకరుత్తు - ఏవంభూతస్య బ్రహ్మనుభవస్య పరివాహః, కైంకర్య విశేషాః- బహువిధాః, అనం
తప్రకారాః - మమ మనసి ఆవిరూపాయానుః, కరణ సాపేక్షమానాల్ కరణానుసారత్తాతే కించి ద్విశం
చాది సంభావితమ్. అన్తికే-తానే స్వతేవవాభావిక- కలడవతుకళెన్ఱుపడి. ఇవ్వధికారిక్కు ఇప్పడి పుట్ట

సా-ప్ర— శతైరహంప్రథమికాయా మత్యంతం కలహాయ మానాః మునిసిద్ధాది సులభాః మధుసంస్పృష్టక్షీ
రవ దత్యంత భోగ్యతమా బ్రహ్మగుణవివిష్ట బ్రహ్మనుభవ పరివాహ ఇదానీం మమమనస్యావిఘ్నాయాను

సా-వి— మానా ఇత్యర్థః - తేః కలుషాః, మిత్రాః. విషమా ఇతిపాతాంతరం. బహువిధాః, మధుక్షీరన్యాయేన. మధుసంస్పృష్టక్షీరవత్స్వగుణవిభవాసంజనేన, స్వానందాదిగుణసంబంధేన. కనల్, అత్యంత భోగ్యం
యన్మహానందంబ్రహ్మ. తస్మానుభవః తద్విషయానుభవః తస్యపరివాహః అభివృద్ధయః అనుభవాతి శయేన

సా-సం— ప్రభృతయ ఉచ్యంతే. మధుమిత్రక్షీరన్యాయేన స్వస్య ముక్తాత్మనో గుణానాం జ్ఞానా నడదాదీ
నాం విభవః, వికర్యం. తవాసంజనేన, జీవసంబంధ్యా నంద సంమిత్రజేన-కనల్, అధికం శోభమానః. మహా
న్నిరతిశయః, అనందోయస్యతస్యబ్రహ్మణాయోనుభవః తత్పరివాహరూపాణి కైంకర్యాణ్యవిభావే యుః .

మూ—

బహువిధాః || ౪౯||

ఇతికవితార్కికసిహ్మస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్వంత్రస్యశ్రీమద్వైంకటనాథస్య
వేదాంతాచార్యస్యకృతిషు శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే
పరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవాధికారోద్వావించః—
శ్రీమతేనిగమాంత మహాదేశికాయనమః.

సా-దీ— ఆవిభూయాసుః ఎనైకా - ప్రథమపక్షత్తిల్ మోక్షమ్ ప్రాథితమామ్ - ఇష్టక్షత్తిల్ ప్రా
ప్యత్వరా సిద్ధ్యథమాక ఫలస్వరూపత్తిల్ విశదజ్ఞానమ్ ప్రాథితమామ్ || ౪౯ ||
ఇతి శ్రీ సారదీపికాయాం పరిపూర్ణబ్రహ్మను భవాధికారో ద్వావించః.

సా - స్వా — కైంక ర్యత్తిల్ ప్రాథకనాతి 'రేకమే ఇష్టధి కారత్తిల్ ఫల వ్యుత్పాదనత్తుకు - ప్రయో జన
మైస్తు కరుత్తు - || ౪౯ ||
ఇతిశ్రీమద్వ్యుత్తర సారాస్వాదిన్యామ్ పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవాధి కారో ద్వావించః.

సా-ప్ర— రిత్యాహ . అవిశ్రాంతేత్యాదినా || ౫౦ ||
ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాయాం పరిపూర్ణబ్రహ్మను భవాధి కారో ద్వావించః.

సా-వి— ప్రీత్యాబహువిధ కైంకర్యాణీతి బుద్ధి ముత్పాద్య కైంకర్యాణి కార్యంతే - అతః ప్రీతి కారిత
కైంకర్యాణ్యేవ పరివాహ ఇత్యుద్ధవసీయంతే - మమ మనసి ఆవిభూయాసుః, విశదం భాసంతాం. ప్రా
ప్యత్వరాతి శయ సిద్ధయితి భావః || ౪౯ ||
ఇతి శ్రీసారవివతిన్యాంపరిపూర్ణ బ్రహ్మనుభవాధికారో ద్వావించః.

సా - సం — ఇత్థం ప్రాథిత సిద్ధి కైంకర్యాంత మావి భావేన అద్యాపి మనోవృత్తి ప్రతిఘాతకా
భావేన మనసీవాసీం మావిభూయాసురితవ ప్రాథకనమ్ || ౪౯ ||
ఇతి శ్రీసారప్రకాశికాసంగ్రహే పరిపూర్ణ బ్రహ్మను భవాధికారో ద్వావించః.

మూ—

సందృష్టస్సారవాగ్విత్స్వపర నిశితధీ

సా-దీ— ఇని ఇంతఅథానుశాసన రూపభాగత్తిత్ అధికారాథాక్షరై యెల్లా మొదట్లోకత్తాల్ అనుక్రమ త్తరుళు కిరాల్ - సందృష్ట ఇతి - సందృష్టః, అయం సంసారి చేతనః ప్రథమం సందృష్టః ప్రథమ గురు కృపాకటాక్షితః - ఉపోద్ఘాతాధికారాథాక్షరై - సారవాగ్విత్, రహస్యత్రయ రూప సారజ్ఞః - సారనిష్కషాధికారాథాక్షరై - స్వపరనిశితధీః, స్వవిషయాపరమాత్మవిషయానిశితా

సా-స్వా—ఇప్పుడిప్పుడి ఇవ్వధికారంత గ్రంథ సందర్భాత్తాతే ఉపపాదిత వధామ్ కూడుమో? లోకత్తిత్ జనక్తి శిష్టడియుపపాదిత మాయరుక్క చెయ్తేయుమ్ కుతరక్కళాతే వ్యామో హమ్ వస్తు త్రివగ్ నిరతరామ్ అనధికారి కళాక విరుక్తైయాలె నిరూపణమ్ వ్యథామాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్న లోకత్తిత్ ప్రాయేణ జనక్తి త్రైవగికా శానా లుమ్,, ముక్తై శ్వర్యాంత సంపన్నిధిరపి భవితా కశ్చిదిత్థం విపశ్చి,, దెన్నిర న్యాయత్తాలె కుయుక్తికళిలకప్ప దాతే ఎప్పడియుమ్ మోక్ష పర్యంతాను భవమ్ పెరుమ్మడి ఒరు ముఖ్యాధికారి సంభావిత నెట్టు ఉపోద్ఘాతాధికారత్తిలే,, ముక్తై శ్వర్యాంత సంపన్నిధిరపి భవితా కశ్చిదిత్థం విపశ్చి,, దెన్టు భావియాక నిదిష్ట మాన వధాత్తై,, అవా వత్తు వీడుపెత్త,, వెన్నిర పడియే వతమాన మాక శొల్లా నిన్టుకొణ్డు ఉక్తాధికారాథాక్షరై క్రమేణ సంగ్రహిక్తిరాల్. సందృష్ట ఇతి - ఏకః, కశ్చిన్ముఖ్యాధికారి. సర్వేషామేతన్న సులభమితి భావః - సందృష్టః, భగవతా కటాక్షితః - ప్రథమ గురు కృపాగృహ్యమాణ ఇత్తుపోద్ఘాతాధికారాథాక్షరై సూచితః - సారవాగ్విత్, సారశబ్దరూప రహస్యత్రయవిత్ - సారనిష్కషాధికారాథాక్షరై - స్వపరనిశితధీః, స్వశ్చ స్వశ్చస్వాస్వాచ పరశ్చ స్వపరే, ప్రథమ స్వశబ్ద సాన్విత్త ముఖేన చేతన వచనః - ద్వితీయ స్వశబ్ద ఆత్మీయ వచన

సా-ప్ర— ఏనం తత్త్వహిత పురుషార్థాన్ రహస్యత్రయ ప్రతిపాదితాను పదిశ్యతోధిక ముపదిష్ట స్థిరీకరణ మంతరేణోపదేశ్యా భావా ముపోద్ఘాతాధికార మారభ్య పరిపూర్ణాను భవాధికార పర్యంతా నా మధికారణా మథాం సంకలయ్య దశాయ న్నుపదేశం నిగమయతి - సందృష్ట ఇత్యాదినా - సందృష్టః సచాచార్యేణ భగవత్ ప్రాంకర్య యోగ్యస్సాన్విదిత్యవ లోకితః. తద్దే తుఘాత జాయమాన కాలీన భగవత్కటాక్ష విషయ ధూత శ్చేత్యథాక్షః - ఏతేనోపాదాతాధికార స్సంగ్రహీతః - సారవాగ్విత్, సకల శాస్త్ర సారధూతం రహస్యత్రయం జానక్. ఏతేన సారనిష్కషాధికార స్సంగ్రహీతః. స్వపరనిశితధీః, స్వపరవిషయసమ్యజ్ఞానవానిత్యథాక్ష-చిదచీదీశ్వరానాం నిష్కృష్టస్వరూపస్య ప్రధానప్రతితంత్రాథా

సా-వి— అనుశాసన భాగాధికారాథాక్షరై నేకేన శ్లోకేన సంగృహ్యతి - సందృష్ట ఇతి - అయం సంసరణ చేతనః - సందృష్టః, ప్రథమం గురుకటాక్షేణ విషయాకృతః - అయ ముపోద్ఘాతాధికారాథాక్షరై - సారవాగ్విత్, రహస్యత్రయసారజ్ఞః - సారనిష్కషాధికారాథాక్షరై - స్వపరనిశితధీః, శరీరశరీరి భావాది

సా-సం— అథ బుద్ధిసౌకర్యాయ ద్వావింశ త్యధికారాథాక్షరై నేకేన శ్లోకేన సంగృహ్యతి - సందృష్ట ఇత్యాది - సందృష్ట ఇత్యనేన విధి పరిణతి భేదా ద్విక్షిత ఇత్తుపోద్ఘాతాధికారాథాక్షరై - సారవాగ్విదిత్యనేన సారనిష్కషాధికారాథాక్షరై, స్వపరనిశితధీరిత్యనేన ప్రధాన ప్రతి తంత్రాధికారాథాక్షరై పంచకాధి

మూ— స్సంగజినైక సంస్థస్పష్టోపాయో తిభిన్న సుపరికరభరన్యాస నిష్పన్నకృత్యః ।

సా-దీ—నిశ్చితాధీ ర్యస్యసః - తేన ప్రతి తంత్రాథా పంచక తత్త్వత్రయ పర దేవ తా పారమాధ్యాయాధికారాథాః సూచి తాః - సంగ జిత్ , ఐశ్వర్య కైవల్యాభిలాషః - తేన ముముక్షుత్వాధి కారాథాః. నైకసంస్థః, అధికారద్వయ జ్ఞానవాక్ - అధికార విభాగాధికారాథాః - స్పష్టోపాయః, స్పష్టత్యేన నిజీతః ఉపాయ విభాగాధికారాథాః - అతిభిన్నః, సంజాతాకించనత్వా నన్యగతిత్వ వాక్ - ప్రపత్తియోగ్యాధికారాథాః. సుపరికర భరన్యాసనిష్పన్నకృత్యః, సుపరికరశబ్దేన సుపరికరవిభాగాధికారాథాః. భరన్యాసశబ్దేన సాంగప్రపదనాధికారాథాః-నిష్పన్నకృత్యశబ్దేన కృతకృత్యాధికారాథాః సూచితః -

సా-స్వా—స్మక్ స్వస్యభోగ్యతయాభిమతాచేతనపరిః. పరిః, ఐశ్వర్యః. తేషునిశితానిశ్చితాధీర్యస్యసః-అనేనప్రధానప్రతితంత్రాథా పంచక తత్త్వత్రయపరదేవతాపారమాధ్యాయాధికారాథాః ఉక్తః-సజ్జజిత్, సంగోవిషయ సజ్జః - తజ్జిత్. ముముక్షుత్వాధి కారాథాః ఉక్తః - నైకసంస్థః - నైకేషు, అనేకేషు. భక్తి ప్రపత్త్యాదిభేదేషు సంస్థానిష్ఠాధికారః యస్యసః - అధికార విభాగాధి కారాథాః ఉక్తః- స్పష్టోపాయః - స్పష్ట ఉపాయా యస్యసః - ఉపాయ విభాగాధి కారాథాః ఉక్తః . అతిభిన్నః, ఉపాయాంతరా నధికారేణ శోకావిషయః - ప్రపత్తియోగ్యాధికారాథాః ఉక్తః- సుపరికరేణ భరన్యాసేన నిష్పన్నకృత్యం యస్యసః. సుపరికర భరన్యాసనిష్పన్నకృత్యః- పరికరేతి సుపరికరవిభాగాధి కారాథాః-భరన్యాసేతి సాంగప్రపదనాధికారాథాః -

సా-ప్ర — పంచక తత్త్వత్రయ పర దేవతా పార మాధ్యాయాధి కారేణిజీతత్వా త్వపర నిశితధీరిత్యనేనాధి కార చతుష్టయాథా సంగ్రహీతః - సంగ జిదిత్యనేన ముముక్షుత్వాధికార సంగ్రహీతః - నైక సంస్థః, ఏకత్ర భక్తి ప్రపత్త్యోరన్య తరస్మి న్నేవ సమ్యక్ స్థితః - కతావ్యతా జ్ఞానం యస్య సః. ఏ కసంస్థస్యనభవతీతినైకసంస్థః-అనేకాధికారజ్ఞాత్యర్థః. ఏతేవాధికారవిభాగాధికారార్థ సంగ్రహీతః-స్పష్టోపాయ ఇత్యుపాయవిభాగాధికారార్థ సంగ్రహీతః-అతిభిన్నః, అకించన త్వేనన్యగతి తత్త్వాదిత్యర్థః-ఏ తేనప్రపత్తియోగ్యాధి కారాథాః సంగ్రహీతః. సుపరికర భరన్యాసనిష్పన్నకృత్య ఇత్యనేన సుపరికర విభాగాధికార సాంగ

సా-వి—యాపేణస్వపరజ్ఞానవాక్ -అనేన ప్రతితంత్రాధికారాథా పంచకతత్త్వత్రయపరదేవతాపారమాధ్యాయానిర్ణయాధికారా సంగ్రహీతాః - సంగజిత్, ఐశ్వర్య కైవల్యాభిలాష జిత్ - ముముక్షుత్వాధికారః - నైకసంస్థః. నైకా, అనేకా. సంస్థా, అధికారో యస్యసతథోక్తః - అత్ర జ్ఞానద్వారా అనేకాధికారవత్త్వం వివక్షితం. ఏకస్య విరుద్ధానేకాధికారా సంభవాత్. అధికార విభాగాథాః - స్పష్టోపాయః, ఉపాయ విభాగాధికారాథాః - అతిభిన్నః, శోకవాక్. ప్రపత్తియోగ్యాధికారాథాః - సుపరికర భరన్యాస నిష్పన్నకృత్యః, అత్ర సుపరికర విభాగాధికార సాంగప్రపదనాధికార కృతకృత్యాధికారాథాః వివక్షితాః -

సా-సం— కారతత్త్వత్రయాధికారపరదేవతాపారమాధ్యాయాధికారాథాః సంగజిదిత్యనేన ముముక్షుత్వాధికారాథాః స్వ, అనేక సంస్థాయస్యసః నైకసంస్థః - ఇత్యనేన అధికారి విభాగాధికారాథాః స్వ, స్పష్టోపాయ ఇత్యనేన ఉపాయవిభాగాధికారాథాః స్వ, అతిభిన్న ఇత్యనేన ప్రపత్తియోగ్యాధికారాథాః స్వ, పరికరేత్యనేన సుపరికరవిభాగాధికారాథాః స్వ, భరన్యాస ఇత్యనేన సాంగ ప్రపదనాధికారాథాః స్వ, నిష్పన్నకృత్య

చూ - స్వావస్థాహం సపర్యావిధిమిహ నియతం వ్యాగసంక్వాపిద్రోనిముక్త స్థూలసూక్ష్మ ప్రకృతిరనుభవ త్యచ్యుతం

సా-దీ - స్వావస్థాహం, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారాథః - సపర్యావిధిం, ఉత్తర కృత్యాధికారాథః - సపర్యా, కాష్ఠభూత భాగవత్కైంకర్యరూప పురుషార్థ కాష్ఠాధికారాథః - ఇహానియతం శాస్త్రీయ నియమనాధికారాథః - వ్యాగసమ్, అపరాధ పరిహారాధికారాథః - క్వాపివిభ్రదిత్యనేన స్థానవిశేషాధికారాథః - నిముక్త స్థూలసూక్ష్మ ప్రకృతి రిత్యనేన నిర్యాదాధికార గతివిశేషాధి

సా - స్వా - నిష్పన్నకృత్య ఇతి కృత కృత్యాధికారాథః ఉక్తః - స్వావస్థాహం, స్వనిష్ఠానుగుణం - స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారాథః ఉక్తః - సపర్యా విధిం, కైంకర్యవిధిం - ఉత్తర కృత్యాధికారాథః పురుషార్థ కాష్ఠాధికారాథః శ్లోక్తః - ఇహ, బద్ధదశాయాం - నియతం, శాస్త్రీయనియతం - శాస్త్రీయ నియమ నాధికారాథః ఉక్తః - వ్యాగసం, అపరాధ రహితం - అపరాధ పరిహారాధికారాథః ఉక్తః - ఏవం భూతం సపర్యా విధిం - క్వాపి, స్వయం వ్యక్తాది తేత్రే స్థితేతి శేషః - విభ్రత్ - స్థాన విశేషాధికారాథః ఉక్తః - నిముక్త స్థూలా సూక్ష్మా చ ప్రకృతి ర్యస్యసః - నిముక్త స్థూలసూక్ష్మ ప్రకృతిః - స్థూలేత్య నేన నిర్యాదాధికారాథః ఉక్తః - సూక్ష్మే త్య నేన గతి విశేషాధికారాథః ఉక్తః - ఏకః కచ్చిదుపపత్త్యాను సంధానంవినాఉపదేశ మాత్రేణ అను స్థాన పర్యంత తత్వసాత పురుషార్థః నిజాయ తమతయా ముఖ్యాధికారీ యాదృచ్ఛిక సుకృత వశాదేవం భూత స్స - అచ్యుతం, విభూతి

సా-ప్ర - ప్రపదన కృత కృత్యాధికారాథః స్వంగ్రహీతః - స్వావస్థాహం మితి స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాథః సంగ్రహః - సపర్యా విధిమిత్యుత్తర కృత్యాధికారాధి పురుషార్థ కాష్ఠాధికారయో రథః సంగ్రహః - ఇహానియతం యావచ్చరీరం నియతం - ఏతేన శాస్త్రీయ నియమ నాధికారాథః స్వంగ్రహీతః - వ్యాగసమిత్య పరాధ పరిహారాధికారాథః సంగ్రహః - నిముక్త స్థూల సూక్ష్మ ప్రకృతిరితి నిర్యాదాధికార గతి విశేషాధికారయో రథః సంగ్రహః - అనుభవత్య చ్యుతం నిత్యమితి పరిపూర్ణాను భవాధి

సా-వి - స్వావస్థాహం, స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారాథః - సపర్యావిధిమిత్యుత్తర కృత్యాధికారాథః పురుషార్థ కాష్ఠాధికారాథః శ్లో వివక్షితః - నియతమితి శాస్త్రీయ నియమనాధికారాథః - వ్యాగస మిత్య పరాధ పరిహారాధికారాథః - క్వాపి విభ్రదితి స్థానవిశేషాధికారాథః - నిముక్త స్థూలేతి నిర్యాదాధికారాథః - సూక్ష్మప్రకృతిరితి గతివిశేషాధికారాథః - అనుభవత్యచ్యుతమితి పరిపూర్ణాను భవాధి

సా - సం - ఇత్యనేన కృతకృత్యాధికారాథఃస్య, స్వావస్థాహం మిత్యనేన స్వనిష్ఠాభిజ్ఞానాధికారాథఃస్య. సపర్యా మిత్యనేన ఉత్తర కృత్యాధికారాథఃస్య, పురుషార్థ కాష్ఠాధికారాథఃస్య చ, ఇహానియతమిత్యనేన శాస్త్రీయ నియమనాధికారాథఃస్య, వ్యాగసమిత్యనేనవిగతాగ సమిత్యథః - తేనఅపరాధ పరిహారాధికారాథఃస్య, క్వాపి విభ్రదిత్యనేన స్థాన విశేషాధికారాథఃస్య, నిముక్తస్థూలప్రకృతి రిత్యనేన నిర్యాదాధికారాథఃస్య, నిముక్తసూక్ష్మ ప్రకృతి రిత్యనేన గతివిశేషాధికారాథఃస్య, శేషేణ పరిపూర్ణానుభవాధికారాథఃస్యచ సంగ్రహః - అనా

సూ -

నిత్యమేకః ||౫౦||

ఇతి కవితాత్మికసీమాస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిః
శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే అథానుశాసనభాగః ప్రథమః.
శ్రీమతేనిగమాంతమహాచేశికాయనమః.

సా-వీ-కారాధ్యక్ష-నిత్యమమృతమనుభవతీత్యనేన పరిపూర్ణబ్రహ్మనుభవాధికారాధ్యక్షానుచితః || ౫౦ ||

ఇతి శ్రీవాఘాల కులతిలక శ్రీలక్ష్మణాచార్య కృపాపాత్రధూతస్య పెరియప్ప తే శిక
కృపాలబ్ధిభాయ వేదాంతస్య శ్రీభాష్యశ్రీనివాసస్య కృతిః శ్రీసార
దీపికాయాం అథానుశాసనభాగః ప్రథమః.

సా-స్వా-ద్వయాదివిశిష్టంభగ వంతం- నిత్యం, సదాను భవతి- వతేమాన సామీ ష్యే వతే మానవ్య
చేతః - యద్వాపుండరీకక్షత్రబంధు శ్రీమచ్చతకోప యోగినాథముని ప్రభృతి రనుభవతీత్యథాః - నసర్వో

పీతి భావః - అనేన పరి పూర్ణ బ్రహ్మనుభవాధికారాధ్యక్షోక్తిః - || ౫౦ ||

ఇతి శ్రీమద్రాత్రేయ కృష్ణార్చ్య తనూజేన తచ్చరణారవింద వంచితేణ శ్రీమద్వేదాంత
రామానుజ యోగీంద్ర మహాచేశిక కటాక్ష లబ్ధ వేదాంత రహస్య జాతేన
గోపాల దాసేన విరచితాయా ముత్తర సారా స్వాదిన్యాం
అథానుశాసన భాగః ప్రథమః.

సా-ప్ర-కారాధ్యక్షసంగ్రహః. అథానుశాసనభాగః, ద్వావింశ త్యధికారాధ్యక్షానుచితః సామీ
ప్రమాణాను గుణ్యేన శాసక శ్శిక్షతో భాగ ఇత్యథాః ||౫౦||

ఇతి శ్రీభారద్వాజకులతిలకస్య సంస్కృతద్రామిడ భేదభిన్న వేదాంతవిద్యా విహారధామేః
పర్యాయభాష్యకారస్య శ్రీనివాసాచార్యస్యపుత్రేణ శ్రీనివాసేన విరచితాయాం
సారప్రకాశికాయాం అథానుశాసనభాగః ప్రథమః.

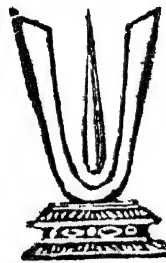
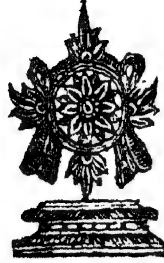
సా-వి-కారాధ్యక్ష ఇతి ద్వావింశత్యధికారాధ్యక్ష సంగ్రహీతాః ||౫౦||

ఇతి శ్రీచైలవంశతిలకశ్రీవేంకటసోమసుత్వనస్సుతేన శ్రీనివాసచేశిక కృపాలబ్ధ సారార్థ జ్ఞానేన
శ్రీనివాసేనలిఖితాయాం శ్రీ సారవివరిణ్యం అథానుశాసనభాగః ప్రథమః.

సా-సం-వృత్త్యుత్థాకల నిత్యపదం. ఏకపదస్య ఆవిర్భూతస్వభావాన్యథా భావరహితస్సన్నిత్యథాః ||౫౦||

ఇతి శ్రీమద్వరదరాజ వేదశిరో మునివర కరుణైక భాజనేన శ్రీమద్భువనగిరి కుల తిలక
శ్రీనివాస గురు వర కరుణైక లబ్ధ శ్రీమచ్చారిరక భ్యాష శ్రీ రహస్య త్రయ
సారాధ్యాయాధాత్య విజ్ఞానేన శ్రీమద్వరద చేశిక కటాక్షైక లక్ష్మ్య తా
ముపగతేన కవికథకణ్ఠీరవచరణయగళవిన్యస్త భరేణ వేదాంత యతి
రాజాను కంపాసంలబ్ధ తుర్యత్రయమధమేణ పర కాలాభి ధాన
యతినా ప్రణీతే శ్రీమద్రహస్యత్రయసారసారప్రకాశికాసంగ్రహే
అథానుశాసన భాగః ప్రథమః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే శ్రీ హయ వచన పర బ్రహ్మ తే నమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాస్తమహాదేశికాయనమః.

అథ స్థిరీకరణభాగే సిద్ధోపాయ శోధనాధికారః.

మూ—

యగపదధిలం

సా-రీ— ఇప్పుడే అథానానభాగమ్ వ్యాఖ్యాతమయ్యెను. అనంతరమిచ్చితకాశ్చ శిష్యుడై య స్థిరీకరణ

నా-సా— సత్తర్క మంత్రా చల మంత్రనేన సముద్భూతా మాగ మహా నివాభేకః ।

జీవాంతరీక్షాభాగం ప్రయాచ్యై సత్ప్రయోగం గుహ్యస్య జేయాత్ ॥

ఇప్పుడే అథానాన భాగమ్ అని దివ్య భాగమును గూడ మోక్ష సంబంధం చేపట్టక రహితంగా నాక్షయితే ప్రచురము ప్రాయ నాన వివర్ధి కారికు మోక్షాభావ మక కతావ్యవస్థా ముఖ దాన తాక చ్చున్నతు తాయ గుహ్యపాటలుకు కైక్కు లిపోతే యన క్కత మనో ? యేనాథ వంతోహిభ వంతి లోకతేనాత్మ కమాది సమర భంతే । తేషాంహి కార్యేషు భవంతి వాథా శ్చై బ్యాదయో రామ యథాయ యాలే , ఇత్యాది ప్రమాణము విరోధి యాతా ? తత్త్ర త్రయ చింతనాధికారత్విః సర్వా వస్త్రై యిటమ్ సవత్సర వాయుకు , మెట్టు పిరాట్టికు విశేషణ తయా ఉపాయ తయా న్యయం శోన్న తువు మనంగత మనో ? పిరాట్టియుపాయదైయాలే ఉపలక్షణ భూతేయైస్తనో సంప్ర దాయమ్ ?

నా-ప్ర-వివంప్రమాణం గుహ్యసతత్వహితపురుషార్థాన హస్యత్రయప్రతి పాశ్చతయాప్రదశ్యకపరిపూర్ణా నుభవంప్రత్యవ్యవధా శేవచిత్రయాహిత తమభూతసిద్ధి పాయవిషయే తత్ప్ర సాదనసాధ్యోపాయ విషయే

సా-వి-స్థిరీకరణ భాగాక్షా చింతనం మమమానసమ్ । చరీ కరీతు కరుణా పరి ణాహ బలా ద్ధురోః ।

ఇత్యం ప్రపన్నస్య జ్ఞాతివ్యాధాక స్సవ్యగనుశిష్యాః - ఇదానీ ముపాయ విషయే ఉపాయ ప్ర భా వ

నా-సం— ఏవం నిరూపితోను ముముక్షుజ్ఞాతవ్యేషు ప్రధానభూత సిద్ధి పాయవిషయే సాధ్యోపాయ విషయే

సా-దీ—రూపమాన ద్వితీయ భాగమ్ నవకిరతు.

అథోపరితనైరస్య చతుర్విరధికారతః | స్థిరీకరణభాగస్మ ద్వితీయస్సాధువర్ణ్యతే ||

ఇతిత్ నాలధికారశ్చ - అవైయానన - సిద్ధోపాయ శోధనాధికారముమ్, సాధ్యోపాయ శోధ నా
ధికారముమ్, ఉపాయ ప్రభావ వ్యవస్థాధి కారముమ్, ఉపాయప్రభావ రక్షా ధికారి ముమెస్తు. ఇవ త్తి త్

సా-స్వా—పిరాట్టికు-ఉపాయత్వంశోన్నాలనన్యోపాయత్వముమ్విరోధియాతో? చరమ స్లోకత్తిలే ఏకనుపా
య మెన్ని-రతవుమ్ విరోధి యాతో? ప్రపత్తి భర సమపాణ రూపై యెస్తునిష్క-షికత్తతు తాకూడు
మో? ,, తదేకోపాయ తాయాచ్చా | త్వమేనోపాయ భూతోమే భవ | ప్రపత్తి ర్విశ్వాస ,, ఇత్యాది
ప్రమాణ సంప్రదాయశ్చళాలే ప్రాధానా విశాసాదికశే ప్రపత్తి యెస్తు శొల్లు కిరతు విరోధి యాతో? ప్రప
త్తిక్కాను కూల్యాదికశ్ అజ్ఞశ్చెన్ని-రతువుమ్ అసంగత మ్నో? అప్పోతు ,, ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవంప
రా పేక్షానవిద్యత ,, ఇత్యాది ప్రమాణమ్ విరోధియాతో? ప్రపదనమ్ సర్వాధి కారమెస్తుశొన్నతుతాకూ
డుమో? ఇతువుమ్వేదాంత విహితమాన పడియాలే త్రేవణిక నియతత్వంశోలపేక్షదావో? శూద్రా
ధి కార మాకిత్ అపశూద్రాధి క్కణముమ్ విరోధియాతో? ఉపాయ విభాగాధి కారత్తిలే భక్తియోగమే
న్మోరు ముఖ్యో పాయ న్నాక శొన్నతు కూడుమో? అతు స్వరూప విరుద్ధ మనో? పురుషార్థ కా
మ్యైయిలే శూద్ర భాగవత విషయత్తిలే వ్యవస్థితవృత్తి శొన్నతువు మసక్తత మనో? ,, నశూద్రా భగ
వ ద్భక్తావిప్రా భాగవతా స్మృతా ,, ఇత్యాది ప్రమాణశ్చళాలే భాగ వతత్వ మడియాక బ్రాహ్మణ్యమశొ
ల్లుకిరతు విరుద్ధ మాకాతో? శాస్త్రీయనియమ నాధికారత్తిత్ నిత్య నైమిత్తిక మవశ్య కతవ్య మెస్తుశొ
న్నతు తాకూడుమో? ,, సర్వధమాక పరిత్యజ్య ,, వెస్తుమ్ ,, త్యజధమా మధమంచ - త్యజ స
త్యా నృతేపి ,, త్యాది ప్రమాణశ్చళాలే ఇవధి కారికు- సర్వధమా స్వరూపత్యాగమ్ శొల్లుకిరతు విరో
ధియాతో? అపరాధ పరిహారాధి కారత్తిత్ ప్రపత్తికు- ప్రారబ్ధ నివర్త కత్వ న్నాక శొన్నతు కూడు
మో? అప్పోతు ప్రారబ్ధ కలమాన దుఃఖానుభవం ప్రత్యక్ష సిద్ధమాకత్తోస్తుకిరతువిరోధియాతో? అత్యైయాత్

సా-ప్ర—తత్ప్రభావవిషయేచమందమతీనాంవ్యామోహజనకతత్తదాచార్యవచనానాంతాత్పర్యంప్రదేశకయ
ష్యకతత్తద్వాక్యజనితవ్యామోహ ప్రదేశనపూర్వకం వ్యామోహ నివృత్తిప్రకారంచ ప్రదేశకయితుంప్ర
వృత్త సిద్ధోపాయస్య సర్వ ప్రధానత్వాత్ప్ర ధమం తద్విషయ వ్యామోహం నివర్త యితుం తత్స్వ

సా-వి—విషయేచత త్త త్పూర్వాచార్యాణాంతత్తదంతప్రాధాన్యప్రాశ స్త్యపరైర్వాక్యైమకందమతీనామ
న్యథా ప్రతీతి జాయత ఇతి తద్వారణాయ స్థిరీకరణ భాగ ఆరబ్ధి-యద్యపి తత్తత్ప్ర కరణ ఏవ తత్తద
నుబంధి విరుద్ధాధాని ప్రతిక్షిపాది. తథాపి శక్త్యా బాహుళ్యా త్సర్వాసాం తత్రనిశ్చేష నిరాకరణా
భావాత్ప్ర కరణ ప్రతిపాద్యాధా బహుగ్రంథ సందర్భేణ కలుషితత్వేన సుఖ ప్రతిపత్త్యభావాచ్చ శృఙ్ఖ
గారబ్ధఇతి మంతవ్యం - తత్రోపాయోద్వివిధి - సిద్ధోపాయ సాధ్యోపాయశ్చేతి - తత్రసిద్ధోపాయ

సా-సం—తద్విష్టప్రభావాధిక్య విషయేతన్నూనతావిషయేచ సంభా వితమతి కాలస్యపరిహరణేననిరూపి
తాధా స్థిరీకరణాధా మధికార చతుష్టయ మాక్షేపిక్యా సంగత్యా ఆరభమాణః ప్ర థ మ ము ప జీవ్యం

మూ— ప్రత్యక్షేణ స్వతస్సతతం విదన్నిరవధిదయానిర్వో(దివ్యో)దన్వానశక్య వివజితః ।

సా-దీ— ప్రధానమాత్రయాల్ సిద్ధోపాయశోధనమ్ ప్రథమమాకిరతు.. అథతత్రత్రయోవింశేసిద్ధోపాయస్య శేషిణః । శోధనంక్రియతేతైస్సైఃప్రకారైస్సాధువణితైః,, అతిత్ మున్న సిద్ధోపాయస్వరూపతైఃసంక్షేపేణ కాట్టుకిరార్ - అదిష్టోకత్తాల్ - యుగపదితి - సర్వజ్ఞ స్సర్వశక్తి స్సహజకారుణిక శ్చియః పతిర్నాయణ స్సిద్ధో పాయఇతి నిష్కృష్టార్థః - అఖిలం, ఉభయ విధూతి గత మాన వ స్తు క గాతై .

సా-సా—“సందృష్టస్సారవాగ్వి,,దితిశ్లోకత్తితే,,అనుభవత్యచ్యుతంనిత్యమేకః,, ఎన్దునిష్కషికైక్కుమాదామో?ఇత్యాదిబహువిధశంకైకభేదిరక్క అధికారచతుష్టయత్మకస్థిరీకరణభాగత్తాలేనమస్తశంకైకతై యుమ్ సత్తర్కాను గృహీత శ్రుత్యాది ప్రమాణ వగలాల్లె పరిహరితు అథానుశాసన భాగోప దిష్టా థాస్థిరీకరణమ్ పణి క్కడవరామ్ ప్రథమం సిద్ధోపాయం ప్రధానమాత్రయాలే తన్ముఖేన వన్న శంకైకతై సిద్ధోపాయ శోధనాధికారత్తాలే పరిహరిక్కుక్కడవరామ్ “ఇష్టంహి విదుషాంలోకే సమానవ్యాసభారణ,, మెన్కిరవ్యాయత్తాలే అధికారార్థతైఃసంగ్రహికిరార్ - యుగపదితి - అఖిలంవస్తు జాతం-యుగపత్,ఏకదైవ నతుక్రమేణ-సతతం-నతుకదాచిత్-స్వతః,నతుతపఃప్రభృతికారణవశేన-ప్రత్యక్షేణ, సత్వసుమానాదినా-విదత్,,యోవేత్తియుగపత్సర్వంప్రత్యక్షేణసదాస్వతః|తంప్రణవ్యహరింశాస్త్రంన్యాయతత్వంప్రవక్షుహ,,ఇతిశ్రీమన్నాథమునిప్రణీత శ్లోకాథోవ్యజ్యతే-అనేనస్వదాసజనసమస్తసాంసారికదుఃఖదశైత్యముక్తం - నిరవధీతి - స్వత ఇత్యేత త్కాకాషిన్యాయేన ఉభయత్రా స్వీయతే - స్వతః నిర వధిః దయా దివ్యో దన్వాత్, దివ్య సముద్రం - నిరవధీతి ప్రసిద్ధ సముద్రవృత్తిరేక స్సూచ్యతే - అనేన స్వతఃపర రక్షణోపయుక్తపరమ కారుణికత్వం వ్యజ్యతే - అశక్య వివజితః, స్వసంకల్పితార్థస్య స్వే నాపి ప్రతి

సా-ప్ర— రూపమాహ-యుగపదఖిలమిత్యాదినా.అకించనానామనన్యగతీనాంఉపాయాంతరాభావంగభాజన్మ జరామరణ చక్ర పరిభ్రమణేన దుఃఖా కుల త్వంచ జానన్మోక్ష ప్రదాన శక్తో నిరవధికసహజకారుణ్య

సా-వి— స్వప్రాధాన్యాత్ప్రథమంసిద్ధోపాయానుబంధిశంకాంపరిహరిష్యత్ అధికారార్థంశ్లోకేనసంగృహ్లాతి - యుగపదితి - సర్వజ్ఞస్సర్వశక్తిః పరమకారుణికః శ్రియాసహ సర్వనియంతా సర్వ తక్ష కః పురుషోత్తమ స్సిద్ధో పాయ ఇతి నిష్కృష్టార్థః - “యోవేత్తియుగపత్సర్వం ప్రత్యక్షేణ సదాస్వత,,ఇతి సర్వజ్ఞలక్షణం- తదేతదభిసంధాయోత్తుం యుగపదఖిలమితి- స్వతః, యోగజథమప్రత్యాసత్త్యాద్యుపాధిమంతరేణ- ప్రత్యక్షేణ, అపరోక్ష రూపజ్ఞా నేన- నతు చక్షురాదినా “పశ్య త్యచక్షు,,రితిశ్రుతేరి- అత్రజన్మపరంపరాయాం క్రమేణ సర్వ విషయ సాక్షాత్కరవతి బద్ధైతి వ్యాప్తి వారణాయయుగపదితి.

సా-సం-సిద్ధోపాయంశోధయితుమారభమాణఃఅధికారార్థంసంగృహ్లాతి-యుగపదితి- సిద్ధోపాయత్వానుగుణం సర్వజ్ఞత్వం, పరమ కారుణికత్వం, సర్వశక్తిత్వంచ క్రమేణాహ - యుగప దిత్యాదినా - స్వతఃఇతి నిత్య వ్యావృత్తిః- సతత మితి ముక్త వ్యావృత్తిః- దయాయానిరవధిత్వముత్కృష్టావధి రాహిత్యం- దయాకూపో దధే దివ్యత్వం నిదుఃష్టత్వం - దయాంబు రాశి రిత్యర్థః - అవతార దశాయా మస్యచిన్మృశక్తిత్వ ద్యోతనాయా శక్య వివజిత ఇతి వ్యతిరేక ముఖే నాభిధానం - జగత్పరిసారవగూప ధర్మ

మూ—

జలధిసుతయాసాధకం దేహజగత్సరిపాలయక్

సా-దీ—ప్రత్యక్షరూపజ్ఞానత్వాలూకకాతేయబృహత్సత్వతఃపాధియ్యై యే అరియః మననాయ-అశక్యవివ
జితః, అశక్యమాన కార్యమిల్లాతవనాయ - నిరవధినయా నిత్యోదవాక్, నిరవధికదయైక్కునిత్యసముద్ర
స్థానియనాయ. జలధిసుతయా సహౌవ సవజగద్రక్షకనాయ. ఇత్యాత్ “లక్ష్మ్యసహ హృషీకేశః,, ఎన్

సా-స్వా—హతినాన్తీత్యథః-పదత్రయేణాప్యధికారేవతికష్యమాణశంకాద్యోత్యతే-దేవః, వీలాప్రవృ
త్తవీవ- స్వతవీవ రక్షకత్వేలీలాప్రవృత్తిరేవసాధితిభావః-జలధిసుతయాసాధకంజగత్సరిపాలయక్, నతు
లక్ష్మ్యై నైరపేక్ష్యై స్వతవీవ పరిపాలయక్-పరమపురుషః - “లక్ష్మ్యసహ హృషీకేశః,, ఇత్యాది ప్రమా
ణేన లక్ష్మ్యసాహిత్యేన రక్షకతయాప్రతిపన్నః పరమపురుషః- “పురుషా న్నపరం కించి,, దితిప్రతిపన్నః
గ్రయిరివతిరి - ప్రతీవృభరస్సక్, స్వీకృతభరస్సక్- భరవ్యాస రూప వ్యాజ విశేషే స్వీకృత భరస్సక్

సా-ప్ర—విశిష్టఃపురుషకారభూతయాలక్ష్మ్యవిశిష్టవీవజగద్రక్షకఇతి-“లక్ష్మ్యసహహృషీకేశః,, ఇత్యాది

సా-వి—ప్రమేయత్వాదిసామాన్యముఖనవా సవకవిషయసాక్షాత్కారవత్సత్తివ్యాప్తి వారణాయాఖిలమితీ-త
త్తత్ప్రకారవిశిష్టంవిదత్తత్ప్రకారేణావగాహనంయథాస్యాశ్చధాదిదన్నితియావత్-సర్వమిత్యాదిజ్ఞానే
నతు తత్తత్ప్రకార వైశిష్ట్యేన నజ్ఞాయతే - సామాన్య ప్రత్యాసత్త్వంగీకారేతు యుగపత్సతతం విచూ
పదాధకవిషయసాక్షాత్కారవతి బద్ధతివ్యాప్తివారణాయాఖిల పదం - వచతస్య సుషుప్తిదశాయాంతత్సా
క్షాత్కారాభావా త్సతతం తత్సాక్షాత్కారో నాస్తీతి నాతివ్యాప్తిరితి వాచ్యం - చతుర్ముఖా దీనాల
సుషుప్త్యభావే నాతివ్యాప్తిసత్వాత్ అఖిలపదం ప్రామాణిక మిత్యభిప్రేతం - అతః శ్వర స్వాప్య నంత
బ్రహ్మం దేమసంఖ్యాయా అభావా దవిద్య మాన వస్తస్వజ్ఞాన మాదాయ నాసంఖ్య శంకా - అనుమానికా
దిజ్ఞానసవకవిషయ జ్ఞాన వత్సత్తి వ్యాప్తి వారణాయ ప్రత్యక్షేతి-యోగిన్యతి వ్యాప్తి వారణాయ స్వతః
తి- ముక్తేతి వ్యాప్తి వారణాయ సతతమితి- యద్యపి ముక్తస్యాపి సర్వజ్ఞత్వ మస్తి - తథాపి తద్వ్యావృత్తం
వీశ్వరసర్వజ్ఞత్వ మితి తద్వ్యావృత్తిః - సతతమితి త్రైకాలికా ఖిలవేదనస్య వివక్షితత్వాన్ముక్తస్యపూ
ర్వకాలావచ్ఛేదేన తదభావాత్ - ఏవంచ చతుర్ముఖా దివ్యతివ్యాప్త్యభావా దఖిలపదం స్పష్టాథకం -
అపరోక్షేణ స్వత స్సర్వదా ప్యాత్మ సాక్షాత్కారవతి జీవేతి వ్యాప్తి వారణాయాఖిల పదం - వస్తు
తస్మి భూతభావి స్వరూప సాక్షాత్కారాభావా త్స్పష్టాథక మిత్యేవతత్త్వం- స్వతఃస్వనేనైవనిత్యేవ
తి వ్యాప్తిఃపరిహృతా - తేషాం సతతవేదనస్య భగవన్నిత్యేచ్ఛాసిద్ధత్వాత్-నిత్యముక్తసాధా రణ సార్వజ్ఞ
విషన్వాయాం సతతమిత్యేతన్నిష్ప్రయోజనం స్యాత్ - సతతమఖిలవేదిత్వం యుగపత్ప్రత్యక్షేణ స్వతోభి
వేదిత్వమితి లక్షణద్వయే తాత్పర్యమ్ - అస్మిన్మక్షేఽఖిలపదం సాధకమేవేతి దిక్ - అశక్యవివజితః,
సర్వశక్తిః - అతవీవ సతాం ప్రతీవృభరః, స్వీకృతభరః. దేవః, సర్వస్వామీ- జలధిసుతయా సాధకంజగద్వి
భూతియుగ్మం పరిపాలయక్ పాలనావస్థస్సక్- లక్షణే శతప్రత్యయః- తత్తదభిమతఫలప్రదానాదిసంకల్ప

సా-సం—స్యవ్యాసజ్యృష్టిధర్మత్వస్ఫిరణాయసాధకమిత్యుక్తిః-దేవః, జగత్స్పృష్ట్యాది క్షీడనశీలః- అ
తాపి సాధక మిత్యన్వేత. “యువాంతం విశ్వస్య విభూ జగతః కారణంపర” మిత్యుక్తేః -

మూ—

పరమపురుషస్సిద్ధోపాయఃప్రతిష్ఠభరస్సతామ్ ॥ ౫౦ ॥

సా-దీ—మథామ్ శౌల్లపృట్టతు-ఇష్టపృట్ట పరమపురుషః సిద్ధోపాయమ్- పూర్వమేవ సిద్ధాన్తాయా
లుమ్ స్వప్రాప్తేస్సవ్యయమేవ సాధనమాకాయాలుమ్ ఇవనైసిద్ధోపాయ మేసి-రతు- సతాం,ప్రపన్నాశాం.
ప్రతీష్ఠస్వీకృతో భరోయేనసః. ఆశ్రితరుడైయభరత్తే వహిక్కు-మవనాకా నిష్ఠానై-॥౫౦॥

ఇని మేలుక్తాథా స్థిరీకరణమ్ పణ్ణువతాక ఉద్యోగిత్తు కీర్తిక్తమాన ద్వావింశత్యధి కారాధ్యతై

సా-స్వా—సతాం,,సంతమేనంతతోవిదు,,రిత్యుక్తప్రకారేణసత్త-రేణ వేదాంతవిచార త్త మాతాంప్ర
భాష్యకార మాగ్ నిష్ఠానామితి యావత్ - సిద్ధోపాయః, నతు భరన్యాస భర స్వీకార యోగభావే శ్చ
పాయ ఇత్యథాః - నిరవధి కరుణాది మత్సేన స్వత ఏవ రక్షకత్వే సర్వముక్తి ప్రసంగేన భరన్యాస రూప
వ్యాజ విశేష మపేక్ష్యైవ రక్షకత్వం లక్ష్మీత్ర విశిష్ట సైవ ఉపాయతయా స్వతంత్రో పాయాంతరా భావ
నానన్యో పాయత్వాది విరోధోపి నాస్తి ఎనుకరుత్తు - ॥ ౫౦ ॥

ఇని ఉక్త బహువిధ శంకా పరిహారాథాం స్థిరీకరణ భాగారంభమ్ కూడుమో ? ఉపదేశమాత్ర
త్తాతే తత్వజ్ఞానం పిరవాతో ? “ ఆషాం ధమోప దేశంచ వేదశాస్త్రా విరోధినా । యస్మై యాను
సంధత్తే సధమం వేదసేతరః , ఎన్తు శౌల్లకైయాతే సమీచీన యుక్తి విచార వన్దిక్తే తత్వజ్ఞానమ్సిద్ధి
యాత్యైత్ అప్రోతు,,సందృష్ట,,ఇత్యాదినా ఓరధి కారిక్కు ఉపదేశ మాత్రత్తాతే తత్వజ్ఞాన ముచో డాన
తాక చ్చాన్తతు విరోధి యాతో ? “ శాస్త్ర జ్ఞానం బహుశ్లేషం బుద్ధేశ్చలన కారణమ్ । ఉపదేశాధరిం
బుధ్వా విరమే త్వర్వకమశు ,, ఎసి-ర ప్రమాణముమ్ విరోధి యాతో ? ఇత్యుక్తి విచారత్తి లనధి కృ
త పరమాస్తి కాధి కారి విశేష విషయ మ్నాకాయాతే విరోధమిల్లయైన్దిత్ తత్వ నిణాయ కారణ మా స
ఉపదేశమ్ సర్వరుక్కుమ్ అవిశిష్ట మాయరుక్కు శిలరుక్కు తత్వ నిణాయ మిల్లయైన్దుమ్, శిలరుక్కుతత్వని
ణాయ ముచో డెన్తుమ్ శౌల్లకై యసక్తత మన్తో ? సత్సం ప్రదాయ సిద్ధియుమ్, సదాచార్యానుగ్రహముమ్,
తిరునుక ప్పాశరము మేసి-ర విశేష సావగ్రీ సహితోప దేశమ్ తత్వ నిణాయక మ్నాకై యాతే ఇస్సా
మగ్రివికలరుక్కుతత్వ నిణాయ మిల్లయైన్దిత్ ఇస్సావగ్రీ సహితోప దేశ మాత్రమ్ నిణాయక మాకిత్
“ ఆషాం ధమోప దేశంచ ,, ఎసి-ర ప్రమాణమ్ విరోధి యాతో ? ఇస్సాచగ్రీ యరు న్తాలుమ్ హై

సా-ప్ర— ష్వవగతో భగవా నకించనానాంరక్షణ భరంతయా సహైవస్వీకృ త్యతాకరక్షతి త్యథాః ॥౫౧॥
నస్వస్మిన్మధి కారేసిద్ధోపాయ విషయ వ్యామోహ నివర్తనంనోపపద్యతే- “జాయమానంహీ,,

సా-వి-విశిష్ట ఇత్యథాః,,లక్ష్మీత్ర సహస్పాషికేశ,,ఇతివచనంస్మారితం-పరమపురుషస్సిద్ధోపాయః, అసా
ధ్యవీవ సన్నుపాయఘాత స్సిద్ధోపాయః . అత్ర జలధిసుతయా సాధా మిత్యనేన లక్ష్మీవిశిష్టసైవ ఫ
లప్రదానోక్తే ర్విశిష్టసైవోపాయత్వం దశితమ్ ॥౫౧॥

సా-సం —సతాం , భరన్యాసేన లబ్ధసత్తాకానాం ఆచార్యాణాం. జలధి సుతయా సాధాం ప్రతీష్ఠ భ
రః, స్వీకృత భర స్సైసిద్ధో పాయో భవతీ త్యథాః ॥ ౫౧ ॥

ఇత్థం సంకృప్తీతం వివేక్షం వృత్త వర్ణిష్యమాణయో స్సంగతి ప్రదశనాయ వృత్తాధి కా

మూ— అనాదికాలమ్ సంసరిత్తుబ్బన్త త్తేత్రజ్జ్ఞా అవసర ప్రతిష్ఠాయాన భగవత్కృపై యాలే పిరిన్తు సమీచీన శాస్త్రముఖిల్లాలే తత్వహితపురు షార్థ(శ్లో) విశేషశ్చై త్తేలిన్తుముముతువాయ్ స్వాధి కారా నురూప మాయరుప్పతారు ఉపాయ విశేషలై పరిగ్రహిత్తు కృతకృత్యనాయ్ తన్ని మ్మైయై త్తేలిన్తు అ తు క్కనురూపమాకవిజ్ఞిరు న్ననాశ్ యథాశాస్త్రమనిర(పాయమాక)పరాధమాకప్పణ్ మమ్ కైంకర్యరూపపురుషా థమిరుకుగ్మపడియుమ్ శరీరపా తానంతరమచిరాదిగతియాలే అప్రాకృత దేశవిశేష వ్తిలే శెన్టాల్ భవ నుక్కు అనవచ్చిన్న భగవ దనుభవ పరీవాసామాక వరుమ్ పరిపూణ్ కైంకర్యరూప పరమపురు షా థ=

సా-దీ—సంగ్రహేనానువదిక్కిరార్. అనాదికాలమిత్యాదియాల్-పిరిన్తు, సంసారాన్నివృత్తరాయెన్దై. ఇప్పు శవు ముహూర్తాధికారాథమ్ మనువదిక్కుప్పట్టతు - సమీచీనేత్యాది సారసిష్కషాధి కారా థమ్ - తత్వ హితపురుషా థేత్యాది ప్రధాన ప్రతి తంత్రాథమ్ పంచక తత్వత్రయ పరజేవతా పారమాథ్యాధి కారాథమ్ - ముముతువాయెన్తు ముముతుత్వాధికారాథమ్ - స్వాధికారానురూపేత్యాదిఅధికారవిభాగా ధికారాథమ్ . ఉపాయ విశేషేత్యాద్యుపాయ విభాగాద్యధికార చతుష్టయాథమ్ - కృతకృత్యనాయెన్తుకృ తకృత్యాధికారాథమ్ - తన్ని మ్మైయైత్యాది స్వనిష్ఠా భిజ్ఞానాధి కారాథమ్ - అతుక్కును రూపమాకవి త్యాద్యుత్తర కృత్య పురుషార్థమ్ కాస్తాధికారశ్శుడైయ వథమ్ - యథా శాస్త్ర మెన్తు శాస్త్రీయనియ మనాధి కారాథమ్ - నిరపాయ మాక వెన్తు అపరాధ పరిహారాధి కారాథమ్ - కీర్తి ఇజ్జిరు న్న వెన్తుల్లా త్ స్థాన విశేషాధి కారాథమ్ మనువదిక్కుప్పట్టతు - శరీర పాతానంతర మెన్తు నిర్యాణాధి కారా థమ్. అర్చిరాదిగతియై లెన్తు గతి విశేషాధి కారాథమ్ - అప్రాకృత దేశేత్యాదియాల్ పరిపూణ్ బ్రహ్మ ను

సా-స్వా— తుకసంసగన్తా లేనుందబుద్ధికళుక్కుబుద్ధిచలనమ్ సంభావితమాకైయాలేతన్తరాసార్థమయ్య క్రివి శార మపేక్షిత మెన్తిల్ తహి= “ శాస్త్రజ్ఞానం బహుక్లేశ ,, మెన్తిర ప్రమాణమ్ విరోధియాతో? కృత కృత్యాధి కారిక్కుబుద్ధిచలన ముహూర్తాలుమ్ పరమ ఫల ప్రతిబంధ మిల్లా మైయాలేస్థిరీకరణ భాగమవ్య థమ్ మనో ? ఇత్యాది తటస్థ శంకైయిల్ స్థిరీకరణ మావశ్యక మెన్తు సమథిక్కుక్కుడవ రాయ్ వృత్తా నువాదమ్ పణ్ మ కిరార్ - అనాదికాల మెన్తు తుడక్కి. పిరిన్తు, సంసార మాగాన్ నివృత్తనాయ్ - ఇత్రా యుహూర్తాధి కారాథమ్ శొలిత్తు - సమీచీనేతి - సార సిష్కషాధి కారాథమ్ మమ్, తత్వేత్యాది నా ప్రధాన ప్రతితంత్రా ద్యధికార చతుష్టయాథమ్ మమ్, ముముతువాయ్ ఇత్యనేన ముముతుత్వాధి కారాథమ్ మమ్, స్వాధికారేతి వాక్యేన అధికార విభాగా ద్యధికార పంచ కాథమ్ మమ్, కృతకృత్యే త్యనేన కృతకృ త్యాధి కారాథమ్ మమ్, స్వనిష్ఠైయై త్తేలిన్తిత్యనేన స్వనిష్ఠాభి జ్ఞానాధి కారాథమ్ మమ్, అతుక్కును రూ పేత్యనేన ఉత్తర కృత్యాధికార పంచ కాథమ్ మమ్, శరీరపాలే త్యాది నా నిర్యాణా ద్యధికార త్రయాథమ్

సా-ప్ర—త్యాదినా ప్రపన్నానా మన్యథా జ్ఞాన విపరీత జ్ఞానాచే రభావా వగమాదిత్యై తాసత్సంగాది నా తత్సద్భావ ముపపాదయితుం వృత్తస్య వత్సమాణేన సంగతి మాహ - అనాదికాల మిత్యాదినా - పిరిన్తు,

సా - వి — అథ సంగత్యథమ్ సూర్వభాగాథమ్ సంగ్రహే నానువదతి - అనాదికాలమితి - పిరిన్తు,

సా-సం—రాధాన్ క్రమేనాను వదతి - అనాదికాలమిత్యాదినా-పిరిన్తు, సంసార హేతుకమాజకనిన్తివృ త్తమ్ - పరిగ్రహిత్తు, అనుష్ఠాయ - నన్వభాన్తు శాసన భాగేనైవా పేక్షితాథమ్ నిదానచాక్కించ క్తవ్య

మూ—

సిద్ధి యిరుక్కుమ్ పడియుమ్ శాన్తోమ్.

సా-దీ— భవాధికారాధామనువదిక్కు పుట్టుతు. ననుసిద్ధి పాయాది శోధనమకూడాతు. సిద్ధి పాయాది శోధన శంకై పిరక్కు మాకిలిరె శోధిక్కు వేణ్ణువతు - తెలిస్తప్రపన్నరుక్ ఇవత్తిల్ శంకైక శుదియా తెలే యెనుమ్ శంకై యిలే పరిపూణాధి కారికళుకు - శంకై పిరవాతాకిలుమ్ మృదుప్రజ్ఞ రాన ప్రపన్నరుక్కు

సా-న్యా— ముమ్ శాన్తిత్తెన పడి-ఇప్పు డియుపడి వ్వు మాటేసిద్ధి రీకరణ భాగ మవ్యధాన న్నో? ఇత్యాది శంకైకై

సా-ప్ర— వినివృత్త్య - ప్రపన్నానాం వ్యామోహం సమర్థయితుం అపామన్యధా జ్ఞానాద్యా త్యంతిక

సా-వి— సంసారాద్వినివృత్త్య-ననుసిద్ధి పాయాది విషయ విచేతనః ప్రపన్నస్య శంకాన జాయంతే-అతస్మత్పరిహారాధా శోధనం వ్యధామిత్యా శంక్య పరిపూణాధికారిణాం శంకానుత్పత్తావపి మృదుప్రజ్ఞానాం ప్రపన్నానాం హేతుకై స్సహవా సేసతి బుద్ధిచలనం సంభవతీతి శంకా ఉత్పద్యంతే-తథాహి కేషాంతిత్వా గ్రహీనదుష్కర్మవశాచ్ఛ్రీసు ముపాయ తత్ప్రభావాది విషయ విశద జ్ఞానోత్పత్తి మాఘాదితీ శ్రుతస్య భగవత్సంకల్ప స్యాన్యభాకరణాయ త్రిణికారణాని సంతి. శ్రియశివప్రసాద ముచక మస్తుత ఇత్యేతద్వాక్యం సదాచార్యానుగ్రహ స్సత్సంప్రదాయ సిద్ధిదితి. ఏతత్త్రితయా భావే భగవదీయాపరాధ ఫలప్రదాన సంకల్ప నివారకా భావా వపరాధ ఫలభూతా దుబుద్ధయో జాయంతే. అకస్తేషా శాస్త్రాగ్రథ శ్రవణ సమర్థానాం శంకా నివృత్త్యధానం సమీచీనతర్క ఘటిత శాస్త్రాగ్రథ శ్రవణం కార్యం. పరమాస్తికానా మపి సుదృఢ నిశ్చయా థాన శ్రవణం కార్యం - మందమతీనాం శాస్త్రాగ్రథ శ్రవణ సమర్థానాం వ్యామోహానివృత్త్యధానం శ్రవణం కార్యం. తదథాన శ్రవణం - అతస్సత్సంప్రదాయ సిద్ధిసత్వే పిపరమాస్తికానాం శాస్త్రాగ్రథ విచారోవ సరమశ్నుతే - , శాస్త్రజ్ఞానం బహుక్లేశం బుద్ధేశ్వరనకారణమ్ | ఉపదేశాద్ధరిం బుద్ధ్యా విర మేక్య ద్వకర్మస్వీతి శాస్త్రజ్ఞానస్య బహుక్లేశ సాధ్యత్వాత్పరస్పర విరోధేన బుద్ధిచలన కారణత్వాచ్చ సత్సంప్రదాయ పరంపరా ప్రాప్తోప దేశాదేవ హరిం విజానీయా దితి వచన సిద్ధసత్సంప్రదాయ సిద్ధిశ్చాస్త్రాగ్రథాధికృతా స్తిక విషయా - కించ శాస్త్రాగ్రథ నిశ్చయ రహితాః కుతకైః ప్రామాణికమథా మపహ్నువతే - తేచాపహ్నవా బహుప్రకారాః. కేచిదీశ్వరో నాస్తితీశ్వర మపహ్నువతే - కేచిదీశ్వరత్వ మన్యత్రా రోప్య భగవత స్సర్వేశ్వరత్వ మపహ్నువతే - కేచిద్విధూతిరేవ నాస్తి. మిథ్యేతి బ్రువతే. కేచిద్విధూతి సత్యత్వేపి నకస్యచిచ్ఛేష ధూతేతి వదంతి - కేచిత్పరతంత్రోపి జీవ పరతంత్రోవా శివాది పరతంత్రో వేతి వదంతి - ఎతాదృశ హేతుక సహవాస వశా న్మృదుప్రజ్ఞస్య ప్రపన్నస్యాపి విధూతి విధూతి మద పహం బుద్ధి భావేత్ - తతస్తత్సంగరి పరిత్యాజ్యవేష. అన్యథాబాహ్యతా ప్రసంగాత్ - అనథా ప్రసంగాత్ - కదాచిత్సంసర్గ ప్రసక్తౌ పరమాస్తికస్య బాహ్యత్వాను త్పత్తావపి బుద్ధికాలుష్యం సంభవతి - తత్పరి హాశ్చ దృష్ట చరరి - శాస్త్రాగ్రథాం పరస్పర విరోధాదపి మంద మతీనాం శంకాస్సంభవంతి-ఆరురుక్షానామపి దైవకృతాః ప్రతిబంధా స్సంభవంతీతి ప్రమాణ సిద్ధమ్ - అతస్సత్తకై స్తాత్సంకారి పరి హార్యా ఇతి ప్రమాణ సత్తర్క ప్రతిపాదన పరస్థిరీకరణ భాగఆరభ్యతే - తత్రప్రథమం ప్రధానత్వాన్నిదో పాయవిషయ

సా-సం—వ్య మవశిష్యత ఇత్యపేక్షాయాం స్థిరీకరణ భాగారంభాథా ముపోదాత మారచయతి.

మూ— ఇవ్వథఃశ్శశితః జ్ఞాతవ్యతమమాన సిద్ధోపాయతైః పుత్రపుత్రసాధ్యోపాయవిషయ మా కపుత్ర ఇవ్యుపాయ స్రభావ విషయ మాక నృత కమణ వశ్య రుక్మ క్షుడక తైశ్చిపు పిర వా మై క్షు- స్వతంత్ర నాన సర్వే శ్వరక ఇవర్క కుడైయ పూర్వాప రాధ త్రాతే యిట్ట నినై ప్రిడుమారు కై క్షు- ప్రధాన కారణమ్ మూన్ముణ్ణు - అవై యైవై యెన్నిత్ , అస్తుమే, ఎన్త పేక్షీ ద్రాత్ , అస్తుతే తయైవ సర్వంసంపత్స్యతే,, ఎనిరతిరు ముకప్పాశురముమ్, సదాచార్యానుగ్రహముమ్, సత్సంప్రదాయ సిద్ధియుమ్ -

సా-దీ— మైశుకరౌత్తై సంసగమ్ వస్తాత్ బుద్ధిచలనమ్ సంభవిక్కుమ్ - అతడియా శంకై పిర క్షుక్కుడుమ్ - మైశుక రావార్ తిరుముకప్పాశురమ్ ముతలానవై యిల్లాతవర్ - ఇవై యిల్లాతా గు- స్వకమమూలమాక వస్త, ఇవర్కకుక్కు తత్వాథఃశ్శశిత క్షుడకతైశ్చిపుమ్ పిరవాతొడ్డిక పెన్ముమ్ భగవ త్సంకల్పమ్ మారాతు. అకైయాలివర్కల్ సంసగమూలమాక ప్పిరన్త మృదుప్రజ్జర్కకుడైయ బుద్ధి చలన మూలశంకైకల్ పరిహతవ్యక్తల్. అవత్తిల్ సిద్ధోపాయాది విషయ శంకైకలై పరిహరిక్కిరో మెన్కిరా- ర్ - ఇవ్వథఃశ్శశిత్యాభ్య పరిహరమ్ శోల్లుకిరో మిత్యంతత్రాత్ . సమ్యక్జ్ఞానమ్ పిరక్కైయిల్ మూన్ముకారణముణ్ణు - లక్ష్మీకటాక్షముమ్, సదాచార్యానుగ్రహముమ్, సత్సంప్రదాయ సిద్ధియుమ్. అతిత్సత్సం

సా-స్వా- పరిహరిక్కుడవరాయ్ వ్యవస్థాసిద్ధ్యథఃతత్త్వనిజాయ సామగ్రీవిశేషమరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇవ్వ- థఃశ్శశిత - ఇప్పడి యాకిత్ సర్వాథఃశ్శశితైయమ్ శోధనమ్ పణ్ణపేణ్ణి యిరుక్కు సిద్ధోపాయ సాధ్యోపాయ తత్ప్రభావ విషయ శోధన మాత్రత్తుక్కు నిదాన ముణ్ణో? పెన్కిరశంకైయిల్ ప్రాధాన్యమే నిదాన మెన్దుళిచ్చెయ్కిరార్ - జ్ఞాతవ్యత మేతి - తెలిపు, నిజాయం - ఇట్టనినైపు, ఇవకతత్త్వ పితక్తలై య రియక్కుడవ నల్లనెన్ము భగవ త్సంకల్పమ్ - యెడుమారుకైక్కు, నివతీకైక్కు - అస్తుమేఇతి తిరు ముక- ప్పాశురముమ్ - తిరు, పెరియ పిరాట్టియా రుడైయ - ముకప్పాశురమ్, తిరుప్పవళత్తాతే శోల్ల ప్పట్ట పాశురమ్ - సూక్తి - వీతాదృశ సూక్తి పర్యంశ ప్రసాద మెన్దుపడి - సదాచార్యానుగ్రహం కారణ మెన్ము

సా-ప్ర— వినాశక శూన్యత్వ మభిప్రయ వినాశక వగణం విశిష్య దశకయతి - ఇవ్వథఃశ్శశిత్యాదినా - ఇట్టనినై ప్రిడు మారుకైక్కు, క్లిష్ట సంకల్ప వినివృత్తిరి - తిరుముక ప్పాశురముమ్, ముఖోద్గతవాక్యచ-

సా-వి— శంకా స్తత్పరిహారంశ్చ వక్ష్యామి ఇత్యభిప్రయన్నాహ - ఇవ్వథఃశ్శశితః జ్ఞాతవ్య తమమానే త్యాభ్య శోల్లుకిరో మిత్యంతేన మహావాక్యేన - పిరవామైక్కు, అనుత్పత్తయే - సర్వేశ్వరక , స ర్వే- శ్వరేణ - ఇట్ట, కృతం - నినైపు, సంకల్పం - యెడుమారుకైక్కు, అన్యధాకర్తుం- సమ్యక్జ్ఞాన ము త్పాదయామి సంకల్పం కారయితు మిత్యథః. అవైయవన వెన్నిల్, తానికానీతి చేత్ - అస్తు తే త- యైవ సర్వం సంపత్స్యత ఇతి - తిరు ముకప్పాశురమితి - తిరు, శ్రియః - ముకప్పాశురమ్, శ్రీ సూక్తైః -

సా - సం — ఇవ్వథఃశ్శశిత్యాదినా- కమవశ్యరుక్మ, “ సాపం ప్రజ్ఞాం నాశయతి, త్యుక్త దుష్క- మా వశ్యానాం. తెలిపు, సమ్యక్ జ్ఞానమ్ - తదనుత్పత్తయే - ఇట్టనినైపు, నిగ్రహ సంకల్పః - అతీడు మారుకైక్కు, తత్ప్రహణాయ - తత్పూర్వక సమ్యక్జ్ఞాన ప్రతిష్ఠాథా మిత్యథః - తిరుముకప్పా శురమ్, జగన్మాతృర్వధనారవింద నిగతా సూక్తిః . సాక్షిః ప్రత్యుక్తి రూపేతి దశకయతి - అస్తుమేఇత్యాదినా

సా-దీ—ప్రదాయ సిద్ధియుమ్. అతిత్ సత్సంప్రదాయమ్ భగవత్ప్రసాదాత్మకం. ప్రసాదం మాన తత్సహితం పురుషార్థాత్ సదాచార్యో యావదపేక్షితమ్ నిష్కృష్యోపదేశేనై - ఇవ్యవచేత మేజ్ఞానత్తుక్కుప్పీరుమాకిలుమ్ స్వ(రూప)పరజ్ఞాన దాధ్యాపాదనాభిమానబుద్ధిమానకృమాయశాస్త్రపరినిష్ఠాత్తిలలస రాకాతార్ సత్తర్కజ్ఞ శౌడే కేతక-ప్రాప్తమ్ - మృదుప్రజ్ఞయై హేతుకాది సంసర్గాత్తిత్ బుద్ధిచలనమ్ సంభావితమావైయాత్ అత్తై వజీక-క-డవర్ . దైవాత్తత్సంగత్తిత్ బుద్ధిచలనమూలకం కైకల్ వరుమ్ . అతు ఇతరరాత్ సత్తర్కజ్ఞై యిట్టవశ్య పరిహార్యమ్ . ఆకైయాత్ మృదుప్రజ్ఞ రుద్రేణ సిద్ధిపాయాదివిషయత్తి లుతిక్కుమ్ కలక-జ్ఞై ప్రమాణ తర్కజ్ఞ శౌలే శోధిక్కు-కూ-డు మెన్టుమహావాక్యార్థమ్-సర్వాభిజ్ఞత్ కలక-జ్ఞశుమ్ భగవన్ని గ్రహమూలసంకల్పార్థినమావైయాత్తిత్ వ్యధాజ్ఞై

సా-స్వా—శొన్నతుకూడుమో? అతు పురుషనుక్కు-డిపాదేయమల్లా మైయా లేనుకక్యసంపాదన మనో ?

సా-వి—శ్రీభాష్యకారీయ శ్రీప్రపత్తౌ శరణాగతి గద్య నిబద్ధం శ్రీదేవ్యాగి ప్రతిపచన మిదం - ఆస్యా యంభావః - శ్రూయతే ఖలుగోవిందే భక్తిముద్రహతాం నృణామ్ . సంసారన్యూనతా భీతా స్త్రిదశాః పరిసంధిన , ఇతి సమీచిన జ్ఞానోత్పత్తై దేవానాం ప్రతిబంధ కత్వాత్ - తత్ర యజ్ఞవిద్యా మహా విద్యా గుహ్య విద్యావ శోభనే . ఆత్మవిద్యావ దేవిత్వం విముక్తిఫల దాయినీ , తి సర్వవిద్యా ప్రప తక త యా సర్వ విద్యాత్వ వ్యవదేశాత్ - ఋషోయజ్ఞాంషి సామానిః సాహితీరమృతాసతా,, - మితి ఋగ్యజ్ఞా స్సాన్మాం తాదధీన్యశ్రుతేశ్చ సమ్యక్ జ్ఞాన వ్యవసాయోపాయాది ప్రదాన సమర్థతయా భగవచ్ఛరణా గత్యర్థం ప్రపత్తౌ క్రియ మాణాయాం అస్తుతే తయైవ సర్వం సంపత్స్యత,, ఇతి తస్యాగి ప్రతిపచన రూపత్వాద్భగవ చ్ఛరణారవింద శరణాగతి స్తవాస్తు, తయైవ శరణాగత్యా సర్వమభిలషితం సంపత్స్యత ఇత్యర్థాత్ భగవత్ప్రపత్తి రస్త్విత్తనే నైవాను గ్రహేణ తదుపయు క్తజ్ఞాన సంపత్తి రస్యను గృహీతా భవతీతి తద్వచనస్య జ్ఞానాను గ్రహ సూచక త్వమితి- అత ఏవ ఆచార్యే గద్య భాష్యే “స్వయం సర్వవిదపి స్వప్రశ్రయ ప్రకాశనాయ పారమా థికి యథావ స్థితే,, తి సామాన్యతో నిదికశతి- “ త్వమేవ వరంవృ జీప్సయంత్యం మనుష్యాయ సితతమం మన్యసే - యద్ధితం మమ దేవేతదాజ్ఞాపయ మాధవే తివత్ . ఏతేన భ గవత్ప్రపత్తి మోక్షసాధక మిత్యేత స్మయీ నిజీతం - సాయత్స్సరూపాయ త్ప్రకారేతిచ నజా నే - అత స్త్వయైవ తత్ఫలతయా మోక్షార్థ భగవత్ప్రపత్తే స్వరూపాదికం యథా ప్రమాణం జ్ఞాప యిత్వా ముష్టాపసీయోహ మికి విశేష నిష్కషణ రహితానా మపి విజ్ఞాన ప్రకార స్థితితో భవతి - ఏవంచ సామాన్యత ఉక్తేపి సర్వజ్ఞా సర్వహితేషిణీ దేవీ స్వయమేవ సర్వం విధాన్యతీతి తాత్పర్య,, మిత్యుక్తం - ఏవం ప్రదేశాంతరే వ్యుక్తం “విశిష్టా కార ప్రపత్త్యనుష్టానే ప్రాప్యాభిలాష ప్రాపకాధ్యసాయ ప్రాపకాం తరానస్వయాను వృత్త్యనుగుణ మన స్సమాధానా వ్యధామిత్యాహ- తత్ప్రా గ్భావం యుక్త,, మితి - ఏవంచ

సా-సం—పూర్వం భగవ న్నారాయణాభిమతే త్యాదినా పురుషకారతయా శ్రీయం శరణ ముపగమ్యతత్ఫల త్వేన పారమాథికిత్యాదినా అస్తుమే ఇత్యంతేన పరమపురుషార్థ ప్రాప్తి హేతు భూతా భగవచ్ఛరణాగతి రిప్రాథికతా- పార మార్థికితి తమః కార్య వ్యుదాసః - యథావ స్థితేతి రజకి కార్య వ్యుదాసః-అవిరతా ,

మూ—ఇవత్తీ సదాచార్య సుగ్రహ పుత్రుడు వ్యాజ్ఞశ్రీమ ఇతి ౧౦ ల వ శ్లోకం చిత్రాశర

నా - దీ - అన్వయస్థాపకక క త్వేననన్తు, సిద్ధో పాయాదివిషయశంకైక శైలిబ్యాగ త్తేనాదివిషయశంకైకైయా
అన్వయై. పాశురమ్, పిరార్తియినుడైయైరూపనూచకనచనమ్ - ఇత్తాలవళికటామమనాబ్బియ్యుండునా. తనూమ్.
సదాచార్యానుగ్రహముమతస్మాల సత్సంప్రదాయసిద్ధియై మెనై - సదాచార్యానుగ్రహమునకు వ్యాజము
జ్జుతైతై? ఎన్న వరుళిచ్చేయ్ కిరార్ - ఇవత్తి పిత్యాది - ఇవ్వను గ్రహముకు , వ్యాజమ్ లేదును వశానాది
కళి - ఫలవిశేషజ్జుల్ - సమ్యక్జ్ఞానాదికళ - శ్రవణాశరరకుడుచసిష్మ పులస్య శాసనాను నశానమ వ్యాజమ్.

నా-నా-జ్ఞానము కు-ప్రత్యక్షమైన సూక్ష్మజ్ఞాన కారణమైన కైలాసపు కు-కారణత్వమునా? ఈ యమో? సత్సంప్రదాయ సిద్ధియును దుర్గరూపైయును? ఎన్నవరుళి చెప్పియేకిరార-ఇవచ్చితి - తిరుముక ప్పాళుమే ప్రధానతయా ప్రభుమోత్తిష్ట మానాలు ముద్దేశ్య వాక్యత్వితే తానె అస్తుమే ఎన్ను అపేక్షా రూప కారణమును :: ఎన్నెవర సర్వం సంపత్స్యతే :: ఎన్ను జ్ఞానాది సర్వ సంపద్రూప ఫలమును నిడివ్వు మానై యాలే స్తుప్తమెన్ను తిరు వ్రశ్యమే సత్తి ద్విగ్గెయో ద్విప్తతై నిరూపిక్కిరార - సదాచార్యేతి - వ్యాజేతి. చిర కాలాప సుపకదాది వ్యాజ విశేషతాతే ఆచార్య ప్రసాదం సంపాదిత మానాత్ జ్ఞాన విరోధి సమస్తపాపతనము

సా-ప్ర-అలనిశాచరైవకగ్ధే దేవైరసపకారిభిః | సంతతేపిరమర్షేతత్త్వమానారాహిసాధవః | ఏవంనా
 ధనతేనానా మశునీతో మహాత్మనా | ఉపసంహృత వాక్ సత్రం సద్యస్త ద్వాక్యగౌరవాత్ | తతఃప్రితస్స
 భగవాన్ వసిష్ఠో మునిస్తత్తమః - సంప్రాప్తత్వ తదాతత్ర పులస్త్యో బ్రహ్మణ స్సృతః | పితా మహే నదత్తా
 ఘ్న్యో కృతాసన పరిగ్రహః | మామవాచ మహాభాగో యైత్రేయ పులహగ్రజః | వైరేమ హతి యద్వా
 క్య ధ్నురోరశ్శ్యా శ్రితాశుమా | త్వయాతస్మా త్సమస్తాసి భవాన్ శాస్త్రాణివేత్స్యతి | సంత తేనా మమ
 ఛేదః క్రుద్ధేనాపి యతః కృతః | త్వయాతస్మా న్మహాభాగ దదా మ్యన్యంమహా వరమ్ | పురాణ సంహ
 తాకతాన్ భవాన్ వత్స భవిష్యతి | దేవతా పారమాధ్యంతయథావద్వేత్స్యతేభవాన్ | ప్రవృత్తాచనిష్ఠ
 వ్తాచ కషణ్య స్తమలామతిః | మత్ప్రసాదాద సందిగ్ధా తవ వత్స భవిష్యతి | తతశ్చ ప్రాహ భగవాన్
 వసిష్ఠోపే పితామహః | పులస్త్యేన యదుత్తంతే సర్వమే త ద్భ విష్యతీ ,, తి ప రా శర వృత్తాంతః -

నా.వి—సిద్ధోపాయ విషయే సాధ్యోపాయవిషయతదుభయ ప్రభావవిషయేచ శ్రయోనుగ్రహవతోవిప్రతిపత్తి
సంజాయతే- అన్యస్యతు జాయతఇతిభావః-సదాచార్యానుగ్రహస్యసమ్యక్జ్ఞాన హేతుత్వంగురుపరంపరా
నానాధికారవీమోక్తం- వ్యాజం, కారణం. తత్పరాశరస్యవసిష్టపులస్త్యానువతకనాదిరూపం-ఫలంతత్వజ్ఞానం.

నా-సం— ఆ మాట దానాదవిశ్రాంతవ్యాపారా-అనయోక్త్యాభక్త్యజ్ఞప్రపత్తి వ్యవచ్ఛేదః- సాహిమ
 ఛ్యే సాధనరూపం సాధ్యాంతర ముత్పాద్య విరతవ్యాపారాభవతి - మే, అత్యంతాకించనస్య అసన్యగతే-
 అస్తుతే, మయిన్యస్తభరన్య మయావినీకృత భరన్యతే - పారమాథికీ భగవచ్చరణార వింశ యుగళ శర
 తాగతి ర్యథావస్థితా అవీరతాఽస్త్విత్యథః - తయోవ సర్వం సంపత్స్యతే, భగవత్ప్రపత్త్యైవపూర్వో
 క్త నిత్య కైంకర్యప్రాప్తి పర్యంతం ఫలమపి సంపత్స్యతే - త్రిష్యపి సచాచార్యా నుగ్రహ విప్రప్రధానకార
 ణ మిత్యభిప్రాయేణ తస్యహేతు ఫలాభిజ్ఞాన స్థలాన్యదావారత . ఇవ త్తితి -

మూ—మైత్రేయసంజయాశ్వలాయనాదివృత్తాంతజ్యోతికణ్డకాశేవతు-సత్సంప్రదాయసిద్ధియావతు, తాన్
సత్వోత్తరనాయ సమ్య గుప సన్ననాయ - సావధాననా యిరుక్కుమ్ అవస్థైయితే భ్యాతిలాభ పూ జాని
రపేష నాయ కారుణ్యపరతంత్రనాన సదాచార్యక్ సర్వరుక్కుమ్ ప్రథమాచార్య సాస సర్వే శ్వరక్ ము త
లాక ఉపదేశ పరమపరైయాలే వస్త తత్వహితక్షతై అనపేక్షిత విస్తారముమ్ అపేక్షిత సంకోచముమ్ ఇ
ల్లాతపడి “సర్వేషా మేవలోకానాం పితామాతాచ మాధవః । గచ్ఛభ్యమేనం శరణం శరణ్యం పురుష ప
భాః , ఎనిగిర కట్టలైయితే ఉపదేశిక్ పెరుకై -

సా-దీ — దేవతాపారమాధ్యయథావ ద్వేదనాదికల్ ఫలమ్-మైత్రేయర్ కు-శ్రీసరాశరానువతానంవ్యాజ
మ్ - తత్ప్రసాద లబ్ధ సవజ్ఞత్వాది ఫలమ్ - సంజయనుక్కు-వ్యాసానువతానమ్ వ్యాజం-త్రైకాలికజ్ఞానవ
త్వాది ఫలమ్ - ఆశ్వలాయ సర్ కు-శాసక విషయాను వతానం వ్యాజమ్ - ఋగ్వేదప్రవతానాదిఫలమ్-
తిరుముక ప్వాశురత్తుక్కు- వ్యాజ ఫలక్ శపేక్షితా లెన్నుమ్ సవజ్ఞమ్ ముక్తనాయ తైస్త్తుకరుత్తు- ఇనిసత్సం
ప్రదాయ సిద్ధియై నిరూపిక్కి-రాత్ - సత్సంప్రదాయ సిద్ధిత్వాది - పరమాచార్య నై త్తుడజ్జీ ఉపదేశపరంప
రా ప్రాప్త్యశాన తత్వహిత పురుషార్థజ్ఞతై సదాచార్య నుపదేశిక్ పెరుకై సత్సంప్రదాయ సిద్ధి యై
నై - సర్వేషామేవ లోకానామితి - ఇతిల్ నాతి సంకోచ విస్తర మాక మాధవః ఎన్తుతత్వ ముమ్, గచ్ఛ
భ్యమేనం శరణ మెన్తు హితతను ముపదిష్టమ్ - పితా మాతాచ ఎన్తు ఫలం సూచితమ్ -శాస్త్రానిధికృతర్ కు-

సా-స్వా—పిరస్తు తత్వజ్ఞానాదిసంపత్తుణ్ దామెన్తుకరుత్తు-అసదాచార్యోపదేశమవ్యథామా కైయాలేసదా
చార్యేతి - సదాచార్య శబ్దత్వే వివరిక్కి-రాత్ - భ్యాతితి - సదాచార్యోపదిష్ట మానాలుమ్ శిష్య గుణపూ
తి- యిల్లాతారుక్కు తత్వజ్ఞానమ్ కాణోమే ? ఎన్న వరుళి చ్చేయ్ కిరాత్ - తానితి - సర్వేషామితి- పితే
త్వాదినా పర తత్వ స్వరూపం - గచ్ఛభ్య మితి హితమ్ - శరణ్య మితి ప్రాప్త్యం చోక్త మాయ్ తు - ఇష్టది

సా-ప్ర—త్వతోహి వేదాధ్యయనమధీతమఖిలంగురోధమశాస్త్రాణిసర్వాణిచిథాఙ్గానియథాక్రమమ్ । త్వ
త్ప్రసాదా స్మనిశ్రేష్ఠ మామశ్యేనా కృతశ్రమమ్ । వత్సంతి సర్వశాస్త్రేషు ప్రాయశోమేపి తద్విదరి । త్వ
త్ప్రసాదా న్మయాజ్ఞాతా ఉత్పత్తి సిద్ధి సంయమాః । త్వత్ప్రసాదా న్మయాజ్ఞాతం జ్ఞైయైరన్యైరలం ద్వి
జయదేతదఖిలంవిష్టోజగన్నవ్యతిచ్యుత, ఇత్యాదిప్రైత్రేయవృత్తాంతః-“వ్యాసప్రసాదాచ్ఛృతవానేతద్గు
హ్యమహంపరమ్ । యోగంయోగేశ్వ రాత్కృష్టాత్సాత్కాత్క-థయతస్త్వయ, మిత్యాదిస్సంజయాదివృత్తాంతః-

సా-వి— దేవతాపారమాధ్యయనయథావ ద్వేత్స తేభవాక్, ఇత్యుక్తరూపం-సంజయస్యవ్యాసానువతా
నం తదనుగ్రహ కారణం- త్రైకాలికజ్ఞానంఫలం - సత్సంప్రదాయ సిద్ధిస్వరూపం వివృణోతి - సత్సంప్ర
దాయ సిద్ధియావతితి- సదాచార్యక్, సదాచార్యే . సర్వేశ్వరక్ ముతలాక, సర్వేశ్వరప్రభృతేః- తత్కృ
తోపదేశ పరంపరయేత్యధః - కట్టలైయితే, రీత్యా- ఉపదేశిక్, ఉపదిశతిసతి - పెరుకై , ప్రాప్తిః -

సా-సం— సత్వోత్తరత్వం, సాత్వికతా స్తిక్యాదిగుణ ప్రకషయక్తత్వం - సమ్యగుపసన్నత్వం “ త
ద్విధిప్రణిపాతేనే, త్వక్త క్రమేనాచార్యసమీప మాగతత్వం- సదాచార్యనుపదేశిక్ పెరుకై ఇత్యన్వ
యః - సర్వేషా మిత్యత్రపూర్వాభేదనతత్వోపదేశిక్ ఉత్తరాధేనహితపురుషార్థయోః- శరణ్యశబ్దోహి

మూ— బహుశ్లేశమామ్ బుద్ధిచలనసంభావనై యత్కా నశాస్త్ర పరిశ్రమ!త్తిత్ అనధి కృతరుమామ్ పరమాస్తికరుమా యిరుప్పారు ఇవ్యవదేశమే ప్రధానమ్ -మత్తుశ్శ్యారు తా శ్శీ తెలికై కాకవుమ్

సా-దీ— ఇతుప్రేధానతయాఉపాదేయమెనిగిరార్ -బహుశ్లేశేత్యాదియాత్ - బహుశ్లేశేత్యాదిపదశ్శా త్ శాస్త్రజ్ఞానం బహుశ్లేశం ఎన్టమ్ స్లోకం ప్రత్యభిజ్ఞాతమాకిరతు - బుద్ధిచలన సంభావనైయావతు!మంద బుద్ధికళాకైయాత్ బుద్ధియై క్కలక్కినాలుమ్ కలక్కుమెన్టు సంభావనై - ఇప్పడి శాస్త్రజ్ఞాన మెనిగిర వచ నమ్ మృదు ప్రజ్ఞర్ విషయమాకైయాత్ బుద్ధిమాన్తశాన వాస్తికరు అవశ్యమ్ శాస్త్ర పరివయం పణిణ పోలు మెనిగిరార్ - మత్తుశ్శ్య రిగిత్యాది - తాత్ తెలికై కాక శాస్త్రార్థశ్శై సమీచీన తర్కశ్శోడే

సా-స్వా—ఇవ్యవదేశమకారణమాకిత్ ఉపపత్తికరణరూపస్థి రీకరణభాగా రంభమ్ వ్యథామాక ప్రసంగియా షో? ఉపపత్తి సహితోప దేశమే తత్వజ్ఞాన కారణమెన్నిత్ ,, శాస్త్రజ్ఞానంబహుశ్లేశ ,, మిత్యాదినా ఉ పపత్తి రహితోప దేశ మాత్రత్తుక్కు తత్వ నిర్ణా యకత్వమ్ శొల్లకిరతు విరోధియాతో? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్కిరార్ - బహుశ్లేశేతి - ఆలస్యేన శాస్త్రపరి శ్రమత్తిత్ అనధి కృత పర మాస్తిక విషయ మిన్తవ చన మెన్టపడి - పర మాస్తికేతి - బుద్ధిచలన సంభావనాహా మంద బుద్ధి వ్యావృత్త దృఢ విశ్వాసవాక్ క త్తెన్టపడి - ఇప్పడి యాకి లుపపత్తి కథన రూప స్థి రీకరణ భాగారంభమ్ వ్యథామన్టా? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - మత్తుశ్శ్యరిగితి - అనాలస్యముమ్, చలనాహా బుద్ధిపాటవముమ్ ఉడైయ వాస్తి కరుక్కెన్టపడి- ఆషాం ధమోపదేశమ్ చేత్యాది వచనమే తద్విషయ మెన్టుకరుత్తు - ఇవర్ కళుక్కుమ్ కేవలోపదేశమ్ ప ర్యాప్తమన్టా? యుక్త్యనుసంధానత్తుక్కుప్రయోజన ముణ్డో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్? తాత్తిత్యాది-

సా - ప్ర — బహుశ్లేశమామ్, అధిక శ్లేశ సాధ్యత్వే సతిత్యథః - బుద్ధిచలనేతి - ,, హరి నైవం హ గోదేవ ,, మిత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ శాస్త్రాణాం బహువిధత్వా ద్బుద్ధిచలనం సంభావ్యత ఇత్యథః - న స్వేవంతహి ,, శాస్త్రజ్ఞానం బహుశ్లేశం బుద్ధే శ్చలన కారణమ్ । ఉపదేశాద్ధరిం బుద్ధ్యా విరమే త్సర్వ కమన్స్వి,, త్యాద్యను గ్రహాత్క-స్యాపిశాస్త్రాభ్యాసోనస్యాదిత్య త్రాహ-మత్తుశ్శ్యరిగితి- అలసాస్తికానామే

సా- వి— జ్ఞానలాభ ఇతి యావత్ - ఇహసర్వేషామేవలోకానామిత్యుపదేశేపిపితామాతాచ మాధవఇతిపు రుషాథా నిదేశః - ఏనం శరణంగచ్ఛద్వ మితిహి తనిదేశః - మధ్యమ పురు షేణ లోకానా మిత్య నే న మాధవ ఇత్యనేనచ చిద చిదీశ్వరాత్మక తత్వస్వరూప మప్యపదిష్టం భవతి - బుద్ధిచలనసంభావనై యు క్తానేతి. శాస్త్ర పరిశ్రమేసతి శాస్త్రాణాం నానాప్రకారత్వా ద్బుద్ధిచలనం భవేదితి సంభావనా విష య ధూతఇత్యథః - అనధికృతరుమాయశి. శాస్త్రానధికారిణా ముపదేశవీవ తత్వజ్ఞానేప్రధానం కారణ మి తి భావరి. ననూపదేశేనైవ గతాథత్వా త్సమథా బుద్ధినామపి కింశాస్త్రేణేత్యత ఆహ - మత్తుశ్శ్యర్ కు-ఇతి - సమథా బుద్ధినా మిత్యథః - తెలికై కాకవుమ్, దృఢ నిశ్చయాథామపి - ,, ఉపదేశా ధరిం బు ధ్యా, ఇత్యేతన్మందబుద్ధి విషయం. తేషాం శాస్త్రప్రవణాయోగ్యత్వాత్ కథంచిద్యోగ్య తాయామపి విరోధ సూతా సత్తక్షే ర్విషయ వ్యవస్థాపనేన విరోధపరిహారా సాను థ్యా ద్బుద్ధి చలన సం భ వా త్ -

సా - సం — ప్రాప్యపరః - మత్తుశ్శ్యారు, ఉపదాస్తిక్యేన శాస్త్రాధిక్యతానా-సమీచీనయుక్తికశోడే

మూ— కుతర్కకౌలే కలఁగువాడై తెలివికైకాకాకపుమ్ సమీచిన యుష్మిలోడే క్షేత్రకా పాస్మ
మ్— ఆషణం ధమోపదేశంచవేదశాస్త్రావిరోధినా | యస్తరేణాను సంధత్తేనసమణంవేదనే తతః,
ఎస్మిర పడియే ఇవ్యథకాన్తలే సమీచినతర్కకౌలే తెలియాతవరకత్.

సా-దీ— అనుసంధిక్తేయిత్ ప్రమాణమ్ కాట్టికొకాదే దుకలక్మమ్ పరుష్పడియైకాట్టుక్తిరార్-ఆషణ
మిత్యాదియాత్-ఋషిః, వేదః-తదథా ఆషణః - తదుక్త మృషిణా యెన్వవిడత్తిత్ ఋషిశబ్దతుక్కు-వేదపరమా
క శిష్యుర్ బాగ్యభ్యానమ్ పదోఽయైయాత్ - ధమోప దేశమావతు, ధమక శాస్త్రమ్- ఆవిరోధినా ఎస్మ

సా-స్వా—పూర్వాధి కాలికతై బృహిలే యన్విక్తే యుక్తివిచారనాపేక్ష రాకైయాలేయెన్వపడి - ఇష్టకల
జ్ఞు వారే తెలివికైకాకాక వెన్వశాస్త్రతు కూడుమో? పూర్వోక్త సామగ్రి రహితాధి కారికశుక్కుక
లక్మమ్ స్వభావ మూకైయాలే జ్ఞానోత్పాదనమ్ మశ్యక మన్తో? ఉక్త సామగ్రి విశిష్టాధి కారి కశుక్కుక
లక్మమ్ కూడాలే? సామగ్రి విశిష్ట మందాధి కారికశుక్కు విపరీత సంసర్గలాలే పలక్మమ్ సంభా విత
మామిన్విత్ తర్క విచార ఉచురాన వితర వాచిక్కు తాక తత్వజ్ఞాన మిల్లై యెస్మిరతు కూడుమో? ఎ
న్న వరుళి చెప్పేయిరార్ - ఆషణ మిత్యాదినా - ఋషిః, వేదః - ఆషణం, వేదాధికం - ధమోప దేశ
మ్, ధమక శాస్త్రంచ. వేదశాస్త్రావిరోధినా, వేదాత్మక శాస్త్రావిరోధినా. స్పష్టాథిక వేదస్వారస్యావిరోధి

సా-ప్ర—నోక్త రూపేప దేశోఽలమ్ - నమ బుద్ధిపాత్యైది మత్వా చ్చాస్త్రాభ్యాసయోగ్యా నామపిత్య
థః-ఏవంచసూక్ష్మబుద్ధినాసమీచినన్యాన్యైశ్చాస్త్రవిచారా కరతేప్రత్యపాయ మాహ-ఆషణమిత్యాదినా-

సా-వి—సమథానాంతు ప్రామాణికశాస్త్రాజ్ఞాం పరస్పర విరోధోనాస్తితి. కింతువిరోధఇవప్రతియేత-
సోపిస త్తక్తే ద్విషయ వ్యవస్థాపనే కృతేన తాదృశ శాస్త్రప్రవేశేన నిజతాంతే - అతస్తదథా మయమా
రంభ స్సాధకకః - అన్యథా వాదినాం గ్రంథానాం బహుప్రమాణయై కి జటిల త్వా త్మ నిరూ సకన
తర్కా ఘటిత ప్రమాణప్రదశకా గ్రంథాభావే ఫల్గిత్య కంకయా పరమాస్తికానామపి దృఢనిశ్చయోనన్యాది
భావః - తెలివికైకాకాకపుమ్, సందిగ్ధ విసర్గస్త బుద్ధిక ప్రతిసందేహ విపర్యాస నిరాసాధకంచ- కే
త్తకా ప్రాప్తమ్, సమీచిన గురుసన్నిధౌ శాస్త్రం శ్రోతు ముచితం - అతశ్చయం గ్రంథ స్సా ధక క ఇతి
భావః - సత్తర్కాను గృహీత శాస్త్ర ప్రవణా భావవతాం విపరీత జ్ఞానాదికం వదక తత్రప్రమాణం ద
శకయతి - ఆషణం ధమోపదేశమితి - ఆషణం, వేదాధికం- తదుక్తమృషి జేత్వాదా ఋషిశబ్దస్య వేద
వాచకత్వాత్ - ధమోపదేశం మన్వాది ధమక శాస్త్రంచ. వేదశాస్త్రావిరోధినా, మూలశైథిల్యాది దో
ష రహితేనతర్కేణ యః అనుసంధర్తే సమ్యగ్విచార యతి - సధమణంవేద, ధమక స్వరూపజ్ఞానవాక్. నేత
రః. “ధమకస్య తత్వం నిహితం గుహయా, మితి దురధిగమత్వా దితి భావః -

సా-సం—ఇత్యంశే ప్రమాణ మాషణమితి - ఉపదిశ్యతేననే త్యుపదేశః - ధమకస్యోపదేశః - ధమక ప్రతి
పాదక శాస్త్రం - ఆషణం, ఋషిభిమకన్వాదిభిః ప్రోక్తమ్ - ఏతద్ధమోప దేశ విశేషణమ్ - నహ్యషణ
మిత్యేవా పాతతః ప్రతిపన్నాథేక ప్రమాణం భవతీతి - వేదేతి - వేద రూప శాస్త్రాచాధి తాథా కేనేత్య
థః - అను సంధతే, యోధమక తత్వం నిధాకరయతీత్యథః-అథకుతర్కేరథానికాయప్రవృత్తా వనథకం

మూ— “ కాణా ద శా క్య పాపంధై స్త్రయీ ధమో విలపితే,, విలపితే హేతు ర్వాచా స
ద విగోధి తత్వజ్ఞతైయిట్టు ప్రామాణికాధాన్యతై అపహరిష్పరకళే - ఇవ్వపహరిణ విగూధి హే యమ
విఘాతమానైయుమ్మత్ర ఇరణ్దు వక్తయా యరుకుగ్ధ - అతిత్ విఘాతమానై అపహరిష్కై మివతు!
ప్రయతిపతియినసర్వేశ్వర యైత్తై యెస్తుతత్ వేరారు త్తనైత్తేశ్వరనాక(కాట్టి)కూట్టినర్వేశ్వరనైఘా
తతోటియితే వైత్తత్ శెయ్కై, విఘాతయైఅపహరిష్కైయవతు! విఘాతయైఋషుముఖత్రాలేయై వైఘ్నేశితే,

సా-దీ — తర్కల్లి శుడైయినమీచినర్వమ్ శొల్లెత్తు-కాణాచేతి- కాణాజైశ్శాక్త్యై పాపం డైశ్చ విష్ణావ
త్ కాణాద శాక్య రూప పాపంధైః ఎన్దాతత్ - హేతుకర్, యాక్తికర్ - శుష్క తార్కిక రైన్దపడి- అతిర
విఘాతి మదపహరత్తే కాట్టి కిరార్ - అతిరెన్దు - సర్వేశ్వరనై యిత్తై యెస్తుతత్ నిరీ శ్వర మీమాం
సక మతమ్. వేరారుత్తనై ఇత్యాదియాత్ శైవాదిమతమ్ నిన్దైక్క ప్పడుకిరతు - విఘాత్యపహరత్తైకాగ్
ట్టుకిరార్ - విఘాతయై ఇత్యాదియాత్ - ఒరుముఖత్రాలే, వ్యావహారికసత్యమిత్యాదిపర్యాయత్తై లెన్దా-

సా-న్యా — సేత్యథాని- హేతుకరాయితీ- పూర్వోక్త సామగ్రి వికలతాకైయా లేశుష్కతార్కికరాయెన్ద
పడి - తిరస్కరిప్ప రెన్దు శొల్లాతే అపహరిష్పరకా శెన్దు శొన్నతు. చార్వ ప్రయుక్త బహ్వసథా ప్రద మె
న్దు తోత్తుకైక్కాక - ఆనాలుమ్ మేరు గుహంత ర్వతిః పదార్థాప హరమ్ బాధక మన్దే ? ఎన్న వరుళి
చెయ్కిరార్ - ఇవ్వపహర మితి - విఘాతి మదప హర మ్మోలే విఘాత్యపహరముమ్ భగవన్నిగ్రహణ
నక మెన్దపడి - తథాయ విధమెన్దు శొన్నతు కూడుమో ? విఘాతి మదపహరమావతు ఈశ్వరనై యిత్తై
యెన్దై యన్దో ? ఈశ్వరాంగీకారి పాశుపతాదిక శుక్కు అతు యిత్తైయే ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరా
ర్ - అతితితి - ఆనాలుమ్ విఘాత్య పలాప మావతు విఘాతి నాస్తీర్వవాద మన్దో ? స్వతంత్ర విఘాతి
వాదికశుక్కు అత్త తోడమన్దో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - విఘాతీతి - ఇన్దాది విపరీతాధి కాంకశు
క్కుఅపహరమ్ ప్రపక్త మానాలుమ్పూర్వోక్త సామగ్రి పూర్ణకృత కృత్యాధికారిశుక్కు కలక్కమ్ప్రసక్త

సా - ప్ర— సన్న్వప హరస్య పరకియ పదార్థేషు స్వకీయత్వా పాదన రూపత్వా తోతశుక్కులైశ్చభగ
వత స్తద్విఘాతీనాం నాస్తీత్వై రపహర త్వోక్తి రనుచితేత్యత్ర పరకియ మపహృత్య పరస్మై ప్రదానే
స్వకీయత్వా పాదనస్యా భావాత్ యత్కించి ద్వతన్ద భావాపాదనమే వాప హర ఇతి భగవ దపలా పోవి
ఘాత్య పలాపశ్చ విఘాతి తద్వతోఽపరస్పరా భావా పాదనమేవే త్యపహర త్వోక్తి యుజ్యత ఇత్యభిప్రే
త్యాహ . ఇవ్వపహర మిత్యాదిగా - ఈశ్వర నాక క్కట్టి , ఈశ్వ రత్వేన కల్పయిత్వా - వైత్తత్ శె
య్కై, నివేశనం - ఒరుముఖత్రాలే, కేవ చిత్ప్రకారేణ-

సా-వి— అపహరిష్పరకళే, ప్రామాణికాధాన్యం పరిత్యజంతితిభావని- సర్వేశ్వరనిత్తైయెస్తుతత్, క మకాత్యై
వేశ్వరత్వంపరికల్ప్యచేతనేశ్వర త్వం నాభ్యుపగచ్ఛంతితి నిరీశ్వర మీమాంసక మతం - వేరారు త్తనై, అన్య
మేకం - ఈశ్వర నాక కాట్టి , శివాదిమీ శ్వరత్వేన ప్రదశ్యం. సవేశ్వరనై, శ్రీమ న్నా రాయ ణం - వి
ఘాతి కోటియితే వైత్తత్ శెయ్కై, ప్రవేశనం. ఇదం శైవాది మతం - ఒరుముఖత్రాలే, వ్యావహారికసత్యత్వేన.

సా-సం— వక్తు మపహర భేదేనాహ - ఇవ్వపహర మిత్యాదిగా - ఒరుముఖత్రాలే, వ్యావహారికసత్యత్వం

మూ—ఉణ్డాకిం ఈశ్వరనోడు సంబంధ మరుత్తు స్వతంత్రమ్ ఎన్తుతల్, పరతంత్రమాకిం తన్నోడుపిర
రోడు పుణ్ణెప్పుతల్ శెయ్కై - ఇవ్వపహరణ్ణళిల్ ఏతేను మొన్టు స్వరూపత్తిల్ మృదుప్రజ్ఞనామ్ అత్మసమ
పరాణమ్ సజ్జీవననుక్కు విపరీతసంసర్గత్తాల్ వరుమాకిల్ ,,దత్తస్యహరణేనచ,, ఎనిగిరలప హరణ్ణిలుమ్
కొడియతామ్ కళవు కొణ్డు కొడుత్త ద్రవ్యత్తై మిళకకళవు కొణ్డారోప్పేయామ్ - అకై యాల్బహు
విధక్ళశాన వ్యామోహకారణ్ణళిల్ మోతుక సంసర్గమ్ పోరప్పరిహరణీయమ్.

సా-దీ—ఇతుమాయమతమ్-ఉణ్డాక్కి-త్యాదియాల్ నిరీశ్వర మీమాంసక మతమ్ - పర తంత్ర మి త్యాది -
తన్నోడు, భోక్తావాన జీవనోడు - పిరరోడు, శివాదికళోడైనై - ఇవర్క కళోప్పేయ్ సం సర్గ మనర్థ
త్తితే పర్యవ సీక్కు మెనిగిరార్ - ఇవ్వప హరణ్ణళిల్ త్యాది యాల్ - కేవలాపహర త్తిలుమ్ స్వదత్తా ప
పహరమ్ కొడియతిరే - లోక త్తిల్ బహువిధమాక వ్యామోహ మోతుక్కు-శుణ్ణు - అన్నదోషాది కళ -
అవ త్తిలితువే అత్యంత పరిహరణీయ మెనిగిరార్-అకైయాలి త్యాది-ఇవ్వభక్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ -

సా-స్వా—మల్లా మెయాలే యవనై త్తెళివిక్కైక్కాక వెన్టుశొన్నతు శేరు మో? అవనుక్కుమ్ పూర్వోక్త వివ
రీత రుడైయ సంసర్గత్తాల్ కలక్కు ముణ్ణెన్టు శొన్నోమే యెన్టి లానాలుమ్ అతుక్కుతో పాయనుక్కు-బాధక
మనై? అకైయా లవనై త్తెళివిక్కై నిష్ప్రయోజన మనో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వప హర
ణ్ణళిలే ఇతి? ఇప్పుడీ మోతుక సంసర్గమ్ వ్యామోహ కారణ మాకిల్ తత్కృత వ్యామోహమ్ సత్తర్క
త్తాల్ నివర్తయితుమ్ శక్యమో? మోతుక సంసర్గం రూప కారణాను వ్యక్తియిల్ వ్యామోహమదుని
వార మనో? కించ అన్న దోషాదికళుమ్ వ్యామోహ కారణమా యిరుక్కు విపరీత సంసర్గత్తాల్ వరు
మాకిలెన్టు విశిష్య కథనత్తుక్కు త్తానిదాన ముణో? ఎన్న ,, ప్రత్యేక నాద్దిపం కస్య దూరాద స్పర్శ
సంవర ,, మెనిగిర శ్వాసత్తాల్ మోతుక సంసర్గం ప్రాధాన్యేన త్యాజ్య మెన్టుమ్, త్యాజ్యతై యిల్ ప్రా
భాన్యాభి ప్రాయమ్ విశేష కథన మెన్టు మభి ప్రాయ త్తాల్ యరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అకై యాల్ ఇతి ...
భవిష్యద్వ్యామోహ నివృత్త్యర్థం సంసర్గం పరిహరణీయమ్ - సంభావితసంసర్గ కృతవ్యామోహముమ్
సమీచీనతర్కాదినానిరస్య మెన్టుకరుత్తు. పోర, మిళవు మెన్టుపడి. మోతుకరుమ్ భగవద్విభూతిఘాత రాకైయాల్

సా-ప్ర—అరుత్తు, విచ్ఛిద్య - నాస్తీత్యైక్వ త్యర్థం - పుణర్త్తమ్ శెయ్కై, శేషత్వేన జ్ఞాపన మి త్య
ర్థాని - ఏవం ధూతస్యాపహరస్యాతి క్రొర్యం సదృష్టాంత ముపపాదయం స్మదేతు ధూతస్యాసత్సక్తి సా
వశ్య పరిహరణవ్యత్వ మాహ - ఇవ్వప హరణ్ణళిల్ త్యాదినా,,దత్తస్యహరణేనచ,, త్యస్య పూర్వరిపాదని

సా—ఇదమాయమతం-ఈశ్వరనోడే సంబంధ మరుత్తు, ఇదంశేశ్వర మీమాంసక మతం - తన్నోడు, జీ
వనోడు - పుణ్ణెప్పుతల్ శెయ్కై, శేషత్వజ్ఞాపనం. జీవశేషత్వప్రతి పాదనం - ఇదం సాంఖ్య మతం- పిరరో
డుమి - ఇదమ . ముఖాంతరేణ శైవాదిమతం - వరుమాకిల్, అన్యధాజ్ఞానం ప్రసక్తం చేల్- కొడియ తా
య్, కూరం సత్ - కళవు కొణ్డు, అపహృత్య - కొడుత్తద్రవ్యత్తై ప్రత్యపిత ద్రవ్యస్య. మీళ, పునరి.
కళవు కొణ్డారోప్పేలే, పునరపహరణవల్-అమ్, భవేల్- పోరప్పరిహరణీయమ్, అత్యర్థం పరిహరణీయమ్.

సా-సం—సాంప్రతిక, త్యక్తిమిత్యాదినామాంతరేణ-సంబంధమ్, శరిరాత్మ భావాదిసంబంధమ్ - తన్నోడు
తత్తద్భృగ్యాదికం తత్తదాత్మ శేష మితి - తదితర శేషతాంతర శేషమితి పిరతో డిత్తుక్కిరి - బహు వి

మూ.—ఇవ్వథకలై, “పాషండినో వికమకస్థాక బైడాలవ్రతికాక శతాక | హైతుకాక బకవృత్తింశ్చవా
జ్మాత్రేణాపి నాచక యేత్ | డంభిహైతుకపాషండి బకవృత్తింశ్చ వజకయేత్ | నాసద్భిరి కించి దాచరే
త్ | త్వజ దుజకనసంసగకమ్ | వరంహుత వహజ్వాలా పంజరాంత ర్వ్యవస్థితిరి | నశౌరిచింతా విముఖ
జనసంవా సవై శసమ్, ఇత్యాదికళితే ప్రపంచిత్తార్కల్ .

సా-డి— ఇవ్వథకలై ఇత్యాదియాత్ - పాషండికళావార్, “యోన్యం దేవంపరత్వేనే, త్యాది కళిత్
చ్చుత్తలప్పట్టవర్కల్ - వికమకస్థర్, శిఖాయజ్జోప వీతత్యాగికల్ - బైడాల వ్రతికర్, వంచకర్ - శతర్,
నాస్తికర్ - బకవృత్తికల్, సంన్నిహిత హింసకరాన డంభర్ - అసద్భిరి, బ్రహ్మజ్ఞాన హీనైరి- దుజక
నర్, సజ్జనా సహిష్ణుకర్ - వరంహుతవహేతి-వరం, మానాక్ప్రియమ్-ఇతాకిలుకించిత్ప్రియ మ్ యిరు
క్కుమ్-“వరంత్రిమక్ష్మీ బేమనాక్ప్రియే,, ఎన్తతునిఘంటు- సంవాసరి, సహవాసరి-సవీవవైశసం - విశసనం-

సా-స్వా— తత్సంసగకవజకనమ్ భగవదనభిమత మ్మాతో ? ఎన్న వితత్సంతాభిమత మెన్తరుళిచ్చెయ్కిరా
ర్ - ఇవ్వథకలై ఇతి - పాషండినః, “యేతు సామాన్యభావేన మన్యం తెపురుషోత్తమమ్ | తేవై పాషండినో
జ్ఞేయా,, ఇత్యుక్తాః - వికమకస్థాః, శిఖాయజ్జోపవీత త్యాగినః - బైడాల వ్రతికాః, వంచకాః-శతాః,
ధూతాః - నాస్తికాః, వేదా ప్రామాణ్య వాదినః - బకవృత్తయః, సంన్నిహిత హింసకాః - అసం
తః, బ్రహ్మజ్ఞాన హీనాః - దుజకనాః, సజ్జనా సహిష్ణువః - వరమితి - హుతవహ జ్వాలా కించిత్ప్రి
యమ్ భవేత్ - పంజ రాంత ర్వ్యవస్థి తిరపి తథా భవేత్ - శౌరి చింతా విముఖ జన సంవాసరి, సహ
వాసవీవ - వైశసం, విశసనం- కించిదపినవరమిత్యర్థః - బహు ప్రమాణ బలత్తాలే హైతుక సంసగక
వజకనమ్ అత్యంత భగవ దభిమత మెన్తు కరుతు - ఇన్త ప్రమాణ జ్ఞళితే బకవృత్త్యాది సంసగకముమ్ పరి

సా - ప్ర— “ ఆశ్రుతస్యాప్రదానేనే,, తి. ఉక్తాథేక ప్రమాణ మాహ . ఇవ్వ థకలై ఇత్యా
దినా - “యేతు సామాన్య భావేన మన్యం తెపు రుషోత్త మమ్ | తేవై పాషం డినో జ్ఞేయా నరకా హాక
నరా భమాః | విష్ణో రన్యం పరత్వేన చేత యానో హ్య చేతనః | సపా షం డీతి విజ్ఞేయ స్సర్వ కమక బ
హిష్కృతః | జటాభస్మాస్థి రుద్రాక్ష లింగపాషాణ ధారిణః | యేభవంతి కతా విప్రాస్తే వైపా షండిన
స్మృతౌతాః - అపాథకం శ్రుతి వాక్యానాం దశాయక్ లోక గహితం - సర్వ కమక పరిభ్రష్టోవికమక
స్థస్స ఉచ్యతే | ధమకధ్వ జీనదాలుబ్ధి ఛాద్మికో లోక డాంభికః | బైడాల వ్రతికోజ్ఞేయోహిం స్రస్స ర్వా
తి సంధకః | అథోదృష్టి వైకృతిక స్సాన్వథక సాధన తత్పరః | శతౌమిథ్యావినీతశ్చ బక వృత్తిరుదా హ్మ

సా-వి— పాషండిన ఇతి . తేషాం లక్షణాని స్మృతిషు జ్ఞేయాని. సంవాసవైశసం, సహవాసరూపాహానిరి.

సా-సం — ధజ్జశాన విత్యసేన ఆహార దోష హైతుక సంసగక యుగ స్వభావాది ర్వివక్షితః - పాషం
డినః, వైవ పాశుపత ప్రభృతయః - వికమకస్థాః, వేదవిరు ధ్ధాచార నిష్ఠాః - బైడాల వ్రతికాః, “ ధ
మకధ్వజ స్సదాలుబ్ధి ఛాద్మికో లోక డాంభికః | బైడాల వ్రతికోజ్ఞేయోహిం స్రక స్సర్వ నిందక,, ఇత్యు
క్తాః - బక వృత్తయః, “ అథోదృష్టి వైకృతిక స్సాన్వథక సాధన తత్పరః | శతౌమిథ్యావినీతశ్చ బక
వ్రత చర్యోద్విజ,, ఇత్యుక్తాః - వైశసం, వధిరి - సహనీయ మితి శేషః-వ్యామోహ కారణే ఘ హైతుక

మూ— ఇంత హేతుక రోట్టై సంభాషణమ్ ,, మాయయాపహృతజ్ఞానాః,, ఎన్నిరపడియే కడదుమ తికట్టా నాకిరి,, చతుర్విధా మమజనా భక్తా ఏవహి తేశుతాః,, ఎట్టు ఈశ్వరక నమము దైయ వరకళే న్న నాలు వకైయిలుమ్ కూడాతే ,, అలియనమ్ పయ్యయిల్,, ఎన్నాతపడిపణ్ణి ,, నమాందుష్కృతినోమూఢాః ప్రపద్యంతే,, ఎరకర భగవదభిమాన బాహ్య వగ్గతిలేకోప్పుణ్ణిణప్పణ్ణిణమ్ -

సా-దీ—నవరమ్, మనాస్త్రియముమర్ల. ఇని హేతుకరోట్టై సంభాషణ తినుడైయలనధావహత్వత్తై క్కాట్టుకిరార్. ఇంత హేతుకరోట్టై ఇత్యాదియాల్. కణ్ణ మతికెట్టాక్, జ్ఞాత్వాపిమూఢక్. మాయయాప హృత జ్ఞాన నెన్దపడి. చతుర్విధరావార్, ఆతోజిజ్ఞాసురథాథీక్ జ్ఞానీ ఎన్నిర వరకల్ - భగవ ద్విముఖ

సా-స్వా- హరణీయమాకచ్చిల్లుకైయాలేఅతంవ్యామోహకారణమస్తి క్కేదురితమోత్రమాయరుక్మిరా ప్పీతే యన్తి క్కేతత్సహపరిత హేతుక సంసగ్గం అథ్న సామథ్యత్తాలే వ్యామోహద్వారాబహ్వనథక కారణమెన్దు కరుత్తు - యద్వా పూర్వం హేతుక సంసగ్గం పోర పురి హర ణీయ మెన్దు వ్యామోహ కారణ త యా ప్రాధాన్యమ్ శొన్నతు కూడుమో ? ఎన్నఅత్తై యుప పాదిక్కి రార్ - ఇన్దవితి - కడదు మతికెట్టాక్, జ్ఞాత్వాపి మూఢక్ - మాయ యాప హృత జ్ఞాన నెన్ద పడి - నాలు వకై యిలు మితి - ఆతోజిజ్ఞాసుర థాథీక్ జ్ఞానీ,, ఎన్దుకొల్లప్పట్టవరెన్దపడి-అలియ, స్నిగ్ధనాన-నమ్ పయ లెన్దపడి - భగవ ద్విముఖ రుక్మ-

సా-ప్ర— త,, ఇత్యాదిషు పాపంద్యాదయోజ్ఞేయాః- అసత్సంగస్యనిషేధప్రయోజకమనిష్కఫలత్వమాహ- ఇంత హే తుక రిత్యా దినా - నను ,, స్వల్ప మప్యస్య భమకస్య త్రాయతే మహతో భయాలి | సహిక

సా-వి— హేతుకై స్సహసంభాషణస్యానథక పర్యవసానమాహ-ఇంత హేతుకరోడేఇతి-కణ్ణ మతికెట్టానా క్కే, జ్ఞాత్వాపి మతిభ్రష్టంకృత్వా- చతుర్విధా మమజనాః,, ఆతోజిజ్ఞాసు రథాథీక్ జ్ఞానీచభరతక్షణే,, త్త్వక్తాః. నమముదైయవరకళెన్దుమ్, మదీయాఇతి. నాల్వకైకళిలుమ్, చతుషక ప్రకారేష్వపి. కూట్టాతే, అసంయోజ్య. అలియ, ఆదృత్య. నమ్పయ్యయిల్, అస్మచ్చిశవరి. ఎన్నాతపడిపణ్ణి, ఇతి యథా నవచేత్తథా. కోప్పుణ్ణిణప్పణ్ణిణమ్, సంఘీర్ణతాక్ మర్యాల్ - నను భగవద్విముఖానాం బాహ్యతా సంభవేషి భగవ

సా-సం—సంసగ్గస్య ప్రాధాన్యేన పరిహరణీయత్వే హేతుమభిప్రాయన్నాహ - ఇన్దవితి- నమా మితి- దు ష్కృతినః, పాపకమాణః - మాంసప్రపద్యంతే - తేదుష్కృత తారతమ్యేన చతుర్విధాః- మూఢాః, నరా ధమాః - మాయయాప హృతజ్ఞానా అసురం భావమాశ్రితా శ్చేతి - మూఢాః, విపరీత జ్ఞానాః - తే మ త్స్వరూపా పరిజ్ఞానాత్ ప్రాకృతేష్వేవ భోగేషు సక్తాః - నరాధమాః, సామాన్యేన జ్ఞానేపిమత్స్వరూపే మదౌన్మత్త్వానహః - మాయయాప హృతజ్ఞానాః, మద్విషయం మదైశ్వర్యవిషయంచ జ్ఞానం యేషాంతద సంభవా పాదినీభిః కూటయుక్తిభి రప హృతంతే తథోక్తాః - అసురంభావ మాశ్రితాః, యేషాం మద్విష యంమదైశ్వర్య విషయంచ జ్ఞానముత్పన్నమపి ద్వేషాయైవ భవతితే - అత్ర ఉత్తరో త్తరారి పాపిష్ఠ త మాః - ఏవం హేతుక సంసగ్గాది ప్రయుక్త వ్యామోహ శాంత్యథకం నిరూపితా థేషు ప్ర ధాన భూ తాః కేచిదథాః కుతరకానిరసనసూచకంపుననిక రూపణీయాఇతిస్థిరీకరణభాగారంభోయుక్త ఇతికోప్పుణ్ణిణప్పణ్ణిణమిత్వంతాశయః - న శ్వేవమపి,, సక్రోధోనచమాత్సర్య,, మిత్యుక్తేషున కేవాపి మతి కాలఃప్య మితి

మూ— అశరణ్య శరణ్య నాన సర్వే శ్వరనై శరణమాక పు త్తు కిర పర మాస్తి క ను కుచ్చి ల
రోడు శేత్తియాల్ బాహ్యతై వారాతాకిలుమ్ అవనుకుక్కలక్కళ్ళవరపుమ్, అతుకునదాచార్యోకర్
పరిహారమ్ పణ్ణిపుమ్ కాణానిన్మోమ్ - మహాషికకుమ్ ఏకం యదిభవేచ్చాస్త్రం జ్ఞానం నిస్సం శయం
భవేత్ । బహుత్వాదిహ శాస్త్రాగ్రాం జ్ఞానతత్వం సుదులభమ్ ,, ఎన్టుమ్-నిస్సంశయేషునర్వేషునిత్యం
వసతి(వైహరి)మాధ వ8 । ససం శయాహేతు బలా న్నాధ్యావసతిమాధవః,, ఎన్టుమ్శొన్నార్ కళిరే-

సా-దీ— రానవర్ కళుకుబాహ్యతై వన్తాలుమ్ భగవత్సమాశ్రితవిషయత్తిల్-నక్రోధోనచమాత్సర్యంనలో
భోనాశుభామతిః । భవంతి కృత పుణ్యానాం భక్తానాం పురుషోత్తమే,, ఎన్నిరుక్కైయాల్ బాహ్యతాది క
ళ్ళ వరుమో? ఎన్నవరుళి చెయ్కిరార్ - అశరణ్యేత్యాదియాల్ . భగవ దాశ్రితానామపి హేతుకసంసగ
త్తాల్ జ్ఞానభ్రంశత్తై యుమ్ అత్తాల్ భగవదనభి మతత్వత్తై యుమ్ మహాషికళ్ళ శొన్నార్ కళెన్ని రా
ర్ - మహాషికకు మ్మెన్టు తుడక్కి. ఇవ్వచనమ్ సాధారణ మాయరుక్కై యాల్ భగవ దా శ్రితర్ కుమ్
సంశయాది సిద్ధికుమ్ . ఏకంయదిభవేచ్చాస్త్రం, శాస్త్రంసర్వముమ్ ఏకకణ్డ మాకిలెన్ద్రోబహుత్వాత్, భిన్న
త్వాదెన్టుపడి - నిత్యంవసతి, నిత్యంసన్నిహితోభవతి. నాధ్యావసతి, అపహాయగచ్ఛతిఎన్ద్రో.

సా-స్వా— బాహ్యతై వన్తాలుమ్ సదాచార్య సకాశా ద్వేదాంత శ్రవణమ్ పణ్ణి మహావిశ్వాసతోడేశర
ణాగత నానవనుకు బాహ్యతై వరుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - అశరణ్యేతి - ఎమ్బార్ ప్రభృతి
కళుకు విపరీత సంసగత్తాల్ కలక్కముమ్, ఆచార్య ర్కుళ్ళెయ యుపపత్తికథనత్తాల్ తత్పరిహరము
మ్ స్ఫుటమన్నొ వెన్టుకరుత్తు - ,, నక్రోధో నచ మాత్సర్య ,, మిశ్యాదినా మహాషికళ్ళ భాగవత రుక్కు
అశుభ మతి యిల్లెయె న్టు శొల్లానిర్కు సదాచార్య ర్కుళ్ళ ప్రసక్త సంశయత్తుకుపరిహరమ్ పణ్ణికా
ణానిన్మో మెన్నిరతు కూడుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - మహాషికకు మితి - నిత్యంవసతి , సన్ని
హితో భవతి - నాధ్యావ సతి , అపహాయ గచ్ఛతి - ఇన్త వచనశ్శిలె శాస్త్ర వైవిధ్యకృత సంశయ ము
మ్ హేతుబలా త్సంశయముమ్ శొల్లు కైయాలే అథా సామథ్యాన్యహా బుద్ధి కళాన భాగవత రుక్కుమ్

సా-ప్ర— ల్యాణ కృతకృచ్చి ద్దుగణం తాత గచ్ఛతి,, తికమయోగాదితోభ్రంశేపిభగవదభిమానబాహ్యతాన
స్వాదిత్యుక్తే - కింపు నాన్యాయా త్ప్రపన్నానాం తథాభావోన స్వాదిత్య సత్సజ్జన్య పరిహర జీయత్వం
నసిధ్య తీత్యత్ర ప్రతిష్ఠిత బాహ్యతా హేతు భూత వ్యామోహాను దయేపి కాదా చిత్కన్య సంభవం లోక
తస్మైతి తత్ప దశకాయతి - అశరణ్యే త్యాదినా - భగవ ద్భక్తానాం వ్యామోహస్య ప్రమాణ బాధ మా

సా-వి— త్ప్రపన్నానాం, నవాసు దేవభక్తానామశుభంవిద్యతేక్వచిత్ । జనాదకనంప్రణిపతితోనసీదతి ।
నమేభక్తప్రణశ్యతీ,, త్యాదిభి బాహ్యతా నస్వాదిత్యతాహ - అశరణ్యశరణ్యనానేతి. శిలరొష, కైచ్చిత్స
హ. శేత్తియాల్, సంసగేణ. నను, స్వల్ప మప్యస్య ధమన్య త్రాయతేమహతోభయాల్ । నహికల్యా
ణ కృతకృచ్చి ద్దుగణం తాత గచ్ఛతి । నక్రోధోనచమాత్సర్యం నలోభోనాశుభామతిః । బుద్ధి భ్రంశోపినభ
వే,, దిత్వాశంక్యా రుగుత్మాదామపి బుద్ధిభ్రంశ సంభవోమహాషిభిరేవోక్త ఇత్యాహ- మహాషిక శుమితి.

సా-సం— స్థిరీకరణభాగ8 కిమథోయమిత శంకాం తెష్వపిమతికాలుష్యోదయతత్పరహరణయో పక శక నేన
సామాన్యతః ప్రపృత్యుహాషికవచనైశ్చపరిహరకనక్రోధఇతివచనస్వాన్యభాసిద్ధియా,, అశరణ్యేత్యాది 12

మూ— “నక్రోధో నచ మాత్సర్యమ్,, ఇత్యాది కళుమ్ అస్త్య గుణ పరిపూర్ణాధికారి విశేష విషయ
త్రిలేయాకక్కడవన - అనపిన్దు ఆరురుక్షు కళుకు కలకల ముడైన్దుమిడమ్ “శూయతే కిలగోవి
దే భక్తి ముద్వహతాం నృణామ్ | సంసారన్యూనతాభీతా స్త్రివశాః పరిపన్తినః | సత్యంశ తేన విఘ్నానాం
సహ స్రేణ తథాతపః | విఘ్నాయుతేన గోవిందే నృణాం భక్తి నివార్యతే,, ఇత్యాదికళిలేప్రసిద్ధమ్ .

సా-దీ- అశుభామతిః, జ్ఞానభ్రంశాదిః పూర్వాధికారివిషయ త్రిసంకోచమ్ ప్రమాణాంతరబలత్తాలుమ్ కతా
వ్యమెన్దభీప్రాయత్తా లేసంశ్రితర్ కళుకు మజ్ఞానభ్రంశమ్ వరు మెన్దుమిడమ్ ప్రమాణసిద్ధ మెన్నిరార్ - అనపిన్దిత్యా
దియాత్ - అనపిన్దు, నక్రోధః ఎన్దుమ్ శ్లోకమ్ పూర్వాధికారి విషయ మాకైయా లెన్కె. ఆరురుక్షు క
ళుకు, భగవద్విషయత్తే ఆరొధుమిచ్చుకళుకు - అపూర్వాధి కారికైన్దపడి - త్రిద శరుడై య
పరిపంథిత్వం- “యస్మై దేవారి ప్రయచ్చంతి పురుషాయ పరాభవమ్ | బుద్ధి స్తస్యాపకషణంతి,, ఎన్నిరన్యాయ
యత్తా లే జ్ఞానభ్రంశద్వారక మెన్కె. భక్తినివార్యతే ఎన్దు సిద్ధమానభక్తిభ్రంశముమ్ శోలిత్తు.

సా-స్వా—సంశయమ్ సంభావిత మెన్దుకరుత్తు- ఇప్పడియాకిత్ “నక్రోధో నచ మాత్సర్యమిత్యాదివచనత్తుకు గతి
యెతు? ఎన్న వరుళి చెప్పేయికిరార్ - నక్రోధ ఇతి - ఇన్దవచనమ్ సర్వ భాగవత విషయమాక తోత్తానిర్క
అధి కారి విశేష విషయ మెన్దు విశేషిక్కు కూ డుమో? ఎన్న వరుళి చెప్పేయికిరార్ - అన పిన్దితి - ఉ
ద్వహతా మెన్దుని దేశత్రాలుమ్, తపస్సమభి వ్యాహరత్రాలుమ్, వచనద్వయస్యాపిసమాన విషయత్వే విరోధం
దుప్పరిహరమాకైయాలమ్ ఇతు ఆరురుక్షు విషయమాకైయాలే పూర్వవచనమధికారి విశేషవిషయ మెన్దుకరుత్తు.

సా-ప్ర—శంక్యపరిహరతి- నక్రోధఇత్యాది - స్వోక్త ప్రకారేణ విషయవిశేష విషయత్వానంగీకారే ప్రత్యక్ష
బాధ ప్రసంగ ఇతి భావః - నన్వేకం యదీ త్యత్ర శాస్త్ర మభ్యసృతా మేవ సంశ యాదికం ప్రతిపాద్య
తే - నతూత్పన్నోపాయానాం “నేహభిక్రమనాశః - నహికల్యాణ కృది,, త్యాదిషు కమఁ యోగాదిప్ర
వృత్తా నా మపి విప రీత జ్ఞానా దినా నర కా రికం నిషిధ్యత ఇ త్యు త్ప న్నో పాయా నాం వ్యామోహ
భా వః కైము త్య న్యాయ సిద్ధ ఇ తి ప్రమ న్నే షు తద సం భ వాదే తదధి కారాను ధ్ధిత రేవ స్యాది త్య
త్ర బ హు శా స్త్ర పరి శ్రమ సా ధ్య భ క్తి యో గా ది ని షా నా మపి వి ప రీ త జ్ఞాన స్య ప్రమా
ణత ఏవా వగమాత్స దుపదేశ మాత్రాత్ప్ర పన్నానాం వ్యామోహ స్సంభావ్యత ఇతి తన్ని వతః సంకతా
వ్య మేవేత్యభి ప్రయ న్నాహ - అనపిన్ది త్యాదినా - ఏవం వ్యామోహ ముపపాద్య సిద్ధోపాయస్య సర్వ

సా-వి—నక్రోధో నచ మాత్సర్యమిత్యేత ద్విరుధ్యత ఇత్యత ఆహ-నక్రోధఇతి. ఆరురుక్షుణాం జ్ఞాన ప్రతి
బంధ బోధక ప్రమాణాంతర బలాదపి నక్రోధ ఇత్యస్య పూర్వాధికారి విషయతయా సంకోచ స్వీకార్య
ఇత్యభిప్రాయేణాహ. అనపిన్దితి. అతఏవ.

సా-సం— ఏకం, పరస్పరా విరుద్ధాథకం - ప్రపత్త్యున్మూఖ పరమాస్తి కేష్వపి మతికాలుష్యసంభవ
ముప సంహార వ్యాజేన వచన బలేన స్థిరీ కృత్య తచ్చమ నాయ స్థిరీకరణ భాగారంభో యుక్త తమఇతి ని
ర్ధారణాభి ప్రాయేణాహ . అనపిన్దితి . శాస్త్రాదాం పరస్పర విరుద్ధాథక కత్వా తుతరా తామ
తి ప్రజలత్వాచ్చేత్యథః - ఆరురుక్షువుక్కు, శాస్త్రాధిక్యత స్మేతి శేషః - కలకలమ్, మనో దాబల్య

మూ— అతిథి ముర్ఖుడ సిద్ధోపాయత్వే పుత్ర వరుష కలక్కజ్జశుమ్ అవత్తిక్ పరిహరజ్జ శుమ్ శొల్లు క్కరోమ్ - అనాదికాల మనాదరిత్త త్తవీశ్వరక్

సా-దీ — ఇతిలుమ్ పపాది సాహచర్యా ద్దేవత్తైకశై కతాకకాల్ - ఇవ్వచనజ్జశుమ్ సామాన్య విష యమామ్ సత్తోధరి ఎన్నిర వచనముమ్ సామాన్య విషయమామ్పాతు విరోధమ్ దుప్పహర మాత్తే యా వివత్తుకుర ఆరురుత్తుప పూడాకా ధికారి విషయత్వేన వ్యవస్థై కొళ్ళవేణు మెన్టు కరుత్తు. ఇప్పడి కళాల్ మృదుప్రజ్జగు సిద్ధోపాయాది విషయత్తిల్ కలక్కజ్జశ్ వరుమెన్టు సిద్ధమాయిత్తు. అతిథి ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయ విషయ త్తిల్ కలక్కజ్జ తైయు మవత్తిక్ పరిహరజ్జతైయుమ్ కాట్టుకిరొమెన్నిరాల్ - అతిథి ముర్ఖు డవిత్త్యాదియాల్ - ఇవై తానీశ్వరనుడైయ స్వాతంత్ర్య సహజ కారుణ్యజ్జ శడియాక వరుమ్ కలక్కజ్జశుక్కు పరిహరముమ్ గుణవిశేష సంబంధ విశేషమడియాక వతు మువైకుర పరిహర ముమ్ పత్తిసంబంధ త్తిల్ వరుమ్ కల క్కజ్జశుక్కు పరిహరము మెన్టు మూన్టువత్తేయాయరుక్కుమ్ - అవ త్తిల్ ము న్నవీశ్వర స్వాతంత్ర్య సహజ కారుణ్యజ్జ శ డియాక వరుమ్ కలక్కజ్జ తై పురిసారిక్కిరాల్ - అతిథి శంకైయై అనువదిక్కిరాల్ - అనాదికాల మిత్యాదియాల్ -

సా-స్వా — అక్తేయాల్ మందాధికారికశుక్కు కలక్కమ్ సంభావిత మాత్తే యాలే అవర్కత్తై త్తైవిత్తైక్ కాకవుమ్ స్వయమ్ తెల్లికైకావుమ్ యుక్తివిచార సాపేక్షాధికారికశుక్కు సమీచీన తర్కమావశ్యకమా త్తేయాలే స్థిరీకరణభాగమ్ సాధక మెన్టు కరుత్తు. ఇనిప్రథమమ్ సాధ్యోపాయ విషయ శోధనమ్ పణ్ణలా కాతో? ఎన్న సిద్ధోపాయ శోధనమ్ ప్రధానమాత్తేయాలే ఇతువె శోధనీయ మెన్నిరాల్ - అతిలితి- ప్రమాణ మన్తిక్కే కలక్కమ్ ప్రసక్తమల్లామైయాలే కలక్కముమ్ తత్పరిహరముమ్ శొల్లుకిరొమెన్టు శొన్నతు కూ దుమోవెన్న యుక్తిమూల మాక కలక్క ముడైన్నిరాల్ - అనాదికాల మిత్యాదినా - యోగ్యానుపలభ్యా

సా-ప్ర — ప్రధానత్వాత్ప్రధమంతద్విషయం వ్యామోహాన్మువతేయతుంవ్యామోహానువాదమధ్యేనామొరుడ పాయానుస్థానమ్ పణ్ణలై యెన్టితి భగవతో నిహేతుక రక్షకత్వ జ్ఞాపనాథానా వాద వాక్యేనానూ ద్యమాన వ్యామో హస్య సాధ్యోపాయ విష యత్వప్రథమ స్థివ తేయ స్వతే ప్యమాణం ప్రతి జానీతే - అతిథి ముర్ఖుడవిత్త్యాదినా - నివతక్యా వ్యామోహం సోపపత్తికం దశకయతి - అనాది కాల మిత్యాదినా -

సా-వి — అతిథి, తస్మిక్ శంకోత్పత్తిస్థల విషయే - ముర్ఖుడ, ప్రథమం - శొల్లుకిరొమ్, వత్త్యోమరి - సి ధ్ధోపాయే గుణవిశేష మూలకతయా సంబంధ విశేషమూలకతయా పత్తిసంబంధ విషయతయాచాత్ర త్రిధా శుకా స్సంజాయంతే - తత్రగుణమూలక శంకోత్పత్తిందశకయతి - అనాదికాలమితి - అనాదరి త్తవీశ్వరక్,

సా-సం — ప్రయుక్తజ్ఞానమాంద్యమ్ - సంసారేతి - సర్వప్రతిదశాః, ఉత్తరొత్తరస్వస్వాధికార సాధననిష్ఠానియే తే మత్వ చ ప్రాప్తయే భక్తి ముద్వహంతి - అతో మద్భోగేన్యూనతా స్యాదితి ప్రక్షేణ భీతాస్తే విఘ్న క తార ఇత్యథాకరి - విఘ్నానం శతేన సత్యం నివార్యతే ఇత్యాద్యన్వయః - సాధ్యోపాయాది త్రయో ప జీవ్యత్వా త్సిద్ధోపాయస్య ముర్ఖుడ విత్కుక్కిరి - తత్రాపి శ్రీవిశిష్ట సిద్ధోపాయే విశేష్య విశేషణయో విశేష్యస్య తద్వాచి పదోపస్థాపిత గుణవిశేష సంబంధ విశేష మధ్యేపి గుణానాం ప్రధానతయా శబ్దోపస్థా పితత్వా త్తదనుబంధి చింతా ప్రాథమ్య మభిప్రేత్య సిద్ధోపాయత్వే పుత్రవిత్కుక్కిరి -

మూ.—ఇన్నిరుత్తనై ఆదరిక్కిరతుతన్ స్వాతంత్ర్యమాత్రతాతయన్తో? ఇన్జనన్డాకిత్ “ఇన్జెన్జెప్పొరుళాక్కిత్త
నైయెన్జున్జైవైతాన్- అన్జెన్జె పురమొక పుణర్ తతన్ శేయ్వాన్, ఎన్జులొవార్ విణ్ణిప్పమ్ శేయ్య

సా-ద— ఇన్జెన్జె ఇత్యాది - అనాదికాలమెల్లామనాదరిత్తవిశ్వరత్ ఇన్జెన్జెయ్యెరువ స్మవాక్కిత
నైయెన్జున్జెనమాకప్పణ్ణివాన్-అన్జుపూర్వకాలమెల్లామెన్జెతనకురపురమొకొమ్మడి. పుణర్ తతు, శేయ్తతు.
ఎన్ శేయ్వాన్, ఎతుక్కాక వెన్జుడి. ఎన్జునామెరువ్యాజమన ప్పిత్తతు కాణోమెన్జుఅథన్ మెన్జుశంకాభిప్రాయమ్-

సా-స్వా—ఇన్జాదరిక్కిరతురకారణమిల్లెన్జుకడున్జు-అన్జు దాద్యదృష్టమాకవిశ్వరసాక్షికమాక ఒరువ్యాజ
మేసంభవిక్కియాల్ యోగ్యా నుపల భ్యానిర్వాజ రత్త కల్వ నిశ్చయమ్ కూడుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్
కిరార్ - ఇన్జనన్డాకిలితి - ఇన్జితి - ఇన్జు, ఇప్పొతు - ఎన్జె, అడియేనై - పొరుళాక్కి, “ సంత మే
నంతతో విదు, , రిత్త్యక్త ప్రకారేణ బ్రహ్మజ్ఞానత్తై యుణ్డాకి - తన్జె, నిరవధిక కల్యాణ గుణ వి
శిష్టనాన తన్ స్వరూ పత్తై - ఎన్జుల్, ఎన్ అంతరి కరణ త్తిలే - వైతాన్, నిరన్తర భ్యానానుగు
ణమాక స్థాపితాన్ - అన్జు, అనంత మాన పూర్వకాలత్తిలే - ఎన్జెపురమొక, బాహ్యవిషయ మా
గన్ త్తిలే పొకుమ్మడి - పుణర్ తతు, బంధిన్జు - ఎన్ శేయ్వాన్, ఎతుక్కాక చెయ్తాన్ - అడియేన్

సా-ప్ర—స్వాతంత్ర్యమాత్రతాతే ఇతి-భక్తిపవిత్రమాత్రపదవ్యావ త్యే. ఉక్తానాంగికారే బాధకమాహ-ఇన్జ
నన్డాకిలిత్యాదినా - ఏవం నచేదిత్యథన్ - ఇన్జెన్జె ఇత్యాది - “ అసన్నేవన భవతి - అసద్భ్రహ్మే
తి వేదచేత్ - అస్తి బ్రహ్మేతి చేచ్ఛేద - సంతమే నంతతో విదు, , రిత్త్యక్త రీత్యా అద్యమాంవస్తుధూ
తం కృత్వా స్వాత్మానం మమ మనస్య వస్థా పయతో నాది కాల మ్మమ శబ్దాది విషయ ప్రావ ణ్యం

సా-వి—అనాదిసంసార ప్రవతన్ ఇత్య థన్ - ఇన్జు, ఇదానిం. ఒరుత్తనై, ఏకం. ఆదరిక్కిరతు, సంసా
రా ద్విముంచతీత్యేతత్ - అన్నో, సభవతికిం. స్వతంత్రతయా పూర్వతథాకృతవాన్ ఇదాని మే వం కృత
వానితి భావని - ఇన్జనన్డాకిల్, ఏవం నచేత్ - ఇన్జెన్జె పొరుళాక్కి తన్జెయెన్జుల్ వైతానన్జె నై
పురమొక పుణర్ తతన్ శేయ్వాన్. “ అసన్నేవ సభవతి - అసద్భ్రహ్మేతి వేదచేత్ . అస్తి బ్రహ్మే
తి చేచ్ఛేద. సంతమేనం తతో విదు, , రిత్త్యక్త రీత్యా. ఇన్జు, ఇదానిం - ఎన్జె, మాం. పొరుళాక్కి, పురు
షార్థన్ కృత్వా. సత్తావంతం కృత్వేతి యావత్ - తన్జె, స్వాత్మానం. ఎన్జుల్, మమ మనసి. వైతాన్,
నిక్షిప్తవాన్ - ఏవందయా మకరోత్ - అన్జు, తదానిం. పూర్వం. ఏతావత్పర్యంతం - ఎన్జె, మాం -
పురమొక, బాహ్యయథా గచ్ఛేయం తథా - పుణర్ తతు, కరణం. ఎన్ శేయ్వాన్, కేన కారణేన.
ఇదాని మన్త దనుష్టితోపాదాకి కోపి నాస్తి - ఇదం వైషమ్యం కథమితి భగవంతం పరాంకుశమునిగి పుష్క
రాన్ - ఏవం పుష్కవతి గంభీర మే. ధ్వనిం వినా అన్యదుత్తరం నాసీత్ - అత ఇదం నిరుత్తరం తస్మా దీ
శ్వర స్వాతంత్ర్య మేవ సర్వత్ర కారణం - అస్మాభి క తత్కవ్యం కించిదపి నాస్మితి శంకితు స్తాత్పర్య మిత్స
భిప్రాయేణాహ - ఎన్జు ఇతి - అలొవార్, పరాంకుశే. విణ్ణిప్పమ్ శేయ్య, విజ్ఞాపయతి సతి.

సా-సం— పొరుళాక్కి, సంతంకృత్వా స్వస్వరూపం మనసి స్థాపితవాన్-పురమొక పుణర్ తతు, స్వాభి
మాసబహిర్భావా ద్వి కమేవ శ్యతయా కరణం- ఎన్ శేయ్వాన్, అథాద్వయాయశ కిం మయా కృతం-

మూ— సర్వే శ్వరణా మా ధి వి శు మ్ ॥ ౩ ॥ ము కత దూ య ము క్త క్క-స-శ్రో త్రి య వ రొ రు ఉ త్త ర మ రు శి
చ్యాయ తా నో? అ క్త యా ల్ నా మొ రు ద పా యా ను ప్పా న మ్ ॥ ౪ ॥ యో స్సై స్వ తు ॥ స మ వే వ స స య య కొ
శ క్త స రా త్త క్క,, ఎ ని శ ర ప త దే ఆ గు లో మ్ ॥ ౫ ॥ న శ్చ క్త మ్ ॥ మూ ॥ మే ల వ త వ న్మా నే ర త్త శ్చ పా తు కా ణ మ త్త నై

సా-దీ—శూక్రవిశుమపటినుకల్ తూరియమహమ్మః చిత్రాక్షియ, శూక్రవిశుమ్మల్ ఆటముకలాంరి తూర్వ ఘోష తై
 ప్పట్టిన తొత్తియ నెనై. వేరూరుడ ద్దరమను శ్చై శ. తావో-ఉల్లాతిలదుళిచ్చెయేయానో. ఎన్నెప్పుడు, ఎతుక్కాక-ని
 ప్పుల మెన్టుకరుత్తు. అతిల్ స్వాతంత్ర్యమనాది సేవమా నైయాచిప్పతు మోక్షమవరువ లెక్కనే? ఎన్నవరుళిచ్చెయేకెరా
 ర. నడుచే వ న్నిత్యాది. నడువై వస్తు, మధ్య వరుమెన్టు సంభావనై యిల్లాతవేళెయిలేయెన్టువసి. ఆకస్మికమా
 క వస్తు ఉజ్జీవికగ ప్పడోణుమ స్వామి. అరుళే పురి నితినై, కరుణా సంకల్పమాన మననై యెనై.

నా-స్వా— కారణ మొట్టమొదట కాణేక- సేకణ్డ ఉత్పత్తి నాల్గోల్లూ కాతొ వెన్నకరుత్తు. శూక్రి-శూక్రి, వ్యా
ప్తమాన - విశుష్పిల్, ఆకాశ త్రిలే - అణి, అలంకార ఛాతమాన - ముకిల్, మేఘురి- తూరియ, వాప్య
ఘోషత్తె- ముక్కినతు, ఉత్తాక్కిన తొట్రియవెన్నపడి - పరమ పురుషార్థక ప్రదానో ద్యోగ మొట్టమొదట
వేరారు ఉత్తర మరుళి చ్చెయ్యెవిత్తెయ్ కరుత్తు - ఇప్పడి రక్షణత్తుకు- స్వాతంత్ర్యమే నిదానమాకిల్
స్వాతంత్ర్య మనాది గూర్కాయితే మున్ను రక్షియపై కూడుమో? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్యేరార్ - నడువే
స్త్రీతి - నడువె, వరుమెన్న సంభావనై యిలాత వేళైయిలే - వస్తు, ఆకస్మిక మాకవస్తు- ఉమ్మయకొల్లేకి
త్తి, ఉజ్జీవిక్కు- పుణ్ణుమ్- నాతక, స్వామీ - అరుళ్ళే పురిన్త, కరుణా సంశ్లిళ్ళ మాన మనపైన్- అ
డియార్, దాసర్ కళుదెయ - మేన్వైత్తు- అవన్నానే, అన్తస్వామితానే - రక్షిపుతు కాణు మిత్తాది

సా-ప్ర—కుర్వతశ్చ తవైవంకరణేకింవాకారణమితపరాంకుశ్చైవ మ్మేషిత్త రాభావాత్ప్రతివ్యాధిభ్యోమహాత్త
రాకాశా భరణాయ మాన మేషు స్మరితేని స్వన తూర్య ఘోషకరణ మంతరేణ కిమప్యత్తంబోక్తమ్ - అ
త్తిచేన్నన చేత్కిమ్? అత ఉపాయా నుష్టానం నకతకవ్య మిత్యభక - ఎట్టేన్నతు, నకతక వ్యమిత్యభక-
నకుచే జన్మిత్యాది, జన్మపరం పరాణా మంతరాగత్య ఉజ్జీవ యంత మిత్యుక్త ప్రకా రేణ - అరుణో ఛరి
న శిన్నైయడియార్ మేల్వైత్తు, శ్రీపతి రేవ స్వదాసా నామస్మాకం నిగ్రహాద్వి నివత్క్యాను గ్రహే ప్రవృ

సా—వి—స స్వీశ్వరక, సర్వేశ్వరక. సూక్ష్మవిశుమ్ము, వ్యాపకాకాశస్య- అణి, అలంకారభూతస్య- ముఖీతూర్వ
 మేఘతుల్యవాద్యస్య-ముక్తికి-నవితొట్టిన, తాడనంవినా-వేరొరుడత్యంతమరుశిచ్చెయ్తానో, ఉక్తవాక్కిం-ఉపా
 యానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైవస్మైన్నతు, క్షిం.కిమథకమిత్యథః-తహికస్వాతంత్ర్యస్యానాదిసిద్ధత్వాత్క-థ మిదా
 నీం మోక్షస్యాదిత్యతహా - నమవేవ నిత్యాదిహ . నమవే, జన్మపరంపరాదాంమధ్యే - వస్తు, అగత్య - ఉ
 యేయ కొల్లొకిన్తనాతనై, ఉజ్జీవయంతం నాథమిప్యక్తకిత్యా - అయో పురిస్తశిన్తై, కరుణాసంజ్ఞిప్త
 మనాః - అవకతాసే, భగవాంత్స్వయమేవ - అపియామ్మేలేవైత్తు, దాహాస్వోపతినిక్షిప్య - రక్షితహా
 తు, రక్షతిచేత్ - కాణుమత్తనైయన్తో, ద్రష్టవ్యమాత్రంసభవతేపి - అస్మాకందశకనమాత్ర మేవకార్యం-

సా.సం—శూద్రాతి-సర్వవ్యాపా కాలాలకార ఘాతామేఘ స్తూర్యఘోషమకరోత్-అక్షయోత్, ఆసుతిర
తయావస్థానాత్- ఎనై ఎన్నతు, కి మథాముపాయానుష్ఠానం. కతావ్యమితివచనమయ్య క్తమితిభావః-నడుచే, అ
భిముఖితయామధ్యే అగత్యానృదుజ్జీవనామస్వకీయతయాస్వీకృర్వాణానాథః- అనున్, కృపాశ్రాణంబి తం

మూ—యన్తో వెన్టు శిలర్ కలక్టు వర్ కల్ - ఇవర్ కల్తై తైళివిక్కుమ్ పడి ఛాశ్వరన్ స్వతంత్రనే యాకలుమ్
వైషమ్యై నైఘ్నాన్యజ్ఞశాకిరదోషక్లశ్తనకు - తట్టామైకాక ఇరన్ పక్కలితే యెరు వ్యాజత్తైయువ్వా
కి - యత్తై అవలంబిత్తు త్తార్ క్షిక్కుమ్ - ఇవ్వథత్తై, తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై యెన్నే నెన్న్ త్తై
మాల్ వనై న్నెన్తో జున్తైయ ప్పుకున్మాన్, ఎత్తు అత్తి వా రుళిచ్చెయ్ తార్ -

సా-ది—ఇతుక్కు పరిహారమ్ శొల్ లఉపక్రమిక్కి-రార్. ఇవర్ కల్తై ఇత్యాది. వైషమ్యమ్, పక్షపాతమ్. అతావతా
నినికబంధన మాక వారు తనై బద్ధనాక్కి బరు తనై ముక్తనాక్కునై. నైఘ్నాన్యమావతా! నినికబంధన మా
క బరువనై క్లైశ్చిత్తై. వ్యాజ సాపేక్షత్వత్తై నమ్మాళి వారు మరుళిచ్చెయ్ తా రెన్సిరార్. ఇవ్వథత్తై
యెన్టు తుడంగి. ఎన్నే నెన్న్, ఉచ్చరిత్తే నెన్న్ తు వ్యాజ మాక కొండైనై. ఇతిక్ మేల్ శంకైయై అను వది

సా-స్వా-స్వప్తమ్ - ఇతుక్కు పరిహారమ్ శొల్ల ఉపక్రమిక్కి-రార్ - ఇవర్ కల్తై యితి - అత్తి వార్ తిరువడి సంబంధమి
రుక్కయాలే దుర్వాదికలై ప్పోతే తిరస్కరియా తే తేళివిక్కుమ్ పడి యెన్టు సన్నే మోక్కి శొన్నతు- పరిహ
రిక్కి-రార్ - ఛాశ్వరనితి - వ్యాజాపేక్షైయై న్ననకు దోష న్నట్టా మైకాక స్వస్వాతంత్ర్య మూలసం
కల్ప సిద్ధేయా కైయాలే స్వస్వాతంత్ర్య హనియిల్లై యెన్టుకరుత్తు - వైషమ్యేతి - వైషమ్యమ్, పక్ష పాత
మ్ - నైఘ్నాన్యం - నిర్వాజమాక బరు తనై దుఃఖిచ్చిత్తై - ఇప్పడి యాకిత్ సత్వజ్ఞ రాననమ్మాళివార్
స్వర ఊత్తుక్కు వ్యాజమ్ శొల్లాతతు కూడు మో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కి రార్ - ఇవ్వ థత్తై ఇతి -
ఇవ్వథత్తై, వ్యాజసాపేక్షతైయై. తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై యెన్నే నెన్న్, ఉచ్చరిత్తే నెన్న్. ఉచ్చ రిత్తే నె
న్న్ తు వ్యాజమాక కొండేడు, తిరుమాల్, శ్రీవల్లభక్ - ఎన్నేళ్ళు నిత్తైయ, పూణ్ మాకుమ్ పడి- పుకున్మాన్,

సా-ప్ర— త్తం సుకల్పస్సక్ స్వయమేవ సంసారం నివర్తయతి చేద్ద్రీప్యవ్యమిత్యథః - ఏతాద్భుతవ్యామోహ
నివర్తన ప్రకారమాహ - ఇవర్ కల్తై తైళివిక్కుమ్ పడిత్యాదినా - నిరంకుశ స్వతంత్ర భగవాన్ కస్య
చిదేవ కదాచిదేవ సంసారం నివర్తయతి - ననర్వ స్యేత్యేవం రూప వైషమ్య స్య, అతిచిర కాలంజీవే సాం
సారికదుఃఖాకులేపిదుఃఖానివర్తనమావ నీయ నైఘ్నాన్యస్యచస్వస్మిన్న ప్రసంగాయ చేతనకమానుగుణ్యే
న భరన్యాసాది రూప వ్యాజేనైవ రక్షేదిత్యథః - అస్యాథస్య సాంప్రదాయకత్వ మాహ - ఇవ్వ థత్తై
ఇత్యాదినా - తిరుమాలిరుమ్ శోలై మలై ఇతి నగరిణాం పరిగణనే భగవదా వాసస్థాన భూతవసగి
రి రపితన్నామ్నోక్త ఇతీమం వ్యాజ మవలంబ్య పురుషకార భూతయా లక్ష్మోసహస్వయమాగత్యా స్త్రాన్త
నోయథా విషయాంతరం నవిషయా కుర్యాత్తథాప్రావిశదితి - స్వాతంత్ర్యేనైవ భగవత స్సంసారాన్మోచక
త్వం నకు కంచన హేతు మపేక్ష్యేత్యే తదథః ప్రాపక తయోక్తాయా ఇన్ద్రై నై ఇత్యాదిగాథాయా వక్తా

సా-వి— అనివారణమాత్రం కార్యమితిభావః - ఎత్ ఇతి - కలక్టు వర్ కల్, శంకంతే -

సా-సం — దాసేషు వినిహిత వాసేవ - నిర్వాజమేవ ఫలదః క్వచిదేవ ఫలదశ్చే ద్బుద్ధిలో విషమతారూ
పం వైషమ్యం - ఫలాభావేన భిన్నం దృష్ట్వాపి ముదిత తయాస్థితి నైఘ్నాన్యమ్ - యత్పూర్వైశ్చ త్తం భా
మ్యసిత త్పూర్వైవ వ్యాజ సాపేక్షతా సిద్ధి రిత్యాహ - ఇవ్వ థత్తై ఇతి - ఇన్ద్రై నై - ఇత్త్యక్త మేవ
వ్యాజేకృత్స స్వదోషపరిహారాయ స్వేనైవ వ్యాజం సంపాద్య తద్వ్యాజ సంపాదనం యది నిర్వాజం పదా

మూ— ఇంత వ్యాజ నానుమ ఈశ్వరక తన్నాలే యాకి లితై మున్నె యుత్తా కాత విట్టతెన్నె
స్మిత్ ఇవ్వాత్మా క్కళుకు అనాది యాన కమక ప్రవాహాల్ విషమ విపాక సమయజ్ఞ శామ్కొక్కొ
పోరుకైయాలే ఈశ్వరక కమానురూప ఫలప్రదనల్లాతపోతు వైషమ్యవోషమ వరుకైయాలేమున్ని తుక్కు
ఆవసరమాయి త్తిల్లె యెన్ను మిడమ కార్మ విశేషదశకనత్తాలే కప్పితమ-

సా-చీ— క్కిరార్. ఇంత వ్యాజ నానుమెన్ను ఇవ్వాత్మాజమీశ్వరాయ త్రమాకాతపోతు స్వాతంత్ర్యహానివరుమ్. ఈ
శ్వరాయ త్ర మాకిల్ ఇప్పొతు ఇవ్వాత్మాజతై ఉత్తాక్కుకై స్వాతంత్ర్యకార్యమెన్ను శంకైకళిక కరుత్తు. ఇటు
క్కు త్తర మరుళి చెప్పికిరార్. ఇవ్వాత్మా క్కళుక్కిత్తాదియాల్. ఇవ్వాత్మాజనానుమ పూర్వ సుకృత

సా - స్వా— ప్రవేశితా నెన్నె - ఇవ్వాజ నానీశ్వరాయ త్రమా ? అన్యాయ త్రమా ? అన్యాయ త్ర
మాకిల్ స్వ స్వాతంత్ర్య హానివరుమ్ - ఈశ్వరాయ త్ర మాకిల్ పూర్వ ముట్టా కామ లిపోతు వరుకై
కూడుమో వెనిర వభిప్రాయ త్తాలే శంకిత్తు తర మరుళి చెప్పికిరార్ - ఇంత వ్యాజ నాను మిత్యాదినా-

సా-ప్ర— శ్రీపరాంకుశవివాదదత్త్యథః - ననుయాదృచ్ఛికా దేరపిభగవదధీనత్వాద్భగవతశ్చకతుకమకతుక
మన్యథాకతుకంవ శక్తత్వాద్వాదృచ్ఛికాదే ర్వాసర్వేషామాత్మనాం పూర్వమేవా నుత్పాదనా దైవవ్య
వైఘ్నాన్య ప్రసంగ స్తదవస్థ ఇత్యాశంక్య పరిహరతి - ఇంత వ్యాజంతానుమిత్యాదినా - భగవతస్సర్వోషధి

సా-వి— ఇంత వ్యాజమితి-ఇంత వ్యాజనానుమ, ఏతద్వాద్యజోషి. ఈశ్వరక తన్నాలే, ఈశ్వరేదైవ సంపాద్య శ్చేది
త్యథః - నున్ను, పూర్వమేవ-ఉత్తాక్కు-లేవిట్టతెన్నెస్మిత్, యథానసంభవే త్రథాత్మాగఃకిమితిచేల్ - కస్యచి
త్పూర్వకాలే యాదృచ్ఛికాది సుకృత సంపాదనం కస్యచిదిదానీ మిత్యేతదపి స్వాతంత్ర్యకార్యం - అ తో
స్మిన్నతే వైషమ్య వైఘ్నాన్య దోషోదుష్పరిహర ఇతి శంకా తాత్పర్యాథః - భగవత స్సర్వోషధి సా
ధారణ జలవత్సర్వసామ్యస్య “సర్వస్య శరణం సుహృత్ | సమోహం సర్వ భూతేషు | నమే ద్వేష్యో స్మి
నప్రియ ఇత్యాదిభి రవగతత్వా ల్లాకే చేతనానాం విషమసుఖ దుఃఖాను భవస్య త స్మా దను ప పత్తై
శ్చేతనగతస్య కస్యచిన్నిమిత్రస్యాంగీ కార్యత్వా త్తస్యచ విషమ విపాకవీచ చేతనానాం సుఖ దుఃఖాదివైష
మ్యోప పాదకత్వా ద్విజ సహ కృత జలస్యాంకుర విశేషజనకత్వ వదీశ్వరస్య త త్త త్క మక విశేషసహకృ
త నైవ కార్యవిశేష జనకత్వాన్న వైషమ్య వైఘ్నాన్యప్రసంగఇతిపరిహరమాహ- ఇవ్వాత్మాక్కళుక్కితి.
కస్యచిత్పూర్వమేవ తాదృశ సుకృతస్య పరిపాకోజాలః కస్యచిదిదానీ మితి కార్యదశకన కల్పం - అ తో

సా-సం— సర్వేషుపితదసంపాదనవైషమ్యం- కేమలిదసంపాదనేతదభావనభిన్నందృష్టిస్థితౌ వైఘ్నాన్యం-
యది సవ్యాజం తదాతత్రాపి తథేత్యన వస్థా - యదివ్యాజే వ్యాజ. నైరపేక్ష్య మనుమన్యసే తదా ఆదావే
వ తన్నై రపేక్ష్యో భ్యుపగమ ఉచిత ఇత్యభిప్రాయేణ పునశ్శంకతే - ఇంత వితి - ఏతత్పరిహరతి - ఇవ్వాత్మా
క్కళుక్కిత్తాదినా - విపాకరి, ఫలెన్ముఖ్యం . తస్య విషయత్వం స్వస్య ఫలదానే విళంబాసహత్వం. విషమవి
పాక జనకోయ స్సమయః తద్విశిష్టత్వం కమక ప్రవా హాదా మిత్యే వ ముక్తం - కమాను రూప, పూ
ర్వ కమక ప్రవాహాత్తేజికి ఘాత కమాను రూప. మున్ను, ఫలప్రదానాను కూలకమాభావ దశాయాం
ఇటుక్కు, వ్యాజ ప్రదానస్య కార్య విశేష దశకనం, వ్యాజ లాభదశకనం - యత్ర వ్యాజవిశేషోద్భవ్యతే

మూ— ఇజ్జ నిశ్చయతపోతు సర్వ సిద్ధాంతకళుక్కు మితుక్కు మున్విల్లాత మోక్ష శ్రద్ధాదికళివృత్తు పిరక్కు కరడి యెన్నెన్నాల్ ఉత్త రమహిల్ విరకిల్లై - అనాదికమక ప్రవాహ వైచిత్ర్యతాలే ఎన్దుమ్ ఉత్తరమ్ ఈశ్వరనై యిశైన్ద్రా రుగ్ మిశ్చయతార్కుమ్ తుల్కమ్ -

సా-దీ—సా పేక్షేశ్వరాయ త్తమెన్దుసవక సిద్ధాంతసమ్మత మాకైయాలితు వెపరిహారమెన్ది రార్ -ఇజ్జ నిశ్చయతపోతిత్యాది - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యమే మోక్షనిదాన మెకపార్కుమ్ స్వాతంత్ర్యం శక్తియాకిల్లూ ర్వమేవ మోక్షమ్ ప్రసంగిక్కుమ్ • ఇచ్చెయ్ కిల్ అహేతుకవాదమ్ పరమత మాకైయల్ సుక్కు త విశేష మూలమాయే అశువరుమెన్దు కోళ్ళ వెణుమెన్దు కరుత్తు - ఈశ్వరనై యంగీకరియతార్కు కమక ప్రవాహ మూలత్వేన వ్యవస్థాపక పణ్డినాలుమ్ నమక్కు ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యాదేవ వ్యవస్థై శోల్లలామ్? ఎన్నవరు శిచ్చెయ్ కి రార్ - అనాదిత్యాది. వ్యాజసా పేక్షమాకరక్షితై ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యుక్కునిష్ఫలత్వమ్ వారాలో?

సా-స్వా—విపక్ష తిల్ బాధకమరుళి చ్చెయ్ కి రార్ -ఇజ్జ నిశ్చయత పోతితి - ఏవ మనంగీకారే యెన్దుపడి - అ నీశ్వర వాది కళుక్కు కమక వైచిత్ర్యతాలే వ్యవస్థై కూడినాలుమ్ ఈశ్వరాంగీకారి కళుక్కు తత్త్వాతం త్ర్యమే నిదాన మాకైయాలే తదధీన మాకవే సమయ విశేషే వ్యాజోత్పాదనవ్యవస్థై శోల్లల వేణ్డా వా? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కి రార్ - అనాదితి - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యముమ్ కమక సాపేక్ష మాకైయాలే తస్మాత్ వ్యవస్థై కూడుమెన్దు కరుత్తు - ఇప్పడి ఈశ్వరక కమక సాపేక్ష నాకిల్ తత్త్వాతంత్ర్యమ్ వ్యధక మాక

సా-ప్ర—సాధారణ కారణ భూతజలవత్సర్వ నావ్యాస్య “ సర్వస్య శరణం సుహృత్ - సమో హం సర్వ భూతేషు - నమే ద్వేష్యోస్మిన్ ప్రయ , ఇత్యాదిభీర వగతత్వాల్లో కేటి చేతనానాం విషమ సుఖ దుఃఖాను భవస్య తస్మాదనుపపత్తే శ్చేతన గతస్య కస్యచిదంగీ కార్య త్వాత్సర్వం విషమ విపాకత్వే ఏవ సుఖ దుః ఖాది వైషమ్యోప పాదకత్వా తత్తత్త్వీజ సహకృత జలన్యాం కుర విశేష జనకత్వవ దీశ్వ రస్య తత్తత్క మక విశేష సహకృత స్యైవ కార్య విశేష జనకత్వాన్న వైషమ్య నైఘ్నాన్య ప్రసంగ ఇత్యర్థః - విప డే బాధకమాహ - ఇజ్జ నిశ్చయత పోతిత్యాదివా - ఏవమనంగీకార ఇత్యర్థః - ఏవంతపేక్షశ్వరస్వాతంత్ర్య

సా-వి—నవైషమ్యదోష ప్రసంగ ఇతి భావః - నను తద్విషమ విపాకోపిశ్వరాధీనవివేచిస్తున్నదోష తాద వస్థ్య మితిచేన్న - ఇతి స్రాచీన కమాపేక్ష్య తద్విషమ విపాక స్వేశ్వరకృతత్వేన తద్దోష తాదవస్థ్యాభావాత్. ఏవమనంగీకారే బాధకమాహ - ఇజ్జ నిశ్చయత పోతితి - ఇహ్మీతు పిరక్కు కరడి యెన్నెన్నాల్, ఇదానీం మోక్ష శ్రద్ధాదీనా ముత్పత్తా కింమూలమితి చోదనే - ఉత్తరమ్ శోల్లలవిరకిల్లై, ఉత్తరంవత్తు ముపాయో నాస్తి. ఇచ్చెన్ద్రార్కుమ్, ఇచ్చతాం - ఇశ్చైయతార్కుమ్, అనంగీకర్వతామపి. తుల్కం ఈశ్వరమని చ్చతాం.

సా-సం—తత్ర తదనుకూలకమక విశేషోష్ఠ స్థితిభావః - నను వ్యాజాను కూల కమక ప్రదానమవిభగవత్కృ త్యం, తదపి వ్యాజాం తర సాపేక్షం చేదన వస్థా - నచేత్పాగ్రేవ నిర సేక్ష త్వాభి ధానం వర మితి శంకా వారణాయ ప్రతి బంది మాహ - ఇజ్జ నితి - సన్వీశ్వర మన భ్యుప గచ్ఛతాం కమక వైచిత్ర్య మను వ్యవ స్థాపకం. తదభ్యుప గచ్ఛతాం కింతేన. తత్త్వాతంత్ర్యాదేవ వ్యవస్థాపకత్తే రిత్యత్రాహ - అనా దీత్యా దినా - అన్యథా వైషమ్యాది ప్రసంగస్యదుర్వారత్వాత్ వ్యాజేవ్యాజాంతరాపేక్ష జేపి సావగ్రహణ వస్థాయా

మూ.—ఈశ్వరస్వాతంత్ర్య మొరువ్యాజులైతొ కొగ్గణ్డు అవక నిన్నై త్తపోలెరక్షిక్కైక్కుమ్ విలక్కవల్లారి
ల్లా మైక్కుమురుప్పామ్- ఇప్పడియానాల్ “ఇన్నెన్నై,, యెనిగరపాట్టుక్కు మిత్తుక్కుమూలమానవచనజ్ఞ
సా-దీ—ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్య మెన్టు-విలక్కు-వా రిల్లా మైక్కు- మతవీవ అప్పోతె
రక్షిక్కైక్కు- ముపయుక్తమా మెన్టపడి. ఇప్పడియాకిల్లెన్నై ఎనిగరపాట్టుక్కుమ్ తన్నూలవచనజ్ఞశుక్కుమ్
నిర్వాహ మెతు? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ త్తుడజ్ఞుకిరార్ - ఇప్పడి యానాలిత్తాది - ఇన్దుక్కు- మూ లమాన

సా-స్వా—ప్రసంగియాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్-ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యమితి-వ్యాజుర పేక్ష మారక్షణ
సామధ్య మిరున్నాటుమ్ వైషమ్య వైఖ్యణ్య పరిహారాథమ్ వ్యాజ సాపేక్షమ్ రక్షిప్పొ మెన్టు స్వాతం
త్ర్య మూలమాక సంకల్పి త్తిరుక్కై యాలే వ్యాజ సాపేక్ష త్రేయే స్వాతంత్ర్య కార్య మెన్టపడి- విలక్క
వల్లారితి - లోకత్తిల్ రాజాది కల్ త్తపహారాదిక మపేక్ష్య రక్షిక్కైయిల్ తతోపి ప్రబలక్ విలక్కిల్ రక్షి
యామై కాక్కైయాళే తద్వదిజ్ఞు విలక్కు వారిల్లై యెన్టపడి - ఇప్పడి యాకిల్ ఆళ్ వార్ వ్యాజ విశే
షమ్ కేళ్ళక్కు ఈశ్వరక్ నిరుత్తరనా యిరుక్కై విరోధియాతో? ఇన్నెన్నై ఇత్తాది గాధామూలఘాత
నిర్వాహ రక్ష కత్వ ప్రతి పా దక వచన ముమ్ నిర్విషయ మాక ప్ర సంగి యాతో? ఎన్టు శంకి త్తు
ప్ప రహరికిరార్ - ఇప్పడి యానాలితి -

సా-ప్ర—మకించిత్కరం స్వాదిత్యత్రాహ - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్య మిత్తాది- కమాణు గుణ్యెన సం కల్పి
తస్య ప్రతిహత్యభావాన్న స్వాతంత్ర్య వైయ్యధ్య మిత్త్యథాః - నన్వేవం తహిక్ “నాయమాత్మా ప్రవ
చనేన లభ్యోన మేధయాన బహునా శ్రుతేన - యమేవైష వృణుతేతేన లభ్యః - నాసౌ పురుష కారేణ న
చాప్యన్వేన హేతునా - కేవలం కృపయై వాహం ప్రేక్ష్యేకంచిత్కదా చనే,, త్యాదే స్తస్మాతయ
ప్ర వృ త్తా యాః ఇ త్తై న్నై ఇ త్యా ది గా ధా యా స్తత్తదా చార్యవాక్యానాంచ కథం నిర్వాహఇ
త్యత్రఈశ్వరస్యనిరుత్తరత్వాపాదనఫలంప్రదక్షయక్ తేషాంతాత్పర్యంచాహ-ఇప్పడియానాలిత్తా దినా -

సా-వి— కమ వైచిత్ర్యం వ్యవస్థాపకం. ఇచ్చ తాం స్వాతంత్ర్యంవ్యవస్థాపకమితికల్పనమప్రామాణికం. ఉ
జ్జయత్రకమ వైచిత్ర్యమేవ నియామక మితిభావః - తహిక్ భగవత్స్వాతంత్ర్యస్య భంగః ఫలా భావా ది
త్యత్రాహ - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యమితి - విలక్కవల్లారిల్లా మైక్కు, నివారణ సమథా భావస్య - ఉరు
ప్పామ్, జ్ఞాపకం భవేత్ - స్వాతంత్ర్య సద్భావాన్నివారణ సమథానసంతీతి జ్ఞాయతే - నివారక స
త్వే స్వాతంత్ర్యా సిద్ధిః తేనస్వాపేక్షిత సమయే రక్షకత్వ సాంధ్యజ్ఞాపనా దపేక్షిత సమయే ప్ర వృ
త్తిః ఫలమతోనస్వాతంత్ర్య హానిరితి భావః - నన్వేవంతహిక్ “నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యోన మేధయాన
బహునాశ్రుతేన - యమేవైష వృణుతే తేనలభ్య స్తనై య ఆత్మా వివృణుతేతనూంస్వాం- యోమే గభా గ
తస్యాపి వృత్తింకల్పితవాక్ప్రభుః | శేషవృత్తి విధానేపి సుపక్షింసోధవామృతః | అజ్ఞో జంతు రసి
శోయ మాత్రమస్సుఖ దుఃఖయోః | ఈశ్వరప్రేరితోగచ్ఛే త్వగ్గం వాక్ష్వ భ్రమేవవే,, త్యాది ప్రమాణా
నాం తన్నూలకస్య ఇన్నెన్నై ఇతివాక్యస్యచ కథం నిర్వాహ ఇత్యత్రాహ - ఇప్పడి యానాలితి -

సా-సం— అనాదిత్వేనసర్వైరప్య దోషత్వా ధ్వంస గమాచ్ఛేతి భావః - తహిక్ స్వా తంత్ర్య వైషమ్యేత
త్సాఫల్య మాహ - ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యమితి- రక్షిక్కు- మిడత్తిల్ విలక్కవల్లారిత్వస్వయః-ఇప్పడియా నాల్,

మూ—శుక్కుమనిర్వాహ మేత్సైత! అతుశోల్లుకూమ్—ఈశ్వరనుకుసహజశ్చ శానన్వా తంత్ర్యకారుణ్య శ్శినుడైయప్రాధాన్యత్రాతే. ఇనత్తుకువ్యాజభూతశ్చ శాన విశేష కారణ జ్జలై అనాదరిత్తు పణ్డెనై పరాబ్జా ఖ నాకుక్తేకుమ్, ఇన్డెనై యభిముఖనాకుక్తేకుమ్, ఉత్సావతంత్ర్యముమ్కృషైయు మొట్టియ వేరొరుప్ర ధానకారణమకట్టిలేక— ఎనకు కాటూత్తేత్సైతస్సర్వజ్ఞనా నసికణ్డ తుణ్డా కిత్ అరుళిచ్చెయ్యేయ వేణుమెన్న

సా-దీ—వచనశ్చ శావన? యోమేగభాగతస్యాపి. స్వయంమృత్పిండభూతస్య. అజో జంతురసోయ, మిత్త్యాది కల్ - స్వాతంత్ర్యమే బంధమోక్ష మేతువెన్నెయిమ్, అతువ్యాజ నిరపేక్షమెన్నెయిమ్, రక్షియాత కా లత్తిత్ కారుణ్య మిత్తైయెన్నెయిమ్ కూడాతు - స్వాతంత్ర్య వత్కారుణ్య ముమనాది - ఇవై కల్ చేతన విషయత్తిత్ ఈశ్వరనుడైయ వనాదర రక్షణశ్శిత్ ప్రధాన మేతుక్కుశ్ - అతలా లివ తై యొట్టియ ప్ప చ్చేడనాదరిక్తై యిలు మిప్పోతు రక్షిక్తైయిలుమ్ వేరు ప్రధానకారణ ముణ్డో వెన్టు ఆత్మ వార్ కేట్టి

సా-స్వా— ఇవత్తుకు, నిగ్రహాను గ్రహ త్తుక్కు - సుశృత దుష్కృతశ్చ శ్చ వ్యాజమాకైయ మిశ్వరస్వా తంత్ర్యత్రాతే యెన్టపడి - ఆత్మ వార్ తిరుమలిరుమ్ శోలైమలై యెన్నెన్టవిత్త్యాదినా వ్యాజ విశేషమ్ శొల్లు కైయాలే ప్రశ్నమ్ కృపాది వ్యతిరిక్త ప్రధాన కారణ విషయ మెన్టుమ్ కృపాది వ్యతిరిక్త ప్రధాన కారణ భావేన నిరుత్తర సీశ్వర నెన్టుమ్ తాత్పర్యమ్ - నత్వ ప్రధాన వ్యాజమిత్తైయెన్నెయిలే తాత్పర్యమెన్టపడి

సా-ప్ర — స్వాతంత్ర్య కారుణ్యయోః ప్రాధాన్యప్రకాశనే తాత్పర్య మిత్వథాః - ప్రాధాన్య ప్రకాశనస్య

సా-వి — పణ్డు, పూర్వకాతే - ఎనై, అత్తనః - పరాబ్జాఖనాకుక్తేకు, పరాబ్జాభీ కరణస్య - ఇ స్తు, ఇదానీం - అభిముఖనాకుక్తేకు, అభిముఖీకరణస్య - అయమథః - స్వాతంత్ర్య కారణశ్శి ను డైయ ప్రాధాన్య త్రాతేయివత్తుకు వ్యాజ భూతశ్చ శాన విశేషకారణజ్జలై యనాదరిత్తు కృపాయాఅనాది త్వేవి పూర్వం స్వాతంత్ర్య ప్రాధాన్యేన కృపాయా అముమహ మిదానీం సంరక్షణీత సంకల్పాన్మృత్యు రూ పప్రచయ మూలం యాదృచ్ఛిక సుశృత విశేషాత్త మఘటయిత్వా తేనపరాబ్జాభీకరణస్య ఇదానీం కృ పా యాః ప్రాధాన్యాదనా ద్యాజ్ఞాతి లంఘనం నిగ్రహరూప స్వాతంత్ర్యస్య వ్యాజభూత విశేష కారణ మనా దృత్య సుశృత విశేష ఘటనే నాభిముఖీ కరణస్య - స్వాతంత్ర్య కృపై యొట్టియ వేరొరు ప్రధాన కారణం కట్టిలేక, నపశ్యామి - ఎనకు, మమ. కాటూత్తే, అప్రదశ్యేవ - నీకణ్డ తుణ్డాకిత్, స్సర్వ జ్ఞైన త్వ యాదృష్ట్య మస్తిచేత్ - అరుళిచ్చెయ్యేయ వేణుమ్, వత్తుండయాకార్యా-ఎన్టు, ఇతి. పరాంతుశమునా పృచ్ఛతి సతి.

సా-సం— రక్షణేస్వాతంత్ర్యాతిరిక్తవ్యాజ విశేషేష్యపేక్షితే-మూలమానవిత్వనేన, యోమేగభాగతస్యాపి, త్యాది విషయితం - ప్రాధాన్యత్రాతే, లీలోప కరణీ కరణే ప్రాధాన్యం స్వాతంత్ర్య - భోగోప కరణీక రణే ప్రాధాన్యం కారుణ్య స్వేతి భావః - ఇవత్తు క్కితి - లీలోప కరణీ కరణ భోగోప కరణీ కరణ యోః - అనా దరిత్తు ప్రకృత ప్రశ్న విషయ కొటావ సంత భావ్య - అన్డెనై ఇన్నెనై - ఇతివా, క్యయోః క్రమేణ పణ్డెనై ఇన్డెనై ఇత్యాభ్య మథా ఉక్తః - వేరొరు ప్రధాన కారణ జ్జుట్టిలే నితి - ఏవంశాత్ర సకారణ మాత్ర విషయః ప్రశ్నః - కింతుస్వాతంత్ర్యకారుణ్య వ్యతిరిక్త ప్రధానకారణాంతరప్ర శ్నః - తదభావాదేవ నిరుత్తర ఈశ్వరః - ఏతేనస్వాతంత్ర్యకారుణ్యయోరేవప్రాధాన్యం పతాంకుశప్రశ్న

మూ— ఈశ్వరక నిరుత్తరనా యిరుక్కిర విరుప్పాలె స్వాతంత్ర్య కృపైకళినుడైయ ప్రాధాన్యతై నాట్టుకు వెళి యిడుకిరార్ - ఇత్తా లిచ్చేతననై లీలోప కరణమాకు కైకు ప్రధాన కారణమ్ ఈశ్వర స్వాతంత్ర్యమ్. ఇతుకు సహ కారి కారణమ్ ప్రవాహ నాది యాన స్వతంత్రా జ్ఞాతి లంఘనమ్- ఇవనై భోగోప కరణ మాకు కైకు ప్రధాన కారణమ్ ఈశ్వర నుడైయ స్వా భావి క కారుణ్యమ్- ఇతుకు ప్రతిబంధకమాన ఈశ్వర నిగ్రహతై శమిప్పిత్తు కొణ్ణడు సహకారి కారణమెన్టుపేర్ పెత్తతు

సా-నీ— ప్రధాన కారణాంతర మిల్లామైయా లీశ్వరక నిరుత్తరనా యిరున్తా సెన్టనడి - ఇప్పడిస్వాతంత్ర్యముమ్ కృపైయుమ్ భగవానుకు శోల్లుకైయాల్ యివనుడైయ కృపెయిల్లాప్పొక్క వేణుమె-ర తాత్పర్యమ్ జ్ఞాతమాకిర తేన్ని-రాద్-ఇత్తాలిత్తాదికరు త్తిత్వంత్రాత్. ఈశ్వర నుడైయ స్వభావాదిక ప్రమాణప్రతినియతమాకవనుసంధి తైచ వనుసంధాన త్తికప్రకారతైక్కాట్టుకిరార్-ఇచ్చేతననై లీలోప కరణమిత్తాది యాల్-

సా - స్వా — ఇప్పడి స్వాతంత్ర్య కారుణ్యజ్ఞల్ ప్రధాన కారణజ్ఞ తేన్టు చొన్నతు కూడుమో? పరాజ్ఞాఖి నాకైకు కారుణ్యం కారణ మన్నే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్- ఇత్తా లితి - ఇత్తాల్, వేరు ప్రధాన కారణ మిల్లా మైయాలే. స్వాతంత్ర్యం ప్రధాన కారణ మాకిల్ వైషమ్య దోషమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇతుక్కితి - ఇదానీ క్రియమాదా జ్ఞాతి లంఘనం వ్యాజ మాకిలితః పూర్వంపరాజ్ఞాఖితై కూడుమో? ఎన్న అనాదీతి - అనుగ్రహత్తుకు స్వాభావ కారుణ్యమ్ కారణ మెనెకాకూడుమో? సర్వ ముక్తి ప్రసంగి యాతో? భక్తి ప్రపత్తి రూప వ్యాజ విశేషమ్ సహకారి కారణ మెన్నిల్ అతుకారుణ్యోత్పాదక ట్టిల్ కారుణ్యత్తుకు స్వాభావికత్వం విరోధియాతో? వ్యాజ విశేషం రక్షణత్తు కేలా వ్యాకారత్తాలే కారణమ్? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇతుక్కితి - భక్తి ప్రపత్తికల్ వ్యాజ మానతువుమ్

సా-ప్ర—వాకిం ఫల మిత్యత్ర స్వతంత్రా జ్ఞాతి లంఘన రూప స్వకమాను సంధా నేన భగ వతి నిదోష త్వానుసంధానం శరణ వరణే స్వాధీనకల్త త్వాను సంధానరూప విరోధినివృత్తి భాగవతి స్వామి న్యుపకార స్మృత్యాప్రీతిపూర్వకంతత్రైకంకర్యప్రవృత్తిశ్చ ఫలమిత్యభిప్రయన్నాహ-ఇత్తాలిచ్చే తననై ఇత్తాదినా-

సా-వి—ఇరుక్కిర విరుప్పాలె, విద్యమాన స్థిత్యా - ఇయమేవ వస్తు స్థితి రిత్యభిప్రాయజేతా భావః - నాట్టుకు, దేశస్య. వళియిడుకిరార్, ఇదమేవప్రసిద్ధం భూయాదితి సకలదేశజ్ఞాపనాయ మేఘ రూప భేరిం వాదయామాన. ప్రాధాన్యప్రకాశనస్య కింవా ఫలమిత్యత్ర స్వతంత్రాజ్ఞాతి లంఘన రూప స్వక మాను సంధానేన భగవతోనిదోష త్వాను సంధానం శరణ వరణే స్వాధీన కల్త త్వాను సంధాన రూపవిరోధిని వృత్తి స్వామిన్యుపకారస్మృత్యాప్రీతిపూర్వకం తత్రైకంకర్య ప్రవృత్తిశ్చ ఫలమిత్యభిప్రేత్యాహ - ఇత్తాలిచ్చేతననై ఇత్తాదినా - శమిప్పిత్తుకొణ్ణడు, శమయల్ - సహకారి కారణ మెన్టుపేర్ పెత్తతు, సహకారి

సా - సం — ముఖేన ప్రకాశితవానితి వెళియిడుకిరా రిత్యంతాథః- తహి- కుత్రకస్య ప్రాధాన్యం- తయోస్సహ కారికారణంచ వాకిం? సహకార్య పేక్షజ్ఞైరైరపేక్ష్యరూపేశ్వరస్వభావఃకథం జివేత్? స్వతంత్రే వైషమ్యాది దోషా వాకుతః? బద్ధ ముక్త వ్యవస్థాశ్చ స్వాతంత్ర్యా దేవ సంభ వంతునామ? ఇత్లం పరాంకుశాను సంధానస్యవా కింఫల మిత్యత్రాహ - ఇత్తా లిత్తాదినా -

మూ— ఇవనుడైయ సుకృత విశేష ద్వారకకృపయేడియాకవస్తవశీకరణవిశేషజ్ఞ శ్రేష్ఠశాశ్వరనుడైయస్వ భావత్రైయుమ్, వైషమ్యనైఘ్నకణ్యజ్ఞశిల్లా మైయైయుమ్, బంధమోక్షాదివ్యవస్థైయైయుమ్, ప్రమాణప్రతిని యతమానపడియే అనుసంధిస్తుస్వతంత్రనుడైయకృపయైలేయూన్విప్రీరవడుక్కు-మెన్టుకరుత్తు. నిష్కృపనుడైయ

సా-దీ— వశీకరణ విశేషజ్ఞ శిత్యంత త్రాల్ - సుకృతైతి - స హ జ కారుణ్య త్తా లే సుకృత విశే షద్వారా వశీకరణ ముద్దా మెన్టుపడి . ప్రమాణ ప్రతినియత మానపడియే, యాతొన్నై యెన్త ప్రకారత్తి లే తత్తత్త్రిమాణజ్ఞలే కాట్టుమప్పడియే యెన్నె - స్వభావత్రైయుమ్, స్వాతంత్ర్య కారుణ్య రూపస్వభా వత్రైయుమ్ మెన్టుపడి-బంధమోక్షాదివ్యవస్థైయైయుమ్, అజ్ఞాతిలంఘనే బంధమ్ వ్యాజానుష్ఠానే మోక్ష మెన్సి-ర మర్యాదైయైయుమ్. ఊన్విఇత్యాది-శాశ్వరనుడైయస్వాతంత్ర్యవిశేషకరుడైయి లేవకాంతిక శాకప్రాప్తమెన్టుప డి-స్వతంత్రనుడైయకృపయైలేయూన్విప్రీరవడుక్కు-మెన్టైన్త యుపపాదిక్కి-రాల్ - నిష్కృపనుడైయ విత్యాది

సా-స్వా— అతుక్కుయాదృచ్చిక సుకృతమేజనకమానతువుమ్ సహజకృపామూలానాదిసంకల్పసిద్ధమాక్షేయా లే సుకృత విశేష ద్వారకత్యా ద్యుక్తి- స్వభావత్రైయుమ్, స్వాతంత్ర్య కారుణ్య స్వభావత్రైయుమ్- బంధ మోక్షవ్యవస్థైయైయుమ్, అజ్ఞాతి లంఘనే బంధమ్ వ్యాజానుష్ఠానే మోక్ష మెన్సి-ర మర్యాదైయైయుమ్- ఊన్వి ప్రీరవడుక్కుమ్, పారమై శాంత్యం వహిక్కు వడుక్కు మెన్టుపడి - కారుణ్య మాత్రమే రక్షణ కారణమాకిల్ స్వాతంత్ర్యమే రక్షణానుపయుక్తమాక ప్రసంగియాతో? ఎన్న స్వతంత్రుడైయ వితి - నిగ్రహ త్తుక్కు- స్వాతంత్ర్యమాత్రం ప్రధాన మానాలుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు- స్వాతంత్ర్యసహ కృత కృపైప్రధానకారణమెన్టుపడి - నిగ్రహత్తిల్ స్వాతంత్ర్యమాత్రమేపోలే అనుగ్రహత్తిల్ కృపామాత్రం ప్రధానకారణమాక లాకాతో? స్వాతంత్ర్యాపేక్షైయిలే తన్మాత్రన్మాక కారణమాకలాకాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - నిష్కృపనుడైయవితి

సా-ప్ర— ఊన్వి ప్రీర వడుక్కుమ్ , ప్రాధాన్య జ్ఞాన పూర్వకం తదేక రత్యత్వమనుసంధాయవతి తుంప్రాప్తమ్ - ఎన్టుకరుత్తు, ఇత్యభి ప్రాయః - నను స్వతంత్ర నుడైయ కృపైయిలే ఇతి స్వాతంత్ర్యకా రుణ్యయో బంధ నివృత్త్యుప యోగి త్వేనాను సంధేయిత్వోక్తి రనుచితా - భరన్యాసా నుస్థాన సహకృ తేనై కేనైవ చరితాథత్వా దిత్వత్రాహ- నిష్కృపనుడైయేత్యాది - కారుణ్య న్నామ స్వాథా నిర పేక్ష

సా-వి— కారణమిత్యుచ్యమానం-వశీకరణవిశేషజ్ఞశితి సంబంధః - ఎన్టు, ఇతి - ఏవంప్రకారేణ - ఊన్విప్రీరవ డుక్కుమ్, కృపామూరిప్రాధాన్యజ్ఞాన పూర్వకం తదేకరత్యత్వ మనుసంధాయ వతితత్వం - ఎన్టు కురిత్తు ఇతి భగవదీయ స్వాతంత్ర్య కృపాప్రాధాన్య ప్రకటనాభిప్రాయ ఇత్యథాః - అయంభగవతో పర్యను యో జ్యస్వభావః - తథావోక్తం-మిథః కలహకల్పనావిషమవృత్తి లీలాదయా పరిగ్రహణకౌతుక ప్రథిత పారవ శ్యశీప్రభు, రితి. నను స్వతంత్రనుడైయ కృపైయిలే ఇతి ఉభయో బంధ నివృత్త్యుప యోగిత్వానుసంధానం కిమథాం? ఏకేనైవ చారితా భ్యాం దిత్వత్ర ఉభయో రావశ్యకతా ముపపాదయతి - నిష్కృపనుడైయేతి -

సా-సం— ప్రమాణ ప్రతినియత మానేత్యుక్త్యా కథంజీవేదిత్యాదిశంకాత్రయనిరాసః-ఊన్వి, స్వతంత్రస్యకృపై కావ లంబకస్స-ప్రీరవడుక్కుమ్, వ్యాజవి శేయోనుష్ఠాతుముచితః-తహి-స్వాతంత్ర్యకారుణ్యయోరన్యత రేణై వాలమిత్యాశంకాయాంతయోస్సముచ్చిత్యప్రయోజకత్వం సామాన్యేనశిక్షయతి-నిష్కృపనుడైయే త్యాదినా-

మూ- స్వాతంత్ర్యంబాధకమ్-అస్వతంత్రసుదైయకారుణ్యమ్ పరర్ కు-మఅనుపకారకమాయతనకు-మ్ క్లెశావ
హమాయిరుకు-మ్-స్వతంత్రసుదైయ కారుణ్యమ్ ని నై త్తతుముడిక్రై-యా లేతనకు-మ్ అతిరసమాయ అశ్రయి
ప్పారెల్లామ్ అన్తె అనిష్ట నివృత్తికు-మ్ ఇష్టప్రపాప్తికు-ముడలాయిరుకు-మ్ - ఇప్పడి (యిరుక్కైయా లే)
యాక్కైయా లే అవతారదశైయిల్ ,,, వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి దుఃఖితః,, ఎన్తిప్పుడై కళిటొల్లు
మనై మెల్లామ్ అనుగ్రహవిషయమాయిరుప్పార్ శిలరేరంజిప్పిక్రై-కు-మ్ అనురప్రకృతికలై మోహిప్పిక్రై-కు-

సా-దీ- మూన్టువాక్యత్తాల్ - బాధకమ్, అశ్రితానామపి ఎన్టుశేషమ్- అస్వతంత్రసుదైయకారుణ్యమ్ క్లెశా
వహ మెన్నీర్ - అనాల్ ,, వ్యసనేషు మనుష్యాణాం,, మెన్టు దుఃఖ మెన్లనెశో ల్లిళ్ళు? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరా
ర్ - ఇప్పడియాక్కైయా లిత్తాచియాల్ - అనురప్రకృతికలై మోహిప్పిక్రై-యమ్ అశ్రితవిషయ కృపాతి శయ
కార్య మిదీ - అశ్రితవిరోధినిరసనమ్ పోతే అవతారదశైయిల్ దుఃఖప్రలాప పలాయనాదికలైల్లామచి నయ

సా - స్వా - ఇప్పడి స్వతంత్రసుదైయ కృపైతనకు-మ్ అతిరసావహైయె
న్టుశొన్నతు కూడుమో? అవతారదశైయిల్ ఛొళ్ళర నుమ్ ,, వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి
దుఃఖితః ,, ఎన్కరతు శేరుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కివార్ - ఇప్పడి యిరుక్కైయా లే ఇతి - ఇప్ప
డి యిరుక్కైయా లే, స్వతంత్ర సుకు-మ్ కృపైరసావహైయాక్కైయా లే - రంజిప్పిక్రై-కి-తి - లోకత్తిలే
ఒరువక్ క్లెశత్తొప్పార్ త్తుసుహృత్తుకు-మ్ క్లెశముణ్ డాకిల్ అవిషయ త్తిలేనిరవధికప్రేమమ్ కాక్రైయా లేతద్వ
త్సవిషయ త్తిల్ ప్రేమోత్పాదనత్తుకా-కవెన్టపడి- అనురేతి-రక్షణ శక్తియిల్లమైయా లే క్లెశప్పడుకి రానా
క్రైయా లే ఇవనిశ్వరనన్నెన్టుమో మోత్పాదనత్తుకా-కవెన్టపడి - ,, నలేవాగన్మతాకావ్యేకాచివత్రభవిష్యతి,,

సా-ప్ర-పరదుఃఖనిరాచికిషేతతద్భంధనివర్తన ప్రధానకారణం-స్వాతంత్ర్యంతుస్వసంకల్పసమకాలంకార్య
నివర్తకానో పయుక్త త్వాత్సహ కారితేనతదప్య పేక్షిత మితి భావః - నను స్వాతంత్ర్యా సమానాధికర
ణ కారుణ్యస్య క్లెశావహ త్వోక్తి రనుచితా - నిరంకుశ స్వాతంత్ర్య సమానాధి కణణ భగవ త్కృపాయా
అపి వ్యసనే ప్విత్వాదిషు క్లెశావహత్వ దశనా దిత్యత్ర ,, ఏష సర్వ భూతాంత రాత్మాప హత పా
ప్మాదివ్యో దేవ ఏకొనారాయణ ,, ఇతి తస్యాప హత పాప్మత్వావగ మాద్దుఃఖాభి నయ మాత్ర మితిద
శయ న్నభినయస్యప్రయోజనం హేతుమప్యహ - ఇప్పడి యాక్కైయాలిత్వాదినా-ఉక్తా భేప్రమాణమాహ-

సా-వి- ని నై త్తతుముడిక్రై-యా లే, సంకల్పిత సమాపకతయా-అన్తె, సద్వీవ-ఉడలాయిరుకు-మ్, సాధనం
సద్విద్యతే - నను,, భృశంభవతి దుఃఖితః,, ఇత్యుక్తత్వా త్స్వతంత్రస్యాపి కారుణ్యం క్లెశావహ మేవేత్యత ఆ
హ - ఇప్పడియాక్కైయా లే ఇతి - ఎన్తిప్పుడై కళిలే, ఏతత్త్వ నలేషు-

సా-సం- ఉడలాయ్ - హేతు వాయ్ - తహి-స్వతంత్రస్య కారుణ్యో దేవ స్వాశ్రీతేషు యథాభిమతఫలదా
న సంభవే వ్యసనే ప్విత్వాదయః - కథం నిర్వాహ్య ఇత్యుక్తాహ - ఇప్పడి యాక్కైయా లే ఇతి - కరుణయై
వరక్షక స్వాపి లోకరణ విశేష సాపేక్షత్వాది త్యక్షణి - భృశం, కేవలం - శిలరై, వశీ కరణవిశేయోన్ము
ఖ సాత్విక ప్రకృతీ - మోహనం , ఇతరసజాతీయత్వ బుద్ధి జననం- ఆక విత్తనై ఇత్యుక్త్యా దుఃఖితో
క్తిః కారుణ్యోద్వైకల్య నిబంధనా నేతి ఫలితం- కథమిద మవధార్మత ఇత్య పేక్షాయాం ,, పరాస్యశక్తి,,

మూ—మూకవిత్తనై. ఇవ్వథః తైః కాలస్యహిచమృత్యోశ్చైజంగవస్థావరస్యచ। ఈశతేభగవానేకస్సత్యవేత
ద్భ్రీమితే । ఈశన్నపిమహాయోగీనవకస్యజగతరిప్రభుః। కర్మాన్యారభతే కర్తుంకీనాశభవదుబలః । తే
న వంచయతేలోకాన్మాయామోగేనకేశవః । యేతమేవప్రపద్యం తేనతేముహ్యన్తిమానవాః । కృత్వా భా
రావ తరణం పృథివ్యాః పృథులోచనః । మోహయిత్వా జగత్సర్వంగతస్సంస్థాన ముత్తమమ్ । మనుష్య
దేహీనాం చేష్టా మిత్యేవ మనువతతే । లీలాజగత్పతేస్తస్య ఛందతస్సంప్రవతతే , ఇత్యాది కళితే

సా-దీ— మాత్ర మే, స్వాభా వికల్గ శన్తైస్తు మిడత్తిల్ ప్రమాణ క్గల్ కాట్టుకి రార్ - ఇవ్వ థః
తైః యైస్తు తుడగ్గి. భగవానేకవీవ ఈశతే - సవకరుక్కుమ్ ఈశతయా స్వతంత్ర నైష్టపడి . ఈశన్నపి,
స్వతంత్ర నాకిలుమ్ . అవక మహాయోగిత్యాల్, మోహయోగ తైః యుడైయ వ నా కై యా తైస్త
పడి. దుబలకపోల్ కర్మకల్గై పుణ్ణ ఉద్యోగిక్కుమ్. అశక్తక్ పోల్వ్యాపారక్లై పుణ్ణ మైనై -
కీనాశక్, కృషీవలక్ - అవకపోల్. తేనేతి - అన్త దౌబల్యాభి నయత్తాల్ - లోకాక్, ఆ సుర ప్రకృతి
కల్గై. మోహిప్పిక్కుమ్. ఎవర్ అవనైయేప్రపన్న రాకిరార్ అవర్కల్ మోహియారివనడైయ వభి నయ
త్తాల్ - కృత్యేతి - సంస్థానం, పరమపదై. మనుష్యేతి - ఇత్యేవం, ఇప్పడియే. మనుష్య రుడైయ చే
మైయై అభినయిక్కు మైష్టపడి - అభినయ రూపైయాన విన్త లీలయవనుక్కు స్వేచ్ఛైయాలే యన్దా

సా - స్వా — ఎన్త ప్రమాణ త మ వ చ న తై నిష్ప్రమాణమాక మోహనాథః ము
న్తక్లిష్టమాకనయి ప్పిక్కై యసంగతమనో ? ఎన్నప్రమాణ మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథః తైః ఇతి- ఈ
శతే, నియన్తా భవతి . ఈశన్నపి సర్వస్య జగతః ప్రభుః దుబలః కీనాశక్ కృషీవలభవ - కర్మాణిక
తుకమా రభతే, అనుచిత కర్మాణిదౌత్య పటాయ గాదీని కతుకమా రభతే - తేన వంచయతే, లోకా
స్మోహయ తీత్యథః - తంశరణా గతాన్మ నముహ్యం తీత్యథః - మనుష్య దేహీనాం చేష్టా మి త్యేవ
మను వతతే, అభినయ తీత్యథః - ఛందతరి , స్వేచ్ఛయైవ - తస్య ఇతర మోహన రంజన లీలారసం
ప్రవతతే - ఇప్పడి రంజనాథమ్ మోహనాథమ్ వాదుఃఖిక్కిల్ సలసారివ ద్దుఃఖిత్వ దోషమప్రసంగి
యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అకైయాతితి - అకైయాత్, దుఃఖాదికం మోహన రంజనాథమా
కైయాలే యైష్టపడి - వస్తునత్తైయన్తిక్కై అభినయమాత్రతైలుమ్ రంజన మోహనాదికం నిద్దిక్కు మైన్తకరున్తు.

సా-ప్ర — ఇవ్వథః తైః ఇత్యాదినా - “ మోహయిత్వా జగత్సర్వ , మితి భక్తి పరవగాన్ సౌశీ
ల్యరూప గుణావిష్కారేణ ప్రతికూలాదుఃఖానుభవేయథాథః బుధ్యా చేత్యథః - ఛందతరి, సంకల్పతరి-

సా-వి—అభినయమాత్రమేయశ్శతు, ఇతి భగవతో, విశోకో విజిమత్స, ఇతిశోకాభావాదితిభావః- కీనాశక్,

సా-సం— రిత్యాది శ్రుత్యుప బ్రహ్మణ వచ నాన్యరాహరతి - ఇవ్వథః తైః ఇతి - కాలః, యమ కింక
రః - మృత్యుః, యమః - ఈశతే, స్వేచ్ఛయైవనియా-మకో భవతి - “ భీషాస్మా , ణిత్యాదిక మిహాభా
వ్యం - ఈశన్నపి , నియమనశక్తిపి - మోహయోగీ, స్వేచ్ఛాను గుణ పరిణత్యనుగుణ జ్ఞానవాక్ - కీనాశక్,
తుద్ర పురుషః - చేష్టా, కతవ్యాక్రియా ఇతీతి ప్రధాన క్రియా. సన్నివేశః- ఏవమిత్యుప కారక స్సన్ని
వేశః - చేష్టా ఇతికార్యా ఏవం కార్యేతిమనుష్య దేహీనాం దశాయన్నను నిష్ఠ తీత్యథః -

సూ—మహాషిః-కళసుతియిట్టార్ కళే - ఆకై యాత్ అవతారవృత్తాంతగ్గళిలుమ్ దురిఖాభినయమాత్రమే యుశ్య తు. అతుతానుమ్ కృపామూలమ్ - ఇతుస్వతంత్రనాన తనక్కు లీలై యుమా యిరుక్కుమ్. కూనర్ కురళశై కొణ్డాడిరక్షిక్కై-నిరపేక్ష రాసరాజాక్కళుక్కు-లీలైయుమాయ్ కృపాకార్యముమాయ్ క్కాణానిన్నోమిరే-

సా-దీ— కిరతు. తదన్య ప్రేరణాది యినాలస్తు - ఉపసంహరిక్కిరార్ - ఆకైయాలిత్తాది - అభినయత్రా ల్ అశ్రిత రంజనముమ్ కృపాకార్య మెనిగిరార్ - అతుతాను మెన్టు - ఆనాల్ “లీలాజగత్పతే స్తస్య, ఎన్న్ తెగ్గనే ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇతుస్వతంత్రేతి - ఇతులీలై యుమాయ్ కృపాకార్య ముమాయిరుక్కు మెన్టు మిడలై దృష్టాంలేన సమథిక్కిరార్ - కూనర్ కురళశై ఇత్తాదియాల్-జగద్రక్షణాదికళే లీలాప్వేసి

సా-స్వా— యద్వా ఈశ్వర నుక్కు పరత్వ దళైయిలే క్లెణాది దోష మిల్లావిట్టాలుమ్ అవతార దళైయి లే దురిఖమ్ పరమాథా మానాల్ ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆకై యాలితి - అభినయ మాకిత్ లోక త్తిత్ పరదురిఖ త్తిత్ దురిఖాభినయమ్ దోషావహ మాకిరాప్పోలే దోషమాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరు లిచ్చెయ్ కిరార్ - అతు తాను మితి - లోకత్తిత్ దురిఖాభినయమ్ వంచన కార్యతయా దోషావహ మా నాలుమ్ కారుణ్య కార్యమాన వితు దోషమన్నెన్న్ పడి - ఆసుర ప్రకృతి మోహన-ముమ్ అశ్రిత విషయ కారు ణ్య కార్యమాకైయాలే దోష మన్నెన్న్ కరుత్తు - ఇప్పడి దురిఖాభినయ మూల రంజన మోహనమ్ కృపా మూల మాకిత్ “లీలా జగత్పతే స్తస్య ఛందత స్సంప్రవళితే , ఎన్న్ లీలాత్వోక్తి శేరు మో ? ఎన్న వ రుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇతుఇతి - లీలైయు మాయిత-కృపాకార్యము మాయ్ లీలైయుమాయిరుక్కు మెన్న్ పడి-కృ పాకార్యరక్షణమ్ లీలైయాకక్కుడు మో? ఎన్న లోక రీత్యాసమథిక్కిరార్ - కూనరిత్తాదినా-ఇప్పడిలోకదృ ష్టియాలే చేతనసంరక్షణమ్ కృపాకార్యముమాయ్ లీలైయుమాయిరుక్కు మెన్న్ శొన్నతుకూడుమో? లీలైయావ తుస్వసంతోష హేతుభూతవ్యాపారమేయనో? ఇన్న్ అచేతనరక్షణమ్ లీలైయానాలుమ్ చేతనసంరక్షణంచేత నసంతోష హేతు వాకైయాలే లీలైయాకక్కుడు మో? లోకదృష్ట ప్రక్రియయా కూడుమెన్న్ లోకదృష్టి

సా-ప్ర— నను “లీలాదత్తంతవనవసరే , ఇత్యుక్తప్రకారేణ దయాకార్య వ్యతిరిక్త విషయత్వా స్తీల యా దురిఖాభినయస్య దయా కార్యత్వం లీలా రూపత్వంచా నుపపన్న మిత్యత్ర దురిఖాభినయస్య రక్ష ణాథాత్వా న్నాను పవత్తి రితి సోదా హరణ ముత్తర మాహ - కూన రిత్తాదినా - దయాకార్య స్యాపి

సా-వి— కృషి వలరి - అతుతానుమ్, అభినయేనాశ్రిత రంజనముపి. కృపామూలం, బహుప్రసా బోధ ధ్యః - అశ్రిత రంజనస్య లీలా రూపత్వ మాహ - ఇతు స్వతంత్ర నానే తి - కృపా కార్యాశ్రిత రంజ న స్య లీలా రూపత్వం దృష్టాంలేన సమథిక్కిరార్ - కూనరితి - కూనర్ , గడులాః - కుళ్ళర్ , వామనాః - కొణ్డాడి రక్షిక్కై, వినోదేన రక్షణం- లీలైయుమాయ్, లీలాపిసత్ - ప్రయోజనాంతరా శిరస్కతయా

సా-సం— హేయ ప్రత్యసీకే దురిఖాభినయస్యాప్య నుప పత్తౌ తాం పరి హ రతి - అ తు తా నుమితి - పరుదురిఖ నిరాకరణ సమథిక్కిరార్ కృపాదురిఖాభినయంకథంజనయే దిత్యత్రాహ - ఇతు వితి - అనుకరణస్య లీలాత్వ కృపాకార్య త్వయోర సంభవం దృష్టాంలేన పరిహరతి - కూనరితి - కొణ్డాడి, త దీయ భమాను కరణాదినా రంజ యిత్వా - లీలా రసాథా స్వతంత్ర వ్యాపారస్యచకృపామూలకతయా

మూ—ఇప్పడి యాకైయాలేయి రే “ఉపాదత్తే సత్తా స్థితి నియమనాద్యై శ్చిదచితోస్వముద్దిశ్య శ్రీమాన్”,
ఎన్దతు- ఇప్పడి పరహిత వ్యాపాతాశ్రయ మాకైయా లే

సా-దీ—కృపాకార్యజ్ఞ శైస్తుమతిలుమ్ స్వాతంత్ర్య కారుణ్య వ్యాజసాపేక్ష రక్షకత్వాది కళిలుమ్ అభియు
క్తోక్తియై కాట్యుకిరాత్ - ఇప్పడియాకైయాలితి - సత్తా స్థితి నియమనాదికల్ పరహితరూపమాకైయాల్
కృపాకార్యమెన్దు సిద్ధమ్ - చిదచితో స్వాధముపాదత్తే ఎన్దు స్వాతంత్ర్యముమ్ లీలైయుమ్ శాల్లిత్తు - ఇ
న్లోక్తిను త్రరాధత్తే వెళియిడుకిరాత్ - ఇప్పడి పరహితేత్వాది - “ఉపాయోపేయత్వే తదిహత వ త
త్వం నతుగుడా వతస్తాన్వం శ్రీరంగే శయశరణ మవ్యాజనుభజ,, మెన్దు త్రరాధం- ఇప్పడిపరహిత వ్యాపారా

సా-స్వా—యిన్దు ప్రమాణ మాకక్కుడుమో? ఎన్న అభియుక్తోక్తిముఖేన ఉపనిషత్ప్రమాణమెన్దుళిచ్చె
యికిరాత్ - ఇప్పడి యాకైయా లే యిరేఇతి - చేతన రక్షణం లీలైయు మాయ్ కృపాకార్యము మాకై యా
లే యెన్దుపడి - సర్వచేతనాచేతన తత్వముమ్ భగవతా స్వగతాతి శయాధానెచ్చయా ఉపాత్త మెన్దుఉపని
షత్సిద్ధమగు పడియాలే శేష భూత రాకైయాల్ తత్సంరక్షణమ్ స్వపురుషార్థ పర్యవ సాయియాక కు
రైయి లీలై యెన్దు పడి - ఇప్పడి యాకిత్ - ఇహ , చేతన విషయే - తత్, తస్మాత్కారణాత్ - త
వాపా యో పేయత్వే ఎన్దు పూర్వాధాన్ భత్తే హేతు వాక నిజేశిస్తు చేతనాక్ ప్రత్యుపా యత్వ
మ్ శొల్లికిరతు కూడుమో? స్వప్రయోజనార్థ ముపా దానం పరాన్వే తనాక్ ప్రత్యుపా యత్వ హేతు
వాకక్కుడా లే? ఎన్న వతుళి చెప్పికిరాత్ - ఇప్పడియితి- పూర్వాధాన్ తిత్సత్తా స్థితి నియమనవ్యాపారమ్

సా-ప్ర—లీలాత్వంసాంప్రదాయకమిత్యాహ-ఇప్పడియాకై యాలేఇత్వాదినా-దయాకార్యణాంజగత్సంగే
స్థితివినాశా దీనాంభగవ దధత్వం లీలాత్వేనేతిభావః- ననుజగత్సృష్టేభగవ లీలాత్వే తస్యాచ్చేతనదుః
ఖాను భవస్యాపి హేతుత్వా స్మృగయావ దితర బాధ పర్యవ సానా ద్భగవతో నైఘృణ్యా పాదకత్వ
మేవస్యా దిత్వత్ర “కృపేకాకన్యైకం హితమితిహి నస్తిస్మనయన,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ చేతనానాంత
త త్సుఖ దుఃఖాను భవేన తత్తత్క మ్ తయ తూపాను భవేన తత్తత్కమ త్తయ రూపాను గ్రహస్య
భరన్యాసా నుష్టాపన ద్వారా మోక్ష ప్రదాన రూపాను గ్రహస్యచ హేతుత్వాన్న నైఘృణ్య ప్రసంగః-
ప్రత్యుతరక్షకత్వోపాయత్వప్రప్యత్వరూపగుణసిద్ధ్యానుగుణ్యమేవేత్యభిప్రాయేణాహ- ఇప్పడిపరహితేత్వాది-

సా-వి—సంతోష హేతుఃఫలసాధనాధికరణవ్యాపాగోలీలా-దయాకార్యస్యాపిలీలా రూపత్వంసాంప్రదా
యిక మిత్యాహ - ఇప్పడియాకైయాలే ఇతి - సత్తా స్థితి నియమనాచేరి పరహిత రూపత్వా తక్పా కా
ర్యత్వం స్వముద్దిశ్యై స్వాధత్వా లీలాత్వ మితిభావః - ఇతివదతి వాగోపనిషదీ త్యధాస్యశేషః - ఉపా
యోపేయత్వే తదిహతవ తత్వంనతుగుడా వతస్తాన్వం శ్రీరంగేశయ శరణ మ వ్యాజ మభజ మిత్యుత్త రా
ధం - అత్రోక్తేరార్థం వ్యాచక్షే - ఇప్పడిపరహితేతి - ఇప్పడి స్వముద్దిశ్యే త్యనేనస్వాతంత్ర్యప్రతీతేః

సా-సం—రక్షణైకఫలకతాంఅభియుక్తసూక్త్యాప్యాహ-ఇప్పడియాకై యాలే ఇతి - ఇత్వభియుక్త సూక్తి
సిద్ధ సిద్ధోపాయత్వం సకించనంప్రత్యేవం, అకించనం ప్రత్యేవ మిత్యపపత్వాదశకాయతి - ఇప్పడితి- సత్తా
ది నిర్వాహక త్వేనే త్యధః - పరేషాం యద్ధితం ఉపాసనం న్యసనంచ తదాశ్రయత్వం తద్విషయత్వేనత

మూ—ఆశ్రితరుగ్ర-ర తుకనుమాయ ఉపాయంతర స్థాననివేశత్రా లేఉపాయముమాయరుక్మ-రక్షణవ్యాపార
రఫలాశ్రయమాకైయాతే శేషియు మామృత తి మాక ప్రాప్యనుమాయరుక్మ-ఇప్పడియరుక్మై-యివనుక్మ-
సా-దీ—శ్రయము మాకైయాత్ , రక్షణవ్యాపారఫలాశ్రయమాకైయాత్ ఎన్ట్రాత్ శ్లోకత్తిత్తదిహ ఎన్ట్రాపడమ్
వివృతమ్- పరహిత వ్యాపారమ్ సత్తా స్థిత్యాది. రక్షణ వ్యాపార ఫలాశ్రయత్వం స్వము ద్విశ్య ఎన్ట్రాత్ శ్లో
త్తిత్తు - ఉపాయోపేయత్వే ఎన్నతినథ-మ్ ఆశ్రితర్ క్షిత్యాది - ఉపాయంతర నైరశేష్య రక్షకత్వమ్ -
ఈశ్వరనుడైయ ఉపాయత్వంనామ - తత్తత్తాద్రక్షణ వ్యాపారాశ్రయత్వా దెన్ట్రపడి - ఉపాయోసి, ఉ పా
యంతర స్థాన నివేశితోసి - ఎన్న శ్లోకాథ- మెన్ట్రపడి - ఉపేయత్వే ఎన్ట్రై వివరిక్కి-రాత్ - రక్షణేత్యా
దియాత్. తవ తత్వమ్ ఎ న్ట్రై వి వ రి క్కి-రాత్ - ఇ ప్ప డి య రు క్మై-య త్యా ది యాత్ -

సా-స్వా—స్వప్రయోజన పర్యవసితమానాలుమ్ పరహితవ్యాపారముమాకైయాతేయుమ్ ఆద్య శబ్దత్రా లేఉ
పాయంతర స్థానెస్థాపన వ్యాపార ముమ్ గృహీత మాకైయాలమ్ పూర్వాధోక్త ముత్తరాధోక్త రక్ష
కత్వో పాయంతర స్థానాపన్నత్వ రూపోధయ విధోపాయత్వ హేతువాక క్మైయిత్తై యెన్టుకరుత్తు -
ఇబ్బ శ్లోకరి ఉపాయోపేయత్వజ్ఞో భక్త ప్రపన్న సాధా రణజ్ఞో , పూర్వా థాను సార త్రాతే ఎన్టు
తాత్పర్యత్రాతే రక్షకనుమామ్ ఉపాయము మాయరుక్మ మెన్టు దేశిక రుధయ విధోపాయత్వ పరమాకవ్యా
ఖ్యానమ్ పణ్ణినతు రక్షణ రూపతయా కృపాకార్యత్వముమ్ స్వముద్విశ్య ఎన్టు స్వపురు షాథ- పర్యవ సాన
త్రాతే లీలాత్వముమ్ ఫలితమ్ - ఇప్పడి యుపాయత్వమ్ పూర్వాధోక్త తాథ- హేతుక మానాలుమ్ ఉపేయ
త్వమ్ తద్దే తుక మెన్టు కూడుమో ? ఇబ్బ ప్రాప్యత్వ మావతు కైంకర్య ప్రతి సంబంధిత్వ మనో ? ఇ
తుక్మ- పూర్వాధోక్త క్తమాన స్వప్రయోజనా థ-ం చేతనా చేతన యోరు పా త్తత్వము మథ- సిద్ధ పరహి
త వ్యాపారాశ్రయత్వ ముమ్ హేతువన్టే ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరాత్ - రక్షణేతి - రక్షణ రూప వ్యాపార
స్వ ఫలం స్వప్రీతి రూప స్వాతి శయంత దాశ్రయతయా ఎన్ట్రపడి - ఇతినాతే శేషి త్వమ్ ఫలిక్మై-యాతే త
ద్దే తుకమాక కైంకర్య ప్రతి సంబంధిత్వ రూప ప్రాప్యత్వముమ్ కూడు మెన్టుకరుత్తు - ఆనాలు మిన్న శ్లోక
త్తితే - ఉపాయో పేయత్వే తది హత వత త్వం నతు గుణౌ , ఎన్టు శొన్నతు కూడు మో ? నిగ్రహ క
త్య త్యాది కళుమ్ సత్య మాకైయాతే తత్వ మనో ? నతు గుణౌ మెన్కి-రతు తా- కూడుమో ? ఉ
పాయత్వాదికళుమీశ్వరనుకు-ధమ-తయాగుణ మనో ? ఎన్న తత్వ శబ్దాథ- మరుళి చెయ్కిరాత్ - ఇప్పడితి-

సా-ప్ర—నను రక్షకత్వోపాయత్వ ప్రాప్యత్వానాం లోకే భిన్నాధికరణత్వోపాధికత్వయో ద-శ-నాద్యథా
లూకం తేషా మాపాధికత్వా నేకనిష్ఠ త్వేస్తీకా ర్థే ఇ-నభగవత్యనే కగుణసిద్ధిరిత్యత్రాహ-ఇప్పడియరుక్మై-ఇతి -

సా-వి—తేనప్రకారేణ పరహితవ్యాపారాశ్రయమాకైయాతే రక్షకనుమాయత్వనేన ఉపా యంతర నైర శే
ష్యేణ రక్షకత్వం ఫలితం - తేనోపాయంతర స్థాననివేశా దుపాయత్వ సిద్ధికి- రక్షణేతి-రక్షణవ్యాపారస్వ
యత్ఫలంత దాశ్రయతయా శేషిత్వమతఏవోపేయత్వంచేతిభావః-తత్వశబ్దాథ-మాహ- ఇప్పడియరుక్మై- ఇతి-

సా-సం- తన్నివా-హకత్వంరక్షకత్వంసకించనాకించనోభయవిషయం-ఉపాయంతరస్థాననివీష్టతయోపాయ
త్వ మకించన మాత్ర విషయమితి భావః-స్వముద్విశ్యేత్వంశ సిద్ధమాహ- రక్షణేతి-ఫలా, శ్రయత్వంప్రధానఫలి
త్వం. అతఃకీయాక, శేషిత్వాదు త్తకైంకర్యోద్దేశ్యత్వేన-ఇప్పడియరుక్మై, రక్షక త్యాదిచతుష్టయ వైశిష్ట్యం-

మూ—స్వరూపప్రయుక్తమేష్ట ధర్మిణ్ గ్రహక ప్రమాణసిద్ధిమ్ - ఇప్పటిరక్షకనానైశ్వర్యనుక్కుప్రధానమాన
జ్ఞానశక్తికరుణైకశిల్ జ్ఞానశక్తికల్పగ్రహనుగ్రహసాధారణశ్శిల్ - కారుణ్యమనుగ్రహత్తుక్కుఅసాధారణమ్ -

సా - నీ — యత ఉపా యోసి అత స్తా మ వ్యాజమ్ , భక్త్యా ది వ్యాజాంతర వ జ్ఞం -
అభజమే స్తతాత్ వ్యాజ సాపేక్ష రక్షకత్వం సిద్ధమ్ - కృపైయిలే యూన్ది ప్రిరవడుక్కు మెన్ద తుక్కు నిమి
త్తమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి రక్షకనిత్యాది-కారుణ్యమపరదుఃఖదుఃఖత్వమెన్దమత్తై వ్యావర్తికీరార్ -

సా-శ్వా — తత్త్వం , స్వరూప ప్రయుక్తం - నత గుణౌ, బౌపాధిక తయా అగస్త్య క్లశస్మిన్ద కరున్దై-
ఇప్పడినత్తా స్థితి నియమనా ద్యైశ్చేతనా చేతనయో స్సాన్వధకతయా ఉపాదానం సార్వజ్ఞ సర్వశక్తి కా
రుణ్య మన్దికై కూడా మైయాలే మూన్దజ్ఞా-రణ మాకై యాలే కృపై యిలేయూ ప్రిరవడుక్కు మె
న్ద విశేషోక్తి శేరుమో? ఎన్ద వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి రక్షకేతి - కారుణ్య మను గ్రహ సాధారణ

సా - ప్ర — “కో హ్యే వా న్యా త్కః ప్రాప్యో త్ - య దేష ఆ కాశ ఆ నం వో న న్యా
త్ - ఏష హ్యేవా నందయాతి - అమృత వ్యైష సేతుః - పరాత్పరం పురుష ముపైతి దివ్యం - నారాయణ
సాయుజ్య మవా ప్సీతీ ,, త్యాది ప్రమాణా న్నొక్త ప్రసంగ ఇతి భావః - నను బంధ నివర్తనే కారుణ్య
మాత్రస్యప్రాధాన్య నోపపద్యతే- జ్ఞానశక్తి రపి సర్వ కాశ్యేషు ప్రాధాన్యా దిత్యత్ర జ్ఞానశక్తి ర్నిగ్ర
హసాధారణ్యం కారుణ్యస్యరక్షకసాధారణ్యంప్రదశకయైరక్షణోపయుక్తజాన్యమానకాలకటాక్షాదీనా
మపి హేతుత్వరూపంప్రాధాన్యంబహుధోపపాదయతి- ఇప్పడిరక్షకనానైత్యాదినా-తత్రానుగ్రహసాధారణస్య

సా-వి— తత్త్వం,స్వాభావికం - నతుగుణౌ, ఆగంతుకే నభవతరి. యద్వాప్రశంసార్థేనభవతరి. ప్ర
తితంత్ర నిశ్చయాధికారే ప్యేవం శ్లోకోస్మాభి వ్యాఖ్యాతరి - ధర్మిణ్ గ్రహకమాన సిద్ధమితి - సర్వస్య శ
రణం సుహృ ,, దివీ శ్వరస్య స్వరూప బాధకప్రమాణ సిద్ధం - శరణ మిత్తు పాయత్వం సుహృ దిత్తు పే
యత్వ మిత్యధః - నను కృపాకార్యస్యాపి రక్షణ వ్యాపారస్య లీలాత్వం సమ్మతి ప్రదశకన పరశ్లోక స్థి
పాయత్వో పేయత్వ నిరూపణం కథ మిహ సంగత మితిచే త్సత్త్వం - ప్రాసంగికం తత్ - యద్వా , సత్తా
స్థితి నియమనాది వ్యాపారస్యలీలాత్వే తస్యచేతన దుఃఖకరత్వా నైర్మఘ్ణ్యం స్యాదిత్యత్ర,అచిదవిశిష్ట్యా
న్ద్రశయే జంతూనవలోక్య జాత నిర్వేదా | క రణ క శే బ ర యో గం వి త రసి వృష శైలనాథకరుణె
త్వమ్ | ప్రణతప్రతికూల మూలసూతి ప్రతిఘఃకోపి వృషావతేశ్వరస్య | కలమే యవసా పచాయ నీ త్యా క
రుణైకింకరతాం తవోపయాతీ,, త్యుక్త రీత్యా రక్షకత్వో పాయత్వోప యుక్తత్వా న్దైర్మఘ్ణ్య ప్రసంగ
ఇత్యభిప్రేత్యాహ - ఇప్పడి పరహితేత్యాదినా - ఉపాయత్వై కథముపేయత్వం ఉభయోభిన్నా ధికరణ నిష్క
త్వదశకనా దిత్యత ఆహ - ఇప్పడియిరుక్తై యితి - అత్రాప్యపేయత్వ కథనం ప్రాసంగిక మే వే తి ధ్యే
యం - పూర్వం స్వతంత్ర సుదైయ కృపైయిలే ఊన్ది ప్రిరవడుక్కుమితి కృపాయాః ప్రాధాన్య జ్ఞాన పూ
ర్వకం తదేకరక్ష్యత్వ మనుసంధాయ వర్తితవ్య మిత్తుక్తమ్ - తత్ర కథం కృపాయాః ప్రాధాన్య మిత్యత్ర
తదుపపాదయతి - ఇప్పడి రక్షకనానేతి - నను,వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి దుఃఖిత ,, ఇత్యాది

సా - సం — అథరక్షకత్వోప యుక్త గుణవిషయవిచారః క్రియతే - ఇప్పడిత్యాదినా - పూర్వ ముక్తం
స్వాతంత్ర్య ప్రాధాన్యం. తస్యనిగ్రహనుగ్రహ సాధారణ్యంచ సిద్ధవత్కృత్య జ్ఞానశక్తి కరుణైక శిష్యుః -

మూ— ఇబ్బు కారుణ్యమావతు? పరహితప్రవణతై. ఇతుత్రవిధ చేతనర్ కళుడైయ సత్తా స్థితి కళుక్కుమ్, అనుకూలప్రవృత్తికళుక్కుమ్, నిత్యరుడైయ నిత్యాను భవత్తుక్కుమ్, ముక్తరుడైయ అనా వృత్తి క్కుమ్, లీలావిహూతియిల్ సామాన్య సృష్ట్యాదికళుక్కుమ్, స్వావతారరూపైయాన శుద్ధ సృష్టి క్కుమ్ ,

సా-దీ— ఇబ్బుకారుణ్య మెన్దు - నిరుపాధిక పరహితేచ్చై యెన్దుపడి - ఇతర ప్రాధాన్యోప యోగి యా సకార్యవిశేష పరంపరైయై కార్మిక్కిరాల్ - ఇతు త్రివిధత్యాది చూణికైయిల్ - సత్తా, స్వరూప లాభమ్, స్థితిరి, సత్తానువృత్తి రూపా. అనుకూలేత్యాది - శేషికైంకర్య ముమ్ తదుపయుక్త వ్యాపారజ్ఞ కుమ్ అనుకూలప్రవృత్తికళి - ఇబ్బుమ్ త్రివిధచేతనరుడైయ వెన్దుతు అన్వయిక్కిరతు - సామాన్యసృష్టి యావతు సృష్టిమాత్రమ్ - వైషమ్యమ్ కమకృత మిరే. ఆదిశబ్దతై రక్షణసామాన్యమ్ -

సా-స్వా—మాకైయా లేవిశిష్యతన్నిష్ఠ త్వోక్తిసంగతైయెన్దుకరుత్తు- ఇబ్బు కారుణ్యమావతు పర దురిఖదురిఖి త్వ మాకిలిశ్వర నుక్కు దురిఖత్వం ప్రసంగి యాతో? పరదురిఖా సహిష్ణుతై యాకి లతు సత్తా స్థితి త్యాది రూప రక్షణత్తు క్కూనుపయుక్త మన్తో? దురిఖ నిరాకరణ రూప రక్షణత్తుక్కున్తో అతప యుక్తమ్? ఎన్న వరుళి చెప్పిక్కిరాల్ - ఇజ్జీతి - ఇబ్బు , అను గ్రహ కారణ త్రికమధ్యై- ఇప్పడి పర హిత ప్రవణ తా రూప కారుణ్య మను గ్రహత్తుక్కు అసాధారణ మెన్దు శొన్నతు కూడుమో? ఐశ్వర్య కైవ ల్యాదిరూపా నుగ్రహ త్తుక్కుమ్, శాస్త్రజన్య తత్త్వజ్ఞానాది కళుక్కుమ్, జన్మాం తరాజిత పుణ్యమే నిదాన మాకై యాలే కారుణ్యత్తుక్కుప యోగముణ్డో? కింవ ,, శరణ మవ్యాజ మభజ ,, మెన్దు శొన్నతు తాకూడు మో? సూర్యం వ్యాజ సాపేక్ష రక్షకత్వమ్ శొన్నతు విరోధి యాతో? వ్యాజ సాపేక్ష రక్షి తృత్వమ్ శొల్లిత్ నిరుపాధిక సర్వ రక్షకత్వమ్ మూల మంత్రాది సిద్ధముమ్ విరోధి యాతో? ఎన్న వరుళి చెప్పిక్కిరాల్ ఇతి త్యాదినా - సత్తా స్థితి త్యాది రూప రక్షకత్వం వ్యాజ సాపేక్ష మల్లా మైయాలే నిర్వాజ నిరుపాధికన ర్వ రక్షకత్వముమ్ అనిష్ట నివారణాది రూప రక్షకత్వం వ్యాజ సాపేక్ష మెన్దు తాత్పర్య మాకైయాలే విరోధ మిల్లై యెన్దుపడి - సామాన్యేతి - మహా దహంకారాది సృష్ట్యాది కళుక్కు మెన్దుపడి -

సా-ప్ర— కారుణ్యస్య స్వరూపంప్రదశ్శయిక్ తస్యాను గ్రహకార్య రక్షణ విశేషే షూపయో గప్రకారా నప్యాహ . ఇబ్బు కారుణ్య మావతిత్యాదినా - సామాన్య సృష్టిక్కు మితి - ,, అచిదవిశేషితాకప్రళయసే మనిసం సరతకి కరణ కళైబరైఘటం యితుం దయమాన మనాని | వరద నిజేచ్ఛయైవ పరవాన కరోరి ప్రకృతి మ్మహావధిమాన భూత కరణావలి కోర కిణి ,, మిత్తుక్తరీత్యామహాదహంకార పంచ తన్మాత్రపంచ

సా-వి— ప్రమాణానుసారేణపరదురిఖదురిఖిత్వందయా, కథుతత్పరానుగ్రహస్యకారణమిత్యత ఆహ-ఇజ్జీతి. ఇబ్బు, ఇహపరమ పరుషై దురిఖాసంభవా త్పరేష్ట సాశాదిజనిత దురిఖదశ్శనేన స్వేష్టనాశ స్మృతిద్వారా దురిఖిన్యతివ్యాప్తేశ్చనతల్లక్షణ మితిభావని - హితప్రవణతైఇతి - పరోపకృతి మనపేక్షైత్యుప సాగర్యం - కృపాయానికార్య విశేష పరంపరామాహ - ఇతుఇతి -

సా-సం—,,యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి. పారిదుఃఖానిభక్తేభ్య,, ఇత్యాద్యవిరోధాయపరదురిఖనిరాచిక్కిమాక రూపంలక్షణమనాదృత్యప్రకృతానుగుణంలక్షణమాహ. ఇజ్జీతి. సామాన్యసృష్టిరి, మహాదాదిక్రమేణ సర్వేషామి

మూ—శాస్త్రప్రవర్తనత్తుక్కుమ్, అతడియాకతత్వహితవిషయమానజ్ఞానతై పిరప్పికైక్కుమ్, మోక్షశ్రద్ధేయుణ్డాక్కు కైక్కుమ్, ఇతుకొడుక్కైక్కుమ్ వ్యాజమాన సుకృత విశేషత్తుక్కుమ్, అధికారానుకూపశ్శళాన నిగ్రహశమనో పాయశ్శలై కొడుక్కైక్కుమ్, ఇవత్తిల్ కరణ ప్రేరణ వశైయిల్ సహకారియాయ్ నిరైక్కుమ్, ఉపాసకసుక్కు అంతరాయమ్వనాన్ ప్రతిసమాధానమ్ పణ్ణవిక్కైక్కుమ్, అకించనర్కు ఉపాయాంతర స్థానత్తిలే నిస్తునిరపాయ మాక రక్షిక్కైక్కుమ్, ఇవ్యాజశ్శలైకొణ్డు ప్రసన్ననామ్ అనాదికాలమ్మణ్ణి అనంత మహాపరాధశ్శలై అనాదరిత్తు అనంత సుఖత్తిలే విశ్రమిక్కుమ్మడి సంసారనివర్తక నాకైక్కుమ్, ఆతప్రపన్నర్కు అస్సోలే మోక్షమ్ కొడుక్కైక్కుమ్, ఇక్కిరున్తనాల్ నిరపరాధనాయరుక్కు షణ్ణుమ్మెన్టు ఫలమ్కోల మరన్త దృష్ట ప్రపన్న నుక్కు ప్రారబ్ధ కర్మవశత్తాలే వు కున్త అపరాధ త్తుక్కు అనుతాపత్తై చిలైప్పిత్తు అధికారాను రూపమానప్రాయశ్చిత్తవిశేషత్తిలేమూట్టుకైక్కుమ్ అజ్గన మృదుప్రకృతి కళల్లాతార్కు యమవిషయ గమనముమ్, కోలిన ఫలత్తుక్కు ప్రతి బంధక ముమ్ వారాతపడిపణ్ణి ఉపశ్శశ్శళాలే శిక్షిక్కైక్కుమ్ ప్రధానమాన సామాన్యనిదాన మాయరు క్కుమ్.

సా-దీ— నిగ్రహ శమనోపాయశ్శలై, భక్తిప్రపత్తికలై ఎనైక్. ఇవత్తిల్, భక్తిప్రపత్తికళిల్ - కరణశ్శళి, మనఃప్రభృతికళి - సామాన్యనిదానమ్, సర్వత్రసాధారణ్ణాల్ నిదానం, మూలకారణమ్. సుకృతవిశేషాదికళి

సా-స్వా—అతడియాకతి-తత్వహితవిషయజ్ఞానహేతు ధూతసుకృత విశేషముమ్చిరకాలసాధ్యతపఃప్రభృతి ద్వారాజ్ఞానోత్పాదకంభవతుష్టు సంకల్పి యతేశాస్త్ర రూపలఘుపాయత్తాలేతత్వజ్ఞానోత్పాదనసంకల్పమ్ కారుణ్యకార్యమెన్తపడి - మోక్షశ్రద్ధైయై యుణ్డాక్కుకై ఇతి - అల్ప వ్యాజ త్రాలే శ్రద్ధైయై యుణ్డాక్కుకైక్కు ఎన్త పడి - అధికారేతి - గురు, లఘు, లఘుతర, లఘు తమ రూప భక్తిప్రపత్తి తదుక్తి తన్నిష్ఠ సంశ్రయాది రూపోపాయ సృష్టికైన్త పడి - ఇవత్తిల్, ఇన్త లఘుపాయశ్శళిలే - కరణేతి - మనఃఆదికరణ ప్రేరణే ఎన్తపడి - ఉపాసకత్తి - ప్రతి సమాధానమ్, జ్ఞానీయేన్టుమ్ సంకల్పిక్కు వల్ల నాకైయాలే యతువుమ్ కారుణ్య కార్యమెన్తపడి - అకించనేతి - భక్త్యాది గురుతరోపాయస్థాన త్తిలే నిజైన్త పడి - అల్ప వ్యాజ విశేషమ్ పురస్కృత్య రక్షణం కృపా కార్యమెన్తపడి - ప్రధాన మానేతి - సామాన్య నిదానమెనైక్యాలేఅంకురాదికళుక్కుతత్తద్వీజాదికళిపోలే తత్త్రమవిశేషమ్ నిదానమానాలుమ్

సా-ప్ర— మహాభూతాది సృష్ట్యై రిత్యై ధంః - ప్రధానమానసామాన్యనిదానమితి-యథా అంకురా ద్యుత్పత్తౌతత్తద్వీజ విశేషానామేవా సాధారణ కారణత్వంజ లస్యతు సాధారణ కారణత్వం తత్తద్వీజాం కురా

సా-వి—పిరప్పికైక్కుమ్, ఉత్పాదయితుం-ఉణ్డాక్కుకైక్కుమ్, స్థాపయితుం-నిగ్రహ శమనోపాయశ్శలై, భక్తిప్రపత్తి - ఇవత్తిల్, అనయోగి - కరణ ప్రేరణవశైయిల్, అనుష్ఠానాధిక ప్రేరణదశాయాం - ప్రతిసమాధానం, నివర్తనేన పునరుపాసనప్రవర్తనం. ఫలమ్ కోలమరన్త, కాంక్షితుం విస్మృత పతకి - పుకున్త, ప్రవిష్టస్య - చిలైప్పిత్తు, ఉత్పాద్య. అజ్గనమ్, తదా. ప్రధానమానసామాన్యనిదాన మాయరుక్కుమ్,

సా-సం—కరణకలైబరాదిసృష్టి. ఇవత్తిల్, నిగ్రహశమనోపాయేషు-ప్రతిసమాధానం, అంతరాయనివారణము ఖేన పునరుపాసన ప్రవర్తనం - అప్రధాన గుణ సాఫల్యాయ ప్రధాన శబ్దం - విశేషకారణవశీకరణవిశేష

మూ— ఇప్పటిప్పట్ల కృపావిశిష్టనానందేశ్వరకృష్ణాంధమకంసనాతనమ్,, ఎనిమిదవడియే సిద్ధోపాయమ్-ఇవ
సుకుంప్రసాద నక్షత్రాన భక్తిప్రపత్తికల్ సాధ్యోపాయశ్లో-

సా-దీ—వ్యాజమాత్రమాకై యాత్ప్రధాన మెనిమిరతు. సనాతన ధమకం సిద్ధోపాయమ్- సాధ్యోపాయ
మాన ప్రపత్తియై శిలర్ అధికారి విశేషణ మెన్తు తల్లక్షణవిరూధా దతివాద మెనిమిరార్-

సా-స్వా—జలపంకాదివత్ప్రధాన సామాన్యనిదాన మెన్తుపడి-ఇప్పటి కారుణ్యమనుగ్రహాత్తుకు-అసాధారణ
కారణమాకిల్ ఈశ్వరనుపాయ మెన్తు పూర్వమ్ శాస్త్రముకూడుమో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పటి పు
ట్టేతి - అగ్నిదికకు-దాహకత్వ శక్తిరూపొష్ట స్పృశాదికల్పోలే కారుణ్యముమ్ స్వతంత్రో పాయ
మన్తికె- అపృథక్సిద్ధ శక్తిరూపైయాకైయాలే తద్విశిష్టసేయుపాయ మెన్తుపడి. సిద్ధోపాయమెన్తుశాస్త్రము
కూడుమో? సాధ్యోపాయ మెన్నోరు వ్యాజముత్పాడిలన్నో సిద్ధోపాయ మెన్తులవతు. భక్తిప్రపత్తికల్
తా- సాధ్యోపాయ మెన్తిల్ అతుకల్ నక్షరశ్శ శాకైయాలే కాలాంతరభావి ఫలసాధనత్వమ్ కూడుమో?
ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవనుక్కి-తి, భగవత్ప్రసాదద్వారా సాధనశ్శెన్తుకరున్తు. సాధ్యోపాసనాదిక
కుకు శుచిత్వాదిక మధికారి విశేషణ మానార్పోలే ప్రపన్నసుకు- ఈశ్వరనుపాయ మెన్తు బోధిక్కియిల్
శాస్త్ర తాత్పర్యమాకై యాలే ప్రపత్తియు మధికారి విశేషణతయాఉపాయమెన్తు మతలై అనువదిన్తు

సా-ప్ర—ద్యుత్పాదనాథోచ్చనత్వాద్యకారహేతుత్వాత్ప్రధాన్యవతథాతత్తత్తుకృతానుగుణ్యేనైవ
జననాత్తేషా మేవా సాధారణ్యేపి తేషామపి హేతుత్వాత్ప్రధాన్యం సర్వరక్షావిశేష సాధారణ్యత్వా
మాన్య కారణత్వం చేత్యర్థః - ఏవం కారుణ్య నైవ మోక్ష హేతుత్వే భగవతోభక్తి ప్రపత్తోక్త కథ
ముపాయత్వ మిత్యత్ర భక్తి ప్రపత్తోక్తి కారుణ్యోత్తం భక్తేన భగవత స్మదైవశీఘ్రై నచోపాయత్వమి
త్యాహ - ఇప్పటి పుట్టే త్యాదినా - నను స్వాభావిక నిరవధిక కృపా విశిష్టస్య భగవత ఉపాయత్వే ఏ
కస్మిన్ సాధ్యే ఉపాయాంత రస్యా నపేక్షితత్వాద్భరన్యా సస్య కామనా వదధి కారినిష్ఠత్వా న్మామేక
మిత్యేకపదేన భగవ ద్వ్యతిరిక్తసోపాయత్వనిషేధాత్తైశ్చిదధికారి విశేషణత్వస్యోక్తత్వాచ్చ భరన్యాస

సా-వి— సుకృతాచేరపి కృపామూలకత్వాత్సుకృతాచేవ్యాజమాత్రత్వా త్కృపాయాః ప్రాధాన్యం జలవ
త్సర్వ సాధారణ కారణత్వా త్సామాన్యరూపత్వం చేత్యర్థః-తత్తద్విశేష సృష్ట్యావ్యసాధారణ కారణపీ
జవత్తత్తత్సుకృతాది విశేషఏవ - ఏవంకారుణ్య నైవ మోక్ష హేతుత్వే భక్తిప్రపత్తోక్తి కథం మోక్ష
హేతుత్వమిత్యత్ర తయోఃకృపాత్తంభక్తేన భగవ త స్మదైవశీఘ్రై నచోపాయత్వమి త్యాహ - ఇప్పటి
ప్పట్టితి - కృపావిశిష్టనానే త్యాదినా స్వాభావిక నిరవధిక కృపావిశిష్టస్య భగవతఉపాయత్వేఉపాయాం
తరస్యానపేక్షితత్వాద్భరన్యాసస్య కామనాధికారినిష్ఠత్వా న్మామేకమిత్యేకపదేనభగవద్వ్యతిరిక్తసోపాయ
త్వనిషేధాత్తైశ్చిదధికారి విశేషణత్వస్యోక్తత్వాద్భరన్యాసస్యాధికారి విశేషణత్వమేవ యుక్త మిత్యత్రాహ-

సా-సం—సాఫల్యాయ సామాన్య శబ్దః - ఇత్థంకృపా ఫలభూతానుగ్రహప్రకారాస్సిద్ధోపాయ త్వోపపా
దకా శ్శీక్షితాః - అథై తత్ఫలితం సిద్ధోపాయత్వం ప్రమాణేనాహ - ఇప్పటి పుట్టేతి - ఇత్థం సఫల త
యోపపాదిత వశీకరణ విశేషస్య పరాభి మత మధికారి విశేషణత్వం ఖండయతి.

మూ— ఓరధికారి విశేష త్తుక్కు కతా వ్యమాక ,, మామేకం శరణం వ్రజ ,, ఎన్ఱు విధిక్కు పుడుకిర ప్ర పత్తియై ఆధికారి విశేష మెన్ఱు శిల్ రొన్న విడమ్ ఆధికారి వి శేణ త్తుక్కు చ్చొల్లుమ్ లక్షణ త్తోడు శేరామైయాలే అతివాదమ్ -

సా-నీ— ఓరధికారీత్యాది. లక్షణవిరూధతై క్కాట్టుకీరార్ - కతావ్యమాక విత్త్యాదియూత్ - ఆధికారి వి శేషణం విధేయయాకాతు. విధిక్కుప్పట్టుతు ఆధికారి విశేషణ మాకాతెన్ఱు కరుత్తు. వి పక్షే చా ధ కల్లై -

సా-స్వా— నిరసిక్కిరార్ - ఓరధికారీతి- విధిక్కుప్పడుకిరవితి-సాధి ప్రాయమ్ - ఆధికారి విశేషణమ్ పూర్వసిద్ధ మాక్షేయాలే విహితత్వమ్ కూడాతే ఎన్ఱుపడి - అధికారీతి - కతావ్యతయా విధి య మాన క్రియా ప్రయోజకతయా విధిగమ్యాధికారివిశేషణత్వంతల్ల తుణ మెన్ఱుకరుత్తు- విపక్ష త్తిల్ బాకమరుళి చ్చెయ్ కిరార్ -

సా-ప్ర— స్వాధికారి విశేషణత్వ మేవయక్త మత్యత్రాహ - ఒరు ఆధికారితి - కింవాఅధికారి విశేషణస్య లక్షణం ? కథంవా తద్భరన్యాసే నాస్మీతి చేద్యుచ్యతే - ఆగమ ప్రామాణ్యే ,, సిద్ధమేవహి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణ ,, మితి మీమాంస కోక్తస్య ఆధికారి త్వేనాభి మత పురుష కృతి మనపేక్ష్య సిద్ధత్వ రూప లక్షణస్య యామునా చార్వై రంగీకారాత్మస్య చాధికారి విశేషణా న్మైయే భరన్యాసే అభావాత్ - నను ,, సిద్ధాను గమ మాత్రంహి కతుకంబ యుక్తమ్ పరీక్షకరి - ననర్వ లోక సిద్ధస్య లక్షణేన నివ త్తాన ,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ కస్యచి ల్లక్షణస్య తత్రాభావే తస్యా వ్యాప్తత్వా ల్లక్షణత్వ మేవ త్యక్త్యా సర్వాను గత లక్షణాంతరం వక్తుమేవాచితమ్ - నతు భరన్యాస స్వాధికారి విశేషణత్వం శృక్తుమితి చేన్న - తస్మాధికారి విశేష ణత్వాను పపత్తెరి - తథాహి కిం ప్రపత్తెరి ఫలకామ నాత్వేనవా కామ్యమాన ఫలత తయా వాకామ్య కర్మాధికారి విశేషణత్వం ? ఉత నిషిద్ధా న్మహాన రూప ప్రాయ శ్చిత్తాధికారి విశేషణ వన్ని మిత్త త్వేన విశేషణత్వమ్ ? ఆహుస్విజ్జీవన పుత్ర జన్మాదివ త్కేవల నిమిత్త త్వేనాధికారి విశేషణత్వమ్ - నాద్యః అసిద్ధిః - నను ఫలకామనాత్వా భావేపిస్వగాదివత్స్వయమ్ ఫలత్వేనపశ్వాదితత్ఫల సాధనత్వేనవాకా మ్యమానత్వ సంభవా దధికారి విశేషణత్వం యుక్తమితిచేన్న- కామ్యమానతయాలధికారి విశేషణత్వే నోక్త స్వగణ పశ్వాది సాధన తయా జ్యోతిష్క్వేమ చిత్రాది విధాన వత్కామ్య మాన ఫల భూత ప్రపత్తి సాధనతయా కస్యాపి విధానా దశకనాత్ - కింఽ త్తణికస్య భరన్యాసస్య స్వయంఫలత్వేన

సా-వి— ఓరధికారీతి - అధికారి విశేషణత్తు కుక్కు చ్చొల్లుమ్ లక్షణత్తోడు శేరామైయాలే, ఆధికారి వి శేషణ స్మోక్త లక్షణస్య భరన్యాసే అసంభ వాత్ - అతివాదమ్, అతివాదః - ,, సిద్ధమేవహి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణ,, మితి మీమాంసకై రధికారి విశేషణ లక్షణ స్మోక్తత్వాదాగమప్రామాణ్యేయామునా చార్వై ప్రస్యైవలక్షణస్య స్వీకృతత్వా ద్భరన్యాసో ద్వే శేన కస్యచిత్సాధనస్యా విధానేన త్తణికతయాచ ఫలత్వేన

సా-సం— ఓరధికారీతి-అనేనస్వయ మధికారి విశేషణత్వం సాధికారివిశేషణ మిత్యర్థ స్సూచితరి- కతావ్య మాకేత్యుక్త్యా,, సిద్ధమేవహి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణ,, మితి యామునాచార్వొక్తివిరూధః - విధి క్కు పుడుకిర విత్యనేన ఫల కామనా నిమిత్తాన్యతర దేవాధికారి విశేషణమ్ - నవిధేయమితి తస్మై ఖే న విరూధ శ్చ ప్రదక్షిణతరి - ఇదంసర్వమభిప్రేత్య లక్షణత్తోడు శేరామైయాలే ఇత్యుక్తమ్ -

సా-ప్ర—పరీక్షక కామ్యమానత్వానుపపత్తేః. ఫలసాధనత్వేన కామ్యమానాయాః ప్రపత్తేః కిం మోక్ష రూపఫల సాధనత్వేన కామ్య మానత్వం? ఉత ఫలాంతర సాధనత్వేన? నాద్యః, ఘట్టకుట ప్రభాత న్యాయా నోక్త సాధనత్వ సైవ ప్రసక్త్యా అధికారి విశేషణత్వా సిద్ధిః - నద్వితీయః - ఫలం తర సాధనత్వే అనన్య ప్ర యోజన కామ్య మానత్వానుపపత్తేః - పునఃనద్వితీయః - పరిహారకవ్యక్త్యప్రసంగాత్ - న తృతీయః. అధి కారి విశేష కృతి సాధ్యతయా విహితస్య తస్య జీవనాదివ దధికార ఘటకత్వేన పూర్వసిద్ధత్వా భావాత్ - కించ “ మామేకం శరణం వ్రజ. తస్య చ్ఛరణం హరిమ్. ఓమిత్యాత్మానం యుంజీత - ప్రపద్యేన్నియత శ్రి యమ్. మహిషం శరణం శ్రయేత్ - ఆత్మానం మయినిక్షిపే , దిత్వాదిభిః కించి దధికారికృతి సాధ్యత్వేన విధానా నుపపత్తే భావనానా రూపాధి కారి విశేషణ విశిష్ట సోపా యాంతరవిధానా సిద్ధౌ శ్చ. ననునో పాయాంతర విధానా సిద్ధిః . భరన్యాన విశిష్ట ప్రతి భగవతో మోక్ష సాధనత్వేన విధానాదితి చేన్న . నిత్య స్య బ్రహ్మ స్వరూపస్య అకించనాధి కారి కృతి సాధ్యత్వేన విధానా నుపపత్తేః . ప్రసాద వైశిష్ట్యే న సాధ్య త్వ మస్మితి చేన్న . సవిశేషణోపాధి త్వాయేన ప్రసాద సైవ సాధ్యత్వ ప్రసంగః . తథా చేహ కృతి త ద్దేతుక చేహాది వ్యాపార యోరన్య తరత్వా భావేన ఫల తచ్ఛే త్వోరన్య తరత్వ ప్రసక్త్యా నిమిత్త రూ పాధి కారి విశేషణత్వ విరోధి త్వాత్. నచ జాతేష్ట్యా దావివ ఫల సంబంధపి నిమిత్తత్వ మస్మితి వాచ్యం- సంవతితాధి కారిత్వే మానా భావాత్. ప్రసాద సాధన తయా భరన్యాన విధానా భావే అన్య స్యచావిధా నాదకించన విషయే ప్రసాద స్వానాదిత్వ ప్రసక్త్యా నిత్య ముక్తి ప్రసంగశ్చ - కేవల స్వాతంత్ర్య హేతుకత్వే వైషమ్యా వహ త్వం స్యాత్ - హేత్వ భావేపి సాధ్యత్వే చార్వాక మత ప్రసంగః - అతః కృతి సాధ్య త యా విధానం నోపపద్యతే - అథా జ్ఞాత జ్ఞాపన రూప విధిత్వం శరణం, ప్రజేత్యాదీ నాఘ స్త్వీతి చేన్న - “ అమృత సైవ శేతు , రిత్వాదిభిః ప్రపత్తి రూపాధి కారి విశేషణ రహితానా మపి భగవత ఉపాయ త్వస్య జ్ఞాపనాత్ - “ అష్టవషం బ్రాహ్మణ ముపన యీతే , త్యాదిషు భ్రా హ్మణ్య రూపాధి కారి వి శేషణా భావే అష్టమవషే ఉపానేయ త్వాసిద్ధి జ్ఞాపన రూప ప్రయోజన వద్భర న్యాన రూపాధి కారి విశేషణ రహితా ప్రతి భగవదను పాయత్వ జ్ఞాపనస్య ప్రయోజనస్యా సిద్ధిః . కించ ప్రపత్తి రధికారి విశే షణ మితి కిము పాయత్వాధ్యవ సాయ సంబంధ జ్ఞానాదీనా మధికారి విశేషణత్వ ముచ్యతే - ఉతానుకూ ల్య సంకల్పా ద్యక్త పంచక విశిష్టస్య భరన్యానస్య - నాద్యః - ఇష్టావత్తేః - తేషాం ప్రపత్తిత్వాభావా త్ - నద్వితీయః - సాంగ భరన్యానస్య కేనాప్య ననుష్ఠానే తస్యైవా సిద్ధ్యా అధి కారి విశేషణత్వానుప పత్తేః - కేన చిద నుష్ఠితస్య సర్వేషా మధికారి విశేషణత్వే సర్వముక్తి ప్రసంగాత్ - భక్తావ శక్తేనతేనతే నాప్యనుష్ఠితా ప్రపత్తి స్మస్య తస్మాధికారిణో విశేషణ మిత్యుక్తా భక్త్యశక్తేనభరన్యానస్య కతక వ్యతా సిద్ధిః - “ యోబ్రహ్మణంవిదధాతిపూర్వం- యద్యేన కామకామేనే, త్యాదిభి భక్త్యశక్తేః ప్రపత్తికతక వ్యత్వ సిద్ధి రితిచేన్న - తై రేవ తస్యా మోక్షార్థ సిద్ధిః - స్వ గాఢ జ్యోతి షో మ వ దధి కారి

సా-వి—కామ్యమానత్వాయోగాత్-తత్ఫలత్వాభావాత్, ఫలకామనత్వాభావాత్, కామ్యమానఫలత్వేనవాఫల కామనాత్వేనవా అధికారి విశేషణత్వాసంభవాత్ఫలసాధనత్వేనకామ్యమానత్వేపిమోక్షసాధనత్వసైవప్రస క్త్యాఅధికారివిశేషణత్వాసంభవాచ్చ, “ఓమిత్యాత్మానంయుంజీత-ఆత్మానంమయినిక్షిపే, దితి సాధ్య తయావి హితత్వాచ్చఫలసాధనత్వ విరహిణో విధేయత్వాసంభవాచ్చ నాధికారి విశేషణత్వ మితిభావః -

మూ—ఇజ్జనల్లాతపోతు ఈశ్వరను పాయమాచీనిర్గుడపాసనాది శాస్త్రాభిర్యగ్గుళుమఅధికారి విశేషణశామ్.

సా-దీ— కాట్టుకిరా - ఇజ్జనల్లాత పోతిత్వాది యాత్ - ఈశ్వరను పాయమాకవుమభక్తియుమ్ ఆదిశబ్దేన కమజ్జానాదికళుమ్ విశేషణశాక ప్రసంగిక్కు మెన్టపడి. ఆనాత్ ప్రపత్తి అనుపాయమెన్టతి

సా-స్వా— ఇజ్జనల్లాత పోతితి - భక్తియోగ నిష్ఠనుకు ఈశ్వర నుపాయ మెన్ట బోధిక్కుయిత్ శాస్త్ర తాత్పర్య మెన్ట శొల్లవ త్తాకెయాలే యెన్టపడి - ప్రపత్తియుమ్ సాభ్యోపాయ మాకిల్ శిలవభి యుక్తో ప్రపత్తియై యనుపాయ మెన్ట శొల్లుకిరతు విరోధి యతో? ఎన్నవరుళి చెయ్కిరా -

సా-ప్ర— విశేషణత్వా నుపపత్తిరి - నను సర్వ భూమానిత్యాది మ్మేవాధి కారి విశేషణ తయా భర న్యాస కతక వ్యత్వ విశిష్ట్యం భగవ దుపాయత్వం విధేయ మితి చేన్న - ఉపా సన విధాయ కేషు జ్యోతిష్టోమాది విధాయ కేషుచ అధికారి విశేషణ తయో పాసన జ్యోతిష్టోమాది కతకవ్యత్వ విశిష్ట్య భగవ దుపాయత్వస్య విధేయత్వ ప్రసంగేన ఉపాసన జ్యోతిష్టోమా డేరప్యధి కారి విశేషణత్వ ప్రసంగాత్ - రామా నుజ సిద్ధాంతేన - “ అహంహి సర్వ యజ్ఞానాం భోక్తాచ ప్రభు రేవచ | సకల ఫల ప్రదోహి విష్ణుః - త దేవాగ్ని సుద్వాయు , రిత్యాదిభి సర్వ కమ సమాదాధితో భగవాన్ సర్వం ఫలం దదాతీత్య భ్యుపగ మా త్మస్యైవ సర్వత్రో పాయత్వమిత్య పాసన యాగాదే రధికారి విశేషణత్వ ప్రసక్తేర నివార్యత్వాత్ - “ ముముక్షు ర్భ్రహ్మపాసీత - జ్యోతిష్టోమేన స్వగత కామోయజేత , ఇత్యాదిభి స్మృత దధం తేషాం విధానా దుపాయత్వ మేవేతి చేత్ “ ముముక్షుర్వై శరణ మహం ప్రప ద్యే - తేన తేనా ప్యతే తత్త్వ శ్చాస్మి నైవ , త్యాదిభి మోక్షార్థ మేవాప్యపివిధానా దుపాయత్వ మనివార్యం - ఇదం సర్వమభిప్రే త్య వెదాంతా చాయై రుక్తం “ ఫలాదిభ్యో విభిన్నత్వా త్ప్రపత్తి ర్విధ్య నన్వయాత్ | విదేయాంతర హా నేచ్ఛనాధి కారి విశేషణ , మితి - అత్ర ఫలాదిభ్యో విభిన్నత్వా దిత్యాదిహేతోః కింఫల మేవాధి కారి విశేషణమితిమతం? ఉత నిమిత్త మేవ? అథనావిశిష్టమితివికల్ప్య త్రితయస్యాపిప్రత్యేక మేకవ్యభిచారాన్నాధి కారి విశేషణత్వమితికవచిత్కంచితశి కారి విశేషణమితివ క్తవ్యత్వాత్ప్రపత్తిరప్యధికార విశేషణ మితి పూర్వో త్తరమీమాంసాసభిజ్ఞకతక్యకోద్ధారకజ్ఞాపినియోగ వాక్యార్థవాదినాహినియోగోనియోజ్య విశేషణంవిష యకిరణమితికతకవ్యతాప్రయోక్తాచవ క్తవ్యాః-అత్రహినియోజ్యవిశేషణమనుపా దేయం-తచ్చ నిమిత్తమఫల మితి ద్వీధా - అత్ర కిం నియోజ్య విశేషణమ్ - తచ్చ కిన్ని మిత్తం ఫలం వెతి వివేచ నీయ మితి ఫల నిమిత్త యోరే వాధి కారి విశేషణత్వబోధక భాష్య విరోధాత్ - జ్యోతిష్టోమా దావతిప్రసంగ ప్రదశ నేన దత్తో త్తరత్వాచ్చతుశ్చేత్య లమ ప్రతిష్ఠిత కుతర్క పరిహాసనేన - వీరం తహి ప్రామాణికానాం భరవ్యాసేఅ నుపాయతో వక్తి పూర్వకాధి కారి విశేషణత్వ వాదస్య మామేక మిత్యేకశబ్దస్యచకోభి ప్రాయ ఇతి చేత్ “ ప్రపత్రే ర్వా యమా త్రత్వ మేక శబ్దేన బోధ్యత , ఇతినాక్షా దుపాయ భూతే భగవ త్యుపాయత్వా త్యవ సాయాథం భరవ్యాసే ఉపాయత్వ బుద్ధి స్మృక్తమ్యేతి తేషాం తాత్పర్య మితిభావః - స్వోక్తమనా దృత్వాధి కారి విశేషణత్వాంగీ కారే బాధక మాహ - ఇజ్జనల్లా తేత్వాదిహ- భరవ్యాసో అధికారి విశేషణ

సా-సం-కించిదవచ్చిన్నస్యఫలదోయస్సఉల్లూయః.కించిచ్చాభికాతివిశేషణమితివా దేఅతిప్రసంగమాహ,ఇజ్జనీతి.

మూ— ఆకైయాల్ ప్రపత్తియుమ్ కూడ ఉపాయ మున్నెను శిలర్ అతివాదముచేఁజుకీతుమ్ సీద్ధోపాయ త్రిసుద్దైయ ప్రాధాన్య మడియాక విత్తనై - అతుప్రధానపడి ప్రసాదన్యశాలే ప్రతిబంధక మాన ని గ్రహ మశమిత్తాల్ స్వాభావికానుభవత్తుక్కుప్రయోజకమాకైయాల్-అతెక్లనేయెన్నిల్-రత్నత్తుక్కు-అక్రొక్క-త్తాల్

సా-దీ— వాదత్తుక్కు-త్తాత్పర్య మెతు? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. ఆకైయాలిత్యాది- ఇనిసిద్ధోపాయ త్రిసుద్దైయ ప్రాధాన్యతై ఒక్కట్టుకిరార్ - అతుప్రధానమాన పడి ఇత్యాదియాల్ - స్వాభావిక భగవదనుభవ త్తుక్కు- న్నపడి - ఇవ్వభ-త్తై-సదృష్ట్యాంతమాక వుపపాదిక్కిరార్ - రత్నత్తుక్కి-త్యాది చూల్ - జ్ఞానవికాసాదివచ్చాది

సా-స్వా— ఆకైయాలితి-సిద్ధోపాయత్తుక్కు-ప్రాధాన్యమకూడుమో? సాధ్యోపాయభావేసిద్ధోపాయమ్ కార్యకర మల్లా మైయాలేఅతుకూడాతే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అతుప్రధాన మానపడితి- స్వాభావిక ధీప్రసర త్తుక్కు సిద్ధోపాయమ్ ప్రయోజక మాక మాట్టుమో? అక్రొక్క- బోప్పీ-న రత్నత్తుక్కు-స్వతవ వ ప్రభాప్రసరమౌలే వికాసముమ్ వారాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అతెక్లనే యెన్నిలిత్యా దినా-

సా-ప్ర— మిత్తుక్కిరతివాద మిత్తుక్తం- తథాతి వాదేక్కిని బంధనమిత్యత్రాహ- ఆకైయాలితి-తస్య వాప్రా ధాన్యం కథ మిత్యత్రాహ - అతుప్రధాన మానెతి - నను ప్రతిబంధక నివర్తకత్వం భక్తి ప్రపత్తోగ్గరిత్యై క్తం - ఏవంచ ప్రతిబంధకేనివృత్తే, సేతాభగ్నే స్వతః ప్రవృత్తజల,, న్యాయేనస్వాభావికాకారావిభావ స్య స్వత స్సంభవాదీశ్వరస్యా నపేక్షితత్వాత్ సోపాయత్వా సిద్ధేః ప్రధానో పాయత్వం దూరనిరస్తమి త్యత్ర సేతుభం గానం తర భావి జలప్రవృత్తైరపి భూతలాదిరూపా ధారాధీనత్వవద్రత్నస్య మలప్ర త్తా శ నానం తర భావి ప్రభావికాస స్య కేవల భగవత్సంకల్పా ధీనత్వవచ్చజీవా నాం స్వాభావికా కారా వభావిస్యాపి భగవత్సంకల్పా ధీనత్వం,, అమృతనైగ్గషసేతుకి - ఏష హ్యే వానందయాతి. ఏషఏవసా ధుకమకారయతి - యమేభ్యో లాకెభ్య ఉన్ని నీషతి,, త్యాది శ్రుతిభిః ప్ర ధానోపాయత్వావగమాన్నకాప్యసుపపత్తిరిత్యాహ-అతెక్లనేయెన్నిలిత్యాదినా-ననురత్నానామలప్రత్యక్షనా

సా-వి- నన్వతివాదకింబంధనఇత్యత్రాహ-ఆకైయాలితి-ప్రపత్తియుమ్కూడ,భగవతాసహప్రపత్తిశ్చ,ఉపాయ మస్తు,భగవానేహోపాయఇత్యర్థః. అతివాదజ్ఞోపచేఁజుకీతుచ్రమ్,అతివాదకరణమపి-ననుసిద్ధోపాయస్యకథం ప్రాధాన్యమిత్యత్రాహ - అతుప్రధాన మానపడిఇతి - ననుప్రతిబంధక నివృత్తౌ సత్యాం స్వతః ప్రవృత్తస్వా భావికాకారావిభావస్య కథం భగవాన్ ప్రయోజక ఇతి శంకతే- అతెక్లనే ఎన్నిలితి- రత్నస్యమలనివృత్తౌ సత్యాం స్వాభావిక ప్రభావికాసోభవత్వితి భగవత్సంకల్పవశా జ్ఞాయమానత్వా ద్యభాభగవతః ప్రయోజక త్వంతథాతత్రాపేత్యత్రాహ-రత్నత్తుక్కి-తి-అక్రొక్క-త్తాల్,దోషనివృత్తౌ సత్యాం-ఏష హ్యేవానందయాతి,,

సా-సం—ఆకైయాల్, ప్రపత్తైరపి భక్త్యాది తౌల్యానపాయాల్ - ప్రపత్తియుమ్ కూడవిత్త్యక్త్యా పర మతే ప్రపత్తై స్సర్వఫలసాధనత్వ సాధ్య భక్తిత్వాది పర తావదాతి-రిత్యాది ప్రమాణ విరోధస్సూచితః- అడియా కపిత్తనై ఇత్యస్యాంబావః - నహిరక్షణాయ రద్ధ్యుపేక్షా ప్రతీక్షకే రక్షాపేక్షణం తత్ప్రధాన్యం భం త్ర మలం - యేనతద్భగ్రీమా దనుపాయత్వోక్తి జేకవేదితి - అస్యహోపాయత్వ సహం తత్ప్రధాన్యంకిం వి ధం?ప్రాధాన్యేవా కోహేతు రిత్యత్రాహ-అతువితి-తస్యోపాయదత్వేనఫలదత్వేనచప్రాధాన్యంఉపాయభావే

మూ—వరుమ్ స్వాభావికమాన ప్రభావికాసముమ్ అతుక్కు అనురూపమాన భగవత్సంకల్పమాత్ర తాతే యానాతోలే ముక్తనుక్కు వరుమ్ జ్ఞాన వికాసాదికళుమ్ అతుక్కు అనురూపమాయ్ కొణ్ణోదువ్యవస్థితమా న భగవత్సంకల్ప మడియాకవాయిరుక్కుమ్ - ఇప్పడి నిత్యుక్కుమ్. ఇవ్వథకలై “ఇచ్చాత ఏవ తవ విశ్వ ప చాథక సత్తా,, ఎన్ఱు అభియుక్తర్ సంగ్రహితార్కల్ - ఆకైయాల్ సిద్ధోపాయమ్ ప్రధానమేయాకిలుమ్ తద్వశీకరణాథకమాన సాధ్యోపాయానుష్ఠానతుక్కు ఇన్ఱెన్ఱై ఇత్యాది పూర్వాచార్యవాక్యవిగోధమిన్ఱై.

సా-నీ— శబ్దతాత్ భగవత్పరిపూణాను భవాది సంగ్రహికిరతు - ఇప్పడి నిత్యుక్కు మెన్ఱునిగ్రహశమన ద్వారా జ్ఞాన వికాసత్తిలుమ్ హేతుత్వశంకైవర అన్యత్ర ప్రసాదన మిల్లా మైయాల్ సంకల్పమే ప్రయోజన మెన్ఱిరార్ - నను నిత్యుక్కుడైయ వసుభవమ్ నిత్యమాకైయా లీశ్వర సంకల్పాధీనత్వ మతు క్కు కూడా తు ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇవ్వథకలై ఎన్ఱు -సాధ్యోపాయానుష్ఠానతుక్కు “ఇన్ఱెన్ఱై ప్పొరుళా క్కీ,,త్యాది వచన విగోధ మిన్ఱై యెన్ఱిరార్ - ఆకైయాలిత్వాదియాల్ - సిద్ధోపాయమ్ ప్రధానమేయాకిలు మ్ తద్వశీకరణాథకమాక వసుమైయ మాకైయాల్ విగోధ మిన్ఱై ఎన్ఱన్వయాథకమ్ - ఉక్తాథాక విగోధమ్

సా-స్వా— అతుక్కును రూప మానేతి - రత్నసత్తా కాల పర్యంతంప్రభావికా సవిషయపరిచ్ఛిన్న కాలసం కల్ప లాలెన్ఱపడి - ముక్తానాం ధీవికాసం భగవ త్సంకల్ప సాధ్య మాక కూడుమో? నిత్యుక్కు జ్ఞాన వి కాస మనాది యాకైయాలే భగవ త్సంకల్పమన్ఱిక్కు వరుకిరా ప్పొలే ముక్తర్కుమ్ వరలాకాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడి నిత్యుక్కు మితి - నిత్యమాన ధీవికాసమ్ భగవ త్సంకల్ప సాధ్య మెన్ఱు శోల్ల కూడుమో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇచ్చాత ఇతి - నిత్యముమ్ నిత్యేచ్ఛా సిద్ధ మాకైయాలితుప పన్న మెన్ఱు కరుత్తు. ఉపసం హరిక్కి రార్ - ఆకైయాలితి - ఇప్పడి యాకిల్ యోమే గథక గతస్యాపీ

సా-ప్ర— నంతర భారివికాసస్యాదృష్ట విశేషాధీన త్వపదితవ క్తవ్యభగవత్సంకల్పాధీనత్వోక్తేస్సవ్యుతేనని త్యానాం నిత్యాను భవస్యాప్యేవమేవ భగవత్సంకల్పా ధీనత్వంస్యాత్ - తథాచ, అన్యాధీన స్యానాది త్వ భంగ ఇత్యత్ర నిత్యేచ్ఛాధీనతయా నానాదిత్వ భంగఇత్యాహ - ఇప్పడినిత్యుక్కు మిత్వాదినా - ఉక్తా క్కే సంమతిమాహ - ఇవ్వథకలై ఇత్యాదినా - ప్రకృతముపసంహరతి - ఆకైయాలిత్వాదినా - నన్వవస్థావిశేషే

సా-వి— త్యాదిభి స్వాభావికాకారా విభావస్య భగవత్సంకల్పాయత్తత్వ మవ గమ్యతే - ననునిత్యా నా మనుభవస్యాప్యేవమేవ సంకల్పాధీనత్వం స్యాత్తథాచ అన్యాధీనస్యానాదిత్వభంగ ఇత్య త్రేచ్ఛా ధీ న తయా నానాదిత్వ భంగఇత్యాహ - ఇప్పడినిత్యుక్కు మిత్వాదినా.

సా-సం— నిగ్రహశమనోపాయతాచ ప్రపత్తైరేవేతి నైత దుపా యత్వా సహతా తస్యైతభావః - సక ల్ప మడియాక విత్క్యక్త్యా ప్రయోజక మాకైయాలే ఇత్క్యక్తి ర్వివృతా - నిగ్రహ విషయేషు తన్నివృత్త్యనంత రం యాభగవతస్సిద్ధోపాయతా సానిత్యాన్వృత్యపి సాధారణీత్యాహ - ఇప్పడితి - ఉభయో రపి జ్ఞాన వి కాసస్య భగవదధీనత్వే అభియుక్తోక్తిమాహ - ఇవ్వథకలై ఇతి. ఉక్తం ఇన్ఱెన్ఱై ఇత్యాది సూక్తివిగోధప రిహరమేనిగమయతి - ఆకైయాలితి. వశీకరణ విశేషా భావే నిగ్రహ శమనాభావాదిత్యథకంపారు శాక్కి త్మ్యుక్తోథకః శాంతనిగ్రహ కార్యః. సవీచనిగ్రహ శామక వశీకరణ విశేషవత్తాంగమయతీతితదనుష్ఠానేనైయా

మూ— యోమేగభాగతస్యాపివృత్తింకల్పితవాక్ప్రభుః | శేషవృత్తివిధానేపికింసుప్తస్సోధవామృతః. ఇత్యాది కళుమ్ రక్షకాంతరమ్ తేడామైకు చొన్న వెయి త్తనై. అల్లాకపోతు భోజనాదివ్యాపారజుమ్త విరవేణుమ్ - స్వయం మృత్పిండభూతస్య పరతంత్రస్య దేహినః | అజ్ఞో జంతు రసిహాయ మాత్మన స్సుఖదుఃఖయోరి | ఈశ్వరప్రేరితో గచ్ఛేత్స్వగంవాశ్వభమేవనా|అప్రమేయోనియోజ్యశ్చయత్రకామగమోవసే

సా-దీ—కాట్టుకైకాకయోమేగభాగతస్యాపివృత్తింకల్పితవాక్ప్రభుః | శేషవృత్తివిధానే-బాల్యాదిజీవనవిధానక్రిత్ - అస్తవీశ్వరకనుప్తనాయకుగిరారానో? అస్తియేగతనానో ఎన్టపడి. సామాన్యతః ఉపాయాను స్థానమ్ నివర్తితాత్. మోక్షజిలుమ్ నివృత్త మామె న్తుకరుత్తు - ఇల్లోకత్తిక తాత్పర్యత్తై కాట్టుకిరార్ . రక్షకాంతర మెన్టు . గభావస్త్రై యిలుమరక్షిస్త్ర సర్వేశ్వర నిరుక్కు దేహ యాత్రాభామ రక్షకాంతరత్తై యోక్ లేడుకిరార్ కలెన్టుతాత్పర్యమ్ . ఇన్జనల్లా త పోతు అనిష్టముమ్ అరుళి చెయ్కిరార్ . అల్లాత పోసెన్టు . స్వయం మృత్పిండ భూత స్యే త్యాదికళు క్కు జీవర్క కళుడైయ పారతంత్ర్యత్తిత్ తాత్పర్యమ్ . అప్రమేయోనియోజ్యశ్చఎన్టు మతుకు ఈశ్వరక కమాను గుణమాక జీవర్కతై ప్రవర్తికప్పికు మెన్టు మతిత్ తాత్పర్య మెన్టు రార్ . స్వయం మృత్పిండ త్యాది. అనీశరి, అసమభాక్. అప్రమేయరి, పరిపూర్ణాక్. అనియోజ్యరి, అపరప్రేర్యక్ - యత్ర కామస్తత్ర

సా-నా— త్యాది ప్రమాణత్తుకు గతి ఎతు?ఎన్న వరుళిచెయ్కిరార్ - యోమేగతి-యరి ప్రభుః గభాగత స్యాపి వృత్తింకల్పితవాక్ - శేషవృత్తి విధానేపి బాల్యాదౌ జీవన విధానేపి సనుప్తరి కిం. అథ వాన్యత్ర గతరి - ప్రబుద్ధ ఏవవత్కత ఇత్యధాః - తన్నాయా దిజుమ్ వ్యాజిమ్ వెణ్డా వెన్టు కరు త్తు - ఇప్పడి యాకిత్ స్వర సాధక త్యాగమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న స్వర సాధక త్తిత్ బాధక మరుళి చెయ్కిరార్ - అల్లాత పోతితి - స్వయం మృత్పిండ భూతస్యే త్యాది వచనక్లో అన్వయ వ్యతిరేకాభ్యాం జీవనుక్కు వ్యాపార మిత్తై యెన్టుమ్ ఈశ్వరనే వ్యాపరికిరారా నెన్టుమ్ శోత్తుకెరతు విరోధియాతో?ఎ న్ను వరుళి చెయ్కిరార్ - స్వయ మిత్యాదినా - “ స్వరక్ష జేప్య శక్తస్యకో హేతుః పరరక్షజే, ఎన్టు త్తరాధామ్ - అనీశరి, అస మభాకరి - ఇన్ట వచన ద్వయమ్ పార తంత్ర్య పరమ్ . అప్ర మేయరి, పరి పూర్ణాకరి - అని యోజ్యరి, అపర ప్రేర్యరి - యత్ర కామః తత్ర గమో గమనం యస్యసరి -

సా - ప్ర — చేతనయత్నా భావపి రక్షణ ప్రదక్షనపూర్వకం చేతనవ్యాపార ప్రతిష్ఠేపక వచన మిరుద్ధం భరన్యాసకతకవ్యత్వ సమథాన మిత్త్యత్ర చేతన గతస్య కస్యాపి వ్యాపార స్యానపేక్షితత్వై బాధ కంప్ర దక్షయక్ తస్యవచనస్యతాత్పర్య మాహ- యోమేగభాగతస్యేత్యాదినా-భరన్యాసకతక వ్యత్వసమథానం జీవానామచిద్వత్సగవత్పారతంత్ర్యబాధకప్రమాణవిరుద్ధమిత్యాశంక్యపరిహరతి- స్వయంమృత్పిండేత్యాదినా-

సా-వి— తేడామైకాక, అనస్వేషదాధాం - శొన్న వె యి త్తనై, అభిధానమాత్రం - నస్వప్రయత్ననివృత్తి తాత్పర్యక మిత్త్య థాః - తవిర వేణుమ్, త్యక్తవ్యంస్యాదిత్యధాః-జీవానాం భగవత్పారతంత్ర్యబాధకవచన మిరుద్ధం భరన్యాసస్యకతకవ్యత్వప్రసాధనమిత్యాశంక్యతద్వచనానాంతాత్పర్యమాహ - స్వయం మృత్పిండేతి

సా-సం— సూక్తిర్విరుద్ధత ఇతిభావరి-అన్యథాఅన్వేషై ఇతివాక్యసూచితనిగ్రహాపి హేత్వనాయ త్తస్యాస్య తితిహృదయమ్ - అథై తత్సూక్త్యనుగుణ ప్రమాణ విరోధంచపరిహరతి - యోమే ఇత్యాదినా-ఆదిశబ్దేన

మూ— మోదతే భగవాన్ ధూతై బాళః క్రిడ న కైరివ,, ఇత్యాది కళిల్ జీవనుడైయ పార తంత్ర్యముమ్ ఈశ్వరక్ ఇవనుడైయ కర్మాగుణమాక నడత్తుమ్ పడియైయుమ్ శొన్నవిత్తనై - ఇప్పాట్టుక్కుమ్ ఇవ్వచనక్కుమ్ ఇప్పడితాత్పర్య మల్లాతపోతు సర్వశాస్త్రవిరోధముమ్ పూర్వాపర విరోధ ముమ్ వరుమ్.

సా-దీ— గమోగమనంయస్యసతతోక్తః ధూతైరి, కర్మానుగుణప్రవర్తితైః ఎన్టుకరుత్తు. క్రిడనకం, క్రిడా పరికరం. ఇతిక్ సాధమ్యైతాతే ఉపాయానుష్ఠాన రాహిత్యమశంకకనుకభిప్రేతమ్. ఇవ్వచనక్కుమ్ ఇప్పడి అథా మంగీకరియావిడిల్ అనిష్ట మరుళి చెప్పికిరాల్. ఇప్పాట్టుక్కుమ్ మిత్యాదియాల్. ఈశ్వరనుడైయ

సా- స్వా— క్రిడనకైరి, క్రిడా పరికర కంతుకాదిభిః బాలఇవధూతైరికర్మానుగుణప్రవర్తితైః మోదతే-కర్మానుగుణమాక ఈశ్వరప్రవర్తితమాకిరాపోలేఉపాయ యత్నం వెన్డా వెన్టు శంకకనుక్కుత్తాత్పర్యమ్ - కర్మాను గుణమాక పుపాయత్తిలుమ్ ప్రవర్తిత్పితై రక్షిక్కుమ్ మెన్టు పరిహార మెన్టు కరుత్తు - విపత్తిత్తిల్ బాధక మరుళి చెప్పికిరాల్ - ఇప్పాట్టుక్కుమ్ మిత్యాదినా - సర్వేతి - “ జ్యోతిష్వో మేన యజేత . ఆత్మానం మయినిషీషే,, దిత్వాది శాస్త్ర విరోధ మెన్టుపడి - పూర్వా పరేతి - “ ఉన్నడి కిరీళి మర్న్తు పుకునై,, నిత్వాది విరోధ మెన్టుపడి - ఇని సంబంధ విశేష మడియాక వరుమ్ కలక్కల్ల శుక్కు పరిహారమ్ శాలిలక్కడవ రాయ్ పూర్వోక్తోప సంహార వ్యాజతాతే శిష్యావ భానాథమ్ పూర్వాపర భావ నియామకము మరుళి చెప్పికిరాల్ నిన్టు కొదడు వృత్తానువాద పురస్సరమ్ వత్త్య మాణ ప్రతిజ్ఞై పబ్బణికిరాల్.

సా - ప్ర — ఇన్టెనై ఇత్యాది గాధాయా ఉదాహృత వచనా నాంచ యుడితి ప్రతి పన్నం నిరపేక్షరక్షకత్వం పరిత్యజ్య తాత్పర్య వర్ణనమ యుక్త మిత్యత్ర తాదృ శాధన్వీకారే బాధక మాహ - ఇప్పాట్టుక్కుమ్ మిత్యాదినా - శ్రీమ న్నారాయణ స్సాన్వితంత్యేజ్ఞైవ సర్వం కరోతి నతు జీవ కర్మాను గుణ్యేనేత్యుక్తా సర్వేషాం తత్త చ్చాన్మ మూలకప్రవృత్తి నాన్యాత్ - తథాచవత్తు స్వస్వస్వచ బుద్ధి పూర్వకంక దాచిదపి ప్రవృత్తి నాన్యాదితి భావరి - ఏవ మీశ్వర స్వాతంత్ర్య కారుణ్య రూప గుణ మూల వ్యామోహ నివర్తన ప్రకార ముక్త్వా సంబంధత్వేనో భయ నిరూప్యతయా విశంభిత ప్రతీతిక శేషశేషి భావరూప సంబంధ విశేష మూల వ్యామోహ నివర్తన ప్రకార మనంతరం వత్తుం వృత్తీతన పురస్సరం వత్త్యమాణ

సా-వి— క్రిడనకైరి, క్రిడాసాధనైరి - కంతు కాదిభిః - ఏవం ప్రమాణానాం తాత్పర్య భేదేన వ్యవస్థానంగీకారే యథాశ్రుత తాత్పర్యగ్రహణే బహూపష్లవ స్సాన్విదిత్యాహ - ఇప్పాట్టుక్కుమ్ - సర్వశాస్త్ర విరోధముమితి ప్రసత్వాది విధాయక శాస్త్రవిరోధః, వైషమ్యనైఘ్నైజ్యేనసాపేక్షత్వాల్ - తథాహి దశాయతీ, తి సూత్ర విరోధః - “ తిరుమలిరుమ్ శోలై ఇన్టెనై,, ఇత్యాదివదతః పరాంకుశస్యసూక్తైః పూర్వాపర విరోధః, స్వప్రవృత్తివిరోధ ఇత్యాది విరోధాస్సృతి భావరి - ఏవం గుణ మూలకా శ్శంకాః

సా-సం— “యేనాథవంతోహి,, త్యాది సంగ్రహః-ఆత్మకర్మాణి, స్వాధికర్మాణి-క్రిడనక దృష్ట్వాం తేన పరాధీనప్రవృత్త్యాది మత్తాధూతానా మవగమ్యత ఇతి అప్రమేయఇతి వచనమపాస్తమ్- అప్రమేయత్వం, అపరి చేద్యత్వమ్- అనియోజ్యత్వం, ప్రియతమేతరా ప్రేర్యత్వం-కామగమరి, స్వాయాన జనకవ్యాపారశూన్యః- విత్వం వశేయస్య సవశే- పారతంత్ర్యముమితి ప్రథమత్రితీయ వచనకటాక్షణ. ఈశ్వర నుడైయవితి

మూ— ఇప్పడిఁజ్జరస్వాతంత్ర్యసహజకారుణ్యశ్శడియాకవరుమకలక్కశ్శుకుపరి హరిమశోనోమ్. సంబంధవిశేషమడియాకవరుమకలక్కత్తుకుపురిహరిమశోన్లుకితోమ్. ఁజ్జరస్వరక్ శేషియామరుక్కనామ్. ఁజ్జరభూతాస్తపోధనాః,, ఎత్తుమ్ కణకిలే స్తనంధయ ప్రాయరామరుక్క త్తాయములైప్పలుకు ఆతనా యత్రుతల్ శెయ్యయు మళవన్తిక్కే కూలికొడుప్పైరైప్పిలేనామ్

సా- ౧— స్వాతంత్ర్యసహజకారుణ్యమూలశంకాపరిహరతై నిగమిక్కిరార్ . ఇప్పడి ఇత్యాదియాల్. ఇప్ప డి ఁజ్జరస్వరక్ స్వాతంత్ర్యత్తాలే వ్యాజమనుష్ఠితాలుమ్ రక్షియాక్. సహజకారుణ్యత్తాలే వ్యాజమనుష్ఠియావి డిలుమ్ రక్షిక్కుమ్ . ఇవ్వాన్లుజ్జత్తై స్వాతంత్ర్య మాత్రత్తాలే పూవమేవ వీను త్పదిత్తా నిల్తై . వ్యాజ త్తాల్ రక్షిక్కిల్ ఁజ్జర స్వాతంత్ర్యత్తుకు కొత్తై వారాశో? ఆత్తయిల్ ప్రపత్తినుపాయమ్ . అను ష్టేయమన్తు - ఇత్యాది శంకైకల్ పరిహరిక్క పుట్టన వెన్టథమ్ - ఁజ్జరనుకు దుఃఖ ముడైన్తుమ్ శం కైయుమ్ కారుణ్య మూలమ్. ఁవ్యసనేషు మనుష్యాణా,, మిత్యాదియాల్ - ఇని సంబంధ విశేష మూలశ్శా న శంకైకత్తై పురిహరిక్కత్తుడజ్జుకిరార్ - సంబంధ విశేష మిత్యాదియాల్ - మున్తశంకాస్వరూపత్తైక్కా ట్టుకిరార్ - ఁజ్జరస్వరక్ శేషియామరుక్క విత్తాది - గభా భూతా స్తపోధనాః ఎన్తు చక్ర వర్తిత్తి రుమకనైక్కురిత్తు దండకారుణ్యవాసి మునికళుడైయ వచనమ్ - గభాతి - నాశ్శున్ను డైయ గభాస్థానియ ర్ - అత్రుతల్ శెయ్కై, ఫలత్తై అపేక్షిక్కై. ముముక్షై యెన్తు తాత్పర్యమ్ - శంకై యిక్ తాత్పర్యత్తై

సా-స్వా—ఇప్పడిఇత్యాదినా- సంబంధమగువా పేక్షయావిశంబితప్రతితికమా కైయాలేబహిరక్తమాకైయిల్ తత్ప్రయిక్త శంకా నిరాకరణ మనంఃరమెన్తు కరుత్తు - శంకైయై అనువది కిరార్ - ఁజ్జరనితి - గ భా భూతా ఇతి - శ్రీరామం ప్రతిదండ కారుణ్య వాసి ముని వచనం -

సా-ప్ర—వ్యామోహానువాద వాక్యోక్తోదాహరణబలాదశక్తిమూలత్వ భ్రమంనివర్తయన్వత్ప్రమాణంప్రతి జానీతే - ఇప్పడి ఁజ్జరే త్యాదినా - ప్రతిజ్ఞాత ముప పాదయతి - ఁజ్జర నిత్తాదినా - గభాభూతా ఇతి జీవానా మిష్టానిష్ట ప్రాప్తి పరిహారాథ ప్రవృత్త్య నహత్వం ద్యోత్యతే - ఏవంప స్తనంధయ

సా-వి—పరిహృత్యాధసంబంధ మూలకశంకాః పరిహ్రాయంత ఇత్యాహ - సంబంధ విశేష మడియా కేతియ థా స్తన్యాథం స్తనంధయస్య జనన్యాభృతి దానమయోగ్యమ్. ఏవ మేవ తాపత్రయాభిహత్యా నిర్వేదమం తరేణ భరన్యాసాద్యనుష్ఠానాదిక మయోగ్యమితి కేసాంచి చ్చంకామాహ - ఁజ్జరస్వరక్ శేషియా మరుక్క ఇతి - గభా భూతాఇతి - ఇదం శ్రీరామం ప్రతిదండకారుణ్యస్థ ఋషివచనం - గభాభూతా ఇత్యనేన ఇ ష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారాథప్రవృత్త్యనహత్వం ద్యోత్యతే - కణకిలే, న్యాయేన-శేషియామరుక్క, స్తనంధయప్రాయరామరుక్క, ఇతిరక్షణోపయు క్తసంబంధవిశేషోదశితః-తాయ్ ములైప్ప లుకు, మా త్పనంప క్షీరస్య - ఆతిముతల్ శెయ్యయు మళవన్తిక్కే, ఆతి ప్రభృతి కరణ మాత్రం వినా - ఏతేన ని ర్వేద మాత్ర మపేక్షిత మితిసూచితం - ప్రభృతి శబ్దేన రోదనం వివక్షితం - ఆతన నాతల్ అత్రుతల్ శెయ్ యమితి పాతాంతరం - అత్రుతల్, రోదనం. కూలికొడుప్పైరైప్పిలే,భృతిదాతృభరివ-నామ్, అస్మాభిః-

సా-సం—ద్వితీయ వచన కటాక్షేణ-ఏవంగుణవిశేషముఖేనసేద్ధి పాయావిశోధితః-సంబంధవిశేషముఖేనచ

మూ— ఆత్మసమపాణమ్ పణ్ణకైయుమ్, రక్షకగ్రాహణ మెన్దు అపేక్షితైక్రయమ్, విశ్వసిక్రైక్రయమ్ మెన్నాప్పోలే శోల్లుకిర ఇవైయెల్లామ్ స్వరూపత్తుకుప్పొరున్దుమో వెన్దుశిలర్ సిద్ధోపాయ ముఖతా లే సాధ్యోపాయ శరీరతై యత్రిక్క ప్పార్ప్పర్కళ్ - ఇవర్కళైవిలక్కుమ్మడి పరమ పీకకళుమ్ శ్రీభాష్య కారాది కళుమ్ విశ్వాసపూర్వక ప్రాథక నాత్మనిజేపాది కళై త్తాజ్జళుమ్ అనుప్పిత్తు ఇతుక్కు శాస్త్రస్థై మూతలిప్పిత్తుక్కోణ్డు ఉపచేశపరమ్మరైయుమ్నడ త్తిప్పొ(కు)రు కైయా లే శేషిత్వాదిసంబంధమ్ నిత్యమేయా కిలుమ్ కమణవాకకళానజీవర్కళే విషయత్తిత్ ఈశ్వరనారుసాధ్యోపాయవిశేషతై మున్నిట్టల్లతురక్షియాక ఎన్దు శాస్త్ర (వశ్యరుక్కు)నిష్ఠర్కు పరిగ్రహిక్క వెణుమ్ -

సా-దీ—కాట్టుకిరార్-సాధ్యోపాయశరీరతైయి త్యాది-పరిహారతైకాట్టుకిరార్-పరమపీకకళుమిత్త్యా దియాత్. విశ్వాసపూర్వకేత్వాదియాత్ సపరికర న్యాసో పాసనతై చ్చొల్లుకిరతు - కమణ వాన్కు శా వ, అనాద్యపరాధికళాన వెక్కై - శాస్త్ర సిద్ధమాకిలుమ్ సాధ్యోపాయమ్వేణ్డా వెన్దిలరుళిచ్చెయ్కిరార్ -

సా-స్వా—సిద్ధోపాయేతి - శేషిత్వ సంబంధ విశిష్ట సిద్ధోపాయ ముఖతా లే ఎన్దుపడి - పరిహారిక్కిరార్ - ఇవర్కళైయితి - శోల్లుకిరో మతిశేష - కమణ వాకకళాన , అనాద్య పరాధికళాన -

సా-ప్ర—శిశోర్యభాసన్యాథాన్వయమేవభృతిప్రదానమయోగ్యం. ఏవమేవతాపత్రయాభిహత్యానిర్వేదమం తరేణభరన్యాసాద్యమస్థానమయోగ్యమితివదన్నిత్యథాః-యథా శిశునాన్మన్యేఅపీతేమాతురరక్షణవెత్తథా జీవే అరక్షితే భగవతోఽరతి స్సాదితి భావః . ఏతాదృశ వ్యామోహస్య పరిహరమాహ . ఇవ ర్కుతై ఇత్యా దినా. (అ వల్ ములై ప్పొల్ పోలే ఇత్త్యా ద్యాచార్య వా క్యా నాం ప్రబల త్వేన స్వాధీన క త్యాత్వ భ్రమ నివర్తనై చరితాథాత్వాదితి భావః)- పరమపీకత్యాది . తావదాతికరిత్వాదినాపరమపీక భిరుక్తం “ విశ్వాస పూర్వకం భగవంతం నిత్య కింకరతాం ప్రాథకయే , ఇత్వాదినా భాష్య కార్తేరిప్రతి పాదితమిత్త్యథః. సాధ్యోపాయవిశేషతై మున్నిట్టల్లతు రక్షియాన్వేషి. తమేవంవిద్వానమృతఇహభవతి.

సా-వి— ఆత్మసమపాణమ్ పణ్ణకైయుమ్, ఆత్మసమపాణ కరణం - రక్షిక్క వేణు మెన్దు పేక్షితైక్రయమ్, రక్షత్విత్వపేక్షణం - విశ్వసిక్రైక్రయమ్, విశ్వసనమ్ - ఎన్నాప్పోలే, ఏవం ప్రకారేణ - శోల్లుకి ర, ఉచ్యమానాః - ఎన్నాప్పోలేఇతిశబ్దః ప్రదేశనాథః - నతున్మష్టాంతాథః - ఇవైయెల్లామ్, ఏతే స వే. స్వరూపత్తుకుప్పొరున్దుమో, ఆత్మంత పారతంత్ర్య విశిష్ట శేషభూత స్వరూపస్య యుజ్యతే కిం. ఎన్దు, ఇతి - అత్రిక్క ప్పార్ప్పర్కళ్, సిద్ధోపాయమవవ్యభ్య సాధ్యోపాయంహత మపశ్యన్నిత్యథః. ఇవర్ కళై త్తేలివిక్కుమ్మడి, ఏతాకప్రతిబోధన ప్రకారః - ఉచ్యత ఇత్యథః. ద్రమిడపద మధ్యాహర్షం. మూతలి ప్పిత్తుక్కోణ్డు, సాక్షీకృత్య నడ త్తిప్పొరుకైయా లే, ప్రవర్తమానతయా, ఋషీణాం, భాష్యకారా వీ నాంచ ప్రపత్త్యనుష్ఠానస్య శాస్త్రదృష్టమాగేణ ఛాద్యయా వత్తదుప చేశ పరం పరా యాశ్చ సత్వాది త్యథః. మున్నిట్టల్లతు, పురస్కారం వినా-రక్షియాన్వేష, నరక్షతీతి.

సా-సం— సన్నిశోధ్యతఇతిసిద్ధాపాయముఖతాలేయిత్వక్తం-విలక్కుమ్పడిత్యనేనఏవంప్రత్యవస్థాత్పశు నిక షణ్విశేషస్సూచితః - శాస్త్రవశ్యరుక్కితి - నతుయుక్తి మాత్రశరణానామిత్త్యథః. అస్మతేసాంతథా-

మూ— శాస్త్రత్రైకైకవిట్టాత్ ఇస్సంబంధమౌత్తుకైకుః యోగ్యతానైయమకిడైయాతు-

సా-దీ— శాస్త్రత్రైకైకవిట్టా లిత్యాది - ఇస్సంబంధమ్, జీవేశ్వరరుడైయ శేష శేషి భావ సం బంధ మ్ - ఈశ్వరక వ్యాజసాపేక్షత్వాది రూపే యైవ శాస్త్ర గమ్య త్వాద్ధర్మిణా గ్రాహక బాధక మెన్దుకరు త్తు - నను ఇప్పుడి ఇవక శేషయమ్ సాధ్యోపాయ మపేక్షితమాకిత్ ఈశ్వరక శేషియా కైయాలేరక్షిక్- ప్రాప్త - శేషమా కైయాలే చేతనర్ తక్కినై రక్షిత్తుకోకళ్ళ ప్రాప్త రత్తల రెన్దు ప్రతి తంత్ర సిద్ధాంతా ధి కారాం తత్తిత్ స్వోక్తివో ధమ్వరుమ్? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ .

సా - ప్వా — లో క న్యాయ త్తా లే నం బంధ మా త్రేణ ఈశ్వరక ర మ్ క నాకై యాలే శాస్త్రం వేత్ డావే? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - శాస్త్రం ఇతి - ఇస్సం బంధమ్, ఈశ్వరక శేషి - జీవక శేష మెన్దుక సంబంధం - ఈశ్వర నైయమితి - శొల్లకై కైన్దు అను వంగిత్తు, సంబంధ ప్రతి యోగి ధూలే శ్వర నైయమ్ శొల్లకైక్కు కిడైయాతు . ప్రమాణమే కిడైయా త్తెన్దువడి- ఇప్పుడి యాకిత్ ప్రధాన ప్రతితంత్రాధికారాంతత్తిత్ ఈశ్వరక శేషి యాకై యాలేరక్షిక్ ప్రాప్త నైన్దుమ్ జీ వన ప్రాప్త నైన్దుమ్ శొన్నతు విరోధి యాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్-

సా - ప్ర — నాన్యః పంథాః . భక్త్యా పరమ యావాపి ప్రప త్యావా మహా మతే | ప్రాప్త్యో హం నాన్యథా ప్రాప్త్యో మమ కైంకర్య చిత్సుధి ,, రిత్యాది ప్రమాణా దితి భావః - నను స్వ త్వేన వ్యక్తప్రాయమాణ గృహక్షేత్రాతే స్వామినా కేవల సంబంధా దేవరక్షణదళనా చ్చాస్మి మనా దృత్య భగవతోపి తత్తై వ రక్షకత్వం స్వీకార్య మిత్యత్ర బాధ కమాహ - శాస్త్రం ఇత్యాది - నన్వేవంతహి ,, చేతనరు డైయ రక్షణత్తి లీశ్వరక ప్రాప్తను మాయ శక్తను మాయ తదధీన ప్రవృత్తియై యెఱియ చేతనర ప్రాప్త రుమాయ శక్తరుమా యిరుకైక్కుకు నిబంధన మీశ్వర నుడైయ నిరుపాధిక శేషిత్వముమ్, నిరుపాధి కనియ న్నృత్వముమ్, ఇవర్క శుడైయ నిరుపాధిక శేషత్వముమ్. నిరుపాధిక నియామ్యత్వ ముమితి ,, ప్రధానప్రతి తంత్రాధి కారోక్త విరోధి, తత్తదాచార్యాణాం సంబంధజ్ఞాన మాత్ర హేతుత్వోక్తివోధశ్చ స్వాదిత్యత్ర

సా-వి— కైవిట్టాత్, హస్తేన పరిత్యాగే- శాస్త్రా నవలంబనేన తీత్యథాః - ఇస్సంబంధమౌత్తుకైక్కు, ఏతచ్చే షశేషిభావసంబంధవత్తు - ఈశ్వరనుమ్ కిడైయాతు, ఈశ్వరొపి నసిద్ధ్యేత్ - శాస్త్రే జీవేశ్వరసిద్ధి - ఈశ్వ రాసిద్ధా సంబంధొపి నసిద్ధ్యేదితి భావః - నన్వేవం సతి ,, చేతనరుడైయ రక్షణ త్తిత్ ఈశ్వరక ప్రాప్తను మాయ శక్తను మాయ తదధీన ప్రవృత్తియై యెఱియ చేతనర ప్రాప్తరుమా మ్ అశక్తరుమాయురైక్కుకు నిబంధనమ్ ఈశ్వరనుడై య నిరుపాధిక శేషిత్వముమ్, నిరుపాధిక నియంతృత్వముమ్, ఇవరుడైయ నిరుపాధిక శేషత్వముమ్ నిరు పాధికని యామ్యత్వము,, మితి ప్రధాన ప్రతితంత్రాధికారోక్త విరోధి, తత్తదాచార్యాణాం సంబంధజ్ఞానమాత్ర హేతు

సా-సం— అత్యంతభక్తియుక్తానాం నైవ శాస్త్రం నచక్రమ,, ఇతి వచనవిషయాణాంకిం శాస్త్రే డేత్యత్రాహ- శాస్త్రత్రైకైక ఇతి- శాస్త్రా నాదరణే ఉక్తస్సంబంధ విశేష ఈశ్వరశ్చ నసిద్ధ్యేదిత్యథాః - అత న్నత్సిద్ధయే శా స్త్రే ఆదర్శవ్యే సాధ్యోపాయ విశేషోపి నిగ్రహశమనాయ శాస్త్రోక్తవిధయా ఆదర్శవ్య ఇతి భావః.. నన్వేవంతహి ప్రధాన ప్రతితంత్రాధికారే భవద్భిరేవోక్తవిధ విషయోపాధిస్వాదిత్యత్రాహ -

మూ-ఆనపిన్దుసంబంధమడియాక ఈశ్వరకరక్షకప్రాప్తనైస్టుమ్ శేషధూతనానిభవతనైర్నరక్షిత్తు కొక్క ప్రాప్తనైస్టుమ్ ముప్పుకొన్నతువుమరక్ష్యరక్షభావత్తుక్కులోకదృష్టప్రక్రియాయాతే బైచిత్త్యమకొన్నపడియన్త నై-ఇవ్యళవేరత్తైక్కు నిరపేక్షకారణ మెన్టపడి యన్టు. అప్పడికొక్కళిల్ సర్వరుమ్ నిత్యముక్తరాక ప్రసంగి క్కుమ్ - స్వాతంత్ర్యత్రాతేనియమమ్ శొల్లిల్ ముక్ శొన్నపడియే వైషమ్య నైఘ్నజ్యజ్జల్ ప్రసంగి క్కుమ్ - యుక్తి మాత్రత్రాల్ ఇవ్వళజ్జల్ శొల్లువారు సంబంధజ్ఞానమే అపేక్షితమరక్షాపేక్షాది కల్ జేణ్ దా వెన్టు

సా-దీ-ఆనపిన్దు త్యాదియాల్. శాస్త్రసిద్ధమాకైయాతేభగవత్సంకల్పనియతమానవ్యాజమపేక్షికిరతొఱియలోక న్యాయత్రాతే శేషమానచేతనకసంబంధజ్ఞానవ్యాపారశూన్యనాయుర్వానాకిలుమ్ శేషిభవనైరక్షిక్కు వేణ్డియరు క్కు మెన్టరక్ష్యరక్షకభావత్రైబైచిత్త్యత్రాతేదృఢీకరిక్కుయిలెతాత్పర్యమెన్టపడి-సంబంధమాత్రమే రక్షణ త్తిల్ నిరపేక్ష కారణ మెన్టిల్ వరుమనిష్టత్రైయరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అప్పడికొక్కళిలెన్టు - స్వాతంత్ర్యత్రాతే ఇ లరేరక్షిక్కుమ్, శిలరేరక్షియాన్టె లరుళిచ్చెయ్కిరార్ - స్వాతంత్ర్యత్రాతే ఇత్యాది - ఇని రక్షణత్తిల్ సంబంధ జ్ఞానమేయమైయుమ్, రక్షాపేక్షాదికల్ వేణ్డావెన్టు మతు కేవలయుక్త్యా సాధిక్కు పుడు కిరతో ? శాస్త్రత్రాల్ సాధిక్కు పుడుకిరతో ? ఎన్టు వికల్పిత్తు మున్తివ పక్షత్తిల్ సంబంధ జ్ఞానాపేక్షే తానుమ్ వ ణ్డా వెన్కిరార్. యుక్తిమాత్రత్రా లెన్టు. ఇ తు క్కు పరి హరమాక ద్వితీయ పక్షత్తై యనువదిత్తు పరి

సా-స్వా-ఆనపిన్దుతి-విపక్షత్తిల్ బాధకమరుళిచ్చెయ్కిరార్-అప్పడికొక్కళిలితి-కించసంబంధజ్ఞానమాత్రమపే షీతం - రక్షాపేక్షాదికం మాన్తు ఎనికర వాదమ్ యుక్తి మాత్రత్రాతే యో ? శాస్త్ర బలత్తా లేయో ? ఎన్టు వికల్పిత్తుఅద్యపక్ష త్తిలు త్తర మరుళిచ్చెయ్కిరార్- యుక్తితి - ద్వితీయత్తైశంకిత్తు పురి హరిక్కి రార్-

సా-ప్ర-తేషాం తాత్పర్యమాహ- ఆన పిన్దు త్యాదినా - స్వాక్తు తాత్పర్యా నంగీకారే బాధకమాహ-అ ప్పడి కొక్కళిలిత్యాదినా - ఏవం సంబంధ మాత్రస్య రక్షణ హేతుత్వ మపాస్య సంబంధ జ్ఞానమాత్రస్యర క్షణ హేతుత్వంకింవ్యాప్త్యాంగీ క్రియతే - ఉతశాస్త్రాద్వేతి వికల్పవ్యాప్తేర్వ్యతిరేక వ్యభి చార మా హ - యుక్తి మాత్రత్రాతే ఇత్యాదినా - శాస్త్రాపి కేవల సంబంధ జ్ఞానస్యరక్షా హేతుత్వంనసిద్ధతీత్యాహ.

సా-వి-కత్వోక్తి విరోధశ్చక్యానిత్యత్రతదుక్తేస్తాత్పర్యమాహ-ఆనపిన్దుతి- ఏవం సత్యపాయానుష్ఠా నా చేరవ త్వం భావెనతి - ఇవ్వళవె, ఏతావస్మాత్రమేవ - సంబంధ జ్ఞాన మాత్రమేవ - అన్టు, నభవతి. ఏవ మనం గీకారేబాధకమాహ - ఇప్పడితి. ఇప్పడి కొక్కళిల్, ఏవం స్వీకృతెనతి - నిత్యముక్తరాక, అనాదికాల ఏవ ముక్తాస్మ్యురితి భావః - స్వాతంత్ర్య త్రాతే నియ మమ్ శొల్లిల్, స్వతంత్రత్వా త్స్వాభి మతకాలే మోచ యతీతి స్వాతంత్ర్యస్యైవ నియామకత్వోక్తా - నచ సంబంధ మాత్రం నమోక్ష హేతుః, యేనాతి ప్రసంగ స్స్యాత్ - కింతు సంబంధ జ్ఞాన మిత్యాశంక్య సంబంధ జ్ఞానస్యమోక్ష హేతుత్వం కిం వ్యాప్త్యో చ్యతే - ఉతశాస్త్రాద్వేతి వికల్ప వ్యతిరేక వ్యభిచారాన్నవ్యాప్తి రిత్యాహ - యుక్తి మాత్ర త్రాతితి - ఇవ్వళజ్జల్ శొల్లువారు, వ్యాప్తిమాత్రాదిమానభావ బ్రువతాం. రక్షాపేక్షావిశ్వాసాద్యభావైః బహు వచనం-

సా-సం- ఆనపిన్దుతి- నన్యతిప్రసంగాదిపరిహారాయసంబంధజ్ఞానమేవరక్షా హేతుః. నాన్యద్యభిచారాదిత్య త్రాహ - యుక్తిమాత్రేతి - చేతనత్వ మనుష్యత్వాదివిశేషణవివ్యభిచారతాదవస్థ్యాభిప్రాయేణాచిద్దవ్యాది

మూ—శాస్త్రవాదాదు. అచిద్ధ వ్యజ్ఞశుమ్ పశుమృగపక్ష్యాదికశుమ్ స్తనంధయరుమరక్షా పేక్షారహితశ్చ శా
నాట్పోతే సంబంధ జ్ఞాన రహితజ్ఞశుమా యరుక్ అపత్రై రక్షిక్ కానా నివోమిగే - అప్పడిక్క
ణ్డో మాకిలుమ్ శాస్త్రబలత్రాతే ఇరుక్ సంబంధ జ్ఞానమ్ అపేక్షిత మెన్నిల్ శాస్త్రమ్ శాస్త్రకట్టలై యితే
జ్ఞాన విశేషమ్ స్వీకరిక్ వేణుమ్ - తన్నై ఈశ్వరక్ రక్షిక్కు మ్మోతు సంబంధ శోడేకూడ విలక్కా
మైయే వేదేదువ తెన్నిల్ అతువుమ్ అనుపపన్నమ్ - సుషుప్తా వ్యవస్థై కళితే యెల్లారుమ్ మోక్షమ్

సా.దీ—హరిక్కిరార్. అప్పడిక్కణ్డో మాకిలుమిత్యాది. ఇరుక్, ఈశ్వరక్ చేతన రైరక్షిక్కుమిడ తన్నై.
జ్ఞానవిశేషం, రక్షాపేక్షాదియెన్బడి-ననుసంబంధమాత్రత్రాత్ రక్షిక్-వేణుమెన్నిరతిష్టమ్. సర్వముక్తి పరిహా
రార్థమత్తోడేకూడవిలక్కామై వేణుమ్, అతిరిక్త మున్లుమ్ వేణ్డొ వేణుమ్ పక్ష త్రైయనువదిత్తునిరసిక్కిరార్. సం
బంధశోడేమెన్లు. సుషుప్త్యాదీతి. అనివారణమాత్రమజ్ఞానైయా లేయెన్లుకరుత్తు.

సా.స్వా— అప్పడిక్కణ్డో మితి-సర్వ ముక్తి ప్రసంగ పరిహారార్థ మనివారణ విశిష్ట సంబంధం నియా
మక మెన్నిర మత్తై యను వదిత్తు నిరా కరిక్కి రార్ - తన్నై ఇత్యా దినా .

సా.ప్ర—అప్పడి కణ్డో మాకిలు మిత్యాదినా - “ సోప్వజ్జీవ సేచ్ఛాయదితేస్వసత్తాయాం స్పృహయది | ఆ
త్మదాస్యం హరే స్సావ్యమ్యం స్వభావంచ సచాస్మరే ,, త్యాది శాస్త్రా త్సంబంధ జ్ఞాన మపేక్షిత మితిచే
ద్భక్తి ప్రపత్తి విధాయక శాస్త్రానా మప్యానంత్యా తదపి స్వీకార్యమితి న కేవల సంబంధ జ్ఞాన మాత్రస్య
హేతుత్వ నిర్ది తిత్వ థాః - నతు సం బంధ మాత్రస్య హేతుత్వ ముచ్యతే - కింతవ ప్రతిషేధ సహి
తస్య తస్య - ఏవంచ నవైషమ్య నైఘృణ్య ప్రసంగ ఇత్యత్ర కింయదా కదాచిద ప్రతిషేధ మాత్ర సహి
తస్య హేతుత్వ ముచ్యతే ? ఉత ప్రతిషేధ కరణ యో గ్యా వస్థా యా మప్రతి షేధ సహితస్యేతి విక
ల్ప ప్రధమేతి ప్రసంగ ముక్త్యా ద్వితీయే వ్యతిరేక వృత్తి చార మాహ - తన్నై ఈశ్వర వత్సా దినా .

సా.వి—రక్షాపేక్షావి రహేపి పశ్యాదీనాం రక్షణవ త్సంబంధ జ్ఞాన విరహేపి రక్షణ దశకానా ద్వ్యభిచా
ర ఇతియుక్తిరన్వీతి భావః - శాస్త్రబలా త్రధాంగీకుమక ఇత్యత్ర శాస్త్ర బలాచేవ భరన్యాస రూప
జ్ఞాన విశేషోప్యంగీకార్య ఇత్యాహ - అప్పడిక్కణ్డో మాకిలుమితి - తథా దశకానేపి - నను నకేవలం సంబం
ధోమాక్ష హేతుః - కింతు సంబంధ విశిష్ట నివారణా భావ ఇతిపక్షం శంకతే - తన్నై ఈశ్వర నితి - సం
బంధశోడేకూడ, సంబంధేన సహ - విలక్కామై , నివారణా భావః - వేదేదువతు, అపేక్షితః - ఎ
న్నిల్, ఇతిచేత్ - ఇతువుమ్, ఏతదపి. సంబంధ విశిష్టనివారణాభావస్య మాక్ష హేతుత్వై సుషుప్తి దశా
యాం తాదృశ నివారణాభావస్య సత్వాన్మోక్షైసతి సర్వముక్తిప్రసంగేన నివారణ యోగ్యావస్థాయాం నివా
రణాభావా హేతుర్వాద్యః - సోప్యమపపన్నః - నివారణ యోగ్యతారహితా చిద్్రవ్యస్య నివారణవిశిష్ట
పశ్యానేశ్చ రక్షణ దశకానాదిత్యాహ - సుషుప్తా వ్యవస్థై కళితేఇతి -

సా.సం—బహుదాహరణప్రదశకసం. నను యుక్తిమాత్రేణ నైవ ముక్తిః . కింతు “ సోప్వజ్జీవ సేచ్ఛా
యదితే ,, త్యాది శాస్త్రబలాదిప్రసక్తే తత్పరిహరతి. అప్పడితి. జ్ఞాన విశేష మితి. సంబంధజ్ఞానమాత్రస్యత
విశేషత్వాదితివక్ష్యమాగత్వాదితి భావః. విశేషకాంతరప్రతిక్షే చేపి దోషాదశకయతి. తన్నై ఇత్యాదినా.

మా—కొడుక్క-ప్రసంగి కైయల్-తావిలక్కు-కైక్కు యోగ్యత్రేయుళ్ళ అవనై యిలెవిలకా తొట్టియ వెలపేక్షిత మెన్నును మొణ్ణాతు - విలక్కు-కైక్కు యోగ్యత్రే యిల్లాత అచిత్రేయమ్ విలక్కిరపశ్వాదికలై యుమ్ పుత్రాదికలైయుమ్ రక్షిక్క కా-త్రైయల్-అనవిన్సు “యేనాథవంతోహి భవంతి లొక తేనాత్మ కమాణి సమారభంతే | తేహంహికా ర్యేషు భవంతినాథా శ్చైబ్యాదయో రామయథా య యా తేః” ఎన్నిర శ్లోక త్తిలుమ్ నాథ శబ్దత్తిల్ వ్యుత్పత్తియాలుమ్ నిభారతైక్కు ఉపయుక్త మాన సంబంధవిశేషత్రై

సా-దీ—తావిలక్కు-కైక్కు-ఇత్యాది-నివారణ యోగ్యదశావిశిష్టమనివారణమ్ హేతు వెన్టపడి. ముషుప్త్యా దియిల్ విశేషణాంశాభావాద్విశిష్టాభావ మెన్టు కరుత్తు. విశేషణాంశాభావ త్తిలుమ్ రక్షణత్రైక్కు ట్టుకి రార్. విలక్కు-కైక్కు-యోగ్యత్రై ఇత్యా దిదియాల్ - విశేష్యాంశా భావ త్తిల్ రక్షణత్రైక్కు ట్టుకిరార్ - వి లక్కుకిర విత్యాదియాల్ - ననుయేనాథవంతోహి ఎన్నిర శ్లోక త్తిల్ ఎక్కిల్ పక్షమ్ కాణలా మెన్నువ రుళిచ్చె య్కిరార్ - యేనాథవంత ఇత్యాది - ఆత్మకమాణి, ఆత్మావినుడైయ రక్షణాథా కమాణ్యత్రై. కా ర్యేషు, రక్షణకార్యశ్చిల్ - భవంతి, సమభారా య్ వతికప్ప ర్కల్ - నాత్మ కమాణియెన్టు పదచ్చేదరి-హేబ లరామ శై బ్యాదయోనాథాః - యయాతేః - యయాతి ఎక్కిర రాజావినుడైయ - కార్యే, రక్షణరూప కార్యత్తిల్ ఎప్పడియావార్క శెన్టై- నాథశబ్ద వ్యుత్పత్త్యాచనారూపప్రార్థనైయుమ్ మతుప్పాలాత్మ నిజేపముమిల్లుమ్ వ్యంజితమాయిత్రైన్కి-రార్ - నాథశబ్దత్తిలిత్యాదియాల్ - నాత్మ కమాణి, ఉపాయా నంతర భావినైభార్యమ్ శొల్లుకిరళు - అతుక్కు-పయుక్తమానత్రై నాథవంతరి ఎన్టు శొల్లుకై యాల్

సా-స్వా— యేనాథ వంతరి ఎన్నిర శ్లోక త్తిల్ జీవ వ్యాపారం వెణ్డా వెన్టు అస్మన్మతమ్ తోత్తవిత్తలై యో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అనవిన్సితి-యేఇతి-యేవాధ వంతస్తే ఆత్మాథా కమాణినసమా భంతే - రామ, హే బల రామ . యయాతేః రాజ్ఞః నాథా శ్చైబ్యాదయ ఇవ తేహం కార్యేషు నాథా హి భవంతి ఎన్టన్వయమ్ - నాథ శబ్దత్తిలితి - యా చ్చావాచియాననాథ ధాతు వినాతే యాచ్చైయుమ్,

సా-ప్ర—న స్వేవంభరన్యాసస్యావశ్యకతవ్యత్వసమర్థానంనోపపద్యతే- తస్యాపిప్రమాణ తమభారతవచనె నిజేధాల్- వృతిరేకవ్యభిచారాదిత్యా శంక్య పరిహరతి- అనవిన్సి త్యాదినా- “నాథ్య యా చ్చాయా,, మితి ధా తా వక త్త రిచ కార కె సంజ్ఞా యా మితి కమాణి ఘ ఇ నాథ్యత ఇతి నాథ ఇత్యేవం నాథ శబ్ద

సా-వి—విలక్కు తొట్టియవే,నివారణాభావవీవ - నను పురుషవ్యాపారాంగీకారె “యేనాథవంతోహి భవంతిలొకే తేనాత్మ కమాణి సమారభంతే,, ఇతి భారతవచన విరొధ ఇత్యాశంక్య తత్తాపినాథ్యయాచ్చా యా మిత్యస్మా ధాతో నాథ్యత ఇతి నాథ్యత అకతారి చకారకె సంజ్ఞాయా మితికమాణి ఘ ఇ నిష్పన్న తాథశబ్దేన గోప్యత్వవరణం సంబంధవాచి మతుప్రైత్యయస్య ప్రకృతా చిత్రేన నిభారతోపయుక్తభ ర స్వీకర్తృత్వ సంబంధ విశేషవర్య వసానే సతి ఆత్మనిజేపరూప వ్యాపా రోపి ప్రతీయత ఇతినివొధ ఇ త్యాహ - అనవిన్సు యే నాథ వంత ఇతి . నాత్మ కమాణి సమారభంతే ఇత్యస్య సమ పణా నం తరం

సా-సం—తహి యేనాథ వంత ఇతి కథ ముపపన్నం స్వాదిత్యత్రాహ , అనవిన్సితి . వశీ కరణవిశేషేణని నా కథ మప్యతి ప్రసంగాద్య పరిహరణే సిద్ధే సతీత్యధాః. వ్యుత్పత్తియాలు మితి. నాథ్యయాచ్చాయామితి

మూ—చ్యోల్లుకిర మతువ్ ప్రత్యయత్తాలుమ్ యాచన ముమ్ ఆత్మనిక్షేపముమ్ వ్యంజితమాయిత్తు - అల్లా త పోతు అతిప్రసంగాది దోషశ్లో వరుమ్ - నాథవంతః ఎనిగిర విడత్తిలిత్తనై వివక్షే కొళ్ళాతపోతు లో కనీతియిలుళ్ళ తెల్లామ్ మోక్షశాస్త్ర త్తిల్ ఊహికైక్కు వచనవిరుద్ధమ్ -

సా-దీ— సంబంధ విశేష మావతు భరిస్తీకత్వత్వ రూపమ్ - శేషత్వమాత్ర మాకిరపోతు అతిప్రస శ్చమాకేయాలుమ్ నైభార్యానుపపాదక మాకైయాలుమ్, ఏవమనంగీకార త్తి లతిప్రసంగాది దోషమ్ వరుమె స్టు కరుత్తు - వాధవంత ఇత్యస్య లోక ఇత్యుక్త్యా లోక విషయత్వాత్ అత్తై మోక్షశాస్త్ర త్తిలు మూ హికైక్కు వచన విరుద్ధ మేనిగిరార్ - నాథవంతఇత్యాది- ఇతుపరిహారాంతరమ్-స్వరక్షణ త్తిత్ తనక్కన్వయ

సా - స్వా — మ తు ప్పి నా లే భ ర స్వీ కా ర క త్వ త్వ సం బం ధా భి ధా న ము ఖ త్తాలే నిక్షేప ముమ్ సిద్ధ మెస్టు పడి - వివక్షత్తిత్ బాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అల్లాత పోతితి - సర్వ ము క్త్యాద్యతి ప్రసంగ మెస్టుపడి - ఇన్త శ్లోకమ్ లోక విషయ మాకైయాలే నాథ వంతః ఎనిగిర విడత్తిత్ ఇవ్వివ క్షేప త్తేణ కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - నాథ వం తరి ఎనిగిర వితి - అప్పో తు లోకిక విషయవచనాథత్తైమోక్ష శాస్త్ర త్తిలూహిక్కూ డాతెస్టుకరుత్తు-ఆకిల్ స్వరక్షణాథక్ వ్యాపార త్తిత్

సా-ప్ర—వ్యుత్పత్త్యా గోష్ఠ్యుత్పవరణంఽదస్యాస్మ్యస్మిన్ని తిమతుపితివిహితమతుపస్సంబంధసామాన్యవిష యత్వేపి ప్రకర తానుగుణ్యా దౌచిత్యాచ్చ శేష శేషి భావ పరత్వాత్తైన ప్రత్యయేన స్వస్వస్వరక్షణ భరస్యచభ గవ చ్చేషత్వాను సంధాన రూప ఆత్మ నిక్షేపశ్చ వ్యంజితా భవతః - అన్యథా పూర్వోక్తాతి ప్రసంగ తా దవస్థాదిత్యథః - నను నాథ శబ్దస్య స్వామిని ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్యా న్మతుచశ్చ దండీత్యాదౌదండసంబంధ మాత్ర పరత్వ వత్సాన్ని సంబంధ మాత్ర పరత్వాచ్చ నోక్తాథక్ పరత్వ మిత్యాశంక్య తథాపి భగ వతో భక్తి ప్రపత్త్యన్యత రప్రీతస్యైవ మోక్షప్రదత్వ మితి వచన సహస్రావ గతత్వాత్ ద్విరుద్ధ న్యాయానాం కాలాత్యయాప దిష్టత్వ మాహ - నాథ వంత ఇత్యాదినా - ఆచాత తస్మాన్ని మతాథాక్ సుగుణ తయా

సా-వి— నైభార్యతాత్పర్య మితి హృదయం . యేనాథవంతఇత్యత్ర ఏవం వివక్షాయా అనంగీ కా రేపి ప్రకృతేన తన్నాయాపత్తిరి - తద్వచనస్యలోక ఇత్యుక్త్యా లోకవిషయత్వాత్ - ఇహ మోక్షో పా య విధాయక శాస్త్రమోధాదిత్యాహ-నాథవంతఃఎనిగిరఇతి-ఊహికైక్కు,ఊహనం.వచనవిరుద్ధం. “భక్త్యా పరమయావాప్తిప్రపత్త్యావామహమునే | ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్య, ఇత్యాది వచన శతవిరుద్ధమితిభావః-

సా-సం— ధాతు బలార్యా చన క్రియా కమణి వ్యుత్పన్నో నాథ శబ్దః - నాథవా నితి మతు పాచ నిభార తోపయుక్త స్సంబంధ విశేషో న్యస్మ భర త్వాఖ్యరి పర్య వస్యతి - ఏవంచ ప్ర కృతి ప్రత్య యా భ్యాం యాచనాత్మ నిక్షేపావా త్తిపా వితిభావః- నను నాథవా నితి శబ్దః “ పరతంత్రకి పరాధీనకి పర వాన్నాథ వానపీ ,, తి నిఘంటు బలా త్పరతంత్ర పురుషైరూధరి - తామ నాదృత్య కిమ నయా యా గి కా థాను బంధి కుదృష్టికల్పనయేత్యత్రాహ - అల్లాత పోతితి - అతి ప్రసంగరి, సర్వ ముక్తిప్రసంగః-ఆదిపదే న సాధ్యో పాయ శాస్త్రనైరథక్యం వివక్షితం - ఇతోపి వరం రూఢీ త్యాగో యాగికా థాదర చేతిథా వః - పితృ పుత్రాది లోకనీత్యాభగవతస్సత్వఏవ మోక్షప్రదతాంబూమితిచేత్తత్రాహ-వచనవిరుద్ధమితి

మూ—సర్వ రక్షకనానాశ్వరసుణ్ డాయరుక్క- స్వరక్షణార్థ- వ్యాపార త్రిత్ నమసు- అన్వయ మిల్లై విన్మిర ఆపర్ పాశురత్తుక్కు- త్తాత్పర్యమ్ శాల్లుకిటోమ్- యదథఁతు కృతోన్యాస స్తదథఁతు నపునకి యా | పూర్వ మప్య పరాధీన ప్రవృత్తావస్థనాన్వయః |

సా.దీ— మిల్లైయెన్మిర పెరియోర్ వచనశ్శుక్కు- గతి యెతు ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - రక్షకనాన విత్యాదియాల్ - వచనశ్శుక్కు- త్తాత్పర్యమ్ కారికైయోల్ కాట్టు కిరార్ - యదథఁత్వితి - యాతారు ధ లత్తుక్కాక పూర్వమ్ న్యాస మనుష్ఠిత్తు అన్త ఫలత్తుక్కాక మీళవుమ్ భరన్యాసరూపక్రియైపణ్ణ లాకా తెన్మైయిలే తాత్పర్యమ్ - ఇన్నమెరు తాత్పర్య మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - పూర్వమపి ఎన్ఱు - పూర్వమ్ పట్టి న ప్రపత్తియిలు మివనుక్కు- స్వాతంత్ర్యేణ ప్రవృత్తి యిల్లైఎన్ఱు ఇక్కారికైయినథఁతై ట్టుక్కాకిరార్ -

సా.స్వా—నమక్కన్వయ మిల్లైయెన్మిర ఆపర్ పాశురత్తుక్కు- గతియేతు ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - సర్వ రక్షకతి - యదథఁతు, యన్మోక్షార్థఁతు - భరన్యాసకి కృతకి తదథఁతు పుననఁ క్రియేతి - ప్రపన్న నుక్కుత్తరా వస్థా పరమాప్త వాక్య మెన్ఱు కరుత్తు - పూర్వ దత్తైయిల్ స్వరస మాన విన్త పాశురత్తుక్కి- ష్శుడి తాత్పర్యమ్ కూడుమో? ఎన్న పూర్వ దత్తైయిలుమవిరుద్ధ యోజనై యరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - పూర్వమపీ తి - స్వాధీన స్వాత్మ ప్రవృత్తి నిషేధ పరమ్ పాశుర మెన్ఱుపడి - తదథఁతు నపునకి క్రియా ఎన్ఱు శొన్న తు కూడుమో? అయిథా శాస్త్రం మోక్షార్థమ్ భర సమపణ మనుష్ఠిత మానాలుమ్ పునర శ్శుషా నమ్ క ణ్డ తిల్లైయో ? పూర్వ దశా పర యోజనైయిలుమ్ పరాధీన ప్రవృత్తి యెన్ఱాల్ ఈశ్వరక్ మున్నే తానే ఇన్త వ్యాపారత్తై పుట్టివిక్కా లాకాతో ? ఎన్న కారికైయై వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణ కిరార్ -

సా.ప్ర—ప్రతీయమానస్య సంప్రదాయప్రవర్తకవాక్యస్యతాత్పర్యతోవిరోధాభావమాహ- సర్వరక్షకనానే త్యాదినా - సంప్ర దాయ ప్రవర్తకానాం తథోక్తేకి కిం ప్రయోజన మిత్యత్ర భరన్యాసా నంతర ముపా యాంతరాన్వయాభావఃప్రాథమికభరన్యాసే స్వాధీన కర్తృత్వ భ్రమనివృత్తిశ్చఫల మిత్యభిప్రేత్యాహ-య దథఁత్విత్యాదినా. భరన్యాసేస్వాధీనకర్తృత్వభ్రమోనివర్తయితవ్యఇత్యేతదవ్యుపలక్షణమితి ప్రవర్తయ

సా.వి— సర్వరక్షకనానవీశ్వరసుణ్ డాయరుక్క- విత్యాప్తవాక్యవిరోధస్సాన్యదిత్యాశంక్యతత్తా శ్చర్య జ్ఞానేన విరోధఇతితత్తాత్పర్యం వదాను ఇత్తాహ - సర్వరక్షకనానేతి - తత్తాత్పర్యంకారిక యా సం గృ హ్యైక వివృణోతి - యదథఁ మిత్యాదినా -

సా.సం— “సర్వ జ్ఞోపిహి”, భక్త్యా పరమ యావా పీత్యాది విరుద్ధ మిత్యథఁకి - తన్యా ప్త వాక్య విరోధ ప్రాప్తై తంపరిహరతి . యదథఁతు త్వితి - యత్ఫల ముద్దిశ్య భగవతి భరన్యాసః కృతకి తత్ఫ ల ముద్దిశ్య నకించదపి పునకి కర్తవ్య మస్మితి పూర్వాధేభి యుక్త వచనస్య తాత్పర్యం- యది, స్వరక్షణ వ్యాపార త్రిత్ నమక్కన్వయ మిల్లై, ఇతి సామాన్యోక్తై “మయిన్మిత్తమ్ కర్తవ్యం, ఇతివిశేషపర్యవసాయ కేసతి తత్పర్యవసానం నాను మన్యసే , తహి కథంతస్యతాత్పర్యమిత్యత్రాహ- పూర్వ మపీతి- భరన్యా సా త్పర్యమపి, భరన్య సనెపీతి యావత్ - అపరాధీన ప్రవృత్తై, స్వాధీన ప్రవృత్తై- అస్య, స్వపార తంత్ర్యా భిజ్ఞస్య . నాన్వయః - కింతు, భగవతోబలేన, స్వామీస్వ శేషమిత్యుక్తవిధయాభగవదధీన ప్రవృత్తై

మూ— యథాప్రమాణమ్ స్వరక్షణ భరసమపణ మ్మణ్ణిన వ ను క్కు ప్పి న్ను స్వరక్షణా ధా ధా వ్యాపార త్తిల్ ప్రాప్తియిల్లె. మున్నుతానుమ్ స్వరక్షణాధా మాక ప్పణ్ణిన సమపణాది వ్యాపార ముమ్ సవణక తావాన అవన్మానే బీజాంకుర న్యాయత్రాలే అనాదియాక ప్రవర్తిప్పిత్త కమప్రవాహ విపాక విశేషత్తిలే వ న్నతారు యాదృచ్చిక సుకృతాది విశేష కారణత్తై మున్నిట్టు కొణ్డు పణ్ణువిత్తా నా కైయాలే నామే నమ్మై రక్షిత్తుకొళ్ళుకిరొ మెన్నిరుక్క ప్రాప్తి యిల్లె - సర్వరక్షకనాక మూల మం త్రాదికళితే శిక్షితనాన ఇవన్మానే నమ్మై యెరు ఉపాయ త్తిలే వ్యాపరిప్పిత్తు అన్తవ్యాపారత్తాలే ప్రస న్ననా మ్ రక్షిక్కిరా నెన్నిరుక్క ప్రాప్తమ్ - స్వామిస్వ శేషంస్వవశం స్వభరత్వేననిభారమ్ । స్వద త్త స్వధియా

సా-దీ—యథాప్రమాణమిత్యాదియాలిరుక్క ప్రాప్తమిత్త్యంతత్తాలే-స్వరక్షణాధామాక వెనిర వాక్యాధా నుసంధాన త్తిల్ తామ్ న్యాసదశక త్తిలరుళిచ్చెయ్ త త్తోకత్తై యుదాహరిక్కిరార్ - స్వామియెన్టు - స్వా మీ, సవణ శేషియాన శ్రీమన్నారయణ్ - స్వ శేషభూతం స్వవశం, స్వపరతంత్రనామ్ ఇవై ప్రణవ నమ స్సుక్కశుడైయ వధజ్జల్ - స్వభరత్వేన స్వస్తిస్వస్త భరనాకిర - నిభారనాక ప్పణ్ణుతరుక్కు. స్వ య మేవ స్వప్రయోజనాథం స్వద త్త స్వధియా. స్వద త్తమాన స్వవిషయధీరూపన్యాసత్తాలే

సా-స్వా—యథాప్రమాణ మిత్యాదినా- నామే నమ్మై రక్షిత్తుకొళ్ళుకిరొ మెన్నిరుక్క ప్రాప్తియిల్లె యెన్టాల్ అవణ తానేరక్షక నెన్నిరుక్క ప్రాప్త మెన్టు ఫలిత్తై యాల్ స్వకతక వ్యవ్యాజిమ్ వెణ్డా వెన్టు సిద్ధిక్కిరొ విల్లెయో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - సర్వ రక్షక నాక వితి . అవణ తానే రక్షిక్కిరా నెన్నిరుక్క ప్రాప్త మెన్టు శొన్నతుకూడుమో ? మూల మంత్రాది కళితే రక్షణ సమథా నాక శిక్షిత వావా లుమ్ అస్మ ద్రక్షణత్తిలే ప్రాప్తి వెణ్డావో? కించ, ఇవ్వనుసంధానంకతత్త్వ త్యాగానుసంధానమాత్రమా కైయాలే స్వస్వభలిత్వానుసం ధానముమ్ ఉపాయత్తుక్కు స్వకీయ త్యానుసంధానముమ్ ప్రసంగియాతో? ఎన్న సాత్వికత్యాగరూప పూర్వ నాక్య తాత్పర్యాథాత్మేతదథాత్తోకత్తాలే సంగ్రహిక్కిరార్ - స్వామితి-నిభారం యథా భవతితథాస్వభరత్వేనమాం

సా-ప్ర— స్నుపలక్ష్య కారాంతర విశిష్టతదను సంధాన ప్రకార మాహ- స్వామిస్వ శేష మిత్యాదినా-

సా-వి—స్వానుసంధాన ప్రకారముపదిశతి. స్వామితి - స్వామి, శేషి. స్వ శేషంస్వవశం, స్వపరతంత్రమాం స్వభరత్వేన నిగతః భరియస్మిన్-మణితథామమభరాయ ధానస్యాత్తథేత్యథః - స్వద త్త స్వధియా,

సా-సం—వెవాన్వయ ఇతి నమక్కన్వయ మిల్లె ఇత్యభి ధానమితి సంగ్రహేతమథాద్వయంవివృణోతి-య థా ప్రమాణ మిత్యాదినా - విపాకస్య విశేషో నామ మోక్షాను గుణత్వం - “ఏషవివసాధుకమణ కారయ తి తమి,, తిభి శ్రుతిః - తహి కథంవతి తవ్య మిత్త్య పే త్తా యామాహ . సర్వ రక్షక నాక వితి - పూర్వ మవీతి వ్యతి రేక ముఖోక్త్యా ఫలితా స్వయాథా నిష్కషోయం - ఇమ మేవ నిష్కా షణ్ న్యాస దశ కేప్య కారిష మిత్యాహ - స్వామి స్వ శేష మితి - స్వామి, దాస రక్షణే ప్రాప్త శ్చక్ష్మ-స్వ శేషం, స్వరక్షణే స్వయ మశక్త మప్రాప్తంచ - స్వవశం, స్వామ్యయ త్త స్వరూప స్థితిప్రవృత్త్యా దిమంతం - స్వ భరత్వేననిభారం, మద్రక్షణభరస్వస్యై వయథాస్యాత్ యథావమమనైభార్యసిద్ధిస్తథామాన్యస్యతీ త్యథః- స్వ సనాను కూల జ్ఞానవత్సంకృతం- స్వసనేస్వస్వస్వతంత్ర కతత్త్వభవంనివళయతి-స్వద త్త స్వధియేతి-

మూ—స్వాథం స్వస్తిస్మ్యస్యతి మాంస్వయమ్ || ఇతు ఆశ్మసమపణ దశైయిత్ ఖ్యాతిలాభ పూజాఫల సంకర్తత్వత్వో పాయత్వక్లతాకిర తు(తూ)రాల త్త భగవదనుసంధాన కట్టలై.

సా-దీ— స్వస్తి స్వపాదార విందజ్జలిత్ అడియే నైస్యస్యతి - నిక్షేపిక్కి-రా నెన్దథమ్ - ఇవ్వను సంధాన మ్ ఆత్మ రక్షా భర సమపణ దశైయిత్ కర్తవ్య మేనిగి-రాత్ - ఇతువెన్దు - తు(తూ)రాత్, కల్మషక్షల్.

సా-స్వా— స్వస్యతీత్యథః. స్వాథం మాంస్వభర త్వేనస్యస్యతి త్యత్ర స్వ శేషం స్వవశ మితి ద్వయం హేతుః. శేష త్యాత్వాథం స్వస్యతి - పరతంత్రతయా. శ క్తత్యాత్వ స్వభర త్వేనస్యస్యతి-స్వదత్త స్వధియేతి, స్వదత్తా స్వకీయా చధీభర సమపణ రూపా తయేత్యథః - అనేనో పాయస్య స్వకీయత్వ బుద్ధి వ్యవచ్ఛేదః- స్వయ మిత్యనేన స్వాతంత్ర్య ముచ్యతే - స్వశేషం స్వవశ మిత్యనయోః ప్రతీకయోః. స్వామీ స్వయ మితి పదద్వయ మెన్దు కరుత్తు - ఆనాలుమ్ ఇవ్వను సంధానమ్ కూడుమో? శ్రీభాష్య కారర్ శ్రీమద్గీతా భాష్యాదికళితే సామాన్యతరి భగవానే వెత్వాదినా సాత్విక త్యాగాను సంధాన ప్రకార మరుళి చెప్పేయై లేయత్తే విట్టు భంగి భేద మాక శోల్లు కిరతు కూడుమో? ఎన్న వరుళి చెప్పే కి రార్ - ఇతు ఇతి - ఇతు ఆత్మ సమపణ త్తిత్ కర్తవ్య సాత్విక త్యాగరూప విశేషా కారాను సంధాన మాకైయాలే శ్రీమద్గీతా భాష్యాది సామాన్యోక్తికుమ్ విశేష త్తిలే తాత్పర్య మాకైయాలే విరోధ మిల్లెయెన్దుకరుత్తు - ఖ్యాతీతి - కైంకర్యా థః మెన్దు సంకల్ప మాత్రత్తాలే పరమ ఫల త్తిత్ సంగమ్ త్యక్త మానాలుమ్ అనుష్ఠాన దశైయిత్ ఖ్యాతిలాభాది సంగ రాహిత్యాథం ఫలసంగ త్యాగమావశ్యక మెన్దుకరుత్తు - తూరాల త్త, కల్మష మత్తవెన్దుపడి.

సా-ప్ర—తు(తూ)రాల త్త, ఋజీషరాహి త్వేన- యథాయవసారికళమానాం ఫల పర్యం తత్త్వ ప్రతిబంధకా

సా-వి—స్వసంపాదిత స్వవిషయ స్వస్వరూపజ్ఞానేన. స్వాథం, స్వప్రయోజనాథం. స్వయం, యాదృచ్ఛికను కృతాది కారణ పరంపరా కృషిమతా స్వేనైవ- స్వస్తి స్వస్యతి, నిక్షేపతి. అహంతు కరచరణ కల్ప ఇతి భావః - అత్రానుసంధానే స్వాథమితి ఫలసంగత్యాః - ఖ్యాతిలాభపూజాథః త్యాగశ్చ. స్వయం స్వస్య తీతి స్వకర్తృత్వత్యాః - స్వభరత్వేన న్యాసే ఉపాయత్వ బుద్ధిత్యాగ ఇత్యేతేథాః అత్రాను సంహితా భవంతీత్యాహ - ఇతుఇతి - తురాల త్త, కల్మషాణిసంహృత్యస్థితా-అనుసంధానకట్టలై, అనుసంధాన రీతిః.

సా-సం— స్వామి నైవదత్త స్వపర విషయ యాధాత్మ్యాధ్యవ సాయే నేత్యథః - ఇదం శక్త్యా దేర ప్యు ప ల తు ణం - న్య స న ఫ లే ప్ర ధా న ఫ లి తాపి మే నే త్యా హ - స్వా థః మితి - “తన కేరయాక వెనై కొగ్గ-ళ్ళమీతే,, ఇత్యుక్త విధయా స్వ స్మావీవ ప్రయోజనా యేత్యథః- మమచ ,, ఘం కైస్వభోగ మఖిలం పతి భోగ శేష ,, మిత్యుక్త విధమో చేతనత్వా దేవ ఫల మవాం తరత్వేన నిష్ప ద్యత ఇతి భావః- స్వస్య సమాధిక విధురత్వాత్ స్వస్వైవనిరపేక్షరక్షణోచితగుణపూర్ణత్వాచ్చస్వస్తిస్మ్యస్య స్యతి - మామ్, అకించన మనన్య శరణం - మయివిద్య మానాపి ప్రయోజ్య కర్తృతాయా సాపిస్వామ్యాయత్తా - అత స్తత్ప్రయుక్తోష్య హంకృతి లేశోపి మమనేతి సూచనాయ స్వయ మిత్యుక్తిః- అనె నైవ త్వి త్యాత్మ నిక్షేప విధౌ సత్యా మపి ఏత ద్విదా ఆత్మాప హర చార్య నివర్తక విరహే ప్యాత్మ నిక్షేపా దే రహం కారాద్య వద్యా వహత్వా న్నానుష్ఠేయత్వ మితి పరభ్రమ నివ త్తన మప్యుక్త విధాను సంధాన ఫల మిత్యాహ - ఇతు వితి - ఖ్యాతిః , ప్రపన్నత్వ ప్రధా - ఫలం , ప్రధాన ఫలిత్వాభి మానః - సంగః,

మూ — ఆకైయాల్తాయ్ములై ప్పాల్బోలేవరుకిర ఈశ్వర ప్రసాద తుక్కు స్తనంధయనుడైయ ములై యుణ్కిరవ్యాపారమొలేఇవనుడైయఅపేటొదికల్ - ఇత్తాల్ సివోపాయస్వరూపత్తుక్కుకొత్తైవారాతు-

సా - దీ — అథ ప్రకృత మాన స్వరక్షణ రక్షా పేటొ ద్యవశ్యమ్ భావత్తై యుపసం హరిక్కిరా ర్ - ఆకైయా లెన్దు - వెణుమెన్దు శేషమ్ రక్షా పేటొదికళా లీశ్వర నుక్కు సర్వశక్తిత్వాది హనివాదాలె నిగ్గి - ఇత్తా లెన్దు - కొత్తై , దోషమ్ - ఇప్పడి నారా యణ శబ్దోక్త గుణ విశేష సంబంధ నిశేష

సా - స్వా — ఆనా లుమ్ తాయ్ ములై ప్పాలు కిరల్వా దినా దృష్టాంత ముఖేన శొన్న స్వ రూప విరోధత్తుక్కు ప్పరిహార మెతు ?! ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఆకైయా లితి - ఆకైయాల్, వ్యాజ వి శేషం స్థాపిత మాకైయాల్ - అపేటొది కళితి - వెణుమెన్దు శేషః - ఇప్పడి చేతన వ్యాపార మపేక్షితమా కిల్ ఈశ్వర స్వాతంత్ర్య తుక్కు ముపాయత్వ తుక్కుమ్ కొత్తై వారాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇత్తాలితి - ఇత్తాల్, స్వాధీన చేతన వ్యాపారా పేక్షేయాల్ - ఇతువుమ్ వైషమ్య నైఘృణ్య సర్వముక్తి ప్రసంగాది పరిహారాథమ్ స్వాతంత్ర్యమూల స్వసంకల్పసిద్ధ మాకైయాలె స్వాతంత్ర్య కాష్టై యెన్దు కుడి-

సా - ప్ర — ఏవ మహం కార మమ కారామ పృపా యస్య ఫల పర్యం తత్ప్ర ప్రతి బంధ కా వితి భావః - నను మాతు ర్యథాస్మన్యాప్రదా నే అరతి భావే దేవ మే వేశ్వరస్య చేత నా రక్ష జేతి రతి స్సా గ్దితి , నవకాకీ నరమేత - ఉదారా స్సర్వ ఏతైతే జ్ఞానీత్వా త్రైవ మేమత , మిత్యాది ప్రమా ణాద వగత మితి భరన్యాసో నాపేక్షిత ఇతి పూర్వ మేవోక్త మిత్యత్ర మాతు స్సాన్విరతినివృ త్త్యథం ప్రవృత్తావపి శిశు కతక్పకపా నోప యుక్త వాగ్వాప్యపారా భావే యథాస్మన్యదాన నివర్త్యేత తథా భగవతోపి స్వాథా మేవ జీవ విమోచనో ద్యోగేపి భక్తి ప్రపత్తి రూప జీవ వ్యాపారాభావతస్త్వివర్త్యే తేతి రక్షణోప యోగాదపేక్షిత ఏవే త్యభి ప్రయన్నాహ - ఆకైయాల్ తాయ్ ములై ఇత్యా దినా - కొ త్తై, దోషః. ఏవంభగవతఉపాయతోపేయత్వభోధకేద్యయే ప్రథమోపా త్తశ్రీమన్నారాయణ శబ్దేవిశేష్య వాచినారాయణశబ్దాథా ఛూతగుణసంబంధనిమి త్రవ్యామోహంవినివర్త్య విశేషణఛూతశ్రీమచ్ఛ బ్దాథా త్వేనాభి మతాయాలిత్మ్యే పురుష కారత్వమూలంవ్యామోహంవినివర్తయితుంవృత్తాను వాక పురస్సరిం

సా - వి — అత్ర స్వయమితి మాతు స్తనంధయఇవ చేతన రక్షణేతస్వరతిర్వ్యజ్యతే- ఏవమనుసంధాన ఏవ మహతాం వాక్య స్యాప్తి తాత్పర్యం నపరాధీన వ్యాపారా భావేషీతి భావః. తస్మా ద్రక్షా పేటొదికం స్తనంధయస్య స్తన్య భక్షణ వ్యాపారవ దపేక్షణీయ మేవేత్యుపసంహతతి - ఆకైయాలితి - ముత్తైయుణ్ ణుకిర వ్యాపారమ్, స్తనభక్షణ వ్యాపారః - అపేటొదికళితి - ఆవశ్యకజ్ఞళితి శేషః - స్తనభక్షణాభావే శి శునాశవల్ రక్షా పేటొద్యభావేసతి ఆత్మసానిరేవేతి సూచితమ్ - కుత్తం, దోషః- వారాతు, నాగచ్ఛతి-

సా - సం — మత్ఫల సాధనత్వా న్మచ్ఛేష మిదం కమేత్యభి మానః . కతక్పత్వం , స్వాధీన కతక్ప త్వం- ఉపాయత్వం, అవ్య వహితో పాయత్వం - ఛూర్, అవద్యమ్ - ఇత్థం సంబంధ నిబంధన మతి కా లుప్య పరిహారం దృష్టాంతోపపత్తిభ్యాం దృఢయక్ భగవతస్సిద్ధోపాయత్వ మల్ప మపి వ్యాపారం నసహ త ఇతిపరాభి మానంవివర్తయన్నిగమయతి- ఆకైయాలితి-ఆపవక్యా దేరుక్తాథా తాత్పర్యకత్వాదిత్యథః-

మూ— ఇప్పుడి నారా యణ శబ్దత్తిల్ సిద్ధ మాన గుణ విశేష సంబంధవిశేషశ్చ అడియాకప్పిర క్కుమ్ కల క్కజ్జ శుక్కు- పరిహారమ్ ఉదాహరిత్తోమ్, ఇని - “లక్ష్యోన్యసహ హృషీకేశోదేవ్యా కారుణ్యరూపయా | రక్షక స్సర్వ సిద్ధాంతే వేదాంతేపిచ గీయ్యతే,, ఎన్ని-ర పడియే సపత్నీక నాయ్కోణ్డు సర్వరక్షణ యజ్ఞ దీక్షీ త నాన సర్వే శ్వర ను కుట్ర శీమ చ్చబ్ద త్తిలె శొల్లు కిర పత్నీ సం బం ధత్తిల్ వరు మ్ కల క్కజ్జ శుక్కు- దిచ్చాత్ర త్తాలే పరిహారమ్ కాట్టు కిరోమ్ -

సా-దీ—మూలశ్చ శాన శంకైకతై పరిహరిత్తు అనంతరమ్ శ్రీమచ్ఛబ్దోక్త పత్నీ సంబంధమూలశ్చ శాన శం కైకతై సంక్షేపతః పరిహరికర్తా వుపక్రమికిరారో -

సా-స్వా—శిష్యావ ధానార్థ మాకపుమ్ పూర్వగ్రంథ శేషత్వ భ్రమనివృత్త్యధికమాకపుమ్ సంగతియైసూ చిప్పియా నిన్దు కొణ్డు ఉక్తాను వాద పుర స్సరమ్ వతివ్యమాణప్రతిజ్ఞైయై శెయ్తరుళు కిరారో - ఇ ప్పడిత్యాదినా - గుణ విశేష సంబంధ విశేష మడియాకవెన్దు హేతునిదేశత్రాలే శంకాదాశ్శ్యం తోత్తుకై యాల్ విస్తరేణ పరిహారమ్ శొల్లి త్తెన్దుపడి - పత్నీ సంబంధ త్తిల్ వరుమితి . అహేతుక నిదేశత్రాలేయమ్ దిచ్చాత్రేణ వెన్దు నిదేశ త్రాలుమ్ శంకా మాంద్యమ్ తోత్తుకైయాతే అత్యల్ప యత్నసాధ్యతయా పితచ్చం కా నివారణ మనంతర మ్ వెన్దు కరుత్తు - లక్ష్యోన్యసహ హృషీకేశ ఇతి చచనోదా హరణ పూర్వకం పత్నీ స హితనాయ్కోణ్డు సర్వరక్షణయజ్ఞదీక్షితనానవెన్దు నిదేశత్రాల్ స్వసిద్ధాంతం సుదృఢప్రమాణసిద్ధమెన్దుపడి-

సా-ప్ర—వక్ష్యమాణప్రతిజ్ఞా వ్యాజేనసంగతిమాహ- ఇప్పుడిచారాయణై త్యాదినా-సర్వసిద్ధాంతే, మంత్రసిద్ధాంతే, తంత్రసిద్ధాంతే, తంత్రాంతరసిద్ధాంతే, ఆగమ సిద్ధాంతచేత్యధిక-సర్వరక్షణయజ్ఞదీక్షితనానైతి-యథాకస్మిన్చిత్పురుషేదీక్షితేతత్ప్రత్నిఅపియష్ట్యైత్వేనాన్వయస్మథాలక్ష్యోఅపిరక్షకత్వ మితిభావః-

సా-వి— ఏవంగుణ సంబంధ విషయశంకాః పరిహృత్య పత్నీసంబంధ ప్రాప్తాశ్శంకాఃదిచ్చాత్రే ణోదాహరి ష్యామఇత్యాహ - ఇనిలక్ష్యోతి - దిచ్చాత్రేణేత్యస్యాయం భావః . పత్నీసంబంధ విషయశంకా స్తావదిశ్యం లక్ష్మీజీవధూతా అణ్వేతిచ “త్వయైత ద్విఘ్ననాచాంబ జగద్వ్యాప్తంచరాచరమ్ | యథాసర్వగతో వి ఘ్న స్తథైవేయం ద్విజోత్తమ,, ఇత్యాది విభుత్వ పరవచన జాత మఘటిత ఘటనా శక్త్యా కాలవశాద్వా అణుధూతాయా అపి విభుత్వం సంభవతితి తత్పరం - “ సౌమ్యాసౌమ్యైజగద్రాప్తై స్త్వయైత ఛేదిపూరి తమ్,, ఇత్యుక్తా సంఖ్యాత విగ్రహసం బంధాభిప్రాయం జేతికేచిదిచ్ఛంతి-||౧|| కేచిత్తుజీవత్వేపి విభుత్వ మవి రుద్ధం - అఘటితఘటనాశక్త్యావిభుత్వాంగీకారే సర్వాత్మనామపి తథైవ స్యాదితి-“సచానంత్యాయ కల్పత,, ఇతిముక్తిదశాయాంస్వరూపవిభుత్వ మఘ్నపగంతవ్యంస్యాత్ - “నచపర్యాయాదప్యవిరోధోవికారాదిభ్య,,

సా - సం — దిచ్చాత్ర త్తాలే, సంక్షేపేణ- విస్తరస్మ చతు శ్లోకిభాష్యేఅనుసంధేయ ఇతి భావః. పత్నీ సహితస్య హియజ మానస్య యజ్ఞైఽధిక్యతః - తథా లక్ష్మీ సహితస్యైవ హృషీకేశస్వరక్షణైఽధిక్యతః - స హారక్షక ఇత్యాఖ్యాం ఫలితాథిక - కారుణ్య రూప యేతి విశేషణ బలా ద్రక్షకత్వ మపి శేషి త్వవ దుభ యా ధిస్తాన మిత్యధికత్వా దస్య వచనస్యా దావే వతదు దాహృతం.

సా-వి—ఇతి జైనప్రతిక్షేప సూత్ర మప్యపాథకంస్యాత్ - అసంఖ్యాతవిగ్రహయోగేనసర్వగతత్వ సమథా
నే యథా సర్వగత,, ఇతి భగవద్వృష్ట్యాంత వైరూప్యంస్యాత్ - దృష్ట్యాంతేపి నానా విగ్రహ ధార
ణ ప్రయుక్తసర్వగతత్వ వణాన మయుక్తం - యథా శ్రుతాథా స్వీకారే బాధకాభావాత్ - అతః ప్ర
మాణబలా జ్ఞేవత్వేపి విభుత్వ మవిరుద్ధం . నచ జీవలక్షణ విరూధః - అణుత్వేనచి చేతనత్వస్య తల్లక్షణత్వా
దితి వాచ్యం - సీద్ధానుగమ మాత్రంపి కతుంయుక్తం పరీక్షకైః । నసర్వలోకసిద్ధస్య లక్షణేన నివర్త
న,, మిత ప్రమాణ సిద్ధ జీవభూత లక్ష్మీ విభుత్వాను సారేణ అణుత్వేనచి చేతనత్వ లక్షణస్య లక్ష్మీభిన్న జీ
వ విషయత్వోచిత్యా త్పరతంత్ర చేతనత్వస్య లక్ష్మీసాధారణ జీవవిషయత్వ సంభవాచ్చ - అథవా జీవ లక్ష
ణే అణుశబ్దః పరిచ్ఛిన్నత్వ పరః - సచపరిచ్ఛేదభిత్తరజీవేషుస్వరూపతః, లక్ష్యోంగుణతః, భగవత్స్వా
తంత్ర్యా ద్యపేక్షయా లక్ష్మీ స్వాతంత్ర్యాదే న్యూనత్వాత్ - అతఏవ సత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మేతి
లక్షణే అసంతపదేన వ్యావర్తితత్వాత్ . నబ్రహ్మత్వమపి-జగత్కారణత్వ లక్షణేపివ్యాపారత స్సాతిశయ
త్వా చ్ఛ్వావత్వత్వమితి నజగత్కారణత్వ మపీతి వదంతి-॥౨॥ అస్యేతు “చేతనత్వా దచిదన్యత్వం, విభుత్వా
జ్ఞేవాన్యత్వం. పారతంత్ర్యా దీశ్వరాన్యత్వ,, మితి లక్ష్యోగి కోట్యంతరత్వ మేవయుక్తం - పతి పుత్ర వ్యా
వృత్త పత్నీన్యాయేనాపి కోట్యంతరత్వ మేవయుక్తమిత్యాహుః-॥౩॥ అపరేతు స్వరూపస్థితిరేవమస్తు. తథా
పి సేయమీశ్వర కోటి ర్విభూతిద్వయ శేషిత్వాది మాత్రే జేశ్వర త్వలక్షణసిద్ధిః - “అస్యా మమచశేషం
హి విభూతి యభయాత్మికా । ఈశానాదేవీ భువనస్యాధి పత్నీ- అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ,, త్యాది
ప్రమాణవశా త్తత్ర సర్వశేషిత్వాదికం భగవతః, అస్మాను తదితర సర్వశేషిత్వాదిక మితి విభాగః -
జగత్కారణత్వాది బ్రహ్మ లక్షణంతు పతిమాత్ర గోచరం - అతఏవ తస్య సర్వేశ్వర్యం సమా ధిక దరి
ద్రత్వం చేతి స్వీకుర్వంతి -॥౪॥ ఏతేషుచతుష్ట్యపి పక్షేషుచతు శ్లోక్యక్త సర్వ మహిమ శాలిత్వం ముక్తా ప్ర
ధాన ప్రాప్యత్వాదిక మపి భగవన్నిత్యేచ్ఛా సిద్ధ మిత్యంగీ కుర్వంతి - సకల కర్తృవల్లభా ప్రిత్యుద్దే శేనత
స్థిలా ప్రవృత్తైః - తస్యాపి తదన్వయోక్తి రవిరుద్ధా. సహజేపి కాశ్యే లాకిక పతిపత్నీన్యాయేనపతి ప్రా
ధాన్య వ్యపదేశః - పతికర్తృకత్వ మాత్రవ్యపదేశశ్చోపపన్నః - పతిబుధ్యధీనస్యాపి పత్నీగుణ భావస్య
ఇచ్ఛాసిద్ధత్వా ద్వ్యపదేశః - తస్యాలపి తథై వేష్టత్వా విశేషా దుపపద్యత ఇతి గమనికేతి “తమీశ్వరా
ణాం పరమంమహేశ్వర,, మితివత్ - “ఈశ్వరీగం సర్వభూతానా,, మితి సర్వభూతేశ్వర త్వాది వచన
సామ్యాదస్యానుగుణ భావ ముభయేచ్ఛా ప్రయుక్తం కేచిదాహుః - “అన్యోన్యేచ్ఛా విభూతాది నివృత్తౌ
తత్పరత్వతః । ఐకకలద్య మశేషాణా మగమానాం భవత్వీతి । పంచస్వేతేషు పక్షేషు కశ్చే దేకః ప్రమాణ
వాక్ । సలక్ష్మీస్య సాంప్రదాయం సర్వదా సంప్రతి స్థితమ్ । ఇహౌవ క్వచిదంశేతు సంశ యేపి విపశ్చి
తామ్ । ఉపయుక్తాంశ వైశద్యా దుపాయ ఫలసంభవః । అత్ర స్వామిత్వ సౌలభ్య ఫలదత్వ ఫల త్వ తః ।
అనురూప్యేణ సంబంధ శ్చేపితౌ దశితశ్చే గ్రియః,, ఇత్యాచార్యా శ్చతుశ్లో క్యధి కారాంత భాష్యే పూ
ర్వోక్త పక్షపూర్వక పూర్వోపమదాన యుక్తి సహిత ముపన్యస్య స్వాభి ప్రాయం పంచమ పక్షేష్యవృ
ణుత - తత్ప్రపంచనేత్విహ విస్తరప్రసంగా ద్విచాత్ర ముచ్యతఇతి - ఇహశరణాగతి కరణ మంత్ర ద్వయ
పూర్వఖండస్త శ్రీమచ్ఛబ్దే శ్రీరుపలక్షణ మితి కేషాంచితృతం పరిహృత్య విశేషణమితి స్థాపితం. తేనాప్ర

సా-వి—శ్రీవిశిష్ట ఏవోపాయ ఘాతా నశ్రియోపలక్షణ ఇత్యాచార్య సిద్ధాంతే సత్యా చార్యాణాంన్యా సచి
ద్యాయాంశ్రీముఃముక్షుత్వం విశ్వాసపూరితం ప్రభోరధ్యవ్యుత్పన్నం నివర్తనం అధిగమ్యత్వంచ కరొతిత్వం ప
యోగసద్భావా దుపలక్షణతా పక్ష నిరాకరణేన విశేషణతా సమర్థన ఏవతాత్పర్యం. నను లక్ష్యాత్మనీ
స్సాక్షాన్మోక్షోపాయత్వఇతి లక్ష్యాజగత్కారణత్వాదికం అనిచ్ఛంతరి కేచిదాహురి. సాంప్రదాయకా
స్తు లక్ష్యాస్సాక్షాన్మోక్షోపాయత్వం భరస్వీకార రతా సంకల్పాశ్రయత్వం మోక్షార్థప్రపత్నో భగ
వతఏవో దేశ్యత్వం చాచార్యాభి మతమేవేత్యాహుః. తత్ర పూర్వేషామయమాశయః. జగత్కారణ
లక్షణాయోగా త్కారణత్వం నసంభవతి. నహి, కారణత్వప్రకరణే శ్రియస్సాన్నిధ్యాధిక మస్తి. శ్రియో
నిగ్రహసంకల్ప భావేన ప్రపత్తిప్రసాద్యత్వ మనపేక్షితం. కోపాభావాత్..కాంతాప్రసాదశబ్దేన లక్ష్య
తే కరుణాగుణ, ఇత్యాచార్యై రేవ చతుశ్లోకీభాష్యే ఉక్తత్వాల్లక్ష్యా మోక్షప్రదత్వబోధక ప్రమాణా
ని పురుషకారతయా మోక్షోపయోగిత్వా దవిరుద్ధానీతి. అత్రతత్రతతోక్తాచార్య శ్రీసూక్తి పర్యాలోచ
నే ఆచార్యోపాత్తబహువిధ ప్రమాణపర్యాలోచనేపి లక్ష్యాఅప్యపాయత్వ కారణత్వాదికమాచార్యాభి
మత మితి తాత్పర్య తః ప్రతీయతే. తథాహి, చతుశ్లోక్యధికారే మోక్ష ప్రదే భగ
వతి ముముక్షూణాం ఘటకతయా ఏషా తిష్ఠ తీతి సర్వసం మత మితి ప్రథ మం పురుషకార
త్వ ముక్త్వానంతరం పరిపూర్ణాను భవ ప్రదాన సంకల్ప స్తుభగవతస్సన్వయైవవాస పక్షీకస్యవేతి య
థాప్రమాణం భవతు సర్వదా వైష్ణవాధ్వ శ్రేయసి ప్రదత్వ మస్యా నవిరుద్ధ మిత్యుక్తం. ఇహ యథా ప్ర
మాణం భవత్విత్వ నేన సపత్నీకస్య ఫలప్రదాన సంకల్ప సత్వే ప్రమాణమన్వయేవేతి ఫలప్రదాన సంకల్ప
స్య సైవే త్యభిప్రాయః. “ఉచ్చైర్గతి జగతి సిద్ధతి ధర్మత శ్చే, దిత్వాదాసీద్ధవిషయేవివాదాభావే
న చేవీతి సంభావనా వాచి పదప్రయోగస్య స్వీక్రియమాణ నమ సాగరస్య బ్రాహ్మణైక విషయ కత్వ దృ
ఢీకరణ ప్రత్యాయనా యైవ. ప్రమాణ సద్భా వాత్ సలక్ష్మీ కస్య పరిపూర్ణాను భవ ప్రదాన సంకల్ప
స్యైవ నతత్ర సందేహః - నేహ తత్సాధ నాయా గ్రహః కార్యః. ఇహ తద భావేపి పురుష కారత్వ మా
దాయాపి వైష్ణవాధ్వ శ్రేయసి ప్రదత్వా సందిగ్ధత్వ దృఢీకరణాయత ధోక్తే స్సంభవాత్. అత్ర “కామవ
త్సామృతం దుహనా. శ్రియంవసానామృతత్వ మాయత్. సానోలోక మమృతం దధాతు. సర్వ కామ ప్ర
దాంరమ్యాం సంసారాణా వతారిణీమ్ | సకృద్విభాతా సర్వాణాం గమద్ర పతిశోషిణీ | భవసంతాపహరి
ణీ. పరనిర్వాణ దాయినీ. జ్యోతిష్మత్య మృతావహా | ఆత్మ విద్యాచరేవిత్యం విముక్తి ఫలదాయినీ. సంస్క
త్యక్షర వైష్ణవా ధ్వసున్మణాం | విశ్వర్య మక్షరగతిం పరమం పదంవా,, ఇత్యాదీనాం ప్రమాణా నాం పర
శ్మతానామాచార్యైః స్మృత తత్రా త్యాదరేణ ప్రదశనాత్ - నచైషాం ప్రమాణానాం పరం పరయా
మోక్షప్రదత్వే తాత్పర్యం- తథాత్వే యథాప్రమాణ మితి నోచ్ఛేత- నచ మతాంత రాభిప్రాయేణ సలక్ష్మీ
కస్య వేత్యుక్తం - స్వమతంతు భగవత ఏవేతి వక్తుం యుక్తం - “అత్ర స్వామిత్య సౌలభ్య ఫల దత్వ ఫల
త్వతః | ఆనురూప్యేణ సంబంధ శ్రీపతౌ దశిత శ్రియసి,, ఇతి ఫలదత్వ ఫలత్వాభ్యా మానురూప్యేణ సంబ
ంధ ఇతి చతుశ్లోక్యధికారే కంతరవేణా క్తత్వాత్ - నహి పరంపరయా ఫలదత్వేనాను రూప్యం సంభవతి.
పరస్పరేచ్ఛా విఘాతాభావాత్ స్వేచ్ఛయా పరతంత్రాయాః ఫలప్రదాన సంకల్పాయుజ్యతే - సర్వ కామ

సా - వి — ప్రదా,, మితి సవక పురుషార్థ ప్రదత్వ వత్ “లభతేచ తతరి కామాన్తయైవ విహితాహితా,,నితిన్యాయేన అనుమతిద్వారాపిరత్యోప్రదానసంకల్పసంభవః-“అత్యైస్సహహృషీకళో దేవ్యా కారుణ్య రూపయా । రక్షక స్సర్వ సిద్ధాంతే వేదాంతేషుచ గీయతే,, ఇత్యాది ప్రమాణ బలాదపి రత్యోసంకల్పాశ్రయత్వం సిద్ధమ్ - నచ నిగ్రహసంకల్ప భావేన ప్రసాదస్యానపేక్షణా దుపాయప్రసాద్యత్వం నేతి న ప్రపత్తి వశికార్యత్వమితి వాచ్యం - యద్య ప్యనుగ్రహేక శీలయాజగన్మాతురి కరుణా మయ్యాన వశీకారా పేక్షా - తథాపి రత్యోయజ్ఞాన్వయే లోకక పతిపత్నీన్యాయేన సాహిత్యమస్త్యేవ - తత్ర స్వరూపసమపణే శ్రియోప్యాత్మహవిః ప్రతి శేషిత్వా దన్వయ ఇత్యవివాదం. భరసమపణాంశేషి సహన్వయేనక్షణిః. ఇహాపి,,అప్రమేయంహి తత్తేజో యస్యసే,,త్యాదినా అన్యోన్యాతి శయావహా త్వైక శేషితైకత్వవ్యవచేశాదీనాం రత్యోయజ్ఞాన్వయ సిద్ధ్యర్థం మహతా గ్రంథ సందర్భేణ సమభానా తద్గ్రంథ స్వార స్వాదపి భరసమపణో ద్దేశ్యత్వ మభిమత మితి ప్రతీయతే - కించ నిగ్రహ వతఏవ నిగ్రహ శమనేన భరస్వీకరణే నిగ్రహ రహితాయాః పరనిగ్రహం శమయిత్యాది శేషిత్వాః భరస్వీకార స్ఫుతరా మస్త్యేవేతి విష్ణు వల్లభాం భగవతాసమాన సంకల్పాం స్వాధాం ప్రయస్యంతీం జగన్మాతరంపరిత్యజ్యభగవత్స్యేవకథంభరసమర్పణమాచిత్వై శైలీ మధిరోహతి - యదిచ పాప మోక్షణం కొపనివృత్తిస్తచ్చ దండ ధర స్యైవేతి నశ్రియో మోక్షణమితి - తహి సాప నాశ ప్రాప్యరుచిం కరోతీత్యేత తకథం సంగచ్ఛతే - నను శ్రియో దండధరత్వా భావే పుష్పపాయ ప్రపత్తి ప్రతిబంధక పాపమాత్రం స్వయం శమయతి - మోక్షవిరోధిపాప నివర్తనాథం నస్వప్రసాదనా పేక్షా. తతస్తస్యాం నభరసమపణం కార్యమితిచే త్తహి పురుషకారత్వాథా మపి ప్రపత్తి నకస్యాత్ - స్వతఏవ కారుణ్యేనానుకూలాచరణ సంభవాత్ - లోక పుత్రే సా ప రా ధే పత్యాబద్ధే సతి మాంసుంచేతి పుత్ర ప్రాథాన యావత్పు రానుకూల్య సంపాదనేన త దను మత్యా బంధ మోచనదశనేనమోక్ష విరోధి పాప మోచకత్వ సంభవాచ్చ యవని కామా యేతి జీవానాం స్వగోచరజ్ఞానప్రతిబంధక తయా యవని కాత్వ రూపేణ తాదృశ యవని కాయా స్మదీయత్వ ప్రతి పాదనేన అనుమత్యా బంధ హేతుత్వస్యవ్యంజనాచ్చ. కమాను గుణ్యేనబంధ హేతుత్వమస్యై వేతి. తద్వ దేవ మోచన హేతుత్వ సంభవాచ్చ. అత ఏవాచార్యైః నిన్వస్యా దండ ధరత్వా భావే “దైత్య దానవమది నీ,,త్యాదినా మానిన ఘటేరక మైవం. “సీతా యాస్తే జసాదగ్ధాం రామకోప ప్రదీపితా,, మిత్యాదిష్వి వ కోపస్య పతి సంశ్రయత్వే తస్యా స్మదనుమతి మహిమ్నా దైత్య నిర సన సిద్ధేరిత్యుక్తం - నను గద్య భాష్యే నిగ్రహ రుచిశ్చ సమథానా ఏవాస్యా అత్యంతావ కారిష్వపిన సంభవతీతి స్వవాక్య సిద్ధం - “అసందేశాత్తు రామస్య తపస శ్చాను పాలనాత్ । నత్వాం కుమిక దశగ్రీవ భస్మ భస్మాహా తేజసే,, తి,ఆచార్యై రేవ నిరవద్యా మిత్యే తద్వ్యాఖ్యానావసరే ఉక్తమితి చేత్సత్వం - తత్రైవా సందేశాది త్యనుమత్య భావస్య హేతుత్వోక్తే రనుమతౌ సత్యాం నిరసనస్య గమ్య మాసత్వాదుభయ గ్రంథ విరోధాభావాత్ - నచ దైత్యదానవమది నీ త్యత్రైవ తద సాధారణవిభూతి భూత దుగ్ధాదీ నాం తత్తద్ధర్మా ను గుణ నిరసన మాదాయ నామోప పత్తి రితిపరిహారాంత రొక్తే నానుమతి ద్వారా హేతుత్వ మితి వాచ్యం - తథాప్య ప్రతిసిద్ధ మను మత మితి న్యాయేన అనుమతిద్వారా హేతుత్వసంభవాత్-“యద్భూ

సా-వి— భంగాః ప్రమాణం స్థిరచర రచనా తారతమ్యమురా రేః- నయనాదం చితన్యంచభ్యాం. యద్భూతి
విభ్రమ భేదతః - ఈశేశితవ్య వైషమ్య నిమోన్నత మిదం-జగ,, దిత్యాది శ్రీ సూక్తి భిక్ కమతార త
వ్య మూల భగవత్సృజ్మను గుణ్యేన వైషమ్య సృష్టి హేతు విలక్షణ తారత వ్యస్య ప్రతి పాదనాచ్చ -
“యస్యా వీక్ష్యముఖం తదింగి తపరాధీనోవిధత్తైఖిల,, మితి భగవ త స్తాదధీన్య ప్రతి పాద నాచ్చ - “వికర
స్యజు షోశ్యేషి దంపత్యో సుర్వ కమను - విశేషణ విశేష్యత్వం శ్రుతం కస్మా న్మరొచ్చతే,, ఇతి సర్వక
మన్వైకరసోక్తికై భార సమ పణాం శెష్యుద్దే శ్యత్వం సిద్ధం - “దుష్క తోవా సుష్క తోవా
మూఖిపండిత ఏవనా | లక్ష్మీంచ మాంసు రేశంచ ద్వయేన శరణంగతః,, లక్ష్మీంచమాం చోపాయత్వేన
అధ్యవ సితవా నిత్యక్షణః - మల్లక మచి రాల్లభ్యా మత్సా యజ్యం సగచ్ఛతీ,, తి సాయుజ్యాభాంతుల్య
వ దుభయో ద్దేశేన భగవ తైవ ప్రపత్యై ర్విధానా దుపాయత్వంచ సిద్ధం. ఏతేనోపాయత్వం నశ్రుతం. క
ల్పనం త్వథా సామధ్యక బాధిత మితి పరిహృతం - అత ఏవ నభర స్వీకారా భావా ద్రక్షా సంకల్ప విర
హాచ్చ ఉపలక్షణత్వ మేవ నవిశేషణత్వ మిత్యాక్షేపే భర స్వీకారా భావ రక్షా సంకల్ప విర హేపి గుణా
దేరివ విశేషణత్వం సంభవ తీతి భర స్వీకారైతి శ్లోకానం తరం గుణాది సామ్యే నైక రస్య జుషో రితి శ్లో
కే లక్ష్మీ అపి విశేష ణత్వం స్థాపిత మిత్యుక్తై రప్య నవ కాశః . భర స్వీకార రాహిత్యాద్రక్షా సంక
ల్పా భావాచ్చ విశేషణత్వం నసంభవతీ త్యత్ర తదుభయ రాహిత్యం నవిశేషణత్వాభావ ప్రయోజకం- త
దుభయ రాహిత్యేపి గుణా దీనాం విశేషణ త్వాత్ - తదుభయ సత్త్వం నవిశేషణత్వ ప్రయోజకం- భగ
వత స్తదుభయ సత్త్వేపి విశేషణత్వా భావాత్ - కింతుపయోగ విశేషణ సాక్షా దన్వయిత్యై విశే షణం-
జరం పరా న్వయిత్యై పుష్ప లక్షణం . ఇహ సాక్షా దుపయోగ ప్రమాణ వశా దుపయోగ సత్త్వేన విశేష
ణత్వ మిత్యభి ప్రాయేణ భర స్వీ కార రహిత మితి శ్లోక ద్వయోక్తేరి - నచైవం గుణా నామ పుష్పాయ
త్వ ప్రసంగ ఇతివాచ్యం . అచేతన తయా సాక్షా త్సంకల్ప మూల కోపాయత్వ స్యానుమతి ద్వారోపాయ
త్వ స్యవా వక్తు మశక్య త్వాత్ - భక్తి ప్రపత్త్యా దేరివ ఉపాయత్వ బోధక ప్రమాణా భావాచ్చ- నచవి
శిష్ట సోపాయ త్యై విశేషణస్య విశేష్యో పాయత్వా వచ్చేదకత్వా నోపాయత్వ మితి వాచ్యం - ఘటత్వసే
శిష్టస్య ఘట పద వాచ్యత్వే ఘటత్వస్య ఘట పద వాచ్యత్వ వదవిరోధాత్ - దండ సంయోగ నిష్ఠ కారణ
తావచ్చేదకస్య దండస్య కారణత్వ వదవిరోధాచ్చ. కించ పురుష కారత్వ మాత్రేణోప యోగ శ్చేత్యతిసం
రంభేణోప లక్షణ తాపక్షం ప్రతిక్షిప్య విశిష్టసోపాయత్వ సమథా సస్య కిం ప్రయోజనం? నచ పురుష
జారత్వే నోపయోగ ఏవ ప్రయోజన మితి వాచ్యం - ఉపలక్షణత్వా దిభి రపి మతుపానిత్య యోగ స్యాంగీ
కృత త్వేన తత్ప్రయక్త వ్యాపా రా న్వయ సంభ వాత్ - నచైవం సతి గుణా నాం విగ్ర హస్య చోప
లక్ష ణ త్వం స్యా దితి వాచ్యం - భర న్యస న దశా యాం విగ్ర హ స్య చిత్రా లం బ న త్వే న
లోకే భయా తక స్య త్రాణా భాం పాద పతన దశక సే న చ భర న్య స న క్రియా వి
షయత్వాత్- గుణాస్తావత్సర్వజ్ఞత్వ, సర్వశక్తిత్వ, సత్త్వసంకల్పత్వ, పరమకారుణికత్వ, వాత్సల్యసౌశీల్యవ
యతి . తత్ర సర్వజ్ఞత్వస్య భర సమపణాయాప బుద్ధౌ స్వాశక్తిం జానాత్యసా వతోరతతీతి బు ధ్యా విష
యాకణం. సర్వశక్తిత్వస్యహి “ఏవలభూతోప్యశక్త్యేన్న శ్రాతుంసంశితా త్మను,, ఇతిగో ప్తృత్వశక్తి

సా-వి—నిరూపణాయ విషయీకరణం. సత్యసంకల్పత్వ స్వాపేక్షితకాలవీచపురుషార్థం దాతుం సమర్థ ఇతి జ్ఞాపనేన ఆశ్రయణోపయోగి తయా విషయీకరణం-పరమ కారుణికత్వస్య భరన్యాస వ్యాజమాత్రేణ రక్ష తీతి జ్ఞానార్థత్వా ద్విషయీకరణం-వాత్సల్యస్య వోషోపేక్షణ రూపస్య జ్ఞానేన స్వస్మిన్ వోషానుసంధా న ప్రతిబంధః ఫలమితి స్వా యోగ్యతా స్మృతి జనిత భీతి పూర్వక పరాఙ్ముఖీ భవనా భావాయ తద్విషయా కరణం-సౌశీల్యస్య మహతో మండై స్సహ నీరం ఛేణ సం శ్లేష స్వభావ రూపస్య పరత్వ జ్ఞాన కృ తా ప్రాప్యత్వ శంకానుదయాయ విషయీకరణం-స్వామిత్యస్య స్వరక్షణం భగవదర్థమేవేతి జ్ఞానార్థం విషయా కరణ మిత్యేతేషాం విశేషణ తాయా యుక్తత్వాత్ - లక్ష్మణస్మిన్ భగవ త్స సా ద న రూపోప కార స్య పూర్వమేవ జాతత్వా తత్కృత ప్రసాదస్యై వ తదానీం స్మృతకవ్యత్వేన తదనుసంధానస్యావశ్యంభా వేన ప్రసాద్యస్యాపి వాత్సల్య వ్యవహితత్వేన చోపలక్షణతాయా ఏవ యుక్తత్వాత్. ఉక్తంచ కుమార పర దాచాగ్రైః పూర్వమేవ పురుషకారణతాయా ఇతి. తస్మాద్విశేషణత్వసమర్థనస్య భరన్వీకత్వ త్వేన సమ పణ బుద్ధౌ అనుసంధానమేవ ప్రయోజనమితి నీధ ముపాయత్వం. తత్తద్వస్తు క్క-శు క్క-నురూపమాన పడియిలే ప్రమాణసంప్రదాయ శ్శిలే కణ్డొకొల్వతు. వ స్త్వనురూపమాయి రేడపయోగమిరుప్ప, తిత్వనేన ప్రమాణబలా ల్లక్ష్మణః భరన్వీకత్వత్వ రత్నా సంకల్పాశ్రయత్వ పురుష కారత్వాది రూపోప యో గో ప్య స్మేవేతి తాత్పర్యం ప్రతీయతే - అవ్యధా పురుషకారత్వోప యుక్త ప్రమాణాన్యేవా దశక యివ్యత్ - న తు సాక్షాన్మోక్ష ప్రదత్వ తదభిమత్యపేక్షత్వ తదన వ ధిమహిమ పర ప్రమాణాన్యపి - వ స్త్వను రూ పమాన విశేషక్లై సహృదయ రరిస్తు కొల్వతు,, ఇత్యత్రాప్యేవమేవ ప్రతీయతే-అగ్నా విష్ణుప్రభృతి కళు క్కు-ప్పోలే ఆత్మహవిస్సమపణ ప్రతిసంబంధిక శాక క్కు-రైయిల్లై,, ఇత్యత్రాపి రత్నాభరత్వే నాత్మ సమ పణస్య ఆత్మా త్మీయ భరన్యాసో హ్యేత్మనిక్షేపఉచ్యత,, ఇతి లక్షణానుసారేణ వివక్షితత్వాద్భరసమపణం ప్రత్యపి ప్రతిసంబంధిత్వం స్పష్టమేవ ప్రతీయతే-న హ్యత్ర సంబంధజ్ఞానరూపస్వరూపసమపణమేవ తద్వా క్యేప్రతిపాద్యం - తస్య పూర్వమేవ జాతత్వా దధికారితా వచ్ఛేదక త్వాత్ - అనుశాసనభాగాంతే, ఈశ్వ రనుక్షైయ ఛత్ర చామారాది కలైప్పోలే లక్షణ మాకచ్చిన్న జగత్కారణత్వ, మోక్ష ప్రదత్వ , సర్వా ధారత్వ, సర్వనియం తృప్త్య, సర్వశేషిత్వ, సర్వశరీరిత్వ, సర్వశబ్ద వాచ్యత్వ, సర్వవేదవేద్యత్వ, సర్వ లోక శరణ్యత్వ, సర్వముముక్షూపాస్యత్వ, సర్వఫలప్రదత్వ, సర్వవ్యాపృ జ్ఞానానంద స్వరూప త్వ, లక్ష్మీసహాయత్వాదికల్ ప్రతినియతక్లై,, ఇత్యత్రాపి నవిరోధః - తత్ర ముక్తసుక్కు జ్ఞాన భోగాదికళిల్ వ స్త్వపరమసామ్యమేయభృతు,, ఇతి పూర్వప్రజ్ఞానభోగాది సామ్యమేవ పరమసామ్యం - నతు జగత్కారణ త్వాదినా ఈశ్వరాసాధారణ ధర్మేణ సామ్యమితి జీవవ్యావతనార్థ మీశ్వరకోటిప్రతినియత ధర్మోక పాదానాత్మేషు యథాయోగ్యం కేషాంచి దుభాయాస్వయిత్వం కేషాంచి ద్భగవ న్మాత్రా న్వ యి త్వం ద్రష్టవ్యం - ఏవమేవ తత్రతత్రోక్తలక్షణానా మవ్యాప్యతివ్యాప్తి పరిహర మ్మోక్షద్రష్టవ్యః- ఇత్యా స్తాం విస్తరః. ధ్వయాధికారే శ్రీపదార్థానాం భగవదుపాయత్వోప యోగకథన వాక్యేపి నవిరోధః - తా వతా శ్రియ ఉపాయత్వా ప్రతిక్షేపాత్. ప్రత్యుత తత్రైవ స్వామ్యపాయ ఉపే యశ్చ స్వరూపాది స మపణే | ప్రధితప్రతిసంబంధీ శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా,, మిశ్శుక్తం. స్వరూపాది సమపణే స్వరూపభరణ

సా-వి-సమపజ్ఞానప్రసంగం. బంధీకదే శృణూతరికపాయరిముక్తౌడపేయశ్చశ్రీమానేవప్రథితగతి తస్మాథః. అత్రాదిశబ్ద గృహీత భరసమపజ్ఞానప్రతి సంబంధిత్యస్య కంతౌక్తత్వా చ్ఛియోపి ప్రతి సంబంధి త్వం సుస్పష్టం. “దేవజుష్టాముదారా,, మిత్తుచారశ్రుత్వపబ్రహ్మణభూతస్య “సవకామప్రదాం రమ్యాం సంసారాణావతారిణీ,,మితివచనస్యతాత్పర్య కథన పరే సాక్షాత్పరం పరయావా సద్యః ఫలసాధికేతి పృథు గద్యభాష్యే వాక్యేపినదోషః. పతిముఖేన సాక్షాచ్ఛేత్యథః - నత్వితర పురు సా థే షుసాక్షాత్ మోక్షే పరంపరయేతి వ్యవస్థితత్వం - ఏతద్వ్యాఖ్యాన పరతయావ్యాచఖ్యుచ్చ “విశ్వర్య మతరగతిం పర మంపదంచే,, త్యుక్తే అను పవన్నత్వ ప్రసంగాత్. సాక్షాదుభయఫలసాధనత్వపరత్వేహి తత్సంవాదీకరణం సంగచ్ఛతే - నన్వేషం విశిష్టస్యోపాయత్వేపి నవిశేషణస్యోపాయత్వం తథాత్వేతు గుణాదీనామప్రయోగాయ త్యాపత్తిరితిచేన్న. తేషామప్రయోగాయ త్వేప్రమాణాభావేనదండత్వ విశిష్టస్యఘటకారణత్వేపిదండత్వస్యవిశేషణ స్యాకారణత్వవదుపపత్తేరి-కిమథామత్రోపాయత్వమంగీకార్యమితిచేదనస్యధానిద్ధప్రమాణబలాత్తథాంగీకార్య త్వాత్ - కుమార వరదా చాయేశ్చ రహస్యత్రయ చుళకే భగవతో విశేషణ శ్చైనపూర్వ మపిపురుషకార భూతాయా లక్ష్యే స్వీకారేపి నోపాయద్విత్యప్రసంగః - విశేషణవిశేష్యయోస్స వరూపభేదేవిశిష్ట నైకత్వాద్విశిష్టనైకప్రధానత్వాచ్చ-యథాఖిలూత్తరఖండలక్ష్యవిశేషణత్వాంగీకారేనోపేయద్విత్యమితిభవంతో మన్యంతేతద్వ త్పుర్వ ఖండే నోపాయ ద్విత్య ముక్తం - అత్ర యద్య త్యపాయత్వం నేష్టం. త హి విశేషణ స్యోపాయత్వా భావా న్నోపేయ ద్విత్య ప్రసంగ ఇతి పరిహారవ్యం స్యాత్ - నతూపాయత్వ మభ్యుపగమ్య విశిష్ట నైకత్వా ద్విశేష్య ప్రాధాన్యాచ్చ నోపాయ ద్విత్య ప్రసంగ ఇతిపరిహారః. త థోత్తర ఖండే ఉపేయ ద్విత్యాభావ ప్రతిబంధ్యాత త్రతథా భ్యుపగతో పేయత్వ వత్పుర్వఖండే ఉపాయ త్వాంగీకార ప్రతీలేశ్చ - ఇహాపి “అనన్యోపాయత్వ విరుద్ధమానఉపాయద్విత్యమన్విడత్తిల్ బాధకమానాలోచనైన్,, ఇత్యా శంక్యా“నన్య ప్రయోజనత్వ విరుద్ధమాన ప్రాప్య ద్విత్య ప్రసంగ త్తాలే,,ఇతిప్రతి బంధ్యా పరి హృతం - నతుగుణ విగ్రహాది వద్విశేషణస్యోపాయత్వం నాస్మీతి పరిహృతం - అస్మిన్నైవాధి కారే అగ్రే పి విశిష్టస్యా నేక రూపత్వా వ్యామేకమిత్యేకత్వస్య విరోధస్సాదిత్యా శంక్య “గుణ విగ్రహ విశేషాదివిశిష్ట మాన ఏక ముపాయ మానా పోలే తుల్యయోగ క్షేమ మాన శ్రీశబ్దత్తిల్ తొత్తిన నిత్యపత్తిసం బంధవిశిష్ట మానాలున్ ఉపాయైక్య త్తుకు-కు-రై యిల్లై,, ఇతి వశ్యతే- తత్రగుణవిగ్రహాద్యసకఘటిత త్వేపి నైకత్వస్య విరోధః - తథా నేకోపాయ ఘటితత్వేపి నోపాయైకత్వస్య విరోధ ఇత్యథః - నను విశిష్ట స్యోపాయత్వాంగీకారే విశిష్టస్య విశేషణ విశేష్య స్వరూపత్వా ద్విశేషణ స్యోపాయత్వం స్యాత్ - తథా చోపాయ ద్విత్యం ప్రసజ్యేత- తస్మాద్విశేషణత్వ మేవనాస్మీతి వక్తవ్యమితిపరేషాం తాత్పర్యం - అ తస్తాన్ ప్రత్యుపాయత్వాభావా న్నోపాయద్విత్య ప్రసంగఇతి పరిహార కథనం శోభతే - అతో విశేషణత్వే నోపాయద్విత్యం గుణ విగ్రహాదివదిత్యుక్తం- తస్మాద్విశేషణ భూతాయాఅపి శ్రియఉపాయత్వ మాచార్యా భిమతం నభవత్యేవేతి చేన్న - “వికరస్యజుషో శ్శేషిదంపత్యోస్సవకమను-అగ్నావిష్ణుప్రభృతికకు-పోలే,, ఇత్యాదిభిరుపాయత్వా భిమతేరేవ ప్రతీయమానత్వాదుపయోగ విశేషా ద్విశేషణత్వసమథానాచ్చ-పురుషకారమాత్రత్వేతువిశేషణత్వాసిద్ధిరిపూర్వమేవోక్తత్వాత్ - ననువిశిష్టస్యోపాయత్వేకిముపాయ త్వం

సా-వి- వ్యాస క్తంప్రత్యేకపరిసమాప్తంవా-నాద్యకి,లక్ష్యాభిగవతశ్చోపాయత్వాభావప్రసంగాత్-నద్వి
తీయకి - ఉపాయద్విత్వ ప్రసంగాదితి చేన్న - విశిష్టస్య పదార్థాంతర పక్షేఉపాయత్వ స్య తస్మిన్ త్వే
వ్యాస క్తత్వ మేవనాస్తి. తద్భటక విశేషణ విశేష్య యోరపి దండి మయాదృష్ట ఇత్యత్ర దండః పురుష యో
దశశేన విషయత్వ వదిహా ప్యుపాయత్వం విశేషణ విశేష్య స్వరూప పక్షే వ్యాస క్తత్వేపి రాజపురోహి
తా యశెయాతామిత్యత్రరాజపురోహితోభయ నిష్క కర్తృత్వస్య,యజేత స్వగకామ,,ఇత్యత్రదంపతిగత
కర్తృత్వస్యే వైకత్వేనైక వచన సైవావశ్య కత్వేపి కర్తృత్వాశ్రయ వ్యక్త్యోకి పృథ కకర్తృత్వ మా
రోప్య ద్వివచన ప్రయోగేణ,,యశెయాతా,,మితి వ్యపదేశవల్,,ఉభయా ధిష్ఠానం చైకంశేషిత్వ,,మితిశేషి
త్వసైక్యకత్వేపిప్రత్యేకశేషిత్వవ్యపదేశవచ్చసృథగుపాయత్వవ్యపదేశోపపత్తిః-ప్రత్యేకపరిసమాప్తోపాయత్వప
క్షేనకించిద్బాధకం- నచోపాయద్విత్వంబాధకం- కింతుపాయ ద్విత్వ మాపాదయతః విశిష్టఉపాయ
ఇత్యత్రఉపాయావితి ద్వివచనం స్యాదితి వివక్షితం- ఉతానన్యోపాయత్వప్రసంగఇతి-యద్యా,భగవతస్సాన్వితం
త్ర్యహానిరితి-నాద్యః- శ్రీమన్నారాయణఉపేయఇత్యత్రాపిద్వివచనప్రసంగాత్-నద్వితీయకి, ప్రాప్యద్విత్వమా
దాయా నన్యప్రయోజనత్వ స్యాభిభంగ ప్రసంగాత్- సత్యతీయకి,దంపత్యో సాన్వమిత్యేభత్యకస్యాతంత్ర్య
భంగ ప్రసంగాత్ - అస్తిఖలు స్వగక కామ: పద గతైకత్వ స్యోద్దేశ్య విశేషణత్వేనావివక్షిత త్వాత్.
యాగజన్య ఫలంప్రతి పత్న్యాపి సాన్వమిసీత్వం తస్మాన్నాందీమారభ్య ఆచార్య సూక్తి పరిశీలనే శ్రియో
ప్యపాయత్వ మభిప్రేత మితి సిద్ధ ముపాయత్వం - ఏవంచ జగ త్కారణత్వాధిక మప్యైవా ర్యాభిమతం.
సచ కారణత్వప్రకరణేచ శ్రియ ఆమ్నానాభావా న్నకారణత్వాది సంబంధభేద. ఇతివాచ్యం - ,,అనీ దవాత
గంస్వధయాతదేకం - తస్మా ధాన్యం నపరశ కించనాస,, ఇతిశ్రుతౌ ప్రశయదశా ప్రతిపాదికాయాం స్వ
ధాశబ్దితయా లక్ష్యాసహ బ్రహ్మవస్థానస్య ప్రతిపాదనాత్ - స్వధాన్వధృతిసామర్థ్యమితివ్యాఖ్యానం
త.రేణ తస్యాన్యథా సిద్ధా వపి నృసిహితాపనీయేత్రితీతోయపనిషది నారసిహితస్య శక్తిబీజం,,నోబూహి
భగవన్నితి సహావాచ- ప్రజాపతి మామూవా ఏషా నారసిహితా సర్వమితి సృజతి - సర్వ మిదంసంహ
రతి - తస్మాన్మాయామేతాం శక్తిం విద్యాందితి,,మాయాశబ్దితాయా లక్ష్యాజగత్కారణత్వ ప్రతి పాద
నాత్- వామనాత్కారణత్వ సిద్ధేః-అస్యలక్ష్మీపరత్వసమర్థనప్రపంచ స్తవ్యత్రద్రవ్యవ్యకి-చతుర్లో
క్యధికారే శ్రద్ధాసూక్త మేధాసూక్తాదితి సూక్తవాక్సుక్తా దిషు విశేషత శ్రీసూక్తేచ విచిత్రా త్తన్మ పి
మాన స్తత్తద్భావ్యకాక్షికి ప్రపంచితాకి ప్రతిపత్తవ్యా ఇత్యాచార్య పరిగణితేషు సూక్తేషుమధ్యే వా క్సు
క్తే ,,వాచీమావిశ్వా భువనాన్యపితా - సానోహవం జషతా మింద్ర పత్ని - యామృషయో మంత్ర కృ
తో మనీషిణి . అన్వీచ్ఛం దే వాస్త ప సాశ్రమేణ - తాందే వీం వాచ గం హ వి షా య జా మ హే ,,
ఇత్యా దిభి స్సర్వా ధారత్వ మంత్ర కమోక పాస్యత్వ హవి రారా ధ్యత్వా భిధా నాత్ -
తథా బహ్వృచ సంహితాయా మష్ట మేష్టకే లక్ష్మీ సూక్తే - ,,అహం రుద్రేభిర్వ సుభిశ్చరామ్యహ
మాదిత్యై రుత విశ్వై దేవై రహం మిత్రా వరుణౌ భాభి భమ్యహ మింద్రాగ్ని అహ మశ్వినోభా ,,
ఇత్యాది వాక్యేషు సర్వ దేవతో పాస్యత్వ, సర్వ దేవతా పోషకత్వ, సర్వప్రవృత్త్య, సర్వా ధారత్వ, స
ర్వ ఫల ప్రదత్వా దేరభి యుక్తేం ర్వాఖ్యా తత్వాత్- ,,అహంతాబ్రహ్మణస్సస్యసాహమస్మిసనాతనీ |

సా.వి - ఆత్మాన సర్వభూతానా మహం భూతో హరిస్మృతిః | ఏన భావేనభవతివాసు దేవస్సనాత
నః | భవ ద్భూవాత్మకం బ్రహ్మ తతస్తచ్చా శ్వతం పదమ్ | భవా న్నారాయణో దేవో భావో లక్ష్మీ ర
హంపరా | భావః ప్రకార భూత ధర్మః - లక్ష్మీ నారా యణౌ ఖ్యంత తతో బ్రహ్మ సనాతనమ్ | ఆ
హంతయా సమాక్రాంతో హ్యహ మథఃప్రసి ధ్యతీ , త్యాదిభి స్సర్వత్రై ధంత్యేన ప్రతి పాదనాత్ - , సో
కా మయత బహుస్యాంప్రజాయేమేతి - సదేవసోమ్యే దమగ్ర ఆసీ,,దిత్యా దిష్వపి స్వరూప నిరూపకత్వేన
శృష్టి ప్రతి పాదన స్థలాదౌ లక్ష్మీ పతే రావశ్య కత్వేన బ్రహ్మ సమాన సంకల్పా శ్రయత్వే జగత్కారణ
త్వాదే నిఘాతాధర్మాత్ . అత ఏవ , ఎమ్మెరు మనై చ్చిన్న విడ త్తిలే పిరాట్టియెచ్చిల్లిత్తా,, మితిభా
ష్య కారాణాః - , త్వమాసీ మాత శ్రీః కమితురిదమిత్తం త్వవిభ వస్తదంత భావాత్వాంన పృథగభి ధ
తై శ్రుతిర ప్రి,తి భట్టా చార్యాః ప్రోచుః - అతఏవ,,బ్రహ్మణి శ్రీనివాస,, ఇతి శ్రియా స్వరూప నిరూపక
తయా బ్రహ్మ విశేషితం - అత్ర శ్రీవిశిష్ట మేవ బ్రహ్మ వివ షితం - తేన విశిష్టస్య ప్రాధ్యమన భక్తి
రూపశ్చే ముషీవిషయత్వ సిద్ధిః - నను , అఖిలభువన జన్మ స్థేమ భంగాదిలీల,, ఇత్యే తదథఃస్యవిశేషమాత్రా
స్వయిత్యేన విశేషణా స్వయిత్యా భావాచ్చి ర్మియో జన్మాది హేతుత్వంనోక్తం స్యాదితి చేన్న - , బ్రహ్మశ
బ్దేన స్వభావతో నిరస్త నిఖిల దోషో నవధి కాతి శయా సంఖ్యేయ కల్యాణ గుణ గణః పురుషోత్తమో
భి ధీయతే - సర్వత్ర బృహత్స్వ గుణ యోగే నహి బ్రహ్మ శబ్దః - బృహత్త్వంచ స్వరూ పేణ గుణైశ్చ య
త్రా నవధి కాతిశయం సోస్య ముఖ్యాధః - సచ సర్వేశ్వర ఏవ అతో బ్రహ్మ శబ్ద స్మైత్రివముఖ్య వృ
త్తిః - తస్మాదన్యత్ర తద్గుణ తేజ యోగా దౌప చారికః అనేకాథా కల్పనా యోగా ద్భగవ చ్చబ్దవత్ -
తాపత్రయా తురై రమృత త్వాయ సమేవ జిజ్ఞాస్యః - అత స్సర్వేశ్వరో జిజ్ఞాసా కర్మ భూతంబ్రహ్మే,,
త్యుక్తం - ఏతాదృశంచ బ్రహ్మ శ్రీనివాస రూప మేవేతి - యద్యపి విశేషణం నాపేక్షితం - తథాపి బ్రహ్మరు
ద్రా దిష్వా శంకిత బ్రహ్మత్వ వ్యావృత్తయే శ్రీనివాస ఇతి విశేషణం . తథాచ శ్రీని వాస పదం బ్రహ్మప
దస్య నారాయణ తాత్పర్య గ్రాహకం - సర్వక్మి రూపశ్చే ముష్యాం శ్రీవైశిష్ట్య విషయత్వం వ్యనక్తి - త
త్ర పూర్వోక్త ప్రమాదాను సారేణ , భగవ న్నారా యణౌభి మతాను రూప స్వరూప రూప గుణ విభవై
శ్వర్య శీలాద్యన వధి కాతిశయా సంఖ్యేయ కల్యాణ గుణ గణౌ యాః - శృణోతి నిఖిలాదోషా శ్రీణా
తిచ గుణై జగత్ | శ్రీయతేచా ఖిలై నిత్యం శ్రయతేచ పరం పదమి ,, తి స్వనామ సూచిత మోక్ష ప్ర
దత్వా దృఢాకాయాః శ్రియః పత్యా వితి ప్రవీతేః - తస్యా అపి జగత్కారణత్వాదిసిద్ధేః - స్వభా వతో
బ్రహ్మ శబ్దేననిరస్త నిఖిల దోషో నవధి కాతిశయా సంఖ్యేయ కల్యాణ గుణ గణః పురుషోత్త మోభి
యతేఇతి - భగవ న్నారా యణే త్యాదిచ వదద్భి భాష్యకారై శ్రీరపి బ్రహ్మశబ్దాధా ఇత్యు క్తాభి ప్రా
యం . , తేన బ్రహ్మవా ఇదమగ్ర ఆసీ,,దిత్యాది ష్వపి తస్మాదప్యప స్థిత్యాతతోజగత్కారణత్వ సిద్ధిః - అ
పిచ సర్వేశ్వరో జిజ్ఞాసా కర్మభూతం బ్రహ్మ ఇత్యుప సంహృతం - తత్ర సర్వేశ్వరత్వం శ్రీవిశిష్టమేవోపల
క్షయతి - శ్రీవిశిష్టత్వం బ్రహ్మ పదరూఢి శక్యదావచ్ఛేదకం - శ్రీమత్వ సైవ సర్వేశ్వర్య నియామ కత్వా
త్ - తన్నియామకత్వే నాభిమతస్య శ్రీవిశిష్ట సైవ శక్యతావచ్ఛేదకత్వాచిత్యా త్సర్వేశ్వరత్వ స్యాస్య
తాపి శంక్య మాన త్వేన తస్యబ్రహ్మపదశక్య తావచ్ఛేద కత్వ స్యాను చితత్వాత్ - ఏవంచ పద్మ త్వస్య

సా-వి- పంకజాథత్వవత్ - శ్రయోబ్రహ్మశబ్దార్థత్వ సద్ధిః - అతఏవ తస్యాస్వరూపనిరూపకత్వో
క్తిః - అక్షీణ నారాయణాఖ్యం తత్తతో బ్రహ్మ సనాతన, మిత్య క్తిశ్చసంగచ్ఛతే - తదంతర్థావాత్త్వాన
పృథ గభిధత్తే, శ్రుతిర పీత్యుక్తే రపీదమేవ తాత్పర్యం - ఇత్థంచశ్రీవిష్ణుస్య కారణత్వ సిద్ధౌ పుష్ప పరిమ
ళ న్యాయేన తద పృథ స్థిథాయా శ్రియోపి పూర్వోక్త ప్రమాణాను సారేణకారణత్వ సిద్ధౌ, కారణంతు
ధ్యేయ, ఇతి ధ్యేయత్వ సిద్ధేశ్చ - నను దంపత్యో స్వగ్ కామనా వత్సే నాధి కారిత్యే పృథగను ప్తాన
ప్రత్యేక కార్యాజ్యాపేక్షాద్యంగలోపాపత్యా విశిష్ట కత్యుత్వై సత్యేక పదా థన్య ఉభ యాను మ్మేయ
త్వా సిద్ధాయ త-తత్వం తద నయాస హేత్యప్రధాన త్రితీయా ని దే శా త్ - ప త్యుః ప్రా ధా
న్యాదను మత్యా పత్తి కత్యుత్వ సిద్ధిః - ఇహతు కథం కారణత్వం అపృథ క్సిద్ధత్వ మాత్రేణ కారణత్వై స
వజ్జత్వాది గుణానామపి కారణత్వం స్యాపితి చేన్న - పరస్ప రేచ్ఛా విఘా తా భావాత్ - పరస్ప రేచ్ఛ
యా సహ భావేన కారణత్వోపపత్తే - తత్రతా ఏక పత్తి పతి న్యాయేన అనుమత్యా కారణ త్వం శ్రియ
స్సాత్ తా-రణత్వంతు భగవత ఇతి విశిష్టస్య కారణత్వం. ముముక్షు ధ్యేయ త్వం, మోక్షో పాయత్వం,
మోక్ష ప్రదత్వం, ముక్త ప్రాప్యత్వం సిద్ధమితి - సవత్త విశిష్ట మేవాను సంధేయమితి - విశిష్టోపాదనమం
గీకుర్వతా మాచార్యాణాం నకాచిద నుపపత్తి రితిచిత్ - నను విశిష్టస్య కారణత్వే ధ్యేయత్వేభి మ తే సతి
కథమా చామైరేవ - త్వామేవాహురికతి చిదపరేత్వ త్రి యం లోకనాథం కింతైరంతః కల హమలి
నైః కించి దుత్తీర్య మ్నైః । త్వత్సంప్రీత్యై విహ రతి హరా సంము ఖేనాం శ్రుతీ నాం భావా రూఢౌ
భగవతి యువాం దంపతీ దైవతంసః,, ఇత్యత్ర హరేరేవ విహరణం శ్రియస్తు ప్రీతిమాత్రం ప్రయోజన ము
క్తం - తథా యత్సంకల్పా ద్భవతి కమలే యత్ర దేహీన్యమీషాం జన్మ స్థైమ ప్రళయ రచనా జంగమాజం
గమానామ్ ! తత్కల్యాణా కిమపి యమినా మేకలక్ష్యం సమాధౌ పూణం తేజ ఘృతతి భవతీ పాద లా
తా రసాంక,, మిత్యత్ర విశిష్టవివ జన్తాది కత్యుత్వం సమాధి లక్ష్యత్వం చోక్తమితిచేన్న. త్వత్సంప్రీత్యై
త్వయాసహ విహరతీతి వ్యాఖ్యైయత్వాత్ - అన్యథా పూర్వోక్త విరూధాపత్తేః - తథాహి- కమలేయత్వం
కల్పాత్ - యస్యతేజో రూపస్య పరమపురుషస్య సంకల్పాద్యత్ర దేహీని స్వశరీరిణి అమీషాం జంగమాజం
గమానాం జన్మస్థైమ ప్రళయరచనాభవతి- యత్సంకల్పాదితి నిమిత్తత్వముక్తం - యత్రదేహీనీ త్యు పా
దానత్వమితి ధ్యేయం - యదితి ప దాం తర మధ్యా హయం - యద్య మి నాం సమా ధౌ ఏక
లక్ష్యం భవ తితత్కల్యాణం తేజః భవతీ పాద లాతా రసాంకం భవతీ- విశిష్టం సదేవ స ం పూ
ణం ఏకరస్యేన సంపూణం వీలం భవతి - అస్యూన వీలారసం భవతీత్యర్థః - తేన విశిష్ట స్త్యైవ కార
ణత్వ ముపాయత్వంసిద్ధం - అన్యథాపూణంపద వైయ్యధ్యాత్ - పశ్యంతీషు శ్రుతిషు పరిత స్ఫూరిబృం
దేనసాధం మధ్యేకృత్య త్రిగుణభలకం నిమిత్త స్థానభదమ్ । విశ్వాధీశ ప్రణయినినదా విభ్రమ ద్యూత వృ
త్తా బ్రహ్మేశాద్యా దధియువయో రక్షశారప్రచార,, మితిసహకత్యుత్వ ప్రతి పాదక పూర్వాశ్లోక
న, సగ్ స్థిత్యవసాన కేళి రసికౌ తౌదంపతీనఃపతీ,, ఇత్యాద్యుక్తిభిశ్చ విరూధ ప్రసంగాచ్చ - శ్రియైస
మస్త చిదచి ద్విధానంవ్యసనంహరేః । అంగీకారిభిరాలోక్తై స్సాధకయంత్రైకృతోజలిః । ప్రళయసమయ
సుష్మం స్వంశతీరేక దేశం వరద చిదచిదాఖ్యం స్వేచ్ఛయా విస్తృతానః । ఖ చి త మి వ క లాపం చిత్ర

సా-వి— మాతత్య ధూన్వననాశినిశిఖవక్రీడసశ్రీసమక్షమ్, ఇతిచశ్రియస్సాక్షిమాత్రత్వమేవాక్తం-నవ్యాపా
 రాన్వయిత్వమితి చేన్న - “యద్భూత్రిభంగాఃప్రమాణంస్థిరచరచనా తారతమ్యే మురారేః-నమ శ్రీ రంగ
 నాయకై యద్భూత్రిభంగమభదతః । ఈశేశితవ్య వైషమ్యాన్నిమోన్నత మిదంజగ,, దిత్యాద్యనుసా
 రేణానుమత్యా కర్మత్వై తాత్పర్యాత్ - అన్యథా పరస్పర విరూధావత్తేః - ఏవమపి “అ స్మే శానా
 జగతో విష్ణుపత్ని- ఈశ్వరీగ్ం సవకథూతానాం - అస్యామమచ శేషంహి విభూతిరుభయాత్తికా । కాం
 తస్మే పురుషోత్తమః - యస్యాస్మేమహిమాన మాత్మనభవ త్వద్వల్లభోపిప్రభుః - అన వ ధిక మహి మ
 హిషిమ్ - దేవి త్వన్న హి మా వ ధి న హ రి ణా నా పి త్వయా జ్ఞాయతే - దంపతీ జగ తాంప
 తీ,, త్యాదిభి రుభయ విభూతి శేషిత్వంచ సిద్ధం - పరస్పర శేషశేషి భావః “భగవతి గుణాః పుంస్తస్య
 లభాః । త్వయి శ్రీత్యైకాంతాన్మృదిమపతిపారాధ్యకరుణాక్షమాదీ న్వాభోక్తు,, మిత్యుక్త ప్రకారేణ
 పరస్పరేచ్ఛాకృత ఇతి,, సలక్ష్మీకస్యసామాజ్యంసర్వధాసంప్రతిష్ఠిత,, మితివిశిష్టస్యసవేశ్వరత్వం స్థాపితం-
 అతస్సవేశ్వరో జిజ్ఞాసా కర్మకథూతం బ్రహ్మేతి యథాశ్రుతాథాన్వీకారేపి నకించిద్బాధకం - అత్ర
 పక్షే శేషి దంపతిత్వం బ్రహ్మశబ్ద రూఢి శక్య తావచ్ఛేదకం బోధ్యం. తస్మా దుభయాద్వైతం వేదాంత
 వేద్య మితి - నను నారవగాంత గతత్వేన శ్రియో భగవ దాధారకత్వా దనన్యాధా రత్వం భగవ చ్ఛ
 రీర ధూతత్వా త్సవేశరీర త్వంననస్యాదితిచేన్న- నారాయణం యస్యేతి బహువ్రీహిపక్షే భగ వ త్సాపి
 సాధారణత్వంస్యాత్,, “స్వేమహిమ్నిప్రతిష్ఠిత,, ఇత్యుక్తానన్యాధారత్వంతూభయత్రాప్యవిజ్ఞం- లక్ష్మ్యేశ్వరీ
 రత్వంభగవతశ్వరీరిత్వంచపరస్పరేచ్ఛాకృతిమతిభగవచ్ఛరీరకత్వాభావేనసవేశరీరకత్వాభావేవిశిష్టస్యస్వేత
 రసవేశరీరకత్వాత్,, సవకంఖల్విదం బ్రహ్మేతి,, నిదేశస్య నక్షతితిసవక మనవద్యం. - నను,, బ్రహ్మశ
 బ్దేన స్వభావతో నిరస్తనిఖిల దోషోనవధికాతి శయా సంఖ్యేయ కల్పాణ గుణగణః పురుషోత్తమోభి ధీయ
 త,, ఇతి “భగవన్నారాయణే,, త్యాదిచ వదద్భి భాష్యకారైః శ్రీరపి బ్రహ్మ శబ్దార్థాః ఇత్యుక్త ప్రాయమి
 త్యుక్తం- కథ మిదంసంగచ్ఛతే,, స్వరూపేణ గుణైశ్చ బృహత్త్వం యత్రా నవధికాతి శ యం సోస్య ము
 ఖ్యాతః,, ఇతిఖిలుతైరు క్తం-స్వరూపద్వయస్యకథమనవధికాతిశయబృహత్త్వం?,, సత్యజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ,,
 త్యత్రాచిచ్ఛి ద్వస్త్యవ రుద్ధత్వా త్కథంవస్తుతః పరిచ్ఛేదరాహిత్య మిత్యత్ర ఇదమిదంనేతినిష్కాధానహా
 త్వలక్షణ సవకవస్తు సామానాధి కరణ్యా హాత్వం వస్తు పరిచ్ఛేద రాహిత్య మితి వ్యాఖ్యాతం -
 సవక వస్తు సామా నాధి కరణ్యా హాత్వంచ సవకస్య భగవ చ్ఛరీరత్వా దుప పద్యత ఇతి చా
 చ్యతే - తత్ర శ్రియశ్చ శరీరత్వాత్. శ్రీభగవా నితివ్య పదేశ సంభవా ద్భగవతి వస్తు పరిచ్ఛే దరా
 హిత్య లక్షణమనంతత్వం సంభవతీతి బృహత్త్వం నిరస్తాతిశయత్వం భవతి. శ్రియస్తు భగవత స్తచ్చ రీ
 రత్వాభావా ద్భగవాన్ శ్రీరితివ్యపదేష్టు మనహాత్వాద్వస్తు పరిచ్ఛేదనత్వేన నిరస్తాతి శయత్వా భావా
 చ్ఛ్రియరికథం బ్రహ్మశబ్దా థాత్వం - కింవ శ్రియోపి బ్రహ్మ శబ్దార్థాత్వే శుష్ప పరి మళాది వత్.
 “బ్రహ్మవాఇదమగ్ర ఆసీ,, దిత్యాదిషు ద్వివచననిదేశాపత్తిః. అతోనవధికాతి శయ బృహత్త్వా త్ప తు
 రేవ బ్రహ్మత్వం సవేశ్వరత్వంచాచితం. ఏవంచసతి తస్యసమాధిక దరిద్రత్వంచయుజ్యతే. అన్యథ్యాప
 త్నాశి శ్వసమానభూతాయాస్స త్వేనసమాధికదరిద్రత్వంస్యాత్. తతశ్చ “నతత్సపమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యత,,

మూ— శిలర్ ద్వయ త్తిల్ పూర్వఖండ త్తిల్ శ్రీమచ్ఛబ్దమ్ ఉపలక్షణ పర. మెచ్చమ్, ఉత్తరఖండ త్తిల్ శ్రీమచ్ఛబ్దమ్ విశేషణ పరమెచ్చమ్ పిరియచ్చున్నార్ కల్ .

సా-దీ— నిరస సీయ పక్ష త్తై కాట్టు కిరార్ - శిలరెన్దు - పిరియ, భిన్న ప్రకారమాకవెనై-

సా - స్వా—నిరసనీ యపక్ష త్తై యను వదిక్కిరార్ - శిలరితి - ఇబ్బు విద్యమానం సద్వ్యావతకం విశేషణం - యథానీలోఘట ఇతి - అవిద్యమానం సద్వ్యావతక ముపలక్షణం- సారసవా దేవదత్త కే దార ఇత్యేకః ప్రకారః - అయమేవ “ సత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ ” త్యాదౌ శ్రీభాష్యే నిరూపితః- విశేష్య వ్యావతకం సత్. విశేష్యా న్వయి సమభి వ్యాహృత క్రియా న్వయి విశేషణం- ఖడ్గీకార ఇతి . తా- ర్యా నన్వయి వ్యావతక ముపలక్షణం. చిత్ర గుమాన యేత్య పరః - తత్రాద్యప్రకార విశేషణతాయాం. ఏక దేశినామస్మాకంజనవివాదః- “నిత్యైవైతాజగన్మాతా విష్ణోశ్చైరనపాయినీ”, త్యాదిభిస్సదావిద్య మాన-

సా-ప్ర— ప్రతిజ్ఞాత ముపపాదయతి - శిలర్ ద్వయ త్తిలిత్యాదినా . శబ్ద సైక్ రూప్యాద్విశేషణత్వ.

సా-వి— ఇత్యాదివ్యాకుప్యేతేతి చేదుచ్చతే. “ కారణంతు ధ్యేయం, ఇతికారణసోపాస్యత్వ ముక్తం. కారణంచకార్య ప్రతియోగికం - కీదృశం జగత్కారణత్వ మిత్యాకాంతాయా మభిన్న నిమిత్తోపాదానస్వ రూపంప్రతిపాదయితుం. “సదేవసోమ్యేష మగ్నిః”, ది త్యాది సృష్ట్యాది ప్రకరణం ప్రవృత్తం - తతో భ- యగోచర కారణత్వబోధక ప్రమాణానుగుణ్యం-పుథకారణత్వే కారణద్విత్య ప్రసంగాత్ - ఉభయా పృ- థక్సిద్ధస్య పతిపత్నీ భావస్యచప్రమాణ సిద్ధత్వాత్ - లౌకికదాంపత్య కర్తృత్వ న్యాయేనచ విశిష్టకారణ స్వేస్థితే “యతోవా ఇమానీ”, త్యాది బ్రహ్మలక్షణం లక్ష్యై మక్షతమేవ “సత్యం జ్ఞాన మనంతంబ్రహ్మ”, తి శోధక వాక్యోక్తా వయవ శక్తి పాషుల్య ప్రవృత్తి నిమిత్తని రతిశయ బృహత్సం యద్యపి భగవ త్యేవం. ఐచ్ఛిక శరీరశరీరి భావసత్వాత్ - తథాపి “బ్రహ్మతి బ్రహ్మయతితస్మాదుచ్చతేపరంబ్రహ్మ- బ్రహ్మత్వాద్బ్ర- హ్మణత్వాచ్చ తద్బ్రహ్మత్వభిధీయత, ఇత్యాది నిర్వచనా చ్చగ్రహణంచ బ్రహ్మపద ప్ర వృత్తి నిమిత్త మేవేతి తస్య సత్వాద్బ్రహ్మత్వసిద్ధిః - విశిష్టస్య స్వేతర సర్వవస్తు సామానాధికరణ్యాహాత్వ లక్షణ మి- చం బ్రహ్మనేతి నిషేధానహాత్వ లక్షణం వస్తుపరిచ్ఛేద తాహిత్యం విశిష్టే సంభవత్యేవేతి తాదృశ ప్రవృ- త్తి నిమిత్తస్యాపి సత్వాద్బ్రహ్మశబ్దార్థాత్వ సిద్ధిరప్రత్యూహేవ - “అతస్స ర్వేశ్వరపవజ్జిజ్ఞాసాకమభూ- తం బ్రహ్మ, త్యత్ర సవశబ్దేన స్వస్య స్వంప్రతీశితవ్యత్వా భావాత్సంకోచస్యా వశ్యకత్వా “ దీక్షర్గం- సర్వభూతానా, మిత్యాద్యనురోధేన ఉభయ నిమైశ్వర్యప్రతియోగ్యేష వివక్షితమితి సర్వేశ్వరత్వ ముభయ నిష్ఠమేవ బ్రహ్మపదరూఢి శక్యతావచ్ఛేదకం దశిత మితి - తదపి భాష్యం స్వర సమేవ సంగచ్ఛతే - ఏ- తేన ద్వివచన ప్రసంగోపి పరిహృతః - సర్వేశ్వరత్వస్య బ్రహ్మపద శక్యతావచ్ఛేదకస్య విశిష్టనిష్ఠత్వేన వి- శి- ష్ట సైక్యకత్వాత్ - “ఉభయాధిష్ఠానం చైకం శేషిత్య, మిత్యాదిక మిహైవానుకూలం. సవశేషి త్వంల- క్ష్యై ఇత్యేతత్తు నకారణత్వా విరోధి. ఏవం సతి “బ్రహ్మవిదాహ్నితిపర, మిత్యాదిషుశ్రియోపివేదనంమో- త్తమేతురితినిపూర్ణం- సమాధిక దరిద్రత్వంస్వపతి సమానజగత్కారణపత్న్యంతరాభావాలక్ష్యై శో- చ- సపన్నమేవేతిసర్వంసమంజసమ్. ఏవంస్థితేయథాసంప్రదాయంవ్యాఖ్యాయతే-శంకాపక్షముపక్షిపతి- శిలరితి-

మూ—ఇవిడత్తిశబ్దమ్ ఏకరూప మాయరుక్ సావరస్యత్తుక్కు బాధక మష్టి క్కేయిరుక్కు—స్వరూపం స్వాతంత్ర్య, మిత్యాదికభిలే

సా-దీ—ఇవిడత్తిత్, ద్వయత్తిత్. సావరస్యత్తుక్కు, స్వరసాధత్తుక్కు. స్వరూపం స్వాతంత్ర్యమభివతరిష్టమి డత్తుస్వరూపశబ్దత్తాత్ సత్తాలాభముమ్ స్వాతంత్ర్యశబ్దత్తాత్ రక్షణాదిస్వభావముముపలక్షికిరతు. శ్రీయః ఆశ్లే

సా-స్వా—తయా వ్యావతక తాయాః సర్వాంగీ కృత త్వేన పూర్వోత్తర ఖండయో వైకరూప్యకథన స్యా సంగతత్వాత్-అపసిద్ధాంతాపత్తైశ్చ- కించ ద్వితీయ ప్రకారే వివాదః- తత్తేక్రికదేశినాముత్తర ఖండే కైంకర్యస్య చతుర్థ్యాభి ధీయమాన తయా తత్త్రిమామాయం శ్రీయోపి విశేషణ తయా న్వయః - పూర్వ ఖండేతు ప్రపద్య ఇత్యభి ధీయమాన భర సమపణ క్రియాయాం శ్రీవిశిష్టస్య సంప్ర దాన తయా నాన్వ యః . శ్రీయోభర సమపణా న్వయా భావాత్ - క్రియా నన్వయిత్వే సతి వ్యావతక కత్వ రూపముపలక్షణత్వ మేవేతి మత మేస్తు కరుత్తు - ఇత్తై నిర సేక్కిరార్ - ఇవిడత్తి లితి - పూర్వ ఖండే ఉత్తర ఖండా పేక్షయా వైరూప్యా శ్రయజేన ఉపలక్షణత్వా శ్రయణం విశేషణత్వే శబ్ద సావరస్యాభావా దుత బాధ క సచ్చావా ద్వాభవేత్ . ద్వయముమ్ కూడాత్తై కరుత్తు - స్వరూప మితి - “ స్వరూపం స్వాతంత్ర్యం భ గవత ఇదం చంద్ర వదనేత్వదా శ్లేషోత్కషాత్ ద్భవతి ఖలు నిష్కషణసమయే । త్వమాసీర్మాతస్త్రిక మితు రిద మిత్థం త్వవిభవస్త దంత భావాత్త్వాం నపుథ గభిధత్తై శ్రుతిరపీ , తి శ్రీగుణ రత్న కోశ స్తో కరి-అస్యామథః. హేచంద్ర వదనేభగవతస్వాతంత్ర్యం స్వరూపమిద మిథ మితి ప్రతీయమాన వస్తునీవ మం శాత్మకం వ్యావృత్త ధమిక స్వరూపం-స్వాతంత్ర్యం సర్వేశ్వరత్వ రూపం-త్వదా శ్లేషోత్కషాత్ , “ శ్రద్ధ యా దే వో దేవ త్వ మ శ్చు త , ఇ త్యా ది ప్ర మా జే న - త్వ త్సంబంధ కృతాతి శయాత్ - నిష్కషణ సమయే , విమ శక కాలే - భవతి ఖలు - భూసత్తాయాం. సద్భవతి - లబ్ధ సత్తాకం భవతి ప్రతీతి వ్యవ హర యోగ్యం భవతి - ఘట త్వాది స్వరూప నిరూ పక ధర్మా భావేవ స్తు స్వరూపస్య యథాప్రతీతి వ్యవహర యోగ్యతా నాస్తి తద్వత్త్వదా శ్లేషోత్కషాత్ భావే సర్వేశ్వర స్వరూపం స్వరూప నిరూపకధర్మా భావేనేతరవ్యావృత్తప్రతీతి యోగ్యం జగద్రక్షణాదివ్యవహరయోగ్యంచ సా-ప్ర—సావరస్యాపవాదకాభావాత్ “అహంతాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి సనాతనీ, త్యాద్యుక్తప్రకారే నారాయణ లక్ష్మ్యోరిద మిత్థం త్వోక్తి విరోధా తదంత భావాదితి స్వరూప నిరూపక తయా ౨ వ డాసి యజ్ఞానత్వేన భగవ దభి ధాయ కేన కృత్స్నే నాభి హితత్వ రూపాంత భావాక్తి విరో ధాచ్చ వై గూప్యాంగీ కారోన యుక్త ఇత్యభిధారి - నను విశేషణత్వ సావరస్యాప వాదకా భావాదిత్యయుక్తం-

సా-ప్ర—సావరస్యాపవాదకాభావాత్ “అహంతాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి సనాతనీ, త్యాద్యుక్తప్రకారే నారాయణ లక్ష్మ్యోరిద మిత్థం త్వోక్తి విరోధా తదంత భావాదితి స్వరూప నిరూపక తయా ౨ వ డాసి యజ్ఞానత్వేన భగవ దభి ధాయ కేన కృత్స్నే నాభి హితత్వ రూపాంత భావాక్తి విరో ధాచ్చ వై గూప్యాంగీ కారోన యుక్త ఇత్యభిధారి - నను విశేషణత్వ సావరస్యాప వాదకా భావాదిత్యయుక్తం-

సా-వి— స్వరూప మితి. “ స్వ రూపం స్వా తంత్ర్యం భగవత ఇదం చంద్ర వదనేత్వదా శ్లే షోత్కషాత్ ద్భవతి ఖలు నిష్కషణసమయే । త్వమాసీ మాతశ్రిక కమితు రిద మిత్థం త్వవిభవ స్తదంత భావాత్త్వాం నపుథగభిధత్తై శ్రుతిరపీ, తి స్తోకరి - హేచంద్రవదనే, త్వదా శ్లేషోత్కషాత్. మణిప్రభా న్యాయేన త్వదప్పధక్సిద్ధ విశేషణవశాత్. స్వరూపం, భగవత ఇతర వ్యావృత్తసాధారణధర్మ- స్వాతంత్ర్యం

సా - సు— సావరస్య త్తుక్కి-తి - విశేషణ పరతయా ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్యంత నిబంధనశీఘ్రాపస్థితిషత్వం

మూ— ప్రసద్ధమాన కూటస్థసంప్రదాయవిరుద్ధ మాకప్పజోలుకిర ఇవిభాగమ్ అనుపపన్నమ్-

సా.దీ— షోత్క-షాల్. అన్వయవి శేషాత్సిద్ధికుగ-మెన్దితు-కూటస్థర్, నాథ, యామున, భాష్యకారాదికల్ -

సా-స్వా—నభవ తీత్యథః - ఇదమితి హేతుగభావిశేషణం - ధర్మమాత్రస్వరూప తయా నకార్యక్షమమి
తి భావః . ఆతఃఆతః- “ ఆప్రగృహ్యే స్త్రృతౌ వాక్యే ,, త్యమరః-“ శ్రద్ధయాదేవ,, ఇత్యాదివాక్య సిద్ధా
దుక్తాద్ధే తోఃత్వం కమితుః, నాయకస్య భగవతః - ఇద మిథ్యం త్వవిభవః - ఇదం పదార్థా ధర్మ స్వరూ
ప వ్యావతాక స్వరూప నిరూపకరూపా-ఇథ్యంత్యవిభవః- ఇదమిథ్యమితిప్రతీయమానేవస్తువి ఇదంత్యత బ్దా
ధా ప్రకారతా స్వరూపా ఆసీః - యద్వా, ఇదం పదార్థా ధర్మ స్వరూప సలబంధీత్యం త్వవి భవః - ధ
ర్మ స్వరూపా భావే ఇథ్యం త్వాత్మక స్వాపి సత్తాలాభో నాస్తీ త్యథః - నను విశేష్య స్వరూ పస్య శ్రీశ
బ్దాధా విశేషణం వినా ప్రతీతి కార్యా యోగ్యత్వే “ సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీ ,, దిత్వాదౌ భగ వత ఏవ
కథ ముపాదాన మిత్యత్రాహ . తదంత భావాత్త్వామితి - త్వాం శ్రుతిరపి తదంత భావాత్ , తద
పుథ క్సిద్ధ విశేషణ తయా ప్రవృత్తి నిమిత్తీ ఛూయ విశేష్య వాచక శబ్దాంత భావాత్ . పృథక్పృథి ధ
త్మ ఇత్యథః - యద్వా, తత్సన్నియోగ శిష్టత్వా త్వృథ శ్చాభి ధత్మ ఇత్యథః - అయమథోమూ
ల మంత్రాధి కారే స్పష్టః - భవత్పక్షే ఉత్తర ఖండేన ఏక రూపస్య శబ్దస్య అథా వైరూప్యా శ్రయ ణం
శబ్ద స్వాస్య భంగః- కూటస్థసంప్రదాయ విరూధ శ్చేతిదోషత్రయం దునివాదమెన్దు కరుతు-కూటస్థేతి-

సా-వి— సర్వేశ్వరత్వంభవతి-“ అస్మా దేవ్యామన స్తస్మిం స్తస్యచాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్ తే నయంసచధర్మాత్మా
ముహూతామపి జీవత్, త్యుక్త రీత్యా త్వదాన్లైషోత్క-షా భావే ఘటత్వాభావే ఘటస్యస్వరూపమివ స్వ
రూపం నస్యాత్ - శ్రీమత్త్వస్య సర్వేశ్వరత్వా వచ్ఛేదకత్వాభావేవచ్ఛేద్యం సర్వేశ్వరత్వ మపి నస్యాది
తి భావః - మదాన్లైషోత్క-షా భావేకథం స్వరూపసిద్ధి రిత్యత్రాహ - త్వమా సీరితి . హేశ్రీ మాతరి
కమితుః, ప్రియస్య- నిషాఢా సమయే, ఇతరవ్యావృత్త స్వరూపజ్ఞానసమయే-త్వంఇదమిత్థం త్వవిభవః అ
స్య వస్తునః ఇత్థంత్యం అసాధారణధర్మస్య విభవః తద్రూపాహ్యసీః- త్వాంవినా-స్వరూపం బుద్ధ్యా రూ
ఢంనభవతి-అత స్త్వత్సంన్లైషాభావేస్వరూపసిద్ధిరిత్యుక్తేతిభావః-యద్వా, త్వద్విశిష్టస్వరూ పేకమితరి ఇదమి
థ్యమితి నిషాఢా-సమయేప్రియాద్వివేచనేప్రియస్వరూపా చేతత్స్వరూపవివేచనవేళాయాంఘటేవిశిష్టే విశే
ష్యాద్వివేచనవేళాయాయథాఘటత్వమితి భవతి-తథాత్వమాసీరితిభావః-అతఏవకారణత్వాదిప్రకరణేపృథగ
సుక్తిగిత్యాహ . తదంతభావాదితి. శ్రుతిరపి “ సదేవ సోమ్యేద మగ్ర ఆసీ,, దిత్వాది శ్రుతిరపి. సదాదిశబ్దా
నాం కారణత్వ ప్రతిపాదక పురుషసూక్తోక్త శ్రీపతౌ పర్యవసానా వశ్యంభావా త్తతవత్త్వ త్ప్రతీతి రితి
సిద్ధేస్తావం పృథక్పక్షేత్యథః - ననుసద్భ గ్రహ్య త్మాదిశబ్దానా ముత్తరొత్తరవిశేషే పర్యవసాయి నాం
“ ఏకోహవైనారాయణ ఆసీ,, దితి శ్రుత్యుక్త నారాయణే పర్యవసాన ముక్తం- కథం శ్రీమతి పర్యవసానమితి
చేన్నైవం నాయణశబ్దస్యాసాధారణత్వేనవ్యక్తివిశేషోపన్యా పనేపితద్వ్యక్తివిశేషస్యశ్రీపాదలాటారసాంకం

సా- సం — చాత్రస్వారస్యం- కూటస్థపథమ్, “ అకలకీల్ తే,, నిత్యాది గాధాప్రణేతృ ప్రపన్న జనకూటస్థ
పథమ్. తన్మూల కోపి స్వరూప మిత్యాదిక స్సాంప్రదాయక గ్రంథః- సహేదం విభవః ఇత్థంత్యవిభవశ్చ

మూ—అనన్యోపాయత్వ విరుద్ధమాన ఉపాయద్విత్య ప్రసంగమ్ ఇష్టాత్తిత్ బాధకమానాలో వెన్నిత్? అనన్య ప్రయోజనత్వ విరుద్ధమాన ప్రాప్యద్విత్య ప్రసంగ త్తా లేఉత్తర ఖండ త్తిలుమ్ విశేషణత్వమిత విరప్రసంగిక్కుమ్ - ఆపాల్ ఇరణ్ణిడ త్తిలుమ్ ఉపలక్షణమానాలో వెన్నిత్? గుణవిగ్రహవ్యాపార విశేషజ్ఞశుమ్ ఇరణ్ణిడ త్తిలుమ్ ఉపలక్షణ జ్ఞశౌక ప్రంగిక్కుమ్ - ఉపయుక్తజ్ఞశౌకైయా లేయవై విశేషణజ్ఞ శ్చెన్నిత్ ఇతుప్రమపూర్వోత్తరఖండ జ్ఞశిత్ ప త్తీసంబంధ త్తిలుమ్ తుల్యమ్ -

సా-నీ— బాధకమ్ శంకిక్కి-రార్. అనన్యోపాయ త్వే త్యాది-ఉపాయద్విత్య త్తిత్ ఏకపదసిద్ధమానభగవదనన్యోపాయత్వమ్ భగ్నమామెన్టుకరుత్తు-ప్రతిబందియా లేపరిహరిక్కి-రార్. అనన్యప్రయోజన త్వే త్యాది-అవిశేషణత్వమ్ ప్ర సంగిక్కుమ్ - ఇష్టప్రసంగమెన్టు శంకిక్కి-రార్ - ఆనాలెన్టు - గుణవిగ్రహాదికశ్ ఉపాయోపయుక్తజ్ఞ శౌకై యాల్ విశేషణజ్ఞ శ్చెన్నిత్ పత్తీ సంబంధ త్తిలు మొక్కు మెన్కి-రార్ - ఉపయుక్తజ్ఞ శ్చెన్టు - గుణాదికశ్చిర్వోత్

సా-స్వా— పరాక ప్రత్యుపాలం భోక్తిః- ఇన్త శ్లోకత్తిత్ ఇష్టాది అథం కొశ్చావిడిత్ ఇదంశబ్ద వైయ్య భ్యముమ్ ప్రకారాది పదం వినా ఇద మిత్థంత్వ విభవరి ఎన్టు నిర్దేశము మసంగత మామెన్టు కరుత్తు- బా ధకా భావాచ్ఛబ్ద స్వారస్య భంగమ్ కూడాతెన్టు కొన్నతు కూడుమో? శ్రీమచ్ఛబ్దత్తుక్కు విశే షణ పర త్వే అనన్యో పాయత్వ భంగరూప బాధక మిత్లైయో? ఎన్టు శంకిత్తు ప్రతిబంద్యా ఉత్తర మరుళి చ్చెయ్కి రార్ . అనన్యేతి - ఇష్టాపత్తియిత్ బాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఆనాలితి - కారుణ్య గుణాద్య భావే రక్షణ క్రియా నుపపత్తే సేషా ముప లక్షణత్వం నసం భవతి ఎన్టుకరుత్తు - పర ముఖేన పరి హారం వాచి ప్రియా నిన్టు కొణ్డుత్తర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఉపయుక్తేతి - స్వా తంత్ర్య కారుణ్య సంబంధ విశేషై రేవ శరణ్యై రక్షక నెన్టు శొల్లు కిర వాది కళు క్కిష్టా పత్తి కూడాతెన్టు కరుత్తు - గుణాది కళిల్వోత్

సా-ప్ర—ఉపాయద్విత్య ప్రసంగస్యైవ అనన్యోపాయత్వవిరోధినో విశేషణత్వవిరోధిత్వాదిత్యతాహ - అనన్యో పాయత్వే త్యాదినా - ఇష్ట ప్రసంగత్వ మాశంక్య తథాత్వే నిష్టమాహ - ఆనా లిత్యాదినా - గుణ విగ్రహ వ్యాపార విశేషజ్ఞశు మితి - ఉపాయత్వోప యుక్తాగుణాం కారుణ్యజ్ఞానశక్త్యాదయః-ప్రాప్య త్వోపయుక్తా స్మ అనందసాందర్యాదయః- ఉపాయత్వోపయుక్తా అచా విగ్రహ విశేషాః . ఉపేయత్వోపయుక్తాః పర వాసు దేవాది విగ్రహ విశేషాదయః - మోక్ష యిష్యామితి సంకల్ప విశేషాః ఉపాయత్వోపయుక్తావ్యాపారాః . ముక్త్యనంతర భావ్యను సంచరణాది హేతు భూతా స్సంకల్ప విశేషాః ప్రాప్యత్వోప యుక్తావ్యాపారాః - గుణ విగ్రహా దీనాం ప్రాప్యత్వో పాయత్వోప యోగాత్తేషాం విశే షణ త్వాంగీ కారే లక్ష్యై శ్చోపయోగా ద్విశేషణత్వ మేవేత్యాహ-ఉపయుక్తజ్ఞ శౌకైయాలిత్యా దినా-కేవా గుణా ఉపాయత్వోప

సా-వి— వినావగంతు మశక్యత్వా త్తస్యా అపి తత్పర్యవసాన మావశ్యకమితి భావరి- ప్రసిద్ధ మానేతి - అ త్ర విశేషణత్వస్యైవ ప్రతిపాదితత్వా దితి భావరి -

సా-సం—వస్తున ఉపలక్షణం భవతి . తథా సాంప్రదాయకొక్తు పహతంపరమతం కథంజీవేదితి భావః - మయాదురూపాశితాయాంస్వరూపమితి శ్లోకార్థస్య లిఖితత్వాదిహ చ సనవిలేఖనీయరి. బాధకమ్ , స్వార స్యబాధకమ్- ఉపలక్షణజ్ఞశౌకప్రసంగిక్కుమిత్యం లేనపరతర్కా-తామాభాసనమానయోగ త్తేమత్వ ముక్తం-

మూ—ఉపయోగవిశేషజ్ఞత తద్వస్తుకూళుకూలనురూపమానపడియిలే ప్రమాణసంప్రదాయజ్ఞశాలేకణ్డు
కొళ్ళతు. వస్తునురూపమాయిరే ఉపయోగమిరుప్పతు.

సా-దీ— పత్ని సంబంధత్తిలే ఉపయోగ మేతు ? ఎన్న యథాప్రమాణమ్ సంప్ర దాయత్తా లరియ
లామెన్ని-రార్ - ఉపయోగ విశేషత్యాది - ఉపేక్షై తవిర్దు అను మతియాలే భగవానుకూ మోక్షయి
ష్యామి ఎనుమ్ సంకల్పతై ఉత్పాదికైర్ ఉపయోగ మెనుకరుత్తు- అనుమంత్యత్వత్తాల్ పత్నికూ యాగ
కత్యుత్వ ముణ్డిరే - ప్రాప్య ప్రాపకావస్థాద్వమేవ్యుపకారప్రకారత్వైవమృత్యువార్ కాట్టినారెన్ని-రార్ -

సా-స్వా— ఉపయోగ మిల్లా మైయాలే తొల్కమ్ కూడుమో ? ఉపలక్షణ మెను శొల్లల వేణ్డావో?
ఉపయోగ ముణ్డానాలుమ్ గుణాది తుల్య మాయు ముపయోగమ్ సిద్ధికుగ మెను అన్యభాసిద్ధి సంభా వి
త్తై యాకైయాలే భర స్వీకతక్యత్వాది రూపోప యోగమ్ శొల్లు కిరతు కూడుమో ?! ఎన్న వరుళిచ్చెయ్
కిరార్ - ఉపయోగేతి - చేతన రూప లక్ష్మీవిశేషణత్తుకు-అచేతనవ: దుపయోగమ్ శొల్లుకై శ్రియనైచ్చత
స్యగ్రాహక ప్రమాణ విరుద్ధ మాకైయాలే తదాను గుణ్యేన భరస్వీ కతక్యత్వా ద్యుపయోగమ్ శొల్లి తై
న్దు కరుత్తు - అనాలుమ్ శ్రియిరి పురుష కారత్వా ద్యుప యోగత్తాలుమ్ విశేషణత్వ మన్యభా సిద్ధ మనో?
భరస్వీ కతక్యత్వ రూపోప యోగ నిబంధ ముణ్డా ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - వస్తునురూపేతి -
“అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్ని - ఈశ్వరీగం సర్వ భూతానా,, మిత్యాది ప్రమాణ బలత్తాలే శ్రియ స్స
ర్వ భూతే శ్వరత్వ ముమ్, భగవ త్పత్ని త్వముమ్ సిద్ధమానాత్ పురుష కారత్వోప యోగమా త్రావచ్చే
దే ప్రమాణా భావేన ఉభయ విధోప యోగ ము మిచ్చు ప్రామాణిక మెను కరుత్తు- కూటస్థ సంప్రదాయ

సా-ప్ర—యుక్తానైషాం కేవాఉపయోగ ప్రకారా ఇత్యత్ర గుణానాం బహుత్వాత్తైషాం తదుపయోగవిశే
షాకాం చోక్తా గ్రంథ విస్తర స్సాన్యదితి ప్రమాణ సంప్రదాయాభ్యాం జ్ఞాతవ్యత్వ మాహ - ఉప యోగ
విశేషత్యాదినా - సర్వజ్ఞత్వ, సర్వ శక్తిత్వ, సత్య సంకల్పత్వ, పరమ కారుణి కత్వ, వాత్సల్య సౌశీ ల్యాద
యిరి ప్రాధాన్యేనోప యుక్తా గుణాది- తత్ర సర్వేషాంగుణానాంసామాన్యతఉపయోగో భగవత ఆశ్రయ
ణీయత్వజ్ఞాపనం. ప్రాతిస్వికోప యోగస్తు భాగవతానా మపేక్షిత జ్ఞానంత త్ప్రదా నవిరూ ధి భూ
త నివర్తక దుషర-మక జ్ఞానంవ సార్వజ్ఞ స్యోప యోగిరి - తదభి ప్రాయేణోక్తం “యోవేత్తి యుగప
త్సర్వం ప్రత్యక్షేణ సదాస్వత,, ఇతి. శక్తైస్తు విరోధి నిరాసః - ఏదతభి. ప్రాయేణోక్తం “ఏవం భూ
తోప్య శక్త స్సన్నత్రాణం భవితుం తుమిరి | ఇతి బుధ్యాస్య దేవస్య గోప్యశక్తి-నిరూపణ,, మితి- తేజో

సా-వి— ప్రమాణ సంప్రదాయజ్ఞితే ఇతి - ప్రమాణేషు సంప్రదాయేషుచ. ఉపయోగవిశేషజ్ఞతే, పు
రుషకారత్వ రత్నా భరస్వీకారత్వాదయిరి. గుణోపయోగాః, పూర్వోక్త ప్రకారాశ్చద్రవ్యవ్యాః. ఏత ద
భిప్రాయేణైవోక్తం వస్తునురూప మాయిరే ఇతి. ప్రాప్యప్రాపకా వస్థాయాః శ్రియోవ్యుపకారం పరాంకుశ

సా-సం— ఉపయోగ విశేషజ్ఞ తితి - నహ్యుపయోగో ననుగత ఇతి కార్యోప యోగినో విశేషణత్వాప
లాప ఇతి భావరి - వస్తువంతర వదనుప యోగాదయ ముపయోగ ఏవనైతి యదితదా ప్రతి బంధ్యభిప్రాయే
ణాహ, వస్త్వితి- శ్రియోవి శేషణ వ్యవ స్థాపకం వస్తును గుణ మేవోప యోగ విశేషం ప్రమాణ సంప్ర

మూ— ఉపాయో పేయపరమానవాక్యద్వయ త్తిలుమశ్రుతమానభివ్యి శేషణ త్తినుదైయ ఉపయోగ ప్రకారత్వే
సా-డి— ఉపాయోపేయేత్యాది -

సా-స్వా— విరుద్ధ మాక వెన్టు దూషితత్వ కూడుమో? ప్రపన్న జనసంతానకూటస్థ రాననమ్మాశ్రవాణ్ ఉప
యోగ విశేషమ్ శోల్లా మేయాతే పూర్వా ఖండ త్తిత్ విశేషణత్వం కూడుమో? ఉత్తర ఖండైక రూప్య
త్రాతే విశేషణత్వమ్ కొళ్ళవేణు మెన్నిర్ ఉపయోగా భావత్తాతే ఉత్తర ఖండత్తిలుమ్ విశేషణత్వమ్ కూడు
తే? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఉపాయేతి - శ్రుతమానేతి - అవిశేషణ శ్రుత మాన శబ్ద త్తు క్కు
చైయాప్య కల్పన మసంగత మెన్టుకరుత్తు - వాక్య ద్వయ త్తిలుమితి నిర్దేశేన ఉపలక్షణత్వపక్షత్తివ్ పూర్వ

సా-ప్ర— బల ఏర్వాణాంతు శ్రమాద్య వద్యా భావజ్ఞాపనం-ఏతదభిప్రేత్యోక్తం-బలంవీర్యంతిథాతేజః
తత్తు గుణత్రయమ్ | శ్రమాద్య వద్యా భావాఖ్యం జ్ఞానాచేరు పస జాన,, మితి శ్ర మాద్య వద్యా భావ
మాఖ్యా తీత్యథాకరి - సత్య సంకల్పత్వస్యా శ్రయణౌ సంతర మపరాధ కరణే శ్చపేక్షిత ప్రదాన ముప
యోగః - ఏత దభి ప్రేత్యోక్తం “అప్యహంజీవితం జహ్యమ్- దోషాయద్యపితస్యస్యా,, దిత్వాది- పర మ
కారుణికత్వస్య భరన్యాసరూపవ్యాజమాత్రేణాపేక్షిత దాన ముపయోగః - ఏతదభిప్రాయేణోక్తం-“మిత్ర
భావేన సంప్రాప్తం సత్యజేయంకథంచనే,, త్యాది - వాత్సల్యస్య ప్రపితోస్ సస్వస్తిక్ దోషాను సంధానేన
జనితా యోగ్యతాను సంధానస్య ప్రతిబంధః ఫలం - ఏతదభిప్రాయేణోక్తం “దురాచారోపి సర్వాశీ కృత
ఘ్నానాస్తీకంపురా | సమాశ్రయేదాదిదేవంశ్రద్ధయా శరణంయది | శివోఽపం విద్ధితం జంతుం ప్ర భావా
త్పరమాత్మన,, ఇత్వాది - స్వామిత్వస్య చేతన రక్షణే భగవదధికత్వ జ్ఞాపన ముపయోగః - ఏతదభిప్రాయే
ణోక్తం “అక్షతే భగవాన్ విష్ణు భక్తా నాత్మకరితవ,, దిత్వాది- సౌశీల్యస్య పరత్వజ్ఞానా వప్రాప్య త్వ
శంకా నిరాస ఉపయోగః - ఏతదభిప్రాయేణోక్తం “గుహానసహితోరామో లక్ష్మణ నచ సేతయా | అ
హంవోదాంధవోచాత,, ఇత్వాది - ఏవ మాదయో గుణానా ముపయోగా స్తుత్ర సమా ణాన చ సంప్రదా
యతో జ్ఞాతవ్యాసీతి భావః - సన్నేహంతహే ఉపయుక్త గుణ విశిష్టా ద్భగవత ఏవ మోక్ష సిద్ధి కెమ
ధికం లక్ష్మ్య ఉపాయత్వస్వీకార ఇత్యత్ర తాదృగ్గుణ విశిష్టల త్త్యైవి మోక్ష సిద్ధౌ కిం భగ వతఉ
హానుత్వేనలక్ష్మీ విశిష్టేనవా భగవతా మోక్షోపపత్తౌ కింగుణ వైశిష్ట్యేనేతి నైవ రీ త్యప్రసంగే భగ
వత ఉపాయత్వే గుణానాం విశేషణత్వే ఉపయోగేవ ప్రమాణ సద్భావా త్తదంగికారే లక్ష్మ్యై అ ప్య
పాయత్వే “కామవత్సా అమృతందుహానా- శ్రియం లోకేదేవభూష్యా ముదారాం - సానో లోక మమృతం
చభాతు - ఈశానాచేవీ భువనస్సాధిపత్నీ - శ్రేయంవసానా అమృతత్వ మాయాత్ - సకృ ద్విభాతా సర్వా
జ్ఞా సముద్రపరితోషిణీ | భవ గంగాస హరిణీ. పర నిర్వాణ దాయినీ. జ్యోతిష్కర్తృ మృతావహా - అన్తవి
ద్యావ చేవిత్యం విసుక్తిభల దాయినీ | ఐశ్వర్య మక్షరగతిం పరమంపదంవా కన్త్రైచివంజలి భరం వహతే చిత
ర్యః | అన్తై నకించి దుశ్చ కృత మిత్యధాంబ త్వంలజ్జసే కథయకోయ ముదారభావ,, ఇత్వాది ప్ర మాణౌ
నాం సంప్రదాయస్యచ ఎద్యమానత్వా త్మస్యా అప్యపాయత్వ మంగీకార్య మిశ్యభిప్రాయేణ తస్మాఉపయో
గం దశకాయతి - ఉపాయోపేయ పర మానే త్యాదినా -

మూ— వేరిమారాత పూమే తిరుప్పావో వినై తిరుక్కుమే , ఎన్దుమే, న్నిరువరుళుమ్ పగ్గయత్తాళేతిరు వరుళుమ్కోణ్డునినోగియిల్ శీమన్దై, న్దుమే, నమ్మాళ వారోఅరుళి చ్చేయ్తాల్ -

నూ - దీ - వేరిమారాత విత్వాది - వేరి, పరిమళమ్ - ఇత్తావేమారాత, సతత గుండ్ర మైన పూ. భవ శుద్ధయ సవకనిరొది నివతకత్వత్తై శ్రీవాత్మకి భగవానుమనిబందిత్తా నెన్నిరార్ -

సా-స్వా—ఖండ తీర్ శ్రీమ చ్చబ్బ శ్రవణం పృథ్విమాక ప్రసంగంకూ మెన్దుపడి- వేరితి-వెం, పరిమళమ్-మూ రాత, విచ్చేదియాత - సదా పరిమళ వత్తాన - పూమేల్, పున్నొపరి - ఇరుప్పాళ్, వసియా నిర్మిర- మె రియ పిరాట్టియాల్ - వినైతిరుక్కుమే , సంకోచా భావా దుపాయ విరోధి పాపశ్చలైయుమ్ ప్రాప్తివిరోధి పాపశ్చలైయుమ్ తీర్క్కు మెన్దుపడి - ఇతినాలే ఉభయ విధ పాప నివతకత్వమే పూర్వ ఖండత్తిల్ ఉపయో గ మెన్దు కరుత్తు . నిన్నితి - నిక తిరువరుళుమ్, దేవరీ రుద్దైయ శ్రీమత్కృపై ముమ్ - పక్కయర్తాల్, సం రజత్తిలే వసికు- నువళాన పెరియ పిరాట్టియా రుద్దైయ - తిరువరుళుజొణ్డు, దివ్య చంప రిక శుద్దై య కైంకర్య పశ్యంత గుణ పరి పాకత్తై యవల మ్మిత్తు కొండ్ దెన్దుపడి-నిక కోయిల్ శీమన్తు, త్వడియది ద్వాయతనే కైంకర్యమ్ పణ్డి యెన్దుపడి - ద్వయాభి కారో క్త రీత్యా కైం కర్య పర్యంత గుణ పరి పాకో త్పావకత్వ ముత్తర ఖండ తీర్ ఉపయోగ మెన్దుపడి - ప్రవత్తి విధా యక చరమశ్లోక తీర్, అహంత్యానర్వ

నా-ప్ర— వేరిమారాతేత్వాది - క దాది సా గంధ్య విచ్చేదరహితేపచ్చై స్థితాలక్ష్మీ స్సవక పాప నివతకనం కుర్వాత్తిలే త్యుభాః - నిన్దిరువరుళు మిత్వాది-త్వత్కృపాం శ్రీయః కృపాంచావలంబ్య త్వదా వాస స్థల సుమాజకనూప కైంకర్యం కృత్వేత్యుభాః - ఏవంచ భగవత్సర్వరూపగుణ విధూతినామైతాగ్రవ ద్భికి పర మాచార్యైక శ్శతకోపై లకత్మ్యై ఉనాయత్వో పేయత్వే ఉక్తై ఇతితయోః ప్రామాణికత్వ మేవేతి భావః -

సా-వి— మునిర ప్యాపేత్వాహ-వేరిమారాతఇతి-వేరిమారాతపూమేరుప్పావో వినైతిరుక్కుమే. వేరిమారాత, సాగంధ్యవిచ్చేద రహితస్య . పూ, పుష్పస్య-పద్మస్య - మేల్, ఉపరి. ఇరుప్పాళ్, స్థితాశ్రీః- వినై, పాపా ని- తిరుక్కుమే. నివతకయేల్ . ఇదంపాపనాశం ప్రాప్యరుచి మిత్తుకై పరత్వం దశికతం- నికతిరువరు శుమ్ పక్కయర్తాల్ తిరువరుళుమ్ కొణ్డు నికకోయిల్ శీమన్తు. త్వత్కృపాంలక్ష్మీకృపాంచావలంబ్యత్వ దాదిభావా వన్తులే సుమాజకనంకృత్వా-ఇదంసామైదు పేయత్వకథనపరం-భగవ తాతుల్యయోగ త్మేమ త్తెనోర్త త్వాల్ -

నా-సం—చాయాభ్యాం దశకయతి- వేరిమారాతేత్వాదినా- నిత్యపరిమళవత్పుష్పేపరిస్థా పాపనివతక తమ దేవత్యుభాః . నిరుప పదం వినై ఇతిపద ముపాయ విరోధి నముపేయవిరోధి నంచ పాప పరిధర్తై - త్వ వ ఉపాయ సిద్ధిరి ప్రాగ పాయ విరోధిని వతక-కే యంత త్సిద్ధ్యనం తర మే కాభి ప్రాయా సరి ఉ పియవిరోధినమనివతకయ తిత్వభాకయా సూక్ష్మా ఉపాయత్వే నైవోపయోగ స్సద్ధిభావః. పురుషకా ర్త్యోచోప యోగ పరైమెత్తు ప్రగుణభ్యం . తీర్క్కుమే ఇత్యవ్రవతాదితి హృదయం. తపింకాశభగవతాని యది ద్వోపాప నివతక-కా తచ్చావత్తై కావశత్తై సద్గుణామితి కుశంకాం ప్రసూతెన పరిమళాని . నిన్దిరు వరుళుమితి . శీమన్తితిదమనా పృథ్విజన వత్పా శ్రీయం సర్వమవికైంకర్యం త ముపలక్షయతి. “ సహిత్యాన్య వివాకశ్చి చ్చక్తి మానన్తి కాం . . . దైవశక్తి మథాహీనా శక్తిస్సాన్యతాగ్రగం క్నచి , చితి శ్రీశ్రీ మతో

మూ— “ అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షసో మహతో భయాత్ ,, ఎన్టుమ్ “ అల మేషా పరి త్రా తుం రాఘవా ద్రాక్షీసీ గణమ్ ,, ఎన్టుమ్, శ్రీవాల్మీకి భగవాన్ శరణా గతి సారమాన ఆదికావ్యత్రితే ని బంధితాన్ . “ సంసారాణా వతారిణీమ్ ,, ఎన్టు హిరణ్య గభా కాశ్య పాదికళుమ్ శాన్సార్ కల్-“వా చరి పరం ప్రాథకయితా ప్రపద్యే నియతరి శ్రియమ్ ,, ఎన్టు శ్రీ శౌనక భగవాన్ విధితాన్ -

సా-నీ—అలమేషె త్యాదియాత్ - మహతోభయా త్వరిత్రాతుం, సవవిరోధిభ్యః పరిపాతుమేనై-తస్మాద్భ్యుష్మాక్ ప్రాణభయాదపి పరిత్రాతు మలమెన్టు కరున్తు - రాఘవోదియిష్మాక్ జిఘాం సతి తస్మా దపి యం యుష్మాక్ పరిత్రాతు మలం . అతస్సవ విరోధిభ్య స్త్రాణై సమర్థై ఎన్టుపడి. సామన్యతస్సవ వి రోధి నివతకత్వ మిజ్జభిప్రేత మాక్తయాత్ సంసారాఖ్య విరోధియిత్ నిన్టుమ్ రక్షణముమిజ్జ సిద్ధ మెన్టు క రున్తు - శరణాగతిసారమాన, శరణాగతిరేవ సారతయా ప్రతిపాద్యాయస్య తత్ - ఆదికావ్య శబ్దతాత్ త-నతేవాగన్యతాకావ్యే- కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం,, ఇత్యాదియమ్ సూచితమ్ - ఇవ శుద్ధైయ సాక్షా త్ సంసార తారకత్వత్తిత్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ - సం సారా ణావ తారిణీ మిత్యాది - హిరణ్య గ భాది సంహితేకశ్చిత్ శోల్లపృట్ట తెన్టుపడి. వాచరి పరమితి - వాచరిపరం, వాచామగోచర మహిమాసం నారాయణం . ప్రాథకయితా, ప్రాప్తుకామక్ - శ్రియన్నియతరి ప్రపద్యేత్, శ్రీప్రపత్తిమకుర్యాదేనై-

సా-స్వా— పాపేభ్యో మోక్ష యిష్యామి,, ఎన్టీశ్వరసుక్తే-యనిష్ట నివతకత్వం శోల్లెన్తైయాలేతద్వి రు ద్ధ మాక ఇప్పడి శొన్నతు కూడుమో ? ప్రబల ప్రమాణమ్ వేణ్డావో ? ఎన్న ప్రమాణక్లై యుదాహరిక్కి- రార్ - అల మిత్యాదినా . ఏషా మహతో భయాత్, సంసారాఖ్య మహా భయాదపి - త్రాతుమలం, సహ థాన్ . కింపునః ప్రాణ భయా ద్భవతీనాం రక్షణేయెన్టు కరున్తు - అల మితి - రాఘవా పియది రాక్షసీ గ ణం జిఘాం సతి తస్మా దపి రాక్ష సీగణం త్రాతు మియ మలం - అత స్సర్వవిరోధి నివ తకత్వం కై ము త్య సిద్ధ మెన్టు కరున్తు - శరణాగతి సార మానేతి . శరణాగతి రేవ సారతయా ప్రతిపాద్యాయస్మిక్ తచ్చర ణా గతి సారం - ఆది కావ్యేతి - “ నతేవాగ న్యతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి | కావ్యం రామాయణంకృ త్స్నం సీతాయా శ్చరితం మహది ,, త్యాదికం సూచిత మెన్టుపడి - సంసా రేతి - “ సర్వకామ ప్రదాం ర మ్యాంసం సారాణావ తారిణీమ్ | ఓప్రప్రసాదినీం [దేవీం] రమ్యాం శరణ్యా మనుచింతయే ,, దితి వచ నమ్ . వాచరి పరమితి . పరం తాత్పర్య విషయాభూతం శ్రీమన్నారాయణం. ప్రాథక యితా, తత్ప్రాప్తి కామ ఇతి యావత్ . శ్రియం నియతరి ప్రపద్యేత్ - నియతః, నియమవిశిష్టస్సక్-నియమేనప్రపద్యేదిత్యర్థః. నతు వాచరి పరం జిజ్ఞాసు రిత్యుక్తం - ఇతినాతే సాక్షా న్మోక్ష సాధనత్వమ్ శోల్లెన్తైన్టుకరున్తు-

సా-ప్ర—“నతేవాగన్యతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్య,, తితి బ్రహ్మదత్తవర వాల్మీకినో పాయతోష్టైస్తద్వ దేవ ప్రమాణతమేషు భగవ చ్ఛాస్త్రాదిషూక్తే శ్చ తత్స్వీకార్యమిత్యాహ - అలమేషె త్యాదినా-

సా-సం— శ్చక్తిశక్తిమద్భావ పరపంచరాత్ర వచనాత్కు-శంకాపరిసారోత్రద్రవ్యవ్యః, వాచరిపరం, వాచామ గోచరం స్థానం- యథా “ ముముక్షువై ,, ఇతి శ్రుతి ర్విధిపరా తథావాచరి పరం ప్రాథక యితా సక్ పురుషః ప్రపదనం కుర్యాదిత్యస్యాపి విధి పరత్వా ద్విధితా నిత్యుక్తమ్.

మూ— “ఆత్మ విద్యాచ దేవిత్వం విముక్తి ఫల దాయినీ,, ఎఱ్ఱ పులస్త్య వసిష్ఠ వర ప్రసాదలబ్ధి పర చేవతా పార మాధ్యక్షానముడైయ శ్రీపరాశర బ్రహ్మషి అరుళి చెప్పెయితా - విముక్తిఫలదాయినీ ఎనిగిరవితు ఆత్మవిద్యా విశేషమానాలుమ తత్సామానాధి కరణ్యత్వాత్ ఆతు ఇవళుడైయ విభూతియాయి త్తు. శ్రియఃపతి తానుమ్, యామాంబ్యసుఖే నేమందు స్తరంక్రిగుణాదధిమ్, ని స్తరంత్వచిరేణైవవ్య క్తధ్యానపరా యతాః,, ఎఱ్ఱశ్రీసాత్వత త్తిలేశ్రియః(శ్రీ)పతిరూపధ్యాన త్తిలేయరుళి చెప్పెయితా - తత్పరజ్గళానశాస్త్రజ్ఞశ్రీనిగ్గ-

సా. దీ— వాచరి పరమెఱ్ఱ ప్రపత్తి ఫలమ్ తొల్లుకైయా లుపాయత్వం సిద్ధమ్ . ఆత్మ విద్యేతి - విముక్తి ఫలదాయినీత్వ మేవ - యద్వా, విముక్తిఫలదాయినీ యాత్మవిద్యా అతువుమ్ నీయే యెఱ్ఱవ్వ యమ్- ఆలంబ్య, ప్రపద్య- యాంప్రపద్య నిస్తరంతి ఎఱ్ఱ సమభి వ్యాహరత్వాత్ సంసార తరణమ్ శ్రీ ప్రపత్తి సాధ్య మామ్ తోత్తుమ్ శ్రీపతేః రూపధ్యాన ముచ్యతే యస్మిన్ ప్రకరణే అన్త ప్రకరణ త్తిలెన్ద్ర - శ్రీసూక్తా ది తత్పర శాస్త్రజ్ఞతైక్కాట్టిలుమ్ మధ్యస్థశాన శ్రీకతకోప దివ్యసూక్తా ది శాస్త్రజ్ఞ శతి ప్రబలజ్ఞ శేనిగ్గ- రార్ - తత్పరజ్గళాన విత్వాది . తత్పర శాస్త్రజ్ఞశుక్కు- పక్షపాత మాపా దిత్తాలుమ్ మధ్యస్థశాస్త్రజ్ఞశిల్

సా. స్వా— ఆత్మ విద్యేతి- దేవిత్వ మితి- వ్యవహితత్వాద్విముక్తి ఫలదాయినీత్వస్య ఆత్మ విద్యా యాంనాన్వ యః . కింతవ్య వహితత్వా త్త్వ మిత్యతాన్వయ ఇతి భావః - పులస్త్యేత్వాదినా ప్రామాణ్య దృఢీకార మెఱ్ఱ కరుత్తు - ఇని వ్యవ హితాన్వయ మభ్యుపేత్వాపి పరిహర మరుళి చెప్పెయిరార్ . విముక్తి - విభూతి భూతాత్మ విద్యా యా విముక్తిదాయినీత్వం విభూతి మితి శ్రీగత మేవ - సుత్త్యథా మాపచారికం ప్ర యుక్తం - ఇతి నాలేపిరాట్టిక్కు- విముక్తి దాయినీత్వం సుదృఢ మెఱ్ఱ కరుత్తు - ఇబ్బ విముక్తి సాధన త్వ మాత్ర పరత్వే విముక్తి ఫల సాధన మిత్యేవ నిదేశస్సాన్వీత్ - దాయినీతి చేతన గత దాతృత్వ క థన మసంగత మెఱ్ఱ కరుత్తు - ఆకైయాత్ సామానాధి కరణ్య లబ్ధ విభూతిత్వ వత్త్యా విద్యా యా మోక్ష దాయినీత్వే విభూతి మత్త్యా శ్రియః కైముత్య సిద్ధం మోక్షదాయినీత్వ మెఱ్ఱ కరుత్తు - శ్రియః పతి తాను మితి - ఎతిరికై విదు తీక్షాన కణక్కి- లెన్ద్రపడి - యామాంబ్య , ప్రపద్య ఎన్ద్రపడి . అచిరేణ, సాధనాంత రవ్యవధాన మంతరేణ ఎన్ద్రపడి - వ్యక్తభ్యాన పరాయతాః యామాంబ్యేత్య న్న్వయః . శ్రియ అనా శ్ర యణే మదాశ్రయణ మాత్రాత్రిగుణ నిస్తారోన సంభవతి ఎఱ్ఱ కరుత్తు - “ ఆత్మ విద్యాచ దేవిత్వం విము క్తి ఫలదాయినీ,, ఎఱ్ఱ సాక్షాన్మోక్ష సాధనత్వప్రతిపాదక ప్రమాదా పేక్షయాధి కాథా భావాత్ యా మాంబ్యఎనిగిర వచనో పాదానమ్ వ్యథామన్నో? ఎన్నవరుళి చెప్పెయిరార్ - తత్పరేతి-తత్పరశాస్త్రజ్ఞశుక్కు-

సా . ప్ర — తత్పర జ్గళానశాస్త్రజ్ఞశ్రీనిగ్గ-మితి. లక్ష్యోడిపాయత్వో పేయత్వ, సర్వకారణత్వ, స ర్వాంతర్యామిత్వ, ప్రతిపాదనపరలక్ష్మీతంత్రాద్యపర్యాలోచనే పున్దాహృతవాల్మీకి, హిరణ్యగర్భ, కాశ్యప,

సా. వి — ఆత్మవిద్యావిశేషణ మానాలుమితి - విముక్తిఫలదాయినీ ఆత్మవిద్యాచ దేవిత్వ మితి సామా నా ధికరణ్యాన్మోక్షవిద్యాత్వద్విభూతి రిత్యథాః - శ్రియఃపతి రూపధ్యాన త్తిలే - రూ ప ధ్యా న ప్రక ర ణే.

సా - సం — విభూతి యాయ్ త్తితి. దాతృత్వస్య చేతన ధర్మత్వా ద్విద్యా యా స్తదసంభవా ద్విద్యా వి భూతికాయా నేవ్యా ఏవదాతృత్వపర్యవసాన మితిభావః. ఆలంబ్య, ఆశ్రిత్య. తత్పరజ్గళితి. చతుశ్లోక్యాదీనాం

మూ— ఇమ్యధ్యస్త శాస్త్రజ్ఞశతి ప్రబలజ్ఞత్ - ఆ శ వ న్తారుమ్ ,, జగత్స మస్తం య దపాంగ సంశ్రయమ్ ,, ఎస్తుమ్ ,, శ్రేయో నహ్యరవింద లోచనమనః కాంతాప్రసాదాద్య తేసంస్పృత్యక్షర వైష్ణవాధ్య సున్యణాం సంభావ్యతే కహిచిత్ ,, ఎస్తుమ్ అరుళిచ్చెయ్ తార్ - శ్రీభాష్య కారరుమ్ శ్రీవైకుంఠ గ ద్యత్తితే ,, శేష శేషాశ నాదిసర్వం పరిజనం భగవత్ స్తత్త దవస్థోచిత పరిచర్యామామాజ్ఞాపయంత్యా,, ఎస్తు భ గవ త్రైంకర్పరూప పరమపురుషార్థమ్ ఇవన్ నియోగ త్తిక పడియేనడత్త వేణుమెన్దరుళి చ్చెయ్ తార్ -

సా-దీ.— పక్షపాత శంకై పణిణ పోకామైయాల్ ప్రబలజ్ఞ శైస్తుకరుత్తు - ఉక్తార్థ త్తిక పూర్వాచార్యసూక్తి కత్తై కాటాట్టుకిరార్ - జగత్స మస్త మిత్యాదియాల్ - యదపాంగ సంశ్రయం , యదపాంగత్తై సంశ్రయ త్తు అనిష్టనివృత్త్యాది స్వాభిలషితత్తై పెరుకిర తెన్దై - కాంతాప్రసాదా ద్యతే శ్రేయోనవస్థాల్ ప్రసా దేనతి శ్రేయసి ఎస్తు లభిక్తాయాల్ అన్వయ వ్యతి రేకజ్ఞతాతే శ్రేయస్సాధనత్వం స్వరసమాకప్రతిపాదిక్కు

సా-స్వా — స్మృతిపరత్వసంభావనైయుణ్డు. ఇతుక్కు అతుకూడయిల్లె యెన్డుకరుత్తు - యద్యా తత్పరజ్ఞ తానశ్రీసహస్రనామాదిబహుప్రమాణజ్ఞైవిట్టు శ్రీరామాయణా ద్యుపన్యాసమ్ కూడుమో? ఎన్నవరుళి చ్చె య్ కిరార్. తత్పరజ్ఞ తానేతి - ఇమ్యధ్యస్త శాస్త్రజ్ఞత్ అలమేషె త్యారభ్యవీతావత్పర్యంత ప్రమాణజ్ఞ శైస్త పడి - శ్రీ రామాయణా దికల్ భగవ త్పారమ్యుదికథనైదం పర్యేణ ప్రవృత్తజ్ఞ తాకైయా లబ్ధు ప్రస క్తాను ప్రస క్త మాక శ్రియస్స స్వ నిష్ట నివతకత్వ సర్వేష్ట వ్రాపకత్వాది కథనం శ్రీస్మత్తైదం పర్యేణ ప్రవృత్తమల్లా మైయాతే మధ్యస్త శాస్త్రజ్ఞ తాకైయాతే అతి ప్రబలజ్ఞ శైస్తపడి - ఇని ఇన్త ప్రమాణాను గుణమాక ప్రవృత్త పూర్వాచార్య వాక్యజ్ఞకుమ్ శ్రియ స్సాత్మాన్మాక్ష సాధనత్వై ప్రమాణ మెన్దరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఆశవన్తారు మిత్తాదినా - యద పాంగ సంశ్రయ మితితద్ధార్యత్వోక్త్యా ధారకత్వ కథనేన తద్వ్యాపం కారణత్వో పాయత్వాదిక మపి సిద్ధమిస్తు కరుత్తు . శేషేతి . ఆత్మా జ్ఞాపనం నిత్య ముక్తానాం సర్వజ్ఞతయా కైంకర్యో పయు క్త జ్ఞానోత్పాదనం నభవతి - కింతు తత్త దవస్థోచిత కైంక ర్యే చ్చోత్పాదన మితి గద్య భాష్యేవివృ తం - ఇబ్బ నియోగ పరమాక వ్యాఖ్యాత మామత్తు - నిత్యసూరీణాం కైంకర్య మేతన్నియోగాధీనమిత్తుకై

సా-ప్ర— శౌనక, పరాశరాది ప్రోక్తమధ్యస్త శాస్త్రైర్లక్ష్యై ఉపాయత్వప్రకంప్యం. స్తావకత్వాది శం కాప్రసంగా భావా దిత్యర్థః . అథోపాయత్వస్య సాంప్ర దాయికత్వ మాహ . ఆశవన్తారుమిత్తాదినా. వీతద్దశకన ప్రవతకై ర్యామునాచార్య , రామానుజా చార్య , భట్టారక, వేదాంతి ముని ప్రభృ తిభి రు క్తత్వాత్తత్పరి త్యాగోప సిద్ధాంత మావ హే దితి భావః - శేష శేషాశ నేత్యా ది - నిత్యా నాం నిత్య కైంకర్య స్వాపిలక్ష్మ్యధీనత్వా స్మక్తానాం కైంక ర్యేలక్ష్మ్యధీనత్వం కైముతికన్యాయసిద్ధమితి భగవ త్రైంకర్ప

సా-వి— మధ్యస్త శాస్త్రజ్ఞశతి ప్రబలజ్ఞత్, తత్పర శాస్త్రాణాం పక్షపాతిత్వాన్త ధ్యస్త శాస్త్రాణి ప్రబలాసీతి భావః . మోక్షదశా భావి కైంకర్యరూప పురుషార్థస్య లక్ష్మీనియోగా ధీనత్వోక్తిరితి లక్ష్యై ఉపాయ త్వం భాష్య కార సంమతమితితత్సూక్తిం ప్రమాణయతి. శేష శేషాశ నేతి-నిత్యానాం కైంకర్యస్య లక్ష్మ్యధీనత్వే

సా-సం— తత్పరత్వేన పక్షపాత సంభావనాయామప్య దాహృతాని మధ్యస్త ప్రవతతయా అతి ప్రబలాసీత్యర్థః . అథసంప్ర దాయవాక్యోప్య పయోగవి శేష మాహ. ఆశవన్తారుమితి. యదీని, మత్సంకల్ప సంశ్రయ మిత్యర్థః .

మూ — కూర త్రాటవానుమ్, స్వ స్తి శ్రీచిశ తాద శేషజగతాం సగోప సగన్ధితి స్వగ్గం దుగన్ధిమాపవగి
కపవం సర్వం చ కుర్వన్ హరిః | యస్యా వీక్ష్యముఖం తదింగిత పరాధీనో విధత్తే ఖిలం క్రీడేయం ఖలు నాన్య (ద్యా ధా
స్యరసదా స్యాదైకరస్యాత్తయా,, ఎన్టు సంగ్రహి త్త ఆధత్తై ౨ “చే విత్వన్మహిమావధి నా హరిణా నాపి
త్వయాజ్ఞాయతే,, ఎన్టు తుడగ్గి విస్తరితార్ - భట్టరుమ్ “విశ్వర్యమక్షరగతిం పరమం పదంవా కన్తై చివంజలి
భరం వహతే వితీర్య | అన్తై నకించి దుచితం కృత మిశ్యభాంబ త్వం లజ్జసే కథయ కోయముదారభావః,, ఎ
న్టు శ్రుతియులుదార శబ్దత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ పట్టినార్ -

సా-నీ — ప్పడుకిర తెన్టుభావమ్ - తదింగిత పరాధీనో విధత్తై - తదనుమత్యై వవిధానాత్తయా సహేవవిధత్తే
ఎన్టు లభిక్కు మెన్తై - తయా వికరస్యాత్, వికరం త్యా దెన్టు పడి - తయా సహేవ క్రియతేచేత్ క్రీడారసదా
స్యాత్ - నాన్యదా ఎన్టు శోలిత్తిరే - పరమపదంవా వితీర్యేతి విరోధి నివృత్తిపూర్వకం పర మప ద తై ౨
కొడుత్తైన్టు ఉపాయత్వమ్ శోలిత్తి - “శ్రియం లోకే దేవజుష్టాముదారా,, మెన్టు ఉదారపదత్తై ఉ దార

సా-స్వా — ఇత రేషాం పురుషార్థజాతం ఏతత్సంకల్ప ధీన మిత్యేత తై ముత్య సిద్ధ మెన్టు కరున్తు - ఇస
డి యాకిత్ శ్రీభాష్య కారరుక్కు అత్యంతాంతర జ్ఞరాన కూ రత్రా ట్టవా “ సర్వం చ కుర్వన్ ,, ఎన్టు
భగవత ఏవ సగ్గాది కారణత్వమ్ శోలితుకరతు విరోధి యతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - కూరత్రా
ట్టవాను మితి . తదింగిత పరాధీనో విధత్తై, నతు స్వాతంత్ర్యేణ విధత్తై - ఇంగిత శబ్దేన తద్దే తు భూ
త సంకల్పో లక్ష్యతే - తత్సంకల్ప సహాయేన తయా సహేవ విధత్త ఇతి ఫలితం . అన్యథా, స్వాతంత్ర్యేణ
కరణే - తయా భగవత వికరస్యాతియం సగ్గాది లీలా నరసదా స్యాత్ - లోకేహి సమ థా త్వంత స
హృదయ సహాయం విద్యమానం వినా స్వయ మేవ చతుర కార్య కరణం నరసదం తద్వ దితి భావః - విస్త
రితారితి - తదింగిత పరాధీన ఇత్యత్ర సంగ్రహేణ సగ్గాది కారణత్వ మాత్ర గూ పేణ ప్రతిపన్నం జ్ఞాన
శక్తి కరుణాదిభి రప్యత్రత్రా పరిచ్ఛిన్న మహిమ వత్త్వం దేవ్యా వజ్ఞా మానం పూర్వ శ్లోకే దేవ్యా స్స
గ్గా ద్యన్వయా భావే పరిచ్ఛిన్నత్వ ప్రసం గేనా నుప పన్నం స్యా దెన్టు కరున్తు - శ్రుత్యాది ప్రమాణ మన్తి
కే శ్రియస్సర్వ పురుషార్థ సాధనత్వం కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - భట్టరుమితి . “శ్రియం
లోకే దేవ జుష్టా ముదారా ,, మెన్టుర ఉదార శబ్దత్తు కెన్టు పడి - ఇప్పడి యాకిత్ శ్రియ స్వాతంత్ర్యేణ

సా-ప్ర — ప్రాప్తిరూప మోక్షే లక్ష్యై అప్యపాయత్వం ప్రమాణా ను సారాద్వివక్షిత మితి భావః . దే
విత్వ స్మహిమావధి రిత్పాది.. మహిమ్నో అవధ్య భావో మోక్ష ప్రదత్వ ఏవ భవేదితి భావః. కైంకర్యస్య లక్ష్మీ

సా-వి — కైముతిక స్యాయేన ముక్తానాం కైంకర్యస్య లక్ష్య ధీనత్వమితి భావః - భగవత్సంకల్పసమాన విష
యో లక్ష్మీ సంకల్ప ఇతి భావః - స్వస్థితి - ఉపసగ్గరి, లయరి - తదింగిత పరాధీనరి, తత్సంకల్ప సమాన
విషయ సంకల్ప ఇత్యధః - తయాచైక రస్యా దేకాభిలాషకత్వా దేక సంకల్ప కత్వా యం క్రీడా రస దా
ప్రీతికరీస్యాత్ - నాన్యథా, విరుద్ధ సంకల్పకత్వే ప్రీతి కరీ నస్యాదితి భావః - ఏ దేవ స్వస్వార్థాచారేషు వి
శేషణత్వ మేవనోప లక్షణత్వ మిత్యుక్తం భవతి - “స్వయం వస్తు కుర్వన్ విమిశ్రుతక క్రిత్యనసిజప్రకారా

సా-స — శ్రుతియిత్, “ శ్రి యం లోక,, ఇతి శ్రుతే. నన్యూదార శో పురుషకార ముక్తా ప్రణాపపద్యతే.

మూ—శ్రీసూక్తభాష్యత్తిలే పెరియ జీయరుమ్ అపేక్షితార్థజ్ఞశేల్లామ్ ఉపపాదితార్ - ఇప్పడిశ్రుతి స్మృతి సంప్రదాయమ్ నిర్మి-అనిలైకలైకొమ్-కర్-బోడుశ్రీమచ్చబ్బత్తిల్ శొన్నవిశేషణత్తుక్కు- విగ్రహాదికళుక్కు- పోలీలే వస్త్రస్వనురూపమాన ఉపయోగవిశేషజ్ఞలైసమ్మా దయర్ అరిస్తుకొల్ వతు - భరస్వీకారరహితం రత్నా

సా-దీ—భావరి ఎన్ఱు ప్రత్యభిజ్ఞాపిత్తు వివరితారైన్ఱై - “స్వయంవస్తూ జర్వజనమిమమకస్తాశ్శరసీజప్రకారాపద్మాయా స్తవచ చరణౌ నశ్శరణయన్, ఎన్ఱుభట్టర్ లక్ష్మీకల్యాణత్తల్ నమ్మాళవార్ పా శురత్తుక్క-థమాక వరుళిచ్చెయ్త స్తోత్రత్తిల్ శ్లోకాదికళు మనుసంధేయమ్ - ఇప్పడి శ్రుతిస్మృతి సంప్రదాయజ్ఞ శాల్ శ్రీమచ్చబ్బత్తిల్ విశేషణత్వే నోత్తయిన పిరాట్టిక్కు- విగ్రహాదికళుక్కు-పోల్ భరస్వీకారా ద్యుపయోగ విశేషత్తై విమత్సర రరి న్తుకొల్ వతెన్ఱు నిగమిక్కి-చార్ - ఇప్పడిఇత్యాదియాల్ - శ్రుతిః, ద్వయమ్ శ్రీసూక్తాదియుమ్ - ఉక్తార్థత్తైకాతికైయాల్ సంగ్రహిత్తుక్కు-ట్టుకిరార్ - భరస్వీకార రహిత మితి- భరస్వీకారాదిరహితజ్ఞ శాన- గుణాదికళుక్కు- విశేషణత్వ మంగీకరిక్కిర సిగ్గల్ భరస్వీకారాది సమర్థేయాన పిరాట్టిక్కు- విశేషణత్వమే నంగీకరిక్కిరీకోళిల్లై ఎకాకిరార్ - భరస్వీకారరహితమన్ఱు-ఉపాయో

సా-స్వా— మోక్ష సాధనత్వం ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - పెరియఇతి. అపేక్షితేతి-పతి పత్నీ భావాదినా పరస్పర మైక మత్యాదిక మెన్ఱపడి - ఏతావతా వాల్మీ క్యాది బహు విధాప్త తమ వచనైక కంఠ్యత్తాలుమ్, ఆపత్తమ బహువిధ పూర్వాచార్య వాక్యైకకంఠ్యత్తాలుమ్, శ్రియో విశేషణ తయాఉపాయ తయాన్వయం సుదృఢమెన్ఱు ప సంహరిక్కి-రార్ - ఇప్పడితి - సహృదయ రితి - ఆసహృదయత్వే తావన్మాత్ర సిద్ధియ్యుక్తియ విశిష్టసిద్ధి యిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు- ఆనాలుమ్ పిరాట్టిక్కు- ఉపాసనాది కళితేవద్యతయా విశేషణ తయాన్వయం కూడినాలుమ్ ప్రపత్తి విద్యైయిల్ విశేషణ తయాన్వయం కూడుమో ? చేతనవస్తువుకు-త్తావ చేతనాంతర విశేషణత్వమ్ కూడుమో ? పరస్పర వైమత్య త్తాలే చేతన రక్షణా శ్చేద మమ్ ప్రసంగియాతో ? ఇరువరుక్కుమ్ తుల్యమాక సాధనత్వ ముణ్డాకిల్ విశేషణతయా న్వయ నిబంధ ముణ్డా? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - భరస్వీకారేతి-ఇహ, ప్రపత్తివిద్యాయాం - భరస్వీకారాది రహితంగుణ

సా-ప్ర— నియోగా ధీనత్వం, అస్యా దేవ్యామనస్తస్మిం స్తస్య శాస్త్యాం ప్రతిష్ఠిత, మితిలక్ష్మీసంకల్పసమాన విషయ తయావగత భగవ త్సంకల్పా ధీనత్వ మితిభావః . ద్రష్టవ్య తయోక్త ఉపయోగ విశేషో భవ ద్భరే వ వత్సవ్య ఇత్యాకాంత్రాయాం ప్రతి బందీ ప్రదక్షన పూర్వకం విశేషణత్వ స్థాపన వ్యాజేన ఉపయోగమే వ దక్షయతి, శ్లోకద్యయేన భరస్వీకారరహితమిత్యాదినా. భరస్వీకారోరత్నా సంకల్పశ్చీపయోగ ఇతిభావరి. నను

సా-వి— పద్మాయా స్తవచ చరణౌ నశ్శరణయన్, ఇతి పరాశర భట్టారకైః కృత లక్ష్మీ కల్యాణే శ్లోకోపశీసూక్త్యథాపరతయాకృతస్తోత్రస్థ శ్లోకోపీహనుసంధేయరి. భరస్వీకారేతి-త్వద్యత్నమంతరేణాహ

సా-సం— దాతుహ్యుదారతా. న తు దా ప యితరి. ఏవంప్రమాణసంప్రదాయాభ్యాం ప్రకృతే నిష్పన్నమాహ- ఇప్పడితి, “ఉదారాం- కామవత్సామృతందుహానా,, ఇత్యాదయ ఇహ శ్రుతిశబ్దేన వివక్షితాః. అథలక్ష్మ్యవివక్షితోపయోగ విశేషాన్ సంగృహ్ణాన్ ఆగ్రహ వశా ద్విశేషణత్వ మన భ్యుప గచ్ఛతోమూఖాన్ ప్రతి గుణాది నిదక్షన ముఖే నాను శోచతి- భరేతి-

మూ— సంకల్పవజ్జితమ్ | గుణాధిక మిహేష్టంహి శరణ్యస్యవిశేషణమ్ | ఐకరస్యజుషోశ్చేషి దంపత్యో స్సర్వ కమణుః | విశేషణ విశేష్యత్వం శ్రుతం కస్మాన్నరొచతే |

సా-దీ— భవేతి ప్రాథనాయాం ఉపాయో భవామీతి సంకల్పం భరస్వీకారం - మోక్షయిష్యామీతి సంకల్పం రక్షాసంకల్పం - గుణాది, గుణవిగ్రహాది - ఇహ, మంత్రే. శరణ్యనుక్కు- విశేషణ మెత్తు ఇష్టమామే ఉజ్జళుకు. ఐకరస్యేత్యాది - సర్వకమణుః, ఆశ్రిత రక్షణాదికళిత - ఐకరస్యజుషోః, సమాన సంకల్పత్వం భజతోః. శేషిదంపత్యోః, శ్రీనారాయణ్కు- ఇంతపదమ్ హేతుగభావమ్ - దంపత్యోరేక శేషిత్యయోగాత్ శేషిణో రక్షకత్వాత్ విశిష్టస్యరక్షకత్వ మెత్తపడి. శ్రుతమ్, ద్వయాదికళిత - చేతనస్యచేతన

సా - స్వా — విగ్రహాదికం శరణ్యస్య విశేషణ మిష్టంహి - భవతా మితి శేషః. భరస్వీకార రక్షా సంకల్ప ప్రయోజ కైక రస్య భాజో శ్చేషి దంపత్యో స్తత్త తైహంకర్య జనితాతి శయ భాజోః - ఐకరస్యేతి ఉపాయ దశాయాం విశేషణ త్యోప పాదకం - శేషితి ప్రాప్తి దశాయాం విశేషణ త్యోప పాదకం. ఐకరస్య న్నామ ఏకస్మిన్ కార్యే తుల్య వత్ప్రవృత్తయోః పరస్పర ప్రవృత్తా వత్సంత సమ్మతి జనిత స్సంతోష విశేషః - ఏవం చ సర్వ కమణుః ఐకరస్య జుషో శ్చేషిదంపత్యో ర్విశేషణ విశేష్య త్వంశ్రుతం

సా-వి— మేవమోక్షయిష్యామీతి సంకల్పా భరస్వీకారః - గోప్యత్వ వరణే గోప్యి భవామీతి సంకల్పా రక్షాసంకల్పః - తద్రహితమపి గుణాదికముపయోగవశాద్విశేషణంతత్సహితా శ్రీస్తూపయోగాధిక్యాద్విశేషణమితికిం వక్తవ్య మితి భావః. శేషిదంపత్యోః, శేషిత్వాద్దంపతిత్వాచ్చ సర్వకమణ స్వైకరస్యంభజతో రుభయోరపి రక్షా వ్యాపారేషు విశేషణ విశేష్యత్వ ముచిత మితి లోకికదంపతీన్యాయే జాచిత్యం వ్యంజితం - నను యత్క-త్వవ్యం తదనయా సహేతి వచన బలాల్లోకే సాహిత్యమస్తు - ఇహాతు కథ మిత్యతః - శ్రుతమితి - శ్రద్ధయా దేహో దేవత్వమశ్నుతే-శ్రద్ధయా లక్ష్యసహ

సా-సం— గుణ శబ్దేన జ్ఞాన శక్తి కరుణా ఉమావాత్సల్య సౌశీల్యో చారాదయ ఉక్తాః - ఆది శబ్దో విగ్రహ సరః. అయమా శయః. జ్ఞానం దోష గుణా ద్యవధారణే - శక్తిస్తద్దోష నివర్తకనే. కరుణా పర దుఃఖ ప్రహణే- ఉమాఅపరాధసహనే- సౌశీల్యంపరత్వ బుద్ధిక్యతానుప సమపాణీయత్వబుద్ధినిరాసే- వాత్సల్యంస్వదోషాను సంధానేన స్వస్యరక్షానహాత్వ శంకానిరాసే - ఏవముపయోగా ఘ్ననాదేరిష్టంహి విశేషణత్వం. అచేతనత్వాద్గుణానాం రక్షాభరస్వీకార రక్షా సంకల్పానస్తః - లక్ష్యే స్తుతా వప్యవయోగ విశేషా - తాచేద్విశేషణత్వే కాచిప్రతిపత్తి రిత్యాశయా దాహ- ఐకరస్యేతి - సర్వకమణుః, సృష్టిస్థితి ప్రళయ స్వగ-దుగ-త్యపవగ-ప్రముఖకృత్యేషు- ఏకోరసరిప్రీతి ర్యయోస్తావేక రసా. తయోభావః ఐకరస్యం - తత్సేవేతే ఇతి తజ్జుషోః - ఏకశేషిత్వా శ్రయ భూతయోః జాయా పత్యోః - శేషిత్యైకరస్యాభ్యాం భరస్వీకరణ రక్షా సంకల్ప వత్సం శ్రియశిఖితం - శ్రుతం, శ్రీమచ్ఛబ్ద స్వావస్య సిద్ధవిశేషణ విశేష్య భావసంబంధం - కస్మా ద్దేతో ర్నరొచతే- కింప్రమాణాభావాత్ ? ఉతోపయోగ విరహాత్ ? నాద్యః, శ్రీమచ్ఛబ్దస్య శ్రియః అథాసా మ త్యక్ స్యచ “ అకల కిల్లే”, నిత్యాది మానసిద్ధస్య ప్రమాణ సిద్ధత్వాత్ - నద్వితీయః, సానోలోకమమృతందధాతు, శ్రియందుహనామృతత్వమాయా.

మూ— ప్రతదనాది విద్యాను వేద్యేపి పరమాత్మని । అచేతనవదిచ్ఛామ శ్చేతనంచ విశేషణమ్ ।
ఇత్థంప్రపత్తి విద్యాయాం

సా-దీ— విశేషణత్వ మెక్కనే ? ఎన్న ఇతుక్కు దృష్టాంత మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ప్రతదనాదీతి - ప్రతదనాదీ విద్యైకళిత్ పరమాత్మా ప్రాధాన్యేన వేద్యనా యిరున్నానే యాతిలమ్ అచేతనమాన ప్రాణాది కలై పోలే చేతనరాన విందాదికలైయుమ్ పరమాత్మానుక్కు విశేషణమాక విచ్చిక్కినోమిరే - అప్పుడి యిరుమ్ చేతనైయాన పిరాట్టిక్కు విశేషణత్వ త్తిల్ బరుదోషమిత్ లైయెమ్మకరుత్తు - సిగమిక్కిరార్ - ఇథమెమ్మ.

సా-స్వా— కస్మాన్నగో చతే ? విశేష్యత్వ గ్రహణందృష్ట్యాం తాథామ- ప్రతదనాదీతి-స్వత్వం-ఇతినా లే గుణవిగ్రహాది వత్ప్రపత్తియిలుమ్ విశేషణత్వమ్ కూడుమో ? ఎన్లు పరస్పర వైషమ్య ప్రయక్త శంకా నివర్తన ముమ్ చేతనస్య విశేషణత్వముమ్ కూడు మెమ్మకరుత్తు- ఇత్థమితి-ఇత్థం, ప్రతదనాదివిద్యాయామివ

సా-ప్ర— లక్ష్యాభరన్వేకా రేరత్నానంకల్పే చాంగీ క్రియమాణే స్వాతంత్ర్యేణప్రపదనీయత్వప్రసక్త్యావిశేషణ త్వ స్వస్యా దిత్వత్ర ఉపాసనే విషయ భూతానా మింద్రాదీనాం యథా స్వాతంత్ర్యేణ ఉపాస్యత్వమంతరేణాంతరా దిత్వాది విద్యా స్వచేతన భూత విగ్రహాదీనామివ విశేషణత్వ మేవ “ శ్రీమ న్నారాయణ స్వామిక్ . శ్రీమ న్నారాయణ చరణే - క్రద్ధ యా దేవో దేవత్వ మశ్నుత ,, ఇత్యాద్యను సారాద్ధు జానాం లక్ష్యైశ్చ విశేషణత్వ మేవ త్యాహ. ప్రతదనా దీత్వాదీనా . నను భగవతా సత్యసంకల్పేన

సా-వి — దేవత్వం క్రితన మశ్నుతే. దివిక్రీడాచా,, వితిభాతునిష్ఠనో దేవశబ్దః,, అనీత వాతగ్ం స్వధయాత దేకం,, ఇత్యాది శ్రుతి సిద్ధ మిత్యథాః - ద్వయమంత్రే పూర్వోత్తర భండయో శ్చబ్ద స్వర సా వగత మితి కేచిద్వ్యాచఖ్యః - చేతనస్య విశేషణత్వం శ్రుతాపి నదృష్టమిత్యత్రాహ - ప్రతదనాదీతి-,, ప్రత దనో హవై దైవోదాసి రింద్రస్య ప్రియంథా మోపజగామ,, ఇత్యారభ్య ప్రతదననేన ఇంద్రముపేత్య హితతమే పుష్పే మాముపాస్వేతి స్వోపాసన ముపదిష్టం - తత్ర జీవోపాసనస్య హితతమత్వాసంభవా జ్ఞీవ శరీరక పరమాత్మో పాసనమేవోప దిష్టమితి జీవస్య విశేషణత్వ మితిభావః - ఇత్థమితి-,, పత్వ్యాసహధమచారిణ్యా

సా - సం — అకశంకా మృతాధారా జ్యోతిస్తత్వమృతావహా ,, ఇత్యాదిభిరూహా క్తప్రమాణైశ్చోపయో గస్య సిద్ధత్వాత్ - ననున్యాసవిద్యాయాం శ్రియోవిశేషణత్వం చేతనత్వాదేవ సాను మ న్యా మహ ఇ త్య త్రాహ - ప్రతదనాదీతి. ప్రతదనంప్రతి ఇంద్రేణ ,, తంమామాయు రచ్చత ముపాస్వే,, త్యుక్తంతత్రమామితి స్వచిశ్చో పాసనం. ఆయురితి. ఆయుఃప్రాణఇతి శ్రవణా దచేతన విశేషరూపప్రాణ విశిష్టో పాసనం. అమృతమితి స్వేనరూపేణచోపాసనంవిహితం-విశేష్యతయావేద్యేపరమాత్మనిప్రతదనాది విద్యాస్య స్వచేతనప్రాణవదింద్రరూపంచేతనంచవిశేషణత్వేనవిద్యావేద్యమంగీకుమన్ స్మత్వదిహ శ్రియో విశేషణత్వే కింబాధకమితిభావః. స్వాత్మశరీరకపరమాత్మో పాసనేచేతనస్యస్వాత్మనోవిశేషణత్వాన్మధువిద్యాయాంకా ర్యావస్థే కారణా వస్థేచ ఉపాస్యేవ స్వాదే శ్చేతనస్య విశేషణత్వా దాది శబ్దేన తత్పరా మశాః - న నుతాను శ్రుత్యను సారా త్ప్రసిద్ధేంద్ర ప్రాణాదౌ పర మాత్మా సాధారణ ధర్మాన్వయాను పప త్త్యాచ ఇంద్రాది విశిష్ట విషయిణీ విద్యేత్యంగీకృతం- ప్రకృతేతతగ్రాధ మిత్యత్రాహ-ఇత్థమితి-ఇత్థమ్, పరత రేహ

మూ— తత్తత్తంత్రానుసారతః | విభుః పత్న్యాగుణాదైశ్చవిశిష్టావిషయోత్రనః |

సా.దీ— ఉత్తప్రకారత్వే- తత్తత్తంత్రానుసారతః - అత్ర, ప్రపత్తివిద్యయిలుమ్ - విభుః, సర్వే శ్వ
రిణా - పత్న్యాగుణాదైశ్చ విశిష్టః. శ్రీమన్నారాయణ పదోక్షణశాన పత్ని గుణజ్ఞశాత్ విశిష్టనాన వనే
విషయమాకరాణ - తద్రహితణ-విషయ మన్వేనపడి - ఉత్తప్రమాణజ్ఞ శిల్ ఉపాయద్విత్వప్రసంగాది తరగ
జ్ఞశాత్ అథాస్యాస్యధా కథనం దోషాయ వాపెన్తు పూర్వమేవోక్తమన్విరార్ -

సా.స్వా— ప్రపత్తి విద్యా యా మపి ద్వయాదితత్తంత్రానుసారతః పత్న్యాగుణాద్యచేత నైశ్చవిశిష్ట
ప్రభుః. సరి, శంకరాది వద్బహి భావం వినా రామానుజ దశనప్రవిష్టా నామస్తాక మితి ఏక నేశినా
మపి కృపయా గ్రహణం - విషయః, వేద్యః ఎన్తు కరున్తు - ఇప్పుడి పిరాట్టికీ-శ్వర త్వోపాయత్వమశాన్నా
త్ “ ఏక శ్వాస్తా ,, ఇత్యాది శ్రుతి విరోధమ్ ప్రసంగియాతో ? శ్రియః జగత్కారణత్వే బ్రహ్మత్వం ప్ర
సంగి యాతో ? నిగ్రహ కత్యుత్తముమ్ ప్రసంగియాతో ? ఇష్టా పత్తి యెన్నిల్ పురుష కారత్వా భావమ్
ప్రసంగి యాతో ? ఆకైయాల్ తర్కాను గుణ్యత్వాలే శ్రియః ఉపాయత్వాది సాధక ప్రమాణజ్ఞతై యన్యపర
జ్ఞ శ్లేను తాత్ ల వేదోదావో ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ -

సా.ప్ర— ఇది స్వీకృతే “ మోక్ష యిష్యామి మాశుచ,, ఇత్యుక్తచలక్తీకత్యుకభరస్వీకార రక్షాసంక
ల్పయోర నపేక్షీ తత్వా ద్భగవ త్సంకల్ప మంతరేనా స్యాది కార్య కరత్వాను పపత్తైశ్చ తస్యా ఉపాయ
త్వ స్వీకారే వైయథక్య గౌరవే ప్రసంజ్యేయాతా మిత్వత్ర “ నహి వచన విరోధే న్యాయః ప్రవతాత,, ఇ
తి న్యాయా త్తర్కాదా మేవా భాసత్వ మితి తత్వ త్రయాధి కారే “ వృథా నిబంధ మాకా,, ఇత్యుక్త

సా.వి— పత్యునోయజ్ఞసంయోగ,, ఇతిపతికత్యుకయజ్ఞఫలభోక్తృత్వాభావేపత్తిశబ్దోపి లాక్షణికః-
పూర్వంతత్వత్రయాధికారే “ సర్వావస్థై యిలుమ్ సపత్నీకనాయ్కో-డే దుసర్వావస్థానుపత్తిసాహిత్యమ
భిభాయ - తహి- ద్వైరాజ్యంభగవత స్సమాధిక దరిద్రత్వాదిభంగశ్చస్యాదితి కుతకవాదోనకార్య,, ఇతి

సా.సం— ప్రతితత్కేనికరనైమ సత్స- అత్ర, న్యాస విద్యాయాం- తత్తదితి - “ అనేనై వతు మంత్రేణస్వా
త్తానం మయినిక్షీపే,, దితి నియమ విధి బలా ద్విద్యాకరణ భూ తై తత్తంత్రాను సారేణ శ్రియో విశేషణ
త్వేన విద్యాయా స్తద్విశిష్టవిషయత్వే సిద్ధి సర్వవేదాంతప్రత్యయన్యాయేన,, ఓమిత్యనేనద్వయరూపిణే,, త్యా
ది వచన బలాచ్చ ప్రణవ కరణ కేపి న్యసనే “ తయాసాధకం జగత్పతిః - లక్ష్మ్యసహ మృషీ కేశ ,, ఇ
త్యాదినా శేషిత్వేన రక్షకత్వేనచ ఆత్మహ విరుద్ధే శ్య ముపస్థాపయద కారః ఉకార వాచ్య లక్తీ విశిష్టమే
వా పర్యవ సానోవృత్త్యా శ్రీమచ్ఛబ్ద వదుపస్థాపయ తీతి శ్రీవిశిష్ట సైవ ప్రపత్తవ్య త్వే నాన్వయ సిద్ధిః.
అకార స్యోక్త విధయా లక్తీ చిశిష్టోప స్థాపకత్వాభి ప్రాయేణహి ద్వయరూపిణేతి ద్వయధమాతి దేశః.
ఏవం మూల మంత్రాది కరణ కేపి నారాయణాది శబ్దా పర్యవ సాన వృత్త్యోప స్థాపితో లక్తీవిశిష్టవ
సర్వ వేదాంత ప్రత్యయ న్యాయేన స్వరూపనిరూపకానందత్వాదిధర్మవిశిష్టవద్విషయఇత్యభి ప్రాయేణ త
త్తంత్రాను సారత ఇత్యుక్తం - గుణాః, సౌశీల్యాదయః - ఆదిశక్తేన విగ్రహ సంగ్ర హః - సరి, అ
కించనానాం - విభుః, ఉపాయాంతర స్థానే సిద్ధి త్వా రక్షణ సమధాః - ఇత్థం విశేషణత్వ ప్రతితి స్వారస్య

మూ— ఇజ్జ కేవలకుతర్కజ్ఞులై యిట్టు ప్రమాణజ్ఞులై బాధి కల లాకాతెన్లు మిడమ్ మున్నే శొన్నోమ్ - ఆకైయాల్ యథాప్రమాణమ్ శరణ్యాభిప్రాయ విశేషానుగుణమాక విశిష్ట ముమ్ ఉపే యమానాతోలేవిశిష్టముమ్ఉపాయమాకకురైయిల్లై-నారాయణశబ్ద త్తిలుమ్చరణశబ్ద త్తిలుమ్తోన్తుకిర సా-దీ— ఇజ్జ కేవలే త్యాది -ప్రమాణావగతమాన శరణ్యాభిప్రాయ విశేషానుగుణమాకఎప్పడివిశిష్టమే ఉపేయతయా స్వీకరిక- పుడుకిరతు అప్పడియే యుపాయముమ్ విశిష్టమే స్వీకార్య మెనిగ-రార్-ఆకైయా లిత్యాది - శరణ్యాభిప్రాయ విశేషమావతు ? అనన్యోహిమయాసీతా భాసగ-రేణప్రభాయథా- నిత్యంమ ద్ధ మ్ ధమిణీత్యాది . ఉపాయైక్య హనిశంక్తయై పరిహరికిగ-రార్ - నారాయణ శబ్ద త్తిలు మిత్యాది-

సా-స్వా— ఇజ్జిత.తత్వత్రయాధికారత్మలేకృశానథాంస్తతఃకేచిదకృశాంస్తత్రికుర్వతః,ఇత్యాది నాశొ న్నోమేన్దపడి-ఆనాలుమ్విశిష్టముముపాయమాకిణ్ఉపాయద్విత్వమ్ప్రసంగియాతో?అనన్యోపాయత్వముమ్ విరో ధియాతో?ఉత్తరఖండ త్తిల్ విశిష్టోపేయతైయిల్ప్రాప్యద్విత్వవిరోధమిల్లాతాపోలేవిశిష్టముముపాయమాక కురైయిల్లై యెస్తిల్ అజ్ఞ విశిష్టోపేయత్వమ్భగవదభిప్రాయసిద్ధమాకైయాలేవిరోధ మిల్లైయే?ఎన్నవరుళిచ్చె య్ కిరార్ - ఆకైయాలితి . ఆకైయాల్, విశిష్టో పాయత్వమ్ ప్రమాణ సిద్ధ మాకైయాల్ - యథా ప్రమాణ మితి - ఇరువరుమ్ ధమి గ్రాహక ప్రమాణ త్రాలే ఈశ్వరత్వో పాయత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలమ్, విశేష ణ విశేష్య భావమ్ సిద్ధమాకైయాలమ్, ఇరువరుమ్ శరణ్య రాకైయాలమ్విశిష్టో పాయత్వత్తిల్ కురై యిల్లైయెన్దపడి - భగవ దభిప్రాయ మెన్లు నిదేశి యాతే శరణ్య శబ్ద నిదేశత్రాలే ఉభ యాభి ప్రాయమ్వి వక్షితమ్ - అభి ప్రాయ విశేష శబ్దత్రాలే ఈశ్వర నుక్కు అహం ప్రధాన భూత ఉపాయశ్చ స్యామితి స

జ్జ-ల్పముమ్, ఇయమ ప్రధాన భూతా ఉపాయ భూతాచ స్యాదితి సంకల్పముమ్, పిరా ట్టిక్కు అహ మ ప్రధాన భూతా ఉపాయశ్చ స్యామితి సంకల్పముమ్, అయం ప్రధాన భూత ఉపాయశ్చ స్యాదితి సంకల్ప ముమ్ అనాది సిద్ధ మాకైయాలే తదుభయ సంకల్పమ్ వివిక్షితమ్ . ఆనాలుమ్ చేతన భూతైయా న పిరా ట్టి విశేషణ మెన్టాల్ ఉపాయ ద్విత్వమ్ప్రసంగియాతో?ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్-నారాయణశబ్ద త్తిలు మితి-

సా-ప్ర— మిత్యాహ - ఇజ్జ కేవలతర్కజ్ఞులైఇత్యాదినా-ఏవంబోపాయత్వంస్వీకార్యముపేయత్వం వాపరి త్యాజ్య మిత్యభి ప్రేత్యాహ - ఆకైయా లిత్యాదినా - ఏవం త హి మామేక మిత్యా ద్యుక్తో పాయై క్య విరోధ ఇత్యా శంక్య యథా గుణ విగ్రహ రూప విశేషణ వైకృత్య విరోధిత్వం నాస్తి. ఏవం లక్ష్మీ రూ ప విశేషణస్యాపై క్యవిరోధిత్వంనాస్తి త్యాహ- నారాయణశబ్ద త్తిలు మిత్యాదినా-గుణానాంవిగ్రహస్య

సా-వి—వృధానిబంధమాకాతు,,ఇత్యుక్తం- తదేవస్మారయతి-ఇజ్జ-కేవలకుతర్కజ్ఞులైయిట్టుఇతి-శ్శొ నో పలక్షితమిత్యథః - ఏవంచవిశేషణస్య లక్ష్యఉపాయత్వా నంగీకారే విశేష ణత్వా సిద్ధ్యావిశే షణ త్వాన్యధానుపపత్త్యఉపాయత్వం ప్రసాధ్య ఉపాయద్విత్వ శంకాం వారయతి- నారాయణశబ్ద త్తిలుమితి-

సా-సం-భంజకపరతర్క-ని రాసఫలమాహ-ఆకైయాలితి-మామేకం.తదేకోపాయతాయాచ్ఛా.మామేవయే- త్వమేబోపాయభూత,,ఇత్యాదిప్రమాణైరుపాయైకత్వావధారణాల్లక్ష్మీవిశేషణతాఉపాయైక్యవిరోధినీత్యాశం క్యగుణాదే ర్విశేషణత్వేపి యథా నతద్విరోధ స్తథేహపీతిపరిహరతి - నారాయణ శబ్ద త్తిలుమితి-

మూ— గుణవిశేష విగ్రహ విశేషాది విశిష్ట మానవీకమ ఉపాయ మానాల్పలే తుల్యయోగ జ్ఞాన మానశ్రేమచ్ఛబ్ద త్తిత్తోత్తననిత్యసన్నిసంబంధవిశిష్టమానాలుమఉపాయైక్యత్తుక్కుక్కుత్తయిల్లె - ఉపాయ విశేషణశ్చై యెల్లామవిట్టు ఉపాయత్తై ఎకమాక్కుపేణమెన్నిల్ ఉపాయత్వముమివిశేషణ మన్నిక్కే పోమ్ -

సా-దీ— మున్న ఉపే యద్విత్వ ప్రసంగమ్ వరు మెన్లు ప్రతిబంది శోల్లిత్తు - ఇబ్బతు ఐశ్వోప స త్తి శోల్లికిర తెన్లు భవమ్ - విశిష్టస్యోపాయత్వా జైక్యమెన్లుకరుత్తు - ఉపాయవిశేషణశ్చై యెల్లామకట్టిక్కు మపత్తి త్తిల్ ఉపాయస్యఉపాయత్వముమివిశేషణమాకా త్తియిమ్మెన్నిరార్ - ఉపాయవిశేషణశ్చై యిత్తాది-

సా-స్వా— పూర్వ ముపాయ ద్విత్వ ప్రసంగముపేయ ద్విత్వ ప్రసంగప్రతి బంది యాలేపరిహృతమ్. ఇ ప్పొతు ఉపాయైక్య దృష్టాంతత్తాలే ఉపాయై క్కమ్సమర్థి క్కిర తాకైయాలే పున రుక్తి యిల్లెయెన్లుమ్ విశేషణ త్తాలే ఉపాయ ద్విత్వ ప్ర సంగాది దోష మి ల్లెయెన్లుమ్కరుత్తు - విశేషణ వివ త్తై పణ్ ణినా ల్ విశేషణము ముపాయ మాకైయాలే ఉపాయైక్యమ్ లేదుమా ? అకైయాలే విశేషణశ్చై క్కట్టిత్తుఉపాయ మేక మెన్లు శోల్లి పణ్ డావా ? ఎన్న బాధక మ్మెన్నిరార్ - ఉపాయేతి - ఉపాయత్వమ్

సా-ప్ర— అత్యైశ్చ సమనైక పదోపా త్తత్వా విశేషాత్తస్యా ఉపాయైక్య విరోధిత్వే గుణానాం వి గ్రహస్య చోపాయైక్య భవంత్య స్యాదితి భావః - నన్వేవంగమ - విగ్రహస్య గుణా నాం విశేషణ త్వం పరిత్యజామ ఇత్యత్ర బాధక మాహ - ఉపాయ విశేషణేత్వాదినా - భగవ త్పుపాయ శబ్ద ప్రవృత్తి

సా-వి— “పూర్వము...యద్విత్వ మిష్టఉత్తిల్ బాధకమానాల్ వెన్నిల్ ప్రాప్తద్విత్వ ప్రసంగత్తా లే,, ఇతిప్రతిబంద్యా పరిహార ఉక్తిః - ఇహతు ప్రామాణికః పరిహార ఇతి భావః - గుణవిగ్రహ : శేషః ది విశిష్టమానేతి - అనురూపతయా అనేక ఘటితత్వేపి విశిష్ట నైకత్వాద్యథానేకత్వస్యనోపాయా న్వయస్త థోపాయాంతర ఘటితత్వేపి విశిష్ట నైకత్వా దనేకత్వస్య నోపాయాన్వయః - అత ఉ పాయైక్య స్య నవి రోధ ఇతి భావః - విశిష్ట స్యోపాయతోక్తా యోగ్యతా బలా ద్విశేషణే సిన్ధ్య దుపాయైక్యం పాగవగతై క్కస్య నవిరోధితి తాత్పర్యమ్ - అతోయథా గుణ విగ్రహాది విశిష్టస్య ఉపాయత్వేపి గుణవిగ్రహాదేనోపా యత్వం - తథా పక్షే సంబంధ విష్టస్యోపాయత్వేపి పత్న్య నోపాయత్వ మితి నప్రతిపక్షం - ననువిశేష ణత్వ సిద్ధా పుపాయత్వ సిద్ధిః, ఉపాయత్వ సిద్ధా విశేషణత్వ సిద్ధి రిత్వనోన్యాశ్రయ ఇతి చేన్న - పూ ర్వోక్తప్రమాణబలా జ్ఞగత్కారణత్వాది సిద్ధా భరస్వీకార రత్నా సంకల్పాది యోగ్యతా సిద్ధ్యా ద్వయేపూ ర్వోక్తర ఖండస్థ శ్రేమచ్ఛబ్దయో జైకరూప్యే తాన్వయస్వారస్య ద్విశేషణ త్వాంగీకారే భరన్యాసక్రియా యాం భరస్వీకార రత్నా సంకల్ప సిన్ధ్యా ఉపాయత్వ సిద్ధి రనోన్యాశ్రయ భావాత్ - గుణవిగ్రహాదేన్లు భర స్వీకారరత్నా సంకల్పానావా న్నోపాయత్వమితి ప్రాగేవోక్తం - నను, సవక ధమాన్వరి త్త్యు మామే క,, మిత్యత్ర విశేషణాన్వయం వినా కేవల విశేష్య గతైక్య మేవ వివక్షిత మిత్యత్రబాధక మాహ - ఉపాయ విశేషణశ్చై యెల్లామ్ విట్టితి - ఉపాయత్వ పరిత్యాగే ఉపాయ ఏవనసిద్ధ్యేదితిభావః - పూర్వంక్రియఃపతిత్వా

సా - హ - — శన్ని సంబంధ విశిష్ట మానాలు మిత్తుక్తికి మత్వథః స్యాపి సంసగక ప్రతియోగి త యా భానాని ప్రాప్తేణ ఉపాయైక్య వాదాః విశిష్టే వస్తు నివిశేష్యైక్య పరా ఇతి భ - ౩ .

మూ— విశేషణప్రయుక్తమాయ విశేష్యత్తుకు- వరుమే తత్తాల్ విశేష్యత్తుకు- నైగుణ్యా దికా వా రాతెట్టు “స్వతశ్చి” స్వం విష్టో స్వమసి తతవైష భగవాన్ త్వదాయ తద్ధికే స్వభవ దపరాధీనవి భవతి | స్వయా దీప్యారత్నం భవదపి మహాఘోషం నవిగుణం నకుంఠస్వాతంత్ర్యం భవతిచ నచాన్య హిత గుణమ్, ఎన్నిరణ్ణోక త్తిలే నిణ్ణయిక్కప్పట్టతు -

సా-దీ.— నైరపేక్ష్య విరోధత్వాత్ శ్రీకు- విశేషణత్వత్తే విట్టాల్ ఉపాయత్వ మన్తి కే- యెట్టి యుమ్- స్వరూపాయోగ్యత్తాలే కార్యం వారామేయూత్ స్వరూపయోగ్యతైయాకిర ఉపాయత్వము మపేక్షితమిరే - శ్రీసంబంధా పేక్షైయిల్ అస్వాతంత్ర్యాది వారాతో ? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ . విశేషణ ప్రయుక్త త్యాది - స్వతశ్చి స్వమితి - భాశ్చి స్వం స్వతావిష్టోః స్వమసి, స్వత శ్చేషభూతై యాకిన్తాయ్ - ఆ కైయాలి నభగవాన్ త్వదధీనద్ధికమానానాలుమ్ అపరాధీనవిభవనాకిన్తాన్-స్వ శేషభూతాధీనద్ధికత్వే అపరా ధీన్యాదితిభావః-ఇట్టాన్ తిల్ దృష్టానతైం కాటట్టుకిరార్-స్వయేతి-రత్నమానతుస్వయాదీప్త్యా స్వశేషభూత మానకాంతియాల్ మహాఘోషమానాలుమ్ విగుణన్నభవతి - అన్తాఘ్నమాకాతు. ప్రతిహతస్వాతంత్ర్యమాకాతు.

సా-స్వా— విపక్షితమాకిల్ ఉపాయమేక మెన్నవాణ్ నాతు ఎన్తుకరుత్తు- ఇప్పడివిశేషణ విపక్షైశాల్ అవిశేషణాధీ న మాక విశేష్య త్తుకు- కించితాకారమ్ వేణ్డు కైయాలే విశేష్య భూత శరణ్య నుకు- స్వత స్సిర్వా థి త్కషణ వైగుణ్యమ్ వారాతో ? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ - విశేషణేతి - స్వత ఇతి . పేక్షాః స్వం విష్టోః స్వత ఏవస్వం . శేషభూతా . స్వతః స్వేచ్ఛయైవ . నతు జీవ వత్సేచ్ఛాం తినా స్వరూపత శ్చే ష భూతేతి భావః - తతవైష, తవశేషత్వా దేవ . ఏష భగవాన్ త్వదాయ తద్ధి - త్వేపి స్వశేషాధీన ఋద్ధిక తయా అపరాధీన విభవః . తత్రాను గుణం దృష్ట్వాంత మాహ. స్వయేతి - రత్నం స్వయాదీప్త్యా, కాంత్యా మహాఘోషం భవదపి నవిగుణం అన్తాఘ్నం నభవతి - నకుంఠ స్వాతంత్ర్యం, ప్రతిహత స్వతం త్ర్యం వనభవతి - అన్యహిత గుణమపి నభవతి - తద్వదత్రా పీతిభావః. ఇప్పడివిశేషణప్రయుక్తాతిశయవా

సా-ప్ర— నిమిత్తతయాకస్యచి ధనుఃస్యాంగీకారేఘట శబ్ద ప్రవృత్తి నిమిత్తస్యఘటశబ్దార్థత్వవత్సాస్య పృష్ఠపాయ శబ్దార్థత్వస్య ఆవశ్యకత్వాత్తే నోపాయైక్య విరోధ ప్రసంగః - తదనంగీకారే తూపాయ శ బ్దా ప్రవృత్తే భగవత ఉపాయత్వ మప్రా మాణికం స్యాది త్యుభ యతః పాశార జ్ఞుతి భావః . నన్వై వం గుణ విగ్రహ లక్ష్మీరూప విశేషణ విశిష్ట స్త్యి వాపానుత్వే ఉపేయత్వే చాకార ద్వయస్యాపి విశేషణా ధీనత్వా ద్వే గుణ్యమేవస్యాదిత్యత్రాహ- విశేషణ ప్రయుక్త మాయిత్యాది- ఏవంవిశేషణ ప్రయుక్తా తిశయ

సా-వి— తస్య ర్వేత్వరత్వమిత్యుక్తం-తత్రసిద్ధావలోకనేన పరప్రయుక్తాతి శయవత్త్వం స్యాదిత్యాశంక్య స్వా పృథక్సిద్ధ విశేషణ ప్రాప్తాతి శయేన నపరాధీ నాతిశయత్వ మితి దృష్ట్వాంతప్రదశ్శన పురస్సర పరిహార పరభట్టాన్త్య శ్లోకం ప్రదశ్శయక పరిహారమాహ . విశేషణప్రయుక్త మాయితీ - స్వాసాధారణ రూపే

సా-సం— శరణ్యవైగుణ్యప్రసంగముఖేనపరోక్తాంవిశేషణత్యానుపపత్తిమభియుక్తవచనముఖేనపరిహరతి-విశే షణప్రయుక్తమాయితీ - స్వమసి, నిరుపాధిక శేషభూతా సర్వమంగళ శేషభూతాసి-త్వదాయత్వద్ధికత్వేపి, త్వ దధీన వైభవత్వేపి- అభవదితిక్రియాయా అవిగుణమిత్యా దేశ్చాన్వయః-అన్యహితగుణత్వంపరాధీనవిభవత్వం-

మూ — విశేషణత్తాల్ విశేష్యత్తుకు వరుమ్ అతిశయమ్ పోతే విశేష్యత్తుకు స్వరూపానుబంధియాన అతి శయముమ్. “అనన్యారాఘవేణాహం భాస్కరేణప్రభాయథా,, ఎన్నిరదృష్టాంతతిలే కాణలామ్ - భాస్కర శుక్కుమ్ప్రభైకుమ్స్వతస్సిద్ధమానతేజ స్త్వమ్పాతే ఇయవరుమ్ “అనన్యార్థీనకల్యాణమ్,, ఎన్నిరపడియే

సా.దీ — అన్యాహితగుణముమాకాశు. అప్పడియే ఇజ్జు మెనై. నన్విశ్వరనుకు. విశేషణత్తాల్ వస్తవతిశయము మ్మిరుస్వరూపానుబంధి యాన వతిశయ మిల్లెయో ? ఎన్నవరు ఇచ్చెయ్ కిరార్ . విశేషణత్తాలిత్యాది. అనన్యేతి - దృష్ట్యాంతతిల్ భాస్కరనుకుమ్ ప్రభైకుమ్ స్వతస్సిద్ధస్వరూపాను బంధ్యతిశయముమ్ అన్యోన్య

సా.స్వా — నెట్టు శొన్నాల్ విశేష్యత్తుకు స్వతస్సిద్ధాతిశయమిల్లెయెన్దతాకప్రసంగియాతో? ఎన్నవరు ఇచ్చెయ్ కిరార్ - విశేషణ త్తాలితి. భాస్కరేణేతి. భాః కరోతీతి భాస్కరః ఎన్ద స్వత స్సిద్ధ ప్రకాశ వానాన భాస్కర దృష్ట్యాంత త్తాలే సిద్ధ మెట్టు కరుత్తు - ఇప్పడి విశేషణ ఘాలెయాన పిరా ట్టికు స్వత స్సిద్ధాతి శయ మిల్లా మైయాతే “అప్ర మేయం హిత తైజోయస్యసా జనకాత్మజా,, ఇత్యాది నిదేశమ్ కూడుమో ? శ్రియ స్వత అతి శయ మిల్లా మైయాతే విశే ష్యాతి శయ కరత్వమ్ కూడాతే? కింద శ్రియః శ్రిః - తిరువుక్కు నిరువెట్టుమ్ పరస్పరాతి శయా వహత్వమ్ శొల్లు ట్టువుమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరు ఇచ్చెయ్ కిరార్. భాస్కర నుకు మిత్త్యాది. అనన్యే . “అనన్యార్థీన కల్యాణ మన్యమంగళ కారణమ్ జగన్నిదాన

సా.ప్ర — వత్సస్య విశేష్యవైగుణ్యావహత్వా భావేపి తస్య స్వతోతిశయితత్వం నన్యాదిత్యత్ర “నన్య గంధ స్సర్వ రసః . ఆనందోబ్రహ్మ - రసోవైసః,, ఇత్యాది ప్రమాణ సిద్ధా స్వరూప స్వాతి శయ తత్వం వేదోప బ్రహ్మణభూతే శ్రీరామా యజ్ఞేసోదా హరణ ముక్తమితి తదేవాహ - విశేషణత్తా లిత్యా దినా - పరస్పరా తిశయకరతయాప్రమాణేషునిదేశాచ్చభయోస్స్వతోతిశయితత్వ మిత్యాహ - భాస్కరనుకు మిత్త్యాదినా.

సా.వి — స్వస్వాతిశయ వత్వేనపరాధీనమహిమవత్సమితిభావః. నను భగవతోకింస్వతోతిశయోనాస్తీత్యత ఆహ - విశేషణత్తాల్ విశేష్యత్తుకు వరుమితి - స్వత స్సిద్ధాతిశయస్య భాస్కరస్య ప్రభయేవ స్వతస్సిద్ధా తిశయస్య భగవత స్తాదృశ పత్నాభ్యుపేతయ ఇతిభావః - అయ మథోభిరూప ఏవా భరణేన ద్యోత్యత ఇత్యాది ప్లివ అయోగవ్యవచ్ఛేద మాత్రేణాప్యథోప పత్నా బహుప్రమాణ విరుద్ధాన్య యోగ వ్యవచ్ఛేద స్య కల్పయితు మశక్యత్వాదిచతుశ్లోక్యధికారే వ్యుక్తం - “అనన్యార్థీన కల్యాణ మన్య మంగళ కారణమ్ జగన్నిదాన మద్వంద్వం ద్వంద్వం చందా మహే మహ,, ఇతి భట్టార్కకృత లక్ష్మీకల్యాణ శ్లోకః - అనన్యార్థీనకల్యాణ మద్వంద్వం స్వతస్సిద్ధాతిశయవదిత్యథః - అప్రమేయమితి - యస్యసా, సీతా యాశ్చరితం మహ,, దిత్వక్తప్రసిద్ధమహిమాజనకాత్మజాయస్యస్వయంత్రేజితస్యతేజః అప్రమేయమపరిచ్ఛేద్యం. స్వతో తి శయవతోరామస్యజనకజాయోగకృతం తేజోనిర్వాచ్యమిత్యథః - అనన్యారాఘవేణేతి - రామవసంబంధేన

సా.సం — విశేషణా యత్తాతి శయయోగిత్యం యదిస్వతోతి శయ శూన్యస్యా త్తదాస్యాద్యై గుణ్యం - స్వతోప్యతిశయ వతోన తచ్చం కాతే శోపీత్యాహ - విశేషణ త్తా లితి - కాణలామితి - స్వతోతిశయవాక్ హి ప్రభయాప్యతి శయవాక్ దృష్టః - నహితతో స్తి భాస్కరే వైగుణ్యశంకేతిభావః - తపో పరస్పరా తిశయావహత్వేన ప్రాచీనానాం వ్యవదేశః కథముపపన్న స్వాదిత్యత్రాహ - భాస్కరనుకు మిత్త్యాదినా.

మూ— స్వభావ సిద్ధ కల్యాణత్రయాలే “అప్రమేయగుహితత్వేతో యస్యసాజనకాత్మజా, ఎస్తుమ్ “తవశ్రీ
యా, ఎస్తుమ్ “ఉన్మి, ఎస్తుమ్ “శ్రియశ్శ్రీః, ఎస్తుమ్ “తిరువుక్కు-మతిరు, ఎస్తుమ్ అన్యోన్యాతి తయావహక్త
తాక విశేషణ విశేష్యజ్ఞతై నిదేశికిర తర్కు-క్కుత్తై యిల్లై -

సా-దీ— విశేషణవిశేష్యభావజనితాతిశయముణ్డాకిరాబోవులనై. ఇప్పుకస్సిద్ధాంతం. మేకస్యన్యాతిశయా
వహ మాకనిదేశికం నిమిత్త మెనిగారా. అప్రమేయంహీత్యాదియాల్ - అప్రమేయంహీ త త్తే జి,
సహోత్కృష్టా జనకాత్మజా యస్మాత్కృష్టేష భూతా - ఇత్తాల్ విశేష్యత్తుకు- విశేషవాధీనాతిశయమ్
సిద్ధమ్ - తవశ్రియా ఎన్టు విశేషణత్తుకు-తిశయా వప త్వమ్ సిద్ధం - ఉన్తిరు ఎన్టు విశేషణ మతిశయా వహ
మాక నిదేశమ్ - శ్రియశ్శ్రీ ఎన్టు విశేష్య మతిశయావహమాకనిదేశమ్. శ్రీమచ్చబ్బత్తుకు-విశేషణపరత్వ

సా-స్వా—మద్యంద్వంద్వంద్వంద్వంవన్నామహే మహా,, ఇతిలక్ష్మీకల్యాణశ్రిన్ నాండీగోకమ్. స్వతస్సిద్ధాతిశయ
 వస్తుక్క శుక్కుమ్ గుణ ధర్మిక భా త్రాలే పరస్పర కృతాతి శయ భాక్త్వం కూడుమెట్టు కరుత్తు - అనా
 లుమ్ క్రియాస్వయిత్యరూప విశేషణతమ్పిరాట్టిక్క కూడుమో? ఆత్మహవిస్సమపణ రూపక్షయై
 లుబ్ధేశ్వకారకత్వమ్విశేష్యత్తుక్కుపపన్నమానాలుమ్ విశేషణత్తుక్కుపపన్నమో? ఎన్నవరుళిచ్చెమ్కి రాఁ-

సా-ప్ర — ఉద్గిరు, తవశ్రీః . తర పుక గ న్నిరు, శ్రీయ శ్రీః - నను లక్ష్యో ఉపాయస్వే భర న్యాస
స్యతాం ప్రవృత్తి కతకవృత్త్యా భృగవతి భరన్యాసా నంతరం లక్ష్మీ విషయ భర న్యా సస్యా స్మయ మ్మన
,, సకృదేవా శాస్త్రాధిపః కృతాయం తారయేత్తర,, మిత్యాది విరోధ స్వాధిత్వ త్రయభా ,, లగ్న
వైష్ణవ మేకా దశక పాల మైంద్రాగ్న మేకాదశ కపాల,, మిత్యాదిమ సమస్త పరమార్థాన్నిత తద్ధితే నాగ్నే
ద్విష్టోరగ్నే రింద్రస్యచ పరస్పర వైశిష్ట్యేనైవైక హమిరుద్దేశ్యత్వం - తథా ,, అకారేణోచ్యతే విష్ణు
స్సవకలోకేశ్వరో హరిః । ఉద్భృతా విష్ణునాలక్ష్మీ రుకారేణోచ్యతే తథా । మకారస్తు తయోదాస
ఇతిప్రణవలక్షణ,, మిత్యాది శ్రుతిభి రుపయోద్దే శేన శేషత్వవిధానాత్ ,, లక్ష్యోస్సమస్తం చిదచిత్స్వరూ
పం వ్యాప్యం తదీశస్యతు సాపిసర్వమ్ । తథాపిసాధారణ మీశిత్వత్వం శ్రీశ్రీకయో ద్వాచ నదైక శేషి,,
ఇత్యుక్త్యా లక్ష్మీనారాయణయోః పరస్పర వైశిష్ట్యేన శేషిత్వావగమాచ్చ స్వరూపభర ఫలానాం తదీయ
త్వాను సంధానరూప భరన్యాసస్యాభయో ద్దే శే నానుష్ఠాన సంభవాన్నసకృత్త్వ విరోధిత్యాహ-

సా-వి— సీతాయా ఉత్క-షణ్ ఉక్తః - అప్రమేయంహితత్వేజ ఇతి సీతాయాగన రామస్యోత్క-షణ్ ఉక్తః.
తవశ్రియేతి , మణేః ప్రభేతివనయం నిదేశశః - తతస్తస్యాతి శయావహత్వం . ఉత్తిరు, తవశ్రితిత్యధః.
శ్రియశ్శ్రీః, శ్రియోతిశయావహః - అత్రభగవతో లక్ష్మ్యతిశయావహత్వ ముక్తం - తిరువుకుమేతిరు , శ్రి
యశ్శ్రీః - నిదేశశికిరతుక్కు,నిదేశ్యమానత్వస్య కుక్రైయిల్లై,న్యూనతానాన్తి-ఉభయోరపిస్వతస్సిద్ధాతి

సా-సం— పరస్పరాతికయావహత్వమపి స్వాభావికం-విశేషణవిశేష్యభావాపి స్వాభావికః-నహితయోరన్యోన్యోః ఛేదకరతేతి భావః - నన్వస్తు విశేషణత్వం - తథాపి నోపాయత్వసిద్ధిః - ఆత్మహవిస్సమపకణ ప్రతి సంబధిత్వా భావేతదసిద్ధిః - తత్త్వంచాక్రయ భేదే శేషిత్వ భేదాన్నిరూపక భేదే శేషత్వ భేదాఽన్య సమ పకణయాగపద్యాసంభవాత్-క్రమేణసమపకణే సమప్రాధాన్యాద్విశేషణోఽన్యోఽన్యోః ఛేదనచనసంభవతీత్యత్రాహ-

మూ—శ్రుతిబలత్తాలే “ద్వౌచ సదైక శేషీ,, ఎనిగరపడియే,, ఉభయాధిష్ఠానంచైకం శేషిత్యం,, ఎన్టు శోమాశి
యాణ్ దాన్ పడధానంక్షేపత్తిత్ నిష్కూషితృపడియేయిరువరుమేవక శేషిత్యా శ్రయమానపడియాలే హవి
విశేషశ్శిలేఅగ్నావిష్ణుప్రభృతికళుక్కుప్పోలేఅత్మహవిస్సమపణప్రతినంబంధిక శాకైక్కుమకుత్తైయిల్లై-

సా-దీ— ప్రధాన ఫలత్తైయరుళిచ్చేయ్కిరార్ - శ్రుతిబలత్తాలే ఇత్యాదియాల్- “పతిం విశ్వస్య-
అస్యేశానా జగతః,, ఎన్టుమ్ శ్రుతి బలత్తా లెనై - “ మకార స్తుతయో దాన్సః . లక్ష్మ్యస్సమస్తస్త్రి
దచి త్ప్రపంచో వ్యాప్య సమీకస్యతు సాపి సవన్మ్ | తథాపి సాధారణ మీశితృత్వం శ్రీశ్రీశయో ద్వాన్
చ సదైక శేషీ,, ద్వా, శ్రీనారాయణర్కశ్ - సచా, సర్వావస్థైయిల్మ్ - ఉపాయోపేయా వస్థైకళిలు
మెన్టపడి . ఏక శేషి, ఏకంచ తచ్చేషిచ . జగత ఏక శేషి ఘాతం వస్తు - ఏక శేషిత్యా శ్రయాన్వ పడి - ఇ
న్మ సంహితా వచనత్తై అను సతిత్తు ఉభయా ధిష్ఠానమ్ చైకమ్ శేషిత్య మెన్టు జగత శ్శేషిత్యమ్ ఉభ యా
శ్రయమ్ . శ్రియః పతి విష్ణు పత్నృభయాశ్రయ మెన్టు పడధానంక్షేపాఖ్య గ్రంథత్తిల్ నిణయిత్తతు-
ఇన్లు ప్రభృతి శబ్దత్తైల్మహేంద్రాదిగ్రహణం.ననూభయోరిప్రతినంబంధిత్యత్తిల్ శాస్త్రజ్ఞశిల్,“తంవాసు దేవం

సా - స్వా — శ్రుతి బలత్తాలే ఇతి . “ పతిం విశ్వస్య . అస్యే శానా జగతో విష్ణుపత్నీ - మకారస్తు
తయోదాన్స,, ఇత్యాది శ్రుతి ఎన్టపడి . ద్వావితి - “ లక్ష్మ్యస్సమస్త స్త్రిదచి త్ప్రపంచో వ్యాప్యస్త
దీకస్యతు సాపి సర్వమ్ | తథాపి సాధారణ మీశితృత్వం శ్రీశ్రీశయో ద్వాన్ చ సదైక శేషీ,, తి భగవచ్చా
స్త్ర వచనం - ఏక శేషి, ఏకంచ తచ్చేషిచ - ఏక శేషిత్యాశ్రయ ఘాతం వస్తు ఎన్టపడి - అగ్నా విష్ణ్వ
తి - ప్రమాణాం తరత్తాల్ అగ్నిక్కు విష్ణు శేషతయా విశేషణత్వ మిరున్టాలుమ్ హవివిశేషశ్శిలే ఉ
ద్దేశ్య కారకత్వమ్ తుల్యమాక యిరుక్కిరా పోలే ఎన్టపడి - ఇరువరు మాత్మహ విస్సమ పణ ప్రతినంబం
ధికళాకిత్ . “ సదేవ సోమ్యే దమగ్ర ఆసీత్ - ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్ - స్వాత్మానం మయి నిషీ
షేత్ - మామేకంశరణం వ్రజే,, త్యాదికళిలేభగవ న్మాత్రనిదేశముమ్ ఏకత్వ వ్యవదేశముమ్కూడుమో?

సా - ప్ర — శ్రుతిబలత్తాలే ఇత్యాదినా- నన్వేవంతపాణ “ఏతస్యవాతురస్య ప్రశాసనెగాగే సూర్యాచం
ద్రమసౌ విధృ తౌతివృతః - అమృత స్వేష సేతుః - తమేవం విద్వా నమృత ఇహ భవతి . తమేవంవిదిత్వా
తి మృత్యుమేతి - ఆత్మన మేవేమం లోక ముపాసీత-మామేకం శరణం వ్రజ-తమేవ చాద్యంపురుషం ప్రపద్యే

సా-వి—శయవత్వా త్పరస్పరాతి శయావహత్వోక్తి రుపపన్నేతిభావః- విశేషణత్వసమధానస్యఫలమాహ-
శ్రుతిప్రమాణ బలత్తాలే ఇత్యాదినా - “పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరం- అస్యేశానా జగతోవిష్ణుపత్నీ,, త్యాదిశ్రుతి
బలా దితృథాని - ననూభయో రాత్మహవిస్సమపణ ప్రతినంబధిత్యే “తమేవంవిదిత్వాతి మృత్యు మేతి.త
మేవం విద్వానమృత ఇహభవతి- తంవాసు దేవంశరణంగతోస్తి-మామేకం శరణంవ్రజే,,త్యాదిమభగవన్మాత్ర

సా - సం — శ్రుతి బలత్తాలే ఇతి - “ అకారేణో చ్యుతే విష్ణు స్సర్వ లోకే శ్వరో హరిః |
ఉద్భృతా విష్ణునా లక్ష్మీ రుకారేణో చ్యుతేతథా | మకారస్తు తయో దాన్స ఇతి ప్రణవ లక్షణం - అ
స్యేశానే,, త్యాదీహ శ్రుతి శబ్ద వివక్షితాని . ద్వాచ సదైక శేషీత్యేత ద్భగవ చ్చాస్త్ర వచనమ్.య
థా అగ్నా విష్ణ్వో రేక దేవతాత్వేన యుగసదేకహవిః ప్రతినంబం ధిత్యం తథేహ పీతి భావః - తపాన్

మూ— యువత్వాదౌ తుత్యేష్యపరవశతా శత్రుశమన స్థిరత్వాదీకృత్యాభగవతిగుణాః పుంస్తస్వసులభాః । త్వయిస్త్రీత్వై కాంతాః మదిమ పతిపారాధ్యైకరుణా తుమాదీన్వా భోక్తుం భవతి యువయౌ రాత్మనిభిరా,, ఎనిర పడియే పత్తికుర నిత్యపతి పారాధ్యై త్రాలే యాగకమత్తి త్సోలే సతి ప్రధాన మాకశాస్త్రుశ్చిత్ వ్య(ఉ)పదేశజ్ఞకుక్కుమ్ ఏకై యజమాన నెన్టుమాప్సోలే ఏక వ్యపదేశత్తుకుక్కుమ్ తైయిల్ తై-

సా.దీ— శరణంగతోస్తి,, ఎన్టు ఏకేనైవ వ్యపదేశ ముమ్, మామేకంశరణం క్రజ - ఏకపవ జగత్స్వామీ,, ఎన్టుఏక శబ్దేన వ్యప దేశముమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరా - యువత్వాదావిత్యాదియాత్ . పతిపారాధ్యై ఇతు సమ్మతి . పత్తి కీ-త్యాది - యాగకమత్తి పోలే, ‘సాతి- అహతంవా సఃపరిధత్తే,, ఇత్యాదివ్యపదేశమ్పాలే ఏక సైవ ప్రాధాన్యాద్వ్యపదేశద్వయం యుక్త మెన్టుకరుత్తు-సాయ్ కే

సా.స్వా— సన్నియోగ శిష్ట న్యాయత్రాలే కూడుమెన్టిల్ అన్త న్యాయత్రాలే శ్రీమాత్ర ప్రధానకమాకపుమ్ ని దేశశమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరా - యువత్వాదా వితి - అసాధారణ పతి గుణాను భవేన పత్నీకరి పత్న్య సాధారణ గుణాను భవేన పత్న్యశ్చ లోకే భోగ విశేష దశనా త్తన్నయే న భోక్తుం గుణ వ్యవస్థాం కృత్వా యువయౌ రాత్మ నిభిదా భవతి ఎన్టై - పత్నీ నిత్యపతిపారాధ్యై త్పతి ప్రధాన నిదేశ ఏవ ఎన్టుకరుత్తు - యాగేతి - యజేత స్వగకామః- సాతి- అహతం వాసః పరిధత్తే,, ఇత్యాదావెన్టుపడి-ఏకతి-విశిష్టాభిప్రాయమేకత్వ వ్యపదేశ మెన్టుపడి-తామతైయాలో కే క్రవనారువనైయే

సా.ప్ర— యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ,, త్యాదిషు భగవత ఏవాపాయతోక్తి రుపాయోక్తోక్తిశ్చవిరుద్ధ్యే తే త్యత్ర సోదాహరణ ముత్తర మాహ . యువ త్వాదా విత్యాదినా - లక్ష్మోఽత్యంత దధీనత్వాద పృథక్ సిద్ధ విశేషణత్వాచ్చ ప్రాధాన్యైశ్చ వ్యపదేశయో న విరోధ ఇత్యర్థః-నను సాతౌ త్కృతతత్వహిత

సా.వి— నిదేశశ కథమిత్యత్రాహ - యువత్వాదావితి - భిదా, వైలక్షణ్యం నాస్తి - ఉభయో స్వరూపాదికం తుల్యమిత్యర్థః - నత్వేకస్త్రిక స్వరూపే ఏతాదృశానుభవాధం భేదకల్పనం. ఉభయో స్వరూప భేదస్య ప్రమాణ సిద్ధత్వాత్ - అత్రపతి పారాధ్యై ప్రదేశనాయాయం స్లోక ఉపాత్తి - పతి ప్రధాన మాక శాస్త్రుశ్చిత్ ‘యజేత స్వగకామః - సాతి - అహతం వాసః పరిధత్తే వీక్షతే,, ఇత్యాది శాస్త్రే షు పత్నీకరిప్రాధాన్యేనోప దేశవత్ ‘తంవాసు దేవం శరణంగతోస్తి - తమేవం విద్వానమృత భాభవతీ,, త్యాది శాస్త్రేషు ప్రధానమాన వ్యపదేశజ్ఞకుక్కుమ్ ఏకై యజమాన నెన్టుమాప్సోలే ఏక వ్యపదేశత్తు కుక్కుమ్-మామేక మిత్యాదిషు ఏకవ్యపదేశస్యచ కుత్తై యిల్ తై-ఇత్యన్వయః- అయమత్రభావః-‘షష్ఠే లింగ విశేష నిదేశా త్పుం యుక్త మైతి శాయుధ,, ఇత్యత్ర కంపుంస ఏన యాగాధికారః- ఉ త స్త్రి యా ఇతి సంశయే పుల్లింగ నిదేశా ల్లింగస్య ప్రకృత్యర్థత్వేన గ్రహజాతివ ద్వివక్షితత్వా ద్యాజ్యోపి ఫల కామో వివక్షిత లింగరిపుమా నేవస్యాదితిపూర్వపక్షంకృత్వా ఉద్దేశ్య విశేషణ స్యావివక్షితత్వా ల్లింగ స్యాన్వయ

సా.సం— యథాదృష్టాంతమహాప్రధానాప్రధానవివేకోనస్యాత్. శరణ్యైక్యంచభజ్యేతేత్యత్రాహ. యువత్వాదా విత్యాదినా . అవర వశతా , స్వతోనన్య శేషత్వం - స్థిరత్వం, మృదుత్వం, వ్యవస్థిత వికల్పా భోవా శబ్దః - భోక్తుం, విహతం- భిదా, వైధమ్యమ్ -

మూ—,,తామరైయాళ్ కేళవ నారువనై యేనోకు- ముణర్ ను,, ఎనిర- తరు-మిళతు వెతాత్పర్యమ్-

సా-ది— యాళువార్ ముతలనార్ దివ్య సూక్తికళిలుమ్ ఏకపదప్రయోగముమ్ విశేషప్రాధాన్యాభి-
ప్రాయత్తాలేయెనిర-రార్ - తామరైయాళ్ కేళవ నిత్యాదియాన్ - ఒరువనైయేవ్వు ఏకశబ్దప్రయోగమ్-

సా-స్వా — నోకు- ముణర్ వెన్టు ఏక శబ్దతాలు మపధారణ తాలుమ్ పతిమాత్ర విషయక జ్ఞానమే త-
త్వజ్ఞానమెస్తుపొమ్మైయోళు వార్ ప్రభృతికల్ సూక్తికి- గతియెతు? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కితార్. తామరైయాళితి-

సా-ప్ర— పురుషార్థే-డి-వ్య సూరిభిస్సావధారణంభగవత ఏవోపాయత్వప్రాప్యత్నోక్తై స్మద్విరోధస్సా-
దిత్యా శంక్యానా . తామరైయాళిత్వాది- పద్మాలయా భతార మేక మేవభక్తి ప్రపత్తి రూపం జ్ఞా-
నం పరిపూర్ణానుభవశ్చ విషయా కుర్యా దిత్వ భః . కేవలం భగవత ఉపా దానేశ క్లేపి లక్ష్మీ వైశి-
ష్ట్య బోధక పదోపాదానా త్తత్రాపి విశిష్ట సోపాయత్వం వివక్షిత మిత్యేక శబ్దాపి తద్విషయ ఇతి
తద్వ్యతిరిక్త మేవావ ధారణ వ్యవచ్ఛేద్యం - అన్యథా ,, తామరైయాళ్ కేళవ ,, నిత్యుక్తి వైయథ్యా-
దితి భావరి. ,, ఏతస్య వాత్సరస్య - అమృత స్వేష సేతుః - తమేవం విదిత్వా- మామేకం - తమేవ చా-
ద్య ,, మిత్యాది ప్రాధాన్యోప దేశై కోప దేశయోః ప్రకారంత రేణ నిర్వాహ మాహ -

సా-వి—వ్యతిరేకాభ్యాం డాబ్విసగ-బింద్వాదిగమ్య త్వేనప్రాతిపదితాథ-త్వాభావాత్ స్త్రీయా అప్య ధికా-
ర ఇతి ప్రసాధ్య స్వతో వస్తువచనాదైక కమ్యం స్యాదితి తదనంతరా ధికరణే కిందంపతి పృథగ్యజేయాతా-
ముత సహేతి చింతాయా మాఖ్యతో పాత్త సంఖ్యాయా గుణ ఘాతోపాదేయ కర్తృగామి త్వేన వి వ-
క్షితత్వా దేకైకశరిప్రయోగే ప్రాప్తే సహేవ యజేయాతాం - తథాహి కమ-సమగ్రం భవతి - ఇతర ధా-
పరస్పర కర్తృకాజ్ఞా వేషణాది లోపాద్వైగుణ్యం స్యాదతస్సహ ప్రయోగస్సంసృప్త ద్రవ్యత్వాచ్చ నపు-
థ గ్యప్త్యైవం పరస్పర సాపేక్షయో రివాగ్నియోష యోదేవతాత్వందంపత్యోః కర్తృ రూపైక్యా దగ్ని-
యోహా దేవతేతివత్ ఏకవచన ప్రయోగఇతి సిద్ధాంతితం - యజమాన శబ్దేనకర్తృశానజం తత్వా త్క-ర్తృ-
త్వ వైకత్వాద్విశిష్ట నిష్కైక కర్తృ రూపవాచకైక వచనాంతే ఏకత్వ సామానాధికరణ్యేన ఏకో య జ-
మాన ఇతి వ్యవదేశేపిపత్తి సంగ్రహః - పత్యుః ప్రాధాన్యా త్పుల్లింగనిదేశః- తన్నాయేనేహాపి సహ-
స్వయాభావే క్రిడా విరసాస్యాత్ - అతస్సహస్వయే సతి శేషిత్వోపాయత్వ కర్తృత్వాదేకత్వ నిదేశః-ప-
త్యుః ప్రధానత్వా త్పతిమాత్రవాచక పదేననిదేశఇతి - తామరైయాళ్ కేళవ నారు వనైయే నోకు- ము-
ణర్ నుమ్. తామరైయాళ్ కేళవన్, పద్మాలయా భతారం - ఒరువనై, ఏకమేవ - నోకు-మ్, విషయాకు-
ర్వత్ - ఉణ్ ధ్రు, జ్ఞానం - ఎనిరతుకు-మ్, ఇత్యుక్తప్రకారస్యాపి - ఇతువేతాత్పర్యమ్, ఇదమేవ తాత్ప-
ర్యం - విశిష్టైక్యావగాహిత్య ఏవతాత్పర్య మిత్యథః - ఏవం యాగతంత్ర న్యాయేన ప్రా ధా వైక్య

సా - సం — తామరై యాళ్ , కమలాలయా వల్లభ మేక మే వయద్విషయా కరోతి తదేవ జ్ఞా న మి-
త్యథః - ఇతువే, యథా దంపతి కత్కృకేపి యాగే పతిప్రాధాన్యాత్తత్రై కత్వ వ్యవదేశః . తద్వత్ ఒ-
రువనైయే ఇత్యుక్తి రుపపన్నే త్యథా-ఏవ - నను లక్ష్మ్య శ్లేషిత్వాదుపాయత్వేతాభ్యాం కారణత్వమపిస్యా-
త్ - తదుప యుక్తాశ్చ గుణాః పృథగేవాస్యా అభి ధేయా స్ఫురిత్యత్రాహ-

మూ— తదంతభావాత్త్వాం నపుథగభిధత్తే శ్రుతిరపి, ఎన్నిరవభిక్తుమ్ కణ్డు కోశ్ వతు- ఎ మె రుమానై చ్చాన్న విడ మెజ్జుమ్ పిరాట్టియైయుమ్ శొల్లిత్తా మెన్లు తుడజ్జి ఉత్తైయవరరుళిచ్చెయ్తవార్ తైయై ఆచ్చాన్ పక్కలిలే కేట్టు నళ్ జేయర్ సంగ్రహిత్తార్ -

సా-దీ— మేత్వంతరమ్ కాట్టుకి రార్-తదంతభావాత్త్వాం మెన్లు-భగవ త్పారతంత్ర్యా ధనసిద్ధ త్వా త్పుథ గనభి ధానమ్. ఏకశబ్ద ముమ్ విశిష్ట విషయ మెన్లుపడి - ఇవ్వథాత్తిలారు వితిహ్యా ము ముడై నిగ్రార్ - ఎమ్మెరుమానై ఇత్త్యాదియాల్ - ఆచ్చాన్, కిడామ్మి ఆచ్చాన్ - ప్రసంగాల్ క్కీ విషయత్తి

సా - స్వా — నియామ కాంతర మరుళిచ్చెయ్ కెరార్ - తదంత భావా త్త్వామితి - భగవంతం ప్రతి స్వరూప నిరూపక ధర్మతయాతత్ప్రత్యంత గత తయావేన్లుపడి- సూత్ర భాష్యాదికళిత్ శ్రీభాష్యకారన్ ఇన్త పరిహారమ్ శొల్లా మైయాలే ఇన్త పరిహారమ్ సాంప్ర దాయికమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కి రార్ - ఎమ్మెరు మానై ఇతి - ఇప్పడి సర్వా వన్దై కళిలుమ్ పిరాట్టి విశేషణ భూతై యావైయాలే అవినాఘా తై యాకిల్ భగవ చాలయ క్కళితే పృథక్కాక శ్రీప్రతిష్ఠాచానాదికళుమ్, తదాలయ నిర్మాణాదికళుమ్ అ సంగతక్లశాక ప్రసంగి యాతో? అన్తాలయ సమృద్ధ్యథా మాక కామ్యతయాశాస్త్ర చోదిత మాకైయాల్

సా-ప్ర—తదంతభావాత్త్వామిత్వాదినా. స్వరూపనిరూపక ధర్మాంవిహాయ కేనాపిసర్వైశ్చర్యబోధకశబ్దే సబోధనానుపపత్తైలత్తైత్తైశ్చస్వరూప నిరూపకత్వాద్భగవదుక్తైవసామ్యైకైతిభావః - భగవదుక్తౌ సర్వ త్ర లత్తైత్తై అమ్యక్తి స్సంప్ర దాయ సిద్ధే త్యాహ . ఎమ్మెరు మానై ఇత్త్యాదినా- “ప్రపశ్చిర్విశ్వస, ఇ త్యాది సంస్కృత వాక్యవదిదండ్రామిడ భాషావాక్యమపి ముక్తకం సంప్రదాయాగతమితి సంప్ర దాయః - ఆచ్చాన్, యతీంద్ర మాహా నసికాః . నను భగవ చ్చాస్తే” “హృదయాదీ నిచాంగా నిలాంఛనం కమలా దికమ్| భూషణంచ కిరీటాద్యం లత్తైత్తైద్యా శ్చక్తయ స్తథా | గరుడో మూతయ శ్చాన్యా దేహేదే వస్యయా స్మృతాః - వ్యాప కస్య తథాత్వేన స్వే స్వే స్థానే ప్రభా త్మికాః | తద్దేహ సం స్థితా స్సవే

సా-వి—వ్యవదేశముక్తా వ్రీమదాదిశబ్దేషుప్రవృత్తినిమిత్తత్వాదినాపి తత్సిద్ధిమాహ. తదంతభావాదితి. ఎన్నిరపడికళుమ్ కణ్డు కోశ్ వతు, ఏతదుక్త ప్రకారాశ్చ ద్రష్టవ్యాః - అవినా భావ లక్షణ సంబధలక్షణా దయో బహువచన గ్రాహ్యః - న్యాయసిద్ధమథం భాష్యకారా ఉపదిదిశు రిత్త్యాహ- ఎమ్మెరుమానై ఇతి- ఆచ్చాన్, యతీంద్రమమాహానసికాః - కేట్టు, శ్రుత్వా - నను భగవ చ్చాస్తే” లత్తైత్తైచానంత్రవిధముక్తం- లయాచానం, భోగాచానం, అధికారాచానంచేతి - “హృదయాదీనిచాంగాని లాంఛనం కమలాదికమ్ | భూషణంచకిరీటాద్యం లత్తైత్తైద్యాశ్చక్తయ స్తథా | గరుడోమూతయ శ్చాన్యా దేవదేవస్య యాస్తృతాః |

సా- సం — తదంత భావాదితి - నహి తాస్మిన్ ఉదిత ఇత్యుక్తే ప్రభాయాః పృథగుదయోవాచ్యః. తద్వత్ “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవి, దిత్వాదయశ్చ సన్నియోగశిష్టయో రేకధర్మపర వాక్యవదుభయాన్వితగుణాభిధా మన ఇతికిం పృథగభి ధానేనేతిభావః - తహి సవేశబ్ద వాచ్యతాచస్యా దిత్వత్రాహ . ఎమ్మెరు మానై ఇతి-శొల్లిత్తా మిత్తుక్తి రథా సామర్థ్య సిద్ధ తత్తత్ప్రద ప్రవృత్తినిమిత్తస్యాప నోదకమానా భావ నిబం ధనా - త్వద్గురూక్తి విరుద్ధా స్తద్వదుక్తయ ఇతి సూచనాయనంజీయర్ సంగ్ర హిత్తా రిత్తుక్తిః-

మూ— ఆకైయాలే కామ్య ప్రధానమాన అధికారాచాన రూపత్తిలుమ్

సా-దీ— లభాంతరముమ్ దశియా నిస్తుకొణ్డు నిగమిక్కిరార్ - ఆకైయాలే కామ్య త్యాది.

సా-స్వా—కూడుమెన్నిల్ అప్పొతనన్య ప్రాజననాన వధికారికూఅతుఅనుద్దే శ్యమాకైయాలే ప్రథా
మాది కళున్త విర ప్రసంగి యాతో ? పరమై కాంతిక్కు నిత్యం లక్ష్మీ ప్రథామాచానాదికమ్ నిత్యజ్ఞితే
విహిత మ్మకైయాలే కూడుమెన్నిల్ అన్త ప్రమాణమ్ పత్య వినా భూతలయ భోగాచాన పరమాకైయాలే
కామ్య విగ్రహ త్తిల్ ప్రసరి యాతే? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కరార్ - ఆకైయాలేతి - ఆకైయాలే, నిత్యపతి

సా-ప్ర—పూజనీయాక్రమేణతు పరివారంవినామంత్రై స్తైస్త్వైస్త్వైరభూక్యదిభిద్విజలయయాగోహ్యాయంవి
ప్ర హృదాది వ్యను కీర్తితః | తస్మాద్ధృక్కణికాధారే మూతావాయత్ర కుత్రచిత్ | మూలమంత్ర శ
రీరస్థం పరివారం యజేత్తదా | యాగ ఏష లయాఖ్యస్తు సంక్షిప్త స్సర్వ సిద్ధిదః | మంత్రరాటకణికా
కామధ్యే లక్ష్మ్యద్యాః కేసరా దిషు | సాకారాః కేవలా స్సర్వే యత్ర భోగాభిద స్సతు | కేవ లేన చ
యాగేన పృథ గ్భూతేన నారద | పూజనం కమలాదీనా మధి కారాభి ధస్సతు | ఏవం కృత్వాలయాఖ్యంతు
యాగం భోగాభి దంతథా | తతః క్రమాద్యజేద్దేవం భోగైర మృత సంభవై , రిత్యాదిభి రధి కార లయ
భోగాఖ్యం త్రివిధం లక్ష్మ్యచాన మభి ధాయతేషు ముముక్షుభి లయా చాన భోగాచానయోరేవకతా
వ్యత్య ముక్త్యా కామ్య ప్రధాన స్యాధి కారాచానస్య ముముక్షూక్ ప్రతి ప్రతి మేధా దేవ తాంతర వ
న్మముత్వను పాస్య భూతాయా లక్ష్మ్య మోక్షో పాయత్వం దూర నిరస్య మిత్సత్ర బుద్ధాద్యాత్మనోభ
గవతో ముముత్వను పాస్యత్వేపి నారసిహృ, వాచున, రామ కృష్ణాది విగ్రహాయుక్తస్య తస్యోపాస్యత్వవ
త్కామ్య ప్రధానాధి కారాచాన విగ్రహ వ్యతిరక్త విగ్రహ వైశిష్ట్యేన లక్ష్మ్య అప్యచానీయ త్వోప ప
త్తేరధి కారాచానాదిగ్రహస్యచప్రథామాది నిషేధా భావాత్ప్రణామవిశేష రూపభరన్యాసస్యోభయోదే
శ్యత్వోపపత్తేలక్ష్మ్య ఉపాయత్వంయజ్యత ఏవేత్యభిప్రాయన్నాహ-ఆకైయాలే కామ్య ప్రధానేత్యాదినా-

సా-వి—వ్యాపకస్య తథాత్వేన స్వేస్వస్థానే ప్రభాత్తికాః | తద్దేసా సంస్థితా స్సర్వేపూజనీయాః క్రమేణ
తు | పరివారంవినామంత్రై స్తైస్త్వైస్త్వైరభూక్యది భిద్విజ | లయయాగోహ్యాయం ప్ర హృదాది వ్యను కీ
ర్తితః | తస్మాద్ధృక్కణికామధ్యే మూతావా యత్రకుత్రచిత్ | మూలమంత్రశరీరస్థం పరివారంయజే
త్తదా | యాగఏష లయాఖ్యస్తు సంక్షిప్త స్సర్వ సిద్ధిదః | మంత్రరాటకణికా మధ్యేలక్ష్మ్యద్యాః కేస
రాదిషు - సాకారాః కేవలాస్సర్వే యత్రభోగాభిద స్సతు - కేవలేనచయాగేన పృథ గ్భూతేన నారద .
పూజనంకమలాదీనా మధికారాభిధ స్సతు, ఇత్యేతేషు . మ భోగాచానయోరేవ ముముక్షునామధికార ఇ
త్యుక్తౌ కామ్యప్రధానే అధికారాచానే అధికారిప్రతిపిధ్యః . అతోదేనతాంతర వన్మముత్వనుపాస్యభూ
తాయాః లక్ష్మ్యో కథంమోక్షో పాయత్వ మిత్యాశంక్య భగవతో బుద్ధాది రూపే వ్యనుపాస్య త్వేపి రా
మకృష్ణాది రూపేమాపాస్యత్వ వదధికారాచానే అనుపాస్యత్వేపి లయభోగాచానయో రూపాస్యత్వా దధి
కారాచానేపి ప్రథామాదే రనిషిద్ధత్వాత్ - “గాథోపాసాధానిక, ఇత్యక్షేతరీత్యా భగవత్సాన్నిధ్యస్యాపిస
త్వత్వ ప్రణామాద్యాచార సంభవానోక్తౌపాయత్వస్య నతరంత్యాహ- ఆకైయాలేఇతి- కామ్యప్రధానేతి-

సా-సం— నిరూపితాథా క్రయ కం ప్రాసంగికంచ నిరూపయతి - ఆకైయాలితి - ప్రమాణ సంప్ర

మూ— విష్ణుపత్నిత్వమ్ సుప్రతిష్ఠితమా కైయా లేలయభోగాచానగ్గళిలప్రవృత్తరామే అనన్య ప్రయోజనరానము ముత్తుక్కు-శుక్కు-మ్ కామ్యప్రధానమానభగవద్రూప త్తిర్వోలేమాతృత్వాద్యుపాధికమానప్రణామాద్యాచారజ్ఞశు క్కు-మ్ కుత్తైయిల్లై-ఇప్పడిమద్ద్యసద్దృష్టియా లేప్రామాణికాథాజ్ఞతోత్తచ్చెయ్ తేపత్తి నతువిడాతొట్టైయిల్ సా-దీ— పిరాట్టిక్క-ధికారా చానాథామానరూపం కామ్యప్రధానమాయరుక్కు-మ్-భోగాచానరూపం మోక్షప్రధానమాయరుక్కు- మెన్టు భగవచ్చాస్త్ర సిద్ధమ్ - ఇన్త ఇరణ్డు రూపముమ్ పత్య చా సహిత మెన్టుమ్, తద్రహిత మెన్టుమ్ ద్వివిధమ్ - భగవానుడైయరూపముమ్ ద్వివిధమ్ - కామ్యప్రధాన మెన్టుమ్ మోక్షప్రధాన మెన్టుమ్ - కామ్యప్రధానమ్ మదనగోపాలాది - మోక్షప్రధానమ్ రామకృష్ణాదిరూపమ్ - పత్య చా సహితమాన కామ్యప్రధానా ధికారాచాన రూపత్తిల్ ఇరువర్కుమ్ పిరివిల్లా మైయాల్- విష్ణు పత్ని త్వమ్, విష్ణు సాహిత్య మెన్టుపడి - సుప్రతిష్ఠితమా కైయాల్ - మోక్షప్రధానమాన లక్ష్మీభోగాచాన రూప త్తిల్ ప్రవృత్తరాన వనన్యప్రయోజన ముముత్తుక్కు-శుక్కు-మ్ కామ్యప్రధాన భగవ ద్రూపత్తిల్ పోల్ మా తృత్వ స్వామిత్య ప్రయుక్తమాన ప్రణామా ద్యాచారత్తుక్కు-విరోధమిల్లైయెన్టుపడి - ఇప్పడియా యరుక్కు-

సా-స్వా—పా రాధ్యుత్తాలే-అధి కారాచానరూపమతనిక్కోయిల్ నాచ్చియాల్-లయమ్, తిరుమార్ పిలేవి చ్యమానమ్ శ్రీరూపమ్. భోగమ్, పక్క-త్తిల్ విద్యమాన నాచ్చియాల్ - ఇప్పడిప్రమాణజ్ఞ శాలే యథా ని ణాయం చేవరీర్ పణ్ణి నాలుమ్ లోకాచార్య ప్రభృతి కళుక్కు- ఇప్పడి తోత్తా మైయాలుమ్ అన్యధావా క తోత్తి నిబంధన గ్గళిలే నిబద్ధ మా కైయాలుమ్ జీయర్ ప్రభృతి కళ వ్యాఖ్యాన త్తాలే అన్య థా తాత్ప ర్య మ్ శొల్ల వాణ్ణా మైయాలుమ్ ఉపలక్షణ పక్షత్తే విడ కూడుమా ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . ఇ ప్పడిఇతి- మద్ద్యసద్దృష్టియాకతోత్తినతుప్రమతత్వ మాకిళ్ళంక రాదికుదృష్టి చాహ్యపక్షముముపాదేయమాక

సా-ప్ర—సోక్త ప్రక్రియానంగికారే బాధక మాహ- ఇప్పడిత్యాదినా - ప్రామాణికేత్యాది - ప్రామాణికా థా ప్రతీతావపిగ్రహీతగ్రహీతాయా మిత్యథాః - తస్మా త్సోక్తప్రకారేణై వాసుసంభానం సాత్వి కానా

సా-వి— ప్రామాణికాథా మతోత్తచ్చెయ్ తేయుమ్, ప్రామాణికాథా ప్రతీతావపి-పత్తి నతువిడాతొట్టైయిల్, గ్రహీతస్వాపరిత్యాగే . స్వప్రతిష్ఠిత నిర్వాహాథాంభ్రాతృవభోద్యుక్తమజ్ఞానం ప్రతిబోధనాయకణాపర్వణి

సా-సం— దాయోచపత్తిభిలత్కౌత్య శ్లేషిత్యాదినమథానాదిత్యథాః-కామ్యప్రధానత్వం, ఫలాంతర ప్రధాన త్వం-అచానంత్రవిధం... కేవలేనశుయాగేనపృథగ్భూతేననారద | పూజనంకమలాదీనామధికారాభిధస్తుసః,, కేవలేన, భగవద్యజనానందపైన్- “హృదయాదీమచాంగేషు లాంఛనంకమలాదిక,, మిత్యారభ్య “ తద్దే హ సంస్థితాస్స వే పూజనీయారిక్రమేణతు . పరివారంవినామంత్రై గి నై వైవైరఘ్నాదిభిర్ద్విజ - అల యాచానమేతత్తు సంక్షిప్తంసంవత్సరీధిదమ్ - మంత్రరాట్క-ణికామధ్యే లక్ష్యోద్యాకికేసరాదిషు - సా కారాకికేవలాస్స వే యత్రసాభోగసంజ్ఞితా,, ఇత్యాదిక మిహాసు సంధేయం - నన్వనన్య ప్రయోజనస్య కామ్యప్రధానేప్రణామాదయఃకథముపపద్యంతఇత్థేతద్దృష్టాంతేన పరిహరతి. కామ్య ప్రధానమానభగవద్రూప త్తిల్ పోతేఇతి-ఏవం సంబంధ విశేష గుణవిశేషలక్ష్మీ సంబంధ నిబంధన శంకాపరిహారేపి యుక్త్యంతరైరి ముమథాం సాధయా మీతి వదంతం ప్రత్యాహ - ఇప్పడితి - పూర్వభ్య శ్చ గ్రీతత్వా దేవ హేతునాప్రమాణ

మూ—దృఢపూర్వశ్రుతోమూఖోధర్మాణామవిశారదః । వృద్ధానపుచ్ఛసందేహానంధశ్చవ్యభ్రమివర్చ
తి । అన్యథా మందబుద్ధీనాం ప్రతిభాతి దురాత్మనామ్ । కుతర్క (వ్యాఖ్యదష్టానాం) జ్ఞానదుష్టానాం
విభ్రాంతేంద్రియవా(జీనాం)దిశామ్, ఎనిగర దశైయామ్ - ఆక్షయ్యాత్ సీద్ధోపాయ శబ్దవాప్యవిమర్శ
త్మిత్ “నానయో విద్యతేపరమ్ ।

సా.దీ— గ్రహీతగ్రాహిత్యమపట్టిత్ స్వప్రతిజ్ఞాపరిపాలనధర్మలేశత్తుకాకగురుతరమానభ్రాతృవధోద్యుక్త
నాన వజ్రాననై తైభివిక్రైకాక కణ పర్వత్మిత్ శరణ్య శాస్త్రగ్రహీత గ్రాహి నిందా వచన త్మిత్
నిందప్రసంగికుర మెనిగరార్ - దృఢపూర్వేతి - పూర్వమశ్రుతః కశ్చనాపాథో దృఢోయస్యసః - అ
తపవమూఖః - స్వయం ధర్మజ్ఞశిష్యుడైయ మాత్మత్వే వివేక్ష మశక్త వామ్ - అథాపి సం ది గ్ధాథా
క్షతై ప్పెరియోర్కత్ పక్తత్ కేళాత వత్ యావనొరువత్ అవత్ అంధనానవత్ పడుకుట్టియిత్ విశ్రమా
ప్సాతే అచథాక్షిత్ విశ్రవనైక్ - అన్యథేతి - మృదుప్రజ్ఞురూ అథామన్యథా స్ఫురికుమ్ - దురాత్మ
నాం, సన్నిందకానాం - కుతర్కజ్ఞానేన దుష్టానాం - విభ్రాంతేంద్రియాణాం వాదినాం చాన్యథా ప్రభాతి ఎ
న్వపడి - ఇవర్కశుడైయ వవసై గ్రహీత గ్రాహికశుకుమ్ వరు మెన్వపడి. శ్రీమ న్నారాయణ శబ్ద మ్
సీద్ధోపాయ తై ప్రతిపాదిక్కిర పడియై అనుసంధిక్కివేణు మెన్వ నిగ మిక్కిరార్ - ఆక్షయ్యాత్ సీద్ధో
పాయేత్యాదియాత్ - విశిష్టతత్వమ్ నిర్ముమ్నిలైకు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్ - నానయోరిత్యాదియాత్.

సా.స్వా—ప్రసంగికుర మెన్వ కరుత్తు - దృఢేతి . ఇదం స్వప్రతి జ్ఞాపరి పాలనాథాం భ్రాతృ వధో ద్యు
క్త మజ్ఞానం ప్రతి కణ పర్వజి భగవ ద్వచనం - ఆనాలుమ్ పిరాట్టిక్కు ఉత్తాయత్వవచనం గాణోపా
యత్వ పరమాయుమ్ ఆచార్యా ద్యుపాయత్వ వచన వన్న యిప్పిక్కు లాకా తో ? ఎనిగర శంకైయై పరి
హరిత్తుకోణ్ ఉపసంహరిక్కిరార్ - ఆక్షయాలితి - ఆక్షయ్యాత్, దుష్టరుకుర అన్యథా వాకతోత్తుకైయాల్ -
యద్వా, కుతార్కి - కరుకుర అన్యథా వాక తోత్తు కైయాలే సమీచిన తర్కశ్శాలేసీద్ధోపాయ విమర్శ
త్తి లెన్వపడి - నానయోరితి - ఇమా వేవ పరా వుత్కృష్ట్య, నిరుపాధిక శేషిణౌ ఎన్వపడి .

సా.ప్ర—ముచితమితిసోపపత్తికంప్రదక్షణ్యైప్రకృతముచనంహరతి - ఆక్షయాలిస్సీద్ధోపాయే త్యాదినా -

సా.వి— స్థితాగృహీతానిందాప్రసజేదిత్యాహ-దృఢపూర్వభితి- పూర్వంశ్రుతఃకశ్చనాపాథో దృఢో
యస్య సతతోక్తి - అతపవమూఖఃశ్వభ్రంగతః. అన్యథేతి. అన్యథా ప్రతిభాతీత్యన్వయః - నానయో

సా.సం— విరోధాదికందృష్టమపియస్యనకార్యకరంసదృఢపూర్వశ్రుతః-ధర్మాణామితి - ధర్మతత్వని
ణాయా సమర్థ ఇత్యర్థః - సందేహా, సందేహ విషయాథాణ . సిద్ధానాం వాసితానాం - విభ్రాం
తాని, విపరీత ప్రవృత్తిమంతి - ఇంద్రియాణి మనః ప్రభృతీని తాన్వేవ వాజినోశ్వాని యేషాంతే తథో
క్తాః - ఎనిగర దశైయామ్, శ్వభ్రతయోక్త నరక పతనం స్యాదిత్యర్థః - తహిక్తైః ప్రమాణైః కేన
ప్రకారేణ సీద్ధోపాయ స్వరూప మనుసంధేయ మితి జిజ్ఞాసాం శమయన్నప పాదిత మథారి నిగమ యతి -
ఆక్షయాలితి - గాథోప గూఢతోప పాదక మేక శేషిత్వజ్ఞాన మిత్యాది - ఏక శేషి త్యాదౌ ప్రమాణం
నానయోరిత్యాది - విమర్శః, విచారః - సీద్ధోపాయత్వస్య భగవద సాధారణ్య సిద్ధయే సోపి జ్ఞాన శక్తి

మూ—యథాసర్వగతోవిష్ణు స్తద్భైవేయంద్విజోత్తమ|అస్యాదేవ్యామనస్తస్మిన్ తస్యచాస్యాం ప్రతిష్ఠితమ్
తేనేయంసచధర్మాత్మామహూతామపి జీవతి | వ్యాపకావతినంశ్లేషా దేకతత్వమివోదితౌ,,ఎనిగిరపడియ
ఏకశేషిత్వత్రాలుమ్, ఏకాభిప్రాయత్రైయాలుమ్,పరస్పర ప్రావణ్యాతి శయత్రాలుమ్,స్వరూపరూపాది కళిత్ పి
రివత్త అన్వయవిశేషత్రాలుమ్, “గాఢోపగూఢానితే,, ఎన్టుమ్మడిసున్నిత్యమానవిశిష్టతత్వమ్ నిగి-రనిత్రైకులై
యాతపడినవిశేషణమాన నారాయణశబ్దమ్ ప్రతిపాదిక్కిరపడియై అనుసంధిక్రై-సత్వస్థ రుక్-ప్రాప్తమ్-

సా-దీ — నానయోవిద్యతేఎన్టుమ్ యథాసర్వగతోవిష్ణుః ఎన్టుమ్ శేషిత్వేప్రమాణమ్-అస్యాదేవ్యామ
నస్తస్మి- న్నెన్టు ఏకాభిప్రాయత్వ త్రిలుమ్ పరస్పర ప్రావణ్యాతి శయత్రి లుమ్ వ్యాప కావతి నంశ్లేషా
దెన్టు స్వరూపాదికళిత్ పృథక్సిద్ధి రహిత సంబంధ విశేషత్తిల్ ప్రమాణమ్ - చతుర్థాపిసున్నిత్యత్వమ్ శాల్లు
కిరతు గాఢోపగూఢాని ఎన్టు - శ్రీమన్నారాయణ నుక్కు సిద్ధోపాయశబ్దార్థత్వత్తైక్యాట్టు కిరార్-

సా-స్వా—యథాసర్వగతః, సర్వేరుపాయ తయావగతః-అశ్రితః .తదనుగుణరక్షణసంకల్పవాక్.తథాగ్రయ
మపీత్యర్థః-ఏకాభి ప్రాయ తాయామిదంప్రమాణం-యద్వా,చతుశ్లోకే భాష్యోక్త రీత్యావిఘాతిద్వయనియ
మన రూపై కాభి ప్రాయ తాయా మితివార్థః - అస్యా ఇతి పరస్పర ప్రావణ్యే ప్రమాణమ్ - వ్యాపకావి
శ్యవ్యయ విశేష త్తిల్ ప్రమాణమ్- సత్వస్థిరీతి - తమో ధూయ స్తయాకు తర్క-వ్యాళ దప్టర్ కళుక్కు
అన్యథా భాతమానాలుమ్ సత్వస్థిరుక్కు వైరూప్య వన్తిక్కు బహు ప్రమాణాను గుణ మాక పూర్వోత్తర ఖం
డత్తిల్ శ్రీమ చ్చబ్దార్థాను సంధాన ముక్త ప్రకార మాకవే వరుమెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి శ్రీవిశిష్టక్ సిద్ధో
పాయ మెన్టు నిష్క-షిక్ తతు కూడుమో ? సిద్ధోపాయ మావతు ఫలో దయా త్పూర్వమ్ సిద్ధ మాన ఉపా
య మన్నో ? అతు సాధ్యోపాయ తుల్య మన్ట ? సిద్ధమాక ఒరు ఉపాయ ముణ్ డాకిల్ సాధ్యోపాయ
వైయధ్యమ్ ప్రసంగి యతో ? అతు వీలా ప్రవాహ రూప సంసార నిరోధార్థ మెన్టిలతినాలే స్వతంత్ర
నుడైయ సరకాది ప్రదాన సంకల్ప నిరోధమ్ కూడుమో ? సాధ్యోపాయ మావశ్యక మాకిల్ సిద్ధోపాయ
ప్రాధాన్యమ్ తాక్ కూడుమో ? సిద్ధోపాయమ్ ప్రధాన మానాలు మతు భక్త ప్రపన్న సాధారణ మా
త్రైయాలే ప్రపన్న నుక్కు సిద్ధోపాయ నిష్టే విశిష్య చ్చైతలు కిరతు వుమ్ నిరోధి యతో ? అతు భర
న్యాసేన ఉపాయాంతర స్థానాపత్తి వ్యంజన మఃఖేన స్వనైభాగ్య సిద్ధ్యర్థ మెన్టిలతుక్కు ప్రమాణ ము
ణ్మి?ఉపాయాంతరస్థానాపత్తిప్రామాణికైయాకిల్తద్వ్యతిరేకేసిద్ధోపాయత్వత్తిలేతాక్ ప్రమాణముణ్మి?

సా-ప్ర—ననూ పాయత్వం నామ కించిత్సాధ్యం ప్రతి కారణత్వం. తచ్చపూర్వ వత్కనః-పూర్వవర్తిత్వం
సిద్ధస్యైవేతి భక్తి ప్రపత్తోర పృపాయత్వా త్సిద్ధ్యే మేవేతి భగవాక్ సిద్ధోపాయో భక్తి ప్రపత్తీసాధ్యో
పాయ ఇతి విభాగో నోస్యత ఇత్యత్రసిద్ధత్వసాధ్యత్వవిభాగః మోక్షకందశకాయక్ సాధ్యోపాయసోప

సా-వి— విద్యతేవరం - యథాసర్వగతఇత్యుభయమేక శేషిత్వే ప్రమాణమ్ - అస్యాదేవ్యాగత్యే
కాభిప్రాయత్వే పరస్పర ప్రావణ్యాతిశయేచప్రమాణం. వ్యాపకావతి నంశ్లేషా దితిపృథక్సిద్ధి రహితసంబంధ
విశేషేషప్రమాణం. అనుసంధిక్కు, అనుసంధానం - ప్రాప్తం, ఉచిమ్-

సా-సం— కరుణా శ్రీవిశిష్ట ఏవ సిద్ధోపాయ ఇత్తి సిద్ధోపాయత్వ వ్యపదేశ ప్రమాణం జక మా హ -

మూ—“సమస్తపురుషార్థానాంసాధకస్యదయానిధేః | శ్రీమతఃపూర్వసిద్ధత్వాత్సీద్ధోపాయమిమంవిదుః |
భక్తిప్రపత్తి ప్రముఖం తద్వశీకారకారణమ్ | తత్తత్ఫలాధిక సాధ్య త్యాత్సాధ్యోపాయంవిదుఃబుధాః
సాధ్యోపాయోత్తరంగేణ సీద్ధోపాయస్య శేషిణః | లీలాప్రవాహాః కారుణ్య ప్రవాహేణ నిరుధ్యతే |

సా-దీ.— సమస్తేతి - పూర్వ సిద్ధత్వాదెష్ట సిద్ధత్వం దశితమ్ - పూర్వార్థాత్తాల్పపాయత్వందర్శితమ్ - శ్రీమతో నారాయణస్యేతి శేషః - భక్తిప్రపత్తికళినుడైయ సాధ్యోపాయత్వత్ కార్మణ్యకిరార్ -
భక్తి - ప్రముఖశబ్దాత్ కమయోగాదిగ్రహణమ్ - సాధ్యోపాయఫలత్వై సంగ్రహ క్కిరార్ - సాధ్యేతి - సాధ్యోపాయ త్తాల్పత్తరంగమామ్ శేషియనుడైయ కారుణ్యప్రవాహమ్ - అత్తాత్ లీలాప్రవాహమ్

సా-స్వా — “కృష్ణం ధమం సనాతనమ్ మిన్దు నిదేశత్రాత సీద్ధోపాయత్వ ముదౌడెన్దిత్ సిద్ధత్వమృ-
యాగాది వద్ధమకత్వమ్ కూడుమో? ఇత్యాది శంకైకతై పరిహరియా మ్ముకొడుడు కారికైకళా లుక్తాను
క్తార్థకర్తై సంగ్రహిక్కిరార్ - సమస్తే త్యాదినా - సమస్త పురుషార్థానాం చతుర్విధానామపి సాధ
కస్య తత్ప్రదాన శక్తస్య - కారుణ్యభావశక్తి మాత్ర మప్రయోజక మిత్యత ఉక్తం దయానిధేః - శ్రీ
మతః, శ్రీవిశిష్టస్య - పూర్వ సిద్ధత్వాత్ - కృతేః పూర్వమపి సిద్ధత్వాత్ - కృత్య సాధ్యత్వాత్ - ఇమం సీ
ద్ధోపాయం విదుః - సాధ్యోపాయస్మ కృతి సాధ్యత్వాన్న పూర్వ సిద్ధోపాయ ఇతి భావః - భక్తిప్ర
పత్తి ప్రముఖం తస్య భగవతః వశీకార కారణం సత్ తత్తత్ఫలాధికసాధ్యత్వా త్యాధ్యోపాయంవిదుఃబు
ధాః - వశీకరణస్య వాప్రయోజనం కమిత్యత ఆహ . సాధ్యేతి - సాధ్యోపాయేన ఉత్తరం గేణ, ఉత్తర
భితేన . కారుణ్య ప్రవాహేణ లీలాప్రవాహాః నిరుధ్యతే - సహజ కారుణ్యత్వం భవ మేవ సాధ్యోపాయ

సా-ప్ర— యోగ మప్యాహ . సమస్త పురుషార్థానా మిత్యాదినా . నిరోధకా స్సద్వే లీయంత
ఇత్యన్వయః-అధికారికృతి సాధ్యత్వంతతః పూర్వసిద్ధత్వం చసిద్ధసాధ్యవ్యపదేశప్రయోజక ధర్మావితిభావః-

సా-వి— సాధ్యోపాయేతి - ఉద్గతాన్తరంగాయస్య ఉత్తరంగః - తరంగశబ్దేన లీలాభి భావన
శక్తయో వివక్షితాః - సాధ్యోపాయోత్తరంగేణ ఉన్నతతరంగవతా - అనేనసాధ్యోపాయస్య మహా మా
రుతసామ్యం గమ్యతే - కారుణ్యప్రవాహ ఉత్పన్నక లీలాప్రవాహం ప్రతిబద్ధాతి - కారుణ్య ప్రవాహా

సా-సం— సమస్తేతి . పూర్వ సిద్ధత్వాత్, పురుష కృతేః పూర్వమేవ సిద్ధత్వాత్ - ఇమం శ్రీవిశిష్టం ద
యా విశిష్టంచ - సాధకస్యేత్యనేన జ్ఞాన శక్తి మ్మత్తా వివక్షితా . అథ ప్రపత్త్యాచే సాధ్యోపాయత్వవ్య
పదేశ ప్రయోజకం ప్రయోజనం చాహ - భక్తి . ప్రభృతి శబ్దేన ఉపాసనా ప్రపత్తి భేదాయ జనాద
యశ్చ వివక్షితాః - తత్తత్ఫలాధిక పురుష కృతి సాధ్యత్వా త్యాధ్యోపాయత్వం - భగవద్వశీకరణ ప్ర
తాద్యాఫల సాధనత్వా దుపాయత్వం చేతిభావః - నన్వ నాద్యనంత మహా పరాధమూలనిగ్రహసంకల్పప్ర
యుక్త లీలా ప్రవాహ ప్రబలేనతికథంసాధ్యోపాయేనతద్వశీకరణం?కథంవాసత్యసంకల్పస్య సంకల్ప స్సం
సార ఏవై తా భ్రామయేయ మిత్యాది రూపాస్తే సనివతక నీయా ఇతి శంకా ద్వయం శ్లోకద్వయేనపరి
హరతి - సాధ్యోపాయోత్తరంగేతి . లీలా ప్రవాహాభి భావక శక్తిరేవ తరంగ శబ్దేన వివక్షితా . ఉద్గ
త స్తరంగో యస్యఉత్తరంగః సాధ్యోపాయానుష్ఠానాదుద్భూతశక్తికనకారుణ్యప్రవాహేణలీలాప్రవాహ

మూ—తేనైవసహాయంతేనైకతాసేతుబంధవత్, స్వతంత్రస్వాసంకల్పా స్వకైంకర్యనిరోధకాః | ప్రసాదనస్యాపాయత్వే శాస్త్రీయేపిఘటించతి | కర్తృత్వావ్యవధానాదైగ్గిసిద్ధోపాయప్రధానతాః | స్వతంత్రస్వాససా. దీ—తతైవపుడుమెచ్చె. తేన, అనలీలాప్రవాహనిరోధలాభ-స్వకైంకర్యనిరోధకశానస్వతంత్రనుడైయ సర్వసంకల్పశుభు నశికుర మెనిక-రార్ - తేనైవతి - భక్తిప్రపత్తి రూప సాధ్యోపాయత్తుకు-ఫలత్రైక్కురిత్తు శాస్త్రసిద్ధమాన ఉపాయత్వ ముడైయాకిలు మివ్యాజ ప్రసాద్యత్వేన ఫలం ప్రత్యవ్యవధానత్తాలుమ్, కర్తృత్వేన స్వాతంత్ర్యత్తాలుమ్, సిద్ధోపాయత్తుకే-ప్రధానో పాయత్వ మెనిక-రార్ - ప్రసాదన స్వేతి-అవ్యవధానాద్యైఃపిష్టవిడ త్తైఃఅద్యశబ్ద త్తైఃసాధ్యోపాయస్వాప్యస్మాదుత్పాదనాదిగ్రహికిరతు-భక్త్యుపాయనిష్ఠదుకు-సిద్ధోపాయాశ్రయణముడైయరుక-స్వతంత్రస్వాసనిష్ఠరైసిద్ధోపాయనిష్ఠరైస్టు విశేషిత్తుచ్చాల్లుకైకుర హేతు చేతు? ఎన్నవరుళి చ్చైయ కిరార్ - స్వతంత్రేతి - సిద్ధోపాయ స్వీకారా సంశరమ్

సా.స్వా—కార్యవశీ కరణం- తత్కార్యం లీలాప్రవాహ నిరోధ ఇతి భావః- నను మూల భూత స్వతంత్ర సంకల్పేషు తిష్ఠత్సుకథం లీలా నిరోధ ఇత్ప్రతాహ . తేనైవతి - స్వవ్యం - ప్రసాద నస్వేతి - తస్యా చేతి నతయాన శ్వరతయావభగవతశ్చ కర్తృత్వావ్యవధానా దిభిఃప్రధాన్య మిత్యథః - స్వతంత్రేతి-స్వతంత్ర

సా.ప్ర — ననూపాయ భూతస్య భగవతో నాది సిద్ధత్వేన ప్రసాదనా ననుస్థానే రక్షణౌ నుపపత్తే సదను స్థానే రక్షణౌచ్చ సాధ్యోపాయ మైశ్వ ప్రాధాన్యం స్యాదిత్యత్ర తస్య ప్రసాద ద్వారా సాధ్య సాధకత్వా దిచ్చ పూర్వకం సాధకత్వాభావా ద్భగవ త్సంకల్ప సాధ్య స్వరూప సిద్ధిత్వాచ్చ భగవత ఏవ ప్రాధాన్యమితి దశకయక్ ప్రపన్నస్య భగవ దేక నిష్ఠయాపి భావ్య మిశ్యాహ . ప్రసాదన స్వేత్వాదినా - ఏవంచనతి భ రన్యాసనిష్ఠానాంభగవ దేక నిష్ఠత్వోక్తివ్యుత్థాః-స్వాదిత్యత్రాహ-స్వతంత్రేత్వాదినా-ననుభగవత్సుపాయత్వా

సా.వి—లీలాప్రవాహ సామగ్రిమప్యచ్ఛేత్తుంక దాచిత్ప్రభవతితిభావః-సిద్ధోపాయస్యప్రధాన్యంకథమిత్యత్రాహ- ప్రసాదనస్వేతి- ప్రసాద్యతే ప్రసాదవాక్ క్రియతే అనేనేతిప్రసాదనం-ప్రసాదకారణం- తస్య-నస్వేవం సాధ్యోపాయస్వాపిసత్వే ప్రపన్నానాం భగవ దేకనిష్ఠత్వోక్తివ్యుత్థాః-స్వాదిత్యత్రాహ- స్వతంత్రస్వాసేతి-

సా.సం— నిరోధాను గుణ ప్రకషణవతేత్యథః - యథా సముద్రస్యచంద్రోదయానంతరం ఉత్తరంగస్య నదీ ప్రవాహ నిరోధ కత్వ మితి భావః . తేనైవ, కారుణ్య ప్రవాహేణైవ - అపి శబ్దోవిరోధ సూచకః - యద్యపి స్వతంత్రస్య సంకల్పా స్సత్వాశ్చ, తథాపి స్వకైంకర్య నిరోధ కత్వాత్తై సర్వేపి మోక్ష ప్రతిబంధకా స్సంకల్ప కార్య లీలాప్రవాహ లీయంతే . స్వకైంకర్య నిరోధకత్వా దితి హేతునా శేషిణ ఇతిపదాభి ప్రేతం విపృతం-నహి స్వాభిమత తమాతి శయ లాభం ప్రాజ్ఞ శ్శేషీ నిరోధ యతితి భావః . యథామహ ప్రవాహేణ నైకతా స్సేతవా నశ్యంతి తత్ఫేథః - నన్వన్వయ వ్యతి రేకా భ్యాం సాధ్యోపాయస్యైవ ప్రాధాన్యే సామాన్య కారణస్య భగ వతః ప్రధానో పాయత్వం కథం సిద్ధే దిత్వ త్రాహ - ప్రసాద నస్వేతి - ప్రసాదజనకస్యే త్యథః - శాస్త్రీయేపి, శాస్త్ర విహితేపి - కర్తృత్వం , ప్రసాదనరూప ప్రపత్త్యాదినిష్పాదనాను గుణ కృత్యాశ్రయత్వం - ఫలప్రదాన సంకల్పా శ్రీయత్వంచ - అవ్యవధానం, సాక్షాత్ఫల లంభకత్వం - అది శబ్దాత్స్థిరత్వ సవేశకత్వాది సం గ్రహః - ననుసాధ్యోపాయత్వేన ప్రపత్త్యా దరణే, త్వమేవోపాయభూతోమే భవే, త్యుక్తా సిద్ధోపాయైక నిష్ఠాహీయేతేత్యత్రాహ - స్వతంత్రేతి - భక్త

మూ—నిష్ఠానాంసద్ధోపాయేవిభాస్థిః॥ ఉదాహరణ్యయత్న విరతిశ్చక్రైః ప్రోక్తావిశేషశః । అతోయదథాం
స్వభర స్సిద్ధోపాయే నివేశితః । తదథాం శాంతయతోసౌ సిద్ధోపాయంప్రతిక్షతే । ప్రపత్తే లక్షణజే

సా-నీ—తదథామాకబరువ్యాపారమిత్తై యైస్తుతోస్తుక్తకాకసిద్ధోపాయనిష్ఠైః పుష్కలైః పుష్కలైః సైః
అత ఇతి - స్వప్రార్థామ్ - భగవానుడైః పుష్కలైః ప్రమాణ మతు ? ఎప్పు వరుళి చెప్పే మ్మి రారే -
ప్రపత్తే లక్షణజే - లక్షణే, “అనన్యసాధ్యే సాధ్యే, ఎవర శ్లోక త్రిత్. అట్టి “త దకో పాయ తా

సా-నా—ప్రపత్తి నిష్ఠానాంపశ్చత్స్యయత్న విరతిశ్చక్రైః సిద్ధోపాయే నిష్ఠావిశేషైః కేత్యథాః - ఏవం
త్వత్తర కాలేనిత్య నైమిత్తికా నిష్ఠానం న్యూ దిత్వత్రాహ . అత ఇతి - తదథాం మోక్షార్థాం శాంత
యత్నశ్చ - సిద్ధోపాయం ప్రతిక్షతే - నిత్య నైమిత్తికాని కంతున మోక్షార్థా మితి భావః - ననున్య
తంత్ర న్యాస నిష్ఠానామితి స్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్ఠాన్ ప్రతిభక్త సాధారణ రక్ష కత్వ వ్యతిరేకేణ భగవత ఉ
పాయత్వ న్నాను ఆకారాంతర ముక్తం - తత్ర ప్రమాణ కేమిత్య త్రాహ - ప్రపత్తే రితి - బ్రహ్మణి స్వ
రూపతో గుణ తశ్చ అనవధి కాతిశాయ శాలిని సర్వోత్కృష్టే భగ వతి. ప్రపత్తే లక్షణజే , “ అనన్య
సాధ్యే సాధ్యే నుహవిశ్వాస పూర్వకమ్ - తదకోపాయతాయాచ్చాప్రపత్తి శ్శరణాగతి ,, రితి లక్షణవాక్యే -

సా-ప్ర— ధ్యవసాయేపి స్వయత్న వినివృత్తి నోపపద్యతే - సత్య నైమిత్తిక రూపాజ్ఞా క్రింక ర్యస్య
చానేకస్య వ్యాపారస్య విద్యమానత్వా దిత్వత్రాహ - అతోయ దథా మిత్వాది - నను భగవత ఉపాయత్వే
సిద్ధేతస్య ప్రధానోపాయత్వం సిద్ధ్యేత్ - తదేవ కుతః ? క్వాచిత్ సేతుత్వ శ్రుతే లక్షణ జాయా ప్త్య
ప్రపత్తే రిత్వత్ర బహు ప్రమాణేషు పాయత్వ శ్రవణా చ్ఛ్రీతస్యచ విపరీ తావ గాహి ప్రత్యక్ష శ్రుశ్శోర
న్యతరా భావే లాక్షణిక త్యాంగీకారో నయుక్త ఇత్యభిప్రాయన్నాహ - ప్రపత్తే లక్షణజే త్యాదినా - “అ
నన్య సాధ్య ,, ఇత్యా రభ్య “ తదకో పాయతాయా చ్చాప్రపత్తి శ్శరణాగతి ,, రితి లక్షణ వాక్యే
“ ఉపాయే గృహ ,, ఇత్యారభ్య “సాంప్రతంత్యేష ఉపాయా శ్శైకవాచక,, ఇత్యుపాయవాచకతమో

సా-వి— విభాస్థితిః, తదేకనిష్ఠత్వం - ఉదాహరణ్య, ప్రపత్తి ఉదాహరణ్యం - తపీన్ద్రంగర్యవిరతిరపి స్యా
దిత్యతత్రాహ - అతోయదథా మితి - నను భగవత ఉపాయత్వే కిం ప్రమాణమిత్యతత్రాహ. ప్రపత్తావితి - లక్షణే

సా-సం— వ్యావృత్తయ స్వతంత్రపదం . విభా, శేషిణి. స్థితిః, త్వమేవాపాయఇతి ధీయాపానిష్ఠా.
ఉదాహరణ్య, ప్రపత్త్యనుష్ఠాన ఉదాహరణ్యం - స్వయత్నవిరతి వ్యక్తైః . యదథాంసా తదథాంస్వ వ్యా
పార నివృత్తిఖ్యాపనాయ- నతుప్రపత్తి మపి పరిత్యక్త మితిభావః - విశేషతః, అసాధారణ్యేన - ప్రోక్తా,
పూర్వైరితిశేషః - అతఏవాతి ప్రసంగోపి పరిహృతఇతి - సిద్ధోపాయైక నిష్ఠా సన్నివేశం దశా యతి.
అతఇతి - ఫలవిశేష ముద్దిశ్యైవ న్యస్త భరత్వాదిత్యథాః - తేన భగవదారాధన గురు శుశ్రూషా ద్భక్తర
ణం నప్రసక్తమితిభావః - సిద్ధోపాయత్వేన స్వీకృతస్య భగవతో రక్షణ కాలం ప్రతిక్షత ఇత్య థాః -
నను బ్రహ్మణి ప్రధానోపాయత్వ మస్మిచ్చేన్నీహోపాయైక నిష్ఠతయాతత్ప్రతీక్షణ ముచితమ్ - త దేవ
నాస్తి. మానాభావా దిత్వత్రాహ - ప్రపత్తేరితి - ప్రపత్తేరిత్యే తల్లక్షణ తాది చతుష్కాన్యస్థేతి - లక్ష
ణే, “అనన్య సాధ్య,, ఇత్యాది లక్షణవాక్యే -

మూ— మంత్రే విభావాక్యాంతరేషుచ | భాష్యాదౌ సంప్రదాయే చోపాయ త్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్ |

సా-దీ— యాచ్ఛా, ఎన్ఱత. మంత్రే, ద్వయత్తిత్ - చరణౌ శరణమెన్నతిరే-విధౌ, చరమశ్లోకత్తిత్ - “ మామే కం శరణవ్రజ,, ఎన్ఱతేరే - వాక్యాంతరేషు, “ శంఖవక్రపాణే భవశరణం - శ్రీరామశ్మణం - నివాసశ్మణం సుహృద్, త్యాది - చరమశ్లోక యోజనా విశేషత్తిత్ చ్చిన్న ధర్మకత్వత్తై యమ్ శౌల్లుకిరార్ -

సా-ర్వా— మంత్రే, ద్వయాయ్ మంత్రే - విధౌ, చరమశ్లోకే . వాక్యాంతరేషు - “ భవశరణ మిత్యా,, ది వాక్యాంతరేషు- భాష్యాదౌ “ తస్యచ వశీ కరణం తచ్చరణా గతిరేవే,, త్యాదౌ శ్రీమద్గీతా భాష్యాదౌ - సంప్రదాయే - “ తవభరోహ మకారి పిథామితైశ్శరణ మిత్యపి వాచ ముదైరిర,, మిత్యాదౌ - ఉపాయత్వం రక్షకత్వ వ్యతిరేకేణ ఉపాయత్వ న్నామా కారాంతరం “ ఉపాయే గృహ రక్షిత్రోశ్చ బద్ధ శ్శరణ మిత్యయమ్ | వత్తతేసాం ప్రతం త్వేష ఉపాయార్థక వాచక,, ఇత్యాది ప్రమాణాను గుణ్యేన ఉపాయార్థక శరణ శబ్దాద్దిధి - స్థితం, ప్రతిష్ఠితం - బ్రహ్మ శబ్ద సూచిత సర్వోత్కర్షణ శాలి నః చేతనా చేతన సాధారణోపాయ త్యాభి ధానే నిందారూపా పచార ప్రసంగేన సాధ్యో పాయాంతర

సా-ప్ర— క్తశరణశబ్దయ క్తద్వయరూపకరణమంత్రే- “ మామేకం శరణం వ్రజ. గ్రసేత్సంహార సమయే జగచ్చ బదరాండ వత్ | లీలాయా యస్మ భగవాన్స్తం గచ్చ శరణం హరి,, మితి ప్రపత్తి విధివాక్యే - “ ఉపాయం వృణు లక్ష్మీ శంత మమే యం విచింత్యచే,, త్యాది వాక్యాంతరేషు- ప్రాప్య పరమ పురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వస్యైవోపాయత్వో పపత్తేః “ నాయ మాత్మా ప్రపదనే నలభ్యోన మేధ యాన బహు నాశ్రుతేన-యమే వైష వృణుతే తేన లభ్యం నైష ఆత్మావి వృణుతే తదాంసా,, మిత్య నన్యోపాయత్వ శ్రవణాది త్యుపపత్తే శ్చేతి సూత్ర భాష్యే “ ఉపాయో పేయత్వే తదిహత వత్తత్వం నతుగుణా,, విత్యాది సాంప్రదాయ కోపచేశ పారంపర్యే చేత్యధిక - నను “ చోదనా లక్షణార్థోక ధర్మక,, ఇత్యుక్త తీత్యా విధివాక్యే శ్చేతన కృతీసాధ్యతయాబోధిత నైవా లౌకికశ్రేయస్సాధ నత్వ రూప ధర్మకత్వోక్త

సా-వి— తదేకోపాయతాయాచ్ఛేత్యత్ర. మంత్రే, ద్వయే శరణమిత్యత్ర. విధౌ, శరణం వ్రజేత్యత్ర-వాక్యాంతరేషు,, “ గ్రసేత్సంహార సమయే జగచ్చ బదరాండ వత్ | లీలాయా యస్మ భగవాన్ తంగచ్చ శరణం హరిమ్,, ఇత్యాప్తౌ పదేశేషు. భాష్యే, ప్రాప్యస్య పరమ పురుషస్య స్వప్రాప్తయే స్వస్యైవోపపత్తైరిత్యాదిషు. సంప్రదాయేషు, పూర్వాచార్య ప్రభుత్యవాచీన పర్యంతేషు. సిద్ధోపాయ ఇతివ్యవహారేచ బ్రహ్మణి శ్రీవిశిష్టే ఉపాయత్వం స్థితం - ఏతావత్ప్రమాణ సిద్ధమిత్యధిక - నను ధర్మకస్యైవ ఫలంప్రతి ముఖ్యోపాయ త్యా

సా-సం— మంత్రే, ద్వయే- తత్ర ఉపాయార్థై కవాచక శరణశబ్దోపశ్లేషా ద్భగవచ్చరణయోరేవోపాయత్వ సిద్ధి రితి భావని - విధౌ, ప్రపత్తి విధాయకే చరమశ్లోకే - “ గ్రసేత్సంహార సమయే జగచ్చ బదరాండ వత్ | లీలాయా యస్మ భగవాన్స్తంగచ్చ శరణం హరిమ్ | రాఘవం శరణం గత,, త్యాదికం వాక్యాంతరేషు చేత్యనేనోచ్యతే - భాష్య పదేనోప పత్తే శ్చేతి సూత్రభాష్యం - స్వప్రాప్తయే స్వస్యైవోపాయత్వోపపత్తే రిత్యుక్తం వివక్షితమ్ - ఆదిశబ్దేన “ ఆరేసకునిక పాతమే,, ఇత్యాదయ శ్శతరిపు ప్రముఖ ఋషి వరాది సూక్తయో గృహ్యంతే . సంప్రదాయని, ఉపచేశ పారంపర్యం - ఉపాయత్వం, ప్రధానోపాయత్వం - బ్రహ్మణి, జ్ఞానశక్తికరుణా శ్రీవిశిష్టే - స్థితం, పర్యవసన్నం -

మూ— పూర్వ సిద్ధస్యచేశాదే ధర్మత్వం యద్యదిష్యతే । ఏవంతత్వవిదఃప్రాహుః కృష్ణంధమం సనాతనమ్ ,, ఇస్సిద్ధోపాయమ్ రహస్యత్రయ త్రిత్ ప్రథమాక్షరాదిస్థానశ్శిలేఅనుసంభేయమ్-

సా-దీ—పూర్వేతి - “యేచవేరవిదోవిప్రాః,, ఎన్టుశ్లోకాథం ప్రత్యభిజ్ఞాపితమాకిరతు.

అనుగ్రహ చ్చియోపత్యస్తన్మూలాచార్యవిశ్వాత్ । సత్సంప్రదాయ సిద్ధేశ్వ తత్వజ్ఞానోదయో భవేత్ ॥ ౧ ॥ గురుపారంపరీప్రాప్త తత్త్వాథావగతిగుణోః । సత్సంప్రదాయ శ్చేదిస్సాన్యచిప్యస్యావహితస్యతుః॥ప్రామాణికాథావహృతిద్వివిధాదుష్టనాదినామ్ । ఏకావిధూత్యపహృతిస్సాన్యద్విధూతి

సా-స్వా— స్థానాపన్నత్వా పరపర్యాయంఅస్యఉపాయో భవేయ మిత్యాకారక సంకల్పవత్సరూపముపాయత్వం అత్యంతో త్కషావహ మాకారం ప్రామాణిక మెన్టు కరుతు - తదథమకవే ఇబ్బ నిరతిశయో త్కషా వాచి బ్రహ్మ శబ్దముమ్ ఉపాయత్వ శబ్ద ముమ్ ప్రయుక్త మెన్టుపడి . ఇబ్బ శ్రేమతి బ్రహ్మణి ఎన్టు వివక్షితమ్ - “ శ్రేమతః పూర్వ సిద్ధత్వా త్సిద్ధోపాయ మిమంవిదుః ,, ఇత్యుపక్రమాద కింననంప్రతి శరణ్యస్య ఉపాయంతర స్థానాపన్నత్వ రూపా కారాంతర ముచాడాకిత్ సర్వ సాధారణ సిద్ధోపాయ త్వాకారే ప్రమాణ ముచాడా ? “ కృష్ణం ధమం సనాతనమ్ ,, మిత్యాదికం ప్రమాణ మెన్నిల్ ధర్మశబ్దం క్రియా వాచి యన్తో ? సిద్ధోపాయ వాచి యన్తో ? ఎన్న వరుళి చెప్పియేకిరాల్ - పూర్వ సిద్ధస్యేతి - దేశాది కళుక్క లౌకిక శ్రేయస్సాధన తయా ధర్మత్వమ్ పోలే శరణ్య నుక్కుమ్ సిద్ధోపాయ త్వ రూప ధర్మత్వం ప్రామాణిక మెన్టు కరుతు -

సా-ప్ర—భగవత సిద్ధ రూపస్యకృతి సాధ్యత్వాభావా ధర్మత్వానుపపత్తే స్తస్యావాయత్వమాప్నోతా కమేవేత్యత్రా లౌకిక శ్రేయస్సాధనస్యైవ ధర్మత్వాత్ - “ద్రవ్యక్రియాగుణాదీనాం ధర్మత్వంస్థాపయిష్యత ,, ఇతి భట్టా చార్యోక్త ద్రవ్య క్రియా గుణాదివ సిద్ధ స్వరూప స్యాపి భగవతో ధర్మత్వం మఖ్యమేవేతినోపాయత్వ మాప చారిక మిత్యభిప్రయన్నాహ - పూర్వ సిద్ధస్యే త్యాదినా - ఏవం సిద్ధోపాయ శోధనస్య రహస్యత్రయ ప్రతిపాద్యత్వ మాహ . ఇస్సిద్ధోపాయ మిత్యాదినా .

సా-వి— చోదనా లక్షణోధో ధర్మఇతికృతసాధ్య నైవధర్మత్వాద్భగవతఉపాయత్వమాపచారికం స్యాదిత్యతాహ - పూర్వసిద్ధస్యేతి. “ద్రవ్యక్రియాగుణాదీనాం ధర్మత్వంస్థాపయిష్యత,, ఇతిభట్టాక్త రీత్యా చోదనాలక్షణత్వ వ్యవదేశాది వ్యవ్యాప్తి గ్రస్తత్వాదలౌకిక శ్రేయస్సాధనత్వంధర్మలక్షణం వాచ్యమితి భగవతో ప్యుక్త లక్షణ సత్వేన ధర్మత్వా స్మఖ్య మేవోపాయత్వ మితి భావః - అత్రాయమధికారాథంసంగ్రహః.తత్వజ్ఞానస్యశ్రీమ్రాను వృత్తయేస్వామినిగ్రహః।అపరాధవశాజ్ఞాతోహేతుస్తద్వినివతనె॥ప్రధానకారణానితీన్యస్మతే ఇతివాప్తీయః । ఆచార్యానుగ్రహస్సంప్రదాయసిద్ధిరమీషుచ॥

సా - సం — నన్య లౌకిక శ్రేయస్సాధనత్వ కృత ముపాయత్వం చోదనా ప్రమాణక ధర్మనైవ్యవసాది రూప స్య భగవత ఇత్యత్రాహ- పూర్వ సిద్ధ స్యేతి - కృతేః పూర్వ మేవ సిద్ధస్య - సమేయజేతేష్యుక్తో దేశః - ఆది శబ్దేన “సాయంజు హూతి,, త్యాది నోక్తాః కాల, ద్రవ్య, క్రియా గుణాదయశ్చ వివక్షితాః - దేశా దేర లౌకిక శ్రేయస్సాధనత్వాద్ధి ధర్మత్వ మిష్యతే - ఏవం తథా తత్వవిదః, “యేచవేర విద ,, ఇత్యుక్తాః - కృష్ణం సనాతనం అనాది సిద్ధం ధమం ప్రాహుః - ధర్మతేన ।పాహుః.

సా.ద్— మతోపరా || ౩ || విభూతిమంతం నేచ్ఛంతి కేచిదన్యే పునఃపరమ్ | విభూతి మంతం సంకల్ప్య తద్వి
భూతిం హరించిదుః || ౪ || కేచిద్విభూతిం నేచ్ఛంతి తాం సంమత్వా పరేపునః | ఈశ సంబంధ ర హి తాం
స్వతంత్రాం వాన్యగాం చిదుః || ౫ || మృదుప్రజ్ఞప్రపన్నస్య యద్యేతేష్యేక మాపతేత్ | దేవాదసత్సంగ వశా
దధాధో నిపతేదయమ్ || ౬ || బంధనేచేతనస్యేక స్వాతంత్ర్యం ముఖ్యకారణమ్ | అజ్ఞాతిలం ఘనం తత్ర
సహకారితయా స్మృతమ్ || ౭ || మోక్షణే చేతనస్యేక కరుణా ముఖ్య కారణమ్ | తద్వశీ కరణంచాత్ర సహ
కారితయేష్యతే || ౮ || స్వాన్నిదాయస్య స్వాతంత్ర్యం సర్వచేతనబాధకమ్ | అస్వతంత్రస్య కారుణ్యం వ్య
థంస్వస్యాపి బాధకమ్ || ౯ || స్వతంత్రస్య కారుణ్యం సర్వానిష్ఠ నివర్తకమ్ | అశ్రితానాం స్వస్యచాపి
మనసః ప్రీతికారణమ్ || ౧౦ || వ్యసనేషు మనుష్యాణాం దుఃఖాభినయ చాశితుః | రంజనా యానుకూలానాం
మోహనాయాశ్రితద్విషామ్ || ౧౧ || హితకృత్యాద్రక్షితేశ ఉపాయస్తత్ర చోదనాత్ | రక్షాధలిత్వా ఛేషీ
చ శేషిత్వాత్పాప్య ఈశితుః || ౧౨ || రక్షకత్వ ముపాయత్వం శేషిత్వం ప్రాప్యతాపిచ | ధర్మిణాం హి
క సన్మాన సిద్ధం విష్ణోశ్చతుష్టయమ్ || ౧౩ || కర్తవ్యత్వేన విహితా ప్రపత్తిర్నాధికారిణః | విశేషణంభవే
న్నోచే ద్భక్తిశ్చాపి తథాభవేత్ || ౧౪ || సంబంధధీ రక్షణేచ్ఛా నిషేధా భావ పూ వికా | రక్షణేనైవ
హేతుస్యా దీశస్యాతప్రసంగతః || ౧౫ || సర్వస్య రక్షితాశ్రిత స్వప్రవర్తిత హేతుతః | స్వయం ప్రస
న్నోభవతి త్యేవంభావయేత్సుధీః || ౧౬ || శ్రీయోవిశేషణత్వా న్నభగ్నానన్యార్థతాయథా | అనన్యోపాయ
తాచాపి తథాత్వాన్నవిహన్యతే || ౧౭ || అత్రానన్యార్థతా, అన్యప్రయోజనత్వమ్ - ఉపలక్షణతా పక్షే
తుల్యన్యాయతయా శ్రియః | గుణేహ విగ్రహదీనా ముపలక్షణ తాపతేత్ || ౧౮ || సహ సద్ధర్మచారి ణ్యా
శ్శ్రీయోన్య నివర్తకత్వమ్ | శతారి వాల్మీకి ముఖాన్వప్రబంధేషు సంజగుః || ౧౯ || సర్వేషువిష్ణో రూపేషు
రమావక్ష్యత్యున్మితా | అతస్తదంతర్ధూతాసా శాస్త్రేన పుధగుచ్ఛతే || ౨౦ ||

ఇవ్వధికారత్వి లుపోద్ఘాత త్తిల్ కమవశ్యరూక్కు కమకయథా జ్ఞానమ్ పిరవామైక్యకాకారణ
మాన భగవన్ని గ్రహాత్మక్కు శమనమాకమూస్తుకారణముమ్, అతిల్ సత్సంప్రదాయసిద్ధిస్వరూపముమ్, శాస్త్రా
నధిక్రతర్కు మితువేద్రధాన మెస్తుమిడముమ్, మత్తుక్కార్కు సత్కర్కానుగృహీత సచ్చాస్త్రప్రవణానుమ
తియుమ్, హేతుకాది సంసగ్గ మవశ్య పరిహార్యమెస్తుమ్, తత్సంసగ్గత్తిల్ వరు మనథక ముమ్, ఆస్తిక
రుక్కు మసత్సంసగ్గత్తాల్ కలక్కుజ్జీవరవుమ్, అతుక్కుప్పరిహారమ్ పతోణుమతుమ్, పరిహరిచూతపోతు

సా.వి— సంప్రదాయాదేవ సిద్ధి శ్చాప్రేక్ష్యనధికారిణామ్ | హరిరేవ పరంతత్వ మిత్యాద్యాచార్యవాక్య
తః || గ్రహణం యత్సంప్రదాయ సిద్ధిస్తదిహకథ్యతే | శాస్త్రాధికారిణాం సమ్యగపి విశ్వాస శాలి నామ్ ||
జ్ఞానదాధ్యాయ విమతీక ప్రతి సంబంధ నాయక | సచ్చాస్త్రప్రవణంకార్యం తత్త్వవిద్దేశికాంతి కాల్ ||
సహవాసోనకతవ్యో బాహ్యైరపి కుదృష్టిభిః | సహవాసేనతిభవే ద్బాహ్యతా జ్ఞానవిప్లవాల్ || ఆస్తి
కస్యతుబాహ్యత్వా నుత్పత్తావపి తద్ధియః | కాలుష్యంవా భవేత్తస్మా త్యక్తవ్యా త్తేస్తుసంగతిః || ఉ పో
ద్ధాతతమైతాదృ గథానుక్త్యా తతఃపరమ్ | స్వాతంత్ర్యాదీశ్వరో రక్షే తాగతే స్వాభిమ తేస్వతః || ని
హేతురీత్యత్ర దోషా వైషమ్యాదిభవేత్ప్రభాః | వ్యాజసాపేక్ష ఏవాతో రక్షే దితి సమర్థితమ్ || సం
బంధా దేవసంరక్షే త్వుంసంకృత్యం నకించనస్థితవృద్ధ్యంనిత్యముక్తిప్రసంగాద్యనివారితమ్ || పూర్వఖండే

మూ-మన్నుమనైత్తురవామ్మరుణ్ మాత్తరుళాళియుమాయ్, తన్ని నైవాలనైత్తుమ్ తరిత్తోజుమ్ తనియైత్తాయ్,
సా-దీ- సంశయవిపర్యయజ్ఞానత్తాత్ వరుమనభక్తైయుమ్ శోల్లి అనంతరమ్ సిద్ధోపాయత్తిల్ ఈశ్వరస్వా
తంత్ర్య సహజకారుణ్యమడియాక వరుమ్ కలక్కజ్జళుక్కు పురిహరణ్ శుమ్, గుణవిశేష సంబంధ విశేష మడి
యాక వరు మవైక్కు పరి హరణ్ శుమ్, పత్తి సంబంధ త్తిల్ వరుమ్ శంకై కళుక్కు పరిహరణ్ శుమ్
శోల్లి త్తై క్కట్టినాత్ .

సిద్ధోపాయ విషయ త్తిల్ ఉక్తార్థా సంగ్రహరూపమాక పాట్టరుళి చ్చెయ్ కి రా ర్ - మన్ను
మిత్యాది - మన్ను మనైత్తురవామ్, నిత్య సర్వవిధ బంధువామ్ - మరుల్ మాత్తరుళాళియుమాయ్, అజ్ఞాన
నాశక కృపాసముద్ర మాయ్ - తన్ని నై వాలనైత్తుమ్, స్వసంకల్ప రూప జ్ఞాన త్తాత్ సర్వపదార్థజ్ఞతైయు
మ్ - తరిత్తు, ధరిత్తు. రక్షిక్కు-మవనాయ్-ఇత్తాత్ సార్వజ్ఞసర్వశక్తిత్వజ్ఞశోల్లిలప్పట్టన-ఓజుమ్ తనియైత్తాయ్

సా-స్వా-ఇప్పడి శరణ్య నుక్కు ఉపాయాంతర స్థానాపత్తి రూపోపాయత్వ ముణ్ జాకిల్ అకించ నానాం
సర్వేషాం వ్యాజ మంతరేణ మోక్షమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్నిర శంకైయై పరిహరియా నిస్తు కొణ్ మల
ధి కారాథత్తై ప్పాట్టాల్ సంగ్ర హిక్కి-రార్ - మన్నుమితి . మన్నుమ్, దృఢమాన - అనైత్తుర వాయ్,
సర్వవిధ బాంధవ్య ముత్తైయ నాయ్ - మరుల్, అజ్ఞానమ్ - మాత్తు, నాశకమ్ . అరుళాళి, కృపా సము
ద్రమ్ . అజ్ఞాన నాశక కృపా సముద్ర మాయ్ - తన్ని నైవాల్, స్వసంకల్ప త్తాల్ - అనైత్తుమ్, కృత్స్న
త్తైయుమ్ - తరిత్తు, ధరిత్తు - ధారణ రక్షణాది ప్రయోజక శక్తి యుక్తనా యెన్జ పడి - ఓజుమ్, వ
ధియా నిర్మిర - తని, అద్వితీయ నాన - ఇరైయాయ్, స్వామివామ్ -

సా-ప్ర- ఉక్త ప్రకారేణ భగవత సిద్ధోపాయత్వం స్త్రీ శూద్రాదీనా మను సంధానాథకం ద్రామిడగా
ధయాహ . మన్ను మనైత్తురవా యిత్యాదినా - మన్ను మనైత్తురవాయ్, “ మాతాపితా భ్రాతానివాసశ్చ
రణం సుహృద్గతి నాకారాయణ ,, ఇత్యుక్త ప్రకారేణ వినాశ రహిత సర్వ విధ బంధు ధూత్యా - మరు
ల్ మాత్తరుళాళియుమాయ్ , “ యేనా శ్రుతం శ్రుతం భవతి ,, త్యుక్త ప్రకారేణ స్వజ్ఞానేన సర్వవిష
యా జ్ఞానస్య నివర్తక కృపా సముద్రో ధూత్యా - సముద్రో యథాపరిచ్ఛిన్న జలాధికరణ మేవ మపరి
చ్ఛిన్న కారుణ్యవానిత్యథాః-తన్ని నై వాలనైత్తుమ్ తరిత్తోజుమ్ తనియైత్తాయ్, “ తస్యధ్యానాంతస్ఫలలాటా

సా-వి-ద్వయేశ్రీమచ్ఛబ్దే శ్రీరుపలక్షణమ్ | ఇతిపక్షంప్రతిషేష్య శ్రీస్తుతావివిశేషణమ్ || ఉపాయ ధూతా
విలేవం ప్రాధాన్యేన ప్ర సాధితమ్ ||

లక్ష్యసహాపాయత్వం గాధయాప్యాహ- మన్నుమితి - మన్నుమ్, స్థిరః- అనైత్తుమ్, కృత్స్నః-
ఉరవామ్, బంధుస్సక్ - నిత్యభూతసర్వవిధ బంధుస్సక్ - మరుల్ మాత్తరుళాళియుమాయ్, అజ్ఞాననాశక
కృపాసముద్రః - తన్ని నైవాలనైత్తుమ్ తరిత్తోజుమ్ తనియైత్తాయ్. తన్ని నైవాల్, స్వసంకల్పేన . అ
నైత్తుమ్, సర్వపదార్థః- తరిత్తు, సత్తాంప్రాప్య-ఓజుమ్, యథావర్ధేతతథా-తని, అద్వితీయః-ఇత్తైయాయ్,

సా-సం- మన్ను మిత్యాది - నిత్య నిరుపాధి కాంత రజ్జ సర్వ విధ బంధుస్సక్ “ మాతా పితా భ్రాతానివా
సః - సర్వేషా మేవ లోకానాం పితా మాతావ మాధవ ,, ఇత్యాదిక మహా భావ్యమ్ - అజ్ఞానాదినివర్త
క కృపా సాగ రస్సక్ - తన్నితి - స్వసం కల్పే నైవ కృత్స్న మపి ధృత్వా . ఓజుమ్ తని యైత్తాయ్,

మూ—ఇన్నముతత్రముతా లిరజ్జుమ్ తిరునారణనే, మన్నియవక శరణ్ మతోర్ పత్తివరిప్పవరే || ౩౦ ||

సా-దీ.— వ ధికాహమ్ నిస్స మాభ్య ధిక శేషియామ్ - ఇన్న ముతత్రముతాలిరజ్జుమ్, ఇ నియ వ మృతత్తిల్ పిరన్త- అగుతు, పిరాట్టి . అవల్ పురుష కారమాక దయై పుణ్ణు మవనాన . తిరునారణనే, శ్రీమన్నారాయణనే - మన్నియవక శరణ్, సిద్ధమాన దృఢోపాయమ్ - ఆరెన్న్దిల్, మతోర్ పత్తివరిప్ప వరే, ఉపాయాంతరా శక్తరాయ శరణ వరణమ్ పణ్ణువార్ కళైన్దె || ౩౦ ||

సా-స్వా — ఇక, భోగ్యమాన - అము తత్తు, అమృతత్తిలే పిరన్త - అము తాల్, అమృత స్వరూపైయాన పెరియ పిరాట్టి యాకిర పురుష కారతాతే-ఇరజ్జుమ్ , దయై పణ్ణుమవనాన - తిరునారణనే, శ్రీవిజ్ఞాన నారాయణనే - ఇతి నాలేపురుష కారతాకారం తవిర రక్షా సంకల్పా ద్యుప కార వత్తయా శ్రీరూప వి శేషణ విజిష్ట నారాయణనే- మతోర్ పత్తిన్ది . వేరు అవలంబన మిల్లాత, భక్తి యోగాది రహితరానవకిం చన రామ్ . వరిప్ప వర్కు, శరణా గతిపణ్ణెన వరుక్కే - మన్నియ, పూర్వ సిద్ధ మాన - వక శరణ్, సుదృఢో పాయమ్ - ఉపాయాంతర స్థానాపన్నక- భగవత ఉపా యాంతర స్థానా పత్తియుమ్ వ్యాజసా పేక్ష మాక్తే యాల్ సర్వ ముక్తి ప్రసంగమిల్లెయెన్దపడి - సంబంధ కారుణ్య శక్తి పూణ్ణ నా యిరున్దా లుమ్ వ్యాజ మపేక్ష్యే వోపాయాంతరస్థానాపన్న నాయ్ మోక్ష ప్రదనా మెన్దు కరున్తు - || ౩౦ ||

సా-ప్ర— త్వేదోప తత్-సోకామయత. బహుస్యాం ప్రజాయేయే,, త్యాద్యుక్తరీత్యాస్వసంకల్పాత్కృ త్సంయథా సత్తాం ప్రాప్య అభివృద్ధం స్యాత్తథా ద్వితీయ స్వామీ ఘాత్వా - ఇన్న ముతత్ర ముతా లి రజ్జుమ్, సర్వేభ్యో భోగ్యతమే భ్యో త్యంతభోగ్యతమాయా లక్ష్యాప్రేరణాదస్మాను కృపాం కుర్వ- తిరునారణనే, శ్రీమన్నారాయణ ఏవ - మతోర్ పత్తిన్ది వరిప్పవరే, భగవ ద్వ్యతిరిక్తావ లంబన రాహి త్యేనతమేవ శరణ తయాస్వీకృత వతామేవ-మన్నియవక శరణ్, నిత్యసుదృఢోపాయోఽవే దిత్యర్థః || ౩౦ ||

సా-వి— స్వామీసక - సంకల్పమాత్రేణ సకల వహ్మవి సత్తాం ప్రాపయ్య యథా వధేరక త థా కృ త్వా అద్వీతీయ స్వామిభూతకి - ఇన్నముతత్రముతా లిరజ్జుమ్. ఇక, భో గ్యా త్ - అ ము త త్తు , అమృతాల్. అముతాల్, అమృతభూతయా అత్యంత భోగ్యతమ యా లక్ష్యోనహ - ఇరు జ్జు మ్ , ద యాంకుర్వక - తిరునారణనే, శ్రీమన్నారాయణఏవ. మతోర్ పత్తిన్ది వరిప్పవరే. మత్తు , అతిరిక్త స్వ - ఓర్, ఏకస్య.పత్తు , ఆశ్రయణస్య.ఇన్ది, రాహిత్యేన- వరిప్పవరేక్కే , భగవంతం వృణ్వతామేవ - మన్నియ , నిత్యం - వక, దృఢం - శరణ్, ఉపాయః - నిరపాయ ఉపాయ ఇత్యర్థః ||

సా-సం— శ్రమాదిరాహిత్యేనవధమానాద్వల్గవద ద్వితీయ స్వామీ ఘాత్వా - ఇన్నితి - భోగ్యభూతాషు తాదపి-భోగ్య తమయాశ్రియాపురుషకారభూతయా-ఇరజ్జే గుమ్, రక్ష్యవస్తువిషయకకృపావిజిష్టశ్రీవిజిష్టోనా రాయణ ఏవ - తత్ర పురుష కారత్వేనలక్ష్మీ ముపాదాయ పునః తిరునారణనే ఇత్యుక్త్యా సంబంధ జ్ఞాన శ క్తి కరుణా విజిష్ట వల్లక్ష్మీ విజిష్టఏవ భరం స్వీకరుతే - తేష్వర్థ సామధ్యాచ్ఛ్రియ శ్చేషిత్య వద్భరస్వీ కరణ రక్షా సంకల్ప చందః - అతో పర్యవసాన వృత్త్యా శేషిత్య వదుపా యత్వ మప్య భయాధి స్థాన మి త్యుక్తం భవతి - మన్నియ వితి . ఉపాయాంతర రాహిత్యేన అసన్య ప్రయోజన తయాచ , త్వమేవో పా య భూతోమే భవే ,, తివరణ వాక్యవతాం నిత్య నిరుపాధిక దృఢతరోపా య ఇతరతః - || ౩౦ ||

మూ-విశ్రామ్యద్భిరుపర్యుపర్యపిదివాన క్తంబహిదేశానైరస్మదే శికసంప్రదాయరహితైరద్యాపివాలక్షితః।
సా-దీ— తద్యథా పారణ్యనిధిం నిహితమక్షేత్రజ్ఞా ఉపర్యుపరి సంవరంతోన విచేయుః,, ఎన్ని-ర
శ్రుత్యథాక్షేత్రస్మరిప్రియా నిష్టకొడడు ఇన్త సిద్ధోపాయాఖ్యనిధి రద్యాపి బాహ్యకు దృష్టికళాత్ అ
దృష్టమాయ సాత్వికర్గు స్వయమేవ మున్నే కాణు పుడుకిర తెని-రార్ . విశ్రామ్య ద్భిరితి - దివానక్తం,
సర్వదాయెన్తపడి. ఉపర్యుపరి విశ్రామ్యద్భి రపి- మేతేసంచరియానిష్టార్ కళేయాకిలుమ్ - అస్మదే శికసం
ప్రదాయకూన్యరాక్తయాత్-బహిదేశానైరి, బాహ్యపదాథమాత్రద్రష్టాక్-ళామ్- మతాంతరస్థ రాలు

సా-స్వా— ఇప్పడి,, భాష్యాదా సంప్రదాయే చోపాయత్వం బ్రహ్మణీస్థిత,, మెన్తు వ్యాజమపేక్ష్య
వా పాయాంతర స్థానా పన్నత్వ రూపో పాయత్వమ్ శొన్నతు కూడుమో? శ్రీభాష్య కార దశానస్థరా
న లోకాచార్య ప్రభృతి కళుక్కు మతు తోత్త వేదాదావో? ఎన్న సిద్ధోద్యమ్యాంత్రాతే సన్నికర్షమిరు
న్తాలుమ్ అస్మ దే శిక రాన అప్పుళ్ళా రుదైయ సత్సంప్రదాయ రూప తత్వ జ్ఞాన కారణ మిల్లా మైయాతే
అవర్ కళు క్కుతు తోత్త విత్తైయెన్తు శ్లోకత్తాత సమధిక్కి-రార్- విశ్రామ్య ద్భిరితి -- దివానక్తం, సర్వ
దా - ఉపర్యుపరి విశ్రామ్య ద్భిరపి, ఆసీనైరపి . బహిదేశానైరి, బహివత్త మాన వస్తుమాత్ర దశా
నైః - అంతగత నిధి దశానాయోగ్యిరి - చెదాంత దశానా ద్భుసాదేశానైరి - అన్య సిద్ధాంత సై
శ్చ - అస్మ దే శికాకి, వాది హంసాంబువాహరి - తత్సంప్రదాయరహితైః - అద్యాపి శ్రీమన్నాథముని, యా
మునా చార్య శ్రీభాష్య కారాదిభిస్సమీచినా ధ్వని ప్రవర్తితేపి. నాలక్షితః, అధునాప్య సానిధి నాలక్షిత

సా-ప్ర— నను సర్వవిధ బంధు భూతస్య నిరవధిక కృపా జలధేః పురుష కార భూత లక్ష్యోసహజేవ
శరీరే నిత్య సన్నిహితస్య,, నాయమాత్మప్రవచనేనలభ్య,, ఇత్థాదిశ్రుతిభి రుపాయత్వే నావగతస్సభగవతరి

సా-వి— తద్యథా పారణ్యనిధిం నిహితమక్షేత్రజ్ఞా ఉపర్యుపరి సంవరంతోన విచేయురేవ మేవేమారి పృ
జా అహరహాగచ్ఛంత్య ఏతం బ్రహ్మలోకం నవిందంత్యన్యతేచహి ప్రత్యూఢా,, ఇతి శ్రుత్యథామభి సంధా
యాహ - విశ్రామ్య ద్భిరితి - దివానక్తం, సతతం . ఉపర్యుపరి విశ్రామ్యద్భి రపి బ్రహ్మణీ వి శ్ర మం
కుర్వ ద్భిరపి సుమ ప్రి దశా యాం,, సతా సో మ్య తదా సం పన్నో భ వతీ,, తి నిత్యం బ్రహ్మ నా
సహాకీహూతైరపి- అస్మ దే శికసంప్రదాయర హితైరి , అస్మదాచార్యో పదేశ రహితైరి. బహిదేశా
నైః, ప్రచ్ఛన్న ప్రకట బాహ్యసిద్ధాంతనిష్ఠైరి. అద్యాపి నాలక్షితః, నిధిరపి భూమ్యంతస్థితి-ఉపరిసంచరద్భిరి

సా-సం— నను విచారితో భయ వేదాంత వష శ్రీవిశిష్టవీవ సిద్ధోపాయః ఉపాయత్వ ముభ య
నిష్కమితచ కేననజానంతీ త్యక్తాహ - విశ్రామ్యద్భిరితి - ,, యథాపారణ్య నిధిం నిహితమక్షేత్ర జ్ఞా ఉ
ర్యుపరి సంవ రంతో నవిచే యు స్తథా దివా నక్త ముపరి విశ్రామ్యద్భిరపి బహిదేశానైరి, మతాం
రస్థైరి- యథేవంభగవా న్నాలక్షితః - తథాస్మ దే శిక సంప్రదాయరహితైరపి రహితత్వా దేవ నా
క్షితః - అధ్యాపి, ఉక్తవిధయా తేషామద్య సత్తరగ్గు గృహీత ప్రమాణ సంప్ర దాయ ప్రదేశానేపి
శ్రుతా,, నాయ మాత్మే, తి శ్రుతా - ,, అహం మత్పాత్రిత్య పాయోవైసా త్నాలక్షీపతిస్సవ్యయ
అహంతా బ్రహ్మణ స్తస్య సాహ మస్మి సనాతనీ,, త్యాదిక మిమా భాష్యం - నాలక్షితః, ఇతరి పరవ

మూ— స్వప్రాప్తే స్వయమేవ సాధనతయా జోఘవ్యమాణశ్చైతా సత్వస్థే ఘ భజేతసన్నిధి మసా

సా-దీ.— మేష్వోతుమేకాణప్పదాతతామ్-స్వప్రాప్తేః, స్వపదప్రాప్తేః - స్వయమేవ సాధన భావేన శ్చైతా జోఘవ్యమాణః - “అమృతస్యైష సేతుః. యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః - తమ క్రతుం పశ్యతివీత షోకో భాతుః ప్రసాదా న్మహి మా న మీశ ,, మిత్యాది కళిల్ శోలీల పృట్వ విస్త సిద్ధౌ పాయ రూప మాన నిరవధికాధియానతు సత్సంప్రదాయవిశిష్ట సాత్వికజన్మకళిల్ స్వయమేవసన్నిధియైభజికుమ్-అవర్కశాన్

సా-స్వా— ఇత్యథాః - అనేన “ తద్యథా హిరణ్య నిధి మక్షేత్ర జ్ఞాడపర్యుపరిసంచరంతోనవింఛేయుః- ఏ వమేవేమూః ప్రజా అహరహగఽచ్చంత్య ఏతం బ్రహ్మలోక న్నవిందంత - అన్యతేనహిప్రత్యూఢా ,, ఇతిశ్రు తీవాక్యం జ్ఞాప్యతే - పునరిత్యైలక్షిత ఇత్యత్రాహ-సత్వస్థే ప్వితి. సాత్విక గుణకేషు . నన్నిధింభజేత,

సా-ప్ర— కిమిత్యేతావతంతం కాలం సమాశ్రయణంజీవేన నకృత మిత్యత్ర-“ తద్యథా హిరణ్య నిధింసహితమ క్షేత్రజ్ఞా డపర్యుపరి సంచరంతోన వింఛేయుః - ఏవ మేవేమూః ప్రజాస్సర్వా అహరహ గఽచ్చంత్య ఏతం బ్రహ్మలోకం నవిందం త్యన్య తేనహిప్రత్యూఢా ,, ఇత్యా ద్యుక్తరీత్యా నిక్షిప్త సిద్ధౌగృహే సిద్ధ్యుపరి స్థిత సన్నిధి దశాన సాధన రహిత జన్మస్య సుకృత విశేషా త్కాల విశేషే అంజన సమవ ధానే తద్దశా న తదను భవ వదజ్ఞాత సుకృతాది మూల భగవ త్కటాక్ష విషయా భావా త్సత్సంప్రదాయ సిద్ధత త్వవి దాచార్య కృపా విషయత్వేన “ సమేవసంతం నవిజానంతి, త్యక్త భగవద్జ్ఞానప్రతిబంధక కమణనివృత్తే

సా-వి— మూలజ్ఞాతృ పరం పరా ప్రాప్తోప దేశ రహితై బాహ్య దశాన మాత్రేణానా లక్షితోభవ తి - తద్వదితిభావః - స్వప్రాప్తే స్వయమేవ సాధనతయా శ్చైతా జోఘవ్యమాణః, అతి స్ఫుటం పునరి పునరభిధీయమానః - “అమృతస్యైష సేతుః . యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః- తమ క్రతుం పశ్యతివీత షోకో భాతుః ప్రసాదా న్మహిమాన మీశ ,, మిత్యాది ప్వితి భావః - శాంతా షధిః, నిరవధిః-ఇష్టార్థప్ర చాత్పత్వా నిధిత్వాధ్యవసానం - సత్వస్థేషు, సాత్వికేషు - శేషధిః, నిధిః-సన్నిధిం భజేత, స్వకృ పా వశేన

సా-సం— నలక్ష్యత ఇతిభావః. అన్యైరేవ మలక్షితోపి సత్వస్థేషు సన్నిధిం భజేతే త్యాహ-సత్వస్థేష్వితి- “లక్ష్మీనారాయణాఖ్యంత దతోబ్రహ్మ ససా తనమ్ | వ్యాపకా వతినంశ్లేషా దేశతత్వమిహా దితా | నానయోవిద్యతేపరమ్ | యవాంతువిశ్వస్య విహూజగతః కారణంపర,, మిత్యాది సాత్విక ప్రమాణ పరి శీలనా చుద్రిక్త సత్వేషు - “మేయకణ్డాశ్చమలర్మే లురేవాశ్చురైమార్పినః - అలర్మేల్ మజ్జైక్త యు త్తైమార్పా ,, ఇత్యుక్త విధయా “ పూ మకశార్ తనకేఛ్చవః - ఒరుకతియుమ్ శుజై తన్తి ట్వాప్తి వి లనితి అరుకలిలా - ఒక్కలైయాళ్ నెఞ్జెజుళ్ళా,,నితి యథోచ్చేతతథా - సన్నిధిం, అనుభావ్యతాం - భ. జేత , పా శ్రుతమాదేవ - అసా “ నాయ మాత్మా ప్రివ చ,, నేత్యా దినాప్రతిపన్నః- శాంతాషధిః,

మూ—

శాంతావధిశ్చేధిః॥౫౨॥

ఇతికవితారికాసహస్యసర్వతంత్రస్యతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిః
శ్రీమద్రహస్యత్రయసారే సిద్ధోపాయశోధనాధికారస్త్రయోవింశతిః.
శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ—

లభిక్ర- పృథు మెన్దు కరుత్తు ॥౫౩॥

ఇతిశ్రీసారదీపికాయాం సిద్ధోపాయశోధనాధికారస్త్రయోవింశతిః.

సా-స్వా—

తేషాం దశకన యోగ్య ఇత్యథాశ్రి ॥ ౫౩ ॥

ఇతి శ్రీమ దుత్తర సారా స్వాది స్యామ్ సిద్ధోపాయ శోధనాధికార స్త్రయోవింశతిః -

సా-ప్ర—

మోక్షోపాయ తయా భగవంత మాశ్రిత్య ముక్తా భవంతీ త్యాహ- విశ్రామ్యద్భిరిత్యాదినా॥౫౩॥

ఇతి శ్రీసార ప్రకాశి కాయాం సిద్ధోపాయ శోధనాధికార స్త్రయోవింశతిః -

సా-వి—

స్వయ మేవోపాయా నుష్ఠాన సంపాద సేన ప్రాప్యో భవతీ త్యథాశ్రి - ॥ ౫౩ ॥

ఇతిశ్రీసారవివరిత్యాం సిద్ధోపాయశోధనాధికారస్త్రయోవింశతిః.

సా-సం—

త్రివిధ పరిచ్ఛేద రహితః - శేషధిః , నిధిః . ॥౫౩॥

ఇతి శ్రీసార ప్రకాశికా సంగ్రహే సిద్ధోపాయ శోధనాధికార స్త్రయోవింశతిః -

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సాధ్యోపాయశోధనాధికారః.

మూ—

యథాధికరణం

సా.దీ—

ఇనిసాధ్యోపాయతైశోధికారాత్ -

ఏవం స్వాతంత్ర్యకరుణామూలబంధనిబంధనాః । శంకాశ్చపత్నీవైశిష్ట్యైశ్చ శ్రీమతోత్రనిరాకృతాః ॥
అధికారే స్వరూపేన తథాపరిపరే వ్యపి । ప్రపత్నే రుత్థితా శ్చంకానిరస్యంతేత సవశః ॥

సా.స్వా— ఇని పూర్వాధికార ప్రారంభత్తిలే ఉపక్షిప్తశ్చాన ఉపాయ స్వరూప తదంగాధికారాది విషయాక్షేపశ్చై సాధ్యోపాయశోధనాధికారత్తాలే పరిహరిక్కుక్కుడవ రామ్ అధికారా ధక్షత్తే

సా.ప్ర — ఏవం సిద్ధోపాయ విషయే తద్గుణ సంబంధాది నిమిత్తం వ్యామోహం నివర్త్యతత్ప్రసాదన భూత సాధ్యోపాయ విషయ వ్యామోహం నివర్తయత్యస్మిన్నధికారే - నను స్వప్రాప్తి స్వప్రయోగ సాధనత్వం నోపపద్యతే - యాగ దాన హోమా దీనామ పూర్వ ద్వారా ఫల జనకత్వ మితి మీమాంసకోక్త రీత్యా భక్తైరప్య పూర్వ ద్వారైవ మోక్ష సాధనత్వేన తస్యా నపేక్షి తత్వాత్ . ఏవం చభగవదుపాయత్వ వరణ రూప భరన్యాన సైవ సిద్ధే స్తచ్చోధనం దూర నిరస్త మిత్యత్ర “ సహావీష మహానజః ఆత్మా అన్నాదో వసుదానః - సవినం ప్రీతః ప్రీతాతి - సవీవైనం భూతిం గమయతి - తమ క్రతుం పశ్యతి వీత శోకోధాతుః ప్రసాదా న్మహిమాన మీశం . యంయం మంతత మభి కామాభవంతి - తంత మేవోప జీవంతి - యమేవైష వృణుతే తేన లభ్య ” ఇత్యాది శ్రుతిభిః “ సకల ఫల ప్రదోహ విష్ణుః - అహంహి సర్వ యజ్ఞానాం భోక్తాచ ప్రభురైవచ । భోక్తారం యజ్ఞతపసాం సర్వ లోక మహే శ్వరమ్ | యేయ జంతి పితౄణాం దేవాణాం బ్రాహ్మణాణాం సహుతా శనాన్ । సర్వ భూతాంత రాత్మానం విష్ణు మేవయ జంతితే । యోయోయాం యాంతసుం భక్త ” ఇత్యారభ్య “ లభతేన తతః కామాన్ మయైవవిహితాన్ హితా ” నిత్యాది స్మృతిభిశ్చ “ ఫలమత ఉపపత్తేరి ” తి సూత్రే “ సవీవహి సర్వజ్ఞ స్సర్వ శక్తిమహోదాగో యాగ దాన హోమాదిభి రుపాసనేన చారాధితః ఐహికా ముష్మిక భోగ జాతం స్వస్వరూపావాపి

సా.వి— ఏవంసిద్ధోపాయ విషయశంకాః పరిహృత్యేదానీం యాగ దాన హోమా దేరివభక్తిప్రపత్నోరపి సాధ్యోపాయయోః భగవత్ప్రీతినాథత్వే నావశ్యకత్వా తద్విషయశంకా శ్చావశ్యంపరిహరణవ్యాభిత్వేన

సా.సం— ఇత్థం సిద్ధోపాయానుబంధిమతికాలుష్యంశామితం - అథసాధ్యోపాయానుబంధి మతికాలుష్య

మూ— ప్రభుర్యజనదాన హోమాచనా భరన్యసన భావనా ప్రభృతిభి స్సమారాధితః । ఫలం దితతి దే హినా మితిహిసంప్రదాయ స్థితి.

సా-దీ—అతిల్లము న్తసాధ్యోపాయ త్తినుడై య శోధ్యత్వసిద్ధ్యథామసిద్ధోపాయఘాతనానభగవాన్ సాధ్యో పాయశ్శాలారాధితనాయేఫలప్రదనామెస్తుశ్రుతిస్మృతికళాప్రతిపాదిక-ప్పడుమెస్తు కాట్టుకిరార్-యథా ధికరణమెస్తు- సాధ్యోపాయమ్సిద్ధోపాయప్రసదనాథామాకైయాల్ తదనంతరమ్సాధ్యోపాయశోధనమెస్తు సంగతియుమ్సూచితమ్-యథాధికరణం,యథాధికారం-యజనం,యాగః,అచనా, సమారాధనం - భావ నా, నిదిధ్యాసనం - ప్రభృతి శబ్దత్తాల్ వ్రతచర్యాతీతా యాత్రా భగవత్సేవా భాగవతసేవాది గ్రహణం- సమారాధితఃప్రభుః,అహంహిసర్వయజ్ఞానాంభోక్తాచప్రభురేవచ,,ఎస్తుశాల్లపట్టస్వామీ. ఆరాధకర్కు-

సా-స్వా— శ్లోకత్తాల్ సంగ్రహిక్కిరార్ - యథాధి కరణ మితి - యథాధి కరణం, యథాధికా రమ్ . అనుష్ఠితే రితి శేషః - యథావస్థిత సాంగ సాధ్యోపాయ జ్ఞానస్యా ప్యధి కారాను ప్రవిష్ట తయా యథాధి కరణ మిత్యత్ర తదప్యంత గతం . అధి కార శబ్దా థాంత గతం యథావ స్థితఃసాంగ సా ధ్యోపాయ జ్ఞానం ఆకించ న్యాది కం తత్త జ్ఞాతి వణాది కం చా నతి క్రమ్య ను స్థితైః. యజనే త్యాది కం దృష్టాంతాథం - భరన్య సన భావనా ప్రభృతిభి రితి ప్రకృతాభిప్రాయమ్ - ప్రభృతి పదేన కమ యోగ జ్ఞాన యోగౌ గృహ్యేతే - ప్రభుః, సమథః - తత్తత్ఫల ప్రదాన సమథః - సమారాధితస్సకౌ దేహినాం దేహిత్యేన సూచిత తత్త దుపాయా నుస్థా తృభావానాం - నత్వధి కార మతిక్రమ్యనుష్ఠితై

సా-ప్ర.రూపమపవగళంచ దాతుమిష్టై,తదారాధనయాపాణిచయాగ దానహోమాత్మకాని,స్మృతినమసాహ ర సంకీర్తనాచనధ్యానన్యాపాదిభిరారాధితాత్పర స్మాత్పురుషాద్భో గాపవగళరూప ఫలంచ వదంతీ,, త్యాదిరామానుజార్య వాక్యైశ్చసవైకరసన్యధాసిద్ధశ్రుతిలింగవాక్యప్రకరణస్థానసమాఖ్యాన రూపన్యాయాను గృహీతే శ్రీమన్నారాయణ స్వైవ సకల ఫలప్రద త్వావగమా త్తస్యోపాయత్వ సంభవా త్తదుపాయత్వ వరణ రూప భరన్యాస సిద్ధే స్మన్య శోధనీయత్వ ముపపన్న మేవేత్యభి ప్రేత్యాహ - యథాధి కరణమి తి, యథాధి కార మిత్యథః . “ పర్యగ్ని కరణాంతేషు,,బ్రహ్మణే బ్రాహ్మణ మాలభతే - తత్రాయరా జన్య ,, మిత్యాదిభి ర్విహిత నరమేధా దిషు హోమశబ్ద వాచ్యత్వా భావాత్సాయం ప్రాత హోమే షు యాగశబ్ద ప్రసిద్ధ్యభావాచ్చ యజన హోమయోగిపుథ గుక్తిః. అచనా, భగవదారాధనమ్ - భావనా,

సా-వి— మభిప్రాయేణ సిద్ధాంత స్థితిమాహ - యథాధికరణమితి . యజనం, యాగః- దానం,ప్ర సిద్ధం- హోమః, జుహో చోదనాచోదితః-యాగస్య దేవతోద్దే శేనద్రవ్యత్యాగబుద్ధిరూపస్యప్రక్షేప రూప హోమశిరస్కుత్సేన తేనైవ హోమ సిద్ధావమిపర్యగ్నికృతం పాక్షీవత ముత్సృజితీత్యాదౌ హోమా భా వేనకేవలత్యాగ సత్వాదో మస్య పృథ గుపాచానం- అచనా, పూజనం,భరన్యసనం,ప్రపత్తిః-భావనా,నిది ధ్యాసనం- ప్రభృతిశబ్దేన తపస్సిథా యాత్రాదికంగృహ్యేతే ఏతై స్సమారాధితః, ప్రసాదం ప్రాపి తః -

సా - సం — శాంత్యథా మధికారాంతర మారభమాణః ప్రతిపాద్యం సంగృహ్యతి - యథేతి - యథా ధి కరణం, యథాధికారం . ప్రభుః, యజనాది ఫలదాన సమథః . భావనా, ఉపాసనా -ప్రభృతి శబ్దేన

మూ— ప్రభుర్యజనదాన హోమాచనా భరన్యసన భావనా ప్రభృతిభి స్సమారాధితః । ఫలం దిశతి దే హినా మితిహిసంప్రదాయ స్థితి.

సా-దీ—అతిత్ము న్తసాంధ్యోపాయ త్తినుడైయ శోధ్యత్వసిద్ధ్యర్థమ్ సిద్ధోపాయఘాతనానభగవాన్ సాంధ్యోపాయశ్చ శాలారాధితనాయేఫలప్రదనామెన్దుశ్రుతిస్మృతికశాల్ప్రతిపాదిక్-పృథుమెన్దు కాట్టుకిరార్-యథాధికరణమెన్దు- సాంధ్యోపాయమ్ సిద్ధోపాయప్రసదనాథమాకైయాత్ తదనంతరమ్ సాంధ్యోపాయశోధనమెన్దు సంగతియుమ్ సూచితమ్-యథాధికరణం, యథాధికారం-యజనం, యాగః, అచనా, సమారాధనం - భావనా, నిదిధ్యాసనం - ప్రభృతి శబ్దత్వాత్ వ్రతచర్యాతీర్థా యాత్రా భగవత్సేవా భాగవతసేవాది గ్రహణం- సమారాధితః ప్రభుః, అహంహి సర్వయజ్ఞానాంభోక్తాచప్రభు రేవచ, ఎన్దుశాల్లపట్టస్వామి. ఆరాధకర్కు-

సా-సా— శ్లోకత్వాతే సంగ్రహిక్కిరార్ - యథాధి కరణ మితి - యథాధి కరణం, యథాధికారమ్ . అనుష్ఠితే రితి శేషః - యథావస్థిత సాంగ సాంధ్యోపాయ జ్ఞానస్యా పృథి కారానుప్రవిష్ట తయా యథాధి కరణ మిత్యత్ర తదప్యంత గతం . ఆధి కార శబ్దా థాంత గతం యథావ స్థిత సాంగ సాంధ్యోపాయ జ్ఞానం ఆకించ న్యాది కం తత్త జ్ఞాతి వదాది కం చా నతి క్రమ్యా ను స్థితైః . యజనే త్యాది కం దృష్ట్వాంతాథం - భరన్య సన భావనా ప్రభృతిభి రితి ప్రకృతాభి ప్రాయమ్ - ప్రభృతి పదేన కమయోగ జ్ఞాన యోగౌ గృహ్యేతే - ప్రభుః, సమథః - తత్తత్ఫల ప్రదాన సమథః - సమారాధితస్సకాదేహినాం దేహిత్యేన సూచిత తత్త దుపాయా నుస్థా తృభావానాం - నత్వధి కార మతిక్రమ్యానుష్ఠితై

సా-ప్ర.రూపమపవగణంచ దాతుమిష్టైతదారాధనయాపాణివయాగ చానహోమాత్మకాని, స్మృతినమసాగర సంకీర్తనాచనధ్యానన్యాపాదిభిరారాధితాత్పర స్మాత్పురుషాద్భౌ గాపవగణరూప ఫలంచ వదంతీ, త్యాదిరామానుజార్య వాక్యైశ్చ సవైకరసన్యధాసిద్ధశ్రుతిలింగ వాక్యప్రకరణస్థానసమాఖ్యాన రూపన్యాయాను గృహీతై శ్రీమన్నారాయణ స్వైవ సకల ఫలప్రద త్వావగమా త్తసాంధ్యోపాయత్వ సంభవా త్తదుపాయత్వ వరణ రూప భరన్యాస సిద్ధే స్మన్య శోధనీయత్వ ముపపన్న మేవేత్యభి ప్రేత్యాహ - యథాధి కరణమితి, యథాధి కార మిత్యర్థః . “వర్యగ్ని కరణాంతేషు, బ్రహ్మణే బ్రాహ్మణ మాలభతే - తత్రాయరాజన్య, మిత్యాదిభి ర్విహిత నరమేధా దిషు హోమశబ్ద వాచ్యత్వా భావాత్సాయం ప్రాత హోమే మయాగశబ్ద ప్రసిద్ధ్యభావాచ్చ యజన హోమయోగిపుథ గుక్తిః. అచనా, భగవదారాధనమ్ - భావనా,

సా-వి— మభిప్రాయేణ సిద్ధాంత స్థితిమాహ - యథాధికరణమితి . యజనం, యాగః- దానం, ప్రసిద్ధం- హోమః, జుహో చోదనాచోదితః-యాగస్య దేవతోద్దేశేన ద్రవ్యత్యాగబుద్ధిరూపస్య ప్రక్షేప రూప హోమశిరస్క-త్వేన తేనైవ హోమ సిద్ధావహిపర్యగ్నికృతం పాక్షీవత ముత్సృజితీత్యాదౌ హోమా భావేన కేవలత్యాగ సత్వాద్ధోమస్య పృథ గుపాచానం- అచనా, పూజనం. భరన్యసనం, ప్రపత్తిః-భావనా, నిదిధ్యాసనం- ప్రభృతిశబ్దేన తపస్తిథి యాత్రాదికంగృహ్యేతే ఏతై స్సమారాధితః, ప్రసాదం ప్రాపి తః -

సా - సం — శాంత్యర్థ మధికారాంతర మారభమాణి ప్రతిపాద్యం సంగృహ్యతి - యథేతి - యథాధి కరణం, యథాధికారం . ప్రభుః, యజనాది ఫలదాన సమథః . భావనా, ఉపాసనా - ప్రభృతి శబ్దేన

మూ— శ్రుతిస్మృతి గురూక్తిభి ర్నయవతిభిరాభాసరి॥౫౩॥

సా-దీ— ఫలత్రైకో-దుకురామెన్దు నమకు-సంప్రదాయస్థితిః-మర్యాదా॥౫౩॥

సా-స్వా— స్వమారాధితరిఫలందిశ తీర్థధాః - ఇతిహాసంప్రదాయస్థితిః, ఉపదేశ పరంపరా గతా మర్యాదా - నయవ తీభిరి, అతిశయ నేమతువ్ - అతిశయితన్యాయో పేతాభిః - శ్రుతిస్మృతి గురూక్తిభిః, న కేవల ముపదేశ పారం పర్య మాత్రం .. అపితుత్రై స్వక్తియ నిబంధనే వ్యవస్థేవ ముక్తమితి భావరి - నరి, వేదాంతోదయ నసంప్ర దాయ స్థానా మస్మాకం . యద్వా కథక ప్రధాన గణనేక నిష్కాశ్రయాం నిష్ఠాంవహ తాం కర్తుమకర్తుమన్యథా కర్తుంశక్తానా మపినః. ఏవమేవభా తీర్థధాః - ఏక దేశిక శుద్ధైయభావనం శ్రుతి స్మృత్యాది విరుద్ధతయా స్వయంచ మందతయా భ్రాంతి రూప మెన్దపడి ॥ ౫౩ ॥

ఇస్తసాధ్యోపాయ శోధనహూ-దుమో?,, దేవతాపారమార్థ్యంచ యథావచ్చే త్స్వతేభవాః-

సా-ప్ర— ధ్రువాను స్మృతిరి - తపస్థిశ్చ సేవాదిరి ప్రభృతి-శబ్దాధాః ॥ ౫౪ ॥

నసూపాయ తోష్ఠిప యుక్త గుణవిశిష్ట తయా భగవతోవ గమేనతి ,, ఆరోగ్య మింద్రియా ల్బాణ్యం - కర్మణాం పరిపాకత్వా దావిరించాద మంగళం | ఇతి మత్వా విరక్తస్య వాసుదేవః పరాయణ ,, మిత్యా ద్యుక్త ప్రకారేణైహికా ముష్టిక తుద్ర పురుషార్థా వైరాగ్యేనతి ప్రాప్యత్వ రాయాంసత్నాంవ

సా-వి— ప్రభుః, దేహినాంఫలందిశతి-దదాతి-ఇతి, ఏవంప్రకారేణ-నః, అస్మాకం-సంప్రదాయస్థితిః, నయవ తీభిః - శ్రుతభగవత్ప్రసాద స్వేవ ద్వారతోష్ఠిప పత్నా ఆశ్రుతాపూర్వకల్పనా నయుక్తేతి ఫల మత ఉపపత్తే రిత్వత్ర ప్రదశిత న్న్యాయానుగృహీతాభిః- శ్రుతిస్మృతి గురూక్తిభిః ,, సవా ఏష మహా నజలత్మా న్నాదోవసుదాన స్సవినం ప్రీతః ప్రీతాతి- సవిత్రైసం భూతిం గమయతి - తమః క్రతుం పశ్యతి వీత శోకో భాక్షరిప్రసాదాన్మహిమాన మీశం . యమేవైష వృణుతే తేన లభ్య, ఇత్యాదికా శ్రుతిరి - ,, యో యో యాంయాంతంనుంభ-క్షత్ర్యధ్యూచితుమిచ్ఛతి | తస్యతస్యాచలాశ్రద్ధాం తామేవవిదభామ్యహమ్ | లభతే చతతరికామా న్తయైవ విహితాన్త్వితాః,, ఇత్యాదికా స్మృతిః - ,, సవివహిసర్వజ్ఞస్సర్వశక్తిమహేషాదా రో యాగదాన షోమామాధిభి రుపాసనేన చారా ధితఃవిహికా ముష్టిక జాతం స్వస్వ రూపా వా ప్తి రూపంద ఫలం దాతుమిష్ట,, ఇతిగురూక్తిరి-ఏతాభిరాభాతి॥౫౩॥

నసూపాయోపాయస్య కర్తవ్యత్వేనతి తద్విషయశంకాశోధనంయుక్తం-,, సతికుడ్యేచిత్రకమే,, తి

సా-సం— తీర్థ యాత్రాది గృహ్యతే- శ్రుతిః,, అన్నాదోవసుదానరి-ఏష హ్యేవానందయాతి,, త్యాదికా- స్మృతయరి ,, ఫలానామిహా సర్వేషా ప్రదాతా స్వయ మచ్యుతః | లభతేచ తతఃకామాన్ మయైవవిహి హితాన్ హితా ,, నిత్యాదయః - గురూక్తిః, ఫల సంవిభత్సయాకర్మభిః రాత్మానం పిప్రీషంతి,, సుప్రీతో లం ఫలాయే,, తి ద్రమిడ భాష్య కారాది ప్రముఖోక్తిః - యస్మిన్నధే సత్తరాగ్రాసుగ్రహాస్మి తస్మి స్మే వ శ్రుత్యాదేరపి ప్రమాణ భావః .. యస్మర్కే-తాను సంధతై సధమణం వేదనే తర ,, ఇత్యుక్తేరి . అత ఆహ - నయవతీభి రితి - ఫలమత ఇత్యాది న్న్యాయాను గృహీతాభి రిత్వధాః - ఆభాతి , విశదం ప్రతిభా తి - ఏ వంచతదా-రాధనధూతప్రకృతభరన్యసనంస్వరూపతరిపరికరతరిఅధికారతత్త్వవిశోధ్యమితిభావ ॥౫౩॥

మూ — ఇప్పటి సర్వజ్ఞమాయ, సర్వ శక్తియాయ, పరమకారుణికమాయ, సర్వ శేషియాయ, స పత్నిక మాయ, సర్వలోక శరణ్యమైన సిద్ధోపాయ విశేషమ తెలిస్తాము,, ఆరోగ్యమింద్రియాల్పభ్య

సా-దీ.— స్లోకత్మిత వివక్షితమాన సిద్ధోపాయశోధన ప్రయోజనతై వివరికిరారా - ఇప్పటిసర్వజ్ఞ మాయిత్యాదియాత్ - ఇప్పటి సిద్ధోపాయ జ్ఞానమ్ పిరంతాలుమ్, సంసార వైరాగ్య ముత్థానాలుమ్, ప్రాప్యత్తి త రుచియుమ్, ఉపాయ త్తిత్ త్వరైయు ముత్థానాలుమ్, సాంస్థోపాయవిశేషత్తినుడైయ సమ్యక్ జాన మిల్లాతపోతు సిద్ధోపాయ వశీకరణమ్ కూడామైయాత్ సర్వముమ్ వ్యధామామస్తు కరుత్తు - ఆరోగ్యమితి - ఆరోగ్యమ్ గుణమైయే తోస్తుమ్ సంసారికశుక్కు - వివేకికశుక్కు ఇంద్రియాల్పభ్యా వహత్యేనదోష మాయ

సా-స్వా—యోమామేవ మసమ్మాథో జానాతి పురుషో త్తమ్ - ససర్వ విద్యజతిమాం సర్వ భావేనభార తే,, త్యాది కళిలుమ్,, ప్రాప్తం దుఃఖో చభేః పారంత్వ రయా వన్నభిద్యత,, ఇత్యాది కళిలుమ్ అత్యా వశ్యక మాక చ్చాల్లుకేర పర దేవతా పారమాధ్యక్షానముమ్, ఇతర విషయవైరాగ్య ముమ్, పురుషార్థా త్వరైయుమ్, సంపూర్ణ మాయరుక్తై యాలే వేరుచింత నీయ మిల్లా మైయాత్ సాంస్థోపాయ శోధ నమ్ వ్యధా మవోత్త ? ఎనిర తటస్థ శంకైయై పరిహారి క్కిరారా - ఇప్పటి సర్వజ్ఞమా యిత్యాదినా - ఇప్ప డి సిద్ధోపాయ జ్ఞానమ్ పిరంతాలుమ్, సంసార వైరాగ్య ముత్థానాలుమ్, ప్రాప్య రుచియు ముపాయ త్వ రైయు ముత్థానాలుమ్, సాంస్థోపాయ విశేష నిణాయ మిల్లాత పోతు సిద్ధోపాయ వశీకరణ విశేష మ్ కూడామైయాత్ సర్వ ముమ్ వ్యధామైస్తు కరుత్తు - ఆరోగ్య మితి - ఆరోగ్యం, సంసారి కశుక్కు గుణమైయే తోస్తుమ్ - వివేకికశుక్కు-ఇంద్రియాల్పభ్యా వహత్యేన దోషమాయతోత్తు కైయాలుమ్, దివ్యర్యగ

సా-ప్ర—ఏత్యేరేవ వైషమ్యనైఘ్న్యాప్రసంగపరిహారాత్,, పాపనానవాశుభానాంవాపధాహాణాంస్స వంగమ | కార్యం కరుణ మార్గేణ నకశ్చిన్నాప రాధ్యతీ,, తివా దిన్యా సాపరాధ సంరక్షణ సంధు క్షిక యా లక్ష్మ్య విశిష్టైన భగవతా మోక్ష ప్రదానోపపత్తే భారన్యూన ప్యానపేక్షి తత్వాత్ ద్విషయవ్యా మోహస్యనివర్తనమయక్తమిత్యత్రఅనాద్యాజ్ఞాతిలంఘనమూల నిగ్రహరూపస్యభగవత్ప్రాప్తిప్రతిబంధకస్య నివర్తకతయావిహితభరన్యాసాననుష్ఠానేప్రతిబంధకానివృత్తైరిప్రాప్త్య సంభవాత్తదధాంభరన్యాస స్యాపే క్షితత్వాత్ ద్విషయ వ్యామోహనివర్తన మావశ్యక మేవేతితత్ప్రతి జానీతే- ఇప్పటిసర్వజ్ఞమాయిత్యాదినా-

సా-వి— న్యాయాత్తతైవప్రమాణంనాస్తి-కమణాంపరిపాకత్వాదావిరించాదమంగళమ్ | ఇతి మ త్వా విరక్తస్య వాసుదేవః పరాగతి,, రితి త్సుద్రపురుషార్థా వైరాగ్యే ప్రాప్యరుచౌ ప్రాప్య త్వరా యాం సత్యాం తావన్మాత్రాపేక్షజే వైషమ్యరస్య గుణ లక్ష్మీ సంబంధ వతో వైషమ్య నైఘ్న్యా పరి హారేణ రక్షణ సంభవా దిత్వా శలక్య తస్యకర్తవ్యత్వం ప్రమాణ సిద్ధమితి బహుశో నివేదిత మపిహా స్మార యతి- ఇప్పటి సర్వజ్ఞ మాయితీ - ఆరోగ్య మింద్రియాల్పభ్యం, ఆరోగ్యమింద్రియ వృద్ధి హేతుః,, ఆయుర్భూత,, మితి వదాపచారిక ప్రయోగః . యద్యా, ఆరోగ్యమస్తేచే దింద్రి యాల్పభ్యం భవతి - తేన విషయాసక్తి:-

సా-సం—ఇత్థం సంగ్రహీతం వివరితుంసంగతిందశ్చయన్నధికారా నారంభశంకామపి పరిహరతి - ఇప్పటి త్యాదినా తెలిస్తాముమిత్యంతేన-అనంతరాధికారకోధితసిద్ధోపాయస్వరూపనిష్కృష్టమ్, ఆరోగ్యమితి-

మూ — మైశ్వర్యంశత్రుశాలితా । వియోగోబాంధవైరాయుఃకింతద్యేనాత్రతుష్యతి,, ఎనిగ రపడియేవివేకమిల్లాతార్కు-గుణమాయతోత్తి నవైయుమ్దోషమానపడికణ్డు(సంసార) వైరాగ్యమపూర్ణమానాలుమ్,, పరమాత్మనియోరక్తి,, ఎనిగ రపడియేప్రాప్యరుచియుచ్చానాలుమ్,, మహాతాపుణ్యపణ్యేనక్రితేయంకాయనాస్త్యయాప్రాప్తుండుఃఖోదధేపారంత్యరయావన్నభిద్యతే,, ఎనిగ రపడియేత్వరేపిరంతాలుమ్అనాదియాకఅనువృత్తమాన ఆజ్ఞాతి లంఘన మడియాక ప్పిరస్తునిగిరి అ బంధకమాన భగవన్ని గ్రహ త్తుక్కు ప్రశమనమాక,, మామేకం శరణం వ్రజ,, ఎస్తువిధివాక్య(త్రి)తాలుమ్,, ప్రపద్యే,, ఎస్తు అనుష్ఠానవాక్య(త్రి)తాలుమ్ శోతలప్పట్టసాధ్యోపాయవిశేషమ్ తెళియాతపోతు సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై వశీకరిక్కు విరకిల్లై -

సా-దీ—తోస్తుమ్-విశ్వర్యముమ్గుణమాకమాట్వాతు-శత్రుశాలితాహేతువాక్తెయాల్-దీర్ఘాయుష్వముమ్గుణమోలెతోస్తు-రతు - ఆతుబంధుక్కుళోట్టై వియోగత్తే పుణ్ణమ్ - చిరజీవిపురుషనుక్కు పుత్రాది మరణదశానం సంభవిక్తె యాల్ - సర్వ త్రకారణే కార్యో పచారః - అతః, అత్ర- ఇన్ద్రులొకన్దిల్ వివేకియానవక్ యాతొన్నాల్ సంతోషిప్పక్ - అప్పడిప్పట్టవస్తు ఒస్తుమిల్లై యెన్దపడి - మహతేతి - ఇ తు శిష్యునై క్కురిత్తు గురు వచనమ్ - వారీర్ పిళ్ళాయ్ మహత్తాన ప్తమాకిర విలెయాలిన్ద దేహరు మానఓడమ్- ఇష్టప్రాప్తి సాధనమాక్తెయాల్ ఓడమెనిగరతు - ఉన్నాల్కోళ్ళప్పట్టతు - ఆక్తెయాలిన్ద ఓడ మెవ్వళ విలు డైయా తిరుక్కు నాతు క్కు మున్నే దుఃఖో దధి యిను డైయ పారమాన తిరువడిక లైడై వత

సా-స్వా—శత్రు శాలితా హేతు వాక్తెయాలమ్, ఆయుస్సు బంధువినాశాదిదుఃఖ దశానహేతువాక్తెయాలమ్, యేన తుష్యతి తత్కిమ్, సంతోష హేతు ఒస్తుమిల్లైయెన్దకరుత్తు - కార్య కారణయో రభేదోపచారేణ నిర్దేశః - మహతేతి - ఇష్ట ప్రాప్తి సాధనతయా కాయరూపేయం మహాపుణ్య మూల్య ద్రవ్యేణ క్రితా నాఃయావన్నభిద్యతేతావత్త్పూర్వమేవదుఃఖోదధేపారంత్యరైతియోజనా-ఆక్తెయాల్ సాధ్యోపాయమవశ్యమ్కోధనియమెన్దకరుత్తు-ప్రథమమధికారవిషయశంకైయైయదే శక్రమేణఅనువదిగి-రాల్ -

సా-వి— తదథం పాపారంభః- విషయాలాభదుఃఖం-విశ్వర్యంశత్రుశాలితా, విశ్వర్యం చే చ్చత్రుశాలితా-ప్రభుత్వవతో బహవ శ్చత్రవ స్సంభ వంతి - కామక్రోధాది శత్రవశ్చసంభవంతి - తదపి దుఃఖ హే తురి , ఆయురీర్ఘాయు రస్తిచేత్ బాంధవై వియోగి , పుత్రకశత్రాది మరణ దుఃఖానుభవః - అత్ర, సంసారే-యేనతుష్యతితత్కి-మపినాస్తీతి - ఆయురాశోక్త్యర్వాణా మవివేకినోగుణత్వేన ప్రతిభాసమానానాం వివేకినో దోషత్వేన ప్రతిభాసనా ద్వైరాగ్యో త్పత్తిరిత్యథః - వ్రజ ఎస్తు విధి వాక్య త్తా లుమితి -

సా- సం— ఆయురా శోక్త్యర్వరూప సాంసారిక ఫలేష్వ నిష్టా నను బంధి కంతల్ - నకి మపి-బంధువియో గేంద్రియా ల్బుణ్య శత్రు శాలితైర్వి క్రమేణా యుగదే రుపహ తత్వా దిత్యథః - అతోన కి మప్యత్రతోష జనకమిత్యాహ-యేనాత్ర తుష్యతీ వివేకరి, త్యాజ్యోపాదేయవివేకః . త్వయాసంసారసాగరం తతుకామేనయావ త్కాలమగిన్నతయావతాతేతస్మద్భవ-త్వర, ఉవాచా నృషానేత్వ రితవ్యమిత్యథః- విరకిల్లై ఇతి - తద్వశీకరణం తచ్చరణాగతి రేవేతిహ భాష్యమిత్యా కయః - వశీకరణం, నిగ్రహ సంకల్ప శామనేన ప్రసాద విశేష విశిష్టతయా కరణం - ఆక్తెయా లధికారాది ముఖేన పరి శోధి త సాధ్యో పాయ

మూ—ఆకైయాల్ అతిక్ అధికారత్విలుమ్, స్వరూపత్విలుమ్, పరికరశ్శిలుమ్, వరుమకలక్కుశ్శల్ శమిప్పిక్కి-
రోమ్ - ఇప్రపత్తియు మొరువైదిక ధర్మమన్నో? ఇతువు మొరుయాగ విశేషమాక వన్నో న్యాస విద్యై
యిలోతప్పడుకిరతు - ఆకైయాల్ ఇతు సర్వాధికార మాకక్కుడుమోవెన్టు శీల ర్ వి చా రి పుర్ కళ్ -

సా.దీ— రుక్ త్వరియెన్కై - మున్త సాధ్యోపాయ త్తినుడైయ అధికార(రి)విషయశంకైకలైప్పరిహరిప్ప.
తాకక్కోలిశంకైయెయనువదిక్కి-రాల్-ఇప్రపత్తియుమిత్త్యాదియాల్-న్యాసవిద్యైయిల్-తస్యైవం విదుషో

సా - స్వా — ఇప్ర ప త్తియు మితి - వైదిక ధర్మ మానా లుమ్ సత్య వచనా దివత్సర్వాధి
కార మాక లా కాళో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్ - ఇతు వు మితి - య ద్వా, వేద త్తిలే ఆమ్నా
త మల్లా మెయాలే వైదికత్వమ్ కూడు మో ? ఆమ్నాత మానా లుమ్ సత్యవచ నాది వత్సర్వాధి కార
త్వ త్తుకుగ్ విరోధ ముణ్ణో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్ - ఇతువు మిత్త్యాదినా . . తస్యైవం విదు
షోయజ్ఞస్యాత్తే , ఎన్టుయాగ రూప మాక వామ్నాత మాకైయాలే వైదికత్వ ముమ్ . . తస్మా చ్చుద్రో
యజ్ఞేనావక్ష్యసి , ఎన్నిర పడియే జ్యోతిష్టోమాది యజ్ఞవత్సర్వాధి కారత్వ విరోధ ముడైన్టుకరుత్తు -

సా-ప్ర— తత్ర కృతీసాధ్య తయా విహిత సాధ్యోపాయస్య కృతిశేషి. ఛూ తాధికారి నిరూ పణే
యత్వా త్ప్రథమ మధికారి విషయ వ్యామోహం నివర్తయితు మనువదతి - ఇప్ర పత్తియు మిత్త్యాదినా-
“ తస్యైవం విదుషో యజ్ఞస్య - యస్సమిధాయ అహు తీయోకపేదేన దాశ మత్యోక్ అగ్నయే యోనమ
సా సస్వధ్వరః . హవిగ్రహీత్వాత్మ రూపం వసురణ్యేతి మంత్రతః | జహుయా త్ప్ర శేవేనాగ్నావచ్చ్య
తాఖ్యే సనాతనే - సమిత్సాధన కాదీనాం యజ్ఞానాం న్యాసమాత్మనః | నమసాయో కరోద్దేవే సస్వ ధ్వ
ర ఇతిరీత , ఇత్త్యాదిభిన్యాస విద్యాయా యజ్ఞత్వే నోక్తవైదికే యజ్ఞేచ శూద్రాదీనా మధికారాభావా

సా-వి—యద్యపి విధిమంత్రాధికరణే అగ్నిమ(ద)గ్నిక్ విహ రెత్త్యాదౌసంబోధవిభక్తైరభిముఖితృమాతృవిష
యాయాఅభిముఖా సభిముఖ సాధారణ విధివిరోధిత్వ మిత్యుక్తం - ఇనామధ్యమపురుషే. తాభిముఖమాత్రివి
షయేణ విధివిరోధిత్వ మేవ ప్రతీయతే - తథాపి నిజేపరత్వాయాం ప్రథమపురుషవత్సద్భవపురుషేపివిధిశక్తై
రసహాయా దజ్ఞానా ద్యుబ్ధే శేన ప్రవృత్తావప్యథాత సాధారణ్యాత్ - అన్యథా ఏవంవిధేషు సర్వేష్వనా
శ్వాసప్రసంగాదితి విధిత్వంసమధికారం - అతో ప్రజేతి విధివాక్య మిత్యుక్తం - అథిక్ సాధ్యో పాయ స్య
ప్రపదనస్య- శమిప్పిక్కి-రోమ్, శమిప్యామః - ప్రథమమధికార విషయశంకాం పరిహరణ మను వ ద తి -
ఇప్రపత్తియు మితి - ఇయంప్రప త్తిర్వైద విహిత ధర్మః , యాగరూపః, వైదిక్యమంత్ర కరణికాచేతి శూ
ద్రాణా మప్యధికారోక్తావ పశూద్రాధికరణవిరోధఇతిప రేషామభిప్రాయః. . సవకస్య శరణంసుహృది,తి

సా - సం — పైవ సమ్యగనుష్ఠితస్య తద్వశీకరణత్వాత్ -తత్రప్రథమం ప్రపత్తి నకసర్వాధికా
రా ? వైదిక ధర్మత్వాత్ - నచా ప్రయోజకత్వమ్ ? తథాసతి పూర్వోత్తర కాణ్డా పశూద్రాధికరణ వి
రోధఇతి యన్మతం తదనూద్య బహుభిః ప్రమాణై రస్యాస్సామాన్య ధర్మత్వసిద్ధ్యాపూర్వోత్తరకాండన్యా
యా ప్ర స రా ద్దు ష య తి - ప్ర ప త్తి యు మి త్యా ది నా - యా గ వి శే ష మా క వి తి -
బ్రహ్మణేత్వా మహాస ఓ మిత్కాత్కానం యుంజీతే., తి వి ధి వి హి త స్య “ త సై వం వి దు షో

మూ— ఇతుసర్వేశ్వరనైసర్వరుక్మమ్ శరణ్యమెన్తోతుకీరశ్వేతాశ్వతరశ్రుతబలత్రాలేపరిహృతమ్-ఇవ్వథః మ్
“సర్వలోకశరణ్యాయ . సర్వయోగ్య

సా-దీ— యజ్ఞస్యాత్మాయజమానః,, ఎన్తుతే-పరిహరిక్కి-రార్- ఇతుసర్వేశ్వరనైమిత్యాదియాల్- “సర్వ
స్య శరణంసుహృత్,, ఎన్తు శ్రుతి - ఇవ్వథః ముపబ్రహ్మణ్యశౌలుమ్ సాత్వతాది భగవచ్చస్త్రుత్తాలు మ్
దృఢీకృతమెన్కి-రార్-ఇవ్వథఃమిత్యాదియాల్-సర్వయోగ్యమితి-సర్వయోగ్యం,ఇతుసర్వేశ్వరశరణ్యత్వవ్యంజకమ్-

సా-స్వా—శంకాపర్యవసానతైయుపసంహరిక్కి-రార్-ఆకైయాలితి-ఇతైపరిహరిక్కి-రార్-ఇతుఇతి-శ్రు
తి బలత్రాలే ఇతి - “ సర్వస్య శరణం సుహృత్ ,, ఎన్కి-ర శ్రుతి బలత్రాలే యెన్తుపడి - అజ్ఞశరణశబ్దము
పాయాంతర స్థానాపత్త్యవర చర్యాయ భరస్వీ కత్యుత్వ వ్యంజన ముఖేన వచాశ్రమాది విశేషానాద
రేణ సర్వ రుక్మమ్ భరన్యాస యోగ్య నెన్తు సర్వాధి కారత్వ ద్యోతక మిరె - న్యాయబలత్రాలే శ్రుతి
యన్య పరైయానాలో ? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - ఇవ్వథఃమితి - సర్వలోక శరణ్యః, సర్వేషాం
లోకానాం శరణం గంతుం యోగ్య ఇత్యర్థః - సర్వయో గ్యమ్, సర్వేషాం శరణం గంతుం యోగ్యమ్ -

సా-ప్ర- ద్భరన్యాసస్యచసర్వాధికారత్వమిత్యపివదంతీత్యర్థః-అనూదితవ్యామోహనివతకనప్రకారమాహ-
ఇతు సర్వేశ్వరనై ఇత్యాదినా - యథా శూద్రాదీనాం వైదికా గ్నాధానాదా వధికారి త్వా భావపి శూ
ద్రవిశేషాణాం రథకార విషాదస్థపత్వాదీనాం “ రథ కారోగ్నినాదధీత- ఏతయానిషాదస్థ పత్తింయాజయే,,
దిత్యాది విశేష వచనా ద్వైదికే కమః త్యే వాధికారస్థీవక్రియతే- ఏవ మేవ “ సర్వస్య శరణంసుహృత్,,
ది త్యాది శ్రుతిభి భూత న్యా సస్య సర్వాధి కారత్వ సిద్ధిరి త్యర్థః - నను శ్రౌతస్య సర్వ శబ్దస్య అప
శూద్రాధి కరణ విరోధ పరిహారాయత్రై వణిక విషయతయా సంకోచ ఏ వో చి త ఇత్యత్ర ఉపబ్రహ్మ
తేష్వపి భరన్యాసస్య సర్వాధి కారత్వోక్తేః ప్రీశు ద్రాది సర్వ విషయత్వ మేవేతి దశకయ న్నుప బ్రహ్మ
దానామపి సంకుచిత విషయత్వమాశంక్య శ్రుతివదేవప్రమాణతమ భూతే శ్రీపంచరాత్రే “ త్రయాణాంకు
త్రియాదీనాంప్రపన్నానాంచతత్వతః, అమంత్రమధికారస్యాచ్చతుర్వ్యూహక్రియాక్రమ,, ఇతిశూద్రాణాం
విశిష్యప్రపద నేఅధికారోక్తేస్సర్వశబ్ద న్యాసంకోచ ఏవస్వీకార్యఇత్యభిప్రయ న్నా - ఇవ్వథః మిత్యాదినా.

సా-వి— శ్వేతాశ్వతరవాక్యేసర్వసాధారణ్యేనబోధితత్వాత్. “సర్వలోకశరణ్యాయ,,తి తస్మాత్శ్రుతేరుప
బృహ్మతత్వా త్రయాణాం ఉత్రియాదీనా మిత్యారభ్య “ప్రపన్నానాంచ తత్వ త ,, ఇత్యుక్తే శ్రీసాత్వ
తవచనే ఉత్రియాదిషుత్రిషుశూద్రస్య త్రితీయ త్వేన విశిష్య శూద్రస్యా ప్యధికారకథనేన,,కుయోనిష్వపిసంజా
త,,ఇతి శూద్రాదపి నికృష్టయోని జాతస్యాపి అధికారకథనేనచ సర్వ శబ్దస్య బ్రాహ్మణాది త్రై వణిక
క విషయతయా సంకోచామోగాత్, వైదికత్వేపి సాధారణత్వేన సత్త్వ వదనాది వద్విరోధా భా వా త్-
యాగ త్వేపి విహితత్వే సతి,,ఏతయా నిషాదస్థ పత్తింయాజయే,, దిత్యాదివదధికార సంభవా త్కాంతికమం
త్రేణాపి తదనుష్ఠాన సంభవేన అపశూద్రాధికరణవిరోధాభావాత్- కాకాదీనాంచప్రపన్నత్వస్య ప్ర మాణ
సిద్ధత్వాచ్చప్రపతైస్సర్వాధికారత్వేన కశ్చి ద్విరోధ ఇతిపరిహారమాహ. ఇతుసర్వేశ్వరనితి-

సా-సం— యజ్ఞస్యే,,త్యేనెన యాగవిశేష త్వే సామూతత్వాదీత భావః- శ్రుతిత- “సర్వస్య శరణం
సుహృత్,దితిహి శ్వేతాశ్వతరమంత్ర ఇత్యర్థః - బలశబ్ద సర్వశబ్ద న్యాసంకుచితతాయా స్వ్వరస సిద్ధతాం

మూ—మనాయాస మప్రమాద మనూపమమ్ । ప్రపన్నాతి హరంవిష్ణుం శరణంగంతు మహానీ,, ఇత్యా
ద్యుప బ్రహ్మణ్యశౌలుమ్ త్రయాణాంక్షత్రియాదీనా,, మ్మెనుడుడగ్గే శూద్రపర్యంతశ్శాన వణాక్షలై యే
దుత్తు ప్రపన్నానాంచతత్వణి,, ఎన్టు శౌల్లుకిర శ్రీ సాత్వత వచన త్తాలుమ్,, కుయోనిష్వపి సంజాతోయ
స్సకృచ్ఛరణం గతరి । తంమాతా పితృహంతార మపిసాతి భవాతిహ,, ఎన్టుశౌల్లుకిర సన తుకూమర సం
హితా వచన త్తాలుమ్ దృఢీకృతమ్ -

సా-దీ.— సర్వయోగ్యమానాలుమ్ సమాజా నాది ఆయాస సాధ్యమాయరుక్కుమ్ - అప్పడి య స్తే
నిగారార్ - అనాయాసమెన్టు - అనాయాస మానాలుమ్ శిలవ త్తిల్ ప్రమాదమ్ సంభవిక్కుమ్ - అతువుమి
త్తైయెనిగారార్ - అప్రమాదమెన్టు - అప్రమాద త్వేపి శిరుతు అప్రధాన మాయరు కుమ్ - అ తువు మి
త్తైయెనిగారార్ - అనూపమం, అనుపమమెన్టుపడి - సవేభ్యోప్యధిక మెన్టుపడి - ఇవై భగవ ద్వి శేషణ
క్ల శానాలుమ్ తత్ప్రపత్తియైయుమ్ విశేషిక్కు మెన్టు కరుత్తు - కుయోనిష్వపీతి- కుయోనికల్, నిషాదాది
జాతికల్ - బ్రహ్మవిద్యా విషయ మానవపశూద్రాధికరణ విరోధశంకైయైయుమ్, మంత్రవిశేషసాపేక్షత్వత్తాల్

సా-స్వా—కమాయా సేనయోగ్యిత్యతతా - అనాయాస మిత-రక్షణకరణే ప్రమాదసంభావనాయాంసర్వ
యోగ్యత్వం కథ మిత్యత్రాహ - అప్రమాద మితి - ఏవంభూత శరణ్యంతర సంభావనాయాం కథం స
ర్వభూత యోగ్యత్వ మిత్యత్రాహ - అనూపమ మితి . అతుల్య మిత్యధః . ఇతు భగవ ద్వి శేషణమానా
లుమ్ వైయ్యథ్యా న్యథానుపపత్త్యా తత్ప్రపదన త్తిలుమ్ సిద్ధిక్కు మెన్టుపడి - ఇన్త ఉప బ్రహ్మణ ద్వయ
ముమ్ శ్రుతి సమాన మాకైయాలే స్పష్టతయా నివాదయ కోప బ్రహ్మణాంతర మరుళి చెప్పేమికిరార్ -
త్రయాణామితి - ఇన్త వచన త్తిల్ శూద్రనుక్కు స్పష్టమాక వధికారమ్ తోత్తవిత్తైయే ? ఎన్న వరుళిచ్చే
మికిరార్ - శూద్ర పర్యంతశ్శానేతి . ప్రపన్నానాం త్త్రియాదీనాం త్రయాణాం చేత్యన్వయమాకైయా
లే శూద్రాధి కారం స్పష్టమాక తోత్తుకైయాలే అనన్యధా సిద్ధానే కోపబ్రహ్మణత్తాలే స్వతఏవ భరన్యా
స వ్యంజనైక ప్రవృత్తశరణశబ్దాంకితశ్రుతి అన్యధానేతుఁ శంకితుమవ్యవహేఁఎన్టుకరుత్తు. ఇప్పడియాకిల్

సా-ప్ర—నను భరన్యాసేకరణ మంత్రాణాంవైదికత్వాచ్ఛూద్రాణాంతదుచ్చరణస్యనిషిద్ధత్వేనతదనుష్ఠానా
సంభవాన్న తస్య సర్వాధి కారత్వమిత్య త్రాస్యసత్యవచ నాదివత్సర్వాధి కారత్వస్య వాచనికతయావేదే

సా-సం—బహుపబ్రహ్మణసిద్ధతాంచవ్యనక్తి- విష్ణుమితివిశేషణమవిసర్వయోగ్యత్వంసవైకరపిప్రపత్తవ్యత్వ
మేవ వ్యనక్తితిభావరి - సర్వయోగ్యత్వం, సర్వశేషిత్వకృతం - అనా యాస త్వం, స్వరూపతో వి భు త్వ
పరిపూర్ణత్వ భక్తిసులభత్వేరి . పేయ శ్రుతి భటత్వేన సంసార నివర్తక త్వ కృతమ ప్రమా ద త్వం -
ప్రమాదంవై మృత్యు మహం బ్రవీమీ,,తి శ్రుతేరి - ఉక్తవిశేషణత్రయేణస్వసమవైధుర్యా దుపమానశూ
న్యత్వ మనూపమత్వం - ప్రపన్నాతి హరత్వం సర్వఫలప్రదత్వం - త్రయాణాం, బ్రహ్మణాదీనామిత్యను
క్త్యా శ్త్రియా దీనామిత్యుక్త్యావ శూద్రస్యాపి ప్రపన్నత్వ సిద్ధిరితి భావరి - కుయోనిష్వపీతి - అవిహితే అ
థఃవాద వైయ్యథ్యా తుకూయోనిరపి శరణ వరణం కుర్యాదితివిధేరత్రేవసిద్ధ్యాఉక్తాథః సిద్ధి రితి భా
వః - శ్రుత్యవగతస్యోప బ్రహ్మణేనవిశదీకరణాద్దృఢీకృతమిత్యుక్తం.ఉత్తర కాండాపశూద్రనయవిరోధమపి

మూ— ఆకైయాల్ ఉపాసమ్ తై వ్రణికాధికారమాక అపశూద్రాధి కరణత్రిలే సమధికతమానాలుమ్ వైదికశాన సత్యవచనాదికళోపోలే ప్రపత్తియుమ్ సామాన్యధర్మమాకైయాలే యథాధికారమ్ వైదికమంత్ర త్తాలే యాతల్, తాంత్రిక మంత్రాదికశాలే యాతల్, సవరకుమ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తుక్కువిరోధమిల్లై- కాకాదికళుమ్ ప్రపన్నరాకశాస్త్రజ్ఞులిలే కళానిన్నోమ్ - మాంహిపాభవ్యపాశ్రిత్యయేపిస్యరిపాపయోనయి-

సా-దీ— వరుమ్ నియతాధికారత్వశంకైయైయుమ్ పరిహరిక్కిరార్ - ఆకైయా లుపాసన మెన్టు - శ్రుతి బలా దవ్యధికరణమ్ భక్తిమాత్ర విషయ మెన్టుపడి - ఇతు సర్వాధికార మెన్టుమిడమ్ ఆచారత్తాలుమ్ సిద్ధ మెన్నిరార్ - కాకాదికళు మెన్టు - ఇవ్వభమ్ భగవతాపి సమధికత మెన్నిరార్ - మాంహి పా భేతి - వ్యపాశ్రిత్యే త్యాశ్రయణ శబ్దమ్ ప్రపత్తిసాధారణ మాకైయా లెన్టె - ఉపాసనమ్ తై వ్రణికాధికార

సా-స్వా— శారీరకాప శూద్రాధి కరణమ్ నిర్విషయ మాక ప్రసంగియాతో? కించ వేద విహిత యజ్ఞరూపత యా వేదవిహితమాన పడియాలే జ్యోతిష్వేదమాదివ చూద్రాధికార మన్నెన్టు వేదోదావో? ఇత్తువైదికమా నాలుమ్ సత్యవచనాది వత్సామాన్య ధర్మమాకైయాలే విరోధమిల్లైయెన్టిలానాలుమ్ ప్రణవాదికరణమంత్ర సాధ్యమాన ప్రపదనమ్ సర్వాధికార మాకక్కుడుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆకైయాలిత - ఆకైయాల్, ప్రపదనమ్ సర్వాధికార మెన్టు సోపబ్రహ్మణ శ్రుతిసిద్ధ మాకైయాల్ - తాంత్రికతి- ఆదిశవ్దే న,, మంత్రేరను శ్రవముఖేష్వధిగమ్య మనై స్సాన్విధిక్రియా సముచితై ర్యదివాన్యవాక్యై, రిత్యుక్తలౌకి క వాక్య సంగ్రహాని - శారీరకాప శూద్రాధి కరణముమ్ భక్తియోగ విషయ మెన్టు కరుత్తు - విశేష నియామక మన్టిక్కు సత్యవచనాదివత్తిర్య గాది సాధారణ సామాన్య ధర్మత్వమ్ శొల్ల కూడుమో? ఎన్న వతుక్కు శాస్త్ర సిద్ధానుష్ఠానమే నియామక మెన్నిరార్. కాకాదికళు మితి - ఏతావత్సర్యంతం వేద విహితత్వా విశేషణ భక్తివత్ప్రపదనముమ్ న్యాయతో విచార్యమాణేత్రైవణికాధికార మెన్టు ప్రాప్తమాకవి శేష వచన బలత్తాలే సర్వ విషయ మెన్టు సమధికత్తు ఇతరిపరమ్ భక్తియోగాది సాధారణ్యేన భగవదా శ్రయణం సర్వమ్ సర్వాధికార మెన్టు సమధికీరార్, మాంహితి-యేపాపయోనయోపిస్త్యాదయరిమాంహి

సా-ప్ర— అధిక్యతానాం వైదికమంత్రేణ ఇతరేషాంతాంత్రికేణ చానుష్ఠాన సంభవాన్న సర్వాధికారత్వ విరోధ ఇత్యధి ప్రయన్నాహ- ఆకైయాలిపాసన మిత్యాదినా- భరన్యాసస్య సర్వాధికారత్వం శ్రుతిస్మృతి భిరుప పాద్యా చారేణా వ్యుపపాదయతి - కాకాది కళుమిత్యాదినా - కపోతాది రాదిశబ్దార్థాని - ఏవం విశిష్య భరన్యాసస్య సర్వాధికారత్వం ప్రసాధ్య భగవదా శ్రయణత్వ రూపేణ సామాన్యత సిద్ధస్య సర్వాధికారత్వస్య భక్తావివాప వాదాభావా దపి తత్సిద్ధి రిత్యభిప్రయన్నాహ - మాంహి పాభేత్యాదినా-

సా-సం— పరిహరతి-ఆకైయాలితి-సోపబ్రహ్మణ శ్రుతిబలాదేవ సర్వాధికారత్వ సిద్ధేరిత్యర్థాని - ఇయం యది భక్తి వదగ్నివిద్యాసాధ్యావా? వైదికమంత్ర కరణకత్వనియమ తీవాప్యోత్? తదాత్రైవణికాధికారైవ స్యాత్? నవతథేత్యతో నతద్విరోధోపీతి భావః - ప్రపత్తౌతిరశ్చ మవ్యధికారేశాస్త్రదృష్టే శూద్రస్యాధికారః కైముతిక న్యాయసిద్ధోపీత్యాహ - కాకాదీతి - అనేనతిర్యగధికరణవిరోధోప్యత్ర నేతి ఫలితం - అన్యాస్సర్వాధికారతా శరణ్యక్తి సిద్ధాపీత్యాహ - మాంహితి - మాత్రప్రపదం వైదికమంత్ర కతా

మూ—ప్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రానైవ యంతి పరాంగతీమ్, ఎష్టుభగవదాశ్రయణమాశ్రమే సర్వసాధా
రణమాక శరణ్యో తానుమ్ అరుళి ఛ్యేయతాక్ - ఉపాసన(సంకుమ్)తుకుమ్ ప్రారంభమ్ త్రైవణిక
కశరీర త్రితే యానాలుమ్ అవసానమ్ - సర్వశరీర త్రిలుమ్ కూడుమెన్ను మిడమ్ “ధర్మవా ధాదయోప్యస్యే
పూర్వాభ్యాసా జ్ఞగుప్సితే । వణాక వ రత్వే సం ప్రాప్తా స్స సిద్ధిం శ్ర మణీ యథా, ఎష్టు శ్ర విష్ణు
ధర్మక త్రితే శోలలప్పట్టతు -

సా-దీ—మాత్రేయో అశ్రయణ మెల్లామ్ సర్వాధికార మెక్ల నేయెన్న విశేషనియామక బలత్తా ఉపాసన ప్రా
రంభమ్ త్రైవణిక కశరీరేష్వేవ ఎష్టు నియమరైల్ అజ్గి న్త వచన త్తుకుమ్ సంకోచమ్ - అవసానత్తుకుమ్
సంకోచ మిల్లామైయాత్ సర్వాధికారమా మెన్నిరార్ - ఉపాసనత్తుక్కి-త్యాది - ధర్మవా ధాదయ ఇతి.
జగుప్సిత మాన వణాకవ రత్వత్ నిన్నార్ కళే యాకిలుమ్ పూర్వజన్మాభ్యాస వశత్తాత్ అజ్జన్మ త్తి లే
సంసిద్ధియై యడైన్తార్ కళ - అతిత్ దృష్ట్వాంతమ్ శోలలుకిరతు శ్రమణీయథా ఎష్టు - శ్రమణీయావాళో
సన్యాసినియాన శబరీ - అవ శేప్పడి వేడువజన్మ త్తి లే సంసిద్ధియై యడైన్తార్ అప్పడియేయెన్తార్ - ప్రపత్తికుమ్

సా-స్వా—యస్మాద్వ్యపాశ్రత్యస్య తేపి పరాంగతిం యాంతి ఎష్టు పడి- ఇష్టు త్రైవణిక కాంత గతస్యాపి వై
శ్యస్య పాపయో నిర్మ కథనం సత్రా ధికారా పాద కాత్విక్ జ్యాద్య నహత్వ యాపాప కమాత్-క్షత్రియ
స్యతు “తస్మాద్వాజపేయ యాజ్ఞాత్విక్ జిన, ఇతి అత్విక్ జ్యాహత్వస్య శ్రుతత్వాన్నాపకవక్ 8. ఎష్టుశ్రీ
మత్తాత్పర్య చంద్రికై యితే వ్యవస్థా పితమ్ . భగవ దాశ్రయణ మాత్ర మితి మాత్రపదం కాతాన్స ష్చిథ్
కం- సర్వం భగవదా శ్రయణం - భక్తియో గాదిక మపి ఎష్టు పడి - ఇష్టుడి యాకిత్ శరీరకాప శూద్రాధి
కరణం నివిశయ మాక ప్రసంగియాతో ? అన్త పధిరకణమ్ భక్తియో గారంభమ్ త్రైవణిక నియత మి
త్యే తత్పర మెన్తి ఇష్టుడి కల్పితైక్ కుమ్ నిదాన ముణ్డో ? ఎన్న వరుళిచ్చేయకిరార్ - ఉపాసనం తన
కుమ్ మితి - ధర్మక వ్యాధాదయ ఇతి - ధర్మక వ్యాధాదయః జగుప్సితే వణాకవ రత్వే స్థితా అపి పూర్వ
జన్మారబ్ధ భక్తియో గాభ్యాసవ శాచ్చ మణీవ పరమాంసం సిద్ధిం భక్తియో గపూతికం సంప్రాప్తాః ఎన్తార్ -
ఉపాసన త్తి త్తో ప్రపదన త్తిలుమ్ ప్రారంభ నియమ ముణ్డో ? ఎన్న ఇత్లై ఎష్టుస సంహరిక్కి-రార్ -

సా-ప్ర— అగ్నివిద్యాసాపేక్షసోపాసనప్రారంభస్య త్రైవణికాధికారత్వేపి తన్నిరపేక్షభక్త్య
వసానస్య శూద్రాదివ్యపి సంభవదగ్ని విద్యానిరపేక్షత్వా దేవభరన్యాసస్య సర్వాధికారత్వం సుస్థ మిత్యభి
ప్రయన్నాహ - ఉపాసనమ్ తనకుమ్ మి త్యాదినా - నన్వేవం సర్వాధికారత్వే భక్త్యాద్యనుష్ఠానశక్తానాం
భరన్యాసస్వరూపమజానతాంచాస్మిన్నధికారస్యా వితిభక్త్యాదివిధివైయధ్యుంస్యాదితిన సర్వాధికారత్వమిత్య
త్రాకించన్యవిశిష్టస్త్రీ శూద్రాదిస్సర్వోప్యధి కారీతి ప్రపత్తియో గ్యాధికారో క్తంస్మారయక్ త్రైవణికత్వ
సా-వి— ధర్మక వ్యాధా దయ ఇతి. జగుప్సితే వణాకవ రత్వే సత్యపి పూర్వాభ్యాసా త్పుర్వజన్మ
కృత యో గాభ్యాసవశా త్సంసిద్ధిం ప్రాప్తాశ్చి శ్రమణీ యథాశబరీవేతియోజనా.

సా-సం— మన్యాన్యాసవిద్యోపదేష్టతాంచ శూద్రాదేర్వ్యవచ్చివ త్తి- ఉపాసనస్య త్రైవణికాధికారత్వని
యమో ప్యారంభమాత్ర ఏవేత్యాహ- ఉపాసనత్తుకుమ్ మితి- పూర్వేతి- పూర్వశరీరే భగవదనుభవజనంసా-రే

మూ— ఇప్పడి ఉపాసనమ్ త్రైవణిక కర్మే ఆరంభ ఉయ మా నార్పాలే ప్రపత్తి యి లూ రు నియామకత్తాలే సామాన్య వచనత్తుక్కు సంకోచ మిల్లా మైయాలమ్ విశేష వచన బల త్తాలమ్ ప్రపదనమ్ సర్వరుగమ్ యోగ్యమ్ - అనపిన్సు ఇతుతనక్కు విశేషిత్తు వేణ్డుమ్ అధికారాంశమ్ మున్నే శో న్నోమ్. అతస్మై త్రైవణికత్వాదే భావో భావాపి కస్యచిత్ | నాధికారః ప్రపత్తేస్సాన్య దాకించన్యమనాశ్రితః ||

సా-దీ— ప్రారంభత్తులుమ్ సంకోచమిల్లె యెన్ని-రార్ - ఇప్పడి ఉపాసన మెన్తుతుగజ్జి - ఇతుక్కు విశేషిత్తు వేణ్డుమధికార మేతు ? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇతుతనక్కి-ల్యాది - ఆకించన్యమే ఇతు కుగ అధికారమ్ వేరిల్లె యెన్ని-రార్ - అతః ఎన్తు కారికైయాల్ - అతః, ఇప్పడి నిణ్ణే త మాకైయాల్ - త్రైవణికత్వాదేః కస్యచిత్ - అది శబ్దేనాశ్రమాది గ్రహణం - భావః, సద్భావః - అభావః, త ద్రాహిత్యంచ - ఆకించన్య మనాశ్రితః. ఇప్పదమ్ మేతుగభావమ్ - ఆకించన్యానుపయు క్తత్వా దెన్నై - ప్రపత్తి క్కధికార మన్తు - విశంబా త్తమ త్వాదియుమ్ ఆకించన్యమనాశ్రిత్యతత్సంపాదకత్వేన అధికారకోటి యిల్

సా-స్వా—ఇప్పడి ఇతి. ఇప్పడి ప్రపదనమ్ సర్వాధికార మెన్తుశొన్నతుకూడుమో? భక్తియోగ సమర్థనుకుగమ్ ప్రయోజనాంతర పరనుకుగ మధికారమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ . అనపిన్సితి . మున్నే ఇతి - ప్రపత్తి యోగ్యాధి కారత్తిత్ యెన్తపడి - ప్రపత్తియోగ్యాధి కారత్తిత్ భక్తియోగానధికారమ్ ప్రపత్త్యధికారమెన్తు నిషర్కష్టమాకైయాలే త్రైవణికత్వమ్ భక్త్యధికార మాకైయాల్ తదభావమ్ ప్రపత్త్యధికార మెన్తు ఫలికైయాల్ త్రైవణికరుక్కు ప్రపత్త్యధి కారమ్ ప్రసంగి యాతో? ఇని ఆకించన్యేన త్రైవణికత్వం ప్రపత్త్యధికార మెన్తి శూద్రాద్యధికారమ్ శోలు కిరతు విరోధి యాతో? ఎన్న కారికైయాలే ప్రపత్తి యోగ్యాధి కార తాత్పర్యార్థత్వే సంగ్రహిక్కి-రార్ - అత ఇతి - అతరి, పూర్వోక్త ప్రకారేణ సర్వాధి కారత్వ సిద్ధిరి - త్రైవణికత్వాదేరి . అది పదేనా శ్రమాది పరిగ్రహరి- కస్యచిత్తుంసః- త్రైవణికత్వాదేభావః, సద్భావః - అభావః, అనద్భా వశ్చ . ఆ కించన్య మనా శ్రిత త్వే త్త త్రైవణికాధికార స్సాన్యత్ - ఆకించన్య సద్భావేషు త్రైవణికత్వ మత్రైవణికత్వ ముభయ

సా-ప్ర— తదభావయో భావర న్యాసానుష్ఠానే అప్రయోజకత్వమాహ - ఇప్పడి ఉపా సన మిత్యా దినా -

సా-వి— ప్రపదనం సర్వరుక్కుమ్ యోగ్యమానపిన్సు, ప్రపదనే సర్వేషామపి యోగ్యేస్థితేనతి - ఇతుతనక్కు, అన్యప్రపదనన్య-మున్నే శో న్నోమ్, ప్రపత్తియోగ్యాధికార ఇతి భావః - అత్రాపి నిష్కృప్య దశాయతి - అత ఇతి - అతరి, సర్వాధికార త్వేన నిణ్ణే తత్వాల్ - త్రైవణికత్వాదేరి కస్యచిద్ధమన్య - ఆదిశబ్దేన అశ్రమపుంస్తాది గ్రహణమ్ - భావః, సద్భావః - అభావః, వ్యతిరేకోపి - ఆకించన్యమనాశ్రితః, ఆకించన్యాపర్యవసితః - తదనుపయు క్తత్వాది తి భావః - విశంబా త్తమ త్వాదికం త్వాకించన్యసంపాదకత్వాదధికారకోటి ప్రవిష్టం - ప్రపత్తేరధికారోనస్సాన్యత్,

సా-సం—ప్రమోషా దిత్యర్థః - ప్రపత్తౌ చైవం కిం నస్యాదిత్యత్ర వైషమ్యమాహ - ఇప్పడితి. ఏవం సతి సకించనస్యాన్య గతేశ్చ స్వతంత్ర ప్రపత్త్యధి కారస్సాన్య దిత్యతి ప్రసంగం వారయతి - ఇతు తనకి గతి - ఇత్థం కృత మధికారవిషయక్షోభోప శమనం సంగృహ్ణాతి - అత ఇతి - ఉక్తార్థే శ్రుతి స్మృత్యుపపత్తి సద్భావా దిత్యర్థః - పుంస్తాదికమాది శబ్ద వివక్షితం - కస్య చిత్ప్రసిద్ధిః . ఆకించన్య మనా శ్రితః , ఆకించన్యే

మూ—ఇవ్వడం త్రేయోగములకు శాస్త్రవిధిని నిర్ణయించుట నిర్ణయించుట, ఎనిమిది పాఠ్యపుస్తకములు, జనితాహంకారము, ఎనిమిది పాఠ్యపుస్తకములు కలిపి కొలిపింపు -

సా-దీ—ప్రవేశమును - వర్ణాధికారమును - ఇవ్వడంతో తిరుమలైయ్యేయి దివ్య సూక్తియేయును, అశ్వనాథుని దివ్యసూక్తియేయు ముదా హరికారా - ఇవ్వడంతోయెనుతుడక్క - జనితాహంకారమును తమ కులశాస్త్ర కులాది కళును అధోగతి నివారణక మాయితీలైయెను కొలిపింపు శరణ దానైకాయాశరణాగతియిన్ సర్వాధికారత్వమునుచింతము-సాధితవర్ణాధికారమునిగమికి -

సా-స్వా—మహాధికార మెనుకరుతు. ఇవ్వడంతో సంప్రదాయమును ప్రమాణమెనుకరుచేయికి రార - ఇవ్వడంతో ఇతి, కులశాస్త్రవిధి-కులశాస్త్రవిధిని, నాలుగు కులశాస్త్రములు బ్రాహ్మణాదినాలు కులశాస్త్రములు. పిరనిలేక, జనితేనలే సప్తపది. జనితాహంకారము - ఇన్తక్లొకతి తమకుల ప్రసూతత్వమును అధోగతి నివారణక మన్నెను తోతు కైయాలును, శరణదానైక శరణ వరణాధికారము తోతు కైయాలు మెనుపది. ఇప్పుడిప్రవర్తికులకొనిచన్యమధికార ముకొండపాయాంతరసమధరుకు అధికారములైయెనుకలైయెను తో

పా-ప్ర—సోక్తాధికార సాంప్రదాయకత్వమాహ. ఇవ్వడంతో ఇత్యా దినా. కులశాస్త్ర విత్తాది-తత్తద మానుషాన యోగ్య బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రా త్మకకులద్వయ ద్వికేకస్థిం శ్చిదపి నజాత ఇత్యేతదధిక ప్రాపక గాఢాయా మిత్యధిక - అస్యాం గాఢాయా మస్మిన్ శ్లోకేచ సత్కుల ప్రసూతత్వత దభావయోర కించిత్కరత్వోక్తే ఉపాయాంతరా శక్తిరే వాధికారః - ఏవంచ సర్వ జాతీయేష్య పృథివీసామధ్యే వతామకించనానాం భరన్యాసే అధికార ఇతివదన్తధికారి విషయవ్యా మోహ నివారణం

సా-వి—నభవతి. త్రివిణికత్వమేవాధికార శ్చేచ్ఛుద్ర స్యాధికారో నస్యా తదభావోధికారశ్చేద్భూ హ్మణాదే రధికారో నస్యాదితి సర్వాధికారత్వం నస్యైతదుభయ మప్రయోజకం - ఆకించన్యమేవసర్వ త్రాధికారః - భక్త్యాదౌ శక్త్యభావ, ఇత్యుక్తం సర్వమాకించన్యాధికార మితి భావః - ఉక్తాధికారసాంప్రదాయకత్వం దశకాయితం భక్తిసార దివ్యసూక్తిం యామునాచార్యశ్రీసూక్తిం చాహ - కులశాస్త్రవిధి-కులశాస్త్ర శాస్త్ర విధినిర్ణయము, కులేషు చతుషా - ఈరి రెణ్ణిలును, ద్వికద్వయే ఇతి పదార్థః - వర్ణా చతుష్టయే అహం నజాతః - అతస్తద్వర్ణాధికారమానుషానయోగ్యో నాస్మీ త్యాకించన్యం వ్యం జితమ్ - య ద్యపి భాగవాతముని స్వవేత్త్యామా ముత్పన్న ఇతి ప్రసిద్ధిః - తథాపి మేధజాతి పురుషేణ స్వీకృతత్వేన ముఖ్య వర్ణః కన్చి దపి నాస్మీతి హృదయం - తథా జనితాహంకార, ఇత్యుక్త మహాకులప్రసూతత్వేపి తమ సినిమజ్జాపీ త్యుక్తా మహాకులప్రసూతత్వ మప్యప్రయోజక మిత్యావిమృతం - “అథోధి పాపాత్మే” త్యుక్తి భంగ్యా ఆకించన్యమేవ వ్యంజితమ్ - ఏవనుధికార విషయశంకాం పరిహృత్య ప్రపత్తిస్వరూపవిషయ

సా-సం—అపర్యవసితః-భావః, బ్రాహ్మణాదేనైవ విణికత్వ సద్భావోవా? అభావోవా? శూద్రస్య తదభావోవా? అధికారోన. కింతా కించన్య మేవ అధికార ఇతిభావః - ఆకించన్య పదమనన్య గతిత్వ స్యాప్యప లక్షణం - ఇవ్వడంతో, ఉక్త భావాభావయోః ప్రపత్త్యనధికారత్వం - కులశాస్త్రయే త్యుక్త త్రివిణికత్వాద్యభావేపి స్వస్య భగవ దంగీకార మేతురుక్త - జనితేత్య నేన తత్సత్వేపి తదభావఉచ్యతే-

మూ—ఆకైయాల్ శరణ్య శరణాగతిజ్ఞానముమ్, ఆకించన్యాదికళు ముద్దెయసర్వజాతీయర్ కుమ్ ప్రపత్త్య
ధికారమ్ సిద్ధమ్ - ఇవ్వుపాయస్వరూపత్తైప్పత్త “నారాయణం సలక్ష్మీకంప్రాప్తం తచ్చరణద్వయమ్ । ఉ
పాయ ఇతి విశ్వాసో ద్వయాథా శ్శరణాగతిః,, ఎన్టు అభియుక్తర్ పా శురముమ్, అధికారకోటి యిలుమ్,
సా.దీ— ఆకైయాలిత్యాదియాల్ - ఇప్పడిఅధికారవిషయశంకైక శైప్పరిహరిత్తు ఇనిప్రపత్తిస్వరూపవిషయశంకై
కశైప్పరిహరిక్ - పుపక్రమిక్కిరార్ - ఇవ్వుపాయస్వరూప తైప్పత్తవెన్టు - ఇతుక్కు-అభియుక్తర్ పా శురమెన్కు
రత్తోడన్వయమ్ - యద్వా, వరుమ్ శంకైకశై ప్పరిహరిక్కిరోమెన్టు శేషమ్ - నారాయణమితి - సలక్ష్మీకం
నారాయణం ప్రాప్తం సలక్ష్మీక నారాయణ చరణ ద్వయమేవ ఉపాయఇతి యోవిశ్వాసః సద్వయాథా
ఇతి శ్లోకాథాః - ఇతుక్కు-త్తరత్తైక్కాట్టుకిరార్ - అభియుక్తరిత్యాదియాల్ - ప్రపత్తిర్విశ్వాసః పన్థమతుమ్
సా.స్వా—సర్వాధికారత్వమ్ శొన్నతుశేరుమో? ఎన్కిరశంకైయైపరిహరిత్తు కొంఁడుప సంహరిక్కిరా
ర్ - ఆకైయాలితి . ఆకైయాల్, ప్రేవణిః త్వాదిక మనధి కారమాకైయాల్ . సర్వాధి కారత్వ వచనం
ఆకించన్యాది విశిష్ట సర్వజాతీయాధి కార పరమెన్టు కరున్తు - ప్రసత్త్యధికార స్వరూపత్తై శోధిత్తుప్రపత్తి
రూపాజ్ఞియిల్ పిరక్కుమ్ శూర్వోక్త శంకైకశై పరిహరిక్కిరార్ - ఇవ్వుపాయత్తై ప్పత్తపితి - ఇతుక్కు
భి యుక్తర్ పా శుర మెన్కు-రత్తోడన్వయమ్. అధికారకోటియిలుమెన్టు విశ్వాస వాసేఅధికారియాకై యాలే
సా.ప్ర—నిగమయతి - ఆకైయా లిత్యాదినా- అథాధికారి కృతి సాధ్యోపాయ స్వరూపవిషయ వ్యామో
హం నివర్తయ న్నజ్జేజ్జిత్య వ్యపదేశ ప్రయోజన మప్యహ - ఇవ్వుపాయ స్వరూపత్తై ఇత్యాదినా- త
చ్చరణ ద్వయ ముపాయ ఇతి కన్యేయం కులభూషణ మితివత్ - అధికార కోటియిలు మితి - ప్రపత్త్యను
ష్ఠాన కాలాశ్చార్వ భావివిశ్వాసస్వాధి కారత్వమితి భావః - విశ్వాసే ప్రపత్తిత్వ బుద్ధిః కథం వ్యామోహ
సా.వి— శంకాపరిహతుకమారభ తే. ఇవ్వుపాయస్వరూపత్తైప్పత్తవితి- ఏత దుపాయస్వరూపం ప్రతి- శం
కై పరిహరిక్కిరోమితి శేష పూరణే నాన్వయః. యద్వా, ఏత దుపాయ స్వరూపం ప్రతి- అభియుక్త
ర్ పా శురమితి సంబంధః. నను ఉపాయ ఇతి విశ్వాసో ద్వయాథా శ్శరణాగతి రితితైచ్చిదుక్తం- “ప్రపత్తి
ర్విశ్వాసస్సకృత్పాథానామాత్రేణాపేక్షితం వాస్యతీతి మహావిశ్వాసపూర్వకం ప్రాథానమితి యావ,,దితి
తామానుజా చార్యైః కదాచిత్ప్రపత్తి స్వరూపం కీదృశమితి శీఘ్రే పృష్టే సత్యక్తం ముక్తకంవాక్యం-
“న్యాసః పరిచాంగ సంయుత,, ఇత్యాది వచనేషాత్మనిజేపోంగీ ఇతరాణ్యంగానీ త్యక్తం - ఏతేషాం
పరస్పరవిరోధిత్యాశంక్యవిశ్వాసప్రాథానయోరంగయోరేవప్రాధాన్యవిషయంగీత్వవాదః. ఆత్మనిజేపవ
వాంగీతి వచన బాహుళ్యాత్. భూయసాంన్యాయాదితి సిద్ధాంతయతి. నారాయణంసలక్ష్మీకమిత్యాదినా.
అధికార కోటి యిలు మితి. ప్రపత్త్యనుష్ఠానా త్పూర్వభావి విశ్వాసస్వాధికారకోటి ప్రవేశఇతిభావః.

సా.సం—అధికారానుబంధి వ్యామోహపరిహరముపసంహరతి-ఆకైయాలితి - అథాంగిస్వరూపవ్యామోహ
శమనాయా రభ్యతే . ఇవ్వుపాయే త్యాదినా - ప్రాప్త మిత్యంతేన ఉత్తర ఖండాథా ఉక్తః. విశ్వా
స ఇత్యంతేన పూర్వ ఖండాథా ఉక్తః - ఏవం విశ్వాసాత్మక బుద్ధి విశేష సైవ్యవగతి వాచిభాతునా ప్రసీ
తే స్సవీవాంగీతి భావః - ఏతత్పరిహరతి - అధికారేతి - శాస్త్రాధికార సృష్టే తద్విశ్వాస వాసధి కాగీ

మూ— అట్ల కోటియి లుమ్, నిర్మిర విశ్వాసత్రినుడైయ ప్రాధాన్యమ శోఖిలుకైకాకవ త్తనై - అప్పడియే “ ప్రపత్తిర్విశ్వాస స్సకృత్పాత్రీథానామాత్రే చాపేక్షితం దాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకం ప్రాథమమితి యావత్, ఎనిగిర వాక్యముమ్ ప్రాధాన్య వివక్షయాలే ముతల్ విశ్వాసత్తై చచ్చిల్లి “ అనన్యసాధ్య, ఎనిగిర భరతమునిప్రణీత లక్షణ వాక్య త్రిన్పడియే విశ్వాసపూర్వకం ప్రాథమ మెన్టునిష్కూషిత త్తతు.

సా-దీ— ప్రాధాన్యద్యోతనాథమెనిగిరతై వచనాంతరతాలేడబోద్బలిక్కిరార్ - అప్పడియేయిత్తాది నిక్షేపమేప్రపత్తియెన్టు సిద్ధాంతమాకైయాలిన్తులక్షణ వాక్యన్తానుమ్ ప్రాథమనారూపాంగత్రినుడైయ ప్రాశస్త్య

సా-స్వా— ఇన్తరెణ్ మ విశేషణముమ్ ప్రాధాన్యోపపాదక మెన్టుకరుత్తు- ఇప్పడి అభియుక్తర్ పాశురత్తుమ్ అన్యథా కరణమ్ కూడుమో? “ ప్రపత్తి ర్విశ్వాసః, ఎన్టు శ్రీభాష్య కారవాక్యానుగుణమాక విశ్వాసమే ప్రపదన మెన్టు శోఖిలవేణ్ డావో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అప్పడియే ఇతి - శ్రీభాష్య కారరుమ్ ప్రథమం విశ్వాసత్తై ప్రపదన మెన్టు నిష్కూషితై పిన్బు “ ప్రాథమ మితి యావత్, ఎన్టు విశ్వాసత్తైవిట్టు ప్రాథమత్తైయేప్రపదనమెన్టు నిష్కూషితైకాయాలే విశ్వాసే ప్రపత్త్యభేదోక్తి అన్యపరై ఎన్టుకరుత్తు- అకిత్ శ్రీభాష్యకారర్ తాక ప్రధానమాక విశ్వాసత్తైవిట్టు ప్రాథమత్తై ప్రపదన మెన్టునిష్కూషితకూకూడుమో?

సా-ప్ర— ఇత్యత్ర భాష్యకారైర్విశ్వాస పూర్వకం ప్రాథమమితి ప్రాథమాయాః ప్రాధాన్యవ్యప దేశేన విశ్వాస స్వాంగత్వ సిద్ధి రిత్యాహ . అప్పడియే ప్రపత్తి రిత్యాదినా- ఇదం వాక్యం భరత్యావ విషయప్రశ్నై త్తరత్వేన భాష్యకారైః కదాచిదుక్తం ముక్తకం వాక్యమితి సంప్రదాయః - విశ్వాసోఽంగంత రాజామంగి నశ్చ విశిష్టేనా నుస్థాపకత్వా త్ప్రధానాక్ల మితిభావః - నశ్వేవం దశేన ప్రవర్తకై రామానుజా చా యై గోకప్పత్వ వరణస్య ప్రాధాన్య వ్యపదేశాత్ “ తదేకోపాయతా యాన్నాప్రపత్తి, రితి భరత ముని నోక్తత్వాచ్చ తనేవాంగీత్యత్ర భరత్యాసస్య వచనతోజ్ఞత్వావ గమార్గోఽమృత్య వరణే ప్రపత్తిరితి

సా-వి— విశ్వాసస్య ప్రాశస్త్యమనేనాత్ర ప్రతివాదితం - అభియుక్తర్ పాశురమ్ ప్రాధాన్యమశోఖిలు కైకాక వత్తనై, ప్రాధాన్యాభిధానాథమేవ- ఇప్పడి, ఏతత్ప్రకారేణ - ఎనిగిర వాక్యముమ్ అప్పడియే ఇత్యన్వయః - ప్రాధాన్య వివక్షయైవేత్యథా - తదేవోపపాదయతి . ప్రాధాన్య వివక్షయాలేఇతి - ముతల్ విశ్వాసత్తై చచ్చిల్లి, ప్రపత్తి విశ్వాస ఇతి విశ్వాస ప్రాధాన్య వివక్షయా ప్రథమం విశ్వాస ముక్తా అనన్యసాధ్య ఇతి “ అనన్యసాధ్యే స్యాభిష్టే మహా విశ్వాసపూర్వకమ్ | తదేకోపాయతా యాన్నాప్రపత్తిశ్చరణాగతి, రితి భరతముని ప్రణీత లక్షణ వాక్యానుసారేణ మహావిశ్వాస పూర్వక ప్రాథమ మెన్టు నిష్కూషిత త్తతు, ఇతి నిష్కూష్టం - ఏతన్నిష్కూష్క వాక్య మపి ప్రాథమనా ప్రాధాన్య వివక్షయైవ-

సా - సం — ప్రపత్తిరూప శాస్త్రాధిక్య మహా విశ్వాసాక్ల ఇత్యుభయ త్రాను ప్రవిష్టో విశ్వాసరి - నతథాశ్చాన్తర మితిద్వక్వాధాన్యాభి ప్రాయేణాయం నిదేశః - అన్యథా బహు ప్రమాణ సంప్రదాయ విరోధ ఇతిభావరి - అన్యయథా శ్రుతార్థ పరత్వే అభియుక్త నిష్కూష్క విరోధమాహ-అప్పడియే ఇతి - యథా నారాయణ మిత్యత్ర విశ్వాసస్య శరణాగతిత్వ కథనం ప్రాధాన్య వివక్షయా తథా ప్రాథమస్య ప్రపత్తిత్వ కథన మపీతి భావః-యథాభియుక్తనిష్కూష్కమేవప్రాథమవైవాంగీకరింనస్యాదిత్య త్రాహ-

మూ— ఇవాక్యన్తానుమిత్రానిక్షేపమంగి-ఇతిరిజ్జగత్ అంగజ్జగత్తేస్తుశోభలుకర “న్యాసః పంచాంగ సంయుతః, ఇత్యాది వచనజ్ఞశాలే ప్రాథకనై యమ్ అజ్ఞ మాకైయాత్, రక్ష్యాపేక్షాం ప్రసీత తే, ఎని-అపడియే

సా.దీ—పర మెని-రార్ -ఇవాక్యమతానుమెన్బు.రక్ష్యస్య, చేతనస్య-అపేక్షాం, ప్రాథకనాం. అపేక్ష తేవనైః.

సా. స్వా — నాంగప్రపద నాధికార త్తిత్ నిజాయమ్ విరొధియాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చేమ్కిరార్ - ఇవాక్యన్తానుమితి - ఇవాక్యన్తానుమ్, శ్రీభాష్యకార వాక్యన్తాను మెన్బపడి - “అనన్య సాధ్యే, ఎని-ర వచన త్తిత్ అభద నిదేశమన్యధా సిద్ధ్యహమాకైయాలుమ్, “న్యాసః పంచాంగ సంయుతః, ఎని-ర వచన మన్యధా సిద్ధ్యహమాకైయాలుమ్, న్యాసే అంగిత్య గ్రాహకస్సాటతర ప్రమాణాను సారత్తాలే “అనన్య సాధ్యే, ఎని-రలక్షణవాక్య త్తిలుమ్ శ్రీభాష్యకార వాక్య త్తిలుమ్ ప్రాథకనాయాం ప్రపత్తి నిదేశం అజ్ఞ ప్రాధాన్య ద్యోతనాథకతయా బోపచారిక మెన్బకరుత్తు- ఇప్పడినిక్షేపమే అంగియాశీత్ ద్వయవివరణమాన

సా.ప్ర— వ్యపదేశోఽప్రధానాజ్ఞత్వవిషయై వెత్త్యాహ. ఇవాక్యన్తాను మిత్యాదినా- అనన్యసాధ్యఇత్య స్య వ్యాఖ్యాన రూపం భాష్యకార వాక్య మపీత్యథకరి - సిద్ధో పాయస్య పరమ కారుణికత్వ బోధ కత్వా ద్దో ష్మత్వ వరణం ప్రధానాజ్ఞ మితి భావః - ననుమిత గచ్ఛే “వ్యేవ మవస్థితస్యాఽన్యథిత్య మాత్రేణే,

సా.వి— నతు తస్యాగి ప్రపత్తిత్వవివక్షయేత్త్యాహ-ఇవాక్యన్తానుమితి-ఇవాక్యమతానుమ్, ఏతద్వాక్యమపి- ప్రాథకనైయుమ్ అజ్ఞ మాకైయాల్, ప్రాథకనాయా అప్యంగత్వాత్ - ప్రాధాన్యత్వై వివక్షిత్తు చ్చొన్న పడి ఇత్యన్యయః - ననూ పాయత్వ ప్రాథక నాయా అంగి శరీరాంతరి పాతిత్వం పరి కర వి భా గా ధికారే అభిప్రేతమ్ - తత్ర “అహమస్మ్యపరాధానా మిత్యారభ్య ఉపాయత్వాధ్యవసాయ మివ్వి ఉత్తిలేవివక్షితమామ్త్తు, ఇత్యుక్తం - తేన ఉపాయత్వాధ్యవసాయస్య ఆవశ్య కత్వ ముక్త్యా చేతనా చేతన సాధారణ ఫల సాధనత్వ రూపో పాయత్వా కారాద్రక్షణాపయుక్త ముత్పవత్వ రూప రక్ష కత్వస్య భక్త్యాద్యధికారి సాధారణస్య భిన్నతయోపాయ వరణాద తిరిక్తం గోష్మత్వ వరణమపి ఫల త్వ పు రుషా థక త్వ సిద్ధయే చివక్షితమ్ - తచ్చాథకం. ఉపాయ వరణం శాబ్ద, మిత్పుక్తమ్ - తత్రగోష్మత్వ వరణస్య “రక్షివ్యతి తి విశ్వాసో గోష్మత్వవరణం తథే, త్యంగ మధ్యే పరిగణనం కృతం. ఉపాయవరణస్యాంగత్వంనోక్తం.

సా.సం—ఇవాక్య మితి - ప్రాథకన మితియావ దిత్వంత వాక్యంతాను మిత్యథకరి - అత్ర భరతముని ప్రణీత లక్షణ వాక్య త్తిక్ పడియే ఇత్యుక్త్యా ప్రాథకన ముపాయత్వప్రాథకనం భవతి . న్యాసః పంచాంగ సంయుత ఇతి వచనోవా హరణా దజ్ఞమాకైయాల్ ఇత్యుక్త్యాచ గోష్మత్వ వరణ మపి భవతి- శిరియ గద్య త్తిలుమితి చాక్యే ప్రార్థనైయై పృణ్ణి ఇత్యుక్త్యా తత్రనిత్య కింకరతాం ప్రాథకయే, ఇతిస్థితేః ఫలప్రాథకన మపి భవతీతి ప్రసక్తం . తత్రోత్తర ఖండాథక ఫల ప్రాథకనస్య అంగాంగి సముదాయ రూపో పాయ కోట్యనన్వయా దభియుక్త నిష్క-షోకన తమాదాయ విశ్రామ్య తీతి ఎని-ర వాక్య మిత్యాది వివక్షిత్తు చాన్మపడి ఇత్యంతం దేశకోక్తిక తత్పరా - గోష్మత్వవరణమాదాయన నిష్క-షోకయది విశ్రామ్య తి - తపోతస్య నాంగిత్వం - “న్యాసః పంచాంగ సంయుత, ఇత్యజ్ఞ త్వేనైవ తన్ని దేశా తద్రూపాజ్ఞప్రాధాన్య వివక్షేవన భవేత్ - యద్యు పాయత్వ ప్రాథకనామాదాయ తచాసా గోష్మత్వ వరణగభావసతేత

మూ— ఈశ్వరక అపేక్షామాత్ర సాపేక్షనైస్త్విజ్ఞ త్త్వే ప్రాధాన్యత్వే వివక్షిత్తు చ్చన్న్వపడి-

సా-దీ— నను శిరుగద్యత్తిత్ విశ్వాస పూర్వకం భగవంత నిత్యకింకరతాం ప్రాథకయే,, ఎన్నప్రాథకనైయైప్పణ్ణి ఆస్మనిక్షేపమ్ పణ్ణిపవిడమ్ కాణామైయాత్ ప్రాథకనామాత్రమేప్రపత్తియాక వేణావో? ఎన్న అజ్ఞ ముడివిత్ “నమోస్తుతే,, ఎన్న ఆత్మనిక్షేపవాచి శబ్ద ప్రయోగ గుణజ్ఞాకైయాలుమ్ కీర్తి “ తవచరణారవిందయుగళం శరణమహంప్రపద్యే,, ఎన్నఉపాయ వరణశబ్ద సామర్థ్యతా లుమ్ నిక్షేప మసిద్ధ

సా-స్వా—శిరుగద్యత్తిత్నిక్షేపత్తే చ్చల్లామత్ విశ్వాసపూర్వకంప్రాథకన మతి యావత్,, ఎన్నిర ముక్తక వాక్య మ్పితే తానే విశ్వాసపూర్వకం భగవంతనిత్య కింకరతాంప్రాథకయే,, ఎన్నశ్రీభాష్యకారర్

సా-ప్ర—త్యారభ్య “నిత్యదాస్యం దాస్యతికవిశ్వాసపూర్వకం భగవంతనిత్యకింకరతాంప్రాథకయే,, ఇత్యజ్ఞీతయా ప్రాథకనాయా ఏవ వ్యపదేశా నిక్షేప స్యాంగిత్వ వ్యపదేశ స్త ద్వీరుద్ధ ఇత్తత “ తత్రైవత నాగతానంత కాల సమీక్షయాప్య దృష్ట్యసంతారోపాయానిఖిలజంతుజాతశరణ్యశ్రీమన్నారాయణ చరణారవిందయుగళంశరణమహంప్రపద్య,, ఇతిపూర్వముక్త్యాంతేవ“నమోస్తుత,, ఇత్యుక్త త్వత్-శ్రీనైకుంత గ ద్యేవ

సా-వి—నచానుక్తత్వేపి తస్యాప్యంగత్వ మస్తీతి వాచ్యం - న్యాసః పంచాంగసంయుత ఇత్యుక్తాంగపంచ కాధిక్యా పత్రేః తత్కథ మత్రాంగత్వ ముక్త మితి చేత్సత్యం - ఉపాయత్వ ప్రాథకనైవ గోప్యత్వ వరణం నపుత గృథాచైత్రతథా సాధితమ భస్తాత్ - అతఏవ సారప్రకాశికాయా ముపాయత్వ ప్రాథకనమితి గోప్యత్వవరణ ముచ్యతే - గోప్యత్వ వరణ వ్యతిరేకణాపాయత్వ ప్రాథకనాయానిరూపణా త్పూర్వత్ర“ఇవ్వజ్ఞత్తిక్ ప్రాధాన్యత్వే వివక్షిత్తు చ్చన్న్వపడి,, ఇతివాక్యే “తదేకో పాయతా యా చ్చా ప్రపత్తి రిత్వనేన గోప్యత్వ వరణస్య ప్రాధాన్య మిత్యుక్తత్వా,, దిత్యుక్తం - యద్వా ఇవ్వక్యమ్ తాను మితి రామానుజా చార్యోక్త ముక్తకవాక్య పరం - నతు భరత ముని ప్రణీత లక్షణ వాక్యపరం-పూర్వం ప్రాథకనై యెన్న నిష్కషితతు ఇత్యుక్తత్వాత్. తత్ర గోప్యత్వ వరణప్రాధాన్య తాత్పర్యస్య పూర్వ మప్రతిపాదితత్వేన ప్రతిపాదనీయత్వాత్ - ప్రాధాన్య వివక్షేయాత్ ఇత్యస్య విశ్వాసప్రాధాన్య ప్రతి పాదన తాత్పర్యకత్వాత్ - అతఏవ విశ్వాసత్వే చ్చాల్లి ఇత్యుక్తం- ఏవంచ ప్రాథకన మిహగోప్యత్వవరణమేవ వివక్షితం - నోపాయత్వ ప్రాథకనం అతోనవిరూధః - నచైవం సతి భరత ముని ప్రణీత లక్షణ వాక్యత్తిక్

సా-సం—ద్వరణైనైకీభావమాపన్నాఅంగికోట్య న్వి తేతియదివక్షుతత్వక్షే,, న్యాసః పంచాంగసంయుత,, ఇతివచనోదా హరణమ్ - అంగమాకైయా లిత్త్యక్తిః- ఇవ్వజ్ఞత్తిక్ ప్రాధాన్యత్వే ఇత్త్యక్తి ఛోపపన్న తరా-యది గోప్యత్వ వరణా గభకతయా ప్రాథకనా అంగికోట్య న్విలైవేతి పక్ష స్తత్వక్షే “ న్యాసః పంచాంగ సంయుత ,, ఇతి వచనేనన్యాసే ప్రధానాంగితయా స్థితే తత్ప్రాథకనాయా ఏవ ప్రధానాంగిత్వమిత్యభి యుక్తాన నిష్కషణంకుర్వం తీతి ఉపాయత్వ ప్రాథకనాయా అంగికోటా గుణభావే నాన్వి తత్వమభిప్రేత్యగుణభూతే ప్యంగ శబ్దస్య ప్రయోక్తుమచిత త్వత్- అజ్ఞమాకైయాత్ ఇవ్వంగత్తి నిత్త్యక్తి రుపపన్నతమా-ఏవంచ ప్రాథకనాయా ఏవ ప్రధానాం గిత్వాపను పత్రయేగోప్యత్వ వరణే అంగిత్వ సం భావ నాయా అపత్రయేవ ప్రాథకనా పదేన ద్వయో రప్యభిధానయోగ్యత్వాత్ప్రాథకనాం వరణం చతే నప దేన

మూ— శిరి యగద్యత్తిలుమ్ విశ్వాసపూర్వకప్రాథమనైయైపుణ్ణిః, నమోస్తుతే,, ఎన్ఱముడిక్రైయాలుమ్ ఉపాయవరణశబ్దసామర్థ్యత్తాలుమ్ నిక్షేపముమ్ సిద్ధమ్ -

సా-దీ— మెనిగ-రార్-శిరుగద్యత్తిలుమ్ త్యాదియాల్- నమశ్శబ్దత్తుకాత్త్వనిక్షేపపరత్వమెన్ఱనేకణ్డతెన్న

సా-స్వా— ప్రాథమనామాత్రత్వై నిర్దేశితత్తుకూదుమో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కరార్-శిరియ గద్యత్తిలుమ్ ఇ-ఉపాయ వరణతి - భరస్వీకారాపరపర్యాయో పాయత్వప్రాథమనాపరమాన, తవ చరణార వింద యుగళం శరణమహంప్రపద్య,, ఇతి వాక్యగత శరణశబ్దసామర్థ్యత్తాలు మెన్ఱపడి - , నమోస్తుతే,, ఎనిగ-రశబ్ద

సా-ప్ర— , శ్రీమతామూలమంత్రేణమామైకాంతికాత్మంతికపరివర్యా కరణాయపరిగృహ్ణీష్వేతియాచమానః ప్రణమ్యాత్సనంభగవతే నివేదయే,, దిక్కుక్తత్వాచ్చ. మిత గద్యేప్యాత్త్వనిక్షేప ఏవాంగ్యభిషేతఇతినతద్విరోధ ఇతిద శ్చయ న్నమ ఇత్యస్య నిక్షేప పరత్వం సప్రమాణ మాహ - శిరుగద్యత్తిలుమ్ త్యా దినా - సామర్థ్యత్తాలుమ్ ఇతి . , ఉపాయార్థేక వాచక , ఇత్యుక్తై శ్శరణ శబ్దస్యో పాయవాచకత్వాత్. తథాచ తత్త్వల సాధన యాగ దానాద్యారాధనేన సర్వ ఫల ప్రదతయా భగవత స్సర్వాధి కారిణా మప్యపాయ త్వేష్య కించ నవిషయే విశేష్యో పాయత్వస్యతత్త్వ త్సాధనా ననుష్ఠానేపి తత్త్వల ప్రదత్వరూపస్యాకించన

సా-వి— పడియేఇతిదృష్టాన్తదాష్టాంతికవిరోధస్సాన్యదితివాచ్యం. తత్రమహావిశ్వాసపూర్వక మితివిశ్వాస ప్రాధాన్య ద్యోతనాయ విశ్వాసంపూర్వముక్త్వా తదేకోపాయతా యాచ్ఛా ప్రపత్తిరితి యథోక్తంతథైవా త్రాపి విశ్వాస పూర్వకం ప్రాథమ మితి విశ్వాసస్య ప్రథమకీర్తనం ప్రాధాన్యద్యోతనార్థమే వే త్యంశే దృష్ట్వాంతత్వై విరోధాభావాత్ - నను శ్రీరంగరాజ గద్యే, నిత్యదాస్యందాస్యతీతి మహా విశ్వాస పూర్వకం నిత్యకింకరతాం ప్రాథమ,, ఇతి శ్రీభాష్యకారేః స్వానుష్ఠానస్య నిబద్ధత్వాత్తేషాం ప్రాథమనైవ ప్రపత్తి రిత్వ త్ర తాత్పర్య మిత్వత ఆహ - శిరియ గద్యత్తిలు మితి - ఉపాయవరణశబ్ద సామర్థ్యత్తాలుమ్ ఇతి. , తత్రై వానంతకాల సమీక్షయాప్య దృష్ట్వ సంతారోపాయో నిఖిలజంతు జాత శరణ్యం శ్రీమ న్నారాయణ చరణారవిందయుగళం శరణమహం ప్రపద్య,, ఇత్యుక్తత్వా త్తత్రశరణం ప్రపద్య ఇత్యస్య ఉపాయత్వే నాధ్యవస్యా మీత్యర్థకత్వా దుపాయత్వా ధ్యవసాయస్య యాగ దానాది ఫలప్రదాతృత్వ సాధారణ రక్ష కత్వ

సా-సం— నిర్దేశ్యభియుక్తనిష్క-షాన్యధాసిద్ధిర్దేశికవ రేణోపపాదితేతిదేశికాశయవిద్భిషిద్వద్భిర్వి భావనీయం - నను మితగద్యే ఏవమవస్థిత స్యాపీత్యాదినా విశ్వాసపూర్వక ప్రాథమ మాత్రాభిధానాన్న నిక్షేప స్యాంగిత్వం స్యాదిత్యత్రాహ. శిరియగద్యత్తిలుమ్ ఇతి- ప్రాథమనైయై, నిత్యకింకరతాప్రాథమ మిత్వ థః. ఉపాయవరణ శబ్ద సామర్థ్యత్తాలు మితి . మిత గద్యఏవ , నిఖిల జంతు జాత శరణ్యశ్రీమన్నారాయణ తవ చరణార వింద యుగళం శరణ మహం ప్రపద్య , ఇత్యత్ర ఉపాయ వరణ పరస్య శరణంప్రపద్య ఇతి శబ్దస్య సామర్థ్యా దిత్వర్థః - అయం భావః . శరణ శబ్దోప నిష్పన్న గతి వాచిధాత్వర్థ ఉపాయత్వా ధ్యవసాయః - , అనన్యసాధ్యే - త్వమేవోపాయ భూతోమే - భవశరణమితి రయంతి , త్యాది ప్రమాణబలా త్ప్రార్థనా పర్యవసన్నః - తస్యాం చోపాయాంతర స్థాననివేశనాథో భరస్వీకారావేవ ప్రాథమః - తత్ప్రార్థనంచలత్వంతాకించనముముక్షోరాత్మసమపణాన్విత

మూ— నమస్సాత్మ నిక్షేప పర మెన్ను మిడమ్ .. నమస్కారాత్మకం యన్తై విధాయాత్మనివేదనమ్,
ఇత్యాదికళితే ప్రసిద్ధమ్ - శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తై ప్రాథనా పూర్వ కాత్మ నిక్షేపమ్ కంఠోక్త మాయిత్యు-
సా-డి— వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - నమస్సి త్యాది - శ్రీవైకుంఠైతి. .. యాచమానః ప్రణమ్యాత్మానం భగవతే నివేదయే,,

సా-స్వా— సామధ్యక్ తినాతే నిక్షేపసిద్ధివిశ్లేషే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - నమస్సి తి-శరణ శబ్దముచా యత్స్య
ప్రాథనా మాత్ర పరతయా అన్యథా సిద్ధ్యహా మాకైయాలుమ్ నమస్సు నానాథాకతయా అన్యథాసిద్ధ్య
హా మాకైయాలుమ్, అన్యథా సిద్ధ్య సహాప్రాథనాతిరిక్త నిక్షేప కంఠోక్తి యిల్లామల్, అన్యథా సిద్ధ్య
హా వాక్య మాత్రతాతే అతిరిక్తాజ్ఞే నిణాయమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శ్రీవైకుంఠగద్య
త్తిలుమితి - .. యాచ మానః ప్రణమ్యాత్మానం భగవతే నివేదయేత్ .. ఎన్న యాచనాతి రిక్తాత్మనివేదన
రూప నిక్షేపం కంఠోక్త మెన్నపడి - ఆకైయా అన్యథా సిద్ధ్యసహా మ్ముటతర శ్రీవైకుంఠ గద్యాను సారత్తా
లే అన్యథా సిద్ధ్యహా గద్యాంతర వాక్యమ్ నేయ మెఱుకరుత్తు- ఇప్పడి శ్రీభాష్య కార వాక్యత్తాతే అజ్ఞి
స్వరూప నిణాయం పఞ్జీనతు కూడుమో ? శ్రీభాష్యకార వాక్యముమ్ మ్ముట తర ప్రమాణ విగ్రహైత్ అ
న్యథా నేయమనో ? ఇట్లు .. తదేకోపాయతా యాచ్ఛా ప్రపత్తి శ్శరణాగతిః .. ఎన్నిర వచనత్తిల్ ప్రా
థనైయే శరణా గతి యెఱు మ్ముటతర మాక తోత్తు కైయాలే శ్రీభాష్య కారవాక్యముమ్ తదనుగుణమాక
నేయమనో ? .. న్యాసః పంచాంగ సంయత .. ఇత్యాది ప్రమాణ బలత్తాతే న్యాసమే అగ్ని ఎఱ్ఱిల్ ఆనా
లుమ్ న్యాసశబ్దమ్ .. తదేకో పాయతాయాచ్ఛా ఇత్యాదిప్రమాణప్రతిపాదితయాచ్ఛా పరమాక లాకాతో?
బుద్ధికళుకు-విషయమే విశేషమాకైయాలే .. న్యాసః పంచాంగ సంయత,, ఇత్యాదోషయ విశేషానుపాదా
నత్తాతేయమ్ .. తదేకోపాయతా యాచ్ఛే, త్యాదోషపాయత్స్య రూపవిషయ విశేషోపాత్త యాచ్ఛేతోత్తు

సా-ప్ర— సమపిత భరస్వీకారం వినాను వపత్తై రుపాయ వాచి శరణ శబ్దాత్మ త్సిద్ధి రితి భావః -
రక్షా భరత్ తత్తత్తులో త్పాదనాను కూల యత్తు వత్వమ్ - తస్య భగవతి సమపణ న్నామ తన్నివృత్తి
ఫలక భగవ దీయత్వా ధ్యవసాయః - మదిష్టో త్పాదనాను కూల యత్తు స్తవైవేత్తద్ధ్యవ సా య ఇ తి

సా-వి— వైలక్షణ్యేన తత్సాధనా నుష్ఠానం వినైవత్వమేవ తత్త్వా నేజితస్య తత్ఫలంద దాసీతివిశ్వసీమిత్వేనం
రూపత్వాత్ తత్సాత్మనిక్షేపం వినా భరస్వీకారాసంభవా దాత్మ నిక్షేప సిద్ధిభావః - నమశ్శబ్ద స్వా
త్మ నివేదనపరత్వై ప్రమాణ మాహ - నమస్సు ఇతి - వైకుంఠగద్యే కణ్ఠోక్త త్వా దాత్మనిక్షేప శ్రీభాష్య
కారా నుష్ఠానే నిస్సందేహ ఇత్యాహ - శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తై ఇతి - కీర్తనమంగిస్వరూపమిత్యాకాంతాయా

సా-సం— భరసమపణ నవినాన పర్యవస్య తితి నిక్షేపముమ్ సేధమిత్తుక్తిరితి సమథా శేషిణ్యకించనస్యము
ముక్షోరి అంగానుష్ఠానాంతరా నమ ఇత్తుక్తి భారనిక్షేపప్రధానాత్మ నిక్షేప వ్యంజికేతి, యమోస్తుత,,
ఇతి ముడిక్రైయాలుమ్ సిద్ధ మిత్తుక్తిః - నమశ్శబ్దో వ్యంజక ఇత్యేవన - కింతు ప్రమాణ పర్యా లోచన
యా సః స్వసంబంధ నివృత్తిపూర్వకసపరికరాత్ సమపణాథాక ఏవే త్యాహ - నమస్సు ఇతి - ఆదిశబ్దే
ననమశ్శబ్దహ్ని అయోజనాపరకృత్సా హిమార్థవచనసంగ్రహః - కణ్ఠోక్తమాయిత్యితి - .. మామైకాంతికా
త్వంతికపరివ ర్యాకరణాయపరిగృహీత్వైతియాచమానః ప్రణమ్యాత్మానం భగవతే నివేదయేదిత్యనేనే, తిశేషః

మూ—ఆకైయాల్, “అననైవతుమంత్రణస్వాత్మానం మయినిక్షిపేత్ | ఆత్మాత్మీయభరన్యాసః, ఇత్యాదికళితే అంగివిధానమ్ - ఇప్పడి అల్లాత పోతు షడ్విధాశరణాగతిః,, ఎన్నిర వాక్యత్తి అపాత ప్రతీతియై కొంజోడు “స్నానం సప్త విధం స్మృతమ్,, ఇత్యాది కళితే తొన్న స్నానాది భేదజ్ఞలే పోలే తని తనియే ప్రపత్తి విశేషజ్ఞశాక ప్రసంగిక్కుమ్.

సా.దీ—దెన్టుకణ్ణొక్తమ్-నిక్షేపరూపాంగివిధానవచనజ్ఞలైక్కొట్టుక్కిరార్-ఆకైయాలిత్యాదియాల్-అనన్య సాధ్య ఇత్యాదికళుడైలు వాపాతప్రతీతాథా స్వీకారత్తిల్ బాధక మరుళిచ్చెయ్ కిరార్- ఇప్పడియల్లాత పోతిత్యాదియాల్ - అను కూల్య సరికల్పది కళుక్కు ప్రత్యేకం ప్రపత్తిత్వం ప్రసంగి కుక్కు మెన్టు కరుత్తు -

సా.స్వా—కైయాలుమ్, తదేకో పాయతా యాచ్చేతి ప్రమాణమే అనన్యధాసిద్ధమనో? “శరణం వ్రజే,, త్యాది ప్రమాణ ముమ్ విశ్వాస ప్రాథానాది సాధారణ మన్తో? “ప్రపత్తిం తాం ప్రయుంజీతే,, తి వచ నముమ్ విషయ విశేషాను పాదానత్తినాతే “తదేకో పాయతాయాచ్చే,, త్యాది ప్రమాణసిద్ధ యాచ్ఛా పర మెనై కొళ్ళుకై యుచిత మనో? ఆకైయాల్ శ్రీభాష్య కార వాక్యత్తాలే అజ్ఞినిణాయ మెక్కినే? ఎన్న వ రుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆకైయాలితి - ఆకైయాల్, శ్రీవైకుంఠగద్యత్తిల్ “యాచ మానః,, ఎన్టు నిదే శిత్తు తదతిరిక్త మాక వాత్మ నివేదన రూప నిక్షేపమ్ సిద్ధమాక్తేయాలే ఇన్త జ్ఞాపకత్తాలే ఎన్త పడి . అంగి విధాన మితి- నిణేత మితి శేషః - ఆత్మాత్మీయ భరరూప విషయ విశేష విశిష్ట సమపాణరూప బుద్ధివిశే షమ్ నిక్షేప మెన్టు ఉత్పత్తివిధి సిద్ధ మాక్తేయాలే “నిక్షేపా పర పర్యాయోన్యాసః పంచాంగ సంయుత,, ఇ త్యాదికమప్యనన్యధాసిద్ధవిధివాక్యాను సారత్తాలే భరన్యాసపరమాక్తేయాలే పంచాంగ సంయుత ఇత్యేతదంశమ్ తదతిరిక్తప్రాథానాన్యంగ పరమెన్టు అవశ్యమంగీకార్యమాక్తేయాలే తదేకో పాయతాయాచ్చే త్యాదికం విధియ ల్లామై యాలే అంగ ప్రాధాన్య వివక్షయానా, అసాధారణ ఫలప్రాప్తినా వివక్షయానా, అభేదని దేశ మాప చా రిక మెన్టు నిర్వాహ్య మాక్తేయాలే అన్యధాసిద్ధతయా ఆత్మాత్మీయత్యాదావేవ నిక్షేపరూపాంగివిధాన మెన్టుని ణాయకమ్ శ్రీభాష్య కార వచనమే ఎన్టుకరుళు-అభేదని దేశమాత్రత్తాలే ప్రాథానమే ప్రపదన మెన్నిర పరపక్షత్తిల్ పరేణ సమాధానమ్ నావయితుం ప్రతిబంధ్యా బాధకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్-ఇప్పడి యల్లాతేతి -

సా.ప్ర— యావత్-ఏవంత హేకిమంగీత్యత్ర ప్రమాణాపన్యాసపూర్వకం నిక్షేపంగీ త్యాహ - ఆకైయా లిత్యాదినా - ఇత్యాది కళితే ఇతి - “ఆత్మాత్మీయ భరం సర్వం నిక్షేప్య శ్రీపతేః పదే,, ఇత్యాదిరాది శబ్దార్థాః-ననువిశ్వాసప్రాథానాభరన్యాసానాంత్రయాతామప్యంగీత్వం స్వీకార్యమ్-అన్యధాశ్రుతహాని ప్రసం గాదిత్యత్ర ప్రతిబంధిమాహ-ఇప్పడియల్లాతే త్యాదినా - షణ్ణొ మంగీత్వస్య “న్యాసః పంచాంగ సంయుతః-

సా.వి— మాహ-ఆకైయాలితి-అంగీకృత్య వాదస్య వ్రాతస్తాథాత్వమంగీకృత్య యథా శ్రుతార్థాన్వీ కారే బాధకమాహ - ఇప్పడి అల్లాతపోతి - తనిత్తనియే, ప్రత్యేకం - షడ్విధా శరణాగతిత్తుక్త త్యాన్న కించి దవ్యంగం స్సాదితి భావః - ప్రతి బంది ముఖేన పరిహారం వక్తుంతత్ర పరిహారం పరేణ వాచయతి -

పా.శం—ఆకైయాల్, “వేదనంధ్యాన విశ్రాంత,, మిత్యాది వద్విశ్వాసస్య ఆత్మనిక్షేప పర్యంత త్యాల్- ప్రతిబంది ముఖేన పరేణ నిక్షేపస్యైవ అంగీత్వమభ్యుపగమయితుంతామాహ- ఇప్పడి యల్లాతే త్యాది నా-

మూ— ప్రపత్తింతామితి. పంచభిరావృతామ్, ఇత్యాదివచనాంతర బలత్వే నియమి
కూర్పార్కిల్ అప్పడియే ప్రాథమిక విశ్వాసాదికలై ప్రపత్తియై న్నుభవించి వచనశ్చై యుమ్ నియమి
“న్యాసః పంచాంగ సంయుతః”, ఇత్యాదికలై అప్పడియే నిత్యపంచమమితి అంగి-ఇతరశ్చై అక్షరశ్చై నై- ఉచితమ్.

సా-దీ— అమృతపరిహరమ్ శంకికా రార్. ప్రపత్తింతామితి. అప్పడియే యిజ్ఞామనియమిత్తుకొక్క-వెనిగి-రా
ర్- అప్పడియే యిత్యాది - వట్టు పంచనామంగత్వ కథనం ఏకస్య ప్రపత్తిత్వకథనం వట్టాం ప్రపత్తిత్వమి
ద్ధ మేవ పడి-ననువిశ్వాసా దే ప్రపత్తిత్వప్రతిపాదకవచనశ్చై బహువచనో? అతో “ఘాయసాంస్యా దృలీయ స్తస్య”

సా- స్వా — ప్రపత్తింతామితి. పంచభి రంగై రావృతా మ్మితి శ్లోలు కైయాతే ఒచ్చే అంగి ఇతరంగ శ్చై
శ్చైల్ ఎన్వపడి “అను కూల్యస్య సంకల్ప”, ఇత్యాది వచనత్తిల్ నిర్దిష్టమాన వారు పదార్థశ్చైల్ నిత్యప
త్తై యంగి ఎన్వ శ్లోలు కైయాతే ఇతరశ్చ శ్చోజుమగ్గశ్చైల్ కరుత్తు - అనాలుమ్ “తదేకోపా యతాయా
చ్చా ప్రపత్తి - త్వమేవో పాయ భూతోమే భవేతి ప్రాథమ నా మతి - శరణాగతి - భవశరణ మితి ర
యంతి. తవాస్మీతి చ యాచతే”, ఇత్యాది బహు స్థలశ్చైల్ ప్రాథమమే శరణాగతియై న్నుత్తానికై య
లే బహు ప్రమాణా న్యధాకరణమ్ పట్టి నిక్షేపమే ప్రపత్తి యై న్ను నిజాయిత్యం కూర్చుమో? ఎన్నవరులి

సా-ప్ర— స్వాంగై పంచ భిరావృతామ్, మిత్యాదివాక్యవిరోధాత్త్యాగశ్చై ద్విశ్వాసప్రాథమయోరపిగమాన
మిత్యాహ - ప్రపత్తినా మిత్యాదినా - నను “న్యాసః పంచాంగ సంయుతః - స్వాంగై పంచ భిరా
వృతామ్, మితి ద్వాభ్యాం వచనాభ్యా మగ్గత్వావ గమాత్ “త్వమేవో పాయ భూతోమే భవేతి ప్రాథ
మామతి. శరణాగతి రిత్యై - తదేకోపా యతాయా చ్చా ప్రపత్తి, రితి ద్వాభ్యాం ప్రాథమాయాః
ప్రాధాన్యస్యా పృథగమా ద్విపతీత్యం కిన్న స్వాత్ “ఉపాయం వృణు లక్ష్మీశం తమ పేయం విచింత్య
చే”, తి వచనాదపి ప్రాథమ నాయాః ప్రాధాన్య ప్రతీ తే - ఘాయసాంస్యా త్పా గ్రిథా నాయా ఏ
వాంగిత్వం యుక్త మిత్యత్ర నిక్షేపస్యైవానేకేషు భగవ చ్చాస్తా ధ్యాయేషు “స్వాత్మానం మయి నిక్షి
పేత్ - నిక్షిప్త స్వస్య గోచరః - ఆత్మాత్మీయ భరన్యాసోహ్యత్వ నిక్షేప ఉచ్యతే | తేన సంరక్ష్య మాణస్య
ఫలే స్వామ్య వియుక్తతా | కేశవా పణ పర్యంతాహ్యత్వ నిక్షేప ఉచ్యతే | న్యాసః పంచాంగ సంయు
తః. విధాయాత్మని వేదనం - ఆత్మాత్మీయ భరన్యం నిక్షిప్య శ్రీపతేకి పదే | న్యాసేనైవ మహామునె”,

సా-వి— ప్రపత్తింతామితి. నియమిత్తుకొక్క పార్కిల్, నియంతం దశనే - అప్పడియే, విశ్వాసప్రాథమయో
రప్యంగత్వాదితి భావః - నను ప్రాథమ నై వాంగ్యస్య ఆత్మనిక్షేపవాంగమిత్యుచ్యతాం-ప్రపత్తిత్వబోధక

సా-సం— ప రేణ ప్ర తి బం ద్య ధారం వా చ య తి. ప్రపత్తిమితి - ప్రపత్తిం తామితి వ
న పర్యాలోచనయా నిర్ధారిత వి శేష ప్రపత్తిపద వాచ్యస్యైవ అంగిత్వ మితరేషా మంగత్వమేవే త్యభ్యు
పగమనీయం - స్నానేతు తథా వచనాభావా త్పానా మపి స్నానభేదత్వమితి మనుష్యేయది త హే హ
విశేష నిర్ధారక వచనే సతి కిములేతి భావః - నియమిత్తితి - ప్రాథమ నై భార్య విశిష్టోన్మిక్షోంగీత్య
క్యం శేషుణ్మాతాం ప్రాథమ నై పురస్కార్యంతికానిచిద్వచనాని అంగేషు విశ్వాసస్య ప్రాధాన్యాత్ పురస్కా
ర్యంతికానిచిద్వచనాని నియమ్యేత్యధా-న స్వేవ మపి ఘాయసాన్యాసేనావా-యా ఏ వాంగిత్వం యుక్తం.

మూ—ఘాయసాంన్యాయతైస్పార్తాలమ్సాత్యకీతింత్రలక్ష్మీతంత్రాహి బుద్ధ్య సంహితాదికళితప్ర
పత్యధ్యాయజ్ఞలిలే నిక్షేపమంగియైప్రసిద్ధం - “త్వమేవోపాయభూతోమభవేతిప్రార్థనామతిః । శ
రణాగతిరిశ్యుక్తా,, ఎన్నిరతువుమ్ తత్ప్రకరణత్తిత ప్రధాన మాకచ్చిన్న భరన్యాసపర్యంత మెన్నమిడమ్
సా-దీ— మెన్లు న్యాయత్తాత్ విత్వాసాదికళుక్కే ప్రపత్తిత్వ మెన్న వరుళి చ్చెయ్ కరార్ - ఘా
యసాం న్యాయతై ఇత్యాది యాత్ - నిక్షేప స్యాంగిత్వప్రతి పాదక వచనజ్ఞోతతోవిబహువెన్లుకరుత్తు-
ఇప్పడి “ప్రపత్తి విశ్వాసః,, ఎన్లుమ్ వచనజ్ఞశుక్కు నిర్వాహ మరుళిచ్చెయ్తు వచనాం తర త్తు క్కుమ్ ని
ర్వాహ మరుళి చ్చెయ్కిరార్ - త్వమేవేత్యాది-

సా-స్వా—చ్చెయ్కిరార్-ఘాయసాం న్యాయతైఇతి- నిక్షేపమంగియైప్రసిద్ధమితి. ప్రమాణభూయన్యై
తుల్యయానాలుమ్ఓరోడిత్తిలుమ్ప్రార్థనత్తుక్కు అభేదోక్తి యిరున్తాలుమ్ అంగిత్వకణ్డోక్తి యిల్లై-ని
క్షేపత్తు క్కానాత్ “ న్యాసః పంచాంగ సంయుతః - ఏవ మంగై రూపాంగైశ్చనమనంతే ప్రకీర్తిత - క
థంత్యాం శరణం గచ్ఛేత్ - కీదృశీ శరణాగతి ,, ఇతి బ్రహ్మ ప్రశ్న చూర్వకం . అనే నైవతు మం త్రేణ
స్వాత్మానం మయినిక్షేపే ,, దిత్వాదిభి రంగిత్వ కణ్డోక్తియార విశేషాక్తి సహిత ఘా యసాం న్యాయ
త్తాలే ఆత్మ నిక్షేపమే అంగివెన్లు కరుత్తు - ప్రపత్త్యధ్యాయజ్ఞలిలే ఇతి - ఓరోరు సంహితైకళిత నానాప్ర
పత్యధ్యాయజ్ఞలిలే ఎన్లు ఘాయస్తావతిశయమ్ శొన్న పడి . ఆనాలు మహిబుద్ధాద్విది సంహితై కళిత
“త్వమేవోపాయ భూతోమే భవేతి ప్రార్థనామతిః । శరణాగతి రిశ్యుక్తా ,, ఇతి “తదేషాభ్యుక్తే,, తి
వత్సా గ్రథనా మతియే శరణా గతి ఎన్లు శాస్త్రజ్ఞలిత్ శోలపట్ట తెన్లుఅభేద నిదేశ మాత్ర మన్విక్కు-
సవిశేషాక్తి బలత్తాలే ప్రార్థనైయే శరణా గతి ఎన్లు శోలల వేణ్డావో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కి రార్ .
త్వమేవేతి - తత్ప్రకరణత్తితి - “ ఏవ మంగై రూపాంగైశ్చ నమనంతే ప్రకీర్తిత ,, మెన్లు తత్ప్రకరణ
త్తిత్ నిక్షేపే అంగిత్వ కణ్డోక్తియిరుక్కుయాలమ్ ఇంగు “త్వమేవరక్షకీభూతోభవేతి ప్రార్థనామతిః,,

సా-ప్ర—ఇత్యాదిభిఃసహాయోభిప్రతిపాదనాన్నిక్షేపన్యైవాంగిత్వంయ్యుక్తమిత్యాహ.ఘాయసామిత్యాది

నా - సంహితా దీతి - సనత్కు-మార విష్వక్సేన సంహితాది రాది శబ్దార్థః - సంహితా గ్రహణం ని
క్షేప ప్రాప్తకవచనానాం తానుబహుత్వాద్గ్రంథ విస్తర భయాదితిమంతవ్యం- ఏవ మనన్యసాధ్య ఇత్యేతత్తు
ల్యాధః స్య ప్రపత్తి విశ్వాసఇత్యసాచిత్యాచ్చభరన్యాసపర్యంతత్వముక్త్యావచనాంతరస్యాపిప్రకరణాచ్చ భ
రన్యాస పర్యంతత్వే యుక్తి మాహ-త్వమేవోపాయ భూత ఇత్యాదినా-రక్షాభరన్య తస్మిన్ సమపణవీవ

సా-వి—ప్రమాణానాముభయోస్తుల్యత్వాదిత్యతఆహ-ఘాయసాంన్యాయతైఇతి-పార్తాత్,దశనే.అనన్య

సాధ్యఇత్యేతస్మల్లభూతస్యత్వమేవోపాయభూతోమేఇత్యన్యభరన్యాసపర్యవసానమాహ-త్వమేవోపాయేతి-

సా-సం—శ్రీమద్రామాయణే,అభియాచామవై దేహిం.భత్సితామపి రూచధ్వ,,మి త్యేవశ్రవణాత్.భరతము

నిప్రణిత లక్షణవాక్యే “అహమస్త్వైపరాధానాం - సవజ్ఞోపిహి - అపాథితోనగోపాయేత్-త్రాహి
మాం పుండరీకాంక్ష - భవశరణ,, మిత్యాదిష్వపి యాచ్ఛాయావేవ నిదేశా దిత్వత్రాహ - ఘాయసామి
తి - తహి ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతి రిశ్యుక్తి కథం ఘటతఇత్వత్రాహ-త్వమేవేతి.

సా-సం—శ్రీమద్రామాయణే,అభియాచామవై దేహిం.భత్సితామపి రూచధ్వ,,మి త్యేవశ్రవణాత్.భరతము

నిప్రణిత లక్షణవాక్యే “అహమస్త్వైపరాధానాం - సవజ్ఞోపిహి - అపాథితోనగోపాయేత్-త్రాహి

మాం పుండరీకాంక్ష - భవశరణ,, మిత్యాదిష్వపి యాచ్ఛాయావేవ నిదేశా దిత్వత్రాహ - ఘాయసామి

తి - తహి ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతి రిశ్యుక్తి కథం ఘటతఇత్వత్రాహ-త్వమేవేతి.

సా-సం—శ్రీమద్రామాయణే,అభియాచామవై దేహిం.భత్సితామపి రూచధ్వ,,మి త్యేవశ్రవణాత్.భరతము

నిప్రణిత లక్షణవాక్యే “అహమస్త్వైపరాధానాం - సవజ్ఞోపిహి - అపాథితోనగోపాయేత్-త్రాహి

మాం పుండరీకాంక్ష - భవశరణ,, మిత్యాదిష్వపి యాచ్ఛాయావేవ నిదేశా దిత్వత్రాహ - ఘాయసామి

తి - తహి ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతి రిశ్యుక్తి కథం ఘటతఇత్వత్రాహ-త్వమేవేతి.

మూ — అవధారణ సహ కృతో పాఠశాల శబ్దంతా - ఓరూరువివక్షితా లోకా లంగతై శ్రేష్ఠ
ధాన మాక చ్చాల్లుకై లోకత్తిలు ముణిమ -

సా-దీ — వివక్షా వివక్షతాల్ అప్రధానశబ్దము ప్రధానోపచార ముణ్ణెనిరార్ - ఓరూరు ఇత్యా
ది-యధాభావేషు రాజవదుపచారప్రయోగః-నను, శరణం ప్రజ-శరణంగచ్చ, ఇత్యాదివాక్యస్థానాదుక్కు-కుక్కు-మ్

సా - స్వా — ఎన్టు శాల్లా తేయుమ్ ,, త్వముపాయో భవ ,, ఎన్టు నిరవ ధారణమాకచ్చాల్లుమ
లుమ్ ,, త్వమేవోపాయో భూతో మేభవతి ,, ఎన్టు నిరేశ శక్తేయాలే యమ్ భరస్వీ కారావరపర్యా
యోపాయంతర స్థానాపన్నత్య ప్రాథనా పరమాన విన్న వచనమ్ భరన్యాస మిల్లామల్ భర స్వీకారమ్
కూడా మేయాలమ్ ప్రాథనా స్విత భరన్యాస రూపా మతి శ్వరణాగతి రిత్తుకై త్యేత దధ్ వ్యంజకమే
న్టు కరుత్తు - ఇని అవధారణ సహ కృతోపాయ శబ్ద మిల్లాత వివక్షిలుమ్ ,, అజ్ఞానా దధవా జ్ఞానా
దపరాధేషు సత్స్వపి । ప్రాయశ్చిత్తం త్వమస్యేతి ప్రాథనై కైవళేవల ,, మిత్యాదౌ లోకాను గుణమాక
నిర్వా హంతరం సాధికి రార్ - ఓరూరుఇతి - రాజ భృత్యై రాజైవాయమిత్యాది వ్యవదేశ మేన్టుపడి -అ
ప్పడియే త్వమస్యేతి ప్రాథనాయాం అక్ల భూతాయాం అక్ల ప్రాధాన్య ద్యోతనాయ ప్రపదన రూప ప్రా
యశ్చిత్తా భేద నిరేశకరి ఎన్టు కరుత్తు - అనాలుమ్ ,, మామేకం శరణం ప్రజ - తమేవ శరణంగచ్చే,,

సా-ప్ర — సమోపాయ స్వాల్ - అన్యధా భక్తిరప్యపేక్షితా స్వాదితికృత్వావధారణాథా భూ త నై
రపేక్ష్యం భరన్యాస లింగ మితిభావః - నన్వేవంచేత్ప్రమాణికానా మంగిత్వ వ్యవదేశో నుపపన్న
త్యత్ర ప్రయోజన విశేషేణ భృత్యై రాజశబ్దప్రయోగ వదు పప
త్యత్ర ప్రయోజన విశేషేణ భృత్యై రాజశబ్దప్రయోగ వదు పప

సా - వి — అవధారణాథా భూతనైరపేక్ష్యం భరన్యాస లింగమితి భావః - నన్వేవంచేత్ప్ర
మాణికానామంగిత్వ వ్యవదేశోనుపపన్న ఇత్యత్ర ప్రయోజన విశేషేణ భృత్యై రాజశబ్దప్రయోగ వదు పప
ద్యత ఇత్యాహ - ఓరూరుఇతి - నను క్షయిత్ ,, అత్మానం మయినిషీపే,, దిత్వాత్మ సమపాణమంగితయావిధీ
యతే - క్వచిత్ ,, అత్మాత్మీయ భరన్యాసో హ్యత్మనిజేప ఉచ్యత,, ఇత్యాత్మాత్మీయ భరసమపాణం ప్రప
త్తిరిత్యుచ్యతే - ,, స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యంశః ప్రపత్తిరితి లక్షిత,, ఇతి కేచిద్వదంతి- ఏవమంగి స్వరూపేషిన
నిధారణం సంభవతీత్యాశంక్యా త్మాపహరాది దోష ప్రాయశ్చిత్తైవ సర్వ మునుత్తు సా ధారణ త
యా కర్తవ్యత్వాత్ - తదంత వివక్షయా,, అత్మానం మయి నిషీపే,, దిత్వాత్ - ఏతేనాస్య సమపాణస్య
యాగత్వంచ సిద్ధతి - ఉపాయంతర స్థాన నివేశస్యేహాపాయంతర వివక్షయోవిశేషత్వా దాజ్ఞాప్తి
యభరసమపాణ నైవోపాయంతరస్థాన నివేశన రూపత్వాదిద మేవ సర్వ ఫల సాధన రూప మంగిస్వ
రూప మితి,, అత్మాత్మీయభరన్యాసో హ్యత్మనిజేప ఉచ్యత,, ఇత్యుక్తం- ,, త్వమేవోపాయభూతోమేభవే,, త్వ
త్రచమత్సాధ్య యత్న మంతరేణైవత్వం మేఫలం దేహీతిప్రాథనాయాం రూపభరసమపాణమాపీష్టంభవతి-

సా-సం — అవధారణ సహకృతేతి - ఉపాయంతరస్థానే నివిష్టో భవతిహి ప్రాథనా థాః -
సాచ భరస్వీకార ప్రాథనాథాత్వాద్భర నిజేప మాదాయైవ పర్యవస్యతీత్యపర్యవ సాన వృత్త్యా త
త్ప రేతివ్యంజితమిత్యుక్తం- లోకమర్వాదయాపీమ మథ్కం దృఢీకరోతి. ఓరూరుఇతి. అక్లశ్చై, అ ప్రధానాని

మూ—ఆలంభశబ్దమ్ యాగపర్యంతమానారోపేతే,, శరణం వ్రజ,, ఇత్యాదికళిల్ ధాతుకర్ణి న్యాస నిక్షేప త్యాగాదిశబ్దజ్ఞాతే శోల్లపృట్ట ఆత్మయాగతై చ్చోల్లకైవైదిక మర్యాదైక్కుమ్ అనుగుణమ్ -

సా.దీ— విశ్వాసాత్మకాంగ పరత్వ ముద్భాతైయాలాత్వనిక్షేప పరత్వత్తి క్లిష్టతై వారాతో? ఎన్న వరుళి చ్చైమ్కిరార్ - ఆలంభేత్యాదియాల్.

సా. స్వా—త్యాదివిధివాక్యజ్ఞాతే ఆత్మనిక్షేపమతోతా మైయాలే నిక్షేపప్రాధా న్యమ్ శొన్నతుకూడు మో? వా యవ్యగ్ శ్వేతమా లభేతే,, త్యాదౌ ఆలంభ శబ్దం యాగ పర్యంత బోధక మానా రోపేతే ఇంగుమ్ ప్ర జేత్యాది ధాతుకర్ణి ఆత్మయాగ పర్యంత బోధకజ్ఞ శ్చైన్తిల్ అజ్ఞ ద్రవ్య దేవ తా సంబంధాక్షిప్త యాగ ప్రధాన తయా వాక్యస్యా లంభ శబ్దం తత్ప ర్యంత మానాలు మిక్కు అప్పడి శోల్లకైక్కు నిచాన ముణ్ తో? ఎన్న వరుళి చ్చైమ్కిరార్ - ఆలంభ శబ్ద మితి - న్యాసేతి .,, న్యాసజీ పంచాంగ సం యుతః,,

సా. ప్ర—,, శరణం వ్రజే,, త్యాదిషు ప్రయుక్తగచ్ఛ త్యాది ధాతునాం న్యాసనిక్షేపాది భిన్నార్థక త్వ త్కథం సవేషు వచనేషు భరన్యాస ఏవాంగిత్వేన వివక్షిత ఇత్యుచ్యత ఇత్యత్ర స్పశక్ హింసార్థక స్వాల్ మ్ శబ్దస్యాథక్ ప్రకరణాదినా యథా యాగ పర్యంతత్వంతథా,, గచ్ఛేవ్రజతి,, ఇత్యాదిధాతునామథక్ ప్రకరణాది నైవ న్యాసనిక్షేపాదిశబ్ద బోధ్య భరన్యాస పర్యంతత్వ మేవేత్యాహ - ఆలంభశబ్దమిత్యాదినా.

సా. వి— భరసమపణం వినా ఉపాయత్వప్రాథక నాయా అయోగాతీ - ,, ఆత్మాత్మీయ భరంసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేరిపదే | ఉపాయం వృణ్వీ,, త్యుక్తత్వాచ్చ తత్రోపాయత్వం స్వీకుర్విత్యథః - ఉపాయత్వేనాధ్యవసాయం కుర్వీతియాత్ - తథాచాత్రాపి భర సమపణమేవ అంగి స్వరూప మితి దళితం - ప్రాథకనాత్వం గమితి ప్రాగేవోక్తం- భరసమపణ వివక్షయైవ స్వప్రవృత్తి నిష్కల్పం శఇత్యుక్తం- సమపణా భావేస్య ప్రయత్న నివృత్త్యసిద్ధిః- లోకే కుత్రచిదాప్తే నిక్షిప్త ధనస్య పురుషస్య తద్రక్షణే స్వప్రయత్న ని వృత్తి ద్యుశ్యతే - నత్వనిక్షేపం ధరన్యాపీతి తస్మా న్నకస్యచిదపి విరోధ ఇత్యభిప్రాయేణాహ - ఆలంభశబ్దమిత్యా దినా - తత్ర ,, శరణం వ్రజే,, త్యాది ష్వాత్మ సమపణ స్వాప్రతీతేస్తద్విరోధ ఇత్యాశంక్య ముముక్షుమా త్రసాధారణత్వేన తస్యావశ్యకత్వాత్ - ,, నమసా యోకరోద్దేవే సస్వధ్వర ఇతీరితః | బ్రహ్మణే త్వా మహా సబ్దమిత్యాత్మానంయుజీత - హవిర్కృహీత్వాత్పరూపం వసురజ్యేతి మంత్రతః | జుహు యాత్ప్రణవేనాగ్నా వహ్నితాశ్చ సనాతన,, ఇతియాగత్వ నిజేశాన్నాస నిక్షేపత్యాగాది శబ్దై ర్యాగత్వప్రతీ తేశ్చ ,, అగ్నిషామయం పశుమాలభేతే,, త్యత్రా లభేతే రంగధూతా లంబన ప్రతిపాదన ద్వారా యాగప ర్యంతత్వవత్ - ,, వ్రజే,, త్యాదిధాతు ష్వప్యంగ భూతోపాయత్వా ధ్యవసాయాది ద్వారా ఆత్మ సమపణ పర్యంతత్వ సిద్ధే నవిరోధ ఇత్యాహ - ఆలంభశబ్దమితి - ధాతుకర్ణి, ధాతుభిః - వ్రజ గ తౌ ప్ర ప ద్య ఇత్యత్ర పదల్ గతౌ వృణ్వీత్యత్రవృక్షే సంవరణఇత్యాదివిధి- న్యాసనిక్షేపత్యాగాదిశబ్దజ్ఞాతే శోల్లపృట్ట ఆత్మ యాగతై, న్యాసనిక్షేపాది శబ్ద వాచ్యయాగస్య- శోల్లకై, అభిధానం- వైదికమర్యాదైక్కు మనుగుణం,

సా. సం—వైదిక మర్యాదయా చోక్తాంధృఢీకరోతి - ఆలంభేతి. యథా యాగాంగ భూత పశుహింసా వా చ్ఞానంభాశబ్దస్తదంగక పశ్యవయవ భూతద్రవ్యత్యాగరూపయాగ పర్యంతేవేవం వ్రజప్రభృతిధాతుశ్చబ్దత

మూ—యాగమావత్తు ఇన్న దేవ తైక్తి న్నూవిస్సేన్తిజ్జ నేయ్యురుబుద్ధివిశేషమ్-ఇప్పడియోక ఆత్మా వాకిర స్వాదుత మమానహవిస్సుశ్రీమానాననాగాయణకౌపారు ట్టేన్తిజ్జ నేయ్యురుప్పతారుబుద్ధివిశేషమ్ ఇవిష్టత్తిత్త ఆత్మయాగమ్ -

సా-వీ—యాగశబ్దార్థకైత్తిక్కాట్టుకిరార్. యాగమావతితి. ఇతుస్వరూపసమపక్షణం - ఇత్తాల్ భరసమ పక్షణము ముపలక్షితమ్ . ఇవాత్తనిక్షేప త్తిలిత్యాది స్వరూప సమపక్షణంభరసమపక్షణం ఫలసమపక్షణ మే న్నాత్మ నిక్షేప మంశ త్రయమా యిరుక్కుమ్ - అత్తల్ భరసమపక్షణంఫలాంతరాధాప్రపన్నరుమ్ సాధారణ

సా-స్వా—సన్యాసస్యాగఇత్తుక్తమ్, ఇత్తాది సమాజజ్ఞలి లెన్టపడి-ఆత్మయాగ తైత్తిగతి- “తస్యైవం విదుషో యజ్ఞస్యాత్తా యజమాన శ్చ ” ద్వా పక్షీ ,, త్యాదో యాగ త్వేన నిరూపిత మాన కేన్టపడి - యద్వా, అ నాలుమ్ నిక్షేప మంగియెన్టు శొన్నతు కూడు మో ? “ తస్యైవం విదుషో యజ్ఞ స్యాత్తా ,, ఎన్టు యాగ మనో అంగియాక త్తోత్తు కిరతు - న్యాస నిక్షేపాది శబ్దముమ్ ఆత్మయాగ వాచి యాకైయాలే విరోధమి త్తై యెన్టి లానాలుమ్ శరణం ప్రజేత్యాది వాక్యత్తిలితు తోత్తా మైయాలే అంగియాక కూర్తు మో ? ప్ర జేత్యాది ధాతు క్కల్ ఆత్మయాగ పరజ్ఞ శాకైయాల బాధక మిత్తైయెన్టి లిప్పోతు క్లిష్టగతిప్రసంగియా తో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఆలంభేతి . వైదిక మర్యాదాను గుణ మాకై యాలే క్లిష్ట గతియిత్తై యెన్టుకరుత్తు - ఆత్మయాగ మెన్టు నిక్షేపత్తి యాగమాక నిరూ పితతు కూడుమో ? యాగ మావతు హ విషశి అగ్నో ప్రక్షేప మనో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - యాగ మావతి త్యాదినా - స్వాదు తమేతి . లోక త్తిత్ హవిస్సు ప్పాలే యన్తిక్క అత్యం తాతి శయిత మాన హవిస్సు తమచిత సర్వో త్కృష్ట దే వతే కళికప్పారుట్టు ఎన్టుబుద్ధివిశేష మెన్టపడి- ఇప్పడిఆత్మ సమపక్షణ రూపమానయాగమంగియెన్టునిణయిక్కు-

సా-ప్ర— భరన్యాసస్యకథంయాగశబ్దోక్తిరిత్యత్రాహ. యాగమావతి త్యాదినా స్వాదుత మేతి. పశుదా ధ్నస్వరూపస్యాప్యపహత పాప్మ త్వాద్యష్టగుణవిశిష్టతయా ఆనందరూపతయాచ, అహమన్న మహమన్న, మి త్శుక్త రీత్యాచ భోగ్య తమత్వమితిభావః . సన్వాత్తనిక్షేపస్యాంగిత్వ మయుక్తం. ఫలాంతరాధాప్రపదనే

సా - వి— “అగ్నిషోమయం పశుమాలభేత - ఆగ్నేయ మష్టాకపాలం నిర్వపే, దిత్వాదిన్తై దికమ త్యాదాయా అప్యవిరుద్ధ మిత్యథా-ః - ఆత్మసమపక్షణస్య యాగత్వ సిద్ధయే యాగలక్షణమాహ- యాగమా వతితి. ఇక్లనే, అనేనప్రకారేణ - స్వాదుతమమానేతి - “అహమన్న మహమన్న, మిత్శుక్త రీత్యా ఆనం దరూప భోగ్య మిత్యథా-ః - శ్రీమన్నారాయణకౌపారుట్టే, శ్రీమన్నారాయణాయైవ - ఒరుబుద్ధివిశేషమి విష్టత్తిలాత్మయాగ మిత్సన్వయః - అత్రతయో భర సమ పక్షణం కార్య మితి పూర్వోక్తం స్మార య తి -

సా-సం—ఉపాయ త్వాద్యవసాయ పరాపిభరతమునిప్రణత లక్షణవాక్యాను సారేణాధ్యవసాయపూర్వక క యాచ్ఛాదిశేష పరస్పక్ న్యాపాది శబ్ద వాచ్య యాగపర్వంత ఇత్తర్థః - ఏవంప్రజేతి విధే రేవ నిక్షేప ప ర్వంతత్వే యాచ్ఛాదిశబ్దానాం తత్పరతా కిముతేతి న్యాయ సిద్ధేతి భావః - సన్వస్యయాగసామ్య మ నుపపన్నం . దేవతోద్దేశేన ప్రవృ త్యాగాత్మక క్రియాత్వ స్య బుద్ధివిశేషరూపే ప్రపదనే అసంభవా ది త్యత్రాహ. యాగమావతిత్యాదినా - అత్ర “హవిగ్రహీ త్వాత్మ రూపం వసురణ్యేతిమంత్రతః | జహు యా త్ప్ర. ఇవే నాగ్నా వచ్యతాప్యేన నాతనే | బ్రహ్మగ్నా జహుయా దోమిత్య నేన ద్వయ రూపిజ్జే

మూ — ఇవాత్మనిక్షేపత్తి సర్వ ఫలాధిక కళుకుమ్ సాధారణమాన కర్తవ్యస్వరూపం రక్షా భరన్యాస మెన్నమిడమ్మున్నేజొన్నోమ్ -

సా-దీ — మెన్కిరాద్ - ఇవాత్మనిక్షేపత్తిలిత్యాదియాత్. మున్నేజొన్నోమ్, సాంగప్రపదనాధికార త్తి లెన్టపడి.

సా-స్వా — కూడుమో? లొకత్తిల్ తొకిక ద్రవ్య నిక్షేపత్తిలెదుమ్ దృష్ట ఫలాధిక ప్రపత్తియిలు మాత్మసమపణమ్ ప్రసంగి యాతో? మోక్షాధిక ప్రపత్తియిలుమ్ భరన్యాస మిల్లె యాక ప్రసంగియాతో? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇవాత్మ నిక్షేపత్తి లితి - యద్వా, ఇంగు నిక్షేప రూపాంగి స్వరూప మాత్మయాగ మాత్ర మాకిత్ ,, ఆత్మాత్మీయ భరన్యాసోహ్యత్మ నిక్షేప ఉచ్చతే ,, ఎన్కిరతు విరోధి యాతో? భరసమపణమే నిక్షేప శబ్ద వాచ్చ మెన్టిల్ ,, ఆత్మానంమయి నిక్షిపేల్ - ఆత్మానం భగవతే నివెదయే,, దిత్వాది విధివాక్యము మాత్మయాగ స్వరూప నిర్వచన రూప పూర్వ వాక్యముమ్ విరోధి యాతో? ఇని ఆత్మ సమపణమ్ స్వరూప భర ఫల సమపణ రూప దళత్రయాత్మక మెన్టు శొల్లిల్ తొకిక ద్రవ్య నిక్షేప త్తియిలుమ్ ఫలాంతరాధిక ప్రపత్తియిలుమ్ అవ్యాప్తి ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇవాత్మ నిక్షేపత్తిలితి - దళ త్రయాత్మకా త్మనిక్షేప త్తిలెన్టపడి - సర్వేతి - మోక్షాధిక నిక్షేపం దళత్రయాత్మక మెన్టుమ్ ఫలాంతరాధికప్రపదనమ్ భరసమపణ మాత్రరూపమెన్టుమ్ సాంగప్రపదనాధికారత్తిలే జొన్నోమ్ మెన్టుకరుత్తు. ఇప్పడి సర్వఫలాధిక కళుకుమ్ భరన్యాసమ్ సాధారణ కర్తవ్యమాకిత్ ఉపా యాంతర స మర్థానుకుమ్ భరన్యాసమ్ కర్తవ్యమాక ప్రసంగియాతో? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్.

సా-ప్ర — తస్మానపేక్షిత త్వేనకృత్సప్రప త్తివృత్త్యనుయాయిత్యాభావాదిత్యత్ర ,, ముముక్షుమాత్ర సామాన్యం స్వరూపాది సమపణమ్ | అకించనే భరన్యాస స్తద్విధికోంగితయా స్థిత,, ఇతిపూర్వోక్తం రక్షా భరన్యాస స్య కృత్సప్రపదనా నుయాయిత్యాదంగిత్వ మిత్యేత త్సారయతి. ఇవాత్మ నిక్షేపత్తి లిత్వాదినా - నను ,, ఓమిత్యాత్మానం యుంజీత - న్యాసమాత్మనః - నమసాయోకరోద్దేవే - అన్తేనైవతు మంత్రేణ స్వాత్మా నంమయినిక్షిపేల్ | మయినిక్షిప్తకర్తవ్యరికృత కృత్య,, ఇత్వాదిభి ముముక్షునాథాం ఆత్మ నిక్షేపస్యక ర్తవ్యత్వావ గమా ద్యాగాదౌ హవిస్స్వరూప సమపణేపి తద్రక్షా భరసమ పణా సిద్ధివ దాత్మ రక్షా భరసమపణాసిద్ధే స్తస్యాంగిత్వనోపపద్యత ఇత్యత్ర ,, ఆత్మాత్మీయ భరసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేపదే | ఉపాయం వృణులక్ష్మీశం తమపేయం విచింత్యచ | హవి గ్రహీ త్వాత్మరూపం వసురణ్యేతి మంత్రతరి | జాహుయాత్ప్రణవేనాగ్నా వచ్యతాశ్చ సనాతన,, ఇతిచ ప్రయోగవిధౌ వసురణ్యేత్యస్య హవిగ్రహణే వి నియోగా త్తత్రైవ సర్వకారణత్వ సర్వరక్షకత్వాదేరనుసంధేయతోక్తైరాత్మరక్షకత్వస్యాప్యనుసంధేయత్వా త్సాంకించన్యాను సంధానాచ్చ ముముక్షుప్రపదనేఆత్మరక్షాభరసమపణమప్యథాత్పిధ్యతీతి తస్యాంగిత్వం

సా-వి — ఇవాత్మ నిక్షేపత్తి లితి. నను జ్యోతిష్కోమాది యాగేషు హవిస్సమపణేపి రక్షా భరసమపణా

సా-సం — త్యాదికమహావివక్షితం. ఏవంవతత్పర్యవసానంయుక్తమితిభావః. తస్మాత్తన్మిక్షేపస్సైవసర్వత్రాం గి తాస్యాదిత్యత్రాహ. ఇవాత్మేతి - మున్నే, సాంగ ప్రప దనాధికారే . అత్రరక్షా భరన్యాస ఇతి కా రికయోక్తమిత్యర్థః. సత్యము క్తం. తత్ర కింనియామకం? హవిస్సమపణమేవసీసర్వత్రయాగ ఇత్యత్రాహ-

మూ — హవిస్సమపకాదత్ర ప్రయోగవిధిశక్తితః । ఆత్మ రక్షాభరన్యాసోఽ కింవనన్యాతిరిచ్ఛతే

సా-దీ — అకించననాన వధి కారికుః , ముముక్షుః పు.కె.న్త పడి . నమశోమా శియాణ్ణా నుశ్చి
టార్ స్వప్రవృత్తినివృత్తిరేవప్రవర్తిరివన్తుశోక్తుకైయాత్ భగన్యాసమెప్పడిప్రవృత్తియెన్నవరుణిచ్చెయ్ కిరార-

సా - స్వా — హవిస్సమ పకాదతి. అత్ర, మోక్షార్థప్రపదనే. ప్రయోగ విధి శక్తి తః, ఆ
త్మాత్మీయ భరం సర్వం నిశ్చిప్యశ్రీపతేః పదే । అనేనైవతుమంత్రేణ స్వాత్మానం మయినిశ్చిషేత్ । మ
యిని
శ్చిషేత్ పక్షతః వ్యః కృత కృత్సో భవిష్యతీ, త్యాది భరన్యా సానుష్ఠానవిధి సామధ్యాయత్ - ఉపాయంతర
సామధ్యాయకాంతా కిత్ భరన్యాసమహుడామైయాతే అకించననానమోక్ష ఫలాధికకలుకుమ్ అత్మహవిస్స
మపకాద రూపాత్మయా గాదాత్మ రక్షా భరన్యాసోతిరిచ్ఛతే, అధికో భవతి ఎన్తు కరుత్తు - ఇష్టదియా
కిత్ స్వప్రవృత్తినివృత్తిప్రపత్తికిఎన్తుశ్రీరామమిశోక్తికువిరోధమవారాశో? అజ్ఞులజ్ఞప్రాధాన్యవివక్షేయాలుమ్

సా - ప్ర — యుక్త మిత్యభి ప్రయన్నాహ . హవి స్సమపకా దిత్యాదినా - హవిస్సమపకాద
తి రిచ్ఛత ఇత్యన్వయః - నను భరన్యాసస్య ప్రప దనత్వ సమధానం స్వయత్న నివృత్తిః ప్రపత్తిత్వబోధక

సా-వి — భావాత్ - ఓమిత్యాత్మానం యుంజీత. న్యాసమాత్మనః - నమసాయోకరోద్దేవ, ఇత్యు
న్నీత విధివాక్యే, అనేనైవతు మంత్రేణ స్వాత్మానం మయినిశ్చిషే, దిత్యాది విధిమ భరసమపకాద్రవణా
న్చ కుత ప్రస్యాంగీత్వ మిత్యత్రాహ - హవిస్సమపకాదతి - ప్రయోగవిధిశక్తితః, ఉత్పత్తివిధి రధికారవి
ధి వినియోగ విధి, రితి విధి ప్రకార భేదాః - తత్ర సాంగ ప్రపదనా నుష్ఠాన ప్రకార బోధకో విధిః ప్ర
యోగవిధిః-ప్రకృతే, ఆత్మాత్మీయ భరం సర్వం నిశ్చిప్యశ్రీపతేః పదే । ఉపాయం వృణులక్ష్మీశ, మితిప్ర
యోగ విధిః - తథా, హవిగ్రహీత్వాత్మ రూపం వసురజ్యేతి మంత్రతః । జహయ్యాత్ప్రణవే నాగ్నా
వచ్యుతాభ్యో ననాతన, ఇత్యయమపి ప్రయోగవిధిః - తత్ర ప్రథమే ప్రయోగ విధౌ భరం నిశ్చిష్యేతి భర స
మపకాదస్య కణ్ఠా క్తత్వాద్విత్వీయేప్రకరణాది పర్కాలోచనాది సహాయేన అకించనాధికారి విష యస్య త
న్మూల భూతస్య ఓమిత్యాత్మానం యుంజీతే, త్వస్యా కింవనాధి కారి విషయత్వాత్తత్ర రక్షా భరసమ
పకాదం వినా ఉపాయత్వాసిద్ధేః ప్రయోగ విధి సామధ్యాయత్. అత్ర, ఆత్మ యాగ. హవిస్సమపకాత్, హ
విస్సమపకా పేక్షయా. భరన్యాసోతి రిచ్ఛతే, అధికోభవతి - తత్ర, ప్రయోగ విధిశక్తితః, ఇ త్యుపలక్ష
ణం, ఆత్మాత్మీయ భరన్యాసో హ్యేత్మనిజేప ఉచ్యత, ఇత్యాది నివకచనాదపి ఆత్మానం మయినిశ్చి షే,
దిత్యాదిమ రక్షా భరసమపకాద సిద్ధిరితి ద్రవ్యవృం - వసురజ్యేతి హవి గ్రహీత్వేతి వసురజ్యేతి మం త్రేణ
గ్రహణం విధాయప్రణవే నేతో మిత్యస్య సమపకాద కరణ మంత్రతయా విధానా త్ - త త్రా కార
వాచ్యాయ స్వాత్మానం సమపకాయామితి స్వానుసంధానాదకారాథక రక్షకత్వాభ్యనుసంధానే సతి సామ
ధ్యాయత్వా భరస్సిద్ధ్యతీత్యాహుః - తత్ర ప్రయోగ విధిపర్యంత భావనం వృధాస్యాత్ - ఓమిత్యాత్మానం

సా-సం — హవిరితి. అత్ర, ప్రపత్తి ప్రకరణ. ఆత్మరక్షా భరన్యాసః అకించన ప్రవీత్సో- హవిస్సమ
పకాత్, ముముక్షుమాత్ర సామాన్య స్వరూపాది సమపకాత్. యాగమాత్ర సామాన్య హవి స్సమపకా
తాచ్చ అతిరిచ్ఛతే, అధికోభవతి. కుతః? ప్రయోగవిధిసామధ్యాయత్ అనుష్ఠాపకవిదిబలాత్. ఆత్మాత్మీయ

మూ—అతస్మి రామమిత్రాద్యైర్భరన్యాసవివక్షయా । స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యంతః ప్రపత్తి రితి లక్షణం

సా.దీ— అత ఇతి - అతః, ఏవం నిశ్చితత్వా దెన్దపడి - భరన్యాస వివక్షయేతి. భరన్యాసాం శేషివివక్షాస్త్యంతః - భరన్యాసే అత్యంతే స్వయత్న నివృత్తియున్దాకా తెన్గి-రాత్ -

సా.స్వా— అభేద నిదేశ శమ్ కూడాతే ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - అత ఇతి - అతః, అకించన ను క్కు భరన్యాస మధిక మాకైయాలే . భరన్యాస మంతరేణ స్వప్రవృత్తి నివృత్తేర సంభవేన కారణీ ధూత భరన్యాస వ్యంజ నాథా మేవ స్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రపత్తిరితి లక్షితఃఎన్దపడి - ఇబ్బ స్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిరితి లక్షితః ఎన్ద నిదేశాని యాతే స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యంతః ఎన్దతు ఉత్తర కాలీన స్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రపత్తిరితి లక్షితః ఎన్ద కరుతు - ఉత్తర కాలీన స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యంతమ్ గోప్యత్వ పరణా ద్యుపాయాంతరత్తాలుమ్ సంభవిత మాకైయాలస్వప్రవృత్తినివృత్త్యా భరన్యాసవివక్షై కూడుమో?

సా.ప్ర— పూర్వాచార్యవచనవిరుద్ధమిత్యాశంక్యకృత్స్వయత్నవివక్షైప్రపత్తి త్వోక్తా నివృత్తిరూప స్వయత్న స్యాపి క్రోడీ కారణ స్వవ్యాఖ్యాత ప్రసంగాత్ - నిషిద్ధే భక్త్యా నివృత్తేరేవ ప్రపత్తిశ్చ స్యావ శ్యవక్తవ్య త్వాద శక్తిసిద్ధాయా స్తస్యా ఏవ మోక్షమేతుత్వే సర్వముక్తి ప్రసంగా త్ప్రపత్తి త్వా ను ప పత్తై బుద్ధి పూర్వకం యత్న సాధ్యాయా స్మస్యా స్సిద్ధే భారన్యాసా నంతర భావిత్వేన లోకే దశనాత్తద్దే తు భరన్యాస వివక్షయైవ స్వయత్న నివృత్తేః ప్రపత్తిత్వ వ్యపదేశిత్యాహ- అతస్మి రామేత్యాదినా-

సా.వి— యుంజీతే, తిసిధిబలాదపిసామధ్యాత్మత్సిద్ధిసంభవాత్ భక్త్యాదిసాధారణ్యేనప్రయోగవిధినాపిసామధ్యాత్మ సిద్ధేశ్చ. స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యంతః ప్రపత్తిరితి శ్రీరామమిత్రవాక్యస్యతాత్పర్యమాహ - అతస్మి రామమిత్రాద్యైరితి- అతః, పూర్వోక్తప్రకారేణ భరన్యాస ఏవ ప్రపత్తిరితి స్థాపనాత్ - అయ మా శయః - ప్రయత్నమాత్ర త్యాగో జీవతోసశక్యః - నాపి నిత్యనైమిత్తిక కమత్పాగరి - అలేపక మత ప్రవేశాపత్తేరి - కింతు భగవ ద్వ్యతిరిక్తేభ్య ఉపాయాంతరేభ్యో నివృత్తిరితివాచ్యం - తాదృశ వ్యా వృత్తి శ్చ భగవదేకో పాయత్వం - తచ్చ న్యస్తభరత్వం వినానోపపద్యత ఇతి స్వవ్యాపారత్యాగో భరన్యాసవ్యాప్య ఏవ భవతీతి వివక్షయాస్వయత్న త్యాగః ప్రపత్తిరిత్వోక్తమితి - నను భరన్యాస మంతరేణ నిభారత్వా పరపర్యాయ స్వయత్న నివృత్తినేక త్యక్తం - తత్క-థం భరన్యాసం వినాపి రత్నా పేక్షణ మాత్రేణ స్వప్రయత్న విరామోపపత్తై రిత్యాశంకాయాం వ్యతిరేక ముఖేన రత్నాభరన్యాస స్యావశ్య కత్వం సాధ యతి -

సా.సం— భరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదేఉపా యం వృణులక్ష్మీశం తము పేయం విచింత్యచ । హవిగ్రహహీత్వేత్యాదికాః ప్రయోగవిధయః . తస్మాత్స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరేవ ప్రపత్తి రిత్యభి ధానం కథ మిత్యత్రాహ . అత ఇతి. భరన్యాసస్య అకించన సర్వాధికారి సాధారణ్యా దిత్యధాని - వివక్షయా, తాత్పర్యేణ. నివృత్తిరూపోఽనోనివృత్త్యంతః - సోఽనోనైభార్యం.న్యస్తభరవీపహీనైభార్యసంభవఇతిభావః. లక్షితః , ప్రపత్తిలక్షణ లక్ష్యతయా కృతః - నహికారణా వినా ధూత కార్యస్య లక్ష్య తయోక్తిః కారణస్య లక్ష్యత్వేన వివక్షితతాం విఘటయ తిత్యాశయః - నను భరన్యాస మంతరేణ నైభార్యా పర పర్యాయ స్వయత్న విరతినేత్యాదీల్ -తత్క-థం?రత్నాపేక్షణ మాత్రేణాపిస్వయత్ననివృత్తి ప్రపత్తైరిత్యత్రాహ-

మా — అక్కడే ఉన్న భరణ్యసే రక్షాపేక్షణ మాత్రతః । పశ్చాత్స్వయత్నవిరతి ర్నప్రసీధ్యతి లోక వత్ ।

సా-దీ — అక్కడే ఉన్న భరణ్యసాంశమకృత్వా కేవలం రక్షాపేక్ష పణ్ణినాల్ తదుత్తరకాలమ్ స్వయత్న నివృత్తి సిద్ధియాతు-లోక త్తిల్ పోలే, లోక త్తిల్ రక్షాపేక్ష మాత్రమ్ పణ్ణినాలుమ్ వస్తుని క్షేపమిల్లాతపోశుతదధా.

సా-స్వా — ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్- అక్కడే ఉన్న లోక త్తిల్ రక్షాపేక్ష మెస్తుప్రాధానా మాత్ర త్తాల స్వయత్న నివృత్తి సిద్ధియా మైయాలే లోకవ దేవ ప్రకృతేపి భరణ్యసా భావే స్వయత్న నివృత్తి సిద్ధియా మైయాలే ఉక్తాథా ముపపన్న మెస్తు కరుణ - ఆనాలుమ్ స్వప్రవృత్తి నివృత్తి ప్రపత్తిః ఎస్తుపా తు విలె శాల్లిలి యిరుక్తై యాలె చూర్వ కాలిన స్వప్రవృత్తి నివృత్తియిలుమ్ ప్రపత్త్యభేదోక్తితోత్తుకై యాలే అతు కూడుమో ? సూర్వ కాలిన స్వప్రవృత్తి నివృత్త్యుపశమ్ భరణ్యస కార్యమల్లా మైయాలేకా ర్య ముఖేన కారణాభి వ్యంజనమ్ కూడాతే ? కించ ,, తదేకో పాయతా యాచ్ఛా ప్రపత్తిః - త్వ మేవో పాయథూతోమేభవేతి ప్రాథా నామతిః, శరణా గతి రిత్తుక్తా,, ఇత్యాదా వుపాయత్వ ప్రాథానాయాం

సా-ప్ర — ఏవంచ శ్రీరామమిత్రోక్తా కించన్యస్య భరణ్యమున్యోక్తోపాయత్వప్రాధానాయా,, ఆత్మాత్మీయభరణ్యసో హ్యత్న నిక్షేప ఉచ్యత ,, ఇత్తుక్తాత్మ రక్షా భరణ్యమహానస్యచ ప్రత్యేకం ప్రపత్తిత్యే అంగ పంచ కా సిద్ధే శ్రీరామ మిత్ర వాక్యస్య భరణ్య ముని వాక్యస్య ఆత్మాత్మీయే త్యాది వాక్యస్య చైకాధ్యే ఆవశ్యకే

సా-వి — అక్కడే ఉన్న లోకవత్, లోకే ఇదంధనం అస్యామాపదిమామన పేక్ష్యత్వయైవరక్షణీయం-తవైవా యం భరణ్య స్యస్తభర స్వవ్యాపారా నివృత్తతే- నత్వన్యసి, న్యాయవదితి భావః - ఏవం సతి స్వప్రవృత్తిని వృత్త్యంతఃప్రపత్తిరితి శ్రీరామ మిత్ర వాక్యస్య భరణ్యసేకృతే స్వయత్న విరతి ర్యాతస్యాం తాత్పర్యం తత్తత్ స్వవ్యాపార నివృత్తి హేతు ధూతా కించన్యాను సంధానమావశ్యకమిత్తుక్తం భవతి - స్వవ్యాపార త్యాగ భరణ్యసయో వ్యాప్యవ్యాపక భావలక్షణ సంబంధ ఏవాంగిత్యేన వ్యపదేశ హేతుః - ,, తదేకో పాయతా యాచ్ఛా ప్రపత్తి శ్చరణాగతి,, రితి లక్షణే ,, అప్రాధికోనగోపాయే,, దితి ప్రాథాన మంత రేణ సనుప్యమాణం భరణ్య సస్వేకు ర్యాదితి ఆవశ్యకాంగధూతా దుపాయత్వప్రాధానా ద్భరణ్యకార సిద్ధిస్సా దిత్తుపాయత్వ ప్రాథానా భరణ్యసయో జన్యజనక భావోంగాంగి భావశ్చాంగిత్యేన వ్యపదేశ హేతుః ,, ఆత్మాత్మీయ భరణ్యస,, ఇతి లక్షణ వాక్యంతు బహుమానానుసారా ద్భూయసాం న్యాయా త్స్వప్రక తత్పర మి త్యాకించన్య భరణ్యసో పాయత్వప్రాధానా త్వవామ్ త్రయాణాం సూక్ష్మం సౌ హృ దం అం గిత్వన్యపదేశనిమిత్తాంతరంగసంబంధంయఃపశ్యతినవలక్షణత్రయన్యైకకంఠ్యంజానాతీత్యభి ప్రాయేణాహ -

సా-సం — అక్కడే ఉన్న - మద్రక్షణ భరణ్య వైవేతి భరణ్యసే అక్కడే . రక్షా పేక్షణ మాత్రతః, నిర పేక్షరక్షకత్వ ప్రాథాన యైవ - పశ్చాత్, భరణ్యసానంతర భావినీ - లోకవత్, ఏతద్ధనరక్షణభరణ్యవై వేతియోధన మపాయతి సపవ తద్రక్షణ రూప స్వవ్యాపారా నివృత్తతే . నతద్విన్యా కృత నిరపేక్షరక్షక త్వ ప్రాథానయై వేత్యథాని - నను శ్రీరామ మిత్రే సి స్వప్రవృత్తి నివృత్తి రూప వైభావ్యాత్మకా కించన్య వైభావ్యాంగితోక్తా - ,, న్యసి పంచాంగ సంయుతః - ఆత్మాత్మీయ భరణ్యసో హ్యత్న నిక్షేప ఉచ్యత ,, ఇత్యాదిసాత్వకి తంత్రలక్ష్యే తంత్రాహి బుద్ధ్యసంహితాదిషు భరణ్యసే ఏవాంగి తయోక్తిః-

మూ— ఆకించన్యభరన్యాసోపాయత్వ ప్రాథకనాత్మనామ్ ।

సా-దీ—స్వప్రయత్ననివృత్తికాణా తిరే - ఆకించన్యేతి . ఆకించన్యం, ఉపాయాంతరాశక్త్యమ్-భరన్యాసం, ఆత్మనిర్వేపక- భగవత్సంపాదయత్వ ప్రాథకనా ఎష్టమిమ్మానుకు-అధికారాంగ్యజ్ఞశుకు-ఎన్దపడె.

సా-వా—శరణా గతిత్వ వాదంతా కూడుమో- ఉపాయత్వప్రాథకనై భరన్యాసకార్య మల్లా మైయాలే కార్య ముఖన కారణాభి వ్యంజనాథక మెష్టమ్ కూడాతే ? ఉపాయత్వ ప్రాథకన మక్లమల్లా మైయాలేఅ క్లప్రాధాన్య వ్యంజనాథక మెష్ట శాల్లవుమ్ కూడాతే ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆకించన్యేతి . ఆకించన్యం , స్వరక్షణా భోక పాయాం తరప్రవృత్తిశూన్యత్వం - భరన్యాసః, భరన్య, స్వరక్షణా భోక పాయాం తర రూపస్వవ్యాపారనివృత్తిరూపస్వత్వత్యాగపురస్సరపరస్వత్వాపాదనమ్-ఉపాయత్వప్రాథకనా, “ఎన్దలైయిలుపాయాంతరలైచ్చు మత్తాతేఅవత్తైచ్చుమన్దలై

సా-ప్ర— ఆకించన్యాసుసంధానస్యప్రాథకనాయాశ్చవచనాంతరేణాంగత్వసిద్ధేవాక్యత్రయేపి వ్యాఖ్యీక్త్యా కారణాక్త్యా స్వస్వరూపేణచ భరన్యాస ఏవోచ్యత ఇతి సూక్ష్మధియాంప్రకాశేతేత్యాహ-ఆకించన్యేత్యాదినా - “అప్రాథికతాన గోపాతే,, దితి సూచితం ప్రాథకనాయాః కారణత్వం ప్రాథికతః పరమపురుషస్సమర్పణం భరం స్వీకుర్యాదితి జ్ఞాపన ద్వారా భర సమక్షణే స్రవతకత్వాదితి. ఉపాయత్వ ప్రాథకన మితి గోప్యత్వ వరణముద్యతే - గోప్యత్వ వరణ వ్యతిరేకేణోపాయత్వ ప్రాథకనాయా

సా-వి— ఆకించన్యేతి - కేచిత్తు “అహమస్మ్యపరాధానా మాలయోకించనోగతిః । త్వమేవోపాయధూతోమే భవేతిప్రాథకనామతి,, రిత్వాకించన్య నివేదనోపాయత్వ ప్రాథకనయో రభావేత్వ మేవోపాయాంతరస్థానే నివిశ్య అకించనస్య మమతదుపాయ సాధ్యమిష్టం సాధయ- రక్షా భరన్యస్య నివేశితః - ఇతః పశ్యా దస్తద్యతన నిరపేక్షవీచ భవానిమషధకం సాధయత్వతి వత్తు మవకాశాభావాత్తదుభయసహిత ఏవ భరన్యాసోంగీ గోప్యత్వ వరణ ముపాయత్వ ప్రాథకనా దన్య దేవాంగ భూతమితి తత్తల్లక్షణ ప్రతిపాద్యానా మాకించన్య భరన్యాసోపాయత్వ ప్రాథకనాత్మనాం త్రయాణాం అంగి శరీరాంతరగతత్వే నాత్మంత సన్నికర్షాదంగి భూత భరన్యాస నిష్ప్రపత్తిత్వేన వ్యపదేశం సౌహృదం చైక రాశ్యం యః పశ్యతి సేవప్రపత్తిశాస్త్రాభిజ్ఞ ఇతివ్యాచక్షతే - అపరేతు “అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్ట,, ఇతి భారత ముని లక్షణానుసారేణోపాయత్వ ప్రాథకనామాత్రం నాలం - కింతు భరన్యసన మపి తత్ర ప్రవేశ్య మితి సాంగప్రపదనాధికారాద్య శ్లోకే “అభీష్టేదుస్సాధ,, ఇతి పూర్వాధేన సూచయిత్వా శ్రీరామ మిశ్రోక్త స్వ

సా-సం—“త్వమేవోపాయ ధూతోమేభవే,, త్యాదిమ్ భరతమునిభిశ్చఉపాయత్వ ప్రాథకనాయావీచఅంగి తోక్తా - ఏవ ముక్తి విషయతా నియామక మాకించన్యాదేః కిం సౌహృద మిత్యత్ర అస్మి సౌహృదం , తచ్చసూక్ష్మం , తద్ద్రష్టావయరి కశ్చి దేవేత్యాహ - ఆకించన్యేతి - న్యస్తం భరేపి యది నిభారతానస్యా త్మదాపవన తనయ బ్రహ్మస్త్ర స్యాయా ద్భరన్యాసోపిన స్వకార్యాయ స్యాత్ . యది శేషిణి భరమ విన్య స్యైవ నిభారోహ మితి భావయే త్మదాతేనాపి భరా స్వీకరణా చ్ఛేషిణో ప్యుపేక్షా విషయవీచస్యాత్- ఉపాయత్వప్రాథకనానచే ద్భరస్వీకరణప్రాథకనా విరహ ద్రితా పేక్షాప్రతీక్షకో భరన్యాసమాత్రేణభరం

సూ— త్రయాణాం సౌహృదం సూక్ష్మం యఃపశ్యతి సపశ్యతి ।

సా-దీ— సూక్ష్మం సౌహృదం, అన్యోన్య మవినాభావశూన్య లక్షణములను పరిభాషించునట్లు సూక్ష్మత్వం యఃపశ్యతి - అయమథః, ఎఱి-ఆకించనమ్ శాంతిలక్షణములను సప్రధానములైన కనుమరుగు. ఎఱిగే భరణ్యాసమ్ శాంతిలక్షణములను ఇతరలక్షణములైన సద్భావములు. ఎఱిగే ఉపాయత్వప్రధానములైన అజ్ఞే

సా-స్వా— మేల్ వరుమభిమత మెల్లొనరుకై సమథా కారుణిక నాన మనకై భరణాక పరిష్కృతి కొరకు పేలు మెన్నె, ఇతి ద్వయాధి, కారోక్త ప్రాథమిక-ఇన్త మూర్తుకుమ్ స్వగత నాథా గురు తర స్వవ్యాపార నివృత్తి ఘటిత మూర్తి త్వమ్ సూక్ష్మ సౌహృదం - ఇతి నాథా త్రయాణాం ప్రపత్త్య భద నిరదాశమ్ - ఇత్యై యరిన్తవసే ఉపాయ స్వరూపత్వై యరిన్తవ సెన్త కరుత్తు - యచ్ఛా, త్రయాణాం సౌహృదం మేకాధి కారి నియతత్వం - ఇదం యః పశ్యతి సపశ్యతి ఎన్త కరుత్తు - అత్రేద మవధే యమ్ - “తదేకో పాయతా యాచ్ఛా - త్వమేకో పాయ భూతోమే భవే, త్యాది వచనము భరణ్యాస పర్యంత మెన్త మిదమ్ అవధారణ సహకృతో పాయ శబ్ద తాత వ్యంజిత మిత్యలైవ కథనాత్ తూర్వమత్రైవ “భరణ త ముని ప్రణీత లక్షణ వాక్యత్వై పడియే విశ్వాన పూర్వకమ్ ప్రాథమిక మెన్త నిషాపితత్వమ్ - ఇచ్ఛా కృతాను, మిత్యుప క్రమ్య ప్రాథమిక నైయ మక్లమాత్రయాత, “రక్ష్యా పేక్షాం ప్రతి జ్ఞతే, ఎనిగర పడియే ఈశ్వరసేవే మాత్ర సాపేక్ష నైవ్యక్తిత్వై ప్రాధాన్యత్వై వివక్షిత్తు చ్చిన్తపడి న్తయగోష్ఠ్యత్వై

సా-ప్ర— అని రూపశాల్ - పూర్వత “ఇవ్యక్తిత్వై ప్రాధాన్యత్వై వివక్షిత్తు చ్చిన్తపడి, ఇతివాక్యై “తదేకో పాయతా యాచ్ఛా ప్రపత్తి, రిత్తసేన గోష్ఠ్యత్వ వరణరూపాంగస్య ప్రాధాన్యముక్త

సా-వి— వ్యాపార నివృత్తిరపి భరణ్యాసాంతరభావిభావరత్నపర్యవసన్నా వివక్షితా - నతు భరణ్యాసాత్ప్రగతి తూష్ణం భావరూపేతి “ఇతరపశ్చదస్త, దిత్తు త్రరాధేన ముటికృత మార్యైశ్చి-అన్త్యైశ్చి గి స్వరూపే “అహమస్మ్యైవ రాధానామాలయోకించనోగతి । శరణాగతి రిత్తుక్తా సాదేవన్తై ప్రయుజ్యతా, మితి వరదా చార్య లక్షణానుసారే ణాకించనమపి ప్రవేశనియ మిత్యాహత్య లక్షణ చతుష్టయే స్వాపి వికకంఠ్యం సిద్ధం - ఇదంచాకించనం కమయోగాదిభ్యో వ్యావృత్తిరూపం ప్రపదనప్రాకారానం, అభిష్ట మస్మాద, ఇత్యంశేన వ్యక్తం - ప్రపదనానంతరం స్వరక్షణార్థా వ్యాపారేభ్యో భరణ్యాసాదిభ్యో వ్యావృత్తిరూప మాకించనంతు శ్రీరామ మిత్రై స్వవ్యాపారనివృత్తిరితి శబ్దాంతరేణ వ్యవహార్య స్వ నిభా రత్న పర్యవసన్న మన్యదేవో త్రరాధేన వ్యక్తం - ఏవ మాకించనం ద్వయ క్రోడికారాదే వరదాచార్య శ్రీ రామమిత్ర లక్షణద్వయమపి సంగ్రహీతం భవతి - నను అధికారరూప మాకించనం మంగిశరే ప్రవేశ్య మితి కథ గుచ్యతే - అధికారాతిక్త మేవ హ్యంగి స్వరూపం వక్తు ముచితం - కించ శేష శేషి భావ జ్ఞాన ముపాయా నుష్ఠానాత్పరేవ శాస్త్రజన్యమితి సంప్రతి పన్నం - శేషత్వ జ్ఞానమేవ హ్యత్మ నిజేపరి - తథావ శేషత్వ జ్ఞానమేవాంగీకరి భవతా మనభిమత మేవ సిద్ధ్యే - కించగోష్ఠ్యత్వవరణమంగ మిత్యవివాదం-

సా-సం— సస్వీకుర్యాత్ - ఏవం ప్రత్యేకం ప్రత్యేకం త్రయాణా మప్య వశ్యకత్వే తత్రో పాయత్వ ప్రాథమికమయి భరణ్యాస విధురాస్థా తదా నిరధిక శబ్ద రూపా సేతి యజ్యే ఇత్తుకో విపర తస్యే చ

సా.దీ— మత్తైయవైయుమ్ వరుమైనై యెన్దు ఇవ్వథకై యెవనరికిరా అవనే ప్రపత్తిశాస్త్రోధా

సా.స్వా—వరణ పర ప్రమాణాదాహరణపూర్వకమభి ధానాచ్చవికశబ్దోపాయశబ్దయో భారన్యాస వ్యంజనేన చారితాధ్యే కేవల ప్రాథక నాయాం ప్రపత్త్యు భవోక్తే గోష్మత్వ వరణే అభేదోక్తి పర్యవసానేన రక్షకత్వ ప్రాథకనా ప్రపత్తి శ్చరణా గతిరితి గోష్మత్వ వరణ పర తయా కాచి ద్యోజనా - ద్వయాధి కారోక్తో పాయత్వ ప్రాథకనా పరా కాచి ద్యోజనా . తత్రాద్య యోజనాయా మజ్జ ప్రాధాన్య వివక్షయాఽభేద నిర్దేశశః - ద్వితీయ యోజనాయా మాకిం చన్యోక్త్యా కారికోక్త సూక్ష్మ సాహచర్య కృతోఽభేద నిర్దేశశః - స్వప్రవృత్తి నివృత్తి ప్రపత్తిరిత్యే తదుత్తర కాలీన స్వయత్న నివృత్తి పరంచే ద్భరన్యాస కార్యత్వ కృతోఽభేద నిర్దేశశః భరన్యాస వ్యంజకః. పూర్వ కాలీనా కించన్య పరం చేత్సాహచర్య కృతోఽభేదనిర్దేశశః-ప్రపత్తిత్విత్వాన ఇత్యభేదన నిర్దేశశస్సుప్రాధాన్య కృతఇత్యాకారవీచస్పష్టమితి-

సా.ప్ర-మిత్యుక్తత్వాచ్చ-సౌహృదం, స్వరూపభేదస్యాన క్త్యతిశయసిద్ధమేక్యమిత్యుక్తః. సోప్తైస్సమృతిమాహ-

సా.వి— తచ్చోపాయత్వప్రాథకనాన్నాతిరిచ్యత ఇతి కథమంగస్య తస్యా-గీత్యవాదఇత్వత ఆహ-ఆకించన్య భరన్యాసేతి - అయమథః, ఆకించన్యం స్వరూప సదాభికారి విశేషణం- అనుసంధీయమానం సదం గి శరీరేషి నివేశ్యతాం - ఏకస్యైవ స్వరూప సత్త్వాను సంహితత్వ భేదేన ద్వావృత్తకత్వా భృషగమేకాహ నిః - యద్యప్యాకించన్యాను సంధానస్య కార్యణ్య రూపత్వేన ఆత్మ నిక్షేప కాపణ్య ఇతికాపణ్యస్యాం గత్వాదంగ్యంతభావోక్తీ నాఘటతే - తథాపి తస్మాకించన్యాను సంధానమూల గవహాని ర్వా కృపాజనకకృపణ వృత్తిర్వా కార్యణ్య మంగంస్యాత్ - తస్యప్రయోజనంకృతోత్తరభానం- తథాచోక్తం “పరి కర విభాగాధికారే అతడియాక వస్త గర్వహానియాతత్ కృపాజనకకృపణవృత్తియాత, లితి - అత్రభరన్యాస శబ్దేన భరన్యాసాంశ భూతాత్మ సమపాణం వివక్షితం - యద్యపి శేషత్వజ్ఞానం శాస్త్రాదేవ జాతం - తదేవాత్మనిక్షేపరూపంచ- తథాచి శాస్త్రజన్యంశేషత్వ జ్ఞానం సర్వస్యాపి కారణ మన్యదేవ - ఇదంతశేషత్వజ్ఞానం రక్షా భరసమపాణ విశిష్ట వేషే ణాంగ పంచకాన్నితత్వ వేషేణ చాంగిస్వరూపే శ్యనేతి- ఉపాయత్వవరణ గోష్మత్వవరణయోశ్చ స్ఫుటవీవ భేదః- ఉపాయ త్వస్య చేతనా చేతన సాధారణత్వా ద్గోష్మత్వస్య చేతనైకాంతత్వాత్ - అతస్త్రయాయా మంగి స్వరూపా నుప్రవిష్టానాం స్వస్వప్రసంగం బంధిభి రభికారగతాకించన్య శాస్త్రజన్యశేషత్వ జ్ఞాన గోష్మత్వ వర్తనైస్సహ సౌహృద మాను కూల్యం తదపేక్షయా ఏతాని భిన్నానితేషాం తదాను కూల్యమితి యిపశ్యతి సవీచపశ్యతి వేద - కుశల ఇత్యా హుః - సర్వలక్షణ వాక్యోపసంహారేణ నిష్పన్నమాచార్యాణా మనుష్ఠాన ప్రయోగ వాక్య మిదం - “న్య స్యామ్యకించన శ్రీమన్నును కూలో న్యవజితః | విశ్వాసప్రాథకనా పూర్వ మాత్మ రక్షా భరం త్వ యి-

సా.సం— ప్రత్యవాయోఫలాలభశ్చస్యాత్. ఏవమేకైకవైధుర్యేద్వయోద్వయోరప్యకించిత్ర-రతాద్వయోద్వయోరపి వైధుర్యే ఏకైక స్యాపీతి త్రిష్యైకతరవై ధుర్యేపి భగవాన్ ఫలాయ నోపాయాంతరస్థా నేనివిశ త ఇతి త్రయాణామపి స్వరూప ఫలనిక్షేప యోరివ అంగికోట్య నివృత్తేన సౌహృద మభిప్రేత్యసూక్ష్మంయః పశ్యతి సపశ్యతీత్యను గ్రహీతమ్ - పూర్వంప్రమాణేషు భూయసాంన్యాయఉక్తః-సంప్రవాయేపిభూయసాం

మూ—ఇప్పటి అంగపంచక సంపన్నమానఅత్తరత్నో భరన్యాసమే ప్రపత్తి శాస్త్రమెల్లాత్తిలుమ్ ప్రధానవిధేయ మెట్టుశ్రీవిష్ణుచిత్తవాదిహంసాంబువాభవరదాచార్యాదికల్ సంగ్రహితార్థకల్ - ఇవిడత్తిలేశిలర్ శాస్త్రాధిక తత్వమ్ తెలిస్తపోతే శేషత్వానుసంధానమ్ పణ్ణినానన్తో? సోజ్జీవనేచ్చాయదితేస్వసత్తాయాంస్పృహాయ ది । ఆత్మదాన్యంహరేస్సాన్వయ్యం స్వభావంచ సదాస్మర,, ఎన్తతువుమ్ పరమ పురుషార్థ తదుపాయక్తలే వేణ్ణిరున్నా యాకిల్ నీదాసనామ్ ఈశ్వరక్ స్వామిమాయరుక్మిరతుస్వభావసిద్ధ మెన్తతత్వత్తిల్ తెలివోడే

సా-దీ— మరన్తవనెనై - శ్రీవిష్ణుచిత్తర్, ఎక్కుశాఖ్నవార్ - వాదిహంసాంబువాహర్, అప్పుశ్శార్. వరదా చార్యర్, నదాతూర్ పెరియమ్మార్ - ఇని శేషత్వజ్ఞానమాత్రమే ప్రపత్తియెన్తమ్ పక్షత్తై అనూద్య పరిహా తిక్కిరార్ - ఇవిడ తిలే శీలరిత్తాదియోల్ -

సా-స్వా — గోప్యత్వ వరదాదిక మక్కుమానాలుమ్ ఉపాయత్వ ప్రాథన్యై అజ్ఞే యెన్తమ్, అజ్ఞేకదేశమె న్తమ్, షష్ఠాక్కు మెన్తమ్, శిలర్ శోల్లు కైయాలే ఇతు సంప్రదాయవిరుద్ధమన్నో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పటిఇతి - సత్సంప్రదాయ మూల మాకైయాలే అక్కు పంచకాన్విత భరన్యాసమే ప్రపత్తిశాస్త్రా ధిక మెన్త కరున్తు . శ్రీవిష్ణు చిత్తర్ , శ్రీభాష్య కార రుక్కు ప్రశిష్య రాయ్ పెరియ అమ్మా శుక్కు ఆ చార్యరైన ఎక్కు శాఖ్నవార్ . వాదిహంసాంబువాహర్, అప్పుశ్శార్ , వరదా చార్యర్, పెరియమ్మార్ - ఆది శబ్దైన శ్రీవరాశర భట్టార్యాది గ్రహణమ్ . ఇని శాస్త్రజన్య శేషత్వ జ్ఞానమొట్టియ విధేయమాయె రు జ్ఞానమిల్లెయెనిగిర పక్షత్తై అనువదిక్కిరార్ - ఇవిడత్తిలే శిలరితి - శేషత్వ నైశ్చిన్మలుమ్ సోజ్జీవ నేత్తాదినా దాసత్వ స్వామి త్వాను సంధా నాతిరిక్తమాక విధేయ మిల్లెయో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కి రార్ - సోజ్జీవనేతి - ఇన్తవచన త్తుక్కు పూర్వ పక్షానుగుణ మాక వర్థ మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - పర మ పురుషార్థేతి . ఇన్త వచనత్తిల్ సోజ్జీవనేచ్చా పదమ్ పరమ పురుషార్థ రుచిపరమెన్తమ్, స్వసత్తా పదమ్ తదుపాయ పర మెన్త కరున్తు - చకారత్తై స్వా మ్యంచ ఎనిగిర విడత్తిలే యన్వయి పుతు - ఇత్తై

సా-ప్ర— అంగ పంచకే త్యాదినా - సంగ్రహితార్థకల్, ప్రపన్న పారిజాతాది ప్రబంధే ప్షిత్వర్థః - ఏవం భరన్యాస స్వరూప విషయ వ్యామోహం నివర్త్యతస్య కర్తవ్యత్వ విషయ వ్యామోహం నివర్తయి తు మస్యా నపేక్షితత్వం వదతాం పక్షం సోపపత్తిక మనువదతి - ఇవిడత్తిలే ఇత్యా దినా - సోజ్జీవనే తి - ఉజ్జీవనం, ఉత్క-మేణ జీవనం- శేష భూతస్య శేష్యతిశయోత్పాదనపూర్వకంజీవనం- కైంకర్యరూప

సా-వి— ఏవంస్వరూపవిషయశంకాపరిహృత్యకర్తవ్యత్వవిషయశంకాంపరిహతుంకేషాంచితృక్షమను వదతి - ఇవిడత్తిలే ఇత్యాదినా - తెలిస్తపోతే, జ్ఞాన సమయ ఏవ - పణ్ణినానన్నో, కృతవాన్మకిం - వే ణ్ణిరున్నాయాకిల్, అపేక్షైవతిష్ఠసిచేత్ - తత్వత్తిల్ తెలివోడే, తత్వజ్ఞానేనవర్తాస్య -

సా-సం— న్యాయోస్మ త్పక్షేస్తీత్యాహ . ఇప్పటితి - అథశేషత్వజ్ఞాన వృత్తిరేకేణభరసమపణస్యవిధేయ త్వమనభ్యుప గచ్ఛతాం మతందూష యితు మనువదతి . ఇవిడత్తిలేఇతి- అంగినిధాకరణ ప్రస్తావిత్యర్థః- ఉజ్జీవనం, సంసారో న్మోచనం - సత్తా, మోక్షోపాయ జ్ఞానవత్తా - తస్మాంస్పృహ, జ్ఞాన వాక్ భూ యాసమితిరూపా. స్వస్వభావభూతందాన్యం- పరస్వభావభూతంస్వామ్యంచయావచ్ఛరీరపాతంస్మ రేత్యర్థః

మూ— వతిక యెన్దపడి యున్నో ? అనాల్(అకైయాల్) ఇప్పోతుఅత్మ సమపాణమెన్నోరుపి ధేయముణ్డొచ్చె న్నుళొల్లువర్కల్ ఇ(అ)కువుమెవాక్యజన్యజ్ఞానమాత్రత్రాలేమోతు మేనైపోలేఅనాదరణీయమ్. “జితకొస్తు భచార్యస్య సమాజ స్సవక పాపమనామ్ |

సా-దీ—అవిధేయజ్ఞానవాద త్రిబుపాసనవిధి వైయధ్యక మ్మొలిజ్ఞుప్రప త్తిధివైయధ్యకమ్ వరుమేనై - స్వర త్మ భర న్యాసమే ఆ త్మా ప హార పాప త్తుక్కు ప్రాయ శ్చిత్త త్వేన శా స్త్రుత్తిల్ విధిక్కు ప్పట్టతు , శేషత్వ జ్ఞానమాత్ర మస్తు , ఎస్తు మిష్వధకద్వయత్వై కారికాద్వయత్వై సంగ్రహీత్తు కాట్టుకి రార్ - జితేత్యాది- జితకొస్తుభచార్యస్య, కొస్తుభ చార్యత్తులు వాధికమాన వేనై. సవకపాపమనాం సమాజాది,

సా-స్వా—నిరాకరిక్కి-రార్-జితేతి-జితం, కతకరిక్కు-జితంకొస్తుభచార్యంయస్య- స్వాత్మచార్యమేవస్వా త్తాధిష్ఠాత్మశ్రీకొస్తుభచార్యతయానిగీర్యకొస్తుభచార్యమ్పణ్ణి- నతాపమిల్లామల్ జిత మస్తాభిరెన్ద్రహృష్టమ నస్క-తాజనకత్వమేవజితత్వమేన్దపడి-తస్యపుంసః- అతవివసర్వపాపమనాంసమాజాది, శ్రేష్ఠస్య- ఆత్మసహారవిశే షణమ్-“కిం తేననకృతంపాపంచోరేణా త్వాపహారిణా,, ఎన్దతిరే- యద్వా, జితంకొస్తుభ చార్యంయేన-కా స్తుభచార్యాధిక స్వాత్మచార్యస్యేత్యధః-పుంసః-ఆత్మసహారస్యనిష్కృతిః ప్రాయశ్చిత్త త్వేనస్వభరాపాణం

సా-ప్ర—పురుషార్థక వైశిష్ట్యేనజీవనమిత్యధః- ఏవమనూదిత వ్యామోహ నివర్తన ప్రకారమాహ - ఆ తువు మిత్యాదినా - సంబంధ జ్ఞాన మాత్రస్య మోక్ష హేతుత్వే శాస్త్ర శ్రవణవేశాయామేవ తస్యసిద్ధత్వా “ద్బుద్ధికి తేమ ప్రాపణం తచ్చానైర్విప్రతిపిద్ధం-బుద్ధి చేత తేమప్రాపణమిహేవదుఃఖమనోపలభతే,, త్యుక్త వాక్యజన్య జ్ఞాన మోక్ష హేతుత్వ బాధవ త్సంబంధ జ్ఞానోత్తరక్షణ ఏవ మోక్షప్రసంగేన ప్రత్యక్షా డి బాధాత్తద నుపపన్న మితి భావః . గభక చాసేన రత్నా దావపహృతే స్వామినాతస్మిక్ జ్ఞాతేతత్పునః ప్రదాయత్వామణాకరణేసంబంధానుసంధానేపిదండవీచయథాస్యా త్తథాఅత్తాపహారినిమిత్త నిగ్రహనివృత్త్యై విహితభరన్యాసాననుష్ఠానే సంసారనవృత్తిరేవనస్యాదిత్యభి ప్రయన్నాహ- జితకొస్తుభ చార్యస్యే త్యాదినా.

సా-వి— ఎన్దపడియన్నో, ఏతావన్మాత్రంనకిం-కతకవ్యాపాయానుష్ఠానపరంనభవ తిఖల్విత్యధః-గభక చా సేనరత్నాదా వపహృతే స్వామినా తస్మిక్ జ్ఞాతే తత్పునఃప్రదాయ త్వామణాకరణేసంబంధానుసంధానేపి దండవీచ యథాస్యా త్తథాత్రిపి భర సమపాణాకరణే సంబంధ మాత్రానుసంధానే దండ వీచ స్యాత్ - యద్యప్యత్రాపి సంబంధాను సంధానం అహమాత్మా తవైవ నమమే త్యాకారకం స్వరూప సమ పాణం భ వతి - తథాపి సాంగ భరన్యాసా త్మకం నభవతీతిఅత్మాపహారినిమిత్తనిగ్రహనివృత్తిహేతుత్వేనచోదితస్యత స్యాకరణే నిగ్రహ నివృత్తి నకస్యాదిత్యభి ప్రాయే ణాహ - జితేతి - జితంకొస్తుభచార్యంయేనస తథోక్తః- తస్య- కొస్తుభా దపి జీవస్యకైంకర్య కారిత్వే నానందా వహత్వాత్తదవ హారి కొస్తుభాపహారా దధిక ఇ తి భావః. అత్మాప హారో నామ, అహంమమేతి జ్ఞానం “కిం తేన నకృతంపాపంచోరేణా త్మాపహారిణే,,తి

సా-సం— అనాదరణీయతా వీజం సంగృహ్ణాతి - జితేతి - నిరతిశయ భోగ్యత్వేన బ్రహ్మను భవితృత్వ ప్ర త్యక్ష్యాధ్యాం కొస్తుభాద పృథక్పృథక్మాత్మానం అసమ్మమేతియో అపహరతి సకొస్తుభ చోరాదపృథిక భృతి జిత కొస్తుభ చార్యః . తస్య - సర్వ పాపమనాం, మహాపాతకి నామపి . సమాజాది, అధిపతేః . యోయ

సూ - శిష్టం హ్యతాప హరస్య నిష్కృతి స్వభరాపణమ్ | పరశేషత్వ ధీమాత్ర మధికాతనిశేషకమ్ |

సా-దీ - సవక పాపజ్ఞుకురూ ఎధి రాజ నాని వాత్మాపహరిత్తుకురూ - ఆత్మాపహరిమీమాతా, తన్నై స్వ తంత్రనాకనినైక్తూ - స్వభరాపణం, స్వరత్నా భరసమపణమ్ నిష్కృతిః ఎన్దుపదిష్టమ్ - పరశేష భగవ

సా-స్వా - శిష్టం, విహిత మన్తపడి. యద్వా, జీతిం కౌస్తుభ చౌర్యం యస్యకౌస్తుభచౌర్యాధికస్య, సర్వ సాపశేషత్వాత్తాప హరస్యేత్యన్యాయః . అస్మిన్ పక్షే, పుంస ఇతి పదమధ్యాహార్యం - అన్యథా స్వభరా పణమిత్య నన్వయః - “ మామేకం శరణం వ్రజ ,, ఎన్దు విధిగోధ మిజ్జు వరుమెన్దు కరుత్తు . ఆత్మ జాన్యమితి ప్రమాణవిరోధమ్ వారాణో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ - పరశేషత్వేతి - శాస్త్రజన్యపర శేషత్వ

సా-ప్ర - భరన్యాసాత్ప్రతిబంధ నివృత్తిశ్చేచ్ఛేషత్వ జ్ఞాన వైయ్యభ్యుక్తం స్యాదిత్యతాపా - పరశేషత్వే తి - కామ్యమానభగవ దనుభవస్య కైంకర్య పర్యంతత్వ రూప విశేషణే భవిష్యదాత్మాసంగోన్యత్ప్రతిబంధవ

సా-వి - సర్వపాపాధికత్వాత్ - సవకపాపనాం, సవకపాపానాం - సంప్రాజ్ఞ, అధి రాజ స్వ - ఉత్తమస్యేతి - ద్వయమప్యాత్మాపహర విశేషణం - ఆత్మాప హరస్య నిష్కృతి నివతకం స్వభ రాపణం - శిష్టం విహితం జీవస్యేతి శేషః - యద్వా, జీవయ,, ఇత్యేతా ధాతో రకషకా తకతక రిక్తః - జీవః కౌస్తుభత్వే నాధ్యవసీతః - జీతం సర్వోత్కృష్టం కౌస్తుభ చౌర్య మాత్మాప హర చౌ ర్యంయస్య సతతోక్తః - అతఏవ సవక పాపనాం సమస్తపాపవతాం సంమాజో మూఢాభిషిక్తస్యస మ్పంధినః ఆత్మాపహరస్య నిష్కృతిః స్వభరాపణం శిష్టమితి - యథా మహారాజ ధార్యమాణే రత్నై పహృతేన తత్ప్రత్యపణా మాత్రేణైవ నిగ్రహ నివృత్తి - కింతు తస్య సవకస్య హరణేన తద్వదత్రనశేవ లి మాత్ర సమపణ రూప శేషత్వ జ్ఞానేనైవ నిగ్రహ నివృత్తిః - కింతాత్మీయ భరసమపణణేనై ధ్వని శం - భక్తానాంతు సమర్థత్వా దాత్మ ప్రత్య పణ పూ ర్వకం ని రిం త ర భ జ నం ఆతు రి స్వ క్షీరసేవన మివ ప్రాయశ్చిత్తం విహితం . ఇహత్వశక్తత్వాత్ - రాజాభరణ మపహృత్య వేశ్యాధీనం కుర్వ తో రాజకుమారస్య పునః ప్రత్యాహరణ పూర్వకం రాజ్ఞా నిర్వాహారం స్వసన్నిధౌస్థాపన మివ ఆకించ న స్యాత్మ ప్రత్యపణ పూర్వకం స్వయత్న నివృత్తిపర్యంత రత్నా భరా పణంకృపా విష్వత్తయా త దీయ దేన్యామ రోధేన ప్రాయశ్చిత్తం విహితమితి వివకః - అతోవశ్యం నిగ్రహ నివృత్త్యుత్థం భరాపణంకతక వ్యమితి తాత్పర్యం - ననుకృపా విశిష్టత్వే తదపి కిషుధం విధేయమితి చేన్న - వైషమ్యప్రసంగాల్ వ్యా జ స్యాపేక్షణీయత్వా దితి సకించి దేతత్ - తహిం శేషత్వజ్ఞానస్య శాస్త్ర మూలకస్య కింప్రయోజన మి త్యత అహ - పరశేషత్వేతి - అధికారి విశేషణమితి - శేషత్వజ్ఞానాభావేడిపాయప్రవృత్త్యసంభవాదిభావః -

సా-సం - మాత్మాపహర సమస్య - ఆత్మాప హరోత్రస్య పరాత్మ తత్వాన్యథాజ్ఞాన విపరీత జ్ఞాన రూపః తస్య నిష్కృతిరీతి, ప్రాయశ్చిత్తమితి - స్వభరాపణంహి శిష్టం, విహితం - స్వాత్మనో రత్నా భరస్యఫలస్య చాపణంహి “ మామేకం శరణం వ్రజే ,, త్యాదినా శిష్టమిత్యుత్థం - ఏవంచ శేషత్వ జ్ఞానమాత్రస్య ని మ్నృతిత్వే వ్రజేతి విధానానుపపత్తిశేవ తన్మతానా దరణీయత్వే బీజమితిభావః - నన్వేవం “ స్వోజ్జీవ నే ఛే ,, త్యాదిశాస్త్రవ్యాకోపస్సాన్య దిత్యతాపా - పరేతి - మాత్రపదేనభరన్యాసాదివినిాకృతత్వం వివక్షితం - భక్తాభరన్యాసే చాధికారిత్వాం నిత్య కైంకర్యకామనా స్వగౌరవికామనా వద్వా గాద్యధి కారిణ స్సకాశా

మూ— పశ్చాదాత్మాపహరస్య నిరౌఢాయచ కల్పతే || శేషత్వాది విశిష్టమానతత్వ తత్వత్రైశాస్త్ర త్రాతే తెలిస్తవనుక్కు అధికార విశేషతోడుమ్, పరికర విశేషతోడుమ్, ఫలసంకల్ప విశేషతోడుమ్, కూడినశేషత్వ ప్రతిసంధానగభామాన స్వరత్నభరన్యాసమరే అనాద్యపరాధమూల నిగ్రహనివృత్తిక్కు ఉపా యమాక విధిక్కు పుడుకిర ఆత్మసమపణమ్ -

సా.దీ— చ్చేషత్వజ్ఞానమప్రప త్తికతుకరిసూర్వంతదధికారికొటినివిష్టమాయపశ్చాదాత్మాపహరంబిదోషమ్ వాగామైక్కు మురుప్పామ్ - ఆదిమ కారి కైయనుడైయ వభాత్రై విశదీకరిక్కురార్ - శేషత్వా దీ తి

సా.స్వా—ధీమాత్రపాధికార కొటినివిష్టంసత్పశ్చాదాత్మాప హరస్య భరన్యాస నిష్పత్తి ద్వారా నిరౌఢా యచ ప్రభవతి ఎన్టపడి - ఇప్పుడి శేషత్వజ్ఞాన మధి కార కొటి నివిష్టం సదుప కారక మ్మెన్టాన్ అనే నైవతు మంత్రేణ స్థాన్తానం మయినిక్షిపేత్ , ఎన్ట అంగితయా ఆత్మసమపణ విధి విరౌఢియాతో ? ఎ న్ను డిక్కు కారికైయ వివరిక్కురార్ - శేషత్వాదీతి - అధికారేతి - ఆకించన్యా ద్ధాధికారతోడుమ్మెన్టపడి- పరికరేతి అనుకూల్య సంకల్పాదిపరికర తోడుమ్మెన్టపడి- సంకల్ప విశేషేతి- మోక్షరూప పరమ పురుషా భా సంకల్ప తోడుమ్మెన్టపడి. శేషత్వేతి. “తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలేస్వామ్య వియుక్తతా | కేశవాపణా

సా.ప్ర— శేషత్వజ్ఞానముపయుక్త మిత్యర్థః- నను “స్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్-మయినిక్షిప్తంకతావ్యక్తకృత కృత్యోభవిష్యతీ, త్యాత్మసమపణనైవ సమస్తప్రతిబంధక నివర్తకత్వోక్తేఃకథంభరసమర్పణస్యప్రతిబంధ కనివర్తకత్వోక్తి రిత్యత్ర “అష్టాశ్చీయ భరన్యాసో హ్యత్మ నిక్షేప ఉచ్ఛ్రావ, ఇత్యాది ప్రమాణాంతరాను గుణ్యాత్మసమస్తప్రతిబంధకనివర్తకతడోక్తాత్మనిక్షేపో భర సమపణ మేవేత్యాహ- శేషత్వాదివిశిష్టమానే త్యాదినా-అధికారవిశేషతోడుమితి- ఆకించన్యరూపాధికారవిశేషేత్యర్థః-ఫలసంకల్పవిశేషతోడుమితభ రన్యాసఫలంభగవతేవేతిసంకల్పవిశేషే త్యర్థః-విధిక్కుపుడుకిరేతి- “ముముక్షువైశరణమహంప్రపద్య-

సా.ని— సన్వాత్మాపహరస్యప్రాయశ్చిత్తమాత్మ సమపణం - తచ్చ శేషత్వాది జ్ఞానమేవేత- తథాపికథం విధేయత్వం జ్ఞానస్య పురుషకృత్య సాధ్యత్వా దిత్యతహా - శేషత్వాదీతి- అధికారవిశేషతోడు, ఆకించన్యే న సహే త్యర్థః- యాగస్యజ్ఞానరూపత్వేపితస్యాంగవిశిష్ట వేషేణకృతీసాధ్యత్వాద్విధేయత్వవ దుపాసనస్య

సా.సం—ద్విశేషయిత్యధి కారివిశేషకమిత్యక్తం-పశ్చాత్, భరన్యాసానంతరం- నిరౌఢాయ, అనుత్పాదా య - కల్పతే, సమపణం భవతి. తథాచ శేషత్వజ్ఞానస్యో పాయా త్పాగిగధికార సంపాదనంపశ్చాదా త్మాపహరద్యపరాధస్య నిరౌఢనం చేతిద్వయం ప్రయోజన మిహ తత్తర శాస్త్ర వ్యాకౌప ఇతి భావః - సంగ్రహీతం చివ్రణోతి - శేషత్వాదీతి - ఆదిశబ్దేన పరశంత్రత్వ స్వయం ప్రకాశత్వ నిత్యత్వాది మము త్సువేద్యాకారవగణసంగ్రహ-శాస్త్రత్రాతే తెలిస్తవనుక్కుత్య సేనావిధేయత్వం శేషత్వజ్ఞానస్యసూచితం. ప్రప త్తేరపి తద్వదవిధేయత్వ శంకా వారణా యాహ - అధికారేత్యాదినా - అధికార విశేషః, ఆకించన్యా సస్య గతిత్వ రూపః - పరికర విశేషః, అనుకూల్య సంకల్పాది స్సాత్వికత్వాగచ్ఛ- ఫలసంకల్ప విశేషః, స్వా భీష్టకాలే మోక్షోమేఘాయా దిత్వాదిశి. ఆత్మసమపణస్య శేషత్వప్రతిసంధాన రూపత్వా చ్చేషత్వ ప్రతి సంధాన గభామానేత్ముక్తిః - భరన్యాసమరేఇతి - అన్యధైక శబ్దాను విభజరణ శబ్దోపశ్లిష్టక్రియావిధాన

మూ— తత్వజ్ఞానత్రాతే మోక్ష మెక్కుర వితువుమ్ ఒరుడపాయానుస్థాన త్రైమున్మిట్టెన్మమిడమ్ “భజన్వ-
మామేకం శరణం వ్రజ, ఇత్యాదివిధిబలప్రాప్తమ్-జ్ఞానాన్మోక్షోపదేశే(శ్రీ)సీ తత్సాహోపాసనాదినా ।

సా-చీ— తత్వజ్ఞానాన్మోక్ష మనైకయాతే శాస్త్రజన్య శేషత్వస్వరూపజ్ఞానమాత్రేణ మోక్షమాక వేత్తావో? ఎ
న్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్- తత్వజ్ఞానత్రాతే ఇత్యాది - ఇతు శాస్త్రజన్య తత్వజ్ఞానమాకిత్ ఉపాయవిశేషా నుస్థాన
ద్వారా మోక్షకారణ మెనచడియామ్ - అల్లవాకిల్ భక్తిప్రపత్తి శాస్త్ర వైయ్యధ్యక్ష వరుమెన్మ కరున్మ-
జ్ఞానాన్మోక్షం ఎక్కురవచన త్విక్ తాత్పర్యత్రైకారీ కెయాత్ సంగ్రహిక్కి-రార్-జ్ఞానాన్మోక్షేతి-తత్సాహో

సా-స్వా— పర్యంతాహ్యత్మ సిద్ధేప ఉచ్చత ,, ఇత్యాది ప్రమాణబలత్రాతే ఎన్మపడి - తత్వజ్ఞానా న్మోక్షః
ఎన్మ శాస్త్రజ్ఞులిలే ప్రతిపాది క్కెయాతే శాస్త్రజన్య శేషత్వ జ్ఞానాన్మోక్ష మెన్మ వేణ్ డావో? ఎన్నవ
రుళిచ్చెయ్ కిరార్ - తత్వజ్ఞానేతి . తత్వజ్ఞానా న్మోక్ష మెక్కుర విడల్తిలే తత్వజ్ఞాన శబ్దమ్ శాస్త్ర జన్య
జ్ఞాన పర మాకిల్ విధి విరోధత్రాతే ఇత్యాది ద్వారామోక్ష హేతుత్వ పర మెన్మకరున్మ. పరంపరాసాధన
త్వ పరత్వే శబ్ద స్వారన్య భంగమ్ వారాతో? ఎన్మ యోజనాంతర మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . జ్ఞానాదితి-అ
త్ర ఉపదేశఇతి సప్తమ్యంతఃపాఠం - తత్సాహోపాసనాదినా, భజన్వేత్యాది విధ్యను సారేణ మోక్ష ఇతివా-

సా-ప్ర— ఓమిత్యాత్మానం యుంజీత - బ్రహ్మణో మహిమాన మాహ్నితి - మామేకం శరణం వ్ర
జ . అహంత్యా సర్వ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి ,, త్యాదిషు సమస్త ప్రతి బంధక నివర్తక తయాచ
విధియమాన మిత్యర్థః . నను “జ్ఞాత్వా దేవం ముచ్యతే సర్వపాపైః - బ్రహ్మవేద బ్రహ్మోప భవతీ ,,
త్యాదిభి జ్ఞానమాత్రా న్మోక్షోక్తే శేషత్వ జ్ఞానవృత్తిరేకేణ భరన్యాసో నపేక్షిత ఇత్యత్ర ఉపాసనాదిద్వా
గా హేతుత్వాభి ప్రాయేణవా, జ్ఞానవాచి శబ్దస్యోపాసనాది రూపజ్ఞానపరత్వాద్వా, తథోక్త రన్యథా
పాసన భరన్యాస విధి వైయ్యధ్యక్ష మిత్యభి ప్రయన్నాహ. తత్వజ్ఞానే త్యాదినా. ఏవం శేషత్వజ్ఞాన మాత్రస్య

సా-వి— జ్ఞానరూపత్వేపి స్వాంగ విశిష్ట వేషేణ విధేయత్వవ దాత్మసమవేణ స్యాపి విధేయత్వం సంభ
వతి - సంబంధజ్ఞానమాత్రస్యతు “దాసఘాతాన్సత్సత్సత్వే హ్యత్మానః పరమాత్మనః, ఇత్యాదివాక్యశ్రవణ
మాత్రసాధ్యత్వేన కృత్యసాధ్యత్వా ద్విధేయత్వం సంభవతీతి, ఆత్మానం యుంజీత - ఆత్మానంమయి నిక్షిపే
త్,, ఇతి ప్రపత్తివిధి విధేయత్వం నాస్మీతి వైషమ్య మితి భావః - “పుథగాత్మానం ప్రేరితారం చమ
త్వా - భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారంచత్వా - జుష్టస్తత స్నేనామృతత్వ మేతి, తుక్తం త త్వ జ్ఞానస్య
మోక్ష సాధనత్వం భజన్వే త్యాది విహితోపాసనాది ద్వాదేవ- అన్యథా తద్విధి వైయ్యధ్యక్షే - “అ
నువిద్యవిజానాతి- విజ్ఞాయప్రజ్ఞాంమర్వతే, త్యాదివిశిష్టవిధానాచ్యుసంబంధ జ్ఞానస్యనసాహాన్మోక్ష హేతుత్వమి
త్యభిప్రయేణాహ. తత్వజ్ఞానత్రాతే ఇతి, జ్ఞానాన్మోక్ష ఇత్యస్య ద్వేధాత్మపపత్తిమాహ-జ్ఞానాన్మోక్షోపదేశోహీతి.

సా-సం— నైరర్థక్యమితిభావః-నను “బ్రహ్మవిదాహ్నితిపరం- తేత్రజ్ఞ స్వేశ్వరజ్ఞానా,, ఇత్యాదీనాంకాగ
తి రిత్యత్రాహ - తత్వజ్ఞానత్రాతే ఇతి. అన్యథా జ్ఞాన విశేష విధాయకానాం నిరర్థక తాస్యా దిత్యర్థః-
నను “జ్ఞాత్వా దేవ,, మిత్యాద్యుపదేశ సద్భావా చేషత్వజ్ఞాన మేవాలం మోక్షాయేత్యత్రాహ . జ్ఞానాది
తి. ద్వారద్వారిధావేన నిర్వాహే మోక్షకారణత్వం శాస్త్రజన్యజ్ఞానస్యే వాయాత మితి యోమ నుతేతం

సూ - ఉపాసనాదిరూపాద్వాజ్ఞానాన్మోక్షవిషయేతి || శాస్త్రజన్యమాన శేషత్వజ్ఞానమత్రనివృత్తి ధర్మకర్మలూప న్యాసో పాస నాదిక శ్రేల్లాత్తు కుగ్మ పోష వా యిరుక్కుమ్ - శేషవృత్తి రూపమాన కైల్యార్థమే ముముక్షువుకు ప్రరూపాక కామ్యేయా కైయా లే శేషత్వనిరూపణే మోక్షో సాయమ్ అనుష్ఠితే - ఘటియాతి -

సా-దీ - పాసనాదినా, జ్ఞాన పూర్వకో పాసనాదియాత్ మోక్ష మెస్తుతే - ఉపాసనాదిరూపాద్వాజ్ఞానాత్ - జ్ఞానశబ్దంతా లుపాసనాది రూపజ్ఞాన విశేషమ్ వివక్షిత మాత లామ్ . కించ శేషత్వ జ్ఞాన మాప్రతి నివృత్తి ధర్మకర్మ శ్రేల్లాత్తుకుగ్మ పోషవాకైయాత్ సాక్షాన్మోక్షో పాయమాకమాట్వా తైస్తుభావమ్ - ఇత్యై యేయుపపాదికిరార్ - శేషవృత్తిత్యాది - శేషత్వ జ్ఞానాభావత్తిత్ శేషవృత్తి రూప ఫల జ్ఞాన మితి తై యాకైయాత్ మోక్షోపాయా నుష్ఠానం ఘటియాతు ఎస్తు కరుత్తు - నను శేషత్వ జ్ఞానమిల్లా మలుమ్ నివృత్తి

సా-స్వా - తత్వజ్ఞానపరస్య సామాన్య పదస్య ఉపాసనాది జ్ఞానపరత్వ మంగీకర్య ఉపా సనాది రూపత త్వజ్ఞానా న్మోక్ష ఇతివా వివక్షికోశ్చ ఇతి భావః - అనాల్మ ,, స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయ దితే ,, ఎక్కరవ చనత్తిత శేషత్వ జ్ఞానమేమోక్ష హేతువెస్తు తొత్తుకైయా లే అతు పాసనాది కళితే శేషత్వజ్ఞాన మనుపయు క్త మాకైయా లే తద్వారా మోక్ష హేతుత్వ పరమెస్తు శాలిల వాణ్డా మైయా లే సాక్షాన్మోక్ష హేతు శేషత్వ జ్ఞానమెస్తు అంగీకరిక్కు వేణ్డావా ? ఎన్న అన వచనం శాస్త్రజన్య జ్ఞాన పరమో ? విధేయజ్ఞా న పరమో ? ఎస్తు వికల్పిత్తు ఆద్య పక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ - శాస్త్రేతి - నివృత్తితి - సాత్విక త్యాగ యు క్త ధర్మకమే నివృత్తి ధర్మక మాకై యా లే శేషత్వ జ్ఞాన మూల సా త్విక త్యాగమ్ శేషత్వ జ్ఞాన సాపే ష్ట మెస్తుకరుత్తు - ఫలాభి సంధిరహిత ధర్మకత్వం నివృత్తి ధర్మకత్వ మాకీత్ శేషత్వజ్ఞానముపాసనాదావు పయుక్త మాక కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - శేష వృత్తితి - కింకర వృత్తిరూప పురుషా ధ్మ సిద్ధ్యర్థం సంకల్పిత్తు తదుపాయానుష్ఠానం ఘటియా తైస్తుక రుత్తు - ఇప్పుడి శేషత్వ జ్ఞాన ముపాసనా ది ద్వారా మోక్ష హేతురిత్యే తత్పరంస్వోజ్జీవనే త్యాదివచన మెస్తిత్ శేషత్వ జ్ఞాన మన్తిక్కు ,, స్వల్పమప్యస్య

సా-ప్ర - మోక్ష హేతుత్వే ప్రత్యక్షచాధంసాంగ మోక్షోపాయవిధివైయధ్యంబోక్త్వా తస్య నివృత్తి ధ మకమాత్ర సాధారణ్యావృ నప్రపత్తిత్వ మిత్యాహ - శాస్త్రజన్య మానేత్యాదినా - నివృత్తి ధర్మకమ ముక్షనాచామేవ ప్రవృత్తి కైంకర్య పర్యంత మోక్షేచ్ఛాయాశ్చ విశేషణధూత కింకరత్వ జ్ఞానసాపేక్షత్వా చేషత్వ జ్ఞానం కమయోగాది నివృత్తి ధర్మకమాత్ర సాధారణ మిత్యర్థః - నను శేషత్వ జ్ఞానాభావేపి దేశవాసనామకీర్తనాదే రనుష్ఠానేక్రమేణభక్తి ద్వారా మోక్షస్వాదితిన శేషత్వ జ్ఞానస్యభక్తి సాధారణ్య

సా-వి - తత్పూర్వోపాసనాదినా, జ్ఞానపూర్వకోపాసనాదినా, ఉపాసనాదీత్యాదిశబ్దేన ప్ర పత్తి సంగ్రహః - ఉపాసనాత్మక జ్ఞానాద్వేతి ద్వేధా వ్యుపపత్తి రితి భావః - శేషత్వజ్ఞానస్వోభయో రుపకా రకత్వమాహ - శాస్త్రజన్యేతి - తదుపయోగప్రకారమాహ - శేషత్వవృత్తిరూపమానేతి.

సా-సం - ప్రతి న్యాయానుగృహీతం నిర్వాహమాహ, ఉపాసనాదీతి. తహ్యుపాసనాదిభి రేవ పరమ పు రుషార్థసిద్ధౌ కిమిహ శేషత్వజ్ఞాన గర్భతోక్తౌ త్యత్రాహ - శాస్త్రేతి. అనేనోప కృతిరి కా ? యేన నివృత్తి ధర్మకత్వ ప్రయుక్తతాస్యా దిత్యత్రాహ - శేషవృత్తితి - అస్యవృత్తిరేక వ్యభిచారం పరిహరతి.

మూ— శేషత్వజ్ఞాన మన్నికే మోక్షార్థమక విధి త్త ధర్మజ్ఞతై అనుష్ఠితానాకలుమ్ ఇద్ధ మజ్ఞతే తానే శేషత్వ జ్ఞానత్తైయుమ్ ఉద్ధాత్క పూర్ణా నుష్ఠాన ముఖతాతే యిరే మోక్ష హేతువావతు - ఆకై యాల్ ఇజ్జు విధేయ మాన సమపణమ్ శేషత్వ జ్ఞాన మాత్ర మస్తు - మత్తేతేన్నిత్ శేషత్వ జ్ఞానాది యుక్తమాన స్వరత్న భరన్యాసమ్ - వాక్యమాత్రేణ సిద్ధత్వా త్సిద్ధో పాయ ఇహాచ్యతే ।

సా-వి— ధర్మానుష్ఠాన త్తిత్ ఎన్నా మెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శేషత్వజ్ఞానమెన్నుతుడగ్గి - శేషత్వజ్ఞానాదిమూలమాన స్వరత్న భరసమపణమే ప్రపత్తిబద్ధధర్మ మెన్ను మత్తే నిగమి కిరార్ - ఆకై యాలిత్వాది - భగవ త్యుపాయత్వ జ్ఞానమాత్ర మేవ ప్రపత్తిః - అతువుమ్ శరణశబ్ద యుక్త వాక్యమాత్రత్తాత్ సిద్ధమాత్తైయాల్ సిద్ధోపాయ మెన్నుపుడు మెన్ను మథత్తే నిర సేకిరార్ - వాక్య మా త్రే జేతి -

సా-స్వా—ధర్మస్య త్రాయతే మహతోభయతే, ఎన్నిర పడియే మోక్ష మెన్నుకొత్లు కిరతు విగోధియాతో ? శేషత్వ జ్ఞాన మజ్జు సరంపరయా పుష్కరక మజ్జే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శేషత్వజ్ఞాన మన్నికే-ఇతి - ఇని “ అత్తానం మయినిత్తిపే ” దిత్వాది విధ్యంతరాను సారత్తాతే శాస్త్రజన్య శేషత్వ జ్ఞాన విలక్షణ సమపణ రూప శేషత్వ జ్ఞానమాత్ర పరమెన్నిర ద్వితీయ పక్షజ్ఞై నిరసేకిరార్ - ఆకై యాలితి - శాస్త్రాంతరాను సారత్తాతేయెన్దపడి - యద్వా నివృత్తి ధర్మజ్ఞతాన ఎన్దతు మోక్షోపాయజ్ఞ తాన వెన్దపడి - అత్తైయు ముప పాదికిరార్ - శేషవృత్తిరూప మానేతి - శేషత్వ జ్ఞానమన్నికే మోక్షార్థమక విహిత ధర్మజ్ఞతై యనుష్ఠితాత్ శరంపరయాపి శేషత్వజ్ఞాన ముపకారకమన్నే ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శేషత్వజ్ఞానమన్నికే ఇతి - మతా న్తరత్తై నిరసేకిరార్ - వాక్య మాత్రేజేతి - శాస్త్రోపప్ర పత్తితి శూయమాణః జ్ఞానవిశేషః వాక్య మాత్రేణ సిద్ధత్వా త్తేవల వాక్యజన్య జ్ఞానరూప త్వాత్ - ఇహ, ప్రపత్తిశాస్త్రే - సిద్ధోపాయః, నతుకృతి సాధ్యోపాయ ఇన్యుచ్యత ఇతి వాదః -

సా-ప్ర—మిత్యత్రాహ - శేషత్వ జ్ఞానమిత్యాది - ఉక్తం సంబంధ జ్ఞానస్య ప్రపత్తిత్వాభావం నిగమయతి-ఆకై యాలిత్వాదినా-ఏవంసంబంధజ్ఞానమా త్రాతి రిక్తప్రపత్తేకతకవ్యత్వంప్రసాధ్యో పాణత్వా ధ్యవసాయాతిరేకజాపిభరన్యాసస్యకతకవ్యత్వంసాధయతి-వాక్యమాత్రేజేత్వాదినా - అనుష్ఠానంమాత్రపదవ్యావర్త్యం-

సా-వి— ఉపసంహరతి - ఆకై యాలితి - ఏవం శేషత్వజ్ఞాన మాత్రం ప్రపత్తిరితి పక్షం ప్రతిక్షిప్య ఉపాయత్వాధ్యవసాయ ఏవ ప్రపత్తిః - తస్మాఅపి కతకవ్యతా నాస్తీతి పక్షం ప్రతిక్షిపతి - వాక్యమాత్రేజేతి - శరణ మితి వాక్య మా త్రే నిర్ధ త్వా దుపా యత్వా ధ్యవ సాయ సిద్ధో పాయ ఇత్యు చ్యతాం

సా - సం — శేషత్వ జ్ఞానమన్నికే ఇతి - ప్రకృతే కిమిత్య త్రాహ - ఆకై యాలితి - శేషత్వజ్ఞానస్య అధికారి విశేషణత్వా దాకించన్యాను గుణో పాయస్యైవ విధాతు ముచితత్వా చ్చేత్యర్థః - అథశేషత్వ జ్ఞానమేవ ప్రపత్తిరితి పర్యవసావ ఫలకం పక్షాంతర మప్య నూద్య ప్రతిక్షిపతి - వాక్యేతి - ఇహ, ప్రపత్తిశాస్త్రే - ప్రపత్తి సిద్ధోపాయ ఉచ్యతే - “ న్యాస ఇతి బ్రహ్మ ” ఇతిన్యాస బ్రహ్మశబ్ద సామానాధి కరత్వా త్తథోక్తిచ్చ వాక్య మాత్రేణ సిద్ధత్వస్య ద్వయోరప్య విశేషా ద్జ్ఞాన విషయక కృతి మంతరా వాక్య ప్రవణమాత్రేజేహ త్పన్నత్వం - ప్రకృతే బ్రహ్మణితుసిద్ధత్వం జ్ఞాన విషయక కృతి మంతరా వాక్య

మూ — ప్రపత్తిరితివాదోవిధినిత్ర విహన్యతే | శరణంవ్రజ,, ఎన్నిరవితుఇమమథాంజాసీహి ఎన్నిరమాత్రమాయోఒరు కతావ్యో పాయ విధిపర మన్వికే - మొట్టినాలో వెన్నిల్ ఇను శబ్దస్వారస్య విరుద్ధమ-సా-దీ—అత్ర, ప్రపత్తౌ - వ్రజేతివిధివా - చరమశ్లోక త్త్వివిధౌతాత్పర్యాభావతై శంకికీ-రాత్ - శరణంవ్రజేత్వాది - శరణంవ్రజ, శరణమితి జానీహిఎన్పడి-పరిహరిక్కి-రాత్ - ఇతుశ బ్దస్వారస్యేతి-లోట్టుకు-విధాసా-స్వా—అత్ర, వ్రజేత్వాదో-విధివా, స్వరసతఃప్రతియమానవిధిప్రత్యయేన-విహన్యతే, విరుద్ధతఇతికారణాథాం-వ్రజవెన్నిరవితువిధిపరమన్వికే-మాంశరణం జానీహి త్యేతదథాపరమానాన్ వాక్యజన్యజ్ఞానమాత్రమప్రపత్తిశబ్దార్థా మాకలామే ? ఎన్నవరుళి చ్చేయకిరాద్ . శరణం వ్రజ,, ఎన్నిరవితి - యద్వా కారి కైయై వివరిక్కి-రాత్ - శరణం వ్రజ వెన్నిర వితితి . శబ్ద స్వారస్యేతి . అత్ర విరుద్ధతే, విధినా విరుద్ధతే ఎన్దు అనుషంగేణా న్వయః - అత్ర, వ్రజేత్యత్ర - శబ్ద స్వారస్య విరుద్ధ మిత్యయమథాః అ త్రే త్య

సా - ప్ర — ఉపాయ భూతస్య భగవతోనాది సిద్ధస్య స్వరూప సతివీవ నిరపేక్షోపాయత్వే కిల సర్వేషాం నిత్యముక్తి ప్రసంగః - నతూ పాయ తయా ధ్యవసీ యమాన తయా నిరపేక్షో పాయత్వే పీతి తాదృశ విశేషణ విశిష్టతయాపి వాక్యమాత్రేణ సిద్ధత్వమితతస్మా పాయత్వం చరమ శ్లోకే బోధ్యత ఇతినత దతిరిక్త భరన్యాసః కార్యఇతి పూర్వ పక్షిణాభావః . నత్వా చార్యాణామ్ - ఇదమపి వ్రజేతి విధ్య నుప పత్రై నికారస్త మిత్యథాం - నను గత్యథానాంబుధ్యథాత్వేన విధే రన్యధా సిద్ధ్యాన తదనుపపత్తిరిత్య త్రాహ - శరణం వ్రజేత్వాదినా - శథాత్వే తంగచ్చ శరణం హరిం - స్వాత్మానం మయినిక్షిపేత్ . శరణం త్వాం ప్రపన్నాయే ధ్యానయోగ వివర్జితాః | స్వాంతాః పంచభిరాప్తుతాం - ఇయం కరణ పూర్తిసాన్య దంగపూర్తి మిమాంశృణ్వీ, త్యాది విధిరీధ ఇత్యథాం - సర్వధర్మా నిత్యత్ర ప్రకృతోపాయా శక్తాధి

సా-వి— ప్రపత్తిరితివాదసువిధినాకృతీసాధ్యత్వాభిధాయలిచాదినాశరణంవ్రజేత్వాదిరూపేణవిరుద్ధతేతస్యవిధేయత్వం నసంజాచుటితి విధేయప్రపత్తిరూపత్వంసాధ్యతీతి భావః - శరణం వ్రజ ఎన్నిరేతి - ఇమమథాం జానీహి త్యత్రనజ్ఞానస్య కృతి సాధ్యత్వ ముచ్యతే - కింతు జ్ఞానోత్పత్త్య నుకూల చిత్త వ్యాసంగనివృత్తి బోధ్యతే - తద్వదత్ర వ్రజధాతో గత్యథాస్య జ్ఞానాథాకత్వా త్కృతి సాధ్యో పాయ విధి పరత్వ మంతలేణాపాయత్వా ధ్యవసాయరూప జ్ఞానో ఉత్పత్త్యనుకూల సామగ్రి సంపాదనం కుర్వీతి బోధ్యత ఇతి శ చ్చా-థాం - కతావ్యోపాయ విధిపర మన్వికే, మోక్షాథాంకతావ్యో పాయ విధిపరం యథానభవేత్తథా - ఒట్టినాలో, విధిపరత్వం త్యజ్యతే చేదిత్యథాం - శబ్ద స్వారస్య విరుద్ధమితి - లిచాది ప్రత్యయస్య

సా-సం— శ్రవణ మాత్రేణజ్ఞాతత్వం-సిద్ధో వాయత్వంచబ్రహ్మణఃకృత్యసా ధ్యత్వేనత్యుపాయత్వం - ఏవంసిద్ధోపాయ త్వోక్తియో గ్య ప్రపత్తి శ్చేషత్వ జ్ఞాన మేవేతిపర్యవసన్న ఇతివా రోపి- అత్ర, శరణం వ్రజేతి విధివాక్యే - విధినా, విధి ప్రత్యయేన - విహన్యతే, బాధ్యతే - కృతిసాధ్యత్వంహి విధ్యథాం - శేషత్వజ్ఞానంతున కృతి సాధ్యమితి తద్విషయో విధిః . కింతు భరన్యాస ఏవ కృతిసాధ్య త్వాదిహ విధేయః . సఏవ ప్రపత్తి రిత్యథాం - నను వ్రజేత్యే తతాతావ్యో పాయ విధిపరమేవన, యేనైవం స్యాదిత్య త్రాహ . శబ్దే త్యాదినా - భజస్వేతివ చ్చరణం వ్రజేతికృతి సాధ్యోపాయ పరత్వస్య స్వరసప్రతీతస్యబాధకంవిహిత్యా గా

మా — ప్రపత్తింతాంప్రయుంజీత,, ఇత్యాదికళానసపరికరస్ఫుటతరప్రపత్తివిధికళోదుమ్మిరొధిక్కుమ్—ఈ క్షరణమోక్షోపాయ మెనిర వివరణవే యిజ్గు వక్తవ్యయమ్ మోక్షాధికారిక్కువిధేయాంతర మన్తిక్కు యొగ్గినాల్ ఇవిడమ్ ప్రస్తుతమాన భక్తి యోగత్తుక్కు అపేక్షిత మాన తత్వోప దేశ మాత్ర మామ్ -

సా-దీ— స్వారస్య త్తాల్ తద్విరుద్ధ మ్మెన్కె - ప్రపత్తిమితి - ప్రయుంజీత ఎన్తు మతుక్కు అథాం తరమ్ కూడా తెన్తు కరుత్తు - ఇప్పక్ష త్తాల్ చరమశ్లోకమ్ప్రస్తుతభక్తి యోగ త్తుక్కు అపేక్షిత తత్వోప దేశ మాత్ర పరమా మెన్కిరార్ - ఈశ్వరనిత్యాది - పక్షాంతర త్తే అనూద్య పరిహరిక్కిరార్ -

సా-స్వా—స్వాధ్యాయాచ్యతే విధిసావిరుద్ధత ఇత్యేత దధః॥ ప్రపత్తిం తామిత్యాదినా సూచ్యతే ఎన్తుక రుత్తు - యుక్త్యంతర మరుళి చెయ్కిరార్ - ఈశ్వరనితి . తత్వోపదేశేతి . విద్యభావాత్ప్రప్తిరూపోపా యో చేదంప్రసంగిక్కు మ్మెన్తుకరుత్తు - సర్వ ధర్మాని, తిచరమ శ్లోకే మూల మంత్రేడా త్యంత పారతం త్రావి రూప స్వపరయా ధాత్మ్యజ్ఞాన సంపన్నస్త్వం సర్వధర్మ స్వరూప త్యాగ పూర్వకం మామేకం శరణం ఉపాయం సిద్ధోపాయం జానీహి - స్వరక్షణార్థం స్వవ్యాపారా నివర్తకస్వ ఎన్తు పూర్వాధా ధః॥ - పరతంత్రత్వా దేవ స్వరక్షణార్థం స్వవ్యాపార నివర్తకే రథం సిద్ధత్వేన విధానా నహతయా వి ధి ప్రత్యయస్య సర్వధర్మ స్వరూప త్యాగ రూపవిశేషణ విధావేవ తాత్పర్య మాక్రయాల్ విధి స్వారస్య భంగముమిత్తై. భరసమపణ రూపోపాయాంతరవిధానముమకూడాతెనిర పక్షత్తైయనువదిక్కిరార్ -

సా-ప్ర—కారిణంప్రత్యుపాయాంతర విద్యసంగికారేబాధక మాహ - ఈశ్వర నిత్యా దినా. ప్రస్తుత భక్తి యోగ ప్రసన్నో భగవాన్ సిద్ధోపాయ ధూత ఇతిజ్ఞాపన పర్యవసీతం స్యాది త్యథః - ఏవంచ భక్త్య శ క్తేనసిద్ధోపాయస్య స్వీకార్యత్వ మవినసేధ్యే దితి భావః - ఏవముపాయత్వా ధ్యవసాయాతిరేకంభరన్యాసస్య

సా-వి— ప్రకృత్యథఃగతకృతినాధ్యత్వాభిధాయత్వాత్తత్పరిత్యాగే స్వారస్య హని రితి భావః - ప్రజేత్య త్రోక్తరీత్యా అన్యథా నీధి సంభావనాయా మపి ॥ ప్రపత్తిం తాం ప్రయుంజీతే,, త్యాచావన్యథా సి ధ్య సంభవా తద్విరోధ ఇత్యాహ - ప్రపత్తిమితి - చరమ శ్లోక స్యాపాయాంతర విధి పరత్వా భావే ప్ర స్తు తభక్తియోగ ప్రసాద్యో హమేవేతి జానీహిత్యేనం పరం స్యాదితి బాధ కాంతర మాహ - ఈశ్వర నితి. విధేయాంతర మన్తిక్కు, విధేయాంతరం యథానస్యాత్తథా - ఓగ్గినాల్, త్యాగే - ఏవ ముపాయత్వాధ్య వసాయమాత్రంప్రపత్తిరితిపక్షంప్రతిక్షిప్యస్వయత్ననివృత్తి రేవప్రపత్తిరితిపక్షంప్రతిక్షిపతి.

సా-సం— యోగాత్మ ద్విరుద్ధమిత్యథః॥ . నను శరణమితి జానీహిత్యపిశరణం ప్రజేత్యస్వస్వరసాధవేత్య త్రాహ - ప్రపత్తిమితి. విధికళోదు మితి. ఏవంచ సర్వశాఖా ప్రత్యయన్యాయేనైవం విధాయక వాక్యా నాం ధూయ సా మైకా ధ్యేతేషు చ ప్రపత్తిం ప్ర యుం జీతేతి ప్రపత్తి రూప జ్ఞానస్య కతకవ్య త్వేచ సిచ్చే శరణం ప్రజేత్యే తన్న తద న్యాధః కం స్యాద్విరోధా ది త్య థః॥ . ఏ వం విధాన్ స్వరూపాంశ ఏవ సంభా వితాన్ వ్యామోహా ననూద్యప్రతి వదతి - ఈశ్వర నిత్యా దినా ఇ ప్ప డి యు పాయ స్వరూప త్తిలు మధికార స్వరూప త్తిలుమ్ వరుమ్ కలక్కజ్జల్ శమిప్పిత్తో మిత్యం తేన - తత్వో పదేశ మాత్రమామితి. తతశ్చమోక్షోపాయ పరతయా త్వద్వాప్యభ్యాస విరోధఇత్యథః

మూ—ఇట్లే గుతత్వజ్ఞానముచేయుచు నుక్కు-స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపారనివృత్తియే ప్రపత్తియాయనవక-ధమక-స్వరూప త్యాగమాత్రమే సాధ్యపాపయ మాక విధిక్కు-పుడుకిర తెన్నార్కు- నివృత్తిరూపమే యాకిలుమ్ సాధ్యమాక విధిక్కు-పుట్ట నవక-ధమక త్యాగమతాక స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపార మాకైయాలే స్వవచన విరోధముమ్ సాంగప్రపత్తివిధాయకమానవాక్యనిరోధముమ్చరుమ్-

సా-దీ— ఇట్లు తత్వజ్ఞానమిత్యాదియాల్-నివృత్తిరూపమే ఎన్నఁగుతుడజ్ఞిపరిహారిమ్-ఇట్లు విధియమాన క్కుక్కు-సాధ్యత్వనియమాత్ అసాధ్యత్తుక్కు-విధి కూడామైయాల్ విధిస్వవ్యాపార నివృత్తి యెన్నఁగవచన విరోధము

సా-స్వా—ఇట్లేతి - స్వవచనేతి - కృత్య సాధ్య మాకిల్ విధానా నహతయా విధిక్కు-పుడుకిర తితి స్వవచన విరోధః - కృతిసాధ్య మాకిలతువే స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపార మాకైయాలే స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపార నివృత్తియే ప్రపత్తియూ యితి స్వవచన విరోధ మెన్లు కరున్తు - యుక్త్యం తర మరుళి చెప్పి కిరార్ - సాంగేతి - స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపార నివృత్తియే ప్రపత్తియాకిల్ విధ్యనహతయా “ప్రపత్తిస్తాంప్రయుం జీత స్వాంగైః పంచభిరావృతా,, మితి వచన విరోధ మెన్లుపడి - సాంగ ప్రపత్తి విధి ఎనిగర భవత్పక్షాత్తిల్ ప్రపదనం సిద్ధాపాయ వత్సాత్ తాదానమో? సహకారి సాధనమో? ఆద్య పక్షాత్తిల్ “మామేకం శరణ,, మెన్లు ఈశ్వర నేకనే ఉపాయ మెనిగరు విరోధిక్కుమ్ - ప్రపదనమ్ సాత్ తాదానమాకిల్ తతగతుఁ రపి స్వతంత్ర తుల్యతయాని సమాభ్యుదిక చేతనత్వ రూప పరమచేతనత్వముమ్ విరోధిక్కుమ్ - ద్వితీయ పక్షాత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు-సాధ్యపాపయం కించిదతిశయావహతయా సహకారి ఎన్లు కొళ్ళవేణడు

సా-ప్ర—ప్రసాధ్య తతగార్య స్వయత్ననివృత్త్యతిరేకం సాధయతి - ఇట్లు తత్వజ్ఞానమిత్యాదినా-స్వవచన విరోధము మితి . కింకృత్స స్వయత్న నివృత్తికి ప్రపత్తి రిత్తుచ్చతే? ఉతోపాయాంతర విషయ స్వయత్న నివృత్తి రితి వికల్ప్య ప్రథమే నివృత్తి విషయ స్వయత్నస్యా వజనీయ తయా స్వవ్యాపారతః - ద్వితీయేష్య పాయాంత రానుష్ఠా నా శక్తి సిద్ధావా? బుద్ధి పూర్వికా వేతి వికల్ప్య ఆద్యేఅనాది ముక్తి ప్రసంగి - అంత్యే తస్యా భరన్యాస సాధ్యత్వాన్న ప్రపత్తిత్వమితిజ్ఞేయమితిభావః-ఏవంపక్షాంతరేషు దోషా నుక్త్వా

సా-వి— ఇట్లే గు తత్వజ్ఞానమితి-సాధ్యపాపయమాకేతి- అత్రపక్షేవిధివిరోధోనాస్మీతిభావః-ధమక-త్యాగ న్నాక-ధమక-త్యాగస్యాపి. స్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపారనివృత్తేరపిస్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపారత్వాద్విధేయత్వం సంభవ తీతి- తథావచనంఅహం మానీతి వదతో వాక్యవద్వాఘాత గ్రస్తమితి భావః. స్వరక్షణార్థక-భావరూప వ్యాపార నివృత్తి రేవ విధి యుత ఇతి నవ్యా ఘాత ఇత్య స్వర సా దాహ . సాంగేతి. బహు ప్రమాణ వైయ్యక్తులీ స్యాదితిభావః-ఏవంపరపక్షాప్రతిక్షిప్యస్వస్యపక్షేపరోత్పేక్షితదోషాపరిహరతి-

సా-సం—ఇట్లే-తి-అత్రనివృత్తేవిక-ధేయత్వానుక్రితత్వజ్ఞానఫలకత్వస్యతద్విరోధిత్వనిబంధనా-ఏవంచనవక-ధమక-స్వరూపత్యాగవిశిష్టస్వరక్షణార్థక-స్వవ్యాపారనివృత్తిరూపే విశిష్టే విధిపర్యవసానంసవిశేషణేహీతి న్యాయా ద్విశేషణాంశ ఇతి సవినసాధ్యపాపయ ఇతిభావః - త్యాగనానితి - నహితత్వజ్ఞాన ఫలానివృత్తి నికానికానిసంకోచా హేతిభావః - సాంగేతి- నహితధమక-స్వరూప త్యాగస్య ఉపకారక మంగ ఘాతం ధమాంతరమస్తీ త్యాశయః. ఉపాయఘాతవిధేయప్రపత్త్యభ్యుపగమేపరోత్పేక్షితతరా-నపి

మూ— ప్రపత్తికు సాధనత్వ మాత్రానిధిసాధన సహకారిత్వమాత్రా కొబ్బిత సిద్ధోపాయ మాన
ఈశ్వరమయై ఏకత్వం, సిద్ధత్వమ్, పరమచేతనత్వమ్, పరమ కారుణి కత్వమ్, సహశక్తిత్వమ్, నిర పే
క్షత్వమ్ ముతలానస్వభావ విశేషజ్ఞకు విరుద్ధమగును ప్రసక్తిశ్రుతిస్మృతివిరోధవ్యాప్తిశూన్యత్వాది

సా.దీ— ప్రసంగికు మెన్తుకరుత్తు-శ్రుతిస్మృత్యాదికల్ ప్రపత్తివశ్యతను కే-ఏకత్వసిద్ధత్వాదియైచ్చిల్లుకై
యాలవిరోధమ్-ఒన్తుకు-ఉపాయత్వముమ్ సహకారిత్వముముద్దా కిత్ మత్తు-ఏకత్వాదియైచ్చిల్లుకై
వ్యాప్తియుమిల్లె- సాధనాది మానుకే-లోక త్తిత ఏకత్వాదికల్ కాణ్ కైయాల్ - ఇ.ఇ.వైయై సత్తర్కు

సా - స్వా — కైయాల్ అవ్యతిశయ విశిష్టత్వేన సాధ్యతయా సిద్ధత్వం విరోధికుమ్ - అన్యార్థినాతి
శయ భాక్త్యై న పరిపూర్ణత్వ విరోధః - అన్య సహకారి సాపేక్షత్వేన సర్వశక్తిత్వ నిరపేక్షత్వ పరమ
కారుణికత్వ విరోధః - ఆకైయాల్ ప్రపదన ముపాయ తయా విధేయమాక కు-దుమో ? ఎన్తు శంకిత్తు
త్తర మరులి చ్చెయ్ కిరార్ - ప్రపత్తికి-తి - శ్రుతి - “యమేవైష వృణుతే తేనలభ్యః - ఓమిత్యా త్వా
నం యుంజీతే,, త్యాది సాధ్యోపాయ సాపేక్షత్వాది శ్రుతివిరోధః - “భక్త్యా పరమయా వాపి ప్రపత్త్యా
వామహమతే - ప్రాప్యోహ,, మిత్యాది స్మృతి విరోధశ్చ ఎన్తపడి - వ్యాప్తి - యత్ర సహకారి సాపే
క్షత్వంతత్రైకత్వాభావ సిద్ధత్వా భావభి వ్యాప్త్యాభావ త్తాలే ఎన్తపడి - వ్యాప్త్యాభావ అసిద్ధః -

సా-ప్ర— స్వాభిమతపక్షే పరోత్ప్రేక్షితచోసాక పరిహారతి - ప్రపత్తికై-త్వాదినా - ఏకత్వమిత్యాది -
ప్రపత్తిరపి మోక్షే సాక్షాత్సాధనత్వాంగీకారే సాధనైక్య విరోధః - సాక్షాదుపాయ భూతస్య భగవత ప్ర
సాద వైశిష్ట్యేన సాధ్యత్వాంగీకారే సిద్ధత్వ విరోధః - గోష్ఠ్యత్వ వరణస్య స్వాభిప్రాయ నివేద సాధక
త్వాత్పరమ చేతనత్వ విరోధః - ప్రసాద సాధనత్వాంగీకారే పరమ కారుణికత్వ విరోధః - అశక్తస్య స
హకారిత్వే సర్వశక్తిత్వ విరోధః - శక్తేషి సహకారిత్వే నిరపేక్షత్వ విరోధః - అది శబ్దాపర వర్యాయ
ముతల్ శబ్దార్థభూతపూర్ణత్వవిరోధ శ్చేత్యర్థః-వ్యాప్తిశూన్య త్వాదీతి - ప్రతితరగ పరాహ త్యాది

సా-వి — ప్రపత్తికై-త్వాదినా. సాధనత్వమాత్రా, సాధనత్వస్యవా - సిద్ధసాధన సహకారిత్వ మాత్రా,
సిద్ధోపాయ సహకారిత్వస్యవా - కొబ్బిత, స్వీకారే - సాక్షాత్సాధనత్వాంగీకారే ఉపాయైక్య వి
రోధః-సాక్షాదుపాయభూతస్యభగవతః ప్రసాదవైశిష్ట్యేన సాధ్యత్వాంగీకారే సిద్ధత్వవిరోధః- గోష్ఠ్య
త్వవరణస్య స్వాభిప్రాయ నివేదసాధకత్వాత్పరమచేతనత్వ విరోధః - ప్రసాద సాధన త్వాంగీకారేపరమ
కారుణికత్వ విరోధః - అశక్తస్య సహకారిత్వే సహశక్తిత్వ విరోధః - శక్తస్య సహకారిత్వే నిరపేక్ష
త్వ విరోధః - ముతల్ శబ్దే నాద్యర్థకేన పూర్ణత్వ విరోధస్సంగ్రహీతః- వ్యాప్తిశూన్య త్వాదీతి.

సా-సం— దూషయతి. ప్రపత్తిత్వాదినా. సాధనత్వం, కరణత్వం. సహకారిత్వం, కరణాను గ్రహకత్వం.
సిద్ధత్వం, కార్యనిర్వృత్తయే సాధ్యాంశ విధురత్వం - పరమచేతనత్వం స్వేతర సహాయ సహత్వ మితి ప
రాశయః - శ్రుతి “ముముక్షువై,, ఇత్యాదికా - స్మృతి, “భక్త్యా పరమయా వాపీ,, త్యాదికా -
వ్యాప్తి శూన్యత్వాదీతి - విభీషణ, గజేంద్ర, కాక, కాశీయాది విషయే ప్రపత్తిం శాస్త్ర కారా సాధన
త్వా దినా స్వీకృతమాశః - భగవదేకత్వా దీనాం విరోధ శ్చనేతి వ్యాప్తి శూన్యతా - అదిశబ్ద వివక్షితా

మూ — దోషజ్ఞ శాలే తరాగ భాసజ్ఞ - ఇవత్తై సత్తర్కజ్ఞశాక నిన్దైకిల్ ఉపాసనత్తుకి శైస్త సాధనభావాది కళిలుమ్ ఇప్రసజ్ఞజ్ఞోవరుమ్ - ఉపాసనమ్ తానుమ్ సాధనమన్త్రైలో సవధమాన్తరిత్యజ్ఞ, ఎన్ని రవిడ త్తిత్ ఉపాసన త్తైయుమ్ ధర్మశబ్దా ధర్మామాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయా లేస్వవచనవిరోధముణ్ డామ్ -

సా-దీ — మెన్దంగీకరిక్కిలనిష్వమ్ కాట్టుకిరార్ - ఇవత్తై ఇత్త్యాది - ఉపాసనత్తిన సాధనత్వమ్ ఇష్వ మెన్దిలరుళిచ్చె య్కిరార్ - ఉపాసనమ్ తాను మిత్త్యాది - ధర్మశబ్దమ్ మోక్షసాధన ధర్మ పరమెన్దు తాజ్ఞో శోల్లు కై యాల్ విరోధ మెన్దపడి-వస్తుతః అను పాయజ్ఞ శైయే ఉపాయ త్వేనోప దేశిక్కై-యాలి న్త వన్యపరోక్త్యా భ్రమిత్త

సా-స్వా — తథాచ వ్యాప్తి మూల త్వాదుక్తానిష్వప్రసంగజ్ఞో సత్తర్కజ్ఞ శైన్దైకిల్ బాధకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇవత్తై ఇతి - ఇష్వాపత్తియిల్ బాధకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఉపాసనత్తానుమితి - ధర్మ శబ్దా ధర్మా కవితి - ధర్మశబ్దం మోక్షసాధన ధర్మపరమెన్దు వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయా లే విన్దపడి- వస్తుతః అనుపాయ శైయే ఉపాయ త్వేన ఉప దేశిక్కై-యోల్ ఇచ్ఛన్యపరోక్త్యా భ్రమిత్తవజ్ఞానబుద్ధాధర్మ త్వేన గ్రహీత్యశై

సా-ప్ర — రాది శబ్దార్థః - వ్యాప్తి ప్రదశణస్థలస్యా సిద్ధా వ్యాప్తిశూన్యత్వ మిత్యర్థః - ఏషాం సత్త ర్కత్వే బాధక మాహ - ఇవత్తై ఇత్త్యాదినా - ఉపాసనస్య సాధనత్వే శ్చక్రప్రసంగస్యా విశేషాదిత్యర్థః - ఏవం తత్యా పాసనస్యాపి సాధనత్వం పరిత్యజామ ఇత్యత్ర బాధక మాహ - ఉపాసనం తాను మిత్త్యా దినా - ధర్మ శబ్దస్యా లౌకిక శ్రేయోరూప మోక్ష సాధనత్వాధికత్వా దితిభావః - నను గర్వితబలీవదా గర్వ పరిహార పూర్వకం వ్రీహ్యది భార వహనాధం వాధ వ్యసికతాది భారా లోపణ వద లౌకిక శ్రేయ

సా-వి — వ్యాప్తే స్తర్కం గత్వాత్ . ప్రపత్తిర్వది భగవ త్సహ కారి జీన్యా త్తహిక్ సిద్ధత్వభం గః - ఇత్త్యాది తర్కాది వ్యాప్తి స్థలాభావా దాభాసాః . లోకదృష్ట్యా విరోధా పాదనే :: అర సమ రూపం గంధవజితం - సవగంధ స్సవరసః - సగుణం నిగుణ,, మిత్త్యాదావపి విరోధ ప్రసంగాత్ - తత్రకే నచిత్ప్రకారభేదేన విరోధపరిహారే ఇహాపి స్వాధీన సహకారి సాపేక్షత్వేపి స్వాధీన సహకార్య న పేక్ష త్వం నిరపేక్షత్వం - స్వాధీనసహసహకారిత్వాత్సవశ క్తీత్వం, స్వసంపాదితప్రసాదసాధనవత్వా త్పరమ కారుణికత్వం, స్వస్య తదభిప్రాయ వేదిత్వేపి ఫలే పురుషార్థత్వా పాదనాయ గోప్యత్వ వరణస్య కార్యత్వా న్న పరమ చేత నత్వ విరోధ శ్చే త్వేవం సవ ప్రమాణై కాథ్యా యాంగీ కార్యత్వా న్న లో కదృష్ట్యా పాదన సంభవ ఇతి భావః - ఆదిశబ్దేన యదిస్వాధీన సహకారిసాపేక్షత్వం నస్యాత్ - తహి వైషమ్య నైఘ్నప్రసంగః . స్వాధీన శక్త్యనపేక్షచే సవశక్తిత్వ భంగః - ఇత్త్యాదిప్రతికూల తర్కా పరాహతివివక్షితా - ఏతేషాం సత్తర్కత్వాంగీకారే బాధక మాహ. ఇవత్తై ఇతి - ఉపాసన మపి సహ కారినస్యాదితి భావః - ఇష్వాపత్తి మాశంక్యాహ. ఉపాసనమ్ తానుమితి - ఉపాసనమ్ తా, ఉపా సనం- ధర్మశబ్దా ధర్మ మాకేతి. అలౌకిక శ్రేయసాధనత్వంధర్మత్వం - సాధనత్వేన స్వయమేవోక్తత్వాత్సాధనం

సా-సం — నిష్వప్రసంగమేవదశణయతి - ఇవత్తై ఇతి. నిన్దైకిల్, భ్రమిక్కిల్ - వరుమ్, సమాన యోగక్షే మేతిభావః. ఉపాసనేపిన సాధనతేయ్యై ఉపాసన మపి త్యాజ్యతయా ధర్మ శబ్దా ధర్మ ఇతి స్వవచన విరో ధఇత్త్యాహ. ఉపాసనం తాను మితి. శైరుకు, దుశ్శకమపి నిర్వహ మితిగవః .

మూ—శెరు క్కడకుక్కై క్కాక వేణ్ణాచ్చుమైకలై యెడుప్పిక్కైయాలే అన్యపరమానఉపదేశ త్రాతేఱిర
న అజుణన బుద్ధి యాలే ధమక మెన్ఱు తోత్తి నవలై “సవక ధర్మాణ్”, ఎన్ఱుఅనువదికిర తెన్ఱిల్ “ఇ
జ్ఞాచారదమాహింసాదానస్వాధ్యాయ కమణ్ణామ్ | అయంతుపర మోధ మోయద్యోగేనాత్మదశకనమ్ |
సర్వేషా మేవధర్మాణాం ముత్తమో వైష్ణవో విధిః | నవిష్ణ్వారాధనా త్పుణ్యం విద్యతేకమ వైదికమ్ ,,

సా-దీ—జుణన బుద్ధియాలే ధమక త్వేన గ్రహక్కప్పట్ట వైకలై సర్వధర్మా నిత్యను వదిక్కిఱుతు ఎన్ఱు
శంకికిరార్ - శెరు క్కడకుక్కై క్కాక విత్తాది - శెరుక్కు, గవణ్ - గవణ పరిహారాధణమెన్ఱై.
ఇళు అనుపాయక్కుళానకమయోగాదికలై ఉపాయ త్వేన ఉపదేశ త్తిల్ మేతు వెన్ఱుపడి - పరిహరికిరార్
ర్ - ఇజ్ఞాచారత్యాదియల్ - పరమ ధమక త్వేన ప్రసిద్ధక్కుళాన నివృత్తి ధర్మక్కుళిన్ఱైయ ఉపదేశలై
అన్యపరమాక్కి అధమక త్వేనాంగీకరికిరల్ కైముతిక న్యాయత్రాల్ ప్రవృత్తి ధర్మక్కుళాన జ్యోతిష్తో మాది
కళున్ఱైయ పుపదేశత్తుక్కు మన్యవరలై వరు మెన్ఱుపడి - ఇజ్ఞా, యాగరి - ఆచారిః, సదాచారిః - శమాది
కళే, ప్రసిద్ధక్కుళే - ధర్మక్కుళిన్ఱుడువె ఇతుపరమధర్మమ్ , యాతొన్ఱుయోగత్రాతే అత్మదశకనమ్ పణ్ణు
మతుణ్డు - యోగశబ్దత్రాల్ జ్ఞానయోగమాతల్ భక్తి యోగమాతల్ శొల్ల శ్పడుమ్ - వైష్ణవో విధిః ,
విష్ణు సంబంధిత్వేన విహితమాన ధర్మమ్ - విష్ణ్వారాధనా దధికం వైదికం కమణ విద్యతే ఎన్ఱై -

సా-స్వా—ధమక త్వేన వనువదికిర తెన్ఱు శంకికిరార్ - శెరుక్కితి- శెరుక్కు, గర్వమ్- అడకుక్కై
క్కు, నిరొధిక్కై కెన్ఱుపడి - వేణ్ణాచ్చుమైకలై, అసా ధనక్కులై ఎన్ఱు పడి - విధి రితి - విధీయత ఇతివిధిః
ధర్మకః - వైష్ణవః, విష్ణు దైవత్యు విష్ణ్వారాధనరూపో ధర్మక ఇత్యథః - పుణ్యం, శ్రేష్ఠ మెన్ఱుపడి - య
ద్వా స్వాధ్యాయకమణ్ణామిత్యత్ర స్వాధ్యాయరూపకమణ్ణామితి నాథః - కింతు స్వాధ్యాయ శ్చ క
మాణి చేతిద్వంద్వః - కమణపదంగోబలీవదకన్యాయేనోపాత్తాతి రిక్త వైదిక ధర్మక పరం- యోగపదంబ

సా-ప్ర—స్వాధనత్వరహితానామేవధర్మకతయోపదేశేపి తాత్పర్యాజ్ఞానాద్వాస్తవిక ధర్మక త్వేనావగచ్ఛ
తోజుణనస్యబుధ్యాధర్మకత్వానువాదఇతి న స్వవచన విరూధ ఇతి శంకామ నూద్య పరిహరతి - శెరు క్కడ
క్కుక్కైక్కాక విత్తాదినా-ప్రమాణేషుపరమధర్మక త్వేనప్రసిద్ధానాంబ్రహ్మపాసనా దీనాం ధర్మకత్వాభావే

సా-వి—నేత్సుక్తిస్స్వవచనవిరుద్ధేతి భావః - నను గర్విత బలీవదకమదపరిహారాయవీహ్యదిభారవహనా
ధంప్రథమంసికతాభారారోపణవదజుణనగర్వపరిహారాయనుపాయేష్యేవ కమణ యో గా దిషా పా య
త్వా రోపేణధర్మకత్వ వ్యపదేశేపి తాత్పర్యాజ్ఞానా ద్వాస్తవికతయా ధర్మకత్వే నావగచ్ఛతోజుణన స్వబు
ధ్యను సారేణ ధర్మా నిత్యనువాద ఇతి న స్వవచన విరూధ ఇత్యాశంకా మనూద్య పరిహరతి. శెరు క్క
డకుక్కైక్కాక ఇత్తాదినా - శెరుక్కు, గవణస్య. అడకుక్కైక్కాక, పరిహారాధణం - వేణ్ణా తళుమై
కలై, అనపేక్షిత సికతాది భారాణాం- ఎదుప్పిక్కైయాలే, ఉద్భృత్యస్థాపనేన-తద్భృష్టాంతేనేతిభావః.

సా-సం— అన్యపరమానవితి. అశక్యభారారోపణ రూపే త్యథః. ఏవంచ వస్తుతస్సైషాం ధర్మక త్వం
నాస్తి చేదప్రప చ్చందనాథః ధర్మక పదాను రోధేన ధర్మక శబ్దార్థ త్వేన వ్యాఖ్యానం మమ న విరు
ద్ధ్యత ఇతిభావః. ఇజ్ఞా, యాగరి. ఆచారిః, శాచారిః. దమరి, ఇంద్రియ నిగ్రహరి. కమణశబ్దేన సత్య వచనోప
వాసాది సంగ్రహః. *—జానువి విమూరణేషః. యోగేన, ఆసవాది పరికర. వన్తనోవృత్తి విశేషేణ—

మూ—ఇత్యాదికలాలే పరమ ధర్మజ్ఞ శాక ప్రసిద్ధజ్ఞాన నివృత్తిధర్మజ్ఞలైధర్మజ్ఞశ్చైవనాత్మకై ముతక న్యాయత్తాలే ప్రవృత్తి ధర్మజ్ఞకుమ ధర్మజ్ఞశ్చైవకై సర్వ శాస్త్రజ్ఞ శుకుమప్రామాణ్య మిల్లాత పడియా య పరబాహ్య కుదృష్టి పక్షజ్ఞులే ప్రవేశమామ్ - అనాలుమ్ ఉపాసనాదికల్ పోలే శరణవరణం ధర్మశ బద్ధవాచ్యమాకైయాలే ఇట్లుసవశబ్ద సంకోచమ్ వారామైక్కాక ఇతువుమ్ సాధనత్వవేషత్తాలే త్యాజ్యమ న్నో? ఆకైయాల్ ప్రపత్తి కుమ సాధనత్వ మాతల్ సిద్ధ సాధన సహకారిత్వ మాతల్ కొళ్ళు కై, ఇష్ట చనమ్ తనకు విరుద్ధ మన్నో వెన్నిల్

సా-దీ—ననుసవశబ్దా సంకోచార్థకంధర్మశబ్ద వాచ్యమానప్రపత్తియుమ్ప్రపత్త్యధికారికు-సాధనత్వ వే షేణ త్యాజ్యం. ఆత లాల్ ప్రపత్తికు-సాధనత్వత్తిలుమ్ సిద్ధోపాయ సహ కారిత్వత్తిలుమ్ చర మ శ్లోక తోడు విరోధమ్ ప్రంగి కు మెస్తుశంకిక్కి-రాల్ - అనాలుమిత్యాదియాల్- ఇబ్బ ప్రపత్తి యిల్ సాహ త్యాధనత్వ బుద్ధి త్యాగమో? పరంపరయా సాధనత్వ బుద్ధియుమో? ఎస్తు వికల్పిత్తు ప్రథమ కల్ప త్తిల్

సా-స్వా—జ్ఞానకర్మశక్తియోగపరం-శేషం పూర్వవల్ - ప్రవృత్తితి - పరమధర్మత్వేన ప్రసిద్ధనివృత్తి ధ మోపచేశ మన్య పరమాకిల్ కైముత్య న్యాయత్తాలేప్రవృత్తి ధమోప దేశము మన్య పర మాక ప్రసంగి కు-మెస్తుకరుత్తు-ప్రపత్తేసాధనత్వేనసహకారి త్వేవాచరమశ్లోకవిరోధమ్వరు మెస్తుశంకిక్కి-రాల్ - అనాలుమితి-

సా-ప్ర—అతస్మిం స్మద్బుద్ధి జనకతయా కృత్స్న వేదాంతా ప్రామాణ్యప్రసంగాల్.తత్స్త్వీకారేచపేదాం తినాం విపక్షభూత నిరీశ్వర మీమాంసక పక్ష ప్రసంగః - తద్దైవ ప్రవృత్తి ధర్మాణామపి ధర్మత్వాభావ స్యకైముతక న్యాయసిద్ధత్వా త్తత్రాప్య తస్మింస్మద్బుద్ధి జనకత్వ ప్రసంగా త్తదంగీకారే బాహ్యపక్షప్రసం గః- సర్వత్ర వ్యావహారిక ప్రామాణ్యంగీకారే కుదృష్టిపక్ష ప్రసంగ ఇత్యర్థః. నన్వస్తు సర్వేషాం ధర్మ త్వం - తథాచ ప్రపత్తేరపి ధర్మత్వా త్సర్వశబ్దాసంకోచా త్ప్రపత్తావపి సాధనత్వబుద్ధి స్త్యాజ్యేతిప్రపత్తే సాధనత్వం నోపపద్యత ఇత్యత్ర త్యాజ్యతయాభిమత సాధనత్వ బుద్ధిం ద్వేధా వికల్పప్రథమే వివ షితాసి ద్ధిం ద్వితీయే స్వవ్యాఖ్యాతంచాహ-అనాలుమిత్యాదినా. ఏవంపసర్వశబ్దాసంకోచాయైవ భగవత్కృపాయత్వా భ్యవసాయోపి త్యాజ్య స్సాన్వితి భావః. ననుసహశ్రుత నిఖిల పదా నాం సంఘాయై కార్థక పర త్వస్య

సా-వి— నివృత్తిధర్మజ్ఞలైధర్మజ్ఞశ్చైవనాత్మకై, పరమధర్మాణామేవధర్మత్వనిషేధఇత్యర్థః. ననూపాస నాదీనాం ధర్మత్వావశ్యకత్వే ప్రపత్తేరపిధర్మత్వేన సర్వశబ్దా సంకోచాయప్రపత్తేరపి త్యాజ్యతా స్యాత్త థాచ ప్రపత్తే సాధనత్వస్యవా సిద్ధసాధన సహకారిత్వస్యవా స్వీకార స్సవణ ధర్మా నితి వచన విరుద్ధఇతి శంకతే - అనాలితి. అనాల్, తహి. ఉపాసనాదీనాం ధర్మత్వాంగీకార ఇత్యర్థః. ఏవంచేద్ద్రష్టా ణాపి ధర్మశబ్దార్థత్వేన త్యాజ్యత్వప్రసంగః. మామితీతరత్యాగపూర్వకప్రాప్తిక్రియాకర్మభూతస్యాపి

సా-సం— అతోన్యవస్తుతో ధర్మత్వమవజానీయ మిత్యుక్తతర్కాణాం తత్రాపిప్రసంగాల్.ప్రపత్తేస్సా ధనత్వాదిక మపలపితు మశక్యమితిఫలితమ్. అనాలుమ్ , తర్కాణామాభాసత్వేపి.సాధనత్వ వేషత్తాలేఇతి. అత్త్రీవవిహితస్య త్యాగాయోగా ధర్మశబ్దాసంకోచేనచ సవి శేషజేహీతి న్యాయేన సాధనత్వాంశేత్యాగః పర్య వస్యతీతిభావః. ఇవ్వచనమేతనక్కి-తి. సవణధర్మానితివచనస్యైవ.

మా— ఇట్లు సాత్త్వికాత్సాధనత్వ బుద్ధియై విడవేణు మెన్నుమబోతు భక్తియోగాది కళిలుమతుల్యమ్—
ప్రసాదనత్వ వేషతాలుమ్ ధర్మత్వ మితుకు విడవేణుమెన్నిల్ సర్వశబ్ద సంకోచమ్ వారామై కాక
“కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్,” ఇత్యాదికలిబ్బడియే ధర్మమాన సిద్ధోపాయత్తిలుమ్ సాధనత్వ బుద్ధియైవి
డ ప్రసంగికుమ్ - ఇవాక్యత్తిల్ ప్రతి పాద్యమాన ధర్మత్వే యొగ్గిన్త ధర్మశ్చ శ్లోత్వాజ్యజ్ఞ శా
వన వేస్తిల్ ఇజ్గు విహిత్రేయాన శరణాగతియిలుమ్ తుల్యమ్—

సా-దీ— దూషణమరుళిచ్చెయ్కిరార్. భక్తి యోగాదికళుకుమ్ తుల్య మెన్టు. ద్వితీయశిర స్థిల్ ప్రతిబంధ్యభిప్రా
యత్రాతే నిరాకరిక్కిరార్. సర్వశబ్ద సంకోచమిత్యాదియాల్. సిద్ధోపాయత్తుకు భక్తిప్రసక్తిక శ్చెన్వాకారత్రా

సా-స్వా — పరిహరిక్కిరార్ - ఇజ్గుతి - సర్వధర్మ త్యాగ శబ్దేన సాత్త్వికాత్సాధనత్వ బుద్ధిత్యాగమ్ వివ
క్షితమో ? సద్వారక సాధనత్వ బుద్ధిత్యాగమ్ వివక్షితమో ? ఎన్టు వికల్పిత్తు అద్య పక్షత్తి లరుళిచ్చెయ్కి
రార్ - సాత్త్విక - సాత్త్వికాత్సాధనత్వబుద్ధిత్యాగ పూర్వకానుష్ఠానమ్ భక్తియోగసాధారణ మాకైయాతే
సర్వ ధర్మ త్యాగ త్తుకు భవ దభిమతమ్ సీద్దియా తెన్టు కరుతు- ద్వితీయ పక్షత్తి లరుళిచ్చెయ్కిరార్ -
ప్రసాదనత్వేతి - ద్వారభూత ప్రసాద సాధనత్వ వేషతాలు మెన్టుపడి - ప్రతిబంధికు పరముఖన సమాధా
నమ్ వచిప్పిక్కిరార్-ఇవాక్యత్తిలితి - ఇనిభక్తిప్రప త్తికల్ అచేతనతయా సాత్త్వికాత్సాధనశ్చ శాకమాట్వాతు-

సా-ప్ర— న్యాన్యత్వా న్మామేక ముపాయతయా స్వీకర్పితి పదాను గుణ్యేన సర్వపదస్య భగవద్వ్యతిరక్త
విషయత్వం వక్తవ్యమితిచే దుక్తన్యాయేనైవ ప్రజేతి పదాను గుణ్యాయప్రపత్తి వ్యతిరక్తసర్వధర్మ పరత్వమ
పిసిద్ధమిత్యభిప్రయన్నాహ. ఇవాక్యత్తిలిత్యాదినా-ననుభక్తైరుత్పత్త్యర్థంకమయోగాద్యపేక్షావదభివృద్ధ్యర్థ-

సా-వి— సర్వశబ్ద సంకోచ భీత్యా త్యాజ్యత్వై కర్మాలాభా ద్వాక్యార్థస్యైవ వ్యాఖాతరి - తదధికం
సర్వ శబ్ద సంకోచే తద్వదేవ విధీయ్య మాన శరణవరణ వ్యతిరక్త విషయ తయాపి సంకోచరి కార్యిత్యభి
ప్రాయేణ పరిహర మాహ. ఇట్లు సాత్త్వికాత్సాధనత్వబుద్ధి యోగిత్యాదినా. ఇట్లు, ప్రప త్తా. ప్ర పల్లె
ధర్మత్వే తస్మాదపి త్యాగోభవే దిత్యాపాదయతరి కిం సాత్త్వికాత్సాధనత్వ బుద్ధిత్యాగితి వివక్షి తరి-
ఆహాస్విత్వ ప్రసాదనత్వ వేషణాపి త్యాజ్యత్వం వివక్షితం. ఇతి వికల్ప్య ప్రథమ కల్పే దూషణమాహ -
ఇజ్గు సాత్త్విక - భక్తియోగాది కళుకుమ్ తుల్యమితి - తేష్వపి సాత్త్వికాత్సాధనత్వ బుద్ధి త్యాగః ప్రస
జేత్. ప్రసాదనత్వే నానుష్ఠే యాన్యురితి భావరి - ద్వితీయకల్పేదూషణమాహ - ప్రసాదనత్వ వేష తా
లుమితి - యద్యపి ప్రథమకల్పే సిద్ధోపాయస్య సర్వ శబ్ద సంకోచాయ సాత్త్వికాత్సాధనత్వ బుద్ధి త్యాగ ఆ
పాదయితుం శక్యస్తథాపి తత్ర దూషణాంతర సత్వాత్తన్నోక్తం-ప్రసాదనత్వ వేషతాలు మితి సముచ్చయే
న సాత్త్వికాత్సాధనత్వేన ప్రసాదనత్వ వేషణచ భక్తియోగాదే స్త్యాగస్యచ వివక్షితత్వాత్సిద్ధోపాయత్తిలుమ్

సా - సం — బుద్ధియైతి - అన్యనిష్ఠ సాధనత్వ స్యాన్యేన త్యాగాయోగా త్సాధనత్వ త్యాగ స్మద్బుద్ధి
త్యాగ ఏవేతి భావరి - తుల్యమితి - తతశ్చ భక్తియోగవ త్ప్రసాదన ద్వారా ఉపాయత్వ మ స్యాశ్చ దు
ర్వారమితిభావః-సిద్ధోపాయత్తిలుమితి-సాధనత్వబుద్ధిత్యాగస్యధర్మైక దేశేసంకోచాభావాదిత్యాశయరి-ఏత
ద్వాక్యప్రతిపాద్యమానత్వాత్సిద్ధోపాయస్యతదంశేత్యాగవిధిరితియదితదాతుల్యమిత్యాహ-ఇవాక్యత్తిలితి -

మూ— ఉపాసనాదిక తైప్పిలేతనకు-ఉత్పాదకమాక వాతల్, వధాక మాక వాతల్, సహకారి యాక వాతల్, ద్వారమాక వాతల్, దిన్తాలపేక్షై యరుమ్మడి నిత్య మాయ్, ఉపచయాపచయర హితమాయ్ సర్వ దా పరిపూర్ణ మాన సహజకారున్యాదిక తైయడైత్తాయ్ సంకల్పమున్యానపోతు ద్వార నిరపేక్షమాక కా.ర్య మ్ పిరకుమ్మడి సత్యసంకల్ప మాయరుక్కిర సిద్ధోపాయత్తుక్కు భక్తిప్ర పత్తికల్ ఎవ్వా కారత్తాల్ ఉప కారకజ్జ శాకిరన వెన్నిల్, ఇవైయనాదియాన అపచార పరమ్మరేయాలే ఉత్పన్నమాయ్ సంసార హే తు వాయ్ క్కిడక్కిర నిగ్ర హత్తై శమిప్పిత్తక్కిడదు ఉపకరిక్కిరన.

సా-ది— లుపకరిక్కిరనవెన్టు కేట్కరార్. ఉపాసనాదిక తైప్పిలేతనాద్వాయాల్- ఇతువ్యతి రేకదృష్టాంత మ్ - నిత్యత్వా దుత్పాదకా పేక్షై యిల్లై - ఉపచయాప చయ రహిత మ్ కైయాల వధాకా పేక్షై యిల్లై - సహజా పరిపూర్ణ త్వాదిక శాల్ సహకార్య పేక్షై యిల్లై - సంకల్ప మిత్వాది వాక్యత్తా ల్ ద్వారతయా పేక్షై యు మిల్లై - సంకల్పార్థమే తదపేక్షై యిల్లై ఎన్నిరతు సహజ కారుణ్యే త్వాదియాల్. ఉత్తర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్- ఇవైయనాదీత్వాది-భక్తిప్రప త్తికళుడైయఫలాంతరోపాయత్వత్తి

సా-స్వా— సిద్ధోపాయోపకారక ద్వారా నాధనజ్జనుమాక మాట్వా తెన్టుశంకిక్కిరార్-ఉపాసనాదిక తైప్పిలే తి ఇతి-వ్యతిరేకదృష్టాంతమ్-నిత్య తయో త్పాదకా పేక్షై యిల్లై-ఉపచయాపచయరహిత తయోవధాకా పే క్షై యిల్లై-పరిపూర్ణతయోసహకార్యపేక్షై యిల్లై-ద్వారనైర పేక్ష్యే ణకార్య సిద్ధ్యుపయు క్త సత్య సంకల్పయు క్తతయోద్వారా పేక్షై యిల్లై-సంకల్పసిద్ధ్యర్థమపిసాధ్యోపాయాపేక్షై యిల్లై ఎన్కై-యిల్ హేతుసహజకారుణ్యేత్వాదిఎన్టుపడి-పరిహరిక్కిరార్- ఇవైయనాదీతి-ప్రతిబంధకనిగ్రహశమనముపయోగమేన్టు

సా-ప్ర— మహారహ రనుష్ఠీయమాన నిత్య నైమిత్తికా పేక్షావ త్ఫలో త్పాదనాథాంభగవ దపేక్షావత్సి ధ్ధోపాయ భూతస్య భగవతోనిత్యస్యోపచయాప చయ రహితస్య సర్వదాపరిపూర్ణస్యసహజదయావతస్స త్యసంకల్పస్యాపేక్షాణీయాభావా ద్భక్తిప్రపత్తోర్నరపేక్షైవస్యాదిత్యాశంక్యపరిహరతి-ఉపాసనాదీత్వాదినా.

సా-వి— సాధనత్వబుద్ధియైవిప్రసంగిక్కు-మిత్యత్రసాత్మాత్సాధనత్వబుద్ధియైవిప్రసంగిక్కు-మితివివక్షితార్థా స్య నానుపపత్తిరితి ద్రవ్యవ్యం - నను భక్త్యాదినా కమయోగాదిక ముత్పాదక తయాఽహరహరభ్యాసో వధాకతయాఽహరహ రనుష్ఠీయమాన నిత్యనైమిత్తిక కమక సహకారితయా ఫలప్రద ఊత్సరోద్వార త యా యథాపేక్ష్యతే తద్వ దీశ్వరస్య నిత్యతయా ఉత్పత్తి విరహిణఃఉపచయాపచయ రహితతయా వృద్ధి వి రహిణి పరి పూర్ణత్వా త్సహకార్యంతర నిరపేక్షస్య స్వసంకల్పిత సమయే కార్యోత్పత్తి ప్రతిబంధకరా హిత్యరూప సత్యసంకల్పతయా ద్వార నిరపేక్షస్య సహజ కారుణ్యతయా సంకల్పోత్పత్త్యర్థహేతునిరపే తుస్య భగవతః క్వచిదంశేష్యపేక్షా భావాత్కేనాకారేణ భక్తిప్రపత్తోర్గురుపకారకత్వమిత్యాశంకా మనూ ద్య నిగ్రహరూప ప్రతిబంధ విఘటకతయో పయోగఇతిపరిహరతి-ఉపాసనాదిక తైప్పిలేతి- భక్తిప్రపత్తోర్ని

సా-సం— నను భక్తైరుత్పాదకాద్యపేక్షా స్తి-ఉత్పత్త్యాదిమత్వాల్-సిద్ధోపాయస్యతునిత్యత్వాది మత్వానో త్పాదకాద్యపేక్షా-అతోగత్త్యాదేస్సిద్ధోపాయోపకారకత్వంసంభవతి-సాత్మాత్సాధనత్వంచతవాప్య నభి మ తం-అతోనకథంచిదపిఉపాయత్వాభ్యుపగమాయు క్తఇతి ఉపాసనాదిక తై యిత్యాదినాఆశంక్యపరిహరతి-ఇవై

మూ— ఇవైఫలాంతరత్తుకు-ఉపాయమామోతుజ్యోతిషోమాదికలైప్పోలే తత్తదనుగుణప్రీతివిశేషజ్ఞతై ఉత్పాదిస్తుకొండడు అమ్మత్రాతే ఉపకారకశ్చ శామ్-గుముత్తువుకు- సాధ్యోపాయశ్చ శాకిరవ్యాజమాత్రత్రాతే శాంతని గ్రహమానసిద్ధోపాయమ్ నిగ్రహఫలమానజ్ఞానసంకోచాదికలైక్కట్టిత్తుపరి పూణకైంకర్యపర్యంతఫలత్తై కొమ్మత్తుయావదాత్మభావియాక ఉపకరిక్కుమ్.

నా-దీ— యుపకారప్రకారత్తై క్కట్టుకిరార్ - ఇవైఫలాంతరత్తు క్కి-త్వాది - ఫలాంతరాప్రదానమ్ని గ్రహకృతమాకై యాలెన్టు భావమ్-ప్రసంగాత్సిద్ధోపాయత్తి నుడైయ కృత్యత్తై యరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ముముత్తువు క్కి-త్వా దియాల్-జ్ఞానసంకోచాదిత్యాదిశబ్దత్రాల్ అవిద్యాక మాది గ్రహణమ్.

నా-స్వా— శొన్నతు కూడుమో? స్వగాఢ్యధః భజనప్రపదనమ్ ప్రతిబంధక శమనజనకమన్నే? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవైఇతి. ఇప్పడి సాధ్యోపాయమ్ నిగ్రహరూపానిష్ట నివర్తకమాకిల్ సిద్ధోపాయ వైయ్యథ్యం ప్రసంగి యాతో? సాధ్యోపాయ వశీకృత నామ్ కొండడు ఫలప్రదానమ్ పణ్ణకైయే సిద్ధోపాయోప యోగ మెన్నిలతు త్రైవర్గికాధికారి సాధారణ మనో? అనిష్ట నివర్తక తత్వమ్ ముముత్తువై పృత వధికమ్ సిద్ధోపాయత్తుక్కెన్ని లప్పోతు సాధ్యోపాయత్తుకు- ప్రతి బంధక నిగ్రహ శమన ముపకార మెన్నిరతు విరోధియాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ముముత్తు వుక్కి-తి - ముముత్తు విషయత్తిలి సాధ్యోపాయత్తుకు- ప్రతిబంధక నిగ్రహశాంతి ఉపకారమ్- సిద్ధోపాయత్తుకు-జ్ఞానసంకోచా ద్యనిష్ట నివర్తకతత్వముమ్ యావదాత్మభావి పురుషార్థ ప్రాపకత్వముమ్ అధికోపకారమన్తుకరుత్తు- ఇప్పడి ప్రమేయ

నా-ప్ర— ప్రతిబంధవిఘటక తయోప యోగ ఇతిభావః- ఏవంభక్తిప్రపత్తోమోక్షోపయోగప్రకారముక్తావతయో స్సర్వఫల సాధనత్వాత్ఫలాంతరేప్ర్యపయోగప్రకారమాహ. ఇవైఫలాంతరే త్యాదినా- బంధ నివృత్తిం ప్రతిబ్రహ్మణోప్యపాయత్వా త్తస్యాప్ర్యపయోగ ప్రకారమాహ- ముముత్తువు క్కి-త్వాదినా- ఏవంచ “అమృతస్య పరంసేతుం - అమృతస్యైవసేతుః - సకలఫల ప్రదోహి విష్ణుః . అపవర్గ ప్రదోహరిః - తేషామహం సముద్ధతామృత్యు సంసారపాగరా , ,దిత్యాది భగవ దుపాయత్వ బోధకప్రమాణస్య “నిచాయ్యతం

నా-వి— ఫలాంతరోప యోగప్రకారమాహ. ఇవైఫలాంతరత్తుక్కి-తి - ఫలాంతరాప్రదానస్యనిగ్రహకృత త్యాభావా న్నతత్రతన్నివర్తక తయోప యోగః- కింతు ప్రీతి హేతుత్వేనేతి భావః - భగవత ఉపయోగప్రకారమాహ. ముముత్తువుక్కి-తి- కట్టిత్తు, నిరస్య. నస్వసమర్థ-స్సమర్థంరక్షణార్థమాశ్రయతీతిలోకసిద్ధం.

నా-సం— ఇత్యాదినా - ముముత్తుం ప్రతిభక్త్యాచేరేవం సిద్ధోపాయోపకారకతాచేత్ఫలాంతరాధీనంప్రతిసాక్షిదృగ్భూతైత్య త్రాహ - ఇవై ఫలాంతరేతి - అమ్మత్త్రాతే ఇతి - ఫలవిశేషోప భోగ ప్రతి బంధక దురితా పూర్వ నిరసన ముఖేనేత్యర్థః - నను ప్రతిబంధకస్య భక్త్యాది నివర్తకత్వే భక్త్యా దిగిని యోగ ముఖేన ఫలాయ భవతీతి ముక్తైరపి స్వగాఢి వదనిత్యతా సిద్ధోపాయప్రాధాన్య భంగశ్చ స్యాదిత్యత్రాహ- ముముత్తువుక్కి-తి - భగవ న్నిగ్రహతిరిక్త దురితా పూర్వాభావా త్తదనుగ్రహతి రిక్త నియోగా భావాచ్చభక్త్యాదికం వ్యాజీకృత్య భగవానేవ శాంత నిగ్రహః ఫలం ప్రయచ్ఛతీతి నోక్త దోషద్వయ మితిభావః- ఏవంచ

మూ— ఆకైయాల్ ముముక్షువినుడైయ సర్వానిష్ఠ నివృత్తి పూర్వకమాయ్ పరిపూర్ణ కైంకర్యపర్వ స్తమాన ఫలపరమృతై యెల్లామ్ సిద్ధోపాయ కార్యమెన్నుమ్ ప్రసాదనమాన సాధ్యో పాయ మడియాక వరు కిరతెన్నుమ్ శోల్లుకిర ప్రమాణజ్ఞశిరణ్డుమ్ సుసంగతజ్ఞల్ - ఆనాలుమ్ ఇప్రపత్తియూకిర ఉపాయ విశేష త్తై శాస్త్రమ్ విధిక్క వేణుమో ? లోకత్తిల్ తనై రక్షిత్తుకొళ్ళళ విరక్తిల్లాతే యత్తన్నువా నొరు వణ అ ప్పొత్తు సన్నిహిత నాన రక్షణ సమథన్లై పుత్తు మాప్పోలే తనై యుమ్ ఈశ్వర నైయుమ్ సిద్ధ పరమాన శాస్త్రత్తాలేతెల్లిన్నాల్ తానేయవనై శరణమాక పుత్తానో ? ఆకైయాల్ అకించనసుకుభక్తిస్థాన త్తిరేప్రప త్తియై విధికిరతెనై కూడాతే ఎన్ఱు శిలర్ శోల్లు వర్కళ్.

సా-దీ— అనిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్వప్రాప్తి సిద్ధోపాయ కార్య మాకైయాల్ సాధ్యో పాయ కార్యం ఇవైయెన్ఱుశోల్లుమ్ వచనజ్ఞల్ అసంగతజ్ఞశ్శనో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఆకైయాలిత్త్యాదియాల్ సాధ్యోపాయ వశిక్యతసిద్ధోపాయ కార్యమనిష్టనివృత్త్యాది యాకైయాల్ సాధ్యోపాయలభ్యత్వప్రతిపాదకవచనజ్ఞశ్శుమ్ సంగ తజ్ఞశ్శెన్ఱుపడి. ఆకిలుమ్ లోకసిద్ధరీత్యా శరణాగత్యనుష్ఠానముపపన్నమాకైయాల్ విధిక్క కూడాతు . అతః, స్స వణధర్మాణాపరిత్యజ్య, త్యాదివచనమనువాద మెన్నుమ్ శంకైయెయనువదిక్కిరార్ - ఆనాలుమిప్రపత్తి త్యాది.

సా-స్వా— శిక్తేష్వపణ్ణి ఇప్పడి యజ్జీకరియా విట్టాల్ ప్రమాణద్వయాసాంగత్య మెన్ఱు వ్యంజిప్పియా నిన్ఱు శోణ్డు స్వపక్షత్తిల్ ప్రమాణద్వయ సాంగత్యత్తై యుపసంహరిక్కిరార్ . ఆకైయాలితి - ప్రమాణజ్ఞశిర ణ్ణితి - “ భక్త్యా పరమయావాపి ప్రపత్త్యావా మహామతే । ప్రాప్యోహం నాన్యథా ప్రాప్యః - అమృతస్యైష సేతుః , అహంత్యాసర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి, త్యాది ప్రమాణద్వయ మెన్ఱుపడి - ఆనాలుమ్ లోకరీ త్యైవ ప్రపదనానాన్ఱుసమథన్ సిద్ధమాకైయాలే భక్తిస్థానత్తిల్ ప్రపత్తియైవిధిక్క కూడుమో? ఆకైయా ల్ చరమ శ్లోక మనువాద మాత్రమనొ? ఎన్నిర పక్షత్తైయనువదిక్కిరార్ - ఆనాలుమితి - అత్తన్ను వాణ

సా-ప్ర— మృత్యుముఖాత్ప్రముచ్యతే - జ్ఞాత్వాదేవం ముచ్యతే సర్వవాతైః - తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి . ముముక్షువైశరణమహంప్రపద్యే - తంగచ్ఛరణం హరిం - మామేకంశరణంప్రజ-హంప్రపన్నోవి ముచ్యతే , ఇత్యాది భక్తి ప్రపత్తిమోక్షసాధనత్వబోధకప్రమాణస్యచ సాక్షాత్సాధనబోధనాత్పరంపరాసా ధనబోధనాచ్చముఖ్యాథత్వమేవేత్యాహ. ఆకైయాలిత్త్యాదినా-ఏవంప్రతిబంధకనివృత్తయేఅవశ్యకతవ్యత్వే నసమథితాయాః ప్రపత్తేలోకసిద్ధత్వాద్వి ధినైరథక్యమాశంక్యపరిహరతి- ఆనాలుమిప్రపత్తిత్యాదినా -

సా-వి— అతోనవిధేయత్వం ప్రపత్తేరితిమామాశంకా మనూద్యపరిహరతి - ఆనాలుమితి - ఆనాలుమ్, త థాపి - అవశ్యకతవ్యత్వేపి-తనై, ఆత్మానం - రక్షిత్తుకొళ్ళళ, రక్షణం కర్తుం - విరకు, ఉపాయస్య ఇల్లాతే, అభావేనైవ - అత్తన్నువాణ్, భిద్యమానః- ఒరువణ్, ఏకః- సమథన్లై, సమథం - పత్తుమాప్పో లే, యథాఆశ్రయతితద్వత్ - పత్తానో, నాశ్రయతికిం-విధికిరతెనై, విధీయతఇత్తుక్కిః- కూడాతు, సఘటతే.

సా-సం— మత్పక్షేపిసిద్ధసాధ్యోపాయ పరయో శ్శాస్త్రయో రన్యతరా నథా క్యా ప్రసక్తిరపీత్యాహ-ఆకై యాలితి - ఉక్తరీత్యా భక్త్యాదేరపి మోక్షోపయోగిత్వా దిత్వధః - ఇథం ప్రపత్తై రను పాయత్వ వాదినః ప్రతిషిష్ఠాః - అథప్రపత్తేరవిధేయత్వాది నిరాసాయ తన్మత ముపన్యస్యతి - ఆనాలుమిత్త్యాదినా - ప్రప త్తై ర్వా జ్యేష్ఠేపీత్యధః-లోకత్తిత్త్యాదిసా. పత్తానోవిత్యంతేనాచిత్తోక్తే

మూ- సమర్థుడౌపాసనాదికలైప్పుతోఁబావత్తిల్ సమర్థుడౌపాసనమున ప్రపత్తియైప్పుతోఁబావెన్టువిశేషిత్తునియమి
కై- అనుమానతొల్ కడప్పడాతు మత్తుళ్ళుడౌపాయజ్జలిల్ సమర్థుడౌపాసనమున కౌయ్యి న్నాల్ అవత్తి నుడైయి ప్పానత్తిల్
ప్రపత్తియైప్పుతోఁబావ తెన్టు శాస్త్రమ్ విధియాతపోతు మున్పువిధిత డౌపాయత్తుక్కు అసహావాసపడి యా
లే యతిక ఖలతై ముక్కుమ్ పడియూమ్.

సా-దీ- ఇన్నవధికారియెన్టుమున్పుశొన్నతై వివరిక్కి-రార్ - సమర్థునిత్యాది. లొక త్తిల్ నియమమ్ కాణామై
యాలే విన్టుకరుత్తు. మోక్షార్థక ప్రపత్తికూడాతాప్పోతే యద్యేన కామకామేన, విన్టుశొన్న సహాభారథక ప్ర
పత్తియైప్పుకూడా తెన్కి-రార్. మత్తుళ్ళ విత్యాది - ఇవ్వళవాల్ శాస్త్రమ్ విధియాతపోతు ప్రపత్తికృత్వర

సా-సా- అసమర్థుడౌ ప్రపదనమ్ పడే యద్యేన మెన్టు అనుమానతొలేయరిన్టువ్యవస్థై శొన్నాల్ భక్తి శాస్త్రమ్
య్యథ్యుమ్ శొల్లవాల్ తాతే? ఎన్న వదులిచ్చెయ్ కిరార్ - సమర్థునితి. కడప్పడాతు, సాధిక్కుప్పడా తెన్టు పడి-
ఇప్పుడి లొక త్తిల్ వ్యాప్తి కాణామైయా తెన్టుకరుత్తు - ఇత్తై యుప పాదిక్కి-రార్ - మత్తుళ్ళ వితి. లొక
త్తిల్ చిరకాల పాధ్యోపాయ సమర్థుడౌ ప్రపదనమ్ పట్టి ఖలమ్ పెరక్కా-కై యాలే తన్నాన్పుయైతాలే

సా-ప్ర- అనుమానాదాశ్రయదేవ్యవసిత వికల్పాస్థి రూపంచాధకాంతరంప్రదళయక నైరర్థక్యం దృఢ
యతి- సమర్థునిత్యాదివా- ననుమోక్షస్యాతింద్రియతయా ప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం భక్తిసాధ్యత్వంగ్రహీతుం
నశక్యత ఇతి శాస్త్రాదపి సాధ్యసాధన భావా ప్రతితా మోక్షాస్థి ప్రసంగాన్న భక్తివిధివైయథ్యమితి
చేదేవం తహి తత్రా శక్తేన ప్రపత్తి కతకవ్యేత్య స్యాథకస్యా ప్యను మానాదినా అసిద్ధేః ప్రపత్తివి
ధ్యనః గీకారే భక్త్యనుష్ఠానే అశక్తానాం మోక్షరూప పురుషార్థా సిద్ధిరేవ స్యాదితి నప్రపత్తివిధివైయ్య
థ్యమిత్యభిప్రయన్నాహ- మత్తుళ్ళేత్యాదినా- సాంగభరన్యసవిధానాభావే భక్త్యశక్తానాం మోక్షాస్థిం

సా-చి- అవ్యవస్థా మేవోప పాదయతి - సమర్థునితి. అనుమానా చ్చక్రాశక్త భజేన డౌపాయవ్యవ
స్థా నే త్య థకః - మోక్షార్థక ప్రపత్త్య సిద్ధి వ ది త ర ఫలాథక ప్రపత్తి ర పిన సిద్ధ్యతి
త్యాహ - మత్తుళ్ళేతి. మత్తుళ్ళ డౌపాయజ్జలిల్, యద్యేన కామకామేన ససాధ్యం సాధనాంతరై, రి త్యు
క్తసాధనాంతరేషు - సమర్థుడౌపాసనమున కౌయ్యి న్నాల్, అసమర్థుడౌ శ్చేత్ - త ద ను ష్ఠా నా సి ధ్యా - అ
తిక ఖలతై, సాధనాంతర సాధ్యఫలం - ఇక్కుమ్ పడియామ్, నసిద్ధేత్ - యద్వా నను మోక్ష స్యా
తీర్దియతయా ప్రత్యక్షాను మానాభ్యాం భక్తి సాధ్యత్వంగ్రహీతుం నశక్యత ఇతి శాస్త్రాదపి సాధ్యసాధనభా
వాప్రతితా మోక్షా స్థిప్రసంగా న్న భక్తివైయథ్యమితిచేత్ ఏవంతహితత్రాశక్తేన ప్రపత్తికతకవ్యేత్య
థకస్యాప్యనుమానా దేవాసిద్ధే భక్త్యనుష్ఠానా శక్తానాం మోక్షరూప పురుషార్థా సిద్ధి రేవ నస్యా దితి
నప్రపత్తివిధివైయ్యథ్యమిత్యభిప్రయన్నాహ- మత్తుళ్ళేత్యాదినా- ననూపాసనవిధిబలాచ్చక్తస్య తత్రప్రవృత్తిః-

సా-సం- లంబప్రసంగాద్దుష్కరవిధాయక నైరర్థక్యమిత్యథకః - ననైర థక్యం - వ్యవస్థాయా
అప్యనుమానా చేవ సిద్ధే రిత్యత్రాహ - అనుమానతొల్ కడప్పడాతితి - నహి శాస్త్రతః పర్యుదస్మ స్వేద
మిత్యాది రూపా వ్యవస్థా శాస్త్రాది రిక్తమాన విషయేతి భావః - మున్పితి- అనుమాన మా త్రేణ లఘూ
పాయస్య గురూపాయ స్థాన నివేశో యథా వదనుష్ఠానంచ నసిద్ధ్యతితి గురూపాయా నహాస్య తత్త్వానా
వన్నే య మితి శాస్త్రాభావే లఘూపా యాదపి భ్రష్ట స్య గురూ పాయ ఫలం నసిద్ధే చేవై త్యథకః -

మూ—ఎక్లనేయెన్సివ్ లోకత్తివ గాజ సేవాదికళుమతత్పలకళుమ కాణచ్యయేతే మాలాకరణ దీపా రోపణ స్మృతి సమస్కారాది కలై శాస్త్రనిర పేక్షమాక అనుష్ఠితాల్ అపచారక్లర్ వరువ్వుడియాయరుక్లయాలే పరికర నియమక్లలోడేకూడిన భగవత్సేవాది ప్రకారక్లళుమతత్పలకళుమ నియతక్లళాక శాస్త్రమ్ కొణ్డరి కొణ్డరియ వేణ్డక్లయాల్ అవ్వా ఫలక్లళు క్కాక సేవా విశేషక్లలై విధిక్లరాప్పోలేప్రపత్తియైయుమ్ విధిక్లరతు. అక్లనల్లాతపోతు రాజసేవైయై వ్వా లే భగవత్సేవైయుమ్ విధిక్లవేణ్డ డాళోళియుమ్.

సా-దీ— విషయత్తిత్ సీద్ధియా తెన్టుతు. ఇత్తైయైకాంత్ పూర్వకమాకవివరిక్లరాద్ ఎక్లనేయెన్సివ్ లెన్టు- ఇతుక్ల శాస్త్రమ్ కొణ్డరియ వేణ్డక్లయాలై టెన్టుత్తడన్వయమ్ - ఆక్లయాలెన్సొరు పదమధ్యా హా రిత్తు ఆక్లయాలైప్రపత్తియైయుమ్ విధిక్లర తెన్టుమేల్ వాక్యమన్వితమ్. సదాచార్యోపదేశేత్త్యాది హేతుగళుం ఇతిలేద్య ష్టాంతమ్ రాజసేవేత్త్యాది - శాస్త్రావ పేక్ష పక్షత్తిత్ ప్రపత్తిక్లమ్ సదాచార్యోప దిష్ట మంత గ్రహణా

సా-స్వా—ఇట్లు ఫలమేరలామే? ఎన్నవరుళి చ్చయేక్లరాద్-ఎక్లనేయెన్సివ్ లెన్టుడినా-లోకన్యాయత్తై వేదత్తి త్ సంచరిప్పిక్ల కూడా తెన్టు కరుత్తు - విషయత్తిత్ చాధక మరుళి చ్చయేక్లరాద్ - అక్లనల్లాతపోతితి -

సా-ప్ర—దృఢయతుం సాంగ భరన్యా సస్య కర్తవ్య తాయా శ్వాస్త్రతోవగంత వ్యత్వంప్రతిబంది ప్రద క్కనపూర్వకంసాధయతి. ఎక్లనేయెన్సివ్ లెన్టుడినా-అశుచినాపిలోకేమల్లికా చంపకాదిప్రమైమాణలాం కృ త్యాకన్యైచిద్దా సే యథా ప్రీతి జాణయతే యథావా అర్క పుష్పాదినా మాలాం కృత్వా తస్మాద్విదానే అప్రీతిరపి దృశ్యతే తథైవపుష్ప విశేషాణాం భగవ ద్విషయేపి ప్రత్యప్రీతి హేతుత్వం సంభావ్యత ఇతియథా కథం చిన్మాలా కరణే,, సంధ్యాహీనోశుచినికర్తవ్యమనన్మా,, ఇత్యాద్యుక్తసిద్ధానుష్ఠానప్రసంగా దృథా

సా - వి— అశక్తస్యతు లోకదృష్ట్యా సమర్థా శ్రయణం సంభవత్యేవేతి నప్రపత్తివిధి సా ధా క్యతి నవా మోక్షయాప ఫలాసీద్ధి రిత్త్యాశంక్య సాంగ భరన్యాసస్య విధ్యభా వేమాత్సీద్ధిదృఢయతుం శాస్త్ర తోవగంతవ్య త్వంప్రతిబంది ప్రదక్షణ పూర్వకం సాధయతి. ఎక్లనేయెన్సివ్ లెన్టుడినా- ఏతదారభ్య సాధ్య సాధకభావం శాస్త్రమ్ కొణ్డరియ వేణ్డక్లయాలై లిత్వంతమేకం వాక్యం-ప్రపత్తివిధ్యభావే తత్పలా సీ ద్ధి కుత ఇత్సత మాలా కరణాది మ యథాశాస్త్రమ్ అనుష్ఠానా భావే ప్రత్యవాయా పత్త్యా శాస్త్రాపేక్షణ వనిహాపి శాస్త్రే జ్ఞేవజ్ఞాతవ్యతయే త్యన్వయః - అనంతర మాక్లయాలితి పదాధ్యా హా రేణప్రపత్తి యమ్ విధిక్లరతు ఇత్వంతమేకం వాక్యం- కాణచ్యయేతే, దృష్ట్యేష్యపి - శాస్త్ర నిరపేక్షేతి - అశు చినానిషిద్ధ కుసుమైరపి పర్యుషితైరపి రాజాదే మాణికా క్రియతే. నతథాభగవద్విషయే-అపచారప్రసంగా త్ - శాస్త్రమ్ కొణ్డరి రికిరాప్పోలే, శాస్త్రం స్వీకృత్య జ్ఞాతుమపేక్షితతయా- శాస్త్రాభావే “ప్రియో

సా-సం- కాణచ్యయేతేఇతి-రాజసేవాదాతేశాతిక్రమేపిదండఘాయస్వీపరిదృశ్యమాసేనశిత్వర్థః-శాస్త్రనిర పేక్షమాక, శాస్త్రీయపరికరాణవిదా- దాష్టాంతికేదృష్ట్యాంతమాత్రేణదురవధారణాశాస్త్రోకావధా త్యాకారానాహ-సదాచార్యేత్త్యాదినా-అక్లనల్లాతపోతు, దృష్ట్యాంతేనైవభగవత్సేవాక్రమావధారణసంభవే.

మూ - ప్రపత్తికు-మనదాచార్యోపదేశపూర్వకమంత్రగ్రహణాదికల్ అనపేక్షితకళాక ప్రసంగికు-
మ్ - మంత్రా ద్యనహారూమ్ శరణ్య విశేషఫలవిశేషానుబంధియానఅన్యూనాధికకతవ్యవిశేష త్రినుడైయ
అధ్యవసాయత్తుకు-అనన్యధాసిద్ధమానఅనుమానమకడైయాను- ఆకైయాల్సపరికర సేవావిశేషకల్పోలేసప
రికరభరసమపణమిజు-విధేయమాకకు-త్తైయిల్ లె.

సా-చీ-ద్యన పేక్షత్వం ప్రసంగికు-మెనిగ-రార్-ప్రపత్తికు-మిత్యాది- మంత్రాద్యనహారూమ్, వైదికమంత్రా
ద్యనహారూ - భాషా మంత్రాహారూమ్ రెన్దపడి - ప్రపత్తియి నుడైయ శాస్త్రోవిధేయత్వత్తై నిగమిక్కి-రార్
ర - ఆకైయాల్సపరి కరేత్త్యాది -ఇప్పడిప్రపత్తివిషయత్తిల్ శంకైయైవరిహరిత్తుభక్తిరూపసాధ్యోపాయత్తిల్

సా-స్వా-బాధకాంతరమరుళి చ్చెయ్కిరార్- ప్రపత్తికు-మితి. మంత్రానహారూనశూద్రాది కళుకు-మం
త్రాపేక్షై యిల్లా మైయాలే తదథామ్ విధ్యపేక్షై యిల్లానుల్ అనుమానత్రాలే ప్రపత్త్యనుష్ఠా నమ్ కూడా
తో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - మంత్రాద్యనహారూ-మితి - శరణ్య విశేషేతి - సత్యత్వ జ్ఞాన త్వా
ది స్వరూప నిరూపక ధర్మ వాత్సల్యా ద్యుపాయత్వోపయుక్త గుణవిశిష్ట శ్రీపతి విషయకాను కూల్యా
ద్యంగ పంచక మాత్ర విశిష్ట ప్రపదనం వ్యాప్త్యా ద్యభావా దనుమాన గమ్యమాక మాట్వా తెన్దుకరుత్తు - ని
రూపితార్థత్తై నిగమిక్కి-రార్ - ఆకైయా లితి . ఇప్పడి ప్రపత్తిరూప సాధ్యోపాయవిషయకలక్కడై

సా-ప్ర-ప్రీతి హేతువాంశాస్త్రాదవగను పూర్వకం కమయోగహేతు ధూతమాలాకరణాదే రనుష్ఠే
యత్వ మావశ్యక మన్యధా అప్రీతి ద్వారావరకొ త్పాదన ప్రసంగా ద్భగవతోఽ తీంద్రియత్వేన తప్తీర్త్య
ప్రీతివిశేషాణాం మాలా కరణాదీనాంచ అనుమానాదినా సాధ్యసాధన భావస్య గ్రహేతు మశక్యత్వా దే
వ మేవ లోకిక ప్రపత్తి తత్ఫల దశనేపి ఫల విశేషాణాం ప్రపత్తైశ్చ సాధ్యసాధన భావస్య అనుమానావిష
యత్వా దేవశాస్త్రేదైవాన గంతవ్యత్వా చ్చాస్త్ర పరిత్యాగే మోక్షాఖ్య ఫలసిద్ధిరేవ నస్యాదిత్వథాః-
వీవం ప్రపత్తై నైవధతయా కతవ్యత్వం ప్రతిష్ఠాప్య మత్తుళై త్యాది వాక్యే ,, ముస్సు విధిత్తడపాయత్తు
కు- అనహానాన పడియాలే,, ఇతి విహితతయాకతవ్యత్వే నోక్తస్య భక్తియోగస్య ప్రామాణికై రేవ
స్వరూప విరుద్ధత్వోక్త్యావిహితత్వేపికతవ్యత్వాసిద్ధిమాశంక్యస్వరూపవిరుద్ధత్వోక్తరన్యపరత్వాన్నకతవ్యత్వ
సా-వి-వైశ్యాస్తధాశూద్రా,,ఇత్యాద్యుక్తవైదిక మంత్రా ద్యనహారూణాంచ భాషా మంత్రాదినా అన్యేషా
మప్యేతావన్మాత్రంకతవ్యం - వీతన్నూన మధికంవా నకతవ్య మిత్యేవం నిశ్చయక మను మా నంనా
స్తీ. తదపి నసిద్ధ్యే దిత్వాహ. మంత్రాద్యనహారూకు-మితి - సముచ్చయేన వైదికమంత్రాహారూణామపి-శర
ణ్యవిశేష ఫలవిశేషానుబంధియాన అన్యూనాధిక కతవ్య విశేష త్రినుడైయ, ఫలసంగ కర్తృత్వత్వాగే నా
న్యూనం తత్ఫలాథాంపునరి కతవ్యత్వాది రూపాధిక్యరహితంచ కతవ్యవిశేష విషయాధ్యవ సాయస్య
లాక ఏతాద్యక నియమాదశనా దితిభావః-వీవంప్రపత్తేరికతవ్యత్వంవిధేయత్వంచప్రసాధ్యభక్తైస్సర్వరూప

సా-సం-లోకమ ర్యాదయైవసర్వోప పత్త్యుక్తాబాధక మాహ-ప్రపత్తికు-మితి-మంత్రాద్యహారూణామను
విధాయకా పేక్షా,తదనహారూణాం కం విధినేత్యత్రాహ - మంత్రాద్యనహారూకు-మితి - శరణ్య శబ్ద
స్వితో విశేష శబ్దరి పురుషకార వాత్సల్యాది వైశిష్ట్యం దశయతి - అన్యూనాధికత్వక్రిరి భగవతి పు
రుషకారాంతర ప్రపత్త్యన పేక్షాది కం సూచయతి-అభప్రసంగాద్భక్త్యా దేస్సర్వరూపవిరుద్ధత్వపక్షమనూద్య

సా-సం-లోకమ ర్యాదయైవసర్వోప పత్త్యుక్తాబాధక మాహ-ప్రపత్తికు-మితి-మంత్రాద్యహారూణామను
విధాయకా పేక్షా,తదనహారూణాం కం విధినేత్యత్రాహ - మంత్రాద్యనహారూకు-మితి - శరణ్య శబ్ద
స్వితో విశేష శబ్దరి పురుషకార వాత్సల్యాది వైశిష్ట్యం దశయతి - అన్యూనాధికత్వక్రిరి భగవతి పు
రుషకారాంతర ప్రపత్త్యన పేక్షాది కం సూచయతి-అభప్రసంగాద్భక్త్యా దేస్సర్వరూపవిరుద్ధత్వపక్షమనూద్య

మూ — ఇప్పడయథాధి కారమశాస్త్రమసిద్ధి త్వం తలుమడిపాసనాసికల్ స్వరూపవిరుద్ధత్యైవ శిలర్ శా
లిలువర్ కల్ - ఇతువుమ్ ప్రపత్తియై స్తుతికైకాక అతివాదమ్ పట్టిహార్ కళా మిత్తనై - ఎజ్జనేయిల్

సా-దీ — శంకైకత్తై పరిహరిష్వ తాక స్వరూప విరుద్ధత్వ మక్షత్తై యుపక్షేపిక్కి-రార్ - ఇప్పడియథాధి
కార మిత్యాది . ఆదిశబ్ద త్తాల్ కనుకయో గాఢపాగ్రహాని ఇతువుమిత్యా-యాలు కత్తైయుపపాదిక్కి-రార్ -

సా-స్వా — శమిప్పిస్తు భక్తియోగ రూప సాధ్యోపాయ విషయ కలక్కజ్జత్తై శమిప్పిక్కడనరా
యప్రథమమ్ భక్తిస్వరూప విరుద్ధై ఎనిరపక్షత్తైయనుపదిక్కి-రార్ - ఇప్పడియతి శాస్త్రం విధి త్వం త్రిలితి-శా
స్త్ర విహితత్వమ్ శుల్కమా యిరుక్క ప్రపదనమ్ స్వరూపాను గుణ మెన్దుమ్ , భక్తిస్వరూప విరుద్ధై యె
న్దుమ్ పిరివుక్కు నియామక మిల్లామల్ శాల్లు కిరార్ క శెన్దుకడున్దు . కారుణ్య త్తాల్ మతాం తర స్థరైప్పో
లే నిరసియామల్ తాత్పర్య మరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇతువుమితి . ఇప్పడి తాత్పర్యమ్ కొళ్ళుకైక్కు నియా
మక మేతు ? ఎన్దు శంకిత్తు ప్పరిహరిక్కి-రార్ - ఎజ్జనే యెన్ని లిత్యాదినా . స్వరూప విరుద్ధత్వ మాత్మ స్వరూప

సా-ప్ర — బాధకత్వ విత్యబి ప్రయం స్మేషాం తథోక్తై స్తాత్పర్య మప్యాహ - ఇప్పడి యథాధికారమి
త్యాదినా - యథాఘామ విద్యాయాం ఋగ్వేదం భగవోధ్యమి- యజుర్వేదం సామవేద మధవణం చ
తుర్థా మితిహాస పురాణం పంచమం వేదానాం వేదం పిత్ర్యం రాశిం దేవం విధిం వాకో వాక్యమే కాయ
నందేవ విద్యాం ధూతవిద్యాం క్షత్ర విద్యాం నక్షత్ర విద్యాం సర్వదేవజన విద్యామే తద్భగవోధ్యమి - సో
హం భగవోమంత్ర విదేవాస్మిన్నాత్మ విచ్ఛ్రితం హ్యేవమే భగవద్భుజే భగవత్సతి శోకమాత్మ విదితి సో
హం భగవ శ్శోచామి తమ్మా భగవాం చచ్చేకస్య పారంతరయ త్వితి ,, నార దేన కృతాఋగ్వేదాది నిం
దానహి నిందాన్యాయా ద్భూమ విద్యా ప్రశంసా ధౌతి శ్రీపంచరాత్రాధి కరణే శ్రీభాష్య కారై నిఁడే
తం - తథా భక్తి నిందా ప్యశించనస్యభరన్యాసే ప్రవృత్త్యైతంభ నాథౌత్పథకః - నను కిమథా మేవం
ప్రశంసాథౌత్వం స్వీక్రియతే - స్వరూపా పేక్షయా విరుద్ధత్వ మేవాంగీ కార్య మిత్వత్ర భక్త్యాదే రాత్మ స్వ
రూప నాశకత్వాతిం స్వరూపవిరుద్ధత్వం? ఉతాత్మస్య సంభావితత్వాత్? ఆహూస్విద నిష్కఫలజనకత్వాద్వే
తి వికల్ప్యవేతేషాం భక్తావభావం ప్రదశకయక్ ప్రశంసాథౌత్వం ప్రతిష్ఠాపయతి- ఎజ్జనేయెన్ని లిత్యాదినా-

సా-వి — విరుద్ధత్వమితి మతం నిరసితు మనువదతి- ఇప్పడి యథాధికారమితి- పరిహరతి-ఇతువు మిత్యాదినా-
ఇతువుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్వోక్తి రసి - అతివాదమ్ పట్టిహార్ కళా మిత్తనై, అతివాదం కృ త వం త ఇ
త్యేతావన్మాత్రం-అతివాద కరణమితి యావత్ - నహినిగదా న్యాయేన ప్రపత్తి స్తుతి పర మితి భావకి-
నను కిమథా మేవం ప్రశంసాథౌత్వం స్వీక్రియతే - స్వరూపా పేక్షయా విరుద్ధత్వ మేవాంగీ క్రియ తా మి
త్వత్ర భక్త్యాదే రాత్మ స్వరూప నాశకత్వాతిం స్వరూప విరుద్ధత్వం? ఉతాత్మస్య సంభావితత్వాత్? ఆహూ
స్విదనిష్క ఫల జనకత్వాద్వేతి వికల్ప్యవేతేషాం భక్తావభావం ప్రదశకయక్ ప్ర శం సా థౌ త్వం ప్ర తి
ష్ఠాపయతి- ఎజ్జనేయెన్ని లిత్యాదినా -

సా-సం — మూషయతి-ఇప్పడిత్యాదినా - భక్తై స్వరూప విరుద్ధతాకమాత్మ స్వరూప నాశకత్వకృతా? ఉతా
త్మనోత్యంతనిర్వ్యాపారత్వాత్? సవ్యాపార త్వేపిజ్ఞానచికిషాప్రయత్నా శ్రయత్వరూపకతత్వత్వా భావన

మూ— నిత్యమానాత్మస్వరూపత్తుకు-ఇనైనాశక క్షణాయోగో-దుస్వరూపవిరుద్ధజ్ఞశేన్నవోజ్ఞాతు-ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తిలుమ్ కైంకర్యత్తిలుమ్బోధకత్వాదికత్తిలుమ్, కతాశాస్త్రోధావత్వాత్పరాత్తు తచ్చుతేరి,, ఎన్నిరపడియే భగవదధీనకత్వత్వ ముద్ధాకైయాలుమ్ఆత్మస్వరూపమత్యంతనిర్వాప్యపారమెన్నుమొపుతు

సా-దీ— నిత్యమానవిత్వాదియాల్-స్వరూప విరుద్ధత్వ మావతు ఆత్మస్వరూపత్తిల్ నాశకత్వమో? అసంభావితత్వమో? అనధావహత్వమో? ఎన్ను త్రేధా వికల్పిత్తు ప్రథమ శిరస్సై ప్రతిపదిక్కిరార్ - నిత్యమానవిత్వాదియాల్ - ఆత్మనశకత్వత్వరాహిత్యా దసంభావితత్వ మెన్నుమ్ ద్వితీయ శిరస్సైయాపి క్కిరార్. ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తిలు మిత్వాదియాల్ - కత్వత్వత్తిల్, ఏషహిద్రష్టాకతా భోక్తా విజ్ఞానాత్మా పురుష,, ఇత్వాది ప్రమాణ ముద్ధాకై యాలుమ్, విపక్షత్తిల్ బాధక ముద్ధాకైయాలుమ్, ఆత్మాపుక్కు అకత్వత్వమ్ కూడాతెన్నపడి. అకత్వత్వత్తిల్ బాధక మరుచిచ్చెయ్కిరార్ - ఆత్మస్వరూపేతి. ఆత్మా పుక్కు

సా-స్వా— నాశకత్వత్తాలేయో? ఆత్మ స్వరూపేఅసంభావితత్వ త్తాలేయో? ఉతానధావహత్వత్తాలేయో? ఎన్ను త్రేధావికల్పిత్తుఅద్యపక్షత్తిలసిక్కిరార్ - నిత్యమానేతి - ద్వితీయపక్షత్తిల సిరసిక్కిరార్ - ప్రపత్తితి-

సా - ప్ర — తత్ర స్వరూప నాశకత్వమ్ ప్రతిక్షపతి . నిత్యమానే త్యాదినా - అసంభావి తత్వం ప్రతిక్షి పతి - ప్రప త్త్యను ష్ఠాన త్తిలు మిత్వా దినా -

సా-వి— తత్ర స్వరూప నాశకత్వం ప్రతిక్షి పతి - నిత్యమానేతి - కత్వత్వస్య జీవధాత్వా భావా దాత్మన ఉపాసనా కత్వత్వ మసంభావిత మితి ద్వితీయపక్షం దూషయతి - ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తిలుమితి - కతా శాస్త్రోధావత్వా దిత్యధికరణ విరోధ ఇతి భావః . నన్వాత్మనః కత్వత్వం గుణసంపక కృతం నస్వాభావికం - అత ఏవగీతాభాష్యే . సక్రాంతి కర్మణ్యవి ద్వాంసోయథాకుర్వంతి భారత । కుర్యాద్విద్వాంస్తథా సక్త శ్చీకీమలోక సంగ్రహమ్,, ఇత్యారభ్య దేహ వివిక్తాత్మ స్వరూపం జానన్ లోకసంగ్రహాయ కమచికికీమణి , ప్రకృతేరి క్రయమాదాని గుణేరి క మాణిసవశః । అహంకారవిమూఢాత్మాకతాహమితిమన్యతే తత్వ విత్తిమహానాహుగుణకర్మ విభాగయోః । గుణగుణేషువతంత ఇతిమత్వానసజ్జతేనత్వాదిగుణవిభాగేత తాగర్యగుణవిభాగేతతత్వవిద్గుణాని స్వేషు కా ర్యేషువతంత ఇతి మత్వా గుణకర్మసు అహంకతేతి నసజ్జతేగుణేష్వేవ కత్వత్వంఅనుసంధత్తే, ఇత్యుక్తత్వాత్ - అతః కత్వత్వా భావాద్భక్త్యాది కత్వత్వం నసంభవతీ త్యత్ర ప్రపత్త్యాది కత్వత్వ మేవయద్యపి ప్రతిబంది తయో తరం తథాపి స్వాభావిక మపి కత్వత్వం , ఏషహిద్రష్టా శ్రోతే,,తి శ్రుతి సిద్ధం - గుణసంగకృత పుణ్యపాప కత్వత్వ వ్యావృత్తం ముక్తిదశాసు వృత్తం జ్ఞానేచ్ఛాప్రయత్నా శ్రయత్వరూపం అథక్రియా కారిత్వంవాస్యైవ- అన్యథాసర్వజ్ఞాపకాథక్రియా కారిత్యాభావేన తుచ్ఛ త్వం స్సోత్ - విభోఃకాలస్య వ్యాపారాణాంవస్వవిషయజ్ఞాన వ్యవహారోత్పత్తి వినాశాదిరూప వ్యాపారజ నక త్వాన్న నిర్వాప్యపారత్వం-ఆత్మనోపికత్వత్వాశ్రయప్రకృతిసన్నిధి రేవవ్యాపారః-కత్వత్వంతునాస్మీత్వ్యక్తాసాంఖ్య మతప్రవేశాప త్తిరతఉపాసనాకత్వత్వమసంభావితమితివక్తుమయ్య క్తమిత్వాహ-ఆత్మస్వరూపమత్యంతమితి-

సా-సం— తస్మిన్మతేనాసంభావితత్వ కృతా? యద్యా, , అచేష్టమాన , మిత్వాదినా ఉపాయానాంనిరధాక త్వోక్త్యాతస్మిన్మతేన? అథవాబంధకత్వాదనిష్టావహత్వకృతేత్యాశంక్యక్రమేణోత్తరమా హ-నిత్యమానేత్యాదినా.

మూ - సత్వలక్షణమన అధాక్రియా కారిత్య మిల్లా మైయా లే తుచ్ఛత్వం ప్రసంగిక్రై - యాలుమ్ జ్ఞాన చికిషాప్రయత్నా శ్రయత్వరూపమాన కర్మత్వ మిల్లైయ్యాక్కి అత్మావుక్కు సన్నిధిమాత్రమే వ్యాపారమేన్నిల్ భోక్తృత్వాదికళు మన్దిక్రై ఇవనుక్కు సంసారమ్ మిథ్యావాయ్ మోక్షోపాయ నైర పే త్వాది ప్రసంగమ్ వరుక్రైయాలుమ్ సాంఖ్యాదికళే శోల్లు మాప్పోలే స్వరూపత్తిత్ కర్మత్వ మిల్లా మై యాలే ఉపాసనాదికళే స్వరూప విరుద్ధక్ శెన్దు శోల్లవుమోణ్ణాతు - “అచేష్టమానమాసీనం శ్రీకంచదుపతిష్ఠతి కమీకమాప్రికృత్యానోను సృత్యానో నప్రాశ్యమధిగచ్ఛతి, ఎన్నతువుమ్ శాస్త్రచోదితోపాయశ్శిన్దు డైయ నైరర్థక్యమ్ శొన్నుడి యన్దు. పూర్వానుస్థిత కమ విశేషశ్శిన్దు డైయ ఫలవిశేషమ్ శొన్నుడియ త్తనై -

సా-దీ - సన్నిధిమాత్రమేవ్యాపారమ్ అతస్మచ్ఛత్వ ప్రసంగమిల్లై యన్దు శంక్రై యనువదిత్తు పరహరిక్కిరార్ - జ్ఞానచికిషేత్వాది. అచేష్టమానమాసీన మిత్యాదివచన సిద్ధమాక్రైయోల్ మోక్షోపాయ నైర పేత్యప్రసంగ మిష్ట మెన్దు శంక్రైయె పరిహరిక్కిరార్ - అచేష్టమానమితి. అచేష్టమానం, తూష్టి మాసీన నైయుమ్ సంపత్తు ఉపసాదనం పణ్ణాన్దుతు. ఇవ్వచనాదికళే శాస్త్రచోదితోపాయశ్శిన్దు డైయ నైరర్థక్యప్రతిపాదకశ్శిన్దు. పిన్నైయో వెన్నిల్ పూర్వానుస్థితకమ విశేషశ్శిన్దు డైయ ఫలావశ్యంభావత్తై కార్కట్టు కిరన,

సా-స్వా - సాంఖ్యాదికళే శోల్లు మాప్పోలే ఎన్దు తుడగ్గి అత్మ నికత్యాత్వ మిల్లా మైయాలే ఉపాసనాది కళే స్వరూప విరుద్ధక్ శెన్దు శోల్ల వాణ్ణాతు ఇతి ప్రతిజ్ఞా - ఇతుక్కు ప్రపత్తి త్యాది పూర్వ గ్రంథ ముముపపాదక మెన్దు కరుత్తు - అచేష్టమాన మానసీన మిత్యాదినాను మతత్వానోక్షోపాయ నైరర్థక్యత్తిలి ప్లాపత్తి యనో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - అచేష్ట మానమితి - తృతీయపక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ -

సా - ప్ర - సత్వ లక్షణ మానతి - సత్తాయాః జ్ఞాపక భూత స్వాధాక్రియా కారి త్వస్యా భావాదిత్య థాః - యద్వా , సత్తా స్వరూప భూ తస్య అధాక్రియా కారి త్వస్యా భా వాది త్యథాః . నస్వేవం త హ్యేవ చేత నస్య వి భోగికా లస్య వ్యాపారా ణాం చా త్యం త నివ్యా పార త్వా త్తుచ్ఛత్వ ప్రసంగ ఇతి శేన్న . కాల స్య త్మణ పరిణా మా ది రూ ప వ్యా పార సం భవా ద్వాన్య పార స్వాపి జ్ఞా నాది రూప యత్కించి త్ఫల జనకత్వస్య వ్యవహార జనకత్వస్యో త్పత్తి వినాశాది రూప వ్యాపారాణాం సంభవాచ్చ నతుచ్ఛత్వ ప్రసంగ ఇతి భావః - ఆత్మనః “ క తా శాస్త్రార్థ వత్వా , దిత్తుకో పాస నాది క త్యాత్వరూప వ్యాపారాంగీ కారే ప్రమాణ విరోధ మాశంక్య పరి హరతి - అచేష్ట మాన మిత్యా దినా -

సా-చి - కర్మత్వే ప్రమాణవిరోధమాశంక్యపరిహరతి-అచేష్టమానమితి-అవ్యాపారిణం- ప్రాశ్యం, అన్నం -

సా - సం - అత్యంత నివ్యాపార త్వం తుచ్ఛ త్వం ప్రసం జయతి - సత్వేతి - సత్వస్య లక్షణమధాక్రియా కారిత్యం . తదభావే తుచ్ఛతా ఆత్మన స్స్వదిత్యథాః - సన్నిధిః , ప్రకృతి సన్నిధిః - అయమేవ సాంఖ్య పక్ష ఇతి సాంఖ్యాదికళే శోల్లు మాప్పోలే ఇత్కుక్తం - జ్ఞాన చికిషాద్య నాశ్రయత్వే భోక్తృత్వాద్య భావానోక్షోపాయ నైరర్థక్యం ప్యాదిత్కుక్తం - ఇదానీమ చేష్ట మానేపి కస్మిం శ్చి త్పురు మే శ్రీరుపతిష్ఠతి - వ్రాగ నుస్థిత కమణ్ణైతి భావః - కమీ, తద్విసేనో దుష్కమీ - సతకామాను సృత్యచ ప్రాశ్యంయవాగుమపినాధిగచ్ఛతీతికమ విశేషఫలవిశేషపరమేవేదనోపాయాంతరనిరర్థకత్వపరమిత్కుక్తం -

సూ- మోక్ష ప్రతికూలజ్ఞ శాసనాద్యపాధిక శాలేవ నకామ్యోపిద్ధ శోపోలేబంధకైర్లమైయాలుమ్ మోక్షాధికాశనకైర్విధిక్రైయాలుమ్ ఉపాసనాదికశుక్కుశాస్త్రముఖతాతేజనభావావహత్వరూపమానస్వరూపవిరోధమశాతలవాణ్ణాతు-ఆకైయాల్ ఆత్మ స్వరూపతై ఎప్ప త ఉపాసనాదికశుక్కు చాశకత్వా సంభావికత్వా నభావావహత్వజ్ఞ-భిల్లా మెచాతే యుగుపడియాలుమ్ స్వరూప విరోధ ప్రసంగమిత్తై.

సా-దీ- సూక్ష్మామ్ శరస్యై ప్రశువదిక్కురార్ - మోక్షప్రతికూలేత్యాది- కామ్యుపిద్ధమ్ పోలే ఫలాంశర రాగాద్యుపాధికమల్లామైయా లేకై. ఇ న్నతివిధ స్వరూప విరోధాభావ త్తైయు మనువదిక్కు కొణ్ణాదు భక్త్యాదీనాం స్వరూప విరుద్ధత్వాభావతై నిగమిక్కురార్ -ఆకైయాలిత్వాది-ననబ్రాహ్మణత్వావ్యభి మా న

సా-స్వా- మోక్షప్రతికూలజ్ఞ శాసన-ఉక్తప్రకార త్రయత్తాలేస్వరూపవిరోధమిల్లావిల్లాలుమ్ ప్రకారాంత రేణ స్వరూప విరోధ మిత్తైయో ? ఎన్నవరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఆకైయాలితి- శుద్ధాశ్మస్వరూప విరోధ

సా-ప్ర-“యద్యత్తై నైవభవ్యంభవతియత నతస్మత్స్వ హేతుావసితా ద్దుస్సాధా యత్నలభ్యప్రతియదియ తతే తత్ర నైష్యల్య మిష్ట , మిత్యుక్తరీత్యా వ్యాప్రియమాణేష్వవ్యాప్రియమాణేష్వపి పురుషేషుకమా ను గుణ్యేన ఫలం భవతీత్యుక్త మిత్యథాశి . భక్త్యాదీనా మనిష్ట ఫల జనకత్వా త్స్వరూప విరుద్ధత్వం ప్ర తిక్షిపతి - మోక్ష ప్రతికూలే త్యాదినా - నను కమయోగాది జన్యస్య వణాశ్రమ ధర్మాంగకస్య భ క్తియోగస్యా నుష్ఠానం దేహాత్మ భ్రమాధీన వణాశ్ర ద్యాత్మగతత్వానుసంధాన నిబం ధన మితిప్రకృత్యాశ్చ

సా-వి- అనభావావహత్వ పక్షం ప్రతిక్షిపతి - మోక్ష ప్రతి కూల జ్ఞ శాసనైతి . ఇ త్థ ము పాసనం స్వరూపనాశక మసంభావిత మనభావావహమితి కోటిత్రయం నిరస్యబ్రాహ్మణోహ మితి దేహా త్మభ్రమ వదధికారిక వణాశ్రమ ధర్మాంగ కత్వాదహంకార గభాత్వా త్కమోపాజీత కరణ క శేబరా ద్యుపాధికత్వా చ్చేషత్వ పారతంత్ర్యకత స్వరక్షణాథా వ్యాపారే అయోగ్యత్వా దశక్తత్వాత్త దితి కతవ్యతాభూత నిత్యనైమిత్తిక కమసు ప్రతదనాది విచ్యాసుచ దేవతాంతర యజన స్యావశ్యక త్వేన పారమైకాంత్యభంగ ప్రసంగా దభిచారాది విధివచ్ఛాస్త్ర ప్రరోచనాభి సందినాధికారి విశేషణతయా విధి సంభవా న్ముముక్షోరిప్రాప్య ప్రాపకయో రేకత్వాత్ - “అథ పాతకభీతస్త్యం సర్వభావేన భారత । విముక్తాన్య సమారంభో నారాయణపరోభవే,తి త్యాజ్యత్వోపచేశాత్పూర్వాచార్యాదిరుచిపరిగృహీతత్వా

సా-సం- రాగా ద్యుపాధి నిమిత్తకత్వా భావా న్ముముక్షుం ప్రత్యే వవిహితత్వాచ్చన బంధక త్వేనాపాద్య వహత్వమ పీత్యుక్తం - ఆకైయాల్, కథమపి స్వరూప విరుద్ధత్వస్య దురుప పాదత్వాత్ - ఏవంచా త్మనో నిత్యత్వా ద్భక్తివీకా న్నాశికా - ఆత్మనః పరాధీన కతృత్వ వత్వాద్భక్తై నతస్మత్తేనా సంభావితతా - ముముక్షుం ప్రత్యేవ విహితత్వా చాతురాదేర పథ్యాదివ న్నానభావావహత్వ మపీతి భావకి - అథ స్వరూ పా నధికరణ వణాశ్రమాది నిబంధనత్వా త్స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాది భ్రమవదధి కారికత్వాదహంకార గభాత్వా త్కమోపాజీత కరణ క శేబరాది సాధ్యత్వా చ్చేషత్వ స్వరూపా నను రూపత్వేన స్వరూ పానిష్టావహత్వా దత్యంత పరతంత్ర స్వరూప విరుద్ధ స్వరక్షణాథా స్వవ్యాపారత్వా దేవతాంతర యజన సంకలితతయాఅనన్యాహాశేషత్వాయ త్తపారమైకాంత్యవిరుద్ధత్వాదభిచారాదివదన్యాధాతయావిహితతయా

సా-సం— అనధావహత్వా త్పాప్రప్య నైవముముక్షోఃప్రాపక త్వేన భక్తైరి ప్రాప్య సనురూప త్వాత్.
 “అథపాతకే,, త్యాదినా పాతక శబ్ద వాచ్యతయా సిందితత్వా దాచార్యుచి పరిగృహీ తత్వా భావా
 శ్శ్చతాది యుగోచితత్వేపి కలియగానను చితత్వాత్,, నరస్య ఒద్ధి దౌచకల్యా,, దిత్యాదినా ఒద్ధి దౌ
 దౌబకల్యా దవలంబ నీయత్వోక్తే భక్తత్వాది స్వరూపవిరుద్ధత్యతి పరకీయాకహేతూక్రమే తానూద్య
 యథాయోగ్యం హేత్వాభాసతా ముపపాదయతి - ఆనాలు మిత్యాదినా ఆకైయాలివ్వుపాస నాదికశుమ
 ధికార్యంతర త్తుక్కుమ్ యథాధికార మనుగుణశ్శ శిత్యంతేన . అశ్వరీరసంబంధ మడియాకవితి. యథాదృష్ట

మూ— ఆనాలుమి ఆత్మాదేహాది విలక్షణ నాకైయాలే స్వరూపస్థిత వర్ణాశ్రమాది కళిల్లెయె
ను తెలి నవనుక్కు బ్రాహ్మణోహం త్రియోహం ఎన్ఱాట్సలే వరుమ్ అభిమానశ్శ శడియాక క త్తవ్య
శ్శాన వర్ణాశ్రమాది ధర్మాశ్శుమ్ అవత్తోడే తువక్కుణ్ణాన ఉపాయంతరశ్శుమ్ అన్ఱెయశ్శ శ
ల్లా మైయాలే ఇవ్వణాశ్రమాది నిబంధనశ్శాన ధర్మాశ్శలే స్వరూప విరుద్ధశ్శెన్ఱెక్కుక్కుత్తె యెన్ఱె
న్నిల్ ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్ - ఎన్ఱనేయెన్ఱిల్ స్వరూపత్తిల్ బ్రాహ్మణత్వాది కళిల్లెయెన్ఱె తెలిన్ఱా నే
యాకిలుమ్ కమణ విశేషశ్శడి యాక బ్రాహ్మణత్వాది విశిష్టమాన శరీర తోడే సంబద్ధ నా యి రుక్మ
యాలే అశ్శరీర సంబంధ మడియాక వరుకిర తుత్తి పాసాది కళుక్కు పరిహారమ్ పణ్ణికిర కణ్ణిలే అశ్శ
రీరమ్ విడుచళవు మవ్వో వర్ణా శ్రమాది కళుక్కుమ్ తత్త క్కిక్కుమ్ అనురూపమాక అన్ఱెన్ఱివృత్తిన్ఱె
ప్రాప్తికల్లె పుత్త శాస్త్రుక్కుల్ విధిత్త ధర్మాశ్శలే విడ వాణ్ణాతు. ఆకైయల్ ఇద్దమశ్శలే దేహాత్మ

సా.ది— వాన్ఱుక్కుఆధికారమాకైయల్ తదభిమానశూన్యరుక్కు అసంభావిత మామెన్ఱుమ్ శం కైయె
యనువదిక్కిరార్ - ఆనాలుమిత్వాదియాల్ - ఇత్తై పరిహారిక్కిరార్ - ఇతువుమనుపపన్నమి త్యాది - ఇ
త్తైయపపాదిక్కిరార్ - స్వరూపత్తిలిత్వాదియాల్ - నరణ్ణా స్తీతి జ్ఞానేన బ్రాహ్మణాదిభ్రమమ్ పోనా
లుమ్ కమణవిశేష హేతుక బ్రాహ్మణత్వాది విశిష్ట శరీర సంబంధమ్ పోకాతు . ఇశ్శరీర సంబంధమే య
ధికార మాకైయాల్ తత్త యుక్త శాస్త్ర విహితశ్శాన వర్ణాశ్రమ ధర్మాశ్శలే అత్యాజ్యశ్శ శ్శెన్ఱడి.

సా.స్వా—మిల్లావిట్టాలుమ్ దేహాత్మ వివేకవిశిష్టత్వస్వరూపవిరోధమ్ శంకిక్కిరార్. ఆనాలుమితి ఇత్తై
పరిహారిక్కిరార్ . ఇతువు మనుప పన్న మితి . ఇత్తై యుప పాదిక్కిరార్ - ఎన్ఱనేయెన్ఱి లిత్వా ది
నా - శరీరాత్మభ్రమ మధికారమన్ఱు- కింతువివేకక్కుబ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరసంబంధమే అధికారమెన్ఱెన్ఱడి.

సా.ప్ర—వివేకవతాం భక్తియోగస్వరూపవిరుద్ధమివేత్తాశంక్యకమణ కృతబ్రాహ్మణ్యాదిశరీరసంబంధనిబం
ధనతయా వర్ణా శ్రమాది ధర్మాణాం భ్రమ నిబంధనత్వాభావాన్న స్వరూప విరుద్ధత్వమిత్వాహ. ఆనా
లు మిత్వాదినా . యథాఽపహత పాపత్వాద్యశ్శ గుణవిశిష్ట స్త్రైవాత్మనకి కమణకృత శరీర సంబంధా
త్తుత్తిపాసాది స్మృతివృత్త యథాన్ఱ పానాది స్వీకారశ్చ యావచ్చరీర పాత మనువతత్తేవపమేవ “ శతీ
రమాద్యంఖలుధర్మసాధన,, మిత్తుక్కిరిత్తాత్తత్తురూపాథకసిద్ధ్యధంవిహితవర్ణాశ్రమాది ధర్మాణాం

సా.వి—భావాదిదానీం తదధికార్యభావాచ్చ స్వరూప విరుద్ధమితి పత్తోక్త క్రమేణోప క్రిప్య ప్ర తిక్షి పతి-
ఆనాలుమిత్వాదినా- తెలిన్ఱానేయాకిలుమ్, జ్ఞాతృత్వేపి - కణ్ణిలే, శ్శాయేన. శరీరమ్ విడు మళవు మ్,

సా.సం— అనర్థావహత్వా త్వాప్రప్య సై వముముక్షోప్రప్రపక త్వేన భక్తికి ప్రాప్యా ననురూప త్వాల్.
“ అధపాతక ,, త్యాదినా పాతక శబ్ద వాచ్యతయా నిందితత్వా దాచార్యుచి పరిగృహీ తత్వా భావా
శ్శ్శాది యుగోచితత్వేపి కలియగానను చితత్వాల్ “ నరస్య బుద్ధి దౌచల్యా ,, దిత్వాదినా బుద్ధి దౌ
దౌబల్యా దవలంబ నీయత్వోక్తే భక్త్యాది స్వరూపవిరుద్ధితి పరకియాక్రమేణోపక్రమేణానూద్య
యథాయోగ్యం హేత్వాభాసతా ముపపాదయతి - ఆనాలు మిత్వాదినా ఆకైయాలివృత్తిపాస వాదికళుమ్
ధికార్యంతర త్తుక్కుమ్ యథాధికార మనుగుణశ్శ శ్శిత్యం తేన . అశ్శరీరసంబంధ మడియాకవితి. యథాదృష్ట

మూ—వివేకమడియాక స్వరూప విరుద్ధజ్ఞానాక్రి- ఇవత్తుక్కు-త్యాజ్యత్రేశోల్లవాణ్ణాతు. దేహాత్మ వివేకము
దైయవనుక్కు పారలౌకిక భోగసాధన మాన ధర్మత్తిత్ అధికార మాకైయాల్ ఇద్ధమన్య శుద్ధైయ ఆ
నుష్ఠానత్తుక్కు స్వరూపత్తిత్ బ్రాహ్మణ్యాది భ్రమమ్ అధికార మస్తు- బ్రాహ్మణ్యాది విశిష్టశరీర సంబంధ
మే అధికారమ్ - ఆకైయాల్ సర్వధర్మానుష్ఠానత్తుక్కు-మ ఉపయుక్తమాన ప్రకృత్యాత్మ వివేక మడి యా
క ఉపాసనాదికశుక్కు-విరోధమకణ్డలొమ్.

సా-దీ—ఆకైయా లివ్యణాశ్రమాదిధర్మమ్ స్వరూపా విరుద్ధజ్ఞానై- బ్రాహ్మణ్యాదిభ్రమమేఅధికారమా
నాల్ దోషమేతు ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ . దేహాత్మ వివేక ముదైయవనుక్కు ఇత్యాదియాల్ - భక్త్యాది

సా-స్వా— భ్రమ మధికార మానాల్ దోష మేతు ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - దేహాత్మ వివేక మితి -
అన్యథా పార లౌకిక ధర్మాచ్చిత్తి ప్రసంగ మెస్తుకరుత్తు - ఇత్తైయప సంహరికిరార్ - ఆకైయా లి
తి- ఇని భక్తియోగమహంకార గభాత్వా త్స్వరూపవిరుద్ధమెన్నిర మత్తై అనువదిత్తునిరా కరికిరార్.

సా - ప్ర—తదంగక భక్తియోగస్యచా వశ్య మనుష్మయత్వం సిద్ధమిత్యధాః - వణాశ్రమాది ధర్మాణాం
దేహాత్మ భ్రమ నిబంధనత్వం పార లౌకిక భోగ సాధనత్వ ప్రతిపత్తి విరుద్ధమితి ప్రకృత్యాత్మ వివేక వతా
మేవ తేషాధికారఇతి తేషాం స్వరూపాను రూపత్వ మేవ త్యభిప్రయన్నాహ - దేహాత్మ వివేకమిత్యాది
నా - నను చిరకాల సాధ్య భక్తియోగస్య తదంగతయా యావదాయుష మనుష్మయ నిత్యనైమిత్తిక క
ర్మాణాంచ యావచ్ఛరీర పాతం సావధానేన నిరపరాధేన చానుష్మయ త్వేనా హం కార గభా త్వా
త్స్వధర్మాత్మ బుద్ధ్యా మమకార గభాత్వా చాచార్యాంతరైశ్చ భక్తైః సరతంత్ర స్వరూప విరుద్ధత్వోక్తేశ్చ
తదేవ యుక్త మిత్యత్ర ఆచార్యాణాం వాక్యస్య యావదాయుష మనుష్మయే యావత్తదనుష్ఠానం ప్రకృతి
సంబంధస్యాపి విద్యమానతయా అహంకార మమకార సంభవ జ్ఞాపన పూర్వకంప్రపత్తి ప్రశంసాపరత్వా
ల్ “ అహంకారం బలం దవకం కామం క్రోధం పరిగ్రహమ్ | విముచ్య నిమకమశ్శాంతో బ్రహ్మభూయా
య కల్పతే | స్వశేషభూతే నమయే , త్యాదిభి రహంకార మమకార త్యాగ పూర్వకం స్వకీయ సర్వవ్యా
పారాణాంభగవ దధీనత్వానుసంధానపూర్వకంచ భక్తైరనుష్మయత్వబోధనాన్నస్వరూపవిరుద్ధత్వమిత్యాహ.

సా-వి— శరీరత్వాగపర్యంతం- అత్మనిబ్రాహ్మణ్యాదిభ్రమవివేకమాధికారఇతిపటంవ్యాపారయతి. దేహా
త్మవివేకమితి. పారలౌకికేతి స్వగాఢిభోక్త దేహాదివిలక్షణాత్స్వరూపజ్ఞానవతోబ్రాహ్మణ్యాదిమతోజ్యో
తిష్ఠోమగిర్విధీయతే-తస్మాత్తని దేహభేదజ్ఞానాచ్చరీరసమవేతబ్రాహ్మణ్యస్యాత్మనిభ్రమోనసంభవతీతి భావః.

సా-సం— తుత్తిపానాచేద్యుష్టపరిహారేణనివృత్తిక్రియతేతిథాశాస్త్రేజైవదృష్టా నిష్ట నివృత్తి రిష్ట
ప్రాప్తిశ్చ కర్మాణ్యత్త శరీర సంబంధస్య శాస్త్రవిహిత ధర్మవిశేషసాధ్యావాచ్యేతిదేహాత్మవివేకశాస్త్ర
విహిత ధర్మాణా మనుష్మయత్వ ఏవ నియామకః - నస్వరూప విరుద్ధత్వోక్తా వితి భావః - ఏవంచ ప్రథ
మ హేతోర ప్రయోజకతే త్యాశయః - దేహాత్మేతి - యది స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాది భ్రమో ధర్మాధి
కార స్సన్యత్తదాత మ్మఖన తేషాం స్వరూప విరుద్ధతా స్యాత్ - బ్రాహ్మణ్యాది విశిష్ట దేహ సంబంధ
ఏవ ప్రకృత్యాత్మ వివేక వతోధికార ఇతిన తన్మఖనాపి ధర్మాణాం స్వరూప విరుద్ధతేతి భావః. ఏవంచ

మూ—ఉపాసనాదికల్ అహంకారాదిగభాక్త శైస్సుమిడమ్ శాస్త్ర మిశైయాపిరుక్కు చ్చెయ్ తెఆరోపితార్ క శ త్తనై. కమోఁ పాజితక్తశాన కరణక శేబరక్తశాకిర ఉపాధికలైక్కొణ్ డుఅనుష్ఠితక్తాయా లేకమోయో గాది కల్ నిరుపాధిక స్వరూపవిరుద్ధక్త శై స్పార్కు స్వరూపజ్ఞాన ద్వయ శ్రవణాదికశుమ్మననిప్రసృతి సా పేక్షక్తశాక్తయాలే తుల్యదోషక్తశామ్ - ఆనాలుమ్ శేషభూతనాక్తయాలే

సా-దీ—అహంకార గభామాక్తయాలే స్వరూపవిరుద్ధమెన్ద్రే నిరాకరిక్కిరార్ -ఉపాసనాదికళిత్యాదియా ల్ - ఉపాసకరుక్కే-శాస్త్రమ్ పారతంత్ర్యత్తైబోధిక్తయాలే స్వాతంత్ర్యధీయుణ్డెన్ద్ర మతిశయ మాయిశ్చు- ఆక్తయాలే మోతు అసిద్ధ మెన్ద్రపడి- కరణ కశేబర రూపో పాధికశాల్ అను స్థిక్కు ప్పడుక్తే యాలుపా స నాది నిరు పాధిక స్వరూప విరు ద్ధ మెన్ద్రమత్తేనిరసిక్కిరార్ . కమోఁ పాజితక్త శిత్యాది యా ల్ - ప్రకారాంత శేణాసంభావితత్వా నభావహత్యక్తశైస్వరూపవిరుద్ధత్వ మెన్ద్రశంకిక్కిరార్ -ఆనాలుమిత్యాది.

సా-స్వా—ఉపాసనాదిక శితి - శాస్త్రమితి - ఫల సంగతతత్వత్వత్వాయుక్తమాకభజనత్తై విధిక్తే- యాలే ఎన్ద్రపడి - భక్తియోగాదికం కరణ కశేబరా ద్యుపాధి ప్రయుక్తా నుష్ఠాన మాక్తయాలే నిరుపా ధికా త్మ స్వరూప విరుద్ధ మెనిగర మతత్తై నిరాకరిక్కిరార్ - కమోఁ పాజిత తేతి - ఇని ప్ర కా రాం త శే ణా సంభావితత్వా నభావహత్యమే స్వరూప విరుద్ధత్వ మెన్ద్ర శంకిక్కిరార్ - ఆనాలు మిత్యా దినా -

సా-ప్ర — ఉపాసనాది కళిత్యా దినా - ఏవం తహే బౌపాధికా కార సాధ్యత్వా నిరుపాధిక స్వ రూప విరుద్ధత్వ మేవేత్యా శంక్య పరిహరతి - కమోఁపాజితే త్యాదినా - కమోఁజ్ఞాన భక్తియోగానాం స్వరక్షణార్థం స్వవ్యాపార రూపత్వా ద్భావ్యంతరకరణ వశీకరణ పూర్వక మనుష్మయత్వాత్సత్త్వాన్ని యాః ప్రేక్షావ త్ప్రవృత్తే రిచ్ఛా పూర్వకత్వ నియమా దేతేషామపి స్వేచ్ఛా పూర్వకత్వస్యా వశ్యకత్వా చ్చైషాం శేషత్వ పారతంత్ర్య విరుద్ధత్వ మేవేత్యత్ర ఏవం రూపస్య స్వరూప విరుద్ధత్వస్య శేష త్వను సం భాన స్వయత్త నివృత్త్యుపాయత్వాధ్యవసాయేవ్యపినమత్వా తైషామప్యనపేక్షితత్వే సర్వేషా మనాదిముక్తి ప్రసంగంవైషమ్యనైఘ్నాన్య ప్రసంగంమోక్షోపాయ విధినైరధఃక్యప్రసంగంచపూర్వాధి కారోక్తమవిస్మరణామాత్రాప్యాహ-ఆనాలుమ్ శేషభూతనిత్యాదినా -ఏవం శేషత్వ పారతంత్ర్యజ్ఞానస్యభక్త్యవిరోధముపపాద్య

సా-వి— విరోధమ్ కణ్డిలోమ్, విరోధం నపశ్యామః - ఉపాసనాదికళితి - యావ దా యు స్సత్వం నిత్యనైమిత్తిక కమోను అహంకరిష్యతి సంకల్పస్యావశ్యకత్వా దహంకార గభాత్వం - శాస్త్ర మిశై యాతిరుక్కుచ్చెయ్తే, శాస్త్రమనంగీకృత్యస్థితే-ఆరోపితార్ కశ త్తనై, స్వతంత్రకత్వత్వమారోపిత వంత ఇ త్యేతావన్మాత్రం-శాస్త్రవ తాంతుపరాధీనకత్వత్వజ్ఞానాత్ స్వతంత్రకత్వత్వబుద్ధినజాయతే - అతోనా హంకారాదిమూ లవిరోధఇతిభావః-శేషత్వపారతంత్ర్యమూలవిరోధంపరిహారుమనువదతి - ఆనాలుమితి-

సా-సం— ద్వితీయ హేతుఃస్వరూపాసిద్ధిత్వక్రీ- ఆరోపితార్కు-శితి- అధికారివిభాగాధికారోక్తరీత్యా అ హంకార మనుకార యుగ పంచక రహితం ప్రత్యేవశాస్మై తద్విధానాదిత్యధః - ఏవంచ తృతీయోపి హేతు స్వరూపాసిద్ధివ - కమోఁపాజితకరణాది సాధ్యత్వం వ్యభిచారీత్యాహ. కమోఁతి - స్వరక్షణే స్వయమప్రాప్తి - శేషతైక స్వరూపత్వాల్ - స్వరక్షణే స్వయమశక్త్య - అత్యంత పరతంత్ర త్వోల్

మూ— అనైత్తాక్షరక్షేత్రుకొల్కప్రాప్తను మన్నికె అత్యంత పరతంత్రనా కైయాలే తనైత్తాక్షరక్షేత్రుకొల్క శక్తను మన్నికె యిరుక్కిరి ఇవనుకు స్వరక్షణార్థ మకతక వ్యమెన్నరు ఉపాయత్తై విధిక్కుయుమ్ అతివనుకు సాధ్యమాయ సాధ్యపాయ మెన్టుపేర్ పెరుకిరతె న్ను శొల్లుకైయు ముపపన్నమో ? ఆనపిన్సు భక్తి యోగాది కల్ శేషత్వాను రూపజ్గ శల్లా మైయా లే స్వ రూపతుక్కు అనిష్టావహజ్గ శెన్నమ్ అత్యంత పారతంత్ర్య విరుద్ధశాకైయాలే అసంభావితజ్గ శెన్నమ్ శొ ల్ల వాన్మోతో ? ఎన్నిల్ ఇతుసర్వమోక్ష ప్రసంగాదిక శాలే మున్నెపరిహృతమ్ - ఇవణ శెమ్త తొరు వ్యాజమ్ కొల్కాలే ముక్తనాక్కిల్ అనాదియాక ముక్తనాక్కు ప్రసంగిక్కుమ్ - ఈశ్వరకేవలస్వాతంత్ర్య త్తాలే నినైత్తభృతు ముక్తనాక్కిల్ వైషమ్యనైఘ్నకా్యాది దోషజ్గళుమ్ వరుమ్ - మోక్షోపాయ విధాయక జ్గళాన శాస్త్రజ్గళు మెల్లమ్ నిరధాక జ్గళుమామ్ - ఆకైయాలిశ్చేషత్వత్తాల్ వకుత్తవిషయత్తై పుత్తుకైయిల్

సా-దీ — అనిష్టావహమ్, శేషత్వహానికర మెన్మై - ఇతు సర్వేతపూర్వోక్త పరిహరత్తైయే స్వ ప్వాధామాక క్కాట్టుకిరార్ - ఇవణ శెమ్త తొరు ఇత్తాది వాక్యత్రయత్తాలే - శేషత్వ పారతంత్ర్యజ్గ శడియాక శంకిత్తు అనిష్టావహత్వాసంభావి తత్వజ్గతై పరిహరిక్కిరార్ - ఆకైయాలిత్తాది వాక్యద్వయత్తాల్ -

సా - న్వా — అనిష్టావహం, శేషత్వ హానికర మెన్మై - ఇత్తై నిరా కరిక్కి రార్ - ఇతు సర్వేతి . ఇత్తై స్పష్ట మాక వుపపాదిక్కి రార్ . ఇవణ శెమ్త తొరితివాక్యత్రయత్తాలే - ఆనాలుమ్, అస్మ త్పక్ష త్తిల్ బాధకం శొన్నాలుమ్. శేషత్వ పారతంత్ర్యమూల మాక వనిష్టా వహత్వా సంభా వితత్వ విరోధ శం కైక్కు పరిహర మేతు ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఆకైయాలిశ్చేషత్వత్తా లిత్తాదినా -

సా-ప్ర—తస్య భక్తి ప్రపత్త్యనుష్ఠానేతత్ప్రసన్న భగవద్దత్తఫలధూత కైంకర్యానుభవేచాను కూల్యం దశక య నివోధిత్యే బాధక మప్యాహ - ఆకైయా లిశ్చేషత్వే త్యాదినా - నను సంబంధ జ్ఞానస్య శాస్త్రప్రవణ

సా-వి— రక్షేత్రుకొల్క, స్వయం స్వాత్మనో రక్షణస్వీకారా య - ప్రాప్తను మన్నికే, అ యోగ్యతయా - శక్తను మన్నికె, అశక్తతయా - యథేష్ట వినియోగాహాత్వం శేషత్వం - యథేష్ట విని యుజ్యమానత్వం పారతంత్ర్యం - తథావ యేనాధవంతోహి భవంతి లాకే తేనాత్మ కమాణిసమా రథం త,, ఇతి సమధాత్వేపి స్వరక్షణ ప్రవృత్తై రనుచితత్వా దుపాసనం శేషత్వ హాని రూపా నిష్టా వహామి తి స్వరూపవిరుద్ధం - అత్యంత పరతంత్రత్వా త్స్వయం ప్రవర్తితుం నశక్నోత్యేవేతి అసంభావి తంచ త స్యోపాసన మితి భావః . ఆతః పరశేషస్య పరతంత్ర్యవిధానం. సాధ్యోపాయ మెన్టుపేరు పెరుకిరతెన్ను, సాధ్యోపాయ ఇతి నామవహతీతి - శొల్లుకైయుమ్, అభిధానంచ - ఉపపన్నమామో, ఉపపన్నంభవతీకిం. ఆనపిన్సు, తస్తాల్ - పరిహరమాహ - సర్వమోక్షేతి - తహి శేషత్వ పారతంత్ర్యయో రక్షణేనుప యో గ ఏవస్యాత్మద్భక్తే రేవతదుపయోగిత్వాదిత్యతహా - ఆకైయాలితి - వకుత్త విషయత్తై పుత్తుకైయిల్,

సా-సం— అత స్తదుభయాకారవిరుద్ధాభక్త్యాదయఇత్యత్రాహ- ఇతువితి. సిద్ధధర్మతరధర్మమాత్రస్యవీత త్తొల్యా త్సిద్ధోపాయాదేవ మోక్షస్సర్వేషామపి వాచ్యఇతితస్య సాధరణ్యా త్వర్వ మోక్ష ప్రసంగ స్సా ధ్యోపాయ పరశాస్త్రా న్నిరథాక్యంజేతి సీవోపాయ శోధనాధికార ఏవ పరి హృత మిత్యధః - ఆదిశబ్ద సంగ్రహీతం వివృణుతే - ఇవనిత్త్యాదినా - నన్యనాది ముక్తతాది ప్రసంగపరిహారాయ సాధ్యోపాయ అవ లంబనీయశ్చేచ్ఛేషత్వాదే స్సాధన ఫలదశయోగికథముపయోగ ఇత్య త్రాహ, ఆకైయా లిత్త్యాదినా. ఎవంశ

మూ — బొచిత్తమును ఉదైయవక ఉడమైయైరక్షిక్రైయిలొచిత్తముముద్దామ్ - అత్యంత పారతంత్ర్యతా
త్ అవక కొడుత్తస్వాతంత్ర్యతై చ్చుమన్త అవనుక్కు అభిమతమాన ఉపాయక్తై అనుష్ఠితై యుష్
లమ్ పెరుక్తై కరవక కైపార్ త్తిరుక్కు వేణ్డుకైయమ్ సిద్ధికుమ్ - ఇశ్వేషత్వ పారతంత్ర్యగళి ఇరణ్డు
మ్మలదశైయిత్ అవనుకన్త కైంకర్యతై యవనిట్ట వభుక్కాక నడత్తుకైక్కు మురుప్పామ్ - ఇవైయడియాకన్త
రక్షణాథన్త స్వవ్యాపారమాకా తెన్పారుక్తాగళి యథాశాస్త్రమ్ భగవత్ప్రత్యాదిఫలత్తైక్కోలి అనుష్ఠిక్కిరకైం
కర్యత్తిలుమ్ సాధ్యమాకవిధిక్కు ప్పడుకిరప్రపత్తిశిన్నిలుమ్ స్వరూపవిరూధబుద్ధియా లేఅధికారమిత్తై యామ్ -

సా-దీ — ప్రసంగాది వైకళుక్కు ఫలదశాయా ముపయోగమ్ కాట్టుకిరార్ - ఇశ్వేషత్వై త్యాది. ఫల దశై,
ముక్తిదశై. యద్యా, మోక్షదశైయిత్ కైంకర్యముమ్ విరుద్ధమా మెన్కిరార్ - ఇశ్వేషత్వై త్యాది. ముముక్షు
దశైయిత్ వ్యాపారక్కుక్కుమ్ విరుద్ధమా మెన్కిరార్ - ఇవైయడియాక వేణ్డు - శేషత్వ పారతంత్ర్యగళి శడి
యాకన్తప్రయోజనాథన్త వ్యాపారమాకా తెన్పార్ కైక్కై. ఇశ్వేషభూతక శేషిప్రతిరూపాతిశయాథన్తం

సా-స్వా — ఉపాయదశైయిలొచిత్తవ్యోతనమ్ శేషత్వ పారతంత్ర్య కార్య మాకిత్ ఫల దశైయిత్ శేషత్వపార
తంత్ర్యమ్ వ్యథన్తమాకన్తసంగి యాతో? ఎన్న ఫలదశైయిలు ముపయోగమురుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇశ్వేషత్వైతి.
అభిమతమా నేతి శేషత్వోపయోగమ్. అవనిట్ట వభుక్కాయితీ పారతంత్ర్యోపయోగ మెన్తపడి-విపత్తి త్తిల్ బాధక
మరుళి చ్చెయ్కిరార్ (ఇప్పడి) ఇవైయడియాక వితి-కృతి సాధ్యమాకవిధిక్కు ప్పడుకిరవేణ్డు శాన్తముకూడుమో?

సా-ప్ర — వేశాయామేవ సిద్ధే స్వరక్షణాథన్త స్వవ్యాపార నివృత్తైశ్చ శక్తైశ్చ సిద్ధే రూపాయ
త్వా ధ్యవసాయ స్యాపి శాస్త్ర ప్రామాణ్య వ్యవసాయ వతాం . అమృత సైత్విక పేతు, రితవాక్య శ్రవణ

సా-వి — ఇనం మదీయమితి విభజ్య గ్రహణే బొచిత్తం స్వవస్తుత్వేన స్వకీయ వస్తునస్త్వయం రక్ష
ణే బొచిత్తంచ శేషత్వస్వప్రయోజనం, పారతంత్ర్యస్వప్రయోజనం పరతంత్ర త్వాత్తదుపదిష్టౌపాయానుస్థా
నం ఫలప్రాప్త్యథన్తం స్వామిప్రతిక్షణం చేత్యథన్తం. స్వాతంత్ర్యతైచ్చుమన్త, వోధ్యా-ప్రసంగాన్ముక్తి ద
శా భావ్యుపయోగమాహ - ఇశ్వేషత్వైతి - అవ నిట్ట వభుక్కాక, తదత్తమర్యాదేతి-నడత్తుకైక్కుమ్,
అనుస్థాతుం - ఉరుప్పామ్, హేతుభవతి - శేషత్వ పారతంత్ర్యయో థన్త క్తి విరోధిత్వే తుల్య న్యా య
తయా కైంకర్య ప్రపత్తివిరోధిత్వ మపి స్యాదిత్యాహ - ఇవైయడియాకేతి - ఏత స్మూలక తయా స్వర
క్షణాథన్త వ్యాపారమాకాతు - ఏతయోస్సతోస్వరక్షణాథన్త వ్యాపారోనయుజ్యతే - ఎన్పారుక్, ఇతివ
దతాం - స్వరూపనిరూపకబుద్ధియా లే, శేషత్వ పారతంత్ర్య గోచర బుద్ధ్యా - ప్రపత్తై రధికారి విశేషణ

సా-సం — శేషత్వైక స్వరూపత్వా దత్యంత పరతంత్ర త్వాదితి హేతోరన్యథా సిద్ధుప పాదనా త్సా
ధ్యయోర సంకొచే అప్రయోజకత్వం ఫలితం - ఏవంచ పంచమో హేతు ర్విశేషణా సిద్ధః స్వరూపా సిద్ధ
శ్చ - షష్ఠోపి విశే షణా సిద్ధః - విశే ష్యాంశ ఏవ అవ శేషిత శ్చేద ప్రయోజ క ఇత్యుక్తం భవతి - ఏవ
మపి శేషత్వ పారతంత్ర్య స్వరక్షణాథన్త స్వవ్యాపారత్వ హేతు నైవ భక్త్యాదే స్వరూప విరుద్ధతాం
సంపాదయతశ్చే త్రైంకర్య ప్రపత్తిరపితాం సంపాదయతః - తయోనన్త సంపాదయ తశ్చేదేతో వ్యభి
చార ఇత్యాహ - ఇవైయడియాక వితి - నను భవ దభిమత మప్యైత్త సమ పణం శేషత్వ జ్ఞాన మేవ-

మూ— వాక్య జన్య మాన సంబంధ జ్ఞానాది మాత్ర త్పితౄత్తిల్ అ తిరిక్త మాక “ శరణం వ్రజ ,, ఎన్న విధేయ మ్మాకై యాలే సాధ్యమా యిరు క్కుమ్ ప్రపత్తి స్వరూప మేన్న మిడమ్ మున్నే శాన్తోమ్ - ఆకైయాల్ శేషభూతసు మాయ పరతంత్రసుమాన ఇవసుక్కు యథాధికారమ్ స్వరక్షణాథావాపారమ్ పణ్ణకురైయిల్లై - ఆనాలుమ్ అనన్యాహా శేష భూత నాక త్తన్నై త్తెళిన్తు పర మై కాంతియా యిరుక్కిర ఇవసుక్కు దేవతాంతర ద్వార క్కళాన వణాశ్రమధర్మకళుమ్, అవత్తై ఇ తి కతావ్యతై యాకవుడైతాన భక్తియోగాదికళుమ్ వికాంత్యవిరుద్ధకళుమ్? శుద్ధయాజికళు క్కున్నోపరమై కాంతిత్వమకూడువ తెన్నిల్? ఇతుభాష్యాదికళిల్ నిష్కర్మమ్ తెలియామై యడియాకవ న్నచోద్యమ్. ఎజ్జనే యెన్నిల్?

సా. దీ— కైంకర్య త్తిల్ ప్రవృత్తి కైంకర్య త్తిల్ అతుముక్తిదశైయిల్ కైంకర్య ద్వారా శేషి ప్రీత్యథా ముపాయత్తిల్ ప్రవృత్తి కైంకర్య త్తిల్ భక్త్యాదికళిలుమ్ తుల్యమ్ - వికాంత్య విరుద్ధత్వ మే భక్త్యాదికళుక్కు స్వ రూప విరుద్ధత్వ మెన్నమ్ శంకైయై యనువడిక్కిరార్ - ఆనాలుమిత్యాదియాల్ - ప్రతదానాది విద్యై కళిలుమ్

సా. సా— వాక్యజన్య సంబంధ జ్ఞానాది మాత్ర మన్నో ప్రపత్తి ? అతు కృతీసాధ్య మల్లా మైయాలే విధేయ మన్నే ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - వాక్యేతి . ఉక్తాథాశ్చే యుపసంహరి క్కిరార్. ఆకైయా లితి - ప్రకారాంతరేణ భక్తియోగత్తుక్కు స్వరూప విరోధమ్ శంకిత్తుత్తర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఆనాలు మితి - అనన్యాహేతి - దేవతాంతర ద్వారక వణాశ్రమ ధర్మ మన్య శేషత్వ కార్య మ్మాకైయాలే విరుద్ధ మెన్న కరుత్తు . పరమేతి . దేవతాంతర ప్రయోజనాంతర రహితనా యిరుక్కిర వెన్నపడి . దేవ తాంతరేతి - దేవతాంతర ద్వారక వణాశ్రమ ధర్మ మెన్నతు దేవతాంతర ద్వారకో పాసనాది కళుక్కుము ప లక్షణమ్ - అన్యథోత్తర వాక్యత్తిల్ ఉపాసన త్తిల్ దేవతాంతర ద్వార కత్వ నిమిత్త పారమై కాంత్య భంగ పరిహారమసంగతమాక ప్రసంగిక్కు మెన్నపడి-ఇచ్చు దేవతాంతర ద్వారకొపాసనాది కలై ప్రధానమాక

సా. ప్ర— వెళాయా మేవ సిద్ధే రేష్వన్యతమనైవ ప్రపత్తిత్వా దేహాంబాధికారి విశేషణత్వాంగీకారాదధికారి కృతీ సాధ్యతయా విధానా భావేనానుష్ఠేయత్వా సిద్ధేనా స్వరూప విరుద్ధత్వ మిత్యత్రాసా - వాక్యజన్య మానేత్యాది - ఏషాం ప్రపత్తిత్వే సాంగ భరన్యాస విధి వైయ్యథ్యాది ప్రసంగాదికం సూర్యమేవోక్త మితిభావః . భక్తి యోగస్య దేవతాంతరా రాధన రూప నిత్య నైమిత్తికాంగ తయా పారమై కాంత్య విరోధాత్త స్యానన్యాహా శేషత్వ రూప స్వరూప విరుద్ధత్వ మేవైత్యుక్తే భావ్య విరోధమాహ - ఆనాలు మనన్యాహేతి త్యాదినా-దీపాదిరాది శబ్దాధిక - తదేవోపపాదయతి - ఎజ్జనేయెన్నిలిత్యాదినా-

సా. వి— తయాంగీకృత త్వేన విధేయత్వాభావాన్న స్వరూప విరుద్ధత్వ మిత్యాశంక్యతత్ర శేషత్వజ్ఞానాతిరిక్తత్వస్య విధేయస్యాధికారి విశేషణత్వాసంభవస్య ప్రాగేవోక్త త్వాద్భవ తా మేవ విరోధోదురుద్ధర ఇత్యభిప్రాయేణాహ - వాక్యజన్యమానేతి. పారమై కాంత్య విరోధభక్తి మాషీప్యపరిహరతి. ఆనాలుమితి. స్వత స్త్రయ దేవతాంతరా రాధనేన

సా. సం— తచ్చ వాక్యజన్యం? తథాచ కథం సాధ్యమాక విధిక్కుప్పడుకిరతిత్యక్తి రిత్యత్రాహ-వాక్యజన్యమానవితి . మున్నే, అస్మిన్నేవాధి కారే- పారమై కాంత్య విరుద్ధత్వాదితి సప్తమం హేతుమనుద్య భాష్యాది విరోధేన స్వరూపాసిద్ధ్యావపరిహరతి-ఆనాలుమిత్యాదినా. ప్రకృతిసంబంధాసంకలితబ్రహ్మయాజినశ్శుద్ధయాజినకి-

మూ— ప్రతదనాది విద్యైకశిల్ పరమాత్మా ఇంద్రాది శరీరక నాక ముముక్షు పుక్కు ఉపాస్య నైన్దురుతియిట్టార్ - విద్యాంగమాన వణాశ్రమ ధమజ్జుళిలుమ్ అవ్వోదేవతైకలైశరీరమాకక్కోణ్డు నిర్కిర పరమాత్మావే ఆరాధ్యనైన్దునిష్కషితార్ - ఆకైయాల్ స్వతంత్రమాక శిలదేవతైకలైప్పత్తినాలుమ్ ఫలాంతర కామనై యాతే తన్ను కైయ నిత్యనైమిత్తికజ్జుళుక్కుపురమ్పన దేవతాంతరా న్వయమ్వరిలుమ్ పరమైకాంతిత్వత్తుక్కు విరుద్ధమామ్ -

సా-దీ— అజ్గద్వారావన్నియేసాత్మాదేవేంద్రాది దేవతాంతరసంబంధముణ్డెమ్మశంకావాక్యత్తిల్వివక్షితమా యేఅత్తై మున్న పరిహరిక్కిరార్ - ప్రతదనాది యెన్దు - అంగద్వారావర్ముదేవతాంతరస్పశత్తైపరి హరి క్కిరార్ - విద్యాంగ మాన వెన్దు - స్వతం త్రతయా దేవ తాంతర స్పశత్తి లుమ్ స్వ గా ధ్యథాకామ్యజ్గళిల్ స్వతంత్రతయావా పరతంత్రతయావా దేవతాంతర స్పశత్తిలుమ్ పారమైకాంత్యవిరో ధమవరుమెన్కిరార్ - ఆకై యాల్ స్వతంత్రే త్యాది - పరి హారాంతర తై యుమ్ కాట్టి కొణ్డు

సా-స్వా—వనుష్టిక్కైయాలే పారమైకాంత్య విరోధమో ? ఉత దేవతాంతర ద్వారకవణాశ్రమ ధమజ్జులై అజ్గతయా అనుష్టిక్కైయాలే పారమైకాంత్య విరోధమో ? ఎన్దు వికల్పిత్తు ఆద్యపక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ - ప్రతదన సేతి - ఆదిశబ్దత్తాలే మధువిద్యాది గ్రహణమ్ - ద్వితీయ పక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ - విద్యాంగ మాసేతి - ఇప్పడి శరణ్య నారాధ్య నాకైయాలే దేవతాంతర సంబంధ ప్రయుక్త పారమైకాంత్య విరో ధ మిల్లై యాకిల్ దేవతాంతరా రాధనాది కళిలుమ్ పారమైకాంత్య విరోధ మిల్లైయొక ప్రసంగియా తో ? వసుప్పత్తి యిలజ్గుమ్ శరణ్య నారాధ్యనోన్దు ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కరార్ - ఆకైయాలితి - ఆ కైయాల్, శ్రీభాష్యకార రిప్పడి నిష్కషితైక్కైయాలే - స్వతంత్రేతి - నిత్య కమజ్జుళిలుమ్ శిలదేవతైకలై స్వతంత్రమాక ప్పత్తినాలు మెన్దుపడి- ఫలాంతరేతి. నిత్య నైమిత్తిక బహి ధూత కామ్య కమజ్జుళిలుమ్

సా-ప్ర— ప్రతదనా దీతి కైవల్యోపనిషదాదిషు విహిత రుద్రాంతర్యామ్యుపాసనాది రాది శబ్దాధాః- యథా కంచుక విశిష్ట రాజ్ఞోమాలాభి రచనం రాజాచణనమేవ నతు కంచు కాచనం - తథారుద్రేం ద్రాదివిశిష్ట పరమాత్మా రాధన మపీత్యధః - దేవతాంతరభజనేప్యై కాంత్యం నభజ్యతఇత్యేతల్ “నా న్యం దేవం న మసుగుర్యా, దిత్యాదివిరుద్ధత్వాదనుపాదేయమిత్యత్రాహ-ఆకై యాల్ స్వతంత్రమా కేత్యాదినా-

సా-వి—కామ్యార్థంభగవచ్చరీరతయా దేవతాంతి రా రాధ సేనపారమైకాంత్యభంగస్సాదిత్యాహ-ఆకైయాల్ స్వతంత్రమాకేతి-నిత్యనైమిత్తికజ్జుళుక్కుపురమ్పన,నిత్యనైమిత్తికకమబహిధూతేత్యధః - వరిలుమ్, ప్రాప్తావపి. “వరాచరవ్యపాశ్రయస్మత్ప్రతద్వ్యపదేశోభా క్తస్తద్భావభావిత్వా,దితిసూత్రోక్తరీత్యాఅ గ్నానిశబ్దానాం శరీర శరీరిభావేన పరమాత్మపర్యంతవాచకానాంఅనాత్మవిదాంవిశేషణఘాతాగ్నాది మాత్రే పర్యవసాన జ్ఞానవదాత్మ విదాం విశేష్య పర్యవసాయిత్వ జ్ఞానసంభవాత్కేవల విశేష్యప్రీతి హేతు తయా నుష్టానేవా “సాత్మాదప్యవిరోధం జైమిని,రితి సూత్రోక్తరీత్యా యోగా శ్రయణేన అవయవా ధా

సా-సం— ప్రాప కాంతర పరేషు శుద్ధయాజిత్వ నివృత్త్యా పారమైకాంత్య నివృత్తిరితి పరభ్రమం నివర్త యితుంశుద్ధయాజిత్వనివృత్తావినప్రయోజక మిత్యాహ - ఆకైయాలితి. భ క్తప్రపన్నయోగి పారమైకాంత్య

నూ - ఫలాంతరసంగము మన్నికైపరమాత్మావృత్తువిశేషణశ్చ శాకదేవతైకతైజైత్తు అగ్న్యది శబ్దవిశేషశ్చై విశేష్య పర్యంతమాకలనుసంధిస్తుమ్, "సాత్వా దవ్యవిరోధమజైమినిరి,, ఎన్నిర న్యాయత్తారే అగ్నిం ద్రాది శబ్దశ్చైసాత్వా ద్భగవద్వాచకశ్చ శాక అయ సంధి త్తుమ్,

సా.దీ - స్వధర్మానుష్ఠానత్తి లివ్యాకారద్వయ మిల్లామెయాత్ ఐకాంత్యవిరోధమిత్తైయెనిగి రారీ. ఫలాంతరసంగమిత్వాది - సాత్వాదపిత్యాదిపరిహారాంతరమ్.

సా.న్వా - స్వతంత్రతయాచేత తాంత రాన్వయమవరిలు మ్మే పడి ఇప్పడిసారమైకాంత్యవిరోధమొన్నతుకూ మమో ? వస్తువృత్తియితే శరణ్యనే ప్రధానతయా ఆరాధ్య ననో ? యథాకథంచి నేవ తాంత రాన్వయమ్ విరుద్ధ మెన్దిల్ చేవతాంతర నామ ఘటిత నిత్య నైమిత్తికా నుష్ఠాన త్తియమ్ విరోధమ్ ప్రసంగి యా తో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఫలాంతరసంగముమితి. "త్రైవిణికాం స్మృతేధర్మాన్,, ఎన్దుకా మ్య కమమ్ ముముక్షువుక్కు అనిష్ట ఫలతయా త్యాజ్య మాకైయాలుమ్,, నయస్త్వ్యామయా యూయం

సా.ప్ర - "నహిం స్యాత్ - అగ్నియో మి యం పశుమా లభేత,, త్యాదా వివ "నాన్యం దేవం నమసురార్యా,, దితి నిషేధస్య "యోవజ్జీవ మగ్నిహూత్రం జహుయాత్. అహరహస్సంధ్యా ము షాసేతే,, త్యాది విహిత వ్యతిరిక్త చేవతాంతర. యజన విషయత్వాన్న విరోధ ఇతిభావరి - నను సామాన్యేన విహితస్యాపి చేవతాంతర యజనస్య విద్యా విశేషేషు చేవతాంతరస్య విశేషణతయా విశిష్యవిధానవ ద్విశేషవిభ్యభావే నాధికారి విశేష విషయతయా ప్రవృత్తన,, నాన్యం దేవ,, మిత్వాది నిషేధేన బాధవీవ యుక్తఇత్యత్ర చేవతాంతర వాచక తయాభి మతానాం నిత్య నైమిత్తికాంత గత మంత్రస్థ పదానామ పర్యవ సాన వృత్త్యా తత్తచ్చరీరక పరమాత్మ వాచకత్వస్య "సర్వే వేదాయ త్వదమా మనంతి - వేదైశ్చ సవైకరహ మేవవేద్య,, ఇత్వాది ప్రమాణైరవ గమ చూర్వక మనుష్ఠానేవా,, సాత్వాదవ్య విరోధంజైమి ని,, రిత్వక్ రీత్యా అవయవ శక్తి పౌష్కల్యాత్సాత్వా ద్వాచకత్వ జ్ఞానపూర్వక మనుష్ఠానేవా విరోధా భావేన నిత్యనైమి త్తిక సామాన్య విధైరపి బాధాభావేపి చేవతాంతర సంబంధ ప్రసంగా భావాన్న పారమై కాంత్య భంగ ఇత్వాహ - ఫలాంతరే త్యాదినా. నను,, అథ పాతక భీతస్త్వ,, మిత్యత్ర సిద్ధోపాయ

సా.వి - పౌష్కల్యాద్భగవ త్యేవముఖ్యత్వమన్యత్ర గౌణత్వమితినిశ్చయాత్,, ఇంద్రఇత్యాచక్షతేపరాక్షణప రోక్ష ప్రియా ఇవహి దేవాః - ఏషవైసప్తదశః ప్రజాపతిః,, ఇత్వాదిషు అత్ర ప్రయోగ దశనేనరూఢి న్యాయా ప్రవృత్త్యాచ సాత్వా ద్వాచకత్వేన తత్తచ్చ బై భగవన్మాత్రోపస్థితౌ తస్మాదుచే శానుష్ఠానేవా చేవతాంతర స్పృశాభావా న్నపారమైకాంత్యస్య విరోధఇతి ప్రకారాంతరేణ పరిహారమాహ - ఫలాంతర సంగముమన్నికై-ఇతి. చేవతైకతై, అగ్న్యదిదేవతాః - విశేషణశ్చ శాక, విశేషణతయా.వైత్తు,నివే శ్య - అగ్న్యదిశబ్దశ్చై, అగ్న్యదిశబ్దా - విశేష్యపర్యవసానమాక వనుసంధిస్తుమ్, విశేష్యపర్యంతత యానుసంధాయచ-సాత్వాద్భగవద్వాచకశ్చ శాక వనుసంధిస్తుమ్,యోగవశేనసాత్వాద్భగవద్వాచకతయా ను సంధాయచ - అతఏవ "అహ స్తదవలుంపతు-రాత్రి స్తదవలుంపతు,, ఇత్వాదావహారాదిశబ్దానాంపరమాత్మ

సా.సం - ప్రయోజక మిద మేవేత్వాహ - ఫలాంతర సంగ మిత్వాదినా,

మూ— స్వధర్మమును పాటించుట మొదటిది. విధి బలంతా లేక పరమై కాంతి కలది. విధి మిక్కిలి.

సా-దీ— స్వధర్మమును పాటించుట మొదటిది. విధి బలంతా లేక పరమై కాంతి కలది. విధి మిక్కిలి.

సా-స్వా— కదాచిదపి దేవతాః ,, ఎప్పుడో పాతరయజునంబి ధర్మము కైయాలమ్ దేవతాంతరప్రసాదమున మాకవసు
ప్తిత నిత్యనైమిత్తికమ్ వస్తువృత్తి యితే భగవ దారాధన మానాలుమ్ ,, జీవముఖ్య ప్రాణ లింగా స్మృతి
చేస్తో పాపాత్మై విధ్యా దాశి తత్వాది హత డ్యోగాల్ - సాక్షాదప్య విరోధమ్ జైమిని ,, రిత్వాని సూ
త్ర భాష్యాదికళితే తథా విధాను సంధానమ్ విహిత మాకైయాలేయుమ్ తథా విధాను సంధానా భావేపా
రమైకాంత్య విరుద్ధ మెట్లుమ్ తథా విధాను సంధానే విరుద్ధ మెట్లుమ్ కరుత్తు - అనాటు మభి చారాదివిధి
అన్య శాస్త్రాధికార ప్రసాదనాథక మానాస్పితే భక్తి విధియుమ్ ప్రపత్తి ప్రసాదనాథక యాకైయాలే

సా-ప్ర— స్వీకార వ్యతిరేకస్య సర్వస్య సాతకత్వేన నిందనాన్నిందిత విధే శ్చాభి చారాది విధి శాస్త్ర
ప్రసాదనాథకత్వ దశకాన్త్యక్తి విధీనా మపి ప్రపత్తి ప్రసాదనాథకత్వ సంభ వాత్పాప్య వైరూ
ప్యాచ్చ తస్య స్వరూప విరుద్ధత్వ మేవేత్యత్ర భక్తియోగస్యాభి చారాది వద నథాక వహా ఫల జనకత్వా
ద్వాతదభావేనాచితకాలబహుయత్నసాధ్యబోధనేతస్యాశక్యత్వానుసంధానేనలమునిప్రవృత్తిస్సాదితవా,

సా-వి— పరత్వం వ్యాఖ్యాతం కాంప్రరాయికైః - నస్వేకస్యైవశబ్దస్యాధికారి భేదేన అథా ద్వయబోధకత్వ
శాస్త్రాధికార్య అవ్యవస్థితత్వం స్యాదితిచేన్న- అగ్నివిది శరీర ద్వారా సాక్షాద్వా సర్వ కర్మాణ్యనాత్మ
విత్కృతానిచ భగవత్సమా రాధన మేవేతి శాస్త్రాధికార్యైక రూప త్వేన అవ్యవస్థిత
త్వాభావాత్ - నహ్యనాత్మనిచా మగ్నాదిమాత్ర పర్యవసాన బుద్ధావపినవస్తుత స్తత్పర్యవసానం - చా
ర్యకస్య శరీరే ఆత్మబుద్ధ్యా చందనాను లేవనే ప్యాత్మని పర్యవసాన వదిహావి పరమాత్మ పర్యవసాన సంభ
వాత్ - కింతు తదనుష్ఠాన ఏవ వైకల్యం - అతఏవ ,, యేత్వన్య దేవతాభక్తా యజంతే శ్రద్ధయా స్వితాః ।
తేపిమామేవకాంతేయ యజంత్యధిపూర్వకమ్ । యోయోయాంయాం తనుంభక్త శ్రద్ధరూచిత మిచ్ఛతి ।
తస్య తస్మాచహం శ్రద్ధాంతా మేవవిదధామ్యహమ్ । లభ తేచతతరికామా న్మయేవ విహి తాక హితా ,, ని
త్యుక్తం - అతఏవాయ మేవాథాః పరమాథాః - నచ విశిష్ట వాచకత్వ పక్షే విశేషమాత్రస్యైవో ద్దే
శ్యత్వే శాస్త్రాధికార్య స్యాపూర్ణత్వేన వైకల్యమేవేతి వాచ్యం - అనన్యదేవతాభక్తాః ,, శ్రుతిస్మృతి మ
మైవాజ్ఞా - అవిష్ట వాయధర్మాణా,, మిత్యాది ప్రమాదానుసారేణ తస్యతావత ఏవ శాస్త్రాధికార్యేనవై
కల్యాభావాత్ - శాస్త్రాధికార్య విశ్వాసాథక మభిచారాది విధివ త్రప్రపత్తి ప్రసాదనాథకం భక్తి విధి రితి

సా - సం — విధిబలంతా లే ఇత్యుక్తానిత్యనైమిత్తిక విధివశ్యత్వా భావ శబళా భగవత్వేన సక్తిరి శ్వే
తద్విప వాసిషు శుద్ధయాజిత్య నియా మికా పారమైకాంత్య నియా మికాచ - అనయోశ్చ విధి వశ్యత్వ శ
బళా భగవత్వేన సక్తిరి తదుభయనియామికేతి ఫలితం . ఏవంచ సకించనే శరణ్యంతర ప్రయోజనాంత
ర వైముఖ్య కృతమేవ పారమైకాంత్యం - అకించనేతూపా యాంతర వైముఖ్య కృత మపిత్య వసేయం -
అభిచారాదివదన్యాథకతయా విహిత తయా అనథాకవహత్వాదిత్యష్టమం ప్రాప్యాననురూపత్వాదితినవమంచ

మూ— ఆనాలుమభిచారాదికలైవిధిత్రకట్టతైయిలేశాస్త్రప్రరోచనాదికలితభిసంధియాలేఅభికారివిశేషత్తితే ఉపాసనాదికలైవిధిత్రతప్రనైయన్నో? ముముక్షువుకు ప్రాప్య ప్రాపకజ్ఞశ్చే ఏకమాకైయాలేపాప్యోనురూపమాక ఉపాయమ్ సర్వేశ్వరక ఒరువనుమే. ఆకైయాలన్నో, అథపాతకభీతస్త్వం సర్వ భావేన భారత । విముక్తాన్య సమారంభో నారాయణ పరోభవ,, ఎన్టు ధర్మ దేవతై తక వుత్ర నుకు ఉపాసనాదికలై ప్రాప్య విరోధికలైన్టు నినైత్తు నిందిత్త తెన్నిత్ ఇతువుమ్ అత్యంతా నుప పన్నమ్ - ఎక్లనేయెన్నిల్ అభిచారాదికశ్చే ఫలవిశేష మడియాకవిరే అసంధా హేతుక్కు శాయిత్తు - ఇజ్గు ఫలమ్ మోక్ష మానపడియాతే అన్యుఖత్తాల్ అసంధాప్రసంగ మిల్లె.

సా.దీ— విరుద్ధమెన్టుమశంకైయైయనువదిక్కిరార్ - ఆనాలుమభిచారాదీత్యాది యాల్. అభిచారాదికలిత్యాది. ఇజ్గుభిచార త్తిల్పోలే శాస్త్రవిశ్వాస జనకత్వ రూప ప్రరోచనమ్ శొల్లెల వాణ్ణాతు - జీవనావస్థైయిల్ ఫలజనక మల్లా మైయాలుమ్ అభిచారవిధి తన్నాలే సకలశాస్త్ర విశ్వాసమ్ సిద్ధికైయాలుమ్ . ఆకై యాల్ అప్రవృత్తంప్రతీహ్న త్పాదనేన ప్రపత్తియైప్రవతిహ్నైక్కైయే శొల్లెల వేణు మెన్టుపర శేషిప్పతు-ఇన్త సక్షై

సా.స్వా—స్వాధికారతత్పర్యమిల్లామైయాలే స్వాభిమతపురుషార్థసాధనత్వాభావేనభక్తిస్వాధికార విరుద్ధమెనిర పక్షత్తై యుపక్షేపిక్కిరార్ - ఆనాలుమితి - అభిచారం దృష్ట శత్రువధరూప ఫలోత్పాదన ముఖేనాన్య విశ్వాస జననాథక మానాలుమ్ భక్తిమోక్ష సాధన తయా విహితైయాన పడియాలే మోక్ష సాధనత్వా భావేన స్వరూప విరుద్ధత్వమ్ శొన్నతు కూడుమో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ముముక్షువుక్కితి - ప్రాప్య విరోధిక లైన్టు - పాతక శబ్దత్తాలే ఉపాస నాదికలై నిందిక్కైయాలే పాతకతయా స్వరూప విరుద్ధకలైన్టుకరుత్తు - ఇన్త పక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ - ఇతువు మితి - అనుపపన్నతైయై యుప పాదిక్కిరార్ - ఎక్లనే యెన్నిలిత్యాదినా - ఇజ్గు భక్తియోగ మభిచారాది వత్ఫల ముఖేన స్వరూప విరుద్ధమో? భక్తివిధి ప్రపత్తి ప్రరోచ నాథకైయాకైయాలే సాధనత్వా భావేన వృథా యాస కరతయా విరుద్ధమో? ప్రాప్యోనురూపతయా విరుద్ధమో? పాతక శబ్దత్తాలే నిందితతయా విరుద్ధమో? ఎన్టుచతుర్థావికల్పిత్తు ఆద్య పక్షత్తై ప్రతిక్షేపి క్కిరార్ - అభిచారాది కలితి - ద్వితీయ పక్షత్తై ప్రతి వదిక్కి రార్.

సా.ప్ర — ప్రరోచనాథకత్వ మితి వికల్ప ప్రథమే అసిద్ధిముక్త్యా ద్వితీయే విపరీత ఫలత్వమాహ. ఆనాలు మభిచారా దీత్యా దినా .

సా.వి— పక్షంశంకతే ఆనాలుమితి. అభిచారఫలస్వామ్యు ర్వేచాదివదిహేవ అనుభూయమానత్వాదన్య త్రాపి శాస్త్రార్థే విశ్వాసో భవతి తద్వదితిభావః - ప్రాప్య ప్రాపకయో రేకత్వా ద్భగవ దతిక్తో పాయత్వం నసంగచ్చతఇతి పక్షం శంకతే - ముముక్షువుక్కితి - అతఏనాథ పాతక భీతస్త్వ మిత్యుపాసనస్య ప్రాప్య వైరూప్యం ధర్మపుత్రం ప్రత్యుపదిష్టవా నిత్యాహ . అథపాతకభీతస్త్వమితి - పక్షద్వయ స్వాపి పరిహారమాహ - ఎక్లనేయెన్నిలితి - దృష్ట్వాంత వైషమ్య మాహ - అభిచారాదీతి - తత్ర ఫలస్య దుష్ట త్వాదనంధా హేతుత్వం - అత్ర ఫలస్య నిరతిశయ పురుషార్థత్వా త్తత్సాధనస్యనాస్త్వనంధా హేతుత్వమితిభావః.

సా.సం— హేతుంస్వరూపాసిద్ధ్యాదూషయతి. ఆనాలుమిత్వాదినా-పాతకశబ్దభక్తివిపరీతపరాశయః.

సూ — ఏకాధికారివిషయ త్రితేవీకఫలత్తుకుగగురువాదురుప్పతొనై ౨ ఉపాయమాకక్కాట్టిలఘువాదురుప్పతొన్బితే రుచియైప్పి రప్పిక్కిర తెనై వివక్షితవిపరీతమ్ - అంగత్తిలే అంగి ఫలనిదేశ మాయేస్తుతి

పా-దీ — ప్రతివదిక్కిరార్ ఏకాధికారివిషయ త్రిలిత్యాచియాల్-ఇవిరణ్డుమ్ పరస్పరనిర పేత్తోపాయమాకిల్ లఘూపాయ త్తిల్ స్వరసతతిప్రవృత్తి వరుమాకైయాలానై ౨ యిట్టానై ౨ ప్రరొచి ప్పిక్క కూడాతు - అన్యతర మనుపాయమాకిలుమ్ ఆలస్యాదినా అప్రవృత్తనై లఘుపూర్వకమాక గురువిలే ప్రవృత్తిప్పిక్క వేణ్డుకైయాల్ భక్తిక్కుక్రమేణ ప్రవర్తక తత్వరూప ప్రరొచనత్వమ్కూడాతు. ఆకైయాలేకాధికారి విషయమాయే ఏకఫలసాధనమాన భక్తిప్రపత్తికిల్ భక్తివిధి ప్రపత్తి ప్రరొచనాథా మెన్బతు కమాజ్గస్తుతి కమా ప్రశంసయితత్వ ప్రరొచనాథా మామావ్పితేప్రపత్త్యంగస్తుతిత్వేనప్రపత్తిప్రశంసాథామాయప్రపత్తిప్రరొచనాథామన్నెన్బ తామ్-అతు భక్తిఅనుపాదేయమ్ప్రపత్తిఉపాదేయమెన్నిర సేవ్వుక్కు విపరీతమాక ఫలికుగ మెన్బపడి. అంగస్తుత్వభాత్వతై వివగిక్కిరార్ - అంగత్తిలిత్యాది-ఉపాయజ్గ శినుడైయ ప్రాప్యానురూప

సా-స్వా — ఏకాధికారితి- వివక్షితవిపరీతమితి-భక్త్యను పాదేయత్వరూపస్వమతవిపరీతమెన్బపడి-ఇత్తైయు పపాదిక్కిరార్ - అగ్గత్తిలే ఇతి - ఇఱ్ఱు జీవనా వస్తైయిల్ దృష్టఫల జనకత్వా భావేన ప్రపత్తియిల్ విశ్వాస జనకత్వ రూప ప్రరొచ కత్వమ్ కూడాతు . లఘూ పాయే పుంసాం స్వతేవ ప్రవృత్తిః . లఘు పాయస్యైవ గురూపాయ ప్రవర్తక త్వచిత్వేనచ భక్త్యుపాయ విధేరి ప్రపత్తో ప్రవర్తక త్వరూప ప్రరొచకత్వముమ్కూడాతు. ఆకైయాల్ పరిశేష ప్రమాణేనాంగేషు ఫల శ్రుతిరథావాదఇతి న్యాయేనాజ్గస్తుతి

సా-ప్ర — సర్వపాప విమోక్షణ రూపఫల నిదేశస్య అంగేషు ఫల శ్రుతి రథావాద ఇతన్యాయే నాన్య భాసిధ్యా ప్రపత్తే రంగత్వ మేవస్యాన్నతు స్వాతంత్ర్యమితిభావః - ప్రాప్య వైరూప్యం చాగమైబక హుశో

సా-వి — వివక్షితవిపరీతమితి - భక్తినుపాదేయాప్రపత్తిరుపాదేయేతిఖలుభవ తాంవివక్షితం - తద్విపరీతం తన్నసిద్ధ్యతి-వేదాంతేషుభక్తిప్రపత్తో రేకఫలసాధనతయాపరస్పరనైరపేక్ష్యేణ విధా నాద్భక్తే ప్రపత్తి ముల్య యోగక్షేమత్వేన అన్యతర స్వాన్యతర ప్రరొచకత్వా భావేన ప్రపత్తి ప్రరొచకత్వా సం భ వాల్ - సంభవేవా గురుత్వాల స్వాదినాప్రవృత్తో లఘునాంగ భూతే నాంగిఫల మారోప్యప్రరొచనా కార్యా నతు గురుత్వాలఘు ప్రరొచనా- స్వరసతేవ లఘుప్రవృత్తిసంభవేనప్రరొచనానపేక్షితత్వాత్ - భాన్యవహ నాథా మనడుహి సికతా భారనిక్షేపి లఘూపాయో భ్యాస పాటవాయైవ - నతు గవపరిహారాయ. ఆ తో వివక్షిత విపరీత మితిభావః - తదేవ వివక్షితా - అంగత్తిలే ఇతి - అప్రోతు, ప్రరొచనాథాత్వేనై శ్వానరం ద్వాదశ కపాలంనిర్వపే,, దిత్వాదిష్వ వయవే వ్యవయవిఫలనిదేశ శేనస్తుతిస్సాన్యతన్నసంభవతి.

సా-సం — శాస్త్ర ప్రరొచనాది కలి లిత్తుక్తమేవ ప్రకృతే వివక్ష్య దూషయతి - ఏకాధికారితి, వివక్షిత విపరీత మితి . ప్రపత్తిరూప లఘూపాయే రుచ్యత్వత్తయే భక్తిరూప గురూపాయ విధాన మిత్తుక్తేవివక్షిత స్వరూప విరుద్ధత్వ విపరీతం - భక్తే స్సకించనం ప్రత్యుపాయత్వమేవ సిద్ధ్యే దిత్వథాః . కించ వివక్షితం ప్రపత్త్యుపాయత్వ ఫలకం తదన్యా నుపాయత్వం - తద్విపరీతం ప్రపత్తేరేవాను పాయత్వం - తదేవ స్పష్టయతి. అగ్గత్తిలితి - భక్తిప్రపత్తో ద్వాదశాంసఫలత్వేప్రపత్తి శాస్త్రమపి ప్రపత్తే మోక్ష సాధనత్వ

మూ—మాత్రమాయితోహృత్తు ఫలిపుతు-ప్రాప్యత్తు కింన్నతు అనురూప మెన్నమిడమ్ శాస్త్ర వేద్య మా
తై యాలే యు కి మాత్రతాలే ప్రాప్యవిరోధమ్ శా త్తల వాణ్ణాతు - ఆగమ సిద్ధశ్శి లానై విరుద్ధత
ర్కశ్శాలే బాధిక్కిల్ తుల్యన్యాయతాలే సవశాస్త్రశ్శుమ్ ప్రసత్తిశాస్త్రమ్ తానుమ్ ప్రమాణ మన్వి
క్కె యుగ్గియుమ్ . “ అథపాతకభీత స్త్వమ్, ఎన్నిర విడత్తి యుమ్ పాతక శబ్దతాలే ఉపాస నాది కత్తె

సా-దీ—త్వముమ్ శాస్త్రమ్ కొన్ని రియవేణుమ్. యు క్తియాత్ కల్పిక్కు కూడా తెన్నిరార్ - ప్రాప్యత్తుక్కి శ్శా
దియాత్ - వైదికశ్శాన వధశ్శిల్ విరుద్ధతర్కశ్శైయిట్టు ఓరథత్తై బాధిక్కిల్ తుల్యన్యాయతాలే స
ర్వశాస్త్రశ్శుమ్ ప్రసత్తిశాస్త్రమ్ తనకుమ్ బాధమ్ వరు మెన్ని రార్ - ఆగమసిద్ధశ్శిత్యాది. “ అథ
పాతకభీత స్త్వమ్, మెన్నిర శ్లోకత్తిల్ పాతకశబ్దతాలే వివక్షితమాకైయాత్. ఉపాసనాది కళుక్కు ప్రాప్యవి
రుద్ధత్వమ్ సిద్ధిక్కు మెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అథపాతకేతి - ఆకైయా లకిం చన నుక్కు ప్రసత్తి పోల్చె

సా-నా—ముఖేన అంగి ప్రరూచ కత్వమ్ శాతల వేణుమ్. ఇత్యతయాభ క్తిఉపాదేయైయాకైయాతే అనుపా
దేయత్వ రూప స్వపక్ష విపరీత మెన్తుకరుత్తు - తృతీయ కల్పత్తై నిరసిక్కిరార్ - ప్రాప్యత్తుక్కితి. ముము
క్షుశ్శుక్కు ప్రాప్య ప్రాప్తకయో రైక్య మావశ్యక మిత్త్యాది యుక్తి మూలతయాభ క్తియోగమనుపా(దే)య
మనన్దే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆగమసిద్ధశ్శిలితి - చతుర్థ పక్షత్తై నిరసిక్కిరార్ - అథపాతకేతి-

సా-ప్ర — మోక్షార్థ మేవ విహితత్వా న్నాస్తి త్యభి ప్రాయేణాహ . ప్రాప్యత్తుక్కితి - విహిత త్వేవి

సా-వి — భక్తేః ప్రపత్త్యంగత్వా భావాత్ప్రపత్తేభక్త్యంగత్వా ద్వైపరీత్యమేవ ఫలతీతి భావః - ప్రాప్యను
రూపే త్యస్యోత్తరమాహ - ప్రాప్యత్తుక్కితి - ప్రాప్యమేవ ప్రాపకం తదనురూపం నోచే దననురూప మితి
వ్యాపి నాకస్తి - శాస్త్రైకవేద్యత్వా దానురూప్యస్య - అతోభక్తిరపి శాస్త్రవశా దనురూపైవేతి భావః.

సా-సం—బోధక మేవస్యాత్-తథా అనుక్తా వరుచియైప్పిరప్పిక్కిరతు,, ఇత్యుక్త్యా పరస్పరసంబంధాభావే
అన్యస్యాన్య రుచిజనకత్వా యోగాత్. సంబంధాంతరా ప్రసేద్యేః “ వకిరింద్ర స్త్వదుత్తర,, ఇతివద సం
భవ ధర్మక కీర్తన ముఖేన రుచి జనకత్వస్య తవాప్యనను మతత్వా దేకం ప్రతిద్వయో రుపాయ భావప్రసం
గాత్ఫలవద ఫల న్యాయేన అంగ భూతాయాం ప్రవత్తై అంగేషు ఫల శ్రుతి రథక్ వాద స్సాదితి న్వా
రేన “ ముముక్షువై “, ఇత్యాది శాస్త్ర మంగే అంగి ఫల నిర్దేశ రూపం సద్రుచిజనక మితిస్యాత్ -
ఏవంచ ప్రవత్తైరేవ అనుపాయత్వం భక్తైరుపాయత్వంచ ఫలిత మితి భావః . శ్రుత్యాది విరుద్ధ తర్కస్య శ్రు
త్యాది సిద్ధాంతవ నోదకత్వం యు క్తిమాత్రతాలే ఇత్యనేన సూచితం . అపనోదకత్వే బాధక మాహ - ఆగ
మేతి - అథ పాతకేతి వచనాన్యథా సిద్ధ్యాతేన నిందితత్వంచ దశమం హేతుంస్వరూపా సిద్ధ్యాదూషయతి.
అథపాతకేతి - “ ధ్యాయాత్ - నిదిధ్యాసితవ్యః-ఉపాసీత - ధ్యేయో నారాయణ స్సదా - హరిరేక స్స
దాధ్యేయః - స్మరణవ్య స్సతతం విష్ణుః - మన్మనాభవమచ్ఛక్ , ఇత్యాది ప్రమాణ విహితాం భగవత్ప్ర
యతమత్వా పాదికాం భక్తిం ధర్మకదేవ తైవ స్వపుత్రం ప్రత్యేవ పాతకత్వేన వదతీత్యుక్తిర వైదిక గోష్ఠి
మైన రొచతే . తహితత్వకొధ-ఇతిచే దుచ్ఛతే? భక్తి ప్రకరణస్స మపిదం వచనంతదవాంతరప్రకరణేన

మూ— నిందిక్కిర తెన్నెకురమ్ ప్రమాణ మిత్తె - ఆక్షేయాల్ ముముక్షువుకు విహిత శ్లాకాయాలే భక్తి ప్రపత్తిక భరణ్డుమ్ యథాధికారమ్ పరిగ్రాహ్య శ్లే - విహిత జ్ఞానే యాకిలుమ్ అచార్యుచి పరిగృహీతశ్చ శల్లాతపడియాతే అతిథి సత్కారశ్చిత్ విహితజ్ఞాన గవా లంభ నాది కల్పో పోతే ఉపాసనాదికల్ శిష్యపరిగ్రహ విరుద్ధశ్లాకాయాలే అనాదరణీయశ్చ శిష్యోః ఎన్నెయమ్నిరూపక వాక్యమస్తు - సర్వాచార్య పరిగ్రహ మిల్లాతపోతన్నో, అస్వగ్యం లోక విద్విష్యం ధర్మ మస్యాచరే న్ను తు,, ఎన్న కట్టిక్కలావతు ఇబ్బు, అన్నె న్నమో మునివరాయ పరాశరాది,, ఎన్నమ్పడి శ్లాఘ్యురా న శ్రీపరాశరాది పూర్వాచార్యురకల్ అనుష్ఠితైయాల్ సర్వశిష్య బహిష్కారమణిల్ల వాన్తాతు .

సా-దీ— శక్తనుకు భక్త్యాది పరిగ్రాహ్య మెని-రాణ్ - ఆక్షేయాల్ ముముక్ష్య త్యాణ్ - ననువి హితమాకిలు మాచార్యుచి పరిగృహీతత్వ మిల్లా మైయాత్ స్వరూప విరుద్ధ మెన్నమ్ పడుతై నిరా కరిక్కి- రార్ - విహితశ్లే యాకిలుమిత్త్యాది - కతిపయ శిష్యా ననుష్ఠానమ్ ప్రపత్తిక్కు మున్ను - శ్రీపరాశరాదిక శిష్యునియామైయాతే - సర్వశిష్య బహిష్కారమ్ భక్త్యాదికలిల్లై యెని-రాన్ - సర్వాచార్యైత్త్యాది-స్వరూప

సా - స్వా — ఉపసంహ రిక్కి-రాన్ - ఆక్షేయాలితి - విహితేతి - విహిత త్వేభి భక్తిత్వాగే ప్రప త్తైరపి త్యాగ ప్రసంగం ఎన్నకరుత్తు - ఇని భక్తియోగమ్ విహిత మానాలుమ్ అచార్య పరిగ్రహ మిల్లా మై యాలే స్వరూప విరుద్ధ మెని-రా పడుతై యనువదెత్తునిరసిక్కి-రాన్ - విహితశ్లే యాకిలు మిత్త్యాదినా- శ్లాఘ్య రానేతి . కతిపయ శిష్య పరిగ్రహ పరిగ్రహ శిష్యుపాత జ్ఞిత్ సర్వ సమృత శిష్య పరిగ్రహ మె న్న పడి - సర్వేతి - కతిపయ శిష్య పరిగ్రహ ననుష్ఠా రేయతా నియామక మాకిల్ ప్రపత్తై రస్యను పాదే య తా ప్రసంగం ఎన్నకరుత్తు-ఇనిభ క్త్యనుపా(దే) యత్సవాదమకలికాల త్తిలధికారిదౌలభ్యత్వాలే అనుపాయత్వ

సా-ప్ర— శిష్యపరిగ్రహాభావాత్ స్వరూపవిరుద్ధత్వమాశంక్యపరహరతి-విహితశ్లే యాకిలుమిత్త్యాదినా-గురుపరి గ్రహమేవ దశకయతి . ఇబ్బు తన్నెనను ఇత్వాదినా . అచార్యవగ్ ప్రధాన నాథ ము ని శతకొప నమస్యా ప్రతిపాదక శ్లోకయో ముఖ్యే యామునాచార్యైః పరాశరనమస్యాప్రతిపాదకశ్లోకొక్తై స్సందంశసి

సా-వి— శిష్యపరిగ్రహానాస్తితిపక్షమాక్షిప్యపరిహరతి-విహితశ్లే యాకిలుమిత్త్యాదినా-నిరూపక వాక్యమస్తు, పండి తోక్తినిభవతి - అల్లాతపోతన్నో, సర్వాచార్య పరిగృహీతత్వాభావే సత్యేవ నకిం - కట్టిక్కలావతు, నిర సనం - యామునాచార్య ద్భిమత తయా పూర్వాచార్యై నాభిమత పరాశరాది శిష్యపరిగృహీత త్వా

సా - సం — భక్తి నివృత్తి ప్రతిబంధక పాతక పరిమేవ . భక్తినివృత్తి ప్రతిబంధకానామనాది కాల సంఘటనాం పాతకానా మానంత్యా త్తన్నివతక కృత్య, చాంద్రాయణ, కూశ్మాణ్డ, వైశ్వానర, వ్రాతపతి, పవిత్రేష్టి, త్రిపుదగ్నిహో మాదికా నృతు మశక్తరి పాతకైరపిభేతశ్చే ద్విముక్త చాంద్రా యతాది సమారంభ స్తత్సావే తమేవ శరణం వ్రజేతిహి ప్రకరణాను గుణ స్మదధాని - న.త్వ ద భి మ తః - ఇదం సర్వమభి ప్రేత్య ప్రమాణ మిల్లై ఇత్పుక్తమ్ - అథ ఏకాదశ ద్వాదశ హేతోర్విరపి సాధ్య సా ధకతా ప్రకారం పరరీత్యా అనూద్య స్వరూప సిద్ధ్యా దూషయతి - విహితశ్లే యాకిలు మిత్త్యాదినా - అ స్వగ్యమితివచన మతిథి సత్కారా దిభు గవా లంభనాది విషయం -

మూ— ఇప్పడియు గాంతరశ్శిల్ ఇవైధమన్యకా నాలుమకలియుగ త్రిలియథోక్తమానపరమాత్మోపాసనాదిక శుక్కు అధికారికల్ దులభరాకైయాలే ఇవై యికాలత్తుక్కు పొరుస్తుమవైయన్టు. ఆకైయాలేయన్తో “కలౌసంకీర్త్య కేశవమ్, ఎన్నమ్ “కలేదోష నిధరాజ న్న స్తి హ్యేకోమహాగుణః | కీతనా దేవ కృష్ణస్య ముక్తబంధరిపరంబ్రజేత్, ఎన్టుమ్ శోల్లకరతు ఎన్నవు మొణ్ణాతు - “కలౌకృతయుగం తస్య కలిస్తస్య కృతేయుగే | యస్యచేతసి గోవిందో హృదయే యస్యనాచ్యుతః, ఎన్నిరపడియేఇకాలత్తిలు మ్మడపాసనాదికశుక్కుఅధికారికల్ స్వయంప్రయోజనయోగనిష్ఠ రానపూర్వచార్యరీకల్ పోలేసంభావితరిరే-

సా-ది— విరుద్ధత్వమిల్లావిడిలుమ్కలియుగ త్రిలిభక్త్యాగికశుక్కు అధికారికల్ కీడైయామైయల్ ఇతుక్కుక్కు లియుగ త్రిలి మోక్షోపాయత్వ మిల్లెయెన్టుమ్ శంకైయెయనువదిత్తు ప్పరి శూరిక్కిరార్ - ఇప్పడియుగాం తరెత్వాది - కీతనా దేవ ఎన్టువ భారణత్తాల్ భక్త్యధికారి దౌలభ్య మెన్టు శంకాభిప్రాయమ్ - కలి యు గత్తిలుమ్ భక్త్యధికారికల్ స్వయంప్రయోజన యోగనిష్ఠరాన శ్రీనాథ మునిప్రభృతికల్ పోలే సంభావిత రే నిర్-రార్ - కలౌకృతయుగమిత్వాదియాల్-యస్యచేతసిగోవింద తస్య కలౌకృతయుగ మెన్టుత్తాల్ కలియుగ త్తిలుమ్

సా-స్వా— తాత్పర్యక మిన్నిర పక్షత్తై అనువదిత్తు నిరసి క్కిరార్ - ఇప్పడి ఇతి - భక్తిక్కుకాలవిశేష త్రిలి అనుపాయ తామాం ప్రమాణము ముపన్యసికీరార్ . ఆకైయాలేయిరే ఇతి - కీతనా దేవ ఎన్ని- న వవభారణ త్తాల్ భక్త్య మపాయత్వమసిద్ధమెన్టుకరుత్తు-అధికారిదౌలభ్యత్తాల్ ఇకాల త్రిలిభక్తియోగ మనుపాదేయమో ? ప్రమాణస్వరస్యత్తాల్ యో? ఎన్టువికల్పితుఆద్యపక్షత్తై నిరసికీరార్ - కలౌవితి -

సా-ప్ర— న్యాయాత్ “అల్పంవాగురువాయస్యశ్రుతస్యోప కరౌతియః | తమపీహ గుతుంవిద్యా చ్చుక్రిో పక్రియ యాతయే, త్యక్త ప్రకారేణ శ్రీవిష్ణుపురాణ నిరూపణ పూర్వక మథకపంచక జ్ఞానేనాజ్ఞాన ని వతకత్వేన “గుశబ్ద స్మృంధ కారశ్చా ద్రుశబ్ద స్మన్నిరౌధక, ఇత్యుక్త గురుశబ్ద ప్రవృత్తి నిమిత్త సద్భావాత్ “పద్యమంగులి విచ్ఛేద ఉరౌవిన్య స్తమక్షరమ్ | తన్నాను కరణం చేతి దాస్య మేత చ్చతుర్వి ధ, మిత్యుక్త దాస్యస్య యామునా చాయైకం పరాశర విషయ పద్యకరణేనాను మతత్వాచ్చ పరా శర స్యాపి పూర్వాచార్యత్వ మితి భావః . ప్యాస వాల్మీక్యాయ ఆది శబ్దార్థః - నను కలియుగే ఉపాస నాధికారిణౌ సంభావిత త్వాభిప్రాయేణకేల “కలౌ సంకీర్త్య కేశవ, మిత్యా ద్యుచ్యతే - అతః కా లా వచ్చిన్నాత్మ స్వరూప విరుద్ధత్వ మేవేత్యా శంక్య అస్మిక్ కాల చీవ భక్తియోగానుష్ఠాత్మ త్వేనప్రసిద్ధనాథ ముని కురకేశ్వరాది ప్రదశన పూర్వక షధికారి సంభవం ప్రదశయ న్నధికార్య భావా వగమ మా ప్రే ణా స్వరూప విరుద్ధత్వే సంకీర్తన వ్యతిరిక్త ప్రపదన ద్వయోచ్ఛారణయో రప్యధికార్య భావస్యవాచనికత యా స్వరూప విరుద్ధత్వ ప్రసంగ మప్యహ . ఇప్పడియుగాంతరశ్శ శిలిత్వాదినా. ఏవంతహ్యోపమతమానాం

సా-వి— శ్శవశిష్టాపరిగ్రహానా స్తీతిభావః-ఏతద్ద్యుగేతదధికార్యభావాత్స్వరూపవిరుద్ధత్వ మిత్యాశ్చ ప్యపరి శూరితి - ఇప్పడి యుగాంత రేతి - పొరుస్తు మవై యన్టు, అను గుడౌ నభవంతి - అస్మిక్ యుగేపి పూర్వాచార్య భక్తిసార, పరాంకుశ, నాథాదివ నృహషయోధికారిణస్సంభవం త్వేవేతి పరిహార మాహ- కలౌకృతయుగమితి - యస్య చేతసి గోవిందః తస్య కలౌకృతయుగం గోవింద భజనవతాం కలిప్రయుక్తచి త్త చాంచల్నాదికం నభవతి- కింతు “భూయకృతే యజ్ఞ యజ్ఞై, రిత్తుక్తకృతయుగప్రయుక్తభూన -

మూ— ఇ (అ)జ్ఞసల్లాతపోతు సంకీర్తన వ్యతిరిక్తైయాన ప్రపత్తిక్కుమ్ ,, కింను తస్యచ మం త్రస్య కమణః కమలాసన | నలభ్యతేధి కారీవా శ్రోతు కామోపి వానరః,, ఇత్యాదికళిఱ్ఱడియే మహావిశ్వాసాది యుక్తరాన అధికారికళే తేట్టమాకైయాతే అప్పిడత్తిలుమ్ ఇప్రసంగమ్ వరుమ్ - ఆనపిన్సు ఉపాసనాది క శుక్కు వేరొరు విరోధ మిల్లా మైయాత్ యథాశాస్త్రమ్ ఆతురాది కశుక్కు అవగాహనాదికళే పోలేఇవై ,,అకించనో నన్యగతిః,,ఎన్దిరుక్కుమ్ అధికారిక్కు స్వాధికారవిరుద్ధజ్ఞ శేన్న ప్రాప్తమ్ -

సా-దీ— భగవద్భ్యాయికశుణ్డాకైయాత్ అధికారి దౌలభ్య మిల్లై యెన్దు కరుత్తు - అన్యథా కీ తక నాదేవేశ్యవధారణత్తాల్ ప్రపత్తియిలు మధికారి దౌలభ్య ప్రసంగమ్ వరుమెనిరార్ - ఇజ్ఞసల్లాత పో తె న్దు తుడజ్జి- ప్రమాణాంతరావిరుద్ధ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తై క్కాట్టుకిరార్ - ఆనపిన్సిత్వాది - ఆతురాదికశు క్కు అవగాహనాదికళేప్పడి స్వాధికార విరుద్ధజ్ఞలే అప్పడియే యెన్నై. నను స్వరూపవిరోధ మరియామ త్ భక్త్యాదియిల్ ప్రవృత్తిక్కుమ్ మూఢరైక్కురిత్తు నరస్య బుద్ధిదౌబత్వాదెన్నతే?ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్-

సా-స్వా—ద్వితీయ పక్షత్తై ప్రతిక్షే పిక్కి రార్ . అజ్ఞసల్లాత పోతితి - అజ్ఞ సల్లాతపోతు, వచనాపాత స్వారస్యతాతే ఉపాయ మల్లాత పోతెన్న్పడి - సంకీర్తన వ్యతిరిక్త ప్రపత్తి క్కతి - అవధారణ బలాదేవ ప్రపత్తై రస్యను పాయత్వం ప్రసంగిక్కు మెన్న్పడి . భక్తివ దధికారి దౌలభ్య భావే ప్రపత్తి క్కునుపా యత్వ ప్రసంగ మేక్కినే? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్-కిన్సితి-తేట్టమితి-లఘూపాయత్తుక్కు-అధికారిదౌలభ్య ముణ్డో ? ఎన్న మహా విశ్వాసా దీతి - తేట్ట మాకైయాత్, దులభ మాకైయాతే యెన్న్పడి - ప్రసక్త మ్ వరుమితి - ప్రపత్తిక్కు మనుపాయత్వ ప్రసంగమ్ వరుమెన్న్పడి - ఇ నవచనత్తుక్కు అధికారి దౌలభ్య భిదాన ముఖేన ప్రపత్తి ప్రశంసైయిలే తాత్పర్య మెన్న్పిల్ ,, కీర్తనా దేవ కృష్ణస్య ,, త్యాదికశుక్కుమ్ కీ తకన ప్రశంసై యిల్ తాత్పర్యమెన్న్దు కొళ్ళలా మెన్న్దుకరుత్తు - ఇప్పడి యాకిత్ భక్తియోగమ్ విరుద్ధమెని ర వాప్త వాక్యత్తుక్కు గతి ఎతు ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆనపిన్సితి . ఆనపిన్సు, ఉక్తప్రకారెణ భక్తిక్కు-విరుద్ధత్వమకూడాతపిన్సు-ఇప్పడిభక్తిక్కు మోక్షోపాయత్వ ముగ్డా కిత్ ,,నరస్యబుద్ధిదౌబత్వా

సా-ప్ర— భక్తై స్వరూప విరుద్ధత్వంవదతాంకోభిప్రాయఇత్యత్రయథాఅవగాహనమాతుర స్వరూపవిరుద్ధం తథా బద్ధానాం కమణ పరతంత్రత్వా త్వతో భగవ త్పరతంత్ర త్వాచ్చ కమాను గుణ్యేన భగ వతా కేసాంచి భృక్త్యా దావశక్త్యాదే ర్విశంబాక్ష మత్వస్యవా సంపాది తత్వేన తద్విశిష్ట స్వరూప విరుద్ధ త్వా భిప్రాయేణ తథోక్తి రిత్యాహ - ఆనపిన్సి త్యాదినా . ననుభగవచ్ఛాస్తే?ఉపాయాంతర ప్రవృత్తేబుద్ధి

సా-వి— సిద్ధ్యత్యైవేతి కలావపి భ్యాయిన సంభవంతితి భావః-అధికారికళే, అధికారిణాం- తేట్టమాకై యాతే, దులభతమా - అప్పిడత్తిల్, ప్రపత్తి విషయేపి . అతిప్రసంగమ్వరుమ్, అ యోగ్య త్వ ప్రసంగ స్సాన్యిల్ - అత ఉపాసనం స్వరూపవిరుద్ధం నభవతి - కిం తహ్యకించనస్య స్వాధికార విరుద్ధ మితి నిగమ యతి . ఆనపిన్సి త్యాదినా - నను ప్రపత్తై రశక్త్యాధికారికత్వే మంత్ర స్నానాదివదనుకల్పతయాఅముఖ్యతయా

సా-సం—యది కేనాపి ప్రకారెణనస్వరూపవిరుద్ధాభక్తిస్మహిణ భవా దృశైరపి పరిగ్రాహ్య స్యాదిత్యత్రా హ - ఆన పిన్సితి . స్వాధికారెతి . నస్వరూపేణ విరోధః- కింతు స్వగతా కించన్యే నైవేతి భావః -

మూ. ఇవ్వధికారమోధమరియా తేఉపాసనాదికలితేప్రప ర్తిక్కుమవ నైప్పత్త, నరస్యబుద్ధిదౌబళ్యాదుపాయాం
తరమివ్యతే,, ఎన్నతు. ఆకైయాత్ ఇవ్వపాసనాదికళుమ్ ఆధికార్యంతరత్తుక్కు యథాధికారమ్ అను గుణ్యశో -

సా. దీ - ఇవ్వధికారే త్యాది. భక్త్యాదికళుమ్ యథాధికార మను గుణ్యశో లెనిగిరార్. ఆకైయాలివ్వపాసనేత్యా
ది. ఇప్పడి స్వరూపావిరుద్ధస్య మిరణ్ణుక్కుమ్ తుల్య మాకిలుమ్ భక్త్యపేక్షయాప్రపత్తిశ్రేష్ఠ త మై యె న్తు

సా. స్వా - దుపాయాంతరమివ్యతే,, ఎన్న అనుపాయశ్వమ్ శోత్తులు కిరతు విరోధి యాతో? బుద్ధి దౌ
బళ్య కృత ముపాయాంతరా వలంబనమ్ తత్వ బుద్ధి కృత మన్నెన్ను వచనత్తిలే తోత్తవిత్తయో? ఎన్న వ
రుళి చెప్పే కిరార్ - ఇవ్వధికార మోధ మితి. అధికార విరోధ నైరియా మైయే బుద్ధిదౌబళ్య మెనుక
రుత్తు - ఇప్పడి భక్తియోగ మోరధి కారిక్కు. స్వాధికార విరుద్ధ మాకిత్ సర్వాధికార విరుద్ధమాకాతో? ఎ
న్నప్రపత్తి యుమోరధికారిక్కు. స్వాధికార విరుద్ధై యాకైయాతే సర్వాధికార విరుద్ధై యాక ప్రసంగి
క్కు మెన్ను ప్రతిబంధి గభామాక ఉపసంహరిక్కిరార్ - ఆకైయాలితి - ఇప్పడి భక్తియోగమ్ సమథాధి
కారి విషయత్తిలే ఉపాయమాకిత్ సామర్థ్య మిల్లాతవక్ ప్రపత్తియై పుణ్ణవెన్ను ఫలిక్కైయాతే ప్రపత్తి
గౌణోపాయ మాకైయాతే తన్ని వ్యనై శేయేతవేళవియ నెన్నుమ్, కృతకృత్యనెన్నుమ్, అనప్తితక్రతు శత నె
న్నుమ్, శోత్తులై కూడుమో? కించ స్తుతియానాలుమ్ ముఖ్యోపాయ నిష్ఠనై యన్నోస్తుతిక్కైయుచితై?
ఆకైయాతే ప్రపత్తియే ఉపాయమ్ భక్తి ఉపాయమన్నె న్నుఫలియాతోవెన్నతాత్పర్యమరుళి చెప్పే కిరార్ -

సా. ప్ర - దౌబళ్య హేతుకత్వోక్తై బుద్ధిశ్చ భక్తిగతస్వరూపవిరుద్ధత్వా విషయత్వాతి రేకేణదౌబళ్యాసి
ద్ధై. కథమధికార విరుద్ధత్వ ముచ్యత ఇత్యత్ర సర్వేషాం సాధనానాం స్వాధికార జ్ఞాన పూర్వక మేవా న
ప్రైయత్వాత్ “ సకృదేవం ప్రపన్నస్య కృత్యం నైవాన్య దివ్యతే । ఉపాయా పాయ ముక్తస్య వత్కమాన
స్య మధ్యతః । నరస్య బుద్ధి దౌబళ్యా దుపాయాంతర మివ్యత,, ఇత్యత్ర పూర్వాభోదిత మధ్యమనిష్ఠా
రూపస్య స్వకీయ భక్త్యధి కారా భావస్యా జ్ఞానమేవ బుద్ధి దౌబళ్య శబ్ద వివక్షిత మితి నభక్తై స్వ
రూప విరుద్ధత్వం తత్ర వివక్షిత మిత్త్యభిప్రాయేణాహ - ఇవ్వధి కారే త్యాదినా - ఏవ మధి కార విశేష
మాత్ర విరుద్ధతయా చేతన స్వరూప విరుద్ధత్వా నుపపత్తే స్వరూపానురూప ఏవ భక్తియోగ ఇత్యాహ -
ఆకైయా లిత్యాదినా - ఉపాసనా దీతి - కషాయోగాది రాది శబ్దార్థః, ఏవం భక్తియోగస్యాపిస్వ
రూపాను రూపత్వే తత్రాశక్తార్థమేవ ప్రపత్తై ర్విహితత్వేచ ముఖ్యస్నానా శక్తా థాతయా విహిత మం
త్ర స్నానాదివ దనుకల్ప తయా అముఖ్యత్వ ప్రసంగాద్భక్తి ఆధిక్య వ్యపచేశో నోపపద్యత ఇత్యత్ర భక్తై
ర్యథా ధమాంతరేభ్యో విషయాధిక్యాత్ఫలాధిక్యాచ్చాధిక్యంతథాప్రపత్తైరపి సుకరత్వా దినాభక్తితో
ధిక త్వమితి వదక్ ప్రథమమాధిక్యస్య ప్రామాణికత్వమాహ -

సా. వి - భక్తి తఉత్కృష్టప్రతిపాదనంనోపపద్యత ఇత్యత్ర సుకర త్యాదినా ఆధిక్యం వదక్ తత్రాధిక్య స్య

సా. సం - త్రయోదశ హేతుం నరస్యేతి వచనాన్యథా సభ్యుప పాదనేన సకించనే తద్దేతో స్వరూపా
సీధ్యా పరిహరతి - ఇవ్వధి కారేతి - బుద్ధిదౌబళ్యం, మహా విశ్వాహ మాంద్యం - అధికార్యంతర త్తు క్కు
మిత్తు క్కిరకించనస్యాపి ఫలభక్తి సంభవాభి ప్రాయేణ

నూ — అవత్తుకుగా సామధ్యమిల్లా మైయాలతల్ విశంబకు మనల్లా మైయాలతల్ ఇవ ప్రపత్తియై స్వతంత్రోపాయమాక పృథ్వి నవనై శెయ్త వేళువియక ఎన్నుమ్, కృతకృత్య నెన్నుమ్, అనుష్ఠిత క్రతు శత నెన్నుమ్, ఇవనుకుగా మరణాంతమాక నడక్కిర వ్యాపారక్కులై అవభృథ పర్యంత కతవ్య క్రియా కలాపజ్ఞతాక స్తుతిత్తుమ్, క్రత్వంత రాసుసానమ్ పణ్ణిర వనుకుగా మేలుళ్ళ నిత్య నైమిత్తికక్కుల్ పోలే ఇవనుకుగా స్వతంత్ర విధియా లేవ తాశ్రమాది ధర్మజుల్ నడవానిర్క చెయ్తేయుమ్, అనుష్ఠితాత్మ యాగఫలై పృత కతవ్యాంతర నిరపేక్షనాకవుమ్ ఆట్రువార్క కళుమ్, మహర్షి కళుమ్, భగవ చ్ఛాస్త్రజ్ఞుమ్, వేదజ్ఞుమ్, ఘోషియానిన్తన-

సా-దీ — శోల్ లుకైక్కాక ప్రపత్తి తు-వత్తిల్. ప్రమాణజు-త్తెదశి-ప్పిక్కిరాద్. అవత్తుకుగా సామధ్యమిత్తాదియాల్. శెయ్త వేళువియక, సాధ్యమస్థిత సవయజ్ఞర్.

సా - స్వా — ఇవత్తుక్కితి - శెయ్త వేళువియ నిత్యాది కళుకుగా ప్రపత్తి స్తుతియిలుమ్ ప్రపత్తి నైర పేత్తుత్తిలుమ్ తాత్పర్య మొట్టియ భక్త్యనుపాయలే యిలే తాత్పర్య మిత్తొయెన్తుకరుత్తు. ఆట్రువార్క కళుమితి. శెయ్త వేళు వియనిత్యాది ఆట్రువార్ కళుడైయ వుక్కిరి - కృతకృత్య ఇత్యాసోక్తిరి - అనుష్ఠిత క్రతు శత ఇత్యాది భగవచ్ఛాస్త్రమ్ - మరణాంతే త్యాది శ్రుత్యధర్మ కథన మెన్తుకరుత్తు. ఇప్పటి ప్రపత్తి నిష్ఠ స్తుతియెన్తు శొన్నతు కూడుమో? భక్తి ప్రపత్తిక భిరణ్ దుమ్ మోక్ష సాధన తయా విహిత త్యావి శేషేణ తుల్యమాయరుక్క అన్యతర స్తుతికూడుమో? ప్రతుతముఖ్యభక్తి నిష్ఠస్తుతియేడచితైయనో?

సా-ప్ర — అవత్తుక్కిత్యాదినా - శెయ్త వేళువియక, అనుష్ఠిత యాగః - అనేన “ సర్వేవేదాస్స ర్వవిద్యాస్స శాస్త్రాస్స ర్వేయజ్ఞా సర్వ ఇజ్యచ్ఛక్ష్మః - విదుః కృష్ణం బ్రాహ్మణా సత్త్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞా స్సమాప్తాః, ఇత్యాది ర్వివక్షితః. కృతకృత్య నెన్తు మిత్యనేన “ అనేనైవ తు మంత్రేణ స్వాత్మానం మయినిక్షిపేత్ | మయినిక్షిప్త కతవ్యః కృతకృత్యో భవిష్యతి, త్యేత ద్వివక్షితం “ అనుష్ఠిత క్రతుశతో భవత్యేవ న సంశయ, ఇత్యాది వివక్షితమ్. ఇవనుకుగా మరణాంత మిత్త్యాదినా “ తస్యైవం విదుషో యజ్ఞ స్యాత్మా, ఇత్యనువాకా ధో వివక్షితః. అనుష్ఠితాత్మ యాగలై పృత కతవ్యాంతర నిరపేక్షనాకవు మిత్యనేన “ సకృదేవం ప్రవన్నస్య కృత్యం నైవాన్యదివ్యత, ఇత్యాద్యభి ప్రేతమ్ - ఘోషియా నిన్తన, ఉచ్చైర్వదంతీ త్యధః - స్ఫుటం ప్రతిపాద. యంతీతి భావః -

సా-వి — ప్రామాణికత్వమాహ - అవత్తుకుగా సామధ్యమిల్లా మైయాలితి ప్రపత్తియై స్వతంత్రమాక పృథ్వి నవనై, స్వతంత్ర ప్రపత్తినిష్ఠం - శెయ్త వేళువియ నెన్తుమ్, అనుష్ఠిత యాగ ఇతి - “ విదురికృష్ణం బ్రాహ్మణాస్తత్త్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞా స్సమాప్తాః - అనుష్ఠిత క్రతుశతో భవత్యేవ న సంశయ, ఇత్యాది ప్రమాణమనుసంధేయమ్ - ఘోషియానిన్తన, స్ఫుటం వదంతి -

సా-సం — “ శెయ్త వేళువియని, త్యాదో “ విదురికృష్ణం బ్రాహ్మణాస్తత్త్వతోయే తేషాం రాజక సర్వయజ్ఞా స్సమాప్తాః - మయినిక్షిప్త కతవ్యః కృతకృత్యో భవిష్యతి. తస్యైవం విదుష, ఇత్యాది “ యన్మరణం తదవభృథం, ఇత్యాదికం ప్రమాణం - కృతకృత్యస్య కినిత్యాదిభి రిత్యత్రోత్తరమ్ క్రత్వంత రే త్యాది-స్తుతిత్తుమ్. ఘోషియానిన్తన త్యన్వయః -

మూ—ఆకైయాల్, “తపస్విభ్యోధికోయోగీజ్ఞానిభ్యోపిమతోధికః । కర్మిభ్యశ్చాధికోయోగీతస్మాద్యోగీభవా
జునః, ఇత్యాదికళాతే ప్రవృత్తి ధర్మజ్ఞశ్చ రాకాట్టిల్ నివృత్తి ధర్మజ్ఞశ్చ శ్రేష్ఠజ్ఞ శానా త్పోల పుష్, అవై తన్నిల్ ఆత్మవిషయమాన యోగమ్ శ్రేష్ఠ మానా త్పోల పుష్, ఆత్మ విషయ యోగజ్ఞ శ్చ త్కా
ట్టిత్ “ యోగినా మపి సర్వేషామ్,, ఎన్నిర జ్ఞోకత్తిక్ పడి యే వసు దేవ నందనవిషయ మాన
యోగమ్ శ్రేష్ఠ మానా త్పోల పుష్, పరమాత్మవిషయ విద్యా విశేషజ్ఞశ్చైల్లాత్తి లుమ్ న్యాస నిజేపాది
శబ్దజ్ఞశాలేశోల్లపట్యవిద్యావిశేష మెనుకరత్వ, సకృత్కరతవ్యత్వ, శీఘ్ర ఫలప్రదత్వాదికళాతే శ్రేష్ఠతమమ్ -

సా-దీ— ఆకైయాల్ తపస్విభ్యఇత్యాది- తపస్విభ్యః, ప్రవృత్తి ధర్మకూప భక్తినిష్ఠరేకాట్టిలు మె
నైస్- ప్రవృత్తిరూప జ్ఞాననిష్ఠరే కాట్టిలుమ్ ప్రవృత్తిధర్మకూప కర్మయోగ నిష్ఠరిలుమ్ కాట్టిలుమ్ యో
గీనివృత్తిధర్మకూప రూపయోగవా సధికక్ - ఆకైయాల్ ని వృత్తిధర్మకూప యోగీ భ వేతి జ్ఞో క త్త క్క
థమ్ - శ్రేష్ఠతమమ్ - ఆది శ బ్ద త్తాల్ చూయః ప్రా ర బ్ధ హం తృ త్వ ముమ్ సం గ్రహీ త పి

సా-స్వా — ఇత రాగ్గానైర పేక్ష్య రూపాధిక్య యుక్త తయా ప్రపత్తే సన్నిష్ఠ స్తుతి ఉచితై యైన్దిత్ స్వ
స్వాంగ వ్యతిరిక్త నైరపేక్ష్యమ్ సర్వ సాధారణ మనోక్తిః ప్రపత్తి స్తుత్యా ప్రపత్త్యాధిక్యం సిద్ధమైన్దిత్ ప్ర
పత్తి నిష్ఠ స్తుతి యోగీని ప్రపత్తి స్తుతి యిత్ తైయే? ఎన్న సదృష్ట్యాంత మాక ప్రపత్త్యాధి క్యత్వై సమ
ధికారి రార్ - ఆకైయాలితి - ఆకైయాల్, ప్రపత్తి నిష్ఠనై స్తుతి కైయాతే - తపస్విభ్య ఇత్యాది . క
వల తపసా, ఆత్మజ్ఞాన వ్యతిరిక్త జ్ఞానేన కేవలాశ్వ మేధాది నాయః పురుషార్థ సాన్న్యతే శ్చేభ్యో యి
శయిత పురుషార్థత్వా దాత్మయోగీ అధికః . యథావా “ యోగినామపి సర్వేషామ్,, మితి . పంచమ్య
ధేషష్ఠీ - యోగిభ్యః సర్వభూత స్థిత మిత్యాద్యుక్త చతుర్విధ యోగిభ్యః - సర్వేభ్యోపి తపస్వి ప్ర
భృతిభ్యోపిమాం శ్రద్ధా వాక్ సకయో భజతే సయుక్త తమః - శ్రేష్ఠతమ ఇత్యథా శ్రయణేన వసుదేవ
నందన విషయ యోగీ శ్రేష్ఠః - తద్వ దైన్యపడి - ఉక్త స్థల జ్ఞలితే విశిష్ట పురుష స్తుతా వపి విశేషణీభూత
యోగాదే రాధిక్యం తద్వత్ప్రకృతేపి ప్రపత్త్యాధిక్య మెన్దు కరుణ - ధృష్ట్యాంతజ్ఞలితే అతిశయిత ఫలజన
క తయా ఆధిక్యమ్ కూడినాలుమ్ ప్రపత్తిక్కు భక్త్యపేక్షయా ఆధిక్య మెన్దు నే? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరా
ర్ , సుకరత్వేత్వాది - ఇప్పడి ప్రపన్నాధికారి స్తుతి మాత్రేణ ప్రపత్తికా ధిక్యమ్ శాన్ముతు కూడుమో?

సా-ప్ర—శీఘ్రఫల ప్రదత్వాదీతి సర్వాధికారత్వప్రతిబంధానహాత్వాదిరాదిశబ్దా ధికః- ననుప్రతిస్థస్యాతి
దిక్తశబ్దస్య ఘటాతిరిక్తః పట ఇత్యాదిపిష్టవ భేదోపస్థాపక తయాపి చరితా ధాత్వాన్నియ మేనా ధిక్య

సా-వి—తపస్విభ్యః ప్రవృత్తిరూప ధర్మనిష్ఠేభ్యః - జ్ఞానిభ్యః, ప్రవృత్తిరూప జ్ఞాననిష్ఠేభ్యః - కర్మ
భ్యః, ప్రవృత్తిరూప యోగనిష్ఠేభ్యశ్చ - యోగీ, నివృత్తిధర్మనిష్ఠోధిక ఇత్యధః.

సా-సం— ఆకైయాల్, స్వతంత్ర ప్రపత్తినిష్ఠస్య సర్వస్తుతి విషయత్వాత్ - తపస్విభ్యః, కాయశోషణ మా
త్రపరేభ్యః - యోగీ, జ్ఞానయోగనిష్ఠః- యద్యా, “అశృణోపరమాత్మాయంప్రత్య గాత్తాత థేదృశః । తత్సం
బంధాను సంధాన మీతియోగఃప్రకీర్తితః, ఇత్యుక్తయోగ నిష్ఠః. సేవజ్ఞానిభ్యఇత్యనేన గృహ్యతే. అభిమ
తిః సేవమపురుషారాధనరూపకర్మయోగనిష్ఠః సేవ ధర్మిభ్యఇతి గృహ్యతే. యోగీ, భక్తియోగ వాక్.

మూ— న్యాయవిద్యయి లేక తొక్కిరించునవివర్ణకలై, తేమింతు తపసాం న్యాయ మతిరిక్తం తపశ్శ్రుతిమ్ | సత్కర్మనిరతా శుద్ధా సాంఖ్యయోగ విదస్తథా | నాహంతి శరణస్థస్య కలాంకోటి తమ మపి, ఎన్దు భగవచ్చాస్త్రమ్ ఉపబృహిత్తతు -

సా-దీ— “తస్మాన్మనసమేషా, మెన్దు శ్రుత్తుక్త మాన వివర్ణకలై భగవచ్చాస్త్ర ము ము పబృహిత్త తేని-రార్ - న్యాయవిద్యయిలిత్యాది - తేమింతు తపసాం, సత్సంతపోదమాది రూప తప సుకృశిల్ నమవే ప్రపత్తి రతిరిక్త తపస్సెన్దు శ్రవిక్-పుట్టతు - న్యాయమెన్దు సపుంసకత్వ మాష కామ్ - సత్కర్మేత్యాది - శుద్ధాస్సత్కర్మ నిరతాః, నివృత్తిరూప కర్మయోగనిష్ఠాః - శుద్ధాసాంఖ్యవిదః, ని వృత్తిరూప జ్ఞానయోగ నిష్ఠుమ్ - శుద్ధయోగవిదః, శుద్ధభక్తియోగనిష్ఠుమ్. నాహంతి, ప్రపత్తియినుడైయ

సా-స్వా— ఆధిక్యకణ్ఠాక్తి యిల్లావిట్టాల్ సుతిఅన్యధాప్రపన్నై యనో? “తస్మాన్మనసమేషాంత పసామతిరిక్తమాహుః, ఎన్దుఆధిక్యమ్ కణ్ఠాక్త మెన్దులిఅజ్ఞుశోన్నవాధిక్యమ్ ప్రాకరణిక తపోద మాద్యవధి క మాకైయాలే భక్త్యపేక్షయా ఆధిక్యమ్ కూడుమో? ఎన్న వరుళి చైయేకిరార్ - న్యాయ విద్యై యితే ఇతి - తేషామితి - తేషాంతపసాం, పూర్వాను వాకోక్త న్యాయ పర్యంతానాం తపసా మృద్యే - న్యాయం- ప్రథమాథే ద్వితీయా - విభక్తి వ్యత్యయశ్చందసః - లింగ వ్యత్యయోవా - న్యాయాఖ్యంతపః- అతిరిక్తమ్, అతిశయితం - శ్రుతం, శ్రుతి ప్రతి పాదిత మెన్దుపడి - సత్కర్మేతి . సత్కర్మ నిరతాః - కర్మయోగని స్థాః - సాంఖ్యయోగ విదః, సంఖ్యా బుద్ధిః జ్ఞానయోగనిష్ఠాః. శుద్ధాః, భక్తియోగ నిష్ఠాశ్చ ఎన్దు పడి ఉపబ్ర హ్మణబలత్తాలేభక్తియోగముమ్పూర్వోక్తమానన్యాయాదితపస్సన్వంతగత మెన్దుకరుత్తు- ఆనాలుముముఖ్యమాన

సా-ప్ర— బోధకత్వా సిద్ధి రిత్త్యాశంకోపబ్రహ్మణానుగుణ్యై దత్రాధిక్య పరత్వ మేవేత్యాహ- న్యాయవిద్యై యితే ఇత్యాదినా . “ సత్కర్మ నిరతా , ఇతి శ్లోకస్య “ తస్మాన్మనస మేషాంతపసా మతిరిక్తమా హుః , రిత్యే తదుప బ్రహ్మణత్వజ్ఞాపనాథం , తేషాంతు తపసా , మిత్యధోపాదన మితి మంతవ్యం-

సా-వి— సత్కర్మ నిరతా ఇతి - శుద్ధాః , నివృత్తి ధర్మ పరాః . సత్కర్మ నిరతాః, కర్మ యోగ వంతః. శుద్ధాః, సాంఖ్యయోగ విదః. నివృత్తి రూప జ్ఞానయోగనిష్ఠాః. శుద్ధాః, యోగ వి శా ర దాః - నివృత్తిరూప భక్తియోగనిష్ఠా ఇత్యన్వయం స్వీ కుర్వంతి - వత్తిష్యమాణ సంగత్యథం వృత్తం

సా-సం— ప్రియతమవహీతి భాష్యేణ భక్తస్యాపి ప్రియతమత్వా విశేషేషు కరత్యాదిమాత్రేణ శ్రేష్ఠ తమ త్వోక్తి నప్రా మాణికే త్య తాహ . న్యాయేతి . “ తస్మాన్మనస మే షాంత ప సా మతిరిక్తమాహుః . ఏతద్యైవ హేమనిషదః, మిత్యభిప్రాయేణ కణ్ఠాక్త మానేత్యుక్తమ్. అతిరిక్తం, అ భ్యహితం. స్వాశ్రమోచిత మిదమితి నిత్య నైమిత్తికాది యథాధికారమనుతిష్ఠతాం తతవవమనశ్శుద్ధి మ తాం చతుర్ముఖ లోకప్రాప్తి శ్రవణాలైసత్కర్మ నిరతా శుద్ధా ఇత్యుచ్యంతే - సాంఖ్యం, జ్ఞాన యో గః, తస్యసాంఖ్యత్వంచ చతుర్ముఖతా విలక్షణ పంచ వింశతి తత్త్వ ప్రధానకతయా స్వాత్మ విషయకత్వా త్. తత్సరంశాస్త్రంసాంఖ్యం. యోగశబ్ద ఇహకర్మయోగ భక్తియోగయోగ్రాహకః. అన్యథాశరణ స్థస్యేతిపదస్వరన్యా నపపత్తేః కించ అకించనోహిశరణస్థః. సంచినోభక్త్యాదినిష్ఠః. ననుభక్తావసమభాస్య

సా-సా— అవగాహనాదికళి త సమథాన నల్లా త వసుకు “మానసం విష్ణుచిత్రం,, ఎఱు భగవచ్చింతనలై స్నానమాక విధితాలకు స్నానాంతరగల్ వణ్ణుకిర శద్ధి యుమ్ పణ్ణి పానాంతరగల్లైయుమ్ శమిప్పిత్తు అప్పోతే భగవదనుభవ రసత్తైయు ముణ్ణాకు ముప్పోతే ఉపాసనాదికళి త సమథాన నల్లా త వసుకు ప్రసత్తియై విధితాలుమ్, ఇప్రిపత్తి తాన అవైకొడుకు మ్మథలత్తైయుమ్, అవై తనై యుమ్ కొడుకు వత్తామ్ అకించనన కుర్రారక మాయ్ అవణ్ అపేక్షిత కాలత్తిలే ఫలా వినా బావత్తైయుమ్ ఉడైత్తాయురై యోలే అధిక ప్రభావమాయురుకుమ్-ఇప్పడిఇవ్వు పాయ్ త్తిక్ అధికార త్తిలు మ్మస్వరూప త్తిలుమ్ వరుమ్ కలక్కల్ల భే శమిప్పిత్తోమ్- ఇనిమేత్ పరికరగళి త వరుమ్ వ్యామోహమ్ శమిప్పిక్కిరొమ్-

సా-దీ— వధిక ప్రభావత్తై సదృష్టానమాక ఉపపాదిక్కిరార్ - అవగాహనాదికళి త త్యాది - ఉపాసనాది యెఱు అరిశబ్దత్తాల్ ఉపాయవిరోధి నివతానలై చ్చిల్లిత్తు. విరోధి నివతానా సమథాన నుకు విరోధియైపోక్కి భక్త్యాద్యుపాయత్తై కొడుకు మెన్టపడి - ఇత్తాల్ “సుదుష్కరేణ శోచేద్దరి,, ఎనిరసడియే సర్వఫలప్రదత్తిమ్ శోలిత్తు - అకించననుక్కెన్ట వణ్ణాద్యపేత్తై వేణ్డా వెనిరతు - ఇత్తాల్ సర్వాధికారశ్శోక్కుమ్ శోలిత్తు. ఇవనపేక్షిత కాల త్తిలిత్యాదియాల్ అవిశంబితఫలత్వామోషత్వప్రారబ్ధ నాశక శ్శోక్కుమ్ ముమ్ శోలిత్తు - ఉక్తానువాదపురస్సరమ్ వత్తిష్యమాణ త్తై కాట్టుకిరార్ - ఇప్పడిఇవ్వు పాయ్ త్యాది -

సా-స్వా— ప్రపత్తికు ముఖ్య భక్తి యోగా పేక్షయా న్యత్రా ముఖ్యైత్యంతా పరిదృష్ట మాన వాధి క్యమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - అవగాహనాది కళి త - గౌణమాన సన్నాన త్తుకు ముఖ్య వారుణ స్నానాదాధిక్యమ్ దృష్ట మ్మాయాతే తద్వదేవ ఇక్కు మాధిక్యమ్ కూడుమెన్ట కరుత్తు - ఉపాసనాది కళి త త్యత్రాది శబ్దత్తాల్ ఉపాయ విరోధి పాప నివతానం గ్రహీతమ్ - అవైతనైయు మితి - ఉపాయ విరోధి నివతానా సమథాన నుకు విరోధి నివతాన ద్వారా భక్త్యాద్యుపాయ త్తైయుమ్ కొడుకు మెన్టపడి - అకించనను క్కితి - వణ్ణాద్యపేత్తై వేణ్డా వెన్టపడి - అపేక్షితేతి - భక్త్యనివర్తక ప్రారబ్ధ నివతాన ద్వారా ఎన్టపడి - ఇని పరికర విషయవ్యామోహా శమనమ్ పణ్ణికొడవ రాయ్ అసాంగత్య పరిహారాథమ్ వృత్తానువాద పురస్సరమ్ వత్తిష్యమాణ ప్రతిజ్ఞ పణ్ణుకిరార్ - ఇప్పడిఇతి -

సా-ప్ర— నన్యముఖ్యస్య కథం ముఖ్యాదాధిక్యం? లోకే అముఖ్యముఖ్యాన్ని కష్టం నైవదశానా దిత్యత్రలోకే తథాత్వేపికేవలవాచ నికాథేషువచనాదేవాధావ్యవస్థే త్యనుకల్పఘాతమాన సన్నానస్య “మానసం ప్రవరం స్నానం సర్వేశం సంతిసూరయ,, ఇత్వాదిష్వవగతం ముఖ్యావ గాహనాచ్చై గ్రిప్యం సోపపత్తికం ప్రదశాయక్ భరన్యాసస్యాపి భక్తి తత్త్వై గ్రిప్య ముపపాదయతి . అవగాహనాది కళి త్యాదినా - భక్తి సాధ్యస్య కృత్సస్యాపి సాధకత్వా ద్భక్తైరపి సాధకత్వా ద్భక్తి సాధ్య ప్రారబ్ధ భంగస్యాపి సాధకత్వాచ్చ భక్తి తత్త్వై గ్రిప్య ముపపన్నమిత్యథా. ఏవం ప్రపత్తిస్వరూప విషయవ్యామోహానివృత్తి ప్రకార ముక్త్యావృత్తాను కీతాన పురస్సరం వత్తిష్యమాణ ప్రతిజ్ఞావ్యాజేన వృత్తవత్తిష్యమాణయోస్సంగతిమాహ-ఇప్పడిఇవ్వు పాయ్ త్తిలిత్యాదినా-

సా-వి— కీతాయక్ పరికర విషయ శంకా పరిహరం ప్రతిజానీతే - ఇప్పడిత్యాదినా.

సా-సం— ప్రాప్తాప్రపత్తిః కథమేవమధిక ప్రభావేత్యత్ర మానసన్నాన దృష్టాంతేన స్వాపేక్షిత కాల ఏవాస్యాఫలావినా భావా చ్చాధిక ప్రభావతా మేవదృఢయతి. అవగాహనాదికళి త్యాదినా.

మూ— ఇప్పుడాయత్తుకు ఆను కూల్చి సంకల్పాది కల్లే జే యిమో ? ఆ తోక వా యు ది వాచ్చపడి,, ఎట్టుమ్ “మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథంచన | దోషోద్యమి తస్యస్యాత్”, ఎట్టుమ్ “యదివారావణ స్వయమ్”, ఎట్టుమ్ శోల్లుకిర రిపూణామపి వత్సలనాన శరణ్యై శరణాగత నుడైయ దోషజ్ఞతైప్పారుమో ? అనాలోచిత విశేషాశేష లోకశరణ్య ఎట్టున్నో పూర్వోకల్లే పాశురమ్-ఆకైయా ల్లివై సంభావిత స్వభావజ్ఞతా మిత్తనైయన్నో? ఎట్టు శిలర్ శాల్లువర్కల్లే - ఇతుక్కు ప్ర పత్తుత్తర కా లత్తిల్ ఆనుకూల్పాదికల్లే అను వతియా తొట్టియిలుమ్ ప్రతిసమాధానమ్ పిరన్దు ప్రపత్తి ఖలముమ్ కుత్తై వత్తిరుక్కు మెన్దై-యిలే తాత్పర్యమ్ కొళ్ళలామ్-

సా-దీ— పరికర విషయత్తిల్ వరుమ్ శంకైయైక్కాట్టుకిరార్ - ఇప్పు పాయత్తుక్కి త్యాది యాత్ - దోష మున్దాకిలుమ్ అంగీకరిక్కు మవక్ పక్కత్ ప్రపత్తిక్కు అనుకూలా నాచరణ ప్రతికూలాచరణ రూ ప దోషజ్ఞశుడైయ వజ్జనత్తై సంకల్పిక్కు వేణ్ణా వేణ్ణు శంకా వాక్యాథమ్ - ఇతుక్కిత్యాది - ఇన్నడిశా ల్లుమనర్కశుక్కు ప్రపత్తుత్తరకాల మానుకూల్పా ద్యమవతానమ్ నాజ్జమ్ - ఆకైయాల్ దోషమున్దాకి లుమ్ తత్పరిహార మవశ్య మున్దామ్ - ఆకైయాల్ ప్రపత్తి ఖలత్తుక్కు ప్రచ్యుతియిల్లైయెన్దు మిన్దథత్తిలే

సా-స్వా— పరికరవిషయ త్తిల్ శంకైయైక్కాట్టుకిరార్ - ఇప్పు పాయత్తుక్కితి- దోషజ్ఞతై ఇతి-దోషాదశియా కైయాలే అనుకూల్ప పరిత్యాగముమ్ ప్రాతి కూల్పా చరణ ముమ్ దోషమల్లా మేయాలే అనుకూల్ప సంక ల్పా ద్యపేక్షై యిల్లై యెన్దపడి- అనాలోచి తేతి - అనుకూల్ప ప్రాతి కూల్పా ద్యాలోచన మన్దిక్కి ఖ ల ప్రదానమ్ పణ్ణుకిర వ ననో వేన్దపడి . ఇవర్కత్తై నిరాకరిక్కు క్కుడవ రాయ్ మిత్ర భావే నేత్యాది కశుక్కుమ్ తన్మూల మాన ఇప్పుక్కిక్కుమ్ తాత్పర్యమరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇతుక్కితి - అనుకూల్పాద్యం గాపేక్షై యిల్లైయెన్దిర వుక్కికొన్దపడి. ప్రపత్తుత్తరేతి-ప్రపత్త్యనుష్ఠాన కాల త్తిలుమ్ అంగాపేక్షై

సా-ప్ర — అంగానాం స్వరూపేణ జ్ఞానస్యా పురుషార్థత్వా దంగ త్వేన నిరూ పణస్య పురు షార్థా పర్యవసాయి వోంగి నిరూపణా ధీనత్వా త్తదానంతర్య మితిభావకి - తత్రాను కూల్ప సంకల్పాదీనాం సం భావిత స్వభావత్వ ముపపాదన పూర్వక మనువద న్నుపపాదక ప్రమాణ వగన్య తదంగత్వే వ్యుప పత్తిం దశయతి-ఇప్పుపాయత్తుక్కిత్యాదినా-స్కోక్తాథా నంగికా రేపరికరవిభాగాధికారో పా త్తబహుప్రమాణ

సా-వి— ప్రపత్తికి పరాపేక్షానా స్తి. అనుకూల్పస్య సంకల్ప ఇత్యాదికంసంభవదభిప్రాయం-నత్యవ శ్యా పేక్ష్యాంగత్వాభిప్రాయ మితి కేషాంచిత్వత్వం దూషయితు మనువదతి. ఇప్పుపాయత్తు క్కితి. దో షోద్యమి త్యనేన అనుకూల్పా చరణా ద్యభావే పీత్యభి ప్రేతం - రావణస్వయమితిప్రాతికూల్పవజ్జనా ద్యభావేపీత్యభిప్రేత మితి తేషామాశయః - తథా తాత్పర్య ప్రమాణ మనాలోచిత విశేషేతి - అయ మను కూలాయ మనసుకూలఇతి విశేషం నాలోచయతీత్యర్థః - తత్పరి హారంవత్తుం మిత్ర భావనేత్యాదే స్తాన్వ ర్యమాహ - ఇతుక్కితి - అను వతియాతొట్టియిలుమ్, పశ్చాదానుకూల్పా దేరనువృత్త్య భావేపి. ప్రతిసమా ధానమ్ పిరన్దు, తద్దోషపరిహారపూర్వకమనువృత్తింలభ్యా-ప్రపత్తిఫలమ్ కుత్తై, న్యూనతాం - అత్తు, పశ్చాత్త్య ఇరుక్కుమ్, వైకల్యసమాధా నేనఫలంపూర్ణంభవతీత్యర్థః-ఎన్దై-యిలే, ఇతుక్కు. తాత్పర్యమ్ కొళ్ళ లామ్,

సా-సం— ఇతుక్కు, అనా లోచితేతిగద్యస్య.

మూ— ఇక్షనల్లాత పోతు “షడ్విధా శరణాగతిః,, ఎన్టు మ్, “న్యాసరి పంచాంగ సంయుతః,, ఎన్టుమ్ “స్వాంగైరి పందభిరావృతామ్,, ఎన్టుమ్ అంగాంగిక కై విభజి త్తుచ్చిల్లకిర పలప్రమాణజ్ఞశుక్కుమ్ విరుద్ధమ్ - లోక త్తిల్ రత్సుద్రవ్య సమపాణ మర్యాదేక్కుమ్ పొ రున్మా తెన్టుమ్ ఇవ్వంగజ్ఞ శుడైయ సక్య తరణాది ప్రకారజ్ఞశుమ్ మున్నే శొ న్నోమ్ -

సా-దీ— తాత్పర్యమ్-అల్లతుప్రపత్తికాల త్తిలుమ్ అంగా పేక్షైయిల్లైయెన్టుశొల్లుమతన్టు- రత్సు ద్రవ్య సమపాణ వెల్లైయిల్ అనుకూల్య సంకల్పా దికల్ లోకరీత్యాసి వేణు మెన్టు మతువు ముత్తర కాలమ్ తదను వతాన మితుక్కుజ్ఞమన్టుమ్ మున్నే శొన్నో మెనిగ-రార్ - లోక త్తిలిత్యాది - బ్రహ్మస్త్రితుల్యమానవితుక్కు-

సా-స్వా—యిల్లైయెన్టు శొల్ల వాణ్ణా తెన్టుపడి - విపక్ష శ్చిల్ బాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇక్షనల్లాతపో తితి - అంగాంగిక కై విభజిత్తు ఇతి . “ షడ్విధా శరణా గతిః,, ఎన్గి-ర ప్రమాణ ముమ్ “ అనేనైవతు మంత్రేణ స్వాత్మాన మ్మయినితీపే,, దిత్వా ద్యుత్ప త్తివాక్యత్తిల్ అంగితయా సిద్ధమాన నిక్షేపత్తైయుమా ను కూల్య సంకల్పాది కల్తైయుమ్ పృథక్కాక వెడుత్తు క్కాణ్ పిక్కిర “ షడ్విధా శరణా గతిః,, ఎన్గి-ర వచన త్తిలే అంగాంగి సముచ్చయత్తాతే షాడ్విధ్యమ్ న్యాయత్తాతే సిద్ధికైయాలంగాంగి విభాజక ప్రమా ణ మెన్టు కరుత్తు - విరుద్ధమితి - భావెక్కరి - విరోధ మెన్టుపడి - యద్వా అవ ర్ క శుడైయ కథనం విరుద్ధ మెన్టు పడి - ఇప్పడి యాను కూల్యాది పంచకం ప్రప త్తి క్క-వినా భూత స్వభావావ మెన్టు శొన్నతు కూడు మో? లోక త్తిల్ ప్రపదన ప్రకరణజ్ఞశితేయిచ్చజ్ఞశుక్కు అవినా భావం దృష్ట మున్నే? ఉత్తర కాలత్తిలే సంభావిత స్వభావ మెన్టు శొన్నతు తాక కూడుమో? అవినా భూతాజ్ఞ మాకిల్ భ క్తి యోగ త్తిర్ పొ లే ఉత్తర కాల త్తిలుమ్ నియమే నవను వతాక్కు వేణ్ డావో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్. లోక త్తిలితి- పొరున్తా తితి - అబ్బ మోరజ్ఞ మిల్లావిడిల్ ఫలమ్ కాణామైయాల్ ఇవై యవినా భూత స్వభావ మెన్టు క రుత్తు - సక్యదితి - ఉత్తర కాలత్తిల్ అంగాను వృత్తి వేణ్ డావెన్టు కరుత్తు - శొన్నోమితి - పరికరవిభా గ సాంగ ప్రపదనాధి కారాది కళితెన్టు పడి - బ్రహ్మస్త్రి తుల్యయాన ప్రపత్తిక్కు- పరికరా నపేక్ష బ్ర హ్మస్త్రిమోప్పలే పరికర రాహిత్యమ్ వేణ్ డావో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ -

సా-ప్ర— విరోధం లోక మర్యాదా విరోధ మనేకేషా మంగత్వే పరాపాదితా సక్య దక్షిణాన ప్రసంగప రిహారం సాం.. ప్రపదనాధి కారో క్తంచ స్మారయతి - ఇక్షనల్లాతే త్యాదినా . సక్యత్కరణా దీతి - ఉప యోగ ప్రకార ఆది శబ్దార్థః - నను “ అస్త్రబంధస్సచాన్యంహేన బంధ మను వతాత,, ఇతి బంధనే సాధనాంత రోన్వయా సహ బ్రహ్మసే” “ రాక్ష సానా మవి సంభా దాంజనే యస్య బంధనే | యథా విగళితా సద్య స్త్వమోక్షా ప్యస్త్ర బంధనా | తథా ఛంసా మవిసంభా త్ప్రపత్తిః ప్రచ్యుతా భవే,, దితి ప్రపత్తే స్సాద్యశ్యోక్తై పరాపేక్షా భావోక్తేశ్చ ప్రమాణా నామప్యాను కూల్యాది సంభావితత్వ పరత్వమే వా సింప్లత్వత్ర బ్రహ్మస్త్రి స్యాపి స్వాంగ భూతాభి మంత్రణాది సాపేక్షత్వ వదంగతయా ప్రమితానుకూ ల్యాదిపంచకాపేక్షయా బాధకాభావా త్తదన్యాపేక్షాభావవనైరపేక్ష్యమిత్యుచ్యతఇత్యేతేషాన్నియతాంగత్వ

సా-వి— స్వీకర్తుముచితం-అన్యధాపరికర విభాగో క్తప్రమాణవిరోధాదిబాధకంస్మారయతి. ఇక్షనల్లాతేతి.

మూ— బ్రహ్మస్మృతి ముఖ్యంగా సామేతమయి రెండు పుత్రులు - ఆకైయాల్ ప్రపత్తైరి క్వచి ద ప్యేవం పరా పేతా నవిద్యతే । సాహి సవకత్ర సవేషాం సవకామ ఫలప్రదా , ఎన్న తు వు మ్ ధ మాంతర నైరపేత్యమ్ శాస్త్రపడి. ఇప్పుడి యల్లాత పోతు ఇవర్ కళితై న్త మహా విశ్వాస త్రేయమిక్కటైయిలే సంభావిత స్వభావమాక్కలామ్.

సా.దీ— ఎక్కడ అన్యపేక్షే శాల్లుచును? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - బ్రహ్మస్మృతి ముఖ్యము - ప్రపత్తైరి క్వచి ద ప్యేవ మెన్నిర వచనత్తిల్ పరశబ్ద మంగవిధాన బలా త్సంకోచ సహ మెన్నిరార్ - ఆకైయా లి త్యాది - అన్యథా అవిశ్వాస దోషస్యా ప్యనాలాచనా ద్బ్రహ్మస్మృత్యా యత్తాటమ్ పరశబ్ద సాధారణ్య త్తాటమ్ మహావిశ్వాసము మజ్జమాకా తొట్టియు మెన్నిరార్ - ఇప్పుడి యల్లాత పోతెను. ఇవిడత్తిల్ శిలరుడై యిచ్చాపత్తి

సా.స్వా— బ్రహ్మస్మృతి ముఖ్యమితి. ఇప్పుడియాకిల్ , ప్రపత్తైరి క్వచి ద ప్యేవం పరా పేతా నవిద్యతే , ఇత్యాది వచనమ్ విరోధి యాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆకైయా లితి - ఆకైయాల్, చాదిత స్వాంగ సాసేక్షే యాకై యాలే - సాహితి - సర్వత్ర, కురుక్షేత్రాది వైయత్య మిల్లెయెన్తపడి - సర్వేషాం, అధికా రివిశేష త్రైవణికాపేక్షే మిల్లెయెన్త పడి - సర్వ కామేతి - ఫల విశేష వైయత్య మిల్లెయెన్తపడి . విపక్ష త్తిల్ బాధక మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పుడి ఇతి - ఇది మహా విశ్వాసమ్ ప్రపత్త్యుక్తి మెన్నిరార్ పక్షత్తి

సా.ప్ర— మేవేత్యభి ప్రెత్యాహ . బ్రహ్మస్మృతి ముఖ్యమితి - నను సామాన్యతః , పరాపేతా నవిద్యతే , ఇతి విద్యమానేపి కథం స్వాంగ వ్యతిరిక్తా పెతాభావ పరత్వ ముచ్యత ఇత్యత్ర , నిషిద్ధ భక్షణం జైహ్మము త్కషేచ వచోన్యతం । రజస్వలా ముఖాస్పాదస్సురాపాన సమానిత్వి , త్యక్తం- విశిష్ట కతక్యక నిషిద్ధ సామాన్య భక్షణ సామాన్యస్య పాతిత్య హేతుత్వం . ఛత్రాకం విడ్వరాహంచలశునంగ్రామకుకుటమ్ । పలండుం గ్రంజనం చైవ మత్యా జ్ఞాపతే ద్దివజ , ఇత్యుక్త విశిష్టకతక్యకా భత్య విశేష భక్షణ విశేష యథా పర్యవస్యతి తథా అపేక్షణీయ సామాన్యా భావస్య , ప్రపత్తి సర్వఫలదాం సర్వోపాయా నపేక్షణీం । సరస్య బుద్ధిదౌర్బల్యా దుపాయాంతర మివ్యత , ఇత్యుక్తో పాయాంతర రూపా పెక్షణీయ విశేషా భావ ప్రమితౌ విధివైయథ్యా ద్యభావాచ్చత త్వర్యవ సానం యుక్త మిశ్యభి ప్రెత్యాహ . ఆకైయాల్ ప్రపత్తై రిత్యాదినా . స్వోక్తా నంగీకారే బాధక మాహ . ఇప్పుడి యల్లాతే త్యాదినా - నను విశ్వాసస్య జ్ఞానా వస్థా విశేషత్వా జ్ఞానేచ విషయ కృత తారతమ్య వ్యతిరేకణ స్వత స్తారతమ్య భావా త్వర్య శాస్త్రాధిక సాధారణ విశ్వాసాతి రేకణ మహా విశ్వాసస్యా సీద్ధి కైశ్చైతస్యాంగత్వానంగీకారాచ్చ సంభావిత స్వభావత్వ స్వేచ్ఛత్వ మాశంక్య విశ్వాస తారతమ్యస్య జ్ఞానావస్థా విశేష భూత ప్రీతి తారతమ్య వదిచ్చా తారతమ్య వచ్చలోకతశ్చాస్త్ర తత్పసిద్ధిః , న్యాసరి పంచాంగసంయుతః , మహావిశ్వాసపూర్వకః ,

సా.వి— బ్రహ్మస్మృతి వ్యాయ విరోధం పరి హరతి , బ్రహ్మస్మృతి ముఖ్యమితి - స్వాంగం , అభిమంత్రణాదిః . ఇక్కటైయిలే, ఏతద్రీత్యా. ప్రపత్తైః పరాపేత్యై - నను సవకశాస్త్ర సాధారణ విశ్వాసాపేక్షయా ఆస్తిక్య శాస్త్రాధిక విశ్వాసోత్పత్త్యనంతరంకిం మహావిశ్వాసఇతి కశ్చిదస్తి. విశ్వాసస్య జ్ఞానవిశేషస్య విషయాధీనవైలక్షణ్యవతో విషయతారతమ్యభావెతారతమ్యసీద్ధిః - అతో విశ్వాసోపినాంగమితి

మూ— ఇవ్వవకాశత్తిలేవేశలర్ ఆ సీకనుక్కుశాస్తా గ్రీథవిశ్వాసమపిరక్కుమ్ అతుక్కు మేట్టుట్టు ను హా విశ్వాస మెన్టొస్తుతోడో? అకైయాత్ ఇతువుమ్ సర్వశాస్తా గ్రీథ సాధారణమా మత్తనైపోక్కిప్రపత్తిక్కు విశేషత్తు అంగమాక వతోవెన్టునినైప్పార్కల్ - అతువుమ్ “నవిశ్వసేదవిశ్వసే విశ్వసేనాతి విశ్వ సేత్”, ఇత్యాదికళితే విశ్వాస తార తమ్యమ్ ప్రసిద్ధ మాకై యాలుమ్ ఇవిడత్తిత్ అతిశయిత విశ్వాస మంగ మ ఎ నిగ్గిర వచన తాలుమ్ పరిహృతమ్ - ఇప్పడి పురుష విశేషక్కు కితే విశ్వాసతారతమ్య ముణ్డెన్టు మిడత్తై శ్రీ మదప్టాక్షర బ్రహ్మ విద్యైయితే “యస్యయావాంశ్చ విశ్వాసః సస్య సిద్ధిశ్చ తావతి | ఏతావానితి నై త స్య ప్రభావః పరి మీయతే”, ఎన్టుశ్రీనారదభగవానరులిచ్చెయ్తాత్.

సా-దీ— శంకైయై యనువదిక్కిరార్ - ఇవ్వవ కాశత్తిలిత్యాది - పరిహరిక్కిరార్ - నవిశ్వసేదిత్యాది యాల్ - నవిశ్వసేదవిశ్వస్త ఇత్యాదియుమ్ అతిశయిత విశ్వాసమంగ మెన్టుమ్ వచనముమ్ విశ్వాసతారతమ్య ట్తిల్ ప్రమాణ మెన్టుకరుత్తు - యస్యయావాంశ్చ విశ్వాసః ఎన్టుమ్ శ్లోక త్తిలుమ్ విశ్వాసతారతమ్యమ్ సిద్ధిక్కు మెనిగ్గిరార్ - ఇప్పడి పురుషెత్యాది - మందవిశ్వాసరుక్కు ప్రపత్తిఫలియాతో? ఎన్నవరులిచ్చెయ్కిరార్ -

సా-స్వా— యనువదిక్కిరార్ - ఇవ్వవకాశత్తిలే ఇతి-ఇవ్వవ కాశత్తిలే, ఇవిశ్వాస ప్రసంగసంగతియితే ఎన్టు పడి-ఇన్తుమత్తైనిరసిక్కిరార్ - ఇతువుమితి - ఇతువుమ్, ఇన్తువాడైపముమ్ - పరిహృతమెనిగ్గిర తోడే య న్వుయమ్ - విశ్వాసతారతమ్యమ్ అసిద్ధమెనిగ్గిరతో? తారతమ్యముణ్డె నాలుమ్ అజ్గత్వగ్రాహకప్రమాణాభా వా దక్కుమెన్టునిగ్గిరతో? ఎన్టువికల్పిత్తు ఆద్య పక్షత్తై నిరసిక్కిరార్. నవిశ్వ సేదితి - ద్వితీయత్తై నిరసిక్కిరార్ - ఇవిడత్తిలితి - ఇవిడత్తిల్, ప్రపత్తి యిల్ - వచన తాలుమితి - “రక్షిష్య త్వను కూలాన్న ఇతి యా సుదృఢా మతిః | అనన్య సాక్ష్యే”, త్యాది వచన బలతాలు మెన్టుపడి - ఇప్పడి అవిశ్వస్తవిషయ త్తిలుమ్ విశ్వస్త విషయ త్తిలు మొరు పురుష నుక్కు విశ్వాస తారతమ్యం సిద్ధితాలుమ్ విశ్వస్త శరణ్య రూపైక విష యత్తిల్ విశ్వాస తారతమ్య ఊడుమో? ఎన్న వరులిచ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడి ఇతి - శ్రీమదప్టాక్షర రూప మహా ప్రభావైక విషయ త్తిలే తానే విశ్వాస తారతమ్యమ్ పురుష భేదపి సిద్ధి క్కైయాలే తద్వ దేవ ఈశ్వర విషయ త్తిలుమ్ పురుష భేదే నవిశ్వాస తారతమ్యమ్ కూడు మెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి మహావిశ్వాస మప్రపత్త్యజ్ఞమాకిత్మంద విశ్వాసరాన ప్రపన్నరైఈశ్వరకైవిడప్రసంగి యాతో? ఇష్టా పత్తియెన్నిల్

సా-ప్ర— మిత్యాద్యజ్గత్వ ప్రమాపక విరోధ ప్రసంగాచ్చ సేష్టాపత్తి రిత్యాహ - ఇవ్వవ కాశత్తి లే ఇత్యాదినా . నన్వేవ మాను కూల్య సంకల్పా దీనాం మహా విశ్వా సస్యచ నియతాం గత్వ సమ థా సం

సా-వి— మత మాశంక్యపరిహరతి. ఇవ్వవకాశత్తిలే ఇతి . ఏతద్విషయే శాస్తా గ్రీథవిశ్వాసమ్ పిర క్కు, శాస్తా గ్రీథవిశ్వాసే ఉత్పన్నేనతి. వేదే, పృథక్. అతుక్కు మేత్ పట్టు, తతోవ్యుత్కృష్టకీ- పిరక్కు మతు క్కు మేత్ పట్టేతిపారెవిశ్వాసోత్పత్తై రుపరితన ఇత్యథా- ఇతువుమ్, ప్రపత్తివిషయవిశ్వాసోపి. సాధారణ మామ్, సాధారణం భవతి - ఇత్తనైపోక్కి, ఏతద్విషయా. అంగమాకవతో, అంగయథాభవతి త థాస్తి కిం. ఎన్టుశీలర్ నినైప్పార్కల్, స్మృతవంతరి. జ్ఞానావస్థా విశేష ప్రీతితారతమ్యతదిచ్చా తారతమ్యసిద్ధికి ప్రమాణ బలాదంగత్వమేష్టవ్య మితిపరిహరతి. ఇతువుమితి.

సా-సం— ఇవ్వవకాశత్తిలే, ప్రతిబంధ్యథాం మహావిశ్వాస ప్రసంగే. మిత్రభావేనేతి వచనా భి ప్రాయం

మూ— మంద విశ్వాసరాన ప్రపన్నాభాసరై యుమ్ ముడివిలే సర్వేశ్వరక రక్షిక్కుమ్ - ఎక్లనేయె
స్సిల్ “సక్కుదుచ్చారితం యేన హరిరిత్యక్షరద్యయమ్ | బద్ధం పరికరస్తేవ మోక్షాయగమనంప్రతి,, ఇత్యా
దికళిలుమ్, ఇవత్రై యడి యొత్తిన “త్వదంఘ్రి ముద్దిశ్య - ఉదీణానంసార,, ఎన్నిరణ్ణోక్తజ్జళిలుమ్ “మొ
య్తవల్ వినైయుల్నిన్దు,, ఇత్యాదికళిలుమ్ అభిప్రేతమాన పడియేఇవక ఫలసిద్ధిక్కు కోలినకాలత్తుక్కు
శ్చే ఉపాయపూర్తియై యుణ్డాక్కి రక్షిక్కు మెన్దుమిడత్రై నిన్దెన్దు

సా-దీ— మందవిశ్వాసరాన వెన్దు ఇవ్వథక త్రై సప్రమాణమాకవు ప్రపాదిక్కిరార్ - ఎక్లనేయెస్సి లి
త్యాదియాల్. మొయ్తవల్ వినై ఇత్యాది పాట్టు క్కళిలుమ్ అభిప్రేతమానపడియే యెన్దు త్రై వెలియిడుకి
రార్ - ఇవక ఫలసిద్ధిక్కి త్యాదియాల్ - ఇవ్వభిప్రేతాథక మే దేవలనైక్కురిత్తుశ్రీశాండిల్యభగవానాలుమ్

సా-స్వా — “మిత్ర భావె నసం ప్రాప్తం నత్యిజేయుం కథంచన,, ఎన్నిర శరణ్యాక్తి విగోధియాతో?
ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - మందేతి - ఇవి మంద విశ్వాసముమ్ ప్రపత్తిక్కజమాక ప్రసంగియాతో? అక్ల
మన్నె స్సిల్ సాంగోపాయ మిల్లా మైయాల్ ఈశ్వరక ముడివిలే తాక రక్షిక్కు కూడుమో? మందవిశ్వా
స సహిత ప్రపత్తియై వ్యాజమాక కోణ్డు ఈశ్వరక పూణక ప్రపత్తియై యుణ్డాక్కి రక్షిక్కుమ్
స్థిలత్తుక్కు ప్రమాణ ముణ్డో? అంజల్యాది సుక్కుతం పూణక ప్రపత్తి జనక మానాలుమ్ వికలప్రపత్తి పూ
ణక ప్రపత్తిక్కుజనికైయెనైక్కు త్తాక ప్రమాణ ముణ్డో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఎక్లనే యెన్నిలి
త్యాదినా - అభిప్రేత మాన పడియే ఇతి - త్వదంఘ్రి మిత్యా ద్యభి ప్రేతాథక ప్రకారేణ వికల ప్రపత్తి
యుమ్ “నేహభిక్రమనాశోస్తి,, ఎన్నిరపడియే వ్యాజమాకైయాలతద్వశీ కృతేశ్వరక పూణక ప్రపత్తియై

సా - ప్ర — యథా తథాకృత భరన్యా సస్య మోక్షసాధనత్వ బోధకపూర్వాచార్య వాక్యై ముం
డ విశ్వాసై రపి ప్రపత్తికి కతవ్యత్వ బోధక శాండిల్యవచనేనచ విరుద్ధ్యే తేత్యాశంక్య పరిహరతి - మం
డవిశ్వాసరానేత్యాదినా ప్రపన్నవదీష ద్యాసంతఇతి ప్రపన్నాభాసారి ప్రపన్నాసప్తి యమానకతిపయ ధమకవ
త్తయా భాసమానా నిత్యథాః - మోక్షాయ గమనంప్రసీత్యా దీతి - “అవశే నాపి యన్నామ్ని కీర్తిక తే
సర్వ పాతకైరి | పుమా నివముచ్యతే సద్య,, ఇత్యాది రాది శబ్దాథాః - మొయ్తవల్ వినై యుల్ నిన్ది
త్యాదీతి - ఘనీ భూతా శక్య విస్రంసన పాపాత్మత్ర బంధు గోవిందే శ్యక్షర త్రయాత్మకంత్వ న్నామో
చ్చార్య తదా నీమేవాముచ్యతేత్యథాః - “అరివిలా మనిశరెల్లా మ రక్త మె న్దు త్రిపు రాకి,, లి త్యా ది
రాది శబ్దాథాః . అజ్ఞో జనస్సర్వోపి శ్రీరంగమితి వదేచ్ఛే త్రైపాంముక్తిర్భవే దేవేతి నరకానాం శూ
న్యత్రైవ స్యాదిత్యథాః. ననుదివ్యా మహాక్షయస్తాంశరణమాహురిత్తుకై మహాక్షిప్తవమహావిశ్వాసస్య

సా - వి — మందవిశ్వాసవతాం ప్రపత్తి నకఫలే త్రిమిత్యతాహ. మందవిశ్వాసరానేతి ముడివిలే,
అంతే. ఇవత్రై యడి యొత్తిన, ఏతస్మూలకేష. మొయ్తవల్ వినై యుళిత్యాదికళిలుమ్, ఘనీభూతా
శక్య విస్రంస నపా పాల్ త్రబంధు గోవిందేత్యక్షరత్రయాత్మకంనామోచ్చార్య తదానీమేవా ముచ్యతే
తి గాథాథాః - కోలినకాలత్తుక్కుశ్చే, అపేక్షితకాలాత్పూర్వమేవ -

సా-సం— మందవిశ్వాసేతి . ఉపాయ పూర్తియై యుణ్డాకిరక్షిక్కు మిత్యన్వయః. ఉణ్డాక్కిత్యంశే

మూ—“వృద్ధేవభవతోయాతాభూయసీ జన్మసంతతిః । తస్య మన్య తమం జన్మ సం చింత్య శరణం వ్రజ,, ఎన్టు దేవలనైకురీతు శ్రీ శాండిల్యభగవాన్ అరులి చ్చెయ్తానిరె - “శరణ్యం శరణంచత్వామాహు దివాన్య మహాషణయశి,, ఎన్టుతువుమ్, మహాషణ కళుకేట విశ్వాసమ్కూడువతు ఇవర్ కళ్ వాక్య త్తై యి ట్టుమందవిశ్వాసరే తైలివిక్ర వేణుమెన్టు పడిళ్ళవిశ్వాసతారతమ్యముణ్డా కైయాల్ యథాశాస్త్రమ్మహావిశ్వాసమ్ ప్రప త్త్యంగమాకక్కురైయిల్లై.

సా.దీ— శౌల్లపట్టణు.విశ్వాసమ్ వేణ్డా వెన్టుమభిప్రాయతాలరులిచ్చెయ్ కిరార్ - వృద్ధేవేతి.వారీర్ దే వలనే ఉనక్కి-తఃపూర్వమ్ బహుళమాన జన్మసంతతివృధావేపోయ్ త్తిరె. ఇజ్జన్మముమ్ వృధావాయ్పోనజన్మన్త ఛిలాన్టై న్టు విచారిత్తు. ఇత్తాల్ మహావిశ్వాస రహితనానాలు మెన్టు కరుత్తు. శరణ్యం శరణం చ త్వా మి త్యాదివచనక్కుళుక్కు మహాషణకళుక్కు మహావిశ్వాసమ్కూడుమ్, నాన్యేషామెన్టుమివ్వభిప్రాయతై అశంకి త్తు అవత్తిక్ తాత్పర్యతై క్కాట్టుకిరార్ - శరణ్యం శరణం చేత్వాదియాల్ - అల్లెలు మహా వి శ్వా స మృషి వ్యతిరక్తురు- ఒరువరుమ్ పిరవాలెన్టపడి యెన్టు- మహావిశ్వాసాంగత్వతై నిగమిక్కిరార్ - వి శ్వా సతారతమ్య మిత్తాది - ఇప్పడియెన్టు శేష - ఇలిలతు-భ క్తిప్రప త్తికలివిశ్వాస శైధిల్య మోతుక్కుళాన

సా.స్వా— యుచోదాక్కి ఎన్టుపడి - తస్యమన్య తమం జన్మేతి విచింత్య, వికలమాయాకిలుమ్ శరణంవ్ర జ వేన్టుపడి . ఆనాలుమ్ మహా విశ్వాసం ప్రప త్త్యంగ మాక క్కుడుమో ? “ శరణ్యం శరణం చత్వా మాహుదివాన్య మహాషణయశి,, ఎన్టుమనకి పూర్వక మాక వల్లెలు వాక్య వృత్తి కూడా మైయాలే ఏత దుక్తి హేతు భూత మహా విశ్వాసమ్ ఋషికళుకేట ఉచోదావతు ఇతరర్ కళుక్కు ఇల్లెయెన్టు శౌల్లవి వ్తైయో ? ఎన్న వరులి చ్చెయ్కిరార్ - శరణ్యమితి - మహా విశ్వాసాన్త త్వత్తై ముపసంహరిక్కిరార్ . ఇప్పడిఇతి. శీల శ్రీకోశక్కుళిలేళ్ళిప్పడి యెన్కిరపదమిల్లై. అప్పొతిప్పడియెన్టు శేషమధ్యాహరిత్తుక్కిల్ వళు.

సా.ప్ర—సంభవా త్రైషాంచభక్త్యాదౌశక్తి సద్భావాద్భరన్యాసాభికారా భావా దర్వాచినా నాంచమహా విశ్వాసాను దయా త్తడంగ భరన్యాసా నుష్టానా నుపపత్తై సద్విధాయ కస్యా ననుస్థాన లక్షణా ప్రామా ణ్యం న్యాదిత్యా శంక్యాహ - శరణ్య మిత్తాది - వీవంచ మహా విశ్వా సస్య ప్రప త్త్యన్తత్వం ప్రతిష్ఠిత మి త్యాహ-ఇప్పడి విశ్వాసేత్తాదినా-వీవమ్మహావిశ్వాసస్యాసంభావితత్వశంకాపరిహార పూర్వకంప్రప త్త్యన్తత్వం

సా.వి—కురిత్తు,ఉద్దిశ్య,,శరణ్యంశరణంచత్వామాహుదివాన్యమహాషణయ,,ఇతిమహాషణయవీవత్వాంశరణ్య మాహుకి నేతరఇతితేషాంతుప్రప త్త్యన్తత్వకారోనా స్తి.ఇత రేషాంతుమహావిశ్వాసోనా స్తీతి.అతఃప్రప త్తిశాస్త్రం కుతప్రామాణ్యమున్నతఇత్యత్రఇత రేషాంవిశ్వాసోనసంభవతీతినతాత్పర్యం-కింతుమహాషణయవీవాత్రింద్రియా థా ద్రష్టౌర స్త్వాంశరణ్య మాహు రిత్యథాన్త మంచానాషపి తద్వాక్యప్రామాణ్యో ద్వి శ్వాసస్సిధ్య తితి డం వాక్యం మందానాం విశ్వాస ప్రతిబోధనాథాం నమహాషణవ్యతిరక్తానాం విశ్వాసాభావపరమిత్యభిప్రా యేణాహ. శరణ్యమితి. మహాషణకళుకేట ఇత్యనేన మహాషణత్వా దతీంద్రయాథా ద్రష్టౌత్వా తై షాం మహావిశ్వాసోజాయతే. తద్వాక్యప్రామాణ్యాదన్యేషా మపీతి భావరి . అథకేషాంచిద్విశ్వాసనాశహేతు

సా.సం—సంమతిమాహ.వృద్ధేవేతి.శరణ్యంశరణంచేత్యనేనఉపాయపూర్తికనైరపేక్ష్యంభాతీతిభ్రమంతద్వచ నాన్యధాసిద్ధి ప్రద శ్కనేన పరిహ రతి. శరణ్యమితి. యథా శాస్త్రమితి . మహా విశ్వాసపూ ర్వక మితి -

మూ — శిలర్ క్రివ త్తివ విశ్వాసజ్గులైయుప్పడియుమ్ అతుక్కుప్పరిహరముమ్ శోల్ లుకిరోమ్. భక్తిప్రపత్తిక
ల్ బుద్ధి భేదత్తాలే విశ్వర్య మోక్షజ్గు శాకిర విరుద్ధఫలజ్గులై కొడుక్కూర్కూడుమో ? విరై క్కిర వనుడై
య అభినంది భేదత్తాలే ఒరువితై వేరారు ఫలత్తై కొడుక్కూర్కూర్కూడ్డ మోవెన్టు శిలర్ పార్ప్పర్ కళ్ -
ఇతుక్కుప్పరి హరమ్ న్యాయజ్గు శాల్ బాధిక్క వాణ్ణాత పడి ప్రత్యక్షాదికలై పోలే స్వ విషయ త్తిల్
ప్రమాణమాన శాస్త్రమ్ కాట్టుకైయాల్ ఇప్పడికూడుమ్.

సా-దీ — శంకైకలై కాట్టుకిరార్ - భక్తిప్రపత్తికళిత్యాది - విత్తై, వీడం - ఇతుక్కుప్పరిహర మిత్త్యా
ది - శోల్ లుకిరో మెన్టు శేషమ్. లొకరీత్యా విరొధ శంకైక్కు లొకరీత్యా పిపరిహరమ్ కాట్టుకిరార్.

సా-న్వా — ఇప్పడి పరికర విషయ మాన కలక్కజ్గులై పరిహరిత్తు మహావిశ్వాస దాధ్యాన్ థమ్ విశ్వాస
జేధిల్వ మోతుక్కలైయుమ్ తత్పరిహరజ్గులైయుమ్ కాట్టు క్కుడవరామ్ అసంగత్య పరిహరాథకం ప్రతి
త్తై పణ్ణు కిరార్ . శిలర్ క్కిరి - విశ్వాస జేధిల్వ మోతుక్కలై యుదా హరికిరార్ - భక్తి - ఇ
తుక్కుప్పరిహర మితి - శోల్ లుకిరో మితి శేషం - ఇట్టా శిలర్ క్కిరి వాక్యమ్ శిల శ్రీకొశక్తిళైయిల్లా మై
యాలుమ్ శ్రీభాష్యమ్ తిరుమలా చార్యర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణా మైయాలుమ్ ఇతన్బిక్కేయుమ్ పూర్వాపరజ్గు
ల్ సంగత్య శాస్త్రాయాలుమ్ ప్రక్షిప్తమ్ పోతే తోత్తు కిరతు - సతాం యథా రుచి గ్రాహ్యమ్ - పరిహరత్తై
కాట్టు కిరార్ - ప్రత్యక్షాదితి . ఆదిశబ్దత్తాల్ అనుమాన పరిగ్రహి - న్యాయ విరొధముణ్ణా దాకిల్ శా
స్త్రమ్ కాట్టుకై కూడు మో ? ఎన్న న్యాయత్తాలే ఇతి - నహి వచన విరోధే న్యాయః ప్రవతత - ఇతి న్యాయాద తీంద్రియ విష యే నై వం
రుత్తు - స్వవిషయత్తిలితి - ఇతర ప్రమాణాగమ్యథా త్తిలేయెన్టపడి. లొకన్యాయత్తాలుమ్ ఏకత్తుక్కభినంది

సా-ప్ర — ప్రతిసా ప్యప్రసంగాద్భక్తి ప్రపత్తి శాస్త్రార్థా విశ్వాసేష్య సంభావితత్వం కైచ్చి దుక్తు మ
నూద్య పరిహరతి . శిలర్ క్కిరివ త్తి లిత్యాదినా - శాస్త్రం శబ్ద విజ్ఞానాద సన్ని కృష్టే ధే విజ్ఞాన మిత్యత్రో
క్తా సన్నికృష్టశబ్ద స్యాసన్నికృష్ట వాచావ ద్వయమత్ర జిహ సితం తాద్రూ ష్యేపరిచ్ఛిత్తిస్త ద్వీపర్యయశో
పి వేత్యథా నిర్వచనా త్ప్రమాణాం తరా ప్రాప్తే ప్రమాణాంతరా బాధితేచాథే శాస్త్రస్య వ్యవస్థా
పకత్వ సిద్ధే , , నహి వచన విరోధే న్యాయః ప్రవతత , , ఇతి న్యాయాద తీంద్రియ విష యే నై వం

సా-వి — శంకా ప్రకారంతా ప్రతిబోధనప్రకారంచవత్సోమితి ప్రతిజానితే. శిలర్ క్కిరి. బుద్ధిభేదత్తాలే, విశ్వ
ర్యం మేఘాయూదితి సంకల్పేన యావదాత్మభావి పరిపూర్ణానుభవ పరివాహయాప క్తైర్క ర్యం మే ఘా
యాదితి సంకల్పేనచేత్యథాః. విరుద్ధఫలత్తై కొడుక్కూర్కూడుమో ఇత్యస్యవిశ్వాస ప్రకారః. తత్ర దృ
ష్టానమాహ. విరైక్కిరవనుడైయేతి. విరైక్కిరవనుడైయ, బీజావాపంకుర్వతః. ఒరువితై, ఏకజాతీయవీజే
అభినందిభేదత్తాలే, అన్య జాతీయ మంకురం జనయ త్విత్వభి సంధినా. కొడుక్క, దదతిసతి. కణ్ణో
మో, పశ్యానుకిం. పార్ప్పర్ కళ్, దృష్టవంతః. పరిహరతి. ఇతుక్కిరి-ప్రత్యక్షాదికలై పోలే, న్యాయేన

సా-సం — మహా విశ్వాసో హ్యత్రాంగ తయాబోధ్యత ఇతిభావః - యదికాస్త్రం స్వవిషయే అప్రమాణం
న్యాత్ప్ర త్యక్షాదిచతథాస్యాదిత్యభిప్రాయేణాహ - అన్యాయజ్గుకాలితి - న్యాయాభాసేభ్య ఇత్యథాః - ఇప్ప
డి కూడుమితి. మహావిశ్వాసాంగవత్త్వంవిశ్వర్య మోక్షాఖ్యవిరుద్ధ ఫలప్రదత్వంచోపపన్నమిత్యథాః.

మూ - లోకత్తిలు మధుక శిల నాయ్డ దార నాన రాజావుక్కు విలైయాక ఏతను మొన్నై కొడుత్తాల్ సె
రుమ్ విలైకిడైక్కువుమ్ అతుతన్నైయే ఉపహరబుద్ధియాల్ కోడు త్తాల్ వేణ్డువ తెల్లామ్ కిడైక్కువుమ్ కా
ణానిన్నోమ్ - ఇబ్బ క్కిప్రపత్తికల్ ప్రయోజ నాంతరపరనుక్కు ప్రవృత్తిధర్మకోటియిల్ నిరుక్కుమ్ - భగ
వచ్చరచాథి కళుక్కు నివృత్తి ధర్మజ్ఞతామ్ .

సా-దీ - లోకత్తిలు మిత్తాది-ఉపహరబుద్ధి, కాణిక్కె-యెన్టుమ్ బుద్ధి-భక్తిప్రపత్తికళుక్కు-ఫలభవప్రయోజక(త్వ)
త్తైక్కాట్టుకిరార్ - ఇబ్బ క్కిప్రపత్తి త్యాదియాల్ - ప్రవృత్తిధర్మమాయ్ కామ్యఫలత్తై త్తరుమ్ - నివృత్తిధ
ర్మమాయ్ మోతుఫలత్తై కొడుక్కు మెన్టపడి.

సా-స్వా - భేదత్తాల్ నానా ఫల సాధనత్వత్తై సమధిక్కిరార్ - లోకత్తిలు మితి- ఇప్పడి భక్తిప్రప
త్తికల్ నానాఫల సాధనజ్ఞ తాకిల్ ప్రవృత్తిధర్మ కోటి నివిష్టజ్ఞ తాకెయాలే ముముక్షు వుక్కు భక్తిప్ర
పత్తికల్ త్యాజ్యజ్ఞతాక ప్రసంగియాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇబ్బక్కితి - ఇప్పడి అధికారిభేదన

సా-ప్ర - సంకయితవ్యమితి భావరి. ననుగ్రావాణిష్టవంత ఇతివాక్యస్యప్రత్యక్షదృష్టగ్రావవ్యతిరిక్తగ్రావస్థవ
న పరతయా ముఖ్యాథా త్వాంగీ కారో యథా గ్రావ జాతీయే స్థవనస్య బాద దశనా దతీంద్రియస్యాపి
గ్రావత్వే స్థవన మసంభావిత మితి త్యజ్యతే - ఏవమేవ కారణ జాతీయే బీజా దావావాప కాభి సంధి భే
దా ద్విజాతీయ ఫల జనకత్వా దశనా ద్భక్తి ప్రపత్తోర్విరపి జ్యోతిష్త్వామాది సాధనాంతర సాధ్య సాధక
త్వంన్యూనాధిక ఫల జనకత్వ మప్య సంభావిత మితి నతయో స్సర్వ ఫల సాధనత్వ మిత్యత్ర గ్రావత్వా వ
చ్చేదేన స్థవనా భావ క్షప్తివత్కృత్స స్య కారణ వగన్యై కోపా ధ్యవచ్చిన్న తయైవకారణత్వాక్లపేరి
కారణ తయా ప్రసిద్ధే ష్వేవ కేమ చిద్వేత్ర బీజాదిషు వహ్ని సంయోగా ద్యుపాధి వశా ద్విజాతీయ క
దళి జనకత్వ దశనాద్ధివ్యాజన సాధనే రత్నా దౌచ పురుషాభి సంధి భేదా న్నూనాధిక ఫలజన క
త్వ దశనాచ్చ భక్తి ప్రపత్తోఽఽప్రమాణ బోధితం సర్వ ఫల సాధనత్వం యుక్త మేవేత్యభి ప్రయన్నా
హ - లోకత్తిలు మిత్తాదినా - ఏవం తహ్యన్ నిత్య ఫల జనకత్వా ద్భక్తి ప్రపత్తోఽఽప్రవృత్తి ధర్మత్వం
స్యాదిత్యత్ర జాతేష్వాదే నైమిత్తి కత్వ కామ్యత్వయోః ప్రామాణికత్వ వదనయో రప్య భయ విధ ఫల
జనకత్వస్య ప్రామాణిక తత్వాత్తద ప్యంగీ క్రియత ఇత్యాహ - ఇబ్బక్కిప్రపత్తికళి త్యాదినా - ప్రవృత్తిధర్మ
కోటితి - ప్రవృత్తి ధర్మ వదంతవ త్ఫల జనకత్వ రూపప్రవృత్తిధర్మ కోటిత్వ మేవ. నతు సాక్షాత్ప్రవృత్తి
ధర్మత్వం ప్రవృత్తిధర్మాణాం కేవలంబంధక త్వాత్ . భక్తిప్రపత్తోస్తు తాపశాంత్యథంగంగా స్నానస్య

సా-వి - నిదోషప్రత్యక్షసిద్ధాథాన్య అబాధ్యత్వమివ శాస్త్ర సిద్ధస్వాప్యబాధ్యత్వమితి భావరి. లాకేపివేత్ర
బీజాదిష్వగ్నిసంయోగాద్యుపాధివ శేనకదళిజనకత్వదశనాత్. రత్నాదౌమూల్యగ్రహణాథాండత్రేమూల్యలా
భః ఉపహరబుద్ధ్యాదత్రై అపేక్షిత లాభఇతిదశనాచ్చనవిరూధ ఇత్యాహ. లోకత్తిలితి. విలైయాక, మూల్య
సిద్ధిర్యథాస్యాత్తథామద్భుద్భ్యా ఏతేను మొన్నై రత్నాదికం. పెరుమ్, పురుషాథోపి. విలై, మూల్యం. కిడైక
వుమ్, ఘటత ఇత్యేతల్. అతుతన్నైయే, తచేవ అపేక్షితం సర్వం. కిడైక్కువుమ్, ఘటత ఇత్యేతళ్ళ. కాణా
నిన్నోమ్, పశ్యామరి. తహి ఐశ్వర్యాదిప్రదత్వేప్రవృత్తి ధర్మతాస్యాదిత్యత్రేష్టా పత్తిరిత్యాహ. ఇబ్బక్కితి.

నూ— ఇవ్వ థామ్ నిత్య నైమిత్తికాది కళిలు మొక్కుమ్. ఇప్పడి యే ఆవృత్త్యానా వృత్త్యా దిక్
శాతో విషమస్వభావజ్ఞశాన ఉపాసనసప్రపవనజ్ఞో వీకఫల సాధన మాక కూ-దుమో పెన్టు మితు కుమ్ ఉ.
త్తమ్ అధికారివిశేషతాతేలాక వేదజ్ఞశిల్పడియేసిద్ధమ్-ముముక్షుక్-శామ్స్వతంత్రప్రప త్రిషణ్ణినవర్ కళుక్కు-

సా-దీ— ఇన్వాయమ్ నిత్యనైమిత్తికజ్ఞశిలుమ్ దృష్టమెసి-రాన్. ఇవ్వథామిత్వాది- అదిశబ్ద మను.
జ్ఞాకేంకర్యపరమ్ - ఉన్టుక్కు విషమ ఫలద్యము సాధనత్వాసంభవ శంకై పరిహారిక్-ప్పట్టశు. ఇసయిర
బ్దుక్కు-మేక ఫల సాధనత్వాసంభవ శంకైయై పురిహారిక్కి-రాన్ - ఇప్పడియే ఆవృత్తి త్యాధియాల్-లా
కత్తిల్ కృషివాణిజ్యశుక్కుమ్, వేదత్తిల్ మానస వారుణ స్నానజ్ఞశుక్కుమ్ ఫలైక్యమ్ దృష్టమెన్టుత్తర త్తి
నగరుత్తు. ముముక్షుత్వేన స్వతంత్ర ప్రవత్తి నిష్ఠరాన ఆతాదృప్తర్క శుక్కుపాయఫలయోరైక్యముణ్డాయి
రుక్కుఫల త్తిల్ విశంబావిశంబజ్ఞ శ్శేష్ నేయన్టుమ్శలకైయైపురిహారిక్కి-రాన్. ముముక్షుక్-శాయిత్వాధియాల్ -

సా-స్వా — ప్రవృత్తి నివృత్త్యాత్మకత్వమొన్టుక్కు-కోడ తుణ్డొ ? ఎన్న వరుళి చెప్పేయి కి రాన్ - ఇవ్వ
థా మితి - నిత్యేతి . సంధ్యోపాసనాదికంశిలరుక్కు ప్రత్యవాయ పరిహార మాత్రాథా మాయమ్ శిలరుక్కు
బ్రహ్మలోక ప్రాప్త్యథా మాయ్మిరుక్కి-రా పోలే యిబ్దుమ్ కూడు మెన్టు కరుత్తు - ఇని విషమస్వ
భావ మాన భక్తి ప్రపత్తి కళుక్కు మోక్షగూపైక ఫల సాధనత్వ మనుపపన్తుమెసి-ర వ త్తైయ ను
వదిత్తు పరిహారి కి-రాన్ . ఇప్పడియే ఇతి . లోకేతి - లోక త్తిల్ కృషివాణి జ్యాది కళిలుమ్ వేద త్తిల్ మా
న సవారుణ స్నానాది కళిలు మెన్టుపడి. ఇప్పడిప్రపత్తి ఉపాయమాకల్ ఆతాదృప్తాధికారికళిలేవీకరూపై
యాకైయాలేఫల త్తిల్ విశంబావిశంబవైషమ్యం కూడుమో? ఎన్నవరుళి చెప్పేయి కి రాన్ - ముముక్షుక్-శాయితి-

సా-ప్ర— తాపాప నోదకత్వపూర్వక పాపాప నోదకత్వ వదల్పా స్థిర ఫలకామ నాయామపిత జ్ఞన కత్వ
పూర్వకం క్రమేణ వైరాగ్య ద్వారా మోక్షస్యాశీ హేతుత్వాచేతిభావజి- ఉక్తాకార మన్యత్రాప్యతి దిశ
తి . ఇవ్వథా మిత్వాదినా . నన్వతి చిరకాలా త్యంత యత్న సాధ్యతయా గురుతమన్య భక్తియోగస్యతి
లఘా భారన్యాసస్య చాశ్వమేధ పావీయ సకృద్దానయో రివ తుల్య ఫలత్వంనోపపద్యత ఇత్యత్ర యథా
లోకే దేశ భేదాత్కుంతుమ చందనాదే గుణు లఘుమూల్య క్రేయత్వం యథావా శాస్త్రాత్పుణ్యపుణ్య
క్షేత్ర భేదేన కలియుగ కృత యుగాది భేదేనచ ఏకాశ్వ మేధ సహస్రాశ్వ మేధయో భ్యాన యజ్ఞాచా
న నామ సంకీర్తనానాంచ తుల్య ఫలసాధనత్వమవగమ్యతే ఏవ మేవా నయోరప్యధికారి భేదాత్తుల్యఫలసా
ధనత్వముపపద్యతేవేత్యాహ- ఇప్పడియావృత్తిత్వాదినా- నన్వేవమపి ప్రపన్నే ష్టేవకేమచిచ్ఛ్రిఘంఫలజన
నాత్కేమచిద్విశంబ్యఫలజననాచ్చవిరుద్ధధర్మాన్వయోనుపపన్న ఇత్యత్రాహ. ముముక్షుక్-శాయిత్వాదినా-

సా-వి— ఒక్కుమ్, తుల్యం-ద్వయో రైకఫల సాధనత్వాసంభవశంకాం పహరతి. ఇప్పడియే ఇతి. ఇ
ప్పడియే, ఉత్తరం. సిద్ధ మిత్యన్వయః. లోక వేదజ్ఞశిల్, కృషి గోరక్షా రత్న వాణిజ్యాదిషు మానస వారు
ణ స్నానాదిషుచ గురులఘూ పాయేషు యథేక ఫల సాధనత్వం తద్వదితి భావః - నన్వాతా దృప్తయో
రుపాయ ఫలతౌల్యే సత్యవిశంబో విశంబ శ్చేతి వైషమ్యంకథ మిత్వా శంక్య సంసారతాప మూలత్వరాతా
రతమ్య కృతకాలావధి విషయస్వసంకల్ప భేదేనేత్యాహ. ముముక్షుక్-శాయితి.

మూ— ఉపాయముమ్ మోక్షముమ్ ఏకరూపమాయరుక్మ చైవ్ తేయుమ్ సంసారత్తిల్ అడిచ్చుటాజ్జల్
వరుమ్ త్వరైయిక్ తారతమ్య త్తుక్కిడాక తమ్ తామిచ్చెయాలే కాలమ్ కురిక్కిరతిల్ ఏత్తచ్చురుక్కతాలే
ఫలత్తిల్ విశంబావిశంబజ్జల్ కూడుమ్ - ఆట్రవార్ (కల్) నాథముః కళుళ్ళిట్టారుగభగవత్సాక్షాత్కారాదికళు
ణ్ దాయరుక్మ శిలర్ కు ఇవై యన్తిక్కే యుక్తి కైకుక్కారణమ్ ప్రపత్తికాలత్తిల్ ఫల సంకల్ప త్తిల్
వైషమ్యమ్ - ప్రారబ్ధ సుకృత పుణేషమాకవుమామ్ -

సా-దీ— సంసారతాప మూలత్వ రాతారతమ్యకృత తాత్కాలిక న్యూనాధికస్వసంకల్పభేదత్తాలే ఇవర్
కళుక్కు విశంబావిశంబజ్జల్ కూడుమ్నై. త్వరాభూంద్యా ద్విప్రకృష్ట కాలావధియై సంకల్ప క్కిల్ విశ
మ్మిక్కుమ్ - త్వరాధిక్యాదాసన్నకాలత్తై అవధి త్వేన సంకల్పిక్కిల్ అవిశంబమన్తు కరుత్తూ ఇప్పడి చిన్తు
క్కు విషమ ఫలద్వయ సాధనత్వానుసపత్తియమ్ విషమస్వభావజుళాన విరిణ్దుక్కు ఫలైక్యానుప పత్తి
యమ్, ఉపాయ ఫలైక్యము ముణ్డా యరుక్కు ప్రపన్నరీల్ ఫలవిశంబా విశంబానుప పత్తియు మెన్కిర పవి
శ్వాస మూలశంకాత్రయమ్ పరిహరిక్కుప్పట్టాళు. ఇనిప్రసంగాచ్చిల ప్రపన్నరుగ ఇజ్జె భగవత్సాక్షా
త్కారాదిక శుద్ధాకరణ. శిలరుగ ఇల్లై యెన్తుమ్ వైషమ్యానుసపత్తియై పరి హరి క్కిరార్. ఆట్ర వారి
త్వాదియాల్. ప్రపత్తికాలత్తిలితి-యథాసంభవమ్ కణ్దుకొల్ వతు. అదిశబ్ద మతజ్జన్యానందాది గ్రాహకమ్.

సా - స్వా — అధికారి యినుడైయి శోక తార తమ్య ప్రయుక్త సంకల్ప విశేష ప్రయుక్తమ్ విశంబా వి
శంబ మెన్తుపడి - ఇప్పడి ప్రపత్తి మోక్షోపాయ మాకిల్ ఆట్రవార్ కల్ ముతలాన పూర్వర్ కళుక్కు భగ
వత్సాక్షాత్కారాది కళుక్కుమ్, బుద్ధిపూర్వాకృత్యకరణ కృత్యా కరణమిల్లా డైక్కుమ్, శిలవాధునికప్ర
పన్నర్ కళుక్కు సాక్షాత్కారాదిక శిల్లా మైక్కుమ్, బుద్ధి పూర్వాకృత్య కరణ కృత్యా కరణ మ్ముకురు
క్కేక్కుమ్ నిదాన మెతు ? ఎన్న వరుళి చైవ్ కిరార్ - ఆట్రవార్ కళితి - జన్మ ప్రభృతి అట్రవారుక్కు
సాక్షాత్కారాదికం ఫల సంకల్ప నిబంధన మెన్కిరతు కూడుమో? ఆరామ్మత్తిలె యన్తో? అవరుక్కు
ప్రపవనా నుష్టానమ్? ఎన్న వరుళి చైవ్ కిరార్-ప్రారబ్ధత్తి - ప్రపత్తి కాలత్తిల్ ఫలసంకల్పవిశేష నిబంధన

సా-ప్ర — చేక కాలా చేరివ కామనా భేద స్వాపి సర్వ ఫల సాధ నేషు విరూధ నివతే
కత్వాన్న దోష ఇతిభావః - ఏవం తహిక్ ప్రపన్నాచాం ఫల సంకల్పా భావేపి ఫల విశేషాశాం దశక్
నం నోపపద్యతే ఇత్యత్ర వైకల్పిక నిబంధనద్వయసద్భవాన్నానుసపత్తి రిత్సభి ప్రేత్యాహ- ఆట్ర వార్ కళి
త్వాదినా- ననుభరన్యాసకాలే యావచ్చరీరపాతం నిరంతర భగవత్కైంకర్యవిశిష్టమోక్ష సంకల్ప రహితస్య
ముముక్షోరిప్రపన్నస్థానంతరమత్రత్యక్తైంకర్యాపేక్షయాతదథం సాధనాంతరానుష్ఠానే,, ఉపాయోపాయ

సా-వి. అడిచ్చుటాజ్జల్, పాదదాహేప్రాప్తే సతి తమ్ తామిచ్చెయాలే, స్వేచ్ఛయా-కాలంకురిక్కిరత్తిలే, కాలమ
ర్జ్యాదాయా-ఏత్తచ్చురుక్కతాలే, అధికన్యూనభావేన ప్రసంగాదిహేవ కేషాంచిద్భగవత్సాక్షాత్కారోక్తి,
కేషాంచిన్నేత్యత్ర హేతుమాహ, ఆట్రవార్ కళితి. సిన్హవలోక నేనపూర్వం మోక్షార్థం ప్రపత్తికరణేష్యవిశంబేన
మోక్ష సిద్ధయై కైంకర్య విషయేచపూర్వమభిసంధివిశేషాః పశ్చాదుత్కంఠాయాంజాతాయాంపునః ప్రపత్తిః

సా-సం— సంకల్ప విశేషవిరహేపి సాక్షాత్కారాది దశకనస్యనిమిత్త మూహ - ప్రారబ్ధత్తి.

మూ—మున్నుకొలిసినఫలాంశమనకృత్య ప్రతియాశేనీధమానాలుమ్ కోలాత అంశతే. పుత్రప్రిస్తు తీవ్రసం
వేగమ్ పిరన్మార్గు పునరిప్రపత్తి పణ్యమామ్ - వేరే శిలర్ దృష్టాథా ప్రపత్తికళితే శిల ఫలియా తొట్రియ
క్కడోడు సకల ఫలసాధనమాన ప్రపత్తియితే అతిశంకైపణ్ణవార్కళ - అవర్కళైయు మల్లాత శాస్త్రా)
థక్కుళిట్టడికళితేకమక కత్తుక సాధన వైగుణ్యతే యిట్టు తెలివిక్కవేణుమ్ - ఇజ్ గుకమక వైగుణ్యమా
వతు? నుహవిశ్వాసాదికళితేకత్తుక వైగుణ్యమావతు? ప్రపత్తికుగచ్చిన్న అధికారమన్యూనమాకై - సాధ
నవైగుణ్యమావతు? యథాశాస్త్రమప్రపత్తి నుస్థాన త్తుకు-మూలమాననదుపదేశాదికళన్తిక్కె యిట్టై.

సా-దీ— సీహ్యవలకనన్యాయతాలవిశంజేనమోక్షసిద్ధియిల్ ప్రకారాంతర మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - మున్నుకొలి
నవిత్తాది- దృష్టాథాప్రపత్తి వైఫల్య దశకన ప్రయుక్త మాన విశ్వాసవిరోధిశంకాంతరత్తై పురిహరి
క్కిరార్ - వేరేశిలరిత్తాదియాల్ - కమక వైగుణ్యాదికళితే క్రమేణక్కాట్టుకిరార్ - ఇబ్బుకమక వైగుణ్య
మిత్తాది- ఉపదేశత్తుకుగచత్వమ్ పరంపరాప్రాప్తత్వం- ఆదిశబ్దతొలాచార్య గు ఖా ది వివ క్షి తమ్ -

సా-న్వా— మెన్టతుకూడుమో ? ప్రపత్తికాలత్తిల్ ఫల సంకల్ప విశేషమిల్లాతవధికారి కళుకుమ్ బుద్ధిపూ
ర్వ పాపా భావముమ్, భగవ దృక్పాది కళుమ్ కాణ్ కైయాలేఅన్త వైషమ్యం కూడుమో ? అతుతదథా
మనుష్ఠిత పునరి ప్రపత్తికార్య మెన్టి లపోతు కృతమాన ప్రపత్తియై పునరనుష్ఠిక్కేయాలే యుపా యాంతర
చ్చాయై యాకాతో ? ఎన్న వరుళి ఛెయ్ కిరార్ . మున్సితి - ఇని ప్రపత్తికు- ఫల వ్యభిచార దశకనా
త్సాధనన్వ మనుపపన్న మెనిర పత్తై యనువది కిరార్ - వేరే శిలరితి - పరిహరిక్కిరార్ - అవర్
కళైయు మితి - అల్లాతైతి - ,, వృష్టికామః కారీ ర్భాయశేతే ,, త్యాడికళితే ఎన్తపడి . కారీర్పాది కళితే
కమకతత్త్వా సాధన వైగుణ్య ముణ్డా నాలుమ్ ప్రపత్తియిలతు కూడుమో ? సర్వాధి కార మాన పడి
యాలే కతత్త్వ వైగుణ్యమ్ కూడాతే ? మానసిక బుద్ధి విశేష మాకైయాలే కమక వైగుణ్యమ్ తానుణ్డా ?
సాధన వైగుణ్యమతానెక్కనే? ఎన్న మూన్తైయు న్నిరూపిక్కిరార్ - ఇజ్ గితి-అనాలుమ్ ప్రపత్తిమాత్రత్తుకు-

సా-ప్ర— సంయోగే నిష్ఠయా హీయత,, ఇత్త్యాద్యుక్తనిష్ఠాహని ప్రసంగా త్పునరిప్రపదనన్యవ ,, సకృ దేవ
హి శాస్త్రాధిక,, ఇత్త్యాది నిషేధాచ్చతదలాభ ఏవస్యా నిత్యత్రాహ-మున్ను కొలిసేత్తాది. నన్వేవంప్రపత్తై
దృష్టా దృష్ట సకల ఫల సాధనత్వే క్వచి ద్దృష్ట ఫలవ్యభిచార దశకనాశ్చలసాధనత్వమేవ భజ్యేతేత్యాశం
క్య దృష్ట ఫల సాధన కారీర్పాదో ఫల వ్యభిచారాన్యథా సిద్ధిహేతు భూతకమకతత్త్వాసాధనవైగుణ్యస్యా
త్రాప్య విశేష ముపపాదయక వైగుణ్యాభావే సర్వ ఫల సాధనత్వమన్యేవేత్యాహ - వే రేశిలరిత్తాదినా-

సా-వి— కమక ముచితేత్తాహ-మున్నుకొలిసేలి. కమక చిద్దృష్టా థా ప్రపత్తివైఫల్య దశకనప్రయుక్తా
విశ్వాస శంకాంవారయతి - వేరేశిలరితి. శిల ఫలియా తొట్రియక్కడోడు, కతిపయేషు ఫలవ్యభిచారిషు స
త్సుతానిదృష్ట్యా. అవర్కళైయుమ్, తేపి. అల్లాతశాస్త్రాధక్కుళిట్టడికళితే, ఇతరశాస్త్రాధక్కుళిట్టడికళితే, ఇతరశాస్త్రాధక్కుళిట్టడికళితే
గాదిషు స్థితప్రకారేణ. కమకతత్త్వా సాధన వైగుణ్య తే వెలియిట్టు, ప్రకాశ్య- తెలివిక్కవేణుమ్ , శం
కానివృత్తి ప్రకారాక్ బోధనీయాశి- సాంకాత్కామ్య కమకణః ఫలావశ్యం భావఇతి నియామా త్కమక
కత్రాది వైగుణ్యదృష్ట ఫలాసిద్ధేనత ద్వచ్చాస్త్రాధక్కుళిట్టడికళితే విశ్వాసశి కార్య ఇతిభావశి- వైగుణ్యసత్యపి

సా-సం— కమక వైగుణ్యమావతితి - క్రియత ఇతి కమకతి తాతా- లిక విశ్వాస ప్రముఖ వైగుణ్యస్స

మూ— ఇవై వ్యగ్రుణ్ణ శబ్ద కేన ప్రపత్తి పణ్ణినబోతు తత్ఫలజ్ఞానకోగ్రలిన దృష్టజ్ఞశుమ్ సిద్ధిక్కు కాణా నిన్హోమ్. వేరే శిలర్ ప్రపత్తిశాస్త్రతోమమ్ శాస్త్రాంతరజ్ఞలోదుమ్ వాళియర సర్వశాస్త్రజ్ఞశుక్కుమ్ ప్రవతకరాన వ్యాసాది కల్ తే, అలాడ్యసర్వ శాస్త్రాణి విచార్యచ పునరిపునరి | ఇదమేకం సుని ష్పన్నం ధ్యేయోనారాయణ స్సదా,, ఎన్టుమ్, హరిరేక స్సదాధ్యేయో భవద్విస్సత్వ సంస్థితే,, ఎన్టుమ్, స్త త్క వ్య స్వతతం విష్ణురి,, ఎన్టుమ్ ఇప్పడి నిష్కషిణయానిన్హు సకృత్ప్రపత్తిమాత్రమే మాక్షసాధన మాకక్కుడు మో? మామేవయేప్రపద్యంతే,, ఇత్యాదికల్ అంగ ప్రపత్తి విషయజ్ఞ శానా అప్సేల చరమశ్లోకాది కశుమ్ సపరికర ప్రపత్తియైభక్త్యజ్ఞమాక విధిక్కిరనవాక వేణ్డోవో జెన్టు శొల్లువర్కకల్ - ఇతువు మను పపన్నమ్ శరణంత్యాం ప్రపన్నాయేధ్యానయోగ వివర్జితాః | తేషిమృత్యుమితక్రమ్యయాం తితదై వ్యష్ట వంపదమ్,, ఎన్టుమ్, య ద్యేనకామకామేననసాధ్యంసాధనాంతరైః |

సా-దీ— ధ్యేయో నా రాయణ స్సదా,, ఎన్టు ఆ వ్య త్తం ధ్యానం విహితమ్ - అకైయా లితువెమోతు సాధనం - సకృత్ప్రపత్తి మోక్షార్థమెన్టు వైయ్యథ్యం ప్రసంగిక్కుమ్ - అకైయా లనా వృత్తియోన ప్రపత్తియాత్ ఎన్టనే మోక్ష మెన్టు శిలర్ శొల్లువమ్ శంకైయై యనువదిక్కిరార్ - వేరే శిలర్ ప్రపత్తిత్యాది యాత్ - చరమశ్లోక త్తిత్ స్వతంత్ర ప్రపత్తి యుమ్ విధిత్తతే? ఎన్న వరుళి చ్చేయ్ కిరార్ - మామేవ ఎన్టు - సర్వధర్మాః పరిత్యజ్య ఎన్టు మోక్షో పాయాంతర త్యాగమ్ శొల్ల విత్తై యెన్టు భావమ్ - శరణంత్యా మిత్యాది - యేత్వాంశరణం ప్రపన్నారి, స్వతంత్ర తయాశరణవరమ్ పణ్ణినవర్కశేనైక్. యద్యేనేతి. యేనకామకామేన, ప్రయోజనాంతరజ్ఞే వాంఛిక్కు మవనాత్ - యాతొరు ఇ ష్ట ఫలమ్

సా-స్వా— అన్వయ వ్యభిచారమ్ దృష్ట మాకైయాలేసాధనత్వమ్ కూడుమో? ఎన్న అవిగుణ ప్రపత్తియేఫల వ్యభిచారా భావా త్సాధన మెన్టు సమర్థిక్కిరార్ - ఇవై వ్యగ్రుణ్ణేతి - ప్రకారాంతరేణ ప్రపత్తి క్కుసాక్షా త్సాధనత్వ మిత్తైయెన్టు శంకిక్కిరార్ - వేరే శిలరితి - చరమ శ్లోక త్తిత్ వ్యాసాదికశుక్కుమ్ పరమ గురువాన సర్వేశ్వరక్ ప్రపత్తియై మోక్ష సాధనమాక విధిక్కిరాలే సాక్షా త్సాధ నత్వమ్ కూడా తో? ఎన్న వరుళి చ్చేయ్ కిరార్ . మామే వేతి . ఇన్త పక్షత్తై నిరసి క్కిరార్ - ఇతువు మితి - శరణంత్యామితి - స్పష్టార్థమ్ - యద్యేనేతి - యేన కామ కామేన సాధనాం తరై ర్యన్న సాధ్యమ్ .

సా-ప్ర — కాణా నిన్హోమ్, ద్రౌపద్యా దిష్టితిభావః - ఏవం భరన్యా సస్య సర్వఫల సాధనత్వా నుపపత్తింపరిహృత్య సాధనతయా భక్త్యన్వయా సహస్య తస్యాకారాంత రేణభక్త్యన్వయ సహత్వముపపాదయితుం భక్త్యం గత్వే వైవ సాధ నత్వ మితి కైశ్చిదుక్త మనూద్య పరిహరతి - వేరే శిలరిత్యా దినా-

సా-వి— క్రమేణ వైగుణ్యంప్రతిసమాధాయ మోక్షార్థిన్ మోక్షందదాతిప్రాగేవోక్తం-వైగుణ్యాభావేతుదృష్ట ఫల సిద్ధి దృక్పై వేత్త్యాహ . ఇవై వ్యగ్రుణ్ణశరేతి- అర,రహితం - సర్వశాస్త్రార్థక ప్రవ తకవ్యాసాదిభిరేవ, ధ్యేయోనారాయణస్సదా,, ఇత్యుక్తత్వాత్-,, మామేవయేప్రపద్యంతఇత్యాదివల్-,, సవకధరాత్రి స్పరిత్యజ్యే, త్యేతదపిఅంగప్రపత్తిపరమ్-నతుస్వతంత్రసాధనవిధిపరమితి కేంసాచిచ్ఛంకాంపరిహతుమనువదతి. వేరే శిలర్ ప్రపత్తిశాస్త్రేతి-విధిక్కిరనవాక వేణ్డోవో, యథావిధియ్య తేతథానకిం-పరిహరతి. ఇతువుమితి.

సా-సం— కమక్ వైగుణ్య తోపపద్యత ఇతిభావరి - యద్యేనేతి - ప్రథమ కామశబ్దః పురుషార్థక పరాః-

మూ - ముముక్షుశా యత్సాంఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః । ప్రాప్యతేపరమంధామ యతో నావతా-
తేయతి । తేనతేనాప్యతేతత్త్వ న్నాన్యేనైవమహమునేపరమాత్మాచ తేనైవసాధ్యతేపురుషోత్తమః, ఎన్దుమ్,

సా.దీ - సాధనాంతర్యక్తం సాధ్యమ్ - ముముక్షుశా, మోక్షఫలత్వై. ఇచ్ఛిక్కు మవ. నాలుమ్ -
యాతోరుపరమంధామ.. సాంఖ్యేన, జ్ఞానయోగత్వాత్ అదైయః పృథాతు, కమకయోగత్తాలుమ్. భక్తి యోగ-
త్తాలుమ్ అదైయపృథాతు - తేన తేనాధికారిణా, అహ్వోఅధికారికళాత్ - తత్త్వ తాగ్మ్య, ఫలమ్, ఇన్యా-
సత్తాలేతానే యదైయపృథుమ్ - పరమాత్మానుమ్ తేనైవః న్యాసేన సాధ్యతే - ముముక్షుశా ఎన్దుశేషమ్ -
ఇక్షేగు ధ్యానయోగ వివర్జితాః - నచభక్తితః ఎన్ద్రేయాత్ స్వతంత్ర న్యాస మెన్దుతోక్షుమ్ -

సా - స్వా - ముముక్షుశాచ కమక యోగ జ్ఞానయోగ భక్తిభినక సాధ్యం మోక్షాఖ్యం ఫలం -
తేనతేన పుంసా. తత్త్వత్ఫలం న్యాసేనైవ సాధ్యతే. పరమాత్మాచ సాధ్యత ఇత్యర్థః.

సా.ప్ర - నను “ధ్యేయోనారాయణస్సదా - హం రక స్సదాధ్యేయః - స్మృతవ్యస్సతతం. విష్ణు, రితి సా-
మాన్యత స్సాన్వి కానాం సదాభగవద్ధ్యా నస్య విధానాద్భరన్యా సస్య ధ్యానజనకతయాపి మోక్ష మోక్షత్వ-

సా.సం - ద్విత్వీయకామశబ్దః తదధికనా ఇత్యర్థః. సాధనాంతర శబ్దః అముముక్షుః కఠివ్య-
జ్యోతిష్టోమాదిపరః - నసాధ్య మిత్యుక్తి తత్తదధికారా భావనిబంధనా - ఏతద్వివరణంముముక్షుణేత్యా-
ది - ముముక్షుశా, ప్రకృతిబంధ విమోక్షమిచ్ఛతా - ఆత్మప్రాప్తి కామేనేతి యావత్ - సాంఖ్యేన, జ్ఞా-
నయోగేన . యదాత్మప్రాప్తిరూపం ఫలంసాధ్యం - యోగేన, కమకయోగేన - జ్ఞానయోగ రూపంవా ,
సాక్షాద్భక్తియోగరూపంవా, యత్ఫలంతత్కామేన సాధ్యం - భక్తితః, ఉపాసనేన- యత్పరమంధామ , త-
త్కామనావతా ప్రాప్యతే - పరమధామ్నా విశేషణం యతోనావతాతే యతిరితి - యతిః, భగవదితర విర-
క్తః. యతోనావతాతఇత్యుక్త్యా ఆత్మప్రాప్తి రప్యవృత్తిమతీతి సూచితమ్ - ఏవ ముక్త సాధనేషు అశక్త-
స్యతైస్సోగ్యద్యన్నసాధ్యం తేనతేన తత్త్వత్ఫలకామే నాకించనేన తత్త్వత్, తత్త్వత్ఫలం. న్యాసేనైవ, తత్త్వ త్ఫ-
లామానుషిత్వస్వతంత్ర ప్రపదనేనైవ- ఆప్యతే. అత్రపరమధామశబ్దః “తద్విష్ణో, రిత్యుక్త స్థానపరః - న-
న్వేవమపి న్యాసేనపరమాత్మా నస్యాధ్యః - “యమేవైష, ఇతి శ్రుత్వాపరమాత్మనైవ పరమాత్మన సాధ్య-
త్వోక్తః. భాష్యే “ప్యనన్యో పానుత్వ శ్రవణా, దిత్యేన భాషితత్వా త్పరమాత్మ నస్యాధ్యత్వంచ దేవీభణికా-
ది వత్ప్రాప్తి వి ని యో గై భోగ్యత్వ వేషేణ- తథా భోగ్యత్వంచసిద్ధౌ పాయనిష్ఠాప్రత్యేవ-
అత ఏవ ముక్తావసు భవపరాః కేచిత్కైంకర్య పరాః కేచిదితి వచన భూషణ కారా ఇతిభ్రాంతశంకా-
నివతానాయ పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యత ఇత్యుక్తిః - సమాణ వచనాంశః కథ మేవ స్మిన్ బంధన-
శంకా పరిహారక ఇత్యుచ్యత ఇతిచేన్న - పరిహార శ్రవణా దేవేత్థం శంకా నిష్పత్తేః “దృశ్య తేచ, జగ-
తోన్య జగచ్ఛన , ఇత్యుత్తర బలాద్య న్మయ మిత్యన్య జగత్కామాత్మక మిత్యర్థః కత్వ వణానం - తథా
“కేనకంపశ్యే, దితిశ్రవణా “తద్దితరఇతరంపశ్యతీ, త్యత్రఇతరేణే త్యర్థః స్వ సీద్ధిః . ఏవం యద్యేనేత్యర్థం
తేనతేనే త్యర్థంచ మోక్షాతిరిక్త కామ పరమేవ కృత్వా ముముక్షుశా పురుషేణ సాంఖ్యేన యోగేన భ-
క్తితత్త్వ తత్తదధికార వైధుర్యేణ యన్న ప్రాప్యతే. తేనన్యాసేనైవమోక్షకామనావతాపరమాత్మాచ సాధ్యత

మూ— ఇత్యాదివచనశ్చైతే స్వతంత్రప్రపత్తిసిద్ధిత్తాలి ఇన్ని మైయుడైయవ నుక్కు శ్రీవైకుంఠ గద్యజి
జ్ఞుడియిలే స్వయంబులమాక “ధ్యేయో నారాయణ స్సదా,, ఎస్కర అథ-త్తిల్ తక్ విక్రకా-డు అ న్న్వ
యత్తుక్కు విరోధ మిల్లై - ఇతుఅరోగనుక్కు మారోగ్యాధి-క్కుమ్ క్షీరమ్ సేవ్య మెన్నతోడొక్కుమ్.

సా-దీ—తన్విక్రకా-ట్టన్వయత్తుక్కు, స్వతఃప్రాప్తాన్వయత్తుక్కునై. ధ్యేయోనారాయణస్సదాఎన్వతుశక్త
నుక్కు పాణుభక్తయైయుమ్, అశక్తవిషయ త్తిల్ ఫలరూపభక్తియైయుమ్, తంత్రేణవిధిక్కిర తెనై. ఇవ్వథక్తై
మనస్సిల్ వైత్తుక్కు-ణ్ణి దృష్టాన్త ముపన్వసిక్కిరాత్ - ఇతుఅరోగనుక్కి-త్వాదియాత్ - క్షీరమ్ సేవ్య మె
న్వ వైవ్యశాస్త్రత్తిలరోగనుక్కుమ్ ఆరోగ్యాధి-క్కుమ్ తంత్రేణ విధిక్కు ప్పడుమిరే క్షీరసేవై - అప్పడియే

సా-స్వా—స్వతంత్ర ప్రపత్తిసిద్ధిత్తాలితి. అనన్యధాసిద్ధప్రమాణత్తాలేసిద్ధిత్తాలెన్వపడి. ఇప్పడియా-త్ వ్యాసాద్యు
క్తికకుక్కుగతియెతు? ఎన్నవరుభి చెప్పికిరాత్. ఇన్ని మైయుడైయవను క్కి-త్వాదినా- తక్ విక్రకా-డి.
స్వతః ప్రాప్తాన్వయ త్తుక్కున్వపడి - “ ధ్యేయో నారాయణ స్సదా,, ఎన్వ ఉపాయత్వ ఫలత్వోక్తి య
న్విక్కు బొదాసీ న్యేనధ్యానత్తై విధిక్కుయాతే శక్తవిషయే ఉపాయ తయాన్వయ ముమ్, అకించన విష
యే ఫలతయా న్వయముమ్ భక్తి యోగత్తుక్కు సిద్ధమెన్వ కరుత్తు . ఒరు వాక్యత్తిలే ఉపాయతయా ఫలత
యాచ ధ్యానత్తై విధిక్కు కూడుమో? ఎన్న దృష్టాన్త త్తాలే సమధిక్కిరాత్ , ఇతుఇతి - ఇప్పడి

సా-ప్ర—సంభవా ధ్యానా నపేక్షత్వ వాదోవైభవపాదకి కిన్నన్యదిత్యత్రభరన్యాససకృదనుష్ఠానస్యసాత్మా
న్మోక్ష సాధనత్వై “ మహా విఘాతేశ్శ్రీమత శ్చరణార వింశయుగళ మనన్యాత్మ సంజీవ సేన తద్గతసర్వభా
వెన శరణ మను వ్రజేత్ - తతశ్చ ప్రత్యహ మాత్మో జీవనాయైవ మను స్మరే,, దితి భాష్యకారోక్తి రీ
త్యా ఫలతయాపినిత్యం ధ్యానోపపత్త్యా సదాధ్యేయత్వ వాదానాం బాధా భావాత్ - అన్యధా ధ్యానా న
పేక్షత్వ వాదానాం బాధ ప్రసంగాత్ - ప్రపత్తైరపి సాత్మాత్సాధనత్వోపపత్తై న
వైభవ వాదత్వ మిత్యాహ - ఇన్ని మైయుడైయవను క్కి-త్వా దినా , నను యత్కించి ద్వాన్విధ్యాది ని
వతక తయా వికల్పేన విహితయో ద్వయో ముఖే ఏకేన వ్యాధ్యాది నివృత్తావి తరస్య స్వయంఫల త్వే
నాపి సేవనం యథా నోపపద్యతే ఏవ మేవ భక్తి సాధ్యస్య కృత్సన్య సకృద్భరన్యాస మాత్రాత్పిద్ధాభ
గవ ద్భక్త్యనుష్ఠానం నోపపద్యత ఇత్యత్ర భక్తియోగస్యనిరతిశయ ప్రీతి రూపతయా క్షీరసేవనవ ద్భోగ్య
రూపత్వా తదుపపద్యతఇత్యభిప్రేత్వాహ . ఇతు అరోగనుక్కు-మిత్యాదినా. నను “ సాత్వికస్సతువిజ్ఞేయ

నా - వి — వైక్కుగద్యత్తిక్ పడియే “ప్రత్యహమాత్మో జీవనాయైవ మనుస్మరే,, ది త్యుక్త రీ
త్యా సదాధ్యాన విషయే- తక్ విక్రకా-ట్టన్వయత్తుక్కు, స్వస్వస్వతఃప్రాప్తాన్వయస్య శక్తవిషయేఉపా
యతయాన్వయన్యాకించనవిషయేస్వయంప్రయోజనతయాఅన్వయస్యచేత్యథకః-ఒకుమ్, తుల్యం అరోగస్య
భోగధాం ఆరోగ్యాధి-నో రోగ నివృత్త్యథా మిత్యధికారి భదేన ఏకమేవ క్షీరపానం ప్రిత్యథాముపా
య రూపంచభవతి తద్వదితి భావః - ననుస్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్ఠా శ్శూద్రాదయ స్సంతి. తేషాం ఫలత్వేన

సా-సం—ఇత్యధికఇతికేచిద్వదంతి-తన్విక్రకా-ట్టన్వయత్తుక్కు ఇత్తుక్తిః , అకించనస్యాపి ఫలత్వేనభా
క్త్యన్వయ నిబంధనా - ఇతు, సకించనా కించనయోభాక్త్యన్వయవచనమ్-ప్రపన్న మాత్రస్యసాంగతయా

మూ—సాంగమానధ్యానవిశేషమసర్వాధికారమన్నేయాకిలుమభగవద్విషయత్తి అధికారానురూపమాక అతి
యజామళమమఃనిరస్తరమనినైపుతాకనీనినైకగవేణ్మమే, ఇత్యాదికళిప్పడియే అనుసంధిక్రమమకురైయిలై.

సా-దీ— ఇక్షేగుమెన్టుకరుత్తు-స్వతంత్రప్రపత్తిః స్థర్ అతై గ్రహణీకరిలు ముణ్డు. అవర్ కళుక్కి-తుఫలత్వే
నాన్వయిక్ర-కుగడాతు? ఎన్నవరుళిచ్చేయ్ కిరార్ - సాంగమానేతి - అరియలామళపుమ్, నిరస్తరమ్ ని
నైపువిత్వాది - సర్వకాలముమ్ నానునై అనుసంధిక్రమపడి నీకృపైపణ్ణణవేణుమ్ - యథాజ్ఞానమితో
డే అనుసంధిక్ర-కుగడాతులైయెన్టున్వితమ్ - ఇన్నిప్తైయెయుడైయవనురుగ్రేవైకుంతగద్యత్తిపడియే

సా-పా— తిక్షవిక్రకాడన్వయిత్తుకువిగోధమల్లైయెన్టుశొన్నశుకూడుమో? అమ్మంగభక్తియోగముమ్
ప్రేగ్రహణీకాధికార మాన పడియాల్ సర్వప్రపత్త్యధికారికళుక్కు తదన్వయ మిల్లైయే? ఎన్నవరు
ళిచ్చేయ్ కిరార్ - సాంగేతి. నిరస్తర మితి - నిరస్తరమ్, సర్వ కాలముమ్. అడియేమనై నినైపు తా
క, ధ్యానమ్ పణ్ణణమ్ పడి - నీనినైక్ర వేణ్డుమే, నీసంకల్పి తరుళ వేణు మెనైగ. ఇప్పడి యాకిత్
శ్రీభాష్య కారర్ భాష్యాది కళిలో రిడతిలుమ్ స్వతంత్ర ప్రపత్తియై యరుళిచ్చేయ్ యాతే గద్యాంతగ
త శ్రీవైకుంత గద్యత్తితే ధ్యాన యోగత్తైయే శోలలుకై కూడుమో? నిత్యతిలుమ్, ప్రత్యక్షరూపాను
ధ్యానేనధ్యానర్పాసీత,, ఎన్టుశొన్నశుతాకూడుమో? ఆకైయాల్ భక్తియోగన్తా సాధనమాక వేణ్డువా?

సా-ప్ర—స్సవై మోక్షార్థచింతక,, ఇత్యుక్తేప్రపన్నానాం సర్వేషాం సాత్విక తయా సర్వేషిప్రపన్నై
స్వయం ఫలతయా భక్తై రనుష్ఠేయత్వే స్త్రీ శూద్రాదీనాం ప్రపన్నానాం భక్త్య నుష్ఠానేఅపశూద్రా
ధికరణవిరోధస్సాన్విత్య త్రాహ. సాంగ మానేతి - నిరస్తర మిత్వాది - నిరంతర స్మరణ మమ స్వా
దితిత్వయైవ సంకల్పకార్య ఇత్యర్థకరి. నను భాష్యకారై రాశ్శీజీవనాయే త్యజ్జీవన హేతుత్వే
న భగవద్భక్తై రహ రహ రనుష్ఠేయత్వోక్తై స్వయం ఫలత్వోక్తి స్తద్విరుద్ధాస్యాదిత్వత్. ఉజ్జీవనము
త్కషేణజీవనం. శేష భూతస్య శేష్యతి కయో త్పాదనేన జీవన మితి ముక్త్యవస్థా భావి కైంకర్య
హేతు భూత భగవదనుభవ స్థానీయ మత్రత్య కైంకర్య హేతుతయా వత్మానాం భరన్యాస ఫల భూ
తం నిరతికయ స్మరణ మేవ తైరుచ్ఛత ఇతి నవిరోధ ఇశ్యభిప్రయన్నాహ.

సా-పి— సాంగధ్యానం నసంభవేత్-ప్రాణాయామాదావనధికారిత్వాదిత్యత్రాంగానస్తానాయోగ్యత్వేపియా
వజ్ఞాతుం యోగ్యం తావ ద్యధాధికార మనుసంధాతవ్యం - నతత్ర వైకల్యం నాస్తీత్వాహ - సాంగేతి-అ
రియలామళపుమ్, యావజ్ఞాతుం యోగ్యం తావత్పర్యంతం - నిరస్తరమ్, సంతతం. నీ, త్వం. నినైపు తా
క, యథాస్మరేయంతథా - నీ, త్వయా. నినైక్ర వేణ్డుమ్, సంకల్పయితవ్యం - ఇత్యుక్తరీత్యా- అనుస
న్ధిక్రమమ్, అనుసంధాతుం-కుత్తై, న్యూనతానాస్తి. ననుభాష్యకారైః ప్రత్యహమాత్మజీవనా యైవ మను
స్సరే,, దిత్వక్త త్వాదుపాయత్వప్రసాదేనా ఫలరూపత్వమిత్యాశంక్య ఉజ్జీవనముత్కషేణజీవనంకైం కర్యా
చరణంతదథం ప్రాప్యచిర్యథావధేతతథానుసంధానంకార్యమితి తేషాం తాత్పర్యమిత్సభి ప్రయన్నాహ -

సా-సం— ఫల భక్త్యనుజ్ఞాయామప శూద్రన్యాను విరోధతత్పరి హరతి- సాంగేతి- వైదికేతరాంగసహిత
కలభక్తి స్సర్వ సాధారణీతి భాసరి

మూ— శ్రీభాష్యకారరుమిప్పుపాయనిమైయై శిరియ గద్యత్తులుమ్ పెరియ గద్యత్తులు మరుళిచ్చెయ్తు శ్రీవై కుంతగద్యత్తులు మిన్ని మైయైచ్చురుక్కాట్టి యిరుస్తనాళ్ ప్రాప్యరుచి కులైయాయే వళర్ ను పోరుమ్ పడి క్కిదాన అనుసంధాన విశేషతై . తతశ్చ ప్రత్యహమాత్మో జ్ఞేషనాయైవ మనుస్మరేత్, ఎన్టు తు డక్కి అరుళిచ్చెయ్తార్ - ఇప్పుపన్ననుక్కు . పూశిత్తుమ్ పోక్కినేక పోతు, ఎన్నిర అనన్య ప్రయోజనమా న పూజావిశేషతై . అథపరమైకాంతినోభగవదారాధనప్రయోగం వక్ష్యే-భగవత్పరంకరై కరతిఃపరమై కాంతీహూత్వా, ఎన్టుతుడక్కి నిత్యత్తిల్, అత్యర్థప్రియా విరతవిశద తమ ప్రత్యక్ష రూపానుభ్యానే నధ్యా యన్నాసీత, ఎన్టు మరుళిచ్చెయ్తార్ -

సా-దీ— స్వయంఘలమాకవెన్తై వివరిక్కిరార్ - శ్రీభాష్యకారరుమిత్వాదియాల్-ఇప్పుపాయ నిమైయై, స్వతంత్ర ప్రపత్తిరూపోపాయ మైయై శ్రీమన్నారాయణ తవచరణారవింద యుగళం శరణ మహం ప్రప డ్యే, ఎన్టురుళిచ్చెయ్తార్ - శ్రీవైకుంఠగద్యత్తులుమ్ శురుక్కు కాట్టి, వత్సమాతాను సంధానా పేడయా శురుక్కు మితగద్యత్తులుమ్ విస్తరమాక విజుగ శాల్లుకైయాల్ కాట్టి . మహావిభూతే శ్రీమత శ్చరణార వింద యుగళం అనన్యాత్మ సంజీవనేన తద్గత సవక భావేన శరణ మనువ్రజే, దెన్టు- నిత్యత్తిల్ భగవ దారాధన ప్రారంభత్తితే ఘలరూపధ్యానతై యరుళిచ్చెయ్తారెన్నిరార్ . ఇప్పుపన్ననుక్కిత్వాది యాల్- పూజా విశేషతై తుడక్కి ఎన్టువ్వయమ్. నిత్యత్తిల్, పూజోపక్రమాత్పూర్వమెన్టుశేషమ్-

సా-స్వా— ఎన్న మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . శ్రీభాష్యకారరు మితి . అనాలుమ్ శ్రీవైకుంఠ గద్యత్తిల్ తన్ని మైయై చ్చొల్లామల్ ధ్యానోక్తిక్కు గతి యెతు ? ఎన్న మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శ్రీవైకుణ్ఠేతి . ఇప్పడియా కిల్ నిత్యత్తిల్ “ ధ్యామన్నాసీత ”, ఎన్టు ఉపాయ భక్తియై అరుళిచ్చెయ్తయ కూడుమో ? ఎన్న అశు భుమ్ ఘలరూప ధ్యానపరమెన్టురుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ప్రపన్న సుక్తితి - పూజావిశేష ప్రయోజకత్వేనధ్యానతై

సా-ప్ర— భాష్యకారరుమిత్వాదినా-అన్యధా, అనాగతానః తకాలసమీక్షయాప్యవృష్టసంతారోపాయః. అ శరణశరణ్యఅనన్యశరణస్త్వత్పదారవిందయుగ శంశరణమహం ప్రపద్యే-తత్సాప్రప్తయేచతత్సాదాంబు జద్వయప్రపత్తైరన్య న్నమేకల్పకొటిసహస్రేణాపిసాధనమస్మీతి మన్వానః, ఇతిచమితగద్యే పృథుగద్యే శ్రీవై కుంఠ గద్యేచ సాధనాంతరా భావోక్తి ర్విరుధ్యేతేతి భావః - ఏవం స్వయం ప్రయోజన నిరంతర భగవ ద్ధ్యానస్య నిత్యా నుష్టేయ భగవ దారాధనాంగ తయాపి ప్రత్యహ మనుష్టేయత్వం సంప్ర దాయ తోపి సిద్ధ మిత్యాహ . ఇప్పుపన్న సుక్తిత్వాదినా - పూశిత్తుమ్ పోక్కినేక పోతు, పూజయిత్వాచ కాలక్షే ప మకర వమిత్యర్థః . భగవ చ్ఛాస్త్రే జయాఖ్య సంహితాయాం, ఏకోహి శూయతే దేవ కాలా

సా-వి—భాష్యకారరుమితి-కులైయాయే, వినాశంవినా-వళర్ నుపోరుమ్ పడిక్కిదాన, వృధ్యనుగుణం-నిత్యేచభగ వదారాధన ప్రారంభే ఘలఘాత ధ్యానంభాష్య కారాలనుజగృహురిత్వాహ-ప్రపన్నసుక్తిత్వాది-ప్రపన్నను క్కు పూజావిశేష తై తుడక్కి ఇత్యన్వయః - పూశిత్తు మ్పొక్కినేకపోతు, పూజిత్వా కాలక్షేపమ కరవం.

సా-సం— ఇప్పుపాయ నిమైయై, స్వతంత్ర ప్రపత్తినిష్ఠాం . అనుసంధాన విశేషశబ్దేనఘలరూపా భక్తి రుచ్యతే - పూజావిశేష శబ్దః పంచరాత్రసంహితా విహితపూజాపరః-గద్యేధ్యానశబ్దేన పూజా విశేషస్య

సా - ప్ర - లోకేనచా పరః | పంచకాలా స్వయో దిష్ట్యా కిమేతన్మేత్ర సంశయ ,, ఇతి
 నారదేన పృష్టే ,, ఏకస్యై వహికాలస్య వాసరీయస్య నారద | అప్రభా తాన్ని శాంతంత్రై పంచధాప
 తికల్పనా | పృథక్ క్రమే వశాత్కార్యా నకాలా బహవ స్మృతా ,, ఇతి భగవతోక్తే ,, ఏకకాలా శ్రి
 తానాంచ కర్మణాం అతఃకాలవద | పరిజ్ఞాతైస్తు యైస్సద్యః కృతకృత్యోభవా మ్యహా ,, మితి పునః పృ
 ష్టే ,, బ్రాహ్మ స్మహూతా దారభ్య ప్రాగంశం విప్రవాసరే | జపభ్యానా చక్షాన సోక్తైః కర్మవాప్తి
 త్త సంయుతైః | అభిగచ్ఛే జ్జగద్యోనిం తచ్చాభి గమనం స్మృతం | తతః పుష్ప ఫలాదీనా మథా యా
 జన్ మాచరేత్ | భగవ ద్యాగ నిష్పత్తి కారణం ప్రహరా త్పరం | తదుపాదాన సంజ్ఞం వైకర్మ కాల
 వదాశితం | తతోష్ట్యాంగేన యోగేన పూజయే త్పరమేశ్వరం | సాధికం ప్రహరం విప్ర ఇజ్యా కాలస్తు
 సస్మృతః | శ్రవణం చింతనం వ్యాఖ్యా తతః పాఠ సమ నిష్ఠా | స్వాధ్యాయ సంజ్ఞం తద్విధి కాలాం
 శం మునిసత్తమ | దివా వసానే సంప్రాప్తే సూజాం కృత్వా సమభ్య సేత్ | యో గన్నిశా వసా నేచ
 విశ్రమే నాంతరీ కృతమ్ | పంచమోయోగ సంజ్ఞా సాకాలాంశో బ్రహ్మసిద్ధిద ,, ఇతి భగవతోక్తే - పా
 డ్యేచ ,, పంచ కాల విధిజ్ఞానాం ప్రాశస్త్యం భగవన్నిహా | కథితం పంచకాలా విధయశ్చాస్మి పంచకే,,
 ఇతి బ్రహ్మణా పృష్టే ,, ఆద్యం కర్మాభి గమన ముపాదానం తతః పరమ్ ఇజ్యాచ పశ్చాత్సాధ్యాయ
 య స్తత్యోగ స్మృతః పరమ్ | పంచైవ విధయ స్తేషాం కాలాః పంచై వతే క్రమా ,, దితి భగ వతోక్తే
 స్యాత్సత పాషురయో శ్చైవ మేవోక్తే . వ్యాసే నచ - ౪ బ్రాహ్మ మహూతే ఉత్థాయే ,, త్యా
 రభ్య ,, అథా గత్య గృహంవిప్ర స్సమాచ మ్యయథావిధి | ప్రజ్ఞాల్పవహ్నివిధి ,, దిత్వం తేన ప్రాత
 హోమ పర్యంత పౌర్వాహ్నిక్రీయా కాలాపముక్త్యా ,, దేవా దీనా న్నమస్కుర్యా దుపహారంశివేద
 యే ,, దిత్వభి గమన ముక్త్యా ,, ఉపేయా దీశ్వరంచాపి యోగక్షేమాథా సిద్ధయే | సాధయే ద్వివిధా
 నథా ,, నిత్యుపాదాన ముక్త్యా ,, తతోమధ్యాహ్న సమయ ,, ఇత్యారభ్య ,, నవిష్ణ్వారాధనాత్పుణ్యం వి
 ద్యతే కర్మ వైదికమ్ | తస్మాదనాది మధ్యాంతం నిత్యమూరా ధయేద్ధరిమ్ | తద్విష్ణో రితి మంత్రేణ సూక్త
 న పురుషేణచ | నైవాభ్యాం సద్యో మంత్రో వేదేమాక్తశ్చ తుష్టాపి | నివేద యాత స్వాత్మానం విష్ణో
 వమల తేజసీ ,, తజ్ఞాముక్త్యా ,, భుక్త్యవం సుఖమా స్థాయ తదన్తంపరిణామయేత్ | ఇతిహాసపురా
 ణాభ్యాం వేదం సముప బ్రహ్మయే ,, దితి స్వాధ్యాయం చోక్త్యా ,, తథాక్షరేణ స్వాత్మానం యోజయే
 త్రప్రహ్మణీతిహి | సర్వేషా మేవ యోగానామాత్మయోగః పరస్మృతః | యోసేన విధినా కుర్యాత్సయా
 తి పద మత్యయ ,, మితి యోగమప్యభిధాయ ,, తదే తదభిలేనోక్త మహన్యహ నియన్తయా | బ్రాహ్మణా
 నాం కృత్యజాత మపవగా ఫలప్రద ,, మిత్యుక్తత్వాత్ . దక్షేణచ ,, ప్రాత రుత్థాయ కతకవ్యం య
 ద్విజేన దినేదినే | తత్సర్వం సంప్రవత్సోమి ద్విజానా ముపకారక ,, మిత్యారభ్య ,, అజ్ఞానా దధవా లో
 భా త్యాగేన పతితో భవే ,, దితి నిత్యనైమిత్తిక త్యాగే బాధక ముక్త్యా ,, దివస స్యాద్య భా గేన కృత్యం
 తస్యోప దిశ్యత ,, ఇత్సుప క్రమ్యా హ్నిష్టా విభాగ పూర్వకం ,, సంధ్యాహోమోశుచినిత్యమనహా
 స్సర్వకర్మసు | యదన్య తురూతే కర్మ నతస్య ఫలభాగ్భవే ,, దిత్వం తేన స్నానాచమన సంధ్యావంద
 నా నియథా వత్ప్రీతి పాద్య ,, దేవకార్యం తతఃకృత్వా గురు మంగళ వీక్షణమ్ | దేవకార్యస్య సర్వస్య
 పూర్వాహ్నిస్తువిశేష్యత,, ఇత్సభిగమనముక్త్యా తదంతరంచ,, సమిత్పుష్ప కుశాదీనాంసకాలస్సముదాహృత,,

మూ— ఇప్పడి అనన్య ప్రయోజన నిరంతర భగవ దను సంధాన పరీవాహమానకైంకర్య ల్లితభగవ చ్చాస్తోక్తముమాయ్, వ్యాసదత్తాదిమహాషికమతజ్ఞోదుమ్సంగతమాయ్, మరన్తికత్త్ర, మెనిర సాట్టిత్

సా-దీ— స్వతంత్ర ప్రపత్తి నిష్ఠనుక్కు ధ్యానమ్ స్వయంప్రయోజనమాయన్వయిక్కి-ర తెని-రాత్ కీటి తిక్ స్వయంప్రయోజనత్వముమ్ సర్వాధికారత్వముమ్ ఎక్లసే యెన్నస్వయం ప్రయోజనరూప పంచ కా లాంతర్మాత మాకైయాత్ అభిగమనాదికల్ పోలే ఇతుస్వయంప్రయోజనం - సంకీర్తనాదికల్ పోలేసర్వా ధికార మెస్తుమ్ శోల్లుకైకాక పంచకాల స్వరూపతై యుమ్ అతినుడైయ కతకవ్యత్వాది కత్తై యుమ్ విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిరాల్ - ఇప్పడి యనన్య ప్రయోజనేత్యాదియాల్ - భగవ దను సంధాన పరీవాహ మానకైంకర్య త్తిత్, అభిగమనాదికల్ తెన్వపడి - భగవ చ్చాస్తోక్త మాయ్త్వాది - కాలవిభాగవిశేషజ్ఞల్.

సా-స్వా—యరుళిచ్చెయ్తారెన్తుకడుత్తు - ఇప్పడి శ్రీభాష్యకారర్ ప్రపన్ననుక్కు నిత్యత్తితేపూజావిశేషత్తై కతకవ్య మాక సాధితై రెన్తుజొన్నతు కూడుమో? అతు పాయాలర సిష్టక్ విషయ మనో? ప్రపన్న నుక్కుమ్ స్వయం ప్రయోజన భక్తిపరీవాహ కైంకర్యమ్ కతకవ్య ముణ్డెన్తిల్ అన్త కైంకర్యమ్ సంధ్యాచి రూప మాక లాకాతో? పూజా విశేష మాక వెణుమో? ప్రపన్న నుక్కుమ్ ప్రితి పరీవాహ మాక పంచ కాల కృత్యమ్ వంగిపురత్తు నమ్మి వ్రభృతికల్ నిత్యజ్ఞలితే సాధితైయాలే తదంత గత పూజా విశేషమ్ కూడు మెన్తిల్ అతుక్కు మూల ముణ్డో? శ్రీభాష్య కారోప దేశమే మూలమెన్తిల్ అతుక్కు త్తాక్ మూ ల ముణ్డో? ఆట్రవార్ కళుడైయ దివ్యసూక్తి మూల మెన్తిల్ అతుక్కు త్తాక్ మూలముణ్డో? భగవచ్చాస్త్రం ప్రమాణ మెన్తిల్ కాలాష్య కాది విభాగ పర వ్యాస దత్తాది స్మృతి విరోధమ్ ప్రసంగి మాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరాల్. ఇప్పడి ఇతి - ఇచ్చి ఇన్త కారికైకల్ ఇప్పడి శ్రీభాష్యకార దివ్యసూక్తి - ఇజ్జనన్తాకిల్ కాల విభాగ తై భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్కేట్టు “అభిగచ్ఛ, నై న్తుతుడజ్జి “ గమయిష్యామివాసరా ” నెన్తు

సా-ప్ర — ఇత్తుపాదన ముక్త్వా “ పంచమేతు తథాభాగే సంవిభాగో యథా హాతరి । పితృ దే వ మనుష్యాదాం కీటానాం చాపి దృశ్యత ” ఇత్తుప క్రమ్య స్వే నైవ పూర్వత్ర “ సంధ్యా స్నానం జపో హూమ స్వాధ్యాయో దేవతాచక్షుః, మిత్యుక్త దేవతాచక్షుః రూపేజ్ఞా మేవ సంవి భాగశబ్దేన సంగ్ర హేణోక్త్వా “ ఇతిహాస పురాణాభ్యాం షష్ఠంస ష్ఠమ మభ్యసే ” దితి స్వాధ్యాయ ముక్త్వా “ అష్ట మే లోకయాత్రాంత్వి ” త్యారభ్య “ సర్వ భావవి నిమూక్తం తైత్రజ్ఞంబ్రహ్మణీస్యసేత్ । ఏతత్ ధ్యానం చ యోగశ్చ శేయన్యో గ్రంథ విస్తర ” ఇత్త్యంతేన విస్తరేణ యోగస్యా ప్యుక్తత్వాచ్చ పంచకాల సంజ్ఞిత ప్రపన్న నిత్యకమకాదాం సాత్త్వా చ్చగవ దారాధనత్వాచ గమాచ్చ నిత్యం భగవత స్మృతకవ్యత్వోక్తిరితిద శ్చయక్ పరమై కాంతిభిరభిగమనానిత్యకతకవ్య తాయా స్సంప్రదాయకత్వంచాహ-ఇప్పడిఅన స్వేత్యాదినా-

సా-వి— ధ్యానస్య స్వయం ప్రయోజనతయా పంచకాలకతకవ్యేషు కైంకర్యేషు యోగ రూపత్వాద వశ్యంకార్య మిత్యభిప్రాయేణ పంచకాలస్వరూపం తత్కతకవ్యంచ విస్తరేణాహ- ఇప్పడియితి-మరన్తికత్త్ర

సా-సల— మానసత్వ చ్యుభి ప్రేతం . “ హరిరెక స్సదా ధ్యాయకి- ధ్యేయోనారాయణస్స ధే, త్యాది ప్రమాణసిద్ధ మభిహితం నిరంతర భగవ దనుసంధాన శబ్దేనం-

మూ — ఇరుముప్పుత్రులెత్తి, ఎన్నపాశురత్తుకు- వివక్షితమాక ఆచార్యులకల్ వ్యాఖ్యానమ్ పఠించి న కాలవిభాగతైః, అభిగచ్ఛక హరిప్రాతః పశ్చాద్ద వ్యాణి చాజ్ఞయన్ | అచ్యుతతతోదేవం తతో మంత్రాన్ జపన్నపి | ధ్యానన్నపి పరందేవం కాలేషాక్షైః పంచసు | వతః మాన సద్దాచైవం పాంచ కాలికవత్కనా | స్వాజిత్రేగంధ పుష్పాద్యై శ్శుభైశ్చక్త్యను రూపతః | ఆరాధయన్ హరిం భక్త్యా గమయిష్యామి వాసరాన్, ఎన్న భాష్యకారర్ అరుళి చ్చెయ్ కేట్టు వంగి పురత్తునమ్మి నిత్య త్తిలే సంగహితార్ - ఇప్పడి పెరియజీయరుళ్ళిట్టార్ నిత్యజ్జిలుమ్ కణ్డు కొళవతు- ఇవత్తి లుళ్ళ వై వమ్మజ్జిల్ అవ్వొసంహితా విశేషజ్జిలే శొల్లుమ్ వికల్పజ్జిలా లే సంగతజ్జిల్-ఇప్పడి యాకైయాలే, సందేవ

సా-దీ — ఇరు ముప్పుత్రులు, పంచకాల-కాలవిభాగతైః, పంచకాల విభాగతైః- మంత్రాన్ జపన్, స్వాధ్యా యాధ్యయనం కుర్వన్నైవపడి - నిత్యత్తిలే, తామరుళిచ్చెయ్త పంచ శత శ్లోకరూపమాననిత్యత్తి లేనైః- పెరియజీయర్, నజ్జీయర్ - అభిగమనాదిక శ్శుడైయ స్వయం ప్రయోజనతయా కతవ్యతైయై య రుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడి యాకైయాలిత్తాది - స్వయంప్రయోజనతయా విహితమాకైయాలెనైః-నిత్యమాక

సా-స్వా — నిబంధితారెయ్ని దేశమ్ ప్రసంగిక్కు-మెన్టుకరుత్తు-నమ్మియనుడైయడక్తిమాత్రమన్తి కేట్టభాష్య కారసంప్రదాయస్థానేనా చార్వక్తియుమ్ ప్రమాణమెన్టుకాట్టుకిరార్ - ఇప్పడియితి- ఇప్పడి, ఇన్త ప్రకా రమే. అభిగమనాది కతవ్యతా ప్రకారమెన్టుపడి. ఇప్పడి ప్రపన్ననుక్కు-అనేకనిత్యోక్త పంచకాల కృత్యం శ్రీభాష్యకార సంమత్యను గుణమాకిత్ నిత్యజ్జిలే ప్రక్రియా వైవమ్మమ్ కూడుమో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కి రార్ - ఇవత్తిలుళ్ళేతి - ఇప్పడి విలక్షణ ప్రక్రియా ప్రతిపాదకజ్జి శాన నిత్యజ్జిల్ భగవ చ్చాస్త్ర సంహితా మూలమానా లేన్తనిత్య ప్రకారేణ ప్రపన్నను క్కు-నుష్ఠానమ్. ప్రపన్ననుక్కు-చ్చిక సంచారమ్ కూడా లే? యెన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడియాకైయాలేఇతి. వికల్పమ్ సంహితామూల మాకైయాలెన్త పడి-ఇప్పడి భగవత్ప్రతిమాత్ర ప్రయోజనకైంకర్యత్తిలేన్తు కొన్నతుకూడుమో? తత్వజ్ఞానాదికశు ముపాయనిష్పత్తియుమ్

సా-ప్ర — ఇరుముప్పుత్రులెత్తి ఎన్నిర పాశుర త్తుక్కు, ద్వయోస్త్రీషుచ కాలేషు అభ్యుచ్చేతి వా క్యస్య చేత్యథాః - నను భాష్యకార, భట్టార్య, నారాయణమునిభి ర్భిన్న ప్రకారేణ భగవ దారా ధనో క్త్యా పరస్పరా సాంగత్యా దప్రామాణ్యా త్మత ప్రతిపాదిత పాంచ కాలిక కమణః కథముపాదేయత్వమి త్యత్ర తత్తద్వేదాంతేషు ప్రతిపాదిత విద్యానాం రూపభేదా ద్భిన్నానాం యథా వైకల్పికత్వం తథా తత్తత్సంహితా స్వవగతానా మారాధన క్రమాశామపి వైకల్పికత్వేన ప్రమాణతమత్వా త్పాంచ కాలికకమణా ముపాదేయతమత్వమేవేత్యభి ప్రయన్నాహ. ఇవ త్తిత్తాదినా-నన్వభి గమనా దీనాంక్షీరపానవత్స్వయం ప్రయోజనతయాకతవ్యత్వే స్వాధికతవ్యత్వరూపమమకారస్సాదిత్యత్రాహ-ఇప్పడియాకైయాలే ఇతి.

సా-వి — ఎన్నిరపాట్టిలుమ్, ఇత్తుక్తగాధాయాం - ఇరుముప్పుత్రులు, ద్వయోస్త్రీషు-పంచసుకాలేషు - ఏత్తిస్తుత్వా- ఎన్నిర పాశుర త్తుక్కు, ఇత్తుక్తవాక్యస్య . పెరియజీయరుళ్ళిట్టార్, నజ్జీయర్ ప్రభృతీనాం.

సా-సం — ఇరుముప్పుత్రులు, కాలద్వయం కాల త్రయంచ- ధ్యానన్నపీత్యక్తి ర్యోగ కాలీన ధ్యానవిశేషా భిప్రాయా - ఇవత్తిల్, తత్తన్నిత్యే ష్వేవ- వైవమ్మం, అన్యూనాధికత్వవిరహః-తహితత్తన్నిత్యోక్తసర్వో పసంహారో దుశ్శక్ ఇత్యత్రాహ - ఇప్పడియాకైయాలేఇతి- వైకల్పికసంహితామూలకత్వాదేవేత్యథాః

మూ— లోకాక్రమణం-భవాంస్తుసహవై దేహ్య-యత్రకుత్ర కులేవాసో యేషు కేషుభవోస్తుమే । తవదా
స్యైకభోగేస్యా త్వదాసర్వత్ర మేరతిః । కమణౌ మనసావాచా శిరసావా కథంవన । త్వాంవినానాన్య
ముద్దిశ్య కరిష్యే కించి దప్యహమ్ . తనక్కేయాక వైనైక్కొళ్ళమీలే,, ఎన్నిరపడియే భగవత్ప్రీతి మా
త్ర ప్రయోజనమాన క్తేంకర్యత్తితే స్వాచార్యోప దిష్ట మాయరుపుతారు శాస్త్రీయ ప్రక్రి యైయై కో
ణ్డు యథాకాలమ్ అన్వయిక్కుప్రాప్తమ్ - ఇప్పడి నిత్యమాక విధిక్కిర భగవదభి గమనాదికళిత లోకా
యతికరైప్పోలే ఖ్యాతిలాభపూజై కళుక్కాకవాతల్,తత్వ జ్ఞాన వైరాగ్యజ్ఞళిల్లా తారై ప్పోలే ప్రయోజ
నాం తరత్తు క్కాక వాతల్ సూణౌ పాయరల్లా తారై ప్పోలే మోక్షార్థమాక
వాతలన్తిక్కే ముక్తరైప్పోలే స్వామ్యభిమతత్తేనడత్త వేణు మెన్కిర రుచియాలే యథాశాస్త్రమ్ స్వయ
మ్ప్రయోజనమాక విఘ్నీనాత్ ఇవ్వభిగమనాదికల్ అన్యాభి గమనము మన్యాథా ప్రవృత్తియు మన్య యజ
నము మన్యశబ్దజ్ఞళు మన్య చింతైయు మాకిర చిదజ్ఞళేపు (కురా) కామైక్కు కడకమా యిరుక్కుమ్ -

సా-దీ— విధిక్కిప్పట్ట వభిగమనాదికళిత ఖ్యాత్యాద్యభిసంధియైయుమ్, ప్రయోజ నాంతరా కాంత్యైయై
యుమ్, మోక్షోపాయతా బుద్ధియైయుమ్ విట్టు ముక్తనైప్పోల్ స్వయంప్రయోజనమాకప్రవర్తిక్కువేయివై
యన్యాభి గమనాది కళుక్కు నివారకజ్ఞళుమా యిరుక్కు మెన్కిరార్ - ఇప్పడి నిత్యమాక విత్యాది.అన్యాభి

సా-స్వా—ప్రయోజన మన్నో? అతు ఇతరాధి కారికళు క్కానాలుమ్ ప్రపన్నాధికారిక్కు ప్రయోజనా
న్తర మిల్లైయైన్తిలానాలుమ్ అన్యాభిగమనా దిచ్చిద్రనివృత్తియుమ్ తత్సాధ్యే యాకైయాలేఅన్యప్రయో
జనత్వమ్కూడుమో?ఎన్ననరుళిచ్చెయ్కిరార్ ఇప్పడితి - చిద్రజ్ఞళే పుకురామైక్కుమితి. చిద్రనివృత్తి యాను

సా-ప్ర — తనక్కే యాకవైనై కొళ్ళమీలే, భగవతా స్వప్రయోజనా యైవ ముత్తైకర్య స్వీ
కారౌ మమ ప్రయోజన మిత్య థణః - ఉపాత్తైషు వచనేషు ఫలిత్వస్య భగవత్యవగమా తద్వృత్తి రిక్తస్య
క్తేంకర్య ఫలిత్వా భావా వగమాచ్చ స్వస్యాపి తదన్యత్వా త్తైంకర్య ఫలిత్వం నాస్మీతి తత్తరణే మమకార
రాహిత్యేన భవిష్య మిత్యథణః - నన్వనన్య ప్రయోజన ప్రపన్నా స్పృత్యభి గమనా దీనాం శాస్త్రా త్స్వ
యం ప్రయోజనత్వా వగమేపి గథా దాపానాం స్వోదర పోషణాది వద ప్రధానస్యాపి ఫలస్య తదనుష్ఠాత్మ
ష్వస్వయా భావేతేష్వాయాస సాధ్యేషు ప్రవృత్తిః ప్రేక్షావతాం నస్యాదిత్యత్ర నిత్యతయా అకరణేప్రత్యవా
యా త్స్వామినో అత్యంతం ప్రీతి హేతుత్వాచ్చా నుష్ఠిత భరన్యాసస్యాప్య భ్యుపగత ప్రారబ్ధకర్మాను భ
విత్వత్వా ద్వాసనావ శాత్వాధి కార విరుద్ధా నుష్ఠానం స్యాదితి తత్పరిహార రూపం ప్రయోజన మస్యై
వేతిప్రవృత్తి రుపపద్యతేవిత్యాహ. ఇప్పడి నిత్యమాక విత్యాదినా- కడక మాయిరుక్కుమ్, వప్రం భవేత్.

సా-వి—ఇఘ్నీనాత్,ప్రవివర్తిచేల్.భగవదభిగమనాదికళితేఇత్య నేనాన్వయః.పుకురామైక్కు, ప్ర వేశాభావా
య-కడకమాయిరుక్కుమ్,సాలతయాతిష్ఠే యుకి -

సా-సం—తనక్కే,స్వప్రయోజనా యైవ-మదంగీకరణంయ త్తదేవ-ఇత్థంస్వతంత్రప్రప త్తినిష్ఠైస్స వేరపియథా
శాస్త్రంపాంచకాలికింవృత్తిమవలంబ్యనిత్యనైమిత్తికాఖ్యంస్వయంప్రయోజనతయావశ్యాన్మయమిత్యుక్తమ్-
అథనకేవలమేవతదనువర్తనంప్రీతిమాత్రప్రయోజకం.అపిష్వన్యాభిగమనాద్యనథావహారాయచేత్యాహ.ఇప్ప
డిత్యాదినా-ఖ్యాత్యాదయ ఐహికారి. ప్రయోజనాంతరత్తుక్కు, ఆముష్మికస్య- కడకమాయిరుక్కుమ్-ఉత్తాభి

మూ— అన్యభిగమనమాకాతెన్ను మిడతై, ఇనిపోయెరువకతనకుప్పణిస్తుకడై తలైనిక్రొన్క శా
యైయభివు కణ్డామ్, ఎన్టు పెరియాళివారరుళిచ్చెయ్తార్ - అన్యభిగమన మాకాతెన్ను మిడతై
యుమ్, కూరైశోటివై వెణ్ణువతిల్లై, ఎన్రుళిచ్చెయ్తార్ - అన్య యజన మాకాతెన్ను మిడతై “ఉన్ని
త్తుమత్తోరు తెయ్వమ్ తొళువనైయల్లాల్, ఎన్టుమ్

సా.దీ— గమనాది కళుడైయ వజ్యకత్వత్తై శ్రీభట్టనాథర్ ముతలాన వాక్చవార్కల్ ప్రబంధక్ శాలేన
మథిక్కిరార్ - అన్యభిగమన మిత్యాదియాల్ - తలైక్కడై, పాద పరి సర మెన్టు పడి . శాయైయభివు,
తేజో హని - కూరైశోరు, వస్త్రుచన్నం. వెణ్ణువతు, ప్రాథిక్తై. ఉన్ని త్తుమనస్సాలేనినైత్తు.

సా.స్వా— షంగిక ప్రయోజన మాయై లభి సంధా తవ్యమ మెన్టుపడి. అన్యభి గమనాది చిద్ర నివృత్తి
అను షంగిక ప్రయోజన మెన్టు శొన్నతు కూడుమో ? అన్యభి గమనాదికల్ విరుద్ధక్ కాకిలన్తో ఇప్పడిశో
ల్ల లావతు? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అన్యభి గమన మాకా తెన్ను మిడ మిత్యాదినా, ఇనిపోయ్,
ప్రపన్న నాన ప్పిపోయ్ - ఒరు వననకు, త్వద్వ్యతిరిక్త నాన ఒరుత్తనుకు . పణిస్తు, ప్రణమిత్తు -
కడైత్తలై, తలైక్కడై-నిరై, దూరతరి స్థితి. పాద పరిసర త్తతే నిరై యెన్టు పడి - నికశాయై యభివు,
తవతే జోహని. కణ్డా యెన్టుపడి - కూరై, వస్త్రుమ్ . శోరు, భోజ్యమాన వన్నమ్ . ఇవై, ఇతుకల్. వే
ణ్డువతు, భగవద్విషయత్తై ప్రాథనీయ న్నాస్తిఎన్టుపడి. ఉన్ని త్తుమనస్సాలే నినైత్తు. మత్తోరు తెయ్వమ్,

సా.ప్ర— అన్యభి గమనా దీనాం ప్రపన్న విరుద్ధత్వం కథ మిత్యత్ర నిషిద్ధత్వా దిత్వభి ప్రేత్య ని
షిద్ధత్వే శబ్దరూప ప్రమాణాన్యథా సుపపత్తిం దశకయతి . అన్యభి గమన మిత్యాదినా - ఇనిపోయిత్వాది.
త్వత్కైంక ర్యా నుష్టా నోఽయుక్త త్వత్కృపా విషయ భూతస్య మషేతరి పరం దేవతాంతర సమీపేతం
ప్రణయ తదాలయ ద్వారిత ద్భృతి భటతయా సాధ్యం తవైవ తేజోహన యేకిల . కూరై శోరివై వే
ణ్డువతిల్లై, కైంకర్య ఫలతయా అశనా చ్చాద నేనా పేడై . ప్రారబ్ధ కర్మవశా దేవతయో స్సిద్ధి
రితి భావరి - ఇదం శ్రీభట్ట నాథేః ప్రయోజనాం తరస్యా నపేక్షా పలక్షణ తయోక్తం . ఉన్ని త్త్యాది-

సా.వి— ఇనిపోయెరువక తనకుప్పణిస్తుకడై తలైనిక్రొన్క శాయైయభివుకణ్డామ్. ఇని, ఇతరి
పరం - పోయ్, గత్వా - ఒరువక తనకు, త్వద్వ్యస్యైకస్య . పణిస్తు, ప్రణమ్య - కడైత్తలై, దూరం - త
ద్వారబహిః ప్రదేశే - నిరై, స్థితి . నికశాయై, త్వత్కైంకరై - అభివు కణ్డామ్, హని - శ్వ
ద్దాసస్య త్వావిహయాన్యా శ్రయణం తవాసామధ్యక ప్రకాశక మితి భావరి - కూరై శోరివై వే
ణ్డువతిల్లై. కూరై, వస్త్రుమ్ - శోర్, అన్నం - ఇవై, ఏతే - వేణ్డువ తిల్లై, నాపేడై - ఉన్ని త్తు మ
త్తోరు తెయ్వమ్ తొళువనై యల్లాల్. అవనైయల్లాల్, తంవినా - మత్తోరు తెయ్వమ్, అన్దై పం
ఉన్నిత్తు, ఉన్దిశ్య. తొళువనై, నారాధయతి. నాయికా విషయే ప్రియంప్రతి సఖీ వాక్య మేతల్ -

సా.సం— గమనపంచకా న్నధ్యమవృత్తి విరోధ్యాభి గమనాది పంచక మపి నిరుద్ధత ఇతి నిరోధ
కమా యిరుక్కు మిత్యక్తిః . ఇనిపోయితి - త్వద్దాస్య బుద్ధ్యనంతరం త్వద్వ్యతిరిక్తేషు ఫల నమ్ర స్సక్
పాశ్వతో వ్యవహితతయా వతకనం త్వదీయ స్వామిత్వ నాశక మిత్యధారి - కూరై, ఆచ్ఛాదనం - ఉన్ని
త్తు, త్వద్వ్యతిరిక్త దేవ తాంతర సంబంధస్తదైకాంత్యభంజకఇతి శ్చిత్యాన్యాం దేవతాంసనమంతితం వినా -

మూ— తేవనెమ్మెరుమానుక్కల్లాట్రాపుమ్ పూశనైయుమ్ తకుమే,, ఎన్ఱుమ్ ఈన్నోళిరుక్క మజ్జెనీ రాట్టి,, ఎన్ఱుమ్ మత్తిజ్గోర్ పుతుత్తైయవమ్ కొణ్డాడుమ్ తొణ్డిర్ పెత్తతాయరుక్క మజ్జెవెన్నీరాట్టు తిరో మాట్టాత తకవత్తీరే,, ఎన్ఱు మిత్తాది కళాలేలరుళిచ్చెయ్తార్కల్.

సా-దీ— చతుర్ముఖజనకనుక్కన్ఱియిలేపుష్పముమా రాధనముమ్.తకుమే,తకుమో-ఈన్నోళ్, పెత్తతాయ్- మజ్జెయెనీరాట్టుమాప్పోలే- ఇబ్బు, ఇన్ఱలోకత్తిలే- పుతుత్తైయవమ్, కల్పిత దేవతై. తొణ్డిర్, శబ్దాదిచపలర్క శ్లే. పెత్తతాయ్ముళిత్తు యరుక్క మజ్జెయెవెన్నీరాట్టుతిరో శెయ్మయమాట్టాతకృపైయత్తీరే- అన్య యజన

సా-స్వా— వేరారు దేవతాంతరత్తై - తొళార్, సేవియార్-పూజియా శ్లేనపడి . తేవనితి - తేవ నె మ్మెరు మానుక్కల్లాల్, తేవక్, నిరుపాధిక దేవతా భూతనాన . ఎమ్మెరుమాక్, అన్మ త్సావీ . చతు ర్ముఖ జనకాన్మ న్నాన్మియాన శ్రియకి పతిక్కన్ఱి యిలే - పూవుమ్, పుష్పముమ్ . పూశనైయుమ్, పూ జైయుమ్ . తకుమే, తకుమో వెన్ఱై - ఈన్నోళితి - ఈన్నోళిరుక్క, పెత్తతా యరుక్క- మజ్జెయె నీరాట్టు కరతు లోకస్వభావ మెన్ఱపడి . మత్తితి . ఇబ్బు, ఇన్ఱలోకత్తిలే - మత్తు, వేరు - ఓర్ పుతు త్తైయ వమ్, కల్పిత దేవమ్ . కొణ్డాడుమ్, కొణ్డాడు కిరకోళ్. తొణ్డిర్, శబ్దాది విషయ చపలరాన లొకి కజనక్కి శ్లేవెన్ఱై. పెత్తతా యరుక్క-మజ్జెవెన్నీరాట్టుతిరో, మాట్టాత, శెయ్మయమాట్టాత-భగవత్కై-కర్వమ్

సా-ప్ర— భగవద్వ్యతిరిక్తంకంచన సేవ్యత్వేననిశ్చిత్త్య బుద్ధి పూర్వకంనభజేత- తేవనెమ్మెరుమానిత్యాది-తం దేవతానాం పరమంచ దైవత,, మిత్తాదిభు దేవ దేవతయాభి హితాదన్మత్సాన్మిని శ్శీపతేర్వ్యతిరి క్తస్యాపి పుష్పైరభ్యవచనం కింయోగ్యమ్ ? నయోగ్య మిత్యర్థః - ఈన్నోళిరుక్క విత్త్యాది - మాత్మ దేవో భవే,,తిపరిచరణే తయా ప్రథమో పాత్రమాతరి విద్యమానా యాంతాం విహాయానేన మత్పరిచ రణం కృతమితి జ్ఞానేప్య యోగ్య విషయే పరిచర్యాం కృత్యేత్యర్థః. మత్తిజ్గో రిత్త్యాది. దేవతాత్వేనాభి మతానాం బ్రహ్మరుద్రాదీనా మప్య గామ్య పజ్జ్ఞాన పూర్వకం స్వరక్షణా పేక్షాయా మప్య శక్తానామా పరం జ్ఞాత్వా మాత్రా గభారక్షణ వత్స్వయమేవ రక్షితవంతం విహాయ కమవశ్యాం ప్రానేవారాధయం తోహేభగవ ద్దాసా ఇదం మాతురుప కార స్మరణ పూర్వకంపరి చరణం విహాయప్రీతి వైశిష్ట్యా యోగ్య

సా-రి— తేవనెమ్మెరుమానుక్కల్లాల్ పూవుమ్ పూశనైయుమ్ తకుమే, అన్మ త్సాన్మినినవినాపుష్పం పూజనంచ అన్య యానాతి కిమిత్యర్థః. ఈన్నునళిరుక్క మజ్జె నీరాట్టు. ఈన్నువళ్, ప్రసూతాయాంమాతరి-ఇరుక్క, స్థితాయాం - మజ్జెనీరాట్టు, పీతస్య స్నపనవత్ - మత్తిజ్గోర్ పుతుత్తైయవమ్ కొణ్డాడుమ్ తొణ్డిర్ పెత్త తాయరుక్క మజ్జెనీరాట్టు తిరో మాట్టాత తకవత్తీరే. ఇబ్బు, ఇహలూకే- మత్తు, ఇతోతిరిక్తం-పుతుత్తైయ వమ్, నూతనదైవం . కొణ్డాడుమ్, స్తువంతః - తొణ్డిర్, హేశబ్దాది విషయ చపలారి - పెత్తతా యరుక్క, ప్రసూతాయాం జనన్యాంసత్వాం - మజ్జె, పీతం - వెన్నీరాట్టు తిరో, ఉష్ణో దకేన సీంచతి కిం. మాట్టాత, కతుమశక్యాంతకపు, కృపాం-అత్తు, బ్రహ్మరుద్రాదీ నప్యపత్కా-లేరక్షితవంతంమాత్మతుల్యం

సా-సం— తేవనితి- దేవదేవస్య మత్సాన్మినినో వినాన్యస్య పుష్పం పూజనంచ యోగ్యం కిం-ఈన్నోళితి. ప్రసూతాయాం స్థితాయాం తాంపరిత్యజ్య దారుచయ మచేతనం పీతం స్నాపయంతికిం - అ పే త వ్యవ హారా యూయమిత్యర్థః. మత్తితి. భగవంతంవినా నిశ్చికంనూతనం దేవంస్తువంత శ్శివాది భక్తాః -

మూ — సప్తమి సంవాదములు, విష్ణు బ్రహ్మణ్యచేతనం సవకచేవ (లోక) న మస్కృతమ్ । తైత్తిరీయోక్తి స్థితి సంహార సృష్టి హేతుం నిరీశ్వరమ్ । ఆధాతారం విధాతారం సంధాతారం జగదుర్ముఖమ్ । విహాయన భజత్వన్యం చినైత్యన్యంకరోతియః । విష్ణుధర్మం పరాసన్యా ద్విష్ణుధర్మం పరా జ్ఞానమ్ । కుధర్మం (వృత్త) ప్రతీతిసన్యా ద్చినైత్యన్యం కరోతియః, ఎన్యుమ్ శాల్లపట్టతు- అన్యకీతక నమాకా తెన్నుమిడతై “ వాయవనైయల్లతు వాట్తాతు. శొన్నాల్ విరోతమ్,, ఇత్యాది కళి లరుళి చెప్పియేతార్ - అన్యచింతన మాకా తెన్ను మిడతై “ శిన్నై మత్తొన్న్ది నిరత్త తల్లాత్తనై

సా.దీ—వజ్రం నమితిహాసనముచ్చయ త్తిశాల్లతైన్నిరార్. సప్తమి త్యాదియాల్-శిన్నై మత్తొన్న్ది తిరత్త సా-స్వా— శెయ్యు మాట్టాతపడి. కృష్ణేయ త్తిరే ఎన్నై - మూల ధూత ప్రమాణ మన్విక్తా ఇప్పడి ఆటవారిక శుడైయ దివ్య సూక్తి మాత్రతై కొణ్ణడు ఇప్పడి అథా నిష్కావణం కూడుమో? ఎన్నప్ర ధాన ధూతయజన ప్రకర త్తిరేపాతువాక ఆక్షప్రమాణ మరుళి చెప్పి కిరార్. సప్తమి సంవాదములు మి తి-నిరీశ్వరమ్, ఈశ్వరాంతరరహితమ్ - ఆధాతారమ్, ఆసమంతా ధాతారమాసమన్తాధారకం- స్థితినియామకం. విధాతారం, స్రష్టారం . సంధాతారం, సమిత్తేకి కారే - ఏకీకృత్య ధాతారం - సంహారకం . సమష్టివ్య ప్తి భేదేన పానరు క్త్యపరిహారః. విహాయన్యంసభజతు, యశిచినైత్యన్యంకరోతిత్వన్యయః. శేషం స్పష్టమ్. వాయు-వామ్, వాగ్విద్యం. అవనైయల్లాల్, అవనై త్తిర- వాట్తాతు. శిన్నైయిత్తాది. శిన్నైయనడైయ

సా-ప్ర—పరివరణవద్యుష్మాకం నమోగ్య మిత్యథః. అత్ర “నాన్యం చేవం నమస్కర్యాన్నాన్యం చేవం నిరీ శ్వరేత్ । నాన్యంప్రాసా దమారోహే న్నాన్యదాయ తనంవిశే, దిత్తాది ప్రమాణ జాత మనుసంధేయం- సప్తమితి . సప్తమిణాం ప్రత్యేకం స్వస్థితి సచార్యా భావజ్ఞాపనాయ చార్యంయఃకరోతి సమాతరం హన్యాత్పితరం హన్యాద్వా గ్రహణం హన్యాదితి వద్విష్ణుం విహాయన్యంభజ త్విత్వా ద్యుక్తిమాత్మ పితృ హత్యాదివ నిషిద్ధత్వ మంతరేణానుపపన్నే త్యథః. వాయవనై యల్లతు వాట్తాతు, వాగ్గవంతం వినాన్యంకమపినసౌతి - శొన్నాల్ విరోత మిత్యత్ర “ ఎన్తావి లకవియానో రువర్కుమ్ కొడు క్కిలే, మద్వదన నిమిత్త పరమ భోగ్య ద్రామిడ గాధానాం భగవంతం విహాయన్యం విషయ త్వేన నకుర్వా మీతి శ్రీశతకోపైరు క్తమిత్యథః-శిన్నై మత్తొన్న్ది త్యాది-మన్మనసోభగవద్వ్యతిరిక్త విషయత్వ రాహిత్యంప్రయోజనాంతర

సా-వి— కృపయా గర్భావత్సన్వి త్తానంరక్షితవంతం విహాయేత్యథః - వాయవనైయల్లతువాట్త త్తాతు- వామ్, వాగ్విద్యం - అవనైయల్లతు, తంవిరా. వాట్త త్తాతు, నసౌతి - శొన్నాల్ విరోతమిత్యన్యాం గాధాయాం ఎన్నానినకవియా నారు వర్కుమ్ కురుకిలే- ఎక, మమ- నావిత్, జిహ్వాయాం . ఇనకా వి, మధురకవిత్యం - యాక, అహం. ఒరువర్కుమ్, అన్యస్య కస్యచిత్- కురుకిలే, విషయంనకుర్వాం. శిన్నై మత్తొన్న్ది తిరత్త తల్లాల్ తక్షమైతేవపిరా నరియుమ్. శిన్నై, మన్మనః. మత్తొన్న్ది, భగ వతో న్యత్ -

సా-సం—బ్రహ్మణ్యచేతనం, బ్రహ్మభావనాసత్తచేవానాం స్వేచ్ఛాఫలప్రదం. నిరీశ్వరమ్, ఈశ్వరాంతరరహితం. జ గద్గురుం, జగద్విభరం. తదుప పాదక మాధాతార మిత్యాది- ఆధాతారం, గర్భాధాతారం. గర్భాంపురు పాది విధతయా పరిణమయితారం - తస్మిన్నెన బహి నికగమ యితార మిత్యథః- వాట్త త్తై, స్తుతి ముఖేన కీర్తనం. శిన్నై ఇతి- మన్మనోన్యస్తి న్నేకస్థి నిష్కయే తేతకోపిసంబంధరహితం-ఇత్థంస్వభావం

మూ-తేవపిరానరియుమ్,,ఎన్టుమ్,,అ(వ)రున్దేవర్ మత్తుళ రెన్నెక్ మన త్తిత్తైయుమ్ కరు తేక్,,ఎన్టుమరుళిచ్చెయ్ తార్-ఇస్సమా రాధన క్రమశ్శిల్ అనధిక్యతరుక్కు-మిక్కాలక్ శెల్లాపిలుమ్ తక్కుకు-యోగ్యమానసత్వనైమిత్తి క్కళాలుమ్, సంకీర్ణ నాదికళాలుమ్, సమారాధనాది యోగ్యరాన పరమభాగవతరు- పరతంత్ర రాయ్ యథాధికారమ్ వల్లతేవై శెయ్తుమ్ ఇక్కైంకర్య మిళివా తొళియలామ్ -

సా-దీ-తల్లాల్ తక్ మై, శినై యున్ దైయత్వదన్యవస్తువిషయసంబంధ రాహిత్యమెన్టుపడి. స్వభావదై-వరున్దే వరిత్యాది-నానాశ్రయణీయ రెన్టువరుమ్ తేవరే-వరు శిలరైఎక్ మనస్సిల్ పూర్వ పక్ష త్వేనపుమ్ ఎణ్ణియిరియేక్-ఇ స్సమా రాధనానధిక్యతరుక్కు-మభగవత్కైంకర్యసిద్ధిప్రకారత్తై-మరుళిచ్చెయ్ కి రార్-ఇస్సమా రాధనాదీత్యాది.

సా - స్వా - మత్తోన్టిన్దిరత్తతల్లాల్ తన్దై భగవ దన్య వస్తు విషయ సంబంధ రాహిత్య మాకిర త న్దై, స్వభావదై - తేవపిరా నరియుమ్, సకలదేవోప కారక స్వామి అయ్యు మెన్టు పడి - వరున్దే వరి త్యాది - వరు, నానా శ్రయణీయ రెన్టు . వరుమ్, వారానిర్కిర . తేయ్ వమ్ మత్తుళ రెన్టు , వెరుదేవత్తై యు డ్దెన్టు - మనత్తు, ఎక్ మనస్సిలే - ఇత్తైయుమ్, ఈషత్తుమ్. కరు తేక్, పూర్వ పక్ష త్వేనాపి ఎణ్ జేన్దపడి- ఇప్పడి యభిగమనాది పంచకం ప్రపన్న నుకు- కతక్ వ్య మాకైయాల్ తదంతగత సమారాధనముమ్ కతక్ వ్య మెన్టుకరుత్తు . ఇప్పడి యాకిల్ ,, జపస్తప స్తీర్ణక సేవా ప్రవ్రజ్యా మంత్ర సాధ నమ్ । దేవ తారా ధనం చేతి స్త్రీశూద్ర పతనా నిషత్ ,, ఇత్యాది వచనక్ కళాలే యాతల్. అశక్త్యాది కళాలే యాతల్, ఇ జ్ఞానధిక్యతరుక్కు-తత్కాల త్తిలేచ్చిద్రంసంభవియాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కి రార్-ఇస్సమా రాధనాదికళిలితి.

సా-ప్ర - పరాణా మప్యాత్మాను భవ ప్రదానే నోపకారకో భగవా నేవ జానాతి - వరున్దేవరిత్యాది ప్రళయాపది కృత్స్నం సోద్ధరె నిధాయ రక్షితవంతం విహాయత్వ ద్వ్యతి రిక్తా నస్మాని వాగామిదుకిఱాక్ దేవాక్ త్వ త్సృష్ట తయా ఆగామినో వాదేవాన్మ దారాధ్యత్వేన మనసి కించిదసినవిచారయా మీత్యథః నను భగవ చ్ఛాస్త్ర ఏవ అభిగమనా దీనాం త్రైవిణికాధి కారత్వావ గతేరి ప్రపన్న స్త్రీశూద్రాదీనాం తేష్వభికారాభావాత్తేషాముక్త భిద్రావ్యయే స్వరూపనాశేవ స్యాదిత్యత్రాహ-ఇస్సమా రాధనేత్యాదినా-

సా-వి-తిరత్తతల్లాల్ తక్ మై, నవిషయా కరోతి త్యేతత్స్వ భావం-తేవపిరాక్, దేవనాయకః- అరియుమ్, జా నాతి. వరు తేవర్ మత్తుళ రెన్నెక్ మన త్తిత్తైయుమ్ కరు తేక్- వరు తేవర్, స్పష్ట్యాదావాగంతుక దేవాః మత్తుళర్. అన్యే ఆశ్రయణీయా ఇతి. యెన్దనత్తు, మమ మనసి. ఇత్తైయుమ్, కదాపి- కరు తేక్, వస్త్ర గామి- అనధిక్యతరుక్కు, శూద్రాదీనామపి - యోగ్యమానేతి - గురుపరంపరానుసంధానా ద్యర్హేత్వర శత దిష్ట దేశాను సంధానస్నాన ద్వాదశోధ్వక పుండ్రధారణ భగవత్ప్రబంధాను సంధానపుష్పతులస్యా ద్యాహరణ భగవదారాధనాది నిత్య నైమిత్తిక కర్మభినామ సంకీర్తన మాలాకరణ దీపారోపణ భగవన్మంది రమాజకనాదిభి శ్రేత్యథః - వల్లతేవై శెయ్తుమ్, సమధం కైం కర్యం కృత్వాపి - ఇళివా తొళి యలామ్, నివారక రహితం భవేత్ - సిద్ధేదితి భావః -

సా-సం-మన్తనఇతి దేవదేవోజానాతీత్యథః- వరుమితి- ధ్యానాలంబన యోగ్యాదేవాన్దేవీసంతీతి-ఈష దపి నశంకాం కరోమీత్యథః- ఏవంధూత సమారాధనాది లాభోనపరతంత్రాదామితి తేషాం స్వయం ప్రయోజన కైంకర్య ఫలకైకాంత్యలాభో నస్యా దిత్య త్రాహ - ఇస్సమారాధనాదీతి -

మూ - ఇత్యైకకర్మజ్యైత్యైకభేదానుష్ఠితైకపాపార్థకమిత్యుక్తం ముక్తమైకభాగమేకరూప
చేణ ఆధిక్యతనాన ఈర్ష్యరనుక్కుమ ముక్తనుక్కుమైతే భోగమేకరూపమ్ - ధర్మశ్శ్రుతోవాద్యుక్త
వా స్మృతోవాకధితోపివా | అనుమోదితోవా సానే ద్ర ఛనాతిపుషపదనదా,, ఎసారపావనర్వ మైతే
భోగ్యత్వముమ్ ఏకరూపమాక కు-త్రైయీల్లై -

సా.దీ - ఉక ద్విరుప్పొరుమ్ జగద్వ్యాపారత్తిల్ ముక్తనుక్కు-మీశ్వరనుక్కు-మైతే భోగ మేకరూప
మాయుకుక్కు మెన్కిరార్. ఇత్యైకకర్మజ్యైత్యైత్యైదియాత్ - భగవద్ధర్మత్తిక్ పావనత్వమనర్వవిషయమా
నాసోలేభోగ్యత్వముమ్ సర్వవిషయ మెన్కిరార్ - ధర్మశ్శ్రుతోవేత్త్యాది ప్రణవచతుర్థీరహితముల మంత్రమ్

సా.నా - ఇప్పడిఆరాధన మోక్షరాన పరమ భాగవతయ్య-పరతంత్రతాయిత్యా దినా సోన్నతు కూడు
మో? అన్యక్ కైంకర్యమ్ చేణ తత్పారతంత్ర్య మాత్రేణ తత్తైంకర్య ఫలమ్ సిద్ధిక్కు-మో? ఎన్నవరుళి
చ్చెయ్ కిరార్ - కైంకర్యజ్యైత్యైతి. శాస్త్రవశ్యతైయిల్లాత మోక్ష దశైయిలే ప్రమాణబలత్తాలే భోగ మే
క రూప మాన యమ్ శాస్త్ర వశ్యతా దశైయిలే కైంకర్య కతావుక్కుమ్ తద్ద్రష్టావు క్కుమ్ భోగ్య
రూప్యం కూడు మో? ధర్మశ్శ్రుతోవా ఇత్యాది కళితే కతావుక్కుమ్ ద్రి ప్రభృతికళుక్కు
మ్ ఫలతాల్మసూపోలేయిమ్మమ్ కూడు మెన్కిరార్ పావనత్వస్తుల్యమాన యమ్ భోగతాల్మమిల్లైయే? ఎన్నవరుళి
చ్చెయ్ కిరార్. ధర్మశ్శ్రుతి - స్వామి సంతోష జనిత భోగ మనుష్ఠానత్తిక్ పాలే యధి కారి భేద త్తిక్ దశా
నమేస్వామిసంప్రీణనమాకైయా లేయనుష్ఠాన దశానభోగవైషమ్యత్తిక్ ప్రమాణ మిల్లా మెయాలేఏకరూపమాక

సా.ప్ర - విశేషాధిక ఇత్యధః. సంశయితసిద్ధితయా నిస్సంశయ సిద్ధితయాచ, సిద్ధిభావతి వాసేతి, తాది
ప్రమాణై రవగతత్వ దితిభావః. న స్వేవమపి అభిగమనా ద్యనుష్ఠా త్పాణా మపేక్షిత కరణేన స్వయంప్ర
యోజనాభి గమనాది కైంకర్యం ప్రీత్యుదాదిభిరపి ప్రాప్తం శక్యమిత్తుక్తి నోపప ద్యతే. కతుకంక
త్వత్వ ప్రతి సంధాన జనిత ప్రీతి వత్పరి చారకాణాం తాదృశ ప్రీత్య భావా ద్యత్ర జగత్సృష్టిచ్చి
త్ర జగద్దశాన జనిత ప్రీతివ జ్జగత్సృష్టత్వ ప్రసంగ రహిత నిత్యముక్తా నామ తద్ద శాన జనిత ప్రీతి
ర్యథా అవిశేష్యాతథాచ భగవ త్ప్రీతి హేతుత్వా కారేణైవ కతుకరతి ప్రీతి హేతురతి తేనాకారే ణైవ
ప్రీతి జగత్త్వం ద్రవ్యవ్యపి సమాన మితి తేషామపి స్వయం ప్రయోజనం భవత్త్యే వేత్త్యభి ప్ర యన్నాహ -
ఇత్యైకకర్మజ్యై ఇత్యాదినా - నవీశ్వరస్య నిత్యనాంచ కమ సంబంధ ప్రసంగా భావాన్ముక్తానాంచప్ర
ప్రీతాశేష కమత్వాచ్చైకరూప భోగ సంభ వేపి జ్యోతి ష్టోమాదీనాం కత్వ ద్రవ్య విశేషానాదరేణ
స్వగాద్యేక రూప ఫల జనకత్వా భావా త్ప్రసన్నానాం యావచ్చరీర పాత మధ్యపగత ప్రారబ్ధకమ
పరవశ తయాచైక రూప ప్రీతిమత్వం నోపపద్యత ఇత్యత్ర జ్యోతిష్టోమా దీనాం స్వగాద్యాముష్మికైక
రూప ఫలజనకత్వాభావేపిపాతత్వదూపైకరూప ఫలజనకత్వస్య శాస్త్రతోవగమత్తైషామేవద్రవ్యకత్యాసా
భారణ్యే నైహికవిస్మయాది రూపేక రూపఫలజన కత్వ దశానాచ్చ శాస్త్రపర్యాలోచనేనశేషత్వేప్రతిష్ఠితా
నాప్రపన్నానామైహికప్రీతిరూపైకఫలజనకత్వముపపద్యతేవేత్త్యభిప్రయ న్నాహ - ధర్మశ్శ్రుతోవే త్యాదినా -

సా.వి - భాగవతాక్. శాస్త్ర ఆరాధ్య- ఇరుప్పొరై, విద్యమానానాం - తపం, సుకృతం - భగవదారాధన హే
తుభూత సుకృతాద్భాగవతారాధన హేతుభూత సుకృత వధికమితిభావః పూవకంప్రీత్యుదాదీ నామపి

మూ— అప్పడియే తస్మాత్ ప్రణవం శూద్రో మన్నామాని సకీర్తయేత్. ఎఱ్ఱ మహాభారతము లుమ్, అష్టాక్షరజపస్త్రీకాం ప్రకృత్యైవ విధీయతే | సస్వరః ప్రణవోఽగ్రా నాప్యన్యవిధయస్తథా | స్త్రీకాం తు శూద్రజాతీనాం మంత్రమాత్రోక్తిరీవ్యతే,, ఎఱ్ఱ నార దీయాదికళిలుమ్, నమో నారాయణేత్యుక్త్వా శ్వపాకరిపునరాగమత్,, ఎఱ్ఱశ్రీవ రాహురాణ త్రిలుమ్, వాయునాత్ సమానారణా వెన్ను మత్తకత్తిడ కైకలై కూర్చి,, ఎఱ్ఱమ్, నాముమ్ శోలిలిత్ సమో నారాయణమ్,, ఎఱ్ఱమ్ శోలిలికిరపడియే తిరుమంత్ర మాకిర

సా.దీ— సర్వోపజీవ్యమామ్ స్వాధ్యాయమ్ సిద్ధిక్కు-మావప్సీతే ప్రపన్న రెల్లారుమ్ సర్వదా ఫలరూప భగవదనుస్మరణాత్మక యోగత్తుక్కు యోగ్యతై యుజ్జెన్కిరార్ - తస్మాత్ ప్రణవ మిత్యాది యాత్ - ఇట్లు శొన్నదృష్టాస్తతాత్ స్వాధ్యాయముమ్ సిద్ధమ్ - ప్రకృత్యైవ, స్వరప్రణవ వైధుర్య చూపకరి ఎ యోగ -

సా.స్వా— కురై యిల్లేయ్యెప్పడి - అనలుమ్ సర్వ ప్రపన్నరగా శుక్కుమ్ పంచ కాలకృత్యమ్ కూడు మో? శూద్ర భాగవతాది కళుక్కు భగవదనుస్మరణ రూప యోగ త్తిల్ అధికార మిల్ లేయే? ఎన్న ప్రణవ వతుధీ వినిముక్త మూలమంత్ర త్తి లధికారతాతే స్వాధ్యాయ త్తిల్ పోలే యోగ త్తిలు మధి కార ముత్ జెన్కిరార్ - అప్పడియే ఇతి - ప్రకృత్యైవ, స్వర ప్రణవ వైధుర్యతః -

సా.ప్ర— నను భౌమా నృ త్యాంక రసాం స్వ గ్యాంక ముక్తి మప్యతి దుర్లభామ్ | సా ధయివ్యత్యనే నైవ మూలమంత్రేణమామహాః | అనష్టాక్షర తత్వజ్ఞైర తపస్విభిరా వృత్తైః | దుర్దశో హం జగద్ధాత వాద్య క్తి విముఖైరపీ,, త్యాది ప్రమాణా దష్టాక్షర జప పూర్వక మేవ భగవద్ధ్యానస్య వి హితత్వాత్ స్త్రీ శూద్రాదీనాం మూలవంత్రేణ కారా భావా ద్భగవద్ధ్యాననోపపద్యత ఇత్యత్రాహ - అ ప్పడియే తస్మా దిత్య దినా - వాయునా లిత్యాది . వాచాన మో నారాయణే త్యుక్త్వా మస్తకే చాంజ లిమాబధ్యే త్యథాః - నాముమ్ శోలిలితి - భగవన్నామ్ని జక్తవ్యే సమో నారాయణా యేత్యేవ.

సా.వి— యథాధికారం ధ్యానముక్తం - తద్భక్తియోగస్య త్రైవిణికాధికారత్వాత్-ధంసంగభృతఇత్య త్ర తత్త్వ త్రిణవచతుధీకరహిత మంత్రానుసంధానాద్యుక్తమిత్యుపసంహరతి - అప్పడియే ఇతి - అప్పడియే, త థా - పంచ కాలాంతగత ధ్యానావశ్యకత్వప్రకారేణ - సమో నారాయణా వెన్ను మత్తకత్తిడ కైకలై కూర్చి, వాచాన మో నారాయణేత్యుక్త్వా. మత్తకత్తిడ, మస్తకే - కైకలై, హస్తా- కూర్చి, సం యోజ్య- నా ముమ్ శోలిలిత్ సమో నారాయణా వెన్నుమ్ స్పష్టం.

సా.స. — సప్రణవనాష్టాక్ష రేణ భగవదనుస్మరణాద్యనధికారిణాంతదధికారిణామివ కథంత త్సాధ్యజపాచా నాదిలాభఇత్యత్రాహ - అప్పడియే ఇతి యథాభాగవతకించితాగ్రా దేవ కేషు చిత్వాంచ కాలికభగవత్ప్రొంకర్య సిద్ధిప్రమాణబలా త్తథా ప్రణవాదివిధురేణైవ మనునామూతేన జపాద్యనూనతా సిద్ధిరిత్యథాః . ఉ దాత్తా దిస్వరసిషెధకో నస్వరఇతి - కేచిత్త్వ త్రిణవ ప్రకృతినిషేధకత్యాహుః - తదభద్రం - తతోత్తరాయణ స్వే తి వచనే అష్టాక్షరతా భవేదిత్యంశా స్వరస్యాత్సంబిండుకప్రణవ ప్రకృతేరపి సూ రి భి దేవ శిక్తే శ్చ స ర్వాధి కారేషు ప్రబంధేషు ప్రయోగాత్ . అన్యవిధయః, ఋష్యాదయోన్యాసాదయశ్చ - మత్తకత్తిడై, హ స్తకోపరి - శూద్రాదేరపి భగవదనుస్మరణాన్వయే అపశూద్రనయవిరోధం పరిహరణ శరణవరణరూపాపాయ

మూ—ఎట్టుకూర్చాన కరుమ్మిలే పేర్ పత్తుమ్ తలైయాడై యుమ్ కట్టిన్మాల్ నడువుళ్ళ అంశమ్ సహోప జ్యోతికిః! గొప్పోలే ప్రపత్తి నిష్ఠరెల్లార్కుమ్ సవణ కాలత్తిలుమ్ భగవ దనుస్మరణ రసత్తుక్కు విరోధ మి ల్లై. సమకరమాన విలతుణ భక్తియోగమాకిలిరె శిలర్కు విరోధముళ్ళతు - తుణమాత్రసాధ్యమాన ప్ర వసనం సిద్ధమాన వళవిలుమ్ ద్వయమథాను సంధానేన సహసదైవంవక్తా,, ఎట్టు శరణ్యనరుళిచ్చెయ్ తాని పే- ఆకైయాల్ “ధ్యేయోనారాయణస్సదే,, ఎన్ఱతువుమ్ యథాధికారమ్ శిలర్కు ఉపాయమాకవుమ్ శిలర్కు మమాకర్పమకొళ్ళు కైయాలితుస్వతంత్రప్రపత్తిక్కు విరుద్ధమన్ఱు-

సా-రీ— కణ్, కణు, పర్వమ్. పేర్ పత్తు, మూలభాగః- తలైయాడై, అగ్రభాగః- ప్రణవరాహి త్యేప్రమాణం మ మా భాతామనమ్. స్వరరాహి త్యే, నారదీయాదికల్. సర్వవిషయ త్యేవారాహ వచనమ్- వాయి నాలిత్వాది స ర్వత్రప్రమామ్. ఇన్ఱనుస్మరణ రూపయోగమ్ సాధనభక్తి యోగా ద్వితీయమెనిగి-రార్- సపరికరమానవి త్వాది - ఇన్ఱనుస్మరణ ముపాయమన్నెన్ఱు మిడత్తుక్కు శరణ్యోక్తియుమ్ ప్రమాణ మెనిగి-రార్ - తు ణ మాత్రసాధ్యత - ఉక్తమానపరమ ప్రకృతాథత్వై ర్విగమిక్కి రార్- ఆకైయాలిత్వాది-అభిగమనాదికల్ పోతే

సా-సా— కణ్, కణు- పేరు పత్తు, మూలభాగమ్- తలైయాడై, అగ్రభాగమ్- ఇప్పడియాకిల్ శూద్రాదికళు కరది కాదమిల్లెయెనిగి-అవధికరణమ్ విరోధియాతో? ఎన్ఱవరుళిచ్చెయ్ కిరార్- సపరికరేతి. ప్రణవరాహిత మూలమంత్ర త్విత్వై త్విత్వ సరికర రహిత భగవదను సంధాన త్తిలు మధికార ముడైన్ఱు కరుత్తు - ఇప్పడి విరోధ మిల్లెయె న్ఱు శోన్ఱు తు మోడుమో? కృతోపాయ నాన వివనుక్కుమ్ భగవ దనుస్మరణమ్ కతవ్యమో? అతుక్కు- ప్రమాద ముదొ? ఎన్ఱ వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - తుడైతి - ఉప సంహ రిక్కి రార్ - ఆకై యాలితి -

సా-ప్ర— భగవదనుభవస్మరణరసత్తుక్కుమ్ విరోధమిల్లెయె- ప్రణవ చతుర్థి రహిత మూలమంత్రరూపవా క్యేరభ గవ దనుభవస్య తదను సంధానరూపనిరంతర స్మరణస్య చోపపన్నత్వాల్ శ్రీశూద్రాదీనాం తాద్య తాను భవ శ్చ నకాప్య నుపపత్తి రిత్యథః - విరోధ సహిత కుత్యేత్యత్రాహ - సపరికరేతి . ద్వయప్రతి పాద్యతయాభగవతో నిరంతర భ్యానస్య భగవత్తే వోక్తత్వా తద్వయస్యచ సర్వాధికారత్వాత్సర్వేషాం భగవ ద్భావ్యం సంభవ త్యేవేతి ప్రదశయక్ సర్వేషాం సర్వదా సామాన్యతో భగవ ద్భావనకతవ్యతా చాధ్వన్య శక్త ప్రపన్నయో సాధనత్వ ఫలత్వ విశేషే ఉపసంహారాన్నకొపి విరోధ ఇత్యాహ - తుణ మా త్రసాధ్యమానే త్యాదినా - నస్వేవం ప్రపన్నైరప్య వశ్యం భక్తైరనుష్ఠే యత్వే భక్తై ప్రపన్నేచ భక్తైః ప్రపత్తి సామ్యత్వా విశేషా దుభయో రధికారిణాః ప్రపత్తిరేవ స్వతంత్రేణ మోక్షసాధన మిత్యంగీకార్యమ్-

సా-వి— ఎట్టుక్కుణ్ తానకరుమ్మిక్, అప్పగ్రంథికేతుదండస్య- పేర్ పత్తైయుమ్, మూలభాగమ్- తలైయాడైయుమ్, అగ్రభాగమ్ - పత్రాణిచ-కట్టిన్మాల్, చిన్ఱి తేత్-భ్యానస్య సవణ సాధారణ్యరూపపర ముక్య తా భాముపసంహరతి-ఆకైయాలితి-ననుగీతాభాష్యే, సర్వధర్మా, నిత్యస్యాంగప్రపత్తివిధిపరతయా

సా-ను— శ్రీమతాంకిమనేన భ్యానాభిధాన స్మరణేనేతి శంకామపి గద్యస్య భగవదుక్త్యైవ పరి హరతి - సహితోక్తిని - “ధ్యేయోనారాయణస్సదే,, త్యాదే రకించనే ఫలభక్తి మాదాయ పర్యవ సానా న్నక ణంచిన శిష్టరూపవిరుద్ధా భక్తిరీత్యుపసంహరతి - ఆకైయాలితి . భాష్యకృచ్ఛిశ్చ ఫలభక్త్యావశ్యకత్వోక్త

మా— ఇప్రపత్తి అజ్ఞమాన పేషత్తేభావ్యానిశితే ఉదాహరితమైనా - స్వతంత్రమాన పేషత్తే
 గద్యత్తితే అరుళి చెప్పియేతార్ - క్లెశానాంచక్షయకరం యోగాదన్యన్నవిద్యతే + నకమణాం తయోధూ
 ప జన్మనా మయుతై రపి ! ఋతేయోగాత్కమకకుంయో గాగ్నితపయేత్పరమ్,, ఇత్థాదికశుమ్స్వతంత్ర

సా-దీ— ఫలయాపమాకైయాలెనై. ప్రపత్తికు భక్త్యుత్సాహే గీతాభాష్యత్తిలుము దాహరిక
 పుట్టుతు. స్వాతంత్ర్య ముదాహరిక-పుడ విత్తయే ? ఎన్నవరుళి చెప్పియేకెరార్ - ఇప్రపత్తియెట్లు - న
 ను క్లెశానాంచక్షయకరం యోగాదన్యన్నవిద్యతే,, ఇత్థాదివచనస్థశుకు ఇత్తోడెగ్గనే ఐక కంత్వమ్ ?
 ఎన్నవరుళి చెప్పియేకెరార్ . క్లెశానాంచేత్యాది - భక్తియోగాదన్యన్నోత్త ప్రదమ్ నాస్తి యెట్లు వచన త్తు కు
 భామ్. నకమణాం తయోధూపేత్యాది - యోగాదృతే జన్మనా మయుతైరపి కమణాం తయో నా
 స్తి - అతో యోగాగ్నిరేవ కమణాం తపయేత్ - ఎన్దు స్తోకాభామ్ - స్వతంత్ర ప్రపత్తి విధిబలత్తాలే

సా - స్వా — ఇప్పుడి స్వతంత్ర ప్రపత్తి యుద్ధాకిత్ శ్రీమద్గీతా భాష్యత్తితే అంగప్రపత్తియెయే
 అరుళి చెప్పియేతతు విరోధి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెప్పి యే కెరార్ . ఇప్రపత్తి ఇతి - ఇప్పుడి స్వతంత్ర ప్ర
 పత్తి యుద్ధాకిత్ ,, క్లెశానాంచ క్షయకరం యోగాదన్యన్నవిద్యతే,, ఇత్థాదినా యోగ స్వత్తికికొపా
 యనిషేధ విరోధి యాతో? ఎన్నవరుళి చెప్పియేకెరార్ - క్లెశానాంచేతి - అనాలుమ్ స్వతంత్ర ప్రపత్తిశొన్నతు

సా-ప్ర—భక్తమోక్ష హేతుత్వోక్తిస్సు భాష్య కారోక్త ముక్త్యనం తర భావి పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమ
 భక్తీనాం కైంకర్యాభోక్త్యోత్తరాను భవ హేతుత్వా త్ఫలత్వే పుష్కలత్వైః - అథ వోభయేషా మపి ప్ర
 పత్తి రంగమేవ వాస్యాత్ - భరన్యాసే ఫల శ్రుతి రంగే అంగి ఫల కీర్తన త్వేన నిర్వాప్యో త్యత్ర సకల
 శ్రుతిస్మృతిహింస పురాణ హృదయా భిక్షాభాష్యకారేభాష్యగీతాభాష్యయోః ,, తస్యచ వశీకరణం
 తచ్చరణాగతిరేకేవే ,, త్యాది వాక్యైః ,, సాధనాంతర యుక్తావాప్రపత్తి స్వయమేవవా । సాధయే
 స్మక్తి కామానాం విముక్తిం ప్రణవోయథే,, త్యాది ప్రమాణ పర్యాయన పూర్వక మంగ త్వస్య స్థాప
 నాత్ ,, శరణంత్యాం ప్రపన్నాయే ధ్యానయోగ వివర్జితాః । పరమాత్మచ తేనైవ సాధ్యతే పురుషో
 తమ ,, ఇత్థాదిప్రమాణ పర్యాయన పూర్వకం గచ్ఛేషు స్వాతంత్ర్యస్య స్థాపనాచ్చ తదైవ స్వీకర్తుం
 ముచిత మిత్యభి ప్రేత్యాహ - ఇప్రపత్తిత్యాది - ఏవంతహింసా ధ్యాన వ్యతిరిక్తస్య బంధ నివర్తకత్వ నిషే
 ధకానాంకా గతిరిత్య త్రాహ - క్లెశానా మిత్యాది . నక మణా మిత్యాది - యోగా దృతే జన్మ నామ
 యుతై రపి కమణాం తయో నాస్తి యోగాగ్నిః పరం కమణాం తపయే దిత్వన్నయః. ననుప్రపత్తి

సా-వి— వ్యాఖ్యానాన్నస్వతంత్ర విధి తాత్పర్యక మిత్యా శంక్యతస్యచ వశీకరణం తచ్చరణాగతి
 రేవ-యద్యేనకామకామేనే,,తి-సాధనాంతరయుక్తావాప్రపత్తిస్వయమేవవా । సాధయేస్మక్తికామానాం
 విముక్తింప్రణవోయథా,, ఇత్థాదిప్రమాణైః ప్రవత్తేస్సర్వఫల సాధనత్వాత్ - ప్రస్తుత భక్తిమపి సాధయే దితి
 ప్రకృతాభిప్రాయేణ గీతాభాష్యే తథావ్యాఖ్యానేపి గచ్ఛేస్వతంత్ర ప్రపత్త్యంగికారా న్నవిరోధ ఇత్థాహ -
 ఇప్పుడి ప్రపత్తి యంగ మానేతి - క్లెశానాంచ క్షయకర మితివచన విరోధ మాశంక్యాహ- క్లెశానాంచేతి-

సా-సం—ర్యథాభక్తైఃఫలభావః-సాధనభావశ్చ-ఏవంప్రవత్తేస్వ తంత్రభావంగభావశ్చేత్యయమప్యభోభా
 వ్యకృద్భి రేవనిణీతఇత్థాహ - ఇప్రపత్తితి -

మూ—ప్రపత్తిబిభిషత్తాలే అధికార్యంతర విషయశాకక్కడవన - ఇప్పడి సాధ్యోపాయ విషయమాకమ
త్తుమ్ పీరకుమ్ కలకక్కకుమ్ పరిహారమ్ నిక్షేపరక్షయిలే కణ్డకొభవతు. ఇస్సాధ్యోపాయమ్ ఇజ్జుశోధి
తమాన కట్టలైయిలే రహస్యత్రయత్తిత్ యథాస్థాన మనుసంధేయమ్.

సా-దీ— ఇవ్యథమ్ విహితవ్యతిరిక్త విషయమాకక్కడవతు ఎన్తుకరుత్తు - ఇవ్యపాయమ్ శోధితమాన క
ట్టలైయిలే నమరిపదాదికళితే అనుసంధేయమెనిగి-రార్ - ఇస్సాధ్యోపాయమెన్తు.

సా-స్వా-కూడు మో? భక్తియుమ్ ప్రపత్తియుమ్ కమనో? భక్తివ్యతిరిక్తిపాయమననుష్ఠానపరాహతమనో?
పూర్వసంప్రదాయవిరుద్ధమనో? ఇత్యాదిశంకేయలరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇప్పడి ఇతి-అప్సోతునిక్షేపరక్షయిలేతా
నేఅరియలా యిరుక్కెయ్ అయితే ఇజ్జు సాధ్యోపాయ శోధనం వ్యథమ్ కమనో? ఎన్న విజ్ఞరహస్యత్రయముఖ
న వరికైక్కాక శోధనమ్ సాధక మెన్తురుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇస్సాధ్యోతి. ప్రకరణం తరత్తిత్ శోధన
మ్ విప్ర కీర్ణతయా మంత్రత్తి లుప సంహ తుక మశక్య మాన పడి యాలు మిజ్జు ప్రధానాథక శోధనమ్
పణ్ణిణ వేణు మెన్తు కరుత్తు -

సా-ప్ర—తూపం జ్ఞానం కింస్మృతిరూపం? ఉతాను భవరూపం? స్మృతిరూపత్వేపి సకృత్స్మృతిమాత్రరూ
పంవా? సారస్వత ప్రసోతోవ చ్చిదు రస్మృతిసంతతి రూపంవా? తైల ధారా వద విచ్చిన్న స్మృతి సంతతి
రూపంవా? సప్రథమ ద్వితీయా - సావధాన శ్రవణ మనన జనిత సంసార్-రో స్మేషాదేవ సంభావిత త్వేన
విధేయత్వా నుపవత్తిరి - నాపి తృతీయః - భక్త్యవ్యతి రేకాత్ - నాప్యను భవ రూపం - అతాకికాథకవి
షయత్వే నాస్మదాది కరణ ఫలత్వా యోగాత్. శాస్త్ర ఫలత్వేతు ప్రమాణ తంత్రత్వా ద్విధేయత్వానుప
వత్తిరి - మోగ పరికమిత స్వాంత ఫలత్వేతు భక్తి కుక్షి నిక్షేప స్ఫూర్తి. స్వరూపాతి రిక్త విషయ
స్య కరణ నిరపేక్షస్య ప్రకాశస్య సంసార దశాయా మసిద్ధిః. అతః ప్రపత్తిరూపంజ్ఞానం ససేత్స్యతీత్యే
వ మాద్యా శ్చంకాః లోకే అశక్తేన శక్త విషయే రక్షణ ప్రాధాన భరన్యాసయో దేశకనాత్త ద్వదేవ
భగవ ద్విషయేపి తయోరనుష్ఠాతుం శక్తత్వా ద్రావతామోక్షసిద్ధ్యుపపత్తికి ద్రవ్యత్వగుణత్వాదినిరూపణవత్
స్మృతిత్వాను భవత్వ నిరూపణస్యా నుపయుక్తత్వా ద్వస్తు తస్తు భగవ ద్విగ్రహ విశేష సన్నిధౌద్వయో
చ్చారణ పూర్వక మానుకూల్య సంకల్పా ద్యంగ విశిష్టస్య స్వరూప భర ఫలానాం భగవ త్తేషత్వానుసం
ధా నాత్మకస్య స్మృతి రూపస్య భరన్యాసస్య “వా.యవ్యో శ్వేతమా లభతే, త్యాది వాక్యైద్రవ్య వి
శేషానాం దేవతా విశేష శేషత్వాను సంధాన విధానవత్ “తంగచ్చ శరణం హరి, మిత్యాదిభి వి
ధ్యుపపత్తి భక్తి వ్యతిరేకేణ జ్ఞాన రూపోపాయ సిద్ధి రిత్యేవ మాది పరిహారాశ్చ నిక్షేప రక్షాయాంవిస్త
రేకాను సంధేయా ఇత్యాహ - ఇప్పడి సాధ్యోపాయే త్యాదినా - ఏత త్రబంధ ప్రతిపాద్యస్య కృత్సవస్య
రహస్యత్రయథకత్వా ద్రహస్యత్రయే సాధ్యోపాయ ప్రతిపాద కాంశ ఏవ శోధన వైశిష్ట్యేన సోను
సంధేయ ఇత్యాహ - ఇస్సాధ్యోపాయ మిత్యాదినా -

సా-వి—మత్తుమ్పిరకుమ్ కలకక్కకుమ్, ఇతోవ్యధిక ముత్పన్నానాశంకానామ్.

సా-సం—అధికార్యంతరశబ్ద స్సకించ వాధకః - తేన నతద్విరోధోపీత్యథకః - యథాస్థాన మితి- నమ
శబ్దశరణ శబ్ద మోమహం శబ్దేష్విత్యథకః -

సా-దీ — తైత్తిరీయబ్రాహ్మణమున భక్త్యర్థముగా యాగవత్ । సత్వాదివత్సర్వయోగ్యా ప్రపత్తిరపివైదికీ
 ౧॥ విశ్వాసః ప్రాథమికాధికారత్వం భక్త్యర్థముగా యాగవత్ । సత్వాదివత్సర్వయోగ్యా ప్రపత్తిరపివైదికీ
 విధియతే ॥ ౨॥ అంగపంచకసంపన్న మాత్మరత్నా భరాపణమ్ । ప్రపత్తిశాస్త్రవిహితం సర్వదేశిక సత
 మతమ్ ॥ ౩॥ నస్వరూపవిరుద్ధత్వం భక్త్యాదే ర్విహితత్వతః । నాహంకారాది గర్భత్వా దస్య శాస్త్రే
 మకథ్యతే ॥ ౪॥ నశేషతావిరుద్ధత్వం పారతంత్ర్య విరోధితా । శేషత్వంపారతంత్ర్యంవ ముక్తావపిచ విశ్రు
 తే ॥ ౫॥ నచైకాంత్యవిరుద్ధత్వం శ్రీశసంతాధనత్వతః । ప్రాప్త్యానురూపతాభావో నాన్యేషాంయక్తి గోచ
 రః ॥ ౬॥ శాస్త్రాదేవాపసేయాతో భక్తిఃప్రాప్త్యోచితా మతా । పరమహిమగృహీతత్వా నైవాచార్య బ
 హిష్కృతా ॥ ౭॥ కల్యాణేషో నైవాస్యా సదశక్తే ర్విరుద్ధతే । సమ్భావితస్వభావత్వం నాంగానాంవి
 హితత్వతః ॥ ౮॥ సమ్భావితత్వేచాంగానాం విశ్వాసేష్యేత దాపతేత్ । విశ్వాస తారతమ్యస్య సంభవా
 ల్లోక శాస్త్రయోగి ॥ ౯॥ మహానేవహివిశ్వాసః ప్రపత్తిరంగ మి వ్యతే । తతాశ్చే మంద విశ్వాసా నపి
 శ్రీశోధికారిణః ॥ ౧౦॥ క్రమేణపూర్ణవిశ్వాసా న్యుత్వా పాతిదయానిధిః । ఉపాయాంతరశక్త్యాది విశంభవ
 మతాభలే ॥ ౧౧॥ వ్యాసాదేభాజనేహేతు ర్విశ్వాసాదిశూన్యతా । క్వచిత్ప్రసన్నే భగవ త్సాక్షా తా
 రాదిదృశ్యతే ॥ ౧౨॥ న్యాసేసంకల్పవైషమ్యా త్పరబద్ధసుకృతాత్తువా । కేచిద్వత్సరాలసిద్ధ్యా న్యాసే స
 ద్విహితే ఖలే ॥ ౧౩॥ కమలకర్తాది వైగుణ్యాభిలాసిద్ధిహి సర్వతః । విరుద్ధఫలహేతుత్వ మధి సంధి వశా
 ద్భవేత్ ॥ ౧౪॥ ఏకస్య రాక్షసిదాతవ్య జంబీరఫల నితీతః । ప్రవృత్తిధర్మా స్తోభక్తి ప్రపత్తికామ కామినామ్ ॥
 ౧౫॥ నివృత్తిధర్మాతాపేవ భగవచ్చరణార్థినామ్ । ఆవృత్త్యనా వృత్తివశా ద్విషమావపితావుభా ॥ ౧౬॥
 మోక్షైకఫల దాస్యాతా మధికారి విశేషతః । ఉపాయ ఫలయోరేక రూపత్వేపిప్రపన్నయోగి ॥ ౧౭॥ ఫలేవి
 శంభావిశంభా త్వరాయాస్తారతమ్యతః । సాధ్యోపాయప్రసన్నోయ త్సిద్ధోపాయః ఫలప్రదః ॥ ౧౮॥ త
 త్సిద్ధసాధ్యయోఃకార్యం ఫలంశాస్త్రేషు వర్ణ్యతే । హరిరేకస్సదాభ్యేయిత్యాద్యుక్త గ్గనుసారతః ॥ ౧౯॥
 అంగప్రపత్తిపరతాం శ్లోకస్యాహునతన్మతమ్ । హరిరేకస్సదాభ్యేయిత్యాదౌహివిధియతే ॥ ౨౦॥ స్వత
 న్త్రైకాస్యనిష్ఠస్య ఫలరూపముపాసనమ్ । కైంకర్యక్రియమాణేతు భ్యాతిలాభాదివజ్జితః ॥ ౨౧॥ ప్రయోజ
 నాంతరానిచ్ఛ మోక్షంచాపి ఫలంత్యజః । స్వయంప్రయోజనత్వేన ముక్తవత్సర్వమావరేత్ ॥ ౨౨॥ అ
 న్యాభిగమనంత్యాజ్యం తథాన్యాథా ప్రవృత్తయః । అన్యపూజాన్యకీర్తిశ్చ త్యాజ్యమన్య విచింతనమ్ ॥ ౨౩॥
 ఏతేషాం వినివృత్త్యర్థం హరావభిగమాదికమ్ । విధియతేస్యశాస్త్రేషు కాలేషుక్తమపంచసు ॥ ౨౪॥
 అనహంకారామపిన్యతాం చేవాభిగమనాదిషు । స్వయోగ్యనిత్య కృత్యైర్వా స్థితిశ్శూన్యయా పివా ॥ ౨౫॥
 విలక్షణాభక్తియోగః స్త్రీశూద్రాణాంనిషిద్ధతే । సర్వేషాం సర్వవాకాన్యో దేవానుస్మృతి లక్షణః ॥ ౨౬॥
 క్షానాంవక్షయకరం యోగాదవ్యన్మవిద్యతే । ఇత్యాదిమప్రపన్నేభ్య ఇతరత్రనియమ్యతే ॥ ౨౭॥

ఇప్పుడి ఇప్పుధికారత్వ ప్రపత్తియొక సర్వాధికారత్వమును, విశ్వాసాదిక శంగి యన్తు నిత్యేపమే
 అంగియన్తు మిదమును, మత్తుముట్టాన శంకావిశేష పరిహారశుమ్, భక్త్యాదికశుక్కు స్వరూపవిరుద్ధత్వా
 ది శంకాపరిహారమును, స్వరక్షణార్థవాపారం విహిత మెన్తుమిదమును, విహితత్వాద్భక్తి ప్రపత్తిక భిర
 తేదుమ్ యథాధికారము పరిగ్రహ్యజ్ఞశ్చెన్తుమ్, భక్తియుమాచార్య రుచిపరిగ్రహితమెన్తుమ్, కలియుగ త్తిలుమ్

మూ. — వరిక్కిన్తనన్వరకాయా వరైయెన్టుమత్తెయతనిల్, విరిక్కిన్తతుమ్ కురియెన్టాల్

సా. దీ — భక్తిక్కిధికారికళ్ సంభావిత రెన్టుమ్, అశక్తాధికారిక్కు భక్తిస్వాధికార విరుద్ధ మెన్టుమ్, న్యాసవిద్యైయే సర్వవిద్యైకలిలుమ్ శ్రేష్ఠ మేన్టుమ్, పరికరవిషయశంకా పరిహరణ్ణుమ్, భక్తిప్రపత్తికళిరణ్డుమ్ అభిసంధి భేదత్తా లేవిరుద్ధఫల సాధన మాక కూడు మెన్టుమ్, ప్రయోజనాంతర పరర్కు ఇవైప్రవృత్తి ధర్మకొటియిలే నిర్కుమెన్టుమ్, అన్యభిగమవాదికళాకా తెన్టుమ్, ప్రపన్నర్కు సర్వకాలత్తిలుమ్ భగవదనుస్మరణరూప ఫలభక్త్యనువతకనన్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్టుమ్ శొల్లిత్తైక్కట్టినార్.

ఇని సిద్ధోపాయవశీకరణార్థమాక సాధ్యోపాయమవశ్య మపేక్షితమెన్టు మథన్తై ప్పాట్టాల్ సంగ్రహిక్కిరార్. వరిక్కిన్తననిత్యాది. పరక, పరమాత్మా. యావరైయమ్. వరిక్కిన్తనక, ఎల్లా రైయమ్ మోక్షత్తుక్కు వరిక్కు మెన్టుమ్. మత్తెయతనిల్, “యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః”, ఎన్టుమ్ శ్రుతియిల్. విరిక్కిన్తతుమ్, విస్తరిత్తుచ్చొల్లప్పడుకిరస్వయంవరణముమ్ - కురియెన్టాల్ - కురి, వ్యాజమ్, ఒరువ్యాజలైమున్సిన్టెన్తపడి.

సా. స్వా — ఇష్టధిపూర్వోక్త ప్రకారేణ సాధ్యోపాయ శోధనమ్ పణ్ణేనతు కూడుమో? “యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః”, ఎన్టు వేదాంత జ్ఞిలే పరమ పురుష వరణీయ లైయే మోక్ష సాధన మెన్టు తొత్తుకై యాలే భక్తిప్రపత్తి కళుక్కు సాధనత్వమ్ కూడుమో? ఎన్నిర శంకైయై ప్పరి హరియూ నిన్టు కొణ్డధి కారార్థత్తై ప్పాట్టాల్ సంగ్రహిక్కిరార్. వరిక్కిన్త నన్వరనితి. పరక, సర్వోత్తమ నాన శ్రియఃపతి - యావరై, “యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః”, ఎన్నిర పడియే యాతొరు పురుషనై - వరిక్కిన్తనక, వరిక్కు మెన్టు - మత్తెయతనిల్, వేదత్తిలే. “యమేవైష”, ఎన్నిర వేదత్తిలే - విరిక్కిన్తతుమ్, విస్తరిత్తుమ్. విస్తరిత్తుచ్చొల్లప్పడుమ్ వరణము మెన్తపడి - వినైయై, అనాదికమక ప్రవాహత్తా లే నిగ్రహ విషయా చూతరాన వరై. కురియెన్టాల్, కురి, వ్యాజమ్. ఒరు వ్యాజలై. నివ్యాజమాక

సా. ప్ర — ఉక్తాధి కారార్థం శ్రీ శూద్రా దీనా మను సంధానార్థం ద్రామిడగాధయా సంగృహ్యహ - వరిక్కిన్త ననిత్యాదినా. యద్వా, ననుభగవాన్ని హేతుకస్వకృపయాయం వృణుతే తేనలభ్యోనతుశ్రవణ మనన సాధ్య ధ్యానా దినేత్యము మథన్ బోధయంత్యా “నాయమాత్మా ప్రపచనేన లభ్యోన మేధయాన బహునా శ్రుతేన - యమేవైష వృణుతే తేనలభ్యః”, ఇతి శ్రుత్యా భక్తిప్రపత్తో నికషేధా త్తద్విరోధస్సాద్విత్వత్రాహ - వరిక్కిన్తననిత్యాదినా. వరిక్కిన్త నన్వరకాయా వరైయెన్టుమ్, పరమపురుషోయావృణుతే ఇతి బోధయంత్యామ్. మత్తెయతనిల్, శ్రుతౌ. విరిక్కిన్తతుమ్, ప్రకాశ్యమాన మపి - కురియెన్టాల్, కేనచిద్భక్తిప్రపత్త్యాఖ్య చిహ్నాన - నిహేతుక స్వీకారస్య శబ్దాదవ గమేపి కథం కేనచి ద్వ్యాజే వైష

సా. వి — గాధయానుసంధత్తై. వరిక్కిన్తననితి. పరక, పరమాత్మా. యావరై, యమేవ. వరిక్కిన్తనక, వృణుతే. ఎన్టు, “యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః”, ఏవంరూపాయాం - మత్తెయతనిల్, శ్రుతౌ. విరిక్కిన్తతుమ్, విస్తీర్ణోక్తం స్వయంవరణమపి. కురియెన్టాల్, వ్యాజేన. భక్తిప్రపత్తిరూపవ్యాజేన. కస్యవరణం వ్యాజ

సా. సం - వరిక్కిన్తనైతి - యావత్తైయెన్టుమ్మరైయతనిల్, “యమేవైష”, ఇతి శ్రుతౌ. వరిక్కిన్తనక పరక, “ప్రియతమ ఏవహీ”, తిభాష్యోక్తవిధయా మోక్షయిష్యామీతివరణంకర్తుముద్యుక్తం అస్మత్స్వామీపురుషః, విరిక్కిన్తతుమితి.

మూ— విన్నయై ధేయాలనినామ, ఉత్తరీన్ద్ర నన్నెరియోరుమ్మడి కళిలోర్ న్దులకమ్, తరిక్కిన్ద్ర

సా-దీ— విన్నయై, హేతుగభామిదం విశేషణం. విన్నయర్, అపరాధికర్ - అపరాధిత్వాదెన్ద్ర సడి- ఆత
లిత్ నాముత్తొక్కిన్ద్ర నన్నెరి, శాస్త్రజ్ఞులిత్ శోల్ లప్పడుకిన్ద్ర భక్తిప్రపత్తిరూపసన్మాగ్ క్కలై- ఓరుమ్మడికళిలోర్ న్దు,
శాస్త్రమ్ శొన్నపడియే సిద్ధోపాయ ప్రాధాన్యా త్తద్వశేకరణ మాపోపాయ మాకవెణ్ణి- ఉలకమ్ తరిక్కిన్ద్ర

సా-స్వా—వరికుగ మాకిత్ సర్వ ముక్తి ప్రసం గమ్ వరుమ్మెన్దు కరున్దు - ఆతలిత్, ఆకై యోల్ - నామ్,
వయమ్ - ఉత్తొక్కిన్ద్ర, శాస్త్రజ్ఞులిత్ శోల్ లప్పడుకిర - నన్నెరి, సత్తలమాగ్గమ్ - భక్తి ప్రపత్తి రూప
పాయజ్జ శ్చెన్ద్రపడి . ఓరుమ్మడి కళిత్, శాస్త్రజ్ఞులిత్ శోల్ లుమ్ ప్రకారజ్ఞులిత్ - తత్ప్రకారేణ వేన్ద్ర సడి - ఓ
ర్ న్దు, అను సంధిన్దు - భక్తి ప్రపత్తికర్ వశేకరణ మెన్దుమ్ తద్వశేకృత నాన శ్రియః పతియే సాక్షాత్ప్ర
ధానో పాయ మెన్దుమ్ తెలిన్దు - ఉలక న్దరిక్కిన్ద్ర, అంతర్యామి తయా జగద్ధారక నాన -

సా-ప్ర— స్వీకరణ తి వివక్షిత మిత్యవ్యత ఇత్యత్రాహ. విన్నయై ఇతి. అనాద్య సంతకమాపాశప్రగ్రధి
తత్వా త్తేన చిద్వ్యాజేనైవ మోచయ తీతి వక్తవ్యమ్ - అన్యథా వైషమ్య వైఖ్యన్య ప్రసంగ ఇతి భా
వః . కుగి, చిన్నమ్ - భక్తి ప్రపత్త్యో భాగవతి వైషమ్య వైఖ్యన్య భావ జ్ఞాపక తయా చిన్న
త్వ మితి భావః . ఆతలిత్, అతరి - నామ్, వయం - ఉరై కీన్ద్ర నన్నెరి, వేదాంతో దిత భక్తి ప్రపత్తి
రూప మాగ్గమ్ - ఓరుమ్మడి కళి లోర్ న్దు, యేన ప్రకారేణ జ్ఞాతవ్యం తథా జ్ఞాత్వా ఏత దధికారోక్త ప్ర
కారేణ జ్ఞాత్యేతి భావః - ఉలక న్దరిక్కిన్ద్ర, . ఏతస్య వాక్షరస్య ప్రకాశనే గాగేద్యావా పృథివ్యా విద్య
తేతిష్ఠతః- ఏష సేతు వివేక రణః- ఏషాం లోకా నామసం భేదాయ ఆధార భూతం సర్వస్యే, త్యాదిభి

సా-వి— సాపేక్షం తత్తోక్తం - విన్నయై, పాపిని . వరణమితి సంబంధః - పాపిని ఇతి హేతు గ
భావిశేషణం - యతోనాది సంతస్యమాన పాపవత్త్వం తత స్తద్వరణం వ్యాజ సాపేక్షం- అన్యథా వైషమ్య
వైఖ్యన్య ప్రసంగాత్ - సర్వముక్తి ప్రసంగాచ్చ. తస్మాన్నని హేతుకం వరణం - కంతువ్యాజ సాపేక్షమితి
భావః . భాష్యకారేరపి “ప్రియతమఏవహి వరణేయోభవతి- యస్యాయం నిరతిశయ ప్రియస్సనీ వాస్యప్రి
యత మోభవతి . ప్రితిరూపతాపన్న భక్తిరేవ వరణ హేతుతయా శ్రుత్యభిప్రేతా- నతు నిహేతుకం వ
రణ,, మితి నివృత్త్యాత్ - నశ్రుతాని హేతుక వరణ ప్రసక్తిగంధః - ఆతలిత్, అతరికారణాత్ - నామ్, వ
యం . ఉత్తొక్కిన్ద్ర, వేదాంతో దితం భక్తి ప్రపత్తి రూపం- నన్నెరి, సమీచీనమాగ్గం - ఓరుమ్మడి కళిత్, వి
చార్యనిజైతవ్యప్రకారేష- ఓర్ న్దు, విచార్య- యేన కేన చిత్ప్రకారేణ జ్ఞాతవ్యం జ్ఞాత్యేత్తథః- ఉలకమ్ తరిక్కిన్ద్ర,

సా-సం— విన్నయై, పుణ్యపాపప్రగ్రధితేషు మధ్యేయంకం చిత్పురుషమ్. విరిక్కిన్ద్ర తుమ్మెరు యెన్ద్రా
లిత్యన్వయః - సహభక్త్యాది పరశాస్త్ర ప్రపంచిత భక్త్యాది రూపప్రియతమత్వా పాదక జ్ఞానేన వినా పాపి
షు మధ్యేకంచిత్పురుషం సిద్ధోపాయో వరణతీతి భావః - ఆతలిత్ నామ్, అతోవయం - “యతోనాయ
మాత్మే, తి శ్రుతి వ్యాజ విశేష విశిష్టస్య వరణేయత్వపరతయా భాష్యకృద్భి ర్వాఖ్యాతా - శ్రుత్యక్షర
పర్యాలోచనయాపి యతస్స ఏవాధః - అథా సామధ్యాచ్చ యతఏవతథా వక్తవ్యం . వేదమాగ్గసిన్ద్రా
యత ఏవ మాచరంతి అత ఇత్తథః . ఉత్తొక్కిన్ద్ర- వేదాంతభాగ వికదికృత సాక్ష్యోపాయ తత్ప్రసన్న

మూ—

తారకనాథ తకవాత్ తరికిన్జనమ్ ॥ ౩౦ ॥

తత్తద్దైతుకహేతుకే

సా-దీ—

తారకనాథ తకవాత్, సర్వాంతర్యామియాయ్ సరసార తారకనాథ శ్రియఃపతియిను
డైయ తకవాత్ - ముఖ్యోపాయతయా అరుతియిట్టకృప్తేయై అవలంబ్య - ఇతువే ప్రధానమాన ఉజ్జీవ
నోపాయ మెన్దనుసంధిత్తు - తరికిన్జనమ్, విశ్వసిత్తునిభారరాయరానిన్దొమెన్దొ ॥ ౩౦ ॥

ఇవ్యథమ్ నమక్కాచార్య సార్వభౌమరాత్ ఉప దేశిక్క పుట్ట తెన్దిరార్ - తత్తద్దైతుకేతి -
తత్తద్దైతుక హేతుకే, అవ్యోశుష్క తార్కికరాన వైతణ్డికరాత్ ప్రవర్తిక్కపుట్ట -

సా-స్వా— తారకనాథ, సరసార తారకనాథ శరణ్యుడైయ. తకవాత్, కృపైయినాలే. తరికిన్జనమ్, ఉ
జ్జీవతాశానో మెన్దపడి - పరమపురుష వరణీయతైయమ్ ప్రీతిరూపాపన్న భక్తిప్రపత్తిరూప వ్యాజవిశేషా
ధీనైయాకైయాతే సిద్ధోపాయ వశీకరణ ద్వారాభక్తి ప్రపత్తికళే మోక్షోపాయశ్శెన్దుకరుత్తు ॥ ౩౦ ॥

ఇప్పడి పూర్వ పక్షోక్త యుక్తికతై పురి హరిత్తు భక్తి ప్రపత్తికల్ మోక్ష సాధనశ్శెన్దుసాధి
త్తతు కూడుమో ? ఇతోష్ఠధిక యుక్తిమాకళే సంభావితరాయ్ ఉక్తాథాత్తై నిరాకరియార్ కళో ? ఆ
కైయా లుక్త వ్యవస్థై కూడుమో ? ఎన్నిర శంకైయై పరిహరిత్తు కొండదు అధికారాథాత్తై శ్లోకత్తై
తే సంగ్రహిక్కిరార్ - తత్తదితి - హేతుభి ర్వాదకతాః హేతుకాః - తేతేహేతుకాః తత్తద్దై
తుకాః - తవీవ హేతువో యస్మిన్ - తత్తద్దైతుక హేతుకే, తత్తద్వాదిప్రవర్తికతైత్యథాః -

సా-ప్ర— స్వర్వారాతయవగతస్య భగవతః. తారకనాథ, సరసార తారకస్య - తకవాత్, కృపయా - యా
దృచ్ఛిక సుకృత జాయ మాన శటాక్ష ప్రభృతి సాధనా సుప్తాపన కైంకర్య ప్రాపణ పర్యం తస్య భగవ
త్కృపా మూల మితి భావః - తరికిన్జనమ్, ధృతా భవేమ - కైంకర్యే ప్రతిష్ఠితాభవేమేత్యథాః ॥ ౩౦ ॥

ఉక్త ప్రకారేణ సాధ్యోపాయ శోధకత్వంస్వస్వాచార్య కృపాలబ్ధ మిత్యాహ - తత్తద్ దిత్వాదినా.

సా-వి—

లోకాన్ భారాయతః - తారకనాథ, తారకస్య - తకవాత్, కృపయా - తరికిన్జనమ్,
స్థిరప్రతిష్ఠితా అధూమ - శాస్త్రోక్త సాధికారాను శుణప్రపత్తిమాగణ మవలంబ్య భగవత్కృపా విషయ
భూతా నిభకరా అధూమే త్యథాః ॥ ౩౦ ॥

సాధ్యోపాయ శోధన సామర్థ్య మస్మాక మాచార్యకృపాలబ్ధమిత్యాహ - తత్తద్దైతుకేతి - కే
ఫల హేతుభి వ్యవహారంతీతి హేతుకాః - తేతేతత్తద్దైతుకాః - శుష్క తాకికాః హేతుకల్పనాకారణం

సా-సం— సిద్ధోపాయాయేన కేనప్రకారేణ నిజీయా - లోకాన్ భారాయత స్సంసారాణావతారకస్య వ్యాజవిశే
షప్రభవయా కృపయైవ ఫలసంశయం వినా ప్రాప్త ధైర్యా అధూమ - సాధ్యోపాయో దృవయాకృపయైవ
సిద్ధోపాయే ప్రతిష్ఠితా అధూమేత్యథాః ॥ ౩౦ ॥

నను సిద్ధోపాయ స్వర్వజ్ఞత్వా త్వర్వ శక్తి త్వాత్సహజ సుహృత్త్వా శ్చేషి త్వాచ్ఛరేష ధూ
తాన్ స్వయ మన్య నిరపేక్ష ఏవ రక్షతి - సాపేక్షత్వే సహజ సోహదా దృచ్ఛితైః - సిద్ధోపాయప్రా
ధాన్య స్వాతంత్ర్యయో భాగం శ్చేత్వాది యుక్తి జాల నిరాకర తాక్షమ శ్రద్ధాజ్ఞైస్సిద్ధోపాయవిషయక
విశుద్ధాశయ విసురే రాదృతయా కిం సాధ్యోపాయాభ్యయా ప్రకర్త్యైత్యత్రాహ - తత్తదితి. తత్తద్దైతుకాః,

మూ— కృతధియస్త్రకేంద్రజాలక్రమేబిభావారికధకప్రధాన గణనే నిష్ఠాంకనిష్ఠాశ్రయామ్ ।

సా-దీ— తర్కేంద్రజాలక్రమే, తర్కావీవ ఇంద్రజాలక్రమః-తస్మిన్చింద్రజాలీయవిద్యాయామెన్న్వపడి- కృతధియః, శిక్షితబుద్ధయః-అనేనపరమమజ్ఞాత్వాత్పరైరత్యభ్యత్యం సూచ్యతే-అతఏవకధకప్రధానగణనే, తాదీకాగ్రేసర గణనాయాం - కనిష్ఠాశ్రయాం నిష్ఠాం బిభావారి, కనిష్ఠికాశ్రయాం నియమేన స్థితిం ధారయంతః. కనిష్ఠికయా ప్రథమగణితతామాశ్రయంతరివన్న్వపడి-ఇత్యైవపరవ్యామోహానివతానసామధ్యమశోభన్తి-

సా-స్వా—తర్కేంద్రజాలక్రమమే, కుతర్కేంద్రజాలవిద్యాయాం. కృతధియః, శిక్షితధియః. పరమమజ్ఞాత్వాత్పరైరత్యభ్యత్యం-కధకప్రధానగణనే, ఏతేకధకాప్రధానాశ్రయన్న్వ ఇత్యజ్ఞుల్యాగణనాయాం కనిష్ఠాంగుల్యాశ్రయాం నిష్ఠాంబిభావారి- అంగుల్యాగణనాయాం కనిష్ఠాంగుల్యపక్రమత్వాదితిభావః - ఇతోప్యధికాస్తార్కికానసంభావ్యంత ఇతి భావః - నకేవలం తర్కమాత్రేణనర్వాధాసాధనతమారి . అపిశుతతోపి

సా-ప్ర—ప్రపత్తేరపి సాధనత్వాంగీకారే సాధనైక్యవిరోధప్రసంగః- భగవతః ప్రపత్తి సాధ్యప్రసాదవత్త్వాంగీకారేసిద్ధత్వవిరోధః- స్వాభిప్రాయజ్ఞాపన ఫలకగోప్యత్వవరణాంగకప్రపత్తి సాపేక్షత్వేషావాయస్యసర్వజ్ఞత్వవిరోధః - ప్రపత్తి రూపాపాధి సాపేక్షత్వేనిరుపాధికపరదుఃఖనిరాచికిషా రూపనివధికకారూప్యవైశిష్ట్యవిరోధః - సహకారిత్వాంగీకారే తదిభావే కార్యోత్పాదనాశక్తే స్పర్శకక్తిత్వవిరోధః . పూర్ణత్వవిరోధః - వైరపేక్ష్యవిరోధః-చేత్యాదితత్తదైత్వవలంబనేన వ్యవహారాత్ - తేతేవాదినస్తత్తద్దేతుకాః , తేహేతుకారణంయస్యక్రమస్య తస్మిన్ - తర్కావీచేంద్రజాలానీ . ఇంద్రజాలవద్విపరీతజ్ఞానజనకాస్తర్కాః - తేషాంక్రమః, స్వరూపస్వభావభేదః- తస్మిన్ కృతధియః, శిక్షితబుద్ధయః - పరవ్యామోహజనకకుతర్కప్రయోగే తన్నివతాకతర్కప్రయోగేవప్రవీణాత్పర్యధః - అతఏవకనిష్ఠాంగులినిష్ఠాంకధకేషుప్రధానానాం పరిగణనాయాం నిష్ఠాం, నిణయాగ్రగణ్యతామిత్యధః. బిభావారి, యేషుప్రధానతయా పరిగణితేష్యస్యప్రధానేన పరిగణనమయోగ్యంతాదృశా ఇత్యధః - కథకాగ్రగణ్యా ఇతిభావః - ఏవ మప్రతిష్ఠితకుతర్కనికరకరంబితమనసూత్యే

సా-వి— యస్మిన్స్తస్మిన్స్తథోక్తే-తర్కావీచేంద్రజాలంతస్యక్రమేరీతాప్రత్యక్షాదిప్రమాణసిద్ధాధాన్యధాకరణాపూర్వకత్వాదిసాదృశ్యాదింద్రజాలత్వరూపణం. కృతధియః, శిక్షితబుద్ధయః-అతఏవ కనిష్ఠాంకనిష్ఠాంగులిరాశ్రయోగణన సాధనంయస్యాస్తాం తథోక్తాం- కధకప్రధానానాం, కధకాగ్రేసరణాం గణనే-నిష్ఠాంస్థితిం, బిభావారి, కధకాగ్రేసరాణాం గణనాప్రసంగేప్రథమంగణ్యమావా ఇత్యధః- హేతుకకల్పిత తర్కేంద్రజాల

సా-సం— తత్తత్కేవల తాకికారి . తద్దేతుకే, తైఃకల్పితై- తర్కరూపవ్యామోహకవిద్యావిశేషై- ఇంద్రజాలాఖ్యవ్యామోహకస్యక్రమభవక్రమోయస్య తర్కస్య-తాదృశ తర్కేంద్రజాలక్రమే. కృతధియః, శిక్షితబుద్ధయః - నిగ్రహస్థానాదినా జల్పవితండాదినిరసనకుశలా ఇతి. యావత్ - అథ, “నవయంకవయస్త్వి, త్యక్తవైభవమాహ . బిభావారి ఇతి - వావదూకప్రధానవిషయిన్యాం గణనాయాం ప్రసక్తాయాం కనిష్ఠాశ్రయాం నిష్ఠాం - నియమేన అగ్రగణ్యతావైభవం బిభావోన్న్వపంతః-అథ శాస్త్రాంతరపరిశ్రమాయ తద్బుద్ధి చలనాపాదకమనః కాలవ్యవిధురా చేత్యాహ .

మూ— అధ్యాత్మశ్రుతిసంప్రదాయకతకైరధ్యావిశుద్ధాశయా స్సిద్ధోపాయవశి(శి)క్రియానితహిన స్సాధ్యాం
సా.దీ— కించ, అధ్యాత్మే త్యాది - అధ్యాత్మశ్రుతయః, ఉపనిషదః - తత్సంప్రదాయాః, తాసామవి
చ్ఛిన్నోప దేశాః - తవీకతక బీజాని. తైరధా, నిశ్చయేన. విశుద్ధాశయాః, అపాథకరూప పం కరహి
తచిత్తాః. వేదాంత సామ్రాజ్య సార్వభౌమాః. ఇత్తాల్ సత్సంప్రదాయ సిద్ధిసూచితై. సిద్ధోపాయస్య, శ్రీ
యఃపత్యుః - వశీకరణరూపాం- సాధ్యాం, సాధ్యోపాయ భూతాం- ప్రపత్తిం. ఇతి, ఇవ్వధికార త్తిత్తోన్న

సా-స్వా— ప్రబలప్రమాణభూతశ్రుత్యంత సంప్రదాయతోపీత్యాహ- అధ్యాత్మేతి - అధ్యాత్మ శ్రుతయః, ఉ
పనిషదః-తాసాం సంప్రదాయాః అవిచ్ఛిన్నోపదేశాః- తవీవ కతకబీజాని. తైరధా, సమ్యగ్విశుద్ధః-ఆశయాః-
యేషాంతే సమీచీన తరాను గృహీతోప నివత్సత్సంప్రదాయ రూప దృఢతర ప్రమాణ నిమి-లీ కృతాం
తః కరణా ఇతి యావత్ - సాధ్యాం, సాధ్యరూపాం- సిద్ధోపాయ వశీక్రియాం, భక్తి ప్రపత్తిరూపాం-
ఇతి, ఉక్త ప్రకారేణ - అస్మిన్నధికారే ఉపపాదిత ప్రకారేణ - నః, అస్మాక్ -

సా-ప్ర— కస్యాశ్శ్రుత్యతత్త్వ వ్యవస్థానస్యాదిత్యత్రాహ-అధ్యాత్మేతి- పూర్వోక్తానాం సత్తర-త్వేభక్తైర
పి సాధనత్వా భావ ప్రసంగః . భక్తి ప్రపత్తి ప్రసాద్యత్వ ప్రాపక ప్రమాణ విరోధః - “ అపాథకతోన
గోపాయే , , దిత్వాది విరోధః , భక్తి ప్రపత్తి విధి వైయధ్య ప్రసంగః . పూర్వోక్త యుక్తి నాం స్వ
వ్యాప్తి ప్రదేశన స్థలా భావే నవ్యాప్తి శూన్యత్వమ్ - భక్తి ప్రపత్త్యనంగీ కారే వైవమ్య నైఘృణ్యప్ర
సంగ ఇత్యాది తరాను గృహీతా ధ్యాత్మ శ్రుత్యథానాం సంప్ర దాయత శ్రవణ మేవ జలస్య కల్మష
చ్ఛేదక కతకవన్మతీనాం కల్మష ఛేదక మితిభావః . ఏవం భూత వాది హంసాం భుదా చార్యా వేదాంతా
చార్యాచా మాచా ర్యాః ఉక్త ప్రకారేణ శోధితం సిద్ధోపాయ వశీ కరణ సాధనం సాధ్యోపాయం

సా-వి— శిషీతబుద్ధినాంకథం తత్వోపదేశయోగ్యత్వ మిత్యత్రాహ - అధ్యాత్మేతి- అధ్యాత్మశ్రుతయః, ఉపని
షదః - సంప్రదాయాః, అవిచ్ఛిన్నోప దేశవరంపరాః- తవీవ కతకబీజాని- తైరధా, యాధాభ్యేన. విశుద్ధా
శయాః, పరిశుద్ధచిత్తాః- పరికల్పిత కుతరా పంకజనితకాలుష్యే సత్యవి శ్రుతిసంప్రదాయై స్తతా-లుష్య
నివతన సమథా-ఇతిభావః . పరకుతరా-దాంప్రత తర్క-కల్పనేన నివారణ సామర్థ్యద్యోతనాయ కథ
కప్రధానేత్యాదివిశేషణం. ఏతాదృశాఅస్మదాచార్యాః- సాధ్యాం, అనుష్ఠేయస్వరూపాం-సిద్ధోపాయవశీక్రి
యాం, సిద్ధోపాయ వశీకరణ సాధన శరణాగతిం. సమధ్యాపయక్, సమ్యగద్యాపిత వంతరి - ఇజధ్యయన
ఇత్యస్మా దధిపూర్వాణ్ణిచి క్రింజ్జనాణ్ణావిత్యా కారాదేశే ఆతి-స్రీత్యాదినా పుగాగమేలజీ ప్రథమ పురు
షబహువచనంక్రియాఫలిక్రియాఫలస్యకత్వ గామిత్యవివక్షాయామపిబుధయుధనశజనేతిపరస్మై పదం-

బుద్ధిసౌకర్యాయసారదీపికాయాముక్తాధికారాథసంగ్రహకారికాలిఖ్యంతే-ప్రపత్తైవైదికత్వేపి

సా-సం— అధ్యాత్మేతి- ఆత్మనమధిక్యత్య ప్రవృత్తాశ్రుతయః తత్తద్గురూవ దేశరూపసంప్రదాయాశ్చ తావీవ
కతక బీజాని నిజావస్థానిమనఃప్రసన్న తాపాదకాని - తైరి, అధా - నితరాం, విశుద్ధా శయాః- నిరస్తమనో
మాలిన్యాది మదాచార్యాః - సాధ్యాం, కృతసాధ్యాం ప్రపత్తి రూపాం . సిద్ధోపాయ భూత పరమపురు
షవశీక్రియాత్వే నహి ఏతదధికారనిదా-రిత క్రమేణ-

సావి— సర్వవర్ణాధి కారతా । విశ్వాసఃప్రాథమికాత్మ రక్షాభర సమర్పణే ॥ ౧ ॥ పర్యవస్యత్వత
శ్వాసే ॥ న్యాసోంగ్యేవవిధీయతే । అంగ పంచక సంపన్నంరక్షా భర సమ పణిమ్ ॥ ౨ ॥ ప్రపత్తిశాస్త్ర
విహితం సర్వదేశిక సంమతమ్ । నస్వరూపవిరుద్ధత్వం భక్త్యాదేవిహితత్వతః ॥ ౩ ॥ నాహంకారాదిగర్భ
త్వ మస్యశాస్త్రే శ్రుతమ్ । నశేషతావిరుద్ధత్వ పారతంత్ర్యవిరోధితే ॥ ౪ ॥ శేషత్వం పారతంత్ర్యంశ
ముక్తావపిచ విశ్రుతమ్ । నచైకాంత్యవిరుద్ధత్వం శ్రీశ సంరాధనతత్వతః ॥ ౫ ॥ ప్రాప్త్యా మరూపతా భావో
నాన్యేహాయుక్తి గోచరః । శాస్త్రాదేవావ సేయాతో భక్తిప్రాప్యోచితామతా ॥ ౬ ॥ పరమపింగ్యహీ
తత్వా నైవచార్య బహిష్కృతా । కలౌనిషేధోనైవాస్యా స్తదకైర్విరుద్ధతే ॥ ౭ ॥ సం భా విత స్వ
భావత్వం నాంగానాం విహితత్వతః । సంభావిత త్వేచాంగానాం విశ్వాసేస్యేతదాపదేత్ ॥ ౮ ॥ విశ్వాస
తారతమ్యస్య సంభవాల్లోక శాస్త్రయోగి । మహానేవహివిశ్వాసః ప్రపత్తే రంగమిష్యతే ॥ ౯ ॥ తత్కా
లేమందవిశ్వాసా నపిశ్రీశోధికారిణి । క్రమేణపూర్ణవిశ్వాసా న్యూత్వాపాతి దయా నిధిః ॥ ౧౦ ॥ ఉపా
యాంతరశక్త్యాది విశంబతు మత ఫలే । వ్యాసాదే భజనే హేతు నవిశ్వాసాదిహాస్యతా ॥ ౧౧ ॥ క్వచి
త్సప్రపన్నేభగవ త్సత్కారాది దృశ్యతే । న్యాసేసంకల్పవైషమ్యా త్పరీగ్భ సుకృతాత్పురా ॥ ౧౨ ॥
కెచిద్దృష్టఫలాసేధ్యా న్యాసేసువిహితే ఫలే । కమకత్రాణి వైగుడ్యా త్ఫలాసిద్ధిహి సహతః ॥ ౧౩ ॥
విరుద్ధఫలహేతుత్వ మభిసంధివశాద్భవేత్ । ఏకస్య రాక్షసిదాతవ్య జంబీర ఫలసీతితః ॥ ౧౪ ॥ ప్రవృత్తిధర్మా
సోభక్తి ప్రపత్తికామకామినామ్ । నివృత్తిధర్మాతావేవ భగవచ్చరాణాధినామ్ ॥ ౧౫ ॥ ఆ వృత్త్య
నావృత్తివశా ద్విషమాపపితావుభా । మోక్షేక ఫలదౌ స్యాతాం అధికారివిశేషతః ॥ ౧౬ ॥ ఉపాయఫల
యోరేక రూపత్వేపి ప్రపన్నయోః । ఫలేవిశంబావిశంబౌ త్వరాయాస్తారతమ్యతః ॥ ౧౭ ॥ సాధ్యో పాయ
ప్రసన్నోయ సిద్ధోపాయః ఫలప్రదః । తస్మిన్ధసాధ్యయోగి కార్యం ఫలంశాస్త్రే షణ్ణతే ॥ ౧౮ ॥
హరిరేకస్సదాధ్యేయ ఇత్యాద్యుక్త్యనుసారతః । అంగప్రపత్తిపరతాం శ్లోకస్యాహునతన్మతమ్ ॥ ౧౯ ॥
హరిరేకస్సదాధ్యేయ ఇత్యాదిహివిధీయతే । స్వతంత్రన్యాసనిష్ఠస్య ఫలయాప ముపాసనమ్ ॥ ౨౦ ॥ కైంక
ర్యేక్తియమాణేతు ఖ్యాతిలాభవివజితః । ప్రయోజ నాంతరానిచ్చ మోక్షంచాపి ఫలంత్యజేత్ ॥ ౨౧ ॥
స్వయంప్రయోజనత్వేన ముక్తవత్సర్వమాచరేత్ । అన్యభిగమనంత్యాజ్యం తథాన్యార్థప్రవృత్తయః ॥ ౨౨ ॥
ఆన్యపూజాన్యకీర్తిశ్చ త్యాజ్యమన్యవిచింతనమ్ । ఏతేషాంవినివృత్త్యర్థం హరావభి గమాదికమ్ ॥ ౨౩ ॥
విధీయతేస్య శాస్త్రే షు కాలేషా క్తేషుపంచసు । అనహంకారామపిన్యతాం దేవాభి గమనా దిషు ॥ ౨౪ ॥
స్వయోగ్యనిత్యకృత్యైర్వా సిద్ధిశ్శుక్రాపయాపివా । విలక్షణభక్తియోగ స్త్రీశూద్రాణాంసిద్ధతే ॥ ౨౫ ॥
సర్వేషాంసర్వదాకార్యో దేహానుస్మృతిలక్షణః ॥ క్లేశానాంచ క్షయకరం యోగా దన్యం న వి ద్యతే

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

ప్రభావ వ్యవస్థాధి కారః.

మూ—

స్వరూపం

సా.దీ— అధోపాయ ప్రభావ వ్యవస్థాధి కారః - ఉపాయ ప్రభావ వ్యవస్థై యావతు శాస్త్ర మర్యాదైయై అతి క్రమిత్తు వణిక్కు పట్టు ఉపాయ ప్రభావతై శాస్త్ర మర్యాదయా వ్యవ స్థాపితై - ఎక్కి నే యెన్నిల్ శీల ప్రపన్నయి ఉపాయ ప్రభావతై జాతిపో మెన్టు సంస్కార హేతు వ్రతాతిశయమ్ శోల్లువరగల్ - అత్తై యథా శాస్త్రమాక స్థాపితై - శ్లాఘుతా పర్యంతమే ఉపాయ ప్రభావ జనితాతిశయ మ్ - వ ణా సం కర పర్యంత మెన్టు ఎన్టు వ్యవస్థై శోల్లుకిరతు . అతిల్ మున్త ప్రభావవ్యవస్థైయై శ్లోకేన దశిక్కిరార్ - స్వరూప మితి -

సా.స్వా— శీల భగవ త్సమా శ్రయణ త్తాలే మాద్రత్వ జాకకల్లిన్తు బ్రాహ్మణ్య ముణ్డా మెన్టు శాస్త్ర తై అతి క్రమిత్తు భాగవత ప్రభావమ్ శోల్లుకిరార్ - శీల భాగవత ప్రభావ వచనమ్ సర్వమతివాద మెన్టు భాగవత ప్రభావతై కున్తయె నిన్తై ప్పార్ - ఇప్పడి యిరుక్కు అథాను శాసన భాగత్తి లే జాతి వ్యవస్థాదికల్ శొన్నతు కూడుమో ? ఎన్టు స్థిరీకరణ భాగారంభ త్తిల్ శొన్న శంకైకతై పరిహాకిక్కు కోలి శాస్త్రతై అతి క్రమిత్తు చ్చిల్లమల్ పణ్ణుకై ప్రభావ వ్యవస్థై ఎన్టుమ్, ప్రభావతై కున్తయెనిన్తైయమల్ శాస్త్రమశోల్లుకిర మట్టితేనిరుత్తుకై ప్రభావరత్తైయెన్టుమ్ విభజిత్తు ప్రథమమి న్తవధికారత్తా తై ప్రభావవ్యవస్థైయెనిరుబిక్కుక్కుడవరాయ్ అధికారాథ త్తై శ్లోకత్తా లేసంగ్రహిక్కిరార్ - స్వరూపమితి -

సా.ప్ర— ఏవం సిద్ధసాధ్యభేద భిన్నోపాయ విషయ వ్యామోహ నివ త్తాన పూర్వక ముపాయం ప్రతిష్ఠాప్య తత్సాధ్య ప్రభావ ప్రతిష్ఠాపనాయ ప్రభావ విషయ వ్యామోహం నివర్తయితుం భగవ త్స్వరూపాదాని వాపాయ సాధ్య ప్రభావేపి శ్రుతి స్మృత్యాదిమ యావ త్ప్రతిపన్నం తావ జేవాంగీ కార్య మిత్యభిప్రాయమాను . స్వరూపం య దిత్యాదినా -

సా.వి— ఏవం సిద్ధోపాయ సాధ్యోపాయ వ్యామోహ నివర్తనపూర్వక ముపాయం ప్రతి స్థాప్య తత్సాధ్య ప్రభావ విషయవ్యామోహనివర్తనేన అతిప్రసంగం నిరాకృత్య శ్రుత్యాద్యమరోధేన ప్ర భా వం వ్యవస్థాపయితుం ప్రాధావ వ్యవస్థాధికార మారిపురిప్రథమం శ్లోకేన సంగృహ్యతి - స్వరూపం య ద్యాద్యగితి -

సా.సం— ఇన్ధం విశోధిత సిద్ధ సాధ్యోపాయ ద్వయ నిష్ఠస్య ఉత్కృష్టం యథా ప్రమాణ మేవ స్థాపయితు మధికారాంతర మారభమాణ స్తత్ప్ర తిపాద్యాధికంసాంప్రదాయిక త్వేన వదన్ సంగృహ్యతి - స్వరూపమితి -

మూ— యద్యాద్యగ్గణవిభవలీలాదిభవిభో నైవాజ్ఞా సేతుశ్చ శ్రుతిభిరవసేయంతదఖిలమ్ ।

సా-దీ— విభోరి, ఈశస్య- స్వరూపం యదస్తీ . తచ్చ, యాద్యక్- యత్స్వభావకం- గుణవిభవ లీలాదిచ, గుణాది . సత్యత్వజ్ఞానత్వాదికల్ - జ్ఞానబలై శ్వర్యాది కళుమ్ . విభవాః, విభూతకల్ - లీలాః, స్పష్టాన్య దికల్ . ఆదిశబ్దరూత్ దివ్యవిగ్రహాది గ్రహణమ్ - తదాజ్ఞా సేతుశ్చ, ఆజ్ఞారూప సేతుః . వైదికధర్మజ్ఞల్ - ఇవైయెల్లామ్ శ్రుతిభిరవసేయం, అరియప్పడుచుతు - దృష్టాన్తా భామివ్యవస్థానమ్ - ఇప్పడియేయైవైయెల్లా

సా - స్వా — విభోరి, స్వరూపం- యత్, అనృత జడ పరిచ్ఛిన్న స్వరూపంవా నివికారా జడా పరిచ్ఛిన్న స్వరూపంవేతి విశయే నివికారా జడా పరిచ్ఛిన్న స్వరూపం- యాద్యక్, సవి శేషం నివికారేషంవేతి విశయేసార్వజ్ఞా ద్యనంత కల్యాణ గుణ యుక్తం . యత్, యాద్యక్, ఇతి సర్వత్రా స్వేతి - గుణాః, జ్ఞాన బలై శ్వర్యా దయః . విభవాః, లీలాభోగ విభూతయః . లీలాః, జగత్స్పష్టాన్యదయః - ఆదిశబ్దేనదివ్యమంగళవిగ్రహగ్రహణం. వితత్సర్వం యత్ప్రమాణసిద్ధంయత్స్వరూపంఅమిథ్యాస్వరూపం-యాద్యక్, ధర్మ స్వరూపవిలక్షణంధర్మణో వ్యావర్తకమాశ్రయణౌపయుక్తం- జడ స్వరూపంత్రే గుణ్యావిశిష్టం . శుద్ధ సత్య విశిష్ట మజడ స్వరూపం - తదాజ్ఞా సేతుశ్చ , భగవదాజ్ఞారూప వత్కాశ్రమధర్మవ్యవస్థాచయత్ - జ్యోతిష్టోమాది స్వరూపం. యాద్యక్, యదంగయుక్తం తదఖిలంభగవత్తత్కల్యాణగుణ విభూతి లీలా విగ్రహ తదాజ్ఞా సిద్ధ దర్మాణాం స్వరూప స్వభావాదికం శ్రుతిభిర్యథా వసేయం

సా-ప్ర— విభవరి, రామకృష్ణా ద్యవ తారః - లీలాదీతి భోగాదిరాది శబ్దార్థః -

సా-వి— విభోరి, భగవతః-స్వరూపంయత్ - సత్యంజ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ, త్యాదిస్వరూపం. యాద్యక్, యత్ప్రకారకం- సత్యత్వాదిప్రకారకం-నతు నివికల్పకం. గుణాది, స్వాభావికజ్ఞానబలక్రియాచే, త్యుక్త స్వాభావిక జ్ఞానబలాదయః- విభవాః, సత్యంవిశ్వస్య, త్యాద్యుక్త సర్వేశ్వరత్వాదయః-లీలాః, యతోవా ఇమాని భూతాని జాయంత, ఇత్యాద్యుక్తాః స్పష్టాన్యదయః- ఆదిశబ్దేన, విశ్వతః పృష్ఠేషు సర్వ తఃపృష్ఠేషునుత్తమే మాత్రమేషులాకేషు- దివీచక్షురాతతం. త్తయగతమస్య రజసరి పరాకె. ఆదిత్యవణం తమసః పరస్తాత్, ఇత్యాదిశ్రుతి సిద్ధ భోగవిభూతిగ్రహణం. గుణవిభవ లీలాదిర్యస్య తథోక్తం-సముదాయాపేక్షయా ఏకవచనం. సమానవిషయాయా సామాన్యేన పుంసకమితి నపుంసకత్వంచ-గుణవిభవలీలాదిచ యత్స్వరూపం యాద్యశస్వభావమితి యాద్యాద్యక్చ వానుషంజసేనా స్వేతవ్యం - తదాజ్ఞా సేతుః, ఆజ్ఞారూప శ్రుతిస్మృతి మర్యాదాః . శ్రుతిస్మృతిమైవాజ్ఞా, త్యుక్తాయత్స్వరూపా యాద్యక్చ కా రాచ-తదఖిలం, తత్సర్వం, శ్రుతిభిరవసేయం, శ్రుత్యుక్తప్రకారేణైవనిశ్చేతవ్యం-నాన్యథానిశ్చేతుంశక్యమితి భావః-

సా-సం — విభోరి, స్వాధీన స్వరూపాది స్వేతరస్య శ్రియఃపతే . శ్రుతిభి రవసేయం యత్స్వరూపం, ధర్మ స్వరూపం - సత్యంజ్ఞాన , మిత్యాద్యుక్తం - యాద్యక్, యేన ధర్మేణనిరూపితం . గుణాది నిరూపిత స్వరూప విశేషకాః - విభవరి, ఉభయ విభూతి రూపః - లీలా, జగద్వ్యాపారః - ఆదిశబ్దాత్పర పూహాది సంగ్రహః - గుణాదిషు చయద్యాద్య గీత్యనమో రన్వయః - యత్, యేనశబ్దేన అభిధేయం. యాద్యక్, యత్ప్రకారం . తస్య, విభోరి . ఆజ్ఞా, శ్రుతి స్మృతి- తద్రూప సేతుః, మర్యాదాచ- తదఖిలం, స్వరూపాదికం సర్వం - శ్రుత్యాదిభిరేవ అవసేయం. నకేవలంయుక్తిభిరితిభావః- అనుత్తమాప్రకృతే

మా - తథా తద్భక్తానాం తదుపసదనాదేశ్యమహిమా యథాధీతం సద్భిర్యతిపతి ముఖైః రధ్యవసితః ॥ ౫౫ ॥

సా-దీ - మన్యూనాతి రిక్తమాకశ్రుతకళాత్ నిశ్చయకూపుడుమ్ - అప్పడే యే తద్భక్తానాం తదా శ్రీత ర్గళుడైయ మహిమాపుష్ శ్రుతిప్రమాణభాతే అతియప్పడుమతు - తదుపసదనాచేశ్ భాగవత సమా శ్ర యణాచియినుడైయ - తత్ప్రసాదాది రాదిశబ్దార్థః - మహిమాపుష్ - సద్భిర్యతిపతి ముఖైః యథా ధీ తం అధ్యవసేక్ - ప్పట్టతు - శాస్త్రజ్ఞే అతిక్రమిత్తు నిశ్చయితార్గళిల్ల - ఆకాయాల్ భాగవతరుడైయ ప్రభావమ్ యథా శాస్త్రమాకవే అతియప్పడు మతెనై ॥ ౫౫ ॥

ఇనివత్సమామాణాధో పయోగితయా అనంతరత్వోక్తాధికార్థయాథై అనువదికిరార్ -

సా-స్వా - తద్భేద తద్భక్తానాం, భాగవతానాం. తదుపసదనా దేశ్య భక్తి ప్రపత్తికమయోగ జ్ఞాన యోగాది లక్షణస్య మహిమాపి - యథాధీతం, అధీతానతి క్రమేణ - సద్భిః, బ్రహ్మ విద్భిః - నిర్మలైః పరితి వా - యతిపతిముఖైరధ్యవసితః, న్యూనాధిక భావరాహిత్యేన శ్రుత్యక్తక్రమేణైవాధ్యవసితః ఏవ పఠి ॥ ౫౬ ॥

ఇప్పుడాయ ప్రభావ వ్యవస్థై నిరూప్యే యాకిత్ పూర్వాధికార ద్వయా త్పూర్వ వ్రానే ని రూపిక్రూపాకాశోః ఎన్న వనంతర నిరూపణత్వమూ నిదానమోల్లా నిష్ఠుకోణ దువృత్తాను వాద పురస్కరమ్

సా-ప్ర - తదుపసదనాదేశ్యభక్తిప్రసదనాదేశ్ రిత్యర్థః - పరిప్రశ్నాది రాది శబ్దార్థః - యథాధీతమితి - “యస్త్వేవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ - తస్య దేవా అసన్వశే - సవేద బ్రహ్మ - సర్వే సై దేవా బలి మావ హంతి - నాస్యా వర పురుషాః క్షీయంతే - నాస్యా బ్రహ్మ విత్కులే భవతీ , త్యాదిషు దేవ పూజ్యత్వ స్వసంబంధిమోక్ష హేతుత్వాది రూప ప్రభావవత్వేనాధీత ప్రకారేణైవ్యర్థః ॥ ౫౬ ॥

ఏవం శ్లోకే సంగ్రహీతం విస్తరేణ ప్రతిపాద యితం వృత్తకీర్తనపురస్కరం వత్సమాణ ప్రతిజ్ఞా

సా-వి - తథా, తెనైవప్రకారేణ. తద్భక్తానాం, భాగవతానాం - మహిమా, తదుపసదనాదేశ్ - భాగ వతాశ్రయణాదేశ్య - ఆదిశబ్దేన తత్ప్రసాదాదిగ్రహణం. భాగవతాశ్రయణ తత్ప్రసాదాదిమహిమావ - యథాధీతం, శ్రుత్యక్తమాగమనతిక్రమ్యేవ. యతిపతిముఖైః సద్భిరధ్యవసితః, నిశ్చితః. “యస్త్వేవం బ్రా హ్మణో విద్యాత్ . తస్య దేవా అసన్వశే - సర్వే సై దేవా బలిమావహంతి - ఏవం విది పాపంకమన్ శ్చి వ్యతే - ఏవం హస్య సర్వే పాపానః ప్రదూయంతే - నాస్యా బ్రహ్మ విత్కులే భవతీ, త్యాదిశ్రుత్యక్తప్ర కారేణ సర్వదేవ పూజ్యత్వ తదనుబంధిమోక్ష పర్యంతత్వాదిరూపేణైవ రామానుజాచార్య ప్రభృతిభిః ప్ర భావో వ్యవస్థాపితః . నతు జాతి నివృత్త్యాది రూపేణ వణసంకర పర్యంతోగీ కృతఇతిభావః ॥ ౫౭ ॥

సా - సం - కిమిత్యత్రాహ - తథేతి . తథా భగవత్స్వరూపాది వత్ - తద్భక్తానాం మహిమా - “యో హ్యేన , మిత్యాది నోక్తః ప్రభావః - తదుప సదనం , తదారాధనం . ఆది శబ్దార్థచ్చిశ్రూషణాచి సం గ్రహః . ఏతేషాం ప్రకారశ్చ - యథాధీతం , యథాశ్రుతం - వేదేతథా యతి పతి ముఖైః సద్భిః - ఆహార విశేష హేతుకసంసర్గాయుగ స్వభావాదిప్రత్య నీకాకారైః - అధ్యవసితః, అన్యూనాధికమవధృతః ॥ ౫౮ ॥

అత్ర భాగవత ప్రభావో తగ్రహ విషయ ప్రమాణ జాతం శ్లోధయితం వృత్త వర్తికవ్యమాణ

యో సంగతి లాభాయ వృత్తాధికార ద్వయాథక్ మనువదక్ వర్తికవ్యమాణ నిర్దిశతి.

మూ— ఇష్టదీప్తయ త్తిల్ ద్వితీయాంతపద్యశాలే ప్రకాశితమాన సిద్ధోపాయవిషయమాకవుమ్, ఆఖ్యాతపదతాలే శోలపట్ట సాధ్యోపాయ విషయమాకవుమ్ పిరక్కుమ్ వ్యాకులక్లర్ శమిప్పిక్కుమ్ వల్లికాట్టి నోమ్ - ఇవ్వపాయ(నిష్క) ప్రభావవిషయమాక ప్రమాణక్లర్ కాట్టినవళపుక్కువీనినైత్తుమ్ కుత్తెయినినైత్తుమ్ వరుమ్ కలక్కజ్జలై శమిప్పి (క్కవేణుమ్)క్కిరోమ్ -

సా-దీ— ఇష్టదీప్తయ త్తిలిత్త్యాదియాల్ - ఆఖ్యాతపదమ్, క్రియాపదమ్ - ప్రపద్యే ప్రజవన్తుమతు - ఇత్తాల్ ద్వితీయాంతాఖ్యాత పద్యశినుడైయ క్రమత్రాతేతత్ప్రతిపాద్యోపాయద్వయ శోధన మెన్తుపూర్వాధికార ద్వయ సంగతి సూచితమ్ . ఇవ్వపాయే త్యాది కృతాంశ ముక్తమ్ - ఇని మేల్ పిరనినైత్తు వరుమ్ కలక్కజ్జలై ఇవ్వధికారత్తిల్ శమిప్పి క్కిరార్ - కురైయినినైత్తు వరుమ్ కలక్కజ్జలై మేలధికారత్రాతే శమిప్పిక్కిరార్ - ప్రభావముణ్ణాయే తద్వ్యవస్థై పణ్ణవేణుమెన్ణెణ్ణిఉపాయప్రభావాతిశయ

సా-స్వా—వతిష్కమణత్తై యుపక్షేపిక్కిరార్. ఇష్టదీ ఇతి- ఇష్టదీ, పూర్వోక్తప్రకారేణ చెన్తుపడే- ద్వయ త్తిలితి - విశేషణ భూత శ్రేవేశిష్ట్యముమ్ ఉపాయత్వ ముమ్ స్పష్టమాక తోస్తు కైయాలే తిరుమం త్రత్తిలెన్తు శొల్లాలే ద్వయత్తిలెన్తు శోలిత్తు - ఇవ్వపాయేతి. ఉపాయమ్ ప్రతిష్ఠిత మాన పిన్సు ఉపాయ ప్రభావమ్ నిరూప్య మెన్తుపడి - ఇన్తు వధికారత్తిల్ ప్రభావమ్ వ్యవస్థిత మాన పిన్సు ఇతు కూడాత్తెన్తు ఆక్షేపముచిక్రైయాలే యనంతరమ్ ప్రభావరక్షై యెన్తుకరుతు - భాగవత ప్రభావత్తై ఏరనినైత్తా లత్తై వ్యవస్థాపిక్కు కూడుమో ? , యోహ్యేనం పురుషం వేద దేవా అపినతం చిదుః , ఎక్కిర పడియేభాగవత

సా-ప్ర—వ్యాజేన సంగతిమాహ - ఇష్టదీ ద్వయ త్తిలిత్త్యాదినా - ద్వయశబ్దశ్చరమ స్లోకస్యా పుష్కలక్షణం - తథా ద్వితీయాంత పదా నేకత్వ సిద్ధిః - శ్రీమ న్నారాయణే త్యాది ద్వయాం తర వివక్షయా వానేకత్వ సిద్ధిః - యద్వా , శరణ మిత్య నేనాపి సిద్ధోపాయస్య బోధనా ద్వితీయాంత పదానేకత్వసిద్ధిః - నన్వధీత మితి సూచిత శ్రుతీనామ విశదాక్షణ్యేన ప్రభావ ప్రాపకత్వా నుపపత్తే స్తద్విషయ వ్యామోహ నివర్తనమనుచితమిత్యా శంక్య తాదృశ శ్రుత్యర్థం విశదం ప్రతిపాదయదుప బ్రహ్మణందశ్శయన్ ప్రభావస్య

సా-వి— వృత్తంధనపూర్వకం వతిష్కమణం ప్రతిజానీతే - ద్వయ త్తిలితి - ద్వయపదంచరమస్లోకస్యా పుష్కలక్షణం - ఆఖ్యాతపదం ప్రపద్యే ప్రజఇతి తిజంతంపదం - శమిప్పిక్కుమ్, శమయితుం - వల్లి , మాగమ్ - కాట్టి నోమ్, ప్రదశితవంతోధూమ - కాట్టినవళపుక్కు, ప్రమాణ ప్రదశిత రీతేః - ఏరనినైత్తుమ్, ప్రభావస్యాధిక్యంబుధ్వాపి - కుత్తెయినినైత్తుమ్, న్యూనతాం బుధ్వాపి - వరుమ్ కలక్కజ్జల్, ప్రాప్తశంకాః - శమిప్పిక్కువేణుమ్, శమయితవ్యాః - ప్రభావాధిక్య బుధ్వా ప్రాప్తశంకా అస్మిన్నధికారే పరిహరిష్యంతే - న్యూనతాబుధ్వా ప్రాప్తశంకా ఉత్తరాధికారే పరిహరిష్యంత ఇతిభావః -

సా-సం—ఇష్ట దీతి. ద్వితీయాంతేతి - చరణా విశి పదేన శరణ పదేన చేత్యర్థః : ఆఖ్యాత పదతాలే, శరణశబ్దోపశ్లిష్టక్రియాపదేన - వేణుమితి. యదిప్రమాణ ప్రదశితాదధికోపి ప్రభావ అను మన్యతే తదా ఆహరగ్రహాది సర్వవ్యావస్థాభంగః - యదన్యూన స్తదా ఏతద్దేహవసాన ఏవ ఫలలాభాయ సంకల్పపూర్వక ప్రపదనానుష్ఠానపూర్తి ర్నసిద్ధేదితి భావః - వస్తుతోధికప్రభావ పరాకారభ్రమ జనకాదర్శయతి-

మూ—“ఆసోఫీటయంతిపితరః ప్రసృత్యంతి పితామహః | వైష్ణవోనః కులేజాత స్సనస్సంతారయిష్యతి,, ఎస్టుమ్ “కేశవన్తమర్ కీట్రిమే లెమరే డ్రిట్రు పిరపుమ్ మాశతిరితు పెత్తు,, ఎస్టుమ్ శాల్లుకిరపడియేలనుబంధిక శుక్కుమ్ ఉత్తారకమానప్రభావత్తై యుడైయనాయిరే ఇవుపాయ నిష్ఠ నిరుప్పతు-

సా-దీ—ప్రతిపాదకజ్జ శాన ప్రమాణజ్జశైస్థా లీపులాకన్యాయత్రాల్ కాట్టుకిరార్ -ఆసోఫీటయంతిత్వాదియాల్ - ఆసోఫీటనం, భుజాస్థాలనం - కేశవన్తమర్ త్యాది - ఎమర్, అస్మద్వంశ్యర్ - కీట్రిమేలెడ్రిట్రుపిరపుమ్, పూర్వత్రపరత్ర మధ్యేచసపంసపం పురుషపర్యంతం - కేశవన్తమరానార్కల్, కేశవనుక్కు-దాసరానార్క-శేనైగ - మాశతిరితు పెత్తు, మహాసామధ్య్ రూపమాన విభగవత్సంబంధతై ఎ పెత్తు - నమ్మడై యవాళువు, నమ్మడైయసంపత్తుమ్-వామ్కిన్జవా, ప్రాప్తమాన ప్రకారతై ఎ ప్పారీరెనైగ -

సా-స్వా—ప్రభావమపరిచ్చిన్న మాకైయాలే వ్యవస్థై కూడాతే? ఆకైయాల్ వ్యవస్థానిరూపణమ్వ్యథామనో? ఎస్టు శంకిత్తుత్తర మరుళి చెయ్ కిరార్ . ఆసోఫీట యంతిత్వాదినా -ఆసోఫీటనమ్, భుజాస్థాలనం-కేశవన్త మర్ త్యాది . ఎమర్, అస్మద్వంశ్యర్ . కీట్రి, పూర్వత్ర - మేల్, పరత్ర - మధ్యేచ ఎస్టు అథాసిద్ధమ్ - పూర్వత్ర పరత్ర మధ్యేచ - ఎత్రిపిరపుమ్, సపంపురుషపర్యంతం-కేశవన్తమర్, కేశవనుక్కు-దాసరానార్ కల్ - మాశతిరి తు పెత్తు, ఇన్తభగవ ద్దాస్య మాకిర మహాచాతుర్యతై - మహా సామధ్య్ తై పెత్తు.నమ్మడైయవాళువు,నమ్మడైయ సంపత్తు - వామ్కిన్జవా, ప్రాప్తమాన ప్రకారతై ఎ ప్పారీరెనైగ-

సా-ప్ర—సంప్రదాయ తస్సిర్దిమస్యాహ-ఆసోఫీట యంతిత్వాదినా-కేశవన్తమర్ త్యాది- “దశపూర్వక దశాప రానాత్తానంచే ,, త్యాద్యుక్త ప్రకారేణ స్వస్య స్వకీయా నాంచైక వింశతి పురు షాశాం భగవద్దాస్య హేతు భూత భగవ త్కృపా రూపాత్కృష్ట సామధ్య్కం లభేత్సత్యథాః . నను ప్రామాణికే ప్రభావే న్యూనాధిక భావా వగాహిభ్రమో నివర్త్యత ఇత్యుక్తం తన్నోపపద్యతే- దివ్యజ్ఞాన వద్విరపిలపరి చేద్ద్య ప్రభావ వత్వస్య ప్రామాణికత్వా త్ప్రభా వాధిక్యా వగాహి జ్ఞానస్య భ్రమత్వా నుప పత్యే రిత్వా శంక్య స్వాశ్రితై స్సహ మోక్ష్య మాణత్వ భగవన్నిరతి శయ ప్రీతి హేతుత్వారాధన విషయత్వాది రూప ప్రభావా నాంతథా త్వేపి భాగవత శూద్రేషు శూద్రత్వాప గమ పూర్వకం బ్రాహ్మణ్యో త్పత్త్యాది రూప-

సా-వి — ఆసోఫీటయంతి,భుజాస్థాలనంకుర్వంతి-కేశవన్తమర్ కీట్రిమేలెమరే డ్రిట్రుపిరపుమ్మాశతిరితు పెత్తు.ఎమర్,మద్వంశ్యాః - కీట్రి,పూర్వం- ఏట్రిపిరపుమ్,జన్మవంశస్సపంపురుషాః-మేల్,అగ్రే-కేశవన్తమర్, భగవద్దాసాస్సంతః - మాశ తిరితు, మహాసామధ్య్కం - పెత్తు, ప్రాప్య - నమ్మడై యవాళువు , మత్సంపదం - వామ్కిన్జ, ప్రాప్తాఇతి ప్రకారంపశ్యతఇతి తద్దాధాథః- మద్భాగ్యం, మదీ యానాం పూర్వేషాం సప్తానాం చోపభోగ్యమాసీత్ - తేపిముక్తా అభూవన్నితి భావః . ఇవుపాయనిష్ఠనిరుప్పతు, ఏతదుపాయఃష్టస్యస్థితిః.అనుబంధికశుక్కుత్తారకమానప్రభావత్తై యుడైయనాయిరే,అనుబంధినావప్యత్తారక

సా-సం— ఆసోఫీటయంతిత్వాదినా- నిర్వృత్తాత్తహవిస్సరుప్తణా వైష్ణవః - విష్ణుదేవతా అస్యేతిహితదధః - “కులంతాయతేతేషాం సప్తసప్తచ సప్తచే,,తి వచన సమానాథః- కేశవన్త మర్ తితి-

మూ — “యో హ్యేనంపురుషం వేద దేవా అపినతం విదుః, ఎన్టు భగవద్భావ ముదైయవనుడైయ ప్రభావమ్ దేవరకళాలుమ్ పరిచ్ఛేదిక్కు వాన్టా తెవార్ కళిరే - ఆనాలుమ్ ఇతు కు విరుద్ధమల్లాతప్రమాణ బలతాలే ముర్పడ జాతివ్యవస్థై శాల్లు కి రోమ్ - “న నూ ద్రా భగవద్భక్తా విప్రభాగవతా స్మృతాః | సవవణ్ణేషు తేనూ ద్రా యేహ్యభక్తా జనాదణే, ఎన్టు భగవద్భక్తియా కిరగుణ విశేష న వసద్భావజ్ఞశాలే అపకృష్టజాతీయరై ఉత్కృష్టజాతివాచక శబ్దతాలే శాల్లియుమ్, ఉత్కృష్ట జాతీయ రై అపకృష్టజాతివాచకశబ్దతాలే శాల్లియుమ్ ఇరున్తు - ఇతడియాక భగవద్భక్తరెల్లారుమ్ ఏకజాతీయ రన్నో వెన్టు శిలమృదుప్రజ్జర్ నినైప్పార్ కల్ -

సా.దీ — యో హ్యేనమితి ఏనంపురుషం, కృష్ణం-య స్తత్వతో వేద-తం, తస్య ప్రభావ మెన్టు పడి- దేవా అపిన విదుః, నిత్యసూరికళుమ్ పరిచ్ఛేదిత్తు రుమాట్టార్ కళే - పురుష వేదనప్రయుక్తమా కైయా లితు ఉపాయ ప్రభావమ్-ఇష్టడి స్పట్ట వుపాయ ప్రభావముణ్ డాకిత్ వ్యవస్థై ఎజ్జినే! ఎన్న వ్యవస్థై యై ప్రభావా విరుద్ధ మాక చొచ్చిల్లు కిరో మెనిరార్ - ఆనాలుమిత్తాదినా - భాగవతర్కు జాతివ్యవస్థై యిల్లై యెన్టు మవర్ కళుక్కు మూ అవచనలై ట్కాట్టుకిరార్ - ననూ ద్రా ఇతి - ఇతివధణ్ - భగవద్భక్తా శ్చూద్రా నభవంతి - కింతు విప్రా ఏవ స్మృతాః - సవేష్యపి వణ్ణేషు ఏవ శూద్రాః - యేహి జనాదణే భక్తిమంతోన భవంతి ఎన్టు -

సా.హ్య-యో హ్యేనమితి-ఏనం, శ్రీకృష్ణం-య స్తత్వతో వేద-తం దేవా అపి, నిత్యసూరియోపి-నవిదుః, పరిచ్ఛేదిత్త రియమాట్టార్ రు-శ్చేన్టు పడి- వేదిత్యపూరుషప్రభావమ్ వేదనప్రయుక్తమా కైయాలే ఇతు ఉపాయ ప్రభావ మెన్టుక రుత్తు-మన్ద ప్రజ్ఞతా ద్యోతనాథణ్ మాక ననూ ద్రా భగవద్భక్తా ఇత్యాది పూర్వపక్షమూల భూతవచన తా త్వర్యాథణ్ త్రై ట్కాట్టు కిరార్ . ననూ ద్రే త్యాదినా - ఇని పూర్వ పక్షత్రై యుపక్షేపిక్కిరార్ . ఇతడియాక వితి- ఇతు ఆపాతప్రతిపన్నాథణ్ మాన విన్తవచనమడియాక వెన్టు పడి- ఆపాతప్రతిపాథణ్ స్వీకార త్తిల్

సా.ప్ర — ప్రభావస్య కైచ్చిదు కైన్దవ గాహిజ్ఞానస్య తదభావ వతి తత్త్వ క్రికారకత్వ రూపభ్రమత్వ సిద్ధేరా ధిక్యావ గాహిత్య సిద్ధేశ్చ తన్నివతణన ముచిత మేవేతి గురుత్వేన వరణీయత్వ తీర్థపాదత్వ సుపా వనో చ్చిష్టత్వాది రూప ప్రభావానాం ప్రమాణేషు జాతితో వ్యవస్థాపితత్వా త్ప్రథమం జాతి విషయ వ్యామో హం నివర్తయతి - యో హ్యేన మిత్తాదినా -

సా.వి — ప్రభావవతీఖలు - భగవద్భావ ముదైయవనుడైయ, భగవద్భావవతః - ననుతహ్యో పరిచ్ఛేద్య ప్ర భావవత్వే కృత్యాకృత్యాది వ్యవస్థాయాః కతుమశక్యత్వాద్వ వ్యవస్థాకరణే ప్రభావ సంకోచా పత్తేః పృ భావప్రతిపాదక ప్రమాణవిరూధ ఇత్యాశంక్య తేషాం ప్రమాణానా మనుబంధ్యత్వారకత్వ పర్యంతతయా భగ వన్నిరతిశయ ప్రీతివిషయత్వేన దేవాది పూజ్యతా పర్యంత తయావ ప్రతిపాదనేతాత్పర్యం - నతునికృష్టజా తీనాం ఉత్కృష్ట జాతివిషయే గురుత్వేన వరణీయత్వ తీర్థపాదత్వ సర్వోపజీవ్య పావనోచ్చిష్టత్వాదిప్ర తిపాదనేపి బహుప్రమాణ సంప్రదాయాచార విప్లవాపత్తై రిత్యభిప్రేత్య ధర్మాణాం జాతితో వ్యవస్థాప్య త్వా త్ప్రథమం జాతి వ్యవస్థాం బూమి ఇత్యాహ - ఆనాలుమితుక్కితి - ఆ నాలుమ్, అ ప రి ఛే ద్యప్రభావవత్వేపి - శాల్లియు మిరున్తు, అభిధానమప్యస్తి. ఇతడియాక, ఏతస్మాల్లకత్వేన - ఏవం ప్ర మాణస్య విద్యమానత్వాదిత్యథః - ఏకజాతీయరన్నో, ఏకజాతీయానభవంతికిం-

సా.సం — ఆనాలుమ్, ఏవం ప్రపన్న ప్రభావ న్యూపరిచ్చిన్నత్వేపి.

మా — ఇక్ష్వనేయాకిల్ భాగవత బ్రాహ్మణస్సపడియే వతిస్పాక్ - భాగవతశూద్ర నిన్నపడియే వ
తిస్పాక్ నెస్తు ఆచారనియమక్గల్ శోల్లుమ్ సర్వశాస్త్రజ్ఞశుమ్ విరోధిక్కుమ్ -

సా.దీ — మృదుప్రజ్ఞర్, విచార విమదాః సహ బుద్ధికల్ - ఏకజాతీయత్వత్తిత్ శాస్త్రవిరోధమ్ కాట్టు
కి రార్ - ఇక్ష్వనేయాకిల్ త్యాదియాల్. “మా సాధకం వైష్ణవేశూద్రే,, ఇత్యాద్యాశౌచాదినియమవనన్దశుట్టిరే -

సా.స్వా — బాధకమరుళిచ్చెయ్ కి రార్ - ఇక్ష్వనేయ - ఆచారెతి,, మా సాధకం వైష్ణవేశూద్రే - నస్వరసిప్రణవో
జ్ఞానినాప్య న్యవిధ యస్తథా | స్త్రీశాం తుశూద్రజాతీనాం మం త్రమా త్రోక్తిరివ్యత , , ఇత్యాదిశాస్త్రజ్ఞ

సా - ప్ర — ఆచార నియ మక్గల్ శోల్లుమ్ మతి - శేష సంహితాయాం,, బ్రాహ్మముహూతే
చోక్తా యభగవ న్నామ కీర్తనమ్ | ఆచార్య కీర్తనం కుర్యా ద్ధచ్చే చ్చాధన దీం ప్రతి (ద్విజః) | స్నా
త్వా విధి వదాచమ్య శౌచా చమన పూర్వకమ్ | కౌపీనం కటిసూత్రంచ వస్త్రయుగ్మంచ ధార యేత్ | స
చ్చిద్రమాఖ్యాధ్వం పుండ్రాణి పవిత్రంచ ద్విజోత్తమ , , ఇత్యా రభ్య “ ప్రాజ్ఞుభోద జ్ఞుభో వావి గాయ
త్రీం మూల విద్య యా | అష్టోత్తర సహస్రంవా శత మష్టోత్తరంతువా | అష్టావింశతి వేదాధజ సె
న్నాసాదికం ద్విజః | మంత్ర రత్నం జపేద్భక్త్యా యావజ్జీవం ద్విజోత్త మః | సర్వధా సర్వ కాలేషు
మోక్షార్థే స్వాశ్రమో చితైః | జపోపస్థానకం కృత్వా బ్రహ్మయజ్ఞ మనంతరమ్ | ఉపా దానంత త
స్నానం కుర్యాన్మా ధ్యాపీకం క్రమాత్ | హోమాచన విధానంచ వైశ్వ దేవ మతిః పరమ్ | పంచ
సంస్కార సంయుక్తై భుంజీయా ద్విధివద్విజః | స్వాధ్యాయంచ పురాణంవా హరి సంకీర్తనాదికమ్ |
ముముక్షు నిత్య యు క్తశ్చ మంత్ర రత్నం సదా జపే , , దిత్వాది ద్విజాతి భాగ వత స్యా చార విశేష
జ్ఞాపకం శాస్త్రమ్ - “ స్త్రీశూద్రాణాం విధిం వత్సే సమ్యక్ప్రణవ వజ్జితమ్ | బ్రాహ్మ ముహూ
తే , , ఇత్యారభ్య “ గచ్ఛేచ్ఛాధనదీంతథే,, త్యుక్త్వా “బ్రాహ్మణస్య విధానేన భక్తానాంహి విధిభవేత్ |

సా.వి — ఇక్ష్వనేయాకిల్ , ఏవంచేత్ - ఇన్నపడియే, ఏవంప్రకారేణైవ - వతిస్పాక్, వతేత -
నియమక్గల్ శోల్లుమ్ శాస్త్రమితి - శేషసంహితాయాం,, బ్రాహ్మ ముహూతే ఉత్థాయ భగవన్నా
మకీర్తనమ్ | ఆచార్యకీర్తనంకుర్యా ద్ధచ్చే చ్చాధన దీంద్విజః | స్నాత్వావిధివదాచమ్య శౌచాచమన పూ
ర్వకమ్ | కౌపీనం కటిసూత్రంచ వస్త్రయుగ్మంచధారయేత్ | సచ్చిద్రమాఖ్యాధ్వం పుండ్రాణి పవిత్రంచ ద్వి
జోత్తమః | సర్వదాసవకాలేషు మోక్షార్థే స్వాశ్రమో చితైః | జపోపస్థానకం కృత్వా బ్రహ్మ యజ్ఞ
మనంతరమ్ | ఉపాదానం తతస్నానంకుర్యాన్మాధ్యాపీకం క్రమాత్ | హోమాచనవిధానంచ వైశ్వ దే
వమతఃపరమ్ | పంచసంస్కారసంయుక్తై భుంజీయా ద్విధివద్విజః | స్వాధ్యాయంచ పురాణంవాహరి
సంకీర్తనాదికమ్ | ముముక్షునిత్యయజ్ఞంచ మంత్రరత్నం సదాజపేత్,, ఇత్యాది భాగవత స్యాచార వి
శేష జ్ఞాపకం శాస్త్రమ్ - “ స్త్రీశూద్రాణాం విధిం వత్సే సమ్యక్ప్రణవ వజ్జితమ్ | బ్రాహ్మ ముహూతే,,
ఇత్యారభ్య “ గచ్ఛేచ్ఛాధనదీంతదా,, ఇత్యుక్త్వా “బ్రాహ్మణస్య విధానేన భక్తానాంహి విధిభవేత్ | పృ
ణవంవజ్జయేత్సమ్యగ్విధిస్యా త్సవకమను | సబ్రాహ్మణ విధానేన కృత శౌచాదికస్తతః | కేశ వా
యేతి మంత్రాద్యైజ్జలం పీత్వా త్రయస్త్రయః,, ఇత్యారభ్య “ మూలమంత్రేణిరజాంస్త్య త్వాస్నానం

సా-స్వా — శైష్టపడి - శాస్త్రవిరోధ ముమ్ శోలలి సంప్రదాయ విరోధముమ్ శోలలు కిరార్ . కేవలతి-
ఇప్పడి యాకిత్ భాగవతత్రై సమరెనిరశాస్త్రం విరోధియాతో? ఎన్నవరులి చెప్పే కిరార్. ఇవర్ కతైఇతి-
యద్యై, ఇప్పడిబాతికృత మాక భాగవత బ్రాహ్మణ శూద్రర్ కళుక్కు ఉత్క-షాప కషణమ్ శొన్నతు కూ
దుమో? శూద్రత్వ కృతాప కషణమ్ పూర్వవదుణ్ డాకిత్ భాగవతత్వ కృతో తగ-షణ మిల్లా మైయాతే
అతు అకించిత్కరమాకప్రసంగియాతో? ఆకైయాత్ పూర్వ జాతి నివృత్తైయామ్ ఉత్క-షణముణ్ డాకిర

సా-ప్ర—ప్రణవంవజయే త్సమ్యగ్విధిస్సాస్య త్సర్వ కమణసు | తద్రద్భిష్టాగ విధానేనకృత్వా శౌచాదికం
తతః | కేశవా యేతి మంత్రతాద్యై జలంపీత్వా శ్రయస్త్రయ ,, ఇత్యా రభ్య ,, మూల మంత్రేణ విర
జాం స్మృత్వా స్నానం విధీయతే | గురు తద్భక్త శిశూషాం మచ్చి శూషాంజ కార యేత్ | ఏవం నియ
మ యుక్తానాం స్త్రీశూద్రాణాం తథైవచ | తేభ్యో ముక్తిం ప్రదాస్యామి కింపున భోగ సంపదః | ఏ
వమేవ విధిస్తేషాం ముక్తిరన్యత్ర నాన్యథా | భగవద్భక్తియుక్తానాం స్త్రీశూద్రాణాం చతుర్ముఖే ,, త్యా
ది భాగవత శూద్రాణా మాచార విశేష జ్ఞాపకం శాస్త్ర మిత్యథః - గన్వేవం సతి ,, యేయజంతిహరిం
సర్వే బ్రాహ్మణా ఏవతే స్మృతాః | నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతా స్మృతాః | యేషాంచక్రాం
కితం గాత్రం శూద్రే వ్యపిచ దృశ్యతే | తేచై స్వగఃస్య నేతారో బ్రాహ్మణా భువి దేవతాః | నశూ
ద్రా భగవద్భక్తా స్తేహి విప్రాఇతి స్మృతాః | శుచి సద్భక్తి దీప్నాగ్ని దగ్ధదు జాతి కిన్బిషః | శ్వప
చోపి బుధైః శ్లాఘ్యా నవేదాధ్యోపి నాస్తిక ,, ఇత్యాదిభి సర్వేషాం భాగవతానాం సామ్యోక్తి వ్యాక
హన్యేతే త్యత్ర ,, వదాశ్రమా చార వతా పురుషేణ పరః పుమాన్ | విష్ణు రారాభ్యతే పంథా నాన్య
స్త తోషకారకః | యతః ప్రవృత్తి ధూతానాం యేనసర్వ మిదంతతమ్ | స్వకషణా తమభ్యర్చన సి
ద్ధిం విందతి మానవః | శ్రేయోన్ స్వధర్మో విగుణః పరధర్మా తస్వనుష్ఠితాత్ | సహజం కమన్ కాంతే
య సదోష మపి నత్యజేత్ | తస్మాత్ ప్రణవం శూద్రో మన్నామానిన కీతయే ,, దిత్వాది ప్రమాణైర్వా
వచ్ఛరీర పాతం భాగవతా నామపి స్వస్వవణా శ్రమాచారా నుష్ఠా నేనైవ భగవత్ప్రీత్యా పురుషార్థసి
ద్ధి నాన్యథే త్యవగ మాదాచార విశేషాణా మవజన్ నియత్వా త్సత్వోద్రేకాది ధర్మవత్తయాపి సా
సిద్ధైర్వచనానామన్యథా సిద్ధే స్సంధ్యావందనచేదాభ్యయనాద్భ్యుక్త బ్రాహ్మణ్య సిద్ధినాన్వీతిసాంప్ర

సా-వి— విధీయతే | గురుతద్భక్త శిశూషాం మచ్చిశూషాంజ కార యేత్ | ఏవం నియమయుక్తానాం స్త్రీశూ
ద్రాణాంతథైవచ | తేభ్యో ముక్తిం ప్రదాస్యామి కింపున భోగ సంపదః ,, ఇత్యాదిభాగవత శూద్రాణా మా
చార విశేష జ్ఞాపకం శాస్త్రం - తథా ఆశౌచప్రకరణే ,, బ్రాహ్మణానాందశరాత్ర మాశౌచం-శూద్రాణాం
త్రింశద్రాత్ర,, మిత్యుక్త్వా ,, మాసార్థంవైష్ణవేశూద్రే దాసదాసోశ్చ శాక్షిణః,, ఇత్యాదికముక్తం-
ఏతత్సర్వం విరుద్ధస్యానితిభావః - ఏవంచసతి కేవలబ్రాహ్మణ శూద్రయోవణా ధర్మానుష్ఠానవిషయే
తావత్తరతమ్య మితిచ తథా ,, యజంతియేహరింసర్వే బ్రాహ్మణా ఏవ తేస్మృతాః | నశూద్రా భగవద్భ
క్తాః యేషాంచక్రాంకితం గాత్రం శూద్రే వ్యపిచదృశ్యతే | తేచై స్వగఃస్య నేతారో బ్రాహ్మణా భువి దేవ
తా,, ఇత్యాది సామ్యప్రతిపాదకాని ప్రమాణాని పరమపురుషార్థ ప్రాప్తో సామ్య ప్రతిపాదకానితిచనాది

సా-సం-— శిశుబ్రత, జాతి కృత మర్యాదా -

వ్యాఖ్యాన పంచక సహిత శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారే -

మూ— ఆనాల్ అవర్ కళోడు పెణ్ కొడుత్తుకొళ్ళుకిర తిల్లయే యెన్నిల్? అతుజాతినిబంధనమ్. శాన్
మైగుణ నిబంధనెయెన్టు నిష్కషితార్ కల్. “కుల న్తుమ్, ఎన్ఱువుమ్ “పణ్ డైక్కులత్తై త్తవిర్ న్తు,,
ఎన్ఱువుమ్ తొణ్ డ క్కుల త్తిల్ ఉత్క-వమ్ శొన్నపడి. దేవతాంతర సంకీర్ణ కులనున్నెఇవనాను-

సా.దీ—వాచ్చాన్పిల్లై తామేజాత్యపగమ మిల్లెయెన్ఱుళిచ్చెయ్ తా నెనిగిరార్. ఆనాలవర్కళోడిత్యాది
యాల్ - నను కుల న్తు మెన్ఱుమ్ పణ్ డై క్కులత్తై త్త విర్ న్తు ఎన్ఱుమ్ జాతి భేది క్కు మెన్ఱు తిల్లై
యో? ఎన్ఱవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - కుల న్తు మెన్ఱువు మెన్ఱు తొణ్ డక్కులమ్, భగవద్దాస కులమ్ -
పణ్ డైక్కులమ్, పూర్వకులమ్. తొణ్ డక్కులత్తి లుత్క-వత్తుక్కు నిదాన మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - దేవ
తాంతరేత్యాదియాల్ - సంకీర్ణకుల త్తి నపకవత్తై త్త కాట్టుకిరార్.

సా.స్వా— ఆనాల్ కుల న్తు మెన్ఱుమ్ పణ్ డై క్కులత్తై త్త విర్ న్తు ఎన్ఱుమ్ పూర్వ కులనాశ
ముమ్ అపూర్వ కులత్పాద ముమ్ శొల్లు కిర పాట్టుక్కు గతి యెతు? ఎన్ఱ వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - కు
లన్తు మెన్ఱువు మితి. ఉత్కృష్ట కుల త్తి లన్వయంతరు మెన్ఱపడి - శూద్ర భాగవత నుక్కు పూర్వకా
లీ నశూద్రత్వ ముణ్ డాకిల్ ఉత్కృష్ట కులాన్వయ మెన్ఱనే? ఎన్ఱ వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - దేవతాంతరే
తి - పూర్వ జాతి యిరుక్కుచ్చెయ్ తేకులశబ్ద మసమూహావాచియామ్ ఉత్కృష్ట భాగవత సమూహాన్వయ

సా.ప్ర — దినా . భగవత్సంబంధా త్సిద్ధ్య న్నుత్క-వఃరిక ఇత్యా కాం తో యాం భగవత్సంబంధ
శూన్యై స్సంబంధా సహిష్టుత్వ మిత్యాహ - దేవతాంతరే త్యాదినా.

సా.వి— నిబంధన భాగవతప్రభావ ముక్త్యా త్రేరేవతహేజాత్యాచారన్యూనతయాస్మత్కమశక్యత్యైతాద్య
నై స్సహ కన్యాప్రదాన స్వీకారాది సంబంధః కిమితి నక్రియత ఇత్యాశం కాపూర్వకం కన్యా ప్రదా నాదిస్వీ
కారాదికం జాతినిబంధనం-తదిహపూర్వజాతి నివృత్త్యభావా జ్ఞాత్యంతరసమవాయా సంభవాచ్చ నసం
భవతి- శ్లాఘాతు భగవద్భక్తిరూపగుణనిబంధనేత్యు క్తత్వాన్నూన్యనత్వేన స్మత్కమశక్యత్వంనామ “త్యైజ్యతే
యదిదోషేణ గుణేన పరిగృహ్యత,, ఇతిన్యాయేన జాత్యాచారనికషణ సత్వేపిభగవద్భక్తిరూపగుణవిశేషా
న్నూన్యనత్వప్రయుక్త నికషణబుద్ధిపరిత్యాగేన శ్లాఘాకరణ మిత్యభిప్రాయకం తద్వాక్యమితి వృధావీచనిషక
షణ్యాయాంచక్రరిత్యాహ - ఆనాలవర్ కళోడితి- పెణ్ కొడుత్తుకొళ్ళుకిర తిల్లయే యెన్నిల్, కన్యా
దాన స్వీకారశ్చనాస్మీతి కథమితిశంకాధఃరి - జాతినిబంధన స్సంబంధోనకార్యః - గుణ నిబంధన శ్లాఘా
తు కాశ్చేతిపరిహారాధఃరి - ననుకుల న్తుమితి అభినవకులాత్పత్తి శ్శబ్దాధఃరి - పణ్ డైక్కులత్తై త్త
విర్ న్తు, పూర్వకులంపరిత్యజ్యేతి తత్రశబ్దాధఃరి - అతశ్శబ్దాధఃరివోధేన తాత్పర్యవణనమిత్యతాహ-
కులమేతరు మెనిగిరతువుమితి. కులమ్, భాగవత సమూహాంత భావం. తరుమ్, దద్యాదిత్యధఃరి- నతు బ్రా
హ్మణ్యజాతిం దద్యాదిత్యధఃరి - తథా-పణ్ డై క్కులత్తై త్త విర్ న్తుమ్, ప్రాచీనం దేవతాంతర సంబంధి స
మూహాంతభావంపరిహృత్యేత్యధఃరి - తొణ్ డక్కులత్తిల్, భక్తకులే. కులశబ్దస్య సమూహాప్రసిద్ధత్వా
దేవతాంతరసంబంధి సంఘాంతభావ నివృత్తిం శ్రీవైష్ణవ సంఘాంతభావంచ సంపాదయేదితి నశబ్దా
ధఃరి విరోధఇతిభావః - దేవతాంతర సంబంధి కులత్వాభావః ప్రపన్నస్య ప్రసిద్ధ ఏవేతి తద ధఃరి ఏవే త్యభి
ప్రాయేనాహ - దేవతాంతరేతి. ఇవనతు, అన్యకులం- జాత్యేక వచన మే తత్ - తేషాంస మూహాః -

మూ - "మాజనిష్ఠ సనోవంశే జాతోవాదాగ్నిసద్యతామ్ । ఆజన్మమరణంయస్య వాసుదేవోనదైవ తమ్,, ఎన్ని రే ఏకాంతికుల త్రిణ్ణాశురమ్ - ఇప్పడి వేరొరు కుల మానాలుమ్ జాతి శబ్దముమ్ కులశబ్దముమ్

సా - దీ - మాజనిష్ఠ్యాదియాల్ - యస్య, యాతొరుపురుషనుక్కు - ఆజన్మమరణం, జన్మ మార భ్యసురాకావధి - వాసుదేవోదైవతంసభవతి, వాసుదేవ నై భజియాతిరుక్మిరాకా. సపాపిష్ఠికి . నోవంశే మాజనిష్ఠ, నమ్వంశత్తిల్పిరక్కావేణ్ణా. నమ్పాపవిశేష్తాశ్రేణిత్తానాకిలుమ్-శీఘ్రమేవ నిపద్యతామ్- మరిక్కా క్కుడవకా. కులమెట్టు ఒరువకైప్పట్టు వర్తిరల్ - జాతి, సంస్థానవిశేషమ్- ఆకైయాల్ భాగవతరుక్కులమ్భే దిత్తాలుమ్జాతిభేదియా తెన్నిరార్. ఇప్పడి వేరొరు ఇత్యాది - ఇతిల్ దృష్టాంత మరుళి చెప్పికి రార్ -

సా-న్యా - ముణ్డా మెన్టుకరుక్తు . భాగవత కులత్తుక్కుడత్తు-షక ముణ్డాకీలన్యా ఇప్పడిశాల్లలా వకు? అతిల్ ప్రమాణ ముణ్డా ? ఎన్న వరుళి చెప్పికి రార్ - మాజనిష్ఠితి . నః, శ్రీవైష్ణవానామ స్మాకం వంశే - అవైష్ణవస్య అనుత్పాద ప్రాధానయా అవైష్ణవ కులాస కషక మమ్ శ్రీవైష్ణవ కులో త్క- షకముమ్ సిద్ధ మెట్టపడి - ఇప్పడి కుల శబ్దత్తై. సమూహ వాచియాన్ నిష్కాపిక్తు సమూహంతరా న్యయ ముణ్డానాలుమ్ జాత్యంత రాగమమిల్లై యెన్టుశొన్నతు కూడుమో ? బ్రాహ్మణ కుల మెన్టుమ్సూ ద్రకుల మెన్టుమ్ కులశబ్దమ్ జాతి వాచక మాక ప్రయుక్త మాకైయాల్ భగవ ద్భక్తియాల్ పూర్వజాతినా శముమ్ అపూర్వ జాత్యుత్పత్తియుమ్ శాల్ల వెణ్డావో ? ఎన్న వరుళి చెప్పికి రార్ - ఇప్పడి ఇతి.

సా - ప్ర - నను కులం ప్రయచ్చతి - పూర్వ సిద్ధకులం పరిత్యజే త్యాదిభిః కులాంతర ప్రాప్తేరేవ స్వర సతోప గమేపి జాతి నాకమైతి - ఉత్కషక ఏవ సిద్ధతీ త్పుక్తై శ్రుత సానం లక్షణౌచ న్యాది త్యత్ర " ఉత్సాద్యంతే జాతి ధర్మాః కులధర్మాశ్చ శాశ్వతా ,, ఇతి సహ ప్రయోగేన జాతి కుల శబ్దయోభిః న్నాధాత్వేన పూర్వ కులాప గమేన కులాంతరో త్పత్తావపి జాత్యనప గమోన దోషాయెతిత్తోదా సూ రణ మాహ . ఇప్పడివేరొరు ఇత్యాదినా- నన్వేవం తపిక త త్త ద్భాగవతాచాం తత్తజ్జాతివాచక శబ్దై

సా.వి - దేవ తాంతరాది సంకిణ్ణ కులయన్మై, దేవతాంతరాది సంకిణ్ణ సమూహానభవ త్యేవ-అత సన్ని వృత్తికథనం యుక్తమితి భావః-తత్రప్రమాణమాహ-మాజనిష్ఠితి-ఏకాంతికులత్తిల్పాశురమ్ఏకాంతి భిరు క్తంవాక్య మిత్యధఃకి - పూర్వకులంసంస్కృతకులాంతరమాగచ్ఛతిసమూహాంతరిక్తాథాం తరాంగీ కారేపిన జాత్యధః త్వం - "ఉత్సాద్యంతే జాతిధర్మాః కులధర్మాశ్చ శాశ్వతా ,, ఇత్యత్ర జాతిధర్మాపేక్షయా కులధర్మాణాం పృథక్-తేనా త్రస్మాత్కులం నజాతిః- పరంతు ,,సంతతిగోత్ర జనన కులాన్యభిజనా న్యయా,, వితి నిఘంటువశా త్సంతత్యపర పర్యాయావంశః - తత్ర కూటస్థ ప్రాకృత పురుష నామాంకిశో వంశభేదో స్తి. అభిజన విశేషస్య తస్యసన్యాసినాం పూర్వవంశ నివృత్తివల్ నివృత్తి సంభ వేపి నజాతేన్ని వృత్తిరిత్యాహ - ఇప్పడివేరొరుఇతి-సమూహాధఃపదధాంతర త్వేపీత్యధఃకి-నను,,కులజ్ఞశాయనీరిరెణ్ణిలు,,

సా - సం - సరి, అవైష్ణవః - నోవంశే మాజ నిష్ఠ, నోత్ప ద్యేదేవ - జాతోవా, పిత్రాదిపాపబలాదుత్పన్నశ్చేదపి- ద్రాగ్ని సద్యతాం, శీఘ్రమేవమృతిషధి గమ్యతాం-యస్య పురుషస్యవాసుదేవోనదైవతం, వాసుదే వో యస్య పురుషస్య స్వీకృతాత్మ తద్రక్షణ భరో నైత్యధఃకి- పణ్డెకులత్తై త్తవిర్ న్ను, పూర్వకులా పగమః, తొడ్డుక్కుల త్తిలితి దాస్యకులాంతరాగమశ్చోక్తఇతిజాత్యపగత్యా గతీకుతోనేత్యత్రాహ-ఇ పక్షీతి

మూ—భిన్నార్థముకవుప్రయుక్తమాకైయాతేజాతిభేదియాతు- తిరు (ఛ్చురపిసురభియానాలుమ్గోళ్వ) జుట్టియాతిరే. మహాషికళుమ్, సశూద్ర ఇతిమంతవ్యః, ఇత్యాది కళిర్పడియేప్రతి పత్తి విశేషజ్ఞతై పుత్రుడే త్కృష్ణర్ పక్కల్ అపకృష్ట శబ్దముమ్ అపకృష్టర్ పక్కల్ ఉత్కృష్టశబ్దముమ్ ప్రయోగితార్ కళితనై-

సా-దీ—తిరుఛ్చురపిఎన్టు- శురపి, సురభి-కొయిల్ పశు- శ్రీసురభియానాలుమ్ పశు సామాన్యకులమన్నియేభగ వ త్సంబంధత్తై యిట్టు మహా ప్రభావత్తై పెత్తాలుమ్ గోత్వ సంస్థాన మతుక్కు ప్పొకాతెన్టపడి - ఆకి ల్ నశూద్రా భగవ ద్భక్తా ఎన్టుత్కృష్టర్ పక్కల్ అపకృష్ట శబ్దముమ్, అపకృష్టర్ పక్కల్ ఉత్కృష్ట శబ్ద ముమ్ విప్పడి ప్రయోగితార్ కళి ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - మహాషికళు మెన్టు- ప్రతిపత్తి విశేషా ర్థముక విప్పడి ప్రయోగిత తొట్టియ జాత్యపగమ త్రాల్ ప్రయోగిత వర్కశనైన్టై - ప్రతి పత్తి విశేషా ర్థము మెన్టుతిల్ చిన్నామ్కాట్టు కిరార్ - సశూద్ర ఇతి మంతవ్య ఇతి .

సా-న్వా—భిన్నార్థముకేతి- “దేశజాతికులధర్మాకరిఅమ్నాయైరవిరుద్ధాఃప్రమాణః, మిత్యాదా వన్టపడి- ఇప్పడిపూర్వ కులమ్ భేదిత్రాల్ తన్నియతజాతిభేదియాతో? ఎన్న దృష్టాంతమరుళి చ్చెయ్ కిరార్. తిరు వితి- తిరు సురభి, కొయిల్ పశు - పూర్వజాతి పూర్వ కుల నియతై యెన్టెన్టు కరుత్తు - ఆనాల్ “ నశూద్రా భగవ ద్భక్తా , ఇత్యాదౌ వచనత్తుక్కు గతి యెతు ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - మహాషికళు మితి-

సా-ప్ర—నికదేశకపూర్వకంత త్త ద్భాగవ త్భక్తి ఉత్కృష్ట ఏవముషిభిఃప్రతిపాద యితవ్యః - నతూ త్కృష్ట వాచకై రపకృష్టాక్తి రపకృష్ట వాచకై రుత్కృష్టాక్తిశ్చ కాశ్యే త్యత్రతాహ. మహాషికళుమిత్యాది-

సా-వి— మిత్యత్ర కులశబ్దస్య జాతి పరత్వమేవ కింనన్యా దిత్వాశంక్య జాతేనికృత్వత్సంభవాన్నేహత త్పరత్వ మిత్యభిప్రేత్య దృష్టాంతమాహ - తిరుసురభితి- భగవదీయ భేదురితి నిదేశేషి. కట్టియాతిరే, నన శ్యతిఖలు - నను గోత్వ మవయవ సంస్థానాత్మకం నజాతిరితి తస్య యావచ్చరేరంమాన్తు నివృత్తిశే - బ్రా హ్మణత్వ శూద్రత్వాదికంతు నతాదృశీజాతిరి - కింతు భగవత్సంకల్పా దీన శరీరవిశేష సమవేతో యాజ్ఞా ది వ్యవస్థాసకో ధర్మక విశేషావా, భగవదభిమతి విశేషావా, తస్యప్రమాణామ రోధేన నివృత్తి రధ్యుప గంతుం శక్యతే- యథా భగవత్సంకల్పే చేతనవిషయే కదాచిన్నిగ్రహ సంకల్పః , కదాచిదమగ్రహ సంకల్పః, తద్వత్కదాచి చ్చూద్రోయ మిత్యభిమత్యా కదాచిచ్ఛూద్రః, కదాచిద్బ్రాహ్మణోయమిత్యభిమత్యా బ్రాహ్మ జితి సంభవాల్ - అన్యథా విశ్వముత్ర వితహవ్యాదిషు తస్మిన్చరే షిష్యమానే హేతుసహసే షాపి గోత్వా నివృత్తివత్సూర్వ జాతినివృత్త్యా ద్యభావ ప్రసంగాత్ - భగవత్సంకల్ప వశాత్తు అవయవ సంస్థాన రూప జాతే రపి నివృత్తిరపి భ్రమర కీటాదౌ దృష్టై ట్టవ-తథావ గోత్వమ్ కట్టియాతిరేఇతి దృష్ట్యాంతోన ప్రకృతాను గుణిణి సరైరుచ్చేత దేతక-ధ ముత్తర మితిచేనిశ్ఠం “వదాక శ్రమా చార వతా పురుషేణ ప లిఖమాక । విష్ణుదారాధ్యతేపంథా నాన్యస్తత్తోషకారికః । యతఃప్రవృత్తిధూతావాంయేన స వక

సా-సం—జననార్థకొ జాతిశబ్దరి - కులశబ్దస్త్యా చారాథక ఇతి జాతి నాశోబాత్సంతరాగ మశ్చన. యుక్తః తయోరుక్త ప్రమాణా విషయత్వాదితిభావః- తిరుసురభితి. శ్రీమదధేదోగ్ధి తచ్చ క్రచిహ్నితా గౌనః గౌరివక్తారస్సంజికిమిత్యధికః- ప్రయోగితార్కళితనై, సతు శూద్రోజాత ఇత్సుక్తవంతిత్సథిక-

సా-వి— మిమంతతమ్ స్వకమణాతమభ్యుచ్యసద్ధిరివిందతిమానవః శ్రేయాన్ స్వధమోఽపగుణిపరధమా త్వనుష్ఠితాత్ । సహజం కమకాంతేయ సదోషమపి సత్యజేత్ । తస్మాత్సప్రణవంశూద్రో మన్నా మాని నకీతయేత్ । శ్రుతిస్త్పతిమమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వతేతే । ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమద్రోహీ మద్భక్తోపి నవై స్త్వః । నమోప్రియః-తథాప్రప త్యధ్యాయవీవ-అవిష్టవాయధమాణాంపాలనాయకులస్యచే, త్యారభ్య, ప్రయోజినప్రియోసామే మదాజ్ఞావ్యతి వతేనాత్, ఇత్యుక్తేశ్చ ఏతాదృశ ప్రమాణ సహచైభిరేవ త్వబంధ ప్రభావేన భగవ దభిమానే జాతి నివృత్త్యనవగమా త్ప్రతిత్వతే తేషు ప్రమాణేషు జాత్యుచిత ధర్మాననుష్ఠానే భగవదనభిమతత్వ ప్రతిపాదనేన జాతినివృత్త్యభావ స్త్యైవ దృఢీకరణా న్నభగవత్సంకల్ప రూపజాతే రపి నివృత్తి కల్పయితుం శక్యత ఇతి గోత్యాది వ నియత ధర్మత్వా ద్దృష్ట్యాం త ఏవ ఉప ప ద్యత ఇత్యభిప్రేత్య గోత్యం కక్షియాతిరే ఇతి నకశ్చిచ్ఛంకా శూకావకాశః - ననుతపో “ సశూద్రా భగవద్భక్తా, ఇత్యాది ప్రమాణాని విరుద్ధేరన్నిత్యాశంక్య తేషాం ప్రమాణానా మన్యశబ్దస్యాన్విత ప్రయోగస్య ప్రశంసాధాతయా లోకదృష్టత్వా త్ప్రశంసాధాత్వ సంభవాన్నవిగోధః - అన్యథా కేనాపి ప్ర కా రేణ వాక్యార్థ వణనాసంభవాత్ - తథాహి “కిముద్దిశ్య కింవిధీయతే. సతావచ్ఛుద్రా భగవద్భక్తా న భవంతి, తి శూద్రాణాం భగవద్భక్తి నిషేధవిధానం సంభవతి- “భక్తిరష్టవిధా ప్రోక్తా యస్మిన్ మైచ్ఛే పి వతేతే । స్త్రియోవైశ్యాస్తథాశూద్రాస్తేపీయాంతిపరాంగతిమ్, ఇతి భగవద్భక్తే సువచనాధికారప్రతిపాదనేన తద్విగోధాత్ - నాపిభగవద్భక్తా శూద్రానభవంతీతిభగవద్భక్తానాం శూద్రత్వా భావో వి ధేయః - భగవద్భక్తత్వా వచ్ఛేదేన శూద్రత్వస్యాప్రసక్తే నిషేధామోగాత్ - నచయత్ర ప్రసక్తి స్మత్రైవ నిషేధఇతి వాచ్యం - తథాసతి భగవద్భక్తశబ్దస్య సంకోచేన శూద్రభగవద్భక్తా శూద్రానభవంతీ త్యధాస్యాత్మభావ వ్యాఘాతః. ననుపూర్వం యేశూద్రాన్సంతో భగవద్భక్తా జాతాః తేషాం భగవద్భక్తి సిద్ధ్యనంతరం శూద్రత్వం నివర్తత ఇత్యధా ఇతి చేత్తపోవిప్రభాగవతా ఇతి కథం? కింవిప్రాణాంభాగవతత్వం విధీయతే? ఉతభాగవతానాం విప్రత్వం? నాద్యః, విప్రసామాన్యస్య భాగవతత్వ విధానే బాధాత్ - “సవచనాథేషు తేశూద్రా యేహ్యభక్తా జనాదన, ఇత్యుత్తర వాక్య విరోధాచ్చభగవద్భక్తా శూద్రానభవంతి- “విప్రభాగవతా స్మృతా, ఇతి వాక్యమసంబద్ధంచ స్యాత్ - నద్వితీయః, భాగవతానాంవిప్రత్వ విధానే విప్రభాగవతానాం విప్రత్వస్య ప్రాప్తతయా విధ్యసంభవేన తదంతేను వాదకత్వే విధ్యను వాదకృత వైరుప్యంస్యాత్ - “శతంబ్రాహ్మణ స్సోమాన్ భక్షయంతి, తివత్ - వైరుప్యమస్త్వితీచే దేవ మపి నశూద్రా ఇతివాక్యం వ్యధాంస్యాత్. విశ్వామిత్రస్యవిప్రత్వేన ఉత్రయత్వ నివృత్తివ ద్విప్రత్వ విధివైవ శూద్రత్వ నివృత్తి సంభవాన్నిషేధ వైరుప్యాత్ - నచ భాగవతావీవవిప్రానాన్య ఇతి పరిసంఖ్యా విధిః “ సవచనాథేషు తేశూద్రా యేహ్యభక్తా జనాదన,, ఇత్యనేన ఇతరబ్రాహ్మణాదీనాం శూద్రత్వవిధానేనైవ బ్రాహ్మణత్వాభావస్య సిద్ధత్వా త్పరి సంఖ్యాయా స్త్రైదోషత్వాచ్చశూద్రభాగవతేషువిప్రత్వాసిద్ధేశ్చ- నచేష్టాపత్తిః . నలన్తరుమితి “నవిప్రేంద్రో మునిశ్రీమా,, నిత్యాదిభి బ్రాహ్మణత్వస్యభగవదభిమతత్వాత్ - అథభగవద్భక్తా శూద్రానభవంతి - కింతు విప్రా ఇతి విప్రత్వమపి తేషాంవిధీయత ఇతి చేత్తపోవాక్యభేదః. ననుశూద్రత్వంననిషిధ్యతే. విప్రత్వ మేవవిధీయతే. విప్రత్వవిధివశాదేవశూద్రత్వం ననివర్తత ఇతి.

మూ—అకైయాత్ భగవద్భక్తరల్లాత బ్రాహ్మణర్ శూద్రర్ కలైబ్బాలేఅవాదరణీయ రెన్నమ్, భగవద్భక్తరాన శూద్రర్ కల్ బ్రాహ్మణత్తై ప్పొలే శ్శాఘ నీయ రెన్నమ్ శాస్త్ర తాత్పర్యమ్ - ఇక్ల నల్లాత పోతు,

నా - దీ—నశూద్రాభగవద్భక్త ఇత్యాదివచనక్లకుక్కు క్కురుత్తెతు ? ఎన్న వరుళి చెప్పేయ్ కిరార్ - అకై యాత్ భగవదిత్యాది - భగవద్భక్త రల్లాశబ్రాహ్మణర్ శూద్రవదనా దరణీయ రెన్టత్తాల్ ఇవ్వచనత్తాల్ యథా ప్రతీతి గ్రహికిల్ అభక్త బ్రాహ్మణనుక్కు ముఖ్య శూద్రత్వమ్ ప్రసంగిక్కు మెన్టు సూచితమ్ - ఇష్పడి యంగీకరియా విడిత్ అనిష్టవరుళి చెప్పేయ్ కిరార్ - ఇక్లనల్లాత విత్వాదియాల్ -

సా-స్వా—అపకృష్టర్ పక్కల్ ఉత్కృష్ట శబ్దమ్ ప్రతిపత్తి విశేషార్థమానానుష్ఠితకృష్టర్ పక్కలపకృష్ట శబ్దమ్ ప్రతిపత్తి విశేషార్థమాక క్కుడుమో ? ఎన్న ప్రతిపత్తి విశేషార్థ మెన్నిరత్తై వివరిక్కిరార్ - అకై యాలితి-అకైయాత్, “నశూద్ర ఇతి మంతవ్య, ఇత్యాదివదన్యత్రాన్య శబ్దమ్ ప్రతిపత్తి విశేషార్థ మాకై యాల్ ఆదరా నాదరక్లై ప్రతిపత్తి విశేష శబ్దార్థ మెన్టు కరుత్తు . ఉక్తార్థ స్థిరీ కరణార్థమ్ విప త్తిత్ ప్రతిబంధ్యా బాధక మరుళి చెప్పేయ్ కిరార్ - ఇక్లనల్లాత పోతితి -

నా-ప్ర— స్వోక్తానంగీకారే బాధక మాహ - ఇక్లనల్లాతే త్యాదినా -

నా వి— నగిరాగిరేతి యూమా ధైరం కృత్యో గైయ,, మిత్యత్ర నగిరా గిరేతి వన్నశూద్రా ఇ త్యనువాద ఇతి చేదేవంసతి భాగవతా ఇతి పదం వ్యథం- అథే తద్దోషపరిజిహే షయా విప్ర భాగవ తత్వం విధీయతే. తన్న- భాగవ తత్వస్య ప్రాప్త త్వేనావిధేయ త్వాత్ . భగవద్భక్తత్వ మేవహి భాగవతత్వం- అథ విప్ర భాగవత సాదృశ్యం విధీయతే - తథా సతి లక్షణ. తస్మా ద్విప్రాభాగవతా ఇతి విప్రభాగవ తత్వా రోపేణ ప్రశంసార్థ మితి వక్తవ్యం - ఏవం శూద్రా ఇత్యపి ప్రశం సార్థ మిత్యేవవాచ్యం- వాక్య వైరూప్యా యజమానః ప్రస్తర ఇత్యత్ర యజమాన శబ్దః ప్రస్తరే ప్రయుజ్య మానో ముఖ్య పృత్యా తద్దోధ కత్వా సంభవా త్వ కార్య కరత్వ గుణ యోగేన గౌఢ్యావృత్త్యావతమానో యథా యజమాన స్వకార్యకరణ సమర్థః ఏవం ప్రస్తర రోపి-స్వకార్య కరణ సమర్థ ఇతి ప్రస్తర స్తుతయే భవతి- తద్వద్విప్రా భాగవతా ఇత్యాది శబ్దా శూద్ర భాగవ తేషు ప్రయుజ్య మానా ముఖ్య పృత్యా తద్దోధకత్వా సంభవా త్తన్నియత బహు మంత వ్యతా లక్షణ గుణయోగేన గౌఢ్యా వృత్త్యా ప్రవతమానా స్తద్వదే వ బహుమంతవ్యా ఇతి బోధయంతస్తస్మ శ్శంసార్థం భవతి - “అపశవోవాఅస్యేగోఅస్వేభ్య, ఇత్యత్ర గవాశ్వ వ్యతి రిక్తేషు అప శుశబ్దః ప్రయు జ్యమానః పశత్వ సిషేధా భావా ద్గవా శ్వగత ప్రాశ స్త్య సిషేధమాదాయ పర్యవస్య గవాశ్వ ప్రశంసా యైవ భవతి- తద్వన్నశూద్రా ఇతి శబ్ద శ్శూద్రేషు శూద్ర త్యాభావ బోధనేబాధాత్ శూద్రత్వప్రయుక్తానాదరణీయత్వ సిషేధమాదాయ పర్యవస్యస్థితర శూద్రవద నా దరణీయా సభవంతీత్యేవంపరతయా తత్ప్ర శంసాయాం పర్యవస్యతీతి ప్రశంసార్థ త్వేనర్వమపి వాక్యం సుసంగతం భవతీతి నకించిదనుపపన్న మిత్థగ్నిప్రా యేణ వచనతాత్పర్యమాహ - అకైయాలితి - ఏవ మనం గీకారేబాధక మాహ - ఇక్లనల్లాతపోతితి -

మూ — చంద్రుల మఱి వృత్తాంతం దేవా బ్రాహ్మణం విదురి || చంద్రాశాః ప్రత్యవసితాః పరి
 వ్రాజక తాపసాః | నతేన స్థవిరోధాతి యేనాస్య పరితం శిరః | బాలాపియః ప్రజానాతి తం దేవా స్థవి
 రం విదుః ,, ఎట్టిప్పుడై కళితేనిందా ప్రశంసై పణ్ణు కిర వాక్యజ్ఞులై కొండడు సర్వ మర్యాదైకగుఱు
 లఱ్ఱు మృడియామ్ - అన పిన్ను , “ప్రతిపత్తి విశేషార్థ మన్యత్రాన్యత్వ కీర్తనమ్ |

సా-దీ— చందాశా ఇతి. పరివ్రాజకాస్తాపసాశ్చ ఆచారవైకల్యే చందాలారిప్రత్యవసితాః , త
 తో స్వధర్మాశ్చ భవంతి ఎన్వధర్మాః ఉక్తమానవధర్మాత్తై కారికైయాల్ సంగ్రహికిరార్. అనపిన్ని త్యా
 దియాల్.అన్యత్రాన్యత్వకీర్తనం,ఉత్పాద్యైఅపకృష్టత్వకీర్తనముమ్అపకృష్టైఉత్కృష్టత్వకీర్తనముమైనై.

సా - స్వా — చందాశాఇతి . పరివ్రాజకాస్తాపసాశ్చ ప్రత్యవ సితాః, స్వధర్మ భ్రష్టాశ్చే
 చ్చందాలాః ఎన్వపడి - ఇప్పుడి భాగ వత శూద్రర్ బ్రాహ్మణ వదా దరణీయ రెట్టిల్ అవిషయ త్తిల్ ప్రణా
 మాది ప్రసంగమ్ వారాతో ? ఎన్న ఉక్తార్థత్తై కారి కయా సంగ్ర హియా నిష్ఠు కొండడు శంకయై పరి
 హరిక్కి రార్ - అన పిన్నితి - ప్రతిపత్తి . ప్రతి పత్తి విశేషార్థమ్, ప్రణామాది రహిత కేవలమానన

సా - ప్ర — పరివ్రాజక తాపసాః ప్రత్యవ సితాశ్చే చ్చందాలా ఇత్యర్థః - ప్రత్యవ సితాః, వి
 నష్ట ధర్మాణః . ఆరూఢ పతితా ఇతి భావః - తాపసాః, వాన ప్రస్థాః - ఏషామపి ప్రసిద్ధార్థః స్వీ
 కారేనార్వణాకికాచారవిరోధ ఇతిభావః. నన్వేవం భాగవతశూద్రాణాంబ్రహ్మణ వదా దరణీయత్వేబ్రాహ్మ
 ణైరిశ్రాద్ధార్థః నిమంత్రణాదిరాప్యదరణీయా స్సృగ్రిత్యత్రాహ-అనపిన్నిత్యాదినా- ప్రతిపత్తిః,బహుమతిః.

సా-వి— చందాలాఇతి - పరివ్రాజక తాపసాః ప్రత్యవసితాః, నష్టధర్మాణ శ్చేత్. ఆరూఢ పతి
 తాశ్చేదిత్యర్థః - చందాలాః,చందాలాఇవ పరిహరణీయాఇత్యర్థః- యస్యశిరః పరితం,జరయా శుక్లం
 సస్థవిరోధవతి వృద్ధాభవతీత్యత్ర వృద్ధస్యవృద్ధత్వ నిషేధః ప్రత్యక్షవిరుద్ధః - బాలాచితమూఢత్వం అక్ష
 యతి - ఇప్పుడైకళితే, ఏతాదృశ స్థలేషు - “చందాళమపి వృత్తస్థ, మిత్యాదివ్యపి య ధా శ్రుతార్థ
 గ్రహణే సవకమర్యాదా వ్యాకులాస్సృగ్రితిభావః. ఉక్తమధ్యం కారికయా సంగృహ్యక్ అతి ప్రసంగం
 నిరాకరోతి - అనపిన్నితి - తస్మాత్కారణా జ్ఞాతినీవృత్తి బోధకానన్యధా సిద్ధప్రమాణా భావేన ప్రద శిక
 తరీత్యా నుపపత్త్వాచజాతినీవృత్తేబోధయితుమశక్యత్వాదిత్యర్థః- అన్యత్రాన్యత్వకీర్తనం ప్రతిపత్తివిశేషా
 థ్యం,సశూద్రఇతిమంతవ్యఇత్యత్రమంతవ్యపదేన తథాప్రతిపత్తిమాత్రత్వమేవనశూద్రత్వచిప్రాప్తమితిగమ్య
 తే-తద్వన్మనయోన్యత్రాన్యశబ్దం ప్రతిపత్తి విశేషార్థం ప్రయుంజతఇతిభావః-

సా - సం — ప్రత్యవ సితాః , స్వధర్మ విపరీత ధర్మా చరణాను గుణ వ్యవ సాయవంతరి -
 యేన, వయో విశేషేణ- తేనస్థ విర ఇతి వృద్ధ ఇతి నభా తీత్య థః- అన పిన్నితి - నశూద్రాః-చందాల
 మపిత్యాదే స్మ త్త న్మర్యాదా పర శ్రుత్యాది విరో ధ్యర్థ బోధనే కుణ్ఠిత శక్తిత్వాదిత్య థః . ప్రతిపత్తి
 త్యాది - అన్యత్ర , శూద్రే బ్రాహ్మణేచ. అన్యత్వ కీర్తనం , బ్రాహ్మణత్వ శూద్రత్వ కీర్తనం . చందా
 రే బ్రాహ్మణత్వ కీర్తనం . ప్రత్యవ సితే చందాలత్వ కీర్తనం చ పూజ్యత్వాపూజ్యత్వ ప్రతిపత్త్యర్థం-
 తత్రైవంసతి ప్రతిపత్తివిశేష విషయేషు పిత్రాదిదినే నిమంత్రణా భ్యాపనాది యాపాః ప్రవృత్తయః కుతోన

మూ—

విశేష విధి సాకాంతౌ స్తతత త్తప్రవృత్తయః ,, ఎన్టు

సా-దీ— ప్రతిపత్తి విశేష సిద్ధ్యర్థమే. తత్ర, ఉత్కృష్టాపకృష్టృత్. తేషాం తేషాంప్రవృత్తయస్సు-
విశేషవిధి సాకాంతౌః, విశేషవిధియై అపేక్షితిరుక్కుమ్. అపకృష్టనిడ తిత్ ఉత్కృష్ట జాతీయత్వ వచన బ
లాదుత్కృష్టత్వ ప్రతిపత్తియుద్ధాకిలుమ్ తత్ర ప్రవృత్తికల్ బ్రాహ్మణాదికశుక్కు అవనిడత్తిల్ వతనత్తు
కుమ్ అవనుక్కు-స్వధర్మానుష్ఠానరూపప్రవృత్తికుమ్ విశేష శాస్త్రమనియామకమైనైః. ప్రతిపత్తియనుగుణ

సా-న్వా— ప్రతిపత్తి యథామేష్టపడి-భాగవత బ్రాహ్మణే ప్రణామాదిప్రవృత్తౌ భాగవత శూద్రే తద్వజన
చ తత్తద్విశేష విధి రేవ మూల మేష్టపడి - ఇష్టడి జాత్య నపగమ తిత్ శాస్త్రమూల శిష్టాచారముమ్

సా-ప్ర—తత్ర, బ్రాహ్మణ భాగవత వ్యతిరక్త భాగవ తేషు - తత్తప్రవృత్తయః, వేదాధ్యాపన యాజ
న శ్రాద్ధ నిమంత్రణా దయః - తేయథా ప్రమాణం కతకవ్యా ఇతి భావః . శూద్రాణాం భాగవ తత్వేపి

సా-వి—తత్తప్రవృత్తయః, వేదాధ్యయన శ్రాద్ధం మంత్రణాదయః - ప్రవృత్తిపదం నివృత్తీనామ పుష్కలక్షణం - విశే
షవిధి సాకాంతౌః, అష్టవర్షం బ్రాహ్మణముపసంహిత తమధ్యాపయేత్ - తస్మాచ్ఛాస్త్రోయజ్ఞైవ క్లష్టం - తస్మా
చ్ఛాస్త్రద్రసమీపేనా ధ్యేతవ్యం. “సుశీలం శ్రోత్రియం విప్రం శ్రాద్ధా ర్థేన నిమంత్రయేత్, ఇత్యాది విశేష ప్రమాణ సా
పేక్షాః - యథా ప్రమాణం కతకవ్యాః - జాతినీవృత్త్యంగీకారేణ తత్తద్విశేష విధీనా బహునాం ప్రమాణా
నాం బాధస్యాదితి భావః - యద్వా, బ్రాహ్మణవచ్ఛాస్త్ర భాగవత స్యాపి ప్రతిపత్తేః కతకవ్యత్వేన తద్వ
చేవ ప్రణామ పాదసంవాహనాది శిశూషా మంత్రగ్రహణాది ప్రసంగ ఇత్యతః - విశేష విధితి - తే
షాం “పూర్వశిషూర్వోజన్మతశ్చేయాక్ - నాహం త్యాచార్య తాం క్వచిచ్ఛిశూషా శూద్ర స్యే, తి శా
స్త్రవిరోధాయ “పూజ్యా భూషయితవ్యాశ్చ బహుకల్యాణ మీప్సుభిః ,, ఇత్యత్ర సంవాహనాది శిశూ
మాత్రా దరవాక్య సుఖాన్నాచ్ఛాదనాది సంమాన నపరత్వం యథాతద్వదత్ర కుశల ప్రశ్నాదర పూర్వ క
తీర్థప్రసాద ప్రదానాది బహుమతౌ తాత్పర్యం - అతః ప్రణామాదిప్రవృత్తయః విశేషవిధి సాకాంతౌః -
యథా శాస్త్రమేవ ప్రణామాదివిషయే “దశవర్షశ్చ బ్రాహ్మణః - శతవర్షశ్చ క్షత్రియః - పితౄ పుత్రౌ
స్తృతౌ విధితయోఽం బ్రాహ్మణః పితే, త్యక్తమర్యాదయా ఉత్కృష్టాపకృష్ట వర్ణేషు యా శాస్త్ర ప్ర
వృత్తిః సైవేషా శాస్త్ర ప్రవృత్తిః - అన్యథా భాగవదాజ్ఞాతిలంఘనం స్యాదితి భావః . నను, “త్రివర్ష పూర్వ
శ్శ్రోత్రియో అభివాదనమహాతీ, తి సామాన్య శాస్త్రం. “జైష్ఠవో వైష్ణవం దృష్ట్యా దండవత్ప్రణామేద్భువీ, తి

సా-సం— స్మరిత్యతాహ - విశేషేతి-బౌత్పత్తిక బ్రాహ్మణత్వాది విశేష నిమిత్తక విధి సాకాంతౌ ఏవ
తాః ప్రవృత్తయః - ఏతేజన తాదృశ విధి విషయా ఇత్యే తేషు తత్త త్ప్రవృత్తయోఽపి నభవంత్యే వత్స
ర్థః . యద్వా, అన్యత్రా న్యత్వ కీర్తనం ప్రతిపత్తి విశేష మాతౌర్థం చేత్ శ్రీవిదురాది విషయే పు
త్ర కృత్యత్వాది రూపాశి ప్రవృత్తయః కథం స్మరిత్య తాహ - విశేషేతి - శ్రీవిదు రేషు ధర్మక పుత్ర
పుత్రకృత్యం విధిరూపా శరీర వాక్య బలాత్కృతవాక్ - మార నేర్ నమ్మి విషయే మహా పూణాకారి పుత్ర
కృత్యం విధిరూపయామునాచార్య వాక్యబలాత్కృతవంతః - లోకసారంగమహామునయశ్చీ ప్రాణవహనేరంగ
నాథాజ్ఞయా ప్రవృత్తాః - యత్రైవం విధి విశేష విధి నాదృశ్యతే - తత్రతథావిధానిప్రవృత్తయోపినభవంతీతి-

మూ—ఎఱ్ఱైక్కుమ్ సమాధానమ్— శ్రీవిదురుమ్ స్వజాత్య నురూపమాకవివాహాదికల్ పణ్ణెనాన్ (కల్)

సా-దీ— ప్రవృత్తికూడా తెన్నపడి. ఎఱ్ఱైక్కుమ్, బాలేన్దవిరత్వచండాలత్వ బ్రాహ్మణత్వాదిప్రయోగజ్ఞ కుకు మితువె పరిహార మెన్నపడి. వృద్ధాచార త్రాలుమ్ జాతిపోకై యిల్లెయెన్దరియలామెన్ద కాట్టుకి రార్ - శ్రీవిదురుమిత్తాది - జాతిపోకామెయిల్ లింగదశకనముముణ్డెన్ని రార్ -

సా-స్వా—ప్రమాణమెన్దరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శ్రీవిదురుమితి. బ్రాహ్మణ్యముణ్డేదాకిల్ బ్రాహ్మణకులేవివాహమ్ ప్రసంగిక్కు-మెన్నపడి. ఇతినాలే పరపక్ష త్తిల్ అమూల కాచార కథనమసంగతమెన్దకరుత్తు. జాత్యనపగమ త్తిల్

సా-ప్ర— నశూద్రత్వం నాపై తీత్యత్ర శ్రీవిదురా చారోపి లింగ మిత్తభి ప్రయన్నానా. శ్రీవిదురుమి త్యాదినా - నను ధమక సంస్థాపనప్రవృత్తస్య శూద్రాన్న భక్షణ రూప నిషిద్ధానుష్ఠానా సంభవా తైనచ

నా వి— శాస్త్రంయథాబాధ తేతథాతత్రాపిసామాన్యశాస్త్రంబాధతామితిచేన్న- తత్వజ్ఞభీష్మ విదురాదిషు పరస్పరప్రణామానుక్తైః శ్రీమద్రామానుజావ్యవహిత శిష్యేషు పిళ్ళవరజ్ఞ దాన ప్రభృతీనాం తదానీం త న శ్రీవైష్ణవైః ప్రణామాదికం కృతమితి సంప్రదాయాశ్రవణాచ్చ స్నానానంతరం శ్రీమద్రామానుజ ముని భిః పిళ్ళవరజ్ఞదాన హస్తావలంబనే నాగమన మిత్వర్వాచీన వాక్యం ప్రమాణ కోటా ననివిశతే - త్రేః కాంచీపూ ణకస్య ప్రణామాదికం కృతమిత్వత్ర ప్రమాణం నాస్తి. “దేవ రాజ దయా పాత్రం శ్రీకాంచీపూణక మున్న మమ్ | రామానుజమునేమాకన్యం వందేహంసజ్జనాశ్రయమ్, ఇత్యత్రమాన్యస్వ మేవోక్తం - వందే ఇ త్య ర్వాచీనోక్తేస్తు తచ్చరీర నివృత్త్యనంతర భావిత్వాన్నవిరుద్ధతే. “ప్రత్యక్షీ తాత్మ నాథానాం నైషాంచిత్యం కులాదిక,, మితి ప్రమాణ వశాద్వా నానుపపత్తిః - భుక్తవత్సు ద్విజాగ్ర్యేష్వితి ద్విజారాధన మేవప్ర థమతః కృతమితి ప్రతీయతే - నతు తత్ర సామాన్యేన భాగవతేషు “భుక్తవత్స్వి, త్యుక్తం - తథా, శూద్ర యోనావహంజాతో నాతోన్యద్వత్తు ముత్సహ,, ఇతి శూద్రీయోని జననం నిమిత్తీకృత్యతతోవదేశోనిషిద్ధః - శబర్యాబ్రాహ్మణ శిశూగ్రీషా కృతేతి శ్రీరామాయణాదౌ ప్రసిద్ధం - మధుర కవి ప్రభృతీనాం శత కో పాదివిషయే ప్రణామాదికం తతోబ్రాహ్మవిద్యా గ్రహణంచ “ప్రత్యక్షీ తాత్మ నాథానాం నైషాంచిత్యం కులాదిక,, మిత్తాదిప్రమాణ మూలం - హరిపాదాఖ్య విప్రస్య యాగే భక్తిసార మునేః అగ్రీసూజాకరణం వ్యాఖ్యి పురస్థిత భగవదాజ్ఞా మూలంచ- మునివాహన మునేః లోకసారంగ మునినాన్వసంధారోపణాది కం శ్రీరంగ నాయకాజ్ఞా మూలం- ఏతత్సర్వం శ్రీరంగనాథే సర్వవణహస్త దత్తభగవ త్ప్రసాదస్వీ కారవన్నాతి ప్రసంగావహం “అతోవైష్ణవో వైష్ణవందృష్టాః, ఇతి సర్వవణవిషయ మితి నసంకటం కించి త్ - అన్యతాన్యత్వ కీర్తనంయథా యోగ్యప్రతిపత్తి విశేషార్థ మిత్యేతదేవ “చండాళమపివృత్తస్థంతం దేవాబ్రాహ్మణం విదు,, గిత్వాదౌచ పరిహరః - అతఃప్రకృతేపి తథేతి ప్రకృత సంగమనాయ తత్తా త్స ర్యం చండాళమపీత్యాదావపి దశకయతి- ఎన్దిల్లైక్కు-మితి. ఎన్దు, ఇతి - ప్రతిపత్తివిశేషార్థమిత్వధః- ఇల్లైక్కుమ్, ఏతస్యచ - చండాళమపీత్యాదే చేత్యధః - ననుశూద్రస్య జాత్యనపగమేకథం భగవతా త్త త్రియేణ శూద్రీస్య విదురస్యాన్నం భుక్తమితశంకాంపరిహరతి-త్రివిదురుమితి.

సా-సం— ఎఱ్ఱైక్కు-మితి- “నశూద్రా భగవద్భక్తాః-చణ్డాల మపీత్యాదిసర్వ ప్రమాణానామపిత్యధః-

మూ — “ భుక్త వత్సు ద్విజా గ్యే) ఘనిషణ్ణికి పరమాసనే । విదురా
న్నాని బుభుజే శుచీని గుణవంతిచ , ఎన్నితే కేట్టు దుర్యోధనక - “ భీష్మ ద్రోణా వతి క్రమ్య మాం
చైవ మధుసూదన । కిమథం పుండరీ కాక్ష భుక్తం వృషల భోజనమ్ , ఎన్ఱు కేట్లక్క . “ ద్విష ద
న్నం నభోక్తవ్యం ద్విషంతం నైవ భోజయేత్ । పాండవాక్ ద్విషసే రాజక్ మమప్రాణాహిపాండవాః ,
ఎన్ఱు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్ కైయాలేశ్రీ విదురుక్కు దుర్యోధనక శొన్నజాతివిశేషతే భగవానిశైన్తానాయిత్యు-
ఆనాల్ బ్రాహ్మణరుక్మమ్ శత్రుయరుక్మమ్ శూద్రనుడైయ పక్వాన్న తే యజ్ఞిక్ల నిషిద్ధ యన్నో వెన్నిల్

సా-దీ— భుక్తవత్స్విత్వాదియాల్ - వృషలాన్నమన్ఱెన్నాతే ఉత్తరాంత మరుళిచ్చెయ్ కైయాల్ లింగ
దశకసమ్ . నను జాతిపోకావిడిల్ శత్రుయనాన కృష్ణక్ శూద్రనుడైయ పక్వాన్న తే యజ్ఞిజన భుజి త్తాక్ ?
ఎన్నిలరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆనాలిత్వాదియాల్ - “మృతసూతక పుష్టాంగం ద్విజంశూద్రా న్నభోజనమ్ ।
అహంతు నైవజానామి కాంకాయోనిం గమిష్యతి, ఇత్వాది పరాశరాది వచనమిజ్జేగే అను సంధే యమ్ .

సా-స్వా—లింగ దశకసము మరుళి చెయ్ కిరార్ - భుక్తవ త్స్విత్వాదినా - వృషశాన్నమన్నెన్ఱుశాల్లా
తే ఉత్తరాంతర మరుళి చెయ్ కైయాలే లింగ దశకస మెన్ఱపడి . ఇప్పడి యాకిల్ “ మృత సూ తక పు
ష్టాంగం ద్విజం శూద్రాన్న భోజనమ్ । అహంతు నైవజా నామికాంకాయోనిం గమి ష్యతీ , త్యాది
పరా శరాది వచన నిషిద్ధ శూద్రాన్న భోజనమ్ దమ సంస్థాపన ప్రవృత్త శ్రీకృష్ణమక్కు అసంగత మ
నో ? ఎన్ఱు శంకిత్తుత్తరమరుళి చెయ్ కిరార్ . ఆనాలితి- విదురుక్కు-అన్నసంస్కృ త్కౌత్వ మాత్రమన్ఱిక్ల

సా-ప్ర—విదురాన్నానాం భుక్త త్వాచ్ఛాద్రాణాం భాగవ త త్వే జాతి రపేయాచేవేత్యత్ర జాత్య నప గమేపి
కృష్ణ భోజన ముపపాదయక్ విదురే శూద్రత్వజాత్య నపగమే కృష్ణానుమతి మపిదశకయతి - భుక్త వత్సు
ఇత్వాదినా - నన్వేషం విదురస్య జాత్య నపగమే కృష్ణా త్సూర్వం భుక్తవతాం బ్రాహ్మణానాం కృష్ణస్యచని
షీధానుష్ఠానం స్యాదిత్య త్రాహ- ఆనాల్ బ్రాహ్మణ రుక్మిత్వాదినా- నను పక్వాన్న భోజన నిషేధే శంకి
తే అన్న సంస్కారాను మత వచన మాత్ర ప్రశ్నేకో విదా రోక్తివచ సంగత మితి చేన్న - పక్వాన్న ద
శకస స్పశయో రను మతత్వా ద్విదురస్య బ్రహ్మ విత్తయా నిరహంకార మమకారత్వా దధాజకన స
మయమారభ్య భాగవతాచ నాథ తయైవ సర్వసంపాదనోపపత్తేశ్చాన్నసంస్కారోక్తి నాకసంగతా.

సా-వి— కేట్టు, శ్రుత్వా-కేట్లక్క, పృచ్ఛతి, ఇశైన్తానాయిత్యు-భగవతావిదురస్యశూద్రత్వజాతి రంగీకృతైవాసి
దిత్యథః . సహిష్యశౌనభవతీత్యుత్తరాను కైరితిభావః . తహికథంచాగ్రహ్మణాగ్రేసరైః ధమ సంస్థాపనా
థః మవతీజేనభగవతాచశూద్రాన్నభక్షణంకృతమిత్యాశంకామనూద్యపరిహారతి-చాగ్రహ్మణరుక్మితి. పక్వా
న్న తే యజ్ఞి, “మృతసూతక పుష్టాంగం ద్విజంశూ ద్రాన్నభోజనః । అహంతు నైవజానామి కాం కాం
యోనిం గమిష్యతీ, తి నిషేధాదితి భావః - అత్ర “శూద్రస్య వృష్టంచ దృష్టంచతద్ద త్తంతన్నిమంత్రీతమ్ ।
తత్ప్రే రితంచపక్వాన్నం శూద్రాన్నం వడ్విధం స్మృతమ్ , ఇత్యుక్త వడ్విధశూద్రాన్నత్వదోషోత్రనాస్తి-

సా-సం— దుయోధనక్ శొన్న ఇత్యుక్త్యా జాతి కీతకనస్య మహాస రాధత్వంసూచితం - విశేషవిధిసా
కాంతో ఇత్వస్య సాంప్రదాయిక మథం శంకా మవతార్య దశకయతి ఆనాలు మిత్వాదినా-

మా— “ఆర్యాధిష్ఠితావాశూవా”(అన్న) సంస్కృతా రస్సురి,, ఎట్లు ఆపస్తంబాదికళాశాఖలుకి రపడియే యుగాంతర్యుత్ ఆర్యపరతంత్రరాన గుణవచ్చాద్రకళ ఆర్యుల అన్నసంస్కారమ్ పడణ అనుజ్ఞాతరాకైయాశే అన్నిడత్తివ్ సేవేధ మివ్లై. ఇతు “శుచిస్సు ప్రయతోభూత్వా విదురోన్నముపాహారత్,, ఎట్లు శ్రీవిదురరుద్రేయ గుణవిశేషజ్ఞళ శాఖలుకైయూలేసూచితమ్ - బ్రహ్మవిత్తైన ఇవర్ యోగ ప్రభావ త్తాలే దేహన్యాసమ్ పట్టిన పిచ్చుప్రాప్తనాన ధర్మపుత్రక శేమితసంస్కారవిశేషమతూష్టినుపపత్తితమాతల్ సా-నీ—

ఆర్యాధిష్ఠితారి, ఆర్యపరతంత్రాః. జాత్యంసరక్షుకు అన్నసంస్కృత్యతోవ్యయ క్తమా నగుజ్ఞతై శుచిప్రయతరి ఎట్లు శాఖలుకైయూల్ జాత్యనపగమమ్ సూచిత మెన్నికార్ - ఇతుశుచిస్సు ఎ స్తు- శ్రీవిదురరశరీరమ్ విట్టపిక్ త్రియనాన ధర్మపుత్రక బ్రహ్మమేధ సంస్కారమ్ పట్టెత్తిలనో? అన్నవ రుళిచ్చెయ్? రార్ - బ్రహ్మవిత్తుక్కు శానవికరితి - తూష్టిమనుస్థితమాతల్, మంత్రరహితమాకతంత్రదూపమాతల్ -

సా-స్వా—అన్న స్వామిత్య మివ్లై యెట్లు కరుత్తు - ఇన్త ఎథక తిల్ ప్రకరణ సిద్ధ జ్ఞాపకమరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇతుఇతి - శ్రీవిదురరుక్కు బ్రాహ్మగ్య మివ్లై యాకిత్ దేహన్యాసానంతరంధర్మపుత్రర్ బ్రహ్మ మేధ సంస్కారమ్ పడణి నకు అసంగతమాకాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్? రార్ - బ్రహ్మవిత్తుక్కు శానవికరితి -

సా-ప్ర— ఏత దభిప్రాయే జైవ విదురస్య గుణాక్తి రితి జ్ఞేయం - అపస్తంబా దీతి- “ఏతాన్యపినానం తే వాన్యా హృతానీ,, తి హరితరి - ఆమం వాగ్యస్తీరక కృతాన్నస్య వావిరిస స్యే,, త్యాదినా యుగాం తరే బ్రాహ్మణా నామపి భాగవత శూద్ర పశ్వాన్నస్తీకారస్యాప్యను వతత్వా ద్విరోధోనాస్తీతి భావరి-న ను పరిత్యక్త కారిణా ధర్మసూనునా,, ద్విజాతీ నామేవ సంతిష్ఠతే బ్రహ్మమేధ,, ఇత్యుక్త బ్రహ్మ మేధే న విదురస్య సంస్కార కరణా ద్భాగవ తానాం జాతి రసేయాదేవేత్యత్రాహ- బ్రహ్మవిత్తుక్కు శిత్వాది-

సా-వి—యుగాంతరే,, ఆర్యాధిష్ఠితా శూద్రాదావావైశ్వదేవే అన్నసంస్కృతా రస్సురి,, రితి ఆర్యాధిష్ఠితశూ ద్రాణాం వైశ్వదేవేన్నసగ్ంస్కృత్యత్వాను జ్ఞానోక్త్యా శూద్రస్య వ్యవస్థ, దృష్ట్యత్వ, తత్వకాన్నత్వానా మనుమత త్వాన్నవోషకి . విదురస్య భగవత్పర తంత్రత్వాత్ బ్రహ్మవిత్తయూ నివృత్తాహంకార మమకా రత్వాత్ సర్వం ద్రవ్యం పూర్వం భగవతే సమపిత మేవేతి భగవదనుమత్యా భగవదీయంద్రవ్యంపక్వంకృ తవానితి తన్నిమంత్రితత్వాది దోషోపి నా స్తి. “నానంతేవా స్వాహృతానీ,, తి హరితరి,, ఆమం వాప్రతిగృహ్స్థీ రక కృతాన్నస్యవా విరిసస్యే,, తి మునిభిరంగీకృతత్వాత్ ప్రతిగ్రహ దోషోప్యత్రనాస్తీతి భావరి-సూచితమి థి. “శుచిస్సు ప్రయతోభూత్వా విదురోన్నముపాహార,, దితి గుణ సంకీర్తనస్య అహరహరికేశశ్రు లోమనఖవాపన,, మిత్యుక్త గుణవ్యంజకత్వా జ్ఞాత్యనపగమ స్సూచిత ఇతి భావరి - సన్వేవం తదా నీ మ్యు దోషత్వేకథందుర్యోధనేనాక్షేపరికృతఇతి చేన్న - తస్యమూఢత్వా ద్భగవత్త్యసూయా విష్ట త్వాచ్చ తథాక్షేపరి కృతఇతి తదాక్షే పానుగుణ్యేన తత్వముత్తర మదత్వా భగవతా “ద్విషదన్న,, మి త్యా ద్యు త్తరం దత్తమితి శ్లేయమ్- జాత్యనపగమేకథం తస్యబ్రహ్మమేధసంస్కారో ధర్మకరాజేన కృత ఇతి శం కా మనువదతి- బ్రహ్మవిత్తుక్కు శానేతి - తూష్టిం, అమంత్రకం.

సా-సం—ప్రాప్తనాన, వ్యాస పుత్రారి కిలవిదురాః వ్యాసపుత్రపాండుపుత్రోధర్మపుత్రఇతికథంచిత్తుత్తత్వే

మూ— వ్యక్తివిశేష నియతమాతలా మిశ్రనై- ఇతుకొణ్డు వ్యక్త్యంతరజ్జలిన్ న్యాయ సంచారమ్ పణ్ణా తు. ఇజ్జనల్లాతపోతు ధర్మోత్తరరాన పాణ్ణ వర్కశుక్కురు నియతివిశేషతాతే వస్త దార సాధా రణ్యతై యొకొణ్డు సర్వలూకముమ్ వ్యాకులమామ్పడియామ్. ఆకైయాల్ తన్తామ్ జాతి కత్తై విజాతే నిస్త వ్యాజాతి కళుక్కు ఉచితప్రక్రియాయాతే యథాధికారమ్ భగవత్తైంకర్యమ్ పణ్ణప్రాప్తమ్ - మోహన శాస్త్రజ్జలిన్ శొన్న జాత్యుద్ధారాదికత్తై ప్రామాణికర్ నినైక్క లాకాతు -

సా-దీ— సమంత్రకపక్షత్తిల్ వ్యక్తివిశేష నియతమాతల్ . ఇతుకొణ్డు వ్యక్త్యంతరత్తిల్ శెయ్య వొణ్ణాతు ఎన్ఱు మివ్వధ=త్తై స్థిరీకరిక్కిరాల్ - ఇజ్జనల్లాతపోతిత్త్యాదియాల్ - జాత్యనపగమత్తిల్ సర్వరుగ మ్భగవత్తైంకర్యమ్ శెయ్యముప్రకార మెతు ? ఏన్న వరుళిచ్చెయ్కిరాల్ - ఆకైయాలిత్త్యాదియాల్ - న నునైవాదిశాస్త్రజ్జలిన్ దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణాభవతి ధ్రువమ్, ఇత్త్యాదికళిల్ జాత్యపగమశాల్లి త్తిల్లై యో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరాల్ - మోహనశాస్త్రజ్జలిన్ త్యాదియాల్ - జాత్యుద్ధారి, జాత్యపగమః-విశ్వామిత్రాది

సా-స్వా— సమంత్రక పక్షత్తిల్ వ్యక్తివిశేషనియత మున్వపడి. వ్యక్తివిశేషనియత త్వానంగీ కారత్తిల్ బాధకమరు లిచ్చెయ్కిరాల్ - ఇజ్జనల్లాతపోతితి . నియతీతి. పతిందేహీతి పంచవారయాచ నారూపేత్యధిక - ఇప్పడి భాగవతశూద్రనుక్కు పూర్వ జాత్యనపగమత్తిల్ అనహతయా కైంకర్యసాని ప్రసంగియాతో ? ఎన్నవ రుళిచ్చెయ్కిరాల్ - ఆకైయాలితి. ఆకైయాల్, సత్కొగపేత శాస్త్ర సిద్ధ మాకైయాల్ - పాశు పతా గమాది నివర్ , దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణాభవతి ధ్రువమ్, మెన్ఱుశూద్రనుక్కు బ్రాహ్మణ్యా గ మమ్ శాల్లిలివ్లైయో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరాల్ - మోహనేతి- విశ్వామిత్రుక్కు బౌత్పత్తికక్షత్రియత్వ జాతిసామ్

సా-ప్ర— వ్యక్తివిశేష నియత మితి-అశరీర వాక్యస్యత త్రైవ ప్రవృత్త త్వాదితిభావః. ప్రమాణవిశేషాత్కాన్వ చిత్రయా సిద్ధస్యా న్యత్రాప్యంగీ కారే బాధకం ప్రదశయన్ స్వజాతి ధర్మాణాను పరిత్యాజ్యత్వమప్యా హ - ఇతు కొణ్డిత్త్యాదినా - నను “ దీక్షా ప్రవేశ మాత్రేణ బ్రాహ్మణా భవతి క్షణాత్ ” కాపాలంప్ర త మాస్థాయ తి భవతి మానవ ,, ఇత్త్యాదిభి ర్విజాతీయా నామపి బ్రాహ్మణ్యాది ప్రాప్త్యభి ధా నా జ్ఞాత్యంతరం ప్రాప్యత వీవేశ్యత తాదృశ వచనానాం వేద విరుద్ధ తంత్ర స్థతయా అప్రామాణ్యాజ్ఞాతి నాపగచ్చే దేవేత్యాహ - మోహనశాస్త్రజ్జ లిత్త్యాదినా- నను శ్రీరామాయణే విశ్వామిత్రస్య చతుర్ముఖ

సా-వి. వ్యక్తివిశేషనియతమితి-అశరీరవాక్యస్యత త్రైవప్రవృత్తత్వాదితిభావః. వాచనీయంస్యవస్థా-అన్యధావ్యా సాదీనాం శాస్త్రజ్ఞానాంస త్వేన అశరీరవాక్యమేవనోత్ప ద్యేత-తథాకర్మవ్యమితిజ్ఞానాభావేన అప్రవృత్తానన్యం ఖల్వశరీరవాక్యం- తస్మాద్వ్యక్తివిశేషనియతంతదన్యత్రనసంచరణీయం-అన్యధాబహుచైర్య్యాకులీన్యాదిత్యా హ - ఇతుకొణ్డితి- నను “ దీక్షాప్రవేశ మాత్రేణ బ్రాహ్మణా భవతిక్షణాత్ ” కాపాలంప్రతమాస్థాయ గు త్తిభవతిమానవ,, ఇత్త్యాదిభి ర్విజాతీయానాం బ్రాహ్మణ్య ప్రాప్త్యభిధానా జ్ఞాత్యంతరం స్వా దిత్య ఆ హ - మోహన శాస్త్రజ్జలి తి- నను విశ్వామిత్రాదీనాం చతుర్ముఖాదివరప్రదానాద్యథాక్షత్రియత్వజాతి

సా-సం— నప్రాప్త ఇత్యధిక - నియతీతి. పంచకృత్వః పతిందేహీతి ప్రాధికనాయ త్తమాత్ర వచనరూ పనియతిశేషేణ. మోహనేతి, “ దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణాభవతిక్షణాత్ ” కాపాలంప్రతమాస్థాయ

మూ—చరువ్యత్యాసాదికళానశిత విశేషనిదానజ్ఞశాలేవరుకిర విశ్వామిత్రాదికళుడైయ నిత

సా-ది.కళుకు-అ న్నజన్మ త్తితేపూర్వజాతిపోయి త్తిత్ తైయో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరా - చరువ్యత్యాసాదీత్యాది

సా-స్వా—బ్రాహ్మణ్యమ్ వరుకిరాపోపేతశూద్రభాగవత రుక్మమ్ వరలాకాతో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరా
 ఠ - చరువ్యత్యాసేతి - ఆదిశబ్దేన ,,వీతిహవ్య స్త్రీయస,, ఇత్యాదిశ్రుతి సిద్ధ బ్రాహ్మణ్య కత్వం గృహ్య
 తె - విశ్వామిత్రాదీత్య త్రాదిశబ్దేన వీతిహవ్య గ్రహణమ్ - అజ్ఞ మాత్పత్తికమ్ బ్రాహ్మణ్యమ్ తిరో
 పితమ్ - నేహబ్రాహ్మణ్యితి వచనేనవ్యం జితమ్ - విశ్వామిత్రరుక్మ త్తత్రియత్వ మాత్ప త్తి క మన్తు .

సా-ప్ర—వరదానా దపి త్తత్రియత్వజాత్యవగమ పూర్వకంబ్రాహ్మణత్వజాతి ప్రాప్త్యవగమాభగవద్భక్తి దీ
 ప్నాగ్నినా శూద్రత్వ నాశే బ్రాహ్మణ్య ముత్పద్యత ఏవేత్యత్రాహ - చరువ్యత్యాసా దీతి - ,,శృణుకాం
 తేయ రామస్య మయా యావత్పరి శ్రుతమ్ | మహాషీణాం కథయతాం కారణంతస్య జన్మచే ,, త్యారభ్య
 గాధి స్వసుతాం ఋచీ కాయ ప్రాదా దిత్యుక్త్వా ,, భాగవత పుత్రా ధే శ్రవయా మానచరు ,,మి
 తి చోక్త్వా ,,అహాయచా హతాంభార్యా మృచీకో భాగవ స్మదా | ఉపమోజ్య శ్చరురయంత్యయా
 మాత్రాచ భామిని | తస్యాం జనిష్యతే పుత్రో దీప్తిమాన్ త్తత్రియ షణ్భగి | అజన్యగి త్తత్రియై లోకే
 త్తత్రియషణ్భ సూదనగి | తవాపి పుత్రం కల్యాణి ధృతి మంతం తపోధిమ్ | శమాత్మకం ద్విజ శ్రేష్ఠం చరు
 రేష విధాస్యతీ ,, తి చోక్త్వా ,, చరుద్వయం గృహీత్వాతు రాజన్ సత్య వతీతదా | భత్రా దత్తంప్ర
 సన్నేన మాత్రేహషాన్ న్యవేదయత్ | మాతాతు తస్యాః కాంతేయ దుహిత్రే స్వంచరుండదౌ | తస్యా
 శ్చరు మథాజ్ఞాత మాత్మసంస్థం చకారహ | అబ్ర వీద్రాజ శాదుకల సభార్యాం వరవణీనీమ్ | మాత్రా
 సివ్యం సితాభద్రే చరువ్యత్యాస హేతునా | తస్మాజ్ఞ నిష్యతే పుత్రగి క్రూరకమాన్ మహాబలగి | జన యి
 వ్యతిమాతాతైబ్రహ్మ భూతంతపోధనమ్ | విశ్వంహిబ్రహ్మతపసాం మయాతత్రసమహిత ,, మిత్యాదివ్యవ

సా-వి— నివృత్తిబ్రాహ్మణ్యోత్పత్తిశ్చ భవతి. తథాభగవద్భక్తి దీప్నాగ్నినాశూద్రత్వనాశోబ్రాహ్మణ్యో
 త్పత్తిశ్చ కింనస్యాదిత్యత్రాహ. చరువ్యత్యాసాదీతి. గాధి రామక త్తత్రియ జామాతాఋచీకోనామమనిఃస్వ
 స్య శ్వశురస్యచ పుత్రా భావేన తదథం చరుద్వయ ముత్పద్య ఆవాహితబ్రహ్మతేజ సంచరుం పత్యైద
 త్తవాన్. ఆవాహిత త్తత్రతేజసంచరుం శ్వశ్వే) దేహీతిపత్తిముక్తవాన్. సాతుపత్తి స్వమాత్రే చరుద్వ
 యం న్యవేదయత్. మాతాత్వభి మంత్రిత బ్రహ్మతేజ సంస్వయం గృహీత్వాభి మంత్రితక్షత్ర తేజ సం
 రుం పుత్రైవ్యవత్తవతీ- తేనకారణేన విశ్వామిత్రో బ్రాహ్మణోజాతగి- ఋచీక సంతతౌ త్తత్రతేజోమహి
 మ్నా పరశురామగి క్రూరకమాన్ ఉత్పన్నః - ఆదిశబ్దేన శత్రుభయా త్వలాయితస్య మహాషీణసంఘంప్రవి
 ష్యస్య వీతిహవ్యాఖ్య త్తత్రియస్య కిమత్ర త్తత్రియోస్తీతి శత్రుభిఃపృష్టై శరణా గత సంరక్షణాయాత్ర త్యా
 స్స శ్వేబ్రాహ్మణావేతి ప్రాచీన సుకృతవిశేష నిమిత్తకబ్రాహ్మణాసుగ్రహ ద్భ్రాహ్మణ్యం ప్రాప్నోవానితి
 భారతాద్యుక్తం ద్రష్టవ్యం- సహ్యత్రబ్రాహ్మణ్యాదిప్రాపకౌభగవదనుగ్రహానాస్తీతికృచిత్ప్రమాణమస్తి-

సా-సం—యతిభవతిమానవ,, ఇత్యాదిమోహనశాస్త్రేష్విత్పథః - చరువ్యత్యాసేతి. జమదగ్నిస్వయం
 బ్రాహ్మణగి. గాధిగత్యియగి. ద్వయోశ్చపుత్రీలాభనిమిత్తేజమదగ్నిహవిద్వయంకృతం. తత్రబ్రాహ్మణ

మూ— వేరు శిలర్కు కూ-మ మెన్నై వచన విరుద్ధమ్. విదురాదికళిలుమ్ ఉత్కృష్టప్రభావ రానఅళి పార్ కళుడై య వృత్తాంతవిశేషశ్చలైనన్మనస్సా న్తతుక్కుదృష్ట్యాంతమాక్కలాకాళు.

సా-దీ— వచనవిరుద్ధమ్, తత్తజ్జాతీయ భాగవరై కు-రిత్తు సూత కాచా రా ది వి ధా య క వ చన విరుద్ధ మెన్దపడి - నను నమ్మాళివారై శ్రీమధురకవియాళివారాశ్రయి త్తిలగో ? తిరుప్పావ్వావారై శ్రీ లాకసారంగ మహాముని భజిత్తిలగో ? ఎన్న వరుళి చెప్పే కిరార్ - విదురాదికళిలు మిత్యాది. విదురాది కళిల్ కాట్టిలు ముతరాక్షానుత్తాకైయాల్ విదురాదికళిలుమ్ కాట్టి లభికమానసూజాదికళిల్ కుత్తైయిల్లై.

సా-స్వా— బ్రాహ్మణ్యమేటౌత్పత్తికమ్ - అతుతిరోహితమామతపోవిశేషమూలవేధోవసిష్ట వచనత్రాలేవ్యంజి తమెన్దుకరుత్తు. వచనవిరుద్ధమితి-భాగవతబ్రాహ్మణశూద్రనియతాచారవిశేష విధాయకవచనవిరుద్ధ మెన్దపడి - అవర వణరాన వాళివార్ కళి ఉత్తు వణరాన మధురకవిప్రభృతికళుక్కు జ్ఞానప్రదానాది వ్యాపారమ్ పణ్ణుకైయాలే బ్రాహ్మణ్యగమముమ్ శొల్లవేణ్ణావో ? అతుప్రభావవిశేషనిబంధన వ్యక్తి విశేష నియత మెన్దిల్ విదురాదికళుక్కుపోలే తాదృశ ప్రభావ ముత్తాకిలన్న ఇప్పడి శొల్లలవాతు ? ఎన్నవరుళి చెప్పే కిరార్. విదురాదికళిలుమితి. విదురాద్యపేక్షయాస్యధికప్రభావ రాన పడియాలేఅతువుమ్వ్యక్తి విశేషనియ తమ్. ,, కిమప్యత్రాభిజాయంతేయోగినస్సర్వయోనిషు | ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాం నైషాంచింత్యం కులాదిక,,

సా-ప్ర— గత నివానా దిభి రిత్త్యథః. ననుశ్రీభక్తి పారైవిప్రాగ్యేషువిద్యమానే ష్వప్సగ్రపూజా స్వీకా రా జ్ఞాత్య సపగమేచ విపాధిక్యా నుపపత్తే భాగవ తానాం జాతి రపేయా దేవేత్యత్ర ,, శ్వపచాపిషు హీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః | విష్ణుభక్తి విహీనస్సు యతిశ్చ శ్వపచా ధమః | యదప్య త్రాభి జాయంతే యోగిన స్సర్వయోనిషు | ప్రత్యక్షీ తాత్మ నాథానాం నైషాంచింత్యం కులా దిక ,, మిత్యాది ప్రమా డై భాగవతానాం సర్వోత్కృష్టత్వ మాత్రావ గమా ద్వివ్య సూరీణాం భగవ దనుభవే నాన్న పానాద్యభావే పి శారిర దోషాణాం తుత్పిపాసాదీనా మభావస్య సంప్రదాయ పరంపరయావ గమాత్తేషాం తథాత్వేపి త రేషాం తద్దృష్ట్యాంతీకరణ మయుక్త మిత్యానా - విదురాదికళిలుమిత్యాదినా - ననుదివ్యసూరీణాం

నా-వి— ప్రత్యుతయ శ్శూద్రంభగవద్భక్తంనిషాదం శ్వపచంతథా | వీక్ష తెజాతినామాన్యాత్సయాతినరకం ద్రువమ్,, ఇతిజాత్యపరిత్యాగేనైవజాతినామాన్యేనవీక్ష తెజాతిన త్వేపితరశూద్రవచ్చాద్రత్వబుధ్యానికృష్ట త్వే నపశ్యతిచేదిత్యథః ప్రతీయతే. నతు తజ్జాతీయత్వేనవీక్షతఇత్యుక్తం. తస్మాజ్ఞాత్యపగమస్యనకించదపిసాధ నం- నను మధురకవి ప్రభృతి విషయే శతకోప ప్రభృతిభిస్సర్వజ్ఞైః కృత మాచార్య త్యాదికంజాతినీవృత్తిం జ్ఞాపయతీత్యాశంక్య ,, కిమప్యత్రాభి జాయంతే యోగిన స్సర్వ యోనిషు | ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాం నైషాం చింత్యంకులాదిక,, మిత్యుక్తత్వాత్తదనుష్ఠానం నార్వాచీనానాం దృష్ట్యాంతీ కతుకంయుక్తమిత్యభిప్రేత్యా హ. విదురాదికళిలుముత్కృష్టైతి. భగవదనుభవైక పుష్టాంగత్వాదన్నపానాద్యభావప్రయుక్తశోషణాద్యభావ

సా-సం— పరిషరిత్యాయాః తుత్యాయహవిషో బ్రాహ్మణ్యాశ్చప్రాప్త్యేత్యథః . అవిశేషేన తపశిప్ర భావగ్రహణమ్. వచనేతి. తత్తత్ప్రకరణేషు బ్రాహ్మణ్య ప్రాప్తినిదానధూతచరువ్యత్యాసాదిబోధకవచన నైరధ్యుక్త్యా తస్యవచన విరుద్ధ మిత్యథః -

మూ— అవర్కళి వృత్తాంతశ్చైయుమ్ ఆరామ్నాల్ స్వజాతినియమత్తై క్కడన్మయిల్లై-

సా-దీ— వ్యక్తి విశేష నియతమాకైయాలతి ప్రసంగముమిల్లై. “ కిమప్యత్రాభి జాయంతేయో గినస్సవకయోనిమ । సత్యశీతాత్మనాఘానాం నైషాంచింత్యం కులాదిక,, మెన్బుతిరే - విచారిక్కు లవర్ క ఖమ్ స్వజాత్యాద్యతిక్రమమ్ పణ్ణిన తిల్లై యెన్నిరార్ - అవర్కళిత్యాది - అవర్కళిప్రబంధత్తి లోరిడ త్తిలుమ్ ప్రణవోచ్చారణ మిల్లై. తిరుమట్రిశైప్పిరానుమ్ తిరుప్పలియూల్ బ్రాహ్మణరధ్యయనమ్పణ్ణ మ్మొత్తు ఓరిడత్తిలే తప్ప “కృష్ణానాం వ్రీహీడామ్,, ఎన్నిర వాక్యత్తితాముచ్చరియా తేకరుప్పునెల్లై యుకిరాల్ ప్పిళ న్దు కాట్టిస్థలన సమాధానమ్ పణ్ణినారెన్దు ప్రసిద్ధమిరే- ఆచార్యత్వ మాత్రమ్ వ్యక్తివిశేష

సా-సా— మెన్బుతిరేయెన్బుకరుత్తు- ఇప్పడే అభ్యుపేత్యవాదమాకప్పరిహరమ్ శాల్లిహరిమాథిక పరిహరమరు ల్లిచ్చెయ్కిరార్ - అవర్కళి - దివ్యప్రబంధశ్లిలే ఓరిడ త్తిలుమ్ ప్రణవోచ్చారణమ్ పణ్ణామై యాలుమ్ తి రుమట్రిశైప్పిరాక్ వేదాధ్యయనస్థ ల్లితై ఉచ్చరియామ్ “కృష్ణానాం వ్రీహీడామ్,, మెన్నిర పదత్తు క్కు కరుప్పునెల్లై నఖత్తాలేభేదిత్తుతప్పుజ్ఞాపిక్కై-యాలుమ్ స్వజాతనియ మత్తైక్కడ న్మై యిల్లైయెన్బుకరుత్తు-

సా - ప్ర — జాత్యప గమాంగీ కారె తిరు సురభి యానాలు మిత్త్యత్తోదా హరిణ ప్రదశకనస్సూ ర్వకం యావచ్చరీర పాతం జాతి నాప గచ్చే దిత్తుక్కి ర్విరుధ్యేతే త్యత్రాహ - అవర్ కళి త్యాదినా - ఆరామ్నాల్, వివిచ్య జ్ఞానే .. “ అవమాన క్రియా తేషాం సంహర త్యఖిలం జగ ,, దిత్తుక్ ప్రకారే ణ శ్రీభక్తి పార దివ్య సూరి గత జాతి సామాన్యానుసంధాన రూపే పాపే నష్ట ప్రజ్ఞాస్యోపాధ్యా య స్య “ కృష్ణానాం వ్రీహీడాం నఖ నిభిణ్ణ,, మితి వాక్యా పరిస్ఫూతోక బ్రామిడ భావయా తదథోప స్థాపన పూర్వకం తదుప స్థాపక సూరే ద్వేదవాక్యావ గమేపి తదనుచ్చారణం తస్య జాతి నాప గతేతి

సా-వి— వాద్విదురాద్యపేక్షయోత్కృష్టత్వ మితిభావః - దివ్యసూరిశ్రీసూక్తిపర్యాలోచనే తద ను స్థాన పర్యాలోచనే కుత్రాపి జాత్యుచితాచార ఏవ లోకానుగ్రహాయ స్వీకృతోనతద్విరుద్ధాచార ఇత్యభిప్రాయేదాహ - అవర్కళుడైయేతి. ఆరామ్నాల్, పరామశకనే. కడ న్మై, త్యాగరి. తత్ప్ర బంధేషు కు త్రాపి ప్రణవోచ్చారణం నాస్తి. వ్యాఘ్రపుర్యాం శూద్రపేషం భక్తిసారమునిం దృష్ట్వా శూద్రబుధ్యావిరా మం కుర్వతాం వేదాధ్యాయినాం వాక్యవిస్మరణేనతి తత్ప్రభావబుధ్యా పశ్చాత్ప్రార్థయమానా నాం తేషాం తద్వాక్యోచ్చారణస్యస్వవేష విరుద్ధత్వా ల్లాకే ధమప్రవతకనాయ కృష్ణవ్రీహీడాం నఖవిదళనేన “కృష్ణానాంవ్రీహీడాం నఖ నిభిణ్ణ,, మితి వాక్యంస్మారయామాస భక్తిసార ఇతిసాంప్రదాయక కథా- తథా వాక్యోచ్చారణం నకృతమితి జాత్యుచితాచారః ప్రవతీతః - నను ఖనికృష్టస్య బ్రాహ్మణస్యకథంభ క్తిసార మునిః మంత్రానుపదిష్టవాక్-బ్రాహ్మణస్య ప్రణవేన సహౌవ ఖిలూపదేష్ట్య మితిచేన్న - భక్తి సారస్య స్వర్వేశ్యామాం భాగవమునే రుత్పన్నత్వేన శూద్రత్వాభావాత్ - వేణులావకవంశే కంచిత్కాల

సా-సం — వృత్తాంతేతి - ఇన్వత్తి లిత్తుక్ విధయాపరాం కుశే మధుర కవిభి గూరు వర ణ మా చార్యకం చేత్యాది వృత్తాంత విశేషాక్ . ఆక్కలాకా తితి. నిరతి శయ ప్రభావ ఏవ జాత్యను గుణవతక న పరవచన విరోధీనత్వా ధునిక ఇతిభావః-

ఘా—“విష్ణుర్నిత్యంవిద్యయాతాతఈద్యస్తస్తాజ్ఞానంనిత్యకూపంవ రేణ్యమ్ | ప్రాప్యంజ్ఞానంబ్రాహ్మణాత్ త్మత్రియాద్యా వైశ్యామృదా(ద్వాపి) దపి సీచాదభీక్షమ్,, ఎనిగిరల్లోక త్రిత్ భగవద్జ్ఞానమవశ్యమ్సంపాద నీయమా కైయాతే పూర్వసూర్వాలాభ త్రిత్ మత్తుశ్శార్పక-లిలుమ్ జ్ఞానమా తమవిశదమాక సంపాదనీయ సా-దీ— నియతమామ్.నను “విష్ణుర్నిత్యంవిద్యయాతాతఈద్యరి,,ఎనిగిర ల్లోక త్రిత్సూద్రాదపినీచా దెస్తుబ్రా హ్మణరుకమ్ సూద్రాదికత్ పక్కత్ జ్ఞానోప దేశమ్ పణ్ణికొళ్ళ చ్చాత్లితైకైయాత్ ప్రవృత్తివ్య వస్తై ధి కూడాతు? ఎన్నవరులిచ్చెయ్ కిరార్ - విష్ణుర్నిత్యమిత్యాదియాత్ - ఇతుకకాథమ్ - తాత. విద్యయా, జ్ఞా నేన విష్ణుర్నిత్యమీద్యః, యజనీయో భవతి. తదథః- నిత్యమ్ రూపం విషయో యస్యతత్.బ్రహ్మవిషయం

సా-స్వా — ఆనాలుమ్ భాగవత సూద్రర్ కళుకు- ప్రవృత్తి వ్యవస్తై కూడుమో? “ విష్ణునిత్యంవి ద్యయాతాత ఈద్య,, ఇత్యాది ల్లోక త్రిత్ సూద్ర సకాశా ద్బ్రాహ్మణ నకు- జ్ఞానోప దేశమ్ శాల్లు కైయాతే వ్యవస్తై కూడాతే? ఎన్న వరులిచ్చెయ్ కిరార్ . విష్ణు నిత్యమితి - యస్మా ద్విష్ణు నిత్య మీద్యః, యజనీయో భవతి - తస్మా న్నిత్యం రూపం విషయః యస్య తన్నిత్య రూపం - బ్రహ్మవిష యం జ్ఞానం బ్రాహ్మణా దిభ్యస్సంపాద నీయ మెన్దపడి - జ్ఞాన మాత్రం పూర్వ వ తా లాభే సూద్రా దపి సంపాదనీయ మెన్దవవనాథమ్- ఆకైయాత్తద్యతిరిక్త ప్రవృత్తి వ్యవస్తై యుపపన్నై యెన్దకరుత్తు-

సా-ప్ర—బోధయతితి నవిరోధ ఇతి భావః . నను సూద్రాది భోపితత్వ జ్ఞానస్య సంపాదనీయత్వోక్తే ద్వి దుర తులా ధారాదిభి ధృతరాష్ట్ర) జాజల్యా దీవాంజ్ఞానోప దేశాచ్చ భాగవ తానాం జాతిరక్షయా దేవేత్యత్రాహ. విష్ణు నిత్య మిత్యాది. సూద్రయోవాతి వచనా దేవజాత్యనపగమావగమాద్విదురాదిభి

సా-వి—మవస్థానమాత్రేణజ్ఞాతియవషమాత్రమేవ-నతిద్యహేన్న పానాదిస్వీకారః-అత స్తస్యోప దేశోనాను పపన్నః - మధురకవేః ప్రబంధోప దేశేన పరాంకుశ మునే రాచార్యత్వం- నతు వైదిక సప్రణవమంతో) ప దేశోపి కృత ఇత్యత్ర ప్రమాణమస్తి. ప్రత్యక్షితాత్మ నాథత్వా న్నధుర కవినా ఆచార్య వరణం నవిరుధ్య తే- నచ స్త్రీసూద్ర సాధారణాది కారిత్యా త్ప్రబంధస్యతదథఃసప్రణవగ్రథనమితివాచ్యం- స్త్రీసూద్రా తాం పంచసంస్కార సంపన్నానాం వైష్ణవత్వేన జాతనివృత్త్యా ప్రణవాధికార సంభవేన ప్రణవ గ్రథన సంభవాత్ - నచస్త్రీణా మధికారాయ తత్పరిత్యాగ ఇతివాచ్యం - స్త్రీణామపి విష్ణుభక్తి మహిమ్నా మై త్రేయ, గాగీప్రభృతీనాం బ్రహ్మవిద్యోచ్చారణ యోగ్యతా సంభవాత్ - తస్మా త్ప్రణవోచ్చారణం స్వ జాతివిరుద్ధ మధ్యే త్సూద్రాదీనాంచ తదుచ్చారణం తజ్ఞాతి విరుద్ధ మిత్యేవ తదనుక్రితి తస్య మితిభావః . నను జాతినివృత్త్యభావే విదుర తులా ధారాదిభి ధృతరాష్ట్ర) విప్రాదీనాంకథం జ్ఞానోప దేశః కృతఇత్యా శంక్య తైరపి సూద్రాదపి ధర్మమాత్రజ్ఞానగ్రహణా భ్యనుజ్ఞానా ధర్మోప దేశమాత్రంకృతం-న త్వాచార్య కార్య బ్రహ్మ విద్యోప దేశః కృతఇత్యాహ. విష్ణుర్నిత్య మిత్యాదీనా-

సా-సం—విష్ణురితి-నిత్యంసర్వదాపి-విద్యయైవవిష్ణు రీద్యః, సేవ్యస్సంవ్యః పాశ్యశ్చ, తస్మాత్, యస్మా త్కారణాద్విద్యయైవవిష్ణు సేవ్య త్యాదిమాత్ర తస్మాత్సర్వరూపంజ్ఞానమేవ-జ్ఞానస్యనిత్యరూపత్వంయావదాత్త భావిస్య పర యాధాత్వ విషయ కత్వమ్ . తథా విధం జ్ఞానం . వరేణ్యం, సంపాద్యం - అభీక్ష, పానఃపు న్యేన-

మూ— మెట్టివ్వశవునొల్లితు. ఇప్పడియానాలుమవిద్యామంత్రాదికళుడైయగ్రహణమ్ బ్రాహ్మణాదివిషయత్తి
తేయాక వెణు మెన్నుమిడమ్, శూద్రయోనావహం జాతోనాతోన్యద్యత్తుముత్సహే,, ఎన్ఱ ప్రవిదురవాక్యత్తాతే
సిద్ధమ్. తులాధారధర్మవాద్యాధాదికళుమ్ సందేహమ్ కేళుకకవన్తబ్రాహ్మణరై త్తాక్కిళ్ సంభా విత్తు తి థా
యాత్తైయిలే వట్టితికైత్తారై వట్టియిలే శేర్ త్త మాత్రమ్ అవర్కళై త్తైవిత్తువిట్టార్కళి త్తనై. అల్లతు ము
ఖ్యమానఆచార్యకమ్ పట్టి నార్కళన్తు- ఇప్పికారక్కిళ్ అవోఇతి హసన్తళిలేకణ్ణు కొళ్వతు.

నా-దీ— జ్ఞానంబ్రాహ్మణాదిభ్యస్సమ్బద్ధమెన్ఱపడి, జ్ఞానవైశద్యమాత్రమయన్తాత్కసాత్సంపాదనీయమానా
లుమ్ విద్యామంత్రాదిగ్రహణమ్ బ్రాహ్మణాది కళాన ఉత్కృష్టర్పకర్క లాకవేణు మెన్ఱిరార్ - ఇప్పడి
యానాలు మిత్త్యాది. నను తులాధార ధర్మ వ్యాధాదికళిడత్తిల్ మహాషికళ్ ధర్మోపదేశమ్ పెత్తార్క
శెన్ఱిర తిల్లెయో ? ఎన్ఱ వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - తులాధారే త్తాదియాల్. సంభావిత్తు, పూజిత్తు. ఆచార్యకం
ఆచార్యత్వమ్ - సిర్ శొన్న వితుకుగా నియామకమెతు ? ఎన్ఱ వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పికారక్కిళ్ త్తాది-

సా-స్వా— శూద్రాజ్ఞాన సంపాదనమ్పోలే విద్యా మంత్రాది గ్రహణముమ్ తుల్క న్యాయా త్పసంగి
యాతో ? ఎన్ఱ వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పడి యానాలు మితి - వచన విరోధే న్యాయమ్ కూడా తె
న్ఱుకరుత్తు - తులా ధారాదిక కళిడత్తిల్ నిన్ఱుమ్ బ్రాహ్మణరుగ్ విద్యోప దేశమ్ కణ్డ తిల్లెయో ? ఎన్ఱ
వరుళి చ్చెయ్కిరార్. తులా ధారేతి. ఇతుక్కునిదావమెతు ? ఎన్ఱవరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పికారక్కిళ్ తి.

సా-ప్ర— రాచార్యత్వ ప్రయోజక విద్యోప దేశో నకృత ఇత్యధః- విద్యా మంత్రాదీతి - ఛందోబుష్ట్యా
ది రాది శబ్దార్థః - అవ్వితి హసేతి - “ అత్రా ప్యుదా హరంతీ మమితి హసం పురాతనమ్ | తులాధా
రస్య వాక్యాని ధర్మే జాజలి నాసహే,, త్వారభ్య,, సంభావ్య చటకా స్మృత్తి జాజలి జపతాంవ
రః | ఆస్ఫోటయ త్తదాకాశే ధర్మః ప్రాప్తో మయేతిచ | అథాంత రిక్షే వాగాసీత్తాంస శుశ్రావ జాజ
లిః | ధర్మేణనసమ స్త్వంవై తులా ధారస్య జాజలే,, ఇత్యశరీర వాక్యోక్తే,, సోమష వశ మాప
న్న స్మలా ధారది దృక్షయా ! కాలే నమహతా గచ్ఛ త్సతు వారాణసీం పురీమ్ | విక్రీణం తంచ పద్వ్యా
ని తులాధారం దదశశః | సోపిదృష్ట్యైవతం విప్రమాయాంతం భాండ జీవనః | నముత్థాయ సుసంహృ
ష్టస్సాగ్రతేనాభ్యపూజయత్ | ఆయన్నేవాసి విదితో మమబ్రహ్మన్న సంశయః | అమష వశమాపన్నస్తతః

నా వి— తులాధారేతి. అత్రా ప్యుదా హరంతీ మమితి హసం పురాతన,, మిత్త్యుపక్రమ్య,, సంభావ్యచటకా
మూర్తిజాజలిజపతాంవరః | ఆస్ఫోటయ త్తదాకాశే ధర్మః ప్రాప్తో మయేతిచ | అథాంత రిక్షే వాగాసీత్తాంస
శుశ్రావ జాజలిః | ధర్మేణనసమ స్త్వంవై తులా ధారస్య జాజలే,, ఇత్యశరీర వాక్యోక్తే,, సోమష వశమాపన్న
స్మలా ధారది దృక్షయా ! కాలే నమహతా గచ్ఛ త్సతు వారాణసీం పురీమ్ | విక్రీణం తంచ పద్వ్యాని తులాధారం ద
దశశః | సోపిదృష్ట్యైవతం విప్రమాయాంతం భాండ జీవనః | నముత్థాయ సుసంహృష్టస్సాగ్రతే నాభ్య
పూజయత్ | ఆయన్నేవాసి విదితో మమబ్రహ్మన్న సంశయః | కరవాణీప్రియంకింతే తద్బూహిత్యం ద్వి
జోత్తమ || జాజలిః || విక్రీణాన స్సర్వరసాన్ స్వగంధాశ్చ వాణిజ | అధ్యగాం నైష్ఠికీం బుద్ధిం కుత స్త్వా

సా-సం— జ్ఞానమాత్ర మితి మాత్ర పదం విద్యా మంత్రాది వ్యవచ్ఛేదకం . సంభావిత్తు, సంపూజ్య -
వట్టితికైత్తారై, సన్మాగ్ చ్యుతాన్ -

సా.ప్ర — బ్రాహ్మీ భవానిహా । కరవాణి ప్రియం కింతే తద్బ్రూహి । హిత్యం ద్విజోత్తమ ॥జాబలిః॥ విక్రీణాన స్సర్వరసాన్ సర్వగంధాంశ్చ వాణిజ । అధ్యగా నైస్త్రికిం బుద్ధిం కుతస్తావ మియ మాగతా । ఏతదాచక్ష్యమే సర్వం నిఖిలే నమహా మతే । ఏవ ముక్త స్మలా ధారో బ్రాహ్మణేన యశస్వినా । ఉవాచధర్మక సూక్ష్మాణి వైశ్యో ధర్మాధర్మ తత్వవిత్ । జాబలిం క్లిప్త తపసం జ్ఞానదృష్ట స్మదాన్తప! వేదాహం జాబలే ధర్మకం సరహస్యం సనాతనమ్ । సర్వ భూత హితం మైత్ర్యం పురాణం యజ్ఞచావిదుః । అద్రోహే జైవ భూతానా మల్ప ద్రోహేణ వాపునః । యావృత్తి స్సపరో ధర్మకేన జీవా మిజాబలే । పరిచ్ఛిన్నైః కాపతృణై మకయేదం శరణం కృతమ్ । అలక్తం పద్మకంతుంగం గంధాంశోచ్ఛ్వానచానపి । రసాం క్షృతాం స్తాకవిప్రేంద్ర మద్య వజానహం బహూక్ । క్రిత్వాతు స్రుతి విక్రీణే పరహస్తాదమాంయయా । స ర్వేషాం యస్య హృన్మిత్యం స ర్వేషాంచ హితేరతః । కమణా మనసా వాచా సధర్మకం వేదజాబలే । స్పర్థాంజహీ మహా ప్రాజ్ఞ తతరిప్రా ప్స్యసియత్పర , ఇత్యంతేన భూత హిత పరత్వ , భూతాద్రోహ, అవంచన , సర్వ సౌహార్దక , స్పర్థా శూన్యత్వాది యాచాం స్తాం ధర్మాక్ జాబలి శ్శ్రుత్వా స్వయమపిశాన్తి మన్వపద్యతేతి ధర్మక కథామాత్రోక్తై రవ గమాదిత్యధః - “ మాతాపితృభ్యాం శిశూషు స్సత్య వాదీ జితేంద్రియః । మిథిలాయాం వసన్ వ్యాధ స్సతే ధర్మాక్ ప్రవక్ష్యతి । వ్యాధిపరమ ధర్మాత్మా సతేచ్ఛే త్స్యతి సంశయాని , తి బ్రాహ్మణ్యోక్తి కౌశికః . “తతో జగామ మిథిలాం జనకేన సురక్షితామ్ । అపశ్య త్తత్ర గత్వాతం సూనామధ్యే వ్యవ స్థితమ్ । మాగ్ మాహిష మాంసాని విక్రీణంతం తపస్వినమ్ । ఆకుల త్వాత్తు క్రేత్యూవా మేకాంతే సంస్థితో ద్విజః । సతుజ్ఞాత్వా ద్విజం ప్రాప్తం సహసా సంభ్రమోద్ధితః । ఆజగామ యతో విప్రస్థిత ఏకాంత ఆసనే । అభివాదయేత్వాభగవత్ సాగతం తే ద్విజోత్తమ ।

సా.వి — మియమాగతా ఏవముక్తస్మలాధారో బ్రాహ్మణేన యశస్వినా । ఉవాచధర్మక సూక్ష్మాణి వైశ్యో ధర్మాధర్మతత్వవిత్ । వేదాహం జాబలేధర్మకం సరహస్యం సనాతనమ్ । సర్వభూతహితం మైత్ర్యం పురాణం యజ్ఞకావిదుః । అద్రోహే జైవభూతానా మల్పద్రోహేణ వాపునః । యావృత్తిస్సపరోధర్మకేన జీవా మిజాబలే । పరిచ్ఛిన్నైః కాపతృణై మకయేదం శరణం కృతమ్ । అలక్తం పద్మకంతుంగం గంధాంశోచ్ఛ్వానచానపి । సారాంశ్చ తాన్హి నిప్రషే మద్యవజానహంబహూక్ । క్రిత్వాతు స్రుతి విక్రీణే పరహస్తాదమాంయయా । స ర్వేషాం యస్య హృన్మిత్యం స ర్వేషాంచ హితేరతః । కమణా మనసా వాచా సధర్మకం వేదజాబలే । స్పర్థాంజహీ మహా ప్రాజ్ఞ తపరిప్రా ప్స్యసి యత్పరమ్ , ఇత్యంతేన భూత హిత పరత్వ భూతా ద్రోహ వంచన సర్వసౌహార్దక స్పర్థా శూన్యత్వాది ధర్మకశ్రవణేన జాబలి శ్శాంతి మన్వ పద్యతేతి ధర్మక మాత్రోపదేశ ఏవతులాధారవృత్తాంతే ప్రతీయతే - తథా “ మాతాపితృభ్యాం శిశూషు స్సత్యవాగ్వి జితేంద్రియః । మిథిలాయాం వసన్ వ్యాధ స్సతే ధర్మాక్ ప్రవక్ష్యతి । వ్యాధిపరమ ధర్మాత్మా సతేచ్ఛే త్స్యతి సంశయాన్ , ఇతి బ్రాహ్మణ్యోక్తి కౌశికః . “తతో జగామ మిథిలాం జనకేన సురక్షితామ్ । అపశ్య త్తత్ర గత్వాతం సూనామధ్యే వ్యవ స్థితమ్ । మాగ్ మాహిష మాంసాని విక్రీణంతం తపస్వినమ్ । ఆకుల త్వాత్తు క్రేత్యూవా మేకాంతే సంస్థితో ద్విజః । సతుజ్ఞాత్వా ద్విజం ప్రాప్తం సహసా సంభ్రమోద్ధితః । ఆజగామ యతో విప్రస్థిత ఏకాంత ఆసనే . అభివాదయేత్వాంభగవత్ సాగతం తే ద్విజోత్తమ । అహం వ్యాధసు

చా.దీ—నను “భక్తిరష్టవిధా,, ఎన్టుమ్ వచన త్తిత్ అనైత్తే చేయం తతో గ్రాహ్య,, మెన్టు మైచ్చ భక్త నో
దే కోర్ కోడై శోత్ లిత్తిత్ తయో ? “నచ పూజ్యో యథా హ్యహమ్,, ఎన్టు పూజిక్కు వుమ్ శోత్ లిత్తి త్తైయో ?

సా.స్వా—“భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మై క్షేచ్ఛే వివత తే | తస్మై చేయంతతో గ్రాహ్య తనచ పూజ్యో య
థా హ్యహమ్,, మెన్టు భగవద్భక్త మైచ్చాది విషయ త్తిలుమ్ బ్రాహ్మణ కృత్య మాన దాన ప్రతిగ్రహణ శోత్ లిత్తి త్తైయో ?

సా.ప్ర—అహం వ్యాదస్మభద్రం తె కింకరోమి ప్ర శాధి మామ్ | ఏక పత్న్యాయదుక్తో సిగచ్ఛత్వం మిథిలా
మితి | జానా మ్యేత దహం సర్వం యదథం త్వమిహ గతః | శ్రుత్వా చ తస్య తద్వాక్యం సవిప్రో భృశ హాషితః | ద్వి
తీయ మిదమా శ్చర్య మిత్య చింతయ తద్విజ | పాద్య మాచ మనీయం చ ప్రతిగృహ్య ద్వి జో
త్తమః | సుఖోప విష్టనం వ్యాధం వచనం చేద మబ్రవీత్ | కమై తద్యేన సదృశం భ వతః ప్రతిభా
తిమే | అనుతప్యే భృశం తాత తవ ఘోరేణ కమణాః | కులోచి తమిదం కమణ పితృపైతా మహా ము
హాః | వతమానస్య మేధమే న్వేమ న్యుమ్మా కృథా ద్విజ | ధాత్రాతు విహితం పూర్వం కమన్యం పా
లయా మ్యహమ్,, మితి ధమన్ వ్యాధేన స్వజాత్యను గుణ ధమాణా మసరి త్యాజ్యత్వ సమాతాపితృ శి
శ్రూషా యాశ్చ వశ్య కతన్ వ్య త్యాద్యుప దేశా దేశాం చాచార్యత్వప్రయో జకత్వా భావాదిత్యథాకే
సూతాది వృత్తాంత ఆది శబ్దార్థః | నను “మద్భక్త జన వాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్ | మ
తర్కథా శ్రవణే భక్తి స్వరసేత్రాంగ విక్రియా | స్వయ మారా ధనే యతో మమాథే డంభవజనం | మ
మమాను స్రరణం నిత్యం యచ్ఛమాం నోప జీవతి | భక్తిరష్ట విధే,, త్యత్ర చేయ ప్రతిగ్రాహ్య విశేషా
నుక్తే శ్లో ౩ మన్నారాయణ వత్సాజ్య త్వోక్తే శ్చ పకాన్తు కన్యకా దీనా మపి దే యత్వ ప్రతిగ్రా హ్యత్వ
యో స్సిద్ధే శ్శూద్రత్వేన తద నుపపత్తే బాణత రపేయా దేవే త్యత్ర పెరియ నాచ్చాకపిత్వై థ త్యాజ్య
తైః పూర్వ చాయై రస్య ప్రమాణస్య జ్ఞాన మేవ చేయం ప్రతి గ్రాహ్యంచ - నతు కన్యకాది రితి వ్యా
ఖ్యాతత్వాత్ - పూజ్యత్వస్యచ సామాన్య విశేష న్నాయత్ - “నపరీశ్య వయోవంశ్యా నారాయణ ప
రాయణౌః | అపిస్య హీన జన్మానో మాన్యానిమ్నీన చేతసే,, త్యాద్యాను గుణై న మానసపూజా ప
ర్యవసాన సిద్ధే ర్యథాశక్తి పూజా కరణ పూర్వకం,, యశ్చాదం భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచంతథా |

సా - వి —భద్రంతే కింక రోమి ప్రశాధి మామ్ | ఏక పత్న్యాయదుక్తో సి గచ్ఛత్వం మిథి లామితి | జా
నామ్యేతదహం సర్వం యదథం త్వమిహ గతః | శ్రుత్వా తు తస్య తద్వాక్యం సవిప్రో భృశ హాషితః | ద్వి
తీయాచార్య ఇతి తమ చింతయత సద్విజః | పాద్యమాచ మనీయం స ప్రతిగృహ్య ద్విజోత్తమః | తతస్సుఖో పరి
ష్టంతం వ్యాధం వచన మబ్రవీత్ | కమై తద్యేన సదృశం భవతః ప్రతి భాతిమే | అనుతప్యే భృశం తాత
తవ ఘోరేణ కమణాః,, ఇతి విప్రేణ పృష్టే వ్యాధ ఆహ - “కులోచితమిదం కమణ పితృపైతా మహాం మమ |
వతమానస్య మేధమే నావజ్ఞాం మాకృథాద్విజ | ధాత్రాతు విహితం పూర్వం కమన్యం పా లయా
మ్యహమ్,, ఇతి ధమన్ వ్యాధ వృత్తాంతేపి స్వజాత్యాచారా పరిత్యాజ్యత్వ మేహంప దిష్టం - నత్వాచార్యవరణ
సాధ్య విద్యోపదేశ ఇతిభావః - వట్టితిక్తతై, మారక భస్మాక వట్టియిలే శేర్పి-రమాత్రమ్, మా గో
పదేశేన మారక ప్రవేశనమాత్రం తత్సదృశం యథాతథా. తెలివిత్రు, ప్రకాశ్య విట్టరా మిస్తనై, పరిత్యా
గమాత్రం- ఆచార్యకం, ఆచార్యత్వం, ఆచార్యశబ్ద తస్యభావ ఇత్యథేయోపధాద్దురూపో త్రమాద్వ్యవశేతి

మూ— “భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ ఘోషేషి వతఃతే । తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం సచ
పూజ్యో యథా హ్యహమ్, ఎన్తతువుమ్ కన్యాప్రదానపరమస్తు- జ్ఞానప్రదాన పరమేస్తు వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినా
ర్కత్ - “పూజ్యరి, ఎనిరశబ్దముమ్ సాధారణ మాకైయాతే భాగవతత్వ ముద్ఘానాత్ సవతుమ్ శా
స్త్రమ్ శొన్న మట్టుక్కలితే ఆదరణీయర్. ఇవర్ కలై సజాతీయరోడాక్క నినైత్తు అవజ్ఞై పణ్ణిన పో తు
నరకమామెన్తివ్వళివితేతత్పరమృతాత్పర్యమ్-ఇవ్వథకలై ౨ “యశ్శుద్రంభగవద్భక్తమ్, ఎన్తుత్తజ్జీమహాపిక
సంగ్రహితాత్. ఆకైయాత్ జాతివ్యవస్థై కులైయాతేనిరగ భాగవత ప్రభావమ్ కణ్డు కొళ్వతు.

సా-దీ— ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - భక్తిరష్టవిధేత్వాదియాత్ - ఇవ్విడ త్తిల్ పూజ్యశబ్దత్తు కుగ్ అథః
మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - పూజ్యః ఎనిరశబ్ద మిత్వాది- సజాతీయరోడాక్క నినైక్క లాకా తెన్తు మి డ త్తు
కుగ్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరార్. ఇవ్వథకలై ౨ ఇత్వాది . “ఏక్షతే జాతి సామాన్యాత్సయాతి నరకం నరః,,
ఎన్త తిరే. పరమ ప్రకృత మాన జాతివ్యవస్థైయై యుప సంహరి క్కిరార్ - ఆకైయాలిత్వా దియాత్.

సా-స్వా— ఆకైయాత్ భక్త నిషయత్తిల్ జాత్వాది నియతి కతవ్య నియమ ముణ్డొ ? ఎన్న వరుళిచ్చె
య్ కిరార్ . భక్తితి . ఇప్పడి యాకిత్ సచ పూజ్యో యథాహ్యహ మెన్తు పూజ్య తొక్కిక్కుగతియెతు? ఎ
న్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - పూజ్యఇతి - ఇప్పడి తాత్పర్యమ్ కల్పికైక్కు నిదాన ముణ్డొ ? ఎన్న వరుళి
చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథకలై ఇతి . ఇప్పడి జాతిస్యతోత్కమాప కషణమ్ వ్యవస్థిత మాకిత్ “ దేవా
అపినతం విదుః,, ఎన్తు అపరిచ్చిన్న ప్రభావమ్ శొల్తు కిరతు విరోధి యతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్
- ఆకైయాలితి - ఆకైయాత్, జాతివ్యవస్థై ప్రామాణికై యాకై యాత్ . ఇని విష్ణు భక్తి యినాతే

సా-ప్ర— ఏక్షతే జాతి సామాన్యాత్సయాతి నరకం నరః | మద్భక్తం శూద్ర సామాన్యా దవ మన్యంతియేనరాః |
నరకేష్వవతిష్ఠంతి వష కోటిన్న రాధమా, ఇత్వాదిభిరవమతికరణై ప్రత్యవాయావగమాన్నావమంతవ్యా ఇత్వా
హ-భక్తిరష్టవిధేత్వాదినా- కించ వైష్ణవ త్వే జాతిర పేయాదితి పక్షేకిం శూద్ర త్వాద్యపకృష్ట జాతి రేవాపేయా
న్న తూత్కృష్ట బ్రాహ్మణ్యాది జాతిరితి మతం? ఉశోత్కృష్ట జాతిరవ్య పేయాదితి? నాద్యరి అపకృష్ట జాతిమాత్ర

సా-వి— పుణితస్యాకారాచ శేరూపం. వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్ కల్ ఇతి పెరివాచ్చాకపిల్లై ఇ త్వుక్త వ్యా
ఖ్యాతార ఇతి శేషః - సాధారణ మాకైయాతే, సామాన్యశబ్దతయా. శాస్త్రమ్ శొన్న మట్టుక్కలితే, “నప
రీష్యవతూవంద్యా నారాయణపరాయణాః | అపిస్సన్యహేన జన్మానో మాన్యానిషేనచేతసా,, ఇత్వాని
శాస్త్రోక్తరీత్యా అత్ర సపరీక్ష్యేతి సజాతీయ విషయం వందనముక్తా అపిస్సన్యరితి హేనజా తివి ష యే
అధికజాతీయై నిఁ మ్మేనచేతసా స్వజాత్యుత్కషప్రయుక్తాహంకార రహితేన ఆదరప్రవణేన చిత్తే న
మాన్యాఇతి మానసం సంమాననముక్తం. నతుకాయిక ప్రణామాదికం- తద్రీత్యా సచ పూజ్యో యథాహ్యహ
మిత్వుక్త పూజ్యత్వం క్వచిత్ప్రణామాది పర్యంతం క్వచిదాచరణ ముత్రపర్యవసిత మితిభావః - జాతి సా
మాన్య బుద్ధ్యావమానకరణం నరకావహ. మిత్యవమానా కరణేపి పూజ్యత్వోక్త స్తాత్పర్య మిత్వాహ . ఇవర్
కలై ఇతి సజాతీయరోడాక్క నినైత్తు, ఇతర శూద్రైస్సుత్యత్వేన విచార్య- ఏవంతాత్పర్యే వచనాంత రైక
మత్యం దశకయతి- ఇవ్వథకలై ౨ ఇతి. ఏతద్వచనం పూర్వ మేవ వ్యాఖ్యాతమ్ - ఉక్తవత్థముపసంహరితి.

జూ-అతోజాతేనికృష్ణాయాస్సర్వస్యావావినాశతః! సాజాత్యంవిష్ణుభక్తానామితీమందమిదంవచః! వైష్ణవత్వేనమాన్యత్వం సమానం మునిసంమతమ్ | జాత్యాదిధ్వంసతస్సామ్యం ముక్తికాతే భవిష్యతి

సా-దీ— ఉక్తార్థః జలైసంగహి క్షి-రార్- అతఇతి. అతః, సూర్వోక్త హేతుక్కు శాల్-నికృష్టాయాః, శూద్రత్వాది జాతేః. సర్వస్యావా, ఉత్కృష్టాయాఅపి జాతేర్వినాశతః ఎన్త పడి. విష్ణుభక్తానాం సాజాత్యం, జాతి భేదాభావఇతీదం వచనంమందయుక్తిక మిత్యర్థః - ఇష్టిఉత్తిల్ వస్తుస్థితియైయరుళిచ్చేయ్ కిరార్ - వైష్ణవత్వేనేతి. పూర్వకులాపగమ వైష్ణవ కులప్రాప్తిభ్యాం. మాన్యత్వం, బహుమంతవ్యత్వం భాగవ తానాం సమానం- ఇత్తాలివర్ కళుక్కు ప్రవృత్తినియత్రై ఎష్టతాయ్ తు. జాత్యాదీత్యత్రస్పష్టమ్. జాతి వృత్తవ్యవ

సా-న్వా—పూర్వతననికృష్ట జాతమాత్రమేకక్షిస్తుసర్వభాగవతరుక్కుమ్ సామ్యముచేడా కిరతు- ఉత్కృష్ట బ్రహ్మణ్యమ్ కక్షియర తిల్త్రై యెన్త శిలర్ శాల్లు వర్కళే - శిలర్ శూద్రత్వ బ్రాహ్మణత్వ రూప నికృష్టోత్కృష్ట సర్వ జాతియుమ్ కక్షిస్తు సామ్య ముచేడాకిర తెన్త శాల్లు వర్కళే - ఇన్త ఉక్తానుక్త మతమ్ సర్వముమ్ ఉక్త యుక్తియినాలే తానే నిరన్త మెన్కిరార్ . అతోజాతే రితి కారికా ద్వయత్తాల్. అతః, పూర్వోక్త యుక్త్యా - నికృష్టాయా జాతే ర్వినాశత సర్వస్యా వాజాతే ర్వినాశతః విష్ణు భక్తానాం సాజాత్య మితీదం వచకిమందమ్ - ఆనాల్ “ సవిప్రేంద్రో మునిశ్శ్రీమా ,, నిత్యాది శాస్త్రుక్తుక్కు గతియెతు? ఎన్న వరుళి చ్చేయ్ కిరార్ - వైష్ణవ త్వేనేతి . ఇష్టడి యాకిల్ “ దేవాది భదే పధ్వసే ,, ఎన్కిర కృత్స జాతి ధ్వంస మెన్త కాలత్తిలే? ఎన్న వరుళి చ్చేయ్ కిరార్ - జాత్యాదీతి . ఆదిశబ్దేనా

సా-ప్ర—వినాశపోధకానన్యధాసిద్ధప్రమాణాభావాల్- నేతరః సర్వస్యాజాతేవి-నాజేబ్రాహ్మణభాగవతవిషయే అప గోరణేకతయాతనాద్యభావప్రసంగాత్తెషాంహననాదా బ్రహ్మహత్యాద్యభావ ప్రసంగాత్-అవ్యవహారే నేయత్వాద్యభావ ప్రసంగాచ్చ . అతో జాతే వి-నాశోనోపపద్యత ఇతియావచ్చరీరపాతం వైష్ణవ త్వేనైవ సాజాత్యం సమానం - శరీర పాతా నంతరంతు పరమసామ్య మిత్యాహ. అతో జాతే రిత్వాదినా-

సా-వి—అతఇతి-నికృష్టాయా జాతేర్వినాశోవా? సర్వస్యాః బ్రాహ్మణత్వాదిజాతేర్వినాశోవా? నికృష్టాయా జాతే ర్వినాశ ఇత్యత్ర ప్రమాణంనాస్తి. ప్రమాణంహినా తన్నాశాంగీకారే బ్రాహ్మణత్వాది జాతేరపి వినాశాభ్యుపగమ ప్రసంగః. సర్వ స్యాఅపి వినాశ ఏవేత్యపిపక్షో నయుక్తః - మనుష్యత్వాది జాతీనా మపి వినాశోక్తా ప్రత్యక్షవిరోధాల్ - అతస్సాజాత్యమితి వచోమందమితి భావః. తహి-నశూద్రాఇతి వచ నానాం కాగతి రిత్యత్ర పూర్వోక్తప్రతిపత్తి పరత్వం స్మరయతి. వైష్ణవత్వేనేతి. జాతివ్యవస్థాయాం ప్రమాణ మాహ .

సా-సం— ఉక్తమిథః ముపసంహరన్ పరపక్ష మనూద్య దూషయతి - అత ఇత్వాదినా ద్వాభ్యాం- అతః, జాతి వ్యవస్థామూర్త్యైవ భాగవత ప్రభావస్యత త్తదితి హన సిద్ధత్వాల్ - సర్వస్యావా, ఉత్కృష్ట స్వాయా అపి జాతేః- మందం, నికృష్టోత్కృష్ట జాత్యోః ప్రత్యక్షాది సిద్ధత్వేనతద్బాధితత్వా దిత్య ధర్మ- తహి- జాత్యాద్య విధ్వంసే తద్దేశికానా మాత్ర సామ్య వహత్వ ముచ్చిన్నం స్వాల్ - తెషాంవిశేషేణ మాన్యత్వంచ సస్యాదిత్య త్రాహ . వైష్ణవత్వేనేతి - ఉత్కృష్ట జాతీయత్వేన సమానం మాన్యత్వ మపి వైష్ణవత్వేనైవ - భాగవతానాం తత్తజ్జాత్యం గుణా చార విధాయక ముని సమ్మతంచ - జాత్యాదిధ్వంస నిమిత్త సామ్యంతు ముక్తి కాల ఏవ భవిష్యతి - నాద్యేత్యర్థః - తద్దేశికా నామాత్ర సామ్యవహత్వ

మూ—భగవద్గీతాదికళిలుమ్, స్త్రియోవైశ్యాస్తథాశూద్రాస్తేపీయాంతపరాంగతిమ్ । స్వేస్వేకమణ్యభిరతస్సంసిద్ధింలభతేనరః । స్వకమణాతమభ్యవ్యాసిద్ధింవిందతిమానవః । స్వకమణిరతస్సిద్ధింయథావిందతితచ్చృణుః । తస్మాత్సప్రణవం శూద్రోమన్నామాని నకీతకయేత్ । వశోశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్ । విష్ణురారాధ్యతేపంథా నాన్యస్తతోషకారకః । నచలతి నిజవణా ధమతోయః, ఇత్యాదికళాలే భాగవతనుక్కేయభాపూర్వమజాతివ్యవస్థైయుమ్, అతుక్కునురూపమానవృత్తవ్యవస్థైయుమ్ స్పష్టమాకచ్చాల్లప్యట్టశు. ఇప్పడిభాగవతత్వమాకిరగుణముమ్ అతడియాకవరుమ్ పురుషార్థవిశేషముమ్ సమానమాయుక్కుజాతివిశేషశ్శుమ్ ప్రవృత్తివిశేషశ్శుమ్ నిత్యవ్యవస్థితశ్శుమ్ శిష్టబుడమ్, శూద్రస్సాధురికలిస్సాధుః, ఇత్యాదికళిలుమ్ ప్రసిద్ధమ్.

సా.దీ — స్థైయిత్ ఇన్నమ్ ప్రమాణ మరుళిచ్చెయ్ కిరార్. భగవద్గీతాది కళిలిత్యాది ., స్త్రియోవైశ్యాస్తథా శూద్రాని, ఎన్టు జాతి వ్యవస్థైయిల్ ప్రమాణమ్ ., స్వేస్వే కమణ్యభి రతః, ఎన్టు వృత్తవ్యవస్థైయిల్ . భాగవతరుక్ జాతి విశేషశ్శుమ్ వృత్తవిశేషశ్శుమ్ నిత్య వ్యవస్థితమెన్టుమిడమ్, శూద్రస్సాధుః కలిస్సాధుః, ఇత్యాదికళిలుమ్ ప్రసిద్ధమెనిదార్. ఇప్పడి భాగవతత్వ మిత్యాది. సాధుః, క్లేశరాహిత్యా ద్భాగ్యవాన్-బ్రాహ్మణవదనుష్ఠాన మిల్లా మైయా లేఎన్టుకరుత్తు. వ్యవస్థాప్రశంసా

సా.స్వా—విద్యాదిగ్రహణమ్. భాగవతర్కశుక్కుజాతివ్యవస్థైయిలుమ్ వృత్తవ్యవస్థైయిలుమ్ బహుప్రమాణ మరుళిచ్చెయ్ కిరార్. భగవద్గీతాది కళిలు మితి - స్త్రియ ఇతి - , మాంహీ పార్థవ్య పాశ్రిత్యయే పిన్సు, పాపయోనయః, ఎన్టు పూర్వాధమ్ . మాంహీ పార్థవ్య పాశ్రిత్య వతక మానేషు స్త్రియః వైశ్యాః - తథా శబ్దశ్చ పర్యాయః - శూద్రాశ్చయే పాపయో నయోపి స్యురితేపి పరాం గతిం యాంతీత్యన్వయః - తేపీతి భాగవతత్వ దశాయా మప్యప కషాను వాదాచ్ఛాద్రత్వ జాత్యనువృత్తిః ప్రతీయతే. ఏవముత్తర త్రాపి. స్త్రియోవైశ్యా ఇతిజాతి వ్యవస్థాయాం ప్రమాణమ్. స్వేస్వే ఇతి తద్ధర్మ వ్యవస్థాయాం ప్రమాణ మెన్టుపడి - ఇని ప్రాతి స్వీకమాక శూద్ర భాగవతనుక్కే శూద్రత్వ జాతియుమ్ తత్ప్రయుక్త ప్రవృత్తియుమ్ నిత్య వ్యవస్థితే యెన్టు మిడత్తిల్ ప్రమాణ మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇప్పడి ఇతి - సాధుః, క్లేశరాహిత్యా ద్భాగ్యవాన్-బహుపుణ్య సాధ్య బ్రాహ్మణ్యముమ్ తత్ప్రయుక్తాతి ప్రయాస సాధ్య యజ్ఞా

సా.ప్ర—ఏవంజాత్య వినాశంయుక్తితః ప్రసాధ్యవచన తోపిదశకయతి - భగవ దిత్యాదినా - మహాభారత విష్ణుపురాణాది రాది శబ్దార్థః - ఏవం జాత్య నపగమే ప్రమాణ ముపన్యస్య తదనుగ్రాహక తర్కమభిప్రేత్యాహ - ఇప్పడి భాగవతత్వమిత్యాదినా. శూద్రత్వస్య సాధుత్వ ముపాయలాఘ వేపి ఫలాభిక్య హేతు

సా.వి—స్త్రియోవైశ్యాస్తథాశూద్రాఇతి. వృత్తవ్యవస్థాయాం ప్రమాణమాహ. స్వేస్వేకమణీతి. భాగవతత్వ గుణవిశేషేణ పురుషార్థ సామ్యం జాతిప్రయుక్తధర్మానుష్ఠాన క్లేశభావం చాభిప్రేత్యోక్తం - శూద్రస్సాధురితి. వ్యాసభాషితం. జాతివృత్త వ్యవస్థాపక ప్రమాణమాహ. భాగవతత్వమడియాకేతి. వ్యాసః క్వచిత్తీథే. స్నానంకుర్వక్ మహాషిషుకస్య సాధుత్వమితి ధర్మబుభుత్సయాగత్యతిష్ఠత్సతదభిప్రాయంజ్ఞాత్వా

సా.సం— మపివైష్టవత్వే నేతిభావః. విష్ణుపురాణేషమైంశే కలిధర్మనిరూపణే శూద్రస్సాధురిత్యుక్తి

సా - స్వా — దృశ్యమౌ నము మన్విక్లేతానే శూద్రత్వ రూపాప కషణ విశిష్ట నామ రుక్మ-
 చ్చై యేతే అప్రయాస సాధ్య స్వవర్ణా చిత్రాల్ప తర ధర్మ మా త్రేణ భగవ ద్భక్తిం లభ్యా మోశు. భా-
 కా కైయా లే సాధు ఎనిగర తెన్లు కరున్లు - ఇప్పడి జాతి వ్యవస్థై శొన్నతు కూడుమో ? బ్రాహ్మణ్య
 జాతి యావతు నైయ్యాయి కొత్త జాతి విశేషమో ? శిఖా యజ్ఞోప వీతాది లింగమో ? ఘటత్వాదివ ద
 వయవ సంస్థాన విశేషమో ? క్రియా విశేషాత్మికైయో ? శ్రీభాష్యాది విగోధేనాప సిద్ధాంత ప్రసంగేన ఆ
 ద్య పక్షమ్ కూడాతు . రథ కారా దావతి వ్యాప్తిక తయా ద్వితీయపక్షముమ్ కూడాతు. శూద్రాదివ్యా
 వృత్తావయవ సంస్థాన విశేషస్య ఘటత్వాదివ దవయవ సంస్థానవిశేష ప్రత్యక్షైవాను పలం ఛత్తా లే తృతీ
 య పక్షముమ్ కూడాతు - “ బ్రాహ్మణ్యో య జేతే ” త్యాది విధిభి బ్రాహ్మణ్యమ్ పుర స్కృత్యైవ క్రి
 యా విశేషవిధానే నాత్మాశయ ప్రసంగత్తా లే తురీయ పక్షముమ్ మటియాతు - నాస్య బ్రాహ్మణ మాతాపి
 తృ జన్యత్వమ్ - అత్తా శ్రయాత్. పర మాత్మముఖ జాతా నామయోనిజానా నుస్యేషాంప మానసా నామ
 గస్త్య వాల్మీకి ప్రభృతీ నాంప బ్రాహ్మణ్యా భావ ప్రసంగాత్ - అత ఏవ గోత్ర ప్రవర సంబంధవత్త్వా
 ర్వ పురుషోప దేశసిద్ధ గోత్ర ప్రవర సంబంధ వత్వమితి సరస్వం- అయో నిజేష్వ భావాత్ - అకై యాలే
 యోనిజాయో నిజసర్వ ప్రయోగాను గత మాకపుమ్, ఉత్పత్తి ప్రభృతి మరణాంతమాక స్థాయి యెన్లుమ్
 దునికరూప మనో ? కించ బ్రాహ్మణ్యమ్ సుని రూప మానా లుమ్ “ విప్రా భాగవతా స్మృతా ” ఇ
 త్యాదా వధా వణానముమ్ దుఘట మన్తో ? విప్రాకి, ప్రవదా దరణీను రెన్లు శొన్నతు కూడుమో ?
 సామాన్య బ్రాహ్మణ నిడత్తితే విప్రత్వ మాదరణీయతా హేతువన్తే ? అభ క్త బ్రాహ్మణ శూద్రవదనాద
 రణీయ సెన్లుశొన్నతువుమ్ అనుప పన్నమ్ . ప్రశంసా హేతు బ్రాహ్మణ్య మిరుక్క- చ్చైయేతే అనాదరమ్కూ
 డాలే? ఇనివిప్రానిగర(పదత్తురు)-పదమ్మానసబ్రాహ్మణ్యాభిధానముశేనమానసబ్రాహ్మణ్యయుక్త తయా

సా-ప్ర—త్వైవ స్యాత్ - తతశ్చ శూద్రత్వస్యైవ నాశేతిస్య లఘూపాయా నుష్ఠాన ముఖేన గురుఫల జనక
 త్వం దూర నిరస్తం స్యాత్ - అతోజాతి నాకపగచ్ఛతీతి భావః - వీవం “ విప్రా భాగవతా స్మృతాః-
 తం చేవా బ్రాహ్మణం విదు ” రిత్యాదిభి “ ర్యశ్శూద్రం భగవ ద్భక్త ” మిత్యా దిభి నైచ్చకస్మి స్నే వైక
 దైవ బ్రాహ్మణ్య శూద్రత్వయో బోధనే పరస్పర వ్యాఘాత ఇత్యత పూజ్యతా పరత్వేన వ్యాఘాతా భా
 వం ప్రదశ్యక శూద్రదేమబోధ్యమాన బ్రాహ్మణ్యస్య వేదాధ్యయ నొపయుక్త బ్రాహ్మణ్య భిన్నత్వా తస్యైవ

సా- వి — సకృన్నిమజ్యోతీర్య కలిస్సాధు రిత్తుక్తవా నినిభారతకథా. యది శూద్రత్వస్య నాశస్త దా
 సర్వేషాంతుల్యత్వా త్కథం శూద్రస్యసాధుత్వం, శూద్రత్వా భావాద్యుత్త తారతమ్యాభావాచ్చ తద్వస్య
 ఘాతస్యాదితిభావః- “ పూర్వంగుణవిశేష సదసద్భావక్తృభావే అపకృష్ట జాతీయరే ఉత్కృష్టవాచక బృశ
 త్తాలేశోలియు ముత్కృష్ట జాతీయరైఅపకృష్టజాతి వాచకశబ్దత్తా లే శోలియుమిరు న్తు, ఇతి-మహాషి
 కళుమ్ సతిపత్తి విశేషక్లైష్ణ శ్శుక్లకృష్ణ పక్కల్ అపకృష్టశబ్దముమ్ అపకృష్ట పక్కల్ ఉత్కృష్టశబ్ద ముమ్

సా - సం — స్మజ్జాత్యను గుణా వైకాంత్య చిత లఘు ప్రవృత్తి విశేషా దైవ ఐకాంత్య సంసిద్ధే లాక
 భ నిబంధ నేతి తత్ప్ర కరణే వ్యక్తం -

మూ-తమశూద్రచేరజరిగిత్రబ్రాహ్మణేసత్వము(త్తమమ్)త్రుటమ్, ఇత్యాదికళిల్ శొల్ లుకరపడియేసత్వాదిగుణ

సా-దీ-వచనశ్చకుక్కు విషయ వ్యవస్థయై కాట్యుకిరార్. తమశూద్ర ఇత్యాదియాల్. శూద్రే, శూద్రశరీర త్రిల్. తమఉత్కటమ్. ఉత్రియశరీర త్రిల్ రజస్సుఉత్కటమ్. బ్రాహ్మణశరీరత్రిల్ సత్వగుణ ముత్కటమ్.

సా-స్వా-ఆదరణీయరెస్టు అథవణనముపపన్న మెస్త్రిల్ మానస బ్రాహ్మణ్య మెస్త్రిమ్, కాయక బ్రాహ్మణ్య మెస్త్రిమ్, బ్రాహ్మణ్య ద్వయ ముణ్ణో? ఏవమ్ ఉత్రియత్వాది ధర్మముమ్ దునిరూప మాకై యాలే పూర్వోక్తమ్ సర్వ మనుపపన్న ముణ్ణో? ఎన్న బ్రాహ్మణ్య ద్వయాభిధాన ముఖై సర్వశాస్త్రాధిభా విరోధ మేసమథికిరార్. తమశూద్ర ఇత్యాదినా. ఇత్యాదితి. రజస్తమోభిభవేనో ద్విక్తసత్వం బ్రాహ్మణ్యమ్-

సా-ప్ర-శూద్ర త్వేనసహవస్థానే విరోధాభావాన్నవ్యాఖ్యాత ఇత్యభిప్రయక్తూద్రత్వవిరోధి బ్రాహ్మణ్యస్యాత్వత్వత్వ నియమమపరస్యకాదాచి త్కత్వం చాహ - తమ శూద్ర ఇత్యా దినా - ద్వివి ధేపి బ్రాహ్మణ్యే

సా-వి-ప్రయోగితార్కకళితత్వనై, ఇతిచ సామాన్యేన లోకదృష్ట్యోక్తమ్. ఇదానీం, తమశూద్రచేరజరిగిత్ర బ్రాహ్మణేసత్వముత్తమమ్, మితి వచనాను రోధేన శరీరనిష్ఠాధికార స్సత్వాదయ శరీరేషు బ్రాహ్మణ్యాది జాతి సమవాయ ప్రయోజకాఇతి బ్రాహ్మణ్యాది జాతి సమవాయేతత్తజ్జాతిం ప్రవృత్తి నిమిత్తకృత్య చాహ్మణ్యాది శబ్దాని ప్రయుజ్యంత ఇతి తే జాతిశబ్దాః, తాదృశ బ్రాహ్మణ్యాదిషు నిరుద్దిశ్య, అష్టవర్షం బ్రాహ్మణ ముపనయాతే, త్యాదిషు విధేయమానా ఉపనయనాది ధర్మావ్యవస్థితా భవంతి. గౌణముఖ్యవ్యా యేన ముఖ్యాధికైస్త్రివగ్రాహ్యత్వా చ్ఛ్వాద్రాదిషు గుణవిశేష మూలకతయా ప్రయుజ్యమాన బ్రాహ్మణ్యాది శబ్దానా మపి బ్రాహ్మణ్యాది గుణ విశేష మూలక బ్రాహ్మణ్యాది భేదేషు దోషమూలకతయా ప్రయుజ్య మాన శూద్రాదిశబ్దానా మప్యనుగతతయా మనోగత సత్వోత్కమా దికమేవ ప్రవృత్తి నిమిత్త మితి వత్తముచితమ్. సత్వాదేరి బ్రాహ్మణ్యాది నియతధర్మత్వాద్భగవద్భక్తివృత్తాదీనా మప్యనుగతత్వాల్. అత ఇదం మానసబ్రాహ్మణ్యా దికం గౌణం శారీర బ్రాహ్మణ్యాది జాతే భేదాన్ని. సర్వ జాతీసాధారణంప్రశం సానింబయోః పురుషార్థ తదుపాయ యోశ్చమూలం- ఏవంచ, సశూద్రా భగవద్భక్తా, ఇత్యత్ర శూద్ర త్వజాతిమంతోభగవద్భక్తా నశూద్రాః, మనసీ తమోగుణవంతో నభవంతి-తత్ప్రయుక్తకామక్రోధాదిమంతో నభవంతి. పరంతు విప్రాః, మనస్థుధికసత్వవంతో జ్ఞాయంతే. తస్ప్రయుక్తజ్ఞానశమాది మంత ఇతిచ జ్ఞాయంతే. తత్ర హేతు భాగవతాఇతి. భాగవతత్వాద్దే తోః- అన్యథా భాగవతత్వ మేవనస్యాత్. అ తరిత్రాజ్యాఇతిభావః. యేహిజనాదేసేఅభక్తాఃభక్తిరహితాస్తే తతఏవ హేతోస్సవకవణేషుసర్వజాతివి శిష్టా అపిశూద్రాః, బ్రాహ్మణత్వాదిజాతి విశిష్టా అపిమనసీ తమోగుణాధిక్యవిశిష్టాస్తత్ప్రయుక్తరాగ, ద్వేష, మోహ, లోభ, మద, మాత్సర్య వంతః జ్ఞాయంతే. తతః, త్యజదుజ్జనసంసర్గ, మిత్యేతద్విషయభూ తాని, యోబ్రాహ్మణాయాపగురే త్రంశతేనయాతయేత్. ఘ్నంతంశపంతంపడుషం వదంతంయోబ్రాహ్మణం నాచయతే విమూఢః | సపాపకృద్వ గ్రిహ్మణవాగ్ని దగ్ధోదండ్యశ్చవధ్యశ్చనచాస్త్ర దీయ, ఇత్యుక్తీత్యాజా త్యాపూజ్యత్వేపివిశేషనిష్ఠా సాందూపరిహరణీయాః. యావత్తీవై దేవతాస్తాస్సర్వావేదవిదిబ్రాహ్మణేవ సంఠీ, త్యేతదపివేదవిధ్య ఇతివిశేషగబలాన్మానసబ్రాహ్మణ్యవతా మేవనమసూర్యత్వంప్రతిపాదయతి. నతు తద్విరహిత శారీర బ్రాహ్మణ్యవతా మపీతిసక్వాపి వ్యవస్థా విరోధఇత్యభిప్రేత్వాహ- తమశూద్రఇత్యాదినా.

మూ — తార తమ్య పతాన శరీర తిత్తి బ్రాహ్మణ్య ది కళ వేరె . మనస్సిల్ సత్వాదిగుణ విశేష మడియాక సవక జాతి కళి లుమ్ ప్రశంసా వాక్య జ్ఞశాలే శాల్ల పుట్టు బ్రాహ్మణ్య ది క శుమ్ వేరే. ఇవత్తిల్ శారీర గుణవిశేష మడియాక వ్యవస్థితజ్ఞశాన శరీర జాతి విశేషజ్ఞ ఉత్పత్తిసి ధ్ధజ్ఞ శాయ్ మరణాంతమాక స్థిరజ్ఞశా యిరుక్కుమ్. మానసమాన సత్వాదిగుణాన్మేష మడియాక చ్చాల్లుకీర బ్రాహ్మణ్యదికల్ సవక జాతికళుక్కుమ్ సంభావితజ్ఞశాయ్, ప్రహ్లాదాదికళుక్కు జన్మసిద్ధజ్ఞశాయ్, నీకిర యుల్లారుగ్ ఆచార్యాది సంబంధాది హేతుకళ-కాలే ఆగంతుకజ్ఞశా యిరుక్కుమ్. ఇతిల్ శా రీర జా తి విశేషజ్ఞతైయిట్టు శిలశాస్త్రజ్ఞల్ నియతజ్ఞశాయ్. మానసమానబ్రాహ్మణ్యదికలై యిట్టు అవత్తుక్కు-అను రూపమాన పురుషార్థ తదుపాయజ్ఞశుమ్ ప్రశంసాది కళుమ్ సర్వజాతియిలుమ్ సంభావితజ్ఞశాయ్. ఇతి త్ బ్రాహ్మణ్యదికల్ పక్కలితే మానసమానవిపరీతాకారజ్ఞల్ వత్తాల్ శమదమాదియోగ్యమాక శాస్త్రసిద్ధమాన

నా-దీ — ప్రశంసా వాక్యమావతు. “ వృత్తస్థ మపిచండాలం తం దేవా బ్రాహ్మణం విదుః ,, ఇత్యా ది మానసబ్రాహ్మణ్యదికళుమ్ వేరే. ఆదిశబ్దాచ్చాద్రత్వాదిగ్రహణం- శారీర బ్రాహ్మణ్యది లాక! పసిద్ధమ్- యాతొరువనుక్కు- మనస్సిల్ సత్వగుణ ముణ్ణు అవక మానస బ్రాహ్మణ్యవాక్- యాతొరువ నుక్కు-మనస్సి త్ రజః అవకమానస త్మత్రియక్ - మానసవైశ్యనుమ్- యాతొరువనుక్కు- మనస్సిల్ తమస్సు అ వక మా నసశూద్ర నెట్టువిభాగమ్- బ్రాహ్మణ్యదికళిల్ ఆచారవ్యవస్థో పయోగ్యాకారమ్ కాట్టుకిరార్. ఇవత్తి తే స్తు- ప్రశంసోప యుక్తాకారమ్ కాట్టుకిరార్. మానసమాన వేస్తు- ఇవత్తిల్ శారీరజాతి విశేషతై య వ లంబిత్తు ధర్మశాస్త్రజ్ఞల్ నియత వృత్తి పరజ్ఞశా మ్మి-రార్- ఇతిల్ శారీరేతి- నిందా ప్రశంసా వచనజ్ఞ శుక్కు విషయమ్ కాట్టుకిరార్- మానసమానవిత్వాదియాల్. మానసబ్రాహ్మణ్యద్యానుత్తప్రశం సా నిందై కళుక్కు ప్రయోజకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్- ఇతిల్ బ్రాహ్మణ్యదికళి త్యాది-శమదమాదీ త్యాదిసిందా ప్రయోజకమ్-

నా-స్వా — తమస్సత్వాభిభవనోద్రి క్తరజఃత్మత్రియత్వమ్ - రజస్సత్వాభిభవనాల్వాద్ది క్తతమోగుణశివైశ్య త్వమ్-రజస్సత్వాభిభవనాత్కంతోద్రి క్తతమోగుణశూద్రత్వమ్-ఇతుశారీర మెట్టుమ్, మానస మెట్టుమ్, రేణ్ దువకై యెన్టపడి, బ్రాహ్మణ్యద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రత్యేకమ్ కార్య విశేషవ్యవ స్థాప కత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇతి లి త్యాదివాక్య ద్వయత్తాలే - శిల శాస్త్రజ్ఞళితి - “ వసంతే బ్రాహ్మణ ముపన యీత- రాజారాజసూయేనయ జేతే ,, త్యాది శాస్త్ర మెన్టపడి - అవత్తు క్కి-తి - “ ఉర్వణం గచ్ఛంతిసత్వస్థామధ్యే గచ్ఛంతిరాజసాః! జఘన్య గుణ పృత్తిస్థా అధో గచ్ఛంతి తామసా ,, ఇత్యాద్యుక్త పురుషార్థ తదుపాయజ్ఞ తైన్టపడి. ప్ర శంసాది కళుమితి-ఆదిశబ్దేన నిందాగ్రహణం . “ నశూదా భగవద్భక్తా, ఇత్యాదౌపిన్టపడి. మానసశూ ద్రత్వమ్ నిందా ప్రయోజక మెట్టు శొన్నతు కూడుమో? శూద్రనుక్కు- మానస శూద్రత్వ నుణ్ డాల్ అ జ్ఞు నిన్దై క్కు- శారీర శూద్ర త్వమే నిమిత్త మాక లామే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇతిలితి. మానస

నా-ప్ర — ప్రతినియత శాస్త్రప్రవృత్తిం ప్రదక్షయన్నౌ వాధికేబ్రాహ్మణ్యే స్వాశ్రయ భూతశూద్రాదౌ ప్ర శంసాధిక్య హేతుత్వ రూప మాత్మత్తిక బ్రాహ్మణ్య వత్సస్వ వ్యతిరేక నిందా ధిక్య హేతుత్వ రూపంచ విశేష మప్యహ- ఇతిల్ శారీరే త్యాదినా - శమాది యోగ్యమాక శాస్త్ర సిద్ధ మానేతి - “ శమోదమస్త పశ్చాచం త్కౌంతిరాజావ మేవచ । జ్ఞానం విజ్ఞాన మాస్మిక్యం. బ్రాహ్మం కమన్ స్వభావజమ్ । విద్యతే

మూ— జన్మత్తిలే పిరస్తు తప్పినానెట్టు మికవుమ్ నిందై నడక్కుమ్. జాత్యనైక్కులే పిరస్తుగు నోత్తర నామ్ ప్చీన్తా నాకిల్, ఏత్తై స్సమే(తరి)తైశ్శూద్రోపివాద్ధకమాన మహాత్మి, ఇత్యాదికళిట్టడియేప్రశంసై మికవుమ్ నడక్కుమ్. ఇవత్తిల్ శారీరమాయుమ్ మానసమాయుమ్వరుమ్ ఉత్కంఠమ్ గర్వహేతునామా కిల్ అనర్థకరమామ్. ఇరణ్డు వట్టియాలు ముళ్ళ అపకంఠమ్, కులక్కళాయ వీరరెడ్డిల్, ఎన్నిరపాట్టి లుమ్, జనిత్వాహంకంశే, ఎన్నిర శ్లోక త్తిలుమ్. శాల్లుకిరపడియే తాన్ నిన్దై తెళిన్తుకాపకణ్యత్తై ఎన్దై త్తు అకించనాధికారమాన ఉపాయవిశేష త్తిలే మూట్టు మాకిల్ పురుషార్థకారణమా క్తయాలే శ్లాఘ్యమామ్.

సా-దీ— ఏత్తైస్సమేతైరితి- శమాదిభిరివన్తథమ్- ఇరువక్తేప్పట్టు బ్రాహ్మణ్యముమ్గర్వ హేతువామాకిల్ అ నర్థకత్తై విత్తైక్కు మెన్నిరార్. ఇవత్తిలిత్యాది- ద్వివిధాపకంఠముమ్ నిర్వేదత్తై ఎన్దైక్కు మాకిల్ పురు షార్థక హేతుతయా శ్లాఘ్యమా మెన్నిరార్. ఇన్విరణ్డేశ్యాచి- కులక్కళాయవెన్తశు ద్వివిధాపకంఠ త్రాల్ వన్దనివేదత్తుక్కుదాహరిణమ్. జనిత్వాహ మెన్తు మానసాపకంఠత్తుక్కుదాహరిణమ్. తాన్ నిన్దైయూవ తు. అకించన్యమ్. అయోగ్యతాప్రతిసంధానమే కాపకణ్యమ్. ఏవంజాతివ్యవస్థై యుక్తాకిలుమ్ముచ్చశాస్త్ర.

సా-న్యా— బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కుప్రశంసా హేతుత్వత్తైయుపపాదిక్కిరార్-జాత్యంతరక్లకలెగతి- ఏత్తేశ్శాం త్యాదిచి స్సమేతః, సముదితఃఎన్దపడి - ఇప్పడి యాకిల్ ఒరువనుకు భయ విధోక్తకంఠమ్ పరి నికషాన్ ను సంధాన ముఖేన గర్వ హేతు తాదశైయిలుమ్ ప్రశంసా నిమిత్తమాక ప్రసంగి యాతో? ఎన్నవరుళి చ్చేయ్ కిరార్ - ఇవత్తిలితి - ఇవత్తిల్, ఉత్కంఠ సామాన్యత్తిల్ - అనర్థక పర్యసా య్యుక్తకంఠమ్ ప్రశంసా కారణ మెన్తు కరుత్తు - ఆనాల్ మానసాప కంఠమ్ నిన్దా హేతువాకి లుభయ విధాపకంఠత్తు క్కు నిందా హేతు త్వమ్ క్తేమత్య సిద్ధమాకైయాల్ కస్యచి దుభయ విధాప కంఠమ్ స్వాను సంధాన ముఖేన నిర్వేదత్తై యుచ్ఛాదిక్కి పరమృరయా కించనాధి కారమాన స్వతంత్ర ప్రపదన్తిలే మూట్టిత్తాకి ల్ తద్దశైయిలుమ్ నిన్దైప్రసంగి యాతో? ఎన్నవరుళి చ్చేయ్ కిరార్ - ఇవై యిరణ్డు వట్టియాలుమితి-

సా-ప్ర—బ్రాహ్మణేదమ, ఇత్యాదిశాస్త్రేరిత్యథః- నన్వేవంసతేబ్రాహ్మణభాగవతేషాభయ విధ బ్రాహ్మ ణ్యస్యాపి విద్యమానత్వా త్తదను సంధానే గవవీవ స్వాదిత్యత్ర “దృష్టాధర్మక మతి క్రామతీ”, త్యా దిభిగవవస్యా నర్థక హేతుత్వావ గమాత్సన కార్యఇతిదశయ న్నభయ విధ బ్రాహ్మణ్యాభావ రూపా పకషాన్ ను సంధానం లఘూపాయా నుస్థానే త్యంతోప యుక్తత్వా దత్తుత్కృష్ట మిత్య భయా భావా నుసంధానమేవ కార్య మిత్యాహ. ఇవత్తిల్ శారీర మాయు మిత్యా దినా - నన్వేవం భాగ వతశూద్రాణాం

సా-వి— ఉభయవిధ బ్రాహ్మణోక్తకోగర్వహేతుశ్చేదనర్థావహః- అపకపోనిర్వేదహేతుశ్చేద ధి కారి తావచ్ఛేదకత్వేన అతిశయావహ ఇత్యాహ. ఇవత్తిలితి. కాపకణ్యత్తై నిన్దైత్తు, కాపకణ్యమ నుసం ధాయ. సితస్సతిశేషః. ఉపాయ విశేష త్తిలే మూట్టు మాకిల్, ఉపాయవిశేషే పర్వసితశ్లేల్.

సా-సం—ఏత్తైరి, ఉక్తాత్మగుణైరి. సమేతైరి, మిళితైరి-వాధకే, క్షానతోవృద్ధతాయాఽచాప్రాయాం . ఇన్విర ణ్డువట్టియాలుముళ్ళవపకంఠమితి. సత్యపితారీ రిమానసేచోత్కంఠే తదుభయాపకృష్ట తానుసంధానమిత్య థః- కులక్కళాయవీరరెడ్డిల్, వణ్డైస్సప్రసిద్ధవతుఘ- తాన్ని వ్దనిన్దై తెళిన్తు, స్వనిష్ఠభక్త్యాదిమశక్త్యభావా దకంజ్ఞాత్వా-పురుషార్థకారణమా క్తయాలే ఇతి-నోచేదుమక తస్థానాంనైచ్యానుసంధానవత్సాన్యదితిభావః.

మూ— ఇప్పడిక్కు-జాతివ్యవస్థాయుమ్ జాత్యనురూపమాన వృత్తవ్యవస్థాయుమ్ జ్ఞానాలుమ్ సర్వరుక్కు-
 మ్భగవతత్వ నిబంధనమాకమున్సు సమథిక త్త ఉద్దేశ్యత్వప్రతిపత్తిక్కు విరోధమిల్లె. ఇట్లుగవ త్వర రిల్
 “వికాంత్యం భగవత్తేషాం సమానమధికారిణామ్,, ఎన్నిరపడియే నేవతాంతర స్పృశమ్ అత్త వర్కల్
 ఏకాంతికల్-అవర్ కళిల్ వైత్తుక్కు-ణ్ డు,, జ్ఞానీతుపరమైకాంతీ,, ఎన్నిరపడియే ప్రయోజనాంతరస్పృశమ్ త్వ
 ర్కల్ పరమై కాంతికల్. అవర్ కళిల్ వైత్తుక్కు-ణ్ డు విశంబాతుమరామ్ సర్వశక్తియాన శేషపకరాలితే భరన్యాస
 మ్ పణ్ణిచ్చెయ్ కిర కైంకర్యశ్చక్కు ప్రయోజనాంతరమకోలు కైపొలిశ్చేక్కి-డువార్ మాత్ర మెన్నిర శ్రుత్య ధ్మత్తే

సా-దీ— ఉద్దేశ్యత్వ ప్రతిపత్తిక్కు విరోధ శంకైయై పరిహరిక్కి-రార్ - ఇప్పడిక్కి-త్యాదియాల్. ఉత్క-
 షణప్రసంగా ద్భగవతేషాత్క-షణ తారతమ్యత్తే యరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇట్లుగవ త్వర రిల్ త్యాది - అతి
 లుమ్ ప్రపన్నరుడైయ పారమైకాంత్యమ్ పోడశ వణ సువణతో డొక్కు మెన్ని-రార్ - అవర్ కళిల్ త్తే -
 పొలిశ్చేక్కి-డువార్ మాత్ర మెన్నిర శ్రుతి, ఏకాయన శాశైయిల్,, అథభోభగవంతంయాచేత. నభోఇత్యాహ.

సా-స్వా— ఇరణ్ డువల్లియాలుమ్, కాయకత్వమాన సత్వరూపముఖిద్వయత్తాలేయుమ్ స్థపడి- మోక్షోపర్యవ
 సాయ్యపకషమ్ నిన్తా హేతు వెన్టుమ్ శ్రేయః పర్యవసా య్యుత్క-షాప కషణ మిరణ్ డుమ్ శ్లాఘ్యతా
 నిమిత్త మెన్టుమ్ కరుత్తు - ఉపసం హరిక్కి-రార్ - ఇప్పడి ఇతి - సర్వరుక్మ భాగవతత్వ మడియాక ఉ
 ద్దేశ్యత్వ ప్రతిపత్తిక్కు విరోధ మిల్లె యెన్టు శొన్నతు కూడుమో ? ప్రయోజనాంతర పర భాగవత వి
 షయత్తిలుమ్ పరమై కాంతి క్కు-ద్దేశ్యతా ప్రతిపత్తి ప్రసంగి యాతో ? ప్రయో జనాం తర రహిత పరమై
 కాంతిక్కు తద్రహిత పరమై కాంతియే ఉద్దేశ్యక - ఏకాంతి భాగవత సుద్దేశ్య నన్బెన్టి ఇప్పడి ఏకాం
 తి పరమై కాంతి భదేన భాగవత భేద ముణ్డా ? కించ భక్తి యోగనిష్ఠమమ్ పరమై కాంతి యాకేయాతే
 ప్రపన్న సుక్కు తదపేక్షయా ఆధిక్యా భావమ్ ప్రసంగి యాతో ? అతప సిద్ధాంత మనో? ఎన్నభాగ
 వత భదత్తే నిరూపిక్కి-రార్ - ఇట్లుగవ త్వర రిల్ త్యాది- పొలిశ్చే, వృద్ధి - పొ లి శ్చే క్కి-డు వార్,
 వృద్ధిక్కు-పొడు కిరవర్ . కడణ కొడుక్కి-రవ రెన్టపడి . శ్రుతీతి- ఏకాయన శాశైయిల్,, అథభోభగవంతం

సా-ప్ర— జాతేర నపగతత్వేతదను గుణాచార వత్వేద తేషాం పూజాదికం నన్యాదిత్యక్ర పూజాప్రయో
 జకసద్భావా త్సాచస్యా దేవేత్యాహ - ఇప్పడిక్కు- జాతీత్యాదినా . ఏవం బ్రాహ్మణ్య ప్రాప్తిరూపం ప్ర
 భావం వ్యవ స్థాప్య భాగవతేషు పరమైకాంతినాం సర్వోత్కృష్టత్వం స ప్రతియోగికం ద్రవ్యక తేషు భగవ
 దారాధనభూతయావత్స్వవ్యాపారవత్వాదికం ప్రభావం వ్యవ స్థాపయతి-ఇట్లుగవ దిత్వాదినా. పొలిశ్చేక్కి-తి.

సా-వి— ఏవం జాతివ్యవస్థాయాం భాగవతత్వ నిబంధనోద్దేశ్య ప్రతిపత్తే ర్విరోధానాస్మీత్యుపసంహరతి.
 ఇప్పడిక్కు-ఇతి. ఏతత్ప్రకారస్య ఉత్క-షణప్రసంగా ద్భగవతేష్వేకాంతిపరమైకాంతి వ్యపదేశ నిదానము
 త్క-షణ తారతమ్య మాహ-ఇట్లుగవ త్వర రిల్ తి. అత్తవర్ కళిల్, నివ త్తైతవంతరి. అవర్ కళిల్ వైత్తుక్కు-ణ్ డు, తే
 షాం మధ్యేషి. ప్రయోజనాంతరమ్ కోలుకై, ప్రయోజనాంతరా పేక్షా. పొలిశ్చేక్కి-డువార్ మాత్రం, వృద్ధ్య
 ధ్మం విత్తప్రదానం- ఎన్నిర శ్రుత్యధ్మత్తే , ఏతదథా ప్రతిపాదక శ్రుత్యధ్మం,, కుసీదమేకేవిహరంతి సర్వే

సా-సం— పొలిశ్చే, వృద్ధి - మాల్యనాశ మప్యవిచార్య వృద్ధిలా భాశామాత్రేణాథక ప్రదా యీవేత్యధ్మం.

మూ—తైత్తిర్య కైంకర్యముక్కు-మోక్షముమ్ ప్రయోజనమెన్యుకోలా తే కైంకర్యక ప్రయోజనరాయిరుక్కు-మవత్ కళుడైయ పరమైకాంతిత్వమ్ పోడతవణాసువణాతోడ్చొక్కుమ్. ఇమాత్త ద్రియమ్ మహాషికళేమహాభారతాదికళితే పరమైకాంతికళుడైయ మాహాత్మ్యైత్తై ప్రపంచిత్తార్కతో -

సూ-దీ—ఆ శయితవ్యోభగవాన్స్సవతి.న త్వేవయాచితవ్యః,తథాన్యత్రః,కుసీదమేకే విహరంతిన(ర్వే)ర్వంయ
అశీర్వదంతోచదత్త్యత్రకేచిత్ । పర్యంతలొకా స్త్విహ తేభవంతి అనాశీఽస్తువిజయాయానంతాఽయే,,తీ,యస్య
సర్వేసమారంభాః అనాశీఽకంధనాభహ । త్యాగేయస్యహతం సర్వంసత్త్వాగీ సచపండిత,,ఇతిచ - షోడశ
వణిక పరమైకాంతికశుద్ధైయ మాహాత్మ్యమ్ మహాషిక కళాత్ మహాభారతాదికళిత్ ప్రపంచిక్క-ప్పట్ట తే
న్కి-రాత్ - ఇమ్మాత్తగియుమిత్వాది- మాహాత్మ్యవచనశ్శిల్ నారాయణైక నిష్ఠస్య ఎస్తుమ్వచనత్తినుద్దైయ

సా.స్వా— యాచేత.నభో ఇత్యాపాత్రయితవ్యో భగవాన్ భవతి - నత్వేవ యాచి తవ్య ., ఇతి- తథా
న్యత్రాపి :: కుసీద మేకే విహరంతి సర్వేయ ఆశీర్వాదంతో దద త్యత్ర కించిత్ । పర్యంత లోకా స్త్విహ
తే భవంతి అనాశిషస్తు విజయా యానంతాయే ,, త్యాచి శ్రుత్యథా మేన్దపడి . పోడశవణా సువణా
తోడొక్కు మెన్దు కొన్నతు కూడుమో ? ప్రపన్న నుడైయ పరమై కాంతిత్వమ్ పోడశ వణా సువణా స
దృశ మెన్దు మహాపీకళే శోతల విత్తలయే ? ఎన్న వరుళి చెప్పేకిరార్ - ఇమ్మా త్తరియు మితి ? యాగ్రి
యా స్సంప్రయుక్తా స్సృరే కాంతగత బుద్ధిభిః । తాస్సర్వా శ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్లాతి వైస్వయమ్ । స
త్కమక నిరతా శ్శుద్ధాస్సంఖ్య యోగవిద స్తథే,, త్యాదొ ప్రపన్న మాహత్య ప్రపంచనమపణ్ణైయతే

సా-ప్ర— “ కుసీద మేకే విహరంతి స(వే)ర్వంయ అశీవదంతో దదత్యత్ర కించిత్ | ప ర్యం త లా
కాష్ఠీహతేభవంతి అనాశీషస్సు విజయా యానంతాయే ,, తి శుత్యక్తప్రకారేణ వృద్ధ్యథం ఋణత
యా ద్రప్య ప్రదాత్యూచి వజ్ఞాత్వే త్యథాశి - మాత్తు, సువణం వణో త్క-షణ సదృశ భాగవతో త్క-
షణః . మహా భారతాదీతి - శీభాగవత హరిభక్తి సుధో దయస్కాంద భృగుసంహితాచిరానికబ్దాథాశి.
మహాభారతే “ మద్భక్త జనవాత్సల్య ,, మిత్యాదిశి - “ యేయజంతి హరిం సర్వే బ్రాహ్మణా ఏవతేస్త్ర
తా ,, ఇత్యాదిః - “ సశూద్రా భగవ ద్భక్తా,, ఇత్యాదిశ్చ - శ్రీ భాగవతే “ శ్వపచాపి మహీపాల విష్ణు
భక్తో ద్విజాధిప ,, ఇత్యాదిః - “ సశూద్రా భగద్భక్తా,, ఇత్యాదిశ్చ-హరిభక్తిసుధోదయే-“ శుచిషద్భక్తి

నా.వి—య ఆశీర్వాదంతో దదత్వక్రమించితి. పర్యంతలోకాస్తీర్వహతైభవంతి అనాశీషస్సు విజయాయానంతా
యే, తి శ్రుతిః. ఆశీర్వాదంతః, పురుషాథా-భిలాషిణి - యేదదతి-కైంకర్య మితి భావః. తైపర్యంత లా
కాః-అంతవల్లొకా భవంతి. అనాశీషస్సు, ఫలాభిలాష విరహిణస్సు, అనంతాయ విజయాయ- నిరవధికైంక
ర్యాయ భవంతీత్యథాః - ఒకటమ్, తుల్యం . దేవతాంతర సంబంధ రహితా ఏకాంతినః. ప్రయోజనాంత
రదేవతాంతర సంబంధరహితాః పరమైకాంతినః. తత్రాపి మోక్షమపి కైంకర్యస్య ప్రయోజనత్వే నాకామ
య మానాః స్వయంప్రయోజన కైంకర్య కారిణ ఉత్కృష్టా ఇతి భావః. ఇహ్మాత్తరియుమ్ మహా పికకళి,

సా.సం— “నాస్రకృతః కృతేన” త్యాదికమభిపేత్య శ్రుత్యథాత్మే ఇత్యుక్తమ్—ఫలాభిసంధ్యాకృతం హి శ్రుతా కృతేనాత్మ్యతే-ఫలంవృద్ధిసాసీయం. పారమృకాంత్యాదివాహూమ్యవాశసాసీయః-

మూ— ఇవక ప్రభావతైత్తి పుత్రానారాయణైకనిష్ఠస్య యాయావృత్తిస్తదచనమ్ | యోయోజల్పస్ససజప
స్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్ | తత్పాదాంబ్యతులంతీథం తదుచ్ఛిష్టంసుపావనమ్ | తదుక్తిమాత్ర మంత్రాగ్ర్యం
తత్సంప్రద్య మఖిలంశుచి, ఎన్నిరక్షోకక్షో ప్రమాణమేయాకిలుమ్ ఇబ్బు, యాయావృత్తిస్తదచనమ్, ఎన్ఱతు

సా-దీ— వధాక్షలైశిక్షిక్రవేణ్ణివచనతైక్కాట్టుకిరార్-ఇవక ప్రభావతైత్తి పుత్రానారాయణమేయాకిలు
మెన్ఱుత్తాల్ ఆపాత ప్రతీతాథా మథామనైస్సుసూచితమ్. ఇబ్బు “ యాయావృత్తి స్తదచనమ్ ,, ఎన్ఱుమ్
“యాయాచేష్ఠా తదచన, మెన్ఱుమ్ పాతద్వయమున్ఱు అతిల్ యాయావృత్తిస్తదచన మెన్ఱుత్తు క్కథా
మరుళిచ్చెయ్కిరార్ - యాయావృత్తిస్తదచనమెన్ఱుత్తు-మన్నిమి త్తకృతంపాపమెన్ఱుత్తుమాపత్స్వనంతరా

సా-స్వా— అతు పారమై కాంత్య వైషమ్య మన్ఱిక్కే మాడా మైయాలే యథా సిద్ధ మెన్ఱుకరుత్తు- ఇప్పు
డి భాగవత రుక్కు జాతి వ్యవస్థైయుమ్ శాస్త్రీయ వృత్త వ్యవస్థైయుమ్ శాన్ఱుత్తు కూడుమో ? “నా
రాయణైక నిష్ఠస్య యాయా వృత్తి స్తదచన ,, మిత్త్యాదినా భాగవత నుడైయ నిషిద్ధ వృత్తనుష్ఠాన మ
చన మెన్ఱుమ్ నిషిద్ధ విక్షణం ధ్యానమెన్ఱుమ్ తత్పాద స్పృష్ఠా శుద్ధ జలముమ్ పావన మెన్ఱు మిప్పడి పల
ప్రకార మాక శాస్త్రుత్తై యతిక్రమిత్తు చ్చాల్ విల్ లైయో ? ఇబ్బు వృత్తి ధ్యానాది పదమ్ విహిత వృ
త్తి ధ్యానాది పర మెన్ఱిల్ అబ్బోత్తు సారా యణైక నిష్ఠస్య ఎన్ఱు విశేష నిడే శమ్ వ్యథా మనో ? భాగ
వత నుక్కాధిక్యం తోత్తా మైయాలే శ్లోకవైయ్యథ్యమ్ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్ఱు నారాయణైక నిష్ఠస్య ఎ
న్నిర వచనతై యెడుత్తు అథా వ్యవస్థై అరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇవక ప్రభావతైత్తి పుత్రవిత్త్యాదినా
ప్రమాణమే యాకిలుమితి - వస్తుతః యామునా చార్వాదిభి రను చాహృతత్వా త్ప్రమాణ త్వేనసం ప్రతి
పన్న మనైస్సు కరుత్తు . అత ఏవ శ్రీమత్పాదవ్య చంద్రికాయాం “ యాత యామం గతరస ,, మితి శ్లోక
వ్యాఖ్యానే యత్తు కైశ్చిత్పర్యత ఇత్త్యుక్తమ్. నతు సంప్రతి పన్నత్వ ద్యోతక ఋష్యాది నామ గ్రహణంకృ
తమ్ . తదచన మెన్ఱు ఇతి . సాసా ఎన్ఱు పదతైత్తి ధ్యాహరిత్తుసాసావృత్తి స్తదచనమ్-తస్యనారాయణ

సా-ప్ర— దీపాగ్నిదగ్ధదుజాతి కిచ్చివరి . శ్వపచోపి బుధైరి శ్లాఘ్యా నవేదా ధ్యోపి నాస్తీక, ఇత్యా
దికి - స్కాండే “ యేషాం చక్రాం కిత్తం గాత్రం శూద్రేష్యపిచ దృశ్యతే | తేనై స్వగ్గస్య నేతారో
బ్రాహ్మణా భువి దేవతా ,, ఇ త్యాది . భృగుసం హితా యాం . “ నశూద్రా భగవ ద్భక్తా సేహి వి
ప్రా ఇతిస్మృతా ,, ఇత్యాది భాగవతో త్కషణ బోధకో ద్రష్టవ్యరి - ఏషప్రబంధేషు పరమై కాంత్యు
త్కషణ బోధక వచన చాహుశ్యా త్తదవచనానా ముపాదానే గ్రంథ గౌరవం న్యాదితి | పబంధా నామే
వో పాదానం - అథ భగవ దారాధన భూత యావ త్సవ్యాపార వత్వాది ప్రభావసంగ్రహక వచనో
పాదాన పూర్వకం తత్ర | పతత క్రమేణ తేషాం వ్యవస్థాం వస్తుం “ యాయావృత్తి స్తద చన ,, మిత్త్య
స్యాథా మాహ . ఇవక ప్రభావతైత్తి ఇత్యాదినా . శాస్త్రానుమతా థా జనరూప సర్వవ్యాపారవ

సా-వి— ఏతన్మర్యాదావేదినోమహాషయః-ఏవంజాతిన్యవస్థాన్యనారాయణైకనిష్ఠస్యేతివచనస్యపుత్రవ్యవ
స్థాథాం పరితక్రమేదాథామాహ. ఇవ త్తిక ప్రభావతైత్తి పుత్రవిత్తి ప్రమాణమేయాకిలుమ్, ఆపవ్యాకృత్యేపి
ఆపాతప్రతిపన్నాథేన ప్రమాణం నభవతితిభావః -

మూ— శాస్త్ర(నిషిద్ధవృత్తియై) విరుద్ధవృత్తియైచ్చిన్నపడియన్టు - దేశకాలాదివైగుణ్యైతా లే, అపత్స్వనంత
రావృత్తి,, ఎనిగిరనిలైయిలేనిన్టాలుమతుసమారాధనోప యుక్తమాన సమ్య గుపా దానమా మెన్టపడి,, మ
న్నిమిత్త కృతం పాపమపి ధర్మాయ కల్పతే,, ఎన్టతుక్కు మతువే తాత్పర్యమ్. ఇజ్జ నల్లాత పోతుఅ
తిప్రసంగమవరుమ్,, యాయా చేష్టా,, ఎన్టుపాత మానాలుమ్ అథప్రాప్త శాస్త్రప్రాప్తజ్జోపోలే స్వ భావ
ప్రాప్తజ్జ శాననిమేషోన్మేషాదికళుమ్ సమపణియన్ట శాక

సా-దీ— వృత్తియిలే తాత్పర్యమెనిగి-రార్ - మన్నిమిత్తమెన్టు- ఇజ్జనల్లాతపోతతిప్రసంగమవరుమ్ ఎనిగి-రార్ -
ఇజ్జనల్లాతపోతిత్యాది- అథప్రాప్తే త్యాది- అథప్రాప్తజ్జో, దేహధారణాథజ్జో - శాస్త్రప్రాప్తజ్జో,
సదాచార రూపజ్జో- స్వభావప్రాప్తజ్జ శావన? నిమేషోన్మేషాదికళో - నిషిద్ధజ్జో, పాపరూపజ్జో.

సా-స్వా— స్యావచన మెన్టు అన్వయిపుతు - నిషిద్ధ వృత్తియైఇతి. చౌర్యాదివృత్తియైయెన్టపడి. ఇప్పడివృ
త్తి శబ్ద మాపతాగలిక గౌణవృత్తి పరమానాలుమ్ అత్తై అచన మెన్టు నిదేశిక్కు కూడుమో ? భగ
వ ద్విషయత్తిల్ సాంస్పశిక కాది భోగాపణ మన్టో అచనమ్ ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - సమా రా
ధ నేతి - అచన పదమ్ లక్షణయా ఇజ్జోప యుక్తో పాదాన పర మెన్టపడి - అభాగ వతనుక్కితు అ
చన మన్మెన్టు కరుత్తు - ,, మన్ని మిత్త కృతంపాప మపి ధర్మాయ కల్పతే,, ఇత్యాదౌ పాపమే ధర్మ
మాకిరా పోలే భాగవత కృత నిషిద్ధ వృత్తియుమ్ అచన మెన్టు నిదేశ్యుమ్ శక్య మాకై యాల్ స్వర
సాధక. త్యాగమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - మన్నిమిత్త మితి - ఇరణ్ణిడత్తి లుమ్ ముఖ్యా
థమ్ బాధిత మాకైయాల్ గౌణాథమ్ స్వీకార్య మెన్టుకరుత్తు - ఏవ మనంగీకారే బాధక మరుళి చ్చెయ్ కి
రార్ . ఇజ్జనల్లాతేతి . ఆతి ప్రసంగ మితి - భగవ ద్భాగవత ద్రవ్యాప హార ముమ్ కతవ్య మాక ప్ర
సంగిక్కు మెన్టపడి . యాయా చేష్టా ఎనిగిర పాతాంతర త్తిల్ నిషిద్ధ క్రియైయుమ్ అచన మాకతోత్త
విల్లెయో ? ఎన్న వన్త పాత త్తిలు మథ మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - యాయా చేష్టేతి - అథప్రాప్తేతి-
శరీర ధారణాథ వ్యాపారమెన్టపడి - ఇతు ఇతరాధికారికళుక్కుమ్ ధర్మోపయుక్త మాకైయాలే అ
చన మెన్టు శొల్లలా మెన్టుకరుత్తాలే దృష్టాంత మాక ఎదుత్తుతు - ఇతరాధికారికళుక్కు స్వభావ ప్రా
ప్తనిమేషాది వ్యాపారమ్ సమపణియ మాక చోదితమల్లా మైయాలే అచనమన్టు- భాగవతను కాగనాల్

సా-ప్ర— భగవదారాధన తయా తత్ర ప్రతిపాద్యత ఇత్యథః - అప దనుష్టేయా నామనాపద్యను స్థానే
తేషాం పాపత్వ మేవేతి భావః . నను భగవ దథా నుష్ఠిత పాపావా మపి ధర్మత్వా వగమా ద్భాగవ
తానాం నిషిద్ధానుష్ఠానమపి భగవదారాధనమేవ స్యాదిత్యత్రాహ- మన్నిమిత్తమిత్యాది- స్వోక్తా నంగీకారే
బాధకమాహ. ఇజ్జనల్లాతేత్యాదినా- భవాంతరీయదుష్కర్మ వశాద్రాగప్రాప్త నిషిద్ధానుష్ఠానస్యాపిక్తం
కర్యత్వే తస్యైవానుష్ఠానం స్యాదితిభావః - పాతాంతరేప్యేవమేవాథ ఇత్యాహ-యాయా చేష్టే త్యాది-
అథప్రాప్తేతి. భగవత స్వర్వతోదిశమారోపితదీపానాంత్రైలదానాథవ్యాపారేథాత్ప్రప్రదక్షిణ

సా- వి — అథప్రాప్తశాస్త్ర ప్రాప్తజ్జో పోలే, భగవన్మందిరే ప్రదక్షిణస్థాపిత దీపమాలికాయాంత్రైలదా
నాథగతప్రదక్షిణసిద్ధివత్. దేహయాత్రాప్యథప్రాప్తగతిర్వా

మా— రహస్య శాస్త్రసిద్ధి మాకైయాలే తదర్చన మెన్నలామ్. ఇతు నిషిద్ధాంత ప్రసంగియాతు . ప్రతిసిద్ధి మల్లాత స్వభావాధిక శాస్త్ర ప్రాప్తిశ్చిరే సమపణియత్తశాక ఓతప్పట్టతు - ఇతి ఉపబృహత్సామాన “యత్కరోషియదశ్నాసి, ఎన్నిర శ్లోక తుక్కుమ్ ఇప్పడిశాస్త్ర విరోధమిల్లాతవిషయ త్రితేతాత్పర్యమ్.

సా-దీ— రహస్యశాస్త్రశ్చిల్లఅధికప్రాప్తిశాస్త్రప్రాప్తిశ్చిల్లభిష్టిస్వభావప్రాప్తిచేష్టైకశుక్కుమ్ సమపణియత్తమ్ శాల్లకైయాలిక్కిత్ చేష్టాశ్చబ్దమ్ అవ త్తిత్ పర్యవసీకుమాకైయాన్ నిషిద్ధవ్యతిరీక్తశ్చే యాయాచేష్టా ఎన్లు శాల్లఅప్పడు మెన్నిరార్ - ఇతు నిషిద్ధత్తిలితి - “యత్కరోషి యదశ్నాసి, ఎన్లు శుక్కు మితువే తాత్పర్య మెన్నిరార్-ఇతినుపబృహత్సామానవిత్కారి-నిషిద్ధముమచనైయాకిన్, ప్రాయశ్చిత్తం

సా-స్వా— సమపణియతయాచన మెన్లుభాగవతాసాధారణ ప్రభావపరత్వమేకజ్ఞుకొళవతు-రహస్యేతి- రహస్యశాస్త్రం, రహస్యాధికప్రతిసాదక భగవ చ్ఛాస్త్రాదీకమ్ . అట్లు “కాయేనవాచా మనసేంద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనావా ప్రకృతే స్వభావాత్ । కరోమి యద్య త్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమపణియామి, ఎన్లు స్వభావాధిక శాస్త్ర ప్రాప్తి వ్యాపార సమపణిం విహిత మెన్లుపడి . భాగవత నుడైయ స్వభావ ప్రాప్తి చేష్టై అచన మెన్లుతుకూడుమా ? స్వభావ ప్రాప్తి నిషిద్ధ చేష్టైయ మచన మాక ప్రసంగి యతో . ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ . ఇతిఇతి - ఇతు, అచనత్వం-ఇతుక్కు నియా మక మేతెన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ . ప్రతిసిద్ధిమితి - ఓతప్పడు కిరతితి - “తస్యైవం విదుష, ఇత్యసు వాక త్తిత్ “యదశ్నాతి యత్పి బతి తదస్య సోమ పాన, మిత్యా దినా స్వభా వాధిక శాస్త్ర ప్రాప్తి నామా రాధన విశేషత్వ శ్చుతే రెన్లుపడి - ఛాందో గ్యత్తిలే తత్సమాన ప్రక రణత్తిత్ పురుష విద్యైయిల్ స్వభావ ప్రాప్తి వ్యాపారశ్చై యజ్ఞావ యవశ్చ శాక చ్చిల్లి “తద్దై త దాంగి రసః కృష్ణాయ చేవకీపుత్రాయోక్త్యా విపాసవీవ సంబధూవేతి - ప్రతిసిద్ధి వజంస్వభావాధిక శాస్త్ర ప్రాప్తి వ్యాపారమ్ స పారాణాం భగవత సమపణియ మోతు పర్యవసాయిత్వ మప్యైక్తమాకైయాలే ప్రతిసిద్ధి వ్యాపారమ్ స మపణియ మల్లా మైయాతే చేష్టాశ్చబ్దమ్ తత్పర మన్లు - కింతు భాగవత నుడైయ విహితప్రతిసిద్ధి స్వభావాధిక శాస్త్ర ప్రాప్తిచేష్టై సమపణియతయా చాదితైయాకైయాల్ అచన మెన్లుకరుతు- “యత్కరోషియదశ్నాసి యజ్ఞ హోషి దదాసియత్, ఇత్యాద్యుప బ్రహ్మణ త్తిలే సామాన్యతరి నిషిద్ధ కరణ ముమఅభిత్కృతముమసమపణియమాకతోక్తుకైయాలేయతుప్రమచనమాక ప్రసంగియాతో? ఎన్నవరు లిచ్చెయ్కిరార్-ఇతినుపబృహత్సామానేతి. ఇప్పటి-శ్చుతిశొన్న ప్రకారమాక వెన్లుపడి - ఇప్పడిభాగవతనుడైయ

సా-ప్ర— రూపతాది రిత్యధిక. రహస్యశాస్త్రేతి . “కాయేనవాచా మనసేంద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనావా ప్రకృతి స్వభావాత్ । కరోమియద్య త్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమపణియత్తది, త్యాది శ్రీ పాంచరాత్ర శాస్త్ర ప్రాప్తి మిత్యధిక - ఓతప్పట్టతు, “యత్కరోమి యదాశ్నామి యజ్ఞ హోషి దదామియత్ । యత్తపశ్యామి భగవం స్తత్కరోమి త్వదక్షణ, మిత్యాని మంత్రేష్వదీత మిత్యధిక-

సా-వి— రహస్యశాస్త్రసిద్ధిమాకైయాలే, యా చేష్టా మునిత్యశరి-కేశవారాధనేసాస్యాత్. కాయేనవాచే, త్యాదిపాంచరాత్రసిద్ధితయా-నిషిద్ధత్తిత్ ప్రసంగియాతు, నిషిద్ధచేష్టా నభవతీత్యధికః. ఓతప్పట్టతు, యత్కరోమి

సా-సం— ఓతప్పట్ట తి త్పుక్కి - “యాన్య న వ ద్యాని క మాణి తా నిసేవితవ్యాసి, తాన్య

మూ— ఇవత్తిత్ శాస్త్రవిరుద్ధజ్ఞో వస్తాత్ అధికారాను రూపమాన నైమిత్తికమ్ నిగ్రహ శమన(మకార్యమ్) మానకైంకర్యమ్ - యోయోజల్పస్ససజపః,, ఎనిగిరతువుమ్ పారువ్యమతివాదశ్చ పైశున్యంచైవ సర్వశః అనిబద్ధప్రలాపశ్చవాఙ్మయంస్యాచ్చతువిధమ్,, ఎన్దుశాస్త్రప్రతిపిద్ధమానవృధాజల్పతైః చచ్చిన్నపడియన్దు-తత్వహితవిషయమాకశిష్యగురుసబ్రహ్మచారిశిష్యశ్రేయోధికళోడెఅజ్ఞాతజ్ఞాపవాధకమాకవుమ్, జ్ఞాతస్థిరీకరణాధకమాకవుమ్, సంశయనిరాకరణార్థమాకవుమ్, (పణ్ణమ్) ఉక్తిప్రత్యుక్తిపరమ్ పరేకలైచచ్చల్లకిరతు-

సా-దీ— సమాచారే,, దిత్వాది కళోడు విరోధిక్కు మెన్దు మభిప్రాయత్తా లరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇవత్తిత్ శాస్త్రోత్పాది - యోయోజల్ప ఇత్వాది - జల్ప శబ్దమ్ తత్వజ్ఞానాథక వాదతైః ఉక్తిప్రత్యుక్తిత్వసాధమ్యా ల్లక్తిక్కిర తెన్దుథమ్ - శిష్యేతి - తంశిష్య గురు సబ్రహ్మచారి శిష్య శ్రేయో ధికభి రభ్యు పేయా,, చెన్దు వాద విషయ మాన న్యాయ మా త్రమ్ ప్రత్యభిజ్ఞాపితమ్. విజిగీషుకథారూపముఖ్యాథకతైః

సా-న్వా— నిపిద్ధచేష్టానికల్ అనాన మెన్దుశాస్త్రముకూడు మోః అప్పొతునిపిద్ధమ్ ప్రసక్తమాకిత్ తన్నివృత్త్యర్థమ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణం వేణ్డు కైయాల్ ప్రయోజనాంతరప్రసంగ త్తాతేయోడశవణకసువణక సదృశ పః మైకాంతిక్కు మాత్తికన్యూనతే వారాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . ఇవత్తిలిలి . నిగ్రహేతి - బంధకపలాధక మాప కైంకర్యమ్ బాధక మానాలుమ్ నిగ్రహ శమన మాన కైంకర్యమ్ స్వరూపోచిత మాకైయా లే అపకషా పాదక మన్నెన్దు కరుత్తు. ఇని యోయోజల్పః,, ఎనిగిర విడత్తిత్ జల్పశబ్దమ్ విజిగీషుకథాపర మాకిత్ బాధితాధకమ్ - పరమై కాంతిక్కు విజిగీషు కథై యిల్లైయే? ఉక్తిమాత్ర పర మాకిత్ నిపిద్ధప్రలాపముమ్ జపమాక ప్రసంగిక్కుమ్ - జల్పశబ్దా స్వరస్య ముమ్ ప్రసంగిక్కుమ్-అకైయాల్ యోయోజల్పః ఎనిగిరతు కూడుమో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - యోయోజల్ప ఇతి - పారువ్యమ్, కూర భాషణమ్ - అతివాదః, వన్దు స్వభావా నను గుణోత్క షక వాదః - పైశున్యం, పరపీడాథక మన్య కణేగ్రావణమ్ - అనిబద్ధ ప్రలాపః, అసంగత భాషణం - తత్వేతి. పారుమ్యాదికల్ వాఙ్మయ పాపన్యశాకై యాలేజపః ఎన్దు స్తుతిక్కు కూడా మై చూలుమ్ విజిగీషు కథారూప ముఖ్యాథకమ్ బాధిత మాకైయాలమ్ అన్యథానుపపత్త్యుక్తిప్రత్యుక్తికూపత్వ సాదృశ్యేవగాన్యావృత్త్యా శిష్యగుర్వాద్యుక్తిప్రత్యుక్తిపర మెన్దుకరుత్తు-

సా-ప్ర— నను,, వాచేనబ్రాహ్మణం జిత్యాహ్మహ్మోభవతి యాద్వజః శ్మశానే పాదపస్సస్యాద్ధృధీకం కనిషేఠత,, ఇతి జల్పస్య నిపిద్ధత్వా త్కథం జల్పస్య మంత్ర జపరూపత్వ మిత్యత్ర జల్పశబ్దస్యాథకమాహ-యోయోజల్ప ఇత్వాదినా . జల్పశబ్దస్య కృత్సం వ్యాపార పర త్వేపి పారువ్య మిత్యా దినా కతిపయ వాగ్వాపారాదాన్నిపిద్ధత్వా ల్లోకే సామాన్యశబ్దానాం విశేషకటాక్షేణ ప్రయోగదశకనాచ్చ తత్వవిషయోక్తి

సా-వి— యదశ్చాపీతిమ-త్రేఅధీతం. నిపిద్ధానుష్ఠానమితి రాధనంచేత్త్వాయశ్చ త్రంసమాచరే,, దిత్వః నవిరోః సన్న్యదిత్యభిప్రేత్యాహ. ఇవత్తిలిలి - నైమిత్తికం ప్రాయశ్చిత్త మిత్యథః - నిగ్రహశమనం, భగవదప్రితి నివతకం. జల్పశబ్దస్య వాఙ్మాత్ర పరత్వస్వీకారేణ వ్యాఖ్యాన విజిగీషు కథా జల్పఇతి స్వీకారేణ తస్య గామాన్యతోసమేధేవిధనకసంస్థాపనాథకవిగృహ్యాకథాయాఅనుమతత్వాతోపిజల్పా జపస్యానుస్సా

సా-సం— శ్రుత్యభిప్రాయా - పిశునః, కుటు-బ చేదక వాక్య వృత్తికః. తస్యవాగ్వాన్య పారశిపైశున్యం-అతివాదో వస్త్య నను గుణవాదః . అనిబద్ధ ప్రలాపః, అపంగతి ప్రలాపః . గురు శిష్యయోరుక్తిప్రత్యుక్తి

మూ— “నవిగృహ్యకథాంకుర్యాత్”, ఎన్టు సామాన్యనాథలచేయ్తేయుమ్
 “యథాశక్తినిగృహ్యమాదేవతాగురునిండకా”, ఎన్టువిశేషిత్తు ధర్మశాస్త్ర సిద్ధమాకై యాలే బా
 హ్యకుదృష్టికై పుత్రవిజిగీషునాక చ్చాల్లుమ్ వాక్య పరమృతై జల్మమెన్న తాకవుమామ్ - “తద్ధ్యానం
 యస్మిరీక్షణం, ఎన్టు నిషిద్ధ నృత్తాది దశకనలై చ్చిన్నపడియన్టు. కైంకర్యాధికమాక ప్రవర్తకక్కుమ్
 పోతు ఇవక్ కణ్ణిక్కిలకాన పదార్థజ్ఞతెల్లామ్ “అహంహరిస్సర్వ మిదంజనాదనః”, ఇత్యాదికలి
 త్పడియే “నిర్విన్తతెల్లామ్ నెదుమాల్”, ఎన్టు బ్రహ్మత్వక మామ్ తోన్టుమ్ ప్రకారతై చ్చిన్నపడి -
 “తత్పాదాంబ్యతులం తీర్థమ్”, ఎన్టుతువుమ్ ప్రాప్త విషయత్తిలే గుణాధిక్యమహోలుకిరతు - పాదో ద
 కం తీర్థమాక చ్చిన్నపడియత్తిల్ నారాయణైకనిష్ఠత్వమ్ ఉత్థాయితాకిల్ అతుసర్వాధికతీర్థమెన్టుపడి. అల్ల
 తుభాగవతనుడైయపాద త్తిలేయాదృచ్చికమాక పృథ్విమాల్బజలావికళుమ్ అతులమానతీర్థమామెన్టుపడియన్టు.

సా-ది— యంగీకరి తరుళి చేయ్ కిరార్. నవిగృహ్యత్యాదియాల్ - తద్ధ్యాన మిత్త్యాది -
 ఇన్టు నిషిద్ధ మెన్టు మే తు గభామ్. నిర్విన్త తెల్లా మితి - నిర్విర పదార్థా మెల్ లామ్ - నెదు
 మాల్, సర్వేశ్వరక్. సర్వేశ్వరాత్మక మెన్టెడ్ కాతార్ - కడై, అతిహేయమ్ - ప్రాప్తవిషయత్తిల్, విహిత

సా-స్వా— ముఖ్యాధిక పరమాయుమ్ యోజనాంతర మరుళి చేయ్ కిరార్ - నవిగృహ్యతి - సామాన్యని
 షేధమ్ విశిష్య విహిత వృత్తిరిక్త విషయ మెన్టు కరుత్తు. తద్ధ్యానం యన్ని రీక్షణ మెన్విరత్తై వివరికొరా
 ర్ - తద్ధ్యాన మితి. తత్పాదాంబ్య తులం తీర్థా మెన్విరత్తు క్కర్థా మరుళిచేయ్ కిరార్ - తత్పాదాం
 బ్యతి - ప్రాప్తితి - విశిష్య విధ్య హేతుమా ప్రాప్తానువాదేన కించిద్గుణ విధానం న్యాయ్య మెన్టుపడి. ఇత్తై
 వివరికొ-రార్. పాదోదక మితి. “బ్రాహ్మణాపదతోమేధ్యాగి”, ఎన్టు బ్రాహ్మణ పాదోదకం తీర్థా
 తయాప్రాప్త మెన్టుపడి-వ్యవచ్చే ద్యాధికత్తై క్కాట్టుకిరార్. అల్లతితి- తదుచ్చిష్టం సుపావన మెన్విరతుక్కుమ్

సా-ప్ర — ప్రత్యక్తి రూప విశేష పరత్వమేవ యుక్త మిత్యధిక - అథవా జల్పశబ్దస్య విజిగీషుకథా ప
 రత్వేషిన యోష ఇత్యాహ. నవిగృహ్య త్యాదినా - నిర్విన్త తెల్లామ్ నెదుమాలెన్టు, చతుర్విషయేవస్థితం
 సర్వం సర్వేశ్వర ఇతి - పాదోదకం తీర్థమాక విత్వాది. “యోమూర్షికా ధారయే దృహ్మా నృహ
 త్పాద తలోదకం. సస్నాతస్సర్వ తీర్థేషు పుణ్యవా స్నాత్ర సంశయ”, ఇత్యాదిభిః పావనత్వే నోక్తస్య
 పాదోద కస్య, ప్రాయశ్చిత్త మిదమ్ పుణ్యం మహాపాతకి నామసి | వైష్ణవాంఘ్రి జలంశుభ్రం భక్త్యాసం
 ప్రాశ్యతే యదీ, త్యాద్యుక్త వైష్ణవ సంబంధో లభ్యతే చేత్సనాధిక మిన్యధాః. నను “ఉచ్చిష్టసుపి

సా-వి— భగవత్సమారాధనం భవతిత్యాహ - నవిగృహ్యతి. కణ్ణిక్కిలకాన, నేత్రలక్ష్మ భూతాః- నిర్
 క్కిన్త తెల్లామ్, స్థితం సవం - నెదుమాల్, భగవాక్. భగవరాత్మకం- ప్రాప్త విషయత్తిలే, “యోమూ
 ర్షికా ధారయేద్ద్రష్టా మహత్పాదతలోదకమ్ | సస్నాతస్సర్వతీర్థేషు పుణ్యవా స్నాత్ర సంశయ”, ఇతిసా
 మాన్యతరి పావనత్వే నోక్తస్య పాదోదకస్య “ప్రాయశ్చిత్త మిదం పుణ్యం మహాపాతకి నామసి | వైష్ణవాం
 ఘ్రిజలం శుద్ధం భక్త్యా సంప్రాశ్యతేయదీ, తి వైష్ణవసంబంధిత్యే వ్యత్యంత పావనత్వ మితిభావః. అల్లతితి.

సా-సం— పరంపరాయామపి జల్పశబ్దాస్వరస్యా వాహ- నవిగృహ్య త్యాదినా. ప్రాప్తవిషయ త్తిలిత్యు
 క్తమేవ వివృణోతి - పాదోదక మితి -

మూ— “తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్,, ఎన్మత్తువుమ్ పునరుపనయనాది ప్రకరణగ్గళితే పావనమాక శాస్త్రప్రాప్తమాన ఉచ్ఛిష్ట విశేషత్తుక్కు ఇగ్గుణ విశేషమయ్యాక పావనత్వాశయమ్ శాస్త్రపడి. మశ్చమశిష్యపు తాదికశుక్కునారాయణైకనిష్ఠత్వ ముజ్ఞానాత్ ఆచార్యాది కశుక్కు అవరకశుడై యఉచ్ఛిష్టమ్ సాదీ— విషయత్తిత్- తదుచ్ఛిష్ట మెన్మతినతకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . తదుచ్ఛిష్ట మిత్యాదియాత్. విహితస్థలత్తిత్ నారాయణైక నిష్ఠనుడైయ ఉచ్ఛిష్టమాకిత్ సుపావన మెన్మపడి . అవిహితస్థలత్తిలుమ్ శొన్నపడియన్మ-

సా-స్వా—ప్రాప్త విషయత్తితే గుణాధిక్య విధి పరత్వమ్ కాట్టుకిరార్. తదుచ్ఛిష్టమితి . పునరుపనయనేతి. “పితుశ్చేష్టస్యచ భ్రాతురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్య,, మిత్యాదా వెన్మపడి - ఆది శబ్దేన నిత్యభోజన ప్రాయశ్చిత్త ప్రకరణం గృహ్యతే - ఉచ్ఛిష్టత్తుక్కున్మ నిదేశియాతే ఉచ్ఛిష్ట విశేషత్తు క్కున్మ అధికోపాదానంబ్రహ్మచారిణి పుత్రాదేరి పిత్రా ద్యుచ్ఛిష్ట భోజన ప్రసక్తా ఉచ్ఛిష్ట మధ్యా దికం సభోక్తవ్య మెన్మ సూచిష్టి క్తేగాకాక - వ్యవచ్ఛేద్యాధికత్వే కాట్టుకిరార్ . శిష్యేతి . ఆదిశబ్దేన శరీరాత్మ సంబంధ రహితానామ్ గ్రహణమ్- ఆచార్యేతి - ఆది శబ్దేనా నాచార్య గ్రహణమ్. ఇబ్బు ఒరు భాగవతో చ్ఛిష్టమ్ అన్య భాగవతనుక్కు పావన మెన్మపడియన్మనిన్మ నిదేశి యాతే శిష్యపుత్రా చార్యాది గ్రహణమ్ అత్యంతానాచిత్యే

సా-ప్ర—చాపేధ్యంభోజనంతామసప్రియ,, మిత్యాదిభిరిజ్ఞానసంకోచకరతయోక్తస్యోచ్ఛిష్టస్య కథం సుపావనత్వ మిత్యత్ర ఉచ్ఛిష్ట శబ్దస్యాధిక మాహ - తదుచ్ఛిష్ట మిత్యాదినా - పునరుపనయనాదీతి . “అథాతరి పునరుపనయన,, మిత్యారభ్య “వ్యాహృతీశ్చ హుత్వా పునరుపనయనం కరోతి . అథవా సావిత్రి మష్టశత మావ త్యాభి మృశ్య తథేవ ఘృతం ప్రాశ్నీయాత్ - గురోరు చ్ఛిష్టంవా - తతః పూతోభవతీ,, తి వైఖాన సబోధాయ నీయా ఖండా దశాదౌ పునరుపనయనా పరకల్ప తయోక్త గురూచ్ఛిష్ట భోజనే నారాయణైక నిష్ఠ సంబంధిత్యే పావనత్వాతి శయ ఉచ్యత ఇత్యధిక - నను సాత్మాత్కృత సకల ప్రమాణై భక్తాంఘ్రిరేణురిత్యాఖ్యాతైదివ్య సూరిభి వైష్ణవోచ్ఛిష్టభోజన మాత్రస్య సర్వాన్ ప్రత్యప్యతిపావనత్వోక్తై వైష్ణవోచ్ఛిష్ట భోజనస్య ప్రాయశ్చిత్త విశేష విషయత్వ మేవేతి కథన్నియమ్యత ఇత్యత్ర సాంప్రదాయకంనియామకమపిదశయక్ సూరి వాక్యస్య “యోసౌ మంత్రవరం ప్రాదాత్సంసారోచ్చేదసాధనంప్రతిచ్చే ధ్గురు వర్యస్యతస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్ | గురోస్సవ్యస్య యదుచ్ఛిష్టంభోజ్యం తత్పుత్ర

సా-వి— పాదస్పృష్టరథ్యాసలిలాదిరాదిశబ్దాధిక. పునరుపనయనాదీతి. “అథాతరి పునరుపనయన,, మిత్యారభ్య “వ్యాహృతీ హుత్వా పునరుపనయనం కరోతి. అథవా సావిత్రిమష్టశతమావ త్యాభిమృశ్య ఘృతం ప్రాశ్నీయాత్ - గురోరు చ్ఛిష్టంవా భుంజీత- తతః పూతోభవతీ,, తి వైఖానస బోధాయనీయా ఖండాదశాదౌ పునరుపనయనాపర కల్ప తయోక్త గురూచ్ఛిష్టభోజనే నారాయణైక నిష్ఠ సంబంధిత్యే పావనత్వాతిశయ ఉచ్యత ఇత్యధిక . నను సాత్మాత్కృత సకలప్రమాణై భక్తాంఘ్రిరేణు నామక దివ్యసూరిచి వైష్ణవోచ్ఛిష్ట భోజనమాత్రస్య సర్వాన్ ప్రత్యప్యతి పావనత్వోక్తై వైష్ణవోచ్ఛిష్టభోజన వచనస్యకథం ప్రాయశ్చిత్తరూప గురూచ్ఛిష్ట భోజన విషయత్వ ముచ్యత ఇత్యత్ర గురూచ్ఛిష్ట భక్షణ విషయత్వస్య సామ్య గ్రదాయకత్వం దశయక్ దివ్యసూరివాక్యస్య “యోసౌ మంత్ర వరప్రాదాత్సంసారోచ్ఛిష్టసాధనమ్ | ప్రతిచ్చే ధ్గురు రప్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్ | గురోస్సవ్యస్య యదుచ్ఛిష్టం భోజ్యం తత్పుత్రశిష్యయోగి,,

మూ - సుపావన మెన్నపడి యున్నది - నిరూపణం భక్తియైత్వేవ ముచ్చిష్ట మగురొరపి మానసంపయోగం
ప్రత్యేకాత్మా జపస్తవ్యైతరంసదా ! బ్రహ్మకూచకంతతఃపీత్వా పూర్ణభవతి మానవరి,, ఎన్న భగవద్ధర్మకా
నిష్ఠమగు-సమయాచారమ్ శాఖలు కరసనకు-మారసంహితావచనత్తైతగనుప్రమాణ్య త్రితేజశవస్తార్ ఉదా
హరిత్యుభి నార్-ఆకైయా లే,, పోనకమ్ శెయ్త శేడ న్దురువ రేల్ పునితమస్తే,, ఎన్నతావుమ్ గురువిషయమాను త్తనై.

సా-ది - అనిసాత్తస్థలాచ్చిష్ట భక్తినిర్మలప్రాయశ్చిత్తతాతే శుద్ధియెన్న మిడత్తుకు-ప్రమాణమ్ కాట్టుకిరా
ర్-నిరూపణమిత్యాదియాత్-దేవతాంతరత్తుక్కిట్ట పత్ర పుష్పాదినిరూపణమ్-ఆశవస్తార్ నైదుత్తుతుఅవరు
కు-మితుఅనభిమత మెన్నెక్కా-క- అగురొరి, ఆచార్యపితృ జ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యతిరి క్తనుడైయవెన్నె - పోనకమ్,
శెయ్త శేడమ్, తాగ్గళముతు శెయ్తు మికు న్నశేషత్తై తరువ రాకిల్- అనై, అప్పోతే. పునితమ్, పావనత
మమ్- పోనకమ్ శెయ్త శేడమ్ తరువ రే లెన్న పువుమ్ విహితస్థల త్రితే ఎన్నిరార్ . ఆకైయా లితి - సామాన్య

సా-స్వా - నపరిహాస ద్యోతన భావ - అవాప్త విశిష్ట విధి ప్రసంగా దెన్న కరుత్తు . స్వోక్తాభా
త్తుకు- శాస్త్రాంతరాను గుణ్య ముభి చెప్పికిరాల్ - నిరూపణ మితి - ఇన్తవచన మభాగ వత విషయ
మానాలో? ఎన్న వరుభి చెప్పికిరాల్ . భగవద్ధర్మక నిష్ఠమక్కి-తి - ఇన్త వచనం ప్రామాణికమో? ఎన్నవ
రుభి చెప్పికిరాల్ - ఆగను ప్రామాణ్య త్రితే ఇతి . ఇత్పడి యాకిత్ ,, పోనకమ్ శెయ్త శేడ న్దురువ రేల్ పు
నితమస్తే,, ఎన్నిర పాట్టు విరోధియాతో? ఎన్న వరుభి చెప్పికిరాల్ . ఆకైయా లేఇతి - ఆకైయా
లే, తదుచ్చిష్టం సుపావన మెన్నిరతు విశేష విషయ మాకైయా లే - యద్వా . అగురొచ్చిష్టం ప్రత్యేకా
య కరమాన పడియా లే ఎన్నపడి - పోనక మితి . పోనకమ్ శెయ్త శేడమ్, తాగ్గళ ముతు శెయ్తు మికు
న్న శేషత్తై తరువ రాకిల్-అనై, అప్పోతే - పునితమ్, పావనతమమ్- భాతుసామ్యా ద్యాపాదకపంచగవ్యా
దికమపోలే కాల విశంబున్బుక్కి అప్పోతేపావనతమ మెన్నపడి - భాగవత సామాన్య విషయ గాదైకు- గు
రు విషయత్వమ్ శాఖలిత్ అస్వారస్యమ్ ప్రసంగియానో? ఎన్నసామాన్యవిషయతామభ్యుపేత్సాపిగాభాయా

సా-ప్ర - శిష్యయో ,, రితి భోక్తవ్య తయోక్త గురూచ్చిష్ట విషయ మేవేత్యాహ . నిరూపణమిత్యా
దినా - నను సామాన్యేన భగవత్సామకీతకన పరా భాగవతా హీన కృత్యాఅపి స్వధుక్తశేషం ప్రయ చ్చం
తి చేత్త దత్యంత పరిపూత మితి భక్తాంఘ్రిరేణ సూర్యుక్తత్వాల్ ,, ఉచ్చిష్ట మగురొరి ,, రిత్వన్యైవా
న్యధాభోవణకనియ ఇతి కథం గురూచ్చిష్టన్యైవ భోజ్యత్యమ్ తత్రాపి వివ షీత మిత్త్య చ్చత ఇత్యత్ర

సా-వి - ఇతిభోక్తవ్యతయోక్త గురూచ్చిష్ట విషయత్వమేవేత్యాహ నిరూపణ మిత్యాదినా . అగు రొరి
త్యే,, తత్పితృజ్యేష్ఠస్య భ్రాతృరుచ్చిష్టంభోక్తవ్య,, మితిసూత్రోక్త స్వాప్యపలక్షణం. గుర్త్యాదివ్యతిరి క్తస్య
త్యభాగ - పోనకమ్ శెయ్త శేడ న్దురువ రేల్ పునితమస్తే- పోనకమ్ శెయ్త శేడమ్, భుక్తశేషమ్ - తరువ
రేల్, భాగవతా దదతిచేత్ . అనై, నద్యవచ. పునితమ్, పూతాభవామరి-ననుసామాన్యేనభాగవతానామకీతకన

సా-సం - బ్రహ్మకూచకం, ప్రాయశ్చిత్తరూపం పంచ గవ్యం - గురు విషయమాను త్తనై ఇతి - తరువ
రే లిత్త్యక్తా నదాస్యంతితి భానాద్దానా భావస్య భాండ శేషే ప్రసంగా భావాన్బుక్త శిష్టవిషయై వ సా
గాధేరి,, సవైశ్చేష్ఠ తమో గురు,, రిత్త్యక్త భరసమపణ కృద్గురుపరేతి భావరి- సామాన్యతఃప్రాపాసా

మూ — పొతు వానాలుమ్ భగవత్సంకితన పరర్ చేత కాలాది వై గుణ్యత్రాలే ఊనవృత్తిక భు
మామ్ ఊనకారకర్కభుమా యిరున్నార్కళి యాకిలుమ్ తాగ్గల్ అముతు శేయత శేడన్తరు వారాకిత్ పుని
తమా మెన్నతా మత్తనై. ఇతిల్ శేషశబ్దమ్ “అన్నశేషః క్రియతా మిష్టే చ్చస్సహ భుజ్యతామ్, ఇత్యాది
కళిల్ న్యాయత్రాలే భాండస్థ విషయమానాల్ విరోధ మిల్లై.

సా-డి—విషయమానాలుమ్ నిర్వాహమ్ కాట్టుకిరార్ - పొతువానాలు మెన్టు-ఇష్టక్షత్తిల్ శేషశబ్దమ్ భాండస్థ శే
షపరమాకిత్ శాస్త్రవిరోధ మిల్లై యెన్నిరార్ - ఇతిల్ శేషత్యాది . తదుచ్ఛిష్టమ్ సుపావనమెన్టు వచనత్తు
కుమ్ ఆన్యవిషయత్వమ్ నిర్వహిక్కాక్కాక శ్రుత్యాదికళి లుచ్చిష్ట శబ్దమ్ పాత్రశేషత్తిలుమ్ ప్రయుక్త

సా-స్వా—యోజనాంతర మరుళి చెయ్కిరార్ . పొతువానాలు మితి- ఊనవృత్తికల్, అపత్తిలే కృష్యాదిక
ల్ పణ్ణుకిర వర్కల్ - ఊన కారకర్, ఇన్త ఊన వృత్తికలై పరర్క-శుకుమ్ బోధిత్తు ప్పణ్ణు విక్కిరవ
ర్కల్ - “ చివ్రైరవేద్య విభవేతి యదిబ్రువంతి మార్ధ్వ మనోజ్ఞ తుళసీక యదీతి చాహః | ఊన క్రియా
అపి పరానపి కారయంతో భుక్తాధికం దదతి చేన్న సుతత్పవిత్ర , , మిత్యేతద్గాధాథక కథన శ్లోకం శ్రీమ
త్తాత్పర్య చంద్రికై యిలు పాత్ర మను సంధేయమ్ - అనాలుమ్ శేష శబ్ద ముచ్చిష్ట పరమా నాల్ విరో
ధమ్ వారాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ - ఇతిలితి - ఇతిల్, గాఢైయిల్ - అనాలుమ్, శేష శబ్దమ్
భాండస్థ శేషశబ్దత్తిలుమ్ ప్రయుక్త మానాలుమ్ - ఉచ్చిష్ట శబ్దమ్ భాండస్థ శేషత్తిల్ ప్రయుక్త మల్లా మై
యాలే “ తదుచ్ఛిష్టం సుపావన , , మెన్టర వచనత్తిల్ ఉచ్చిష్ట శబ్దమ్ భుక్తోష్టిత పరమాకైయాల్ త
దుప బ్రహ్మణమాన గాఢైయిలుమ్ శేషశబ్ద ముచ్చిష్ట పరమాక వేణ్డావో ? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరార్ -

సా-ప్ర—శేషశబ్దస్య భాండస్థ శేషవిషయ తయాప్రిప్రయోగ దశానాత్సరివాక్యస్థస్యతన్యాన్యధా సిద్ధిసం
భవాన్నిపేదస్య త్వనన్యధా సిద్ధత్వాచ్చ సూరివాక్యస్య భాండస్థ శేష విషయత్వ మేవేత్యాహ - పొతువా
నాలు మిత్యాదినా - నను “ ఉచ్చిష్టం సుపావన , , మిత్యత్ర ఉచ్చిష్ట శబ్దదశానా త్సామాన్యస్యాపి శేష
శబ్దస్యోచ్చిష్టత్వ మేవ న్యాయ్య మిత్యత్ర ఉచ్చిష్ట శబ్దస్యాపి భుక్త శిష్టపాక పాత్రస్థ విషయ తయా ప్ర
యోగదశానా శ్చేష శబ్దస్య భాండస్థపరత్వం కైముతిక న్యాయ సిద్ధ మిత్యభి ప్రాయేడాహ .

సా-ని— పరాఅపిభుక్తశేషంప్రయచ్చంఠచేదితితైర్వాక్యభూతత్వాత్తద్వాక్యస్య గురూచ్చిష్ట విషయత్వ
మయుక్తం - ఉచ్చిష్టమగురో రపిత్యపై వాన్యధాథో వణానియ ఇత్యత్ర భాగవతమాత్ర పరత్వేపి భాం
డశేష వివక్షాయాం నవిరోధ ఇతిసప్రమాణమాహ - ఇతిల్ శేషశబ్దమితి - ననూచ్చిష్టం సుపావన మిత్యు
చ్చిష్ట శబ్దదశానాత్తస్య భాండ శేషపరత్వ మనుపపన్న మిత్యత్ర శ్రుతౌ “ ఉచ్చేషణేనజుహోతి. ఉచ్చేషణ
భాగోవైరుశః - అగ్నిహోత్రోచ్చేషణమభ్యాతనక్రింత్యాదౌ శేషమా తేప్యచ్చిష్టశబ్దప్రయోగాత్ శేషశ
బ్దోచ్చిష్ట శబ్ద యోః పాకపాత్రస్థభుక్తిపాత్రస్థోభయపరత్వస్యాపిసత్వాత్ప్రకృతేపాకపాత్రస్థ శేషపరత్వేపి

సా-సం—వ్యవస్థాపక వివక్షాణకథంవి శేషపరే త్యత్రాహ - పొతువానాలుమితి ఊనవృత్తియః, చేహ ధా
రకాథానుసాన్య సేహన్వితాది ఊనకారకర్, తాపాధిసంస్కారేషు ఏకద్వితి న్యూనాః తాగ్గల్, పరమై
కాంక్షింక విరోధగుర్ లైఇతి, నిమాకల్లంభాదుయైత్వేత్తన్తేనచతదుచ్చిష్ట మిత్యన్య నవిరోధఇత్సర్థః .

సా-సం— నమ భుక్త్యశ్రద్ధభక్షణ మపి పానకమిత్యాది శాస్త్ర వ్రావి ధమకరి. అగురారజీతి వచనం పఠ
మై కాంతిపయం. తత్త్వ సాధకాత నిరూపితాచ్యుత్రాహ ధమకంచాపీతి సంరుప్తమ్, వివిష్టమ్.

మూ—ఇవక్తాభిజమాక ఉపదేశిత భాషా వాక్యక శుమ్ తిరుమంగళలేపోలే ఆదరిస్తానునంగి—వేణు మేనపడి. అల్లతు ఇవక్తా శోలుమ్ లొకికవ్యవహారకల్ జపాది యోగ్యక శ్చేనపడి యన్తు. “శోలుమవిమ శురుతియామ్,, ఎన్తుకుమ్ ఇప్పడిహితాథమాన వాక్యమేవయమ్. “తత్సప్త మఖిలంశుచి,,ఎన్తు ఆతురవిషయత్తిత్ స్పృష్ట్యా స్నానమౌలపుమ్,

సా.దీ—శోలుమవిమ శురుతియెన్తు విరోధియాశో? అవిడు పరిహాస వచనమన్నో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శోలుమవిడిత్యాదియాత్ - తత్సప్త మఖిలం శుచిపన్త తినథకై యుళిచ్చెయ్ కిరార్ - తత్సప్తమిత్యాదినా - స్పృశమ్ విహితమాన విడకలిలివనుడైయ స్పృశమ్ పెత్తతాకిత్ స్పృష్టమానవై యెల్లామత్తంత పరిశుద్ధ మేనపడి. స్థలనయత్తిత్ స్పృశవిధియై దృష్టానతయా ఎడుక్కిరార్ - ఆతుర విషయత్తిలిత్యాదియాత్ - “కరేణసంస్పృశక గాత్రం మంత్రవిద్యావయేత్తుయత్ | ఏషావాసవమంత్రాణాం

సా.స్వా—అల్లతితి -అల్లతు, అన్యధావాక వెన్తుపడి.ఇప్పడియాకిత్ “శోలుమవిడుశురుతియా,,మెన్కిర పాట్టుక్కు గతి ఎతెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . శోలు మితి - అవిడు, పరిహాసోక్తి. ఆనా లమ్ “తదు క్షిమాత్రం మంత్రాగ్ర్య,, మిత్యాది కళితే ప్రాప్త విషయత్తిత్ అతిశయ విశేష విధి పోలే తత్సప్త మఖిలం శుచి ఎన్కిర విడిత్తిత్ ప్రాప్త విషయత్తిత్ అతిశయ విధి కూడు మో? అగ్ర్యం సుపావన మిత్యాది వత్ తద్భాషక శబ్ద మిత్తయే? ఎన్న వథక మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - తత్సప్తమితి-ఆతురేతి- “ఆతురస్నానఉత్పన్నే దశకృత్వోహ్యనాతురః | స్పృష్ట్యా స్పృష్ట్యాపునస్నానయా,,దిత్యాదావేన్తుపడి-

సా.ప్ర—తద్భాషాక,ఉజ్జీవనహేతుత్వేన. ననుభాగవతానాం పరిహాసోక్తైరపిశ్రుతివదాదరణీయత్వస్యచూ ర్వాచాయోక్తత్వా త్సర్వస్యా ఏవ భాగవతోక్తే మంత్ర వదను సంధేయత్వ మావశ్యక మిత్యత్ర “వే దశాస్త్ర రథారూఢా జ్ఞానఖడ్గ ధరా ద్విజాః | క్రీడాథక మపి యద్భూయ్యు స్సధమూరి పరమో మతః| యాస్తేషాం నైవర కథాస్తా ఏవభవంతి శాస్త్రాథా,, ఇత్యాది ప్రకారేణ పూర్వాచార్య వాక్యస్యాపి మహా భాగవతాః పరిహాసే ప్యనుచితం నవదంతి త్యత్ర తాత్పర్యం నలొకిక వ్యవహారస్య ఆదరణీయత్వ మి త్యభిప్రయన్నాహ - శోలుమ విడిత్యాది - ఉచ్యమాన పరిహాసోక్తి రపి శ్రుతివద్యథా భూతాథక వాది నీత్యథాః - అఖిల శుద్ధి హేతుభూత స్పృశవత్త్వ రూపం ప్రభావంవ్యవస్థాపయతి- తత్ సప్తమిత్యా దినా - స్పృష్ట్యా స్నానం పోలే ఇతి - “ఆతుర స్నాన ఉత్పన్నేదశకృ త్వోహ్యనాతురః | స్నాత్వా స్నా త్వా స్పృశేదేనం తత శ్చుధ్యేత్ ఆతురః | ఆతురాచే దృతుమతీ సూతికా వాతథావిధా | స్పృష్ట్యా తా మ పరాస్నాయా ద్వాత్రింశ ద్ద్వారమే వవా | జ్వరాభి భూతా యా నారీ రజసాచ పరి ప్లుతా | చతు ర్థేహనిసంప్రాప్తేస్పృశేద న్యాతుతాంప్రియమ్|సాసచేలావ గాహ్యప స్నాత్వాస్నాత్వాపునస్స్వశేత్ -

సా.వి— మితిభావః.తద్భాషాక వుపదేశిత, రక్షకత్వేనోపదిష్టం - శొల్లు మతు శురుతి యామ్. శోలు మతు, ఉక్తవాక్యం. శురుతి, శ్రుతిః- ఆమ్, భవతి. స్పృష్ట్యాస్నానమౌలపుమితి- “ఆతురస్నానఉత్పన్నే ద శకృత్వోహ్యనాతురః | స్నాత్వాస్నాత్వా స్పృశేదేన,, మిత్యాతురస్య అనాతుర స్పర్శవత్ -

మూ— దీక్షాకాలత్తిల్ విష్ణుహస్తప్రదానాఖ్య స్పృశమౌలవుమ్, తిరుప్రతిష్ఠైయిల్ మహాభాగవతస్పృశమౌలవుమ్, మత్తుమ్ స్పృశమ్ విహితమాన విద్యుళితే ఇవనుడైయ స్పృశమ్ పెత్త తాకిత్ స్పృష్టమానచెయ్లమ్ పరిశుద్ధమా మెన్దపడి.

సా.దీ— దీక్షా త్యహమనిస్సవ్యయమ్,, ఎన్నమంత్రదీక్షాకాల త్తిలాచార్యకరస్పృశమ్ విష్ణుహస్తప్రదానమ్. ఉదుచ్చురమిత్యాది. ఇవ్వచవచ్చైయెడుతతుభాగవతవైకుంఠైవిధినిషేధమకూడా తేపోమెన్దసూచిక్రైక్కాక-

సా - స్వా - దీక్షేతి - “క రేణ సంస్పృశక్ గాత్రం మంత్ర విద్భావ యేత్తుయిల్ - ఏషాసా సర్వ మంత్రాణాం దీక్షేత్యాహ మనిస్సవ్యయమ్,, మెన్ద మంత్రదీక్షాకాలత్తిల్ శిష్య గాత్రే ఆచార్యకర స్పృశమ్ విష్ణుహస్త ప్రదానస్పృశమెన్ద అగమసంప్రదాయ మెన్దపడి - తిరుప్రతిష్ఠైయిలితి-“అధివాసాదికం కర్తుమథా వతఃశుక్ మక్షుశి । మహా భాగవత స్పృశ మేకం వాకార యేత్సుధీః,, ఇత్యాదిక మెన్దపడి - అత దృష్ట్యాంత త్రయోపాదానం శుద్ధత్వేన ప్రాప్నోతిల్ అధిక్య విధి కూడుమో? శుద్ధియిలే అధిక్య ముణ్డో? ఎక్కిర శంకావార శాథమ్- పునః పునస్సానత్రాలే శుద్ధ్యాధిక్య ముమ్, దీక్షాకృతాతిశయా పేక్షయా ఆచార్యకర స్పృశాదతి శయాధిక్యముమ్, ప్రతిష్ఠాకృత సాన్నిధ్యా పేక్షయా ధిక సాన్నిధ్యముమ్ సర్వసం ప్రతిపన్నమాకైయాలే తస్మాద్యత్రాలే యిల్లుమ్ శుద్ధ్యాధిక్య విధి కూడు మెన్దకరుత్తు - ఫరితి - అఖిల మెన్దిరతు తత్సృష్ట విశేషణ మున్దిక్రైయఖిలం శుచియెన్ద విధేయకోటియిలే యన్వితమాయ్ అఖిలం శుచి, కాత్సేన్యన శుచి. ఖిలమన్దిక్రై శుచివెన్ద ప్రాప్నోతియైత్రిపరితశ్శుద్ధత్వ రూపాతిశయ విశేష విధియెన్ద కరుత్తు - మేల్ శుద్ధమామెన్దపడి ఎన్ద వరశబ్ద రహితమాకనిదేశి

సా-ప్ర— ధశ ద్వాదశకృత్వోవా ఆచామేచ్చపునఃపు,, ఇత్యుక్త స్నానరూప స్పృశవదిత్యర్థః - దీక్షాకాలత్తిల్ విష్ణుహస్తప్రదానాఖ్యస్పృశమౌలవుమితి. “క రేణ సంస్పృశక్ గాత్రం మంత్రవిద్భావయేద్దృశా । ఏషాహి సర్వ మంత్రాణాం దీక్షేత్యాహ మనిస్సవ్యయమ్,, మిత్తుక్త స్పృశవదిత్యర్థః - మహాభాగవతస్పృశమౌలవుమితి - “అధివాసాదికం కర్తుమశక్తశ్చేదథాపది । మహా భాగవత స్పృశ మేకం వాకారయేద్బుధ,, ఇత్యుక్త స్పృశవదిత్యర్థః - వైష్ణవకరస్పృశస్య శోభకత్వం స్పృశవిశేషాచ్యధ్యతయా

సా-వి— దీక్షాకాల త్తిల్ విష్ణుహస్తప్రదానాఖ్యస్పృశమౌలవుమ్, “క రేణ సంస్పృశక్ గాత్రం మంత్రవిద్భావయేత్తుయిల్ । ఏషాహి సర్వ మంత్రాణాం దీక్షేత్యాహ మనిస్సవ్యయమ్,, మిత్తుక్త దీక్షాకాలినాచార్యకర స్పృశో విష్ణుహస్తప్రదానమ్- తిరుప్రతిష్ఠైయిల్ మహాభాగవత స్పృశమౌలవుమితి- భాగవత్ప్రతిష్ఠాయాం “అధివాసాదికం కర్తుమశక్తశ్చేదథాపది మహాభాగవత స్పర్శ మేకం వాకారయేద్బుధ,, ఇత్యుక్త స్పర్శవత్ - మత్తుమ్ స్పృశమ్. ఇతరస్పర్శః, ఇతరస్పృశో వివిహితవిషయఇతిభావః- తదేవవిశదయతి-విహితమానేతి- స్పర్శమ్ పెత్తతాకిత్, స్పృశం ప్రాప్నోత్యేత్ -

సా-సం— దీక్షాకాలత్తిలితి. “క రేణ యత్సృశక్ గాత్రం మంత్రవిద్భావయేద్బుధా । ఏషాసా సర్వ వర్ణానాం దీక్షేత్యాహ మనిస్సవ్యయమ్,, ఇతిభరద్వాజ సంహితోక్త విధయా పంచరాత్రాదిదీక్షాకాలే శిష్య గాత్రే గురూర్యాహస్త స్పృశస్సవిష్ణుహస్తప్రదానాఖ్య స్పృశఇత్యాగమవిదః -

మూ— అల్లతు “ ఉదుంబరం న భాద్రేత్తు . కాలింగోదుంబరాలాబుబింబాని పరివ
జయేత్ | తావ్యశ్చతస్మ సతతం నిత్యం దూరతరోహరిః | వృంతాకకతకాలింగ బిల్వోదుంబరభిన్న
టాః | యోభక్షయతి సంమోహ తస్య దూరతరోహరిః | కాలింగీం తుద్రవాతాం చ దగ్ధాన్నం మాస
వీంతథా | తుంబికా ఫలమశ్నీయా తస్య దూరతరోహరిః | యోత్తివాతాకకాలింగ మసూరబిసకాన్యపి |
అంశ్యకాతే జగన్నాథం గోవిందం నన్మరిష్యతి | తుంబం కోశాతకంచైవ పలండుం | గంజనంతథా | ఛత్రా
కం విద్వరాహంచ భుక్త్వాచాంద్రాయణం చరేత్ | నాళికాచణ ఛత్రాక కుసంభాలా బువిద్భవాన్ | కుంభీ
కంచికవృంతాక కోవిదారాంశ్చ వజ్రయేత్ | క్షీరం లవణసంమిశ్ర ముచ్చిష్టేపిచయత్ ఘృతమ్ | పానం
రజతీథేవ సుగాపానసమంవిదుః | ఆరనాశం సేవతక దాచిద్భగవత్పరః | సుగాకల్పంహితత్ జ్ఞేయంతస్మా
ద్యత్సేనవజ్రయేత్ | ప్రమాదాదపి కీలాలంయస్స స్పృశేద్దేవ్యవోనరః | ఉపచారశతేరాపి నక్షమామివ సుంధరే |

సా. దీ— ఉదుమ్బరమ్, అత్తిక్కాయ్ - కాలిక్లమ్, కొమ్మట్టి. అలాబు, శౌరేక్కాయ్ - బింబమ్, కోవై.
వృంతాకమ్, వెడకత్తారి - కతకమ్, తేత్తాక్కొట్టై - బిల్వమ్, కువళై - భిన్నటాః, కాన్దల్. తుద్రవాతాన్,
శిత్తవళై. మాసలి, నిలైప్పనై. తుంబికా, శౌరైక్కాయ్. మసూర, అంతరదశాహ పయ ఉత్పన్నామితా -
చినక, తామరై కిక్కిరి. కోశాతకీ, పీరుక్క. పలండు, ఈరుళ్ళి. గంజనమ్, వెళ్ళుళ్ళియుమ్ మురుక్కై -
యుమ్. ఛత్రాకమ్, కాశాన్. విద్వరాహమ్, ఊర్ పన్ని - నాళికా, శాకవిశేషమ్. చణమ్, శణమ్ము. కుసు
మ్మమ్, కుసుమ్మై. విత్తభవారి, విష్టేయిల్ పిరవ్వుతుమ్ స్వత్తుమ్. కుంభీ, కూట్ట. కంచికమ్, వతుకళా
లాబు. వృంతాకమ్, శ్వేతమ్. కోవిదారః, కొన్నై. ఆరనాశమ్, కాడి. కీలాలం, రక్తమ్. శోణితేంభ సీకీలాలం.

సా. చా— కైకాయాలుమిబ్బు పరిశుద్ధమామెన్టు నిరేశశి కైకాయాలుమ్ ఇప్పడితాత్పర్యమికోశ్య వేణుమెన్టుదే
శిక తాత్పర్యమ్ - వ్యవచ్ఛేద్యాధకత్తై క్కాట్టు కిరార్ - అల్లల తిత్త్యా దినా - ఉదుమ్బరం, అత్తిక్కాయ్
య్ - కాలిక్లమ్, కొమ్మట్టి - ముళ్ళజ్జి యుమామ్ - అలాబు, శౌరైక్కాయ్ - బింబమ్, శౌవైక్కాయ్.
వృంతాకం, వెడకత్తారి - కతకం, తేత్తాక్కొట్టై. బిల్వం, కువళై - భిన్నటా, కాన్దల్. తుద్రవాతాన్,
శిత్తవళై - మాసలి, నిలైప్పనై - తుమ్మికా, తుమ్మై - శౌరైక్కాయ్ మామ్ - మాసలి, కళ్ళి ము
ళ్ళాన్ - తుమ్మికా ఫలం, కూబని పట్టమ్. మసూరం, అంతరదశాహ పయ ఉత్పన్నామితా - తుంబమ్,
వేలక్కాయ్ - చినకం, తామరై కిక్కిరి. కోశాతకీ, పీరుక్క - పలండు, ఈరుళ్ళి - గంజనం, వె
ళ్ళుళ్ళి - మురుక్ శైయుమామ్ - ఛత్రాకం, నాయ్ కొడై. విద్వరాహం, ఊర్ పన్ని. నాళికా, తేచ్చాయ్
ముళై - శాక విశేష మెన్నవుమామ్ - చణకం, శణమ్ము. కుసుంభం, కుసుంభా - విద్భవారి, విష్టేయి
ల్లి యుత్తాన తువుమ్ అతిలే పట్టతువుమ్ - కుంభీ, కూట్ట. కంచికం, వతుకళాలాబు - వృంతాకం, శ్వే
తం. కోవిదారం, కొన్నై - కీలాలం, రక్తం - నొరైయుమామ్ - ఆరనాశమ్, కాడి - ఇజ్జిన అభిశ్య

సా. ప్ర— ప్రమిత విషయ ఏవేతి వ్యవస్థా నంగికా రెబాధ ఇత్సాహ. అల్లలతుడుదుంబరమిత్యాదినా-

సా. సం- కాలిక్లమ్, ముళ్ళజ్జి - భిన్నటా, కాన్దల్. ముసలి, కళ్ళి ముళ్ళాన్ - తుమ్మికా ఫలమ్, తుమ్మినీ పట్టమ్. మసూర
మ్, ప్రసవానంతరం దశరాత్రాంత గతక్షీర జామితా ద్రవ్యమ్ - తుమ్మమ్, వేలక్కాయ్. గంజనమ్, గంజిగడ్డై -
శివాకా, తేన్నమ్ముళై. శణమ్, శణమ్ము. ఛత్రాకమ్, నాయ్ కొడై. కోవిదారమ్, కొకిలక్కాయ్. కీలాలమ్, నొరై.

మూ— ఏకాదశ్యాం సుర శ్రేష్ఠయో భుంక్తే ద్విజజన్మవాక్ । ప్రతి గ్రా స మ యం భుంక్తే కల్పి
షంశ్వానవిట్సుమమ్ । ఏకాదశ్యాంతు యోభుంక్తే శక్తస్సన్నిరుపద్రవః । సురాపాన సమంపాపం భవే త్త
స్యనసంశయః । మద్యపానాత్సురశ్రేష్ఠ పాతైవ నరకం వ్రజేత్ । ఏకాదశ్యన్నకామస్సు పిశ్యభిష్సహమజ్జతి
అన్నదోషాదశమనా న్నానా విషయదశకనాత్ । దేహశాచాదివిరహ త్సమలం జాయతేచనః । ఆలస్యా
దన్నదోషాచ్చ మృత్యుర్విపాక్ జిహూంసతి, ఇత్యాదికలాత నిషిద్ధమానవైయెల్లామ్ ఇవక్ జొట్టవారే శు
ద్ధమామెన్నపడియెట్టు-ఇప్పడివిషయవ్యవస్థై పణ్ణాతపోతుపరిగృహీత తమజ్జశాన బహు శాస్త్రజ్ఞ శోడుమ్

సా.వి— అన్నదోషాదితి. దుష్టాన్న భోజనత్తా లెన్నె. ఆశమనమ్, ఎట్టాత్తిలాశై. వైరాగ్య మిల్లా మై
యాలుమ్. “నారాయణైక నిష్ఠస్య, త్యాది వచనజ్ఞకుక్ విషయవ్యవస్థై పణ్ణాతపోతు అని ష్టమ్ కా
ట్టుకిరార్. ఇప్పడివిషయే త్యాది. విషయవ్యవస్థై యాత్ ప్రశంసా నిషేధజ్ఞకుక్ విరోధమిల్లా మై యాలే

సా స్వా— భక్షణనిషేధవచనత్తయెదుత్తుఅరనాశంససేవేతకదాచిద్భగవత్పరమిష్టమ్, తస్యదూరతకాహ
రికిమిష్టమ్, భాగవతసకల నిషిద్ధసూక్తయాలే ఇతు తద్వ్యతిరక్త విషయ మెన్న వాణ్ తాతెష్ట సూచిస్పి
క్తాకాక - అన్నదోషాత్, దుష్టాన్న భోజనాత్. ఆశమనాత్, దుర్లభతిలాశయా వైరాగ్యా భా
వాదెష్టపడి - ఇప్పడి విషయ వ్యవస్థై పణ్ణాతపోతు నారాయణైక నిష్ఠస్య త్యాది వచనత్తై సామాన్య
తః ఆపాత ప్రతిపన్నాథక పరమాశ చ్చల్లీలిత్ చాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇప్పడి ఇతి - సంప్రతి ప
న్నబహుశాస్త్రజ్ఞానుష్ఠానవిరోధాపత్త్యా ఆపాత ప్రతిపన్నాథక విధానమ్ కూడామైయాలే ఏత ద్వచన

సా.ప్ర— యాయావ్యత్తిరత్యాదేరేవంవ్యవస్థానంగికారేచాధక మాహ. ఇప్పడివిషయే త్యాది నా - బహు
శాస్త్రీతి - “కేశకీటాను సరణం నభిరోమాను క్షంతనమ్ । తృణాగ్ర చ్చేదనం వృక్ష గుల్మవాం భేద సం
వృధా - స్త్రీబాల వృద్ధాతురాణామ స్వేషాం తాడనంక్రధా । పరదార పర ద్రవ్య పరా మశకాంచకామ
తః । అంగుల్యా స్ఫోటనం లీలా పాణి తాలాది హేళనమ్ । తజ్జనం చైవమాదీని బహిష్కృత్య శుభాను
గః । పరాపవాదం పారువ్యం వివాద మన్యతంతథా । అసచ్ఛాస్త్రస్య పతన మసద్భి స్సహ భాషణమ్ । ఇ
త్యాదిషు వచోహిత్యా స్వాధ్యాయ జప తత్పరకి । న ప్రే క్షేతనగ్నాంస్త్రియం - నేక్షేతో ద్యం త మాది
త్యం - కపాలస్థం యథాతోయం శ్వేద్రుతౌచ యథాపయః । మవ్త్వం స్యాత్థానదోషేణ - రుద్రాలయ సమీ
పస్థం శ్మశానాంతర మాస్థితమ్ । చండాళ శ్రేణిసంబంధం నవారి సముప స్పృశేత్ । ఏకపంక్త్యపవిస్త్యా
నాం విప్రాణాం సహభోజనే । యద్యే కోపి త్యజేత్పాత్రం శేషమన్నం నభోజయేత్ । మోహాద్భుంజీతచే
ద్విప్రః పంక్త్యా ముచ్ఛిష్టే భోజనమ్ । ప్రాయశ్చిత్తంచరే ద్విప్రః కృచ్ఛ్రింసాం తపనం స్మృతమ్ । ఏక పం
క్తాతు భుంజాన ఉచ్ఛిష్టం స్పృశతేయది । ద్వావన్నం విస్పృజేయాణాం భుక్త్యా చాంద్రానుగం చరేత్ ।
సమాన పంక్తౌ భుంజానేషు వాయత్రా సూక్థాయో చ్ఛిష్టం ప్రయచ్ఛేదా చాపేద్వా కుత్సయిత్వావా య
త్రాన్నం వద్యుమకసుప్త్యై రామూత మన్త్యైర్వా- అమేధ్యై నాపి భుంజేత . దివాకీర్ణ్య ముదక్యాంచపతి
తంసూతికాంతథా । శవంతత్సృష్టినంచైవస్పృష్ట్యాస్నానం సమాచరేత్ । అబుద్ధిపూర్వకం స్పృశేద్వయో

సా.వి— ఇవక్ జొట్టవారే; భాగవతస్పృశతీచేత్ -

మూ— శిష్టానుష్ఠానతోడుమ్ విరోధిక్రైయాల్ అతివాదమాత్రమాయీవిడుమ్- మహాప్రభావనాన పరమై కాంతిపక్వలితుమ్ ఇశ్యాస్త్రీయనియమమ్ కులైయా తన్నుమిడమ్- నాథమునికల్, ఆశవన్తార్, ఎమ్మిరుమా నార్ ఉల్కిట్ట పరమాచార్యర్ కళుడైను అంతిమ దివసావధియాన అనుష్ఠానజలైక్కెట్టు త్రేలిన్దుకోల్వతు.

సా-దీ— విహితస్థలశ్శలితభాగవత స్పృశాది ప్రభావమ్ సిద్ధిక్కుమ్- అన్నియే సామాన్యవిషయమాక్కిల్ బహు శాస్త్ర విరోధతాల్ తత్సప్తమ్య మిత్యాది వచనమ్ కేవలప్రశంసా పరమామ్ విషయవిశేషత్తిల్ నియమి త్ప్రభావము మిల్లాతోటియు మెన్కై- ఇది పరమై కాంతికళుక్కుమ్ శాస్త్రాన్నికమమ్ పూర్వాచార్యాను ష్ఠానతాలుమ్ సిద్ధ మెన్కిరార్ - మహాప్రభావ నిత్యాది చూత్ - పరమై కాంతిక కళుక్కుమ్ శాస్త్రవిహిత

సా-స్వా— స్వాధికారవాదమాత్రతయా భాగవతోత్కృష్టమే సిద్ధియామల్ వృద్ధిమిచ్చుతో మూల్యహాని న్యాయమ్ ప్రసంగిక్కు మెన్టుకరుత్తు- పరిగృహీత తషేత్తుక్త్యా ఇస్తవచనమ్ పరిగృహీత తమ మన్నెన్టు సూచితమ్ - శాస్త్రవిరోధతాల్ అతివాదమాత్రమా మెన్టు శొన్నతుకూడునో? అనుష్ఠాన పర శాస్త్ర మభాగవత విషయ మనో? మహాప్రభావనాన ప్రపన్నసుక్కు శాస్త్రీయనియమ మిల్లైయే? అప్పడియే ఆధునికసమ్మిల్లై శ్శ ప్రభృతికల్ అనుష్ఠాన మనో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - మహాప్రభావ నానేతి- పరమాచార్యే త్యుక్త్యా ఆధునికాద్యనుష్ఠానమ్ ప్రమాణమనైన్టు కరుత్తు - ఇప్పడియాకిల్ ప్రపన్నసుక్కు సర్వ ధర్మ స్వ రూప ష్యా గమ్ చరమశ్లోకాదికలిలే శోల్లుకిరతు విరోధియాతో? అతుసాత్వికత్యాగ మెన్టు లప్పడి త్యాగ త్తిల్

సా-ప్ర— స్నానం విధియతే। త్రయాణాంబుద్ధిపూర్వేణుతత్సప్తమ్యస్తి న్యాయకల్పనా। శవస్పృశ్యతత్సప్తమ్యస్థిప సృశకనే సచేల ముదకోప సృశకనా చ్చుధ్యే,, దిత్యాది బహు శాస్త్రవిరోధస్వాదిత్యధిక-వా దమాత్ర మాయీ విషయితి - ఉక్తిమాత్ర మేవ స్యాన్నతు ప్రమాణతయా స్వయమధికం వ్యవస్థాప యితుం సమర్థం వాక్యం స్యాదిత్యధికః - నను,, లిప్యంతే నవపాశేన వైష్ణవా వీత కల్మషాః। పునంతి సకలం లోకం సహస్రాంశు రివోదిత,, ఇత్యాదిషు పరమై కాంతినాం పాపాలేప శ్రవణపూర్వకం సకలలోకపావన త్వ శ్రవణా చ్చాస్త్రవశ్యత్వా భావాన్న తద్విరోధో బాధక ఇత్యత్ర పరమై కాంతివ్యవీ “శ్రుతిస్మృత్యు దితం ధర్మకం యస్త్యజే ద్వైష్ణవోత్తమః। సపాషండితి విజ్ఞేయ స్సర్వలోకేషు గహితః। అకృత్యంవై ష్ణవః పాపబుధ్యా శాస్త్రవిరోధతః। ఏకాంతీ పరమై కాంతీ రుచ్యభావాచ్చ సంత్యజే,, దిత్యాదిభి ర్యా వచ్ఛరీర పాతం శాస్త్రవశ్యత్వసిద్ధే సమైవ పూర్వై రనుష్ఠితత్వాత్,, లిప్యంతేన,, చేత్యస్యాబుద్ధిపూర్వ పాప విషయత్వ సంభవాచ్చ శాస్త్రవిరోధో బాధక ఏవేత్యభిప్రాయేణాహ - మహాప్రభావనిత్యాది - నను,, దూరేణహ్య పరంకర్మ బుద్ధియాగా ధ్ధనంజయ। బుద్ధౌ శరణ మన్విచ్ఛ కృపణాః ఫలహేతవ,, ఇతి కర్మణస్త్యాజ్యత్వోక్తే శ్శాంకరీయైః కైశ్చిత్స్య త్యక్తత్వాచ్చ పరమై కాంతినాం శాస్త్రవశ్యత్వా భావః కింపునన్యాయ సిద్ధ ఇతిశాస్త్రవిరోధోనబాధక ఇత్యత్ర నియతస్యే త్యా దినా,, యస్మ భోగ తయా

సా-వి— వాదమాత్ర మాయీవిడుమ్, తత్సప్తమ్యమిత్యాదిక మననుష్ఠాన లక్షణప్రమాణ్యప్రసంగాద్యై ధా కీర్తనంస్వాదితభావః ఉల్కిట్ట పరమాచార్యర్ కళుడైయ, నాథ యామునాది మహా జనకూటాంతఘాతా చార్యాణాం - కెట్టుత్రేలిన్దుకోల్వతు, శ్రుత్వాణానీయాల్ -,, లిప్యంతే నవపాశేన వైష్ణవోవీతకల్మషః।

మూ— వేదవైదిక శాస్త్రజ్ఞులబ్ధి లుకీరనియమజ్ఞతై బాహ్యుమకుద్యప్తి కళుమ్ భాంకియా లేవిడుకిరవిడమ్ తామసత్యాగమెన్దు నియతస్యతు సన్నాసరి కమణానోప పద్యతే । మోహతస్య పరిత్యాగ స్తామసః పరికిరతరి,, ఎన్నిర శ్లోకతాలే యరుళిచ్చెయ్తాక్ - కుడుంబ భరణాది కళుకల అస్తు సన్నాసాది క తై పుత్తువారైగోలే దుఃఖరూపజ్ఞశాన ప్రవృత్తికళుకు- చ్చోమ్మి విడుకిరవిడమ్ రాజస త్యాగ మెన్దు మిడతై,, దుఃఖ మిత్యే వయః కమణ కాన్యక్షేత భయాత్ప్రజేత్ । సకృత్సారాజసం త్యాగం నైవ త్యా గ ఫలలభేత్,, ఎన్దు అరుళి చెయ్తాక్ -

సా-చీ— కమణ్ణుళిల్ సాత్విక త్యాగమొట్టియ రాజసతామస త్యాగత్తి అనభా వహత్వతై కాటట్టా కైకాక విహితకమణ త్యాగత్తికప్రికారతై శ్రీగీతైయిలే కాట్టుకిరార్ - వేద వైదిక త్యాది యాత్ . ఇవిడతైల్ వైదిక శబ్దం స్మృత్యాది పరమ్ . నియతస్య త్వితి - నియతం, విహితం . దుఃఖమిత్యాది - దుఃఖ మిత్యేవ బుధ్యాకాయ క్షేత భయాత్ప్రజేదన్తథమ్ - సాత్విక త్యాగస్వరూపజ్ఞే కాటట్టుకిరార్ -

సా - స్వా—సాన్వికాది భేదముణ్డో ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - వేదేత్యాదినా- వైదికం, ధర్మశాస్త్రం-

సా-ప్ర—విష్ణో స్సత్కృత్యంకురు తేనదాసభ వెత్పరమైకాంతిమహాభాగవతోత్తమరియన్దువై వైష్ణవం లింగం ధృత్వాపి తమసా వృతరి । త్యజేత్తు వైష్ణవం కమణోపి పాపండతాం వ్రజేత్ । వణాశ్రమాచారవ తా పురుషేణ పరరి పుమాక్ । విష్ణురా రాధ్యతే పంథానాన్యస్త తోషకారక,, ఇత్యాది భిశ్చ శాస్త్రీయ క మణాం పరమై కాంతిభి రపి స్వరూపేణా త్యాజ్యత్వావ గమా చ్చాస్త్ర విరూధో బాధక ఏవే త్యభి ప్రా యేణాహ - వేద వైదికత్యాది - నన్వేవంతహి,, దూరేణహ్యవర,, మిత్యాది కమణత్యాజ్యతోక్తైః,, నియతస్యతు సన్నాసరికమణానోపపద్యతే,, ఇత్యాద్యత్యాజ్యతోక్తైశ్చవ్యాఘాతస్సాన్విదిత్యత్రాహ-

సా-వి—పునాతిసకలలోకంసహస్రాంశురినోదితరి,, ఇత్యైతద్వచనమబుద్ధిపూర్వకపాపవిషయమ్,, శ్రుతిస్సృ త్యుదితంధమణాయ స్త్యజేద్దే వైష్ణవోత్తమరిసపాపండితివిజ్ఞేయస్సర్వలా కేషగహితరి అకృత్యంవైష్ణవఃపా పబుధ్యాశాస్త్రవిరూధతరి ఏకాంతిపరమైకాంతిరువ్యభావాచ్చసంత్యజేత్,, ఇత్యాదీనాంజాగరూకత్వాత్,, సక మణా సప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వ మానశు,, రితి సత్వాత్సర్వ ధర్మా స్పరి త్యజ్యేతి చొక్త త్వా నృతాంతరస్థై రపి కైశ్చిన్మోక్షార్థిభి స్వరూపత్యాగ సై వాంగీ కృతత్వాత్కథం యావ చ్చ రీర పాతం శాస్త్రవశ్యత్వమ్ ప్రపన్నానామిత్యత్ర గీతాసు భగవానేవ పరిహృతవా నిత్యాహ - వేద వైదికతి. వైదికశాస్త్రమ్, వేదమూలక స్మృతీతిహాస పురాణాని మతాంతరస్థ త్యాగోధాంతి మూలకత్వా త్రామ స త్యాగఇతి గీతాచార్య ఏవోక్తవానితి భావరి - దుఃఖరూపత్వేన త్యాగే రాజసత్యాగఇతిసోపిన శాస్త్రా నుమత ఇత్యాహ - కుటుంబేతి - శోమ్మి, అలసతయా - విడుకిర విడమ్, త్యాగ ఇత్యేతత్ - ఫల సంగ కర్తృత్వ త్యాగవీవ,, త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశు,, రిత్యాదౌ త్యాగ శబ్దార్థరి - సవవ సాత్వికత్యా గ ఇత్యుచ్యతే - సర్వధర్మా నిత్యాదౌచ నస్వరూప త్యాగఇతి వక్ష్యత ఇత్యాశయేనాహ-

సా-సం— నియతస్యకమణః, వేదవైదిక శాస్త్ర నియమితాచారస్య- నైవత్యాగఫలమిత్యత్రత్యాగఫలం గగవత్ప్రీతిరి-ఏవంమోహత్యాగస్తామసః- కాన్యక్షేతభయాత్త్యాగో రాజసఇతిప్రసంగాదుత్వాసాత్వికత్యాగ

మూ— తన్నధికారానురూపమాకత్తవిర వేణ్ణుమవైతవిరన్తు శెయ్యి వేణ్ణుమవై శెయ్యిముడుత్తిల్ నాన్ స్వతంత్రనాయ్ శెయ్కిరేనెన్నుమ్ ఎనక్కు ఇకరమన్ శేషభూత మెన్టుమ్, ఎనక్కు ఇన్నకలక్కుక్కు ఇతు తానే సాధనమెన్టు మ్మిరక్కుమ్ నినెనైమా త్తిసర్వేశ్వరన్ శెయ్విక్కు అవనుక్కు శేషమాన క్కంకర్వత్తై అ వనుకప్పే స్రయోజనమాక అనుసంధిత్తుఅనుష్ఠితై సాత్వికత్యాగ మెన్టుమిడత్తై “కార్యమిత్యేవయత్కమన్ నియతంక్రియతేజాన | సంగంత్యక్వా ఫలం చైవ సత్యాగస్సాత్వికో మతః, ఎన్టు అరుళి చ్చెయ్ తాన్ -

సా-దీ— తన్నధి కారాను రూపేత్యాదియాల్ - స్వతంత్ర నాయ్ చెయ్కిరే నెన్టు మిత్యాది యాల్ ఫల సంగ కతక్వాత్వాదిత్వాగమకాట్టప్పట్టు - ఇప్పడి సాధారణమాక పాత్వికత్యాగమ్ కాట్ట పట్టు - అతిలుమ్ ప్రపన్నుడైయసాత్వికత్యాగమ్ శేషమెనిరార్ -

సా-స్వా— ఇప్పడిసాత్విక త్యాగమ్ విహిత మాః తద్యక్త ధర్మాన్ సత్థానమ్ భక్తప్రపన్న సాధారణ మాకైయాలే ప్రపన్న నుక్కు పూర్వ మాధిక్యమ్ శాస్త్రుడు విధియతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ -

సా-ప్ర— తన్నధి కారేత్వాది - తవిర వేణ్ణు మిత్యాది . త్యక్త్యం పరిత్యజ్య . కతన్వా నామనుస్థానేస్వ స్వాశంత్య బుద్ధిం స్వస్మిన్ కమన్తైశ్వర్య బుద్ధిం ఫల సంకల్పంచ పరిత్యజ్య “నానుచేవస్య భగవతో బ లేన భగవతో వియోగ భగవత స్సేజసా భగవతః కమన్తా భగవతః కమన్కరిష్యామి , త్యక్తప్రకా రేణాఫలసంగ కత్యక్త త్యాగ సూర్వకం భగవానేవ కారణ తీత్యనుస్థానేన వ్యాఖ్యాత ఇతి భావః . న మకార్యమిత్యేవేత్యారభ్య “త్యాగీనత్వసమావిష్టో మేధావీచ్ఛిన్న సంశయ , ఇత్యంతేన “యస్తుభోగ తయే , త్యక్త పరమైకాంతి వ్యతిరిక్తస్య సాత్విక త్యాగ కతున్ స్పృహత్యుష్మత్ప్రతిపాద నేన, యో దశ వణక సువణ తోహాకు , మిథ పరమైకాంతివాంసర్వోహృష్ట త్వాభిధానంవిరుధ్యే తేత్యతా సా-

సా-వి— తన్నధి కారేతి. తవిర వేణ్ణు మువై, శ్యాత్తు మపేక్షితాని. తవిరన్తు, త్యక్తా వ-నామ్ శెయ్కిరేనెన్నాధీనకత్యే త్యమ్. ఎనక్కు కమన్ శేషమితిసంబంధః. ఎనక్కిన్న ఫలతుక్కు, మమైతత్ఫలస్య. ఇతు తానే సాధనమ్. ఇద మేవ సాధన మితి ఫలస్య స్వాశక్త్యబుద్ధిః - ఎన్టువీరక్కుమ్ నినవై, ఏవంప్రకారేణోత్పన్నంజ్ఞానం-అహంకతా, మమై తత్కమన్, ఇదంమత్ఫలసాధన మితి బుద్ధిం- మూత్తి, విహాయ- సర్వేశ్వరన్ శెయ్విక్కు, సర్వేశ్వరేకారణ తీనతి - అనుష్ఠితై, అనుస్థానం - కమన్జన్యం ఫలం మమ నస్సాదితి ఫలత్యాగః - మదీయ ఫలసాధన త యా మదీయ మిదం కమేతి కమన్జీమమతా పరిత్యాగః - సర్వేశ్వరే కత్యక్త్యాను సంధానే నాత్మనఃక త్యక్త త్యాగ ఇతి భాష్యోక్తరీత్యా భగవత్ప్రీతే, క్రమయోజన తయా సుస్థానం. సాత్వికత్యాగ ఇతి భావః. తత్ప్రీతేమోక్షమపి ఫల త్వేన అనభిసంధాయస్వయంప్రయోజన త్వేనానుస్థానంసర్వోత్కృష్ట మిత్యాసా-

సా-సం— స్వరూపమాహ. తన్నధికారే త్యాగీనా. నాన్ స్వతంత్రనాయ్ త్యాది నా మాత్మత్యంతేన క్రమా త్కత్యక్తత్యాగ మమతా త్యాగ ఫలత్యాగ ఉక్తాః - స్వీయకత్యక్త్యాది త్యాగే కత్యక్త మమతా ఫ లానాం భగవదీయత్వాను సంధానపూర్వకం యదనుస్థానం ససాత్విక త్యాగ ఇతివిష్కృష్ట తత్ర ప్రమా ణమాహ - సర్వేశ్వరన్ శెయ్విక్కు ఇత్యాగీనా - కార్యమిత్యేవేతి - అకరణే స్వయంప్రయోజన త్వ చ్యుతిభీ త్యా భక్తివీర్యత్తయే మనోనైమకల్య కర్మభంబ కార్యమిత్యుక్తః , చశబ్దః కత్యక్త త్యాగధాకః -

మూ— ఇట్లుగవత్పిరిత ప్రయోజనమాక అనన్యత. విద్యార్థి ఇట్టిగ్రామ మోక్షమును పలమాకకొర
లాతే పూర్వప్రపత్తియై పితన్త పరమ కారుణిక ప్రసాదత్రాత మోక్షము సిద్ధమెట్లునినైత్తుము కనుడైయ
కైంకర్యమొలవును, అరొగనుడైయ పాల్వాతుణ్ణుకై పోలవును. అనన్యతై సాత్వికత్యాగత్వికత్వై
నిలమాక క్కడవతు - ఇతుపశిత్తున్వార్మావ్రమ్

సా-దీ— ఇట్లుగవ దిత్వాదియాత్ - ఈశ్వర ప్రీతిక్కు మోక్షమును పలమాక కొరలాతే ఎన్తత్తై శక్తి
స్థావ్యావృత్తి - అత్ర దృష్టాంత మరుళి చెయ్కిరార్ - ఇతు పశిత్తిత్వాది-

సా-సా— ఇట్లుగవదితి-ముక్తునుడైయవతి ప్రయోజనాభిసంధిరహ త్తిలే దృష్టాంతమ్-అరొగనుడైయ విశిష్ట
యం ప్రయోజనాభి సంధియితే దృష్టాంతమ్ - ఇప్పడి దృష్టాంత ద్వయమ్ శొన్నతు కూడుమో ? ఇరణ్
డు స్థలశ్శిలుమ్ అకరణత్తిత్ బాధక మిల్లాతా పోలే ఇట్లు మక రణత్తిత్ బాధకా భావమ్ ప్రసంగియా
తో ? ఎన్న అకరణత్తిత్ పరమ శేష్య ప్రీతి నరక తుల్య మాకైయలే కైంకర్యమ్ విడిత్ టుత్తి డితక్ పో
లే అత్త ధారణా లాభ బుద్ధియుక్త నాకపేణ మెనైయిత్ దృష్టాంత మరుళి చెయ్కిరార్ - ఇతుఇతి-

సా-ప్ర— ఇట్లుగవ త్పిరిత ఇత్వాది - కార్యమిత్వేన నతు కించిత్ప్రయోజన మపేక్ష్యేత్వథః. ఏవంచప్ర
యోజనాంతరా భావేపి చిరకాల సాధ్యస్యకతావృత్త్యం స్వయం ప్రయోజనత్వే నభవే దితి నవీవ పర మై
కాంతీతి భావః-నను నిత్యనైమిత్తిక కైంకర్యస్యాయా ససాధ్య వ్యాపారస్య సుఖరూపత్వాభావేన స్వయం
ప్రయోజనత్వేనానుష్ఠానం నోప పద్యతే. కింత్య నిష్ఠ నివృత్త్యథా తయైవా నుష్ఠాన మితివాచ్య మిత్యత్ర
అన్యస్య నివృత్తే నాకం తరీ యకత్వ మేవ - కింతు , కా మిసీ పరి చర ణా చేరిన స్వామి కైంక
ర్యస్యా స్యనుకూల తయా వేదనీయత్వా శుభరూపత్వ సిద్ధావస్య సిష్ట నివృత్త్యథాత్వ సంకల్పే పరి హ
స్యత్వ మాహ - ఇతు పశిత్తున్ పార్ మాత్ర మిత్వాదివా- యథా బుధుత్వయా భుంజా నానాం భోజ్యే
భోగ్యతాబుద్ధిర సి తథాభగవ దాజ్ఞాకైంకర్యమమర్శతామపికైంక ర్యే భోగ్యతాబుద్ధ్యాపి భవితవ్యమిత్యథః.

సా-వి— ఇట్లుగవ త్పిరితి - పాల్వార్తుణ్ణుకై పోలవును- పాల్, క్షీరం . వార్తు, పాత్రై నిక్షిప్య -
ఉదేణుకై పోలవును, భక్షణమివ - తత్ర ప్రీతిరేవ ప్రయోజనం నాన్యదితి భావః - నన్వనిష్ట నివృత్త్యథా
కమకాణి కష్టరూపస్య కథంప్రీతి హేతుశ్చ విత్యత్ర క్షుత్ప్రీతితస్యక్తి రాన్న భోజనం తున్నివృ త్యథాం
సదత్యంత ప్రీతికరంచ భవతి - తథాభగవద్విషయ ప్రీతి వశేనతత్పిరితి హేతౌక మకాణ్యపి భోగ్యతాబుద్ధి
రేవ జాయతే - నదురిభమితి బుద్ధిః - అతఃకైంకర్యం సరమైకాంతినః ప్రీతికరం మేవేశ్యనిపాయేణ దృష్ట్వా
ప్రమాహ - ఇతుపశిత్తున్వార్ మాత్రమితి- పశిత్తు, తుద్భాధాంప్రాప్య - ఉద్భావ్ మాత్రమ్, భక్షణమోత్రం-

సా-సం— ప్రత్యక్షేణ శేష్యమితదిదమితఅనుష్ఠానముక్తానాంచేచ్ఛాన్మగ్రభగవదభిమతిత్వధియా అనన్యో
నం పరమైకాంతిన ఇతి ముక్తనుడైయ కైంకర్యమొలవు మిత్యుక్తిః - ఫలాంతర నైరపేక్ష్యావహ స్వయం
భోగ్యత్వాత్ అరొగనుడైయ పాల్వాతుణ్ణుకై పోలవుమిత్యుక్తిః - ఇతు, నా త్విక త్యాగ యుక్త క
మానుసానం - తదకరణే స్వవిలయంతత్కరణే సుఖోత్తర స్వోజ్జీవన మిత్యథాసిద్ధయే పశిత్తున్వార్
దృష్ట్వాంతరి - ఏతాదృశీ సాత్విక త్యాగ కాష్టా స్వపరప్రదీపన్న సైవేతిహృదయమ్ -

మూ— ఇజ్జనల్లాతపోతు, ఒట్టత్తుక్కుప్పమ్ తిత్తాది. (గీతాభాష్యత్తీ) “ సర్వధర్మాన్ సర్వత్యజ్య, ఎక్కుర విడ త్తిల్ ప్రథమయోజనైయిల్ బుద్ధివిశేష రూపమానసాత్విక త్యాగమ్ శాల్ లుకిర తైష్ఠశ్రీభాష్య కార రుళి చెయ్ తార్ . ఇబ్బుద్ధివిశేషమ్ స్వతంత్ర ప్రపత్తినిష్ఠనుకు ప్రపత్త్యనుష్ఠాన కాలత్తిలుమ్ పిన్న స్వయం ప్రయోజన మాయ్ ఉపాయత్తోడు తువక్కుత్తడిత్తర కృత్యత్తిలుముపజీవ్యమ్.

సా.దీ— ఇజ్జనల్లాతపోతు, స్వయం ప్రయోజనమాక వసుష్టియాత పో తెన్నపడి . ఒట్టత్తు క్కిత్తాది. ఒట్టమ్, పణబంధరూపతం. అవర్కశుక్కుపూపభతుణ త్తిల్ స్వయం ప్రయోజనత్వ బుద్ధియిల్ లై - ఒట్టత్తిల్ వరుమ్ ద్ర వ్యత్తిలేయాయ్ తుద్దప్పి - సాత్విక త్యాగ త్తై ప్రపన్న నుపయోగిత్తుక్కు శ్శుమ్ స్థలంకాట్టుకిరార్ - ఇబ్బుద్ధివి శేషమిత్తాది - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన కాల త్తిల్ “ స్వామిస్వ శేషం స్వవశం,, ఎన్నవధ్యవసాయమ్ వేణు మెన్ పడి.

సా.స్వా— అధికార్యంతర త్తిల్ విపరీతాకారమరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇజ్జనల్లా తేతి - ఒట్టమ్, పన్నె యమ్ - పణ లాభాభి రుచియా లేపోత్ భక్తిరూపాపాయ నివక్ష్పత్త్యభి రుచియాలే యనుష్ఠి క్కెయాలే స్వయమ్ ప్రయో జనత్వ బుద్ధియుమ్ అకరణ త్తి లాత్మ ధారణా లాభ బుద్ధియు మిల్ లై యెన్ పడి - ఇప్పడి సాత్వికాది భజేన త్యాగ త్రేవిధ్య ముణ్ డానాలుమ్ సర్వ ధర్మాన్ పరిత్యజ్య వెక్కుర విడ త్తిలే సర్వధర్మక స్వరూపత్యాగ న్నోత్త విత్ లైయో ? అప్పడియే శిలర్ వ్యాఖ్యానముమ్ పణ్ ణ విత్ లైయో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - స ర్వ ధర్మానితి - శ్రీభాష్య కారోక్తి విరుద్ధతయా వ్యాఖ్యా నాంతరమ్ త్యాజ్యమెనుకరుత్తు - ఇప్పడి సాత్విక

సా.ప్ర— ఒట్టత్తుక్కుప్పమ్ తిత్తాది, పణబంధాధాన్ పూప భతుకాణం యథాతద్భుజె రసాను భ వ జనిత ప్రీత్యతి శయోనాస్తి తథా నిష్ట నివృత్త్యథాన్ నుష్ఠానే ప్రీత్యతి శయోన స్వాదిత్యధాన్ - నను ధ మ్ సంస్థాపకేన గీతాచార్యేజైవ “ సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యే ” తి ప్రపన్నైధర్మాణాం త్యాజ్యత్వో క్తే కథం నిత్య నైమిత్తిక రూప స్వయం ప్రయోజన కైంకర్య సిద్ధి రిత్యత్ర త్యాగశబ్దస్యోప క్రమావిరో ధాయ ఫల సంకతత్వత్వ త్యాగవర జ్యేనా శక్త్య ధీనోపాయాంతర రూపధర్మక విశేషత్యాగ విషయత్వేన చ భాష్యకారే ర్వాఖ్యాతత్వా త్వయం ప్రయోజన భూత కైంకర్యం సిద్ధ్యత్యేవేతి దశకాయన్ స వా ధర్మక పరిత్యాగోక్తేః ప్రయోజనం చాహ . గీతా భాష్యత్తి లిత్తాదినా-

సా.వి— ఇజ్జనల్లాతపోతు, కేవలానిష్ఠ నివృత్తిమాత్రా ద్యధాన్ త్యే - ఒట్టత్తుక్కు, పణబంధస్య “ మయా ఇయం త్యపూపాని భక్షయిష్యంతే,, ఇతి ప్రతిజ్ఞా నిర్వహణాధాన్ - అప్పమ్ తిత్తాది మాత్రమ్, అపూపభతుణ మాత్రం - తత్ర ప్రతిజ్ఞా నిర్వహణమేవ ప్రయోజనం నప్రీతిరితి భావః. సర్వధర్మాన్ సర్వత్యజ్యేత్యత్ర ని త్య నై మిత్తిక ధర్మకత్యాగ విషయాయామపి ఫలసంగ కర్తృత్వ త్యాగ ఏవవివక్షితో నస్వరూపత్యాగ ఇత్య సైన్మథే భాష్యకారీయ వ్యాఖ్యైవ ప్రమాణమిత్యాహ - సర్వధర్మానితి - వీతత్ఫలసంగ కర్తృత్వ త్యా గస్య ప్రపత్తి నిష్ఠస్యాప్యవయోగ ప్రకారమాహ - ఇబ్బుద్ధివిశేషమితి - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన కాలత్తిలు మితి-

సా.సం— ఇజ్జ నల్లాతపోతు, ఉక్త సాత్విక త్యాగ కాష్ఠావిధురతయా విహితతయైవ కర్మకరణే - ఒట్టత్తు క్కు, పణబంధాధాన్ - ఏమసాత్విక త్యాగవీవ అచార్యరుచిపరిగృహీత ఇత్యాహ - సర్వధర్మానితి - భాష్యే యో జ నా ద్వయ మవిభక్త్యంగ ప్రపత్తి పరమేవ . తత్ర ప్రథమాయాం క్రియమాజేష కర్మ యో గాదిమ స్వీయ కర్మత్వా దికం సంశ్యజ్య మమ కర్మత్వ మమ తా ఫలానిమ దీయా న్యేవేత్యధ్యవసాయవాన్

మూ— ద్వితీయయోజనైయిత్ అప్యశక్తియామ్ విశంబాతుమనానవనుక్తు మష్కరమామ్ చిరకాల సా
ధ్యమాన ఉపాయాంతరత్వే స్పార్తు శోకమృరక్క అవనుద్యైయ శోకాప నోదనాథకమాక సుకర మామ్

ప్రశ్న-ప్రసంగా ద్వితీయ యోజనాయుమ్ కాట్చక్రిర్ - ద్వితీయయోజనయిత్యాదియన్-

సా స్వా—త్యాగ పరయోజనై యథాదానాలు మతుభక్తిస్థులకేరా ఉపజీవ్య మనో? ప్రపన్నుకు-తు
పకారకమో ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - ఇబ్బుద్ధి విశేషమితి - ప్రథమ యోజనైయి లిప్పడి యానాలు
మో యోజనాంతర త్తిల్ స్వరూప త్యాగమ్ సిద్ధమాకాతో ? యోజనాంతర మక్ల ప్రపత్తి పరమెస్తిల్ స్వతం
ప్రప్రప త్తిపరత్వమ్ శ్రీభాష్యకారానభిమతమాక ప్రసంగియాతో? ఎన్న శ్రీభాష్యకారాభిప్రేతాథాత్రే యరు లి
చెప్పికిరార్ . ద్వితీయేతి-అ న్తయోజనైయిలుమ్ సర్వధమాక పరిత్యజ్య వెనిగర వితుస్వరూపత్యాగ విధి యస్తు.

సా వి — “స్వామీ స్వశేషంస్వవశం,, ఇత్యుక్తప్రకారం - ఉపాయశోడుతువక్కత్త, ఉపాయేన సహసం
బంధాభావే. ఉత్తరకృత్యత్తిలు ముసజీవ్యమ్, కైంకర్యేపి స్వయంప్రయోజనత మాపాద యదుపాయా స్వ
యం వారయతీతిభావం - నను ఫలసంగ కర్తృత్వ త్యాగో గీతాభాష్యేభక్త్యంగత్వేనోక్తిః - సప్రపత్తివిష
యత్వేన-చరమశ్లోకస్య ప్రపత్తివిధి పరత్వాశ్రయణే సర్వధర్మత్యాగంగత్వేన విధేయః - తథాచ ధర్మ
గ్రాహకప్రమాణేన ప్రపన్నానాం ధర్మానుష్ఠానస్య విరోధ ఇత్యత్ర గీతా భాష్య ఏవ ద్విత్వీయ
యోజనాయాం “సర్వపాపవినిముక్తా,, ఇత్యుక్త్యర్థభగవత్ప్రియ పురుష నివర్తకత్వాద్భక్తియోగస్యత
దారంభ విరోధిపాపానాం ఆనంత్యా దపరిమిత కాలకర్తవ్యైశ్చైవైవ ప్రాయశ్చిత్తే దుర్గుణైశ్చ త
యా ఆత్మనోభక్తియోగారంభా నహతామాలావ్య శోచతోజునస్య శోకమపనుదక్ భగవానువాచే త్య
వశార్థ సర్వధర్మానితి భక్తియోగారంభ విరోధ్యనానికాల సంచిత నానావిధానంత పాపాను గుణా
తత్తత్ప్రియశ్చిత్త రూపాకృచ్ఛ,చాంద్రాయణ, కూశ్మాండ, వైశ్వానర, వ్రాతపతి, పవిత్రేష్టి, త్రివృ
దగ్నిష్ఠోమాదికా న్నానావిధా ననంతాక్ త్వయాపరిమిత కాలవతినా దురనుష్ఠేయాక్ సర్వధర్మా న్మదు
క్తాక్ ప్రాయశ్చిత్త రూపానేతాక్ పరిత్యజ్య భక్తియోగారంభ సిద్ధయే మామేకం పరమకారుణికం అనా
లోచిత విశేషా శేష లోక శరణ్యమాశ్రిత వాత్సల్యసిధిం శరణం ప్రపద్యస్వ- అహం సర్వపాపే భ్యోయ
థోచితభక్త్యారంభ విరోధిభ్యం పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాళుచః. శోకం మాఽభా,, ఇత్యుక్త ఇతి
వ్యాఖ్యానాత్తుల్యన్యాయతయాప్రపత్తే స్సర్వఫల సాధనత్వాత్సర్వ ధర్మాన్మోక్ష సాధనత్వేనోక్తాకమ
యోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగాక్ సుదుష్కరతయా పరిత్యజ్య మాంశరణంప్రణేతి స్వతంత్రప్రపత్తిరపివ్యా
ఖ్యాత ప్రాయేతి తత్ర సాధనత్వేన ప్రసక్తానా మేవ ధర్మాణాం త్యాగ వచనేనిత్య నైమిత్తిక ధర్మా
ణాం త్యాగానుక్తే నానిత్య నైమిత్తిక ధర్మత్యాగంగక ప్రపత్తివిధిః - అతో నధర్మగ్రాహక ప్రమాణ
విరోధ ఇత్యభిప్రేత్వాహ - ద్విత్వీయయోజనైయితి -

సా-సం— భవేతి నిష్క-పాఠాః త్యాత్వికత్యాగవీచ త్యాగశబ్దార్థతయా పరిగృహీత ఇత్యర్థః - ద్వితీయయోజనైయిలితి . అల్పశక్తియా యిత్యాద్యుక్తి శ్చంద్రాయణ, కూశ్మాండ, వ్రాతపతి ప్రముఖానుస్థాన శక్తిమాంద్య విశంబా సహత్వృతా.దుష్కరత్యాదివిశిష్టముపాయాంతరంచాదాయణవ్రాతపత్యాది-పవిత్రేషాః ప్రాప్తవిన్నదుష్కరతాతత్త్వనాపన్నయాఃప్రపత్తైత్యభిప్రాయేణసుకరత్యాద్యుక్తిః-

మూ—సకృత్క-తకవ్యముమానడపాయాంతరతై విధితత్తాక్కినీడపాయాంతరత్తిత్ అలైయివేణ్ణా వెన్నిర-
తెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తార్ - ఇప్పిపత్త్యనుష్ఠానత్తుక్కు- పూర్వ వస్థై యిలుపాయాంతరా నన్వయమ్ దై
వాదాగతమాయ్ ప్రపత్త్యధికారత్తిలే శొరుకకగడవతు - ఉత్తరావస్థై యిత్ ఉపాయాంతరా నన్వ
యమ్ శాస్త్రాగ్రదాగతమాయ్ ప్రపత్తియినుదైయి నైరపేక్ష్యత్తిలే నిర్క-కగడవతు -

సా-దీ—ఉపాయాంతరతై విధిత్యుపాయపరిపూరకజ్ఞానదుష్కరప్రాయశ్చిత్తాంతరస్థా నేభత్త్యుపాయప-
రిపూరకమాన వజ్రప్రపత్తియాకిర ఉపాయాంతరతై - ఉపాయాంతరత్తిత్, ప్రతిపదోక్త ప్రాయశ్చిత్తాంత-
రజ్ఞలిలెనై - ఇన్త ఉపాయాంతరా నన్వయమ్ ప్రపత్తికుర- మున్పుమ్ పిర్పాదుమ్ వేణుమెన్ని-రార్ - ఇప్పి
పత్తిత్యాది - ఉత్తరత్రశాస్త్రాగ్రదాగతమాయ్, ప్రపత్తి నైరపేక్ష్యమ్ పోల్లుకిర శాస్త్రాగ్రదాగతమాయెనై -

సా-స్వా—ఉపాయాంతర త్తిలైయివేణ్ణా దావెన్ఱుఉపాయాంతరానన్వయపర మెన్ఱుకరుత్తు- ఇప్పుడిఉపాయాంత-
రానన్వయపర మెన్ఱుకుమాడుమో? అటుప్రధానశయావిధీయమానప్రపత్తిక్కుపయుక్తమస్తే? కింహోపాయాం-
తరా నన్వయమ్ స్వతః ప్రాప్త మాకైయాలే విధేయ మెన్నపు మొణ్ణాతే? అనువాద్య మెన్నిత్ ఉత్తర
కాలత్తి యుపాయాంతరా నన్వయమ్ నియత ప్రాప్తమల్లా మైయాలే అనువాద మమ్ కూడాతే? ఎన్నవ
రుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఇప్రపత్త్య నుష్ఠానత్తుక్కి-తి - దైవాదా గతేతి - స్వః ప్రాప్తో పాయాంతరా న
న్వయాను వాదేన ప్రపత్త్యుప యుక్తాధికార సిద్ధివిష్టపడి - ఉత్తరేతి . ఉత్తరకాల త్తియిమ్ ఉపాయాంత-
రా నన్వయమ్ విధీయ మాన మాయ్ క్కొణ్ణా ప్రపత్తి క్కుపాయాంతర నైరపేక్ష్య పాదక మెన్ఱుకరుత్తు-

సా-ప్ర—నన్వత్ర ద్వితీయ యోజనై యిలె ఇత్వాదినా - గీతాభాష్యే చరమ శ్లోకస్య ద్వితీయ యోజనా-
యాం స్వతంత్ర ప్రపత్తి ర్విధీ యత ఇత్యుక్తం తదయుక్తం - అంగ ప్రపత్తైరేవ తత్రోక్తై - స్వేనైవచరమ
శ్లోకాధికారే ఏక శబ్ద వ్యాఖ్యానే ఇతిల్ ప్రపత్తి త్యాదినా - ద్వితీయ యోజనాయా మంగప్రపత్తి రుక్తై
త్యుక్తే శ్చేతిచేన్న-ప్రపత్తైస్సర్వఫలసాధనత్వాద్భక్త్యంగత్వోక్తిరపిఫలవిశేషోదాహరణతయా స్వాతంత్ర్యపరి-
జ్ఞాపయితీస్వతంత్రప్రపత్తిరప్యక్తప్రాయేభ్యభిప్రేత్యస్వతంత్రప్రపత్తిరుక్తత్యుక్తై. అతోనగీతాభాష్య విరోధో

సా-వి—విధితత్తాక్కి, విహితంకృత్వా. అలయవేణ్ణా, మానుచరి . దైవాదాగతమాయిత- ఉపాయాంత-
రాకత్త స్వభాగ్యుపగిపాక వశేన సిద్ధత్వై తదనన్వయోధాన్విధ్యతీతి భావః - శేరక్కడవతు, అధికారకోపా-
నిరితే. ప్రపత్త్యధికార రూపం భవతీతి భావః - శాస్త్రాగ్రదాగతమాయిత - ఏకమితివా సర్వధర్మాన్వ-
రిత్యజ్యోతివాశాస్త్రాగ్రదాగతంసత్ . నైరపేక్ష్యత్తిలే, ఇతరానపేక్ష్యే- నిర్క-కగడవతు, స్థితం భవతి -

సా-సం—ఉపాయాంతరతై విధితత్తాక్కి-త్తుక్త్యా అంగప్రపత్తిపరతయా వ్యాఖ్యానరూపభాష్య ఏవన్వతంత్రతా-
పిప్రపత్తై రథానిదేతి ధ్వనితమ్ - నీ ఉపాయాంతర త్తిలైయివేణ్ణా ఇతి - అంగ ప్రపత్తి నిర్వోచిత్యంపవిత్తే
ప్రాయది రూప ఉపాయాంతర కరణాయాసం పరిత్యజ్య తదపనోద్య సర్వపాప నివర్తనాయ మామేవ శర-
ణం ప్రజేత ద్వితీయ యోజనాయాం భాష్యకృతోవ్యాఖ్యాత వంత ఇత్యర్థః . ఏవమంగ ప్రపత్తి పరత్వా
నుగుణత్వాగ శబ్దార్థప్రసంగేన ప్రపత్తిస్వాతంత్ర్యానుగుణ త్యాగ శబ్దార్థోపాయాంతరానన్వయస్య
విరయోగం దశయతి . ఇప్పిపత్తితి . ఏవం తత్తత్ప్రసింగికా నేవాధాన్ అన్యాంశ్చ శిష్యుయత -

మూ—“పరిత్యజ్య, ఎన్నిరవితులనువాదమెన్నయు అధికారమశోల్లుకిర తెస్తుతాత్పర్యమ్. విధియెన్నయు ప్రపత్తియాకిర ఉపాయత్మను డైయ నైర పేక్ష్యాదిక శైచ్చాల్లుకిర తెస్తుతాత్పర్యమ్. ఇప్పడిపరిత్యజ్య ఎన్నిర విడత్తి త్ అధికారమ్ వివక్షితమానాల్ మామేకం ఎన్నిరవిడత్తితే నైర పేక్ష్యమ్ అనుసంధిక్రపాప్తమ్-పరిత్యజ్య ఎన్ను నైర పేక్ష్యమ్ వివక్షితమానాల్ “మాశుచః, ఎన్నిర శోకనిషేధత్తాతే ఆకించననామ్ నిర్నిర నిలై తో త్తుకే చూతే అధికారముమ్ అథా సిద్ధమాక క్క-డవతు.

సా-దీ— ఉపాయాంతరానన్వయ త్తినుడైయ ఇవ్వార ద్వయముమ్ చరమశ్లోక త్తిత్ ల్యబంత త్తిక్యోజ నాభేదత్తాతే సిద్ధమెన్నిరార్ - పరిత్యజ్య వెన్నిర విత్త్యాది యాల్. నైర పేక్ష్యాది ఎన్నవిడ త్తిలాదిశబ్దమ్ కార్పణ్య విధ్యాదిపరమ్ - అధికార నైర పేక్ష్యక్ల శీరణ్డుమ్ శోల్ల వేణ్డుకేయాల్ పరిత్యజ్యావితే ఒన్టు సిద్ధి త్తాలుమ్ ఇతరమ్ సిద్ధమామ్మడి కాట్టుకిరార్ - ఇప్పడి పరి త్యజ్యేత్త్యాది యాల్ - నైర పేక్ష్య ప్రతి పాదన

సా-స్వా— ఇప్పడిపరిత్యజ్య వెన్నుబరుపదమ్ విధియెన్నుమ్ అనువాద మెన్నుమ్ శోల్లుకై విరుద్ధమన్నా? ఎన్నవ్యవస్థిత పక్షద్వయ పరమాక యోజిత్తు స్వరూప త్యాగ విధి ప్రసంగ మిల్లై యెన్నిర వభిప్రాయత్తాతే యరుళిచ్చె య్మకిరార్ . పరిత్యజ్య వెన్నిర వితుఇతి - స్వరూప త్యాగత్తిల్ తాత్పర్య మిల్లైయెన్ను కరున్టు - ఇప్పడి వ్యవస్థై యాకిల్ అనువాదపక్ష త్తిల్ అధికారమ్ వివక్షితమాకైయాతే నైర పేక్ష్య సిద్ధి ఎక్లనే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్మకిరార్ . ఇప్పడిఇతి . పరిత్యజ్య వెన్ను నైర పేక్ష్య విధి పక్ష త్తిల్ అధికారసిద్ధి ఎక్లనే? ఎన్నవ గుళిచ్చెయ్మకిరార్ - పరిత్యజ్య ఎన్ను ఇతి- ఇప్పడిపరిత్యజ్య ఎన్ను నైర పేక్ష్య విధి కూడుమో? సాపేక్షత్వప్రసంగ

సా-ప్ర— నన్వవచనవిరోధ శ్చేతి- ననుసవధమాన్వరిత్యజ్యేత్ ప్రభావ్యకారాభిప్రాయవిద్ధి రేవ కైచ్చిత్త్యా గానువాదక్రియతఇత్తుకై కైచ్చి తద్విధేయతో కైచ్చితదుభయం పరిత్యజ్య, మురా రేస్త్రైతీయశిపంథా, ఇన్దు క్త రీత్యాభవద్ధిస్త్రాధికార నైర పేక్ష్యయోభావ్యకారోప వణికత త్వేనప్రదశనమసంగతంస్యాదిత్యత్రా హా - పరిత్యజ్య ఎన్నిరేత్త్యాది - నను త్యాగోనూద్యత ఇతివదద్భిరపి నైర పేక్ష్యమపి ప్రతిపాద్యత ఇత్య వ శ్య వ క్తవ్యత్వానై నైర పేక్ష్యం విధీయత ఇతి వదద్భిరధికారస్యాపి ప్రతిపాద్యత్వ స్యావ శ్యవక్తవ్య త్వాచ్చ పక్షద్వయే ప్యేకైక పరత్వోప వణికనే తయో రప్రతి పాదన మేవ స్యాత్తచ్చాయు క్త మిత్యత్రాహా . ఇ ప్పడి పరిత్యజ్యే త్యాదినా - నను గురుతరోపాయ శ్రవణేన శోచంతం ప్రతిఘనాపాయవిధానాదుపాయాం తర నైర పేక్ష్యమథా సిద్ధమితి తస్యావశ్యవక్తవ్యత్వా త్సాంగ నైర పేక్ష్య సుపపత్యైశ్చ సప్రతియోగకా

సా-వి— ననూపాయాంతరా నన్వయస్య కథమేకమితి పదావగతత్వమ్? కథంచ సర్వధర్మానితిపదావగ తత్వం చేత్యత్ర మతభేదేనేతి మతభేదం దశాయన్నుప పాదయతి - పరిత్యజ్యేత్త్యాదినా . అనువాదమితి - ఉపాయాంతరాదాం కర్తు మశక్యత్వాచేవ పరిత్యజ్య స్థిత స్తవ మిత్యథా ప్రతీతేరనువాదః - తతశ్చోపా యాంతరాశ క్తత్య రూపప్రప త్త్యధికారత్వం ప్రతిపాదిత మితి భావః - విధీతి సర్వాధర్మాదాం భక్త్యా ద్యంగానా మంగత్వ బుద్ధిత్యాగవిశిష్టశరణవరణంకుర్వత్ప్రభావత్వ మిత్యేస్సాంగతిరి క్తపరాపేక్షానభవతీతి

సా-సం— అనువాదమెన్నుర్నిర త్యాదినా-నైర పేక్ష్యాదిక శైచ్చిత్త్యాదిశబ్దకాపాణ్యరూపాంగవరః. నను నైర పేక్ష్య విధి పక్ష అంగత్వేన కేసాంచిత్తేన చిడుపస్థితాత నైర పేక్ష్యమహా వివక్షితమితి శక్యతేవ త్ -

మూ— అప్రోతు ప్రకృతోపాసనన్యాయా తదంగా నాముపస్థితా . అన్యేషాం చైతగంగత్వ త్యాగో
త్రప్రతిపాద్యతే ॥ ఏకశబ్దమ్ సాత్వికత్యాగత్వాతే తన్నకరాలిత్ పరాధీనకర్తృత్వాది కతైవివక్షితత్వత్, ఫ
లోపాయైక్యతై చ్చాల్లుతత్, ఏకమేనోపాపాయస్థానత్మినీనిరనిలైయై కాట్టుతత్ శేయ్యక్కడవతు-

సా-దీ— ఫలమరుళిచ్చేయ్ కిరార్-అప్రోతి త్యాదియాత్- ప్రకృతేతి-ఉపాసనమ్ ప్రస్తుతమాకైయాల్ తన్నాన్య
యల్లా లుపాసనాన్యాయాన కమయోగాదికల్ న్యాసవిద్యైయిలు ముపస్థితజ్జళాక- అన్యేషాం, ఆనుకూ
ల్య సంకల్పాదికతై యుక్తి నైకశుడైయ - నైరపేక్ష్య మిప్పట త్తిత్ ప్రతిపాదికర ప్పడుకిర తెన్నె - ప
రిత్యజ్య ఎన్టవిడ త్తిత్ నైరపేక్ష్యవివక్షైయాకిత్ ఏకశబ్దత్తుక్క-థాంతరమ్ కాట్టుకిరార్-ఏకశబ్ద మిత్యాదియాల్ -

సా-స్వా- ముణ్డా కిలన్తో ఇతుకూడువతు. అప్రోత ప్రసక్త పతిషేధమ్ ప్రసంగియాతో? ఎన్నవరుళిచ్చేయ్ కిరార్ .
అప్రోతితి . బ్రహ్మవిద్యాత్వ సామాన్యేన వణాశ్రమ ధర్మాంగకత్వ ప్రసక్తా ఆచార తేనకర్తవ్య, మి
త్యాది సామాన్యవిధిప్రాప్తాచామప్యంగత్వ ప్రసక్తా తనైరపేక్ష్యవిధియెన్టుకరుత్తు. అన్యేషాంచ , ఆచమ
నాదీనాంచ ఎన్టపడి . విధిపక్ష త్తిత్ పరిత్యజ్య ఎన్కిరవిడ త్తితే నైరపేక్ష్యముమ్ మాశుచరి ఎన్కిర విడ త్తిత్
అధికారముమ్ సిద్ధిత్తాల్ ఏకశబ్దమ్ వ్యధమాకప్రసంగియాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చేయ్ కిరార్ . ఏక శబ్ద మితి -

సా-ప్ర— పేక్షాభావాత్మక నైరపేక్ష్యస్య ప్రతియోగ్యసిద్ధ్యా అసిద్ధత్వా తద్విశిష్టవిధిరోపపద్యతి ఇత్యత్రా
హ - అప్రోతి త్యాదినా - తదంగానామ్, భక్త్యంగానాం గతిచింతనా దీనాం . అన్యేషాం, నిత్య నైమి
త్తికానా మిత్యధాకి . ఏవంసత్తేక శబ్దోవ్యధా స్వాదిత్యతా గ్రహ - ఏకశబ్ద మిత్యాదినా - నన్యేషంభ
రన్యాసస్య భక్త్యంగ నిరపేక్షత్వే సహకారిత్వేన శే, త్యత్ర నిత్య నైమిత్తికానా మపితదంగత్వబోధనా

సా-వి— తాత్పర్యం సిద్ధ్యతీతిభావక - అతోల్లపోధి పరిత్వపక్షే నన్వరూప త్యాగ ఉక్త ఇ త్యా హ -
ప్రకృతోపాసనన్యాయాదితి - ఉపాసనాసాధారణానామన్యేషాంచ కైంకర్యత
యా నిత్యకర్తవ్యానాం సంధ్యా వందనాదీనాం కాలక్షేపార్థతయా నిత్యాను సంధేయానాం గతిచింత
నా దీనాంచ అంగత్వేనోపస్థితా సత్యారతదంగ త్యాగోత్రప్రతిపాద్యతే - నన్వరూపత్యాగ ఇతి భావక -
నన్వత్ర నైరపేక్ష్య విధిపక్షే ఏకశబ్దస్య కింప్రయోజన మిత్యత్రాహ - ఏకశబ్దమితి - తక్షకరాలిత్, స్వవి
వయే - పరాధీన కర్తృత్వాదికతై వివక్షితత్వత్, పరాధీన కర్తృత్వానే వివక్షియాయాంవా- న్న తం త్రక
తా అహమేకవివేతిభావక . ఫలోపాయైక్యతై చ్చాల్లుతత్, ఫలముపాయశ్చైక ఏవత్యభి ధానంవా-
సహోపా య స్థానత్తిత్ నిర్నిరనిలైయై, సర్వోపాయానాం స్థానే స్థితేః - ఏక ఏవేతి స్థితేః-

సా-సం— కేషాముపస్థితః? కేనోపస్థిత రిత్యత్రాహ-అప్రోతితి - త్యజ్యేత్యనేననైరపేక్ష్యస్యవివక్షితత్వప
క్ష ఇత్యధాకి - భాష్యరీత్యా గీతాయా ముపచేశ్యత్వేన ప్రకృతముపాసనం - తదంగానామ్, ఉపాసనాంగ
గతిచింతన నిత్యనైమిత్తికాదీనాం . ప్రపత్తావపి బ్రహ్మవిద్యాత్వ సాధారణ్యాత్ప్రతి ప్రధానా వృత్తిన్యా
యక - ఉపాసనాంగం సర్వమేత దంగత్వేన ప్రసంజయతీతి న్యాయా దిత్యుక్తం - అన్యేషాం, ఆనుకూల్యసం
కల్పాది వ్యతిగీతానాం . త్యజ్యేత్యత్ర త్యాగః అంగత్వేనత్యాగః - నన్వరూపతః. నను త్యజ్యేత్యనేనైవ నై
రకేత్య సిద్ధౌ కిమేకశబ్దేనేతి ప్రాక్షేత్రేధాతస్యసాధక్య మాహ-ఏకశబ్దమితి-జీవేత్యపాయత్యాన్వయ

మూ— ప్రపత్తికాకవాస్తుమ్ అనుష్ఠికా వేదావాకిలుమ్ స్వతంత్రాధికారత్వాలే కంకరనాన వివ నుక్కు
స్వామియునుడైయ ఆజ్ఞాతిలంఘన మాకాతెను సమర్థితార్కశిః ఆజ్ఞావిరోధిభిస్సాహా | పాయశ్చిత్తపరా
జ్ఞుః శ్రీః | స్వాధికారోచితస్సవైః ప్రత్య వాయో దురత్యయః |

సా-దీ— ఇప్పటి నైరపేక్ష్య విధిపక్ష త్తిత్ ప్రపత్త్యర్థమాక ఒస్తుమ్ శేయ్యవేదావాకిలుమ్ కమలగుడై
య స్వరూపత్యాగమ్ ప్రత్యవాయకర మెనిగిరార్ - ప్రపత్తికాక విత్వాది - ఉక్తార్థ త్రేకారికై యా
వీసంగ్రహి కిరార్ - ఆజ్ఞాతి. ఆజ్ఞాతిలంఘికశాయ్. అథాపి స్వాహాప్రాయశ్చిత్త పరాజ్ఞుఖరాన వధి
కాదికశెల్లారుమ్ స్వాధికారాహమాన-ప్రత్యవాయమ్, కాణత్వాదిదండమ్ దురతిక్రమమెన్ పడి. ఇ. ఆజ్ఞాను

సా-స్వా— ఇప్పటి ప్రపత్తి ధర్మాంతర నిరపేక్ష్యయాశీత్ ప్రపన్ననుక్కు విచ్చిక సంచారమ్ ప్రసంగియా
తో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ప్రపత్తికాకవితి - సమర్థితార్కశితి - అపుష్కార్ ప్రభృతిక శెన్ పడి.
స్వకపోలకల్పిత మన్నెన్ పుకరుత్తు - ఇప్పటి ప్రపన్నను కాజ్ఞాతి లంఘనమాకాతెనున్నతు కూడుమో? ఆ
జ్ఞాతి లంఘన త్తిత్ నరకాదిప్రత్యవాయవచనమ్, నఖలుభాగవతా యమవిషయంగచ్ఛంతి, త్యాదివిశేష విధియి
నాలే ప్రపన్న వ్యతిరీక్తవిషయ మన్నో? ప్రపన్నను కాజ్ఞాతి లంఘన త్తిత్ బాధకమివ్ లెయ్? ఎన్నవరు
ళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆజ్ఞావిరోధిభితి - ఆజ్ఞావిరోధిభి, ఆజ్ఞాభంజకై - స్వాహా ప్రాయశ్చిత్త పరాజ్ఞు
త్తైః, భక్తస్యయోగవివ ప్రాయశ్చిత్తం. శక్తస్యప్రపన్నస్య ప్రతిపదప్రాయశ్చిత్తం. అశక్తస్య ప్రపన్నస్య ప్ర
పదనం - ఇతరేషాం కృచ్ఛ చాంద్రాయణాదికం - ఏతత్పరాజ్ఞుత్తైః, ఏతద్రహితైః - స్వాధికారోచితః
ప్రత్యవాయః, భక్తస్యభక్తయోగా నిష్పత్తిః - ఇతరేషాం నరకాదికం - ప్రపన్నస్యతు ఏతద్దేహను భా
వ్యాంధత్వాది దృష్ట ప్రత్యవాయః - దురత్యయః, దురతిక్రమమిన్ పడి. ఆజ్ఞాతిలంఘనమాకాతెను వి శేష

సా-ప్ర — శేషానుపి త్యాగ స్వాధిత్వత్త తేనాకారేణ త్యాజ్యత్వే వ్యాకారాంతరేణానుష్ఠేయత్వం ద
శేయ్యన్నననుష్ఠానే బాధక మప్యహ - ప్రపత్తికాకవిత్వాదినా- స్వతంత్రాధికారత్వాలే ఇతి . నిత్యనైమి
త్తికానాం ఫలకామనామంతరేణావిధానాదిత్యర్థః-ఆజ్ఞా కైంకర్యాపరిత్యాగ హేతుతయోక్త స్వతంత్రాధి

సా-వి— కాట్టుతల్, ప్రదక్షనంవా- శేయ్యక్కడవతు, ఏకశబ్దః కరోతీత్యర్థః - ఏవం చాంగ
త్వేననిషేధేపినిత్యనైమి త్తికకమణాంస్వయంప్రయోజనతయాకతవ్యత్వరూపేణస్వతంత్రాధికారస్వాపి స
త్వాత్తస్యనిషేధాభావేపరిత్యాగేప్రత్యవాయప్రసంగాతిక్రంకరభూతస్వాజ్ఞాతిలంఘననకార్యమితిసర్వేతచా
ర్యాస్సమర్థితవంత్యిత్వాహ-ప్రపత్తి కాకవాస్తుమితి-స్వాధికారోచితః, లఘుదండహేతుః- దురత్యయః,

సా-సం— నివతనాయ ఏకశబ్దోవ ధారణార్థక ఇతి ప్రథమః - యదిమామిత్వేననైవ శరణ్యైక్య సిద్ధి
స్తదాప్రాప్య ప్రాపకైక్య పర ఏకశబ్ద ఇతి ద్వితీయః - సర్వశబ్ద ప్రతిసంబంధ్యయమేక శబ్దఇతి స్వతంత్ర
ప్రపత్తి వశీకృత సిద్ధోపాయ ఏవ సర్వోపాయ స్థానే స్థితఇతి తృతీయః - ఏవం నైరపేక్ష్యకౌత్వస్మతే
పి నిత్యాద్యననుష్ఠేయ మాసీదిత్యత్రాహ - ప్రపత్తికాక వితి - స్వతంత్రాధి కారత్వాలేకింకరనాన, స్వత
న్త్రాజ్ఞయా కించిత్కరస్వాస్య - ఆజ్ఞాతి లంఘనేపి ప్రపన్నస్య సప్రత్యవాయ ఇత్యత్రాహ-ఆజ్ఞావిరోధిభి
తి - అకృత్యకరణ కృత్యాకరణ ప్రవృత్తై రిత్యర్థః - స్వాహేతి - స్వాధికారాహా ప్రపత్త్యాది ప్రాయ
శ్చిత్త మప్యకుర్వాణై స్సవైః ప్రపన్నైః-స్వాధికారోచితః, లఘుదండాదిరూపః, ప్రత్యవాయో దులకంఘ్నః-

మూ—ఆజ్ఞానుపాలనేతత్తత్ప్రత్యవాయనివారణమ్ । స్వామిసంతోషతః ప్రీతిరితిలాభ ద్వయంస్థిరమ్ । అనిచ్ఛతో నివర్తేత స్వగాఢ్యంకమణాంఫలమ్ । అమర్యాదస్య దుర్వారః । ప్రత్యవాయో న్యహేతుకః ॥

సా-దీ—వతనత్తిల్లాభద్వయముజ్ఞైన్ని-రార్ - ఆజ్ఞానుపాలనఇతి-ననుకమణ్జలైయనుష్ఠితైతత్ఫలమాన స్వగాఢికల్ప్రాప్తమాకాణ్డీయుమో? ఇచ్ఛభావాన్నివృత్తమామెన్ఱిల్ పాపఫలముమ్నివృత్తమాకాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్-అనిచ్ఛతఇతి- ఫలేచ్చెయ్అధికారమాకైయల్పుణ్యకమణ్జుకు-ఫలత్తై ఇచ్చి యావి డిల్ఫలమ్వారాతు- పాపకమణ్జుకు-నాల్ ఫలమిచ్చియావిడిలుమ్వరుమ్ - పాపఫలేచ్చెయ్మరువరుకు- ముణ్డొకామైయాల్అధికారమాకామైయాల్-అమర్యాదస్య, పాపాచారవరనుక్కె-న్ఱపడి - అన్య హేతుకః,

సా-స్వా—గ్రహణమ్కూడుమో? అనుజ్ఞాశక్రమత్తిలుమ్భగవత్ప్రత్యభావమిల్లెయో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ . ఆజ్ఞానుపాలన ఇతి - అనుజ్ఞాను పాలన త్తిల్ ప్రీతిమాత్ర ముఖ్రియ లాభద్వయ మిల్లెయెన్ఱు కరుత్తు- అనాలు మాజ్ఞానుపాలనమ్ కూడుమో? ఆజ్ఞారూపసంధ్యా స్నానాది కమణ్ స్వగాఢి సాధనత్వే నాపి చోదితమాకైయాలే ముముక్షువాన వివనుకు- స్వగాఢి రూపానిష్ఠ ఫలమ్ దుర్నివారమాక ప్రసంగియా తో? ఫలత్తై అపేక్షియామై యాలే ఫలమ్ వారాత్తెన్ఱిల్ అపేక్షు నిషిద్ధాచరణ త్తిలుమ్ ఫలమనపేక్షితమా కైయాలే నరకా ద్యనుత్పత్తి ప్రసంగియాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్-అనిచ్ఛతఇతి - కామ్యత్తిల్ కా మనై అధికారమానపడియాలే ఇచ్ఛాభావేఅధికారాభావాత్ఫలమిల్లె-అకృత్యకరణాదికళిలానాల్ప్రత్యవాయ

సా-ప్ర—కారత్వ కింకరత్వరూపహేత్వోః పురుషార్థా వర్తవసాయిత్వమాహ - ఆజ్ఞానుపాలనఇత్యాది నా - నను నిత్యనైమిత్తికానాం యథా కథంచిదనుష్ఠానే సాంగా జ్వేదిక కమణః ఫలా వశ్యం భావా త్ జ్యోతిష్త్వామాదిభిః ప్రాజాపత్య లోకాది రూపమోక్ష విరోధి ఫలం స్యాదిత్యత్ర ఫల కా మ నా విర హమాత్రేణాపి మోక్షవిరోధి ఫలానుత్పత్తిం దశాయక్ తుల్యన్యాయా నిషిద్ధా నుష్ఠానేపి ఫలేచ్ఛా విరహ మాత్రేణ ప్రత్యవాయాసిద్ధిప్రసంగేప్రత్యవాయస్యనిషిద్ధానుష్ఠానాదిస్వరూపనిబంధనతయాకామనాధికారత్వా భావాదనిచ్ఛమాత్రేణ ప్రత్యవాయనివృత్తి ర్నుస్యాదిత్యాహ - అనిచ్ఛత ఇత్యాదినా - అన్య హేతు కః,

సా-వి—దురతిక్రమః-ఆజ్ఞానుపాలనఇతిస్పష్టం -ననుకమణాంఫల సాధనస్వభావత్వాత్తదనుష్ఠానే తత్ఫలం స్యాదిత్యతాహ-అనిచ్ఛతఇతి-తహేపాపానాంకరణేఫలంసన్యాదిత్యతాహ- అమర్యాదస్య, స్వేచ్ఛాచారణః శాస్త్రోల్లంఘన వతః, అన్య హేతుకః. కామనాన్యతిరిక్తనిషిద్ధానుష్ఠాన హేతుకః-పుణ్యకమణిఫలా త్వత్ఫలకామనాహేతుః. పాపకర్మణిఫలాత్పత్తావనిష్ఠఫలత్వాత్తత్తేచ్ఛానజాయతే. కిం త్వేతత్ఫలంమా ప్త్వీతి తద్విరోధీచ్ఛాతస్యాం సత్యామపి సపుణ్యకమణ్ ఫలానుత్పత్తిః-కింతువాపకమణ్యనుష్ఠితేదురిభోత్పత్తి

సా-సం—తథావ్యాజ్ఞానుపాలనేప్రయోజనాభావాత్తస్య కిమథత్వ మితి శంకాం పగహరితి - ఆజ్ఞేతి - త త్తత్, లఘుదండాది రూప ప్రత్యవాయానాం నివారణం - స్వామిన స్సంతోషతః స్వస్యప్రీతిశ్చే త్యథాః - నను సంధ్యా ద్యనుష్ఠానే ప్రపన్నస్యచ బ్రహ్మలాకాదిప్రాప్తి రపిస్యాత్ . యది తత్కామనాభావా న్నఫలానుదయ స్తదప్రత్యవాయ కామనావిరహ తదనుదయోపి స్యాదిత్యత్రాహ - అనిచ్ఛతఇతి- బ్రహ్మలో కాది కామనయా నిత్యా ద్యనుష్ఠానేహి తత్ప్రాప్తిః - మర్యాదా, ఆజ్ఞా- అమ ర్యాదస్య - కామ నాధి

మూ— (ఇ) ప్రపత్తియై భక్తి యోగాంగ మాక అరుళి చెప్పి తను ప్రపత్తి సకల ఫల సాధనమాన పడియై ప్రకృత మాన భక్తి యోగ మారిర ఫలత్తిలే ఉదా హరిత్తపడి - ఇబ్బ ద్వితీయ యోజనై యిల్ సా - దీ— పాప మూల మాన ప్రత్య వాయమ్ ప్రాయ శ్చిత్తా కరణ త్తిల్ దురతి క్రమ మెన్ పడి - శ్రీ గీతాభాష్యప్రపత్తియినుడైయ స్వతంత్రోపాయత్వమ్ శోల్లవిల్లైయే ? ఎన్న వరుళి చెప్పికిరార్ - ఇ ప్రపత్తియై ఇత్యాది - ఇ నప్రపత్తియిక్ భక్త్యుక్తమ్ శొల్లకిర విడత్తిల్ ద్వితీయయోజనైయిల్ ఉపాయ విరోధి నివర్తక మాన ప్రాయశ్చిత్తరూపోపాయాంతర స్థానత్తిల్ నిర్మిర నిలైయై కాట్టి నార్ - అ తు ఉదాహరణ మాత్ర ముకైయా లిశ్చే ప్రపత్తియిక్ భక్త్యాది మోక్షో పాయాం త ర స్థానత్తిల్ నిర్మిర నిలైయుమ్ వివక్షితమ్ . ప్రథమ యోజనైయిల్ భక్త్యుంగ కమఁజ్జలిల్ సాత్వికత్యాగ మరుళి చెప్పి తార్ . అతుప్రపన్నుడైయ ఉత్తరకృత్యుక్తలిమ్ వివక్షితమ్ - ఆకైయాల్ సాత్విక త్యాగ యుక్త మాన మోక్షోథప్రపత్తియుమ్, సాత్విక త్యాగ యుక్తమాన స్వయంప్రయోజన రూపోత్తరకృత్యముమ్ శ్రీగీతా భాష్య త్తిల్ సిద్ధమెనిరార్. ఇబ్బద్వితీయయోజనైయిలిత్యాది-ద్వితీయయోజనైయిలుపాయవిశేషముమనుసంధేయమ్—

సా-స్వా— రాగ మధికార మల్లా మైయాలే అకృత్యాది కరణమే దుష్ఫల ప్రయోజక మెన్ పడి - ఇప్పడివర ముక్లోక త్తిల్ ద్వితీయ యోజనైయిల్ స్వతంత్ర ప్రపత్తి శ్రీభాష్యకారాభిమతే యాకిల్ శ్రీమద్గీతాభాష్య త్తిలే కంతరవేణ అంగప్రపత్తి పరతయా వ్యాఖ్యానమ్ కూడుమో ? ఎన్నవరుళి చెప్పికిరార్ - ప్రపత్తియై ఇతి - ఇప్పడిద్వితీయ యోజనై ప్రకృత భక్తి యోగాంగ పరైయాకిల్ ప్రథమయోజనైయుమ్ యుక్తి సామ్యేన ప్రకృ త భక్త్యుంగ పరైయాకైయాలే యోజనాద్వయముమ్ ప్రపన్నుకగుప జీవ్యమాక ప్రసంగి యాతో ? ఎ న్నవరుళి చెప్పికిరార్ - ఇజ్జితి - ఇబ్బ, అకించనవిషయత్తిలే సాక్షాన్మోక్షఫల త్తిల్ యోజిక్కు మ్మొలెన్ పడి-

సా-ప్ర— నిషిద్ధానుష్ఠాన ఫలధూత ప్రత్యవాయేచ్చా వ్యతిరిక్త నిషిద్ధానుష్ఠాన హేతుక ఇత్యర్థః . నన్వే వంభగవతోభక్తియోగతదం గాద్యసపేక్ష త్వేన్యాసస్యాపిభక్త్యుంగతయాభాష్యకారేరుదాహృత త్వాదస్యాపి త్యాగస్సాన్వదిత్యత్రభక్త్యనుష్ఠానశక్తిశూన్యైర్నాస్యాసస్యాప్యననుష్ఠానేతదుభయాతిరిక్త మోక్షసాధనాసిద్ధిః కేవలంమోక్షప్రదానే వైషమ్యనైఘ్నాన్యప్రసంగా దంగత్వోక్తే రన్యపరత్వాచ్చ వ్యాసా నపేక్షానస్యాది త్యభిప్రాయేడాహ - ఇప్పప్రపత్తియైత్యాది - అత్ర గీతాభాష్యాక్త యోజనా ద్వయప్రదశకనం వ్యథా మిత్యత్రాహ - ఇబ్బ ద్వితీయేత్యాది

సా-వి— రవజన్మియేతిఫలోత్పత్తౌపాపానుష్ఠానమేవ హేతురితి భావః - ననుప్రపత్తేస్సవకఫలసాధనత్వే భాష్యకారేః కిమితి భక్త్యుంగత్వమేవ చరమశ్లోక వ్యాఖ్యానేనుగృహీత మిత్యత్రాహ . ఇప్పప్రపత్తియైఇతి-భాష్యకారీయ యోజనాద్వయస్య ప్రపత్తియై యోగం దశకయతి - ఇబ్బ ద్వితీయయోజనైయిలిత్యాది సా-

సా-సం— కారత్వమాత్రేణ నిత్యాదికముల్లంఘి తవతః ప్రపన్నస్య-అన్యహేతుకః, నిత్యత్వవేషప్రయుక్తః - ఇప్పప్రపత్తియై, పీవంస్వఫలాయ సర్వధర్మనిరపేక్షాం ప్రపత్తిం- పీవంభాష్యేచరమశ్లోకస్య ప్రథమ యోజనా ప్రపత్తి స్సవకఫల సాధనత్వస్య భక్తియోగరూప ఫలే ఉదాహరణరూపాచే త్తత్రద్వితీయయోజనాయాం ప్రపత్తి స్వాతంత్ర్యానుగుణోథా శ్చిక్షిత ఇత్యత్రాహ . ఇజ్జితి - చరమశ్లోక ఇత్యర్థః-

మూ— దుష్కర్మశాసన భక్తియోగ పర్యంతో పాయజ్జనినయై నాన్ధినిర్దిష్టపాపవిశేషముమ్ ప్రథమ యోజనైయిల్ బుద్ధివిశేషపూర్వకమాన ప్రపత్త్యనుష్ఠానముమ్, కృతోపాయనుడైయస్వయంప్రయోజనమాన కైంకర్యముమ్ అనుసంధేయమ్ -

సా - దీ — ప్రథమ యోజనైయిల్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానముమ్ స్వయం ప్రయోజన కైంకర్యముమ్ అనుసంధేయ మెన్దన్వయమ్ - అతః కర్మాది కళిన్యైయ సాత్వికత్యాగమే శ్రీగీతాభాష్యత్తి లభిమతమ్ - స్వరూపత్యాగ మనభిమత మెన్దుకరుత్తు. ఉక్తమానవధకైయేఅథాంతరతోడేకూడకారితైకతాల్సంగహిత్తు

సా-స్వా— ఉపాయవి శేషముమితి-ప్రపత్తియు మెన్దపడి - బుద్ధివిశేషేతి - స్వతంత్రప్రపత్తి పరత్వముమ్ శ్రీ భాష్య కారాభి మతమాకైయాలే ద్వితీయయోజనైయిల్ స్వతంత్రప్రపత్తియుమ్, ప్రథమయోజనైయిల్ అథకసామర్థ్యేన స్వతంత్ర ప్రపత్తికైంకర్య శేషమాకైయాలే తద్యుక్తోభయముమ్ అనుసంధేయ మెన్దు కరుత్తు. ఇప్పడి అంగప్రపత్తి పరత్వముమ్, స్వతంత్ర ప్రపత్తిపరత్వముమ్, ఉద్దానాలుమ్ చరమశ్లోకత్తిలుత్తర కాలత్తిల్ అపాయ సంస్కరేప్రాయశ్చిత్తప్రపద నాథకమ్ సర్వఫలత్తిలుమ్ చరమశ్లోకత్తైయు దా హరిక్కు

సా-ప్ర—బుద్ధివిశేషరి, సరాధీన పరాధకకర్తృత్వాను సంధానం. చరమశ్లోకస్య గురూపాయాశక్తాథకం

సా-వి— ద్వితీయయోజనైయిలుపాయవి శేషమనుసంధేయమ్. ప్రథమయోజనైయిల్ బుద్ధివిశేషపూర్వకమానప్రపత్త్యనుష్ఠానముమ్ స్వయంప్రయోజనమాన కైంకర్యము మనుసంధేయమిత్యన్వయః-బుద్ధివిశేషేతి. ఫలసంగకర్తృత్వత్యాగ బుద్ధివిశేషేత్యథః - కమయోగ, జ్ఞానయోగ, భక్తియోగ రూపధర్మా న్వరమనిశేయ స సాధన భూతాన్మదారాధనాతి ప్రీత్యాధాధికారం కుర్వాణ ఏవోక్తరీత్యా ఫలసంగ కర్తృత్వత్యాగే న పరిత్యజ్య మామేవకతారమారాధ్యం ప్రాప్య ముపాయం చాను సంధతై, ఏష ఏవహిధమాణాంశా శ్రీయ పరిత్యాగ ఇతి - “నిశ్చయంశ్చ , ఇతి భాష్యకారీప్రథమ యోజనా వాక్యే యథాధి కారం కుర్వాణ ఏవేత్యంతేన కైంకర్య మనుసంధేయం. ఉక్తరీత్యేత్యాదినా పూర్వోక్త ఫలసంగ కర్తృత్వ త్యాగ రూపబుద్ధి విశేషోను సంధేయః - మామేకమేవేత్యాదినా ప్రపత్త్యనుష్ఠాన మను సంధేయ మితి వి వే కరి - త్యాగశబ్దస్యాత్ర శ్రుతత్వా త్వరూప త్యాగ భ్రమంవారయితుం యథాధికారం కుర్వాణ ఏవే త్యంతోక్తిః - ద్వి తీ య యో జ నై యి లు పా య వి శే ష మి తి , భ క్తి సా ధ న భూ తా శ క్య ప్రా య శ్చి త్త స్థా నే భ గ వం తం నివేశ్య తేన తత్సా ధ న రూ పా పా యో అం గ ప్ర పత్తి రితిఫలితా థః - అతీనోభయత్రాపి విరోధః - నచ ద్వితీయ యోజనాయా విరోధ ఏవేతివాచ్యం - అన్యత్ర సకల ఫల సాధనత్వేన ప్రమాణసిద్ధాయాః ప్రపత్తై భక్తివిషయేపిసాధకత్వప్రదశాన మాత్ర పరత్వా ద్ద్వితీయ యోజనాయాః. వస్తుత్వచరమశ్లోకేనర్వధమప్రతి కోటితయా సర్వధమసాధ్య ఫలోపాయోహమేక ఏవేతిచరమశ్లోకాధికారేవీకశబ్దే వ్యాఖ్యాస్యమానరీత్యాసర్వఫలసాధనరూపలఘూపాయవిధానఏవచరమశ్లోకస్య

సా-సం— ఉపాయవిశేషముమ్, సిద్ధోపాయరూప మానేతి శేషః - బుద్ధివిశేషరి, సాత్వికత్యాగః-ద్వితీయ యోజనై యిలిజ్ఞనుసంధేయ మిత్యన్వయః. నకేవలం మోక్షోపాయ సాన్ధినివేశమాత్రం శ్రియః పతేః - కింతు భర తముని లక్షణవాక్య రీత్యా యద్యేనేతి మానబలాచ్చ విహికా ముష్టిక త తత్పలో పాయంతర

మూ— కించ. “సుదుష్కరణోచేద్యో యేనయేనేష్ట హేతునా । ససతన్యాహమేపణి చరచిన్తోకసంగ్రహః । భావాభావాననమాకాం ప్రపత్తై రంగమిష్యతే । స్వతంత్రశిష్యాన్తి

సా. దీ—కాట్టుకిరాల్ - కించనుదుష్కరణత్యాది-యతొరువకయానోరుయతొరుసుదుష్కరసాధనత్తా
ల్ దుఃఖిక్కిరాక్ స్వాభిలషితఫల విషయత్తల్ తత్సాధనశ్శుడైయ దాష్కర్యత్తే ఎక్కచోడు శోకి క్కిరా
నెన్టపడి - అవనుక్కవో ఫలసాధనన్నాస . తల్తానత్తి లెన్నె శరణమ్ పుకురువా నెన్నె - భావాభా
వాచిత్తి - యథాధర్మాభావోనాంగమ్ ఎన్దుద్యష్టాంతాథక్ మభావగ్రహణమ్ - ఇతునైరపేక్ష్య విధిపతుత్తి
లథక్ - కుతరి ఎన్ఱిల్? స్వతంత్ర్య శిష్టాగ్ర, ధర్మశ్శుల్ స్వతంత్ర విధిసిద్ధశ్శాక్తయాలెన్నె -

సా స్వా— వేణ్ణావో? కించపరత్యజ్యవిష్టకమకయోగాజ్గకత్వ నివృత్తిపరమాకిల్ కమాకభావ మంగమా
క ప్రసంగియాతో? ఎన్న ఉత్తానుక్తాధకజ్జలే కారకయాసంగ్రహిక్కిరార్ - కించేతి. అంగత్వా భావేతి
ఖాయజ్ఞోపవీత ధారణా దేస్తత్కాలే కథమనస్తాన మిత్యత్రాహ-స్వతంత్రేతి-శిష్టిరి, శాసనం. స్వతంత్ర

సా.ప్ర — లఘూపాయ విధిపరిచయన్య పరత్వాచ్చ ననిత్య నైమిత్తకత్వాగ విధి పరత్వమిత్యాహ - కించ
సుదు ష్కరేణ త్యాదినా - ఏవం వేద నైమిత్తకత్వగభ్య ఇయతా ప్రబంధేన ప్రతిపాదితం త్యాగశబ్దార్థం
సుగ్రహత్వాయసంకలయ్య దశకయకాతకప్రపన్నేషు ప్రపత్త్యనుష్ఠానకాలే ప్రాప్తనిత్యనైమిత్తికానాంప్రప
త్త్యవరోధా దేవతస్మిన్ కాలేన ననుష్ఠితానాం ప్రత్యవాయ జనకత్వా భావ వద్భుషే చశ్చా దననుష్ఠితా
నా మపితేషాం ప్రత్యవాయ జనకత్వం నాస్తితి తేషాం కతకవ్యత్వం నోపపద్యత ఇతి శంకాంసోదా హ
రణంపరిహరతి. భావాభావావిత్యాదినా. స్వతంత్రశిష్ట్యైత్యాది. స్వతంత్రస్య భగవతః శిష్టికః, శాసనం. భగవదా
జ్ఞా - తయా - అశక్యాప్రహానేష్యామేషాం - యేషాంధర్మాణామనుష్ఠానంనశక్యం తేషా మశేషాకాం

సా-వి— తాత్పర్యమ్- నస్వరూపత్యాగఇతిసత్త్వకమత్యాగప్రసంగఇతి-పక్షాంతర మాహ.కంచేతి- అత్ర పక్షేగీతాభాష్య విరోధశ్చరషణ్ణోకాధికారేపరిహారిష్యతే. ససఃతత్తదప్యహేతురహమేవేతిచరషణ్ణోక సం సంగ్రహః, చరమశ్లోకతాత్పర్యం- నిష్కృప్త మథకం కారికయా సంగృహ్యతి - భావాభావావితి - ధ మాకౌఠం నిత్యనైమిత్తికా దీనాంభావః - అ భా వో వా ? ప్రపత్తే రంగం నేష్యతే - అంగ త్వే న నేష్యత ఇత్యర్థః - త్యాగాంగక విధ్యభావా దభావోనాంగం. నైర పేత్య నిధివశాద్భావోపి నాంగ మితి భావః - తహిక్ కిమితి నిత్యకమానుషాన మిత్యశబ్దా - స్వతంత్ర్యశిష్ట్యైతి- స్వతంత్రశిష్ట్యై

సా-సం—మాత్ర స్థాననివిష్టతా పృస్యేహ చరమశ్లోకే వివక్షితే త్యాహ - కించేతి - సుదుష్క రేణ, ఆత్మం
తదుష్క రేణ - తత్తత్ఫల హేతునాం దౌష్కర్య మేవాస్య శోక హేతు రితి శోచే దిత్వక్తి - దౌష్క
ర్య ద్వారా ఇష్ట హేతునామేవ శోక హేతుత్వా ద్ధేతునేతి తృతీయా-యశ్శోచేత్, యోయోనిర్విణ్ణ
భవతి - తస్య తస్యాహ మేవ తత్త దభీష్ట్వపాయ ఇతి వివక్షితార్థః స్సంగృహ్యచరమ శ్లోక స్మేత్యర్థః -
నను త్వజ్య ప్రజేతి విధాన సామధ్యై త్వర్వధమ త్యాగాంగక ప్రపత్తి విధిరితి ప్రతిభా తీత్య తా గ్రహ -
భావాభావా వితి . ధర్మాణాం భావాభావా, అన్యస్థాన మనసుష్టా నంవా - స్వరూపం స్వరూప త్యా
గావేతి యావత్ . నప్రపత్త్యుక్తమ్ - శిష్టిశ్వాసనం విధిః, స్వతంత్రస్య “అహరహ,, రిత్యాదివిధినాత్యజ్యేతి

మూ—

శక్యేన శేషాభావాధి కారగః | క్రత్వనంగతయాయేతు

సా-దీ—అశక్యేతి-అశక్యమనుష్టానస్యకమా-చరభావః, ప్రపత్త్యేకపూర్వావస్థైర్విలుపాయాంతరానన్వయ
మధికారకోటియితేనిర్దు-మైనై- ప్రపత్తిక-జ్ఞశ్చ శల్లావిడిలుమవశా-శ్రమ ధర్మజ్ఞశ్చేడతరకాల త్తికా
ర్యజ్ఞశేష్ట మథ-త్రై-సద్భూష్టాంతమాక సంగ్రహీ క్క-రార్ - క్రత్వితి . దశ- పూజ- మాసాది కల్ -

సా-స్వా—భగవ చ్ఛాసనేన - శక్యేమతాహ, అనుష్ఠానేచ్ఛా. స్వతంత్రాజ్ఞయా శక్యమనుష్టానమిత్య
భ-ః - శేషాదా మశక్య నామ భావో అధికారగః - అశక్య ధర్మత్వాగః ఆకించన్యాను ప్రవిశ్యతి .
నత్వంగ మితి భావః . నను ప్రపత్తికాలే ప్రపత్త్యవరుద్ధతయా అననుష్ఠితానాం సంధ్యావందనా దీనాం శ
థ మనుష్టాన మిత్యాశంకాయాంస్వకాతత తద్విధే దేవాను స్థానమి-త్రాసురూపందృష్టాంతమాక-క్రత్వితి.

సా-ప్ర—ధర్మాదామ భావో భగవత శ్చాసనాదధికార తాంగత ఇత్యర్థః. యద్వావీచంసతి ప్రపన్న
నాం నిత్యనైమిత్తికానుష్ఠానం నన్యాదిత్యత్రాహ - స్వతంత్ర శిష్యేత్యాది - స్వతంత్ర విధినా, “అహర
హ స్సంధ్యా ముపాసీతే ,, త్యాది నాభగవతశ్చాసనేన- కతు-శక్యేష్వపా, అనుష్ఠానం నన్యాదిత్యేషః- తద్వ్య
తిరిక్తస్వత్వశక్యస్య కర్మాణో-భావః అధికార ఇత్యర్థః. క్రత్వనన్త తయేత్యాది - నిత్యనైమిత్తికాదీనాం

సా-వి— స్వతంత్రవిధినా, “అహరహస్సంధ్యా ము పా సీ తే ,, త్యా ది రూపేణేత్యర్థః . త హి స
ర్వేషా మశక్యనా మపి నిత్యకర్మాదా మనుష్ఠేయతాస్యా దిత్యతాహ- శక్యేతి- శక్యేషు , ఈహఇచ్ఛా
కాశ్యేతి శేషః - శక్తం ప్రత్యేవ శాస్త్రం ప్రవతత ఇత్యాశంక్య అననుష్ఠానం నప్రత్యేవాయావహ మితి
భావః - అశక్యమనుష్టానం నకేవలం ప్రత్యేవాయాభావాయైవ- ప్రత్యుత “నధర్మసిష్టోస్తీ, ,, త్యాది ప్ర
కారేణాశక్యో పాయాంతర శక్త్యభావ స్యాకించన్యాధి కార రూపత్వా దధికారం పురస్కృత్యే త్యాది
ప్రకారేణాను సంధా యోపకరోతీత్యభిప్రాయేణాహ - శేషాభావ ఇతి - శేషాదా మశక్యనా మభా
వః - అధికారగః, అధికారాపాదక ఇత్యర్థః - శేచిత్తుశేషాభావః - అశక్యపరిత్యాగ యః, అధికారగః.
అధికారప్రయుక్తః, అనధికారిత్వా తత్పరిత్యాగో నశాస్త్ర విరుద్ధః. యథాధికారమేవ శాస్త్రప్రవృత్తి
రిత్యాదతతే - అపరేతు భావోభావోవా నాంగం - కింతు శక్యతాహ వేష్టా అనుష్ఠానం యేషాంతే
శక్యేహస్తేతే అశేషాశ్చేతి కర్మధారయః- తేషామభావః అధికారగః- ప్రపత్త్యనుష్టానాత్పూర్వం అధి
కారతాంగత ఇత్యర్థ ఇత్యాహుః. నన్వాతానాం ప్రపత్త్యనుష్టానకాలే ప్రాప్తస్య నిత్యకర్మాణ స్త్యా
గః . ఆతివిరోధా దేవ నదోషాయ- తద్వద్వ్యపానా ముత్తరకాలే తత్పరిత్యాగో ప్యదోషాయైవ కిం న
స్యాదిత్యత్ర సద్భూష్టాంతమాహ- క్రత్వనంగతయేతి .

సా-సం—విధినాచ ధర్మాదాం స్వరూపం తత్త్వగత్తనైరపేక్ష్యబలాన్న ప్రపత్త్యగ్మ . ఆజ్ఞానుపాలనాది
శాస్త్ర బలాధర్మ త్యాగోనయుక్తః . తహికథ మిత్యత్రాహ . శక్యే హేతి - స్వతంత్ర విధి సిద్ధానాం
భోగ్యత్వా త్స్వతంత్రాజ్ఞా బలాచ్చ - శక్యనాం, శక్య క్రియాణాం . ఈహ, ఇచ్ఛా పూర్వకమనుష్టాన
మేవ - శేషాదాం, అశక్య క్రియాణాం. అభావః, అనుష్ఠానాభావః. అధికారగః, ఆకించన్యేనివికతే- నను
భాప్రపత్త్యనుష్టాన కాలేధర్మత్వాగ్నిప్రాప్తానదోషాయతథా-తతడాధర్మమపిస్యాదిత్యత్రాహ - క్రత్వితి .

మూ— తదానీమననుష్ఠితాః | స్వకాలేస్వవిధేరేవకార్యాస్తేతద్వదత్రనః || త్యజధర్మమధమంచ, ఎవరినా
సా.దీ-తదానీం, అంత్రక్రతుకాల త్రితే- క్రతుక్కుశుక్కు అక్లక్ల శాకామైయాల్ అనుష్ఠితక్లకాకాతేగరునాంలుమ్,
స్వకాలే, క్రతుత్తర కాలత్మిన్ స్వతంత్రవిధి చూతే తానే యేప్పడి యజమాన నాల్ అనుష్ఠిక్కు ప్పదు
కిరన - అప్పడియే ఇజ్జుత్తరకాలత్రిత్ వశాశ్రమ ధర్మజ్ఞులిమ్ కణ్డు కొళ్ళతెన్నథమ్ - “త్యజధర్మ
మధమంచ - ప్రవృత్తిం చ నివృత్తిం చోత్సృజ్య - సర్వధర్మా న్పరిత్యజ్యే, త్యాదికశాల్ ఆపాత ప్రితితి
యాల్ వరుమ్ సర్వధర్మ పరిత్యాగ భ్రమితై శమిప్పక్కుక్కోలి యథావస్థితాధత్తై ప్రథమమ్ కా
ట్టుకిరాల్ - త్యజధర్మ మధమంచే త్యాదియాల్. ఇజ్గుధర్మాధర్మశబ్దజ్ఞశాల్ కామ్యముమ్ నిషిద్ధముమ్
సా-స్వా— జ్యోతిష్వోమానుష్ఠాన దశయా మంగతయాననుష్ఠితానాం ఔపాసనాదీనాం స్వకాలే “సాయం
జుహోతి ప్రాతర్జుహోతి,, త్యాది విధిభి యథా నుష్ఠానం తద్వదత్ర ప్రపత్తి విషయేనః అస్మాకం వ
శాశ్రమధర్మాణా మనుష్ఠాన మిత్యధః- యద్వా, అత్ర, వశాశ్రమ ధర్మేనః అనుష్ఠాన మిత్యధః-
అనాలుమ్ “ త్యజధర్మ మధమంచే,, త్యాది వచన త్రితే సవధర్మ త్యాగమజ్ఞ మాకతోత్తుకై యా
లే శదైకాధ్యాయ చరమ శ్లోక త్రిలుమ్ ధర్మత్యాగమ్ విధేయ మెన్దవేణ్దావో? ఎన్న అన్త వచన త్తు
కు, మిలిరుద్ధమాకవధ మరుళిచ్చెయ్? రాల్ - త్యజధర్మమిత్యాదినా -

సా-ప్ర— దీక్షా కాలాననుష్ఠి తానామపి-పశ్చాత్స్వకాలేననుష్ఠేయత్వవత్ప్రపన్నా ననుష్ఠేయత్వమపిస్యాదిత్య
ధః-నను సర్వధర్మానిత్యస్యాకరధూతే మహాభారత ఏవ “ త్యజధర్మ మధమంచ-త్యజసత్యా నృతే
అపి,, తి వివిధ్య ధర్మాదీనాం త్యాజ్యత్వోక్తైః సర్వధర్మా నిత్యస్యాపి స్వరూప త్యాగవీవ తాత్పర్య
మంగీకార్య మిత్యత్ర త్యజధర్మ మిత్యస్యాపి నిత్య నైమిత్తి కానా మవశ్యా నుష్ఠేయత్వ బోధకైరన నుష్ఠా
నే ప్రత్యవాయ బోధకైశ్చ నేక్తైః ప్రమాణైరవిరోధాయ సామాన్యవిశేష న్యాయా త్కేవల కామ్య విషయ
త్వస్పిష్ఠిద్ధవిషయత్వంచస్తీకార్యమిత్యాహ-త్యజధర్మమిత్యాదినా-కామ్యకమణాంత్యాజ్యత్వం మోక్షవిరోధి

సా వి— తదానీం, దీక్షాకాలే. అననుష్ఠితాః, స్నానా దీనాం దీక్షాయాం నిషేధాదితభావః - స్వకాలే,
క్రతుత్తరకాలే - స్వవిధేరేవ, స్వవిధాయక వచనబలాదేవ- నను సర్వధర్మా నిత్యస్యాకర ధూతేమహా
భారత ఏవ “త్యజధర్మ మధమంచే,, తి త్యాజ్య త్వోక్తై స్సర్వధర్మా నిత్యస్యాపి స్వరూప త్యాగవీవ
తాత్పర్య మంగీకార్య మిత్యత్ర త్యజధర్మ మిత్యస్యాపి నిత్యనైమిత్తికానా మవశ్యానుష్ఠేయత్వ బోధకైర
ననుష్ఠానే ప్రత్యవాయబోధకై శ్చ నేక్తైః ప్రమాణైరవిరోధాయ సామాన్యవిశేష న్యాయా త్కేవల కామ్య
విషయత్వాదికం స్తీకార్యమిత్యాహ - త్యజధర్మమితి- త్యజసత్యానృతే ఇత్యైశ్చర్య కైవల్య యోశ్చకామ్య

సా - సం — తదానీం, దీక్షాకాలే - నిత్యాదయః క్రత్వనక్ల త్వేన యేననుష్ఠితాః - తేస్వకాలే, క్రతో
రూఢ్యం తత్త త్కాలే. స్వవిధేరేవ, తత్త త్కాల నిమి త్తక స్వవిధాయకవచన బలా దేవయథాకా
యాః-తద్వదత్ర, అత్రవిద్యమానతాదశాయాం, నః, ప్రపన్నానాం నిత్యాదయస్వకాలే, కార్యావీవ - ఏవం
జాత్యపగమహాదానుగుణధర్మస్వరూపత్యాగవిధిపరత్వం సర్వధర్మా న్పరిత్యజ్యేత్యస్యనిరాకృతం- ధర్మజ
మమిత్యాదీ నామపిమహాభారతప్రవచనానాం స్వరూపత్యాగవిధిపరత్వం-రక్యతే - త్యజధర్మ మిత్యాదినా-

మూ— తువు మహామృత్యుశైయుమ్ నిషిద్ధశైయుమ్ విడచున్నది - “త్యజసత్యానతే, ఎన్నిరతువు ఆ త్యానుభవశైయుమ్ విషయశైయుమ్ సయోజనమాక కొలాలతే కొట్టెన పడి - వాచికశైవిశేషిత్తు చ్చాల్లితాకవుమామ్ - ఇతి అరుమై తోత్తుకెక్కాక “ఉభేసత్యానతేత్యక్తా వ, ఎన్లు అనువదికిరతు. త్యాగతిత్ కత్యత్వముమ్ పరాధీన మెను అనుసంధిక్తేక్కాక “యేనత్యజసి తత్త్యజ,, ఎన్నిరతు.

సా-దీ— శౌలీల పుట్టున వెనై - త్యజసత్యానతేతపి, సత్యానత శబ్దశా లాత్మాను మచి ద్రూప భోగ్యముమ్ శౌలీలై - యవా, సత్యానత వాక్కుక్కలైచ్చున్నాము దోషమిల్లె యెన్నిరార్ - వా చికశైవిత్వాది . సత్యం, తథ్యవచనం. అతై విడుకైయావతు, ధూతశక్తుక్కు- పీడావసామాససత్యతై విడుక్త - త్యజ సత్యానతే ఎన్లు విధిత్తుమిశవు మను వదికిర త్తికరులై కాట్టుకిరార్. ఇతి నరుమై ఇత్యాదియాత్. యేనేతి- యేనస్వాతంత్ర్యాభిమానేన త్యజసి తత్త్యజన్విధమ్-ఇతి అపాతప్రతితియాత్

సా-స్వా— అతైతి- సత్యశబ్దమాత్మవాచకమెనుమ్, అన్యతశబ్దమ్ వికారియానవచేతన వాచి యెన్లుమ్ కరుత్తు- వాచికేతి- సత్యవచనత్యాగ మావతు కామ్య వచన త్యాగోవాపరపీడా కర సత్యవచన త్యాగోవా ఎన్లుపడి-ఉభేసత్యానతేత్యక్తావన్లుఎత్ శౌలీలుకిరతు? స్రావాధాత్వాధిధి కూడాతే? అనువాదమెన్లువీర ధాకాను వాదమ్కూడాతే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్. ఇతినితి- “యేనత్యజసి తత్త్యజ,, ఎన్లుశౌలీలుకిరతుకూ డుమో? త్యాగ కరణీ ధూత కరణ కలెబరాది కలై విడక్కుడుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - త్యాగ త్తిలితి - యేన, స్వతంత్ర కత్యాత్వాను సంధానేన త్యజసిత త్యానతంత్ర్యమత్యజ ఎన్లుపడి - ఇని ఉ క్త ప్రకారశ్శాలే నిరస్తమా యిరున్నాము “తస్మాత్త్వముద్ధవో త్స్యజ్య,, ఇతి వచనత్తుక్కు అథా విశేషమ్ శౌలీలుక్తే కాకవుమ్ వినోదాధా మాకవుమ్ కేసాంచి స్మతతై యను వదికిరార్ -

సా-ప్ర— ఫలజనక త్వేనైవేతిముముక్షూనాం కామ్య త్యాజ్యస్యనిర్వాహక త్వదైశ్వర్యకైవల్యయోస్త్యాగ స్యతయోఃపుథగ్వక్తవ్యత్వా సిద్ధేస్తత్పరత్వం నోపపద్యత ఇతి గోబలీవదన్యాయా త్కతుమశక్యస్యవిశి వ్యత్యాగోక్తే రొచిత్యాచ్చ ధర్మా ధర్మ విశేష విషయత్వ మాహ . వాచికశై ఇత్యాదినా - నను ప్ర మాణ తమత్వేన ప్రసిద్ధే భాగవతే “తస్మాత్త్వముద్ధవో త్స్యజ్య,, త్యాదినా విధి నిషేధ శాస్త్రాధా ధూత విహిత నిషిద్ధ రూప ధర్మా ధర్మయోగి కృష్ణేనైవ త్యాజ్యత్వ బోధనా త్స్వధర్మా పరి త్య జ్యేతి సామాన్యోక్తేరపి తద్విషయత్వస్య న్యాయత్వాచ్చత్రి పాచకన్యాయేన నిత్యనైమిత్తికానాం స్వరూప త్యాగ ఏవ ప్రతిపాద్య త ఇ తి వ త్తుం యుక్త మిత్యా శంక్య తథాచ సతి నిషిద్ధ నివృత్తేరపి త్యాజ్యత్వా

సా-వి— నిషేధాదేవ సిద్ధిః - పునస్తన్నిషేధ కథనం వ్యధామిత్యనుశయాదానా - వాచికశై ఇతి - స త్యవాక్యస్యవిహితస్య త్యాగోధూత పీడాకర సత్యవా క్యవిషయః- “నబ్రూయాత్సత్యమప్రియ,, మితిధర్మ శాస్త్ర విరోధా దితిభావః - “ఉభేసత్యానతేత్యక్తే వ, త్యనువాదస్య ప్రయోజనం తత్తాత్పర్య జ్ఞాన మేవే త్యాహ - ఇతి నరుమై ఇతి- అరుమై, తాత్పర్యం-యేనత్యజసిత త్యజేతి త్యాగకత్యత్వ త్యాగ తాత్పర్య మితి జ్ఞాపనం అరిమై- సాత్వికత్యాగమాహ - యేనేతి - యేనాహం త్యజామితి స్వాతంత్ర్యాభిమానేన త్యజ సి

సా-సం— “సత్యం చాన్యతంచ సత్యనుభవ,,దితి శుతౌ చిదచిత్సు సత్యానత పదప్రయోగ మను సృ త్యా హ - అత్మానుభవశై ఇతి - యేనత్యాగేనకత్యత్వాభిమానేన యేనేత్యధా-తత్రాపి సాత్వికోపిత్యాగ

మూ— ఇప్పడియానాల్ ఆజ్ఞాతిలంఘనత్తుక్కు-బరువిరకన్తిక్కు యిరుక్కు శిలర్ “తస్మాత్త్వముద్ధవో త్వజ్య చోనసాంప్రతిచోదనామ్ | ప్రవృత్తిచనివృత్తిచ శ్రోతవ్యం శ్రుతమేవచ | మామేకమేవశరణ మా త్మానం సవచోదేహినామ్ | యాహిసర్వాత్మభావేన మాన్యసిహ్యకుతోభయమ్,, ఎన్ఱు నివృత్తియై యుక్తు కూడ విడచ్చిన్నపడియాలమ్ “సవధమాన్సరిత్యజ్య,, ఎనిరక్కు విడత్తిల్ సవశబ్దత్తై సంకోచియా మైక్కాకవుమ్, నివృత్తిరూప ధర్మజ్ఞలైయుమ్ కూడ ఎడువేన్ఱుకైయాలపత్తై ఎడుకైయావతు, నిమే ధిత్తైవై యెల్లాత్తిలుమ్ యథాశక్త్యనుష్ఠానమాకైయాల్ ఇన్తసిషిద్ధానుష్ఠానమ్ విధిబల ప్రాప్త మూకై యాల్ ప్రపన్ననుక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘముమ్ లేపియాతెన్ఱుభ్రమిప్పార్కల్ -

సా. దీ—వరుమ్భ్రమత్తైక్కాట్టుకిరార్-ఇప్పడియానాలిత్వాది-చోదనా,విధిరూపశాస్త్రమ్-ప్రతిచోదనా నిషేధ శాస్త్రమ్ . అవై యిరణ్ణాడుమ్ విధిక్కు ప్పట్ట సతక-మక ప్రవృత్తియైయుమ్, ఇతర నివృత్తియై యుమ్, ముప్పిల్ శ్రుతత్తైయుమ్, పిన్ఱిల్ శ్రోతవ్యత్తై యుమ్ ఎల్లాత్తైయుమ్ విట్టెన్ఱు క్లో కత్తు క్కున్వయ మ్. సర్వాత్మభావేన, సర్వేషా ముతర్యామిషన్ఱుమ్ భావత్తాల్ - అకుతో భయం, కుతోపిభయం యత్రనా సీ

సా-స్వా—ఇప్పడియానాలితి-తస్మాదితి-చోదనా,సంధ్యాదివిధిః.ప్రతిచోదనా,, “నహంస్వా,, దిత్వాదినిషేధ విధిః-ప్రవృత్తిః,సంధ్యాద్యనుష్ఠానం.నివృత్తిః,కళంజభక్షణాదీనివృత్తిః. శ్రుతం, పూర్వశ్రుతం శ్రోతవ్యం, ఇతిఃపరం శ్రోతవ్యంచ-ప్రవృత్తి నివృత్తిధర్మాః. పేక్షితం అంగజాతంచపరిత్యజ్యే త్యథః- నిరసిక్కిరార్ -

సా-ప్ర—నివృత్తిత్యాగస్యచా భావాభావస్యభావాత్మక త్వాన్నిషిద్ధానుష్ఠాన రూపతయాతత్క-తకవ్యతాబో ధన పరత్వాంగీ కారేణా లేపక మతనిషేధోఽప్యత్యంత నీచత్వమాగామ్య సభాః నభిజ్ఞత్వం శిష్టగర్హాణీయత్వంచ స్యాదిత్వాహ . ఇప్పడి యానాలిత్వాదినా -

సా.వి— తమభిమానం త్యజేత్యథః - అలేపకమతాదపినికృష్టంకేషాంచీకృతం దూషయితుమనువదతి- ఇప్పడి యానాలితి - తస్మాత్త్వముద్ధవేతి భాగ వత వచనం - చోదనాం, విధిం. ప్రతిచోదనాం, నిషేధం. తత్త్వాగః, తస్మాంప్రమాణత్వత్వాగః-ప్రవృత్తిత్యాగోవిహితాననుష్ఠానం.నివృత్తిత్యాగోనిషిద్ధానుష్ఠానం.

సా.సం— స్వరూపాచిత ఇతిభావః - ఇ ప్ప డి యా కిల్ , సరి త్య జ్య శ్చ జ ధ మక మి త్యాచే రు క్తవిధయైవ అర్థాచిత్యే- విరక్తు, ప్రమాణం. ఇరుక్కు, శిలర్ భ్రమిప్పార్క శిత్యన్వయః - ఒరు విరకన్తి క్కై యిరుక్కై-త్యస్య ఆజ్ఞాతిలంఘనే మానతయాశ్రుతిస్త్వై లింగదశాన శ్రుతాథాః పత్తి శిష్యాచార సంప్రదాయాద్యన్యతమా భావేపీత్యథః - అత్రనావిరతః, యథాహివల్లిభః. కుర్వన్నేవహి- క్రియా వా నేషః. “నియతస్యతుసన్యాస,, ఇత్వాద్యా శ్రుతయస్త్వతయశ్చా జ్ఞానతి లంఘనే మాన తయా దృష్ట వ్యాః - నచ విద్యద్విషయే “తద్యథాపుష్కర పలాశ ఆపః - తస్మాద్వా గ్రిహ్మణః పాండిత్య,, మి త్యాది బలాదాజ్ఞాతిలంఘన సిద్ధిః - తేషామన్యపరత్వస్య భాష్యే ఉపపాదనాల్లింగ దశానంచ ప్రత్యక్ష శ్రుత్యా దివిరోధేఅకించిత్కరం - ఆదిభరతోపి యోగసిద్ధ్యథామేవ జడవదాచరిత వాన్నాధర్మకం - తదు పాఖ్యా న ఏవ “సతాంధమకం దూషయ,,న్నితి తచ్చరితోక్తః - “సపపాశ గురుప్రోక్తం కృతోపనయనశ్రుత,,మి త్యేతన్నోపనయననిషేధకం.మహాభాగవతతన్యయజ్ఞోపవీతధారణశ్రవణాన్నపపా తేతిచగురుముఖ మనధీత్యేతి

మూ—ఇతమికవుమపరి (హసనీయమ్.) హరణీయమ్ - ఎజ్జసయెన్నిల్? అలేపకర్ పాపమపణ్ణినాల్లేయో తెన్నార్ కళ్ - ఇవర్ కళ్ పాపమవశ్యమ్ అనుష్ఠిక్క వేణు మెన్నార్ కళాయిత్తు. ఇతు భక్త్యోత్తమః పతి శ్చ న్నం మత్స్యోబళిశమాయసమ్ | అన్నాభిలాషీగ్రసతే నానుబంధ మవేషతే,, ఎన్నిర కణక్కామ్ -

పా-దీ—తత్పరమ పద మెన్టపడి - నిరస నాథమితి స్మిరసనీయత్వత్తై కాట్టు కిరార్ - ఇతమికవుమి త్యాదియాల్ - అత్తై యుపపాదిక్కి రార్ - ఎజ్జసే యెన్నిలిత్తాది యాల్ - అలేపకరెన్టు శీలర్ పణ్ణిన పా పక్కళాల్ లేపమిత్తలైయెన్టు మవర్ కళ్ - అవత్ కలై పోల్లెన్టుయే ఇవర్ క శవశ్యమ్ పాప మనుష్ఠెయమెన్టుమ్ సాహసికరాయ్త్తు- ఇమ్మతమ్ సంసార వధక మామెన్ను మిడతైసదృష్టాంతమాకవ రుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇతు భక్త్యోత్తమేత్యాదియాల్-భక్త్యోత్తమేతి-మత్స్యమానతుఅన్నాభిలాషియామ్ భక్త్యోత్తమమానమాంసా దియాల్ పిహితమాన ఆయస బళిశతై మిత్తొమ్మమాప్పాలే యాయ్త్తు. అనుబంధమ్, మరణమ్ - అంతమ్-

సా-స్వా—ఇతమికవుమిత్వాదిశా-ఇతుసంసారవధక మాక్తేయా లేహస్యమెన్టుకరుత్తు - ఇమ్మతమ్ మికవు మ్ సంసార వధక మెన్టై యిల్ దృష్టాంత మతుళి చెయ్ కిరార్ - భక్త్యేతి - భక్త్యోత్తమేన, మాంసే న - ప్రతిచ్ఛన్నమ్, పిహితమ్ - ఆయసం, అయోమయమ్ - బళిశం, మత్స్యనేధనమ్ - మత్స్యః అన్నా భి లాషీగ్రసతే- అనుబంధమ్, పశ్చాదాపతదవధకం మరణంనా వేషతే. తద్రీతియామెన్టపడి - ఇన్తమతముమ్

సా-ప్ర— అనుబంధమ్, అనుబద్ధాతి త్యనుబంధి - భావిఫల మిత్యర్థకః -

సా-వి—భక్త్యోత్తమేత. భక్త్యోత్తమ ప్రతిచ్ఛన్న మాంసపిహిత-బడిశం, మత్స్యబంధనం-అనుబంధం, శవ నుసరణ ప్రాప్తమరణ రూపమనధకం. నావేషతే, నవిచారయతి-ఎన్నిరకణక్కామ్, ఇత్త్యుక్తప్రకారస్సాన్యత్.

సా సం— వత్సంస్కారో దోబ్ధా యత్తశ్రుతవత్తాం సూచయత్ గురూచ్చరణానూచ్చరణ నిషేధనం - దుర్వాసః ప్రభృతీనామాశ్రమ ధర్మనిష్ఠానాం కాశ్చనో ద్వృత్యుత్పత్తయ అధికారి త్వకృతాః - ఋషు, శుక, సంవతఃకాదిషు నగ్నచర్యాదశకన వ్రతమపి బ్రహ్మచర్యాదిషు పరీక్షార్థక కాలవిశేష నియత వ్రత విశేషరూప మేవ - శుకస్య వారముఖ్యాను గణికాను భోజనాదివ్యవహారోపి బ్రాహ్మణాది పరపక్షోన్వితా న్ను విషయః - అజగరోపాఖ్యేనేపి స్వస్థస్యకో మృదుదాంత,, ఇత్యాదినా ప్రహ్లాదప్రశ్నే బ్రాహ్మణ ముముక్షూపాదేయ శుడాభిధానాన్నతత్ర సైవరప్రతితిః - “జ్ఞానసంప్రోవిరక్తోవా మద్భక్తోవా నపేక్షకః | సలింగానాశ్రమాం స్త్యక్త్వా చరేదవిధిగోచర,, ఇతిచ తత్తల్లింగై రేవ తస్మాదాశ్రమ్యహ మితి దురభి మానం త్యక్త్వా ఆశ్రమప్రయుక్తవిధివిహితాః ప్రీత్యైవ కుర్వాత్ - నవిధ్యేక గోచర స్సన్నితి వదతి - సనత్కు మారాది నగ్నచర్యా సత్యబాల్యా వస్త్రమా కేవలబ్రహ్మభావనయాచ - పశుపతేర్నగ్నచర్యాతు పాశు ప తవ్రత విశేషాంగ తయా అధికారికతయా చోపపన్నా - తదేవచరితంచ రేడితి వచనా న్నాథునికానాంసా ప్రమాణ భూతా-తేషాం తేజో విశేషేణా బాధకాః- శిష్టాచారాదయశ్చధర్మత్వాగేగనకుసుమాయ మానాః - ఇదం పర్వ మభిప్రేత్య ఒరువిరకన్తిక్కే ఇత్త్యుక్తమ్ - చోదనా, కింకమమయా కార్య మితిరూ పా. ప్రతిబోధనా, కిష్కాయా త్యాజ్య మితిరూపా - చోదనాయత్తా విహితేషు ప్రవృత్తిః ప్రవృత్త శ బ్దార్థః. ప్రతిబోధనాయత్తానిషిద్ధనివృత్తిర్నివృత్తశబ్దార్థః ఇత్త్యుచ్యతే - నివృత్త్యుత్సగోనిషిద్ధా నైష్టానా త్మక ఇతిమతమితి హేయమపి నచనోపన్యసనేనతిమోహనత్వాదియుక్తమిత్తు కం. భక్త్యోత్తమశబ్దేనకుత్సిత

మూ— ఇవైయెల్లాత్తైయుమ్ నినైత్తు అహాబతమహత్కన్యం వివరితమిదంజగత్ | మేనాపత్రతే సాధు రసాధు సేనతువ్యతి, ఎన్దు మహషి నివిణ్ణనానాన్ . ఇవర్కళ్ శోల్లుకిరపడి అథమానాన్ యావజ్జీవ మీరున్దు అనుష్ఠిక్కుమ్ నిషిద్ధానుష్ఠాన మెల్లామ్ ప్రపత్తిక్కు అంగమాతైయాల్ సాంగప్రపదన మ్ సకృతగ్రాతావ్య మెన్దుమిడముమ్ కల్లియుమ్ - ప్రపత్తిక్షణత్తిల్ ఎల్లానిషిద్ధజ్జుమ్ అను స్థితై అశక్య మ్ . అహ్మేతు యథాశక్తినిషిద్ధా నుష్ఠానమ్ పణ్ణి కొణ్ణు ప్రపత్తిపణ్ణివమ్ కణ్ణరియోమ్ . ఇప్పత్తుత్తిల్ పాపజ్జళ్ అగ్నియోమియహింసైపోలే పాపశబ్దవాచ్యమల్లామెయాలేబుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తైయుమ్ కూట్టి సా-దీ—యద్వా, అంతస్థితమానవాయన బలిశమ్-అత్తేయరియమాట్టాతు - ఇనియివర్కళ్ పాలివర్ కళ్లున్దు య సాహస ప్రవృత్తికలై నినైత్తు మహషి నిర్విణ్ణ నాన పడియై కాట్టు కిరార్ - ఇవై యెల్లాత్తై యు మిత్తాది యాల్ - అ హాబ తేతి - ఇన్ జగత్తు విప రీత మాక వత్తిక్కుమ్ పడి మహా కష్ట మ్ - అయ్యో పావీయేకప్వత్తై కాట్టుకిరార్ - యేనేతి - యానోరు పాపకమత్తాల్ సజ్జనకలజ్జికిరాన్ అతు తన్నాలే దుజానన్ సంతోషిత్తు కొల్వ తేయెన్దు దూషణ మరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇవర్కళ్ త్యాది - ఇప్పత్తుత్తి లివర్కళ్ పణ్ణుమ్ నిషిద్ధానుష్ఠాన మెల్లామ్ ప్రపత్తి క్కణ్ణమాయే పర్యవసితైయాతే ఇ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ యావజ్జీవ మీర న్దునుష్ఠిక్కు మ్ తెల్లామ్ అజ్జమో? ఎల్లా నిషిద్ధముమ్ ప్రపత్తి త్తణ్ణి అనుష్ఠితచూయశ్శమో? శష్టణ త్తిత్తయథాశక్త్యనుష్ఠితమో? ఎన్దువికల్పిత్తుక్రమేణదూషిక్కిరార్ - యావజ్జీవ మీరున్దుత్తాది వాక్యత్రయత్తాలే-ఇప్పత్తుత్తయ త్తిలుమ్ దూషణాంతరమరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పత్తుత్తిలిత్తాది- సా-స్వా—శిలరుక్కు తుష్టికరమనో? ఎన్దుమరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇవై యెల్లాత్తైయుమ్ నినైత్తితి . బాధ కాంతర మరుళి చ్చెయ్కిరార్ - ఇవర్కళ్ శోల్లుకిర పడితి - యావజ్జీవ మనుష్యై నిషిద్ధానుష్ఠాన మ్ అజ్జమో? తత్కాలత్తిల్ యావనిషిద్ధా నుష్ఠాన మ్ అజ్జమో? యథాశక్తి నిషిద్ధానుష్ఠాన మ్ అజ్జమో? ఎన్దువి కల్పిత్తు క్రమేణ వున్దర మరుళి చ్చెయ్కిరార్ - యావజ్జీవ మిత్తాదినా - ఇన్దు మొరు దూషణ మరుళి చ్చెయ్కిరార్ . ఇప్పత్తుత్తి లితి - విహితమాన పడియాలే ఎన్దుపడి - దూషణాంతర మరుళి చ్చెయ్కిరార్ -

సా-ప్ర — అహాబతే త్యాది - గహణ్ణయై సువ్యతాం కథంవా గహణ్ణ ణీయా శ్చేభ్యో నివ తానం కార్యమితి నివిణ్ణణ్ణా భవ దిత్తిథా - నిషిద్ధ నివృత్తై స్త్యాగ విధౌ తత్త్యాగస్య నిషిద్ధ ప్రవృత్తి రూపతయా నిషిద్ధానుష్ఠానస్య విధేయత్వే ఫలవ త్సన్ని ధావ ఫలం తదజ్జ మితి న్యాయా ద్దగ్ధత్వ స్వావశ్య కత్వా దగ్ధత్వేవ కిం యావజ్జీవం నివర్తమానం నిషిద్ధానుష్ఠానంవా? ప్రపత్తి త్తణ్ణివ సర్వేషానిషి ధానామ నుష్ఠానంవా? ప్రపత్తి త్తణ్ణి యథాశక్తినిషిద్ధా నుష్ఠా నంవా? తత్త్వేన విధి యత ఇతివికల్పస్య ప్రథమే అఘాపాయస్య వ్యాపారం, ద్వితీయే అశక్త్యా నుష్ఠానత్వే నాననుష్ఠాన లక్షణా ప్రామాణ్యం, తృ తీయే ప్రత్యక్షా చరణ విరోధం, కల్పత్రయవిరోధిక్తి విరోధం, భాష్యకారవాక్యవిరోధంచాహ. ఇవర్కళ్ శోల్లుకిర త్యాదినా-అగ్నియో మియ హింసైపోలే ఇతి-విహితత్వంపాపశబ్ద వాచ్యత్వాభావేహా రితిభావః-

సా-వి— కల్లియుమ్, నిర న్దుం భవేత్ - కణ్ణే దరియోమ్, దృష్ట్యానజానీమః

సా-సం—భక్త్యముద్యతే, అనుబంధం నావేకుత ఇత్సంధాని. మేననిషిద్ధానుష్ఠానేన సాధుర ప్రవృత్తి -

ము—సంకసాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి, ఎనిమిదవశ్లోకము తా జగత్వ్యాఖ్యానమ్ పట్టినప్రకారమ్ విరుద్ధమామ్ - యథాశక్తి నివిధాన చారణ్య కతక వ్యక్తికావపుమ్ ప్రసంగిక్కుమ్ - ఇతు స్వార్థానుష్ఠాన త్తుక్కుమ్, పూర్వ సంప్రదాయ త్తుక్కుమ్, స్వానుష్ఠానత్తుక్కుమ్, మత్తుమిష్కోతు కాణ్గిర ముముక్షుక్కుల్ అనుష్ఠానత్తుక్కుమ్ విరుద్ధమ్ - ఇప్పడి శోల్లుమవర్కల్ తమ్మెయిరుప్రపన్న అథక కామక్కుళడియా కనలియపుక్కుల్ ఇతుప్రపన్నధమమ్ మెన్దవరైడక ని రుక్కుప్రాప్త(మా)మ్-ఇతు అనంతప్రమాణక్కుళు కుక్కువిరుద్ధమానవళ వె యన్తిక్కు ఇక్కెడు త్తవచనక్కుళుక్కుమ్ వివక్షిత మ్ము -

సా.దీ— ఇన్న మొరుదూషా మరుళి చ్చెయ్కెరార్ - యథాశక్తి ఎన్దు - తథాస్తు ఎన్దిలరుళి. చ్చెయ్కెరార్ - ఇతు స్వార్థానుష్ఠానే త్యాది . పూర్వర్కుళిల్ నిషిద్ధానుష్ఠాన మిల్లెయరే - ఇతు స్వానుష్ఠానత్తుక్కుమ్ విరుద్ధ మెన్గిరార్ - ఇప్పడి శోల్లు మిత్త్యాది - నిషిద్ధమ్ కతకవ్య మెన్దుమ్ పక్షమ్ ప్రపన్ననుక్కుళధమక్కుళై విధిక్కిర ప్రమాణక్కుళుక్కు విరుద్ధ మామ్ . అవ్వళ వన్దిక్కు ఇక్కెడు త్త వచనక్కుళుక్కుమ్ వివక్షిత మన్మెన్గిరార్ . ఇతుఎన్దు-వివక్షితత్వాభావత్తై శీలవాచార్యర్కల్ పతుణ్ణాలే యుపపాదిక్కిరార్ -

సా-స్వా—యథాశక్తి-ఇష్టప్రసంగ త్తిల్ బాధకమరుళి చ్చెయ్కెరార్ - ఇతి ఇతి-స్వానుష్ఠానత్తుక్కు మితి-త్రివిధాపచారక్కుళై మికవుమ్ వజ్జెక్కుయాలే ఎన్దపడి - ఇన్నమ్ ప్రబలానిష్ట ప్రసంగమ్ పణ్ణిక్కిరార్-ఇప్పడి ఇతి - ఇయతా ప్రబంధన బాధక మరుళి చ్చెయ్తు సాధకా భావముమరుళి చ్చెయ్కెరార్ - ఇతి ఇతి.

సా - ప్ర — నను నిషిద్ధ మను మైయ మితి వద త స్త్రివిధా పచార కతక వ్యస్తి ప్రసంగ ఇష్ట వేతి చేత్తత్రాహ - ఇతు పూర్వ రిత్యాదినా- సంప్రదాయో నామ, ఉపదేశ పరంపరా- భాగవతాపచారస్య కతక వ్యత్వ సమ భానం స్వవ్యా ఘాతకం చేత్తా హ - ఇప్పడి శోల్లు మిత్త్యాది - నిషిద్ధాన నుష్ఠానస్య వైధత్వోక్తో విహితస్యచ నిషేధా యోగా “ తస్మా ద్భాగ్యైశ్చ నాప గురేత - నకళంజం భక్షయేత్ - నసురాంపిబే,, దిత్త్యాదీనాం నహింస్యా దిత్వస్య అగ్నియోమీయ పశ్వాలంభనా కతక వ్యత్వ బాధకత్వా భావవద్భ్రహ్మ హత్త్వాద్య కతకవ్యత్వబాధకత్వానుపపత్తైకేనాప్యకతకవ్యతయా బాధితత్వ మంత రేణ నిషి ద్ధత్వా సిద్ధే రన్యేషాం నిషిద్ధస్య ప్రపన్నా స్మృతి విహితస్యా నుష్ఠీయ మానస్య నిషిద్ధా నుష్ఠాన వ్యవదేశ విషయత్వా నుపపత్తై నిషిద్ధానాం విహిత తయా నుష్ఠేయత్వ సమభానం సిద్ధ్య సిద్ధి వ్యాఘాతపరాహత మితి బహు ప్రమాణ విరోధ సచ్చావేపి తస్మాత్త్వ మిత్త్యాదిషు వివక్షితంచ నభవ త్త్యాహ-ఇతుఅనంత ప్రమాణే త్యాదినా- ఏవం నిషిద్ధ సామాన్య నివృత్తై రత్యా జ్యత్వముత్తా తస్య ధమశబ్ద వాచ్యత్వేకిల త్యాజ్యత్వ ప్రసంగోపి భవేదితి తదేవ నాస్మీతి దశకణ్డు “ సాయమాద్యం తమోరహ్ను స్సాయం ప్రాతశ్చమధ్యమే । ఉపవాసఫలప్రేప్సు జహ్యోభ్యుక్తుచతుష్టయమ్ । విశ్వర్యంసంతతిం

సా-వి—తమ్మె,స్వాత్మనఃప్రపన్నర్, కేచిత్ప్ర పన్నాః.నలియపుక్కుల్,హింసెతుముద్యుక్తా శ్చైల్-ఉకన్దిరుక్కుప్రాప్తమామ్,సంతుష్టస్థాతుముచితంస్యాత్-ఇక్కెడుత్తవచనక్కుళుక్కు,ఇహూపాత్తవచనానాం- తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్యేత్త్యాది వచనానా మిత్యథా-అత్రసవకధమాకపరిత్యజ్యేత్త్యత్రప్రవృత్తినివృత్తిరూప ధమాణాంసవేషాంత్యాగవిధానాన్నిషిద్ధా నుష్ఠానమపిప్రపన్నానాంకతకవ్యమే వేతి కషాంచిద్భూతానాం

సా-సం— ఏవం బుద్ధిపూర్వక నిషిద్ధానుష్ఠానం ప్రపన్నస్య నబాధక మిత్యథా బహున్యతి ప్రసంగాన్యాపాద్య నిషిద్ధానుష్ఠాన పర్యవ సాయి నిషిద్ధ నివృత్తుత్సగోత్ర వివక్షితశ్చ నేత్యాహ- ఇక్కెడు త్తవచిత-

మూ— నిషిద్ధ నివృత్తి రూపక శైల్యామ్ సర్వధర్మశబ్దతాతే సంక్రమితశ్చైన్నమిదమ్ ధర్మశబ్దార్థ మ రియామల్ శొన్నపడి యెట్లు శిలకచార్యర్కళ నిర్వహిప్పార్కళ- ఎజ్జనే యెన్నిల్? నివృత్తికళితే యెరు ఫల త్తుక్కు సాధనమాక నియమ విశేషశుడనే శేయతవై ధర్మశబ్దార్థమామ్ - సామాన్యమానఅహిం సాది మాత్రమ్ పాపాభావమాత్రమామి త్తనైపోక్తి ధర్మశబ్దత్తుక్కు-ముఖ్యాధర్మము - ఆకై యాల్ ఫలవిశేష ని యమవిశేషశొడే కూడిన అహింసాదికలై విడుకైయావతు? ఫలకలైయుమ్ నియమకలైయుమ్ విడుకై- మత్తునివృత్తి శాస్త్రుత్తిల్ శొన్న నివృత్తికలై విడుకైక్కు విరకిల్లై-

సా-దీ— నిషిద్ధనివృత్తి యెట్లుతుడశ్శి-నిర్వహిక్కుమ్ ప్రక్రియైయైక్కాట్టుకిరాల్ - ఎజ్జనేయెన్ని లిత్యాది యాల్ - అవిరుద్ధమాన నిషిద్ధనివృత్తి రూపధర్మత్వగలై ౧ కాట్టుకిరాల్ - ఆకైయాల్ ఫల వి శే షె త్యాది - ఫలనియమశుడైయ త్యాగమాత్రతాతే నిషిద్ధనివృత్తి ధర్మత్వగ ముక్కాకైయాల్ నివృత్తిశా స్త్రుత్తే ౨చాధిక్కు-విరకిల్లైయెట్టుకరుత్తు. ఫలనియమరహితా హింసాదిమాత్రముమ్ధర్మశబ్దార్థ మెట్టుమ్

సా-స్వా — వివక్షితమనైక్కరవధత్తైశిలవాచాగ్యోక్తిముఖనడపసాదిక్కి రాల్. ఎజ్జనేయెన్ని లిత్యాదినా-

సా-ప్ర— స్వగం ముక్తింవా యద్యదిచ్ఛతి | ఏకాద శ్యుపవాసేన తత్సర్వం లభతేనర,, ఇత్యాద్యుక్త నియమ విశేషఫల సంకల్ప విశేష సహితస్య నిషిద్ధై కాదశీ భక్షణాది విరహస్యా లౌకిక శ్రేయస్సాధన త యా ధర్మశబ్దార్థ భూతస్యాపి స్వరూపేణ త్యాగోనిషేధ శాస్త్రవిరోధాచేవానుపపన్న ఇతినియమవిశే షాదిత్యాగాశేవతత్యాగోపివిశేషణాభావాద్విశిష్టాభావఇతివ్యాయేనసిద్ధ ఇత్యాహ-నిషిద్ధనివృత్తి త్యాదినా -

సా-వి— వ్యాఖ్యానేప్రపన్నానాంసురాపాన బ్రహ్మహత్యాది భాగవతాప చారాదీనాంకర్త వ్యత్ప్రసంగే ఆపాదితేనతి నిషిద్ధనివృత్తి మాత్రస్య ధర్మశబ్దార్థత్వే తస్యాపి త్యాజ్యతా స్యాత్. నిషిద్ధనివృత్తి మాత్ర స్య ధర్మశబ్దార్థత్వం నభవతి. కింతు ఫలవిశేష నియమ విశేషసహిత నిషిద్ధ నివృత్తైరేవ ధర్మత్వం య థా, సాయమాన్యంతయో రహ్నాస్సాయంసాతశ్చ మధ్యమే | ఉపవాస ఫలప్రేప్స జఃహ్యద్భుక్తచతు ష్టయమ్ | విశ్వర్యం సంతతిం స్వగం ముక్తింవా యద్యదిచ్ఛతి | ఏకాదశ్యుపవాసేన తత్సర్వం లభతేన ర,, ఇత్యాదిరూపాయా ఏతాదృశ్యా నివృత్తేః త్యాగోనామ ఫలనియమత్వగః . విశే షణ త్యాగేనతి విశి ష్ట స్వరూపాభావేన విశిష్టధర్మత్వగ సంభవా న్నత్వేకాదశ్యుపవాస స్వరూపత్వాగోపి- తస్య ధర్మశ బ్దార్థత్వాభావాదితి కేచిన్నిర్వాహం చక్రురిత్యాహ. నిషిద్ధనివృత్తిరూపమితి. అరియామల్, అజ్ఞా త్వా. నియమ విశేషశుడనే శేయతవై, నియమవిశేషైస్సహక్రియమాణవ-ఇత్తనైపోక్తి, పాపాభావమాత్రంవినా-

సా-సం — నను కథమ వివక్షితతా - సర్వ ధర్మా నిత్యాదౌ ధర్మ శబ్దేన నిషిద్ధ నివృత్తైరపి సంక్రమో ,, తస్మాత్త్వముద్ధవే ,, తి వచన బోధితేన నిషిద్ధనివృత్త్యుత్సగేణ నిషిద్ధా నుష్ఠానపర్యవసాన మిత్యత్రతత్ర తదసంగహేజైవ కేసాంచిదా చార్యాణామిహ తదపర్యవసాన ఫలకం నిర్వాహమాహ - నిషిద్ధ నివృత్తి రూపక శైల్యా మిత్యాదినా - నిర్వహిప్ప ర్కళ - ఇహనిషిద్ధ నివృత్త్యుత్సగ విధిం నిషిద్ధ నివృత్త్య పరిత్యా గేనైవోప పాదయం తీత్యథః - నిర్వాహమేవ ప్రశ్న పూర్వక ముపపాదయతి - ఎజ్జనే యెన్ని లితి - రుక్మాంగ చాదిభి రనుష్ఠితైకాదశ్యాం భోజననివృత్తి మోక్షఫల చాతుర్థక్త వజ్రత్వాదినియమవిశేష

మూ— నియమ విశేషాది కళాడే కూడా తలహింసాదిమాత్రముమ్ ధర్మశబ్దార్థ మెట్లుమ్ పక్షత్తిలు
మ్ శాల్లుకొమ్ - అధర్మపరిహారేసి ధర్మత్వేనవివక్షితే । స్వాత్స్వతంత్రవిధేరేవనిత్యంతస్యపరిగ్రహః।

సా-దీ— పక్షత్తిలుమ్ పరిహారమ్ శాల్లుకొమ్ - నియమవిశేషాదికళిత్యాది-ప్రపన్ననుకూలధర్మపరిహారమ్
విశిష్టవిధిక్రైయాత్ సర్వధర్మా నైన్దవిడత్తిత్ సర్వశబ్దమ్ సంకోచనీయ మెనైః. అధర్మ పరిహారేసి,
కేవలనిషిద్ధనివృత్తియుమ్ - అన్యత్రధర్మశబ్దాత్ వివక్షితమాకిలుమ్ - అథామాకిలు మెన్దపడి. య
ద్వా, ఇబ్బవిహితమాన సర్వధర్మత్వాగ్ సర్వధర్మ నైరపేక్ష్యమాక క్కడవతు. అప్పేతుస్వతంత్రవిధి
యాతే ప్రపన్ననుక్కు వత్తాశ్రమధర్మ పరిపాలనముత్తాకైయాత్ యథేష్వావరణత్తుక్కు-అవకాశమీల్లె

సా-స్వా—స్వయం పరిహార మరుళిచ్చెయ్ కిరాత్ - నియమేతి- సర్వధర్మ త్యాగ వచనమ్ నైరపేక్ష్యవిధిప
రంవా ? సర్వధర్మత్వాగ్లకత్వ విధిపరంవా ? ఎన్దు వికల్పిత్తు ఆద్యపక్ష త్తిలరుళిచ్చెయ్ కిరాత్ - అధమేతి-

సా - ప్ర — నిషిద్ధ నివృత్తి సామాన్యస్య ధర్మశబ్దా ధత్వేసి ,, నహింస్యా త్వర్వా భూతానీ ,,
తి సామాన్య నిషేధే నిషేధ్యవాచి సర్వపద స్యాగ్నియో మీయ హింసా విధ్య వైయ్య భాగ్యాయతద్వృత్తిరిక్త
విషయత్వ న్యాయాత్సర్వ ధర్మా నిత్యత్ర సర్వ శబ్దస్యాపి నిషిద్ధ నివృత్తి వృత్తిరిక్త ధర్మ పరత్వ మేవే
త్వాహ - నియమ విశేషే త్యాదినా - స్వతంత్ర విధేరేవ, యత్కంచి శ్చలా శేష తయైవ విధానా దిత్వ
థకరి - తస్య, అధర్మ పరిహార శ్లేశ్యథకః . యద్వా, స్వతంత్రస్య, భగవతో నియమనాచేవ - విధిరి,
ప్రేరణా - ఇదం కురు ఇదం మాకుర్వతి భగవత్ప్రేరణా దేవేత్యథకః - వీవం సర్వధర్మా నిత్యస్య
జధర్మ మిత్యస్యచాథక నిజాయేసతి తస్మాత్త్వముద్ధ నెత్యత్రాపివిహిత త్యాగో నిషిద్ధ స్వీకారశ్చో భయం

సా-వి— కేషాంచిన్నిర్వాహ ప్రకారముత్త్వా కేవలనివృత్తిస్వరూపస్య ధర్మత్వాఘృపగమేపి స ర్వ ధ
ర్మానిత్యత్ర నహింస్యాదిత్యత్ర విహితేతర విషయత్వ వన్నిషిద్ధవృత్తితరవిషయత్వస్వావశ్యకతయా ధ ర్మ
శబ్ద సంకోచేనతి సర్వ నిర్వాహ ఇతివయంతం నిర్వాహ ప్రకారం బ్రువన్నిత్యాహ - నియమవిశేషాది క
ళోడు కూడాతేఇతి - అధర్మ-ఇతి- అధర్మపరిహారే ధర్మత్వేన వివక్షితేసి నియమ విశేషాదికం వినాని
షిద్ధ నివృత్తిమాత్రస్య ధర్మత్వ వివక్షాయా మపీత్యథకరి - స్వతంత్రవిధేరేవ - స్వతంత్రస్య భగ వతో వి
ధేరేవ, ననురాం విచే, దిత్వాదిరూపనిషేధవిధేరేవ-అధర్మపరిహారస్యనిత్యంపరిగ్రహస్సిధ్యతి-నపరిత్యాగః.
యద్వా ,, ఉపాయాపాయసంత్యాగీ- అపాయసంపన్న వేసద్యగిప్రాయశ్చిత్తం సమాచరే ,, దిత్వాదినా ప్రప
న్నం ప్రత్యేన స్వీకారః- ఉపాయ పరిత్యాగ విధి సద్భావా దపాయ పరిహారస్యపరిత్యాగోత్రనవిధేయఇతి

సా-సం—యుక్తాచ సతీధర్మశబ్దసంగృహీతా - తాదృశ నివృత్తినాముత్సగ్గరిసవిశేషణే హీతి న్యాయే
న నియమ ఫలయో స్త్యాగవీవ పర్యవ సన్నః . నతు భోజన నివృత్త్యాది త్యాగపర్యవసన్న ఇతి కేషాంచి
న్నిర్వాహ ఇత్యథకరి - ధర్మశబ్దేన నిషిద్ధ నివృత్తిమాత్ర సంగ్రహేపి ఇహతత్త్వాగోన సిద్ధ తీ త్యాహ -
అధమేతి - తస్య, అధర్మ పరిహారస్య - స్వతంత్రస్య, భగవతో . విధిరి, శాసనం - తచ్చ ,, ఏకాదశ్యాం
నభోక్తవ్య ,, మిత్యాదికం . సన్వేపం సామాన్య ధర్మపద ఘటిత త్యాగ విధి పరాశాం తత్తన్ని వృత్తి
ధర్మవిధ్యపరిబంధిత్వేపిచోదనాంప్రతిచోదనామితివిశేష పద ఘటితత్యాగవిధిబలాన్నిషిద్ధనివృత్తిత్యాగస్వాపి

మూ— ఇప్పుడి (యత్తపిత్తు) యానపిన్సు, చోదనాంప్రతిచోదనాం, ఎన్నిరవిడత్తిల్, ఆనుకూల్యపరిత్యాగంప్రతికూల్యపరిగ్రహమ్ । ప్రపత్యంగంప్రతిజ్ఞాతుం నశక్యంసాధు సంసది । ప్రపన్న మధిక్యత్యైవ సదాచారానతిక్రమరి । ప్రపత్యధ్యాయపరితరిప్రతినంధీయతామహ॥ ప్రవృత్తించనివృత్తించ, ఎన్నిరవిడత్తిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుజ్జమాక వాస్తుమ్స్వీకరిక్కు వేణ్ణావెన్నిరతామితనై -

సా-దీ— యెన్నపడి - ఇప్పుడి యాన పిన్సు, సర్వ ధర్మ త్యాగమ్ వివక్షితమాకాతపిన్సెనై. చోదనాం విస్మయ్య ఎన్లు ఆనుకూల్య పరిత్యాగతై యుమ్, ప్రతిచోదనాం విస్మయ్యఎన్లు ప్రాతికూల్య పరిగ్రహతై యుమ్, మామేకమేవశరణం యాహి, ఎన్లు విధిక్కుప్పట్టు ప్రసత్తిక్కు అజ్ఞత్యేనప్రతిజ్ఞై పణిసాధుగొప్పియిల్ శక్యమనైసిరార్ . ఆనుకూల్య పరిత్యాగ మిత్యాదియాల్ - చోదనాంప్రతి చోదనా మెన్లు విధినిషేధ శాస్త్రజ్ఞతై ప్రపత్యంగ ప్రతిపాదకత్యేన పరిగృహీక్కు వేణ్ణావెన్నిరతు ఎనై - ఇతాల్ఆనుకూల్యస్య సంకల్పః ఎన్నిరప్రమాణవిరుద్ధమెన్లుమ్ సూచితమ్. కథంనశక్యం ? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ప్రపన్నమధిక్యత్యైవ ఎన్లు - ఇహ, నశక్యతై ఎన్లు మథత్తి లెన్లుపడి, ఇనిప్రవృత్తించనివృత్తించఎన్లుతుక్కుతాత్పర్యాథత్తై కాట్టుకిరార్ - ప్రవృత్తించేత్యాదియాల్ - అథాంతర మరుళిచ్చెయ్కిరార్ .

సా - స్వా — ద్వితియతై నిరసిక్కి రార్ - ఆను కూత్యై . విధిమే భానాం ప్రపన్నేతర విషయ త్యా త్ప్రపన్న నైచ్చిక సంచార ప్రసంగ ఇత్యత్రాహ - ప్రపన్న మితి . ఇప్పుడి యాకిల్ చోదనాంప్రతి చోదనా మెన్నిరవచనత్తుక్కు గతియెతు? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇప్పుడితి. ఇప్పుడియత్తపిన్సు, స్వతంత్ర

సా-ప్ర— న్యాసంగత్యేనవిధినుతఇతివత్తుమయుక్త మిత్యాహ-ఇప్పుడి యత్తైత్యాదినా. ఏవంవిహితత్యాగ నిషిద్ధ స్వీకారయో రిక్లత్వాభావే భక్తియోగ ఇవ ప్రవృత్త్యాత్మక విహితానాం నిషిద్ధాత్మక నివృత్తి నాంవా కిమజ్ఞత్వమిత్యత్రాహ- ప్రవృత్తించేత్యాది . ఏవం చోదనాంప్రతిచోదనా మిత్యాదే సర్వధర్మా నిత్యా

సా- వి— నిత్యనుపరాధ పరిసారస్య పరిగ్రహవివతి. ఏవం సర్వ ధర్మా నిత్య స్వార్థ నిజ యే సతి తత్కాత్వ ముద్ధహో త్సృజ్యే త్యస్య పరో త్యై క్షి తాథాని పండితసదసేనవత్తుయోగ్యఇత్యాహ-ఇప్పు డిను త్తపిత్తి-ఏవంప్రకారేణపాహానాం సంకల్పంపరిహారసంభవేనతీత్యథాని-ప్రవృత్తించనివృత్తించేత్యస్య వివక్షితమథమాహ-ప్రవృత్తించనివృత్తించఎన్లుపడి త్తిలుమితి. ఎన్నిరతామితనై, ఉక్తభవతి త్యేతన్మాత్రం-

సా సం— ప్రపత్యంగత్వ సిద్ధిరిత్యత్రాహ . ఇప్పుడియాన పిన్సితి - స్వతంత్ర విధరను ల్లంఘనీయత్యే సిద్ధిత్వథాని - ఆను కూల్య పరిత్యాగ మితి . యది చోదనా ముత్సృజ్యే త్యస్య విహిత ముత్సృజ్యేతి ప్రతి చోదనా ముత్సృజ్యేత్యస్య నిషిద్ధ వజన ముత్సృజ్యేతిచ యద్యథా స్సాన్యత్తదానుకూల్యం పరి త్యజ్య ప్రాతికూల్యం పరిగృహ్య ప్రపద్యేతేతి పర్యవస్థేత్ - ఏవం ప్రతిజ్ఞాతుమేవ నశక్యతే . తదుప పాదకా భావా “ దానుకూల్యస్య సంకల్ప , ఇత్యాది బాధాచ్చ - సాధు సంసదీత్యుక్త్యా తత్రస్థాతు మప్యయోగ్యే న కథమేవం ప్రతిజ్ఞాకార్యేతి ధ్వనితమ్ . నను ప్రపన్నభిన్న విషయాస్యంతు ధర్మవిధయ ఇత్యత్రాహ - ప్రపన్నమితి - యమధిక్యత్య సర్వధర్మాపరిత్యాగ విధి , యామేత మేవోద్దిత్యేత్యేవకారాధాని - “ ఏవం

❖ ఇప్పుడియత్తపిన్సుఎన్నిరప్రతీకమ్ సారా స్వాదినియిల్ పిర్ పుట్టిరుక్కురతు-

మా— ముముక్షు మాత్రశ్రేష్ఠత్వ “త్రైవిధికాం స్య జేద్ధమాన్ , ఎ నిర కట్ట శై యి
 లే ఫలాంతర సాధన మాక చోదితేకళాన ప్రవృత్తి నివృత్తికళైయమ్, అవత్తుగురుప్సాన శాస్త్ర్య శై
 యుక్ విదచ్ఛన్నతాకవుమామ్ - ఇజ్జనన్జికే నిత్యనైమిత్తికాది కళుడైయ స్వరూపత్యాగమేవివక్షితమెన్నిల్
 ముక్ శొన్ననవవోధ ముమ్ ప్రసంగితుమ్ - ఇస్తనిష్క-షమ్ సత్వనిష్ఠ రామ్ వివేకికళా యరు ప్సా
 ర్ తెభిస్తుతంగీ కరిప్పార్ కళ - ఇన్వధన్త్రై “శేయోతన శేయోయమ్

సా.దీ— ముముక్షుమాత్రతై ఇత్యాదియాల్. అవత్తుక్కురుస్సానశా స్త్రుక్కుఁజెయు మిన్మతుచోదనాంప్రతిచోదనామెన్మత్తైన్మనైత్తు. ఇప్పడియంగీకరియాతపపత్తిల్ పూర్వోక్తదూషణక్కుత్తేస్మరిప్పిక్కిరార్-ఇక్కునన్మిక్కుయత్త్యాదియాల్. ఇన్మనిణాయత్తై నమ్మాత్తువార్ ముతలానారు మరుళిచ్చెయ్ తార్ కళెన్మిరార్. ఇవ్వ థక్తై ఇత్యాదియాల్- శెయ్ యాతనై, శెయ్ యప్పడాతనై. అక్కత్తకరణాదికలైవన్మై. శెయ్ యోమ్ -

సా-స్వా—విధేరేవానుల్లంఘనీయత్వేనీర్ధేయైష్టవడి-ఇప్పడి ప్రవృత్తి నివృత్తికల్లే ప్రపత్త్యక్తి మాక స్వీకరి
క్క చేద్దావెను జొన్నతు కూడుమో? మనసో భగవ ద్విషయే ప్రవృత్తియుమ్ విషయేభ్యో నివృత్తియు
మ్ ప్రపదనా పేక్షిత మనో? ఎన్న వథాంతరమరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ముముక్షు మాత్రతై పృత్రవి
తి . విపత్ తిత్ బాధక మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇక్లనన్తిక్కే ఇతి - ఇప్పడి ఇవ్వ థమ్ సమీచీన న్యాయ
యుక్త ప్రమాణ సిద్ధమాకిత్ శిలరంగీ కరియామ లిరుక్క కూడుమో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇ
న్న నిష్కర్షణమితి- ఇప్పడియాకిత్ దశానప్రథమప్రవతక రానవా మ్భివార్ కలి న్నవథత్తై చ్చిల్లవేణ్ డా
బో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఇవ్వథత్తై ఇతి- శేమయాతనై, శేమయప్పడాతనై-అక్కత్త్యక్తికల్లే- శేమయోమ్,

సా.ప్ర—దైకాభ్యాకయవిహితప్రవృత్తై నిఁషిద్ధనివృత్తేశ్చభరన్యాసా నంగతాజ్ఞాపనపరత్వముక్త్వా కేవ
ల కామ్యమాత్ర నిషేధ విషయత్వం వెత్యాహ . ముముక్ష్యే త్యాదినా - కామ్య ప్రతిపాదక శాస్త్రాణాం
సర్వదా పరిచయే తత్ఫలేచ్ఛా ప్రసం గేన కామ్య కర్మా సుష్టాన ప్రసంగా చ్ఛాస్త్రాం తర మపి త్యాజ్య
మితిభావః - నన్విదానీంత నానాం ప్రాచుర్యేణాథకా కామపరత్వా ద్భావత్యం నిఘోషకం న కేవ్యంగీకు
ర్యురిత్యత్రై తదనంగీకారేబాధకస్యవిద్యమానత్వాత్ప్రమాణికాఽంగీకుర్యురిత్యాహ-ఇక్ష్ణునస్తి క్షే-ఇత్యాదినా-
నిషిద్దా నామనస్థానస్యసాంప్రదాయకత్వమాహ-ఇవ్యధకతే ఇత్యాదినా - శేయయాతన శేయోమ్,

సా-వి— ముముక్షుమాత్రస్య ఫలాంతరసాధనత్వేనవిహితకామ్యప్రవృత్తినివృత్తి పరిత్యాగపరంవాస్తవీయత్యాహ-ముముక్షుమాత్రే శ్రీతి-శైవ్యయాతనశైవ్యయామ్-శైవ్యయాతన,అకృత్యాని-శైవ్యయామ్, నకు మ=రి -

సా-సం— విలంఘయి మత్యోక్ మర్యాదాం వేదని మితా ,, మిత్యాదికం ప్రతిసంధీ యతా మిత్యత్ర
భావ్యం . ఏవంచ ప్రపత్త్యనుప కారక చోదనా ప్రతిచోదన యోస్యాగః ఉద్ధవం ప్రత్యుపదిష్ట మితి
మంతవ్యం-నన్వామకూల్యసంకల్పాది రూపాంగభిన్నాయామనసోభగవతి ప్రవృత్తేవిశేషయేభ్యోనివృత్తేశ్చప్ర
పత్యుర్థమస్వీకార ప్రసంగఇత్యత్రఅహ- ముముక్షుమాత్రతైత్తితి - భక్తినివృత్త్యాది ఫలసాధనతయాచో
దితాకాయ శోషణాదాప్రవృత్తి స్తో ఏవగీకధమన్వివృత్తిస్తదుచితశ్రోతవ్యం శ్రుతంచప్రపత్యంగత్వా
కారేణోత్సృజ్యేత్యర్థఇతి-ఇన్త నిష్క-షణం, ఉక్తవిధయా ధమన్త్యాగపరకృత్సృజచనాథానిష్క-షణం -
ఏవంస్వనిష్క-షణస్య దివ్యసూరి పరిగ్రహయసి దశకాయతి. - శైవ్యయా తనైత్తితి - అకాయణం నకుషణః -

నా— తీక్కురలే చెప్పి నోతోమ్, ఎట్టునా శేయ్యేల్ తీవినై యెన్నరుల్ శేయ్యుమ్, ఎట్టు మరుళి చెప్పి యేతార్ కళ్ . నాయిసేక శేయ్యేతకు త్తమ్ నత్తమాక పే కొళ్ ఇలనాతనే, ఎన్నతుకుమ్ తాత్పర్యతై . ప్పాల్ త్తాల్ శుమిక్క వేణు మెన్టపేక్షి త్త పడియాలే ప్రపన్నుకు అపరాధమేపుకు న్నాల్ . అజ్ఞా నాదధ వాజ్ఞానా దపరాధేమనత్సవి . ప్రాయశ్చి త్తం మనస్వే ప్రాథక నైకైవ కేవలమ్, ఎన్నిరపడియేక మైకొళ్ళ ప్రాస్తమ్.

సా-దీ— తీక్కురలే, కూరమాన కొళ్ చ్చాల్ లుకై. శేయ్యేల్ త్యాది - శేయ్యేల్, శేయ్యేతా కొళ్ - తీవినై, కూరకమత్తలై యెట్టు కృపైపణ్ణమ్. నత్తమ్, గుణమ్. నాయిసే నిత్యాదికుమ్ తుమిక్క వేణు మెన్టైయిలే తాత్పర్యమ్. గుణమాక స్వీకరి ఎన్టథక మన్టు - ఇన్టథకత్తుకు ప్రమాణానుగ్రహ ము మణ్ణెన్నిరార్ - అజ్ఞానాదధవేతి - ఇత్యాయమాన పునరిప్రపదనముమ్ అధికారి విశేషత్తి లెన్నిరార్ -

సా-స్వా — పణ్ణణామ్ - తీక్కురలే. తి, కూరమాన - కురల్, సూక్తికలై . అస చ్చాత్త్రుక్తలై ఎన్టపడి - శేన్టు, కీట్టిప్పియ్ . గురుప సహకామ్ పణ్ణి - ఓతోమ్ , అధ్యయనమ్ పణ్ణి - శేయ్యేల్ త్యాది . తీవినై, కూరపాపతై - శేయ్యేల్, పణ్ణణాతే . ఎన్నరుల్ శేయ్యుమ్, కృపైపణ్ణమ్ మెన్టై - ఇప్పడి యాకిల్ నాయిసే నెన్నిర పాట్టిల్ నిషిద్ధా నుస్తానముమ్ సమీచిన మెన్నిరతు విరొరి యాతో? ఎన్న వరుళి చెప్పేకిరార్ - నాయిసేనితి . ఇలనా తనే, జగ త్తుకు నాదనే - నాయిసేక శేయ్యేత, అయేక పణ్ణి - కుత్తలై , నిషిద్ధలై - నత్తమ్, గుణమ్. ఉపచార మాక - కొళ్ , అంగీ కరిత్తురుళి పేణు మెన్టై - తాత్పర్యతై . ప్పార్ త్తాల్ తుమిక్క వేణు మెన్టపేక్షి త్త పడియాలే యెట్టు నిష్కపికకూ కూడుమో? శబ్దస్వారస్య మిల్లైయే? ఎన్న ప్రమాణాను గుణ్యత్తాలే తుమిక్క వేణు మెన్టై గాథా తాత్పర్య మెట్టు అరుళి చెప్పేకిరార్ - అజ్ఞానాదితి - బహువ్యవహారాధేమ సత్తు ప్రతినిమిత్తం ప్రాయశ్చి త్తం మాన్టు - ఏకప్రాథకనైవ, కేవలమ్, మిశ్రమ్ ప్రాయశ్చి త్త మశయితం ప్రాయశ్చి త్త మెన్టపడి-

సా-ప్ర — అకృత్యం నకుమః - తీక్కురలే చెప్పి నోతోమ్, కూర వాక్యాదీనికస్య చిత్స మిపే గత్వా నబ్రూయః - పైశున్యం నాచరామ ఇత్యథాకరి . శేయ్యేల్ తీవినై యెన్నరుల్ శేయ్యుమ్ మితి - శంఖ చక్ర గదాధర స్సర్వస్వామి పరమదయాళు రస్మత్స్వామి కూర కార్యాణి సకుర్వతి కృపాం కుర్యా దిత్వథాకరి - ఏవం నిషిద్ధానామనన్మయే త్వేదివ్యసూరివచనాన్యపాదాయతేషామేవ వచనాంతరాధాన్యధానుపపత్త్వా పి నిషిద్ధానాం పరిహారకవ్యత్వ మాహ - నాయిసే నిత్యాదినా - అఖిల జగ త్స్వామిన్నజ్ఞై నాతినీచేన

సా-వి— తీక్కురలే. కూరవాక్యాని. శే నోతోమ్, నబ్రూమరి, శేయ్యేల్ తీవినై యెన్నరుల్ శేయ్యుమ్. తీవినై, కూరపాపాని. శేయ్యేల్ , మాకురు. ఎన్న, ఇతి. అరుల్ శేయ్యుమ్, కృపాంకుర్యాల్ - నడి ను దివ్యసూరిచామేవ వచనాంతరే అప చారాణా ముపచారత్వేన ప్రాథకనా త్తద్విరూధ ఇత్యా శం క్య తద్వచనస్యాపి తుమాకరణ ఏవ తాత్పర్యమ్ - నతు గుణత్వే - అతోనవిరూధ ఇత్యాహ . నాయిసేక శేయ్యేతేతి. నాయిసేక శేయ్యేతకు త్తమ్ నత్త మాక కొళ్ళు ఇలనాతనే. నాయ్, జిహ్వాయా. సేక శేయ్యేతకు త్తమ్ , మయా కృతం దో షం - ఇలనాతనే , హే జగత్పతే . నత్త మాక , గుణ త్వేన . కొళ్ళు , స్వీకురు

సా-సం — శేయ్యేల్, కూర పాపాని నకార్యాణి . సూక్త్యంతర సిద్ధా ముక్త నిష్కషణ విపరీత ప్రతీతిం సమాధత్తై. నాయిసేనితి. నత్తమ్, ఉపచారం, తాత్పర్యమ్ పార్ త్తాల్ తుమైకొళ్ళ ప్రాస్తమితి

మూ— ప్రాయశ్చిత్తాంతరా శక్తః కాలక్షేపాత్ మోపివా | పునః ప్రపద్యతేనాథ మభిం దత్ లోకసం గ్రహమ్ | ముముక్షుత్వమే అడియాక బుద్ధిపూర్వనిషిద్ధశ్చో పుకరా వెస్తుమ్ వార్తై యుమ్, విద్యతే బ్రా హ్మణేదమః, ఎస్తుమాప్నోతే బౌచిత్యతాలే శాన్మపడియ త్తనె.

సా-రీ— ప్రాయశ్చిత్తాంత రితి-ప్రాయశ్చిత్తాంతరాశ క్తనూరువత్-శక్తత్వేపికాలక్షే పాతుమనూరువత్-అభిం దత్ లోకసంగ్రహమావతు శక్తనుమ్ కాలక్షేపతుమనుమాకిత్ లోకసంగ్రహసాధకమప్రతిపదోక్త-ప్రాయశ్చి త్తై యుమ్ పదేణకకడవర్ ఎస్తుకరుత్తు. ముముక్షువుకు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్, పుకరాఘ. ప్రియ శ్చిత్త మెన్నె ప్థిలరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ముముక్షుత్వమే అడియాక విత్వానియాల్ - బౌచిత్య తాతేఎస్తుమత్త

సా-స్వా— ఇప్పడియాకిల్ పూర్వమపరాధపరిహార త్తే శక్తనుకు ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చి త్తమపదేణవేణుమెస్తు మ్, శిష్యశయా వ్యపదేశ్యనుకుమ్, ప్రతిపదమే పదేణవేణు మెస్తుమ్ శాన్మతు విరోధి యతో ? ఎన్న ప్ర సదన మశక్త విషయ మాక్షయాలే విరోధ మిల్లె యెన్నిరార్ - ప్రాయశ్చిత్తైతి - ప్రాయశ్చిత్తాంతరే, ప్రతిపదే. అశక్తిః - శక్తౌ సత్యా మపి ప్రతిపదస్య బహుకాల సాధ్యత్వే విశంబాతుమ్ శ్చేదపి నాథం పునః ప్రపద్యతే - అభిందత్ లోకసంగ్రహం, లోక సంగ్రహ మభిందత్ సత్ - వ్యపదిష్టశ్చే ల్లోకసంగ్రహ భేద స్యాత్ - అతః అవ్యపదిష్టాధికారిఎస్థపడె- వ్యపదిష్టశ్చే త్వాన్విత్రసాక్షికం ప్రపదనప్రాయశ్చిత్తంకృత్వా లోక సంగ్రహసాధకం దీఘకాల సాధ్యమపి ప్రతిపదం కుర్యాత్ ఎస్తు కరుత్తు - ఇప్పడియాకిల్ ముముక్షు వుకు బుద్ధిపూర్వ నిషిద్ధమ్ పుకరాతెస్తు పూర్వాచార్యోక్తే విరోధియాశో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ముముక్షుత్వమేఇతి - బౌచిత్యతాలేఎస్తుపూర్వాచార్య వాక్యతై యన్యధా కరిక్తైకు నివాన ముడేవా?

సా-ప్ర— మయాకృత మపరాధముపచారతయా స్వీకర్పితి గాధాఖండాధక-నన్వేవం సత ప్రతిపదోక్తప్రా యశ్చిత్త విధి వైయధ్యుంస్యాదిత్య త్రాహ - ప్రాయశ్చిత్తాంతరే త్యాది - నను తాప త్రయాధి హత్యా సాంసారిక మఖానా మ్బూస్థిరత్వ, దుఃఖ మిశ్రత్వ, దుఃఖో దర్శత్వాది దోషానుసంధానేనచోత్పన్న వై రాగ్య పూర్వకం ప్రపన్నానాం నిషిద్ధానుష్ఠాన మేవ నోపపద్యత ఇతి కైశ్చిదుక్తేః ప్రపన్నాపరాధ ప్రాయశ్చిత్త విధానం శాస్త్రే గ్రీఘ నవివక్షిత మిత్యత్రాహ - ముముక్షుత్వమే ఇత్యాది ,, విద్యతే గోఘ సంపన్నం విద్యతే బ్రాహ్మణేదమః | విద్యతే స్త్రీతు చాపల్యం విద్యతే జ్ఞాతితోభయ ,, మిత్యాది ప్రివ సంభావనా

సా-వి— ప్రాథకనామాత్రాదేవఅపరాధపరిహారేప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తవిధివైయధ్యుమిత్యత్రాహ-ప్రా యశ్చిత్తాంతరా శక్త ఇతి- కాలక్షేపాతుమః, ధీఘకాలసాధ్యకృచ్ఛ్రిచాంద్రాయణాది నావిశంబాతు మోపి వా. శక్తవిషయే కాలక్షేప తుమవిషయేచ ప్రతిపదోక్త ప్రాయశ్చిత్త విధిసాధక్య మితిభావః. అభిం దత్ లోకసంగ్రహమ్, ,, సంగ్రహాయచలోకస్యేతి లోకసంగ్రహసాధకమపి ప్రతిపదోక్తంవా, పునః ప్రపదనంవా కతకవ్య మితిభావః - ముముక్షుణాం వీతరాగత్వాద్బుద్ధి పూర్వాఘాని నసంభవంశ్చేవేదనప్రాయశ్చిత్త విధానం శాస్త్రే గ్రీఘ నవివక్షిత మిత్యాశంక్యాహ - ముముక్షుత్వ మడియాకతి .

సా-సం— తాదయాధ్యనితాధకకథనాత్మకమస్వేతిప్రాథకవైవత్పాదం సత్ప్రాయశ్చిత్తమిత్యపతయాధ్యని తన్యాత్ - తహిప్రతిపద ప్రాయశ్చిత్తాది శాస్త్రే సాధక్య మిత్యత్రాహ . ప్రాయశ్చిత్తైతి- సంభావతే ధీపూర్వాఘ ప్రతిపదోక్త శక్తౌ తస్య స్వల్పకాలం ధ్నతా యాంవా | ప్రతిపదోక్త మేవకతకవ్యం- అన్యధా

మూ—ముముక్షువు కేర బుద్ధిపూర్వ నిషిద్ధ్యర్థే పుకున్తు పరిహారజల్ పణిబుకై మహాషికల్ పక్కలిలుమ్
 ఋషిప్రాయర్ పక్కలిలు ముఖ్ పడక్కణ్ణు పోరా నిన్దతిరే- ఇ(అ)గ్గనన్తాకిల్ ఉపాసకర్ కళుమ్ ముముక్షుక్క
 శాకైయాలే అవర్ కళుక్కుమ్ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ ఘటియామైయాలే ఉత్తరాఘాన్లేపమ్ ప్రామాదికవి
 షయమ్. బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘత్తుక్కు ఉంతవ్యత్వ మిల్లై యెన్టు వ్యవస్థై పణిబుకై తాతాళియుమ్.
 ఉపాసకనుక్కుమ్, ప్రపన్ననుక్కుమ్, వణాశ్రమ,

సా. దీ— సా పిక్కిరార్ - ముముక్షువు కేరన్తు- కణ్ణు పోరా నిన్దతు. శాస్త్రత్తిలుమ్, లోకత్తిలు మన్దపడి,
 ముముక్షువుక్కు బుద్ధిపూర్వాపరాధమ్ వారాతెన్టు మతిల్ బాధకమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అగ్గనన్తాకిల్ ఉపాసకర్.
 ముముక్షుత్వ ముణ్డాకిలుమ్ ఉపాసకనుక్కు అఘమ్ లేపిక్కుమ్, ప్రపన్ననుక్కు లేపియాతెన్న వాణ్ణా తే
 పిక్కిరార్ - ఉపాసకనుక్కు మెన్టుతుడగ్గి.

సా-స్వా—ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ముముక్షువు కేర-ఇతి - ఇప్పడియంగీకరియామల్ ముముక్షు మాత్రత్తు
 క్కప రాధమ్ వారాతెన్టు శాల్లిల్ బాధక మరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - అగ్గనన్తాకిలితి - ఉపాసకనుక్కుమ్, ప్ర
 పన్ననుక్కుమ్, విహితానుష్ఠాన త్తిల్ అంగతాళి సంధియుమ్, కైంకర్య బుద్ధియు మెన్కిర భదమపాలే నిషి
 ధ్ధ నివృత్తి మలేయుమ్ వైషమ్య మిల్లైయో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . ఉపాసకనుక్కు-మితి - వణాశ్రమ.

సా-ప్ర—మాత్రేణతథోక్తి రిత్యర్థః- నన్వాప్రతమానాం వాక్యసంభావితత్వాభిప్రాయత్వోక్తి ర్నిర్నిబంధ
 నే త్యత్రాహ- ముముక్షువు కేర ఇత్యాది - మహాషికల్ పక్కలిలు మిత్యాది- వసిష్ఠస్య చండాశ్శగృహభో
 జన తత్ప్రార్థి యశ్చిత్తాది - దుర్వాస సోఽబరీష పారణా విఘాతాం బరీష ప్రసాద నాదిః . లోక సారంగ
 మునే మునివాహన విషయే శిలాప్రహర తత్ప్రార్థి యశ్చిత్తాది శ్చేత్యర్థః - ముముక్షునాణాం బుద్ధిపూర్వో
 త్త రాఘాను దయోక్తి స్సిద్ధాంత విరుద్ధే త్యాహ - అగ్గనన్తాకిలిత్యాదినా . వ్యవస్థై పణిబుకై తా
 తాళియుమ్, వ్యవస్థాకరణ మయుక్తం స్యాదిత్యర్థః - నను “ సత్రమణ నిరతా శ్శుద్ధా సాంఖ్యయోగవి
 దస్తథా | నాహంతి శరణ స్థస్య కాలాంకోటి తమీమపి , త్యాదిభిః ప్రపన్నానాం భక్తై భోతి శయిత
 ప్రభావ వత్సావగమా త్రేహం నిషిద్ధా నుష్ఠానం నదోషా యేత్యత్రాహ - ఉపాసకనుక్కు మిత్యాది- “ప
 రీక్షాథకమపి బ్రాహ్మణ ఆయుధ న్నాదనీతే,, త్యాదివణాణా నిమిత్తక నిషేధః- “తాంబూలేభ్యశ్చ (స్త్రీ) శ్రాం

సా-వి-ముముక్షువు కేర-ఇతి. పుకున్తు ప్రాప్తేషు. మహాషికతి. వసిష్ఠాదేశ్యండాశాన్మభషణతత్ప్రార్థి యశ్చి త్తాది.
 ఋషిప్రాయర్ పక్కలిలు ముఖ్ పడ, లోక సారంగ మునిప్రభృతీనామపి విషయే. మునివాహనే శిలాక్షేప తత్త్వానుచా
 దితి భావః- కణ్ణు పోరా నిన్దతిరే, దృష్టం సత్థి సతంఖల్విత్యర్థః- వ్యవస్థై, వ్యవస్థా. పణిబుకై తాతాళియు
 మ్, కతుకమయోగ్యాస్యాత్ - పరీక్షాథకమపి బ్రాహ్మణ ఆయుధం నాదనీతేతి వణాణాని మిత్తనిషేధః- “తాంబూలే

సా-సం— పునఃప్రపత్తి రేవ- అన్యతరకల్పా నాశ్రయణే. లోకమర్యాదాతిలంఘనాన్నిగ్రహలక్ష్మ్యవీవస్యాదిః స
 ప్రతిపదోక్తా ద్యానిధాన్య మితి భావః . అత్రకక్తౌ సత్యామపి అనుతాపాతి శయాదచిరాచేవ శరీర పాల
 భయేన విశంభాక్షమోపి కాలక్షేపా త్తమోభి ప్రేతః- వ్యవస్థై పణిబుకై తాతాళియు మితి . వ్యవస్థా
 శ్చైవ్యే వాభావాదితి భావః -

మూ — జాగ్రత్త, ప్రవర, చరణ, కుల, దేశకాలావస్థా గుణసమూహాదికైః ఉపాధియాకకౌఠో దుశాన్స
 చా-సా—“బ్రాహ్మణోనను రాంపి బేత్ - యతిర్ద్వయేనపతత. సగోత్రంననిమంత్రయీత. సమానప్రవరాన్నో
 ద్వహేత్ - స్వసూత్రేవిద్యమానే పరసూత్రేణ నకుర్యాత్ - సకుల్యాన్నాతిక్రమేత్ - నమో దోష్టరే కట
 కే ఉపాకమక నకుర్యాత్. ఏకాదశ్యాన్నభుంజీత - నాతురస్సాన్నయాత్ - నాన్యం దేవంసమ సుకర్యా
 ద్విష్ణుపాదాబ్జపత్రయః శిఖాంపుండ్రంచసూత్రంచసమయాచారమేవచ పూజైరాచరితంకుర్యాదన్యథాపతి
 తోభవేత్,, క్రమేణిత్యాది నిషిద్ధతైః తత్తవిరు మిడత్తి లెన్దపడి-ఇప్పడి నిషిద్ధతైః తత్తవిరు మిడత్తైః వైషమ్య

సా-ప్ర—యతినాం బ్రహ్మచారిణామ్ | ఏకైకం మాంసతుల్యంస్వాత్సంఘాయ మదిరాసయమ్ | బ్రహ్మ
 సూత్ర పరిత్యాగా ద్బ్రహ్మచారి గృహీవసి | పరివ్రాట్యాపి పతతీ,, త్యాది నాశ్రమనిమిత్తక నిషేధః.
 “స్త్రీణాం ప్రత్యాచక్షాణానాంసమాహితో బ్రహ్మచారి ఇష్టం దత్తం హుతం ప్రజాం సమాక్ బ్రహ్మవ
 చ్చ సమన్నాద్యం వృంక్తై తస్మా దుహవై బ్రహ్మచారిసంఘం చరంతం నప్రత్యాచక్షేత్ - నస్వరః | పణ
 వాం గాని నాప్యన్యవిధయ స్మథా | స్త్రీణాంతు శూద్ర జాతీనా,, మిత్యాది జాతిని మిత్తక నిషేధః-
 “దానం దద్యాత్సగోత్రాయక న్యాదానంతు వజ్రయేత్,, ఇత్యాది గోత్ర నిమిత్తక నిషేధః- “స
 మప్రవర గోత్రంచ విధురం బ్రహ్మచారిణమ్ | దేవాభేద రయేద్విద్వాక్ పితృభేద వరణంత్యజే,, ది
 త్యాదిః ప్రవర నిమిత్తక నిషేధః - “బహ్వృచాశ్చక్రవజేకుర్యుశ్శావణం నతు పర్వణీ,, త్యాది శ్చరణ
 నిమిత్తక నిషేధః - “మృతబంధో దశాహానికులస్యాన్నం నిషిధ్యత,, ఇత్యాదిః కులనిమిత్తక నిషేధః -
 నాల్పనైవాంభ సస్మిరే నశ్మశానే సమాచరేత్ | ఉత్సగం వైపురీషస్య మూత్రస్యచ విసజ్జన,, మిత్యా
 ది దేశక నిమిత్తక నిషేధః - “నభోక్తవ్యం నభోక్తవ్యం సంప్రాప్తే హరి వాసరే,, ఇత్యాదిః కా
 ల నిమిత్తక నిషేధః - “ఏకాదశ్యాన్న భుంజీత శక్తస్సన్నిరుపద్రవ,, ఇత్యాది రవస్థా నిమిత్తక నిషే
 ధః - “నాతి కేశాను కేశాంవానానికృష్టాతి పింగళామ్ | నిసగ తోఢికాంగాంవా న్యూనాంగాంవా
 పి నోద్వహే,, దిత్వాదిః - “అరనాశం నసేవేత కదాచి ద్భగవత్పర,, ఇత్యాదిశ్చ గుణనిమిత్తక ని
 షేధః. అస్వగ్యం లోక విద్విష్టం ధమక మప్యా చరెన్నతు,, ఇత్యాది స్సమయ నిమిత్తక నిషేధః-

సా-వి—౭భత్యకస్త్రీణాంయతీనాంబ్రహ్మచారిణామ్ | ఏకైకంమాంసతుల్యంస్వాత్సంఘాయ మదిరాస
 మమ్,, ఇత్యాశ్రమనిమిత్తనిషేధః. “నస్వరఃప్రణవాంగాని స్త్రీ శూద్రాణా,, మితిజాతినిమిత్తనిషేధః-
 “దానంకుర్యాత్సగోత్రాయ కన్యా దానంతు వజ్రయేత్,, ఇతి గోత్ర నిమిత్త నిషేధః. “సమాన
 ప్రవరాంకన్యాం నోద్వహే,, దితి ప్రవర నిమిత్తనిషేధః - “బహ్వృచాశ్చక్రవజేకుర్యుశ్శావణంనతుపర్వణీ,,
 తి చరణనిమిత్తనిషేధః - చరణ, శాఖా. “మృతబంధో దశాహాని కులస్యాన్నం నిషిధ్యత,, ఇతికులని
 మిత్తనిషేధః - “నభోక్తవ్యంనభోక్తవ్యం సంప్రాప్తేహరివాసర,, ఇతి కాలనిమిత్తనిషేధః. “నాల్ప
 మూత్ర పురీషం కుర్యా,, దితి దేశనిమిత్తనిషేధః - “ఏకాదశ్యాన్నభుంజీత శక్తస్సన్నిరుపద్రవ,, ఇత్యవస్థా
 నిమిత్తనిషేధః - “అరనాశంనసేవేత కదాచిద్భగవత్పర,, ఇతిగుణనిమిత్త నిషేధః. “అస్వగ్యం లో
 క విద్విష్ట,, మితి సమయ నిమిత్తనిషేధః - “నభౌత్రకానియుంజీతతథాపిత్సమతావపీ,, తిసంబంధవిశేషాది

మూ— నిషిద్ధజ్ఞో తమిరుమిడ త్తిల్ విశేషమిల్లై - నిషిద్ధజ్ఞో పుకున్నాల్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ యథాధికారము-
కైయాలే వైషమ్య ముణ్దు - ఎన్నడియారతు శెయ్తార్ శెయ్తారేల్ నన్దు శెయ్తార్,, ఎన్నిర తువు
మ్ అపరాధమ్ పుకుతు మెక్ కైక్కు లింగమ్ - ఇబ్బు శెయ్ తారేల్ నన్దు శెయ్తా రెన్దుకు ప్రామాదిక
మాక పుకున్నాల్ నామేతుమిప్పులోమ్.

సా-దీ— నిషిద్ధమ్ పుకున్నాల్ ప్రాయశ్చిత్తత్తిల్ వైషమ్య ముణ్దురార్ - నిషిద్ధజ్ఞెన్దు - అపిచేత్పాతకం
కించి ద్యోగీకుర్యాత్ప్రమాదతః | యోగమేవనిషేవేత నాన్యాయత్నం సమాచరే,, దన్దై - ఆక్షయేల్ వై
షమ్యముణ్దు కరుత్తు - ప్రతిబుద్ధరు- మపరాధమ్ వరుమెన్దు మతిల్ లింగదశన ముణ్దురార్ - ఎన్నడియా
రెన్దు - శెయ్తారేల్ నన్దు శెయ్తారెన్దుమంశత్తుకు-తాత్పర్య మరుళిచ్చెయ్ కిరార్-ఇబ్బు శెయ్తారెన్దు-

సా-స్వా—మిల్లైయెన్దు శొన్నతుకూడుమో? అప్పొతునిషిద్ధాచరణ త్తిల్ ఉపాసకనుకు- యోగమ్ ప్రాయశ్చి
త్తం మెన్దుమ్, ప్రపన్నుకు- ప్రతి పద నూతల్, ప్ర పదనమా తల్, ప్రాయశ్చిత్త మెన్దుమ్ భదమ్ కూడా
తొట్టియాతో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ . నిషిద్ధజ్ఞో పుకున్నాల్ - నిషిద్ధ వజన మధికార భద మిల్
లా మైయాలే ఏకరూప మానాలుమ్ ప్రాయశ్చిత్త మధికార భదవక్తాకై యాలే వైషమ్య ముణ్దు కరుత్తు-
భాగవతను కూపరాధమ్ పుకిరాతెన్న వొణ్ణా తెన్దైయాలే యుక్త్యంతర మరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ఎన్నడి
యారతు శెయ్తారితి - శెయ్తారెన్దు శొల్లుకైయాలే భాగవతనుకు- మపరాధమ్ సంభావిత మెన్దుక
రుత్తు - ఆనాలుమ్ నన్దు శెయ్తారెన్దు నిషిద్ధత్తైయు ముత్కృష్ట మాక చ్చొల్లుకిరతు విరోధియాతో? ఎ
న్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఇబ్బు ఇతి-ఇప్పడితాత్పర్యమేకత్వైక్కు- నిదానమేతు? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్

సా-ప్ర — “ నభాతరొని యంజీత గ్రాద్దే పిళ్ళి సుతావపీ ,, త్యాది రాది శబ్దార్థః . విశేష మిల్
లై, ఉపాత్త వచనేషు భక్తప్రపన్న వాచక పద విశేషా భావాదితి భావః . నన్వేషం నిషిద్ధా నుష్ఠానే భ
క్త ప్రపన్నయోః ప్రత్యవాయ తౌల్లై ప్రాయ శ్చిత్త తౌల్యమపి స్వాదిత్య త్రాహ - నిషిద్ధజ్ఞ లిత్యాది - ఏ
వం ప్రపన్నానాం నిషిద్ధానుష్ఠాన సన్న్యాసే శబ్ద రూపం ప్రమాణం “ ఋషి ప్రాయర్షో పక్క-లిలమ్ కాణా
నిన్దతిరే,, ఇతి ప్రదశ్యక్ లింగ మప్యహ - ఎన్నడియా రిత్యాదినా , మాద్దా సా అకృత్యం నకుర్యుః - య
దికుర్యు స్సమీచీన మేవా కు ర్వన్నీత్యర్థః - నన్వేషం భాగవతానాం నిషిద్ధానుష్ఠానం భగవాన్ సమీచీన
తయాన్వీకరో తీత్యేతత్ప్రపన్నానా ముపక్లెశబోధకప్రమాణ విరోధీ త్యత్రాహ-ఇబ్బు శెయ్తారేలిత్యాది

సా-వి— నిమిత్తనిషేధః అదిశబ్దార్థః ఇతి ద్రవ్యవ్యం-విశేషమిల్లై, ఉపాత్త వచనేషు భక్తా నామేవన ప్రపన్నా
నామితి విశేషబోధకాభావా దిత్యర్థః - నన్వేషం నిషిద్ధానుష్ఠానే భక్తప్రపన్నయోః ప్రత్య వా య తౌ ల్య
ప్రాయశ్చిత్త తౌల్యమపి స్వాదిత్యత్రాహ. నిషిద్ధజ్ఞలిత్యాది. “అపిచేత్పాతకంకించిద్యోగీకుర్యాత్ప్రమాదతః|
యోగమేవనిషేవేత నాన్యాయత్నం సమాచరే,, దితి విశేష విధానాదితి భావః - ప్రపన్నానా మపి ప్రత్య
వాయోస్మీత్యత్ర జ్ఞాపకమాహ . ఎన్నడియారితి - ఎన్నడియార్, అన్మద్దాసాః. అతు, తత్పాపం. శెయ్
యార్, నకుర్యంతి. శెయ్తారేల్, కుర్వంతిచేల్ - నన్దు, సమీచీనం-శెయ్తార్, అకుర్వత్. పుకుతు మెక్ కైక్కు,
ప్రాప్నోతిత్యన్య. లింగమ్, జ్ఞాపకం. పుకున్నాల్, ప్రాప్నోతిచేల్ - నామ్, వయమేవ-తుమిప్పులోమ్, తుమామహే.

సా-సం—భక్తప్రపన్నయోర్నిషిద్ధప్రవృత్తౌ భదాభావే ప్రాయశ్చిత్తేపిభద్రానస్యా దిత్యత్రాహ - నిషిద్ధజ్ఞలీ-

మూ— బుద్ధిపూర్వకమాక పుకునాత్ అవరకళే తమైకొళ్ళాత వళవిలుమ్ శిక్షా విశేషజ్ఞశాలేనామ్ శ మిప్పుతోమ్. ఒరుపడిక్కుమ్ నామ్ కైవిడో మెన్టు తాత్పర్యమ్ - నన్దు శెయ్తా రెన్పర్ పోలుమ్ ఎన్దుశాల్లు కైయాతే ఇతు వస్తు వృత్తియిల్ నననెన్దు మిడమ్ సూచితమ్ .

సా - దీ — ఇతు వస్తువృత్త్యానల్లతనెన్దు విరక్షిత మెన్దుమతిల్ లింగమరుళిచ్చెయ్కిరార్ - నన్దు శెయ్ తా రెన్పర్ పోలుమిత్యాదియాల - ఎన్పర్ పోలుమెన్నతాల్ వస్తువృత్త్యా తిరువుళ్ళ మల్లవెన్దు తోత్తమ్ - బుద్ధిపూర్వోత్తరామమ్ ప్రపన్నుకుల్ లేపియ్యతెన్దు మవనుకుల్ అభిప్రాయమె? బుద్ధిపూర్వోత్త రా ఘట్టిల్ ఈశ్వరనుకుల్ నిగ్రహేచ్చె ఉదియాలెన్నో? నిగ్రహేచ్చె యుడో డాకిలుమ్ ఫలమిల్ లెయెన్దో? ఈశ్వరనుకుల్ ప్రీత్యభావమాత్రమ్ పిరక్కుమ్ కతావుకుల్ ప్రత్యవాయ మిల్ లె యెన్నో? ఈశ్వర ప్రీత్య భావ మూలమాత్రనకుమ్ ప్రీత్యభావమాత్రమ్ పిరక్కుమ్ ప్రత్యవాయమిల్ లెయెన్నో? ఎన్దుచతుర్థా వికల్పిత్తు

సా-స్వా— నన్దుఇతి- నన్దు, ఉత్కృష్టం- “సర్వపాపేభ్యో మోక్ష యిష్యామి, ఎన్దు ప్రపన్నుకుల్-బు ద్ధి పూర్వోత్త రాఘముమ్ సర్వ శబ్దా సంకోచాత్సంతవ్య మెన్దు తోళ్ళుకైయాలే లింగదశనమాత్రత్తాతే సర్వశబ్ద సంకోచమ్ కూడుమో? యోపణ శాస్త్రమ్ భక్తవిషయ మెన్దు శాల్ల వేణ్డావో? ఎన్న ప్రప న్ను నుకుల్ ఉత్తరాఘమ్ లేపియ్యతెన్దు మవనుకుల్ ప్రపన్న విషయ తిత్ ఈశ్వరనుకుల్ నిగ్రహేచ్చెయు ది యాలెన్దు తాత్పర్యమో? నిగ్రహేచ్చె యుదిత్తాలుమ్ నిగ్రహ ఫలమిల్ లెయెన్దు తాత్పర్యమో? ఈ శ్వరనుకుల్ ప్రీత్యభావ మాత్రమ్ పిరక్కుమ్ కతావుకుల్ ప్రత్య వాయ మిల్ లె యెన్దు తాత్ప ర్యమో? క తావుకుల్ ప్రీత్యభావముణ్డెన్దు తాత్పర్యమో? ఎన్దుచతుర్థా వికల్పిత్తు ప్రశనవికల్పితై దూషిక్కి రార్ -

సా-ప్ర— పోలుమ్, ఇవేత్యథః - ఇవ శబ్దాచ్చి విద్వానివ కిన్త్వా నీత్యాదిషు సమభి వ్యాహృత పదార్థా పారమార్థ్య జ్ఞాపకత్వ వదత్రాసి సామీచీర్యా భావ జ్ఞాపక ఇతిభావః - నను భక్త ప్రపన్న వృత్తి రక్తేషు ప్రత్యవాయ జనకస్యాప్య బుద్ధి పూర్వాఘస్య భక్తేషు ప్రపన్నేషుచ తజ్జనకత్వా భావ వద్భక్తేషు ప్రత్యవా య జనకస్యాపిబుద్ధిపూర్వాఘస్య ప్రపన్నేషుచ తజ్జనకత్వం మా స్తీవ్యత్ర ప్రపన్న మధిక్యత్యైవప్రాయశ్చేత్త

సా-వి— తమై కొళ్ళాత వళవిలుమ్, ఉ మ్య తే న యా, ఉ మా, శాధ నం తస్యాః - కొళ్ళాత వళ విలుమ్, స్వీకారాభావరుర్యాదాయా మపి. శిక్షా విశేషజ్ఞశాలే నామే శమిప్పోమ్, అప్రీతిం పరిహరామః - ఒరుపడిక్కుమ్, ఏకస్యాపి ప్రకారస్య. నామ్, వయం. కైవిడోమ్, హస్తం నత్యజామః. సర్వభా రక్షిష్యా మ ఇతితాత్పర్యమ్. నన్దు శెయ్తారిత్య్య అంగీకార ఏవతాత్పర్యం కింనస్యాత్? ఇత్యతతహ. నన్దు శెయ్తారె న్పర్ పోలుమితి. అవిద్వానివ మాసీవేత్యాదా వివశబ్దస్య సమభివ్యాహృత పదార్థస్యాపారమార్థ్యజ్ఞాపక త్వ త్పదథఃకరి పోలుమితి శబ్దస్సామీచీర్యాభావ జ్ఞాపక ఇతిభావః. అత్ర బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘం ప్రప న్నం నాశ్చివ్యతీతి వదతః కోభిప్రాయః? బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ సత్యపీశ్వరస్యనిగ్రహేచ్చెనదాయత ఇతి వివక్షితం? ఉత్తనిగ్ర హేచ్చాయాం సత్త్వామపి ఫలంనా స్తీతి. ఆహాస్విదీశ్వరస్య ప్రీత్యభావమాత్రమత్యద్యతే

సా-సం— చన్దితి. కంఠ తస్సామీచీర్యాత్తే శభమేవంతాత్పర్య వదాన మిత్యత్రాహ. నన్దు శెయ్ తారెన్పర్ పోలుమితి - మాత్స్యంతరా విరోధాయ శభా తాత్పర్య వదాన మితిభావః.

మూ—అపాయనంప వేసద్యుక్తిప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ | ప్రాయశ్చిత్తయినాత్రయత్నశ్శరణింతే ||
ఎన్లు శోల్లుకైయాతే బుద్ధిబుద్ధ్యాత్తరాఘత్తిత్ ఈశ్వరనుకు నిగ్రహేచ్ఛే ఉదియైతన్న నాణ్ణాతు స
వశ క్రియానవనుకు నిగ్రహేచ్ఛే పిరహ్మత్తమై కొల్యాతపోతు ఫలమిల్లెయెన్నపు ముద్ధాతు ఈశ్వ
రనుకు ప్రీత్యభావమాత్రమ్ పిరకు మిత్తనై యెన్నాల్ తనకు అత్తాల్ మేలారు ప్రత్య వాయ మిత్తై
యాశీత్ పునరి ప్రపత్తి (ప్రాయశ్చిత్తమ్) పణ్ణవేణ్ణా. తనకుమ్ ప్రీత్యభావమ్ పిరకు మిత్తనై యె
న్నాలుమ్ ప్రత్యవాయమ్ సిద్ధమాయుత్తు.

సా - దీ — ప్రథమ వికల్పత్తి దూషణ మరులిచ్చేయేకిరాత్ - అపాయనంప వ ఇత్యాదియాత్ ద్వి
తీయ వికల్పత్తి దూషికిరాత్ - సర్వశక్తియాన ఇత్యాదియాత్ - తృతీయ వికల్పత్తి తర మరులిచ్చే
యేకిరాత్ - ఈశ్వరనుక్తిత్యాదియాత్ - చతుర్థపక్షత్తి దూషణమ్ కాట్టు కిరాత్ . తనకు మెన్లు .
నిషిద్ధా చారత్తాల్ ఈ శ్వర ప్రీత్య భా వ మా త్ర మే పిర కు మ్ - ఇ వ ని డ త్తి లా గు
క్లౌషాదికళుణ్ణా కాతు. ఆకిలున్ ప్రీత్యైకప్రయోజననానవివనుకు ప్రీత్యభావమ్ పరిహతకవ్యమాకైయాల్ ప్రా
యశ్చిత్తమ్ పణ్ణ వేణు మెన్లు సుతిలారు పాపమ్ పణ్ణి నాతు ముతలాక వసువతికిరప్రీత్యభావత్తి అపితాంశ

సా-స్వా—అపాయనం ప్లవణ్ణతి- ఇ న వచనమ్ ప్రపన్న విషయ మాకైయాతే తద్వ్యతిరిక్త విషయ మెన్లు
వాణ్ణా తెన్లు కరుత్తు . ద్వితీయత్తి నిరసికిరాత్ - సర్వ శక్తితి - సర్వశక్తిత్వాదేవస్వసంకల్పిత కర్మమ్
సిద్ధ మెన్లు కరుత్తు - తృతీయత్తి నిరసికిరాత్ - ఈశ్వర నుక్తితి - చతుర్థ - పక్షత్తి నిరసికిరా
త్ - తనకు మితి . స్వామియి నుడైయ ప్రీత్యభావ మూలమాక త్తన్న డైయ ప్రీత్యభావమ్ ప్రత్య వాయ
మెన్లు పడి, బరుపాపన్ పణ్ణి చాల్ భవిష్య ద్ద్విభానుత్తత్తరక మాకప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణ వేణ్ణా? పాపాత్తత్తి

సా-ప్ర—విధానా న్యథా సుపపత్త్యాప్రత్యవాయం ప్రసాద్య తస్యఫలా వినా భావ మప్యాహ. అపాయనంప్ల
వ ఇత్యాదినా - నను , ప్రియోపి నప్రియో సామే , ఇత్యాద్యాను గుణ్యేన అపాయ సంప్లవ ఇత్యాది
ప్రాయశ్చిత్త విధే నికషేధాని క్రమ జనిత భగవ దప్రీతి నివతక త్వేరాపి చరితార్థత్వా నిష్పిద్ధానుమా
నస్య నోపక్లౌష హేతుశ్చ మిత్యత్రాహ- ఈశ్వరనుకు ప్రీత్యభావేత్యాదినా - సస్వపం నిషిద్ధానుమానస్యా

సా వి — కతుకప్రత్యవాయో నాస్తీతి? యద్వా, ఈశ్వరస్య ప్రీత్యభావమాలకస్యస్య ప్రీత్యభావ ఉత్పద్య
న్ల ప్రత్యవాయున్నాస్తీతి చతుర్థా వికల్ప ప్రథమశిరసి దూషణమాహ. అపాయ సంప్లవ ఇతి . ద్వి
తీయకల్పం దూషయతి. సవశ క్రియానేతి. తృతీయకల్పం దూషయతి. ఈశ్వరనుకు ప్రీత్యభావమాత్రమి
తి, ప్రాయశ్చిత్త విధ్యానధాన్యం స్యాదితిభావం - చతుర్థం ఖండయతి. తనకు ప్రీత్యభావ మితి భగవ
తి స్వస్య ప్రీత్యభావాదన్యః ప్రత్యవాయో నాస్తీతిభావం - పూర్వం తృతీయపక్షే పునరి ప్రాయశ్చిత్తం న
స్యాదితిదూషణం దత్తం. తత్రకైశ్చిద్దూష్య పరిహర ఉక్తిః - స్వస్య ప్రీత్యభావాభావే భగవ త్ప్రీ
త్యైకప్రయోజనస్యభగవదప్రీతేరపిపరహరణీయతయాతదథకప్రాయశ్చిత్తం-తత్ప్రత్యతాంతకపరిహరాయ

సా సం - పణ్ణ వేణ్ణా వితి - పునఃప్రాయశ్చిత్త విధినిగోధస్యాదిత్యధా - ప్రత్యవాయం సిద్ధమితి -
స్వాప్రీతి సుబక్ స్వామ్య ప్రీతే దేవ ఆస్తికస్య నరకాది తుల్య ప్రత్యవాయత్వా దిత్వధా.

మూ—అతిలుమ్ కట్టి న్నతుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ వేణ్డా. మేలుమ్ అనువృత్తమాయ్ వరపుకుకీర ప్రీత్యభావ
త్రైపుతమ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ మెన్నాలిత్తోడు తుల్య యోగ క్షేమత్రైయాలేయభాసంభవమ్ శ్రుత్యాది సిద్ధక్తి
భావ ఉపక్లెశక్తిశుమ్ వరుమెన్టు భీతనాయ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణమ్ - ఆకైయార్ ఉపక్లెశక్తిశుమ్, ఇట్టుల
భగవదనుభవత్తుక్కుకరణాశ క్షిజ్ఞానసంకోచదురిఖాదికళడియాకవరుమ్ విచ్చేదసంకోచక్తిశుమ్, నియతాయుస్సు
క్కుళల్లాతార్ భుజయుర్వృద్ధియా తేవరమఫలత్తుక్కు విళంబముమ్ ప్రసంగియా మైన్దుపునఃప్రపదనమ్ పణ్ణుకిరతు.

సా - దీ— మితితమూ కైయార్ తదభావప్రాయశ్చిత్తమ్ వేణ్డా, మేలుమ్ ప్రీత్యనువృత్తియైవరిహా కైకాక
ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణుమ్ వేణుమెన్టుమ్ త్రితీయపక్షశంకైక్కు ప్రస్తుత్యతరమరుళిచ్చేయ్ కిరార్ - అతిలు మెన్టుతుడజ్జి

సా-స్వా—తదమారభ్య అనువర్తికీరమనో వైరస్వరూప స్వపర ప్రీత్య భావత్తిల్ అతీత ప్రీత్యభావత్రై
పుత్తవుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణుమ్ వేణ్డా ? భవిష్యత్ప్రీత్య భావ మాత్రత్రైపుత ప్రాయశ్చిత్తమ్ :
ణ్ణుమ్ వేణుమెన్టు ప్రాయశ్చిత్త శాస్త్ర తాత్పర్య మెన్టు శొలల వాణ్డాతో ? ఎన్నవరుళిచ్చేయ్ కిరార్
అతిలుమితి - ఇప్పుడి దురిఖ భీతనాయ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణుమ్ ప్రాయ మెన్టు శొన్నతు కూడుమో ? ప్రా
యశ్చిత్తమ్ పణ్ణుమ్ తే యిరుక్కు మవనుక్కుమ్ దురిఖమ్ కాణా మైయాలేఉపక్లెశమ్ వరుమెన్టునియమ మ
ణ్డా ? ఎన్నవరుళిచ్చేయ్ కిరార్ - ఆకై యాలితి - ఉపక్లెశ శాస్త్ర ముపలక్షణ మెన్టు కరుత్తు -

సా-ప్ర—ప్రీతిమాత్ర జనకిత్వే అస్మత్ప్రత్యేభావాంతర నైవా భావత్వాజ్ఞానావస్థా విశేషరూప ప్రీత్య భా
వాపి జ్ఞానావస్థా విశేష ఏవేతి తస్యాప్యా శుతర వినాశిత్వా తన్ని వృత్త్యధానం ప్రాయశ్చిత్తమధికో
వపద్యత ఇత్యత్ర ఉత్పత్యమానా ప్రీతి ప్రతి బంధాధానం ప్రాయశ్చిత్తా వశ్యకత్వాంగీకారే స్వయంప్రకా
శ జ్ఞానావస్థా విశేషరూపా ప్రీతేరపి ప్రతికూల తయా వెదనీయత్వా ద్దురిఖానుభవ రూపతేతి ప్రత్యవా
య సిద్ధిం దక్షయక్ శ్రుత్యాది ప్రసిద్ధోపక్లెశ హేతుత్వా నంగీకారే శ్రుత హాన ప్రసంగ ఇత్యభి ప్రాయే
ణాహ - అతిలు మిత్వాదినా - ఏవన్నిషిద్ధానుష్ఠానస్య సాధిత ముపక్లెశ హేతుత్వం భగవదనుభవ విచ్చేద
సంకోచమోక్ష విళంబానాం హేతుత్వ స్యాప్యపలక్షణమితి దక్షయన్నిషిద్ధానుష్ఠానేపి ప్రత్యవాయా మద
యపక్షే తన్నా యాదేవ పునః ప్రపదనేపి ప్రపత్తిప్రచ్యవన రూపప్రత్యవాయోపి నోదీయాదేవే త్యహా
య సంప్లవే పునఃప్రపదనానుష్ఠానమేవ యుక్తమిత్వాహ - ఆకై యాలి పక్లెశ మిత్వాదినా -

సా-వి—నకార్యం- కింతూత్తరకాలే. నను వృత్త్యధామితి తత్రతుల్యన్యాయా చ్చుక్త్యాది సిద్ధోపక్లెశా
దయ స్సంభవంకీతి తత్పరిహారాయ ప్రాయశ్చిత్తం కర్తుముచిత మితితదీయశంకానువాద పురస్సరంప్ర
తిబంధోత్తరమాహ. అతిలుమితి. అతిల్, తస్మిన్ భగవదీయ ప్రీత్యభావమధ్యే- కట్టి న్నతుక్కు, అతీతస్య-
వరపుకుకీర, భవిష్యతః - ఏవంప్రాయశ్చిత్తస్య కర్తవ్యత్వ ప్రసాధనేన పునఃప్రపదనస్య కర్తవ్యతాసి
ద్ధే త్యభిప్రాయేణాహ - ఆకైయాలితి - కరణాశ క్షిజ్ఞాన సంకోచః- ఇంద్రియశక్తిసంకోచా జ్ఞానసంకోచ
శ్చ-అడియాకవరుమ్ విచ్చేదమ్, తన్మూలకతయా ప్రాప్తోవిచ్చేదః - నివృత్తి స్సంకోచో ఒల్పతా - ఏతేభ
గవన్నిగ్రహణలక్షణాః- ప్రసంగియామైక్కు, ప్రసంగాభావాయ-పాపేషుక్రియమాణేష్వప్యనిష్ఠాభావఇతి

సా-సం—ఇత్తోడు, భావ ప్రీత్య భావత్తోడిత్యధానః - వరుమెన్టు, అతీత ప్రీత్య భావేనాపివరుమెన్టుత్యధానః-

మూ— ఇతు వేదాంతా వేదాంతాను నిషిద్ధస్తే తమిక్కిర న్యాయరాతే ఇతువుమ్ తమవిషయ మాకైయా
లే ఇతు వేదాంతాను నిషిద్ధస్తే తమిక్కిర న్యాయరాతే ఇతువుమ్ తమవిషయ మాకైయా
సా . దీ — పు నరి ప్ర ప ద న మ స ర్వ ధా అ క తా వ్య మె న్నా రుగ్మ తా జ్ఞ ర్ శొ న్న
న్యాయరాతే ఇతు కృత మానాలుమ్ ఒరు హాని యిల్లె యెనైయే ఉచిత మెన్నిరార్ - ఇతు వేదాంతా
న్యాయరాతే ఇతు కృత మానాలుమ్ ఒరు హాని యిల్లె యెనైయే ఉచిత మెన్నిరార్ - ఇతు వేదాంతా
హానియిల్లె యెనైయే యుచితమ్ - నను ప్రారబ్ధ కమ విశేష నివృత్తియై పోల్ బుద్ధిపూర్వోత్త రా
ఘ నివృత్తి యైయుమ్ కోలిపూర్వమ్ ప్రపత్తి పణ్ణినాలో వెన్టుమ్ శంకైయైయుమ్ ప్రపత్తి సకృత్తాకైయాల్
పునరి ప్రపత్తి యామో వెన్టుమ్ శంకైయైయుమ్ పరిహరిక్కిరార్ . బుద్ధిపూర్వోత్త రామ త్యానియాల్ -

సా-స్వా— అనాలుమ్ ప్రపన్నసుక్కు విషిద్ధానుష్ఠానమ్ ప్రసక్త మానాలుమ్ తమ విషయ మెన్టు శిలబుద్ధి
మాన్యుక్కు శోక్తుకైయాలే ప్రాయశ్చిత్తమ్ వేదాంతా వేన్కిర వాదముమ్ కూడాతో ? ఎన్నవరుళి చెప్పి
యికిరార్ - ఇతు ఇతి . నానాపక్ష ప్రసక్తా బాధక సంభావనా రహితమాన మాగమే ఉచిత మెన్టుక
రుత్తు . అనాలుమ్ బుద్ధిపూర్వోత్త రామత్తైయుమ్, నివృత్తమాక వేణు మెన్టు కోలి మోక్షార్థా ప్రపత్తి
యైయునుపిత్తాల్ ఉత్తరాఘా శ్లేషవచనముమపన్నమనో . అస్పడి ప్రపదనమ్ పదే గలాకా తెన్టు అప్పొతుపా
పారంభక సాపత్తైయుమ్ కోలి ప్రపదనమ్ కూడా తెన్టు ప్రసంగియాతో ? ఎన్నవరుళి చెప్పియికిరార్ - బుద్ధిపూర్వోత్త

సా-ప్ర— ఇతు వేదాంతా మితి - పునరి ప్రపదదా నుష్ఠాన మేవోచిత మిత్యర్థః - “సందిగ్ధే పి పరే లోకే
త్యాజ్యమేవాశుభంబుధైః । యదినస్యా త్తతరికింస్యా దస్తికోహత,, ఇత్యాదిన్యాయాదిభావాః
నన్వేవంతహి బుద్ధిపూర్వోత్త రామస్యాపి ప్రాయశ్చిత్త త్వేన మోక్షార్థా ప్రపత్తిరేవా నుష్ఠేయా . అన్యథా
“ సకృదేవహి శాస్త్రార్థః ,, ఇత్యాది విరోధ స్వాదిత్యత్ర తాంత్రికై నైమిత్తికానాం నిమిత్తో
యా నంతర భావిత్వ నిణాయా త్ప్రాయశ్చిత్తస్యాపి నైమిత్తికత్వా ద్బుద్ధిపూర్వోత్త రామ ప్రాయశ్చి
త్తస్య తదు దయాత్పూర్వ మనుష్ఠానా నుపపత్తేః - పూర్వానుద్దిష్ట ఫలాధాం పునరపి భరన్యాసానుష్ఠా
నస్యామిద్ధత్వాచ్చతస్యానుష్ఠేయత్వ మపరాధ పరిహారాధికార ఏవోక్త మిత్యాహ . బుద్ధిపూర్వోత్తాదినా -

సా-వి— వదతాం పునః ప్రపత్తికరణేష్యనిష్ఠా భావాల్ - “సందిగ్ధే పి పరే లోకే త్యాజ్యమేవాశుభంబుధైః । యదిన
స్యాత్తతరికింస్యాద్యదిస్యాన్నా స్తికోహత,, ఇతిన్యాయేన ప్రాయశ్చిత్త ప్రపదనానుష్ఠాన మేవ సమంజసం శిర్ష
హీతగ్రాహిత్యే నేత్యాహ . ఇతు వేదాంతా వేన్కిర తహి భవిష్యద్బుద్ధిపూర్వాఘస్యా శ్లేషాయ మోక్షార్థా
ప్రపత్తికాలవీచనం కల్పిక్రియ తామిత్యత్ర పరిహారోపరాధ పరిహార ఏవోక్త - ఉత్తరత్ర ఫలాంత రాధాం పునః ప్ర
పదనేవిగోధో నాస్మీత్సయమథాశ్చ పూర్వము క్త ఇత్యాహ - బుద్ధిపూర్వోత్త రామత్తుక్కి తి- ఏర్ క్కవే,

సా-సం— నను ప్రపన్నై నిషిద్ధాని వత్సల స్వయమేవ త్యామ్యతికిం ప్రపద నాంతరేణైతి వదంతం మూ
ఖమపి తదను గుణాప దేశేన సమాధత్తై - ఇతు వేదాంతా వితి - ఇతువుమ్, నిషిద్ధ త్వేన త్వదభిమత పునః ప్ర
పదనమపి- ఉచితం, ప్రమాణ శిష్టానుష్ఠానాను రోధా దిత్వాశయః- నను పునరి ప్రపదనే సకృత్వ విరోధా
ద్బుద్ధి పూర్వోత్త రామపుద్గిశ్య ప్రాగేవ ప్రపదన ముచిత మిత్యత్రాహ- బుద్ధిపూర్వోత్త.

మూ— ఫల మొట్టయి ఫలాంతరాధా మాక ప్రపత్త్యంతరమ్ పణ్ణకైయిత్ విరోధ మిత్తై యెఱ్ఱుమి
డముమ్ మున్నే సమర్థితోమ్ - ఇప్పడి భగవదాజ్ఞాసిద్ధమానసదాచారానుపాలన త్తిలుమ్ విరోధమిత్తల మైక
జ్ఞుకోల్ వతు-ప్రపన్నస్య నిషిద్ధైరప్యతేపముపపాదయత్ | యథాభిమత సద్వృత్తి నిష్ఠైభ్యః కిమసూయతి |
సా.దీ— పునకిప్రపత్తియిత్ పూర్వప్రపత్తి విరోధమిల్లా తాప్సోలేన దాచారానుపాలన త్తిలుమ్ విరోధమిత్తై యె
నిరారా - ఇప్పడిభగవదిత్యాది - సూర్వోక్తమాన వధావిశేషత్వే సంగ్రహిక్కిరార్-ప్రపన్నస్యేతి-య
థాభిమత సద్వృత్తి నిష్ఠైభ్యః, సదాచారసిద్ధర్ పొరుట్టు.

సా - స్వా — మున్నే ఇతి . అప రాధ పరి హార త్తి లెన్ పడి - ఇప్పడి , ఉక్త ప్రకారత్వేయా
జ్ఞాసిద్ధ కైంకర్య త్తిలు మతి దేశిక్కిరార్ - ఇప్పడి ఇతి - అకృత్యం త్తమావిషయ మాకరాప్సోలే సదా చా
రాను పాలన ముమ్ త్తమా విషయ మాకైయాతే విరోధ మిత్తల మైయాత్ మికపు ముచిత మెఱ్ఱుకరుత్తు .
అజ్ఞాను పాలన త్తిలేయుమ్ విరోధ మిత్తైయెఱ్ఱు శొన్నతు కూడుమో ? నిషిద్ధానాను లేపపక్ష త్తిత్ అథా
సాధ్య మాయుమ్ ప్రయాస సాధ్యమాయు విరుక్కిర ప్రాయశ్చిత్తము మాజ్ఞాను పాలన ముమ్ వ్యధా మ
నో ? బౌచిత్య మెక్కినే ? కించాజ్ఞాను పాలనమ్ స్వరక్షణార్థా స్వవ్యాపార మాకైయాలుమ్ కృతకృత్య
తా విరోధి యాకైయాలు మీశ్వరక్ కైవిడ ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరార్ - ప్రపన్నస్యేతి-
అలేపవాది నిషిద్ధా లేప వదాజ్ఞాను పాలన ముమ్ నిషిద్ధవల్ త్తంతవ్య మాకైయాత్ యథాయోగ్యమ్ పూ
ర్వాచార్యాభి మత సద్వృత్తి నిష్ఠైభ్యః కిమసూయతి - కిమథా మసూయతి - స్వయమాజ్ఞాతి లంఘి యా
యిరుత్తాలుమ్ తన్నిష్ఠ విషయే అసూయై అసంగతై యనో త్తెఱ్ఱుకరుత్తు -

సా.ప్ర—న స్వేవంబుద్ధి పూర్వోత్తరాఘానాం ఫలావినా భావ వద్బుద్ధి పూర్వ పుణ్యానామపి ఫలావినా భా
వా వశ్యమ్ భావాన్నిత్యై నైమిత్తికానాం బుద్ధిపూర్వక మను స్థీయ మానత్వా తకదాచి త్తత్రఫల సంకల్పే
“ ప్రాజాపత్యం గృహస్థానా , మిత్యాద్యుక్త మోక్షవిరోధి ఫల జనకత్వం స్యాత్ - అననుష్ఠానేతు శా
స్త్రోల్లంఘనం శ్యాదిత్యుభయతః పాశారబ్జు రిత్సత్ర ఫలసంగ కర్తృత్వ త్యాగపూర్వక మనుష్ఠానాత్కా
దాచితక ఫలసంకల్పేతు , అథోపాయ ప్రసక్తోపి ఘక్వా భోగాన నానుయాత్ | అంతేవిరక్తి మాసాద్య
వికతే వైష్ణవం పద , మిత్యుక్తరీత్యా విహి కాతి శయిత సుఖాను భవేన వాపై తీతి నమోక్ష విశంబ ఇ
త్యాహ - ఇప్పడి భగవ దిత్యాదినా . ఏవం నిషిద్ధానుష్ఠానేపి ప్రత్యవాయో నాస్తీతి వదంత ఏవ విహితం
నానుష్ఠేయమితి వదంతి తద్దూషయతి-ప్రపన్నస్యే త్యాదినా- విహితస్య పరిత్యాజ్యత్వే “సంధ్యాహీనా

సా.వి. ప్రథమ శివ-అభిరుతేతి శాస్త్రాదిమ తేత్యర్థః. నిషిద్ధానుష్ఠానేస్య లేపం వదతః సద్వృత్తి ప్రద్యోమసూయా

సా.సం— మున్నే, అప రాధ పరిహారాధికారే-ఇప్పడి, సకృత్త్వ విరోధ పరిహరణన్యాయేన అంగతయా అజ్ఞాసి
ద్ధానామనుష్ఠానేహినిరపేక్షా పాయత్వవిరోధప్రసక్తి రితి భావః. ఏవం నిరస్తమపి బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాన్లేషపక్షం
పరిహాసనేన చ పరిహరతి - ప్రపన్నస్యేత్యాదినా - నిషిద్ధైరప్యతేపశ్చేత్సద్వృత్తే రలేపకై ముత్యన్యాయ
సిద్ధ ఇతి సద్వృత్తి నిష్ఠైభ్యః అసూయా కిమథా ? తాన్పత్రిత్యసూయా కిమథాతి యావత్ - నను భగవ
తో రక్షకత్వ భంజికా సద్వృత్తి రస్య కిమథాత్వత్రాహ -

మూ— అజ్ఞాతి లంఘన యస్య రక్షకత్వం నభజ్యతే । అజ్ఞాను పాలనే తస్య కథం తమ పరుద్ధ్యతే ! న చాచారం వినా కించి త్రైకంకర్య ముపపద్యతే । నహిశాచ మకృత్వైవ సమారాధన మహాతి । ఆచారప్రభవోధమో ధర్మస్య ప్రభురచ్యుతః । ఇతిపంచమ వేదేపిసర్వశాస్త్రాగ్రధాతః ।

సా-దీ— అజ్ఞాతిలంఘనఇతి- యస్య, ఈశ్వరస్య-తస్యతథాపిరక్షకస్య ఎన్వపడి. ఉపరుద్ధ్యతే, విహన్యతే. స చాచారాతి లంఘన త్రిత్ అనిష్టమరుళి చెప్పికిరార్ - నచేతి- స్వాభిమతమాన వనుజ్ఞా కైంకర్య ముమ్ సిద్ధి యాతెన్ని-రార్ . నహితి- శాచత్వై పుణణా మలెప్పడి తిరువారాధనత్తుక్క-నహాతి అప్పడియే . సంధ్యా హీనో శుచిర్నిత్య మనహాస్సర్వకమణః, ఎనై-యాత్ కైంకర్యజ్ఞశుక్కు-యోగ్యనాకానెనై- సదా చార మవశ్యం కతవ్య మెన్దుమతిత్ ప్రమాణమకాట్టుకిరార్ . ఆచారప్రభవఇతి - ఆచారత్రాతే కమయో గాది ధర్మ ముత్పన్నమామ్. అన్తధర్మజ్ఞశుక్కు-అచ్యుతక ఫలప్రదక. ఆచారాభావ త్రిత్ ఈశ్వర ననుష్ఠిత ధర్మజ్ఞశుక్కు- ఫలమకొడా నెన్దుతాత్ప ర్యమ్. స ర్వే తి. స ర్వ శాస్త్ర సారా ధా మెన్దు పడి.

సా-స్వా—యస్య, భగవతః - అజ్ఞాతిలంఘన రక్షకత్వ న్నభజ్యత ఇత్యుక్తవతః పురుషస్యాజ్ఞాను పాలనే . తస్య, భగవతః - కథంసంధ్యాన్నాని కరణే తద్రక్షకత్వ ముపరుద్ధ్యతే - తస్యాపి నిషిద్ధవల్తాంతి విషయత్వాత్. అకరణే బాధకాభావేప్రయాసాది సాధ్య మనుస్థానం కేమథా మిత్యత ఆహ . నహితి- అజ్ఞాసిద్ధాచారా కరణే ఆరాధనాది కైంకర్య నహాతాపి స్యాదితి భావః- కింతత్ర ప్రమాణ మిత్యత్రాహ-ఆచారేతి-నన్వపాయసంప్లవేపూర్వప్రప త్తిప్రతిసంధానమేవకతవ్యం-నపునఃప్రాయశ్చిత్తమిత్యాపానా

సా-ప్ర—శుచినిత్య,, మిత్యాది స్వభి ప్రేతంఅవిచాల్యం యుక్త్యంతర మాహ - నచాచారమిత్యావినా- పంచమ వేద శబ్దేన,, వేదానధ్యా పయమాన మహాభారత పంచమ,, నిత్యేతత్స్మరితం - ,, సర్వాగ మానా మాచారః ప్రథమం పరికల్పిత,, ఇత్యే తత్సర్వ శాస్త్రాగ్రధా ఇత్యనే నస్మారితం - ననుప్రపత్తిప్ర తిసంధానా దేవ బుద్ధి పూర్వోత్పరాఘ నివృత్తిరితి కైశ్చిదాచార్యై రుక్తత్వా త్పునః ప్రపదనస్యా నుష్ఠే యిత్య సమథాన మనుపపన్నమిత్యత్ర ,, ప్రతౌశ నాద్ధిపంకస్య దూరాదస్పృశనంవర,, మిత్యుక్తన్యాయా

సా - వి — కృతఇతి భావతి . సమారాధన మహాతి, కమయోగో భవతి - సవక శాస్త్రాగ్రధాతి, సవకశాస్త్ర సారాధాః- నను పూర్వకృత ప్రపత్తిస్మరణ మేవప్రాయశ్చిత్తం - నతు పునః ప్రపదన మపి పకృత్వ విరోధా దితి కైశ్చి దా మై రు క్తత్వా త్పునః ప్రపదన సమథాన మను పపన్న

సా-సం—అజ్ఞాతి, కృత్యాకరణరూప మాజ్ఞాతిలంఘనంమలాకరణాది యాపాంతరంగ సమారాధనపరిమ నరక్షకత్వ భంజక మిత్యత్రాహ- నచేతి-ఆచారశబ్దేత్ర నిత్యనైమిత్తికపరః - నచోపపద్యతేఇతి. ,,సం ధ్యాహీనో శుచినిత్య,, మితి ప్రమాణాది తి భావః-శుచిత్వాభావేపి కైంకర్యసిద్ధా కిం బాధక మిత్యత్ర ప్రతిబంధిమాహ - నహితి. ఆచారస్య ధర్మానుస్థాన ప్రయోజకత్వే కింమాన మిత్యత్రాహ - ఆచారేతి-అ నుజ్ఞాత్మక కైంకర్య రూపధర్మోపాచారప్రయోజ్యః-తస్యచధర్మస్యాచ్యుతఃప్రభుః. తేనారాధ్యతేఇతి-భా వతేసర్వధర్మశాస్త్రసారాధాడీకరః-పూర్వప్రపత్తిస్మరణమేవధీపూర్వసిద్ధానుస్థానేపినిష్కృతిరిత్యా

మూ— ప్రపత్తిప్రతిసంధానమూపైర్వ్య దుపదిశ్యతే | తత్సాధికార నియత హనోపాదాన సిద్ధయే | ప్ర
తిసంధాన తోహస్యా దధీపూర్వేవ్యతేపధిః | బుద్ధిపూర్వేవ్యపి పునః ప్రపత్తేరేవ సంగ్రహః | అతో నిరవ
రాధేన వతితవ్యం కృతా త్మనా | అపరాధ ప్రసంగేచ పునః ప్రపదనం తుమమ్ |

నా-దీ— బుద్ధిపూర్వాపరాధమ్ వరిత్పూర్వప్రపత్తిస్మరణమ్ కతకన్య మెన్ద్రాపర్ శోలిమ్ పాశురత్తు
కు- త్తాత్పర్యతే సంగ్రహికిరార్ - ప్రపత్తి- బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘతుకు- | పాయశ్చిత్త త్వేనవస్తు-స్వా
ధికార నియతమానహనోపాదానాదిసిద్ధ్యథామ్-హనోపాదానజ్ఞైక్యాత్పుకిరార్ -ప్రతిసంధానతఇతి- ప్ర
పన్నా నానెనిరార్ ప్రతిసంధాన ముత్తానాత్అబుద్ధిపూర్వపాపత్తిత్ అలేపధీభావతి, నమక్కితులేపియా
తేస్తుబుద్ధివరుమ్-తద్విషయ త్తిత్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ వేణ్డావెన్దు శోలిత్తు- ధీపూర్వత్తిత్ ప్రపన్న రాన నయ
కు- ప్రపత్తియే యమైయుమెన్దు దుష్కర ప్రాయశ్చిత్తాంతరాశ్చైయత్తు ప్రపత్తియిత్ ప్రవృత్తి యుణ్డా
మెన్దుపాదానమ్ సిద్ధికుమ్ . అతఇతి - స్పష్టార్థమ్ -

సా-స్వా— ముక్తివి- రుద్యే తేత్యత్రాహ - ప్రపత్తితి. అపై వచనమ్ ప్రాయశ్చిత్త నిరాకరణార్థం నభ
వతి - కింతుస్వాధి కార నియత హనోపాదానసిద్ధయ ఇత్యర్థః- తదుప పాదయతి- ప్రతిసంధానతఇతి.
అహంప్రపన్న ఇతి ప్రతి సంధానే అధీపూర్వేషు ప్రాయశ్చిత్త హనం - ధీపూర్వేషుస్వాధి కారోచిత ప్రప
త్తేరేవ ఉపాదానం సిద్ధ్యతి. ఉపసంహరతి. అతఇతి- స్పష్టమ్. తథాచాకరణే ప్రత్యవాయప్రసంగాత్కురణే

సా-ప్ర— తస్య నిష్ఠాను సంధానపూర్వకం నిషిద్ధానుష్ఠాన ప్రసంగరహితేన వతితవ్యం. ప్రారబ్ధ వశాత్తదు
దయే అబుద్ధిపూర్వకే జ్ఞేషేబుద్ధి పూర్వకే ప్రాయశ్చిత్త విశేషే కతక వ్యవ తేషాం తాత్పర్య మితి దశక
యోగ్యమితి ప్రపన్నైస్తథైవ వతితవ్యమితి సోపపత్తిక మాహ- ప్రపత్తిప్రతి సంధాన మిత్యాదినా-

సా-వి— మిత్యత్రాహ - ప్రపత్తితి . అపై ర్యదుప దిశ్యతే , ప్రాయ శ్చిత్తతయోప దిశ్యతే- యది
తదుపదేశః- సామాన్యేన పుంసకం- స్వాధికారనియత హనోపాదాన సిద్ధయే సావధానేన వతకమానస్య
స్వస్య యదిపాపానా మసంభవ ఏవతదా స్వనిష్ఠాజ్ఞాపనేన సావధానతాం సంపాదయ త్పూర్వప్రపత్తి స్మ
రణం పునఃప్రపదనస్య హానాయ భవతి- యద్యేవం వతకమానస్యాపి ప్రారబ్ధవశా ద్బుద్ధి పూర్వ పాపం
స్యాత్తదా ప్రాయశ్చిత్తార్థక ప్రపత్తుపాదానాయ భవతి. అబుద్ధిపూర్వకత్వేచ హానా య భవతీతి సిద్ధ
యే జ్ఞానాయ భవతి- యద్వా, తదుపదిష్టప్రపదన స్మరణం హనోపాదాన సిద్ధయే - నతు త దే వ ప్రా
యశ్చిత్త మితిభావః - తమేవాభిప్రాయం వివృణోతి . ప్రతిసంధానతోహీతి- ననుసంసారచక్రమధ్యవతినా

సా-సం— పైర్వధిధానాత్పునః పపదనాదినప్రాయశ్చిత్తమిత్యత్రాహ-ప్రపత్తితి-ప్రాగమస్థితప్రపత్తిస్మరణమ్
వ నిష్కృతిరితి యదుపదిశ్యతేతదాపానాముపదేశనం- స్వస్య, ప్రపన్నస్య- ఆకించన్యాధికార వ్యవస్థిత పు నః
ప్రపదన రూపస్యఉపాదాన సిద్ధయే, శక్తవిశంబ తుమా ధికారనిష్కృతివిశేషాణాంహనసిద్ధయేచ - ఏవం భ
క్తవిషయేపిఆపత్వాకృతసాధారణ్యపక్షేఽహ్యమ్. స్వాధికారజ్ఞానాదేజతదుభయసంభవే కిమథాస్తస్యాప్తో
ప దేశ ఇత్యత్రాహ - ప్రతిసంధానతోహీతి - ధీపూర్వ కాలేపోతతవీవా స్త్విత్యత్రాహ - బుద్ధిపూర్వేవ్యపీ
తి - ఏకకార వ్యవచ్ఛేద్యం పూర్వప్రపత్తిస్మరణం - నతుశక్తావపి ప్రతిపదోక్తం. ఉక్తమథానిష్కృత్యోప
సంహరతి - అతఇతి- కృతాత్మనా, స్వాత్మరక్షాభరణమహతో లద్ధాత్మనా.

మూ— అడియిలే నిరపరాధ నా క వెలు మెన్లు కోలి ప్రపత్తిపట్టికవనుకుమడిన్లు అడుక్కాక ప్రపత్త్య నరమ్ పట్టికవనుకుమ్ ఉత్తరకృత్యమ్ నిరపరాధమాక వె నడకుమ్ . ఇతిహాసపురాణశ్లోక శిల వృత్తాంత దశకాన మాత్రత్వే కొగ్గణ్డు వచనవిరోధత్వే అనాదరిత్తు భాగవతనుడై యబ్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ తుంతవ్యమెన్లు శిలర్ శాల్లువర్కల్ . ఇతువుమ్ అవ్వోప్రకరణశ్లోక అభిప్రాయమరియామన్వనతు.

సా-దీ— ఇనియుత్తరకృత్య నిరపరాధమాక నడకుమ్ పడిక్కువిరకుకాట్టుకెరార్ - అడియిలే ఇత్యాది యాల్ - శిలర్ శ్రీమద్రామాయణాదికశిల్ పెరుమాల్ పిరాట్టి ముతలానా రుడైయ మహారాజర్ రాక్ష సి కల్ విషయత్తిల్ శేయతవృత్తాంతత్వే కొగ్గణ్డు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘముమ్ తూష్టిమేవ తుంత వ్యమా మె న్నార్కకల్ - ఇతువు మవ్వోప్రకరణశ్లోకపాతదశకానమాత్ర యుక్తమెనిరార్ . ఇతిహాసపురాణశ్లోక.

సా-స్వా—చాధకాభావత్రైకంకర్యత యాచార్యాభిమత త్వేన స్వరక్షణవ్యాపారత్వా భావాదకరణే భగ వదభిమతానుజ్ఞాయా మప్యనహతాపత్త్యా ఆజ్ఞాధమానుపాలన మావశ్యక మెన్లుకరుత్తు - నిరపరాధేనవతి తవ్య మెన్లునియమిక్కు ప్పీమో ? ప్రారబ్ధవశత్తాలే అవజానీయమాకవరుకిరత్వే నిరోధిక్కుక్కుమెః ఎన్నతన్నిరోధోపాయత్తిలేయత్తి క్రైయే తన్నిరోధ మెనిరార్ - అడియిలే ఇతి - ఇతిహాస పురాణశ్లో లే రాక్షసి కళుడైయ బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘవైయుమ్పిరాట్టి “మహాయామహదుబలా , నస్తు తుమి క్కైయాలమ్, మహారాజ రుడైయ సమయాతి లంఘనాప రాధత్వే పెరుమాల్ తుమిక్కైయాలమ్, ప్ర పన్ననుడైయ బుద్ధిపూర్వాప రాధముమ్, తుంతవ్య మెన్లుమ్ పక్షత్వే అనువదిక్కిరార్ - ఇతిహాసేతి . వ చన విరోధత్వే ఇతి - “ మనీషీ వైదికాచార మ్మనసాపి నలంఘయే , , ఔగ్ర వచన వరోధత్వే యె న్నపడి - ఇత్వే నిరసిక్కిరార్ . ఇతువు మితి . నిదశకానాథమాక మహారాజ రుడైయవపరాధపరణ

సా-ప్ర—నన్వభ్యుపగత ప్రారబ్ధకమా వశేన సంసారచక్ర మధ్యవతి నాప్రపన్నేన నిరప రాధేన వతితు మశక్యమితి కథంతథావతితవ్యమిత్తుచ్యతఇత్యత్రతథావస్థానే ఉపాయద్వయమాహ-అడియిలేఇత్యాదినా. నను శిశుపాల ఘంటా కణాదీనాం యావచ్చరీరం బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ విద్యమానేపి భగవతా స్వకీయ త్వేన స్వీకారావ గమా గ్భాగవతే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ ప్రాయశ్చిత్తం నకార్య మిత్యత్ర శిశుపాలా ప రాధ తుమాయా వరప్రదాన హేతుకతయా కృత ప్రాయశ్చిత్త కల్పత్వా ఘంటాకణా నుష్టానా నామ స్మదా ద్యపేక్షయా నిషిద్ధత్వేపి తస్య స్వజాతి ధర్మతయా పరాధత్వా భావాల్ . “ అపాయ సంప్లవే సద్యః, ఇత్యాది వచనవిరోధేన్యాయా నవతారాచ్చప్రాయశ్చిత్తంకార్య మేవే త్యాహ . ఇతిహాసేత్వాదినా.

సా-వి— కథం నిరపరాధేన వతితుంశక్య మిత్యత్ర పాపారంభక పాపనివృత్త్యర్థ మితి ప్రథమ మేవ సంకల్పేనాతదాసి మకరణేపిపశ్చ తదథా వునఃప్రపదనేవా నిరపరాధ కైంకర్యం సిద్ధతీత్యాహ - అడి యిలేఇతి. నను శిశుపాల ఘంటాకణాదీనా మపరాధేషు సత్స్వపీ త్వామణం వినైవ భగవతా స్వకీయ త యా స్వీకారా త్తథేహపి స్వాదిత్యత్రాహ . ఇతిహాసేతి - వచనవిరోధత్వే అనాదరిత్తిత్యనేన, అపా యసంప్లవే సద్యః, ఇతివ వచనవిరోధా న్నహి వచనవిరోధేన్యాయకి ప్రవతేతఇతి న్యాయా త్రభావప్రమయు కమితిభావః- అవ్వోప్రకరణశ్లోక శిశుపాలాపరాధతుమాయావరప్రదాన హేతుకత్వాల్ - ఘంటాకణాస్య

సా-సం-ఇతిహాసేతి అహల్యాదివిషయేఇంద్రాదివృత్తాంతదశకానమిహావివక్షితం-వచనవిరోధత్వే ఇతుక్తికి

మూ—మహారాజర్ కుముల్ పడసమయాతిలంఘనమాత్రిమానఅపరాధమ్ పెరుమాల్ తిరువుళ్ళత్తిలేళోకాభిభవతాతే ప్రతిభాసిత్తు నచసంకుచితఃపంథా యేనవాల్లీ హతోగతః । సమయేతిష్ఠ సుగ్రీవ మావాలి పథ మన్యగాః, ఎన్ఱుళిచ్చేయ్ కేట్టు ఇళైయ పెరుమాల్ పెరుమాల్ తామేతటియ విడవేణ్డమ్మడి శీరి యరుళి కిష్కింధేయితే శె(శ్రా)త్తల కృతాపరాధస్యహితే నాన్యత్వశ్యామ్యహంతుమమ్ । అంతరేణాంజలింబధ్వా లక్ష్మణస్యప్రసాదనాత్, ఎన్ఱు వింద్ర వ్యాకరణ పండితక్ మహారాజర్కు ఉపదేశితానిరే - అవ్వళవిల్ మహారాజరు మిశైన్ఱు యది కించిదప్రికాంతం విశ్వాసాత్ప్రణయేనవా । ప్రేవ్యస్యకుమితవ్యంమేనకశ్చిన్నా పరాధ్యతి, ఎన్ఱువిణ్ ప్పమ్ శెయ్ వేణ్డిత్తు అప్పోతు ఇళైయ పెరుమాళుక్కుమ్ తామ్ మిక్కుతియాకచ్చిన్న వార్ తై కళుక్కు యచ్చళోకాభిభూతస్య శ్రుత్వా రామస్యభాషితమ్ । మయాత్వం పరుషా ణ్యక్త స్తచ్చత్వంతుమహాసి, ఎన్ఱుకుమైకొళ్ళ వేణ్డిత్తు.

సా-దీ— అతిల్ మహారాజరుడైయ వృత్తాన్త ప్రకదణ త్తినథత్తై దశిష్కిరార్ - మహారాజరుగ మిత్తాదియాల్ - సమయి, కాలమాతల్ సంకేతమాతల్ - శోకాభిభవతాతే, శోకాభి భవాభి నయత్తా తే స్టపడి. తణియవిడ, పొరుక్క విడ- అంజలింబధ్వా లక్ష్మణస్యప్రసాదనా దంతరేణ నాన్యత్వశ్యామి ఎన్ఱు న్నయమ్- అవ్వళివిల్, అక్కాల త్తిల్-విశ్వాసాత్ప్రణయేనవాయచికించిదప్రికాంతం-మిక్కుతియాక, అపరాధస్తుక్కు నా-చ్చా— తాత్పర్యత్తై వెలియిమకిరార్. మహారాజరుగ మిత్తాదియా త్తమైకొళ్ళ వేణ్డి తిత్తం తేన - ఇ న

సా-ప్ర — అత్యంత భగవ దంగరంగే వ్యవస్థ పరాథోదయ తత్త్వాయశ్చిత్తయో దశశా నాచ్చ ప్రపన్నైరపరాధా నుదయాథాంవా తదుదయే తత్త్వాయశ్చిత్త తయవా భరన్యాసః కార్యవేత్త్యాహ - మహారాజరుగ ముల్ పడే త్యాదినా, సుగ్రీవస్యా పీత్యథాశి - తణియ విడవేణ్డమ్మడి శీరియరుళి, యథా కోపం నివర్తయే శ్రద్ధాక్రుద్ధోఘాత్వా - నను దశశాన ప్రవర్తకై ర్ద్యామునాచాయో భక్తాంఘ్రిరేణ సూరిభిశ్చ నిషిద్ధానుష్ఠానస్త్రివ భగవ ద్రక్ష్యత్వ ప్రయోజ కత్వోక్తై స్తత్త్వాయశ్చిత్త స్యానుత్తయ త్వం

సా - వి — స్వజాతి ధర్మతయా నిందితాచారి స్యాపరాధత్వా భావాచ్చేత్యాది స్తత్త్వక్రరణ పరా మశేన ద్రవ్యవ్యతిభావః - అత్యంతంతరంగాణామపి తొమూం దృష్టమిత్యాహ - మహారాజరుగ ముళ్ళదేతి - సుగ్రీవస్యాసి- పెరుమాల్ తిరువుళ్ళత్తిలే, భగవతోహృదయే - సమయాతి లంఘనమాత్రమానవపరాధమ్ ప్రతిభాసిత్తు, సమయాతిలంఘన మాత్రరూపేపరాధే స్ఫురతినతి. కేట్టు, శ్రుత్వా- ఇళైయ పెరుమాల్, లక్ష్మణ. తణియ విడవేణ్డమ్మడి, భగవాన్ కోపంశమయితుం యథాపేక్షేతతథా- శీరి యరుళి, స్వయంకోపంప్రాప్య- కిష్కింధేయిల్, కిష్కింధాయాం - శొల్ల, వదశిసతి. వింద్రవ్యాకరణ పండితక్, హనుమాక్. మహారాజర్కు, సుగ్రీవస్య - ఉపదేశితానిరే, ఉపదిష్టవాక్ ఖలు- ఇళైన్ఱు, అంగీకృత్య - వేణ్డిత్తు, అంగీకృతం - త్తమైకొళ్ళ ఇళైయ పెరుమాళుమ్, త్తమణంకుర్వతి సతి. వేణ్డిత్తు, మహారాజేనాంగీకృతం-

సా-సం— మనీషీ వైదికా చార, మిత్యాద్యభిప్రాయా- సమయే, ఆవాధ్యాం కృతేసంకేతే - అత్ర పెరుమాల్ తిరువుళ్ళత్తిలే తామే తణియ విడవేణ్డమ్ పడి శోకాభి భవతాతే ప్రతిభాసిత్తు నచసంకుచితః, ఎన్ఱుళిచ్చేయ్ అతై కేట్టు ఇళైయ పెరుమాల్ కిష్కింధేయితే వన్ఱుశీరియరుళి కృతాపరాధస్య హి వైంద్ర వ్యాకరణ పండిత ముపదేశితా నిత్యవ్యయి - తామే తణియ విడవేణ్డమ్ పడితి - యథా రామ

మూ—ఇప్పుడి ప్రపన్నునుకుమ్ ప్రారబ్ధకమం విశేషం ౪-లే బుద్ధిప్రాధోత్తరాభివృద్ధిరవకూడుమ్. అవైపుకున్నాల్ అనుతప్రనాయ త్తమైకొళ్ళవుమ్ వేణుమ్ - నధమన్తిస్థోస్థి - కుళిత్తుమూన్తునలై యోముమ్ కురికొళ్ళ న్న త్తమై తన్నెయ్యలి త్తిట్టేక్, ఇత్యాదికళుమ్కమయోగాదికళుక్కు శక్తియిల్లామైకొల్తుకిత నవత్తనై. యథాశక్తి భగవదాజ్ఞాను పాల న్నలై త్తవిర చ్చిల్లుకిరనవన్తు.

సా-దీ— త్తకక తన్వియే. ఉత్తాథత్తై దామ్పాంతిక త్తేరిదుకిరార్. ఇప్పుడి యిత్యాది - ఇబుద్ధి పూర్వోత్తరాభివృద్ధి కళుడైయ మూలభూత మాకవాచార్య సూక్తికళిల్ కల్పిత్తై త్తల్లి యథా వస్థితాథత్తైక్కాట్టుకిరార్ - నధమన్తిస్థోస్థి త్యాదియాల్ - నధమన్తిస్థోస్థి, ధమన్తిస్థ రన్నోవున కుమ్పేతుడీయల్ - అడియే కమన్జ్ఞానభక్తియోగ్గళాకిర ధమాన్తిస్థ తనవో? ఎన్తుమవర్ కల్ కల్పిత్తై వధమ్. కుళిత్తిత్తాది - మూన్తునలై, త్రేతాగ్నియై. ఓమ్ముకై, పరిచరికై - కురి కొళ్ళ న్నవ మై త్తనై. సా వ ధానతోనుమ్మెయమానబ్రాహ్మణ్యకృత్యతై - ఒళిత్తిట్టేక్, పరిహరిత్తే - ఇత్తాల్ కమయోగమాన్తు న్నెన్తుతాయ్దు. ఎన్కణిల్లై, ఎక్ ఎన్తుతత్తన్వరూపత్తైక్కాట్టుకిరత్తు. అన్తువిషయజ్ఞానమిల్లై. నిన్కణామ్, ఉక్ విషయ త్తిలుమ్-ప త్తనల్లేక్, భక్తియోగరహితోస్థి. ఎన్తుపడి. కర్మయోగాదిమాన్తు. శన్తోడనకుమ్ పేతుడీయకోటి. అడియే తన్నివృత్త న్నాత్తేయ లునకుమ్ రుణ్ణి న్నో? ఎన్తు కల్పిత్తై వధమ్ - ఇన్తు వధత్తైత్తై శ్శుకిరార్ - కమయోగాది కళు క్కీ-త్యాదియాల్ - పరమ ప్రకృతతై నిగమిక్కిరార్ -

సా-చా— న్యాయ త్తై భాగవతవిషయ త్తిలుమతి దెలికిరార్. ఇప్పుడి ఇతి - నధమన్తిస్థోస్థి, త్యాదికళిల్లేత పన్నును కాజ్ఞాతి లంఘనమ్ కౌల్ల విల్లైయో? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్ కిరాత్ - నధమన్తిస్థోస్థి, కుళిత్తు, స్నానమ్ పణ్ణి - మూన్తునల్, త్రేతాగ్నిక కళుడైయ. ఓమ్ముకై, ఉపచరికై. కురికొళ్ళ, సావధా న్నలైయే కొళ్ళానిగ్గిర - త్రేతాగ్ని పరిచరణాను గుణ సావధానతాయ్ కవన్తుపడి - కురి, అవధానమ్. అన్తుమై, బ్రాహ్మణ్యతై - బ్రాహ్మణ్య కృత్యతై - ఒళిత్తిట్టేక్, త్తజ్జితై న్నెన్తుపడి - ప్రపన్ను నుకుమ్

సా-ప్ర— నోపపద్యత ఇత్యత్రతాప - నధమన్తిస్థోస్థి త్యాదివా. కుళిత్తు ఇత్యాది ప్రాతన్నాత్వానాహా పత్యాహా వనీయ దక్షిణాగ్నిరూపాగ్ని త్రయ పరిచరణలక్షణ బ్రాహ్మణ్యం వినాశితవానిత్యధః - ఏవం

సా - వి— వుకిరవుమ్ కూడుమ్, ఆగమనమపి యుజ్యతే - త్తమైకొళ్ళవుమ్ వేణుమ్, త్తామగన్వీకారావుచి తరి. నను, నధమన్తిస్థోస్థి, తి యామునా చార్తేకి - కుళిత్తు మూన్తు నలైయూ మ్ముమ్. కురి కొళ్ళ న్నగ మై తన్నెయ్యలి త్తిట్టేతి. భక్తాంఘ్రిరేణుభిశ్చ ధమన్త్యాగ్నైవ భలు రక్షిణీయతా ప్రయాజ క్కేవన ప్రదశనంకృత మతః కథంతదనుస్థానో క్తిరిత్యత్రతద్వచనతాత్పర్యమాహ. నధమన్తి - కుళిత్తు, స్నాత్వా- ప్రదశనంకృత మతః కథంతదనుస్థానో క్తిరిత్యత్రతద్వచనతాత్పర్యమాహ. నధమన్తి - కుళిత్తు, స్నాత్వా- మూన్తునలై, త్రేతాగ్నినాం - ఓమ్ముమ్, పరిచరణ రూపం - కురి, అక్షణం. కొళ్ళ, స్వీకర్వవల్ - అన్తు మై తన్నె బ్రాహ్మణ్యం - ఒళిత్తిట్టేక్, నాశితవా న్నస్థి. బ్రాహ్మణ్య జ్ఞానకర్మాత సత్కర్మా సప్తానం నాకాక్షమితిభావరి - శక్తియిల్లామై ఇతి. ఆకించ న్నాభికారు ప్రదశనమితిభావరి -

సా-సం— స్వయమేవస్వకౌపశాంత్యధంయతేతతథేత్యధః - కుళిత్తు, స్నాత్వా-మూన్తునలై, అగ్నిత్రయం ఓమ్ముమ్, ఉపచరిల్ - కురికొళ్ళ, ఉపచారాను గుణావధానవల్ - అంతరేమై తన్నె బ్రాహ్మణ్యం - ఒళిత్తిట్టేక్, అపాహితవాక్ - పరిధానం కృతవా నిత్యధః - ఉపపాదిణం విధి నిమిధ శాస్త్రకీర్త్యం

మూ— ఆకైయాల్ ప్రపన్నుకు మరలబ్రాహ్మణ్యాది విశిష్టశరీరము విడుమళ పుష్కలవా జాత్యాదికను క్రి-
దానభగవదాజ్ఞానుపాలనమకతవ్యమ్ - ఆహారగృహ

సా-దీ—ఆకైయాలెస్తుడుడజ్జి కైంకర్యమపలు మిడ తిల్ నియమజ్జలైసంగ్రహిక్కి-రార్ - ఆహారేతి ఆహారని-
యమమావతు ? నిషిద్ధ వజితమాన్ ప్రశస్తపదాధికరూపమానభగవన్నివేదితలై యేస్సీకరిక్కి-గృహ-
నియమ మావతు ? భగవద్దేశ భాగ వతోత్తర స్థల వాసమ్ -

సా-స్వా—ప్రపత్త్యు త్తరక్షణమతుడజ్జి ఫలదశైయానపడియాలే అపొతుమాజ్జా కైంకర్యమను మైయమాకిల్ ము-
క్తిదశైయిలు మనుమైయమాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . ఆకైయాలితి- ఆకైయాల్,
అలేపవాదమ్ కూడామైయాల్ - బ్రాహ్మణత్వేతి - ముక్తిదశైయిల్ బ్రాహ్మణ్యా ద్యధికార విగమత్రాలే
ఆజ్ఞానుష్ఠాన ప్రసంగ మిల్లై . ఇప్పడి భగవదాజ్ఞాను పాలనమ్ కతవ్య మెస్తు శొన్నతుకూడుమో? అ-
పొత్తనుజ్జా కైంకర్య మకతవ్యమాక ప్రసంగియాతో ? అతుపుమ్ స్వరూపాను గుణతయా ప్రయోజనాం
తరాభి సందియన్తిక్కి స్వయమ్ ప్రయోజనమాక కతవ్యమెన్దిల్ నిత్యనైమిత్తిక మకృత్వాపి అనుజ్ఞా కైం-
కర్యమ్ ప్రసంగి యాతో ? అతు ప్రత్యవాయ నివారణాహితా పాదకత్వా దావశ్యక మెన్ది అపొతుయావ
నిత్యం కతుం శక్యమో? కింవ గృహస్థనుక్కు భిక్షా చరణాది కళుమ్, యతిక్కు వైశ్యదేవాదికళుమ్
ప్రసంగియాతో ? అభక్త్య భక్షణ దశైయిలుమ్, అన్యాయజిత ద్రవ్యత్రాలుమ్ కైంకర్యమ్ ప్రసంగియా-
తో ? ఇత్యాది శంకైకల్ వరడక్తాను క్తాథజ్జలై కారికైయాల్ సంగ్రహిక్కి-రార్ - ఆహారేతి - ఆహార-
నియమి , జాత్యాశ్రయ నిమిత్తా దుష్పాన్న మేవ భోక్తవ్య మితి నియమి . గ్రహనియమి, గ్రహరి, జ్ఞా-
నం - సదాచార్యా దాగత జ్ఞానవలైవ కమకార్య మితి నియమి గ్రహనియమి - విశిష్టత్వ త్రిగ్రహరి.

సా-ప్ర— యావచ్చరీర పాతంయాద్యగృహా శ్రమా ద్యుపాధేస్స స్మి న్యతకనంతన్నిమిత్తకానాం కమక-
ణాం యావచ్చరీర పాత మత్యాజ్యత్వ మాహ . ఆకైయాల్ ప్రపన్నుకు మిత్యాదినా - పూర్వం “ త-
త్సాధికార నియతసా నోపాదాన సిద్ధయ , ఇత్యత్ర ప్రపన్నై స్స స్వనిష్ఠాభి జ్ఞానపూర్వకం త్యాజ్యోపా-
దేయ నియమ వద్భివకతితవ్య మిత్తుక్తం- తత్ర నియమ విషయతయా వివక్షితాస్త్యాజ్యో పాదేయ విశే-
షాః ఇత్యా కాంతీయా మాహ - ఆహారే త్యాది . ఆహార విషయకొ నియమో జాత్యాశ్రయ నిమిత్త-
దుష్ప్ర వ్యతిక్రీకాభ్య వహారి - గ్రహరి, ప్రతిగ్రహః - ఉపాదానం, తద్విషయక నియమి . కులటా య-
దేత్యాది . నిషిద్ధ వ్యతి రిక్త సంగ్ర హః . “ అపొ హీత్యాది భిమం తై ” , రిత్యా ద్యుక్త ప్రకా రేణ-

సా-వి— ఆహారేతి - అహారనియమి, నిషిద్ధవజిత ప్రశస్తభగవన్నివేదిత భోజనరూపాహారనియమి - గ్ర-
హరి, విద్యాదిగ్రహణమ్ . తస్యనియమి “ సిద్ధంసత్సంప్రదాయ , ఇత్యుక్త లక్షణాచార్యా జ్ఞాన సంపాదన

సా-సం—నిగమయతి. ఆకైయాలితి - ఆజ్ఞానుపాలనంకార్యంచేత్కథం విహితానాంయవతామనుష్ఠానం- అ-
శక్యత్వాల్ . అగ్నిహోత్రేష్వి పశుసప్త సంస్థాదీనాం యవతా మనుష్ఠానే స్వగాది ఫలానామపి సి-
ద్ధిస్సాన్విదిత్యుక్తాహ - ఆహారేతి . అత్ర ఏత దధికార ప్రతిపాదితో వ్యథా సంగ్రహీతరి . తత్రా హార-
నియమో జాత్యాశ్రయ నిమిత్తా దుష్పాదన్నాతా-య శుద్ధిరిత్యుక్తిరి - సత్సంతానేత్యాది నోక్తాచార్యా
చేవ విద్యాసంగ్రహేష్వితి గ్రహనియమిక్తః . “ వ్యాపకత్రయ మంత్రరత్నానాంబహు కార్యముముక్షో ” ,

మూ— మంత్రాధికారి జాత్యాది నియమై యుతఁడు । కుర్యా ల్లక్ష్మీశ కైంకర్యం శక్త్యావస్థ ప్రయోజనా

సా-దీ— మంత్రనియమమావత్ ? భగవన్మంత్రత్వేయేనిరుమ్ముకై అథానియమమశుద్ధే భృగిప్రతిగహాది-
జాతినియమమావత్? స్వజాత్యుక్తాచారపరిగ్రహః- అదిశబ్దలాలాశ్రమకులగోత్రవరణాది సంగ్రహమ్-లక్ష్మీశ

సా-స్వా— నతు కులటాదిభ్య ఇతి కెచిత్ , యద్వా, గ్రహనియమః, వాసస్థినియమః - భాగవతో
త్తర భగవత్ప్రేరేప వాసనియమః - మంత్ర నియమః, న్యూనాత్ర ప్రోక్తపూర్వపూర్వోపదేశ పరంపరాప్రా
ప్త మంత్రేణైవ క్రియా నుష్ఠాన మితి నియమః - సదాచారయోగప దివ్య కావ్యభిన్న భగవన్మంత్ర ఏవ
జప్యఇతి నియమఇతి కెచిత్ - అథా నియమః - న్యాయాజికత ధనేనైవ కమకార్య మితి నియమః- య
ద్వా మంత్రాధికారి నియమ ఇత్యేకం పదమ్ - భగవత్స్వర్యంత మంత్రాధికారి సందాన నియమః - జాతిని
యమః, అధికారిను స్రవిష్ట బ్రాహ్మణ్యాది నియమః- అదిశబ్దే నాశ్రమాది నియమో గృహ్యతే - తత్త
ద్వణాశ్రమ నియమయ్యుక్త ఏవ తత్తద్వణాశ్రమ ధర్మం కుర్యాదితి నియమః - ఏతాదృశ నియమయ్యు
క్తస్య లక్ష్మీశ కైంకర్యమ్ - నతు దేవతాంతర ధర్మంవా భగవన్మాత్ర కైంకర్యంవా - అనన్యప్రయో
జనః, ప్రయోజనాంత రాచి సంధి రహితాధి కారి- శక్త్యా, యథాశక్తి కుర్యా దెష్టపడి - ఇష్టడి అహారాది

సా-ప్ర— స్వగృహ్యాక్త మంత్రేరేవ జపహామాది కరణం మంత్రనియమః “ వవసాం వాచ్యముత్త
మమ్ । వేదైశ్చ సవై రహమేవ వేద్య ,, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ నిత్యనైమిత్తి కాంత గత మంత్రా
ణాం భగవా నేవాథా ఇత్యధ్యవసాయోధా నియమః - “ బ్రాహ్మణ త్పత్రియవిశాం శూద్రాణాంచ ప
రంతప ,, ఇత్యారభ్య “ స్వేస్వేకమణ్యభి రత స్సంసిద్ధిం లభతే నర ,, ఇత్యుక్తస్వజాతి నియతకమా
ది నిరతత్వం జాతి నియమః - “ నప్రదోషే హరింపశ్యే ,, దిత్వాది కాలనియమ అదిశబ్దా థాః - ఏవం
జాత్యాది నియమయ్యుక్తానాంభగవత్ప్రొంకయోగకనిష్ఠానాంవరమైకాంతినాంబాడకవణాస్వణతోడొక్కు

సా. వి— మిత్యాదిరూపః - మంత్రనియమః, భగవన్మంత్ర మాత్ర పరిగ్రహః - అథానియమః, శాస్త్రోక్తి
క్త విశిష్టప్రతిగహాది - జాతినియమః, స్వజాతినియత ధర్మానుష్ఠానం - అదిశబ్దేన ఆశ్రమాదిధర్మాః
గృహ్యంతే - సదాచారవృత్తిరేకే యథాహనిస్తథా సదాచారేనతి నకే వ లం హన్యభావః - ప రం తు

సా- సం— రిత్యాదిరూపః మంత్రనియమః - “కులటా షండ పతిత,, ఇత్యాదినోక్తా ధోక నగ్రాహ్యఇ
త్యా ది రూ పో థా ని య మః - జా తి ని య మః , బ్రాహ్మ ణః ప రీ ఙ్గాధికమపి నాయుధ మా
దదీత “నన్వరఃప్రణవ,, ఇత్యాది శాస్త్రోక్తః - అది శబ్దా ద్యాజనా ధ్యాపన , శస్త్రబేషన , వాజిజ్య,
శత్రుసాత్మకవణా ప్రయుక్త వృత్తినియమః - “తాంబూలేభర్తృకస్త్రీణాంయతీనాంబ్రహ్మచారిణామ్
ఏకైకమాంసతుల్యంస్యా త్సంఘాయమదిరాసమమ్,, ఇత్యాద్యుక్తాశ్రమ ధర్మనియమఉక్తః . “ దానంద
ద్యాత్సగోత్రాయ కన్యాదానంతు వజాయే,, దిత్వాద్యుక్తో గోత్ర నియమః - “ సమ ప్రవరగోత్రంవ
విధురమ్ బ్రహ్మచారిణమ్ । దేవాధేవరయేద్విద్వాక్ పిత్రధేవరణంత్యజే,, దిత్వాద్యుక్తవరణనియమః-
దేశకాల వస్త్యాది నియమాశ్చత్ర గృహీతాః - ఉక్తనియమైర్ముతః, ప్రపన్నః- యథాశక్తి ప్రయోజనాంత
ర నిస్సృహా భగవత్ప్రీత్యైక ప్రయోజనస్సక లక్ష్మీశ కైంకర్యంకుర్యాత్-అహోనాశంకాద్వయావకాశ

మూ—అచారాత్మగుణపాయ పురుషార్థవిశేషతః | అధికారిణి వైశిష్ట్యం ప్రకృష్టే త్రో త్రరమ్ ||

సా-దీ—కైంకర్య మెత్తరాత్ పిరాట్టి విశిష్ట్యను క్క-మాక వెణుమెసిర-రతు. ప్రసంగాదధికాంతర ల్లేయమసంగ్రహిత్తి-రార్-అచారేతి-అచారవిశేషవాక్ సామాన్యచారరైకా-ట్టిల్ ప్రకషేణపూజ్య - కేవలాచారవిశేషవాన్-లై కా-ట్టిల్ శాంత్యాదినమృన్న-ధిక-ఇవ నైకా-ట్టిలు మడుపాయ విశేషవాక్, భక్తిప్రపత్తినిష్ఠ సధిక - ఇవ నైకా-ట్టిల్ పురుషార్థ విశేషవాన్-లాన ముముక్షుసధిక . ఇక్ష్వనే అన్యరై కా-ట్టిల్.

సా-స్వ—నియమయు క్తస్సక్ అష్టే శ కైంకర్యమేకుర్యా దెన్దుశొన్న తుమాదు మో? అప్పటిను భక్త ప్రపన్న సాధారణ మాకైయాలే ప్రపన్నాధి కారికు అధ్య మిల్లెయొక ప్రసంగి యాతో? ప్రపన్నాధి కారి కు-అట్లా కైంకర్యమే నకతవ్య మెన్దుమ్, భక్తనుకు కతవ్య మెన్దుమ్ శొల్లి లనో అధ్య మున్ డా వతు? ఎన్న వతుళి చెయ్ కిరా? . అచారేతి- అచారాత్మ గుణపాయ పురుషార్థానాం విశేషతః - అధికారిణి వైశిష్ట్యం, అతిశయః - అయమథః . సామాన్యచారా పేక్షయా కమాంతరా మాతాపాదక చత్వారింశ త్సంస్కారాది రూపాచార విశేషతః అధికారిణ్యతి శయోస్తి . సామాన్యత్మ గుణాపేక్షయా ,, దయాసర్వ ధూతేష్వి ,, త్యాద్యుక్తా త్మ గుణ విశేషతః అతి శయో స్తి - ఉపాయ విశేష తః, స్వగౌరవ్యుపాయజ్యోతిస్తోమాద్యపేక్షయా భగవద్భక్తిగూఢోపాయ విశేషతః తాపశమనాథాం గంగా స్నానవద్వస్తు స్వభావాతి శయో స్తి - పురుషార్థ విశేషతః, పురుషే దాధ్యత ఇతి పురుషార్థః - ఫలకామనా తద్విశేషతః ఇతర పురుషార్థేచ్ఛా పేక్షయా ముముక్షురూప పురుషార్థ విశేష తః అతిశయో స్తి - ఏవంధూతాతి శయోపి ఉత్తరో త్తర ముత్కృ ప్యతే. అచార విశేష నిష్ఠా పేక్షయా

సా-ప్ర—మిత్యత్రో క్తం సర్వోత్కృష్టత్వప్రత్యభి జ్ఞాపయన్నేతిదధి కారాథకస్య ప్రభావనియమస్యరహస్య త్రయ ప్రతిపాద్యత్వ మాహ . అచారే త్యాదినా - అచార విశేషః అభిగమనో పాదానాది - ఆత్మగుణవి శేషాః, (అష్టావాత్మ గుణాః) దయా సర్వ ధూతేషు త్సాంతి రనసూయా శౌచమనాయా సోమంగళ మ కాపణ్య మస్పృహ త్యాద్యుక్తాత్మగుణ విశేషాః . ఉపాయ విశేషాః, భరన్యాస ప్రభేదాః . పురుషార్థ విశేషాః, నిరతిశయ ప్రియ భగవదనుభవ జనిత భాగ వత పర్యంత కైంకర్య విశేషాః .

సా-వి— సర్వోత్కృష్టావశిస్థ్యతీతిన దాచారసంపన్నప్రళంసతి-అచారేతి-సామాన్యచారవతః అచారవిశేషవానుత్కృష్టః - తతోప్యాచార విశేషవిశిష్ట ఆత్మగుణశమాది మానుత్కృష్టః - తతోపి తదుభయ విశిష్టభక్తినిష్ఠోధిక - తతోపి మోక్షార్థ భక్తినిష్ఠోధిక - తతోప్యాచారాత్మ గుణాపేతః ఫలధూత భక్తి విశిష్టః ప్రపన్నోధిక తరః - తతోప్యవరత కైంకర్యవాక్ తాదృశ ప్రపన్నోధికతమఇశ్యధికారిణ్యుత్తరొత్తర

సా-సం— ఇతిభావః-స్వవ్యతిరేకాయోగ్యతావహం స్వసత్తయా అతిశయా ధాయకం చోక్తనియమయు తం కైంకర్యమాత్మగుణాదినా యుక్తం సత్తారతమ్యేన భగవత్ప్రసాదక మిత్యాశయే నాహ - అచారేతి. అధికారిణి, మోక్షకామే- వైశిష్ట్యం, విశిష్టత్వం. ప్రాశస్త్యమితియావత్ - అచార విశేషతః, వైష్ణవ భుక్తాశాస్త్రోక్త సంధ్యాద్యాచార ప్రకషాల్ - ఆత్మగుణ విశేషతః, గీతా మూనిత్వాదీనాం శమాది బ్రాంధ ప్రకషాల్-ఉపాయవిశేషతః, కృష్ణప్రాప్తాపయ్యైకసాధనః సత్క-మనిరతా ఇత్యాద్యుక్తస్వతంత్ర

మూ. ఇప్రభావనియమమరహస్యత్రయత్తిత్ ఈర్ష్యరసుడైయప్రశాసితృత్వాదిగుణానుబంధమాకలను సంధేయమ్.

సా-దీ— భక్తినిష్ఠాధికర. ఇవర్కలైక్కాట్టిల్ ప్రబున్నర్ - ఇవర్కలైక్కాట్టిల్ శాంతికల్ - ఇవర్కలైక్కాట్టిల్ పరమై కాంతికల్ - భక్తినిష్ఠ పరమై కాంతికల్ ధాట్టిల్ ప్రపన్న పరమై కాంతికల్ నిరతిశయ ప్రకృష్టర్ - ఇన్తప్రభావ నియమత్తుక్కు రహస్యత్రయత్తిత్ అనుసంధానస్థలమ్ కాట్టుకిర్దార్ - ఇప్రభావనియమ మెన్టు - గుణానుబంధ మాక, గుణానుసృత్య ఎన్టుపడి - యాతాయుపదత్తిల్ ప్రశాసితృత్వాది గుణమ్ తోత్తుమలజే - నారాయణాది పద్యశ్రిలేయెన్టుపడి.

స్వవంశోత్తారకత్వంచా పరిచ్ఛిన్న ప్రభావతా | సమం సర్వప్రపన్నావాం జాత్యాదౌతువ్యవస్థితః ||౧|| సత్వాదిగుణవద్దేహ ప్రయుక్తబ్రాహ్మణత్వతః | సత్వాదిగుణవచ్ఛిత్త బ్రాహ్మణ్యం త్వవ్యదివ్యతే ||౨|| శారీరబ్రాహ్మణత్వాది రుత్పత్తిమరణా వధిః | మానసబ్రాహ్మణత్వాది స్వత్వాద్యున్మేష హేతుకః ||౩|| ప్రస్థాదాదౌ జన్మసిద్ధ శాన్త్యత్రాగంతుక స్మృతః | బ్రాహ్మణేచ్ఛిత్త శూద్రత్వ మతినిందా వహం భవేత్ ||౪|| శూద్రేమానసవిప్రత్వం తత్ప్రశంసా వహంభృశమ్ | గర్వహేతుర్యద్యుభయ మనధే-పర్య వస్యతి ||౫|| ఉభయం చూచినైచ్చాయపురుషార్థాఽయకల్పతే | దేవతాంతరసంబంధత్యాగాదేకాంతిసన్న్యతాః ||౬||

సా-స్వా— ఆత్మగుణవిశేషవా సతిశయితః- తతో భగవద్భక్తి రూపాపాయవాసకశయితః- తతోపి ముముక్షు రతిశయితః . ఏవం న్యాయ సామ్యా గ్భక్తియోగ నిష్ఠా పేక్షయా ప్రపత్తి నిష్ఠాధి కార్యపి అవిశంభేన మోక్షసాధన ప్రపత్తి రూపాపాయ విశేషతః, మోక్ష ఫలత్వై కోగలాతే భగవత్ప్రీత్యైక ప్రయోజనతయా కైంకర్య పురుషార్థ విశేషతశ్చ ప్రకృష్ట సెన్టుపడి . ఆధిక్యాన్యథా నుపపత్త్యా ఆజ్ఞాతలంఘనమ్ ప్రపన్నమక్కు వెణుమెన్టుపడి యన్నెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడిప్రభావ వ్యవస్థై యచ్ఛాదా సూలుమ్ ఇత్తై ఇజ్జుని రూపిత్తతు కూడుమో ? రహస్య త్రయే ప్రతిపాద్యైఎన్టు శోల్లకైక్కాక విజ్జు నిరూ పిత్తై యెన్టిల్ అజ్జుతద్వాచక శబ్ద మిల్లా మెయాలే ప్రతిపాద్యైయాక కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కరార్ - ఇప్రభావేతి - ప్రభావస్య నియమవివ్యవస్థా ఎన్టుపడి-వాచకశబ్ద మిల్లావిట్టాలుమాధికమాకసిద్ధికిర తెన్టుకరుత్తు-

సా-ప్ర—ప్రశాసితృత్వాదీతి . నారాయణ శబ్దార్థా భూతి ప్రశాసితృత్వహితప్రవర్తకత్వాదిగుణ కాయత్వా త్తతే) వాను సంధేయ మిత్యర్థః .

సా-వి— వైశిష్ట్యంప్రకృష్టైత, ఉత్కృష్టంభవేత్ - అతఏవంవతితవ్య మితిభావః- ప్రశాసితృత్వాదీతి - వారాయణశబ్దాది వ్యనుసంధేయ ప్రశాసితృత్వాది గుణానాం భగవతి జాగరూకత్వాత్తత్రయైకత్వాత్ప్రభావవ్యవస్థాయాః ప్రభావనియమ సత్రానుసంధేయ ఇతిభావః.

సా-సం—ప్రపదన రూపాపాయాయ తప్రకషాల్ - పురుషార్థ విశేషతః, స్వస్వరూపావిభావాయ శ్చాదే కప్రయోజనతచ్చరణ కైంకయైక రతిరూప పురుషార్థ నిష్ఠాప్రకషాల్ - ఉత్కృష్టంప్రకృష్టైత, ఉత్కృష్ట రోత్తర ముత్కృష్టైత - ఉక్తాచార ప్రకషణవాక్ స్వావరభ్యుప్రకస్తః - తేనసహత్మ గుణ విశేషవాక్ తావత్ప్రవతః ప్రశస్తః - తాభ్యాం సహా పాయ విశేషవాక్ తదుభయ మాత్ర వతః ప్ర శస్తః - ఏతత్త్రితయ సహిత పురుషార్థ విశేష నిష్ఠావాసేత త్త్రితయవతోపి ప్రశస్త ఇతిభావః.

మూ—

తకవాల్మీకిరక్తితన్నడియార్క శైశ్వాతి(త)రత్తిల్,

సా-దీ— పరమైకాంతిన స్మేష్ట్య రథాంతర పరామృతాః । శ్రేష్ఠాస్త్రాపి భగవత్కైంకయైకప్రయో
జనాః ॥౨॥ అధమకపరిహారేషి ధమకత్వేన వివక్షితే । త్యజధమకమిత్యత్ర తత్త్వాగ్నోపపద్యతే ॥౩॥
యత్స్వతంత్రవిధేరేవ నిత్యంతస్య పరిగ్రహం । శరణాగతిమాత్రంతు లోకేయద్యపి దృశ్యతే ॥౪॥ శాస్త్రా
ద్యతే పరికరం క్రమశ్చాపి నసిద్యతి । సర్వధమాన్వరిత్యజ్యే త్యత్రధమోక జునో క్రితః ॥౫॥ నివృత్తి
రూపధమాణౌ మపిత్యాగప్రసంగతః । బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనా మలేపంకేచిదూచితే ॥౬॥ అలేపకము
తా దేత త్కష్టం పాపస్యకమకంజి । అవశ్యకరణేయత్వం యదేతైరిప్రతిపాద్యతే ॥౭॥ పూర్వమేవ
న్యాసకాలే బుద్ధిపూర్వోత్తరాగసామ్ । తంతవ్యత్వాయ సంకల్పో నకార్యోవిద్యభావతః ॥౮॥ పూర్వో
ద్దిష్ట ఫలాదన్య ఫలాధకంచేత్తునశ్రియా । ప్రపత్తేనైవదోషాయే త్యథాభిప్రాగేవదశితః ॥౯॥ ప్రప
త్తికాలేనిష్పాప వృత్తిసంకల్పనం తుమమ్ । యద్వాపశ్చాత్తదథంతు వునఃప్రపదనం చరేత్ ॥౧౦॥

ప్రపన్నయ్య- వణాశమధమక పరిపాలనమవశ్య కతవ్యమైస్తుమధకత్వై పాపట్టాలుమ్ సం
గ్రహిక్కిరార్ . తకవాలెన్టు- తకవాల్తరిక్కిన్టు, భగవత్కృపైయై యవలంబ్య ధరితిరున్టుశ్చ- తన్నడియా
ర్కశై, స్వాశితరై- తన్తరత్తిల్, తకవరిశైయిల్- స్వసమాన భోగ ప్రదత్వత్తాలేయైన్టుపడి.

సా-స్వా—ఇప్పడి ప్రభావ నియమమ్ రహస్యత్రయ ప్రతిపాద్య మైస్తు శొన్నతు కూడుమో? శిల సంప్రదా
యథో ప్రభావాధిక్యమ్ రహస్యత్రయ ప్రతిపాద్య మైస్తు నిరూపిక్కి- విత్తలైయో? ఎన్నవతు చరమ శ్లోకాభి
ప్రాయాభిజ్ఞ మహాషిమత విరుద్ధమైస్తు సూచిప్పియా నిన్టుకోణ్డు స్వసంప్ర దాయత్తుక్కు ప్రమాణమూల
తైయై పాపట్టాలెయుపపాది క్కిరార్- తకవాలితి- తకవాల్, కృపైయినాలే- భగవత్కృపా మవలంబ్య ఎ
న్టుపడి. తరిక్కిన్టు, ఆత్మధారణమ్ పెత్తిరుక్కిర- అనుష్ఠితోపాయరాన. తన్నడి యార్ కశై, స్వదాసర్కశ్తే.
ప్రపన్నతై ఎన్టుపడి. తన్తరత్తిల్, తరమ్, స్వభావం. స్వస్వభావప్రదా నత్తిల్ - స్వసామ్యాపాదనత్తాలెన్టుపడి-

సా-ప్ర— “వాసుదేవస్య వీర్యేణ విభృతాని మహాత్మన,, ఇత్యాదిభి స్సర్వాధారతయావ గతేనభగవతా
పి,, నిరపేక్ష మ్మునిం శాంతం నివైరం సమదశకనమ్ । అనప్రజా మ్యహంనిత్యం పూయేయేత్యఽఘిరే
ణుభిః . జ్ఞానీత్వాత్మైవ మేమత,, మిత్యాదిభి స్స్వస్యపావనత్వేన ధారకత్వేన చోక్తా శ్చరమ శ్లోక తాత్ప
ర్యాభిజ్ఞా భాగవతాః వైదిక మర్యాదోల్లంఘనం నాభినందంతీత్యాహ - తకవా లిత్యాదినా . తక వాలి
తరిక్కిన్టు తన్నడియార్కశై,, జీవేదుఃఖా కులేవిష్టోః కృపాకా ప్యుపజాయత । మగ్నమద్ధరతేలోకాకా
రున్యో చ్చాస్త్ర పాణినీ,, త్యాద్యుక్తరీత్యా భగవత్కృపయాలభనత్తాకా . తన్తరత్తిల్

సా-వి—గాధామనుసంధతై- తకవాలితి- తకవాల్, “జీవేదుఃఖాకులేవిష్టోః కృపాకాప్యపజాయత,, ఇత్యుక్త
కృపయా-తరిక్కిన్టు, దృత్వాల్భనత్తాకా- తన్నడియార్కశై, స్వదాసాక- తకతిట త్తిల్, స్వమాహత్మాత్విత్-

సా-సం— చరమశ్లోకాభిప్రాయజ్ఞాః ప్రపన్నా వైదిక మర్యాదా భంజనం స్వేషాం లేకతోపినాభి నందంతీ
త్యస్మ దాచార్యా స్తత్వమేవావోచన్నిత్యాహ - తకవాలితి. తకవాల్ తరిక్కిన్టు తన్నడియార్కశై,, “జీవే
దుఃఖాకులే,, ఇత్యాదివోక్త కృపావిశేష పరిణత్యా లభనత్తాక స్వదాసాక - తన్తరత్తిల్, స్వాపేక్షయాపి

మూ— మికవాతరమ్ శెయ్యమ్ మెయ్యరుల్ విత్తక మెయ్యురైయ్, అకవాయిరి న్ననరారణ నీతిసెరి కులైతల్, ఉకవారెన వెఱ్ఱదేశికరుణ్ మె

సా- దీ— మికవాతరమ్, పక్షపాతం శెయ్యిర- మెయ్యరుల్ విత్తక, అమోఘ కృపావాహన - విత్తక, అవనుడైయ్. మెయ్యురై, యథార్థ వచనమాన చరమ శ్లోకమ్ - అతినకవామ్, తాత్పర్యార్థ మెన్బ పడి - ఆరణనీతి నొకులైతల్, ఉపనిషద్విహిత నీతిమార్గం. సదాచార్య తత్వక్రమత్తై ఎన్బ పడి. ఉకవారెన

సా- సా— మిక, మికవుమ్ . ఆతరమ్ శెయ్యమ్ మెయ్యరుల్, అమోఘ కృపావాహన - విత్తక, ఆశ్చర్య చేష్టితనాన శ్రీకృష్ణుడైయ - మెయ్యురైయ్, సత్యవచనమాన చరమ శ్లోక త్రిషడైయ - కృపాపరివాహతయా భగవతా ఉపదిష్ట చరమ శ్లోక త్రిషడైయ వధన్తై - అకవాయిరి న్ననర్, సతాశ్చ గ్వమాక వరిన్తవర్ - వ్యాసాదిక శైన్బ పడి - ఆరణ నీతిసెరి, వేదాంతోదిత నీతిమార్గస్య - కులైతల్, భంగత్తై - ఉకవార్, అంగీకరియారెన్బ - ఉణ్ మై, యథా భూతార్థత్తై.

సా-ప్ర—మికవాతరమ్ శెయ్యమ్, స్వమహాత్మ్యాదవ్యధికమాహాత్మ్యవత ఇవాదరంకుర్వాన్య-మెయ్యరుల్ విత్తక, సత్యకామస్వత్యసంకల్ప, ఇత్కుక్రప్రకారేణ ఫలావ్యభిచారితయా సత్యభూతకృపాయుక్తస్య. ఆశ్చర్యోసీ, త్కుక్రప్రకారేణ విస్తయ నీయస్య - ననుజ్ఞానస్యైవ హి విషయశూన్యత్వలక్షణమసత్యత్వం. తద్వ్యతిరిక్తస్య తు స్వరూప శూన్యత్వ మేవా సత్యత్వ మితి భగవత్కృపావ్యతిరిక్తకృపాయాస్వరూపేణ సత్త్వాద సత్యత్వానుపపత్తే భగవత్కృపాయా సత్యభూతేతి విశేషం నోపపద్యత ఇతిచేన్న - కృపాయా స్వాధా నిరపేక్ష పరదుఃఖ నిరాచీక్షా రూపత్వా దిచ్ఛాయాశ్చ సవిషయత్వా ద్విషయస్యచ దుఃఖనిరాకరణస్యచ సర్వశక్తి వ్యతిక్రాంతాం దయాసు వ్యభిచార సంభవా ద్విషయ బాధాభ్యా సత్యత్వ సిద్ధిర్విశేషణ ముపపద్యత ఏవేతి భావః - మెయ్యురైయ్, తస్య సత్యభూత వాక్యస్యచరమ శ్లోకస్య. అకవాయిరి న్ననర్, తాత్పర్యా భిజ్ఞాః ప్రపన్నాః - ఆరణ నీతి నొకులైతల్ ఉకవారెన, బోపనిషద మార్గమర్యాదాభంగం నాభినందంతీతి - ఎఱ్ఱల్ తేశికర్, అస్మ దాచార్యా వాచి హంస నవాంబు వాసాః . ఉణ్ మై

సా-వి— మిక వుమ్ , అధి క్షేన. స్వమాహాత్మ్యాధిక మాహాత్మ్య వత్సేన - ఆతరమ్ శెయ్యమ్ , ఆదరం కుర్వతః - జ్ఞానీత్వాత్తైవ మేమతమ్ - ఇమాన్త మునిశాదూలకింకరౌసముపస్థితౌ, ఇత్వాదివదతః. మెయ్యరుల్, సత్యభూతకృపయా - ఫలావివాధూతకృపయేత్యధః - విత్తక, విస్తయనీయస్య భగవతః కృష్ణస్య - మెయ్యురై, సత్యభూతోక్త శ్చరమశ్లోకస్య - అకవామ్, తాత్పర్యం- స్వతంత్ర విధిసాపం నిత్యకర్మాది విరుద్ధత్వాది రూపం - అరిన్తవర్, అవగచ్ఛంతః. ఆరణనీతిసెరి, వేదాంతన్యాయ మార్గస్య - కులైతల్, భంజనం- ఉకవారెన, నాభినందంతీతి. ఎఱ్ఱల్ తేశికర్, అస్మ దాచార్యాః - ఉణ్ మై,

సా-సం— జ్ఞానీత్వాత్తైవ, త్కుక్రవిధయా . మికవాతరమ్ శెయ్యమ్, స్వసద్భవ జ్ఞానవాక్ స్వాధారభూత ఇత్యత్యంతాదర కార్యసాన్నిధ్యం కుర్వతః - మెయ్యరుల్ విత్తక మెయ్యురైయ్, ఫలావివాధూతయా కృపయా విస్తయనీయస్య భగవత సత్యభూతవాక్య రూప చరమశ్లోకస్య - అకవాయిరి న్ననర్, తాత్పర్య మవగచ్ఛంతః-ఆరణనీతిసెరికులైతల్ ఉకవారెన, ఆరణ్యకబోధితస్వన్యాయసిద్ధస్యచ మార్గస్యభంజనం

మూ—

యురై తనరై || ౩౨ ||

చాతుర్వర్ణ్యచతుర్విధాశ్రమముఖేభదేయధావస్థితేవృత్తంతన్నియతంగుణానుగుణయావృత్త్యావిశిష్టంశ్రితాః |

సా-దీ—ఎన్టు ఎజ్జల్ తేళికర్ ఉడ మైయుత్తైతనరై, ఇన్తయధామూతాథా లే డపదేళ్ళిత్తార్ కళైన్దై || ౩౨ ||

శాస్త్రవర్ణితై శ్లోకత్తాలుమ్ సంగ్రహిత్తుకాట్టుకిరార్ - చాతుర్వర్ణ్యేతి - చాతుర్వర్ణ్యం, బ్రాహ్మణ్యం, బ్రాహ్మణ్యే దిజాతికల్ - చతుర్విధాశ్రమం, బ్రహ్మచర్యది ముఖశబ్దత్తై పురశ్చుడత్వచరితాదిసంగ్రహః - ఇచ్ఛేదం - యథా వస్థితేనతి, శాస్త్రోక్తప్రకారేణ వ్యవస్థితమాయురుకం - తన్నియతం వృత్తం, తతః శ్లోకత్వాదినియతమాననవాచా రత్తై - గుణానుగుణయావృత్త్యా, ప్రపన్నత్వై కాంతికత్వాదిగుణామరూపైయాన - వృత్త్యా, ఆజ్ఞానుజ్ఞాకైంకర్య

సా-స్వా—ఉత్తైతనరై, డపదేళ్ళిత్తార్ కళైన్దై ఏకదేశికళైన్దై యన్తికే - స్వతస్స్వకబాలత్తై కల్పియామల్ వ్యాసాద్యభిమతమాకడక్తాథాస్థిరీకరణమ్ పణ్ణై కైయా లే అస్మత్సంప్రదాయ మే ప్రామాణిక మైస్తుకరుత్తు || ౩౨ ||

అనాలు మిన్త ప్రభావ వ్యవస్థా నిరూపణమ్ వ్యవహరన్టా? ఏతాదృశ ప్రభావ విరుద్ధ వర్ణాశ్ర మధర్మక పరిధష్ట దుజన ధూయిష్ట కలియిలే ఏతాదృశ ప్రభావశాలి పురుషక దుర్లభనన్టా? ఆ కైయాలిన్త చింతా భృపగమమ్ పణ్ణి డకీర పురుషనతి దుర్లభనాకైయా లే యరగ్య చం ద్రికై పోలే ఇన్త చిన్తై వ్యర్థేయన్టా? ఎనికరశంకైయై పరిహరిత్తు కొండ్ దులభికారాథా శ్లోకత్తాలుమ్ సంగ్రహిత్తుకార్ . చాతుర్వర్ణ్యేతి - చతుర్ణాం వర్ణానాం భావశ్చాతుర్వర్ణ్యమ్ బ్రాహ్మణత్వాదిజాతి చతుష్టయం . చతుర్విధాశ్రమే అశ్రమాశ్రమే చముఖం యస్య సః - చాతుర్వర్ణ్య చతుర్విధాశ్రమముఖేభదేయధా వస్థితేనతి - తన్నియతం వృత్తం, వర్ణాశ్రమాదిధర్మక జాతం - కీచ్చగ్భూతం? గుణానుగుణయావృత్త్యా విశిష్టం,

సా-ప్ర—యురై తనరై, యథాథా మేవావోచన్నిత్యథః || ౩౨ ||

ఉక్తార్థి కారాథం సంకృత్యా దశకయక్ తస్య సాక్షికాభిమతి విషయిత్వ మప్యోహ - చాతు ర్వర్ణ్యే త్యాదివా - స్వసమవేత పరస్పర విలక్షణ వర్ణాశ్రమ గోత్ర ప్రవరాది నియతంసత్వాదిగుణాను

సా-వి—తత్వం - ఉత్తైత్తనరై, అవోవక్ . || ౩౨ ||

సమకేమానుపి నవిశ్వాసఇత్యాశంక్య అస్మిన్నపి యగే మహత్త్వానో విశ్వాసశాలినో విశేషవిదః - కేచిన్సంత్యేవే త్యస్మత్ప్రమాన స్సఫల ఏవేత్యాహ - చాతుర్వర్ణ్యేతి - చాతుర్వర్ణ్యం, బ్రాహ్మణ్యం, బ్రాహ్మణ్యే త్రియ వైశ్యశూద్రాః - చతుర్విధాశ్రమాః, బ్రహ్మచర్య, గృహస్థ్య, వానప్రస్థయత్యాశ్రమాః - ముఖం, ఆదిర్యస్య తస్మిన్ భేదే - ఆదిశబ్దేన శాఖాదిగృహ్యతే - యథావస్థితే, యథోక్తప్రకారేణ స్థితేనతి. ప దాథా నతివృత్తం, యథాశబ్దం, తస్య సుపుషేతి సమాసః . పూర్వజాతనివృత్తి జాన్యంతరాగమయో రభావే సతీత్యథః - తన్నియతం, జాత్యాదినియతం . వృత్తం, ధర్మకం. గుణానుగుణయావృత్త్యా, ప్రపన్న

సా-సం—నాభినందంతితి - ఎజ్జల్ తేళికరుడ మైయుత్తైతనరై, అస్మదాచార్యవస్తుస్థితిముపదిదిశుః || ౩౨ ||

యద్యప్యేవం నిష్కర్షకం ప్రయాసతఃకృతః - అథాపి సనిరధక ఇతిప్రతీయతే . సర్వేషా మ ప్యాసోరూదినియమ వైధుర్యేణ ప్రమాణవిరుద్ధాథా పరిగ్రహేక రుచితయా త్వదీయనిష్కర్షకా భృప గ స్త్య ప్రామాణిక జవానామస్మిన్కారే అసంభవాదిత్యతాహ - చాతుర్వర్ణ్యేతి . ముఖశబ్దేన జాతి గోత్ర పవర చరితాదిసంగ్రహః . యథావస్థితే, అవస్థామనతిక్రమ్యస్థితే. అన్యధాధూతతయాపూర్వవ దేవాను

మూ — త్యాగోపప్లవనిత్యదూరశరణవ్రజ్యా విధానాన్ని తామభ్యుపగతుమంతయుగే ప్యేకాంతిన
సా-దీ — రూపయావిశిష్టమాకవాశ్రయి త్తిరుప్పారామ్. త్యాగే త్యాది-త్యాగమావతు, ధర్మాణాం స్వరూప
త్యాగః - సవీవోపద్రవః. ఇతుక్కు నిత్యదూరమాన శరణాగతివిధియత్ - కోవిధాః, యథాశాస్త్రమను
ష్టాతుం సమథాః - ఏకాంతినః, పారమైకాంత్య విశిష్టరానశిత భాగ్యవాన్ - కలియుగ త్తిలు మిప్పో
తు మెన్నై - నశ్చింతామభ్యుపగతుం, నమ్మడైయ విస్త తత్య విచారలై అంగీ కరి కైక్కు.

సా-నాన్వి — వైష్ణవ తత్వాది గుణప్రయుక్త దేవ తాంతర వజ్ నాది వృత్త్యా విశిష్టం పూర్వోక్త
క్షణమజాతం శ్రితాః - భక్తానా మేవై తదవేక్షితం ప్రపన్నానాం తత్త్యాగ ఏవేత్యత్రాహ. త్యాగేతి -
త్యాగః, సర్వధర్మ స్వరూపత్యాగః - సవీవోపద్రవః, ఉపద్రవః - తస్య నిత్యం దూరే శరణవ్రజ్యా వి
ధా కోవిధాః, పూర్వోక్తప్రకారేణ త దావశ్యకత్వాదితి భావః - ఏవంభూతప్రభావశాలినో ఏకాంతినః
నరి, అస్మాకం. అంతిమయుగే, కలికాలేపి-చింతామభ్యుపగతుం, ప్రభావవ్యవస్థా విచారమభ్యుపగతుం అస్మ

సా-ప్ర — గుణవృత్తిరూపజీవనవిశిష్ట మాచారమాశ్రితాః ప్రపన్నానిత్యనైమి తిక త్యాగరూపోపద్రవదపియసి

సా వి — త్యానుగుణ కైంకర్యరూపవృత్త్యా విశిష్టం శ్రితాః, ఆశ్రితవంశః - కైంకర్యాత్మనా నుష్ఠితవంశః
త్యాగోపప్లవస్య, స్వరూపత్యాగాత్మకోప ద్రవస్య - నిత్యదూరే, అత్యంత విప్రకృష్టై-తదన్వయగంధర
హిత ఇతియావత్ - శరణవ్రజ్యా విధా కోవిధాః, తన్మర్మజ్ఞా ఏకాంతినః - అంతిమయుగేపినః, అ
స్మాకం-చింతా మభ్యుపగతుంసంతి - తేష్వయం ప్రయాసస్సఫలఇతిభావః॥౫౬॥

అత్రదీపికోక్తసంగ్రహకారికారికాలింఖ్యంతే-స్వవంశ్యోత్తారకత్వవిచారిచ్చిన్నప్రభావతా సమా
సర్వప్రపన్నానాం జాత్యాదౌతువ్యవస్థితిః॥౧॥సత్వాదిగుణవద్దేహప్రయుక్తబ్రాహ్మణత్వతః సత్వాదిగుణ
వచ్చిత్తబ్రాహ్మణ్యంత్యన్యదివ్యతే॥౨॥శారీరబ్రాహ్మణత్వాదిరుత్పత్తిమరణావధిః । మానసబ్రాహ్మణత్వాదిస్స
త్వాద్యున్మేషహేతుకః॥౩॥ప్రహ్లాదాదౌజన్మసిద్ధశ్చన్యత్రాగంతుకస్మృతః । బ్రాహ్మణేచిత్తసూద్రత్వమతినిం
దావహంభవేత్॥౪॥సూచేమానసవిప్రత్వంతత్ప్రకరంచావహంభృశం । గర్వహేతుర్యద్యుభయమనధే-వర్యవస్య
తి॥౫॥ఉభయంయదినైచ్యాయపురుషార్థాయకల్పతే । దేవతాంతరసంబంధత్యాగాదేకాంతిన స్మృతాః ॥ ౬
పరమై కాంతిన స్మేస్య రథాంతరపరా జ్మఖాః । శ్రేష్ఠాస్త్రాపి భగవ త్త్రైం కయైక ప్ర యో
జనాః ॥౭॥అధర్మపరిహారేపిధర్మ త్వేనవివక్షి త్తేత్యజధర్మమితిత్వత్రత్యాగోనోపపద్యతే॥౮॥యత్సత్వతం
త్రుధేరేవనిత్యంతస్యపరిగ్రహః । శరణాగతిమాత్రంభూతేయద్యపిదృశ్యతే॥౯॥శాస్త్రాదృతేపరికరః క్రమశ్చాపి

సా-సం — సతమానసత్యేవేతి యావత్ - తస్మిన్ముఖే వృత్తం శ్రితాః, వణోదినియితమాచారమాశ్రి
తాః - వృత్తస్థైర్యవ విశేషణమ్ గుణానుగుణ్యావృత్త్యా విశిష్ట మితి - అమానిత్వాద్యాత్మగుణాను గు ణ
దేహయాత్రయాముక్తం - త్యాగః, సర్వధర్మ స్వరూపత్యాగః - తత్ప్ర యుక్తోయ ఉపప్లవః, ప్రమా
ణసంప్రదాయ సంక్షోభః - తస్యనిత్యదూరా, కాలత్రయేపి తద్గంధా సహాయాశరణవ్రజ్యా- తద్విధాకో
విధాః, తద్విధానుక ప్రమాణతాత్పర్య పరిజ్ఞాన తుమాః - నరి చింతామ్, ఉక్తనిషకషణలకప్రకృతాధి కా
రాత్మక శాస్త్రాధికారికం - అభ్యుపగతుం, పరస్పరబోధనేన స్వస్వనిష్ఠయాచ సాధకం క తుకం -

మూ—

స్మృతినః || ౫౬ ||

ఇతికవితార్కికసిహ్మస్యసవతంత్రస్వతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటనాథస్యవేదాంతాచార్యస్యకృతిషు
శ్రీమద్రామానుజత్రయసారేప్రభావవ్యవస్థాధికారః పంచవింశతిః.
శ్రీమతే నిగమాంతమహా దేశికాయనమః.

సా-దీ—

సంతి. ఉశాత్తుణై యాక ఉళరెన్నై || ౫౬ ||

ఇతిశ్రీసారదీపికాయాంప్రభావవ్యవస్థాధికారః పంచవింశతిః.

సా-స్వా—త్సహాయధూతాతిపరమైకాంతినఃకతిచనసంతివినపడి-అతోనచింతావైయథ్యమేస్తుకరుత్తు || ౫౭ ||
ఇతిశ్రీమదుత్తరసారాస్వాదిన్యాంప్రభావవ్యవస్థాధికారః పంచవింశతిః.

సా-ప్ర—శరణవరణవిధౌ కుశలాః పరమైకాంతినో అస్మన్నీయ మధ్యపగచ్ఛంతీత్యథః || ౫౮ ||
ఇతి శ్రీసార ప్రకాశికాయాం ప్రభావ వ్యవస్థాధి కారః పంచవింశతిః.

సా-వి—నసిద్ధతి సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్యత్యత్రధర్మోజ్జనోక్తితః || ౧౦ || స్రంకోచంసర్వధర్మానిత్యత్రధర్మప
దేశయేత్ నివృత్తిరూపధర్మాణామపిత్యాగప్రసంగతః | బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాతామలేపంశేచిదూచిరే || ౧౧ ||
అలేపకమతాదేతత్కృష్టంపాపస్యకమః || అవశ్యకరణేయత్వం యదేతైఃప్రతిపాద్యతే || ౧౨ || పూర్వమేవ
న్యాసకాతే బుద్ధిపూర్వోత్తరాగసామ్ | తుంతవ్యత్వాయ సంకల్పో నకార్యోవిధ్యభావతః || ౧౩ || పూర్వో
ద్దిష్ట ఫలాదన్య ఫలాధాందేత్తునశక్రియా | ప్రపత్తేనైవదోషాయ త్యథఃప్రాగేవదశితః || ౧౪ || ప్రప
త్తికాలేనిష్ఠాప వృత్తిసంకల్పనం తుమమ్ | యద్వాపశ్చాత్తదథాంత పునఃప్రపదనం చక్షేత్ || ౧౫ ||
ఇతి శ్రీసారవివరిణ్యాం ప్రభావవ్యవస్థాధికారః పంచ వింశతిః.

సా-సం—నః, వీకాంతినః మదేశిక సంప్రదాయనిష్ఠాః పరమైకాంతినః కలియుగేపిసంత్యేవేత్యథః || ౫౯ ||
ఇతిశ్రీ సారప్రకాశికాసంగ్రహేప్రభావవ్యవస్థాధికారః పంచవింశతిః.

శ్రీయోనమః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

ప్రభావరక్షాధికారః.

శిలాదేస్త్రీత్వాది

సా.దీ—అథోపాయప్రభావరక్షాధికారః ఉపాయప్రభావరక్షయేవతు! ఉపాయప్రభావత్తేయభావస్థితిక్కుక్కుత్రైయశినైకగ్రామభావమాణమ్ సమాధానమ్ పణ్ణకై. అతిత్మున్తడిపాయ ప్రభావత్తుక్కుప్రారబ్ధాంశనివతకత్వమ్ కూడాతు-ప్రారబ్ధనివతకత్వ వచనజ్ఞ శెల్లాముపచ్చందనరూపజ్ఞ శెన్టుశిలరెణ్ణవర్కళే తిన్నిరాసాధకమాక భగవత్ప్రభావత్తుక్కు ప్రారబ్ధాంశ నివతకత్వ రూపసామధ్యత్వై కైముత్య న్యాయేన దృఢీకరిత్తుక్కుక సీద్ధోపాయమానభగవానుడైయవిచిత్రశక్తియోగత్వై యరుళిచ్చేయేకిరార్ - శిలాదేరితి.

సా.స్వా- ఇప్పుడిప్రభావవ్యవస్థైశోన్నతుకూడుమో? ప్రభావముణ్డాకిలన్నోవ్యవస్థై కూడువతు? ప్రభావముణ్డాకిల్ ప్రారబ్ధనివతకత్వముప్రపత్తివశిక్యతేశ్వరననభిసంహితానుసంగిపంక్తిపావనత్వాదికవైష్ణవేప్రపత్తుస్తరకాలమివ్వధికారిక్కు-అతిదుస్సహదుఃఖజనకప్రారబ్ధాంశత్వై యుమ్నివత్తిప్పిక్కవల్లనాకైయాలేడ్డస్తరకాలత్తిల్ దుఃఖ దశకన మిల్లెయొక ప్రసంగియతో? అకైయల్ భగవద్భాగవత ప్రభావ వచనమ్ సర్వము మతివాదమనో? ఎన్టు స్థిరీకరణ భాగారంభత్తిల్ ఉపక్షిప్త శంకైయై యిన్త వధికారత్తాలే పరిహరిత్తు భగవద్భాగవత ప్రపత్తిప్రభావరక్షైయై ఇన్తవధి కారత్తాలే పణ్ణకగోడవరాయ్ అధికారాధకత్వై శ్లోకత్తాలే సంగ్రహిక్కిరార్ - శిలాదేరితి-శేలాదే, అహల్యాయాశ్శిలారూపాయా శ్రీరామావతారే

సా.ప్ర— ఏవముపాయ(సాధ్యం) ప్రభావంవ్యవస్థాప్య ప్రభావ ప్రతిపాదకానాం ప్రమాణానాంస్మృతిపరత్వే ప్రభావవచనసిద్ధ్యేదితి తద్వ్యవస్థాపన మనుచిత మిత్యాశంక్య కేసాంచితప్రభావానాం సవకలోకసాక్షిత్వావ గమాదత రేషామపి ప్రభావప్రతిపాదక ప్రమాణానాం ప్రమాణాంతరా పరోధే ప్రామాణ్యా విశేషాత్తుస్తి పరత్వ స్వీకారో నుపపన్న ఇత్యధిప్రాయేణాహ - శిలాదే రిత్వాదినా - భసి తాదే:

సా.వి— ఏవం ప్రభావాధిక్యబుద్ధి ప్రాప్తశంకాః పరిహతుకామరి ప్రపత్తైకి ప్రారబ్ధ భంజక త్వాదికం నసంభవతీతి శంకమానం ప్రతి భగవత్ప్రభావేన సర్వం సంభవతీతిధ్వనయితుం ప్రథమం భగవతో విచిత్రశక్తిలక్షణం మహాప్రభావంగళయతి. శిలాదేరితి-శిలాదేస్త్రీత్వాదిర్విషదిణితి, స్త్రీత్వాదిరూపపరిణామః.

సా.సం— ఇత్థం వ్యవస్థాపితేపి ప్రభావేన్యూనతాను బంధితుభ నిరాసా యాధికారాంతరమారభమాణి ప్రథమముపాయ తన్నిష్ఠయోః ప్రభావస్య భగవత్ప్రభావానైతత్వం హృదినిధాయ తత్ప్రభావ మవ తారకాలినో దంతైస్సంగృహ్ణాతి - శిలాదేరితి - శిలాదే, శిలాత్వాది ప్రహణేన విస్మయనీయ వనితాదిరూపేణ

వ్యాఖ్యాన పంచక సహిత శ్రీమద్రామానుజాయ నమః.

మూ— ర్విపరిణ తిరస్త్యద్భుతమిదం తతోప్యేతచ్చిత్రం యదుతదహం నై వహీ మతా ।

సా-దీ— రామావతార త్తిలమ్, కృష్ణావతార త్తిలమ్, శీతై, కరి, ముతలాన వత్తుక్కు-స్త్రీ త్వపురుషత్వాది విపరిణతికల్ కణ్డుతే - శిలారూపైయాన అహలై వ్య స్త్రీత్వతై పెత్తాళిరే - ఉత్తరా గభామాన కరి పుంస్త్యతై పెత్తతిరే . ఇదమెట్టు అద్భుతాపేక్షే యాన పుంసకత్వమ్ - శిలాదేః స్త్రీ త్వాది. ర్యా వి పరిణతి రిదమద్భుతమస్తు - తతోప్యేతచ్చిత్రం, ఇత్తైపుత్తవుమ్ వక్ష్యమాణం మహాద్భుత మెని- రార్ ఆతెత్తెన్నిల్ ? దహనస్యైవహీ మతేతియల్ - ఇతుప్రహ్లాదవిషయత్తిల్ -

సా-స్వా— తిత్పదాం బుజస్సౌఖ్యేత్ స్త్రీత్వేన పరిణతిః - ఆదిశబ్దేన శ్రీకృష్ణావతార ఉత్తరాగభావోద్ధీ ణాన్య దగ్ధాదు ఖండస్య శ్రీకృష్ణ పాదారవింద స్సౌఖ్యే త్పుంసేవ్యవ పరిణతి గృహ్యతే- యద్వా, రామావతార వీవమృత బ్రాహ్మణ కుమారస్య సంజీవనం గృహ్యతే - అద్భుతం . లాకదృష్ట్య విస జాతీ యతయా ద్భుతత్వ మిద మిత్య ద్భుత విశేషణం ప్రత్యక్ష సిద్ధిపరమ్ - స్త్రీత్వాదినా పరిణతిః ప్రత్య త్సిద్ధ మద్భుత మ స్త్రీత్వస్వయః - దహనస్యైవ హీమతా, ప్రహ్లాద విభయే దహనస్యైవ హీమత భగవత్సం కల్ప సిద్ధా - హనుమద్వా లగ తవహ్నే రీశ్వర కోట్యంతగత విశేషణీ భూత శ్రీ సంకల్పేన వహ్నిత్వ విరుద్ధ శీత స్సౌఖ్యత్రయత్వ రూపహీమతా ప్రత్యక్షసిద్ధా - శ్లోకాంతే విద్యమానః ఇదిశబ్దః సర్వత్రానుష జ్యతే - ఉతశబ్దః ఖలుపర్యాయః - హీమతేతి యత్ప్రసిద్ధమే త తతోపిచిత్రమిత్య న్వయః.

సా-ప్ర-పరీక్షిత్వాదిరాదిశబ్దా ధాన్య-నన్వవస్థాంతరం విహాయావస్థాంతరప్రాప్తిమృత్తి డాదౌదృష్టత్వా దద్భుతత్వం కథమితిచేదిత్యం - శిలాత్వావస్థాం విహాయ స్త్రీత్వా వస్థాప్రాప్తిం ప త్త భూతైక వ్య తి రి కై కుత్రాప్యదశనాల్ - వీవమపి దహన హీమత్వాదిమ చిత్రతమత్వం కథమితిచే త్పూర్వ త్రా వస్థా న్తరాప గమ పూర్వక మేవావస్థాంతర ప్రాప్తిరూప తయా అత్యద్భుతత్వా భావః - అత్ర విరోధ్య వస్థా సద్భావేపి తద్విరోధ్య వస్థా వ్యాప్యధర్మవత్వస్య కుత్రాప్యజ్ఞాత చరత్వా దద్భుత తమత్వ మితిభావః- ఇ డంచావధారణ చతుష్టయే నజ్ఞేయం - నను దహ నస్యైవ హీమత్వం వ్యాహతం - విరుద్ధ ధర్మ వ్యాప్య యోర వస్థయో రేకస్మిన్కాలే ఏకద్రవ్యనిష్ఠత్వా నుపపత్తే రితిచేన్న - పంచీకరణేన సర్వే ష్వపి ద్రవ్యేషు

సా. వి— యదితిశేషః - ఇదమద్భుతమస్తు, ఆది శబ్దే నేంగాల సోత్తరాగభా సంధూతస్య భగ వ త్వాద స్సౌఖ్యత్పరీక్షి చాత్మనా పరిణామ ఇత్యన్య గ్రహణం - ఇదమేకమద్భుతం, నైతన్మాత్రం-ఇతోప్యధి క మద్భుతమస్త్రీత్వాహ . తతోప్యేతచ్చిత్రమితి- దహన స్యైవహీమతా, ప్రహ్లాదస్య పితృప్రహితాగ్ని జ్వాలా హీమవత్త్వితేతి యదుత ఏత తతోవిచిత్రంశిలాదే స్త్రీత్వాదేశ్చిత్రమిత్యన్వయః.

సా-సం— పరిణామరూపం ప్రథమమాశ్చర్య మాస్తాంనామ-ఆదిశబ్దేన బ్రహ్మస్త్రుదగ్ధో త్తరాగభాన్యఅభినవ రమణీయ కుమారభావాని గృహ్యతే - తతోపితి - పూర్వావస్థాప్రహణే నోత్తరావస్థాప్రాప్తిరూపం హి తదితి భావః - శ్రీమతవీవ సిద్ధాపాయత్వా ద్విశేషణ విశేష్యో భయసాధార ణాయం ప్రభావో జ్ఞేయః - చిత్రతాపూర్వావస్థాయాం సత్యామేవ తద్విపరీతా కారయోగః - విశేష ణాంశ ప్రభావా త్పవన తనయ జాలసంబంధ్యగ్న శీతతా . విశేష్యాంశ ప్రభావాత్ప్రహ్లాదవిషయే - యదుతే త్యన్య అపిచే త్య ధాన్య -

మూ— తృణస్యైవాస్త్రత్వం రిపుఃసహతేరేవహితతా పదత్రైజైవహ త్రిభువనపరిత్రాణ మితి॥౫౭॥

సా-దీ—తృణస్యైవాస్త్రత్వం, కాకవిషయైత్ - రిపుస్విత్వాది - అశ్రితవిరాధి విషయైత్, నిహతేః, హననస్యైవ - హితతా, నిరసనమే హిత మాక ఫలికైః. పదత్రైజైత్వాది - తిరువయోధ్యైయిత్ అభిషిక్తమానస్య పాదుకా యుగళతారే త్రిభువనపరిత్రాణమితిచయిత్ - ఇవైకశ్ తతోపి విచిత్రజ్గల్ - ఇప్పడిప్పట్టప్రభావత్రై యుజ్జైయసిద్ధౌపాయ తుకుః ప్రాప్తాంశ నివర్తనత్తిత్ అరుక్కుత్తాః సంభేదముణ్ దామెన్దుకరుత్తు॥౫౮॥

వత్సమనాథానంగతిప్రదక్షణనాథాంపూర్వాధికారోక్తత్రైయమవదిక్కిరార్.

సా-స్వా—తృణస్యైవకాకాసురవిషయేఅస్త్రత్వం-యదుత,యత్ప్రసిద్ధం-వీతచ్ఛతతోపిచిత్రమిత్యన్వయః-ఉత్తరత్ర విద్యమానశ్చ కారః పూర్వత్ర ద్వయోరప్యనుషజ్యతే - వీతదిత్యస్యా ప్యనుషంగః - రిపుః, కబంధ విరాధ యమశౌజ్ఞానాదిమ - నిహతేరేవ హితతా, ఇష్టసాధన తేతి యత్ప్రసిద్ధం. వీతచ్ఛ తతోపి చిత్రమిత్యన్వయః - పదత్రైజైవ, దారురుపాభ్యాం భగవత్పాదుకాభ్యా మేవ శ్రీమదయోధ్యామాం త్రిభువన పరిత్రాణ మితి యత్ప్రసిద్ధం- వీతచ్ఛ చిత్ర మిత్యన్వయః - అత్ర ఆద్యేపిండత్వా వస్థాప్రహణేన ఘటత్వావస్థా ప్రాప్తివచ్ఛిలాత్వా వస్థాప్రహణేన స్త్రీత్వాది పరిణామస్య సాదృశ్యా భావేనా త్యంతవిసదృశా వస్థా రూప తయా దృశ్యత్వం - అనంతర చతుష్టయేతు ఏవకార ద్యోతిత వహ్నిత్వాది నిరుద్ధ ధర్మ సత్వవీవ తద్విరుద్ధ ధర్మ ప్రాప్తిమలునా ప్రతీత్యా చరమోదా హరణే అచేతన పద త్రస్యే శ్వరకార్య త్రిభువన సంరక్షకత్వ ప్రతీతేశ్చ తతోప్యేత చిత్రమిత్యక్తం - ఇప్పడి భగవత్ప్రభావ మతి విచిత్ర మూకైయారే తద్విషయక ప్రపత్త్యాచరపి గురుతర భక్తియోగాది వ్యవృద్ధ్యప్రారంభ నివర్తక త్వానుషంగికపంక్తిపావనత్వాదిసాధకత్వాదిప్రభావోపనిరాతంకస్సిద్ధ్యతియెష్టుకరుత్తు॥౫౯॥

ఇని భవిష్యన్నిరూపణత్తుకుః పౌనరుక్త్యసరిహారాథా మక అధికారజ్ఞ భుక్కు అథా భద్రత్రై మూచిప్రియానిస్తుకొన్డు సంగత్యథామవృత్తానువాదపురస్కరమవర్తిష్యమాణత్రైయుప డైవికీరార్.

సా-ప్ర— పరిచానామపిధూతానాంవిద్యమానత్వాదచేతనమణిమంత్రావధాదేరపివహ్నిదాహకత్వశక్తిప్రతిబంధకత్వ దక్షణాత్ “ ఈశ్వరీగమ్ సర్వధూతానా , మిత్యాదిమ సర్వనియంతృత్వే నావగ తాయా శ్రియోవహ్ని నియమనస్యాపి సిద్ధేర్వహ్నే దాహకత్వ శక్తి ప్రతిబంధ పూర్వక తత్సృష్టజలగతతైత్వ ప్రకాశన ముపపద్యత ఇతినవ్యాసాతి రితిభావః ॥ ౫౮ ॥

ఏవం శ్లోకవివక్షితంచిన్దురేణప్రతిపాదయితుంప్య త్తకీర్తనపురస్కరంవత్సమాణస్యసంగతిమాహ.

సా-వి—తృణస్యైవాస్త్రత్వం, కాకాసురవిషయే ద్రవ్యవ్యం - రిపుః, నిహతేరేవ హితతా, హననమేవ శ్రేయస్సాధనం-తథాపదత్రైజైవ, పాదుకమైవ. త్రిభువన పరిత్రాణం, లోకత్రయపరిపాలనం. ఇత్యేతాన్యుత్తరోక్తర మద్భుత చిత్రాణి ప్రసిద్ధాని- ఏతాదృశ మహిమ శాలినః కిమసాధ్యమితి భావః॥ ౫౯॥

సా-సం— కాకవిషయే తృణస్యైవాస్త్రత్వం - రిపుః, కబంధ యమశౌజ్ఞానాదిమహననస్యైవహితతాయాపరిణతిః - ఇహ, అస్మిక్ లోకే - పదరక్షిత్యా జగత్త్వైం యత్తదిదంసర్వమతివిచిత్రమిత్యథః॥౬౦॥

ప్రభవాధిక్యాను బంధి మతికాలుష్ట్యే నిరస్తైతన్నూనతా ప్రాప్తౌతదనుబంధి మతికాలుష్ట్యమపి

మూ— ఉపాయప్రభావ వ్యవస్థైశ్చాన్వితమ్ - ఇనిమేల్ ఉపాయప్రభావతై సంగుచిత మాక ప్సార్మై వరుమ్ తప్పుకథో సరిహరిక్కిరొమ్ - అత్యుత్కృతైరిపుణ్యపాపై రిహౌవ ఫలమశ్నుతే, ఎన్నిరకణక్కిలే ఉపాయభక్తిప్రార్థనవ్యతిరిక్తాఘనాశినీ! సాధ్యభక్తిస్మచాహంప్రీతప్రార్థనాపిభూయసీ || ఎన్నై యా లే ప్రార్థనైశ్చైయుమ్ కూడ అముక్కితక్ ఫలతైయుమ్ కొడుక్క వైతాక్ ప్రసత్తియై పుణ్ణివ వను కు-

సా-దీ— ఉపాయేత్యాది-వత్సమాతాధికారాథకతై సంగ హెణక్కాట్టుకరార్ - ఇని మేలు పాయే తి. ఇతిశంకోత్థాపనాథకమాక ఒరు అథకవిశేషతై యనువదిక్కిరార్ - అత్యుత్కృతైరిత్యాదియాల్ - అతప్రబల పుణ్యశ్శాలమ్ పావశ్శాలు మి న్నజన్మంతన్నితే ఫలమ్ పెరువరెన్నై . ఉపాయరూపైయాన భక్తి ఉపాయభక్తి - అతావను భక్తియోగమ్ - సాధ్యభక్తిర్యయాసా సాధ్యభక్తి - ప్రపత్తియెన్న్వపడి. ఇతు మహా ప్రభావై యాక్తైయాల్ ప్రార్థనాంశత్తుక్కుమ్ హంత్రి, నాశిక్తైయామ్. అ ముక్కి, న శిష్టి తైన్న్వ పడి.

సా-సా— ఉపాయేతి- ఇని సిద్ధాంత్యభి మత త్తైయునువదిత్తు తన్నిరాకరణ పూర్వకమాక ఉపాయప్రభావ సంకోచవాది మత ప్రక్రియైయై యనువదిక్కిరార్ . అత్యుత్కృతైరిత్యాదినా వరై యిట్టు ప్సార్మై ప్సర్ కళిత్యంతేన - ప్రపత్తిక్కు ప్రార్థన నివరణకత్వమ్ ఒరిడ త్తిలుమ్ ధమశ్శశిలే కాణామైయాలే కూడుమో? ఎన్నిర శంకావారణాథకమ్ అత్యుత్కృతైరిత్యాది - ఒరుధమశ్శశిలుమ్ కాణాత వైహిక ఫలప్రదత్వ మ త్యుత్కృత పుణ్యాదికళుక్కు శాల్లుకిరా ప్సితే ఇతుపు ముపపన్న మెన్న్వకరుత్తు.

సా-ప్ర— ఉపాయ ప్రభావేత్యాదినా - నను ప్రపత్తిరప్య లోకిక శ్రేయ సాధనత్వా త్రేహంచ దేహంత రానుభావ్య ఫలజనకత్వ దశనా ద్భరన్యాసస్య దేహంతరాను భావ్య ప్రార్థనాశకత్వే ప్యుపాత్త దేహా నుభావ్య దుఃఖ నాశకత్వ ముపాత్త దేహనాశకత్వంచ నోపపద్యత ఇత్యత్రా లోకిక శ్రేయసాధనేష్వప్య త్కూటానాం తేషా మైహిక ఫలసాధనత్వ న్యాయా దాతేష్వాత్మానుగుణ్యేన సర్వేహంప్రార్థనానివ రణకత్వ యాపంప్రభావంప్రదశయై తస్యరహస్యత్రయే ప్రతిపాద కాంశమప్యహ-అత్యుత్కృతైరిత్యాదినా-

సా-వి— వృత్తకథన పూర్వకం వర్తిష్యమాణం ప్రతిజానీతే . ఉపాయేతి - పార్మైవరుమ్ తప్పుకతై, ఉపాయప్రభావం సంగుచితం మత్వాక్రియమాణ శంకాః - ననూపాయప్రభావే సిద్ధప్రభావాధిక్య ప్రాప్త జాతి నివృత్త్యాది శంకాకపరిహరణవ్యా ఇత్యేత దానంతర్య మేషప్రభావవ్యవస్థాయా యుక్తమితి చే త్స త్యం - ప్రభావవ్యవస్థాయాః కష్టసాధ్యత్వా త్ప రిధమం ప్రభావం సిద్ధవత్కృత్య వ్యవ స్థాకృతా - ఇదా నీం సవప్రభావో నసిద్ధతీత్యాపిష్య స్థిరీక్రియత ఇత్యాక్షేపిశి సంగతి రిత్యాశయః - ప్రపత్తేః ప్రార్థనా శకత్వంసంభవతీతిశంకోత్థాపనాయసిద్ధాంతస్థితిమాహ-అత్యుత్కృతైరితి-ప్రార్థనకమశ్శతై యుమ్ కూడ, ప్రార్థనకమాభిస్సహ- అముక్కి, సర్వకమాణి మజ్జయిత్వా-తక్ ఫలతై యుమ్, తత్ఫలమనుభవ కైంకర్య మపి - కొడుక్కవత్తాన, ప్రదదతీం . ప్రపత్తియై, ప్రపత్తిం. పుణ్ణివవనుకుూ, కృతవతః.

సా-సం— నిరసనీయం ప్రసక్తమితిసంగతిమభిప్రేత్యపూర్వాధికారాథక మనువదతి- ఉపాయేతి-తత్రపరప ష మనువదతుం మాకుచఇతి వాక్యాభిప్రాయోక్తి ముఖేన ప్రమాణాపపత్తి సిద్ధం ప్రపత్తి ప్రభావం తా వదాహ . అత్యుత్కృతైరిత్యాదినా-

మూ— విద్యాంతర న్యాయతాతే ఉత్తర పూర్వామ్యము ఇవిద్వైక్యము తన్నే తమనసామర్థ్యతా
లే ప్రారబ్ధకమక ఫలతే పుత్రపుణిదాన ఆతిథియే వీలైక్రిడాక ఉదాంతర, దివసాంతర, జన్మాంత
రాద్యనువృత్తియుమ్ కట్టియక్కడవత్తు “మాశుచరి, ఎన్నిర వాక్యత్తుకు అభిప్రాయమ్ - ఇవ్వధకమత
త్వమాకిల్ ప్రారబ్ధకమక విశేషఫలమాన్మకొన్ దువరుకెరగుఖి క్షమమదుఖికారణజ్ఞాన కమకజ్ఞులగుడైయ
ఆజనముమ్ కట్టియ వేణ్డాన్? ఆతకనాయ్ పురుషక అధికకొకొడుక్క వేణ్ మెన్నిల్ ఆనుషంగికమాన పంక్తి

సా - దీ — ఇతిల్ శంకైయై కాట్టుకెరార్ . ఇవ్వధకమ తత్వమాకి లిత్తాదియాల్ - అతిల్ సిద్ధాంత
శంకికెరార్ - ఆతకనా యెన్టు తడజ్జి - అతావతు ఇశ్వరీరాను వృత్తి హేతువాన ప్రారబ్ధతిక్ నివృ
త్తియై ఇవనధియా మెయిల్ తచేక చేశమాన పాపత్తేయుమ్ తత్ఫలత్తేయుమ్ నివతిప్తిక్రయిల్తై
యెన్టై - శంకకనుకు తరమశాల్ లుకిరాన్ . ఆనుషంగికమాన విత్తాదియాల్ - ఆనుషంగికమ్, అవాంతరఫలమ్ .

సా - స్వా — మాశుచ ఇతి వాక్యత్తుకొచ్చిప్రాయ మిత్యంతం సిద్ధాంతాను వాదమ్ - ఇవ్వధక మిత్యార
భ్య సిద్ధాంత నిరాన పూర్వక ముపాయ ప్రభావ సంకోచవాది ప్రక్రియాను వాద మెనపడి .

సా - ప్ర — ఏవం తత్వస్థితి మభిధాయై తద్విషయేకేషాంచి ద్వాన్యమోహ మనూద్య సరిహరతి- ఇవ్వధక
త్వ మాకిలిత్తాదినా - ఇవ్వధకం తత్వమాకిల్, ప్రపత్తై నైహికానిస్సామామపి నివతకత్వయాపప్రభావ

సా - వి — తన్నే తమనసామర్థ్యతాతే, స్వాసాధారణాధిక సామర్థ్యేన - ఆతిథియే, ఆత్మకం
వీలైక్కు, మర్యాదాయాః - ఈడాక, ఆనుగుజ్యేన . ఆతిథితాతమ్యేన. ఉదాంతర దివసాంతర జన్మా
ంతరా ద్యనువృత్తియుమ్, ఉదాంతర దివసాంతర జన్మాంతరాణివిద్యాంతరసాధారణ్యోనోత్తర పూర్వా
మాణిచ. కట్టియక్కడవతు, నివృత్తాని భవంతి - ఎన్టు, ఇతి - మాశుచరి ఎన్నిర వాక్యత్తుకొచ్చిప్రాయమ్,
అభిప్రాయ ఇత్యన్వయః? విద్యాంతరన్యాయేన పూర్వోత్తరాఘాని వినష్టాన్యన్యస్త్వానిచ భవంతి - ఏత ద్వి
ద్యాయా అసాధారణ సామర్థ్యేన ప్రారబ్ధకమక ఫలతయా ప్రాప్తాతితారతమ్యేన కన్యచిత్ప్రపత్తిక్ష
ణానంతర మేవ మోక్ష స్సాదితీచ్ఛాయాం ఉదాంతరం నివ ర్తతే. ఉత్తరక్షణ ఏవ మోక్షోభవతి - ఏత
ద్దివ సా నం త రం స్సా ది తీ ఛా యాం ది వ సాం త రం ని వ త క తే - ఏ త చ్చ రీ రాం
తే స్సా ది తీ ఛా యాం జ న్మాం త రం ని వ త క తే - యథేచ్ఛ తథా భవ తీతి ప్రారబ్ధ భంజక
త్వం సంభవతీతి భావః - ఏవం సిద్ధాంత స్థితౌ సత్త్వాం తదిచ్ఛాం విరా సద్భవీవ ప్రారబ్ధ ని శ్లేష నివృత్తి
కథం సంభవతీతి శంకతే - ఇవ్వధకమిత్యారభ్య వేణ్ డాన్ ఇత్యంతేన - శరీరానువృత్తిహేతు ప్రారబ్ధం న
నివతయతీతి తదుపరి సిద్ధాంత పరిహారమ్ శంకతే - ఆతకనాయితి - తదిచ్ఛాం వినా ప్యానుషంగిక ప
క్షిక్ పాననత్వాదివ దీశ్వరమాహత్కార్య తస్మిన్వత్ కేంప్రతిబంధక మిహిహనతి . ఆనుషంగికమానేతి.

సా - సం — యథో పాసన విశేష సన్ని ధావ వషతిత మన్తై పాదీత రో పా సనా స్వ పే ష్టి తం
స ర్వ శా ఖా ప్ర త్య య న్నాయే న భవతి - త థా ప్ర పత్తి ప్రక రణే అన్లేష వినాశా శ్రవ జేపి భవ
త్యభిప్రేక్ష్య విద్యాంతర న్యాయతాతే ఇత్యుక్తం . కట్టియక్కడవ తితి . ఉదాంతరా ద్యనువృత్తావపి-శో
కనత్వే ఇతిభావః - ఏవం పరపక్ష ప్రసక్తిసంపాదనేన ప్రసక్తం పరపక్షమనువదతి . ఇవ్వధక మిత్యాదిన్-

మూ— పావన త్వాదికలైప్పులే అనభి సంహిత క్షలైయుమ్ కూడ హితైషి యాన ఈ శ్వరక్ తానకొ
మక్క- త్మట్టై? ఇప్పడి శ్చేయ్ కా-తామెయిల్ శోక విషయమాన అంశమెల్లామ్ నిశ్శేష మౌక ప్రప
త్తియాలే కట్టియుమ్మెన్విడమ్ ప్రపత్తి ప్రభావాతి శయవై ప్పత్త సుతి వణ్ణినపడియెన్టు శిలర్ ఇతిక్ ప్ర
భావలై వత్తెయిట్టు ప్పార్ ప్పర్ కళే- ఇతుకు-త్తరమ్ అనుగ్రహ శీలనాయ్ అశ్రయిప్పార్ కు- ప్రపత్తివా
కోచ్చార్ణ ప్రారంభ త్తిలే కడుక మోషమ్ కొడుక్క- త్విరికి-ర ఈశ్వరక్ ఇవనుడైయనశైయోలేశిరి తు
కాలమిక్కె వైక్క-విశై న్నవళిలే ఇప్పిడ త్తిలుళ్ళి త్తిక్ పక్ళ శైదుఃఖి ప్రసంగ(మర)రహితమాక అనుభవిక్కు-మాకి
లివనుక్కి-న్న శైయెరుక్కా-లుమ్ మాళా-తు-భగవననుభవ త్తిల్ భోగ్గ-తాబుద్దియుమ్ కొత్తనువిట్టు. వారాతు-

సా-దీ— అనభి సంహిత క్షలైయుమ్, అప్రాధిక త్తలైయుమ్ మెన్పడి - వత్తెయిట్టు, పరచ్చే దిత్తెన్టై.
ఇశై, ఇప్పిఘాతియిలే. శిత్తిన్పక్ళలై, శద్దాద్యల్ప సుఖన్దలై-

సా-ప్ర— వత్తై తాత్పర్య ఇత్యథాశి- వరైయిట్టు ప్పార్ ప్పర్ కళే, న్యూనతయాజానంతి. నశైయాలే, అభిలా
షేణ - కొత్తనువిట్టు వారాతు, అభివృద్ధానస్యాయ్. భగవతాహితైషి త్వా దేవ-దుఃఖతయా వస్తాపనే

సా-వి— అనుషంగికం, అవాంతరఫలం. అనభిసంహితం, అప్రాధికతం-పక్షి-పావన త్వాదికమప్రాధికత మేవ
దదాతి - తద్వత్సామన్యమస్మిదే త్వా గ్రీర్భనిశ్శేష నివృత్తి మనభి సంహితామపి సద్యవేషహితైషిదద్వా
త్ - తానకొడుక్క, స్వయమేవదాతుం సంకల్పయతిచేత్ - తట్టు, ప్రతిబంధకం - ఎక్, కి మస్మి - స
త్యసంకల్పస్య ప్రతిబంధకాభావా దితిభావః. ఏవంశంకితత్వా త్వా గ్రీర్భనివతక వచనస్య సుతి పరత్వై
తాత్పర్య మిత్యన్యథా సిద్ధిమాహ. ఇప్పడి చ్చేయ్ ఇతి - ఇప్పడి చ్చేయ్ కా-తామెయిల్, తదిచ్చాం
వినా ప్రారబ్ధ నిశ్శేష నివతకత్వాదతకనాత్ - కట్టియుమ్ మెన్టుమిడమ్, నిశ్శేషంశిరస్తం భవతీత్యేతత్ -
వరైయిట్టు ప్పార్ ప్పర్ కళే, న్యూనం పశ్యంతీతి శంకోప సంహారి - అత్రోత్తరం వత్తం ప్రతి జానీతే -
ఇతుక్కు-త్తరమితి - భగవతస్తాదృశ సామధ్యేక సత్యపి ప్రపన్నస్యానాది పాపవాసనానువృత్త దేహవి
షయాభిలాషాను తా భేసకంచితకాల మవస్థాపనం స్వీకృత్య తస్మధ్యేదుఃఖాను భవ ప్రదానాభావే వాస
నావకా త్సంసారమండలవేవ ప్రపన్నానాం చిరకాల స్థిత్యపేక్షా స్యాత్తథావ త్కుద్ర సుఖ సంగాద్విపరీత
ప్రవృత్తావనథక స్యాత్సృచ్చగవ దనుభవే ఉతక-టేచ్చానస్యా త్తస్మా ద్దుఃఖ తత్కారణ కమక సామ గ్ర్యో
రనివతకనం యుక్తమేవేతి నప్రారబ్ధనివతక వచనానాం సుతితాత్పర్య కల్పనం యుక్తమిత్యభిప్రాయేణ
పరిహారమాహ - అనుగ్రహశీలనాయ త్వాదినా - నశైయాలే, అభిలాషేణ- శిరుతుకాలమ్, కంచితకాలం.
ఇశ్చే, ఇహేవ. వైకక, స్థాపయిత్వా. ఇశ్చే న్నవళిలే, ఇచ్చావిషయే - ఇప్పిడ త్తిలుళ్ళి, ఏతల్లాకస్మితా
ని - శిత్తిన్పక్ళలై, అల్పసుఖాని - అనుభవిష్విక్కు-మాకిల్, అనుభవయతిచేత్. ఇశ్చే, ఇచ్చా- ఒరుక్కా-లుమ్ మా
ళాతు, అనజానుకామి కామానాముపభోగేన గామ్యతీ, తీచ్చాకదాపిననివతేత. కొత్తనువిట్టు వారాతు,

సా-సం— తట్టై, కిం తాథకం- వరైయిట్టు, సంకోచ్య - ఇవనుడైయ నశైయాలే ఇతి- అత్తైవ కంచి
త్కాలంభగవ త్తై-ంకర్య తద్గుణతద్విగ్రహానుభవాదీక్ గురుశిశూషాంకరిష్యామీత్వాదీచ్చాయ తదేహానువృ
త్త్యా శయేత్యథాశి. శిత్తిన్పక్ళలై, వైషయిక త్కుద్ర సుఖాని -

మూ— ఆ కై యాల్ , “ యస్మాను గ్రహ మి చ్ఛా మి తస్య విజ్ఞం హ రా వ్య హమ్ | బాం
ధవైశ్చ వియోగేన సదా భవతి దుఃఖతః | తేన దుఃఖేన సంతప్తో యదిమాం నపరిత్యజేత్ | తంప్రపాదంక
రిష్యామి యస్మైరైరపి దుర్లభాః, ఎన్నిరపడికలితే దుఃఖాదికళుక్కు కారణ మానప్రార్థకమన్ వి శేష
తైః సన్నిహితశ్శతాన కళాదికలైష్పిలే తుజ్జయోకకొణ్ణడు పిత్రాదికలైష్పిలే శి షకనాన ఛ్యోరక
(శిల)కలిప్రకృతికళుక్కు పణ్ణుకర వనుగ్రహ విశేషమితేననుసంధిక్రయచిత్రమ్.

సా. ధీ — ఇతు, శిలస్థా రద్ధాంశతై యోప్యే కాం-మై - దుఃఖిక్లర్ శిక్షాదూప మెన్దు మతిలారు వితిహ్య
సా-స్వా-తంప్రసాద మితి-యస్మైరైరపిదుర్లభాఃప్రపాదఃతంప్రసాదం తాదృశపురుషవిషయేకరిష్యామి యెన్దు
స్వయమ్-వ్యాజమన్తికే- యనుగ్రహాథమ్దుఃఖోత్పాదనమ్-ఘోష్ సర్వవిషయ త్తిలుమ్ దుఃఖిన్ప్రసంగియాతో?
అన్యథావైషమ్యనైఃకృత్యమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళి చెయ్కిరాల్. ఆకైయాలితి- ఆకైయాల్, దుః
ఖప్రసంగ రహితమాక భోగప్రదానం హితమల్లామెయాలే ఎన్నపడి - అనుగ్రహ విశేషమితెన్దు అనుసంధి
క్రై- యుచిత మెన్దు శొన్నతు కూడుమో? లోకత్తిల్ దుఃఖాను భవత్తిలే ఓరిడత్తిలుమ్ హితత్వ బుద్ధి
క డ్ డ తిల్ లైయే? ఎన్న వితి హ్య కథన వ్యాజ త్తాలే హిత త్వత్తే స మ థి క్కి రాల్ -

సా.ప్ర—వాసరావశాదు పర్యుపరిక్షుద్ర సుఖసంగా త్సంసారమండల ఏవ ప్రపన్నానాం చిర కాల స్థిత్య
పేక్షా స్యాత్తథా త్సుద్ర సుఖ సంగా ద్విప రీత ప్రవృత్తా వనథా స్యాత్ - భగవ దనుభవే ఉత్కృష్టే
చ్ఛావ స్యాదితి పుత్రాది హితపర పిత్రాదిభి బాలానాంక శాఘాత స్యాదాద్దుఃఖితద్దేషు దావాది
క మిత్యను సంధేయత్వా దుపకార స్మృత్యాభివ్య మిత్యథాః - నను భగవతా భగవ తానాం దారిద్ర్య
జంధు వియోగాది దుఃఖజననే భగవ త్స్మృతి నోపపద్యతే “దుఃఖితే మనసీసర్వ మసహ్యం” మిత్య
క్రరీత్యా సర్వస్యాప్యసహ్య తయా ప్రతీతే స్మథావ శిషక తయాను సంధాన మసంభావిత మిత్య త్రాహ-

సా - వి — అభివృద్ధానస్యాత్ - సన్నిహిత శ్శతాన కళాదికలైష్పిలే, సన్నిహిత కళాదీనివ - చ్ఛ్రీర
భక్తమన్ విశేషతైఃత్తుజ్జయోక కొణ్ణడు, సహకారిత్వేన స్వీకృత్య - పిత్రాదికలైష్పిలే, పిత్రా దయ
ఇవ - పణ్ణుకర వనుగ్రహ విశేషమ్. ఇతెన్దు. ఇతు, ప్రార్థకుఃశిఖానుభవః - పిత్రాదిభిః క్రియ మాణ బా
లానుగ్రహ ఇవ భగవతా క్రియమాణోను గ్రహ ఏవేతి- అనుసంధిక్కు ఉచితమ్, అనుసంధాతుయుక్తం-అ
యనుత్రనిష్కర్షణః, ప్రార్థకుమితినిశ్చేషంననివతయతీతిశంకితుకింతాశ్చస్యం? శరీరానువృత్తి హేతుభూత
ప్రార్థకుని సద్యఏవకిమితి ననివతయతీతి తాత్పర్యమ్? అహాస్వీచ్ఛరీరానువృత్తానత్యాం దుఃఖిహేతు
భూత ప్రార్థనాంశం కిం నని వతయతి - ప్రార్థకునివతాన సామ శ్చ్యస్య సత్త్వాత్స్వదాచానా మత్యం
తాంతరంగత్వే దుఃఖిస్య చ్ఛానిష్టత్వాదితి? తత్రతతావదాద్యః - అప్రాధితమేవ శరీర విలయేన కశ్చి
దప్యస్మిన్ ప్రపత్తిమాగ్నేనప్రవతతే - తథావ ప్రపత్తిమాగ్నేః ప్రచ్యుతస్యాత్ - యది తది చ్ఛాన గు
ణ్యేన శరీరమవస్థాప్య యావజ్జీవం సుఖేనైవ వతయితవ్యమితి దుఃఖిహేతు ప్రార్థకుమాత్రం నివ తా
యితవ్య మితి ద్వితియః పక్ష స్సోపి నఘటతే - తథా సతి వాసనావశాత్తుద్ర సుఖ సంగా త్సం సార ఏవ
చిరకాలస్థిత్య పేక్షయా విపరీతప్రవృత్తా వనథా స్యాత్ - అతస్సంసార జీహసోత్పాదనాయ ప్రార్థకు
మానుగుణ్యేన భగవాన్యథేష్టంనకనోపితుపకార త్వేనానుసంధాయ స్థితవ్యం-నతత్రావిశ్వాసఃకార్యఇతి-

మూ— ఒరు వ్యాధి విశేషత్రై యుక్తో వేస్తు రాజా క్షేక్కు-అవరు మొరుడపాధ్యాయరు జ్ఞేస్తు భట్టరు
శిచ్చేయతార్-అయుస్సువళర్గ-వాణ్ తాతపడినియతాయుస్సానవనుక్కు-శ్చ త్తిలు ద్వేగమ్ పిరక్కై-కాకాకవుమ్-
అనియతా యుస్సు క్కు-శుక్కు- ఆ యు స్కా- మీయ క్కలైమిట్టు వళర్ క్కు నినైయామైక్కు మాక వుమ్
దుఃఖాదికశివనుక్కు-పాధ్యాయర్ కళే -

సా - దీ — మరుళిచ్చేయ కిరార్ - ఒరు వ్యాధి విశేష త్రై యెస్తు తుడ జ్ఞే . ఒరు
రాజాఒరువ్యాధి విశేషత్రై యెడుమకు-జ్ఞో వేస్తుభట్టత్రై క్కళక్కు- అవరుమొరుడపాధ్యాయర్ శిక్షక యజ్ఞేస్తుశి
చ్చేయతారామ్ - శిత్తిన్వక్కులై యా శైప్పడ ఒట్టాత శిక్షకరిరే వ్యాధి కళే . నియతేత్యాది - మనుష్యర్
ద్వివిధర్ - నియతా యుస్సుక్కు-శ నియతా యుస్సుక్కు-శ్చేస్తు - నియతా యుస్సు క్కు-కావార్ అయుస్కా-
మీ యేష్ట్యాది కళాలుమ్ వళరాతే నియతమాన వాయుస్సెయుడైయార్ . అనియతా యుస్సుక్కు-శా వార్
అయుస్కా-మీయేష్ట్యాదికళే పణ్ణినాల్ వళరుమాయుస్సెయుడై యార్-అశిల్ అయుస్కా-మీయజ్కళాలుమ్ వళరా
తనియతాయుస్సుక్కు-శుక్కు-ఇ న్నవాయుస్సువిషయమాకవుమ్ భీతిపిరక్కై-కాకాకవుమ్ మత్తైయవర్ కళాయుస్సె
వళర్గ-నినైయామైక్కు-కవుమ్ ఎన్రై-దుఃఖాదికశుమ్ నవిడ త్తిల్ ఆదిశబ్ద త్తాల్ భయాదికళే నినైక్కు-ప్పట్టన-

సా-స్వా—ఒరు వ్యాధీతి-అకృత్యాదిచాధక క్కలైవార-మపణ్ణి కిర వనుమ్ హితప్రవతక సుమనో డపాధ్యా
యన్? దుఃఖజనక వ్యాధి యెడుపాధ్యాయ నెస్తుని దే శిక్కు-క్కు-డుమో? ఎన్నవరుళిచ్చేయకిరార్ - అయుస్సితి-
ముముత్సువుక్కు- ద్వేగరూప హితత్రై పుణ్ణి వి క్కై-యాలమ్ అయువక్కుది రూపహిత నివారక మా
కైయాలు మెస్తు కరుత్తు - ఆదిశబ్దేన భయ గ్రహణమ్ . ఇప్పడి యాకిల్ ముముత్సుక్కు-ళే దుఃఖ వ్యాధ్యా
ది నివృత్తియై ప్రార్థిక-క్కు-డుమో? హితవివృత్తి ప్రార్థన సమసంగతమనో? అతు అవివేకకృశ్యవైన్దిత్

సా-ప్ర—ఒరు వ్యాధీతి- పామ రేష్యసంభవేపితప్తి జ్ఞేయసంభవతీతభావః- ననులోకే వేదశాస్త్రా ద్యధ్యాపకే
డపాధ్యాయ శబ్ద ప్రయోగా తగ్గం వ్యాధ్యాది మాపాధ్యాయ శబ్దః ప్రవతత ఇత్యత్రానుచిత ప్రవృ
త్తిప్రతిబంధక తయోపాధ్యాయత్వమిత్యాహ- అయుస్సి త్యాదినా- నను శిక్షాయాదుఃఖానుభవాత్మకత్వా

సా-వి— తత్రవృద్ధాచారం ప్రమాణమూహ - ఒరు వ్యాధి విశేషత్రై ఇతి - పరాశర భట్టా శ్లోకవ్యాధ్యా
భిద్యమానేన విచారయితు మాగతం రాజానం ప్రత్యుపాధ్యాయో స్తీత్యుత్తరం దత్తమితి సంప్రదాయః-
వ్యాధ్యాం కథ ముపాధ్యాయశబ్ద ప్రయోగ ఇత్యత ఆహ - అయుస్సు వళర్ క్కైతి - వళర్గ- వాణ్ తా త
పడి, అయుస్కా-మేష్ట్యా ద్యభావేన వృద్ధిప్రాప్త్యయోగ్యతయా నియతాయుషః. ఉశ్యన్తిల్, విద్యమానా
యుమన్ ధ్యే - ఉ ద్వేగం పిరక్కై-కాకాకవుమ్, అసహ్యత్వత్వాదనాథం - వళర్గ- నినైయామైక్కు, వృ
ద్ధ్యథాయత్వానుత్వాదనాయవ-ఆక,యథాస్యాత్తథా-డపాధ్యాయర్, అనుచితప్రవృత్తిప్రతిబంధక త్వేనఉచిత
ప్రవృత్తి హేతు త్వేనచడపాధ్యాయశబ్ద ప్రయోగ ఇతిభావః. య దాహువృద్ధాః, విపదస్సంతునశ్శశ్వద్యాను

సా-సం—డపాధ్యాయ శబ్ద వివక్షితంవివృణోతి- అయుస్సి త్యాదినా . ఉశ్యన్తిలు ద్వేగం పిరక్కై-కాకా
వు మితి . శేషాయుః ఖండే భీత్యుత్పాదనాథం మిత్యర్థః - ఏవంహి పాధ్యాయ శబ్దోత్ర హిత ప్రవ
తకత్వ రూప గుణ నిబంధన బౌప చారిక ఇతిభావః .

మూ — ఇటు ఆటవా నుల్కిట్టార్ పక్కలితే ప్రసిద్ధి. అపచారజ్ఞతైయుమ్ తత్ఫలజ్ఞతైయుమ్ శిల రుగ్మ
కాట్టి మరైక్కిర వితువుమ్, పామ్మొడారు కూరైయిలే పయిన్జాట్టోలే తాజ్ఞాతుళ్ళమత (శ్శు) శరు

సా-దీ — ఇతు ఇత్తాది. ఇతు, దురిఖాది ఉపాధ్యాయరాకై. కూరిత్తాట్టవాక్ నేత్రవ్యసనతై ఉపాధ్యాయ
యరాక తైలిన్దిరై ప్రాకృతచతుస్సై ప్రాథిత్తిల్ - ఆకిలుమ్ శిలరుగ్మ అపచారజ్ఞతై ఉత్తాక్కు కూడు
మో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అపచారజ్ఞతైయు మిత్తాదియాల్. కూరై, ఎరప్పకమ్. పయిలుకై, సహ
వసిక్కై. తాజ్ఞాతు, ధరియాతు. ఉళ్ళమ్, మనస్సు. తళ్ళమ్, తళుమ్బ నిరుమ్. నను, శిక్షా హేతువాన

సా-స్వా — వివేకవాసుల్ ప్రాథియమ లిరుక్కణ్డతాణ్డొ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఇతు ఇతి-కూ
రత్తాట్టవాక్ నేత్ర వ్యసనతైయు పాధ్యాయ రాక నిన్దైత్తువునచ్చప్రాకృత చతుస్సై ప్రాథియతే యెత్త
న్దురుళి యిరున్దుతు ప్రసిద్ధ మిరేఎన్దుకరుత్తు - అనాలుమ్ కతిన ప్రకృతి కళ్ళన్దిక్కై యిరుక్కిర శిలరు క్కప
చారత్తైయుమ్ తత్ఫలత్తైయుమ్ కొడుక్క కూడుమో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - అపచారజ్ఞతై
యు మితి - శిలరుగ్మ, కరిన ప్రకృతి కళ్ళన్దిక్కై యిరుక్కిర ఋజు ప్రకృతి కళు క్కన్దపడి - తత్ఫలజ్ఞతై
యుమ్, భగవ దనుభవ విచ్చేదాది కళై యుమ్మెన్దపడి - కాట్టి మరైక్కిర వితువుమ్, మిన్మా శిహేలాకా
ట్టి నివృత్తి ప్పిక్కిర వితువు మెన్దపడి - కూరైయిలే, ఎరప్పిలే - పయిన్జారోలే, కుడియిరుక్కి రాప్పో
లే యెన్దపడి - తాజ్ఞాతి. ఉళ్ళమ్, ఎక్ మనస్సా నతు - తాజ్ఞాతు, ధరిక్ మాట్టాతు - తళ్ళమ్,

సా - ప్ర — త్వయా ఉపకారత్వేనా ను సంధాన మసంభావిత మిత్యత్రాహ . ఇతు ఆటవానిత్యాది -
కూరేశానాం క్రిమి కణ్డెన నేత్రయో రపహారే కృతేనతితై నిపిద్ధ నిరీక్షణ రాహిత్య సంపాదనే నోపకా
ర ఏవ కృత ఇత్యుక్తం - ఉల్కిట్టార్, ప్రభృ తయః - తేచ నారాయణ మున్మాదయః - నారాయణా
ర్యాణాం వ్యాధ్యను భవ వేళాయాం రాజ్ఞి సమాగ తేనతి వ్యాధిం కృష్ణా జినే నిధాయ రాజసంభాషణే
క్రియామాణే రాజా భవద్భిః కథం వ్యాధి రనుభూయత ఇతి పృష్టే భగవతా ప్రారబ్ధ కర్మ తయ రూ
పోపకారః క్రియత ఇత్యుక్తమితివసంప్రదాయః-ఏవంతహి నిర్వేద వతాంభగవ దత్యంత భోగ్యతాబుద్ధి
మతాందివ్యసూక్తిణాం మహాభాగవతానాం దుఃఖాను భవజననస్యకింప్రయోజనమిత్యత్రాహ-అపచారజ్ఞతైయు
మిత్తాది-పామ్మొడారు ఇత్తాది, సర్వే సహ కస్మిన్ గృహే వస్తాన ఇవమమ చేతో ధైర్యేణ స్థితం నలభతే .

సా - వి — సంకిత్యే తేహరి, రితి- ఆటవాక్, కూరేశః - తస్యకృమికంత నిమిత్త నేత్ర వైక త్వేన ప్రా
రథాను భవః. నన్వత్యంతాంతరంగాణా మత్యంత భగవద్భోగ్యతా బుద్ధిమతాం నిర్వేదవతా మేవ దురిఖా
నుభవ జనన మనుపన్నం - అనుచితప్రవృత్త్యాభావా దిత్యత్రనివేదపూర్తిద్వారా త్వరాతిశయో త్పద
నా యైవేతి ఫలితమాహ-అపచారజ్ఞతైయుమితి-అపచారజ్ఞతైయుమ్, అపచారాక్. తత్ఫలజ్ఞతైయుమ్, తత్ఫ
లాని దుఃఖానిచ - కాట్టి, ప్రదశ్యే - మరైక్కిర వితువుమ్, తిరోధానం - పామ్మొడారు కూరై యిలే
పయిన్జారోలే తాజ్ఞాతేనుళ్ళమ్ తళరుమ్ తామరైక్కణ్డొ. పామ్మొడు, సపేణసహ - ఒరు కూరై
యిలే, ఏకస్మిన్ గృహే - పయిన్జారోలే, నివసత ఇవ-ఎక్, మన తళరుమ్, చంచలం-ఉళ్ళమ్, మనః- తాజ్ఞాతు,

సా - సం — ఇతు, దుఃఖాదా పువాధ్యాయ శబ్ద ప్రయోగః - కూరై, ఘద్రకుటి- పయిన్జార్ టోలే,
సహస్థితివత్ - ఎన్నుళ్ళమ్ తాజ్ఞాతు, మన్దనోన స్వస్సం - తళ్ళమ్

మూ— మెన్నాను రెక్కణ్ణా,, ఎన్టు నిర్వేద పూర్తియై క్కడుక ప్పిర ప్పిత్తు త్తానిశేస్త సంసారనివర్తక నత్తై క్కడుక ఇవనైయు మిశైవిక్రైక్కాక వత్తనై. ఉవ్విడత్తిల్ పతి కూలాను భవాంశమ్ దుష్కమక ఫలమ్ . ఇతు శిక్షణ మారితవుమ్ స్రాయశ్చిత్తతిలే చూట్టుకిరతువుమ్ ఉపాయ ఫలమ్ .

సా-దీ— వసుగ్రహత్తుక్కుమూలమే? దుష్కమక ఫలమాన ప్రతికూలానుభవ మనుగ్రహఫలమావతుతా నెజ్జన? ఈశ్వరనుడైయ నిగ్రహ సంకల్పమిరే దుష్కమక మెన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ . ఇవ్విడత్తిల్ ప్రతి కూలేత్తాది . ఉపాయ ఫల మెనల్లాత్ అనుగ్రహ హేతు చ్చొల్లిత్తు- ప్రతికూలాను భవత్తి లాకారద్వయ ముణ్డు. అతిల్ ప్రతికూలాకారమ్ నిగ్రహఫలమ్ . శిక్షా కారమ్ స్రాయశ్చిత్త ప్రవృత్తిపోలుపాయఫలమెనల్లె.

సా-స్వా-తలమ్మా నిర్మిరతు. ఎన్నామత్తై క్కణ్ణ, ఎక వుండరీ కాక్షకటాక్షిక్కు లాకాతో వెన్టుకరుత్తు-స ర్పమ్ దృష్టమామ్ కూత్తైయితే యెళిన్తాలుమ్ వునశ్చ దృష్టమామ్ బాధి క్కుమో వెన్టుభయత్తై యున్టా క్కిరా పోలే ఎప్పోతు అపచార మున్టాయ్ బాధిక్కిరతో ఎన్టుభయత్తై యున్టాక్కి నిర్వేదత్తై యున్టా క్కిర తెన్టు కరుత్తు . ఇప్పటి దుశిఖోత్పాదన మనుగ్రహ ఫలమాయ్ క్కొణ్ణ శిక్షా రూప మెన్టు శొన్నతు కూడుమో? దుశిఖంనిగ్రహ సంకల్ప రూప దుష్కమక ఫలమనో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ . ఇవ్విడత్తిలితి - ప్రతి కూలాను భవత్తిల్ ఆకార త్రయ మున్టు - ప్రతికూలాను భవరూపత్వముమ్, నిర్వేదోత్పా దన ద్వా రా వునశ్చ సజాతీయాప రాధ కరణ ప్రతి బంధ రూప శిక్షణ రూపత్వ ముమ్, అప రాధ ప్ర సక్తా భవిష్య త్సజాతీయ దుశిఖభీత్యా ప్రాయశ్చిత్త ప్రవర్తకత్వము మెన్టు. అతిల్ ప్రతికూలాను భవాం శం దుష్కమక ఫలమ్ . శిక్షా రూపత్వా ద్యంశం మో త్తథక ప్రపత్తి రూపో పాయ జనితాను వంగి కా

సా . ప్ర — ఏ వం స తి ,, మైత్రేణేక్షస్వ చ క్షుషే ,, త్యుక్త ప్రకారేణ చాంచల్యని వృత్తయే పద్మ నిభేన తవ చక్షుషేక్షస్వేత్యధికం - నను నిర్వేదాధిక మపి నినిమిత్తం దుశిఖాను భవ జ నన మనుచిత మిత్యత్రాహ - ఇవ్విడత్తిలిత్తాది . ఏవం ఏహిక అముముతూణాం ప్రాయశ్చిత్తాన్మృశ్యం దుశిఖానుభవే శిక్షా రూపతాచన్యాదిత్య త్రాహ - ఇతు శిక్షణమిత్తాది-శిక్షారూప త్వస్య ప్రాయశ్చిత్తై

సా - ఏ — స్థితిం న వ్రా ప్నోత - తామతైక్కణ్ణానో, పద్మపత్ర నిభేత - సవేణ సహ వస తఇవ విషయప్రవణే సంసారే పుత్ర, మిత్ర, కళత్రాదిభిస్సహ వతకమానస్య మమచంచలం మనః తత్స) దణమేవ వునభకవేత్ - ధైర్యం గావలంబతే - అతో, మైత్రేణేక్షస్వచక్షుషే,, త్యుక్త ప్రకారేణ చాంచల్య నివృత్తయే పద్మపత్రనిభేన ప్రసన్నేన తవచక్షుషా ఈక్షస్వేత్యధికం - కడుక, శీఘ్రం. పిరప్పిత్తు , ఉత్పా ద్య - తానిశేస్తసంసార నివర్తకనత్తై , స్వాభిలషిత సంసారనివర్తకనం-ఇవనైయుమిశైవిక్రైక్కాకవిత్త నై, ఇమంప్రపన్నమపి శీఘ్రమంగీకారయితు మిత్యేతన్మాత్రాధిక మేవ . ఏవంచసతి నకేవలం శీ ఘ్ర సం సార నివృత్త్యపేక్షా జనకత్వమేవ - పరంతు కతిన ప్రకృతీనాం బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘవతాం శిక్షా ధికం, ప్రాయశ్చిత్తాధికం భవతిత్యాహ - ఇవ్విడత్తిలేఇతి - దుష్కమక ఫలం, ప్రతికూలానుభవ రూపం - అతో

సా-సం— న్నామతైక్కణ్ణానో, ప్రకృతిసంబంధనివర్తకయ మత్స్య మిక్ వుండరీ కాక్ష - యది ప్రపత్తి రేవశిక్షణాధికం దుశిఖముత్పాదయతీష్యచ్యతే తహిక ప్రపత్తి ప్రభావ స్సమ్యగేవ సమధిక తత్కత్యపాలంభ నివారణా యాప - ఇవ్విడత్తిలితి - ప్రపత్తిమనసు తిష్ఠత్స్వపి కేషు చిత్తస్య శిక్షా రూ ప త్వ ద శక నా

మూ— ఇవత్తిల్ శిక్షణాదికల్ ప్రారబ్ధ సుకృత విశేష ఫలమాయుమ్ వరుమ్ .

సా-చీ— ఆక్షేయాల్ నిగ్రహానుగ్రహాల్ ఏకత్ర హేతువాక కుగ్రతైయిల్లై. ఇన్ద్రాక్షే హేత్వనుగ్రహత్తిల్ ముముక్షుక్కుళుక్కు ప్పోలె జన్మాంతర సుకృతముమ్ హేతువాకలా మెన్దిరార్. ఇవత్తిల్ శిక్షణాది కళైస్సు . ఆదిశబ్దత్తాల్ ప్ప్రాయశ్చిత్తప్రవృత్తిశోలిత్తు. నను, ప్రపన్నమానకాకత్తుక్కు-కణ్డైవాజ్ఞకైయాల్

సా- స్వా— నుగ్రహ ఫల మెన్దపడి . ఇప్పడి శిక్షణ రూపత్వాదికం ఉపాయ ఫలమాక్షిల్ శిక్షణాను గుణజన్మాంతరీయ సుకృత ముణ్డాకి లతు వ్యథమాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ . ఇవత్తిలి - ఆదిశబ్దేన ప్రాయశ్చిత్త ప్రపత్తి గృహ్యతే - ఆరాలుమ్ ప్రపత్తి రూపో పాయ ప్రభావమ్ కూడు మో ? శరణా గత నాన కాక త్తు కూ ఫల మిల్లై యే ? స్రత్యు తన య నో త్పాటన రూప

సా-ప్ర— స్మృత్యాపాదానాదే శ్చోపాయఫలత్వా త్తదభావ ఇతిభావః - నన్వ సుష్టితో పాయేషు ముముక్షుషూ పాస్తదేహా ఏవ శిక్షారూప దుష్కర్మ ఫలానాం ప్రాయశ్చిత్తానాంవా జనన స్మృత్యా ఫలత్వే ముముక్షుషు కామ్య కమరూప ప్రపత్తేః కుమతి విషయమాత్ర జనకత్వా చ్చిక్షాయాశ్చ కుమతి విషయత్వా నుప సత్తై స్మన్య ఉపాయ ఫలత్వ న్నోపపద్యత ఇత్యత్ర తాదృశ శిక్షాయోగిప్రారబ్ధ సుకృత ఫలత్వం ప్రదశ్నయన్ తాదృశ శిక్షా విషయే సూపాయ ఫలాపూర్తిశంకాంచ పునఃస్మృతి - ఇవత్తిలి త్యాదినా .

సా వి— నిర్వేద వ్యారాశీఘ్రసంసారనివర్తనాపేక్షాభవతి-కఠినప్రకృతీనాం శిక్షాధికప్రాయశ్చిత్తప్రవృత్త్యధికంచ భవతి - అతో దుష్కర్మ ఫల ప్రతికూలానుభవ ప్రదానస్య హేతురూపత్వముపాయ సామర్థ్యేన బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘాను భవాథకం జన్మాంతరం నివార్యాస్తే నైవ జన్మని కంజత్వ కాగత్వాది ప్రకారేణానుభవ ప్రదానా దుపాయ ఫల మితి భావః - నన్వ సుష్టితో పాయస్యాపి దుఃఖాను భవస్య నిర్వేదాది హేతుత్వా త్కథ ముపాయఫలత్వ మిత్యాశంక్యత్ర “ విపదస్సంతునశ్శక్య ” దిత్తుక్త స్థల ఇవ . పాచీన సుకృత విశేషవ ప్రారబ్ధదుఃస్కర్మ ఫలప్రదానోన్ముఖం కారయిత్వా దుఃఖ మనుభావ యతీత్యభిప్రేత్యాహ - శిక్షణాదికళితీ-యద్వా, పూర్వం “ శిక్షకనాన వీశ్వరక శిల కఠినప్రకృతికళుక్కుప్పణ్ణు కిర వనుగ్రహవిశేష మెన్దనుసంధిక్కు-ఉచిత, నిత్యుక్తం - తత్ర దుష్కర్మ ఫలానుభవస్య నిగ్రహ ఫల త్వా త్కథ మనుగ్రహ ఫలత్వ మిత్యాశంక్యాకార భేదేనైకస్యోభయరూపత్వమస్తి. ప్రతికూలానుభవ రూపత్వేన నిగ్రహఫలత్వమనుచిత ప్రవృత్తివిరోధిశిక్షారూపత్వేన అనుగ్రహ ఫలత్వ మిత్యనుష్టితో పాయస్య ఉభయ రూపత్వం సవిరుద్ధత ఇత్యభిప్రాయేణాహ - ఇన్విడత్తిలి - ఉపాయఫలమ్, కృతో పాయ స్యాను గ్రహ ఫల మిత్యధాః - నన్వ సుష్టితో పాయస్యాపి శిక్షారూపత్వేనోపాయ ప్రవర్తన సంభవా దనుష్టితో పాయా భావాత్తత్రానుగ్రహ హేతుః కఇత్యత్రాహ - ఇవత్తిల్ శిక్షణేతి - సుకృతవిశేషమూలకోనుగ్రహః - అనుగ్రహమూలకో దుష్కర్మ ఫలానుభవః . అతో నిర్వేదద్వారా ఉపాయప్రవృత్తి ర్యుజ్యత ఇతిభావః - శిక్షణాదీ త్యాది శబ్దేన ప్రాయశ్చిత్త ప్రవృత్తిసంగ్రహః - నను ప్రపన్నస్య కాకస్య నేత్రాప హారా త్ప్ర పత్తి ఫలంపూర్ణం నజాత మిత్యత్ర ప్రాణ సంరక్షణాథకమేవ తేనప్రపత్తేః కృతత్వాత్ , ప్రపత్తిఫలం

సా-సం— ద్వ్యభిచారేణ తస్యేన ప్రపత్తిఫలత్వావశ్యకత్వమిత్యత్ర త్ప్రణానానామేన పరిహారమాహ-ఇవత్తిలి.

మా - ప్రాణాధియాయ్ విత్తంత కాకత్తుకుగ్ ప్రాణానైకొడుక్కై - యాలే అబ్బుమ్ ప్రపత్తి ఫలమ్
పూర్ణమ్ - దుష్ప్రకృతియాన ఇక్కాకత్తుకుగ్ శీతైయాక ఒరుకణ్ జైవాజ్గి విట్టై శువుమ్ నిగ్రహమన్టు -
అనుగ్రహ విశేషమ్ - ఆత్మైయాల్ ఆధూత సంస్థవం నరకత్తిలే కిడ కుమ్మడిక్కుగ్ కృతపాపకర్మజ్జుడైయ

సా - దీ - ఫలసిద్ధియిల్లై యెన్టకంకాంబరపిల్లమళిచ్చెయ్ కిరార్ . ప్రాణాధియా యెన్టు ఒరుకణ్ జైవాజ్గి
పిట్టై తుక్కుగ్ తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . దుష్ప్రకృతియాన విత్తాదియిల్ . నిగ్రహమన్టు , కేవల ని
గ్రహమన్టు . ప్రపత్తి ప్రభావత్తిల్ బాధకత్తై పురిహరిత్తు సా ధ క మశొల్లుకిరార్ . ఆత్మైయాలాధూతే
త్తాదియిల్ . ధూతానాం సంస్థవస్సంహరః - ఆధూత సంస్థవం , బ్రహ్మప్రళయ పర్యంతం - శుణికకర్మ

సా - స్వా - దుష్ప్రలమే కాణ విల్లైయో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ప్రాణేతి - ఇప్పుడి
యాకిల్ నయనో త్పాటనమ్ కూడుమో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - దుష్ప్రకృతి యానేతి . నిగ్రహ ఫ
ల మన్నెన్టు శొన్నతు కూడుమో ? దురిఖ రూప మాకైయాలే నిగ్రహ ఫలమన్నో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్
కిరార్ - అనుగ్రహ విశేష మితి - ఉపాయ విశేష జనిత సజాతీయ పాపాంతర ప్రతిబంధో ద్దేస్య నయన
విపాటన సంకల్ప రూపాను గ్రహ విశేష ఫల మెన్టపడి . ఆనాలుమ్ ప్రపత్తిక్కుక్ ప్రభావమ్ శొన్నతు
కూడుమో ? తుణకాల సాధ్యమాన వ్యాపారతుక్కుగ్ అవచ్చిన్న ఫల జనకత్వముమ్ భక్త్యోగ త్తిలు మి
గ్లాత ప్రారబ్ధ నివర్తకత్వ ముపపత్తి విరుద్ధమనో ? తుణకాల సాధ్యబ్రహ్మ హత్తాదిపాప మనేకకల్పాను
బావ్య నరక జనక మూరా పోల వుమ్ , తుణ కాల సాధ్య సుకృత ప్రకా మయ పున భా వజన కత్వ
ప్రభావ యు క్ మానాప్సోలవుమ్ ప్రపత్తిక్కుమ్ ప్రభావ ముజ్జెన్ది లిచ్చోను శూద్ర భాగవతరుక్కుమ్ ప్రప
త్తి ప్రభావత్తాలే బాహ్స్యాం ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఆత్మైయాలిత్తాదినా -
ఆత్మైయాల్ , ప్రభావత్తిల్ బాధక మిల్లా మైయాల్ - ఆధూత సంస్థవం , చూణానాం సంస్థవం ప్రళయః
బ్రహ్మ ప్రళయ పర్యంత మెన్టపడి - పాపేతి - శుణిక సాపక్షుక్కుగ్ తాద్య శ నరక పాపన శక్తి

సా.ప్ర - అనుగ్రహ విశేష మితి - హరిదుఃఖానిభ క్కెభ్యోహిత బుద్ధాగ్గనోతి . కస్త్రుత్తొ రాగ్నికమాణిస్య
పుత్రాయయథాపితే , త్యాద్యుక్ ప్రకారేణ శీతైయాలనుగ్రహ కార్యత్వాదనుగ్రహ వ్యవదేశ్యత్వ మనుగ్ర
హ ఫల ధూత సుఖాను భవ విజాతీయ దురిఖాను భవ రూప త్వా త్తద్వి శేషత్వం చేత్య భాః - నమత
ణికస్యప్రపదనస్యస్వానుష్ఠానానంతర తుణమారభ్య శిశుణప్రభృత్యా గామ్యనంత కాలాను భావ్యమోక్ష ఫల్యంశ
ఫలజనకత్వరూపప్రభావరికథంసంభవతీత్యత్ర బ్రహ్మహత్యాశ్చ మేధాభ్యాం పుణ్యపాపకృతోవిధిః | ఆధూ
త సంస్థవంతత్తత్ఫలము క్తంతయోన్విజే , త్యాదివ్యంగతక్షణిక బ్రహ్మహత్యాకిరామనంతమరిఖప్రపదత్వాది
ప్రభావవత్ , అలాలోదరజాన్వంఘ్రియుగ్మాన్యూధ్యంగతౌకరా | ధూమాసంధాయమనసావానుచేవ మసుస్మ
ర , నిత్త్యారభ్యోక్త సుకృత ప్రకామ ప్రభావవచ్చి పవద్యతవివేత్యాహ - ఆత్మైయాలాధూతే త్యాదినా -

సా - ని - పూర్ణమేవ . నేత్రాసహరణంతు దుష్ప్రకృతిత్వా త్తిత్తాథా మిత్త్యాహ - ప్రాణాధియాయితీ -
వాజ్గి , అపహృత్య విట్టై తువుమ్ , విసజ్జనం . కిడక్కుమ్ పడి , శుటనప్రకారేణ - శుణకృతేతి . యద్భగ్నిహృకల్ప

సా - సం - ద్వయోరపి హేతుత్వం సామాణికం . నవ్యభి చారా పనోద్య మితిభావం . ఉపపాదితం ప్రప
త్తి ప్రభావం దృష్ట్వాంత ప్రమాణకైముతిక న్యాయైరి ఫలిత మనంకోచ నీయత్వేన నిగమయతి - ఆత్మైయాలితి .

మూ— ప్రభావమానభగవన్నిగ్రహ (విశేష) త్రైయిత్రైవాత్పలపుష్క
 “దుగ్గణసంసారకాంతార మపారమభిధావతామ్ | ఏకకిక్కుష్టనమస్కారో ముక్తిరస్య దేశికి, ఎష్టుమ్, ఏ
 కోపిక్కుష్టై సుకృతకి ప్రణామో దాశాశ్వమేధావ భృథే నతుల్యః | దశాశ్వమేధో పునరేతి జన్మ కృష్ణప్ర
 ణామీనపునభవాయ,, ఎష్టుమ్, సుకృతప్రణామవిశేష త్రిమదైయప్రభావత్రైయిత్రైవాత్పలపుష్క, సకృదేవ
 ప్రపన్నాయ-అథపాతకభీతస్త్వం-కుయోనివ్వపిసంజాతోయస్సకృచ్ఛరణంగతః,, ఇత్యాదికలితశొల్లకిరపడియే
 ప్రపత్తిప్రభావత్రైయుమ్ శాస్త్రాగ్రోపప్లవప్రసంగమిల్లాతవిషయ త్రిశురుచ్ఛా తేఅనుసంధిక్రప్రాప్తమ్ -

సా.దీ— ట్టుకు తా గృ శ న ర క పా త న శ క్తి సి గ్ర హ త్తా ల్ వ న్తు. సగ్రహవిశేషమపోలే
 అనుగ్రహవిశేషముమ్ కూడు మెన్టపడి - దుగ్గణంచ తత్సంసారకాంతారంచ - శాస్త్రాగ్రోధేతి . శా
 స్త్రాగ్రోధా విరుద్ధవిషయత్తే ప్రభావమ్ యథాశ్చుతమాక వంగీకార్య మైనై . శాస్త్ర విరూధమ్ వరుమ్

సా.స్వా— భగవన్నిగ్రహ త్తాలేయిరె- అప్పడియేఅనుగ్రహ విశేషముమ్ కూడు మెన్టపడి- దుగ్గణతి . దు
 గ్గణంచ తత్సంసార కాంతారంచ- తద్దేశికి , ప్రాపకః ఎన్టపడి - ఏకోపితి . ఏకోపిత్యపి తుల్యఇత్యత్రా
 ప్యనుషంజనీయః కిమథః? తుల్యః కిం? నతుల్య ఇస్యథః . అన్యథా ఉత్తరాధాసాంగత్య ప్రసంగః
 ఎష్టుకరుత్తు - సుకృత ప్రణామాదివ త్సాధక ప్రమాణమ్ వేదాదావో? ఎన్న వరుళి చెప్పి కిరార్. స
 కృదితి - “ సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చయాచతే | అభయం సర్వ భూతేభ్యో దదామ్యే తద్వృ
 తం మమ | అథ పాతక భీతస్త్వం సర్వభావేన భారత | విముక్తాన్య సమారంభో నారాయణ పరోభవకు
 యోఃవ్వపి సంజాతో యస్స కృచ్ఛరణం గతః | తస్మా తా పితృహంతార మపిసాతి భవాతిహః,, ఇత్యా
 దివచనశ్చశొల్లకిరపడిఎన్టపడి-శాస్త్రాగ్రోధోపప్లవేతి-శూద్ర భాగవతనుక్కు సమయాచార విశేషవిధాయక

సా.ప్ర— శాస్త్రాగ్రోధోపప్లవప్రసంగ మిల్లాతేతి - “ నశూద్రా భగవ ద్భక్తా ప్రా భాగ వతా స్మృ
 తా,, ఇత్యాదీనాం ప్రసిద్ధాథక స్వీకారే,, పద్మవా ఏత శ్మశానం యచ్ఛుద్రతిస్మాచ్ఛుద్ర సమీపేనా
 ధ్యేతవ్య,, మిత్యాదిశాస్త్రాగ్రోధాధవత్ప్రమాణాంతరదాధా భావ ఇత్యథః- ప్రమాణాంతరదాధరూప

సా.వి— నియతానుభవేప్యనాశ్యం తతిర్భిషం సృజతి జంతు రిహషణాథః,, ఇత్సుక్తిరీత్యాప్రశయ
 పర్యంత నరకానుభావయితృత్వస్య తుణకృతపాపేంగీకార వదిత్యథః - సుకృతకి, సుష్టుకృతి-భక్తిశ్రద్ధా
 పూర్వకం కృతకి ప్రణామః-నపునభవాయ, పరంపరయోపాయ ప్రవేశనేన పునభవ-వం నివతయతితా
 దృశప్రభావో యదా నమస్కార మాత్ర స్త్రైవాంగీకృత స్తదాకిముత సంపూర్ణ ప్రపత్తేరితి కైము తిక
 న్యాయే నైవ తాదృశకి ప్రభావోనుసంధేయ ఇతి భావః - ఇత్రైవాత్పలపుష్క, అంగీ కారవత్-శాస్త్రా
 గ్రోధోపప్లవ మిల్లాతవిషయత్తితే, జాత్యాది నియతానుష్ఠాన విరోధా భావస్థలే- శురుచ్ఛా తే, సంకూచో

సా.సం— సారబ్ధవిశేషఫలదురిభాద్యనివారణన్యాన్యధోపపత్తే-కాకవృత్తాతే ప్రపత్తి ఫలస్యపూర్ణత్వాద
 క్షి పాటనస్య శిక్షాథకతయా అనుగ్రహ రూపత్వా చేత్యథః-అఘాతసంప్లవోయావద్భూతనాశరూపోను
 సా ప్రశయః తత్పర్యంత మిశ్యథః . బుద్ధిపూర్వోత్త రాఘా శ్లేష మేతుత్వమపి తహి ప్రపత్తేస్సాన్య
 దితి పరహారాయ శాస్త్రోపప్లవేతి -

మూ—తంమాతా పితృహంతార మపిపాతి భవతిహా,, ఎన్ఱ తువుమ్ ఉత్తరాఘ విషయమల్లాతపోతు ఉపప్లవ మిల్లై. ఉత్తరాఘ విషయ త్తిల నిస్తారక్రమజ్ఞోమున్నేశాన్నోమ్. శరణంచప్రపన్నానంతవాస్తీతి చయావతామ్ । ప్రసాదంపితృహంత్యాణామపికుర్వంతిసాధవః,, ఇత్యాదికళుమ్ ఇప్పడిక్కుసుపటిత జ్ఞశామ్.

సా-దీ—జాతివ్యవస్థాదికళిలంగీకరిక్కులాకా తెన్ఱుసూచితమ్. ఆకిల్ శాస్త్రవిరుద్ధమాన, తంమాతాపితృహంతార మపిపాతి,, ఎన్ఱ ఉత్తరపాపాలేపమ్ సూచిత వచనత్తుక్కునిర్వాహమెతు? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. తంమాతా పితృహంతార మితి. ఇస్తహానమ్ ప్రపత్తైః పూర్వకాలీనమాకిల్ అఘనాశమేయామ్. ఉత్తర కాలీనమాకిల్ ఉపాయ ఫలమాన నిస్తారక్రమత్తాలే కభియున్. సర్వధా అజ్ఞశొన్న రక్షకత్వరూప ప్రభావత్తు క్కుక్కుత్తైయిల్లై. ఉత్తరకాలీనశ్చక్కులేపరూపప్రభావమ్ శాశ్వతవాణ్ణా తెన్ఱై. ప్రసాదంపితృహంత్యాణామపికుర్వంతిసాధవః,, ఎన్ఱత్తుక్కుమితువేప్రభావనివాహక్రమమెనిరార్. శరణంచేత్యాది. ఇప్పడిక్కు,

సా-స్వా—శాస్త్రోపప్లవప్రసంగత్తాలేబ్రాహ్మణ్యాపాదకప్రభావాదికళిల్లైయెన్ఱుకరుత్తు-ఇప్పడియాకిల్, తమ్మాతా పితృహంతార మపిపాతి భవతిహా,, ఎన్ఱ బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిలుమ్ తుమ్మె శొల్లుకైయా లే బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివతకత్వ ప్రభావముమ్ ప్రపత్తిక్కుశొల్ల వేణ్ణావో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్. తమ్మాతేతి-బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్, అపాయసంప్లవేనద్యః ప్రాయశ్చిత్తంసమావరేత్,, ఎనిరప్రాయ శ్చిత్తశాస్త్రోనువ స్థవాయవతుపూర్వాఘవిషయ మెన్ఱు కరుత్తు-ఇప్పడి యాకిల్ ప్రపన్నసుక్కు ఉత్తరాఘత్తిల్ సరకమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఉత్తరాఘత్తిలితి - మున్నేగతి - అసరాధ పరిహార త్తి లెప్పపడి - శరణంచ ప్రపన్నానా,, మెనిర వచన త్తిలె ఉత్తర కాలీనపితృహాననాది కళిలుమ్ బాధకమిల్లై యెన్ఱుశొల్లవిల్లైయో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్-శరణంచేతి- ఇప్పడిభగవత్ప్రభావముమ్

సా-ప్ర—సంకోచకా భావా దితిభావః. నన్నేవం ప్రపన్నానాం ప్రభావవత్వే భాగవత ధూతమాతాపితృ హంత్యాణామపిభర ర్గాససంభవాత్ప్రభావవత్వంస్యాత్తథావ యాప్రీతిమయిసంవృత్తామన్ఱైమసదా స్మృతే అవమానక్రియాతేషాం సంహరత్యఖిలంజగ,, దిత్వాదిశాస్త్రోపప్లవస్సాన్యదిత్యత్రవిషయవిభాగాన్నోప స్థవఇత్యాహ. తమ్మాతేత్యాదినా-నన్నేవంతహి-భరన్యాసావంతరంప్రారబ్ధకమవశాద్బుద్ధిపూర్వోత్తరా ఘోదయే,, సయాతి సరకంసర,, ఇత్యుక్తా నిష్ట ఫలప్రాప్తేరావశ్యకత్వా భృరన్యాసస్య సర్వానిష్ట నివతకత్వరూపః ప్రభావో హీయేతే త్యత్ర,, కొటిల్లై సతి శిష్యుః ప్యనఘయ్క్రోడీ కరోశిప్రఘ,, రి త్యపరాధ పరిహారాధి కాశోక్త ముత్తరాఘ నిస్తార క్రమం స్మారయం స్మల్యన్యాయ తయావచనాంతర స్యాపి నిప్రూఢత్వమాహ-ఉత్తరాఘవిషయ త్తిలిత్యాదినా-ఏవంప్రపత్తిప్రభావేప్రమాణాంతరావిరుద్ధాంశస్య

సా-వి—యథానస్యాత్తథా-ననుప్రభావసంకోచాభావే మాతాపితృహంత్రాదీనామపి భాగవ తానాం ప్ర భావాసంకోచస్సాన్యత్ - తథా, తత్సాదాంబ్యతులం తీర్థ,, మిత్వాదిపూర్వాక్తవిషయేవిపరిగ్రహస్సాన్య దిత్వత్రాహ - తంమాతాపితృహంతార మితి - ఉత్తరాఘవిషయ మల్లాతపోతు, ప్రపత్తైః పూర్వ కాలీనం చేత్ - ఉపప్లవ మిల్లై, విరోధోనాస్తి. ప్రపత్తై స్సవక్ ప్రాయశ్చిత్తత్వాదితి భావః-ఉత్తరాఘవిషయ త్తే తత్పరిహారక్రమోప రాధ పరిహార ఏవోక్త ఇత్యాహ-ఉత్తరాఘ త్తిలితి-ఇప్పడిక్కుమ్, ఏవంప్రకారస్య-

సా-సం—ఇప్పడిక్కు, ఉత్తరాఘ విషయం నచేత్ - ఏవం ప్రమాణవచనముఖేన ప్రభావ స్థూనతానుబంధి

మూ— నమదశకనత్తిలే నిలై యుడైయరామ్, ముముక్షుకుళామ్, కమణ్ణాన భక్తి ప్రపత్తికళిల్ పతేను మొరుళాస్త్రీయ మర్యాదైయాలే భగవత్ప్రసాద రానార్ కుయతమాన సంజ్ఞాద్యవస్తై కళిలే

సా-దీ— ఇప్పడి అంగీకరికి లెన్దై. ఇని యుపాయ ప్రభావోపపాద నాథమా కడపాయ నిష్ఠ భాగవతప్రభావత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిరార్ . మేల్ నమదశకనత్తిలిత్తాదియాల్-నిలై, స్థిరాధ్యవసాయమ్-మోక్షుత్తుక్కు పరంపరయా కారణమానకమయోగ జ్ఞానయోగజ్ఞైన్దు, సాక్షా దుపాయగ్గళాన భక్తి ప్రపత్తికళిన్దు, ఇవత్తిలివై యెల్లామ్ భగవద్భజనత్తిల్ శాస్త్రీయ మర్యాదైకతైన్దుపడి. యతమానేత్వాది-ఇత్తై ఆదిశబ్దత్తాలెవ్వుతిరేకసంజ్ఞా, వశీకారసంజ్ఞా, ఏకేంద్రియసంజ్ఞా కళుక్కు గ్రహణమ్. దోషాణాం పరిపాచనా యారంభోయతమానసంజ్ఞా. కృతప్రాయశ్చిత్తైన్దు కృతప్రాయశ్చిత్తానాం పుణకరణంవ్యతిరేక సంజ్ఞా.

సా-స్వా— ప్రపత్తిప్రభావమునమథిక్తుభాగవత ప్రభావత్తై సమథిక్కు-కుడవ రాయ్ పూర్వపత్తై యుపక్షేపిక్కిరార్ -నమ దశకనత్తిలితి. నమదశకన మిన్దైయాలే, నాథోపజ్ఞ, మెన్దిర శ్రీభాష్యకారదశకన స్థరే భాగవత రెన్దుపడి - కమేతి - కమయోగా ద్యన్యతర ముఖేన భగవత్ప్రసాదరే భాగవత రెన్దుకరుత్తు - యతమానేతి- ఆదిశబ్దేన వ్యతిరేకవశీకారై కేంద్రియసంజ్ఞానాం గ్రహణమ్-దోషాణాం పరిపాచనా యారంభో యతమానసంజ్ఞా - కృతప్రాయశ్చిత్తైన్దు సాపేభ్యః కృతప్రాయశ్చిత్తానాం పుణకరణం

సా-ప్ర— స్వీకార్యత్వముక్త్యాభాగవతప్రభావేపి ప్రమాణావిరుద్ధాంశన్యాసఃకోచేన స్వీకార్యత్వం సమర్థం యిశుం కైశ్చిదుక్తం కేషాంచి త్ప్రభావా భావం నమదశకనత్తిలిత్తాదినా సోప పత్తిక మనూద్య ఇతువు మిత్తాదినా వ్యతిరేకో దాహరణప్రదశకన పూర్వకం పరిహరతి- యత మానసంజ్ఞా ద్యవస్తై కళిలేఇతి. కమణ్ణాం పరిపాచనాయారంభే యతమాన సంజ్ఞా-కృత ప్రాయశ్చిత్తానామ కృత ప్రాయశ్చిత్తైభ్యోవివేచనే వ్యతిరేకసంజ్ఞా - ,, విషయా వినివృత్తంతే నిరాహారస్య దేహీనః - రసవజ్జ , , మిత్తుక్తప్రకారణ

సా-వి— ఏవం ప్రపత్తి ప్రభావస్య ప్రమాణాంతరా విరుద్ధాంశస్య స్వీకార్యత్వముక్త్యా పునరప్రసాయ ప్రభావోపపాదనాథా మేవ భాగవతప్రభావం వివక్ష్య: కైశ్చిచ్చైర్వాగ్యప్రచాధాన్య వాదిభిరథా కా మాది సక్త భాగవతా అసంభాష్యా ఇతి తత్ప్రభావ న్యూనతాం మత్వోక్తం దూషయితు మనువదతి-నమదశకనత్తిలితి - నమదశకనత్తిల్ నిలైయుడైయరామ్, అస్మద్దశకన నిష్ఠావంతః - యతమానాద్యవస్తై కళిలే, దోషాణాం పరిపాచనాయారంభో యత మానసంజ్ఞా. కృతప్రాయశ్చిత్తానాం కృతప్రాయశ్చిత్తైభ్యః

సా-సం— శంకానిరస్తా . అథ ప నోక్తం ప్రభావ సూత్రం తాలింగమనూద్య సమాధత్తై . నమదశకనత్తిలే ఇతి - నిలై, నిష్ఠా - యతమాన సంజ్ఞా వస్తా, వ్యతిరేక సంజ్ఞా వస్తా, ఏకేంద్రియ సంజ్ఞా వస్తా, వశీకరణ సంజ్ఞా వస్తా, ఇత్యవస్తా చతుష్టయ మస్తి - తత్ర బాహ్యేంద్రియాణి విషయేభ్యః ప్రతి సంహృత్య మన ఆత్మన్యవస్థాపయితుం యదాయతతే సేయం ప్రతమా - విషయ రాగ బలా దాత్మనిస్థితి మలభ మానస్య మనసో రాగా ద్యవనోదన నిమిత్త విషయ దోష చింతనేన యాత్మనోనిర్దుష్కత్వ చింతనా వస్థా మనసరి పక్వ తాపాదికా సాద్విత్తియా . తతః పక్షేపి విషయ వాసనా ఆత్మాను బుధూషా శేముషీంప్రతివిభత్సేవ తానివతయితుంక్రమవిశేషపరిణతాలంబనసంశీలనవిశేషే యదాయతతే సాత్వత్తియా.

నా— అథా సంగాదికళాకిర శిలవ్యాధికల్ నిశ్శేషమాక శమియాత మచ్చైకొణ్డు అవర్కల్ ప్రా కృతరేప్పోలే అసంభాష్యుఁడు శిల వైరాగ్య మాత్రప్రధానర్కల్ శాల్లువర్ కల్ - ఇతువుమ్భగవచ్చుస్త్రా దికళిల్ ఖిన్నవృత్త్యాది ప్రకరణశాలే పరిహార్యమ్.

నా- దీ— బాహ్యేంద్రియ ప్రవృత్త్యభావేపి మనసోరాగమాత్ర ప్రవృత్తిరేకేంద్రియ సంజ్ఞా. దృష్టశ్రుత విషయ వైతృష్ట్యవతో వశీకారసంజ్ఞా. వైరాగ్య మెన్దివై కళుక్కు-లక్షణమ్ - అథా సంగాదికల్, అది శబ్ద త్తాల్ కాషక్రోధాదిగ్రహణమ్ - ఖిన్నవృత్త్యాది ప్రకరణశాలే - ఖిన్నవృత్తకల్, దేహయాత్రై నడవత ద రిదర్ - అవర్కళుడైయ వతనమ్ శాల్లుమ్ ప్రకరణశాలే యెన్దిపడి - నిధానాం శ్చరతో లోకే వృత్త్య థాం భృశకర్మితాః । నావమస్యే తత్రైలోకం పవిత్రీకురు తేహరిః, ఇత్యాదికణ్డుకొల్ వతు. అపథప్రవృత్తర్

సా-స్వా— వ్యతిరేక సంజ్ఞా . బాహ్యేంద్రియ ప్రవృత్త్యభావేపి మనసోరాగ మాత్ర ప్రవృత్తి రేకేం ద్రియ సంజ్ఞా . దృష్ట శ్రుత విషయ వైతృష్ట్యవతో వశీకార సంజ్ఞా - అథా సంగాది త్యాది శబ్దేన కా మక్రోధాది గ్రహణమ్ - ఖిన్న వృత్త్యాది ప్రకరణశాలే - ఖిన్నవృత్త్యాదికల్, దేహయాత్రై నడవతవ రిదర్ - ఇవర్కళుడైయ వతనమ్ శాల్లుమ్ ప్రకరణశాలే ఎన్దిపడి . “ నిధానాం శ్చరతో లోకే వృత్త్య థాం భృశకర్మితాః । నావమస్యే తత్రైలోకం పవిత్రీ కురు తే హరిః ,, ఎన్ది శాల్లుత్తిరే - “ డం భి మేతుక పావండి బకవృత్తింశ్చ వజయేత్ ,, ఎన్ది శిలత్తి బుద్ధిభేద నిబంధన మాకవ సంభాష్యరాక

సా-ప్ర— శబ్దాది విషయేభ్యోబాహ్యేంద్రియాణాం నివతకనే ఏకేంద్రియ సంజ్ఞా . “ ప్రజహతి యదాకా మా ,, నిత్యాద్యుక్త । పకారేణ దృష్టాను శ్రవిక వైరాగ్యే వశీకార సంజ్ఞేతి సాంఖ్యోక్త యతమానసంజ్ఞా ది రూపావస్థా స్వత్యథాః - భగవచ్చస్త్రాదీతి - “ అనాచారాః దురాచారా నజ్ఞాత్వాః పీన జ న్మనః । మద్భక్తాః శ్రోత్రేయోనిందా సద్యశ్చందాలతాం వ్రజేత్ . నిధానాం శ్చరతో లోకే వృత్త్యథా మిహకర్మితాః । నావమస్యే తత్రైలోకం పవిత్రీ కురు తేహరిః ,, రిత్వాదిభగవచ్చస్త్రాశాండిల్యస్మృత్యాదిషు

సా-వి— పృథక్రకరణం వ్యతిరేక సంజ్ఞా - బాహ్యేంద్రియ ప్రవృత్త్యభావేపి మనసోరాగమాత్ర ప్రవృత్తి రే కేంద్రియ సంజ్ఞా. అతప తదవస్థాసు అథా సంగాది రూపాణాం - శిలవ్యాధికల్, కతి పయ వ్యాధీనాం - నిశ్శేషమాక శమియాత మచ్చై కొణ్డు, నిశ్శేషం యథాతథా శాంత్యభావ మాత్రం స్వీకృత్య అ సం భాష్యా ఇతి - శిల వైరాగ్యమాత్ర ప్రధానర్, దృష్టశ్రుత విషయ వైతృష్ట్య రూప వశీకారసంజ్ఞావంశః - శాల్లువర్కల్, వదంతి. తత్ర పరిహారమాహ - ఇతువుమితి - ఖిన్నవృత్త్యాది ప్రకరణశాలే, దేహయాత్రా యా అసంభవేన శ్రామ్యంతః ఖిన్నవృత్తయః. తద్వృత్తి ప్రకరణే “ నిధానాం శ్చరతో లోకే వృత్త్య థా మిహకర్మితాః । నావమస్యే తత్రైలోకం పవిత్రీకురు తేహరిః, ఇత్యాదికమత్రాపిద్రవ్యవ్యం - అమాగ

సా-సం— సమస్త వాసనా విలయా నంతర షరమ వైరాగ్య దశాయా సాతు రీయా - వ్యాధి వదవజా నీయత్వ సూచనాయ వ్యాధిక ఖిత్తుక్తిః - ప్రాకృతత్తై ఇతి . “ అవిద్యాః ప్రాకృతాః ప్రోక్తా ,, ఇత్త్యు క్త్యా అజ్ఞత్తై ప్పోలే ఇత్యథాః - ఖిన్న వృత్త్యా దయో హ్యనువృత్తాభావీ సంగాఅపి ముక్తి మాపు రితి తత్ర త్త్రిమాణ సిద్ధం - తద్వదిహవ సమాధి మభీషేత్య . ఖిన్న వృత్త్యా దీత్యుక్తం.

మూ— “డంభిహేతుక పాపండి బకవృత్తింశ్చవజ్జయేత్ । యేతు సామాన్య భావన మన్యంతే పురుషోన్మమమ్ । తేవైపా పండి నో జ్ఞేయాస్సర్వ కర్మబహిష్కృతాః । పుంసాం జటా భరణమౌండ్యవ తాంవృధైః,, ఇత్యాది కళిబ్బడియే వఖితప్పినార్ పక్కల్ శొల్లుమ్ వార్తై యై నల్వభియి లడిత్తడ మారి నార్ పక్కల్ శొల్లలలాకాతిరే - భాగవతరితీషినహీన

సా-దీ— పక్కల్ శొల్లులుమల్తై నల్వభియి లిడరినార్ పక్కల్ శొల్లలలాకా తెనిగిరార్ . డంభి హేతుకత్యాది- హేతుకాః, యుక్తిమాత్ర శరణాః - పాపండికల్, దేవతాంతరపరత్వ వాదిప్రముఖర్ - బకవృత్తికల్, వందనయా ఆశీత ఘాతకర్ - పాపండి కల్తై యుదా హరిక్కిరార్ - యేతుసామాన్యే త్యాది - భాగవతరిత్యాది - ఊనరెన్ఱుతాపసంస్కారమాత్ర హీనర్-హీనక్, పుండ్రసంస్కారహీనక్ -

సా-స్వా—చ్యోల్లుకిరా ప్పీలేఇవర్ కళుక్కుమ్ త్యాగ మకూడాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - డంభి - నల్ వఖికళిలే యిబ్బి న్నవర్ కళిలుమ్ ఊనహీనాది భాగవత విషయత్తిల్ పరిమాత్తమ్ శొల్లుకైయాలే భాగవత ప్రభావమ్ సంకుచిత మాకాతో? ఎన్న వవర్ కళుక్కు మోతు పురుషార్థ మిల్లెయెన్ఱు ప్రభావమైక్కురైక్కిరతో? అవర్ కల్ విషయత్తిల్ అపచార మనుమతమ్ బాధక మన్నెన్ఱు శొల్లు కిరతో? ఎన్ఱు వికల్పి శ్చు క్రమేణ ఉత్తర మరుళిచ్చెయ్కిరార్ - భాగవత రితిత్యాదినా . ఊనక్, తాప సంస్కార మాత్ర విధురక్ - హీనక్, పుండ్ర సంస్కార హీనక్ -

సా.ప్ర — ఖిన్న వృత్త్యాదీనా మప్యవమాన నిషేధా త్పా గ్రిమాణికా నాం వైరాగ్యా వశ్య కల్వే తాత్పర్యాద సంభాష్యత్వం నవివక్షిత మిత్యర్థః . వఖితప్పినార్ పక్కలిల్, సన్మా గాఢ్య గ్రీష్ఠవిషయే- నల్ వఖియి లడిత్తడ మారి నార్ పక్కలిలే , సన్మా గేఢ స్థలత్స - నను “ తథా స్వకర్మశాస్త్రే గురు సత్సంగ వజ్జితాః । ఊన హీన స్రస్త సప్త దగ్ధా జ్ఞేయా స్సమాఖ్యయే ,, త్యారభ్యో నాదీనాం లక్షణ కథన పూర్వకం తేషువృత్తి తారతమ్యాక్తై విషమ వృత్తేశ్వావమాన పర్యవ సితత్వాత్ ఖిన్న వృత్తీనా మనవ మంతవ్యత్వోక్తి ర్హోపపద్యత ఇత్యత్ర శాస్త్రవిహిత వృత్తితారతమ్యస్య అవమానపర్యవసితత్వానుపపత్తే విశిష్య నావమన్యేతే త్యుక్తైర్వచనవిగో ధేన్యామోనప్రవర్తే తేశ్యభిప్రాయేతాహ-భాగవతరిత్యాదినా-

సా-వి— ప్రస్థితే మాక్తానిందా మాగ్ ప్రవృత్తైషు నకార్యేత్యాహ. డంభి హేతుకత్యాదినా - నల్ వఖియిలే, సమీచీనమాగే. అడితడుమారి నార్ పక్కల్, పాదస్థలనవద్విషయే . శొల్లలప్పుకాతిరే , వర్త మయుక్తం ఖిలు - అమాగ్ ప్రవృత్తవిషయే విహిత నిందామాగ్ వివ కించిత్త్యలన విషయే నకార్యేతి భావః - నను భగవచ్ఛాస్త్రే “తథాస్వకర్మశాస్త్రే గురు సత్సంగ వజ్జితాః । ఊనహీన స్రస్త సప్త దగ్ధా జ్ఞేయా స్సమాఖ్యయే,, త్యారభ్య ఊనాదీనాం లక్షణపూర్వకం వృత్తితారతమ్యాక్తై వృత్తి తారతమ్యేశ్వావమాన పర్యవసితత్వాత్కథ మనవమంతవ్యత్వ మిత్యాశంక్య శాస్త్రీయ వృత్తి తారతమ్య స్యావమాన పర్యవసితత్వాభావా ద్విశిష్య నావమన్యేతేతి వచనాచ్చ తత్రాపి నావమానం కార్య మిత్యేతేషామపి క్రమేణ సద్గతి సంభవమాహ- భాగవతరితి. ఊనాః, తాపసంస్కారహీనాః. హీనాః, పుండ్ర సంస్కారహీనాః.

సా-సం— తహి ప్రతిపత్తి తారతమ్య విధానం కథం సంగచ్ఛత ఇత్యత్రాహ- భాగ వతరితి. ఊనాః,

మూ—పరిస్రస్తనష్టవిషయశ్శి(లుమ్) త్ పరిమాత్తశ్శి తారతమ్యమ్ విధిత్తతేయాకిలుమ్ ఐకాంత్యమ్ కులై
యాతేయిరుక్కిత్ ముడివిలారు విరకాతే యివర్ క శీడేరివిడువర్ కత్ - ఇవర్ కత్ తిరత్తిలుమ్ అపచారమా
కాతెన్ది రేశాస్త్రమ్ విధిత్తతు-“నేహాభిక్రమనాశో స్తి సత్యవా యోనవిద్య తేస్వల్పమప్యస్యధర్మస్య త్రాయతే
సా-దీ— పరిస్రస్తనావాక్, నామ సంస్కార విధురక్-నష్ట నావాక్, మంత్ర సంస్కార హీనక్-పరిమాత్తమ్, ఆ
దరమ్. అతిత్ తారతమ్యమ్ విధిత్తతేయాకిలు మవర్ పక్కల్ అపచార పరిహరణమ్ సర్వత్ర సమానమేవవి
హిత మెన్నిరార్ . ఇవర్ కత్ తిత్తిలు మెన్దు - నేహాభిక్రమేత్యాది - ఇహ, కర్మయోగ త్తిత్. అభిక్రమ
మ్, ఉపక్రమమ్. ఎవ్వళ వడియిట్టతు అవ్వళవుక్కొరుక్కొలత్తిలుమ్ నాశ మిల్లై - అశ్శప్పడి యాకి త్
నడువే విట్టాలుమ్ సత్యవా యముమిల్లై-మహాప్రభావశ్శానభ క్తిప్రపత్తికళిలభిముఖరైక్కొ త్తెయి నిన్దైక్కొ

సా - స్వా— పరిస్రస్తక్, నామ సంస్కార హీనక్ - నష్ట నావాక్, మంత్ర సం
స్కార విధురక్ . పరిమాత్తమ్, ఆదరమ్ - “తథా స్వకర్మ గాస్తే శ్రీ గురు సత్సంగ వజ్జితాః ।
ఊన హీన పరిస్రస్త నష్టా జ్ఞేయా స్సమాఖ్యయే,, త్యాది ప్రకారేణ - ఊనాః, స్వకర్మహీనాః - హీ
నాః, స్వసూత్ర త్యాగినః . పరిస్రస్తాః, స్వగురు దేవతా త్యాగినః - నష్టాః, సత్సంగ వజ్జితాః ఎ
న్దు శీల్త్ శోల్లు వర్ కత్ . ఒరు విరకాతే ఇతి - యథోచిత ప్రాయశ్చిత్త త్తాలై యెన్దు పడి . అవర్ కత్ తి
రత్తిలు మితి . “యే బ్రాహ్మణాస్తేహ మసంశయం నృపతే వ్యచితే వ్యచితోహం యథావత్ । తే
క్షేప తుష్టేష్వ హమేవ తుష్ట్యైరంచ తైర్యస్య మమాపి వైరం । యశ్శూద్రం భగవ ద్భక్తం నిషాదం
శ్వపచంతథా । వీక్షతే జాతిసామాన్యా త్సయాతి నరకం నరః । వైష్ణవే పరి వాదాచ్చ పతత్యేవన సంశ
య,, ఇత్యాది కళితే యెన్దు పడి - ఇప్పడి ఉపాయ నిష్ఠ రాన ఊనహీ నాది కత్ నిష్ఠాహూని యిలుమ్ ఐ
కాంత్యమ్ కులైయాతే యిరున్దాల్ ఈడేరి విడువర్ క త్తెన్దు శొన్నతు కూడుమో ? అతుక్కు ప్రమాణమిల్
లైయే ? ఎన్న వరుళిచ్చేయేకిరార్ - నేహాభిక్రమఇతి- ఇహ, కర్మయోగ. అభిక్రమః, ఉపక్రమః. ఉపక్రాం
తస్యాలప్యాపినాశో నా స్తి-మధ్యేవిచ్చే దేప్రత్యవా యోపినా స్తి-శేషమ్, స్పష్టమ్. ఆనాలుమ్ భాగవత రుక్కు

సా.ప్ర—పరిమాత్తశ్శిత్, ఉపచారేషు . తహ్యూనా దీనా మాచార శాస్త్రైశ్శ గురుసంగ వివజ్జితత్వా
త్తేషాంచ “విద్యాహారో గురుద్రోహీవేదేశ్వర విదూషకః।తవితే బహుపాప్మానః. ఆచారహీనన్న పునంతి
వేదా,, ఇత్యాదిభిరతిపాషిష్టత్వబోధనాత్తైషాంక్రమేణ మోక్షోపినోపపద్యతఇత్యత్రాహ-నేహాభిక్రమేత్యాది.

సా-వి—పరిస్రస్తాః, నామ సంస్కార రహితాః-నష్టాః, మంత్ర సంస్కార రహితాః. పరిమాత్తశ్శిత్, ఉపచారే.
షు-పరిమాత్తమ్, ఆదర ఇతి కేచిత్ . తారతమ్యమ్ విధిత్తతేయాకిలుమ్, తారతమ్యస్య విహిత త్వేపి. ఐకాంత్యమ్ కులై
యాతేయిరుక్కిత్, ఐకాంత్యం యథానన శ్యేత్తథా స్థితా-ముడివితే, అంతే. ఒరు విరకాతే, కేన చిదుపాయేన-ఈడే
రివిడువర్ కత్, సిద్ధాధాభవంతి - నన్వేతేషాం శాస్త్ర గురు సత్సంగ వివజ్జితత్వాత్క-థ ముపాయ ప్రవృ
త్తిరత్తత్రాహ - నేహాభిక్రమనాశ ఇతి- స్థితాంశస్య సమీచీనత్వాత్సత్సంగ గుర్వాదికంచ సంపాదయతీతి భావః.

సా-సం— స్వకర్మహీనాః -హీనాః, స్వగురు త్యాగినః - స్రస్తాః, స్వసూత్ర త్యాగినః- నష్టాః, సత్సంగ
వజ్జితాః, పరిమాత్తమ్, ఉపచారః - విరకాతే, ప్రాయశ్చిత్తాది ముఖే

మూ — మహతో భయాత్, ఎస్టుమ్ “పాథకనై వెహనాముత్ర వినాశస్తస్యవిద్యతే । నహికల్యాణకృత్క-
శ్చి ద్దుగ్ధతంతాతగచ్ఛతి,, ఎస్టుమ్ కమయోగ త్తిత్సొన్న ప్రభావమభక్తిప్రపత్తికలిత్ కైముతకన్యాయత్తా
లే సిద్ధమిరే - “అపిచేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ । సాధురేవసమంతవ్య స్సమ్యగ్వ్యవసితోహి
సః । అపిపాపేష్వభిరతా మద్భక్తాః పాండు నందన । ముచ్యంతేపాతకైస్సవైః పద్మపత్రమివాంభసా,, ఎ
స్టుమ్ సవేశ్వరే తానే అజుననైయుమ్ ధమపుత్రనైయుమ్ పత్ర అరుళిచ్చేయేతాః -

సా-దీ — మహాప చార మెన్నై- భగవాన్ తానుమివర్కల్ పక్కల్ అపచారమాకా తెన్నానెనిగి-రార్. అసి
చేదితి - ఉపాయపరిగ్రహ త్పూర్వమ్ సుదురాచారోపీత్యధః - అస్తియే, ఉత్తరకాలమ్ సుదురాచారనానా
లుమ్ యేనకేనాపిప్రకారేణ కోక్రిడికార ముడ్డాకైయా లెన్దపడి. అనన్యభాక్, దేవతాంతరస్పృహ మత్తవ
నాయ్ - అజుననై క్కురిత్తు “అపిచేత్సుదురాచారః,, ఎస్టుమ్, ధమ పుత్రనైక్కురిత్తు “అపిపాపేష్వభి
రతాః,, ఎస్టు మరుళి చ్చేయేతాః. పుండరీక నారద సంవాదత్తిల్ భగవత్ప్రవణ రనువృత్తదోషరాకిలు
మ్ యథాహం ప్రాయశ్చిత్తాది ముఖత్తాలే మోక్షసిద్ధియిల్ సంశయ మిల్లెయెస్టుమ్ నిదోషరుక్మ కైము
త్యర్యాయత్తాలేకడుక మోక్షసిద్ధియుమ్ శోలిత్తు-ఆకైయాలవు పాయతన్ని ప్రభావతై క్కుత్తైయిన్దైక్కు

సా - స్వా — అకృత్యా సుప్తాన దశై యిల్ ప్రభా వమ్ కూడుమో? ఉప చార న్తాః కూడుమో ?
ఎన్న వరుళి చ్చేయ్కిరార్ - అపిచేదితి - “ కృతఘ్నా నాస్మికః పురే,, త్యాది వదతీతగ్రాహకా భా
వాత్సు దురాచారో భజత ఇతి వతమాన నిదేశాచ్చ భజనకాలేసు దురాచారత్వం గమ్యతే - వీహ
మేవ శ్రీమద్గీతాభాష్యే వివృతం - సాధురేవ సమంతవ్యః ఎన్నైయాలే ప్రభావము ముపచారముమ్ స్పష్ట
మెన్దపడి - అపీతి . మద్భక్తాః పాపేష్వభిరతా అపి ముచ్యంతే ఎన్నైయాలే భాగవత ప్రభావమ్ సిద్ధమెన్ద
పడి . సర్వేశ్వరేతి . అజున ధమ పుత్రయోశ్చోత్తో రత్యంత ప్రియ తమతయా స్వయంచన ర్వేశ్వరతయా
సర్వజ్ఞతయా ఇతు తత్వ మెన్దపడి - ఇప్పడి యికి లుత్తరాఘత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పూర్వమ్ శొన్నతువిరో
ధియాశో ? ఎన్న భగవ దాశ్రయణ ప్రభావమ్ ప్రాయశ్చిత్త ప్రవతన ముఖేనైవ సంభావిత పాపరుక్కు
పాప నివర్తక మెస్టుమ్, అసంభావితాపరాధ రుక్కు అవిశంబేన మోక్షోత్పాదక మెస్టుమ్ సప్రమాణమాక
పుపపాదియా నిన్దుకోణ్డు వ్యతిరేక ముఖేనాపి భగవ దాశ్ర యణ ప్రభా వత్తై దృఢీ కరిక్కి-రార్ -

సా - ప్ర — ఏ వం భక్త ప్రప న్న యో భ్రం శేపి కై ము తిక న్యా యేన మోక్ష సిద్ధి ము ప పా
ద్యాతి పాపిష్ఠత్వ బోధక వచన విరోధే న్యాయా ప్రవృత్తి శంకాం దురా చారాణామపి భగవ త్పరత్వే
వాచనిక మోక్ష సిద్ధి ప్రదశనేన శైలూష వృత్తిత్వే తదసిద్ధి ప్రదశనేనచ పరిహర స్మిరపరాధా నామ
పేక్షితకాలవీవ మోక్షసిద్ధింభగవ ద్విముఖానామధిక సుకృతవ త్యేపిమోక్షాభావం చాహ- అపిచేదిత్యాదినా-

సా-వి — దురాచారాణామపిభగవద్భక్తానాం సత్సంగతప్రమాణానిభగవద్విముఖానా మశ్వమేధవాజపే
య శతవతాంగత్యభావేచ ప్రమాణాన్యాయా - అపిచేదిత్యాదినా- సుదురాచారః, ప్రపత్తైః ప్రాగితి శేష-
ససమ్యగ్వ్యవసితోహి, సమీచీనధమ ముపక్రాంతవాఃఖలు-

సా- సం — అధికతాః, అధిసంధిపూర్వక మను వ్యత్తపాపాః . ప్రాయశ్చిత్తేన ముచ్యంత ఇతి శేషః .

మూ — అప్పడియే శ్రీపుండరీక నారదసంవాద త్తిలుమ్, చీరవాసాజటీవాస్వాత్తి గ్రదండిముండవీవవా । భూ
షితోవాద్విజశ్రేష్ఠ నలింగంధమకారణమ్ । యేన్మశంసా దురాత్మానః పాపాచారరతాస్సదా తేపియాంతిప
రంస్థానంనరానారాయణాశ్రితాః శ్రయాగిలిప్యం తేనచపాపేనవైష్ణవావీతకల్మషాః । పునంతిసకలంబోకంస
వప్రాంశురివోదితః జన్మాంతరసహ సేషుయస్యస్యాద్భుద్ధి రీదృశీ । చాసోహంవాసుదేవస్యసర్వలోక మహా
త్మనః । సయాతివిష్ణు సాలాక్యం పురుషో నాత్ర సం శయః । కింపున సద్గత ప్రాణాః పురుషా స్సంయ
తే, ద్రియాః ,, ఎష్టు భగవ త్ప్రవణర్ అనువృత్త దోషరానాలుమ్ యథాహా ప్రాయశ్చిత్తాది ముఖత్రాతే
మోక్షసిద్ధియిల్ సంశయ మిల్లైయెష్టు మిడలై యుమ్నిదోషరుకుక్కైముతికన్యాయత్తాతే కడుకమోక్ష

సా-దీ— లాకా తెన్ని-రార్ - అప్పడియేయిత్తాదియాల్- భగవత్పరకచీరవాసావాకిలుమామ్, జటావాసా
కిలుమామ్, ముండనాకిలు మామ్, త్రిదండి యాకిలుమామ్, ఏకదండి యాకిలు మామ్ - లింగమ్, ఆశ్రమచి
హ్నం - ధర్మకారణం, ధర్మకహేతు వస్తు. లింగ మిల్లావిడిలుమ్ ధర్మకముణ్డామ్ - ధర్మకనూత్రమే ప్ర
ధాన మెన్ని-రార్ - ఇట్లు ధర్మక మెన్ని-రతు మోక్షహేతు ప్రసాదనతై - నృశంసారి ఎన్టతుకు-మ్ య
థాహాప్రాయశ్చిత్తాది ముఖతైలే ఎన్ని-ర వభిప్రాయతైలే నిర్వాహమ్- లిప్యతే నసపాపేన, ఉత్తరత్రక్రో
డీకార ముణ్డాకైయాలేఎన్టుకర్తు.జన్మాంతరేతి-దాసోహంవాసుదేవస్యేతీద్యోబుద్ధిర్యస్యస్యాదెన్టన్వయమ్-

పా-స్వా-అప్పడియే ఇతి- భగవత్పరః చీరవసనోవాభవతు, జటీవా భవతు, త్రిదండీవా భవతు, ముండవీచ
వాభవతు, సర్వత్రసువసనోవా, సుకేశోవా, ఏకదణ్డీవా, శిఖీవాభవత్విశ్వ ధ్యాహార్యః. ఏవమన్యైర్విం
శై ధూషితోవా భవతు, రహితోవా భవతు - లింగమ్, తత్తదాత్రమ చిహ్నం దికం- నధర్మ కారణం,
మోక్షకారణ స్మభవతి - కుత ఇత్యత్రాహ - య ఇతి - నారాయణా శ్రయణ మేవ మోక్ష సాధన మిత్య
థః - తేపీయాం తీత్యత్రాపి శబ్దేన ప్రాయశ్చిత్త ముఖేనేతి గమ్యతే . అన్యథా అపిశబ్ద వైయ్యథ్యాత్ -
లిప్యంతేనచ పాపేనేతి ప్రామాదిక విషయం . వీత కల్మషాః, ప్రాయశ్చిత్తేన వీతకల్మషాః - అన్యథా అక
ల్మషా ఇత్యేవ ప్రయోగస్సన్యత్ - నారాయణా శ్రితా ఇతి భక్త విషయం - జన్మాంతరే త్యాది ప్రపన్నవి
షయమ్ - ఇతి పదార్థ్యాహారణదాసోహ మితి యస్య బుద్ధిస్సన్యత్ సయాతీత్యన్వయః- కింపునరిత్యాదినా

సా.వి— చీరవాసాభితి- నలింగం ధమకా కారణం, భగత్పరశ్చే దాశ్రమ చిన్తం నధమకారణం, ఆశ్రమ చిహ్నం వైకల్యన మోక్షహేతుభూత భగ వత్ప్రసాద విరోధో నాస్తితి భావని- అబుద్ధి పూర్వోత్తరాఘ స్యాలేవప్రమాణమాహ-విప్యంతభితి- బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘస్య ప్రాయశ్చిత్తాదినా నిస్తారపరప్రమాణమాహ - జన్మాంతరేతి - జన్మాంతర సహస్రేషు, అనాదౌ సంసారే వతకమాన ఇత్యర్థః-యస్యస్యాద్బుద్ధిరీదృశీ, దాసోహం వాసుదేవస్య యదాకదాచి ద్యస్యపుంసః అహంవాసుదేవస్య దాసభితి ఈదృశబుద్ధిశ్చరణాగతి స్సిద్ధ్యతిచే దిత్యర్థః - సపురుషోవిష్ణుసాలాక్యం యాతి.నాత్ర సంశయః - స్థాలిత్యేపి ప్రాయశ్చిత్త వ్యతిరేకణావివిష్టులూక ప్రాప్తే స్సంశయోనాస్తితిభావని - ఉత్తరత్రకింపునస్సంయతేంద్రియాభితి, నిదుకస్త్వాహం విశిష్ట కథనాదిదం బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘవద్విషయం ద్రవ్యవ్యమ్.

సా-సం— ఛూషితోవా, నివృత్తి ధర్మానుగుణైః పారమైకాం త్యాను గుణైశ్చ చిన్మై శ్చిన్మితో వా - సం
యతేంద్రియాః,విషయప్రావణ్యవజ్జితేంద్రియాభివ్యర్థకః:-

మూ— సిద్ధియైయుమ్ శాశ్వతి అశ్వమేధ శత్రైరిష్ట్యా వాజపేయ శత్రైరపి । నప్రాపునంతిసుగతిం వా
 రాయణ పరాజ్ఞుభాగి,, ఎన్ఱ భగవద్విముఖరుక్మ అనంతశ్శశాన ఉత్కృష్ట సుకృతశ్శశాలుమ్ సుగతియైత్
 తయైన్ఱుమ్ మహాపీఠ ఇవ్వథాశ్శశే ప్రపంచిత్వా - యోహ్యేనం పురుషం వేద దేవాఅపినతం విదుః,
 ఎన్ఱైయాతే భగవద్భాన ముద్దైయవనుడైయ ప్రభావమ్ నిత్యసూరికకుమ్ పరిచ్ఛేద్య మన్ఱిరే - ఆక్ర
 యాత్ అనువృత్తబుద్ధి పూర్వదోషరాన భావగతరు ఉపక్లేశాదిక శుణ్డానాలుమ్ అవజ్ఞాదికల్ పణ్ణ
 లాకాతు - అవైష్ట వనమస్కారా దవమానాచ్యకేశవే । వైష్టవే పరివాదాచ్య పత త్యే వనసం శయః ।

సా-దీ— స్వవ్యతిరేక త్తిత్ సర్వధర్మశ్శతైయమ్ వ్యథామానుకైయుమ్ భగవత్సమాశ్రయణత్తుమ్ ప్ర
 భావ మెన్ఱిరార్ - అశ్వమేధ శత్రైరిత్యాది . యోహ్యేనమితి - ఇమ్మ దేవాః ఎన్ఱవర్కల్ యత్రపూర్వై
 సాధ్యాస్సంతిదేవాః,, ఎన్ఱనిత్యసూరికల్-భాగవతావమానమవణ్ణలాకా తైన్ఱమిడత్తుమ్ ప్రమాణమ్కాట్టుకి
 రార్-అవైష్ట వేత్త్యాదియాత్-అవైష్టవేనమస్కారం వైష్టవేపరివాదతోడొక్రైయాత్ శేర వెను త్తతు-పరివాదః,

సా-స్వా— నిరపరాధానాం భాగవతానాంకైముత్యేన భగవత్సాత్త్వి కథనం. అశ్వమేధశత్రై, రిత్యాది
 వ్యతిరేక ముఖేన ప్రభావ స్థిరీకరణ మెన్ఱపడి . అనాలుమ్ పూర్వోక్త ప్రమాణశ్శశాలే భగవత్సర్వ కళు
 మ్ దోషాను వృత్తి యుణ్ణానాలుమ్ పరగతి యుజ్జైన్ఱు తోత్తినాలుమ్ యతోవాచా నివర్తంతే,
 ఎన్ఱ భగవత్సభావ మపరిచ్ఛన్న మానాప్సేతే భాగవత ప్రభావ త్తి లప్పడి ప్రమాణ మిల్లా మైయాతేభ
 గవ దపచారమ్ పోతే వజనీయతా నియమ ముణ్ణా ? కింవ భాగవతరుక్మ అనువృత్త బుద్ధి పూర్వాప
 రాధ త్తినాతే యుపక్లేశమ్ ప్రసక్తమాకిత్ అత్యుత్కృతైః పుణ్యపాపై రిహేవ ఫల మత్నతే,, ఎన్ఱప్ర
 త్యుత నిన్ఱైయే ప్రసంగి యాతో ? ఎన్ఱ భగవత్సభావ తుల్యమాక భాగవతక ప్రభావాపరిచ్ఛన్న తై
 యిత్ ప్రమాణ ప్రదర్శన పూర్వకమ్ప్రభావ కృతమాక వపచారమ్ వజనీయ మెన్ఱరుళి చ్చైమ్ కిరార్ -
 యోహ్యేన మితి వాక్యద్వయత్తాలే - ఆక్రైయాత్, అనవచ్ఛిన్న ప్రభావ మిరుక్రైయాత్ - నకేవలంప్ర
 భావ కృతమాక వపచార వజనమ్, శాస్త్ర బలత్తాలుమ్ వజనీయ మెన్ఱరుళి చ్చైమ్ కిరార్ - అవైష్ట
 వే త్యాదినా-పతత్యేవ, అధః పతత్యేవ-నోధ్వంగమన మెన్ఱపడి-పతత్యేవ ఎన్ఱైయాలుమ్ భాగవతావగార

సా-ప్ర— ఊనా దీనా మనవ మంతవ్యత్వ హేతు భూత మహా ప్రభావ వత్సే ప్రమాణం ప్రదర్శక యక్
 పాప ప్రసక్తేష్వప్యవ మానా దాత్మనాశం వచనాన్యధా సుపపత్తిభ్యాం సమథాయతే . యోహ్యేనమిత్యా
 దినా . ఆత్మ నాశ జ్ఞాపకేషు వచనేషు నిరపరాధత్వాది విశేషా నాదరేణవైష్టవమాత్ర వాచిప్రగళనా

సా-వి— దేవాః,, యత్రపూర్వే సాధ్యా స్సంతిదేవా,, ఇత్యుక్త నిత్యసూరయః . సప్తపీఠ ము ధూ
 మా కేనచిద్వ్యాజేన సంచరత్సు ద్వాదశవర్షత్వమేణ కందమూల ఫలాద్యభావేన పరిక్షిణేషు క్వచి త్స
 రసి విద్యమానా నివిసాన్యాహృత్స తటేనిక్షిప్య స్నానాదికం కుర్వత్సు మాయారూపే శౌగత్యగ్రదే శా
 పహృతేషు బిసేషు పరస్పరం స్వయూధేనైవ అపహృతానీతి శంకమానేషు పరస్పరేషాం శంక వా క్యాని

సా-సం— పురుషం వేదేతి శబ్దః ఉపాసన ప్రపదని నిష్ఠాన్యతర పరిః - ఆక్రైయాత్, అనువృత్త ధీ సూ
 ర్వా ధూనామపి మోక్ష శ్రవణా త్సభావాధిక్య శ్రవణాచ్య - ఏవంగద్యేష్వకృత్యకరణశబ్దేనైవభాగవతావ

మూ—యతిని చాపరూపిని వైష్ణవానవమన్యతు । అధ్యాత్మవిముఖస్సస్మచినసైన్యస్యంకరోతియః । అంత
దుఃఖోబహిష్కాంతోబ్రహ్మవిద్వేషతత్పరః । కనిర్మందాపఃస్సస్మచినసైన్యనంకరోతియః । సత్యానుష్ఠానసం
స(సంయుక్త)ానధ్యాత్మజ్ఞానదుబలాత్ బ్రాహ్మమోహ(యతు)యేత్తుదుబుద్ధిర్భిన్నసైన్యంకరోతియః । ఎన్టు
శాల్లవపుట్టతి శ్రీభాష్యకారః అకృత్యకరణకృత్యాకరణజ్ఞోదేభగవదపచారాదికతైచ్చేరవేడుత్రుగోబలివ
ర్థన్యాయత్రాతేభగవదపచారాదికతైవ్రజ్జతేనైకాక-ఎల్లామ్ భగవదపచారజ్ఞశాయిరుక్క-ముఖ భేదజ్ఞతై

సా - దీ - నిందా - అకృత్య జ్ఞీత్ పథాన మిభ్యాగవతాపచార మెన్టు కాట్టు కై క్కాక
వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - భాష్యకార రిత్వాది - అకృత్యకరణాదికళుమ్ భగవ దప్రితి హేతు వాక్యేయల్ భగవ
దపచార మేయాకిలుమ్ యానైర్వా పాదుకైర్వాపి గమనం భగవద్గృహే,, ఇత్వాది కళినుడైయ తీవ్ర త్వ
ద్యోతనాథం భగవదపచార మెన్టు శిలవ తై స్పృశగేవ శాల్లి తైన్ద్రా- అతిలుమ్ మజ్జనానవ జానన్యో
మాంతు పశ్యతి సుందరి । చతుర్వింశాప రాధంతం కల్పయామి వసుంధరే,, ఎన్టు భగవ తాపచారముమ్ భగ
వదపచారజ్ఞీత్ పరిగణితమానాలుమ్ సాక్షాద్భగవదప్రితి హేతుక్కతై భగవదపచార మెన్టు. భగవ ద
ప్రితిక్కుమ్ హేతువాన తదీయాప్రియై తీవ్రతమత్వతై ఎయిట్టు అతుక్కు హేతువాన శిలవతై భగ
వతాప చార మెన్దిర తెన్దిరార్-ఎల్లామ్ భగవదిత్వాదియాల్- భగవ దపచారభాగవ తాపచారజ్ఞశుడైయ

సా-స్వా—త్రినుడైయ వతి క్రౌర్యం వ్యంజితమ్ - ఇస్పతి భగవద్భాగవత ప్రభావ ముణ్ డాల్లెత్తివ్వయా
పచార జ్ఞతై అకృత్య కరణ కృత్యా కరణజ్ఞోదు గద్యత్తిలే సమానమాక శ్రీభాష్యకార రెడు త్తతు నేరు
మో ? సామాన్య బ్రాహ్మణ దేవతాత రాపచారముమ్ అకృత్యమాకైయాలే ఇతు వ్రమ్ తత్తుల్ప మాక
త్తొత్త విత్తైయో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - శ్రీభాష్య కారరు మితి - ఆదిశబ్దేన భాగవ తాపచారో
గృహ్యతే - అనాలుమ్ భాగవ తాపచారత్రి త్రినితైడుక్క కూడుమో ? అతు వ్రమ్ మజ్జనాన వ
జానన్యో మాంతు పశ్యతి సుందరి చతుర్వింశాప రాధంతం కల్పయామి వసుంధరే,, ఎన్టు భగవదపచా
రాంత గతమాక శాస్త్రసిద్ధమన్నో ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్ - ఎల్లామితి - ముఖ భేదతి. సాక్షాద్భగవ

సా.ప్ర—త్వాపరాధేష్వప్యవమానకరణమప్యాత్మనాశకరిమేవేతిభావః. భాగవ తానామర్థ సంగాదినద్భ్యా
వే అసంభావ్యత్వస్య దశకన ప్రవర్తక వాక్య విరోధం దశకయత్ భగవ దపచారభాగవ తాపచారయో
ర కృత్యాంత భావేపి పృథగుక్తేరి ప్రయోజన మప్యాహ - శ్రీభాష్య కార రిత్వాదినా -

సా-వి—భారతిస్థాన్యాహ-యతినిందేత్వాదినా-అకృత్యకరణానాంస గ్వేషాంభగవదపచార త్వేపిగ ర్యే,,అ
కృత్యకరణ కృత్యాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారే,,తి పృథక్కీతకనంగోబలి వదన్ వాయేన సాక్షా.
ద్భగవద్భాగవత విషయం సత్తీవ్ర తమత్వ ద్యోతనాథం మిత్వాహ - భాష్యకారితి. యానైర్వాపా
దుకాభ్యావా గమనం భగవ ద్గృహే,,ఇత్వాదయ సాక్షాద్భగవ దపచారాది- భాగవతాప చారాదా
మపి భగవదప్రితి హేతుత్వేన భగవదపచార త్వేపి కేవల భగవదపచారాపేక్షయాతి తీవ్రతమారిభాగవతాప
చారా ఇత్యభిప్రేత్వాహ - ఎల్లామ్ భగవదపచారజ్ఞశాయిరుక్కేతి - ముఖభేదజ్ఞశాలే,భాగవత విషయత్వ

సా-సం—చారస్యవసుగ్రహేపితస్య పృథగుక్తేబలాద్భాగవతాది విషయావ జ్ఞాదిపరిహారిణీయ తాభాష్యకృ
తామప్యభిప్రేత్వాహ - భాష్యకారరు మితి

మూ— వివక్షితు చ్చి లవతైఁ ఇబ్బు భాగవతాపచారశ్శై నిరతు యావై శల అప
చారశ్శై పురమే శెమ్కిరా నప్పడిపుట్టవై తన్నెయే భగవద్భాగవత విషయశ్శై శెమ్ తాల్ విష
యస్వభావతాతే రాజద్రోహాదికల్ పోలే మిక్కుమ్ దండహేతుకళా మెన్లు విశేయో పాదాన త్తుక్కభి
ప్రాయమ్ - నరకత్తుక్కు నాత్తచ్చాలాన సంసార మండల శ్శై నల్వల్లి నడప్పార్ దులభరామరుక్క

సా-ది — తీవ్రతమత్వతైఁ కాట్టుకి రార్ - యావై శల విశ్వాదియాల్ - భాగవతాపచార విశేషతైఁ
కాట్టుకి రార్, నరకత్వాచ-పూర్వం కమయ్యోనాది పర్వపరంపరానిష్ఠ రైయుమ్ అథ సం గాదిదోషతైఁ

సా-స్వా—దప్రీతి హేతుత్వతాల్ మ భాగవతాప్రీతిద్వారా భాగవదప్రీతి హేతుత్వతాల్ మ పిరియవెడు త్తతెన్లు
కరుత్తు - తీవ్రతై తోత్తుకైక్కాక పిరియ వెడు త్తతెన్లు శొన్నతు కూడుమో ? భగవద్భాగవతాపచార
మక్యత్య కరణాది తుల్య ఫలసాధన మాకిల్ తీవ్రతై కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - యావై ఇతి.
రాజేతి - అదిపడేన రాజకుమారాప రాధో గృహ్యతే - ఇబ్బు భాగవతాపచార మెన్లు శొన్నతు ఎవ్వయ
త్తిల్ ? కమయ్యోగాది నిష్ఠ విషయ త్తి లెన్టిల్ అవర్కుళు క్కుపాయ పూర్తియిల్లా మేయాలే తదపచార
వజన్తియైతై కూడుమో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - నరకత్తు క్కితి . పూర్వమ్ కమయ్యోగాది ని
ష్ఠ విషయ త్తియైతై సం గమడియాక ప్రసక్తాపచార మాకా తెన్లు శొల్లిన్లు - ఇబ్బు ఉపాయ పూర్త్యభావ

సా-ప్ర—వీరమూనాదీనామప్యవమానంసకుర్యా దిత్తుక్వా విష్ణోభిముఖ్య మాత్రవతామపి వైష్ణవత్వాజ్ఞేషా
మప్యవమానంసకుర్యాదిత్యాహ-నరకత్తు క్కత్వాదివా- నాత్తచ్చాలానేతి-యస్మిన్ దేశేనాంకునాణి బీజా
నిసాంద్రంప్రకీర్యద్వాదశాంగులమభి వృద్ధేషు కళమేషు త్పాట్టసమ్యగభి వృద్ధ యేకదారేషు స్థావయంతి త
ముత్పాటనా పాదాన దేశం నాత్తచ్చాలితి వ్యవహరంతి . తద్వ దేవ నరక అతిచిరకాలా వస్థా నాయే
హలా కల్ప కాలే పాప మాచరద్భికి స్థీయ్యత ఇత్యన్య లోకన్య తథా వ్యవహరః - తథా ధూతేన్మిన్ లో
క ఇత్యర్థః . నల్వల్లి నడప్పార్ త్యాది - సన్మాగ ప్రవృత్తానాం దులభ భత్వే పీత్యర్థః .

సా-వి—రూపముఖభేదేన-అవతైఁ భాగవతాపచారానేవ- ఇశ్శే, ఇహైవవాక్యే- భాగవతాపచారశ్శై
నిరతు, భాగవతాపచారాశ్శై పృథకుక్తిః - తీవ్రతమత్వ మేవోపపాదయతి . యావై ఇతి - యావై శల
వపచారశ్శై, యాక కతిచిదపచారాక . పురమే, బహివిషయే - భగవద్భాగవతభిన్నవిషయే - శెమ్కి
రాక, “అగ్నిమహాద్రాక్షాణంవా దేవతాద్వార మభి ముఖో మూత్ర పురీషే, త్యాదికాన్యాక కుర్యాత్” -
అవైతన్నెయై, తానేవ - యథాకథంచిష్టిస్తువై వైవాభిముఖ్యమాత్రేణాపి - శెమ్ తాల్ మిక్కుమ్ దండహేతు
కళా మిత్యన్వయః . యథాకథంచి ద్విష్ట్యాభి ముఖ్యమాత్రేణాపి వైష్ణవత్వా ల్లోకే విష్ణుభక్తానా మేవ
దులభత్వా త్మస్మిందా ప్యపచార హేతురిత్యాహ - నరకత్తుక్కు నాత్తచ్చాలానేతి - యస్మిన్ దేశేనాం
కుర్యాదీబీజాని ప్రకీర్యద్వాదశాంగుల ప్రమాణ మంకురేష్వభివృద్ధేషు తత ఉత్పాట్ట కేదారే రోప యం తి
తం దేశం నాత్తచ్చాలితి వదంతి - నరకలోకే బలవదవస్థానాయ సంసారమండలే పాపభూయి స్థే స్థి
తిరితి తత్పాద్యశ్యం - నల్వల్లి నడప్పార్, పాపనివర్తకమాగే సంసారవత్సు .

సా - సం— నాత్తచ్చాలి, మూలకారణం-

మూ—భగవద్విషయ తై పృథ్విలధికారానుదూపమాకము క్తిమాగ్నైక్కుమున్నడియానకమయోగాదిప
ర్వశ్శిలే నిన్తారైయుమ్ నెక్కినినైక్కు భాగవతాపచారమ్ - “నశబ్ద శాస్త్రాభిరతస్య మోక్షా నభోజనా
చ్చాదన తత్పరస్య | నచైవరమ్యా వసథప్రియస్య నలోకచిత్తగ్రహణే రతస్య, ఇత్యాదికలిలుమ్ భగవత్ప్రా
వణ్యమన్తిక్కు “శిశ్నోదరె యేభిరతాస్సచైవస్తైయూన్యతావా క్షరుసాక్ష్యః త్యక్తుమ్ | వ్యపేతధర్మ ఇతి తా
స్విదిత్వా దూరాద్దేవా స్సంపరివర్జయంతి,, ఎనిగర పడియే బాహ్య విషయ ప్రావణ్యమే యుడై యా
ర్కు మోక్షమిల్లై యెన్టపడి.

సా-దీ— యిట్టు అవ మానమ్ పణ్ణ లాకా తెన్జార్ : ఇంగు కమణ్ జ్ఞాన పర్వనిష్ఠరై ఉపాయ స్థూత్య
భావతై యిట్టు అవమతి పణ్ణ లాకా తెనిగిరార్ - ఆకైయాల్ పానరుక్త్యమిల్లై - నను : నశబ్ద శా
స్త్రాభి రతస్య ముక్తిః,, ఎన్ట శబ్ద శాస్త్ర పరస్రభృతి కలై దూషి త్త క్కలైయో? ఇతు భాగ వత
రుక్కుమ్ సమమన్నో? ఆకైయా లప్పడి ప్పట్టు భాగవత విషయన్తి లపచా రమ్ తీవ్రతమ మామో? ఎ
న్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - నశబ్ద శాస్త్రే త్యాదియాల్ . లోకచిత్త గ్రహణే రతస్య, లోకచిత్తానువర్తన
పరస్య ఎన్జో - భగవత్ప్రావణ్య రహితరాన వర్కుళిలిచ్చామాన్యవచనతై ఒత్తుక్కుకైక్కు నిబంధనమ్

సా-స్వా—ప్రసక్తాపచారవర్జనమశోల్లుకిర తెన్జుకరుత్తు . భగవదితి-అతఏవమహాప్రభావ రెన్జుకరుత్తు-
“నశబ్ద శాస్త్రాభి రతస్య మోక్షః,, ఎన్ట శబ్ద శాస్త్ర నిష్ఠాది కళుక్కు మోక్ష మిల్లైయెన్ట పాతవి
తే శోల్లుకైయాలే అతు భాగవత రుక్కుమ్ సమాన మాకైయాలే తద్విషయాపచారం తీవ్రమామో? ఎ
న్న వరుళి చ్చెయ్కిరార్ - నశబ్దేతి - స్మేయ సహిత మన్యతం యేషాంతే తథాధూతాః. వాచి పరుషాః.
దేవాఇతి . కిముత భగవా నెన్టపడి - విషయ ప్రావణ్యమే ఇతి - భగవత్ప్రావణ్య మిల్లాతవ నెన్టపడి-

సా ప్ర—మున్నడియాన, ఉత్పాదకేషు . నెక్కినినైక్కు, హీనతయావ గతిః. అవమతిరిత్యర్థః - నను శా
స్త్రాంతరరతానాం భోజనా చ్చాదనావ సథపరాణాంచ మోక్షా నాస్తీత్యుక్తై భాగవతే వ్యప్యేతాద్య
శానాంమోక్షా నుపపత్తేః యోహ్యేన మిత్వా ద్యుక్తా పరిచ్ఛిన్న ప్రభావవత్త్వం నొపపద్యత ఇత్య త్రా
హ. నశబ్ద శాస్త్రే త్యాదినా - యద్వా, చీర వాహ ఇత్యారభ్య పాపా చార రతానా మపి మోక్ష
ప్రాప్తి బోధ్యమానా నశబ్ద శాస్త్రాభి రతస్యే త్యాదిభి మోక్షాభావ బోధకై విరుధ్యే తేత్యత్ర నశ
బ్ద శాస్త్రే త్యాదినా శిశ్నోదరెయ ఇత్యాది నాచశాస్త్రాంతర రతాదీనాం సామాన్యతో మోక్షాభావ బో
ధనమపి సామాన్య విశేష న్యాయా దేవ పరాఙ్మూలా నామిత్యాదిభి రుక్త విశేష విషయ మేవేతి దశయన్
భగవత్పరాణాం వైరాగ్య విధాన వైయర్థ్య శంకాయాం శమాదిమతాం నిరపాయా నాంతు బ్రహ్మప్రా
ప్తిః ప్రత్యా సన్నే త్యాహ . నశబ్ద శాస్త్రే త్యాదినా . నన్వేవం సతి వంచ నాథం భాగవ తత్వం

సా-వి—మున్నడియాన, ప్రథమ పవరూపేషు - నిన్తారైయుమ్, స్థితాః. నెక్కినినైక్కు, హీనతయాస్మ
రణం - భాగవతాపరాధ మిత్యన్వయః - “నశబ్ద శాస్త్రాభిరతస్య మోక్ష,, ఇత్యాది నిందనమపి భగవద్విము
ఖ విషయమిత్యాహ - నశబ్దేతి- మాయారూపేణ వైష్ణవ రూపంగృహీత్వా వంచనమపి యావ త్స్వరూప

సా-సం—

నెక్కినినైక్కు, మానసమవజ్ఞానం -

మూ—“పరాజ్ఞుఖానాం గోవిందే విషయాసక్త చేతనామ్ | తేషాం తత్పరమం బ్రహ్మ దూరాద్దూరతరే స్థితమ్,, ఇ త్యాదికలిలుమ్ ఇవ్వథమ్ సిద్ధమ్ . తస్మయ త్వేన గోవిందే యేనరాన్యస్త చేతనః | విషయత్యాగిసంసేషాం విజ్ఞేయంచ తదంతికే,, ఇత్యాదికలి భగవత్పరమాయ విషయత్యాగికళుహనారుగ్ విశంబ మిత్తలై యెన్నిఁటన. ఉళ్ళోరు ప్పశ్చైయత్తుప్పశుత్తోల్ పోర్తుపులి ప్పాయ్చచ్చల్ పాయుమ్ కణక్కిలే నా-దీ — “పరాజ్ఞు ఖానాందూర తరే,, ఎన్టు విశేషిక్కైయాలే. తస్మయత్వేన ఎన్టువచన త్తిల్ విషయ త్యాగికళుక్కు బ్రహ్మప్రాప్తి శొల్లుక్కైయాల్ కృతోపాయరాకిలుమ్ విషయా సక్తరాకిల్ మోక్షమిత్తలై యే? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిరార్ - తస్మయత్వేనేత్యాదియాల్ - ఇజ్ గుళ్ళిఘప్రాప్తిమాత్రమ్ శొల్లుక్కై యాల్ విషయాసక్తుక్కు బ్రహ్మప్రాప్తిమాత్ర ముణ్ణెన్రై. కింబహునా? భాగవతభావనైయైప్పణ్ణి కొ్ గోడు తిరివారేయమ్ ఉళ్ళోరియు మళవుమ్ అనువతిక్కు ప్రాప్త మెన్నిరార్ - ఉళ్ళోరు ప్పశ్చై ఇత్యాదియాల్ - పశ్చై, సారం. పశుత్తోల్ పోర్తు, సాధువేషత్తై పరిగ్రహీత్తై స్తపడి.

నా-స్వా—“నశబ్ద శాస్త్రాభిరతస్య,, త్యాది వచనమ్ సామాన్యమాకవిరుక్కుసంకోచిప్పిక్కు పోమో? “శిశ్నోదరే,, ఇత్యాది వచనత్తాలే సంకోచ నీయమెన్టిల్ అతిలితర వ్యవచ్ఛేదమ్ తొత్తపిల్లైయే? ఎన్నవ రుళిచ్చెయ్కిరార్ . పరాజ్ఞుముఖా నామితి - ఆనాలుమ్ కృతోపాయ నాన భగవత్పరక విషయా స క్త నానాలుమ్ తద్విషయాప చారమ్ వజనీయ మెన్టు శొన్నతు కూడుమో? “తస్మయత్వేన గోవిందే,, ఎన్నిర వచనత్తిలే భగవత్ప్రవ్యాముమ్ విషయ వైముఖ్యముమ్ సముచ్చిత మాక విరున్తాలనో మోక్షమ్ శొల్లు కిరతు - విషయాసక్త భాగవతనుక్కు మోక్షమిల్లా మైయాలే తదప చారమ్ క్రూరితర మున్ణై? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - తస్మయత్వేనేతి - తస్మయత్వేన, తత్ప్రచురత్వేన - తదాసక్తి ప్రచు రత్వేన ఎన్టుపడి - విషయాసక్త భాగవత రుక్కు విశంబేన మోక్షముమ్ అంతికెయెన్రై యాలే విషయా సక్తి రహితనాన భగవత్పరనుక్కు అవిశంబేన మోక్షము మెన్టు కరున్తు - ఆనాలుమ్ వికల భాగవత వి షయత్తిల్ అపచారమ్ వజనీయ మానాలు మాదరమ్ కూడుమో? ఎన్న కైముత్య న్యాయత్తాలే సమర్థి కిరార్ - ఉళ్ళోరు ఇతి - కిముత భాగవతత్తై యెన్టుపడి . యద్వా, ఇప్పడే భాగవతాపచారమ్ వజనీయ మాకిల్ భాగవత భావనైయైయవనై ఆదరి క్కిరతో? తిరస్కరి క్కిరతో? ఆద్యే అవైష్ట వోప చారమ్ ప్రసంగిక్కుమ్ . అంత్యే భగవద్భక్త లింగత్తై తిరస్కరి క్కైయాలే భగవ దప చారమ్ ప్రసంగి యాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిరార్ - ఉళ్ళోరు ఇతి. అవైష్టవ నెన్టరినా దరిత్తాలనో నాధకమెన్టుకరున్తు-

సా.ప్ర—భావయంతో వ్యాదరణీయా స్ఫుర్తిత్యత్రాహ . ఉళ్ళోరు ఇత్యాది- ఉళ్ళోరు ప్పశ్చైయత్తు, మనసి భగవ ద్విషయాను రాగాదేర భావేపి - పశుత్తోల్ పోర్తు - గోచమణాపి భాయ - పులి పాచ్చలిత్యాది - వ్యాఘ్రాయథా ఆపుత్య గృహ్ణీయాత్తథా భాగవతాన్వంచనయా బలా త్కృత్యస్వవశంనయం తొపి

సా.వి—జ్ఞానం సత్కారః కార్య ఏవేతినదృష్ట్వాంతమాహ . ఉళ్ళోరుప్పశ్చైయత్తుఇతి. ఉళ్ళో, మనసి.బరు ప్పశ్చై, ఏకంసారం. అత్తు, విహాయ - మనసిభగవద్విషయాను రాగేపీత్యథః - పశుత్తోల్, గోచమణ. పోత్తి, పిథాయ-పులి, వ్యాఘ్రీ-పాచ్చల్, హింసిత్వా-పాయుమ్, యథాగృహ్ణీయాత్-కణక్కిలే, తన్నయేన

మూ—భాగవతభావనైపణి త్తిరివారైయుమ్, ఉళ్ళరియుమళవుమ్, ఉపరిచచాదికల్ అనురాదికలై ఆదరిత్రాన్, తేరూపనామజ్జలైయిట్టు ఆదరిక్కప్రాప్తమ్. ఇప్పడిక్కొత్తలైలాష వృత్తికలైప్పత్తమ్, నలింగంధమకారణమ్. ఫలంకతక వృత్తస్య యద్యస్యంబు సాదనమ్. ననామ గ్రహణేనై వతస్యవారిప్రసీదతి,, ఎనిరతు-

సా-దీ—రూపం, వేషమ్. నామమ్, దాస్యనామమ్. ఉళ్ళరియుమళవు మేన్నాసేనన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇప్పడిక్కొత్తవిత్తాది - శైలాష వృత్తికల్, వేషమాత్రధారకల్ - లింగమ్, కేవలాశ్రమచిహ్నమ్. ధమకారణ, భగవత్ప్రీతిరూపధమకత్తుక్కు. ఫలమితి, నామమాత్రత్రాల్ ప్రయోజన సిద్ధియిల్లై ఎన్టమతిల్ ప్రమాణమ్. కతకస్య ఫలం, తేత్తామ్ కొట్టె. వేషమాత్రత్రాలుమ్ ప్రయోజన సిద్ధియిల్లై యెన్కైయిల్ ఉదాహరణమ్. నలింగం ధమకారణ మెన్టతు-నను,, సంకీర్త్య నారాయణశబ్దమాత్రం - అవశే సాపి యన్నామ్ని కీర్తితే

సా-స్వా—ఉళ్ళరియు మళవెన్టు శొన్నతుకూడుమో? వేష మాత్రత్రాలు మీశ్వరక రక్షియానో? వేషమాత్రము మరి న్త పిన్పు ముపచార మిత్త మాకలాకాతో? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్ కిరార్. ఇప్పడితి - లింగమ్, వేషమాత్రం. ధమకారణం, భగవత్ప్రీతిసాదనక న్నభవతి ఎన్టపడి - ఆనాలుమ్ భగవద్దిట్టుక్కు వేషనామ

సా-ప్ర—,, చోరోప్యవధ్యశ్చ చోప్య దూష్యో ఋణ్యశ్చ పీడ్యశివశురశ్చ తాడ్యశి యోహ్యంకితో వైష్ణవ లాంఛనేన సవీవ నిష్ణు ప్రతిమాసమాన,, ఇత్తాదిబి రైవ్యశ్చ చిహ్న దశకన మాత్రేణా ప్యాదరణీ యత్వోక్తే యావత్తాత్పర్య జ్ఞాన మాదరణీయాః అనంతరంతు నాదరణీయా ఇత్యర్థః - ఉపరి చరాదీతి. సన్యాసి వేషధారి రావతాది విషయాదర యుక్త మైథియాది రాదిశబ్దార్థః - నను,, వేషో దోషాయ కల్పత,, ఇత్యాద్యాను గుణ్యేన,, నలింగం ధమకారణ,, మితి వేషో నోపాదేయతా ప్రయోజక ఇత్యుచ్యతే-అత్ర వేషధారిణామ ప్యాదరణీయతా ప్రతిపాద్యత ఇతి వ్యాకృతి రిత్యత్రాహ. ఇప్పడిక్కొత్త త్యాదినా, ఏతాదృశ శైలాష వృత్తి నపేక్ష్యేత్యర్థః-ధమకవిరుద్ధానుష్ఠానసహితో వేషో నలింగమిత్యాది

సా-వి— భాగవతభావనైపణి త్తిరు వారైయుమ్, వంచ నయా వశి క రణా థం భాగవ త త్వాభినయం కృత్వా సంఘరతోపి వంచనాంశే వ్యాఖ్యిద్వష్టాంతః - ఉళ్ళరియుమళవుమ్, అభిప్రాయ జ్ఞానపర్యంతం - రూపనామజ్జలైయిట్టు, భగవల్లాంఛన రూప నామాదీని - ఆదరిక్క ప్రాప్తమ్,, చోరోప్య వధ్య శ్చ చోప్యదూష్యో ఋణ్యశ్చ పీడ్యో పశురశ్చ తాడ్యశి. యోహ్యంకితో వైష్ణవలాంఛనేన సవీవ నిష్ణు ప్రతి మాసమాన,, ఇత్తాది శాస్త్రార్థ ప్రయజ్ఞాన పర్యంతవేష వేషందృష్ట్యా ఆదరక కార్య ఇతి భావః - ఆశయజ్ఞానపర్యంతవేషే కిమితినిఘమ్యత ఇత్యత్రాహ - ఇప్పడి కొత్త ఇతి - ఇప్పడి కొత్తమ్, ఏతాదృశాక్ - శైలాషవృత్తికలైప్పత్తి, వేషధారిణఃప్రతి - నలింగం ధమకారణం, వేషమాత్రం వంచక సాధారణత్వా ద్భగవత్ప్రీతి రూపధమకస్య నిశ్చయకం నభవతీత్యర్థః. మనశ్శుద్ధభావే వేషమాత్రమప్రయోజక మిత్యత్రద్వష్టాంతమాహ. ఫలమితి - కతక నామ గ్రహణ సదృశం వంచకస్య దాస్య నామ గ్రహణాదిక మితి భావః. అతోవేషధారిణోపి సంభావనమాత్రేణాదర మాత్రం యావదాశయ పరిజ్ఞానం కతకస్య - అనంతరం పరిహారవీవ కార్య ఇతి భావః -,, వేషం నవిశ్వసేత్ప్రాజ్ఞో వేషో దోషాయ కల్పతే. రావణాశిక్షువేషేణ సీతా మపజహు రహ,, ఇత్తాదిక మత్ర ద్రవ్యవ్యం-నను శైలాషవృత్తిభగవచ్చిహ్న

మూ— ఆతావిషణ్ణా శ్శిథిరాశ్చభీతాః ఘోరమవవాధిమ వతమానాః । సంకీర్తనారాయణ శబ్ద మాత్రం విముక్తదుఃఖా స్సుఖినోభవంతి,, ఎన్టుమ్ “అవశేనాపిరున్నామ్మిక్తిక తేనవకపాతకైః । పుమా నిష్ఠాన్యతేనద్య స్సేహృత్త్రసైమ్మృగైః,, ఎన్టుమ్ “సాంకేత్యం పరిహాస్యంవాస్తోభం

సా-దీ— సర్వపాతకైః । పుమాన్విముచ్యత,, ఇత్యాదికళాత్ శేలూషవృక్షకశుక్కుమ్ భగవన్నామ గ్రహణా దిక శుక్లాక్షయ్యాత్ శాన్తఫల మిత్తైయో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆతావిషణ్ణాఇత్యాదికకాత్-ఆ తాః, విహిక ఫలాలాభత్తాత్ - విషణ్ణాఃఆముష్మికఫలాలాభత్తాత్. శిథిలాః, క్వాప్యప్రతిష్ఠితాః-సంసార తిన్ని స్టుమ్,, ఘోరమానవాధికశ్శిన్తుమ్, భీత రెన్నవుమామ్. సాంకేత్యమితి. సంకేత సిద్ధం సాంకేత్యం - యథానా రాయణ నెన్టు పుత్రుకుమ్ సంకేతమ్ పణ్ణుకై - పరిహాస సిద్ధం పారిహాస్యం- స్తోభమావతు, అక్షరాను కరణమ్ - యథాకౌమారిల రెన్టుత్తై చౌతాతి తరెన్టై - అప్పడియేనారాయణ ఎన్టుత్తై నానా ననప్పన్టై -

సా-స్వా— మప్రయోజక మానానుమభగవత్పరి వాచాథక మాకభగవ న్నామో చ్చరణ మిరుక్తైగయాతే అను మోక్ష పర్యంత సంపత్తై యుతోడా క్కాతొ ? అతువు మభిసంధి భద్రతాతే కార్య కర మన్వెన్టు “ సంకీర్తనా రాయణ శబ్దమాత్ర,, మెన్టుమ్ “ సాంకేత్యం పారిహాస్యంవే,, త్యాదికమ్ విరోధియా తొ ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఆతా ఇత్యాదినా . ఆతాః, విహిక ఫలా లాభాతాః . విష ణ్ణాః, ఆముష్మికా లాభా ద్దుఃఖితాః - శిథిలాః, క్వాప్య ప్రతిష్ఠితాః - భీతాః, సంసారభీతాః . సిహృ త్రసైమ్మృగైరివస్థితైః స్వస్వ పాతకైరిత్యన్వయః - సాంకేత్యం, కస్యచి న్నారాయణ ఇతి సంకేతం కృ త్వా తమచ్ఛా రణం . పరిహాస భవం పారిహాస్యం - తవ నారాయణేతి నామ సాధు కృత మితి పరి హాసః . స్తోభం, నారాయణేతి వక్తవ్యే నానాననేతి కథనం -

సా-ప్ర— మాక్త ఇతిభావః - చనుభాగవతత్వ భావనం భగవన్నామ కీర్తన మంతరేణ నసంభవతి - త స్మింశ్చ సత్యశేషాఘ వినాశ సిద్ధేః ప్రమాణే ష్వవగమాచ్చైలూష వృత్తీనా మప్యనాదరణీయ త్వాక్తిర యుక్తత్యతాస-ఆతావిషణ్ణాఇత్యాదినా-భీతైఃశిథిల్యవిషాదాతా య ఉత్తరో త్తరావస్థాః-సాంకేత్యమి త్యాది-కించిన్నారాయణఇతి సంకేతయిత్వాతస్యోచ్చరణంసాంకేత్యం- కేనచి న్నారాయణేత్యుక్తతత్పరిహా సాథకంనారాయణేత్యుక్తిపారిహాస్యం-కేనచిన్మ రామ రామ తేత్యుక్తేపర్యవసన్న రామనామోక్తిః స్తోభమ్.

సా-వి— ధారణేపాపనివృత్తిరస్తీఃప్రమాణ సత్వాత్ - భద్రనాభాగవతత్వాభినయేపి ధర్మో భవజ్యేవ కథం నలింగంధర్మకారణ మిత్యాకంక్య ద్వేషాభావేనతి పాపనివృత్తిహేతుత్వ మస్మీతి తాదృశ ప్రమా ణా నాం ద్వేషాభావవిషయత్వం వ్యవస్థాపయితుమాహ - ఆతా విషణ్ణాఇత్యాదినా - ప్రథమం శైథిల్యా వ స్థా - అనంతరం విషాదావస్థా - అనంతర మాత్మకవస్థేతి వ్యాఖ్యాదిష్యవస్థా క్రమోద్రష్టవ్యః - సాం కేత్యమితి . నారాయణఇతి కస్యచిన్నామకరణం సంకేతః - తద్వ్యవ హారా థకం తన్నామ గ్రహణేపి పాపనివృత్తిభావతి - పారిహాస్యం, నారాయణఇతి కేన చిన్నామస్మరణేకృతే భగవత్సేవాథకం గతేనవా జ్యేన తత్పరిహాసాథకం బంధుమతన్మరణ వ్యంజనాయ. ఏకాదశ్యాంతులసేవేదికాయాం శయి త్వనారా యణ స్మరణమకరోత్ - “నారాయాత్రా మకరో,,దితికీర్తనాపి పాపనివృత్తిభావతి-స్తోభం, అన్యకబోధ్

మూ— హేళన మేవవా | వైకుంఠామగ్రహణ మశేషాఘ విశనమ్,, ఎన్టుమ్,, హరిహారతిపాపాని
దుష్టచిత్తై రపిస్మృతః | అనిచ్ఛాయాపి సంస్పృష్టో దహత్యేవహిపావకః,, ఎన్టుమ్,, ఏతావతాల మఘ
నిహారణాయ పుంసాం సంకీర్తనం భగవతోగుణకమన్ నామ్నామ్ | ఆక్రుశ్యపుత్రమఘనాన్యదజామిళో
పినారాయణేతిమియమాణఉపైతిముక్తిమ్,, ఎన్టుమ్,, ముయ్ త్తవల్ వినైయుల్ ఎన్టుమ్నాన్త్రై త్తుడైయ పేరాల్
నా-దీ— హేళనమావతు, అనాతరమ్. హేద్య అనాద రే, అనాదరయ్యుక్తమాక వాకిలు మెన్తై- ఏతావతాలమి
తి. భగవతోగుణకమన్ నామ్నాంయత్సంకీర్తనం ఏతావతా పుంసామఘనిహారణాయలం ఎన్టన్వయమ్ ఏతావ.
న్మాస్మిత్వథః- అఘవాన్, పాపిఘః- ఉపైతి- ఉపైత్ ఎన్టుఘా తేలట్-య ద్వాస్మశబ్దా ధ్యాహరః. పుత్రనైనా
రాయణ ఎన్టు ఆక్రోశిత్తుమ్ ముక్తి పెరుక్తయాల్ పాపనిస్తరగత్తుక్కు భగవ ద్విషయత్తిల్ గుణ కమన్ నా
మగ్గళుడైయ సంకీర్తన మాకిర బహువ్యాపారమ్ వేణ్ణావెన్టు తాత్పర్యమ్- ముయ్ త్తవల్ వినైయు లిత్యాది-
ముయ్ త్త, ఆవరిత్తుక్కుణ్ణిరుక్కిర - వల్ వినైయుల్, దుష్క-మన్జళిల్. సంసార త్తిలెన్టపడి . నిన్టు-మూ
న్త్రైత్తుడైయ పేరాల్, గోవింద ఎన్గిర భగవత్తిరునామత్తాల్.

సా-స్వా— హేళనం, అనాద రేణకథనం. ఏతావతాలమితి . పుంసామఘనిహారణాయభగవతో గుణకమన్ నా
మ్నాంబహునాంసంకీర్తనం. ఏతావతా, ఏతావత్. ఆక్షప్రశ్నే షేణ-ఆ, అలం-ఆలం, అశ్యంతపర్యాప్తమ్. అధి
కమిత్యథః- కుతః? యల్, యస్మాల్- అఘవాన్, అతిపాపి- అజామిళోపిమియమాణస్యకృతన్నా రాయణే
త్యాక్రుశ్య అదృష్టాభి సంధిం వినాప్యా క్రుశ్య ముక్తిముపైతి . ఉపైత్, ఘాతేలట్ - వతన్ మాన త్వా
నన్వయా చ్చాందసో వ్యత్యయః . యద్వా స్మశబ్దా ధ్యాహరేణ లట్ స్మృతి ఘాతాథేలట్ - య
తః పుత్రాశ్వానాథం ఉచ్చరితైక నామ మాత్రేణాభి లాఘ నివృత్తి పూర్వి కా ముక్తిః - అత ఏతావత్కి
ర్తన వధిక మెన్టుకరుత్తు - యద్వా,, అలంఘాషణ పర్యాప్తి శక్తి వారణ వాచక,, మితి కొశాద లం
పదంవా రణపరమ్ . ఏతావతాలం, ఏతావన్మాస్మ ఎన్టపడి . ముయ్ త్తవల్ వినై ఇత్యాది - ముయ్ త్త, ఆ
వరిత్తుక్కుణ్ణిరుక్కిర - వల్ వినైయుల్, బలిష్ఠ దుష్క-మన్జళిల్ - సంసార త్తి లెన్ట పడి . సంసా
రత్తిల్ నిన్టు. మూన్త్రైత్తుడైయ పేరాల్, గోవింద ఎన్గి-అతిరునామత్తాల్-

సా-ప్ర— లీలయా రామరామోత్పత్తి హేళనమిత్యథః - ముయ్ త్తవిత్పాది. నిబిడతరా ద్దుర్వి షహా
త్పాప సంఘాద్గోవిందేతి త్ర్యక్షర భగవన్నామ్నా -

సా-వి— చ్చారణేపి అథాద్భగవ న్నామాత్మనా పర్యవసానం-వాల్మీకేః పూర్వస్మిన్ జన్మనికిరాతస్య
మరా ఇత్యుపదేశేపి మరామరేత్యనవర తానుసంధానే రామనామ పర్యవసానం పాప నివర్తకం . హే
ళనం, అనాదరః . కేనచిత్సర్వదా భగవన్నామస్మరణే క్రియమాణే తదనువాద పూర్వకం కిం సర్వదా తదు
చ్ఛారణ మిత్యనాదర కీర్తనమపి సకలపాప నివర్తక మిత్యథః - ముయ్ త్తవల్ వినైయిల్ నిన్టు మూన్త్రై
త్తుడైయ పేరాల్ క త్తిరపన్తుమన్తే పర్క-జ్జ-తి కణ్ణడు కొణ్ణడానిత్తనై యడియరానార్ క్కిరజ్జ నమ
రజ్జనాయ పిత్తన్. ముయ్ త్త, వ్యాపకీ ఘాతేషు- వల్, ఘనేషు - వినైయిల్, పాపేషు . నిన్టు, స్థిత్యా. అ
తిపాప్యా ఘాత్వాపి - మూన్త్రైత్తుడైయ, త్ర్యక్షరవతా- పేరాల్, గోవిందేతినామ్నా-

సా-సం— ముయ్ త్తవితి . సంతస్యమాన ప్రబలపాపవగన్మనుత్పన్నే వస్థితః త్రబంధురపి అక్షరత్రయాత్మక

మూ — కత్తిరపస్తుమనే పరాజ్ఞాతికణ్డకొణ్డా. ఇత్తనైయడియరానార్ క్కరజ్ఞనమరజ్ఞనాయపిత్తనై
పెత్తుమ్,, ఎన్దుమ్ కొలెలకిర వివైయెల్లామ్ భగవత్ప్రద్యేష మిల్లాత వనక్కు ఆస్తిక్యమ్మందమాకిలుమ్,
చాలాదికలైప్పోలే అథజ్ఞాన మిల్లైయేయాకిలుమ్, వాయ్ వెరువుమాప్పోలే అభిసంధియిల్లైయేయాకిలుమ్

సా-దీ— కత్తిరపస్తు, “సాపిష్ఠః క్షత్రబంధుశ్చ,, ఎన్దు వాపత్తాల్ ప్రసిద్ధనాన క్షత్రబంధు వేన్నా నొ రు
రాజా - అనే, అప్పోలే - అజ్ఞన్మత్తిలైన్మపడి. పరమపదలై క్కరణ్డొ కొణ్డా. ఇత్తనై యడియా
రానార్ క్కుమ్, ఇన్మక్షత్రబంధుమాత్ర మానుకూల్యముడైయారుమ్. భాగవతాభాసర్కు మెన్మపడి. ఇరజ్ఞగు
మవ నాన, నమ్ముడైయస్వామి. అరజ్ఞనాకిరపిత్తనై. ఆశితవ్యాముగ్ధ నైపెత్తుమ్ - ఒరు విఘాతియిలే
సమీపత్తిలుశనాక పెత్తుమ్. అన్దో, అమ్మో - పిరవియుళ్, సంసారత్తల్ - పిణజుమాదు, అవనై అ
నాదరిత్తు తాజ్ఞశన్యోన్యం కలహమ్ పణ్ణిక్కుణ్ణిరుక్కుమ్ ప్రకారలై యెన్మకొలెలువలెనై. చాలాదిక
లై ప్పోలే అథజ్ఞాన మిల్లైయే యాకిలుమ్ సంకీర్త్య నారాయణఎన్మమాత్ర మెన్మతినథమ్ - మాతృచా
థజ్ఞానం వ్యావృత్తమ్ - వాయ్ వెరువుమాప్పోలే ఇత్యాది అవశేనాపి యన్నామ్మి యెన్మతినథమ్. అభిసంధి,

సా - స్వా — కత్తిరపస్తు, పాపిష్ఠత్వేనప్రసిద్ధిక్షత్రబంధు వెన్మరరాజావుమ్. అన్దే, అప్పోలే - అన్ద జన్మ
త్తిలే ఎన్మపడి - పరాజ్ఞతి, పరమపదలై క్కరణ్డొ కొణ్డా. ఇత్తనైయడియరా నారు, ఇన్మక్షత్ర బంధు
మాత్ర మానుకూల్య ముడైయారుమ్. భాగవతర్ కళుక్కు మెన్మపడి - ఇరజ్ఞమ్, ఇరజ్ఞమవనాన - నమ్మర
జ్ఞనాయపిత్తనై, నమ్ముడైయ స్వామియాన శ్రీసంగ నాథ నాకిర. పిత్తనై, వ్యాముగ్ధనై. పెత్తుమ్, అన్దో
పిరవియుళ్ పిణజుమాదు ఎన్మన్మయ మెన్మపడి. ఆస్తిక్య మితి అతా ఇత్యత్రాధిసేతాథమ్. చాలాది
తి నారాయణ శబ్దమాత్రమితి. అథజ్ఞాన వ్యవచ్ఛేదన సిద్ధమాన వర్ణం. వాయ్ వెరువు మాప్పోలే ఇతి-

సా-ప్ర— ముక్తః క్షత్ర బంధుః కిల పరమ పదమన్వభూత్ - ఏవ మీషదౌస్మఖ్య మొత్రైణాపి కృపాంకు
ర్వతో స్మత్స్వామినో భ్రాంతవద్ధృహీత గ్రాహణాచ్యుతస్య శ్రీరంగ నాథస్య సద్భావేపి సంసారేనిపత్వ
త్వమ్మహమ్, ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ కలహం కుర్వంతి - బలేత్యథః - ఆస్తిక్య మిత్యా దినా ఆ
తా ఇత్యాదే భావో దశితః - వాయ్ వెరువు మాప్పోలే ఇత్యాదినా అవశేనా పీత్యస్య భావోదశిత
తః - నిదాది సమయే అబుద్ధి పూర్వక ప్రలాపవ దిత్యథః -

సా-వి— కత్తిరపస్తు, క్షత్రబంధుః-అనే, సద్యవ- పరాజ్ఞతి కణ్డకొణ్డా, దృష్టవా - ఇత్తనై
యడియరానారు, ఏతన్మాత్రదాసానా మపి - ఇరజ్ఞగుమ్, దయాంకుర్వ - నమ్మరజ్ఞనాయ్, అన్మద్రంగ
నాథః - పిత్త, వైత్యవా - భ్రాంతః. వివేకిచేదేవం నకుర్యాత్ - ఏవమతి సులభే రంగనాయకే స్థితేపి
సంసారేభ్యామ్యతి - అహా కష్టమితి భావః - చాలాదికలై ప్పోలే అథజ్ఞాన మిల్లైయే యాకిలుమితి -
“సంకీర్త్యనారాయణ శబ్దమాత్ర,, మిత్యేతద్వచనాథ ఉక్తః - అత్ర మాతృచాథజ్ఞానం వ్యావృత్తం.
వాయ్ వెరువుమాప్పోలే, నిదాది సమయే అబుద్ధిపూర్వక ప్రలాపవత్ - అభిసంధి యిల్లై యాకి లుమ్, ఇ
చ్చాపూర్వకోచ్చరణాభావేపి “అవశేనాపి యన్నామ్మి, త్యేతదథఉక్తః - సంకేత పరిహాసాదిక శాలే

సా-సం— ప్రణవేన తదైవపరాంగతిమవాపతస్మాత్కారణాద్భగవదీషద్ధ్యవత్సంగనాథో ప్యున్మత్త
స్యకృపాం కరోతీత్యథః -

మూ— సంకత పరిహాసాది కళితే తువ కుండడు అభి సంభ్యంత రమ్ ఉణ్డాకిలుమ్, ప్రయోజనా
స్తర సంగమ్ ఉణ్డాకిలుమ్, దోషాంతరజ్ఞభే ఉణ్డాకిలుమ్ సంకీర్తనమ్ పావనతమ మెన్టపడి, అల్లతు భ
గవత్పరివాదా దికళుక్కాక భగవన్నామసంకీర్తనమ్ పణ్ణినాలుమ్ పాపమ్మో మెన్టపడి యన్టు - భగవత్ప
రివాదాదికళే పాతకజ్ఞళాక విరే పరిగణిత్తు క్కడప్పతు - “ యేద్విషంతిమహాత్మానంనస్త్రంతిచకేశవమ్

సా-దీ— కీర్తిక్కివేణమెన్కిర ఇచ్చె-సంకతపరిహాసాదీతీసాంకేత్యం పరిహాస్యంవేత్త్యా దియి సభామ్ -
ప్రయోజనాంతరసంగ మిత్వాది దుష్టచిత్రే రపి ఎన్టతినథామ్ - దోషాం తరజ్ఞ భుణ్డా కియిమితి అ
ఘవాక్ యదజామిళోపి ఎన్టతినథామ్ - పావనం, సర్వపాపహోధకం - ఇతిప్రభావత్తుక్కు భగవత్ప
ద్వేష మిల్లాతవ నిడత్తిల్ కుత్తై యిల్లై . అథాంతరత్తై నిరసీక్కి- తార్ - అల్లతెన్టు- పరివాదగి, నిం
దా - ద్రోహాద్వాది శబ్దాథామ్ - భగవద్దేషపరనుక్కు-కార్యకర మన్తెన్టుమిడత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టు
కిరార్ . యేద్విషంతిత్వాదియాల్ - నను “యయా కయాచవిధయే,, త్యాదికళిల్ ద్వేషత్తాలుమ్ ఫలముజ్జెన్టు

సా-స్వా— అవశేనాపిత్వాద్యథామ్-సాంకేత్య మిత్వాదిస్పష్టమ్.ప్రయోజనాంత రేతదుష్టచిత్రే రి త్యా
ద్యథామ్. దోషాంతర మితి ఆక్రశ్య పుత్ర మఘవా ని త్యా ద్యథామ్ - వ్యవచ్చేద్వా థాత్తై ద శిక్ పి
క్కిరార్ - అల్లతితి. “సంకీర్త్య నారాయణ శబ్దమాత్ర,, మెన్టు కీ తా న మా త్ర మ్ పా వ న మా క
తోత్తుకేయాతే పరివాదముమ్ పావన మాక లాకాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చేయ్కిరార్ . భగవదితి - “ అవ
మానాచ్చ కేశవే,, ఇత్యాదా వెన్టపడి - పరివాదమ్ పాపమానాలుమ్ భగవద్విట్టుక్కు సంకీ తాన
ముత్తారక మాకలాకాతో ? ఎన్న వరుళిచ్చేయ్కిరార్ - యేద్విషంతితి - భగవద్దేషిక్కు సంకీర్తనమ్

సా.ప్ర— తువకుండడు, అభిలాషవాక్ ధూత్వా-దోషాంత రేత్వాదినా హరిహారతీత్యస్యభావో దశిక
తః- ప్రయోజనాంతరమిత్వాదినావీతావతాలమిత్యస్యపుత్రాహ్వనరూప ప్రయోజనవత్ప్రదశికతం. ననునా
మసంకీర్తనాదేభాగవత్ప్రదేషశూన్యేష్వేవాశేషాఘనాశకత్వమితినియమో నినిబంధన ఇత్యత్ర విష్ణుద్వే
షస్యాత్మహానికరత్వావగమవీవ నియామకఇత్యభిప్రాయేణాప-అల్ల తిత్వాది-అన్యధేత్యథామ్- పరివాదగి,
పారుష్యం.అవమానాది రాదిశబ్దాథామ్- పాత కజ్ఞళాకతి - “ మాశృవత్పరి రక్షంతం సర్వస్యాధార మ
ఞ్చుతమ్ | యోనాభ్యవాయ తేవిష్ణుం తమాహుర్భ్రహ్మ ఘాతకమ్ | యోదూషయతి సమ్మోహాద్వా
సుదేవం జగత్పతిం | సర్వ లోకైకహితాకారంతందిచ్చా ద్భ్రహ్మ ఘాతకమ్,, ఇత్యాది ప్రిత్యథామ్ - వీ
వం విష్ణు దూషణస్య వాచనికం పాతకత్వం ప్రదశ్యాథా త్పాతకత్వ జ్ఞాపకం తద్దూష కాణాం త
త్సంసగి కాంచ ప్రాయశ్చిత్తాద్య యోగ్యత్వ మత్యంత పరిహరణీయత్వం చాహ . యేద్విషంతి త్యాది
నా-“ అద్యం పురుష మిగానం సర్వలోకనమస్కృతమ్ | నచింత యంతియే విష్ణుం తేవైనరయ గామినః

సా - వి — తువకుండవి సంధ్యంతరముణ్డాకిలుమ్, సంకత పరిహాసాద్యభిసంబంధ్యంత రస్య సత్వే
పి. సాంకేత్యం పరిహాస్య మి త ద థో వ ని త రి - ప్రయో జ నాం త ర సంగము
ణ్డాకిలు మితి వీతావ తాల మితి వచనాథా ఉక్తిః - తత్ర పుత్రాహ్వనరూప ప్రయోజనాంతర ముక్తం
దోషాంతరజ్ఞభుణ్డాకిలుమితి హరిహారతీతి వచనాథా ఉక్తిః - పరిగణిత్తుక్కిడప్పతు, పరి గణయ్య ఘట్టుం
తే- పరిగణన ప్రమాణాన్యాస - యేద్విషంతితి - “యోదూషయతి సంమోహాద్వాసుదేవంజగత్పతిమ్ |

మూ— సతేషాం పుణ్యసౌధేషు గతిస్సంసగితా మపి | యఃపుత్రపితరం ద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేత సమ్ |
యోవిష్ణుం సతతంద్వేష్టి తంవిద్యాదంత్య రేతసమ్,, ఎష్టుమ్ శాన్సారీకళిరే- ,,గోప్యకామాద్భయాత్కం
సో ద్వేషాచ్చైద్యా దయోన్మపాః | సంబంధా ద్వృష్టయోయూయం స్నేహాద్భక్త్యా వయంప్రభో,, ఎ
న్కిరపడియే ఏతేను మొరువకైయాలే తువక్కుణ్డారుమ్ పిత్తిప్పారెన్తువుమ్ ,,యయా క యాచ వి
ధయా సంబంధస్సతుపావనః,, ఎన్తువుమ్ పూర్వ సుకృత విశేషశ్శాలే నియత రాసలధికారి విశేషశ్శై
పుత్త వేస్తుమిడమ్ ఇవర్కళుడైయ పూర్వాపర వృత్తాంతశ్శో శాన్తుకిరపురాణాదికళిలేప్రసిద్ధమ్-

సా-దీ—తిల్లైయో?ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్ .గోప్యకామాదిత్యాదియో-

సా-స్వా—కార్యకరమన్నెన్తుకరుత్తు-,,గోప్యకామాద్భయాత్కంసో ద్వేషాచ్చైద్యాదయ,, ఇత్యాదిప్ర
మాణశ్శళిలే భగవ ద్ద్విట్టుక్కుమ్ పరగతి శాన్ల నిత్తైయో? భవవ ద్ద్విట్టుక్కు- ద్వేషి ద్వేష్య భావ సంత
బంధ మిరుక్కయాలే ,, యయా క యాచ విధయా సంబంధ స్సతుపావనః,, ఎష్టు శాన్తుకైయాలేగ
తి యిల్లైయో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్ కిరార్- గోప్య ఇత్యాదినా- విషయవాసమ్ సుగతి జనక మెన్తుశాస్త్రు

సా-ప్ర—విష్ణుం బ్రహ్మ్యదేవేశం పురాణంపురుషోత్తమమ్ | లోకనాథ మనా ద్యంతం జగతః కారణ
పరమ్ | నాచయంతి చయేమూఢాః పరమాత్మాన మవ్యయమ్ | తేయాంతి నరకం ఘోరం పాపినో భ
రతషణ్డ | మద్దే వ్విషణ్డశ్చయే విప్రాః మద్భక్త ద్వేషిణ శ్చయే | తేయాంతి నరకం ఘోర మిష్టాక్రతు
శతైరపి,, త్యాద్యను సంధేయం . నను ,, వైరేణయ న్నుపతయ శ్శిశుపాల పౌండ్ర సాల్వా దయోగతి
విలాస విలోక నాద్యైః | ధ్యాయంత ఆకృతి విగళ్యయనాసనా దౌతత్సామ్య మాపుర సుర క్తధియాప్రసరి
కి,, మిత్యాదిషు భగవ ద్వేషిణా మపి మోక్ష శ్రవణా త్కథం ద్వేషా భావ ఏవ సంకీర్తనా దీనాం
మోక్ష పర్యంత త్వోక్తిరి త్యత్రాహ - గోప్య ఇత్యాది - ఏతేను మితి - యేన కేనచి త్ప్రకారేణభగవద
ను బంధవంతోపి సంసారాదుత్తరేయ్యుర్యేతదపి-పురాణాదీతి- ,, తస్మి న్నతీత్య మునయ వ్షడసజ్జమానాః

సా-వి— సర్వలోకైకకతారంతమాహుబ్రహ్మఘాతకమ్ | అద్యం పురుషమిశానం సర్వలోకనమస్కృ
తమ్ | నచింతయంతి యేవిష్ణుం తేవైనిరయ గామినః | మద్దే వ్విషణ్డశ్చ యేవిప్రాః మద్భక్త ద్వేషిణశ్చయే |
తేయాంతి నరకంఘోర మిష్టాక్రతుశతై, ,రపీత్యాది వచనసహస్ర మత్రాను సంధేయం - నను ,,వై
రేణయన్నుపతయశ్శిశుపాలపౌండ్ర సాల్వానయోప్యతివిశాలవిలోకనాద్యైః | ధ్యాయంతఆకృతివిదళ్యయనా
సనాదౌ తత్సామ్యమాపు రసుర క్త ధియః పునఃకి,,మితి ద్వేషిభావనాయాఅపి మోక్ష హేతుత్వోక్తే,,స్వాం
కేత్యం పారిహాస్యం - హరిహారతి,, త్యాది వచానానాం ద్వేషా భావవద్విషయత్వవ్యవస్థాపనంనఘటతఇత్య
త్రాహ - గోప్యఇతి - పిత్తిప్పర్, సంసారాదు త్తీర్ణా భవేయ్యుః - ఎన్తువుమితి - పూర్వమేవభగవత్సం
శ్రయణ యోగ్యాధికార సిద్ధిః - యత్కంబిద్దుక్కు-మవశా ద్భక్తిహృ శాపాదిషు ప్రసక్తేషు తదనుభవే జా
తే పశ్చాత్తత్సంశ్రయణం భవతి. ఏతత్పురాణపారదృశ్యనాంసుగమమితిభావః. ప్రాతికూల్యరహితానామేవ

సా-సం—దైద్యః, శిశుపాలః. ఇత్థం భగవన్నామ సంకీర్తనాదేః పాపనిహారణాదికంవ్యవస్థితవిషయ

మూ—ఇప్పటిభగవత్క్షేత్ర త్రివీరవిశేషాదికల మోక్షోపకారకమామెన్నడును పుష్పాదికలైప్పులేయాకిలుమ్ ప్రాంతికూల్యమిల్లా తార్ కుండపకారకమామెన్నడి.

సా.నా—సిద్ధమాకైయాతేప్రతికూలరుమ్ డేత్రవాసత్రాలేమోక్షమచోదాకాతా? ఎన్నవరుళి చెప్పికిరా ర్ . ఇప్పడి ఇతి - ఇప్పడి విషయ వాసనా సాగ్రహ మంగీ కరియా విట్టాల్ బాధక మరుళిచెప్పికిరా ర్ -

సా.ప్ర—కయ్యో స్సమాం వయసా వధసప్త మాయాం । దేవావచక్షిత గృహీతగదాప రాధ్యుకాయూ ర కుండల కిరీట విటంక వేషా ॥ వేత్రేణచా స్థలయతా మతదహా డాంస్తా తేజోవిహస్య భగవ త్ప్రీతి కూల శీలౌ । తాభ్యా మ్మిషత్స్వనిమిషేషు నిషిధ్య మానా స్వనా తమా ఆపిహ రెరిప్రతిహర సాభ్యామ్ । ఊచుస్సు హృత మదిద్యక్షిత భంగ యుపతామా నుజేన సహసాత ఉపప్లుతాక్షాః । లోకానతో బ్రజ తమాం తరభావ దృష్ట్యా పాపీయ సస్మరిపవాం ఇమేస్య యత్రే, తి ఋషిభిరుక్తే “ ఏతా తాపాషా దౌమహ్యంజయో విజయ ఏవచ । కదర్థే కృత్యమాం యద్వై బహ్వధత్తా మతిక్రమమ్ । య స్మైతయో ర్భూతో దండ్రో భవద్భిరూమనువ్రతైః । సవీవానుమతోస్మాభి ముక నయో దేవ హేళనాత్ । ఏతా నురే తరగతిం ప్రతిపద్య సద్య స్స రంభ సంభృత సమాధ్యను బ ధ యోగౌ । ధూయ స్సకాశ ముపయాస్యత మా శుచోవ శ్శాపోమయైవ విహిత స్మదవైత విచారి । భగవాన నుతావాహ యాతమా భైష్ట మస్మశ మ్ । బ్రహ్మతేజ స్సమర్థోఽపి హంతుంనేచ్చే నతంతామే । మయినరంభ యోగేన నిస్మిర్య । బ్రహ్మ హేళన మ్ । ప్రత్యేష్యతం నికాశమ్మే కాలేనాత్మీయ సామనః । ద్వాధ్నా వాదిశ్య భగవా న్విమాన శ్రేణిభూషణమ్ । సర్వాతి శాయయా లత్యై జుష్టం స్వంధిష్ట్య మావిశత్ । తాతు గీర్వాణ వృషభౌ దుస్మ రాధ రి లోకతః । హృత శ్రియా బ్రహ్మశాపా త్వేతతుర్వి గతస్మయా । తావేవహ్య ధునాప్రాప్తౌ పాషాదా వృషభౌహరేః । దితేజః రనివిష్టం కాశ్యపం తేజఉల్బణమ్ । దితిస్మ భతురాదేశౌ దపత్య పరి శంకినీ । పూర్ణేవషా శతే సార్ధ్య సుశౌ ప్రసుషు వేయమా , విత్వాది ప్షిత్వధః - నను “ జాతోవా త్రమృతోవాపి పాపానామతి పాపకృత్ । మమలోక మవాప్సీతి నపున గర్భా మృచ్ఛతీ , త్యాదిష్వతి పాప కృతామపి డేత్ర వాసమాత్రాదపి ముక్త్యవగమా త్ప్ర డ్వేషిభ్యోష్వతి పాపకృతా మభావా త్తైషా మపి ముక్తి స్సాన్య దతో యేద్విషం శీత్యాదీని భగవ ద్వేషి ణాం గత్యభావ బోధకాని దేశవాస రహిత ద్వేషి విషయాణి స్ఫు స్తద్వదేవ నామ సంకీర్తన రహిత ద్వేషి విషయాగ్నిపి కిన్నస్మరిత్యత్ర “ గంగా ది తీర్థేషు వసంతి మత్స్యాదేవా లయేపక్షి సంఘాశ్చ నిత్యమ్ । తేజ్ఞాన హీనానఫలం లభంతే శీఘాని దేవాయత నాశ్చపుణ్యా , ఇత్యాదిషు జ్ఞానశూన్యే వ్యపి డేత్రవాసస్యా కించిత్కరత్వావ గమా ద్వేషి షు తస్య కైముతిక న్యాణు సిద్ధ్యాద్వేష వృతిరిక్తవ్యవ తయోమోక్షోప కారకత్వ మిత్యుత్సర్గాప వా ద న్యాయాద్విశిష్య పాతకి తయో క్రానాం ద్వేషిణాం మోక్షోప కారకత్వం నాస్మీతి దశయన్ విపక్షే బాధక మప్యాహ - ఇప్పడి భగవ త్క్షేత్ర త్యాదినా .

సా.వి— భగవత్క్షేత్రమృతానామపి మోక్షోపయోగీత్యాహ-ఇప్పడిఇతి-

సా.సం— మితిస్థాపితం - అథ డేత్రవాసాదరసి తథేతిస్థాప్యతే : ఇప్పడిత్యాదినా-

మూ— ఇజ్జనల్లాత వాడు ఆజ్జే గే భగవత్పాత్రకూల్యమ్ పణ్ణపుకుస్తు పట్టవర్ కళుకుమమో
తముణ్ణడాక ప్రసంగి కుమ్ - “ దుష్టేంద్రియ వశా చ్చిత్తం నృణాం య త్కల్మషైః వృత్తాన్తః
తదంత కాలే సం శుద్ధిం యతి నారా యణా లయే , ఎనిర శ్రీ సాత్వత వచ నముమ్ క్షేత్ర వా
సాది తత్సర రానార్ కు శాస్త్ర విరోధ మిల్లాత శబ్దాది ప్రావణ్య త్తలే మున్న భగవత్పాత్రా
రాదికళితైయేయాకిలుమ్ అంతిమకాల త్తితే తెలివుణ్ణడా మెన్టుమిచ్ఛశవిలేతత్సర మెన్టుమిడమ్ ప్రకరణాది సిద్ధమ్.

సా-దీ— దుష్టేంద్రియ వశా చ్చిత్తమెన్టు తిలుమ్ ప్రాతికూల్య రహితరెన్టు శాల్ లుకిర తెనిరార్ -
దుష్టేంద్రియేత్యాది- శబ్దాదిప్రావణ్యకే అన్యుకల్మషమ్ - భగవద్దేవమన్వేనై-ప్రాతికూల్యవజ్ఞితమాన

సా-స్వా— ఇజ్జనల్లాతపోతితి. “ దుష్టేంద్రియవశా చ్చిత్తం , మెన్టుభగవద్దేవత్వకూల్యమవిషయనానతారేణం తత
కాంతితే తెలివుణ్ణడా మెన్టుశాల్ ల విల్లెయో ? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ - దుష్టేతి - శబ్దాది ప్రావ
ణ్యమే ఇంద్రియాది దోషమ్ - భగవత్పాత్రా త్కారాభావమే కిల్పిష మెన్టుకరుత్తు - ఇన్తుక్షేత్ర వాసమ్ క
మే-యోగాది ద్వారా యోగ సిద్ధిముఖేన అంత్య కాలత్తితే తెలివై యుణ్ణడామ్ మాకిల్ ఇతుక్కు వా
మసంకీర్తనాద్య పేక్షయా అతిశయ ముణ్ణా ? సాత్తా న్యోష సాధనమాన్వితజ్ఞానాదేవ మోక్షమెనిరతు

సా.ప్ర — ఇజ్జనల్లాతే త్యాది నా - ఏవం నచేల్ భగవత్క్షేత్రమభగవత్స్వగ్రహాద్యసహారాథకంప్రవిశ్య త
త్రైవ భాగవతైహా తానామపి ముక్తిస్సాదిత్యర్థః - ననుప్రమాణ తమే శ్రీపాంచరాత్రే దుష్ట చిత్తానా
మపి భగవత్క్షేత్రేంత్య కాలే చిత్త శుద్ధ్యగమా త్పాత్రకూల్యనుస్థానాథకం ప్రవి శతా మపితత్ర హ
తానాం చిత్తై శుద్ధే అంతిమ స్మృత్యాభగవత్పాత్రాస్మిన్సాదేవ తీష్టాపత్తిరిత్యత్రాహ-దుష్టేంద్రి యేత్యా
ది . “ నహింస్యా, దితి సామాన్యతః ప్రాప్తా హింస్యత్వస్య “ ఆగ్నిహోమీయం పశుమాలభేతే , తివి
శిష్య విహితాగ్నిహోమీయ పశు వ్యతిరిక్త విషయత్వ వన్నుతామితి సామాన్య నిరదేశస్య ప్రద్యేషి వ్యతిరి
క్త విషయత్వ బోధకో త్యగాఽపవాద న్యాయాదిః ప్రకరణా దీత్యాది శబ్దార్థః . నన్విదందేశవా సస్యా
నిమ స్మృతి హేతుత్వ మనుపపన్నమ్ - భక్తియోగా నిష్పత్తౌ కేవలస్య తస్యా వ్యవధానేన మోక్షసాధ
నాంతిమ స్మృతి జనకత్వాయోగాద్భక్తి యోగ నిష్పత్తౌ తేనైవాంతిమ స్మృత్యుత్పత్తే దేశవాసవైయ్య
భ్యా దిత్యత్ర భక్తియోగ నిష్పత్తావ ప్యాదేహ పాత మనస్య మనస్కతయాన వరత భగవత్సిద్ధి ధ్యాస
నేనాతి యత్న సాధ్యాంతిమ స్మృతినిష్పన్న యోగేష్వేవ ప్రారబ్ధ పాపవశా ద్విషయ దూషితచిత్తత్వేన
సిద్ధి ధ్యాసనా భావస్య యత్నేన దేశవాసే నోత్పాద్యత ఇత్యభి ప్రయన్నాహ -

సా-ఎ— ఏవక్షే సిష్ట మాహ- ఇజ్జనల్లాతతి. ఇజ్జనల్లాత. భగవత్పాత్రకూల్యమ్ పణ్ణపుకుస్తు, భగ
వదాభరణాదిక మపహతుకం ప్రవిశ్య - పట్టవర్ కళుకుమ్, భగవన్మందిర నియుక్తే హా తానాం - దు
ష్టేంద్రియ వశా చ్చిత్తమితి వచనస్య తాత్పర్య మాహ - దుష్టేంద్రియేతి.

సా- సం— పట్టవర్ కళుకుమ్, మృతానాం - దుష్టేంద్రియ వశా దితి వచన పర్యాయోచనయా తత్ర
ప్రాతికూల్యవ్యస్తీతానామపి మనఃకాలుష్య శాంతి హేతుత్వ ప్రతీతేనైషాం ముక్తిప్రసంగో నానిష్ట ఇత్యత్రా
హ - దుష్టేంద్రియేతి -

మూ— యంయోగినః ప్రాణ వియోగకాలే యత్నేన చిత్రేవినివేశయంతి, ఎస్టు శోల్ల ప్పు దుకిర స్వ యత్నా పేక్షేయర అంతిమకాల త్తిలే ఇ(అ)వర్ కళుక్కు త్తెళివు వరుకిర వితువే త్తమ్. ఇతు, కేవలం మదీయ యైన దయయాతి ప్రబుద్ధః, ఎస్టు ప్రపన్నర్ విషయ త్తిలుమ్ ప్రదశితమ్ - ఆకైయాల్ భగవత్ప్రతి కూ లర్కు ప్రాతికూల్య శేషమాన రూప, నామ, క్షేత్రవాస, సంకీర్తనాదికల్ తఞ్జమాకాతు - పుణ్య క్షే త్రజ్గళిల్ పణ్ణుమ్ ప్రతికూలాచరణజ్గల్ మికవుమ్ బాధకజ్గళా మెన్టుమిడమ్ పహుశాస్త్రసిద్ధమ్.

సా-దీ— క్షేత్రవాసత్తి ప్రభావమ్ కాట్టుకిరార్ - యంయోగిన ఇత్యాదియాల్ - ఇవ్వంతిమకాల త్తిల్ తెళి వైడణ్ణాక్కుకిర ప్రభావమ్ ప్రపత్తిక్కు-ముణ్ణెసిరార్ - ఇతు కేవలమిత్యాది-బహుశాస్త్రసిద్ధమ్, తేథేపాపంన కుర్వీత విశేషాత్తు ప్రతిగ్రహమ్ | దుజ్జరం పాతకంతీథే దుజ్జరశ్చ ప్రతిగ్రహః, ఇత్యాది శాస్త్రసిద్ధమైనై.

సా-స్వా— విరోధ యతో ? ఎన్నవరుళి చెయ్ కిరార్ - యంయోగిన ఇతి. భక్తివ్యాసాధన మానా లుమ్ స్వయత్న మంతరేణాంతిమ స్మృతి జనకత్వం క్షేత్ర వాసత్తు క్షేత్ర మెన్టు కరుత్తు - ఇప్పడి ప్రప న్నునుక్కు మిల్లాత తెళివు క్షేత్ర వాసక కళుక్కు-ణ్ణాకిల్ ప్రపన్నా పేక్షయా క్షేత్రవాసి కళుక్కు-అధిక ప్రభావ ముమ్ ప్రపన్ననుక్కు-ప్రభావ న్యూనత్రైయుమ్ ప్రసంగియాతో? ఎన్న పూర్వోక్త త్తై స్మృతిప్రీకిరార్ - ఇతు ఇతి- డిల్లొరు పక్షేయ త్తి త్యాదినా శొన్నవథత్తై యు పసంహ రిక్కిరార్ - ఆకైయాలితి - ప్రాతికూల్య శే షమన్తి క్షే-యిరుక్కిర క్షేత్రవాసాదికమ్ కించిత్సాధక మెన్టు కరుత్తు - ప్రతికూలరుక్కు క్షేత్రవాసమ్ క్రమే ణ వాకిలుమ్ కించిత్సాధక మన్తో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ . పుణ్య క్షేత్ర జ్గళి లితి. తేథేపాపన్న కుర్వీత విశేషాత్తు ప్రతిగ్రహమ్ | దుజ్జరం పాతకంతీథే దుజ్జరశ్చ ప్రతిగ్రహః, ఇత్యాదికళిలేయన్తపడి.

సా-ప్ర-యంయోగిన ఇత్యాదినా-న స్వేవంయథా కథం చిదంతిమస్మృత్యా వశ్యక త్వేదేశ వాసరహిత ప్రపన్నా నాం సాకథం స్యాదిత్యత్ర “స్థితేమనసీ, త్యు కరీత్యా ప్రపన్నానామంతిమస్మృతిః కేవల భగవత్కృపయైవ స్యాదిత్యభిప్రయన్నాహ ఇతు కేవలమిత్యాది-ఏవం సాధ్యోపాయ నిష్ఠానాం ప్రభావస్య ప్రమాణాంతరా విరో ధే అసంకోచేన స్వీకార్యత్వ ముక్త్వా భగవ త్క్షేత్రే ప్రాతికూల్యా చరణే అధికానిష్ట జనకత్వ రూపం సిద్ధో పాయ ప్రభావమాహ - పుణ్యక్షేత్రజ్గళిలిత్యాదినా- బహుశాస్త్రసిద్ధమితి - “అత్ర యత్క్రియతే కమః పుణ్యపాపాత్మకం నరైః | జ్ఞానతో జ్ఞానతో వాపి తత్సృద్ధృతికోటిశః, ఇత్యాది బహుశాస్త్రసిద్ధమిత్యధః-

సా-వి— అవర్ కళుక్కుమ్, భక్తియోగరహితానామపి. అనవరత భగవన్నిధ్యాన నాభ్యాసాభా వేపివిషయ వాస నాదూషిత చిత్త త్వేపి క్షేత్రమహిమా అయ త్తేనైవాంతిమస్మృత్యభావతీతి భావః-ఇతు వేత్తమ్, భక్తియోగనిష్ఠా పేక్షయా క్షేత్రవాసినా మ.యమతిశయః ప్రపన్నానాం క్షేత్రమరణాభావేపి భగవత్సంకల్పే నైవస్మృతి భావతీతి పూర్వమేవోక్తం - ఏవం సాధ్యోపాయనిష్ఠ ప్రభావముక్త్వా భగవత్క్షేత్రే ప్రాతికూల్యా చరణే అధికానిష్ట జనకత్వ రూపం సిద్ధోపాయ ప్రభావమాహ. పుణ్యక్షేత్రేతి- శాస్త్రసిద్ధమితి- “అత్ర యత్క్రియతే

సా-సం— తహి క్షేత్ర వాసాయత్తి కోవిశేష ఇత్యత్రాహ- యంయోగిన ఇతి. యోగిభ్యో విశేషః - యోగి నామపి యత్న సాధ్యః | పత్యయ విశేష స్తావలైవకథం స్యాదిత్యత్ర అకించనే వ్యపి భగవత్కృపయైవ సిద్ధే స్సాంప్రదాయకత్వమాహ. ఇతుక్కితి - ఆకైయాల్, నామ సంకీర్తన క్షేత్రవాసవైభవ పరాణా మన్య థా సిద్ధత్వాల్ - తఞ్జమాకాతు, ఇవ్వ సాధకంన- అనిష్ట సాధకంచేత్యాహ. పుణ్యేతి-

మూ—ఇతువు మభగవత్ప్రభావమ్-భగవత్ప్రసాదం కులవృత్తిక్షత్రబంధుశ్చిట్టాబ్జరూపిల్లేయుళ్ళ అనుకూల్యశ్చ తానేయెల్లాదోషశ్చైయుమిరువిరకాలేపోక్తిఉత్తారకశ్చశామ్.

సా-దీ— ఇతువుమిత్యాది - బ్రహ్మహత్యాదికల్పే విషయోత్కంఠాపాపవధాకమామాప్నోత్యేపడి. భగవత్ప్రసాదాత్మాది - వృత్తి, వృత్తాసురక - ఆకైయాల్ భాగవత విషయతిత్ దోషశ్చిట్టాబ్జ ఇక్షుకక భగవానేయెన్లు తెలిన్లు అవర్కల్ పక్కల్ అనాదరమృణ్ణాతే గుణగ్రాహియామ్ ఇహర్ కళు డై యశేత్తియాకిరవలభ్య లాభత్తే. భగవత్ప్రసాదత్తాల్ పైశోమెన్లు కృతార్థనాయ్, నిభారనాయ్, సుఖిన్లులే

సా-స్వా— భగవత్తైత్రిత్ ప్రాతికూల్య మత్యంత బాధక మాకల్ భగవత్తైత్రిత్తుకు సాధకన్యమిల్లా మైయాలే భగవత్ప్రభావత్తుకు కొత్తై వారాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - ఇతువుమితి - ప్రాతి కూల్యస్య స్థలాంతరా దధిక బాధక తాయాం భగవత్తైత్రిత్వమ్ ప్రయోజక మైయాలే భగవత్ప్రభావతిశయ మెన్లుపడి. భగవత్ప్రసాదాత్మ క్షేత్ర వాసాదికల్ నడక్క చెయ్తే నిషిద్ధప్రసక్తి యుజ్ఞాకల్ క్షేత్ర వాసాదికమ్ బాధక మాక ప్రసంగి యాతో ? ఎన్న వరుళి చెయ్ కిరార్ - భగవత్ప్రసాదాత్మ ఇతి - ఇప్పడి ఇవ్విధి కారత్తిలే అపరాధ ప్రసక్త భాగవత విషయతిత్తుమ్ అప చారిమ్ వజానియ మెన్లు శొన్నతు కూడుమో ? అపరాధ ప్రసక్తరై ధికార్తమ్ పణ్ణి భయత్తై యుజ్ఞాక్కి నివృత్త వాపరాక్కి పురుషార్థో త్పదన మభిజ్ఞ కతవ్య మన్న్య ? ఇక్షునల్లాతి పోతు శిక్షేన్లు మైయాతేపాపానువృత్తా పురుషార్థహాని ప్రసంగి యాతో? శిక్షేన్లు మై, పురుషార్థముమ్, భగవదధిసమాకై యాలే

సా-ప్ర— ని న్విసంసత స్థాన విశేషాధి కాల పరిమేకాంతిభి ర్ణావ్య దేశే వసన్య మిత్వక్తే సమన్వితానాం భాగవతానా మప్యన్యపగత ప్రారబ్ధదుష్కర్మణ ఫలతయా కదాచి ద్భగవత్ప్రసాదాత్మ దయకొటి గుణితత్వా పత్యా తమామపి నరక పాత ప్రసంగ ఇత్యేత్ర “ సమనాత్మసు దుర్లభః । జ్ఞాతీత్వాత్తైవ మేమత ,, మిత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ పరమే కాంతివా మతి దోర్లభ్యం జానక్ భగవాన్ సిద్ధాను కూత్యేనైవ ప్రారబ్ధకర్మణాదా గతాన్యతి గురూణ్యపి పాపాని లఘు ప్రాయశ్చిత్రేనైవా, లఘు శిక్షయావా, నిస్తారయ తితి సోదాహరణం ప్రదర్శయత్ కదాచిద ఘోరయపిపశ్చాత్తాప యుక్తై పరిమేకాంతిభి నికర్మలక్ష పరమ భాగవతానాం నికటే యావచ్చరిర పాతం మోక్షే నిస్సంశయైరే వస్తాత్తవ్య మిత్యాహ. భగవత్ప్రసాదాత్మ ఇత్యాదినా - ఉభిట్టాబ్జ రూపిల్లే, ప్రభృతినా మివ - ఒరు పింకాలె పోక్కి, కెన చిల్లఘ్న వాయేన వినివర్త్య - లఘు ప్రాయశ్చిత్రేన శిక్షయా వెత్యర్థః .

సా-వి— కమే పుణ్యవాపాత్మికం సర్వైః । జ్ఞానతో జ్ఞానతోవాపి తత్సమృద్ధ్యతికోటిశ్చ, ఇతిత్యేత్ర విశేష మధిక్యత్యైక్యం - ననుదివ్యదేశే వసతో భాగవతప్రసాదే జ్ఞానతోజ్ఞానతోవాపి కృతం కోటిగుణితంస్యాది త్యత్రాహ - భగవత్ప్రసాదో కిరతి - వృత్తిక్షత్రబంధుశ్చిట్టాబ్జరూపిల్లే, వృత్తిక్షత్రబంధుప్రభృతినామివ - అదోషశ్చైయుమ్, తాదోషానపి. పోక్కి, నివర్త్య - ఏవంప్రభావంప్రతపాద్య తత్ప్రభావంవిదక్

సా-సం—ఇతువుమ్, ప్రాతికూలాచరణ స్యానిష్టసాధకత్వంచ-భగవత్ప్రభావం - భగవన్ని గ్రహకార్యమి త్యర్థః - భగవత్ప్రసాదానాం రూపనామాది ఏవంచేదపి భగవత్ప్రసాదానాం నైవం - కింతుప్రసాదానాం కారకమిత్యాహ -భగవత్ప్రసాదాత్మ-

మూ — ఆనపిన్వస్వసంకల్పనియతమాయరుపుతేతేనుమొరువ్యాజత్రాతేసర్వేశ్వరకస్వరూపప్రాప్తమానము
త్రైశ్వర్యమకొడుక్కనినైప్పిట్టఅధికారిపక్కలుళ్ళదోషజ్ఞకుక్కుచ్చెవు శెయ్వాక. ఏకశ్వాస్తానద్వితీయోస్తి
శాస్తా, ఎన్టుమ్, ప్రశాసితారం సర్వేషాం, ఎన్టుమ్, శాస్తావిష్ణురశేషస్య, ఎన్టుమ్ శాల్లపక్షిర అవన్తానేయె
న్టుతెలిన్తు, రాగాదిదూషితేచిత్రేనాస్పదీమధుసూదననినబధ్నా తిరశింహంసంక దాచితకర్దమాంభసి, ఇత్యాది
కలైప్పార్ శ్చు నెక్కితాతే ఇవ్విధి కారికల్ పక్కలుళ్ళగుణాంశత్రైమరుభూమియిల్ తణ్ణీర్ పెత్తాన్ ప్లేయకన్తు

సా.దీ — యిరుక్కక్కడవనెన్టునిగమిక్కిరార్. ఆనపిన్వత్వాదియాల్-నినైప్పిట్ట, సంకల్పిత. శెలవు, శిక్షే.
నెక్కితాతే, అనాదరియాతే - ఆపాతదృష్ట్యే నెక్కిచి ప్రసక్తం-ఆరామ్ వ్రాలితుభగవద్విముఖవిషయమాయి
రుక్కుమ్. ఇట్లగు నెక్కితాతే యిరుక్కవే ప్రాప్తమ్ - యద్యా, తనక్కురాగచ్చే పాచికల్ త్యాజ్యం శ్చెన్టా
రామ్ న్తు అవర్ కలై నెక్కితాతే యిరుక్కు వేణుమేనైయిల్ హేతు.

సా.స్వా — నమక్కతి లన్వయ మిల్లెయెన్టి లానాలు మపచారవజ్జనమ్ సామాన్య బ్రాహ్మణ విష ముత్తి
లుమ్ తుల్య మాకైయాలే భాగవత విషయత్తి లివనుక్కు కతకవ్యాతిశయ మిల్లెయే ? ఆదర మధికమె
న్టి లప్పోతు తనక్కు మపరాధ ప్రసక్తియిల్ భాగవతాదరమ్ సిద్ధికైయాలే అపరాధ రుచి ప్రసంగి యా
తో ? ఈశ్వరకళిక్షక నాకిల్ తనక్కు మపరాధ ప్రసంగ త్తిల్ శిక్షే శంకితైయాయ్ ఇట్ గిరున్తనాల్ భ
క్తి (హృష) హనియుమ్ ప్రసంగియాతో ? ఎక్కిర శంకైకలై పరిహరిన్తు కొండ్డు ఇక్కిరున్త కాలముచిత
వృత్తియై యుపసంహరిక్కిరార్. ఆనపిన్వతి- నినైప్పిట్ట, సంకల్పిత. శెలవు, శిక్షే-నెక్కితాతే తనక్కురా
గాదిక లాకాతెన్టు పార్ శ్చు భాగవతర్ తిరత్తి అనాదరియాతే ఎన్వపడి -

సా.ప్ర — శెలవు శెయ్వానిత్యస్య అవన్తానే ఇత్యనేనాన్వయః. ఈశ్వరవీర నిస్తారక ఇత్యర్థః - నెక్కితాతే,
నిస్సంశయోభూత్వా. రాగచ్చేపాది కలుష మనస్కాభగవ చ్చింతనానహాక ఇతివైముఖ్యమకృత్వే త్యర్థః.
మరుభూమిత్యాది- మరుభూమావతి తృప్తితోతి శీతలంతీర్థం తలై గ్రవలబ్ధ్వా యథాతుష్యేత్తథే త్యర్థః.

సా.వి — భాగవతనికటేశాస్త్రమర్యాదామనుసృత్యసంశయికృతార్థః స్తిష్ఠేదితిపరమప్రకృతముపసహర
తి. ఆనపిన్వతి- అవకతానే, భగవానేవ. శెలవు శెయ్వాక, దోషనివర్తకః - నెక్కితాతే, నిస్సంశయో
భూత్వా- ఇవ్విధికారిపక్కల్, ఏతత్ప్రసన్నాధికారి విషయే - ఉళ్ళగుణాంశత్రై, గుణవోషా బుధోగృ
హ్లా, స్పృశ్యక్త రీత్యా విద్యమానగుణాంశం- మరుభూమియిల్, నిజల భూమా, తణ్ణీర్ పెత్తాన్ ప్లే, మధు
రశీతలజలం ప్రాప్తంభవ - ఉకన్తు, సంతుష్ట- యథాకథంచిద్భాగవతలాభేపితశ్చహవాసమత్యజన్నిత్యర్థః.

సా.సం — అధికారార్థం నిగమయతి. ఆనపిన్వతి, శాస్త్రాధోక పష్టవరహితస్థలే ప్రమాణనిర్ధన్యప్రపత్తిప్రభావస్య
నామ సంకీర్తనవిషయవాసాద్యతిశయస్యచయథాప్రమాణమసంకోచోక్తేస్సాక్షాన్మక్త్యుపాయభక్తిప్రపత్త్య
న్యతర నిష్ఠానా మథాది సంగ వ్యాధిగ్రస్తానామప్యవశ్యాదరణీయత్వసమర్థనాచ్చేత్యర్థః - వ్యాజశబ్దభి
క్తిప్రపత్తోర్గతతరపరః. ఉళ్ళదోషజ్ఞకుక్కు, అర్థసంగాదివ్యాధీనాం. శెలవు శెయ్వాక, ప్రాయ శ్చి
త్తవోశేషేణ లఘుప్రత్యవాయేనవా నివర్తక ఇత్యర్థః - అవన్తానే ఎన్టు తెలిన్తు, సమాభ్యధిక దరి ద్రతయా.

మూ— “కమణ్డమనసావాచా యదభిక్షుం నిమేవ తే | తదేవాప హర త్యేనం తస్మా త్కల్యాణ మాచ
రేత్., ఎన్నిరపడియే కరణత్రయత్రాలుమతాన్వల్యభివిదాతే, సంసారవిషవృక్షస్య ద్వేషలేహ్యమృతోపమే | క
దాచిత్యేశవేభక్తి స్తద్భక్తై ర్వాసమాగమః,, ఎన్లు ఇక్కిరు న్తకాలత్తుకుగ ప్రయోజనమాక వెడుత్త “ప
రమనైప్పయిలుమ్ తిరువుడైయ శిరుమామనిశరుడక్ శేర్ త్తియాకిర శీరియ పెరా ప్పేత్తై త్తిరు వరుళాతే
పెత్తోమ్,, ఎన్లు కృతార్థ రాయ్

సా-దీ— పరమనైప్పయిలుమ్ తిరువుడైయ, “పార్కడల్ శేర్ న్తపరమనై-పయిలుమ్ తిరువుడైయర్,, ఎన్ని
రపడియే పరమపురుష నై సమాశ్రయికుమ్ సంపత్తై యుడై యవెన్టపడి - శిరు మా మనిశరుడక్,, శిరుమా
మనిశరా,, యెన్నిర పడియే దేహ యత్రాను వృత్తిమాన్ శీరియ రామ్ తోన్త్రి జ్ఞానవైరాగ్యాది కళాల్
మహాప్రభావరాన భాగవత రుడక్ - శీరియ, శ్లాఘ్యమాన - తిరువరుళాతే, “పణ్డ నాళాతే నిన్దిరువ
రుళుమ్ పక్లయత్తాల్ తిరువరుళు,, మెన్నిర దివ్య దంపతిక శుడైయ ప్రసాదత్తాల్.

సా-స్వా—తానితి - భాగవ తారాధ సందశన్తాతే తాను మపరాధ ప్రసక్తనాకాతె ఎన్లుకరుత్తు. పర
మనై ఇతి- పార్కడల్ శేర్ న్తపరమపనై, పరమాత్మావే. పయిలుమ్, ఆశ్రయికుమ్ పడియాన-తిరు, సంప
త్తై యుడైయ రాన - శిరుమామ నిశరుడక్, దేహయాత్రాను వృత్తియాల్ ప్రాకృతరుక్కు-చ్చిరియ వరా
య్ తోన్త్రి జ్ఞాన వైరాగ్యాదికళాల్. మా, మహా ప్రభావరాన . మనిశర్, భాగవతరుడక్- శేర్ త్తి, సం
సగ్ మాకిర . శీరియ, శ్లాఘ్యమాన - పెరుప్పేత్తై, పెరియ పురుషార్థత్తై - తిరువరుళాతే, దివ్య
దంపతిక శుడైయ శ్రీమత్కృపెయాలే ఎన్టపడి .

సా-ప్ర— నల్వభిక్తై విదాతే, సన్మాగా పరిత్యాగేన - పరమనైప్పయిలుమితి - ఆచార్యం సర్వేశ్వర
స్య శ్రీమన్నారాయణస్య నిరంతరాను సంధానరూప నిరవధికసంపత్సృష్టిః పరమై కాంతిభిస్సహజాసరూ
పమితి సమీచీనంస్వరూపానురూపం ఫలంభగవత్కృపయై వాహంలబ్ధవానితిస్వకార్యాధ్యక్షమనుసంధాయ -

సా-వి— పరమనై ప్పయిలుమ్ తిరువుడైయ శిరుమామనిశరుడక్, “పార్కడల్ శేర్ న్తపరమనై ప్పయిలుమ్
తిరువుడైయా,, రిత్తుక్త ప్రకారేణ పరమ పురుష సమాశ్రయణ సంపద్యుక్తై - శిరుమామనిశరుడక్,, శిరు
మామనిశ,, రిత్తుక్తప్రకారేణ దేహయాత్రాను వృత్త్యా స్వలై ఎ జ్ఞాన వైరాగ్య సమృద్ధ్యా అధికైర్భాగ
వతై స్సహ- శేర్ త్తియాకిర, సంబంధాఖ్యం- శీరియ, శ్రేష్ఠం - పెరా, ప్రాప్నుమశక్యం - పేత్తై, సలమ్,
తిరువరుళాత్, భగవత్కృపయైవ - పెత్తోమ్, ప్రాప్నోమి -

సా-సం— స్వశాసనప్రతిబంధక రహితతయా ప్రమాణశత సిద్ధ శ్రీమన్నారాయణ వీవేచి ని శ్చి త్య - ఆ
భిక్షుం, ప్రతిక్షణం - పునరి పునరితియావత్ - కమణ్డమనసావాచా కల్యాణమాచరేదిత్యర్థః - కల్యా
ణం, అథాది విషయక రాగాది మత్స్వపి భాగవతేషు కించిత్కరణం, శ్రు త్యాది సిద్ధ ని త్యాది కంచ
నల్వభి, భాగవతా రాధనాదికం - పరమనై యిత్యాది- సర్వస్మా త్పురవిషయే చిత్త ద్రవీకరణ రూపస్మ
త్యాశ్మక గాధాగాన శ్రీమంతరి - శరీరతోనధికా అపి ప్రభావాన్మహంత ఇతినిశ్చిత్యతేషాం కింకరతయా
తేస్సహ వత్తన రూప మలభ్యం ఫలం శ్రియఃపతేః కరుణయాలబ్ధవంత ఇతికృతార్థాన్సంతరియశిపతే-

మూ—తిరుమాల్ తలైకొణ్డ నజ్జళ్ళే కే వరుమేత్తినైయే,, ఎన్ఱువ్యవ సితనామ్,, ఆళ్ళేకిన్ఱానాట్రియా నారాల్ కుత్తైయుడైయమ్,, ఎనిరపడియే పరమపదత్తిల్ పెరప్పుకుకిరపరిపూణ్ కేంకర్య సామ్రాజ్య త్తుక్కు ఇజ్జై(పూ)ముడిశూడి యిరుక్కుప్రాప్తమ్ -

నా-దీ— తిరుమాల్ తలైకొణ్డ నజ్జళ్ళే కుక్కు, శ్రియరిపతిపరిగ్రహితనమక్కు. తీవినైయే జ్జే వరుమ్, దుమ్మ-మేణ్ణ శ్శేజ్జే వరువనఎన్ఱునిశ్చితనామ్. ఆళ్ళేకిన్ఱా నాట్రియాన్, చక్రపాణినమ్మై ఆళ్ళేకిన్ఱాన్. రక్షియానిన్ఱాన్-ఆరాల్. కుత్తై యుడైయమ్, మత్తవరాల్ పెరుమ్ ఎన్ఱక్కురై వైయుడైయోమ్నామ్. సర్వ ముమ్ సమ క్కు-పరి పూణ్-మ్ - ఇజ్జే, ఇవ్విఘాతియిలే. ముడిశూడి, పరమ పద సామ్రాజ్యత్తుక్కు పట్టాభి షిక్తనామ్ యిరు క్కు ప్రాప్తమ్. ఇవ్వరి కారాథన్ మాన ప్రభావ రత్నేయై ర హస్య త్రయ త్రిలనుసంధిక్కుమ్ స్థలత్తై.

సా-స్వా— తిరుమాలితి - తిరుమాల్, శ్రియరిపతి - తలైకొణ్డ, పరిగ్రహిత నజ్జ శుక్కు - ఎజ్జే తీవినై, క్రూర పాపమ్ వరుమెన్ఱు వ్యవసిత నామ్, నిశ్చయ ముడైయవ నామ్ - ఆట్రియాన్, చక్రాయు థన్. నమ్మైయాళ్ళేకిన్ఱాన్ - ఇనియారాల్ కుత్తైయుడైయమ్. మత్తవరాల్ పేత్తుక్కు కురైయుడైయో మ్ - సర్వముమ్ సమక్కు సంపూణ్ మెన్ఱు-ఇజ్జే, సంసారత్తిలే- ముడిశూడి, పట్టాభి షిక్తనామ్ ఎ న్ఱపడి - ఇనియన్ఱ ప్రభావరత్నే రహస్య త్రయత్తిల్ వాచక శబ్దా భావాత్పత్తి పాద్య మల్లా మైయాల్ తద్వ్యాఖ్యాన రూప విన్ఱ ప్రబంధత్తిల్ ఇన్ఱనిరూపణ మసంగతమన్ఱో? ఎన్న వరుళిచ్చెమ్మిరార్ -

సా - ప్ర — తిరుమాలితి - సంభ్యారాగ రంజిత సూర్య విశిష్టమేరు సదృ శస్య చక్రపాణే శ్రీధర స్య దివ్యమంగళే విగ్రహది దృక్షయా క్రోశ హేతుఘాతేన కేనాప్య నివర్త్యేన సర్వోత్కృష్ట నిరతిశయ ప్రీతియాప నిరన్తరాను సంధా నాత్మకో నృన్తక వ్యామో హేన విశిష్టా నామస్మాకం కథంవా క్రూరపాపం స్యాదిత్యథః - ఆళ్ళే కిన్ఱానిత్యాది. సముద్ర వచ్చుమి హర విగ్రహ విశిష్టై స్మత్స్వామినిసతికేనవా అపూర్ణా భవే మేళ్యథః. పూముడి శూడి, పుష్పావీడ మాబధ్య- అభిషేకాయా లంకృతో యథాభిషే క మాకాంక్ష మాణి నిభాగోవ త్తిమైత - ఏవం పపన్నోపి నిభారకి పరిపూణ్ భగవ దరుభవ జనిత కేంకర్యసాపోక్షోవ త్తిమై తేత్యథః- ఏవం భూతప్రభావస్యరహస్యత్రయే ప్రతిపాదకాంశం ప్రదర్శయతి.

సా-వి—తిరు మాల్ తలైకొణ్డ నజ్జళ్ళే కే వరుమ్ తీవినైయే. తిరుమాల్, శ్రియరిపతి - తలైకొణ్డ, ఆశ్రితవతాం - నజ్జళ్ళే, అస్మాకం - తీవినైయే, క్రూరపాపాని- ఎజ్జే, కుతస్సుయి- ఆళ్ళేకిన్ఱానా ట్రియానారాల్ కుత్తైయుడైయమ్- ఆట్రియాన్, చక్రధర - ఆళ్ళే కిన్ఱాన్, రక్షకరి. ఆరాల్, కేన హేతు నా - కుత్తై, న్యూనతా - ఉడైయమ్, తిష్ఠేల్. పెరప్పుకుకిర, ప్రాప్యమానస్య - పూముడి శూడి, పు ష్పావీడంశిరసిధృత్వా-యథాసామ్రాజ్యాభిషేకంకాంక్ష మాణి లంకృత స్తిమై తతథాస్థా తుముచితమితి-

సా-సం— శ్చరణావాజ్ఞాంచశిరసాఘృతవతా మస్మాకంకుతఆగచ్ఛంతిక్రూర వాపానిత్యధ్వవసాయవాక్సన్ చక్రధరేణ కింకరత్వేన దేశవిశేషే మత్స్యీకరణం స్వస్య నకింకర భావకృతం - కింతు కేవల కృప యైవ తివ ధియా ముడిశూడియిరుక్కు ప్రాప్తమ్ - సహి సాయుజ్యపర్యవసితో భయ విఘాతి విశిష్ట బ్ర హ్మ సుభవ సామ్రాజ్యాభిషేకో భగవదంతరంగౌ దాసీన్యేత దవమానేవా లభ్యస్సాన్విదిభావరి.

మూ. — ఇప్పుడి వ్యవస్థితమానప్రభావమే రహస్యత్రయత్మిల్ ఫలనిర్దేశ ప్రదేశజ్జితే అనుషంగ సిద్ధమాక అను సంధేయమ్ .

నా-దీ — కాట్టుకిరార్ - ఇప్పుడివ్యవస్థితమానవిత్వాది-వ్యవస్థితమ్, ఏత్తచ్చురుక్మమిద్యేయధాప్రమాణమ్ ఫలనిర్దేశ ప్రదేశజ్జితే, వ్యక్త చతుర్థ్యాదికల్ - అనుషంగ సిద్ధమాక, ఫలమ్ తత్ప్రభావాధీనమాకైయాల్ ఫలతోడే కూడవను సంధేయ మేస్తుకరుత్తు -

ప్రపన్నస్యైహికందురిఖమసహ్యమపిహరిః | నివారయత్వతరి కమప్రారబ్ధం నవినాశయేత్ | ఇత్యేతద్వచనమందం హితాధీ దురిఖమైహికమ్ | హరినివతయే నైవ ప్రారబ్ధాంశంతునాశయేత్ | అస్మద్దేశాననిష్ఠానాం కమజ్ఞానాది వతినామ్ | కాదాచిత్కాథా సంగాదే నిండ్యతా నోప జాయతే || ఐకాంత్యం సుదృఢం యేష క్వచిత్తేషు స్థలత్సప్తి | అవజ్ఞా పరిహతావ్యేత్యేవంశాస్త్ర వినిర్ణయరి || ప్రపన్నవేష మాత్రాచ్చ తద్జ్ఞానావధి వైష్ణవః | ఆదరాదనువతేత కిం పు న స్స త్పథే స్థితా || భగవత్ప్రతమరణం దేహినాముపకారకమ్ | ప్రాతికూల్యత్యజామేవవిపక్షేతిప్రసంగతః ||

నా - స్వా — ఇప్పుడి ఇతి . ఫలనిర్దేశ ప్రదేశజ్జితే, నారాయణ పదోత్తర చతుర్థి ప్రభృతి కలితయెన్టపడి-అనుషంగసిద్ధమాక, ఫలప్రభావాధీనమాకైయాలేఅథాసిద్ధమాకవనుసంధేయమెన్టపడి.

ఆనాలుమ్ శరణ్య నిర్దేశ్య నాకైయాలే అనవచ్చిన్న ప్రభావ వానాకిలుమ్ భాగవతర్జాత్యాది కృతాపకషా వాన్కు శాకైయాలే తథా విధ ప్రభావ రాక కూడుమో? ఎన్నిర శంకయై పరిహరిత్తు కొండ్డుమితాదృశ ప్రభావోప దేష్టాక్కు శాన దేశికర్షకల్కత్తజ్జ తాను సంధానరూపమాన

నా-ప్ర — ఇప్పుడి వ్యవస్థితమానేత్యాదినా-ఫలనిర్దేశ ప్రదేశేష్వితి . మూల మంత్రే మంత్ర రత్నైశ ఫలనిర్దేశ పరే నారాయణా యేతి శబ్దే సిద్ధ సాధ్యోపాయ ప్రభావో వివక్షితః . తన్నిత్యస్య ప్రభావశ్చ భ్యా హృతేస్యా మిత్యతేతి ద్రవ్యవ్య మితి భావః -

ఏవం ప్రతిపాది తస్య భాగవత ప్రభావస్యవాక్యనసా గోచర మాహాత్మ్య భగవత్పరమ సామ్య శ్రవణా దపరిచ్ఛేద్యత్వసిద్ధే సార్వ వణికా నామపి భాగవతానామపరిచ్ఛిన్న మాహాత్మ్యవత్స మవిశిష్ట

నా - వి — అనుషంగ సిద్ధమానేతి . ఫలప్రదానే ఫలస్యప్రభావంవినా సిద్ధ్యభావా త్తదనుషంగ సిద్ధి ప్రభావోపి ఫలనిర్దేశ స్థలేనుసంధేయ ఇత్యర్థః.

సర్వభాగవతానాం మాహాత్మ్యంభగవతఇవా పరిచ్ఛేద్యం నవిస్మయసియమిత్యాచార్యాడిపదిదిశు

నా-సం — ఇప్పుడివ్యవస్థితమానవితి. ప్రమాణాపస్థవరహితస్థలేయధాప్రమాణం, ప్రమాణవిరోధవతివి శేషవచన తడత్సర్గాపవాదాదినయేనచ సంకుచితవిషయతయావ్యవస్థితేత్యర్థః. అనుషంగేతి--దురాచారోపీ, త్యా రభ్య, ప్రభావా త్పరమాత్మన, ఇత్యాదినా బాధిత భక్తిముఖే నాప్యసంకుచిత ప్రభావవంతం | పతి కింక రతా తత్తదను గుణతయా యావద్భక్త పర్యంతేతి భక్తకైంకర్య రూపమపి ఫలంప్రాప్యంతగతంతత్ప్రతి సంబంధి భక్తప్రభావోపి ఫలపరే ణానుసంధేయ ఇత్యనుషంగసిద్ధమాక విత్యుక్తం .

భగవ చ్చరణారవిందయో న్యేస్త భరాణాం ప్రభావే భగవానేవ సదృశ ఇత్యుక్తే విసోయా

మూ— ఉత్తై యురైక్కు మత్తై కళి లోళ్ళియ పుత్తమ నార్ , వత్తై యళ ప్పరి తాతలిల్ వన్తుక్కుల్ పణివార్, తణ్ మెకిడ నిడ

సా - దీ — ఇవ్వధి కాదాథ్ తై ప్పాట్టాలుమ్ సంగ్రహిక్కిరార్ . ఉణ్ మై యురైక్కు మిత్తాది - ఉణ్ మై యురైక్కుమ్ మత్తై కళిల్, సత్యవాదికళాన ఉపనిష ద్భాగ్యశీల - ఓళ్ళియ ఉత్తమనార్, నిస్సమా భ్యధికత్వేన ప్రతిపాద్యనాన పురుషోత్తమ - వణ్ మై, వైలక్షణ్యం - సిద్ధోపాయత్తుడైయ ప్రభావ మెన్టపడి. అళప్పరితు, పరిచ్ఛేదిక్కు అశక్య మైనై. ఆతలిల్, ఆకైయాల్. ఉపాయ ప్రభావమ్ నిరవధికమాకై యాలెన్టపడి-వన్తుక్కుల్ పణివార్, అనన్యగతికళామ్ వన్తుతిరువడికలై సమాశ్రయి ప్పారుడైయ. తత్తై, నైచ్చం-

సా-స్వా— పాట్టా లధికారా థత్తై సంగ్రహిక్కిరార్-ఉణ్ మై ఇతి - ఉణ్ మై, ఉళ్ళపడి. ఉరైక్కుమ్, సత్యవాది కళాన . మత్తై కళిల్, వేదశ్శిల్ - వేదాంతశ్శిల్ లెన్టపడి - ఓళ్ళియ, ప్రతిపాద్య నాన- నిస్సమా భ్యధికత్వేన ప్రతిపాద్య నాన - ఉత్తమనార్, పురుషోత్తమ నుడైయ . వణ్ మై, వైలక్షణ్యమ్. ప్రభావ మెన్టపడి . అళప్పరితు, పరిచ్ఛేదిక్కు వశక్య మైనై - ఆతలిల్, ఆకైయాల్ - సిద్ధోపాయ ప్రభావ మపరిచ్ఛిన్న మాకైయాల్ - వన్తు, ఆకించన్యా నన్యగతిత్వ యుక్తరాయ్ వన్తు . క్కుల్ పణి వార్, తిరు వడికలై ఆశ్రయిక్కు-మవర్-ప్రపన్న రుడైయ వన్తుపడి- తణ్ మై, తాళిచ్చి-జాత్యాది కృతనైచ్చమ్-కిడ నిడ,

సా-ప్ర— మేవెతి పతుపాత రహితాస్మదాచార్యా అవోవన్నిత్యాహ - ఉణ్ మై యురైక్కు మిత్తాది నా- ఉణ్ మై యురైక్కుమ్ మత్తై కళిల్, అపారుషేయతయా కారణ దోష బాధక ప్రత్యయ రహితత్వా ద్యథా వస్థితాథ్ బోధన శీలేషు వేదేషు . ఓళ్ళియ పుత్తమనార్, “ వేదాహ మేతం పురుష మ్మహంత,, మి త్యాదిషు సర్వోత్కృష్ట తయా బోధి తస్య పురుషోత్తమస్య - వత్తై యళ ప్పరితు, ప్రభావః పరిచ్ఛేత్తు మ శక్యః - ఆతలిల్, అతఏవ - భగవతో పరిచ్ఛిన్న ప్రభావవత్త్వా దేవేత్యథః - వన్తుక్కుల్ పణివార్ తత్తై కిడ నిడ, సర్వస్వామీ భగవా నస్తాక మపి స్వామీత్యవగమ్య స్వచ్ఛాతంత్ర్య బుద్ధిమపాస్య తదా రాధన రూ ప సన్మాగే ఆగత్య తచ్చరణౌర విందయోః ప్రణిపత తాం నైచ్చ్యే స్థితేషి -

సా-వి— రితి గాధయాహ - ఉణ్ మై యురైక్కు-మిత్తాది నా-ఉయర్ న్నవర్, జ్ఞానాదిభిర్మహంతోస్మదా చార్యాః- ఉత్తై, యాధాథ్యం - ఉత్తైక్కుమ్, వదంతిషు - మత్తై కళిల్, శ్రుతిషు - ఓళ్ళియ, “ నత త్సమశ్చా భ్యధికశ్చ దృశ్యతే, ఇత్యాది నా - సవోత్తమత్వేన ప్రతిపాదితస్య - ఉత్తమనార్, పురుషోత్త మస్య - వణ్ మై, ప్రభావః - అళప్పరితు, పరిచ్ఛేద్యజ్ఞాతు మశక్యః - ఆతలిల్, అతః- వన్తు, భగవత్సమీప- మాగత్య-క్కుల్, చరణౌ. పణివార్, ఆశ్రయతాం-తణ్ మై, అపకషేజాత్యాదిన్యానత్వే-కిడ నిడ, విద్యమానేషి-

సా-సం— సభవత్యేవ - తాత్వికై వేషోక్తిరిత్యవోచన్నిత్యాహ-ఉణ్ మై ఇతి-ఉయర్ న్నవర్, మహాదేశికాః - ఉణ్ మై, వన్తు స్థితిం . ఓర న్నవిర, పతుపాతరాహిత్యేన - ఉత్తైత్తనర్, ఉపదిదిశుః - కిమిత్య త్రాహ - ఉణ్ మై ఇత్యాది వియప్పిలతా మిత్యంతేన - యాధాత్మ్యప్రతిపాదకేషు వేదేషు సమాదిక రహితత్వేన ప్రతి పాదిత పురుషోత్తమస్య - వత్తై ఇతి - ప్రభావః - ఇయదితి జ్ఞాతుం నశక్యమితి- “ మహామేవయేప్రపద్యం త,, ఇత్యుక్త్యా ఆకించన్యేనాగత్య చరణౌవాశ్రయతాం .- తణ్ మై ఇతి - ప్రకృతి సంబంధాది నిబంధనా

మూ— తర (త్రా)మళవెన్న నియప్పిలతామ్, ఉజ్జెయ్యరైత్తన గార న్నవిరవు మర్ న్నరే || ౩౩ ||

సా-దీ— జాతివ్యవస్థై యెన్బ పడి - కిడ నిడ, ఇర న్నతాకిలుమ్, అత్తాలవర్ కళుక్కేతు కుత్తమెన్బుకరుత్తు-
తరమ్, పరిశే. ప్రభావ మెన్బ పడి “దేవాఅపినతంవిదుకి, ఎన్నప్రభావమ్ అళవెన్నచియప్పిలతామ్, పరిచ్చిన్న మె
న్మిరనరు-అగొవరమామ్ ఎన్బముణ్ మెన్బ-ఉయర్ న్ననర్, జ్ఞానాదిక శాలుమున్నత రావనన్బ వాచార్యర్ కళ-
ఓర న్నవిర, భాగవతరనువృత్తదోషర్ నిదోష రెన్మిర పక్షపాతమ్ వెయ్ యాతే- యద్వాసక్తుక్కళై ఇవన్బత్తు
కుడుప దేశయోగ్యర్-మాద్యశరనహారెన్బ పక్షపాతమ్ పణ్ణాతే-ఉత్తైత్తనర్, ఉపదేశితార్ కళెన్బ- || ౩౩ ||

సా-స్వా— ఇరు న్న తాకిలుమ్ - అత్తాలవర్ కళుక్కు పురు మాథా హాని యిల్లా మెయా లుమ్
ప్రభావ నిమిత్తభగవ దభిమాన త్తిత్ న్యూనతై యిల్లా మెయా లుమ్ ప్రభావ త్తుక్కు న్యూనతై యిల్లై ఎ
న్బుకరుత్తు - తరమ్, పరిశే - ప్రభావ మెన్బ పడి- అళవెన్బ, పరిచ్చిన్న మెన్మిర - వియప్పిల తామ్, వియప్పు.
ఉక్కి - పరిచ్చిన్న మెన్మిర వాక్కిల్లాత తామ్ - అపరిచ్చిన్న మెన్బ పడి - “ యోమ్యేనం పురుషం వేదదే
వా అపినతంవిదుకి, ఎన్బరే-ఉజ్జె, భాగవతప్రభావమ్ అపరిచ్చిన్న మెన్మిరయథాథా మానవథాత్తై-ఉయర్
న్ననర్, జ్ఞానాచ్యూతశాలే అధిక రాన-వ్యాపాదిభ్యో పృథిః రాన వన్మ వాచార్యర్ కళ- ఓర న్నవిర, పక్షపా
తమ్ తవిర, సదోషభాగవతర్ నిదుష్ప భాగవత రెన్బపక్షపాతమన్బ కే-యద్వా, ఇవన్మ వాచార్యర్ కళ- ఇవన్మ
కా-ధికారి ఎన్బపక్షపాతమిల్లామల్ కేవలవాత్సల్య త్రాతే-ఉరైత్తనర్, ఉపదేశితరుళినార్ కళెన్బ- || ౩౩ ||

ఇప్పుడి భాగవత ప్రభావ మపరిచ్చిన్న మెన్బ శొన్నతు కూడుమో ? భాగవత నుక్కే పూర్వ
దశైయిల్ ఏతాదృశ ప్రభావ మిల్లైయే ? పూర్వ దశైయిల్ ప్రభావ మిల్లామిట్టా లుమ్ ప్రపత్తి ప్రయుక్త
మాక విరాసిం తాదృశ ప్రభావ ముజ్జెన్బిల్ భక్తియోగ కృతమాక భక్తినిష్ఠనుక్కు మేతాదృశ ప్రభావమ్ ప్ర
సంగి యాతో ? అప్పోతు “ సత్కర్మ నిరతా , ఇత్యాదివా ప్రపన్నరై అధిక రాకన్మత్తిక్కిరతు కూడు
మో ? కించ ఉత్కృష్ట ప్రపత్తి ప్రయుక్తమాక ప్రభావమ్ శొల్లిల్ “ తస్మాత్సత్వం పరమం వదంతి ,
త్యాదివా సత్య తపః ప్రభృతి కళుక్కుమ్ పరమత్వమ్ శొల్లిలు కైయాతే తన్నిష్ఠుక్కుమే తాదృశ ప్రభావమ్
ప్ర సంగియాతో ? ఎన్న సత్యతపః ప్రభృతి సకల భర్మా పేక్షయా ప్యత్యంతా భ్యహిత తయా, సకల

సా - ప్ర — తామళవెన్బ వియప్పిలతాముజ్జె యుత్తైత్తనర్, అపరిచ్చిన్న ప్రభావో భగవానే వైతేషాం
సదృశ ఇత్యుక్తేపి కిమిదంవిస్మయనీయం - యతోపి భగవానేవ “ అను వ్రజామ్యహం నిత్యం పూయేయేత్వం
ప్రేరణి , రి శ్యాదిభి స్వస్యాపి పావనతయా భాగవతాన వోచత్ - అతోన విస్మయనీయ మిదమిత్యే
తత్సత్య మిత్య వోచత్ - ఓర న్నవిర, పక్షపాత రాహిత్యేన - ఉయర్ న్ననరే, ఉన్నతా మహంతో జ్ఞానా
ధికా వాది హంసనవాంబువాహ ప్రభృతయః పూర్వాచార్యా ఇత్యథాః. || ౩౩ ||

సా వి— తాక్ , స్వయం భగవానేవ - అళవు, ఉపమానం - తేషాం ప్రభావే భగవానేవ తుల్య ఇత్య
థాః - ఎన్బ, ఇత్యుక్తేయథా. వియప్పు, విస్మయకి - ఇలతామ్, సభవేత్తథా - ఉణ్ మై, సత్యం - ఓర న్నవి
ర, పక్షపాత రాహిత్యేన - సర్వవణసాధారణ్యేన - ఉత్తైత్తనర్, అవోచత్ || ౩౩ ||

సా.సం— పకషే విద్యమానేపి తెషాం ప్రభావే. తామళవు, సభగవానేవతుల్యః . “ సచ పూజ్యో య
థాహ్యహం- యేద్రాహ్మణౌ స్తేహమసంశయంస్యపే, త్యాదిభి రుక్తై. వియప్పిలతామ్, నవిస్మయనీయ మితి
మహాదేశికా వస్తుస్థితి మపక్ష పాతే నోపపదిదిశురిత్యథాః || ౩౩ ||

మూ—రాగ ద్వేషమదాది కైరిహమహారక్షోభరక్షోభి [తే] తనిత్యేరక్షితోస్థితేనిజభరన్యాసాభిధానంతపరి

సా-దీ—శ్రీభాగవతరుడైయ ప్రభావమ్ వేదవాచామప్యగోచరమెన్దుప సంహరికి-రార్ - రాగ ద్వేషేతి - రాగాదికళై మహారక్షస్సుక్కల్ - రాక్షసరేయుమ్ వెల్లుకైయాలే మహారక్షస్త్వమ్ - ఆదిశబ్దమ్ మోహాదియైకాట్టుమ్ - ఇహ, జగతి. తైరక్షోభరక్షోభితం, అనభిఘాతం - మోక్ష విషయ ప్రపత్తి కు- రాగాదికళాత్ ప్రతిబంధ మిల్లై. శిక్షయాపి కోడికరాతి ఎని-రారిరే - నిత్యే రక్షితరి, నిత్యరక్షకనానశ్రియరి పతివిషయ త్తిల్-రక్షణం, మోక్షరి-స్థితేఎన్దై-నూత్ ఎప్పొనమ్మై ఆశ్రయిప్పార్ కళెన్దు పార్తు కొ-డ్డిరుక్కై- తోత్తుకిరతు. సన్నిహితేఎన్దు తాకవుమామ్ - నిజభరన్యాసాభిధానం. అత్మరక్షోభరసమర్పణాఖ్యం - యత్నంపరి,

సా-స్వా—విరోధిని రాసకతయా, సకతెష్టప్రదతయా, అశుకారితయా, అన్యైశ్చవైలక్షణ్యైర్వేదానామప్యగోచరాపరిచ్ఛిన్న ప్రభావయుక్తతయా న్యాసస్యతత్ప్రియుక్త భాగవత ప్రభావ వణకన ముప పన్న మి త్యభి ప్రాయేణ శ్లోకేనా వ్యధికారాథకై స్సంగ్రహి క్కి-రార్ - రాగేతి - రాగః, విషయ కామనా - ద్వేషః, తత్ప్రితి బంధకేమ ద్వేషః - మదః, స్వోత్క-షాభి మానరి - ఏవ మాదిభిర నాత్మగుణైరి - మహారక్షోభి, రాక్షసానా మప్యేతే అనాత్మ గుణా ఆత్మనాశకా ఇతి మహారక్ష స్త్వేన రాగా దయో ని రూప్యంతే . ఏతై రక్షోభితే, అప్రతిబద్ధే . నిత్యే రక్షితరి, నిత్యం రక్షితరి - ప్రపన్నానాం రాగాది వోషే సత్యపి సంకల్పిత కాలే భగవతా ఫల ప్రదానా దాశ్రిత రాగాది రక్షోభి రక్షోభితే ఇత్యథాః . నిత్య మాశ్రిత రక్షణ వ్యాజాన్వేషణ పరతయా నిత్యరక్షీ తృప్త్యం - స్థితే, నిత్యరక్షీ తృప్త్యేన స్థితే - నిత్యే స్థితే అక్షోభితే రక్షితరి విషయే - అక్షోభిత మితి పాతే తపో విశేషణమ్ - అక్షోభితం యత్నంపరి, రక్షితరి స్థితే

సా-ప్ర—ఏవ ముపాయ నిష్ఠానాం ప్రభావ మపరిచ్ఛిన్నం ప్రదశ్యోపాయ ప్రభావ మప్యపరిచ్ఛిన్నం ప్ర దశయతి - రాగ ద్వేషే త్యాదినా - మాత్సర్యాది రాది శబ్దాథాః . మహారక్షోసి, రావణ కుంభ క తాదీని యథా భగవ ద్వ్యతి రిక్తై రనివత్కాని . తథాతేపి భగవ ద్వ్యతిరిక్తై రనివార్యా ఇత్యథాః . ఏవంప్రపన్నానాంశ్రీమన్నారాయణ ఏవ రక్షకఇతితైరక్షోభితం- స్థితేప్రతిష్ఠితే , స్థితే మనసి సుస్వస్థ ,

సా-వి—యైభాగవతి భరన్యాసరూపం సర్వోత్క-ష్టం తపఃకృతం తన్మహిమాదేవానామపి ప రి ఛేత్తు మశక్య ఇత్యాహ - రాగేతి - రాగః, విషయాభిలాషః- ద్వేషః, విషయాలాభవిరోధీకోధః- మదః, దవ్యపాం డిత్యాది జనితోగవః - ఆదిశబ్దేన మోహాదిసంగ్రహః - ఏతైరేవ మహారక్షోభిః, అతి పీడా కరైరి . ధ మ్ భవంసీభిరితిభావః - అక్షోభితం, త్తోభమప్రాపితం. రాగ ద్వేషాది కృతో-ష్టవ ఇతర తపశ్చ భరన్యా స తపోనాశయితం నప్రసరతీతి భావః - నిత్యే, ప్రళయ ప్రాక్కాలిక తపః ఫలమప్రదాతుం ల గ్నక త యా సన్నిహితే- రక్షితరి, భగవతి- నిజ భరన్యాసాభిధానం, నిజభరసమపణనామకం-

సా-సం—అథ సాధ్యోపాయ నిష్ఠ ప్రభావోపి సాధ్యోపాయ ప్రభావాయక్తఇతి తత్ప్రిభావమాహ - రా గేతి - రాగః, విషయ తృష్ణాత్మికాబుద్ధిః - ద్వేషః, భగవద్భాగవత విషయ ప్రతికూలతా బుద్ధిః - మదః, కు ల విద్యాధన పృతాదిసంభవోగర్వః - ఆదిశబ్దేన మోహ మాత్సర్యా దయ అకృత్య కరణా దయ శృగ్మ హ్యంతే - ఇహ, అస్మిక్ జగతి - మహారక్షోభిః, అస్మికానా మేతాన్వేష మహారక్షోసి. ఏతైరక్షోభితే, నిత్యంరక్షితరి స్థితే- నహిప్రపన్నై రాగాదికమ స్తీభరస్వీకరణకార్యమపిలుపం భవతి. నిత్యరక్షణజాగరూ కస్సృకరక్షణదీప్తాయామేవవ్యవస్థితోహిస ఇతిభావః. ఏవంవ్యవస్థితేభగవతిస్వాత్మ రక్షో భరసమపణనరూపం

సా.సం—యతగ్రహీకృతం, పరిగృహీతం . అనుష్ఠిత మితియావత్ - తత్తపః. వివి ధాన్యధర్మానత్యశేత.
 “తస్మాన్నాస్యసమేషాంతపసామతిరిక్తమాహురి. న్యాసవీవాత్యరేచయత్-వీతద్వైమహేషాపనిషద,,మిత్యా
 ద్యుక్తవిధయా “తపోదనుశ్చమోదాన,,మిత్యాదినోక్తాబహుాన్ధర్మానత్యశేత, సర్వేభ్యోప్యతిశయితమా
 నీత్-తేషామేవంతద్వశీకరణాసాధనత్వాదితిభాషః-తస్య, తపసః-ధూమా, మాహాత్మ్యం. సవీవాణావరి. తత్ర

మూ—

సదమ్ || ౫౮ ||

ఇతికవితారికసిహ్మస్యసర్వతంత్రస్వతంత్రస్యశ్రీమద్వేంకటాచార్యస్య కృతిషు
శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారే ప్రభావ రత్నాధికారః షష్ఠ్యంశః.

శ్రీమద్రహస్యత్రయ సారే స్థిరీకరణభాగోద్వితీయః శ్రీమతేనిగమాంతమహాదేశికాయనమః.

సా-దీ— ద్వాక్యజ్ఞ శుక్కు. నపదం , అగోచర మెన్ద్రపడి. || ౫౮ ||

ఇతి శ్రీమద్వాఘాల కులతిలక శ్రీలక్ష్మణార్య కృపాపాత్రస్య, శ్రీవేదాంతాచార్య పాదారవిండనిరతిశ
యభక్తిముక్తస్య, — శ్రీభాష్యశ్రీనివాసస్యకృతిషుశ్రీసారదీపికాయాంప్రభావరత్నాధికారః షష్ఠ్యంశః.

సా-స్వా—ఆపిః కాకాక్షీ న్యాయేనో భయత్రా న్వియతే - నపదం, నవిషయ భూతం - యస్య భగవతః
ఉపాయత్వ ప్రభావః “యతోవాచో నివతంత”, ఇతి వేదాపరిచ్ఛిన్నః - తస్యా పుష్పాయాంతర స్థా
నాపన్నత్వ రూపాపాయత్వా పాదకస్య న్యాయస్య ప్రభావః కైముత్స్య న్యాయేన వేదానామప్య విషయః ఏ
న్మకరుత్తు - జనసాధన నివాసినాం ఋషీణాం తపశ్చ దుర్బల రత్నోభిః క్షోభితం . ఇదస్తు తపః మహా ర
త్నోభిః క్షోభిత మితి చ్యుతిరేకశ్చ వ్యజ్యతే - ఆత్మోభిత మితి పాఠవచ సమీచీనః || ౫౮ ||

ఇతి శ్రీమదాత్రేయ కృష్ణార్య సుతేన తచ్ఛరణాంబుజ చంచరీకణ శ్రీమద్వేదాంతరామానుజ
యతీంద్ర మహాదేశిక కటాక్షలబ్ధ సకల వేదాంత రహస్య జాతేన గోపాల దాసేన
విరచితాయా ముత్తర సారా స్వాధిన్యాం ప్రభార రత్నాధికార షష్ఠ్యంశః-

సా.ప్ర—మశక్యమిత్యధః-ఇహ, రాగద్వేషమదాదికైరత్మోభిరత్మోభితం స్థితే నిత్యే రక్షితనిజభరన్యాసా
భి ధానం కక్షీ కృతం యతఃపరి అధర్మ ద్రుపానా వివిధాన్ ధర్మా నత్య శేత - తస్మాద్ మాణవ తేక
వణానంప్రాచాం వాచా మపి నపద మిత్యన్వయః || ౫౯ ||

ఇతి భారద్వాజ కులతిలకస్య శ్రీనివాసాచార్యస్యసూనోః శ్రీనివాసాచార్యస్య కృతిషు
శ్రీసార ప్రకాశికాయాం ప్రభావ రత్నాధికార షష్ఠ్యంశః .

సా వి— చిందుమాత్రవణానమపి. ప్రాచాం వాచాం, వేదానామపి. నపదం, నవిషయః-“తస్మాద్భ్రహ్మణో మ
హిమాన మాప్నోతీ, తి బ్రహ్మమహిమతాం ప్రభావో వేదానామపి వణాయితమశక్యఇతిభావః || ౫౮ ||

ప్రపన్నస్యైహికందురిఖమసహ్యమపినోహరిః | నివారయత్వతరి కమప్రారబ్ధం నవినాశయేత్ ||
ఇత్యేతద్వచనం మందం హితార్థే దురిఖమైహికమ్ | హరినివతయే నైవ ప్రారబ్ధాంశంతునాశయేత్ ||
అస్మద్దేశాననిష్ఠానాం కమజ్ఞానాది వర్తినామ్ | కాదాచిత్కాథా సంగాదే నింద్యతా నోప జాయ
తే || ఏకాంత్యం సుదృఢం యేష క్వచిత్తేషు స్థలత్సర్వపి | అవజ్ఞా పరిహతావ్యే త్యేవంశాస్త్ర విని ణా
యః || ప్రపన్నవేష మాత్రాచ్చ తద్జ్ఞానావధి వైష్ణవః | ఆదరాదనువతేత కిం పు న స్స త్పథే స్థితా ||
భగవత్ప్రేమరణం దేహినాముపకారకమ్ | ప్రాతికూల్యత్యజామేవవిపక్షేతిప్రసంగతః ||

ఇతిశ్రీశైలకులతిలకశ్రీవేంకటసోమసుత్వనస్సుతేనశ్రీనివాసదేశికకృపాలబ్ధసారాధ్వాజ్ఞాసేన
శ్రీనివాసదాసేనలిఖితాయాంశ్రీసారవివరిత్యాంప్రభావరత్నాధికారః షష్ఠ్యంశః.

సా-సం—యోలేశః. తద్వణానమపీయ త్రయా ప్రాచాంవాచాం, వేదాంతానామపి. -నపదం, నవిషయం || ౫౮ ||

ఇతిశ్రీపరకాలయతివిరచి తేశ్రీసారప్రకాశికాసంగ్రహే ప్రభావరత్నాధికారః షష్ఠ్యంశః.

శ్రీ యోగము
ద్వితీయసమ్మతశుద్ధా శుద్ధపత్రికా

పుటమ్-	పంక్తి	అశుద్ధమ్-	శుద్ధమ్-	పుటమ్-	పంక్తి	అశుద్ధమ్-	శుద్ధమ్-
౧	౬	మఖిలం	మఖిలం	౧౫	౧౭	నయన	నయన
౨	౨౪	భీతియుమ్	భీతియుమ్	౧౬	౨౨	నమిత్తం	నిమిత్తం
౩	౩౩	విభాతత్వ	నిభాతత్వ	౨౦	౧౯	ప్రారబ్ధ	ప్రారబ్ధ
౪	౧౦	వరు	వరు	౨౪	౬౬	త్సదై	త్సదై
౫	౨౦	బ్రహ్మనందా	బ్రహ్మనందా	౨౫	౯	శృష్టే	శృష్టే
౬	౭	పురుషార్థ	పురుషార్థ	౨౭	౧౦	సంభావి	సంభావి
౭	౨౦	నిష్ఠ	నిష్ఠ	౨౮	౨	భాదాది	భాదాది
౮	౨౮	కతవ్యాంశ	కతవ్యాంశ	౨౯	౩౩	స్వనిష్ఠా	స్వనిష్ఠా
౯	౨౯	కైంకర్య	కైంకర్య	౩౧	౧౩	రిక్త	రిక్త
౧౦	౨౫	రూప	రూప	౩౨	౧౯	తంత్ర్యాది	తంత్ర్యాది
౧౧	౬	పురుషార్థ	పురుషార్థ	౩౩	౨౦	నివృత్త	నివృత్త
౧౨	౩౩	వాసనైయత్	వాసనైయత్	౩౪	౨౫	నహే	నహే
౧౩	౪	విశ్వాసనీయ	విశ్వాసనీయ	౩౫	౧౩	ప్రత్యేవ	ప్రత్యేవ
౧౪	౨౩	ముతి	ముతి	౩౬	౨౮	పక్క	పక్క
౧౫	౨౮	నిభా	నిభాయ	౩౭	౧౩	ప్రాప్త్యపాయ	ప్రాప్త్యపాయ
౧౬	౩	జ్ఞతే	జ్ఞతే	౩౮	౨౮	స్వాతంత్ర్యా	స్వాతంత్ర్యా
౧౭	౨౮	శిష్ట్యంతే	శిష్ట్యంతే	౩౯	౨౨	హింత	హింత
౧౮	౩౧	పుతి	పుతి	౪౦	౨౧	విశ్వాసశ్చ	విశ్వాసశ్చ
౧౯	౯	మూల్య	మూల	౪౧	౨౭	మత్తిరుక్తయుమ్	మత్తిరుక్తయుమ్
౨౦	౧౬	తీట్టుమ్	తీట్టుమ్	౪౨	౨౬	ర్యప్రమాణం	ర్యప్రమాణం
౨౧	౧౮	మహాషణ	మహాషణ	౪౩	౨౮	నివృత్తయే	నివృత్తయే
౨౨	౨౮	విభుధా	విభుధా	౪౪	౧౦	స్థితియుమ్	స్థితియుమ్
౨౩	౪	ద్భుంక్త	ద్భుంక్త	౪౫	౨౨	ప్రాప్త	ప్రాప్త
౨౪	౯	జ్ఞ	జ్ఞ	౪౬	౨౬	దస్తీ	దస్తీ
౨౫	౧౪	స్వర్వం	స్వర్వం	౪౭	౨౨	శబ్దార్థాది	శబ్దార్థాది
౨౬	౧౯	జనాధాన	జనాధాన	౪౮	౨౩	పాక్షికమాత్ర	పాక్షికమాత్ర
౨౭	౧౯	వృద్ధాది	వృద్ధాది				
౨౮	౨౨	మాతే	మాతే				

పుటమ్	పంక్తి.	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి.	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౪౫	౨౮	వవతొ	వతొ	౭౪	౧౦	ఇక్షన్మ	ఇక్షన్మ
౪౬	౧౯	స్థిత	స్థిత	,,	౨౦	కృత్య	కృత్య
౪౭	౩	ద్యోదేతి	ద్యోదేతి	౭౫	౯	సాదు	సాదు.
,,	౨౮	మ౯ధ్యే	మ౯ధ్యే	౭౯	౧౧	క్షీర	క్షీర
౫౦	౧౩	నిషా	నిషా	౮౧	౩	అచాకతారం	అచాకతారం
,,	౨౬	శేషేణ	శేషేణ	,,	౬	ఆప్పడియే	ఆప్పడియే
౫౩	౨౦	వైకష్ట్య	వైకష్ట్య	,,	౧౦	వరాధి	వరాధి
౫౪	౬	ధీయత్వ	ధీయత్వ	,,	౨౨	తపరి	తపరి
౫౫	౭	బరుప	బరుపడి	,,	౩౧	ప్రత్యక్ష	ప్రత్యక్ష
౫౬	,,	దుఃఖాబ్ధి	దుఃఖాబ్ధి	౮౪	౬	తిత్తై	తిత్తై
,,	౨౪	కేటు	కేటు	,,	౧౧	మితి	మితి
,,	౨౮	నిక్షిపంతి	నిక్షిపంతి	,,	౧౭	పావనత్వా	పావనత్వ
౫౭	౭	మాకపుమ్	మాకపుమ్	,,	౨౧	తత్త	తత్త
,,	౮	ఇస్పృశు	ఇస్పృశు	౮౫	౧౧	లాళన	లాళన
౫౮	౧౬	ఎన్	ఎన్న	౮౬	౨౭	త్రైంకర్య	త్రైంకర్య
౬౦	౨౬	శ్రీపాతం	శ్రీపాదం	౮౭	౧౫	ప్రాప్త	ప్రాప్త
,,	౩౦	కుసుమే	కుసుమై	,,	౨౨	యిరుక్కిరా	యిరుక్కిరా
౬౧	౩	ఎకశ	ఎకవశ	౯౧	౨౯	తేషాం	తేషాం
,,	౨౧	యల్లాత్	యల్లాత్	౯౨	౧౧	అపున	అపున
,,	౨౨	సజానాతి	సజానాతి	,,	౩౦	శమతియితయా	శమతియితయా
౬౪	౨౦	మల్లామై	మల్లామై	౯౪	౧౬	కకోతి	కరోతి
౬౮	౨౮	నఘటతే	నఘటతే	౯౫	౨౧	శబ్దకొళ్ళ	పణికొళ్ళ
౬౯	౨	కర్ణికిలేక్	కర్ణికిలేక్	౯౬	౨	పరైయిడుతల్	పరైయిడుతల్
,,	౫	కర్ణికిలేక్	కర్ణికిలేక్	౯౭	౧	కర్ణి	కర్ణి
,,	౧౯	కర్ణికిలేక్	కర్ణికిలేక్	,,	౨౨	సవాబ్యో	సవాబ్యో
౭౦	౫	అవిక్కోర్	అవిక్కోర్	౯౮	౨౮	భరన్మదుప	భరాః
,,	౨౫	న్నిలేక్	న్నిలేక్	,,	౩౦	ప్రపన్న	ప్రపన్న
,,	౩౦	ద్వితీయా	ద్వితీయా	౯౯	౧౫	శ్చ	శ్చ
౭౧	౩౧	రూప	రూప	,,	౧౬	తేజీవ	తేజీవ
౭౨	౧౧	వీధా	వీధా				

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧౦౦	౭	వికరంతీ	వికిరంతీ	౧౪౫	౨౫	గృహితా	గృహీతా
,,	౧౮	వికాధ	వికాధ	౧౪౬	౩౦	అననుష్ఠితా	అననుష్ఠితా
౧౦౩	౨౩	స్వతంత్ర	స్వతంత్ర	౧౪౮	౫	శ్రీవైష్ణవర్	శ్రీవైష్ణవర్
౧౦౫	౫	ఉద్భావి	ఉద్భావి	,,	౧౬	స్సవీవా	స్సవీవా
౧౦౬	,,	బంబంధీ	సంబంధీ	,,	౨౬	మిద్యుక్త	మిద్యుక్త
౧౧౦	౨౫	కత్వత్వా	కత్వత్వా	౧౪౯	౧౬	విరుద్ధ	విరుద్ధ
౧౧౪	౧౫	సిద్ధ	సిద్ధ	౧౫౩	౭	ప్రవవతకనాది	ప్రవతకనా
౧౧౫	౧౯	త్రేవే	త్రేవే	౧౫౪	౧	ఆజ్ఞాచ్చే	ఆజ్ఞాచ్చే
౧౧౯	౨౯	నిష్ఠాత్వం	నిష్ఠావత్వం	,,	౨౯	శ్రీత్రైవ్య	శ్రీత్రైవ్య
౧౨౧	౯	కైంతర్య	కైంకర్య	౧౫౫	౨౭	సాధక్యం	సాధక్యం
౧౨౩	౪	సంశయం	సంశయం	౧౫౬	౧౫	అనిష్ఠా	అనిష్ఠా
౧౨౪	౨౭	వస్య	వస్య	,,	౩౦	అననుష్ఠాన	అననుష్ఠాన
౧౨౫	౨౪	పరస్పర	పరస్పర	౧౬౨	,,	జ్ఞాకైంకర్య	జ్ఞాకైంకర్య
౧౨౭	౧౨	అస్పృతు	అస్పృతు	౧౬౩	౧౫	క్షేప్రనా	క్షేప్రనా
౧౨౮	౧౬	దిభి	దిభి	౧౬౪	౫	విహిత	విహిత
౧౨౯	౬	రూప	రూప	౧౬౬	౨౩	నాశ్రీత	నాశ్రీత
౧౩౦	౧౯	లబ్ధ	లబ్ధ	౧౬౭	౬	పవీ	పడి
,,	౨౪	సిద్ధాధిక	సిద్ధాధిక	,,	౧౮	తతిత్	తతిత్
౧౩౨	౧౪	పూర్వా	పూర్వా	౧౬౯	౨౭	ధర్మై	ధర్మై
౧౩౩	౧౭	స్వేచ్ఛ	స్వేచ్ఛ	౧౭౦	౧	సమయో	సమయో
౧౩౪	౩౦	సిద్ధాం	సిద్ధాం	౧౭౧	౨౨	నిపుణ	నిపుణ
౧౩౫	౧౫	యాచ్ఛా	యాచ్ఛా	౧౭౩	౫	వాదాతాం	వాదాతాం
,,	౩౦	యాచ్ఛా	యాచ్ఛా	౧౭౫	౯	శృంగారి	శృంగారి
౧౩౬	౧౭	యాచ్ఛా	యాచ్ఛా	౧౭౭	౨౩	నివతకతా	నివతకంతా
౧౩౭	౧	సిద్ధాంతినాం	సిద్ధాంతినాం	౧౭౮	౭	యత్రైవా	యత్రైవా
,,	౬	యాచ్ఛా	యాచ్ఛా	౧౮౦	౧౩	విచ్చి	విచ్చి
౧౩౮	౨౯	దశుభవ	దశుభవ	౧౮౧	౬	వేణు	వేణు
౧౪౧	౨	తదీయ	తదీయ	౧౮౨	౧౫	త్రైత్	త్రైత్
౧౪౪	౮	యథాశ్రమం	యథాశాశ్రమం	౧౮౩	౧౨	ప్రాయశ్చిత్త	ప్రాయశ్చిత్త

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.
౧౮౪	౨౮	తత్ఫలా	తత్ఫలా	౨౦౭	౧౧	హత	హార
౧౮౮	౨౧	విముంచామి	నిముంచామి	౨౦౯	౨౨	స్పంగ్యహితః	స్పంగ్యహితః
౧౯౦	౭	సర్వ	సర్వ	౨౧౦	౧౪	సర్వస్యే	సర్వస్యే
౧౯౧	౧౭	జానా	జ్ఞానా	,,	౨౩	ప్రారబ్ధ	ప్రారబ్ధ
,,	౨౩	పున	పున	౨౧౧	౨౪	యాదృచ్ఛిక	యాదృచ్ఛిక
౧౯౨	౩౦	ఇచ్చేత్సే	ఇచ్చేత్సే	,,	౨౫	కటాక్షః	కటాక్షః
౧౯౪	౨	వచత్సే	వచనత్సే	౨౧౨	౧౨	చృష్ణ	చృష్ణ
,,	౨౪	నస్యాపి	స్యాపి	౨౧౬	౨౦	ప్రీణన	ప్రీణన
౧౯౫	౧౭	సదోషవత్స	సదోష త్వ	౨౧౭	౨౭	ద్వేషరి	ద్వేషరి
,,	౨౦	నిర్వియత్స	నిర్విషయత్స	౨౧౮	౭	బద్వా	బద్వా
,,	౨౯	పూర్వోత్తరాఘ	పూర్వోత్తరా	,,	౧౩	సిద్ధ	సిద్ధ
౧౯౬	౧	భేరతా	భేదతా (ఘ)	౨౧౯	౧౫	అతు	అతు
,,	౧౪	న్యాయత్సే	న్యాయత్సే	౨౨౦	౧౬	ప్రపత్తి	ప్రపత్తి
,,	౨౫	లఘు	లఘు	౨౨౧	౭	వాళిక	వాళిక
౧౯౮	౨౦	సిద్ధ	సిద్ధ	,,	౮	ఉతు	ఉతు
౧౯౯	౫	రాఘత్సే	రాఘత్సే	౨౨౩	౨౯	సాదనాప్రా	సాదనాప్రా
,,	౧౯	ద్భక్త్యంగ	ద్భక్త్యంగ	౨౨౫	౫	పూరా	పూరా
,,	౨౮	పరిహతి	పరిహరితి	౨౨౬	౧౫	లఘు	లఘు
౨౦౧	౨౦	సంప్లన	సంప్లవ	,,	౨౪	శేషణ	శేషణ
,,	౨౨	ప్రప్రత్యేధిక	ప్రప్రత్యేధిక	,,	౨౬	శ్రద్ధయా	శ్రద్ధయా
౨౦౨	౩	ప్రాయశ్చి	ప్రాయశ్చి	,,	౨౭	స్మారయతి	స్మారయతి
,,	౧౯	భావాద్భావి	భావాద్భావి	౨౨౭	౫	నిరాసిక్త	నిరాసిక్త
,,	౨౧	ప్రారబ్ధ	ప్రారబ్ధ	౨౨౮	౫	పాపజ్ఞతే	పాపజ్ఞతే
,,	౨౫	బోధక	బోధక	,,	౨౮	స్వస్య	స్వస్య
,,	౨౯	భిభేతి	భిభేతి	౨౩౦	౨	సర్వేశ్వరరక్ష	సర్వేశ్వరరక్ష
౨౦౪	౧౭	ప్రాయశ్చిత్త	ప్రాయశ్చిత్త	,,	౨౦	బుద్ధి	బుద్ధి
౨౦౫	౮	ధ్వజః	ధ్వజః	,,	౩౪	ప్రారబ్ధ	ప్రారబ్ధ
,,	౧౦	తథా	తథా	౨౩౧	౧౯	వివేకిన	వివేకిన
,,	౨౯	కాండిలీతి	కాండిలీతి	౨౩౩	౧౪	వైకుంఠ	వైకుంఠ
౨౦౬	౧౨	అతిలంఙ	అతిలంఙ	౨౩౪	౨	తర్వే	తర్వే

పుటమ్	పంక్తి	శుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	శుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౨౩౪	౧౮	భాగవ	భాగవ	౨౪౦	౧౭	ప్రపత్తి	ప్రపత్తి
౨౩౫	౨౬	మిత్త్యక్త	మిత్త్యక్త	౨౪౧	౯	మిల్లాత	మిల్లాత
౨౩౬	౧౩	ధర్మ	ధర్మ	౨౪౨	౧౮	నినిష్ఠ	నిష్ఠ
,,	౧౭	కతా	కతా	౨౪౪	౫	భౌలత్తుభి	భౌలత్తుభి
౨౩౭	౧౫	సామాన్యత	సామాన్యత	౨౪౭	౨౪	పూవణ	పూవణ
౨౩౮	౨౬	ధారణస్య	ధారణస్య	,,	౨౫	బణబలా	క్షీణబలా
౨౪౦	౧౨	మేనపడి	మేనపడి	,,	౨౬	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ
,,	౨౫	క్షేవాపి	క్షేవాపి	,,	౨౭	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ
౨౪౧	౩౦	గవేషణే	గవేషణే	౨౪౮	౪	సంబంధస్య	సంబంధస్య
౨౪౩	౨౦	తేష్యపి	తేష్యపి	,,	౩౧	పశ్య	పశ్య
,,	౨౪	దేషు	దేషు	౨౪౫	౨౬	దత్యథణి	విత్యథణి
౨౪౫	౩౦	ప్రయచ్చత్	ప్రయచ్చత్	౨౪౮	౨౯	లింగతయా	లింగితతయా
౨౪౬	౧౭	మిత్యథణి	మిత్యథణి	,,	౩౦	తనికిరితి	తనకిరితి
,,	౨౯	యాం	ధామ	౨౪౯	,,	యాతామ్రయే	యాతామ్రయే
౨౪౭	౧౮	ద్యుక్తాని	ద్యుక్తాని	౨౫౦	౨౭	అవతీర్ణస్య	అవతీర్ణస్య
,,	౨౯	తీర్థం	తీర్థం	౨౫౧	౧౮	ద్వందవి	ద్వందవి
౨౪౮	౨౮	వైకుంఠ	వైకుంఠ	౩౦౦	౨౭	గ్రహ	గ్రహ
౨౪౯	౨	వైకుంఠ	వైకుంఠ	౩౦౧	౨౫	ప్రధాన	ప్రధాన
,,	౮	నర్థ్యాస్యతే	నర్థ్యాస్యతే	౩౦౩	౨౧	పుశ్య	పుశ్య
౨౫౦	,,	భావః	భావః	౩౦౫	౧౯	పురుషో	పురుషో
౨౫౧	౩౦	సుషుమ్నా	సుషుమ్నా	౩౦౬	౩౦	శ్రుతిభిః	శ్రుతిభిః
౨౫౨	౧౫	కూడుమా	కూడుమా	౩౦౭	౭	సంస్పృశ్యతే	సంస్పృశ్యతే
౨౫౩	౧౮	ప్రాణి	ప్రాణి	౩౦౮	౧౨	సుహృద	సుహృద
౨౫౪	౩౨	స్థితీశ్చ	స్థితీశ్చ	,,	౧౩	సమస్త్యాగో	సమస్త్యాగో
౨౫౫	౩౦	తదిచ్చావధి	తదిచ్చావధి	౩౧౦	౮	ముకుట	ముకుట
౨౫౬	౩	పిన్మత్త	పిన్మత్త	౩౧౧	౯	భాగ్యతై	భాగ్యతై
౨౫౭	౨౩	విశ్లేష్యత్తుమ్	విశ్లేష్యత్తుమ్	,,	౨౬	ప్రవిశతి	ప్రవిశతి
౨౫౮	౮	నిర్లాత	నిర్లాత	౩౧౨	౭	స్మిచాం	స్మిచాం
,,	౨౩	సాస్తి	సాస్తి	,,	౨౪	అవ్యక్తం	అవ్యక్తం
				౩౧౩	౨౫	వాసీకం	వాసీకం

పుటమ్	పంక్తి.	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్-	పుటమ్	పంక్తి.	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్-
308	౧౬	పురుషార్థః	పురుషార్థః	,,	౨౨	బ్రహ్మణో	బ్రహ్మణో
308	౪	అరరుద్ధ	అనిరుద్ధ	,,	౨౫	అనుకూల్య	అనుకూల్య
,,	౨౪	అధ్వానం	అధ్వానం	,,	౨౬	భాతాస్పిక్	భాతాస్పిక్
,,	౨౫	మాలినః	మాలినా	309	30	సూత్ర	సూత్ర
309	౨3	స్త్వం	స్త్వం	3౫౧	౧౯	సర్వజ్ఞ	సర్వజ్ఞ
309	౧౨	ఆసిదంతి	ఆసిదంతి	,,	౨౬	సంవాద	సంవాదా
3౨౦	౨౬	నంసరం	నంతరం	3౫౨	౬	భవతి	భవతి
3౨౧	౨3	నానిం	నాని	3౫3	౯	మధః	మధః
,,	౨౬	సామాన్య	సామాన్యా	,,	౧౯	విశుద్ధ	విశుద్ధ
3౨3	౨౦	నూచక	నూచక	3౫౫	౨3	బ్రహ్మణ	బ్రహ్మణ
,,	౨౨	మానం	మానం	,,	౨౪	ఇజ్జ	ఇజ్జ
3౨౫	౧౬	ధ్వస్యతే	ధ్వస్యతే	3౫౬	౧౨	శస్య	శస్య
3౨6	౧౮	స్వరూప	స్వరూప	,,	౨౬	తత్త్వాత్	తత్త్వాత్
3౨౯	౧౬	సిద్ధ్యం	సిద్ధ్యం	3౫౮	౨౮	పాపత్వాది	పాపత్వాది
3౩౬	౨౦	సంబంధి	ప్రతిసంబంధి	3౬౨	౧౦	పునఃపుత్తి	పునరావృత్తి
,,	౨౫	విధూస్త్వి	విధూస్త్వి	3౬౪	౨౧	ఉచ్చిన్న	ఉచ్చిన్న
3౩౭	౯	గజ్జితే	గజ్జితే	3౬౫	౨౭	కఙ్గిత్	కఙ్గిత్
3౩౮	౨౮	విహరణ	విహరణ	3౬౯	౨	స్వంత్రస్య	స్య
3౪౦	౪	ప్రీయినాత్	ప్రీయినాత్	,,	౧౧	ద్యుత్తర	ద్యుత్తర
,,	౧3	ఎనాత్	ఎనాత్	,,	౧౯	దానీమా	దానీమా
3౪3	౧	దశైయిత్	దశైయిత్	3౭౦	౧౫	గృహ్యమాణ	గృహ్యమాణ
3౪౫	౧౦	విష్టు	విష్టు	,,	౨౦	పోదా	పోదా
3౪6	౨౮	మభవో	మభవో	3౭౧	౨౮	అనేకస్సంస్థా	అనేకాసంస్థా
3౪౮	౧	తారమ్య	తారతమ్య	3౭౪	౪	ప్రయాచ్ఛకసత్త్వ	ప్రయాచ్ఛకసత్త్వ
,,	౨	సాధారణ్య	సాధారణ్య	3౭౫	౬	ర్విశ్వాస	ర్విశ్వాస
,,	౪	లోగత్వ	లోగత్వ	,,	౧౨	ధికరణ	ధికరణ
,,	౫	లోగత్వ	లోగత్వ	3౭౭	3౦	తాపి	తాపి
,,	౬	కించ	కించ	3౭౮	౨౪	సిహ్	సిహ్
,,	౭	సహ	సహ				

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.
౩౭౯	౧౫	స్థాన	స్థాన	౪౧౨	౨	విశేష	విశేషణ
"	౩౦	కర్మాజ్ఞాని	కర్మాజ్ఞాన	"	౨	విశేణ	విశేషణ
౩౮౦	౧౭	జ్ఞానం	జ్ఞానం	"	౫	విధిక్కు	విధిక్కు
"	౩౦	ముహూర్తాత	ముహూర్తాత	"	౬	అధికార	అధికారి
౩౮౧	౨౫	తెలివు	తెలివు	"	౧౦	ద్యువ్యతే	ద్యువ్యతే
౩౮౪	౨౫	సిద్ధి	సిద్ధి	"	౧౪	త్యక్త్య	త్యక్త్య
౩౮౫	౮	ఇప్పుప	ఇప్పుప	౪౧౩	౪	త్యక్తియః	త్యక్తియః
౩౮౮	"	జ్ఞలిలి	జ్ఞలిలి	"	౧౯	భాహ్యజ్ఞ	భాహ్యజ్ఞ
"	౨౩	సత్సంగసా	సత్సంగసా	"	౨౮	మోక్షార్థక	మోక్షార్థక
"	౩౦	శరీరా	శరీరా	౪౧౪	౭	సర్వ	సర్వ
౩౯౦	౨౧	ప్రాయస్నాహ	ప్రాయస్నాహ	"	౩౦	ఉపాయః	ఉపాయః
"	౨౭	పాపిష్ట	పాపిష్ట	౪౧౫	౧	కితుమ్	కిరతుమ్
౩౯౨	౮	కైన్ద	కైన్ద	"	౨	ప్రధానపడి	ప్రధానమానపడి
"	౨౦	ప్రపన్నేమ	ప్రపన్నేమ	"	౨౫	తత్రాపీత్యత్రాహ	తత్రాపీత్యత్రాహ
"	౨౧	నిషా	నిషా	౪౧౬	౧౮	భారి	భావి
౩౯౪	౧౩	నాంగీకారే	నాంగీకారే	"	"	స్వమితేన	స్వమితేన
౪౦౦	౧౦	సుశృత	సుశృత	౪౧౮	౨	కర్మానుగుణ	కర్మానుగుణ
"	౧౮	సంకల్ప	సంకల్ప	౪౨౨	౧౮	మపాస్వ	మపాస్వ
౪౦౧	౧౭	భక్తి	భక్తి	౪౨౩	"	నిత్యాదిరా	నిత్యాదిరా
౪౦౨	౭	మానే	మానే	౪౨౪	౮	ఇత్యాదిది	ఇత్యాదిది
"	౨౩	కురిత్తు	కురిత్తు	"	౯	యాల	యాల
౪౦౩	౧౨	శైయకివార్	శైయకివార్	"	౧౮	భంతే	రభంతే
"	౧౯	కణణ	కణణ	"	౨౮	కమాణి	కమాణి
"	౨౭	నిర్వాహ్య	నిర్వాహ్య	౪౨౬	౨	నమస్కు	నమస్కు
౪౦౪	౧౪	మో	మో	"	౨౨	దక్షక	రక్షక
"	౩౦	నిష్ఠ	నిష్ఠ	"	౨౬	కించదపి	కించదపి
౪౦౬	౧	లేద	లేద	౪౨౭	౧౦	స్మారయగ్	స్మారయగ్
౪౦౮	౩౧	జాన	జాన	"	౨౫	తిభి	తిహి
౪౧౧	౨౬	కామనాధికార	కామనాధికార	౪౩౪	౨౬	చోప	చోప

టమ్.	పం.	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.	ప్రటమ్.	పం.	అశుద్ధమ్.	శుద్ధమ్.
౪౩౭	౨౧	విద్యాదితి	విద్యాదితి	,,	౨౮	స్నీధి	స్నీధి
౪౩౮	౪	సర్వత్రేధం	సర్వత్రేదం	౪౩౯	౧౧	తిశాయ	తిశయ
,,	౧౪	సర్వత్ర	సర్వత్ర	,,	౨౦	కైంకర్యవితతి	కైంకర్యవితతి
౪౩౯	౧౮	తతకల్యాణా	తతకల్యాణం	౪౪౦	౨౨	సంసగ్ధ	సంసగ్ధ
౪౪౦	౩	యద్భూ	యద్భూ	౪౪౧	౨౧	చిన్న	చిన్న
,,	౨౧	సత్యజ్ఞాన	సత్యజ్ఞాన	౪౪౨	౨౯	లక్ష్మీస్థ	లక్ష్మీస్థ
,,	౨౯	త్పతు	త్పత్య	౪౪౩	౨౦	సతస్థ	సతస్థ
,,	౩౦	అన్యథా	అన్యథా	౪౪౪	౧	వృద్ధి	వృద్ధి
,,	౩౧	నతత్సపమ	నతత్సమ	౪౪౫	౧౭	తమగ్ర	తమగ్ర
౪౪౧	౭	సంబంధీ	సంబంధీ	,,	౧౯	తంతుం	తంతు
,,	౨౦	హ్యసీరి	హ్యసీరి	౪౪౬	౩	క్రితే	క్రితే
,,	౨౭	పర్యసాన	పర్యవసాన	,,	౧౦	భవిత్త	భవిత్త
,,	౨౮	నాయణ	నారాయణ	,,	౧౪	కల్ప	కల్పయ
౪౪౨	౨౬	స్వీకారత్వా	స్వీకారా	౪౪౩	౨౭	నిషాధ	నిషాధ
౪౪౩	౨౦	రిరార్	కిరార్	౪౪౪	౧	ఉపాసం	ఉపాసనయ
,,	౨౯	సంగృహ్యక్	సంగృహ్యక్	౪౪౫	౧	విరి	విరి
౪౪౪	౧	గుణాధిక	గుణాధిక	౪౪౬	౬	మతి	మితి
,,	౧౨	ద్విశేషణ	ద్విశేషణ	,,	౨౦	వివక్ష	వివక్ష
౪౪౫	౨౯	శశేన	శశేన	,,	౨౯	పను	పను
,,	౩౦	విశేషణ	విశేషణ	,,	౩౦	అపత్త	అపనుత్ర
౪౪౬	౧	సదైకశేషి	సదైకశేషి	౪౪౭	౨౮	ఉపాయత్వా	ఉపాయత్వా
,,	౨౦	శుతి	శ్రుతి	౪౪౮	౨౯	కాంక్ష	కాక్ష
,,	౨౧	స్యేష	స్యేష	౪౪౯	౧౯	లంబన	లంబన
,,	౨౪	శుతి	శ్రుతి	౪౫౦	౭	ఆ	ఆ
౪౪౭	౧౩	పదితా	పదికా	,,	౨౫	ప్రణేత	ప్రణేత
,,	౨౯	లక్ష్మ్య	లక్ష్మ్య	౪౫౧	౩౦	హవి	హవి
౪౪౮	౧౮	కిరీటాద్వయం	కిరీటాద్వయం	౪౫౨	౧	మిత్రాద్యే	మిత్రాద్యే
౪౪౯	౧౦	భిద	భిధ	౪౫౩	౨౮	నివృత్తి	నివృత్తి
,,	౧౨	భిదం	భిధం	౪౫౪	౨౩	బంధి	బంధి
౪౫౦	౭	సంక్షేపా	సంక్షేపా	౪౫౫	౨	వాక్య	వాక్య
,,	౧౩	త్యవస్య	త్యవస్య	౪౫౬	౧౯	సవృత్తి	సవృత్తి

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౫౧౯	౨౧	హమేవేతి	హమేవేతి	౫౬౩	౧౫	విదోధే	విదోధే
౫౨౦	౧౧	వచవ	వచన	,,	౨౮	కాస్త్రం	కాస్త్రం
౫౨౧	౧౫	భగవత	భగవతః	,,	౨౯	అన్యాయ	న్యాయ
౫౨౪	,,	ధమత్వా	ధమత్వా	౫౬౪	౧౨	బాద	బాధ
౫౨౫	౧౧	సిద్ధి	సిద్ధి	,,	౨౯	ఇత్యేతచ్చ	ఇత్యేతచ్చ
౫౨౬	౧౨	స్పోలే	స్పోలే	౫౬౫	౨౪	చ్చీఘ్రం	చ్చీఘ్రం
౫౨౭	౨౭	ముక్తరపి	ముక్తరపి	,,	౨౬	పహరతి	పరిహరతి
౫౨౯	౬	విధాయాక	విధాయక	౫౬౭	౨౯	నియామా	నియమా
౫౩౦	౧౨	వ్యవస్థిత	వ్యవస్థిత	౫౬౮	౧౫	వరమ్	వరణమ్
౫౩౧	౧౧	మంత	మంత్ర	,,	౩౧	పరాః	పరః
౫౩౨	౪	యిత్తే	యిత్తే	౫౬౯	౨౧	నస్యాధ్యః	నసాధ్యః
౫౩౫	౩౦	యవాగు	యవాగూ	౫౭౧	౧౬	విరొధ	విరొధ
౫౩౬	౪	మెయాలే	మెయాలే	౫౭౨	౯	మైయై	నిమైయై
,,	౨౦	సంది	సంది	,,	౨౦	శరణ	శరణ్య
,,	౨౨	పూర్యా	పూర్వా	౫౭౩	౧	దిష్టాః	ద్విష్టాః
౫౩౭	౨౭	బుద్ధిదా	బుద్ధి	,,	౧౭	కాలాప	కలాప
,,	,,	దౌడల్వా	దౌర్బల్యా	,,	౩౨	త్పుష్ప	త్పుష్ప
౫౪౪	౨౧	భీతస్త్వ	భీతస్త్వ	౫౭౪	౩౦	శబ్దేనం	శబ్దేన
౫౪౮	౧౫	ద్వేషరీత్య	ద్వేషరీత్య	౫౭౫	౧౯	భగద	భగవ
౫౫౧	౨౬	తమా	తయా	,,	౩౧	సంహితా	సంహితా
౫౫౨	౪	యెను	యెన్తు	౫౭౮	౧	తేప	తేప
,,	౨౫	అధిక్యం	ధిక్యం	౫౭౯	౨౦	ఎన్టావిలిక్	ఎన్టావిలిక్
౫౫౪	౭	రూప	రూప	,,	౨౧	మీతి	మితి
,,	౨౯	మీతి	మీతి	౫౮౦	౨౯	దేవాన్యేషి	దేవాన్యేషి
,,	౩౦	రపమ	పరమ	౫౮౧	౧౮	సీదే	సిద్ధే
౫౫౫	౧౯	పాదన	పాదాన	౫౮౩	౫	నాముమ్	నామమ్
౫౫౬	౨౭	వృతాను	వృత్తాను	,,	౨౩	ముమ్జొలిత్	ముమ్జొలిత్
౫౫౭	౧౩	ఇప్పుపాను	ఇప్పుపాయ	౫౮౭	౨	స్యాత్స్వ	సాస్వా
౫౫౯	౧౫	జైహ్వా	జైహ్వా	,,	౮	విరుద్ధతే	విరుద్ధతే
౫౬౧	౩౦	యుక్తాకి	యుక్తాకి	౫౮౮	౧౧	పణిణతు	పణిణతు

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౫౯౦	౯	జ్ఞీవతా	జ్ఞీవితా	౬౧౬	౧౯	శారీర	శారీర
,,	౨౫	నిణ్ణీయా	నిణ్ణీయ	,,	౨౭	ద్యభావ	ద్యభా
౫౯౧	౧౩	వైశిష్ట్య	వైశిష్ట్య	౬౨౧	౫	వ్యాదస్సు	వ్యాధస్సు
,,	,,	తదిభావే	తదభావే	,,	౧౨	దిత్యధక్	దిత్యధక్
౫౯౨	౧౬	భుదా	బుదా	,,	౨౫	తద్యేన	తద్యేన
,,	౨౩	గద్యాపిత	గద్యాపిత	౬౨౨	౨౦	అపక్ష్వప్య	అపక్ష్వప్య
,,	౨౭	పదేశ	పదేశ	౬౨౩	౯	బ్రహ్మణ్యమ్	బ్రాహ్మణ్యమ్
,,	౩౦	నిధాకరిత	నిధాకరిత	౫౨౮	౧౫	పర్య	పర్యవ
౫౯౩	౧౫	చ్చరాణా	చ్చరణా	,,	౩౧	దుమకత	దుమకత
౫౯౪	౬	శ్చతువింశతి	శ్చతువింశతి	౬౨౯	౩౦	ప్రదాయావే	ప్రదావే
౫౯౬	౨౧	విధూత	విధూతి	౬౩౩	౨౭	యదాశ్నామి	యదాశ్నామి
౫౯౭	౭	మామాణా	మాణా	,,	౩౧	తాద్య	త్యాది
,,	౨౯	భాగవత	భాగవత	౬౩౫	౧౪	వృత్తిరిక్త	వృత్తిరిక్త
౫౯౯	౫	స్థూలనం	స్థూలనం	,,	౧౬	పేక్షమా	పేక్షయా
,,	౧౨	కేశవక	కేశవక	౬౩౬	౩	ఉచ్చిష్టమ్	ఉచ్చిష్టమ్
,,	౨౨	స్థూలనం	స్థూలనం	౬౪౨	౩౧	శినాకా	నాశికా
౬౦౧	౧౮	గచ్ఛే	గచ్ఛే	౬౪౯	౨౩	నోకాక్	నోకాక్
౬౦౩	౧౨	కష్ట	కష్ట	౬౫౧	,,	పపత్తే	పపత్తే
,,	౧౯	తద్వ్యాఖ్యాన	తద్వ్యాఖ్యాన	౬౬౪	౪	ఇచ్చ	ఇచ్చ
,,	౨౧	సర్వాధిక	సర్వాధిక	౬౫౫	౫	ద్వితీయ	ద్వితీయ
౬౦౪	౨	నిబంధనే	నిబంధనే	,,	౧౬	ఫలసంగ	ఫలకమక
౬౧౨	౭	ఉత్తరాంత	ఉత్తరాంతర	౬౫౬	౧౭	సంధత్తే	సంధత్సవ్య
,,	౧౪	దమక	ధమక	౬౫౮	౮	మాక	మాహ
,,	౩౦	ఇత్యస్య	ఇత్యస్య	౬౫౯	,,	దశయా	దశాయా
౬౧౩	౨౫	తదానీమ్య	తదానీమ్య	,,	౧౩	ధమక	ధమక
౬౧౪	౯	జాత్యపగమ	జాత్యపగమ	,,	౨౫	ఇత్యైవశ్వర్య	ఇత్యైవశ్వర్య
,,	౧౮	చిత్తగ్రాహ	చిత్తగ్రాహ	౬౬౦	౧	సతే	సృతే
౬౧౫	౩౦	జనదగ్నినా	జనదగ్నినా	౬౬౨	౧౧	మమళి	మమళి
౬౧౬	౨	స్థానము	స్థానము	౬౬౩	౨౮	పేరితి	పేరితి
,,	౩	భాగవతరే	భాగవతరే	౬౬౪	౨౬	ద్భుక్త	ద్భుక్త

పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౬౬౫	౧౪	శబ్దాథక్	శబ్దాథక్	౭౦౩	౨౭	ఫలాసు	ఫలాసు
"	౨౮	నిర్వహి	నిర్వహి	౭౦౪	౧౪	మనో	మన్తో
౬౬౬	౧౮	వృత్తి	నివృత్తి	౭౦౫	౯	సంజా	సంజ్ఞా
"	౧౯	బ్రువన్ని	బ్రూమని	౭౦౬	౧౪	పుండ్ర	పుండ్ర
"	౩౦	స్వాపి	స్వాపి	౭౧౦	౧౧	హినాః	హీనాః
౬౬౭	౨౫	నడి	న	౭౧౧	౧౦	ధమక్	ధమక్
౬౭౦	౨౨	స్త్రీశు	స్త్రీశు	౭౧౩	౧౪	చృష్ణ	చృష్ణ
౬౭౧	౨౯	వ్యవస్థై	వ్యవస్థై	౭౧౪	౨	కనిమకంచా	కనిమకంచా
౬౭౨	౧౯	నానికృష్టా	నానికృష్టా	"	౩	భిశ	భిశ
౬౭౩	౨౧	మద్దాసా	మద్దాసా	"	౧౩	పచార	పచార
౬౭౯	"	యోగో	యోగ్యో	"	౧౪	సుడైయ	సుడైయ
౬౮౦	౨౮	దేజ	దేవ	౭౧౭	౧౩	పరామృము	పరామృము
౬౮౧	౮	ప్రయుక్త	ప్రయుక్త	౭౧౮	౧	ఉశ్యమి	ఉశ్యమి
౬౮౨	౧౦	ప్రకదణ	ప్రకరణ	"	"	చరాది	చరాది
"	౧౪	ఇన	ఇన	"	౫	ధమక్స్య	ధమక్స్య
"	౩౦	నైంద్ర	నైంద్ర	"	౧౩	ఇత్యాదివి	ఇత్యాదివి
౬౮౩	౩౦	అంతదోమె	అంతదోమె	౭౨౦	౧౫	లట	లట
౬౮౪	౨౫	వజక్	వజక్	"	౨౨	రామోత్సక్తి	రామోత్సక్తి
"	౩౦	తిత్యక్తి	తిత్యక్తి	౭౨౧	౨౩	ఇత్తనె	ఇత్తనె
౬౮౭	౨౭	ప్రకృప్యేత	ప్రకృప్యేత	౭౨౨	౫	కితిక్కు	కితిక్కు
౬౮౯	౨౫	కమాది	కమాద్య	"	౨౮	హస్యమి	హస్యమితి
౬౯౦	౧౮	విషయత్వ	విషయత్వ	౭౨౩	౨	విద్యా	విద్యా
౬౯౧	౧౬	లింఖ్యం	లిఖ్యం	౭౨౬	౫	పహ	పహ
౬౯౪	౧౫	మృత్విడా	మృత్విడా	"	౧౬	తీథేక్	తీథేక్
౬౯౫	౪	త్రారణ	త్రారణ	౭౨౭	౧౯	పతమె	పతమె
"	౫	ప్రాభాంశ	ప్రాభాంశ	"	౨౯	ప్రాకృలా	ప్రాకృలా
౬౯౮	౧౬	మెమాల్	మెమాల్	౭౨౮	౨౦	సహర	సంహర
౭౦౦	౧౧	కరిన	కరిన	౭౨౯	౭	రుడక్	రుడక్
"	౨౨	సహకర్మక్	సహకర్మక్	"	౧౧	తారాధ	తాపరాధ
౭౦౩	౧౧	చిప్టా	చిప్టా	౭౩౦	౨౧	సాపేట	సాపేట

పుటమ్	పంక్తి	ఆశుద్ధమ్	శుద్ధమ్	పుటమ్	పంక్తి	ఆశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౭౩౦	౩	కాకాట్టు	కాకాట్టు	౭౩౩	౩౨	హాదేశికా	మహాదేశికా
,,	౧౪	నిదుకాష్ట్ర	నిదుకాష్ట్ర	,,	౩౩	నోపప	నోప
,,	౨౯	సంబంధి	సంబంధి	౭౩౪	౨౧	సర్వోత్కృష్టం	సర్వోత్కృష్ట
౭౩౨	౩	కారాధక	కారాధక	,,	౨౬	రక్షితరి	రక్షితరి
,,	౨౮	సమాధిక	సమాధిక	౭౩౬	౧౫	ప్రభార	ప్రభావ

